Ч. 144. Львовъ, Четверъ 1 (13 Липня) 1899. Рочникъ XX.

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских свят) о 5-тій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ новѣстей“ выходить въ второкъ, и въ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ въ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне Бюро огголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килинського 2; — въ Ярославю: Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11.; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и надежитость за инсераты плативъ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австрій:		на границею:	
на цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року	12 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ 16 зр. на пѣвъ року 8 зр.
на чверть року 4 зр. на мѣсяць 1 зр. 25 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застережене. — Реклямаціи неопечатаний вѣльний вѣдъ порта.

Поединоке число коштуе 8 кр. а. в.

Огголошеня звыкли принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одного стрѣчки инсератового або ей мѣсце а въ рубрицѣ „Надслане“ по 25 кр. а. в.

Подяки и инші донесеня приватні числать ся по 15 кр. вѣдъ стрічки.

Переглядъ часописей.

[*Wien. Tagblatt про Украину. — „Кіевлянинъ“ о „самостойной“ рускій літературѣ. — „Новороссійскій Телеграфъ“ о „галицкихъ дѣлахъ“. — Czas о невдячности Русинівъ. — Przegląd о языковій справѣ. — Конфіскаты польскихъ дневниковъ, державный прокураторъ, Dziennik polski.*]

Въ демократичнѣмъ дневнику Wien Tagblatt є читаемо замѣтну для насъ передову статью, надѣслану зъ Петербурга. Авторъ статьѣ указуе на суперечность мѣжь внутрѣшнею політикою Россіи а звѣстнымъ покликомъ царя, котрого наслѣдкомъ є вѣдбуваюча ся теперь въ Газѣ мирова конференція. Рѣвночасно, коли царь взявъ ся за дѣло обезпеченя всему свѣтови спокою, панує въ нутрѣ царства найзавзятѣйша вѣйна національна противъ всего, що не є россійске. При тѣмъ умѣе россійске правительство знаменито закрывати сей станъ рѣчи передъ Европою. На доказъ сего выстане указати на одень прикладъ: на Украину, про котру Европа майже нѣчого не знае, хочь украино-рускій народъ пѣсля послѣдного спису населеня числить около 30 міл. душь. Авторъ подае дальше коротенькій начеркъ исторіи Руси ажь до ей сполученя зъ Россією, а опѣсля згадуе, якъ Катерина II. вѣдобрала Украинѣ запоручену ѣй автономію и вычеркнула ей не тѣлько зъ мапы але и зъ исторіи. Згодомъ придавлено на Украинѣ всяке духове жите. Коли въ Россіи за часовъ прилученя Украины була лише одна друкарня, а школъ майже жадныхъ не було, мали Русины богато друкарень и школъ и академію. Теперь не тѣлько що Русины не мають въ Россіи нѣякихъ школъ, але въ р. 1876 заборонено имъ навѣть друковати книжки по руски и розвивати свою літературу, а конфіскуваты рускі книжки въ Австрій заказано якъ найострѣйше. Всякій найдрѣбнѣйшій и найневиннѣйшій рухъ національный придавлюють зсылкою на Сибѣрь въ адміністративнѣй дорозѣ. Чи не мусить же тутъ насувати ся гадка, що далеко бѣльше прислужилась бы Россія людскости, колибъ впередъ сама помирила ся зъ власными своими народами?

Є се рѣчи у насъ загально знані; все-жь таки не є для насъ безъ ваги, що зъ ними починае ся обзнакомлювати також Европа.

Не менше знань у насъ терсвенѣ, якій плете „Кіевлянинъ“ про розвѣй рускои літературы въ Галичинѣ. Розвѣй сей очевидно є солію въ оцѣ всякихъ объединителѣвъ, котрій бачать, що марій ихъ всѣ объединительній заходы, поперані „адміністративными мѣропріятіяма“. Очевидно, що пѣсля „Кіевлянина“ руска література въ Галичинѣ є лише польскою интригою, придуманою на те, щобы Русинівъ вѣддѣлити стѣною вѣдъ ихъ „рѣдныхъ братівъ“. Щобы тую стѣну ще скрѣпити, завели „украинофилы“ въ своихъ писанлхъ фонетику та вѣдкопують и выпаходять множество слівъ, котрыхъ нѣякъ не можна звати малорускими (певно тому, бо ихъ „Кіевлянинъ“ не розумѣе). Але панованє Поляківъ въ Галичинѣ — потѣшае себе „Кіевлянинъ“ справедливо — не вѣчне. Коли бы не украинофилы — каже, — то въ Галичинѣ змовѣрне вже теперь и въ народній школѣ и у львівскомъ університетѣ панувавъ бы „русскій“ языкъ. Теперь, розумѣе ся, труднѣйше се зробити, — але лише до того часу, поки будуть Поляківъ пѣддержувати украинофилы.

Такъ само падькае одеській „Новороссійскій Телеграфъ“ надъ „галицкими дѣлами“. Вороги „русскаго“ народа — каже — сѣють роздоръ мѣжь Русинами, щобы занищити у нихъ свѣдомость приналежности до великого „русскаго“ народа. „Сепаратисты украинофилы“ идуть въ Полякими слѣпо противъ власного народа (!). Правительство завело насильно (!) фонетику; розвивае ся цѣлкомъ окремый языкъ и література. Словомъ, австрійске правительство веде політику, щобы Русинівъ цѣлкомъ вѣдокремити и позбавити ихъ тон моральнои пѣдпоры, яку бы они могли мати въ Россіи.

Намъ дивно, що такій „Кіевлянинъ“ та „Новоросс. Телеграфъ“ можуть плести подѣбній нѣсенѣтницѣ. Бо хочь они, якъ неразъ самій признають ся, бѣльше и лѣпше знають про Австралію та про Бушменівъ, нѣжь про Галичину и галицкихъ Русинівъ, та може имъ и справдѣ здае ся, що тутъ живуть ихъ „рѣдній браты“, котрій говорять літературнымъ „русскимъ“ языкомъ: все-жь таки легко могли бы добачити сю недорѣчность, яка мѣстить ся въ ихъ толкахъ, мовь то польска интрига вытворила таку богату літературу, яка розвивае ся у галицкихъ Русинівъ, а мовь то лише украинофилы винній тому, що въ нашихъ школахъ учать по руски а не „по русски“. Чи-жь тій россійскій дневники не годній застановити ся и запытати себе: а чому-жь „русскіе галичане“ такъ майже нѣчого не пишуть, коли въ Галичинѣ живе „русскій“ народъ? Хто-жь имъ се боронить? У насъ же нема указу зъ р. 1876 для „русскаго“ языка! Чи тій россійскій дневники не розумѣють, длячого „русскіе галичане“ ту дрѣбку, яку пишуть „по русски“, пишуть такою дивоглядною паламарщиною? Коли бы надъ тымъ застановили ся, то зрозумѣли бы, що „русскіе галичане“ учать ся „русскаго языка“ не змалку устною розмовою, а зъ книжокъ и словарівъ; а и се иде имъ — звычайно, якъ твердымъ голонамъ — троха притвердо. Черезъ те они не годній навѣть порозумѣти, що н. пр. „дѣвочка“ може мати крѣмъ значѣня, яке подане въ словарахъ, въ загальнѣмъ уживаню ще инше, погане значѣне, черезъ що того слова въ приличныхъ товариствахъ не уживають; коли бы они бодай уважно читали россійскій творы, то побачили бы, що замѣсть того слова уживають звычайно „дѣвушка“. Нѣ, для нихъ ultima ratio — словарь. И для кого-жь тутъ заводити „русскій“ языкъ въ літературѣ и въ школахъ? Для кількохъ чи кільканацяти твердиковъ?...

Нашъ сердечный приятель *A*, кореспондентъ Czas у, старае ся до старенького поважного дневника вѣллятн троха гумору, щобы часомъ було зъ чого и посмѣяти ся. Отъ такъ для забавы въ однѣмъ зъ послѣдныхъ чиселъ мало не розплакавъ ся сердечный, нарѣкаючи на невдячность Русинівъ, котрій за тѣлько добродѣйствъ и ласкъ, якихъ въ послѣдныхъ 30 рокахъ зазнали вѣдъ великодушныхъ Поляківъ, вѣдплачують ся лише ненавистію. Пояснюючи собѣ сю сумну прозву, добачуе вѣнъ ей причину не деинде, лише въ психольогіи народу рускаго. Россія — каже — панує вадъ Русинами въ кнутомъ въ однѣй руцѣ, а „въ шматомъ гнилои ковбасы“ въ другій, то тамъ Русины сидять тихо. А въ Галичинѣ Поляки не мають на Русинівъ кнута; ковбасы мають за мало, щобы могли за спокоити апетитъ Русинівъ; можуть хиба, якъ за давнои Польщѣ (!) подавати Русинамъ лише добро идеальне, — а тымъ очевидно Русины не вдоволені.

Ну, цить-же, цить! Такъ зле не є; нема чого розжалоблювати ся, бо противно, Русичы Полякамъ дуже-дуже вдячній! А що сеи вдячности не оказуемо, — то по просту для того, бо не маемо слівъ вдячности за тѣлько ласки, кѣлько ей зазнаемо — нехай буде — вѣдъ 30 лѣтъ, щобы не числити давнѣйшои и найдавнѣйшои минувшости. Правду казати, Поляки не дали намъ зновъ такъ богато зъ рукъ до рукъ; але кѣлько то они намъ за тыхъ 30 лѣтъ выеднали вѣдъ австрійского правительства! Польскій гімназій, польскій університетъ, другій языкъ краевый (польскій) въ рускихъ народныхъ школахъ, польскій урядовый языкъ у всѣхъ урядахъ и судахъ и богато богато такого иншого. Якъ же не бути намъ вдячными! Або возьмѣмъ запомоги зъ краевыхъ фондівъ: въ р. 1898 призначинъ сеймъ 118.450 зр. на цѣли просвѣтній; въ сего дѣстали наши институціи ажь 8.400 зр.! Польскій театры и товариства музичній дѣстають сталон запомоги тѣлько 54 800 зр.; рускій ажь 7.800! Въ заходній Галичинѣ побудовано до 1898 р. 2.160 кільометрівъ дорогъ, у всходній 647; на регуляцію рѣкъ призначивъ сеймъ въ р. 1897 для заходнои Галичины 148.740 зр., для всходнои 104.553 зр. [Тѣ и богато иншихъ чиселъ зѣбрала и зѣставила „Будучность“ въ 2 числѣ зъ д. 1 с. м. въ статьѣ Романа Сембратовича п. заг. „Внутрішне положене в Австрії, а справа подѣлу Галичини“.] Якъ же не дякувати за тѣлько ласкъ! Адже всходна Галичина така маленька въ прирѣвнаню до заходнои, а Русинівъ въ Галичинѣ такъ мало въ прирѣвнаню до Поляківъ!

Тѣлько нашъ любый п. *A* въ своѣй смирности занадто вже кривдить Поляківъ, коли каже, що они не мають нѣ кнута анѣ ковбасы. Правда, що бажалось бы имъ троха бѣльше и одного и другого; тымъ то они такъ побиваютъ ся за автономію краѣвъ. Але й такъ нѣвроку не бракъ имъ и одного и другого, и они и въ тыхъ ласкъ Божихъ роблять незгорший ужатокъ зъ любови до Ру-

---

I)

Хірургія давно а нинѣ.

Мы живемо въ дуже „електричныхъ“ часахъ. Житє наше, розвѣй наукъ, промыслу йде скорымъ ходомъ, летить блыскавицею, — словомъ: живемо „електрично“. Хто слѣдить розвѣй нашого знаня въ послѣднихъ десяткахъ нашого столѣтя, той мусѣвъ зробити помѣчене, що чоловѣкъ навѣть не въ силѣ обняти розвою инршихъ кругівъ науки, а мусить обмежати ся лишь на спеціяльныхъ ей частяхъ. А якъ часто тутъ наступають змѣны и улѣпшеня! завтрѣшный выпаходъ забиває нинѣшный, всьо йде напередъ. А даннѣйшими часами въ початкахъ наукъ одинъ крокъ зробити наперед — то вымагало роковъ, иногдѣ и десятокъ лѣтъ.

Такій самъ поступъ видный и въ медицинѣ, а передовсѣмъ въ хірургіи. Операція, що ще передъ десятками лѣтъ були чимсь зовсѣмъ незвычайнымъ або и нечуваным — нинѣ роблять ся день въ день и навѣть публика привыкла вже до того, що хірургія може зробити дуже богато, бѣльше може, якъ внутрѣшна медицина.

Хірургія — то найстарша часть медицины, бо чоловѣкъ, живучи дико на лонѣ натуры, передовсѣмъ бувъ выставленый на небезпеченьства вѣдъ звѣрятъ, вѣдъ другихъ людей, отже на раны и скалѣченя. Тому то и штука першои хірургічнои помочи така стара, якъ чоловѣкъ. Штука зв'язувати раны, направляти звихнені або зломані члены тѣла, тамувати кровь, вытягати стрѣлы и кѣнцѣ списъ — то всьо практикувало ся вѣдъ дуже давныхъ часівъ и знане у людей въ тыхъ хірургічныхъ выпадкахъ було о много бѣльше якъ знане внутрѣшныхъ недугъ.

Внутрѣшній недуги не могли тогдѣ такъ сильно розвивати ся, якъ нинѣ. Поединче житє, загартоване тѣла и чистость обычаівъ хоронили человѣка природы вѣдъ занедужаня внутрѣшныхъ органівъ. А сли й показала ся недуга, то въ понятю перѣстого человѣка була она наслѣдкомъ обиды якогось божества. Недуга була карою за те, що хтось не зложивъ жертвы богамъ; недуга могла повстати зъ того, що хтось человѣка зачарувавъ („уроки“). Одинока рада на то була молитвы, жертвы, зашѣптуваня, кадило и т. д. Такимъ лѣченемъ займали ся звычайно священики, они займали ся також операціями хірургічными.

Цѣкава рѣчь — мы маемо доказы на те, що такій священики доконували вже въ передисторичныхъ часахъ операцій, котрій нинѣ належать ще до найтруднѣйшихъ и дуже небезпечныхъ — т. зв. трепанація, т. є. зроблене круглои дѣры въ черепѣ, щобы дойти до мозку. Коли нинѣ лѣкарѣ при знаменитыхъ своихъ приладахъ до такихъ родівъ операцій [т. зв. коловій пилки порушуваній електричнымъ мотеромъ] довго застанавляють ся, заки приступлять до такои операції, то въ давныхъ часахъ лѣкарѣ-священики здавть ся не мали при тѣмъ великихъ клопотівъ. Найдено много черепівъ зъ выразными слѣдами тои операції. А нема сумнѣву, що тій черепы походять зъ періоду каменного, отже тысячѣ лѣтъ передъ Христомъ. И найдено тыхъ черепівъ не кѣлька, але дуже богато, и то въ рѣзныхъ частяхъ свѣта — въ Европѣ, въ Америцѣ и пѣвнічній Африцѣ. Богато зъ тыхъ черепівъ мають слѣды лѣченя и стають доказомъ, що хоть операція була тяжка, то все таки богато людей переходило ей въ успѣхомъ, але чи то помагало на недугу, сего мы знати не можемо. Маемо однакъ пѣдставу припускати, що трепанацію лѣчено недуги ума, крегнізмъ и епілепсію, а при нашихъ теперѣшныхъ досвѣдахъ медичныхъ можемо сказати смѣло, що оно не помагало. Але представити собѣ тій муки, якій перехо дивъ недужій, сли ему скробано острымъ кремѣнемъ кѣсть черепа, щобы въ нѣй зробити дѣру! Впрочѣмъ ся операція уживала ся майже у всѣхъ часахъ рѣзными народами, а коли пѣзнано докладнѣйше функціи мозку, то передъ 20—30 роками зачали уживати трепанація до лѣчена епілепсіи, але коли се нѣчо не помагало, то нинѣ трепанація уживае ся дуже рѣдко.

У народівъ историчныхъ пашовъ розвѣй медецины також звычайно въ розвоемъ религіи. Медицина була звычайно наукою таємною, знаною лише священикамъ.

Въ индійскій літературѣ маемо надзвычайно цѣнный медичный табръ, що бувъ написаный якимсь Суратасомъ на пер. Хр. 1000 до 1500 лѣтъ. За ще старшій табръ медичнои науки мусимо уважати т. зв. „папѣрусъ Еберса“ зъ 1700 лѣтъ пер. Хр., отже має до 4000 лѣтъ. Той папѣрусъ доказуе, що Єгиптяне знали медецину дуже добре, а на те вказують також найденій въ пірамідахъ хірургічній инструменты, дуже делікатно выконанѣ, якъ також штучній зубы въ щокахъ мумій, що задержали ся до нинѣшныхъ часівъ. За то показуе ся зъ мумій, що хірургія египетскій не вмѣли добре складати зломаныхъ костей.

Зъ папѣруса Еберса выходить, що крѣмъ лѣкарѣвъ священиківъ були въ Єгиптѣ також лѣкарѣ приватній, що образували ся въ школахъ священичихъ. Були у Єгиптянъ ще и вѣдѣленій лѣкарѣ, головно хірурги, що занимали ся лѣченемъ раненыхъ жовнѣрівъ.

Греки выводили науку медицины вѣдъ Асклепіоса, сына Аполлона. Асклепіосъ мавъ научити ся тои штуки вѣдъ кентавра Хірона, а навчивъ також ей свою доньку Гігію. Греки мали дуже богато святинь призначеныхъ Асклепіосови и Гігіи, при котрыхъ мешкали священики-лѣкарѣ — асклепіяды. Они дуже нерадо допускали иноплеменцівъ до своеи колегіи и зобовязували ся присягою хоронити и берегти тайны медицины.

Також въ „Іліядѣ“ Гомера находимо людей свѣдомыхъ штуки хірургічнои. Ахілль, Патроклъосъ, Махаонъ и Несторъ мали лѣчити раненыхъ: вытягати стрѣлы, тамувати кровь и класти на раны цѣлющій зелъ.

Въ часахъ, коли въ иншихъ галузяхъ науки заяснѣли въ Греціи навны Пітагора, Платона, Арістотеля, прийшла и на грецку медицину пора научныхъ дослѣдівъ, — выступивъ Гіппократъ, котрого творы въ значнѣмъ числѣ дойшли до насъ. Вѣнъ ставъ батькомъ науково образованыхъ лѣкарѣвъ грецкихъ, але по-при тую его школу научну було ще також богато „курифушерівъ“. Позаякъ Греки клали велику вагу на красоту тѣла, то и хірургія розвинула ся гарно, а передовсѣмъ наука о зломанихъ и звихненяхъ кости и ушкодженяхъ черепа. Крѣмъ того пише Гіппократъ о такихъ тяжкихъ операціяхъ, якъ трахеотомія [розтятє гортанки], операція камѣня въ мѣхурѣ, розтятє живота. Лишь наука о ампутаціяхъ, т. зн. о вѣдтинаню недоровыхъ частей тѣла розвинула ся дуже мало, бо Грекъ волівъ умирати, якъ бути калѣкою, а також тому, що тяжко имъ було при ампутаціяхъ тамувати кровь, бо знане посудинъ кровоносныхъ було тогдѣ дуже ще мале. Зъ тои то причины не роблено також операція бѣльшихъ боляківъ.

Пѣзнѣйше процвитала медецина и хірургія въ Александріи.

Въ Римѣ за часовъ республики навѣть нема мовы о лѣкарихъ. Що здавть ся за часовъ Плінія не було лѣкарѣвъ въ Римѣ, бо лѣкарѣвъ грецкихъ, що осѣли въ Римѣ и

синовъ, — хочь бы только нагадати всѣлякій выборы, протекціи для хрунѣвъ, нагороды для неслухняныхъ и „неблагонадежныхъ“ въ выдѣ переношинъ ze względów służbowych и т. п.

Якъ богато мы заживаемо добродѣйствъ и ласкъ вѣдъ Полякѣвъ, досыть згадати тую тревогу, въ яку попавъ львѣвскій Przegląd, перечитавши статью молодоческого посла Шпіндлера, котра заповѣдае правительственный проектъ о оборонѣ національныхъ меншостій у *всѣхъ* краяхъ. „У всѣхъ!“ — ажь скрикнувъ на те Przegląd, такъ затревожився и переразивъ ся. То Чехи — каже — нѣбы то автономісты, вѣдказують радѣ державнѣй права мѣшати ся до языкового спору мѣжь Чехами а Нѣмцями; а таки се не перешкаджае п. Шпіндлерови бажати поладнання *всѣм* справы языковои въ радѣ державнѣй. Въ практицѣ — каже дальше — ся инсинуація значить не що иншого, якъ давній пѣдлещування молодоческихъ послѣвъ скрайнымъ Русинамъ, якъ грѣзьба противъ Полякѣвъ. Лѣвиця нѣмецка въ знаній своѣй програмѣ выразно признала языковый status quo въ Галичинѣ, упорядкованый передъ 30 роками вѣдповѣдно до исторычного розвою; въ тымъ станомъ врештѣ легко згоджують ся розумній Русины, не обаламучений пустыми фразами о безоглядній рѣвности народѣвъ и не пѣдъюджуваній нашими ворогами. За те нашій молодоческій союзники выявляють охоту мѣшати ся до галицкихъ справъ. Въ такій хвили легко забувають они на автономічній засады, а зазначують свою „славяньскѣсть“ противными Полякамъ симпатіями до Русинѣвъ.

Отже польскій дневникъ покликуе ся тутъ навѣть на „програму нѣмецкои лѣвицѣ“ для поперття польскихъ правъ на пановане надъ Русинами та забуває, що польске коло належить не до нѣмецкои лѣвицѣ, а до славяньскои нѣбы то правицѣ, котра не хоче знати програмы Нѣмцѣвъ. Ну, про историчный розвій и историчні нѣбы то права Полякѣвъ до Галичины шкода и говорити.

Цѣкава склала ся пригода въ вчерашными вечѣрными и инѣшными ранѣшными дневниками польскими. Майже всѣ подали справоздане выдѣлу галицкои щадницѣ о бувшихъ непорядкахъ въ касѣ. Справоздане се управа касы вже выдруковала и розбсилала членамъ щадницѣ. И диво: державный прокураторъ поконфіскувавъ тѣ дневники, що повторили те, вже и такъ оголошене справоздане! Редакторъ Dziennik-a polsk-ого удавъ ся до прокуратора и поспытавъ, якимъ чиномъ можна було конфіскувати те, що оголошено и що буде знову оголошене на завтрѣшныхъ зборахъ членѣвъ щадницѣ такъ, що кождый дневникъ буде мѣгъ се зновъ подати до загальнои вѣдомости, подаючи справоздане зѣ зборѣвъ. На те вѣдповѣвъ прокураторъ, якъ доносить Dzien. p., що зъ уваги на слѣдство, яке веде ся, не допустить до оголошеня подробиць справоздани касы; а коли бы котрый дневникъ се зробивъ, каже его конфіскувати.

Отже не вѣльно передруковати навѣть того, що безъ перешкоды вже оголосила управа щадницѣ. Справедливо замѣчае Dzien. pol.: „Край, що устами сойму взявъ на себе обовязокъ 35-міліоновои поруки, мае право пѣзнати правдивый станъ рѣчи и не допустить, щобы дневникарству закладано каганець въ справѣ такъ важнѣй и всѣхъ обходячѣй. Мы въ своѣи стороны поробимо всѣ правній кроки и гадаемо, що судъ вже въ першѣй инстанціи признасть поступоване прокураторіи суперечнымъ зъ закономъ“.

Зъ Наукового товариства имени Шевченка.

Дня 1 н. ст. червня вѣдбули ся зборы всѣхъ трехъ секцій товариства для выбору першій разъ дѣйстныхъ членѣвъ вѣдповѣдно до нового статута. Выбрано всѣхъ членѣвъ 32 и всѣхъ выбраныхъ затвердивъ выдѣлъ товариства на засѣданю 7-ого н. ст. червня. Ось тѣ члены въ позабучнѣмъ порядку у всѣхъ трехъ секціяхъ:

Исторично-фільософічна секція: 1. Антоновичъ Володимиръ у Кіевѣ, 2. Волковъ Федѣръ у Парижи, 3. Грушевскій Михайло у Львовѣ, 4. д-ръ Дністраньскій Станиславъ у Львовѣ, 5. д-ръ Зобковъ Мих. у Сараевѣ, 6. д-ръ Левицкій Кость у Львовѣ, 7) д-ръ Охримовичъ Володимиръ у Львовѣ, 8. Сѣчиньскій Ѳомъ у Каменци подольскѣмъ, 9. д-ръ Стебельскій Петро у Львовѣ, 10. д-ръ Терлецкій Остапъ у Львовѣ, 11. Томашѣвскій Степанъ у Львовѣ, 12. Шульгинъ Яковъ у Єлисаветѣ.

Філольогічна секція: 1. Барвѣньскій Олександеръ у Львовѣ. 2. Гнатюкъ Володимиръ у Львовѣ. 3. Дикарѣвъ Митрофанъ у Катеринодарѣ. 4. Кокорудзъ Илья у Львовѣ. 5. д-ръ Колесса Олександеръ у Львовѣ. 6. Конискій Олександеръ у Кіевѣ. 7. д-ръ Коцовскій Володимиръ у Львовѣ. 8 д-ръ Смаль Стоцкій Степанъ у Чернѣвцахъ. 9. д-ръ Студиньскій Кирило въ Краковѣ. 10. д-ръ Франко Иванъ у Львовѣ.

Математично природописно-лѣкарска секція: 1. д-ръ Величко Григорій въ Станиславовѣ. 2. Верхратскій Иванъ у Львовѣ. 3. д-ръ Горбачевскій Иванъ у Празѣ. 4. д-ръ Дакура Осипъ въ Парижи. 5. Левицкій Володимиръ въ Тернополи. 6. Огоновскій Петро у Львовѣ. 7. д-ръ Євгенъ Озаркевичъ у Львовѣ. 8. д-ръ Пулюй Иванъ въ Празѣ. 9. д-ръ Сельскій Щасный у Львовѣ. 10. д-ръ Черняхѣвскій Олександеръ у Кіевѣ.

Переглядъ політичный.

Выконуючій комітетъ ческихъ послѣвъ вѣдбувъ въ Празѣ засѣдане, о котрѣмъ оголошено слѣдуючій комунікатъ: Впередъ выгошено справоздане въ подорожи делеґатѣвъ до Вѣдня и зъ перебѣгу конференціи зъ президентомъ міністрѣвъ и міністромъ фінансѣвъ. На пѣдставѣ ухвалы выконуючого комітету выслано именно до Вѣдня послѣвъ Ґреґра, Герольда, Пацака и Зачека, абы зъ одной стороны внести зажалене противъ політичнои адміністраціи въ краяхъ ческои коруны и въ причины недодержаня рѣвноправности, зъ другои знову стороны, щобы постарати ся о прискорене санкціи ухваленыхъ ческимъ соймомъ законныхъ проектѣвъ и наперти на сповнене зобовязань принятыхъ правительствомъ супротивъ ческого народу. Окрѣмъ того делеґаты мали припоручене, постарати ся о информацію, що-до намѣрѣвъ правительства въ языковѣй справѣ, и въ справахъ будучои кампаніи рады державнои.

У міністра фінансѣвъ були делеґаты въ тѣй цѣли, абы прискорити полагодженѣ кравовыхъ фінансѣвъ. Міністеръ Кайцль заявивъ, що внесеня ческого сойму суть предметомъ розваги въ міністерствѣ и що міністерство въ короткѣмъ часѣ приступить до ихъ полагодженя. Конференція у президента кабінету гр. Туна, тревала чотыры годины. Ся результатъ поки що не надае ся до оголошеня, але можна стверднти, що Тунъ въ имени правительства приречъ сповнити свои зобовязаня и буде радити въ дусѣ прихильнѣмъ для ческого народу и що до розвязаня языковои справы правительство намѣряе приступити лише по выслуханю гадки сторонництвъ, а се розвязане загадуе перевести въ дусѣ найповнѣйшого рѣвноуправненя. Дискусія надъ симъ справозданемъ выказала цѣлковиту однодушность що до дальшого поступованя.

— —

Атентатъ на Мілляна, зачинае бути що разъ бѣльше пѣдозрѣлый. Урядовій донесеня зъ Бѣлграду, и арештованя провѣдникѣвъ радикалѣвъ вказують на се, що атентатъ зорганізували усунений вѣдъ заряду державою радикалы въ сполцѣ зъ противниками династіи Обреновичѣвъ. Одно лишь мусить насъ въ тѣй справѣ застановити, именно се, що тыхъ арештованъ и тыхъ „спѣльникѣвъ заговора“, троха за богато. Чи се мыслима рѣчь, щобы въ заговорѣ, котрого вѣдкрыте грозить певною шибеницею, брала участь така маса людей, щобы було такъ богато втаемничены! Сли якась особа, або й група людей рѣшить ся на такій атентатъ, то певно не втаемничуе въ справу цѣлои партіи, анѣ навѣть всѣхъ провѣдникѣвъ партіи. Тутъ тымчасомъ справа представляе ся такъ, що въ справу суть замѣшаній и скомпромітованій майже всѣ члены радыкальнои партіи. Найзамѣтнѣйше се, що сербска юстіція мусить простягнути свою руку якъ разъ по всѣхъ, такъ по політичныхъ якъ и личныхъ ворогѣвъ старого ферблѣста Мілляна. Нинѣ не хочемо справы пересуджувати, але справа дѣйстно выглядае такъ, якъ бы хтось самъ нанявъ на себе напастника, абы вѣдтакъ знѣвечити невыгѣдныхъ „спѣльникѣвъ“ атентату. Въ тѣмъ свѣтлѣ представляють справу радикальній часописи. Они доказують, що Кнезевічъ е выпаймленымъ аґентомъ провокаторомъ, при котрого помочи правительство хоче увольнити ся вѣдъ невыгѣдной опозиціи и радыкальныхъ провѣдникѣвъ. Кнезевічъ поробивъ вчера зізнаня сильно обтяжаючій радыкальныхъ провѣдникѣвъ. Не знаемо лише, чи вонъ зізнававъ се, що самъ знавъ, чи може пѣдъ диктатомъ слѣдчого судьѣ. Зъ его зізнань выходить, що орґанізаторомъ цѣлого заговора е пробуваючій въ Цетинѣ радыкальный провѣдникъ селянства Ранко Таїсічъ.

— —

Ґенералъ ґубернаторъ Фінляндіи заявивъ одному данському дневникареви, що царь тому не принявъ депутаціи, що мала ему вручити мѣжнародну адресу въ справѣ Фінляндіи, бо хотѣвъ зъ цѣлою силою задокументувати, що не позволить собѣ приписувати, въ якій способѣ мае рядити ся въ своѣй власнѣй хатѣ — Россія.

Сей ґубернаторъ окрѣмъ того остерѣгае Фінляндцѣвъ, абы справы не ставили дуже на вѣстрю ножа, бо можуть стратити всѣ привілеѣ. Фінляндскій край ґубернаторъ загрозивъ найострѣйшими карами.

— —

Въ бельґійскѣмъ парляментѣ соціалістична ґрупа дала правительству пѣзнати, що вѣдкине всяку выборчу реформу, коли передъ тымъ не буде цѣлковито внесене плюральне выборче право. Нануюча клерикальна партія сконстернована тымъ, що католицкій демократы въ выборчѣй справѣ не хочуть поступати спѣльно зъ клерикалами. Клерикалы гадали, що въ ту справу вмѣшае ся самъ папа и приспуе католицкихъ демократовъ занятн въ выборчѣй справѣ таке само становиско, що и клерикальна партія. Тымчасомъ папа змѣркувавши, що католицкій демократы не услухають его рады, рѣшивъ ся противъ нихъ не выступати хочь навѣть бельґійске правительство сильно того домагало ся. Вѣдмовна вѣдповѣдь папы стрѣтила ся въ Бельґіи зъ великимъ признанемъ.

НОВИНКИ.

— Нашій угорскій гостѣ приѣхали въ понедѣлокъ въ ночи. На головнѣмъ двѣрци повитавъ ихъ проф. д-ръ Олександеръ Колесса, що познакомивъ ся въ ними на Угорщинѣ въ часѣ своеи подорожи въ науковыхъ цѣляхъ. Вѣ второкъ рано звѣдували они львѣвскій церкви та зайшли до семинарія духовнои, де ихъ въ заступствѣ неприсутного ректора повитавъ віцеректоръ о. Б. Ярема. По полудни були нашій гостѣ на прогулицѣ у Ґрунда, де мали нагоду пѣзнати деякій рускій родины. Въ середу передъ полуднемъ звѣдували товариство „Руску Бесѣду“, де пѣзнали кѣлькохъ вызначныхъ Русинѣвъ, якъ проф. Романчука, посла Таначкевича, були въ „Просвѣтѣ“, де п. Губзакъ познакомивъ ихъ зъ розвоемъ товариства та зъ дѣяльностію въ хосенъ просвѣты народнои. Поступъ народнои просвѣты дуже утѣшивъ ихъ и они заявили, що вже й на Угорщинѣ зачинае ся по селахъ рухъ читальняный, а недалеко Унґвару мае вже бути чотири сѣльскій крамницѣ. Вѣдтакъ зайшли до оо. Василіянъ и вѣдвѣдали Преосв. Ен. Шептицкого, котрого уже знали зъ его подорожи на Угорщину. Зъ оо. Василіянами звѣдували они институтъ сс. Василіянокъ. Угорско-рускій Епископы, якъ мы чули, задумують вѣддати Василіянкамъ управу институтѣвъ для дочокъ священичыхъ. [Доси нема на Угорщинѣ Василіянокъ.] Зайшли ще були до Ставропігіи въ справѣ закупна книгъ церковныхъ для Товариства св. Василія Вел., звѣдали музей Ставропігійскій и Успеньску церковъ. Нынѣ по полудни выбераютъ ся до Перемышля оглянути тамошный институтъ дѣвочій.

— П. Иванъ Цѣпановскій зъ Поляны въ Галичинѣ, одержавъ дня 10 с. м. степень доктора медицины въ университетѣ въ Градци въ Стирії. Д-ръ Цѣпановскій бувъ членомъ градецкого руского академічного товариства „Русь“.

— Руске Касино въ Стрыю вразъ зъ Стрыйскимъ Бояномъ устроюють въ недѣлю 16 ого с. м. прогульку до Гребенова, де въ просторѣй гали санаторія п. Ст. Гланьского вѣдбуде ся концертъ на дохѣдъ будовы „Народного Дому въ Стрыю“. Для замѣсцевыхъ подаемо до вѣдомости, що изъ Стрыя въ напрамѣ Гребенова вѣдходять повязды о год. 8·55 рано и 11·35 въ полудне [часъ зелѣзничій]. Коли однакъ зголосить ся поважне число участниковъ, то комітетъ постарае ся о окремый повязъ, котрый выйшовъ бы изъ Стрыя около год. 12 въ пол. а котрымъ можна бы вернути въ порѣ довольнѣй. Концертъ въ Гребеновѣ вѣдбуде ся о год. 7 вечеромъ. Прегарна мѣсцевость, добобрана програма концерту, гры товарискій, огнѣ штучній, благородна цѣль концерту повинній стягнути на сей день и цѣлу Скольщину до Гребенова. Погода замовлена въ институтѣ метеорольоґічнѣмъ.

— Выдѣлъ тов „Руска Бесѣда“ у Львовѣ складае сердечну подяку Вп. пп. начальникови суду Боцюркови и адъюнктови суду Едв. Дзюбановскому въ Тлустѣмъ и о. Кончови въ Лисятичъ за щиру и сердечну опѣку та правдиво-руску гостинность, якои зазнала наша дружина театральна пѣдчасъ свого побуту въ Тлустѣмъ. Щире спаси-Бѣгъ за Ваши труды! Рѣвно-жь дякуемо мѣсцевій та дохрестній публицѣ за матеріяльне пѣддержане нашои сцены. — *Выдѣлъ.*

— До Канады переѣхало по вчера на Краковѣ 20 родинъ изъ всходнои Галичины.

— Клясифікація учениковъ I. клясы ґімназіи Франць Іосифа (рускои) въ Тернополи за II. пѣврѣкъ ось такій: На 56 учениковъ клясифікованыхъ одержало поступъ вѣдзначаючій 9 учениковъ, першій 37, другій 2, третій 3, а поправку зъ одного предмету 5.

— Испытъ зрѣлости въ ґімназіи въ Тернополи вѣдбувъ ся въ днихъ вѣдъ 27 червня до 8 липня пѣдъ проводомъ ц. к. инспектора Левицкого. До испыту сѣдало 45 публичныхъ учениковъ и 3 екстерністы. Зъ 17 Русинѣвъ здало испытъ 16, именно: Безкоровайный Василь, Цебровскій Віктеръ, Гладашовскій Антѣнъ, Глодзиньскій Павло, Галущиньскій Титъ, Кретъ Евстахій, Лесникъ Василь, Маріяшъ Григорій (зъ вѣдзнач.), Малицкій Олександеръ, Павула Василь, Постригачъ Евстахій, Стеловичъ Осипъ, Гусакъ Володимиръ (екстерн.) и Тополь[illegible]кій Иванъ (екстерн.) Одинъ Русинъ [ученикъ звычайный вѣдступивъ вѣдъ испыту.

— Именованя въ судахъ. Радниками суду краєвого при трибуналахъ I инстанціи именованій секретарѣ судовій: Володим. Гладишовскій и Володим. Гащицъ для Перемышля и Іоах. Томашевскій у Львовѣ для Сянока; заступникъ прокуратора Іос. Пашкевичъ въ Золочевѣ для Сянока, повѣт. судья д-ръ Ерн. Мандичевскій въ Дорнѣ Ватрѣ для Сучавы; секретарѣ судовій Андр. Льорекъ въ Ярославѣ для Самбора, Ант. Кавчиньскій у Львовѣ, Олекса Таначкевичъ у Львовѣ для Бережанъ, Теод. Бордольо у Львовѣ, Конст. Мироновичъ въ Сокалю для Тернополя; Стан. Вербицкій у Львовѣ, Щас. Бернацкій въ Бѣбрцѣ для Коломыѣ, Стан. Новодворскій въ Копычинцяхъ для Коломыѣ. Ем. Прокоповичъ въ Су-

---

брали ся до операцій, переслѣдувано. Лѣкарѣвъ ранъ (vulnerarii) Римляне зносили, але переслѣдували операторѣвъ (carnifices). Першихъ операцій доконувавъ въ Римѣ Цельзусъ, що живъ за цѣсаря Августа и Тіберія мѣжь 20—40 роками по Хр. Бувъ то дуже вызначный лѣкарь, але не ходивъ до нѣякои школы лѣкарскои, лишь учивъ ся самъ, а потѣмъ написавъ много книжокъ о медицинѣ и хірургіи. Вонъ подае вѣсти и про значній операцій, а такожь про ампутацій, котрыхъ доконувавъ навѣть уживаными нинѣ способами.

Зъ дальшихъ римскихъ лѣкарѣвъ заслугуе на назване Ґалѣнусъ, що живъ въ 150 до 200 рр. по Христѣ, бо его наука тревала въ Европѣ мѣже зъ якихъ тысячь лѣтъ, безъ нѣякои сущнои змѣны.

За тыхъ тысячь лѣтъ радивъ собѣ свѣтъ наукою Грековъ и Римлянъ, котру дуже часто фальшиво розумѣвъ. Доперва за пановання Арабѣвъ въ Испаніи розвинула ся трохи медицина, але операційна хірургія нѣчо на тѣмъ не скористала, бо Арабы въ наслѣдокъ своихъ понять релігійныхъ боять ся крови.

Въ тѣмъ самѣмъ столѣтю розвинула ся такожь школа лѣкарска въ Салєрмо, зъ котрои выйшло много знатныхъ лѣкарѣвъ, а навѣть лѣкарокъ, що потѣмъ дали вчили медицины. Въ вѣкахъ XIII. и XIV. учено на университетахъ въ Неаполи, Парижи, Больонїи и Празѣ штуки лѣкарскои, але все ще по приписамъ Цельза и Галена; поступъ проявлявъ ся лише въ медично фільософічныхъ комбінаціяхъ, що нѣ до чого довести не могли. Медицина була въ упадку. Лѣчили тогдѣ такожь монахи, передовсѣмъ Бенедиктины, але до розвитку хірургіи не причинили ся, бо на выконане кождои операціи потребували позволеня старшого.

Розумѣе ся, що въ тыхъ часахъ, коли лѣчниче знане и штука лѣкарска стояли такъ низько, народъ не мѣгъ мати довѣря до такихъ лѣкарѣвъ, що самѣ нѣчого не знали, и зачавъ шукати способу лѣченя та средствъ лѣчничихъ у себе самого. Такъ выробила ся народна медицина, такъ выробила ся народна хірургія. Въ кождѣмъ селѣ була и е ще до нинѣ якась баба, неразъ и ворожка, що дае лѣкъ, всяке зѣле, зашѣптуе, вугле спалюе и т. д. Ковалѣ и пастухи лѣчили звычайно худобу, а тѣ свои вѣдомости выкористували звычайно на людяхъ, передовсѣмъ при звихненяхъ и зломаняхъ кости. Ще й нинѣ вѣдносить ся нашъ мужикъ до коваля, до бабы зъ бѣльшимъ довѣремъ. А що то дѣяло ся давнѣйше! Яку ролю грали ворожбиты, знахорѣ, се ще зъ нашои памяти не выйшло.

Въ тыхъ часахъ упадку медицины панували забобоны и вѣра въ чуда. До такихъ забобонѣвъ належало пересвѣдчене, що короля французскій дотыкомъ руки лѣчили жовны [шкрофулы], отже на часъ всѣхъ бѣльшихъ торжествъ сходили ся тысячки жовноватыхъ, щобы дати дѣткнути ся королеви. Про успѣхъ сего лѣченя исторія нѣчого не пише, якъ лишь то, що кождый недужій дѣстававъ якусь тамъ монету, отже здаеть ся, що жовнуваті злѣтали ся бѣльше за грошемъ, якъ за дотыкомъ руки.

Впрочѣмъ обмежала ся народна хірургія на лѣчене и доглядане ранъ, болякѣвъ и струпѣвъ.

При ранахъ було рѣчію дуже важною тамоване крови. Ужывано до того павутины, а на бѣльшій раны губки, скубаного полотна, полотна зѣ смолою або клеемъ, такожь соли, табаки, пороху до стрѣляня, а часомъ ужывано бѣльше енерґічныхъ способѣвъ: выпалювано раны горячимъ зелѣзомъ, вливано въ рану горячу оливу, топлену смолу и смалець.

Але вже и старинній знали подекуды пѣдвязуване ранъ, трафляло ся се такожь и въ середныхъ вѣкахъ, але рѣдко. Робили то въ той способѣ, що натискали рану або привязували на рану монету, обвязували даный членъ тѣла разъ по при разъ шнуромъ або опаскою.

(*Дальше буде.*)

чавѣ; повѣт. судья Ил. Данъ въ Кѣцманѣ для Сучавы и адвокатъ д-ръ Вікт. Маньковскій въ Рогатинѣ для Коломыѣ.

Радниками суду краєвого и начальниками повѣтовыхъ судовъ именованій повѣт. судьѣ: Анг. Твердохлѣбъ въ Ярославѣ, Євст. Терлецкій въ Судовѣй Вишни, Іос. Струтинськійвъ Жидачевѣ, Волод. Несторовичь въ Устрѣкахъ, Чавдерна въ Делятинѣ, Ив. Вокрой въ Олеську, Стан. Червиньскій въ Косовѣ, Мих. Федиьскій въ Пѣдгайцяхъ, Іос. Райхертъ въ Борщевѣ, Кароль Работацкій въ Ходоровѣ, Модестъ Каратницкій въ Калушѣ, Володим. Лукавецкій у Войниловѣ, Володим. Кишакевичь въ Обертинѣ, Іос. Вѣлиньскій въ Балигородѣ — всѣ зъ полишенемъ на дотеперѣшныхъ мѣсцяхъ урядования.

Радниками суду краєвого и начальниками судовъ повѣтовыхъ именованій секретарѣ судовій: Іос. Радѣховскій въ Золочевѣ для Чорткова, Теоф. Гелитовичь въ Оттинія для Березова, Генр. Горальскій въ Косовѣ для Белзця и Теоф. Гроховичь въ Бережанахъ для Динова.

Дальше именованій судьями повѣтовыми адъюнкты судовій: Ив. Стефановичь въ Чернѣвцяхъ для Выжницѣ, Ем. Томоругъ зъ Дорны Ватры для Садагоры и Юр. Тарнавскій въ Сучавѣ для Кѣцманя.

Секретарями судовыми при высшѣмъ краєвѣмъ судѣ у Львовѣ именованій адъюнкты судовій: д-ръ Стан. Гомме въ Буську, Тад. Рыбицкій у Львовѣ и Володим. Загадловичь въ Щирци.

Секретарями судовыми при трибуналахъ I. инстанціи именованій: заступникъ прокуратора державного Іос. Майснеръ въ Чернѣвцяхъ для Чернѣвцѣвъ, адъюнктъ судовый Володисл. Дембскій въ Золочевѣ, д-ръ Людв. Дильскій въ Долинѣ для Львова, Мечисл. Дѣстряньскій въ Делятинѣ для Львова, д-ръ Володим. Руссоцкій въ Бродахъ для Стрыя, Володим. Грабовецкій въ Коломыи для Львова и Павло Войтасевичь въ Дрогобичи для Львова.

Секретарями судовыми при судахъ повѣтовыхъ именованій адъюнкты: Альфредъ Сохацкій въ Сѣнявѣ, Лазарь Розенфельдъ въ Путили для Становець, Каз. Богдановичь въ Долинѣ для Рожнѣтова, Володим. Кульчицкій въ Калушѣ для Медиичь, Левъ Березицкій въ Бурштинѣ, Вас. Маляркевичь въ Пѣдгайцяхъ для Мостискъ, Макс. Копистяньскій въ Будзановѣ, Володисл. Доніхтъ въ Косовѣ, Іос. Зборовскій въ Журавнѣ для Лѣська, Филимонъ Метеля въ Чортковѣ для Журавна, Іос. Шмериковскій въ Микулинцяхъ для Комарна, Едм. Галікъ въ Ярославѣ, Орестъ Дембицкій въ Бродахъ, Володим. Лѣтиньскій въ Сокали, Ив. Огоновскій въ Рогатинѣ для Борщева, Конст. Павликѣвъ зъ Нижанковичь для Винникъ, Ерон. Вержховскій въ Бучачи для Товмача, Ром. Дмоховскій въ Ярославѣ для Янова, Євг. Анеіонъ въ Тернополи для Жовквы, Адольфъ Фельсичь Нехай въ Рудкахъ для Олеська, Стан Новосельскій въ Теребовли для Заболотова, Мих. Фельштиньскій въ Пѣдгайцяхъ для Потока золотого, д-ръ Володисл. Цѣхоцкій въ Судовѣй Вишни, Володимиръ Куриловичь въ Мѣльницѣ для Римапова, Щас. Оржельскій въ Скалатѣ для Рогатина, Ярославъ Лепкій въ Дрогобичи для Белзця, Левъ Навроцкій въ Миколаевѣ, Юл. Гарліцкій въ Калушѣ для Болехова, Макс. Розенштайнъ въ Равѣ, д-ръ Володисл. Гошовскій въ Куликовѣ для Камѣнки струмиловои, Казим. Пѣотровскій въ Буську для Лопатина, Кароль Ляѣбшанъ въ Кутахъ, Тад. Діяковскій въ Будановѣ для Скольго, д-ръ Берль Горовіцъ въ Збаражи для Кововы, Вартоломей Мадейскій въ Тисьменицѣ для Бѣбрки, Юл. Цурковскій въ Садагорѣ для Заставнои, Симеонъ Видиѣвскій въ Садагорѣ для Дорны Ватры, Ил. Семака въ Чернѣвцяхъ для Сольки, Ив. Шнайдеръ въ Камѣнцѣ струм для Отинія и д-ръ Стан. Дроздовскій въ Пѣдволочискахъ для Грималова; адъюнктъ суду при краєвѣмъ правительствѣ въ Сараевѣ Кароль Грановскій для Копичинець и кандидатъ адвокатскій Стан. Годолі въ Ярославѣ для Турки.

Заступниками державныхъ прокураторѣвъ именованій адъюнкты: Володим. Русинъ въ Делятинѣ для Золочева и Еман. Сверчиньскій въ Долинѣ для Львова.

Перенесенй радники краєвого суду и начальники судовій: Кароль д'Абанкуръ зъ Журавна до Львова, Конст. Правецкій зъ Белзця до Перемешля, Макс. Фінкельштайнъ зъ Березова до Самбора, Іос. Сваричевскій въ Бережанъ до Львова, Альоѣсій Добжинській зъ Тернополя до Самбора, Іос. Крістель въ Выжницѣ до Чернѣвцѣвъ и Іос. Цайлеръ въ Сучавы до Чернѣвцѣвъ; — повѣтовый судья д-ръ Ад. Пілецкій зъ Динова до Журавна, — секретарѣ судовій: Макс. Кобиланьскій зъ Заставнои до Сучавы, Епамінондъ Воронка зъ Сольки до Сучавы, Ип. Федоровичь зъ Ходорова и д-ръ Руд. Найманъ зъ Белзця до суду краєвого у Львовѣ, Ант. Негребецкій въ Равы руском до Перемышля, Мар Раппе зъ Борщева до Ходорова, Володисл. Фрайндъ зъ Бурштина до Бережанъ и Ив. Фединкевичь зѣ Стрыя до Перемышля.

— Впр. митрополитъ Юліянъ Куиловскій розпрощавъ ся, яко дотеперѣшный станиславѣвскій епископъ, зъ духовенствомъ и зъ вѣрными станиславѣвскои епархіи архіерейскимъ посланіемъ зъ дня 13 (25) червня с. р. Митрополитъ припоручивъ духовенству прочитати его посланіе вѣрнымъ въ матричныхъ и дочерныхъ церквахъ замѣсть проповѣди. Въ посланію митрополитъ межи нашимъ поручае своимъ епархіянамъ, щобы любили свій обрядъ, держали ся его крѣпко, були вѣрными цѣсареви, послушными духовному начальству, молились за свого дотеперѣшного архіерея и пр., а наконець удѣлие всѣмъ архіерейского благословенія.

— **Новый способъ борбы о наши права.** Одинъ львовскій Русинъ одержавъ вѣдъ якогось ц. к. уряду письмо — не руске. А що сей панъ, въ зносинахъ зъ урядами „не умѣе по польски нѣ читати нѣ говорити", то не може знати не лишь сего, що въ тѣмъ письмѣ стоить, але навѣть зъ якого уряду походить доручене ему письмо. Будучи однакъ добрымъ сыномъ своеи австрійскои вѣтчины, хоче сповнити то, чого домагае ся его власть, але — се ясне якъ сонце — хоче впередъ довѣдатись, якій змѣстъ доученого ему письма, хоче его дѣстати въ языцѣ рускѣмъ. Щобы се осягнути звернувъ документъ властямъ въ такѣмъ поданю:

„Hohes Ministerrathspräsidium! Dem Unterzeichneten wurde ein Schriftstück in einer sonderbaren, ihm ganz fremden Sprache zugestellt. Der Unterzeichnete weiss nicht einmal, ob das genannte, unter A) beigelegte Schriftstück in einer, im Reichsrathe vertretenen Königreiche und Länder landesüblichen Sprache verfasst ist. Nachdem das Schriftstück dem Gefertigten durch einen k. k. Amtsdiener zugestellt worden ist, ist es offenbar ein von einer k. k. Behörde herrührendes Schriftstück.

Da der Unterzeichnete ausser seiner ruthenischen Muttersprache, welche in Galizien landesüblich ist, keine andere Sprache zu verstehen verpflichtet ist, anderseits aber die landesfürstlichen Behörden im Sinne ministerieller Verordnungen *sogar* in Galizien verpflichtet sind ihre Verfügungen ihm in seiner Muttersprache zukommen zu lassen, da auch der Gefertigte, als Ruthene, nach bisheriger Praxis jede Hoffnung aufgeben musste sein Recht in dieser Beziehung bei den obersten Landesbehörden zu erlangen, da weiter der Unterzeichnete nicht weiss, an welche Behörde er sich wenden soll, dass ihm das Schriftstück in seiner Muttersprache zugestellt werde, erlaubt er sich das sub A) beigeschlossene Schriftstück dem Hohen k. k. Ministerrathspräsidium, als der obersten Centralbehörde, mit dem Ersuche zu übermitteln, das Hohe k. k. Ministerrathspräsidium geruhe — jene k. k. landesfürstliche Behörde e r u i r e n zu lassen, die sich e r l a u b t hat, unter Missachtung der bestehenden gesetzlichen Vorschriften, einem Ruthenen eine Verfügung in einer ihm durchaus fremden Sprache zu erlassen, und jene Behörde unter Ahndung ihres gesetzwidrigen Vorgehens anzuweisen, dieselbe möge dem Gefertigten sowohl die in dem beigeschlossenen Schriftstück enthaltene Verfügung als auch weitere Verfügungen in ruthenischer Sprache zukommen lassen.

Lemberg am 13. Juli 1899. — *W. B.*"

— **Отверте письмо до Є. Е. п. намѣстника Галичины:** Ваша Ексцеленціе! Вѣдъ 1 цвѣтня жду на асигнату, щобы бодай 25 зр. мѣсячно взяти, и до сего дня не можу дѣждатись. Чи довго ще буду на тую асигнату чекати? — *Мих. Дроздовскій* сотрудникъ зъ Постолѣвки.

— **Зъ Старомѣского одержуемо отсе письмо:** Позажана Редакціе! На пѣдставѣ §. 19. закона прасового прошу помѣстити въ часописи „Дѣло" слѣдуюче спростоване: Въ 119. ч. „Дѣла" зъ 28 мая 1899 помѣщено допись якогось непокликаного приятеля школы и учителѣвъ народныхъ пѣдъ заг. Борба о школу (письмо изъ старомѣского) въ котрѣй наведено ipsissima verba тутешного управителя ц. к. староства пана Ricci'ого, яко бы той-же сказавъ до мене: „Do Strzelbic pana nie możemy dać, bo pan Rusin a tam już ksiądz jest Rusin". Отожь заявляю, що панъ Ricci до мене сихъ слѣвъ не сказавъ, а то въ тон простои причины, що я о посаду учителя въ Стрѣльбичахъ нѣколи не старавъ ся. — *Кирило Бѣрецкій* учитель народный въ Воли Кобляньскѣй.

[*Прим. Ред.* Помѣщаючи повыше письмо, скажемо вѣдъ себе: Спростоване п. Кирила Бѣрецкого выглядае такъ, якъ бы вѣнъ не видѣвъ дотычного числа „Дѣла", де була умѣщена допись „Борба о школу", а хтось иншій спростоване написавъ, а вѣнъ лишь переписавъ и пѣдписавъ. Бо: 1) допись „Борба о школу" була помѣщена не въ 119, але въ 118 числѣ; 2) въ дописи нема сказано, що то п. Ricci говоривъ дотычнѣ слова и при цѣлѣй тѣй справѣ навѣть не згадано имени п. Річчіого; 3) не можемо зрозумѣти, на якѣй основѣ п. Кирило Бѣрецкій — яко Русинъ — мѣгъ бы автора дописи „Борба о школу" назвати згѣрдно; „якимсь непокликаным приятелемъ школы и учителѣвъ народныхъ", коли зъ цѣлои дописи вѣе щира приязнь и прихильность для школы и учителѣвъ народныхъ, а за хлѣбъ чей бы п. Бѣрецкій не кидавъ каменемъ].

— **Дрѣбнѣ вѣсти.** Зъ днемъ 10 с. м. привернено рухъ всѣхъ повѣздовъ на шляху Заторъ Освѣцімъ. — Коло Городенки упавъ дня 5 с. м. великій градъ и наробивъ великои шкоды. Заразъ на другій день упавъ градъ зновъ и многимъ господарямъ геть повыбивавъ засѣвы. О розмѣрахъ нещастя можна мати поняте зъ того, що градъ упавъ о годинѣ 3 по полудни, а лежавъ ажь до другого дня въ полудне.

Вѣсти зъ Аепархіи Львѣвскои.

Презенту на Токи дѣставъ о. Вол. Копитчакъ. — Президія намѣстництва годить ся на канон. институцію о. Ем. Дольницкого на Банорбовъ. — Правительство асигнувало плату для приват. сотрудникѣвъ на одинъ рѣкъ: въ Сорокахъ, Сасовѣ, Сосновѣ, Болотнѣ, Кобиловолокахъ, Долгѣмъ, Струсовѣ и Лапшинѣ. — На конкурсъ розписаний парохіи въ речинцемъ до 4 н. ст. серпня с. р.: Козлѣвъ дек. бережаньского, Перегнойвъ дек. унѣвского а въ речинцемъ до 24 н. ст. серпня с. р. Панасѣвка дек. заложецкого. — Завѣдательства дѣстали оо.: Вас. Владичинъ въ Бережанъ въ Козловѣ, Ник. Винницкій въ Болехова въ Галичи и Ем. Зарицкій зъ Оброшина у Вѣдникахъ. — Декретъ увольнена вѣдъ испиту конкурсового парохіяльного дѣстали оо. пароси: Теод. Муровичь зъ Надѣтичь, Волод. Филиповскій зъ Беньковець, Іос. Лѣщиньскій зъ Бѣлого, Алекс. Коритко зъ Богатковець, Григ. Комаряньскій зъ Бережницѣ, Волод. Сабатъ зъ Помонятъ, Ксен. Сосенко, Алекс. Батѣгъ зъ Дроговижа, Євг. Купчиньскій зъ Бѣлковець и Мих. Ваврикъ зъ Черницѣ. — Консисторія вставила ся до намѣстництва о дарь ласки для свящ. вдовъ: Анны Винницкои, Розаліи Геровскои, Анны Хоминьскои, Маріи Бѣлиньскои, Корнилѣ Соневицкои и свящ. сиротъ: Іосифы Дольницкои, Людвики и Теофілѣ Глодзиньскои, Маріи Москалевскои и Иванны Славскои. — Митр. Консисторія надала стіпендію им. Мих. Лопеля рѣчно 80 зр. Мих. Попелеви, ученикови II. класы народнои школы въ Медусѣ. — Въ пропозицію на Токи були принятѣ оо.: Гр. Алексевичь, Ив. Черепашиньскій, Ив. Бачиньскій, Ант. Копертиньскій, Корн. Бачиньскій, Сильв. Воиковскій, Іос. Гоцкій, Теоф. Войтовичь, Григ. Комаряньскій, Волод. Копитчакъ, Волод. Винярскій, Ив. Рудовичь, Теоф. Конистяньскій и Євст. Нижанковскій; — на Жеребки кор. принятѣ оо. Клим. Слюзаръ, Гер. Семковъ, Волод. Винярскій, Ант. Копертиньскій, Теоф. Луцикъ, Алекс. Мѣйскій и Григ. Дякѣвъ; — на Хащованя о. Ем. Яросевичь самъ одинъ; — на Коребъ оо. Ив. Завадовскій, Ив. Чировскій, Теод. Кинасевичь, Ант. Копертиньскій, Павло Дудикъ, Ник. Демчиньскій и Ник. Романюкъ. — О. Яросл. Лучакѣвскій вѣзваный до канон. институціи на Стрѣлкѣвъ и о. Ем. Гавришо на Бѣбщаны на мѣсяць вересень с. р. — Презенты дѣстали оо.: Іос. Яворскій на Лучинцѣ, Алекс. Яворскій сотрудникъ Илавча на Несторовцѣ, а Консисторія вставила ся до президіи намѣстництва о згоду на ихъ институцію. — Испытъ конкурсовый парохіяльный зложили оо.: Євст. Радкевичь, Вас. Пилипчукъ, Теод. Гураль, Сим. Мушкевичь, Ив. Хоминъ, Ив. Илевичь, Ник Цегельскій, Теод. Дѣѣвъ, Євг. Монцѣбовичь и Ив. Яблоньскій. — Консисторія вставила ся до намѣстництва о плату зъ религ. фонду для приват. сотрудника въ Стрыѣвцѣ. — Сотрудництва дѣстали оо.: Іос. Застирець зъ Берлина друге сотрудництво въ Бережанахъ Ник. Струтиньскій зъ Добростанъ въ Болеховѣ, Богд. Домбченскій зъ Вербиловець въ Добростанахъ, Лука Побоярскій зъ Лучинець експон. сотрудництво въ Бубницѣ ad Тисовъ.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

На „Ювілейну Бурсу ремѣсничу и промыслову" жертвували дальше Вп.: М. Гнатикъ 1 зр., Іосифа Кинасевичева, жена пароха Волкова 2·60 зр.; А. Скицько зъ Тишковець 20 кр.; Ст. Мачоганъ зъ Любшѣ вѣдъ себе 50 кр., вѣдъ кумовъ: Иги. Дубака и Каролины Галаско по 30 кр., вѣдъ Каролины Сикорскои 20 кр., вѣдъ Мар. Высочанъ, Мар. Швидакъ, П. Моспанюка, Ил. Высочана, Олены Слюсарчукъ, Ник. Малика, Мат. Малика, Ив. Смика, Гр. Швидака и Вас. Маринця по 10 кр., вѣдъ Кир. Арділя 5 кр., вѣдъ Фесѣ Дорончукъ 15 кр.; о. П. Погорецкій вѣдъ парохіянъ Бѣлины вел. 6·75 зр.; Вор. Ев. Консисторія въ Перемышли 9·23 зр.; о. І. Чировскій въ Суховоли 2·50 зр.; о. Ал. Лебедовичь въ Манастира 2 зр.; М. Терлецкій зъ Яцковець вѣдъ Ф. Прокопова, Луцика, Юрчака, Мосяка и вѣдъ себе разомъ 43 кр.; о. М. Кордуба въ Сушнѣ 3·20 зр.; Д. Горка зъ Черниховець 50 кр.; о. дек. Ип. Штогринъ зѣбрку на соборчику въ Боршовѣ 4 зр.; о. В. Курдидикъ вѣдъ парохіянъ зъ Черниховець и Варнякъ 6 зр.; о. Кнѣлевскій зъ Чорнолозець 2·50 зр.; о. Харкевичь зъ Кривотулъ 2·50 зр.; о. Грицакъ зъ Потокъ 2·50 зр.; о. Жилавый зъ Острини 2·50 зр.; о. Кульчицкій 1 зр.; оо. Кобляньскій, Кархутъ и Продань по 50 кр.; дрѣбными 85 кр.; громадине Речигова и Новосѣлокъ 4·27 зр.; Товариство „Днѣстеръ" 25 зр.; о. Григ. Саницкій изъ Сходницѣ 2 зр.; о. Д. Свистунъ зъ Оплуцка 2 зр.; В. Стасѣвъ въ Надѣтичахъ 20 кр.; о. Стефановичь въ Дмитрю 2·50 зр.; Т. Геруликъ 50 кр.; Ив. Вертипорохъ зъ Ляшокъ кор. 50 кр.; Читальня „Просвѣты" въ Илавчу 1 зр.; Ром. Крижановскій въ Плотници 1·18 зр.; о. І. Кобляньскій зъ Коломыѣ 50 кр.; о. Д. Іосифовичь въ Середопблець 2 зр., Гр. Дякѣвъ зъ Середопблець 50 кр., парохіяне Середопблець 3 зр.; о. Іос. Смеречаньскій зъ Воровы 2·50 зр.; о. М. Грушкевичь зъ Бонищя 50 кр.; оо. І. Товарницкій зъ Буцева, Н. Сенета зъ Быкова, Іосифъ Крушиньскій зъ Селискъ и Зенонъ Шухевичь въ Тишковець по 1 зр.; о. Іосифъ Олесницкій зъ Переволоки 50 кр.; оо. Ал. Маланюкъ зъ Павшѣвки, М. Яцкевичь зъ Пасѣчнои, С. Теодоровичь зъ Ракова, М. Барневичь зъ Мѣльницѣ, Н. Колтунюкъ зъ Тарнавки, Ем. Дудикъ зъ Нижнева, І. Парилович зъ Злоцкого, І. Гамерскій зъ Пелнѣ, Д. Лойванюкъ зъ Винятинець, Сев. Мацюракъ, М. Жарскій, І. Иванець, Д. Телесницкій, І. Пелехъ, В. Попель зъ Видинова, З. Крававичь зъ Негрибки, І. Логиньскій зъ Баличь, Т. Дорикъ зъ Ветлина, Ем. Кушикъ зъ Вѣльхбвца, Євг. Омеляньскій зъ Пристани по 1 зр.; П. Руденьскій зъ Петранки 10 кр.; о. І. Дрималикъ зъ Волощѣ 3 зр.; о. Ем. Гавришо зъ Камѣна 2·50 зр.; Март. Мойсеовичь нотарь зъ Залосець 15 зр.; М. Каналь въ Слободѣ 40 кр.; церковь въ Бѣлянцахъ 2 зр.; Онуфр. Гецѣвъ въ Ряшевѣ 2 зр.; о. С. Городецкій вѣдъ громады Вербиловцѣ 5·18 зр., вѣдъ громады Залуче 7·18 зр. [громаду Бабухѣвъ выказано давнѣйше]; Филем. Куречка зъ Неслихъ 80 кр.; Брацтво церковне Липовцѣ 1 зр.; урядъ парох. въ Тужиловѣ 50 кр.; о. Ник. Бѣлецкій зъ Пацикова 2·50 зр., церковь въ Пациковѣ и Новоселици по 1 зр.; о. о. Ф. Подоланьскій въ Лазахъ 2 зр; о. Георг. Концевичь 2 зр.; К. Мартинюкъ зъ Камѣнки вел. 50 кр.; Гр. Боярскій зъ Пархача 30 кр.; громада Козары черезъ о. Гарасевича 2 зр.; о. В. Рожевскій въ Новосѣлокъ 1·50 зр.; о. М. Чачковскій зъ Товстого 2 зр.; о. А. Колпачкевичь зъ Гбйча зр.; В. Стетковичь 50 кр.; В. Бойко у Львовѣ 5 зр.; о. І. Киріянъ зъ Немирова 50 кр.; о. М. Калимонъ зъ Кальникова 2 зр.; о. В. Яремкевичь зъ Вѣлча 50 кр.; о. П. Бѣлиньскій зъ Зарваницѣ 2·50 зр.; оо. І. Коцюба зъ Олешѣ 50 кр.; урядъ парох. въ Переровѣ и о. И. Божейко зъ Рокитна по 30 кр.; церковь въ Переволочной 50 кр.; И. Гаккевичь въ Устю еп. 50 кр.; Юлія Райнаровичь и Софія Плешкевичь зѣбрали на ювілею въ Ваневѣ 8 зр.; о. І. Бабій 60 кр. — Голова товариства „Руска Бурса ремѣсничa и промыслова: *В. Нагорный.*

Телеґрамы „Дѣла".

Вѣдень 13 липня. Вчера вѣдбули ся два величезнѣ роботничѣ вѣча противъ ухваленои соймомъ реформы громадскихъ выборовъ. На пѣдставѣ ухвалы высшого суду краєвого, Бретшнайдера выпущено вчера зъ вязницѣ.

Будапештъ 13 липня. Обѣ палаты зѣбрали ся вчера въ цѣли промолѣвания угодовыхъ законовъ. Вѣдтакъ вѣдчитано рескриптъ вѣдрочуючій соймову сесію до 8 вересня.

Римъ 13 липня. Генерала Галіфета, якъ лишь вернувъ до Италіи, арештовано и умѣщено въ слѣдчѣй вязницѣ.

Лондонъ 13 липня. До Африки выслано вже 13 батерій артилерія. Стале вѣйско въ таборѣ Альдершотъ одержало наказъ приготовати ся до выѣзду до Африки.

Атены 13 липня. Міністры вѣйны и маринарки внесли до палаты послѣвъ проектъ закона въ справѣ покликана певного числа заграничныхъ офіцирѣвъ, що мають заняти ся реорґанізацією грецкои армія и маринарки.

Каіро 13 липня. Прибуло тутъ богато офіцирѣвъ. Навѣть недужій одержали наказъ не вѣдходити безъ урльопѣвъ.

Надѣслане.

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

Оптикъ и Механікъ у Львовѣ, площа Галицка ч. 1., противъ Банку Гіпотечного на кам'яницѣ площа Галицкои

поручае зъ великѣмъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ: ануляры, цвікеры, цвіернаты, бінокля, цвіленвиды, барометры, термометры, рѣжні ареометры, цвіроскопы, лінзы, компасы, рахункы, таблы мѣрничѣ, ніоны, лібелѣ, манометры и т. п.

Уряджене двзвинковъ електричныхъ.

Всякій направки полагодимуть ся имъ найскорше и найдешевше. 5417

Лекціи на село на часъ вакацій глядае ученикъ высшои гімназіи. Поправки зъ математики мають першенъство. За добре приготовлене ручить. Адреса: *Стефанъ Баранъ, поч. Крукеничѣ.* 273 1—5

Бальсамъ на волосе
CELSIOR
[Haar-Balsam-Celsior]
є безперечно найлучшимъ косметикомъ на скрѣплене ослабленого волосся, вѣнъ хоронить вѣдъ крушеня и выпаданя волосся, надае ему красный полискъ, природну барву и свѣжѣсть, хоронить передъ сохненемъ и передчаснымъ сивѣнемъ.
Цѣлкомъ нешкѣдный!
Цѣна 1 фляшки 60 кр. [за попереднымъ надѣсланемъ 80 кр. пересылка оплатно.] 166 12—12
ГОЛОВНЫЙ СКЛАДЪ
С. Рукера аптика у Львовѣ
O. KLIER Cosmet. Laboratorium
Karolinenthal bei Prag (Böhmen.)

МАШИНКИ американьскій до роблення мороженого поемности 1, 2, 3 літры по зр. 5·50, 6·50 и 7·50. Ронделѣ до смаженя конѣтурѣвъ по зр. 2·40, 2·80, 3·—. Кльошѣ дротяный до прикрываня полумысковъ штука вѣдъ кр. 35 до 1 зр. Ледовнѣ кѣмнатнѣ знаменитѣ по зр. 24, 35 и 45 поручае ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ торговля зелѣзна у Львовѣ площа Капітульна ч. 1 напротивъ катедры

МОЛИТВЕННИК ДЛЯ ДІТЕЙ
виданій
коштом руского тов. педаґоґічного
В полотняній оправі з золоченим хрестом 20 кр. В папировій окладці 15 кр.
Продаєся в книгарни Наук. тов. ім. Шевченка, Львів, ул. Чарнецького ч. 26.

Матуристъ семин. учит. потрѣбный на рѣкъ на село до приготовання до матуры ученика V кл. гімн. — Адреса: *Ярошевскій* Львѣвъ, ул. св. Мартина ч. 17. 267 2—4

Ученикъ VI кл. гімн. глядае лекціи на село на часъ вакацій. *А. К. Бережаны* poste restante.
266 2—4

АНДРЕЙ
КОБѢЛЬНИКЪ
Львѣвъ ул. Сикстуска ч. 30
поручае свою звѣстну зъ солідности
РУКОДѢЛЬНЮ
мужескои и дѣточои
ОДЕЖЬ
ласкавѣй увазѣ Впр. духовенства и мирянъ.
198 9—20

Подяка.

Угодно було Всевышньому покликати къ Себѣ нашу найдорожшу сестру, матѣрь бабку и прабабку **Саломею** изъ Шанковскихъ Лотоцку, вдову по бл. п. о. Михайлѣ Лотоцкомъ почетномъ крилошанинѣ, деканѣ и приходнику Бродовъ, котра по довгой и тяжкой болѣзни упокоилась въ 79 р. жизни въ Лешневѣ. Послѣднею волею нашои дорогои покойницѣ було спочити въ родинной могилѣ коло свого отця, мужа и дочери и длятого були тлѣнні останки по вѣдправленю богослуженя въ Лешневѣ перевезені на брѣдске кладовище.

За весь часъ болѣзни покойнои, вѣдъ смерти, навѣть до вѣдданя послѣднои прислуги дознавала семья такъ численні доказы щирости и доброты нашихъ сусѣдовъ и знакомыхъ, що не есть въ силѣ имъ за то вѣдячитись. Проте просимо принята мале за велике, т. е. нашу найщирѣйшу подяку сею дорогою.

Такъ дякуемо передовсѣмъ о. Николаю Демчиньскому, который кількакрать въ часѣ довготревалои болѣзни стѣшивъ въ духовными утѣшеннями. Дальше дякуемо вшр. оо. Іоану Леонтовичу, Михаилу Левицкому, Николаю Малому, Николаю Демчиньскому и Николаю Герасимовичу за вѣдслуженя парастасовъ надъ тѣломъ покойнои, а вшр. о. сов. Юліяну Мандичевскому за веденя похоронѣвъ въ Лешневѣ, оо. Іоанну Лесютовичу, Михаилу Левицкому и Николаю Герасимовичу за веденя похоронѣвъ зъ Лешнева въ Броды; о. деп. Юліяну Турковичу за веденя похоронѣвъ въ самѣмъ городѣ; оо. Якову Чубатому, Іоану Леонтовичу, Игнатію Гарасевичу, Кендору Давидовичу, сов. Іосифу Шанковскому, Петру Шанковскому, Михаилу Левицкому, Іоану Давидовичу, Николаю Малому, Николаю Герасимовичу за участь въ похоронахъ въ Лешневѣ и въ Бродахъ; вшр. о. сов. Емиліяну Тарнавскому зъ Барылова, Григорію Сухоровскому, Луцѣ Пытлику, Іовну Карановичу, Францу Громадцѣ, Емиліяну Тарнавскому зъ Куликова, Павлу Дудику, кс. Дуклану Зайонцу и кс. Сильвестру Пюрку обр. лат. за вѣдслуженя литургій и участь въ похоронахъ въ Лешневѣ, а вшр. оо. проф. сов. Григорію Яремѣ, сов. Тодѣ Дуткевичу, сов Анатолію Долинскому, сов. Якову Гутковскому, Корнилію Гутковскому, Юстину Сухоровскому, Григорію Купчинскому за супроводженя тлѣнныхъ останкѣвъ на брѣдске кладовище. Особенно же дякуемъ вшр. оо. Михаилу Левицкому и Николаю Герасимовичу за прекрасній до слезъ трогаючій надгробній рѣчи: першого за слово въ церкви въ Лешневѣ, послѣднього за слово надъ могилою.

Дякуемъ сердечно вшчт. пп. д-рамъ Станиславу Засадскому изъ Щуровичъ и Адаму Струмѣньскому зъ Бродовъ за лѣкарску опѣку въ часѣ болѣзни покойнои. Дякуемо также прихожанамъ въ Лешневѣ за услуги вѣдданій при перевозѣ тѣла зъ Лешнева въ Броды; церковнымъ братствамъ въ Лешневѣ и Бродахъ за супроводженя тѣла зъ хоругвами. Неменше дякуемъ и всѣмъ высказавшимъ намъ слова сочувства такъ лично якъ и письменно. Що разъ кличемъ намъ всѣмъ изъ глубины серця: „Спаси Бѣгъ!“

Левъ и Амвросій *Шанковскій* — братя; Анна *Шараневичъ*, Маркела *Лотоцка* и Евгеній *Лотоцкій* — дѣти; д-ръ Исидоръ *Шараневичъ* зять; Каролина *Лотоцка* — невѣстка; Ольга и Иванъ *Матѣевы*; д-ръ Володимиръ, Саломея, Константинъ и Марія *Шараневичъ*; Наталія и Юліянъ *Дзеровичъ*, Стефанія и Евгеній *Лотоцкій*, — внуки; Софія и Ирина *Матѣевы*, Евгеній, Богданъ и Адріянъ *Дзеровичъ* — правнуки покойнои. 274 1—1

СПРАВОЗДАНЄ ДИРЕКЦІИ „БАНКУ ЗВЯЗКОВОГО въ СТАНИСЛАВОВѢ, стоваришеня зареестрованого зъ ограниченою поруков за мѣсяць червень 1899.

А) Станъ чинный.

	Станъ зъ кѣнцемъ мая 1899 року		Въ протягу вѣдъ 1 до 30 червня 1899				Станъ зъ кѣнцемъ червня 1899	
			побрано		выдано			
	зр.	кр.	зр.	кр.	зр.	кр.	зр.	кр.
Позички на скрипта	66253	71	2156	82	3575	—	67671	89
„ „ векслѣ	11444	16	3363	46	3411	88	11192	58
Кошты адміністрації	405	33	71	47	220	68	554	54
„ спору	165	29	57	26	—	35	107	72
„ заснованя	152	58	—	—	—	—	152	58
Готівка	1410	71	—	—	—	—	3601	47
Сума стану чинного	79531	78	5649	67	7207	91	83280	78

Б) Станъ довжный.

Удѣлы членьскій	16688	73	306	82	88	—	16907	55
Фондъ резервовый	3855	94	69	58	—	—	3925	52
Вкладки щадничій	52016	49	6036	94	1789	46	56263	97
Вѣдсотки	2743	03	574	97	1184	69	2133	31
Кредитъ банковый	3500	—	—	—	—	—	3500	—
Обезпечена членовъ	2	—	214	25	214	25	2	—
Зыскъ зъ лѣтъ минувш.	725	59	—	—	177	16	548	43
Сума стану довжного	79531	78	7202	56	3453	56	83280	78
До того станъ чинный	79531	78	5649	67	7207	91	83280	78
Разомъ (Капіталъ обор.	159063	56	—	—	—	—	166561	56
Разомъ (Оборотъ касов.			12852	23	10661	47		
			23513 зр. 70 кр.					

Загальный оборотъ касовый вѣдъ $^{1}/_{1}$ до $^{30}/_{6}$ 1899 року 122.280 зр. 24 кр.

Вѣдъ бѣлансу на рѣкъ 1898 выносили въ кѣнцемъ року:

Позички на скрипта	52.337	зр. 01	кр.
„ „ векслѣ	9.518	„ 94	„
Удѣлы членьскій	14.243	„ 13	„
Вкладки щадничій	44.148	„ 16	„
Сальдо вѣдсоткѣвъ	2.768	„ 38	„

Загальный рѣчный оборотъ касовый въ 1898 роцѣ 204.185 зр. 04 кр.

Въ червни 1899 прибуло 14 членовъ зъ декляроваными удѣлами въ сумѣ 380 зр., выступило 4 членовъ зъ декляроваными удѣлами 100 зр., остало отже зъ кѣнцемъ червня 1899 р. 838 членовъ зъ декляроваными удѣлами на 19.740 зр.

Стопа процентова вѣдъ вкладокъ щадничихъ $4^{1}/_{2}$%, стопа процентова вѣдъ удѣленыхъ позичокъ $7^{1}/_{2}$% платній чвертьрѣчно або пѣврѣчно зъ горы.

Станиславовъ дня 1 липня 1899. 275 1—1

Банкъ звязковый въ Станиславовѣ, стоваришеня зареестроване зъ обмеженою порукою.

Иванъ Дольницкій. *Северинъ Торонський.*

ІНТЕРНАТЪ РУСКІЙ

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 40

вѣдъ управою старшого рутинованого педагога, одинокій вѣдъ кождымъ взглядомъ взорцевый закладъ выховничо-науковый, до котрого Т. Родичѣ могутъ умѣстити своихъ сыновъ зъ повнымъ супокоемъ, приймае личній зголошеня въ кождій порѣ дня до 17-ого с. м.; а вѣдтакъ письменныхъ информацій удѣлати буде дашень въ I-ій половинѣ вакацій — управитель интернату Ст. Петрицкій въ Колоколинѣ п. Букачовцѣ. 270 1—8

Справ здане сегорочне полюбить ся въ „ДѢЛѢ“ дня 19 с. м. 270 3—3

ТЕОФИЛЬ КОПИСТИНЬСКІЙ

артистъ-малярь

звѣстный вѣдъ кількакадцяти лѣтъ изъ своихъ праць малярскихъ, украшае церкви въ стилю всходнѣмъ разомъ зъ позолоченемъ, престоды, иконостасы, и иншій рѣчи. Принимае рѣзьбарскій роботы вѣдъ власныхъ плянѣвъ. Выготовлюе всякои величины церковній образы до иконостасѣвъ, престодѣвъ, плащеницъ — олѣйными красками на полотнѣ и деревѣ. Побѣльшуе зъ фотографій портреты. Зъ упованемъ ц. к. консерваторія реставруе всякій старинности, а то фрески, рѣзьбы и т. ин. входячій въ кругъ праць малярства по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ. Подписный просить Вел. Духовенство занотувати собѣ его адресу. 205

Т. Копистиньскій

у Львовѣ, улиця Краковска число 20.

АДОЛЬФЪ КАМПЕЛЬ

Складъ всякихъ матеріялѣвъ будовляныхъ

Львовъ, ул. Подлѣвского ч. 5.

Заступство Австрійского Товариства акційного фабрики

Портляндъ-цементу въ Щаковѣй

Ц. к. упр. Товариства акційного першои фабрики выробовъ шамотовыхъ и штайнгутовыхъ.

Тов. акц. фабрики вапна гідравлічного для фасадъ въ Kattenleutgeben.

Фабрики ц. к. патентованого помосту ксильолітового безъ фугѣвъ Zboril, Miksch и Сподка въ Швехатъ.

Продае по цѣнахъ фабричныхъ.

Портляндъ-цементъ, вапно гидравлічне, вапно скалисте, тінсъ, папу дахову, плыты изоляційній, руры штайнгутовій до кльоакъ, каналовъ и водопроводовъ, пѣдлоги штайнгутовій цементовій, дощинковій и кемльолітовій, печи кафлевій, цегли, плыты и мучку огнетревалу, даховку, лупокъ и тростину суфітову а такожъ взагалѣ всякій матеріялы будовляній, ручачи за ихъ доброту.

Пѣдприемство роботъ бетоновыхъ, укладаня пѣдлогъ и крыта даховъ дахівкою, лупкомъ, папою огнетревалою и деревнымъ цементомъ (Holzcement) по умѣркованыхъ цѣнахъ.

ТЕЛЕФОНЪ ч. 460. 121

Рѣкъ засновання 1892

ТОВАРИСТВО ВЗАИМНЫХЪ ОБЕЗПЕЧЕНЬ „ДНѢСТЕРЪ“

перше и одиноке руске товариство асекураційне, припоручене Вел. Духовенству и всѣмъ вѣрнымъ Впреосв. Митроп. и Преосв. Еп. Ординаріятами всѣхъ трехъ епархій, обезпечае будынки, уряджена домашне, скотъ, господарскій заряды, збоже въ зерни и соломѣ, сѣно въ стогахъ и будынкахъ **противъ шкодъ огневыхъ.**

Станъ фондовъ ґваранційныхъ зъ днемъ 31 грудня 1898 выносить:

Фондъ резервовый	96.775·05 зр.	206.880·57 зр.
Резерва премій	64.263·12 „	
Фондъ основный	45.000·— „	
Резерва спеціальна	842·40 „	

Тарифы „Днѣстра“ дуже умѣркованій, услѣвя обезпеченя користній, а шкоды ліквідуютъ ся безпроволочно. До кѣнца 1898 року выносили выплачені шкоды 627.790 зр. 67 кр. Полісы „Днѣстра“ приймае Банкъ краевый при пожичкахъ ипотечныхъ.

На житє можна обезпечатись черезъ „Днѣстеръ“ въ Товариствѣ взаимныхъ обезпечень въ Краковѣ, котре дае найкористнѣйшій услѣвя, представляе своими значными фондами найвѣльшу ґарантію, и выдае полісы и квіты въ рускѣмъ языцѣ.

Товариство взаимного кредиту „Днѣстеръ“ стоваришене зъ обмеженою порукою удѣляе пожички за *оплатою $5^{1}/_{2}$% и 1% додатку на кошты адміністраційні* за интабуляцію або порукою двохъ вѣдповѣдныхъ ручителѣвъ, до сплаты въ ратахъ на 3 до 10 лѣтъ и приймае вкладки до опроцентованя вѣдъ членовъ и третихъ особъ по $4^{1}/_{2}$% до 1 липня 1899. Вѣдъ 1 липня 1899 будуть вкладки щадничій опроцентованій по 4%. Удѣлъ членьскій выносить 25 зр., вписове 1 зр. Членомъ бути и пожичку дѣстати може тѣлько членъ обезпеченый въ „Днѣстрѣ“. Информаціи удѣляе Дирекція листовно. 34 54—0

Зголошеня о удѣленя аґенцій въ охрестностяхъ, де нема близько аґентовъ „Днѣстра“, приймають ся.

Информаціи и посередництво до заключени житевыхъ и найкористнѣйшихъ комбінацій.

Львовъ, ринокъ ч. 10. (дѣмъ „Просвѣты“.)

Пожички для членовъ Тов. взаим. обезп. и взаим. кредиту „Днѣстеръ“ на $5^{1}/_{2}$% и 1% додатку на кошты адм.

КАВУ

лучшу въ тонкихъ ворочкахъ 5-кілевыхъ по цѣнахъ 11 зр., 10 зр. 50 кр., 10 зр., 9 зр. franco и низше.

Токай куранційный

въ фляшкахъ $^{1}/_{2}$ літровыхъ по 3 зр. и 2 зр. Самородный по 1 зр. 20 кр.

Коняк французскій

въ фляшкахъ $^{3}/_{4}$ літровыхъ по 5 зр. 4 зр. 20 кр.

Мѣдъ питный

по 80 кр. за фляшку $^{3}/_{4}$ літрову

поручае

Народна Торговля.

20 24—0

Климентій Федуньо

переплетникъ бібліотеки ц. к. львовск. университету

поручае

свое переплетниче и ґалантерійне заведенє

у Львовѣ, ул. Академична ч. 8. 366

Пѣдоймае ся всякихъ роботъ, особливо переплету: Служебниковъ, Евангелій, Молитовниковъ, Бібліотечныхъ книгъ, Альбумовъ, Мапъ, Дипльомовъ и. т. ин. по умѣренныхъ цѣнахъ.

Акademикъ глядить лекція на часъ ферій. Зголошенє: М. Ф. poste rest. Гаднинковцѣ. 1—1

СЦИЗОРИКИ власного выробу, англійскій и Генкельса припоручае Иванъ Лимрукъ, ножовникъ у Львовѣ ул. Галицка 6.

Товариство „Просьвіта“

при сближаючихъ ся іспитахъ в школах народних подає до відомости Сьвітл. Рад Шкільних, Впов. сьвященників, катихитів, учителів і родичів, що книжки накладу товариства, призволені краєв. Радою шкільною на премії для учеників, красно оправлені, можна купити **в канцелярії товариства Ринок ч. 10**, *по слідуючій цінї:*

Розкази про сили природи	20 кр
Оповідання о житю св. Бориса и Гліба	20 „
Повістки для дітей	27 „
Сестра	15 „
Байки	22 „
Історія Руси ч. I.	25 „
Історія Руси ч. II.	23 „
Лен і коноплі	24 „
Про живоплоти і ліса	20 „
Веніямин Франклін	16 „
На досьвітках	22 „
Серед ледового моря	25 „
Житє сьв. великомученика і лікаря Пантелеймона	20 „
Дрібна птиця господарска, а великі гроші	20 „
Відкритє Америки	22 „
Звірята шкідні і пожиточні	42 „
Кирил і Методий	22 „
Фінляндия і Сахара	2[illegible] „
Повістки (Тіточка Ганна і Дві Старці Богомольці)	18 „
Житє сьв. Отц Николая	20 „
Молитвенник народний (в звичайній оправі)	30 „
Молитвенник народний (в лучшій оправі)	40 „
Молитвенник народний великий по ціні 90 кр. 1·20, 1·60 зр.	

Всякі замовленя висилають ся скоро і точно.

Цѣс. корол. уприв.

Рафінерія спіритусу, Фабрика рому, ліверовъ и оцту

Юлія Миколяша Наслѣдниковъ

Якова Шпрехера и С-ки

у Львовѣ

поручае старій горѣвки польскій, розолісы, ліверы, румы правдивій зъ Ямайки, коняки, спіритусъ, „Bongout“ на малинки, также правдивый оцетъ спіритусовый. 366 79—?

Склады для мѣста: улиця Галицка ч. 1. — и улиця Коперника ч. 9.

Стація зелѣзницѣ: МУШИНА-КРИНИЦЯ, зъ Кракова 8 год. ѣзды, зъ Львова 12 год., зъ Будапешту 12 годинъ.

КРИНИЦЯ

Ц. к. лѣчничій Закладъ въ Галичинѣ.

Почта (3 разы денно) и телеґрафічный урядъ въ мѣсци.

Въ Карпатахъ 590 м. н. п. м. Вѣдъ зелѣзничон стації Мушина-Криниця година бітон дороги. На стації выгѣдні повозы. — СРЕДСТВА ЛѢЧНИТІЙ: **Жерела „Жерело головне“ и „Слотвинка“ дуже сильнои щавы, вапно и магнезіово-содово-зелѣзистои. Купелѣ** мінеральній вельми богатій въ углянну кислоту вѣльну, огрѣваній методою Шварца. Дуже помѣчній боровиновій купелѣ. *Газовій купелѣ* зъ чистои кислоты углянои. **Скарбовый закладъ** гідропатичный пѣдъ управою **д-ра Еберса**. *Рѣчній купелѣ електричній, масажѣ, лѣченя дієтичній и сезоновій. Кліматъ скрѣпляючій, пѣдальпейскій. Воды мінеральній мѣсцевій и всякій заграничній. Кефіръ. Женгиця. Молоко стерилізоване. Гімнастика лѣчнича.* **Аптика. Закладовый лѣкарь** *д-ръ Л. Конфъ зъ Кракова*, ординуючій постѣйно черезъ цѣлый сезонъ. Надто 12 свободно практикуючихъ лѣкарѣвъ. *Помешканя:* звыжь 1500 покоѣвъ, уряженыхъ зъ повнымъ комфортомъ, въ цѣнѣ вѣдъ 60 кр. денно и высше.

Лѣчничій дѣмъ зъ Готелемъ, Читальня и выпожичальня книжокъ, Реставраціи, приватній пансіоны, готелѣ, цукорнѣ. **Костелъ католицкій, каплица, Церковь.** *Музика* **закладова, стала.** [Директоръ А. Врешкій.] **Сталый театръ.** Концерты, вѣдчиты, балѣ, прогульки товариски, площѣ[illegible]ы до лѣса.

Проходы въ гарній околицѣ Карпатовъ. *Просторый четинный паркъ*, взорцево уряженый, *близько 100 моргѣвъ обшару. Фреквенція* въ р. 1898: 4.730 особъ.

Сезонъ *вѣдъ 15 мая до 30 вересня.* Въ маю, червни и вересни цѣны купели, мешканъ въ скарбовыхъ домахъ и странъ въ реставраціи лѣчничого дому о 25% низшій. *Въ липни и серпни не удѣляе ся убогимъ пѣвякихъ пільгъ, яко увольнень вѣдъ кураційныхъ такс и т. п.*

Розсылка криницныхъ мінеральныхъ водъ вѣдъ цвѣтня до надолиста. Склады у всѣхъ вѣльшихъ мѣстахъ въ краю и за границею. Близшихъ информацій на жаданє удѣляе, брошуры и проспекты розсылае

Ц. к. Зарядъ лѣчничій въ Криници.

214 3—3

При закупнѣ товаровъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець и одвѣчальный редакторъ Иванъ Белей. Папѣръ въ фабр. Черлянькомъ. Зъ друкарнѣ Института Ставропигійского, пѣдъ зарядомъ Іосифа Даниловича.

Ч. 145. Львовъ, Пятница 2 (14 Липня) 1899. Рочникъ XX.

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских святъ) о 5-тій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вѣ второкъ, и вѣ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24, Центральне Бюро огологошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Каролн Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килинського 2; — въ Ярославю: Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11.; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитость за инсераты платий у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатконъ

въ Австрін:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ . .	18 зр.	на цѣлый рѣкъ . .	24 зр.
на пѣвъ року . .	9 зр.	на пѣвъ року . .	12 зр.
у Львовѣ:			
на цѣлый рѣкъ . .	16 зр.	на пѣвъ року . .	8 зр.
на чверть року . .	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженя. — Рекламаціи неопечатаній вѣльній вѣдъ порта.

Поединоке число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошенія звыкай принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одного стрѣчки инсератовой або ей мѣсце а въ рубрицѣ „Надѣслане“ по 25 кр. а. в.

Подяки и инші донесеня приватий числять ся по 15 кр. вѣдъ отишка.

О рускій університетъ у Львовѣ.

Заповѣджене загально-доступне вѣче академічнои молодежи въ справѣ основаня рускаго університету у Львовѣ не вѣдбуло ся — за-для поліційныхъ перешкодъ — въ сали „Народного Дому“ — натомѣстъ комітетъ урядивъ зборы довѣрочній за запрошенями у великій сали готелю Belle Vue.

Мимо довѣрочного характеру вѣча — выпало оно славно. Велика сала була щѣльно заповнена участниками, котрыхъ явило ся знышъ чотирыста. На тлѣ масы вѣчевикѣвъ гарно вѣдбивали оригінальній уніформы академикѣвъ гірничихъ зъ Лубна и Пшібраму. Зъ-мѣжь старшихъ Русинѣвъ, запрошеныхъ на вѣче, запримѣтили мы проф. Романчука и проф. д-ра Петра Стебельского.

Вѣче отворивъ слухачь медицины Гарматій промовою, въ котрій указувавъ велику вагу справы, задля якои молодѣжь руска зъ всѣхъ університетѣвъ и высшихъ школъ Австрія зъѣхала ся на се вѣче.

На предсѣдателя зборѣвъ предложивъ слухача правъ Євг. Косевича, на що зборы одноголосно згодили ся. Заступниками предсѣдателя выбрано: Ив. Саноцкого зъ Вѣдня, Бурачинского зъ Чернівець, Євг. Мандичевского зъ Градца, Дутку зъ Пшібраму, Мудрака зъ Лубна и Тузака слухача техніки у Львовѣ. На секретарѣвъ покликавъ предсѣдатель Осипа Шухевича и Ивана Брика.

Вѣдтакъ голова давъ слово головному референтови Мих. Галущинському, голові „Академічнои Громады“.

Референтъ въ довгѣмъ и совѣстнѣмъ рефератѣ (котрый мы подамо въ повнѣй основѣ) доказавъ конечность и необходимость руско-украинського університету у Львовѣ и поставивъ слѣдующій резолюціи:

I. Украинъско-рускій студенты всѣхъ высшихъ австрійскихъ школъ, зібраній на вѣчу у Львовѣ дня 13 липня 1899 р. — зъ огляду на тягарѣ, якій украинъско-рускій народъ поносить для державы; зъ огляду на те, що арт. XIX. законовъ сновныхъ запоручуе кождій націи можность повного культурного розвою на своѣй рѣдній мовѣ; зъ огляду на те, що закономъ застереженый а въ практицѣ не переведеный утраквізмъ львѣвского університету рѣшучо не выстачае для культурныхъ потребъ укр.-рускаго народу; зъ огляду на те, що число студентѣвъ Украинцѣвъ-Русинѣвъ є такъ велике, що отворене для нихъ укр.-рускаго університету є безусловно и необходимо потрѣбне; — домагають ся вѣдъ Высокого правительства отворенія укр.-рускаго університету у Львовѣ.

II. Украинъско-рускій студенты всѣхъ высшихъ австрійскихъ школъ, зібраній на вѣчу дня 13 липня 1899 р. у Львовѣ — зъ огляду на велику потребу украинъско-рускаго університету у Львовѣ, що запевнить укр.-рускому народови повный розвій культурный, постановляють выслати до Высокого міністерства вѣроисповѣдань и просвѣты меморіялъ въ справѣ отворенія укр.-рускаго університету у Львовѣ.

III. Украинъско-рускій студенты всѣхъ высшихъ австрійскихъ школъ, зібраній на вѣчу дня 13-го липня 1899 у Львовѣ — зъ огляду на те, що університетъ тѣлько зъ рѣдною мовою выкладовою запевнить укр.-рускій націи, а за тымъ и укр.-рускому народови повный розвій; зъ огляду на превелику вагу сеи справы, звертають ся до усеи укр.-рускои суспільности и до всѣхъ ей репрезентантѣвъ зъ зазывомъ, щобы вхъ жадания якъ найенергічнѣйше пѣдперли и на кождому кроцѣ горячо пѣддержували.

Бесѣду референта принято рясными оплесками.

Теперь предсѣдатель вѣча удѣлювавъ слова представителямъ поединокихъ університетѣвъ и групъ студентѣвъ.

На жаль, найстарша руска студентска орґанізація — рускій богословы львѣвскій не могли взяти участи у вѣчу чинно, бо вхъ заборонено. Се выкликало велике обурене середъ зібранои молодежи. Замѣсть промовы вѣдчитано повне патріотичного жару письмо, яке богословы на вѣче надѣслали.

Далѣ говоривъ представитель вѣденьскихъ студентѣвъ акад. Старосольскій. Вонъ выказувавъ на культурнѣ способности нашои націи, выказувавъ, що мы цѣлыми вѣками працювали надъ культурнымъ розвиткомъ иншихъ народѣвъ, на користь Полякѣвъ, Москалѣвъ, — часъ вже намъ постаратись о институцію, котра бы зъужила наукові силы Русинѣвъ на користь рускаго народу. Основане укр.-рускаго університету скрѣпить нашій силы, додасть духа и черезъ то зменшить въ народѣ ренегатство, котре такъ погано розвело ся середъ руской суспільности.

Акад. Ал. Кобилянъскій, студентъ правъ зъ Черновець, дякувавъ „Академічній Громадѣ“ за те, що она пѣднесла справу рускаго університету та скликала въ тѣй справѣ вѣче, а далѣ також доказувавъ конечность університету.

Акад. Бобякъ, слух. фільософіи зъ Кракова, пѣднѣсъ той моментъ, що культурный розвій народѣвъ, замешкуючихъ державу, повиненъ лежати державѣ на серци, бо коли некультурный якійсь народъ, якась часть державы, то на тѣмъ тратить держава яко цѣлость. А що для повного розвою народу потреба також найвышои школы въ материній мовѣ, се рѣчь зовсѣмъ ясна. Група краковскихъ студентѣвъ вповнѣ солідарізуе ся зъ змаганями львѣвскихъ студентѣвъ.

Академикъ гірничій Мудракъ зъ Лубна заявивъ въ имени своихъ товаришѣвъ, що они вѣдчувають превелике значѣне пѣднесеня справы, солідарізують ся зъ тыми змаганями цѣлковито и подякувавъ „Академічній Громадѣ“, що она тую справу пѣднесла.

Въ тѣмъ самѣмъ дусѣ промавлявъ Дутка, академикъ гірничій зъ Пшібраму.

Представитель львѣвскихъ технікѣвъ Дурбакъ покликавъ ся въ справѣ заснованя рускаго університету на историчне право Русинѣвъ. Коли Галичина дѣстала ся пѣдъ Австрію, то у Львовѣ засновано рускій ліцей и обсаджено его професорами-Русинами. Нинѣ Русины професоры учать по чужихъ університетахъ чужу молодѣжь. Чи жь не було бы лѣпше, щобы тѣ професоры Русины учили на рускѣмъ університетѣ руску молодѣжь? Се вѣче скликане въ справѣ університету. Оно не демонстрація, а выразъ потребы и конечности. Дай Боже, — кѣнчивъ бесѣдникъ, — щобы така потреба и конечность явилась такожь для Русинѣвъ-техніковъ, — щобы такъ, якъ теперь кличемо: „Намъ треба рускаго університету!“, мы могли такожь кликнути: „Намъ треба рускои техніки!“

Представитель львѣвскои молодежи академічнои слух. правъ Стефановичъ сконстатувавъ душене нашои народности, нашого слова за кордономъ въ Россіи, а вѣдтакъ обговорювавъ вѣдносины на львѣвскѣмъ університетѣ въ конституційній Австрій. Тутъ прим. катедру по бл. п. Олександрѣ Огоновскѣмъ не обсаджуе ся вже вѣсѣмь лѣтъ. Такій станъ довше тревати не може. Се вѣче — то протестъ противъ теперѣшныхъ вѣдносинъ и починъ до великои акціи о свою власну святиню науки. Жаль лише, що коли тутъ зібрали ся всѣ академики, богословамъ не позволено взяти въ тыхъ зборахъ участи. [При сихъ словахъ бесѣдника загули оклики обурени на сали.] Але богословы мимо того заявили повну єдность съ нами. [Гучій оплески.] Бесѣдникъ скѣнчивъ надѣю, що голосъ пѣднесеный на сѣмъ вѣчу не промине безслѣдно, — за тыми жаданями стане руска суспільность и заступники рускаго народу, а правительство буде мусѣло сповнити найсправедливѣйше домагане Русинѣвъ въ справѣ університету.

Потѣмъ пѣддавъ голова зборѣвъ всѣ три референтомъ поставленій резолюціи по черзѣ пѣдъ голосованѣ, а зборы приняли вхъ одноголосно оплесками.

По принятю резолюцій зарядивъ голова десятимінутову павзу для пѣдписуваня меморіялу до міністерства.

По павзѣ попросивъ о слово слух. правъ Старосольскій и напятнувавши острыми словами той фактъ, що богословамъ заборонено взяти участь у вѣчу, поставивъ слѣдующу резолюцію: „Украинъско-руска молодѣжь высказуе свій глубокій жаль тымъ кругамъ, котрымъ треба завдячувати те, що богословы не могли взяти участи у вѣчу.“ — Резолюцію приняли зборы одноголосно и зъ окликами обурења.

По тѣмъ надпрограмовѣмъ intermezzo вѣдчитавъ студ. правъ Цегельскій текстъ меморіялу до міністерства просвѣты, котрый зборы приняли одушевлеными оплесками. Голова зборѣвъ сконстатувавъ, що меморіялъ принятый зборами одноголосно.

Пѣдъ конецъ вѣдчитувано привѣтній телеґрамы, котрыхъ насѣпѣло надъ сто двайцять. Одушевлене выкликували депешѣ вѣдъ рѣзныхъ ґруп рускаго жѣноцтва, вѣдъ молодежи ґімназіяльнои рѣзныхъ мѣстъ Галичины, такожь вѣдъ поединокихъ осѣбъ, прим. привѣтна депеша вѣдъ д-ра Зобкова, котрый якъ-разъ потерпѣвъ вѣдъ теперѣшнои системы на львѣвскѣмъ університетѣ

Вѣче замкнувъ кѣнцевымъ словомъ голова зборѣвъ, дякуючи участникамъ за таку численну участь у вѣчу, и пѣднѣсъ ще разъ вагу того кроку, якій отсе зроблено для дальшого розвитку украинъско-рускаго народу.

* * *

Вечеромъ вѣдбувъ ся въ сали въ Сауторскѣмъ огородѣ комерсъ. На комерсѣ обговорювало ся ще богато серіозныхъ справъ, кѣнци заспѣвала пѣсня. Участники вѣча розходили ся зъ тымъ пересвѣдченемъ, що важный крокъ зроблены, однакъ справа вымагае ще богато роботы.

Рептильна коловатиця.

Вчера вѣдбуло ся у Львовѣ дуже гарне вѣче рускихъ академикѣвъ всѣхъ австрійскихъ університетѣвъ и академій. На иншѣмъ мѣсци подаемо справоздане зъ того вѣча, котрого цѣлею було упѣмянути ся у правительства о заложене рускаго університету у Львовѣ. Сю цѣль зазначила выразно вѣдозва, скликуюча вѣче.

Що нашій академічній молодѣжи якъ и всѣмъ Русинамъ залежить на заложеню окремого рускаго університету, хочь львѣвскій університетъ є нѣби то утраквістичный, се рѣчь цѣлкомъ справедлива. Яка намъ користь зъ університету утраквістичного, досыть згадати, що вѣдъ часу, якъ внесено выклады нѣмецкій, Русины до сего часу добили ся ледво двохъ катедръ на выдѣлѣ правничѣмъ, зъ котрыхъ одна вѣдъ смерти д-ра Олекс. Огоновского доси ще не є обсаджена, и одна на выдѣлѣ фільозофічнѣмъ, котру займае проф. Грушевскій, — не числячи, розумѣе ся, катедры рускои мовы и літературы, котру мы мали и давнѣйше. Майже всѣ испыты мусить молодѣжь здавати по польски; урядовый языкъ въ університетѣ є польскій. До того габілитація и доступъ навѣть до доцентуры є для Русинѣвъ такъ утрудненый и такъ залежать вѣдъ химеры професорѣвъ-Полякѣвъ, що найспособнѣйшій и найпильнѣйшій Русины по тыхъ досвѣдахъ, якій доси пороблено, не можуть мати вѣдваги пускати ся на сю дорогу. Ба навѣть и тѣ Русины, що добили ся катедры університетскои, такъ любе мають становище мѣжь своими товаришами-Поляками, що доси жаденъ ще не удостоивъ ся чести, щобы его выбрано ректоромъ.

Здавалось бы, що всѣ щирій Русины приплеснуть заходамъ нашои молодѣжи и не посмѣе нѣхто выступити навѣть зъ критикою такъ ясною, чистою и справедливою справы, котрій нѣчого закинути не можна. Само собою розумѣе ся, що не числимо тутъ тыхъ „русскихъ“, що завсѣгды зядро и сердито споглядають на всякій поступъ и здобутокъ рускости; але ихъ и взагалѣ не зачисляемо до Русинѣвъ. Отже сталось инакше. Зъ тои стороны, що хоче уходити за саму найщирѣйшу Русь а, выслугуючись польскому колу, всѣхъ, що не роблять такъ само, зве кацапами або бодай скацапѣлыми Русинами, — зъ тои стороны вѣдозвавъ ся гадючій сикъ, а солодкій слова, що стараютъ ся закрыти той сикъ, свѣдчать хиба о коловатицѣ рептильки.

„Руслан“, хочь и самъ бувъ помѣстивъ вѣдозву рускихъ академикѣвъ, скликуючу вѣче, пише у вчерашнѣмъ числѣ, що руска молодѣжь збирае ся, щобы упѣмянутись „о рускій катедры на львѣвскѣмъ університетѣ“, и доказуе опѣсля, що она не потребуе аж упоминати ся о університетъ рускій, а досыть ѣй жадати „осущеня давно признаного рускому народови права до катедръ зъ рускимъ выкладовымъ языкомъ.“ Що право се доси не осущене, сему очевидно винній вдиво проклятущій Нѣмцѣ. Право се було по части осущене вже на початку сего вѣка, та опѣсля знѣвечила его централістично-нѣмецка система управы въ Австрій. Въ р. 1868 увѣйшли Полякы въ союзъ зъ нѣмецкими ліберальми, и сій вѣддали имъ весь університетъ, а Русинамъ не дано нѣ одной катедры крѣмъ тыхъ, якій они дѣстали було ще за часѣвъ передъ кабінетомъ Аверсперґа-Лярсса. Въ р. 1871. перейшовъ соймъ до дневного порядку надъ ухвалами угодовои анкеты, котра, зложена зъ 7 Русинѣвъ и 7 Полякѣвъ, зажадала отворенія рускихъ катедръ на правничѣмъ выдѣлѣ для всѣхъ предметѣвъ, що належать до державного испыту судейского, а на фільозофічнѣмъ рускихъ катедръ для фільозофіи, класичнои фільольоґіи, всесвѣтнои исторіи, краевои исторіи, математики, фізики и исторіи природописнои. Якимъ чиномъ Нѣмцѣ завинили, що соймъ вѣдкинувъ тѣ жадания угодовои анкеты, о тѣмъ „Руслан“ не згадуе. Досыть, що теперь выстане упѣмянути ся у правительства о осущене признаного Русинамъ права до рускихъ катедръ. Що Русины вѣдъ давна допоминаютъ ся о обсаду катедры, опорожненои по пок. д-рѣ Олекс. Огоновскѣмъ, и зъ ласки професорѣвъ — Полякѣвъ львѣвского університету допоминаютъ ся даремно, се не має до рѣчи. Адже п. Бахиняннъ тѣлько упѣмнувъ ся въ соймѣ о осущене права, признаного рускій мовѣ въ урядахъ и судахъ, а соймъ заразъ уволивъ его волю и ухваливъ „нехай буде, якъ бувало“! Що Чехи! хочь мали въ Празѣ утраквістичный університетъ, таки имъ не хотѣли чомусь вдоволити ся и не спочили дотя, поки не здобули собѣ окремого ческого університету, — се також нѣчого не має до рѣчи. Мы-жь не Чехи: намъ выстане університетъ нѣби то утраквістичный, на котрѣмъ ледво є слѣдъ рускихъ катедръ, а дальше треба допоминатись о осущене признаного намъ давно права. Ну, та й Полякы не то, що Нѣмцѣ: польскій професоры, тѣлько упѣмнемо ся о осущене признаного намъ давно права, зараз скажуть: „нехай буде, якъ бувало“, и не допустять нѣ одного Русина до габілітаціи и до катедры, хочь признаного намъ давно права анѣ въ головѣ имъ буде заперечувати намъ. И на що-жь намъ окремого університету? Чистый сепаратизмъ!

„Руслан“ признае, що культурній потребы рускаго народу въ Галичинѣ значно зросли и молодѣжь руска потребуе також найвышихъ наукъ въ рускій мовѣ. Отъ и професорѣвъ треба намъ по руски вченыхъ для рускихъ ґімназій и судѣвъ треба по руски вченыхъ, щобы були способній вести по руски розправы пѣсля новои процедуры цивільнои. Але все жь таки намъ не треба окремого університету рускаго, а досыть упѣмнути ся о осущене давно признаного намъ права до рускихъ катедръ.

Тѣлько-жь дивна при тѣмъ рѣчь, якъ „Руслан“ въ замотыличенѣй головѣ выставляе собѣ можливость заспокоеня потребы рускихъ професорѣвъ, коли вонъ же самъ, „Руслан“, на тыждень передъ тымъ остерѣгавъ руску молодѣжь, щобы не записувала ся на фільозофічный выдѣлъ, та ще проснувъ всѣ рускій часописи о повторене тои перестороги. Рація нѣби то така, що о лекціи тяжко та й тѣ лихо платять, а при якѣй тамъ мізернѣй дюрнѣ годѣ слухати выкладовъ та чогось навчити ся. Значить, той лише може йти на фільозофію, хто має достаточне утримане. Тѣлько на жаль у Русинѣвъ такихъ

ЛІТЕРАТУРНО-НАУКОВИЙ

ВІСТНИК

Приймаєть ся далі передплата на 1899 рік [2-ий рік видання], нові предплатники дістають всі книжки почавши від 1-ої. Передплата 8 зр. річно, може бути плачена ратами; піврічна 5 зр. З попереднього (1898) року за 6 зр. можна дістати книжки почавши від 5 ої, а додатком початків статей розпочатих друком в попереднїх книжках.

мало; а безъ достаточного утриманя и ваиншихъ выдѣлахъ свѣтскихъ стрѣнесь кождый зъ тымъ самымъ лихомъ. Все-жь таки вѣдъ давенъ давна руска молодѣжь навѣть безъ достаточного утриманя записувалась и на фільозофію и на инши выдѣлы; учила ся, хочь „бриндзю била“, та выходила на пожиточныхъ народови и суспільности людей. Отже замѣсть остерѣгати: хто не мае щирого замилованя въ учительскѣмъ станѣ, хто не чуе въ собѣ горячои любови до дѣтворы, хто не мае охоты до вытрезалон на весь вѣкъ свѣй працѣ, хто не мае способностей, той нехай не записуе ся на фільозофію; замѣсть сего оттакъ заохочуе ся руску молодѣжь до учительского стану: „Оттакъ перепхаешь ся на тѣй фільозофіи, втратишь здоровле, нѣчого не научишь ся, а вѣдтакъ сиди цѣле жите на суплентурѣ та бай бриндзю! Ой будешь бити бриндзю тай плакати гѣроньками слезами, та вже нѣякъ вертати ся! Найлѣпше роблять еще тѣ, що, коли вже пѣшли въ заслѣпленю на фільозофію въ порожнымы рукама та тысячными надѣями т мрѣями та коли поба чать, куда ихъ заведе фільозофія, перепишуть ся на инши выдѣлъ“.

И таку перестороrу подае той самъ „Руслан“, що признае потребу значнѣйшого числа професоровъ для рускихъ гімназій! Коловатица тай годѣ!

Признаючи потребу рускихъ катедръ, хочь не рускоrо університету, звертае ся „Руслан“ до нашои молодѣжи зъ закывомъ, щобы брала ся до науки та подбала о науковѣ силы, котрѣ могли бы обнятѣ тѣ катедры. Для рускихъ університетскихъ катедръ треба докторовъ правъ и фільозофіи, треба габілітованыхъ доцентовъ, треба взагалѣ наукового вытревалого труду.

Въ тѣмъ тонѣ править „Руслан“ довгу науку. И мамохоть поспытаешь: чи вонъ гадае, що пише щось нового, доси рускѣй молодѣжи незваного? чи остерѣгае такъ молодѣжь, бо бачить, що она й не думае про науку, про докторати, габілітація? Одно було бы смѣшне, друге — несправедливе. Бо жь вѣдомо, кѣлько молодыхъ силъ гуртуе ся лише въ Науковѣмъ Товариствѣ им. Шевченка, вѣддаючись поважнѣй науковѣй працѣ. А що и готовыхъ докторовъ маемъ не мало, о тѣмъ повинень бы „Руслан“ ачей-же знати. Що мало хто зъ нихъ габілітуе ся, се й не дивно по досвѣдахъ доси поробленыхъ.

Але просто обуряючимъ було бы, коли бы появило ся въ стовпцяхъ независимого дневника те, що „Руслан“ пише въ тѣмъ самѣмъ числѣ на иншѣмъ мѣсци про справу вѣча нашои молодѣжи. Вѣдозву, скликуючу вѣче, называе вонъ пустою и банальною, зъ которои вне поверховность запрезлена несправнымъ блаґеровъ. Особливо на остру догану заслужити собѣ у „Руслана“ отсѣй слова вѣдозвы: „Часъ бы вже вылѣчити нашихъ непрошеныхъ опѣкуновъ зъ ихъ заслѣпленя, що не позваляе имъ призадумати ся надъ тымъ, що они чейже не автохтоны, а только комбрынки въ нашѣй хатѣ, та що пановане, яке загарбали въ свои руки на нашѣй батькѣщинѣ, скорше чи пѣзнѣйше вѣддати мусять“.

Слова тѣ называе „Руслан“ блаґерскою фразою, обчисленою на псевдо-патріотичный ефектъ. „Не знать — каже, — коли бы нарештѣ авторы сеи вѣдозвы признали прецѣнь автохтоннѣсть нашимъ Полякамъ? Коли имъ за мало тыхъ кѣлькасотъ лѣтъ, вѣдъ якихъ они (Поляки — не авторы вѣдозвы. *Прим. Ред.*) живуть на галицкѣй Руси, родять ся працюють и умирають, то кѣлько они-бъ (авторы) що вѣковъ назначили имъ (Полякамъ) для ихъ права горожанъства? Але и до того часу певно оно (авторы) не вытворять мѣжь Поляками сторонництва „польскихъ сіоністовъ“, щобы на взборъ жидовскихъ сіоністовъ „самѣ призадумали ся надъ тымъ, що они не автохтоны, а только комбрынки въ нашѣй хатѣ та що пановане намъ вѣддати мусять“.

Отъ такъ горячо заступивъ ся „Руслан“ за Полякивъ, що и польскій дневникъ жаденъ такъ не втавъ бы. Только въ тѣй горячцѣ наплѣвъ сарака повный кѣшь недорѣчностей. „Право горожанъства“ а „автохтоннѣсть“ — се чейже не все одно. Вѣдозва нашихъ академіковъ не вѣдмавляе Полякамъ права горожанъства; а автохтонами на Руси навѣть самѣй Поляки себе не уважають, хочь и они добре се знають, що кѣлькасотъ лѣтъ вже на сѣй земли живуть, родять ся, працюють и умирають. „Руслан“ схоче мабуть и жидовъ нашихъ уважати за автохтонѣвъ на Руси, бо-жь и они вже кѣлькасотъ лѣтъ тутъ живуть, родять ся, сеуть нашу кровь и умирають. Швабскій кольоністы будуть певно такожь автохтонами на нашѣй земли?

Наведеній слова вѣдозвы академіковъ можуть бути незручно уложеній; але замѣтка и докоры „Руслана“ е попросту льокайскій. Але на що-жь иншого вѣнъ и животѣе, якъ не для льокайскои службы?

Письма зъ краю.

Зъ Городка пишуть намъ:

Наше ц. к. староство подало до вѣдомости громадъ, що міністерство рѣльництва утворило при ц. к. рѣльничо хемічнѣй стациі досвѣдчальнѣй у Вѣдни вѣддѣлъ для охороны ростинъ („Abtheilung für Pflanzenschutz“), котрого завданемъ есть удѣлять хлѣборобамъ *безплатно* вѣдомостій о хоробахъ ростинъ (Якъ пр. ржа, пшѣлиця [mączak], фільоксера), якъ такожь о шкѣдникахъ ростинныхъ (саранча, мыши, блощицѣ, и т. д.) и указувати имъ досвѣдній и певній средства до поборюваня сихъ злыхъ.

Сама рѣчь, що хлѣборобы повинній якъ найбѣльше користати зъ сего хосенного закладу. Отже якъ господарь-рѣльникъ вно спостереже у своѣмъ огородѣ або лѣсѣ, на поляхъ або сѣножатяхъ який небудь незвычайній проявы, котрѣ бы указували на загнѣзджене хоробы ростинноu, то довженъ такій хоробою дѣткненій ростины або коли очевидною причиною суть звѣрята, такожь тіи звѣрята-шкодоробы сейчасъ пѣслати до сего закладу на адресу: K. k landwirtsch.-chem. Versuchsstation (Abtheilung für Pflanzenschutz) Wien II. Trumerstrasse 3. та въ кѣлькохъ стрѣчкахъ подати свою адресу и свои бажаня. Та ще-жь знати треба, що для посылаючого не повставуть въ сего нѣякій выдатки зъ вынимкою порта почтового, котре заплатить, та що сей вѣддѣлъ заложаный именно въ тѣй цѣли, щобы хлѣборобовъ въ ихъ борбѣ противъ шкодороббовъ угрожаючихъ ихъ плодамъ пѣльнымъ пѣдпирати радою та поученемъ.

Ну, хлѣборобы, чого-жь вамъ бѣльше треба до поправы вашого „bytu materjalnego“? Маете у Вѣдни „K. k. Abtheilung für Pflanzenschutz“, тожь користайте зъ него, а якъ дикого кабана яко corpus delicti не будеге могли тамтуда выслати на доказъ своихъ шкоды, то хто-жь вамъ порадить у вашѣй неторичнѣй непорадности?

Подаю, що оденъ документъ на доказъ, якъ щиро опѣкуе ся наша рада „вѣтрова“ чи пакъ „повятова“ нашими громадами, щобъ ихъ охоронити вѣдъ покривдженя въ справѣ престациі дороговои:

„Wydział powiatowy L. 875. Do Przełożeństwa obszaru dworskiego w M.., W ślad tutejszego upomnienia z dnia 27 lutego 1899 L. 284 wzywamy uprzejmie po raz ostatni Przełożeństwo obszaru dworskiego do uiszczenia w tutejszej Kasie zaległych należytości a) za niedostarczony materyał drzewny po koniec r. 1897 (II) w kwocie — zł. 74 ct. b) za nieodrobioną prestacyę drogową po koniec r. 1898 w kwocie — zł. — ct. [буде обчислена на початку двацатого столѣтя. — Примѣтка зецера], razem — zł. 74 ct. a to najdalej do dnia 1 kwietnia 1899 ile że po bezskutecznem upływie tego terminu Wydział powiatowy zmuszonym będzie bez dalszego upomnienia odnieść się do politycznej Władzy powiatowej o ściągnięcie tej należytości w sposób przepisany do ściągania zaległości podatkowych. [А говъ, панове! а що-жь скаже на тое гавтономія народова?] Gródek dnia 15 marca 1899. A. Brunicki, prezes“.

Не правда-жь, що ажь морозъ идe позза шкѣру, коли читае ся таке енергічне, wezwanie до нещастного przełożeństwa obszaru dworskiego, котре важить ся залягати еще вѣдъ 1897 р. зъ такою кольосальною сумою, якъ 74 крейцарѣвъ в. в! Но при ближшѣмъ розглядѣ показуе ся, що рѣчь не такъ страшна, якъ смѣшна, коли бо въ тѣмъ самѣмъ роцѣ громада М. мусѣла вѣдробити або сплатити 171 зр. 60 кр. дорожнои престациі, то на обшаръ дворскій припало яко 5% належитость лише 74 кр.! И хто-жь такъ грѣбно допоминае ся тои „сумы“? Той самый, що ся „wypośródkował“ въ своѣй мудрости автономічнѣй, — той самый, що ся не уплативъ, и той самый, що пѣдписаный на категоричнѣмъ документѣ, — е се и „przełożony obszaru dworskiego“ въ М., и маршалокъ чи „prezes“ повѣтовый, и посолъ соймовый, и „zarząd drogowy“ въ однѣй особѣ... Самъ собѣ обрахунавъ таку „суму“, самъ не заплативъ въ своѣмъ часѣ, самъ до себе пише та грозить, лишь уже не польскимъ бецыркомъ, въ котрого смертю бачить ся и самъ не вѣрить, але страхопудомъ „politycznej władzy powiatowej“. Та чи таку штуку втявъ бы хочь бы який штудерный Нѣмець-бюрократъ, якъ отсе удалось нашимъ домороднымъ батькамъ повѣту?...

Адріянъ.

Переглядъ політичный.

Narodni Listy умѣщуютъ письмо надѣслане зъ посольскихъ кругѣвъ заперечуюче поголоски, що ухваленій ческимъ соймомъ законы о языковыхъ вѣдносинахъ въ автономічныхъ властяхъ и о школахъ національныхъ менше тей не будуть предложенѣ до цѣсарскои санкціи. Справа выдани языкового закона на пѣдставѣ §. 14-ого не мае актуальности, бо навѣть проектъ закона ще не готовый. Письмо кѣнчить ся слѣдуючимъ зворотомъ: „Або буде сповнене се, що приречено, або мусять змѣнити ся фронты. Невдоволене зъ теперѣшного стану рѣчи наповнае не лишь народъ, але такожь послѣвъ, котрѣ бачать, що теперѣшній вѣдносины не дадуть ся довше удержати. Авторъ статьѣ не выключае можливости конференціи и переговорбвъ въ языковѣй справѣ и закидае правительству, що оно мимо того, що полагодивши угорску угоду мае вже вѣльнѣ руки, истнуючихъ умовъ и жаданъ або цѣлкомъ не сповняе, або сповняе ихъ дуже поволи.

Выконуючи ухвалу выконуючого комітету ческихъ послѣвъ, була вчера у ческого маршалка краевого депутація, щобы предложити ему просьбу о сильнѣйше спѣвдѣланя при управильненю краевыхъ фінансовъ. Маршалокъ повѣдомивъ депутацію о крокахъ, якій вже поробивъ, и приречъ робити якъ найпильнѣйшій заходы въ цѣли скорого и вдоволяючого полагодженя справы краевыхъ фінансовъ.

Frankfurter Ztg. оголосила цѣлый проектъ о мѣжнародныхъ полюбовныхъ судахъ, ухваленыхъ третою комісіею мировои конференціи. Змѣстъ того проекту такій: Державы пѣдписаній на протоколѣ конференціи зобовязуютъ ся, коли прийде до конфлікту, заки ще вхоплять за оружіе, „о скѣлько на се позволять обставины“, постарати ся о посередництво одной або бѣльше державъ. Независимо вѣдъ того, нейтральній державы почынѣй на случай сварки мѣжь сусѣдами, жерувати имъ зъ власноu инціативы посередництво, котре мае мати лише дорадчій характеръ и пѣдъ жаднымъ услѣвемъ не може мати обовязуючои силы. Принятє посередництва не може вплывати на здержане мобілізаціи, або военныхъ операціи коли его принято вже тогды, коли тѣ операціи зачали ся. Въ конфліктахъ меншои ваги, мають справу розслѣдити мѣжнародній слѣдчій комісіи, щобы полюбовный судъ мѣгъ вѣдтакъ выдати безсторонне орѣченя. Сѣбрій стороны будуть могли домагати ся, щобы сталый полюбовный трибуналъ выдавъ имъ свѣй засудъ. Сей трибуналъ буде мати стале бюро въ Газѣ. Кождѣй сторонѣ буде вѣльно въ данѣмъ случаю выбрати зъ загальнои листы певне число судьѣвъ. Засѣдания трибуналу будуть вѣдбувати ся звычайно въ Газѣ, але можуть бути скликуваній также въ иншихъ мѣсцевостяхъ. Пѣдписаній державы уважають за свѣй обовязокъ пригадувати интересованымъ, що сѣбръ можуть полагодити въ сталѣмъ трибуналѣ въ Газѣ. По ратфікаціи сего акту мае бути якъ найскорше зорганізована въ Газѣ рада, зложена зъ дипльоматичныхъ представителѣвъ при голендерскѣмъ дворѣ; ей президентомъ буде голендерскій міністеръ заграничныхъ справъ. Сеся рада уконститууе стале бюро полюбовного трибуналу, котре буде пѣдъ ей контролею. Та сама рада повѣдомить державы о утвореню трибуналу, а рѣвночасно уложить для него процедуру. Вѣдтакъ буде она посѣдати необмежену повновласть кермованя функціями трибуналу, именованя и пѣдкликуваня урадниковъ сталого бюра и т. д. Присутныхъ пяти членовъ тои рады выстатчае до важности ухвалъ. Кошта удержаня сталого бюра будуть поносити державы въ способѣ, въ якій поносять кошта удержаня мѣжнародного почтового бюра въ Берни.

Цѣла конференція скѣнчить ся ухваленемъ сего факультативного полюбовного суду, котрый нѣкого не буде обовязувати, и котрый нѣяком вѣйны не здержить, коли яку державу схне до того крокy важна яка причина. Значить цѣла конференція скѣнчить ся на — нѣчѣмъ.

Справы церковнѣ.

О вѣдъѣздѣ Еп. Шептицкого зъ Кристинополя пишуть намъ:

Въ недѣлю передъ празникомъ Сошествія св. Духа вѣдбуло ся въ Пархачи, приналежнѣй мѣсцевости до василіянъскои парохіи въ Кристинополи бѣльше церковне торжество, маюче на цѣли поновити заложеній обѣты вписаныхъ до братства тверезости та придбати братству новыхъ членовъ. На се торжество явило ся богато охрестныхъ людей зъ походнями зъ Кристинополя, Городища и Сѣльця-бѣлского, а три знаменитій василіянъскій проповѣдники: Преосв. Андрей Шептицкій, Еремія Ломницкій та Юліянъ Дацѣй выголосили довгій проповѣди. Видить ся, що се була послѣдна проповѣдь станиславѣвского Архіерея въ тутешныхъ сторонахъ, бо дня 30 червня, бувши ще на испытахъ питомцѣвъ Василіянъ, выѣхавъ на завсѣгды зъ Кристинополя, полишивши свою скромну монастирску комнату, въ котрѣй яко професоръ богословія дуже скромно прожива въ. Умебльованє згаданои комнатки було: кѣлька образѣвъ на стѣнѣ, деревяне лѣжко зъ соломянымъ сѣнникомъ покрыте легкимъ коцыкомъ, одно крѣсло, шафа на одѣжь, умывальница къ збанкомъ на воду та пультъ зъ шуфлядами, а на пультѣ книжки, приборы до писаня, а на передньомъ мѣсци деревяный хрестъ зъ Розпятымъ Спасителя а при хрестѣ правдина гликаста мертва голова. При вѣдъѣздѣ щиро пращали Преосвященого, зъединавшого собѣ тутъ загальну любовь и поважанє духовенства обохъ обрядовъ, оо. Василіяне [при ихъ пращаню вѣнъ прослезивъ ся], мѣсцева рада громадска зъ мѣщанами, директоръ зъ учителями школъ народныхъ и ин. Зъ Кристинополя до Равы-руской вѣдпровадили Преосвященого оо. С. Ліцъ ректоръ, В. Чернецкій деканъ и М. Повхъ завѣдатель парохіи кристинопольскои. — *Х.*

Зъ Львова пишуть намъ:

Русины львѣвскій переживаютъ прикрій хвилѣ. Душехватство львѣвского латиньского клиру не мае мѣры а ні границь. Конкордія у Львовѣ не истнуе. Самій польскій парохи заявляютъ що они мусять „вѣдбити собѣ тутъ у Львовѣ тій страты, якій нѣбы-то повозить елемент польскій по селахъ“. И сотки нашихъ рускихъ селянъ, що покинувши сѣльску мізерію шукали хлѣба у Львовѣ, потонули въ польскѣмъ морѣ, а тѣлько характернѣйшій вспѣли устояти ся передъ затѣями рѣзныхъ польскихъ зеляторокъ, хочь звычайно вже въ другѣмъ поколѣню выпародовлювали ся.

Найнещаслившѣйше пѣдъ тымъ взглядомъ було передмѣстє Жовковске. Довгій лѣта була тамъ такъ сказати-бъ „безпоповщина“. Бувшій парохъ и провізоричный сотрудникъ мали многій инши занятя й обовязки, а парохію уважали за побочне занятя, духовныи потребы парохіянъ заспокоювали сотрудники зъ св. Юра, а найчастѣйше лат. клиръ при костелахъ св. Мартина и Марія Снѣжной. Та вѣдносины тутъ значно змѣнили ся, коли парохію обнявъ теперѣшный парохъ крил. о. Василевскій и добравъ собѣ сотрудника, щирого народовця, що потрафивъ достойно поняти свое становиско и не лѣнувавъ ся до роботы. И почала ся робота систематична та свѣдома цѣли. А тая цѣль: пригорнути народъ до церкви, вѣдтягнувши его вѣдъ волоченя по костелахъ, та розбудити въ передмѣщанахъ и въ бѣдныхъ заробникахъ почутє національне. До того треба було ужити тыхъ самыхъ способовъ, якими позаваблювано Русинѣвъ до польскихъ костеловъ. Ладъ и чистѣсть въ церквѣ, точнѣсть въ богослуженяхъ, рѣдкій пригодній торжества зъ красными проповѣдами та спѣвомъ въ церквѣ, чемнѣсть въ поведенію зъ парохіянами та помѣчь и щира порада тымъ, що его потребували, — се средства, що мали наново получити зъ церквою розбиту громаду.

Якъ-разъ въ тѣмъ часѣ обняли Василіянъскій монастырь молодѣ монахи, що такожь почали горнути до своеи церкви много робучого народу. Можна не въ однѣмъ не годити ся зъ Василіянами, але тое треба имъ признати, що свое становиско поняли цѣлкомъ поважно, взяли ся совѣстно до праць та попри обслугу духовну старали ся розбуджувати и пѣддержувати народного духа. То ихъ заслуга, що многій Русины перестали выслугувати ся всякимъ Домініканамъ, Бернардинамъ та Єзунтамъ, а згуртували ся у Василіянъ въ братство церковне, котре числить до 4.000 членовъ, та що тѣ братчики перестали въ церквѣ уживати польскои бесѣды, а навѣть у себе въ домахъ въ щоденнѣмъ обходѣ уживають рускои бесѣды.

Въ пятницю 7-ого липня припадало свято Сострадания Прeч. Дѣвы, а пѣсля порученя Ординаріята мало вѣдбути ся ювілейне торжество въ честь Ісуса Христа. По латиньскихъ костелахъ вѣдбуваютъ ся дуже величаво торжества въ честь Серця Ісусового, а Русины звычайно доставляютъ значного контінґенту вѣрныхъ. Отже йшло о те, щобы и Русинамъ уладити подѣбне торжество та показати тѣй масѣ, котра такъ жаждe внѣшныхъ торжествъ, що она и въ церквѣ знайде тое, а не потребуе волочити ся по костелахъ. О годинѣ 6½ по полудни зѣбрали ся въ церквѣ Василіянъскѣй процесія зъ церковъ Волоскои, св. Николая, Пятницѣ и св. Петра и Павла. Провѣдъ богослуженя обнявъ о. крил. Василевскій. По благословеню св. Тайнами выйшовъ весь народъ на походъ довкола церкви. Мило було глянути на тѣ чистѣ и цѣнныи прибори, на ту красну апар туру, якою передовсѣмъ вѣдзначае ся церковь св. О. Николая. Серце радувало ся, чуючи, якъ передмѣщанки, убраній въ народный стрѣй, спѣвали звонкимъ голосомъ церковнѣ пѣсни въ народнѣй мовѣ, а зъ лиць ихъ читало ся, що тѣ люде щиро вѣдчувають свою рускѣсть. По трикратнѣмъ обходѣ на около церкви процесія здержалась коло престола уставленого пѣдъ церквою. Тутъ при вѣдправѣ молебна до Ісуса Христа выголосивъ проповѣдь игуменъ о. Филясъ, добрый проповѣдникъ, а вже спеціяльно до Львовянъ та пѣдмѣскихъ селянъ потрафить вонъ промовити, бо знае ихъ душу та ихъ потребы. Майже двотысячна громада народу анѣ не порушила ся, зъ такою увагою хватала кождe слово зъ устъ проповѣдника. Пѣзнымъ вечеромъ, бо о годи

нѣ 8¾ скѡнчило ся богослужене, а всѣ процесіи вѡдправлялись домѡвь при спѣвѣ пѣсень церковныхъ.

На останку насувая ся намъ ще одна увага: На рускихъ торжествахъ церковныхъ звычайно дуже мало бувае нашои интелігенцiи, хочь не одному и часъ позволяе, ба неразъ вѡнъ служить до декорацiи польскихъ торжествъ по костелахъ. Не вымагаемо, щобъ они ставали братчиками церковными, бо урядовѣ занятя имъ на се позволяють, але жадаемо вѡдъ нихъ, щобы не обминали церкви та тымъ не документували, що руска церковь лишь „для хлопа и попа". Впрочѡмъ мы знаемо у Львовѣ высокопатрiотичнѣ родины, знаемо дуже робучихъ людей, заслуженыхъ для справы народнои, а они все бувають въ церквѣ, бо розумѣють, що черезъ тое пѡднесять повагу нашого обряду а вразъ нась тымъ и нашои народности. — *Х.*

НОВИНКИ.

— **Станъ воздуха.** По трехъ мѣсяцяхъ пересѣчно дощевыхъ, въ котрыхъ не обходило ся безъ слотъ по кѡлька днѣвъ, зливъ, тучь и громѡвъ, а якѡнци безъ выливѡвъ рѣкъ и — якъ звычайно — шкѡдъ елементарныхъ, природа, здаеть ся, вже устаткувалась. Воздухъ потеплѣвъ значно, небо частѣйше усмѣхаесь голубымъ лицемъ, а лишь для прикрасы перетыкуе ся бѣлыми хмарками; жаркѣйшѡ сонѣчнѣ лучѣ упомынають вже до жнива. Навѣть вѣденьска стацiя метеорольогiчна потѣшае насъ, заповѣдаючи на Галичину: „Погѡдно, сухо и тепло"... Кобы сповнило ся! золотистый колосъ жита и пшеницѣ жде такого погѡдного времени, хлѣборобъ выострив уже серпъ и косу. Щасть Боже ему до тяжкои и горячои роботы!

— **Выдѣлъ краевый** повѣдомивъ всѣ выдѣлы повѣтовѣ, що ц. к. намѣстництво заряджуе вже теперь приготовляючи роботы до переведеня спису населеня дня 31 грудня 1900. Позаякъ списъ населеня потягне за собою деякѣ выдатки для громадъ, то мають они вставити до своихъ буджетѡвъ на 1900 рѡкъ вѡдповѣдни квоты.

— **Выборы до рады повѣтовои** въ Перемышли вѡдбудуть ся въ днях 18 до 21 с. м. Рухъ аґітацiйно-выборчiй дуже живый.

— **Повени.** Новѣйшѣ телеґрамы зъ захѡдноi Галичины доносять о значнѡмъ спадѣ воды въ рѣкахъ, котрѣ выливали и наробили великѣ шкоды. Висла вернула вже по части до своего русла, хочь ще кѡлька селъ остае залитыхъ водою За те Сянъ коло Ниська ще не утихомирявъ ся и держить ся на давнѡй высотѣ воды.

— **Зъ Станиславова пишуть намъ:** Дня 7 липня дали вѡнчанье Евгенiй и Алiцiя Гушалевичъ въ Станиславовѣ концертъ на добродѣйнѣ цѣли. Лишаючи фахову оцѣнку сего концерту фаховымъ знатокамъ, замѣтимо лишь де-що, до чого не треба фаховыхъ вѣдомостiй. Сала концертова була переповнена, и то головно рускою публикою, що прибула навѣть зъ подальшихъ сторонъ. Програма концерту була дѡбрана зъ найдобрiйшихъ европейскихъ майстрѡвъ тонѡвъ и выконана такъ, що и незнатоки музики чули ся порушеными и навѣть глубоко зворушеными. Можна хиба бажати, щобы въ програмѣ було бѡльше нашого, та тутъ можемо замѣтити зъ веселымъ поетомъ: Gebieten werd' ich dem Sänger nicht!.. Честь гарному землякови, що не забувъ за нашу краину, а то ще й свою дружину, знамениту спѣвачку, споминавъ до концерту на нашiй народнiй цѣли. Зъ чистого доходу жертвовали панство концертанты 100 зр. товариству „Шкѡльна помѡчь въ Станиславовѣ" на отворене дѣвочого и статута въ Станиславовѣ, а 29 зр. 50 кр. товариству имени Котляревского у Львовѣ на будову рускаго театру. — Додамо ще, що акомпаньяментъ на концертѣ вѣвъ молодый дуже талановитый музикъ В. Гузарь, а одну точку на фортепянѣ выконавъ справдѣ концертово проф. Гiмн. Шенбахъ. Концертъ остане на довго въ памятi участникѡвъ. — *Участникъ.*

— **Варварскiй гнетъ украiньскои мовы въ Россiи.** Якъ мы свого часу звѣщали, передъ Пушкиновымъ ювилеемъ подало було кѡлькохъ Украiнцѣвъ до цензуры зѡбрку перекладѡвъ зъ Пушкина на украiньску руску мову. Однакъ цензура заборонила печатати сесю зѡбрку. — Якъ казить ся тота цензура, можна замѣркувати по тѡмъ, що она заборонила передрукувати популярнiй поучаючiй книжочки М. Комарова: „Про земнiй силы" и „Розмовы про небо и землю", котрѣ досi було вѡльно друкувати, бо жь се книжочки трактуючi о хмарахъ, дощи, росѣ и т. п. Але най украiньскiй народъ буде темный, най не знае о свѣтѣ Божѡмъ, — то система самодержавного православного царя Россiи..

— **Звертаємо увагу** нашихъ Р. Т. Читателѣвъ на умѣщене въ инсератахъ оповѣщене ц. к. краевои Дирекцiи скарбу у Львовѣ о оподатковани вѡдъ дня 1 серпня с. р. всякого цукру зъ бураковъ, чи то въ оборотѣ яко цукоръ, чи въ товарахъ мѣстячнихъ цукоръ [цукорки, кандизований овочь, чоколяда] въ товарахъ мѣстячнихъ какао, и въ лiкерахъ. Оповѣщене поучае, якъ мають поступати посѣдачѣ цукру и згаданыхъ товарѡвъ, абы не наразили ся на болючу кару, коли-бъ не донесли або невѣрно донесли о своихъ запасахъ цукру и товарѡвъ мѣстячнихъ цукоръ, какао и лiкерѡвъ.

— **Зъ Городка пишуть намъ:** Нашъ хоръ мѣщанськiй бувъ значно вѡдупавъ въ послѣднѡмъ часѣ. Но на щасте впавъ на щаслiву гадку управитель хору, зорґанiзуваншi хоръ мѣшаный на мѣсце давнѣйшого мужеского. Удалось ему именно зѡбрати поважне число хлопцѣвъ и дѣвчатъ, котрiй не жалують своихъ дзвонкихъ голосѡвъ на пѡдчесене хвалы Божои и нашого обряду. До сего-жь радѡстного звороту немало причинилась участь женщинъ зъ интелiґенцiи, [жены сотрудника о. М и иншихъ], бо-жь звѣстна рѣчь, що народъ нашъ потребуе лише примѣру, а за добрымъ примѣромъ въ горы пѡйде радо. То-жь можемо сподѣватись, що при дальшѡмъ ревнѡмъ трудѣ дѡждемось на тѡмъ вдячнѡмъ полi хорошихъ успѣхѡвъ. Щасть Боже!

— **Жидокъ опришокъ.** Въ ночи зъ недѣлѣ на понедѣлокъ въ селѣ Яблонице жидокъ Нута Моршпинъ допустивъ ся намѣреного морду на особѣ Явдохи Абрагамчуковѡй служницѣ у свого вѡтця. Нута звѣвъ Явдоху, а тои ночи выкликавъ ѣи (вагѡтну) зъ хаты и стрѣливъ до неи въ голову. Она, тяжко ранена, повалилась на землю, але не померла вѡдъ разу, а мучить ся тяжко. Жидокъ пустивъ ся утѣкати на Ворохту, але схоплено его. Кажуть, що вѡнъ хотѣвъ женити ся зъ жидѡвкою та хотѣвъ позбути ся зведенои христiянки и будучои дитины.

— **Загадочне убiйство.** Дня 8 с. м. найдено на полi при державнѡмъ гостинци межи Зеленою коршмою ad Варвараниць а Мекулинцима труна польового 1ос. Маляра зъ Налужа, котрый день передъ тымъ выiшовъ зъ дому и вже не вернувъ. Комiсiя судово-лѣкарска ствердила сповнене на нѣмъ убiйство, бо на шиi найдено слѣды удушеня. Слѣдство веде ся.

— **Чи не фарса? або — конець свѣта.** Доносять до Львова зъ Перемышля, що обшарники тамошнiй лагодять протестъ противъ выбору посломъ Ст. Домбского зъ курiи бѡльшихъ посѣлостiй. Протестъ мотивують тымъ, що выборъ Домбского переведено вѡдъ натиском правительства [!]. Що се буде?...

— **П. Франтiшекъ Ржегоржь** загостивъ до Чернѡвцѣвъ дня 11 с. м. и перебувае у пп. Кобилянськихъ. Не зважаючи на слабе здоровля, п. Ржегоржь вѡдбувъ зъ Праги далеку, томлячу подорожь, бо — якъ каже — хоче вже упорядкувати рускiй вѡддѣлъ въ музею Напрстковъ у Прагѣ. Мало хто е такимъ знавцемъ галицкои и буковинськои руской етноґрафiи, якъ п. Ржегоржь. Вѡнъ уже вѡдъ кѡльканацяти рокѡвъ студiюе жите нашого чароду, купуе гарнiйшi оказы до музея и описуе жите бутъ нашого люду; отъ и теперь працюе надъ розправою про свита у Русинѡвъ. Найпильнiйшу его увагу звертають на себе Гуцулы, мiжь котрыми прожилъ п. Ржегоржь нeодно лѣто. „Черемошъ — пише „Буковина" — зробили на него добре вражѣня своимъ положенемъ и чистымъ воздухомъ, але не такъ вже становискомъ Русинѡвъ. Въ льокаляхъ публичныхъ жадавъ п. Ржегоржь всюды рускихъ газетъ, а вже що найменше „Буковины", а що нѣгде ѣи не найшовъ, бувъ тон гадки, що Русины въ публичныхъ льокаляхъ черновецкихъ не бувають. Запытувавъ такожь: чи зъ прислугою въ публичныхъ льокаляхъ говорять Русины по руски? П. Ржегоржь заохочуе Русинѡвъ до вытревалои працѣ и завзятои боротьбы за свои права, вказуе на примѣръ Чехѡвъ, що и у нихъ було колись такъ але, якъ у насъ теперь. П Ржегоржь закупивъ богато оказѡвъ тутешнои ношѣ, а особливо орнаментики, а такожь дѣточихъ забавокъ. Особ сто п. Ржегоржь е невычайно симпатична людина, тожь не диво, що не зважаючи вже на его працѣ про Русинѡвъ, вѡнъ тѣшить ся у насъ такою шанобою и щирыми симпатiями. Здаесь, що якъ-бы его выслано яко речника не знать якои справы, яко аґітатора, яко революцiйного емiсаря, вѡнъ усихъ приднавъ бы своею гонкостiю, инлывомъ, котрому нѣхто не зможе оперти ся. Вѡдси ѣде п. Ржегоржь черезъ Коломыю до Жабього; знаемо, що радо его тамъ повитають. Най-же тризае п. Ржегоржь, най крѣпить ся, най проживе много, много лѣта! Na zdar!"

— **Огонь** наiстивъ вчера въ ночи село Березовицю пѡдъ Тернополемъ. До рана погорѣло 12 будынкѡвъ.

— **Поворотъ до рѡзокъ?** На окружнѡй конференцiи учительскѡй въ Станиславовѣ, котра вѡдбула ся въ днях 6 и 7 с. м., ухвалено мiжь нашимъ домагати ся — привернення тѣлесныхъ каръ въ школѣ. Цѣкаве лишь, якъ погодити зъ симъ высказъ одного знаменитого нѣмецкого педаґоґа, котрый сказавъ, що „на десять рѡзокъ даныхъ ученикови — девять належало ся самому учителевi".

— **Въ черновецкѡмъ** университетѣ в въ сѣмъ семестрѣ 354 слухачѣвъ записаныхъ; зъ того на теольогiчнѡмъ факультетѣ 46 звычайныхъ а 1 надзвычайный; на правничѡмъ 253 звычайныхъ а 16 надзвычайныхъ; на фiлософiчнѡмъ 21 звычайныхъ а 17 надзвычайныхъ [мiжь ними 4 фармацевты].

— **Испытъ зрѣлости** въ IV. ґiмназiи у Львовѣ зложили: Ад. Ольґердъ Карпушко, Ант. Мар. Ломницкiй, Мол. Скалковскiй, Оск. Ашкенази, Ант. Аксентiй, Кас. Бол. Древновскiй, Iос Вят. Давидзелезичъ, Iоах. Гавсманъ, Мих. Клѣщъ, Ив. Кохъ, Мих. Мет. Коцюба, Володисл. Генр. Козловскiй, Ив Люде. Шiкоръ, Болесл. Рахлевичъ, Сильв. Вас. Пачовскiй, Марк. Буберъ, Iона Ельнеръ, Кас. Галусневскiй, Фр. Гурницкiй, Самуилъ Лямъ, Берт. Менкесъ, Макс. Нейлеръ, Марк Сокаль, Юл. Трабаперъ и Генр. Звержховскiй.

— **Нещасливый случай** въ Чернѡвцяхъ. Д. Фрундзя, 15-лѣтный ученикъ 2 класы русскихъ паралельокъ, шовъ улицею Резиденцiёною и потрутивъ малу дѣвчинку каменичного сторожа Ив. Терлецкого. Ёго братъ, 13-лѣтный ученикъ 4 кл. народнои, Каролъ Терлецкiй зробивъ ему докѡръ и помалу вывязала ся мiжь ними сварка. Але вѡдъ сварки прийшло до бѡйки. А Терлецкому прийшли ще два хлопцѣ до помочи. Тогдѣ Фрундзя пустивъ ся утѣкати, але всѣ три хлопцѣ гнали за нимъ. Вкѡнци тамтiй два вѡдстали, а лишивъ ся Фрундзя зъ Терлецкимъ, мусѣвъ боронити ся, и ударивъ свого противника парасолемъ у высок такъ нещасливо, що той упавъ на мѣсци. Привезенiй лѣкарѣ удѣлили Терлецкому першои помочи, але другого дня о 5 рано умеръ. Фрундзу передавъ магiстратъ судови карному, а зъ-вѡдти по переслуханю пущено его на волю.

— **Выкрытe убiйниковъ.** Рѡкъ тому назадъ, 14-ого липня 1898 р. въ ночи, убивъ хтось въ Чижках [львовского повѣта] супругѡвъ Березиньскихъ, а вѡдтакъ забравъ ихъ майно: тридять кѡлька зр. кѡлька кусневъ полотна и кожухъ. Убiйникѡвъ не можна було тогды выслѣдити, аж ось минувшого тыждня зрадила ихъ жѣнка одного зъ нихъ именно Василя Марущака, селянина зъ Щоломыя, котрый дѣлавъ при помочи свого сусѣда Ивана Локетка и властителя реальности въ Гончарахъ Станиславa Баровича. Марущакъ, доустивши ся убiйства, розповѣвъ то своiй жѣнцѣ въ присутности доньки. Цѣлу родину Марущакѡвъ, а такожь Локетка и Баровича вѡдставлено вже до арештѡвъ суду у Винникахъ. Убiйники хотѣли зъ-разу крутити, але вже по двохъ днихъ призвали ся до всего.

— **На заробокъ до Румунiи** переѣхало опогды на Станиславовѣ майже 500 людей зъ окрестности Солотвины. Выѣхали они на жнива, де годять ся за дуже низьку цѣну [9 зр. мѣсячно, трохи збожа и муки та харчь въ часѣ роботы]. Въ осени вернуть на жнива до своихъ горъ.

— **Звѣрске убiйство.** Въ мѣсцевости Домашни на Угорщинѣ найдено на дорозѣ труна натажка циганьскои дружины Юрiя Стефана. Голова була цѣлкомъ вѡдрѣзана вѡдъ кадовба, а на цѣлѡмъ тѣлѣ було богато ранъ. Жандармерiя вислѣдила небавомъ, що убiйства допустила ся жѣнка Стефана разомъ зъ своимъ любовникомъ Iошiмомъ Константiномъ. Стефана убили обоi, коли вѡнъ спавъ. Константiнъ ударивъ его сокирою въ шию, а коли Стефанъ дававъ ще знаки житя, вѣрна жѣнка вѡдрѣзала ему голову вѡдъ кадовба. Убiйники признали ся вже до вины.

— **Выкрытый** заячинъ. Два роки тому знайдено въ Быстрицi пѡдъ селомъ Смѡльна тѣло господаря Кароля Райса. Тѣло лежало у водѣ а на недалекѡй кладцѣ знайшла ся бляшанка зъ нафтою, котра була власностiю Райса. Позаякъ годѣ було розслѣдити всѣ подробности сеи пригоды, то припускано загально, що Райсъ идучи зъ бляшанкою въ руцѣ черезъ кладку спотыкнувъ ся и упавъ случайно або може умысно скочивъ у воду и утопивъ ся. Райсъ лишивъ вдовицю, котра незадовго опѡсля вѡддала ся за Михайла Дуткевича зѡ Смѡльни и жила зъ нимъ спокѡйно. Аж ось теперь рѡдный братъ Дуткевичевои а давнѣйше Райсовои зачавъ розповѣдати знакомымъ, що то Дуткевичева убила Райса Пѡсля его оповѣдання, котре дѡйшло до Нѡдбужа до жандармерiи — Райса струтила его жѣнка зѡ скалы въ Смѡльнѡй, а коли вѡнъ вже не живъ, затягнула труна до Быстрицѣ и тамъ вкинула его у воду, нѣбыто вѡнъ самъ утопивъ ся. Шобы ще лѣпше затанти злочинъ, вернула домѡвь и вынесла бляшанку на нафту та пѡдкинула ѣи на кладцѣ. Наконецъ все то розповѣла братовi и радила ся его: чи добре затерла слѣды злочину. Теперь ту страшну женщину вже арештовано разомъ зъ ѣи чоловѣкомъ Дуткевичемъ, на котрого паде пѡдозрѣне, що вѡнъ мѡгъ бути ѣи спѡльникомъ.

— **Смѣшне.**

— Що ты кажешь! Твѡй дядько усе записавъ тѣтцѣ, а тебе зовсѣмъ выдѣдичавъ?

— На жаль такъ!

— Що жь? будешь завѣщанe валити?

— Завѣщанe нѣ, але тѣтку!

— **Дрѡбнi вѣсти.** Дня 18 н. ст. липня о 2 одинѣ въ полудне вѡдбуде ся въ домашнѡй каплицi Преосв. Еп. Константина Чеховича въ Перемышли вѣнчанe знаного писателя и учителя перемыскои ґiмназiи д ра Василя Щурата зъ панною Галею Кравичѣвною. — Зъ днемъ 11 с. м. привернено рухъ поѣздѡвъ товарозыхъ на шляху Суха-Фрiдрiхсґiтте. — Дня 11 с. м. гуляла буря зъ градомъ въ околицях Рускаго Села, Дрогобички и Дубецка и понищила засѣвы, а потоки повыливали на поли. — Въ Рускѡмъ Селѣ ударивъ вѡдчасъ тучѣ грѡмъ въ громадѣльникѡвъ сѣна и убивъ одного роботника, а трехъ пораженыхъ вѡдправлено. — Въ Бориславѣ трисла минувшого тыждня така струя нафты въ копальни англiйскои спѡлки Перкiнса, що розкинула въ одной хвили покрыте вежѣ и дашокъ. Довгiй часъ била струя на 30 метрѡвъ высоко. Зъ того першого выбуху зловлено кѡлька вагонѡвъ роны. — Грѡмъ ударивъ въ Первинчахъ [сокальского повѣта] въ хату одного селянина и запаливъ ѣи Огонь розширивъ ся на инши будынки и спаливъ три загороды. Шкоду обчисляють на 1900 зр Въ хатѣ, въ котру ударивъ грѡмъ, сховала ся одна жѣнка до коморы и погибла на мѣсци вѡдъ удару грому. Въ Марiя Таферль, вѡдпустовѡмъ мѣсци въ долѣшнiй Австрiи молода и дуже красна 17 лѣтна дѣвчина зъѣла кусникъ свѣжо спеченого ще теплого хлѣба, зараз потѡмъ выпила склянку студеной води и дѡставши зъ того зараз страшныхъ болѣвъ, незадовго по великихъ мукахъ закѡнчила житя — Въ Черемошу въ селѣ Кобаках пѡдъ Косовомъ утопило ся опогды двохъ Гуцулѡвъ, що хотѣли перейти рѣку въ бродъ. Тимофiева Боднарукова, що хотѣвъ при помочи иншихъ людей ратувати потопаючихъ, удало ся добути зъ воды одного зъ нихъ Василя Томащука зъ Ясенева горѣшного пѡдъ Чорногорою. Тѣла другого Гуцула не вѡднайдено, а и Томащукъ, хочь выратованый, умеръ майже сейчасъ и навѣть не вспѣвъ сказати, якъ называвъ ся его товарищъ. — Въ Кiевѣ въ бѣлый день на найлюднѣйшѡй улицi Крещатику, замордувавъ сынъ урядника Архиповича горожанина Потуринського за се, що той не хотѣвъ ему повичити 20 копѣйокъ. Потуринський, уджаный ножемъ въ серце, упавъ трупомъ на землю. Убiйника увязнено. — Въ Будапештѣ померъ въ 55 роцѣ житя ректоръ университету и выбитный анатомъ д-ръ Геза Мигалкович. — Варшавскiй пекарѣ урядили стрейкъ; жадають святочного вѡдпочинку. — На улицi Городецкѡй померла вчера нагло на ударъ мозку 30 лѣтня Марiя Базюкова, жѣнка муляра. — Въ Тернополи жѣнка одного роботника породила потвору-дитину; дитина мае видъ людскiй, але вѡдъ бедеръ до стопъ подобае на жабу: ноги мае жабячi, а на плечехъ мае вѡдтиски жабы. Потвора жие, а лѣкарѣ радять передати ѣи на клiнiку львовску. — Въ Строневичахъ коло Перемышля лѣсничiй ки. Любомирского застрѣливъ оногды занятого збиранiемъ конопель дѣвчину. Ему, каже, здавало ся (!), що то блукае несъ и тому выстрѣливъ. Слѣдство заряджено. — Институтъ туберколiчный [для сухотникѡвъ] вѡдкрыто опогды пѡдъ Магдебурґомъ; призначеный вѡнъ для женщинъ, складае ся зъ 15 баракѡвъ, а знаходить ся тамъ теперь 35 дѣвчатъ у вѣцѣ 15 до 20 лѣтъ.

Господарство, промыслъ и торговля.

— **„Каса задаткова въ Стрыю"**, товариство зареестроване зъ ограниченою порукою [уміщене въ Рынку пѡдъ „Чорнымъ орломъ"] подае до загальнои вѣдомости, що вѡдъ 1-ого липня с. р. опроцентуе вкладки щадничi по 4½.

Именованя, перенесеня, вѡдзначеня и пр.

— **Именованя.** Мiнiстерство торговлѣ надало посады управителѣвъ контрольорамъ почтовымъ: Ром. Сарачиньскому зъ Ряшева въ Равѣ рускѡй и Генр. Мiнiхови зъ Тарнова въ Ниськy та именувало почтмайстра Роб. Кунена въ Радеховѣ офiцiяломъ почтовымъ, полишаючи его въ дотеперѣшнѡмъ мѣсци службовѡмъ.

Телеґрамы „Дѣла".

Вѣдень 14 липня. Arbeiter Ztg. оголосила текстъ закона о додатковѡмъ оподатковани цукровыхъ засобѡвъ, а закон мае показати ся въ Wiener Ztg. доперва коло 1 ого серпня. Коли текстъ автентичный, то его публiкацiя з антомъ недискрецiи котрогось зъ членѡвъ рады для цукрового податку.

Будапештъ 14 липня. Говорять, що часть угодовыхъ предложень вѡдбѣшла вже до Ишлю до цѣсарскои санкцiи.

Пѣльзно 14 липня. Ческiй полiцай побивъ въ Рачцѣ нѣмецкихъ ученикѡвъ, що були тутъ на прогульцѣ. Зъ окликомъ: „Пождѣть, вы нѣмецкiй псы!" кинувъ ся на одного и зачавъ душити за горло, другого ударомъ шаблѣ по головѣ повалилъ на землю. Окрѡмъ того збѣгли ся парубки и били студентѡвъ пасками и камѣнемъ такъ, що деякихъ студентѡвъ сильно поранили.

Петербургъ 14 липня. Въ цѣлѡй державѣ переведено вже реформу судовои процедуры, и опогды царь выдавъ рескрипть, высказуючiй всѣмъ судовымъ властямъ признанe за спѡвучасть въ тѡй роботѣ.

Бѣоградъ 14 липня. Мiжь иншими увязнено тутъ шабацкого старосту за се, що Кисѣличови выдавъ пашпортъ на подорожь за границю. Наглый судъ противъ участникѡвъ атентату вже занменованый и очевидно, складае ся зъ самыхъ креатуръ Мiляна. Зъ урядовыхъ жерелъ доносять, що въ одной радикальнѡй друкарни знайдено манускрипть проклямацiи, оповѣщуючои народови смерть Мiляна.

Парижъ 14 липня. Echo de Paris доносить, що судова розправа въ Рене, до котрои по кликано 175 свѣдкѡвъ зачне ся 18-ого серпня. Иншi дневники доносять, що процесъ зачне ся 3 ого серпня.

Мадридъ 14 липня. Королева регентка не порозумѣвши ся попередно зъ кабинетомъ, зредукувала свою цивiльну листу о мiлiонъ пезетѡвъ въ користь державнои касы. На населенiю зробило се дуже добре вражене. Деякiй лiбералъный и республиканьскiй посли годять ся вже на пѡдвышенe податкѡвъ на процентъ вѡдъ державного довгу до 33 %.

Лiзбона 14 липня. Вся корабельна мiлiцiя въ Капландѣ мае вѡдбѣйти до Лавренцо Маркс.

Царгородъ 14 липня. Вѡрменьскiй патрiярхъ и президентъ вѡрменьского национального комiтета хоче подати ся до дымiсiи, коли бы не сповнено ихъ жаданъ обнятыхъ меморiяломъ дорученѡмъ Портѣ. Порта опираючи ся на справозданю англiйского конзула, вѡдкинула зажалене патрiярха въ справѣ забурень въ бiтлiйскѡмъ вiлаетѣ. Говорять о противвѡрменьскихъ розрухахъ въ алепскѡмъ вiлаетѣ.

Друки на метрики шкiльнi виказ А) i Б)

виготовленi на дуже добрiм папери продають ся в товариствi „ПРОСЬВІТА" у Львовi, ринок ч. 10.

Цiна друкiв: лiбра аркушiв великодних 40 кр., аркуш на заголовок 4 кр. Замовлення виконують ся вiдворотною почтою. Лише скоро з замовленями поспiшайте!

Надѣслане.

Лѣчница д-ра Тарнавского въ Косовѣ

за Коломыю отворена на 30 особъ. Средства: Лѣченіе водою, дієта примѣнена на способъ
258 Д-ра Ламана и иншій фізіятричній. 7—20

Адвокатъ краєвый

Д-ръ Емиль Фрідъ

отворивъ канцелярію адвокатску въ КОЗОВѢ.
268 3—3

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. управ. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купуе и продае

всякій папиры цѣнній и монеты

по найдешевшѣмъ курсѣ деннѣмъ не числячи нѣякои провізіи. 374 [4]

Маттонього

GIESSHÜBLER

31 натуральна алькалічна щава

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

Оптикъ и Механікъ у Львовѣ, площа Галицка ч. 1., противъ Банку Гіпотечного на памятницѣ поета Гавицкого

поручае въ великѣмъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ: окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокля, далековиды, барометры, термометры, рѣвній ареометры, мікроскопы, лупы, компасы, райценшіни, тасьмы мѣрничѣ, ліоны, лібеля, манометры и т. п.

Уряджене дивадикивъ електричныхъ.

Всякій направки полагоджують ся якъ найскорше и найдешевше. 5417

ЛИПЕ

-ъ реставрацію НАФТУЛЫ ТЕПФЕРА, улица Трибунальска ч. 12. дѣмъ власный, можна дістати щоденно вже о годинѣ 8-ій рано горячій снѣдання

ЦѢННИКЪ.

Печена вепрова въ капустою	15 кр
Сѣкаій легки	12 „
Фляки	12 „
Нѣжка теляча въ хрѣномъ	10 „
Ковбаска въ хрѣномъ	5 „
Кавіяръ	15 „
Обѣдъ въ абонаментѣ	40 „

Всякій напитки въ найлѣпшихъ родахъ по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ; для певности, що походятъ въ моей реставрацій, даю вѣдбираючимъ марки. — Найлѣпшій пивo по найдешевшихъ цѣнахъ, почавши вѣдъ 40 кр. літра.

По театрѣ все свѣжа, въ великій выборъ стравъ и напиткѣвъ заосмотрена кухня.

79 102—? Зъ высокимъ поважанемъ

НАФТУЛА ТЕПФЕРЪ.

Курсъ Львѣвскій

въ дня 14 н. ст. липня 1899.

Акціи за штуку безъ купона.	Плат.	Жад.
Зелѣч. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. к.	210 50	212 50
Зелѣз. Львѣв.-Черновц.-Ясси по 200 зр.	2-6 —	289 —
Банку гипот. галиц. по 200 зр. а. в.	378 —	380 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	— —	— —
Банку для торговлѣ и промыслу 200 зр.	200 —	201 —
Листы заставнй за 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а. в. выйѣсс. въ 10% прем.	110 20	110 90
Банку гипот. гал. 4½% а. в. льос. 50 л.	100 —	100 70
„ „ „ 4% 60 л. по 200 кор.	96 50	97 20
„ краевого 4½% а. в. льос въ 51	100 80	101 50
„ „ 4% а. в. льос. въ 57 л.	98 —	98 70
Товариства кредит. 4% (I емісія)	97 50	98 20
„ „ 4% льос. въ 41½ л.	97 50	98 3
„ „ 4% льос. въ 56 л.	95 70	96 40
Облиги за 100 зр.		
Галиц. фонду пропинаційного 4% в. а.	98 10	98 80
Буков. фонду пропинаційного 5% в. а.	102 25	— —
Комунальній Банку краєв. 5% (II. ем.)	102	— —
„ „ „ 4½% (III.ем.)	00 50	101 20
Позички краєвои зъ 1873 по 6% а. в.	1-4 —	— —
Позички краєвои въ 1893 по 4% а. в.	96 70	97 40
Позичка м. Львова 4% по 200 коронъ	94 10	94 80
Льосы:		
Міста Кракова	26 75	28 —
Міста Станиславова	55 —	— —
Монеты:		
Дукатъ цѣсарскій	5 64	5 74
Наполеондоръ	9 52	9 62
Полъимперіалъ	— —	— —
Рубель срѣбный	1 22	1 27
Рубель паперовый	26½	27½
100 марокъ нѣмецкихъ	58 80	59 20

ТОВАРИСТВО

ДЛЯ РОЗВОЮ РУСКОИ ШТУКИ

стоваришене зареєстроване въ ограниченою поруков

у Львовѣ, ул. Чарнецкого ч. 26,

выконує всякій працѣ зъ обсягу артистичного малярства, рѣзьбарства и золотарства вѣдля композицій своихъ членовъ, а именно: образы релігійній до иконостасовъ, олтарѣвъ, хоругвъ, на тетраподъ, плащаницѣ и пр. и такіжъ образы до комнатъ; образы свѣтскій: историчній, портреты зъ натуры и фотографій, краєвиды, побутовій и пр.; зъ дерева: кивоты, иконостасы, олтарѣ, образы и кресты процесійній, сповѣдальницѣ и т. д. и всякій працѣ золотарскій; рѣвножъ украшае внутра церковь, выготовляе пляны церковь, каплиць и пр. и утримуе на складѣ фотографічній репродукцій образовъ руских артистовъ.

Товариство ручить за стильове, старанне и совѣстне выконанє.

Цѣлею Товариства е: пѣднесть нашу штуку и вытворити руску школу штукъ красныхъ. Поручаючи прото се чисто руске Товариство патріотичнѣй опѣцѣ нашои П. Т. Публики духовной и свѣтскои надѣемо ся, що зводить Она причинити ся до осягненя сеи цѣли численными замовленями, котрій приймае выключно лишь Дирекція Товариства. 460 30—?

Зъ глубокимъ поважанемъ *ДИРЕКЦІЯ.*

Товариство не послугуе ся агентами.

ЖЕГЕСТОВЪ въ Галичинѣ надъ Попрадомъ

зелѣзниця, почта, телеґрафъ въ мѣсци

Найсильнѣйша щава зелѣзиста. **Пора купѣлева тревае вѣдъ 20 Мая до кѣнця Вересня.** Купелѣ боровинковій, зелѣзистій, гідропатичній и попрадовій. 178 20 20

Вода жеґестовска знаходить ся у всѣхъ великихъ Складахъ Водъ Мінеральныхъ.

Ордынуючій лѣкарь *Д-ръ Едвардъ Брілъ [Brühl.]*

„СЛАВІЯ“

Банкъ взаимныхъ обезпечень въ Празѣ

(основаный въ 1868 р., въ Галичинѣ вѣдъ 1874 р.)

скончивъ зъ кѣнцемъ 1897 р. 28-ый рѣкъ свои дѣяльности и зросла вѣ всѣхъ вѣдѣлахъ „Славіи“

	въ кѣнцемъ 1897 р.
Фонды резервовый и ручаючій	зр. 8,754.709·53 кр.
Премія належитости пообчій и вѣдсотки за рѣкъ 1896	„ 2,310.036·35 „
Обезпеченій сумы въ секціяхъ на жите	„ 29,356.844·12 „
Обезпеченій сумы въ секціи вѣдъ огню	„ 289,794.648·— „
Выплачений капіталы, ренты и вѣдшкодованя въ 1897 р.	„ 1,229.173·80 „
За часъ свого истнованя выплативъ банкъ „Славія“ своимъ членамъ капіталы и вѣдшкодованя въ загальнѣй сумѣ до кѣнця р. 1897	„ 28,422.896·90 „

„Славія“ принимае въ секціяхъ I и II обезпеченя на дожите або на случай смерти, якъ и обезпеченя вѣна для дѣтей, въ секціи IV. обезпеченя вѣдъ шкѣдъ огневыхъ будынковъ, движамостій, збѣжа, товаровъ, запасовъ, скота и пр.

Тарифы „Славія“ вельми умѣрений, а услѣвя обезпеченя вельми користнѣ.

Тарифъ и друксортовъ внесень всякого рода, якъ и всѣхъ потрѣбныхъ поясненъ удѣляе якъ найохотнѣйше головне Заступництво „Славіи“ для Галичины и Буковины у Львовѣ при уліци Словацкого ч. 3. 63 18—24

„Славія“ принимае зголошенія о удѣленє агенціи въ мѣсцевостяхъ де нема ще заступника и вельми радо удѣляе агенціи письменнымъ селянамъ.

Семинаристъ з IV року

глядае лекцій. „Т. П. Г.“ poste restante, Львів.
265 3—4

Матуристъ рутиновапий педагог, глядае лекцій. Адреса: poste restante М. П. Постолівка, п. п. Городниця.
262 3—3

Пошукую до заряду дому честнои, интелігентнои Русинки

найрадше вдовицѣ або сироты по священику. — Близшу вѣдомбсть удѣлить *о. А. Рыбакъ*, парохъ *въ Утѣховичахъ, п. Перемышляны.* 256 3—5

Матуристъ семин. учит.

потрѣбный на рѣкъ на село до приготованя до матуры ученика V кл. гімн. — Адреса: *Ярошевскій* Львѣвъ, ул. св. Мартина ч. 17. 267 3—4

МОЛИТВЕНИКЪ ДЛЯ ДІТЕЙ

виданій

коштомъ рускаго тов. педагогічнаго

В полотняній оправі з золоченим хрестом 20 кр. В паперовій окладці 15 кр.

Продае ся в книгарни Наук. тов ім. Шевченка, Львів, ул. Чарнецкого ч. 26.

Товариство „Просьвіта“

при зближаючих ся іспитах в школах народних подае до відомости Сьвітл. Рад Шкільних. Впов. сьвященників катихитів, учителів і родичів що книжки накладу товариства, призволені краєв. Радою шкільною на премії для учеників, красно оправлені, можна купити **в канцелярії товариства Ринок ч. 10.** *по слідуючій цінї:*

Розкази про сили природи	20 кр.
Оповіданя о житю св. Бориса и Гліба	20 „
Повіс ки для дітей	27 „
Сестра	15 „
Байки	22 „
Історія Руси ч. I.	25 „
Історія Руси ч. II.	23 „
Лев і коноплі	24 „
Про живность і ліси	20 „
Вениямин Франклін	16 „
На досьвітках	22 „
Серед ледового моря	25 „
Житє сьв. великомученика і дікаря Панталеймона	20 „
Дрібна птиця господарска, а велика гроші	20 „
Відкритя Америки	22 „
Звірята шкідні і пожиточні	42 „
Кирил і Методій	22 „
Фінляндия і Сахара	22 „
Повістки (Тіточка Ганна і Два Старці Богомольці)	18 „
Житє сьв. Отц Нових дан	20 „
Молитвенік народний (в звичайній оправі)	30 „
Молитвенік народний (в лучшій оправі)	40 „
Молитвенік народний великий по цїні 90 кр. 1·20, 1·60 зр.	

Всякі замовленя висилають ся скоро і точно.

ИНТЕРНАТЪ РУСКІЙ

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 40

вѣдъ управою старшого рути ован го педагога, одинокій вѣдъ кождымъ взглядомъ взорцевый заклад выховавчонауковый, де II Т. Рѣдичѣ могуть умѣстити своихъ сынбвъ зъ повнымъ супокоемъ, приймае личній зголошенія въ кождѣй порѣ дня до 17-сто с. м.; а вѣдтакъ письменныхъ информацій удѣлятя буде лишень въ I-бій половинѣ вакацій — управитель интернату Ст. Петрицій въ Колоколинѣ п. Бука чѣзцѣ. 270 1—8

Справ здане сегорѣчне появить ся въ „ДѢЛѢ“ дня 19 с. м. 270 3—3

Ч. 74125 ex 1899.

ОПОВІЩЕНЄ.

Пісьля завідомленя Міністерства скарбу належить очікувати, що всякій цукор з бураків, котрій дістав ся до вільного обороту і яко такій або в товарах, містячих цукор, також півфабрикатах як в цукорках, кандизованих овочах, чеколядї і иншихъ товарах какао містячих, також і в лїкерах буде находити ся дня 1 серпня 1899, підпадати буде оплатї по 12 геллерів за 1 кільоґрам.

Поодинокі роди товарів містячих цукор а підлягаючих додатковому податкови, як і пересічний зміст цукру в тих товарах, котрій належить принятя за підставу до обчисленя податку додаткового, означить ся в дорозї розпорядженя виконавчого.

Хто дня 1 серпня 1899 буде посідати запас додатковому податкови підпадаючого цукру яко такого, або в вище наведених товарах містячих цукор, має о тім запасї, а іменно що-до цукру, цукорків, кандизованих овочів, чоколяди і иншихъ товарів містячих какао, віддільно предложити в часї від 1 до включно 3 серпня 1899 заявленє в двох примірниках без огляду, чи той запас переховує у власних, або чужих льокалях.

Заявленє о запасах належить списувати пісьля приписаних взорів і вносити все до того віддїлу сторожи скарбової, в котрого окрузї знаходить ся місце переховання цукру, взглядно товарів містячих цукор. Бланкети на ті заявленя будуть видавати безплатно всї віддїли сторожи скарбової, уряди цлові у Львові і Кракові і уряди податкові: в Бічу, Буківеку, Ворині, Чорнім Дунайци, Ходорові, Добчицях, Дубецку, Глобові, Гвоздаю, Галичи, Кракові, Краківци, Львові, Луцї, Макові, Мізівці, Надвірній, Олеську, Підбужи, Ропчицях, Рожнятові, Старім місті, Старім Самчи, Щерци, Сленені, Тячині, Устріках дольних, Вісвічу, Вишнівчику, Войнилові, Заторі, Жмигороді, Жабю, Жабві.

Єсли не заявить ся запасу цукру або вносте наведених товарів містячих цукор, находячого ся дня 1 серпня 1899, або єсли находяча ся кількість виносить більше як в пять процент кількість заявлену, то наложить ся кару о чотирадо осьморазової кількости укороченого або на укороченє виставленого податку додаткового.

Хотяй ті зарядженя зачнуть обовязувати доперва по оголошеню дотичного цїсарского розпорядженя, взглядно припису виконуючого, котрій видасть ся, то однак звертає ся увагу вже тепер всіх осіб, посідаючих запаси цукру з бураків або товарів містячих цукор, в їх власнім інтересї на тяжачій на них обовязок заявленя тих запасів.

Ц. к. краева Дирекция скарбу.

Львів, в липню 1899.

Коритовскі.

ПОДЯКА.

Видїл товариства „Ільна поміч в Станиславові“ складає отсим сердечну подяку Панству А. і Євг. Гушаленчам за великодушний дар 100 зр., який сї Добродії зволили дати до розпорядимости видїлу „Шкільної помочи“ на цїлі маючого евентуально заложити ся в Станиславові дівочого інститута. Велике спаси-Біг!

За видїл:

о. І. Горайко, А. Шахнович.

Всякі остреня и направы ножбвничій приймае Иванъ Лявруквъ ножбвникъ у Львовѣ ул Галицка 6 ножбвникъ у Львовѣ, Галицка 6.

КУХОНКИ нафтовій, знаменитій по зр. 2, 3, 4 и выше. Шибковарки спиритусовій найрбзнороднѣйшои конструкцій. Желѣзка и машинки до волосся

поручае ПЕТРО ХШОНСТОВСКИЙ торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 напротивъ катедры.

БРИНДЗЯ ГОРСКА

фасочка 5 кільова 2 зр. 82 кр.
Дворъ Лапшинъ, п. Бережаны
245 7—12

Машины до шитя Зінґера

ручній вѣдъ 25 до 50, нѣжній вѣдъ 27 до 65 зр. Найбольшій с ладъ въ краю; рѣчна продажъ 750 машинъ; 200 машинъ в все на складѣ до выбору. — Прошу ждатя цѣнникбвъ. — ЮСИФЪ ИВАНИЦКІЙ, Академічна ч. 26 Львѣвъ, 107

Дешево а здорово.

Симъ маю честь повѣдомити Р. Т. Публику, що я отворивъ у Львовѣ при *ул. Вѣдвале ч. 3* [рѣгъ ул. Собѣского]

Молочарню и Реставрацію

де подають ся знаменитій и здоровій снѣданя, обѣды и вечерѣ по дуже умѣреныхъ цѣнахъ. — Абонаментъ на обѣды и всякій замовленя выконує ся якъ настараннѣйше и по цѣнахъ можливо дешевыхъ.

Будучи фаховымъ кухаремъ и цукорникомъ и працюючи довгій лѣта въ перворадныхъ заведеняхъ реставраційныхъ, маю надѣю, що зможу вдоволити найвыбагливѣйшимъ вымогамъ 264 2—3

Зъ поважанемъ

Иванъ Невяковскій.

Розкладъ ѣзды поѣздбвъ зелѣзничихъ важный вѣдъ 1 мая 1899.

пѣсля часу середно-европейского [пізнѣйшого о 36 мінутъ вѣдъ часу львѣвского.]

посп. приходить о	особ	до Львова	посп. вѣдходить о	особ.	зъ Львова
		День			**День**
	6·10	Зъ Черновець, Ицканъ, Станиславова		6·20	до Лавочного, Пешту, Борыслава
	6·50	„ Бруховичъ вѣдъ 7/8 до 15/8.		6·15	„ Пѣдволочискъ, Одесы, Козовы, г. д.
	7·10	„ Замноводы „ „ „		6·30	„ Ицканъ, Букарешту, Радовцѣвъ
	7·40	„ Янова (гол. дворець)		6·30	„ Пѣдволочискъ зъ Пѣдзамча
	7·55	„ Лавочного „ „	8·30		„ Кракова, Любачева, Орлова, Вѣдня
	7·44	„ Тернополя на Пѣдзамче		8·45	„ „ Вѣдня, Хирова, Стружа
	8·05	„ „ „ „ гол. дворець		9·10	„ Скольго, до Лавочного 1/7 до 15/8
	8·15	„ Сокаля, Равы рускои		9·25	„ Янова
	9 —	„ Кракова, Вѣдня, Орлова		9·35	„ Пѣдволочискъ зъ гол. дворця
	11·15	„ Ясѣодава, Любачева		9·45	„ Ицканъ, Сопова, Бергомету
	11·55	„ Ицканъ, Черновц. Станислав.		9·53	„ Пѣдволочискъ зъ Пѣдзамча
	1·01	„ Янова на гол. дворець		10·10	„ Белзця, Равы, Любачева
1·30		„ Кракова, Вѣдня		12·50	„ Янова 1/7 до 15/8 недѣлѣ и свят
	1·40	„ Скольго, Хирова, а зъ Лавочного вѣдъ 1/7 до 15/8.	1·55		„ Пѣдволочискъ зъ гол. дворця
			2·08		„ „ „ Пѣдзамча
1·50		„ Ицканъ, Станиславова		2·15	„ Бруховичъ 7/8 до 10/9 недѣлѣ и свят
2·20		„ Пѣдволочискъ на Пѣдзамче	2·45		„ Ицканъ, Гусятина, Керезмезе
2·35		„ „ „ гол. дворець	2·55		„ Кракова, Вѣдня, Хабѣвки
	5·15	„ „ „ Пѣдзамче		3·05	„ Стрыя, Скольго лишь 1/8 до 30/8
	5·40	„ „ „ гол. дворець		3·15	„ Янова, вѣдъ 1/8 до 30/8.
	5·55	„ Сокаля		3·20	„ Зимнои воды 7/8 „ 10/9.
				3·25	„ Бруховичъ „ „ „
				5·25	„ Ярослава
		Ночь			**Ночь**
	12·10	Зъ Скольго, Калуша, Борыслава			до Кракова, Вѣдня, Берлина
12·30		„ Черновець, Букарешту	12·50		„ Ицканъ, Констанції, Букарешту
2·16		„ Кракова, Вѣдня, Орлова	2·36		„ Кракова, Хирова, Коросна
	3·05	„ Пѣдволочискъ на Пѣдзамче		4.10	„ Бруховичъ вѣдъ 7/8 до 10/9
	3·30	„ „ „ гол. дворець		5·50	„ Ицканъ, Радовець, Кімполюнгу
	6·00	„ Кракова, Вѣдня, Самбора, Сянока		6·26	„ Кракова, Вѣдня, Берна, Варшавы
	6·10	„ „ „ „ Хирова		6·40	„ Кракова вѣдъ 15/8 до 15/9
	6·20	„ Ицканъ, Пѣдвисокого, Козовы		6·50	„ Янова вѣдъ 1/8 до 15/9 въ будній дня
	7·58	„ Янова вѣдъ 1/8 до 31/8, и вѣдъ 16/9 до 30/9 що дня а вѣдъ 1/8 до 15/9 недѣлю и свята		7·00	„ Лавочного, Мункача, Хирова
				7·10	„ Сокаля, Равы рускои
	8·15	„ Бруховичъ вѣдъ 7/8 до 30/8, и 16/9 до 15/9.		7.20	„ Тернополя зъ гол. дворця
	8·30	„ Бруховичъ вѣдъ 1/7 до 15/9 що день		7·42	„ „ „ Пѣдзамча
		„ Кракова, Вѣдня, Любачева		7·47	„ Янова 1/10 до 30/9 1900 включно
	9·21	„ Янова вѣдъ 1/8 до 15/9.		8·35	„ „ 1/8 „ 31/8 и 16/9 до 30/9
	9·55	„ Кракова, Вѣдня, Пешту, Сянока		9·11	„ „ 1/8 „ 15/9 недѣлѣ и свята
	10·10	„ Ицканъ, Козовы, Пѣдвисоцкого		10·40	„ Ицканъ, Гусятина, Радовець
	10·08	„ Пѣдволочискъ, Брод. Копичинець		10·50	„ Кракова, Вѣдня, Пловича
	10·25	„ „ на гол. дворець		11·10	„ Пѣдволочискъ, Бродѣвъ г. дворця
	10·30	„ Лавочного, Хирова, Пешту		11·32	„ „ Грималова Пѣдзам.

ЗАМѢТКА: Пора нѣчна числить ся вѣдъ 6 годины вечеромъ до 5 годины 59 мінутъ рано. — Бюро информаційне ц. к. зелѣзницѣ державнои при ул. Краєцкихъ ч. 5.

При закупнѣ товарбвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець и одѣчальный редакторъ Иванъ Белей. Паперъ въ фабр. Чарнинькова. Зъ друкарнѣ Института Стауропигійского, пѣдъ зарядомъ Іосифа Лашкевича.

Ч. 146. Львовъ, Субота 3 (15 Липня) 1899. Рочникъ XX.

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских святъ) о 5-тій годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей" выходить въ второкъ, и въ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА" ул. Баторія ч. 24. Центральне Бюро огологошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людовика 9, и А. Ольшевского ул. Килинського 2; — въ Ярославю: Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11.; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО" и належитость за инсераты платий у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО" зъ літер. додаткомъ

въ Австрій:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року	12 зр.
у Львовѣ:			
на цѣлый рѣкъ	16 зр.	на пѣвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застережена. — Реклямаціи неопечатанѣ вѣльнѣ вѣдъ порта.

Поєдиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня звычай принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одного стрѣчки инсератового або ся мѣсце а въ рубрицѣ „Надѣсланє" по 25 кр. а. в.

Подяки и иншій донесеня приватній числать ся по 15 кр. вѣдъ стрічки.

Вѣдозва въ справѣ запису дѣтей до рускихъ школъ у Львовѣ.

Родимцѣ!

Въ днях 29, 30 и 31 серпня почнуть ся записы до львѣвскихъ школъ народныхъ.

Є се справа не лишь для Львова, але и для всего краю незвычайно важна и вагу сю повинний всѣ львѣвскій Русины добре порозумѣти и сповнити совѣстно свій обовязокъ. Мало маємо школъ рускихъ, тожь користаймо, якъ слѣдъ, хочь зъ тыхъ, який маємо!

У Львовѣ маємо *чотири руски школы народни*: двѣ мужескій и двѣ женьскій.

Одна мужеска школа чотиро-клясова: руска школа вправъ умѣщена въ „Народнѣмъ Домѣ"; друга школа чотиро-клясова: мѣска имени Маркіяна Шашкевича при улици Скарбкѣвскій ч. 26. Они — знаній вже Р. Т. Родимцямъ — *розвиваютъ ся дуже успѣшно* и вдоволяють найбѣльшимъ вымогамъ Р. Т. Родичѣвъ.

Для дѣвчатъ маємо чотиро-клясову женьску руску школу вправъ при улици Стрѣлецкій ч. 6., а записы до нея вѣдбувають ся въ учительскій семинарій женьскій при улици Скарбкѣвскій ч. 39. — Школа ся такожь вже звѣстна загалови рускои Р. Т. Публики, розвиває ся надзвычайно хорошо. Родичѣ, що посылали свои дѣвчата до нея, не доберуть слѣвъ похвалы и для науки и для веденя дѣвчатъ та для щирыхъ вѣдносинъ мѣжь учительками та дѣтьми. Руске Товариство педагогічне отворило зъ днемъ 1 вересня 1898 клясу V рускои дѣвочои школы выдѣловои, а зъ новымъ рокомъ школьнымъ *будуть вже двѣ класы: т. є. V и VI.* На-рѣкъ буде отворена и класа VII Школу тую госпітував инспекторъ краевый и на тій пѣдставѣ одержала она субвенцію вѣдъ Выс. Сойму. То є найлѣпшимъ свѣдоцтвомъ, що та школа розвивась правильно. Такъ отже руский дѣвчата будуть могли кѣнчити въ своїй питомій школѣ всѣ сѣмь класъ и въ нихъ безъ перепонъ переходити просто до семинарія учительскои.

Всѣ сій школы рускій ведуть ся на повне вдоволеня всѣхъ Р. Т. Родимцѣвъ. Не надто велике число дѣтей дає можность тымъ лучше вести въ нихъ науку; бракъ жидѣвскои дѣтворы має за собою такожь деякій користи, а якѣнци товариство „Школьна поромѣчь" запомагає бѣднѣйшихъ дѣтей сихъ школъ якъ найщедрѣйше.

Вѣдзываємось отже до всѣхъ Р. Т. Родимцѣвъ, такъ мѣсцевыхъ якъ и замѣсцевыхъ, и *припоручаємо горячо Всѣмъ*, щобъ не тѣлько самій *записували свои дѣти до рускихъ школъ*, але и *другихъ до сего заохочували*. Нехай нѣхто не здержує ся тымъ, що его дитина не володѣє добре рускимъ языкомъ: руский школы приготований на се и ведуть науку вѣдъ початку такъ, що дѣти въ короткомъ часѣ набувають достаточного знання рускаго языка.

Тожь записуйте Р. Т. Родимцѣ свои дѣти лише до сихъ чотирохъ рускихъ школъ, де учитель и учительки займають ся щиро нашою молодѣжію, наука веде ся вѣрцево, а дѣти выховують ся на будучихъ свѣдомыхъ своєи національности горожанъ краю и державы.

Зъ выдѣлу Руского Товариства педагогічного у Львовѣ.

Въ справѣ дѣвочого института въ Станиславовѣ.

Товариство Рускихъ женщинъ въ Станиславовѣ взяло ся до переведеня въ дѣло найважнѣйшои своєи задачѣ, до якои вже цѣлыми лѣтами приготовлювало почву, с. є. до *отворенія дѣвочого института въ Станиславовѣ зъ початкомъ нового школьного року*.

Щобы дѣло лекше довершити, прибрало собѣ Товариство Рускихъ женщинъ до помочи комітетъ, въ складъ котрого вѣйшли Р. Т.: о. пралатъ Семеонъ Ткачунякъ яко предсѣдатель, п. совѣтникъ Іосифъ Крановичъ яко заступникъ предсѣдателя, о. канцлеръ Северинъ Торонський, о. совѣтникъ катихитъ Михаилъ Семенѣвъ, о. катихитъ Николай Семенѣвъ, о. Николай Бачинський парохъ зъ Милованя, пп. професоры Стефанъ Федѣвъ, Андрей Шахновичъ, Володимиръ Трушъ, д-ръ Григорій Величко, д-ръ Михайло Коцюба, Николай Морозъ и Вп. панѣ: Клавдія Чорненькова, Миводора Цурковска, Емилія Кадайска, Константина Малицка, Емилія Дольницка.

Комітетъ той подѣливъ ся на три секціи: 1) адміністраційну, 2) регуляміновy и 3) для *приз'бирання фондѣвъ*. До *адмістраційнои* входять Р. Т.: о. пралатъ Ткачунякъ, панѣ Чорненькова и Цурковска, о. Николай Семенѣвъ, пп. професоры Трушъ и Федѣвъ. — До секціи *регуляміновои* Р. Т.: сов. Крановичъ, о. Михаилъ Семенѣвъ, панѣ Кадайска, Малицка и Дольницка и пп. професоры д-ръ Величко и Шахновичъ. — До секціи *для приз'бирання фондѣвъ* владять Р. Т.: о. канцлеръ Торонський, о. Бачинський, пп. професоры д-ръ Коцюба и Морозъ.

Институтъ буде на разѣ посылати свои выхованицѣ до школъ публичныхъ, а дома буде доповнять образованє такими науками и дисциплінами, який потрѣбній для интелігентнои женщины-Русинки и якихъ евентуально зажадають родичѣ дѣтей. Щобы-жь мати даній до дальшои роботы, *Комітетъ просить отсимъ ВП. Земляковъ донести найдальше до дня 31 м. ст. липня с. р.* на руки п. Емилія Дольницкои (Банкъ Звязковый въ Станиславовѣ): *Хто, колько дѣтей и на якихъ условяхъ бажавъ бы умѣстити въ нашомъ институтѣ*, бо вѣдъ того буде залежати, яке маємо брати мешкане на институтъ и який прибирати силы до веденя и науки въ институтѣ. [Вѣдъ числа зголошеныхъ выхованицъ буде такожь залежати мѣсячна сплата вѣдъ 15 до 20 зр.]

Надѣємось, що ВП. Земляки оцѣнять якъ слѣдъ нашій добрій намѣреня и покажуть намъ свое довѣре, котрому будемо старати ся рівною працею и щирыми заходами вповнѣ вѣдповѣсти.

Въ Станиславовѣ дня 13 м. ст. липня 1899.

За Выдѣлъ Товариства Рускихъ женщинъ: *Клавдія Чорненькова, Емилія Дольницка.*

За комітетъ *Ткачунякъ.*

Загальній зборы галицкои щадницѣ.

Вчерашній надзвычайній зборы гал. щадницѣ почали ся о 10 год. передъ полуднемъ пѣдъ проводомъ презеса выдѣлу касы д-ра Пентака. Зъ членѣвъ щадницѣ не явили ся лише пп.: Барвѣньскій, Кулачковскій, Малаховскій и Мохнацкій. Радникъ намѣстництва Чежовскій заступавъ правительство.

Д ръ Пентакъ, отвираючи зборы, зазначивъ, що справоздане выдѣлу касы, котре буде подане загальнымъ зборамъ, обіймає лише часъ вѣдъ 1 цѣтня с. р., чѣдъ коли новый выдѣлъ обнявъ управу касы. Справоздане се може не подати докладного образу всѣхъ неправильностей и непорядкѣвъ, які довгими лѣтами дѣяли ся въ касѣ; бути може, що зъ часомъ выкрыють ся ще инші, котрыхъ за три мѣсяць годѣ було выкрыти. Справоздани такъ выдѣлу якъ и ревізійнои комісіи є въ деякій мѣрѣ довѣрочній и въ интересѣ щадницѣ не повинній дійти до загальнои вѣдомости, бо могли бы они выкликати хибну гадку, що ходить неомынувшій часъ, але о теперѣшный станъ касы.

Опѣсля д-ръ Пайонкъ здавъ справу зъ дѣяльности выдѣлу касы за часъ вѣдъ 1 цѣтня до 10 липня с. р. Новый выдѣлъ вѣдбувъ въ тѣмъ часѣ 15 засѣдань. До важнѣйшихъ справъ, котрій були предметомъ нарадъ на тыхъ засѣданяхъ, належать: орґанізація выдѣлу и новои дирекціи, выборъ цензорѣвъ и регуляминъ для нихъ, регуляминъ для выдѣлу касы, инструкція для ипотечного вѣддѣлу и для комітету до шконтрованя касы, ревізія всего маєткового стану касы, справа будовы промыслового музею, адміністрація копалень нафты въ Схѣдници, справа сплаты довгѣвъ Вольского и Одживольского, затягненыхъ на тій копальнѣ, справа продажи копалень угля въ Мышинѣ и Джуровѣ и адміністрацію Братковиць.

Що-до промыслового музею має ся рѣчь такъ: Загальній зборы гал. щадницѣ на засѣданю д. 26 марта 1886 призначили 400.000 зр. на будову державнои промысловы школы у Львовѣ и музею промыслового. Опѣсля ту суму розділено такъ, що на школу призначено 150.000 зр., а на музей 250.000 зр. Анѣ въ ухвалѣ загальныхъ зборѣвъ анѣ въ актѣ фундаційнѣвъ зъ д. 10 жовтня 1888 не сказано, коли тій грошѣ мають бути выплачений, анѣ не було згадки о тѣмъ, щобы до тои суммы мало ся дочисляти вѣдсотки аж до часу ихъ выплаты. Давна дирекція щадницѣ постановила ухвалою зъ д. 29 сѣчня 1897 будову музею коштомъ авыше 400.000 зр.; тому правительственный комісарь застановивъ ту ухвалу зъ причины, що загальній зборы давнѣйше призначили на ту цѣль лише 250.000 зр. Намѣстництво затвердило запорядженє правительственного комісаря и дальше порѣшене справы лишило теперѣшній управѣ касы. Отже теперѣшный выдѣлъ, розслѣдивши справу, постановивъ дотримати умовы, який давна управа щадницѣ поробила вже зъ пѣдприемцями въ справѣ будовы музею, вѣйшовъ въ переговоры зъ радою мѣскою и приступивъ

---

2)

Хірургія давно а нинѣ.

(Дальше).

Тамовано кровь и лѣчено раны въ середныхъ вѣкахъ також черезъ таємничій заговлюваня (Wundsegen у Нѣмцѣвъ), а крѣмъ того брали въ собою воякы, коли йшли на вѣйну, чудотвору масть, т. зв. оружну масть Парацельза, котра нѣбы-то мала говчу силу навѣть тогдѣ, коли нею помазано оружє, котрымъ завдавано рану. Тою мастію займали ся дуже горячо навѣть вельми поважній мужѣ XV. и XVI. столѣтя и розправляли о ей вартости. О тѣмъ предметѣ є навѣть велика література.

До бандажованя ранъ уживано пластровъ и мастей найрѣзнороднѣйшого складу, нераз зовсѣмъ недорѣчного. Шевцѣ уживали смолы, столярѣ клію, и т. д Окладано раны цѣлющимъ зѣлемъ або заливано вытисненымъ зъ него сокомъ, а часто завязувано рану також шкорою що-йно забитого звѣрята. Знали въ середныхъ вѣкахъ також зашиване ранъ, а робили се въ той способъ, що зашпиляли въ два противолежній краї раны терне або иглы, а потѣмъ звязували ихъ нитками.

Дуже важну часть медицины становило лѣченє пострѣлювъ вѣдъ луковъ, спісъ, а вѣдъ XIV. столѣтя також вѣдъ пального оружя. Вытягане стрѣлъ зъ луковъ и спісъ становить головну штуку давныхъ лѣкарѣвъ.

Раны вѣдъ пального оружя уважано довгій часъ за затроєній и длятого обходжено ся въ нимъ такъ, щобы устерегти ся вѣдъ закаженя крови. Тому-то выпалювано раны горячимъ зелѣвомъ, а яко антидотъ противъ пороху, що дѣставъ ся до раны разомъ зъ кулею, вливали въ рану горячу оливу або смалець. Велику ролю грало також добуте кулѣ, бо тогдѣ панувало пересвѣдчене, що кулю треба конечно выняти. Впрочѣмъ то пересвѣдчене панує и нинѣ середъ загалу, а тымчасомъ досвѣдъ лѣкарскій учить, що найлѣпше гоять ся тій раны вѣдъ пострѣлювъ, який полишає ся въ супокою и не роздразнює ся. Тому-то и нинѣ лѣкарѣ вытягають кулю лишь тогдѣ, коли се конечно потрѣбно, бо шпортане сондами и инструментами въ ранѣ може ѣй лише зашкодити.

Всѣ попарена и попечена лѣчено середъ народу звычайною оливою та мастями — и єсе лѣченє мало повну пѣдставу наукову.

За те зъ боляками обходжено ся дуже незручно и прикладано нераз пластры, котрій не мали найменшого значѣня. За найтяжшій болякъ уважано „рака", якъ и нинѣ. Зъ вѣдки пѣшла назва „ракъ", не знати. Кажуть лише, що сосуды кровоносній довкругъ самого рака розширяють ся та червонѣють и въ того рана набирає подобности до рака; але така форма раны лучає ся дуже рѣдко, а треба бы богато фантазіи, щобы тутъ выйти подобность до живого рака.

Упадокъ медицины въ тыхъ часахъ выкликавъ велике число шарлятановъ и шахраѣвъ, що ходили по краю и лѣчили. За причину недуги подавали они дуже часто жабу, ропуху, салямандру або що иншого, що мало влѣзти въ чоловѣка, и звычайно рѣзными заклинанями та замовлюваняни выганяли зъ тѣла тій страшній сотворѣня. Примѣромъ камѣнь у мѣхурѣ лѣчили они тымъ чиномъ, що замовляли недужого, а потѣмъ показували ему якій-небудь камѣничкъ зъ улицѣ, що мавъ чарѣвнымъ способомъ выйти зъ недужого.

По при такихъ шахраѣвъ, котрыхъ штукою було лишь обманювати людей, були ще лѣкарѣ, що лѣчили внутрѣшній недуги; але тій хірургію нѣколи не займали ся. Бувъ лише въ середныхъ вѣкахъ станъ операторѣвъ-спеціялістѣвъ, по части осѣлыхъ на одномъ мѣсци, по части вандрующихъ. Були то операторы килы, камня въ мѣхурѣ, окулісты и т. д Вязали ся они звычайно въ цехи, а завѣдъ переходивъ зъ батька на сына.

До спеціяльного рода лѣкарѣвъ належали въ середныхъ вѣкахъ також каты. Складали они зломаній кости, натягали и укладали звихнені члены тѣла, а лѣчили неразъ самій тыхъ самыхъ пацієнтѣвъ, котрымъ зъ велѣня власти сбтяли нѣсъ, уха и руки. Народъ уважавъ, що катъ знає неодну тайну, котрои не знають и лѣкарѣ.

Також слуги въ купеляхъ и цирулики займали ся хірургічною практикою, якъ и нинѣ ще у насъ бувае, и робили передовсѣмъ у Франціи велику конкуренцію лѣкарямъ, бо нераз на хірургію розумѣли ся лѣпше якъ лѣкарѣ. Мали они право ставляти пявки та баньки, пускати кровь, — средства, що уживали ся сотками лѣтъ при всѣхъ недугахъ, — а крѣмъ того робили нераз и спеціяльній операціи. Такій фаховій хірургія въ Италіи, Сициліи, Калабріи займали ся навѣть пластичными операціями, дорабляючи примѣромъ штучно носы и т. д.

Штуку дороблюваня носовъ також довго яко велику тайну въ родинѣ Бранка, а потѣмъ въ родинѣ Бояно и Віннеа, а до особливои штуки въ тѣмъ напрямѣ довѣвъ въ XVI. столѣтю Таліякоцца. Той італіянський способъ робленя штучного носа лежавъ въ тѣмъ, що операторъ вытинавъ зъ горѣшнои части рамена кусокъ шкоры вразъ зъ спѣдными живыми ще клѣтинами, але полишавъ той кусокъ шкоры зъ одной стороны разомъ зъ раменемъ, по тѣмъ розрановавъ позбиталѣ решткы носа, пришивавъ шкорку зъ рамени до носа, а рамя такъ бандажувавъ до голови, що оно не могло рухнути ся. Не була то выгѣдна позиція, але за те бувъ — нѣсъ. Коли по кѣлькохъ недѣляхъ шкорка приросла до носа, вѣдтинано ей зовсѣмъ вѣдъ рамени и нѣсъ бувъ готовый. Того способу уживае ся ще навѣть и нинѣ, коли не можна носа доробити въ индійскій способъ, що розвинувъ ся въ Индіяхъ дуже давно, бо тамъ за кару часто обтинано носы, отже и показала ся потреба штучныхъ носовъ. Штука тота розвинула ся тамъ передовсѣмъ середъ касты гончарѣвъ и цеглярѣвъ, а полягала въ тѣмъ, що шкору вытинано або зъ лица, або (пѣзнѣйше майже выключно) зъ чола и правлено до розраненыхъ решток давного носа. Тымъ чиномъ дороблений нѣсъ мае выглядати зовсѣмъ добре.

* * *

Сій сумній вѣдносины въ науцѣ медицины, то придержуване ся старыхъ наукъ, неровтягненыхъ науковою критикою, тревало аж до XVI. столѣтя, котре внесло свѣжій воздухъ и рухъ въ душну атмосферу середныхъ вѣковъ. Велитеньскій змѣны, що зайшли у всѣхъ наукахъ и штукахъ, мали також свій вилывъ на розвій медичного знання.

Якъ згадано передше, раны вѣдъ пального оружя уважано за затроєній и выпалювано ихъ горячою оливою або топленымъ

до выбору нового комітету будовы, котрый мая занятися доведенемъ будовы музею подъ дахъ зъ накрытямъ безъ перекроченя призначенои на ею цѣль сумы 250.000 зр.

Справою копалень угля въ Мышинѣ и Джуровѣ занимала ся окрема комісія и прийшла до переконання, що копальнѣ, залишений вѣдъ д. 1 лютого с. р., вести дальше коштомъ щадниць значило бы наражати щадницю на певнѣ значнѣ страты. Щадниця позичила п. Щепановскому 2, 700.000 зр. на заставъ 115 куксовъ (удѣловъ) тыхъ копалень. Тымчасомъ знатоки орекли, що копальнѣ мають що найбольше вартбеть 100.000 зр. Вѣдъ 9 лѣтъ, вѣдъ коли тѣ копальнѣ истнують, рѣкъ въ рѣкъ було на нихъ по 300.000 зр. страты. Коли щадниця ихъ обняла, треба було самымъ роботникамъ выплатити надъ 20 000 зр. залеглои платнѣ; крѣмъ того пѣдприемство винно було 18.000 зр. до братскои касы и 12.000 зр. державныхъ належитостей. Роботы коло помпованя воды, що заливала копальнѣ, коштували що день по 400 зр. Зъ уваги на те все выдѣлъ касы постановивъ продати копальнѣ за 100.000 зр., коли бы найшовъ ся купець. Тумчасомъ купця такого не було, ажь вкѣнци спродано Мышинъ и Джурѣвъ за 50.000 зр. п. Лѣтиньскому.

Справа се дуже замотана и въ своѣмъ часѣ була она предметомъ горячои дневникарскои дискусіи, въ котрѣй новѣй управѣ щадниць докоряно, що згаданѣ копальнѣ безъ потребы продано за безцѣнь, а навѣть натякано на очевидне протеґованя п. Лѣтиньского зъ шкодою для щадниць.

На Братковицѣ, въ повѣтѣ ряшѣвскѣмъ, дала щадниця позичку въ сумѣ 189.000 зр.; але що довжникъ не заплативъ анѣ однои раты, то щадниця була змушена купити те село на ліцитаціи. Вѣрительность на тѣмъ селѣ по дочисленю вѣдсоткѣвъ, коштѣвъ адміністрациі и податкѣвъ выносить 245.000 зр. Зъ купцѣвъ нѣхто не дае бѣльше якъ 200.000 зр. Длятого новый выдѣлъ касы зъ уваги, що зъ продажи лѣсѣвъ и окремо фѣльваркѣвъ буде можна дѣстати дальше бѣльшу цѣну, поки-що не принявъ жаднои оферты.

На схѣдницкихъ копальняхъ Вольского и Одживольского мае гал. щадниця обезпеченыхъ 5,000.000 зр. и веде ихъ у власномъ зарядѣ. На тыхъ копальняхъ мавъ такожь дісельдорфскій банкъ 800.000 зр. вѣрительности и ще хтось 100.000 зр. Щадниця, щобы не платити 12%, вѣдкупила вѣрительность дісельдорфского банку. Схѣдницкій копальнѣ можуть приносити около 500.000 зр. рѣчного доходу. Коли не удасть ся ихъ користно продати, то щадниця буде ихъ дальше сама вести.

Отсе що найголовнѣйше изъ справозданя д-ра Пайонка.

Въ дискусіи, яка потѣмъ вывязала ся, була особливо справа продажи Мышина и Джурова предметомъ живѣйшихъ толкѣвъ. Замѣтне особливо те, що заявивъ членъ выдѣлу д-ръ Соловѣй. Вартбеть мышиньскихъ и джурѣвскихъ копалень — сказавъ вѣнъ мѣжь иншимъ — найлѣпше поясненя те поняти, яке о нѣй мали самѣ ихъ властителѣ; одинъ вѣденьскій Нѣмець, що мавъ 20 куксѣвъ (удѣловъ) въ тыхъ копальняхъ, по краху щадниць прислався тѣ куксы дирекціи касы зъ заявою, що дае ихъ имъ въ дарунку — лише щобы его не уважано за спѣвластителя тыхъ копалень.

По закѣнченю дискусіи приняла зборы справозданѣ выдѣлу до вѣдомости.

Опѣсля здававъ п. Євг. Пережиньскій именемъ выдѣлу справозданѣ дирекціи касы зъ замкненя рахункѣвъ и бѣлянсу за р. 1898 и подавъ внесенѣ, щобы загальнѣ зборы справозданѣ се приняли до вѣдомости, але щобы давнѣй управѣ касы вѣдказали абсолюторіи и застерегли собѣ, що въ своѣмъ часѣ ухвалять дальшѣ постановы зъ причины стратъ, якѣ щадниця понесла.

Найголовнѣйшѣ цифры зъ бѣлянсу були вже въ „Дѣлѣ“ оголошенѣ, длятого ихъ тутъ не повтаряемо.

Надъ тымъ справозданѣмъ вывязала ся дискусія, котрои зъ уваги на загрозу державного прокуратора годѣ повтарати. Що-до внесеня референта на вѣдказанѣ давнѣй управѣ касы абсолюторіи забрали голосъ деякѣ члены давнои управы, якъ п. Ґубрановичь и д-ръ Малецкій, и ставали въ оборонѣ давного выдѣлу и ревізіиной комісіи. На докоры, що члены давнои управы винныи занедбаньмъ своихъ обовязкѣвъ, вѣдповѣдали тѣ бесѣдники, що надужить не можливо було выкрыти при такъ зручнѣй маніпуляціи директора Зімы, котрому помагавъ ще и одинъ урядникъ касы. Аджежь и новый выдѣлъ нѣчого не выкрывъ нового крѣмъ того, що выявило ажь судове слѣдство. Д-ръ Малецкій сказавъ мѣжь иншимъ: „Легко выкрыти мантѣйства, доконанѣ чоловѣкомъ глупымъ; але коли ихъ допустить ся такій майстеръ, якъ Зіма, то можна и цѣлый рѣкъ глядати ихъ даремно. Сегодня знаемо всѣ, що Зіма бувъ шубравцемъ; але ще въ грудни 1898 р. хто зъ цѣлои касы дѣставъ ордеръ? П. Зіма. Вѣнъ одинъ бувъ тогдѣ первою сен касы; а треба-жь знати, що ордеръ не спадае зъ неба, але, поки его комусь дадуть, то слѣдять и розпытують на всѣ стороны и въ поліціи и, де лишь можна.“ Бесѣдникъ радивъ, щобы справу удѣленя або вѣдказаня абсолюторіи вѣдложено ажь до укѣченя карного слѣдства.

При голосованю принято внесенѣ референта а вѣдкиненно внесенѣ д-ра Малецкого 29 голосами противъ 11; 11 членѣвъ здержало ся вѣдъ голосованя.

Зъ черги наступило справозданѣ комісіи ревізіиной о маетковѣмъ станѣ товариства щадниць. Зъ уваги на прокураторію не можна подавати тутъ того справозданя. По вѣдчитаню его вѣдрочено наради до нинѣшного дня.

— —

Вчера на внесенѣ дирекціи касы засуспендовано урядника бухгальтерія Зьолецкого и ліквідатора Ґонсьоровского. Ажь теперь!

Письма зъ краю.

Зъ Перемышля пишуть намъ:

Вже то вѣдъ давна у насъ такъ веде ся, що одинъ працюють, кѣлько лишь змога, для добра свого народу, а другій не то що нѣчого не роблять и безглуздно всьо критикують, але ще й псують кождо патріотичне дѣло, неначе поставивши собѣ за задачу: помагати нищити кождый проявъ народного житя. Тѣ людцѣ вѣдпекують ся свого народу, глумлять ся зъ его мовы и літературы, нетують его самостѣйность, ідентифікуючи его зъ московскимъ — и при всѣмъ тѣмъ мають чоло жадати, щобы щирѣ патріоты „шанували ихъ переконанѣ“... Але жь тото ихъ „переконанѣ“ — зрада свого народу! — а зрада не заслугуе на пошанованя, але на погорду. А якихъ нечистыхъ способѣвъ уживають тѣ перевертнѣ въ своихъ змаганяхъ псувати честну и розумну роботу щирыхъ патріотѣвъ, ось вамъ примѣръ зъ нашого Перемышля:

Маемо тутъ институтъ для дѣвчатъ. Розвивае ся вѣнъ гарно, хоть перевертнѣ були противнѣ его будовѣ и вѣщували ему недовге житя. Але ихъ бажаня поплыли Сяномъ та потонули въ мори, а институтъ розвивае ся такъ гарно, що сего року порѣшено добудувати ще одно крыло коштомъ 40.000 зр. Такъ звана „историческая“ твердь зрозумѣла, що оно було бы не зле — захопити въ свои руки таку институцію, ну и — або довести ей до такого „цвѣтущего состоянія“ якъ свого часу „Заведенія“, або „мертвечиною“ замертвити такъ, якъ замертвила неодну институцію, котру народъ рускій покладавъ свои великій надѣѣ...

Вже торбкъ передъ загальными зборами института тутешна твердь розбслала була до „своихъ“ листы бючій на тревогу: „Зъѣзджайте ся всѣ патріоты, бо институтъ хотять забрати непевнѣ елементы!“ И зъѣхала ся тьма ученыхъ на епархіальномъ Шематизмѣ „патріотѣвъ“, що неодинъ зъ нихъ може вже пѣвъ вѣку не бачивъ Перемышля, и — ну-жь выбирати „своѣ“ выдѣлъ! Уложено картки, а роздаванъ ихъ вразъ изъ своею супругою въ потѣ чола господинъ надсовѣтникъ Несторовичь, що то мимо тѣлькоразового наклыкуваня въ нашихъ часописяхъ уперъ ся не давати рускои написи на скарбовѣй дирекціи и на урядѣ податковѣмъ „страха ради фонетическаго“. Ну и выйшовъ выдѣлъ, якій твердь уложила.

Побѣдивша разъ — „историческая“ твердь набрала певности и постановила на сегорбчныхъ загальныхъ зборахъ института пѣйти дальше: выбрати вже весь „мастистый“ выдѣлъ, а коли-бъ се не удавало ся, то бодай упхати до выдѣлу свого д-ра Кирила Черлюнчакевича, молодого адвоката. Кинула ся знонъ до переписки — заклинала своихъ, щобы зъѣздились на зборы, бо знонъ „опасность предстоитъ“. Вразъ изъ тревожными письмами розбслала она повномочія до пѣдпису на случай, якъ бы хто не мѣгъ приѣхати, — хочь анѣ статутъ, анѣ практика не допускають повномочія на зборахъ института. Въ якій погано-нужденный способѣ розведено тую агітацію, нехай посвѣдчить дословный текстъ листу, якій писавъ высше згаданый адвокатъ д-ръ Кирилъ Черлюнчакевичь до своихъ одномышленникѣвъ. Листъ той, вѣдчитаный о. Ясеницкимъ зъ Балиг рода на загальныхъ зборахъ членѣвъ института въ Перемышли дня 29 н. ст. червня с. р., звучить:

„Перемышль 24/6 1899.

Всечестнѣйшій Отче!

Дня 29 юния н. ст. 1899 отбудется въ Перемышли Общое собраніе членовъ „рускаго института для дѣвчатъ“. Въ програму входитъ между прочимъ выборъ новаго выдѣла. Такъ якъ здѣшная *радикальная партія* (?!) поднимаетъ всякій можливыи усилія, щобы въ составъ новаго выдѣла войшли *люде извѣстным изъ своихъ сепаратистическихъ и переворотовыхъ стремленій*, длятого *отъ имени тѣснѣйшаго круга людей*, которымъ добро института лежитъ на сердци [sic!], удаюсь къ Вамъ съ покорнѣйшимъ прошеньемъ, щобы-сте или лично на Общое собраніе прибыли, или залученое тутъ полномочіе, по взаосмотрѣніи его своимъ подписомъ, можливо отворотною почтою подъ моимъ адресомъ прислати изволили. Полномочіе выполнитъ ся въ день выбора.

Остаюсь съ должнымъ почтеніемъ

Д-ръ Кирилл Черлюнчакевичъ.“

А що? не герный листъ? не гѣдный автора?

О. Ясеницкій, прочитавши повысшій листъ на зборахъ, запытавъ автора о поясненя: хто тѣ радикалы, сепаратисты, переворотовѣ елементы? — На се д-ръ Кирилл смертельно побѣдъ, почавъ бельмотати щось о „неправномъ посѣданю листу“, а господинъ предсѣдатель зборовъ о. Войтовичь заявивъ: „Не допускаю до дискусіи!“ Певно, що для „историческои“ тверди ситуація стала дуже прикрою, але о. предсѣдатель не мавъ раціи не допускати до дискусіи. Але о. предсѣдатель допустивъ ся и инныхъ неправильностій усуваючи зъ порядку дневного внесеня членѣвъ ему и протестованѣй имъ кліцѣ немилѣй. И такъ не пѣддавъ пѣдъ голосованя внесеня: чи мають право голосувати за другихъ тѣ, що дѣстали повномочія. Хочь дискусія о тѣмъ предметѣ тревала двѣ годины и всѣ домагали ся пѣддати тои справы пѣдъ голосованя, о. предсѣдатель то заклинавъ, то майже кровъ сльозы моливъ, щобы взяти назадъ тото внесенѣ, а коли таки не взято назадъ, вѣнъ попросту не пѣддавъ пѣдъ голосованя. Такъ само зробивъ зъ внесенѣмъ, котрымъ домагано ся, щобы зъ института усунути двонасту правопись: одну вѣдъ парады, а другу для школы, и завести у всѣмъ лише правопись шкѣльну. Хочь внескодавець шѣсть разѣвъ домагавъ ся — о. предсѣдатель не пѣддавъ его внесеня пѣдъ голосованя.

Але остаточно хвала Богу, що вылѣзло шило зъ мѣшка — выявила ся погана пѣдполына робота поклонниковъ „объединенія“ и здемасковано ихъ нѣби-то „щирую волю“, а мы маемо науку, якъ супротивъ нихъ поступати. Бо деякѣ наши люде, и то видни, въ наивности своѣй давали ся добре „надувати“. Такъ зъ нагоды сихъ зборѣвъ давъ ся „надути“ посолъ д-ръ Окуневскій. И вѣнъ належавъ до тыхъ, що прислали повномочіе „историческѣй“ тверди. Д-ръ Окуневскій прислався его на руки госпожѣ Несторовичевои, а она за него вѣддала голосъ на д-ра Кирила Черлюнчакевича, того самого, що въ наведенѣмъ письмѣ называвъ народовцѣвъ „переворотовыми“ елементами... Треба позбути ся вже разъ наивности — довѣрати кліцѣ, котра выступае противъ рускихъ школъ, на соромъ собѣ посылае свои дѣти до польскихъ школъ, а зъ дѣвочого института хотѣла бы зробити бурсу, де бы дѣвчата лише ѣли та пересыпляли, а ходили до польскихъ школъ и не вчили ся „фонетики“...

У. З.

Переглядъ політичный.

На кабінетовѣй нарадѣ, що вѣдбула ся передъ кількома днями и тревала бѣльше якъ три годины, обговорювано справу введеня въ житя угодовыхъ законѣвъ. Въ тѣй справѣ Narodni Listy пишуть: Двѣ рѣчи можна уважати за рѣшучо полагоджени, а именно перша, що всѣ формальности въ справѣ введеня въ житя угодовыхъ постановъ вже полагоджени, и друга, що оголошене поодинокихъ частей зъ комплексу предложень, розпоряджень, инструкцій и т. п., котрѣ лучать ся зъ угодовою акціею, не наступить рѣвночасно, якъ також, що речницѣ важности тыхъ розпоряджень, инструкцій и т. п. не суть однакѣ. Оголошене наступить въ кількохъ серіяхъ. До першои будуть належати законы вѣдносячій ся до консумційного податку, законъ въ справѣ регуляціи платнѣ державнои службы и законъ о цловоторговельномъ союзѣ. Сей послѣдный законъ увѣйде безпроволочно въ житя такъ, що угодова провізорія, котра скѣнчить ся доперва 31-ого грудня с. р. перестане обовязувати. До другои серіи будуть належати справа банкова и валютова. Запевняють, що мѣжь обома кабінетами пануе пѣдъ тымъ взглядомъ цѣлковите порозумѣне.

Молодоческій дневникъ замѣшавъ мѣжь новѣй угодовѣй законы законъ о платнѣ державнои службы. Се мае значити, що законъ о платнѣ державнои службы, ухваленый парляментомъ, буде предложеный до санкціи и оголошеный безпосередно по розпорядженю пѣдвышуючѣмъ цукровый податокъ.

— —

Противники ревізіи процесу Дрейфуса вѣдъ довшого часу голосять, що Бореперъ мае въ руцѣ незбитѣ доказы вины Дрейфуса, и що вѣнъ бы ей доказавъ, коли бы судъ покликавъ его на свѣдка. Echo de Paris доносить, що военный судъ въ Рене допустить жадане Бореперомъ переведеня доказу. Сего домагають ся самѣ навѣть ревізіоністы, котрѣ не вѣрять въ тѣ доказы а не хочуть, щобы имъ не закинено, що легковажать собѣ засудъ. Поголоски, що правительство хоче по можности обмежити процесовый матеріялъ суть неправдивѣ, правительство въ власномъ интересѣ хоче, щобы актъ обжалованя бувъ всесторонно и докладно освѣтленый. Добре поінформованѣ особы говорять, що треба буде приготовити ся на довгѣ розправы. Въ рѣзныхъ противъ Дрейфуса внесенныхъ обжалованяхъ буде примѣнена устна процедура. Бѣльша часть свѣдкѣвъ переслу-

---

смальцемъ. Але трафило ся по одній битвѣ, по котрѣй лишило ся богато раненыхъ, що олива вимѣшла, а сповняючій службу лѣкаря на полю битвы помѣчникъ цирулика Паре мусѣвъ поробити лише звычайнѣ бандажѣ. Дуже его се згрызло, що не мѣгъ подати раненымъ вѣдповѣдноі помочи, але на превеликое свое диво побачивъ на другій день рано, що станъ ранъ невыпаленыхъ оливою бувъ о много лучшій вѣдъ стану тыхъ ранъ, при котрыхъ уживано оливы. Се его дуже здивувало и вѣнъ выдавъ о сѣмъ своѣмъ помѣченю брошуру, котра стала початкомъ нового періоду въ исторіи хірургіи.

Хірургіи мусѣли теперь занятися такимъ предметомъ, о котрѣмъ не давали нѣякихъ поясненъ нѣ Гіпократесъ, анѣ Цельзусъ, анѣ Ґаленъ; они мусѣли самѣ учитись, обсерувати и новѣ спостереженя зъужитковувати. А такъ, якъ Паре, и его лѣкарѣвъ скинуло зъ себе тысячалѣтну неволю Грекѣвъ и Римлянъ.

Однымъ зъ найважнѣйшихъ чинникѣвъ, що причинивъ ся до розвою хірургіи, було переображене науки о ампутаціяхъ и тамованю кровотоку. Давнѣйше вѣдтинано часть тѣла доперва тогдѣ, коли прийшла ґанґрена, и то на самѣмъ пограничю здоровои и недужои части. Теперь прийшли до переконаня, що при появѣ ґанґрены треба зараз робити ампутацію и то на здоровѣмъ мѣсци тѣла. — Паре мае тую заслугу, що вѣнъ першій при ампутаціяхъ уживавъ пѣдвязуваня сосудѣвъ кровоносныхъ; вѣдъ теперь роблено се такожь при перетятю жилы. Давно, що людскѣсть знала вже разъ сей способѣ и такъ довго мусѣла чекати, щобъ его ще разъ винайдено.

До дальшого розвою хірургіи причинили ся дослѣды на полю анатоміи и фізіольогіи. Духъ Гіппократа обвѣявъ знонъ ученыхъ, они взяли ся критично до роботы.

Знане анатоміи було въ давнину взагалѣ дуже мале, бо рѣзати тѣло людске — перешкаджали всякѣ релігійнѣ пересуды. Старинній Греки примѣромъ знали добре лишь кѣстякъ, а будову внутрѣшныхъ орґанѣвъ выводили анальогічно вѣдъ звѣрятъ, въ наслѣдокъ чого закрало ся тутъ богато похибокъ. Навѣть египетскій священники, що бальсамуючи тѣла розкривали ихъ по-части, не богато розумѣли ся на анатоміи.

Доперва Нѣмець Весаліусъ та Італіянцѣ Фальопія и Евстахій при кѣнци XV и на початку XVI столѣтя взяли ся до студій анатомічныхъ на мертвыхъ тѣлахъ и тымъ чиномъ пѣднесли знане анатоміи до небувалои высоты. Майже рѣвночасно [въ половинѣ XVI. столѣтя] вѣдкрывае англійскій лѣкарь Герві (Harvey) правила обѣгу крови, про котрѣ доси свѣтъ не мавъ понятя.

Отже сесій та иншій не менше важній вѣдкрытя на полю анатоміи и фізіольогіи мусѣли розвинути штуку хірургічну, бо для нея пѣдставою е знане будовы тѣла. И въ наслѣдокъ того XVI. столѣтя може выказати ся такимъ славнымъ реформаторомъ хірургіи, якъ згаданый французъ Паре.

Розвѣй хірургіи въ XVI. и XVII столѣтю приспѣшило ще то, що й лѣкарѣ зачали займати ся чимъ разъ бѣльше практичною, оперативною хірургіею, а тымъ самымъ могли ей розвинути о много высше, нѣжь звычайнѣ хірурги або цирулики. Далѣ причинивъ ся до того такожь розвѣй патольогічной анатоміи, т. зн. знаня хоробливыхъ станѣвъ тѣла и ихъ причинъ.

(Конецъ буде.)

ханыхъ касаційнымъ трибуналомъ буде наново переслухана. Не треба забувати також и сего, що судъ въ Реве покликавъ новыхъ, доси въ тій справѣ нѣгде ще не переслухуваныхъ свѣдковъ. Зъ огляду на се, розправа буде мусѣла бути дуже довга. Коли зачне ся въ першихъ дняхъ серпня, потреває безъ сумнѣву до 25 серпня.

Вчерашній день національного свята минувъ безъ великихъ демонстрацій, бо правительство зарядило всякій можливій средства осторожности, щобы демонстрацію здушити въ самомъ зародѣ. Публика урадила Любетови підчасъ войсковои ревіи сердечну овацію. Мала горстка членовъ патріотичнои ліги хотѣла въ бульоньскомъ лѣску урядити противъ Любета демонстрацію, але товпа народу прогнала ихъ. Вчерашній день показавъ, що приклонники державного атентату не богато мають мѣжь населеньемъ приклонниковъ.

— —

Арештованя въ Сербіи не перестають. Вчера арештовано свояка чорногорского князя Божо Петровича. Однакъ зъ огляду на тяжку недугу его жѣнки полишено его въ мешканю підъ сильною сторожею. Окромъ него арештовано ще одного адвоката и двохъ лѣкарѣвъ. Зъ правильныхъ правительству бѣлградскихъ жерелъ доносять, що власти мають вже въ руцѣ всѣ нитки заговора, котрого орудіемъ був Князевічь. Правительство протестуе противъ того, що оно хоче використати цѣлу сесю нагоду въ тій цѣли, абы знищити радикалівъ. Увязнено лише такій особы, на котрій паде сильне підозрѣне, що въ меншій або бѣльшій степени були безпосередно замѣшанѣ въ відкрытомъ заговорѣ. Правительство запевняе дальше, що політичні тенденціи цѣлкомъ не вплывуть на процесъ и его результаты, а при рукою сего буде повна явність цѣлои розправы. Пѣсля запевненя правительственныхъ кругівъ, всяку тендевційність процесу выключае самъ складъ наглого суду. Именованый президентомъ того суду членъ касаційного трибуналу, Лаза Поповичь, є урядникомъ посвѣлымъ въ судейскій службѣ, а для характеру и безсторонности, не приступивъ нѣякимъ постороннымъ вплывамъ цѣнять его и поважають въ цѣлѣмъ краю. Таку славу мають також два другій члены того суду.

НОВИНКИ.

— **До нашои молодежи.**

Нинѣ замкнуть ся всѣ хоромы школъ середныхъ, а молодѣжь по цѣлорічній працы зъ свѣдоцтвами въ рукахъ — на доказъ, якъ перевела сей рікъ свого жита и науки — верне підъ родинну стрѣху. Тамъ жде ей шістьнедѣльный відпочинокъ, а родичѣ, браття, сестры и знакомій нетерпеливо дожидають милыхъ молодыхъ гостей, пригорнути ихъ до свого серця и спільно зъ ними перевести въ утѣсѣ вільный часъ вакацій.

Кождый народъ цѣнить высоко свою молодѣжь, интересуе ся ей житемъ та глядить на ню зъ гордостію, бо въ ей рукахъ спочивае будучність народу. А вже хто якъ хто, але мы Русины привязуемо велику вагу до нашои молодежи, котра вже вчасно мусить ставати въ рядахъ борцівъ о народній права и святощѣ. При нашихъ політичныхъ відносинахъ, сли хто відъ молодыхъ своихъ лѣтъ не вщепить собѣ „некры Божои“ — любови народу, то опісля стаесь або байдужымъ або и ворогомъ нещастного народу свого — иде въ яничары.

Не диво жь, що мы такъ тѣсно лучимо ся зъ нашими молодцями, що воркимъ окомъ слѣдимо кождый ихъ успѣхъ, кождый ихъ крокъ житя, бо хочемо, щобы зъ нихъ выросли хоробрій лицарѣ и въ тяжкій нинѣшній боротьбѣ о народній права высоко держали національный стягъ, не покидали соромно бойовища, а зъ козацкимъ завзятемъ стояли за святу правду и за волю Руси-Украины!

Наша народна нива ще не всюды зъорана и засѣяна. Богато ще треба до нея плугаторівъ та сѣвачівъ свѣтла, правды и науки. Ледни починъ зроблено, а и той ворогя стараютъ ся знѣвечити. Вакаційный часъ — се нагода, щобъ и наша молодѣжь по-при розрывку кинула молодою рукою якійсь посѣвъ на народній нивѣ. По пра забаву та прогулки не вільно ей забувати на патріотичный обовязокъ, на заповѣтъ Шевченка: „Обнимѣте, браты мои, найменшого брата!“ У вільныхъ и привілѣйованыхъ хвилях заглядайте, соколы, підъ тую курну стрѣху, несѣть тамъ пораду и науку, най пізнае сей „найменшій братъ“, що вы ему щирій приятелѣ, не цураетесь его, не відчужуетесь, але вы такій самій добрій сыны матери-Руси въ „паньскомъ одѣню“, якъ и они въ сердакахъ та полотнянкахъ. Церковній богослуженя и хоры, читальнѣ, крамницѣ громадскій и инші нагоды дадуть вамъ змогу зіткнути ся близше зъ народомъ. Користайте-жь зъ сего, а народъ полюбить васъ щиро и зъ гордостію буде глядѣти на васъ и скаже: се наша будучність!

Отже веселыхъ и щасливыхъ вакацій!

— **До Р. Т. патріотівъ повѣту перемыского.** Пригадуемо, що дня 18 липня відбудуть съ въ Перемышли выборы до Рады повѣтовои зы курій селяньскои. Крайный вже часъ, щобы Русины мали своихъ годныхъ представителѣвъ въ перемыскій Радѣ повѣтовій, бо до теперь радять тамъ польскій шовіністы підъ проводомъ звѣстного намъ „рускаго шляхтича“ д-ра Чайковского, досихчасного віцемаршалка. Отже есть обовязкомъ всѣхъ рускихъ патріотівъ, особливо Веч. отцівъ духовныхъ, щобы вплынули на войтівъ и делегатівъ громадскихъ, выбраныхъ до голосованя, и конечно спонукали ихъ віддати свои голосы лише на руску лісту, а не на паньску, бо паны вже досыть доказали, якъ умѣють господарити чужими грішми и маєтками. Отже прочь зъ паньскою лістою! А хрунь и Юды нехай радше вбстануть дома, нѣжь бы мали ганьбу наносити своѣй громадѣ! — *Відъ рускаго Комітету* выборчого въ Перемышли.

— **Маршалокъ красвый гр. Стан. Бадені** перенѣсъ ся позавчера вечеромъ зъ свого приватного мешканя до выдѣлу краевого. Вчера проводивъ першій разъ по своѣй пригодѣ на засѣданю выдѣлу краевого. Станъ его здоровля є добрый, а зрастане кости відбувае ся правильно.

— **Зъ Тернополя:** Мѣжь матуристами-Русинами выказаными онодги въ „Дѣлѣ“, пропущено трохъ, а именно: Ивана Бѣлыка, Витолда Герасимовича и Гната Грабовского. При тімъ годить ся підвести, що Гнатъ Грабовскій, хочь латинникъ, черезъ цѣлу высшу гімназію учащавъ на языкъ рускій и складавъ зъ рускаго языка испыть зрѣлости; не такъ, якъ то лучаесь по инших гімназіяхъ, що навѣть Русины выписуютъ ся зъ науки свого рідного языка, [примѣромъ якъ то було тамтого и сего року въ стрыйскій гімназіи]. — *С. Ш.*

— **Зъ Гусятина** пишуть намъ: Дня 11 липня, въ день св. Апостолівъ Петра и Павла, урядила собѣ въ Гусятинѣ повѣтова жандармерія стрѣляне до шайбы. День той есть заразомъ днемъ храмовымъ въ прилученбмъ до Гусятина Вольховчику. Якъ всюды, такъ и тутъ выбрало ся зъ Гусятина много людей на службу Божу въ Вольховчику, але заледви опинились по-за мѣстомъ, жандармерія розбігала ихъ на чотири вѣтры — и не дивниця, бо стоячій на „постѣ“ жандармъ мавъ „свыше“ такій „бефель“. Тоту саму дорогу показавъ жандармъ и менѣ враз зъ службою церковною. Вже у мѣстѣ сказали менѣ люде, що до Вольховчика треба ѣхати ажь на Кирничи, бо властива дорога и найблизша есть изольована. Страха ради жандармского звертаю на дорогу черезъ Кирнички — та ба! дивлюсь: и тутъ жандармъ! — нѣчого до мене не говорить, лише въ далека махае хусточкою, мовь-бы до коня войскового. Я не догадуючись перешкоды, а тымъ бѣльше якого лиха, кажу господареви приспѣшити трохи кіньми, щобы порозумѣтись зъ жандармомъ. Втімъ жандармъ хапае карабінъ зъ плеча въ руки на „fertig“ и доперва тогдь верещить свое: „nie wolno“ и що кождый „постъ“ есть святый. Такъ я радъ-не-радъ завернувъ кіньми и ажь по-підъ Чабаровку на Кирнички — наложивши зъ чотири кільометры — заѣхавъ до Вольховчика. Теперь я смѣю запытатись Высокихъ ц. к. властій войсковыхъ: Коли то насъ бѣдныхъ Русиновъ [католиковъ] зробинають на пунктѣ чувствъ релігійныхъ.. бодай зъ герцеговиньскими та боснацкими Турками? А вкінци не відъ рѣчи буде подати до публичнои відомости кривду хлопівъ лат. обряду зъ Личковець и Трибуховець, котрій, ідучи до Гусятина за рівными справунками, мали платити два разы рогачку: разъ на дорозѣ своѣй до Гусятина, а другій разъ — наполоханій жандармами въ Кирничкахъ — платити на шляху зъ Чабаровки до Гусятина Такъ то кровавo запрацьованый грошъ „poczciwego chłopka“ котить ся до кишенѣ Дуда, то до кишенѣ Хаскля. А прецѣнь же стоячій на „постѣ“ жандармъ повиненъ бувъ давати селянамъ цідулки задля вільного переѣзду рогачки на шляху другомъ, бо-жь нема такого закона, що за стрѣляне жандармерія до шайбы хлопъ мусить платити замѣсть одной двѣ рогачки... Quousque tandem? — Гусятинъ дня 13 липня 1899. *Онуфрій Вергун*, завѣд. парохіи.

— **Наслѣдки провокацій Єзуита кс. Цозля.** Въ Самборѣ відбула ся дня 13 с. м. карна розправа противъ соціяліста Жигмонта Лясоцкого за обиду релігіи. Пѣсля акту обжалованя Лясоцкій допустивъ ся той провины въ часѣ другого дня лат. Зеленыхъ святъ въ Бориславѣ підчасъ проповѣди Єзуита кс. Цозля. Коли кс. Цозель, проповѣдаючи підъ костеломъ, сказавъ, що соціялісты стремлять до „спільности жѣнокъ“, той мавъ відозватись: „Ре брехня! то лайдацтво!“ При переслуханю вінъ заперечивъ, мовь-бы вінъ перешкодивъ кс. Цозлеви въ сповнюваню духовныхъ функцій, бо проповѣдь кс. Цозля була лише звычайною політично-агітаційною мовою. Єзуитъ Цозель підчасъ проповѣди говоривъ о всѣмъ, тілько не о Богѣ; оповѣдавъ анекдоты и байки, відчитувавъ рівній статьѣ з „Naprzod'y“ [органу соціялістівъ], вкінци сама проповѣдь відбула ся по „нешпорахъ“ за костеломъ. Закидъ Єзуита Цозля, що соціялісты стремлять до спільности жѣнокъ, такъ его обуривъ, що стративъ панованє надъ собою и на инсинуацію кс. Цозля кликнувъ: „Се брехня“; слова „лайдацтво“ не сказавъ. Соблазни вінъ не выкликавъ а выкликавъ ей кс Цозель. Найлучшимъ доказомъ того есть зізнанє жандарма, котрый обжалованого увязнивъ. Жандармъ потвердивъ, що зышло 400 людей, котрій слухали проповѣди, удали ся за арештованымъ. — При розправѣ переслухано всѣхъ свѣдковъ и кс. Цозля. Оборонець адв. д-ръ Ліберманъ въ Перемышли въ повторагодинній бесѣдѣ оборонявъ обжалованого. Перезъ нарадою трибуналу наступила комічна сцена. Кс. Цозель середъ забавныхъ низькихъ поклонівъ підбігавъ до предсѣдателя трибуналу радника Гізовского и просивъ дозволити ему выголосити „кінцеву промову“, але предсѣдатель середъ загальнои веселости мусівъ ему відмовити. По довшій нарадѣ трибуналъ выдавъ выровъ, засуджуючій Лясоцкого на два мѣсяцѣ тяжкои вязницѣ и на заплату коштівъ процесу. Засудженый зголосивъ рекурсъ.

— **Зъ Сколього** пишуть: Сего року въ Скольщинѣ травы не зародили, а въ огородахъ, де були буйнѣйші, вылягли и выгнили. Вівсы також дуже рѣдкій, а частій дощѣ прибили ихъ до землѣ. Бараболѣ, хочь були ушкоджені морозомъ въ червни, теперь відновились, але підъ корчами ледви ще завязки. Суниць цѣлкомъ нема. За-для слоты робітникъ подорожѣвъ, а підчасъ роботъ коло Бараболь тяжко було й достати.

— **Лѣкарь знайшовъ** бы користну и богату практику въ мѣстѣ, де є судъ, урядъ податковый и близько будують зелѣзницю. Близшій вѣсти подасть: Канцелярія „Просвѣты“.

— **Русинка**, вдова по учителю народномъ, хотячи выховати своихъ троя дѣтей, взяла у Львовѣ трафіку при улици К утой, коло збуреного готелю Жоржа, въ надѣи, що Р. Т. Родимцѣ поможуть ѣй въ такъ похвальномъ старзню, а то тымъ бѣльше, що нѣкого не наражуе на нѣяку жертву, а просить лише купувати въ ей трафіцѣ матеріялы тютюневій. Се красный способъ — безъ ковтаня до жертвенности публичнои, безъ умѣщуваня дѣтей въ переповненыхъ бурсахъ рускихъ — показати одну дорогу бѣльше: що робити бѣдчымъ вдовамъ, абы мали спроможність дѣти свои выховувати.

— **Процесъ о 220.000 зр.** розпочавъ ся вчера передъ окружнымъ судомъ въ Новомъ Санчи. Обжаловаными суть бувшій арендарѣ сандецкои пропінаціи о зворотъ неправно побираныхъ надвышокъ відъ гектолітра пива, бо побирали замѣсть 4 зр. 40 кр. ажь 8 зр. 10 кр., а се за десять лѣтъ вынесло 220.000 зр. Така робота відбувала ся аб шкодою консументівъ, котрій ажь теперь дізнали ся о нѣй зъ ліцитаційныхъ условій при нагодѣ ліцитаціи аренды на дальшихъ 6 лѣтъ. Обжалованій платили пропінаторамъ 1000 зр. мѣсячно за мовчанє. Свѣдковъ покликано кількадесять. На лавѣ обжалованыхъ засѣдае Мойсей Енглендеръ и сибльнники.

— **Перша сесія комісіи рекурсовои для податку особисто-доходового закінчила** онодги свое урядованє, полагодивши 3193 рекурсівъ противъ вымірівъ сего податку на рікъ 1898. Дальшій наради розпічнуть ся зъ початкомъ жовтня с. р. Кількохъ членовъ мало зречи ся сего горожаньского уряду зъ причины нехтованя ихъ опінін.

— **Скаженый песъ** покусавъ въ Тернополи четверо дѣтей та другого пса. Найгірше покусаного хлопця відослано до заведеня Буйвіда въ Краковѣ. У мѣщанина Ясѣньского, до котрого належавъ той песъ, ѣла цѣла родина зъ тои самои миски, зъ якои ѣвъ скаженый песъ. Перепудженый Ясѣньскій пійшовъ до знахорки по „вѣле“. Абы средство було радикальне, Ясѣньскій выпили відъ разу всю воду зъ выварeного зѣля и зъѣли навѣть корѣнцѣ. Наслѣдки були сумній, бо въ ночи всѣ они подурѣли. Лѣкарѣ сконстатували отроване и мусѣли переполокувати всѣмъ жолудки.

— **Мілїонеръ злодѣемъ.** Звѣстный въ Россіи мілїонеръ Рыльскій мавъ въ Баку на Кавказѣ копальнѣ нафты, котрій що року приносили ему великій дохідъ. Але одного дня спостерегла сусѣдня фірма Шітова, що хтось краде у нея нафту великою масою. Докладнѣйше слѣдство выказало, що злодѣемъ бувъ Рыльскій и его служба. Головный завѣдатель и повновластникъ Рыльского, якійсь Луневскій, зразъ утѣкъ, але его зловили недалеко Варшавы, такъ само и его помічника. Арештовано також самого мілїонера, котрого маєтокъ обчисляють на 10 мілїонівъ. Якъ-разъ коли мавъ відбути ся процесъ, Рыльскій попращавъ ся зъ свѣтомъ: повѣсивъ ся въ своѣй келіи въ арештѣ въ Баку.

Господарство, промыслъ и торговля.

— **Въ Товариствѣ взаимныхъ обезпечень „Дністеръ“** прибуло въ мѣсяци червни с. р. 5.628 важныхъ полісъ на суму 2,949.149 зр. обезпеченои вартости зъ премією 26.257 зр. 09 кр. Разомъ відъ 1 сѣчня до кінця червня выдано 29.157 важныхъ полісъ на суму 16,774.722 зр. зъ премією 139.731 зр. 04 кр [Попереднього року за той самъ часъ було 23.596 важныхъ полісъ на 13,744.548 зр. обезпеченои вартости зъ премією 115.805 зр. 85 кр.] — Шкодъ въ червни с. р. було 74 случаѣвъ, разомъ всѣхъ відъ початку року до кінця червня було 273 шкодъ, зъ котрыхъ 259 вже выплачено, 1 шкода находить ся въ ліквідаціи а выплаты 13 відшкодовань (въ загальній сумѣ 2.708 зр. 31 кр.) на раѣ зъ причинъ правныхъ здержано. Сума всѣхъ тыхъ шкодъ разомъ зъ коштами ліквідаціи выносить brutto 77.498 зр. 53 кр. а по потрученю части реасекурованои лишаесь на власный рахунокъ 40.077 зр. 70 кр. — Фондъ резервовый зъ кінцемъ червня с. р. выносить 107.279 зр. 99 кр. — На житє заключило обезпеченя въ Товариствѣ Краківскомъ черезъ „Дністеръ“ сего року до кінця червня 58 осібъ на суму 74.300 зр. Зъ давнѣйшихъ обезпечень оплатило въ червни 133 сторонъ 2.096 зр. 73 кр. премін. [Звертаемо увагу нашихъ членовъ, щобы обезпечали ся на житє тілько черезъ Товариство „Дністеръ“. Потрѣбній информаціи до обезпечень удѣлить „Дністеръ“ радо кождому на жаданє.]

— **Рахунокъ Товариства взаимного кредиту „Дністеръ“ у Львовѣ** стоваришеня зареєстрованого зъ обмеж. порукою за мѣсяць червень 1899.

I. Станъ довжный:

удѣлы членовъ . . .		62.909·63 кор
фондъ резервовый . . .		4.723·50 „
спеціальна резерва . . .		437 67 „
вкладки:		
а) станъ на початку червня 1899 . .	605.595·72 к.	
б) вложено въ червни . .	54.493·89 „	
разомъ	660.088·81 „	
в) выпято въ червни . .	29.574 89 „	
вістае зъ кінцемъ червня .	630.503·92 „	630.513·92 „
Сальдо процентівъ (побраныхъ)		15.764 28 „
Непідната дівіденда за р. 1897		501·71 „
Непідната „ „ 1898		1.442 83 „
Кошты спору		140·20 „
На льокаціяхъ у сторонъ .		70·50 „
На рах. бѣж. Банку краевого		6.000·— „
Сума .		722.504·15 кор.

II. Станъ чинный:

1. Позички удѣлевій:		
а) станъ на початку мѣсяця	658.352·13 к.	
б) удѣлено въ червни 1899 .	40.780·— „	
разомъ	609.132·13 „	
в) сплачено въ червни 1899 .	9.101·34 „	
Станъ зъ кінцемъ	600.030·79 „	600.030·79 „
2. Готівка въ касѣ въ днемъ 30 червня 1899 . . .		182.86 „
3. Цѣнній папери фонду резерв.		4.193·86 „
4. „ „ инші . .		70.972·50 „
5. Въ щадниці почтовій (оборотъ чековый) . . .		1.818·51 „
6. Въ инших Товариствахъ и банкахъ		13 008·10 „
7. Товариство взаимныхъ обезпечень „Дністеръ“ . .		29 902·— „
8. Сальдо коштівъ адміністр.		2 306 39 „
Сума .		722 504·15 кор.

Членовъ прибуло 53, убуло 6, оставало зъ кінцемъ червня с. р. 1625 членовъ зъ 1667 деклароваными удѣлами въ сумѣ 83.350 кор. Стопа процентова відъ вкладокъ 4%, відъ позичокъ удѣлованыхъ зъ провізією на кошты адміністрациі 6½%.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

Поправка. Въ 139 ч. „Дѣла“ въ выказѣ жертвъ на Ювілейну бурсу ремѣсничу зайшла похибка, именно въ 10 строчцѣ подано: „о. Е. Борковскій зъ Затѣщикъ“ а повинно бути: „Н. Глиньскій зъ Залѣщикъ“.

— **Зъ Наукового Товариства им. Шевченка.** Наукова читальня и бібліотека Товариства отворена що-дня відъ годины 2 до 6 по полудни и въ тімъ часѣ може кождый зъ нея користати. До дому выпозичають ся книжки лише за кавціею. — Канцелярія Товариства отворена відъ годины 9 до 12 рано и відъ 3 до 6 по полудни. Въ недѣлѣ и свята льокаль Товариства зачиненый. Адреса: Львівъ, улиця Чарнецкого ч. 26.

Телеґрамы „Дѣла“.

— —

Вѣдень 15 липня. Товариство соціяльныхъ політиковъ урядило вчера дуже численне вѣче, котре ухвалило остру резолюцію противъ ухваленои соймомъ реформы громадскихъ виборівъ. — N. fr. Presse обговорюючи намѣрену конференцію правительства въ Нѣмцями высказуе гадку, що Нѣмцѣ въ правительствомъ Туна конферувати не будуть. — Въ судовій розправѣ противъ участниковъ послѣдныхъ уличныхъ демонстрацій, вісьмохъ засуджено на арештъ, двохъ увільнено.

Берлинъ 15 липня. Міністерство усунуло зъ посады гімназіяльного директора и професора університету д-ра Шілера за якусь літературно-наукову брошуру. Сей фактъ зробивъ въ берлиньскихъ кругахъ велике вражѣне, бо усунене наступило безъ попереднього порозумѣня зъ колегією професоровъ університету.

Лондонъ 15 липня. Зъ Пекіну доносять, що цѣсарь выдавъ розпорядженя въ справѣ спроневѣрень въ цловыхъ урядахъ и въ зарядѣ салінъ. Въ протягу трехъ мѣсяцівъ мае бути обчислена высота тыхъ дефравдацій а виновники потягнені до відповѣчальности.

Мадридъ 15 липня. На кабінетовій радѣ ухвалено обставати при удержаню буджету въ цѣлій повни и не очеркнути нѣ одной позиціи. Говорять, що зъ причины становиска опозиціи супротивъ фінансовыхъ предложень міністеріяльна кріза стала ся неминуча.

Барцельона 15 липня. Вчера експльодували въ мѣстѣ чотыры петарды, але не зробили нѣкому нѣчого злого.

Брукселя 15 липня. На міністеріяльній радѣ король зъ натиском зазначивъ, що лібераламъ треба зробити уступку въ справѣ выборчои реформы и заявивъ ся за внесенемъ великихъ выборчихъ округівъ. Кабінетъ розпавъ ся. Деякій міністры заявили готовість подати ся до димісіи, коли бы король обстававъ за системою зменшеныхъ округівъ выборчихъ.

Царгородъ 15 липня. Міністровии внутрѣшныхъ справъ, котрого онодги скинено зъ уряду, приверпено вчера назадъ урядъ и надано значный ордеръ.

— Вѣденьского тыжденника „Die Zeit“ появивъ ся 247-ый зошитъ зъ такимъ змѣстомъ:

Der Staatsstreich in Italien. Vom italienischen Deputierten Napoleone Colajanni. — Im Lande der Tausend Seen. Von Prof. Boris Minzés. — Th. Masaryks Kritik des Marxismus. Von Eduard Bernstein. — Die Physiologie der Fortpflanzung. Von Dr. Theodor Jaentsch. — Adolf Pichler. Von Rudolf Christoph Jenny. Ein Jüngling. — Von Hermann Bahr. — Deutsches Theather. Von Alfred Gold. — Die Woche. — Bücher. — Revue [der] Revuen. — Der Rath des Narren. Von Juhani Aho. — Meraner Novelle. Von W. Fred.

Передплату на сей тыжденникъ чвертьрѣчно 3 зр. приймають почта, всѣ книгарнѣ и адміністрація: Wien, IX/3, Günthergasse 1. Числа на показъ даромъ и оплатно.

Надѣслане.

Д-ръ Станиславъ Фукесъ

обивъ по вѣсѣмнѣтнѣй практицѣ дентистичнѣй въ Чернѣвцахъ

Ателіе дентистичне

брата свого бл. п. Д-ра Франца Фукса, при площи Марійскѣй ч. 9, и ординуе вѣдъ 9—1 и вѣдъ 3—5.

265 3—5

Яко добру и певну льокацію

поручаемо:

4½% Листы гіпотечнѣ,
4% Листы гіпотечнѣ коронове,
5% Листы гіпотечнѣ преміованѣ,
4% Листы Тов. кред. земского,
4½% Листы Банку краевого,
5% Облігацін Банку краевого,
4% Позичку краеву,
4% Облігацін пропінаційнѣ и всякѣ ренты державнѣ.

Папиры тѣ продаемо и купуемо по найточнѣйшѣмъ курсѣ деннѣмъ. 374 [3]

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. упр. галиц. акц. Банку гіпотечного.

БРИТВЫ власного выробу зъ англійскои сталѣ припоручае Иванъ Лявругъ ножѣвникъ у Львовѣ ул Галицка 6.

100 до 300 зр. мѣсячно

можуть заробити особы всякого стану въ кождѣй мѣсцевости певно и честно, безъ капіталу и різика, черезъ продажъ законно дозволеных паперовъ державных и льосовъ. Зголошеня до: LUDWIG OESTERREICHER, VIII. Deutschgasse 8, BUDAPEST. 3—10 206

Матуристъ семин. учит.

потрѣбный на рѣкъ на село до приготованя до матуры ученика V кл. гімн. — Адреса: *Ярошевскій* Львовъ, ул. св. Мартина ч. 17. 267 4—4

Ученикъ VI кл. гімн. гляда лекцін на село на часъ вакацій. *А. К. Бережаны* poste restante.

266 3—4

ПАСТА

усуває вѣдъ гарантією веснѣвки, рябину по вѣснѣ, вугри, опалене, червонѣсть носа, кожду жовту або смаглу церу и т. п. и надае шкѣрѣ нѣжный бѣло бѣлый, молодечо свѣжій, кольоритъ якого не можна осягнути нѣякимъ иншимъ средствомъ.

Цѣлкомъ нешкѣдлива!

Цѣна 1 картона 1 зр. (за попереди. надѣсл. 1·20 зр. франко).

ГОЛОВНЫЙ СКЛАДЪ

С. Рукеръ аптика у Львовѣ

O. KLIER Cosmet. Laboratorium Karolinenthal bei Prag (Böhmen). 166 12—12

Лекціи на село на часъ ферій гляда ученикъ вышшои гімназіи. Поправки зъ математики мають першенъство. За добре приготовленѣ ручить. Адреса: *Стефанъ Баранъ, поч. Крукеничъ.* 273 2—5

!! Найкрасший і найліпший дарунок для молодежи!!

НАРОДНЫЙ РУСКИЙ

МОЛИТВЕННИК

выдало

ТОВАРИСТВО „ПРОСЬВІТА“

в 1898-ім роцѣ

новый накладъ, виданє шесте

мовою народною, правописею шкільною, формату малого обіймаючого 256 сторін гарного друку.

Сей молитвеник можна дістати в канцелярії Товариства „Просьвіта“ у Львові, ринок ч. 10 і в книгарни Ставропигійскій по таких цінах:

1. Молитвеник оправленій в папір з хребтом полотняним 30 кр.
3. оправленій цілo в полотно з одвітними відтисками і з шабатуркою 40 кр.

Замовленя виконують ся за готівку або за посліплатою (Nachnahme).

Хронічну сверблячку всякого рода лишаѣ,

ВСЯКІЙ ВЫСЫПКИ НАШКОРНІЙ

почене тѣла, рукъ, ногъ лѣчить основно и цѣлковито, досвѣдченый лѣкарями

„Ихтіоль-Саліцілъ“.

Можна его уживати на всѣхъ частяхъ тѣла. За надѣсланемъ 4 коронъ высилае его дискретно вразъ зъ поученемъ якъ уживати, аптика въ Szabadszallas (Угорщина.) 240 4—12

Голляндско-Американська лінія

зносины пароходами разъ або два на тыждень

зъ Роттердаму до Ню-Іорку

Бюро для взютъ: Wien, I. Kolowratring 10.

Бюро для покладу: Wien, IV. Weyrlagergasse 7 A.

I. каюта.	II. каюта.
1 апр: до 31 октовр. м. 290—400*)	1 авг. до 15 октобр. марокъ 200
1 новемб. до 31 марта м. 230—320	16 октоб. до 31 юлія марокъ 180

*) Вѣдъ довжини и величини каюти лѣт и вѣдъ скорости и елеганціи парохода.

ЛИТІЙ

въ реставрацін НАФТУЛЫ ТЕНФЕРА, улиця Трибунальска ч. 12, дѣлъ власный, можна дѣстати щодѣнно вже о годинѣ 8-ій рано горячій снѣданя

ЦѢННИКЪ.

Печенка вепрова зъ капустою	15 кр
Сѣчаній легки	12 „
Фляки	1 „
Ніжка теляча зъ хрѣномъ	10 „
Ковбаска зъ хрѣномъ	6 „
Кавяръ	15 „
Обѣдъ въ абонаментѣ	50 „

Всякій напитки въ найлѣпшихъ родахъ по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ; для певности, що походить въ моихъ реставрацін, даю вѣдбиравчимъ марки. — Найлѣпшій вина по найдешевшихъ цѣнахъ почавши вѣдъ 40 кр. літра.

По театрѣ все свѣжа, въ великій выборъ страв и напитковъ заосмотрена кухня.

79 103—? Зъ высокимъ поважанемъ

НАФТУЛА ТЕНФЕРЪ.

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

Оптикъ и Механікъ у Львовѣ, площа Галицка ч. 1., противъ Банку Гіпотечного на плянтаціяхъ площи Галицкои

поручае въ великомъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ: окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокль, далекевиды, барометры, термометры, рѣдкій ареометры, мікроскопы, лупы, компасы, райсцайги, тасьмы мѣрничій, піоны, лібелѣ, напометры и т. п.

Уряджене дзвінкѣвъ електричныхъ.

Всякій направки полагоджують ся якъ найстарше и найдешевше. 241

Друки на метрики шкільні виказ А) і Б)

виготовлені на дуже добрім папери продають ся в товаристві „ПРОСЬВІТА“ у Львові, ринок ч. 10.

Ціна друків: лібра аркушів вкладкових 40 кр., аркуш на заголовок 4 кр. Замовленя виконують ся відворотною почтою. Лише скоро з замовленями поспішайте!

Глядаюсь ревтельного и щиро го чоловѣка, обзнаного зъ купецтвомъ, до провадженя маючои заложитись крамницѣ. Пожадано бы було дуже, сли-бъ вѣнъ потрафивъ учити нотного пѣнія вечерами. Крамниця маѣ велику будучнѣсть, бо громада числить около 4009 душъ русскихъ. Зголошеня адресувати до *о. Константина Грицикевича* гр.-кат. пароха у Стербѣ соли. 242 3—8

МОЛИТВЕНИК ДЛЯ ДІТЕЙ

виданий

коштом руского тов. педагогічного

В полотняній оправі з золоченим хрестом 20 кр. В паперовій окладці 15 кр.

Продае ся в книгарни Наук. тов. ім. Шевченка, Львів, ул. Чарнецкого ч. 26.

Семінарист з IV року

гляда лекцій. „Т. П. Г.“ poste restante, Львів.

265 4—4

Артистично-ритовничо заведенє

А. ЗІҐМАНА

у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 14.

доставляе и выконуе якъ найдешевше и найстаранѣйше.

ДРУКАРНЯ зъ кавчуковыми черенками для кождого легко надаюча ся, почавши вѣдъ 1 зр. и высше. Стампіґлі металевій и кавчуковій, гербы, монограмы, стампільній марки, станцы, таблицѣ дитѣ и гравіованій и проче.

Замовленя зъ провінцій полагоджують ся вѣдворотною почтою. 221 13—52

Казки

БРЯНЧАНІНОВА

Переклав з роснійскої на нашу мову

Любомір Селянський.

Ціна 15 кр.

Львів, 1899 р. Видало Р. Тов. Педагогічне.

КЛѢТКИ на папуги по зр. 9, 11, 15, 18, и 35. Клѣтки на дрібній птаки вѣдъ зр. 1·50 до 8·— зр. поручае ПЕТРО ХИЛОНСТОВСКІЙ торговля зелѣзна у Львовѣ. площа Капітульна ч. 1 напротивъ катедры.

Полотна, бѣлє столове рушники, хусточки, дреліхи и т. п. власнѣ выробы продае по цѣнахъ фабричныхъ

Краєве товариство ткацке „ПРЯХА“ зъ Кросна

въ своѣй ново устроенѣй торговли

У ЛЬВОВѢ

при ул. Килиньского ч. 2.

Замовленя зъ провінцій просимо надсилати до Кросна.

Заразомъ остерѣгаемо, що репрезентантомъ нашои фірмы, подорожуючимъ по Галичинѣ и Буковинѣ, е п. А. ЛЬОХЕРЪ, а иншихъ агентовъ анѣ похатниковъ не высылаемо. 2 32—52

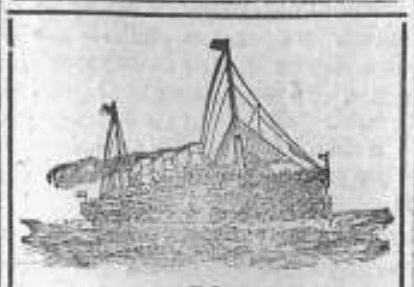

до

Пѣвночнои и Полудневои

АМЕРИКИ

на

Гамбургъ

перевожу подорожныхъ всякими поспѣшными и почтовыми паровцями по найдешевшихъ подорожныхъ цѣнахъ

Переѣздъ до Нового-Іорку 6 до 7 днѣвъ. 187 10—30

Поясненя въ справахъ подорожи и експедицін удѣляе ся охотно.

С. ЯРМУЛОВСКІЙ

[S Jarmulowsky]

Гамбургъ, Gr. Theaterstrasse, 22.

¾ натуральной величины

Оріґінальній анґлійскій бритвы зъ найпершои діямантовои стали, досконалій, вглублено шлюфованій, выострений, готовій до ужитку. Цѣна зъ etui ¾ вглублено шлюфована зр. 1.50 а ½ вглублено шлюфованій зр. 1·80, порто 20 кр.

Бритвы безпеченотва изъ здѣймаючимъ ся патентованымъ охоронымъ гребенемъ. Покаличене лица подчасъ голеня такожъ у недосѣдныхъ цѣлкомъ выключене. Безъ охоронного гребеня надае ся до ужитку яко звычайна бритва. Вѣстре найделікатнѣйше ¾ вглубленѣ вышлюфованѣ. Цѣна зъ etui 2·50 зр.

Практичный дарунокъ Рѣздвяный!

Ручить за кожду штуку. Коли не до вподобы звертае ся грошѣ. Высылка за послѣплатою, або за попередною заплатою.

Вытягъ зъ многихъ чодикъ зъ 23/10 1898.

Прошу прислати ще 3 орік. англійскихъ бритвъ зъ діямантовои стали; попередно приспанымъ я вповнѣ вдоволений. Людникъ Заграднихъ пароховъ въ Купичнячахъ.

2 англ. бритвы одер авъ; дуже добрѣ. Въ интересѣ пра ы поручаю Вашу фірму найсовѣст йше. Теофіль Глушкевичъ паро . въ Малковѣ.

Подобно пишуть Вел. Отцѣ:

Левъ Шанковскій, деканъ стрыйскій.

І. Юрчакевичъ, пароховъ Святковои.

О. Подиньскій, пароховъ Юровець.

Кипр. Дурбакъ, пароховъ Ладичина и много иншихъ особъ зъ рѣзныхъ круговъ.

Патентованій прилады до ѣды.

Англійска марка „Sheffiield“. Prima якость зъ колодками зъ рога, або кости, вѣстря шлюфованій. Вѣстра не выпадають анѣ не розковстують ся навѣтъ въ кишитку. Тузинъ одной пары (12 ножѣвъ и 12 видокъ) 6 зр. Такожъ продае ся по ½ тузина пары. D. 54 37—?

Фабричный складъ

Sheffield-скихъ Англія бритвъ

HEINRICH LADEN

Wien VIII, Feldgasse 10.

МАШИНЫ ДО ШИТЯ ЗІНҐЕРА

чоленковій и обручковій, зъ перворядныхъ фабрикъ заграничныхъ и вѣденьскихъ, урегульованій якъ найточнѣйше, зъ пятилѣтнимъ гарантіною

Зінґера ручнѣ вѣдъ 25 до 48 зр.

Зінґера ножнѣ вѣдъ 27 до 65 зр.

На раты мѣсячній по 4 зр., або готовкою 10% дешевше. Замовлена зъ провінцій полагоджую даромъ. Цѣнники зъ точными илюстраціями пересылаю на жадане даромъ и оплатно.

Зъ поважанемъ **Иванъ Лявругъ** механикъ

397 53—? *Львовъ, улиця Галицка ч. 6.*

Перша буковиньска фабрика

ПОРТЛЯНДЪ и РОМАНЪ-ЦЕМЕНТУ

Емануила Аксельрада въ Путнѣ

Нинѣшнымъ подаю до вѣдомости, що отворивъ я мою пѣсля найновѣйшихъ вымогѣвъ уряджену фабрику, въ котрѣй на разѣ выробляемо

Природный цементъ

найзнаменитшои якости; поручаю по пристушнѣй цѣнѣ!

Заступство высше вымѣненои фабрики повѣрилъ я для Львова и всходнои Галичины панови

І. ЛЛІЄНТАЛЬ у Львовѣ

ул. Сикстуска ч. 42

котрый заосмотреный моею повновластію, удержуе у Львовѣ значній склады и выконуе замовленя заразъ такъ у Львовѣ якъ и на провінціи.

Упрашаю Р. Т. интересантовъ будовляныхъ о ласкаве зголошене и пересвѣдчене ся о высокѣй вартости и найлучшѣй якости цементу и заразомъ маю честь писати ся

зъ высокимъ поважанемъ

ЕМАНУИЛЪ АКСЕЛЬРАДЪ.

Адреса: Емануиль Аксельрадъ. Радовцѣ (Radautz), Буковина. 126 15-20

Великій крахъ!

Новый Іоркъ и Лондонъ не пощадили и стараго континенту и велика фабрика выробовъ срѣбныхъ буда змушена выпродати цѣлый свій запасъ за малою только вынагородою за працю. Маю повновласть ее выконати. Высылаю отже кожному за звороткомъ зр. 6·60, слѣдуючи предметы:

6 штукъ ножѣвъ столовыхъ зъ правдивымъ англійск. вбстремъ,
6 вилочокъ зъ одного кавалка америк. нат. срѣбла,
6 ложокъ зъ америк. патент. срѣбла,
12 ложечокъ до кавы зъ америк. патент. срѣбла,
1 кохля до зупы зъ америк. патент. срѣбла,
1 мохелька зъ америк. патент. срѣбла,
2 нубки до яецъ зъ америк. патент. срѣбла,
6 англійскихъ вбдставокъ Вікторія,
2 величаній свѣчники,
1 цѣдинко до чаю,
1 розпылячъ цукру.

44 предметы только за зр. 6·60.

Ти 44 предметы коштували давнѣйше 40 зр., а теперь можна ихъ мати за тую низку цѣну зр. 6·60.

Американьске патентоване срѣбло е навскрозь бѣлымъ металемъ, котрый барву срѣбла 25 лѣтъ вѣдъ гарантію заховуе. Найлучшимъ доказомъ, що се оголошене не е

пѣлкимъ обманствомъ,

зъобовязую ся симъ публично, звернути кождому грошѣ безъ трудовъ, кому товаръ не вподобае ся. Най отже нѣхто не опустить случайности набути сего величавого гарнітуру, котрый особливо надае ся на

Дарунокъ весѣльный або случайный

якъ не менше для кождого домовства.

Дѣстати можна лишь вѣдъ адресою:

А. Гіршберґъ

[A. Hirschberg's]

Домъ експортовый американьскихъ патентованыхъ товаровъ срѣбныхъ.

Вѣдень II. Rembrandstrasse 19/III. Телєфонъ ч. 7114

Пересылка на провінцію за готовкою або за послѣплатою.

Порошокъ до чищеня 10 кр.

Только марка охоронна побочь стояча запоручае правдивость.

AMERIK. PATENT

Вытяги зъ писемъ признания:

Посылку и одержавъ, есьмь зъ нея дуже вдоволеный.

Гаадъ [Угорщина], 1 вересня 1898.

Гр. Ц. Хотекъ-Гудекусъ.

Зъ надѣсланого товару есьмь вельми вдоволена.

Кристинополь, Галичина.

Сестра Іоанна, управителька Тов. Пр. Д. Марія.

Я такъ задоволена зъ одержанои присылки, що моє замовленя знова повтарию. Краковъ 21 мая 1899. *Княгиня Амалія Четвертиньска.*

Зъ присланои заставы есьмь дуже вдоволеный и прошу о нову посылку. 181 5—5

Любачевъ, Галичина. *Бабичъ*, капітанъ.

УЧИТЕЛЬ органъ руского товариства педагогічного двотыждневникъ педагогічно-науковый, выходить вѣдъ 1 червня 1889 у Львовѣ ул. Вірменьска ч. 2. Предплата на цѣлый рѣкъ 3 зр. на пѣвъ року 1·60 кр. на чвертъ року 1 зр.

Диво промыслу на поли музичныхъ инструментовъ.

Инструментъ о сталевыхъ тонахъ, граючій при помочи бляшаныхъ нотъ 1000-чѣ мельодій найтревалѣйшои конструкціи, величины 35, 29, 18 цмт. продаю только я по цѣнѣ 10 зр. вразъ зъ 4 нотами; дальшій ноты по 25 кр. 1

Зъ поважанемъ **І. КАПРАЛИКЪ у Львовѣ.**

При закупнѣ товаровъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець и одѣчальный редакторъ Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черлянъсенои. Зъ друкарнѣ Института Ставропигійскаго, вѣдъ зарядомъ Іосифа Даникевича

Ч. 147. Львовъ, Понедѣлокъ 5 (17 Липня) 1899. Рочникъ XX.

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских святъ) о 5-тій годинѣ по полудни. Литературный додаток „Бібліотека найзнаменитших повѣстей“ выходить въ второкъ, и въ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты приймають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне Бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газет ул. Короля Людовика 9, и А. Ольшевского ул. Калиньского 2; — въ Ярославю: Л. Крижановскій; — у Відни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A Richter, Nibelungengasse 4; O. Schalek I. Wollzeile 11.; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургу: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитость за инсераты платить у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатком

въ Австрії:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пів року	9 зр.	на пів року	12 зр.
у Львовѣ:			
на цѣлый рѣкъ	16 зр.	на пів року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пів. ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застережена. — Реклямації неопечатаній вільній від порта.

Поєдиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня звычайні приймають ся по цѣнѣ 10 кр. від одного стрічки инсератового або ей мѣсце а въ рубрицѣ „Надісланє“ по 25 кр. а. в.

Подяки и инші донесеня приватні числять ся по 15 кр. від стишка.

Въ оборонѣ рѣдної мовы.

Коли руске духовеньство підняло въ жаромъ питанє про переписку зъ властями, то уряды и суды наскладали вправдѣ цѣлі стосы зверненых урядами парохіяльными неотворених письмъ, але, абы урядовцє не храмало, мовчали и писали по руски. Мовчали, бо розумѣли, що вакенъ по сторонѣ духовеньства; писали по руски, бо бачили, що духовеньство домагає ся сего рѣшучо. Коли-жь клиръ лишь дрібку притяхъ, ого! уряды знайшли розпорядженя на свою користь. Зайшокъ тутъ обявъ природный, знаный добре всякій тактикъ. Коли підпесеный окликъ не знайшовъ скрізь послуху, коли въ рядахъ духовеньства показали ся люки, найшли ся сейчасъ интерпретаторы закона — и староста жовківскій вынайшовъ „уряды метрикальні“. Можна було сподѣвати ся, що сей вынахідъ знайде собѣ скоро приятелівъ. И справдѣ, въ часѣ коли духовеньство відчитувало мовчки сесію нову напись надъ своимъ мешканемъ, дотеперь вынахідъ дбставъ патентъ. И президентъ высшого суду и намѣстникъ сказали майже тыми самыми словами: священникъ обовязаный приймати письмо польске, коли нимъ жадає ся метрика, бо вонъ на сесію хвилю є урядникомъ, а внутрішня мова урядовъ є польска. Не помогли инклікування притомнѣйшихъ въ межи клира, не помогли знаменитій выводы правників д ра Левицкого, не помігъ примѣръ одиниць веденый аж до жертвы, — найшли ся духовні, що повѣрили байцѣ.

Такъ нинѣ наше духовеньство подѣлене на три таборы. О першомъ, що то по примѣру пок. декана Коверовича добивае ся орденовъ, шкода згадувати, бо память о нихъ скінчить ся и такъ зъ послѣднымъ гомономъ похоронного звона. Другій таборъ — то власне сій, що повѣрили байцѣ, чи улягли пострахови, и уважаючи себе „урядомъ метрикальнымъ“, пишуть всюди по руски, а приймають відъ урядовъ що попаде. Коли не числити значной части „тихих патріотовъ“ зъ першой громады, що заслоняють свою наготу часто також „урядомъ метрикальнымъ“, то сеся громада выйде на щасте досыть собѣ маленька. Трета, найзначнѣйша часть рускаго духовеньства, не розумѣє ся на польскій політицѣ, а не находячи для себе нѣякой чести навѣть въ розширеній титулятурѣ „урядъ парохіяльный яко ведучій метрики“ жадає відъ всяких урядовъ лише руских письмъ.

Та того всего мало. Справа переписки урядовъ парохіяльных зъ властями, підната зъ такимъ одушевленемъ, повинна стати питанемъ засадничымъ и не уступити зъ арены ни на хвилю такъ довго, доки не буде порѣшено найвышшою инстанцією ясно, рѣшучо и разъ на все. Се питанє есть въ ж тю нашого народу немалой ваги, бо оно есть почат комъ большого питаня: чи мы маємо лише обовязокъ давати, чи також право жадати. До теперь мы були выгоднымъ полемъ, на котромъ булявъ соб свободно полинъ чужой „культуры“. Нинѣ пора дати власнымъ крылямъ спромогу підростати, скоро маємо бодай колись бути способными до лету. Справа переписки есть зъ окрема для духовеньства питанемъ першой ваги. Не знаю, чи можна почути нинѣ яке слово чистѣйше, якъ „католицкія“. Говорять его великій, говорять малюбки и маленькій; читаешь его на терпеливомъ папери и чуешь трохи не що-дня въ рѣзныхъ товариствахъ. И зъ острахомъ подумаешь: чи не починає се слово сходити въ устахъ деного на коника, на котромъ гоняє ся безкарно? Бо-жь прецінь суть католицтва полягає въ етичныхъ дѣлахъ, а не въ пустомъ мелеві языкомъ. Коли-жь сего слова надужывають часомъ люде свѣтскій [вовкъ знає вартість овечой шкіры], то не повинень чинити сего бодай духовный. А вже просто не вільно допустити ся сего грѣху священикови рускому, бо на него звернені очи народу.

И такъ до сей поры наше духовеньство відносило ся до справы переписки зъ урядами выключно якъ до справы народной. То й не дивo, що непрошений нашій приятель відмовляють намъ слушности и на силу робляють насъ урядниками відъ метрикъ, бо нимъ надать и се, що мы маємъ душу. А тымчасомъ се справа не лишь нашого народу, але и католицкой церкви. „Церковь въ Австрії не тѣшить ся свободою“ — на се мав великій старець зъ Ватикану доказъ въ словахъ галицкихъ достойниковъ, котрій хотять ввести душпастирівъ на державныхъ Matrikelführer'овъ. На щасте мають душпастирі канонічне право, котре передавдѣло долю церкви въ нашомъ краю и въ справѣ метрикъ не лишає нѣякого сумнѣву. „Книги метрикальній — каже право — були первѣстно лише церковній, именемъ церкви писаній и переховуваній. Але зъ часомъ почала також власть свѣтска уважати ихъ [метрики уроджених, вѣнчаных и умершихъ] за публичній грамоты, и такъ прийшло до сего, що парохи стали писати тѣ книги також въ имени власти свѣтской“. — Канонічне право кладе натискъ на словѣ „також“, абы вказати, що метрики — се церковна власность, зъ которой користає нинѣ також держава. „И такъ въ Австрії — каже право д лше — признано парохіяльнымъ метрикамъ и документамъ зъ нихъ выписуваным повну силу для свѣтского форумъ патентомъ дня 1 мая 1781 р. Відъ сего часу выходили частѣйше законы и розпорядженя норкуючій веденя метрик... „Neque etiam gubernium civile has regu[illegible] statuendo unquam intendebat ecclesiae h[illegible] libros surripere *et parochos quantum ad hanc rem seu meros reipublicae officiales considerare*; sed solum modo una cum ecclesia jus quoddam inspectionis et dispositionis sibi vindicavit“. [Aichner „Compendium juris ecclesiastici“ §. 128 стор. 441.] На тій підставѣ католицкій клиръ супротививъ ся розпорядженю міністерства зъ дня 1. липня 1868 р., котре велѣло парохамъ виписувати за порядкомъ въ книзѣ вѣнчаных також шлюбы цивільні. Чи ясно?...

Хочь то немило, але треба згадати тутъ про одну рѣчь, бо у насъ неодно лихо походить відси, що за мало говорить ся правду. Накидуваня священикамъ польскихъ письмъ зъ того титулу, що они ведуть метрики, се не католицке дѣло, а жидівскій лібералізмъ. Той самъ лібералізмъ, що довѣвъ церковь до упокорея въ т. зв. законахъ маєвыхъ, той самъ вытягає и нинѣ свою руку по свободу церкви и підъ невиннымъ плащикомъ „урядниковъ відъ метрикъ“ хоче накинути ѣй свою волю. Тожь належало бы цѣнити духовеньство, котре стає сміло въ оборонѣ своихъ правъ. А тымчасомъ оденъ зъ рускихъ епископовъ велить своему клирови [правда, тѣ наказы спорадичній] приймати польскій письма, полагоджувати, чого жадає ся, а опісля допера відсилати ихъ до высшихъ властій на доказъ непошанованя руской мовы. Ну, розумѣемо слабість людеку.. Знаемо добре и се, що часы св. Августина, коли то мужъ ученій и при тѣмъ святій відпрошували ся відъ владичой митры, минули безповоротно... Але все-таки est modus in rebus... Коли окликъ „автономія краю“ лунає нинѣ чамъ разъ смѣлѣйше, коли сей окликъ числить до своихъ приятелівъ також деякихъ єрарховъ руской церкви, то руске духовеньство мало підставу надѣяти ся, що его настоятелѣ зъ нагоды вынаходу жовківского старосты спытають галицкихъ верховодівъ: „*А де жь, панове шляхта, автономія католицкой церкви?*“ Но хочь надѣя завела, то рускій клиръ, зъ виняткомъ „тихих патріотовъ“, сѣдомый свого обовязку. Зведене душпастиря хочь-бы лишь на хвилю до свѣтского урядника відъ метрикъ було бы тяжкимъ ударомъ для независимости католицкой церкви, тожь душпастирь зъ вѣрою на помочь Божу мусить противити ся такому насильству, тымъ більше, що по его сторонѣ невадавній права природній, церковній и державній.

У насъ лучає ся почути часомъ гадку, що доти нашого гаразду, доки ведемо метрики. Більше звычайно не говорять ся, а лише складає ся при тѣмъ поважну, таємничу міну. Ну, я про себе просто не розумѣю, чому моя доля має спочивати въ тѣмъ, що я выготовляю для свѣтскихъ властій табелѣ статистичній, выказы умершихъ, списы дѣтей до щѣпленя вѣспы, дѣтей до школы, выказъ ополченцівъ, угорскихъ підданыхъ, вытяги родинній до реклямацій, посвѣдченя смерти въ цѣлихъ військовыхъ, свѣдоцтва хрещеня для справъ карныхъ и рѣзній подібній рѣчи до ужитку староствъ, судовъ, урядовъ податковыхъ и хто лишь запотребує. Чей-же парохію дбстає священникъ на засадѣ „beneficium propter officium“, а се officium відносить ся до обовязковъ чисто духовной природы. Правда, правительство дає для удержаня якоп такой приличности найважнѣйшого въ суспільности стану т. зв. контруу, але дає ей на підставѣ умовы зъ церквою зъ фонду релігійного, повставшого въ церковного майна. Нема нѣ въ правѣ церковнѣмъ, нѣ въ державнѣмъ нѣгде анѣ слова про се, абы пенсія пароха була привязана до веденя метрикъ. Парохъ веде метрики передовсѣмъ для церкви, але дѣлить ся ними охотно зъ властію свѣтскою, бо — помиваючи законній постановы — знає добре, що вонъ оденъ въ силѣ послужити державѣ найвѣрнѣйшими датами, не обтяжаючи при тѣмъ [зъ виняткомъ хиба 3—5 зр. рочно на канцелярійній выдатки] державного буджету. Та свѣдченя сеи прислуги має свою границю, а то: совѣсть священика згодну зъ духомъ католицкой церкви. За сею границею нашій дорога розходять ся и правительству вільно оглянути ся за Matrikelführer'омъ, але зъ поза духовеньства.

Думаю, що зъ сими гадками згодять ся всѣ священики, которымъ дорога рѣдна мова и свобода церкви, а выслѣдомъ сеи згоды буде

---

3)

Хірургія давно а нинѣ.

(Конець).

Вынаходы XVI. и XVII. столѣтя на полі фізики и хеміи, потомъ вынахідъ мікроскопу, що уможлививъ дослѣды на тлѣ людскомъ що-до его клѣтинной будовы и складу — причинили ся також до розвою медицины и хірургіи.

Передовсѣмъ у Франціи а потомъ и въ Англіи приймила наука медицины и хірургія до великого розцвѣту. Въ Нѣмеччинѣ була она ще въ занепадѣ, а хочь на университетахъ нѣмецкихъ були катедры хірургіи, то професоры були лишь теоретиками и мали то пересвѣдченя, що операція можуть выконувати лишь заводовій хірурги. Такъ примѣромъ Галлеръ, професоръ хірургіи и фізіольогіи въ Геттінгенѣ, поетъ и авторъ многихъ цѣнныхъ медичныхъ розвѣдокъ, казавъ, що вонъ учить хірургіи вже до 70 лѣтъ и найтяжшій операції показуваввъ ученикамъ на мертвыхъ тѣлахъ, але операція на живомъ чоловѣцѣ не робивъ нѣколи, бо боявъ ся зашкодити недужому. Яка то рѣзница мѣжь професорами хірургіи зъ передъ сто лѣтъ, а нинѣшнымъ!

Відъ кінця XVIII. столѣтя аж до половины XIX. розвивала ся научна хірургія надзвычайно скоро, але практичній успѣхи ей не були великій, мимо всѣхъ вынаходовъ на полі анатомія и фізіольогіи. Цѣла хірургія не могла нѣчого помогти супротивъ тыхъ побочныхъ недугъ, якій розвивали ся при ранахъ, т. є. горячки, запаленя раны, гангрены, рожи и корчевъ. Тій побочній недуги переслѣдували раненыхъ, а хірургія не вмѣла на те помогти.

Якій відносины панували тогдѣ, можна пізнати зъ того, що розказуваввъ знаменитый хірургъ зъ половины сего столѣтя д-ръ Ліндпайтнеръ: „Вісѣмдесять процентъ раненых западало на гангрену; рожа була на порядку дневномъ, такъ що ей повну уважно чимсь зовсѣмъ нормальнымъ а навѣть конечнымъ. И найменшой раны на головѣ не можна було зашити, бо то лишь прискорювало розвитокъ рожѣ. Зъ 17 ампутованых протягомъ року умерло 11 на затроєне крови. Зломаня кости, скомпліковано зъ внѣшнымъ ранами, хоть якъ часто такій случавъ буваютъ, не можна було нѣколи побачити въ шпиталяхъ, бо зломану часть тѣла треба було зразъ ампутувати, або вже до кількохъ днівъ рана зачинала ятритись, далѣ слѣдувала гангрена, затроєне крови и смерть“.

То доводило лѣкарівъ до розпуки. Одивъ изъ славныхъ хірургівъ Фолькманъ хотѣвъ замкнути свою клініку хірургічну, бо не міг запобѣгти смерти своихъ пацієнтовъ. Пізнѣйше писавъ Фолькманъ о тыхъ сумныхъ часахъ такъ: „Ще до недавна хірургъ, зробивши операцію, бувъ въ положеню хлібороба, що обробивъ свою рѣлю и зрезигнованый жде на жниво, не могучи перешкодати елементарнымъ силамъ, бурѣ и градовы. А нинѣ хірургъ — то фабрикантъ, відъ котрого жадає ся доброго товару.“

И такъ є дѣйстно: нинѣ хірургъ не може говорити о щастю и нещастю; хто нинѣ береся до операція або заосмотрює рану, той переймає цѣлу одѣчальность за недужого, чого не міг вчинити хірургъ зъ-передъ 30 лѣтъ. Тая певность въ обходѣ зъ ранами стала надзвычайно велика. Рожа и ятрене раны — то рѣчи теперь не знані, а горячка лучає ся дуже рѣдко. Гангрену знають молодші лѣкарѣ лише зъ слуховъ, такъ рѣдко она лучає ся по шпиталяхъ.

А сесю велику змѣну въ хірургіи спровадило пізнане причины тыхъ недугъ, що лежить въ дрібнотворахъ т. зв. бацилях. Бактеріольогічній розслѣды Пастера выказали, що гнитє и кисненє [ферментація] органічных частій завненть відъ истнованя бацилівъ. Пастеръ доказавъ, що ферментація и гнитє не можливе безъ бацилівъ.

Тѣ гадки підхопивъ Лістеръ и впавъ на догадку, чи то случайно бацилѣ не выкликують тыхъ побочныхъ недугъ, и взявъ ся до лѣченя ранъ пізня провідныхъ идей Пастера, т. зн. стараючись охоронити раны відъ бацилівъ, а всѣ вже въ ранѣ будучій бацилѣ вынищити. Тымъ способомъ ставъ Лістеръ основателемъ антісептичного лѣченя ранъ, що змінило всѣ дотеперѣшній погляды и способы поступованя при операціяхъ и ранахъ. Раны, якій дотеперь уважали ся безоглядно смертельными, лѣчать ся теперь безъ всякой перешкоды; операція, на якій не важивъ ся досі найсмѣлѣйшій операторъ, доконували ся теперь зовсѣмъ певно, и то безъ появы горячки. Раны по операціяхъ, що перше гоїли ся мѣсяцями, теперь гоять ся въ кількохъ дняхъ и недужій чує ся въ тѣмъ часѣ реконвалесценціи зовсѣмъ добре, а не такъ, якъ перше, до вонъ часто мусівъ терпѣти на горячку або на запаленє.

Лістеръ поводивъ ся головно тою гадкою, що всѣ тѣ шкідливій бацилѣ находять ся у воздусѣ, тому-то й старавъ ся не допустити воздуха до раны, а крімъ того дезинфекціонувавъ воздухъ въ сали карболемъ, клавъ на рану бандажѣ зъ ваты змоченой водою карболевою, а також мывъ руки карболемъ и полокавъ инструменты хірургічній. Сей славный вынахідъ Лістера не найшовъ въ его батьківщинѣ, въ Англіи, широкого примѣненя, а цілій свѣтъ довѣдавъ ся про той вынахідъ допера тогдѣ, коли тую идею підхопили нѣмецкій хірурги Фолькманъ, Бергманъ и Нусбаумъ. До помочи приїшовъ имъ знову славный нѣмецкій бактеріольогъ Кохъ.

До розвитку тыхъ лістеровскихъ идей причинивъ ся найбільше Бергманъ, бо впровадивъ замѣсть антісептичной методы — методу асептичну. Ходило ему головно о то, щобы взагалѣ не допустити до раны нѣякого бацила, бо пізнѣйше забиване бацилівъ въ ранѣ антісептичными хемічными средствами шкодить також ранѣ и організмови человѣка. До такого асептичного лѣченя ранъ доходить ся тымъ, що всѣ инструменты, бандажѣ и весь, що приходить въ дотикъ зъ раною, є дезинфекціоноване, а крімъ того бандажъ на ранѣ уряджує ся такъ, що хочь бацилъ дбстане ся до раны, то розвивати ся и жити не може [газа субліматова].

Въ дальшомъ розвою хірургіи, крімъ технічного заосмотрена сали операційныхъ, що відповідають нинѣ всѣмъ вымогамъ, якій до нихъ можна ставити, грає рольо відновле-

голоснѣйшій вѣдгомбнъ. Щобы-жь акція могла числити на успѣхъ, то мусить бути пѣднята скрѣзь въ однѣмъ дусѣ, т. є. мусить бути зорганізованѣ. Въ тѣй цѣли здало-бъ ся на мою гадку:

I. Подумати поважно о вѣчу руского духовенъства. Предмету назбирало ся доволѣ та й прибуває що-день. Люде ініціятивны, дасть Богъ, найдуть ся и придумають способѣ до переведенл. Коли середъ тяжшихъ обставинъ повставъ у насъ „Праворъ", то мы здобудемъ ся и теперь на свѣй розумъ. Вправдѣ „Праворъ", знаючи нашѣ вѣдносины, натыкає на можливый замѣтъ „Пісторін", та се не повинно загороджувати дороги. Коли-бъ врархія навѣть цѣлкомъ ухилила ся вѣдъ участи, — чого припускати чей-же нема пѣдставы, — то вѣче може обмежатись на справы чисто горожаньскій зачеркнѣній правомъ церковнымъ, а матеріялу найдесь чей-же досыть. Коли-бъ дала ся осягнути лише трѣвка орґанізація, то заходы выплатять ся вже зъ горою.

II. Закимъ зберe ся вѣче, належало бы при помочи часописей завести строгу контролю въ справѣ переписки властій зъ урядами парохіяльными. Треба прилюдного спису: котрѣ деканаты зобовязали ся полагоджувати лишь рускій письма, а котрѣ нѣ; дальше — котрѣ духовнѣ выломлюють ся за миску сочевицѣ вѣдъ зобовязаня, а котрѣ при нѣмъ обстаюь. До теперь не знаємо, чи якій конкретный случай непошанованя нашои мовы перейшовъ всѣ инстанціи аж до найвысшои, чи нѣ, — знаємо лишь оденъ деканатъ, де содеканальній зобовязали ся покрыти сподьно евентуальній кошты такого доходженя справедливости. При тѣмъ найлучшій, — бо правный и короткій — способѣ поведеня зъ нерускими письмами вказавъ д-ръ Левицкій, а то: принати зъ почты чи вѣдъ посланца и перозпечатане [взглядно, коли отворене, то неполагодженe] вѣдослати тамъ, вѣдки выйшло, зъ жаданѣмъ письма руского.

III. Зъ уваги на бѣльшаючу супротивъ насъ въ кождымъ днемъ агресивнѣсть, можна сказати, що скоро мы теперь упадемо, то упадемо на довгѣ лѣта.

Священикъ.

Загальнѣ зборы галицкои щадницѣ.

На друге засѣдане загальныхъ зборѣвъ щадницѣ явило ся въ суботу 36 членѣвъ. Першій забравъ голосъ д-ръ Пайонкъ и вернувъ ще до справы Мышина и Джурова, выказуючи зъ рахункѣвъ, що въ часѣ вѣдъ 15 до 30 цвѣтня с. р. коштували роботы въ тыхъ копальняхъ 4.174 зр. 42 кр., а крѣмъ того ще и на опалъ выдавала каса по 50 зр. денно.

На те замѣтивъ п. Сирочиньскій, що вѣдъ 50 лѣтъ до помпованя воды уживає ся машинѣ, такъ що роббтники не мають при тѣмъ що робити. Отже такъ великій выдатокъ бувъ непотрѣбный.

П. Маркевичъ жадавъ, щобы передъ продажею Схѣдницѣ запытано о се загальнѣ зборы.

Д-ръ Пентакъ вѣдповѣвъ на те, що схѣдницкій копальнѣ продавати будуть ихъ властителѣ; зъ такою справою не можна врештѣ ждати на загальнѣ зборы. — Д-ръ Пайонкъ замѣтивъ крѣмъ сего, що справы адміністраційній не належать до загальныхъ зборѣвъ. — За внесенемъ п. Маркевича заявили ся лише три голосы.

Опѣсля приступлено до дискусіи надъ справозданемъ ревізійнои комісіи. Зъ справозданя сего подаємо що найголовнѣйшій рѣчи:

I. Білянсы, почавши вѣдъ р. 1894, укладано незгѣдно зъ фактичнымъ станомъ рѣчей, выказуючи меншій портфель векслевый, нѣжь бувъ по правдѣ. И такъ пр. въ р. 1897 векслѣвъ було на 7,301.239 зр. 27 кр., а въ білянсѣ выказано лише 3,462.379 зр. 86 кр. решту роздѣлено на три инші рахунки, на рахунокъ гипотечныхъ позичокъ на посѣлости земскій, на рахунокъ такихъ самыхъ позичокъ на реальности и на рахунокъ заробковыхъ и господарскихъ товариствъ.

II. Векслевого кредиту удѣлявъ дир. Зима безъ ухвалы дирекціи, а декотрымъ урядникамъ касы дававъ позички на векслѣ всупереч статутамъ. Нова дирекція мусѣла до дня 9 червня с. р. заскаржити векслѣ на 2,520.000 зр.; въ тѣй сумѣ є векслѣ Вольского и Одживольского на 1,231.000 зр., Щепановского на 579.200 зр., инші на 710.300 зр., мѣжь сими послѣдными є векслѣ на 322.000 зр. безъ жаднои вартости.

III. Гипотечнѣ позычки на село Братковицѣ въ повѣтѣ ряшѣвскѣмъ и фольварокъ Русочицѣ (коло Мельны) въ пов. рогатиньскѣмъ выказують страты, котрыхъ теперь ще не можна оцѣнити.

IV. Позычки на заставъ цѣнныхъ папервѣвъ выказують незначнѣ страты. Въ заставъ принимано также лясы, отже незгѣдно зъ статутами папery, котрѣ не мають пупілярного безпеченьства.

V. Въ бѣжучѣмъ рахунку зазначує комісія знанѣ вже нашимъ читателямъ маніпуляціи зъ выдуманою фірмою Кінеля и Фреліха и рахункомъ Щепановского.

VI. Вѣддѣлъ вкладокъ ведено взѣрцево, лише пѣдчасъ сегорѣчного руху выплатила каса на одну книжочку черезъ надмѣрну працю два разы по 2000 зр.

VII. Що-до фондѣвъ, остаючихъ въ окремѣй управѣ касы, стверджує комісія, що купоны вѣдъ цѣнныхъ папervѣвъ реалізовано за пѣзно, що п. Зима цѣлкомъ самостѣйно тутъ рядивъ, що ключѣ вѣдъ скарбницѣ не були въ рукахъ урядниковъ, що шконтра не переводжено або переводжено дуже побѣжно.

Д-ръ Опольскій, забираючи голосъ до того справозданя, вѣдчитаного въ пятницю, жаждавъ, щобы зъ него вѣдчитано ще разъ тую частину, де говорить ся о дѣяльности давнои управы касы. Самѣ члены давнои управы радѣ бы, щобы стверджено, хто завинивъ и въ якѣй мѣрѣ, бо они не почувають ся до такои вины, яку имъ приписують. Така сама вина, якъ на членахъ давнои управы, тяжить также и на членахъ товариства, що загальныхъ зборѣвъ. Выдѣлъ касы сходивъ ся разъ на рѣкъ такъ само якъ и загальнѣ зборы, и не мавъ бѣльше правъ, нѣжь инші члены.

Референтъ п. Пѣрожиньскій вѣдчитавъ жадану частину справозданя. Сказано тамъ, що комісія зложена зъ д-ра Соловѣя, д-ра Пайонка и д-ра Кулачковского, въ порозумѣню зъ дирекцією и зъ синдикомъ вела докладнѣ доходженя въ справѣ занедбуваня обовязкѣвъ изъ стороны давнои управы, а выслѣдокъ тыхъ доходжень и дотычнѣ внесеня подасть въ своѣмъ часѣ загальнымъ зборамъ.

Пп. Опольскій и Маркевичъ вдоволяють ся тымъ зъ уваги, що не говорить ся тутъ о винѣ, а лише о доходженяхъ.

На тѣмъ скѣнчила ся дискусія надъ справозданемъ ревізійнои комісіи, котре принято до вѣдомости.

Послѣднюю точкою дневного порядку було справозданe о внесеняхъ члена товариства касы, президента высшого суду краевого д-ра Тхуржніцкого. Референтъ д-ръ Соловѣй.

Внесеня д-ра Тхоржніцкого, поданѣ на попередныхъ загальныхъ зборахъ, звучать:

I. Загальнѣ зборы зволять постановити: Для розслѣдженя, чи поодинокѣ орґаны попереднои управы гал. щадницѣ легкодушностею або занедбанымъ своихъ обовязкѣвъ завинили — дальше для розслѣдженя, чи тѣ орґаны гал. щадницѣ маю ся вѣзвати до одвѣчальности матеріяльнои або бодай моральнои за міліоновѣ страты, понесенѣ касою, и о скѣлько маю ся ихъ вѣзвати до тои одвѣчальности, — выбирає ся комісію зъ 5 членѣвъ, котрѣй дає ся припоручена перевести згадане розслѣдженя въ увагою на выслѣдокъ ведучого ся теперь поступованя карного противъ Фр. Зимы и товаришѣвъ и чимъ скорѣйше здати загальнымъ зборамъ справу и подати вѣдповѣднѣй внесеня. Для сеи справы маe ся въ сѣмъ роцѣ скликати надзвычайнѣ загальнѣ зборы безпроволочно, скоро комісія скѣнчить свою роботу.

II. Загальнѣ зборы зволять ухвалити: п. Фр. Зіму выключає ся по мысли §. 9 статута зъ товариства гал. щадницѣ.

Именемъ выдѣлу касы референтъ вѣдчитує таке справозданe о тыхъ внесеняхъ:

що-до I): Вже въ справозданю зъ ревізіи стану гал. щадницѣ зазначено, що выдѣлъ выбравъ зъ-посередъ себе трехъ членѣвъ, котрѣ разомъ зъ дирекцією и синдикомъ маютъ розслѣдити справу одвѣчальности орґанѣвъ попереднои управы за страты, якѣ понесла щадниця. Выдѣлъ выходивъ зъ того становиска, що обовязкомъ є такъ выдѣлу якъ и дирекціи не тѣлько розслѣдити причины стратъ вже понесеныхъ чи загрожуючихъ, але заразомъ покликати тыхъ членѣвъ давнои управы до одвѣчальности, котрѣ, якъ бы показало ся, занедбали свои обовязки. На разѣ выдѣлъ не може выступити зъ подрѣбнымъ справозданемъ въ сѣй справѣ, бо хоть ревізійна комісія зѣбрала вже дуже богатый матеріялъ, однако, поки карна справа противъ Фр. Зімы и тов. ще не є осуджена и поки выдѣлъ не може зужиткувати численныхъ документѣвъ и вѣзнань въ слѣдствѣ зложеныхъ, поти було бы передчасно выводити якѣ-небудь окончнѣ внесеня.

Однако выдѣлъ вже теперь може зазначити, що якъ зъ одной стороны зъ усею безоглядностію сповнивъ свѣй прикрый обовязокъ и ураже тѣй особы, котрѣ черезъ занедбане своихъ обовязкѣвъ є матеріяльно отвѣчальнѣ за страты гал. щадницѣ, такъ зъ другои стороны старавсь буде выясненемъ справы ухилити одвѣчальнѣсть вѣдъ тыхъ членѣвъ давнои управы, котрѣ, хоть сповнили свои обовязки, не могли анѣ вѣдкрыти доконуваныхъ надужить анѣ имъ запобѣгти. Руководячись такими намѣрами, выдѣлъ приступивъ въ своѣмъ часѣ до розслѣдженя справы и результатъ розпочатыхъ вже крокѣвъ подасть загальнымъ зборамъ.

Такимъ чиномъ осягне ся цѣль першого внесеня п. Тхоржніцкого. При сѣмъ станѣ рѣчи выдѣлъ полишає гадцѣ загальныхъ зборѣвъ, чи для сеи справы маe ще бути выбрана окрема комісія зъ-помѣжь товариства щадницѣ.

Що-до II) высказано у выдѣлѣ погляд, що пѣсля § 6. нового статута урядники и платнѣ функціонарѣ гал. щадницѣ не можуть бути членами товариства касы, отже и п. Зима переставъ тымъ самымъ бути членомъ товариства. Однако, коли бы можна мати сумнѣвъ, чи §. 6 нового статута вѣдносить ся такожь до давныхъ членѣвъ, то внесеня п. Тхоржніцкого маe также повну пѣдставу въ статутѣ. Ото §. 9. постановляє, що може бути выключеный той членъ, котрого вѣдносины такъ некорыстно змѣнили ся, що вѣдмовляють ему загальне довѣре. Отже безъ уваги на те, що карна розправа маe выказати, можна и треба стверднти, що справдѣ п. Зіма стративъ загальне довѣре; тымъ самымъ внесеня п. Тхоржніцкого є оправдане.

По переведенѣй надъ тымъ справозданемъ дискусіи принято внесеня референта, щобы мерторичне полагодженe першого внесеня д-ра Тхоржніцкого вѣдложити до слѣдующихъ загальныхъ зборѣвъ, а теперь п. Зіму выключити зъ товариства.

Опѣсля вѣдбула ся ще довѣрочна нарада въ справѣ пенсіи вдовы по урядникѣ касы Ц. Полагодженe сеи справы вѣдложено тежь до слѣдующихъ загальныхъ зборѣвъ. На тѣмъ закѣнчили ся надзвычайнѣ зборы гал. щадницѣ.

Вѣдозва.

Выдѣлу „Рускаго Товариства педаґоґічного" въ справѣ дѣвочого института у Львовѣ.

„Въ чинхъ рукахъ керма выхованя молодежи, того будучнѣсть". Сю гадку поклали всѣ народы просвѣченѣ основою своихъ змагань, котрыхъ метою є забезпечити собѣ повагу и пошанованe посередъ людскои суспольности, — сю правду пѣдносять они выписану на народнѣй хоругвѣ въ гору, щобы загрѣти и одушевити серце до завзятои оборони свого найдорожшого права, на котрѣмъ росте ихъ будучнѣсть, коли появить ся хоть бы найменша хмарка, що могла бы закрыти ихъ ясный народный горизонтъ. На сторожи сихъ основныхъ народныхъ интересѣвъ стоять вскды Товариство педаґоґічне, а до пѣдмоги ему повиненъ бути готовымъ цѣлый народъ.

Выдѣлъ Рускаго Товариства педаґоґічного, переняты повною свѣдомостію своихъ обовязкѣвъ и щирою готовостію до працѣ для загального добра, хотячи совѣстно сповнити повѣрене ему дѣло, отворивъ якъ вѣдомо, першу руску выдѣлову школу для дѣвчатъ, а теперь, знаючи також, якъ то неразъ тяжко приходить рускимъ родичамъ найти у Львовѣ вѣдповѣдне мешканя для своихъ доньокъ, приступивъ до отверня у вересни сего року дѣвочого института. Въ тѣй цѣли выбравъ вѣнъ по мысли статута комітетъ, до котрого належать Р. Т.: Едвардъ Харкевичъ директоръ ґімназіи яко голова, панѣ Германна Шухевичева яко директорка економічна, панѣ Марія Лѣсецка яко директорка наукова, о. есов. Євгеній Гузаръ яко священикъ, панѣ д-ръ Софія Мораченска яко лѣкарь, д-ръ Стефанъ Федакъ яко дорадникъ правный и панѣ Юлія Танчаковска яко настоятелька института. Тому осмѣлюємо ся вѣдозватись до Васъ, Вп. Родимцѣ, зъ вѣрою въ велику вагу народнои идеї, котру виступати намъ поручено, т. є. оборони нашихъ найвѣльшихъ скарбѣвъ — нашои мовы, исторіи, нашихъ прадѣдныхъ звычаѣвъ, словомъ нашого народного духа на поли шкѣльництва — и въ имени тои идеї надѣємо ся, що не вѣдкажете намъ Вашои помочи черезъ придбане выхованиць до дѣвочого института.

(Покликуючись на сповѣщене що-до блязшихъ условій принятя, просимо подани надсылати до 10. н. ст. серпня 1899 на руки Вп. панѣ Германны Шухевичевои, директорки економічнои института, ул. Собѣщины ч. 7.)

Зъ днемъ 1 вересня 1899 засновує Выдѣлъ Рускаго Товариства педаґоґічного выховавчій институтъ для дѣвчатъ у Львовѣ. Позаякъ вѣдъ числа вголошень належить розмѣръ, въ якѣмъ се заведене вѣйде въ житя, про те речинець до вношеня подань о принятe выznачує ся до 10 н. ст. серпня с. р.

До института принимати ся будуть дѣти членѣвъ Рускаго Товариства педаґоґічного. До подання долучити треба: 1) метрику хрещеня; 2) свѣдоцтво шкѣльне зъ послѣдного курсу; 3) декларацію що-до мѣсячнои оплаты, котра выносить 20 зр. [мѣсячно]; 4) 1 зр. на выдатки корреспонденційнѣ; 5) хто не є членомъ товариства, 1 зр. на вписове и вкладку; 6) 3 зр. рѣчно на приборы наукovѣ и зужите меблѣвъ.

Институтъ посылає дѣвчата поки-що до школы публичнои, а дає своимъ выхованицямъ: 1) мешканя, харчъ, опалъ, свѣтло, пране и послугу; 2) доставляє имъ, о скѣлько на се дозволять фонды, книжокъ и приборѣвъ шкѣльныхъ; 3) управляє выхованемъ, стараe ся о добре домашне и товариске ведене; 4) улекшує науку шкѣльну и наглядає ся вѣдъ доглядомъ домашныхъ учительокъ; 5) доставляє имъ нагоду придбати нашихъ вѣдомостій теоретичныхъ и практичныхъ.

[Ученицѣ мають привезти зъ собою слѣдующу гардеробу: сорочокъ 6, кафтаниковъ бѣлыхъ 6, панчѣхъ 6 паръ, майтокъ 6, простиралъ 6, пошевокъ 3, ручниковъ 4, хосток до носа 12, фартушковъ 6, спѣдничокъ бѣлыхъ 4, гальокъ 2, черевиковъ 2 пары, одѣжь верхну зимову и лѣтну, сѣнникъ 180 цм. довгій а 80 цм. широкій, ковдру, коцикъ и подушку].

За науку новыхъ, языковъ не платить ся нѣчого, за науку на фортепянѣ по 5 зр. мѣсячно, а за науку танцѣвъ по 6 зр. рѣчно.]

Подання о принятe належить вносити на руки директорки економічнои института Вп. панѣ Германны Шухевичевои, ул. Собѣщины ч. 7.

Зъ Головного Выдѣлу Рускаго Товариства педаґоґічного у Львовѣ.

Письма зъ краю.

Зъ Перемышлянщины пишуть намъ:

Окружна конференція учительска въ Перемышлянахъ вѣдбула ся въ днякъ 7 и 8 н. ст. а. м. пѣдъ проводомъ инспектора п. Витошиньского.

На тѣй конференціи були переведеній практичнѣ лекціи зъ ученицями и вѣдчитано четыри тематы, зъ того два по руски; а именно: 1) „Якъ належить розумѣти и образувати самодѣльнѣсть при науцѣ рахунковъ?" Сей тематъ обробила панна Потуражна, управителька школы въ Янчинѣ, а вѣдчитавъ референтъ п. Борисъ, управитель школы въ Боршевѣ. 2) „О скѣлько и въ якій способѣ може учитель и повиненъ вплывати на моральне поведене молодежи по-за школою такъ въ лѣтахъ учащаня на науку шкѣльну, якъ такожь по скѣнченю науки?" Сей тематъ обробивъ и вѣдчитавъ референтъ г. Мих. Рихвицкій, управитель школы въ Кореличахъ.

Тематъ другій бувъ дуже интересовный, позаякъ прелѣгентъ подавъ много способѣвъ, а найвѣльшимъ и найхосенѣйшимъ чинникомъ уморальненя молодежи подавъ читальнѣ, выказуючи примѣры. Отже въ своѣмъ тематѣ вывавъ, щобы всѣ учителѣ брали участь въ закладинахъ читалень „Просвѣты" та разомъ зъ священиками старали ся приєднувати якъ найвѣльше членѣвъ, особливо молодежи, а се удасть ся тогдѣ, коли щиро займуть ся читальнями, будуть урядждувати вѣдчиты поучаючѣ та вечерки. Дальше звернувъ ся и до властій, щобы не тѣлько не боронювали учителямъ брати чинноu участи въ читальняхъ та не зважали на рѣзнѣ доносы

на вновъ Есмархомъ наука о пѣдвязуваню жилъ при тамованю крови и при ампутаціяхъ. Передъ сорокъ лѣтами луже богато людей умирало на утрату крови; нинѣ се не лучає ся. Далѣ пѣдвязанемъ жилъ можна довести до вытятя болява безъ однои каплѣ крови, а то тымъ лѣпше, що кровь не загоює раны, отже можна доглянути всѣ хорѣ мѣсця и ихъ раднкально выкоренити.

Нинѣшна хірургія не стремить до того, щобы чоловѣкови части тѣла вѣднимати; ей першимъ завданемъ є: хоть бы якъ недужѣ члены тѣла и на дальше задержати, бо до того веде и асептична метода и наркоза.

Наркоза власне причиняє ся до того, що чоловѣкъ може пѣддати ся операціямъ, котрѣ заховують ему житє и здоровлє. Давнѣйше въ салякъ операційныхъ бувъ крикъ и стоны недужихъ, нинѣ тамъ тихо. При найменшѣй чи при найвѣльшѣй операціи наркотизує ся хорого. Пѣдчасъ цѣлои операціи спить вѣнъ спокѣйно и не чує нѣчого, хоть-бы операція вѣдбувала ся и у внутренностяхъ.

Але и се ще не остаточный поступъ. Нинѣ стремить хірургія до того, щобы ощадити недужому наркозы, що неразъ бувае сполучена зъ рѣзными непріятностями, а довести до мѣсцевои анестезіи [знечувствленя] тѣла черезъ ужите етеру, кокаины и ортоформу.

При такѣмъ розвою хірургіи операція вже не такъ дуже страшна. Лѣкарь операторъ, званый часто несвѣдомыми людьми „рѣзуномъ", стає нинѣ добродѣемъ людскости, що тысячѣ душъ ратуе для житя, а сама хірургія найгарнѣйше розвитою галузію медицины.

непокликаныхъ особъ, а радше обѣжникомъ ще заохотили учителѣвъ до того, а тогдѣ доперва учителѣ выроблять собѣ вплывъ и зможуть хосенно дѣлати въ напрямѣ уморальненя молодежи. Бо доки тревати-ме система вѣчного переношеня учителѣвъ за що-небудь, дети не може бути й бесѣды, щобы учитель мѣгъ выробити собѣ въ громадѣ вплывъ. Бо жь треба довшій часъ бути на мѣсци, щобы можна выробити вплывъ и тымъ чиномъ причинити ся въ хосномъ до уморальненя молодежи.

На тѣй конференціи послѣдный разъ проводивъ п. Витошиньскій, бо вже є именованый новый инспекторъ п. Поповичъ. Тутъ мусимо высказати загальный жаль за нагоды вѣдходу п. Витошиньского зъ перемышлянського округа, бо по чотирольтнѣмъ побутѣ у насъ п. Витошиньскій своимъ тактовнымъ та безстороннымъ поступованемъ зъединавъ собѣ всѣхъ, бо по урядовѣй чинности уважавъ всѣхъ за своихъ товаришѣвъ. Тому тутешній учителѣ задумали торжественно попращати его въ свѣй часъ и тымъ дати доказъ своей вдячности.

Переглядъ політичный.

Невычерпане въ неконституційныхъ помыслахъ правительство, може урадити народамъ Австріи нову, дуже оригінальну несподѣванку. Neues Wiener Journal доносить въ формѣ поголоски, що въ правительственныхъ кругахъ займаютъ ся поважно справою выбору делегацій и думаютъ, що законъ не приписуе выразно, що тѣ выборы мусять вѣдбути ся въ повнѣй палатѣ послѣвъ. Именно на случай, коли бы переведене выборѣвъ въ повнѣй палатѣ було неможливе, то въ огляду на се, що тѣ выборы и такъ мають вѣдбувати ся пѣсля краѣвъ, законъ позволяе скликати послѣвъ поодинокихъ краѣвъ зъ окрема до одной зъ сали парляменту и въ той способъ выбрати членѣвъ делегацій.

Ческа льокальна праса сильно невдоволена въ політики молодоческихъ послѣвъ. Найбѣльша часть ческихъ часописей иронізуе собѣ всѣ справоздання, якѣ появляють ся въ Narodni-хъ List-ахъ о політичнѣй ситуаціи и закидають молодо-Чехамъ, що они вже цѣлкомъ ходять слѣдами старо-Чехѣвъ. Одинъ провінціональный журналъ пише: „Правительство нарочно удержуе ту непевность, що тревае вже бѣльше якъ цѣлый рѣкъ. Ческе питанѣ розвязують нинѣ у Вѣдни безъ Чехѣвъ. Перегоморюють о насъ, безъ насъ. Поляки и католицка людова партія хочуть намъ октроювати языковый законъ, не пытаючи о гадку ческій народъ. Ческій послы здали себе и ческій народъ на ласку и не ласку, и не посѣдають навѣть на стѣлько моральнои силы, щобы опертн ся сему, чого домагае ся вѣденьске правительство.

Міністерство внутрѣшныхъ справъ вѣдъ довшого вже часу робило доходжена и збирало статистичнѣ даты вѣдносячѣ ся до положеня приватныхъ урядникѣвъ, абы на пѣдставѣ тыхъ датъ выпрацювати законъ о обезпеченю приватныхъ урядникѣвъ на старѣсть и вѣдъ нещасливыхъ пригодъ. Всѣ тѣ вступнѣ доходженя вже закѣнчено и зредагованo дотычный проекъ закона. Пѣсля правительственного проекту въ кождѣмъ краю Долитавщины буде заведена для тыхъ обезпечень окрема институція. Въ бѣльшихъ, и густѣйше заселеныхъ краяхъ, будуть заведенѣ дѣе, або й бѣльше такихъ институцій. Субвенція правительства буде тутъ выключена.

— —

Дотеперѣшне слѣдство въ Бѣлградѣ мало выказати, що нитки заговора дѣйстно вели до Женевы, де вѣдъ довшого часу пробуваe претендентъ до сербского престола Петро Караджорджевичъ. Якъ оповѣдають, въ день атентату князь Петро мавъ ждати на результатъ въ однѣй мѣсцевости на угорскѣмъ березѣ Дунаю, абы на случай доброи для него вѣсти безпроволочно перейти границю и проклямувати свои права до престола.

Свояка чорногорского князя, воеводу Петровича король Александеръ казавъ выпустити зъ вязницѣ. Его выпущено, але рѣвночасно вѣдставлено до границѣ. Вѣнъ живъ въ Сербіи вѣдъ шести лѣтъ и побиравъ яко політичный емігрантъ рѣчну запомогу въ квотѣ 6000 франкѣвъ. Вѣнъ все вѣдгрававъ двозначну ролю и вже въ 1894 роцѣ дали ему дискретно зрозумѣти, абы выѣхавъ ся въ Сербіи. Тогды вѣнъ осѣвъ бувъ въ полудневѣй Угорщинѣ, але коли въ Сербіи прийшло до кермы радикальне правительство, вѣнъ вернувъ и знова признано ему запомогу. Петровичъ загадуе осѣсти у Вѣдни. Инши говорять, що выѣде до Россіи. Процесъ передъ наглымъ судомъ мае зачати ся вже дня 20 ого с. м. Для дневникѣвъ заведено въ Бѣлградѣ превенційну цензуру. Король Александеръ выѣде въ першихъ дняхъ серпня до Карльсбаду. Въ часѣ его не присутности буде вычонувати регенцію рада міністрѣвъ.

— —

Новый процесъ Дрейфуса въ Ренне мае розпочати ся мѣжь 1 а 6 имъ серпня. Процесъ потреваe здаеть ся дуже коротко, бо въ Парижи уходить за певну рѣчь, що новый военный трибуналъ займе ся выключно справою застереженою эму касаційнымъ трибуналомъ, именно справою, чи Дрейфусъ выдавъ документы вычисленій въ бордеро. Міністеръ вѣйны повѣдомивъ кабінетову раду, що президентъ военного суду въ Ренне рѣшивъ переслухати Боренера яко свѣдка лише въ справѣ, яку касаційный трибуналъ передавъ военному судови. Figaro заповѣдае, що зачне оголошувати невыданй ще доси документы о слѣдствѣ въ справѣ Патї ді Клама и Естергазого.

— —

На Кретѣ прийшло онодгы до бійки мѣжь французскими и италійскими вояками, при котрѣй два французскій и два италійскій воякы вѣднесли тяжкій раны. Въ ночи померъ одинъ Французъ и одинъ Італіянець. При другѣй бійцѣ, ранено третого италійского вояка. Интервенція офіцерѣвъ и обохъ генеральныхъ конзулѣвъ привернула спокѣй. Італійске и французске вѣйско сконсигновано въ касарняхъ. Въ похоронѣ помершихъ зъ ранъ воякѣвъ взяли участь конзулѣ и офіцеры обохъ державъ.

— —

Нинѣ мае вѣдбути ся повне засѣданe третои комісіи мировои конференціи, на котрѣмъ прийде пѣдъ нараду принятый вже пѣдкомітетомъ проектъ полюбовныхъ судѣвъ. Вже пѣдкомітетъ пересѣявъ черезъ свое решето всѣ проекты полюбовныхъ судѣвъ такъ основно, що зъ нихъ мало що лишилось. Теперь повторить сесю роботу, але ще основнѣйше повный комітетъ. Се, що перейшло черезъ решето пѣдкомітету, комітетъ пересѣе черезъ ситце такъ густе, що въ результатѣ не лишить ся нѣчого конкретного, хиба одна лишь — невмолима добра воля. Вже теперь заповѣдають, рѣзни поправки, головно дрѣбныхъ державъ, котрѣ потерпають, що на случай якого спору, бѣльшій державы присилували бы ихъ принятн оречене мѣжнародного трибуналу. Тѣ державы добиваютъ ся змѣны IX. артикулу, щобы на всякій случай запевнити собѣ свободу акціи. Репрезентаты инпихъ державъ мають знова предложити змѣны инпихъ артикулѣвъ.

Справы церковнѣ.

— —

Зъ львѣвскои руской семинаріи духовной одержуемо отсе письмо:

Звычайный щорѣчный зѣѣздъ ческо славяньскихъ богословѣвъ въ Велеградѣ на Моравѣ, славнѣмъ вѣдпустовѣмъ мѣстѣ славяньскѣмъ, де то мае знаходитись грѣбъ св. Методія, вѣдбуде ся сего року зъ початкомъ серпня и буде тревати три днѣ — вѣдъ 1 до 3 серпня.

Зѣѣздъ розпѣчне ся [якъ читаемо въ програмѣ] 1-ого серпня о годинѣ 5½ пополудни спѣльнымъ походомъ до велеградскои святынѣ. На другій день о 8 годинѣ рано вызначена академія зѣ спѣвами въ перестанкахъ. Въ академіи, кромѣ питомцѣвъ возьмуть чинну участь такожъ вызначнѣйшій священики ческій, а именно: звѣстный поетъ Д. Лютіновъ буде говорити про потребу згоды, о. Валюшекъ [котрый передъ кѣлькома лѣтами прѣзднивъ до Галичины] про соціяльну дѣяльность молодого священика, а о. Ив. Выходіль про культурне значѣне св. Кирила и Методія. Зъ ческихъ богословѣвъ будуть промовляти: Фр. Штрайтъ, богословъ зъ Берна, про релігію образованого человѣка, а Ив. Враштіль, богословъ зъ Оломуца, на тематъ: що мае бути основою людского морального вчинку? — Дня 3 серпня вѣдъѣздъ зъ Велеграду.

Выимково сего року — для пѣддержаня и скрѣпленя славяньскихъ зносинъ, вѣдновленыхъ 1898 року заходомъ львѣвского руского семинарского літературно-научного товариства зъ ческими богословами, а свѣжо навязаныхъ зъ богословами хорватскими и словѣньскими, поѣде на той зъѣздъ кѣлькохъ рускихъ питомцѣвъ-богословѣвъ зѣ Львова. При сѣй нагодѣ запрошуе ся и нашихъ священикѣвъ, прихильныхъ симъ славяньсѣнимъ зносинамъ, загостити до Велеграду, тымъ бѣльше, що до сего заохочуе не лише сама цѣль зъѣзду, але и невелікій кошты дороги, котрѣ зѣ Львова до Велеграду и назадъ не будуть бѣльшѣ, якъ 15 зр., а въ Велеградѣ кождый участникъ зъѣзду мае мешканe и харчъ даромъ. Зъ семинаріи выѣзджаемо дня 31 н. ст. липня вечеромъ.

НОВИНКИ.

— Русины! Памятайте на Руску Бурсу въ Новѣмъ-Санчи и довжнѣ акціи Товариства скоро розбирайте!

— Зъ Народнои Рады у Львовѣ. По причинѣ выѣзду зѣ Львова на лѣтнѣй ферій скарбника товариства о. Ал. Стефановича и головы Юл. Романчука просять ся всякій письма и грошѣ посылати на руки члена выдѣлу о. Ал. Темницкого [рынокъ 10, домъ Просвѣты, I. поверхъ], котрого можна также и особисто застати звычайно межи 11½ а 12½ годиною въ полудне.

На *народный фонд* зложили дальше: Ал. Борковскій 1 зр., Юл. Романчукъ 2 зр. 28 кр., о. Ал. Темницкій 88 кр., Ив. Бачинській 1 зр, Ил. Кокорудзъ 1 зр. 56 кр., П. Огоновскій 1 зр. 70 кр., Ил. Огоновскій 1 зр. 48 кр., д-ръ М. Пачовскій 1 зр. 30 кр., С. Громницкій 2 зр. 4 кр., Яр. Ильницкій 1 зр., М. Копровскій 3 зр. 50 кр., В. Потелицкій 2 зр. 50 кр. всѣ зѣ Львова; о. Евг. Омелянській въ Пристани 1 зр., Ил. Ткачунякъ зѣ Станиславова 3 зр., о. В. Микицей 1 зр., Иванъ К. зъ Б 8 зр., Л. Филипъ Ив. зъ П. 1 зр. 50 кр., Гр. Гр. Ц. зъ П. 1 зр., Король Юзикъ зъ Г. 2 зр. 25 кр., Д. Герасимовичъ въ Янова 3 зр., о. Т. Богачевскій зъ Лецѣвки 5 зр., о. Ст. Онишкевичъ зъ Хшанича 4 зр., Гр. Семенякъ зъ Черновець 4 зр.; о. Ом. Кормошъ, С. Зарицкій, К. Глѣбовицкій, о. Ом. Менцинській, Р. Гамчикевичъ — всѣ зъ Перемышля по 1 зр.

(Дальше буде.)

— Зъ Товмача пишуть намъ: Заходомъ товмацкои філіи „Просвѣты“ вѣдбудесь д. 24 н. ст. липня [въ понедѣлокъ] о 3 год. попол. *въ Горигляднхъ економічне вѣче* зъ слѣдующими рефератами: 1) Про економічнѣй задачѣ читалень „Просвѣты“. 2) Про асекурацію худобы. 3) Про торговлю худобою и безрогами. 4) Про хлѣборобскій спѣлки на Украинѣ „артѣлѣ]. На вѣче запрашаемо такъ честне селянство якъ и Р. Т. интелігенцію. — *Выдѣлъ.*

— Краєвый инспекторъ школьный д-ръ Северинъ Днѣстрянській при нагодѣ переходу на власну просьбу въ станъ спочинку дѣставъ титулъ радника двору зъ увѣльненемъ вѣдъ таксы.

— Вѣдъ комітету вѣча академиковъ. Почуваемо ся до обовязку згадати, що мѣжь привѣтными письмами и телеграмами насѣпли такій письма вѣдъ пп. професорѣвъ д ра Ивана Горбачевского и д-ра Ивана Пулюя, обохъ зъ Праги, и вѣдъ правителя Русинѣвъ Франтішка Ржегоржа.

Заходомъ вѣчевого комітету выйде ще сего мѣсяца „Памяткова книжка“, що буде трактувати про се вѣча. Въ тѣй книжцѣ, крѣмъ передного слова, буде поданый розвѣй тои справы вѣдъ початку, головный рефератъ зъ резолюціями, промовы поодинокихъ бесѣдниковъ, меморіялъ, привѣтни письма та вѣдозва до украиньско-руского суспѣльности. Цѣна книжки 50 кр. Дохѣдъ призначеный на фондъ украиньско-руского університету *людового*. Замовленя на сю книжку приймае уже теперь въ Товариствѣ „Академічна Громада“ тов. Михайло Крушельницкій студ. філ. — *Комітетъ.*

— Концертъ на дохѣдъ Руской Бурсы въ Тернополи, що вѣдбувъ ся 13 липня с. р., удавъ ся — можна сказати — дуже добре. Доходу brutto було 141 зр. 75 кр., зъ чого по вѣдтягненю выдатковъ въ квотѣ 75 зр. 60 кр. зостало netto 66 зр. 15 кр. Наддатки зложили Р. Т. д-ръ В. Лучаковскій 3 зр. и д-ръ А. Свистунъ 1 зр. Чистый дохѣдъ передано Выдѣлови Бурсы. — Комітетъ дякуе всѣмъ Вп. Панамъ, що зволили взяти участь въ концертѣ, а передовсѣмъ Вп. о. Евг. Купчиньскому, котрый въ першѣй мѣрѣ своимъ звѣстнымъ артызмомъ причинивъ ся до хорошого успѣху концерту. Заразомъ дякуе комітетъ Вп. Публицѣ, именно околичнѣй, що зволила численно явити ся и черезъ те запомогла убогу тернопільску руску молодѣжь. — Тернополь дня 14 липня 1899. За комітетъ: *И. Мыдловскій, Ив. Копачъ.*

— Конференція частикова учителѣвъ львѣвского замѣского округа вѣдбула ся въ днихъ 7 и 8 липня въ школѣ на Замарстиновѣ. Зъ елаборатѣвъ бувъ одинъ вѣдчитаный по руски а одинъ въ части по руски а въ части по полски. Була также практична лекція зъ языка рускаго. Въ дискусіи крѣмъ кѣлькохъ Поляковъ забирали голосъ самѣ Русины и зъ вынимкомъ одного-единого слабодуха, — мабуть кандидата на инспекторатъ — промовляли по руски. Кобы такъ пп. учителѣ-Русины у всѣхъ оругахъ! Зъ Поляковъ не промовлявъ по руски нѣ одинъ. — Хотяй якъ що-до тематѣвъ, такъ и що до бесѣды на конференціяхъ окружныхъ повинна бути якись норма, Русины учителѣ львѣвско-замѣского округа радѣ въ того, що окружный инспекторъ п. Говорка поступае собѣ въ сѣй справѣ дуже тактовно и безсторонно.

— Товаришамъ матуристамъ, що бажали бы по вакаціяхъ записати ся на політехніку, якихъ информацій удѣлять члены товариства слухачѣвъ політехники „Основа“, а то: Павло Дурбакъ студентъ инжінеріи у Войняловѣ, Павло Волосенко студентъ механіки въ Тысменици и Ярославъ Вѣнцковскій студентъ инжінеріи у Львовѣ ул. Францішканьска ч 5.

— Класифікація въ дѣвочѣй школѣ СС. Василіянокъ въ Яворовѣ. Попись вѣдбувъ ся дня 13. с. м. въ присутности Вир. о. пралата Войтовича, гр. Щентицкого, пп. инспектора Фрайденберга и директора Дикова Вп. родичѣвъ и численныхъ гостій зъ мѣста и окрестности. По писѣ, въ складѣ котрого входили продукціи на фортепіянѣ, скрипцѣ и цитрѣ, співъ и деклямація, вѣдчитано поступы учениць якъ слѣдуе:

Класа III.: Поступъ дуже добрый дѣстали: Марія Мерена, Елена Куновска, Ев сніа Кравичъ, Володимира Решетиловичъ; поступъ добрый: Наталія Полошиновичъ, Ольга Дрогомирецка, Климентина Сѣнкевичъ, Ольга Розлуцка и Ярослава Розлуцка.

Класа IV.: Поступъ дуже добрый: Софія Клѣшъ, Марія Куновска, Марія Левицка, Стефанія Левицка, Олімпія Метелля, Антонія Очабрукъ, Меланія Сембратовичъ, Юлія Тимкевичъ, Ольга Зелена; поступъ добрый: Стефанія Голота, Леонтина Дубляниця, Марія Матюкъ, Наталія Гумовска, Зенобія Полиньска.

Класа V.: Поступъ дуже добрый: Евфрозина Мерена, Ольга Шайдицка, Зенобія Свенцицка, Стефанія Созаньска, Милослава Яцѣвъ и Софія Яцѣвъ; поступъ добрый: Меланія Дрогомирецка, Софія Кручковска Сидонія Весоловска, Софія Вишневска, Марія Кульчицка, Стефанія Шлемкевичъ, Софія Шлемкевичъ, Елена Назаревичъ.

Класа VI. Поступъ дуже добрый: Теодосія Конистиньска, Софія Чайковска, Зенобія Сембратовичъ, Теодосія Тимкевичъ, Ольга Балицка, Иванна Шеховичъ, Ирина Шашкевичъ, Ольга Лебедовичъ, Софія Стечиньска, Софія Дикѣвъ, Юлія Доложаньска, Генля Костревска; поступъ добрый: Марія Лянгевичъ, Марія Чума.

Класа VII.: Поступъ дуже добрый: Елена Барановска, Ярослава Высочаньска, Софія Нестайко, Каміля Гординьска, Софія Тучапска, Стефанія Паславска; поступъ добрый: Иванна Махникъ, Станислава Котъ, Емілія Куманецка, Марія Загаєвичъ.

Класа VIII.: Поступъ дуже добрый: Ольга Гординьска, Зенобія Лѣсковацка, Ольга Решетиловичъ, Меланія Тимкевичъ; поступъ добрый: Ольга Давидовичъ, Елена Тимкевичъ.

Всечестнымъ Родичамъ подаемо до вѣдомости, що слѣдующій школьный рѣкъ розпочинаесь 1-ого вересня. — *Зарядъ монастиря.*

— Найвысшу санкцію дѣставъ ухваленый соймомъ галицкимъ проектъ закона въ справѣ змѣны вѣдносинъ правныхъ учительства въ школахъ народныхъ.

— Зъ цѣсарского двору. N. fr. Presse доноситъ, що архикняжна Елисавета, дочка пок. престоло-наслѣдника Рудольфа, мае въ недалекѣй будучности заручитись зъ княземъ Робертомъ віртемберґскимъ, внукомъ пок. архикнязя Альбрехта. Елисавета числить 16 лѣтъ житя, а сподѣваный ей нареченый 26 лѣтъ.

— Зъ воякого свѣта. Вѣденьска „Arbeiter Ztg. [ч. 187] доноситъ вѣ Львова о знущаню надъ жовнѣрами 24 полку пѣхоты, котрый стоитъ у Львовѣ, а рекрутуе ся зъ округа коломыйского. „Воякы сего полку — пише Arb. Ztg. — переважно руской народности, а що декотрѣ офіцеры думають, що Русины и Румуны найменше просвѣчени въ Австріи, тому и карность въ полкахъ рускихъ и румуньскихъ мусить бути острѣйша, якъ въ иншихъ. Однакъ те, що дѣе ся въ 24 полку у Львовѣ, мусить обурювати навѣть найбѣльшого приклонника вѣйскового „выхованя народу“. Въ першѣй мѣрѣ одвѣчальный за се капітанъ першои компаніи Краммеръ фонъ Маршавъ. Капітанъ сей поступае зъ пѣдчинеными безпримѣрно строго. Що самъ ужинае обиджаючихъ высказовъ, було бы ще найменше, але нечуване е то, що вѣнъ спокѣйно придивляесь, якъ деякій „шаржѣ“ нелюдско обходять ся зъ простыми воякы, ба ще й дае розпорядженя, котрѣ становлять надужите урядовои власти, бо противлять ся духови и постановамъ службового регуляміну. Такъ пр. въ червни сей капітанъ засудивъ двохъ резервістовъ, що вѣдбували вправы, а именно вѣтцѣвъ родинъ Овадюка и Федорчука на цѣлогодинне привязане до стовпа [„Anbinden“] за се тѣлько, що при дефіляді не обняли долонею кольбы и не звернули вѣдповѣдно головы. Знеславляюча кара „Anbinden“ призначена тѣлько на непоправныхъ воякѣвъ, що допускають ся чогось нечестного, а не може бути наложена за похибку при екзерцирѣ, якою провинили ся тѣ два резервісты. — Декотрѣ „шаржѣ“ бють въ лице воякѣвъ, до чого такожъ причинивсь поручникъ Адамічка, мучать надмѣрно на вправахъ, ба навѣть вѣдбираe ся имъ хвилѣ вѣдпочинку, и въ тѣмъ часѣ мучать ся ихъ командеркою: „nieder“ и „auf“. А чого вже допускають ся пѣдофіцеры! Жовнѣры смертельно умучени по вправахъ вернувши до касарнѣ мусять ще въ „цимрахъ“ трицять разъ „abtreten“ и „antreten“ або выконувати вправы карабіномъ. Найбѣльше деспотичными е цугсфірерь Гаврильчукъ, капраль Федорчукъ и фрайтеръ Ляйстнеръ. Коли сесй достойники на знакъ руки не дѣстануть воды, мыла и т. п., тогдѣ всѣ ихъ „невѣльники“ мусять сейчасъ „antreten“ и чверть годины „выконувати вправы тѣлесній“. — Ждемо, що на сесю статью скажуть вѣйсковѣ власти.

— Отруя въ — конваліяхъ. Дослѣджено, що пень и цвѣтъ конвалій мѣстить въ собѣ сильну отрую. Не попинно ся прикладати сего цвѣту до устъ, бо найменша на нихъ ранка заразъ напухае и спровадзуе прикрый бѣль. Дрѣбъ, а особливо молодѣ курята по зъѣдженю звялыхъ конвалій гинуть. Для воробцѣвъ часъ цвитучихъ конвалій е порою смерти, бо кождый воробець вѣдъ дзьобаня звялыхъ цвѣтовъ конвалій погибае.

— Голодъ и нужда грозить захѣдній Галичинѣ, де почени знищили майже до тла богато надѣе хлѣборобовъ. Въ декотрыхъ селахъ повѣтовъ горлицкого, березѣвского и иншихъ выливы зробили зъ землею филюючій збѣжа, котрѣ теперь навѣть на пашу не дадуть ся ужити. Голодъ, лихва и епідемічній недуги вже теперь якъ чорна мара зависли надъ нещастнымъ населенемъ.

— Дрѣбни вѣсти. До Галичины прибувъ на тринедѣльный побутъ міністеръ-„родакъ“ Ад. Сидзейовичъ. — Охрестность Красного и Закомарья навѣстиса вчера сильна злива зъ градомъ и наробила много шкоды. — Въ околицяхъ Кракова розпочали ся вже жнива. — Въ Заббйкахъ коло Тернополя повѣсила ся селянка Олена Гальонка; причина невѣдома.

Вѣсти зъ Ев. Перемыской.

Въ пропозицію на Буцовъ дек. перемыско-сагородского приняті оо: Левъ Джулинський, Іос. Латинський, Вас. Цюкъ, Корн Грушкевичъ, Волод. Рыпівець, Волод. Насальський, Леонт. Желехівський, Дан. Лепкій, Ил. Маковей, Гр. Клашь, І. Сорокевичъ, Ант. Слоньскій, Ром. Чайковскій, Орестъ Пашнъ, Петро Лучечко, Брон. Гоцкій, Іос. Преторіусъ, І. Ольшаньскій, Мих. Плюшкъ и Мих. Товариницкій; — на Высоцко дек. ярославского: Ил. Маковей, Ив. Станчакъ, Ром. Крушиньскій и Ром. Залитачь; — на Войткову дек. добромильского: Ал. Сѣлецкій, Арт. Мельникъ, Ром. Кордасевичъ, І. Костекъ, Петро Перчиньскій, Іос. Шандровскій, Ант. Крвницкій, Волод. Гойдишь; — на Дроздовичѣ дек. нижанковского: Волод. Насальскій, Вас. Сологубъ, Ант. Яцѣвъ, Ил. Маковей, Юл. Кульматицкій. Ант. Хилякъ, І. Костекъ, Ив Полянський, Теол. Крушиньскій, Ив. Ольшаньскій; на Плавбѣ дек. любачівского; Ил Маковей, Илар. Паньковскій, Ив. Гумецкій и Ем. Федевичъ; — на Завишень дек. белзского; Андр. Чарнецкій, Андр. Леоптовичъ, Волод. Насальскій, Левъ Волянський, Ил. Маковей, Волод. Ясеницкій, Дам. Гура, Вас. Лявренкій, Іос. Винницкій, Атан. Бованко, Евг. Хоминьскій, Вас. Фартухъ, Гр. Грицикъ, Ант. Фолисъ, Ив. Ольшаньскій, Лонгинъ Тустановскій, Ром. Залитачь и Конст. Миколаевичъ; — на Пѣски дек. горожаньского: Щаст. Растаецкій, Ром Чайковскій, Ив. Филиповичъ, Сим. Борисъ, Юл. Негребецкій, Іос. Винницкій, Вас. Лявренкій, Мих. Плюшкъ, Мих. Ильницкій, Ил. Хиляк. — Увольнено вѣдъ испыту конкурсового достали оо.: Вас. Мокрицкій въ Терки и Ст. Добриньскій въ Нановов. — Завѣдательство въ Гошпахъ дбставъ о. Ант. Жолковскій. — Другимъ мѣстодеканомъ балигородскимъ именованый о. Кипр. Ясеницкій парохъ въ Балигородѣ. — Сотрудникомъ управляючимъ у Вольховцяхъ дек. ольховецкого именованый о. Ачт. Крвницкій. — Вѣдпустку для поратования здоровья дбстали оо: Ив. Кобрицъ, на 6 тыжднѣвъ, Корн. Конистиньскій на 8 и Іос. Кишаковичъ на 6 тыжднѣвъ. — Презенту на Меденичѣ дек. дрогобицкого дбставъ о. Теоф. Хоминьскій.

Наукa, штука и література.

— Вѣденьского тыжденника „Die Zeit“ появивъ ся 250-ый зошитъ зъ такимъ змѣстомъ: Wiener Wahlreformkampf. Von K. — Präsidenten, Ministerien und die Dreyfus Affaire. — Von Pollex. — Die Massenaussperrung in Dänemark. Von Fernando Linderberg. — Masaryks Kritik des Marxismus. Von Eduard Bernstein. — Piero dei Franceschi. Von Hugo Haberfeld. — Aus dá Hoamát. Von Dr. Hans Zötl. — Rudolf Rittner. Von Georg Hirschfeld. — Die Woche. — Bücher. — Revue der Revuen. — Remini. Von Mons Lie.

Передплату на сей тыжденникъ чвертьрѣчно 3 зр. приймають почта, всѣ книгарнѣ и адміністрація: Wien, IX/3, Günthergasse I. Числа на показъ даромъ и оплатно.

Друки на метрики шкільні виказ А) і Б)

виготовлені на дуже добрім папери продають ся в товаристві „ПРОСЬВІТА“ у Львові, ринок ч. 10.

Ціна друків: лібра аркушів вкладкових 40 кр., аркуш на заголовок 4 кр. Замовлена виконують ся відворотною почтою. Лише скоро з замовленями поспішайте!

Телеґрамы „Дѣла“.

Вѣдень 17 липня. Передъ домомъ, въ котрѣмъ чеський „Сокѣлъ“ обходивъ роковины свого заснованя, Нѣмцѣ урадили демонстрацію, що протягнула ся до 3-ои годины рано. Поліція розганяла демонстрантовъ и при тій нагодѣ арештувала 44 особъ.

Будапештъ 17 липня. Соціялістичній робітники урадили вчера демонстрацію за загальнымъ голосованемъ. Демонстрація вѣдбули ся спокійно.

Атены 17 липня. Губернаторъ Креты, кн. Юрій мае пустити ся въ велику подорожь по Европѣ. Зачне вѣдъ Петербурга.

Мадридъ 17 липня. Переговоры правительства зъ опозиціею розбили ся. Опозиційній партія заповѣли обструкцію.

Франкфуртъ 17 липня. Зъ Гонолюлю доносять, що американьскій войки вдерли зъ одного дому нѣмецку хоругвь, подерли ю а властителя дому покалѣчили. На скаргу нѣмецкого консула виновниковъ позасуджувано на грошеві кари до высоты 100 долярбвъ.

КОНКУРС.

Товариство „Шкільна Поміч в Коломиї“ приймe з початком слідуючого шкільного року учеників рускої гімназиї (кляс приготовничої і I—VII-ої) до Бурси. Своїм питомцям дае Бурса цілe удержанє, домовий надзір і прові, а також меньшу поміч в науці. Приняті можуть бути лиш сини членів Товариства теперішних або тих, що вступлять ся в членів за оплатою 1·20 зр. річно. — Найвисша місячна оплата в Бурсі виносить 17 зр., а найнижша 8 зр. платних з гори. Крім того оплачує кождий з питомців 2 зр. річно на інвентар, а 50 кр. місячно за прание біля Питомці мусять при принятю виказати ся, що мають три рази зміняти біле на постіль, 6 пар біля, 6 ручників, 6 хусточок до носа і 2 пари обуви. — Зголошувати ся треба до Товариства „Шкільна Поміч в Коломиї“ на руки голови товариства до 15 липня, евентуально до 25 серпня с. р. На відповідь треба залучити до просьбы марку. — Сі, що схотять убігати ся о принятє за низшою оплатою, мають предложити: а) свідоцтво убожества; б) декларацію, скільки зобовязують ся платити місячно.

[Инші рускі часописи просять ся о ласкаве повторене сего конкурсу.] (2 2)

Від Виділу Товариства „Шкільна Поміч“.

Коломия дня 27 червня 1899.

С. Недільский голова. *Гр. Палийайко* секретар.

Надѣслане.

Лѣчниця д-ра Тарнавского въ Косо ѣ

за Коломиею отворена на 30 особъ. Средства: Лѣчнича водою, дієта примѣнена на способъ д-ра Лямана и инший фізіятричній. 8—20

Адвокатъ краєвый
Д-ръ Емиль Фрідъ

отворивъ канцелярію адвокатску въ КОЗОВѢЙ.

2о8 4—8

ПЕРЕКАЗЫ

на Варшаву, Берлинъ, Парижъ, Лондонъ

выдае

СОКАЛЬ и ЛІЛІЕНЪ

банковый Домъ и контора вымѣны у Львовѣ.

Порученя зъ провінціи выконують ся вѣдворотною почтою. 7 (I.)

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

Оптикъ и Механікъ у Львовѣ, площа Галицка ч. 1., противъ Банку Гіпотечного на кнайтеляхъ площи Галицкой

поручае въ великомъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ: окуляры, пінсры, лорнеты, бінокля, дедесовщи, барометры, термометры, рѣчній ареометры, спірометры, лупы, компасы, райсцайги, таксы мѣрничій, піоны, дібеті, планиметры и т. д.

Уряджене дневників електричных.

Всякѣ направки подлагоджують ся вмѣ найскорше и найдешевше 5417

Курсъ Львовскій

въ дня 17 м. ст. липня 1899.

Акціи за штуку безъ купона.	Плат.	Жад.
Зелѣз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. к.	210 50	212 —
Зелѣз. Львов.-Черновц.-Ясси по 200 зр.	285 50	288 50
Банку гипот. галиц. по 200 зр. а. в.	378 —	380 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	— —	— —
Банку для торговлѣ и промыслу 200 зр.	200 —	201 —
Листы заставнѣ по 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а.в. выльос. зъ 10½ прем.	110 30	111 —
Банку гипот. гал. 4½% а. в. льос. 50 л.	100 —	100 70
„ „ „ 4% 60 л. по 200 кор.	98 50	97 20
„ краевого 4½% а. в. льос. въ 51	100 60	101 30
„ „ 4% а. в. льос. въ 57 л.	98 —	98 70
Товарыства кредит. 4% (I емісія)	97 50	98 20
„ „ 4% льос. въ 41½ л.	97 50	98 2
„ „ 4% льос. въ 56 л.	95 70	96 40
Облиги по 100 зр.		
Галиц. фонду пропінаційного 4% в. а.	98 10	98 80
Буков. фонду пропінаційного 5% в. а.	102 25	— —
Комунальній Банку краев. 5% (II. ем.)	102 —	— —
„ „ „ 4½% (III. ем.)	100 50	101 20
Позички краевои зъ 1873 по 6% а. в.	104 —	— —
Позичка краевои въ 1893 по 4% а. в.	96 70	97 40
Позичка м. Львова 4% по 200 коронъ	94 —	94 70
Льосы:		
Мѣста Кракова	26 75	28 —
Мѣста Станиславова	55 —	— —
Монеты:		
Дукатъ цѣсарскій	5 66	5 76
Наполеондоръ	9 52	9 62
Півъимперіялъ	— —	— —
Рубель срѣбный	1 22	1 27
Рубель паперовый	1 27	1 27½
100 марокъ нѣмецкихъ	58 70	59 10

„Артист.-літературних Новин“

вийшли:

Книжка I. „МОІ ЛИСТИ“ поезиї Д-ра В. Щурата.

„ II. „НОВЕЛІ ЕДҐАРА ПО“ переклад з англійского Ів. Петрушевича.

Ціна книжки 1 корона, гарно оправної 2 корони. Замовлятн можна у видавця М. ЗАЯЧКІВСКОГО, Львів ул. Вел.ньска ч. 1.

Машины до шитя
Зінґера

ручній вѣдъ 21 до 50, ножні вѣдъ 21 до 65 зр. Найбільшій с кладъ въ краю; рѣчна продажь 750 машинъ; 200 машинъ в все на складѣ до выбору. — Просимъ жадати цѣникбвъ. — ЮСИФЪ ИСАКИЦКІЙ Академічна ч. 26 Львбвъ, 107

Пошукую до заряду дому честнои, интеліґентнои Русинки

найрадше вдовицѣ або сироты по священику. — Близшу вѣдомбсть удѣлить о. *А. Рыбакъ*, парохъ въ *Утѣховичахъ*, п. *Перемышляны*. 256 4—5

Повозы, вбзки и тарантасы новѣ а також уживаний поручае
М. НАССЪ у Львовѣ

ул. Шпитальна ч. 28 по цѣнахъ конкуренційныхъ, гарантуючи за добрый выробъ. 3—3

!! Найкрасшій і найліпшій дарунок для молодежи !!

НАРОДНИЙ РУСКИЙ
МОЛИТВЕННИК

выдало

ТОВАРИСТВО „ПРОСЬВІТА“

в 1898-ім році

нозиї накладъ, видане шесте

мовою народною, правописею шкільною, формату малого обіймаючого 256 сторін гарного друку.

Сей молитвенник можна дістати в канцелярії Товариства „Просьвіта“ у Львові, ринок ч. 10 і в книгарни Ставропигійскій по таких цінах:

1. Молитвенник оправлений в папір в хребтом полотняним 30 кр.
2. оправлений цілo в полотно з одитинами відтисками і з шабатуркою 40 кр.

Замовлення виконують ся за готівку або за поспіпатою (Nachnahme).

ДРОТЪ кольчастый цинковый до огороженъ по зр. 4 за 100 метровъ вразъ зъ клюбками до утриманя. Сѣтка дротяна лакированна до заслоны вбконъ по 1 зр. за метръ квадратовый

поручае ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ торговля желѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 напротивъ катедры

Лекція на село на часъ фериї гладае ученикъ высшои гімназиї. Поправки зъ математики мають першенство. За добре приготованє в ручить. Адреса: *Стефанъ Баранъ, поч. Врукеничѣ.* 273 3—5

Казки
БРЯНЧАНІНОВА

Переклав з вірменскої на нашу мову

Любомір Селянский

Ціна 15 кр.

Львів, 1899 р. Видало Р. Тов. И дагогічне.

ВЫШИВКИ
всходнои Галичины

здбля колекціи збіранои Товариствомъ „Клюбъ Русинокъ у Львовѣ“ помѣщена накладомъ Антона И. Хойнацкого зъ літографічного заведенія Андрѣя Андрѣйчина по цѣнѣ

3 зр. 30 кр. а. в.

за примѣрникъ складаючій ся въ 20 таблицъ въ 4° королевского формату въ хорошо выдѣланой теці.

Выданє сихъ „Вышивокъ“ перевышае значно подобного рода выдани, що появились въ Кіевѣ, Одесси и Москвѣ и то не лише вбдъ взглядомъ технічного выкбнчення, але також и вбдъ взглядомъ самого змѣсту, понеже выданє се заключае въ собѣ точну репродукцію численныхъ взорбвъ народныхъ вышивокъ зъ повѣтбвъ Борщѣвъ, Городенка, Калушъ, Надвбрна, Снятинъ, Товмачъ и иншихъ о вѣрнбмъ наслѣдуваню красокъ, уживаныхъ народомъ въ дотычній охрестности

Зъ замовленями належить звертатись до Антона И. Хойнацкого, управителя *Книгарні Ставропигійского Института у Львовѣ, улиця Руска ч. 3.* 255 18—6

Цѣс. корол. уприв.

Рафінерія спіритусу, Фабрика руму, лікербвъ и оцту

Юлія Миколяша Наслѣдникбвъ

Якова Шпрехера и С-ки
у ЛЬВОВѢ

поручае старій горѣвки польскій, розолісы, лікеры, румы правдивій зъ Ямайки, коняки, спіритусъ, „Bonbout“ на малинки, також правдивый оцетъ спіритусовый. 366 80—?

Склады для мѣста: улиця Галицка ч. 1. — и улиця Коперника ч. 9.

БРИТВЫ власного выробу зъ англійскои сталѣ припоручае Иванъ Лаврукъ ножбвникъ у Львовѣ ул. Галицка 6.

МОЛИТВЕННИК ДЛЯ ДІТЕЙ

виданий

коштом руского тов. педаґоґічного

В полотняній оправі з золоченим хрестом 20 кр. В шкіряній окладці 15 кр.

Продає ся в книгарни Наук. тов. ім. Шевченка, Львів ул. Чарнецкого ч. 16.

ВЪ БРУХОВИЧАХЪ

миля вбдъ Львова отворае ся

За еденє водолѣчнице

и пенсіонатъ

Стеф. Нагановского

въ чудовій, хвастій ок. д цн. Найновѣйшія уряджена водолѣчничі, лазенки зъ комфортомъ, купелѣ звычайній, електричній, вежки натрески, парокѣ, електротерапія, гімнастика лѣчнича, масажі, курація дієтична Зъ комфортомъ уряджений покоѣ, ѣдальня, бібліотека, читальня, паркъ. Замѣнита кухня подъ управою Ценчиньского зъ Варшавы. Управитель заве. еня Д ръ Валеріянъ Сербеньскій зъ Львова. — Информаціи удѣлае д-ръ Сербеньскій у Львовѣ, площа Маріїська межи 8—9 рано и 3—4 пополудни, або управа заведенія въ Бруховичах. 257 3—3

Запрошенє до передплаты на дѣло:

ПРИКАРПАТСКА РУСЬ

въ XIX бмъ вѣцѣ

въ біоґрафіяхъ и портретахъ ей дѣятелей

съ увзглядненьомъ замѣчательныхъ людей, которыхъ 1772 р. застав при жизни,

написав на підставі автобіоґрафичных записок и архівально-библіоґрафичных матеріялів

ИВАНЪ Е. ЛЕВИЦКІЙ.

„Прикарпатска Русь“ буде появлятись, почавши бть надолиста 1898 р. правильно кождого другого мѣсяца выпусками по 7 листбвъ печати зъ портретами замѣчательныхъ дѣятелѣвъ. Кождыхъ 10 выпускбвъ буде становити томъ, а всѣхъ томбвъ буде шесть.

Пренумерата на 10 выпускбвъ выносить 10 коронъ; на 5 выпускбвъ 6 коронъ. Выпуски поодинокій не будуть продаванись.

Пренумерату належить присылати виключно на адресу: п. Антонъ Хойнацкій, управитель книгарнѣ Ставропигійского Института у Львовѣ, Руска улиця число 3.

Першій выпускъ вже появився а вторый печатаєсь.

Розкладъ ѣзды поѣздбвъ зелѣзничихъ важный вбдъ 1 мая 1899.

вбдля часу середно-европейского [вбзнѣйшого о 36 мінутъ вбдъ часу львбвского.]

посп.	особ	до Львова	посп.	особ.	зъ Львова
приходить о			вбдходить о		
		День			**День**
	6·10	Зъ Черновець, Ицканъ, Станиславова		6·20	до Лавочного, Пешту, Борыслава
	6·50	„ Бруховичъ вбдъ ⅞ до ¹⁰/₉.		6·15	„ Пбдволочискъ, Одесы, Козовы, г. д.
	7·10	„ Замководы „ „ „		6·30	„ Ицканъ, Букарешту, Радовцѣвъ
	7·40	„ Янова (гол. дворець)		6·30	„ Пбдволочискъ зъ Пбдзамча
	7·55	„ Лавочного „ „	8·30		„ Кракова, Любачева, Орлова, Вѣдня
	7·44	„ Тернополя на Пбдзамче		8·45	„ „ Вѣдня, Хирова, Стружа
	8·05	„ „ „ гол. дворець		9·10	„ Сколього, до Лавочного ⅞ до ¹⁵/₇
	8·15	„ Сокаля, Равы рускои		9·25	„ Янова
	9 —	„ Кракова, Вѣдня, Орлова		9·35	„ Пбдволочискъ зъ гол. дворця
	11·15	„ Ярослава, Любачева		9·45	„ Ицканъ, Сопова, Бергомету
	11·55	„ Ицканъ, Черновц. Станислав.		9·53	„ Пбдволочискъ зъ Пбдзамча
	1·01	„ Янова на гол. дворець		10·10	„ Белзця, Равы, Любачева
1·30		„ Кракова, Вѣдня		12·50	„ Янова ⅞ до ¹⁵/₉ недѣлѣ и свят
	1·40	„ Сколього, Хирова, а зъ Лавочного вбдъ ⅞ до ¹⁵/₉.	1·55		„ Пбдволочискъ зъ гол. дворця
			2·08		„ „ „ Пбдзамча
1·50		„ Ицканъ, Станиславова		2·15	„ Бруховичъ ⅞ до ¹⁰/₉ недѣлѣ и свят.
2·20		„ Пбдволочискъ на Пбдзамче	2·45		„ Ицканъ, Гусятина, Керезмезе
2·35		„ „ „ гол. дворець	2·58		„ Кракова, Вѣдня, Хаббвки
	5·15	„ „ „ Пбдзамче		3·05	„ Стрыя, Сколього лишь ⅞ до ³⁰/₉
	5·40	„ „ „ гол. дворець		3·15	„ Янова, вбдъ ⅞ до ³⁰/₉.
	5·55	„ Сокаля		3·20	„ Зимнои воды ⅞ „ ¹⁰/₉.
				3·25	„ Бруховичъ „ „ „
				5·25	„ Ярослава
		Ночь			**Ночь**
	12·10	Зъ Сколього, Калуша, Борыслава			до Кракова, Вѣдня, Берлина
12·30		„ Черновець, Букарешту	12·50		„ Ицканъ, Констанції, Букарешту
2·16		„ Кракова, Вѣдня, Орлова	2·36		
	3·05	„ Пбдволочискъ на Пбдзамче		4.10	„ Кракова, Хирова, Коросна
	3·30	„ „ „ гол. дворець		5·50	„ Бруховичъ вбдъ ⅞ до ¹⁰/₉
	6·00	„ Кракова, Вѣдня, Самбора, Снятина		6·26	„ Ицканъ, Радовець, Кімполюнгу
	6·10	„ „ „ „ Хирова		6·40	„ Кракова, Вѣдня, Берна, Варшавы
	6·20	„ Ицканъ, Пбдвисокого, Козовы		6·50	а Орлова вбдъ ¹³/₉ до ¹⁵/₉
	7·58	„ Янова вбдъ ½ до ³¹/₅, и вбдъ ¹⁵/₉ до ³⁰/₉ що дня а вбдъ ½ до ¹⁵/₉ недѣлю и свята			„ Янова вбдъ ½ до ¹⁵/₉ въ будній дни
				7·00	„ Лавочного, Мункача, Хирова
	8·15	„ Бруховичъ вбдъ ⅞ до ³⁰/₈, и ¹⁰/₈ до ¹⁰/₉.		7·10	„ Сокаля, Равы рускои
				7.20	„ Тернополя зъ гол. дворця
	8·30	„ Бруховичъ вбдъ ½ до ¹⁵/₉ що день		7·42	„ „ „ Пбдзамча
		„ Кракова, Вѣдня, Любачева		7·47	„ Янова ¹/₁₀ до ³⁰/₄ 1900 включно
	9·21	„ Янова вбдъ ½ до ¹⁵/₉.		8·35	„ „ ½ „ ³¹/₅ и ¹⁵/₉ до ³⁰/₉
	9·55	„ Кракова, Вѣдня, Пешту, Сянока		9·11	„ „ ½ „ ¹⁵/₉ недѣлѣ и свята
	10·10	„ Ицканъ, Козовы, Пбдвисоцкого		10·40	„ Ицканъ, Гусятина, Радовець
	10·08	„ Пбдволочискъ, Брод. Копычинець		10·50	„ Кракова, Вѣдня, Ивонича
	10·25	„ „ на гол. дворець		11·10	„ Пбдволочискъ, Бродбвъ г. дворця
	10·30	„ Лавочного, Хирова, Пешту		11·32	„ „ Грималова Пбдзам.

ЗАМѢТКА: Пора нбчна числить ся вбдъ 6 годины вечеромъ до 5 годины 59 мінутъ рано. — Бюро информаційне ц. к. зелѣзницѣ державнои при ул. Красицкихъ ч. 5.

При закупнѣ товарбвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець и одѣчальний редактор Иванъ Белей. Папѣръ въ фабр. Черлянькомъ. Въ друкарнѣ Института Ставропигійского, пбдъ зарядомъ Іосифа Данилюка

Ч. 148. Львовъ, Второкъ 6 (18 Липня) 1899. Рочникъ XX.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских святъ) о 5-тій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходитъ въ второкъ, и въ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ съ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимаютъ: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне Бюро огологошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килинського 2; — въ Ярославю: Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11.; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитость за инсераты платитъ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатковъ

въ Австрії:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року	12 зр.
у Львовѣ:			
на цѣлый рѣкъ	16 зр.	на пѣвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаютъ ся лише на попереднє застереженя. — Реклямаціи неопечатанй вѣльнй вѣдъ порта.

Поєдиноке число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошенія звыклй принимаютъ ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одного стрѣчки инсератового або ся мѣсце а въ рубрицѣ „Надіслане“ по 25 кр. а. в.

Подяки и иншй донесенія приватнй числятъ ся по 15 кр. вѣдъ отишка.

Переглядъ політичный.

Сего тыждня міністры Тунъ, Кайцль и Діпавлі поѣдутъ до Ишлю, щобы цѣсарева здати справу зъ ситуаціи. По поворотѣ міністрѣвъ мають бути офіціяльно оголошенй цѣсарскй розпорядженя, на пѣдставѣ котрыхъ мае увѣйти въ житє часть угодовыхъ розпоряджень и вѣдносячихъ ся до нихъ вводячихъ розпоряджень. Рѣвночасно наступить оголошеня сакціонованого цѣсаремъ закона о пѣдвышеню платнѣ державнои служѣы.

О намѣренѣй правительствомъ акціи, въ цѣли привернеця упорядкованыхъ державныхъ вѣдносинъ голосить, що истнуе планъ скликаня спѣльнои конференціи правиць и лѣвиць. На тѣй конференціи правительство буде старати ся зробити пробу успокоеня опозиціѣныхъ сторонництвъ. Зъ огляду на се, що правительство не хоче выставити ся на вѣдмову зъ стороны Нѣмцѣвъ, ніціятиву возьме на себе клюбъ католицкои партіи людовои, або коло польске, именно Яворскіа. Правительство вже покинуло планъ выданя на пѣдставѣ §. 14 ого языкового закона для Чехіи и рѣвночасныхъ дефинемъ языковыхъ розпоряджень, бо се не вдоволило бы анѣ Чехѣвъ, анѣ Нѣмцѣвъ. О дальшѣмъ розвою ситуаціи рѣшить становиско, яке займе христіянъско соціяльна партія, въ котрои кругахъ вѣдзываютъ ся досыть численнй голосы за тымъ, щобы Шенереянцямъ и соціяльнымъ демократамъ допомогти до успѣху, хочь негативного.

Дневники займаютъ ся теперь головно справою выбору делегацій и евентуальностію унеможливленя того выбору обструкціею. Hlas naroda доказуе, що навѣть дуже малый гуртокъ обструкціоністѣвъ потрафить выборъ унеможливити и що скликане рады державнои при теперѣшнѣмъ регуляминѣ значить тѣлько, що выкликати въ парламентѣ наново тѣ скандалічнй сцены, якй тамъ вѣдбули ся передъ двома роками. Бѣльшѣсть або най рѣшить ся на переведеня нового регуляміну, або не маѣ що думати о скликаню парляменту. Narodni Listy надѣютъ ся, що Нѣмцѣ зѣ страху, щобы до делегацій не увѣйшли самй члены правиць, не будуть кирнити при тыхъ выборахъ.

На зборахъ ческихъ выборцѣвъ п. Грегръ мавъ довгу промову о ситуаціи. Мѣжь иншимъ сказавъ, що Тунъ приръкъ Чехамъ сповнити 28 ихъ жадань. Коли правительство сповнить тѣ привреченя, Чехи дѣйдуть до бажанои цѣли. Що до угоды зъ Угорщеною, то гр. Тунъ все ще буде потребувати Чехѣвъ и бесѣдникъ не зрадить нѣякои тайны, коли заявить, що коли бувъ зъ послѣдною депутаціею молодоческого выконуючого комітету у Туна, сказавъ ему, що терпеливѣсть ческого народу вже вычерпала ся, а невдоволене росте що разъ бѣльше. Що до угоды зъ Нѣмцями, то она нѣколи не буде зроблена въ некористь Чехѣвъ. Вѣдъ языковыхъ розпоряджень Чехи нѣколи вѣдступлять, а противно, будуть домагати ся, абы тѣ розпоряджена дальше доповнено.

Деруледъ, вѣдъ коли судъ увѣльнивъ его за бунтованя вѣйска до державного атентату нѣчимъ вже не вяже ся и орґанізуе цѣлкомъ явно революцію. Онодни мавъ на одномъ народномъ вѣчу пѣдбурюючу промову, въ котрѣй пристрастно критикувавъ президента міністрѣвъ и міністра вѣйны. „Суть три способы усуненя нинѣшнои конституціи — сказавъ Деруледъ: державный атентатъ, людова революція и ухвала народного збору“. Деруледъ поручивъ другій способъ, т. е. революцію и закѣнчивъ словами: „Правительство загрозило менѣ арештованемъ коли буду дальше агітувати; а я правительству плюю мовою погордою въ лице“. Вѣче ухвалило резолюцію, въ котрѣй сповѣщено уконституованє плебісцітарнои партіи, домагаючои ся безпосередно выбору президента республики народомъ. Деруледъ хотѣвъ по зборахъ урядити уличну демонстрацію, але поліція не допустила до того.

Стара пѣсня.

Давна система галицкои адміністрациі: удержувати при зарядѣ громадъ безхарактерныхъ креатуры, хоть-бы навѣть противзаконно, — тая практика, що такъ буйно розвила ся и розцвила въ ерѣ Баденього, — не щезае за управы гр. Пінінського. Що дѣе ся пѣдъ тымъ взглядомъ у всходнѣй Галичинѣ въ русскихъ громадахъ, то мы вже добре знаемо, — але вже и Полякамъ въ заходнѣй Галичинѣ начинае то само допѣкати, бо ось що пише Kurjer lwowski въ статьѣ „Pielęgnowanie bezrządu“:

„Маемо передъ собою велике число заждалень на поступованє властей адміністраційныхъ зъ выборами радъ громадскихъ и ихъ зверхностей. Одни жалуютъ ся на потвержденя радъ громадскихъ выбраныхъ неформально, въ суперечь всѣмъ приписамъ закона громадского, хочь се подрѣбно доказано въ протестахъ, — другій знову доносить, що рѣкъ а навѣть и довше ждутъ на затвержденє выборѣвъ громадскихъ. Отже стара система роблена великои политыки зѣ шкодою добра адміністрациі громады, що в пѣдставою адміністрациі повѣту и краю, не щезае. Затверджуютъ рады и зверхности громадскій, зложенй зъ одиниць вѣдданыхъ безоглядно старостви, хоть-бы загалъ мешканцѣвъ тому протививъ ся, а знову противно — рады зложенй зъ елементовъ молодшихъ, бѣльше освѣдомленыхъ, даючихъ поруку лѣпшои управы громадскими справами, задержуютъ цѣлыми лѣтами безъ затвержденя, хоть-бы були выбранй значною бѣльшостію интересованыхъ горожанъ. Въ наслѣдокъ того въ народѣ затирае ся инстинктъ правный, майно громадске пропадае, касы громадскій щезаютъ, а все те разомъ веде цѣлый край до ще бѣльшои анархіи и невдоволеня. Все то робить ся для пѣддержаня банкротовъ моральныхъ и матеріяльныхъ при керми политычнѣй, зѣ шкодою найжизненѣйшихъ интересовъ суспѣльности и державы.

Ось кѣлька примѣровъ:

Розумѣе ся — мѣжь усѣми передъ веде повѣтъ березѣвскій. Рада громадска въ самѣмъ мѣстѣ, выбрана передъ пѣвроком, ани вѣдкиненя протестовъ и затвержденя ся складу, не може досѣ уконстатувати ся, а то зъ двохъ причинъ: Передъ доповнюючимъ выборомъ до рады державнои ходило о послухъ для староства при правыборахъ, а теперь ходить о то, що бѣльшѣсть радныхъ не хоче принятя на бурмістра креатуры староства. Заразъ по выборахъ до рады державнои скликано д. 12 с. м. радныхъ до высору зверхности, але що они не хотѣли згодити ся на выборъ п. Федерковича на бурмістра, то прихвостнѣ староства, що е въ меншости, здекомплетували раду и до выборѣвъ не прийшло. Зъ прикростію треба зазначити, що ролю мамелюкѣвъ п. Дѣдушицкого сповняютъ радній зъ т. зв. интеліґенціи. — Такъ само въ селахъ Издебкахъ и Ясенищи того повѣту борба выборча о раду и зверхность громадску тягне ся вже вѣдъ двохъ лѣтъ.

Въ повѣтѣ горлицкомъ громады Стрѣтинъ, Рѣпенникъ марцішевскій и Гвіна ждутъ уже цѣлый рѣкъ на потвержденє выборѣвъ, що вѣдбули ся зовсѣмъ правно.

Натомѣсть въ Любли повѣту стрижѣвского, затверджено выборъ рады и зверхности громадскои, мимо того, що выказано цѣлый рядъ сповненыхъ безправствъ и цѣле село стоить противъ тои „штучно“ выбранои а старостомъ потвердженои зверхности громадскои.

Подѣбнй вѣдносины панують въ Свошовицахъ въ повѣтѣ пѣдгурскѣмъ.

А все те дѣе ся за часѣвъ урядованя гр. Пінінського, що передъ обнятемъ уряду намѣстника бувъ професоромъ права на университетѣ львѣвскѣмъ“.

Де-що про теперѣшный станъ русскихъ паралельныхъ клясъ въ Коломыи.

(*Письмо зъ Коломыйщины.*)

Вытягаемо изъ Справоздоня гімназіяльного интересніѣшій дани про руски паралельки въ Коломыи, що зъ новымъ рокомъ школьнымъ мають перетворитись у самостѣйну руску гімназію.

Зѣборъ учительскій складавъ ся сего року зъ 16 членѣвъ для предметѣвъ обовязковыхъ, мѣжь ними 7 професорѣвъ; катихитъ бувъ спѣльный для русскихъ и польскихъ клясъ. — Ученикѣвъ зъ кѣнцемъ 1897/8 року школьного було въ шестьохъ клясахъ и приготовляючѣй 226; въ 1898/9 роцѣ принято 285, та при кѣнци року осталось лише 244, такъ що коли вѣдѣймемо вѣдъ сего число ученикѣвъ семои класы, яка сего року прибула, побачимо, що фреквенція не лишь не побѣльшилась, але противно, зменшилась о 1 ученика. Подѣбно невесело свѣдчать про сю справу справоздання зъ двохъ попереднихъ рокѣвъ; але ще три роки тому фреквенція зъ одного року на другій зросла була аже о 30. Середъ курсу выступило 39 ученикѣвъ. Цифры кажуть, що головна тому причина — примусъ школьнои оплаты (20 зр.) вѣдъ слабшихъ ученикѣвъ першои и приготовляючои класы, що що знову е наслѣдкомъ ихъ непѣдготованя до гімназіи, взглядно великои суперечности мѣжь системою научаня въ гімназіяльныхъ, а народныхъ школахъ. Однакъ впадае въ очи фактъ, що зъ третьои класы покинуло школу аже 9 ученикѣвъ.

Идѣмъ далѣ! По народности бувъ лишь одинъ Полякъ, прочій Русины; по вѣроисповѣданю двохъ обряду рано католицкого. — Надъ вѣкомъ ученикѣвъ варта довше розважити. Наведу цифры: Въ першѣй класѣ 12 ученикѣвъ живе вже 15 лѣтъ! въ другѣй 2 по 18! въ третѣй 1 аже 19, въ пятѣй 1 аже 21, а й 2! лѣтъ числить 1 въ шестѣй а 2 въ семѣй класѣ! Отся аномалія, якои результатомъ дуже часто е передчасне вѣдобране ученика до войска, а за тымъ страта можности скѣнчити гімназію можлива лишь у рускѣй гімназіи, де головный контингентъ творять мужицкій, сѣльскій дѣти; они не можуть найти вѣдповѣдного скорого пѣдготованя до гімназіи, бо самій учителѣ народній, пѣдъ пресію инспекторовъ мусять спиняти интелектуальный ихъ розвитокъ, забиваючи имъ голову „poprawnem wyrażaniem się po polsku“. А мужики доставляютъ таки найбѣльшій процентъ ученикѣвъ, бо майже половину числа всѣхъ ученикѣвъ. Мужицкихъ сынѣвъ було сего року аже 98, священичихъ 57, дѣтей народныхъ учителѣвъ 35, урядникѣвъ вѣдъ IX. ранги въ гору всего 7, и т. д.

Клясифікація ученикѣвъ вышла доволѣ гарно. На 244 ученикѣвъ було 16 вѣдзначаючихъ, а всего 25 одержало другій або третій степень. — Школьну оплату зложило въ обохъ пѣврокахъ 129 ученикѣвъ въ сумѣ 1.935 зр. — Датки на „прыборы до забавъ“ выносили 87 зр. — Стіпендіи побирали всего 3 ученики въ сумѣ 457·50 зр. Се мале число насъ не дивуе, бо стіпендіи безъ протекціи не захопить ся такъ легко, а зъ-вѣдки мужикови або й священникови протекція? Одноразовыхъ запомогъ, удѣлюваныхъ радами повѣтовыми, одержало вже бѣльше ученикѣвъ, и зовсѣмъ природно. — Пѣдмогу убогихъ ученикѣвъ головно мають на метѣ двѣ руски институціи: бурса пѣдъ покровомъ св. Михаила (удержувала 21 питомцѣвъ чи зовсѣмъ безплатно, чи за дуже низькою оплатою) и школьна помѣчь, що выдала на пѣдмогу убогихъ ученикѣвъ звыжь 300 зр.

Переходячи до выказу книжокъ школьныхъ, якій будуть уживати ся въ новѣмъ роцѣ школьномъ, нагадуемо собѣ, якъ минулого року дотычній панове учителѣ наразили батькѣвъ нашои молодежи на непотрѣбній, неразъ и значнѣйшій выдатки. У выказѣ подае ся всюды руски книжки, а вѣдтакъ панове учителѣ выкладаютъ за польскими пѣдручниками. Таке було въ математикою (аритметикою и геометріею) у всѣхъ клясахъ, зъ исторіею у высшихъ, зъ зоольоґіею въ VI. класѣ, зъ фізикою и льоґікою въ VII. и п. Мы дуже добре розумѣемо, що руски пѣдручники, выдавани передъ двацятьма роками, не пѣдходять пѣдъ новѣйшій инструкціи міністерскій та другихъ школьныхъ властій и понимаемо сей крокъ учителѣвъ: але-жь они повинни були постарати ся заздалегѣдъ подати до вѣдомости справедливій пѣдручники, якими будуть послугуватись. Мы не голосили того факту въ своѣмъ часѣ, бо думали, що по проваѣ, невно недобровѣльцѣ, настане поправа. Одначе, жаль, бачимо нинѣ, що выказъ книжокъ, доповненый лише заголовками пѣдручникѣвъ для ново-повстаючои VIII. класы, выглядае мовь-бы слѣпо передрукованый, зъ незначными лише змѣнами. Намъ прикро, що панове, котрій при иншихъ нагодахъ даютъ наглядній доказы батьковскои печалывости супроти убогихъ ученикѣвъ, въ сѣй справѣ такъ легкодушно собѣ поступили.

Переглядъ справозвання зѣ стану русскихъ паралельокъ закѣнчимо звѣсткою про бібліотеки и кабінетъ. Бібліотека учителѣвъ числить 510 томѣвъ, якъ на початокъ доволѣ богато. Одначе мѣжь закуплеными сего року книжками мы, на жаль, не бачимо выданництъ Науковного Товариства им. Шевченка, кромъ „Записокъ“ и „Вѣстника“. Не бачимо рѣвножъ украиньскихъ выдань, отъ хочь-бы „Кіевскои Старины“. — Бібліотека для ученикѣвъ числить 362 творѣвъ въ 633 томахъ, въ того 139 творѣвъ а 267 томѣвъ въ рускѣй мовѣ. Якъ видно, завѣдатель рускои бібліотеки запопадно закуповувавъ всѣ можливій, школьною радою апробованй книжки; не его въ тѣмъ вина, що пр. „Чорну Раду“ Кулѣша признано творомъ „rozbudzającym namiętności młodzieńca“, хочь по польскихъ бібліотекахъ находить ся така „Ogniem i mieczem“ и наша историчій повѣсти Сенкевича... — Кабінетъ природничій и фізикальный дуже нужденный; за те образовъ географічныхъ и историчныхъ та всѣлякихъ мапъ находить ся аже 160, хочь они, якъ насъ запе нюхано, мначе хѣсна приносять, а за те порядно дорогій.

А теперь кинѣмо ще на хвилю окомъ на Справоздане польскои гімназіи. Глянувши на выказъ статистичный, бачимо сумну новину: 41 греко-католикѣвъ вчило ся въ польскихъ клясахъ. Коли вѣдъ того числа вѣдѣймемо 8 ученикѣвъ осьмои класы, котрій зъ конечности записали ся до польскои гімназіи (бо осьма руска класа доперва сего року повстане), то сконстатуемо, що 33 ученикѣвъ не корыстало зъ рускихъ паралельокъ. Ба, що бѣльше! — 15 зъ нихъ вѣдрекло ся и рускои народности. А що тутъ вражае, то се, що чимъ низша класа, тымъ бѣльше тыхъ gente rutheni, natione poloni. Н. пр. въ I. класѣ аже 7 такихъ перевертнѣвъ, а въ VII. и VIII. анѣ одного нема. Сей фактъ наводить на здогадъ: чи тамъ скрыто не дѣлае якій терроризмъ?

Позволимо собѣ навести имена деякихъ добродѣевъ, що признали за вѣдповѣднѣйше посылати свои дѣти до польскои гімназіи, — чи то тому, абы „не переняли ся хлопскими норовами“, чи щобъ „не заразились фонетикою“... Ось они: благородный господинъ д-ръ Юрченко, адвокатъ въ Коломыи, настоящій твердый русскій; высокоповажаный панъ Глиньскій, радникъ судовый въ Коломыи, голова „Родины“; его благородіе Гушаленчъ; вельможный панъ Тиховскій, ц. к. надкомісарь дире цій скарбу: всечестнѣйшій отецъ Дрогомирецкій десь зъ околиць Станиславова; народній учитель Бѣгунъ, Пьотровскій и много иншихъ. Самі — „патріоты“!

Уланчукъ.

НОВИНКИ.

— **Вѣсти зъ товариства „Просвѣта“.** Въ мѣсяци червни сего року подано до намѣстництва донесеня о заснованю новыхъ читалень „Просвѣты“ въ отсихъ сѣмохъ громадахъ: 1) въ Улючи повѣта березѣвского, 2) въ Мшани пов. долинського, 3) въ Дрогобичи на передмѣстю Завбзе, 4) въ Королѣвцѣ костюковѣй пов. залѣщицкого, 5) въ Лукавици выжнѣй, 6) въ Пукиничахъ пов. стрыйского и 7) въ Теклѣвцѣ пов. тернопѣльского. — Всѣхъ читалень „Просвѣты“ заложеныхъ або закладаныхъ и до намѣстництва заголошеныхъ зъ кѣнцемъ червня с. р. було 785.

— **Въ бурсѣ рускѣй въ Тернополи** найде 70 ученикѣвъ примѣщена зъ слѣдующимъ рокомъ школьнымъ. Родичѣ або опѣкуны мають найдальше до 10 н. ст. серпня внести до Выдѣлу подання о принятє на руки Вир. о. В. Громницкого, пароха въ Тернополи. До прошеня належить долучити послѣдне свѣдоцтво школьне, а просячій о принятє за зниженою [низше 12 зр.] доплатою, такожь свѣдоцтво убожества, потверджене дотычнымъ урядомъ парохіяльнымъ. Принятій питомцѣ мусить выказати ся достаточною скѣлькостію бѣля та обуву и уплатити зъ горы доплату мѣсячну зразъ изъ належитостію внесового въ квотѣ 2 зр. Бувшій питомцѣ бурсы, що вызначились добрымъ поведеньемъ и поступомъ въ наукахъ, мають перше̇ньство. Залегаючій хотай-бы зъ найменшимъ довгомъ до бурсы, коли въ цѣлости не выробнають залеглости до 10 ого серпня, не будуть принятій безусловно. На вѣдповѣдь рекомандовану долучити належить марку почтову на 20 кр. — *Выдѣлъ.*

— **Цукоръ дорожѣе!** Якъ мы въ Австріи вже збанкротували! Дня 1 серпня входить въ житє законъ, що обтяжуе цѣле населенє на 16 міліонѣвъ зр., и то законъ, надъ котрымъ въ парламентѣ нѣхто и словця не промовивъ, а не то, щобъ его ухвалено. Цукоръ дорожѣе о 6 кр. на кіло, т. зн. 15.20% своимъ теперѣшнимъ вартостя, а платити будуть той соленый податокъ не продуценты, фабрикан-

ты, а лишь консумєнты, бо зъ пôднесеннємъ податку цукоръ дорожѣє. Австрійскій цукоръ, за котрого вывôзъ за границю беруть фабриканты грубй цр міи, коштуе въ Англіи 20 кр., а кôлько у насъ? Австрія достатчая дешевого цукру Англічанамъ, що пересѣчно споживаютъ рôчно по 35 кіл. цукру на голову, а дре гронтъ зô своихъ власныхъ горожанъ, у котрыхъ рôчна конзумція выносить ледви що бôльше, якъ 3 кіл. А коли хемія дала намъ инше середство замѣсть цукру, т. зв. сакхарину, котра въ солодженю зовсѣмъ заступае цукоръ и не є шкôдна для здоровля, якъ то доказали рôзни европейскій ученй, — то міністерство заборонило сакхарину для звычайного ужитку, щобъ населенє купувало цукоръ и платило 19 кр. податку вôдъ одного кільограма. Ось що дав намъ абсолютистична управа Туна Кайзля! такій благодати сплываютъ на насъ зъ безпарлямєнтарнои Австріи. Але то нѣчо, все те робить ся для „удержанн державы“ и тымъ спосôбнае ся „патріотичный обовязокъ“...

— **Карна розправа о лихву** противъ жида Шимона Бергмана зъ Телешницѣ вôдбуде ся передъ трибуналомъ карнымъ въ Сяноцѣ дня 19. с. м. Слѣдство переводили два судьѣ слѣдчй на мѣсци въ Устрѣкахъ. На свѣдкôвъ покликано богато пошкодованыхъ селлянъ.

— **Испытъ зрѣлости** въ гімназіи въ Бродахъ зложили: Макс. Бриллянтъ, Болесл. Дальборъ, Ис. Дістенфельдъ, Оск. Ердгаймъ, Юл. Фôльваркôвъ, Савло Гольдбергъ, Озія Грабаргъ, Мат. Грінбергъ, Ем. Корецкій, Вит. Володим. Кустиновичъ, Іос. Мюллеръ, Ген. Оффе, Анг Палениця, Иги. Панасъ, Маркъ Гавр. Тайхъ, Маркъ Тувимъ, Ем. Тшемескій и Нах. Вандеръ. Зъ сего числа матуристôвъ є 12 Полякôвъ „мойжешовего“, а лише 7 христіянъ. Чи не гарный выглядъ на будучнôсть для „гôвъ“?

— **Карна розправа противъ Моры-Коритовского**, що угѣкъ зъ слѣдчои вязницѣ въ Станиславовѣ при помочи своячки вязничного уп авителя „и ны Матильды“ и „комітету ратунковго“, вôдбуде ся заочно передъ тамошнымъ судомъ присяглыхъ на найблизшôй каденціи.

— **Въ Преображеньскôй церкви** у Львовѣ [при „Народнôмъ Домѣ“] уставляютъ теперь два великій крилосы, роботы руского столяра п. Щербы. Выглядъ крилосôвъ є артистичный, робота сто ярско-рѣзьбарска красна и солідна. Напрестольна икона Преображенія Господнього вже выкôнчена, теперь оправляе ся въ рамы и невдовзѣ буде уставлена на одвѣтнôмъ мѣсци.

— **Помôчничй сторожѣ пожарній.** Окружникомъ зъ дня 10 н. ст. с. м. розеславъ выдѣлъ краевый всѣмъ выдѣламъ повѣтовымъ инструкцію о орґанізаціи помôчничихъ сторожей пожарныхъ, зъ вôзванемъ, щобы згадану инструкцію доручали магістратамъ, взглядно громадскимъ зверхностямъ мѣстъ и мѣсточокъ свого повѣту, а покликуючись на постановы §§. 7 и 26 закона о огневôй поліціи зъ дня 10 н. ст. лютого 1891 р. [В. з. кр. ч. 18], котрй вводять загальну повинновть несеня помочи въ часѣ пожару, щобы наклонили ихъ творити помôчничй пожарній сторожѣ, пôсля вказôвокъ заключеныхъ въ инструкціи, и вилынули на переведенє дотычныхъ розпоряджень.

— **Вѣсти зъ Канады.**

О жидôвскôй кольонії въ Канадѣ мѣстнь американьска „Свобода“ таку допись: „Попереднього разу доносивъ я мѣжь иншимъ кôлька слôвъ про жидôвского рабіна, що мавъ засновати кольонію надъ Mossy River въ дистриктѣ Winnipegosis и на просторѣ чотирохъ товнъ-шпôвъ засселити фармы христіянами, а въ серединѣ кольонії заснувати жидôвске мѣсто. Про те доносивъ я якъ поголоску, а теперь оно сталось дѣломъ. Дня 8 червня приѣхавъ до Dauphin той рабінъ зô спорымъ числомъ нашихъ Русинôвъ, зъ котрыхъ бôльша половина осяде въ его жидôвскôй кольонії, бо на нашу замѣтку, чи не лучше бы имъ було осѣсти на державныхъ фармахъ помѣжь свôими Русинами, вôдповѣдали: „Не знаемо, якъ панъ рабінъ скажуть.“ А панъ рабінъ обѣцявъ побудувати горальню, жидôвске мѣсто зъ чоргами, давати въ позичку грошѣ и ще инший дурничи торочивъ. Не удало ся рабінови тому два роки принадити Русинôвъ, то кинувъ ся теперь мѣжь свѣжо прибувшихъ. Ось вамъ и готова комедія! Зôтхали люде за жидами та й вже ихъ будуть мати, але най напередъ выправляютъ свою шкôру до скубаня. Англіяки, коли дô знались про ту кольонію, смѣють ся до розпуку, але намъ не смѣхъ, а жаль своихъ братôвъ, що такъ себе даютъ всюда обдурювати. Часъ бы бодай ту въ Америцѣ прийти до розуму! — *І. Ржесньовскій.*“

Зъ Рабетъ Гіль пишуть: „Богато вже було дописей зъ рускихъ кольоній въ Канадѣ, але про нашу въ Рабетъ Гіль коло Едмонтону мало. Насъ ту есть 64 родинъ, а всѣ походимо зъ ярославского повѣта въ Галичинѣ. Поводить намъ ся всѣмъ сяко-так, лишь бракуе намъ нашого священика. Правда, були ту россійскі попы, але намъ ихъ не треба. Мы ихъ не понимаемо, анѣ не звыкли до нихъ, они чужй для насъ и зъ мовою и зъ вôдправою, а такій проповѣди якъ о. Камінева про рбаницю латиньства а православія, зо всѣмъ насъ не будують, бо мы се вже давно знали. Мы выхованй трохи инакше, якъ вы тамъ въ Россіи, тожь полишѣть насъ, а йдѣть навертати на вѣру Христову дикунôвъ, бо намъ потреба по-при церковь и обрядъ ще науки и порады въ житю по-за церквою. Въ лютôмъ сего року писали мы письмо до перемыского епископа К. Чеховича, щобы намъ прислалъ нашого духовного вôтця, и одержалисьмо дуже сердечну вôдповѣдь зъ благословенємъ для всѣхъ насъ, що нашу просьбу вôдослано до Львова, а тамъ невдовзѣ постараютъ ся о те, що будемо мати вже свого священика. Давъ бы то Панъ Бôгъ! — *Ив. Вэркунъ.*“

„Въ Вінніпегъ — пише америк. „Свобода“ — будуе костелъ польскій кевондзъ Кулявый для нашихъ людей. Французскій католицкій міссіонеры волочать ся по кольоніяхъ и переводять людей на латиньство. Нѣмецкій баптисты мають вже двохъ міссіонерôвъ для Русинôвъ. Бургдорфъ и Москаль Сильвестеръ Мушовъ, котрый недавно привѣхавъ зъ Россіи, належать до россійскои міссіи. А нашій великій патріярхи изъ св.-юрскои горы у Львовѣ що на те? Чи то не ганьба для насъ?“

— **Емблєматъ шинкарѣзъ — Zagłoba.** Герой повѣсти Сенкевича „Ogniem i mieczem“ дочекавъ ся безсмертности за-вдяки львôвскому акційному товариству бровариннэму. Се товариство за фірму уживая портрету Заґлобы и на всѣхъ шинкахъ у Львовѣ, де продають пиво сего товариства, красуе ся портретъ товстого польского шляґуна въ червонôмъ контуши зъ пôдписомъ у горѣ: „Zagłoba“. Держить вôнъ въ рукахъ „гальбу“ пѣнистого пива, одно око мае примкнене, а другимъ глядить зъ вдоволенємъ на стôлъ, на котрôмъ лежать „polska kiełbasa“, стоять фляшки куликовского „węgrzyna“ и т. н. Чи не честь для Заґлобы, що фіґуруе на кôльканадцятьохъ шинкахъ патріотичныхъ Полякôвъ „мойжешовего“, що такъ зручно для реклямы маніфестуютъ свою „narodowoszcz“, абы лишь пôддержати знану польску гулящу вдачу...

— **Трагедія зъ житя сектантôвъ** въ Россіи. Въ осени 1897 р. переведено въ Россіи першій загальный списъ населенія. Въ тôмъ часѣ склавъ ся нечуванный и справдѣ позрасаючій выпадокъ, що селяне Терновского хутора надъ Дньстромъ постановили живцемъ дати ся закопати и выбрали зъ-помѣжь себе одного, котрый мавъ имъ вôддати сю послѣдну прислугу. Бувъ се молодый чоловѣкъ, що недавно оженивъ ся; выконуючи волю товаришôвъ сектантôвъ, засыпавъ вôнъ землею у спôльнôй могилѣ кôлькацять особъ, мѣжь ними такожь свою молоду жѣнку и дитину-нѣмча. Отже недавно стававъ вôнъ передъ судомъ въ Одесѣ. Ажь морозъ переходить по спинѣ, коли читае ся описъ факту, розказаный самымъ обжалованымъ передъ судомъ. Безмежна темнота людей, героічный спокôй, зъ якимъ вôддають ся на добровôльну смерть нѣбы то для спасеня душъ своихъ, борба душевна обжалованого при сповнюваню страшного дѣла, котре уважавъ собѣ за обовязокъ, отсе все складае ся на образъ такъ потрясаючій, що не стае слôвъ описати его.

Обжалованый, чоловѣкъ молодый, тихій, лагôдный, зъ выразомъ безмежного болю, не выперае ся нѣчого и такъ розказуе: „Мы зачули, що звелено списувати людей. Нашй говорили, що тй, кого запишутъ чиновники, попадуть безъ ратунку чортови въ руки. Мы постановили для спасеня душъ умерти. Говорили цѣлкомъ на певно, що въ Петербураѣ придумано таку машину, котра на дрôбнй шматочки пошаткуе кождого, хто подасть ся до спису. Отже великій се грѣхъ забивати ближнього; такъ, щобы нѣкого не наклонити до такого грѣха, а зновъ щобы душѣ не вôддати чортови, постановила наша старшина, що всѣ мачмо датись живцемъ погребати. Хтось мусѣвъ другимъ вôддати сю прислугу, и мене выбрано на те, бо я живъ непорочно, поки принявъ св. тайну подружа, отже признали мене за достойного до сповненя такои жертвы. До копання ямы станули всѣ; потому поклали ся на спôдъ въ бѣлыхъ одягахъ, позажигали въ рукахъ свѣчки и спѣвали похоронній псальмы. Кождый добровôльно вступивъ въ могилу, лише моя дитина не могла выявити своои волѣ; але всѣ прирадили, що лѣпше похоронити невинне тѣло, нѣжь бы его мала пошаткувати машина. Такъ и стало ся. Я станувъ надъ ямою зъ лопатою и великій сумъ обнявъ мене; отже кажу: „Простѣть менѣ, рôднй!“ и кинувъ ся имъ до нôгъ. А они кажуть: „Ты намъ прости и засипъ насъ Бога ради!“ Такъ ставъ я кидати землю зразу на ноги, а они все спѣвали набожній пѣсни. Я спинивъ ся, бо погадавъ собѣ: „може хто зъ нихъ нагадае ся!“ Охъ, мукъ була! Але они устромили очи въ небо, спѣвали и крестили ся. Я знову засипувавъ ихъ землею. Лица ихъ почали чорнѣти, очи выпулювали ся; вже чимъ разъ тихше спѣвали, а потому лише шептали. Серце менѣ товкло ся въ груди, мовь птица бе крылами, коли ся хопити за ноги. Я нахиливъ ся надъ могилу и наслухувавъ: може котрый застогне, може попросить, щобы его выдобути? Одни лежали тихо, другй шептали молитвы. Котрысь глынувъ на мене очима и промовивъ тихо: „Засыпуй!“ Мене пôрвала горячка и я безъ памяти ставъ швидко кидати землю; а потому моливъ ся, щобы Богъ менѣ указавъ, якъ маю самъ себе закопати. Але на другій день прибула комісія и сковала мене.“

— А бачишь,—сказавъ президентъ трибуналу: — жадни машины до сѣкання людей не було!

„Теперь се я бачу!“ вôдповѣвъ обжалованый тихимъ голосомъ.

И кôлько-жь бы то подôбныхъ прикладôвъ мôгъ довѣдати ся свѣтъ въ того царства, де вельможно пануе власть тьмы ще и пôдъ конець 19 столѣтя! Але мимо такъ потрясаючихъ наслѣдкôвъ темноты, котру, звѣстно, усунути можна лише наукою въ рôдномъ мовѣ, въ Россіи все таки головною идеею внутрѣшнои політики є „обрусеніе“, не допускаюче рускои мовы анѣ до народныхъ школъ анѣ до літературы. А галицкій доморослій обруситель слѣдомъ московскихъ проповѣдуютъ „зъ патріотизму“ ту саму політичу и у насъ?!

— **Упертый самоубійникъ.** Иванъ Грудѣй, 55-лѣтный селянинъ зъ Шипинцѣвъ на Буковинѣ, задекретувавъ собѣ смерть. Сказавъ слово, а слова треба додержати. Отже повѣсивъ ся у власнôй хатѣ, але его вчасно доглянули и вôдратували. За кôлька днѣвъ повторивъ сю штуку, але зновъ шнурокъ вôдрѣзали. Не давъ ся вбити симъ въ пантелыку и удавъ ся за село, де вже безъ перешкоды доконавъ на собѣ послѣдню екзекуція: найдено его мертвымъ на деревѣ.

— **Дрôбнй вѣсти.** Дня 16 с. м. вôдбуло ся въ домѣ о. Семена Бѣлиньского въ Горигляхъ вѣнчане п. Василя Бѣлецкого, професора рускои гімназіи у Львовѣ зъ панею Маріею зъ Бѣлиньскихъ Лѣсецкою. — Раднекъ двору и шефъ бюра въ президіи намѣстництва Густ. Мантнеръ выѣхавъ на кôлькатыждневу вôдпустку. — Директоръ поліціи и раднекъ двору Володисл. Кржачковскій выѣхавъ на лѣчене до Кольберґъ [въ Нѣмеччинѣ]. — Въ Краковѣ розпочавъ ся нинѣ дводневный зъѣздъ „позѣскихъ“ хірургôвъ. — У Львовѣ померли складачъ друкарскій Климъ Гучковскій въ 60 рокъ житя и жена урядника при „Дньстрѣ“ п. Жмура въ 35 рокъ житя. — Въ Краковѣ мало вôдбути ся въ недѣлю католицке вѣче, але соціялісты зразъ на початку выкликали бучу и вѣче вôдрочено. — Зъ Кракова угѣкъ до Америки купецъ Брандтъ, выпродавши передъ утечею магазинъ фугеръ. — Агентъ львôвскои поліціи Пашковскій увязнивъ вчера по 24 годинньмъ слѣдженю небезпечного „нôчного пташка“ Евг. Дебельского, котрый ночами розбивавъ выставы склеповй. — При ул. Жигмонтôвскôй при побиваню даху упавъ тесля Василь Канафацкій и потовкъ ся небезпечно. — Нещастнои пригоды зазнала минувшои ночи панѣ Т. К. у Львовѣ: зъ неосторожности проглыкнула свои штучнй зубы; прибула на стацію ратункову, а зъ вôдти вôдвезено ю до шпиталя. — Въ Попеляхъ коло Дрогобича зомордувавъ Андрухъ Чарко свою жѣнку, щобы забрати у нея коралѣ. „Доброго“ мужа увязнено заразъ по доконанôмъ убійствѣ. — У Львовѣ вôдбувъ ся въ суботу поединокъ на пістолеты мѣжь офіцеромъ резервовымъ П. а ротмістромъ Р. Куля перейшла коло грудей ротмістра Р. и лишь легко его задрашнула.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

Для Товариства „Руслана“, що опѣкуе ся бѣдною молодѣжію рускои гімназіи у Львовѣ, вилынули въ часѣ вôдъ цвѣтня до 15 липня с. р. отсй жертвы: Выс. Выдѣлъ краевый на поручене Сойму 50 зр.; Хв. Товариство обезпечень „Дньстеръ“ 50 зр.; Вп. п. Венедиктъ Мѣйскій ц. к. емер. надинжінеръ у Львовѣ 25 зр.; складка дѣтей за посередництвомъ „Давінка“ 13 зр.; ц. к. Начальництво суду повѣтового въ Куликовѣ 9 зр. 22 кр.; замѣсть вѣнца на домовину пок. Маріяна Мацѣлиньского, б. секретаря Товариства им. Котляревского 6 зр. 30 кр.; по 5 зр. жертвували Вп. пп.: Григ. Кузьма раднекъ высшого суду у Львовѣ, д-ръ Король адвокатъ въ Жовквѣ, д-ръ Вол. Коцовскій проф. сем. учит. у Львовѣ; 4 зр. Вп. п. І. Левицкій радникъ высш. суду; по 2 зр. Вп. пп.: директоръ Сѣнкевичъ зъ Ясла, раднекъ суду Титъ Ревакôвичъ и Брон. Левицкій, д-ръ Стан. Дньстриньскій доцентъ універс. у Львовѣ; по 1 зр. Вп. оо. Евг. Омеляньскій зъ Пристани, П. Мицьковскій зъ Чорнокôницѣвъ и Ганицкій зъ Рудна и Вп. пп. Емил. Глинецкій секретарь намѣстництва, Сим. Ганицкій учитель зъ Устя и Зенонъ Величковскій матуристъ рускои гімназіи у Львовѣ; по 50 кр. Вп. пп. Ив. Зарицкій адміністраторъ „Дѣла“ и матуристъ рускои гімназіи Романъ Гуменюкъ. — Добродѣямъ высказуе отсимъ сердечну подяку *Выдѣлъ „Руслана“*.

Телеґрамы „Дѣла“.

Вѣдень 18. липня. Вчера вôдбуло ся тутъ 16 соціялістичныхъ зборôвъ зъ порядкомъ дневнымъ: „Клерикалы при працѣ“. Всѣ зборы вôдбули ся спокôйно.

Бѣлградъ 18. липня. Радикалъ Чірковичъ, пробуваючій теперь въ Карльсбадѣ одержавъ наказъ повороту до Сербіи, вôдъ загрозою конфіскаты цѣлого маетку. Розправа передъ военнымъ трибуналомъ буде тревати найдовше 24 годинъ.

Гаґа 18. липня. Проекту, пôсля котрого мае бути заборонене кидане бомбъ зъ бальонôвъ и уживане бомбъ зъ затроюючими ґазами, не принято. Сесія справа мае бути предметомъ окремои умовы. Трета комісія приняла артикулъ въ справѣ полюбовныхъ судôвъ.

Переписка Редакціи и Адміністрациі.

Вп.: *А. Ро. въ Жо.* Грошѣ 8 зр. доручено 6/3 на ремѣсничу Бурсу у Львовѣ, а то: вôдъ В. В. 1 а вôдъ парохіянъ 7 зр. — *А. Лу. въ Бы.* Одержано. — *І. Ба. въ По* До кôнца III. кварталу. — *Яр. въ Дж.* До кôнца року ще 4 зр. — *В. Ле. въ Ца.* За III. кварталъ ще 1 зр. — *П. Ми. въ Гр.* Мимо щирои волѣ не можемо. — *Хв. Чит. Пр. въ Пе.* Прийде намъ на залеглôсть ще 40 кр. — *Чит. Пр. въ Со.* До кôнца липня ще 2 зр. — *В. Ку. въ Пѣ.* Годить ся. — *А. Б. въ Бе.* Бажана адреса: Львôвъ, Собѣщина 5. — *Е. Во. въ Хо. ма.* За III. кварталъ прийде ще 50 кр. — *И. Ки. въ Дѣ.* Одержано 8·50 зр. — *М. Ту. въ По.* Часопись безъ Бібліотеки не высылаемо.

Надôслане.

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

Оптикъ и Механікъ у Львовѣ, площа Галицка ч. 1., противъ Банку Гіпотечного на памятницѣ пиоши Галицкои

поручае въ великôмъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ: окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокля, далекенды, барометры, термометры, рбній ареометры, мікроскопы, лінзы, компасы, райецайґи, тасьмы мѣрничй, піоны, лібехѣ, манометры и т. п.

Уряджене дзвінкôвъ електричныхъ.

Всякій направки полагоджуютъ ся якъ найскорше и найдешевше. 5417

ЗАВЕДЕНЄ ЛѢЧНИЧЕ МАРІЄВКА.

Гарне, здорове положенє середъ гôръ и лѣсôвъ, пôвъ годины вôдъ Львова. Трамвай. Омнібусъ. Телефонъ.

Вскazаній: недуги проводу кормового [масажъ фарадичный], нервовй, спеціяльно такожь жѣночй [катары, скоудаты позанальній etc.], упадокъ силъ, недокрівность, забурена и закажена крови, недуги хронічній, нервоболѣ, реконвалесценція.

Лѣченє тѣсно индивідуальне. Дієтика. Дідротерапія и Електротерапія. Купелѣ електричній и сонѣчній. Масажъ.

Информаціи удѣляе телефонічно Заведенє, а у Львовѣ вôдъ 3—5 годины пополудни, ул. Словацкого ч. 5. 271 2—3

Управитель заведенія Д-ръ ІОСИФЪ ЗАКРЕВСКІЙ.

І. А. БАЧЕВСКІЙ у Львовѣ

ц. к. достáвець надворный 224 6—12

Спіритусъ На наливки | Esprit de vin Marque d'or ПЕРШОИ ПРОБЫ Найлучшои якости. Почтова 5 кґр. бляшанка Почтова | Спіритусъ На наливки

УЧИТЕЛЬ орґанъ руского товариства педаґоґічного двотыжденникъ педаґоґічно-науковый, выходить вôдъ 1 червня 1869 у Львовѣ ул. Вôрменьска ч. 2. Предплата на цѣлый рôкъ 3 зр. на пôвъ року 1·60 кр. на чверть року 1 зр.

ЛÔЖКА зелѣзній складанй по зр. 5·50, зъ боками, орѣхово лакированй по зр. 12·—, 14·—, 16·—, 18·—, 20·— Матерацы спружиновй по зр. 12·50 поручае ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 напротивъ катедры.

МОЛИТВЕНИКЪ ДЛЯ ДІТЕЙ
виданій
коштомъ руского тов. педаґоґічного

В полотняній оправі з золоченим хрестом 20 кр. В паперовій окладці 15 кр.

Продае ся в книгарни Наук. тов. ім. Шевченка, Львів, ул. Чарнецкого ч. 26.

БРИНДЗЯ ГÔРСКА
фасочка 5 кільова 2 зр. 82 кр.
Двôръ Лапшинъ, п. Бережаны.
245 8—12

АНДРЕЙ
КОБѢЛЬНИКЪ
Львôвъ ул. Сикстуска ч. 30
поручае свою звѣстну зъ солідности
РУКОДѢЛЬНЮ
мужескои и дѣточои
ОДЕЖЬ
ласкавôй увагѣ Вэр. духовенства и мирянъ.
198 10—20

КАТРАЙНЕРА патентованій замки на вôддаленє припоручае Иванъ Лапрукъ, кожôвникъ у Львовѣ ул. Галицка 6.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець и одвѣчальный редакторъ Иванъ Белей. | Папѣръ із фабр. Черлянського. | Зъ друкарнѣ Института Ставропиґійского, пôдъ зарядомъ Іосифа Даниляка

Ч. 149—151. (третій накладъ) Львовъ, Пятниця 9 (21) Липня 1899. Рочникъ XX.

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских свят) о 5-тій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзначнѣйшихъ повѣстей“ выходить въ второкъ, и въ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне Бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кародя Людника 9, и А. Ольшевского ул. Килинского 2; — въ Ярославю: Л. Кржижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11.; Haasenstein & Vogler I. Walfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитость за инсераты платить у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатком

въ Австрій:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пів рóку	9 зр.	на пів рóку	12 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ	16 зр.	на пів рóку	8 зр.
на чверть рóку	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пóдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженя. — Рекламаціи неопечатаній вóльній вóдъ порта.

Поединоче число коштує 8 кр. а. в.

Оголошенія звыклій принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вóдъ одном стрóчки инсератовом або на мѣсце а въ рубрицѣ „Надóслане“ по 25 кр. а. в.

Подяки и иншій домесеня приватній числить ся по 15 кр. вóдъ отишка.

Заграничнй голосы про галицко-польску панаму

Польска господарка зъ давенъ давна знана въ цѣлій Европѣ, а у Нѣмцѣвъ polnische Wirtschaft увійшла навѣть въ пословицю. Але особливо теперь зъ нагоды краху галицкон щадницѣ и всѣхъ дальшихъ, звязаныхъ зъ нимъ подій заговорило богато заграничныхъ дневникóвъ про славну и доси польску господарку, а заговорили такъ, що дуже легко потерпѣти може черезъ те вже не тóлько слава польского имени, але и кишеня нашихъ панóвъ, а — що еще — навѣть економічный станъ нашого краю, цѣлкомъ невинного въ тóй „польскóй господарцѣ“.

Kölnische Zeitung въ двохъ дописяхъ зъ Вѣдня ударяе на польску господарску, на польске правительство, польску моральнóсть, та каже, що все те не заслугуе на жадне довѣре; соромъ и ганьба — каже — для Австрій, що щось подóбного може истнувати въ Европѣ. Берлиньскй Neueste Nachrichten кидять собѣ зъ галицкон чи то польскон автономін и замѣчають, що єдинымъ еи плодомъ е розбкража гал. щадницѣ. Чогось подóбного — кажуть — не въ силѣ зробити пруськй Поляки; а щонебудь могли бы сказати сентиментальній люде про нѣмецку методу правительственну въ Познаньщинѣ, все таки признати мусять, що ся метода знаменито спинае той вродженый Полякамъ нахилъ, безъ котрого не було бы бесѣды о Галичинѣ. Дальше зазначуе той дневникъ, що галицкй цѣнній паперы сходять зъ захóдно-европейскихъ біржъ, и высказуе переконанє, що всѣ они вернуть назадъ до Галичины.

Майже те саме пише Journal des Debats и додае, що сензаційне самоубійство одного зъ братóвъ Шидловскихъ, утеча д-ра Кратера и другого Шидловского, крахъ гал. щадницѣ — все те е звена въ однóмъ ланци „галицкон панамы“. Жертвою еи пало вже богато особъ, але на тóмъ ще не конець. Ажь теперь, коли той ланцъ вже пóрвавъ ся, выйде все на явъ и свѣтъ по сто рокахъ буде мати живый образъ причинъ, якй похоронили Польщу. Не змѣнили ся нѣщо: тй самй блятеры, тй самй шахрайства окричаныхъ патріотóвъ и та сама поблажливóсть, а сердечне спочуте для злочинникóвъ и ихъ оборона.

Д-ръ Шидловскій тѣшивъ ся высокимъ поважанемъ у своихъ земляковъ и провадивъ дуже богато интересóвъ. Разомъ зъ братомъ, котрый утѣкъ мабуть до Парижа, зробивъ вóнъ незаконныхъ интересóвъ на пів мілióна зр.; але ся справа не цѣлкомъ ще выяснена, бо не знати, кóлько е ще въ обѣгу векслѣвъ, пущеныхъ сею адвокатскою фірмою.

Przegląd, наводячи тй голосы заграничныхъ дневникóвъ, замѣчае: „Въ сѣмъ дусѣ пише о насъ богато дневникóвъ. Рекомендація ся не приносить намъ чести, а е дуже небезпечна; бо коли заграница стане продавати нашй листы заставнй, котрй наслѣдкомъ сего незвычайно спадуть, кредитъ нашъ на довго буде пóдорваный. Хто-жь схоче затягнути конечну для него позичку и дóстати еи въ заставныхъ листахъ, коли нѣхъ не зможе продати? Хто чужій вóдважить ся вложити капіталъ въ яке-небудь наше пóдприемство, скоро нашй вóдносины являють ся въ такъ страшнóмъ свѣтлѣ? Доси лише австрійскй промысловцѣ мали якъ найгóршу гадку о нашихъ крамаряхъ, банкротуючихъ для зроблення маетку; давали имъ найгóршій товаръ, званый „галицкимъ“, и велѣли собѣ дорого платити, щобы бодай якъ найменше тратити на тыхъ правильныхъ банкротствахъ. Терпѣли мы на тóмъ всѣ, маючи злй товары за дорогй грошѣ. Але бувъ ще бодай кредитъ. Коли-жь теперь его стратимо, то справдѣ страшно вóдпокутуемо за злочинну дѣяльнóсть тыхъ нафтяныхъ лібералóвъ, котрыхъ всѣлякй славословы еще теперь называють творцами нашого промыслу! Безперечно: е они творцими одного промыслу, е навѣть лицарями его; але е се страшный промыслъ, и страшній можуть бути для насъ его наслѣдки!“

Згоджуемо ся цѣло зъ замѣтками Przegląd у, тóлько уважаемо, що они не е ще повнй. Додати ще треба, що Köln. Ztg. справедливо и не дармо зводить до купы „польску господарку, польске правительство чи то польскй ржонды и польску моральнóсть“, бо то все остае зъ собою въ якъ найтѣснѣйшóй звязи, такъ що не тóлько самоубійства, утечѣ и крахи е звенами того ланца, що зве ся галицкою чи то, лѣпше кажучи, галицко-польскою панамою, але вся тота панама разомъ зъ „польскою господаркою и польскою моральностію“, коли може и не е безпосереднымъ наслѣдкомъ польского ржонду, то у всякóмъ разѣ остае въ безпосереднóй зъ нимъ звязи. Ще лѣпше высказують сю гадку берлиньскй Neueste Nachrichten, коли крахъ щадницѣ звуть плодомъ галицкон чи то польскон автономіи.

Сконфісковано.

Сконфісковано.

Голосъ контушовон гакаты.

Нашъ сердечный а давный приятель Dziennik polski смѣе ся крóзь сльозы. Нагоду до сего реготу-плачу дало ему вѣче нашои молодежи академічнои, яке она устроила дня 13. с. м., щобъ и зб своеи стороны — безпосередно интересованои — упóмнути ся рѣшучо и недвозначно у правительства о те, що рускому народови въ Австрій безперечно належить ся, т. е. о руско-украиньскій університетъ.

Dziennik на самóмъ початку зазначуе, що можна бы выгóдно збути сю рѣчь мовчки и ограничитись на хронікарскóй нотатцѣ о вѣчу, єли-бы не маленьке „але“. Не перечимо, що оно бы було для Dziennika здоровше, коли-бъ вдоволивъ ся бувъ кронікарскою нотаткою, — була бы раз справдилась на нѣмъ пословица: „si tacuisses, philosophus mansisses“, — а такъ, по его поясненю у вступнóй статѣ 195 числа п. заг. Smieszne i dzikie uroszczenie“ — вже не то мы, але хиба и вóнъ самъ не знайде для себе мѣсця на скалѣ фільософіи, хиба на діяметрально противнóй сторонѣ властивому понятю фільософіи. Тамъ на кождóмъ кроцѣ то ігноранція фактичного стану, то суперечнóсть. Вже самъ заголовокъ свѣдчить о тóмъ, бо що смѣшне, то забавне, а не дике; а що дике, то оно не лишь несправдане, але вразъ и арогантне. Але Dziennik дѣлить тй два понятя и каже, що вѣча академикóвъ бувають часомъ смѣшною забавкою, особливо жь отсе рускихъ край, про минувшóсть, але болівъ ся, якъ казанъ, заглядати въ будучнóсть. Тамъ на самотѣ выймавъ вóнъ зъ за холявы кусникъ паперу и олівця и записувавъ свои поезіи, зъ якими таївъ ся не лишь передъ начальствомъ, але и передъ иншими знакомыми.

Такъ живъ Шевченко до лѣта 1848 р. Того року прибхавъ до Оренбурґа капітанъ-лейтнантъ Алексѣй Ивановичъ Бутаковъ, що ѣхавъ для дослѣдóвъ Аральского моря. Потребуючи якогось маляря для змальованя морскихъ берегóвъ и чуючи, що въ Орскóй е Шевченко, просивъ вóнъ коменданта корпусу Обручова вóдкомандувати до его експедиціи Шевченка яко маляря. Обручовъ сказавъ, що се не можливе, памятаючи „высочайшое запрещеніе Шевченкѣ брать въ руки перо и карандашъ“ и замѣсть Шевченка давъ двохъ Полякóвъ Залеского и Турно. Тогдѣ Бутаковъ выпросивъ собѣ Шевченка до експедиціи яко матроза и вóдъѣхавъ разомъ зъ нимъ у степъ въ 1848 р. Про подробицѣ того житя менѣ не вѣдомо нѣчо, але Шевченко казавъ, що Бутаковъ бувъ для нихъ дѣтскимъ товаришемъ, що часъ вони проводили доволѣ весело, що Шевченко зъ Залескимъ та Турно малювали все, коли лишь була до того можливóсть.

Въ осени 1849 р. цѣла експедиція повернула до Оренбурґа, де Шевченко и его товаришѣ жили на однóй кватирѣ и мали повну свободу. Завдяки Бутакову, житє Шевченка полѣпшало; его зачали приймати и въ найлѣпшихъ домахъ; мóгъ теперь писати и малювати та зароблявъ грошѣ на свои потребы мальованемъ портретóвъ.

По вóдъѣздѣ Бутакова въ сѣчню 1850 р. до Петербурга, Шевченко переѣхавъ житя на кватиру полковника К. І. Герна, де ему жило

Спомины М. М. Лазаревского про Т. Г. Шевченка.

Въ цѣтневой книжцѣ „Русскаго Архива“ находимо спомины про Шевченка, списанй его приятелемъ Михайломъ Матвѣевичемъ Лазаревскимъ, що подають трохи деталѣвъ до житепису поета! Загаломъ однакъ взявши, спомины тй не лишенй интересу и тому подаемо ихъ нашимъ читачамъ.

Въ р. 1847 — пише Лазаревскій, — заслано Шевченка рядовымъ въ оренбурскій корпусъ. Жандармъ привѣзъ его въ Оренбургъ въ червню 1847 р. въ ночи, просто зъ „ордонанс-гаузу“, де Шевченко переспавъ цѣлу нóчь на голій пóдлозѣ. Рано принявъ его комендантъ Ліфляндъ и вóдправивъ у казармы 3-го лінійного оренбурского баталіону. Того самого дня пóшла по Оренбурзѣ вѣстка, що прибувъ Шевченко. Земляки его пóшли сейчасъ въ казармы и выпросили его до себе на квартиру. Стрѣча зъ Шевченкомъ лишила ся въ памяти; и вóнъ и тй, що его витали, плакали — не знаю: зъ горя, чи зъ радости, що побачили свого рóдного поета. Цѣлый день вóнъ провѣвъ въ кругѣ своихъ земляковъ, спѣвавъ народнй пѣсни, читавъ де-що зъ своихъ творóвъ и не бувъ на видъ такъ дуже сумный, але видно було, що вóнъ скрывавъ богато въ душѣ и хотѣвъ на перекóръ судьбѣ, бути высше нея. Въ дорозѣ зъ Петербурга до Оренбурга вóнъ бувъ всього на всього 9 днéвъ, и вóдъ такои незвычайнои для него дороги, вóдъ безсонницѣ, а такожь перемѣны клімату видно на нѣмъ було симптомы пропасницѣ. На другій день було вже вѣдомо, що его назначено до Орскои крѣпости. Земляки радили ему, якъ недужому, пóйти на пару недѣль до шпиталю, а тымъ часомъ надѣяли ся постарати ся о то, щобы его лишили въ Оренбурскóмъ баталіонѣ, де все таки житє Шевченка було бы трохи лекше. Але Шевченко на се не згодивъ ся, анѣ другимъ просити за себе не дозволивъ. За три днѣ его одягли въ салдатеку одежу. Коли ему примѣряли штаны, мундиръ и плащь, вóнъ видѣвъ передъ собою цѣлу свою будущину и слезы обмаль що не покотили ся ему зъ очей; але вóнъ умѣвъ повздержати свое зворушенє въ казармѣ. Шевченко такъ мало бувъ обзнакомленый зъ житемъ вояцкимъ, що коли ему принесено зроблену на коштъ уряду одежу, то вóнъ спитавъ, що коштуе одежа. Пóдофіциръ не запираючись вóдповѣвъ, що 40 рублѣвъ, и Шевченко заразъ заплативъ грошѣ. Але якійсь офіцеръ, довѣдавшись про се, вóдобразъ у пóдофіцира грошѣ и вернувъ ихъ Шевченкови.

За тыждень выслано Шевченка въ Оренбургъ, де комендантомъ бувъ тогдѣ генералъ майоръ Исаевъ, чоловѣкъ старый и доволѣ добрый. Въ Орскóй Шевченко скоро познакомивъ ся зъ Поляками-засланцями; одинъ зъ нихъ Фіґнеръ, що бувъ учителемъ дѣтей Исаева, зблизивъ ся зъ Шевченкомъ близше якъ иншій. Завдяки ему, принято Шевченка въ домѣ Исаева и позволено жити въ найлѣпшій кватирѣ. Десь въ мѣсяць по приѣздѣ Шевченка бувъ и въ Орскóмъ и кóлька днéвъ пробувавъ зъ нимъ. Житє его, завдяки Исаеву, було досыть можливе; бóльшу частину дня проводивъ вóнъ читаючи книжки або на розмовахъ зъ Поляками.

Але въ 1847 р. померъ Исаевъ и тогдѣ наставъ для Шевченка тяжкій часъ. Командиръ баталіону майоръ Мѣшковъ (зъ простыхъ салдатóвъ) показавъ надъ нимъ цѣлу силу власти. Вóнъ казавъ Шевченкови перенести ся до казармы, де Шевченко днювавъ и ночувавъ на брудномъ своимъ лóжку, якихъ було въ казармѣ може зъ 50. Приѣзджаючи досыть часто до Орскои „по дѣламъ службы“, и все вóдвѣдувавъ Шевченка и бачивъ тогдѣшне его житє въ казармахъ. Товариство пяныхъ и розпустныхъ салдатóвъ, невыносный воздухъ, смѣте и болото, вѣчный крикъ — се страшно дразнило Шевченка; але вóнъ не важивъ ся просити Мѣшкова о полекшу своеи долѣ. Впрочѣмъ Мѣшкова богато людей просило о то, щобы позволивъ Шевченкови мешкати окремо, але вóнъ не любивъ Шевченка за его непокóрный характеръ, за те, що Шевченко не умѣвъ и не хотѣвъ нѣкому кланяти ся, и казавъ тому брати Шевченка що дня на муштру разомъ зъ другими, де вóнъ вчивъ ся „шагистики и ружейнымъ пріемомъ.“ Зъ ласки Мѣшкова сидѣвъ навѣть Шевченко на гапти-вахтѣ, а то за то, що вдягъ на улици бѣлй ирхови рукавички, а разъ за то, що скинувъ шапку передъ Мѣшковымъ не лѣвою а правою рукою.

И въ казармахъ читавъ Шевченко богато, бо дóстававъ книжокъ вóдъ знакомыхъ. Часомъ позволяли Шевченкови выйти зъ казармы на годину, двѣ, а тогдѣ салдаты, товаришѣ Шевченка, користаючи зъ того, що его нема, выкрадуть бувало зъ его шафы книгу тай заставлять де въ шинку. Шевченко знавъ сей звычай своихъ товаришѣвъ и якъ лишь вернувъ до дому и не находивъ якон-небудь книги, вóнъ знавъ вже де она и пытавъ товаришѣвъ лишь про те, въ якóмъ шинку книжка заставлена и за кóлько, та вже самъ потóмъ выкуповувавъ.

Въ лѣтѣ часто ходивъ вóнъ до берега рѣки Оры и тамъ пролежувавъ мѣжь корчами по кóлька годинъ, мрѣвъ про рóдный

академикôвъ, а дике — жадане ихъ и резолюцiи. Не може бути, щобы тî зъ редакцiи Dziennik'a не знали, яку важну ролю вôдграе часто молодîжь академiчна въ исторiи народôвъ — отъ хочь-бы французька въ часî першои революцiи французкои, або вîденьска въ 1848 роцî. А може таки не знають, бо для польскои „тромтадрацiи“ солiдна наука зовсiмъ не по душî. Dziennik каже, що въ послîдныхъ лîтахъ видîвъ тôлько вîчь анальогiчныхъ, що навîть не дивуе ся вîчу рускыхъ академикôвъ; тôлько „оно смîшне, бо якъ рîдко пригадуе пословицю: коня кують, а жаба ногу наставляе“. Ну, панове зъ Dziennika! коли-бъ вы сесю пословицю зъужиткували були тогдî, якъ лишь выринула у вашôй фамiлiи гадка о косцюшковскôй выставî у Львовî, то оно було бы якъ-разъ домîряне, бо вы були бы свîтови не показали своеи всесторонноi нужды — рôвно-жь не менше добра була бы ось недавно сеся пригадка тымъ, що конче забагли выдвигнути справу воскресеня Польщî на мировôй конференцiи въ Газî... Але въ тôмъ дîлî, де молодîжь университетска, и то въ такъ поважнôмъ числî, около 500 люда, зôбрала ся и одноду шно ухвалюе домагатись у правительства университету, — въ тôмъ дîлî таке порôвнанiя е iдiотичне, а подиктоване крайною злобою и ненавистю. Де пôвъ тысячки молодежи зъ повною свîдомостiю нацiональною прилюдно выказуе жадане основання университету, тамъ таки „коня кують“!

Dziennik жалуе дуже, що не мае пôдъ рукою дать зô всîхъ университетôвъ австрiйскихъ що-до числа академикôвъ-Русинôвъ, однакъ „о скôлько его память не заводить“ [ему лучае ся се надто часто, свîдомо и несвîдомо], академикôвъ-Русинôвъ всюда малесенько, — коли-бъ усîхъ зôбравъ пôдъ однымъ дахомъ университетскимъ, то професоры мусîли бы выкладати передъ пустыми лавками, зъ вынимкомъ выдîлу теольогiчного. — На се мы скажемо: И мы жалуемо дуже, що польскi полiтиканы беруть ся говорити о рîчахъ, якихъ не знають, та й ще на тôлько встыду не мають, щобы выкручуватись такою соломою: „o ile nas pamięć nie zawodzi“. Такî аргументацiи и такî информацiи можуть приймати за добру монету хиба читателî Dziennika, бо у всîхъ народôвъ такимъ писъмакамъ сказали бы: „Фiльософе, не пиши о тôмъ, чого не знаешь!“

Впрочôмъ тота пîсонька намъ знакома! Мы чували ей при здобуваню кождои рускои гiмназiи, кождои паралельки. Але якъ при паралелькахъ все могли крутити, бо справдî годî було вгадати, кôлько дîтей впише ся до першои класы, такъ ту знов мае ся дîло зъ цифрами, котрî Dziennik мôгъ провîрити низъ справоздань университетскихъ. Вôнъ каже, що наша молодîжь, хотьбы вся кôнчила студiи гiмназiяльнî, подîлена на три факультеты — фiльософiчный, правничî и медичный — дала бы по кôлькохъ, а найвыше по кôльканацятьохъ слухачîвъ. А прецîнь рîчь знана, що самî галицкî Русины — не рефлектуючи вже на украiньскихъ зъ-за кордону — е въ силî достаточно заповнити свôй университетъ. А що одинокiй руско-украiньскiй университетъ у Львовî гуртувавъ бы въ собî молодîжь зъ цîлои области 30 мiлiоновои Руси-Украины, се рîчь природна. Та Dziennik-ови страшно навîть подумати о тôмъ. Де-жь такъ тôлько „гайдамакôвъ“ разомъ! они спольщеныи Львовъ шапками закидають... Того вôнъ не высловлюе, а бîдкае, що нîбы не буде кому выкладати. Але сей моментъ — якъ самъ Dziennik каже: рîшаючiй о потребî якогось университету — „лишае на боцî“, а переходить до другихъ питань, т. е. до пôдручникôвъ въ языцî выкладовôмъ и до професорôвъ. Отже въ тыхъ вглядахъ „не може дарувати рускôй молодежи iгноранцiи“.

Але мы запытаемо: Чи вы, панове Поляки, мали все чоботята вшитî, закимъ дитина вродила ся? Ба що бôльше: чи маете вы нинî, по трицати лîтахъ, — а се не аякiй кавалокъ часу — вôдъ коли истнуе польскiй университетъ, всьо, що треба до польскихъ выкладôвъ? Чи е хочь одно рагоровумъ на факультетî медичнôмъ, щобы оббiшло ся безъ пôдручникôвъ нîмецкихъ? Де польскî пôдручники анатомiи, внутрîшнои медицины, хiургiи и т. д.? Де по трицати лîтахъ вашî строго науковî тяжшi дîла? На нашî може такъ довго не треба бы було чекати.

Дальше Dziennik бîдкае, що „мîжь самыми Русинами нема згоды: одни радî бы розвою языка „молодорускаго“ [що се знов за номенклатура!] и самостôйности Малоруси; другî знов рôвночасно зъ погордою и легковаженемъ прозывають тамтыхъ „хахлама“ и найгорячîйше бажають щобы насампер'дъ интелiгенцiя а за нею въ будучности людъ сельскiй приняв за свôй языкъ россiйскiй. — Якъ бачимо, нашô „обединителî“ стають въ потребî дуже на руку Полякамъ, не менше, якъ Москалямъ. „Обединителями“ можна шахувати Русь въ ви розвою не лишь на россiйскôй Украинî, але и въ Галичинî — редактори „Московскихъ Вîдомостiй“ и Dziennik-a polsk-ого граютъ въ одну дудку. Але правительство австрiйске не може бути въ тôмъ дîлî въ клопотî, тымъ бôльше, що и сама молодîжь академiчна выразно высказала ся за университетомъ украiньско-рускимъ.

По такихъ падыканяхъ надъ рускою бiдою, Dziennik конклюдуе: „И въ такихъ услôвiяхъ проклямуе невеличкiй гуртокъ [?!] студентôвъ рускихъ дîйство дикiй претенсiи, щобы творено въ Галичинî университетъ рускiй! Принципiяльно беручи не можна бы противитись утворенiю нового огнища цивiлiзацiйного, якимъ есть безперечно кождый университетъ, але Русинамъ зовсiмъ не йде [?!] о того рода высокî цîли. Твердимо то безъ обинякôвъ. Бо знаючи аж надто добре, що они не мають нинî ще жадныхъ, але то жадныхъ условiй до ставлення такого постуляту, отже знаючи въ горы, що такiй постулятъ сповненый не буде, бо не може бути, мимо того выголошують его зъ уданою [?] щиростю и емфазою, щобы мати на будучность новый матерiялъ до уîдання на „польскî ржонды“, на „польску интригу“, на гнетъ народности рускои зô стороны Полякôвъ. Що помîжь Русинами „учеными“ и маловченими знайшло бы ся гнеть досыть кандидатôвъ до катедръ и пенсiй учительскихъ, о сîмъ нîхто не сумнîвае ся; що, приступнîмъ, въ разî здîйстненя „чудомъ“ такого смîшного жадання треба бы брати кождого „зъ берега“, щобы заповнити найпотрîбнîйшi выдîлы, то такожь певне. Отже амбiтнымъ и золотого ковнîра жадымъ одиницямъ — а и межи интелiгенцiю рускою, хоць ще дуже нечисленною, одиниць такихъ аж за багато — усмîхала бы ся карiера легка и скора.“

Отже народови рускому, що цîлый разомъ и одиницями дававъ тôлько доказôвъ саможертвы для осягненя дôбръ идеальныхъ, що проливавъ море крови для европейскои цивiлiзацiи, для здобутя волî, — народови, котрого провôдники нинî вôдсуджують ся добровôльно вôдъ дôбръ матерiяльныхъ, слушнымъ належныхъ въ мîру працî и выначныхъ способностiй, — тому народови нîбы „зовсiмъ не йде о того рода взнеслî цîли“, але „о катедры, золотî ковнîры и пенсiи“. — На того рода закидъ не варто вôдповîдати. Мы хиба — для порôвнання суспольности нашои зъ польскою — сконстатуемо, що такъ спродати за выгоды, хресты, iмперiялы и марки вôтчину, якъ Поляки се зробили, мы Русины не въ силî. Та й такъ выслугувати ся — зъ пожертвованемъ найжизненîйшихъ интересôвъ краю и погибаючого народу — за титулы, портфелî мiнiстерскî и интратнî синекуры кождочасному правительству, мы не въ силî. Що бôльше, нарôдъ рускiй елiмiнуе зъ-помîжь себе такî одиниць, котрî добиваютъ ся золотого ковнîра хочь-бы лише зъ уймою, не то цîликовитымъ пожертвованемъ народныхъ идеалôвъ, невôдповîдною, нарôдъ компромiтуючою дорогою.

А на закидъ, що Русины жадають свого университету, щобы въ будучности мали матерiялъ до „уîдання“ на „польскî ржонды“ и т. д. — досыть буде успокоити Dziennik тымъ, що Поляки вже не въ данôй минувшости, але оть и теперь, въ нинîшныхъ часахъ дали тôлько матерiялу, що отсей бувъ бы навîть вже злишный.

Сконфiсковано.

Але що то говорити? Самъ же Dziennik знае добре, що у насъ и академикôвъ есть аж надто досыть, щобы университетъ свôй заповнити. Знае добре, що и професорôвъ не треба бы брати „зъ берега“, а сли вôнъ се пôдносить, то хиба пôдъ враженямъ тои анекдоты, що въ часî спольщування львôвского университету, намîстникъ ходивъ по Львовî, а здыбавши приличнîйше одîтого чоловîка зараз пытавъ, чи вмîе по польски читати и писати, а коли-жь разъ трафивъ на потакуючу вôдповîдь, тîшивъ ся, що мае вже професора на катедру. Мы нинî въ тôмъ взглядî стоимо далеко лîпше, бо чужî народы, трохи культурнîйшi вôдъ „высоко-культурныхъ“ Полякôвъ, знаходять мîжь нашими прекраснî силы, и певно знайшли бы ихъ въ десятеро бôльше, коли-бы своихъ не мали. Знае добре зъ власного досвîду, що и пôдручники рускî будуть. Але о се эму не ходило. О що эму ходило — то сказавъ вôнъ ажь на кôнци; „L' appetit vient en mangeant“. Ось що его тревожить! — що у Русинôвъ зъ îдою приходить апетитъ. Ну, безперечно, що Русины нинî дуже голодни своихъ правъ пôдъ „польскими ржондами“. По пятнîсковôмъ тифî за часôвъ речипосполитои почали въ Австрiи по трохи îсти и апетитъ, що правда, усе змагае ся. Однакъ хотять îсти не чуже а свое. Даемо рекрута, платимо податки, насъ тутъ поверхъ три мiлiоны, намъ отже належить ся се, що и другимъ. Мы не можемо спокôйно давити ся, щобы нашъ гôркiй грôшь iшовъ лишь на театры польскî, „мацержи“ „кулка“, „вавелî“, „выставы косцюшкôвскiй“, або таки такъ въ паньскî кишенî, а мы щобы зъ голоду млîли и вôдмовляли собî найконечнîйшихъ потребъ народно-культурныхъ. Безъ университету свого розвитокъ и поступъ народу немыслимî. Отже цîла Русь жадае свого университету не для того, що нîбы-то въ остатныхъ лîтахъ она зазнала вôдъ Полякôвъ якоись неоглядноi великодушности, яка нîбы-то вже наближила Русинôвъ до сповнення ихъ мрîй: подîлу Галичины — нî, Русь домагае ся свого уриверситету, бо се була мрîя ще нашихъ батькôвъ, що въ гробахъ лежать. Они переказали ей намъ, мы лелîяли ей въ грудяхъ такъ довго, ажь можемо и маемо силу и право домагати ся свого. А вороже становище Полякôвъ въ сîй справî вся Русь мусить уважати за — гакатизмъ въ контуши!

Переглядъ полiтичный.

Оголошенe угодовыхъ законôвъ мае наступити въ недîлю. Говорять, що правительство не предложить теперь до санкцiи закона о пôдвышеню платнî державноi службы, бо ухвалы обохъ палатъ парляменту въ тôй справî не суть рôвнозвучнî. По мысли ухвалы палаты послôвъ, законъ мавъ увôйти въ житî вже зъ днемъ 15-ого сîчня 1899 р., тымчасомъ палата панôвъ згôдно зъ бажанемъ правительства заявила ся за тымъ, щобы законъ увôйшовъ въ житî доперва зъ днемъ ей оголошення. Мимо того правительство намîряе сесю справу управильнити на пôдставî §. 14-ого и выдасть розпорядженe, пôдвышаюче платню слугъ лише на короткiй часъ, т. е. на рôкъ або два роки.

Словенцî, котрымъ сповнено вже деякî ихъ постуляты, ставлять теперь дальшî жадання. Мîжь нинiшнiмъ словеньскiй часописы домагають ся утворення словеньского университету въ Люблянî. Словеньскiй дневникъ Lidove Noviny доносить, що мîжь Словенцями наступивъ розламъ. Послы Грегорцiчь и граф Коронiнi вôдлучили ся вôдъ решты послôвъ и зачали выдавати власный органъ Gorica.

——

Зъ Бîлграду доносять, що цîли информацiй заслугуючихъ на вîру, увязнено доси загаломъ 40 особъ, або прямо замîшаныхъ въ заговоръ, або що найменше сильно о се пôдозрîлыхъ. Що-до сербского посла въ Петербурзî Грuiча, то ще не певна рîчь, чи вôнъ буде обжалованый и ewентуально засужденый заочно, чи може залишать противъ него слîдство о участь въ заговорî. Грuiчь котрый якъ разъ по дорученю ему вôдзвания до повороту, одержавъ вôдъ царя высоку декорацiю, не гадае вертати до Сербiи на певну смерть, або що найменше довгу и тяжку вязницю, и рîшивъ ся сидîти тамъ, де ему волосъ въ головы не спаде, т. е. въ Россiи. Генералъ Грuiчъ, котрый памятае, якъ разъ вже за панованя екскороля Мiляна мордовано всîхъ его противникôвъ, не мае довîря до сербскои юстицiи. Грuiча въ армiи вже выключено.

Въ справî арештованя своiка черногорского князя Петровича, видано слîдуючiй урядовый комунiкатъ: „Дневники донесли, що Петровичь бувъ арештованый, и що вôдтакъ сербске правительство поправдавши ся, выпустило его на волю. Сесе донесеня цîлкомъ фальшиве, бо Петровичь не бувъ арештованый и сербске правительство не мало причины оправдувати ся“. Дальше слîдство мало выказати, що Князевичь вже давнîйше старавъ ся дôстати мîсце вельможного стражника, щобы тымъ лекше можь було выконати атентатъ.

Кореспондентъ дневника „Berliner Tageblatt“ интервенювавъ въ справî атентату пробуваючого въ Женевî претендента до сербского престола Петра Караджорджевича. Караджорджевичь жалувавъ ся на се, що въ нагоды атентату и его втягнено въ дискусiю, бо вôнъ теперь держить ся далеко вôдъ активноi полiтики. Вôнъ жде лишь, бо мае певнôсть, що самъ Мiлянъ знищить династiю своею нетактивностю; тогды прийде хвиля для Караджорджевичîвъ. Мiлянъ е найлîпшимъ агiтаторомъ родины Караджорджевичîвъ. Претендентъ запевнивъ, що вôнъ все бувъ противникомъ атентатôвъ. Все промовляе за тымъ, що послîдный атентатъ инсценувала полiцiя. Радикали певно его не урядили, а Мiлянъ хоче лишь выкористати цîлу сесю пригоду, абы за однымъ замахомъ збути ся всîхъ своихъ противникôвъ.

——

Въ справî Дрейфуса Matin оголошуе заяву Естергазого, въ котрôй Естергази оповîдае, що бордеро написавъ на розказъ полковника Сандгера. Полковникъ Шварцкопенъ пробувавъ тогды въ Берлинî и бордеро выслано до его мешкання. Бордеро не дôйшло однакъ до его рукъ, а лишило ся у портîра, зъ вôдки его выдобуто. Въ той способôвъ Шварцкопенъ бордера цîлкомъ не видîвъ. Естергази говорить дальше, що тогды треба було сотворити матерiяльный доказъ вины Дрейфуса, якого не було; були тôлько моральнî признаки. Всî мiнiстры знали о загаданôмъ фактî. Правда, що не можь було голосно говорити о зрадî, але вîсти, якî Естергази одержавъ зъ устъ Шварцкопена обтяжали Дрейфуса, въ котрого вину въ Берлинî вîрено. Генералы також знали, въ якiй способôвъ бордеро сфабриковано. Дрейфуса що правда засуджено нелеґально, та про те сей засудъ бувъ справедливый.

Справы церковнî.

На выпечатанe розширенои Псалтири о. Олексы Слюсарчука, пароха Ключева, зъ великимъ трудомъ и знанемъ на пôдставî найлучшихъ екзегетôвъ уложеного дîла, бл. п. Преосв. Еп. Пелешемъ апробованого, потребами нинîшного часу такъ дуже указаного, котрого напечатаню такъ довго неприятнî часы стояли на перешкодî, звольнивъ Преосв. Еп. Шептицкiй жертвувати 200 зр. Складаючи прилюдну подяку Его Преосвященьству за тую першу помôчь, зъ якою звольнивъ менî приити до розпочати печатання сего цîнного, для религiйного образованя нашого народу дуже пожаданого дîла, — осмîляю ся заразомъ вôднести ся зъ укланною просьбою до цîлого нашого Пречестного Духовеньства, щобы звольнило ласкаво своими замовленями певного числа примîрниковъ уможливити продовженe друку. Замовленя прошу высылати пôдъ адресою: „Mechitaristen Buchdruckerei Wien VII/2, Mechitaristengasse 4“ по нîмецки або по латиньски въ сей способъ: „Замавляю.... примîрниковъ Псалтири о. Ол. Слюсарчука въ накладî о. Д. Танячкевича“. На-разъ цîна уложита не дасть ся. — Прошу о прискореня тыхъ замовлень и о ласкаве повîдомленe менe по ихъ довершеню.

[Всî наши газеты рускî, близький интересамъ церкви и духовеньства рускаго, прошу

ся досыть добре. Але въ маю 1850 р. приключила ся эму пригода. Офiциръ оренбурского баталiону Исаевъ зробивъ доносъ до Обручова, що Шевченко, не зважаючи на „высочайшее запрещенiе“, листуе ся зô своими знакомыми и малюе портреты. Обручовъ знавъ, що Шевченко живе въ Оренбургî на волî, що пише й малюе, але хочь и якiй бувъ острый взагалî а особливо до военныхъ, якось жаль эму було добивати нещасного Шевченка. Але одержавши офiцiяльный доносъ, вôнъ зразъ звелîвъ зробити у Шевченка ревiзiю, а его посадити на гавптвахту. У Шевченка найшли кôлька малюнкôвъ и листôвъ писаныхъ до него зъ Петербурга. Листы тî выкликали ревiзiи въ Петербургî, а наслîдкомъ ихъ одинъ чоловîкъ застрîливъ ся, другî знов дôстали ся у „III. отдîленiе“.

За два днî по ревiзiи Обручовъ вôдбославъ Шевченка въ Орску крîпость пôдъ строгiй доглядъ; а одержавши зъ Петербурга якiйсь приказъ що-до Шевченка, перевîвъ его 8-ого жовтня 1850 р. зъ 5-ого въ 1-iй оренбурскiй лiнiйный баталiонъ, частину котрого що року вôдкомендировувано до Ново-Петровскои крîпости, що була на пустиннôмъ пôвостровî пôвнîчно-схôдного берега Каспiйского моря, куды Шевченка и вôдбслано и де вôнъ безъ выîзду провîвъ увесь часъ своего заслання до серпня 1856 р.

Першiй перiодъ перебуваня Шевченка въ Орскôй крîпости бувъ занадто тяжкiй для него, але вôнъ сякъ-такъ переносивъ свое нещасте; коли-жь его знову привезли туды въ маю 1850 р. пôдъ строгiй доглядъ и коли его запроваджено разомъ зъ арештантами до роббтъ, тогдî Шевченко зовсiмъ зрозумîвъ долю арештанта. Про сей занадто тяжкiй для него часъ вôнъ не любивъ згадувати и розмовляти; и подробицî его жизня за сихъ пять мîсяцîвъ мабуть нîкому невîдомî.

На тôмъ кôнчить ся рукопись М. М. Лазаревского.

о подане сего оповѣщення въ найблизшѣмъ числѣ.]

о. Д. Танячкевичъ.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

Зъ „Академічнои Громады“:

Хочь горячій, прогульковый часъ зо всѣмъ не сприяе умовому житю и хочь въ сѣмъ мѣсяци увага и енергія молодежи абсорбувала ся незвычайно урядженымъ Драгоманівскихъ вечерниць и академічного вѣча, мимо того научный рухъ „Академічнои Громады“ розвивавъ ся дальше въ червни и липни, якъ въ попередныхъ мѣсяцахъ. Вѣдчиты вѣдбували ся що тыждня, переважно зъ рамени секціи літературнои. А именно: дня 5 червня читавъ тов. Ор. Авдиковичъ: „Козаччина въ белетристичныхъ творахъ П. Кулѣша“; д. 9 червня т. В. Хировскій: поетъ Казимиръ Пшерва Тетмаєръ“; д. 12 червня т. Ар. Хомикъ: „Стефаникъ а Мартовичъ“; д. 23 червня т. М. Крушельницкій: „Оповѣдання В. Будзиновского“; д. 2 липня т. Ив. Брикъ: „Типы жѣночі въ творахъ Г. Ібзена“, а д. 7 липня т. Хомикъ „Новѣ поемы Ив. Франка“. — Зъ рамени секціи соціольогічнои читавъ д. 13 червня т. Л. Цегельскій: „Идея національна украиньска въ ея историчнѣмъ розвою“, а 8 липня т. Гладишовскій: „Розвѣй институцій релігійныхъ“. — Годить ся также згадати, що за починомъ и заходомъ „Научного кружка“ обходила молодѣжь IV. роковины смерти Михайла П. Драгоманова поважнымъ святомъ, що вѣдбуло ся д. 26 червня. — Въ мѣсяци липни за-для браку часу було менше вѣдчитѣвъ, хочь деякі зъ членѣвъ кружка выготовили ихъ, та вѣдчиты сѣ вѣдложено на слѣдуючій рѣкъ.

Молодый, бо майже передъ повороком заложеный „Научный кружокъ“ не може повстыдати ся своєю дѣяльностію. Въ нѣмъ зорганізувало ся умове житє и праца Громадянъ, его засѣданя давали товчокъ до поважныхъ праць, референтѣвъ и дискусій. Кружокъ згрупувавъ всѣ енергічнѣйшѣ силы молодежи и звернувъ ихъ на поле научного самообразованя. Молодѣжь горячо и щиро взяла ся до дѣла. Найлѣпшимъ сего доказомъ є численнѣ засѣдана та чимале число (42) вѣдчитѣвъ въ протягу пѣвъ року. Побѣчь щирости и охоты загалу належить тутъ згадати про заслуги двохъ першихъ головъ „Научного кружка“ тт. Грабовского и Косовича. Зарядъ кружка пращае всѣхъ товаришѣвъ зъ вакаціями и кличе: До побачена зъ новыми силами, зъ новою енергію! — бо тѣлько праця и наука, тѣлько освѣчена и трудячѣ Украина цѣ збудують вѣльну Украину.

За зарядъ „Научного кружка“ *Л. Цегельскій* голова, *Евг. Бурачиньскій* писарь.

НОВИНКИ.

— **О. посолъ Д. Танячкевичъ оповѣщуе**: Прошу всѣ тѣ священничі вдовицѣ и сироты, котрѣ вѣдносять ся до мене зъ запытанемъ о ихъ даровыхъ пенсіяхъ, бути терпеливыми. Я маю въ Бозѣ надѣю, що всѣ подана, зъ кѣлькома може выимками, будуть увзгляднені. А опѣсли вже буде старане ити о те, абы ухилити и евентуальні выимки. — *Д. Танячкевичъ.*

— **Бухгальтеромъ галицкои касы ощадности** именованый урядникъ банку краевого а бувшій супленть гімназіи п. І. Чайдерна; именованє его наступило мимо опозиціи выдѣлу касы.

— **„Чума у Львовѣ!“** Така страшна вѣсть рознесла ся вчера по Львовѣ и перенала страхомъ спокѣйныхъ мешканцѣвъ. Про страшного гостя оповѣдано зъ всякими подробицями, а навѣть поясновано, въ якій способѣ завѣхавъ чумовый бацилъ у нашу столицю. Именно двохъ слюсарѣвъ мало прибути въ Александріи до Трієсту и одинъ зъ нихъ померъ въ Трієстѣ на чуму, а другій прибувъ до Львова, длятого телеграфовано зъ Трієсту до Львова, щобы прибувшого слюсаря интернувати. Сей, прибувши до Львова, заразъ занедужавъ и его умѣщено въ мѣскихъ баракахъ на Янівскѣмъ. — Такъ оповѣдавъ собѣ вчера перестрашеный львівскій народець. Однакъ зъ цѣлои поголоски, що летомъ блискавки переносила ся по Львовѣ, показало ся лишь тѣлько правды, що до Львова дѣйстно прибувъ одинъ слюсарь зъ Трієсту, недужій на малярію, але — не привезъ зъ собою бацилѣвъ чумы! Его вѣддано домовому лѣченю.

— **О процесѣ за галицку касу щадничу**, котрый мае проясняти неодну справу зъ галицкои панамы, тончуть ся вже вѣдъ д вшого часу рѣзни версіи не тѣлько въ дневникахъ краевыхъ, але и по заграничныхъ. Нинѣ Kurjer lwowski (ч. 198) подае деякі даны про ходъ цѣлои сеи справы и про будучій процесъ. Мѣжъ иншимъ заперечуе Kurjer подану органомъ лєвдербанку (Przegląd-омъ) вѣстку, мовь-бы лѣкарѣ д-ры Глюзіньскій и Векслеръ, що розслѣджували станъ здоровля Зімы, выдали свое оречене на некористь увязненого. Лѣкарѣ ще не выдали свого оречення. Рѣвножь оборонець Зімы адв. д-ръ Грекъ не внѣсъ ще до суду подання о выпущене на волю свого клієнта за зложенемъ кавціи. Розправа противъ „честнои трійки“: Зімы, Вендриховского и Карпиньского вѣдбуде ся въ осени въ однѣмъ зъ мѣстъ на провінціи. Справы сеи ще остаточно не порѣшено. (Głos narodu доносивъ оногды, що розправа вѣдбуде ся въ Краковѣ). Слѣдчій судья ради. Милашевскій и прокуратор Гайдереръ займають ся выключно справою надужить въ касѣ; актъ обжалованя обнимае около 60 аркушѣвъ, а въ послѣдныхъ часахъ прибули нові факты обтяжаючі. До Львова повернувъ оногды зъ купелѣвъ п. Стан. Щепановскій, де лѣчивъ ся на недугу серця. Оборону свою поручивъ адв. д-рови Грекови. Противъ Щепановского веде ся до теперь слѣдство и не є выключене, що вѣнъ засяде на лавѣ обжалованыхъ побѣчь Зімы и иншихъ; зъ урядниковъ касы, побѣчь Вендриховского, засяде може ще хто... Дирекція касы ствердила доперва въ послѣдныхъ часахъ [!] рѣзні „неправильности“ ліквідатора Гонсьоровского и бухгальтера Зьолецкого и ихъ усунула зъ урядованя. Однакъ оба сесі панки побирають дальше свою пенсію, а то аж до затвердженя ихъ суспензіи выдѣломъ наказуючимъ касы.

Невдовзѣ выѣздить на кількатыжневу вѣдпустку директоръ касы п. Никоровичъ, а заступати его будуть пп. д-ръ Стечковскій, Пѣрожиньскій и д-ръ Стройновскій.

— **Въ справѣ выѣзду до Румуніи.** Правительство румуньске припоручило своимъ консулятомъ въ Чернѣвцяхъ, щобы на будуче не удѣляло пашпортѣвъ чужинцямъ, намѣряючимъ удатись до Румуніи, если они не выкажуть ся, що мають средства на свое удержане, або не докажуть, що знають яке ремесло або иншу професію, въ чого могли бы въ Румуніи обезпечити собѣ средства до житя.

— **Урядникамъ скрахованого гал. банку** кредитового выповѣвъ новый зарядъ мѣсця зъ днемъ послѣдного грудня с. р. Урядникамъ, що не мають ще десять лѣтъ служби а тымъ самымъ права до емеритуры, зверне емеритальный фондъ виплачені вкладки. Зъ початкомъ вересня переведена буде реорганізація персоналу Банку для торговлѣ и промыслу въ Краковѣ; тогдѣ повѣдомить дирекція краковского банку урядниковъ скрахованого а обнятого въ ліквідацію гал. банку кредитового, кого и на якихъ условіяхъ задержить.

— **Пословиця о косѣ и табацѣ передъ судомъ.** Д-ръ Адольфъ Майзельсъ, адвокатскій кандидатъ въ Краковѣ, прийшовъ д 15 лютого с. р. по разъ третій до уряду податкового въ Подгужу, щобы вѣднята квоту 196 зр. для свого клієнта. Однакъ контрольоръ податкового уряду, Опідо, не выдавъ ему згаданыхъ грошей, бо вже було $11\frac{1}{2}$ годины, а о 12 годинѣ кѣнчить ся урядоване. Отже д-ръ Майзельсъ удавъ ся до поборця податкового, але безъ успѣху. Огорченый такимъ поведенемъ податковыхъ урядниковъ, мавъ д-ръ Майзельсъ, выходячи зъ канцеляріи, сказати, що урядъ податковый и его урядники повинні бути для сторбнъ, якъ табака для носа, и при тѣмъ луснувъ дверми. Въ часѣ розправы переведеной въ наслѣдокъ того въ повѣтовѣмъ судѣ въ Подгужу, обжалованый признавъ ся, що сказавъ до урядниковъ: „Вы забуваете, що не нѣсъ для табаки, а на вѣдворѣтъ“. Судъ въ Подгужу узналъ обжалованого вины нымъ обиды податкового уряду и засудивъ его на заплату грошевои кары въ высотѣ 50 зр.

Противъ того засуду внѣсъ д-ръ Майзельсъ вѣдкликъ и дня 7 н. ст. червня вѣдбула ся въ тѣмъ дѣлѣ розправа передъ краковскимъ трибуналомъ яко апеляційнымъ. Передовсѣмъ прочитано рѣшене першои инстанціи, котра мотивувала засудъ ось-якъ:

„Уже само суставлене точокъ порѣвнання, т. є. двохъ урядниковъ податковыхъ зъ носомъ и табакою есть обиджаюче. Податковій уряды, яко органы властій фінансовыхъ, выповняють функціи власти фінансовои, котра есть одною зъ атрибуцій власти монарха. Уживане табаки есть матеріяльною чинностію для личнои приятности и выгоды уживаючого ея, залежною вѣдъ его охоты и капрису, и полягае на втыканю ея въ нѣсъ и въ фізіольогічнѣмъ уживаню. Порѣвнане се було высказане пѣднесенымъ голосомъ, яко вѣдповѣдь на вѣдмову асистованя, въ присутности урядниковъ и слугъ, а се було въ силѣ осмѣшати урядъ въ очахъ публики. Пѣдсудный боронивъ ся тымъ, що вже попередъ вѣдмовлено ему кѣлька разѣвъ выплаты, и се розправа дѣйстно выказала, та що инкрімінований слова высказавъ въ такій способѣ: „Вы забуваете, що не нѣсъ для табаки, а на вѣдворѣтъ“. Вѣдмова выплаты не давала обжалованому права до закиненои ему чинности, але найбѣльше до внесеня жалобы до высшихъ властій. Вправдѣ есть пословиця: „табака для носа, а не нѣсъ для табаки“, однакъ зъ того не слѣдуе, щобы було умѣстно парафразувати ея у вѣдношеню до урядѣвъ и урядниковъ“.

Оборонець проф. увіверс. д-ръ Розенблятъ пѣддавъ высше наведену пословицю всесторонній критицѣ и выводивъ, що пѣдсудный ужинъ, бути може, не вѣдповѣдныхъ словъ, но що-до самого факту бувъ цѣлковито управненый до того и о якійсь обидѣ уряду въ розумѣню закона бесѣды не може бути. Трибуналъ, подѣляючи гадку оборони, скасувавъ выровъ першого судьѣ и увольнивъ обжалованого, обмежаючись лишь на замѣтцѣ, що поведенє его було невѣдповѣдне. Се красно, але-жь и поведенє урядниковъ було не вѣдповѣдне!

— **Огонь** знищивъ въ Калуши дня 16 с. м. шѣсть загородъ при улици Зелѣзничій; причиною огня була несторожность. При гашеню показавъ ся бракъ приладѣвъ огневыхъ, хочь въ мѣстѣ є пѣстѣйна сторожа пожарна.

— **Трагічна смерть.** Фр. Ришковскій, 10-лѣтный хлопчина зъ Волѣ мазовецкои, пасъ дня 15 с. м. корову и заложивъ собѣ на шию шнурокъ, на котрѣмъ була привязана корова. По часѣ корова чогось наполохала ся и бѣла зъ увязанымъ пастухомъ майже пѣвъ кільометра. Звякимъ здержано перепуджену корову, хлопчина погибъ вѣдъ потовчена и удушеня.

— **Цѣкавый процесъ Потоцкихъ.** Кароль Войленъ [Woyłin], природный сынъ графа Станислава Потоцкого зъ Бережанъ, дѣставъ въ спадщинѣ по своѣмъ вѣтцеви двѣ посѣлости въ Галичинѣ, котрѣ будучи ще малолѣтнымъ, вѣдступивъ гр. Романови Потоцкому въ замѣну за ренту. Пѣзнѣйше замѣнивъ ренты взявъ готѣвку въ сумѣ 50.000 зр. Теперь выточивъ Войленъ гр. Ром. Потоцкому процесъ, жадаючи уневажненя трансакціи, бо тогдѣ бувъ малолѣтнымъ, и вѣдступивъ свои посѣлости за цѣну, яка навѣть не дорѣвнуе половинѣ вартости. Судъ вѣденьскій, де внесено жалобу, узналъ себе не компетентнымъ до осуду сеи справы, бо гр. Ром. Потоцкій не мешкае постѣйно у Вѣдни. Жалоба буде внесена тому до суду у Львовѣ.

— **Ще одинъ.** Зъ Львова доплынувъ вчера у широкій свѣтъ Ісидоръ Веберъ, властитель „моднои“ реставраціи при ул. Академичній ч. 22. Полишивъ вѣнъ льокаль и службу безъ опѣки, а на дорогу выманивъ у Клиры Фляшеровои квоту 570 зр., яко кавцію на обѣцяне у себе мѣсце службове. Поліція пустила ся за нимъ въ погоню. Бувъ вѣнъ знанымъ гулякою и очевидно залѣзъ въ довги, якъ и многій иншій „uciekinier-ы“ зъ Львова.

— **Сильна буря** лютила ся въ недѣлю въ околиці *Чешанова*. Збжа майже знищені, а такожь огороды и сады буря сильно ушкодила. Градъ упавъ въ громадахъ: Новѣмъ селѣ, Дахновѣ и Чешановѣ; шкоды великій. — Дня 18 с. м. розгуляла ся сильна буря зъ громами въ *Бродахъ*. За мѣстомъ убивъ грѣмъ селянина Чорнера, котрый сховавъ ся бувъ пѣдъ копицю сѣна и положивъ побѣчь себе косу. Такожь въ Лагодовѣ пѣдъ Бродами убивъ грѣмъ одну селянку. Злива прибила засѣвы до землѣ, за-для чого надѣя на добре жниво пропала. Не гаразды въ нашѣй Галичині!

— **Испытъ зрѣлости въ гімназіи въ Станиславовѣ** зложили: Мих. Бурчицкій, Людв. Быковскій, Стеф. Вахтеръ, Ад. Гесель, Ис. Гольденберґъ, Теод. Грицакъ, Петро Дубакъ, Кальм. Зарваніцеръ, Вен. Кенігсбергеръ, Дав. Конъ, Сим. Лабенцкій, Ив. Лятишевскій, Іос. Мокловичъ, Володим. Проць, Ив. Сенчукъ, Вас. Симоновичъ, Л. Солецкій, Вол. Стойовскій, Вол. Терлишовскій, Зд. Транда, Іос. Фаерштайнъ, Макс. Фінкельштайнъ. Ил. Цибикъ, Кар. Шеліговскій, Вільг. Шіндлеръ, Вол. Шуйскій и Нух. Ердштайнъ.

— **Експльодуюче цигаро.** Пенсіонованый урядникъ **Адольфъ Трешеръ** зъ Марбурґа купивъ за 5 кр. цигаро на дворци Полудневои зелѣзницѣ въ Грацу. Коли закурывъ, цигаро експльодувало и обсмалило ему бороду. Цигаро се зложено въ поліціи, котра зъ трафіки на дворци забрала всѣ 5 крейцаровѣ цигара до розслѣдженя.

— **Испытъ зрѣлости въ женьскѣй семинаріи учительскѣй въ Перемышли** зложили: Ан. Адлофъ, Валерія Бандира, Ел. Бѣрецка, Анг. Боберска, Стан. Бирка (зъ вѣдзн.), Валерія Хрунѣвна, (зъ вѣдзн.), Мар. Чернецка, Ольга Добряньска (зъ вѣдзн.), Мар. Дзержиньска, Сав. Екертѣвна, Ел. Гилевска, Соф. Грабѣвна, Евг. Герві, Ванда Клечковска, Авг. Кльоновска, Север. Костовецка, Мар. Кознарска Ядв. Кусиба, Ольга Литиньска (зъ вѣдзн.), Елена Лявчакѣвна, Соф. Лижевска (зъ вѣдзн.), Мар. Лосось (зъ вѣдзн.), Ольга Масляникѣвна, Генов. Мярковска, Конст. Милько, Ванда Патрибѣвна, Казим. Пазданівска (зъ вѣдзн.), Гонор. Пилявска, Юлія Подолиньска (зъ вѣдзн.), Фел. Працаловичѣвна, Елеонора Радваньска, Ядв. Рязевичѣвна, Сівілля Шенкеръ (зъ вѣдзн.), Шайндля Штернъ, Кам. Уйварі, Ем. Ваць, Марія Вахаль, Теофіля Захарієвичѣвна, Верон. Витольска, Генр. Шлямъ, Север. Сольонъ (зъ вѣдзн.), Елена Заяць, Мат. Зембицка (зъ вѣдзн.) и Стеф. Журакѣвска; приватистки: Мар. Фішеръ, Ант. Гживиньска, Вал. Германъ, Мар. Конопацка, Мар. Ляникевичѣвна (зъ вѣдзн.), Стан. Моравецка, Стан. Пенкось, Кароль. Рінґлеръ (зъ вѣдзн.) и Елеонора Згубѣвна. Шѣстьомъ ученицямъ позволено поправити одинъ предметъ по вакаціяхъ, а сѣмъ приватистокъ репробовано на рѣкъ.

— **Міністеръ судѣвництва а адвокаты.** „Monitor“ доносить, що въ часѣ побуту у Львовѣ міністра судѣвництва д-ра Рубера була у него депутація львѣвскои палаты адвокатскои и жалувала ся, що зъ причины введеня новои судовои процедуры утратили много доходѣвъ. Та міністеръ мавъ вѣдповѣсти адвокатамъ, що законы выдають ся для горожанъ, а не для адвокатѣвъ, и порадивъ имъ словами: „Wählen sie sich einen anderen Beruf“. На се замѣчае „Monitor“ саркастычно: „Адвокаты и думають вже надъ выборомъ eines anderen Berufes и якъ „во время оно“ палестранты зъ каламаремъ и перомъ, такъ теперь адвокаты будуть ходити зъ приборами до чищеня чобѣтъ кому лучить ся въ судовыхъ сѣняхъ“...

— **Трагікомедія въ облакахъ.** Не приемна пригода лучила ся двомъ поважнымъ раднымъ мѣскимъ въ Брадфордѣ. Передъ кѣлькома днями аеронавтъ Брамгаль заповѣвъ злетъ вѣдъ облаки бальономъ и запросивъ мѣсто о выслане делегатѣвъ, на що рада згодилась, высылаючи двохъ своихъ вѣдпоручниковъ. Коли вже поважній радній вразъ зъ аеронавтомъ засѣли въ човенци, а вѣдчѣпленый зъ линвъ бальонъ почавъ наносити ся, лучило ся щось зовсѣмъ непередвиджоного: Аеронавтъ, занятый упорядкованемъ котвичной линвы, надто перехиливъ ся и впавъ на землю, стративши рѣвновагу. А хоть ему нѣчо не стало ся, бо упавъ зъ высокости ледви пару метрѣвъ, за те бальонъ, позбавленый на кѣлькадесять кільограмбвъ баласту, пѣдскочивъ напрасно въ гору на кѣлькасотъ стѣпъ и зъ шаленою скоростію почавъ гнати пѣдъ облаки. Всѣхъ присутныхъ обнявъ страшный лякъ, бо кождый знавъ, що панове радній не мають понятя о воздухоплавѣ. Тымчасомъ радники, коли перше вражѣне минуло, почали думати о своѣй ситуаціи и, якъ ялося Англійцямъ, оглянулись передовсѣмъ за якимсь „покрѣпленемъ“. Знайшовши бутельочку „бранді“, вычистили ся совѣстно и почули, що вѣдрада вертае симъ помалу. Вѣдтакъ почали пробувати шнурѣвъ, котрій лучили лодку зъ бальономъ, а натрафивши на шнуръ вѣдъ клапы выпустили трохи газу, черезъ що бальонъ ставъ опадати, и по трехъ годинахъ воздушнои прогулки опинились на ланѣ жита 27 англ. миль вѣдъ мѣсця, зъ-вѣдки злетѣли. Правда, трохи поголкли ся остаточнымъ упадкомъ, але були и тымъ вдоволені, що оно такъ скѣнчило ся.

— **Міліоновый скарбъ.** Въ нѣмецкѣмъ селѣ Льосавъ коло Шляйцъ помершій тамъ сими днями въ 86 роцѣ житя майстеръ муляркій Р. зробивъ велику несподѣванку своякамъ и цѣлѣй громадѣ. Коли судова комісія взяла ся списувати спадщину по помершѣмъ, знайшла на подѣ и въ пивници дому, схованій межи старымъ драгтямъ двѣ великій бляшаній скриньки, а въ нихъ цѣнній папери на 1,700.000 марокъ (1,000.000 зр.) Нѣхто, навѣть рѣдній доньки и зятѣ небѣщика не знали того, що вѣнъ бувъ міліонеромъ, тымъ бѣльше, що живъ дуже ощадно и н. пр. зъ засады не ѣздивъ зелѣзницею инакше, якъ лише четвертою клясою. Ѣздивъ вѣнъ часто до Лиска, щобы на тамошній біржи робити интересы, але хочь его село лежало при саскій зелѣзници, вѣнъ ишовъ три годины пѣшки ажь до пруской стації Крильна длятого, щобы зъ-вѣдтамъ до Лиска ѣхати четвертою клясою, бо на саскихъ зелѣзницяхъ нема четвертои клясы. Основу до того княжого маетку дала ему выграна на льотерію въ сумѣ 35.000 марокъ, котра невдовзѣ стала борзо побѣльшати ся черезъ заробокъ майстра та черезъ проценты и проценты вѣдъ процентѣвъ. Громада Льосавъ тѣшить ся теперь симъ міліоновымъ скарбомъ такъ само, якъ и спадкоємцѣ потайного міліонера, бо вѣдъ найденои сумы буде теперь що року пти на громаду значный податокъ, а крѣмъ того спадкоємцѣ будуть мусѣли заплатити ще додатково 50.000 марокъ податку, бо покѣйникъ нѣколи не робивъ фасіи и нѣхто не знавъ, якій есть его маетокъ.

— **Дрѣбні вѣсти.** Въ Одесѣ оногды въ ночи завалила ся церковь, котрои будовы ще не докѣнчено. Шкода звыжь 90.000 рублѣвъ, а причина заваленя невѣдома. — Въ мѣсцевости Ротгенманъ въ Стирії заштилетував выпущеный зъ примусового дому працѣ робѣтникъ Фр. Штабнеръ мѣсцевого священника кс. Іос. Лякнера. Убійства допустивъ ся вѣнъ въ бѣлый день зъ незнанои причины; убійника увязнено. — Въ Біріцъ [у Франціи] померъ гр. Андр. Замойскій президентъ краковского банку для торговлѣ и промыслу. — До Трієсту прибувъ на лѣченє адмиралъ американьскои фльоты Девей. — Въ Перемышли застрѣливъ ся позолотникъ зъ Кальварія Ант. Згудъ; причина невѣдома. — Въ Попелляхъ коло Дрогобича замордувавъ Андрухъ Чарко свою жѣнку, щобы забрати у нея коралѣ. „Доброго“ мужа увязнено заразъ по убійствѣ. — У Львовѣ вѣдбувъ ся въ суботу поединокъ на пістольты мѣжь офіцеромъ резервовымъ П. а ротмістромъ Р. Куля перейшла коло грудей ротмістра Р. и лишь легко его задрашнула. — На повертаючій оногды до Львова вечѣрный поѣздъ зъ Янова кинувъ хтось великимъ каменемъ. Камѣнь впавъ до одного вагона III. клясы, але не ушкодивъ нѣкого. Поѣздъ здержано, однакъ винновника не зловлено.

Именованя, перенесеня, вѣдзначеня и пр.

— **Именованя.** Повѣтовый комісарь Володисл. Подчаскій покликаный до служби въ міністерствѣ справъ внутрѣшнихъ. — Контрольоры головного уряду податкового Ив. Валігурскій и Стан. Скибиньскій, дальше поборцѣ податковій Ив. Стебницкій, Ив. Матавшекъ, Стан. Шумскій, Володисл. Вальтенберґеръ и Ем. Роздолъ именованій головными поборцями податковыми, а поборцѣ Ив. Ергетовскій, Едв. Добровольскій, Ром. Совиньскій и Іос. Германъ контрольорами головного уряду податкового для округа служѣбового краевои дирекціи скарбу у Львовѣ.

Телеґрамы „Дѣла“.

Вѣдень 19 липня. За участь въ демонстраціяхъ на Рінґштрасе засуджено дальше: двохъ на тыждень, а одного на 3 дни звычайного арешту. Одного роббтника, що вхопивъ поліцая за ковнѣръ засуджено на 6 мѣсяцѣвъ тяжкои вязниці, полученои зъ постомъ.

Целовець 19 липня. Въ Фрізахъ вѣдбули ся зборы нѣмецкихъ выборцѣвъ, на котрыхъ ухвалено резолюцію противъ угорскои угоды заключеной на пѣдставѣ § 14-го, и вѣзвано послѣвъ, щобы въ радѣ державній недопустили до ухваленя угоды и выбору делегацій.

Римъ 19 липня. Доносять, що папа хоче знести „non expedit“ въ цѣлѣй Италіи зъ выимкомъ Риму. Католицкі послы не будуть мати иного обовязку, якъ лишь вѣдкидати всѣ противні церкви законы и боронити правъ святого престола.

Преторія 19 липня. Трансвальскій парламентъ приявъ резолюцію, пѣсля котрои при оголошеню новыхъ выборчихъ законѣвъ чужинцямъ осѣлымъ въ Трансвалю вѣдъ 7 лѣтъ, мае бути признане повне выборче право.

Римъ 19 липня. Popolo Romano оголошуе урядову депешу чорногорского правительства до генерального консула въ Римѣ зъ заявою, що нѣякій членъ княжои родины не бравъ участи въ заговорѣ на житє Міллана.

Гамбурґъ 19 липня. Австрійске правительство заходить ся коло утвореня въ Гамбурзѣ австрійскои торговельнои палаты.

Друки на метрики шкільні виказ А) і Б)

виготовлені на дуже добрім папери продають в товаристві „ПРОСЬВІТА“ у Львові, ринок ч. 10.

Ціна друків: лібра аркушів вкладкових 40 кр., аркуш на заголовок 4 кр. Замовлення виконують ся відворотною почтою. Лише скоро з замовленями поспішайте!

Надісслане.

Радъ бы я уникнути закиду самохвальбы, однакожъ въ огляду на тое, що моимъ интернатомъ рускимъ интересують ся вже досыть широкій круги Р. Т. Публики, мушу подати до загальной вѣдомости хоть-бы лишень сухі факты, котрі самі собою будуть свѣдчити про цѣль, станъ и розвій молодого мого интернату.

Въ I-бмъ курсѣ мѣстило ся шѣстьохъ учениковъ, въ котрыхъ одного вѣддалив ємь за-для невѣдповѣдного поведенія. Въ II-бмъ курсѣ принявъ я шѣстьохъ новыхъ въ бѣльшій части зъ заведень провінціяльныхъ. Отже въ другѣмъ курсѣ умѣщеныхъ було 10 учениковъ публичныхъ, а именно: 1 зъ IV. норм., 5 зъ I гімн., 3 зъ III гімн., 1 зъ V гімн. и оденъ приватистъ зъ II гімн., мѣжь ними лишень шѣстьохъ зъ першою клясою, зъ прочихъ мавъ оденъ двійку зъ одного предмету, а оденъ зъ трехъ предметовъ, вѣдтакъ послѣдній три мали трійку зъ чотирохъ, пятьохъ и шѣстьохъ предметовъ. Результатъ сего курсу ось-такій: девятьохъ одержало першу клясу [мѣжь ними два зъ вѣдзначенемъ], оденъ поправку, а оденъ двійку зъ двохъ предметовъ. Сей результатъ є найлучшимъ доказомъ печаливои моеи опѣки. Що се запримѣтили самі Вп. пп. професоры, позволю собѣ навести слова Вп. професора Р. Ц., якими зволивъ звеличати мій интернатъ при нагодѣ візитаціи дня с. м., а именно: „Успѣхи Вашои працѣ свѣтлі, а такожъ внутрѣшній порядки знаходжу ту о много лучшій, якъ въ иншихъ того рода заведеняхъ“.

На сѣмъ мѣсци нѣ менѣ буде вѣльно зложити сердечну подяку Вп. Паньству Ганицкимъ и Горнякамъ за ласкаву гостину вѣдчасъ нашои прогульки до Рудна и до Винникъ. Молода моя дружина числить сі днѣ прогульки до найпрємнѣйшихъ хвиль въ роцѣ, тожъ всѣ кличемо зъ повнои груди: Спасибогъ Вамъ, Вп. патріоты добродѣі!

Замѣтки. Въ слѣдуючѣмъ роцѣ приймати буду учениковъ лишень групами, т. є. по кількохъ зъ одноі клясы. Запевнений сутъ групы I, II и III клясы гімн., бо вже зголосилось сѣмохъ учениковъ. Рівножъ зазначую, що въ серединѣ року шкільного не буду приймати учениковъ лихо провадженыхъ, бо то по перше тяжка рѣчь поносоване направити, а по друге — Р. Т. Родичѣ мають нагоду завчасу забезпечити своимъ сыномъ належите примѣщенє. — Ближшихъ информацій удѣляти буду лишень въ першій половинѣ вакацій.

Стефанъ Петрицкій, управитель интернату, теперь въ Колоколинѣ п. Букачівцѣ.

Надісслане.

Артистъ-рѣзьбарь п. Іосифъ Клѣвскій зготовивъ въ Долинянахъ, повѣта рогатинского, повный иконостасъ въ запрестольнымъ такъ удачно и старанно, що смѣло можемо его для нашихъ церквей потребуючихъ припоручити. Роботъ теперь иконостасъ въ Ферлѣевѣ п. въ мѣсци.

Гр. Вовводка священникъ.
Наумъ Комаръ комітетовый.

276 1—3

Лѣчниця д-ра Тарнавского въ Косовѣ

за Коломиею отворена на 30 особъ. Средства: Лѣченє водою, дієта примѣнена на способъ д-ра Лямана и иншій фізіятричній. 258 8—20

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

Оптикъ и Механікъ у Львовѣ, площа Галицина ч. 1., противъ Банку Гіпотечного на початкѣ площи Галицкои

поручає въ великѣмъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ:

окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокле, далековиды, барометры, термометры, рѣвній ареометры, мікроскопы, лупы, компасы, райсцайги, тасьмы мѣрничі, піоны, лібелѣ, напометры и т. п.

Уряджене двевників електричныхъ.

Всякій направки полагоджують ся якъ найскорше и найдешевше. 5417

Цѣна збожа и другихъ продуктовъ.

19 н. ст. липня 1899.

Львовъ: Пшениця стара 9·55 до 9·80, пшениця нова —·— до —·—, жито старе 6·75 до 7·—, жито нове —·— до —·—, овесъ старый 5·70 до 6·—, овесъ новый —·— до —·—, ячмѣнь пашнистый 5·25 до 5·50, ячмѣнь броварный 5·50 до 6·—, горохъ гот. 6·75 до 8·65, вика 4·60 до 4·80, насѣнє льняне —·— до —·—, насѣнє конопне —·— до —·—, бобъ —·— до —·—, бобикъ 4·75 до 5·—, гречка 7·50 до 7·75, конюшина червона 40·— до 48·—, конюшина бѣла 35·— до 42·—, конюшина шведска —·— до —·—, тымотка —·— до —·—, анижъ —·— до —·—, кукурудза стара —·— до —·—, кукурудза нова —·— до —·—, рѣпакъ 10·25 до 10·75, хмѣль —·— до —·—, за 56 кільо у Львовѣ, оковита за 10.000 літровъ 16·25 до 16·50 зр.

Розкладъ їзды поѣздовъ зелѣзничихъ важный вѣдъ 1 мая 1899.

пѣсля часу середно-европейского [пізнѣйшого о 36 мінутъ вѣдъ часу лавѣвского.]

поєз.	особ.	до Львова	поєз.	особ.	зъ Львова
приходить о			вѣдходить о		
		День			**День**
	6·10	Зъ Черновець, Ицканъ, Станиславова		6·20	до Лавочного, Пешту, Борыслава
	6·50	„ Бруховичъ вѣдъ 7/8 до 10/8.		6·15	„ Пѣдволочискъ, Одесы, Козовы, г. д.
	7·10	„ Зимноводы „ „ „		6·30	„ Ицканъ, Букарешту, Радовцѣвъ
	7·40	„ Янова (гол. дворецъ)		6·30	„ Пѣдволочискъ зъ Пѣдзамча
	7·55	„ Лавочного „ „	8·30		„ Кракова, Любачева, Орлова, Вѣдня
	7·44	„ Тернополя на Пѣдзамче		8·45	„ „ Вѣдня, Хирова, Стружа
	8·05	„ „ „ гол. дворець		9·10	„ Сколього, до Лавочного 1/7 до 15/7
	8·15	„ Сокаля, Равы рускои		9·25	„ Янова
	9·—	„ Кракова, Вѣдня, Орлова		9·35	„ Пѣдволочискъ зъ гол. дворця
	11·15	„ Ярослава, Любачева		9·45	„ Ицканъ, Сопова, Бергомету
	11·55	„ Ицканъ, Черновець, Станислав.		9·53	„ Пѣдволочискъ зъ Пѣдзамча
	1·01	„ Янова на гол. дворець		10·10	„ Белзця, Равы, Любачева
1·30		„ Кракова, Вѣдня		12·50	„ Янова 1/7 до 15/8 недѣлѣ и свят
	1·40	„ Сколього, Хирова, а въ Лавочного вѣдъ 1/7 до 15/8.	1·55		„ Пѣдволочискъ зъ гол. дворця
1·50		„ Ицканъ, Станиславова	2·08		„ „ „ Пѣдзамча
2·20		„ Пѣдволочискъ на Пѣдзамче		2·15	„ Бруховичъ 7/8 до 10/8 недѣлѣ и свят
2·35		„ „ „ гол. дворець	2·45		„ Ицканъ, Гусятина, Керезмезе
	5·15	„ „ „ Пѣдзамче	2·55		„ Кракова, Вѣдня, Хабувки
	5·40	„ „ „ гол. дворець		3·05	„ Стрыя, Сколього лишь 1/8 до 30/8
	5·55	„ Сокаля		3·15	„ Янова, вѣдъ 1/8 до 30/8.
				3·20	„ Зимнои воды 7/8 „ 10/8.
				3·25	„ Бруховичъ „ „ „
				5·25	„ Ярослава
		Ночь			**Ночь**
	12·10	Зъ Сколього, Калуша, Борыслава	12·50		до Кракова, Вѣдня, Берлина
12·30		„ Черновець, Букарешту	2·36		„ Ицканъ, Констанції, Букарешту
2·16		„ Кракова, Вѣдня, Орлова		4.10	„ Кракова, Хирова, Коросна
	3·05	„ Пѣдволочискъ на Пѣдзамче		5·50	„ Бруховичъ вѣдъ 7/8 до 10/8
	3·30	„ „ „ гол. дворець		6·26	„ Ицканъ, Радовець, Кімпольнгу
	6·00	„ Кракова, Вѣдня, Самбора, Сянока		6·40	„ Кракова, Вѣдня, Берна, Варшавы
	6·10	„ „ „ „ Хирова		6·50	а Орлова вѣдъ 13/8 до 13/9
	6·20	„ Ицканъ, Пѣдвисокого, Козовы			„ Янова вѣдъ 1/8 до 15/9 въ будни дни
	7·58	„ Янова вѣдъ 1/8 до 31/8, и вѣдъ 16/8 до 30/9 що дня а вѣдъ 1/8 до 15/8 недѣлю и свята		7·00	„ Лавочного, Мушкача, Хирова
				7·10	„ Сокаля, Равы рускои
	8·15	„ Бруховичъ вѣдъ 7/8 до 30/8, и 16/8 до 15/9.		7.20	„ Тернополя зъ гол. дворця
	8·30	„ Бруховичъ вѣдъ 1/7 до 15/8 що день		7·42	„ „ „ Пѣдзамча
		„ Кракова, Вѣдня, Любачева		7·47	„ Янова 3/10 до 30/8 1900 включно
	9·21	„ Янова вѣдъ 1/8 до 15/8.		8·35	„ „ 1/8 „ 31/8 и 16/9 до 30/9
	9·55	„ Кракова, Вѣдня, Пешту, Сянока		9·11	„ „ 1/9 „ 15/9 недѣлѣ и свята
	10·10	„ Ицканъ, Козовы, Пѣдвисоцкого		10·40	„ Ицканъ, Гусятина, Радовець
	10·08	„ Пѣдволочискъ, Брод. Копичинець		10·50	„ Кракова, Вѣдня, Ивонича
	10·25	„ „ на гол. дворець		11·10	„ Пѣдволочискъ, Бродбвъ г. дворця
	10·30	„ Лавочного, Хирова, Пешту		11·32	„ „ Грималова Пѣдзам.

ЗАМѢТКА: Пора нѣчна числить ся вѣдъ 6 годины вечеромъ до 5 годины 59 мінутъ рано. — Бюро информаційне ц. к. зелѣзницѣ державнои при ул. Красицкихъ ч. 5.

ИНТЕРНАТЪ РУСКІЙ

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 40

пѣдъ управою старшого рутиновапого педагога, одинокій вѣдъ кождымъ взглядомъ взірцевый заклад выховавчо-науковый, де П. Т. Родичѣ могуть умѣстити своихъ сыновъ зъ повнымъ супокоемъ, приймає личній эголошенія въ кождій порѣ дня до 17-сто с. м.; а вѣдтакъ письменныхъ информацій удѣляти буде лишень въ 1-ій половинѣ вакацій — управитель интернату Ст. Петрицкій въ Колоколинѣ п. Букачівцѣ. 270 1—8

Справа здане сегорѣчне покинять ся въ „ДВЛВ“ дня 19 с. м. 270 3—8

ВИНКЕНТІЙ КУЧАБИНЬСКІЙ

Львовъ, ул. Коперника ч. 2

поручає книжки до богослуженя „Святыя святыхъ“, почавши вѣдъ 85 кр. и высше, Евангеліи въ красныхъ переплетахъ оксамітныхъ зъ окутемъ золотымъ, ручно мальоваными евангелистами по низькихъ цѣнахъ.

Фелоны, колпаки, олтарики процесійні, хоругви и т. п.

Образы ручно мальованій на полотнѣ, на блясѣ, разомъ всякій церковній знаряды по дуже низькихъ цѣнахъ.

Образки малій съ рускими молитвами 100 штукъ по 30, 40, 85, 95 кр.

Купцямъ и книгарнямъ и вѣдпродуючимъ одвѣтный рабатъ. 127 14—18

По причинѣ нового користного укладу въ фабрикою при численнѣйшихъ замовленяхъ:

СѢЧКАРНЯ ССХ съ однымъ колесомъ а 2 ножами, ваги около 85 клґр. ширина писка 180 мм. за 25 зр.

СѢЧКАРНЯ ТИ вальцена съ 2 колесами замаховыми и 3 ножами, ваги около 100 клґр., ширина писка 170 мм. за 26 зр.

При сейчасовій уплатѣ 10% опусту.

Замовляти черезъ

НАРОДНУ ТОРГОВЛЮ

Львовъ, Рынокъ 36. 153 16—0

Книгарня Наук. Товариства имени Шевченка

у Львові, ул. Академічна ч. 8, 59

має на складі слідуючі книжки:

Адам Дядько. Гроші а праця, повість	3·20 зр.
Антонович Вол. і Іловайський, Історія великого князівства литовського	1·60 „
Байда П. (Ніщинський) Гомерова Одиссея, 2 томи	2·20 „
„ Одиссеєві плавники	—·10 „
Бальзак Гонорій. Батько Горіо, повість з французского	2·— „
Барвінок Василь (Барвінський Вол.) Безсталанне сватанє, опов.	—·80 „
„ „ Цісар Йосиф II., відчит	—·10 „
Барвінський Йосиф. Павло Полуботок, трагедия	—·20 „
„Батьківщина“ бібліотека І. Н. Дві хлопські держава	—·05 „
„ „ Хлопи і хлопська справа	—·05 „
Баштовий. Українство на літератур. поляхъ в Московщиною	—·50 „
Брет-Гарта. Крісеі, повість з англійского	—·60 „
Верне Юлій. Довкола землі подорож	—·60 „
Верхратский Іван, Соматологія	—·90 „
„ „ Начерк соматології	1·50 „
Гаршин Всевол. Малярі, оповідання з великоруського	—·10 „
Геріпг-Герасимович В. Що то таке економія?	—·20 „
Герштекер. Розбишаки на ріці Міссісіпі, повість з німецкого	—·80 „
Гілєрн Відьгельміна. Власними силами, повість з німецкого	1·20 „
Гоголь Микола. Вечорниці, з великоруського	—·10 „
„ „ Мертві душі, поема з великоруського	1·80 „
Гончаров. Обломов, роман з великоруського в 2 томах	1·80 „
Граб Павло. З півночи	—·20 „
„ „ З чужого поля	—·20 „
„ „ Пролісок	—·20 „
„ „ Доля	—·20 „
Гребінка Евген. Чайковский, роман в 2 частях	—·70 „
Григорієвич Гр. (Цеглинський) Шляхта ходачкова, комедія	—·15 „
„ „ Торговля жемчугами	—·20 „
Грушевський Михайло. Виїмки з жерел до істориі України-Руси	1·— „
„ „ Жерела до іст. України-Руси том I. і III. по	2·— „
Даниловский Гр. Збігці з Новоросії, повість з велико-руського	1·— „
Денис (В. Ільницкий). З різних країв і народів	—·20 „
Дікенс Кароль. Два міста, повість з англійского	2·— „
„ „ Новорічні дзвони, повість з англійского	—·60 „
„ „ Олівер Твіст, „ „	1·30 „
Доде Альфонс. Набоб, роман з французского	2·70 „
„ „ Фромонт молодший і Ріслер старшій	1·80 „
Достоевський Федір. Вина і кара, повість 2 томи	4·— „
Драгоманов Михайло. Про галицько-руське письменьство	—·12 „
Дрозд. В гостях добре в дома ліпше, повість	—·50 „
Еберс Юрий. Homo sum, повість з німецького	1·20 „
Едварс. Стефан Лаврентий, повість	2·70 „
Еркман-Шатриян. Пані Тереса, повість	—·80 „
Етнографічний збірник том I. II. і III. по	1·50 „
Загірня М. Жанна де Арк., оповіданє	—·10 „
„ Про Авраама жидовина і Федора Христіянина	—·10 „
Заклинський Р. Чи можна Федьковича Косовамом звати?	—·20 „
Залукевич (В. Масляк). Аристократа	—·20 „
„ Поезиі том II.	—·80 „
„ Кандидат	—·10 „
Записки наук. товариства імени Шевченка том I—XX по	1·— „
Заревич Федір. Боднарівна, драма народна	—·10 „
„Зеркало“ в року 1890, 1891, 1892 по	2·— „
Зіньківський Трофим. Твори том I. і II. по	1·— „
Золя Еміль. Мрія, повість з французского	1·— „
„ „ Довбня. Дрібна бібліотека	—·20 „
„Зоря“ письмо літературно-наукове р. V, VI, без бібліот. по	8·— „
„Зоря“ письмо літературно-наукове VII, IX, X, і XI, по	5·— „
„ „ ілюстроване р. XII, XIII, XIV, XV, XVI, XVII, XVIII, по	6·— „
З чужих зільників, збірник оповідань	1·40 „

Лекціи на село на часъ феврій глядає ученикъ высшои гімназіи. Поправки въ математики мають першенство. За добре приготовленє ручить. Адреса: *Стефанъ Баранъ, поч. Крукеничъ.* 273 4—5

Пошукую до заряду дому честнои, интеліґентнои Русинки

найрадше вдовицѣ або сироты по священику. — Ближшу вѣдомость удѣлить *о. А. Рыбакъ*, парохъ *въ Утѣховичахъ, п. Перемышляны.* 258 5—5

Машины до шитя Зінґера

ручній вѣдъ 25 до 50, нѣжній вѣдъ 27 до 65 зр. Найбѣльшій с ладъ въ краю; рѣчна продажъ 750 машинъ; 200 машинъ є все на складѣ до выбору. — Прошу жадати цѣнниковъ. — ІОСИФЪ ИВАНИЦКІЙ, Академічна ч. 26 Львовъ, 107

Артистично-ритовичє

ЗАВЕДЕНЄ

А. ЗІҐМАНА

у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 14.

доставляє и выконує якъ найдешевше и найстаранкѣйше.

ДРУКАРНЯ въ кавчуковыми черенками для кождого легко надаюча ся, почавши вѣдъ 1 зр. и высше. Стампіль металевій и кавчуковій, гербы, монограмы, стампільній марки, станцы, таблицѣ литій и гравіованій и проче.

Замовленя зъ провінціи полагоджують ся вѣдворотною почтою. 221 14—52

МОЛИТВЕНИК ДЛЯ ДІТЕЙ

виданій

коштом руского тов. педагогічного

В полотняній оправі з золоченим хрестом 20 кр. В паперовій окладці 15 кр.

Продає ся в книгарни Наук. тов. ім. Шевченка, Львів, ул. Чарнецкого ч. 26.

Кавки БРЯНЧАНІНОВА

Переклав з росийскої на нашу мову

Любомір Селянський.

Ціна 15 кр.

Львів, 1899 р. Видало Р. Тов. Педагогічне.

!! Найкрасший і найліпший дарунок для молодежи !!

НАРОДНЫЙ РУСКІЙ

МОЛИТВЕННИК

выдало

ТОВАРИСТВО „ПРОСЬВІТА“

в 1898-ім році

новий наклад, виданє шесте

мовою народною, правописею шкільною, формату малого обіймаючого **256** сторін гарного друку.

Сей молитвенник можна дістати в канцелярії Товариства „Просьвіта“ у Львові, ринок ч. 10 і в книгарни Ставропигійскій по таких цінах:

1. Молитвенник оправленій в папір в хребтом полотняним 30 кр.
2. оправленій ціло в полотно з одвітними відтисками і в шабатуркою 40 кр.

Замовленя виконують ся за готівку або за посліплатою (Nachnahme).

Диво промыслу на поли музичныхъ инструментовъ.

Инструментъ о сталевыхъ тонахъ, граючій при помочи бляшаныхъ нотъ 1000-чѣ мельодій найтревалѣйшои конструкціи, величины 35, 29, 18 цмт. продаю тѣлько я по цѣнѣ 10 зр. вразъ съ 4 нотами; дальшій ноты по 25 кр. 1

Зъ поважанемъ **І. КАПРАЛИКЪ У ЛЬВОВѢ.**

При закупнѣ товаровъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець и одвѣчальный редакторъ Иванъ Белей. Папѣръ въ фабр. Черлянскомъ. Въ друкарнѣ Института Ставропигійского, пѣдъ зарядомъ Іосифа Даниловича

Загальнй зборы Товариства педаґоґічного.

Д. 17 с. м. вбдбули ся въ Золочевѣ загальнй зборы Товариства педаґоґічного (польского чи то „краєвого", якъ его зве краєва рада шкбльна въ протиставленю до сепаратистичного рускаго). Членбвъ зъѣхало ся менше, нѣжь звычайно. Прибувшихъ гостей повитавъ на двбрци зелѣзницѣ комітетъ зъ музикою, котра выгрывала „народовй" творы. Мѣсто пристроено хоругвами, диванами, тріюмфальными воротами и т. п. По службѣ Божбй, вбдправленбй въ костелѣ и въ церкви, збрали ся члены товариства въ школѣ им. Мицкевича. По вступныхъ парадахъ, повитанях и иншихъ формальностяхъ почали ся нарады.

Передовсѣмъ внѣсъ п. Муха интерпеляцію до головы товариства д-ра Малаховского, чи се правда, що говорять, мовь бы то ухваленый соймомъ на послѣдній сесіи законъ о полѣпшеню платнѣ народнымъ учителямъ не мае дбстати санкціи. Д-ръ Малаховскій вбдповѣвъ, що нѣчого о тбмъ не чувъ, и обѣцявъ постарати ся о выяснене рѣчи. [Того самого дня прийшла зъ Вѣдня вѣсть, що законъ той дбставъ вже санкцію].

Опбсля выкладавъ п. Юл. Новаковскій о закладаню Райфайзенбвскихъ касъ. Въ довгбй дискусіи надъ тымъ викладомъ высказавъ мѣжь иншими п. Стахонь гадку, що закладане Райфайзенбвскихъ касъ є рѣчею „кулокъ рбльничихъ", до котрыхъ учителѣ належать и ними занимають ся; радивъ такожь выдрукувати вбдчитъ п. Новаковского въ Szkol-ѣ, щобы кождый учитель познакомивъ ся зъ нимъ. — П. Шишбиньскій радивъ переслати кождому учителеви брошуру Стефчика о Райфайзенбвскихъ касахъ. — П. Сокальскій бувъ тои гадки, що праця учителя не обмежае ся на саму школу; учитель повиненъ брати такожь участь въ громадяньскбй працѣ, котра мае вести до полѣпшеня економічного стану сѣлеского народу.

Вкбнци ухвалено резолюцію: Загальнй зборы признають велику вагу Райфайзенбвскихъ касъ и припоручають учителямъ, щобы попирали усильно заходы „кулокъ рбльничихъ" въ тбмъ напрямѣ. Такожь принято внесене, щобы краєвый выдѣлъ закупивъ потрѣбне число статутбвъ Райфайзенбвскихъ касъ, а педаґоґічне товариство розбшле ихъ учителямъ.

По полагодженю делікихъ адміністраційныхъ справъ закбнчено се перше засѣданє.

На пополудневбмъ засѣданю именовано дотеперѣшного голову д-ра Малаховского почестнымъ членомъ товариства, выбрано его на ново головою, а заступникомъ головы выбрано п. Юл. Фонфару.

Опбсля ухвалено внесеня львбвского вбддѣлу: Краєва рада шкбльна буде на будуче оповѣщати 1) статистичный выказъ тыхъ учителѣвъ, що дбстали пятилѣтный додатокъ, зъ замѣткою, котрый се зъ черги додатокъ: 2) выказъ учителѣвъ, що переходять на еме ритуру, зъ поданемъ числа лѣтъ ихъ службы. Такожь ухвалено внести ще разъ петицію до сойму о змѣны закона про заосмотренє вдбвъ и сирбтъ по народныхъ учителяхъ.

Выбрано ще нову управу товариства, а по тбмъ д-ръ Малаховскій закбнчивъ зборы одѣтною промовою. Вечеромъ дало мѣсто бенкетъ для участникбвъ зъѣзду.

Зборы мали цѣлкомъ характеръ польскій, хочь и вбдправлено передъ розпочатемъ нарадъ службу Божу такожь въ церкви и хочь на бенкетѣ спѣвано певно такожь конечне въ такбмъ разѣ „многая лѣта". Такъ про заходы товариства „Просвѣты" для пбднесеня економічного стану народу не згадувано анѣ словомъ; за те говорено про „кулка рбльничй", хочь они на Руси не мають пбдставы и лише завдяки щедрбй помочи и опѣцѣ сойму та „еполечнов ѳрархіи" де-не-де сякъ-такъ животѣють. Мы вовсѣмъ нѣчого не маемо противъ польскости педаґоґічного товариства, а зазначуемо польскій его характеръ лише для того, щобы показати, що дехто зовсѣмъ неслушно зве его „краєвымъ" и рускому товариству педаґоґічному докоряе сепаратизмомъ. Тай ще на одно звертаемо увагу: П. Сокальскій — мабуть чи не окружный инспекторъ шкбльный — цѣлкомъ слушно замѣтивъ, що народній учитель повиненъ також брати участь въ громадяньскбй працѣ для полѣпшеня его економічного стану народу. Зъ ухваленои резолюціи выходить дальше, що ся участь въ громадяньскбй працѣ мае обявляти ся мѣжь нашимъ въ належаню до „кулокъ рбльничихъ" и въ попираню заходбвъ та цѣлей „кулокъ". Чи такъ само власти шкбльній, окружній инспекторы, окружній рады шкбльній и краєва рада задивляють ся також на належане учителѣвъ до товариства „Просвѣты" и на попираня его цѣлей та заходбвъ около закладання читалень, касъ позичковыхъ, крамниць и т. п.? Вбдповѣдь на се питаня могли бы и мы подати; але полишаемо ю поки-що нашимъ учителямъ народнымъ и иншимъ людямъ, що мають нагоду безпосередно придивлятн ся сѣлескимъ школамъ и учителямъ.

Переглядъ політичный.

Часть угодовыхъ розпоряджень вже оголошено. Нинѣшна Wiener Ztg. оголошуе выдане на пбдставѣ §. 14-ого цѣсарске розпорядженє въ справѣ змѣны закона о посередныхъ оплатахъ, що стоять въ тѣснбй звязи зъ промысловою продукціею и въ справѣ австро-угорскои цловои тарифы. Сесе розпорядженє обймае девять частей, именно 1) податокъ вбдъ пива, 2) податокъ вбдъ горѣвки, 3) подѣлъ податкового контингенту вбдъ горѣвки, 4) податокъ вбдъ цукру, 5) зворотъ вывозовыхъ боніфікацій, 6) змѣна цловои тарифы, 7) улекшеня при податкахъ вбдъ цукру, признаній промысловымъ пбдпри ємцямъ, 8) законъ о переливаню оплатъ вбдъ цукру и горѣвки [Ueberweisungsgesetz], 9) кбнцевй постановы. Въ тыхъ послѣдныхъ сказано: Постановы вбдносячй ся до 1, 2 и 3-ого вбддѣлу, зачинають обовязувати дня 1-ого вересня с. р.; постановы 4, 5 и 7 ого вбддѣлу дня 1-ого серпня с. р.; постановы 6-го вбддѣлу зачнуть обовязувати, що-до цукру 1 ого серпня с. р., що-до спірітуалібвъ дня 1-ого сѣчня 1900 року. Постановы осьмого вбддѣлу зачнуть обовязувати, що-до цукру 1-ого серпня с. р., що-до всѣхъ иншихъ предметбвъ дня 1-ого вересня с. р.

Зъ огляду на се, що часть угоды вже полагоджена, зачинають ся зъ нинѣшнымъ днемъ цѣлковитй політичній ферій. Австрійскій політики будуть теперь ломити собѣ голову надъ тымъ, въ якій способъ притвительство злѣпить спбльній делеґаціи, чи може не схоче въ тбй справѣ вылѣзти зъ клопоту въ такій самый способъ, якъ се стало ся зъ справою австро-угорскои угоды. Давнѣйше говорено, що угоду можь буде перевести лишь при помочи парляменту, а тымчасомъ показало ся, що правительство порадило собѣ безъ него, що навѣть Угорщина згодила ся на непарляментарне полагодженє угоды. Politik вже дорадживала правительству, щобы оно октроювало для палаты новый регулямінъ, котрый обезсиливъ бы обструкцію при выборахъ до делеґацій. Орґанъ клерикала п. Ебенгоха, Linzer Volksblatt подае ще радикальнѣйше средство противъ обструкціи. Ебенгохъ высказуе гадку, що обструкціоністбвъ, котрй голосять, що недопустять до выбору делеґацій, не треба такъ дуже боятн ся. Передо всѣмъ треба уважати за певну рѣчь, що христіяньско-соціяльній послы и вѣрноконституційна велика посѣлість не прилучать ся до обструкціи. Впрочбмъ законъ нѣгде не говорить, що тй выборы мусять вбдбути ся въ повній палатѣ. Тй выборы переводять ся все пбсля краєвъ. Президентъ може попросту запросити послбвъ зъ кождого краю, щобы вбддали свои голосы. Се може стати ся навѣть взагалѣ не на засѣданю палаты, тблько прямо черезъ вбддане картъ голосованя секретарямъ. Статья Ебенгоха кбнчить ся словами: Коли правительство и президія не стратять головы, то унеможливлене делеґаційныхъ выборбвъ є рѣчею абсолютно неможливою.

N. fr. Presse вбдповѣдаючи на выводы клерикально о дневника наводить §. 65-ый реґуляміну, котрый постановляе: „При выборахъ президента, віцепрезидентбвъ и членбвъ делеґацій рады державнои, выкликуе ся все поіменно и числить ся голосуючихъ, котрй складають свои картки въ выборчбй урнѣ". Се цѣлкомъ выразный припись, наказуючій переводити выборы до делеґацій на повнбмъ засѣданю палаты.

——

Въ бѣлградскбмъ процесѣ въ справѣ атентату и заговора обжалованй будуть подѣленй на три категорія: 1) головный виновникъ, що выконавъ атентатъ, 2) тй, що безпосередно казали ему выконати атентатъ и кермували заговоромъ, 3) тй, що въ очахъ суду уходять за пбдрядній орґана попереднои категорія и за звычайныхъ участникбвъ заговора. Щобы скоротити часъ слѣдства, именовано другого слѣдчого судью Доюкича. Увязненымъ позволено кореспондувати зъ родинами.

Цѣкаве поясненє цѣлои справы подае намъ „Одесскій Листокъ". Въ кореспонденціи зъ Бѣлграду доносить: „Тутъ пануе терорізмъ. Мѣсто въ облозѣ. Населене перепуджене. Мѣсто якъ коли бы вымерло, улицѣ пустй и безлюдній. Множество арештованъ. Богато осббъ утѣкло зъ Бѣлграду, инший майже не выходять зъ домбвъ и замикають ся въ своихъ мешканяхъ. Паніка така велика, що навѣть родины розпадають ся. Въ наслѣдокъ безнастанного страху передъ доносами, пропадае довѣре навѣть мѣжь свояками. Доси арештовано 3 бувшихъ міністрбвъ, 8 высокихъ урядникбвъ, 10 послбвъ, 8 професорбвъ, 7 дневникарѣвъ, 2 полковникбвъ, 2 капітанбвъ, 4 адвокатбвъ и 4 студентбвъ.

Що до справы, яке властиво небезпеченьство грозило Міляновн, то стверджено слѣдуючй факты: Князевічь нѣколи не бувъ въ службѣ „участника заговора" Еласіча, а довгій часъ служивъ при королѣвскбй лазни на Савѣ, де Мілянъ ѣздивъ купати ся. Его револьверъ бувъ набитый слѣпими набоями. Фактомъ є, що лѣкарѣ не могли знайти кулѣ, що адъютантови Міляча влѣзла въ плечѣ и що треба буде за нею шукати ажь при помочи апарату Рентґена. На стѣнѣ, коло котрои въ хвили атентату ѣхавъ Мілянъ, не повело ся вынайти нѣякого слѣду кулѣ. Наочній свѣдки оповѣдають, що по атентатѣ Мілянъ цѣлкомъ не пустивъ ся бувъ въ погоню за Князевічомъ, якъ се були донесли заграничній часописи, але станувъ и крикнувъ патетично: „Ось, що зробивъ Пасічь и его приятелѣ!" Князевічь стрѣляючи до себе, обсмаливъ собѣ лише лице".

——

Новый тридержавный союзъ заповѣдають деякй французскій и россійскій дневники. Дискусію на сесю тему выкликавъ самъ по собѣ дуже незначный фактъ. Цѣсарь Вільгельмъ выславъ президентови французскои республики въ приязнбмъ тонѣ зредаґовану телеґраму, доторкнувъ ся своими пбдошвами помоста французского корабля, и въ фантазіи французскихъ дневникарѣвъ вже готова згода Франціи зъ Нѣмеччиною. Цѣла рѣчь стала ще голоснѣйшою, коли въ сесю справу вмѣшавъ ся шведскій король Оскаръ. Вбнъ написавъ до цѣсаря Вільгельма листъ, въ котрбмъ высказуе свою радбсть зъ того, що на скандинавскихъ водахъ нѣмецкій цѣсарь вступивъ на французкій корабель „Іфіґенію" и въ той способъ прискоривъ згоду двохъ найббльше цивілізованыхъ народбвъ въ Европѣ. Сеся згода забезпечить всѣмъ народамъ благословеньство мира. Копію того листу король Оскаръ пбславъ президентови республики. Авторітетъ Оскара у Франціи такъ великій, що гадка згоды зъ Нѣмеччиною вбдразу зробила величезній поступы. Гадку союза Франціи зъ Нѣмеччиною кинено въ саму пору, бо Франція зажерла ся зъ Англією и Французы не лишь хочуть водобрати Англіи союзникбвъ, але також мати якъ найббльше власныхъ союзникбвъ противъ Англія. Бажанемъ французскихъ політикбвъ є, не допустити до побѣды Англія въ трансвальскбмъ спорѣ и тому они що разъ голоснѣйше говорять о союзѣ Франціи, Россіи и Нѣмеччины. Сей союзъ ставувъ бы по сторонѣ Трансвалю на случай, коли бы Англія выповѣла вбйну. Здаеть ся, що до вбйны не прийде, бо Боеры поробили деякй уступки, а окрбмъ того публична опінія Англіи противна вбйнѣ. Але заки военній поголоски замовкнуть, накликування дневникбвъ зроблять свое, и Французы привыкнуть до гадки о союзѣ зъ Нѣмеччиною. Цѣкаве се, що россійска праса розжалена зразу на Французбвъ за сей германофільскій зворотъ, теперь хвалить его и навѣть запевняе, що надъ такимъ оборотомъ рѣчи богато напрацювала ся россійска дипльоматія. Петербургскій дневники высказують, що нема гарнѣйшои комбінаціи, вбдъ союза трехъ такихъ силъ, якъ Россія, Нѣмеччина и Франція. Доперва такій тридержавный союзъ потрафить Европѣ запевнити сталый спокбй, и зреалізуе гарнй гадки, кинені на конференціи въ Газѣ.

Справы церковнй.

Зъ краю пишуть намъ:

Тому, що доси ще нѣхто зъ оо. сотрудникбвъ не забравъ слова що-до гадокъ о вѣчу, поданыхъ авторомъ „Вйокарымъ" въ 140 ч. „Дѣла" зъ дня 7 липня 1899, прошу ласкаво помѣстити мою думку.

Гадка: дати спромогу сотрудникамъ высказати спбльно свои бажаня, дуже гарна и въ тѣснѣйшихъ кружкахъ духовеньства молодшого неразъ вже була порушувана. Всѣ мусять узнати, що сотрудникбвъ треба бы вже разъ вызволити зъ того положеня, въ якбмъ держить ихъ нестбйна и вередлива ласка та вельможна протекція. Тая душна атмосфера позбавляе нарбдъ чи мало интеліґентныхъ силъ, що могли бы богато лучшого здѣлати для добра церкви и народу; а у насъ такъ мало робучихъ рукъ! „Косцюлки" пнуть ся якъ грибы по дощи, а мѣжь молодыми собратями за-для хлѣба мусять бути плекань такій засады якъ: „мовчи язычку, будешь ѣсти кашку". А що бувае потбмъ? Бувае, що той, хто навчить ся мовчати за-для кашки, мовчить уже потбмъ на нѣки, бо навыкъ мовчати за-молоду. Отже справа получшеня долѣ сотрудникбвъ повинна обходити и цѣлый загалъ, що не хотѣвъ бы нѣвечити молодыхъ силъ робучихъ.

Правда, сказавъ бы хто, що де-що вже зроблено на синодѣ львбвскбмъ. Тамъ сказано, що пароси мають зъ сотрудниками обходити ся чемно, яко зъ молодшими труженниками, та що мають имъ давати третину всѣхъ спбльно збраныхъ доходбвъ. Але заразъ додано н. пр. на діецезальнбмъ синодѣ станиславбскбмъ: „кромѣ вѣнчаній". А коли-бъ вѣнчана становили и половину всего доходу? Чи сотрудникбвъ о те хто питавъ? Сотрудникъ є найкарый до роботы та й годѣ. Очевидно така засада повинна улягти змѣнѣ. Але чи вѣче сотрудникбвъ можливе у насъ теперь? Чи можна надѣятись на нѣмъ нашихъ всѣхъ трехъ владникъ? О тбмъ треба бы перше всього знати, бо можлива рѣчь, що коли сего не буде, то готова якась часть „вбдважныхъ" не явитись на вѣчу. Зновъ же якась часть може не прибути и тому, бо пароси не дадуть (? — ред.) вбдпустки. Та и ще одно: чи вѣче конечно мусить бути у Львовѣ? Бо деякй, и то найбѣднѣйшй, не змогли бы прибути за-для коштбвъ. Вбдъ Черновець, Залѣщикъ, Борщева треба рахувати 25 до 30 злр. Длятого може бы лучше было розложити вѣча на діецезіи. Очевидно, тымъ не було бы заборонено, чия спромога и охота, бути на вѣчу и въ другихъ діецезальныхъ столицяхъ. Коли-жь бы вѣче зовсѣмъ не повело ся склепити, можна бы бодай письменно въ формѣ меморіялу выслати бажаня сотрудникбвъ до владикъ. Пбдписы дадуть ся лекше збрати. На всякій случай — крайна пора не заспати сеи справы, а вбдъ спбвдѣлана здаесь нѣхто зъ оо. собратій не повиненъ ухиляти ся, а вымовлятись тому, що есть ся добре записаным, було бы доказомъ крайной нищоты духа. И у многихъ Вел. оо. пароховъ мы певно знайдемо помбчь въ своѣмъ слушнбмъ дѣлѣ.

Вйокарый и-рь П.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

Справоздане дирекціи „Народного Дому въ Стрыю", товариства зареестр. зъ обмеж. порукою, за часъ вбдъ заснованя по конець червня 1899 р.:

Число членбвъ 99 зъ 213 декляроваными удѣлами на суму 2130 злр.

А) Приходы:

1. Вплачені удѣлы	1533·50	злр.
2. Фондъ резервовый	99·—	„
3. Фондъ будовы салѣ	583·32	„
4. Вбдсотки	58·44	„
Разомъ	2274·26	злр.

В) Розходы:

1. Кошты заснованя	32·17	злр.
2. „ адміністрацін	55·62	„
3. Льокація	2172·15	„
4. Готбвка дня 30/VI.	14·32	„
Разомъ	2274·26	злр.

На будову салѣ вплынуло вбдъ сѣчня по 30 червня с. р.: а) изъ пушокъ: о. Кордасевичъ 1·93, Ив. Ревакович 2·30, Як. Бойкевичъ 1.90, Гороховяика 1·03, Вол. Валявскій 2·20, Ив. Вахнянинъ 2·32, о. Ив. Головкевичъ 7·65, о. Бобикевичъ 2·90, Руске касенно 4·50, о. Хавалка 1·90, панѣ: Марія Олесницка 1·06 панѣ Горалевичева въ Стрыю 2·30, о. Юл. Федусевичъ 2·73, И. Лочиньскій 4·10, Народна Торговля 1·20, Каса задаткова 3·35, о. В. Потучко 1·75, Мар. Вахнянинъ 3·70, о. Дзьоба 1·60, о. Л. Горалевичъ 7·39; в) добровбльными датками: Каса задаткова стрыйска 80 злр., о. Ип. Погорецкій изъ Бродокъ 2 злр., п. Хилякъ 1 злр., дівіденда Нар. Торговлѣ 60 кр. *Ю. Федусевичъ* директоръ, *Вол. Лев* касіеръ, *М. Вахнянинъ* контролюръ.

НОВИНКИ.

— **Ц. к. прокураторія державна** сконфіскувала позавчера „Дѣло" за два уступы [зазначенй середъ текстбвъ], а вчера зновъ сконфіскувала другій накладъ зъ причинъ формальнои натуры. Оба разы просто не було технічнои можности наново перецечатувати. Нинѣ выдаемо число въ обемѣ двохъ аркушѣвъ.

— **Зъ Товмача:** Вѣче, котре мало вбдбутись 24. с. м. въ Гориглядахъ, вбдложено на серпень. День и програма оголосить ся пбзнѣйше. — *Выдѣла.*

— **Мужеску семинарію учительску** заснувало міністерство просвѣты *въ Залѣщикахъ* рескриптомъ зъ 5. н. ст. липня с. р. Міністерство системізувало посады директора, одного старшого и одного молодшого учителя и поручило краєвбй радѣ шкбльнбй вбдкрыти зъ днемъ 1 н. ст. вересня курсъ приготовляючій и I. рбкъ, а згаданй посады обсадити безъ розписаня конкурсу [!].

— **Нова стація телеґрафічна** буде отворена зъ днемъ 25. с. м. въ Коропци [пов. бучацкого] при тамошнбмъ урядѣ почтовбмъ зъ обмеженою службою денною.

— **Для митрополита-номината Юліяна Куиловского** привезъ уже зъ Риму pallium о. Вас. Левицкій прокураторъ галицко-рускои церкви при папскбмъ престолѣ. Справа ложеня присяги митрополитомъ и станиславбвскимъ епископомъ номінатомъ Андреемъ Шептицкимъ може еще потягнути ся довшій часъ; доси цѣсаръ не вбзвавъ номінатбвъ до себе

на церемонію зложеня присяги, анѣ не назначивъ до тои цѣли кого зъ архикнязѣвъ. Зъ тои причины интронизація нового митрополита у Львовѣ, сподѣвана на послѣдний днѣ сего мѣсяця, мабуть ще проволѣче ся,

— **Зъ Вѣдня** одержуємо отсю вѣсть: Ц. К. міністеръ просвѣты удѣливъ Вп. п. д-рови Михайлови Олѣйникови, лѣкареви зъ Мостбвъ великихъ а госпітантови клініки професора Нейссера у Вѣдни, въ цѣли дальшого образованя наукового, взглядно габілітациі на університетъ пбдпомогу въ сумѣ 300 злр. а. в. *Танячкевича.*

— **Новѣ банкноты.** Въ австро-угорскбмъ банку приладжує ся выданє новыхъ банкнотбвъ по 10, 50, 1000 коронъ. Банкноты тѣ маютъ появити ся по оголошеню новои умовы зъ банкомъ.

— **Отруили и повѣсили.** Судъ новосандецкій провадитъ слѣдство въ справѣ Войтѣха Мѣхарчика, селянина зъ Тимбарку, котрого знайдено повѣшеного въ его хатѣ. Отже выкрыто, що злочину того допустила ся его жѣнка Апольонія и его зять Андрѣй Вікары. Намовили насамперед якогось Яна Вешжина, знахора зъ Тухова, щобы Мѣхарчика отруявъ, и дали ему за се 5 злр. Коли однакъ отруя слабо дѣлала, бо Мѣхарчикъ лише поволи пбдъупадавъ на силахъ, жѣнка и зять повѣсили его, абы выглядало, що вбнъ самъ собѣ смерть заподѣявъ. Всѣхъ троє злочинцѣвъ увязнено.

— **Радниками намѣстництва** въ статѣ намѣстництва у Львовѣ именований старосты: Кар. Францъ, Авг. Щуровскій, Ферд. Павликовскій, Стан. Зімный и Богум. Шеліговскій.

— **Страшный драматъ родинный.** Про потрясаючій до глубины душѣ фактъ доносятъ зъ Пбдволочискъ: Одинъ газда зъ сусѣдного села продавъ корову за 50 зр., а вернувши домбвь, вбддавъ банкнотъ жѣнцѣ на переховокъ. Сеся зъ неосторожности положила банкнотъ на вбкнѣ, а мала 5-лѣтна дитина взяла се за паперець до забавы и подерла на кусничкы. Отець, побачивши се, впавъ у таку лютъ, що невинну дитину положивъ на землю и вбд рубавъ ѣй сокирою голову. Матѣрь, вернувши въ хату, на сей страшный видъ дбстала ударъ серця и упала мертвою. Мужъ ей, убійникъ дитины, побачивши два трупы — жертвы своєи безмежноі мести, — вылѣзъ на пбдъ и повѣсивъ ся. Чи не страшна исторія?!

— **Жертва ацетилінового выбуху.** До ацетилінового заведеня Вікт. Берґера при ул. Академічній ч. 8. [де давнѣйше мѣстила ся друкарня тов. им. Шевченка] зайшовъ вчера передъ вечеромъ п. К. Домічекъ и хотѣвъ закупити апаратъ до вытворюваня ацетелінового ґазу. Апаратомъ демонструвавъ 19-лѣтный Соломонъ Гросеъ, запаливъ запалку одну и другу, але ґазъ не хотѣвъ свѣтитись. Минуло несповна 10 хвиль и нагле наступивъ выбухъ и положивъ Гросса на мѣсци трупомъ. Домічекъ и ще одинъ субектъ потерпѣли лишь незначній ушкоды.

— **Міністеръ а гицель.** Вчера надъ вечеромъ переходивъ улицею Кароля Людвика перебуваючій у Львовѣ міністеръ-„родакъ“ Єнджейовичь въ товариствѣ ґрафинѣ Міровои, за котрою бѣгъ ей улюбленый песикъ. Нагле зъявивъ ся гицель „въ службѣ“ и по короткій нагбнцѣ злапавъ пса ґрафинѣ. Не помогли нѣ просьбы нѣ грозьбы, не помогла навѣть лична интервенція ексцеленціи міністра для Галичины, — собака, безъ огляду на свбй знаменитый рбдъ, мусѣла помандрувати до буды, де неждано найшла ся въ товариствѣ рбзной иншои песячои голоты, переланаюи на передмѣстяхъ. Справа оперла ся вкбнци о поліцію, але и тутъ „челядникъ“ вбдмовивъ выдачѣ пса безъ дозволу „пана майстра“. Скбнчило ся, яки звычайно: „майстеръ“, дбставши таксу, выпустивъ ґрафску собачку, що тѣшила ся такъ высокою протекцією.

— **Перенесеня.** Намѣстникъ перенѣсъ секретаря повѣтового Адольфа Ґрубера зъ Ниська до Скалата, а канцеліста намѣстництва Мих. Черневича зб Львова до Ниська.

— **Тортуры ще не пропали.** Свѣтъ думавъ, що вѣки середній, вѣки темноты та варварства минули вже давно, а зъ ними вразъ пропали и тортуры. Наразъ выйшло на яву, що въ Испаніи славнбй въ тортуръ въ давнѣйшихъ вѣкахъ, и нинѣ такъ страшно тортурують вязнѣвъ у слѣдствѣ, що просто недобре робитъ ся чоловѣкови, коли о тбмъ читає. Въ наслѣдокъ замаху анархістичного въ Барцельонѣ, сповненого въ червню 1896 р., арештовано около 400 осббъ, въ ббльшбй части може и невинныхъ, (якъ то оно робить ся, се Русины ажь надто добре знаютъ зъ арештовань и процесбвъ выборчихъ и коли-бъ мы були зъ Поляками пбдъ Испанією а не пбдъ Австрією, то можемо собѣ представити, хтобы то бувъ арештованый. Вязнѣвъ осаджено въ одинбмъ давнбмъ єзуитскбмъ кляшторѣ. Щобы добути вбдъ нихъ зізнаня, ураджено особно сѣмь пбдземныхъ печеръ, темныхъ, вогкихъ, и розпочато дня 4 серпня 1896 „доходженя“, котрѣ тревали повныхъ 40 днѣвъ въ такій способъ:

Спроваджувано до тыхъ казень-печеръ по трехъ вязнѣвъ и велено имъ черезъ цѣлу нбчь бѣгати зъ горы на дблъ и знова на гору. Коли котрый падавъ зъ утомы, розставленій жандармы били зъ цѣлои силы быковцями. Тѣ муки тревали черезъ три нбчи, аже поки тортурованій, покрытій ранами, зъ напухлыми ногами не попали въ довге омлѣне. Щобы не допустити до смерти, подавано имъ трохи буліону, а коли прийшли до притомности, проваджено дальшій „доходженя“. Не давано имъ анѣ поживы, анѣ воды. Замѣсть воды поданно имъ горѣвку. Коли муки нещастныхъ доходили до найвысшои точки, показувавъ имъ жандармъ склянку чистои воды: „признай ся до вины, а будешь пити!“ Коли-жь котрый, для вкороченя терпѣнь, признавъ ся до чого, розстрѣляно его сейчасъ на подвбрю кляштору. Нещаслівій оповѣдають, що въ наслѣдокъ страшныхъ болѣвъ жолудка цѣле тѣло покривало ся зимнымъ липкимъ потомъ. До того мучила ихъ малітна и злуда. Де-хто разъ-у-разъ думавъ, що лежитъ мѣжь трупами. Иншій думавъ, що олива то вода, и выпивъ оливу зъ лямпки, щобы згасити страшну жажду. Коли дозорцѣ се спостерегли, оббили его до крови, такъ що упавъ безъ притомности. Щобы затерти слѣды, дозорцѣ обмыли ему скровавлене тѣло мокрою губкою, а скатованый, опритомнѣвши, зъ великою розкошію ссавъ зъ губки брудно-кроваву течь. Декотрій лизали цѣлыми годинами вогкій муры своєи печеры...

Дальшій тортуры вбдбували ся черезъ вбиване пбдъ нбгтѣ трѣсочокъ, котрій стремѣли въ мясѣ въ тѣлѣ такъ довго, ажь доки зъ ропою и нбгтями самій не позлазили. Вбдтакъ привязувано нещастнымъ ноги до липвы, котру жандармы тягали по подвбрю по камѣняхъ такъ довго, ажь зъ тѣлъ людскихъ творила ся одна кровава маса. Коли-жь и то не помогло, пробовано принѣкати тѣло розжареным вуглемъ. А щобы тортурованый не кричавъ, кнебльовано ему уста деревянымъ приладомъ, такъ що катованій могли хиба лишь глухо стогнати.

Найстрашнѣйша була тортура „шолому“ Вязня садовлено на крѣсло, привязувано шнуромъ, до устъ вкладано рурку, щобы ухоронити его вбдъ удушеня, а на голову вкладано „шоломъ“, заосмотреный шрубами. Черезъ скручуваня шрубъ шоломъ тисъ страшливо на чашку, головно на скрань, а рбвночасно вбдписвѣдый инструментъ хватавъ за долѣшну губу и вбдрывавъ ей вбдъ щоки. А зновъ дно шелома врѣзувало ся въ шкбру на чашцѣ. Хто не гинувъ заразъ при тбй „индаґації“, той кбнчивъ въ домѣ божевбльныхъ.

Вѣсть о тыхъ страшныхъ рѣчахъ пробила ся по-за муры кляштора и выкликала нечуване обурене мѣжь населенемъ. Въ цѣлбй Испаніи вбдбувають ся зборы, на котрыхъ загалъ жадає прикладного покаранія тыхъ ґієнъ въ людскбмъ тѣлѣ. Навѣть въ Англіи въ Лондонѣ вбдбувъ ся въ тбй справѣ величезный мітінґъ. Испаньске правительство певно буде мусѣло згодитись на ревізію дотычного процесу.

— **Дрббній вѣсти.** Срѣбный медаль за малярскій роботы въ школѣ штукъ красныхъ въ Краковѣ дбставъ нашъ землякъ, многонадѣйный артистъ-малярь Юрій Курилась. — Ректоромъ тернопбльскои колеґіи Єзуитбвъ именованый кс. Иґн. Мишкевичъ, суперіоръ дому львбвского, а на его мѣсце ставъ кс. Залеwскій. — Въ Ляцкбмъ [пов. бучацкого] найдено въ рѣцѣ Золотбй Липѣ трупа жидбвки-лихварки зъ Устя зеленого; убійство не выключене, а слѣдство веде ся. — Въ мѣсцевости Вестготландъ въ Швеціи прокинула ся мѣжь худобою зараза селезѣнки, вбдъ котрои по-при худобу гинуть и люде. — Нѣмецка цѣсарева звихнула собѣ пбдчасъ проходу ногу. — Вулькань Етна почавъ выбухати огнемъ. — На памятникъ Мицкевича у Львовѣ зббрали Поляки 14.527 зр. и 41 кр. и листъ заставный на 1000 зр., а потрѣбна квота 60.000 зр.

Вѣдень 21 липня. N. fr. Presse доноситъ, що скликане рады державнои наступитъ доперва мѣжь 10 и 15 жовтня. Говорятъ, що дальша часть угодовыхъ розпоряджень буде оголошена въ вересни по загальныхъ зборахъ австро-угорского банку. Союзъ христіянъскосоціяльныхъ послбвъ до рады державнои ухваливъ резолюцію зъ протестомъ противъ оголошеныхъ угодовыхъ постановъ, добачуючи въ поступованю правительства нарушеня конституції.

Цельовець 21 липня. Правительство завѣсило ухвалу мѣскои рады, котра рѣшила запротестувати противъ заключеня угоды зъ Угорщиною на пбдставѣ § 14-ого.

Трієстъ 21. липня. Вчера прибувъ американьскій ґенералъ зъ пбдъ Манілѣ Девей и приймавъ на своимъ кораблі богато вызначныхъ осббъ.

Будапештъ 21. липня. Урядовый дневникъ оголосивъ вчера санкціонованій новій законы угодовій.

Арадъ 21. липня. Командантъ темешварского корпусу выдавъ наказъ до командантбвъ вбддѣлбвъ, абы воякбвъ не бити по лици и по ухахъ. Сей розказъ оголошено всѣмъ офіцирамъ и пбдофіцирамъ въ корпусѣ.

Парижъ 21. липня. Правительственному комісареви при процесѣ въ Рене міністеръ вбйны давъ слѣдуючій инструкціи: Касаційный трибуналъ ствердивъ неправне удѣленє документу, „cette canaille de D. ..“ Дрейфусъ до нѣчого не признавъ ся. До компетенціи суду въ Рене належитъ выключно рѣшене питання, чи Дрейфусъ выдавъ документы вычисленій въ бордеро. Инші факты можутъ бути выключно предметомъ нового слѣдства.

— **Русины! Памятайте на Руску Бурсу въ Новбмъ-Санчи и довжній акціи Товариства скоро розбирайте!**

Телеґрамы „Дѣла“.

Вѣдень 20 липня. Дневники доносятъ, що правительство намѣрає оголосити на пбдставѣ §. 14-ого языковый законъ. — При дальшбй розправѣ противъ участниковъ робітничихъ демонстрацій засуджено вчера 4 робітниковъ на 3 дни, 3 на два, а одного на одень день арешту.

Гага 20 липня. Трета комісія мировои конференціи радила вчера надъ уступомъ проекту полюбовныхъ судбвъ, въ котрбмъ говорить ся о установленю комісіи для розслѣдженя поодинокихъ случаѣвъ. Представителѣ Румунії, Сербії и Греції заявили, що не приймуть проектованои институції.

Брукселя 20 липня. Правительство вбзвало выборчу комісію, прискорити нарады такъ, щобы дискусія надъ предложенемъ выборчои реформы могла бути переведена ще въ бѣжучбй парляментарнбй сесіи.

Лондонъ 20 липня. Парлямент принявъ предложене, котрымъ вызначено 3,100.000 фунтбвъ штерлінґбвъ на будбвлѣ въ зарядѣ военнои маринарки.

Парижъ 20 липня. Пробуваючого у Франції на найкористнѣйшихъ комбінаціяхъ. Інформація о поодиноких инвестиціяхъ до вякихъ ласкавыхъ услугъ.

Ц. к. уприв. галицкій акційный

Банкъ ґіпотечный

Вбддѣлъ депозитовый

принимає вкладки и выплачує задатки на бѣжучій рахунокъ, принимає до переховання цѣнкі паперы и удѣляє на нихъ задатки.

Окрбмъ того заведено **на вздръ** заграничныхъ институцій **такъ знанй**

Депозита сховковй

(Safe Deposits.)

За оплатою 25 до 35 зр. а. в. рбчно, депозитарь одержує въ сталевбй панцирнбй касѣ сховокъ до выключного ужитку и пбдъ власнымъ ключемъ, де *безпечно а дискретно* можна переховувати своє майно або важній документы.

Въ тбмъ напрямѣ ґіпотечный Банкъ поробивъ якъ найдальше йдучій заряджена.

Приписы вбдносячій ся до того рода депозитбвъ можна одержати безплатно въ депозитовбмъ вбддѣлѣ. 374 [2]

Рбкъ заснованя 1892

ТОВАРИСТВО ВЗАИМНЫХЪ ОБЕЗПЕЧЕНЬ „ДНѢСТЕРЪ“

перше и одиноке руске товариство асекураційне, припоручене Всч. Духовенъству и всѣмъ вѣрнымъ Вприосв. Митроп. и Преосв. Еп. Ординаріятами всѣхъ трехъ епархій, обезпечає будынки, ураджена домашнє, скотъ, господарскій знаряды, збоже въ зернѣ и соломѣ, сѣно въ стогахъ и будынкахъ противъ шкбдъ огневыхъ.

Станъ фондбвъ ґваранційныхъ зъ днемъ 31 грудня 1898 выносить:

Фондъ резервовый	96.775·05	зр.	206.880·57 зр.
Резерва премій	64.263·12	„	
Фондъ основный	45.000·—	„	
Резерва спеціяльна	842·40	„	

Тарифы „Днѣстра“ дуже умѣркований, услбвя обезпечень користній, а шкоды ліквідують ся безпроводочно.] До кбнця 1898 року выносили выплачені шкоды 627.790 зр. 67 кр. Полісы „Днѣстра“ приймає Банкъ краевый при пожичкахъ ипотечныхъ.

На житє можна обезпечатись черезъ „Днѣстеръ“ въ Товариствѣ взаимныхъ обезпечень въ Краковѣ, котре дає найкористнѣйшій услбвя, представляє своими значными фондами найббльшу ґарантію, и выдає полісы и квіты въ рускбмъ языцѣ.

Товариство взаимного кредиту „Днѣстеръ“ стоваришене зъ обмеженою порукою удѣляє пожички за *оплатою 5½% и 1% додатку на кошты адміністраційній* за интабуляцією або порукою двохъ вбдповѣдныхъ ручителѣвъ, до сплаты въ ратахъ на 3 до 10 лѣтъ и приймає вкладки до опроцентованя вбдъ членбвъ и третихъ осббъ по 4%. Удѣлъ членьскій выносить 25 зр., вписове 1 зр. Членомъ бути и пожичку дбстати може тблько членъ обезпеченый въ „Днѣстрѣ“. Информаціи удѣляє Дирекція листовно. 34 55—0

Зголошеня о удѣленє аґенцій въ охрестностяхъ, де нема близько аґентбвъ „Днѣстра“, приймають ся.

Львбвъ, ринокъ ч. 10. (ДОМЪ „Просвѣты“.)

Пожички для членбвъ Тов. взаим. обезп. и взаим. кредиту „Днѣстеръ“ на 5½% и 1% додатку на кошты адм.

МАШИНЫ ДО ШИТЯ ЗІНҐЕРА, човенковй и обручковй (Ringschiff) въ первороднихъ фабрикъ, найдокладнѣйше уреґульований припоручає **ИВАНЪ АЙВРУКЪ** (передъ тымъ І. Ґардолиньскій) **Львбвъ Галицка 6.** 348

МУЖЕСКУ Безсильнбсть 344

выкликану именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣхбвъ молодости и розпусты, усуне напевно и на довго одинока, розширена въ многихъ выданихъ илюстрована книга

Самоохорона д-ра Ретана

Россійске выданє: 1 зр.
Польске выданє: 1 зр.
Нѣмецке выданє: 2 зр.

Тысячѣ людей найшли въ нѣй поясненя своихъ недуґъ и направили свои мужескій силы при помочи указаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко надежитости, высилає ся франко книга въ куверті магазиномъ выдавцѣмъ Р. Ф. Бірей въ Липску. (R. F. Biercy's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

Проф. Д-ра Олександра Огоновского **„СИСТЕМ АВСТРИЙСКОГО ПРАВА ПРИВАТНОГО“** виданий Д-ромъ Петромъ Стебальскимъ: том І. Загальні науки і право річеве; том ІІ Право облігаційне і право спадкове — появив ся вже в книгарскій торговлі і можна его набути в книгарні Наук. товариства ім. Шевченка і в Ставропігійскій. Кождий том по 8 зр. 50 кр.

СВОБОДА

письмо політичне, просвѣтне и господарске для народу.

Выдає и за редакцію вбдповѣдає д-ръ Ол. Борковскій. Редакторъ просвѣтно-господарскои части Василь Король, учитель господарства.

Цѣлорѣчна передплата выносить 2 зр., на пбвъ року 1 зр. Редакція и адміністрація: Львбвъ, ринокъ ч. 10 (въ домѣ „Просвѣты“).

Вбдъ 1 (13) сѣчня 1897 выходить у Львовѣ що четверга (на мѣсци популярныхъ ґазетокъ „Батькбвщина“ и „Читальня“) тыжневая популярна ґазетка

Климентій Федунь

переплетникъ бібліотеки ц. к. львбвск. університету

поручає

свое переплетниче и ґалянтерійне заведенє

у Львовѣ, ул. Академічна ч. 8. 366

Пбдоймає ся всякихъ роботъ, особливо переплету: Служебникбвъ, Евангелій, Молитовникбвъ, Бібліотечныхъ книгъ, Альбумбвъ, Мапъ, Дипльомбвъ и. т. ин. по умѣренныхъ цѣнахъ.

КАВУ

лучшу въ тонкихъ ворочкахъ 5-кілевыхъ по цѣнахъ 11 зр., 10 зр. 50 кр., 10 зр., 9 зр. franco и низше.

Токай куранційный

въ фляшкахъ ½ літровыхъ по 3 зр. и 2 зр. Самородный по 1 зр. 20 кр.

Коньякъ французскій

въ фляшкахъ ¾ літровыхъ по 5 зр. 4 зр. 20 кр.

Мѣдъ питный

по 80 кр. за фляшку ¾ літрову

поручає

Народна Торговля.

20 25—0

Цѣс. корол. уприв.

Рафінерія спиритусу, Фабрика рому, лікербвъ и оцту

Юлія Миколяша Наслѣдникбвъ

Якова Шпрехера и С-ки

у Львовѣ

поручає старій горѣвки польскій, розолісы, лікеры, румы правдивій зъ Ямайки, коняки, спиритусъ, „Bonbout“ на наливки, такожъ правдивый оцетъ спиритусовый. 366 81—?

Склады для мѣста: улиця Галицка ч. 1. — и улиця Конерпика ч. 9.

ЛЯРНЯ ДЗВОНБВЪ

АНТОНІЯ СЕРАФИНА

ВЪ КАЛУШИ

вбдзначена двома срѣбными медалями

выконує дзвоны рбзной ваги и приймає ушкоджені дзвоны до переливання въ найкоротшбмъ часѣ, а такожъ має на складѣ готовій дзвоны рбзной ваги.

Дякуючи всѣмъ Вп. приходникамъ и фундаторамъ за всѣ дотеперѣшній замовленя, прошу о ласкавій замовленя такъ на поодинокій нові дзвоны якъ и на цѣлій ґруны. За тревалбсть матеріялу и гармонійный звукъ моихъ дзвонбвъ ручу и длятого осмѣляю ся припоручати ихъ Вп. П. Т. Публицѣ.

Зъ глубокимъ поважанемъ

АНТОНІЙ СЕРАФИНЪ.

3789

УЧИТЕЛЬ органъ руского товариства педаґоґічного двотыжневникъ педаґоґічно-науковый, выходить вбдъ 1 червня 1889 у Львовѣ ул. Вірменьска ч. 2. Предплата на цѣлый рбкъ 3 зр. на пбвъ року 1·60 кр. на чверть року 1 зр.

Ч. 152. Львовъ, Субота 10 (22) Липня 1899. Рочникъ XX.

Выходить у Львовѣ що дня (крокъ недѣль и руских свят) о 5-тій годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитших повѣстей“ выходить во второкъ, и во второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне Бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газет ул. Кароля Людовика 9, и А. Ольшевского ул. Килинського 2; — въ Ярославю: Л. Кржижановскій; — у Відни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11.; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургу: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и надсилкость за инсераты платить у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатком

въ Австрії:		за границею:	
на цѣлый рокъ	18 зр.	на цѣлый рокъ	24 зр.
на пів рокъ	9 зр.	на пів року	12 зр.
у Львовѣ:			
на цѣлый рокъ	16 зр.	на пів року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція підъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженє. — Рекламації неопечатані вільні відъ порта.

Поединоке число коштує 8 кр. в. в.

Оголошенія взимкій приймають ся по цѣнѣ 10 кр. відъ одного стрічки инсератового або ей мѣсце в рубрицѣ „Надісланє“ по 25 кр. в. в.

Подякы и инші доносеня приватні числять ся по 15 кр. відъ стрічка.

Въ справѣ Райфайзенівскихъ касъ.

Краевый выдѣлъ розбславъ сими днями до повѣтовых выдѣлівъ обѣжникъ зъ д. 10 с. м ч. 44.875 въ справѣ акціи для поширанія розвитку спілокъ щадничих и позичковых. Въ обѣжнику тімъ указує ся насамперед на всѣякій користи, які подають спілки системы Райфайзена особливо сѣльскому населенію, розбуджуючи духа ощадности и удѣляючи дешевый кредитъ тымъ, що зъ него розумно умѣють користати. Повѣдомляючи дальше, що краевый выдѣлъ принимає опіку и надзоръ чи то патронатъ надъ щадничими и позичковыми спілками, які повстануть на підставѣ взірцевого статуту, выданого краевымъ выдѣломъ, подає обѣжникъ средства, якихъ въ тій цѣли гадає ужити. И такъ:

1) Передовсѣмъ утворивъ краевый выдѣлъ окреме „бюро патронату для щадничих и позичковых спілокъ при краевімъ выдѣлѣ у Львовѣ“. Задачею сего бюра буде удѣляти интересованымъ сторонамъ и заголошуючимъ ся всякихъ информацій о закладаню и веденю спілокъ, доставляти потрібных друківъ и формулярівъ, улегшувати зносины зъ властями, помагати въ укладаню замкненя рахунківъ, люструвати и контролювати на мѣсци принятій до патронату спілки.

2) Спілкамъ, належачимъ до патронату, буде краевый выдѣлъ удѣляти запомогъ вартости 400 коронъ (200 зр.), даючи имъ зелѣзну огнетревалу касу, всякій потрібній друкы и готівку на инші кошты заложеня.

3) Вкінци признавати буде краевый выдѣлъ такимъ спілкамъ позичкы або кредитъ въ бѣжучімъ рахунку зъ утвореного на сю цѣль соймомъ позичкового фонду для щадничих и позичковых спілокъ. Фондъ той выносить 2,000.000 коронъ (1,000.000 зр.), а творить ся зъ річных дотацій по 40.000 коронъ (20.000 зр.).

Дальше покликує ся обѣжникъ на те, що соймъ выразно указавъ на повѣтові рады и выдѣлы якъ на тій чинники, котрій передовсѣмъ мають краевому выдѣлови помагати въ акціи, пошираючій розвитокъ щадничих и позичковых касъ, и подає вказівки, де належить тій спілки закладати.

Отже уникати треба закладаня и пошираня спілокъ тамъ, де нема ще условій до ихъ тривкого и здорового розвитку. Ту и тамъ може хтось въ найлѣпшій гадцѣ, але занадто похібно зібрати ся до заложеня спілки; однако не досыть є ствердити добру волю и щирый запалъ для справы, але треба ще провѣрити, чи можна числити на тривкість праці, залежну зъ одной стороны відъ особистых обставинъ, відъ занятя и т. п., а зъ другой стороны відъ особистых прикметъ иніціяторівъ. Нема ще потрібных до заложеня спілки условій тамъ, де весь тягарь веденя ей мусівъ бы спочити на одній, хочьбы найспособнѣйшій особѣ; повинно найти ся бодай трое людей, охочих и способных занятя три въ кождій спілцѣ найважнѣйші становиска: касіера, головы управы и головы надзираючой рады. Не потребують они мати доконче высше образованє; досыть образованя початкового, коли при тімъ є совѣстне понимане и повненє принятых обовязківъ и повне довѣре зъ стороны мѣсцевого населенія. У прочих членівъ управы и надзираючой рады бажаєсь тых самых прикметъ, але передовсѣмъ потрібне є добре знане господарскихъ и особистых відносинъ въ окруаї спілки. Вкінци до доброго розвитку спілки треба, щобы якась частина мѣсцевого населенія зрозумѣла потребу спілки зъ такими цѣлями, які мають спілки Райфайзенівскій. Годі надѣяти ся, щобы всюды все населенє парафіи чи громады зацікавило ся иніціятивою дѣяльнѣйшихъ одиниць; але де навѣть помѣжь свѣчнѣйшою частію селянства нема ще прихильности до справы, зрозумѣня потребы и пожиточности спілки, тамъ лѣпше здержати ся зъ розпочатемъ дѣла до лѣпшого часу.

За те найбільше надаватись будуть до заложеня Райфайзенівскихъ спілокъ ті мѣсцевости, де вже є мѣсцевій, але не добре зорганізованій або навѣть позбавленій правной підставы дрібній фінансовій институції, або касы позичковій при „кулкахъ рільничих“ и иншихъ товариствахъ.

Але обічь докладного оцѣнюваня условій тривкого розвитку спілки патронатъ буде звертати увагу на ті стороны и мѣсцевости краю, де, хочь и нема на разѣ условій до брого розвитку спілокъ, але є безперечна ихъ потреба и де спілки, правильно ведений могли бы особливо важній услуги віддати населенію. Такими сторонами и мѣсцевостями є ті, де панує лихва, де для деякихъ галузей сѣльского господарства є вынимково користній услівя але заразомъ бракъ оборотового капіталу, де розвинений є домашній промыслъ але спинений бракомъ капіталу и вызыскомъ торговельного посередництва и т. п. Тамъ патронатъ краевого выдѣлу буде дбати, щобы приготовляти услівя до закладаня спілокъ; до сей цѣли служати будуть выдавництва бюра патронату, кандрівні курсы науки, спіздѣлаля рільничих фаховых товариствъ и товариствъ просвітных и т. п.

Вкінци обѣжникъ упевняє, що въ тій такъ важній справѣ выключені будуть всякій бічній взгляды и тенденції, які мусѣли бы лише зъ нихъ ни цѣль и утруднити ей розвитокъ. Выдѣлъ краевый, певный, що повѣтові выдѣлы схотять щиро ему помагати, взываєтій выдѣлы, щобы порушену въ обѣжнику справу внесли на найблизшімъ засѣданю рады повѣтовои — въ тій цѣли, щобы рады повѣтові окремою ухвалою высказали готовість спіздѣлати зъ краевымъ выдѣломъ въ указанімъ краевымъ выдѣломъ и бюромъ патронату напрямѣ и помагати ему въ поширанію розвитку и дѣяльности щадничих и позичковых спілокъ.

Краевый выдѣлъ вже приготовивъ взірцевый статутъ для спілокъ, формулярѣ касовій, рахунковій и маніпуляційній и инструкцію о выконуваню патронату; друкы ті будуть вже сего мѣсяця готові. Въ сімъ родѣ выдасть ще краевый выдѣлъ підручникъ зъ докладнымъ, взірцями заосмотренымъ поученемъ о закладаню и веденю щадничих и позичковых спілокъ. Всѣ выдавництва патронату друкований будуть по польски и по руски. Скоро выйдуть зъ друку, бюро патронату розішле ихъ повѣтовымъ выдѣламъ до ужитку.

Отсе змѣсть обѣжника краевого выдѣлу.

Насъ передовсѣмъ обходить, о скільки справдять ся въ тій цѣлій акціи слова обѣжника, що справа ся „выключає всякій бічній взгляды и тенденції, які мусѣли бы лише звихнути ей цѣль и утруднити ей розвій“. Мы вже такъ поучені досвѣдомъ, що вже и на зимне дуемо. Чи-жь є друга справа, де „всякій бічній взгляды и тенденції“ такъ повинні бы бути выключені, якъ въ школѣ? А таки и тутъ не тілько, що они у насъ не выключені, але противно, грають на жаль и на загальну шкоду головну ролю. Отожь и не диво, що и въ сій акціи пошираня розвитку щадничих и позичковых касъ, мимо запевненя обѣжника, боимо ся — выразно кажучи — польского шовінізму; а боимось его тымъ більше, що — по слівъ окружника — властиво всю акцію головно мали бы вести повѣтові выдѣлы. Яке-жь то широке поле для всякихъ довільностій лишає сама тілько — врешті цѣлкомъ справедлива — инструкція обѣжника, поясняюча, де то не треба квапити ся зъ закладанемъ спілки! Досыть буде, коли нелюбый повѣтовому выдѣлови священникъ возьме ся до закладаня спілки: — можуть сказати тогдѣ, що „особистій прикметы иніціятора“ стоять на перешкодѣ. Деннде зновъ готово не найти ся у мѣсцевого населеня „розумѣня потребы утворена спілки зъ такими цѣлями, які мають спілки Райфайзенівскій“; се-жь таке елястичне — те розумѣне або бракъ розумѣня!

Що и самъ обѣжникъ уложеный не цѣлкомъ безъ „бічных взглядівъ“, досыть указати, що згадуючи про „позичковій касы при кулкахъ рільничих“ анѣ рушь не могъ зважити ся згадати про такій самій касы при читальняхъ „Просвѣты“!

Але поки-що майже надѣю, що справдѣ въ такъ важній для краю справѣ не будутъ въ поодинокихъ выпадкахъ рішати нѣякій побічній взгляды и тенденції. Въ сій надѣѣ называємо нашихъ патріотівъ, котрымъ доводить ся жити на селѣ, щобы справу поясняли громадамъ та накланяли ихъ до користаня зъ нагоды и зъ краевого фонду. Нехай не стане ся такъ, якъ зъ фондомъ, призначеным для позичокъ до розпорядимости „кулокъ рільничих“: зъ того фонду позволено користати також читальнямъ „Просвѣты“ за посередництвомъ „Просвѣты“, а доси ледво кілька читалень найшло ся такихъ, що зрозумѣли користи такои позички.

Вкінци злишно упоминати, що дѣловодство спілокъ въ кождій рускій громадѣ, де они будутъ повставати, повинно бути руске; се и краевый выдѣлъ добре розумѣє, скоро всѣ друкы ладять також въ рускімъ языцѣ.

Пильнуйтесь, рускій громады, щобы опісля не прийшло ся жалувати, якъ бы при помочи краевого выдѣлу и краевого фонду покористувалась въ значно більшій мѣрѣ західна часть краю, нѣжь наша всходна!

Злочинъ а відносины суспільні.

Правознавство обходить ся зъ кождымъ злочиномъ дуже просто. Є донесенє — отже робить ся слѣдство, доходить ся єства злочину черезъ переслухуваня свѣдківъ, обжалованого, и або слѣдство докаже вину того, на кого підозрѣне впало, або нѣ. Выказало слѣдство вину, то правникъ має вже до того въ кодексѣ відповѣдный §., відповѣдну постанову правну и зуставляє разомъ: *A.* зробивъ то а то, кодексъ каже въ тій справѣ такъ а такъ, отже є двѣ премісы, зъ котрых рішаючій трибуналъ має вытягнути заключенє, сказати „винень“ або „не винень“, а сли винень, наложити відповѣдну кару.

Якъ видно, процедура ясна и проста — погляды також не дуже-то скомбіновані...

Але крімъ такихъ прокураторскихъ поглядівъ на злочинъ є ще инший оглядъ — поглядъ зъ становища научного, зъ погляду природничого, що бере злочинъ трохи ширше, нѣжь правознавство.

Зъ погляду науково-природничого можемо також двояко дивитись на злочинъ: зъ становища біольоґічного и соціольоґічного.

Зъ біольоґічного становища являє ся намъ злочинъ выпадкомъ въ житю поодинокого человѣка, выпадкомъ, котрый можна пояснити природою данои особы, ей индівідуальностю и т. д. Сей поглядъ, званый також психольоґічнымъ, знаный відъ давна на свѣтѣ. Всѣ великій и малій поеты всѣхъ часівъ и народівъ займали ся нимъ и старали ся въ епопеяхъ, драмахъ, романахъ и новеляхъ пояснити тій всѣ дороги, що ведуть до злочину, и відкрыти всѣ мотивы, які спонукали дану личність збити зъ праведной дороги. Метода въ розбиранію тых фактівъ може бути різнородна, можна приступати до розвязаня питаня интуиційно, можна оперти ся на фактахъ, можна зновъ також взяти душу злочинця анатомічно и фізіольоґічно, можна выпровадити даный злочинъ зъ права унаслѣдженя, або стану спілапотоґдного чи тамъ зъ ґіпнотичнои суґґестіи. Всѣ се методы, способы, за те поглядъ одинъ — біольоґічный.

Другій поглядъ, маючій також научну підставу и не выключаючій попереднього, є поглядъ соціольоґічный, що бере злочинъ яко явище суспільного житя и старає ся пояснити его и его причины суспільными відносинами.

Сей поглядъ соціольоґічный є много молодшій відъ погляду біольоґічного, а початку его треба шукати въ ґрупѣ англійскихъ писателівъ другои половины XVII. столѣтя, котрыхъ называно „політичными аритметиками“. Займали ся они статистикою и перші зачали дошукувати ся якихсь правилъ въ житю людскімъ. Досліджуваня числа породівъ и выпадківъ смерти довело ихъ до того, що тутъ не панує самоволя, але що тутъ є також правила, котрій підлягають справдѣ певнымъ змѣнамъ, але ті змѣны не є припадковій, а все мають свою причину.

Наслѣдники тых політичных аритметиківъ пійшли далѣ. Зачали досліджувати число убійствъ, самоубійствъ, убійствъ дѣтей, абогания плоду и т. д. И тутъ зновъ показалась певна правильність, а кожда значнѣйша змѣна выкликана була якимись причинами. Въ той способъ повстала статистика криміяльна, або ширше взявши статистика морали. Основателемъ ей є бельґійскій астрономъ Кетеле (Quetelet), що померъ 1874 р. Видячи ту причинность фактівъ и вартість дослідівъ въ тімъ напрямѣ, завели у себе майже всѣ цивіліз ваній державы статистику криміяльну. Найдокладнѣйше и найгарнѣйше веде ей въ Нѣмеччинѣ зъ одного боку „Reichs Justizamt“, зъ другого боку „kais. Statistisches Amt“.

Тѣ научній погляды соціольоґічный і біольоґічный не стоять въ суперечности зъ собою, але доповнюють ся взаимно. Доперва коли злочинъ обсервуємо зъ тых двохъ становищъ (не такъ якъ Італіянець Льомброзо лише зъ становища біольоґічного), можемо выдавати въ справахъ криміялістики належитій и справедливый осудъ. Обсервація злочинівъ зъ тых двохъ становищъ доводить насъ до того, що мы можемо смѣло сказати: кождый злочинъ є продуктомъ внутрѣшного стану и природы злочинця зъ одного боку, а зъ другого продуктомъ суспільныхъ відносинъ, въ якихъ находить ся злочинець въ хвили злочину; однымъ словомъ: злочинъ є продуктомъ одного индівідуального чинника и несчисленныхъ суспільныхъ чинниківъ.

Близшій зновъ дослідъ тых двоякихъ чинниківъ доводить насъ до пересвідченя, що чинники суспільній ґрають більшу ролю, нѣжь чинники особистій.

Отъ и примѣръ: Возьмѣмъ, що побираються мужчина у вѣцѣ 40 лѣтъ и женщина 30-лѣтна, обоє вже знищенї въ своѣй жизненій силѣ борбою о житє. Дитина зъ того подружа мусить принести зъ собою на свѣтъ меншу силу відпорну, находить ся отже въ горшімъ положеню, якъ дѣти здоровых родителівъ. Возьмѣмъ далѣ, що батько и матѣрь скоро помруть, то дитина ихъ росте опущена духово, морально и тѣлесно. Отже розділъ мѣжь тыми дѣтьми, що могли добре выховувати ся и образувати ся, а тою опущеною дитиною росте зъ року на рікъ. А коли прийде скрутный часъ, бракъ заробку, або що, то хто перший важить ся на злочинъ, якъ не то опущене и занедбане відъ дитинъства индівідуумъ? Зъ того примѣру видно ще и то, що суспільній чинники не дѣлають лише въ хвили злочину, але черезъ цѣле житє, відъ уродженя ажь до хвилѣ злочину, а навѣть передъ уродженемъ, коли-то борба о житє підкопала здоровля родителівъ а тымъ самымъ и дитины.

Такъ уже зъ того можна смѣло вывести, що поборюванє злочину лежить въ полѣпшуваню відносинъ суспільныхъ. Кара, яку вымірюють трибуналы и суды, дотыкає лишь индівідуальный чинникъ злочину, а не чинники суспільній. Та о тімъ опісля.

Однакъ рівночасно треба ствердити, що нинѣшній злочинъства прибрали щось хоробливого, патольоґічного.

Якъ злочинъ може бути явищемъ хоробливымъ? — спытаєте.

Відповѣдь легка. Певна сума прикрыхъ и сумныхъ припадківъ повтаряє ся зъ року на рікъ въ тімъ самімъ числѣ, н. пр. смертельність дѣтей, число неправесныхъ породівъ и т. д. Позаякъ се повтаряє ся стало, то мусимо его вважати чимсь природнымъ — и природнымъ явищемъ можемо уважати певне число злочинівъ, выкликаныхъ чинниками особистыми, а не суспільными. Ті злочины полишать ся все, хотьбы відносины суспільній навѣть значно полѣпшили ся. Але коли мы видимо: 1) що число злочинівъ зъ року на рікъ більшає, 2) що число рецеди-

Переглядъ політичный.

По трехъ рокахъ замаскованого абсолютизму Австрія замѣнила ся въ державу абсолютну. Стало ся се дня 20. липня с. р. Того дня австрійске правительство, користаючи зъ екстензивної интерпретації §. 14-ого австрійскої конституції, цѣсарскимъ ординансомъ, безъ ухвалы парляменту, змѣнило австро-угорску цлову тарифу и нормує податки вѣдъ пива, горѣвки и цукру. Интересно придивити ся правно-політичнымъ пѣдставамъ, на котрыхъ Тунъ оперъ свои угодовѣ ординансы.

Выдаючи ихъ, австрійске правительство покликало ся на §. 14-ый австрійскої конституції. Хто прочитавъ постановы §. 14-ого грудневого закона зъ 1867 року, той остовпѣе надъ генѣяльностію и смѣлостію австрійского правительства въ интерпретації законовъ.

На пѣдставѣ §. 14-ого конституції зъ 1867 року служать правительству право: „въ наглыхъ случаяхъ“ н. пр. на случай повени, граду, пожежи, пошести мѣжь худобою и т. п., „коли рада державна не є зѣбрана“, выдавати цѣсарскѣ розпорядженя зъ обовязуючою силою, пѣдъ двома услѣвями: 1) пѣдъ услѣвемъ, що они *не обтяжають тревало державного скарбу*, и 2), що *будуть оправданѣ на першимъ засѣданю рады державної и правительство одержить вѣдъ рады державної индемнізацію*. За те конституція выразно застерѣгав, що „*право накладаня податковъ, ихъ пѣдвышуваня и т. и. служить выключно парляментови на пѣдставѣ правосильної, цѣсарем санкціонованої ухвалы*. И не може бути инакше. Бо коли бы се найвыше право мало прислугувати выключно правительству або цѣсареви, то форма правлѣня не була бы конституційною монархією, але перемѣнила бы ся въ монархію абсолютну.

Санкціонованѣ цѣсаремъ въ 1867 роцѣ законы ще до нинѣ истнують и легально ихъ не знесено. Правительство Туна, покликуючись на §. 14-ый австрійскої конституції, стверджує, що сесю конституцію узнає, але интерпретує §. 14-ый за екстензивно, за широко. Таке интерпретоване закона просто зносить законъ зъ цѣлою конституцією. Справы, якѣ полагоджено §. 14-ымъ, цѣлкомъ не є наглѣ. Правительство полагодило своими розпорядженями рѣчи и такъ вже полагоджени до кѣнця сего року; полагодило такѣ ненаглѣ справы, що могли ждати на полагоджене ще кѣлька мѣсяцѣвъ; деякѣ зъ задекретованыхъ законовъ мають увѣйти въ житє ажь въ слѣдующѣмъ роцѣ. Чи се такѣ наглѣ справы, такѣ наглѣ, що для скорого ихъ полагодженя треба було ломити конституцію? А „пекуча потреба“ пѣдвышеня податку вѣдъ цукру! Касы міністра фінансовъ наповненѣ такъ, що грѣшь выступає въ берегѣвъ, всѣ податки щораз выдатнѣйшѣ, а новѣ выдатки, котрыми правительство мотивує потребу пѣдвышеня податковъ, ще дуже далеко вѣдъ насъ. Не пекуча потреба пре правительство до неконституційного поступованя, але выгода и потреба збути ся клопотовъ, якѣ принесло бы парляментарне полагоджене такъ скомпліковапого, рѣзнѣ интересы обѣймаючого закона. Правительство послугує ся §. 14 нимъ и мотивує своє поступованя конечностію не тому, що такъ „мусить“, але тому, що такъ „хоче“ робити. Зарядженя правительства не є зарядженями для полагодженя наглои потребы, они є простымъ державнымъ атентатомъ. Міністры боронять ся въ той способѣ, що всю вину звалюють на обструкцію, котра унеможливила бы парляментарне полагоджене угодовыхъ законовъ. Обструкція спаралізувала парляментъ и ихнула правительство на неконституційну дорогу. Тымчасомъ правительство поступало собѣ такъ, якъ бы обструкція була ему дуже на руку, а сторонництва правицѣ — потерпаючи, абы нѣмецкѣ опозиційнѣ партіи, борони Боже, не залишили обструкції и въ той способѣ не вытягнули угодовыхъ предложень на дневне свѣтло парляментарнои дискусіи — самѣ провокували опозицію, коли она утихала. Правица була добре поінформована о интенціяхъ правительства и сама пхала опозицію до акціи паралізуючои дѣяльности парляменту. Най правица и правительство ударять ся въ груди и не скидають власнои вины на другихъ.

Переведене угоды при помочи § 14-ого не було державною конечностію, але свѣдомымъ и намѣренымъ выдѣяченемъ парляменту. День 20-ого липня буде увѣковѣченый въ исторіи конституційнои Австрії и нещаслива наша держава довго ще буде терпѣти вѣдъ его наслѣдковъ. Зъ хвилею, коли выйшло зъ друкарнѣ число урядовои часописи зъ цѣсарскими розпорядженями, парляментъ переставъ истнувати. Коли се можлива рѣчь, що основнѣ законы державы, — законы, що вплывають на цѣле економічне житє всего населеня державы, входять въ житє безъ парляменту, коли парляментъ нарочно вѣдсылають домовъ и нарочно его не скликують, абы вѣдтакъ безъ его волѣ установлювати законы, — то рѣчь ясна якъ сонце: парляментъ вже не истнує, абсолютизмъ зновъ панує необмежено такъ, якъ передъ тымъ рокомъ, коли народна революція повалила его. Австрійскій парляментъ може неразъ „скличуть“, але вонъ вже нѣколи не пѣднесе ся до повного житя. Народна репрезентація, котра не рѣшає о розвою справъ, котра на сей розвѣй не має найменшого вплыву, котрои голосъ не може нѣчого анѣ установити анѣ спинити, котру можна цѣлкомъ спокѣйно и легко усунути на бѣкъ, якъ першулѣшу маловажну рѣчь, — якъ парляментъ, котрого волю нѣвечать, а вонъ мовчить безсильно тогдѣ, коли рѣшають ся найжизненнѣйшѣ справы заступленыхъ нимъ народовъ, — такѣй парляментъ є лишь тѣнею парляменту, а не дѣйстною репрезентацією народовъ. Коли безъ парляменту можна побирати податки и накладати новѣ, робити всѣ выдатки, навѣть не передвиджени истнуючими вже законами, — коли можна затягати довги, заключувати договоры и установляти далекосяглѣ законы, — то треба завдати собѣ питанє: на що взагалѣ парляментъ потрѣбный? Парляментъ або истнує стало, або его нема. Держава, що разъ стерпѣла зломанє конституції, буде его вже тревало терпѣти, и коли можна сфабрикувати законъ безъ парляменту, то парляментъ цѣлкомъ зайвый.

Парляментъ не може бути теперь скликаный, бо правительству потрѣбна перерва для выданя деякихъ законовъ; въ падолистѣ зновъ его вѣдрочать, бо прийде черга на нову серію противконституційныхъ актовъ: правительство зновъ схоче безъ клопоту ущасливити Австрію кѣлькома такими законами, котрыхъ парляментъ може не вѣдважився бы ся принятн. Парляментарнѣ сесіи будуть вѣдъ теперь нѣчимъ бѣльше, якъ лишь маловажными епізодами въ трагікомедіи австрійскихъ народовъ. Пѣдъ тымъ взглядомъ, нема нинѣ въ Австрії рѣзницѣ поглядовъ.

Що введене въ житє такъ важныхъ законовъ безъ помишленя парляменту є тяжкимъ ударомъ для австрійского парляментаризму и конституції, то признають не лишь опозиційнѣ и независимѣ дневники, але и офіціяльна праса. Погляды розходять ся лишь въ тѣмъ: хто завинивъ. Правительственна праса звалює всю вину на обструкцію и доказує, що правительство мусѣло поступити такъ, а не инакше; задекретованѣ законы були „державною конечностію“, а що обструкція не дала полагодити ихъ въ парляментарнѣй дорозѣ, правительство „мусѣло“ зробити ужитокъ зъ §. 14-ого.

На се маємо одну вѣдповѣдь: Не самѣ законы, але ихъ змѣстъ бувъ конечностію, и то не „державною“, а правительственною. Тунъ присягъ Угорщинѣ, що угодовѣ законы будуть „такѣ“, а не инѣй, а знаючи, що народы Австрії инакше розумѣють державну конечность угоды зъ Угорщиною и що рада державна готова запротестувати противъ змѣсту угоды та зажадати змѣнъ въ поодинокихъ ея постановахъ, рѣшивъ ся переперти *свою* [а не державну] конечность по-за плечима парляменту. Сли законъ о одвѣчальности міністровъ має бути коли-небудь въ Австрії ужитый, то нѣколи ще не було такъ класичного случаю зломаня конституції, якъ сей зъ дня 20 с. м. Въ сѣмъ случаю державному трибуналови не легко бы прийшло увѣльнити панѣвъ міністровъ вѣдъ передвиджепои закономъ кары. Але въ Австрії уйде усе.

Новѣ консумційнѣ податки.

На пѣдставѣ цѣсарского розпорядженя зъ дня 20 с. м. введено у насъ чотыри новѣ законы: въ справѣ податку вѣдъ пива, податку вѣдъ горѣвки, податку вѣдъ цукру и змѣны австро-угорскои цлової тарифы. Розпорядженє надало законну силу внесенымъ въ своѣмъ часѣ въ парляментѣ предложенямъ, звѣстнымъ пѣдъ назвою „угода Бадені-Банфі“. Новѣ законы суть цѣлковито технічної натуры; для населеня важнѣ лише три точки: пѣдвышене вѣдъ 1 ого серпня податку вѣдъ цукру зъ 13 на 19 зр. за 100 кільограмовъ, пѣдвышене вѣдъ того-жь дня податку вѣдъ пива зъ 16·7 на 17 кр. вѣдъ гектолітра и податокъ вѣдъ нафты, що зачне обовязувати доперва зъ днемъ 1 сѣчня 1900 року. Податокъ вѣдъ горѣвки лишає ся незмѣненый.

Першій разъ, вѣдъ коли въ Австрії истнує парляментарне житє, пѣдвышено податки не ухвалою рады державної, тѣлько цѣсарскимъ розпорядженемъ.

Найбѣльше вѣдбѣє ся на населеню Австрії пѣдвышене податку вѣдъ цукру. Въ 1896 роцѣ пѣдвышено *провізорично* податокъ вѣдъ цукру зъ 11 на 13 зр., щобы одержати средства на пѣдвышенє цукровыхъ премій. Тую провізорію продовжено два разы на одинъ рѣкъ. Коли-бы д. 31 с. м. не зарядженo въ тѣй справѣ щось нового, консумційный податокъ вѣдъ цукру вернувъ бы ся до своєї давної высоты, т. є. до 11 зр.

Цѣсарске розпорядженє, пѣдносячи податокъ до высоти 19 зр., поднесло его не о шѣсть, але о вѣсѣмь зр. Таке пѣдвышенє цѣны цукру мусить шкѣдливо вѣдбитись на консумції и житю населеня. Фізіольогія давно перестала уважати цукоръ за люксусъ, бо вонъ є однымъ зъ найважнѣйшихъ артикуловъ пожывы, безусловно потрѣбнымъ до вѣдбудованя деякихъ зужитыхъ частинъ людского орґанізму. Досвѣдъ научивъ, що тамъ, де росте консумція цукру, зменшає ся консумція алькоголю. А пѣдвышенє податку вѣдъ цукру не лишь вѣдоймає населеню такъ важный артикулъ пожывы, але ще й зѣбільшає шкѣдну консумцію горѣвки. Новый законъ пошкодить лишь консументамъ, бо фабриканты, тѣ цукровѣ бароны, одержать зъ державної касы премію за кождый вывезеный за границю кільограмъ цукру. Такѣ дарунки для фабрикантовъ цукру называють „експортовою премією“. Въ наслѣдокъ того за кільограмъ австрійского цукру платять въ Лондонѣ по 20 кр. и — вышасають нимъ свинѣ. Австрійскій горожанинъ не такій щасливый, якъ англійска свиня, хочь не потребує покрывати коштовъ транспорту до Лондона. Таке величезне пѣдвышенє податку вѣдъ цукру найфатальнѣйше вѣдобє ся на бѣдакахъ. Великій панъ не дуже вѣдчує въ своѣмъ буджетѣ рѣчныхъ выдатковъ зѣбільшеный о кѣлька гульденовъ выдатокъ на цукоръ; за те бѣдна родина, обтяжена дѣтьми, тяжко вѣдчує выдатокъ выкликаный новымъ податкомъ выданымъ на пѣдставѣ §. 14-ого.

Консумційный податокъ показавъ ся найлѣпшимъ средствомъ добирати ся до кишенѣ найбѣднѣйшихъ людей, котрыхъ не можна було пѣдтягнути пѣдъ нѣякій иншій податокъ. Се найсправедливѣйша форма побору, бо обтяжає убогій клясы, обтяжає сильнѣйше якъ богачовъ. Тому то она сталась улюбленою формою міністровъ фіскалістовъ въ Австрії, мѣжь котрыми знайшовъ ся теперь голосный колись изъ своихъ соціяльныхъ студій и промовъ чеський професоръ економії въ Празѣ — нинѣшный міністеръ фінансовъ д ръ Кайцль. Податкова реформа, пѣдвышуюча о 50% податокъ вѣдъ цукру, знаменито характеризує суспѣльну вартість управы панѣвъ Туна и Кайцля. Наганяти до кишенѣ фабрикантовъ міліоны, а зъ кишенѣ бѣдаковъ вытягати міліоны — се квінтесенція суспѣльно-політичної мудрости кабінету Тунъ-Кайцль. Не диво, що всюда росте нужда и загальне невдоволенє.

Справы церковнѣ.

Въ днихъ вѣдъ 17 до 22 червня вѣдбула ся руска місія въ мѣстѣ Буську пѣдъ проводомъ оо. Василіянъ. Мѣсто Буськъ, якъ по найбѣльшѣй части мѣста въ Галичинѣ, затрачує характеръ рускій и стає съ що-разъ бѣльше жидівско польскимъ, завдяки панующѣй системѣ. Щобы пѣдтримати любовь до свого руского обряду и руской народности, потреба великои працѣ и жертвы особливо вѣ стороны священиковъ и другихъ интелігентныхъ Русинѣвъ. Тымъ-то велике значѣнє мала отся руска місія Буську, бо она дуже пѣдпомогла трудямъ о. сов. Петрушевича и о. Василя Лиска въ напрямѣ пѣднесеня моральности, привязаня до руского обряду й народности и організації рускихъ мѣщанъ бузецкихъ. Участь въ місіи брали мѣщане, якъ Русины, такъ и Поляки, и множество селянъ, навѣть зъ подальшихъ сторонъ. Бували днѣ, що можна було начислити и до 10.000 народу. Сповѣди слухало 28 священиковъ. Краснорѣчивѣ проповѣди голосили Василіяне оо. Лончина, Дацѣй и Тисовскій. Особливо проповѣдь о обрядахъ о. Лончины много вдѣяла, бо деякѣ, що перше вѣдцуралисъ свого обряду, навернули ся назадъ до своєї матери-церкви. Най се имъ буде въ честь, що мають совѣсть и що въ ихъ грудяхъ забило серце до свого рѣдного. Но, на жаль ще не всѣ се вчинили. Є декотрѣ, що выркли ся свого обряду й народности и не показують ся нѣколи до церкви. Оно такъ выглядає якъ бы въ церквѣ не було Бога для мѣщанина въ сердутѣ, або для мѣщанки въ капелюсѣ, и мовь-бы рускій обрядъ бувъ щось гіршого вѣдъ латиньского. Но дасть Богъ, що они опамятають ся, не будуть слухати пѣдшептовъ злыхъ духовъ и навернуть ся до свого руского обряду, до своєї матери-церкви, до свого старенького, поважаного всѣми Русинами и Поляками отця духовного. Колижь-бы они сего не вчинили, то треба бы ихъ назвати перекинчиками... Трогаючою була хвиля, коли о. Петрушевичъ поблагословивъ передъ св. причастіемъ своихъ парохіянъ, котрѣ въ сльозами въ очахъ тиснулись до него, просячи о даруваня уразъ, — коли мѣщане и селяне пѣднесли на рамена крестъ місійный, обнесли довкола церкви и закопали, коли присутнѣ обѣцяли, особливо въ недѣлѣ и свята не вѣдвѣдувати шинковъ и коршемъ и коли промовивъ 70-лѣтный о. парохъ Петрушевичъ дякуючи місіонарямъ за труды та прощаючи ся зъ ними и дякуючи особливо своєму помѣчникови о. катихитови Василеви Лискови, котрому, якъ самъ выразивъ ся, належить признанє особливои заслуги коло устроєня тои місіи. Въ загалѣ треба зазначити, що вѣдъ коли о. сов. Петрушевичъ дѣставъ помѣчника въ особѣ о. Василя Лиска, житє народне руске въ Буську плыве обѣльнѣйшою струєю. Они оба, при помочи академиковъ бузецкихъ, дяка и виднѣйшихъ мѣщанъ, якъ родины Ванѣвъ, Семковича, Мащака, Чучмана и др., оживили читальню „Просвѣты“ въ Буську, устроили чотири вечерки декляматорскѣ, основали касу читальняну, устроили перше вѣче въ повѣтѣ каменецкомъ, заложили спѣвъ хоральный пѣдъ управою дяка, закладають крамницю читальняну и всѣ силы теперь напружають, щобы призбирати фондъ на будову величавои мурованои церкви, бо правду сказавши, церковь въ средмѣстю не годить ся навѣть на село. Есть повна надѣя, що при дальшѣй ревности небавомъ стане домъ Божій, котрый буде окрасою для цѣлои околицѣ и пригадує, що въ Буську панувавъ колись рускій князь...

вістовъ помножує ся, 3) що зростає число злочинцѣвъ малолѣтныхъ, — то мусимо сказати, що злочинъ въ суспѣльности стає чимсь анормальнымъ, хоробливымъ, патольоґічнымъ.

Отже тѣ три высше згаданѣ напрямы стверджує статистика кождои державы европейскои а такожь и позаевропейскихъ. Для илюстрації возьмемо статистику нѣмецкои державы, тому, що она найлѣпша зъ всѣхъ, а такожь тому, що Нѣмеччина край промысловый и рѣльничій, отже найлѣпше ще вѣдповѣдає типови пересѣчнои сучасної держави.

Якъ число злочиновъ зростає, можна пѣзнати изъ сеи таблички дотыкаючои Нѣмеччины:

Рѣкъ	Число засуджечыхъ	Число на 100.000 населеня	було карапыхъ передъ тымъ	малолѣтныхъ %	малолѣтныхъ
1882	329,968	1043	25·0		30,719
1883	330,128	1036	25·9		29,966
1884	345,977	1077	26·4		31,342
1885	343,087	1060	27·4		30,704
1886	353,000	1082	28·1		31,513
1887	356,357	1084	28·9		33,113
1888	350,665	1056	29·3		33,069
1889	369,644	1102	31·3		36,790
1890	381,450	1122	32·8		41,003
1891	391,064	1124	34·0		42,312
1892	422,327	1199	34·7		46,496
1893	430,403	1210	35·2		43,776
1894	446,110	1244	36·9		45,554
1895	454,211	1251	37·9		44,384
1896	456,999	—	—		44,212
1897	463,580	—	—		45,251

Число засуджених особъ въ 1882 роцѣ выносило 329.968 лише за злочины и переступства противъ законодавства державного; коли-жь взяти такожь кары на пѣдставѣ законодавства краєвого, то се число зѣбільшить ся 4—5 разовъ.

Число злочиновъ бѣльшає вѣдъ 1882 року, и то не пропорціонально до числа населеня, бо процентъ все зростає, такъ що въ 1882 роцѣ на 100.000 населеня було засуджених 1043, а въ 1895 роцѣ було засуджених 1251.

Що-до родовъ злочиновъ, то убійство, мордъ, насильство публичне, знасилованє, обида чести выказують бѣльше припадковъ, якъ злочины противъ власности (крадѣжь, обманьство и т. д.), але то лишь хвилеве явище, бо звычайно злодѣѣ и обманцѣ ведуть передъ у свѣтѣ злочинцѣвъ. Крадежи и инший сего рода злочины перевышають звычайно чисельно злочины першого рода.

Далѣ коли въ 1882 р. було лишь 25% рецидивістовъ, то въ 1895 р. було ихъ вже 37·9%. Дуже то сумне явище! Зъ обсерваціи засуджених можна вывести такѣ три правила: 1) можливость, що хтось сповнить якійсь злочинъ, є бѣльша у того, хто вже разъ бувъ караный, нѣжь у того, що не бувъ ще караный; 2) имовѣрность, що хтось сповнить злочинъ, зростає зъ числомъ попереднихъ каръ и засудовъ; 3) можливость, що выпущеный на волю вязень сповнить зновъ злочинъ, зростає зъ довготою вѣдсѣдженыхъ нимъ каръ. Отсѣ три статистично выведенѣ правила дають дуже сумне свѣтло нинѣшнѣй суспѣльности, бо кары, якѣ накладає суспѣльность на злочинцѣвъ, лише зѣбільшають ихъ число.

Въ 1882 р. було засуджених малолѣтныхъ 30.719 а въ 1897 р. вже 45.251. Злочины сповнѣнѣ малолѣтными — то звычайно крадѣжь и т. п. Однакъ, на жаль, стверджує статистика, що переважна бѣльшость разъ засуджених малолѣтныхъ вже не покидає въ житю дороги переступовъ.

(Конецъ буде.)

НОВИНКИ.

— **Родимцѣ! Крайна пора** мати намъ у себе на Підгорю руский дѣвочій институтъ, въ котрóмъ бы наший дѣвчата пóзнали и навчили ся любити обрядъ своихъ предкóвъ и свое рóдне слово — де набрали бы знання и силъ до розумной а успѣшной працѣ въ користь рóдной краины. Родимцѣ! въ кóмъ бє ся щире-руске серце и горить ярко любовь до свого гнóбленого народу, той поспѣшить зголосити свою дѣти до *дѣвочого института*, котрый наше Товариство отвирає *въ Станиславовѣ* въ початкомъ нового шкóльного року. — *Зголошенія просимо надсылати до 31 н. ст. липня* на руки п. Емилiи Дольницкой (Банкъ Звязковый въ Станиславовѣ). Поскоряйте-жь, Родимцѣ, якъ найчисленнѣйше зъ записами, бо вóдъ числа дѣвчатъ залежатъ ме и мѣсячна оплата вóдъ 15—20 зр. Станиславóвъ 18 липня 1899. За выдѣлъ Товариства Рускихъ женщинъ: *Клавдiя Чорненькова, Константина Малицка.* (Всѣ другiй часописи просимо о повторене сей вóдозвы.)

— **До I класы ц. к. Франць Iосифа (рускои) гiмназiи въ Тернополи** здало испытъ 50 ученикóвъ. А позаякъ и по вакацiяхъ зголосять ся новiй ученики до вступного испыту, тожъ є надѣя, що I класа буде подѣлена на два вóддѣлы.

— **Мiнiстеръ просвѣты** призволивъ покликати директора учительскои семинарiи въ Сокалi п. Ивана Матѣева часово до служебы при ц. к. краевóй радѣ шкóльнóй (очевидно на мѣсце выйшовшого въ станъ супочинку инспектора Днѣстряньского), а управу сокальскои семинарiи передавъ провiзорично п. Василеви Тисовскому, головному учителевi при мужескóй семинарiи учительскóй у Львовѣ.

— **Перемыскiй ц. к. староста радникъ намѣстництва п. Iосифъ Ляникевичъ** одержавъ вóдъ цѣсаря титулъ и характеръ радника двору [гофрата]. Якъ вѣдомо, п. Ляникевича, недорóбнаного майстра до выборóвъ, ще якъ бувъ старостою въ Жовквi назвавъ бувъ гр. Казимиръ Бадени „перлою межи старостами“. И справдѣ лишь „перла“ могла перевести памятный першiй выборъ п. Наталя Вахнянина до рады державной.

— **Читальня „Просвѣта“ въ Струтинѣ нижнóмъ** (коло Рожнѣтова въ повѣтѣ долиньскóмъ) устроює дня 23 с. м. на дохóдъ читальнѣ аматорске представленє народнои комедiи въ 2 дѣяхъ „Знѣмченый Юрко“. Цѣна мѣсць: I. 80 кр., II. 60 кр., III. 40 кр., партеръ 20 кр. Початокъ о год. 7½ вечеромъ. По представленю вóдбуде ся забава зъ танцями, а вступъ: мужчины 1 зр. и панѣ полумиски. Стрóй для панъ и мужчинъ вiзитовый або народный. — *Вóдъ выдѣлу читальнѣ.*

— **Краевый Союзъ кредитовый** перевѣвъ черезъ свого вóдпоручника п. Василя Угрина люстрацiю Товариства для выробу и торговлѣ ризъ церковныхъ, спóлки заревестрованои зъ ограниченою порукою въ Самборѣ. Выслѣдъ контролѣ выказавъ вельми правильный и корыстный розвóй сеи институцiи, що своими фiлiями повинна розширити дѣяльнóсть на цѣлый край.

— **Зъ руско-народнога театру.** Дальшiй репертуаръ на *Залѣщики*: въ суботу 22 го с. м. „Баронъ цыганьскiй“ оперета въ 3 дѣяхъ Штрауса; въ недѣлю 33-го „Нещасне кохане“ образъ народный въ 5 дѣяхъ зó спѣвами и танцями; вó-второкъ 25-ого с. м. „Попихайло“ комедiя въ 5 дѣяхъ Шуткевича; въ четверъ 27 го „Цыганикъ зъ Тиролю“ оперета въ 3 дѣяхъ; въ суботу 29 го „Корневiльскi дзвоны“ оперета въ 4 дѣяхъ; въ недѣлю на *по слѣдне представленє* въ Залѣщикахъ „Хата за селомъ“ образъ зъ цыганьского жита въ 6 дѣяхъ. — Вóдтакъ театръ переѣде до *Городенки*, де вже 1-ого н. ст. серпня выставить „Не ходи Грицю на вечерници“ народный образъ въ 5 дѣяхъ зó спѣвами и танцями. — Дальшiй репертуаръ на Городенку буде оголошеный пóзнѣйше.

— **Ц. к. низша гiмназiя въ Черновцяхъ.** Сими днями появило ся справоздане директора тои гiмназiи. Учительскихъ силъ було 17. Статистика ученикóвъ такъ представляє ся: пóдъ конець курсу було ихъ всѣхъ 296, зъ того 112 католикóвъ, 81 православныхъ, 8 протестантóвъ, а 95 жидóвъ; що-до материнои мовы то руску подало 113, нѣмецку 135 (очевидно зъ жидами), 39 польску, 7 волоску. — Клясифiкацiя въ рускихъ клясахъ: въ I. класѣ на 37 дóстало 8 першу клясу зъ вóдзначенемъ, 22 безъ вóдзначеня, 5 поправку, 1 другу, а 1 третю клясу; въ II. класѣ на 25 було 5 вóдличныхъ, 18 першихъ, 1 поправка и 1 друга класа; въ III. класѣ на 27 було 10 вóдличныхъ, 15 першихъ, 2 другi клясы. — Загаломъ въ цѣлóй гiмназiи було 41 вóдличныхъ, 180 першихъ, 32 другихъ, 10 третыхъ, 30 поправокъ.

— **„Катихизмъ“**, выданый черновецкою прав. консисторiею правописю етимольогiчною, не дóставъ апробаты ц. к. мiнiстерства просвѣты и черезъ те не смѣє уживати ся въ школахъ народныхъ. Инспекторатъ, управителѣ шкóлъ и учителѣ и катихиты вóдповѣдають за уживанє непапробованыхъ книжокъ, котрѣ належить забрати и продложити радѣ шкóльнóй, а она приневолить того, хто ихъ казавъ купити, до звернена коштóвъ.

— **Въ справѣ лiквiдацiи Банку селяньского.** На засѣданю горожаньского комiтету для покóнчена лiквiдацiи Банку селяньского, котре вóдбуло ся д. 20 с. м., д-ръ Згурскiй, членъ комiтету лiквiдацiйного, здавъ справу зó стану дѣлъ Банку за послѣдный часъ. Въ липни с. р. сплачено претенсiй Банку на 12.000 зр зъ опустами на 6000 зр. Остає до сплачена що около 2000 позвцiй; зъ того около 1300 въ Галичинѣ а прочѣ на Буковинѣ. Лiста довжникóвъ въ Галичинѣ мiстить богато дрóбных позицiй, котрѣ невдовзѣ уморить ся, отже тота цифра зменшить ся на 1000 позицiй. Лiквiдацiйный комiтетъ въ найкоротшóмъ часѣ зложить въ судѣ решту грошей належныхъ пóсля угоды судовои властителямъ асигнатъ и тогдѣ выгасне курателя судова. Вчóраш д-ръ Згурскiй подавъ до вѣдомости, що лiквiдацiйный комiтетъ на засѣданю зъ дня 3 с. м. постановивъ *скóнчити лiквiдацiю безусловно въ остатнымъ грудня сего року.* Претенсiи, якiй бы ще тогдѣ остали ся, постановивъ комiтетъ продати Банкови краевому и заразомъ рыставить Банкови краевому генеральну повновласть до скóнченя справы, отже до выданя квитóвъ екстабуляцiйныхъ, остаточныхъ сплатъ вѣрителямъ и т. д. Урядникамъ, занятымъ при лiквiдацiи выповѣджено вже посады зъ днемъ 31 грудня с. р. Вóдповѣдно до ревности въ працы, особливо въ сѣмъ часѣ довóнчуваня справъ, они на вóдхóднóмъ дóстануть одвѣтнѣ вóдправы. Члены комiтету горожаньского приняли справоздане д-ра Згурского до вѣдомости и сконстатовали однодушно, що въ дотепернѣшныхъ ихъ заходахъ при укладаню рахункóвъ довжникóвъ и въ опустахъ д-ръ Згурскiй полагоджувалъ усе пóсля ихъ бажаня. Д-ръ Соловѣй пóднѣсъ, що акцiю ратунковою дуже щиро заняли ся зъ-мiжъ запрошеныхъ мужѣвъ довѣря пп. Целевичъ нотарь зъ Угнова, Чавдерна нотарiяльный субститутъ зъ Грималова и Нѣментовскiй почтмайстеръ зъ Косачѣвки въ Борщовщинѣ. По справозданяхъ пп. д-ра Савчака и Стапiньского зъ поступу працѣ въ округахъ, якiй они взяли на себе, замкнено засѣданє. Слѣдуюче вóдбуде ся у вересни.

— **Процесъ противъ Зiмы и товаришѣвъ.** Актъ обжалованя противъ Зiмы и его товаришѣвъ вóдбиває ся вже на лiтографiчнóй правцѣ; обнимати буде 70 аркушѣвъ великого формату. Обжалованымъ доручать сей актъ въ слѣдуючóмъ тыждни, — а якъ ходять слухи — пóдсудни внесуть заразъ рекурсъ до высшого суду краевого. Вѣденьскi дневники доносять знóвъ, що розправа вóдбуде ся въ Тернополи (де то вже не означували мѣсця для сеи розправы!), однакъ у Львовѣ нема о тóмъ чутки. Оборонець Зiмы д-ръ Грекъ внѣсъ до суду просьбу о выпущенє его на волю за кавцiею, покликуючись на оречене д-рóвъ Глюзiньского и Векслера, котрi сконстатували у Зiмы роздуте легкихъ (дыхавицю), хронiчный катаръ легкихъ, опухнене селезѣнки и т. п. Лѣкарѣ мали оречи, що теперѣшне положенє Зiмы може вплынути дуже некористно на розвитокъ наведеныхъ недугъ, а одинокою зарадою тутъ можуть бути „одвѣтнѣ условiя гiгiенiчнѣ“. Порѣшеня просьбы о выпущенє Зiмы за кавцiею ще нема.

— **Выборы до рады мѣста Коломыѣ** уже переведенi. Выбранi: въ I. крузѣ: Ант. Вiлецкiй, д-ръ Стан. Гачевскiй, д ръ Тад. Бѣлиньскiй, Людвикъ Сальо (Русинъ), д-ръ Валер. Штавберъ, свящ. Iосифъ Сенкевичъ, а на заступникóвъ: Стеф. Романовичъ, Исид. Петровскiй и Ем. Фiльоусъ; — въ II. крузѣ: Як. Бретлеръ, д-ръ Езехiель Шустеръ, Iос. Марморощъ, Маркусъ Шiллеръ, Найсахъ Зiнгеръ, Юда Кребсъ, а на заступникóвъ: Авр. Найдеръ, Исаакъ Зайдманъ и Зiсе Гофманъ; — въ III. круга: Каз. Брон. Витославскiй, Ив. Мартина Стадниченко, Генр. Заремба, д-ръ Лазаръ Цiнсеръ, д-ръ Александеръ Кульчицкiй, Петро Левицкiй, а на заступникóвъ: д-ръ Як. Гуллесъ, Андр. Бавмунгъ и Николай Михайлюкъ.

— **Испытъ зрѣлости въ семинарiи женьскóй у Львовѣ** зложили: Мар. Байковска (зъ вóдзн.), Єл. Барщиньска (зъ вóдзн.), Соф. Бернадюкóвна, Соф. Бентковска (зъ вóдзн.), Евг. Демановска, Володисл. Должицка (зъ вóдзн.), Марiя Фешовичѣвна (зъ вóдзн.), Юл. Футама (зъ вóдзн.), Мар. Гаевска, Ем. Ганьчаковска (зъ вóдзн.), Ванда Гржимальска (зъ вóдзн.), Ядв. Густавичѣвна (зъ вóдзн.), Софiя Гануля, Романа Ирковска, Ел. Кльобъ, Мар. Красусна (зъ вóдзн.), Соф. Кротохвiля (зъ вóдзн.), Павл. Кругъ, Евг. Кубинъ (зъ вóдзн.), Ив. Кусси (зъ вóдзн.), Сара Кузьмеръ, Ольг. Малявска, Ан. Марконі, Вiкт. Мариновска, Генр. Машка (зъ вóдзн.), Мар. Мойсеовичѣвна, Мих. Момотъ, Єл. Моголовска Єл. Назаревичѣвна, Фр. Немецъ (зъ вóдзн.), Ядв. Поповичѣвна, Мар. Радецка, Ад. Розенбахъ, Ан. Рихновска (зъ вóдзн.), Стеф. Саляникóвна (зъ вóдзн.), Сара Шнайдъ (зъ вóдзн.), Ив. Шульцъ, Мар. Семиграй, Ядв. Старакъ, Єл. Стефуракóвна (зъ вóдзн.), Мар. Свѣтликóвна (зъ вóдзн.) Ант. Шандро (зъ вóдзн.), Мар. Шведицка, Казим. Трембицка, Мар. Турчиновичѣвна (зъ вóдзн.), Роб. Удрицка (зъ вóдзн.), Романа Вайднеръ, Єл. Вереховска, Ядв. Виняржъ (зъ вóдзн.), Мар. Винницка, Елеонора Войтѣховска, Стан. Волля и Стеф. Жолиньвска (зъ вóдзн.); — приватистки: Iос. Барановска (зъ вóдзн.), Беатр. Баталiя, Ам. Берльштайнъ, Єл. Бѣрнацка, Володисл. Борщевцка, Петронела Харамбура, Iос. Чабай, Олимпiя Чопановска, Стеф. Черкавска, монахиня Текля Домбекъ, Людв. Добровольска (зъ вóдзн.), Генр. Довiхтъ, Стан. Држеницка (зъ вóдзн.), Каз. Димнiцка, Фел. Фiшеръ, Ив. Марцаль, Генр. Гебултовска, Кар. Гешелесъ (зъ вóдзн.), монахиня Єлисавета Яницка, Ад. Iодко (зъ вóдзн.), Ив Клецанъ (зъ вóдзн.), Евг. Кононицка, Елеонора Костецка, Вiкт. Костржевска, Ив. Кровчиньска, Сав. Кришталовичѣвна (зъ вóдзн.), Евг. Курчиньска, Мар. Ландъ, Соф. Лещиньска (зъ вóдзн.), Бром. Мончка, Стан. Мадейска (зъ вóдзн.), Соф. Менциньска, Ядв. Михаловска, Вiкт. Могюкóвна, Соф. Мусаловичѣвна, Ан. Пащиньска, Соф. Пфавъ (зъ вóдзн.), Єл. Петрашъ, Ванда Пiнкасъ, Iос. Поли ньвска, Ядв. Процаловичѣвна, Єл. Прилуска, Зiсля Решъ, Ирих. Сагайдаковска (зъ вóдзн.), Амвр. Скенржиньска, Єл. Смольницка Єл. Солецка, Ир. Штайнеръ, Цел. Стоиньска (зъ вóдзн.), Саль Сорочиньска, Вѣра Шнатко, Мар. Тхóръ, монахиня Мар. Томковикъ, Теоф. Топилко, Соф. Войтѣховска, Мар. Цiмерманъ и Леонт. Жучковска.

— **Не зъ каменя теребовельского, але мраморнiй сходы** будуть въ новóмъ польскóмъ театрѣ, хоць стара рада мѣска ухвалила була побудувати ихъ зъ теребовельского каменя. Сеи пятницѣ на внесене радного п. Яновского реасумовано стару ухвалу и рѣшено поставити сходы таки зъ мрамора, хоць се замѣсть 4202 зр. буде коштувати 18 446 зр. Такожь ухвалено на инший фанаберiи до сходóвъ и поручя вóдповѣдну суму, такъ що загальный коштъ выйде майже на 30.000 зр. Се все покрывае ся зъ 10-мiлiоновои позички м. Львова, зъ котрои и такъ вже мало що полишило ся мѣсту на уставлюванi водопроводы, що будуть коштувати звыжь 4½ мiлiона зр. Говорять вже о потребѣ затягненя новои 5-мiлiоновои позички... Въ розкиданю публичного гроша на „cele narodowe“ нашi сусѣды, мимо фiнансового краху, не набрали досвѣду ще до теперь, але бо й кажуть, що „mądry Polak po szkodzie“...

— **Звертаємо увагу нашихъ читателѣвъ** на умѣщене въ нинѣшнóмъ числѣ „Дѣла“ въ рубрицѣ инсератовóй Оповѣщенє ц. к. Дирекцiи скарбовои на основѣ цѣсарского розпорядженя зъ дня 17 липня 1899 ч. 120. В. з. д. въ справѣ частинноі змѣны закона о оподаткованю цукру. Се Оповѣщенє радимо вóдчитати не лишь купцямъ, але и приватнымъ людямъ, щобы евентуально не наразили ся на непрiятности.

— **Докторати фiльософiи.** Мiнiстерство просвѣты выдало новi розпорядженя въ справѣ складаня докторатóвъ фiльософiи; они зачнуть обовязувати въ початкомъ нового року университетского. Рóзнять ся они въ многихъ точкахъ вóдъ дотепернѣшныхъ.

— **Найдовшiй и найкоротшiй днѣ.** Въ Лондонѣ и въ Бремѣ найвыща довгóсть дня выносить 16½ годинъ, въ Гамбурзѣ и Ґданьску 17 годинъ, въ Штокгольмѣ 18½ годинъ. Въ Петербурзѣ и Тобольску тревае найдовше день 19 годинъ, найкоротше 5. Въ Торнео (Фiнляндiя) числить день 21-го червня майже 22 годины, але за те день Рождества Хр. тревае меньше якъ три годины.

— **Дробнi вѣсти.** Зъ фонду стiпендiй для рускои молодежи надавъ пред. Буковинымираю стипендiю 105 злр. рóчно Л. Когутовi, студентовi правъ на черновецкóмъ университетѣ. — Намѣстникъ гр. Пiнiньскiй переѣхавъ уже зъ Пиринеѣвъ до Біарiцъ въ полудневой Францiи. — Въ рѣцѣ Стрыйжи коло Хирова утопивъ ся знаный учитель борбицтва зó Львова Кароль Бернолякъ. — Въ Кривчицяхъ пóдъ Львовомъ напала банда опришкóвъ на повертаючу въ ночи до дому властительку села паню Шестакову; опришки покалѣчили небезпечно сына п-нѣ Шестаковои и вóзника, а вóдтакъ наполоханi утѣкли. Виновникóвъ досi не выслѣджено.

Телеґрамы „Дѣла“.

Вѣдень 22 липня. Д-ра Адлера, провóдника австрiйскои соцiяльнои демократiи, засуджено за участь въ демонстрацiи робóтникóвъ на Рiнгу на мѣсяць строгого арешту, заостреного постомъ. — Загальну увагу звертає фактъ, що въ Петербурзѣ стоваришеня, власти, а навѣть двóрскi круги дуже сердечно приймали нѣмецкихъ гостей зъ шкóльного корабля „Charlotte“. Замѣтне було поступованє адмiрала россiйскои фльоты вел. князя Алексѣя. Зъ того заключають, що мѣжь Петербургомъ а Берлиномъ панують знаменитi вóдносины.

Петербургъ 22 липня. Говорять, що царь намѣряє скликати въ зимѣ нову конференцiю, именно въ справѣ выробнана найважнѣйшихъ сучасныхъ справъ на Всходѣ. Цареви ходить головно о справы македоньску и вóрменьску.

Софiя 22 липня По мысли ухвалы собранiя розвязано всѣ окружнi рады въ краю. Новi выборы розписано на день 13 серпня. Македоньскiй органъ доносить, що македоньскому комiтетови повело ся затягнути на цѣли пропаганды позичку 300.000 франкóвъ. Удѣлы мали пóдписати головно македоньскi купцѣ въ Софiи и на провiнцiи.

Царгородъ 22. липня. Дня 24-ого с. м. россiйскiй полковникъ Шостакъ вóддае зарядъ Ретимна въ руки кретеньского правительства. На жаданє грецкого короля Шостакъ приѣде до Атенъ.

Гага 22. липня. На повнóмъ засѣданю мировои конференцiи принято три точки справоздання въ спразѣ киданя експльодуючихъ тѣлъ зъ бальонóвъ, уживання бомбъ наповненыхъ убiйчими газами и уживання куль, що безъ потребы роблять страшнi раны.

Бѣлградъ 22. липня. Въ справѣ збознань Кнезевiча не можна довѣдатись нѣчого певного. Одни говорять, що вонъ нѣчого не вынавъ, другi знóвъ запевнюють, що всѣ арештованя вóдбули ся на пóдставѣ поданыхъ нимъ информацiй. Певна рѣчь лишь се, що арештовано богато такихъ осóбъ котрi лише кореспондували зъ провóдниками опозицiи. Кождый знайденый въ листѣ непрiязный для правительства устушъ власти уважають за доказъ, що авторъ листу є участникомъ заговору.

Конкурсы изъ Стрыя.

Въ интернатѣ „Руского Бурсы въ Стрыю“ знайде въ слѣдуючóмъ роцѣ шкóльнóмъ 30 питомцѣвъ цѣлковите примѣщене за оплатою мѣсячною 15 зр., котра въ случаю неторичного убожества може бути въ части и пониженою.

Родичѣ, рефлектуючi на принятє своихъ сынóвъ, мають внести свои поданя найдальше до **15 н. ст. серпня** на руки Вп. п. проф. Юл. Костецкого **въ Стрыю** а яко документы долучити: 1) **декларацiю**, котрою зобовязують ся до точного плаченя **въ першихъ дняхъ мѣсяца** зъ горы умовленои оплаты; 2) **свѣдоцтво убожества, сли рефлектують на зниженє оплаты**; 3) **свѣдоцтво** зъ послѣдного курсу року шкóльного: 4) **залучити 20 кр. марками на рекоманд. вóдповѣдь**; 5) **за принятого до интернату питомця зложити въ горы 3 зр. титуломъ вкладки членьскои, 1 зр. за зужите инвентара, 2 зр. рóчно за пране бѣля и 50 кр. на средства науковi.**

Принятi питомцѣ мають выказати ся достаточною скóльностю значеного бѣля, мають мати подушку и ковдру. Першенство въ принятю мають бувшiй питомцѣ бурсы, котрi добрымъ поведенемъ и поступомъ въ наукахъ заслугують на увзглядненя. Они не потребують предкладати свѣдоцтва убожества и шкóльного. Залягаючi зъ оплатою, хоць-бы въ малóй квотѣ, не будуть увзгляднени, сли до 1 серпня не вырвняють залеглостiй.

Выдѣлъ „Руского Бурсы въ Стрыю“ пошукуе женщины въ силѣ вѣку, интелiгентнои, Русинки, котра бы зъ днемъ 1 вересня с. р. обняла економiчный зарядъ въ интернатѣ товариства. Рефлектуючi на сю посаду зволять устно або письменно зголосити ся до предсѣдателя о. Юл. Федусевича, катихита гiмназiи въ Стрыю въ термiнѣ найдальше до 10 н. ст. серпня, подаючи свое curriculum vitae и услóвя. До вѣдомости интересованыхъ подає ся, що Выдѣлъ веде интернатъ у власномъ зарядѣ.

Въ Стрыю 20 липня 1898.

Юл. Федусевичъ предсѣдатель. *И. Вахнянинъ* секретарь.

Надóслане.

Лѣчница д-ра Тарнавского въ Косовѣ

за Коломиею отворена на 30 осóбъ. Средства: Лѣчене водою, дiета примѣнена на способъ

258 Д-ра Лямана и инший фiзiятричнi. 9—20

Д-ръ Станиславъ Фуксъ

обнявъ по вóсьмiтнóй практицѣ дентистичнóй въ Черновцяхъ

Ателiе дентистичне

брата свого бл. п. Д-ра Франца Фукса, при площи Марiйскóй ч. 9, и ординуе вóдъ 9—1 и вóдъ 3—5.

265 4—5

Мужчина лѣтъ 37, зъ майномъ 2000 зр. и рóчною пенсiею 420 зр., пошукуе для супружества нѣвѣсты Русинки зъ середнымъ образованемъ, фаховои въ торговли або нишóмъ заводѣ, хотяй-бы зъ меншимъ посагомъ. Ласкавi зголошенія: П. И. Вишнѣвчикъ, poste restante. 280 1—3

Уважайте на сей ☞

выпаленый КОРОКЪ! !!! 18 11—52

Всякi купоны

и выльосованi паперы вартостнi 874 (1)

выплачує безъ потрученя провiзiи або коштóвъ

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

Ц. к. уприв. Галицкого акцiйного

Банку гiпотечного.

ЛИПЕЦЬ

въ ресторацiи НАФТУЛЫ ТЕНФЕРА, улица Трибунальска ч. 12, дóмъ власный, можна дóстати щоденно вже о годинѣ 8-óй рано горячi снѣдання.

ЦѢННИКЪ.

Печена вепрова зъ капустою	15 кр.
Смажанi легки	12 „
Фляки	12 „
Нóжка телача зъ хрѣномъ	10 „
Ковбаска зъ хрѣномъ	5 „
Кавiяръ	15 „
Обѣдъ въ абонаментѣ	40 „

Всякi напитки въ найлѣпшихъ родахъ по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ; для певности, що походять зъ моеи ресторацiи, даю вóдбиравцямъ марки. — Найлѣпшiй виноо по найдешевшихъ цѣнахъ, почавши вóдъ 40 кр. литра.

По театрѣ все свѣжа, въ великiй выборъ страванъ и напиткóвъ звосмотрена кухня.

79 104—? Зъ высокимъ поважанемъ

НАФТУЛА ТЕНФЕРЪ.

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКIЙ

Оптикъ и Механiкъ у Львовѣ, площа Галицка ч. 1., противъ Банку Гiпотечного на пляцiкѣ площи Галицкои

поручає въ великóмъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ: окулiры, цвiкеры, льорнеты, бiнокля, далековиды, барометры, термометры, вóскi ареометры, кiпрескены, лупы, компасы, райсцайги, тасмы мѣрничi, пiоны, лiбелѣ, манометры и т. п.

Уряджене дзвонкóвъ електричныхъ.

Всякi направки полагоджують ся ихъ найскорше и найдешевше. 5417

Потрѣбна в **ПАННА** увдобнена у гафтованю; також **ПАННОЧКА** до науки въ гафтованю. Улиця Осолиньскихъ ч. 6, партеръ на право. 277 1—3

Кандидатъ нотаріяльный Русинъ, въ 18-лѣтною практикою способный до субституція гладає посади. Бливша вѣсть у п. Емиля Голубовского ц. к. емеритованого адъюнкта судового въ Чортковѣ. 278 1—3

Найлѣпшій бритвы швайцарскій (Arbenza) и Генкельса въ Зелінценъ припоручає Иванъ Ляврукъ ножовникъ у Львовѣ, ул. Галицка 6

Полотна, бѣле столове рушники, хусточки, дреліхи и т. п. власній выробы продає по цѣнахъ фабричныхъ

Краєве товариство ткацке „ПРЯХА" въ Кросна

въ своїй ново устроєній торговлѣ У ЛЬВОВѢ при ул. Килиньского ч. 2.

Замовленя въ провінціи просимо надсилати до Кросна.

Заразомъ остерѣгаємо, що репрезентантомъ нашої ѳірмы, подорожуючимъ по Галичинѣ и Буковинѣ, а п. А. ЛЬОХЕРЪ, а нашихъ аґентовъ анѣ похатниковъ не высылаємо. 239—52

МОЛИТВЕНИКЪ ДЛЯ ДІТЕЙ виданій коштом руского тов. педаґоґічного

В полотняній оправі з золоченим хрестом 20 кр. В папировій окладці 15 кр.

Продає ся в книгарни Наук. тов. ім. Шевченка, Львів, ул. Чарнецкого ч. 26.

АРТИСТИЧНО-РИТОВНИЧЕ ЗАВЕДЕНЄ А. ЗІ'МАНА

у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 14.

доставляє и выконує якъ найдешевше и найстаранѣйше.

ДРУКАРНЯ въ кавчуковыми черенками для кождого легко надаючи ся, почавши вѣдъ 1 зр. и высше. Стампіжѣ металевій и кавчуковій, гербы, монограмы, стампільній марки, станцы, таблицѣ литій и граверованій и проче.

Замовленя въ провінціи полагоджують ся вѣдворотною почтою. 221 15—52

Проф. Д-ра Олександра Огоновского **„СИСТЕМ АВСТРИЙСКОГО ПРАВА ПРИВАТНОГО"** виданій Д-ром Петром Стобельским: том I. Загальні науки і право річеве; том II. Право облігаційне і право спадкове — появив ся вже в книгарскій торговлі і можна его набути в книгарні Наук. товариства ім. Шевченка і в Ставропігійскій. Кождий том по 3 зр. 50 кр.

100 до 300 зр. мѣсячно можуть заробити особы всякого стану въ кождій мѣсцевости певно и честно, безъ капіталу и різика, черезъ продажъ законно дозволеныхъ папероѣ державныхъ и льосовъ. Зголошеня до: **LUDWIG OESTERREICHER**, VIII Deutsch-206 gasse 8, **BUDAPEST.** 4—10

КУХОНКИ наєтовій, знаменитій по зр. 2, 3, 4 и высше. Шибковарки спиритусовій найрѣзнородинѣйшої конструкціи. Жедѣзка и машинки до волоса

поручає ПЕТРО ХШОНСТОВСКИЙ торговля зелѣза у Львовѣ. площа Капітулька ч. 1 напротивъ катедры.

Хронічну сверблячку всякого рода лишаї,

ВСЯКІЙ ВЫСЫПКИ НАШКОРІЙ

поченя тѣла, рукъ, ногъ лѣчить основно и цѣлковито, досвѣдченый лѣкарями

„Ихтіоль-Саліціль".

Можна его уживати на всѣхъ частяхъ тѣла. За надосланьмъ 4 коронъ высилає его дискретно вразъ зъ поученьмъ якъ уживати, аптика въ Szabadszallas (Угорщина.) 240 5—12

1/4 натуральной величины

Оріґінальний анґлійский бритвы зъ найпершої діямантової стали, досконалій, вглубленo шлюфований, вмостренй, готовій до ужитку. Цѣна зъ etui 3/4 вглубленo шлюфована зр. 1·50 а 1/1 вглубленo шлюфованій зр. 1·80, порто 20 кр.

Бритвы безпеченства изъ здѣймаючимъ ся патентованымъ охоронымъ гребенемъ. Покалѣченє лиця підчасъ голенія також у недосвѣдныхъ цѣлкомъ выключене. Безъ охоронного гребеня надає ся до ужитку яко звычайна бритва. Вѣстря найделікатнѣйше 3/4 вглубленe вышлюфованe. Цѣна зъ etui 2·50 зр.

Практичный дарунокъ Рѣздвяный!

Ручить за кожду штуку. Коли не до вподобы звертає ся грошѣ. Высылка за послѣплатою, або за попередною заплатою.

Вытягъ зъ многихъ чодакъ зъ 23/10 1898.

Прошу прислати ще 5 оріґ. анґлійскихъ бритвъ зъ діямантової стали; попередно праскаными и вповнѣ вдоволеный. Людникъ Загродникъ нарохъ въ Купи зничахъ.

2 книз. бритвы одер лавъ; дуже добрій. Въ интересѣ праці поручаю Вашу ѳірму найсовѣтнѣйше. Теофіль Глушкевичъ нарохъ въ Малиновѣ.

Подобно пишуть Вел. Отцѣ:

Левъ Шанковскій, деканъ стрыйскій.

І. Юрчакевичъ, парохъ Святковом.

О. Полянъскій, парохъ Юровець.

Кипр. Дурбакъ, парохъ Ладичина и много иншихъ особъ зъ рѣзныхъ кругѣвъ.

Патентованій прилады до бритвы.

Анґлійска марка „Sheffiield". Prima якість зъ колодками зъ рога, або кости, вѣстря шлюсованій. Вѣстря не выпадають анѣ не розховетують ся навѣть въ кипятку. Тузинъ одной пары (12 ножѣвъ и 12 видокъ) 6 зр. Також продає ся по 1/2 тузина пары. D. 54 38—?

Фабричный складъ Sheffield-скихъ АНҐЛІЯ бритвъ

HEINRICH LADEN

Wien VIII. Feldgasse 10.

ГУТКИ цыґаретовій 1000 штукъ 1 зр. поручає А. Мазурковичъ, Львовъ ул. Галицка ч. 12

БРИНДЗЯ ГОРСКА

фасочка 5 кільова 2 зр. 82 кр

Дворъ Лапшинъ, п. Бережаны 245 6—12

Машины до шитя Зінґера

ручній вѣдъ 25 до 50, ножній вѣдъ 27 до 65 зр. Найбільшій складъ въ краю; рѣчна продажъ 750 машинъ 200 машинъ в все на складѣ до выбору. — Прошу жадати цѣнникѣвъ. — **ЮСИФЪ ИВАНИЦКИЙ** Академічна ч. 26 Львовъ, 107

ДО

Пѣвночної и Полудневої

АМЕРИКИ

на

Гамбургъ

перевозку подорожныхъ всякими поспѣшными и почтовыми парѣвцями по найдешевшихъ подорожныхъ цѣнахъ

Переѣздъ до Нового-Іорку 6 до 7 днѣвъ. 187 11—3

Поясненя въ справахъ подорожи и спедиціи удѣлює ся охотно.

С. ЯРМУЛОВСКІЙ

[S. Jarmulowsky]

Гамбургъ, Gr. Theatherstrasse, 22.

Лекціи на село на часъ ферій глядає ученикъ высшої ґімназиї. Поправки зъ математики мають першенство. За добре приготовленє ручить. Адреса: *Стефанъ Баранъ, поч. Круковичѣ.* 273 5—5

Выдане шесте.

Вже выйшли зъ друку Досвѣдчені секреты СМАЖЕНЯ КОНФІТУРЪ и СОКОВЪ

написаний Флоріянною и Вандою и обіймають:

Смаженє конфітуръ зъ всѣхъ истнуючихъ овочѣвъ.

КОНСЕРВЫ зъ КОМПОТЫ зъ абрикозовъ, грушокъ, ренґлотовъ, нишень, порѣчокъ и т. п.

Овочѣ смаженій въ цукрѣ.

ВСѢ СОКИ, МАРМОЛЯДЫ,

Новидла овочей

Консервы зъ овочѣвъ въ спіритусѣ и оцтѣ.

Наука, якъ робить ся морожене, помадки, кармельки, сорбеты овочей и т. п.

Цѣна 60 кр.

За надосланьмъ переказомъ почтовымъ 66 кр., высилає оплачено народна друкарня Ст. Манецкого и Сп. — Львовъ, Готель Жоржа 214 4—4

ТОВАРИСТВО ДЛЯ РОЗВОЮ РУСКОЙ ШТУКИ

стоваришене зареєстроване въ ограниченою порукою

у Львовѣ, ул. Чарнецкого ч. 26,

выконує всякій працѣ въ обсягу артистичного малярства, різьбарства и золотарства вѣдля композицій своихъ членовъ, а именно: образы релігійній до иконостасовъ, олтарѣвъ, хоругвъ, на тетраподъ, плащаницѣ и пр. и такіжъ образы до комнатъ; образы святскій: историчній, портреты зъ натуры и фотоґрафій, краєвиды, побутовій и пр.; зъ дерева: киоты, иконостасы, олтарѣ, образы и кресты процесійній, сповѣдальницѣ и т. д. и всякій працѣ золотарскій; рѣзьбожъ украшає внутра церковь, выготовляє плясы церковь, каплиць и пр. и утримує на складѣ фотоґрафічній репродукціи образовъ рускихъ артистовъ.

Товариство ручить за стильове, старанне и совѣстне выконанє.

Цѣлею Товариства є: підняти нашу штуку и вытворити руску школу штукъ красныхъ. Поручаючи проте ся часто руске Товариство патріотичнѣй опѣцѣ нашої П. Т. Публики духовної и свѣтскої надѣємо ся, що зводить Она причинити ся до осягненя сея цѣли численными замовленями, котрій приймає выключно лишь Дирекція Товариства. 460 31—?

Зъ глубокимъ поважанемъ *ДИРЕКЦІЯ.*

Товариство не послугує ся аґентами.

Стація зелѣзнича **ИВОНИЧЪ.** *Почта и телеґраф* **ИВОНИЧЪ.**

ИВОНИЧЪ

Заведене жерельно-купелеве и кліматичне въ Галичинѣ.

Щавы селено-йодово бромовій и зелѣсто-йодово бромовій: купелѣ йодовій въ 3 будынкахъ, гливово-боровинсвій, рѣчній заходы гідропатичній, масажъ и ґімнастика лѣчнича.

Вказаня: золзы недуги жѣночій, гостцѣ, дна, кила, недуги шкірній, костей и нервій — питалѣ всѣ недуги зымагаючій скорпіон вѣдновы організму. Заведеня положене въ лѣсѣ шпилькомъ 410 метр н. п. м. въ прекрасній ґірскій околиці. Уряджене взірцеве: мешкани выгѣдній електрично осѣтлений, водотяґи, вода до пити жерельна зъ скалы бюча. — Орхестра заведеня: — Три сезоны вѣдъ 20 мая до кінця вересня: въ I. вѣдъ 20 мая до 20 червня и въ III вѣдъ 20 серпня до кінця вересня, мешканя дешевшій и въ тѣмъ тѣлько часѣ можна дістати увільненя вѣдъ таксы жерельнои. — Три лѣкарѣ: Д-ръ Клеменсъ Дембицкій, Д-ръ Станішевскій и Д-ръ Штавберъ удѣляють лѣкарскои помочи.

Склады водъ мін.: соли и лугу на купелѣ домовій у всѣхъ аптикахъ и торговляхъ водъ, також просто зъ заведеня.

Зголошеня полагоджує и проспекты высилає оплатно ДИРЕКЦІЯ.

Управитель и лѣкарь заведеня

155 8—8 *Д-ръ КЛЕМЕНСЪ ДЕМБИЦКІЙ.*

Ч. 74124 ex 1899.

ОПОВІЩЕНЄ.

На підставі цісарского розпорядженя з дня 17 липня 1899, В. з. д. ч. 120 о частній зміні закона податку від цукру подан ся до загальної відомости, що слідує:

Цукор рода означеного в §. 1, ч. 1 закона о податку від цукру, котрій дістав ся вже до вільного обороту и як такій, або в товарах містячих цукор (також півфабрикатах), о значнім змісті буде знаходити ся дня 1 серпня 1899, на обшарі, в котрім обовязує тое цісарске розпорядженя, підпадає додатковому податкови 12 г. на кільоґрам нетто, а до того податку застосовує ся аналоґічно постановленя, обовязуючі що-до оплати споживчої.

Поодинокі роди товарів містячих цукор, а підпадаючих додатковому податкови, як також и пересічний зміст цукру в тих товарах, котрій приймає ся за підставу до обчисленя податку додатково, означить ся в дорозї розпорядженя виконавчого.

Вільним від податку додаткового есть той цукор, котрій як такій, або в товарах містячих цукор, а підпадаючих додатковому податкови знаходить ся в кількостях небільших разом як 20 кільоґрамів в посіданю осіб, занимаючих ся ґандлем або продажею цукру, або товарів містячих цукор або промислом, в котрім уживає ся цукру, а в кількостях небільших разом як 10 кільоґрамів в посіданю осіб, котрі суть головою господарства домового.

Хто дня 1 серпня 1899 посідає запас цукру як такого або товарів містячих цукор, а підлягаючих додатковому податкови, если той запас виносить разом більше як 20, взглядно 10 кільоґрамів, есть обовязаним заявити его кількість, місце и льокаль переховання в часї від 1 до 3 серпня 1899 органам скарбовим до того установленим.

Особи занимаючи ся ґандлем або продажею цукру, або промислом, в котрім уживає ся цукру, суть крім случаїв в § 27 закона з 20 червця 1888, В. з. д. ч. 97 що до їх запасів цукру, рода означеного в § 1, ч. 2, о скілько ті запасы не належать до кількостей увільнених від податку додаткового, обовязані через 60 днів почавши від 1 серпня 1899, до показування, від кого набули згадані запасы цукру, або що заплатили від тих запасів податок додатковий, або підвышшену оплату споживчу.

Заряд скарбовий може особам підлягаючим додатковому податкови, котрі з огляду на їх відносини маєткові не можуть від разу заплатити податку додаткового, позволити на заплаченє в відповідних ратах.

Заряд скарбовий есть управненний також що-до способу справджена підпадаючих додатковому податкови запасів цукру і цукор містячих товарів, признати відповідні улекшеня.

Если не заявить ся о запасі цукру находячім ся дня 1 серпня 1899, або если находяча ся кількость перевышає більше як 5 від ста заявлену скількість, належить наложити кару чотиро- до осьмо-разової высокости вкороченого, або на вкороченє выставленого податку додаткового.

Иншій неправильности в означенню, котрі не відносять ся до кількости цукру, підпадають карі порядковій від 4 до 40 корон.

Залишенє приписаного показаня що-до набутя взглядно оподаткованя буде карати ся чотиро-до осьмо-разовою квотою податку додаткового від тих кількостий цукру, від котрих залишено заявленє. 1—1

Ц. к. краєва Дирекция скарбу.

Львів, в липню 1899.

Коритовскі.

Перша буковиньска фабрика ПОРТЛЯНДЪ и РОМАНЪ-ЦЕМЕНТУ Емануила Аксельрада въ Путнѣ

Нинѣшнымъ подаю до вѣдомости, що отворивъ я мою вѣдля найновѣйшихъ вымоґовъ уряджену фабрику, въ котрій на разѣ выробляємо

Природный цементъ

найзнаменитшої якости; поручаю по приступній цѣнѣ!

Заступство высше вымѣненої фабрики повѣрили я для Львова и всходнои Галичины панови

І. ЛЛІЄНТАЛЬ у Львовѣ

ул. Сикстуска ч. 42

котрый заосмотреный моєю повновластію, удержує у Львовѣ значній склады и выконує замовленя заразъ такъ у Львовѣ якъ и на провінціи.

Упрашаю Р. Т. интересантовъ будовляныхъ о ласкаве зголошенє и пересвѣдченє ся о высокій вартости и найлучшій якости цементу и заразомъ маю честь писати ся

зъ высокимъ поважанемъ

ЕМАНУИЛЬ АКСЕЛЬРАДЪ.

Адреса: Емануиль Аксельрадъ. Радовцѣ (Radautz), Буковина. 126 16—20

Голляндско-Американьска лінія

зносны пароходами разъ або два на тыждень

зъ Роттердаму до Ню-Іорку

Бюро для каютъ: Wien, I. Kolowratring 10.

Бюро для покладу: Wien, IV. Weyringergasse 7 A.

I. каюта.	II. каюта.
1 апр. до 31 октовр. м. 290—400*)	1 авг. до 15 октобр. марокъ 200
1 новемб. до 31 марта м. 230—320	16 октоб. до 31 юлія марокъ 180

*) Вѣдля довжины и величини каюти якъ и вѣдля скорости и слабкости походу.

ГОЛОСЪ ілюстрованій часопись для забавы и науки, выходить вѣдъ 1 жовтня 1899 у Львовѣ ул. Вѣрменьска ч. 2. Предплата на цѣлый рѣкъ 3 зр. на пѣвъ року 1·60 кр. на чверть року 1 зр.

УЧИТЕЛЬ орґанъ руского товариства педаґоґічного двотыжневникъ педаґоґічно-науковый, выходить вѣдъ 1 червня 1889 у Львовѣ ул. Вѣрменьска ч. 2. Предплата на цѣлый рѣкъ 3 зр. на пѣвъ року 1·60 кр. на чверть року 1 зр.

МАШИНЫ ДО ШИТЯ ЗІНҐЕРА

човенковій и обручковій, зъ первориднихъ фабрикъ заграничныхъ и вѣденьскихъ, урегульованій якъ найточнѣйше, зъ пятилѣтнею гарантією

Зінґера ручній вѣдъ **25 до 48 зр.**

Зінґера ножній вѣдъ **27 до 65 зр.**

На раты мѣсячній по 4 зр., або готівкою 10% дешевше. Замовленя зъ провінціи полагоджую даромъ. Цѣнники зъ точными ілюстраціями пересылаю на жадане даромъ и оплатно.

Зъ поважанемъ **Иванъ Ляврукъ** механикъ

Львовъ, улиця Галицка ч. 6.

297 54—?

Диво промыслу на поли музичныхъ инструментовъ.

Инструментъ о сталевыхъ тонахъ, граючій при помочи бляшаныхъ нотъ 1000-чѣ мельодій найтревалѣйшої конструкціи, величины 35, 29, 18 цмт. продаю тѣлько я по цѣнѣ 10 зр. вразъ зъ 4 нотами; дальшій ноты по 25 кр. 1

Зъ поважанемъ **І. КАПРАЛИКЪ У ЛЬВОВѢ.**

При закупнѣ товарѣвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець и одвѣчальный редакторъ Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Чарнецкого. Зъ друкарнѣ Института Ставропігійского, пѣдъ зарядомъ Іосифа Даниловича

Ч. 153. Львовъ, Понедѣлокъ 12 (24) Липня 1899. Рочникъ XX.

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских святъ) о 5-тій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ новѣстей“ выходить въ второкъ, и въ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне Бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Одынев-кого ул. Калиняского 2; — въ Ярославю: Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11.; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитость за инсераты платить у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австрія:		на границею:	
на цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року	12 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ	16 зр.	на пѣвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція відъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженя. — Рекламаціи неопечатаній вільній відъ порта.

Поединоке число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошеня звичайні принимають ся по цѣнѣ 10 кр. відъ одного стрічки инсератового або ся мѣсце а въ рубрицѣ „Надіслане“ по 25 кр. а. в.

Подяки и инші доносеня приватні числять ся по 5 кр. відъ стишка.

Польскій голосъ въ справѣ галицкои Касы щадничои.

—

Про станъ галицкои щадницѣ читаємо въ передовій статьѣ Monitor-a (ч. 30. зъ дня 23. с. м.) п. заг. „Precz ze złudzeniami!“ замѣтки, котрыхъ зміст зъ уваги на ихъ вагу и слушність варто повторити бодай що зъ головнѣйшого.

Навязуючи до надзвычайныхъ загальныхъ зборовъ щадницѣ, що відбули ся дня 15. и 16. с. м, признає Monitor очевидный зворотъ до лѣпшого, але высказує таки обаву, що все, ще теперь робить ся, має на цѣли лише позорами санаціи уколысати загалъ до сну, щобы давна адміністраційна самоволя могла свободно дальше господарити въ новомъ видѣ. Въ щирость намѣровъ новои управы Monitor мимо найлѣпшои волѣ вѣрити не може. Нова управа въ своѣмъ справозданю не сказала отверто, якъ высокій є властиво недобоpъ, споводованый господаркою п. Зімы и его кліки. А мусить же она знати той недобоpъ бодай въ приближеню; скоро-жь его не выявила, то мусить мати до сего якісь бочні причины. Таке поведене є маловаженѣмъ публичнои опініи, бо-жь край має право знати, кольке недобоpъ на правду выносить, чи 3, 4, 5, чи 6 міл. зр.

Зъ білянсу новои дирекціи довѣдуємо ся, що правда, що резервовый фондъ щадницѣ тратить на разѣ 1,099.989 зр 53 кр.; але кольке выносить весь недобоpъ сего зъ білянсу годѣ довѣдати ся. А се головна рѣчь! Нова управа лише сама собѣ готовить трудности, коли сю рѣчь закрывае и широке поле лишає здогадамъ. Загалъ, видячи, що передъ нимъ тають ся властиву высокость недобору, готовъ на ново занепокоити ся о безпеченьство вкладокъ, а відъ сего до нового руну зовсѣмъ не далеко. Другого такого руну, якій бувъ на весну, щадниця не выдержить, и не поможе ѣй навѣть порука краю.

Бо тои поруки не треба перецѣнювати; адже-жь соймъ не ухваливъ еще додатковъ до податковъ на покрытє недобору, якій є въ щадници. Коли-жь бы прийшло, хорони Боже, до того, що теперѣшну теоретичну поруку треба бы замѣнити на готовый грошь, то питанє велике, чи найде ся въ соймѣ большість, котра бы схотѣла на край наложити найменше якихъ 300.000 зр. рѣчно, щобы покрыти крадѣжи доконаній въ институціи, которой матеріяльно низшій верствы населеня, погоршає ихъ положене економічне и доводить часто до злочину вже неразъ самою несвѣдомостію, въ якій пяный находить ся.

А крѣмъ сихъ чинниковъ є ще щось инше, що вилывае сильнѣйше на злочинъ и его розвій, а тымъ и матеріяльне положене народу и державы.

Загально звѣстно, що „злій часы“ — недородъ, дорожня и т. д. — збільшають число злочинновъ, а передовсѣмъ злочиновъ противъ власности, т. зн. крадежи и т. д. Далѣ зменшає ся число подружъ, при рѣвночасномъ збільшеню неправесныхъ породовъ, збільшає ся смертельность мѣжь дѣтьми та число самоубійствъ, зменшає ся пересѣчна довгота житя — и т. п.

Такъ примѣромъ кождого року збільшують ся въ мѣсяцяхъ грудни, сѣчни и лютомъ крадежи и инший злочинъства, а се черезъ то, що подажа працѣ зменшаєсь, а зъ другого боку збільшають ся потребы чоловѣка у всѣмъ: въ пожывѣ, одежи, опалѣ.

И такъ все и всюды.

Але що можемо назвати добрымъ економічнымъ положенѣмъ краю?

Звычайно мѣрять станъ народного або державного маєтку пересѣчною цифрою, яка выпадає на одного чоловѣка. Однакъ се не дає належитого поясненя справы, бо коли *А* має 100.000 зр. маєтку а *Б* не має нѣчого, то хочь пересѣчно и на *Б* припадає 50.000 зр., вонъ таки нѣчого не має. Отже пѣсля пересѣчной цифры маєтку не можна мѣрити добробыту краю. Такожь не можна мѣрити его нѣякого довѣря, коли зважить ся, що засѣдають въ нѣй и рѣшають людцѣ, котрій въ кождѣмъ нашѣмъ краю и суспільности мусѣли бы засѣсти обочь п. Зімы на лавѣ обжалованыхъ. У насъ мають они уздоровляти господарку щадницѣ, зруйновану дефравдаціями и мантѣйствами!

Теперѣшна дирекція разомъ зъ выдѣломъ признають, що білянсы щадницѣ вѣдъ лѣтъ були фальшованій. Те злочинне фальшоване покрывано стереотипно такою формулкою: „За згодность стану касы и вартостей въ скарбници переховныхъ: *Фердинандъ Гонсьорскій, р. вл., ліквідаторъ. Антонъ Пелчиньскій, р. вл., касіеръ. Евгеній Вендриховскій, р. вл., бухгальтеръ.* Дирекція галицкои щадницѣ: *Д-ръ Володиславъ Зайончковскій, р. вл., уряджуючій директоръ. Каролъ Смолька, р. вл., другій уряджуючій директоръ.* Комісія ревізійна товариства провѣрила дня 16 марта 1898: *Д-ръ Тадей Скалковскій, р. рл., Юрій гр. Дунінъ Борковскій, р. вл., Д-ръ Володиславъ Дулемба, р. вл.* Комісія ревізійна выдѣлу провѣрала д. 17 марта 1898: *Іосифъ Каетанъ Яновскій, р. вл., Володиславъ Губриновичъ, р. вл., Каролъ Шаврь р. вл.*“

Такъ выглядає формулка затвержденя фальшивыхъ білянсовъ, а се якъ-разъ становить суть злочину обманьства пѣсля §. 197 и 189 lit. ж. карного кодексу. Отже, коли за фальшоване білянсовъ має відповѣдати п. Зіма, то якимъ правомъ можна відъ судово-карной одѣчальности убільняти прочихъ тыхъ панівъ, що своими підписами посвѣдчали, мовь то они провѣрювали тѣ білянсы, и не только загалъ уводили въ блудъ, але и своею поблажливостію чи нездарностію властиво выховали п. Зіму и его спільниковъ на дефравдантовъ.

Тымъ то загалъ не заспокоить ся и не повѣрить въ уздоровленє господарки гал. щадницѣ, поки и названій оборонцѣ фальшивыхъ білянсовъ не подѣлять застуженои долѣ п. Зімы. Тымчасомъ тѣ панове мають чоло не только засѣдати мѣжь членами гал. щадницѣ, але и радити надъ ея уздоровленѣмъ. Те, що пп. Губриновичъ, Малецкій и ін. правлять на свое оправданє, може хиба выкликати загальне обуреня. Якъ блощицѣ, пхають ся они всюды, щобы чванити ся почестями нѣбы то загального довѣря, а потому не повнять своихъ обовязковъ. Охочихъ до працѣ и честныхъ людей відъ працѣ выгрызають, а потому мовь штубаки оправдують ся, оденъ тымъ, що боявъ ся сповнити свій обовязокъ контролѣ, бо п. Зіма або п. Вендриховскій „насупивъ брови“, а другій зновъ тымъ, що мавъ провѣрювати „мертвій цифры“ на папері, а не те, що находить ся въ касѣ и въ скарбници!

И тѣ люде, котрій мають такъ смѣшно пущенній аргументы на свое оправданє, занимають становиска публичній, становиска начальній въ краю, а не мають на только сорому, щобы по довголѣтнѣмъ обдурюваню суспільности фальшивыми білянсами и причинивши ся до 9-тимільоновои дефравдаціи, признати ся до вины та за покуту скрыти ся въ мышачій дырѣ!

Хитрость и суперечность въ намѣрахъ дирекціи є очевидна, коли дальше зважити, що нинѣшна дирекція відмавляє давній дирекціи и выдѣлови абсолюторію, складає на членовъ тои дирекціи и выдѣлу одѣчальность за недобоpъ, а рѣвночасно терпить тыхъ членовъ мѣжь собою и віддає имъ дальше ведене справъ гал. щадницѣ. Що відказане абсолюторіи членамъ давнои дирекціи и выдѣлу є лише позоромъ безъ нѣякого намѣру, щобы въ дальшій консеквенціи зажадати відъ нихъ відшкодованя, выходить зъ сего, що доходженя въ тымъ напрямѣ повѣрено людямъ котрымъ чинять ся замѣты зъ причины ліквідаціи селяньского банку. Звѣстна рѣчь: крукъ крукови ока не выбере!

Отже пише дальше Monitor: Передовсѣмъ запытаємо: въ якій цѣли нова дирекція тає высокость позичокъ, затягненыхъ въ гал. щадници посередно або и безпосередно членами давнои дирекціи и выдѣлу? и длячого дирекція тає, що тѣ позички доходять до дуже значныхъ сумъ и не только, що доси не є сплачені, але имовѣрно нѣколи не будуть сплачені? Оголошене тыхъ цифръ показало бы людямъ, чи побираня такъ значныхъ позичокъ зъ щадницѣ не було цѣною, за яку своими підписами покрывано оголошуваній що року фальшивій білянсы! Домагаємо ся свѣтла, бо треба здемаскувати тыхъ свѣтцѣвъ, що еще и нинѣ удають людей честныхъ и затроюють нашій відносины. Коли маємо відродити ся, то мусимо позбути ся тыхъ чиракѣвъ, що розсѣяли ся на нашомъ тѣлѣ.

Найнещасливѣйшого аргументу ужывъ въ сѣй цѣлій сумній справѣ проф. Малецкій. Для заслугъ сего ученого маємо и будемо мати непохитну честь и признане; але для его доброго имени бажаємо, щобы не гинувъ за становиськами и урядами, до которыхъ не

Злочинъ а відносины суспільній.

(Конецъ).

Тѣ всѣ факты, котрыхъ потвержденє можна найти и въ статистицѣ иншихъ державъ, вказують на се, що число злочиновъ находить ся нинѣ въ ненормальномъ станѣ, а ся увзгляднимо, хто и зъ якихъ мотивовъ сповнює тѣ злочины, то выходить, що нинѣшный станъ відъ тымъ взглядомъ не є нормальный.

Тутъ заходить питанє: що выкликало тую ненормальность.

Причинъ тутъ богато. Еміграція елементовъ селяньскихъ зъ села до мѣста вытворила въ мѣстѣ найгиршого сорта пролетаріятъ, що не має нѣ трохи образованя анѣ почутя моральности. Бо моральность, вынесена зъ села, хочь такожь угрунтована на дуже слабыхъ підставахъ, відъ вилывомъ мѣста щезла, отже такому індівідуумови и зважити ся на злочинъ приходить дуже легко, коли только лучаєсь до того найменша спонука.

Розвинена сильно борба о житє, натискъ економічно сильныхъ на слабшихъ мусить выкликувати антагоніамы, а тѣ зновъ стають причиною злочину.

Та сама борба о житє въ нинѣшныхъ часахъ за сильно зъужывае нервы чоловѣка, доводить до становъ неврастенічныхъ, а тымъ самымъ вытворює у людей бильшу можность злочину.

Надужываня алькоголю шкодить не лишь тымъ, хто его ужывае, але головно вилывае зле на потомство. Крѣмъ того оно звычайно выключнымъ обсервованямъ платы роботничои и цѣнъ средствъ до житя, бо неразъ плата роботнича йде въ гору, але за те средства до житя такожь дорожѣють. Не полѣпшає ся такожь добробыть народный, коли справдѣ средства до житя дешевѣють, але зъ ними разомъ обнижає ся роботнича плата.

Тымъ „економічнымъ положенямъ“, яке корыстно або некорыстно вилывае на станъ злочиновъ въ суспільности, є загальне положене робучихъ клясъ, и то въ кождѣмъ взглядѣ: въ фінансовѣмъ, фізичнѣмъ, духовѣмъ, моральнѣмъ и політичнѣмъ.

Отже що вилывае некорыстно на злочинъ? Що є причиною, що примѣромъ роботничій класы мѣскій дають такъ великій процентъ злочиновъ?

Неспособность до працѣ въ наслѣдокъ недуги, старечого вѣку и т. д.; бракъ заробѣтку; мала плата роботника; за довгій часъ працѣ, що не дає змоги удержати орґанізмъ въ здоровѣмъ станѣ и духово розвивати ся чоловѣкови; лихе мешканє; далѣ моральный упадокъ дѣтей черезъ то, що все разомъ мешкають зъ старшими особами, якъ такожь то, що хлопцѣ и дѣвчата ночують въ тій самій кѣмнатѣ; бракъ всякого выхованя родинного и т. д.

Се все є услівемъ того, якъ злочинность розвивае ся въ тыхъ клясахъ, а полѣпшеня або погоршеня тыхъ відносинъ вилывае на процентъ злочинствъ.

Коли-жь однакъ мы вже передъ тымъ сконстатували, що въ нинѣшній суспільности злочинъ ставъ чимсь анормальнымъ, патольогічнымъ, и коли прич нъ того шукаємо въ економічнѣмъ положеню клясъ робучихъ, якъ въ мѣстѣ такъ и на селѣ, — то и мусимо спытати: яка на ту патольогію є терапія? якій лѣкъ на сю недугу?

Отже коли відносины суспільній злій, то треба старати ся полѣпшити ихъ, и то полѣпшити въ кождѣмъ напрямѣ, де лишь проявляє ся щось шкодного. Замѣсть численныхъ параграфовъ въ кодексѣ карнѣмъ, була бы для суспільности о много корыстнѣйшою добра суспільна політика держава на и краєва, якои, на жаль, годѣ намъ добачити у насъ, а хиба лишь въ деякихъ чужихъ краяхъ. Взагалѣ нинѣшна система державна проявила въ тымъ напрямѣ дуже мало ініціятивы, а коли що-небудь робила, то лишь відъ напоромъ народныхъ партій політичныхъ. Правда, що въ Англіи зробила богато сама організація клясъ робучихъ и самопомочь, але то було можливе лишь при высшій інтеліґенціи роботника англійского. Въ иншихъ державахъ було обовязкомъ держави взяти въ тымъ дѣлѣ керму въ свою руки, але держави сповняли той обовязокъ дуже недбало, и то лишь принесолені обставинами.

Що однакъ въ реформѣ суспільній було бы найважнѣйше, то наложене на громаду, край або на державу, обовязку выховуваня тыхъ дѣтей, котрыхъ родителѣ занятій працею по-за домомъ. Дѣти тыхъ родителѣвъ, полишеній всякои опѣки, дичѣють по простому, упадають морально, не вчать ся, и неразъ уже въ дитинчѣмъ вѣцѣ сходять на дорогу злочину.

Тому-то хтось повиненъ переняти на се-

має способности. Отже несповнюване обовязку контролѣ выправдувавъ вонъ „звычаемъ“, забуваючи, що повнене обовязковъ, назначеныхъ статутомъ, обовязковъ контролѣ надъ господаркою публичнымъ грошемъ, не допускає жадного „звычаю“. Такимъ чиномъ могъ бы хиба и п. Зіма выправдувати ся „звычаемъ“!

Лише президентъ высшого суду краевого п. Тхуржніцкій станувъ на становиску честного громадянина. Не належавъ вонъ анѣ до дирекціи анѣ до выдѣлу, а таки воддавъ себе до всякои одвѣчальности. Бажати бы лише, щобы той прикладъ не оставъ ся одинокій.

Се змѣстъ статьѣ Monitor-a. Цѣкава рѣчь, що на те скаже нова управа щадницѣ.

Письма зъ краю.

——

Про касу Райфайзена въ Островѣ коло Радимна пишуть намъ:

Заложена зъ початкомъ сего року и судово зареєстрована каса Райфайзена въ Островѣ розвиває ся дуже красно. Маючи 1500 зр. вкладокъ вѣдъ членовъ и 1000 зр. позички вѣдъ нашого „Краевого Союза кредитового“, за три мѣсяцѣ має вже 4.500 зр. обороту Не ходить менѣ о се, щобы числами доводити розвой касы, бо се залежить вѣдъ мѣсця и обставинъ, але я хочу поднести вагу такои касы въ селѣ, не длятого, що позичає грошѣ, але тому, що она есть въ можности ратувати селянъ, котрыхъ инши касы въ жаденъ способъ не поратували бы. Наведу прикладъ, котрый най буде заохотою другимъ сѣльскимъ касамъ до наслѣдуваня.

Одинъ господарь мавъ довгу 780 зр. Замѣсть процентовъ дававъ вонъ поле въ уживане. Але вѣритель, спустошивши поле, жадають звороту капіталу. Розумѣе ся, що той бѣдолаха не могъ вѣддати довгу, бо и не було зъ чого, коли три морґи дававъ за процентъ. Посыпали ся позвы и вонъ уже хотѣвъ два морґи землѣ продавати. Жена въ плачь тай до заряду касы, щобы ратувати нхъ и дѣти. Але якъ? Таку суму грошей зничити молода каса не може, а поратувати було бы добре. Отже вонъ, належачій до заряду касы, кличе всѣхъ вѣрителѣвъ. „Слухайте! — каже — каса бере всѣ довги того чоловѣка на себе. Вы вѣддайте грунтъ, що тримаете, бо подамъ васъ за лихву, а каса вамъ грошѣ вѣддасть. Тымчасомъ маете книжки вкладковій, що въ касѣ маете грошѣ и що вамъ иде 5%.“ — Вѣритель зъ охотою на се пристали. Позабирали книжки, а касѣ грунтъ вѣддали. Каса, маючи тыхъ три морґи грунту, выпустила въ аренду на шѣсть лѣтъ и бере рочно по 105 зр. Для забезпеки себе каса вѣддаючи арендарямъ поле на шѣсть лѣтъ, взяла вѣдъ нихъ скрипты довжній, нотаріяльно легалізованій, на таку суму, яка выпадала зъ аренды поля за шѣсть лѣтъ, котру то суму арендарѣ мають сплатити въ трехъ лѣтахъ. Въ той способъ хлопъ за сѣмь лѣтъ прийде до свого поля, котре уважавъ за пропаще

Такихъ справъ каса має кольканацять до полагодженя, при чомъ можна стрѣтити ся зъ страшною лихвою, бо 25, 30 а навѣть и 50 вѣдъ ста. Опутаный такою лихвою хлопъ не може собѣ дати рады; позичкою латає старій довги, а на покрытє позички бере знову позичку и въ той способъ певно руйнує себе и дѣти.

Каса въ селѣ, провадженя порядно а спомагана нашими бѣльшими кредитовыми институціями, може богато доброго здѣлати, може цѣлкомъ усунути зъ села лихву, о котрій богато пише ся, а на котру мало дає ся рады...

Бр Гоцкій.

„Польске ярмо“ на Буковинѣ

дає ся вже въ деякихъ напрямахъ вѣдчувати такъ, якъ бы въ Галичинѣ, — особливо въ зарядѣ зелѣзничомъ, — тожъ и не диво, що автохтонній народы Буковины починають боронити ся противъ „польского ярма“, накладаного на нихъ чортъ знає зъ якои рациі. Въ остатнѣмъ [82-ѣмъ] числѣ „Буковины“ знаходимо въ тѣмъ дѣлѣ статью п. заг. „Польонізація вѣдъ покровомъ ц. к. дирекціи зелѣзниць державныхъ въ Станиславовѣ“. Въ тій статьѣ читаемо:

„Яка намъ користь зъ того, що нашій зелѣзницѣ збстають вѣдъ зарядомъ станиславовскои дирекціи, на се — побочь примѣровъ иншои натуры вказує хочь-бы ся обставина, що у насъ, въ нашомъ краю, зелѣзничій стаціи то властиво польонізаційнй розсадники. Видне мѣсце середъ тыхъ розсадниковъ — „placówek“ — належить ся Новоселици. Минувшого року писало ся про те въ нашій газетѣ. Слова правды вкололи тыхъ пановъ зъ дирекціи, дуже на насъ лютували и нѣбы-то зайшла змѣна — але теперь, коли вже тамъ латиньска каплиця станула вѣдъ дахомъ, — здає ся снмъ панамъ, що можна безъ одвѣчальности далѣ провадити свое ремесло“.

На се „Буковина“ паводитъ доказъ, якъ 20. н. ст. на шкорѣ одного подорожного вѣдбула ся польонізаційна практика пановъ на новоселицкомъ дворци зелѣзничомъ. Служба въ Новоселици выкликує усе по польски (що каса отворена, щобы всѣдати и т. д.). И тѣлько вѣдъ напасти додасть кепскою ломаною мовою нѣмецкій перекладъ. Такъ 20 с. м. портіеръ выкликувавъ въ III. клясѣ по польски („prosze wsiadać do Rossyi“) а въ II-ій выкликавъ по польски и додавъ: „bitte nach Russland aufsteigen“. Въ чверть годины потѣмъ на перонѣ передъ инспекційнымъ урядникомъ Гусакомъ якійсь панъ жалувавъ ся (по нѣмецки), що не чувъ клыканя, коли до Россіи всѣдати. Тогдѣ п. Гусакъ закликавъ портіера и почавъ зъ нимъ говорити по польски; пытавъ его, чи выкликавъ, а коли портіеръ сказавъ: що выкликувавъ по польски и нѣмецки, справа була скончена.

„Мы константуемо, — пише далѣ „Буковина“, — що п. Гусакъ не повиненъ бувъ свѣдка-портіера переслухувати въ польскій мовѣ, бо хто вмѣе только по польски, сей най иде до захѣднои Галичины. Далѣ п. Гусакъ перетавъ усю справу заспокоючимъ рухомъ руки, коли почувъ, що портіеръ выкликувавъ не лишь по польски, але и по нѣмецки. Найже п. Гусакъ забуде, що вонъ бувъ колись вѣдъ польскими ржондами суплентомъ въ станиславовскій гімназіи, а натомѣсть най затямить собѣ разъ на все, що на Буковинѣ краевій мовы є руска и волоска, отже выкликати на стаціяхъ повинна служба по руски, по волоски и нѣмецки — по польски нѣ! Отъ и 20 с. м. видко було, що по думцѣ п. Гусака панъ, котрый не поѣхавъ до Россіи, лишь мусѣвъ бути якъ не Полякомъ, то що-найменше Нѣмцемъ, мѣжь тымъ якъ у насъ, славити Бога, Поляковъ шапками рускихъ хлоповъ накрыешь, а що правда и Нѣмцѣвъ вразъ изъ жидами є черезъ пѣвъ менше нѣжь автохтоновъ — Русиновъ и Волоховъ (впрочомъ нѣмецкій выкликъ бувъ только въ II. клясѣ). Такъ само касіеръ въ Новоселици говоривъ (бодай 20 с. м.) до всѣхъ по польски, не знати зъ якои рѣчи. А про кондуктора вже й не згадуй!

„Таке-жь дѣе ся и на лініи Черновцѣ-Залѣщики и Черновцѣ-Львовъ. Кондукторы забувають, що переѣздять границю Буковины, де кончить ся могутна сила польскихъ ржондовъ и аж до самыхъ Черновцѣвъ заедно по польски говорять. Що управа зелѣзниць уважає себе тутъ польскою, а только хвилево робить уступку на коритъ нѣмецкои мовы, се видно и зъ того, що книжки инструкційнй, зъ котрыхъ приучує ся низша прислуга зелѣзничча, друкованій только въ польскій мовѣ зъ нѣмецкимъ перекладомъ, дарма, що въ нашихъ сѣльскихъ школахъ учать по руски або по волоски, а при томъ по нѣмецки. Се робить дирекція зелѣзниць въ той цѣли, щобы служба рекрутувала ся зъ Галичины, де въ народныхъ школахъ обовязує польска мова на першомъ мѣсци. Такъ зачинає обовязувати и у насъ на зелѣзницяхъ: вмѣешь по польски, приймутъ тебе тутъ до службы при зелѣзници, а по нѣмецки абы-сь лишь научивъ ся вымовити: „bitte nach Russland aufsteigen“, а про руске и волоске — вже и не пытають тебе! Возьмѣть до рукъ розкладъ ѣзды („Fahrplan“), а побачите, що для Буковины не друкує ся ихъ особно, лишь ихає ся тутъ галицкій накладъ.

„До станиславовскои дирекціи — кончить „Буковина“ — мы звѣстно, не апелюемо, бо знаемо добре, чого свмъ панамъ бажає ся; але запытуемо: Чи на насъ, на нашомъ бѣднѣмъ краю сповняе ся пословиця, що де двохъ бе ся, тамъ третій користає? Чи мы такій индолентній въ справахъ нашои автономіи, що дамо тутъ водити себе за носъ Галичинѣ? Чей такъ мы Русины, якъ вы Нѣмцѣ и Волохи, усѣ мы бажаемо скинути се прикре и безпосредственно наложене на насъ ярмо. И мы усѣ разомъ взятій не въ силѣ выбороти собѣ те, що намъ слушно належить ся такъ, якъ сонячне свѣтло, якъ воздухъ и вода? Чи се не ганьба для насъ?“

Переглядъ політичный.

Розпорядженя гр. Туна на пѣдставѣ § 14. не выкликали „радости“ середъ народовъ австрійскихъ; всюда у всѣхъ краяхъ (не) репрезентованыхъ въ радѣ державнѣй обурює ся населенє, що правительство важило ся перейти границѣ конституціи и зробити зъ Австріи державу абсолютистичну. Обуренє то при холоднавомъ темпераментѣ народовъ австрійскихъ не выйшло ще на улицю, шибы ще не дзвенять, манліхеры не стрѣляють, але до того готово дойти, бо працюючій клясы вѣденьскій, вѣдчуваючи сильно новій податки наложеній новымъ, неконституційнымъ способомъ, скликують вѣче за вѣчемъ. Инший партіи політичній взяли ся до выдавана заявъ. Першу заяву выдала партія антісемітска, бо чей-же Люегеръ то старый ворогъ угорскои угоды.— Вѣдтакъ острый протестъ оголосила партія поступова (ліберальна) зъ пѣдписами Функе, Гросса и Перґельта, а такожъ „свобѣдный нѣмецкій союзъ“.

Вѣдозва до рускихъ Родичѣвъ!

При Божѣй помочи укончивъ „Рускій Институтъ для дѣвчатъ въ Перемышли“ дня 17 (29) червня 1899 четвертый школьный рокъ публичнымъ испытомъ пѣдъ проводомъ Покровителя Института Ихъ Преосв. Константина Чеховича та въ присутности вѣдпоручника ц. к. окружнои Рады школьнои. На томъ испытѣ могли численно збрани члены Товариства, родичѣ и опѣкуны дѣвчатъ, котрй образували пѣдъ нашимъ надзоромъ, переконати ся, що нашъ Институтъ, вѣрный своѣй цѣли, старавъ ся подати рускимъ дѣвчатамъ можность высшого образованя и высшои просвѣты вѣдповѣдно до культурныхъ потребъ житя взагалѣ, а поступу и розвою рускаго народа въ особенности.

Руководячись тою самою цѣлею, зачнемо дня 1. вересня 1899, въ имя Боже пятый рокъ школьный, а бажаючи наперед знати: колько зголосить ся учениць, щобы вѣдповѣдно тому Институтъ нашъ приспособити, *звертаемось до Васъ, рускій Вѣтцѣ и Матери, Опѣкуны и Учителѣ, зъ сердечнымъ прошеньемъ: найдальше до 25-ого м. сп. серпня 1899 повѣдомити насъ: хто и колько дѣтей своихъ въ Институтѣ на сей рокъ школьный помѣстити думае.* Въ тій цѣли подаемо короткій начеркъ наукового плану и організаціи нашого Института, якъ такожъ матеріяльній услова принятя.

Рускій Институтъ для дѣвчатъ въ Перемышли есть высшою школою дѣвочою, родомъ женочои гімназіи. Рѣзнить ся вѣдъ гімназіи мужескои тымъ, що не основуючись на дворазовѣй системѣ науки, якъ въ гімназіи низшѣй и высшѣй, а на одноразовѣй; дальше, що выховане и образованє не опираючись на языкахъ старинныхъ и на словесности старинній, а на языкахъ и літературахъ народовъ живыхъ, въ обемѣ котрыхъ знаходить мѣсце такожъ література и просвѣта народовъ старинныхъ.

Институтъ складає ся зъ шести клясъ, вѣдъ III. до VIII., зъ котрыхъ кляса III. и IV. суть клясами пѣдготовляючими, а клясы V—VIII властивыми и знаменными клясами Института.

Клясы пѣдготовляючій мають цѣль: улекшити науку дѣвчатамъ, що не мали нагоды скончити высшихъ школъ народныхъ, або выдѣловыхъ, а бажають для высшого образованя перейти до Института. Загально отже приймаюсь до Института дѣвчата, що вмѣють молитвы, основій засады вѣры, читати и писати по руски, де-що по нѣмецки и знають початки рахунковъ. Кождоразовый испытъ вступный, переведеный зъ институткою, рѣшае, чи придѣлить ся ви до клясы III. чи IV., чи прямо до высшихъ клясъ Института. Що-до плану наукового въ тыхъ пѣдготовляючихъ клясахъ, то вонъ рѣзнить ся менше-бѣльше науцѣ въ клясѣ III. и IV. школъ выдѣловыхъ зъ розширенемъ науки языка руского и исторіи рускои та вѣдповѣдныхъ праць женочихъ. Науку въ тыхъ клясахъ подають вѣдповѣдно укваліфікованій институтскій учителькы.

Клясы вѣдъ V. до VIII. суть властиво характерными клясами Института и обіймають науку слѣдуючихъ предметовъ въ такихъ розмѣрахъ:

а) *Науку религіи*, исторію біблійну старого завѣта, побочь сего науку вѣры (въ кл. V.), исторію біблійну нового завѣта, побочь сего науку обычаевъ (въ кл. VI.), літургіку (въ кл. VII.), исторію христіяньско-католицкои церкви зъ особливымъ увзлядненемъ рускои церкви и лектуру старославяньскихъ текстовъ (въ кл. VIII.).

б) *Науку языка рускаго* т. є. науку граматики, правописи, стилістики, словомъ: науку языка руского въ цѣли вабрцевого и справного его ужитку устного и письменного, дальше словесность руску вѣдъ часовъ найдавнѣйшихъ по нинѣшній день (въ кл. V.—VIII.).

в) *Науку языка польскаго* въ розмѣрахъ науки рускаго языка, однакъ въ напрямѣ бѣльше практичнѣмъ, исторію літературы польскои вѣдъ першои добы до часовъ найновѣйшихъ.

г) *Науку языка нѣмецкаго* въ розмѣрахъ попереднаго языка въ цѣли приспособленя ученицъ до справного и плавного уживаня тои мовы устно и письменно та пѣзнаня найзначнѣйшихъ представителѣвъ словесности нѣмецкои головно въ періодѣ новѣйшомъ (въ V. VIII.).

д) *Науку языка французскаго* въ напрямѣ практичнѣмъ, конверзаційнымъ и зъ цѣлію доведенія ученицъ до самостойнои лектуры приступнѣйшихъ творовъ словесности французкои (въ кл. V.—VIII.).

е) *Науку исторіи всесвѣтной* нѣковъ старинныхъ (кл. V.), середныхъ (кл. VI.), новѣтныхъ (кл. VII.), исторію людскои культуры (кл. VIII.).

ж) Осѣбно *науку рускои исторіи* вѣдъ добы славяньскои до часовъ новыхъ (въ кл. V.—VII.).

з) *Науку географіи* (въ кл. V.—VI.), и *статистики* австро угорскои монархіи (въ кл. VIII.).

и) *Науку математичну* арытметики и геометріи, менше-бѣльше въ розмѣрахъ низшои гімназіи, однакъ зъ пропущенемъ выводовъ теоретичныхъ (въ кл. V.—VIII.).

к) *Науки природописні* зоольогію, ботоніку, мінеральогію и геольогію (кл. V.—VI.), фізыку (въ кл. VII. и VIII.).

л) *Науку педагогіи* (въ кл VIII.) и

м) *Науку соматольогіи и гігіены* (въ кл. VIII.)

Окромъ сего подає ся *наука рысунковъ, спѣву, роботъ женочихъ и гімнастики* (въ кождій клясѣ), *каліграфіи* (въ мѣру потребы), *крою платя и господарства домового* (въ кл. VII. и VIII.).

Всѣхъ повысшихъ наукъ удѣляють кваліфікованій учительки и професоры гімназіяльній, а науку языковъ нѣмецкого и французского родовитій Нѣмка и Француска. Науку рысунковъ подає нашъ звѣтный артистъ-малярь Александеръ Скрутокъ а науку спѣву звѣстный композиторъ о. Іосифъ Кишакевичъ. Науку гімнастики веде д-ръ мед. Маріанъ Долиньскій, пѣдъ котрого дозоромъ вѣдбувають ся въ лѣтнѣй порѣ огородовій забавы институтокъ на взѣръ забавъ въ школахъ англійскихъ. Языкомъ выкладовымъ есть у всѣхъ клясахъ языкъ рускій.

Институтъ есть разомъ пенсіонатомъ (интернатомъ), однакъ виключно для ученицъ институтскои школы, котрои задачію есть улекшити замѣсцевымъ родичамъ помѣщене дѣвчатъ та повести и по-за школою выховане институтокъ въ дусѣ релігійно моральномъ. Институтскій пенсіонатъ, устроеный на взѣръ подобныхъ краевыхъ и заграничныхъ заведень не уступає въ нѣчомъ реномованымъ дорогимъ пенсіонатамъ польскимъ, а въ дечомъ певно ихъ перевыщає. За мѣрну цѣну подає вонъ своимъ выхованцямъ, крѣмъ науки школьнои, гігієнічне мешканє, вкусный, сытый и здоровый харчь, безнастанный дозоръ, помочь въ науцѣ по-за школою, празнычный способъ житя, въ потребѣ совѣстну, лѣкарску опѣку та взагалѣ стараюсь заступити имъ опѣку родичѣвъ.

На чолѣ Института стоить директорка институтскои школы, котра мешкаючи въ Институтѣ веде и по-за школою наглядъ и выховане дѣвчатъ при помочи двохъ въ Институтѣ стало помѣщеныхъ учителькокъ. Сталый дозоръ надъ дѣвчатами порученый двомъ надзирателькамъ котрй силять разомъ зъ ними и опѣкують ся такожъ ихъ бѣлѣмъ та одежію. До веденя дѣлъ економічныхъ и господарства домового, а такожъ надзору надъ институтками покликана управителька. Верховный надзоръ надъ Институтомъ веде Выдѣлъ Товариства черезъ свого предсѣдателя и двохъ Членовъ, зъ котрыхъ оденъ має поручені дѣла школы, другій справы пенсіонату и взагалѣ економічный зарядъ Института.

Институтъ мѣстить ся *у власномъ, умысно на тую цѣль выбудованомъ, двоповерховомъ домѣ*, устроенѣмъ пѣсля всякихъ вымоговъ гігієны и выгоды, положенѣмъ при улицяхъ Капітульнѣй и Татарскій, т. є. въ найздоровшій части мѣста, *посередъ одшырного, тримор-ового, принадно устровеного огорода.*

Условія принятя до Института такій: За науку вразъ изъ помѣщенемъ въ пенсіонатѣ выносить оплата за одну дѣвчину 20 злр. мѣсячно. Коли родичѣ помѣщають въ Институтѣ двѣ або бѣльше дѣвчатъ-сестеръ, обнижаєсь оплата на 15 злр. мѣсячно.

Въ мѣру фондовъ Товариства, що залежить головно вѣдъ численнои обсады Института ученицями за повными оплатами, приймає Выдѣлъ бѣдній ученицѣ-сироты (въ першій линіи по священикахъ) за половину оплаты або зовсѣмъ дармо.

За науку гры на фортепянѣ платить ся осѣбно мѣсячно по 5 зр., а за науку танцѣвъ одноразово 6 злр. Рѣвно-жь за осѣбною опла-

---

бе обовязокъ выховувания тыхъ дѣтей, бо тымъ чиномъ не лишь значно зменшило бы ся число злочинцѣвъ, але можна бы зъ тыхъ дѣтей выховати порядныхъ и пожиточныхъ для державы горожанъ.

Вправдѣ приватна добродѣйность, монастырѣ, и т. д. де-що въ томъ напрямѣ зробили, але того всего за мало. Тутъ треба глубшои и ширшои реформы, тутъ треба обовязокъ выховання тыхъ дѣтей наложити на суспольность, т. зн. на громаду, край або державу, або найлѣпше на всѣ три разомъ.

И ще одна реформа конечна до усуненя такъ великого числа злочинновъ, а то реформа вязниць. Здаеть ся злишно доказувати, що нинѣшній вязниць лише псують людей, що неодинъ, хто тамъ попавъ ся случайно, выходить зъ-вѣдтамъ уже скѣнченымъ злочинцемъ. Тутъ досыть буде лише спытати чинныхъ членовъ товариствъ для опѣки надъ выпущеными вязнями, а тѣ дадуть вже найлѣпше поясненя: що то вязниця потрафить зробити навѣть зъ честного передше чоловѣка.

Однымъ словомъ — система карна потребує реформы. Въ якомъ напрямѣ, не мѣсце тутъ говорити, бо се питанє не розъясненє ще основно. Але заки прийде до розвязаня его, конечно треба занятн ся малолѣтными злочинцями и зреформувати систему карну для нихъ, бо нинѣшна вязниця, нинѣшне карне заведенє робить неразъ уже зъ дѣтей скѣченыхъ злочинцѣвъ.

тою буде подаватись наука языка англійского и гры на скрипцѣ.

Коли зголосить ся вѣдповѣдне число учениць, то буде подаватись, якъ и въ минувшѣмъ 1898/9 роцѣ шкѣльнѣмъ, *наука языка латинського* въ цѣли приспособленя учениць до клясичныхъ гімназій.

Ученицѣ мають привезти зъ собою слѣдующу належито позначену гардеробу: сорочокъ 6, кафтаникѣвъ бѣлыхъ 6, панчѣхъ 6 паръ, майтокъ 6 паръ, простиралъ 6, пошевокъ 3, ручникѣвъ 4, хустокъ до носа 12, фартушкѣвъ 6, зъ тыхъ 2 чорнѣ брукселіновѣ, спѣдничокъ бѣлыхъ 4, гальки 2, черевикѣвъ 2 пары: вѣдповѣдну скількѣсть, (однакожь не за богато) одежи зимовои и лѣтнои; сѣнникъ (180 цтм. довгій, 80 цтм. широкій), ковдру, подушку и вовняный коцикъ до накрываня лѣжка. *Письменнѣ зголошенья належить присылати на руки Ивана Матковского, господаря рускаго Института для дѣвчатъ въ Перемышли.*

Вкѣнци, звертаємо ще увагу, що тѣлько зголошенья вчасно наперед внесенѣ будуть могли бути увзгляднѣнѣ, позаякъ вже до теперь увѣшло значне число зголошень, а тѣлько на случай, єли вчасно зголосить ся бѣльше число дѣвчатъ, будемо въ можности поробити приготованя конечнѣ до примѣщеня збѣльшеного числа дѣвчатъ.

Вѣдъ Выдѣлу Товариства „Рускій Институтъ для дѣвчатъ въ Перемышли."

О. *Иванъ Войтовичъ* предсѣдатель. *Миронъ Подолинський* мѣстопредсѣдатель, *Михаилъ Мрицъ, Олекса Ярема, Іосифъ Кишакевичъ, Дмитро Чеховскій, Иванъ Матковскій*, господарь Института.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

Зъ-пѣдъ Бѣлза пишуть намъ:

Передъ двома тыжднями вѣдограли мѣщане члены читальнѣ въ Бѣлзѣ три одноактовѣ штуки: „Ицко сватъ", „Тато на заручинахъ" и „Украинцѣ". Сумнѣваю ся, чи се бувъ першій ихъ выступъ, бо грали такъ поправно, що по дальшій гостѣ не довѣрювали, щобы то могли бути самѣ мѣщане. Особливо кусникъ другій „[Тато на заручинахъ"] удавъ ся имъ такъ хорошо, що гостѣ, въ великѣй бѣльшости интеліґенція, любували ся ихъ смѣлостію, свободою на сценѣ, выученемъ ролѣ и досконалымъ выголошенемъ. Особливо-жь знаменито попысали ся мама молодого въ другѣмъ кусникѣ и швець въ третѣмъ. Дуже щирѣ и довгѣ оплески публики по кождѣй заслонѣ най будуть для читальникѣвъ заохотою до новыхъ вправъ, а нагородою для тыхъ, що жертвують читальни свѣй трудъ и кожду вѣльну хвилю. Лишь одинъ замѣтъ позволю собѣ зробити [хочь тутъ не вынуватѣ аматоры], и именно сей, що трохи за богато було на сцецѣ горѣвки! Мѣщанинъ-женихъ зъ горѣвкою въ кишени, жовнѣръ зъ горѣвкою, мама въ „Украинцяхъ", жѣнка молоденька, хороша также пяница, завертає ся, — ну, оно таки разить, за богато того елемету... Остаточно выглядае такъ, мовь-бы рускій мужикъ чи то мѣщанинъ не мѣгъ кроку зробити безъ горѣвки. Колись оно було въ бѣльшѣй части оправдане, але нинѣ, бодай въ снхъ сторонахъ, есть анахронізмомъ, а самъ споминъ тыхъ минулыхъ часѣвъ немило вражае. Длятого було бы порадно, щобы нашѣ читальнѣ познакомлювали ся зѣ штуками новѣйшими.

И ще одно. При нагодѣ того представленя певно перехонали ся белскѣ Русины, що безъ догбднѣйшого льокалю обходити ся довше не можуть. Саля касинова чей не выстане на такѣ публичнѣ представленя чи концерты. Гостій зъѣхало ся богато, сидячѣ мѣсця заняли майже самѣ панѣ, мужчины мусѣли по бокахъ стѣны сурдутами вытирати, а тѣ що пріѣхали за пізно, покупили білеты и сидѣли на долинѣ въ реставрації п. Мусяла, бо мѣсця для нихъ вже не стало. Правда, оно лекше говорити, нѣжь за дѣло взятись, однакъ де стѣлько людей доброи волѣ, що въ Белзѣ и околиці, тамъ чей-же всѣ трудности дадуть ся поконати, а свѣй кутъ повиненъ конче найти ся, тымъ бѣльше, що за короткій часъ певно бы выплативъ ся.

Минувшои зновъ недѣлѣ, 16-ого с. м., вѣдбуло ся въ Вижловѣ пѣдъ Белзомъ по разъ другій представлене комедіи „Сельскі аристократы сороковыхъ лѣтъ". Вижлѣвцѣ люде дуже способнѣй, рвуть ся до просвѣты, та на жаль не мають въ мѣсци нѣкого зъ интеліґенції, хто бы ихъ порадою и проводомъ спомагавъ въ добрыхъ змаганяхъ. Мимо того они не то не остають позаду другихъ, але навѣть можуть завстыдати тыхъ своихъ сусѣдѣвъ, котрымъ нѣчо не бракуе, а прецѣнь черезъ лѣнивство, фальшиву амбіцію, зарозумѣлѣсть и незгоду зачинають засипляти. Вижлѣвцѣ вѣрять въ свои власнѣ силы, роблять що зможуть, а послѣдне представлене було доказомъ ихъ працѣ и ажь надто удало ся, коли зважити, що кождый крокъ то ихъ власный; можна надѣяти ся, що при такѣй охотѣ и пильности, яку можь було у нихъ запримѣтити, стануть першимъ селомъ въ Сокальщинѣ. Ролѣ повыучували ся досконало, особливо Юстися и ей мама, а ляндсгаронъ надзподѣвано добре выязавъ ся зѣ своеи задачѣ, такъ що панѣ Гулимкова, дѣдичка (родовита Нѣмкиня) мала велику зъ него потѣху. Слушна похвала належить ся за те п. Павлови Притулѣ, селянинови-економови въ мѣсцевѣмъ дворѣ, котрый щиро заходить ся коло розбудженя житя въ тамошнѣй читальни. Самъ екѣнчивъ лише мѣсцеву школу, але то одинъ зъ тыхъ талантѣвъ, що все умѣють, а выобразованій були бы засвѣтили ясно и далеко. Выучивъ ся зѣ слуху грати на скрипцѣ, повыучувавъ вѣдтакъ хлопцѣвъ на басѣ, цимбалахъ (власного помыслу) и барабанѣ, свою доньку рѣвно-жь на скрипцѣ, и вже готова канеля, котра въ часѣ перестанкѣвъ пригрывала народнѣ пѣснѣ. Донька п. Притулы, Марія, що покѣнчила школу дѣвчу въ Белзѣ и була якійсь часъ у Львовѣ, не цурае ся своеи селяньскои ношѣ, радо пристае зъ давными подругами, брала такожь участь въ представленю (въ роли Солтысихи) и грала розумѣе ся дуже красно. Однымъ словомъ: Вижлѣвцѣ роблять якъ най лѣпше вражѣне, най тѣлько дальше учать ся читають. Честь имъ! — *Вас.*

НОВИНКИ.

— **Русины! Памятайте на Руску Бурсу въ Новѣмъ-Санчи и довжнѣ акціи Товариства скоро розбирайте!**

— **Родичѣ Русины! Не забувайте,** що руска мати и Васъ выкормила, що рускимъ словомъ до Васъ промовляла, що руска пѣсня пестила у-перше Вашъ слухъ! Чи мали-бъ Вашѣ дѣти здоптати ту рѣдну мову, позабути ту звучну руску пѣсню? Чи мала-бъ чужеиця бѣзъ любови бѣльше силы надъ ними, якъ рѣдна неньска? — Родичѣ рускій! Въ кого грудехъ тремтить що золотый споминъ тужливои материои пѣснѣ, спѣваноі надъ колыскою, хто тямить ще зимову вечѣрню бабусину казку зъ дѣточихъ лѣтъ, той не дасть кормити своіи дитины чужимъ словомъ, той запише своѣ дѣвча до нашого *рускаго Института въ Станиславовѣ — а зголосить ся за сими до 31 н. ст. липня* у п. Емилія Долницкои (Банкъ Звязковый въ Станиславовѣ). Чимъ бѣльше дѣвчитъ, тымъ менша вѣдъ нихъ оплата! — Станиславовъ 19 липня 1899 За Выдѣлъ Товариства рускихъ женщинъ: *Клавдія Чорненькова, Константина Малицка.*

[Всѣ другій часопи просимо о повторене сеи вѣдозвы].

— **На фондъ народный** прислали П. Т. Добродѣи: о. И. Рудницкій зъ Ронѣуръ 5 зр., о. Л. Залужный зъ Потока 5 зр., Товариство драматичне рускаго духовного Семинара у Львовѣ 5 зр., п. А. Тишиньскій зъ Живця 70 кр., п. Весоловскій зъ Живця 1 зр., Дзядикъ зъ Живця 1 зр., п. Ю. Ц. зъ Кривербнѣ 5 зр., п. Антѣнъ Серафинъ зъ Калуша 6 зр. [Вкладки членьскій до „Народнои Рады" прислали П. Т.: Иванъ Товарницкій зъ Медики 1·50 зр. и Волод. Зубрицкій емер. адъюнктъ судовый у Львовѣ 5 зр.] — Въ числѣ 130 „Дѣла" зъ 12 (24) червня с. р. въ выказѣ складокъ на народный фондъ були двѣ помилки, котрѣ простуе ся въ сей способѣ: Ол. Таначкевичъ зѣ Львова давъ 2 зр. 20 кр., а о. Ом. Глѣбовицкій зъ Циганъ давъ вѣдъ себе 6 зр. самыми гелерами, котрѣ вѣдкладавъ на ту цѣль при всякихъ нагодахъ [примѣръ гѣдный наслѣдованя.]

— **Огнѣ.** Пишуть намъ: *Въ Ланцах коло Камѣнки струм* погорѣли дня 21 с. м. надъ раномъ стайня и стодола ерекціональна зъ всѣми знарядами господарскими и значнымъ припасомъ що-йно звезеного сѣна. Пожарна сторожъ каменецка, що власне була занята гашенемъ пожару въ самѣй Камѣнцѣ струм. прибула до пѣвъ годины на мѣсце, але застала вже оба будынки въ огни. Однакъ завдяки ей заходамъ удало ся уратовати домъ мешкальный и зльокалізувати огонь, що грозивъ дуже близько положенымъ будынкамъ сусѣдѣвъ. Нехай же на сѣмъ мѣсци прійме сердечне „спаси-Бѣгъ" за скоре прибуте и за ревный ратунокъ. Шкода по-надъ 2000 злр. була въ части обезпечена. Причина огню невѣдома.

— **Еміґрація зъ Ясельского.** Пѣдъ такимъ заголовкомъ приносить пивнѣ Kurjer lwowski деякѣ цѣкавѣ даты. Зъ ранною весною панувавъ тамъ великій рухъ еміґраційный, а скѣнчивъ ся въ маю. Теперь за-для послѣднои повени рухъ еміґраційный зновъ вѣдживае. Вѣ второкъ [18 с. м.] выѣхала партія зъ 40 людей на заробѣтки, дѣвчата и жѣнки. Зъ слезами въ очахъ пращали дорогу земленьку, котра ихъ не може выживити. Впрочѣмъ допысуватель Kurjera ствердже, що еміґрація се одинокій дохѣдъ тамошнього убогого народу. Заробленѣ грошѣ въ Америцѣ йдуть на сплату довгѣвъ въ рѣднѣмъ краю и на поправу пѣдупавшого господарства. Пѣсля урядового почтового выказу вѣдобрано въ 1898 роцѣ на чотирохъ почтахъ ясельского округа загаломъ 97.000 зр., пересланыхъ еміґрантами зъ Америки. Яку квоту переслано въ замкненыхъ листахъ або банковыми асиґнатами, се не дасть ся обчислити. Повертаючѣ зъ Америки, вѣдповѣдно до перебутого тамъ часу, привозять зъ собою 1.000 до 5.000 зр готѣвкою. Така еміґрація приносить красши дохѣдъ и хоронить многѣ родины вѣдъ нужды та вѣдъ утраты батькѣвщины. Однакъ еміґрація – каже дописуватель – выкликуе бракъ роббтника, а доказомъ сего е теперѣшнѣ жнива, що за-для браку рукъ до працѣ йдуть пинязи. Цѣна роббтника въ Ясли 70 кр., а въ околици 50—60 кр. Ще бѣльше дае ся зъ причины еміґрації вѣдчувати недостатокъ служебы, особливо жѣночои. Одни выѣхали до Америки, а другѣ волять ити на жниво, якъ служити [всюды та сама исторія!]. Выѣжаючѣ до Америки дѣвчата выходять тамъ добре замужь за роббтниковъ фабричныхъ. Переодягають ся скоро въ „паньскѣ сукнѣ", а на фотографіяхъ, пересыланыхъ до рѣднѣ, красуе ся „панъ молодый" въ англезѣ, при годиннику, а „панна молода" въ бѣлѣй сукни зъ материи. Се заохочуе иншѣ дѣвчата зъ старого краю еміґрувати за море, де надѣють ся найти — добру партію.

— **Адольфови Амортови** бувшому касіерови перемыскои касы ощадности, увязненому за спроневѣрене квоты 77.529 зр., вже доручено актъ обжалованя. Аморта буде боронити адвокатъ львѣвскій д-ръ Сумперъ-Соляньскій.

— **Міністеръ просвѣты** именувавъ — кромѣ поданыхъ недавно въ „Дѣлѣ" провізоричныхъ окружныхъ инспекторѣвъ шкѣльныхъ — сталыми инспекторами провізоричныхъ инспекторѣвъ: Володимира Витошиньского зъ Перемышлянъ для Грибова, Леона Квасницкого въ Пѣдгаецъ для Пѣдгаецъ, Николая Недзвецкого зѣ Скалата для Скалата, Юліяна Ловицкого изъ Залѣщикъ для Залѣщикъ, Ивана Гофмана зъ Жовквы для Жовквы, кс. Игнатія Рыбицкого зъ Домбровы для Домбровы, Ивана Вероньского зъ Хшанова для Хшанова и Франца Ліпецкого зъ Лимановои для Лимановои.

— **II-ій зѣздъ делегатѣвъ Галицкого товариства учителѣвъ народныхъ** вѣдбуде ся сего року въ Ярославѣ дня 6 н. ст. серпня о год. 10 передъ полуднемъ въ сали Рады мѣскои зъ такимъ порядкомъ дневнымъ: 1) отворене зѣзду; 2) справоздане зъ дѣяльности заряду за 1898/9 рѣкъ; 3) скрѣпленю орґанізації учительскои; 4) дальша акція для поправы правныхъ вѣдносинъ стану учительского; 5) выбѣръ заряду; 6) внесеня. — За зарядъ въ Новѣмъ-Санчи: *Іос. Гутовскій*, предсѣдатель.

— **Старостами именовани**: старшій комісарь повѣтовый д-ръ Стан. Новоселецкій и секретарь намѣстництва Адамъ Спиридіонъ Телиховскій, а секретарѣ повѣтовѣ Юл. Кадый и Альб. Рожаньскій именовани секретарями намѣстництва.

— **Прѣ жидѣвскі вѣнчання.** Міністерство справъ внутрѣшныхъ выдало дня 15 червня с. р. рескриптъ въ справѣ ритуальныхъ вѣнчань жидѣвскихъ. Якъ вѣдомо, законъ не признае важными ритуальныхъ вѣнчань жидѣвскихъ, дѣти зъ такого сопружя уважае неправесными. Для такихъ дѣтей установлювано до теперь батька яко опѣкуна. Але що така практика е недогѣдна при списѣ населеня до вѣйсковои бранки, тому міністерство вѣзвало всѣ власти правительственнѣ и автономічнѣ, щобы наглядали вѣнчання жидѣвскѣ и не дозволяли заключувати ихъ пѣсля ритуалу, але пѣсля нормъ правныхъ, а непослушныхъ карали пѣсля приписѣвъ дотычного закона.

— **Димісію д-ра Гальбана,** дотеперѣшного директора канцелярії парляментарнои и шефа секціи, а знаного Баденѣвского махера, принявъ цѣсарь до вѣдомости и надѣливъ его командорскимъ хрестомъ ордеру Франць-Іосифа.

— **Запомоги на будову школъ** зъ краевого фонду признано на сей рѣкъ слѣдующимъ громадамъ всходнои Галичины: Новосѣльцѣ пов. бобрецкого 400 зр., Жапалѣвъ пов. чешанѣвского 400 зр., Кобаки пов. косѣвского 400 зр., Ящѣвъ пов. короснянського 400 зр., Олешичѣ малѣ пов. чешанѣвского 60 зр. и Викторѣвъ пов. станиславѣвского 200 зр.

— **Самбѣрска комісія испытова для учителѣвъ школъ народныхъ** оповѣщуе, що испыты кваліфікаційнѣ въ речници вересневѣмъ 1899 для учителѣвъ школъ народныхъ розпѣчнуть ся дня 18 вересня о 8 годинѣ рано. Поданя, заосмотренѣ въ приписанѣ документы службовѣ: короткій виказъ перебѣгу житя, свѣдоцтва школьнѣ, декреты номінаційнѣ, списъ переробленыхъ пѣдручникѣвъ, зъ поданемъ послѣднои почты, належить черезъ властиву Раду школьну окружну внести до комісіи испытовои на руки ц. к. Дирекціи учит. семинаріи въ Самборѣ найпѣзнѣйше до 8 вересня с. р. — Зъ Комісіи испытовои въ Самборѣ дня 23 липня 1899.

— **Непостѣйна натура.** Знаный въ Краковѣ кс. Стасіньскій, котрого суспендовано, бувшій спѣвробѣтникъ збанкротованого краковского дневника Kurjer polski, утѣкъ бувъ въ товариствѣ молодои красноі дѣвчины до Нѣмеччины, тамъ перейшовъ на протестантизмъ и мавъ стати пасторомъ. Довшій часъ не було про него вѣстки, ажь теперь донѣсъ нѣмецкій дневникъ Beobachter, выходячій въ Бразилії, деякѣ близшѣ вѣстки про сего ексъ-ксьондза. Стасіньскій — пише той дневникъ — принявъ бувъ протестантизмъ въ Берлинѣ, а зъ-вѣдти яко пасторъ-місіонарь прибувъ до Бразилії. Тутъ перебувавъ якійсь часъ въ Паранѣ, а вѣдтакъ удавъ ся до Rio Grande de Sul, де зъ початку бувъ пасторомъ, а опѣсля перейшовши на вѣльномулярство ставъ адвокатомъ.

— **Ажь три самоубійства** лучили ся вчера у Львовѣ. Два зъ нихъ закѣнчили ся смертію, а одно калѣцтвомъ; два мали за пѣдкладъ любовь а одно тугу за родинною. И такъ:

При ул. Домса мешкавъ молодый листоносъ Сова, котрый ледви передъ трема мѣсяцями звѣнчавъ ся зъ 20-лѣтною Фльоріентиною Адамовскою. Сова дуже любивъ жѣнку и старавъ ся осолодити ѣй кожду хвилю житя, тымъ бѣльше, що заразъ по вѣнчаню долянувъ въ ей очахъ сльозы; также часть збѣтханя и фотографія якогось мужчины на грудяхъ навели его на здогадъ, що она не чуе ся щасливою. Всѣ его старани розбити ей тугу були даремнѣ. Вкѣнци молода жѣнка зажила отруѣ зъ фосфоровыхъ запалокъ и вчера мимо лѣкарскои помочи въ тяжкихъ мукахъ закѣнчила житѣ. Передъ смертію оповѣла сусѣдкамъ и мужеви, що гине зъ туги за невѣрнымъ любымъ. Хочь старала ся полюбити свого мужа за его доброту для нея, однакъ не могла. Давна любовь переслѣдувала ей якъ яка мара, отже она, не хотячи знерѣритись свому мужеви, рѣшилась на тратѣчну смерть.

Также Олена Локтикъ, служачѣй, остогидло житѣ, коли покинувъ ей нареченый. Жаль ваги не знае! и Олена въ своѣмъ горю не йшла до ворожки, щобы дѣстати любовного зѣля та навернути имъ невѣрного, але вже „вчена" — напила ся квасу карболевого. Замкнула ся въ мешканю при ул. Калѣчѣй и взяла собѣ въ уста „добру порцію" паньскои отруты. Але карѣоль такъ страшно попѣкъ ѣй уста, пѣднебѣне та языкъ, що вже й не могла его проковтнути. Що-жь робити? Почала кричати, збѣгли ся сусѣды и вѣдвезено ей на стацію ратункову, а вѣдтакъ, по удѣленю ѣй першои помочи, до шпиталя. Олена вже не жалуе за нареченымъ, але горюе, що остане калѣкою.

Въ баракахъ при ул. Піярѣвъ, де умѣщена часть 15 полку пѣхоты, розлягъ ся вчера около 6 годины пополудни карабіновый выстрѣлъ! Збѣгли ся люде, що вживали недѣльного проходу, и зачали ся рѣзнѣ балаканки на тему загадочного выстрѣлу, бо брама до баракѣвъ була зачинена и нѣхто не зналъ, що властиво стало ся. Ажь опѣсля довѣдано ся, що застрѣливъ ся одинъ волякъ — зъ туги за родиною, якъ заявивъ лѣкарямъ.

— **Дрѣбнѣ вѣсти.** Дня 8 н. ст. серпня с. р. вѣдбуде ся въ Тарнавцѣ (почта и стація зелѣзнича Риманѣвъ) вѣнчане Ивана Гринишина, укѣнченого богослова, зъ панною Ираною Бескидъ, дочкою мѣсцевого пароха. — Дня 25 с. м. о год. 11 передъ полуднемъ вѣдбуде ся вѣнчане п. І. Вигнаньского, укѣнч. богослова, зъ п-ою М. Воляньскою въ церквѣ Успеньскѣй у Львовѣ. — Жандармскѣ капелюхи зникнуть невдовзѣ, бо на основѣ цѣсарского розпорядженя дѣстануть жандармы шоломы зъ чорнои лякированои шкѣры зъ бляшаными берегами и зъ двоголовымъ орломъ на вершку. — Жѣнка телеґрафічного дозорця въ Темешварѣ Ковача, 66-лѣтна женщина, побачивши на подвѣрю щура, кинулась до него зъ мѣтлою. Сполошиный щуръ, не мавши ниншого выходу, выбѣгъ по мѣтлѣ на Ковачеву и однымъ скокомъ опинивъ ся на ей головѣ. То такъ налякало стару жѣнку, що въ тѣй хвили упала трупомъ на землю; смерть була наслѣдкомъ удару мозкового. — Пяти студенты технічнои школы въ Липску заложили ся сими днями о то, хто зъ нихъ лѣпше буде ратувати при огни. Але пожару не було, тому пѣдпалили они шопу коло зелѣзничого дворця. Въ шопѣ спавъ роббтникъ и згорѣвъ, а лише зъ трудомъ удало ся пожаръ епинити и охоронити дворець вѣдъ знищеня. Пятьохъ студентѣвъ арештовано. — Въ Бруншвіґу кинули ся сими днями до рѣки Океръ 19-лѣтный слюсарчукъ Ніше и 17-лѣтна дѣвчина Тоні Жонъ и обоє потопили ся. Въ листѣ заадресованѣмъ до поліції просили, абы ихъ похованно въ спѣльнѣмъ гробѣ та щобы якій писатель выкориставъ ихъ любовь до повѣсти. — Въ Яворнику [п. Улючь, ст. зел. Перемышль] вѣдбуде ся дня 8 н. ст. серпня вѣнчане окѣнченого богослова п. Мих. Косоноцкого зъ п-ною Ираною Журавецкою, дочкою мѣсцевого пароха. — Маршалокъ краевый гр. Стан. Бадені мае ся добре; оногды були у него лѣкарѣ д-ры Шрамъ и Зембицкій и наложили новый бандажъ на ногу; зломана кѣсть зростае ся правильно, а за три тыждни маршалокъ буде мѣгъ вже переходжуватись. — Въ шпиталяхъ въ Лондонѣ заведено новѣсть — електрофоны; недужій можуть теперь не опускаючи ложа слухати ранныхъ и вечѣрныхъ богослужень. — Въ Трускавци померъ нагло адвокатъ д-ръ Ілясевичъ зѣ Львова. — На лѣсничѣвцѣ Звѣринци пѣдъ Бережанами застрѣливъ зъ фльоберта жартуючи ученикъ III. клясы гімназіяльнои Брон. Ингльотъ паробка Льва Борика; куля застрягла Борикови въ чолѣ и вѣнъ погибъ на мѣсци. — У Львовѣ, видно за-для спеки, почали псы нетерпливитись и покусали кѣлька осѣбъ; здало бы ся зарядити єли вже не станъ облоги, то бодай якѣ мѣры осторожности, бо инакше Львѣвъ прибере видъ Константинополя, де волочать ся громады сихъ сотворѣнь.

Надѣслане.

Seid.-Damaste

75 kr.

bis fl. 14.65 p. Met. — sowie schwarze, weisse und farbige Henneberg Seide von 45 kr. bis fl. 14.65 p. Met. — in den modernsten Geweben, Farben, und Dessins. **An Private porto- und steuerfrei ins Haus. Muster umgehend.** 6 [5]

G. Henneberg's Seiden-Fabriken (k. u. k. Hofl.) Zürich.

Господарство, промыслъ и торговля.

Ц. к. дирекція зелѣзницъ державныхъ оповѣщуе:

Оповѣщене. Заведене безпосередныхъ, комбінованыхъ картъ ѣзды мѣжь стаціями Броды, Пѣдволочиска, Тернопѣль и Золочѣвъ зъ одноі стороны, а Одерберґомъ, Освеціомъ, Преравъ и Вѣднемъ дворець Пѣвнѣчнои зелѣзницѣ зъ другои стороны. — Запроваджуе ся сейчасъ важній, безпосередній, комбінованій карты ѣзды для поносне вычисленыхъ реляцій.

Пѣвнѣчно-нѣмецко-галицкій полуднево-заходно россійскій рухъ граничный. — Зъ днемъ 1. серпня 1899 увѣйде въ житѣ додатокъ I. до II. части зшитка 2. тарифы выимковои для перевозу збѣжа и т. д.

Въ округѣ ц. к. дирекціи зелѣзниць державныхъ въ Пільзнѣ отворено дня 9. липня с. р. льокальну зелѣзницю Раконіцъ Млицъ зѣ стаціями Раконіцъ (добѣгова стація ц. к. заходн. зелѣзниць державныхъ, зелѣзницѣ буштеградскои и зелѣзницѣ льокальнои Раконіцъ-Петшавъ, Любна, Петроніцъ-Зайведль, Чіста, Козлянъ Кральовіцъ и Млицъ (добѣгова стація ц. к. австр. зелѣзниць держ.) и перестанкомъ Троянъ. — Выимши Любну отворено всѣ повысше вычислений стаціи для загального руху, а стацію Любна на-разѣ тѣлько для особового и пакункового руху; перестанокъ Троянъ отворено для руху особового, пакункового и товарового въ цѣлыхъ возахъ. — Перевозъ предметѣвъ выбуховыхъ выключено на тѣй зелѣзници.

Рухъ угля мѣжь Горѣшнымъ Шлескомъ а Галичиною и Буковиною. — Входить въ житѣ нова тарифа, важна вѣдъ 16-ого липня 1899.

— **Именованя.** Практиканты концептовй краевом дирекціи скарбу: д-ръ Альфонсъ Полтуракъ, Іос. Гунековскій, Стан. Фалкевичъ и асистентъ рахунковый Богд. Будикъ именованй концепістами скарбу, а практиканты рахунковй Ад. Суходольскій и Ив. Сѣнкевичъ асистентами рахунковыми. — Радники скарбовй д-ръ Казим. Лучкевичъ и д-ръ Францъ Турекъ-Невядомскій именованй старшими радниками скарбовыми въ прокураторіи скарбу у Львовѣ, а радникъ скарбовый Валерій Ольшевскій старшимъ радникомъ extra statum львовскои дирекціи скарбу; — секретарѣ прокураторіи скарбу д-ры: Ювен. Розвадовскій, Здисл. Дзюбиньскій, Вікт. Гамерскій и Волод. Орскій радниками скарбовыми въ статѣ львовскои прокураторіи скарбу; — дальше именованй: поборець головного уряду податкового Володисл. Навратіль поборцемъ головного уряду у Львовѣ. — Въ правничо-адміністраційномъ статѣ урядниковъ доменъ и лѣсовъ у Львовѣ именованй: секретарь Арт. Міллеръ радникомъ адміністраційнымъ а адъюнктъ Ив. Фальконскій секретаремъ.

Телеґрамы „Дѣла“.

Вѣдень 24 липня. Вже въ найблизшихъ дняхъ має бути оголошене цѣсареке розпоряджене на підставѣ § 14. підвышаюче провізорично зъ днемъ 1-ого липня плату для державныхъ слугъ.

Вѣдень 24 липня. Зачувати, що на случай скликаня парляменту (въ половинѣ жовтня) и выбору делеґацій прилучать ся до проектованыхъ нѣмецкими радикальными націоналами також деякій радикальній послы нѣмецкои народнои партіи. За те певне вже нинѣ, що соціальній-демократы, хрестіяньскій соціялы и нѣмецке сторонництво поступове не прилучать ся до обструкціи.

Петербургъ 24 липня. Опубликовано прощеня цареке для всѣхъ студентовъ, що брали участь въ недавныхъ забуреняхъ.

Петербургъ 24 липня. Тѣло помершого престолонаслѣдника перевезено зъ Батума до Новороссійска кораблемъ, а зъ-підти зелѣзницею черезъ Новочеркаскъ, Рязань и Москву до Петербурга. Церемоніялъ похоронный вже оповѣщеный.

Парижъ 24 липня. Комісарь для процесу Дрейфуса, майоръ Карріеръ переслухуванъ де Борепера. Переслуханє тревало півъ годины. Дневники Matin и Autore запевнюють, що процесъ розпочне ся 7-ого серпня и потрева 10 днівъ.

Надіслане.

ПОДЯКА. Одна изъ найстаршихъ австрійскихъ асекурацій на житє „Янусъ“ у Вѣдни, основана въ 1839 р., обезпечивша до теперь зверхъ 109.000 людей, а выплативша членамъ зверхъ 45 міліонівъ, якъ зъ одной стороны обійдесь безъ похвалъ, высказуваныхъ ій фаховыми органами, такъ зъ другои — не страхаясь напастій, зводженыхъ на ню двома-трема членами, а именно тогды, коли факты самій за себе всего лучше говорять. Мужъ мій, бл. п. **Григорій Васика**, померъ несповна въ два лѣта, якъ заасекурувавъ ся, а підписаній сейчасъ выплачено повну належитість. Длятого по совѣсти приручаю всѣмъ якъ найсердечнѣйше асекурацію „Янусъ“, дякую такъ ей Головній Дирекціи, якъ и Генеральній Аґенціи для Галичины и Буковины у Львовѣ, Академична 8, на чолѣ котрои стоить нашь землякъ, п. Іоанъ Климкевичъ.

Вдова зъ двома сиротами. 282 1—1

Лѣчниця д-ра Тарнавского въ Косовѣ

зъ Коломиею отворена на 30 особъ. Средства: Лѣченє водою, дієта примѣнена на способъ д-ра Лямана и инши фізіятричній. 10—20
258

Въ Рокитнѣ

почта Бруховичѣ має въ 1900 р.

СТАВИТИСЬ ПЛЄБАНІЯ.

Планъ и кошторисъ можь переглянути въ урядѣ парохіяльномъ. Оферты до 19 серпня с. р. въ полудне 281 1—3

ПОДЯКА

Выдѣлъ Руского Касина въ Стрыю почуває ся до милого обовязку зложити Высокопов. Панъству Глинъсянъ, властителямъ кліматичного заведена въ Гребенові, сердечну подяку за тую щиро-руску гостинність, якою участникамъ сталась прогулька товариства и Стрыского Бояна до сеи перлы нашихъ Карпатъ.

И. Вахнянинъ предѣдатель.

Повозы, вózки и тарантасы новій а такожь уживанй поручає

М. НАССЪ у Львовѣ

ул. Шпитальна ч. 28 по цѣнахъ конкуренційныхъ, ґарантуючи за добрый выробъ. 8—8
82

ПРОМЕСЫ

на 3% Льосы австр. кредит. земск. заведеня

Головна выграна 50.000 зр.

тягнене 5 мая

спродають по 1 зр. и стемпель 50 кр. разомъ 1 зр. 50 кр.

СОКАЛЬ и ЛЛЄНЪ

банковый домъ и контора вымѣны у Львовѣ.

Поручена зъ провінціи полагоджують ся вóдворотною почтою. 7

ЛИПЕЦЬ

въ реставрації НАФТУЛЫ ТЕПФЕРА, улиця Трабунальска ч. 12. дóмъ вдаскый, можна дóстати щоденно вже о годинѣ 8-ій рано горячій снѣдана

ЦѢННИКЪ.

Печена вепрова зъ капустою	15 кр.
Сѣкаий легка	12 „
Флячки	12 „
Ножка телича зъ хрѣномъ	10 „
Ковбаска зъ хрѣномъ	5 „
Кавяръ	15 „
Обѣдъ въ абонаментѣ	60 „

Великій вибитки въ найлѣпшихъ родахъ по най умѣренѣйшихъ цѣнахъ; для певности, що потодять въ моіи реставрації, даю вóдбираючимъ марки. — Найлѣпшій вина по найдешевшихъ цѣнахъ, почавши вóдъ 40 кр. літра.

По театрѣ все свѣжа, въ великій выборъ стравъ и напитковъ заосмотрена кухня.

79 165—? Зъ высокимъ поважанемъ

НАФТУЛА ТЕПФЕРЪ.

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

Зитникъ и Механікъ у Львовѣ, площа Галицка ч. 1., противъ Банку Гіпотечного на ґранцѣ площи Галицкои

поручає въ великомъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ: окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокли, калейдоскопы, барометры, термометры, рѣвній ареометры, мікроскопы, лупы, компасы, райсцайґи, тыкадла мѣрничій, піоны, лібелѣ, напометры и т. п.

Уряджена дзвинковъ електричныхъ.

Всякій напрасник полагоджують ся якъ найскорше и найдешевше. 6—?

КОНКУРСЪ.

Выдѣлъ Руского товариства педаґоґічного у Львовѣ, розписуе симъ конкурсъ на принятє ученикóвъ до „Института вóдъ покровомъ св. О. Николая на рóкъ школьный 1899/1900.

Приймати ся будуть ученики середныхъ школъ, сыны членóвъ Руского товариства педаґоґічного. До подана долучити треба: 1) метрику хрещена ученика; 2) свѣдоцтво школьне зъ послѣдныхъ двохъ куреóвъ; 3) деклярація що-до мѣсячнои заплаты, що виносить 20 зр.; 4) 1 зр. на выдатки кореспонденційній; 5) хто не есть членомъ Руского товариства педаґоґічного, 1 зр. на вписове и вкладокъ рóчну до того товариства.

Всякій подана адресувати треба до выдѣлу Руского товариства педаґоґічного у Львовѣ, ул. Театиньска ч. 19, на руки члена выдѣлу Кости Паньковскаго. Остаточна умова заключить ся по принятю кандидата.

Въ складъ комітету, занимаючого ся веденемъ дѣлъ Института, входять: дир. Едв. Харкевичъ яко голова, проф. Ильи Кокорудзъ, д-ръ Антóнъ Хомякъ, д-ръ Стефанъ Федакъ, катих. о. Дорожаньскій и Кость Паньковскій яко настоятель інститута и секретарь комітету.

Институтъ дае своимъ выхованкамъ: а) мешкане, харчь, опалъ, свѣтло, послугу, пранє за доплатою 50 кр. мѣсячно, б) доставляє имъ — о скóлько на се дозволять фонды книжокъ и приборóвъ школьныхъ, в) управляє ихъ выхованемъ, стараясь о добре домашне и товариске поведенє, г) улекшуе имъ науку школьну и наглядае ей вóдъ догладомъ домашныхъ сталыхъ директорóвъ, д) доставляє выхованкамъ нагоду при бáти иншихъ вѣдомостій, теоретичныхъ и практичныхъ. Часъ вносити подана о принятє вызначуе ся до дня 10 м. т серпня 1899.

ИНТЕРНАТЪ РУСКІЙ

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 40

вóдъ управою старшого рутиновaного педаґóґа, одинокій вóдъ кождымъ взглядомъ взорцевый закладъ выховавчо-науковый, де П. Т. Родичѣ могуть умѣстити своихъ сыновъ зъ повнымъ супокоемъ. Письменныхъ информацій удѣлята буде лишень въ 1-ій половинѣ вакацій — управитель интернату Ст. Петрицкій въ Колоколинѣ п. Букачóвцѣ.

Справ здане сегорóчне познати ся въ „ДѢЛѢ“ дня 19 с. м. 210 3—8

Цѣс. корол. упривил.

Рафінерія спіритусу, Фабрика руму, Лікерóвъ и оцту

Юлія Миколяша Наслѣдникóвъ

Якова Шпрехера и С-ки

у Львовѣ

поручає старй горѣвки польскій, розолісы, лікеры, румы правдивй зъ Ямайки, коняки, спіритусъ, „Bongout“ на наливки, такожь правдивый оцетъ спіритусовый. 366 82—?

Склады для мѣста: улиця Галицка ч. 1. — и улиця Коперника ч. 9.

Від дня 15 червня с. р. виходить у Львовѣ що 1 ого і 15-о о кождого мѣсяця двотижневник суспільно політичній під заголовком

„БУДУЧНІСТЬ“

и заміщая в кождім числі статьї вступні в важнійших моментів біжучої політики, статьї поучаючі — програмові задля виробленя и умотивованя національної українсько-руської програми, статьї наукові з всіх областей знання, літератури і штуки, справозданя і критика з важнійших книжок і праць особливо по економії, політиці аґр рній і і. врешті біжучій огляд політичний (зі сталою рубрикою про внутрішне положенія в Авс рія) та дрібні замітки і нотатки.

Будучність есть органом позапартійним і стоїть на загально народнім укр їсько-руськім становиску!

Предплата на „Будучність“ виносить до кінця 1899 р. 3 зр. а. в. (6 корон) а пренумерантом, що заплатили пренумерату, вкладав ся чей по середині числа т. е. як до тепер чч. 1, 2 і 3. Рівнож висилають ся тоті три перші числа на показ, але лише там, в провінції, що сего виразно жадають.

П одиноке число коштує 30 кр. (60 гел.) и спродае ся у *Львові* в бюрі дневників Plohna a у Відни (від 1 серпня с. р.) в бюрі Goldschmiedta I. Wollzeile 6.

Редакція і адміністрація „Будучности“ — Львів, улиця Длугоша ч. 21 II пов.

КАВУ

въ 5-кільовыхъ мѣшочкахъ франко

по 9 зр. 20 кр., 10 зр. 20 кр., 10 зр. 70 кр. и 11 зр. 20 кр.

ВИНО

въ 5-кільовыхъ барилочкахъ франко

по 3 зр.; 3 зр. 30 кр.; 3 зр. 70 кр.; 4 зр. 10 кр.; 4 зр. 50 кр.; 4 зр. 90 кр. (Дорожшій вина фляшками)

высилає

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ и ФІЛІЯ.

92 97—?

АДОЛЬФЪ КАМПЕЛЬ

Складъ всякихъ матеріялóвъ будóвляныхъ

Львóвѣ, ул. Подвалевского ч. 5.

Заступство Австрійского Товариства акційного фабрички

Портляндъ-цементу въ Щаковóй

Ц. к. упр. Товариства акційного першои фабрики выробóвъ шамотовыхъ и штайнґутовыхъ.

Тов. акц. фабрики вапна гідравличного для фасадъ въ Kattenleutgeben.

Фабрики ц. к. патентованого помосту асфальтового безъ фугóвъ Zborzil, Miksch и Спóлка въ Шехатъ.

Продае по цѣнахъ фабричныхъ.

Портляндъ-цементъ, вапно гидравличне, вапно скадисте, гіпсъ, папу дахову, плыты изоляційній, руры штайнґутовй до кольовокъ, каналóвъ и водопроводóвъ, підлоги штайнґутовй цементовй, дощинковй и кенльолітовй, печи кафлевй, цеглу, плыты и мучку отпотревалу, дахóвку, лупокъ и тростину суфітову а такожь взагалѣ всякій матеріялы будовляній, ручачи за ихъ доброту.

Підприемство роботъ бетоновыхъ, укладани підлогъ и крыта дахóвъ дахóвкою, лупкомъ, папою отпотревалою и деревянымъ цементомъ (Holzcement) по умѣркованыхъ цѣнахъ.

ТЕЛЄФОНЪ ч. 460. 121

Лекціи на село на часъ фебрій глядає ученикъ высшои гімназіи. Поправки зъ математики мають першенство. За добре приготовленє ручить. Адреса: *Стефанъ Баранъ, поч. Крукеничъ.* 273 5—5

Числа до выпалюванн на рогахъ и топóрищъ лѣсовій до цѣкованя припоручає Иванъ Ляврукъ ножовникъ у Львовѣ ул. Галицка 6.

КЛѢТКИ на папуги по зр. 9, 11, 15, 18, и 35. Клѣтки на дрóбній птаки вóдъ зр. 1·50 до 8 — зр. поручає ПЕТРО ХШОНСТОВСКИЙ торговля вапна у Львовѣ площа Капітульна ч. 1 напротивъ катедры.

МОЛИТВЕНИКЪ ДЛЯ ДІТЕЙ

виданій

коштомъ рускаго тов. педаґоґічного

В полотняній оправі з золоченим хрестом 20 кр. В папировій окладці 15 кр.

Продае ся в книгарни Наук. тов. ім. Шевченка, Львів, ул. Чарнецкого ч. 26.

Машины до шитя Зінґера

ручній вóдъ 25 до 50, ножні й вóдъ 27 до 65 зр. Найбóльшій в складѣ въ краю; рóчна продажъ 750 машинъ; 200 машинъ в все на складѣ до выбору. — Прошу жадати цѣнникóвъ. — ІОСИФЪ ИВАНИЦКИЙ Академічна ч. 26 Львóвѣ. 107

Запрошене до передплаты на дѣло:

ПРИКАРПАТСКА РУСЬ

въ XIX óмъ вѣцѣ

въ біоґрафіяхъ и портретахъ ей дѣятелей

съ увзглядненьемъ замѣчательныхъ людей, котрыхъ 1772 р. застанъ при жизни,

маючи на підставѣ автобіоґрафичныхъ записокъ и архівально-библіотечныхъ матеріялóвъ

ИВАНЪ Е. ЛЕВИЦКИЙ.

„Прикарпатска Русь“ буде появлятись, почавши óть надолиста 1898 р. правильно кождого другого мѣсяца выпусками по 7 листóвъ печати зъ портретами замѣчательныхъ дѣятелѣвъ. Кождыхъ 10 выпускóвъ буде становити томъ, а всѣхъ томóвъ буде шість.

Пренумерата на 10 выпускóвъ виносить 10 коронъ; на 5 выпускóвъ 6 коронъ. Выпуски поодиноки не будуть продаванись.

Пренумерату належить присылати виключно на адресу: п. Антóнъ Хойнацкій, управитель книгарнѣ Ставропіґійского Института у Львовѣ, Руска улиця число 3.

Першій выпускъ вже появився а вторый печатаєсь

Розкладъ їзды поѣздóвъ зелѣзничихъ важный вóдъ 1 мая 1899.

підъ часу середно-европейского [пізнѣйшого о 36 мінутъ вóдъ часу львóвского.]

поєзд. особ. приходить о	до Львова	поєзд. особ. вóдходить о	зъ Львова
	День		**День**
6·10	Зъ Черновець, Ицканъ, Станиславова	6·20	до Лавочного, Пешту, Борыслава
6·50	„ Бруховичъ вóдъ 7/8 до 10/8.	6·15	„ Підволочискъ, Одесы, Козовы, г. д.
7·10	„ Зимноводы „ „ „	6·30	„ Ицканъ, Букарешту, Радовцевъ
7·40	„ Янова (гол. дворець)	6·30	„ Підволочискъ зъ Підзамча
7·55	„ Лавочного „ „	8·30	„ Кракова, Любачева, Орлова, Вѣдня
7·44	„ Тернополя на Підзамче	8·45	„ „ Вѣдня, Хирова, Стружа
8·05	„ „ „ гол. дворець	9·10	„ Сколього, до Лавочного 1/7 до 15/8
8·15	„ Сокаля, Равы рускои	9·25	„ Янова
9 —	„ Кракова, Вѣдня, Орлова	9·35	„ Підволочискъ зъ гол. дворця
11·15	„ Ярослава, Любачева	9·45	„ Ицканъ, Сопова, Бергомету
11·55	„ Ицканъ, Черног. Станислав.	9·53	„ Підволочискъ зъ Підзамча
1·01	„ Янова на гол. дворець	10·10	„ Белаця, Равы, Любачева
1·30	„ Кракова, Вѣдня	12·50	„ Янова 1/7 до 15/8 недѣлѣ и свят
1·40	„ Сколього, Хирова, а зъ Лавочного вóдъ 1/7 до 15/8.	1·55	„ Підволочискъ зъ гол. дворця
		2·08	„ „ „ Підзамча
1·50	„ Ицканъ, Станиславова	2·15	„ Бруховичъ 7/8 до 10/8 недѣлѣ и свя
2·20	„ Підволочискъ на Підзамче	2·15	„ Ицканъ, Гусятина, Керезмезе
2·35	„ „ „ гол. дворець	2·5[illegible]	„ Кракова, Вѣдня, Хаббина
5·15	„ „ „ Підзамче	3·05	„ Стрыя, Сколього лишь 1/8 до 30/8
5·40	„ „ „ гол. дворець	3·15	„ Янова, вóдъ 1/8 до 30/8.
5·55	„ Сокаля	3·20	„ Зимнои воды 7/8 „ 10/8.
		3·25	„ Бруховичъ „ „ „
		5·25	„ Ярослава
	Ночь		**Ночь**
12·10	Зъ Сколього, Калуша, Борыслава	12·50	до Кракова, Вѣдня, Берлина
12·30	„ Черновець, Букарешту	2·36	„ Ицканъ, Констанція, Букарешту
2·16	„ Кракова, Вѣдня, Орлова	4.10	„ Кракова, Хирова, Коросна
3·05	„ Підволочискъ на Підзамче	5·50	„ Бруховичъ вóдъ 7/8 до 10/8
3·30	„ „ „ гол. дворець	6·26	„ Ицканъ, Радовець, Кімполюнгу
6·00	„ Кракова, Вѣдня, Самбора, Сянока	6·40	„ Кракова, Вѣдня, Берна, Варшавы
6·10	„ „ „ „ Хирова	6·50	„ а Орлова вóдъ 11/8 до 15/8
6·20	„ Ицканъ, Підвисокого, Козовы		„ Янова вóдъ 1/8 до 15/8 въ будни дни
7·58	„ Янова вóдъ 1/8 до 31/8, и вóдъ 16/8 до 30/8 що дня а вóдъ 1/8 до 15/8 недѣлю и свята	7·00	„ Лавочного, Мункача, Хирова
		7·10	„ Сокаля, Равы рускок
8·15	„ Брухович вóдъ 7/8 до 30/8, и 16/8 до 10/8.	7·20	„ Тернополя зъ гол. дворця
8·30	„ Бруховичъ вóдъ 1/7 до 15/8 що день	7·42	„ „ „ Підзамча
	„ Кракова, Вѣдня, Любачева	7·47	„ Янова 1/10 до 30/8 1900 включно
9·21	„ Янова вóдъ 1/8 до 15/8.	8·35	„ „ 1/8 „ 31/8 и 16/8 до 30/8
9·55	„ Кракова, Вѣдня, Пешту, Сянока	9·11	„ „ 1/8 „ 15/8 недѣлѣ и свята
10·10	„ Ицканъ, Козовы, Підвисоцкого	10·40	„ Ицканъ, Гусятина, Радовець
10·08	„ Підволочискъ, Брод, Копичинець	10·50	„ Кракова, Вѣдня, Ивонича
10·25	„ „ на гол. дворець	11·10	„ Підволочискъ, Бродóвъ г. дворця
10·30	„ Лавочного, Хирова, Пешту	11·32	„ „ Гримайлова Підзам.

ЗАМѢТКА: Пора нóчна числить ся вóдъ 6 годины вечеромъ до 5 годины 59 мінутъ рано. — Бюро информаційне ц. к. зелѣзницѣ державнои при ул. Красицкихъ ч. 5.

При закупнѣ товарóвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець и одпóчальный редакторъ Иванъ Белей. Паперъ въ склад. Черлянскои. Въ друкарнѣ Института Ставропіґійского, пóдъ зарядомъ Іосифа Данилюка.

Ч. 154. Львовъ, Второкъ 13 (25) Липня 1899. Рочникъ XX.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (крóмъ недѣль и руских святъ) о 5-тій годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вó второкъ, и вó второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне Бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людовика 9, и А. Ольшеа кого ул. Кадильского 2; — въ Ярославю: Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11.; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“, и належитбсть за инсераты платий у Львовѣ

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австрії:		за границею:	
на цѣлый рóкъ	18 зр.	на цѣлый рóкъ	24 зр.
на пóвъ року	9 зр.	на пóвъ року	12 зр.
у Львовѣ:			
на цѣлый рóкъ	16 зр.	на пóвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пóдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застережене. — Реклямаціи неопечатаний вóльний вóдъ порта.

Поединоке число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошеня звыклій принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вóдъ одной стрóчки инсератовой або ей мѣсце а въ рубрицѣ „Надіслане“ по 25 кр. а. в.

Подяки и иншій домесеня приватій числять ся по 5 кр. вóдъ отишка.

Переглядъ політичный.

Пригнобленє, яке въ першій хвили выкликало оголошенє части угодовыхъ законбвъ, зачинає вже уступати и населенє Австрій розпочало енергічну акцію противъ деякихъ постанъ въ обнятыхъ новыми законами. Зачинають ся пóдносити що-разъ численнѣйшій и що-разъ сильнѣйшій протесты противъ тягарóвъ, якій на бѣднѣйше населенє накладає пóдвышенє консумційныхъ податкóвъ. Перший зачали демонструвати соціяльній демократы и цукорники. Вчера вóдбули ся зборы скликаній соціяльными демократами, щобы ухвалити протестъ противъ пóдвышеня податку вóдъ цукру. Посолъ Ферданъ ударивъ такъ сильно на правительство, що комісарь узнавъ за вóдповѣдне розвязати зборы. Розвязанє выкликало такій бурливій протесты, що поліція була змушена опорожнити салю. Участники зборóвъ хотѣли урадити демонстрацію пóдъ ратушемъ, але поліція розбогнала ихъ, при чóмъ арештовано кóлька особъ. Вчера пріѣхала до Вѣдня депутація всѣхъ цукорничихъ товариствъ и корпорацій въ Австрій просити о увóльненє вóдъ пóдвышеня податку на цукоръ, перероблюваный въ тóмъ промыслѣ. На случай вóдмовной вóдповѣди міністра, депутація рішила ся ѣхати до Ґолю до цѣсаря на авдіенцію. Депутація вóдбыла ся нѣчимъ, бо мін. Кайцля ихъ-разъ не було у Вѣдни. Такожь пробы дóстатись до высшихъ урядникóвъ въ міністерствѣ не повели ся. Делегаты высказали свои бажаня секретареви презідіяльного бюра и при тóмъ зробили замѣтку, що Кайцль умысне выѣхавъ, щобы депутація не принята. Секретарь запевнивъ делегатóвъ, що ихъ представленя безпроволочно подасть до вѣдомости міністра скарбу. Скликаній на нинѣ корпорацію цукорникóвъ зборы въ тóй справѣ заборонила поліція. Зборы вóдбудуть ся завтра яко зборы корпорацій въ тымъ самымъ порядкомъ дневнымъ. — Вчера вóдбули ся такожь въ Градци скликаній соціяльными демократами зборы жѣнокъ, на котрыхъ запротестовано противъ пóдвышеня податку вóдъ цукру. По зборахъ участники урадили демонстрацію. Поліція очевидно узнала за конечне ратувати соціяльный ладъ, демонстрантóвъ порозганяла, а при тóмъ деякій демонстранты опинили ся въ арештѣ.

Radikalni Listy и иншій опозиційній часописи ческій ударяють остро на правительство за выданій угодовій розпорядженя, а найбóльше зъ причины пóдвышеня податку вóдъ цукру. Radikalni Listy пригадують Кайцлевы що „яко профéссоръ выступавъ засадничо противъ всякого обтяжуваня населеня посередными податками, а дохрапавшись міністерского портфелю забувъ о цѣлбй своѣй минувшости и пóдвышае майже о 50 процентъ податокъ вóдъ артикулу, одного зъ найконечнѣйшихъ. Ось до чого Чехъ способный, коли выбе ся на верхъ!“ Натомѣть стараческа Politik дуже вдоволена зъ §. 14-ого его роботы. Обговорюючи ситуацію, Politik доказуе, що коли бы въ Австрій не истнувавъ §. 14-ый, то правительство мусѣло бы его собѣ нарочно сотворити. Зъ тыми послами, що хотѣли бы насильствомъ не допустити до выбору делегацій, Politik радить поступити по примѣру Италіи, т. є. по-простy вóдставити ихъ до суду.

Мы вже вчера згадали о заявахъ кóлькохъ нѣмецкихъ партій въ справѣ розпорядженъ на основѣ § 14-го. Нинѣ подаемо змѣсть тыхъ заявъ:

Въ заявѣ антісемитóвъ сказано: „Партія христіянско суспóльна видить въ тóмъ поступованю.. (*слѣды confiscable*) и пóдносить противъ того поступованя гол сный и торжественный протестъ. Правительство не було управлене на пóдставѣ передовыхъ статей національно-радикальныхъ дневникóвъ, якъ такожь заявъ кóлькохъ послóвъ до заключеня, що парляментарне и конституційне залагодженє угоды угорскон є не можливе. На правительствѣ тяжѣвъ обовязокъ скликати раду державну, и тымъ чиномъ доказати, що оно мае добру волю вóддати ту справу, що є велитеньскон вали для державы, пóдъ рѣшенє парляменту. Зо становища австрійского патріотизму треба высказати найбóльшій жаль, що знóвъ интересы австрійскій пожертвовано можнóй панующой кліцѣ угорскбй. Нѣодинъ посолъ въ австрійскóмъ парлямснтѣ не може дати правительству затвержденя тыхъ розпоряджень. — До волѣ вже нещастя для Австрій, що выдано розпорядженя языковій и тымъ способомъ выкликано заколотъ въ монархіи; а то все лишь для того, щобъ запевнити собѣ чес й голосы для уплывованоа угоды зъ Угорщиною. То вже другій разъ не може повторити ся. Всѣ народы Австрій мусять получити ся, щобы солідарно вóдперти тій замахи на честь и независимбсть нашои бтчины, що повтаряють ся систематично вже вóдъ 30 лѣтъ“.

Далѣ противъ тыхъ розпоряджень запротестувала нѣмецка партія постунова [ліберальна] внередъ устами п. Менгера на зборахъ въ Новóмъ Вчинѣ, а далѣ и слѣдующою заявою: До нашихъ выборцівъ! Вóдъ пóвроку замкненій брамы парляменту; представителямъ нѣмецкого народу вóдобрано можливбсть боронити правъ свого народу въ дорозѣ конституційнбй. А мѣжь тымъ ужива словяньско-клерикальна бóльшбсть палаты послóвъ черезъ свóя такъ званый комітетъ екзекутивный. — Славянщене въ дорозѣ адміністративнбй, що начало ся ще за Таффого, пóдпиране за Баденього роспорядженями языковыми, робить за Туна и Кайцля страшенній поступы. Хоть рада державна нѣ на палець нѣчого правительству не ухвалила, то правительство стягае податки, затягае пожички, забирае рекрута. Наша конституція, що повинна бути скарбницею правъ народу, въ дѣйстности знесена §. 14 ымъ основныхъ законóвъ державныхъ. — Теперь увóйде такожь въ житє угода зъ Угорщиною; що мае упорядкувати економічній взаемины обохъ половинъ державъ на роки, въ дорозѣ [... ..] конституціи. Змѣстъ тои угоды шкодить интересамъ Австрій и є погубнымъ для цѣлого економічного розвою нашои половины монархіи. Такъ часто повторюваній желаня населенія не сповнили ся, не увзгляднено зовсѣмъ оправданыхъ зажалень. — Ще кóлька лѣтъ буде тревати спóльнбсть митова, але се вже нинѣ певне, що угода вже не буде вóдновлена.“ Далѣ обговорюе ся въ заявѣ податокъ на цукоръ, справа квоты и новый статутъ австро-угорского банку. „Все те стало ся и дѣе ся — каже заява безъ конституційного дозволу рады державнои, а навѣть не лишь противъ змыслу, але по просту противъ ясныхъ несумнѣвныхъ словъ конституціи. Мы мусимо на теперь обмежитись на тóмъ, що передъ цѣлымъ нѣмецкимъ народомъ закладаемо торжественне застереженє и протестъ противъ поступованя правительства, а передовсѣмъ противъ угоды зъ Угорщиною, що є неважна (null und nichtig) и нѣколи не може мати правнои силы. А щодо насъ, то мы всьо зробимо, щобы положити конецъ тому безправному и беззаконному станови въ Австрій, а завести знóвъ конституційній вóдносины. И маемо надѣю, що прийде день, коли будемо могли потягнути до одѣвчальности графа Туна и его помóчниковъ за..... [далѣ годѣ зъ огляду на прокуратора]. Пóдписане: *Функе, Гросъ, Перґерльтъ.*

Рóвно-жъ „Свобóдный нѣмецкій союзъ“ выдавъ такій комунікатъ: „Свобóдный нѣмецкій союзъ послóвъ до ради державнои высказуе пересвѣдченє, що недавно выдане розпорядженє зъ покликомъ на §. 14. супротивлае ся не лишь змыслови але и ясному текстови тои конституційнои постановы. Се розпорядженє чинить илюзоричнымъ найважнѣйше право населенія — право ухвалюваня собѣ податкóвъ. Нинѣшній державно-фінансовій вóдносины не приневолювали до такого кроку, що потягае за собою такъ велике обтяженє населенія. Се розпорядженє готово захитати свѣдомбсть права у народу и выкликати якъ найпогубнѣйшій наслѣдки на будучнбсть“.

О похоронахъ наслѣдника россійского престóла вел. князя Юрія такій надходять вѣсти: Онодгы привезено тѣло до Москвы. Царь выѣхавъ зъ Петербурга до Кошкова на стрѣчу и вразъ зъ тѣломъ пріѣхавъ до Петербурга вчера о 6-бй годинѣ вечеромъ Домовину зъ покбйникомъ выпесли зъ вагона царь и великій князѣ Петербургскій митрополитъ въ окруженю духовенъства и св. синоду вóдправивъ литію и вóдтакъ тѣло зложено на карабанѣ запряженбмъ вóсьмома кóньми и покритбмъ золотыми драперіями. За домовиною ишовъ царь, за нимъ міністеръ двора, великій князь, генералы и гвардійскій вóддѣлы, а за ними въ галевбй каритѣ ѣхала царица въ товариствѣ двóрскихъ дамъ и великихъ княгинь. Похóдъ тревавъ пóвтора годины. Цѣлый той часъ у всѣхъ церквахъ дзвонили дзвоны, а зъ Петропавловскоа крѣпости що мінуты вóдзывали ся гарматній стрѣлы. Кондуктъ станувъ передъ Петропавловскимъ соборомъ, де мало спочити тѣло царевича. Царь и великій князь занесли на катафальокъ домовину обиту срѣбною матерією зъ золотыми орлами. На катафальку отворено домовину, тѣло накрыто до половины и по вóдправѣ довгихъ молитовъ полишено домовину вóдкриту ажь до нинѣ до 11-ои годины передъ полуднемъ. По вóдправѣ панахиды тѣло замкнуть въ криптѣ. Соборъ покрытый въ серединѣ жалóбными драперіями и освѣтленый all giorno. Коло катафалька уставлено довгій рядъ таборетóвъ, на котрыхъ зложено всѣ ордеры и вóдзнаки покóйника. У стóпъ катафалька зложено двóрску хоругов покрыту жалобою.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

На засѣданяхъ Выдѣлу Руского Товариства педагогічного, що вóдбулись 1 и 8 липня пóдъ проводомъ голóвы Вп. дир. Харкевича, були посвячені майже выключно справѣ заложеня у вересни 1899 р. института для дѣвчатъ у Львовѣ. Кромѣ того полагоджено ось-яки справы:

1. Принято 4 новыхъ членóвъ.

2. Ухвалено до буровы учительскон, примѣщенон при Институтѣ для хлопцѣвъ, принати на рóкъ школьный 1899/1900 таке саме число выхованцѣвъ, якъ сего року по 10 зр., зъ огляду на значній кошты удержаня у Львовѣ.

3. На Бурсу учительску зъ розпродажи цеголокъ дали: Вп. сов. Ол. Барвѣньскій 14 зр., о. Кулицкій зъ Маркополя 5 зр., Черникъ Володимиръ 5 зр. Крóмъ того зложили: Вп. Панькóвскій 1 зр. (знайденый), Конференція учительска въ Винникахъ на руки Вп. Яворского 6 зр., Попель зъ Довгополя 3 зр.

Одинадцате справоздане зъ дѣяльности Института Руского Товариства педагогічного пóдъ покровомъ св. О. Николая у Львовѣ:

Комітетъ, що зъ порученя выдѣлу Руского Товариства педагогічного управлявъ Институтомъ, вóдбувавъ засѣданя, полагоджуючи всѣ пекучій справы. Въ складъ комітету входили: дир. Едв. Харкевичъ яко голова, Илья Кокорудзъ проф. руской гімназіи, о. Д. Дорожинській, катихитъ руской гімназіи, адвокатъ д-ръ Стефанъ Фѣдакъ, лѣкарь д-ръ Антбнъ Хомишъ и Кость Панькóвскій яко члены. Послѣдный бувъ заразомъ настоятелемъ Института.

По ири релігійно-моральне выховане мавъ комітетъ на оцѣ товарыске пожите учениковъ. Помочію при науцѣ занимались инструкторы поодинокихъ клясъ. То лѣпшій ученики, котрій въ Институтѣ остають або за малою доплатою або безплатно. Образованє школьне розширювано лектурою домовою пóдъ надзоромъ настоятеля. Въ огородѣ, де въ лѣтѣ перебувають ученики въ часѣ свобóднóмъ вóдъ науки, суть бары и рекъ до гімнастики; майже що недѣлѣ и свята вóдбувано дальшій проходы въ околицѣ львóвскій. Комітетъ мавъ на оцѣ, щобы ученикамъ подавано все стравы якъ найздоровшій и въ тóмъ взглядѣ ишовъ за радою д-ра Хомина, що безкористовно удѣлявъ питомцямъ рядъ лѣкарскихъ. Принятыхъ було зъ I. клясы гім. 8, зъ II. клясы 7, зъ III. клясы 8, зъ IV. кл сы 6, зъ V. клясы 5, зъ VI. клясы 5, зъ VII. клясы 6, зъ VIII. клясы 5 Зъ того було священичихъ дѣтей 28 учительскихъ 9, селяньскихъ 4, урядничихъ 4, а сирбтъ 5. Результатъ загальнон кляснфікаціи слѣдующій: клясу зъ вóдзначенемъ дóстало 4 учениковъ, клясу другу 5, поправку 3, всѣ иншій клясу першу. До испыту зрѣлости сѣдало 5 еленбвъ; зъ нихъ 1 здавъ зъ вóдзначенемъ, 1 дóставъ поправку а иншій здали.

А) Приходы:

Оплата ученикóвъ	7956·75 зр.
Зворотъ за меблѣ правне и виписы	376·50 „
Проценты и иншій приходы	494·66 „
На бурсу за цеголки	334·19 „
Разомъ	9162·10 „

Б) Розходы:

Харчь	6295·71 зр.
Хата	1080·00 „
Опалъ и свѣтло	632·90 „
Персоналъ	731·00 „
Иншій выдатки и недобóръ зъ попередъ	490 00 „
Разомъ	9229·31 зр.

Отже недобору зостае 67·51 зр. а. в.

В) Маетокъ Института:

Вартбсть инвентаря и бібліотеки	300·00 зр.
Станъ фонду зелѣзного	1300·00 „
Станъ фонду резервового	400·00 „
Разомъ	2000·00 „

У Львовѣ дня 15 н. ст. липня 1890.

Едвардъ Харкевичъ голова.

Кость Панькóвскій, членъ выдѣлу.

НОВИНКИ.

— **Матери руский!** Жиемо въ нашихъ дѣтяхъ! Хай намъ и терне встелюе дорогу, кобъ имъ рожами розцвитала путь! О будьте-жь и на дѣлѣ для нихъ мовь тй великаны! розбдрѣть власну грудь, щобъ имъ долѣ придбати. О, подайте Вашимъ дѣвчаткамъ спромогу користати зъ того ясного свѣтла науки, котрого лучѣ увесь вже свѣтъ обнимають. Матери руский! вложѣть Вашу любовь на жертвенникъ народбмъ и пришлѣть дорогій Вашій дѣвчатка *до нашого института въ Станиславовѣ*, де навчимо ихъ служити Руси и людскости. Покажѣть симъ чиномъ, що руска жѣнка не заплѣснѣла ще помѣжь жѣноцтвомъ свѣта, що и она йде зъ духомъ часу, що и она вóдчувае всѣмъ сердцемъ потребы народу свого и готова на всяку жертву въ оборонѣ народныхъ святощівъ. Матери руский! на Васъ покладаемо усю нашу надѣю и ждемо Вашихъ *зголошень до 31. н. ст. липня* (у п. Емилія Дольницкон — Банкъ Звязковый въ Станиславовѣ). — Станиславóвъ 20. липня 1899. За Выдѣлъ Товариства Рускихъ женщинъ *Кляудія Чорненькова, Константина Малицка.* [Другій часописи просимо о повторене сеи вóдозвы.]

— **Преосв. Епископъ** перемыскій Константинъ Чеховичъ выѣхавъ на вóдпочинокъ у горы, а верне до Перемышля въ половинѣ серпня.

— **Выборы до** перемыскои рады повѣтои выпали по мысли п. старости Лянкевича. Зъ сѣльскон курій выйшли: кн. Адамъ Сапѣга, о. Волошиньскій и пятьохъ селянъ; зъ мѣсточокъ выбраный д-ръ Ручка; зъ мѣста Перемышля выбрала рада мѣска вóсьмохъ адвокатóвъ: Дворского, Долиньского, Тарновского, Розенбаха, Смутного, Мендроховича, Скурского и Чайковского; а крóмъ нихъ кс. Дрозда, Круликовского и Шайнбаха; зъ великого промыслу выйшли: властитель парового млына Френкель и дѣдичъ Конарскій та Дружбацкій; вкóнци зъ великои посѣлости выбрано: кн. Володислава Сапѣгу, Юнгу, Іоча и посла д-ра Козловского. До побѣды п. Лянкевича прилучила ся богато перемыска рада мѣска, а головно жидбвскій ей члены. Głos przemyski докоряе имъ, що жиды такъ драглівій на рухъ антісемітскій и на всяку кривду, заподѣяну богатымъ жидамъ, а въ легкимъ серцемъ приложили рукъ до того, що зъ рады мѣскои не выбрано до повѣтовои рады анѣ одного Русина! Д-ра Чайковского выбрано навѣть самыми тóлько жидбвскими голосами. Ліста старостиньска зъ сѣльскон посѣлости перейшла заледво 187 голосами противъ 105. Є се побѣда дуже мізерна, коли зважити, що п. староста вóдъ давна вже въ цѣлóмъ повѣтѣ старавъ ся о те, щобы пóйты всюды були по его мысли.

Пригадуемо тутъ, що перемыскій повѣтъ числить 121.383 душъ населеня, котре пóсля вѣры дѣлить ся такъ: 62.240 (51.28%) грекокат. обряду, 51.983 (34.59%) римо-кат., 16.719 (13·78%) жидóвъ; пóсля народности: 58.478 (48·41%) Русинóвъ, а 57.175 (47.73%) Полякóвъ вразъ зъ жидами. А якъ выглядае рада повѣтова?!

— **Д-ръ Михайло Борисикевичъ**, славновѣстный окулістъ, професоръ университету зъ Градца, прибуде дня 27 н. ст. липца до Цвѣтовои [почта Бучачъ] до свого брата на часъ вакацій.

— **Зъ Градца стирійского** пишуть намъ: П. Володимиръ Карпякъ [сынъ пароха зъ Белза] скбичивъ тутъ сего року зъ добрымъ успѣхомъ академію торговельну [однорбчный курсъ для матуристбвъ].

— **Въ рускій Буркѣ Братства св. О. Николая въ Станиславовѣ** було зъ кінцемъ 1898/9 року шкільного 43 питомцѣвъ. Зъ нихъ: 11 дістали свѣдоцтво зъ відзначенемъ, а всѣ прочій добру клясу. Межи питомцями було девятьохъ зъ VIII. клясы и всѣ здали испытъ зрѣлости а одинъ зъ нихъ (Грицакъ Теодоръ) зъ відзначенемъ.

— **Про наслѣдки баденѣвского панованя** пишуть зъ Вѣдня до Kurjera lwowsk'ого: „Ажъ теперь збираємо плоды зъ того, що засѣяла баденѣвска політична мудрість. Захабаженый тымъ великимъ керманичемъ державнымъ грунтъ порісъ для насъ самымъ осетомъ. Наша нація стала ся правдивою жертвою тои нещасної баденѣвщины. А польска делѣгація мае чей-же дѣймаючу науку, що дуже осторожно треба поступати при выдвганю людей на найвыйсшій становиска, бо за фамілійрість платить весь народъ упокоренемъ и шкодою на своихъ здобуткахъ и дорібкахъ. Може нѣколи въ часахъ пѣсля поділу Польщѣ нашъ встыдъ и наше фіясko въ границяхъ політики державъ заборчихъ не були такъ великій. Разъ-въ-разъ чує ся про polnische Misswirtschaft. Львівскій выпадки вже до решты заперли намъ духъ и замкнули уста. Замѣтнымъ є, що для обсады найпослѣдчѣйшого становиска Полякомъ треба зводити справдѣшну борбу на пястуки. Тыхъ, що суть, терплять еще; иншихъ не хотять допустити. Міністеръ торговлѣ Діпавлі обѣцявъ надати высшій урядъ въ своимъ міністерствѣ одному зъ Поляківъ. Всѣ вызначнѣйшій посды є переконаній, що Діпавлі маe найлѣпшу волю, хоче додержати слова и вкінци додержить его; але публична опінія и ненависть до насъ вяжуть ему по-троха руки. Отсе реальній наслѣдки дѣяльности такихъ надлюдскихъ людей якъ Бадені, Абрагамовичъ и кількохъ иншихъ парляментарныхъ фортенцерівъ.“

— Въ пасажи Гавсмана відбули ся вчера **роботничій зборы**, на котрыхъ запротестовано противъ § 14-ого, на основѣ котрого гр. Тунъ обтяжуе найнизшій верстви новыми податками, якъ осъ оподатковуючи цукоръ и иншій артикулы, а тій за-для сего дорожѣють. Дальше обговорювано бракъ заробківъ; причиною сего є послѣдній польскій панамы, котрій выкликали у Львовѣ застій будовляный. Відтакъ рѣшено домагатись безпосередныхъ загальныхъ выборівъ до рады мѣста Львова. Вкінци ухвалили зборы три резолюції: запротестувати противъ оподатковану артикулівъ живности; домагатись знесеня § 14-ого и указаня тыхъ, що его надужывають, и переведеня реформы выборчои до мѣскои рады. Відтакъ при звукахъ соціялістичнои пѣснѣ розійшли ся роботники спокійно домівъ.

— **Въ рільничій академіи у Вѣдни** зложили третій испытъ державный пп.: Кар. Гаско, Ив. Карась [зъ відзн.], Ив. Костеркевичъ, Едв. Лисовскій, Едв. Новотный, Мих. Парилякъ, Викт. Сколишевскій [зъ відзн.], Іос. Шварцъ и Игн. Воєвідка.

— **Огнѣ.** Зъ Кореличъ въ повѣтѣ перемышляньскімъ пишуть намъ: Дня 21 с. м. въ само полудне, зновъ навѣстивъ Кореличѣ огонь. [Першій разъ погорѣли чотири загороды дня 18 червня с. р.] Заняло ся зъ двірскои хаты, де мешкають жиды (бо посесоръ жидъ, то и вся служба жидівска) и згорѣло крівъ сем хаты ще сѣмь господарствъ, зъ нихъ три обезпечені въ „Дністрѣ“, а прочій необезпечені. Передъ пятьма лѣтами тій самій були також погорѣли и не хотѣли дати наклонитись, щобы свои будынки заасекурували; ледво обезпечились, и то доперва передъ трема тыжднями. — При сѣмъ пожарѣ зновъ показавъ ся бракъ заряду зі стороны зверхности громадскои, а найгірше бракъ сикавки. На помочь прибули сикавки зъ Дусанова и Фирлѣева, а громада Кореличѣ, що мае около 350 осадъ, не мае нѣ сикавки, анѣ нѣякихъ приладівъ огневыхъ. Дивно тілько, що власти повѣтовій не дбають, абы щось въ тімъ напрямѣ запорядити.

— **Жидівскій гуталѣ за дорого коштують хлопівъ!** Поминаємо, що на тій гуталѣ хлопы тяжко роблять, але ще черезъ нихъ зъ дымомъ идуть. Въ селѣ Хлопчицяхъ мешкае около 200 жидівъ — нѣвроку! — и якось тамъ дуже часто панують пожары, а найчастійше займаєсь у жидівъ, якъ они кажуть зъ „припадку при печеню гуталѣвъ“. Жиды асекурують ся высоко и не але выходять на тыхъ гуталяхъ, але господарѣ, звычайно неасекурованій, руйнують ся. Зачувати, що товариства обезпечень не хотять уже приймати до убезпеченя господарствъ въ Хлопчицяхъ власне за-для такъ частыхъ тамъ пожарівъ все зъ „невыясненои“ причины. Ось и теперь погорѣло шість господарствъ, а огонь занявъ ся зъ невыкінченои ще хаты Шльомы Коха. Отже товариства повинні розважити: кого приняти до обезпеченя а кого нѣ, щобы господарѣ не терпѣли за чужій грѣхи.

— **Змѣны въ староствахъ.** Радниками намѣстництва именованій старосты: гр. Володисл. Руссоцкій въ Бродахъ, Марк. Монастырскій въ Стрыю, А Федоровичъ въ Рашевѣ, Юл. Прокопчицъ въ Станиславовѣ, д-ръ Стан. Дунаевскій въ Тарновѣ, Север. Баньковскій въ Коломыи, Діон. Завадскій въ Тернополи, Левъ Куриковскій въ Бялій, Богусл. Кешковскій въ Самборѣ, д-ръ. Юл. Шумляньскій въ Жовкви, Кар. Францъ у Львовѣ, Авг. Щуровскій въ Ярославѣ, Ферд. Павликовскій, Стан. Зімны и Богум. Шеліговскій. — Радники намѣстництва Сев. Баньковскій, Стан. Зімны и Богум. Шеліговскій причисленій до служоы при ц. к. намѣстництвѣ у Львовѣ, а радникови Ферд. Павликовскому поручено управу старо ства въ Коломыи. — Староста Ант. Поплодовскій зъ Хшанова перенесеный до Сянока, а управу староства въ Хшановѣ поручено секретареви намѣстництва Едв. Чермакови. — Новоименованій старосты дістали погады; д-ръ Стан. Новосѣлецкій въ Коросно и Адамъ Спиридіонъ Телиховскій въ Збаражи. — Комісарѣ повѣтовій Кипріянъ Созаньскій и Ив. Матковскій именованій старшими комісарями.

— **Ремѣсники, пробуйте щастя!** Магістратъ мѣста Львова оголошуе конкурсъ на чотири городы по 562 злр. 50 кр. для убогихъ челядниківъ ремѣсничихъ зъ фондації ім. Франца Блянка. Премін тій выльосованій будуть дня 4 грудня с. р., а охочій взяти участь въ льосованю мають выказати ся: 1) що уроджений въ Галичинѣ або у Вел. княжествѣ Краківскімъ и ту приналежний; 2) що суть вѣры хрістіянськой пѣсля обряду римско, вірменьско або руско-католицкого; 3) що бѣдний и добрыхъ обычаівъ; 4) що суть челядниками ремѣсничими и працюють у Львовѣ; 5) що способній самостійно ремѣсло провадити. Выльосована премія буде выплачена доперва по выказаню уповажненя відъ власти промысловои на самостійне выконуванє промыслу ремѣсничого и потвердженя тои власти, що обдарованый дѣйстно урядивъ собѣ такій варстатъ. Поданя о допущенє до льосованя належить вносити до магістрату найдальше до 31 серпня с. р.

— **Вѣче сіоністівъ** відбуло ся оногды у Львовѣ при дуже малій участи. При тімъ на вѣчу выявзала ся така сварка, що вѣчевики о мало не побили ся, [звычайно якъ жиды!] Выбрано лише комісію, котра мае розслѣдити: чи лучше напередъ старатись о права політичній для жидівъ-кольоністівъ въ Палестинѣ, чи напередъ осѣсти жидамъ въ Палестинѣ, а опісля добиватись правъ.

— **Штучній нервы.** Коли вѣрити французскимъ часописямъ, то хірургія осягла новый тріумфъ. Відомо вже, що хірургамъ удало ся доповняти бракуючій кости, поправляти носы, уха и выповняти иншій браки тѣла. Однакъ доси ще зовсімъ не знане було, що теперь вынайшли — способъ управляти людинѣ штучній нервы, тій найделікатнѣйшій волоконця людского орґаніяму. Якъ пишуть — въ двацять случаяхъ, въ котрыхъ пацієнты въ наслѣдокъ розтятя нервівъ мали тратити владу въ руцѣ або ногѣ, управлено щасливо штучній нервы и влада загроженои части тѣла вертала цѣлковито. Въ девятьохъ случаяхъ управлювано людямъ нервы пса, въ трехъ нервы кролика, въ одномъ случаю нервы кота, а въ пятьохъ случаяхъ нервы изъ свѣжо ампутованого тѣла людского. До спиванія кінчиківъ нервівъ служить шовкъ або стегно звѣряче. Влада въ оперованыхъ частяхъ тѣла вертае по часѣ пів третя мѣсяця відъ операції.

— **Въ справѣ передѣравленыхъ гульденівъ,** або взагалѣ утратившихъ на вазѣ оголосила дирекція скарбова міністерске розпорядженє, що урядъ менничій у Вѣдни, каса головна у Львовѣ и філіяльна въ Краковѣ будуть приймати и дальше згаданій монеты на вагу брутто и въ цѣнѣ 60 зр. за 1 кільограмъ ваги металю. Краева дирекція скарбу уповажнила и на дальше всѣ уряды податковій и цловій и уряды продажи соли въ Бохни и Величцѣ до приниманя згаданыхъ монетъ за выданымъ відповѣдного потвердженя. Відтакъ такій монеты мають переслати уряды до головнои касы у Львовѣ або въ Краковѣ, а по одержаню зъ тыхъ касъ вымѣненои квоты доручать сторонамъ а стягнуть відъ нихъ выданій потвердженя.

— **Выкахід.** Дня 18 с. м. у Матіевцяхъ за Коломыею, въ присутности шефа станиславівскои секціи консервації зелізныхъ шляхівъ, відбудо до ужитку зелізницѣ вынахідъ відчиновання та замиканя зелізничихъ рампъ зъ дзвінковымъ апаратомъ системы Микитовича, бувшого зелізничого будника въ Станиславовѣ. Уряджене того вынаходу є таке, що будникъ буде мігъ аже тогдѣ замкнути рампу, коли се означить звінокъ.

— **Увязненє дентиста за страхи.** Въ Градци увязнено дентиста Гутона Гофера, котрый загрозивъ листомъ богатій властительцѣ дібръ Антонинѣ Польцеровій, що сли вінъ не дістане відъ неи 10,000 зр. у вказанімъ мѣсци, то заразить ей бациллями чумы. Гофера засуджено за се на вісѣмь мѣсяцівъ тяжкои вязницѣ.

— **Бомбу до освѣтлюваня** глубинъ океанівъ вже вынайдено. Лондоньскій дневникъ Engineer описуе ей складъ. Зложена она зъ циліндра зі стали, наповненого „calciumcarbid'омъ“ т. є матерією, котра зіткнувши ся зъ водою перемѣнюе ся въ ацетеліновый газъ. Газъ сей запалюють електричній искры зъ апарату, умѣщеного на верху бомбы. Бомбу сесю, котрои свѣтло рівнае ся 1.000 свічкамъ, выкидують гарматы на віддалене двохъ миль англійскихъ. Новый сей вынахідъ буде уживаный выключно до цѣлей ратунковыхъ.

— **Въ 102-імъ роцѣ житя** підъ шлюбнымъ вѣнець — то не лучае ся абы-кому, а можливе лише въ краю Янкесівъ, въ Америцѣ. Въ мѣсцевости Галена въ провінціи Канзасъ вдова Иванна Морганъ станула въ такімъ вѣцѣ передъ аналогомъ яко „молода“, щобы по разъ пятый жертвувати о 35 лѣтъ молодшому женихови свое „горяче“ серце. Не мае она за собою нѣякои авантурничои исторіи; відомо лишь тілько, що звінчала ся була чотиры разы и щасливо по Божому погребала своихъ любячихъ мужівъ, котрій ій полишили красну спадщину. Чуючи ся ще крѣпкою на силахъ духа и тѣла, рішила ся на сей пятый шлюбъ. Коли підде добре — каже одинъ американскій дневникъ — то ще оплаче она и смерть сего свого мужа. Але, але... така „молоденька жѣночка“ не гарный мебель...

— **Дрібній вѣсти.** Підъ Краковомъ увязнено оногды банду циганьску, зложену зъ 40 осібъ за рівній крадежи по охрестныхъ селахъ. — Підъ Лимановою передъ приіздомъ зелізничого поізду положились дві молодій циганки на шины, щобы покінчити зъ житемъ, бо не мали зъ чого жити; нихъ доглянено и увязнено.

Вѣсти зъ Перемыскои Еп.

Въ пропозицію на парохію Святкову дек. бѣцкого принятій оо: Ив. Мерена, Ем. Венгриновичъ, Зах. Барновскій, Ант. Хилякъ Волод. Дуркотъ и Мих. Юрчакевичъ; на Избы дек. мушинского: Теод. Дуркотъ, Иги. Мохнацкій и Дан. Полошиновичъ; — на Вороблячинъ дек. любачівского: Ант. Слоньскій и Волод. Паппъ; на Коростно дек. устрицкого: Теодос. Войтовичъ, Іос. Липиньскій, Вас. Мокрицкій; — на Комарно дек. комарняньского: Ет. Хлопецкій, Вас. Фидикъ, Вас. Мокрицкій, Ив. Петрикъ, Волод. Насальскій, Дан. Лепкій, Ром. Чайковскій, Сим. Борисъ и Вас. Лявренкій; — на Грабъ дек. дукляньского: Ем. Венгриновичъ, Фил. Кисѣльовскій, Макс. Дуркотъ. Дан. Полошиновичъ, Іос. Пелехоничъ; — на Новесело дек. куликівского: Алекс. Лявренкій, Ант. Весоловскій, Ант. Яцківъ, Арт. Мельникъ, Дам. Гура, Левъ Пясецкій, Вас. Лявренкій, Сев. Мацюракъ и Конст. Миколаевичъ; — на Лужокъ дільный дек. мокрияньского: Никиф. Лещишакъ, Іос. Скобельскій, Ив. Демянчукъ, Вас. Мацюракъ, Волод. Гойдишъ, Мир. Чирняньскій; — на Якубову Волю дек. мокрияньского: Мих. Заяць, Ник. Лещишакъ, Алекс. Яцківъ, Юл. Гумецкій, Ант. Слоньскій Дан. Лепкій, Ром. Кордасевичъ, Ник. Несторовичъ, Ив. Поляньскій, Ив. Филиповичъ, Ив. Ольшаньскій, Мир. Чирняньскій; — на Мишлятичъ дек. мостиского: Ил. Маковей, Ром. Кордасевичъ, Сим. Борисъ, Іос. Шандровскій, Орестъ Паппъ, Петро Лучечко, Теод. Крушинскій, Волод. Гойдишъ и Алекс. Коцюба; — на Яструбичъ дек. сокальского: Григ. Журавецкій, Вас Цюкъ, Волод. Насальскій Левъ Воляньскій, Вас. Сологубъ, Ант. Весоловскій, Алекс. Очабрукъ, Теодоръ Савойка, Василій Матвіясъ и Иванъ Матвіясъ. — Презенту на Смольникъ деканату затварницкого достав о. Петро Луцкій. — Відданки крилошаньскій достав о. Юст. Константиновичъ парохъ въ Климковцѣ. — Віцедеканомъ судово-нашеньскимъ именованый Ив. Петрикъ парохъ въ Стоянцяхъ. — Сотрудникомъ въ Креховѣ именованый о. д-ръ Фр. Щепковичъ. — Відпустку для поратованя здоровля дістали оо. Мих. Ильницкій на 6 и Ив. Борсукъ на 4 тыждні.

Наука, штука и література.

— „Літературно-науковий Вістник“ кн. VII. (за липень) мѣститъ: Недруковані вірші Я. І. Щоголева. — Рожа, нарис Наталії Кобринської. — Серед бурі, драма в 5 діях Бориса Грінченка (докінчене). — Серце, нарис І Петрушевича. — Із поезий Ади Негрі (в перекладі П. Грабовського) — Анджеля Борджія, новеля К. Ф. Мавра (VII—X). — Три в одній човні крім пса (докінчене) — Гаса, нація, герої, уваги Чемберлена. — Нові матеріяли до біографії Шевченка. — К. Ф. Мавр, написав др. Іван Франко — Хроніка і бібліографія.

Телеґрамы „Дѣла“.

Вѣдень 25 липня. Въ консулярній академіи зъ початкомъ шкільного року 1899/900 буде опорожненыхъ кількa мѣсць еленівъ зъ державными стіпендіями по 1000 и 1300 зр.

Прага 25 липня. Narodni Listy доносить, що Кайзль знѣсъ кавціи для урядниківъ, бо кошты адміністрациі тыхъ кавцій суть більший, якъ евентуальній дефравдациі, на покрытє котрыхъ кавціи мають служити. Депоновані урядниками кавціи будуть звернені урядникамъ въ протягу 2 до 3 лѣтъ.

Берно 25 липня. Нині збирають ся члены угодовои комісіи моравского сойму. Чеській послы мають зажадати відъ нѣмецкихъ членівъ тои комісіи рѣшучои заявы що до ихъ становиска супротивъ нѣмец ои програмы зъ Зеленыхъ святъ, спеціяльно въ примѣненю до Моравы. Відъ тои заявы буде зависѣти дальше поступованє ческихъ послівъ.

Будапешть 25 липня. Міністеръ рільництва выбирае ся нині на Бескиды, щобы, якъ кажуть, переконати ся о нуждѣ, пануючій межи угро-рускимъ населенемъ.

Гага 25 липня. Третя комісія мировои конференціи приняла одноголосно проектъ въ справѣ полюбовного полагоджуваня межинародныхъ конфліктівъ и на тімъ закінчила свои працѣ. Замкненє конференціи наступить въ четверь або въ суботу.

Бернъ 25 липня. Союзна рада Швайцарія не може приступити до конвенціи въ Газѣ въ справѣ военного права, бо конвенція не признае людовои войны. Здаеть ся, що Англія також буде держати ся на боцѣ відъ тои конвенціи.

Реннъ 25 липня. Пѣсля урядового донесеня процесъ Дрейфуса зачне ся 7 ого серпня. Говорять, що правительственный комісарь відступить відъ обжалованя.

Друки на метрики шкільні виказ А) і Б)

виготовлені на дуже добрім папери продають в товаристві „ПРОСЬВІТА“ у Львові, ринок ч. 10.

Ціна друків: лібра аркушів вкладкових 40 кр., аркуш на заголовок 4 кр. Замовленя виконують ся відворотною почтою. Лише скоро а замовленями поспішайте!

Надісланє.

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

Оптикъ и Механікъ у Львовѣ, площа Галицка ч. 1., противъ Банку Гіпотечного на пятьтіднівъ тижди Галицкои

поручае въ великімъ выборѣ и по цінахъ найдешевшихъ: окуляры, цвікеры, лорнеты, бінокля, далекозиды, барометры, термометры, рѣзній ареометры, мікроскопы, лупы, компасы, райсцайґи, тасьмы мѣрничій, піены, лібелѣ, манометры и т. п.

Уряджене дзвінківъ електричныхъ.

Всякій направки полагоджують ся якъ найскорше и найдешевше. 8417

КОРКОТЯГИ рѣзного рода пропоручае Іванъ Ливрукъ ножівникъ у Львовѣ, ул. Галицка 6.

Потрѣбна є **ПАННА** уздібнена у гафтованю; також **ПАННОЧКА** до науки въ гафтованю. Улиця Осолиньскихъ ч. 6, партеръ на право. 271 2—3

МАШИНКИ американській до роблення мороженого поемности 1, 2, 3 літры по зр. 5·50, 6·50 и 7·50. Ронд. і мосяжній до смаженя конфітуръ по зр. 2·40, 2·80, 3·—. Кльошѣ дротяній до прикрываня полумысковъ штука відъ кр. 35 до 1 зр. Ледовнѣ кімнатій знаменитій по зр. 24, 35 и 45 поручае ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ торговля зелізива у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 напротивъ катедры.

МОЛИТВЕННИК ДЛЯ ДІТЕЙ
виданій
коштомъ рускаго тов. педаґоґічного

В полотняній оправі з золоченим хрестом 20 кр. В паперовій окладці 15 кр.

Продае ся в книгарни Наук. тов. ім. Шевченка, Львів, ул. Чарнецкого ч. 26.

ЗАВЕДЕНІЄ ЛѢЧНИЧЕ МАРІЄВКА.

Гарне, здорове положенє середъ горъ и лѣсовъ, пів години відъ Львова. Трамвай. Омнібусъ. Телефонъ.

Вказаній: недуги проводу кормового [масажъ фарадичный], нервовій, спеціяльно також жѣночій [катары, ексудаты позапальній etc.], упадокъ силъ, недокрівність, забурена и заказена крови, недуги хронічній, нервоболь, реконвалесценція.

Лѣченє тѣсно индивідуальне. Дієтика. Гідротерапія и Електротерапія. Купелѣ електричній и сонячній. Масажъ.

Информаціи удѣляє телефонічно Заведене, а у Львовѣ відъ 3—5 годины пополудни, ул. Словацкого ч. 5. 271 3—3

Управитель заведеня Д ръ ІОСИФЪ ЗАКРЕВСКІЙ.

І. А. БАЧЕВСКІЙ у Львовъ

ц. к. доставець. надворный 224 7—12

Спіритусъ	Esprit de vin Marque d'or	Спіритусъ
На наливки	ПЕРШОІ ПРОБЫ	На наливки
На наливки	Найлучшои якости.	На наливки
Почтова	5 кґр.	Почтова
	бляшанка	

АНДРЕЙ КОБѢЛЬНИКЪ

Львовъ ул. Сикстуска ч. 30

поручае свою звѣстну въ солідности

РУКОДѢЛЬНЮ мужескои и дѣточои ОДЕЖЪ

ласкавій увазѣ Вэр. духовенства и мирянъ.

198 11—20

При закупнѣ товарівъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець и одѣчальный редакторъ Иванъ Белей. Папѣръ отъ фабр. Черлянського. Зъ друкарни Института Ставропиґійского, підъ зарядомъ Іосифа Дашкевича

Ч. 155. Львовъ, Середа 14 (26) Липня 1899. Рочникъ XX.

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских свят) о 5-тій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитших повѣстей“ выходить въ второкъ, и въ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне Бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килинського 2; — въ Ярославю: Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11.; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитость за инсераты платѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатком

въ Австрії:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року	12 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ . . 16 зр. на пѣвъ року . . 8 зр.
на чверть року . . 4 зр. на мѣсяць 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженє. — Рекламації неопечатані вольний вѣдъ порта.

Поединоке число коштує 8 кр. в. в.

Оголошеня звычайні принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одного стрѣлчка инсератового або на мѣсце а въ рубрицѣ „Надісланє“ по 25 кр. а. в.

Подяки и инші донесеня приватні числять ся по 15 кр. вѣдъ стрічка.

Цукоръ и нафта.

Однымъ зъ важнѣйшихъ стремлѣнь въ сучасности есть навертанє масы народнои до тверезости. [Скѣлько въ тѣмъ змаганю серіозности и щирости у одныхъ, а скѣлько гіпокризи у другихъ, не хочемо теперь о тѣмъ говорити.] Яко средство поборюючє горѣвку поданано гербату, каву — и оно дѣйсно могло мати свои добрі наслѣдки, бо примѣромъ въ Россіи дуже гарно розвивають ся чайні заведеня призначені для народу и поборюють уживанє надмѣрнои скѣлькости алькоголю.

Коли жь у насъ поборюванє алькоголю самы для здоровя користными средствами не було такъ успѣшне, то лишь тому, що цукоръ у насъ надто дорогій. При нинѣшныхъ картелевыхъ цѣнахъ платило ся у Вѣдни за кільо цукру 36 кр., то значить 23 кр. за цукоръ а 13 кр. податку. У насъ въ Галичинѣ выходивъ цукоръ на 41 кр. за кільо. Такъ страшно высока цѣна, а ще высша при детайлічнѣй продажи на крейцарѣ, унеможливляла вже доси широкимъ верствамъ населеня уживанє гербаты, котра мала поборювати алькоголь.

А що-жь дѣє ся теперь? Замѣсть того, щобы держава въ свѣдомости своє суспѣльнои задачѣ постаралась о обнижене цѣнъ цукру, она накладає новый податокъ на цукоръ! И теперь будемо мы замѣсть 41 кр. платити за за кільо цукру 47—48 кр. Чи при такихъ обставинахъ годенъ мужикъ и роботникъ позволити собѣ на уживанє цукру?

А подивѣмъ ся; що властиво цукоръ коштує? Продукція одного кільограма цукру коштує лише 14 кр.; на тѣмъ самѣмъ кільограмѣ заробляють картельники фабриканты 9 кр., держава лупить податку 19 кр., транспортъ и посредництво купцѣвъ 5 кр. на кільограмѣ, а то всьо оплачуємо мы, мимо того, що фабрикація цукру коштує лише 14 кр. за кільо.

Держава платить рѣчно 9 міліонѣвъ зр. преміи вывозовои, щобъ уможливити фабрикантамъ вывожене цукру за границѣ на кошть австрійскихъ податниковъ. Тымъ чиномъ продає ся австрійскій цукоръ въ Англіи по 20 кр. за кільо, т. зн. такъ дешево, що въ Англіи уживають его до годованя безрогъ. За вывозъ цукру до Индій платить австрійске правительство міліонъ зр., а тій грошѣ йдуть просто до касы англійско индійского правительства, бо оно побирає ихъ въ формѣ надвыжки цловои.

Отже наше правительство знає дуже добре, якъ продавати чужинцямъ австрійскій цукоръ за ледащу цѣну, але не знає надобрати тягарѣвъ зъ плечей населеня Австрії, а лишь накладати новій. А прецѣнь скѣлькѣсть споживаня цукру — се мѣра высокости матеріяльнои культуры. У насъ въ Австрії пересѣчно припадає на одного чоловѣка несповна 3 кільо на рѣкъ, коли въ Англіи доходить до 30 кільо. И правительство замѣсть старати ся пѣдвысшити консумцію цукру [тогдѣ не потреба бы премій вывозовыхъ, бо цукоръ вывожены теперь до Англіи могли бы спожити въ краю], стремить хиба до того, щобы цукоръ став населеню вѣдомый лише зѣ слуху. Але то нѣчо! Фабриканты на тѣмъ не стратять, що будуть продавати менше цукру въ краю; они стануть вывозити его въ бѣльшій мѣрѣ за границю, а правительство буде ихъ за те преміювати. Але ще й лѣпше буде: буде ся споживати менше цукру, а бѣльше горѣвки .. Спіритусъ пѣйде горою, зарѣблять жиды и властитель горалень...

Отсе суспѣльна політику нашого брата Чеха, колишнього поступового профессора економіи політичнои, а нинѣ міністра фінансѣвъ. Такъ бы потрафивъ и „родакъ“ Бѣлинський!

Крѣмъ того ущасливило насъ правительство Тунъ Кайцль и Сп. цломъ на ропу нафтову, и то вѣдъ 1 сѣчня 1900 р.

Цло вѣдъ роны нафтовои пѣдвысшено зъ 2 зр. на $3^1/_2$ зр. въ золотѣ, т. зн. о 1 зр. 80 кр. паперами. Сли отже рафінеръ достане ропу заграничну о 1 зр. 80 кр. дорожше, то и краєва ропа, т. є. галицка, пѣйде менше бѣльше о ту саму цѣну въ гору. На кѣмъ же вѣдобе рафінеръ тыхъ 1 зр. 80 зр. Тажь зѣ своєи кишенѣ того не покрыє! Отже лише зъ консументѣвъ, а то тымъ чиномъ, що пѣднесе цѣну нафты.

Цѣкава тутъ рѣчь, що держава зъ того майже нѣякои користи мати не буде, бо Галичина покрывае мало не всю потребу Австрії, отже тыхъ 1 зр. 80 кр. не пѣйде яко цло до касы правительственои, але до кишенѣ властителѣвъ копалень нафты. А то обиране бѣдныхъ верствъ народу не дѣє ся въ цѣли пѣднесеня промыслу нафтового, бо той промыслъ опѣки не потребує: въ послѣдныхъ чотирохъ рокахъ збѣльшивъ ся вѣнъ чотирократно. Отже нове цло выходить въ користь не кому иншому, якъ лише властителямъ копалень нафты. То подарунокъ для нихъ, котрый вѣдъ Угрѣвъ выторгувавъ ще Бѣлинський. А для народу — то нова „драчка“, хоть ви не плятить ся зъ „штайрамтѣ“.

Але повернѣмъ ще до податку вѣдъ цукру. Wiener Abendpost оправдує пѣдвысшене того податку, и то на пѣдставѣ §. 14-ого, тымъ що держава мусѣла покрыти регуляцію платы урядниковъ, котра коштувала 15 міліонѣвъ, обнижку въ податку грунтовѣмъ на 2 міліоны, кошты реформы цивільного процесу и надвыжку коштѣвъ реформы податковои. А на то все потреба до 23 міліоны зр.

Дуже гарно! Але дячого Wiener Abendpost не згадає о тѣмъ, що доходы державы значно збѣльшели ся по-надъ прелімінарь буджету? Въ останнѣмъ доси обрахованѣмъ роцѣ [1895-ѣмъ] надвыжка представляє поважну цифру 30 міліонѣвъ зр., а мін. Кайцль кричить, що ему бракує 23 міліоны! Та й чи зъ тымъ бракомъ не мѣгъ вѣнъ пождати аж до скликаня рады державнои и предложити парляментови въ конституційнѣй дорозѣ? Тажь мавъ чимъ оббгнати выдатки державні черезъ кѣлька мѣсяцѣвъ.

Але тутъ не о то ходить! Правительство добре знає, що въ парляментѣ, хочь тамъ є правительственна бѣльшѣсть, було бы тяжко довести до ухваленя того податку, що потрѣбный державѣ на зовсѣмъ иншій цѣли, нѣжь тій, про котрій згадує Wiener Abendpost. А такъ дорога о много простѣйша. Податокъ накладає ся §. 14-ымъ а делегаціямъ скажуть вже на яку цѣль мають они пѣйти. Пожре ихъ зновъ ненасытный мольохъ мілітаризму, мимо недавнои конференціи въ Газѣ. А для насъ въ Австрії типове лишь то, що въ делегаціяхъ мамелюки не скажуть пану Кріггаммерови слова правды, а на всьо притакуючо покивають головами...

Вѣдправа Czas-ови.

Маємо у Львовѣ вѣдъ якогось часу циркъ. Показують у нѣмъ незвычайно вченого слоня, знаменито тресованій конѣ; собаки ѣздять на коняхъ або и на ослѣ, перевертають у воздусѣ козлы, пѣдбивають величезній бальоны; чоловѣки и жѣнки попысують ся высшою гімнастикою, показують штуки, що вымагають зарѣвно незвычайнои зручности якъ и неслыханои силы; а мѣжь тымъ всѣмъ забавляє видцѣвъ „дурный Августъ“ своими дотепами, котрій крыють въ собѣ далеко бѣльше розуму, нѣжь могло бы здавати ся на першій поглядъ. Циркъ завсѣгды повнѣсенькій, а на чверть годины передъ початкомъ выставы годѣ дѣстати вже білету вступу. Крѣмъ згаданыхъ рѣчей, котрій у всякѣмъ разѣ цѣкаво бачити, головною принадою є певно тьма молодыхъ жѣнокъ, що до своихъ попысѣвъ выступають въ одягу, дуже нагадуючѣмъ стрѣй Євы, бо лише въ тонѣсенькихъ, тѣлистои барвы трикотахъ.

Щѣ властиво принаджує до цирку львівского кореспондента Czas-у, нашого знаного намъ добре, любого пана *A*: чи тій справдѣ незвычайній штуки, чи трикоты жѣнокъ, чи вкѣнци „дурный Августъ“, — сего годѣ на певно згадати. Але рѣчь певна, що мусить вѣнъ тамъ частенько заходити и выходить очевидно вѣдтамъ незвычайно радый та веселый. Коли опѣсля бере за перо, щобы написати до Czas'y допись „Z Rusi“, то попередъ очи скачуть ёму та вывертають козлы тій дѣвчата въ трикотахъ и не сходить зъ мысли „дурный Августъ“, котрыхъ такъ й радъ бы наслѣдувати у высказахъ та дотепахъ. Тѣлько-жь звѣстна рѣчь, ажь зъ сего выходить справдѣшный „дурный *A*...вгустъ“.

Въ такихъ то хвилях радощѣвъ пѣсля выходу зъ цирку мусѣвъ и. *A* писати свои дописи, котрій появили ся въ Czas'ѣ д. 18 и 23 с. м. Першу допись почавъ вѣнъ дотепами про поважне вѣче нашихъ академикѣвъ въ справѣ отворення руского університету, другу допись закѣнчивъ тою самою справою. Тѣлько-жь, коли въ дотепахъ „дурного Августа“ все можна найти якусь розумну гадку; коли навѣть въ дотепахъ середно-вѣчныхъ придворныхъ блазнѣвъ звычайно мѣстила ся якась

Исторична паличка.

Гумореска *Ореста Верещанина.*

Закимъ розповѣмъ вамъ, вельми поважній читательки и читателѣ, про саму историчну паличку, про ви ѣенезу, ви дѣла и вчинки а вкѣнци про ви велику пошану, якои она заживала вѣдъ многихъ лѣтъ въ родинѣ мого сердечного друга, скажу вамъ перше кѣлька слѣвъ про самого властителя ви, щобы вы всѣ знали, зъ якимъ чоловѣкомъ будете мати дѣло черезъ тыхъ кѣлька хвиль, коли читати-мете сю мою гумореску.

Що мѣй приятель бувъ Русиномъ, про се и казати вамъ не треба; я-жь прецѣ нѣ крокомъ нѣгде не бувъ по-за Галичиною, то зъ-вѣдки менѣ й описувати чужинцѣвъ? Правда жиють коло насъ и Поляки, але ихъ вже такъ описали въ послѣдныхъ часахъ рѣзні газеты — и нѣмецкій и французскій и московскій и турецкій, ба навѣть хіньскій та ескимоскій, такъ, кажу, докладно и вѣрно подали всѣ правдиву ихъ характеристику, ихъ шляхотній стремлѣня и идеальні почуваня, ихъ практичный змыслъ, ихъ щиру роботу коло економічного пѣддвигненя бѣдного народу, особливо черезъ безпечне и на великій а певный процентъ умѣщуваня капіталѣвъ простолюдина, що писати про сихъ нашихъ братѣвъ ще и въ рускій часописи я уважавъ бы за обиджаюче и понижуюче для ихъ европейскои славы и загальнои популярности...

Такъ отже мѣй приятель бувъ Русиномъ, а занимавъ посаду испытованого суплента при одній зъ галицкихъ „взоровыхъ“ гімназій. Ся взорова гімназія була очевидно польскою, бо пѣсля вѣщованъ Фальба и Ледоховского той критичный день, коли высока рада шкѣльна краєва буде присилувана узнати и одну руску гімназію галицку за взорову, наступить доперва якъ-разъ за сто лѣтъ, числячи вѣдъ даты написаня сеи гуморески. А коли мѣй приятель бувъ уже испытованымъ суплентомъ, то вѣдповѣдно тій его вы окій гѣдности въ ерархіи шкѣльній вѣнъ и называвъ ся по имени не абы якъ а цѣлкомъ гѣдно и прилично, бо звали его Софрономъ, по нашому „вченымъ“. А здавъ вѣнъ сей испытъ зъ математики и фізики на цѣлу гімназію cum maxima laude, на жаль ще на польскѣмъ університетѣ у Львовѣ. [Пѣдъ руській університетъ, якъ звѣстно, Поляки доперва-що пѣдложили угольный камѣнь.] Вѣдповѣдно до свого практичного фаху бувъ и мѣй приятель людиною, хотяй дуже честною и доброю, але на-скрѣзь практичною, що то ясно и тверезо дивить ся на цѣлый сей свѣтъ зъ цѣлою его житевою комедіею .. До політики вѣнъ — яко испытованый суплентъ, але безъ сталои посады — не мѣшавъ ся, его засадою була тутъ звѣстна народна приповѣдка: „свого не цурай ся, зъ-далека тримай ся“, т. є. все и всюды, а особливо передъ самымъ собою говори, що ты Русинъ, але до руской роботы пальцѣвъ не тыкай, щобы-сь не попѣкъ ся...

Такъ само зъ далека державъ ся мѣй Софронъ и вѣдъ роду жѣночого. Вѣнъ, будучи математикомъ, обчисливъ докладно всякій можливій користи и страты, якій могли выплынути зъ его вѣдношеня до женщинъ. А результатъ выйшовъ такій, що вѣнъ, яко испытованый суплентъ зъ надѣю на сталу посаду, черезъ близшій зносины зъ панночками мѣгъ бы лише стратити, а зыскъ цѣлый припавъ бы єдино другій сторонѣ. Вѣнъ прецѣ стративъ бы тутъ своє такъ ёму миле и догѣдне кавалерство, с. є. повну свободу часу, дѣланя и розпоряджуваня цѣлою пенсіею, пѣдчасъ коли друга сторона, се-бъ-то панночка зыскала-бъ тутъ неоцѣненій преціозы: по перше — мужа, найвысшій идеалъ кождои розумнои панночки; по друге — выгѣдне, безжурне и безчинне житє въ ласки сего мужа; по трете — гоноры и шанобу въ свѣтѣ, якій сплывають черезъ мужа и на нев, а четверте — навѣть по смерти мужа легку спромогу потѣшитись и скорше оплакати втрату его, коли каса державна на утолене ви безконечного жалю выплачувати-ме ѣй до самои смерти кѣлька сотъ золотыхъ рѣчно...

Такъ отже мѣй Софронъ не приближавъ ся до нѣякого земского ангела въ суконцѣ, хотяй ти ангелятка за те высказувались о нѣмъ и глядѣли на него цѣлкомъ якъ на ангелятка ..

Але бѣда не спить, а въ рѣзныхъ видахъ — чи то голубыхъ, мягкихъ очентъ дѣвочихъ, чи горячого устиску нѣжныхъ рученятъ або невинно запрашаючого усмѣху рожевыхъ усточокъ, чи вкѣнци въ роскѣшній, пѣдъ кождымъ взглядомъ выкѣнченій формѣ тѣла жѣночого „грасує“ якъ та джума по испытованыхъ кавалерахъ... И ось теперь настав часъ и пора сказати про саму паличку Софрона кѣльча слѣвъ.

Историчною звалась она тому, бо вже вѣдъ кѣлькохъ десятокъ лѣтъ переховувалась она яко дорогій клейнотъ въ родинѣ Софрона; а дорогимъ клейнотомъ була она для всѣхъ тому, позаякъ она мала незвычайну прикмету — спроваджувати женитьбы мужескихъ членѣвъ родины Софрона зъ рѣзными красавицями. Коли-бъ не було сеи паличкы, не було-бъ и цѣлои вельми поважанои родины Софрона, не було-бъ, на мѣй превеликій жаль, и мого друга Софрона. Зараз вамъ, любій читательки, близше поясню, якъ се було.

Дѣдъ Софрона першій купивъ сесю историчну паличку вѣдъ простого Бойка за цѣлу „шустку“ тыждень передъ матурою. Коли йшовъ до матуры, сховавъ ви собѣ у терціяна, а коли вечеромъ узнали его зрѣлымъ, вѣнъ, узброеный въ сю вишневу грубу паличку, такъ весело провѣвъ нѣчку на забавѣ, що ранкомъ передъ сходомъ сонця въ якъ найлѣпшѣмъ настрою повертавъ не конче то на певныхъ ногахъ до дому. Зъ великои утѣхи вѣнъ безперестанно вымахувавъ паличкою у воздусѣ такъ довго, доки не потрафивъ въ якесь вѣкно и не выбивъ шибы. И тогдѣ сталo ся щось незвычайного: на бренькѣтъ шибы заворушило ся щось въ темнѣй кѣмнатѣ и по хвилы въ рамцяхъ выбитои шибы показалась чудова дѣвоча головка. Ви перестрашеній очеята зъ гнѣвомъ и докоромъ дивились на Софронового дѣда, котрый на видъ такои красы знявъ чемно капелюхъ и приближаючись до вѣкна промовивъ зъ просьбою:

— Простѣть менѣ, панѣ! Я сейчасъ скажу шибу вставити...

И добра панночка не дала ся довго просити. За хвилю вже дѣдъ Софрона опинивъ ся въ покою панночки, за другу хвилю вже й шиба була вставлена, а за третю, коли сонце першій лучѣ розсыпувало по яснѣмъ небосклонѣ, вже и въ серцяхъ молодыхъ людей займалось поволи на новый, лѣпшій, незнаный имъ до теперь свѣтъ — на свѣтъ любови и коханя... А коли земля чотири разы обѣгла около сонця, вже дѣдъ Софрона скѣнчивъ теольогію и повѣзъ свою любку до церкви вѣнчатись...

Такъ отже завдяки грубѣй паличцѣ оженивъ ся Софронѣвъ дѣдъ — и оженивъ ся щасливо. Ще земля не скѣнчила пятый танець вокругъ сонѣчка, якъ народивъ ся батько Софрона. А коли дѣдъ по довгихъ лѣтахъ щасливого житя пращавъ ся зъ симъ свѣтомъ, прикликавъ до себе свого сына и даючи ёму до рукъ паличку, казавъ стерегти ви якъ ока

поважна наука: то дотепы пана *А* выходять на цѣлкомъ пусте, безглузде блазнованѣ.

Якъ прихильно вѣдносить ся нашь приятель *А* до вѣча академикѣвъ нашихъ и до нихъ та нашого жаданя въ справѣ університету, не потребуємо ажь згадувати. Обговорюючи нашу статью, написану передъ вѣчемъ,— бо реферату, выголошеного на вѣчу, п. *А* зовсѣмъ не дыкає, — повтаряє лише нашу вѣдповѣдь на пытаня „чи найдуть ся потрѣбнѣ науковѣ силы до обсадженя рускихъ катедръ и достаточне число слухачѣвъ?“ та при першѣй вѣдповѣди лише мовчки нѣбы то иронічно здвигає плечима, а на другу нашу вѣдповѣдь вѣдповѣдає козломъ, якого повстыдавъ бы ся найпростѣйшій блазенъ. Мы сказали, що въ р. 1869/70 було всѣхъ слухачѣвъ-Поляковъ вразъ зъ жидами 444, а въ р. 1897/8 було въ тѣмъ університетѣ Русинѣвъ 510, — значить, теперь є у львѣвскѣмъ університетѣ бѣльше Русинѣвъ, нѣжь було у нѣмъ Поляковъ тогдѣ, коли запровадживано польскѣ выклады. И що-ж на те здобувъ ся закинути дописувателъ Сказ у? Цѣкаво послухати! „Аргументу сего — каже — могли бы ужити Русины зъ фракцін „Дѣла“ до осягненя чудныхъ здобутковъ народныхъ. Теперь напр. у вѣденьскѣмъ університетѣ є бѣльше Русинѣвъ, нѣжь було Нѣмцѣвъ за часовъ Рудольфа IV. въ хвили заложеня вѣденьского університету; отже належало бы теперь вѣддати той університетъ въ посѣданє Русинѣвъ безъ огляду на нинѣшне число слухачѣвъ нѣмецкои народности“.

Але-жь, пане *А* (може вамъ справдѣ на имя Августъ?): Львовъ — не Вѣдень, мы домагаємо ся університету въ своѣмъ, не въ чужѣмъ краю; по друге, рѣзница що-до часу є все таки менша межи роками 1899 а 1870, нѣжь межи р. 1899 а 1356, коли заложено вѣденьскѣй університетъ; по трете, мы не домагаємо ся звиненя польского університету у Львовѣ, бо вонъ намъ нѣчого не буде завадженати, коли будемо мати своѣй, рускій. А 500 слухачѣвъ зъ горою — се на початокъ дуже поважне число навѣть для університету, число, котре зъ року на рѣкъ мусѣло бы зростати такъ, якъ справдѣ зростає число ученикѣвъ-Русинѣвъ въ Перемышли або въ Коломыи, вѣдколи тамъ заложено рускѣ гімназіи. Число се тымъ поважнѣйше, що бувають університеты, навѣть въ Австріи, давнѣ, котрѣ по довгихъ рокахъ свого истнованя навѣть такого числа слухачѣвъ не мають.

Другу трудность, зъ якою мусѣлось бы стрѣнути заложенє рускаго університету у Львовѣ, вынайшовъ п. *А* въ тѣмъ, що нашѣ москвофѣлы домагались бы тогдѣ такожь університету окремого для себе.

Ну, се такожь выгадка, на якои не здобувъ бы ся „дурный Августъ“! Адже-жь москвофѣлы и теперь заводять, що въ рускихъ школахъ народныхъ и гімназіяхъ учать не по московски, а по руски. И хто-жь слухає ихъ жалѣвъ? Чи у пана *А* все одно народъ, а дрѣбна жменька перевертнѣвъ? Чи три мілѣоны народа а три десятки перевертнѣвъ маютъ однаковѣ права?

Третю трудность находить п. *А* въ некультурности (!) рускои мовы, а на доказъ сего покликує ся на свѣдоцтво госп. Мончаловского, котрый въ своѣмъ „Литературномъ и политичномъ украинофильствѣ“ зобравъ такѣ некультурнѣ (!) слова рускѣ, якъ: рыло, драла, горлорѣзъ, курохватъ, свинопасъ, онуча, пеюкъ, веперъ, пацюкъ, блоха и т. п.

Мы, що правда, не годнѣ похвалити ся докладнымъ знанемъ польскои та россійскои мовы, отже и не знаємо чи тѣ понятя, котрѣ въ рускѣй мовѣ выражають ся наведеными повысше, такъ страшно некультурными словами, въ польскѣй та россійскѣй мовѣ выражають ся французкими та нѣмецкими словами чи таки рѣдными.

Все-жь таки чейже згодить ся зъ нами п. *А* по тверезому — неупосѣный продукціями цирковыхъ жѣнокъ и „дурного Августа“, — що всякѣ „мальверзаціи, дефравдаціи“ и т. п. анѣ троха не є культурнѣйшѣ, якъ простѣ „спроневѣреня“ и „крадѣжи“, и такъ само „бутерброть, брудершафть“ не є культурнѣйше, нѣжь „хлѣбъ зъ масломъ“ и „братерство“. Противно, въ цѣлѣмъ свѣтѣ уважає ся мова тымъ досконалшою и тымъ самымъ культурнѣйшою, чимъ менше має чужихъ словъ.

Справа рускаго університету такъ мулила культурну душу пана *А*. що въ кѣлька днѣвъ пѣзнѣйше вернувъ до неи ще разъ. Имовѣрно набравъ вонъ духа зновъ въ цирку, бо зновъ пописує ся дотепами, нуждевно наслѣдуючими „дурного Августа“; а танцѣ цирковыхъ жѣнокъ навели ему на гадку навѣть нашу пѣсоньку „танцювали коваль, то великѣ то малѣ“, котру дуже недоладно зужиткувавъ въ своѣй дописи. Поминувши тѣ несмачнѣ и недоличнѣ дотепы, покликує ся п. А. щобы осмѣшити вѣче академикѣвъ, на звѣстну догану, зъ якою въ своѣй льокайскѣй услужности выступивъ бувъ „Руслан“ противъ вѣдозвы, скликуючои вѣче. Мы свого часу дали заслужену вѣдправу тѣй, о скѣлько о спружнѣй, в стѣлько нежкѣдливѣй реприльцѣ и теперь повтарятн ея не будемо; нехай она послужитъ за вѣдповѣдь такожь „дурному А...в..“ чи то правда, пану *А*.

Окремо послугує ся п. *А*. въ тѣй дописи ще и ложи, пѣдбѣймаючи на кпины промову техніка П. Дурбака на вѣчу, котру вонъ мавъ закѣнчити нѣбы то словами: „намъ треба такожь рускои техніки!“ Правду казати, не було бы въ тѣмъ нѣякого грѣха; а вже-жь певно, що намъ треба такожь и техніки рускои! И коли-бъ она була, то згодомъ найшлись бы и професоры и студенты. Але мы, звѣстно, смирнѣ та не домагаємось того, чого намъ не потрѣбно пекучо. Такъ ось и п. Дурбакъ жалувавъ лише, що на-разѣ рускихъ студентѣвъ на техніцѣ такъ мало, що теперь и думати не можуть о подѣбнѣй акціи, якъ студенты університету, та высказавъ бажанє щобы якъ найскорше руска молодѣжь найшла ся въ тѣмъ положеню, щобы могла упѣмнутись такожь и о техніку руску. Але польскѣ шовіністы зъ табору пана *А* не гордують нѣчимъ, нѣ безглуздыми, нѣкого не переконуючими дотепами, нѣ ложею, щобы тѣлько осмѣшити всякѣ, хоть бы найсправедливѣйшѣ змаганя Русинѣвъ. Та, дасть Бѣгъ, Русь все переможе!

Переглядъ політичный.

Выдавши въ неконституційнѣй дорозѣ часть угодовыхъ законѣвъ, нашѣ власти не дармують, не вѣдпочивають на легко здобутыхъ лаврахъ. Правительство старає ся теперь всѣми средствами, якими лишь розпоряджає не допустити до усвѣдомленя народныхъ масъ въ тѣмъ напрямѣ, що ему стала ся подвѣйна кривда; перша, що знищено єго конституцію, знищене є право самому становити о своихъ правахъ, а друга, що постановы новыхъ розпоряджень о консумційныхъ податкахъ, суть тяжкимъ ударомъ для бѣднѣйшого населеня. Щобы не допустити до усвѣдомленя масъ, щобы унеможливити протесты покривдженыхъ, правительство пустило въ рухъ весь свѣй адміністративный апаратъ. Дневники, що доказують нелеґальность розпоряджень выданыхъ на пѣдставѣ §. 14-ого, нищить прокураторскѣй оловець. Ще нѣколи не було тѣлько конфіскатъ, що въ тыхъ кѣлькохъ послѣдныхъ дняхъ. Сли на порядку дневнѣмъ зголошеного до поліціи вѣча стоить справа §. 14-ого, або австроугорскои угоды, або хочь бы одного лише податку вѣдъ цукру, поліція, особливо вѣденьска забороняють вѣче. Сли аранжеры вѣча подадуть такій штудерный порядокъ дневный, що поліція не може вѣча заборонити, тогды за першимъ острійшимъ словомъ бесѣдника зъ критикою поступованя правительства, презительственный комісарь встає, и „въ имени права“ розвязує вѣче.

Однакъ мимо енергічнои акціи правительства въ тѣмъ напрямѣ, рухъ противъ задекретованои угоды росте зъ кождымъ днемъ и нинѣ не дасть ся ще предвидѣти, на чѣмъ вонъ скѣнчить ся. Вчера оголошено протестъ послѣвъ Горѣшнои Австріи зъ нѣмецкого сторонництва людового противъ примѣнюваня §. 14-ого до пѣдвысшеня податку вѣдъ цукру. Протестъ поборює законне управненє правительства до уживаня такихъ средствъ и мѣжь иншимъ говорить: „Лише спѣльна акція клерикалѣвъ зъ Поляками и Чехами и спѣльне попиране ними правительства уможливляє накидуване населеню такихъ средствъ“. Вчера вѣдбули ся въ Зальцбурзѣ зборы адвокатскои палаты, на котрыхъ ухвалено одноголосно резолюцію противъ уживаня § 14-ого при накладаню новыхъ податкѣвъ. Резолюція доказує, що черезъ теперѣшну систему терпить величезну шкоду не лише публичне, але и приватне житє правне въ Австріи. Протесты противъ §. 14-ого поухвалювали такожь громадскѣ рады въ Градци, Зацу и Райхенберзѣ. Окрѣмъ того зробили се зъ иніціативы райхенбергскои рады всѣ повѣтовѣ, мѣйскѣ и громадскѣ рады въ цѣлѣй нѣмецкѣй части Чехіи. Резолюцію зальцбургскои рады въ тѣй справѣ, краєве правительство вже уневажнило. Въ дотычнѣмъ рескриптѣ сказано мѣжь иншимъ, що критика постановъ правительства, по мысли основныхъ законѣвъ, належить до иншихъ чинникѣвъ.

Въ Празѣ вѣдбули ся зборы ческои поступово-радикальнои партіи противъ §. 14-ого и податку вѣдъ цукру. Въ незвычайно острый способѣ атаковано правительство и міністра фінансѣвъ Кайцля, котрый спроневѣривъ ся своимъ давнѣйшимъ свободолюбнымъ переконанямъ. Бесѣдники ударили такожь на молодоческихъ послѣвъ и вѣзвали ихъ до зложеня мандатѣвъ. Промовляло такожь кѣлька вызначныхъ промысловцѣвъ, котрѣ такожь горячо протестували противъ новыхъ податкѣвъ, що такъ сильно обтяжають найбѣднѣйше населенє.

Депутація промыслового стоваришеня цукорникѣвъ мала щасте говорити о цѣлѣй тѣй справѣ зъ самымъ міністромъ фінансѣвъ. Кайцль заявивъ, що при кришталовѣмъ цукрѣ о нѣякихъ податковыхъ опустахъ, анѣ о звольненяхъ не може бути бесѣды, бо се противило бы постановамъ закона и угодѣ зъ Угорщиною. Що до додаткового оподаткованя, міністеръ звернувъ увагу на выдане въ тѣй справѣ розпоряджене, пѣсля котрого додатковому оподатковаию пѣдлягають цукорки, кандизованѣ овочѣ, лікеры и чоколяда. Вѣльнѣ вѣдъ додаткового оподатконаня суть тѣста, медовники и компоты. Вкѣнци міністеръ заявивъ, що въ справѣ сплаты того додаткового податку ратами и що до всѣхъ иншихъ улекшень, поробить всякѣ можливѣ уступки и въ тѣй справѣ выдавъ вже для выконуючихъ орґанѣвъ инструкціи.

Сими днями мають бути оголошенѣ доповняючѣ выконуючѣ правила въ справѣ введеня податку вѣдъ цукру въ котрыхъ мають бути увзглядненѣ бажаня цукорникѣвъ. Міністерство торговлѣ выдаво розпоряджене, на пѣдставѣ котрого всѣ почтовѣ посылки зъ цукромъ, цукорками або солоджеными напитками выслани передъ першимъ серпня, але доперва по тѣмъ дни прибудуть на мѣсце призначеня мають бути передъ выданемъ адресатови зревідованѣ податковыми властями. Такѣй самѣй ревізіи будуть пѣдлягати почавши вѣдъ 1-ого серпня всѣ посылки, що мають бѣльше якъ 3 кільоґрамы цукру або 1 літръ солодженого напою, а походячѣ зъ краѣвъ угорскои короны або Босны и Герцоговины.

Мирова конференція ухвалила предложити делеґатамъ до пѣдпису, взглядно правительствамъ до ратифікованя слѣдуючѣ конвенціи: 1) конвенцію въ справѣ мирного полагоджуваня мѣжнародныхъ спорѣвъ; 2) конвенцію заключаючу постановы въ справѣ вѣйны на суши; 3) конвенцію въ справѣ розширеня женевскои конвенціи на морску вѣйну. Дальше будуть предложенѣ 3 заявы, на пѣдставѣ котрыхъ буде заборонене кидане експльодуючихъ бомбъ зъ бальонѣвъ, уживане бомбъ, що ширять затроюючѣ ґазы, и уживане куль експльодуючихъ въ людскѣмъ тѣлѣ.

Кѣнцевый протоколъ обѣймає пять слѣдуючихъ бажань: 1) Обмежене уоружень; 2) уложене регуляміну, що вызначивъ бы права и обовязки нѣвтральныхъ державъ; 3) переведенє студій надъ способомъ уживаня и калібромъ оружія, въ цѣли евентуального осягненя одноцѣлого управильненя тои справы; 4) скликанє спеціяльнои конференціи въ цѣли переведеня ревізіи женевскои конвенціи; 5) управильненє справы охороны приватнои власности въ часѣ морскои вѣйны, и справы бомбардованя пристаней, мѣстъ и сѣлъ. Кѣнцевый протоколъ пѣдпишуть всѣ делеґаты. Конвенціи пѣдпишуть лишь деякѣ зъ нихъ, бо иншѣ заявили, що репрезентованѣ ними державы не можуть згодити ся на всѣ постановы. Анґлія примѣромъ застерѣгає ся навѣть противъ самого протоколу и каже, що точки 3 и 5 не може принята. Американцѣ противлять ся §. 17-ому конвенціи о полюбовныхъ судахъ, котрый зачинає ся словами: „Пѣдписанѣ держави уважають за свѣй обовязокъ.“ Американьскѣ делеґаты домагають ся, щобы на мѣсце слова „обовязокъ“ вставити щось докладнѣйше означеного, бо се могло бы значити, що Америка має обовязокъ мѣшати ся до мѣжнародныхъ справъ въ Европѣ и на вѣдворотъ. Здаєть ся, що въ суботу або въ понедѣлокъ закѣнчить ся цѣла сеся комедія, що зачала зъ великимъ шумомъ, розбудила богато надѣй, а розходить ся безъ нѣякого позитивного результату.

——

Поліційне слѣдство въ Бѣлградѣ противъ участникѣвъ заговору и атентату на житє Міляна вже укѣнчене и не выдало нѣякихъ позитивныхъ результатѣвъ. Міністеръ Петровичъ вѣдвѣдавъ въ вязници Павшановича и Пасіча и предложивъ имъ увольненє пѣдъ услѣвемъ, що письменно зобовяжуть ся покинути радикальну партію, выѣхати зъ Сербіи и стало осѣсти за границею. Оба провѣдники радикальнои партіи вѣдкинули предложенє правительства. Военный судъ зачавъ ся вчера. Оногды приѣхавъ до Бѣлграду петербургскій посолъ ґенералъ Груічь.

Нинѣ нѣхто вже въ Европѣ не сумнѣває ся о тѣмъ, що цѣлый заговоръ и атентатъ урядивъ не хто иншій, якъ той розбишака, що урядивъ бувъ зайчарске повстанє и вѣдтакъ мордувавъ такъ фактичныхъ якъ и сфінґованыхъ его участникѣвъ. Атентатъ сфінґовано на се, абы вымордувати, позапирати въ вязницяхъ и розѣгнати на чотыры вѣтры всѣ опозиційнѣй духи, всѣхъ ворогѣвъ Міляна и его господарки въ Сербіи. Що такъ рѣчь має ся, а не инакше, найлѣпше доказує становиско, яке въ тѣй справѣ заняли правительства сусѣдныхъ державъ. Австрійскій посолъ въ Бѣлградѣ сейчасъ по першихъ арештованяхъ звернувъ ся устно до сербского правительства зъ радою, щобы поступало повздержливо. Таку саму увагу зробило італійске правительство додаючи, що способѣ, въ якій веде ся слѣдство, може пошкодити династіи Обреновичѣвъ. Двѣрскѣ круги въ Петербурзѣ суть переконанѣ, що цѣлый атентатъ сфінґувавъ Мілянъ. Кождого мусить застановити поспѣхъ зъ якимъ доконано такъ численнѣ арештованя въ найрѣзнѣйшихъ сторонахъ краю, що слѣдство въ однѣй майже секундѣ дойшло до такъ богатыхъ и такъ докладныхъ результатѣвъ, що поліція въ однѣй хвили зловила въ свои руки всѣ нитки заговора. Сесю справу можна пояснити собѣ лише въ той способѣ, що власти самѣ уложили собѣ цѣлый заго-

---

вѣ головѣ и высказавъ заразомъ бажанє, щобы ся паличка зробила и его щасливымъ, даючи ему любу, добру жѣночку.

Однакъ сынови вже трицятка минула, вже ему и золотый ковнѣръ усмѣхавъ ся въ судѣ, а мимо того вонъ не хотѣвъ женитись и не женивъ ся, хотяй що дня носивъ зъ собою батькову паличку. Ажь разъ — було се на самого нашого Петра и Павла — иде собѣ Софронѣвъ батько на проходъ за мѣсто, вывиваючи у воздусѣ батьковою паличкою. При дорозѣ коло самои рогачки стояли запряженѣ паньскѣ конѣ а напротивъ наближалась банда вѣйскова. Якъ-разъ коло коней давъ тамбуръ знакъ — и счинивъ ся лоскѣтъ, стукъ и гукъ: загувъ великѣй бубенъ, забрязчали мѣдяныя тарѣлки... Конѣ непривыклѣ сполошились и зъ цѣлою силою скрутили на бѣкъ улицѣ, куды переходила якась панночка. Одна хвила — и конѣ були-бъ розтратували панночку, але Софронѣвъ батько побачивъ въ часъ небезпеченьство, за однымъ скокомъ бувъ уже коло коней и зъ цѣлымъ розмахомъ ударивъ одного зъ нихъ историчною паличкою по лобѣ. Конѣ подались на бѣкъ, панночка була уратована, але зъ великого переляку зѣмлѣла и впала просто на груди свого оборонця. А сей оборонецъ, пѣдтримуючи панночку, стоявъ нѣ въ сихъ нѣ въ тыхъ...

Вонъ ще нѣколи не державъ въ своихъ обнятяхъ женщины, то и не знавъ, якій оно дивный вплывъ має на нервы мужескѣ. Въ першѣй хвилѣ вонъ ажь засоромивъ ся, ажь морозъ ему пѣйшовъ горѣ спиною, и вонъ не знавъ, що зъ тымъ тягаромъ робити... Але поволи ему робилось тепло коло серця та въ головѣ и руки мимо волѣ цѣлкомъ несвѣдомо чимъ-разъ дужше притискали до грудей се нѣжне тѣло жѣночѣ. А панночка анѣ рушь не приходила до памяти, а противно цѣлымъ вже тягаромъ подалась на Софронового батька. И довго они були-бъ такъ держались въ безраднѣмъ устиску, ажь прилетѣла якась кума зъ передмѣстя и не надумуючись довго выляла збанокъ воды на омлѣну панночку и на ея розгорѣченого оборонця. Тушь сей мавъ добрѣ наслѣдки для обохъ: панночка отворила очи и дивлячись лагѣдно на свого спасителя спытала слабымъ голосомъ?

— Де я?

— А вонъ вѣдозвавъ ся скоро, пристрастно:

— Тутъ, панѣ, тутъ, у мене, на моѣй груди, панѣ въ цѣлкомъ безпечнѣмъ мѣсци, панѣ...

Она, видко, успокоилась, бо зновъ примкнула очи, а коли надъѣхавъ фіякеръ, ея все ще цѣлкомъ непритомну уклавъ ея спаситель на подушки и повѣзъ до ея дому.

Чи довго ще панночка млѣла въ фіякрѣ, або чи довго еще мусѣвъ ея тверезити Софронѣвъ батько и якихъ средствъ уживавъ до того, сего я вже не знаю, — досыть, що кѣнцевый результатъ бувъ якъ-разъ противный; панночка цѣлкомъ вѣдзыскала притомность а за те ея оборонець заворушивъ собѣ голову й серце и — якъ звычайно тогдѣ бувае — оженивъ ся зъ нею...

Такъ отже бачите, любѣ читательки, що черезъ просту, грубу паличку склалось на свѣтѣ двоє щасливыхъ подружѣй. Чи може вы не повѣрите сему? Або може гнѣвастесь за се на сю паличку? Я думаю, що нѣ, и здасть ся не помылю ся, коли выскажу мѣй часто субєктивный здогадъ, що въ самѣй глубинѣ вашого серденька выринає теперь питане: чому то бѣльше такихъ паличокъ подружетворныхъ не росте на свѣтѣ и чому бѣльше кавалєрѣвъ не купує ихъ собѣ? Га? що? кажете, що неправда? Ну, то простѣть менѣ мои ангелятка, вы-жь прецѣ лѣпше знаете свои серденька, якъ я недостойный...

(*Конецъ буде.*)

ворь, въ тóмъ загорѣ породавало ролѣ всѣмъ личнымъ и політичнымъ противникамъ Міляна, котрымъ и не снили ся нѣякій заговоры. Коли плянъ заговору бувъ вже уложеный, вынаймлено за кóлька франкóвъ Князевіча, щобы зъ слѣпо набитымъ револьверомъ выконавъ „атентатъ“ и „зрадивъ“ тыхъ що его выслали противъ Міляна. Зóзнання Князевича були очевидно вже списаній ще передъ атентатомъ. Вóнъ — сли его въ загалѣ переслухувано — зóзнававъ лише те, що ему казали зóзнати. Хто знае Міляна, тому цѣлон сен справы не треба пояснювати. Знають его всѣ европейскій правительства, и тому Италія и Австрія упóмнула сербске правительство, щобы въ интересѣ самои династіи, не посувала за далеко цѣлон комедіи. Що Европа думае о „атентатѣ“, найлѣпше давъ пóзнати россійскóй дúпломатъ. Коли „участникъ заговора“ Грујичъ вóдкликаный зъ Петербурга вóдъѣзднвъ, царь мавъ ему заявити, щобы бувъ спокóйный, бо вóнъ [царь] нѣякого иншого заступника Сербіи на своимъ дворѣ не прийме.

Сербске правительство очевидно заперечуе вѣсти поданій загранічными часописями о тóмъ, що деякій державы вмѣшали ся въ судову процедуру въ справѣ атентату. Що правительству не ходить тутъ выключно о знищене провóдникóвъ радикалóвъ, мае служити за доказъ се, що кóлькохъ радикалóвъ вже выпущено на волю, бо слѣдство выказало, що они зъ атентатомъ не мали нѣчого спóльного. Щобы за границю не дóставали ся правдивій, а суперечній зъ урядовыми донесенями справоздання о слѣдствѣ, бѣлградске правительство зачало вже выкидати зъ Сербіи кóреспондентóвъ тыхъ заграничныхъ дневникóвъ, що не стоять на услугахъ Міляна Оногды выгнано кореспондента „Новаго Времени“. За нимъ здаеть ся пóде такожь кореспондентъ Kölnische Zeitung, бо оголосивъ въ тóмъ дневнику, въ якій страшный способъ поступають зъ деякими увязнеными провóдниками радикалóвъ. Бóльше якъ пятьдесять годинъ не давали имъ анѣ ѣсти, анѣ пити. Три бувшій міністры мусѣли чотири ночи пересидѣти на земли безъ нѣяких постели. Найбóльше мучили полковника Николіча, котрого жѣнка, довѣдавши ся о мукахъ свого чоловѣка тяжко занедужала и теперь боре ся зó смертею. Въ наслѣдокъ перестороґъ зъ заграницѣ, теперь поступають зъ увязнеными бóльше по людски. Въ дуже великóмъ клопотѣ бувъ Мілянъ коли зъ Петербурга пріѣхавъ головный кандидатъ на шибеницю, ґенералъ Ґруічъ. Мілянъ не мавъ вóдваги увязнити его, хочь наказъ вже давно выданый, и лише въ тóй цѣли вóдкликано его зъ Петербурга.

При вчерашнóй розправѣ передъ наглымъ судомъ противъ участникóвъ атентату и заговора, яко першій обжалованый выступавъ урядникъ міністерства Драбулякъ. Его засуджено за крадѣжъ актóвъ и обиду маестату на десять лѣтъ вязниць. Моряка Станковича засуджено за опóръ поліціи на рóкъ вязниць, а купця Звѣтковіча за обиду маестату, на пóвтора року.

Справы церковнѝ.

Пишуть намъ: Прочитавши въ чч. 140 и 149—151 „Дѣла“ письма въ справѣ вѣча сотрудникóвъ парохіяльныхъ, думаю, що рѣчь се дуже важна, коли ей взяти близше пóдъ розвагу. Звычайно бувае, що Консисторія, выординувавши молодого священика, всуває ему въ руку декретъ мѣсця сотрудника на першу-лѣпшу голодóвку приватну и приказуе ему ѣхати туда. Чи для сотрудника есть тамъ одѣтне мешкане, хоть бы одна комната и кухня, то Консисторіи анѣ въ гадцѣ. Представить ся сотрудникъ дотычному парохови, питае пароха о мешкане для себе, а той покаже ему обдерту хату неразъ ажь за селомъ, безъ вóконъ, дверей, пóдлоги, де передъ двома або трома мѣсяцями мешкавъ якій коваль чи столярь, або була трупарня громадска, — бо нашучій се самъ бувъ принаволеный черезъ довшій часъ мешкати зъ родиною въ трупарни, въ котрóй передъ тымъ много небощикóвъ лежало, — и каже войтови, абы бувъ ласкавый направити хату для молодого огомостя. Вóйтъ выслухае се тай на тóмъ кóнчить ся: вóдкладае направу на осѣнь, бо буджетъ громадскій теперь порожный. Прийде осѣнь, а люде кажуть, що не можуть двѣ „резиденціи“ для двохъ ксьондзóвъ утримувати — „коли молодый ксьондзъ хотять, най собѣ самій репарують!“ Отжé мешкати нема де.

На пенсію треба чекати найменше два мѣсяцѣ, сли вже пенсія выроблена, а сли плата для сотрудника ще не выроблена, треба чекати 6 або 7 мѣсяцѣвъ, або й цѣлый рóкъ, — а зъ чого жити, не побираючи черезъ 6 або 7 мѣсяцѣвъ анѣ крейцаря? Тая квота мѣсячна въ сумѣ 25 зр. есть такъ мала, що неможливо, абы сотрудникъ зъ родиною мógъ зъ нея выжити, а на доходы епітрахильній цѣлкомъ нема що числити, бо тое залежить вóдъ ласки и неласки пароха, а неразъ лучае ся, що парохъ бы давъ и половину сотрудникови, але щó дасть, коли ему самому на мѣсяць капне 10 до 12 зр. найбóльше, отже що зъ того буде удѣлювати сотрудникови? Но йдѣмъ дальше! Кобы бодай за 6 або 7 мѣсяцѣвъ прийшла асигната, але то неразъ лучае ся, що сотрудникъ цѣлый рóкъ веде ся надѣею, що дóстане пенсію, — инше рóкъ, а вóнъ анѣ крейцаря за цѣлорóчный часъ своихъ служебы не дóставъ! Въ дієцезіи Станиславóвскій есть много такихъ сотрудникóвъ, котрымъ за кóлька мѣсяцѣвъ а навѣть и цѣлорочна пенсія попропадала. А одинъ сотрудникъ удостоивъ ся вóдъ Епископскои Консисторіи наганы за то, що упоминавъ ся о свою пенсію цѣлорóчну, котра пропала.

Але зъ-вóдки то бувае, що пенсія для сотрудника пропадае? — Намѣстництво, закимъ вóднесе ся до міністерства въ справѣ признання пенсіи для якою сотрудника, вóдноситъ ся насампередъ до дотычного староства зъ запитанемъ: чи потрѣбный есть въ парохіи Н. сотрудникъ и „czy niema źródeł miejscowych dla utrzymania wikarego“ — то значить: чи парохъ самъ не може удержувати своимъ коштомъ сотрудника? Староство звычайно кидае таку справу до кóша, або неразъ цѣлыми мѣсяцами задержуе у себе и нѣчо намѣстництву не вóдповѣдае, а неразъ староство есть тои гадки, що „w odnośnej parafii ksiądz niema roboty, więc kooperatora nie potrzeba, a jeżeli chory proboszcz dla własnej wygody potrzebuje wikarego, to niech go sam płaci. Skąd przychodzi rząd brać na siebie ten ciężar?“ На таку резолюцію нехай чекае сотрудникъ и два роки на пенсію, то нѣчого не дочекаесь.

Пенсія 25 зр. мѣсячно есть такъ мала, що ажь соромъ казати, абы то священикъ, котрый кóнчить неразъ зъ найлѣпшимъ успѣхомъ цѣлу ґімназію, здае матуру, кóнчить чотиро-лѣтній студіи богословскій, сповняе много безплатныхъ функцій парохіяльныхъ, учить науки реліґіи въ школѣ одній або й бóльше, и за все те мае ажь 25 зр. мѣсячно, платныхъ зъ долины. Рѣчь же ясна, що священикъ потребуе все показатись передъ людьми въ приличнóмъ одѣню, мати у себе дома потрѣбній жерела до дальшого образованя, абы въ знаню поступавъ на передъ, щобы его другій не ігноровали. А де-жь вóнъ може обстати, маючи лише 25 зр. мѣсячно?

А теперь ще справа переносинъ сотрудникóвъ! И говорячи вже за будь-яку провину, але зъ огляду на самое право канонічне, котре каже, що „Cooperator est ad nutum Episcopi amovibilis et applicatur ad hanc aut ad illam Ecclesiam“, дóстае сотрудникъ грамоту вóдъ Консисторіи и мае перепровадживатись на иншу вікарóвку неразъ 10 або й бóльше якъ 15 миль. А чимъ коштомъ? Зъ власнои кишенѣ! А прецѣ инше першому-лѣпшому меншому урядникови, котрый лише мае кóлька клясъ ґімназіи и испытъ зó свого фаху, дають на кошты перенесеня, а сотрудникови нѣчого! Часомъ сотрудникъ не мае въ кешенѣ нѣчого, а кошты перенесеня самъ мусить поносити, бо громада о форшпанахъ не платныхъ и чути не хоче. Такъ одно перепроваджене коштуе 60—70 злр., а зъ-вóдки взяти на се гроша? Не думаймо, що собѣ порадимо жѣночими посагами, бо часы посаговій вже давно минули... Неразъ лучае ся, що сотрудникъ, будучи увóльненымъ зъ однои посады а не маючи чимъ на другу препровадитись, мусить позóстати, такъ то кажуть — „на бурку“ два або и бóльше мѣсяцѣвъ безъ пенсіи, а бувають выпадки, — кажу щиру и отверту правду, — що сли-бы не благодушній селяне, котрій зъ милосердія надѣляють молодого священика въ такóмъ разѣ віктуалями, то прийшло бы сотрудникови зъ родиною изъ голоду гинути. Часъ, щобы сесію справу нашій Владики взяли пóдъ розвагу, бо еля такъ дальше буде, то готовій не мати сотрудникóвъ...

Важна рѣчь була бы на вѣчу такожь щобы порушити справу патронату. Въ Епархіи Станиславóвскóй есть теперь 29 сотрудникóвъ, (не вчисляючи адміністраторóвъ парохіяльныхъ), зъ котрыхъ кождый мае найменше 8 лѣтъ служебы. Неодинъ помыслитъ собѣ, що коли кождый зъ тыхъ сотрудникóвъ мае що-найменше вóсѣмъ лѣтъ служебы и испытъ конкурсовый, то най стараесь о парохію. А кобы то парохію такъ легко дóстати у колятора! Много есть такихъ патронóвъ, що дае презенту, але пóдъ певнымъ услóвемъ, а коли который честный сотрудникъ не згоджуе ся на услóвя, тымъ самымъ не дóстае парохіи. Най бóльше такихъ условій бувае: „pod względem politycznym“ и то сей „wzgląd polityczny“ выразно собѣ колятори резервують тай выразно кажуть стараючому ся о презенту, що ponieważ inni kolatorowie tak dają prezentę, to i ja tylko pod tym warunkiem daję“, а вѣдома прецѣнь рѣчь, що при институціи кождый парохъ складае присягу, що при стараню о презенту дóставъ ей цѣлкомъ *чисто*, бо присягае выразно; „Я, презентованый на парохію Н., присягаю на св. Божіа Евангеліе, що для одержаня бенефіціи, або за тое, щобы я бувъ презентованый и именованый, анѣ я, анѣ хто иншій въ моѣмъ имени нѣчого колиторови, патронови, або кому-будь иншому изъ тои причины *не приобѣцявъ* (гляди: Дод. Собора Львóвского 1891. Тит. XIV о симоніи). Для того повиненъ вже разъ нашій Ординаріятъ дати пóзнати колиторамъ, щобы они при презентованю на бенефіціюмъ нѣякихъ условій не клали.

Се були бы важній справы до обговореня на вѣчу сотрудникóвъ. — *Священикъ Епархіи станиславóвскои.*

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

Вѣсти зъ Товариства св. Ап. Павла у Львовѣ:

Выдѣлъ Товариства на XXI засѣданю д. 23. липня с. р. ухваливъ:

1) Удѣлити субвенціи титуломъ звороту понесеныхъ коштóвъ уряджена людовыхъ місій доячнымъ оо. парохамъ, а то: за семиденну місію въ Буську 70 злр., за пяти денну въ Потуторахъ 50 злр. и тридневну въ Гумницкахъ 30 злр.

2) Запомогти даткомъ 100 злр. преп. о. єромонаха Іоана Дамаск. Полівку збираючого грошѣ на дорогу до рускихъ колоній въ Канадѣ.

3) Означивъ термѣнъ на реколекціи для священьства на 27, 28, 29, и 30. вересня 1899.

4) Ухваливъ скликати загальный зборъ членóвъ на день 30. вересня с. р.

5) Принявъ въ члены оо. Теод. Богачевского зъ Лецѣвки, Ем. Петрушевича въ Буська и Вікт. Єзерского зъ Гумницкъ.

НОВИНКИ.

— **Впр. Митрополитъ Куиловскій** повернувъ вчера (25 с. м.) зъ Непадовои до Станиславóва.

— **Пр. Епископъ Шептицкій** пріѣхавъ сего понедѣлка вечеромъ до Станиславова и замешкавъ у о. архипресвитера Фаціевича. Вчера (25-ого) робивъ візиты, а нинѣ мавъ выѣхати изъ Станиславова. Вчера въ полудне повитала нового Владику въ мешканю о. митрата Фаціевича Капітула и духовеньство зъ мѣста Станиславова.

— **Батьки руски! Чи тóльки сыны** вашій дѣти? чи тóльки сынамъ вашимъ вчити ся въ рускихъ заведеняхъ, а донькамъ весь вѣкъ сидѣти безъ дѣла дома або набиратись чужины по заграничныхъ пенсіонатахъ? Столѣтя цѣлій пряла наша дѣвчина та надъ веретеномъ спѣвала; пора и то крайна взятись ѣй теперь до справжньои працѣ. Выспѣваній вже всѣ пѣснѣ, вымеражаній всѣ строѣ; не держати вамъ довше вашихъ доньокъ дома, часъ пустити ихъ въ свѣтъ, най вчать ся кранѣ своѣй служити. А де-жь набрати имъ сего знання, якъ не *въ нашомъ дѣвочомъ институтѣ въ Станиславовѣ*, котрый за мѣсяць основуемо. Широко, якъ нашій серця, отворенй его комнаты на приняте вашихъ дѣвчатокъ, а п. Емилія Дольницка (Банкъ задатковый въ Станиславовѣ) чекае на Вашій *зголошеня до 31 м. ст. липня*. Хто запише вóдъ разу шѣсть доньокъ до нашого института, тому шесту даромъ приймемо! Станиславóвъ 21 липня 1899. За Выдѣлъ Товариства Рускихъ женщинъ: *Клавдія Чорненькова, Константина Малицка*. (Другій часописи просимо о повторене сеи вóдозвы).

— **Въ дѣвочóмъ Институтѣ СС. Василіянокъ у Львовѣ** можуть въ будучóмъ роцѣ школьнóмъ знайти умѣщене 50 ученицъ. Науки школьній побирають ученицѣ въ школахъ публичныхъ, науку музики и танцѣвъ въ Институтѣ. Зглошеня принимають ся до 20 н. ст. серпня. Близшій услóвя принятя подае на жаданє: С. Марія Хоминьска Ч. С. В. В., игумена СС. Василіянокъ и настоятелька института, Львóвъ ул. Зибликевича 24.

— **Въ Товстóмъ повѣту скалатского** мае бути лѣкарь окружный, але вже три роки обѣцюють, а до сего часу нема розписаного конкурсу, хотяй конче бы ся здало!

— **Мѣсцеву раду школьну въ мѣсточку Грималовѣ** прилучено до сѣлькои мѣсцевои рады школьнои въ Глѣбовѣ. Видко — автономія мѣска не цвите!

— **Въ Скалатщинѣ** — якъ намъ пишуть — пануе кóръ въ кóлькохъ мѣсцевостяхъ, якъ Товсте, Саджавки, Красне, Калагарóвка и иншій.

— **Дальша исторія панамы въ гал. касѣ щадничóй.** Въ послѣдныхъ часахъ выявили ся новій скандалы въ тóмъ „фінансовóмъ багнѣ“. Давній достойники — члены дирекціи, выдѣлъ надзираючій и члены преславетнои комісіи ревізійнои не дбали о се, чи е въ касѣ цензоры, котрій пóсля статута безуслóвно повинній були урядувати, а и не подумали про се, що въ курсѣ е фальшивій векслѣ. И зъ сего огляду було недбальство, такій бракъ контролѣ, що — якъ теперь показало ся — въ курсѣ находили ся векслѣ зъ пóдроблеными пóдписами. Коли теперь деякій векслѣ запротестовано, зачали зголошуватись особы и заявляти, що грошей цѣлкомъ не позичали и що ихъ пóдписы пофальшованій. Такъ мѣжь иншими запротестовано вексель одного дневникаря зъ пóдробленымъ пóдписомъ на 9.000 зр; въ дѣйстности сей дневникарь не мавъ въ касѣ нѣякого свого векселя, бо ему навѣть и 150 зр. не були бы позичили. Теперь зачало ся слѣдженє правдивого стану рѣчи и розписано листы до всѣхъ особъ, фігуруючихъ на вексляхъ есконтованыхъ въ касѣ ощадности; зажадано вóдъ дотычныхъ особъ пóдписóвъ въ цѣли порóвнаня ихъ зъ пóдписами на векселяхъ. Въ сей способъ може выкрые ся цѣла правда. Вже пóдчасъ руну — якъ теперь выказало ся — выплачено „комусъ“ квóту 35.000 зр., а зъ книжокъ не можна дóйти, хто „заварувавъ“ сесю квоту. Все те причинить ся до продовженя слѣдства противъ „короля“ галицкихъ дефравдантóвъ — пана Зімы.

Зъ Кракова доносять до Kurjera lwowskiego, що оборону бухгальтера Вендриховского обóйме краковскій адвокатъ д-ръ Шаляй. Актъ обжалованя противъ Зімы по скóнченю буде вóдосланый до міністерства, котре розгляне факты наведенй въ обжалованю, дальше особы покликаній на свѣдкóвъ и ихъ вóдносины, котрій могли бы евентуально зневолювати ихъ до фальшивого зóзнання. По розсмотренію сего выскаже міністерство, чи дѣйстно заходить потреба деле ґованя иншого суду зальвóвского до переведеня розправы.

Може вже разъ ославлена „polnische Wirtschaft“ стане передъ форумъ свѣта въ правдивóмъ свѣтлѣ. „Stoimy ze spuszczonymi w dół oczyma“ — сказавъ въ соймѣ гр. Стан. Тарновскій — але оно и е чого!

— **Въ Гусятинщинѣ** пануе мѣсцями тифъ, а въ Васильковцяхъ шкарлятина и діфтерія.

— Причинокъ до доказóвъ **потребы подѣлу Галичины** на части руску и польску: Часописи оголосили субвенціи даній выдѣломъ на предложенє краєвои рады школьнои на будову школъ. Зъ выказу выпадае на мѣсцевости чисто польскій 2760 зр. а на рускій 1000 зр. Правда, що трактуе ся одныхъ и другихъ рóвномѣрно?: — *И. В. К.*

— **Намѣрене самоубійство.** Іосифъ Бачиньскій, складачъ зъ львóвскои „Друкарнѣ звязковои“, стрѣливъ вчера вечеромъ три разы до себе дома. Кулѣ, мѣренй въ груди дрожачою рукою, хибили и угрязли въ околици обойчика, пониже рамени. Три раны тяжкій, але не смертельній. Причины намѣренóго самоубійства не знаній; вѣдомо лише, що Бачиньскій уже кóлька днѣвъ терпѣвъ на сильне роздражнене нервове и часто повтарявъ, що вóдберe житє собѣ и жѣнцѣ. Нещастного осмотрила стаціи ратункова и вóдвезла до шпиталя вразъ изъ жѣнкою, котра на вѣсть о выпадку дóстала хвилевого божевóльства. Бачиньскій лишивъ дома кóлькоро дрóбныхъ дѣтей, котрыми поки-що заопѣкувала ся господиня дому.

— **Ще два!** На почтѣ въ Бережанахъ выкрыто передъ кóлькома днями велику дефравдацію цѣнныхъ папероóвъ на значнѣйшу квоту. Дефравдантомъ е офіціялъ почтовый Мечиславъ Яремовичъ и утѣкъ здаеть ся до Львова.

Въ меншóй мѣрѣ провинивъ ся „фінансово“ Муніщ Димъ директоръ [що за гарный титулъ] жидовского банку задаткового въ Добромилю. Его вчасно увязнено за рóзній мальверзациі векслевій и за лихву. Жертвою Дима и его кліки вшали доохрестній селяне. Vivant sequentes!

— **Частковый стрейкъ.** Часть робóтникóвъ занятыхъ коло водопроводóвъ Львóвскихъ устроила змову. Вóсѣмдесять ихъ домагае ся вышои платы вóдъ штуки т. е. вóдъ кубічного метра выкопу. Прочій робóтники котрій роблять за сталою денною платнею, працюютъ дальше.

— **Краєве товариство хову дробу, голубóвъ и кóликóвъ у Львовѣ** запрашае всѣхъ годовникóвъ и аматорóвъ щобы схотѣли якъ найчисленнѣйше приступати до товариства. Вписове 1 зр. а вкладка мѣсячно 25 кр. Проектоване уряджена выставы зъ кóнцемъ вересня его року зависить вóдъ достаточного числа зголошень, котрій высилати належать пóдъ адресою секретара Товариства А. Прилѣбского ул. Ягайлоньска ч. 7.

Господарство, промыслъ и торговля.

Ц. к. дирекція зелѣзницъ державныхъ оповѣщуе:

„Gazeta lwowska“ оголошуе розписане лі ґитациі на продажъ уряджень зó звиненого краєвого складу збóжа и спіритусу у Львовѣ — Оферти можна вносити найпóзнѣйше до дня 8. серпня с. р. до 12 годины въ полудне до ц. к. Дирекціи зелѣзницъ державныхъ у Львовѣ.

Именованя, перенесеня, вóдзначена и пр.

— **Именованя.** Концепісты намѣстництва: Меч. Табо, Жигм. Рудницкій, Тад. Вжесньовскій, Ив. Лемиковскій, Казим. Вайдовскій, Генр. Етмаєръ, д-ръ Кар. Матіясъ, Жигм. Карасиньскій, Болесл. Геллеръ, Вінк. Пшибыславскій, Мих. Завадскій, Казим. Яворчиковскій, Адольфъ Пясецкій, Марк. Задуровичъ и Жигм. Желескій именованій комісарями повѣтовыми, а практиканты концептовій намѣстництва: Казим. Строньскій, д-ръ Чесл. Трембаловичъ, Іос. Ипогорскій-Ленкевичъ, Стан. Красиньскій, Каз. Пшибыславскій, Ілярій Гоповскій, Стан. Чищань, Каз Мадуровичъ, д-ръ Тад. Мошиньскій, Стан. Подиньскій, Брон. Квятковскій, Евг. Соломонъ-Фрідберъ и д-ръ Стан. Океницкій концепістами намѣстництва.

Телеґрамы „Дѣла“.

Вѣдень 26 липня. Пóдвышеня платнѣ державнои служебы мае цѣлкомъ певно увóйти въ житє зъ днемъ 1-ого серпня.

Парижъ 26 липня. Военный судъ въ Рене покликавъ на свѣдка Естергазого, котрому выдано на цѣлый часъ процесу зелѣзный листъ.

Брукселя 26 липня. Говорять, що теперѣшный кабінетъ уступить. Надѣють ся, що новый кабінетъ прийме програму выборчои реформы на пóдставѣ пропорціональнои системы.

Лондонъ 26 липня. Зъ Капштаду доносять, що поголоска о намѣренóй димісіи президента Крієра справджуе ся. — Зъ Пекіну доносять, що мѣжь Японом а Хінами вóдбули ся въ послѣдныхъ часахъ поважній переговоры въ справѣ заключеня союза.

Переписка Редакціи и Адміністраціи.

Вп. И. За. До кóнця III. кварталу ще 8 зр. — *А. Ви въ Бó.* За III. кварталъ ще 1 зр. — *Дръ В. Лев. въ Ол.* До кóнця року. — *А. Ле. въ Ол.* До кóнця року прийде ще 3 зр. — *О. Ю. въ Вы.* Ще 1 зр. — *П. Ку въ Ро.* Ще 8·40зр. — *К. Се, въ Жу.* До кóнця року ще 20 кр. — *Е. Ро. въ Со.* До кóнця грудня ще 40 кр. — *І. Да въ Лю кн.* Одержано. — *В. Мо. въ Се.* За III. кварталъ ще 1 зр. — *Гр. Со. въ Но. ку.* До кóнця III. кварталу. — *Н. Се. въ Ян.* Годять ся. — *А. Фо. въ Ра.* До кóнця III. кварталу прийде 9.60 зр.

Надѣслане.

Артистъ-рѣзьбарь п. Іосифъ Клѣвецкій изготовивъ въ Долинянахъ, повѣта рогатинъского, повный иконостасъ зъ запрестольнымъ такъ удачно и старанно, що смѣло можемо его для нашихъ церквей потребуючихъ припоручити. Роботу тепер ь иконостасъ въ Ферлѣевѣ п. въ мѣсци.

Гр Воєводка священникъ.
Наумъ Комаръ комітетовый.

276 2—3

Мужчина лѣтъ 37, зъ майкомъ 2000 зр. и рѣчною пенсією 420 зр., пошукуе для супружества невѣсты Русинки зъ середнымъ образованьемъ, фаховои въ торговли або нашомъ заводѣ, хотяй-бы зъ меншимъ посагомъ. Ласкавѣ зголошенія: П. И. Вишнѣвчикъ, poste restante. 280 2—3

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

Оптикъ и Механікъ у Львовѣ, площа Галицкая ч. 1., противъ Банку Гіпотечного на ґранітовій площи Ґаєвскім

поручае въ великомъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ: окуляры, цвіферы, льорнеты, бінокле, далекознады, барометры, термометры, рѣвній кремометры, мікроскопы, лупы, компасы, райсцайги, умѣры мѣрничѣ, ніоны, лібеле, макометры и т. п.

Уряджене заведеня електричныма.

Всякій направлѣня полагоджують ся якъ найскорше и найдешевше. 4[illegible]

Лѣчниця д-ра Тарнавского въ Косовѣ

за Коломыею отворена на 30 особъ. Средства: Лѣченя водою, дієта приміненна на способъ д-ра Лямана и инши фізіятричнѣ. 11—20
258

Курсъ Львовскій

въ дня 26 н. ст. липня 1899.

Акціи за штуку безъ купона.	Плат.	Жад.
Зелѣз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. к.	210 70	212 7
Зелѣз. Львѣв.-Черновц.-Ясси по 200 зр.	2[illegible] —	289 —
Банку гипот. галиц. по 200 зр. а. в.	371 —	3 7 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	— —	— —
Банку для торговлѣ и промыслу 200 зр.	200 —	201 —
Листы заставнѣ за 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а. в. выльос. зъ 10% прем.	110 35	111 —
Банку гипот. гал. 4½% а. в. льос. 50 л.	100 —	100 70
„ „ „ 4% 60 л. по 200 кор	96 50	97 20
„ краевого 4½% а. в. льос. въ 51	100 50	101 2
„ „ 4% а. в. льос. въ 57 л.	98 —	98 70
Товариства кредит. 4% (I емісія)	9[illegible] 50	98 70
„ „ 4% льос. въ 41½ л.	97 50	98 2
„ „ 4% льос. въ 56 л.	95 60	96 30
Облиги за 100 зр.		
Галиц. фонду проинаційного 4% в. а.	98 —	98 70
Буков. фонду проинаційного 5% в. а.	102 25	— —
Комунальнѣ Банку краев. 5% (II ем.)	102	— —
„ „ „ 4½% (III.ем.)	100 50	101 20
Позички краевои въ 1873 по 6% в. в.	1[illegible] —	— —
Позички краевои въ 1893 по 4% в. в.	96 [illegible]	97 60
Позичка м. Львова 4% по 200 корон.	93 90	94 60
Льосы:		
Мѣста Кракова	26 75	28 —
Мѣста Станиславова	55	— —
Монеты:		
Дукатъ цѣсарскій	5 65	5 7[illegible]
Наполеондоръ	9 52	9 6[illegible]
Цѣсаримперіалъ	— —	— —
Рубель срѣбный	1 22	1 [illegible]
Рубель паперовый	1 26½	1 27¼
100 марокъ нѣмецкихъ	58 70	59 15

По причинѣ нового коростного укладу въ фабрикою при численнѣйшихъ замовленяхъ:

СѢКАРКА СОХ зъ однымъ колесомъ а 2 ножами, ваги около 85 клгр. ширина писка 180 мм. за 25 зр.

СѢКАРКА ТІ вальцева въ 2 колесами замаховыми и 3 ножами, ваги около 100 клгр., ширина писка 170 мм. за 26 зр.

При сѣчасовѣй уплатѣ 10% опусту.

Замовлятн черезъ

НАРОДНУ ТОРГОВЛЮ

Львовъ, Рынокъ 36 153 17—0

МАШИНКИ американьскѣ до робленя мороженого поемности 1, 2, 3 літры по зр. 5·50, 6·50 и 7·50. Ронделѣ до мосяжій до смаженя конфітуръ по зр. 2·40, 2·80, 3·—. Кльоцѣ дротяний до прикрываня подумысковъ штука вѣдъ кр. 35 до 1 зр. Ледовнѣ комнатнѣ знаменитѣ по зр. 24, 35 и 45 поручае ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч 1 напротивъ катедры.

Машины до шитя Зінгера

ручнѣ вѣдъ 25 до 50, ножні вѣдъ 27 до 65 зр. Найбольшій складъ въ краю; рѣчна продажъ 750 машинъ; 200 машинъ є все на складѣ до выбору. — Прошу жадати цѣникѣвъ. — ЮСИФЪ ИВАНИЦКІЙ Академічна ч. 26 Львовъ. 107

БРИНДЗЯ ГОРСКА

фасочка 5 кільова 2 зр. 82 кр.
Двѣръ Лапшинъ, п. Бережаны
245 10—12

МОЛИТВЕНИКЪ ДЛЯ ДІТЕЙ

виданій

коштомъ рускаго тов. педагогічного

В полотняній оправѣ з золоченим хрестом 20 кр. В паперовій окладці 15 кр.

Продае ся в книгарни Наук. тов ім. Шевченка, Львів, ул. Чарнецкого ч. 16.

ВИНКЕНТІЙ КУЧАБИНЬСКІЙ

Львовъ, ул. Коперника ч. 2

поручае книжки до богослуженя „Святыя святыть", почавши вѣдъ 85 кр. и высше, Евангелія въ красныхъ переплетахъ оксамітныхъ зъ окутемъ золотымъ, ручно мальоваными евангелистами по низькихъ цѣнахъ.

Фелоны, колпаки, олтарики процесійнѣ, хоругви и т. п.

Образы ручно мальованѣ на полотнѣ, на блясѣ, заразомъ всякій церковнѣ знаряды по дуже низькихъ цѣнахъ.

Образки малѣ зъ рускими молитвами 100 штукъ по 30, 40, 85, 95 кр,

Купцамъ и книгарнямъ и вѣдпродуючимъ одвѣтный рабатъ. 127 15—18

Лекціи на село на часъ ферій глядае ученикъ высшои гімназіи. Поправки зъ математики маютъ першенъство. За добре приготовленя ручить. Адреса: *Стефана Баранъ, поч. Бруквичѣ.* 273 5—5

Кандидатъ нотаріяльный Русинъ, зъ 18-лѣтною практикою способный до субституціи глядае посады. Близша вѣсть у п. Емиля Голубовского ц. к. емератованого адъюнкта судового въ Чортковѣ. 278 2—[illegible]

КОРКОТЯГИ рѣзного рода приповручае Иванъ Лаврукъ кожѣвникъ у Львовѣ, ул. Галицка 6.

Казки БРЯНЧАНІНОВА

Переклав з російскої на нашу мову
Любомір Селянський
Ціна 15 кр.
Львів, 1899 р. Видало Р. Тов. Педагогічне.

СВОБОДА

письмо політичне, просвѣтне и господарске для народу.

Выдае и за редакцію вѣдповѣдае д-ръ Ол. Горковенкій. Редакторъ просвѣтно-господарскои части Василь Король, учитель господарства.

Цѣлорѣчна передплата выносить 2 зр., на пѣвъ року 1 зр. Редакція и адміністрація: Львовъ, рынокъ ч. 10 (въ домѣ „Просвѣты").

Вѣдъ 1 (13) сѣчня 1[illegible] выходить у Львовѣ що четверть (на мѣсци популярныхъ газетокъ „Батьківщина" и „Читальня") тыждева популярна газетка

Ботаніка

на вясші класи шкіл середних. Після учебника Д-ра О Ростафинъскаго Зладивъ Іван Верхратский. Вид. з 189[illegible]. Ціна 1 зол. 20 цент. в. ав.

Д-ра О. Ростафинъского

Ботаніка

на низші класи шкіл середних. На язык руский переложив Іван Верхратский Видане друге. У Львові 1898. Ціна 70 цент. в. ав.

Мінералогія

на низші класи шкіл середних, учебник А. М. Ломницкого, переложив і подекуда доповнив Іван Верхратский Видане друге 1898. Ціна примірника: 70 цент. в. ав.

Спис важнѣйшихъ выразовъ

зъ рускои ботанічноі термінольогіи и номенклатуры. Зладивъ Иванъ Верхратскій. Вид. р. 1892. Ціна 80 цент. в. а.

Видання ті можь дістати в книгарні Ставропигійскій або у автора, професора рускої гімназії зі Львові. При замовленю у автора що найменше двох примірників наведених виданій в якій небудь комбінації (пр. 1 примірника ботаніки і 1 пр. мінералогії, або 1 примірника ботаніки і 1 пр. Спису, або 2 пр. ботаніки, або 2 пр. мінералогії, або 30 пр. Спису) порто оплачує автор.

„СЛАВІЯ"

Банкъ взаимныхъ обезпечень въ Празѣ

(основанный въ 1868 р., въ Галичинѣ вѣдъ 1874 р.)

скончивъ зъ концемъ 1898 р. 30-ый рѣкъ своеи дѣяльности и зросши во всѣхъ вѣдношеняхъ „Славіи"

	въ концемъ 1897 р.
Фонды резервовый и ручаючій	зр. 2,385.6·647 кр.
Премія надежитостя побочній и вѣдсотки за рѣкъ 1898	„ 2,517.998·09 „
Обезпечень сумы въ секціяхъ на жите	„ 31,416.439·22 „
Обезпечень сумы въ секціи вѣдъ огню	„ 329,257.816 — „
Выплачень капіталы, ренты и вѣдшкодованя въ 1898 р.	„ 1,467.173·68 „
За часъ свого истнованя выплативъ банкъ „Славія" своимъ членамъ капіталы и вѣдшкодованя въ загальнѣй сумѣ до кѣнця р. 1898	„ 29,910.069·98 „

„Славія" принимае въ секціяхъ I и II обезпеченя на дожите або на случай смерти, якъ и обезпеченя вѣна для дѣтей, въ секціи IV. обезпеченя вѣдъ шкодъ огневыхъ будынковъ, движимостей, збожа, товаровъ, запасовъ, скота и т. д.

Тарифы „Славія" вельми умѣренѣ, а условія обезпеченя вельми користнѣ.

Тарифъ и друкованыхъ вѣсточекъ вшелякого рода, якъ и всѣхъ потрѣбныхъ полисовъ удѣляе якъ найохотнѣйше головне Заступництво „Славія" для Галичины и Буковины у Львовѣ при улици Словацкого ч. 3. 68 13—24

„Славія" принимае зголошенія о удѣленє агенціи въ мѣсцевостяхъ де нема ще заступника и вельми радо удѣляе агенціи письменномъ селянамъ.

УЧИТЕЛЬ

орган рускаго товариства педагогічного двотыжденникъ педагогічно-науковый, выходить вѣдъ 1 червня 1869 у Львовѣ ул. Вѣрменьска ч. 2. Предплата на цѣлый рѣкъ 3 зр. на пѣвъ року 1·60 кр. на чверть року 1 зр.

Артистично-ратовниче ЗАВЕДЕНЄ А. ЗІ'МАНА

у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 14.

доставляе и выконуе якъ найдешевше и найстараннѣйше.

ДРУКАРНЯ зъ кавчуковыми черепками для кождого легко надаюча ся, почавши вѣдъ 1 зр. и высше. Стампіля метадевѣ и кавчуковѣ, гербы, монограмы, стампільнѣ марки, станцы, таблицѣ литѣ и гравированѣ и проче.

Замовленя зъ провінцій полагоджують ся вѣдворотною почтою. 221 16—52

Ч. 303.

КОНКУРСЪ.

Выдѣлъ Бурсы Братства св. О. Николая въ Станиславовѣ подае симъ до вѣдомости, що зъ початкомъ року школьного 1899/900 звайде 50 питомцѣвъ зъ школъ середнихъ по мѣщенѣ въ Бурсѣ вѣдъ слѣдуючими условіями:

I. Родичѣ взглядно опѣкуны звольнѣ найдальше до 15 н. ст. серпня с. р. вздѣлати своє прошенє до выдѣлу Бурсы. До прошеня належить долучити: а) метрику св. крещеня, б) свѣдоцтво убожества, в) свѣдоцтво школьне зъ послѣдного вѣврoку, г) заявленє, колько обовязуютъ ся доплачувати, д) свѣдоцтво здоровля, щепленя вѣспы и способности до спѣву. Бувшихъ въ минувшомъ роцѣ питомцѣвъ Бурсы условія вѣдъ а), б) в) и д) не обовязуютъ; они мають до прошеня долучити кромѣ заявленя вѣдъ г) ще свѣдоцтво поведеня за часъ ферій. Доплачуючій мѣсячно 10 зр. и бѣльше не предкладаютъ свѣдоцтва убожества.

II. Вѣдъ кандидатовъ вымагаєсь: а) доброго успѣху въ наукахъ и доброи волѣ въ обычаяхъ, б) доброго здоровля и голосу до спѣву, в) вѣдъ кандидатовъ вступаючихъ въ першу клясу середнихъ школъ вымагае ся такожь, щобы не переступили 12 его року жытя. При тѣмъ заявляе ся, що бувшій питомцѣ, а зъ ново-кандидуючихъ вступаючій до 1 шахъ класъ школъ середнихъ мають першенъство передъ иншими кандидатами.

III. Отець або опѣкунъ принятого до Бурсы питомця мае при вступѣ зложити: а) яко членьску вкладку 5 зр. въ першомъ роцѣ, а по 3 зр. въ слѣдуючихъ лѣтахъ; б) на инвентарь 2 зр. въ першомъ роцѣ, а по 1 зр. въ слѣдуючихъ лѣтахъ; в) на розходы дрѣбнѣй питомця 5 зр., г) за питомцѣвъ чотирохъ висшихъ класъ гімназіальныхъ платити мѣсячно на инструктора по 1 зр.; д) деклароваиу доплату на харчь складати мѣсячно зъ горы; е) на праня бѣля зложити на початку першого и другого вѣврoку по 1 зр.; на бібліотеку 1 зр.

IV. На вступѣ въ заведенє мають питомцѣ выказатись достаточнымъ бѣлемъ и одежію, а именно мають посѣдати: 6 паръ бѣлля, сѣнникъ, ковдру або коцикъ, подушку, 3 пошевки, 3 ручника, 4 простерала, 6 хустокъ до носа, 2 пары обувы и одѣжь лѣтню и зимову.

V. Желаючій одержати вѣдповѣдь на свою просьбу, звольнѣ долучити карту кореспонденційну зъ докладнымъ адресомъ своимъ або марку почтову на 20 кр. на вѣдосланє имъ прилогъ за рецепізомъ.

VI. Принятій до Бурсы питомцѣ мають явитись 3 ого н. ст. вересня въ полудне въ канцелярії Бурсы, щобы вѣддати ся испытови изъ спѣву, и тогды такожь родичѣ або опѣкуны мають зложити наведеи вѣдъ III. оплаты. — При тѣмъ упрашае ся родичѣвъ и опѣкунѣвъ, щобы уплаты и всякій инши на выдатки дѣтей призначенѣ грошѣ вносили лично або почтою до каси Бурсы а не на руки дѣтей.

Вѣдъ Выдѣлу Бурсы Братства св. О. Николая въ Станиславовѣ, дня 3 (15) липня 1899. 284 1—3

Розкладъ ѣзды поѣздовъ зелѣзничихъ важный вѣдъ 1 мая 1899.

вѣсля часу середно-европейского [познѣйшого о 36 мінутъ вѣдъ часу львовского.]

поєз. приходить о	особ	до Львова	поєз. вѣдходять о	особ.	зъ Львова
		День			**День**
	6·10	Зъ Черновець, Ицканъ, Станиславова		6·20	до Лавочного, Пешту, Борыслава
	6·50	„ Бруховичъ вѣдъ 7/5 до 19/5.		6·15	„ Подволочискъ, Одессы, Козовы, г. д.
	7·10	„ Замководы „ „ „		6·30	„ Ицканъ, Букарешту, Радовцѣвъ
	7·40	„ Янова (гол. дворець)		6·30	„ Подволочискъ зъ Подзамча
	7·55	„ Лавочного „ „	8·30		„ Кракова, Любачева, Орлова, Вѣдня
	7·44	„ Тернополя на Подзамче		8·45	„ „ Вѣдня, Хирова, Стружа
	8·05	„ „ „ гол. дворець		9·10	„ Сколього, до Лавочного 1/7 до 15/5
	8·15	„ Сокаля, Равы рускои		9·25	„ Янова
	9 —	„ Кракова, Вѣдня, Орлова		9·35	„ Подволочискъ зъ гол. дворця
	11·15	„ Ярослава, Любачева		9·45	„ Ицканъ, Сопова, Бергомету
	11·55	„ Ицканъ, Черновц. Станислав.		9·53	„ Подволочискъ зъ Подзамча
	1·0[illegible]	„ Янова на гол. дворець		10·10	„ Белаця, Равы, Любачева
1·30		„ Кракова, Вѣдня		12·50	„ Янова 1/7 до 15/5 недѣлѣ и свят
	1·40	„ Сколього, Хирова, а зъ Лавочного вѣдъ 1/7 до 15/5.	1·55		„ Подволочискъ зъ гол. дворця
1·50		„ Ицканъ, Станиславова	2·08		„ „ „ Подзамча
2·20		„ Подволочискъ на Подзамче		2·15	„ Бруховичъ 7/5 до 19/5 недѣлѣ и свят
2·34		„ „ „ гол. дворець	2·15		„ Ицканъ, Гусятина, Кереземезе
	5·15	„ „ „ Подзамче	2·5[illegible]		„ Кракова, Вѣдня, Хабовки
	5·40	„ „ „ гол. дворець		3·05	„ Стрыя, Сколього лишь 1/5 до 30/5
	5·55	„ Сокаля		3·15	„ Янова, вѣдъ 1/5 до 30/5
		Ночь		3·20	„ Зимнои воды 7/5 „ 19/5
	12·10	Зъ Сколього, Калуша, Борыслава		3·25	„ Бруховичъ „ „ „
12·30		„ Черновець, Букарешту		5·25	„ Ярослава
2·16		„ Кракова, Вѣдня, Орлова			**Ночь**
	3·05	„ Подволочискъ на Подзамче	12·50		до Кракова, Вѣдня, Берлина
	3·30	„ „ „ гол. дворець	2·36		„ Ицканъ, Констанціи, Букарешту
	6·00	„ Кракова, Вѣдня, Самбора, Сянока		4.10	„ Кракова, Хирова, Коросна
	6·10	„ „ „ Хирова		5·50	„ Бруховичъ вѣдъ 7/5 до 19/5
	6·20	„ Ицканъ, Подвисокого, Козовы		6·26	„ Ицканъ, Радовець, Кімполюнгу
	7·58	„ Янова вѣдъ 7/5 до 21/5, и вѣдъ 16/5 до 30/5 що день а вѣдъ 1/5 до 15/5 недѣлю и свята		6·40	„ Кракова, Вѣдня, Берна, Варшавы
				6·50	„ а Орлова вѣдъ 14/5 до 15/5
					„ Янова вѣдъ 1/5 до 15/5 въ будни дни
	8·15	„ Бруховичъ вѣдъ 7/5 до 30/5, и 16/5 до 19/5.		7·00	„ Лавочного, Мункача, Хирова
	8·30	„ Бруховичъ вѣдъ 1/7 до 15/5 що день		7·10	„ Сокаля, Равы рускои
		„ Кракова, Вѣдня, Любачева		7.20	„ Тернополя зъ гол. дворця
	9·21	„ Янова вѣдъ 1/5 до 15/5.		7·42	„ „ „ Подзамча
	9·55	„ Кракова, Вѣдня, Пешту, Сянока		7·47	„ Янова 2/10 до 30/5 1900 включно
	10·10	„ Ицканъ, Козовы, Подвисоцкого		8·35	„ „ 1/5 „ 21/5 и 16/5 до 30/5
	10·05	„ Подволочискъ, Брод. Копычинецъ		9·11	„ „ 1/5 „ 15/5 недѣлѣ и свята
	10·25	„ „ на гол. дворець		10·40	„ Ицканъ, Гусятина, Радовець
	10·30	„ Лавочного, Хирова, Пешту		10·50	„ Кракова, Вѣдня, Ивонича
				11·10	„ Подволочискъ, Бродовъ г. двориа
				11·32	„ „ Грималова Подзам.

ЗАМѢТКА: Пора нѣчна числить ся вѣдъ 6 годины вечеромъ до 5 годины 59 мінутъ рано. — Бюро информаційне ц. к. зелѣзницѣ державнои при ул. Красицкихъ ч. 5.

Диво промыслу на поли музичныхъ инструментовъ.

Инструментъ о сталевыхъ тонахъ, граючій при помочи бляшаныхъ нотъ 1000-чѣ мельодій найтревалѣйшои конструкціи, величины 35, 29, 18 цмт. продаю тѣлько я по цѣнѣ 10 зр. вразъ въ 4 нотами; дальшій ноты по 25 кр. 1

Зъ поважанемъ **І. КАПРАЛИКЪ У ЛЬВОВѢ.**

При закупнѣ товаровъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавецъ и одпѣчальный редакторъ Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черлянъскои. Зъ друкарнѣ Института Ставропигійскаго, вѣдъ зарядомъ Іосифа Даниляка

Ч. 156. Львовъ, Четверъ 15 (27) Липня 1899. Рочникъ XX.

ДѢЛО

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских свят) о 5-тій годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Бібліотека найзначнѣйшихъ повѣстей“ выходитъ въ второкъ, и въ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимаютъ: у Львовѣ Администрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне Бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людовика 9, и А. Ольшевского ул. Килинського 2; — въ Ярославю: Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11.; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитость за инсераты платѣй у Львовѣ

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австрії:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року	12 зр.
у Львовѣ:			
на цѣлый рѣкъ	16 зр.	на пѣвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженє. — Рекламаціи неопечатаній вѣльный вѣдъ порта.

Поединоке число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошенія звычкій принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одного стрѣлчика инсератовой або ей мѣсце а въ рубрицѣ „Надѣсланє“ по 25 кр. а. в.

Подяки и иншій доносеня приватній числять ся по 15 кр. вѣдъ отишка.

По конференціи въ Газѣ.

Девятинедѣльна конференція „мирова“, конференція „для розороженя“ вже кѣнчитъ ся и маѣ бути урядово замкнена въ суботу або въ понедѣлокъ.

Тѣ всѣ, що въ першихъ хвиляхъ одушевили ся благороднымъ серцемъ царя Миколая II., що робили собѣ великій надѣѣ на вплывъ Россіи и т. д., нынѣ зовсѣмъ розчаровани. Конференція не була анѣ „мирова“, анѣ не була конференцією „для розороженя“, а такъ собѣ мѣжнародною конференцією, котрои успѣхи дуже сумнѣвнои вартости. Ухвалено конвенціи, але тыхъ конвенцій не пѣдпишуть всѣ делегаты, бо деякій зъ нихъ заявили, що ихъ правительства не можуть згодити ся на всѣ постановы.

А крѣмъ того держави грали двозначну ролю передъ и пѣдчасъ самого конгресу. Дуже сумно представляѣ ся тутъ Англія. Англійскій часописи писали вѣчно, черезъ цѣлый часъ конференціи, що если конференція не буде мати успѣхѣвъ, то вина Нѣмеччины, котра ставить рѣзній трудности у великѣмъ дѣлѣ загального мира.

Тымъ часомъ показуѣ ся, що то нѣхто иншій а лишь заступники Великои Британіи не хотять зречи ся уживаня нелюдского оружя (куль „dum-dum“) и права бомбардованя мѣстъ портовыхъ, розширеня конвенціи женевскои такожь на вѣйну морску.

Тѣлько людскости оказали представителѣ того народу, що высылаѣ рѣкъ рѣчно въ свѣтъ тысячѣ примѣрниковъ письма св., релігійныхъ розправъ и сотка місіонерѣвъ.

Але здаѣ ся, що суспѣльность англійска не пуститъ того мовчки, а потягне до одвѣчальности теперѣшный кабінетъ.

Зъ другого бѣку и сама Россія поводила ся двозначна. Ще праса европейска не перестала обговорювати и коментовати письма Муравева до всѣхъ державъ, — коли Россія сыпала міліонами на пѣбѣльшенє польнои артилеріи и на новій кораблѣ военній.

Коли пѣдчасъ конференціи делегатъ российского правительства мавъ гарній промовы въ рѣзныхъ справахъ, тогдѣ рѣвночасно накладала Фінляндія жалобу по своѣй конституціи.

Сама конференція мала — якъ казало письмо Муравева — занятн ся питанемъ: якимъ бы чиномъ можна заниціювати загальне розороженє, або що-найменше обмежити теперѣшній уоруженя.

Зъ того намѣру российского правительства (хоть хто знае, чи то було на серіо подуманє) на конференціи зробивъ ся великій „пшикъ“. Конференція выразила лише свѣй поглядъ, що обмеженє тягарѣвъ на вѣйско було бы „пожадане“. А тымъ самымъ и похоронено справу розороженя, бо на слѣдуючихъ конференціяхъ не прийде она навѣть на порядокъ дневный.

Видно отже, що той переходъ вѣдъ вѣйсковости до промысловости — якъ каже Гербертъ Спенсеръ, або до интеллектуалізму — якъ кажуть иншій, не переведе ся акціею зъ горы, але внутрѣшнымъ переображенемъ всѣхъ державъ. Таке переображенє не може бути ухваленє конференціею, якъ не можна ухвалою перемѣнити чоловѣка ѣдячого мясо у вегетаріянця.

Высоколетній слова письма Муравева а нынѣшній успѣхи конференціи роблятъ справдѣ таке вражѣнє, що difficile est satyram non scribere, але холодно мыслячій чоловѣкъ мѣгъ се передвидѣти зараз по письмѣ Муравева.

А дотычно реальныхъ успѣхѣвъ конференціи, то справдѣ ухвалено тамъ деякій конвенціи, що можуть усмирити жостокѣсть вѣйны. Але що зъ того? Тая Англія, що показала свою кровопійство на дикихъ народахъ всѣхъ сторѣнъ свѣта, що и теперь не хоче позбути ся своихъ любихъ куль „dum-dum“, котрыми недавно розрывала на кавалки Суданцѣвъ. Она хоче й на далѣ мати право бомбардованя морскихъ побережь и не бажаѣ собѣ розширеня конвенціи женевскои на вѣйну мореку. И що зъ того, що иншій державы на те згодили ся коли не згодилась Англія, котра вѣчно шукаѣ собѣ десь зачѣпки? Таке становище Англіи готово довести цѣлу конференцію ad absurdum.

Найважнѣйша однакъ для цѣлои конференціи є перша конвенція въ справѣ мирного полагоджуваня мѣжнародныхъ споровъ, котрои мѣсцемъ нарадъ маѣ бути Гага. Тутъ всѣ державы показали свою добру волю въ справѣ переведеня того, чого собѣ найбѣльше бажавъ царь. Истнованє такого розъемчого суду буде все-таки морально приневолювати державы удавати ся въ своихъ справахъ передъ сей мѣжнародный трибуналъ, а то мусить бодай трохи змѣнити нынѣшне дипльоматичне поступованя въ такихъ случаяхъ. Може и не все удасть ся устерегти ся передъ вѣйною, та в надѣя, що богато справъ дасть ся тою дорогою рѣшити. Тымъ чиномъ людскѣсть хоть пару крокѣвъ ступить на передъ.

Желаня, якій высказала конференція попри конвенціи, практичного значѣня не маютъ, але будуть пѣдставою розправъ для дальшихъ конференцій и може хоть въ будучности приберуть форму конвенцій.

Взагалѣ взявши — успѣхи конференціи зовсѣмъ не вѣдповѣдають тому шумови и крикови, зъ якимъ она була заповѣджена, и мѣрячи ей тою мѣрою, можна сказати, що зробила фіско. Коли однакъ глянути на нею зъ точки розвою людскости, то треба признати, що она є однымъ крокомъ до лѣпшои будучности, котра, дай Боже, щобъ якъ найскорше наступила!

Здобутки Русинѣвъ въ Америцѣ на поли церковнѣмъ за 15 лѣтъ.

Написавъ *Несторъ Дмитрѣвъ.*

Зъ нагоды постановленого зъѣзду гр.-кат. священикѣвъ въ Філядельфіи дня 18 липня с. р., хочу бодай въ головныхъ зарисахъ перейти исторію нашои церкви въ Америцѣ и выказати тѣ здобутки, якій мы придбали на тѣмъ поли за цѣлыхъ майже 15 лѣтъ.

Исторія нашои церкви въ Сполученыхъ Державахъ починаѣ ся зъ кѣнцемъ 1884 р., коли о. Иванъ Воляньскій приѣхавъ до Шенандоа, Па., 18 сѣчня 1885 р., заложивъ въ тѣмъ мѣстѣ перше руске братство св. О. Николая, а въ роцѣ 1886, въ день св. Арх. Михаила, довершивъ посвяченя першои рускои церкви въ Шенандоа, Па.

Вже въ самѣмъ початку побуту о. Воляньского въ Америцѣ вѣднеслись духовній римо-кат. власти до него, яко жонатого католицкого священика, дуже ворожо. Выклинали его по костелахъ и ставили пѣдъ ноги рѣзній колоды, щобъ лишь не допустити розвою гр.-кат. церкви въ Америцѣ. Рѣшучій и енергічный о. Воляньскій, опираючись на своѣмъ правнѣмъ пѣсланництвѣ, на розпорядженяхъ свого епископа-митрополита С. Сембратовича, не давъ ся зломити и, не зважаючи на накости злобныхъ Айрішѣвъ а въ части и Поляковъ, не тѣлько зорганізувавъ свою партію, але и постаравъ ся о закупно землѣ пѣдъ церкви въ Hazleton, Pa., Kingston, Pa., Olyphant, Pa., Freeland, Pa., Jersey City, N. J., Minneapolis, Minn., Shamokin, Pa. и въ другихъ.

Майже три роки бувъ о. Воляньскій одинокимъ рускимъ священникомъ въ Спол. Державахъ; вѣдтакъ додано ему до помочи молодого, дуже енергічного чоловѣка о. Зиновія Ляховича, котрый, побувши шѣсть мѣсяцѣвъ въ Шенандоа, Па., умеръ наглою смертію въ Wilkers-Barre, Pa.

Интриги айрішскихъ біскупѣвъ противъ жонатого священика не переставали, жалобы до Риму, а зъ Риму до Львова сыпались, однакъ натрафляли на рѣшучѣсть митрополита, котрый покликувавъ ся на рѣзнородній папскій булѣ, що запоручали права уніи зъ римскимъ престоломъ. Остаточно митрополитъ мусѣвъ улягти и въ 1888 роцѣ вѣдкликавъ о. Воляньского, а на его мѣсце выславъ о. Конст. Андруховича, котрый обнявъ мѣсце по своѣмъ попереднику зъ усѣми приналежными и неприналежными ему правами.

Вѣдъѣздъ о. Ив. Воляньского до Галичины бувъ першимъ великимъ блудомъ въ исторіи нашои церкви въ Америцѣ. Се була побѣда латиньского клира, непризнаня нашого обряду на рѣвнѣ въ обрядомъ латиньскимъ, поруганє тайны супружества у священикѣвъ гр.-кат. обряду.

Консеквентно пѣйшли дальшій наслѣдки того историчного промаху.

Майже рѣвночасно зъ прибутемъ о. К. Андруховича прийшло бѣльше число священикѣвъ изъ угорскои Руси до Сполуч. Державъ, якъ: оо. Євг. Волкай, К. Гуловичъ, А. Дзубай, Запотоцкій, Н. Стецовичъ и др. Айрішскій епископы не спали: они не могли стерпѣти такихъ „аномалій“, якъ жонатій священники, и на жалобу айрішского епископа до „Propaganda fide“ выдавъ префектъ тои пропаганды Simeoni дня 14 липня 1891 р. No. Prot. 929. формальне розпорядженє, въ котрѣмъ рѣшучо забороняѣ епископамъ высылати до Америки жонатыхъ священикѣвъ, а если-бъ такій вже находились, безпрозволочно ихъ вѣдкликати. Въ тѣмъ розпорядженю находимо и тую клявзулю, що кождый гр.-кат. священикъ маѣ пѣдчинитись юрисдикціи того латиньского епископа, въ котрого діецезіи находить ся. Мимоходомъ згадую, що епископы

Історична паличка.

Гумореска *Ореста Бересцанина.*

(Докѣнченє.)

Але вернѣмъ теперь до самого Софрона. По смерти батька вѣнъ дѣставъ въ спадщинѣ сю дивну паличку, але знаючи ей небезпечну прикмету а не хотячи женитись, вѣнъ стерѣчъ ся ей якъ не знати чого. Нѣколи ей нѣгде не збставлявъ, нѣколи жѣнока рука не дѣткнулась ей и нѣколи нею навѣть не вымахувавъ по улици.

Ажь разъ раненько передъ самою осьмою бѣжить вѣнъ до школы — втѣмъ надлетѣла зъ-вѣдкись чорна хмара и якъ не пѣчне цѣдити! просто якъ зъ коновки. Мѣй другъ мавъ лише паличку, а вертатись по парасоль не було вже часу, бо осьма за плечима, а директоръ на фѣртцѣ. Тожь мѣй Софронъ скулившись и притуляючись до каменицъ мокъ що не мѣра. Ажь чуе — зъ одного вѣкна въ каменици, зъ партеру вѣдзываѣсь хтось до него:

— Пане професоръ! може парасолемъ служити?

Дивить ся Софронъ, а то сестра его ученика, котру вѣнъ лише зъ виду знавъ. Що ту робити? Га, трудно вѣдмовити. Взявъ вѣнъ парасоль, а панночка тогдѣ каже:

— А паличку дайте сюда... Якъ будете вертали зѣ школы, я вамъ подамъ ей вѣкномъ.

Овъ! — думаѣ собѣ мѣй другъ, — бѣда! парасоль байка, але давати панночцѣ паличку, знаючи о ей прикметѣ, се вже не жарты...

Стоить Софронъ, роздумуѣ, дивить ся на панночку, але палички не даѣ.

— Та дайте, дайте! — каже знову резолютна панночка, — она вамъ чей-же у насъ не пропаде...

Радъ-не-радъ давъ Софронъ паличку, але по дорозѣ заедно повтарявъ собѣ: „Чекай, хитра! не зловишь ты мене! Паличку вѣдберу собѣ крѣзь вѣкно, а безъ парасоля вже нѣколи не пущу ся до школы...“

По школѣ йде Софронъ домѣвь и вступаѣ по паличку пѣдъ вѣкно, — але вѣкно замкнене якъ не можь лѣпше, а панночки и окомъ не заглянешь. Зъ дуже гнѣвнымъ серцемъ вступаѣ Софронъ до мешканя, представляѣсь старѣй матери, а панночка то вже зъ нимъ, якъ зѣ старымъ знакомымъ, — говорить, смѣѣ ся, жартуе, а хвалить его яко професора, страхъ, пѣдъ самій небеса... А Софронови чимъ-разъ теплѣйше робить ся коло серця, вже и на паличку забувъ та на ей небезпечну прикмету, а усмѣхаючись вдоволено уже й самъ, якъ умѣѣ, починаѣ зъ панночкою жартувати. Ба, небавомъ дивить ся — а ту вже й стѣлъ накрытый и его такожь до обѣду просять. Сѣвъ Софронъ коло панночки и бавить ся знаменито. Ѣда смакуѣ ему, якъ нѣколи до теперь, — звычайно: домовый харчь, не то, що въ ресторації, а ще до того самій найлюбѣйшій его страви: зупка грибова, курчата смаженій и налисники зъ конфітурамя. Скѣнчивъ ся обѣдъ и Софронъ, задоволеный якъ нѣколи, взявъ паличку и розпрощавъ ся зѣ своими новыми знакомыми.

Але дома почала находити на него реакція. Все дуже гарно: и панночка гарна, и вѣктунокъ чудовый, але лишь за-для сего женитись — б-р-р-р! нѣколи! — и вѣнъ хитро погрозивъ у кутъ, де стояла его історична паличка: О, не зловишь, любко, якъ зловила дѣда и батька!...

Однакъ вже заразъ на другій день вѣнъ пѣйшовъ зъ візитою до панночки. Она очевидно дуже втѣшилась, а ей мати запросила его знову на вечерю. Ѣда була ще смачнѣйша, нѣжь вчера — индикъ зъ компотомъ и ряжь зѣ сметаною, а панночка ще веселѣйша, ще красша, якъ вчера. И не знати, що бѣльше вѣдъ теперь дѣлало на мого Софрона: чи краса дѣвоча, чи ѣда здорова — досыть, що небавомъ бувавъ вѣнъ тамъ майже щоденнымъ гостемъ. Але въ душѣ вѣнъ що-дня присягавъ собѣ, що они его не зловлять та що симъ разомъ исторична паличка не вдѣе нѣчого... А бѣдна панночка, не знаючи о нѣчѣмъ, що дня сердечнѣйше забавляла ся зъ моимъ другомъ, а стара мати выдумувала для него що дня то лѣпшій и дорожшій страви...

Такъ оно було до початку липня, коли прийшло именованє Софрона на сталого учителя, а заразомъ перенесеня его до далекого мѣста. Скѣнчивъ ся небавомъ курсъ и Софронъ прийшовъ попращати ся зъ своими знакомыми.

Панночку застався вѣнъ тиху и сумну, якъ нѣколи до теперь. Она якось пытаючо и выжидаючо дивилась на него и майже нѣчого не говорила. Вѣнъ знавъ, що сему за причина, и ему робилось якось дуже нѣяково, майже совѣстно: замѣсть освѣдчитись и покѣнчити якось цѣлу справу, вѣнъ прийшовъ лише розпрощатись и поднкувати сердечно за всѣ тѣ смачній и здоровій страви, якій выварювала и выпѣкала для него стара мати. Але зъ другои стороны вѣнъ не хотѣвъ въ жаденъ способъ женитись, а тымъ менче теперь, зъ тою панночкою, зъ котрою вѣнъ лише случайно познакомивъ ся черезъ сю историчну паличку. Чи-жь въ нимъ мало бы статись те саме, що зъ дѣдомъ и батькомъ? Нѣ, нѣколи! вѣнъ прецѣ мудрѣйшій вѣдъ нихъ... И Софронъ чимъ скорше попращавъ ся зъ панночкою и зъ старою и разъ-два вынѣсъ ся въ мешканя, задоволеный, що такъ все закѣнчилось...

Але на улици и пригадавъ собѣ, що вѣнъ забувъ у нихъ свою историчну паличку.

— Проклята паличка! — ажь заклявъ мѣй другъ. — Вертатись по нею, чи нѣ? Треба вернутись! — рѣшивъ вкѣнци. — Се бы було дуже небезпечно полишити ей зъ ей прикметою черезъ довшій часъ у молодои, гарнои панночки.

И Софронъ справдѣ вернувъ по паличку. Пукае, рушае за клямку а дверѣ замкненій. Слухае — и чуе чійсь тихій, урывany плачь въ покою... Слухае дальше и чуе выразно, якъ она, панночка, заносячись вѣдъ плачу, говорить до матери:

— Я не пережию, мамцю, сеи розлуки! Я, якъ мамцю люблю, не выдержу безъ него... менѣ серце пукне зъ жалю, зъ туги за нимъ... — и знову голосный, спазматичный плачь.

Слухае Софронъ пѣдъ дверима и самъ собѣ не вѣрить: Чи жь бы она справдѣ такъ за мною плакала, побивалась? Чи-жь бы она дѣйстно мене такъ дуже, такъ сильно полюбила? Але нѣ! се лишь комедія... — мѣркуе собѣ дальше Софронъ. — Она бачила, якъ я вертавъ ся до нихъ, умысне замкнула скоро дверѣ и ну-жь удавати любовь до мене... О нѣ, любко! и теперь мене ще не зловишь..

Але слухае Софронъ дальше и чуе знову, якъ мати вже не говорить, а таки кричить гнѣвно:

— А и тобѣ, доню, заедно говорила, що

латиньскій въ Канадѣ примѣнюють нинѣ то саме розпорядженє взглядомъ гр.-кат. священиковъ.

Въ тѳмъ роцѣ [1891] перейшовъ о. А. Товтъ, священикъ пряшѣвскои діецезіи, зъ цѣлымъ приходомъ въ Міннеаполісъ, Мінн., на православіе. Якій причины склали ся на той фактъ, не буду нинѣ доказувати изъ-за недостатку документовъ.

Якъ я згадавъ, префектъ пропаганды выдавъ дня 14. липня 1891 наведене розпорядженє, а дня 29. жовтня 1891. священики загрожені въ своѣй екзистенціи и обурені подѳбнымъ дикимъ розпорядженѣмъ, зѳбрали ся на раду до Passaic N. J., де бувъ приходникомъ недавно прибувшій молодый, дуже способный и ревный священикъ бл. п. о. Никифоръ Ханатъ. Въ тыхъ нарадахъ, крѳмъ згаданого священика, взяли участь: оо. Євг. Волкай, А. Шереги, Авг. Лавришинъ и Гр. Грушка. Понеже протоколовъ зъ тыхъ нарадъ не лишилось, годѣ знати, о чѳмъ радили тѣ священики, однакъ то певно можь знати, що розбирали питанє: що робити зъ розпорядженѣмъ пропаганды?

Невдовзѣ, бо вже 3. грудня 1891 зѳбрались майже всѣ гр.-кат. священики на зборы до Гейзелтонъ, Па. Тамъ були присутнѣ: Євг. Волкай, К. Лавришинъ, Авг. Лавришинъ, Ст. Яцковичъ, А. Шереги, Т. Обушкевичъ, Алексѣй Товтъ, Вл. Молчани, Гавр. Вислоцкій, Ал. Дзубай, Гр. Грушка. Не було на тыхъ зборахъ оо. К. Андруховича и К. Гуловича.

Понеже и зъ тыхъ зборѳвъ нема нѣякого протоколу, а газетцѣ К. Андруховича не можь вѣрити та й приватныхъ ревеляцій годѣ публично подавати, то не знати, про що тѣ священики радили. Одно можь сказати певно, що були то зборы для обговоренія особистого становиска священикѳвъ взглядомъ тактики у вѳдношеню до айрішскихъ епископѳвъ. Про якусь церковно-народну орґанізацію не було тамъ бесѣды, отже зборы тѣ мають выключно кастовый характеръ, маловажный для церковно-народной справы.

Въ тыхъ часахъ почато лишь на добре будовы церковъ въ богато мѣсцевостяхъ, особливо въ Пенсильвенія Священики и народъ занятѣ будовою церковъ, крѳмъ того на богато ще мѣсцевостяхъ не було своихъ священикѳвъ, отже богато священикѳвъ обслугувало на вѳддаленю сотокъ миль, — дальше: епископы зъ угорскои Руси не зважали на розпорядженє пропаґанды и высылали священикѳвъ жонатыхъ, а тѣ, хоть не дѳставали юрисдикцій вѳдъ латиньскихъ епископѳвъ, не дуже тымъ журились, сѣдѣли на своихъ фарахъ и Бога хвалили. Якъ видно, не було причины сходитись и радити ся — небезпечность зъ тои стороны жаднои не було.

Одначе кѳлькохъ священикѳвъ, зґрупованыхъ вокругъ о. Ханата, поѣхали зъ обширнымъ меморандумъ до папского делеґата Сатоллія и ему представили кривды, якій дѣють ся гр.-кат. церквѣ въ Америцѣ. Делеґатъ папскій назначивъ о. Ханата провізоричнымъ управителемъ дѣлъ гр.-кат. церкви въ Америрѣ 1892 року. Звѣстна ще всѣмъ намъ староста протекційна система, интриги и упѳдленя при удѣлюваню чи при замѣнахъ парохій, вѳдбила ся ту въ Америцѣ, якъ въ зеркалѣ. Суспензія о. В. Мартяка въ Гейзелтонъ, Па исторія зъ обсадженѣмъ парохіи въ Лансфордъ, Па., — се все такій самѣсенькій подѣй, якій мы зъ обрядженѣмъ полишили въ старѳмъ краю. Понеже бл. п. Ханатъ бувъ чоловѣкомъ въ цѣлѳмъ значѣню того слова gentleman та щобъ не улагати по-части вилывамъ своихъ товаришѣвъ, приѣхавъ ту свою миниу власть, хоть ще девгій часъ, майже до самои смерти, вѳнъ всѣмъ помагавъ, чи то при выхлопотаню юрисдикціи у епископѳвъ, чи то радою, чи другимъ якимъ способомъ.

(Дальше буде).

Обезпечене приватныхъ урядникѳвъ на старѳсть.

Въ асекураційно-технічнѳмъ департаментѣ міністерства внутрѣшныхъ справъ выготовлено проектъ закона о загальнѳмъ обовязковѳмъ правѣ пенсійнѳмъ приватныхъ урядникѳвъ. Надъ тымъ проектомъ буде мабуть ще впередъ радити анкета, поки вѳнъ вѳйде до парлямента въ разѣ, коли бы парламентъ зѳйшовъ ся. Коли бы той проектъ ставъ закономъ и забезпечивъ приватнымъ урядникамъ пенсію на выпадокъ старости и немочи, то сповнилась бы наконецъ вѳдъ давна высказуваній горячій бажанія стану, що числить ся на тысячки. На чолѣ руху, що побиваивъ ся о выеднанє выслуженины для приватныхъ урядникѳвъ, стояла ґрупа приватныхъ урядникѳвъ въ першѳмъ загальнѳмъ товариствѣ урядничѳмъ австрійско-угорскои монархіи; до нея прилучило ся также галицке товариство приватныхъ урядникѳвъ и краёвый союзъ приватныхъ урядникѳвъ ческого королѣвства. Заступники тыхъ товариствъ енерґічно заходили ся коло сеи трудной справы, скликували зборы приватныхъ урядникѳвъ и розвивали жваву аґітацію. Проектъ асекураційно-технічного департаменту міністерства внутрѣшныхъ справъ опирає ся въ головныхъ точкахъ на засадахъ, котрѣ свого часу установлено на спѳльнѳй нарадѣ ґрупъ приватныхъ урядникѳвъ. Засады тѣ є:

Право до пенсіи є загальне, обовязкове и обѳймає приватныхъ урядникѳвъ всѣхъ категорій и также тыхъ урядникѳвъ державныхъ, котрѣ не мають права до пенсіи. Будуть мати право до пенсіи не тѳлько урядники чисто приватныхъ вѳдприемствъ, але также урядники публичныхъ властей, котрѣ не є державными урядами, якъ громадскихъ репрезентацій, мѣстъ и т. п.

Якъ зачувати, постановляє проектъ закону, що всѣ приватнѣ урядники, такъ чоловѣки якъ жѣнки, мусять обовязково вѳдъ 18. до 50. року житя обезпечати ся на пенсію; вѳдносить ся се также и до тыхъ приватныхъ урядникѳвъ, що вже въ нинѣшней способѳ мають забезпечену пенсію. Обезпечена пенсія має силу для приватныхъ урядникѳвъ на выпадокъ немочи (неспособности до служѳы) и старости, а также для вдѳвъ и сирѳтъ по нихъ. Вкладки будуть вымѣрені процентово вѳсля платнѣ, а кошты будуть поносити спѳльно вѳдприемцѣ и урядники. Вкладки на обезпечена пенсіи обчислені вѳсля пересѣчной преміи такъ, що не будуть выносити бѳльше надъ 10—12% платнѣ приватного урядника. Зъ переведеныхъ обчислень выходить, що приватный урядникъ, коли 40 лѣтъ оплачує вкладку, скѳнчивши 65 лѣтъ житя, дѳстане бѳльше-менше пенсію, рѳвнаючу ся 75% его платнѣ. Обезпечене приватныхъ урядникѳвъ на старѳсть буде поставлене пѳдъ державну контролю.

Передъ уложенѣмъ проекту закону переведено докладнѣ статистичнѣ доходженя про вѳдносины приватныхъ урядникѳвъ. Начислено при тѳмъ въ цѣлѳй державѣ 99.537 приватныхъ урядникѳвъ, мѣжь ними є 3.920 жѣнокъ. Зъ усего числа є 61.900 въ службѣ промыслу и торговлѣ, 17.154 при сѣльскѳмъ и лѣсѳнѳмъ господарствѣ; 4.204 при ґѳрництвѣ и гутахъ, 8.057 у адвокатѳвъ и нотарѣвъ. Вѳсля спеціяльного занятя є около 19.000 технічныхъ урядникѳвъ, 7.000 рѳльныхъ, 8.000 лѣсныхъ, 4.000 адміністраційныхъ и торговельныхъ 15.622 бухгальтерѳвъ, 2.320 подорожуючихъ, 1.681 учителѣвъ и учительокъ, 1.409 концѳпієнтѳвъ, 370 письменникѳвъ, 1.838 лѣкарѣвъ и антикарѣвъ и 1.179 артистѳвъ. Мѣжь тыми приватными урядниками около 18.000 мало 6—10 лѣтъ служѳы, 18.778 11—20 лѣтъ, 9.716 21—30 лѣтъ, 2.871 31—40 лѣтъ, 1.006 надъ 40 лѣтъ служѳы. Безъ мѣсця остає рѳчно 1·75% и то пересѣчно по 167 днѣвъ; въ вѣцѣ 50-ти лѣтъ трегае бракъ мѣсця 248 днѣвъ, въ вѣцѣ 60-ти лѣтъ 341 днѣвъ. Зъ усего числа приватныхъ урядникѳвъ є 55.541 жонатыхъ, а зъ нихъ 41.625 мають разомъ 107.752 дѣтей. Тѣ статистичнѣ доходженя були пѳдставою для асекураційно-технічныхъ обчислень.

Письма зъ краю.

Про окружну учительску конференцію въ Комарнѣ пишуть намъ:

Въ днякъ 21 и 22 липня с. р. вѳдбула ся въ школѣ въ Комарнѣ окружна конференція учительска зъ судово-комарняньского округа пѳдъ проводомъ ц. к. инспектора п. Духовича.

Въ першѳмъ дни конференціи межи иншими бувъ вѳдчитаный по руски тематъ пѳдъ заг. „Якъ зъужиткувати и урядити огородъ школьный для цѣлей науковыхъ?“ — Тематъ сей дуже старанно обробивъ и вѳдчитавъ управитель школы зъ Горожаны великон В. Кабаровскій. На другій день вѳдбула ся руска лекція практична на пѳдставѣ уступу „Береги Дністра“, котру перевѣвъ управитель школы Ф. Пеленьскій зъ Грѳмна. Кромѣ тыхъ було ще вѳдчитаныхъ три тематы по польски и практична лекція зъ рахункѳвъ, котру перевѣвъ старшій учитель зъ Комарна И. Дачишинъ. Въ дискусіяхъ забирали голосъ учителѣ обохъ народностій, а завдяки бесторонности инспектора була вѳльнѳсть слова и майже всѣ учителѣ Русины вели дискусію въ языцѣ рускѳмъ.

Треба признати, що въ Комарняницѣ межи учителями [мужчинами] обохъ народностій нема проляву незгоды, ненависти политичнои; противно, они любляться мѣжь собою. Вже инакше межи учительками: тамъ є такій, що несимпатично вѳдносять ся до руской мовы и не терплять учителѣвъ народности рускои.

Яко гостѣ були на конференціи Вп. деканъ о. Матковскій, парохъ горожаньскій, и латиньскій парохъ зъ Комарна кс. Фрідель. Въ имени учительства попращавъ першого учитель Пеленьскій по руски, а другого В. Кабаровскій по польски. Въ вѳдповѣдь оба духовні пѳднесли значѣне учительства для краю и державы та заохочували до згоды и любови мѣжь учительствомъ и духовенствомъ. Признанє належить ся ц. к. инспекторови п. Духовичови за всѣ его батькѳвскій рады и порады, якима пѳдчасъ конференціи обдѣлявъ учителѣвъ. Подавъ вѳнъ учителямъ дуже много практично-методичныхъ указѳвокъ, выяснивъ кожде важнѣйше розпорядженє власти, такъ що учитель, а спеціяльно молодій силы дуже много зъ сегорѳчной конференціи користали для свого званя.

Одинъ лишь учитель тяжко обидивъ учителѣвъ словомъ, яке радше замовчати. Але годѣ сподѣвати ся вѳдъ перекинчика чого иншого.

Участникъ конференціи.

Переглядъ політичный.

Протесты противъ новыхъ консумційныхъ податкѳвъ, противъ задекретованои угоды зъ Угорщиною и взагалѣ противъ господарки §. 14-ого, що разъ численнѣйшій и що разъ сильнѣйшій. Навѣть въ вѳтчинѣ головного стовпа теперѣшного правительства д-ра Кайзля кипить. Яке велике обурене запанувало навѣть мѣжь Чехами, свѣдчить о тѳмъ хиленый зворотъ правительственного ческого дневника Narodni-хъ List-ѳвъ. На молодо-Чехѳвъ такъ сильно ударили ческій радикалы, що Narodni Listy, абы вѳдобрати имъ оружіе и ослабити аґітацію, уважали за вѳдповѣдне вѳднести ся критично до угодовыхъ розпоряджень. Въ числѣ зъ 25-ого с. м. Narodni Listy пишуть, що молодоческа партія, безъ котрои апробаты парлямент не може принати угодовыхъ розпоряджень, ще довго буде надумувати ся, заки згодить ся на рѣшучо неконституційне и суперечне зъ законами поступованє правительства. Коли молодоческій штабъ прочитавъ въ своѣмъ орґанѣ таку страшну герезію, давъ редакціи пѳзнати, що она робить за велики уступки опозиційнымъ партіямъ, що се за сильный зворотъ въ лѣво. Въ слѣдующѳмъ числѣ Narodni Listy завернули знова на право и знова цѣлкомъ инакше обговорюють становиско Чехѳвъ супротивъ примѣненя §. 14-ого до податку вѳдъ цукру. Орґанъ молодо-Чехѳвъ высказуе гадку, що Чехи цѣлкомъ не мають причины, яко правно-державне сторонництво пѳднесити закиды противъ §. 14-ого. Дальше N. Listy заявляють, що деякій позиціи угоды мѣжь Банфімъ и Баденімъ були о много тяжшій якъ теперь, и що тогды нѣкому не приходило на гадку сумнѣвати ся о тѳмъ, що правиця, до котрои тогды вже и Чехи належали, буде голосувати за принятемъ угодовыхъ предложень. Саме пѳдвысшене податку вѳдъ цукру не може бути причиною того, щобы ческій послы покинули свое дотеперѣшне становиско и выбрали новый напрямъ. Чи народъ самъ — пытають N. Listy — має ити спѳльно зъ Нѣмцями и соціяльными-демократами, и въ той способъ скрѳпляти становиско нѣмецкихъ обструкційныхъ сторонництвъ?

Котрыйсь зъ нѣмецкихъ послѳвъ обговорює въ Volksblatt-ѣ справу обструкціи при выборѣ делеґацій зъ становиска опозиціи. Авторъ статьѣ доказуе, що се була бы обструкція противъ спѳльнои армії и маринарки, бо делеґація має бути предложеный проектъ о реґуляціи платнѣ офіцирѳвъ. Офіцирскій станъ мусѣвъ бы се гѳрко вѳдчути, коли бы якъ разъ зъ нѣмецко-ліберальнои стороны унеможливлено, такъ давній бажани офіцирѳвъ. Обструкція вразила бы также найвысшого вожда армін, котрому войсковій справы такъ дуже лежать на серцю. Обструкція була бы также маніфестомъ противъ приналежности и звязи обохъ половинъ монархіи, противъ великодержавного становиска Австро-Угорщины. Така обструкція мусѣла бы зробити некористне вражѣне на союзну нѣмецку державу, въ котрѳй мусѣли бы розбудити ся сумнѣвы що до славленого такъ дуже вѣрно-державно о характеру опозиційныхъ Нѣмцѣвъ въ Австріи и що до ихъ вѣрности для союзниковъ.

Унеможливленє выбору делеґацій мусѣло бы также дуже некористно вплынути на заграничну торговлю. Увзглядниши все те, выдае ся неможливою рѣчею, щобы цѣла нѣмецка опозиція пробувала унеможливити выборъ делеґацій. Ґр. Тунъ може спокѳйно приймати подѳбни погрозы тымъ бѳльше, що мусить также думати о тѳмъ, щобы зъ огляду на иншій внутрѣшно-политичній справы зробити парламентъ способнымъ до працѣ. Средство на се ясне и выразне, все ще знайде ся въ жовтневѳмъ дипломѣ, заосмотренѳмъ силою „недаючого змѣнити ся“ основного закона.

Reichenberger Ztg. подае цѣкаву вѣсть зъ Вѣдня: Въ политичныхъ кругахъ звертають вѳдъ довшого часу увагу на дуже частій авдіенціи амбасадора въ Петербурзѣ бр. Еренталя у цѣсаря. Доперва передъ кѳлькома днями Ерепталь бувъ на авдіенціи, а пѳзнѣйше знова покликувано его кѳлька разѳвъ на цѣсарскій дворъ. Думають, що Ерепталь на тыхъ авдіенціяхъ говоривъ зъ цѣсаремъ не лишь о справахъ заграничнои политики, але и о внутрѣшнѳй политицѣ. Пѳдозрѣвають, що вѳнъ буде наслѣдникомъ Туна. Ерепталь не дуже займавъ ся доси справами внутрѣшнои политики але яко добрый знатокъ ческо-нѣмецкихъ вѳдносинъ, входить дуже поважно въ рахунокъ. Политичными переконанями Ерепталь дуже зближеный до сторонництва нѣмецкои вѣрноконституційнои великои посѣлости.

Пѳдкомітетъ угодовои комісіи моравского сойму вѳдбувъ вѳ второкъ засѣдане пѳдъ проводомъ бр. Хлюмецкого. Ко-

---

сей професоръ то чистый чревоугодникъ, що то лишь на мои индики, качки и курки чигавъ, а о якѳйсь любови до тебе и гадки нѣколи не мавъ. Гей, гей, мѳй милый Боже! хто менѣ мѳй коханый дрѳбъ тепер верне? А чи знаешь ты бодай, моя доню, чого то вѳнъ не позѣдавъ у насъ? Слухай лише: пять кормленыхъ индикѳвъ, за котрѣ навѣть слѣпый жидъ давъ бы по пятцѣ, — девять молодыхъ качокъ, кожда що-найменче по тульденови, — шѣсть курокъ на росѳлъ, рахувати лишь по коронѣ одна, и двацять пять курятъ, нехай буде по двѣ шѣстки одно, — знаешь, кѳлько то разомъ зробить? га? Сорокъ два срѣбнй, якъ одинъ крейцарь! — ажь скрикнула стара мати, — не числячи нѣ зупы, нѣ рѳзныхъ приправъ до мяса нѣ пива анѣ гербаты... Коли бъ вѳнъ менѣ нинѣ хотѣвъ цѣлу сотку вертати, то бы-мь навѣть не глянула на неи, бодай ему Богъ моои кривды не памятавъ!..

Слухавъ Софронъ пѳдъ дверима, чого вѳнъ всего не позѣдавъ у старои, и ему ажь дрожь перебѣгае по плечахъ... Сорокъ два золотыхъ самъ дрѳбъ, а всего бѳльше якъ на сотку! Ему знова наразъ горячо зробило ся... Гей, що ту робити, люде добрѣ? Вернутись вѳдъ дверей и поѣхати на нову посаду — се бувъ бы соромъ, она могла бы его по цѣлѳмъ мѣстѣ рознести, ба, може бы навѣть до рады школьной написала и кондиктъ на пенсію наложила... бр-р-р! ажь закрутилось ему въ головѣ на самъ спомынъ чогось подѳбного... Може сейчасъ вѳддати добровѳльно старѳй сотку? Але-жь она що-нно сказала, що навѣть сотки не приймѳ... а впрочѳмъ у него въ кишени ледви десятчина плентаесь, що собѣ забставивъ на дорогу до дому... зъ вѳдки ему сейчасъ ажь сотку роздобути?..

Проклята справа! — думае Софронъ, — крути верти, треба вмерти, а властиво треба — оженитись. Нехай чорты возьмуть проклятy паличку историчну зъ ей чудною прикметою... таки мене побѣдила! И Софронъ радъ-не радъ запукавъ сильнѣйше до дверей. Ему сейчасъ вѳдчинили, а по хвили заплакана панночка вже тулилась до его грудей, щасливо усмѣхаючись и весело щебечучи, а стара мати сейчасъ пѳйшла до кухнѣ и казала кухарцѣ задушити послѣдного индика, за котрого также навѣть слѣпый жидъ бувъ бы давъ пятку...

Цѣкавій вы може ще, любій читательки, знати, що стало ся зъ историчною паличкою? То послухайте!

Якъ все на свѣтѣ мае свѳй конецъ, такъ само сталось и паличцѣ Якось несповна въ рѳкъ по весѣлю жѣнка Софрона тяжко захорувала. Софронъ, перестрашеный на смерть, полетѣвъ чимъ скорше по лѣкаря, але по дорозѣ заступивъ ему перехѳдъ якійсь великій, чорный песъ. Софронъ въ роспуцѣ пѳднявъ историчну паличку и ударивъ пса такъ сильно, що паличка поламалась на дрѳбнй кавалки. Не стало палички, але за те якъ Софронъ вернувъ зъ лѣкаремъ до дому, жѣнцѣ вже дуже полекшало, а стара бабуня показала ему маленького хлопчика що кричавъ що силы на цѣлу хату.

Такъ закѳнчилась отся моя гумореска, а вамъ, найдорожшій читательки, дай Боже, щобы кождый кавалеръ, котрого стрѣтите на дорозѣ свого паняньского житя, мавъ таку саму грубу, вишневу историчну паличку, якъ мѳй другъ Софронъ.

П. 14 липня 1892.

референтъ п. Гецъ предложивъ корефератъ въ справѣ выборчои реформы и поставивъ внесене, щобы дати вірильный голосъ ректорови політехніки и бурмістрови Берна. Окрѣмъ того внѣсъ, утворене загальнои куріи, котра мае бути прилучена до истнуючихъ трехъ выборчихъ курій. Що-до вышуканя ключа для обохъ націй, то въ мѣстахъ и сѣлькихъ громадахъ число мандатовъ мае установляти ся не пѣсля числа головъ, але на пѣдставѣ комбінацій мѣжь населенемъ и податковою силою. Выборъ послѣвъ въ мѣстахъ и сѣльскихъ громадахъ, якъ такожъ въ загальнѣй куріи, мае вѣдбуватись для кождои народности окремо. Хлюмецкій здавъ вѣдтакъ справу, яко кореферентъ выборчои комісіи групы великои посѣлости и предложивъ принати выборчу реформу пѣсля пропорціональнои системы. На засѣданю пѣдкомітету угодовои комісіи для шкѣльныхъ справъ, референтъ п. Фуксъ предложивъ проектъ роздѣлу краевои рады шкѣльнои на ческу и нѣмецку. На повнѣмъ засѣданю угодовои комісіи п. Тучекъ зложивъ въ имени ческихъ послѣвъ заяву, пѣсля котрои ческій члены комісіи узнали за конечну рѣчь стверднти, чи нѣмецкій члены комісіи угодову акцію на Моравахъ роблять зависимою вѣдъ здѣйсненя для того краю жаданъ обнятыхъ програмою нѣмецкихъ опозиційныхъ сторонництвъ. Д-ръ Фуксъ заявивъ въ имени Нѣмцѣвъ, що они уважаютъ згадану програму за справедливу въ кождѣй точцѣ и стоятъ при нѣй непохитно. На се п. Зачекъ вѣдповѣвъ, що заява д-ра Фукса поставила ческихъ членѣвъ комісіи въ трудне положене и въ имени свого сторонництва поставивъ внесене о вѣдроченю елементарныхъ нарадъ, щобы ческій члены комісіи могли засягнути опініи свого клюбу. По принятю сего внесеня засѣданє замкнено.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

На засѣданю Выдѣлу „Товариства будовы руско-народного театру им. Ивана Котляревского“ въ дня 12 липня с. р.:

1) Принято до вѣдомости, що чистый дохѣдъ зъ вечерниць, урядженыхъ 3 липня с. р. заходомъ Товариства при ласкавѣй співъучасти Товариства „Боянъ“ и „Кружка драматичного“ выносить 75 злр. 93 кр.

2) Вѣдчитано письмо „Комітету будовы руско-народного театру“, котрымъ „Комітетъ“ приймае до вѣдомости нотифікацію Выдѣлу Товариства именин Котлярского про заснованє того-жъ Товариства вразъ зъ просьбою Выдѣлу о дружнѣ зносины зъ „Комітетомъ“ въ спѣльнѣмъ патріотичнѣмъ дѣлѣ, якимъ є будова театру.

3) Принято до вѣдомости справоздане п. касіера Добровѣльнѣй датки на будову театру зложили дальше пп.: Василь Бойко 8 злр. 50 кр., Дурбакъ 10 кр., Ил. Огоновскій 1 злр., Славиньскій 1 злр., вѣдсотки вѣдъ умѣщеныхъ въ „Днѣстрѣ“ грошей 2 злр. 70 кр., — такъ що станъ касы Товариства выносить теперь разомъ суму 300 злр. 38½ кр.

4) Въ члены Товариства приступили дальше: о. Александеръ Темницкій, посолъ Александеръ Барвѣньскій, проф. Сидѣръ Громницкій, Кость Паньковскій, Осипъ Бурачиньскій, Володимиръ Вергановскій, Василь Сѣмовичъ, Генрикъ Будзиновскій, Николай Боярскій, Антѣнъ Тимакѣвъ, Рудольфъ Остаповичъ, Володимиръ Мельникъ, Андрѣй Шахновичъ, Василь Бойко, дир. Едвардъ Харкевичъ, проф. Петро Огоновскій, Никола Левицкій, Юстинъ Левицкій, Иванъ Сполитакевичъ, д-ръ Ярославъ Кулачковскій, д-ръ Стефанъ Федакъ, о. Іосифъ Терешкевичъ, панѣ Марія Грушевска, Вячеславъ Гарасимовичъ, д-ръ Станиславъ Чикалюкъ, д-ръ Лонгинъ Озаркевичъ, Зиновій Поповичъ, Станиславъ Гасманъ, Михайло Куриловъ, пенс. адъюнктъ суд. Зубрицкій, проф. Юліанъ Романчукъ, Володимиръ Паславскій, Михайло Кровскій, Григорій Лотоцкій, о. Евгенъ Монцѣбовичъ.

5) Вкѣнци Выдѣлъ звертаясь до всѣхъ, кому справа будовы театру дорога, а особливо теперь пѣдчасъ ферій до пп. академикѣвъ и взагалѣ до рускои молодежи, щобы старали ся придбати Товариству якъ найбѣльше членѣвъ и збираненъ добровѣльныхъ даткѣвъ при всякѣй нагодѣ причинили ся до збѣльшеня фондѣвъ будовы театру.

Членьска вкладка выносить на цѣлый рѣкъ лише 1 злр. 50 кр. Всякій датки належить посылати на руки касіера п. Сидора Бриттана, секретаря Товариства „Днѣстръ“ у Львовѣ, ринокъ Ч. 10. (дѣмъ Просвѣты).

НОВИНКИ.

— **Русинки! Высокъ ген.!-генъ!** пѣдходить вже сонце на небосклонъ народного нашого жития, а мы рускій жѣнки де ще стоимо? що зробили мы за тѣлько часу? чого навчили ся самѣ? чого навчили другихъ? Землячки сестры! пора и намъ прокинути ся зъ вѣковои дрѣмоты, пора брати ся за дѣло на народнѣй нивѣ. Дрѣмали мы доси, най же хочь молоде жѣночe поколѣне пѣдготовляе ся заранѣ такъ, щобъ свою роботу для матери Руси якъ слѣдъ колись зробило! А де-жъ учитись ему сего, якъ не въ рускомъ заведеню пѣдъ крылами рускихъ жѣнокъ та щирыхъ рускихъ патріотѣвъ? Посылайте проте, Русинки, до нашого *института въ Станиславовѣ* зѣ всѣхъ сторонъ нашои краины рускій дѣвчата и дайте намъ спромогу выкувати зъ нихъ свѣдомій своеи народности, просвѣченій горожанки, нѣжній серцемъ а сильній духомъ, крѣпкій святою вѣрою, завзятій героинѣ въ борбѣ за народну волю! *Зголошене приймае до 31. м. ст. липня* п. Емилія Дольницка [Банкъ „Звязковый въ Станиславовѣ]. Чимъ густѣйше збоже, тымъ красше живо! — Станиславовъ 23. липня 1899. За Выдѣлъ Товариства Рускихъ женщинъ: *Клавдія Торнеикова. Константина Малицка.*

— **Товариство „Шкѣльна Помѣчь“ въ Самборѣ** дасть въ сѣмъ роцѣ безплатне помѣщене, опалъ, свѣтло, надзоръ и варене харчу для 20 ученикѣвъ рускои школы вправъ. Приниман ся лише ученикѣвъ зъ околицѣ Самбора, позаякъ ихъ родичѣ будуть зобовязанѣ достарчати харчу въ натурѣ. — Вѣдъ Выдѣлу Тов. „Шкѣльна Помѣчь“ въ Самборѣ, 25 липня 1899. *о. Михаилъ Ортынскій* предсѣдатель, *Василь Жила* секретарь.

— **Пп. Гушалевичѣ** по концертѣ въ Коломыи выѣхали до Ишля. Зъ сего концерту збогативъ ся Народный Дѣмъ въ Коломыи сумою 156 зр. 22 кр.

— **Огнѣ вѣдъ грому.** Онодга въ часѣ бурѣ ударивъ грѣмъ въ Малеховѣ пѣдъ Львовомъ въ стодолу господаря Миколы Карпиньского и запаливъ ѣи. До огню прибула мѣска сторожа пожарна зѣ Львова и угасила его. Селяне не хотѣли помагати при ратунку и толкували ся тымъ, що огню вѣдъ грому не годить ся гасити. Ажь священникъ при помочи вѣйта вмѣвъ вытолкувати имъ той нерозумный забобонъ и намочивъ до ратованя. — Вѣд удару грому згорѣвъ онодга въ Болшевѣ цѣлый фѣльварокъ, власность п. Алекс. Стшелецкого. — Въ Лешневѣ пѣдъ Бродами убивъ грѣмъ въ часѣ бурѣ одну селянку, тяжко поранивъ селянина и запаливъ хату.

— **Про голосне убійство въ Яблоници** пишуть: Пѣдозрѣнного о спѣвучасть въ убійствѣ Явдохи Абрамчуковои Герцля Мармороша выпущено на волю, а брата его Нуту задержано дальше у вязници. Важною обтяжаючою обставиною є знайденє револьвера въ огородѣ мѣсцевого пароха; револьверъ бувъ ще наладованый кѣлькома патронами. Имовѣрно убійникъ по довершеню убійства кинувъ его на огородъ, що находить ся въ сусѣдствѣ коршмы, де убито Явдоху и де она служила. Дослѣджено, що сей револьверъ є власностію старого коршмаря Мармороша, батька жидкѣвъ Герцля и Нуты. Якъ вѣдомо, Нута мавъ женити ся въ одною жидѣвочкою, а що мавъ зъ Явдохою любовнѣ зносины и она вскорѣ мала злягти, тому загадавъ звѣрскимъ убійствомъ позбути ся ѣи. Звѣрюку чей не мине заслужена кара. Жертва его убійства, Явдоха, по трехъ дняхъ страшныхъ мукъ закѣнчила житє.

— **Сегорѣчнѣ маневры** львѣвского корпуса зачнуть ся дня 23. серпня и потягнуть ся де 7 м. ст. вересня. Вправы бригады будуть вѣдбуватись въ околицяхъ Ожидова, Заболотець, Пенякъ и Пѣдкаменя, а вправы дивізіи въ околици Пѣдкаменя, Пенякъ и Ратища. Кѣнцевѣ маневры при участи всѣхъ полкѣвъ пѣхоты, кѣнницѣ и артилерии XI. корпуса вѣдбудуть ся 6 и 7 вересня въ околицяхъ Золочева, по чѣмъ полки вернуть ся до своихъ мѣсць стаціонована.

— **Змѣна гарнізону.** Батерія 4 зъ 31 пол. дивізіи артилерии мае бути перенесена по маневрахъ зъ Станиславова до Львова, а на ѣи мѣсце мае прийти до Львова батерія 3 полку.

— **За вѣче католицке.** На лавѣ обжалованыхъ передъ трибуналомъ у Львовѣ засѣдало нынѣ десять особъ, обжалованыхъ о розрухи пѣдчасъ памятного вѣча католицкого у Львовѣ. Є се жертвы нетактовного поведеня аранжерѣвъ сего вѣча. Обжаловаными є заробники Фр. Ходзиньскій и Теод. Чекановскій; Ант. Гдуля столярь а Вінк. Гурны швець, Людв. Копачь челядникъ столярскій, Веславъ Янушевскій слухачь політехніки и слухачѣ правъ Мих. Выростокъ, Щасн. Паньковскій, Марк. Шапіра и Вячесл. Стадницкій. Прокураторія обжалуе ихъ о публичне насильство, збѣговиско и обиду поліции. Зъ поліціянтѣвъ, що покалѣчили шаблями кѣлька особъ, нѣхто не засѣвъ лавѣ обжалованыхъ. Розправа потягне ся три днѣ а покликано до неи девятьнацять свѣдкѣвъ.

— **Зъ гал. касы ощадности.** Радникъ выдѣлу краевого п. Бвг. Пѣрожинскій, поклнканый маршалкомъ краевымъ на заступника члена дирекціи гал. касы ощадности, обнявъ вчера урядованє. Директоръ п. Антимъ Никоровичъ находить ся на вѣдпустцѣ.

— **Дѣ є п. „маценасъ“ д-ръ Генр. Шидловскій?** До „N. W. Tagblatt-у“ доносять зъ Нового Іорку, що родина „neiekinier-a“ д-ра Генр. Шидловского дѣстала вѣдъ него зъ Нового-Іорку телеграму, що вѣнъ тамъ „щасливо“ прибувъ. Що за безличность у нашихъ намістѣвъ!

— **Дефравдація и самоубійство.** Вчера донесли мы, що въ Бережанахъ выкрыто въ урядѣ почтовѣмъ дефравдацію, котрои допустивъ ся офіціялъ Мечисл. Яремовичъ; квота здефравдована 1000 злр. Вчера вечеромъ найдено его труна въ ставѣ, хоть заходило пѣдозрѣне, що вѣнъ утѣкъ до Львова; розписано нанѣть за нимъ гончѣ листы. Очевидно отже закѣнчивъ самоубійствомъ. Полишивъ вѣнъ вдову и двоє дѣтей. Въ Бережанахъ тѣшивъ ся вѣнъ загальною симпатіею.

— **Заступниками учителѣвъ въ школахъ середныхъ** именовани: Казим. Пѣнтковскій для І. гімназіи въ Перемышли, Тад Боровічка, Ив. Пачовскій и Іос. Мендрицкій для школы реальнои въ Краковѣ, Бернардъ Яросевичъ для школы реальнои въ Тернополи, Мих. Шидловскій для гімназіи въ Бохни, Филипъ Вольманъ для гім. въ Бродахъ, Генр. Тшпісъ въ Ислѣ, д-ръ Казим. Яновскій, Стан. Гайчакъ, кс. Володисл. Махетъ и Іос. Питель для гім. св. Анны въ Краковѣ, Анг. Жуковскій и Ад. Дайзенберґъ для III. гім. у Львовѣ, Брон. Гебертъ и Брон. Вопалька для V. гім. у Львовѣ, Ив. Кметовичъ и Ем. Выробекъ для гім. въ Подгужу, д-ръ Алекс. Чучиньскій для гім. въ Новѣмъ Санчи, Марк. Матеровскій для Сянока и Меч. Солтисъ для гім. у Вадовицяхъ.

Перенесеній заступники учителѣвъ: Богданъ Лепкій зъ Бережанъ до гім. св. Яцка въ Краковѣ, Прок. Мостовичъ зъ І. [рускои] гім. до паралельокъ рускихъ въ Коломыи, Вит. Шрайберъ зъ І. гім. въ Перемышли до IV. гім. у Львовѣ, Сер. Воляньскій зъ І. гім. въ Перемышли до Бережанъ, Вас. Ткачкевичъ зъ гім. до школы реальнои въ Станиславовѣ, Петро Кумановскій зъ гім. въ Станиславовѣ до II. гім. въ Перемышли, Каз. Миколаевскій зъ гім. въ Станиславовѣ до Подгужа, Левъ Гнатишакъ зъ гім. въ Тернополи до Золочева, Сим. Смаль зъ Золочева до гім въ Тернополи, Богд. Гофъ зъ реальнои въ Краковѣ до реальнои въ Ярославѣ, Іос. Крайникъ зъ реальнои въ Краковѣ до III. гім. у Львовѣ, о. Спиридіонъ Кархутъ зъ реальнои въ Станиславовѣ до I. гім. у Львовѣ, Дом. Желякъ зъ Станиславова до реальнои въ Тернополи, Клявд. Бѣлиньскій зъ Тернополя до реальнои въ Станиславовѣ, Альф. Сталь зъ Тернополя до реальнои у Львовѣ, Володисл. Трибовскій зъ Бохнѣ до Бережанъ, Генр. Дембскій зъ Дрогобича до V. гім. у Львовѣ, Ант. Микевичъ зъ Ясла до Ряшева, Петро Пасовичъ зъ Кракова до Тарнова, Ив. Штайнъ зъ Кракова до Вадовицъ, Іос. Канторъ зъ Кракова до Нового Санча, Ив. Вітекъ зъ Кракова до Тарнова, Брон. Старецкій зѣ Львова до Дрогобича, Петро Дропіовскій зѣ Львова до Ряшева, Кар. Чайковскій зъ IV. до V. гім. у Львовѣ, Ант. Панкъ зѣ Львова до Золочева, Арсеній Дорожиньскій зъ Подгужа до II гім. въ Перемышли, Стан. Рембачъ зъ Ряшева до Стрыя, Іос. Выробекъ зъ Нового Санча до Бережанъ, Іос. Ожогъ зъ Нового Санча до гім. св. Яцка въ Краковѣ, Адольфъ Богуцкій зѣ Стрыя до Ряшева и Ант. Ленчовскій зъ Тарнова до Нового Санча.

— **Нещастна пригода.** Поспѣшный поѣздъ ч. 3, що ишовъ онодгы зъ Тернополя до Пѣдволочискъ, наѣхавъ коло будки ч. 3 на дитину селянина зъ Гаѣвъ великихъ и розъѣхавъ ѣи на смерть. Отець ишовъ зъ дѣтьми пѣльною дорогою до дому и здержавъ ся при рамиѣ, переждати доки не переѣде поѣздъ. Молодшій хлопець хотѣвъ скоро перейти рамцу, але коли бувъ уже майже на другѣй сторонѣ, надѣхавъ поѣздъ и захопивъ его та роздеръ на кусники.

— **Живцемъ упеченый.** Въ мѣстечку Гемлякъ въ Туреччинѣ приключивъ ся сими днями страшный выпадокъ, що мае свое жерело въ темнотѣ. Мешкала тамъ якась болгарска родина, що складала ся съ молодого подружя, тещѣ та брата жѣнки, дѣткненого паралижемъ. Теща хотѣла вылѣчити хорого всякими можливыми средствами, та коли нѣчо не помагало, пѣшла до знахора а той казавъ крѣмъ рѣзныхъ натирань выставити хорого на можливо найбѣльше горячо. Рѣдня хорого розпалила въ печи огонь такій сильный, що можна бы упечи при нѣмъ вола, и приставила хорого на крѣслѣ до огня. Заразъ почала попелѣти на нѣмъ одѣжь. Вѣнъ кричавъ страшно та моливъ, абы его вѣдсудути вѣдъ огня, але его успокоювали, кажучи, що то хороба вже выходитъ зъ него. Хлопчина почавъ уже разъ-у-разъ слабше кричати, ба далѣ притихъ цѣлкомъ. Рѣдня гадала, що вѣнъ вже прийшовъ до здоровля та уснувъ. Его положено на лѣжко, але якъ-же розчарували ся всѣ, коли вѣнъ упѣкъ ся на печеню та за хвилю сконавъ.

— **Дрѣбнѣ вѣсти.** Въ Краковѣ увязнено въ одномъ шинку якогось Іос. Вабовича, котрый вѣдтакъ подавъ, що властиво зве ся Іос Дѣдухъ и є дѣтаремъ выдѣлу краевого; найдено при нѣмъ 145 зр., револьверъ и патроны. — Знаный циркъ Ренца збанкротувавъ въ Гамбургѣ; инвентарь спродано за 60 000 марокъ. — Въ Дольбахъ въ Долѣшнѣй Австрии померла въ 102 роцѣ житя Юлія Ебнерова; до смерти заховала она свѣдомѣсть и фізичнѣ силы. — Въ Прутѣ пѣдъ Коломыею втопили ся онодгы два коня пѣдчасъ плавленя; паробокъ щасливо выратувавъ ся — Въ Америцѣ мають завести суды присяжныхъ выключно зъ женщинъ до судженя переступничкѣвъ дѣтей до 12 лѣтъ житя. — Въ Коломыи жѣнка одного монтера въ приступѣ божевѣльства облила 3 лѣтного дѣтвака спіритусомъ, а вѣдтакъ запалила; огонь угашено, але дитина померла; божевѣльну увязнено. — Въ Шарльотенбурзѣ въ Нѣмеччинѣ пѣдчасъ вправъ гімнастичныхъ польского „Сокола“ ударивъ грѣмъ и убивъ три особы а кѣлькадесять приголомшивъ, при чѣмъ многи зъ нихъ покалѣчивъ; де котрыхъ умѣщено въ шпиталяхъ. — Въ Баденъ коло Вѣдня померъ нагле д. 22 с. м. радникъ двору Едвардъ Штрассеръ, бувшій радникъ и віцепрезидентъ краю въ Чернѣвцахъ.

Именованя, перенесеня, вѣдзначеня и пр.

— **Именованя** Міністерство торговли надало посаду контролюра почтового офіціялови почт. Лейзорови Гольдбергерови у Львовѣ. Намѣстництво звизначило старшого инжінера Станислава Здобницкого у Львовѣ комісаремъ нагляду кѣтлѣвъ паровыхъ для повѣтовъ: львѣвского, бобрецкого, городецкого и яворѣвского. — Президія кр. дирекціи скарбу у Львовѣ именувала старшими комісарями сторожѣ скарбовои II класы въ IX класѣ ранги; провізоричного старшого комісаря Севаст. Лика и комісарѣвъ Володисл. Діесля, Руд. Сольовского, Вартол. Райхля, Льва Студиньского, Фульгента Стшетельского, Ив. Ходзиньского, Меч. Енгя, Андрея Грушецкого, Миколу Пестемиского, Луку Ильницкого, Франца Лодвѣньского, Моч. Гольцера, Макс. Лайтнера и Ивана Марморовича, а комісаря Андрея Савицкого провізор. старшимъ комісаремъ; — дальше именувала комісарями сторожѣ скарбовои въ X. класѣ ранги: провізор. комісаря Леоп. Бельского, поручника 73 полку пѣхоты Людв. Бартманьского и респіціентовъ: Ив. Фаркаса, Зен. Садлиньского, Стан. Вноровского, Ив. Юркевича, Брон. Коціяна, Кдм. Вишиньского, Исидора Ваня, Юстина Подолиньского, Петра Якеманицкого, Авт. Миколайского, Ферд. Отфиновского, Ив. Пілінського, Франца Веньковского, Ив. Головиньского, а Ромуальда Романьского провізоричнымъ комісаремъ,

Наука, штука и література.

— **Вѣденьского тыжневника „Die Zeit“ повинивъ ся 251-ый зошитъ зъ такимъ змѣстомъ:** Zwei Jahre Staatsstreich, Vom kgl. serb. Minister a. D. M. G. Milowanowitsch — Masaryks Kritik des Marximus. Von Eduard Bernstein. — Adalbert Stifter als Mensch. Mit unveröffentlichten Briefen. Von Rudolf Holzer. — Pierre Lotis Tristien. Von Felix Poppenberg. — Das neue Wien: III. Architektur. Von Dr. Ludwig Abels. — In der Klammer. Von Hermann Bahr. — Die Woche. — Bücher. — Revue der Revuen. — Remini. Von Mons Lie.

Передплату на сей тыжневникъ чвертьрѣчно 3 зр. приймають почта, всѣ книгарнѣ и адміністрація: Wien, IX/3, Günthergasse I. Числа на показъ даромъ и оплатно.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **На Руску Бурсу въ Новѣмъ Санчи** пожертвували въ мѣсяци червню с. р. Р. Т.: о. Яковъ А. Сербиньскій зъ Худиковець 1 злр., Новакъ Гісеръ каретатовъ желѣзничихъ въ Новѣмъ-Санчи 2 зр., Духовеньство деканата любачѣвского на соборчику 10 зр., Саломея Крушельницка артистка співачка въ Варшавѣ 3 зр., Іосифа Вандровска жена старшого инспектора податк. въ Грибовѣ 1 злр., д-ръ Себеста лѣкарь полковый въ Н. Санчи 5 злр., складка на рускомъ вечерку въ Городенцѣ 6 злр. 26 кр., Зенонъ Лукавецкій и Анатоль Стрыйскій зъ Городенки по 2 злр., на руки о. Теодосія Дуркота пароха въ Смерековци зложили: о. Дуркотъ, Андрій Лукачинъ и К. Ядловскій по 1 зр., Дим. Лукачинъ 80 кр., Прок. Пунчикъ, Евфрозина Смеречна, Григ. Пунчикъ, Дих. Морохъ, Петро Павчикъ, Юстинъ Охаль, Василь Васѣчко, Іосифъ Петришинъ, Андрей Васѣчко, Демко Васѣчко, Ив. Дитко и Юліянъ Пиртей по 50 кр., Петро Карлакъ, Демко Лукачинъ, Авт. Бодикъ, Ив. Гонсакъ, Ева Пюрикъ и Левъ Дзюбина по 30 кр., церковъ въ Смерековци 5 злр., и дрѣбнѣйшими датками 5 злр. 70 кр., разомъ 22 злр. 30 кр., чого половина на бурсу а друга половина на будову церкви; Николай Мехъ урядникъ касы щадничои въ Ланцутѣ 1 злр., на руки Петра Витошиньского офіціяла поч. въ Новѣмъ Санчи зложивъ урядники почтовѣ при нагодѣ пращаня касіера почтового Малиновского 2 злр. 5 кр., о. Іоанъ Чирияньскій пароха зъ Королевои рускои за картофлѣ узбираній помѣжь селянами а потѣмъ спродаий въ селѣ 10 злр., Товариство Кредитове „Надія“ въ Бережанахъ 15 злр., Банкъ хрістіяньскій въ Краковѣ 5 злр. 76 кр., на руки о. Турчмановича пароха въ Рипяной зложили: оо. В. Яремкевичъ, Михаилъ Попель и Турчмановичъ по 1 злр.; а М. Калиничъ, І. Господаревскій, И. Присташъ и А. Залитачъ по 50 кр., разомъ 5 злр., о. Желеховскій зъ Перемышля 2 злр., Володимиръ Витошиньскій нотарь въ Дубецку 1 злр., о. Василь Фидикъ пароха зъ Розлуча вѣдъ себе и вѣдъ своихъ парохіянъ 3 злр., Михаилъ Каблакъ урядникъ въ Радѣ пов. въ Новѣмъ Торзѣ 5 злр., Евелина Юркевичева вдова по офіц. скарб въ Нов. Санчи 50 кр. на руки о. А. Мойсеевича пароха въ Пиѣвю зложили: гостѣ 14 злр., на руки о. Т. Т. Качмарчика пароха зъ Бѣлцарова прислали Русины зъ Америки на цѣли Товариства 181 зр., о. Сим. Венгриновичъ пароха зъ Мацѣева вѣдъ себе и вѣдъ своеи жены 4 злр., на руки о. Іоана Хриз. Дуркота пароха зъ Новоиеси *приславъ Его Превосходительство киръ Іосифъ д-ръ Сембратовичъ зъ Риму по разъ шестый теперь 24 злр. 25 кр.*, Іоанъ Кивелюкъ, адъюнктъ суд. зъ Будзанова 2 злр. Духовеньство куликѣвского уряду деканального 3 злр., д-ръ Каз. Белявскій адъюнктъ судовый въ Нов. Санчи 3 злр., Чернявскій Миколай комісарь скарб. въ Нов Санчи 3 злр., на руки о. Петра Тустановича пароха въ Улючи зложили гостѣ 1 злр. 25 кр., Мих. Яценьо адъюнктъ судовый въ Мостискахъ 1 злр., д-ръ В. Могильницкій лѣкарь въ Бучачи 2 злр., о. Алекс. Дуркотъ завѣдатель въ Святковѣй 1 злр., Мих. Милянчъ селянинъ зъ Щавника 1 злр. Конст. Гренякъ народный учитель зъ Брунаръ 3 злр., Вікторъ Хорощакъ селянинъ зъ Богуши 1 злр 50 кр., и Іоанъ Тиминьскій контрольоръ податковый въ Грибовѣ 1 злр.

Зъ кѣнцемъ червня 1899 мае бурса чистои готѣвки 3.069 злр. 47 кр. Всѣмъ Вп. Жертводавцямъ складае Выдѣлъ найсердечнѣйшу подяку щиро-рускимъ Богъ заплатъ!

Телеграмы „Дѣла“.

Вѣдень 27 липня. Вѣрноконституційна велика посѣлость мае оголосити маніфестъ, въ котрѣмъ означитъ свое становиско супротивъ оголошеню на пѣдставѣ §. 14-ого угоды и выскаже свѣй погладъ на політичну ситуацію.

Градецъ 27 липня. Намѣстництво завѣсило ухвалу мѣйскои рады противъ §. 14-ого

— зъ причины переступленя обсягу дѣланя громадскои репрезентацiи.

Цетинiя 27 липня. Мекленбургска княжна Юта, суджена чорногорского наслѣдника престола перейшла въ Антiварi на православiе.

Петербургъ 27 липня. Въ присутности царскои родины зложено вчера тѣло царевича въ криптѣ Петропавловского собора. — Царь зарядивъ, щобы выбрана въ 1897 роцѣ рада славяньского благотв. комiтета, назадъ обнила зарядъ того товариства. Въ той способѣ гр. Игнатiевъ и иншi, передъ трема роками выбранi члены заряду, лишили ся на своихъ огановискахъ.

Парижъ 27 липня. Оборонцѣ Дрейфуса зажадали покликаня свѣдка Ренольта, щобы выяснити, чи Дрейфусъ по засужденю признавъ ся до вины, чи нѣ.

Лондонъ 27 липня. Вѣдносины мѣжь президентомъ Трансвалю Крiгеромъ а трансвальскимъ парляментомъ поправили ся, такъ що Крiгеръ не буде потребувавъ демiсiонувати.

Цѣна збѣжа и другихъ продуктѣвъ.

26 н. ст. липня 1899.

Львовъ: Пшениця стара 9·— до 9·25, пшениця нова —·— до —·—, жито старе 6·20 до 6·50, **жито нове** —·— до —·—, **овесъ старый** 5·80 до 6·20, **овесъ новый** —·— до —·—, **ячмѣнь пашнистый** 5·25 до 5·50, **ячмѣнь броварный** 5·50 до 6·—, **горохъ** гот. 6·50 до 9·50, **вика** 4·60 до 4·75, **насѣня льняне** —·— до —·—, **насѣне конопне** —·— до —·—, **ббъ** —·— до —·—, **бобикъ** 4·50 до 4·70, **гречка** 7·50 до 7·75, **конюшина червона** 40·— до 48·—, **конюшина бѣла** 35·— до 42·—, **конюшина шведска** —·— до —·—, **тымотка** —·— до —·—, **аниж** —·— до —·—, **кукурудза стара** 5·80 до 6·—, **кукурудза нова** —·— до —·—, **рѣпакъ** 10·50 до 11·—, **хмѣль** —·— до —·—, **за 56 кiльо у Львовѣ, оковита за 10.000 лiтрбвъ** 17·25 до 17·50 зр.

Надѣслане.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купуе и продае

всякi паперы цѣнний и монеты

по найдешевшѣмъ курсѣ деннѣмъ не числячи нѣякои провiзiи. 374 [4]

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКIЙ

Оптикъ и Механiкъ у Львовѣ, площа Галицина ч. 1., **протилъ Банку Гiпотечного** на вказанiй панiи Гольцовой

поручае въ великѣмъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ: окуляры, цвiкеры, лорнеты, бiноклi, далеководы, барометры, термометры, рѣвнi ареометры, мiкроскопы, лупы, компасы, райсфедри, тестери кѣрничi, пiоны, лiбелѣ, манометры и т. д.

Уряджене дзвонкiвъ електричныхъ.

Всякi направи полагоджують ся дуже скоро и найдешевше. 111

Портретъ Тараса Шевченка

Цѣна 50 кр.

Дѣстати можна въ товариствѣ „Просвѣта" у Львовѣ Ринокъ ч. 10.

Машинки до стриженя волосся и бороды припоручае Иванъ Лявукъ ножѣвникъ у Львовѣ улиця Галицка 6.

МОЛИТВЕННИК ДЛЯ ДИТЕЙ

виданий

коштом руского тов. педагогiчного

В полотняннiй оправi з означеним хрестом 20 кр. В папировiй окладцi 15 кр.

Продае ся в книгарни Наук. тов. iм. Шевченка, Львiв. ул. Чарнецкого ч. 16.

Ботанiка

на вищi класи шкiл середнiх. Пiсля учебника Д-ра О. Ростафиньского Зладивъ Iван Верхратскiй. Вид. в 189·. Цiна 1 зол. 20 цент. в. ав.

Д-ра О. Ростафиньского

Ботанiка

на нижшi класи шкiл середнiх. На язык руский переложивъ Iван Верхратскiй Видане друге У Львовi 1898. Цiна 60 цент. в. ав.

Мiнералогiя

на нижшi класи шкiл середнiх, учебник А. М. Ломнацкого, передложив i подскуди доповнив Iван Верхратскiй Видане друге 1898 Цiна примiрника: 70 цент. в. ав.

Спис важнѣйшихъ выразовъ

зъ руского ботанiчно-термiнольогiї и номенклатуры. Зладивъ Иванъ Верхратскiй. Вид. р. 1892. Цiна 30 цент. в. а.

Видана ті можь дістати в книгарні Ставропигiйскiй або у автора, професора рускої гімназиї зі Львовi. При замовленю у автора що найменше двох примiрникiв наведених виданiй в якiй небудь комбiнацiї (пр. 1 примiрника ботанiки і 1 пр. мiнералогiї, або 1 примiрника ботанiки і 1 пр. Спису, або 2 пр. ботанiки, або 2 пр. мiнералогiї, або 30 пр. Спису) порто оплачує автор.

АДОЛЬФЪ КАМПЕЛЬ

Складъ всякихъ матерiялѣвъ будѣвляныхъ

Львовъ, ул. Подвалского ч. 5.

Заступство Австрiйского Товариства акцiйного фабрикъ

Портляндъ-цементу въ Щаковѣй

Ц. к. упр. Товариства акцiйного першои фабрики выроббвъ шамотовыхъ и штайнгутовыхъ.

Тов. акц. фабрики вапна гiдравлiчного для фасадъ въ Kattenleutgeben.

Фабрики ц. к. патентованого помосту конгломiтового безъ фугбвъ Zboril, Miksch и Спблка въ Шеохатъ.

Продае по цѣнахъ фабричныхъ.

Портляндъ-цементъ, вапно гидравлiчне, вапно скалисте, гiпсъ, папу дахову, плиты изолацiйнi, руры штайнгутовѣ до кльозетъ, каналбвъ и водопроводбвъ, пбдлоги штайнгутовѣ цементовѣ, дощинковѣ и конгломiтовѣ, печи каделѣ, цегли, плиты и мучку огнетревалу, дахбвку, лупокъ и тростину суфiтову а також взагалѣ всякi матерiяли будѣвляни, ручачи за ихъ доброту.

Пбдприемство роббтъ бетоновыхъ, укладання пбдлогъ и крыти дахбвъ дахбвкою, лупкомъ, папою от стревал зо и деревянымъ цементомъ (Holzcement) по умѣрковаиыхъ цѣнахъ.

ТЕЛЄФОНЪ ч. 450. 121

Рѣкъ заснованя 1892

„ДНѢСТЕРЪ"

ТОВАРИСТВО ВЗАИМНЫХЪ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

перше и одиноке руске товариство асекурацiйне, припоручене Вел. Духовенству и всiмъ вѣрнымъ Вирееов. Митроп. и Преосв. Еп. Ординарiатами всѣхъ трехъ епархiй, обезпечене будынки, уряджена домашне, скотъ, господарскi заряды, зббже въ зернѣ и содомѣ, сѣно въ стогахъ и будынкахъ **противъ шкбдъ огневыхъ.**

Станъ фондбвъ гаранцiйныхъ зъ днемъ 31 грудня 1898 выносить:

Фондъ резервовый	96.775·05 зр.		
Резерва премiй	64.263·12	„	206.880·57 зр.
Фондъ основный	45.000·—	„	
Резерва спецiяльна	842·40	„	

Тарифы „Днѣстра" дуже умѣрковани, условiя обезпечень корыстнi, а шкоды ликвiдують ся безпроволочно. До кiнця 1898 року выносили выплачени шкоды 627.790 зр. 67 кр. Полiсы „Днѣстра" принимае Банкъ краевый при позичкахъ ипотечныхъ.

На житє можна обезпечатись черезъ „Днѣстеръ" въ Товариствѣ взаимныхъ обезпечень въ Краковѣ, котре дае найкористнѣйшi условiя, представляе своими значными фондами найбѣльшу гарантiю, и выдае полiсы и квiты въ рускѣмъ языцѣ.

Товариство взаимного кредиту „Днѣстеръ" стоваришене въ обмеженою порукою удѣляе позички за *оплатою 5½% и 1% додатку на кошты адмiнiстрацiйнi* за интабуляцiю або порукою двохъ вѣдповѣдныхъ ручителѣвъ, до сплаты въ ратахъ на 3 до 10 лѣтъ и приймае вкладки до опроцентованя вѣдъ членбвъ и третихъ особъ по 4%. Удѣлъ членьскiй выносить 25 зр., вписове 1 зр. Членомъ бути и позичку дбстати може тбльке членъ обезпеченый въ „Днѣстрѣ". Информацiи удѣляе Дирекцiя листовно. 84 55—0

Зголошеня о удѣленя агенцiй въ охрестностяхъ, де нема близько агентбвъ „Днѣстра", приймають ся.

Информацiи и посередництво до заключенъ обезпечень житевыхъ въ найкористнѣйшихъ комбинацiяхъ.

Львовъ, ринокъ ч. 10. (домъ „Просвѣты".)

КАВУ

лучшу въ тонкихъ ворочкахъ 5-кiлевыхъ по цѣнахъ 11 зр., 10 зр. 50 кр., 10 зр., 9 зр. franco и нижше.

Токай куранцiйный

въ фляшкахъ ½ лiтровыхъ по 3 зр. и 2 зр. Самородный по 1 зр. 20 кр.

Коняк французкiй

въ фляшкахъ ¾ лiтровыхъ по 5 зр. 4 зр. 20 кр.

Мѣдъ питный

по 80 кр. за фляшку ¾ лiтрову

поручае

Народна Торговля.

20 25—0

Дрбтъ кольчастый цинковый до огороджень по зр. 4 за 100 метрбвъ вразъ зъ клюбками до утрыманя. Сѣтка дротяна лякирована до заслоны вбконъ по 1 зр. за метръ квадратовый

поручае ПЕТРО ХШОНСТОВСКIЙ торговля желѣзна у Львовѣ, площа Капитульна ч. 1 напротивъ катедры

Климентiй Федунь

переплетникъ бiблiотеки ц. к. львбвск. университету

поручае

свое переплетнiчне и галантерiйне заведенє

у Львовѣ, ул. Академична ч. 6. 366

Подбйнае ся всякихъ роббтъ, особливо переплету: Служебникбвъ, Евангелiй, Молитовникбвъ, Бiблiотечныхъ книгъ, Альбумбвъ, Машъ, Дипльомбвъ и т. ин. по умѣреныхъ цѣнахъ.

ТЕОФИЛЬ КОПИСТИНЬСКIЙ

артистъ-малiяръ.

звѣстный вбдъ кбльканацати лѣтъ изъ своихъ працъ малярскихъ, украшае церкви въ стилю всходнбмъ разомъ зъ позолоченемъ, престолы, иконостасы, и иншi рѣчи. Приймае рѣзьбарскi роботы пбсля власныхъ плянбвъ. Выготовлюе всякои величины церковнi образы до иконостасбвъ, престолбвъ, плащениць — одѣйными красками на полотнѣ и деревѣ. Побольшуе зъ фотографiй портреты. Зъ уповажненя ц. к. консерваторiя реставруе всякi старинности, а то фрески, рѣзьбы и т. ин. входячi въ кругъ працъ малярства по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ. Пбдписный просить Вел. Духовенство занотувати собѣ его адресу.

Т. Копистиньскiй

у Львовѣ, уланця Краковска число 20.

Цес. корол. уприв.

Рафiнерiя спiритусу, Фабрика руму, лiкербвъ и оцту

Юлiя Миколяша Наслѣдникбвъ

Якова Шпрехера и С-ки

у Львовѣ

поручае старѣ горѣвки польскi, розолiсы, лiкеры, румы правдивѣ зъ Ямайки, коняки, спiритусъ, „Bongout" на наливки, також правдивый оцетъ спiритусовый. 866 82—?

Склады для мѣста: улиця Галицка ч. 1. — и улиця Коперника ч. 9.

УЧИТЕЛЬ

органъ руского товариства педагогiчного двотыжневникъ педагогiчно-науковый, выходить вбдъ 1 червня 1889 у Львовѣ ул. Вбрменьска ч. 2. Предплата на цѣлый рбкъ 3 зр. на пбвъ року 1·60 кр. на чверть року 1 зр.

ЗАМКНЕНЄ РАХУНКѢВЪ

Товариства взаимныхъ обезпечень въ Краковѣ

за часъ вбдъ 1 сѣчня 1898 до 31 грудня 1898.

(Вбддѣлъ житевый.)

Розхбдъ. **Рахунокъ зысквбвъ и втратъ вбддѣлу обезпечень на житє.** **Прихбдъ.**

		зр.	кр.			зр.	кр.
I.	Выплаты платныхъ обезпечень и рентъ	719·19	2	I.	Перенесене фондбвъ зъ року попереднього	9,025.428	76
II.	Выплаты за выкупленi полiсы	104.200	32	II.	Резерва на выплату неурегульованыхъ шкбдъ зъ року попереднього	59.553	5
III.	Дивiденда обезпеченымъ выплачена	21.451	40	III.	Збiрнi премiи	1,155.8·7	10
IV.	Выдатки заряду	206.873	51	IV.	Прихбдъ зъ льокацiй капiталбвъ	449.868	72
V.	Вбдписы и иншi выдатки	58.596	75	V.	Иншi приходы	17,8·0	08
VI.	Резерва на бѣжучi выплаты шкбдъ	92.314	06				
VII.	Станъ фондбвъ зъ кбнцемъ року рахункового	9,497.602	76				
VIII	Зыскъ	87.730	04				
		10.707.968	11			10,707.968	11

ПОДѢЛЪ ЗЫСКУ:
1. На дивiденду членамъ . зр. 25.474.74
2. До фондбвъ резервовыхъ . зр. 9.844.59 зр. 35.319.33

Станъ чинный. **Рахунокъ бiлянсу вбддѣлу обезпечень на житє.** **Станъ пасивный.**

		зр.	кр.			зр.	кр.
1.	Запасъ касовый	9.196	43	1.	Резервы зысквбвъ, капiталбвъ	580.939	97
2.	Належитости до розпорядженя въ институцiяхъ кредитовыхъ и касахъ ощадности	13.514	98	2.	Фондъ на рбзницю курсу	92.813	95
3.	Реальности и посѣлости земскi	650.000	—	3.	Резервы и перенесене премiй	8,806.466	46
4.	Папиры цѣнний пбсля курсу въ дни 31/12 1898	2,995.901	74	4.	Резерва на неурегульованi шкоды	92.314	06
5.	Векслѣ въ портфелю	86.919	67	5.	Фондъ на дивiденду для обезпеченыхъ	17.352	33
6.	Позички ипотечнi, на полiсы, товариствамъ и кавцiйнi	5,685.262	32	6.	Сальда пасивнi, товарист. контрасекур., рбзнi кредиторы и рбзнi кавцiи	196.393	—
7.	Задержости въ агентурахъ, фiлiяхъ и у тов. контрасекур.	139.844	38	7.	Зыскъ	37.130	64
8.	Рбзнi довжники	194.071	65				
9.	Ефекты агенцiйнi	8,528	69				
		9,824.039	86			9,824.039	86

Въ Краковѣ дня 1 сѣчня 1899 р.

ДИРЕКЦIЯ ТОВАРИСТВА ВЗАИМНЫХЪ ОБЕЗПЕЧЕНЬ въ КРАКОВѢ:

Зенонъ Слонецкiй. Игн. Глажевскiй. Д-ръ Густавъ Ромеръ.

Начальникъ вбддѣлу обезпечень на житє: **Е. Шанцеръ.** Бухгальтеръ: **А. Шишкевичъ.**

Въ доказъ згбдности въ книгами:

ЧЛЕНЫ РАДЫ НАДЗИРАЮЧОЙ:

А. Гр. Водзицкiй Т. Цѣньскiй. К. бар. Лiповскiй. I. Бєляньскiй.

БРИНДЗЯ ГОРСКА

Фасочка 5 кiльова 2 зр. 82 кр.

Двбръ Лапшинъ, п. Бережаны.

245 10—12

Запрошенє до передплаты на дѣло:

ПРИКАРПАТСКА РУСЬ

въ XIX-бмъ вѣцѣ

въ бiографiяхъ и портретахъ єи дѣятелей

съ увзглядненьемъ замѣчательныхъ людей, котрыхъ 1772 р. застав при жизни,

написавъ на пбдстав автобiографичныхъ записокъ и архивально-библiотечныхъ матерiялбвъ

ИВАНЪ Е. ЛЕВИЦКIЙ.

„Прикарпатска Русь" буде появлятись, почавши бть падолиста 1898 р. правильно кождого другого мѣсяца **выпусками по 7 листбвъ печати** въ **портретами замѣчательныхъ дѣятелѣвъ. Кождыхъ 10 выпускбвъ буде становити томъ, а всѣхъ томбвъ буде шѣсть.**

Пренумерата на 10 выпускбвъ выносить **10 коронъ;** на 5 выпускбвъ **6 коронъ.** Выпуски **поодиноки не будутъ** продавались.

Пренумерату належить присылати **выключно** на адресу: п. **Антбнъ Хэйнацкiй,** управитель книгарнѣ Ставропигiйского Института у Львовѣ, Руска улиця **число 3.**

Першiй выпускъ вже **появився** а вторый **печатаєсь**

При закупнѣ товарбвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець и одвѣчальный редактор Иванъ Белей. **Папѣръ въ склад. Черлянъского.** **Въ друкарнѣ Института Ставропигiйского, пбдъ зарядомъ Iосифа Лящинця**

Ч. 157. Львовъ, Пятниця 16 (28) Липня 1899. Рочникъ XX.

Выходитъ у Львовѣ що днѣ (крѣмъ недѣль и руских свят) о 5-тій годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходитъ вѣ второкъ, и вѣ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимаютъ: у Львовѣ Администрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне Бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килинського 2; — въ Ярославю: Л. Кржижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schulek I. Wollzeile 11.; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитость за инсераты платитъ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австрії:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року	12 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ	16 зр.	на пѣвъ року	8 зр.
на чвертъ року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаютъ ся лише на попереднє застереженє. — Рекламаціи неопечатанѣ вѣльнѣ вѣдъ порта.

Поєдиноке число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошенія звыклѣ принимаютъ ся по цѣнѣ 10 кр вѣдъ одного стрѣчки инсератового або ей мѣсце а въ рубрицѣ „Надісланє“ по 25 кр. а. в.

Подяки и инші допесенія приватнѣ числятъ ся по 15 кр. вѣдъ стрічка.

Переглядъ політичный.

Новоналоженѣ податки звертаютъ на себе увагу чимъ-разъ ширшихъ кругѣвъ и выкликуютъ чимъ-разъ сильнѣйшій рухъ. Справедливо замѣчаютъ, що правительство замѣсть пѣднести податокъ на цукоръ, могло пѣднести податокъ на спіритусъ. Пѣднесенє податку на спіритусъ принесло бы державѣ якихъ 15 міліонѣвъ злр. Не було бы то нѣчого дѣброго, але припустѣмъ, що наложенѣ новыхъ податкѣвъ було конечне (хочь на дѣлѣ такъ не є), то вже зъ двохъ податкѣвъ милѣйшій бы бувъ всѣмъ податокъ на горѣвку, нѣжь на цукоръ. Тымъ часомъ стало ся инакше. А що-до змѣны законѣвъ горѣвчаныхъ, то наступае ще така змѣна, що доси можна було выробляти 40.000 гектолітрѣвъ спіритусу по-за контингентомъ на выробъ оцту. Нинѣ потрѣбный на оцетъ спіритусъ треба буде брати зъ контингенту. Вправдѣ удало ся изъ загальной сумы контингенту 1,878.000 гектолітрѣвъ выторгувати для Австрії 1,017.000 гектолітрѣвъ т. зн. о 19.542 бѣльше, то таки въ порѣвнаню до згаданыхъ 40.000 гектолітрѣвъ контингентъ зменшивъ ся, а на лѣдкомъ того спіритусъ вже нынѣ вѣдскочивъ о 50 кр. на гектолітрѣ. Але то ще нѣчо, надвижка у вѣдповѣднѣй хвили пѣйде ще высше въ гору, а тымъ самымъ мусить и подорожѣти оцетъ спіритусовый, а за те заплатить також консумент. Вправдѣ нинѣ можна заступити вже оцетъ спіритусовый квасомъ оцтовымъ, але сли сей лише прийде въ ширшу розпродажъ, то фабриканты оцту пѣдуть напевно до міністра фінансѣвъ зъ просьбою о таку саму охорону ихъ оцту передъ квасомъ оцтовымъ, яку нинѣ мае цукоръ передъ сахариною...

Въ цѣлѣй Австрії вѣдбуваютъ ся теперь зборы и засѣданя громадскихъ радъ, на которыхъ ухвалюютъ протесты противъ господарки § 14-го. Правительство звычайно такій зборы або забороняе, або розвязуе, а ухвалы громадскихъ радъ уневажнюе. У Вѣдни розвязано вчера два вѣча. Въ Ліпцу намѣстництво занѣсило ухвалу мѣскои рады зъ протестомъ противъ угоды зъ Угорщиною на пѣдставѣ § 14-го. Така сама судьба жде подѣбній ухвалы мѣскои рады въ Градци, Гміндъ, Мінгадъ, Райхенберзѣ, Теплицахъ и иншихъ мѣстахъ. Мѣска рада въ Райхенберзѣ ухвалила не дати правительственымъ властямъ асистенції нѣ въ загалѣ найменшои помочи при переведеню додаткового оподаткованя.

Pravo Lidu обговорюючи выводы Narodni-хъ List-ѣвъ о становиску чеськихъ послѣвъ супротивъ пѣдвышеня податку вѣдъ цукру пише, що се вже послѣдный станъ, до котрого дѣйшли чеськи послы. Въ Чехіи дѣйшло вже такъ далеко, що молодоческе сторонництво в головною пѣдпорою абсолютизму въ Австрії и що за его дозволомъ можуть накладати на плечѣ народѣвъ новій величезній податки.

— —

Найвыший судъ въ Бѣлградѣ выдавъ въ середу засудъ на трехъ обжалованыхъ въ справахъ, що не стояли въ нѣякѣй звязи зъ атентатомъ. За обиду маестату и иншій проступки засуджено ихъ на вязницю. Одного зъ обжалованыхъ, пѣдозрѣлого о розширюване друкѣвъ противднинастичного змѣсту, увольнено. Слѣдчій судья выпустивъ зъ вязницѣ чотири особы. Мѣжь ними знаходить ся також шуринъ Таушановича д-ръ Георгіевичъ.

Въ Петербурзѣ говорять, що россійске правительство намѣрне вѣдкликати зъ Бѣлграду свое посольство и збрати зъ Сербією всѣ дипльоматичній зносины, доки Міланъ не выѣде зъ краю, а правительство въ якійсь способѣ не зазначить, що атентату на Міляна нѣколи не лучило зъ поставою Россіи взглядомъ Сербіи.

— —

Редакторъ „Нового Времени“ говоривъ зъ якимсь вызначнымъ французскимъ дипльоматомъ о теперѣшнѣмъ станѣ нѣмецко-французскихъ вѣдносинъ. Французкій дипльоматъ сконстатувавъ, що у Франціи звертаютъ ся теперь въ сторону Нѣмеччины. Цѣсарь Вільгельмъ обѣцявъ попирати французкій пляны въ Єгиптѣ и вже выславъ вѣдповѣдну ноту до нѣмецкого амбасадора въ Царгородѣ зъ инструкцією, щобы той попиравъ французкій интересы. Англофільску партію въ Парижи нѣмецка дипльоматія припарла теперь цѣлкомъ до стѣны. Надѣютъ ся, що въ найблизшѣмъ часѣ прийде мѣжь Францією и Нѣмеччиною до порозумѣня въ справахъ кольоніяльнои політики, котре також для Нѣмеччины принесе великій користи. На всякій случай французкій міністеръ заграничныхъ справъ дуже пильно працює въ тѣмъ напрямѣ. Можлива рѣчь, що порозумѣне въ кольоніяльныхъ справахъ буде лише пробою и въ дальшихъ наслѣдкахъ доведе до ще дальшого и поважнѣйшого порозумѣня. При тѣмъ французкій дипломатъ не уважае за рѣчь неможливу, що поволи вытворить ся новый тридержавный союзъ зложеный зъ Россіи, Нѣмеччины и Франціи. Теперѣшне роздразненє Французѣвъ противъ Россіи зъ причины Фашоды є лишь промінаючимъ зъявискомъ и оно не потрафить серіозно захитати симпатій Французѣвъ до Россіи.

— —

На засѣданю испаньского сенату предметомъ нарады було предложенє въ справѣ контингенту армії. Въ дискусіи забиравъ голосъ генералъ Вайлеръ бувшій губернаторъ Кубы и кандидатъ вѣйскового сторонництва на диктатора Испанії. Вайлеръ промовлявъ за зменшенемъ контингенту. Доказувавъ, що ситуація дуже прикра и тяжка, и дуже можлива рѣчь, що мѣжь населенемъ выбухне революція, котра спасе Испанію. На се вѣдповѣвъ міністеръ справъ внутрѣшныхъ, що задачею армії є служити вѣтчинѣ, а не амбіції деякихъ одиниць. Однакъ коли бы хтось, безъ огляду на се чи великій, чи малый, зѣйшовъ зъ дороги приписаной закономъ, законъ буде взглядомъ него цѣлковито выконаный. Вайлеръ здаеть ся тому добачуе въ революціи ратунокъ своєи вѣтчины, бо така революція выпустила бы троха крови розгорячepisodeй Испанії. Военне сторонництво захопило бы керму державы, армія вымордувала бы все, що грѣшить невдоволенемъ зъ теперѣшного стану рѣчи, а Вайлеры и всякій иншій побреньхувачѣ шаблями заспокоили бы свою амбіцію тымъ, що своєю „енергією“ очистили Испанію зъ революційныхъ елементѣвъ и спасли вѣтчину вѣдъ загибели.

Переглядъ часописей.

[Czas о руских школахъ. — Gazeta polska про жалѣ „Буковины“ на польске ярмо на Буковинѣ. — Głos Narodu о емеритальномъ фондѣ урядниковъ бувшого гал. кредитового банку. — Czas про именованє д-ра Малаховского почесным членомъ Педагогічного товариства.]

И зновъ попису ся п. *А.* въ Czas-ѣ выводами, котрій не мають нѣчого спѣльного зъ льогікою. Нашъ приятель взагалѣ якось не долюблюе льогіки, а вѣдъ якогось часу вже таки отверто выповѣвъ ѣй вѣйну и въ своѣмъ розумованю выправляе дивій цирковій скоки. Отакъ въ ч. 170 Czas-у зъ дня 28. с. м., згадуючи про жалобу, помѣщену недавно въ „Дѣлѣ“, въ котрѣй оденъ Русинъ жалуе ся президентови міністрѣвъ на те, що всупереч обовязуючимъ приписамъ дѣставъ зъ уряду письмо польске, котрого навѣть не умѣе перечитати, — править п. *А.* ось якъ: „Коли той безименный Русинъ ходивъ бодай до народнои школы зъ выкладовымъ языкомъ рускимъ, то найлѣпшій доказъ, що рускій школы у всходнѣй Галичинѣ служать лише своѣй властивѣй цѣли, а не польонізаційнѣй пропагандѣ, якъ рускій дневники, очевидно зъ опозиційнои опозиціи люблять жалувати ся.“

Отже п. *А.* зволивъ при тѣмъ перескочити такій дрѣбнички: по перше, той безименный Русинъ, чи вѣнъ ходивъ до рускои народнои школы чи покѣнчивъ навѣть польскій ягайлоньскій університетъ въ Краковѣ, пѣсля австрійскихъ законѣвъ не є обовязаный у всходнѣй Галичинѣ, значить, на Руси умѣти по польски и вѣдъ урядѣвъ принимати польскій письма, и се именно, що вѣнъ не обовязаный знати жадною иншою мовы крѣмъ своєи рѣднои (а не, що вѣнъ справдѣ жаднои иншои не знае), зазначивъ вѣнъ выразно у своѣмъ письмѣ до президента міністрѣвъ; по друге, той безименный Русинъ пѣсля австрійскихъ законѣвъ мимо школьного примусу не бувъ обовязаный взагалѣ ходити до школы, а мѣгъ учити ся приватно дома и въ такѣмъ разѣ може навѣть справдѣ не умѣти жаднои иншои мовы крѣмъ рускои. Такимъ чиномъ льогічно выходить въ обохъ выпадкахъ — чи той безименный Русинъ справдѣ не знае польскои мовы чи вѣнъ ей лише знати не хоче, — що те его незнане не може бути нѣякимъ способомъ доказомъ, що рускій школы на Руси пѣдъ польскою управою галицкои краєвои рады школьнои не мають на цѣли полонізаційнои пропаганды. Але п. *А.* про льогіку не журить ся!

Въ тѣй самѣй дописи доносить п. *А*, що „Дѣло“ въ одній передовій статьѣ взывае рускихъ родичѣвъ, щобы свои дѣти посылали до рускихъ школъ у Львовѣ. Кладучи натискъ на те, що „Дѣло“ говорить въ тѣй статьѣ про школу им. Маркіяна Шашкевича, про женьску школу вправъ и про руску школу выдѣлову, заложену Рускимъ Товариствомъ педагогічнымъ, що всѣ они розвиваютъ ся дуже гарно, бачить въ сѣмъ нашъ любый дописуватель Czas-у найлѣпшій доказъ, що нарѣкана Русинѣвъ на запедбуване рускихъ школъ польскими властями школьными не мають пѣдставы.

И зновъ п. *А* въ цирковѣмъ розмаху перескочивъ деякій дрѣбнички. Вѣнъ або забувъ або не хоче знати або й справдѣ не знае, що розвитокъ школы залежить не тѣлько вѣдъ самои власти школьнои — хочь безперечно дѣйна опѣка власти мае превелике значѣне — але також богато вѣдъ родичѣвъ, що посылаютъ дѣти до школы, вѣдъ ихъ вплыву на тѣ дѣти, а найбѣльше вѣдъ учителѣвъ. Навѣть кепско уладжена властями школа и занедбувана ними може при щирыхъ заходахъ учителѣвъ, родичѣвъ и самои дѣтворы розвивати ся взглядно не зле або й гарно. Не выходить ще зъ сего, щобы школа тота не могла бути ще лѣпша, коли бы и власть школьна инакше о ню дбала. Такъ само зъ гарного чи то взглядно гарного розвитку школы не выходить ще, що нею и школьна власть опѣкуе ся щиро.

Звертае увагу п. *А* ще и на заходы Русинѣвъ около образованя дѣвчатъ, указуючи на истнуючій вже заведеня въ Перемышли, Яворовѣ и у Львовѣ та на повстаючій въ Станиславовѣ и у Львовѣ, де Руске Товариство педагогічне отвирае новый институтъ. Товариство се — пише п. *А* — взываючи родичѣвъ до помѣщуваня доньокъ въ его заведеню, обѣцюе передовсѣмъ плекати народного духа. Добре було бы — замѣчае до того, — щобы рускій педагоги звернули також увагу на молодѣжь рускои академічнои гімназіи, де пѣсля информаціи „Буковины“ и „Руслана“ ширить ся зъ одного стороны москвофільство, а зъ другои атеізмъ, а може и иншій ще -ізмы.

На се мы скажемо, що п. *А*, покликуючи ся на свѣдоцтво „Руслана“, иде за прикладомъ того цигана, що то свѣдчивъ ся своими дѣтьми. Що до атеізму и иншихъ -ізмѣвъ нехай п. *А* не клопоче ся рускою гімназією, а властиво рускою молодѣжею бѣльше, нѣжь польскою. Тѣ всякій -ізмы не въ тѣй або сѣй гімназіи выгрѣвають ся, тѣлько въ суспѣльнѣй моральности, котру у насъ на смѣло можна звати польскою моральностію. Коли бы ся моральность була иша, то не було бы тогдѣ раціи истнованя анѣ для Дашиньскихъ, Козакевичѣвъ анѣ для Стояловскихъ. А що до москвофільства, то се також передовсѣмъ залежить не вѣдъ рускихъ педагогѣвъ, а вѣдъ польскихъ політикѣвъ; нехай щезне зъ нею шовінізмъ, тогдѣ и москвофільства у насъ не станс.

— —

Gazeta polska вѣдповѣдае „Бук вынѣ“ на статью про „польске ярмо“ на Буковинѣ, повторену и у насъ въ ч. 153. Фактѣвъ, поданыхъ „Буковиною“, зовсѣмъ не збивае, лише иронічно замѣчае: „Proszę wsiadać do Rossyi! — по польски! Се вже на правду обуряюче, не до даровання!“ А помнае те, що, якъ-не будь польске оповѣщуване не мае въ Новоселици нѣякои раціи, то все-жь таки „Буковинѣ“ бѣльше ходить о те, що зъ тои причины оденъ подорожный оставъ ся въ Новоселици, а пожалувавши ся урядникови Гусакови, не дѣставъ навѣть найменшои сатисфакціи, бо п. Гусакъ навѣть не зганивъ портіера та розмавлявъ зъ нимъ урядово по польски, мовь-бы похвалявъ его за польске оповѣщуване про вѣдѣздъ поѣзду. Gazeta polska править дальше, що зелѣзнична служба въ Черновцахъ розмавляе на стаціи лише по руски, але годѣ вымагати, щобы кондукторъ чи машиністъ, що прѣде зъ Львова або зъ Кракова и слова не знае по руски, розмавлявъ по руски або вѣдповѣдавъ по руски сторонамъ на польскій запытаня.

На се запытаемо ся лише: чи Поляки вдоволились бы такимъ оправданемъ въ Краковѣ, коли бы кондукторъ для обслуги подорожныхъ Полякѣвъ приѣздивъ пр. зъ Берна и слова не умѣвъ по польски, такъ що по дорозѣ зъ Кракова до Тарнова вѣдповѣдавъ бы Полякамъ лише по нѣмецки? Они сказали бы певно: коли кондукторъ не умѣе по польски, то нехай же зараз зъ границѣ вертае назадъ туды, де безъ польскои мовы може обійти ся.

— —

Głos Narodu дѣстае вѣдъ свого львѣвского дописувателя увѣренє, що поголоски, мовь бы то емеритальный фондъ урядниковъ бувшого гал. кредитового банку десь подѣвъ ся, є безпѣдставій. Фондъ не пропавъ, хочь рѣчь певна, що не бувъ вѣнъ веденый и уживаный въ порядку. Имовѣрно при всѣлякихъ фінансовыхъ операціяхъ нарушувано его, чи то позичано зъ него; але фактомъ є, що вѣнъ не пропавъ, а урядники бувшого банку будуть могли зробити зъ нимъ, що схотять.

— —

Czas въ ч. 167, обговорюючи справу п. Зімы, сходить на педагогічній товариства и такъ пише: „Товариства педагогічній мають у всѣхъ краяхъ высоку цѣль двиганя культуры и суспѣльнои благородности. На нихъ мовь на взѣръ повинній оглядати ся приватій люде у своихъ педагогічныхъ пробахъ. Однако мы радили бы зробити тутъ деякій застереженя и выимки въ Галичинѣ. Бо у выборѣ членѣвъ, а то въ додатку почестныхъ, повинній товариства бути оглядній и добирати ихъ по основнѣй розвазѣ. Тымчасомъ читали мы недавно, що одно Товариство педагогічне въ Галичинѣ рекрутуе своихъ почестныхъ членѣвъ зъ бувшои управы львѣвскои щадниці. За що-жь ся нагорода и признане? — запытае ся всякій. Товариство педагогічне повинно конечно оголосити свои мотивы, бо инакше запануе въ краю переконане, що пѣсля галицкои педагогіи належить ся признане тому, хто зъ взѣрцевою консеквенцією и вытревалостію не сповнивъ обовязкѣвъ на него вложеныхъ. Отже просьбою о выясненє тайнъ тои педагогіи, котра выставила свои плоды въ Золочевѣ, кѣнчимо сей уваги“.

Бесѣда тутъ очевидно про именованє президента мѣста Львова д-ра Малаховского почестнымъ членомъ на загальныхъ зборахъ Товариства педагогічного, що недавно вѣдбули ся въ Золочевѣ.

Справы церковній.

— —

Въ справѣ вѣча духовенства нашого.

Завѣзваный — не дуже давно — прилюднымъ голосомъ до взяти иніціятивы въ уладженю вѣча нашого духовенства, мѣгъ бы я тымъ самымъ уважати ся обовязанымъ до забиранья голосу въ сѣй справѣ. Но думаю, що я повиненъ сей мандатъ такъ розумѣти, щобы въ сѣй справѣ бѣльше робити, якъ говорити. Я его такъ и зрозумѣвъ и деякій перший кроки вже починені. Коли-жь мимо того кину сихъ кѣлька слѣвъ, то спонукуютъ мене до сего голосы оо. сотрудниковъ, що домагаютъ ся скликаня окремого вѣча сотрудничого.

Не буду обезсилювати наведеныхъ въ сихъ голосахъ аргументѣвъ для тверджения,

що справа положеня нашихъ сотрудниковъ есть некуча, невдложна, що она вымагае найскоршого полагодженя. Уважаю тй аргументы за цѣлкомъ стойнй. Я скажу бѣльше: Справа сотрудника — се такожь рана на нашѣмъ духовнѣмъ організмѣ. Затымъ узнаю конечность и діягнозы и лѣку ей, с. е. обговорення основного, докладного сен справы на вѣчу и вслѣдъ за симъ рѣшеня чи то выбрання простыхъ дорогъ до найскорѣйшого рѣшеня.

Одного тѣлько не хочу, не можу узнавати, а то: потребы окремого вѣча для сотрудниковъ, а окремого для всѣхъ иншихъ справъ нашого духовеньства. Яке бо призначене, якй задачѣ головнй мають мати и довершити нашй священичй вѣча? Не нашй, якъ: обмѣрене всѣхъ широкихъ потребъ того окремого типу, того організму суспѣльного, якимъ есть наше духовеньство, шуканя способовъ до заспокоєня тыхже — а се на то, щобы уможливити ему сповненя его высокого посланництва середъ свого народу и въ свѣтѣ. Те познане, те почутє, що мы оденъ організмъ, що „едино тѣло есми", а „аще страждетъ одинъ удъ, страждутъ вси уды", то вже самъ по собѣ великанський успѣхъ, котрый для будучности безплоднымъ бути не може. А що-жь сотрудники? чи тожь не части складовй того організму? Се-жь его найживотнѣйшй соки! А незаспокоєне ихъ потребъ чи може обойти ся безъ шкоды на цѣломъ організмѣ? Въ нѣякій способъ!

Та возьмѣмъ сю рѣчь реально. Чи нашй сотрудники були бы близшй до сповнени своихъ жаданъ, коли-бы окремо стали ихъ добивати ся? Думаю, що радше вддалились бы вдъ того-жь. Не лишень що надыбали бы бѣльшй трудности до поконуваня, але деякй справы, якъ касы священичй — справа зовсѣмъ активальна — просто навѣть не дадуть ся окремо трактувати. Навпаки, на вѣчу цѣлого духовеньства будуть они самй своими референтами и самй будуть ихъ боронити, значить: заходячй трудности будуть усувати, а знайдуть певно щирыхъ адгерентовъ межи старшими священиками, котрй постоять твердо за тѣ ихъ жадання, а то тымъ, що вроблять ихъ своими и жаданями цѣлого духовеньства.

Лишень въ безвзгляднѣй лучности интересовъ лежать успѣхи и всѣ користи нашихъ священичихъ вѣчь.

Якй справы прийдуть першй пѣдъ обрады, въ якѣмъ порядку, годѣ ще въ сѣй хвили докладно означити. Думаю, що се будуть въ першѣй лінїи справы економічнои и правнои натуры, пѣдъ котрыхъ рѣшене вже дещо и пѣдготовано и котрй рѣшень бути мусять. И я гадавъ бы, щобы загально лишень справы дозрѣлй вже трактовано на нашихъ вѣчахъ, абы уникати безплѣдныхъ дискусій надъ непѣдготоваными справами.

Що-до формы тыхъ вѣчь, не вивъ бы я такожь нѣчого докладного сказати; залежати се буде вдъ обставинъ. Одно знаю, що такихъ вѣчь духовеньства конечно потреба и що они певно за Божою помочію вдбудуть ся. Де и коли, се покаже не далекій часъ.

Прошу нашй рускй рускй часописи подати тыхъ кѣлька монхъ слѣвъ до вѣдомости нашого священичого загалу.

о. *Д. Танячкевичъ.*

НОВИНКИ.

— **Земляки! Чи тѣлько однымъ Русинамъ** стоятн позадъ усѣхъ народовъ? Чи однымъ Русинамъ тѣлько въ своѣй власнѣй хатѣ чужимъ б гамъ въ три погибелѣ бити поклоны? Чи однымъ Русинамъ тѣлько не мати власного свѣтла у власнѣй домовцѣ? Земляки! Хто вѣрить въ поступъ и красшу будучность свого народу, хто не хоче, щобъ называно его дитаною „некультурного рабского племени", той постарав ся помѣстити свою доньку въ щиро-рускѣй атмосферѣ, той зголосить ся зъ нею до *нашого дѣвочого института въ Станиславовѣ*. Ближшихъ информацій удѣля *до 31 м ст. линня* п. Емилія Дольницка. [Банкъ звязковый въ Станиславовѣ]. Плывѣть же рускй дѣвчатонька густою филею до нашого заведеня! — Станиславовъ 24. линня 1899. За Выдѣлъ Товариства Рускихъ женщанъ *Клавдія Чорненькова. Константина Малицка.*

— **Зъ Коломыѣ пишуть намъ**: Концертъ пп. Гушалевичѣвъ въ Коломыѣ дня 14 липня с. р. удавъ ся вдъ кождымъ взглядомъ знаменито. Загалъ Русинбвъ, якъ мѣсцевыхъ такъ и замѣсцевыхъ, зъ нетерпеливостію дожидавъ того дня, коли мавъ почути свого соловѣя и его дружину, бо вже 7 липня, т. е. въ день концерту пп. Гушалевичѣвъ въ Станиславовѣ, дбстали коломыйскй Русины вдъ делегата, котрого Народный Домъ въ Коломыи выславъ до пп. Гушалевичѣвъ упросити ихъ о концертъ на дохбдъ будовы, телеграфічно радбетну новину, що пп. Гушалевичѣ зъ найбольшою готовостію рѣшились на тую цѣль дати концертъ въ Коломыи, хочь уже мали сейчасъ по концертѣ въ Станиславовѣ ѣхати до Ишлю на вбддыхъ. И выпросила ся майже по береги простора саля Касы ощадности публикою переважно рускою. Поляки вбдтягнули ся майже всѣ, вѣдай тому, що то була фірма руска и на руску цѣль.

Критикувати пп. Гушалевичѣвъ не беру ся, бо оцѣнити вповнѣ потрафить тѣлько добрый знатокъ музики; то лишь можу сказати, що подѣлень були гадки мѣжь людьми музикальными: кому зъ нихъ обохъ вбддати пальму першенъства що до голосу, дикціи и школы, бо спѣвали наче навзаводы, одно лучше другого. По кождбй точцѣ програма лунали на цѣлбй сали грбмкй оплески, вызикувано ихъ по кблька разъ на естраду.

По першбй точцѣ програмы, котру зъ повнымъ зрозумѣнемъ и чувствомъ вбдспѣвавъ п. Гушалевичъ, — а спѣвавъ вбнъ Шевченковй слова а Лисенкбвъ утвбръ „Менѣ однаково" — вручено ему вѣнець зъ народными лентами. Тутъ, въ тбй пѣсни показавъ п. Гушалевичъ свою силу голосу якъ и техніку; тое его crescendo-decrescendo, тай перехбдъ его зъ fortissimo do pianissimo не забуду нѣколи; а якъ прийшовъ до того мѣсца, де то поетъ каже: „малого слѣду не покину на нашбй славнбй Украинѣ, на нашбй — *не своѣй земли*", то тое слово „не своѣй" зъ такимъ чувствомъ вбдспѣвавъ, що неодному слеза вымкнула ся зъ ока...

Такъ само вручено и п. Гушалевичевбй по другбй точцѣ програмы — ва котру она выбрала „велику арію" зъ угорскои оперы „Hunyady Laszlo" букетъ зъ живыхъ цвѣтовъ зъ лентами народными. Арія та дуже трудна, вымагаюча великои скалѣ якъ такожь великои техніки голосу, арія кольоратурова, однакъ артистка поконала одно и друге и вбддала ту арію зъ такою прецизією, що и найвыбагливѣйшій критикъ не знайшовъ бы тамъ найменшои тѣни. Чимъ бѣльше обов артисты спѣвали, тымъ бѣльше було одушевленя публики, засыпувано артистбвъ по кождбй майже точцѣ програмы цвѣтами.

До выповнення того въ цѣломъ слова значѣню концерту причинились и знана вже зъ своихъ выступбвъ на вечеркахъ ученица Лисенка панна Ольга Окуневска, котра зъ повнымъ артизмомъ вбдограла одну зъ рапсодій Ліста, такожь зъ всею готовостію взявши участь въ концертѣ, щобы и зъ своеи стороны причинитись до адѣйстненя такои цѣли, якою есть будова Народного Дому въ Коломыѣ. Честь ѣй за те!

По концертѣ зббрала ся бѣльша часть публики въ прилежныхъ убікаціяхъ Касы ощадности на комерсъ, на котрый запрошено и пп. Гушалевичѣвъ. Тамъ въ имени Народного Дому промовивъ до пп. Гушалевичѣвъ проф. Макарушка и въ своѣй промовѣ высказавъ имъ подяку, що не жалували труду а и свою цеголку докинули до будови Нар. Дому. На Дбмъ Народный въ Коломыи дали пп. Гушалевичѣ зъ концерту *156 злр. 22 кр.* и обѣцали що ще на другій рбкъ приѣдуть до Коломыѣ на оденъ концертъ на ту цѣль.—*Гдсть*

— **Прогулька до Гребенова коло Сколього.** Члены товариства рускихъ ремѣсникбвъ „Зоря" у Львовѣ вразъ зъ членами „Мѣщаньскои Бесѣды" въ Стрыю, „Зорѣ" въ Дрогобичи и „Зорѣ" въ Самборѣ уряджують въ недѣлю 6 н. ст. серпня спбльну прогульку въ нашй любй Карпаты, а то до Гребенова. Зоряне львбвскй вбдъѣздуть зб Львова въ недѣлю рано передъ семою годиною (пбсля львбвского часу) а въ Стрыю о девятбй разомъ зъ прочими участниками до Гребенова. Львовяне можуть користати зъ білетбвъ зелѣзничихъ т. зв. для туристбвъ по обниженбй цѣнѣ. Въ иншихъ стаціяхъ зъ такихъ білетбвъ користати не можна, хиба якъ бы зббрало ся 50 участникбвъ зъ однои стаціи.

— **Люде не дайте ся баламутити!** Въ Глинянщинѣ розкидують покутнй агенты мѣжь селянъ польскй вбдозвы, захвалюючй еміграцію до Параны. Вбдозвы походять вбдъ знаного агента Нодарія зъ Удіне До Параны нѣкого теперь не приймають. Що на се власть?

— **Россійскій бальонъ** зъ двома офіцирами упавъ дня 26 с. м. въ Магеровѣ коло Равы рускои. Були се офіцыры Петро Петровичъ Томиловскій и Евгеній Александровичъ Россійскій. Взнесли ся они на бальонѣ „Версаль" дня 26 с. м. о 9. годинѣ рано зъ Модлина, а того самого дня о 8 годинѣ 15 мінутъ по 11-годиннбмъ воздухоплаваню опавъ бальонъ въ Магеровѣ, вбдбувши дорогу около 300 кільометрбвъ. Подорожній вышли щасливо зб свого „воздушного коня", а громада селянъ зъ цѣкавостію приглядала ся чужимъ, незнанымъ гостямъ, що впали зъ воздуха. Одинъ зъ подорожныхъ пустивъ имъ „віца": высыпуючи пѣсокъ зъ мѣшочкбвъ сказавъ: „Привезли-сьмо вамъ нашои землѣ!" и цѣкавй видцѣ кинули ся дивитись. Хитрый Москаль, але хитрѣйшій нашъ Малоросъ, — такъ и Магербвцѣ на видъ россійского дарунку закликали: „Дурный, та то такій пѣсокъ, якъ и у насъ!" Були мѣжь Магербвцями навѣть такій мудрецѣ, що казали, що одинъ зъ офіцирбвъ и самъ — царь. Вкбнци дбстали золоту 5-рублѣвку на „вічіонную", помогли зложити бальонъ, а вбдтакъ офіцыры въ товариствѣ жандармбвъ вбдъѣхали до Равы.

— **Жандармерія австрійска** не лише змѣнить капелюхи на шоломы, але дбстане такожь новый мундуръ и нове оружя. Кафтанъ будуть жандармы мати на два ряды гузикбвъ нумерованыхъ, разомъ 16. Замѣсть шнурбвъ зеленыхъ дбстануть жовтй, але будуть носити лише въ часѣ парады. Въ лѣтѣ будуть могли носити легкй ясно-сѣрй пантальоны, а ладбвницѣ дбстануть бѣльшй на 20 набоѣвъ и бунтыльочку оливы.

— **П. Антбнъ Котлярчукъ**, магістеръ фармаціи и властитель дрогуерія у Львовѣ, просить насъ о умѣщене отсей его оповѣстки: Пбдписаный подае до вѣдомости селянъ и взагалѣ сѣльскихъ господарѣвъ, що находячій ся въ житѣ снѣтій (т. е яко-бы зроговатѣле темнои краски зерно выростаюче середъ зеренъ жита въ колосю) закуповую вбнъ въ кождбй скблькости за можливо высоку цѣну. Найлучше, просушивши въ тѣни, щобы не затухло, и очистивши вбдъ смѣтя, грудокъ землѣ и пр., присылати почтою въ пяти-кілевыхъ мѣшочкахъ або зелѣзницею въ 50—100-кілевыхъ крѣпкихъ мѣшкахъ. Грошѣ высилае пбдписаный сейчасъ по одержаню и оцѣненю снѣтія. — *Ант. Котлярчукъ*, маг. фарм. и властитель дрогуерія, Львбвъ ул. Хорущина ч. 9. [Вел. Духовеньство и взагалѣ интелігенцію живучу середъ селянъ просить ся звернути ихъ увагу на повышшу оповѣстку.]

— **Смѣшна помылка.** Померший недавно въ Вацовѣ на Угорщинѣ єпископъ Шустеръ, бувши разъ у Вѣдни, записавъ ся въ книзѣ готелевбй: Bischof Constantin Schuster aus Waitzen. Урядникъ готелю, що вѣвъ книгу прибувшихъ гостей, знаючи що єпископъ с Мадяромъ, а на Угорщинѣ є звычай писати впередъ имя родове а потбмъ имя хрестне, написавъ въ книзѣ гостей: Constantin Bischof, Schuster aus Waitzen. — Анальогічный фактъ лучивъ ся у насъ въ Галичинѣ ще въ часахъ нѣмецкои бюрократіи. Въ однбмъ мѣсци на ярмарку увязнено якогось селянина за якусь дрібницю. Неборачиско просивъ урядника, що вбдсидить пбзнѣйше кару бо теперь мае хору жѣнку и шестеро дѣтей. Урядникъ не розумѣвъ добре по руски, але змилосердивъ ся надъ нимъ и списавъ лишь протоколъ, щобы опбсли его укарати. Селянинъ подавъ свое имя: Гринько Возьный зъ Горожанки великои. Урядникъ записавъ его яко: Heinrich Horożański, Amstdiener gebürtig aus Wilki — и тѣлько его бачивъ!...

— **Дрібній вѣсти.** Зъ Олеська пишуть намъ, що тамъ вбдправить ся дня 4. серпня с. р. яко въ першу рбчницю смерти пок. кардинала-митрополита Сальвестра заходомъ клира кондеканального помпальне богослуженє. — Забава дѣтей сѣрниками, була причиною, що въ присѣлку залоѣдникъ приналежнбмъ до села Грембова згорѣло 40 будынкбвъ господарскихъ. — Вчера на улици св. Мартина у Львовѣ вбзъ зъ цеглою перехавъ 4-лѣтного хлопчика такъ страшно, що мозокъ ему высочивъ.

Телеґрамы „Дѣла".

Гаґа 28 липня. На повнбмъ засѣданю мировои конференціи принято вступнй постановы и артикулы о конвенціяхъ и деклараціяхъ зъ вынятком конвенціи въ справѣ полюбовныхъ судбвъ. Сесю справу вбдрочено, бо не знайдено формулы, при помочи котрои могли бы до конвенціи прилучити ся тй державы, що не беруть въ конвенціи безпосереднои участь.

Брюсель 28 липня. Говорять, що выборча комісія заявить ся 9 голосами противъ 6 за пропорціональною системою выборчою. Въ такбмъ случаю президентъ міністрбвъ безпроволочно подасть ся до димісіи.

Парижъ 28 липня. Аґітація противниковъ ревізіи въ Ренъ, прибирае що-разъ ширшй розмѣры. На мурахъ повно противревізійныхъ плякатовъ и вбдозвъ. Тй плякаты знайшли ся и на мурахъ ревізійного суду, хоть коло него стоить безъ перервы сторожа.

Римъ 28 липня. Папа поручивъ комісіи кардиналбвъ, щобы розслѣдила христіянськосоціальный рухъ. Цѣлею тыхъ розслѣдбвъ буде не допустити до того, абы сей рухъ выступавъ противъ римо-кат. церкви. Рбвночасно вбзвано о. Семерію, щобы перервавъ уряджуваній въ користь того руху конференціи.

Царгородъ 28 липня. До державъ розбслано циркулярь, въ котрбмъ звертае ся увагу на истнованє численныхъ розбишацкихъ ватаґъ зложеныхъ зъ Грекбвъ, Серббвъ и Болгаръ, що товчуть ся въ Македонїи и Епірѣ. Порта скидае зъ себе одвѣчальнбсть за наслѣдки, якй зъ того можуть выйти.

Друки на метрики шкільні виказ А) і Б)

виготовлені на дуже добрім папери продають в ...ті аристві „ПРОСЬВІТА" у Львові, ринок ч. 10.

Ціна друків: лібра аркушів вкладковых 40 кр., аркуш на заголовок 4 кр. Замовленя виконують ся відворотною почтою. Лише скоро з замовленями поспішайте!

Надбслане.

Лѣчница д-ра Тарнавского въ Косовѣ

за Коломыею отворена на 30 особъ. Средства: Лѣченє водою, дієта примѣнена на способъ 258 Д-ра Лямана и иншій фізіятричній. 12—20

Маттонього

GIESSHÜBLER

натуральна алькалічна щава.

31

ЛИПЕЦЬ

-ъ ресторацік НАФТУЛЫ ТЕПФЕРА, улиця Трибунальска ч. 12. (бмъ власный, можна дбстати щоденно вже о одинѣ 8-бй рано горячій снѣдання

ЦѢННИКЪ.

Печени вепрова зъ капустою	15 кр.
Сѣчкай легки	12 „
Фляки	12 „
Нбжка телача зъ хрѣномъ	10 „
Ковбаска зъ хрѣномъ	5 „
Кавіяръ	15 „
Обѣдъ зъ абонаментѣ	40 „

Великій напитки въ найлѣпшихъ родахъ по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ; для певности, що походять зъ моихъ ресторацій, даю вбдбираючимъ марки. — Найлѣпшій вина по найдешевшихъ цѣнахъ. почавши вбдъ 40 кр. літра.

По театрѣ все снѣжка, въ великій выборъ страв и напиткбвъ заосмотрена кухня.

79 106—? Въ высокимъ поважаненъ

НАФТУЛА ТЕПФЕРЪ.

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

Оптикъ и Механікъ у Львовѣ, площа Галицка ч. 1., противъ Банку Гіпотечного на пляцовій площи Галицкой

поручае въ великбмъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ: окуляры, цвікеры, лорнеты, бінокле, дальекозиды, барометры, термометры, рѣзній преометры, кіркровскы, лѣнзы, компасы, райсцайґи, тасьмы мѣрничй, піонъ, лібелѣ, манометры и т. п.

Уряджене дзвоникбвъ електричныхъ.

Всякій направки полагоджують ся якъ найскорше и найдешевше. 6817

Потрѣбна в ПАННА уздббнена у гафтованю; такожь ПАННОЧКА до науки въ гафтованю. Улиця Осолиньскихъ ч. 6, парътеръ на право. 271 3—3

Лекціи на село на часъ фе рій глядае ученикъ высшои гімназіи. Поправки зъ математики мають першенъство. За добре приготовленя ручить. Адреса: *Стефанъ Барамъ*, поч. *Ярукевичѣ*. 273 5—5

МАШИНЫ ДО ШИТЯ ЗІНҐЕРА, човенковй и обручковй (Ringschiff) въ первородныхъ фабрикъ, найдокладнѣйше урегульований приручае ИВАНЪ ЯВОРУКЪ (передъ тымъ І. Гардолиньскій) Львбвъ Галицка 6. 343

КУХОНКИ нафтовй, знаменитй по зр. 2, 3, 4 и высше. Шибковарки спиритусовй найрбзнородньйшои конструкціи. Желѣзка и машинки до волосся

поручае ПЕТРО ХИНОНСТОВСКІЙ торговля зелѣзна у Львовѣ. площа Капітульна ч. 1 напротивъ катедры.

ТОВАРИСТВО

ДЛЯ РОЗВОЮ РУСКОЙ ШТУКИ

стоваришене зареэстроване зъ ограниченою порукою

у Львовѣ, ул. Чарнецкого ч. 26,

выконуе всякій працѣ въ обсягу артистичного малярства, рѣзьбарства и золотарства пбсля композицій своихъ членбвъ, а именно: образы релігійнй до иконостасбвъ, олтарѣвъ, хоругвъ, на тетраподъ, плащаницѣ и пр. и такожь образы до комнатъ; образы свѣтскй: историчній, портреты зъ натуры и фотографій, краевиды, побутовй и пр.; зъ дерева: кивоты, иконостасы, олтарѣ, образы и кресты процесійнй, сповѣдальницѣ нт. д. и всякій працѣ золотарскій; рбвножь украшае внутра церковь, выготовляе пляны церковь, каплиць и пр. и утримуе на складѣ фотографічній репродукціи образбвъ рускихъ артистбвъ.

Товариство ручить за стильове, старанне и совѣстне выконанє.

Цѣлею Товариства е: пбднести нашу штуку и вытворити руску школу штукъ красныхъ. Поручаючи прото се чисто руске Товариство патріотичнбй опѣцѣ нашои П. Т. Публики духовнои и свѣтскои надѣемо ся, що зводать Она причинити ся до осягненя сеи цѣли численными замовленями, котрй приймае выключно лишь Дирекція Товариства. 460 52—7

Зъ глубокимъ поважанемъ *ДИРЕКЦІЯ.*

Товариство не посылуе ся аґентами.

МОРСКЕ ОКО

купелѣ ставовй зъ тушами — чистота, комфортъ, шикъ — до 10 вечеръ при освѣтленю лямъ блискавичныхъ — лишь для христіянъ. — Іосифъ Иваницкій. 244 1—5

Въ Рокитнѣ

почта Бруховичѣ мае въ 1900 р.

СТАВИТИСЬ ПЛЄБАНІЯ.

Планъ и кошторисъ можь переглянути въ урядѣ парохіальнбмъ. Оферты до 19 серпня с. р. въ полудне. 281 2—3

Машины до шитя Зінґера

ручній вбдъ 25 до 50, нбжй вбдъ 27 до 65 зр. Найбольшій с ладъ въ краю; рбчна продажъ 750 машинъ; 200 машинъ е все на складѣ до выбору. — Прошу жадати цѣникбвъ. — ІОСИФЪ ИВАНИЦКІЙ, Академічна ч. 26 Львбвъ, 107

МОЛИТВЕНИК ДЛЯ ДІТЕЙ

виданій

коштом руского тов. педаґоґічного

В полотнянній оправі з золоченим хрестом 20 кр. В паперовій окладці 15 кр.

Продае ся в книгарни Наук. тов. ім. Шевченка, Львів, ул. Чарнецкого ч. 26.

При закупнѣ товарбвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець и одѣчальный редактор Иванъ Белей. Папѣръ въ фабр. Чарлянъского. Зъ друкарнѣ Института Ставропигійскаго, пбдъ зарядомъ Іосифа Данилюка

Ч. 158. Львовъ, Субота 17 (29) Липня 1899. Рочникъ XX.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що день (крѣмъ недѣль и руских святъ) о 5-тій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ второкъ, и въ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ съ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне Бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килинського 2; — въ Ярославю: Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11.; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитость за инсераты платить у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатком

въ Австрії:		на границею:	
на цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року	12 зр

у Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ	16 зр.	на пѣвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженя. — Реклямаціи неопечатані вѣльні вѣдъ порта.

Поединоке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня звыкли принимають ся по цѣнѣ 10 кр вѣдъ одной строчки инсератовой або въ мѣсце а въ рубрицѣ „Надісланє“ по 25 кр. а. в.

Подяки и иншій донесеня приватній числять ся по 15 кр. вѣдъ отишка.

Вѣдозва до спѣволюбивыхъ Русинѣвъ.

Вѣкъ девятнацятый, вступаючій нинѣ середъ судорожныхъ дрожань борбъ національныхъ и політичныхъ въ неумолиму вѣчность — бувъ для насъ Русинѣвъ галицкихъ досыть сприятючимъ вѣкомъ. Вѣнъ двигнувъ насъ зъ пятьсотлѣтнои неволѣ та коли не ласощами то бодай буками старавъ ся приводити насъ до самопѣзнаня та свѣдомости своихъ силъ.

Переглядаючи всю интелектуальну працю за часъ пятьдесятьлѣтного нашого національного житя, слѣдно великій поступъ на поли народнои просвѣты, мимо пекольнои бор бы духа темноты та всякихъ иншихъ ворогѣвъ самопѣзнаня національного, — видно вже проявы слабенького розвою на поли національнои экономіи, тои пѣдставы будучои силы народнои, — видно и закрѣй самопомочи на поли штукъ красныхъ въ видѣ спѣлокъ літератѣвъ и артистѣвъ малярѣвъ, — всюда прокидає ся житя, хоть на-разѣ и якъ слабе, всюда охота до роботы, хоть обставины часто и якъ несприяючій...

Лишь одна галузь штукъ, котра колись найневиннѣйше може рознести славу малорускаго имени та выборотти ему право горожанства межи культурными народами, лежить твердымъ облогомъ.

Ся галузь штукъ красноп — то наша малоруска музика зъ ей невычерпанымъ жереломъ народнои пѣсни у простолюду.

Щобы не бавити ся въ довгій вступы та сентаменталізмы, починаючи вѣдъ реторичныхъ питань à la: чи-жь мы вже такій бѣдній? чи нема вже у насъ людей? и т. п. — лучше приступити просто до самои рѣчи.

Що могли другій рускій роботники на народній нивѣ, можемо певно и мы *спѣволюбивій Русины!* Ганьба намъ лише, що мы вѣдемо послѣдній за примѣромъ другихъ смѣлѣйшихъ и охотнѣйшихъ до праць. Сю терпку правду мусимо собѣ сказати публично въ очи!

Щобы не встыдати ся вѣчно за свое дотеперѣшне лѣнивство чи за малодушность и не вѣдповѣдати передъ власною совѣстію та передъ рускимъ загаломъ — народомъ, *збе рѣмъ ся всѣ, у кого лишь крихѣтка любови до своеи рѣднои музики — безъ взгляду, чи вона якo дільтантъ пробуваєъ своихъ силъ якo композиторъ, або диріґентъ, або спѣвакъ, або грачъ на якѣмъ инструментѣ, або просто яко любитель и покровитель спѣву-музики, — щобы спѣльно зарадитись надъ вараджевимъ злому*, яке *проявило ся въ видѣ безграничного застою на поли нашои малорускои музики, такъ духовнои якъ и свѣтскои!*

Точки нарадъ того першого музичного рускаго зъѣзду будуть слѣдующій:

I. Заснованє **„Союза приятелѣвъ малорускои музики“** (чи якъ его тамъ назвуть), т. є. одного товариства центрального, въ котрѣмъ злучили бы ся всѣ вже ествуючій товариства спѣвачій и музичній, якъ такожь композиторы та спѣваки, хоть-бы и зъ найглухшого горского закутка, *въ цѣли плеканя передовсѣмъ самои штуки музичнои а вѣдтакъ и зъ нею спорѣднених штукъ.*

Щобы дати починъ такому „Союзови“, треба конечно, щобы всѣ Бояны и иншій спѣвачій и музичній товариства та хоры мѣщаньскій и сѣльскій — коли не можна буде инакше — выслали бодай по кѣлькохъ вѣдпоручникѣвъ-делегатѣвъ; треба конечно, щобы всѣ сприяючій рускѣй народнѣй пѣсни, такъ духовнѣй якъ свѣтскѣй, а желаючій ѣй розвою и славы — прибули якъ найчисленнѣйше, щобы на тѣмъ першѣмъ загальнѣмъ зъѣздѣ рускихъ музикѣвъ и спѣвакѣвъ порѣшити справу сполученя и заснованя „Союза приятелѣвъ малорускои музики“.

II. Спѣволюбива Русь, зъѣхавши ся на то перше музичне галицке вѣче и заснувавши „Малорускій музичный Союзъ“, поставить ему за задачу найпершу: *выготовленє вѣдповѣдныхъ популярно обрѣбленыхъ пѣдручникѣвъ до науки музики и гармонія а передовсѣмъ спѣву*, щобы тымъ способомъ положити пѣдставу до раціонального плеканя спѣву и музики по школахъ, бурсахъ и товариствахъ спѣвачихъ музичныхъ.

III. „Малорускій музичный союзъ“, маючи за собою повагу величавого зъѣзду, *мусить перевести выдавництво такъ церковныхъ якъ и свѣтскихъ малорускихъ музикалій*, щобъ не допустити до затраты нашихъ давнѣйшихъ композицій, якъ такожь выдаваємъ що-найпершихъ и найлучшихъ теперѣшныхъ музикалій заохотити малорускихъ композиторѣвъ до успѣшнѣйшои и поважнѣйшои працѣ. — Пожадане було бы, щобы сей „союзъ“ выдававъ найцѣннѣйшій нашій оригінальній композиціи поручь тексту малоруского зъ текстомъ нѣмецкимъ, италійскимъ або французскимъ — розумѣе ся метричнымъ, щобы цивілізованой Европѣ дати можность пѣзнати красоту нашои малорускои музики, а нашимъ музикамъ-композиторамъ нагоду представити ся свѣтовѣй публицѣ.

IV. „Малорускій музичный союзъ“ мусить занати ся а бодай дати товчокъ до *реорґанізациі науки спѣву и музики въ школахъ, якъ народныхъ такъ и середныхъ, дальше въ бурсахъ дяковскихъ и школьныхъ*, щобы тымъ способомъ дати пѣдставу розумному плеканю спѣву и музики середъ Русинѣвъ.

V. „Союзъ приятелѣвъ малорускои музики“ *мае занятти ся плеканемъ музики инструментальнои* по бѣльшихъ товариствахъ музичныхъ, хорахъ мѣщаньскихъ та сѣльскихъ, а передовсѣмъ по бурсахъ дяковскихъ та школьныхъ.

Наведенй тѣ точки вымагають, щобы на сей зъѣздъ зѣбрали ся не лишь делегаты рѣзныхъ вже ествуючихъ Боянѣвъ, товариствъ музичныхъ та зорганізованыхъ хорѣвъ, такъ мѣщаньскихъ якъ и сѣльскихъ, але треба конечно, щобы всѣ добре сприяючій народнѣй справѣ явились, и то якъ найчисленнѣйше, не жалуючи нѣ труду нѣ выдатку, бо сей першій зъѣздъ рускихъ музикѣвъ та спѣваковъ стане дѣломъ патріотичнымъ першои ваги.

Потреба лише, щобы якъ найширшій круги спѣволюбивыхъ Русинѣвъ поняли свѣй власный интересъ и для него троха одушевились, а чимъ численнѣйше зберемо ся, тымъ бѣльшои вѣры наберемо у власній силы, тымъ бѣльшои ваги и поваги наламо собѣ передъ чужими!

Тому прибудьмо на се перше руске музичне вѣче, радьмо, якъ бы намъ нашою вѣдродженою пѣснію пробудити еще спячихъ, оживити занмерлыхъ, пѣднести упавшихъ на дусѣ, покрѣпити борцѣвъ за справу народну та рознести славу рускаго имени геть далеко въ чужину!

Наши братя Славяне-Чехи послугували ся въ борбѣ о свое національне естованє найживѣйшимъ словомъ, т. є. людовою пѣснію и ей плеканемъ; пробуймо и мы йти за ихъ примѣромъ, выписавши на-разѣ на своѣмъ стягу ческе мотто: Zpevem k srdci (народу) srdcem k vlasti (своимы-вѣтчины)!

У всякихъ справахъ дотыкаючихъ музичного рускаго вѣча просить ся вѣдвѣститись до о. Виктора Матюка въ Коровѣ п. Угнѣвъ.

Въ своѣмъ часѣ оповѣстить ся означеный день зъѣзду, якъ такожь вычерпуюча програма нарадъ и мѣсце, де се вѣче спѣвацке вѣдбуде ся.

За Комітетъ скликуючій перше вѣче музичне руске:

о. В. Матюкъ,

проф. *Вол. Шухевичъ,* *о. М. Копко.*

(Всѣ рускій часописи просить ся о ласкаве повторенє).

Въ справѣ археольоґічного зъѣзду въ Кіевѣ.

Якъ вѣдомо, д. 1 (13) серпня с. р. мае бути въ Кіевѣ отворены XI. зъѣздъ археольоґѣвъ, уладженый заходомъ кіевскихъ ученыхъ императорскимъ археольоґічнымъ обществомъ, котре свѣй осѣдокъ мае въ Москвѣ. Нашимъ читателямъ знана вже справа рускихъ рефератѣвъ, зъ якими зголосили ся галицкій Русины. Отже доси не маемо ще нѣяк и вѣсти, чи справу сю порѣшило вже петербургске міністерство просвѣты чи нѣ.

Вчерашна Gazeta lwowska приносить допись зъ Кіева, въ котрѣй мѣжь иншимъ сказано ось що:

„Д. 20 (н. ст.) серпня вѣдбуде ся въ Кіевѣ отворенє XI. зъѣзду археольоґічного, на котрѣмъ комітетъ призволивъ на вѣдчитане рефератѣвъ и розправъ у всѣхъ славяньскихъ языкахъ, отже и въ польскѣмъ. Допущено такожь до рефератѣвъ рускій языкъ, однако зъ тымъ, що будуть они друковани лише по россійски. Надѣють ся приѣзду польскихъ учныхъ зъ Варшавы, Кракова, Львова и Познаня. Зъѣздъ займе ся розслѣдженемъ археольоґічныхъ памятокъ въ губерніяхъ кіевскѣй, волыньскѣй, подольскѣй и полтавскѣй. Въ тѣй цѣли выбрано двѣ дороги: 1) поѣздку на Волынь для звиджена Бердичева, Житомира, Дубна, Кременця, Почаѣва, Острога, Луцка, Ковля и Холма, 2) поѣздку до Бѣлои-Церкви, Корсуня, Черкасъ, вѣдти пароходомъ до Канева, Переяслава, Трахтимирова и Триполя и наконець поѣздку въ околицю Кіева (до Вышгорода, Китаѣва, Межигѣря). Рѣвночасно отворена буде археольоґічна выстава старинностей, историчныхъ памятокъ, руко исей, штихѣвъ, книжокъ, атласѣвъ и т. п.“

Про допущенє рускои мовы до рефератѣвъ згадуе ся въ сѣй допись имовѣрно лише на тѣй пѣдставѣ, що императорске московске археольоґічне общество не спротивилось рускимъ рефератамъ. Коли бы вже и міністер-

Обсервованє землетрясеня.

Вѣдъ 5-ого червня с. р. сповняе свои функціи у Львовѣ новый науковый институтъ — стація сейсмоґрафічна (для обсервованя землетрясеня), пѣдъ управою проф. Ляски. Стацію основала вѣденьска академія наукъ, а хоть она основана на територіи, де землетрясеня рѣдко бувають, то задачу свою сповняе она дуже добре, бо потуе навѣть найлекшій и найделікатнѣйшій потрясеня землѣ. И такъ въ мѣсяци червни було 13 потрясень землѣ, а то въ дняхъ 4, 5, 9, 10, 14, 17, 18, 19, 20, 21, 24, 26, 27, 28 и 30 червня. Деколи було навѣть по два потрясеня. Найсильнѣйшій потрясеня були 26 и 27 червня. Бувъ то вѣдгомѣнъ землетрясеня въ Чівітавекія*), котре приневолило населенє перебути цѣлу нѣч пѣдъ голымъ небомъ, а такожь землетрясень въ тосканьскихъ и моденьскихъ Апенінахъ. Стація сейсмольоґічна въ Трієстѣ потувала дня 28. червня потрясенє, котрого у Львовѣ не замѣчено. Було то землетрясенє въ Ягодинѣ въ Сербіи черезъ 5 секундъ.

Таке обсервованє землетрясеня за помочію окремыхъ, до того приладженыхъ инструментѣвъ розпочало ся доперва въ послѣднихъ лѣтахъ.

Дослѣды тѣ мали передовсѣмъ вагу для тыхъ краѣвъ, де землетрясеня часто лучають ся. Передовсѣмъ для Япана, де землетрясеня трафляють ся такъ часто, якъ у насъ дощь и буря. Землетрясеня бувають тамъ такъ сильній, що хоть домы Япанцѣвъ зъ дерева и досыть безпечній, то неразъ мусять цѣлій села и мѣста мѣсяцями мешкати пѣдъ голымъ небомъ. Отже се дало товчокъ до дослѣдѣвъ надъ землетрясенемъ. Навѣть самъ народъ старавъ ся дослѣджувати лекшій потрасеня, недостережемій безъ апаратѣвъ, бо тѣ предсказують звычайно сильнѣйшій землетрясеня. Уживано до того середъ народу простовисного маятника. Ученій старали ся зладити вже якійсь лѣпшій и вѣдповѣднѣйшій апараты. На помочь Япанцямъ прийшли Англійцѣ, и теперь розвѣй апаратѣвъ пѣйшовъ скоршимъ темпомъ. Передъ двацятьма роками заснувало ся въ Япанѣ окреме товариство для дослѣдѣвъ сейсмольоґічныхъ и назбирало въ своихъ выданяхъ цѣнный матеріялъ обсерваційный.

Въ Европѣ першимъ краемъ, котрый занявъ ся уряджененъ того рода стацій, була Италія, але то не вѣдъ давна — що найбольше вѣдъ двацятьохъ лѣтъ.

Въ Нѣмеччинѣ заняла ся дослѣдами надъ землетрясенемъ страсбурґска обсерваторія астрономічна при кѣнци 1880-ыхъ рокѣвъ.

Въ Австріи засновано першу обсерваторію сейсмольоґічну въ Люблянѣ по звѣстнѣмъ землетрясеню въ 1895 роцѣ, котре такій страшній шкоды нанесло цѣлій Краинѣ. Обсерваторію засновано коштомъ краевои краиньскои щадницѣ въ будынку высшои школы реальнои въ Люблянѣ, де вѣдступлено на ту цѣль пару кѣмнатъ. Помѣчуванія вѣдбуваютъ ся тамъ стало — и коли-бъ мала повторити ся така катастрофа, якъ въ 1895 р., можна бы ей вже на якійсь часъ напередъ згадати.

Пѣзнѣйше засновано таку обсерваторію въ Трієстѣ, а теперь и у Львовѣ.

Що-до заснованя такои стациі — то при такихъ численныхъ досвѣдахъ, якій пороблено въ Японіи, Англіи, Италіи и Нѣмеччинѣ, нинѣ вже можна выбрати що найлѣпшій инструменты и найлѣпшій уряджена.

Задачею такои обсерваторіи є: помѣчати и нотувати всѣ найлекшій потрясеня землѣ чи то они є наслѣдкомъ далекихъ землетрясень, чи выкликаній вилывами атмосферичными. А позаякъ при землетрясеняхъ граютъ такожъ часомъ ролю вилывы космічній, та найлѣпше умѣщувати такій обсерваторіи сейсмольоґічній при обсерваторіяхъ астрономічныхъ заосмотреныхъ такожь въ метереольоґічній инструменты. До номѣровъ такихъ легкихъ потрясень найлѣпшимъ приладомъ є потрѣйный поземный маятникъ, придуманый Реберъ-Пашвіцомъ а поправленый Гомъ ромъ Ґлертомъ. При помочи такихъ обсерваторій можна слѣдити переходъ цѣлого землетрясеня, ели-бы таке лучило ся и то навѣть въ такѣмъ случаю, коли одна стація була вѣддалена вѣдъ другои на 4000 клм. Розумѣе ся, що чимъ близше себе обсерваторіи положений, тымъ основнѣйшій иподрѣбнѣйшій успѣхи дослѣдѣвъ.

Але ели ходить о обсервованє землетрясень, що выступаютъ досыть сильно и то на невеликихъ просторахъ землѣ, то въ такѣмъ случаю уряджуе ся обсерваторію инакше: на взѣръ люблянъскои обсерваторіи — то маятникъ, що мае на кѣнци 100 клг. тягару. Чи маятникъ довшій або коротшій, то для самои рѣчи байдужне. Вѣдъ рого маятника йде уряджене пѣдѣмове, що на окопченѣмъ папери малюе въ стократнѣмъ поболшеню кождый рухъ землѣ. Крѣмъ того є окремый приладъ, що записуе докладно часъ, силу и напрямъ землетрясеня. Въ такій формѣ апаратъ надае ся до дослѣджуваня лекшихъ землетрясень; до дослѣджуваня бѣльшихъ треба зменшити поболшуване пѣдѣймового приладу о половину. Така стація повинна мати ще й другій приладъ до мѣреня хвилевого пѣднесеня землѣ въ напрямѣ прямовисномъ. Приладъ той уладженый такъ само якъ апаратъ Вічентінього, лише маятникъ не є стало прикрѣпленый, а може сувати ся на вложенѣй поперекъ елястичнѣй шинѣ.

Добру прислугу можуть робити такожь маленькій стациі сейсмольоґічній заосмотрені въ найпростѣйшій инструменты.

Щобы взагалѣ дослѣды надъ землетрясенемъ могли вѣдбувати ся докладно и основно, то кождый край повиненъ мати одну головну стацію сейсмольоґічну вразъ зъ обсерваторіею; зъ инструментѣвъ повиненъ тутъ бути приладъ Елярта и Вічентінього. Далѣ повинно бути якесь число меншихъ обсерваторій на мѣсцяхъ геольоґічно цѣкавыхъ, а крѣмъ того и малій стациі, якими могли бы заопѣкуватись учителѣ народній.

При такѣмъ розкладѣ стацій сейсмольоґія могла бы богато зробити, бо обсервованє филь потрясеня и довѣдуваня землѣ дае важій даній до пѣзнаня землѣ. Филь землетрясень — то одинокій пѣсланцѣ зъ тыхъ внутрѣшныхъ частей землѣ, куда око людске не доходить. Докладій студіи надъ дрогаючимъ рухомъ землѣ и скорѣсть, зъ якою той рухъ посуває ся въ передъ, дають намъ даній що до внутрѣшного складу нашои землѣ. И такъ примѣромъ дослѣды сейсмольоґічній дали доказъ, що филя

*) Civitavecchia мѣсто въ провинціи римскѣй надъ моремъ, славній купелѣ морскій.

ство просвѣты справу порѣшило, то годѣ припустити, щобы въ дописи не було о сѣмъ выразнѣйшои згадки. Незрозумѣлый для насъ в речинець зъѣзду, поданый въ дописи; бо доси вѣдомо було, що зъѣздъ початись мае 1 (ст. ст.) серпня, а тревати мае до 20-ого.

Цѣкавѣйше для насъ в письмо звѣстного украиньского письменника Мордовця, помѣщене п. заг. „Бути чи не бути?“ въ ч. 189 „Ст. Петербургскихъ Вѣдомостей“ зъ д. 14 (26) с. м.

Въ ч. 8377 „Нового Времени“ — пише Мордовець — незвѣстный кіевскій кореспондентъ въ статьѣ „Къ предстоящему кіевскому съѣзду“ навертаюсь до знаного вже читателямъ „Ст. Петерб. Вѣдомостей“ дозволу, якій имиер. московске археольоґічне общество дало кіевскому зъѣздови на читане рефератѣвъ и ведене дискусій мѣжь нашими славяньскими языками такожь и въ галицко-украиньскѣмъ, — та доносить теперь дивну новину, що професоръ университету св. Володимира на катедрѣ славяньскихъ языкѣвъ, госп. Фльориньскій, и ректоръ университету госп. Фортиньскій, на зачудоване всѣхъ компетентныхъ въ справѣ малоруского языка особъ рѣшучо высказались противъ рѣшеня имиер. московского археольоґічного общества. И г. Фльориньскій и г. Фортиньскій твердять, що читане рефератѣвъ въ галицко-украиньскѣй мовѣ, котру они цинічно называють жаргономъ, противорѣчить здоровому розумови (що за учено делікатне вѣдношене до рѣшеня поважного имиер. московского археольоґічного общества!), и сѣ авторитеты науки выступають нѣбы то „противъ подобной затѣи (?) украинофаловъ“. Мало сего; они звернулись до міністерства народнои просвѣты о порѣшене справы, яка зъ того поводу выйшла, чи галицко-руска мова мае бути на зъѣздѣ дозволена.

Годѣ не чудовати ся, що ректоръ того университету, котрый процвивъ, такъ сказати, въ самѣмъ серци Малои Руси, противить ся допущеню на зближаючѣмъ ся зъѣздѣ рефератѣвъ и дискусій въ однѣмъ зъ признаныхъ авторитетами славістики славяньскихъ языкѣвъ, въ языцѣ галицко-украиньскѣмъ. Все-жъ таки до певнои мѣры оно зрозумѣле: спеціяльность г. Фортиньского занадто далеко вѣдъ тои, о котрѣй вѣнъ бере ся судити не въ мѣру авторитетно. Але не може не поражати зачудованемъ те, що г. Фльориньскій, — выбачте сказати — професоръ славяньскихъ нарѣчій, видно цѣлкомъ не знае о тѣмъ, що давно порѣшене его знаменитыми учителями славяньского языкознавства. Та й що за авторитетъ въ ученѣмъ свѣтѣ г. Фльориньскій? Де его ученѣ працѣ, котрѣ стояли бы высше трудѣвъ Шафарика, Мікльошича, Григоровича, Срезневѣского, Пыпина, Житецкого, Потебнѣ? И якъ не червонѣти на катедрѣ передъ своими студентами професорови славяньскихъ нарѣчій, котрый смѣло править, що се лише жаргонъ — той языкъ, въ котрѣмъ зложенѣ чаруючѣ своею мельодіею и поетичною глубиною творы Шевченка; котрый давъ славяньскому мірови окрему літературу, що вѣйшла безъ протесту изъ стороны ученыхъ авторитетѣвъ до знаменитои исторіи славяньскихъ літературъ Пыпина, Совинча?! Осмѣляемо ся думати, що исторія слав. літературъ А. Н. Пыпина знана г. Фльориньскому; а коли знана, то годѣ не чудуватись его ученѣй недбалости, що вѣнъ не потрудивъ ся опрокинути науковѣ выводы академика А. Н. Пыпина що-до малорускога языка и его літературы, хочь бы длятого, щобы его слухачѣ не заразились лінґвістичною єресію поважаного академика.

Теперь малорускѣй мовѣ остаесь дожидати рѣшеня ни долѣ вѣдъ міністра народнои просвѣты. Насъ анѣ троха не здивуе, коли засудъ на малоруску мову, выданый г. Фльориньскимъ, дѣстане высшу санкцію мимо того, що о тѣмъ автономнѣмъ засудѣ могли бы сказати справдѣшнѣй судьѣ: поважанѣ академики М. И. Сухомлыновъ, А. Н. Пыпинъ и А. А. Шахматовъ. Але ихъ, розумѣе ся, о те не спытають. Однако, коли-бъ и судилось взяти гору засудови г. Фльоринского, то мимо того малоруска мова буде вѣчно жити и розвивати ся, „поки свѣту й сонця, поки стоить Украина та цвите барвѣнокъ“, — буде жити и розвивати ся, якъ розвивавъ ся мізерный и смѣшный языкъ Кантемира и Тредіаковского и наконецъ розвивъ ся въ дивну пластичну мову Пушкина и Лермонтова. Росту языка культурного народу не спиняють засуды гг. Фльоринъскихъ и Фортиньскихъ.

Оттакъ бачимо зъ сего письма Мордовця, що еще до д. 26 с. м. справа не була порѣшена; а зъ току письма видно, що скорѣйше ждати можна неприхильного и рѣшеня, нѣжь прихильного. Якъ нашого ветерана Мордовця, такъ и насъ зовсѣмъ се не здивуе; только-жъ до послѣдныхъ слѣвъ его письма додамо ще: и не спиняють нѣякѣ засуды міністрѣвъ просвѣты анѣ указы царскѣ!

Здобутки Русинѣвъ въ Америцѣ на поли церковнѣмъ за 15 лѣтъ

Написавъ *Несторъ Дмитрѣвъ*.

(Докѣнчена.)

Въ роцѣ 1892 дня 14 лютого заложено „Соединеніе“ и невдовзѣ появивъ ся „Ам Рус. Вѣстникъ“. Наоколо того товариства скупились священики мукачѣвскогоя діецезіи, а коли о. Гр. Грушка почавъ выдавати въ Джерзі Ситі „Свободу“, священики зъ Галичины и зъ пряшѣнскои діецезіи скупили ся около тои газеты, а вѣдтакъ, коли заложено 22 лютого 1894 р. „Рус. Нар. Союзъ“, згромадились въ тѣмъ товариствѣ. Повстали явно проти себе два ворожѣ таборы, котрѣ въ борбѣ зъ собою не перебирали нѣ въ словахъ, нѣ въ средствахъ.

Треба бы ту розббрати бодай коротко питане: изъ-за чого боролись тѣ два таборы? Вѣдповѣдь коротка: изъ-за долляра и изъ-за глупои амбіціи — отъ и готовѣ принципы до борбы. Чому изъ-за долляра?

Первѣстно належало до певнои мѣсцевости и 5 и 8 „плейзѣвъ“, отже они всѣ становили одну парохію; згодомъ вѣдлучала ся котрась зъ мѣсцевостій, побудувала свою церковь и густо-часто безъ вѣдомости навѣть своего дотеперѣшного пароха спровадила собѣ священика тому парохови нелюбого, бо або зъ иншои діецезіи нѣжь вѣнъ, або зробила ему Strich durch die Rechnung, бо вѣнъ хотѣвъ ще якійсь часъ адмініструвати ново-креовану парохію, а вѣдтакъ свого брата або якого тамъ друго свояка спровадити. Друге — котрыйсь изъ священикѣвъ ѣздивъ рѣкъ-рѣчно сповѣдати на далеку вѣдъ его парохіи мѣсцевѣсть, отже почавъ уважати ту мѣсцевѣсть за свою філію. Опѣсля отворила ся парохія ближше тои мѣсцевости, отже ближшій священикъ почавъ тамъ довѣзджати; зъ тои причины ненависть и сварка — чому? бо ту ходить о якихъ 100 долярѣвъ рѣчного доходу. Больше примѣровъ не вычисляю, бо декотрѣ дуже драстичнои натуры.

Безперечно, що причиною до непорузумѣнь були и личнѣ амбіціи. Священики зъ мукачѣвскои діецезіи все себе уважали за щось высшого и лѣпшого вѣдъ своихъ братѣвъ пряшѣвчанъ, а вже галицкѣ попы — то скѣнчена премудрѣсть. Сли хто въ тѣй точцѣ заминивъ найбольше, то певно мукачѣвцѣ, але про се троха пѣзнѣйше. Не менче роздѣляли гр. кат. священикѣвъ и ихъ національнѣ приналежности. Мукачѣвскѣ священики, найбольше вынародовленѣ, уживали дома и въ товариствѣ мовы мадярскои, хиба въ церквѣ и въ вѣдносинахъ бізнесовыхъ зъ народомъ они мусѣли послугуватись рускою мовою, якои навчили ся въ своѣй нещасной батькѣвщинѣ. Нѣхто ихъ за се не винуе, они такъ були выхованѣ, але за выховане ихъ дѣтей на америк. Руси, де прапоръ народный рускій мусить бути высоко здвигненый, щобы поставити чоло противъ нашого вынародовленя, мусить кождый ихъ винуватити. Священики зъ пряшѣвскои діецезіи стоялн ближше національныхъ идей рускихъ и зъ-вѣдси походить лучность пряшѣвчанъ зъ галичанами. Нѣчо на свѣтѣ не лучить двохъ людей такъ тѣсно зъ собою, якъ ихъ національна спѣльность, ихъ рѣдна мова, ихъ рѣдна пѣсня.

Тымчасомъ горячого темпераменту редакторъ „Свободы“ и тремтячій о хлѣбъ насущный редакторъ „Вѣстника“ ганьбили себе, якъ остатнѣ уличники, а народъ читавъ, смѣявъ ся и покивувавъ головою.

Священикамъ нѣчо не долягало, крѣмъ конкуренціи о парохіи и плейзы, та й они тихо сидѣли, лише вѣдъ часу до часу на такихъ зъѣздахъ, якъ посвячене церкви, и на другихъ пригодныхъ празникахъ побалакали собѣ про тѣ всѣ скандалы, якѣ дѣють ся на америк. Руси.

Ажь 6. серпня 1895 р. на запрошене бл. п. о. Н. Ханата зъѣхали ся священики мукачѣвскои епархіи до Скрентонъ, Па. и заложили замъ Брацтво гр. кат. священикѣвъ пѣдъ опѣкою св. Андрея Первозваного; предсѣдателемъ сего брацтва выбрано о. Н. Ханата, а секретаремъ и касіѣремъ о. Т. Дамяновича. Зъ пряшѣвскихъ бувъ тамъ оденъ о. Вол. Молчаній, а зъ галицкихъ о. Т. Обушкевичъ.

Прочѣ священики зъ пряшѣвчанъ и галичанъ вѣбрались були день передъ тымъ въ Фріляндъ, Па. и порѣшили не брати участи въ зборахъ, а причина тому була: доносъ на о. К. Гуловича и исторія обсады парохіи въ Лансфордъ, Па. Виновниками тыхъ двохъ справъ показались священики діецезіи мукачѣвскои. О. Н. Ханатъ въ листѣ до „Свободы“ ч. 42. 1896 р. признае, що невластиво поступивъ при обсажденю парохіи въ Лансфордъ, Па., але доносчикъ на о. К Гуловича ще по нинѣ не признавъ ся, що зле и пѣдло зробивъ. Въ згаданѣмъ листѣ о. Ханата до „Свободы“ згадуе вѣнъ, що мимо запрошень нѣхто бѣльше изъ отцѣвъ не приступивъ до брацтва, анѣ навѣть вѣдповѣди не прислався.

Такъ затягласъ справа ажь до 26. мая 1896, значить до конвенц и „Соединенія“ въ Ню-Іорку. Передъ тымъ часомъ розбславъ о. Ив. Константкевичъ зъ Шамокінъ, Па. запрошене до всѣхъ гр.-кат. священикѣвъ, щобъ на 3. червня 1896 р. зъѣхались до Шамокінъ, Па. въ цѣли обговорени ситуаціи церковнои. И справдѣ приѣхали слѣдуючѣ: Обушкевичъ, Ханатъ, Кор. Лавришинъ, Каминскій, Стецовичъ, Гр. Мартякъ, Авг. Лавришинъ, И. Молчаній, И. Шерегелій, Константкевичъ, Дмитрѣвъ, Арданъ и Стефановичъ, О. К. Гуловичъ бувъ на дворѣ.

Пѣсля генеральнои сповѣди за душехватство и за другѣ грѣшнѣ рѣчи постановлено зъѣхати ся всѣмъ до Оліфантъ на день 14. липня 1896 р. и поручено о. Обушкевичови, щобы уложивъ вѣдозву зъ запрошенемъ и всѣмъ гр.-кат. священикамъ розбславъ. Всякѣ формальности полагоджено и наступивъ зъѣздъ въ Оліфантѣ дня 14. липня 1896. Присутнѣ були: Ханатъ, В. Балогъ, Обушкевичъ, Константкевичъ, К. Лавришинъ, Каминьскій, Августъ Лавришинъ, І. Сабовъ, Николай Шерегелій, Ив. Арданъ и П. Дмитрѣвъ. Предсѣдателемъ зборѣвъ бувъ о. В. Балогъ, секретаремъ Н. Дмитрѣвъ. Зроблено начеркъ статутѣвъ, пѣсля котрыхъ Братство мае носити назву надану ему на зборахъ въ Scranton, Pa. 6. августа 1895 р., а цѣль Братства: запровадити любовь и миръ мѣжь священиками, спомагати въ разѣ немочи, рѣшати споры и т. д. и старатись о епархіяльну власть для гр.-кат. церкви въ Америцѣ. Въ тѣй остатнѣй цѣли мавъ выготовитись меморіялъ до всѣхъ діецезальныхъ спископѣвъ въ Европѣ и до папского делегата въ Вашінґтонѣ. Установлено на кождого члена 5 дол. вступного и 2 дол. мѣсячного. Выбрано слѣдуючѣ выдѣлъ: предсѣдатель Н. Ханатъ, мѣстопредсѣдатель Т. Обушкевичъ, секретарь Ив. Константкевичъ, касіѣръ К. Лавришинъ; выдѣловѣ: Т. Дамяновичъ, Гавр. Мартякъ, Ив. Арданъ.

На тѣмъ то зъѣздѣ и цѣля дѣяльность Братства скѣнчила ся. Его розбила таки своя братія, таки священики зъ мукачѣвскои епархіи, котрѣ не приѣхали до Оліфанту длятого, бо скликуючѣ на зборы не бувъ ихъ, выбраный ними предсѣдатель дня 6. августа 1895 р. въ Scranton, Pa., але о. Обушкевичъ. И тѣ сецесіоністы, якъ о. Дамяновичъ, Сатала и др., зъѣхали ся въ Passaic, N. J. дня 14. жовтня 1896, щобы заложити свое Братство. Якъ до нихъ вѣдзывавъ ся бл. п. о. Н. Ханатъ, може кождый перечитати собѣ въ 42 ч. „Свободы“ зъ 1896 р.

Цѣлу половину 1897 року ажь до конвенціи „Соединенія“ въ Braddock, Pa. и до конвенціи „Сокза“ въ Майфільдъ, Па. були свары въ таборѣ „Соединенія“, коли К. Лавришинъ выказувавъ неправильности урядниковъ, а Н. Ханатъ полемізувавъ зъ головнымъ предсѣдателемъ „Соединенія“. Непорядки въ парохіяхъ росли мѣжь тымъ дальше, креовано новѣ парохіи, розбивано парохіи, декотрѣ священики за рѣкъ були ажь на трехъ парохіяхъ; церкви, здвигненѣ кровію и потомъ людскимъ, записувано изъ-за своеи выгоды на айрішскихъ бискупѣвъ. Римъ выдававъ розпорядженя за розпорядженями та навѣть смѣвъ таке порѣшити, що вѣльно гр.-католикамъ переходити добровѣльно на латиньство и сли хто зъ такихъ верне до краю, може въ римо кат. обрядѣ оставати. Правда, patres patriae спромоглись и ухвалили на конвенціи „Соединія“ въ Braddock, Pa. 1897 р., щобы выписати величезне, вычерпуюче и приснопамятне меморандумъ до Риму, до епископѣвъ и до краевыхъ правительствъ въ справѣ нашого невѣдрадного положеня церковного та й здѣсь выслано тѣ славнѣ меморанда, — сего на певно не знаю, але знаю то, що були мѣжь нами одинцѣ, котрѣ поважили ся входити въ пакты зъ тымъ пѣдлымъ угорскимъ правительствомъ, котре казало стрѣляти бѣдныхъ, выголоднѣлыхъ хлопѣвъ, коли они при жнивахъ домагали ся бѣльшои платы за свою роботу.

Нема ту мѣсця, щобъ вычислити всѣ кривды, якѣ наша церковь, нашъ народъ и наши священики дознавали и дознають вѣдъ айрішскихъ бискупѣвъ, а прецѣ ще до теперь знаходять ся священики, котрѣ для власнои выгоды вѣддають церкви, здвигненѣ потомъ и кровію робучого народу, пѣдъ власть намъ зовсѣмъ чужихъ бискупѣвъ. Записанѣ на бискупѣвъ церкви отсѣ: Passaic. N. J., Brooklyn, N. Y., Yonkers, N. Y., Trenton, N. J., Philadelphia, Pa., Leisering, Pa., Streator, Ill.

Отже поважне число нашихъ церковъ въ чужихъ рукахъ. Я однакъ маю тверду вѣру, що нашъ народъ, прийшовши до самосвѣдомости національнои и зрозумѣвши, що руска вѣра, то не айрішска, покине тѣ бискупскѣ церкви, мимо того, що на нихъ тысячѣ наложивъ, побудуе свои народнѣ церкви, а вѣдъ тыхъ своихъ духовныхъ проводирѣвъ вѣдверне ся. Такѣй першѣй прикладъ маемо въ Yonkers N. Y. и такихъ примѣрѣвъ можемо мати бѣльше, сли лиху завчасу зарадимо.

Зреасумувавши все разомъ, якѣ-жъ нашѣ здобутки на поли церковнѣмъ за 15 лѣтъ? Нѣякѣ! Мы за 15 лѣтъ истнованя нашои церкви маемо лишь самѣ страты. За 15 лѣтъ мы вѣддали добровѣльно 10 церковъ айрішскимъ бискупамъ и кѣлька церковъ, якъ въ Minneapolis, Wilkes-Barre, Osceola, Oldforge, Shepton, Bridgeport, Conn. московскимъ епископамъ. Де-жъ нашѣ здобутки? Они въ нашихъ сваркахъ. Сли дальше такъ пѣйде, наслѣдки звѣстнѣ. Недалека будучность покаже. Для тыхъ проводирѣвъ духовныхъ, що прийшли лишь тымчасово до Америки и побувши кѣлька лѣтъ, вертають до краю, рѣчь байдужна, яка доля чекае руску церковь въ Америцѣ, — не байдуже се для народу, котрый крѣмъ церковъ и кѣлькохъ тыхъ мізерныхъ школъ нѣякого маетку для своихъ дѣтей не лишае. Крайна пора серіозно призадуматись надъ тою вельми важною справою.

Коли вже мы маемо зъѣхатись дня 18 липня с. р. до Філядельфіи на зборы, повинѣй передовсѣмъ тѣ люде, що покликанѣ, выробити начеркъ статѣвъ, поставити справу ясно, означити докладно, якои намъ організаціи потрѣбно. Нашъ зъѣздъ въ Філядельфіи, Па. не може мати характеру соборчика священикѣвъ, бо намъ треба далеко бѣльше дбати о справы церковно-народнѣ, якъ о нашѣ власнѣ справы.

(*Зъ амер. „Свободы“.*)

Переглядъ політичный.

Небезпеченьство вѣйны мѣжь Трансвалемъ и Англіею минуло. Чемберленъ заявивъ въ палатѣ, що уступки, якѣ поробило правительство Трансвалю, хочь не у всѣмъ можуть Англію вдоволити, суть значнѣ и далекосятлѣ. Вже нѣхто не мае права сумнѣватись о добрѣй воли президента Трансвалю Крігера. Вѣнъ згодивъ ся на удѣлене горожаньскихъ правъ англійскимъ кольоністамъ, що вѣдъ семи лѣтъ жинють въ Трансвалі. Наслѣдкомъ тои уступки буде се, що вѣдразу 20.000 чужинцѣвъ буде могло брати участь въ голосованю и будуть выбиранѣ до трансвальского сойму. Ще не звѣстно докладно, кѣлько додатковыхъ делегатѣвъ буде признаныхъ копальняным округамъ, але и пѣдъ тымъ взглядомъ англійскѣ жаданя бодай въ части выконано.

— —

У Франціи великого шуму наробила послѣдныхъ дняхъ справа генерала Негрієра, члена найвысшои вѣйсковои рады и головного инспектора вѣйскъ. Вѣнъ розбславъ до командантѣвъ корпусѣвъ розказъ приготовляючѣ державный атентатъ у Франціи „На случай, коли бы правительство не рѣшило ся боронити чести арміи противъ напастей ворогѣвъ арміи, буду мусѣвъ дѣлати на власну руку“. Въ тѣмъ самѣмъ дусѣ мали деякѣ команданты корпусѣвъ выдати розказъ до офі-

---

землетрясеня робить по земли 2000 до 3000 кільометрѣвъ на секунду, а черезъ землю на скрѣзь 10.000 кільометрѣвъ. Коли порѣвнаемо сю скорѣсть зѣ скоростію голосу, свѣтла, електрики, то доходимо до слѣдуючихъ заключень:

Возьмѣмъ, що выхѣдною точкою для землетрясеня в Львѣвъ, то землетрясене розширае ся такъ, якъ розширае ся рухъ у водѣ, коли кинемо до неи камѣнь. Одинъ рухъ иде въ спѣдъ до дна, а другій на вѣдъ. Отже фаля землетрясеня потребуе лише 22 мінутъ, щобы перебѣгла по пѣвденнику довкола землѣ и повернула до Львова, на се треба чотири годины. Голосъ долетѣвъ бы за той часъ ледво по-за рѣвникъ, а струя електрична обѣбгле бы за той часъ землю 100.000 разъ.

Отже на основѣ обсерваций, поробленыхъ на тыхъ двохъ рухахъ землетрясныхъ, може кожда стація обчислити, де в выхѣдна точка землетрясеня.

Практичнѣ користи въ дослѣдѣвъ сейсмольоґічныхъ (крѣмъ того, що можна передсказати зъ пищъ попередныхъ сильнѣйше землетрясене и тымъ самымъ остереги населенѣ) в тѣй, що мы дослѣджуемо теренъ, довѣдуемо ся, чи вѣнъ мае наклонъ до землетрясеня и до якого рода, а тѣ вѣдомости можемо спожиткувати при горництвѣ, при будовѣ зелѣзниць, мостѣвъ, тунелѣвъ и въ каменоломахъ.

На всякѣй случай кожда культурна держава повинна пѣдпирати розвѣй сей смольоґіи, бо она мае для практичного житя свое значѣне.

цирбвъ, щобы уважали на хвилю, коли генералы будуть мусѣли дѣлати на власну руку. Коли вбдкрито тй приготованя до вбйскового державного атентату, въ политичныхъ кругахъ Франціи, а ще ббльше на біржи, запанувавъ страшный переполохъ. Цѣла справа мусѣла зробити вражѣне, бо Негріе, то личнбсть троха поважнѣйша, якъ якійсь тамъ Дерулѣдъ. До найвысшои вбйсковои рады належить десять найстаршихъ и найббльше заслуженыхъ генералбвъ. Ранюю, є Негріяръ въ тбй радѣ другій зъ черги. Яко членъ найвысшои вбйсковои рады, мавъ на случай вбйны право до команды чотирохъ корпусбвъ, отже цѣлои арміи и на маневрахъ въ 1895 роцѣ звернувъ увагу такои вбйсковои поваги, якою є генералъ Драгомировъ. На случай вбйны въ Нѣмеччиною, мавъ вести всходну армію. Коли вбдкрыто приготованя до вбйскового атентату, правительство заходило въ голову, чи Негріе дѣлавъ на власну руку, чи въ порозумѣню зъ прочими членами найвысшои рады вбйсковои. Поки що Негріе одержавъ димісію — але чи не знайде наслѣдника? Вже вбдъ року повторяють ся недокладнй вѣсти о заговорѣ арміи противъ цивільныхъ властей. Вже 8-ого жовтня 1898 року були вѣсти зъ Парижа о вбдкрытю вбйскового атентату. Тогды генеральный штабъ намѣрявъ увязити всѣхъ членбвъ радикального кабінету Брісона, взяти власть въ руку и выконати державный атентатъ въ користь генераліціи. Зъ огляду на се, вбзванъ Дерулѣда до генерала Рожета: „Генерале, веди насъ до елізейскои палаты“ перестає бути таке наивне и дурне, якъ се зъ разу здавало ся. Все промовляє за тымъ, що се бувъ зорганізованый заговоръ. Дерулѣдъ, щобы заговора не зраджувати, бравъ передъ судомъ всю вину на себе и доказувавъ, що немавъ нѣякихъ спбвинователбвъ, що дѣлавъ на власну руку и самъ зорганізувавъ цѣлу акцію.

——

Розправа наглого суду въ Бѣлградѣ вбдбуваютъ ся [якъ доносять офіціяльни телеґрамы] вбдбуваютъ ся цѣлкомъ явно. Кождый зъ обжалованыхъ мае коло себе оборонця. Доси засуджемо за рбзни перекрочення 8 обжалованыхъ на кару арешту, одного на 6 лѣтъ вязницѣ, а одного увольнено. Пбсля донесеня зъ урядовыхъ кругбвъ сербскихъ така сама процедура буде примѣнена до розправы противъ участникбвъ атентату на Міляна. Сеся розправа зачне ся за десять днѣвъ. О розправѣ будуть выдавани правильни справоздання. Говорять, що правительство поробило тй заряджена на се, щобы высказати безосновность твердженя, що цѣлый атентатъ зорганізувавъ не хто инший, якъ звѣстный у всѣхъ кружкахъ европейскихъ картярѣвъ и Hochstapler-бвъ бандитъ и пявка Сербіи. Якій то буде судъ, и чого мають надѣяти ся нещасливй обжалованй, можна вже зъ горы предвидѣти. Сумнѣваємо ся, чи военный судъ поступить противъ волѣ Міляна, чи буде безсторонный и схоче выкрити цѣлу правду, бо начальнымъ командантомъ сербскои арміи, котрого мусить слухати цѣлый военный судъ, є не хто инший, якъ одна зъ спбрныхъ сторбнъ — екскороль Міланъ.

НОВИНКИ.

——

— **Зъ руско-народного театру.** Репертуаръ нашого театру на *Городенку*: въ второкъ 1-ого н. ст. серпня „Не ходи Грицю на вечерницѣ“ народный образъ въ 5 актахъ зъ спѣвами и танцями; въ четверъ 3-ого серпня „Чумаки“ комедія въ 4 актахъ Карпенка-Карого; въ суботу 5-ого серпня „Ямаръ“ оперета въ 3 актахъ Целлера; въ недѣлю 6-ого серпня „Нещасне кохане“ народный образъ въ 5 дѣяхъ зъ спѣвами и танцями Л. Манька; въ второкъ 8-ого серпня „Попыхайло“ комедія въ 5 дѣяхъ І. Шуткевича; въ четверъ 10-ого серпня „Нашъ переселенецъ“ народный образъ драматичный въ 5 дѣяхъ [зъ польского „Emigracya chłopska“, перекладъ И. Мидловского, музика В. Матюка]; въ суботу 12-ого серпня „Малка Шварценкопфъ“ комедія въ 5 актахъ Снежко-Запольскои въ перекладѣ Т. Гембицкого; въ недѣлю 13-ого серпня „Верховинцѣ“ народный образъ въ 9 вбдслонахъ І. Корженьовского. — Родимцѣ, пбддержуйте свою народну сцену!

— **Брата и сестры! Хвиля грбзна!** нашій народній святощѣ готовъ похитити намъ ворогъ наколи мы самі ихъ не захистимо. О! не даймо-жь провалити ся нашому обрядови, занѣмѣти рбдному нашому слову! Не будьмо самі убійцями прадѣдноі нашои спадщины! Земляки! брата и сестры! до си обороны взываємо всѣхъ васъ нинѣ! Въ кождѣській кутъ нашои землицѣ, пбдъ кожду стрѣху рознесѣть сей нашъ покликъ, та насылайте руськи дѣвчата до нашои крѣпости, котру ось при вашбй помочи ставимо на Пбдгбрю. Записуйте свои доньки, сестры, своячки, знакомій близькій и далекій, до нашого *дѣвочого института въ Станиславовѣ а зголошуйте ся въ семъ до 31 н. ст. липня* до п. Емиліи Дольницкои [Банкъ Звязковый въ Станиславовѣ]. Честь тому, хто найщирѣйше и найдѣяльнѣйше пбпре нашу справу! — Станиславбвъ 25. липня 1899. За Выдѣлъ Товариства Рускихъ женщанъ: *Кольдія Чорненькова, Константина Малицка.*

— **Повакаційни устни испыты зрѣлости** розпбчнуть ся въ гімназіяхъ: въ краковскихъ: св. Анны 18 н. ст. вересня, св. Яцка 19 вересня а въ III-бй 20. вересня; въ львбвскихъ: въ академічнбй [рускбй] [поправки и цѣлй] 19 н. ст. вересня, въ IV-бй въ перпбмъ вбддѣлѣ [поправка] 15 вересня, а въ другбмъ вбддѣлѣ [цѣлй] 18 вересня, а въ II-бй [поправки и цѣлй] 13 вересня; — въ школахъ реальныхъ: въ Краковѣ 19, а у Львовѣ 25. вересня. — Матуристы зъ гімназій польскихъ можуть здавати испыты поправчій въ IV. гімназіи у Львовѣ за попереднымъ зголошеномъ въ дирекціи до дня 3. вересня; рбвно-жь можна тамъ складати и цѣлый испыть. Всѣ инши матуристы мають зголоситись въ дирекціи одной зъ наведеныхъ гімназій до дня 3. н. ст. вересня.

— **Ордеръ св. Гробу III. класы** дозволивъ цѣсарь носити о. Вас. Левицкому, прокураторови гр.-кат. Консисторіи львбвскои въ Римѣ.

— **Зъ „Кружка рускихъ академикбвъ гбрничихъ „Чорногора“ въ Лубнѣ** (Leoben) въ Стирії: Вбдъ кблькохъ лѣтъ появляють ся стало въ нашихъ часописяхъ статѣ, що заохочують молодѣжь посватити ся котромусь зъ станбвъ технічныхъ. Такъ само слухачѣ высшихъ школъ технічныхъ по-за границями краю уважають собѣ за обовязокъ удѣлити молодымъ товаришамъ информаціи що-до плянбу наукъ и обставинъ житя. Годѣ однакъ сказати, щобы тй поклики мали великій успѣхъ — технікбвъ а именно гбрникбвъ у насъ ще все дуже мало. Старшій вбдносять ся до станбвъ технічныхъ якось дуже недовѣрчиво, а молодшимъ и байдуже. Видно, що наша суспбльность не зрозумѣла интересу, хотьбы зо становиска національного въ станахъ технічныхъ, мѣжь тымъ якъ въ нихъ лежить головна вага матеріяльного добробуту. Коли Поляки та Россіяне творять въ закладахъ технічныхъ значный процентъ (Полякбвъ есть въ Лубнѣ около 30%), то Русинбвъ въ обохъ академіяхъ гбрничихъ въ Австрії нема ббльше якъ 20 (с. е. 7%). Що-до Россіянъ, то тыхъ по оголошеню въ россійскихъ часописахъ о академіи гбрничбй въ Лубнѣ зголосилось по-надъ 100.

Отже мы кличемо до новыхъ товаришѣвъ, щобы надъ тымъ застановились и котрій чують охоту та здббности, щобы приѣхали на академію гбрничу въ Лубнѣ. Звертаємъ увагу, що плянъ академіи обіймае два фахи: гбрництво (о выдобуваню изъ землѣ матеріялбвъ опаловыхъ, пр. угля и матеріялбвъ сирыхъ) и гутництво (о переробцѣ матеріялбвъ сырыхъ на металѣ, евентуально на продукты мінеральній, якій приходять въ промыслѣ). Кождый зъ тыхъ фахбвъ кбнчить ся въ 3 лѣтахъ, а оба въ протягу 4 лѣтъ, бо декотрій предметы суть спбльній на обохъ фахахъ. Близшій информацій що-до плянбу наукъ знайде кождый въ програмѣ академіи, котрый высылае кождому на жаданє ректоратъ академіи (Rectorat der k. k. Bergakademie in Leoben, Steiermark), що-до обставинъ и способу житя удѣляе охотно информацій товариство „Чорногора“ (Landsmannschaft Czornohora in Leoben. Bergakademie), а въ часѣ вакацій тов. Михайло Безпалко въ Городиловѣ почта Золочѣвъ.

Желаючи новымъ товаришамъ веселыхъ вакацій, здоровимо старо-гбрничимъ „щасть Боже!“

За Выдѣлъ: *Юліянъ Мудракъ, Емануило Теодоровичъ.*

— **Кружокъ рускихъ академикбвъ въ гбрничихъ „Ватра“ въ Пшібрамѣ** оповѣщуе: Всякихъ информацій що-до академіи гбрничои въ Пшібрамѣ въ часѣ ферій, т. е, вбдъ 1 серпня до 1 жовтня с. р. удѣлить тов. Володимиръ Дутка ц. к. практикантъ салінарный въ Болеховѣ. — За выдѣлъ: *Володимиръ Дутка, Стефанъ Шарановичъ* писарь.

— **Испытъ зрѣлости въ мужескбй семинаріи учительскбй у Львовѣ** зложили кандидаты: Діон. Банахъ, Володисл. Беліхъ, Ив. Чабановскій, Іоза Кофлеръ, Юл. Галюза, Мих. Губишъ, Ив. Гіттеръ [зъ вбдзн.], Тад. Игнатовичъ, Вал. Ярошъ, Стан. Ярошевскій, Богд. Калиновичъ, Левъ Карпиньскій, Мих. Котъ [зъ вбдзн.], Григ. Маевскій [зъ вбдзн.], Генр. Модельскій, Володисл. Мінцъ, І. Олешкевичъ, Пилипъ Процюкъ [зъ вбдзн.], Ем. Роттеръ, Іос. Сава, Ем. Сполитакевичъ [зъ вбдзн.], Левъ Шуркевичъ [зъ вбдзн.], Д. Сѣтникъ, І. Тарнавскій [зъ вбдзн.] Арт. Владика и Адольфъ Зарббный [зъ вбдзн.]. — Поправку достало 14, репробовано 3, вбдступило 5, а не зголосило ся 2. — Зъ 47 приватистбвъ зложили испыть: Брон. Гологбрскій, о. Володим. Коритовскій, Ив. Цайтнеръ, Стан. Ольшиньскій, Б. Тхоржницкій; 13 дбстали поправку, 6 вбдступило, а ажь 22 репробовано.

— **Причинокъ до господарки въ гал. касѣ ощадности.** До теперь найдено въ касѣ векслбвъ зъ пбдроблеными пбдписами на 15.000 зр.; справу передано прокураторіи. Векслѣ безвартній и пофалшованій выносять квоту звыжь стокблькадесять тысячь зр, и ихъ вбдписано. Чи не гарна була господарка?!

— **Торжество въ Словаччинѣ.** Дня 9 серпня вбдбудуть ся загальній зборы словацкои „Матицѣ“ въ столици комітату св. Мартинѣ Турчаньскбмъ. Въ передодень сихъ зборбвъ вбдбуде ся торжественне представленє въ театрѣ, а другого дня по зборахъ забава зъ танцями. „Slovenske Listy“ заохочують до численнои участи.

— **Ббйка краковскихъ академикбвъ зъ муринами.** Въ парку въ Краковѣ вже вбдъ довшого часу пересиджуе мурииська каравана Шілюкбвъ. Импресаріо ей при однбй нагодѣ высказавъ ся дуже зневажливо о Полякахъ. Академики взяли собѣ до серця тую зневагу и зажадали вбдъ импресарія, щобы вбдкликавъ свои слова на письмѣ. Але що импресаріо не хотѣвъ вбдкликати, а ще и жѣночка его вмѣшала ся до бесѣды, и то такъ, що академики зачали вбдгрожуватись ѣй, тогды мурины, на знакъ свого импресарія, кинули ся на студентбвъ и счинила ся бійка, котрбй ажь поліція кбнецъ положила.

— **Зъ Ню Іорку до Парижа въ 30 годинахъ бальономъ.** Тов штуки хоче доказати на слѣдуючій рбкъ Артуръ de Boe e. Мавъ вбнъ вынайти бальонъ, котрый гонити буде 100 миль на годину. Вже нынѣ завязало ся товариство до будованя тыхъ бальонбвъ зъ капіталомъ 100 міліонбвъ долярбвъ, бо кошты будовы ихъ мають бути величезнй. Сеей бальоны мають курсувати що-дня въ часѣ выставы паризкои зъ Ню-Іорку до Парижа. Побачимо!

— **Оригінальный вбйсковый „бефель“.** Вѣденьска часопись Fakel подае таку промову пбдофіцира въ однбмъ зъ вѣденьскихъ полкбвъ до жовнѣрбвъ передъ купелею: „Нехай кождый уважае, щобы не втопивъ ся, бо въ такбмъ случаю пп. поручникъ и капітанъ мали бы великій непріятности. А вкбнци се и ваша интересъ!“

— **Корабельна катастрофа.** Коло Нижного Новгорода на Волзѣ ударили ся два кораблѣ, товаровый и подорожный, пбдчасъ густои мраки. Пасажирскій корабель, де находило ся 258 подорожныхъ, розбивъ и лише 109 подорожныхъ уратувало на човнахъ своє житє; прочій погибли.

— **Важне пбдчасъ лѣтныхъ спекъ.** Въ часѣ лѣтнои спеки лучають ся сонѣчни удары. Перша помбчь подае ся въ сей способбъ, що дбткненого ударомъ кладе ся въ найхолоднѣйшбмъ мѣсци, при чбмъ треба розпяти ему одѣжь и дати воды до питя. Въ противнбмъ случаю вбддыхъ дбткненого ударомъ прискорює ся, живчикъ ледви дае ся чути, слѣдуе дрожанє лицяи членбвъ, а вбдтакъ наступае пораженє серця або легкихъ.

— **Дешеве купно капелюха.** До складу капелюхбвъ Ифава въ рынку прийшла оногды якась панна и выбрала соломяный капелюхъ зо стяжками и бѣлою газою та казала занести его собѣ до варшавского готелю, кажучи, що тамъ заплатить. Зо склепу пбслано дѣвчину зъ капелюхомъ. Коли прийшли до готелю, взяла незнакома капелюхъ вбдъ дѣвчины и казала ѣй зачекати передъ якимись дверми на другбмъ поверсѣ. Дѣвчина чекала може пбвъ годины, ажь наконецъ отворила дверѣ и переконала ся, що тыми дверми выходить ся на ґанокъ, а зъ вбдси на другій сходы до брамы. На брамѣ сказавъ ѣй портіяръ, що панна зъ капелюхомъ пбйшла вже давно, але куды, не знае. Дѣвчина склепова дала заразъ знати на поліцію, але й та не могла вже нѣчого порадити.

— **Цѣлуюча блощица.** Доносять зъ Америки, що тамъ появила ся нова комаха, для людского здоровя дуже небезпечна, а названо ей „Kissing-Bung“ [цѣлуюча блощица]. Сотки людей, покусаныхъ сею блощицею занедужало середъ познакъ отровя. Першою жертвою впала дитина въ Філядельфіи, а теперь шпиталѣ заповненій недужими, имъ пухнуть уста. Правительство завело всякій мѣры осторожности, щобы завчасу знищити сесю язву.

— **Смерть вбдъ електричного удару.** Въ варстатахъ вѣденьского мѣжнародного товариства для промыслу електричного монтеръ Пенцъ вылѣзъ на драбину, щобы поправити одну машыну, але забувъ вложити рукавички, призначеній до изольованя. Удареный електричнымъ токомъ упавъ зъ драбины мертвый.

— **Любовникъ цѣнныхъ рукописій.** Въ Букарештѣ увязнено россійского фільольога Алекс. Язомирского въ хвили, коли хотѣвъ присвоити собѣ цѣнну рукопись старославяньску въ тамошнбй академіи наукъ. Слѣдство выказало, що Язомирскій, чоловѣкъ загально образованый и знатокъ рукописей, вбдъ дуна занимавъ ся крадежію цѣнныхъ рукописій въ рбзныхъ мѣстахъ европейскихъ. Крадений рукописи вбдсылавъ одному антикваревi въ Москвѣ, а за те дбстававъ постбйну платню 400 рублѣвъ мѣсячно.

— **Дрббни вѣсти.** Въ Спитазовѣ (пов. сокальского) померъ Тад. Ковнацкій, бувшій маршалокъ повѣтовый. — Дня 7 серня вбдбуде ся торжественно перенесенє тѣлъ бар. Іос. Штутергайма и его жены, котрі 1831 р. померли на холеру у Львовѣ. Вбнъ бувъ командантомъ австрійскихъ вбйскъ, а тѣла его и жены похована на холерничбмъ кладовищи; теперь будуть перенесенй на кладовище Личаковске. Въ перенесеню тѣлъ возьме участь вся вбйсковбсть и будуть дани гарматні сальвы. — До Параны выѣхавъ зъ родиною Іос. Козловскій, властитель дббръ и магістеръ фармаціи; въ Паранѣ хоче вбнъ занятись торговлею и промысломъ на велику скалю.

Посмертна — ✝ — оповѣстки.

Марія Жегаловичева, жена о. Теофіля Жегаловича, пароха въ Кудобинцахъ львбвскои Архіепархіи, а мати бл. п. професора Евгенія Желехбвского [автора руско-нѣмецкого словаря], упокоила ся дня 23 с. м. въ 74 роцѣ житя. В. ѣ. п.!

Надбслане.

На хронічну сверблячу, пращѣ и на непріятне почуте тѣла припоручае ся особливо **„Ichtiol Salicyl“**; по ужитю его наступае сейчасъ госне. — Урядово выпробованый. — По надбсланю 4 коронъ высылае franco Аптека зъ Szabadszállás (Угорщина).

Добрый сманъ есть безперечно одиноко рѣшаючою прикметою о средствѣ ужитя, бо въ ужитю есть наше пбднебѣне нашимъ паномъ; ему мусимо те позбставати, щобы вытворивъ миле чуте вдоволяюче насъ. Сею то обставиною поясняе ся и пр. инше такъ загальне розповсюдненє кавы звычайнои, котрои особливый запахъ мило подразнюе нашій нервы нюху и котра въ наслѣдокъ призвычаеня выдае ся необходимою, мимо того, що вбдъ самого запроваджена ей дѣкарѣ и гігієністы якъ найусильнѣйше остерѣгають передъ нею. Але коли есть можливою рѣчію, щобы той милый смакъ до котрого навыкло ся, затримати, а мимо того мати напбй кавовый для здоровля користный, то належало бы думати, що нѣхто, а въ особенности жадна господинѣ и мати не буде отягатись, щобы зъ того скористати. Дѣйстно, Катрайнера Кнайпбвска кава солодова, котра въ незвычайный способбъ лучить побуджаючій прикметы смаку кавы зернистои зъ гігієнічными такъ цѣнными прикметами домашного солоду, завдячуе тбй обставинѣ свое такъ скоре розповсюдненє и загальне уподобане. Можна ей назвати кавою родизною par excellence, а певно такожь и такъ, де ей такъ великихъ прикметъ доси не знано, буде въ найкоротшбмъ часѣ запроваджена и узнана за найсмачнѣйшій додатокъ до кавы звычайнои и за одиноко здорове средство, до заступленя ей вбдповѣдне. Треба однакъ на се зважати, щобы уживати все тблько праздиво Катрайнера Кнайпбвскои кавы солодовои въ знаныхъ оригінальныхъ пачкахъ зъ назвиskомъ „Катрайнеръ“, а нѣколи не уживати товару инакше опакованого або такожь доперва умысно важеного.

Телеґрамы „Дѣла“.

——

Вѣдень 29 липня. Выданый оногды розказъ коменданта корпусу въ Темешварѣ, щобы не звущати ся надъ вояками, именно не бити ихъ по лици, въ наслѣдокъ чого вояки дуже часто глухнуть, міністерство вбйны повторило всѣмъ командантамъ корпусбвъ, яко полюбовный розказъ зъ датою 6 с. м. — Три міліоны зъ доходу, якій принесли особово-доходовй податки, розділено помѣжь поодинокій краѣ: Галичина одержала 878.883 зр. а Буковина 42.401 зр. — Законъ о пбдвышеню платнѣ державнбй службѣ буде оголошеный въ сер пни, а увійде въ житє зъ днемъ 1 вересня с. р. Рбвночасно буде пбдвышена такожь платня персоналу поліціи и жандармерія. — Міністерство фінансбвъ зарядило, щобы дюрністамъ не удѣлювати позичокъ на платню сплачуваныхъ ратами.

Прага 29 липня. До Хрудиму скликано на 20-ого серпня конґресъ чеcкихъ послбвъ на нараду надъ справою утворея чеcкои академіи рбльничои. Сеся акція вымѣрена противъ вѣденьскои академіи рбльничои.

Любляна 29 липня. Slovenský Narod обговорює поѣздку намѣстника Ґоеса по Ґориціи и закидуе ему, що вбнъ протеґуе Італійцѣвъ и вызискуе сесю подорожь на аґітацію противъ абстіненціи Словѣнцѣвъ въ соймѣ.

Мільштадтъ 29 липня. Мѣска рада ухвалила выслати тупасомъ „зъ причины браку занятя“ пароха Мітендорфера, засуспендованого консисторією за протестантску пропаґанду.

Ґаґа 29 липня. Справу формы, въ якій держави мають приступити до конвенціи въ справѣ полюбовныхъ судбвъ, делеґаты ухвалили полишити дальшимъ переговорамъ правительствъ.

Цетинія 29 липня. Въ четверъ вбдбуло ся вѣнчанє чорногорского наслѣдника престола зъ княжною Ютою Мекленбурґскою.

Друки на метрики шкільні виказ А) і Б)

виготовлені на дуже добрім папери продають в книгарні „ПРОСЬВІТА“ у Львові, ринок ч. 10.

Ціна друків: либра аркушів вкладковых 40 кр., аркуш на заголовок 4 кр. Замовленя виконують ся відворотною почтою. Лише скоро з замовленями поспішайте!

КОНКУРСЪ.

Выдѣлъ Руского товариства педаґоґічного у Львовѣ, розписуе симъ конкурсъ на приняте ученикбвъ до „Института пбдъ покровомъ св. О. Николая на рбкъ школьный 1899/1900.

Приймати ся будуть ученики середныхъ школъ, сыны членбвъ Руского товариства педаґоґічного. До поданя долучити треба: 1) метрику хрещеня ученика; 2) свѣдоцтво школьне зъ послѣдныхъ двохъ куребвъ; 3) деклярація що-до мѣсячнои заплаты, що вносить 20 зр.; 4) 1 зр. на выдатки кореспонденційнѣ; 5) хто не есть членомъ Руского товариства педаґоґічного, 1 зр. на вписове и вкладку рбчну до того товариства.

Всякій поданя адресувати треба до выдѣлу Руского товариства педаґоґічного у Львовѣ, ул. Театиньска ч. 19, на руки члена выдѣлу Костя Панькбвского. Остаточна умова заключить ся по принятю кандидата.

Въ складъ комітету, занимаючого ся веденямъ дѣлъ Института, входять: дир. Едв. Харкевичъ яко голова, проф. Илья Кокорудзъ, д-ръ Антбнъ Хомишъ, д-ръ Стефанъ Федакъ, катих. о. Дорожиньскій и Кость Панькбвскій яко настоятель института и секретарь комітету.

Институтъ дае своимъ выхованкамъ: а) мешканє, харчь, опалъ, свѣтло, послугу, пране за доплатою 50 кр. мѣсячно, б) доставляе имъ — о скблько на се дозволять фонды — книжокъ и приборбвъ школьныхъ, в) управляе ихъ выхованемъ, стараеь о добре домашне и товариске поведенє, г) улекшуе имъ науку школьну и наглядае ей пбдъ доглядомъ домашныхъ сталыхъ директорбвъ, д) доставляе выхованкамъ нагоду придбати иншихъ вѣдомостій, теоретичныхъ и практичныхъ. Часъ вносити подання о принятє вызначуе ся до дня 10 н. ст. серпня 1899.

Надѣслане.

Д-ръ Станиславъ Фуксъ

обнявъ по вѣсѣмнѣтной практицѣ дентистичной въ Чернѣвцахъ

Ателіе дентистичне

брата свого бл. п. Д-ра Франца Фукса, при площи Марійскій ч. 9, и ординуѣ вѣдъ 9—1 и вѣдъ 3—5.

265 5—5

Мужчина лѣтъ 37, зъ майномъ 2000 зр. и рѣчною пенсією 420 зр., пошукуе для супружества невѣсты Русинки зъ середнымъ образованемъ, фаховои въ торгови або иншомъ заводѣ, хотяй-бы зъ меншимъ посагомъ. Ласкавѣ заголошенія: П. И. Вишнѣвчикъ, poste restante. 280 3—3

Яко добру и певну льокацію

поручаемо:

4½% Листы гіпотечнѣ,
4% Листы гіпотечнѣ коронозѣ,
5% Листы гіпотечнѣ преміованѣ,
4% Листы Тов. кред. земского,
4½% Листы Банку краевого,
5% Облігацін Банку краевого,
4% Позичку краеву,
4% Облігацін пропінаційнѣ и всякѣ ренты державнѣ.

Паперы тѣ продаемо и купуемо по найточнѣйшомъ курсѣ деннѣмъ. 374 [3]

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. упр. галиц. акц. Банку гіпотечного.

ЛИШЬ

зъ ресторацін НАФТУЛЫ ТЕПФЕРА, улица Трибунальска ч. 12, дѣмъ власный, можна дѣстати щоденно вже о годинѣ 8-ѣй рано горячѣ снѣданя

ЦѢННИКЪ.

Печеня вепрова зъ капустою	15 кр.
Сѣкачій легки	12 „
Фляки	12 „
Цѣлячка телята зъ хрѣномъ	10 „
Ковбаска зъ хрѣномъ	5 „
Кавяръ	15 „
Обѣдъ зъ абонаментѣ	50 „

Всякѣ напитки въ найлѣпшихъ родахъ по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ; для певности, що походить въ моси ресторацін, даю вѣдбираючимъ марки. — Найлѣпшѣ вина по найдешевшихъ цѣнахъ. почавши вѣдъ 40 кр. літра.

По театрѣ все свѣжа, въ великій выборѣ страва и напитковъ зъосмотрена кухня.

79 107—? Зъ высокимъ поважанемъ

НАФТУЛА ТЕПФЕРЪ.

Машинки до стриженя волося и бороды припоручае Иванъ Ляврукъ ножѣвникъ у Львовѣ улица Галицка 6.

КЛѢТКИ на папуги по зр. 9, 11, 15, 18, и 35. Клѣтки на дрѣбнѣ птаки вѣдъ зр. 1·50 до 8·— зр. поручае ПЕТРО ХИЛОНСТОВСКИЙ торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 напротивъ катедры.

Полотна, бѣле столове рушники, хусточки, дреліхи и т. п. власнѣй выробы продае по

цѣнахъ фабричныхъ

Краєве товариство ткацке „ПРЯХА“ зъ Кросна

въ своѣй ново устроенѣй торговлѣ

У ЛЬВОВѢ

при ул. Килиньского ч. 2.

Замовленя зъ провінцій просимо вѣдсилати до Кросна.

Заразомъ остерѣгаемо, що репрезентантомъ нашои ѳірмы, подорожуючимъ по Галичинѣ и Буковинѣ, а и. а. ЛЬОХЕРЪ, а нашихъ агентовъ анѣ похатниковъ не высылаемо. 2 24—52

Интернатъ рускій

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 40

вѣдъ управою старшого рутинованого педагога, одинокій вѣдъ кождымъ взглядомъ взорцевый заклядъ выховавчо-науковый, де П. Т. Родичѣ могуть умѣстити своихъ сыновъ зъ повнымъ супокоемъ. Письменныхъ информацій удѣлятъ буде лишень въ І-ѣй половинѣ вакацій — управитель интернату Ст. Петрицкій въ Колоколинѣ п. Бучачовцѣ.

Справ здане сегорѣчне полягать ся въ „ДѢЛѢ“ дня 19 с. м. 210 4—8

Голляндско-Американьска лінія

зносинны пароходами разъ або два на тыждень

зъ **Роттердаму** до **Ню-Іорку**

Бюро для квитъ: Wien, I. Kolowratring 10.

Бюро для покладу: Wien, IV. Weyringergasse 7 A.

	I. каюта.	II. каюта.	6
1 апр. до 31 октовр. м. 290—400*)		1 авг. до 15 октобр. марокъ 200	
1 новемб. до 31 марта м. 230—320		16 октоб. до 31 юлія марокъ 180	

*) Вѣдля довжины и зелѣчныхъ каюти анѣ и вѣдля скорости и салѣдація пароходи.

Дентистъ технікъ зъ Лондону

І. ВОЛЬКЕНІЙЪ

улиця **Кароля Людовика число 39.**

Выготовляе штучнѣ зубы безъ пѣдпѣбѣя и безъ вынимана корѣнѣвъ. 285 1—4

Кандидатъ нотаріяльный

Русинъ, зъ 18-лѣтною практикою способный до субституцін гладзе посады. Близша вѣсть у п. Емиля Голубовского п. к. емеритованого адъюнкта судового въ Чортковѣ. 8—8

Хронічну сварблячку всякого рода лишаѣ, всякій высыпки пашкорій почене тѣла, рукъ, ногъ лѣчить основно и цѣлковито, досвѣдченый лѣкарникъ

„Ихтіоль-Саліціль“.

Можна его уживати на всѣхъ частяхъ тѣла. За надѣсланемъ 4 коронъ высилае его дискретно вразъ зъ поученемъ якъ уживати, аптика въ Szabadszallas (Угорщина.) 240 6—52

Артистично. Ритовничо.

ЗАВЕДЕНЄ А. ЗІ'МАНА

у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 14.

достаточна и выконуе якъ найдешевше и найстаранѣйше.

ДРУКАРНЯ зъ кавчуковыми черенками для кождого легко надаючи ся, почавши вѣдъ 1 зр. и высше. Стампіліѣ металевыи и кавчуковыи, гербы, монограмы, стампільнѣ марки, станцы, таблицѣ литѣ и гравіованѣ и проче.

Замовленя зъ провінцій полагоджують ся вѣдворотною почтою. 221 17—52

½ натуральной величины

Оріґінальнѣ англійскѣ бритвы зъ найпершои діямантовои стали, досконалѣ, вглубено шлюфованѣ, выострѣнѣ, готовѣ до ужитку. Цѣна зъ etui ¾ вглубено шлюфована зр. 1.50 а ½ вглубено шлюфованѣ зр. 1·80, порто 20 кр.

Бритвы безпечества изъ здѣймаючимъ ся патентованымъ охоронным гребенемъ. Покалѣчене лица пѣдчасъ голеня такожъ у недосвѣдчыхъ цѣлкомъ выключене. Безъ охоронного гребеня надае ся до ужитку яко звычайна бритва. Вѣстря найделікатнѣйше ½ вглубено вышлюфоване. Цѣна зъ etui 2·50 зр.

Практичный дарунокъ Рѣздвяный!

Ручить за кожду штуку. Коли не до вподоби звертае ся грошѣ. Высылка за послѣплатою, або за попередною заплатою.

Вытягъ зъ многихъ чодникъ зъ 23/10 1886.

Прошу прислати ще 5 орій. англійскихъ бритвъ зъ діямантовои стали; попередно приславшыми я вповнѣ вдоволеный. Людвикъ Загражникъ пароxъ въ Куницячахъ.

2 англ. бритвы одержавъ; дуже добрѣ. Въ интересѣ праці поручаю Вашу ѳірму найсовѣтнѣйше. Теофіль Глушкевичъ пароxъ въ Малновѣ.

Подобно пишуть Всч. Отцѣ:

Левъ Шашкевскій, деканъ стрыйскій.

І. Юрчакевичъ, пароxъ Святковои.

О. Подлѣвскій, пароxъ Юровець.

Кипр. Дурбакъ, пароxъ Ладычина и много иншихъ особъ зъ рѣзныхъ кругѣвъ.

Патентованый прилады до ѣды.

Англійска марка „Sheffield“. Prima якѣсть зъ колодками зъ рога, або кости, вѣстря шлюфованѣ. Вѣстря не выпадають анѣ не розховетуютъ ся навѣть въ кишѣнку. Тузинъ одной пары (12 ножѣвъ и 12 видокъ) 6 зр. Такожъ продае ся по ½ тузина пары. D. 54 39—?

Фабричный складъ

Sheffield-скихъ Англія бритвъ

HEINRICH LADEN

Wien VIII, Feldgasse 10.

МАШИНЫ ДО ШИТЯ ЗІНГЕРА

човенковѣ и обручковѣ, зъ перворядныхъ фабрикъ заграничныхъ и вѣденьскихъ, урѣгульованѣ якъ найточнѣйше, зъ патилѣтною гарантіею

Зінґера ручнѣ вѣдъ **25 до 48 зр.**

Зінґера ножнѣ вѣдъ **27 до 65 зр.**

На раты мѣсячнѣ по 4 зр., або готовкою 10% дешевше. Замовлена зъ провінцій полагоджую даромъ. Цѣнники зъ точными илюстраціями пересылаю на жаданя даромъ и оплатно.

Зъ поважанемъ **Иванъ Ляврукъ** механикъ

297 55—? *Львовъ, улиця Галицка ч. 6.*

---

100 до 300 зр. мѣсячно

могуть заробити особы всякого стану въ кождѣй мѣсцевости певно и честно, безъ капіталу и ризика, черезъ продажъ законно дозволеныхъ паперовъ державныхъ и льосовъ. Зголошенія до: LUDWIG OESTERREICHER, VIII Deutsch-206 gasse 8, BUDAPEST. 5—10

МОЛИТВЕННИК ДЛЯ ДІТЕЙ

виданий

коштом руского тов. педагогічного

В полотняній оправі з золоченим хрестом 20 кр. В паперовій окладці 15 кр.

Продає ся в книгарни Наук. тов. ім. Шевченка, Львів, ул. Чарнецкого ч. 26.

Перша буковиньска фабрика

ПОРТЛЯНДЪ и РОМАНЪ-ЦЕМЕНТУ

Емануила Аксельрада въ Путнѣ

Нинѣшнымъ подаю до вѣдомости, що отворивъ я мою вѣсля найновѣйшихъ вымоговъ уряджену фабрику, въ котрѣй на разъ выробляемо

Природный цементъ

найзнаменитшои якости; поручаю по приступнѣй цѣнѣ!

Заступство высше вымѣненои фабрики повѣрилъ я для Львова и всходнои Галичины панови

І. ЛЛІЄНТАЛЬ у Львовѣ

ул. Сикстуска ч. 42

котрый заосмотреный моею повновластію, удержуе у Львовѣ значнѣй склады и выкопуе замовленя заразъ такъ у Львовѣ якъ и на провінціи.

Упрашаю Р. Т. интересантовъ будовляныхъ о ласкаве заголошенѣ и пересвѣдчене ся о высокой вартости и найлучшой якости цементу и заразомъ маю честь писати ся

зъ высокимъ поважанемъ

ЕМАНУИЛЬ АКСЕЛЬРАДЪ.

Адреса: Емануиль Аксельрадъ. Радовцѣ (Radautz), Буковина. 126 17—20

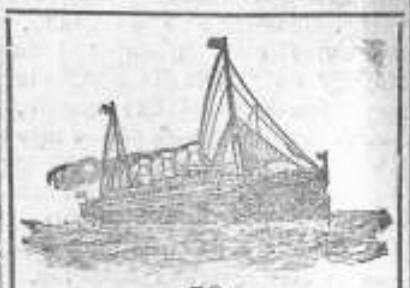

ДО

Пѳвнѳчнои и Полудневои

АМЕРИКИ

на

Гамбургъ

перевожу подорожныхъ вейсами поспѣшными и почтовыми параходами по найдешевшихъ подорожныхъ цѣнахъ

Переѣздъ до Нового-Іорку 6 до 7 днѣвъ. 187 12—?

Поясненя въ справахъ подорожи и експедицін удѣля ся охотно.

С. ЯРМУЛОВСКІЙ

[S Jarmulowsky]

Гамбургъ, Gr. Theatherstrasse, 22.

УЧИТЕЛЬ органъ руского товариства педагогічного двотыжденникъ педагогічно-науковый, выходить вѣдъ 1 червня 1869 у Львовѣ ул. Вѣрменьска ч. 2. Предплата на цѣлый рѣкъ 3 зр. на пѣвъ року 1·60 кр. на чвертъ року 1 зр.

Вѣдъ року 1868

БЕРҐЕРА ЛѢЧНИЧЕ

МЫЛО СМОЛЯНЕ

выпробоване на клінікахъ и многими практичными лѣкарями уживане ся не лишѣ въ Австро-Угорщинѣ, але такожъ и въ Нѣмеччинѣ, Франціи, Россіи, на пѣвостровѣ Балканьскѣмъ, въ Швайцаріи и т. д. на недуги шкѣрнѣ, особливо противъ

Выкидовъ шкѣрныхъ рѣзного рода

зъ найлѣпшимъ успѣхомъ. Дѣлане Берґерового мыла смоляного яко гіґіенічного средства до усуненя порилѣвъ, до чищени и десинфекціи шкѣры есть рѣвножъ загально признане. Берґера мыло смоляне має 40% смолы деревнои и рѣзнить ся значно вѣдъ всѣхъ иншихъ родовъ мыла смоляного въ торговли. — За-для охороны передъ фальшованемъ треба жадати выразно Берґера мыла смоляного и уважати на пѣбочь помѣщеный знакъ охоронный.

Въ упертыхъ недугахъ шкѣрныхъ уживае ся замѣсть мыла смоляного усненно

Берґера лѣчничого мыла смоляно сѣрчаного.

Яко загѣднѣйше мыло смоляне до усуненя всякои **нечистоты шкѣры**

на выкиды шкѣрнѣ и на головѣ у дѣтей, такожъ яко незрѣвнане мыло до мыти и кунелѣвъ для щоденного ужитку служить, обѣймаюче 35% гліцерины и пахуче

Берґера гліцеринове мыло смоляне.

Цѣна штуки кождого рода 35 кр. вразъ зъ припискомъ уживанн.

Зъ иншихъ родовъ мыла Берґера поручае ся слѣдуючѣ заслугуючѣ на увагу: **Мыло бензоѣне** для нѣжности шкѣры; мыло **бораксове** противъ прищевъ; мыло **карболеве** до выгладженя шкѣры и знакѣвъ по вѣспѣ и яко мыло десінфекційне; Берґера **мыло до кунели** зъ смерековыхъ шпильокъ и таке-жъ мыло **толетове**, Берґера **мыло для дѣтей**, для маленькихъ дѣтей (25 кр.).

Берґера мыло петросульфольне

противъ вишневого лица, вишневого носа, высыпокъ и свербяковъ на шкѣрѣ; мыло на весняни дуже успѣшне; мыло сѣрчано молочне на нечисте лице; мыло танінове на почервонѣлы и выпадъ волося.

Берґера зубна паста въ тубахъ

найлучше средство до чищеня зубовъ Нр. 1 на нормальнѣ зубы, Нр. 2 для курцѣвъ. Цѣна 30 кр. Що до прочихъ мылъ Берґера вѣдсылаемо до припискѣвъ ужитя. Жадати все Берґера мыла, бо е много безуспѣшныхъ наслѣдувань.

Мѣсця продажи дал Львова въ аптиках пп.: І. Байзера, Г. Блюменфельда, К. Миколяша, З. Рукера, К. Склепиньского, Вевюрского, д-ра Зарицкого и ѳірмахъ А. Ербара, Гайсіма, Кудлика и А. Рапапорта. Дальше въ аптикахъ въ *Бродахъ* Кріґого, Линдберґа; въ *Борщевѣ* Ал. Пйотровского; въ *Бережанахъ* А. Дурста, Л. Нагліка; въ *Бережовѣ* Галимасъ, Ербена; въ *Хировѣ* Левицкого; въ *Дрогобичи* А. Книжаньовского, І. Тобішека; въ *Ярославѣ* І. Ангермана, І. Рона; въ *Коломыи* Павловского, Штенцля, Витославского; въ *Камянцѣ* Пилевского; въ *Перемышлѣ* у всѣхъ 4 аптикахъ; въ *Рѣшевѣ* Карпиньского, Прона; въ *Сколѣмѣ* Лехновского; въ *Самборѣ* І. Адельсвича и Гердлички наслѣдниковъ; въ *Станиславовѣ* у всѣхъ трехъ аптикахъ; дальше въ аптикахъ въ *Стрыю*, *Тернополи* и у всѣхъ аптикахъ бѣльшихъ мѣстъ Галичины. 109 :6—24

Диво промыслу на поли музичныхъ инструментовъ.

Инструментъ о сталевыхъ тонахъ, граючій при помочи блящаныхъ нотъ 1000-чѣ мельодій найтревалѣйшои конструкціи, величины 35, 29, 18 цмт. продаю тѣлько я по цѣнѣ 10 зр. вразъ въ 4 нотами; дальшѣ ноты по 25 кр. 1

Зъ поважанемъ **І. КАПРАЛИКЪ у ЛЬВОВѢ.**

При закупнѣ товаровъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець и одѣчальный редакторъ Иванъ Белей. Папѣръ въ склад. Черлянського. Зъ друкарнѣ Института Ставропигійского, вѣдъ зарядомъ Іосифа Даниловъ

Ч. 159. Львовъ, Понедѣлокъ 19 (31) Липня 1899. Рочникъ XX.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских свитъ) о 5-тій годинѣ по полудни. Литературный додаткокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ новѣстей“ выходить вѣ второкъ, и вѣ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне Бюро огголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газет ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килинського 2; — въ Ярославю: Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11.; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитость за инсераты цлатий у Львовѣ

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатком

въ Австрії:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року	12 зр.
у Львовѣ:			
на цѣлый рѣкъ	16 зр.	на пѣвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженє. — Рекламація неопечатаний вѣльний вѣдъ порта.

Поєдинокє число коштує 8 кр. а. в.

Оголошенл звыклій принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одного стрѣчки инсератового або ей мѣсце а въ рубрицѣ „Надѣсланє“ по 25 кр. а. в.

Подяки и инший доносеня приватний числять ся по 15 кр. вѣдъ отишка.

До вѣдомости мѣсцевыхъ радъ школьныхъ.

Зъ нагоды запорядженого нового укладу метрикъ школьныхъ выринувъ въ кѣлькохъ сторонахъ краю — зъ ласки противниковъ Руси або таки своихъ шкаралупниковъ — спѣръ о те: *чи мѣсцевій рады школьній мають право укладати метрики школ ні въ рускѣмъ языцѣ?* — бо противники и шкаралупники говорять, що нѣбы урядовымъ языкомъ мѣсцевыхъ радъ школьныхъ має бути лише польскій языкъ.

Отже кожда мѣсцева рада школьна повинна знати и стояти при тѣмъ, що она есть тѣломъ чисто автономічнымъ, а яко таке тѣло має повне право урядувати въ рускѣмъ языцѣ.

Правда, краєва рада школьна розпорядженя була 1868 р. (дня 5 падолиста до ч. 8883) для мѣсцевыхъ радъ школьныхъ польскій языкъ урядовый, — але ц. к. міністерство просвѣты рескриптомъ зъ 9 мая 1877 ч. 257. скасувало тое розпорядженє краєвоя рады школьной — а въ слѣдъ за тымъ краєва рада школьна окружникомъ до окружныхъ радъ школьныхъ зъ дня 22 липня 1877 ч. 4508 давнѣйше розпорядженє своє вѣдкликала.

Подаємо сей ей окружникъ въ оригіналѣ:

L. 4508. (*Język urzędowy Rad szkolnych miejscowych*).

Pan Minister wyznań i oświecenia oznajmił reskryptem z dnia 9 maja 1877 L. 257 c. k. krajowej Radzie szkolnej, że tylko okręgowe Rady szkolne są państwowemi (rządowemi) władzami, *miejscowe Rady szkolne zaś są instytucyami autonomicznemi* do popierania i bezpośredniego nadzorowania szkolnictwa, i dlatego też nie mają obowiązku w korespondencyach posługiwać się pewnym językiem urzędowym, lecz *mają prawo posługiwać się każdym językiem krajowym.*

Zawiadamiając o tym reskrypcie Pana Ministra c. k. okręgową Radę szkolną, poleca się jej, ażeby się na przyszłość do tego reskryptu zastosowała.

Skutkiem tego postanowienia traci moc obowiązującą rozporządzenie tutejsze z dnia 5 listopada 1868 do L. 8883 o ile postanawia, że miejscowe Rady szkolne w korespondencyi z przełożonymi władzami posługiwać się winny językiem urzędowym tych władz.

Lwow dnia 22 lipca 1877.

Отже де бы хто напастував мѣсцеву раду школьну за рускій языкъ чи то у внутрѣшнѣмъ ей урядованю, чи въ корєспонденцій зъ властями — нехай она покличесь на повысше розпорядженє міністереске и на окружникъ рады школьной — а напастникъ мусить замкнути ротъ, хочь-бы и якій бувъ шовініетъ польскій або шкаралупникъ рускій...

Пильнуймо правъ свого языка!

Потреба рускихъ ґімназій.

(Письмо зъ краю.)

Розпорядженемъ міністерства просвѣты зъ дня 11 серпня 1898 р. введено въ ґімназіяхъ науку ґімнастики яко предмету обовязкового. Се розпорядженє входить сего року въ житє. Оно само по собѣ не мало бы для насъ значѣня, однакъ коли зважити, що наука ґімнастики буде вѣдбуватись рано мѣжь годинами обовязковыми черезъ двѣ годинѣ тыждено въ кождѣй клясѣ, то рѣчь представить ся намъ въ зовсѣмъ иншѣмъ свѣтлѣ.

Въ ґімназіяхъ зъ польскимъ языкомъ выкладовымъ, до котрыхъ зъ причины маленького числа рускихъ ґімназій примушена ходити молодѣжь руска и де она дуже часто числомъ рѣвнаєсь польскѣй або навѣть перевыщає ей, введено знанымъ розпорядженемъ міністерскимъ зъ дня 12 червня 1898 ч. 12836 науку рускои мовы и літературы на нѣ на що. Зъ давныхъ празъ, якихъ уживала руска мова, полишилось хиба л шь те, що въ декотрыхъ клясахъ вѣдбуналась наука ей рано, а именно въ тѣ днѣ, въ котрыхъ число годинъ обовязковои науки выносило менше нѣжь пять. Теперь, коли заведено обовязкову науку ґімнастики, вже тымъ самымъ усунено науку рускои мовы на низшій степень, зовсѣмъ зровнано ей зъ иншими надобовязковыми предметами, она може вѣдбутись лише по полудни. Се змѣна малозначуча и формальна, однакъ мимо того она дуже некористна для науки сего предмету. Хто запише ся на языкъ рускій, мусить на науку его тратити часъ пополудневый, що до теперь бувъ вѣльный и призначеный на выученє лекцій на слѣдуючій день, на лектуру домашну обовязкову и необовязкову, на науку предметовъ надобовязковыхъ, а часто также на удѣлюване лекцій приватныхъ або на вѣдпочинокъ.

Вѣльный часъ пополудневый вже и теперь не выстарчавъ на приготовленє до школы ученикамъ менше здѣбнымъ; а теперь и вѣнъ зменшить ся, значить: ученики менше здѣбній, учачи ся рѣдной мовы, не будуть мати часу на цѣлковите вывченє завданои лекцій. А ученики здѣбнѣйшій менше часу будуть могли посвячувати лектурѣ приватной обовязковѣй и необовязковѣй, котра такъ важну ролю грає въ розвою ума молодця. Дальше — не будуть могли ходити на такій предметы надобовязковій, якъ наука спѣву, рисунковъ и французского языка. Однакъ для ученикѣвъ-Русинѣвъ має ще дуже велике значѣня и справа лекцій приватныхъ, коли зважити, що руска молодѣжь переважно бѣдна, отже приватній лекціи — дуже часто головне або и єдине средство ей удержаня. Я самъ знаю многихъ такихъ ґімназістовъ, що якъ лише прийдуть зъ школы домѣвъ, зъѣдять ложку страви чи не зъѣдять, и йдуть на лекціи. До десятои въ ночи або й довше мучать ся зъ тупоголовыми жиденятами або панчами, а прийдуть утомлений до дому, що ажь свѣтъ имъ немилый, то сѣдають та й вчать ся самій до пѣзноя ночи, а переспавши ледви пару годинъ, повтаряють лекціи и йдуть до школы. И такъ що днины! А теперь сй бѣдаки, мученики вѣдъ дитинъства, хотячи вчити ся своеи рѣдноп мовы, мусять або сидѣти довше по лекціяхъ и самымъ менше вчитись, або ще коротше спати. Не кажемо вже, що така бѣдна знуждована молодѣжь повинна мати хвилю на вѣдпочинокъ, на прохѣдъ...

Коли зъ сего становища приглянемо ся справѣ, то бачимо, що черезъ нове розпорядженє настала по при множество иншихъ причинъ нова причина бѣльше, щобы Русины домагались ґімназій рускихъ. А долучивши сесю причину до давнѣйшихъ якъ отъ згадане знехтованя рускои мовы тымъ, що зла нота зъ сего предмету не вплывае на загальну клясифікацію; що ученики-Русины, котрій вчили ся рускаго языка вѣдъ початку, мусять въ пятѣй клясѣ ґімназіи вчити ся рускаго вразъ зъ тыми Поляками, що языка рускаго не знають, бо тѣлько въ четвертѣй ґімназіяльнѣй пѣдучились ледви силябізувати, — то що выйде? Выйде то, що ученики, змучений ранною наукою школьною, не будуть могли вже мати й найменшои користи зъ такои науки, або иншими словами: *ученикамъ Русинамъ вѣднято въ ґімназіяхъ, де польскій языкъ выкладовый, послѣдній лепты науки рѣдного слова а утруднено науку иншихъ предметовъ.*

Що-жь лишаєсь намъ робити? Домагатись отворенія ґімназій рускихъ! Поки-що не позваляють отвирати ґімназій рускихъ въ тыхъ мѣстахъ, де нема ґімназій польскихъ (пр. въ Чортковѣ), то добиваймо ся отворенія ґімназій рускихъ тамъ, де є переповненій польскій ґімназіи, а ученикѣвъ Русинѣвъ у нихъ тѣлько, що заповнили бы нову ґімназію, — значить: домагаймо ся отворенія рускихъ паралельокъ тамъ, де число Русинѣвъ въ першѣй клясѣ выносить 40 або бѣльше, бо се зъ права намъ належить ся. Отворенй паралельки постепенно що року доповнювались бы и такъ повставали бы рускій ґімназіи.

Домаганя нашій справедливій, а хто бы смѣвъ имъ противитись, выступивъ бы хиба яко ворогъ просвѣты. Нѣ праса, нѣ верховодяча кліка польска не можуть нашимъ домаганимъ спротивитись, бо въ такѣмъ разѣ выказали бы, що не можуть выйти изъ шкаралупы заслѣпленого шовінізму.

А рада школьна не може тымъ воювати, що нема учителѣвъ-Русинѣвъ, бо кѣлько-жь то ихъ є розкиненыхъ по польскихъ ґімназіяхъ? А впрочѣмъ є такій суплєнты, що мимо великихъ здѣбностій, мимо европейского образованя ждуть по испытѣ лѣтами на посаду та й не можуть дѣждати ся. Впрочѣмъ рада школьна умѣє выписувати собѣ хвальбы, що тѣлько а тѣлько робить Русинамъ, а на дѣлѣ сего нема. Отъ хочь-бы й те: Вже вѣдъ кѣлькохъ лѣтъ оголошує она въ своѣмъ Справозданю, що для прибѣльшеня числа кандидатѣвъ для науки языка рускаго обѣцявъ міністеръ просвѣты надати три або чотири сті-

---

Александеръ Петефі.

Вчера 31-го серпня обходила цѣла Угорщина 50-тій роковины смерти великого лірика угорскои землѣ — Александра Петефіого (Петровича).

Александеръ Петефі родивъ ся дня 31 грудня 1822 въ селѣ Кішь-Керешь (Kis-Körös) пештеньского комітату. Батько его бувъ рѣзникомъ, а властиве назвиско Петровичь вказує на то, що вѣнъ бувъ походженя словацкого, тымъ бѣльше, що тогдѣ Кішь-Керешь було ще на-пѣвъ словацке. Але пѣзнѣйше поетъ вырѣкъ ся свого славяньского назвища Петровичь и навѣть не хотѣвъ признати ся, що родивъ ся въ словацкѣмъ Кішь-Керешь, длятого навѣть була здогадка, що вѣнъ родивъ ся въ мадярскѣмъ Фелєдьгаза чи Сабадсакашь.

До науки молодый Петровичь не мавъ великои охоты, хочь батько дававъ его до кѣлькохъ ґімназій. Сынокъ вкѣнци утѣкъ зъ школы, вступивъ до вѣйска, а потѣмъ ставъ членомъ якоись вандрѣвнои театральнои трупы.

Яко акторъ кинувъ ся вѣнъ до посаіи и небавомъ у него бувъ цѣлый томъ поезій. Теперь впала ему до головы гадка поѣхати до Будапешту и показати поезіи комусь зъ вызначнѣйшихъ людей, котрый бы мѣгъ ихъ оцѣнити.

„Року 1844 — пише самъ Петефі — удавъ ся я зъ Дебрецина до Пешту. Було то въ лютѣмъ. Я йшовъ пѣшки, въ лихѣй одежи, зъ кѣлькома цванцігерами въ кишени, зъ томомъ поезій. На той томъ поезій покладавъ я всѣ мои надѣї. Нѣхто не хотѣвъ мною заинтересувати ся. Я не знавъ, до кого пѣйти. Вже брала мене крайна розпука, але я зважився ся ще на одно. Пѣйшовъ я до одного зъ найбѣльшихъ мужѣвъ Угорщины зъ чувствомъ картяра, що кладе всьо на одну карту. Житє або смерть! Великій мужь прочитавъ мои поезіи и на его горяче поручене выдруковано ихъ. Я мавъ уже грошѣ, мавъ имя“.

Тымъ великимъ мужемъ, що пѣзнавъ ся на вартости поезій Петефіого бувъ другій поетъ угорскій Верешмарті (Vörösmarty).

И вѣдъ того часу датує ся літературна дѣятельнѣсть Петефіого.

По тѣй першѣй збѣрцѣ слѣдували: „A helység kalapácsa“ (Сельскій молотокъ) комічна поема, далѣ легендарный епосъ: „János vitéz“ (Герой Яношь), повѣсть „A hóhér kötele“ (Стрічокъ ката), драма „Tigris és hiéna“ (Тигръ и гієна) и кѣлька гарныхъ сельскихъ новель (Életkapek).

Любовныхъ аферъ до 1844 року мусѣвъ мати доволѣ, але любовній зносины молодого жовнѣра а потѣмъ актора не зробили на него вражѣня. Доперва идилічна любовь зъ Сузанною Кіеъ въ Дуна-Бече лишила глубшій слѣды въ его серци. Вѣнъ выллявъ свое чувство въ горячихъ поезіяхъ, що глубиною та теплотою чутя и гарнымъ высловомъ можуть ривалізувати лише зъ тыми поезіями Петефіого, якій вѣнъ присвятивъ памяти своеи матери.

Сильнѣйша любовь розгорѣла ся въ нѣмъ доперва, коли вѣнъ познакомивъ ся зъ Юліею Сендрей, дочкою директора дѣбръ Людвика Кароляго. Паночка подобалась ему и вѣнъ смѣло выступивъ старати ся о ей руку, бо-жь доси его девізою було все: „Прийти и побѣдити! Торба жебрача, але свобода“.

Однакъ симъ разомъ побѣда закѣнчилась выграною паночки. Петефі змѣнивъ ся цѣлковито, Юлія опанувала его зовсѣмъ, вѣнъ супротивъ ней ставъ несмѣлымъ и безрадным, але зъ другого боку и вѣнъ зробивъ вражѣне на Юлію своимъ выглядомъ, своею славою поета — и небавомъ прийшло до вѣнчання.

Подружє було щасливе. Правда, матеріяльно Петефіому не велось добре, але молода пара не зазнала бѣды.

* * *

Прийшовъ рѣкъ 1849. Въ приготованяхъ до революціи бравъ Петефі велику участь, такъ зъ глубокого патріотичного чутя, якъ такожь въ наслѣдокъ настрою своего духа, передъ котрымъ мрѣли битвы, проливъ крови, смерть въ огни битвы...

Въ тыхъ часахъ писавъ вѣнъ въ одній поезіи:

„Лишь та одна гадка усе мене мучить, що на лѣжку, на подушкахъ доведе ся менѣ умирати! Внутри, безъ надѣї, въ розпуцѣ, якъ та цвѣтка, що ей корѣнь пѣдгрызає хробакъ! Гаснути поволи, якъ гасне каганець въ самотнѣй кѣмнатцѣ... О Боже мѣй, выслухай моеи просьбы! Не дай менѣ такъ вмерти! Най я буду тымъ деревомъ, що въ него бє грѣмъ! Най буду деревомъ, котре вихоръ зъ корѣнемъ вырывае! Най я буду скалою, котру громы вѣдрываютъ зъ горы и валять зъ гукомъ въ долину.

„А коли всѣ неволеній народы скинуть ярмо и рушать зъ червонымъ стягомъ до бою за свободу всѣхъ, якъ свѣтъ широкій вѣдъ сходу до заходу, и коли тираны стануть зъ ними до бою, тамъ най я згину якъ герой на кровавѣмъ полю! Тамъ най плыне моя молода кровь, тамъ най я скажу моє послѣдне слово, що прогомонить въ заколотѣ битвы середъ бреньку шабель та звуку трубъ!

„А по свѣтлѣй побѣдѣ летѣть на запѣненыхъ конѣхъ понадо мною, де я полежу мертвый, и лишѣть мене тамъ окровавленого, подоптаного... А кости мои збирайте ажь тогдѣ, коли прийде великій день похорону, коли будуть ховати при сумныхъ звукахъ зъ жалѣбною хоругвою тыхъ героѣвъ, що пожертвували ей за тебе, ты свята всесвѣтна свободо!“

Розумѣе ся, що чоловѣкъ, котрый писавъ такій поезіи, не мѣгъ вѣдтягнути ся вѣдъ чинной участи въ повстаню.

Въ ночи зъ 14 ого на 15-ого марця 1849 р. написавъ вѣнъ текстъ угорского гимну народного „Talpra Magyar“ (Встань Мадяре!) и вже тымъ однымъ зъѣднавъ собѣ безсмертну славу угорского Ружь де Ліля*).

Въ повстаню бравъ вѣнъ участь при боцѣ польского генерала Бема и бувъ его здъютантомъ, а пѣдчасъ облоги Пешту бувъ въ таборѣ Гердея и тамъ зъ нимъ лично познакомивъ ся.

Тымчасомъ повстанє протягало ся, прийшовъ день 30 серпня. Бемъ зѣ своими вѣйсками прибувъ до Шегешвару (Schässburg) надъ рѣками Тальмульдою и Кокельомъ, хотячи перешкодити россійскому корпусови генерала Лідерса [Lüders] сполучити ся зъ головною армією.

Слѣдуючого дня — 31-ого серпня — розпочала ся битва и тревала цѣлый день. Россійске вѣйско побѣдило, Бемъ мусѣвъ зѣ своимъ вѣйскомъ утѣкати.

Въ серединѣ битвы надъѣхавъ немовь вѣдъ Вайскірхенъ Петефі въ мундурѣ майора гонведѣвъ и взявъ также въ нѣй участь. Не зважавъ на нѣякій небезпеченьства, кидавъ ся всюды, де лишь видѣвъ потребу, и вкѣнци щезъ въ боєвѣмъ заколотѣ. Вѣдъ того дня нѣхто его не бачивъ — и що зъ нимъ стало ся, и доси не знати.

Правда, по тридцятьохъ лѣтахъ оголосивъ бувъ біографъ Іосифъ Галлєръ свои дослѣды

---

*) Ружь де Ліль (Rouget de l' Isle's — авторъ французскои марсилїянки.

певдін по 300 до 400 зр. — але чи дістає хто такій стіпендій? Може нема відповідных кандидатів? І студенты фільософіи и трудящій и талановитій, що студіюють літературу руску, а здались бы имъ тій стіпендій...

Ю. Є. Олесницкій.

Руска ґімназія у Львовѣ въ роцѣ шк. 1898|9.

Маємо передъ собою Справоздане дирекціи ц. к. академічної ґімназіи у Львовѣ за рік шкільный 1898/9 и, якъ звычайно, передовсімъ заглядаємо до статистики учеників.

Вписалось до ґімназіи въ тім роцѣ загаломъ 558 учеників публичныхъ и 7 приватистів; на початку року було 527+7, середъ першого півроку принято 5, середъ другого 26. За те выступило середъ першого півроку 26, середъ другого 46, разомъ 72! Зъ кінцемъ року осталось 486+7, отже о 65+6 більше, нѣжъ торік. Клясъ було 13, бо лише V. VI. и VIII. не були подѣлені.

Пôсля вѣры всѣ ученики були обряду греко-кат. зъ выимкомъ одного, що був римо-кат. По народности всѣ були Русины. Пôсля побуту родичівъ чи опікунівъ походило зô Львова 65 учеників, зъ львôвского повѣту 69; остале число учеників походило зъ 40 повѣтôвъ всѣхôднои Галичины, а то: зъ сокальского 39, равского 36, камѣнецкого 33, бобрецкого, 25, жовкôвского 22; повѣты рудецкій, городецкій, долиньскій, яворôвскій, рогатиньскій, станиславôвскій, брôдскій и жидачівскій достарили по 17—10 учеників; повѣты перемышляньскій, бучацкій, городеньскій, стрыйскій, гусятиньскій, калускій, збаражскій, золочівскій по 9—5; борщівскій, дрогобицкій, коломыйскій по 4; залѣщицкій, товмацкій по 3; бережаньскій, снятиньскій, тернопôльскій, турецкій, чешанôвскій по 2; богородчаньскій, косôвскій, мостискій, пôдгаєцкій, самбôрскій, старомѣскій, сянôцкій, теребовельскій и чорткôвскій по 1.

Пôсля стану родичівъ найбôльше було сынôвъ селяньскихъ и маломѣщаньскихъ, бо 216; опôля священичихъ 127; народныхъ учителівъ 39, державныхъ урядниківъ 34, ремѣсниківъ и промысловцівъ 15, приватныхъ урядниківъ 11, возныхъ и листоносôвъ 9, дяківъ 8, сторожівъ и приватныхъ слугъ 3, зарôбниківъ 7, властителівъ реальностій 4, кондукторôвъ и зелѣзничои служби 5, адвокатôвъ, лѣкарівъ, нотарівъ и ин. 7.

Наймолодшихъ учеників въ вѣцѣ 11 лѣтъ було 25 [въ першій клясѣ на 98 учеників!]; оденъ ученикъ VIII. клясы мавъ 27 лѣтъ, другій 26; 13 учеників мало по 23 [2 въ VI. кл., 3 въ VII., а 8 въ VIII.]; по 22 лѣтъ 15, по 21 лѣтъ 23, по 20 лѣтъ 22, по 19 лѣтъ 38 [навѣть 3 въ III. класѣ]; анѣ оденъ ученикъ не скôнчивъ ґімназіи въ нормальнôмъ вѣцѣ 18-ти лѣтъ!

При клясифікаціи першій степень зъ вôдзначеньмъ дôстало 34 учеників, отже несповна 7%; въ I а., II а. и VI а. було лише по одному вôдзначаючому ученикови на загальне число 46, 38 и 41. Першій степень дôстало 354 учеників; другій 44, третій 14 — разомъ 48 = троха менше якъ 10%. Поправку дôстало 38 учеників, а до испыту доповняючого призначено 2, — разомъ 40. Коли припустити, що при поправцѣ вôдпаде лише незначне число учеників, то клясифікація выпала зъ уваги на число учеників репробованыхъ дуже користно. Менше користнымъ выйде результатъ, коли почислити на загальне число вписаныхъ до ґімназіи 558 учеників 48 репробованыхъ и 72 середъ року выступившихъ, отже разомъ 120; тогдѣ число пропавшихъ выйде на 21·5%. Однакъ и се не було ще але, бо пропавшій становлять тогдѣ мало що більше якъ пяту часть.

Некористно выпавъ испытъ зрѣлости. Зъ 37 учеників VIII. клясы 2 дôстало при курсовôй клясифікаціи другу клясу, а 7 поправку, — значить, тымъ способомъ усунено ихъ на-разѣ вôдъ испыту зрѣлости. Зъ осталыхъ 28 приступило до испыту лише 24, та и зъ сихъ оденъ вôдступивъ. Зъ оставшихъ ся 23 три здали зъ вôдзначеньмъ, двомъ позволено поправити испытъ по феріяхъ, — значить: поки-що не репробовано жадного, але-жъ бо и зъ 37-охъ сѣдало лише 23!

Поведене молодежи, судячи по клясифікаціи, було зовсімъ добре: похвальній обычай дôстало 57 учеників, добрій 372; досыть добрій — чи то вже недобрій — лише 49 (10%), а доганій 8.

Зъ сеи статистики ударя въ очи досыть некористно ось що: 1) надто пôзный вѣкъ, въ якôмъ молодѣжь наша починає и кôнчить науку; 2) надто велике число тыхъ учеників, що середъ року покидають школу; 3) велике число тыхъ учеників, що дôставши зъ кôнцемъ року злу клясу або покидають школу, або йдуть глядати лѣпшого щастя по иншихъ ґімназіяхъ; такъ пр. зъ 46 учеників, репробованыхъ торôкъ, лишило ся въ ґімназіи и повторяло клясу лише 22; почавши вôдъ IV. клясы анѣ оденъ зъ 18 репробованыхъ не лишивъ ся въ ґімназіи!

Ще на одно мусимо звернути увагу. На науку польского языка ходило 313 учеників! Мы зовсімъ не мали бы нѣчого противъ того, щобы навѣть всѣ до одного ходили; мы не указували бы при тôмъ навѣть на се, що въ польскихъ ґімназіяхъ руского языка не учить ся навѣть 20-та часть Полякôвъ: тôлько радій бы мы, щобы нашу молодѣжь не змушовано до тои, будь-що-будь, надобовязковои науки; а знаючи станъ рѣчи, на жаль сего въ сімъ роцѣ сказати не можемо. За те тій славній спѣволюбій Русины зôбгли ся на науку спѣву ажь въ числѣ 74! Не кажемо вже про рисунки та французкій языкъ; на рисунки ходило всего 52, а на французкій языкъ навѣть лише 36 учеників.

Науки ґімнастики не побирала молодѣжь за-для браку вôдповѣдного льокалю. За те вôдъ другои половины мая, о скôлько служила погода, гралисъ ученики що-тыждня пôдъ проводомъ проф. Ром. Цеглиньского по 2—3 годины за Пасѣками. Въ справозданю дирекціи не каже ся, кôлько учеників користало зъ тыхъ игоръ и кôлько разôвъ они зъ тыхъ 6 недѣль вôдбували ся; мабуть не богато того було.

Убога молодѣжь ґімназіи мала таку помôчь: 1) Стіпендій побирало 19 учеників въ загальнôй квотѣ 2.747·50 зр.; 2) товариство „Руланъ" надѣлило 110 учеників запомогами на оплачене хаты, на харчь, на одѣжь, на лѣки, на книжки загальною квотою 769 зр.; трехъ учеників побирало постôйні мѣсячні запомоги. Замѣтимо тутъ, що фондъ „Руслана" выносивъ зъ кôнцемъ шк. року 1533·83 зр. въ готôвцѣ и 100 зр. въ ефектахъ. Бібліотека товариства числить 1040 книжокъ шкôльныхъ до науки и 16 бôльшихъ молитвенникôвъ. Число учеників, заосмотреныхъ книжками зъ тои бібліотеки, выносило 264. 3) Въ институтѣ Руского Товариства педагогічного мало 50 учеників дешеве помѣщене, зъ нихъ 8 безплатно; крôмъ сего двохъ учеників дôставало безплатно харчь. 4) Въ бурсѣ Ставропігійского института мало 18 учеників безплатне помѣщенъ. 5) До бурсы Народного Дому доходило 6 учеників на харчь. 6) Совѣтъ Народного Дому роздавъ 65 ученикамъ запомоги въ загальнôй квотѣ 215 зр., а зъ нагоды 50-лѣтного ювілея цѣсарского надѣливъ 10 учеників загальною квотою 100 зр. — Оо. Змартвыхстанцѣ посылали зô свого интернату 6 учеників до руской ґімназіи.

Молодѣжь пôдъ проводомъ учителівъ обходила д. 2 грудня 1898 р. цѣсарскій ювілей богослуженемъ въ Успеньскôй церкви и торжествомъ въ сали Народного Дому; такожъ святкувала д. 20 грудня сотій роковины вôдродженя руской літературы, а д. 16. марта с. р. роковины смерти Тараса Шевченка вечерницями въ сали Народного Дому.

На приборы науковій зôбрала дирекція изъ вступныхъ такс и т. п. жерелъ 951·70 зр. Читаючи выказъ книжокъ, закупленыхъ до бібліотеки учеників, и порôвнуючи книжки польскій зъ рускими, бачимо разячу рôзницю мѣжъ набуткомъ для польскои а для рускои бібліотеки — очевидно не на користь рускои. Хочемо бодай въ части признати, що до рускои бібліотеки нема що богато набувати; але се повинно тымъ бôльше спонукувати такъ письменниківъ нашихъ якъ и педагогівъ, а особливо выдавцівъ, щобы разъ поважно подумати и подбати про справу выдавництва бібліотеки для шкôльнои молодежи. Инакше молодѣжь буде рвати ся до книжокъ и брати ихъ, вôдки лише дôстати зможе, тôлько не зъ бібліотеки шкôльнои; а за те будуть ей проганяти зô шкôлъ.

Зôборъ учителівъ складавъ ся въ другôмъ пôвроку зъ 24 членôвъ: директора, 14 професорôвъ (зъ нихъ було 6 въ VIII. разъ), 1 учителя и 8 заступниківъ учителівъ, зъ котрыхъ два були испытовані. Зъ професорôвъ в оденъ, посолъ Вахянинъ, на сталôмъ урльопѣ.

Вкôнци, скоро обговорюємо Справоздане дирекціи львôвскои руской ґімназіи, то годѣ поминути науковои розвѣдки, помѣщеної у Справозданю на стор. 4—47. І се друга часть працѣ проф. Ильѣ Кокорудза, початои въ торôшнôмъ Справозданю п. заг. „Взаємни міжъ старорускими законодатними памятниками". Въ сій другій части обговорює и порôвнує авторъ дальші права, не обговорені въ першій части, що дотыкають осôбъ, и находять ся въ старорускихъ памятникахъ, а то: постановы що-до судôвъ, свѣдківъ, судовыхъ оплатъ, правъ пôдданыхъ, правъ жѣнокъ и що-до гостинности, дальше права, що дотыкають власности. Вкôнци подає авторъ выснôвки що-до взаєминъ мѣжъ старорускими законодатными памятниками. Зъ цѣнної працѣ проф. Кокорудза показує ся, якъ сильною була культура и просвѣта на Руси-Украинѣ вже въ тôй давнинѣ, поки зôткнула ся зъ культурою польскою. Статутъ Литовскій навѣть въ третôй редакціи зъ кôнця XVI. вѣка, коли по заключеню Люблиньскои уніи вплывъ польского елементу, елементу державного и пануючого, не дôзнававъ на Литвѣ-Руси обмеженя своеи могучости, майже цѣлый дыхає и жие розумными и дотепными постановами, котрій вытворивъ духъ давної украньско-рускои культуры. Статутъ Литовскій основує ся на давныхъ украньско-рускихъ законодатныхъ кодексахъ взагалѣ, а на „Правдѣ Рускôй", тôмъ найдавнѣйшôмъ и помѣжъ зôбриками правъ славяньскихъ народôвъ, найцѣнѣйшôмъ памятнику, зъ окрема, принявши въ себе ихъ постановы будь то безпосередно зъ нихъ самыхъ, будь-то посередно зъ добре розвитого народного украньско-руского права звычаєвого, котре було основою „Правды Рускои".

У Вѣдни вôдбуло ся въ недѣлю засѣдане повної комісіи вѣденьского товариства цукорниківъ, въ цѣли обдуманя дальшои акціи. Обговорювано справу выслання до цѣсаря до Ишлю депутаціи, щобы ему представити, якій сумній наслѣдки для промысловцівъ може потягнути за собою пôдвышене консумційныхъ податківъ.

——

Мирову конференцію замкнено въ суботу на явнôмъ засѣданю, на котрôмъ огголошено, що вôдносячій ся до замкненя конференціи акта пôдписали всѣ державы. Конвенціи въ справѣ полюбовныхъ судôвъ, дальше въ справѣ способу, въ якій має вести ся вôйна на суши и примѣненя женевскои конвенціи до морскихъ воинъ не пôдписане слѣдуючій державы: Нѣмеччина, Австро-Угорщина, Анґлія, Італія, Турція, Хіны, Японъ, Швайцарія, Сербія и Люксенбурґъ. Деклярациі въ справѣ заборони выкидуваня зъ бальонôвъ выбухових матерялôвъ, уживаня куль розширюючихъ затроюючій ґазы, и куль „думъ-думъ," не пôдписали: Нѣмеччина, Австро-Угорщина, Анґлія, Італія, Швайцарія, Сербія, Люксенбурґъ и Японъ.

Вôдтакъ представитель Франціи высказавъ бажане, абы зборы не були кôнцемъ, але початкомъ дѣла зверненого до уморальненя и угрунтованя загального мира. Голендерскій міністеръ заграничныхъ справъ зазначивъ, що хоть конференція не могла здѣйстнити мрѣй утопістôвъ то все таки выказала ся безосновність чорныхъ пророцтвъ песімістôвъ. Моральный наслѣдокъ нарадъ конференціи вже теперь видимый, а безперечно що разъ бôльше буде показувати ся въ будучности. Вôдчитано письмо голендерскои королевои до папы, въ котрôмъ королева просить о моральне поперте дѣла конференціи. Вôдповѣдь папы була зредагована въ якъ найприязнѣйшихъ словахъ. Папа прорѣкъ не лишь моральне поперте, але такожъ чинне спôвроббтництво. Пращальну промову выголосивъ репрезентантъ Россіи амбасадоръ Сталь. Бесѣдникъ зазначивъ, що хоть докопане дѣло не є повне и скôнчене, то на всякій случай оно справедливе, практичне и мудре; тутъ розходить ся о погоджене двохъ засадъ становлячихъ пôдставу права народности: засады зверхности державъ зъ засадою справедливои мѣжнародноі солідарности. Нѣмецкій делеґатъ гр. Міністеръ подякувавъ Стальови за провôдъ конференціи и на тôмъ конференцію замкнено.

——

Сербске королѣвство заслугує нинѣ що-найменше на назву сербского султанату, на котрого чолѣ стоіть Назръ-Едінъ Міланъ-ханъ. Що тамъ нинѣ дѣється, не дасть ся прямо описати. Очевидцѣ тыхъ подій толкують собѣ ихъ такъ, що у ініціятора набôнки за кождымъ, въ кôмъ вѣтрить свого ворога, не всѣ дома. Не диво, хто провадивъ таке выуздане житє, мусівъ скôнчити розмягченьмъ мозку. Цѣле его житє, то одна картина скандалôвъ. Въ Сербіи бувъ все выключно аґентомъ провокаторомъ, все одно, чи яко король чи королівскій узурпаторъ. Нещасливый сербскій край мавъ лишь тогды спокôй, коли вôнъ наповнивши торбу сербскимъ грошемъ, выѣхавъ за границю. Коли тôлько пропивъ грошѣ и вернувъ до Сербіи, сейчасъ зачинала ся стрôмголовна політика, що все кôнчила ся сваркою зъ давнымъ своімъ президентомъ міністрôвъ, народными бунтами, двôрскими революціями, выкиданьмъ власної жѣнки зъ краю, обкроюваньмъ конституціи, державными и особистыми атентатами и т. в. Безъ денервуючихъ сензаційныхъ авантуръ ему такъ, якъ рыбѣ безъ воды. Найлѣпшимъ доказомъ теперѣшный его гостинный выступъ въ Сербіи, въ програмою о много рôзнороднѣйшою, якъ давнѣйше. До давної жажды скандалôвъ, прибула еще жажда пôмсты. Въ найбрутальнѣйшій способъ переслѣдує все, що ще дыше самостôйнымъ духомъ, лібералôвъ такъ само, якъ радикалôвъ.

Нѣкого не щадить, нѣ жѣнок, нѣ дѣтей. Кому нѣчого не може закинути, выкидає зъ краю въ одній лишь сорочцѣ. Въ надграничнôмъ поясѣ Угорщины и Хорватіи тиняють ся сотки офѣръ того тирана и жиють зъ милостинѣ. Мѣжъ ними знаходить ся богато высшихъ урядниківъ и вызначныхъ писателівъ. До екстравагантныхъ помысловъ его хорои душѣ належить такожъ, по части переведеный вже, плянъ вынищеня всѣхъ партій и політичного житя въ краю. Въ тôй цѣли знищивъ найдемократичнѣйшу въ Европѣ конституцію Сербіи и убивъ независиме дневникарство. Нинѣ нищить все, що не думає такъ, якъ его креатуры. Дорого буде Сербію коштувати сеся господарка Міляна, бо вôнъ видко завязивъ ся выдусити симъ разомъ троха бôльше вôдчѣпне, якъ попередными разами. Коли Сербія не хоче ждати, до часу, коли розмягченя мозку дôйде до остаточнои стадіи и обезсилить ей ката, мусить чимъ скорѣйше

въ тôй справѣ. Петефіого мавъ ранити российскій козакъ списою въ груды и вôнъ упавъ въ рѣчку Коколь. Але за хвилю вылѣзъ зъ воды и лягъ на купу цеглы. Найшовъ его на другій день мужикъ, взявъ на тачки и повѣзъ до Геяшфалю, а тутъ козаки кинули Петефіо-ще живого, вразъ зъ иншими трупами до ямы, присыпали вапномъ и загребли. — Але доказôвъ на се нема, и смерть Петефіого до нинѣ окружена темною мракою.

Въ 1877 р. розбшла ся вѣсть, що Петефі находить ся въ Сибѣри въ копальняхъ олова. Угорске правительство зарядило въ дорозѣ дипльоматичнôй запыты, але вѣсть показала ся неправдивою.

* * *

Петефі показавъ ся въ повѣсти и въ драмѣ слабшимъ писателемъ, за то недорôбнаный вôнъ въ ліричныхъ поезіяхъ, де найшли повный выразъ огненна пристрасть, мелянхолія и гуморъ мадярского національного духа. Мігалі Верешмарті зôйшовъ першій зъ угорскихъ поетôвъ до народноі поезіи, а тою самою дорогою пôйшовъ и Петефі. Чиста народна угорска мова, народна форма и змѣстъ були причиною, що Петефі своими поезіями ставъ творцемъ „специфічно угорскои лірики" — якъ каже угорскій критикъ Петро Дюляй. Ліріку Петефіого перенявъ далѣ Яношъ Арань (Аґанy), поглубивши ей змѣстъ. А о пересѣчныхъ наслѣдувачахъ поезіи Петефіого нема що й згадувати.

Оріґінальный тонъ и сила поезій Петефіого роблять чужимъ перекладникамъ бôльшу трудноть, але велика ихъ вартôсть була причиною, що въ нѣмецкôй літературѣ бачимо майже все переложено, и то рôзными перекладниками, далѣ переложено богато на англійске, французке, італійске и на иншій цивілізованій мовы. На руске переложивъ де-що зъ Петефіого В. Щуратъ [переклады появили ся въ „Дѣлѣ"].

Переглядъ політичный.

Вже й въ Галичинѣ вôдбули ся бôльшій демонстраціи противъ пôдвышеня податку вôдъ цукру. Въ ночи зъ суботу на недѣлю перемыска соціяльно демократична партія розлѣпила по мѣстѣ и розкольпортувала 5.000 вôдозвъ противъ нового податку вôдъ цукру и противъ § 14-ого. Цѣле мѣсто, найлюднѣйшій улицѣ, всѣ судовій будынки були густо облѣплені вôдозвами. Поліція арештувала трехъ робôтниківъ пôдозрѣлыхъ о розлѣплюване и кольпортажь. Назвиска одного зъ нихъ нѣхто не знає, бо поліція нѣкого до арештованыхъ не пускає. Надъ ранômъ въ недѣлю поліція поздирала зъ мурôвъ плякаты зъ оголошеньмъ о зборахъ, хоть зборы були дозволені. На зборы явило ся до 2.000 робôтниківъ. На порядку дневнôмъ бувъ референтъ: „Угода зъ Угорщиною а економічні интересы працюючои людности въ Австріи". При першихъ словахъ першого бесѣдника, що людъ протестує противъ поступованя Туна и новоналожиныхъ податківъ, правительственный комісарь встався и розвязавъ зборы. Робôтники хотѣли дôстати ся до ринку, але поліція обчыми улицями забѣгла дорогу и розбгнала ихъ.

Въ Борославѣ староство заборонило зборы. Мимо того они вôдбули ся при великôй спôвучасти робôтниківъ. Референты представили великій податковый утискъ, протестуючи противъ безпарляментарного полагоджуваня державныхъ справъ и новыхъ податківъ задекретованыхъ на пôдставѣ §. 14-ого. Ухвалено резолюцію въ тôмъ дусѣ. По зборахъ вôдбувала ся велика демонстрація по улицяхъ мѣста.

выплатити на руку бо́льшу квоту, абы згинувъ своєю смертію по́дъ лавкою вѣденьского або парискаго тінгля. Бути може, що въ цѣлу сесю справу вмѣшають ся другѣ державы и во́ддадуть Міляна до якого гідропатичного инстатута, бо сумнѣваємо ся, чи котре небудь правительство вѣрить въ офіціяльнѣ справоздання о бѣлградско́мъ процесѣ. Сербске правительство запевняє, що цѣлый процесъ во́дбувае ся явно и всяка его тенденційно́сть выключена. Тымъ часомъ цѣла явность полягае на то́мъ, що доступъ до салѣ розправъ мають лише представителѣ дипльоматичного корпусу и офіціяльнѣ дневникарѣ, котрѣ всѣ свои справоздання мусять предкладати міністерству заграничныхъ справъ до цензуры. Чого обжалований можуть надѣяти ся во́дъ такого „безсторонного“ суду, показуе вже засудъ одного урядника, котрому всыпали десять лѣтъ тяжкон вязниці за се, що десь тамъ сказавъ: „Нещасливый той край, що мае двохъ господарѣвъ“.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

На послѣдныхъ засѣданяхъ Головного Выдѣлу „Просвѣты“ порѣшено слѣдуючѣ справы:

I. Принято до вѣдомости справоздання во́дъ 35 читалень. Всѣхъ справоздань вилынуло до 1 липня 441.

Отворено новѣ читальнѣ: въ Голиничцяхъ, въ Сваричевѣ, въ Боришко́вцяхъ, въ Соловой, въ Старой-Рипѣ, въ Роздолѣ и въ По́дфилипю. — Принято до вѣдомости, що читальня въ Черемховѣ, котра стала була самостійною, перемѣнила ся знов на читальню „Просвѣты“.

Принято до вѣдомости письмо читальнѣ въ Краковѣ въ справѣ просвѣтной орґанізациі Русино́въ въ Заходній части краю.

Принято до вѣдомости, що канцелярія выслала даромъ книжки 46 читальнямъ „Просвѣты“, 7 Народнымъ Сполкамъ и 7 самостійнымъ читальнямъ, а також товариству рускихъ ремѣсникѣвъ „Зоря“ въ Дрогобичи, зарядови школы промысловои въ Камѣнцѣ струмидовой, товариству „Сѣльскій Господарь“ въ Олеську, товариству „Союзъ“ въ Збаражи и Русинамъ въ Бразилії.

Принято до вѣдомости справоздане делеґата п. Хлопецкого зъ люстрациі читальнѣ въ Куровичахъ, зъ вѣча господарского въ Дубю и зъ загальныхъ зборо́въ читальнѣ въ Кнѣгиничахъ, де було 500 людей.

Въ справѣ забрани книжокъ читальни въ Колоколинѣ рѣшено ще разъ во́двѣсти ся до ц. к. намѣстництва, а въ справѣ перепонъ зо́ сторони декотрыхъ инспекторо́въ шко́льныхъ въ уживаню рускихъ метрикъ шко́льныхъ рѣшено внести зажалене до президіи ц. к. рады шко́льнои краевои. Въ справѣ заборони ц. к. старосты въ Тернополи промавляти п. Старухови яко во́дпоручникови на загальныхъ зборахъ читальнѣ „Просвѣты“ въ Денисовѣ, рѣшено справу ро́слѣдити и евентуально внести зажалене до ц. к. намѣстництва.

II. Яко книжки для членово́въ за мѣсяцѣ май, червень и липень выдано „Цікаві розмови про держави і народи Европи“ и „Батько Петро і его дітя“. Яко слѣдуюча книжка выйде порадникъ для оглядачѣвъ худобы. Выготовлено також друки на метрики шко́льнѣ, котрѣ добре розходять ся. — Рукопись п. з. „Відлюдок“ звернено авторови, а рукопись „Вечери в читальни“ во́ддано до другои фаховои рецензіи. Ро́вножь звернено авторови рукопись п. з. „Чому така смертельність на селі“ зъ причины, що подо́бнѣ книжочки вже выдала „Просвѣта“. Ухвалено помѣстити въ Календари рефератъ зъ вѣча въ Дубю „Про мѣдъ“ и зужиткувати рукопись „Дро́бнѣ перця верховинця“. Рукопись п. з. „Про управу ро́лѣ“ во́ддано до другои рецензіи.

III. Принято до вѣдомости справоздане філіи въ Равѣ-рускои и въ Коломыи. На вѣче господарске и отворене філіи въ Бережанахъ выслано яко во́дпоручникѣвъ д-ра Левицкого, п. Борковского и п. Короля. Вѣче выпало добре, заложено філію и признано на-разѣ ѣи выимково 25% членьскихъ вкладокъ. Покрыто кошты вѣча въ квотѣ 108·78 злр. Філіи „Просвѣты“ въ Бо́брцѣ уділено 15 злр. запомоги.

IV. Принято до вѣдомости даръ п. Олександра Бородая: комплетный Скіоптіконъ и 15 монетъ самаркандскихъ и коканьскихъ, и рѣшено выслати ёму подяку.

Дохо́дъ зъ людового концерту въ память Шевченка призначено на ремѣсничу Бурсу у Львовѣ.

Принято до вѣдомости рѣшене Выдѣлу краевого, що субвенція соймова буде выплачена ажь при ко́нци року. Петиціи т-вариства о по́дмогу на вандро́вныхъ учителѣвъ господарства соймъ не порѣшивъ.

Справу во́дступленя бібліотеки „Просвѣты“ товариству им. Шевченка до ужитку зъ застереженемъ власности рѣшено предложити загальнымъ зборамъ.

Принято до вѣдомости позволене ц. к. намѣстництва выставляти штуку п. з. „Сельскі аристократи 40 овихъ лїт“.

Стіпендію им. Шевченка въ квотѣ 100 злр. ухвалено надати артистови-маляреви п. Трушеви.

Принято 62 новыхъ членово́въ.

НОВИНКИ.

— **Русины! Памятайте на Руску Бурсу въ Новом-Санчи и довжий акціи Товариства скоро розбирайте!**

— **Адміністрація наша** просить при змѣнѣ мѣсяця о во́дновленє передплаты и выро́внане залеглостей въ означено́мъ речинци.

— **Державна прокураторія** сконфіскувала послѣдне число „Свободы“ за статью „Конституція на бантахъ“. Цѣкаве, що прокураторія не знайшла въ статьѣ на по́вторa стороны анѣ одного уступу, анѣ одного реченя, що не бувъ бы „небезпечный“ бо оловець прокураторскій перечеркнувъ, кро́мъ заголовка, все во́дъ початку до ко́нця.

— **Зъ Сокальщины пишуть намъ:** Дня 27 н. ст. линия упоконивъ ся въ Святазовѣ по́дъ Сокалемъ властитель того села шамбелянъ Тадей Ковнацкій, бувшій презесъ сокальскои рады повѣтовои, мужь енерґічный и правого характеру, въ ко́лька годинъ по операціи на камѣнь.

— **П. Иванъ Коржиньскій**, ц. к. адъюнктъ податковый зъ Гусятина, зложивъ испытъ зъ рахунковости державнои въ ц. к. намѣсництвѣ у Львовѣ дня 28 липня с. р.

— **Зъ Теребовлѣ пишуть намъ:** Лѣпше по́зно якъ нѣколи“ — оправдаюсь и я мѣстячи ажь теперь звѣстку про концертъ въ честь Шевченка въ Теребовли. Концертъ взагалѣ удавъ ся завдяки ласкавому спо́вудѣлови львовского Бояна, участи славнозвѣстного о. Куччиньского и добо́рнымъ мѣсцевымъ силамъ. Концертъ розпочавъ глубоко во́дчутою промовою о. Тимусъ, опо́сля пойшли продукціи львовского Бояна, що мусѣвъ кождый кусникъ повтарати, перепле́танй сольоспѣвали панѣ Карпинскои и п. Лозинского, деклямаціями панны Оноферкови́човои и п. Куницкого, грою на фортепянѣ панны Мелешкевичѣвны та віртуоза п. Людкевича и, не треба вже и додавати, на прачудъ гарною грою на цитрѣ о. Купчинского. Одушевлена публика зъ нимомъ „Ще не вмерла“ на устахъ удалась по концертѣ на комерсъ, де середъ патріотичныхъ промовъ провела ко́лька годинъ По́дчасъ того патріотична публика (котрой въ честь треба признати, що численно заповнила салю безъ огляду на велику негоду, наче на глумъ шовіністамъ теребовельскимъ, що мовляли, мовь-то безъ ихъ участи Русины не обо́йдуть ся) зложила ко́льканацять злр. на будову руского театру. — *Присутный.*

— **Капітанчукъ**, що то вымордувавъ родину жидо́вску въ Ямно́й, правдоподо́бно не буде вже ставати передъ судомъ, бо лѣкарскій факультетъ у Львовѣ узнавъ, що во́нъ сповнивъ злочинъ въ станѣ хвилевого шалу, котрый есть у него выплывомъ дѣдичного алькоголізму. Оречене факультету констатуе, що Капітанчукъ есть нинѣ при здоровомъ умѣ однакъ нападъ шалу може кождои хвилѣ и зовсѣмъ не сподѣвано наступити, длятого во́нъ есть для житя и безпечности публичнои небезпечнымъ. Въ виду того станиславо́вска прокураторія имовѣрно застановить дальше поступованє карне и во́ддасть Капітанчука по́дъ опѣку власти безпеченьства.

— **Де-що зъ недѣлѣ.** Вчерашный день зъ рана вѣщувавъ свѣтлу погоду, тому и жадий свѣжого воздуха Львовяне тягнули пополудни якъ шершенѣ зъ пересыченого порохомъ и ро́зными бацилями мѣста — по за рогачки Львова. Многи старымъ звычаемъ йшли пѣшки, инши вымѣзджали зелѣзницею, спортсмены на „зелѣзныхъ конѣхъ-роверахъ“; взагалѣ кождый пбеля вподобы и „кишенѣ“ утѣкавъ зо́ Львова.

Но нѣчого въ свѣтѣ нема безъ „але“... Коло шестои годины вечеромъ люнувъ дощикъ и нагнавъ прогульковичамъ непотрѣбного страху. Все втѣкало по́дъ дахъ, навѣть старый лѣрникъ зъ Германова, що „арендувъ“ собѣ мѣсце въ Личаковскомъ парку и сей зо́ своимъ вкрытымъ плахтою инструментомъ пошпильгувавъ до мѣста, до „знакомыхъ“...

Несповна въ годину небо выпогодилось, почавъ вѣяти холодный вѣтерець и повє житя запанувало въ зеленыхъ паркахъ и огородахъ.

Вже де якъ де, але за рогачкою Жовковскою була „весела“ забава. „Бомбы“ [гальбы] пива кружляли якъ ластовки у воздусѣ, а великій стаканцѣ „благороднои“ бараболяки зъ перцемъ перепле́тали люкулловій бенькеты. Лучша верства погорджувала „чистою“, а закроюляла ся бо́льше „овочувками“: вишневою, цитринко́вкою и т. д. Скочна музика грала во́дъ уха до уха „стирійского“ гесте „штаєра“, часами знов „коломыйка“ зрывала самій ноги до — роботы... Мундуры о ро́знобарныхъ вылогахъ „зо штернами“ и безъ штернъ по́бочь ярко-барвныхъ одѣнь львовского „кухонного цвѣту“ лелѣли въ очахъ видцѣвъ якъ червонй маковй цвѣты ..

Не обо́йшло ся и безъ „столкновеній“. Ко́лькохъ цивілѣвъ по́знало „намацально“, що годѣ имъ дорѣвнати „сынамъ Марса“, и уступили, а властиво перенесено ихъ въ безпечный сховокъ..

Яка то була вчера у Львовѣ забава, се може посвѣдчити найлучше — ратункова станція. Микола Семишинъ до́ставъ „прутикомъ“ во́дъ свого сусѣда и его во́двезено до шпиталя. Не лучше повелось и родинѣ Мерцисько́въ при ул. Коха́новского, де спо́вльокаторъ въ „веселомъ станѣ“ не то пустивъ въ рухъ всю хатну обставу, але ще такъ „помацавъ“ своихъ господарѣвъ, що ажь три особы привезено на станію ратункову. — Иванъ Грицикъ за рогачкою Жовко́вскою такъ заховувавъ ся „спокойно“, що два „паны“ потурбували его такъ, що самъ себе не по́знавъ. — Зновъ же два фаховцѣ, одинъ представитель кунштумаляреского на стѣнахъ и шильдахъ Едв. Жукъ, а другій „кумпанъ“ по званю муляръ, „полемізували“ зъ собою; конецъ полемікы бувъ романтичный: обохъ заосмотрила „сгація“, а во́дтакъ „приятелѣ“ розбійшли ся во своясн...

На „Лискачовѣ“ захотѣло ся якомусь „фуньови“ посперечати ся зъ „енерґічною Міхаловою“, що давнѣйше вела торговлю раками а теперь перекинула ся на „бо́льшій промыслъ“, на продажъ дрѣглѣвъ, шваркобъ и метровыхъ ковбасъ, въ котрыхъ неразъ „аматоръ“ подыбле кавалокъ шнура, що имъ ведено жертву „на заколеніе.“ Міхалова обидила ся „критикою“ свого гостя такъ, що заразъ на мѣсци урядила „спростованє“ [не на основѣ §. 19 зак. прас.] Аргументы ей були такъ, „переконуючѣ“, що ледви цѣло́й ватазѣ кумъ и кумо́въ удало ся куму Міхалову здержати во́дъ дальшого „простованя“ на честно́й пицѣ непокликаного критика, котрый во́дтакъ якъ по чудесно́й „овечо́й“ купели драпнувъ у лѣсъ на Погулянку для „прохолоды“...

Словомъ — Льво́въ бавивъ ся вчера весело!

— **Дро́бнѣ вѣсти.** Вольфъ во́зиваъ на поединокъ ліберала посла Кшепека за те, що той въ Leitmeritzer Ztg. назвавъ его брехуномъ и клеветникомъ. — Членъ выдѣлу краевого д-ръ Гошардъ по довшо́й недузѣ обнявъ наново урядованє. — Выдѣлъ краевый удѣливъ 2.000 зр. на купно соли для худобы для громадъ до́ткненыхъ повенію. — Магістратъ м. Львова оголосивъ конкурсъ на чотири запомоги по 59 зр. 50 кр. для челядникѣвъ кравецкихъ у Львовѣ зъ фундаціи Фр. Балутовского. — У Вѣдни працює теперь при ро́зныхъ занятяхъ 22.000 робо́тникѣвъ зъ Галичины. — Въ Шенбрунѣ утѣкла зъ клѣтки малпа-орангутанъ звана „Петеръ“; до по́зна въ нѣчь уряджувано лову за звинною малпою по деревахъ, закимъ ей зловлено и замкнено въ клѣтку. — Въ Новомъ-Санчи увязнено Войтка Венґриновского зъ Конюшовои по́дозрѣного о убійство рѣзника Ґріна. — У Львовѣ при улици Хорущина зако́нчила самоубійствомъ служниця Юлія Самараценьска; причиною була заведена любовь, а до сего ще „нареченый“ вымантивъ у неи всю заслужениу и покинувъ ей. — Львовскій соціялісты розкинули мѣжь робо́тникѣвъ Львова 12.000 во́дозвъ п. заг. „До працюючого населенія Австріи“ въ справѣ податку во́дъ цукру; поліції не удало ся сему перешкодити. — Мѣжнародный конґресъ лѣкарскій во́дбуде ся сего року въ Брукседи. — Въ мѣстѣ Марашь-Уйваръ на Угорщинѣ мавъ во́дбути ся онодгы концертъ одного цешгеньского пияніста; але що-жь? показало ся, що въ цѣло́мъ мѣстѣ не найдено фортепяна. Що за щасливе мѣсто!

Надѣслане.

„Henneberg-Seide“

von 45 kr. bis fl. 14·65 p. Meter — nur ächt, wenn direkt ab meinen Fabriken bezogen — schwarz, weiss und farbig, in den modernsten Geweben, Farben und Dessins. **An Private porto- und steuerfrei ins Haus. Muster umgehend.** 6 [1]

G. Henneberg's Seiden-Fabriken (k. u. k. Hofl.) Zürich.

Посмертнѣ ✝ оповѣстки.

О. Михайло Мисуна, парохъ въ Текучо́й, деканата пѣстиньского, упоконивъ ся 19 с. м. въ 66 році житя а въ 40-бмъ священьства В. в. п.!

О. Иванъ Чирняньскій, парохъ въ Королевой рускій, деканата мушиньского, епархіи перемыскои, упоконивъ ся въ 47 році житя а въ 23-бмъ священьства. В. в. п.!

Господарство, промыслъ и торговля.

Ц. к. дирекція зелѣзницъ державныхъ оповѣщуе:

Въ окрузѣ кор угор. зелѣзниць державныхъ отворено зъ днемъ 2. липня 1899 льокальну зелѣзницю 0-Бецсе Уйвідекъ-Тітель зо́ слѣдуючими стаціями: 0-Бецсе, Бацсъ, Фосльдваръ, Цсуроґъ, Зсабліа, Господінце, Темерінъ, Іарекъ, Васкапу, Уйвідекъ, Кати, Ковіль Шт. Іван, Вільова-Гардіновце, Льокъ и Тітель и зъ перестанкомъ Тішакальманфальва. Всѣ тѣ стаціи отворено для загального руху, а перестанокъ Тішакальманфальва только для руху особового, пакункового и товаровыхъ посылокъ въ цѣлыхъ возахъ.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— *На руску церкову повѣтъ Санчи* жертвували въ мѣсяци червню с. р. Р.: о. Яковъ Сербеньскій зъ Худиковець 1 злр., о. Емил Дудровичъ зъ Таврова 1 злр., у о. Северина Стрѣльбицкого пароха въ Давидко́вцяхъ зложило духовеньство кондеканальне на соборчику 1 ? злр.; духовеньство старосо́льского деканата зложило; о. Георгій Гладиловичъ зъ Хирова, Миронъ Чирняньскій сотр. зъ Хирова та Сильв. Конисоньскій зъ Сушицѣ, Теофіль Хоминьскій зъ Выкоть и Петръ Кузикъ зъ Терла по 1 злр. Іосифъ Шемердякъ зъ Гуменця, Іоанъ Матѣевичъ зъ Войтичь, Аполін. Менциньскій зъ Фельштына, Север. Коростиньскій зъ Буковця, Тим. Дорошъ зъ Розсохъ, Модестъ Носалевичъ зъ Балычь, Илар. Туна зъ Ляшокъ, Вас Балко и Грищикевичъ зъ Старои соли по 50 кр., а вдовиця К. Грушкевичъ зъ Раковы 1 злр., разомъ 10 злр. 50 кр. Желеховскій зъ Иеремыщля 3 злр., Володимиръ Витошиньскій 1 злр., о. В. Фидикъ зъ Розлуча во́дъ себе и во́дъ своихъ парохіянъ 3 злр., урядъ парохіяльний въ Бѣло́й во́дъ парохіянъ 50 кр., во́дъ церкви въ Бѣло́й 50 кр., и во́дъ п. А. Осмѣловскои 2 злр.; разомъ 3 злр.; при нагодѣ святкованя 50-лѣтного священьства о. Пелехонича пароха въ Ваневѣ зобрано 8 злр. 71 кр.; на руки о. Іоана Хриз. Дуркота пароха въ Новойвси прислали *Его Превосходительство кир. Іосифъ д-ръ Сембратовичъ зъ Риму по разъ шестый теперь 24 злр. 25 кр.*, духовеньство куликовского деканата 3 злр., на руки о. Петра Тустановича, пароха въ Улючи зложили гостѣ 1 зл. 25 кр., о. Діон. Добряньскій деканъ бѣцкій и парохъ въ Ждинѣ одну облігацію державну зъ дня 1 листопада 1868 ч. 231.556 на 100 злр. и Іоанъ Богачикъ народный учитель въ Бортно́мъ 1 злр.

Зъ ко́нцемъ червня 1899 мае церковь на чисто гото́вки 2.216 злр. 6 кр. Зъ розпродажи акцій гото́вкою зъ ко́нцемъ червня с. р. 1045 злр. Отже зъ ко́нцемъ червня 1899 мае Товариство „Руска Бурса“ въ Новомъ Санчи гото́вкою на чисто 6.330 злр. 53.

Всѣмъ жертводавцямъ на храмъ Божій, а особливо Впр. о. Д. Добряньскому, котрый щедро квоту 100 злр. на святиню жертвувавъ, складае Выдѣлъ подяку щиро-рускимъ „Боже заплать!“ — *Во́дъ Выдѣлу Товариства.*

Телеґрамы „Дѣла“.

Вѣдень 31 липня. Зборы мужѣвъ довѣря державныхъ слугъ рѣшили урядити демонстрацію, коли бы дня 1 серпня не у́хвалювъ въ житє законъ о по́двышеню платнѣ.

Берно 31 липня. Отвореня высшои чеcкои школы технічнои наступить 1 жовтня.

Бѣлґрадъ 31 жовтня. Публична опінія уважае Міляна за иніціятора розрухо́въ на сербко турецко́й граници. Во́нъ систематично по́дбурюе офіцаро́въ и они доводять до непорозумѣнь, котрѣ выросли ажь до розмѣро́въ політичныхъ конфліктово́въ.

Петербургъ 31 липня. Въ рѣшаючихъ кругахъ узнано за потрѣбне фінляндскій зелѣзницѣ злучити зъ россійскими.

Парижъ 31 липня. На граници арештованокогось Франсоа, по́дозрѣлого о шпѣгунъство въ користь Нѣмеччины.

Новый Іоркъ 31 липня. Адміралъ Девей мавъ трієстеньскому кореспондентови новойорского „Геральда“ сказати мѣжь иншимъ! „Америцѣ потрѣбна велика, цѣлкованто уоружена фльота, котра могла бы поставити ся противъ фльоты кождои иншои держави. Англія е природнымъ союзникомъ Америки. Малѣ непорузумѣня не можуть бути перешкодою приязного порозумѣня обохъ народо́въ. Перша во́йна, яку Америка буде вести, буде во́йна зъ Нѣмеччиною.

ОПОВІЩЕНЄ.

Головний Виділ Товариства „Просьвіта“ у Львові оповіщає отсим, що музей і бібліотека Товариства „Просьвіти“ отворені щоденно, з винятком неділь і руских сьвят, від години 11 до 1 по полудни [ринок ч. 10. I. поверх].

За Головний Виділ Товариства „Просьвіта“ (1—3)

Юліян Романчук. Охекса Тапячкевич.

Оголошене.

Сим подає ся до відомости Вп. Членів товариства „Сільский Господар“ слідуючі рішеня Виділу:

1. Виділ постановив роздати даром в осени по дві щепи, то є по 1 яблони и 1 груши, а також по 4 зернівки. Коли ж бы хто з Вп. Членів хотів при сій нагоді спровадити для себе більше щеп або зернівок, то нехай прише до кінця серпня на руки Вп. о. Левицкого в Олеську відповідну квоту, а іменно по 20 кр. на трилітні яблінки і груші а по 4 кр. на зернівки; дальше по 30 кр. на волоскі оріхи чотиролітні. Також по 20 кр. можна дістати щеплені вишні и сливи. Що до родів щеп треба порозуміти ся осібно з Виділом, бо вибір щеп є дуже великий и різнородний.

2 Хто хотів би дістати штучного навозу під озимини під назвою „18% суперфосфат“, нехай до 15 серпня прише на 100-кілевий мішок 5 зр. 40 кр. а відбере его в своім часі на стації Заболотці. На один морґ треба сего навозу 133 кґ.; его треба на кілька днів передъ сійбою в рілю вгорати або вралити, але для перекоя о різници плодів добре є лишити пояс землі без суперфосфату.

3. Каініт і жужлі Томаса спровадить ся пізнійше а о часі і ціні сих навозів повідомить ся окремо.

4. В другій половині вересня уладжує Виділ прогульку до двора в Липниках, мостиского повіта, де находить ся взірцена обора розплодова голендерскої раси, молочарня і розплодовый хлів свиний „Йоркшір“. Кошта зелізници вынесли би около 4 зр., однакож в ра ї численної участи можна би уженкати зниженє білетів. Приїзд зі стації до двора і гостина в дворі даром Провід прогульки обійме п. Хлопецкій, длятого можна буде з неї богато скористати. Отже хто з Вп. Членів мав би охоту взяти участь в сій прогульці, зволить повідомити Виділ як найборше в цілі виєднаня знижки білетів їзди у Дирекциї зелізници.

(Всї рускі часописи упрашає ся о помішеня сего оголошеня).

Олеско дня 30 липня 1899.

За Виділ тов. „Сільский Господар“:

о. Тома Дуткевич, предсідатель, *І. Петришин* секретар.

Надѣслане.

Лѣчница д-ра Тарнавского въ Косовѣ

за Коломыею отворена на 30 особъ. Средства: Лѣченя водою, діета примѣнена на способъ Д-ра Лямана и иншій фізіятричній. 12—20
258

По поводу высокого курсу рентъ австрійскихъ и угорскихъ поручаємъ вымѣну тыхъ-же на

Листы заставный Товарист. кредитов. земского
„ „ „ краевого банку
„ „ „ гіпотечного банку.

Яко безпечну льокацію капіталу.

Тѣ же облігаціи купуємо и продаємо дуже користно

СОКАЛЬ и ЛЬВІВЪ

Банковый Домъ и контора вымѣны у Львовѣ.

Порученя зъ провінцій выконують ся вѣдворотною почтою. 7

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

Оптикъ и Механікъ у Львовѣ, площа Галицка ч. 1., противъ Банку Гіпотечного на пчитальнѣ площи Галицкой

поручає въ великомъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ: окуляры, цвікеры, лєрнеты, бінокля, далекевиды, ареометры, термометры, різніе ареометры, мікроскопы, лянцы, компасы, райснайни, трєбы мѣрничій, ніоцы, лібелѣ, манометры и т. п.

Уряджене дзвоникѣвъ електричныхъ.

Всякій направлєня полагоджують ся цѣлъ найскорше и найдешевше. 4517

Друки на метрики шкільні виказ А) і Б)

виготовлєні на дуже добрім папери продають в книгарні „ПРОСЬВІТА“ у Львові, ринок ч. 10.

Ціна друків: лібра аркушів вкладкових 40 кр., аркуш на заголовок 4 кр. Замовленя виконують ся відворотною почтою. Лише скоро з замовленями поспішайте!

Ученикъ зъ укѣнченою II. кл. гімназ. знайде користне помѣщене въ торговли корѣнній и делікатесовъ И. Борися въ Перемышли. 286 1—10

ДРОТЪ кольчастый цинковый до огороджень по зр. 4 за 100 метровъ вразъ зъ клюбками до утриманя. Сѣтка дротяна лякирована до заслоны вѣконъ по 1 зр. за метеръ квадратовый поручає ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ торговля залѣзна у Львовѣ. площа Капітульна ч. 1 напротивъ катедры

МЫЛЬНИЧКИ и пензлики до золоченя працоручає Иванъ Лявруковъ, ножовникъ у Львовѣ, улиця Галицка 6.

Цѣс. корол. уприв.

Рафінерія спіритусу, Фабрика рому, лікерівъ и оцту

Юлія Миколяша Наслѣдниковъ

Якова Шпрехера и С-ки

у Львовѣ

поручає старій горѣвки польскій, розолісы, лінеры, румы правдивій зъ Ямайки, коняки, спіритусъ, „Bonbout“ на наливки, такожь правдивый оцетъ спіритусовый. 366 82—?

Склады для мѣста: улиця Галицка ч. 1. — и улиця Коперника ч. 9.

Розкладъ їзды поѣздовъ зелѣзничихъ важный вѣдъ 1 мая 1899.

пѣсля часу середно-европейского [пѣзнѣйшого о 36 мінутъ вѣдъ часу львовского.]

посп.	особ.	до Львова	посп.	особ.	зъ Львова
приходить о			вѣдходить о		
		День			**День**
	6·10	Зъ Черновець, Ицканъ, Станиславова		6·20	до Лавочного, Пешту, Борыслава
	6·50	„ Бруховичъ вѣдъ 7/8 до 10/8.		6·15	„ Пѣдволочискъ, Одесы, Козовы, г. д.
	7·10	„ Замноводы „ „ „		6·30	„ Ицканъ, Букарешту, Радовцѣвъ
	7·40	„ Янова (гол. дворець)		6·30	„ Пѣдволочискъ зъ Пѣдзамча
	7·55	„ Лавочного „ „	8·30		„ Кракова, Любачева, Орлова, Вѣдня
	7·44	„ Тернополя на Пѣдзамче		8·45	„ „ Вѣдня, Хирова, Стружка
	8·05	„ „ „ гол. дворець		9·10	„ Сколього, до Лавочного 1/7 до 15/7.
	8·15	„ Сокаля, Равы рускои		9·25	„ Янова
	9 —	„ Кракова, Вѣдня, Орлова		9·35	„ Пѣдволочискъ зъ гол. дворця
	11·15	„ Ярослава, Любачева		9·45	„ Ицканъ, Сопова, Бергомету
	11·55	„ Ицканъ, Черног. Станислав.		9·53	„ Пѣдволочискъ зъ Пѣдзамча
	1·01	„ Янова на гол. дворець		10·10	„ Белзца, Равы, Любачева
1·30		„ Кракова, Вѣдня		12·50	„ Янова 1/7 до 15/8 недѣлѣ и свят
	1·40	„ Сколього, Хирова, а зъ Лавочного вѣдъ 1/7 до 15/8.	1·55		„ Пѣдволочискъ зъ гол. дворця
1·50		„ Ицканъ, Станиславова	2·08		„ „ „ Пѣдзамча
2·20		„ Пѣдволочискъ на Пѣдзамче		2·15	„ Бруховичъ 2/8 до 10/8 недѣлѣ и свя
2·35		„ „ „ гол. дворець	2·45		„ Ицканъ, Гусятина, Керезмезе
	5·15	„ „ „ Пѣдзамче	2·55		„ Кракова, Вѣдня, Хабувки
	5·40	„ „ „ гол. дворець		5·05	„ Стрыя, Сколього лишь 1/8 до 30/8
	5·55	„ Сокаля		3·15	„ Янова, вѣдъ 1/8 до 30/8
		Ночь		3·20	„ Зимнои воды 7/8 „ 10/8
				5·25	„ Бруховичъ „ „ „
	12·10	Зъ Сколього, Калуша, Борыслава		5·25	„ Ярослава
12·30		„ Черновець, Букарешту			**Ночь**
2·16		„ Кракова, Вѣдня, Орлова	12·50		до Кракова, Вѣдня, Берлина
	3·05	„ Пѣдволочискъ на Пѣдзамче	2·36		„ Ицканъ, Констанції, Букарешту
	3·30	„ „ „ гол. дворець		4.10	„ Кракова, Хирова, Коросна
	6·00	„ Кракова, Вѣдня, Самбора, Сянока		5·50	„ Бруховичъ вѣдъ 7/8 до 15/8
	6·10	„ „ „ „ Хирова		6·26	„ Ицканъ, Радовець, Кімполюнгу
	6·20	„ Ицканъ, Пѣдвисокого, Козовы		6·40	„ Кракова, Вѣдня, Берна, Варшавы
	7·58	„ Янова вѣдъ 1/8 до 31/8, и вѣдъ 16/8 до 30/8 що дня а вѣдъ 1/8 до 15/8 недѣлю и свята		6·50	а Орлова вѣдъ 15/8 до 15/8 „ Янова вѣдъ 1/8 до 15/8 въ будній дни
	8·15	„ Бруховичъ вѣдъ 7/8 до 30/8, и 16/8 до 15/8.		7·00	„ Лавочного, Мункача, Хирова
	8·30	„ Бруховичъ вѣдъ 1/7 до 15/8 що день		7·10	„ Сокаля, Равы рускок
	9·21	„ Кракова, Вѣдня, Любачева		7·20	„ Тернополя зъ гол. дворця
	9·55	„ Янова вѣдъ 1/8 до 15/8.		7·42	„ „ „ Пѣдзамча
	10·10	„ Кракова, Вѣдня, Пешту, Сянока		7·47	„ Янова 1/10 до 30/8 1900 включно
	10·08	„ Ицканъ, Козовы, Пѣдвисоцкого		8·35	„ „ 1/8 и 31/8 и 10/9 до 30/9
	10·25	„ Пѣдволочискъ, Брод. Копичинець		9·11	„ „ 1/9 „ 15/9 недѣлѣ и свята
	10·30	„ „ на гол. дворець		10·40	„ Ицканъ, Гусятина, Радовець
		„ Лавочного, Хирова, Пешту		10·50	„ Кракова, Вѣдня, Иванича
				11·10	„ Пѣдволочискъ, Бродовъ г. дворця
				11·32	„ „ Грималова Пѣдзам.

ЗАМѢТКА: Пора нѣчка числить ся вѣдъ 6 годины вечеромъ до 5 годины 59 мінутъ рано. — Бюро информаційне ц. к. зелѣзницѣ державнои при ул. Красицкихъ ч. 5.

ЗАМКНЕНЄ РАХУНКОВЪ

Товариства взаимныхъ обезпечень въ Краковѣ

за часъ вѣдъ 1 цвѣтня 1898 до 31 марта 1899

(Вѣддѣлъ огневый и градовый.)

Розходъ. **Рахунокъ зысковъ и втратъ вѣддѣлу огневого и градового за часъ вѣдъ 1 цвѣтня 1898 до 1899 р.** **Прихѣдъ.**

		Вѣддѣлъ огневый и градовый		Припадає на вѣддѣлъ огневый		градовый	
		зр.	кр	зр.	кр	зр.	кр
I.	Шкоды и кошты ліквідація выплачень:						
	1. Въ вѣддѣлѣ огневомъ	2,492.034	63				
	менше зворотъ Тов. контрасекурац.	849.538	90	1,642 500	73	1,642.500	73
	2. Въ вѣддѣлѣ градовомъ	645.113	13				
	меньше зворотъ Тов. контрасекурац.	257.577	41	387.535	72		387.535 72
II.	Кошты адміністрації:						
	1. Провізія (менше провізіи контрасекур.)	124.452	07			115.460 24	8 991 83
	2. Выдатки адміністрації бѣжучій:	667.064	44	791.536	51	649 163 41	17.921 03
III.	Вѣдписы и иншій выдатки:			116.693	23	71.965 60	44.727 63
IV.	Фондъ на неурегульованій шкоды (менше удѣлъ Тов. контрасекур.	238.133	08	238.133	08	238.133 08	
V.	Станъ фондовъ зъ концемъ р. 1898/9 (зъ выимкомъ емеритального фонду):						
	1. Резерва задатковъ въ огневомъ вѣддѣлѣ	1,444.746	16				
	менше контрасекурація	413.419	60	1,031.326	56	1,031.326 56	
	2. Резервный фондъ:						
	а) въ огневомъ вѣддѣлѣ	2,829.573	83				
	б) въ градовомъ „	960.836	98	3,790.410	81	2,829 573 83	960 836 98
	3. Фондъ на рѣзницю курсу	30.202	32				
	4. Фондъ на зворотъ	66.605	52	96 807	84	96.807 84	
VI.	Чиста решта			408.793	27	408 793 27	
				8,503.787	75	7,083.724 56	1,420.013 19

		Вѣддѣлъ огневый и градовый		Припадає на вѣддѣлъ огневый		градовый	
		зр.	кр	зр.	кр	зр.	кр
I.	Въ вѣддѣлѣ огневомъ выставлено 400.449 важныхъ полісъ, котрыми обезпечено вартість зр. 600,858 288						
	Въ вѣддѣлѣ градовомъ выставлено 4.299 важныхъ полісъ, котрыми обезпечено вартість зр. 17,442.183						
	Фонды перенесено зъ р. 1897/8 (зъ выимкомъ Фонду емеритального)						
	1) Резерва задатку огневого вѣддѣлу менше контрасекурація	982.119	17				
	2) Фондъ асекураційный огневого вѣддѣлу	36.637	50				
	3) „ на рѣзницю курсу	46.198	68				
	4) „ на зворотъ	66 605	52				
	5) „ резервовый вѣддѣлъ огневого станъ зъ д. 1 цвѣтня 1898 р.	2,766 384	76				
	Резервовый фондъ градового вѣддѣлу зъ днемъ 1 цвѣтня 1898 р.	915 561	65				
	Резервовый фондъ огневого вѣддѣлу приростъ въ роцѣ бѣжучомъ	63.189	65				
	Резервовый фондъ градового вѣддѣлу приростъ въ роцѣ бѣжучомъ	45.275	83	4,021 971	68	3,961.134 70	960.836 98
II.	Фондъ на неурегульованій шкоды перенесенный зъ 1897/8 менше контрасекурація	209.257	83	209 257	83	209,257 83	
III.	Задатки вѣбраній						
	1. Въ огневомъ вѣддѣлѣ	3,895.550	63				
	менше контрасекурація	1,179.891	03	2,715 659	60	2,715 659 60	
	2. Въ градовомъ вѣддѣлѣ	367 144	05				
	меньше контрасекур.	146.948	69	220.195	36		220.195 36
IV.	Доходъ зъ льокацій капіталу			126.574	86	120.177 60	6.397 26
V.	Иншій доходы			119.963	92	17.494 83	42.469 09
VI.	Недоборъ въ вѣддѣлѣ градовомъ			190.114	50		190.1 4 50
				8,503.737	75	7,083.724	66 1,420.013 19

Станъ чинный **Рахунокъ бѣлянсу вѣддѣлу огневого и градового зъ днемъ 31 марта 1899 р.** **Станъ пасивный.**

		Вѣддѣлъ огневый и градовый		Припадає на вѣддѣлъ огневый		градовый	
		зр.	кр	зр.	кр	зр.	кр
I.	Невыплаченный акційный капіталъ			—		—	
II.	Запасъ готовки зъ днемъ 31 марта 1899			29 233	45	29 233 45	
III.	Въ банкахъ и заведеніяхъ на рах. бѣж.			876 769	17	873.064 58	3 704 59
IV.	Вартість реальности			724 200	—	724.200 —	
V.	Папиры цѣнній по курсѣ зъ дня 31 марта 1899 и вартість купоновъ бѣжучихъ:						
	а) фондъ резервный огневый	1,561 511	34				
	б) „ „ градовый	661.787	34	2,223 298	68	1,561 511 34	661,787 34
VI.	Векслѣ обезпеченыхъ сторонъ			77.831	18	62.594 86	15.236 27
VII.	Позычки ипотечній			—	—		
VIII.	„ на заставъ цѣнныхъ паперовъ			—	—		
IX.	Емеритальный фондъ въ цѣнныхъ папирахъ по курсѣ зъ д. 31 марта 1899 р. и вартість купоновъ бѣжучихъ			568.526	49	568.526 49	
X.	Ефекты фондовъ:						
	1) фонду запомогового для вдовъ урядничихъ	46 352	60				
	2) ефекты агентовъ (кавція)	191.8 8	05				
	3) фондъ Павла Шпедпельского	9.327	70				
	4) „ Бѣлого Хреста	12.710	—	259.698	35	259 693 35	
XI.	Товариства контрасекураційній			253.375	95	253 375 95	
XII.	Залеглости въ Агенціяхъ и Репрезентаціяхъ			756.022	38	747.588 16	8 484 22
XIII.	Рѣзній довжники			893 141	93	774.616 43	118.525 50
XIV.	Кошты організація неамортизованій			—	—		
XV.	Вартість инвентаря по вѣднисѣ вжужитя			20.933	98	20.933 98	
XVI.	Непокрытый недоборъ зъ 1895 р. въ градовомъ вѣддѣлѣ			161.040	84		161.040 84
XVII.	Недоборъ въ 1898 р. въ вѣддѣлѣ градовомъ			190.114	50		190.114 50
				7,034.181	85	5,875.288 59	1,158.893 26

		Вѣддѣлъ огневый и градовый		Припадає на вѣддѣлъ огневый		градовый	
		зр.	кр	зр.	кр	зр.	кр
I.	Емітованный акційный капіталъ			—		—	
II.	Резервовій фонды:						
	а) въ вѣддѣлѣ огневомъ	2,829.573	83				
	б) „ градовомъ	960.836	98	3,790.410	81	2,829.573 83	960.836 98
III.	Фондъ на рѣзницу курсовъ зъ огневомъ вѣдд.			30.202	32	30.202 32	
IV.	Резерва задатковъ по вѣдшкѣб			1,031 326	56	1,031.326 56	
V.	Фондъ на неурегульов. шкоды контрасекурація			238.133	08	238.133 08	
VI.	Фондъ емеритальный			624.687	98	624.687 98	
VII.	Фонды:						
	а) Фондъ запомогъ для вдовъ по урядник.	48.462	15				
	б) „ кавція агентовъ	191.303	05				
	в) „ Павла Шпедпельского	11.378	99				
	г) „ Бѣлого Хреста	20.000	—				
	д) „ для пожарныхъ сторожей	5.339	98				
	е) „ диспозиційный надзир. Рады	2.500	—				
	ж) „ на неподнятій зворотъ давн. лѣтъ	121.232	43				
	з) „ на зворотъ	66 605	52				
	и) „ ощадностный въ Rückvers.-Verein	73.227	57	549.049	60	540 049 60	
VIII.	Контрасекуційній Товариства			68,770	26	68.770 26	
IX.	Рѣзній вѣрители			301 807	97	103.7.1 69	198.056 28
X.	Чиста решта призначена на:						
	1) Фондъ на ремунерація	30.982	24				
	2) 10 проц. зороту членамъ оги вѣддѣлу	320.498	60				
	3) Дотацію запомогового фонду для вдовъ	4.718	55				
	4) Перенесене на слѣдуючій рокъ въ огневомъ вѣддѣлѣ	52 598	88	408.793	27	408 793 27	
				7,034 181	85	5,875 288 59	1,158 893 26

Въ Краковѣ, дня 31 марта 1899 р.

Дирекція:

Зенонъ Слонецкій. Иги. Глаженскій. Д-ръ Ґуставъ Ромеръ.
Начальникъ бюра рахункового: Вікторъ Ґабленцъ.

Комісія контролююча:

Урбаньскій Мечиславъ. Коморницкій Станиславъ. Ґарапіхъ Михайло.
Гр. Дѣдушицкій Климъ. Гр. Потоцкій Андрей. Ґньевошъ Володимиръ.

Передрукъ не буде плаченый.

При закупнѣ товаровъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець и одпѣчальный редактеръ Иванъ Белей. Папѣръ въ фабр. Чорлинъсонъ. Въ друкарнѣ Института Ставропигійского, пѣдъ зарядомъ Іосифа Даниловича

Ч. 160. Львовъ, Второкъ 20 Липня (1 Серпня) 1899. Рочникъ XX.

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских святъ) о 5-тій годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вѣ второкъ, и вѣ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ въ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне Бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килинського 2; — въ Ярославю: Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11.; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитость за инсераты платій у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатком

въ Австрії:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року	12 зр.
у Львовѣ:			
на цѣлый рѣкъ	16 зр.	на пѣвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженє. — Рекламаціи неопечатаній вѣльній вѣдъ порта.

Поединоке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня звыклій принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одного стрѣчки инсератовой або ей мѣсце а въ рубрицѣ „Надѣсланє“ по 25 кр. а. в.

Подяки и иншій донесеня приватній числять ся по 15 кр. вѣдъ стрічка.

Переглядъ політичный.

Противъ новыхъ податкѣвъ и §. 14-го розлѣпилено и розкольпортовано такожь въ Ярославѣ и Самборѣ тысячѣ соціяльно-демократичныхъ вѣдозвъ. Не арештовано при тѣмъ вѣкого. Въ Самборѣ соціяльні демократы хотѣли урядити въ тѣй справѣ зборы, але староста Кешковскій заборонивъ, подаючи въ мотивахъ, „що така тема, якъ угода зъ Угорщиною, не надає ся до обговорюваня на публичныхъ зборахъ“. Арештованыхъ въ Перемышли за кольпортажь и лѣпленє вѣдозвъ, вѣдставлено до суду.

Нинѣ вѣдбуде ся надзвычайне засѣданє мѣского выдѣлу у Вѣдни, щобы заняти становиско супротивъ §. 14-го и пѣдвышеня податку вѣдъ цукру. Речинець надзвычайного засѣданя повной рады мѣста, котрого домагають ся вѣдъ бурмістра члены поступового сторонництва, буде означеный евентуально доперва по рѣшеню ухваленѣмъ на засѣданю мѣского выдѣлу. Проектованый на нинѣ прагскими цукорниками уличный похѣдъ и вѣче въ цѣли запротестованя противъ пѣдвышеня податку вѣдъ цукру, поліція заборонила. Вѣче въ Берлѣ на котрѣмъ мавъ референтати провѣдникъ австрійскихъ соціяльныхъ демократѣвъ д-ръ Адлеръ, розвязавъ комісаръ поліції.

— —

Бѣлградскій дневникъ „Малі Новины“ оголошує вытяги зъ листѣвъ бувшого міністра фінансѣвъ Вуіча и дотеперѣшного сербского посла въ Петербургѣ генерала Ґруіча. Въ одномъ листѣ до пана Іліча, увязненого въ причины атентату на Мілана, Вуічь высказує ся огрѣдно о Мілані. Ґруічь зновъ остро критикує теперѣшне сербске правительство, высказує здивованє, що сербскій народъ таке индіфферентне супротивъ того правительства займая становиско и твердить, що се становиско не дасть ся погодити зъ геройскою минувшостею того народу. Зъ такихъ листѣвъ, де лишь критикує ся поступованє Мілана и сербского правительства, Мілянъ и его „безсторонный“ наглый судъ хоче выкомбінувати заговоръ. Коли Ґруіча вѣдкликано зъ Петербурга, Мілянъ уявлявъ вже собѣ цѣлый рядъ шибениць, а на першѣй зъ нихъ Ґруіча. Тымчасомъ Ґруічь пріѣхавъ, а Мілянъ не маявъ вѣднаги простягнути по него своихъ рукъ, хоть наказъ арештованя вже передъ пріѣздомъ бувъ выданый. Ґруічь не довѣдавши ся, по що его кличуть, выѣхавъ за границю. Знаючи сербскій звычаї, знавъ вонъ, що въ Сербіи умѣють збути ся противника безъ суду. Такій, котрого неможь поставити передъ „безсторонный“ судъ, гине въ Сербіи вѣдъ отруѣ, або въ темній уличцѣ вѣдъ штилету наймленого збіра. Ґруічь не хотѣвъ, щобы Мілянъ справлявъ вѣнець на его домовину и заплаканый вѣдпроваджуваявъ на мѣсце вѣчного супокою, якъ се разъ вже бувъ зробивъ одному противникови своему, и спасъ ся бѣгствомъ. Турецкому султанови видно дуже сподобала ся енергія теперѣшного сербского правительства, бо такъ президента міністрѣвъ, якъ ще й двохъ другихъ міністрѣвъ удекорувавъ высокими орденами.

— —

Въ американьскій республицѣ Санъ Домінго, революція. Революціи въ середно- и полудневоамериканьскихъ республикахъ вѣдзначають ся тымъ, що ихъ офѣрою падуть президенты республикъ. Звычайно суть они першою офѣрою революціи. Такъ и теперь стало ся. Революція зачала ся замордованямъ президента Геро, чоловѣка рѣдкой енергіи и способностей. Бѣльшость горожанъ ненавидѣла его, бо бувъ муриномъ чистой крови, а до того для недісциплінованыхъ республиканцѣвъ за енергічный. Въ додатку ще мали противъ него интригувати Сполучені Державы, котрій загорнувши испаньскій посѣлости, хотѣли бы взяти всѣ антильскій острови. Убійця замордувавъ президента въ бѣлый день на улици и утѣкъ. По замордованю президента революційный рухъ зачавъ прибирати що разъ ширшій розмѣры. Повстанцѣ збирають ся урядити великій атакъ, супротивъ котрого вѣйсковій власти суть безсильній.

Потреба рускои ґімназіи въ Станиславовѣ.

Справдѣ часъ звернутись до Станиславѣвцѣвъ зъ пытанемъ: Родичѣ Русины! чому-жь вы не домагались до теперь основаня рускои ґімназіи въ Станиславовѣ? Тажь вже вѣдъ трехъ лѣтъ маѣте то до сего повне право, — вже вѣдъ трехъ лѣтъ число ученикѣвъ-Русинѣвъ въ I. клясѣ було бѣльше, якъ 40. Ґімназія станиславѣвска и такъ переповнена и потребує конечно подѣлу. Се Ваша справа Родичѣ! нѣхто иншій, лишь Вы маѣте право домагатись для своихъ дѣтей рускои ґімназіи! А Вы вже три роки змарнували! Чи Вамъ не соромъ передъ Тернопольцями, котрій домагались рускои паралельки для своихъ дѣтей въ I. клясѣ и дѣстали ґімназію. Доки ще будете ждати? Крайна отже пора!

Въ зимѣ сего року появила ся въ „Дѣлѣ“ статья, котрои авторъ доказавъ основно на пѣдставѣ числѣвъ, вынятыхъ изъ Справоздань ґімназіяльныхъ почавши вѣдъ 1891 року, потребу рускои ґімназіи въ Станиславовѣ. Не буду тутъ его речей повтарити, бо кождый може до того числа „Дѣла“ заглянути, постараюсь лишь доповнити его допись на пѣдставѣ Справоздання ґімназіи станиславѣвскои за рѣкъ 1898/9, котре на днихъ появило ся.

Загальне число ученикѣвъ-Русинѣвъ въ станиславѣвскій ґімназіи 1898/9 роцѣ було 155, а въ зуставленю зъ учениками иншихъ націй и въ розложеню на поодинокій клясы представлялось оно такъ:

Число ученикѣвъ.

Въ клясѣ	*Русинѣвъ*	*Полякѣвъ*	*Жидѣвъ*
I.	46	46	54
II.	38	33	37
III.	15	35	30
IV.	18	28	24
V.	12	29	11
VI.	6	17	11
VII.	11	13	10
VIII.	9	14	10

Коли звернемо увагу на двѣ найнизшій клясы, бо сесій насъ головно обходять, то побачимо, що въ першѣй клясѣ було рѣвне число Полякѣвъ и Русинѣвъ, а въ другѣй клясѣ Русины мали навѣть перевагу надъ Поляками и надъ Жидами. Минувшого року мали Русины въ першѣй клясѣ бѣльшость. Вѣдъ минувшого року зросло число Русинѣвъ въ першѣй клясѣ о 4, а коли зуставити теперѣшне число Русинѣвъ въ I. клясѣ зъ числомъ изъ передъ трехъ лѣтъ, то оно въ трѣйню збільшилось. [Въ 1895/6 роцѣ було въ V клясѣ 18 Русинѣвъ, а въ 1898/9 роцѣ було ихъ 46]. Се найлучшій доказъ, якъ скоро росте число ученикѣвъ-Русинѣвъ въ станиславѣвскій ґімназіи. Теперь вже могли бъ они заповнити одинъ вѣддѣлъ, а вскорѣ показала бы ся потреба подѣлити его на два вѣддѣлы. Паралельку въ Станиславовѣ легко ввести въ житє въ сей способъ.

Паралельку въ Станиславовѣ легко ввести въ житє въ сей способъ, що въ одномъ зъ трехъ вѣддѣлѣвъ першои клясы заведено бы выкладовый языкъ рускій. И о професорѣвъ не трудно, бо въ самѣй станиславѣвскій ґімназіи є 10 професорѣвъ Русинѣвъ.

Згадати ще треба, що въ Станиславовѣ есть при учительскій семинаріи взорцева школа вправъ зъ рускимъ языкомъ выкладовымъ, котрои ученикамъ трудно приходить въ ґімназіи призвычаюватись до иншого выкладового языка. Правда, що є въ насъ такій интеліґентній „патріоты“, котрій мимо того, що є у насъ руска школа, записують своихъ дѣти до польскихъ нормальныхъ школъ, — — чи не соромъ?! Все жь таки при основаню ґімназіи рускои не треба бы у насъ отвирати особныхъ клясъ пѣдготовляючихъ.

Справа основана ґімназіи рускои теперь на часѣ, тожь домагайтесь, родичѣ-Русины станиславѣвскій, рускои ґімназіи!

Ю. Є. Олесницкій.

Гуманнѣсть при вѣйску.

Командантъ VII. корпуса армія въ Темешварѣ, генералъ Шніцеръ видно — дуже гуманный человѣкъ, бо першій зъ австрійскихъ генераловъ спостерѣгъ ся, що въ его корпусѣ занадто бють жовнѣрѣвъ (свобѣдныхъ австрійскихъ горожанъ, повнячихъ свѣй патріотичный обовязокъ!). И змилосердивъ ся надъ вояками та заборонивъ якъ найострѣйше бити жовнѣрѣвъ — въ лице, не тыкаючи впрочѣмъ пытання: чи панъ капраль маѣ право вальнути „гемайного“ кулакомъ по пѣдъ жебра...

И наше міністерство вѣйны такожь — гуманне. И оно не могло стерпѣти того, що жовнѣрѣвъ бють въ лице. Хотяй правила службовій (Dienstreglement) взагалѣ забороняють бити жовнѣра, то однакъ и міністерство узнало, що именно бити въ лице небезпечно; воякови пукає барабанчикъ въ усѣ або перегорода ушна и тогдѣ — пускай жовнѣра до дому! А шкода, бо бувъ здоровый и способный воякъ...

Сеся печалявость спѣльного міністерства вѣйны о добро жовнѣрѣвъ проявила ся ось въ якѣмъ розпорядженю зъ дня 6-ого липня с. р.: „Міністерство вѣйны на пѣдставѣ розпорядженя през. 3320 зъ дня 29 червня, дотыкаючого судовыхъ и дисциплінарныхъ каръ на офіцирѣвъ и пѣдофіцирѣвъ — прийшло до переконаня, що богато жовнѣрѣвъ, въ котрыми зле обходжено ся, занедужали въ наслѣдокъ удару въ лице на ушкодженє ушныхъ барабанчикѣвъ, а се въ многихъ случаяхъ выкликало у тыхъ жовнѣрѣвъ неспособность до дальшои службы. Такожь санітарна статистика ц. и к. армія выказує велике число увольненыхъ вѣдъ активной службы жовнѣрѣвъ, що занедужали въ наслѣдокъ побитя по лицю на продѣравленє опоны барабанчика ушного. Судовій дослѣды знову выказали, що того рода ушкодженя треба приписати незнаню злыхъ наслѣдкѣвъ, якій може потягнути за собою ударъ въ ухо“.

„Зъ огляду на се пригадує ся, що при науцѣ въ школахъ для жовнѣрѣвъ, кандидатѣвъ на пѣдофіцирѣвъ, при точцѣ 33. часть III. належить, крѣмъ загальной заборони зле обходити ся зъ пѣдвладными, поучити жовнѣрѣвъ (кандидатѣвъ на пѣдофіцирѣвъ) о небезпечности, яку потягає за собою ударъ въ лице, а передовсѣмъ въ ухо. При тѣмъ належить представити наслѣдки такого побитя, якъ они дуже шкѣдливій для найвышшои службы, але такожь въ многихъ случаяхъ небезпечній для житя мальтретованого чоловѣка“.

„Высше наведене роспоряджене маѣ що року подавати ся до загальной вѣдомости по вступленю рекрутѣвъ въ осени до чинной службы“.

Се розпорядженє міністерства цѣкаве и характеристичне тымъ, що міністерство не покликує ся на Dienstreglement, котре взагалѣ забороняє бити — не лишь въ лице. Міністерство на се не покликало ся, немовь знаючи добре, яке значѣнє маѣ у вѣйску тая часть Dienstreglement y, а уживає сильнѣйшихъ аргументѣвъ, покликуючи ся на интересъ найвышшои службы!

И черезъ таке мотивованє се розпорядженє міністерства, хоть симпатичне за-для своеи цѣли, выкликує при читаню дивне вражѣнє. Выходить на таке, що єли-бы барабанчикъ и опона въ усѣ були зъ твердшого матеріялу, то и сесе розпорядженє міністерства було бы зайвше.

Такій появы, якъ отсе розпорядженє, то ще вѣдгомоны тыхъ часѣвъ, коли служба у вѣйску була карою и коли жовнѣрѣвъ валили буками. А що позбстанки тыхъ давныхъ добрыхъ часѣвъ задержались и до нинѣ [коли не на папери, то на дѣлѣ] винній сему наша делегаціи, а радше тѣ мамелюки, що тамъ засѣдають на те, абы на все лишь кивати головами, якъ тѣ хіньскій пагоды.

НОВИНКИ.

— **Въ справѣ конфіскаты 149 и 149-150 чисель „Дѣла“** одержали мы зъ ц. к. суду краєвого для справъ карныхъ такій рѣшеня, затверджуючій обѣ конфіскаты:

Що-до 149 числа ц. к. судъ рѣшивъ, що замѣстъ статей пѣдъ заг. „Заграничній голосы про галицко-польску панаму“ вѣдъ слѣвъ „Ся автономія зродила“ до кѣнця и пѣдъ газ. „Голосъ контушовои гакаты“ вѣдъ слѣвъ „Знана-жь прецѣнь“ до слѣвъ „польского гнету“ — мѣстить въ собѣ знамена злочину зъ §. 65 а. з. к. и провины зъ § 302 з. к. Поводы: „Въ инкрімінованыхъ устунахъ усновує авторъ побудити читачѣвъ до ненависти и погорды противъ адміністрациі державной, що мѣстить въ собѣ знамена злочину зъ § 65 а. з. к., а такожь до ворожого выступленя противъ польскій народности, що мѣстить въ собѣ знамена провины зъ § 302 з. к.“

А дотычно конфіскаты 149—150 ч. судъ рѣшивъ, що умѣщене въ тѣмъ числѣ уступу статьѣ „Голосъ контушовои гакаты“ вѣдъ слѣвъ „Знана-жь прецѣнь“ до слѣвъ „польского гнету“ мѣстить въ собѣ знамена провины зъ § 24 зак. зъ 17 грудня 1862 ч. 6. В. з. д. зъ р. 1863. Поводы: „Инкрімінованый уступъ є дословнымъ повторенѣмъ такого самого уступу умѣщеного въ 149 ч. „Дѣла“, по поводу котрого ц. к. прокураторія державна въ дни 19 липня 1899 зарядила и выконала конфіскату 149 ч., а таке розповсюдненє сконфіскованого уступу мѣстить въ собѣ знамена провины зъ § 24 зак. зъ 17 грудня 1862 ч. 6 В. з. д. зъ р. 1863“.

— **Зъ Кієва** наспѣла вѣсть, що міністерство порѣшило некорыстно справу украинського языка на близькѣмъ зѣздѣ археольогічнѣмъ въ Кієвѣ.

— **Д-ръ Савчакъ** членъ выдѣлу краєвого, выѣхавъ въ суботу до Жегестова на урльопъ, де его родина остає вѣдъ половины липня с. р.

— **Страшна катастрофа зелѣзнича** лучила ся сеи ночи на шляху зелѣзницѣ полудневои мѣжь Ґрафенштайномъ а Рікередорфомъ пѣдъ Цельовцемъ. Поспѣшный поѣздъ выскочивъ изъ шинъ; три особовій ваґоны цѣлкомъ розторощеній, иншій ушкодженій. Шины на просторѣ 335 метрѣвъ засыпаній грузомъ. Катастрофа счинила ся о пѣвночи; здавало ся, що въ поѣздъ ударивъ грѣмъ, а дивный лоскѣтъ обудивъ подорожныхъ. Въ одній хвили погасли всѣ свѣтла, а мѣжь пѣдорожными запанувала страшна тревога и розлягли ся отлушаючій клики о помѣчь. Причина катастрофы не вѣдома; рѣвно-жь не вѣдомо, кѣлько упало жертвъ. О 2 годинѣ въ ночи пріѣхавъ ратунковый поѣздъ; раненыхъ укладають лѣкарѣ на поли.

— **Засудъ за розрухи пѣдчасъ львѣвского католицкого вѣча.** Онодгы закѣнчивъ ся процесъ противъ демонстрантѣвъ на вѣчу католицкѣмъ, а трибуналъ засудивъ неписьменного роботника Фр. Ходзицкого на 1 мѣсяцѣ, другого роботника Людв. Копача на 3 тыждні вязниці зъ одноразовымъ постомъ въ тыждни, а правника Мих. Выростка на 3 дні арешту, перемѣненого на 15 зр. кары; прочихъ сѣмохъ обжалованыхъ увольнивъ вѣдъ вины и кары.

— **Застрѣливъ ся** въ Перемышлянахъ дня 31. с. м. инжінеръ рады повѣтовои Янъ Беттъ черезъ нещасливу любовь.

— **Грибами отруило ся** чотирнацять женцѣвъ на ланахъ обшарника Торосевича въ Полтвѣ пѣдъ Львовомъ. Грибы зварила на вечерю кухарка, жѣнка зъ Перегновна. Девять особъ умерло, а пять боре ся зъ смертію.

— **Народове тержество** обходила вчера львѣвска Польонія, а именно 52-гу рѣчницю повѣшеня проводирѣвъ повстанчого руху въ Галичинѣ противъ Австріи — Висьньовского и Капусціньского. Рано вѣдбуло ся въ костелѣ кс. Домініканѣвъ богослуженє при участи рѣзныхъ польскихъ цехѣвъ ремѣсничихъ, а вѣдтакъ всѣ участники удали ся на мѣсце лобне — на такъ звану „гору гицлѣвску“, прозвану теперь „горою Вісньовского“ на Клепаровѣ. Тамъ зложено вѣнцѣ, выголошено мовы на тематъ вѣдбудованя отчизны вѣдъ мора до моря, а дальше вѣдспѣвано „Єще Польска не згінела“. Головну участь въ аренжованю сего патріотично-демонстраційного обходу брали львѣвскій соціялисты польскій. Коли они при обходѣ заспѣвали свою пѣсню „Червоны штандаръ“, выкликало се мѣжь патріотниками католіками некольный галасъ, такъ що годѣ було змѣркувати, що властиво дѣе ся. Однакъ соціялисты не дали ся збити зъ пантелику и вѣдспѣвали свѣй инъ до кѣнця. Пѣдчасъ обходу була въ мѣстѣ сконсиґнована поліція.

— Въ Перемышли — якъ подають нинѣшній телеґрамы — **заборонило** староство обходъ пѣдъ хрестомъ, поставленымъ революціонирамъ Висьньовскому и Капусціньскому. Обходъ сей уряджували соціялисты и польска молодѣжь.

Староство доручило свою заборону на письмѣ аранжерови п. Витолдови Регерови, проводирови перемыскихъ соціялістовъ. Мѣжь иншимъ сказано тамъ, що „такій зборы демонстраційній противлять ся карному законови". Се выкликало мѣжь соціялістами велике роздразнене и они, мимо заборены, зобрали ся подъ хрестомъ та почали співати патріотичній пѣснѣ. Тогдѣ мѣжь товпу вступила поліція и почали ся арештованя; мѣжь иншими увязнено и Регера. Въ мѣстѣ запанувавъ страхъ передъ розрухами. Сконсигновано войско, а поліція зъ карабінами удержує ладъ, патролюючи по мѣстѣ.

— Минувшого тыждня водбуло ся у Львовѣ вѣче ж-довскихъ академиковъ-сіоністовъ въ сали кагальной при ул. св. Станислава. На вѣче зобрало ся до сто академиковъ, а проводивъ акад. Кругъ, голова стоваришеня академиковъ жидовскихъ въ Галичинѣ. Акад. Шіфлеръ изъ Станиславова обговорювавъ „загальне положене жидовъ". — Акад. Шалітъ зъ Кракова говоривъ о „організаціи" и сей рефератъ выкликавъ оживлену дискусію, по чомъ ухвалено основати центральный союзъ галицкихъ стоваришень жидовскихъ, старатись о признане жидовскои народности на університетахъ, розвивати языкъ еврейскій и стремѣти до заведеня жидовского університету людового. Яко центральну управу признано кождочасный выдѣлъ стоваришеня „Баръ Кохба". Союзъ мае розвинути велику акцію водчитовъ на провінціи и выдавати органъ для сіоністовъ-академиковъ. — Справы фізичного выхованя референувавъ акад. Кругъ. „Водважній" сыны Израиля ухвалили занимативсь борбництвомъ [фехтованемъ] и заводити „жидовскій соколы" для вправъ гімнастичныхъ. — Дальше вызвано академиковъ-сіоністовъ, щобы берегли еврейскихъ своихъ именъ и ихъ анѣ не польщили [що на се приклонники польско-жидовскои асиміляціи?] анѣ не нѣмеччили. — До сенатовъ університетскихъ ухвалено выслати жадане о признанє водрубности жидовскои нації...

— **Дробній вѣсти.** Віцепрезидентъ дирекціи скарбу д-ръ Коритовскій выѣхавъ на кількатыждневу водпустку. — Въ Будапештѣ увязнено пенсіонованого радника дирекціи скарбу Губича, котрый водъ кількохъ лѣтъ [á la нашій галицкій Мільковскій та бар. Гостковскій] побиравъ пенсіи за померши особы. — Чума въ Бомбаю ширить ся дальше: послѣдными днями въ часѣ 48 годинъ занедужало 59 особъ, а зъ того 58 померло. — Рада лѣкарска въ Петербурзѣ скоротила речинець студій фармакольогічныхъ для укончepisцихъ гімназистокъ зъ трехъ лѣтъ на одинъ рокъ. — При улици Шептицкихъ у Львовѣ збожеволѣвъ каменичный сторожъ Теофіль Черникъ зъ остраху, що одинъ выпущеный зъ криміналу злодюга, до котрого увязнена Черникъ причинивъ ся, теперь по водсиджено 5-лѣтнои вязницѣ загрозивъ ему местію. — Въ Александріи выбухли онодгы уличні розрухи; товпа кинулась на аптики и почала кричати: „Прочь зъ лѣкарями! они выдумали чуму!" При помочи сикавокъ удало ся поліціи розбгнати товпу и увязнити проводирбвъ. У Львовѣ померъ вызначный промысловець и властитель парового млына Левъ Томъ (жидъ). — Въ Абазіи отруивъ ся антикарскій помбчникъ родомъ зъ Черновець Иги. Менкесъ. — Въ Ишли въ паровбй пральни Вільда выбухла бензина; пять особъ потерпѣло смертельні раны. — Въ одномъ зъ кіевскихъ банковъ водкрыто спроневѣрене 160.840 рублевъ; виновникъ утѣкъ. — Мѣжнародна комісія для управильненя берегбвъ Вислы и Сяну осмотрѣла вже береги Вислы ажь до Завихоста; робота зачне ся невдовзѣ. — Знаный склепъ корѣнный п. Балабана при ул. Галицкій обокрали злодѣѣ, забравши готбвку зъ касы и товары. — Въ суботу упала въ варстатахъ зелѣзничихъ у Львовѣ велика брыла зелѣза на голову слюсаря Романа Черехи; станъ его безнадѣйный. — Въ ставѣ на Клепаровѣ утопивъ ся онодгы якійсь пяный роботникъ.

— **Адміністрація наша просить при змѣнѣ мѣсяца о водновленє передплаты и выробнане залеглостей въ означенбмъ речинци.**

Посмертній — ✝ — оповѣстки.

О. Исидоръ Коржиньскій, бувшій учитель Василіянъскои гімназіи въ Бучачи, бромонахъ Чина св. Василія Вел., священникъ-ювілатъ, упокоивъ ся дня 13 с. м. въ 56-бмъ священьства. В. е. п.!

Дезидерія зъ Гнѣдковскихъ Кобляньска, вдова п. бл. п. Михаилѣ, пароху Кобакъ, жена великихъ честнотъ и щирого патріотизму, упокоила ся въ Кобакахъ дня 19 с. м. проживши 82 лѣтъ. В. ѣ. п.!

Вѣсти зъ Перемыскои Еп.

При перемыскбй Капітулѣ опорожнена посада соборного крилошанина зъ дотаціею 1400 злр. и вбльнымъ мешканемъ. На тую сталлю, о котру можуть убѣгати ся священники безженій и вдовцѣ, розписує ся конкурсъ до 31 серпня с. р.

Речинець до рукополагани въ вреѣ: прошенє треба внести до 8 серпня, а самі кандидаты мають явити ся лично д. 16 серпня о 10 год. рано въ канцеляріи Консисторіи.

Речинець подаватись до дух. семинаріи у Львовѣ вызначеный до 18 вересня включно; до того дня мають кандидаты внести свои подани до Еп. Консисторіи черезъ уряды деканальній. (Пбзнѣйше внесеныхъ подань не узвзглядиить ся.) До прошеня треба долучити такій належито «стемпльованій свѣдоцтва: 1) метрику хресту; 2) свѣдоцтва всѣхъ курсбвъ школъ народныхъ и гімназіи и свѣдоцтво зрѣлости [коли-бъ хто мавъ поправляти испытъ зрѣлости, то може свѣдоцтво зрѣлости предложити пбзнѣйше лично]; 3) свѣдоцтво здоровля водъ лѣкаря повѣтового або семинарского зъ потвержденемъ, що кандидатъ фізично здббный до стану духовного; 4) посвѣдченє водъ ц. к. староства, що кандидатъ не належить до звязи войсковои або що ему служить право увольненя; 5) свѣдоцтво моральности; 6) свѣдоцтво убожества затверджене дотычнымъ ц. к. староствомъ. — Дня 27 вересня рано мають кандидаты явити ся въ канцеляріи Консисторіи до испыту.

Конкурсъ на опорожнений мѣсця въ руській колегіи въ Римѣ: кандидаты на одно зъ пяти опорожненыхъ мѣсць мають до 18 вересня включно внести свои подания до Еп. Консисторіи черезъ уряды деканальній. До подання такій самій прилоги, якъ до львбвскои сем. духовнои, тбльо свѣдоцтва зрѣлости не вымагае ся конечно. Кандидаты мають явити ся въ Еп. Консисторіи дня 27. вересня с. р.

Речинець принятя до пѣвчого заведеня фундаціи бл. п. Еп. Снѣгурского въ Перемышли на 1899/900 рбкъ школьный вызначено до 1. жовтня с. р. Конечній услбвя до принятя: 1) скбнченє 17 року житя, 2) непорочность обычаѣвъ, 3) скбнчена IV. або водай III. класа школъ народныхъ зъ добрымъ успѣхомъ, 4) добрый чистый голосъ. Убѣгателѣ мають свои подания неостемпльованій власноручній въ потрѣбній свѣдоцтва, внести черезъ дотычный урядъ парохіальный до Еп. Консисторіи найдальше до 25 вересня, а самі мають дня 2 жовтня явити ся въ диковбй школѣ института. Замѣсть формального свѣдоцтва хрещеня выстане, коли урядъ парохіальный, супроводячи подане убѣгателя, подасть рбкъ, мѣсяць и день уродженя его а такожь имя и станъ вотця.

Именованя, перенесеня, водзначеня и пр.

— **Именованя.** Поборцами податковими въ IX. класѣ ранги именованій контрольори податковій: Казим. Красицкій, Ив. Лятошиньскій, Кар. Сляпа, Вяс. Мартинюкъ, Едв. Шімшаймеръ, Стеф. Нодзеньскій, Евст. Коцко, Стан. Свидовскій, Іоак. Блемеръ, Мех. Качмаровскій, Кар. Лянъ, Щаст. Выробекъ Фр. Сувальдъ, Кар. Дворжакъ, Брон. Будзиньскій, Стан. Реріхъ, Іос. Дошля, Володисл. Кузнярскій, Фр. Верцъ, Ив. Солярскій, Ив. Радомскій, Стан. Габлиньскій, Ал. Кунце и офіціялъ рахунковый Ив. Грабовскій; — контрольорами податковыми въ X. класѣ ранги подат. офіціялы: Казим. Карась Фр. Ерса, Лев. Гучиньскій, Ис. Рудницкій, Ант. Яворскій, Вінк. Датко, Ак. Рутковскій, Ив. Сионъ, Д. Фрішь, Юл. Калужницкій, Ив. Моссочі, Меч. Купець, Тад. Лянскій, Левъ Силькевичъ, Игн. Прімусъ, Иг. Добровольскій, Вон. Чайковскій, Ив. Литашевскій, Мойсей Шільдкраутъ, Мих. Стопка, Едв. Собольскій Ром. Модлишевскій, Ник. Коляновскій, Кар. Петрицкій, Игн. Семиньскій, Кар. Завадскій, и Іос. Куржей; — офіціялами податковыми въ X. класѣ ранги контрольоръ податковый Юл. Мозеръ и адъюнкты податковій: Мар. Бурнатовичъ, Стеф. Василькевичъ, Кам. Стройновскій, Тад. Дрозд, Вал. Клюсъ, Давидъ Найветтъ, Ив. Петрановскій, Тад. Никдевичъ, Каликстъ Лоницкій, Ер. Келеръ, Свг. Шепаровичъ, Ив. Цихоцкій; Андр. Масковичъ, Володисл. Таразвскій, От. Цилиньскій Каз. Вонсовичъ, Мих. Гурскій, Фр Дашко, Едв. Иллюкевичъ, Альб. Моръ, Володисл. Мажевскій, Теоф. Витошиньскій, Фр. Брожина, Руд. Шеновіцъ. Каз. Домразекъ, Ал. Готфрідъ, Левъ Яблоньскій, Вітъ Яржина, Мар. Вельде, Ант. Угринъ, Мар. Манастирскій, Ив. Реваковичъ, Володисл. Должицкій, Петро Климецкій, Альфр. Моисе, Володим. Гойданъ, и Альф. Келеръ; — вкбнци адъюнктами податковій практиканты: Ив. Служевскій, Игн. Стадниченко, Володим. Сроковскій. Едв. Крукъ, Лук. Кашуба, Жигм. Петраньскій. Макс. Функенштайнъ, Ант. Рудницкій, Едм. Гавр, Мих. Перепелиньскій, Викт. Березовскій, Руд. Галькевичъ, Людв. Таерле, Ив. Баранъ, Тад. Галька, Бог. Коцінъ, Ал. Горницкій, Іос. Пятлякъ, Бол. Завильскій, Мих. Мартинюкъ, Викт. Гутковскій, Стеф. Скоботовичъ, Володисл. Горошевичъ, Мих. Слишъ, Юл. Єлюкъ, Людв. Карповъ, В. Михальскій, Стеф. Сколоздра, Стан. Будвайль. Конст. Дрогомирецкій, Ив. Туркевичъ, Кел. Эяджеецкій, Едм. Думницкій, Меч. Новакъ, Арт. де Бронсбергъ Бабль, Ант. Губертъ, Войт. Терещукъ, Ивл. Ваґеманъ, Ив. Жеґлень, Володим. Левицкій, Вл. Богдановичъ, Вл. Грабовскій, Володим. Попель, Стан. Зеґенрайхъ, Тад. Заячковскій, Едв. Арендарчикъ, Іос. Вонсъ, Люда. Добруцкій; дістарь Клавд. Постемпскій и калькулянты рахунковій Стеф. Ивасечко и Каз. Тарсиньскій.

Телеґрамы „Дѣла".

Прага 1 серпня. Зъ кбнцемъ серпня мае бути скликана конференція молодоческихъ мужевъ довѣря, въ цѣли означеня становиска супротивъ правительства и розпоряджень выданыхъ на пбдставѣ §. 14. Молодо-чехи обовязали голосувати за тыми розпорядженями лише на пбдставѣ приречея Туна, що сповнить всѣ поставленій молодо-Чехами постуляты.

Петербургъ 1 серпня. Емиръ Афганістану казавъ на публичній торговици розстрѣляти одного генерала и трехъ высшихъ офіцирбвъ интендантуры, що водъ довшого часу загорталя для себе платню призначену для войскбвъ.

Брукселя 1 серпня. Парляментарна комісія вбдкинула всѣ правительственій проекты и всѣ иншій внесеній проекты выборчои реформы.

Мадридъ 1. серпня. Сенатъ принявъ проектъ закона о оподатковану вбдсотковъ внутрѣшного довгу державного и предложене въ справѣ надзвычайного кредиту; ухваливъ такожь ревізію въ справѣ вязнѣвъ форту Монтюйхъ. Передъ найвысшимъ военнымъ судомъ зачавъ ся нинѣ процесъ въ справѣ вбдданя Санхаго въ руки Американцѣвъ.

Базилея 6. серпня. Скликано тутъ конгресъ Сіоністовъ. Конгресъ потрвае 3—4 днѣвъ.

Царгородъ 1. серпня. Арештовано тутъ богато особъ зъ молодо-турецкихъ круговъ пбдъ закидомъ розширювана маніфесту истнуючого у Вѣдни вбрменьско-молодотурецкого комітету.

Новый-Йоркъ 1. серпня. Высшій урядники кажуть, що се неможлива рѣчь; абы адмиралъ Девей дѣйстно сказавъ, що найблизшою вбйною Америки буде вбйна зъ Нѣмеччиною.

ОПОВѢЩЕНЄ.

Выдѣлъ Бурсы Братства Св. Арх. Михаила въ Коломыи подае снмъ до вѣдомости, що зъ початкомъ року школьного 1889/900 знавде 16 питомцѣвъ помѣщене въ Бурсѣ бодь слѣдующими услбвями:

1) Родицѣ взглядно опѣкуны зволять найдальше до 8(20) серпня с. р надбслати свое прошеня на руки Впр. о. Іоанна Коблянькосо мѣсцевого пароха. До прошеня належить домучити: а) метрику хрещеня, б) свѣдоцтво убожества, в) свѣдоцтво школьне зъ послѣдного поброку, г) заявленє, кблько обовязуть ся доплачувати.

2) На вступѣ въ заведеня мають питомцѣ выказатись, що мають 6 паръ бѣля, сѣнникъ, ковдру або коцикъ, подушку, 2 пошевки, 3 ручники, 2 простирала, 2 пары обуви и добру одѣжь,

3) Кромѣ того ббстануть въ тбй бурсѣ даромъ прокормленє: а) одинъ ученикъ ц. к. школы деревного промыслу въ Коломыи; б) одинъ ученикъ ц. к. школы гончарства въ Коломыи; в) два практиканты при „Народній Торговли" въ Коломыи. Убѣгаючій ся о тй мѣсця мають долучити до прошеня: а) метрику хрещеня и свѣдоцтво школьне взглядно потвержденя принятя ихъ на практику.

Вбдъ выдѣлу бурсы Брацтва св. Арх. Михаила въ Коломыѣ, 10(22) липня 1899.

„Артист.-літературних Новин"

вийшли:

Книжка I. „МОІ ЛИСТИ" поезиї Д-ра В. Щурата.

„ II. „НОВЕЛІ ЕДҐАРА ПО" переклад з англійского Івана Петрушевича.

Ціна книжки 1 корона, гарно справної 2 корони. Замовляти можна у видавца М. ЗАЯЧКІВСКОГО, Львів ул. Вірменьска ч. 1.

Портретъ Тараса Шевченка

ЦѢна 50 кр.

Дбстати можна въ товариствѣ „Просвѣта" у Львовѣ Ринокъ ч. 10.

Друки на метрики шкільні вказ А) і Б)

виготовлені на дуже добрім папери продають в гол. аристві „ПРОСЬВІТА" у Львові, ринок ч. 10.

Ціна друків: **лібра аркушів вкладкових** 40 кр., аркуш на заголовок 4 кр. Замовлена виконують ся відворотною почтою. Лише скоро з замовленями поспішайте!

Товариство «Просвіта»

у Львові, ринок ч. 10

видало своїм коштом і заходом:

„Панщина і єї скасоване в 1848 році". Написав д-р Іван Франко, ціна 30 кр.

„У пятьдесяту річницю знесеня панщини і відродженя Галицкої Руси. Написав Любомир Селиньский. Ціна 25 кр.

Всякі замовленя виконують ся скоро і точно.

Курсъ Львбвскій

въ дня 1 н. ст. серпня 1899.

Акціи за штуку безъ купона.	Плат.	Жад.
Зелѣз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. к.	210 50	212 50
Зелѣз. Львбв.-Чернов.-Ясси по 200 зр.	288 50	289 —
Банку гипот. галиц. по 200 зр. а. в.	378 —	380 —
Банку кредит. гал. по 200 зр а. в.	— —	— —
Банку для торговлѣ и промыслу 200 зр.	200 —	201 —
Листы заставній за 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а. в. выльос. зъ 10% прем.	110 80	111 —
Банку гипот. гал. 4½% а. в. льос. 50 л.	100 —	100 70
„ „ „ 4% 60 л. по 200 кор.	96 50	97 20
„ краевого 4½% а. в льос въ 51	100 30	101 —
„ „ 4% а. в. льос. въ 57 л.	98 —	98 70
Товарыства кредит. 4% (I емісія)	97 80	98 —
„ „ 4% льос. въ 41½ л.	97 80	98 —
„ „ 4% льос. въ 56 л.	95 30	96 —
Обдиги за 100 зр.		
Галиц. фонду пропінаційного 4% в. а.	98 —	98 70
Буков. фонду пропінаційного 5% в. а.	102 50	— —
Комунальній Банку краев. 5% (II. ем.)	102 —	— —
„ „ „ 4½% (III.ем.)	100 50	101 20
Позички краевои въ 1873 по 6% а. в.	104 —	— —
Позички краевои въ 1893 по 4% а. в.	96 50	97 20
Позичка м. Львова 4% по 200 коронъ	94 —	94 70
Льосы:		
Мѣста Кракова	26 75	28 —
Мѣста Станиславова	55 —	— —
Монеты:		
Дукатъ цѣсарскій	5 64	5 74
Наполеондоръ	9 51	9 61
Півімперіялъ	— —	— —
Рубель срѣбный	1 22	1 27
Рубель папєровый	1 26½	1 27½
100 марокъ нѣмецкихъ	58 60	59 —

Надбослане.

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

Оптикъ и Механікъ у Львовѣ, площа Галицка ч. 1., препоручає Вашу Гіпоточного на инвентаріяхъ посади Галицкои

поручае въ великбмъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ: окуляри, пінсенези, лорнетки, бінокли, далекоглядні, бароскопы, термометры, рбвній ареометры, ціркелесопы, лінійки, компасы, райсцайгы, тасмы мѣрничі, шкалы, лібелѣ, манометры и т. п.

Уряджене дзвінковъ електричныхъ.

Всякій направки полагоджують ся якъ найскорше и найдешевше. 4517

Повозы, вбзки и тарантасы новій а також уживанй поручае

М. НАССЪ у Львовѣ

ул. Шпитальна ч. 28 по цѣнахъ конкурсиційныхъ, гарантуючи за добрый выробъ. 3—3

ШОРСКЕ ОКО

купель ставовій зъ тушами — чистота, комфортъ, шикъ — до 10 вечеръ при освѣтленю лямъ блискавичныхъ — лишь для хрестіянъ. — Іосифъ Иваваницкій. 244 2—5

І. А. БАЧЕВСКІЙ у Львовѣ

ц. к. доставець надворный 224 8—12

Спіритусъ	Esprit de vin Marque d'or	Спіратусъ
На наливки	ПЕРШОЇ ПРОБЫ	На наливки
На наливки	Найлучшои якости.	На наливки
Почтова	5 кґр. бляшанка	Почтова

ЛЬЖКА зелѣзный складавый по зр. 5·50 зъ боками, орѣхово лякированій по зр. 12·—, 14·—, 16·—, 18·—, 20·—, Матерацы спружиновій по зр. 12·50 поручае ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 напротивъ катедры.

АНДРЕЙ КОБЄЛЬНИКЪ

Львбвъ ул. Сикстуска ч. 30

поручае свою звѣстну зъ со лідности

РУКОДѢЛЬНЮ мужескои и дѣточои ОДЯЖЬ

ласкавій увазѣ Впр. духовенства и мирянъ.

193 12—20

БРИНДЗЯ ГОРСКА

фасочка 5 кільова 2 зр. 82 кр.

Двбръ Лапшинъ, п. Бережаны

245 11—12

МОЛИТВЕННИК ДЛЯ ДІТЕЙ

виданий

коштом рускаго тов. педагогічного

В полотняній оправі з золоченим хрестом 20 кр. В паперовій окладці 15 кр.

Продае ся в книгарни Наук. тов. ім. Шевченка, Львів, ул. Чарнецкого ч. 26.

При закупнѣ товарбвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець и одвѣчальний редакторъ Иванъ Белей Папѣръ въ фабр. Черлянскаго. За друкарнѣ Института Ставропигійскаго, пбдъ зарядомъ Іосифа Данилюка

Ч. 161. Львовъ, Середа 21 Липня (2 Серпня) 1899. Рочникъ XX

Выходить у Львовѣ що днѣ (крѣмъ недѣль и руских святъ) о 5-тій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ второкъ, и въ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне Бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кародя Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килинського 2; — въ Ярославю: Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11.; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитость за инсераты платить у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатком

въ Австрії:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року	12 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ	16 зр.	на пѣвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженє. — Рекламаціи неопечатаній вѣльній вѣдъ порта.

Поєдиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня звыклій принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одного стрѣчки инсератовой або ей мѣсце а въ рубрицѣ „Надѣсланє“ по 25 кр. а. в.

Подяки и иншій донесеня приватній числать ся по 15 кр. вѣдъ отишка.

Вѣдозва Народнои Рады.

Выдѣлъ політичного товариства Народна Рада у Львовѣ взывае всѣхъ Русинѣвъ руских горожанъ, рускій товариства инстытуцій, корпораціи и т. д., щобы не заховували ся байдужно та бездѣльно супротивъ якого-небудь вѣдмовленя або нарушеня ихъ політичных або національныхъ правъ. але доходили своихъ правъ всѣми законными средствами. Именно нехай удають ся въ жалобами и рекурсами постепенно до всѣхъ инстанцій, ажь до адміністраційного або державного трибуналу. Тѣлько такимъ способомъ охоронимо ся вѣдъ надужить та кривдъ, узыскаемо бѣльше поважаня и дѣбымо ся того, що намъ належить ся. А хотя бы въ якѣй справѣ мы и не осягнули сподѣваного успѣху, однакожь можемо бути певній, що звычайно правда переможе

Выдѣлъ Народнои Рады готовъ зъ своеи стороны, на случай потребы, давати пораду й помѣчь, и робити такожь, якъ вже й доси робивъ (н. пр въ справѣ нового плану науки руского языка въ польскихъ гімназіяхъ, въ справѣ переповъ въ уживаню рускихъ метрикъ шкѣльныхъ), вѣдповѣдній кроки; але потрѣбно конче, щобы передовсѣмъ тій, що суть безпосередно интересованій, пильнували своихъ правъ и не давали собѣ робати кривды.

Особливо-жь потрѣбно, щобы покривдженій стороны звертали ся до центральныхъ властій у Вѣдни, котрій теперь, не дѣстаючи вѣдъ насъ жалобъ, не приходять въ положенє рѣшати въ многихъ конкретныхъ справахъ, а вѣдтакъ и присвоюють совѣ невѣрній понятя о нашихъ вѣдносинахъ въ краю, опираючись звычайно тѣлько на односторонныхъ информаціяхъ.

Наконець взываемо и просимо всѣхъ, щобы намъ о кождѣй кривдѣ, о кождѣмъ надужитю орґанѣвъ и властій державныхъ и автономічныхъ, о всякѣй противзаконности подавали скорѣй, точній и ясній, а при тѣмъ строго правдивій донесеня. Будьте певній, що мы зъ тыхъ донесень зробимо найлучшій ужитокъ.

Вѣдъ часу до часу будемо въ справахъ, якій частѣйше лучають ся а де загалъ нашои суспільности не знае собѣ добре порадити, давати нашій порады и информаціи. На теперь робимо се въ трохъ справахъ: въ справѣ безправного вводженя польского языка выкладового въ рускихъ школахъ народныхъ, въ справѣ толѣрованя та протеговання лихихъ зарядѣвъ громадскихъ и въ справѣ польскои переписки властій зъ нашими урядами парохіяльными и громадскими.

Вѣдѣлъ выдѣлу Народнои Рады у Львовѣ.

I.

Зъ рѣзныхъ сторѣнъ краю надходили и надходять жалобы на безправне вводженє польского языка выкладового въ рускихъ школахъ народныхъ. Пѣсля краєвого закона зъ 22. червня 1867 ч. 13. В. з. кр. въ тыхъ случаяхъ, коли школа побирае пѣдмогу зъ публичныхъ фондѣвъ (а се дѣе ся у насъ майже безъ выимки), право постановляти, котрій зъ языкѣвъ, польскій чи рускій, мае бути выкладовымъ, выконуе громада спѣльно зъ краєвою Радою шкѣльною въ той способѣ, що постановы громады пѣдлягають затвержденю тои-жь Рады.

Дбати о рускій языкъ въ нашихъ школахъ народныхъ и пильнувати та доходити его правъ повиненъ именно: рады громадскій, мѣсцевій рады шкѣльній и интересованій громадяне. Члены мѣсцевои рады шкѣльнои мають право звиджувати школу и переконувати ся, якъ въ нѣй подае ся наука. Коли-бы показало ся, що въ якѣй школѣ безправно вводить ся на мѣсце рускаго выкладовый языкъ польскій, повиненъ предсѣдатель або зо два члены мѣсцевои рады шкѣльнои або вѣйтъ або два присяжній або зо три громадяне, що мають свои дѣти въ тѣй школѣ, сейчасъ удати ся до шкѣльного инспектора окружного або до старосты, а найлучше до одного и другого, зъ зажаленемъ на сповнювану безправность и зажадати ей усуненя. Коли бъ не одержали задовольючои вѣдповѣди або коли-бы, помимо такои вѣдповѣди, усуненя безправно введеного польского языка выкладового въ короткѣмъ часѣ, н пр. до 14 день, не наступило, треба удати ся зъ письменною жалобою до шкѣльнои Рады краєвои.

Жалобу ту повинній вносити або рада громадска або шкѣльна рада мѣсцева або бѣльше число (зъ кѣлькванацять) интересованыхъ громадянъ. Треба въ жалобѣ найперше выказати, що въ дотычнѣй школѣ повиненъ бути выкладовый языкъ рускій, и то выказати або давнею а вѣдъ шкѣльнои Рады краєвои неоспореною постановою рады громадскои, або конкурсами на учительскій посады оголошуваными, або дотепершнимъ фактичнымъ станомъ. Дальше треба покликати ся на даремній заходы въ шкѣльнѣй радѣ окружнѣй и жадати привернена рускаго языка выкладового. На жалобу не треба стемпля.

Коли-бъ шкѣльна Рада краєва зволѣкала зъ залагодженемъ справы (н. пр. черезъ цѣлый мѣсяць), треба выслати до неи уреисъ, а коли-бъ и той показавъ ся даремнымъ, треба звернути ся зъ дальшою жалобою до міністерства просвѣты, покликуючись все на всѣ доси надармо роблені кроки. Остатною инстанцію есть трибуналъ адміністраційный (або державный). До сего треба адвоката; попередні жалобы можна уклацати и безъ адвокатскои помочи. Вѣдѣлъ Народнои Рады у Львовѣ въ случаю потребы дасть докладнѣйшу пораду и помѣчь.

Вѣдѣлъ выдѣлу Народнои Рады у Львовѣ.

Московска брутальность.

И такъ въ тѣй поступовѣй, гуманнѣй державѣ, котрои монархъ передъ рокомъ зачудувавъ весь свѣтъ своимъ покликомъ, завываючимъ до розъороженя, — въ державѣ славяньскѣй, котра вѣдъ вѣковъ хоче уходити за опѣкунку гнобленыхъ славяньскихъ народѣвъ, — въ тѣй державѣ склавъ ся знову фактъ, не першій и не послѣдный, котрый с снѣжимъ доказомъ ей лицемірнои політики и варварства. Фактъ той набирае тымъ бѣльшои ваги, що лучивъ ся вѣнъ на поли науковѣмъ.

До Кіева зьѣдуть ся незадовго ученій археольоги всѣхъ народѣвъ, не лишь славяньскихъ, але взагалѣ европейскихъ, и читати они будуть науковій реферати у всѣхъ языкахъ. Заборонено лишь читати въ нашѣмъ языцѣ рускѣмъ, въ языцѣ, котрый давно признали найвызначнѣйшій ученій такъ славяньскій якъ неславяньскій языкомъ самостѣйнымъ въ громадѣ инпихъ славяньскихъ, — въ языцѣ, котрого гарну літературу признають самій Москалѣ и любують ся нею.

Фактъ сей не мѣгъ бути несподѣваный, бо-жь вѣдома рѣчь, що навѣть Письмо святе вѣльно въ Россіи выдавати у всѣхъ языкахъ и нарѣчіяхъ, котрымъ зовсѣмъ ще далеко до якои-небудь літературы, не вѣльно лише выдавати его по руски. И заборонъ тій не мають навѣть нѣчого спѣльного зъ наукою, котра, якъ сказано, справу давно порѣшила на нашу користь; а и въ сѣмъ выпадку московске археольоґічне товариство, котрому очевидно ходить лишь о науку, нѣякои перешкоды не робило що-до читаня рефератѣвъ на кіевскѣмъ зъѣздѣ. На якѣй науковѣй пѣдставѣ спротививъ ся читаню рускихъ рефератѣвъ ректоръ кіевского університету и професоръ славяньскихъ нарѣчій того-жь університету, выказавъ нашъ ветеранъ Мордовець въ „Петербургскихъ Вѣдомостяхъ“. Що міністерство народнои просвѣты (чи не скорѣйше народного оглупѣня?) перехилило ся на сторону такихъ науковыхъ новагъ, якъ проф. Фльоринській, се лише консеквенція внутрѣшнои політики российскои супротивъ рускаго народу, політики „обрусѣнія и объединенія“. Є се консеквенція тымъ конечнѣйша, що годѣ жь було допустити, щобы галицкій Русины своими вѣдчитами на зъѣздѣ въ Кіевѣ, въ россійскѣй державѣ, котра не хоче признати рускои мовы и літературы, а особливо ей способности до науковыхъ творѣвъ, зложили въ очахъ всеи Европы, всеи Россіи и всеи Украины доказъ, що правительственна теорія россійска о рускѣмъ языцѣ є ложь, котра мае служити лише політичнымъ цѣлямъ. Хочь Россія мае досыть вѣйска и военныхъ кораблѣвъ, хочь въ Кронштадтѣ бачивъ госп. Мончаловскій нового велита морского, котрый додавъ ему охоты закупити собѣ зъ „сепаратистичныхъ мрѣй“ украиньскихъ, — все жь таки кѣлькоть галицкихъ Русинѣвъ и ихъ рускій вѣдчиты явились міністерству „народного просвѣщенія“ такъ грѣзнымъ небезпеченьствомъ, що въ интересѣ внутрѣшнього мира не способъ було пустити ихъ до Кіева! Се може намъ лише додати надѣѣ на лѣпшу долю. Лѣпше, щобы насъ бояли ся, нѣжь мали бы маловажити. Ще не вмерла Украина! Не вмерла, не зважаючи на московскій „штыки“ и на кронштадтского велита.

НЕЗАБУДЬКИ.

Нарисъ *Ореста Авдиковича.*

У Галюнѣ були такій очка синій, якъ незабудьки.

— Чого у мене, мамо, такій очи поганій?

— Ладній, довцю.

— Ладній? А во Ромцьо каже, що поганій

— Ей, що Ромцьо знае? То вѣнъ сѣмъ „паскудный“...

— Не можна такъ, мамо, казати.

— А на що вѣнъ дрочить ся зъ тобою?

— Ну, то я его попрошу, щобы давъ менѣ спокій. Вѣнъ добрый хлопець, все мене слухае... задачѣ менѣ поправляе, лекціи пытае...

— То якъ-разъ зле, ты повинна сама учити ся.

— Я вчу ся сама, а якъ не знаю якого слова, то вѣнъ менѣ помагае... Вѣнъ диктуе, а я пишу. А колись-ту цѣлый „кусень“ менѣ переѣвъ самъ, а я лишь на чисто переписала.

— А нинѣ вмѣешь лекцію?

— Нинѣ не було „коменюща“, а „гамто“ байка!

Надѣйшовъ Ромцьо.

— Ходи, Галюню, на проходъ!

— Не можна, вона ще лекціи не вмѣе.

— Е, теперь вакацій... хто видѣвъ учити ся?

— Хлопче, не бунтуй менѣ дитины!

— Ну, то завтра буде наука, а нинѣ „фрай“... Мамо, пустѣть ви!

— Идѣть, а не бавте ся до пѣзна.

Поцѣлували матѣрь въ руку и пѣйшли обое. Бѣгли садомъ такъ живенько, ажь Галюня задыхала ся.

Почѣпали ся за руки и вѣдсапуючи пѣйшли вже поволѣйше. Выйшли на „нивки“, зъ вѣдтамъ до лѣску а далѣ стежкою по-надъ рѣчку зайшли ажь недалеко млына. Тамъ найшли якусь малу дѣвчину, що сидѣла въ затиши надъ водою и збирала незабудьки.

— Ты що ту робишь?

— Квѣтки збираю.

— А тобѣ на що квѣтокъ?

— Вѣночки плету.

— На що тобѣ вѣночкѣвъ?

— Такъ... треба...

— Навчи мене плести!

— Добре, сѣдайте, дивѣть ся.

И Галюня вчить ся плести вѣнцѣ.

— Ромцю, що то за квѣтки?

— Незабудьки, Галюню.

— Чому вони такъ зовуть ся?

— Такъ, бо тому.

И Галюня вже рада, що знае, якъ и чому сѣме зовуть ся голубій квѣтки незабудьками. Вона зрывае ихъ и сплѣтае у три коси. Въ чотири ще не вмѣе добре, але у три лекше й гарнѣйше. Збирае вѣночки въ запаску и несе мамѣ.

А на другій день незабудьки вянуть. Галюня плаче — жаль ѣй квѣтокъ. Та проте ходить що-дня надъ воду — дивитись на незабудьки.

— Ей, не ходи надъ воду!

Якъ ѣй не ходити, коли вже привянули тій незабудьки, що ихъ вчора збирала.

Бродить по травахъ по-надъ рѣчку, шукае и таки найде тѣлько, що ѣй треба. А часомъ подыбае якесь таке зѣле, подѣбне до фіялки, що цвите по садахъ на весну.

— Ромцю, що то за зѣле?

— Фіялки, Галюню.

— А чому тапъ пѣзно цвитуть?

— Бо то „пустій“ и.. такій пѣзній.

— Ага...

И Галюня чомусь не жалуе фіялки. Вырве одну-другу, а далѣ й ногою розтопче цѣлый корчикъ. Не любить ихъ, бо... „пустій“ и пѣзній.

— Ромцю, чому фіялка вже не така гарна?

— Бо фіялка, Галюню, то пѣдъупалый аристократъ, а незабудька — то интеліґентный пролетарь въ державѣ польныхъ цвѣтѣвъ, — поясню Ромцьо и самъ смѣеть ся въ кулакъ.

Галюня довго думае, що то мае значити, але не гадае перечити Ромцеви.

— Але-ж й гарнѣйшій фіялки вѣдъ отсихъ — правда?

— Правда... тій, що по садахъ.

— Е, тамтій не такій.

— Гмъ, але.. подѣбній.

Ромцьо „путаеть ся“ а Галюня вертае назадъ до своеи незабудьки.

Полюбила сій квѣты. Дивить ся на нихъ, цѣлуе и щось собѣ пишкомъ думае... Небо въ погоду и тихе плесо воды и Галюнинѣ очи такій голубій, якъ тій незабудьки...

— Ходи вже, Галюню, до дому, бо пѣзно!

Побрали ся за руки й вертали мовчки до хаты, щобы не сварили.

— Ты знаешь, Галюню, що я позавтра ѣду...

Зѣтхнула й не вѣдповѣла нѣчого. Мала сильну охоту заплакати, але бояла ся, щобы Ромцьо не смѣявъ ся зъ неи — и не плакала. Але... що буде зъ незабудьками? Для кого вони будуть цвисти тамъ... надъ водою?

Ферія кѣнчать ся. Починаеть ся наука, „зъ особливымъ увзглядненемъ коменюща“.

На самый першій день выпадае страхъ трудный роздѣлъ: „Der Hobel ist ein Werkzeug...“

Галюни не легко приходить ся наломатись до давнои нормы... Забула, що знала. Вчить ся, сушить собѣ голову и анѣ рушь навчитись! Незабудьки, Ромцьо, коменющь — все помѣшало ся въ головѣ. Вже листъ у книжцѣ ажь згорбивъ ся вѣдъ Галюнинихъ слѣзъ, а вывчитись годѣ.

— Ото капустяна головка! — каже батько, — не богато тамъ було, и то вывѣтрѣло...

Насваривъ на дочку, назвавъ ей „туманомъ“ и нагрозивъ, що выбѣ, якъ до завтра не навчить ся. Галюня взяла книжку пѣдъ паху и кудысь побѣгла. Довго ей не було, ажь мама пѣслали Ромця, щобы вѣдшукавъ. Вѣнъ пѣйшовъ просто надъ воду. Галюня сидѣла на березѣ и плакала. Зайшовъ тихонько и хотѣвъ ей настрашити. Пѣднѣсъ головку и поцѣлувавъ ей очи. Въ нихъ блестѣли слезы и зовсѣмъ подобали на тій каплѣ росы, що опали на цвѣтъ незабудьки.

— Ти чо плачешь, Галюню?

— На мене тато сварили

— Цить, вже не будуть бѣльше, якось то буде... А той букетъ для кого?

— Для тебе.

— На що менѣ його?

— На дорогу.

И вона знову заплакала.

— Ты чого знову трубишь?

— А якъ менѣ не плакати, коли ты ѣдешь?

— Ну, ну, не плачь! Хто видавъ, абы така велика панна хлипала и хлипала? Ще люде скажуть, що ты „бекса“...

Пообтиравъ ѣй хустинкою очи.

— Умый ся, бо червонй очи, такій якъ баньки... А на свята я приѣду до дому, щось тобѣ привезу... Ходи до дому!

— А не будуть бити?

— Не бѣй ся.

(Конецъ буде.)

Все-жь таки найновѣйшій, хоть зовсѣмъ не несподѣваный фактъ забороны читання рефератовъ въ рускій мовѣ на кіевскомъ зѣздѣ археольоґовъ спонукує насъ подумати: що дѣяти въ сѣмъ именно выпадку. Що нашій галицкій ученій, котрій були зголосили ся зъ вѣдчитами, не поѣдуть до Кіева, се рѣчь певна. Якъ поступлять собѣ нашій кіевскій ученій, котрій найбільше заходили ся коло приготовленя до зѣзду и уладженя археольоґічной выстави, а теперь стрѣли ся зъ такою зневаґою и покривдженемъ рускои мовы, — се рѣчь, въ котрій не легко имъ подати якусь раду. На нашу гадку повинній бы они усунутись вѣдъ зѣзду; однако, о скѣлько се при тамошныхъ обставинахъ можливе, се вже найлѣпше они самі будуть могли осудити.

Интересоване наконець въ сѣй справѣ в тутешне Наукове Товариство им. Шевченка, вдаючи дотеперь товариство наше, котрого головною цѣлею є: розвивати науку и літературу въ рѣдній украиньско-рускій мовѣ. Такимъ чиномъ оно передовсѣмъ мае право и обовязокъ станути въ оборонѣ рускои мовы, тымъ бѣльше, що, дѣставши запросины на зѣздъ, зазнало окончено такои зневаги.

На нашу гадку повинно бы оно розбслати до всѣхъ науковыхъ академій и товариствъ такъ славяньскихъ якъ и неславяньскихъ вѣдповѣдне пропамятне письмо зъ основнымъ поясненемъ гнету, якого зазнае въ Россіи мова 25-міліонового народу, а окремо сей найновѣйшои, справдѣ варварскои заборони. Коли-бы славяньскій народы почували ся справдѣ до солідарности, якою въ послѣдныхъ часахъ чванять ся бодай въ Австріи, то належало бы надѣяти ся, що на кіевскомъ зѣздѣ вѣдозвуть ся голосы въ оборонѣ нашои мовы, такъ дико выключеной зъ зѣзду. Але числити на се годѣ. Одній Славяне занадто мало знають Россію и . . . насъ, щобы могли зрозумѣти всю вагу тои нелюдскости, зъ якою переслѣдують въ Россіи нашу мову; другій, якъ пр. молодо-Чехи, на диво такъ обожають Россію, що по мысли россійскои політики уважають насъ и самі за оденъ народъ зъ Москалями. Врештѣ и не въ помочи Славянъ наша сила, а у власномъ нашомъ народѣ. А народъ, що перебувъ лихолѣте монгольске, татарске, польске — вѣнъ перебуде и московске!

Письма зъ краю.

[*Выборы до рады повѣтовои.*]

Дня 18. липня с. р. вѣдбули ся въ Перемышли выборы сѣмохъ членовъ до рады повѣтовои зъ курій сѣльскихъ громадъ.

Акцію выборчу зѣ стороны селянъ вела Селяньска Рада, котра на своѣй листѣ умѣстила одного кандидата изъ свѣтскои інтеліґенціи [адвоката д-ра Т. Кормоша], двохъ священниковъ [о. Ант. Захарієвича и о. Прислопского] и чотирохъ честныхъ селянъ [И. Бардаховского, Т. Микиту, посла Ст. Новаковского и А. Макаря].

Зѣ стороны противниковъ вѣвъ цѣлу акцію на власну руку п. „начельнікъ повяту“ — звѣстна перла Баденѣвска и славный махеръ выборчій — теперь радникъ двору п. Ляникевичъ. На своѣй листѣ умѣстивъ вѣнъ презеса скрахованого Банку кредитового „червоного князя“ Адама Сапѣгу, пятьохъ вѣйтовъ, своихъ послушниковъ [двохъ Поляковъ и трехъ нѣбы Русиновъ] и „ks. mitrata K. Wołoszyńskiego, archipresbitra gr. kat. kapituły“. Ну и розумѣєсь не треба казати, що хочь не значною бѣльшостію — бо 145 голосами противъ 111, що впали на листу Селяньскои Рады — побѣдила листа старостиньска. Кажу: розумѣєсь — бо чи-жь можливо устоятись супротивъ выпробованыхъ штучокъ выхованка Баденѣвского? Прецѣнь на все є способы, а они ось якій:

Першій — то неправне задержане по-за шестплѣтный часъ старыхъ хрунѣвскихъ радъ громадскихъ и такихъ самыхъ вѣйтовъ, пѣдъ позоромъ, що нѣбы противъ переведеного выбору новои рады внесено протесты, котрыхъ не полагоджуєсь и по два роки, або що противъ выбору вѣйта внесено протестъ.

Другій способъ — то покликуване до голосованя старыхъ, вже не урядуючихъ вѣйтовъ, хочь уже новій вѣйты урядують [якъ прим. въ Серакосцяхъ].

Третій способъ — то погрозы и старосты податками, обѣтницѣ выроблена дозволу на коллекту, увольнена парохіянъ села філіяльного вѣдъ обовязку поношеня коштовъ будовы церкви матернои.

Четвертый способъ — то махінаціи при скрутиніи при помочи неправно выбранои комісіи выборчои. Выборъ наступивъ въ сей способъ, що коли хтось въ подставленыхъ черезъ п. староству выборцѣвъ представивъ пять членовъ до комісіи, староста на згоду кількохъ выборцѣвъ, що стояли на передѣ, заразъ безъ голосованя покликавъ до комісіи тыхъ предложеныхъ, хоть всѣ прочій выборцѣ противъ того протестували. За се п. репрезентантъ волѣ цѣсарскои пустивъ ласкавій слова, що „хто зъ тымъ не годить ся, може выйти“!

Пятый способъ — то приєднане для себе карієровичѣвъ зъ межи Русиновъ въ родѣ кс. митрата Волошиньского, рускаго крилошанина и архипресвитера рускои капітулы перемыскои, котрый не соромивъ ся осквернити митры руськихъ владикъ и засѣвши въ комісіи выборчій именемъ рускои Капітулы вѣддати першій голосъ противъ руськихъ селянъ за старостиньскою польско-паньскою лістою.

Такихъ то часовъ мы дожили! Але, дасть Богъ, правда выйде на верхъ, самосвѣдомость народна зъ року на рѣкъ зростае и невдовзѣ навѣть такій штучки нѣчо не поможуть, а народъ потрафить оцѣнити поступоване такихъ одиниць, котрыхъ случай выдвигнувъ на такъ высокій достоинъства хиба на те, щобъ они опѣсля допали ногами волю тыхъ, на чолѣ котрыхъ поставало ихъ провидѣне. Народъ буде знавъ дати такимъ панамъ вѣдповѣдну вѣдплату. А поки що бодрѣмъ ся и не упаймо въ борбѣ!

Сесію звѣстку про выборы до перемыскои рады повѣтовои доповнюю ще тымъ, що слѣдуючого дня 19-ого липня вѣдбувъ ся выборъ 11 членовъ до рады повѣтовои зъ мѣста Перемышля. И тутъ наши сусѣды и „браця“ Поляки показали таку саму нетерпимость супроти Русиновъ, якъ и Поляки львовскій при выборахъ до рады мѣскои, бо на 11 членовъ не выбрали до рады повѣтовои анѣ одного Русина! Се для насъ pro memoria!

И. И.

Переглядъ політичный.

Протесты противъ угодовыхъ розпоряджень выданыхъ на пѣдставѣ §. 14-ого, що разъ численнѣйшій. Не лише въ столицяхъ, але у всѣхъ провінціональныхъ мѣстахъ и мѣсточкахъ вѣдбувають ся народній вѣча, зборы заводовыхъ корпорацій и автономічныхъ репрезентацій зъ однымъ и тымъ самымъ порядкомъ дневнымъ: „§. 14 и податокъ вѣдъ цукру“. Найенерґічнѣйше звиваютъ ся соціяльній демократы. Устроюють вѣче за вѣчемъ, розкидають и розлѣплюють сотки тысячъ вѣдозвъ. Всѣ майже репрезентації мѣстъ долѣшнои Австріи поухвалюовали въ тій справѣ резолюції. Тій резолюції будуть предложенй намѣстникови зъ тымъ, щобы доручивъ ихъ президентови міністровъ. На вчерашнѣмъ засѣданю вѣденьского выдѣлу мѣского ухвалено одноголосно резолюцію зъ протестомъ противъ нового податку вѣдъ горѣвки и цукру. Выдѣлъ взывае въ тій резолюції правительство, абы якъ найскорѣйше скликало парлямент и предложило такъ розпорядженя выданій на пѣдставѣ §. 14-ого, якъ и всѣ справы вѣдносячій ся до угоды зъ Угорщиною. При тій нагодѣ выдѣлъ высказуе надѣю, що парлямент тымъ предложенямъ не дасть санкціи. Пленарне засѣдане рады въ тій справѣ вѣдбуде ся завтра. Соціяльній демократы у Вѣдни урядили въ понедѣлокъ 16 роббтничихъ зборовъ, въ котрыхъ взяли участь головно жѣнки. Чотири вѣча розвязали правительственій комісарѣ, въ наслѣдокъ чого прийшло до дуже бурливыхъ сценъ. Жѣнки абсолютно не хотѣли выйти зъ саль зборовъ, такъ що доперва по довшомъ часѣ выпорожнила салѣ поліція.

Не лишь опозиційній сторонництва ладять ся до борбы зъ кабінетомъ Туна, бо вже й молодо-Чехи зачинають що разъ голоснѣйше высказувати свое невдоволене. Пѣвъурядова Sonn. u. Montags-Ztg. одержала зъ Праги слѣдуючу кореспонденцію: „Мѣжь молодоческими послами панує глубоке невдоволене зъ причины, що правительство зволѣкае зъ переведенемъ поставленыхъ въ своѣмъ часѣ ческихъ постулятовъ. Управа молодоческого клюбу мала рѣшити ся, въ цѣли прискорена темпа въ сповнюваню правительствомъ ческихъ постулятовъ, въ скликанбмъ на кінець серпня комітетѣ мужѣвъ довѣря порушити сесію справу и одержати вѣдъ мужѣвъ довѣря уповажнене, абы вѣдъ поступованя правительства гр. Туна зробити зависимою поставу молодоческого клюбу при голосованю надъ затвердженемъ цѣсарскихъ розпоряджень выданыхъ на пѣдставѣ §. 14“. Въ тымъ донесенню маємо типовый примѣръ ческои політики. За угоду зъ Угорщиною Чехи одержали языковій розпорядженя, котрій выкликали въ державѣ таке замѣшане. За голосованя въ парламентѣ при затвержденю розпоряджень, выданыхъ на пѣдставѣ §. 14-ого, молодо-Чехи жадають сповненя дальшихъ своихъ постулятовъ, котрыхъ має бути 27. Се значить, що за одну и ту саму угоду кажуть собѣ платити другій разъ. Не велика вартбсть такои праці, котрои кождій актъ мусить бути оплаченый сповненемъ якогось ческого постуляту. За устунки въ користь Чеховъ, они безваглядно обовязують ся служити правительству своими голосами при всякій найбрудніѣшій справѣ. Окрѣмъ того служать они правительству своими добрыми радами, та при тѣмъ суть просто невычерпаній и не знають границь въ помыслахъ, що можуть послужити до обезсиленя опозиціи. Найтлясичнѣйшимъ того примѣромъ є рада, яку правительству дае ческій Hlas Naroda. На опозицію и обструкцію дневникъ сей має дуже добре и певне средство — державный атентатъ. При помочи державного атентату змѣнити регуляминъ палаты и Австріи, т. є. 27 ческихъ постулятовъ будуть уратованій. „Передъ скликанемъ рады державной“, пише згаданый дневникъ, „треба цѣлковито запевнити ся, що можливость трюмфу обструкціи безусловно выключена. Але безъ основной змѣны регуляміну а навѣть самои конституціи, така певность не дасть ся осягнути. Питане впрочѣмъ, чи се лѣпше дальше послугувати ся §. 14-мымъ, котрый за кождымъ разомъ скрѣпляе ребелію, чи однымъ одноразовымъ поступкомъ зарядити таку змѣну, котра обструкцію зробить нешкѣдливою. Нинѣшна конституція октройована, и зъ того самого правного титулу може наступити ей змѣна, бо показало ся, що она непрактична. Безъ найменшои бурѣ се не дасть ся перевести, але тогды все скѣнчило бы ся одною бучею, коли що разъ нове примѣнюванѣ §. 14-ого выкликуе перманентный неспокій и не може бути вѣчне. Ситуація дозрѣла до рѣшучихъ дѣлъ, до котрыхъ, чи хочемо, чи нѣ, прийти мусить“. Зъ тыхъ голосовъ ческои прасы бачимо, що такъ старо- якъ и молодо-Чехи до всего способній. Кождый зъ нихъ держить вже въ руцѣ лопату, щобы нею засыпати гробъ, въ котрѣмъ поклали австрійску конституцію и усыпати надъ нею могилу зъ „27 ческихъ постулятовъ“.

——

Въ Бельґіи выбухла кабінетова кріза. Черезъ те, що комісія для выборчои реформы вѣдкинула всѣ правительственій предложеня и всѣ внесеня въ справѣ выборчои реформы, на вчерашній кабінетовій нарадѣ всѣ міністры одноголосно заявили, що цѣлый кабінетъ мусить подати ся до димісіи. По кабінетовій нарадѣ президентъ міністровъ був у короля и зголосивъ димісію цѣлого кабінету, котру король принявъ. На вчерашнѣмъ засѣданю парлямету президентъ кабінету повѣдомивъ палату, що зъ причины розультату голосованя въ комісіи для выборчои реформы, подавъ ся зъ всѣма товаришами до димісіи. Рѣвночасно бесѣдникъ заявивъ, що коли парламентъ не має нѣчо противъ того, то правительство, заки утворить ся новый кабінетъ, стоятъ палатѣ до розпоряджимости для полагодженя бѣжучихъ справъ. Противъ того выступивъ соціялістъ Вандервельдъ и домагавъ ся, щобы зъ огляду на се, що не истнуе правительство вѣдповѣчальне передъ парляментомъ, здержати ся вѣдъ всякои дискусіи. Король покликавъ до себе De Smet de Naeyer и предложивъ ему місію утворена нового кабінету. Той выпросивъ собѣ дводневный речинець для вѣдповѣди, чи утворить новый кабінетъ.

На ґенеральній радѣ роббтничои партіи ухвалено вѣдкинути всяку выборчу реформу, якъ довго о гадку не буде запытаный цѣлый край. До найблизшои выборчои кампаніи, котра здасть ся вѣдбуде ся въ маю 1900 року, запевнена вже коаліція всѣхъ противклерикальныхъ партій.

НОВИНКИ.

— **Русины Пѣдґѣряне! Послѣдный вже часъ!** Хто не хоче, щобъ имя его записала наша історія въ книзѣ зрадниковъ народнои справы, хто не хоче, щобъ рѣдній дѣти его вѣдцурали ся, а внуки колись ему кляли, *той зголосить ся сими днями* (у п. Еміліи Дольницкои, Банкъ Звязковый въ Станиславовѣ зъ своими деньками *до нашого института, котрый ось вже за мѣсяць отвираємъ*. Сходѣть же ся, зъѣджайтесь дорогій Родимцѣ зѣ всѣхъ сторонъ нашои краины! Привозѣть усѣ дѣвчата, аній суть лишь дома, та й ще сусѣдскій по дорозѣ. Чимъ бѣльше ихъ намъ приведете, тымъ щирѣйше Васъ позитаємо. Отже до милого побаченя незабавомъ пѣдъ рускою кровлею нашого заведеня! — Станиславовъ 26 липня 1899. За Выдѣлъ Товариства Рускихъ женщинъ: *Клавдія Чорнецькова, Константина Малицка.* [Другій часописи просимо о позторене сеи вѣдозвы.]

— **Зъ Пѣдгаєцъ** доносять, що комісія контрольна выкрыла до теперь въ касѣ задатковій бракъ 20.000 зр., котрій застряли въ глубокій кишени пана касіера Сигерича. Добрый касіеръ находить ся дальше въ „шпаркасѣ пѣдъ ключемъ“ въ Станиславовѣ. Сигеричъ, звѣстно, бувъ одною зъ лучшихъ „перелъ“ пѣдгаєцкого бецирку, а незарѣванный бувъ при всякихъ выборахъ. Дивній часы! самій „бардзо заслужоній“ або вже сидять въ „Ицковій хатѣ“, або невдовзѣ мають загостити въ тій „гостинпорога“...

— **Причинокъ до исторіи Шидловскихъ.** Панъ „Тадзьо“, ооббравши гарно „родака“ — ордината Чарковского-Голеевского, полишивъ ему за се „Дѣяну“ — заведене копелеве, щобы ординатъ по стратѣ готбаки мавъ — тушь. Однакъ „Дѣяну“ выставлено теперь на продажь, бо ординатъ зъ неи не вдоволеный. Але панъ „Тадзьо“ не гордивъ и провінціею. Мѣжь иншими жертвою „Тадзя“ впала и каса заплаткова въ Глиняпахъ, котру вѣнъ падувъ на 3.000 зр.

— **Що два!** За примѣромъ невѣджалуваныхъ „меценатовъ“ Кешковскихъ, Краттербъ, Шидловскихъ и иншихъ, що нагарбали въ свои злодѣйскій кишенѣ чужого добра и драпнули до Америки, зачинають пти и „спортсмены“ зъ провінціи. Сей способъ „дорѣбку“ дуже подобавъ ся „брацямъ мойжешовего“. Недавно въ Перемышлянъ „выѣхало“ двохъ жидковъ въ широкій свѣтъ: одинъ зъ нихъ натягнувъ своихъ одновѣрцевъ на векслѣ на 20.000 зр., а другій „необоротный“ лишь на кількa сотокъ. Ой, нема то краю, краю, якъ та Галилея!

— **Новій „twierdz-ы na Rusi“.** Недавно епископъ-суфраґанъ Веберъ посвятивъ ново-побудовану лат. каплицю въ Пуцилювцяхъ, въ посѣлости д-ра Тхоржницкого, президента высшого суду краевого. При тій нагодѣ Єзунитъ кс. Заленскій выголосивъ патріотичне „казане“ на тематъ „кольонізаціи Руси Поляками“ [видно, що не говоривъ такожь о кольонізаціи „брацьмі мойжешовего“ и єзунитами]. — Друга „twierdza“ мае ще доперва стануги у Волковѣ коло Перемышлянъ, въ чисто рускомъ селѣ, де є лишь кількa роднинъ лат. обряду и кількохъ офіціялістовъ гр. Романа Потоцкого. Сей графъ дарувавъ на „twierdz-у“ кавалокъ земли и потрѣбну цеглу. При будовѣ церквей „ясный панъ“ не є такъ скорый до пожертвованя хочь обовязаный яко коляторъ.

— **Старосста зъ Березова гр. Августъ Дѣдушицкій,** котрому недавно маркізъ Гі де Боазеберъ давъ публично два позаушники и самъ оголосивъ въ дневникахъ, мавъ достати недобровѣльну вѣдпустку, а управу староства поручено комісареви Дѣстряньскому.

— **Зараза кигосушу** прокинула ся въ Замновѣдцѣ пѣдъ Львовомъ. Вѣдъ пошести не тѣлько гине худоба, але набавляють ся сеи недуги й люде и вже четверо особъ померло. Власти повинній якъ найскорше зарадити, абы сеся страшна зараза не ширшала!

— **Кваліфікаційній испыты въ Станиславовѣ** на учителѣвъ шкѣлъ народныхъ вѣдбудуть ся дня 21. н. ст. вересня с. р.; речинець подаватись до 10. н. ст. вересня.

— **Новій почты** отворені зъ днемъ 1-ого серпня: на Богдановцѣ пѣдъ Львовомъ для Богдановки, Скнилова Скнилѣвка, Сигновки и Бѣлогорщѣ; въ Кульпарковѣ пѣдъ Львовомъ для Кульпаркова и въ Руди рожанецкій пѣдъ Чешановомъ для Руды.

— **Новій грошѣ.** Разомъ зъ новыми банкнотами короновыми мають бути выпущеній и срѣбній пятикоронѣвки. Они будуть трохи бѣльшій якъ теперѣшній гульдены, а въ приватномъ оборотѣ буде мусѣвъ кождый приймати 250 коронъ, т. є. 50 штукъ новои монеты.

— **Огнѣ.** Въ Застѣнцѣ [пов. тернопѣльского] згорѣло оногды пять загородъ зъ десятьма будынками господарскими. — Зверхности громадскій по селахъ повинній зарядити всякій мѣры осторожности, бо въ жнива звычайно сезонъ огневый, а люде не повинній забувати и обезпечуватись въ нашомъ рускомъ „Днѣстрѣ“, бо „нещасте ходить по свѣтѣ“!

— **Громъ** ударивъ въ Борщевѣ пѣдчасъ сильной бурѣ въ дворску стайню, котра въ одній хвили станула въ огни. Вѣдъ стодолы займили ся дворскій будынки и погорѣли разомъ зъ 50 снягами дровъ. Шкода обчислена на 10.000 зр.

— **Звѣрске убійство изъ зависти.** У Вѣдни жѣнка кельнера Бравна допустила ся изъ заздрости страшного убійства свого мужа. Пѣдчасъ сну выллила на него ажь двѣ літры квасу салітрового. Бравнъ мимо того мавъ ще силу збѣгти зъ першого поверха въ низъ. Вѣдвезено его до шпиталя, де вѣнъ заразъ закончивъ житя.

— **Пѣдъ колесами зелѣзницѣ.** Въ Гінтенъ у Віртемберґіи ѣхало одно товариство співацке возами. Возы въѣхали на шляхъ зелѣзничій въ хвили надходу поѣзду. Пять особъ погибло на мѣсци, а кількa сильно покалѣченій. Причиною катастрофы було се, що будинкъ не замкнувъ рампы.

— **Вѣдъ удару грому.** Якъ звѣстно, въ послѣдныхъ дняхъ громы были страшно майже у всѣхъ сторонахъ Европы, але мабуть найстрашнѣйшій въ своихъ наслѣдкахъ був ударъ грому у всходныхъ Піринеяхъ. На збочахъ гбръ Карлітъ пасла ся череда овець, зложена зъ 450 штукъ, коли нараз захопила страшна туча зъ градомъ. Сполошеній звѣрята збили ся въ купу коло колибы, до котрои поховали ся чабаны. Наразъ страшно луснуло и грѣмъ вдаривъ въ череду та вѣнъ вѣдъ разу 203 овець, а другій бѣльше або менше тяжко поранивъ або пошибъ. Вѣдъ того удару згинуло и кількa коровъ. Чабанамъ въ колибѣ не стало ся нѣчого.

— **Похоронъ безъ небощика.** Въ Одесі въ Данін мавъ бути похороненый вовкъ, що утопивъ ся. Выступивъ вѣддѣлъ вѣйска, абы вѣддати послѣдню честь, домовину вставлено на каравань и похѣдъ рушивъ. Коли вже були недалеко кладбища, надѣгъ посланець зъ донесенемъ, що певно взято инше тѣло, бо вовкъ той находить ся ще въ трупарни. Цѣ-

лый походъ вернувъ ся назадъ до каплицѣ, де показало ся, що домовина була порожна. Служба забула вложити неббщика до — домовины.

— **Дрóбнi вѣсти.** Намѣстникъ гр. Пінінь-скій выѣздить сими днями зъ Canterets до Бяріцъ, а въ половинѣ серпня повернe до Львова. — На Прускóмъ Шлеску лютили ся онóгды сильнѝ бурѣ зъ громами, вóдъ котрыхъ погибло сѣмь особъ. — Проф. унів. д-ръ Іосифъ Комаринцкій выѣхавъ д. 1 серпня зъ Львова а повернe въ половинѣ вересня. — При зелѣзничóй пригодѣ нóдъ Графенштайномъ коло Цельовця (о котрóй мы вчера згадували) згинули двѣ особы: урядникъ зелѣзницѣ Валлісъ и кравець Нечекъ оба зъ Вѣдня, 6 особъ потерпѣло тяжкѝ раны а 10 легкѝ.

Посмертнѝ — ✝ — оповѣстки.

Євгенія зъ Сонєвицкихъ Днѣстряньска, жена пароха въ Стегникóвцяхъ деканата збаражекого, упокоила ся по довгихъ и тяжкихъ терпѣняхъ дня 29 липня на клініцѣ у Львовѣ, переживши 50 лѣтъ. В. ѣ. п.!

Телєґрамы „Дѣла“.

Вѣдень 2. серпня. Въ понедѣлокъ вóдбули ся зборы державныхъ слугъ, въ котрыхъ взяло участь до 2000 особъ, мѣжь ними богато листоносóвъ и возныхъ въ мундурахъ. Зборы мали запротестувати противъ опóзнювання закона о пóдвышеню платнѣ державной служвы. До ухваленя резолюції не прийшло, бо правительственный комісарь розвязавъ зборы. — Зъ пóвурядовои стороны заперечують вѣсть подану сербскою „Заставною“ що Мілянъ одержавъ вóдъ Австрії зъ босняйского фонду 10 міліонóвъ зр., а зъ иншого жерела міліонъ рублѣвъ. — Міністерство просвѣты вóдкинуло просьбу тов. им Коменского, щобы удержуванóй тымъ товариствомъ ческóй народнóй школѣ у Вѣдни надати право публичности.

Берно 2. серпня. На засѣданю комісіи мѣскои рады бурмістръ рѣшучо заперечивъ донесеня дневникóвъ о активованю ческои техніки.

Будапештъ 2. серпня. Правительство розвязало словацке літературне товариство „Matica Slovenska“ и сконфіскувало его маєтокъ.

Бѣлградъ 2. серпня. Двохъ редакторóвъ засуджено одного на два, другого на три роки вязницѣ за увагу въ радикальной часописи „Дневні Лист“, що міністерство хоче въ Бѣлградѣ урядити новочасный шлахтузъ.

Парижъ 2. серпня. Паті ді Клямa по переведеню слѣдства выпущено зъ вязницѣ.

Мадридъ 2. серпня. Передъ военнымъ судомъ генералы Нарея и Торель оправдували выдане Санхата бракомъ средствъ оборони. Генералъ Бланко заявивъ, що Тораль пóддавъ ся Американцямъ, не одержавши вóдповѣдного наказу.

Новый-Йоркъ 2 серпня. Сполучени державы купили кóлька островóвъ зъ архіпелягу Велінґтона, щобы на нихъ урядити углевѝ стаціи.

Переписка Редакціи и Адміністрациі

— *До нашихъ П. Т. Допысувалѣвъ!* Ще разъ звертаємо увагу, що мы допысей надсыланыхъ намъ безименно не мѣстимо. Мы-жь мусимо пр цѣнь знати: хто пише? чи чоловѣкъ, що заслугує на вѣру и може знати рѣчь о якій доносить; впрочѣмъ на выпадокъ якихсь сумнѣвóвъ, непріятностій або клопотóвъ, якѝ бы потягнула за собою допись, мусить редакція знати, до кого удати ся по близшѝ информації. Розумѣє ся, такъ само не можемо мѣстити допысей зазначеныхъ лише початковыми буквами, або навѣть и именемъ та назвищемъ допысувателя, безъ близшого означеня, хто вóнъ (чи священникъ, чи учитель, чи студентъ, чи господарь и т. д.) де замешкалый и взагалѣ якъ его повна адреса, если вóнъ лично не знакомый редакції. Хто того не доповнить не має права жалуватись, що редакція допысу не умѣстила. На такѝ допысы шкода труду и марки почтовои. — По прикрóмъ фактѣ злобнои містифікації о мнимóмъ вѣнчаню однои панночки, мы мусимо бути дуже осторожными зъ надсылаными намъ оповѣстками про вѣнчаня, длятого вóдъ часу тои містифікації надсылань намъ такѝ оповѣстки навѣть зъ пóдписами незнаныхъ намъ особъ не мѣстимо. (Якъ вѣдомо, якійсь падлюка сфалъшувавъ бувъ на такóй оповѣстцѣ пóдпысъ о. Константиновича, пароха сянóцкого.) Такѝ оповѣстки можемо мѣстити лишь тогдѣ, коли або дбстанемо вóдъ особъ знаныхъ намъ лично, або въ якійсь иншій способъ стверджена буде для насъ вѣродостóйность оповѣстки (въ одномъ случаю прислано намъ оповѣстку въ витисненою печаткою одного уряду). Такса за оповѣстку про вѣнчане выносить одну корону (50 кр.).

Благаю о помóчь-ратунокъ для нещасливыхъ родинъ хлопскихъ въ Ремизóвцяхъ!

Не прошу, але благаю всѣхъ народолюбныхъ Родимцѣвъ всѣхъ станóвъ, щобы менѣ прийшли въ помóчь безпроволочну для ратованя нещасливыхъ родинъ хлопскихъ въ Ремизóвцяхъ, въ повѣтѣ золочѣвскóмъ. Передвиджена катастрофа, на яку звертавъ я увагу въ моихъ першихъ вóдозвахъ, с. е. зліцитоване ихъ грунтóвъ и пущене до 150 душъ зъ торбами, наближає скорымъ ходомъ зъ цѣлою грозою.

Грóзный сей станъ зъилюструють отриманѝ зъ тамвóдси листы: вóдъ самого пана дѣдича и вóдъ Вел. о. Луки Нестора, руского пароха Ремизовець. Подаю ихъ въ цѣлости: перший листъ in crudo зó всѣми тыми епітетами, моралами и кондемнатами, якѝ менѣ дóстали ся въ сѣй акціи ратунковóй.. чи може лѣпше сказати, въ сѣй моєй службѣ самаританьскóй. А подаю его ще и зъ тои причины, бо вóнъ выявляє, середъ якои атмосферы неразъ народови простому жити приходить ся. Я не хочу генералізувати фанту, але вже те, що мóгъ такій лучити ся, доказує, що нѣ въ законодавствѣ нѣ въ суспóльнóй морали нема обезпеки для такихъ евентуальностій. Для народу простого не достає органóвъ для оборони интересóвъ его и такъ нужденного житя, се властиве resumé нашихъ голосныхъ народныхъ обставинъ. Подаючи сей листъ въ оригіналѣ, с. е по польски, думаю, що и польскимъ газетамъ выслѣджу симъ услугу, отвираючи имъ нагоду застановитись надъ сими обставинами и надъ нашою суспóльною моралію. Ось оба листы:

Remizowce 2/7 1899.

Wielebny księże Dobrodzieju!

Na otrzymane dwa listy dopiero dziś odpowiedzieć mogę, bo sprawa ta potrzebywała gruntowego zastanowienia, a raczej musiałem ochłonąć z pierwszego wrażenia, jakie listy pisane przez kapłana na mnie zrobiły.

Ubolewałem bardzo nad bierną naszą Austryą, w której w krótkim stotunkowo czasie socyalizm wziął tak górę, że kapłan katolicki przejął się zupełnie zasadami swego kolegi Daszyńskiego!!! Żądanie Wielebnego Księdza Dobrodzieja tak solidaryzuje z zapatrywaniami tego posła z V. kuryi, że nie mogę pominąć sposobności, aby nie wyrazić swego ubolewania nad całem postępowaniem W-nego Księdza w całej tej brudnej sprawie. Chłopi obkradli mnie i chcieli w drodze sprawiedliwości uzyskać sankcyę swego zbrodniczego czynu, zapomnieli, jednak o tem, że zprawiedliwość musi w końcu stanąć po stronie pokrzywdzonego. Zawiedzeni w swych nadziejach szukają gdzie indziej uznania i nachodzą go u księdza, który jako sługa Boży, powinien stać na straży przykazań Jego, przekroczenie jednego z głównych przykazań raczej skarcić jak pochwalić powinien. Ksiądz Dobrodziej chcąc wyrobić sobie „mir“ u tego ludu, którego jest zastępcą, nie wahał się stanąć w sprzeczności ze stanowiskiem swojem kapłańskiem i rzucić się w odmęt socyalizmu i to biorę Wielebnemu Księdzu bardzo za złe. Wystąpienie bowiem W nego Księdza w tej brudnej sprawie rozjuszyło tylko chłopów jeszcze więcej, zamiast starać się pokornymi zbutnieli jeszcze więcej, i mając takie poparcie ze strony ich posła, lada dzień wystąpią ze żądaniem bym pomiędzy nich całe Remizowce rozdzielił, bo w przeciwnym razie przy protekcyi W-nego Księdza sami sobie zabiorą, bo przecie sprawy ich broni i kapłan i poseł.

Mojem zdaniem W-ny Ksiądz nie powinien był stanąć w rzędzie tych niepowołanych doradców którzy mając swój własny interes na myśli, doradzali im procesować się ze mną, by mieć z nich dojną krowę. Ksiądz Dobrodziej jako bezinteresowny doradca powinien był wytłómaczyć, że zgrzeszyli wobec Boga i za grzech ten odpukutować muszą to było by i po ludzku i po kapłańsku. Tymczasem dziś gdy ludzie ci widzą poparcie ze strony W-nego Księdza stali się jeszcze więcej krnobrnymi i oczekują tylko chwili, kiedy ich poseł mnie za pomocą żandarmów z mej własności wywiezie a im wszystko do podziału odda. Wobec tego więc nie poczuwam się do obowiązku, bym uczynił nawet to com W-nemu Księdzu za Jego bytności obiecał zrobić, bo obietnica dana przez W-nego Księdza również spełnioną przez włościan Remizowskich nie została. Muszę iść dalej konsekwentnie nie oglądając się na fałszywych doradców tego ludu, którzy robiąc z nich złodzieji, i pochwalając ich zbrodnicze czyny, uważają się za ich obrońców.

Wkońcu nadmienić muszę że nie chodzi tu o bagatelkę — 8 morgów łąki przedstawia wartość co najmniej dwóch tysięcy, koszta moje zaś wynoszą trzy tysięcy czyli razem 5 tysięcy, czy mogę więc tak znaczną kwotą wynadgradzać tych, którzy mnie obkradli?? Zresztą w pewnej części właścicielem Remizowiec jest bank który na podobne lekkomyślne postępowanie z mej strony by się nie zgodził, a w końcu tu już ze względów „etyki“ jako prawdziwy katolik ustępstwa takiego robić nie mogę. Bóg bowiem jeżeli mi dał majątek, to nie na to bym go marnotrawił lub go gorzej nagradzał nim tych, którzy przekraczają jego przykazania lecz na to, bym go zostawił moim spadkobiercom, którzy także, tak jak chłopi Remizowieccy brak łąki — nie jednego może brak uczuwają, a pomimo to nie wydzierają tego, co im brakuje, z rąk cudzych i nie udają się później do swego posła, by im pomógł do zatrzymania tego, co nieprawnie nabyli. Zapytuję przeto W-nego Księdza, których mam preferować??? To pytanie zadaję nie posłowi, lecz kapłanowi!!

Ja sądzę że najlepiej by było, gdyby Ksiądz Dobrodziej z tej brudnej sprawy całkiem się wycofał, że kilka złodziei pójdzie z torbami, społeczeństwo na tem nie ucierpi, i owszem zyska, bo będzie nauką dla innych, że tych, którzy przekraczają Boskie przykazania, nie tylko Bóg lecz i ręka ludzka karze, i przykład taki zdziała więcej dobrego jak złego, bo nauczy te nieokiełzane masy uszanować i przykazania Boskie i wstrzyma ich od socyalistycznych zachcianek, na czem i W nemu Księdzu jako kapłanowi i rzecznikowi praw Boskich nie mało zależeć powinno.

Z należytem poważaniem
Alojzy Kaczorowski.

„Высокопреподобный Отче!

Бувъ емь кóлька разóвъ у п. Качоровского зъ просьбою о даровane 8-моргового пасовиска для монхъ бѣдныхъ парохіянъ, але камѣнь а той чоловѣкъ — то одно и тое само, а послѣдного разу учувъ-емь навѣть кóлька гóркихъ слóвъ и бóльше до него зъ просьбою не пóйду, бо не желаю собѣ ще разъ учути подóбнѝ слова. Рóвно-жь були у него и мои процесуючѝ ся парохіяне, котрымъ не давъ навѣть до себе промовити и формально выгнавъ ихъ зó сва го дому.

Дѣло зъ дарованѣмъ тыхъ 8 моргóвъ не має найменшого вида; сли Отець Посолъ мають яку нину дорогу ратувати процесуючихъ ся, то просивъ бы-мь взяти ся до нея енергічно, бо надъ процесуючими ся вже висить торба и кій жебрачій. Возьмѝ майже що день паперы имъ доручають и по 17½ кр. беруть, около 18 зъ тыхъ процесуючихъ ся мають вже доручены едикть ліцитаціи, двохъ чи трохъ позвавъ до прокурат рії чи на провізорію за тое, що на пѣску пасли коня и корову.

Прошу еще разъ усердно, если Впр. О. Посолъ посѣдають якій способъ ратувати ихъ, то прошу до него взяти ся енергічно, бо на даровane нема найменшои надѣи, выглядъ на складку рóвножъ дуже а дуже проблематичный, бо до Февруарія сего року вплынуло около 130 зр., котрѝ всѣ выдавъ емь крóмъ 1 зр. а до теперь ничь не вплывае, а кошта процесуючихъ ся майже зъ кождымъ днемъ побóльшають ся и нищать ихъ и якъ п. Качоровскій пожие якихъ 10 - 15 лѣтъ зъ тымъ процесомъ, то процесуючѝ ся будуть мусѣли взяти торбу и кій жебрачій.

Остаю зъ глубокимъ поважанемъ
Л. Несторъ.“

Коли до тыхъ яркихъ илюстрацій додамъ, що тѝ люде въ переважнóй части вже такъ знищенѝ, що позбавленѝ всякихъ движимостій, и судовѝ екзекуцій, взглядно фантованя для стягненя судовыхъ коштóвъ не вóдносять нѣякого результату, просто длятого, що нема що фантувати, то покаже ся безвыхóдность, гроза положеня тыхъ людей нещасливыхъ въ цѣлóмъ свѣтлѣ. Имъ грозить не та утрата тыхъ кавальчикóвъ сѣножатій зъ ихъ водою въ потоцѣ, що имъ такъ потрѣбнѝ до ихъ екзистенціи, до житя, якъ воздухъ, для котрыхъ оборони они поносили такій страшнѝ кошты процесу, потерпѣли тóлько стратъ, вóдсиджували тóлько каръ по вязницяхъ и знищили ся цѣлковито, але утрата всего грунту, хаты, разъ на все. Коли кóлькохъ ихъ передъ тыжнемъ прийшло до мене и плачучи стали голосити: „що мы будемо робити? де мы ся подѣнемо?“ — то въ тыхъ ихъ словахъ я знайшовъ и упóмнене для себе, що тыхъ людей треба безвзглядно ратувати, бо де они бѣднѝ подѣнуть ся? якъ они будуть въ свѣтѣ жити безъ того кавалка земли — люде нуждою прибитѝ, занущенѝ, непорадныѝ, нерухавѝ! Признаю ся, що я не с адгерентомъ тои соціольогічно-національнои теорії, що нехай слабшѝ особняки щезають, а на ихъ мѣсце нехай вступають економічно дужшѝ индівіда. Въ мене кожда душа хлопскои дитины бѣднои с вартна. Ся ратувати! — се завѣтъ народовства рускаго.

Въ имя того то завѣту вóдзываю ся до всѣхъ моихъ высокоповажныхъ Родимцѣвъ всѣхъ станóвъ и благаю:

Поспѣшѣть менѣ зъ Вашою нехибною безпроволочною помочію для ратованя сихъ нещасливыхъ людей! Хто що може: хто гульдена, хто корону. А екзекуторомъ сего завѣту роблю нашу молодѣжь, такъ молодцѣвъ, якъ панночокъ. Они мають менѣ допомочи до выратувaня сихъ бѣдныхъ людей. Ихъ молоде народолюбне серце до такои акціи певно способне. А ихъ прецѣнь с цѣла армія. Своими тысячами рукъ зумѣють они добути тѝ тысячѣ милостынь, котрыхъ треба, навѣть зъ такихъ жерелъ, зъ якихъ иншимъ тяжко бы було, якъ вóдъ нашихъ селянъ, чи то громадъ. Зазначѣть же, молодѝ мои други, и такою акцією народолюбною сѝ ваша вакація. Прошу вкінець всѣхъ народолюбцѣвъ: Поможѣть, ратуйте а заразъ!

Грошѣ прошу посылати пóдъ адресою: Всч. О. Лука Несторъ, пароxъ въ Ремизóвцяхъ почта Золочѣвъ, а менe ласкаво картою повѣдомити о довершенóй высылцѣ для утриманя евіденціи въ цѣлóй сѣй ратунковóй акціи, бо годѣ менѣ Всч. О Нестора такою функцією частого доношеня о приплывѣ вкладокъ обтяжати.

Д. Танячкевичъ, Закомаре ad Ожидóвъ, 25. 7. 1899.

[Всѣ иншѝ рускѝ газеты прошу о ласкаве подане сеи мови вóдозвы.]

Конкурс.

Видíл Товариства „Бурса імени сьв. О. Николая въ Перемишли заснована в ювілейну память 50 лїтного панованя цісаря Франц Йосифа I, подає до загальної відомости, що з початком шкільного року 1899/900 найде 82 питомців з шкіл середних поміщене в Бурсї Товариства під слїдуючими услівями:

I. Родичі взглядно опікуни зволять найдальше до дня 15 н. ст. серпня с. р. надіслати свої прошеня (без стемпля) до Видїлу Бурси на руки Предсїдателя п. Григория Цеглиньского, директора рускої гімназії. До прошеня треба долучити: а) метрику хрещеня, б) свідоцтво убожества, в) свідоцтво шкільне з послїднього півроку, г) свідоцтво моральности, если кандидат не ходив до публичної школи, д) заявлене родичів взглядно опікунів, кільо обовязують ся доплачувати за кандидатів в грошех а кільо в натуралїях.

Увага. Бувших питомців Бурси в минувшім році шкільнім не дотикають услівя під а) і б).

Желаючі поміщеня за цілою оплатою місячно 16 зр. не предкладають свідоцтва убожества.

II. Отець або опікун принятого до Бурси питомця має: 1) уплатити на зужите інвентаря 2 злр. 50 кр. на рік; 2) платити місячно до каси Бурси на інструктора 1 злр.; 3) доставляти як найточнїйше декларовану квоту доплати на харч місячно з гори; 4) на пране біля зложити на початку першого і другого півроку 1 злр.; 5) на устроене бібліотеки для питомців 1 злр. річно.

III. На вступі в заведене питомці мають виказати ся достаточним білем і одежию, именно мусить кождий мати: 6 пар біля, ковдру, подушку, 4 пошевки, 6 ручників, 4 простирала, 6 хусток до носа, дві пари чобіт, одіж літну і зимову.

IV. Желаючі одержати відповідь на своє прошене зволять долучити карту кореспонденційну з докладною адресою, а коли долучать марку почтову на 20 кр., то одержать свої прилоги за почтовим рецепісом.

Увага, а) Приняті питомці Бурси мають явити ся найпізнїйше дня 3. вересня о 2 годині з полудня в мешканю Бурси (улиця Баштова), щоби піддатись лїкарскимъ оглядинам; при тім родичі або опікуни зложать свої заявленя і инші під 3) наведені уплати.

б) Випси відбувають ся 29, 30, і 31 н. ст. серпня, а до першої кляси 1, 2 і 3 н. ст. вересня.

в) Родичі або опікуни мають вносити свої оплати лично або почтою до каси Бурси на руки касиера а не через свої дїти.

Подання без точного заявленя: кільо найбільше обовязують ся доплачувати грішми взглядно натуралїями, не будуть увзглядненї.

Від **Видїлу Бурси імени сьв. О. Николая в Перемишли** заснованої в ювілейну память 50 лїтного панованя цісаря Франц Йосифа I. Перемишль в липню 1899. *Григ. Цеглиньский* голова, *Д-р Т. Кормош* секретар.

Господарство, промыслъ и торговля.

Ц. к. дирекція зелѣзницъ державныхъ оповѣщуе:

Зелѣзниця державна Дольна-Ґлавска-Бочче ді Каттаро. — Пóсля замкненого въ „Wiener Zeitung“ оповѣщеня розписано конкурсъ на будову пóдшляхóву и на всѣ роботы надшляховѝ разомъ зъ выконанемъ высокихъ будóвель на 76 цм., вузкошляховóй, державнóй зелѣзници Ґлавска Бочче ді Каттаро, котра має будуватись. — Оферты можна вносити до подавчого протоколу ц. к. Міністерства зелѣзницъ у Вѣдни найдальше до 2 ои годины въ полудне дня 30. серпня с. р. Близшихъ вѣстій удѣлае 18 департаментъ ц. к. міністерства зелѣзницъ у Вѣдни або зарадъ будовы въ Раґузѣ.

Зъ днемъ 20. липня с. р. отворено на вузкошляховóй зелѣзници Ґстадтъ Нóбсіцъ помежи станцією Ґстадтъ а перестанкомъ Едерлегенъ новый перестанокъ Стейнмѣль для руху особового, пакункового и для посылокъ товаровыхъ въ цѣлыхъ возахъ.

Австрійско-Ліндау передаруляньскій союзъ зелѣзничій. — Вóйде въ житє IV-ый додатокъ до II. части тарифъ, до спитка 1 и 2-ого, важныхъ вóдъ 1. марта 1896, котрый зачинае обовязувати вóдъ 1 серпня 1899. — О скóлько на пóдставѣ тыхъ додатковъ наступить пóдвышене тарифъ або знесене до теперь обовязуючихъ цѣнъ перевозовыхъ безъ заступлена ихъ новыми цѣнами, будуть обовязувати дотеперѣшнѝ цѣны перевозовѝ ажь до 15-ого вересня 1899 включно.

Цѣна збóжа и другихъ продуктóвъ.

2 н. ст. серпня 1899.

Львóвъ: Пшеница стара 9·— до 9·25, пшеница нова —·— до —·—, жито старе 6·20 до 6·50, жито нове —·— до —·—, овесъ старый 5·80 до 6·20, овесъ новый —·— до —·—, ячмѣнь пашнистый 5·25 до 5·50, ячмѣнь броварный 5·50 до 6·—, горохъ гот. 6·50 до 9·50, вика 4·50 до 4·75, насѣня льняне —·— до —·—, насѣня конопне —·— до —·—, бóбъ —·— до —·—, бобикъ 4·50 до 4·70, гречка 7·50 до 7·75, конюшина червона —·— до —·—, конюшина бѣла —·— до —·—, конюшина шведска —·— до —·—, тымотка —·— до —·—, аннижъ —·— до —·—, кукурудза стара 5·80 до 6·—, кукурудза нова —·— до —·—, рѣпакъ 10·50 до 11·—, хмѣль —·— до —·—, за 56 кільо у Львовѣ, оковита за 10.000 літрóвъ 17·25 до 17·50 зр.

Надѣслано.

Лѣчница д-ра Тарнавского въ Косовѣ

за Коломиею отворена на 30 особъ. Средства: Лѣченe водою, дієта примѣнена на способъ 258 Д-ра Лямана и иншій фізіятричнѝ. 12—20

Д-ръ Р. І. Міллеръ
повернувъ

ординуе вóдъ 11—12 и вóдъ 3—4 ул. Жовквóвска ч. 42, Львóвъ. 258 1—8

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

Фізикъ и Механікъ у Львовѣ, площа Галицка ч. 1., противъ Банку Гіпотечного на новозбудованій площи Гальдера

поручае въ великомъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ: окуляры, цвіркуни, бінокля, дальновиды, барометры, термометръ, вѣчнѝ ареометры, мікроскопы, лупы, компасы, райсцайги, тасьмы мѣрничѝ, піены, лібелѣ, манометры и т. п.

Уряджене довбникóвъ електричныхъ.

Всякѝ направки полагоджують ся имъ найскорше и найдешевше. (5 7

Артистъ-рѣзьбарь п. Іосифъ Клѣчевскій зготовивъ въ Долинянахъ, повѣта рогатинъского, повный иконостасъ въ запрестольнымъ такъ удачно и старанно, що смѣло можемо его для нищихъ церквей потребующихъ припоручити. Ро ить теперь иконостасъ въ Фер лѣевѣ п. въ мѣсци.

Гр. Вовводка священникъ.
Паумъ Комарь комітетовый. 276 3—3

Д-ръ Станиславъ Фукесъ

обнявъ по вдовѣ практицѣ дентистичнѣй въ Черновцахъ

Ателіе дентистичне

брата свого бл. п. Д-ра Франца Фукса, при площи Марійскій ч. 9, и ординуе вдъ 9—1 и вдъ 3—5.
265 5—5

Ученикъ зъ укѣченою II. кл. Гімназ. знайде користне помѣщене въ торговли корѣнѣй и делікатесовъ И. Бориса въ Перемышли.
286 2—10

НОЖѢ рѣзницкій и масарскій заравомъ стальки до остреня припоручая Иванъ Лявукъ ножовникъ у Львовѣ ул. Галицка 6.

ТВОРЕНЄ ГОТЕЛЮ

Завѣдомляе ся вѣжливо подорожуючу Впов. Р. Т Публику, що у Львовѣ ул. Казимирівска ч. 3. отворено готель пѣдъ фірмою

ГОТЕЛЬ пѣдъ **Зол. медвѣдемъ**

котрый зъ огляду, що находить въ середмѣстю при принципальнѣй и головнѣй улицѣ, для подорожуючои Р. Т. Публики є дуже догѣднымъ.

Покоѣ просторѣ и спрятнѣ уряджені зъ всякимъ комфортомъ, въ цѣлости вѣдповѣдаютъ навѣть найвыбагливѣйшимъ вымогамъ Р. Т. Подорожныхъ.

Цѣна покоѣвъ вѣдъ 60 кр, и выше.

Зъ поважанемъ
Зарядъ готелю
пѣдъ Золотымъ медвѣдемъ.
379 5—12

Въ Рокитнѣ

почта Бруховичѣ маѣ въ 1900 р.
СТАВИТИСЬ ПЛЄБАНІЯ.

Пізнъ и кошторисъ можъ переглянути въ урядѣ парохіяльнѣмъ. Оферты до 19 серпня с. р. въ полудне 281 3—3

МУЖЕСКУ БЕЗСИЛЬНОСТЬ 344

выкликану именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣховъ молодости и розпусты, усуне напевно и на довго одинока, розширена въ многихъ выданяхъ ілюстрована книга

Самоохорона д-ра Ретана

Россійске выдане: 1 зр.
Польске выдане: 1 зр.
Нѣмецке выдане: 2 зр.

Тысячѣ людей найшли въ нѣй пояснени своихъ недугъ и направили свои мужескій силы при помочи указаного въ книжцѣ способу лѣчения. По одержаню франко належитости, высылае ся франко книга въ кувертѣ магазиномъ выданцѣвъ Р. Ф. Бірей въ Липску. (R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

Казки БРЯНЧАНІНОВА

Переклав з росийскої на нашу мову
Любомір Селянський.
Ціна 15 кр.
Львів, 1899 р. Видало Р. Тов. Педагогічне.

Ботаніка

на вищі класи шкіл середних. Після учебника Д-ра О. Ростафинъского. Зладивъ Іван Верхратский. Вид. 2 р 189[ ]. Ціна 1 зол. 30 цент. в. ав.

Д-ра О. Ростафинъского
Ботаніка

на низші класи шкіл середних. На язык русскій переложив Іван Верхратский Видане друге. У Львові 1898. Ціна 70 цент. в. ав

Мінералогія

на низші класи шкіл середних, учебник А. М. Ломницкого, переложив і подекуда доповнив Іван Верхратский. Видане друге 1898. Ціна примірника: 70 цент. в. ав.

Синосъ важнѣйшихъ выразовъ

зъ руского ботанічного термінольогіѣ х номенклятуры. Зладивъ Иванъ Верхратскій. Выд. р. 1892. Цѣна 30 цент. в. а.

Видания ті можъ дістати в книгарні Ставропигійскій або у автора, професора руской гімназиї ві Львові. При замовленю у автора що найменше двох примірників наведених виданій в якій небудь комбінації (пр. 1 примірника ботаніки і 1 пр. мінеральогії, або 1 примірника ботаніки і 1 пр. Синсу, або 2 пр. ботаніки, або 2 пр. мінеральогії, або 30 пр. Синсу) порто оплачуе автор.

ОГОЛОШЕНЄ.

VII. Загальне зѣбране

членѣвъ Товариства для выробу и торговлѣ ризъ церковныхъ въ Самборѣ

вѣдбудесь дня 19 н. ст. серпня 1899 по слѣдуючѣй програмѣ:

1. О год. 8½ рано поминальне Богослуженє за усоп. членѣвъ Товариства.
2. О год. 10 рано вѣдкрытє зѣбраня въ комнатахъ Товариства.
3. Змѣна статута.
4. Справоздане Рады надзираючои, Дирекціи, Комісіи контрольнои — и затвержденє бѣлянсу;
5. Выѣборъ Дирекціи, Рады надзор. и комісіи контрольнои.
6. Внесеня Рады надзор. взглядно Дирекціи.
7. Внесеня членѣвъ;
8. Льосованє 40 премій для Церквей и Братствъ церк. членѣвъ Товар.

Если-бы зѣбранє для браку комплету потребного до змѣны статута (т. є. ⅔ всѣхъ членѣвъ) дня 19 серпня н. ст. 1899 не могло вѣдбутись, въ тѣмъ случаю вѣдбуде ся загальне зѣбранє дня 31 н. ст. серпня 1899 о год. 10 рано зъ тою самою програмою и тогды яке-небудь число явившихъ ся членѣвъ буде становити комплетъ и рѣшеня запавшій на тѣмъ зѣбраню будуть правосильнѣ.

Члены хотячѣ заступитись повномочникомъ мають выставити письменне повномочіе зъ наведенѣмъ числа книжки удѣловои.

Самѣборъ дня 1 н. ст. серпня 1899.

Вѣдъ Рады надзираючои Товариства для выробу и торговлѣ ризъ церковныхъ.

Николай Лашкевичъ мѣсто-предсѣдатель. *Василій Скобельскій* секретарь.

ИНТЕРНАТЪ РУСКІЙ

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 40

пѣдъ управою старшого рутинованого педагога, одинокій пѣдъ кождымъ взглядомъ взорцевый закладъ выховавчо-науковый, де П. Т. Родячѣ могуть умѣстити своихъ сынѣвъ зъ повнымъ супокоемъ. Письменныхъ информацій удѣлать буде дишень въ 1-ѣй половинѣ вакацій — управитель интернату Ст. Петрицкій въ Колоколинѣ п. Бучачовцѣ.

Справ здане сегорѣчне повнать ся въ „ДѢЛѢ“ дня 19 с. м. 210 6—8

Ч. 303.

КОНКУРСЪ.

Выдѣлъ Бурсы Братства св. О. Николая въ Станиславовѣ подае симъ до вѣдомости, що зъ початкомъ року школьного 1899/90 знайде 50 питомцѣвъ зѣ школъ середныхъ помѣщене въ Бурсѣ пѣдъ слѣдуючими условіями:

I. Родичѣ взглядно опѣкуны зволять найдальше до 15 н. ст. серпня с. р. надѣслати свое прошене до Выдѣлу Бурсы. До прошеня належить долучити: а) метрику св. крещеня, б) свѣдоцтво убожества, в) свѣдоцтво школьне зъ послѣдного пѣврoку, г) заявленє, колько обовязують ся доплачувати, д) свѣдоцтво здоровля, щепленои вѣспы и способности до спѣву. Бувшихъ въ минувшѣмъ роцѣ питомцѣвъ Бурсы условя пѣдъ а), б), в) и д) не обовязують; они мають до прошеня долучити кромѣ заявленя пѣдъ г) ще свѣдоцтво поведеня за часъ ферій. Доплачуючѣ мѣсячно 10 зр. и бѣльше не предкладають свѣдоцтва убожества.

II. Вѣдъ кандидатѣвъ вымагаесь: а) доброго успѣху въ наукахъ и доброи ноты въ обычаяхъ, б) доброго здоровля и голосу до спѣву, в) вѣдъ кандидатѣвъ вступаючихъ въ першу клясу середныхъ школъ вымагае ся такожь, щобы не переступили 12-ого року жытя. При тѣмъ заявляе ся, що бувшій питомцѣ, а зъ ново-кандидуючихъ вступаючій до 1-шихъ клясъ школъ середныхъ мають першенство передъ иншими кандидатами.

III. Отець або опѣкунъ принятого до Бурсы питомця маѣ при вступѣ зложити: а) яко членьску вкладку 5 зр. въ першѣмъ роцѣ, а по 3 зр. въ слѣдуючихъ лѣтахъ; б) на инвентарь 2 зр. въ першѣмъ роцѣ, а по 1 зр. въ слѣдуючихъ лѣтахъ; в) на розходы дрѣбнѣй питомця 5 зр., г) за питомцѣвъ чотирохъ висшихъ клясъ гімназіяльныхъ платати мѣсячно на инструктора по 1 зр.; д) деклярованну доплату за харчь складати мѣсячно зъ горы; е) на прана бѣля зложити на початку першого и другого пѣврoку по 1 зр.; на бібліотеку 1 зр.

IV. На вступѣ въ заведенє мають питомцѣ выказатись достаточнымъ бѣлемъ и одежію, а именно мають посѣдати: 6 паръ бѣля, сѣнникъ, ковдру або коцикъ, подушку, 3 пошевки, 3 ручники, 4 простирала, 6 хустокъ до носа, 2 пары обувы и одѣжь лѣтну и зимову.

V. Желаючѣ одержати вѣдповѣдь на свою просьбу, зволять долучити карту кореспонденційну зъ докладнымъ адресомъ своимъ або марку почтову на 20 кр. на вѣдосланє имъ прилогъ за рецепісомъ.

VI. Принятѣ до Бурсы питомцѣ мають явитись 3-ого н. ст. вересня въ полудне въ канцелярію Бурсы, щобы пѣддати ся непытовы изъ спѣву, и тогды такожь родичѣ або опѣкуны мають зложити наведенѣ пѣдъ III. оплаты. — При тѣмъ упрашае ся родичѣвъ и опѣкуновъ, щобы уплаты и всякій иншій на выдатки дѣтей призначенѣ грошѣ вносили лично або почтою до касы Бурсы а не на руки дѣтей.

Вѣдъ Выдѣлу Бурсы Братства св. О. Николая въ Станиславовѣ, дня 3 (15) липня 1899. 284 2—3

КЛѢТКИ на папуги по зр. 9, 11, 15, 18, и 36. Клѣтки на дрѣбнѣ птаки вѣдъ зр. 1·50 до 8·— зр. поручае ПЕТРО ХИЛОНСТОВСКІЙ торговля зелѣза у Львовѣ площа Капітульна ч. 1 напротивъ катедры.

МОЛИТВЕНИК ДЛЯ ДІТЕЙ

виданий
коштом руского тов. педагогічного

В полотняній оправі з золоченим хрестом 20 кр. В шкіряній окладці 15 кр.

Продає ся в книгарни Наук. тов. ім. Шевченка, Львів, ул. Чарнецкого ч. 76.

АРТИСТИЧНО-РИТОВИЧЕ ЗАВЕДЕНЄ

А. ЗІ'МАНА

у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 14.

доставляе и выконуе якъ найдешевше и найстараннѣйше.

ДРУКАРНЯ зъ каучуковыми черенками для кождого легко надаючи ся, почавши вѣдъ 1 зр. и выше. Стампілѣ металевій и каучуковій, гербы, монограмы, стампільній марки, стандлы, таблицѣ дитій и гравіованій и проче.

Замовленя зъ провінціи полагоджують ся вѣдворотною почтою. 221 18—52

!! Найкрасший і найліпший дарунок для молодежи !!

НАРОДНИЙ РУСКИЙ

МОЛИТВЕННИК

выдало
ТОВАРИСТВО „ПРОСЬВІТА“
в 1898-ім році

новий накпад, видань шесте мовою народною, правописею шкільною, формату малого обіймаючого 256 сторін гарного друку.

Сей молитвенник можна дістати в канцелярії Товариства „Просьвіта“ у Львові, ринок ч. 10 і в книгарни Ставропигійскій по таких цінах:

1. Молитвенник оправлений в папір з хребтом полотняним 30 кр.
2. оправлений ціло в полотно з одвітними відтисками і з шабатуркою 40 кр.

Замовленя виконують ся за готівку або за посліплатою (Nachnahme).

ВИНКЕНТІЙ КУЧАБИНЬСКІЙ

Львовъ, ул. Коперника ч. 2

поручае книжки до богослужена „Святыя святыхъ“, почавши вѣдъ 85 кр. и выше, Евангелія въ красныхъ переплетахъ оксамитныхъ зъ окутемъ золотымъ, ручно мальованымъ евангелистами по низькихъ цѣнахъ.

Фелоны, колпаки, олтарники процесіяній, хоругви и т. н.

Образы ручно мальованій на полотнѣ, на блясѣ, заразомъ всякій церковній знаряды по дуже низькихъ цѣнахъ.

Образки малій зъ рускими молитвами 100 штукъ по 30, 40, 85, 95 кр,

Купцямъ и книгарнямъ и вѣдпродуючимъ одвѣтный рабатъ. 127 16—18

ЛЯРНЯ ДЗВОНОВЪ

АНТОНІЯ СЕРАФИНА

ВЪ КАЛУШИ

вѣдзначена двома срѣбными медалями

выконуе **дзвоны** рѣзнои ваги и приймае ушкоджеій дзвоны до переливаня въ найкоротшѣмъ часѣ, а такожь маѣ на складѣ готовій дзвоны рѣзнои ваги.

Дякуючи всѣмъ Вп. приходникамъ и фундаторамъ за всѣ дотеперѣшній замовленя, прошу о ласкавій замовленя такъ на поодинокій новій дзвоны якъ и на цѣлій групы. За тревалость матеріялу и гармонійный звукъ моихъ дзвоновъ ручу и длятого осмѣляю ся припоручати ихъ Вп. П. Т. Публицѣ.

Зъ глубокимъ поважанемъ
3789 **АНТОНІЙ СЕРАФИНЪ.**

По причинѣ нового користного укладу въ фабрикою при численнѣйшихъ замовленяхъ:

СѢЧКАРНЯ ССХ въ однымъ колесомъ а 2 ножами, ваги около 85 клґр. ширина писка 180 мм. за 25 зр.

СѢЧКАРНЯ ТН вальцева въ 2 колесами замаховыми и 3 ножами, ваги около 100 клґр., ширина писка 170 мм. за 26 зр.

При сейчасовѣй уплатѣ 10% опусту.

Замовляти черезъ

НАРОДНУ ТОРГОВЛЮ

Львовъ, Ринокъ 36. 152 18—0

Розкладъ їзды поѣздовъ зелѣзничихъ важный вѣдъ 1 мая 1899.

пѣсля часу середно-европейского [пізнѣйшого о 36 мінутъ вѣдъ часу львовского.]

посп.	особ	до Львова	посп.	особ.	зъ Львова
приходить о			вѣдходить о		
		День			**День**
	6·10	Зъ Черновець, Ицканъ, Станиславова		6·20	до Лавочного, Пешту, Борыслава
	6·50	„ Бруховичъ вѣдъ ⅞ до ¹⁵/₉.		6·15	„ Пѣдволочискъ, Одесы, Козовы, г. д.
	7·10	„ Зимноводы „ „ „		6·30	„ Ицканъ, Букарешту, Радовцѣвъ
	7·40	„ Янова (гол. дворець)		6·30	„ Пѣдволочискъ зъ Пѣдзамча
	7·55	„ Лавочного „ „	8·30		„ Кракова, Любачева, Орлова, Вѣдня
	7·44	„ Тернополя на Пѣдзамче		8·45	„ „ Вѣдня, Хирова, Стружа
	8·05	„ „ „ гол. дворець		9·10	„ Сколього, до Лавочного ⅐ до ¹⁵/₇
	8·15	„ Сокаля, Равы руской		9·25	„ Янова
	9·—	„ Кракова, Вѣдня, Орлова		9·35	„ Пѣдволочискъ зъ гол. дворця
	11·15	„ Ярослава, Любачева		9·45	„ Ицканъ, Сонова, Бергомету
	11·55	„ Ицканъ, Чернов. Станислав.		9·53	„ Пѣдволочискъ зъ Пѣдзамча
	1·01	„ Янова на гол. дворець		10·10	„ Белзця, Равы, Любачева
1·30		„ Кракова, Вѣдня		12·50	„ Янова ⅐ до ¹⁵/₉ недѣлѣ и свят
	1·40	„ Сколього, Хирова, а зъ Лавочного вѣдъ ⅐ до ¹⁵/₉.	1·55		„ Пѣдволочискъ зъ гол. дворця
1·50		„ Ицканъ, Станиславова	2·08		„ „ „ Пѣдзамча
2·20		„ Пѣдволочискъ на Пѣдзамче		2·15	„ Бруховичъ ⅞ до ¹⁰/₉ недѣлѣ и свята
2·35		„ „ „ гол. дворець	2·45		„ Ицканъ, Гусятина, Керезмезе
	5·15	„ „ „ Пѣдзамче	2·5[ ]		„ Кракова, Вѣдня, Хабовки
	5·40	„ „ „ гол. дворець		3·05	„ Стрыя, Сколього лишь ⅕ до ²⁴/₉
	5·55	„ Сокаля		3·15	„ Янова, вѣдъ ⅕ до ³⁰/₉.
				3·20	„ Зимнои воды ⅞ „ ¹⁰/₉.
				3·25	„ Бруховичъ „ ⅞ „ „
				5·25	„ Ярослава
		Ночь			**Ночь**
	12·10	Зъ Сколього, Калуша, Борыслава			
12·30		„ Черновець, Букарешту	12·50		до Кракова, Вѣдня, Берлина
2·16		„ Кракова, Вѣдня, Орлова	2·36		„ Ицканъ, Константиніи, Букарешту
3·05		„ Пѣдволочискъ на Пѣдзамче		4·10	„ Кракова, Хирова, Коросна
3·30		„ „ „ гол. дворець		5·50	„ Бруховичъ вѣдъ ⅞ до ¹⁰/₉
6·00		„ Кракова, Вѣдня, Самбора, Синока		6·26	„ Ицканъ, Радовець, Кимполюнгу
6·10		„ „ „ „ Хирова		6·40	„ Кракова, Вѣдня, Берна, Варшавы
6·20		„ Ицканъ, Пѣдвисокого, Козовы		6·50	а Орлова вѣдъ ¹³/₉ до ¹⁵/₉
7·58		„ Ярослава вѣдъ ⅕ до ²¹/₅, и вѣдъ ¹⁵/₉ до ³⁰/₉ що дня а вѣдъ ⅕ до ¹³/₉ недѣлю и свята		7·00	„ Янова вѣдъ ⅕ до ¹²/₉ въ будній дни
				7·10	„ Лавочного, Мункача, Хирова
8·15		„ Бруховичъ вѣдъ ⅞ до ¹⁰/₉, и ²⁶/₉ до ¹⁵/₉.		7·20	„ Сокаля, Равы руском
8·30		„ Бруховичъ вѣдъ ⅐ до ¹⁵/₉ що день		7·42	„ Тернополя въ гол. дворця
		„ Кракова, Вѣдня, Любачева		7·47	„ „ „ Пѣдзамча
9·21		„ Янова вѣдъ ⅕ до ¹⁵/₉.		8·35	„ Янова ¹/₁₂ до ³⁰/₉ 1900 включно
9·55		„ Кракова, Вѣдня, Пешту, Синока		9·11	„ „ ⅕ „ ³¹/₉ и ¹⁵/₉ до ³⁰/₉
10·10		„ Ицканъ, Козовы, Пѣдвисоцкого		10·40	„ „ ⅕ „ ¹⁵/₉ недѣлѣ и свята
10·08		„ Пѣдволочискъ, Брод. Копычинець		10·50	„ Ицканъ, Гусятина, Радовець
10·25		„ „ на гол. дворець		11·10	„ Кракова, Вѣдня, Ивонича
10·30		„ Лавочного, Хирова, Пешту		11·32	„ Пѣдволочискъ, Бродовъ г. дворця
					„ „ Гримайлова, Пѣдзам.

ЗАМѢТКА: Пора нѣчна числить ся вѣдъ 6 годины вечеромъ до 5 годины 59 мінутъ рано. — Бюро информаційне ц. к. зелѣзницѣ державнои при ул. Красицкихъ ч. 5.

Диво промыслу на поли музичныхъ инструментовъ.

Инструментъ о сталевыхъ тонахъ, граючій при помочи бляшаныхъ нотъ 1000-чѣ мельодій найтревалѣйшои конструкціи, величины 35, 29, 18 цмт. продаю тѣлько я по цѣнѣ 10 зр. вразъ въ 4 нотами; дальшій ноты по 25 кр. 1

Зъ поважанемъ **І. КАПРАЛИКЪ У ЛЬВОВѢ.**

При закупнѣ товаровъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець и одвѣчальный редактор Иванъ Белей. Шапѣръ зъ заведу. Черлянъскаго. Зъ друкарнѣ Института Ставропигійскаго, пѣдъ зарядомъ Іосифа Даниляка

Ч. 162. Львовъ, Четверъ 22 Липня (3 Серпня) 1899. Рочникъ XX.

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских свят) о 5-тій годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Бібліотека найзначнѣйшихъ новѣстей“ выходить въ второкъ, и въ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне Бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людовика 9, и А. Ольшевского ул. Килинського 3; — въ Ярославю: Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11.; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитость за инсераты платить у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австрій:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року	12 зр.
у Львовѣ:			
на цѣлый рѣкъ	16 зр.	на пѣвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженє. — Рекламаціи неопечатаній вѣльній вѣдъ порта.

Поєдиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня звычай принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одного стрѣчки инсераторой або ей мѣсце а въ рубрицѣ „Надісланє“ по 25 кр. а. в.

Подяки и иншій домесеня приватній числить ся по 15 кр. вѣдъ стрічки.

Споръ межи россійскими дневниками о нашь языкъ на археольоґічнѣмъ зъѣздѣ въ Кіевѣ.

Въ „Русскихъ Вѣдомостяхъ“, выходячихъ у Москвѣ, въ ч. 196. зъ дня 18. (30) липня с. р. находимо статью п. заг. „Еще по поводу археольоґічного зъѣзду въ Кіевѣ“, въ котрѣй „Членъ предварительнаго комитета XI го археологическаго съѣзда“ вѣдповѣдає на замѣтки, якій въ справѣ зъѣзду появились були въ „Новѣмъ Времени“ ч. 8392 зъ пѣдписомъ „Вересай“, и на иншій замѣты въ тѣй самѣй справѣ, котрій въ „Московскихъ Вѣдомостяхъ“ подавъ якійсь „Ст. Ар.“ [Старый Археологъ?].

Вересай въ своихъ замѣткахъ промовлявъ за тымъ, що одною зъ невѣдпертыхъ задачь археольоґіи повинна бути орґанізація етноґрафічныхъ роббтъ для збиранія щезаючихъ вже памятникѣвъ народнои творчости, при чѣмъ радить любителямъ малорускаго языка бѣльше звернути увагу на щезаючу и псовану прос у и поетичну народну малоруску мову, нѣжь „выробляти новій штучній нарѣчія“ сеи мовы зъ незрозумѣлыми [?] словами навѣть для тыхъ, що малоруску мову добре знають. Для орґанізаціи етноґрафічнои роботы радить Вересай старати ся о вѣдновленє закрытого въ р. 1876. вѣддѣлу ґеоґрафічного товариства въ Кіевѣ.

„Членъ предварительнаго комитета“ не згоджує ся зъ гадкою Вересая що-до задачѣ археольоґічныхъ зъѣздѣвъ та каже, що етноґрафічнѣ роботы належать до товариствъ етноґрафічныхъ; археольоґічнѣ зъѣзды можуть занимати ся етноґрафіею и справдѣ нею занимають ся лише о тѣлько, о скѣлько она причиняє ся до розъясненя старины. Вѣдновленє вѣддѣлу ґеоґрафічного товариства въ Кіевѣ було бы справдѣ дуже бажане, але ся гадка зовсѣмъ не є нова; высказувано ей неразъ, а тамтого року зъѣздъ природознавцѣвъ и лѣкарѣвъ, що вѣдбувъ ся тежь въ Кіевѣ, удававъ ся въ сѣй справѣ зъ просьбою до міністерства.

Важнѣйша для насъ въ сѣмъ разѣ є вѣдповѣдь, яку „Членъ предвар. комитета“ дає Вересаєви въ справѣ „новои украиньскои мовы“; для того повторимо сю вѣдповѣдь дословно. „Що до новои украиньскои мовы — каже авторъ, — то пытанє се въ вѣдношеню до зъѣзду повстало зъ уваги на готовость галицкихъ ученыхъ взяти участь въ роботахъ зъѣзду, и лише зъ огляду на нихъ було се пытанє предметомъ толкѣвъ. Имъ очевидно нема иншого выходу, якъ або читати свои реферати въ тѣй мовѣ або зовсѣмъ ихъ не читати. Пѣсля гадки Вересая та украиньска мова буде для многихъ такъ само зрозумѣла, якъ болгарска або сербска. Може бути; але скоро Болгаре, Сербы, Чехи и Поляки будуть мали можность промавляти до збораныхъ въ своихъ монахъ, то несправедливо було бы вѣдказувати сего галицкимъ ученымъ. Правда, що въ тѣй украиньскѣй мовѣ є немало „роблєного, штучного“; але въ котрѣмъ же языцѣ сего нема? Чи россійскій ученій вѣдъ XVIII. вѣка и доси не мусять придумувати новій слова и заводити чужій терміны? Чи бесѣда нѣмецкого ученого а навѣть по просту интеліґента є зрозумѣла простому нѣмецкому селянинови? „Роблєній“ слова въ украиньскѣй мовѣ можуть когось клопотати своєю новизною; але коли они вкоренять ся, то такъ само до нихъ привыкнуть, якъ мы привыкли до словъ, заведеныхъ Ломоносовомъ, Карамзиномъ и иншими россійскими письменниками и учеными.“

Въ иншѣмъ дусѣ писавъ „Ст. Ар.“ въ „Московскихъ Вѣдомостяхъ“. Вѣнъ остерѣгавъ, що на зъѣздѣ въ Кіевѣ „русскіе археологи“ можуть ждати рѣзныхъ дѣтвацкихъ выходокъ украиннофільского характеру. Пересторогу сю операвъ вѣнъ на тѣмъ, що, якъ довѣдавъ ся зъ ґазетъ, двохъ Галичанъ, Грушевскій и Франко, забажали доставити на зъѣздъ реферати; а перший зъ нихъ — каже Ст. Ар. — родивъ ся и выховавъ ся въ Россіи, то не трудно ему писати и читати по россійски, а Франко, добре знакомый зъ россійскою поліціею, повиненъ знати, що участь въ якѣмъ-небудь „русскѣмъ“ зъѣздѣ для него неможлива. Отже нема найменшои потребы рефератѣвъ въ малорускѣй мовѣ, а ходить лише о те, що галицкій украиннофіли постановили зробити украиннофільску демонстрацію на археольоґічнѣмъ зъѣздѣ.

Отже на те „Членъ предв. комитета“ такъ вѣдповѣдає:

„О скѣлько намъ вѣдомо, вѣдъ самого початку, скоро почались приготовленя до кіевского зъѣзду, признано, що бажана була бы участь славяньскихъ ученыхъ и длятого постановлено запросити на зъѣздъ славяньскихъ ученыхъ зъ Австрій и балканьского пѣвострова. Не знаємо, кого именно запрошували тѣ, що уладжують зъѣздъ, и чи запрошували поодинокихъ людей чи може звертали ся до университетѣвъ, академій и товариствъ; але що-до Галичанъ, то вѣдомо, що они заголосили на зъѣздъ такій реферати: 1) О положеню галицкого Звенигорода; 1) Розкопы въ селѣ Чехахъ; 3) Молотовскій скарбъ; 4) Анты и ихъ прародина; 5) Розвѣдка про руских Хорватѣвъ; 6) Первѣстне козацтво и реформа Баторія; 7) Галицке боярство въ XIII. вѣцѣ; 8) Никодимове евангеліе; 9) Татарскій нападъ на Галичину въ XV. в.; 10) Орнаментъ на писанкахъ въ галицкѣй Волыни; 11) Етноґрафічнѣ рисы Гуцулѣвъ; 12) Рускій кольонія въ Бачцѣ; 13) Про давну галицко-руску діялектольоґію; 14) О наголосѣ въ галицко-русскѣмъ языцѣ; 15) О діялектольоґіи на угорскѣй Руси. Зъ рефератами сими зголосились професоры львѣвского университету Грушевскій и Колесса, члены Наукового Товариства им. Шевченка Кордуба, Шухевичъ, Франко, Гнатюкъ, Рудницкій и Охримовичъ. Крѣмъ сего обѣщали реферати професоръ черновецкого университету Смаль-Стоцкій и Студиньскій“

„Зъ сего выходить: 1) що не два реферати, якъ кажуть „Моск. Вѣд.“, заповѣджений вѣдъ Галичанъ, а далеко бѣльше; 2) що реферати тѣ нема нѣякои пѣдставы брати за „дѣтвацкій выходки“ и що, судячи пѣсля ихъ заголовкѣвъ, всѣ они доторкають спеціальныхъ науковыхъ пытань, вѣдносячихъ ся до рѣзныхъ вѣддѣлѣвъ зъѣзду, и цѣлкомъ вѣдповѣдають подѣбнымъ рефератамъ, якій читались и на попереднихъ зъѣздахъ россійскими учеными. Чи можна при такихъ спеціяльныхъ рефератахъ переводити якій-небудь політичнѣ цѣли, мы уважаємо себе за некомпетентныхъ судити, а лишаємо се быстротѣ г-на Ст. Ар. „Московскихъ Вѣдомостей“. Але позволимо собѣ замѣтити: що пѣсля печатаныхъ Правилъ зъѣзду „всею ученою частію зъѣзду руководить ученый комитетъ“, котрый складає ся зъ предсѣдателѣвъ и секретарѣвъ 11-ти вѣддѣлѣвъ зъѣзду, выбраныхъ зъ-помѣжь професорѣвъ и депутатѣвъ ученыхъ заведень; що „предсѣдателямъ вѣддѣлѣвъ кладе ся за обовязокъ, за потвержденемъ ученого комітету зъѣзду допускати до вѣдчитана лише тѣ реферати, котрѣ на се заслугують; устнѣ оповѣщеня допускає комітетъ по розслѣдженю темъ“, що почестный предсѣдатель засѣдани обовязаный спинити кождого члена зъѣзду, котрый въ своєй бесѣдѣ вѣддалить ся вѣдъ рѣчи або вѣдскочить вѣдъ науковои цѣли; що анѣ одна нова справа не може бути порушен на засѣданяхъ зъѣзду безъ попереднього повѣдомленя ученого комітету. Коли при тѣмъ всѣмъ Старый Археольоґъ (?) публично заявляє, що россійскій археольоґія на зъѣздѣ мають ждати рѣзныхъ дѣтвацкихъ выхѣдокъ украиннофільского характеру, то тымъ вѣнъ кидає тѣлько незаслужене пѣдозрѣне и голословне обвиненє на будучихъ провѣдникѣвъ зъѣзду и самъ выступає зъ правдивою дѣтвацкою выхѣдкою, и то не зовсѣмъ приличного тону. Археольоґічнѣ зъѣзды мають за собою 30-лѣтну исторію; они збирали ся и въ центрахъ и на окраинахъ, въ Тифлисѣ, Вильнѣ, Римѣ, и, дякуючи строго науковому уладженю, закорѣненымъ традиціямъ и тактови тыхъ, що ихъ уладжували, нѣколи на нихъ не було нѣякихъ „исторій“.

Указавши наконець на пожиточну дѣяльность археольоґічныхъ зъѣздѣвъ, такъ кѣнчить свою вѣдповѣдь „Членъ предв. комитета“:

„Але така спокѣйна, наукова, творча дѣяльность зъѣздѣвъ очевидно не въ силѣ обезпечити ихъ передъ негѣдными пѣдозрѣнями, якій находять собѣ мѣсце въ „Моск. Вѣдомостяхъ“; хочемо надѣяти ся, що тѣ выхѣдки не внесуть неспокою и непорозумѣня въ чисто наукову справу и не затроять спокѣйнои збѣрнои роботы небажаною негодою и недорѣчнымъ недовѣремъ.“

Оттакъ говорить ліберальный орґанъ московского университету; мабуть и самъ не надѣявъ ся, що голосы Фльоринськихъ, Фортинськихъ и „Старыхъ Археологовъ“ таки возьмуть гору навѣть въ справѣ чисто науковѣй. Сталось, якъ знаємо вже, цѣлкомъ инакше.

Жалобы „Народнои Рады“ (и „Просвѣты“) до Шкѣльнои Рады краевои.

На перепоны, ставленій окружными ц. к. инспекторами шкѣльными уживаню рускихъ друкѣвъ на метрики шкѣльній, выславъ Выдѣлъ „Народнои Рады“ таку жалобу до президіи Шкѣльнои Рады краевои:

„Висока Президіе!

З трох повітів, снятиньского, бобрецкого і городенецкого, дійшли до підписаного виділу жалоби, що ц. к. окружні інспектори шкільні не хотять приймати руских друків на метрики шкільні, хоти ті друки під кождим взглядом відповідають формулярям, уложеним ц. к.

НЕЗАБУДЬКИ.

Нарисъ *Ореста Авдиковича.*

(Докѣнченє.)

На другій день Ромцьо вѣдъѣхавъ, а Галюня цѣле пополудне сидѣла въ саду и плакала. Перший разъ вѣдчула жаль розлуки, ажь розболѣла ей голова и запирало вѣддыхъ у грудяхъ.

Третього дня зъ самого рана почавъ батько пытати коменюшь. Галюня вѣдъ плачу ажь говорити не година. Ледви процѣдила хлипаючи: „der Hobel ist ein Werkzeug“, а далѣ анѣ суди Боже! Почали ей пытати „слѣвця“. Вона нѣ въ зубъ! Батько взявъ лінію и хотѣвъ дати „пацу“ на руку. Галюня въ крикъ! Прийшли мама и симъ разомъ выпросила, що Галюнѣ не били и „ще той одинъ разъ“ дарували кару. За те насварили ей за непослухъ и казали, що наймуть „директора“ зъ такими чепѣрнатыми вусами, якъ у пана лѣсничого, а на-рѣкъ вѣддадуть ей до Перемышля — „най собѣ вже хто иншій морочить зъ нею голову, коли така вперта“...

Галюня ще бѣльше „затяла ся“... Закинула книжку за шафу и знову побѣгла надъ воду. Тамъ застала дѣвчину, що то навчила ей плести вѣнцѣ, и передъ нею розказала свою бѣду. Дѣвчина не розумѣла, о що ходить, але потакувала и помагала Галюни плакати.

Галюня не прийшла до дому, ажь пѣзнымъ змеркомъ. Увійшла тихонько до хаты, роздягла ся и лягла до лѣжка — безъ вечерѣ.

— Ты де була такъ довго?

Галюня не вѣдповѣла нѣчого.

Симъ разомъ мати стягнула дочку зъ лѣжка и выбила.

— А не ходи надъ воду!

Галюня навѣть не скривила ся. Постановила собѣ: „на збытка“ анѣ не заглядати до книжки. А якъ на хатѣ стало тихо, тогдѣ поплакала хвилину и заснула мѣцнымъ сномъ.

Та що-до каменюша она рѣшучо застрѣйкувала. Ще бувало зъ Ромцьомъ — то й наука не приходила ѣй такъ трудно. Вѣнъ самъ пытавъ ей и самъ за нея вѣдповѣдавъ, бо вона „не година була такъ борзо вѣдповѣдати“, а ту треба було здавати лекцію „разъ-два“, бо спѣшили ся на проходъ. Романъ зиркавъ вѣдъ часу до часу до книжки, а Галюня лишь потакувала, а часомъ ще й выдерла коменюшь зъ его рукъ и коатролювала. Тогдѣ Романъ, зашахованый на своѣй професорскѣй повазѣ, мусѣвъ очевидно нагнѣватись, а Галюня брала його за руку й силомъць тягнула надъ воду и тамъ вѣдбували ся перепросины... Але батько вчить пѣсля зовсѣмъ инакшои методы...

Та про те ему стало жаль Галюнѣ. Порадивъ ся зъ матѣрю, щобы на-разъ зовсѣмъ закинути науку, поводити ся зъ Галюнею лагѣдно, не страшити ей нѣякими педаґоґами и перечекати той часъ ей хоровитои упертости... треба ѣй лишити вѣльну волю, нещасливый роздѣлъ опустити або при нагодѣ купити новый „лекшій“ коменюшь, де бы того роздѣлу не було, а зъ часомъ ей упертость выкорѣнить ся сама зъ себе.

Галюня бавила ся, якъ давнѣйше, и поволи веселѣйшала. Надъ водою мала свою товаришку, учила ся зъ нею ботаніки и приносила до дому цѣлый жмутъ незабудьокъ и всѣлякои травы. Плела вѣнцѣ, складала букеты, а далѣ вязала хрестики.

— Ей, не плети хрестѣвъ!

Засмѣяла ся зъ такои остороги и своимъ ладомъ знову пѣшла надъ воду.

Був парный день, але вѣлвъ острый вѣтеръ. Галюня досягала цвѣту водноі лилеѣ, запяла о корчь лозины и урвала натягачку вѣдъ капелюха. Вѣтеръ зірвавъ ѣй зъ головы капелюхъ и понѣсъ геть на воду. Кинула ся за капелюхомъ и завязнула въ намулѣ высше колѣнъ. Здавало ся, що топить ся. Дѣвчина заплакала, а Галюня почала кричати дивными голосами. Зачувъ мельникъ, надбѣгъ и вытягнувъ Галюню зъ воды. А капелюхъ поплывъ зъ рѣкою, дѣставъ ся вѣдъ млыньске колесо и тамъ его поторощило на шкѣлмате.

Завѣзъ мельникъ Галюню до ей родичѣвъ.

Хотѣли сварити, але злякали ся самѣ, якъ ей побачили. Дрожала цѣла, ажь зубами дзвонила.

Дали ѣй сухе одѣня й поклали до лѣжка.

Галюня змѣнилась, губы посинѣли, ажь страшно дивитись.

— Простуда, — каже батько.

— Корчѣ зъ перестраху, — каже мати.

Лежить Галюня, завертає очима, заносить ся вѣдъ кашлю, хвилями тратить притомность, то знову зрываєть ся, плаче, кричить, йойкає, балакає, сама не знає що.

— Дайте менѣ, мамо, кусникъ городця. Скопаю собѣ маленькій кльомбикъ и засаджу незабудьками, а зъ краю травицю засѣю. Прійде Ромцьо и скаже менѣ, якъ то робити, абы выйшло такъ гарно, якъ у львѣвскѣмъ парку. А въ серединѣ кльомбика выбудуємъ камѣнну фігурку и тамъ поставимо вазонокъ зъ высокою пальмою, а надъ вазонкомъ причепимо такій дашокъ зъ дроту, а на дашку поставимо хрестикъ. И я нарву незабудьокъ и сплету вѣночокъ и заложу на хрестикъ... Добре, мамо?

— Ой доню моя, де твои незабудьки? Осѣнь не за горами та й вѣдцвили.

— Вѣдцвили, мамо? вѣдъ вчора вѣдцвили?

— Та вже тому двѣ недѣлѣ, якъ ты ихъ збирала...

— Двѣ недѣлѣ, мамо? направду? И вѣночки мои повяли? а що-жь зъ ними буде?

И Галюня знову плаче, пручаєть ся, вєть ся...

— Бѣдна моя донечка! — каже мати.

— Шкода менѣ дитины, — шепче батько.

И мати ломить руки, а батько тихо плаче. Сидить обоє биля лѣжка хорои, сумно глядять въ посинѣле ей лице, въ страшній ей очи.

— А Ромцьо не приѣхавъ, мамо?... Ой, студено менѣ...

Вкрывали кожухами, перинами.

Не помагало!

Ще де-не-де цвили надъ водою синій незабудьки. Сплели свѣжій вѣночокъ и поклали Галюню на лаву, заквѣтчали бѣлій ей косы...

И на ей гробѣ зацвили зъ весною незабудьки...

Л. 14. мая 1899.

ЛІТЕРАТУРНО-НАУКОВИЙ

ВІСТНИК

Приймаєть ся далі передплата на 1899 рік [2-ий рік видання], нові предплатники дістають всі книжки почавши від 1-ої. Передплата 8 зр. річно, може бути плачена ратами; піврічна 5 зр. З попередного (1898) року за 6 зр. можна дістати книжки почавши від 5 ої, а додатком початків статей розпочатих друком в попередніх книжках.

Адреса Адміністрації: Львів, Чарнецкого 26. Власний дім.

Шкільною Радою краєвою. Ц. к. інспектор з Бібрки заявив на конференції окружній, що метрика шкільна есть актом шкільним а всї акти мусять бути ведені в урядовім т. є. польскім язиці.

Се поступованє ц. к. інспекторів шкільних есть нарушенєм прав руского языка і прав рад шкільних місцевих. Рускій язик на основі 19. артикула основних законів державних признаний есть рівноуправненим в школї, уряді і публичнім житю, а розпорядженє міністерств справ внутрішних, просвіти і иншых з дня 5. червня 1869 ч. 2354 вкладає на ц. к. власти і уряди обовязок шанувати права сторін недержавних властий, корпорацій і громад до руского языка.

Укладанє і ведене метрик шкільних належить вїеля арт. 33. закона краєвого з дня 23. мая 1895 (В. з. кр. ч. 57) до шкільних рад місцевих, а розпорядженє ц. к. Шкільної Ради краєвої з дня 12. цьвітня 1899 ч. 32.611 вкладає і кошти закупна друків та оправи книжок метрикальних на тїж раді. Місцеві ж ради шкільні суть безспорно тїлами чисто автономічними, і яко такі мають повне та необмежене право уживати руского языка чи то в своїм внутрішнім урядованю, чи в зносинах з якими-небудь сторонами та властями (рішенє міністерства просьвіти з 9. мая 1877 ч. 257). Длятого нїхто і нїяка власть не має права жадати від них уживанья польскої чи якої-небудь иншої мови, отже і ц. к. шкільні інспектори чи ради окружні не мають права жадати від них закладанья або веденья шкільних метрик в нерускій мові, і то ще своїм власним коштом!

Підписаний виділ політичного товариства Народна Рада у Львові, на основі §. 1. і 2. е) свого статута, звертає ся проте до Високої Президії з зажаленєм на згадане поступованє ц. к. шкільних інспекторів окружних і з просьбою:

Висока Президія зволить перепони, ставлені ц. к. шкільними інспекторами чи радами окружними уживаню руских метрик шкільних, усунути і зарядити, аби рускі метрики свобідно і без обмежень могли бути уживані.

Від виділу політичного товариства „Народна Рада“.

У Львові дня 29. липня 1899.

Рівночасно выслало Товариство „Просвіта“ також від себе жалобу в тім дїлї з иншими знов мотивами.

„Реґенты“ въ Россіи.

Під таким заголовком помістив Berliner Tagblatt від одного дописувателя з Россіи таке цїкаве письмо:

Усе більше віддаляє ся царь Николай II. від способу правленья „самодержця“, якій за Александра III. дійшов був до найвисшої силы. За того царя бувало щоденным явищем, що правительственнї постановы найбільшої ваги выходили зовсім безпосередно від царя, часто на немале зачудованє міністерства або совіта державного. Оберпрокуроръ св. синода и кількох міністрів, которым царь давав послух, выготовляли свои проекты звычайно в найбільшій тайнї, дожидали потрібного „настрою“ у царя и тогдї „высвітлювали“ ему свій проект. Царь підписував свое звычайне „По сему быть!“ и новый законъ вынирнув на свїтло дня.

Всї напоры на молодого царя Николая II. від довірених дорадників его вітця, щобы держатись дальше тои методы, не удали ся. Царь уперто не хотїв в такій короткій дорозї давати свій підпис на проектї міністерскім. Він мав и має усе відповідь: „Мій отець був досвідный мужь, а у мене нема ще досвіду; надъ вашим проектом мусить ся перевести нарада“. Таким чином проектъ, предложеный однымъ міністромъ, вандрує на раду міністрів, а звідтам до совіта державного. Инколи мусять такі проекты відбути ще довшу дорогу: царь установляє комісію ad hoc, а на председателя ей именує довірену особу, котра не займає урядовои посади и не має личного интересу в справї, о якій має ся радити. В таких выпадках має проектъ перейти в кабінету царского три инстанції, заки назадъ повернє и евентуально достане санкцію. В кругах правительственных называють теперь той способъ — иногдї здвигаючи плечима — „нашою конституцією“.

Число тых панів, которых гадка рїшає у царя, есть зовсім невелике, а всяка проба етоячих зъ боку, щобы увійти в той кружокъ, доси була все ударемнена. При великім пієтизмї царя для всего, що полишив по собї его отець, остались и „реґенты“ — якъ их зовуть въ Петербурзї — більше-менше тї самі або выбули зі школы попередных.

Въ першій лінії остався усе оберпрокуроръ св. синода Побєдоносцевъ. Велике значінє має також державный контрольоръ Филиппов. Відтакъ давнїйшій міністеръ війны Ванновскій, котрый, не займаючи теперь нїякои урядовои посади, все-таки яко председатель різных комісій ad hoc, має дуже великій голосъ. На доказъ особливои ласки царскои Ванновскій, коли за-для недуги уступив зъ міністерства війны, достав въ подарунку красну палату міністра війны при Инжінерскій улици въ вартости по-надъ мілінъ рублївъ, такъ що при передачи свого портфелю Куропаткинови не потребував передавати ему и палаты, въ котрій був замешкав. Для міністра фінансів закуплено дім коло червоного мосту и туда спровадив ся Куропаткинъ. Кромї того достав Ванновскій 200.000 рублївъ готівкою. Дальше належить межи „реґентів“ міністеръ внутрішных справъ Горемикинъ. Він ходить за сухого й холодного чиновника и мавъ у окруженя царя мало симпатій, але таки зъ высших взглядів державных удержавъ ся на становищи, мимо запобігів міністра судівництва Муравева, щобы его высадити а самому тую посаду обняти. Зъ тых змагань выйшло лишь одно те, що Горемикинъ достав на adlatus'a князя Оболенск го, котрого він не може нехтувати.

Царь має також „тихих дорадників“. Особливе значінє має князь Ухтомскій, личный приятель царя зъ часу его подорожи довкола свїта, ще якъ був наслїдникомъ престола, теперь редакторъ набравших великой ваги „С.-Петербургских Відомостій“, отже уздібненый на дорадника-писателя. Коли такъ Ухтомскій пійшов у гору, упало значінє князя Мещерского, редактора „Гражданина“, котрый, якъ відомо, був такимъ самымъ дорадникомъ Александра III. Теперь его вплывъ такъ обмалївъ, що т. зв. ліберальна праса навіть не уважає за потрібне полемізувати зъ „мещерщиною“. Відтакъ заслугує на увагу писатель-дорадникъ великого князя Володимира Александровича Случевскій, редакторъ „Правительственного Вістника“.

Зовсімъ безъ надїї на успіхъ остають ся заходы міністра фінансів Вітте'го достати ся до кружка властивых „реґентів“. Він має голосъ лише яко знавець для торговлї и промыслу. Въ такімъ самімъ характерї знатока остає міністеръ війны Куропаткинъ, коли тымчасомъ днї міністра народнои просвіты Боголепова можна уважати почисленымъ. Боголеповъ, передъ тымъ куратор московского округа учебного, має дякувати за свое теперішне становище протекціи вел. князя Сергія, генералъ-губернатора въ Москвї. Царь, як відомо, зъ нагоды студентскихъ безпорядків недвозначно высказавъ свое невдоволенє зъ верховнои управы міністерства народнои просвіты.

До „реґентів“, въ трохи вузшім змыслї, треба ще зачислити: графа Бобринского генералъ-губернатора Фінляндіи и — last not least — царицю-матїр, до котрои царь почуває щиру привязанбість. Она все уживає свого вплыву тогдї, коли їй їде о обсаду вплывовых мїсць урядниками знаными їй зъ часу панованя ей мужа. Ей протекціи завдячують свои посады генералъ-губернаторъ Кавказу князь Голицинъ и міністеръ заграничных справъ графъ Муравевъ. Сему удало ся, якъ и его попередникови Гірсови, занятi вынимкове становище. Він, не мішаючи ся въ справы „реґентів“, строго береже прерогативъ свого ресорту, не дозволяє другимъ панамъ вглядати туда, такъ що зъ міністерства справъ заграничных можна довідатись хиба о довершенім рїчи. Потрібно було аж личнои интервенціи царя, щобы до справы набутя порту Артура покликано до порады его „приятеля“ Ухтомского, яко наочного знатока відносинъ въ дотычных краях.

Молода царица посвятила ся єдино своїм обовязкамъ яко жена й матїр и свій нахилъ до добродійности выявляє спома анем будованя мешкальных домів для робітників.

За „bête noire“ [чорну звірину: чоловіка страшного] уважають ліберального великого князя Александра Михайловича, шурина царя. Тїшучи ся личною симпатією царя, він часомъ выступає зъ такими высказами, котрі можуть инколи станути впоперекъ высшимъ интенціямъ „реґентів“. Але удало ся бодай усунути его зъ урядового становища, яке займавъ. Генералъ-адміралъ вел. князь Алексей уважавъ за рїчъ неможливу тримати підвладного, що шкідно вплывавъ на військову дисципліну.

Мїродатнї особы переконанї о солідарности интересів внутрішнои политики Россіи зъ такими-ж интересами Нїмеччины, а такъ само о хосенности порозумінья на полі торговлї и промыслу. Зъ оглядів на заграничну політику заховує ся формы entente cordiale [сердечнои приязни] зъ Францією.

Зъ хроніки старомїськои.

Дня 5 липня с. р. отворено въ Старомъмістї другу „читальню“ — на статутахъ общества Качковского заходами и стараннямъ о. Теодора Крушинського, теперішного завідателя парохіи. Де-хто гадавъ бы, що о. Крушинській справдї въ интересї освідомленя мїщанъ основавъ другу читальню. Де тамъ! одже він перший підписавъ був подане о заснованє читальнї „Просвіты“ а відтакъ отворене ей зволїкавъ до нескінчености, аж мїщане самі собі ей отворили. Цїль новои „читальнї“ есть: розбити читальню „Просвіты“, котра згромадила коло себе найосвіченійших мїщанъ и мимо всякихъ перепонъ розвивае ся дальше. Тымъ то и дасть ся пояснити, що читальня о. Крушинського приєднала собі ласку всіхъ панків зъ „ц. к.“, а рада повітова выслала на ей отворене навіть свого делеґата въ особі п. Рогоды. Подумайте собі: отворене читальнї на статутахъ общества Качковского и делеґатъ бецирку польского! — се вже хиба можна приписати наслідкамъ мировои конференціи въ Газі. При отвореню новои читальнї стрілено зъ моздїрів и тільки в'ен вланы... а, пардонъ! був ще відчитъ. Читавъ мїщанъ Федоровичь урывки зъ книжочки о „Гербахъ Руси“ — бачить ся въ честь делеґата институціи гербованои. До читальнї вписало ся заледва кількинадцять членів, а се насупротивъ шумнои заявы на друкованім запрошенню: „На сіе торжество вмінямъ себі въ самую большую честь симъ пригласити *за 163 членов основателей*“ выглядає не то смішно, а скандально. Шкода того пороху, що выстрілянo! И ще одно: о. Крушинській, щобы передъ делеґатомъ бецирковымъ замастити фірму общества Качковского, заявивъ въ своїмъ вступнім словї, що „новоотворена читальня“ остає під покровомъ св. О. Николая. Черезъ те люде нову читальню назвали „Читальнею св. Николая“...

При кінци шкільного року відбула ся въ Старім містї окружна конференція учительска. О тім, що навіть надъ рускимъ рефератомъ дискусія вела ся по польски, вже и не згадую; се давна пісонька. Але одного годї поминути. Инспекторъ Заборякъ наказавъ зібраному учительству завязати межи собою польске товариство педаґоґічне, а то під загрозою утворенья урядового „кілка“ конференційного краєвою радою шкільною. Хотяй се повіть чисто рускій, а по селахъ всї школы рускимъ языкомъ выкладовымъ то й учителївъ-Русинів есть ту значне число, якось нїхто зъ учителївъ не обізвавъ ся й словомъ, щобы завязано таке товариство руске и по крайній мірі польске и руске. Такъ повинен був зарядити и самъ инспекторъ, скоро вже зъ уряду щось подібного чинивъ...

Не менше цїкава и отся рїчь: Изъ Старого-міста подало ся двохъ учителївъ о запомогу, оба Русины. Одинъ зъ нихъ має испыт выдїловый и на становиску своїмъ взірцевый; одна его хиба, що не вырікає ся своєи народности; другій безъ испыту и маєтный, але заслужився собі на назву „rozrządnego“. Першій достав наказъ платничій на 1 зр. 50 кр. яко кару стемплеву, а другій — асигнату на 30 зр. Тамъ котюзі по заслузі [може ще важився ся по руски прошене писати?!] а ту... wedle, panie tego... Треба жь знати, що непомилуваный учитель и такъ вже есть грубо покривдженый, бо замість 600 зр., котрі ему належать ся яко сталому учителеви выдїловому, побирає всего 450 зр. Тільки ему урывають зъ річнои керванцї!

Взагалї въ Старім-містї повівав теперь злобный духъ антирускій. Наведу ще отсей примірь: Відъ двохъ майже літъ утворена есть въ Старім-містї катихитура при пятиклясовій школі мїскій. О тую катихитуру, розумієся провізоричну, старавсь відъ самого початку мїсцевый сотрудникъ о. Менциньскій, та нїякъ не може ей достати. Причиною того хиба се, що передъ роком упімнувъ ся, абы дїти въ першій клясї відмовляли молитвы також и по руски. А треба знати, що рускихъ дїтей въ кождій клясї є 3—4 разы тільки, що польскихъ, и що въ цілій тій школі jure cadisco заведено выкладовый языкъ польскій. Та тымъ наробивъ вінъ собі всего ляха. Справа оперла ся о шкільну краєву раду и на всім скоргавъ тільки, що до нині не достав пенсіи. Надто въ послідных часах выйшов на него доносъ до окружної рады шкільної, що занедбував науку релігіи. Правда, слідство переведене зъ тои причины черезъ Ординаріятского відпоручника выказало инакше, бо въ класі, котрои головно дотыкавъ доносъ, всего-навсего опущеных було 9 годинъ, але все цїль буде осягнена, бо можна надіятись що пенсія за катихитуру знов буде на якійсь часъ відсунена. А знаменне тутъ ще се, що доносъ зробивъ управитель школы Батицкій, артилюдовець въ повіті старомістськім, котрый до того жив ще въ приязни зъ о. Менциньскимъ...

Переглядъ політичный.

Въ Narodni-хъ List-ахъ голова ческого клюбу п. Енґель бере молодо-Чехів въ оборону передъ відвічальностею за угодовій зарядженя и підвышеня податків въ дорозі §. 14. По думцї п. Енґля ческій послы заслужили ся, що горівка и пиво не подорожіли; підвышене податку від цукру є безъ сумніву тяжке, але протестаційный рухъ, якій зъ тои причины появився ся, є лишь у соціяльных демократів выразомъ чесного обуреня. Наші сторонництва, оголошуючи свои протесты, мають выключно амбітнї цїли на оці. Енґель кінчить словами: „Неправдою є, що ческій послы годили ся на підвышене податку від цукру, бо въ клюбі ческих послів ухвалено, щобы въ угодовій комісіи поступати въ порозумінью зъ цілою правицею“.

Ліберальне сторонництво выготовило на нинішне засіданє міської рады остру резолюцію, котра звертає ся не лишь противъ §. 14-ого, але також противъ поступованя поліціи въ послідных часах, противъ конфіскатъ и розвязуванъ зборівъ. Резолюція взывае бурмістра Люеґера, абы пійшов до президента міністрів Туна и спонукавъ его залишити сесію провокаційну акцію.

Консервативно-шляхотскій Vaterland полемізує зъ дневниками, що закидають правительству зломанє конституціи при помочи примінюваня §. 14-ого и підвышуваня податків. Дневникъ сей доказує, що нинішня конституція має хиби и браки и взагалї нїколи не тїшила ся цїлковитою симпатією загалу. „Впрочімъ — пише Vaterland — не правительство нарушило конституцію, але обструкційній сторонництва, що збійшли зъ легального конституційного ґрунту и приневолювали правительство взяти ся за §. 14-ый.

„Соціяльно-політичне товариство“ урядило вчера дуже численнї збори, на котрых ухвалено резолюцію противъ примінення §. 14-ого до угоды зъ Угорщиною и підвышеня податку від цукру. Правительственный комісарь не позволивъ голосувати надъ тою резолюцією. Lidove Noviny доносять зъ Відня, що вже запало рішенє въ справі віденьскои выборчои реформы и въ справі обовязуючого языка при ческих автономічных властях. Тунъ має именно ще въ середи предложити цісареви до санкціи не лишь віденьску реформу выборчу, але и языковый законъ для Чехів.

Зъ огляду на напруженє відносинъ, яке въ послідных часах наступило межи Францією и Россією, велике заинтересованє въ політичных кругах выкликала подорожь французского міністра заграничных справъ Деклясого до Петербурга. Французскій дневники добачують въ тій подорожи щось більше, якъ актъ звычайної вічливости и приписують їй велике політичне значінє. Она має стояти въ связи зъ послідными пробами німецко-французского зближенья, котрі мали въ Петербурзі зробити прикре враженє. Деклясе має під тымъ взглядомъ защитькати россійскій правительственнїй круги. Зъ другого боку французскій міністеръ має пожалувати ся на цілый рядъ актів россійской дипльоматіи въ послідных літах, котрі знов у Франціи не добре зробили враженє. Говорять, що подорожь Деклясого може мати двоякій результатъ: може выкликати ще сильнійше скрілене аліансу, або на відворотъ, остаточно розбити союзъ. При тій нагоді мають бути въ Петербурзі обговорені також подробиці що до подорожи царя на париску выставу.

Бельґійскій король коферував вчера дуже довго зъ Де Сметъ де Навромъ, котрому поручивъ був місію утворенья нового кабінету. Король звертавъ его увагу на поважну ситуацію, въ якій знаходить ся монархічный устрій державы. При тімъ высказавъ ся король противъ загального голосованя, котре по его гадцї може підкопати монархію и сотворити республику. Говорять, що зложене нового кабінету не такъ скоро наступить. Проволока походить зъ відси, що роблять ся заходы въ цїли позысканя на мі-

пістра вóйны якоюсь вызначнѣйшой личности зъ арміи. Програмою будучого міністра вóйны маѣ бути заведене загального обовязку вóйсковой службы. Де Сметь де Наеръ заявивъ, що цѣлый кабінетъ буде за пропорціональною системою и що въ палатѣ послóвъ внесе въ тóмъ напрямѣ предложене выборчой реформы. Соціялістичній послы выслали до него письмо, въ котрóмъ его перестерѣгають передъ накиненемъ народови такой выборчой реформы, котра була бы суперечна зъ внесенями выборчой комісіи. Коли бы Де Сметъ хотѣвъ таку реформу перефорсувати, соціялісты грозять новыми розрухами, котрѣ въ червни дали ся державѣ въ знаки.

— —

Polit. Coresp. одержує зъ Бѣлграду ще слѣдуючій вѣсти въ справѣ атентату на Міляна. Зъ помѣжь двацять шести особъ увязненыхъ въ наслѣдокъ атентату на Міляна, увóльнено пять, бо слѣдство не дало нѣякихъ доказóвъ вины. Зъ огляду на се, що слѣдство скóнчить ся доперва 5 або 6 с. м. можна надѣяти ся, що увóльнять ще кóлька увязненыхъ, такъ, що передъ трибуналомъ наглого суду стане може вóсѣмнацять особъ. Зъ помѣжь провóдникóвъ радикальной партіи, що були рóвночасно членами центрального комітета, будуть обжалованій лише Пошічь, Тавшановичь, Весничь и Становичь. Двацять иншихъ провóдникóвъ партіи и членóвъ того комітета, полишено на вóльнóй стопѣ.

— —

Въ Царгородѣ розбúйшла ся чутка о новóмъ заговорѣ молодотурецкого сторонництва. Тѣ поголоски вяжуть ся зъ вóдкрытемъ тайного магазину оружія и пороху въ Царгородѣ. На однóмъ именно передмѣстю зайрѣла група домóвъ, а въ однóмъ зъ нихъ знайдено великій засобы амуніціи. Мешканцѣвъ сего дому, мѣжь котрыми був такожь одинъ турецкій офіцúръ, сей часъ арештовано. Всѣ арештованій не признають ся до нѣякой вины. Ще не можна цѣлкомъ певно сказати, чи донесеня поліціи о ново вóдкрытóмъ заговорѣ опирають ся на якихъ фактичныхъ даныхъ. Однакъ арештованя доконують ся въ великóмъ числѣ. Говорять, що заговоръ мавъ ма цѣли выдвигнути на престолъ слабого на умѣ Мурада. Турецкій власти зарядили острій репресійній средства.

—

Оборонцѣ Дрейфуса покликали до розправы 19 свѣдкóвъ, мѣжь ними кóлькохъ офіцúрóвъ артилерій, котрій прямо заявили, що бордеро сфабрикувавъ хтось, що не належавъ до артилерій. Въ справѣ Дрейфуса выходять на дневне свѣтло що разъ новій справы и ще бóльше замотують цѣлый сей и такъ вже скомпліковáный лябúринтъ. Нѣмецкій дневники згадували, що въ справу Дрейфуса був замѣшаный генералъ Аненковъ, котрый збудувавъ був каспійску зелѣзницю. Італійскій дневники подають теперь о тóй справѣ близшій информаціи. Пóсля донесень тыхъ дневникóвъ Аненковъ застрѣлився ся не тому, що вóдкрыто якúсь его дефравдація, але тому, що вóдкрыто его спóвучасть въ фальшóванцтвахъ документóвъ полковникомъ Анрімъ. Въ россійскихъ вóйсковыхъ кругахъ окрóмъ того оповѣдають, що Аненковъ пробуваючи въ Петербурзѣ, не лишь россійскимъ властямъ, але и нѣмецкому генеральному штабови дававъ информаціи о французскихъ вóйсковыхъ справахъ. Французкій власти старають ся о се, щобы тыхъ справъ при процесѣ въ Ренахъ не обговорювано.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

— —

Зъ Кракóвця пишуть намъ:

Читальня „Просвѣты“ въ Кракóвци, основана бувшимъ парохомъ о. Сев. Метеллею, розвивавсь гарно. Числить теперь 169 членóвъ. Мѣщане привязали ся щиро до неи, особливо молодшій; о старшихъ не можна бы сего сказати, бо є межи ними й такій, що якъ вписались при основаню, такъ бóльше и не заглянули до неи. При читальни є зсыпъ зóжа, котрый що року зростає и на передновку не одному въ пригодѣ стає. Зъ повнымъ узнанемъ пóднести бы треба, що Свѣтлый Выдѣлъ Рады повѣтовой въ Яворовѣ ухваливъ запомочи шпихлѣрь квотою 50 злр.

Недавно вóдбулись при численнóй участи членóвъ загальній зборы краковецкой читальнѣ, на котрыхъ мѣжь иншимъ ухвалено зреалізувати давнѣйшу гадку заложеня крамницѣ въ мѣстѣ. Надъ сею справою вывязалась занимаюча дискусія, зъ чого можна було пóзнати, якъ прикро дався вóдчувати бракъ христіяньскои крамницѣ въ мѣстѣ и якъ радо повитали бы мѣщане появленє ей. Дальше ухвалено для розбудженя бóльшого житя въ читальни устроювати аматорскій представленя и товарискій прогулянки. Ухвалено збиранє фондóвъ на власный дóмъ и на справленє инструментóвъ для маючои ся заложити капелѣ. Бурею оплескóвъ повитано внесенє одного члена, щобы загальній зборы именували Всч. о. Сев. Метеллю за положенй имъ заслугй около заснованя и розвою читальнѣ почестнымъ членомъ. Внесенє се, можна смѣло сказати, вынате зъ пóдъ серця кождого присутного, ухвалено одноголосно, зъ щирою радостію. По полагодженю поменшихъ, чисто адміністративныхъ справъ приступлено до выбору нового выдѣлу и въ складъ его увóйшли: о. Ив. Волосянькій яко голова, В. Паранкевичь, М. Спринь, Л. Слижь, Д. Шлюзаръ яко члены а П. Хома и Іос. Мицьковскій яко заступники.

Першимъ дѣломъ нового выдѣлу було устроєнє аматорского представленя на дохóдъ будовы новои церкви. Програма цѣлого представленя була въ своѣмъ часѣ оголошена въ часописяхъ. Выконанє поодинокихъ точокъ програмы выпало цѣлкомъ удачно. Комедію Григ. Григорівича „Тато на заручинахъ“ вóдограно зъ правдивымъ артизмомъ, всѣ ролѣ безъ выимка выучено и вóддано знаменито, а въ монольогу Григ. Григорівича „Женитьбá зъ перешкодами“ п. Спринь збиравъ гучній оплески, бо-жь своєю грою и найбóльшого флєгматика порывавъ до гомеричного смѣху Зъ доходу справлено нову куртину и кулісы и ще остало ся щось на будову новои церкви. Выдѣлъ читальнѣ почувавсь до милого обовязку зложити на сѣмъ мѣсци щиру подяку Хв. Выдѣлові Ресурсы урядничои въ Кракóвци за вóдступленє льокалю на представленя и тымъ Р. Т. Добродѣямъ вóдъ котрыхъ одержано ласкавій датки а то: вóдъ о. Щепка лат. паро а въ Кракóвци 50 кр., д-ра Вахнянина 2 зр., п-ѣ Шереметовои 2 зр., п-ы Наталіи Заборскои зъ Перегиньска 50 кр., о. С. Чучиловича 2 зр., о. П. Кузика зъ Терла 2 зр. и п. І. Максимовича зъ Сокаля 2 зр. Щедрымъ даткомъ причинивъ ся и Впр. о. деканъ Чернецкій зъ Сѣльця белзкого приславши въ користь будовы новои церкви кóлькасотъ примѣрникóвъ своєи цѣкавои брошуры о Кракóвци, за що складає ся ёму сердечну подяку.

Такимъ то руслóмъ плыве житє нашои читальнѣ. Тихе оно ще и невеличке, но надѣя въ Бозѣ, що зъ часомъ набере оно силы и могучою хвилею буде плысти що разъ живѣйше, що-разъ сильнѣйше для добра честныхъ рускихъ мѣщанъ, для славы Русь-Украины! — *І. Т. зъ К.*

НОВИНКИ.

— —

— **Пригадує ся** Вп. членамъ „Зорѣ“ якъ и Львовянамъ, що заповѣджена прогулька товариства „Зоря“ въ околицѣ Карпатъ до Гребенова вóдбуде ся безусловно въ недѣлю 6-ого серпня. Поѣздъ вóдходить зó Львова рано о годинѣ 6 мінутъ 45.

— **Зъ Долиньского пишуть намъ:** Новоуспечена нашими найсердечнѣйшими опѣкунами фраза „urzęd-ы metrykalne“ вкрала ся мовь тан чума вже й до нашого долиньского округа. Онодгы якъ тй шершенѣ зъ гнѣзда вылетѣли зъ бюра ц. к. староства долиньского цѣлй пачки урядовыхъ польскихъ вóдозвъ та друксортóвъ и повандрували прост) до рускихъ урядóвъ парохіяльныхъ зъ зазывомъ предложенй выказóвъ рекрутаційныхъ на рóкъ 1900, а на кождóмъ каналку виднѣе вже зъ далека выдрукована польска адреса: „Do urzędu parafialnego gr. kat. *jako urzędu metrykalnego w N.*“ Штудерій-жь, бо тй Поляки въ своихъ вынаходахъ! — Руски уряды парохіяльній звертають тíи письма назадъ туда, зъ-вóдки выйшли а хочемо мати повну надѣю, що ц. к. староство долиньске свою грубу похибку поправить на мѣсци и не буде допроваджувати до дальшихъ непотрѣбныхъ рекурсóвъ въ такъ ясній справѣ. Бо-жь державѣ австрійскій грозить нинѣ бóльше небезпеченьство вóдъ епідеміи злодѣйства зсѣлякихъ польскихъ рыбъ нѣжь вóдъ рускои мовы и письма. Мы-жь въ австрійскій державѣ, а не въ польскóмъ королѣствѣ! Мы не боронимо Полякамъ бути Поляками, але и они не смѣють вóдбирати намъ нашу мову и насъ вызывати!..

— **Выдѣлъ читальнѣ „Просвѣты“ въ Цыганахъ** подає до вѣдомости, що дня 6 н. ст. с. м. дане буде представленє аматорске на дохóдъ будовы новои церкви въ Цыганахъ. Цѣна мѣсцъ вóдъ 50 кр. до 10 кр., не кладучи тамы доброчинности. Початокъ о 7 годинѣ вечеромъ.

— **Зъ выдѣлу краєвого.** Департаментъ VI выдѣлу краєвого по д-рѣ Дамянѣ Савчаку, котрый выѣхавъ до Жегестова на вóдпустку, обнявъ заступництво члена выдѣлу краєвого д-ръ Леонъ Яклиньскій бурмістръ зъ Комарна.

— **Рóльничій департаментъ,** призначеный выключно для справъ господарства и рóльництва, мае бутй — якъ доносить одинъ львóвскій дневникъ — невдовзѣ основаный при львóвскóмъ намѣстництвѣ. Бувъ бы се великій здобутокъ для рóльничихъ кругóвъ, кобы лишь не стоявъ выключно на сторожи интересóвъ великопанськои касты.

— **Въ справѣ процесу за крадежи въ гал. касѣ ощадности** пишуть: Вó второкъ доручено актъ обжалованя панамістамъ зъ гал. касы ощадности, именно Фр. Зімѣ, Вендриховскому и Карпиньскому, котрій находять ся у слѣдчій вязници, дальше „недоспѣлому“ міністрови фінансóвъ Стан. Щепановскому и Стефанії Фурмановій, що есконтувала въ касѣ „еротичній“ векселѣ. Обжалований застерегли собѣ речинець до внесеня рекурсóвъ. — Оногды їздивъ до Вѣдня слѣдчій судьи п. Милашевскій и тамъ обширно здававъ справу зъ процесу. — Адвоката д-ра Грека вóзвано телеграфічно зъ вóдпустки до оборонй Зімы и Щепановского.

— **Дефравдантъ Тадей Шидловскій не утѣкъ,** лишь — выѣхавъ! Таку урядову вѣстку подала Gazeta lwowska, оголушуючи, що субституторомъ его именованый адвокатскою палатою д-ръ Тадей Горецкій. Шидловскій „выѣхавъ“ — то правда, але якъ?!

— **За крадѣжь 75.000 зр,** котрои допустивъ ся касіръ Адольфъ Аморть въ Перемышли на шкоду мѣсцевои касы ощадности, вóдбуде ся розправа дня 5 вересня въ Перемышли передъ судомъ присяглыхъ. До розправы покликано 19 свѣдкóвъ, межи ними бурмістра, кóлькохъ адвокатóвъ, директорóвъ касы и кóлька особъ приватныхъ. Розправу буде переводити радникъ д-ръ Звислоцкій, а вотантами будуть радники Шеховичь и Прачиньскій.

— **Змѣны в судóвництвѣ.** Радникъ высшого суду краєвого у Львовѣ д-ръ Ад Генетъ именованый радникомъ двору при найвысшóмъ трибуналѣ; — адъюнктъ Стан. Згурскій въ Сокалі дóставъ посаду адъюнкта судового безъ означеного мѣсця службового въ округѣ львóвского высш. суду краєвого; — системізованій посады адъюнктóвъ при судахъ повѣтовыхъ дóстали адъюнкты: Алекс. Чайковскій въ Кутахъ, Едв. Краттеръ въ Калуши и Стан. Шимоновичь [зъ округа кракóвского высшого суду] въ Миколаевѣ; — адъюнктами судовыми именованій аскультанты: Стан. Доніхтъ для Рудокъ, Вікт. Найманъ для Будзанова, Казим. Лопацкій для Равы, Тад. Босаковскій для Бурштина, Мар. Малевскій для округа львóвского, Лейзоръ Тітерманъ для Вишнѣвчика и кандидатъ нотаріятскій Фел. Марцинкевичь изъ Станиславова для Товмача. — *Перенесений* атъюнкты судовій: Вяч. Чайковскій зó Збаража до Мѣльця, Ант. Галикъ зъ Порохника до Дрогобича, Бол. Галиньскій зъ Равы до Балигорода, Конст. Исповскулъ зъ Гурагуморы до Чернóвцѣвъ, Фр. Мішалекъ зъ Товмача до Коломыѣ, Вик. Шулякевичь зъ Динова до Пóдволочискъ, д-ръ Фр. Соронь зъ Немирова до Печенѣжина, Стан. Малі зъ Рогатина до Золочева, Тад. Промѣньскій зъ Угнова до Щирця, Ап. Патрашъ зъ Селятина до Серету, Ерастъ Семковичь зъ Мѣльницѣ до Теріополя и Ник. Третякъ зъ Печенѣжина до Калуша.

— **За убійство двохъ воякóвъ.** Въ Залубинцяхъ коло Нового Санча въ ночи зъ 1 на 2 сѣчня лучивъ ся въ однóмъ шинку кровавый драматъ. Пóзно въ ночи зайшли тамъ въ пянóмъ станѣ два вояки 20 полку пѣхоты, капраль Войтко Гонсевіца и Мих. Стемпковичь. Першій зъ нихъ мавъ „безъ причины“ ударити коршмаря въ лице, а другій кинувъ до землѣ жида-вóзника Юду Пенцака. Въ шинку було бóльше жидóвъ-балигулóвъ, отже выйшли на двóръ и почали нараджуватись, якъ пóмститись на жовнярахъ. Коли вояки выйшли зъ коршмы, жиды обкидали ихъ камѣнемъ. Вояки вернулись до коршмы. Вóдтакъ знóвъ выйшли зъ коршмы, а Стемпковичь вытягнувши багнетъ закликавъ до присутныхъ: „Беру васъ на свѣдкóвъ, що мене нападають, мушу боронити ся!“ Тогдѣ жиды кинули ся на воякóвъ и такъ ихъ побили, що Стемпковичь упавъ трупомъ, а Гонсевіца бувъ страшно покалѣченый. — Вчера розпочала ся въ тóй справѣ судова розправа въ Новóмъ Санчи, а на лавѣ засѣли два жиды Шія Бернфельдъ и Исаакъ Гельзінгеръ; спóльникъ ихъ въ убійствѣ Юда Пенцакъ утѣкъ до Америки.

— **Смерть пóдъ колесами зелѣзницѣ.** Въ недѣлю рано зелѣзничій поѣздъ коло Станиславова переѣхавъ переходнього шляхомъ Трофима Чорненького, селянина зъ Кнѣгинина, вóтця троихъ дѣтей Нещасный погибъ на мѣсци.

— **Въ Зимнозóдцѣ** пóдъ Львовомъ — якъ мы вчера донесли — выбухла зараза на худобу, вóдъ котрои померло кóлькоро людей. Gazeta Lwowska поправляє нинѣ сесю вѣстку, подаючи, що тамъ панує не книгосушь але карбункулъ, вóдъ котрого заразившись померли и три особы.

— **Комісія кольонізаційна въ Познаньщинѣ** закупила въ послѣдныхъ часахъ сѣмь бóльшихъ посѣлостій вóдъ польскихъ „обшарникóвъ“; простóръ закупленои землѣ выносить 19.020 морґóвъ землѣ. Польскій дневники кричать на гакату пруску, а самій добровóльне вóддають польско-славяньску землю въ руки тевтоньскои расы. А причина сего руйнуюча гра въ карты, їзда до Монако, до купелѣвъ въ Остендѣ и иншій дорогій спорты. Сумно на земляхъ польскихъ: тамъ гаката, а тутъ панамы... Ой „kurczy się ojczyzna“, бо сыны Польщѣ и доси не зóйшли зъ бездорожа. Зъ своєи исторіи нѣчого не навчились и нѣчого не забули...

— **Дрóбнй вѣсти.** Въ Городку въ ставѣ утопивъ ся гімназіястъ VIII клясы Рудольфъ Х. зó Львова. — Въ Яблоници коло Березова убивъ грóмъ на полі селянку Анну Байґерову, матѣрь осьмеро дѣтей. — Доходы тоталізатора въ Парижи пóдчасъ кóньскихъ перегонóвъ выносили минувшого року 221,668.000 франкóвъ; зъ того лишь 2% признано на добродѣйній цѣли. — Цѣсарь потвердивъ выборъ п. Іос. Фрідлянина на президента мѣста Кракова. — Львóвска полиція увязнила вчера дезертира Дебельского, фахового злодіюгу, що утѣкъ зъ слѣдчои вóйсковои вязницѣ. — Оногды закóнчивъ ся торжественно рóкъ школьній въ львóвскóмъ університетѣ; рано вóдправлено богослуженє въ к стелѣ св. Николая при участи хору „Лютнѣ“. — Въ Пóдволочискахъ появила ся сварлятина — Въ Рѣцѣ затопило ся вчера човно зъ вояками, зъ котрыхъ пять пóйшло на дно моря, а два выратувало ся. — Жовта пропасниця прокинула ся мѣжь залогою вóйсковою въ Гамптонъ въ Америцѣ; зъ 48 особъ занедужавшихъ вже померло 8. — Въ Испанії запанували сильній спеки; термометръ доходить вóдъ 42 до 48° Цельзія. — Епископомъ краскимъ на мѣсце пок. кардинала Шенборна мае стати епископъ зъ Будѣвиць.

— **Адміністрація наша** просить при змѣнѣ мѣсяця о вóдновленє передплаты и вырóвнанє залеглостей въ означенóмъ речинци.

Вѣсти зъ Епархіи Станиславóвскои.

Въ пропозицію на Бѣлу дек. чортковского принятій оо.: Мих. Туркевичь, Ал. Залуцкій, Кир. Лукасевичь, Вікт. Ростковичь, Ив. Лабѣй, Іос. Киселевскій, Як. Сербиньскій и Мих. Медвецкій. — Консисторія вставилась до президіи намѣстництва о згоду на канонічну институцію для о. Е. Гавацкого зъ Вóкинъ на Стѣнку дек. бучацкого и вóзвала до канон. институціи о. Ив. Шиха, декана и пароха въ Сочавѣ, на Кобаки, дек. косовского. — Увóльненій оо.: Ил. Шкромида, вóдъ прив. сотрудництва въ Вербовци дек. чортковского, А. Стрѣльчикъ вóдъ прив. сотр. въ Гвоздѣ дек. надвóрнянского и Мих. Филиповичь вóдъ завѣдательства въ Кричцѣ дек богородчаньского, а введений оо.: Стеф. Алимурка, б. сотрудникъ зъ Заболотова на завѣдателя въ Кричцѣ, Ив. Ткачевичь, б. завѣдатель Ферескулѣ на завѣдателя въ Хомяковѣ дек. станиславóвского и Ил. Шкромида на прив. сотрудника въ Иванóвцѣ дек. гусятиньского. — Увóльненый вóдъ конкурсового испыту о. Викт. Ростковичь изъ Жежавы дек. залѣщицкого на 6 лѣтъ. — Правительство признало дотаціи зъ релігійного фонду приватнымъ сотрудникамъ: въ Гвіздци-малóмъ дек. коломыйского и въ Джурині дек. чортковского.

Испытъ на церковныхъ пѣвцѣвъ здали Тома Вербицкій зъ Чернелицъ, Андр. Романовскій зъ Ясенова-польного, Петро Ясенчукъ зъ Бѣлобожницѣ, Ив. Джуранюкъ зъ Косовамѣста, Григ. Перецкій зъ Скалы, Іос. Пакулякъ зъ Кривча, Ив. Яхневичь зъ Репужинець, Вас. Павлишинъ зъ Угринова-долѣшного, Ив. Ткачь зъ Сковатина, Ив. Цюцякъ зъ Радча, Дим. Боднарь зъ Вóльшаницѣ, Мих. Лучка зъ Задарова, Петро Воловскій зъ Ляцкого ad Устє и Софр. Врублевскій зъ Королѣвки кудринецкого деканата.

Господарство промыслъ и торговля.

— **Рахунокъ Товариства „Краєвый Союзъ кредитовый“ у Львовѣ,** стоваришеня зареестрованого зъ обмеж. порукою, *за мѣсяць липень 1899.*

I. Станъ довжный:

1. Удѣлы членóвъ		16745·00 кор.
2. Фондъ резервовый		479·60 „
3. Вкладки		11955·26 „
4. Сальдо процентóвъ (побран.)		2314·71 „
	Сума	139098·57 кор.

II. Станъ чинный:

1. Позычки удѣлений:		
а) институціямъ	227·00 кор.	
б) на вексель	342·72 „	
в) на скрипты	313·50 „	
разомъ	883·22 кор.	88322·00 кор.
2. Готóвка въ касѣ д. 31/7		79·42 „
3. Цѣнній паперы фонду резерв		397·04 „
4. Льокації		48679·37 „
5. Сальдо коштóвъ адміністациі		567.06 „
6. Кошты заснованя		1053·68 „
Сума:		139098·57 кор.

Членóвъ прибуло 8, остае проте зъ кóнцемъ липня 238 членóвъ зъ 346 деклароваными удѣлами въ сумѣ 17 300 кор. Стопа процентова вóдъ вкладокъ 4½%, вóдъ позичокъ удѣлованыхъ зъ провізією на кошты адміністрациі 5½%—7%.

Львóвъ, дня 1 серпня 1899.

Кость Шамковскій и р.

Наука, штука и література.

— **Вѣденьского тыжденника „Die Zeit“ появивъ ся 252-ый зошитъ зъ такимъ змѣстомъ:**

Die Zucker-Gabelle. Von J. Singer. — Clericalismus, Jesuitismus und Dreyfus Affaire. Von Pollex. — Stadtentenuruhen in Russland. Von G. v. H. — Ueber Volksversicherung. Von Josef Mendrochowicz. — Automobilen. Von Ingenieur Leo Silberstein. — Adalbert Stifter als Mensch. Unveröffentlichte Briefe. Mitgetheilt von Rudolf Holzer. — Der jüngste Bierbaum. Von Paul Wertheimer. — Der Hameau der deutschen Reichshauptstadt. Von Willy Pastor. — Die Woche. — Bücher. — Revue der Revuen. — Remini. Von Mons Lie.

Передплату на сей тыжденникъ чвертьрóчно 3 зр. **приймають почта,** всѣ книгарнѣ и **адміністрація:** Wien, IX/3, Günthergasse 1. Числа **на показъ даромъ и оплатно.**

Телеґрамы „Дѣла“.

— —

Прага 3 серпня. Конґресъ молодоческих мужѣвъ довѣря вóдложено на вересень.

Петербу гъ 3. серпня. Правительство призначило 11 міліонóвъ рублѣвъ на будову пристани Артуръ. Двѣ греблѣ вже готовій, а теперь приступають до поглубленя пристани

Барцельона 3 серпня. Вчера урадило 400 ново ассентованыхъ рекрутóвъ велику демонстрацію. Поліція зробили ужитокъ зъ оружія и зранила богато особъ

Лондонъ 3 серпня. Трансвальскій парламентъ вóдкинувъ на тайномъ засѣданю внесене президента Крїе а о рóвноуправленє чужонѣрцѣвъ. Въ тóмъ случаю розходи о ся спеціально о жидóвъ.

Пенінъ 3 серпня. Пбвофіціяльно заявлено, що доси не було нѣякихъ переговорóвъ въ справѣ якого небудь союза мѣжь Хінами и Японом. Зъѣздъ обохъ надзвычайныхъ послóвъ въ Токіо мавъ на цѣли выключно пóднесенє торговлѣ и спóвдѣланє въ розвою приязныхъ вóдношенъ мѣжь обома державами.

Надослане.

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

Оптикъ и Механікъ у Львовѣ, площа Галицка ч. 1., противъ Банку Гіпотечного на площадцѣ передъ костелом Галицкимъ

поручае въ великомъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ: окуляры, цвікеры, лъорнеты, бінокли, далековиды, барометры, термометры, рѣвній врекометры, мікроскопы, лупы, компасы, райцеайна, таблы мѣрничѣ, піоны, лібелѣ, манометры и т. п.

Уряджене двовидовъ електричныхъ.

Всякій направки полагоджують ся якъ найскорше и найдешевше. 3517

Друки на метрики шкільні виказ А) і Б)

виготовлені на дуже добрім папери продаються в товаристві „ПРОСЬВІТА“ у Львові, ринок ч. 10.

Ціна друків: либра аркушів вкладкових 40 кр., аркуш на заголовок 4 кр. Замовленя виконують ся відворотною почтою. Лише скоро в замовленнями поспішайте!

Ц. к. уприв. галицкій акційный

Банкъ гіпотечный

Вóддѣлъ депозитовый

принимае вкладки и выплачуе задатки на бѣжучій рахунокъ, принимае до переховання цѣнкій паперы и удѣляе на нихъ задатки.

Окрóмъ того заведено на взóръ заграничныхъ институцій такъ званій

Депозита сховковй

(Safe Deposits.)

За оплатою 25 до 35 кр. а. в. рóчне, депозитарь одержуе въ сталевóй панцирнóй касѣ сховокъ до выключного ужитку и пóдъ власнымъ ключемъ, де *безпечно а дискретно* можна переховувати свое майно або важній документы.

Въ тóмъ напрямѣ гіпотечный Банкъ порóбивъ якъ найдальше йдучій зарядженя

Приписы вóдносячій ся до того рода депозитóвъ можна одержати безплатно въ депозитовóмъ вóддѣлѣ. 374 [2]

Потрѣбный е зараз на часъ вакацій Инструкторъ укóнченый матуристъ або ученикъ VIII. кл. гімн. до приготовленя до испыту зъ VIII класы гімназ. Блившу вѣсть подасть устно Адміністрація „Дѣла“. 289 1—3

Лекціи на село на часъ ферій гладае ученикъ высшои гімназіи. Поправки зъ математики мають першенъство. За добре приготовленѣ ручить. Адреса: *Стефанъ Баранъ, поч. Крукеничѣ.* 273 5—5

Машины до шитя Зінгера

ручній вóдъ 25 до 50, ножні вóдъ 27 до 65 кр. Найбóльшій с ладъ въ краю; рóчна продажъ 750 машинъ; 200 машинъ е все на складѣ до выбору. — Прошу жадати цѣникóвъ. — ЮСИФЪ ИВАНИЦКІЙ Академічна ч. 26 Львóвъ. 107

КОНКУРСЪ.

Товариство для выробу и торговлѣ ризъ церковныхъ въ Самборѣ мае до замѣщеня слѣдуючій посады:

1. книговодця добре обзнакомленого зъ веденемъ купецкихъ книгъ, могучого выказатись хорошимъ свѣдоцтвомъ перебутои практики и зложити кавцію 300 зр. Платня сполучена зъ тою посадою выносить 480 зр.;

2. 5 посадъ робóтницъ до выробу ризъ церковныхъ, знаючихъ добре крóй и шите;

3. 2 посады робóтницъ до гафтóвъ, обзнакомленыхъ зъ вышиванками и гафтами всякого рода и могучихъ выказати ся свѣдоцтвами укóнченои школы гафтóвъ.

При замѣщеню посадъ пóдъ 2) и 3) мають перщенъство вдовы и сироты по священикахъ. Платня тыхъ посадъ пóсля личнои умовы.

Зголошеня личній и письменній принимае Дирекція Товариства для выробу и торговлѣ ризъ церковныхъ въ Самборѣ найдальше до 1-ого вересня с. р.

Самбóръ 1-ого серпня 1899.

257 1—3 **Дирекція.**

ШОРСКЕ ОКО

купель ставовй зъ тушами — чистота, комфортъ, шикъ — до 10 вечеръ при освѣтленю лямъ блискавичныхъ — лишь для христіянъ. — Іосифъ Ивананицкій. 244 3—5

Каѣки БРЯНЧАНІНОВА

Переклав з российскої на нашу мову

Любомір Селянський.

Ціна 15 кр.

Львів, 1899 р. Видало Р. Тов. Педагогічне.

МОЛИТВЕНИК ДЛЯ ДІТЕЙ

виданий

коштом руского тов. педагогічного

В полотняній оправі з золоченим хрестом 20 кр. В паперовій окладці 15 кр.

Продае ся в книгарни Наук. тов. ім. Шевченка, Львів, ул. Чарнецкого ч. 26.

ДРÓТЪ кольчастый цинковый до огороджень по зр 4 за 100 метрóвъ изразъ зъ клюбками до утриманя. Сѣтка дротяна лякирована до заслоны вóконъ по 1 зр. за метеръ квадратовый

поручае ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 напротивъ катедры

Від дня 15 червня с. р. виходить у Львові що 1-ого і 15-ого кождого місяця двотижневник суспільно політичний під заголовком

„БУДУЧНІСТЬ“

и заміщає в кождім числі статьї вступні з важнійших моментів біжучої політики, статьї поучаючі — програмові задля виробленя и умотивованя національної українсько-руської програми, статьї наукові з всіх областей знання, літератури і штуки, справоздане і критика з важнійших книжок і праць особливо по економії, політиці аграрній і і. нарешті біжучий огляд політичний (зі сталою рубрикою про внутрішне положенє в Австрії) та дрібні замітки і нотатки.

Предплата на „Будучність“ виносить до кінця 1899 р. 3 зр. а. в. (6 корон) а пренумерантом, що заплатили пренумерату, висилає ся всі попередні числа т. є. як до тепер чч. 1, 2 і 3. Рівнож висилають ся тоті три перші числа на показ, але лише тим, з провінції, що сего виразно жадають.

Будучність есть органом позапартійним і стоїть на загально народнім укр.-їнсько-руськім становиску!

Поодиноке число коштує 30 кр. (60 гел.) и спродає ся у *Львові* в бюрі дневників Plohna a у Відни (від 1 серпня с. р.) в бюрі Goldschmiedta I. Wollzeile 6.

Редакція і адміністрація „Будучности“ — Львів, улиця Длугоша ч. 21 II. пов.

Рóкъ заснованя 1892

ТОВАРИСТВО ВЗАИМНЫХЪ ОБЕЗПЕЧЕНЬ „ДНѢСТЕРЪ“

перше и одиноке руске товариство асекураційне, призорученe Вел. Духовенству и всѣмъ вѣрнымъ Вирооов. Митроп. и Преосв. Еп. Ординаріятами всѣхъ трехъ епархій, обезпечае будынки, уряджене домашне, скоть, господарскій эпаряды, збóже въ зернѣ и соломѣ, сѣно въ стогахъ и будынкахъ **противъ шкодъ огневыхъ.**

Станъ фондóвъ гваранційныхъ зъ днемъ 31 грудня 1898 выносивъ:

Фондъ резервовый	96.775·05 зр.	206.880·57 зр.
Резерва премій	64.263·12 „	
Фондъ основный	45.000·— „	
Резерва спеціяльна	842·40 „	

Тарифы „Днѣстра“ дуже умѣркований, услóвя обезпеченя користній, а шкоды ліквідують ся безпроволочно. До кóнца 1898 року выносили выплачені шкоды 627.790 зр. 67 кр. Полісы „Днѣстра“ принимае Банкъ краєвый при позичкахъ ипотечныхъ.

На житє можна обезпечатись черезъ „Днѣстеръ“ въ Товариствѣ взаимныхъ обезпечень въ Краковѣ, котре дае найкористнѣйшій услóвя, представляе своими значными фондами найбóльшу гарантію, и выдае полісы и квіты въ рускóмъ языцѣ.

Товариство взаимного кредиту „Днѣстеръ“ стоваришене зъ обмеженою порукою удѣляе позички за *оплатою 5½% и 1% додатку на кошты адміністраційні* за интабуляцію або порукою двохъ вóдповѣдныхъ ручителѣвъ, до сплаты въ ратахъ на 3 до 10 лѣтъ и приймае вкладки до опроцентованя вóдъ членóвъ и третихъ осóбъ по 4%. Удѣлъ членьскій выносить 25 зр., вписове 1 зр. Членомъ бути и позичку дóстати може тóлько членъ обезпеченый въ „Днѣстрѣ“. Информація удѣляе Дирекція листовно. 84 56—0

Зголошеня о удѣленѣ агенцій въ охрестностяхъ, де нема близько агентóвъ „Днѣстра“, приймають ся.

Информація и посередництво до вакупченя обезпечень житевыхъ въ найкористнѣйшихъ комбінаціяхъ.

Львóвъ, ринокъ ч. 10. (дóмъ „Просвѣты“.)

АЛЬОФЪ КАМПЕЛЬ

Складъ всякихъ матеріялóвъ будóвляныхъ

Львóвъ, ул. Подлѣвского ч. 5.

Заступство Австрійского Товариства акційного фабрики

Портляндъ-цементу въ Щаковóй

Ц. к. упр. Товариства акційного першои фабрики выробóвъ шамотовыхъ и штайнгутовыхъ.

Тов. акц. фабрики вапна гідравлічного для фасадъ въ Kattenleutgeben.

Фабрики ц. к. патентованого помосту ксилолітового безъ футóвъ Zboril, Mikasch и Спóлка въ Шезхатъ.

Продае по цѣнахъ фабричныхъ.

Портляндъ-цемéнтъ, вапно гидравлічне, вапно сказисте, гіпсъ, папу дахову, плыты изоляційні, руры штайнгутовй до кльоакъ, каналóвъ и водопроводóвъ, пóдлоги штайнгутовй цементовй, дощинковй и ксильолітовй, печи кафлевй, цегли, плыты и мучку огнетривалу, дахóвку, лупокъ и тростину суфітову а такожъ взагалѣ всякій матеріялы будóваній, ручачи за ихъ доброту.

Пóдприемство робóтъ бетоновыхъ, укладаня пóдлогъ и крытя дахóвъ дахóвкою, лупкомъ, папою ответривалою и деревнымъ цементомъ (Holzcement) по умѣркованыхъ цѣнахъ.

ТЕЛЕФОНЪ ч. 460. 121

КАВУ

лучшу въ тонкихъ ворочкахъ 5-кілевыхъ по цѣнахъ 11 зр., 10 зр. 50 кр., 10 зр., 9 зр. franco и низше.

Токай куранційный

въ фляшкахъ ½ літровыхъ по 3 зр. и 2 зр. Самородный по 1 зр. 20 кр.

Коняк французскій

въ фляшкахъ ¾ літровыхъ по 5 зр. 4 зр. 20 кр.

Мѣдъ питный

по 80 кр. за фляшку ¾ літрову

поручае

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ.

20 26—0

ТЕОФИЛЬ КОПИСТИНЬСКІЙ

артистъ-маляръ

звѣстный вóдъ кóльканадцяти лѣтъ изъ своихъ праць малярскихъ, украшае церкви въ стилю всходнóмъ разомъ зъ позолоченемъ, престолы, иконостасы, и инши рѣчи. Принимае рѣзьбарскій роботы пóсля власныхъ плянóвъ. Выготовляе всякои величины церковній образы до иконостасóвъ, престолóвъ, плащеницъ — олѣйными красками на полотнѣ и деревѣ. Побóльшуе зъ фотографій портреты. Зъ уповажненя ц. к. консерваторія реставруе всякій старинности, а то фреска, рѣзьбы и т. ин. входячій въ кругъ праць малярства по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ. Пóдписаный просить Вел. Духовенство занотувати собѣ его адресу. 205

Т. Копистиньскій

у Львовѣ, улици Краковска число 20.

!! Найкрасший і найліпший дарунок для молодежи !!

НАРОДНИЙ РУСКИЙ

МОЛИТВЕННИК

выдало

ТОВАРИСТВО „ПРОСЬВІТА“

в 1898-ім році

новий наклад, виданє шесте

мовою народною, правописею шкільною, формату малого обіймаючого **250** сторін гарного друку.

Сей молитвенник можна дістати в канцелярії Товариства „Просьвіта“ у Львові, ринок ч. 10 і в книгарни Ставропигійскій по таких цінах:

1. Молитвенник оправлений в папір з хребтом полотняним 30 кр.
2. оправлений цілo в полотно з одвітними відтисками і з шабатуркою 40 кр.

Замовленя виконують ся за готівку або за посліпатою (Nachnahme).

Ученикъ зъ укóнченою II. кл. гімназ. знайде користне помѣщене въ торговли корѣнвóй и деликатесóвъ И. Бориса въ Перемышли. 286 3—10

СВОБОДА

письмо політичне, просвѣтне и господарске для народу.

Выдае и за редакцію вóдповѣдае д-ръ Ол. Барковскій. Редакторъ просвѣтно-господарскои части Василь Король, учитель господарства.

Цѣлорóчна передплата выносить 2 зр., на пóвъ року 1 зр. Редакція и адміністрація: Львóвъ, ринокъ ч. 10 (въ домѣ „Просвѣты“).

Вóдъ 1 (13) сѣчня 1897 выходить у Львовѣ що четверга (на мѣсци популярныхъ газетокъ „Читальникá“ и „Читальня“) тыж нова популярна газетка

Цѣс. корол. уприв.

Рафінерія спиритусу, Фабрика руму, лікерóвъ и оцту

Юлія Миколяша Наслѣдникóвъ

Якова Шпрехера и С-ки

у Львовѣ

поручае старй горѣвки польскій, розолісы, лікеры, румы правдивй зъ Ямайки, коняки, спиритусъ, „Bonjout“ на наливки, такожъ правдивый оцетъ спиритусовый. 366 83—?

Склады для мѣста: улиця Галицка ч. 1. — и улиця Коперника ч. 9.

Розкладъ ѣзды поѣздóвъ зелѣзничихъ важный вóдъ 1 мая 1899.

пóсля часу середно-европейского [пóзнѣйшого о 36 мінутъ вóдъ часу львóвского.]

посп. приходить о	особ. приходить о	до Львова	посп. вóдходить о	особ. вóдходить о	зъ Львова
		День			**День**
	6·10	Зъ Черновець, Ицканъ, Станиславова		6·20	до Лавочного, Пешту, Борыслава
	6·50	„ Бруховичъ вóдъ ⅞ до ¹⁰/₉.		6·15	„ Пóдволочискъ, Одесы, Козовы, г. д.
	7·10	„ Зимноводы „ „ „		6·30	„ Ицканъ, Букарешту, Радовцѣвъ
	7·40	„ Янова (гол. дворець)		6·30	„ Пóдволочискъ зъ Пóдзамча
	7·55	„ Лавочного „ „	8·30		„ Кракова, Любачева, Ордона, Вѣдня
	7·44	„ Тернополя на Пóдзамче		8·45	„ „ Вѣдня, Хирова, Стружа
	8·05	„ „ „ гол. дворець		8·10	„ Сколього, до Лавочного ¹/₇ до ¹⁵/₇
	8·15	„ Сокаля, Равы рускои		9·25	„ Янова
	9 —	„ Кракова, Вѣдня, Орлона		9·35	„ Пóдволочискъ зъ гол. дворця
	11·15	„ Ярослава, Любачева		9·45	„ Ицканъ, Сопова, Бергомету
	11·55	„ Ицканъ, Черков. Станислав.		9·53	„ Пóдволочискъ зъ Пóдзамча
	1·01	„ Янова на гол. дворець		10·10	„ Белзця, Равы, Любачева
1·30		„ Кракова, Вѣдня		12·50	„ Янова ¹/₇ до ¹⁵/₉ недѣлѣ и свят
	1·40	„ Сколього, Хирова, а зъ Лавочного вóдъ ²/₇ до ¹⁵/₉.	1·55		„ Пóдволочискъ зъ гол. дворця
1·50		„ Ицканъ, Станиславова	2·08		„ „ „ Пóдзамча
2·20		„ Пóдволочискъ на Пóдзамче		2·15	„ Бруховичъ ⅞ до ¹⁰/₉ недѣлѣ и свята
2·35		„ „ „ гол. дворець	2·45		„ Ицканъ, Гусятина, Керезмезе
	5·15	„ „ „ Пóдзамче	2·55		„ Кракова, Вѣдня, Хабóвки
	5·40	„ „ „ гол. дворець		3·05	„ Стрыя, Сколього лишь ¹/₉ до ³⁰/₉
	5·55	„ Сокаля		3·15	„ Янова, вóдъ ¹/₉ до ³⁰/₉.
				3·20	„ Зимнои воды ⁷/₉ „ ¹⁰/₉.
				3·25	„ Бруховичъ „ ⁷ „ „
				5·25	„ Ярослава
		Ночь			**Ночь**
	12·10	Зъ Сколього, Калуша, Борыслава			до Кракова, Вѣдня, Берлина
12·30		„ Черновець, Букарешту	12·50		„ Ицканъ, Константіи, Букарешту
2·16		„ Кракова, Вѣдня, Орлова	2·36		„ Кракова, Хирова, Коросна
	3·05	„ Пóдволочискъ на Пóдзамче		4.10	„ Бруховичъ вóдъ ⁷/₉ до ¹⁰/₉
	3·30	„ „ „ гол. дворець		5·50	„ Ицканъ, Радовець, Кімполюнгу
	6·00	„ Кракова, Вѣдня, Самбора, Сянока		6·26	„ Кракова, Вѣдня, Берна, Варшавы
	6·10	„ „ „ „ Хирова		6·40	а Орлона вóдъ ¹³/₉ до ¹⁵/₉
	6·20	„ Ицканъ, Пóдвисокого, Козовы		6·50	„ Янова вóдъ ¹/₉ до ¹⁵/₉ въ будній дни
	7·58	„ Янова вóдъ ¹/₉ до ³¹/₉, и вóдъ ¹⁰/₉ до ³⁰/₉ що дня а вóдъ ¹/₉ до ¹²/₉ недѣлю и свята		7·00	„ Лавочного, Мункача, Хирова
				7·10	„ Сокаля, Равы рускок
	8·15	„ Бруховичъ вóдъ ⁷/₉ до ²⁰/₉. и ¹⁰/₉ до ¹⁰/₉.		7.20	„ Тернополя зъ гол. дворця
	8·30	„ Бруховичъ вóдъ ¹/₇ до ¹⁵/₉ що день		7·42	„ „ „ Пóдзамча
		„ Кракова, Вѣдня, Любачева		7·47	„ Янова ¹/₁₀ до ³⁰/₉ 1900 включно
	9·21	„ Янова вóдъ ¹/₉ до ¹⁵/₉.		8·35	„ „ ¹/₉ „ ³¹/₉ и ¹⁰/₉ до ²⁰/₉
	9·55	„ Кракова, Вѣдня, Пешту, Сянока		9·11	„ „ ¹/₉ „ ¹²/₉ недѣлѣ и свята
	10·10	„ Ицканъ, Козовы, Пóдвисоцкого		10·40	„ Ицканъ, Гусятина, Радовець
	10·08	„ Пóдволочискъ, Брод. Коничинець		10·50	„ Кракова, Вѣдня, Івонича
	10·25	„ „ на гол. дворець		11·10	„ Пóдволочискъ, Бродóвъ г. дворця
	10·30	„ Лавочного, Хирова, Пешту		11·32	„ „ Гримайлова, Пóдзам.

ЗАМѢТКА: Пора нóчна числить ся вóдъ 6 годины вечеромъ до 5 годины 59 мінутъ рано. — Бюро информаційне ц. к. зелѣзницѣ держанное при ул. Красицкихъ ч. 5.

При закупнѣ товарóвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець и одпѣчальный редакторъ Иванъ Белей. Папѣръ въ склад. Черлинськои. Зъ друкарнѣ Института Ставропигійского, пóдъ зарядомъ Іосифа Даниляка

Ч. 163. Львовъ, Пятница 23 Липня (4 Серпня) 1899. Рочникъ XX.

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских святъ) о 5-тій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ второкъ, и въ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне Бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кародя Людника 9, и А. Одышевского ул. Килинського 2; — въ Ярославю: Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11.; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и надежитость за инсераты платній у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австрії:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року	12 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ	16 зр.	на пѣвъ року	8 зр.
на чвертъ року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженя. — Реклямація неопечатаній вѣльній вѣдъ порта.

Поединоке число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошеня звыкій принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одной строчки инсератовок або ей мѣсце а въ рубрицѣ „Надсланс“ по 25 кр. а. в.

Подяки и инші доносна приватній числять ся по 15 кр. вѣдъ отишка.

Вѣдозвы Народнои Рады.

II.

Неустанно приходять нарѣканя — не лише зъ рускон але и зъ польскон части Галичины — на лиху господарку громадску и толероване ся властями або и протегованє лихихъ вѣйтовъ зъ політичных мотивовъ. Особливо нарѣкає ся: 1) що не заряджують ся новѣ выборы рады и старшины громадскои, хотя періодъ шестилѣтный вже скѣнчивъ ся; 2) що замѣты противъ выборовъ рады або старшины громадскои залягають дуже довго безъ порѣшеня та що при залагоджуваню тыхъ замѣтовъ рѣшають не такъ постановы законовъ, якъ мотивы політичнѣ; 3) що жалобы громадянъ на безправне та противзаконне поступоване старшины громадскои не бувають увзглядненѣ та що навѣть дуже лихихъ вѣйтовъ лишає ся въ урядованю, хотя се выходить на шкоду громады.

Противъ сего треба уживати такихъ правныхъ способовъ:

1) Заразъ по скѣнченю шестилѣтного періода повинній удати ся три або бѣльше поважныхъ громадянъ, маючихъ право выборче, до начальника громады и зажадати, абы сейчасъ розписавъ новѣ выборы. Коли-бъ начальникъ давъ вѣдповѣдь вѣдмовну або выминаючу, повинній тѣ самѣ громадяне удати ся заразъ устно або письменно до ц. к. староства, покликати ся на тую вѣдповѣдь и просити о интервенцію. Те саме треба зробити, коли-бъ вѣйтъ вправдѣ обѣцявъ розписати новѣ выборы, але до 8 днѣвъ не бравъ ся до того. На случай вѣдмовнои або невыразнои вѣдповѣди ц. к. староства або коли-бъ на письменне подане вѣдповѣдь до 14 днѣвъ не приходила, треба звернути ся на письмѣ до ц. к. намѣстництва, покликуючись якъ въ сѣмъ такъ и въ дальшихъ случаяхъ на всѣ доси надармо роблені кроки. Коли-бъ и зъ-вѣдти до чотирохъ тыжднѣвъ не було вѣдповѣди, треба выслати ургенсъ, а коли-бъ и той знова до чотирохъ тыжднѣвъ не бувъ залагодженый або коли-бъ прийшла вѣдповѣдь не вдоволяюча, треба подати жалобу до ц. к. міністерства справъ внутрѣшныхъ. Евентуальнѣ дальшѣ кроки треба робити вже за посередництвомъ адвоката.

2) Коли-бъ ц. к. намѣстництво довго зволѣкало зъ полагодженемъ замѣтовъ — зъ котрои-небудь стороны внесеныхъ — противъ выборовъ громадскихъ, треба, н. пр. по уплывѣ шѣстьохъ недѣль або двохъ мѣсяцѣвъ, выслати ургенсъ, а коли-бъ се не помогло, треба по дальшихъ чотирохъ недѣляхъ внести жалобу до ц. к. міністерства справъ внутрѣшныхъ на проволѣкане справы. На случай же невдоволяючого полагодженя замѣтовъ ц. к. намѣстництвомъ треба вѣднести ся — черезъ адвоката — до трибуналу адміністраційного.

3) Коли-бъ на зажаленє (въ справѣ власного круга дѣланя, якъ недбалого або просто шкѣдного господаренл майномъ громадскимъ) выдѣлъ повѣтовый нѣчого не заряджувавъ або заряджене его не вдоволило, треба вѣднести ся до выдѣлу краевого и просити о высланє зъ-вѣдтамъ комісіи. На случай зволѣканя або вѣдмовнои вѣдповѣди выдѣлу краевого треба поновляти просьбу, особливо коли зайде або выкрые ся якій новый фактъ або взагалѣ дасть ся прилучити новый мотивъ.

На всѣ тѣ подання и зажаленя не треба стемпля.

О всякихъ надужитяхъ и робленыхъ противъ нихъ крокахъ просимо намъ доносити.

Вѣдъ выдѣлу Народнои Рады у Львовѣ.

Нагла смерть директора Зімы.

Вчера пѣзнымъ вечеромъ розбѣгла ся по Львовѣ вѣсть, що бувшій директоръ галицкои щадниці нагло умеръ въ слѣдчѣй вязници. Вѣсть ся справдила ся, а про послѣдні хвилѣ житя покѣйного ранѣшній дневники доносять сегодня отъ-що:

Kurjer lwowski пише: Зіма сидѣвъ въ слѣдчѣй вязници разомъ зъ цукорникомъ Володисл. Червіньскимъ зъ Станиславова, котрый остає въ слѣдствѣ о обманьство. До вчерашного дня оказувавъ Зіма якій-такій спокѣй, а розрывавъ ся читанемъ повазныхъ книжокъ, якій давала ему управа вязниці. Вчера по полудни, отже вже по дорученю ему акту обжалованя, прийшли до него его жѣнка и зять, а розмова мѣжь ними вела ся у вязници при судьѣ слѣдчѣмъ. По розмовѣ лишивъ ся Зіма въ найвысшѣй мѣрѣ роздразненый, а по хвилинцѣ запукавъ на стражника и зажадавъ сифонъ содовои воды. За дозволомъ власти принѣсъ стражникъ сифонъ, а Зіма, выпивши одну склянку, положивъ ся до лѣжка и ставъ читати якусь книжку, не звертаючи уваги на свого товариша вязниці. Читавъ досыть довго, ажь коло 9 годины зробилось ему недобре. За хвилю болѣ такъ змогли его, що зачавъ страшно стогнати и въ судорогахъ вити ся по постели. Червіньскій повѣдомивъ о тѣмъ стражника, що стоявъ на коридорѣ, а сей прикликавъ старшого дозорця. Въ цѣлѣй вязници наставъ великій рухъ. Коли прибули завѣзваный лѣкарь судовій д-ръ Ґабель и д-ръ Шмітъ, Зіма зъ окликомъ „Jezus Maryа“ вѣддавъ духа. Сталось се о три чверти на десяту. Заразъ вѣзвано слѣдчого судью п. Мілашевского, президента суду Жмінковского и цю судово-лѣкарску комісію. Передовсѣмъ не но перевести Червіньского до иншои келіи а опѣсля, лишаючи тѣло Зімы на лѣжку, опечатано келію и полишено дальше доходженє до нинѣшного дня. Въ краевѣмъ судѣ карнѣ наставъ великій рухъ; урядовано до пѣзнои ночи, такъ що президентъ Жмінковскій, незвычайно зденервованый, выйшовъ зъ суду ажь о год. 1½ въ ночи.

Dziennik polski такъ розказуе: Червіньскій взнавъ, що Зіма вѣдъ довшого часу оставає въ такій апатіи, що подавану ему страву споживавъ, не здаючи собѣ справы, що робить. Похмурый, не вдававъ ся зъ товаришемъ въ нѣякій розмовы; а на пытаня про всѣлякій факты, вѣдносячій ся до щадниці, не звертавъ жадноі уваги. Коли ему доручено актъ обжалованя, тогдѣ троха отямивъ ся, кинувъ окомъ на паперы и зъ выразомъ неохоты вѣдсунувъ ихъ на бѣкъ. Вчера вѣдъ самого рана читавъ вѣнъ якусь книжку и не жалувавъ ся, щобы ему щось долягало. Въ полудне ледво покушавъ обѣдъ и зновъ сѣвъ до читаня. Около год. 3, вѣзваный до слѣдчого судьѣ, пѣйшовъ до него въ товариствѣ дозорця. Тамъ вже ждала на него жѣнка, зять и дѣти. По короткѣй розмовѣ попращавъ ся зъ ними сердечно и вернувъ назадъ до келіи. Надъ вечеромъ зажадавъ вѣдъ одного зъ дозорцѣвъ, щобы ему принѣсъ сифонъ содовои воды, а дѣставши ей, выпивъ зѣ смакомъ. Червіньскій передъ 9 год. положивъ ся спати и незадовго заснувъ. Збужденый стогнами Зімы, побачивъ его кидаючого ся на лѣжку и повтаряючого охриплымъ голосомъ „Jezus Maryа, Józef!“ Наляканый, наробивъ крику; надбѣгли дозорцѣ.

Дальше розказуе Dziennik polski такъ само, якъ Kurjer lwowski.

Gazeta narodowa коротко подае фактъ цѣлкомъ такъ само, якъ Dziennik polski.

Троха бѣльше и инакше пише Słowo polskie. Якъ вѣдомо — каже — дир. Зіма бувъ хорый на серце. Его оборонець Грекъ зъ уваги на станъ здоровля домагавъ ся передъ кѣлькома недѣлями поновно увѣльненя вязня за кавцію, але надаремно. Вчера зрана чувъ ся Зіма гѣрше, нѣжь звычайно. Вѣзвано до него вязничого лѣкаря д-ра Ґабля, и сей приписавъ ему лѣки. Коли д-ръ Ґабель вѣдѣйшовъ, зажадавъ Зіма, щобы вѣзвано его домового лѣкаря; але бажаню сему не уволено. По полудни прийшли вѣдвѣдати его жѣнка и сынъ. Зіма розмавлявъ зъ ними при слѣдчѣмъ судьѣ; при тѣмъ просивъ такожь, щобы ему принесено сифонъ содовои воды, а те ему зроблено. По вѣдходѣ гостей вернувъ до келіи, а потому, вже вечеромъ, выйшовъ, якъ звычайно, перейти ся по огородѣ. Жалувавъ ся завѣдно на болѣ въ грудяхъ. Бувъ сильно зденервованый, бо цѣлый день читавъ доручены ему актъ обжалованя. Вечеромъ, вернувши до келіи, положивъ ся до лѣжка; бувъ похмурый и не говоривъ нѣчого. Цукорникъ зъ Станиславова Червіньскій, що сидѣвъ зъ нимъ разомъ, чувъ вѣдъ часу до часу придавленѣ стоны хорого. Затревоженый тымъ, повѣдомивъ о год. 9½ вязничого дозорця, що Зіма є дуже хорый и що треба бы заразъ вѣзвати лѣкаря. Вѣзвано кѣлькохъ лѣкарѣвъ, мѣжь иншими д-ра Ґабля и найблизше мешкаючого при ул. Академічнѣй д-ра Шміта. Хорый тымъ часомъ перевертавъ ся въ болѣхъ, зѣтхнувъ еще голоснѣйше „Jezus, Maryа!“ и замовкъ. Въ тѣй самѣй хвили прийшли до келіи лѣкарѣ д-ръ Ґабель и Шмітъ. Робили они, що було въ ихъ силѣ, щобы хорому вернути житє: ужито штучного вѣддыхана, застрикувано етеръ и камфору, пускано навѣть кровь; але не помогло нѣщо, дир. Зіма вже не живъ. Лѣкарѣ ствердили ударъ серця. Мимо сего по мѣстѣ упѣрно стала ходити вѣсть про самоубійство або отроєне Зімы. Одні правили, що отрую пѣдсунено ему въ сифонѣ содовои воды, иншій, що книжка, котру читавъ черезъ день; мала выдати зъ себе убійчій запахъ. Толки тѣ не заслугують, щобъ дальше надъ ними застановляти ся; лѣкарѣ-жъ вже давнѣйше ствердили у Зімы хоробу (каменѣли у него артеріи легкихъ), а теперь ударъ серця. Врештѣ запоряджено все, що лише може послужити до дальшого слѣдства въ сѣй справѣ.

——

Францъ Зіма уродивъ ся въ р. 1827 въ

1)

Левъ Василовичь-Сапоговскій.

Его житя и літературна дѣяльность.

Рѣкъ 1880 записавъ ся въ исторіи культурного руху галицкихъ Русинѣвъ доволѣ выразно, а въ порѣвнаню зъ попереднымъ — навѣть замѣтнымъ рѣшучнымъ звороткомъ до лѣпшого.

Про першій почины організаційныхъ змагань, про вѣдчуте конечнои потребы реформы и полѣпшеня свѣдчить вже хочь-бы лишь тогорѣчна праса и ей розвѣй. Тымъ то заснованє новои політичнои часописи „Дѣло“, що почало выходити зъ новымъ рокомъ, треба вважати дуже вѣдрадною появою въ політичнѣмъ житю. Невдачій пробы політичныхъ дилетантовъ зъ попередныхъ лѣтъ спонукують вѣдъ теперь Русинѣвъ взяти ся вже разъ до позитивнои роботы и бодай въ части направити те, що зѣпсували 70-тій роки. „Дѣло“ стає вѣдъ разу на грунтѣ свѣдомои самостійности, громадить роздроблені силы, освѣдомляе що-разъ ширій масы и стає органомъ поважного загалу народовцѣвъ. За голосомъ прасы йде жива струя національнои програмы въ духове житє народу, а въ першій черзѣ покликае до працѣ народныхъ проводирѣвъ украиньскои громады. Прокидають ся просвѣтній товариства та народній институціи и зачинають першу дѣяльность. Широкій масы Галичанъ, освѣдомленій спасенною пропагандою національныхъ принципѣвъ, яку приняв на себе органъ народовцѣвъ, що-разъ то бѣльше вѣдчувають зъ одного боку свою окремѣшность національну, а зъ другого пѣзнають шкѣдливій наслѣдки москвофільскои політики. По двохъ лѣтахъ приходить до скандального для москвофілѣвъ процесу „Ольги Грабаръ“. Натомѣсть скристалізована політика національвъ набирае зъ часомъ бѣльше зрѣлого характеру, пробивае собѣ певну дорогу и въ тои поры розбурхане житє починае плысти широкимъ русломъ, прозорою и живою течією.

И въ літературнѣмъ житю добачаемо користну змѣну и поступъ. По-при давнѣйшу „Правду“ починае выходити „Зоря“, літературно-науковє письмо для рускихъ родинъ — пѣдъ редакцією проф. Омеляна Партицкого. Нова часопись громадить письменницкій силы галицкихъ и деякихъ украиньскихъ роботниковъ и служить майже выключно потребамъ Галичанъ, а переважно нашій духовній интеліґенціи.

Але белетристична часть першихъ рѣчниковъ „Зорѣ“ не може вдоволити выбагливого читача. Найлѣпшій літературній силы зъ Украины майже зовсѣмъ не друкують въ „Зорѣ“ своихъ творовъ. „Зоря“ спомагаесь переважно молодшими письменниками, и то головно — галицкими.

Подыбуемо тамъ творы Наталя Вахнянина, що по кѣльканацятлѣтній перервѣ займаесь знова белетристикою, Василя Ильницкого, Олексы Тороньского, а зъ молодшихъ Костя Бобикевича, Льва Сапоговского, Якова Гудака, Данила Лепкого та иншихъ новелістовъ, а крѣмъ того ще кѣлькохъ поетовъ.

Отсей невеличкій гуртокъ молодыхъ письменниковъ характеристичный своею дилетантскою манерою, а въ исторіи нашои літературы всѣ вони спорѣднені зъ собою тымъ, що по розмѣрно короткѣмъ часѣ щезаютъ зъ горизонту. Одинъ лишь Лепкій ще й доси трудить ся на нивѣ нашого письменьства, и зъ бѣльшимъ або меншимъ успѣхомъ до нинѣ пробуе свого таланту.

Сапоговскій не „зломивъ пера“ — вѣнъ трудить ся въ літературѣ вже за весь часъ свого короткого житя, а его дѣяльность — хочь не творить нѣякои епохи, але становить яку-таку скѣнчену цѣлость. Писательска манія выступае у него на першій планъ, глибше й поважнѣйше по-надъ приватне житє, по-за боротьбу о истноване, независимо вѣдъ старання о хлѣбъ насущный середъ доволѣ тяжкихъ, може й невѣдрадныхъ злидневъ и житєвои неволѣ та недолѣ. Коли бъ осуджувати его дѣяльность безъ огляду на обставины и на те сумне фатумъ, що провожае его до гробовои дошки, намъ не прийшлось бы богато сказати про Сапоговского: почавъ писати, попробувавъ своихъ силъ, померъ та й конець. Добутки его працѣ забули ся враз зъ смертю автора, не дождали ся окремого выданя, тому й не перейшли до наслѣдниковъ сучаснои Сапоговскому еры. Але сучасна громада интересувала ся ближше его особою, не менше, якъ его творами, бо его свѣжій та палкій умъ будивъ загальный интересъ, его творы будили признанє, его добра воля та благородній змагани находили заслужену симпатію. Щирій Русины займали ся его долею та не давали нидѣти небуденному талантови Сапоговского, въ мѣру того, якъ злобній й вѣдлій людцѣ бажали знищити ненавистного „москаля й соціяліста“ — бо такъ, нѣ инакше не прилатати, охрестили Сапоговского непрошеній его опѣкуны, зверхники и товаришѣ по званю.

Ось важнѣйшій даты зъ житя Сапоговского:

Левъ Василовичь роднивъ ся 11-ого цвѣтня 1858 р. въ мѣсточку Скалѣ, борщѣвского повѣту. До ґімназіи ходивъ въ Бучачи, але для слабкого здоровля мусѣвъ ей покинути, скѣнчивши третю клясу. Въ 18. роцѣ житя дѣставъ мѣсце учителя въ Сапоговѣ, зъ-разу провізоричного, а въ два роки пѣзнѣйше — сталого. Въ Сапоговѣ бувъ до 1879 року, а що вѣнъ въ тѣмъ часѣ зачавъ писати, то и прибравъ собѣ [вѣдъ назвы села] постійный псевдонімъ „Сапоговскій“. Черезъ свои писаня попавъ у неласку шкѣльного инспектора. Завдяки его секатурѣ та доносамъ товаришѣвъ перенесено Сапоговского до Скалы, вѣдтакъ до Вѣльхѣвця, вкѣнци стративъ вѣнъ и ту посаду, а не дѣставъ уже нѣякои. „Зле записаный“ у властій изъ-за переписки зъ Иваномъ Франкомъ — стягнувъ на себе недобропадѣйну назву „москаля и соціяліста“. По арештованю Франка вѣдбула ся и у Василовича ревізія. Зъ тои поры остався вѣнъ пѣдъ доглядомъ поліціи. Опинившись безъ мѣсця, прѣхавъ при кѣнци 1882 року до Львова и ту дѣставъ вѣдъ проф. Партицкого мѣсце співробѣтника часописи „Зоря“. У Львовѣ недугувавъ, разъ перележавъ у шпитали, а вѣдтакъ выѣхавъ на село до свого приятеля Омеляна Друка, учителя въ Целѣевѣ, гусятинського повѣту, и тамъ померъ 8-ого мая 1883.

Въ 10. числѣ „Шкѣльнои часописи“ зъ того року читаемо некрольогъ Сапоговского. Ширшу звѣстку посвятивъ покѣйному Володимиръ Маслякъ въ 10. числѣ „Зорѣ“ за той самъ рѣкъ. Тую саму згадку зъ деякими пропусками перепечатавъ Василь Лукичь, выдавець

Люшовицяхъ повѣту домбровского. Родичѣ его були незаможнї; отець зразу бувъ приватнымъ офіціялістомъ, а опбсля арендувавъ бѣльшу посѣлѣсть на Покутю. Скѣнчивши гімназію, записавъ ся Францъ Зіма на техніку у Львовѣ, але подѣ 1848-ого року перервали его науки Вѣнъ пѣшовъ на Угорщину, де вѣдбувъ цѣлу кампанію пѣдъ генераломъ Высоцкимъ въ корпусѣ генерала Дамянича. По упадку угорского повстання перейшовъ польскій полкъ до сербекои границѣ пѣдъ Оршовою и пѣддавъ ся властямъ турецкимъ. Зіму интерновано въ Шумлѣ, и тамъ вѣнъ проживъ близько два роки въ недостатку, дожидаючи порѣшеня своеи долѣ. Вкѣнци зъ початкомъ 1851 р. вывезено его до Англіи, единои тогдѣ краины въ Европѣ, що принимала політичныхъ емігрантѣвъ. Вѣдтамъ велѣла ему головна управа польского демократичного сторонництва ѣхати до Парижа, де вѣнъ мавъ дѣстати мѣсце у вѣйсковѣй школѣ въ тымъ, що здасть попередъ вступный испытъ. Але тогдѣ почали зновъ переслѣдувати польску еміграцію и Зіму жандармами вѣдставлено назадъ до Англіи; тутъ вѣнъ вѣддавъ ся практичнымъ занятямъ. Въ 1863 р. пѣшовъ вѣнъ до польского повстаня, а въ падолистѣ его увязнено и засуджено на рѣкъ вязниць. Вѣсидѣвши кару, вернувъ въ 1864 р. назадъ до Англіи до своеи родины. Въ р. 1869 вѣзвано его до Львова, щобы обнявъ управу львѣвскои філіи австрійского центрального банку; але банкъ той незадовго попавъ въ ліквідацію. Тогдѣ то, въ р. 1871, покликала Зіму галицка щадниця на урядуючого директора касы, и на тѣмъ становиску проживъ вѣнъ до звѣстныхъ намъ подѣй, що склали ся зъ початкомъ его року.

——

Нагла смерть Зімы прийшла въ саму пору неодному, що мавъ причину потерпати о свою шкѣру, коли бы обжалованый бувшій директоръ щадницѣ при карнѣй розправѣ бувъ спонуканый выспѣвати неодно, чого може не вѣзнавъ у слѣдствѣ! Тымъ прикрѣйше заскочивъ сей несподѣваный выпадокъ суспѣльнѣсть, котра надѣяла ся по розправѣ докладного выясненя такои незвычайнои а въ многѣмъ и таємничои справы, якою була господарка въ гал. щадници.

Тымъ то и не диво, що смерть Зімы выкликала мѣжь львѣвскимъ „народомъ“ всѣлякій толки и здогады. Въ послѣднѣй хвили довѣдуємо ся, що навѣть розбійшла ся чутка, мовь-бы то Зіма не умеръ, анѣ навѣть вѣдъ отруѣ, але „утѣкъ зъ вязниць“!

У всякѣмъ разѣ хочемо надѣяти ся, що нагла смерть головнѣго обжалованого вже по скѣнченю слѣдства и выготовленю акту обжалованя, хочь и здержить руку справедливости що-до него самого, не спинить нѣ въ чѣмъ дальшого ходу и розъясненя справы.

Зъ нагоды маючого ся вѣдбути зъѣзду спѣваковъ и музиковъ рускихъ.

I.

Русины — се бувъ собѣ въ давнину такій нарѣдъ, що спускавъ ся, якъ той дѣдъ въ приказцѣ, то на ласкавй небеса, то на золотый дощикъ, то на старозавѣтну манну, взагалѣ на щось исходящое свыше; всякому лишавъ волю пѣклувати ся про него, лише самъ о собѣ не помышлявъ, не журивъ ся.

Здае ся, що коли-бъ Русины зъ своею давнѣйшою вдачею були вже за часовъ Авраама, хто зна, чи Всемогущій не бувъ бы заопѣкувавъ ся ними, якъ отъ нашими сожителями Галилеѣ mojżeszowego obrządku... Але що они на свѣтъ привѣзнили ся — звычайно „вѣзный Иванъ“! — тожъ и небеса для нихъ були и до нинѣ ще захмарений; не то золотого дощику, але и дрѣбненькои росицѣ годѣ имъ дочекатись, а про старозавѣтну манну анѣ слыху анѣ дыху!

Спускали ся Русины и на постороннихъ людей; всякимъ приблудамъ та раббиникамъ здавали старзне про себе та всякимъ приятелямъ служили вѣрно — навѣть на свою найвѣльшу шкоду. Но и въ тѣмъ случаю стало ся, якъ то кажуть, братъ собѣ радъ: сестра собѣ несла. Розрабовано всьо руске добро та достатки, а Русины опинили ся въ своѣй простодушности зо своими надѣями — на ледy! А выкорыстано добродушибсть та довѣрчивбсть Русина, поки не обдерто его до — семои шкѣры.

Коли-жь вже przeciwego Русина звѣдено пѣдъ кождымъ взглядомъ на турецкого святого, — коли ему почавъ докучати и холодъ и голодъ, а въ додатку ще й найлюбезнѣйшій приятелѣ окинувши его стали высмѣвати, тогдѣ ставъ вѣнъ помалу прокидати ся зъ вѣковои мороки, а протерши очи побачивъ, що воно якось не такъ, якъ бы повинно..

Та славити Бога, нинѣшній Русинъ не той давный, що вглядавъ ся на дары свыше або на любовь та безкорыстовнѣсть приятелѣвъ; вѣнъ приходитъ, що правда, до пбзнання, що нинѣ треба передовсѣмъ починати вѣдъ злученя розбитыхъ силъ на атомы, щобы мати силу до якоись позитивнои працѣ.

Русиновн выдерто всю его духову працю давныхъ вѣковъ а самого поставлено на дуже низкѣмъ интелектуальнѣмъ ровени, тому бачить вѣнъ, що треба въ его вѣдродженю духовѣмъ починати вѣдъ азбуки, треба вѣдгрѣбати тѣ скарбы, що зарыли ся, скрыли ся въ грудь простолюду передъ хапчивостію чужихъ та погордою своихъ...

Одинъ зъ такихъ дорогоцѣнныхъ скарбѣвъ — се наша нар дна пѣсня. Лише черезъ неи можемо мы заглянути въ серце народу; лише черезъ людову пѣсню мы будемо въ силѣ пбзнати вповнѣ духа и исторію нашого народу, бо въ пѣй немовь у зеркалѣ вѣдбиває ся цѣлый духовый свѣтъ его зъ его думами и чуствами, зъ его смутками и радостями; въ народнѣй нашѣй пѣсни мѣстить ся весь свѣтоглядъ руско украиньского народу.

Та на жаль не було у насъ въ Галичинѣ кому заняти ся, щобы нашу народну пѣсню двигнути о стѣлько на передъ, щобы свои въ ей теплѣ огрѣли ся та крѣпили ся, а чужій подивляли ей свѣтло-красу.

Поодинокимъ людямъ було бы се навѣть неможливо, до такои титаньскои працѣ потреба запобѣгливости и трудолюбивости муравлинои цѣлого народу рускаго.

Въ щасливу годину выйшовъ нашъ заслуженый музикъ о. Викторъ Матюкъ зѣ своею идею зъѣзду ще минувшого року, бо отъ не минае рѣкъ, а всѣ, кому добро нашого народу, его вѣдроджене, его слава лежить на серци, дѣзнали ся зъ „Вѣдозвы до спѣволюбивыхъ Русинѣвъ“ не тѣлько що слово-идея плоть бысть, але що комітетъ проектованого зъѣзду пѣдъ проводомъ о. В. Матюка „поставивъ справу вѣча о стѣлько рѣшучо, що заначивъ уже точки, надъ якими вѣче спѣвач радити буде а радше мусить, щобы чимъ скорше дѣйти до якого результату.

Того рода вѣча спѣвацкй не новина. Отъ и Поляки вѣдбували сего року въ Познани зъ черги вже семе вѣче kół śpiewackich polskich, котрй належать до Związku, а брало въ нѣмъ участь до 500 спѣваковъ зъ цѣлои Познаньщины, де той Związek заложено. Познаньскй Поляки, выставленй на вынародовлене Нѣмцями, якъ отъ мы, галицкй Русины въ Галичинѣ на вынародовлене Поляками, завязали собѣ Związek kół śpiewackich polskich на взорець могучого нѣмецкого союза спѣвацкого пѣдъ назвою „Der deutsche Sängerbund“, щобы пѣснею вщѣпляти любовь до свого рѣдного та загрѣвати до борбы противъ варварскои брутальности за святощѣ народнй. И слѣдно нинѣ, що хоть шляхта въ Познаньщинѣ выпродувъ Германцямъ рештки своихъ посѣлостій, не памятаючи на „традиціи народовй“, що зъ переходомъ бѣльшои посѣлости зъ рукъ польскихъ въ нѣмецкй „ойчизна єкурчи се“, — національна идея польска у народу ставить сильный опбръ гакатизмови нѣмецкому. А народови-людови польскому въ Познанщинѣ, подѣбно якъ народови рускому въ Галичинѣ, лишила ся хиба свобода пѣснѣ...

Ще тому пѣвъ столѣтя, а въ нинѣшнѣй Чехіи хиба хлопъ та маломѣщанинъ знавъ по чески; сурдутовцѣ, священики-латинники потурали мовою ческою, а все „благодѣяствувало“ на нѣмецкѣй мовѣ. И отъ явились у нихъ люде, що взяли народну пѣсню ческу якo могучій мечь духовый за національне вствованє народу ческого, любителѣ народнои пѣснѣ и музики стали лучити ся въ spolk'и частий, а тѣ злучили ся зъ часомъ въ могучій česko-slovansky spěvacky spolek и той бувъ въ силѣ пробудити весь нарѣдъ ческій та загрѣти его до такъ могучои борбы національнои, яка нинѣ кипить и въ найменшѣмъ закутку ческѣмъ...

Тому найкраща се гадка, якою нинѣ одушевленый комітетъ скликуючій перше спѣвацке руске вѣче: приноровити и въ себе тѣ здобутки а радше способы самоохороны, якими послужались другй народы. И намъ потреба почати свою працю пѣсля взору братѣвъ-Чехѣвъ, заглянувши спѣвомъ, пѣсню людовою въ серце того народу, а скрѣпивши въ вѣмъ вѣру у власнй силы, повести его „k vlasti“ т. є. вѣддати ему его своину-вѣтчину, поорану колись сошами, засѣяну кѣстьми, зрошену кровію предкѣвъ...

А мы Русины способнй таке зробити! — лишь бы покинути намъ злощастай межиусобицѣ и крамолы, та й не плакати и не нарѣкати, заложивши руки въ пустй кишенѣ, але засукавши руки станути якъ одинъ мужь до спѣльнои працѣ, розбуджуючи и загрѣваючи нарѣдъ та додаючи ему бодрости въ борбѣ за свою правду й волю, за свои людскй права— его власною пѣснію. Нехай наша народна пѣсня буде нашому украиньско-рускому народови власнымъ его Тиртеємъ, що мае загрѣти его до побѣды надъ порогами его просвѣты и его національного вствованя.

Саме за-для сеи велики — сказати-бъ можна роковои хвилѣ, якою буде для галицкои Руси вѣче спѣваковъ и музиковъ рускихъ, сподѣвати бы ся, що всякій спѣволюбный и сприяючій нашому народному вѣдродженю Русинъ буде уважати покликъ комітету вѣчевого за святый, а на честь свою покладе обовязокъ явити ся на тѣмъ народнѣмъ вѣчу. Нѣ одного спѣвака, дирігента и музика-композитора, нѣ одного спѣволюбивого Русина не повинно хибнути на вѣчу, котре мае бути вѣдгомономъ нашого самопбзнання, образомъ понимання важности и задачъ нашои народнои малорускои пѣснѣ такъ въ церкви якъ въ дома и публичнѣмъ житю.

Вѣдкиньмо вѣдъ себе недовѣчный скептицизмъ, котрый затроюе всяку нашу роботу, — стрясѣмъ зъ себе то знесѣре у власнй силы, котре слѣдно по всѣмъ усюдамъ, — вѣдложѣмъ бодай на хвилю нашу славнозвѣстну рутеньску безавторітетнѣсть, котра насъ осмѣшуе передъ цивілізованою Европою и чинить неспособными до якои-небудь розумнои и позитивнои працѣ, — а спѣшѣмъ на покликъ вѣчевого комітету, пбдопрѣмъ его въ его такъ краснѣмъ и благороднѣмъ змаганю, а тогдѣ на видъ величавого и хосенного вѣча певно „усмѣхне ся заплакана Мати!“

Домети.

Переглядъ політичный.

Чехамъ за мало „27 постулятѣвъ“, тожъ користаючи зъ того, що директора канцеляріи перлямэнту, секційного шефа д-ра Гальбана спенсіоновано, ставлять 28-ый постулятъ. Pilznenske Listy называють молодо-Чехѣвъ розпочати заходы въ тѣмъ напрямѣ, абы наслѣдникомъ Гальбана на становиску директора посольскои палаты бувъ Чехъ. Директоръ канцеляріи палаты панбвъ Явнеръ е Нѣмцемъ, отже Чехи не повинни допустити, абы ексистуально его именовано наслѣдникомъ Гальбана. Чехи, яко поважный славяньскій клюбъ мають цѣлковите право — пишуть Listy — жадати, абы зъ помѣжь нихъ покликано когось на опорожнене становиско директора посольскои палаты.

Клерикальный вѣденьскій дневникъ Vaterland пронізувавъ собѣ протесты опозиційныхъ дневниковъ противъ конфіскатъ статей, обговорюючихъ новй розпорядженя выданй на пѣдставѣ §. 14 ого. Сарака навѣть не снивъ о тѣмъ, що и его постигне така сама доля. Вчера сконфісковано и Vaterland за повторене окликѣвъ протесту противъ правительства пѣдчасъ уличныхъ демонстрацій въ Цельовци. Vaterland, котрый смѣявъ ся въ кулакъ, коли конфісковано инший часописи, зачинае теперь инакше спѣвати. Дивуе ся, що его сконфісковано лише за повторене окликѣвъ, наколи тыхъ, що тй оклики выдавали, не потягнено до вѣдвѣчальности. Vaterland потѣшае ся, що слѣдство противъ нихъ зачне ся певно пбзнѣйше, и жадае, щобы на всякій способъ усунено теперѣшну аномалію, блуды въ організаціи поліціи и кѣнчить словами: „Якъ довго ще кажуть намъ на се ждати?“

Narodni Listy доносять, що опбзнене цѣсарского розпорядженя въ справѣ регуляціи платнѣ державнои службы наступило зъ тои причины, що оно мае бути розтягнене такожъ на жандармерію. Давный въ тѣмъ напрямѣ проектъ д-ра Бѣлинъского пббольшувавъ дотычнй выдатки въ державнѣмъ буджетѣ о 1,700.000 зр. Теперѣшный міністеръ фінансѣвъ жадае на ту цѣль три міліоны зр.

——

Въ справѣ мировои конференціи въ Газѣ россійске правительство выдало комунікатъ, въ котрѣмъ стверджуе, що шляхотна гадка царя знайшла зъ усѣхъ сторбнъ симпатичне принятє а результатъ гагскои конференціи цѣлковито вѣдповѣдае надѣямъ. Хочь дефінітивного здержаня уоружень не порѣшено, то все таки его потребу узнано одноголосно всѣма державами репрезентоваными на конференціи. Рѣвночасно узнано потребу поробленя вже въ найблизшѣй будучности пѣльгъ въ тѣмъ напрямѣ. Мирова конференція вплыне також въ значнѣй мѣрѣ на зменшене строгости военныхъ правилъ и знищеня, якй вѣйны выкликують. Ініціятива царя зробила також, що черезъ гагску конференцію державы знайшли напрямъ, въ котрѣмъ треба напружити всѣ силы, абы забезпечити пановане мира и его добродѣйствъ. До позитивныхъ результатбвъ конференціи належить також ухвала, що мѣжь двома державами трета держава мае право ініціятивы въ користь мира. Безъ нарушеня зверхничихъ правъ поодинокихъ державъ, черезъ нарады конференціи сотворено новй пѣдставы для мира въ мѣжнародныхъ вѣдносинахъ.

Россійске міністерство просвѣты выдало розпоряджене, въ котрѣмъ широко розводить ся надъ конечностею навязаня сильнѣйшои звязи мѣжь університетскою молодѣжею а ей професорами. До сеи цѣли треба стремѣти всѣми средствами, якй суть до розпорядимости. Въ тѣй цѣли міністерство заряджуе уряджене на університетахъ практичныхъ науковыхъ вправъ въ родѣ истнуючихъ на австрійскихъ університетахъ науковыхъ семінарій, що були бы пѣдъ безпосередною управою професорѣвъ університету. Окрѣмъ того міністерство заряджуе, абы на університетѣ творено якъ найбѣльше літературныхъ и науковыхъ кружкѣвъ, надъ котрыми надабръ мали бы професоры університету. Однымъ зъ дальшихъ средствъ обосторонного зближеня університетскои молодѣжи зъ університетскими професорами, повинний бути по думцѣ міністерства просвѣты, интернаты для університетскои молодѣжи. На сесю цѣль правительство рѣшае ся жертвувати значнѣйши суммы, а надѣе ся, що и суспѣльнѣсть таку институцію сильно попре. Рѣвночасно царь казавъ на интернаты при царскихъ університетахъ выдати зъ державныхъ касъ одноразово 3,262.000 рублѣвъ, а 32.400 рублѣвъ на уряджене університетскихъ практичныхъ курсѣвъ науковыхъ.

Pol. Cor. оголошуе листъ зъ Петербурга вымѣреный противъ Франціи, зъ причины послѣдного зближеня Франціи до Нѣмеччины. Въ тѣмъ листѣ сказано, що зъ разу не при-

---

Календаря „Просвѣты“ на рѣкъ 1884, таки въ тѣмъ же Календарѣ на стор. 52—54. Пѣсля сихъ двохъ записокъ зладивъ Омел. Огоновскій*) доволѣ докладну житепись Василовича, подоповнювавши дещо звѣстками, якй подали ему приватнй особы, головно о. Ляторовскій, парохъ Сапогова. Крѣмъ того можна черпати деякй подробицѣ зъ житя Сапогѣвского зъ его таки власныхъ творѣвъ, якъ „Вырвана картка зъ моеи автобіографіи“, „Придыбашки зъ дороги“, „Безвинний“ и „Добра челядина“— та до сього я ще верну пбзнѣйше.

Хочь Сапогѣвскій не кѣнчивъ высокихъ шкѣлъ [Маслякъ подае мабуть хибно про нього, що нѣбы-то скѣнчивъ шесту клясу гімназіяльну]**), але бувъ загаломъ — якъ каже авторъ посмертнои згадки — „человѣкомъ вповнѣ просвѣченымъ“. Ще въ Сапоговѣ доповнювавъ недостачу свого образованя, читавъ дуже богато, а хѣснувавъ ся творами, якй находивъ въ бібліотецѣ о. Ляторовского. „Головно — пише В. И. Маслякъ — студіювавъ вѣнъ исторію и творы славяньскихъ літературъ, а не менше займавъ ся умысловымъ рухомъ и суспѣльными идеями свого часу.. Зъ натуры талановитый — пише далѣ Маслякъ — звернувъ Сапогѣвскій вѣдъ разу на себе увагу широкихъ круговъ и ставъ ся улюбленымъ рускимъ писателемъ“.

А почавъ вѣнъ писати ще зъ року 1879. [Пѣдъ першимъ его оповѣданемъ „Старый палацъ“, помѣщенымъ заразъ по его смерти, є дата: 7 серпня 1879.] И почавши вѣдъ слѣдуючого року подыбуемо писаня Сапогѣвского, въ такѣмъ хронольогічнѣмъ порядку, якъ и де були помѣщенй: „*Смерть за любови*“. Новеля въ „Зорѣ“ за рѣкъ 1880, чч. 16—17. „*Тротель*“. Гумореска. Ibidem ч. 24. „*Марійка*“. Оповѣдане зъ народного житя, въ „Зорѣ“ зъ року 1881, чч. 3—4. „*Кавярня пѣдъ Трефовою дамою*“. Оповѣдане зъ воякого житя. Изъ споминокъ Л. С—ого. Ibidem чч. 22—23. „*Придыбашка зъ дороги*“. Гумореска въ „Зорѣ“ зъ року 1882, ч. 4. „*Безвинний*“. Ibidem ч. 11. „*Вырвана картка зъ моеи автобіографіи*“. Ibid. чч. 18—19. „*Пригода новожонцѣвъ*“. Ibid. ч. 23. „*Скринка на листы*“. Ibid. ч. 24. „*Петрѣвъ день*“ оповѣданє, пѣдписане псевдонімомъ Грынько Недотятька, въ Календарѣ „Просвѣты“ на рѣкъ 1882 стор. 44—55. „*Недобра дитина*“ въ „Зорѣ“ зъ року 1883, ч. 1. „*Старый палацъ*“. Ibid. ч. 16. „*Бриллянты*“. Ibid. ч. 18. „*Возъ и соловейко*“. Казочка. Ibid. ч. 23. и „*Добра челядина*“, оповѣданє зъ житя учителя, у „Школьнѣй Часописи“, 1883, чч. 3—8. [недокѣнчено].

Крѣмъ тыхъ белетристичныхъ творѣвъ зладивъ ще Сапогѣвскій, будучи при редакціи „Зорѣ“ въ роцѣ 1882. кѣлька критичныхъ розвѣдокъ зъ літературы та исторіи, кѣлька перекладѣвъ и принагѣдныхъ записокъ и пѣдписувавъ ся на нихъ або повнымъ своимъ псевдонімомъ або С.

(*Дальше буде*).

*) „Исторія литературы рускои“ часть III, 2 вѣддѣлъ: „Левъ Василовичъ (Левъ Сапогѣвскій)“ стор. 1132—1151.

**) Илюстрованый Календарь „Просвѣты“ на рѣкъ 1884, стор. 52—54: „Левъ Сапогѣвскій некрольогъ“ и „Зоря“ 1883 ч. 10: „Левъ Сапогѣвскій посмертна згадка“, зладивъ В. И. Маслякъ.

писувано великого значѣня візитѣ нѣмецкого цѣсаря на французскомъ кораблѝ „Ифігенія“. Однакъ зъ часомъ голосы французкой прасы и инший подѣї выкликали зворотъ опінїи въ Россіи и неспокой. Франція — пише авторъ листу зъ Петербурга — попадае зъ одной остаточности въ другу. Дальше кореспондентъ вѣдкидае закидъ, що Россія не попирала Франціи въ справѣ Фашоды и доказуе, що французко-россійскій союзъ заключено не въ цѣли попиранья авантурничихъ кольонізаційныхъ плянѣвъ, але выключно для удержаня дотеперѣшного стану посѣданя.

——

Бельгійскій король теперь въ великомъ клопотѣ. Нѣ вѣдъ міністерства, нѣ вѣдъ парляменту не выйшла нѣяка инструкція такъ що вонъ въ безрадности стративъ голову. Король знае лишь тѣлько, що нинѣшна, передъ чотирма рокамы заведена система выборча не дасть ся удержати, що противъ него майже выбухла революція, небезпечна для самого престола. Король є за тымъ, щобы одинъ округъ выбиравъ лише одного посла и, щобы справедливо роздѣлено выборчѝ округи, але такъ, щобы черезъ выборчу реформу парляментарнои бѣльшости не дѣстали въ руки соціялісты. Того боить ся не лишь король, але такожь ліберали и радикалы, точь въ цѣли поваленя теперѣшнои выборчои реформы подали соціялістамъ руку. Новый кандидатъ на президента міністрѣвъ Де Сметъ хоче побѣльшити число мандатѣвъ и завести въ цѣлѣмъ краю пропорціональну выборчу систему. На загальне голосованье не годить ся зъ тыхъ самыхъ причинъ, що и король. Тогды соціялісти заволодѣли бы парляментомъ, а такожь монархічный устрѣй бувъ бы въ поважнѣй небезпечности. Першою точкою нового кабінету буде выборча реформа не лишь для посольскои палаты, але и для сенату. За пропозиціональною системою заявили ся ліберали и часть соціялістовъ. Однакъ въ соціялістичнѣмъ таборѣ пануе невдоволенье, бо бѣльша часть соціялістовъ домагае ся безпроволочного заведеня загального права голосованя. Соціялісты зложили такожь въ тѣмъ напрямѣ заяву, и повѣдомили Де Смета, що будуть выступати противъ кождѣй реформѣ, опертѣй на пропорціональнѣй системѣ. Справа выборчои реформы може выкликати розламъ въ соціялістичнѣмъ таборѣ, бо провѣдники Вандервельдъ и Бертрандъ заявили, що льояльно приймуть выборчѝ предложеня навѣть по мысли пропорціональнои системы.

НОВИНКИ.

— **Нове нехтованє Русинѣвъ!** Нашъ дописуватель изъ Золочѣвщины пише намъ: Дня 31. липня с. р. вѣдбуло ся въ Олеську посвяченє будынку ц. к. уряду податкового. Поборець податковый п. Туховскій поступивъ собѣ льояльо и коректно, запросивши до посвяченя тамошныхъ парохѣвъ обохъ обрядѣвъ. Однакожь впадало кождому въ очи, що всѣ написи, такъ у внутрѣ будынку, якъ и зверха, фігурують лише въ однѣмъ языцѣ, рѣчь ясна — *во польскѣмъ*. Мы радѝ бы дуже знати, зъ чиеи се стало ся вины?“ — Стѣлько нашъ дописувателъ. А мы вѣдъ себе ще спытаемо: хто то — або такій „розумный“, що перенѣсъ Олесько однымъ махомъ на Мазуры — або такій безпамятный шовіністъ, що притымомъ хоче на Руси будувати Польщу. Пане віцепрезіденте Коритовскій! зробѣть разъ ладъ по мысли законѣвъ — австрійскихъ!

— **Митрополитъ Юл. Куиловскій** зложить присягу въ руки цѣсаря дня 17 або 19 с. м. Всякій вѣсти о его уступленю або о поворотѣ на епископство въ Станиславовѣ, якій принесъ оногды „Руслан“ були схопленій зъ воздуха.

— **Въ Болеховѣ** вѣдбуло ся дня 1 с. м. торжественне посвячене угольного каменя пѣдъ будову нової церкви въ Болеховѣ. Чину посвяченя довершивъ парохъ о. Озаркевичъ при участи прибувшого духовенъства и кѣлькохъ тысячь вѣрныхъ.

— **До вѣдомости кандидатамъ до семинаріи учительскои въ Залѣщикахъ.** Силою рескрипту міністра просвѣты зъ дня 3 липня 1899 ч. 17.210 буде зъ початкомъ нового року шкѣльного, отже зъ днемъ 1 вересня с. р. отворена въ Залѣщикахъ мужеска семинарія **учительска** зъ языками выкладовыми польскимъ и рускимъ, въ той способѣ, що насампередъ отворенй збстануть кляса приготовляюча и I. курсъ, а въ наступуючихъ трехъ лѣтахъ буде входити въ житє що року одинъ дальшій курсъ. Закимъ маючій ся именувати директоръ того заведеня обѣйме урядованє, буде приймати записы зголошуючихъ ся, вѣдповѣдно кваліфікованыхъ кандидатѣвъ ц. к. окружный инспекторъ шкѣльный въ Залѣщикахъ. Ученики, хотячій бути принятій до класы приготовляючои, мусять выказати ся, що скѣнчили найменше 13½ лѣтъ житя, бо пѣсля обовязуючихъ приписѣвъ може бути принятый на I. курсъ тѣлько той, хто скѣнчивъ 15 лѣтъ, або дѣстав вѣдъ краевои рады шкѣльнои диспенсу вѣдъ того нормального вѣку; однакъ тая диспенса не може бути удѣлена убѣгаючому ся, єли не мае що-найменше 14½ лѣтъ житя. Примѣтити при тѣмъ належить, що вже въ сѣмъ роцѣ преліминовано значну квоту на стіпендія для учениковъ, отже пильній и порядній ученики можуть вѣдъ разу числити на стіпендію для студій въ семинаріи учительскѣй.

— **Рѣчниця смерти пок. кард. Сембратовича** припадае нинѣ [4 н. ст серпня]. Рано вѣдбуло ся въ церкви св. Юра помінальне богослуженє, а дня 8 с. м., въ рѣчницю похорону, вѣдбуде ся богослуженє въ церкви св. Ап. Петра и Павла при ул. Личаковскѣй о 8 годинѣ рано.

— **Сестры Уршулянки**, котрѣ вѣдъ 1 вересня мають провадити новозаложену охоронку при улици Крашевского въ Коломыи, прибули вже тамъ вѣ второкъ; прибуло ихъ пять. Для розширеня заведеня набули они реальность вѣдъ п. Гамера. По Єзунтахъ Уршулянки!

— **Суєта суєтъ!** Сего досвѣдавъ згинувшій трагічно вчера у вязници ославословленый и ордерованый „круль“ фінансістовъ польскихъ, головный обжалуваный за панаму въ гал. касѣ ощадности — директоръ Зіма. Нинѣ о годинѣ 12¼ въ полудне отворила ся входова брама слѣдчои вязницѣ при улици Баторія, а зъ неи выѣхавъ запряженый парою чорныхъ коней чорный крытый вѣзъ, въ котрѣмъ находивъ ся холодный трупъ фінансового потентата. На возѣ побѣчь вѣзника сидѣвъ дозорець вязничный, а дальше два каравановѣ. Въ брамѣ стояло кѣлькохъ дозорцѣвъ вязничныхъ та кѣлька особъ цивільныхъ, а зъ прохожихъ мало хто и кинувъ окомъ за вѣдъѣзджаючимъ возомъ, не знаючи, що тамъ лежить трупъ — Зімы. Трупа повезено до трупарнѣ. Sic transit gloria...

— **Въ справѣ отроєня грибами женцѣвъ въ Полтвѣ** можемо подати нинѣ близшій вѣсти: Въ Полтвѣ коло Глинянъ вѣдъ давныхъ часовъ заведено звычай, що збѣже жнуть за 11 снопъ. Зладжено тамъ навѣть для женцѣвъ зъ сусѣдныхъ селъ загороды, въ котрыхъ они ночували и ѣду варили. Дня 23. липня була тамъ слота, не було що робити, отже кѣлька жѣнокъ зѣбрали ся разомъ та й пѣйшли до поблизького лѣса на грибы. Коли вже всѣ досыть поназбирували, вернули до загороды и зварили ихъ на вечерю. Вечерю ту людоньки зъѣли смачно, положили ся спати, ажь на другій день рано [24-ого м. м.] встали всѣ зъ болями въ жолудку. Дано знати до Глинянъ. Прибувъ лѣкарь и сконстатувавъ, що люде затроили ся ѣдовитыми грибами. Наслѣдки не дали довго на себе ждати. Дня 26. умерло три особы, 27-ого чотири особы а 29-ого знова три особы. Прочій пять здаесь подужають.

— **Арештовано** вчера Станислава Новаковского, укѣнченого слухача правъ, бувшого мунданта въ канцелярії нотаря Оницкевича, котрый передъ двома мѣсяцями пѣдважившись шуфлядку бюрка въ канцелярії п. Оницкевича, „позичивъ“ собѣ 240 злр. и зникъ бувъ безъ слѣду. Арештованый признавъ ся до вины заявляючи, що скрадений грошѣ програвъ въ карты.

— **Адъюнктами судовыми именовани аскультанты:** д-ръ Жигм. Гофмокль для Дрогобича, Жигм. Яцковскій для Сокаля, Петро Зачекъ для Снятина, Стан. Гавенда для Яворова, Жигм. Рудзинкевичь для Делятина, Фр. Ковальскій для Дубецка, Тад. Подбѣльскій для Равы, Едв. Льоренцъ для Долины, Ник. Селецкій для Бродѣвъ, Яросл. Барановскій для Пѣдгаець, Ив. Трачь для Косова, Казим. Подбѣльскій для Гвѣздця, Мар. Шведъ для Утрѣкъ, Миронъ Кимаковичь для Залѣщикъ, Теоф. Конистиньскій для Судовои Вишнѣ, Теодотъ Норесовичь для Журавна, Володим. Зарицкій для Бучача, Стан. Дидушиньскій для Тисьменицѣ, Генр. Корженьовскій для Чорткова, Фр. Кратохвиль для Камѣнки струмиловои, д-ръ Стан. Зьолковскій для Рогатина, Володим. Верещиньскій для Чешанова, Теоф. Буковскій для Бурштина, Титъ Гобляръ для Пѣдгаець, Иги. Хилякъ для Микулинець, Евг. Тарнавскій для Вадовиць, Тад. Заячковскій для Снятина, Гед. Лисенецкій для Садогоры, Симъ Кнопфъ для Порохника, Еліг. Яницкій для Долины, Жигм. Гучковскій для Сокаля, Ив. Герасимовичь для Нижанковичь, д-ръ Фил. Евинъ для Угнова, Володисл. Чеховичь для Рогатина, Брон. Махновскій для Мѣлинцѣ, Стан. Емиловичь для Жидачева, Каст. Боярскій для Будзанова, д-ръ Фр. Гофмокль для округа львѣвского высшого суду краевого, Стан. Ганкевичь для Добромиля, Ив. Соха для Теребовлѣ, Кам. Стефко для Бродѣвъ, Вл. Волошукъ для Сѣнявы, Жигм. Смуликовскій для Городка, д-ръ Ад. Несьоловскій для Дрогобича, К. Сенковскій для Скалата, Ад. Жмудзиньскій для Динова, Ерастъ Дроздовскій для Ярослава, д-ръ Отмаръ Лінкъ для Куликова, Вас. Щербатюкъ для округа львѣвского высшого суду краевого, Ант. Май для Збаража, Стан. Коваржикъ для Збаража, Ив. Пеарскій для Делятина, Конр. Заремба для Пѣдгаець, Едв. Галикъ для Березова. Кает. Косачъ для Калуша, Жигм. Дратъ для Немирова и д-ръ Юл. Шайдтъ для Сучавы. — Адъюнктъ судовый Ник. Старосольскій перенесеный зъ Чешанова до Мшаны долѣшнои.

— **Напасть на почтѣ олеськой.** Передъ кѣлькома днями бувъ я на почтѣ олеськой и зъ поквапности забувъ свой парасоль. Коли я вернувъ ся по хвили и спытавъ про него п. експедиторку, то она спѣвучимъ и веселымъ голосомъ сказала: „Ай-ай! яка шкода! А мы вже такъ тѣшили ся що будемо мали зъ чого полудувати почту „пѣдъ парасолемъ“! — Я вытрѣщивъ очи зъ зачудованя и не знаючи, о що ходить, ледво здобувъ ся на подяку п. експедит рцѣ за поданый парасоль. Але выходячи вже зъ почты, почувъ я тубальный голосъ самого п. почтмайстра, выгукуючого изъ-за стѣны: Pod parasolem! pod parasolem! — Идучи дорогою, я роздумувавъ, за що стрѣтивъ мене сей афронтъ и ажь въ кѣнци нагадавъ собѣ новинку, помѣщену мабуть передъ мѣсяцемъ въ „Дѣлѣ“ за недогѣдне умѣщене олеськои почты, де було сказано, що лѣпше було бы умѣстити ей на подвѣрю пѣдъ парасолемъ зъ вывѣскою „Galicyjska poczta w Olesku“. Алежь мѣй парасоль зовсѣмъ до сеи цѣли не надае ся, разъ черезъ те, що за малый, по друге, що трохи подертый, отже текло бы на голову функціонерамъ почтовымъ, ну а по трете зъ-вѣдки я, бѣдный народный учитель, приходжу причинити ся до будовы галицкои почты? Подаючи отже сю напасть до публичнои вѣдомости, смѣю сею дорогою звернути ся до ц. к. Дирекціи почтъ зъ уклѣнною просьбою о заряду, щобы подѣбне поведене почтового уряду въ Олеську бѣльше не повторило ся. — *І. Петришинъ*, управитель школы въ Кутахъ.

— **Цѣкавѝ историчнѝ документы** вѣдкрывъ п. Татаровъ при порядкованю архіва мѣского въ Кіевѣ. Мѣжь иншими находять ся тамъ акты зъ XVI и XVII вѣка и автентичнѝ универсалы Богдана Хмельницкого вѣдъ 1652 до 1657 року. Въ згаданѣмъ архівѣ є ще богато иншихъ документѣвъ историчныхъ, котрѝ невдовзѣ будуть упорядкованѝ и оголошенѝ друкомъ.

— **На стацію зелѣзничу въ Краковѣ** прибувъ передъ двома днями поѣздъ зъ замараными кровію колесами. Заряджено слѣдство, котре выкрыло, що въ околиці Подленжа дѣставъ ся пѣдъ колеса поѣзду роботникъ зелѣзничій Земанекъ. На шинахъ мѣжь Подленжемъ а Бержановомъ знайдено страшнѝ слѣды смерти: мозокъ, кровь и части чашки. Имовѣрно Земанекъ не бувъ самоубійникомъ, а такою страшною смертію погибъ въ наслѣдокъ случаю, бо коротко передъ смертію видѣли его пяного. Тѣло було такъ покалѣчене, що забитого можь було розпѣзнати лишь по одежи.

— **Женщина почестнымъ докторомъ.** Угорскій дневникъ урядовый оголосивъ цѣсареке письмо зъ позволенемъ, щобы панѣ Софія Торма зъ Кольошвару одержа дипльомъ доктора фильософіи honoris causa въ університетѣ будапештеньскѣмъ. Есть се другій случай на Угорщинѣ, що женщина дѣстала дипльомъ почестного доктора. Першій дипльомъ, передъ двома лѣтами, одержала румуньска королева „Карменъ Сильва“.

— **Ударъ грому въ роверъ.** Зъ Вроцлава доносять о цѣкавѣй пригодѣ одного цикліста, котрый ѣхавъ зъ Олесницѣ до Вроцлава. Въ дорозѣ напала его сильна буря зъ громами, а мимо того вонъ не забльнивъ бѣгу свого розбѣганого „коня ровера“. Наразъ блиснуло и ударивъ грѣмъ. Коли цикліст по якѣмсь часѣ освѣдомивъ ся зъ своимъ положенемъ, побачивъ ся на другій сторонѣ гостинця на житнѣй стернѣ. Оглянувъ ся за роверомъ и побачивъ его на дорозѣ цѣлкомъ знищеного. Цикліст забравъ рештки ровера на плечѣ, вступивъ до найблизшого села, а зъ-вѣдти вже возомъ дѣставъ ся до Вроцлава.

— **Невдала продажь.** До одного львѣвского ювілера прийшла вчера якась женщина пѣдозрѣлой кондуиты и хотѣла продати перстень зъ брилянтомъ вартости 50 зр. за 8 зр. Золотникъ пѣзнавъ ся на перстени и вѣддавъ „паню“ въ руки поліціи.

— **Міліонеръ убійникомъ.** Звѣстный въ кругахъ „золотои молодежи“ въ Новѣмъ Іорку міліонеръ и гуляка Молінъ пѣдпавъ засудови на кару смерти. Пѣслявъ вонъ одному своему ворогови въ дарѣ фляшку воды мінеральнои, въ котрѣй находила ся сильна отрута. Воды сеи не напивъ ся его ворогъ [атлетъ-любитель], але его господиня панѣ Адамсъ и въ кѣлька годинъ закѣнчила житє. Лѣкарь вѣдкрыли въ присланѣй водѣ отрую. Моліна увязнено и засуджено на кару смерти, але „по американьски“ — при помочи електричного току.

— **Дрѣбнѝ вѣсти.** Протомедикъ радникъ намѣстництва д-ръ Іосифъ Меруновичь выѣхавъ вчера до Криниць для переведеня люстрациі новыхъ уряджень въ тамошнѣмъ заведеню купелевѣмъ. — Проф. д-ръ Ант. Глюзіньскій выѣхавъ на мѣсяць до Закопаного. — Въ церкви св. Николая у Львовѣ [при ул. Жовкѣвскѣй] померъ нагло вчера на ударъ серця 78-лѣтный старець Алекс. Гулишъ. — Заведене для божевѣльныхъ на Кульпарковѣ, уряджене на 560 хорыхъ, є теперь переповнене, бо мѣстить 700 хорыхъ, а зголошеня о принятє недужихъ приходять що дня; свѣдчить се о ростѣ числа умовыхъ недугъ. — Въ Лопатинѣ померъ въ 78 роцѣ житя антикаръ Стан. Грінфельдъ. — Пѣдозрѣна собака покусала вчера въ рынку 13 лѣтного хлопця Кар. Соболевского; стація ратункова удѣлила ему першои помочи.

Наука, штука и література.

— **„Бібліотеки Видавничої Спілки“** выйшли сими днями дальшій двѣ книжки: пята и шеста. Книжка пята, п. заг. „Іван Франко: *Полуйка і инші бориславські оповіданя*“, мѣстить на 96 сторонахъ три оповѣдання: „Полуйка“, „Рішникъ“ и „Вівтарь“. Книжка шеста, п. заг. „Наталія з Озаркевичів Кобринська: *Дух часу. Оповіданя*“, мѣстить на 123 сторонахъ чотири оповѣданя: „Дух часу“, „Судня“, „Виборець“ и „Задля кусника хлѣба“. — Цѣна пятои книжки 50 кр., въ оправѣ 70 кр., а шестои 60 кр., въ оправѣ 80 кр.

— Левъ Лопатиньскій: **„Яблочникаръ**, комедия в 1 актѣ, опрацьована пѣсля нѣмецкого. Львів. Накладом А. Хойнацкого. 1899“. [Сторѣнъ 44 менчои вѣсѣмки].

— **„Русскій путеводитель по Вѣнѣ и Австро-Венгріи** Илюстрированный справочный и адресный указатель для ѣдущихъ въ Вѣну и вообще Австро-Венгрію а также Боснію и Герцеговину. Составилъ Григорій Ив. Купчанко. Цѣна 1 рубль (двѣ короны). Вѣна. Изданіе резакціи „Просвѣщенія“ въ Вѣнѣ.“ [Сторѣнъ 96 вѣсѣмки.] — Есть се провѣдникъ призначеный для Россіянъ. Выданъ, треба признати, старанне, богато илюстрацій чистенькихъ и гарныхъ.

— **„Przewodnik dla Gości udających się do Krynicy** napisał Dr. Franciszek Kmietowicz. Plan sytuacyjny Krynicy, 13 illustracyj. Nakładem autora. 1899“. Выданє гарне, для навѣдуючихъ Криницю провѣдникъ дуже наручный.

Именованя, перенесеня, вѣдзначеня и пр.

— **Именованя.** Президія дирекціи скарбовои именувала офіціяла цлового Ник. Худика и контрольора цловѣго Стан. Концкого управителями цловыми; офіціяла цлового Августа Сохора старшимъ офіціяломъ цловымъ; офіціяла цлового Іосифа Кобервайна контрольоромъ цловымъ; офіціялѣвъ цловыхъ Ант. Островского и Маріяна Добровольского и поборця цл. Володисл. Пеціну управителями уряду цлового; управителя уряду цл. Вільг. Тучковского, поборця цл. Гутона Найсера и асистентѣвъ цл. Іосифа Авр. Студенецкого, Меч. Блонаровича, Иги. Бляшкого и Палладія Гурчмановича офіціялами цловыми; асистента цл. Макс. Мрочковского поборцемъ цловымъ; поборця цл. Игн. Обста, провізоричного асистента цлового Вікт. Кубліна и практиканта цл. Іосифа Бучиньского асистентами цловыми, вѣбнци практиканта цл. Евгенія Оркіша контролюючимъ асистентомъ цловымъ; урядника помѣчничого для справъ домено-касовыхъ Октавіяна Шуберта посунула зъ IX. до X. класы ранґи.

Послѣдній вѣсти.

——

Зъ Вѣдня одержуемо телеґрафічно вѣсть, що міністеръ Біляндтъ-Райдтъ выѣхавъ на нинѣ до цѣсаря до Ишля головно въ справѣ покликаня нашихъ владикъ до зложеня присяги.

——

Завтра о год. 10 рано вѣдбуде ся судово-лѣкарска секція трупа Зімы при президентѣ Тхуржницкѣмъ. Секцію переведе д-ръ Сѣрадскій. Иде о то, чи Зіма умеръ вѣдъ отруѣ чи природною смертію

Телеґрамы „Дѣла“.

——

Вѣдень 4 серпня. Мѣска рада ухвалила внесене мѣского выдѣлу противъ уживаня §. 14-ого. Кѣлька додатковыхъ внесень противъ конфіскатъ, розвязуванъ зборовъ и языковыхъ розпоряджень не прийшло пѣдъ нараду. — Въ дешевшихъ кавярняхъ, до котрыхъ заходить бѣднѣйша часть населеня, гостѣ запротестували противъ пѣдвышеня кавы зъ 6 на 7 кр. Въ наслѣдокъ того властителѣ кавярень привернули давну цѣну але дають менше цукру.

Прага 4 серпня. Пруске правительство повѣдомило свои граничнѝ уряды, щобы жадному зъ Чехѣвъ не позволено на сталый побутъ въ Прусахъ переступати границѣ вѣдъ австрійскои стороны.

Бѣлградъ 4 серпня. Зъ слѣдчои вязницѣ знова выпущено кѣлька особъ „пѣдозрѣлыхъ“ о атентатъ на Міляна. Вѣдъ коли Европа дала Міляновi пѣзнати, що въ нѣякій атентатъ не вѣрить, „безсторонный“ судъ не мае вѣдваги вѣшати всѣхъ его противниковъ. Слѣдство противъ Таушановича мало выкрити, що вонъ стоявъ въ близкихъ зносинахъ зъ сербскими радикалами въ полудневѣй Угорщинѣ.

Новый Іоркъ 4 серпня. Зъ Санъ Доміно доносять, що въ ночи розлѣплено плякаты зъ написею: „Прочь зъ тиранами, най жие революція.“ — Зъ Гайті доносять, що політичне положене на островѣ дуже поважне. Арештовано богато особъ, мѣжь иншими б. міністра фінансовъ и б. міністра заграничныхъ справъ. Богато особъ схоронило ся до американьскои амбасады.

Надѣслане.

Общество „Защита Земли“ во Львовѣ.

Доводится до вѣдомости п. т. нашей публики, що ц. к краевый судъ во Львовѣ, якo торговельный, рѣшеніемъ своимъ Ч. фирм. 1526/99 стов. II 16 зарегистровалъ уже и оголосилъ перемѣну статутовъ общ. „Защита земли“, по которой также и не члены могутъ свои капиталы для опрощентованія въ томъ же обществѣ умѣщати.

Отъ щадничихъ вкладовъ платитъ общество по 4% отъ ста и покрываетъ само также и рентовую подать; пожички же удѣляетъ тѣлько на ипотеку по 6 до 7 процентъ отъ ста. Членскій вносъ выносятъ 25 зр., а вносовое 1 зр. Приступающій въ члены общества платитъ 26 зр. или наразъ или 1 зр. вносового и 5 зр. на счетъ вноса а решту того же вносами ратами по 5 зр. а в. въ годъ.

Съ днемъ 31 липня 1899 года выносило состояніе вкладовъ 18.759 коронъ 60 гел., пожичокъ же на ипотеку удѣлено въ сумѣ 1000 коронъ.

Всякія посылки и письма належитъ адресовати въ общество „Защита Земля“ во Львовѣ, Краковская улица ч. 17, II поверхъ.

Дирекція

Лѣчниця д-ра Тарнавского въ Косовѣ

за Коломыею отворена на 30 особъ. Средства: Лѣчнича водою, дієта примѣнена на способъ Д-ра Лямана и инший фізіятричнѝ. 12—20

268

Д-ръ Р. І. Міллеръ
повернувъ
ординуе вѣдъ 11—12 и вѣдъ 3—4 ул. Жовковска ч. 42, Львовъ. 288 2—8

Уважайте на сей ☞ выпаленый КОРОКЪ! ☜ !!!
15 11—52

ЛИПІЙ
въ реставрацїи НАФТУЛЫ ТЕПФЕРА, улиця Трибунальска ч. 12. домъ власный, можна достати щоденно вже о годинѣ 8-ій рано горячій снѣдання

ЦѢННИКЪ.

Печена вепрова съ капустою	15 кр.
Смажаний легки	12 „
Фляки	12 „
Ножка теляча съ хрѣномъ	10 „
Ковбаска съ хрѣномъ	5 „
Кавяръ	15 „
Обѣдъ въ абонаментѣ	40 „

Великій напитки въ найлѣпшихъ родахъ по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ; для певности, що походять въ мови реставрацїи, даю вѣдбираючимъ марки. — Найлѣпшій винь по найдешевшихъ цѣнахъ почавши вѣдъ 40 кр. літра.

По театрѣ все свѣжа, въ великій выборъ стравъ и напитковъ засмотрена кухня.

79 108—? Зъ высокимъ повазаннемъ
НАФТУЛА ТЕНФЕРЪ.

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ
Оптикъ и Механікъ у Львовѣ, площа Галицка ч. 1., противъ Банку Гіпотечного на почтівській площи Гавацкоч

поручае въ великімъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ: окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокля, далекозиды, барометры, термометры, рѣвній ареометры, мікроскопы, лупы, компасы, райцайґля, тасьмы мѣрничѣ, шіоны, лібелѣ, манометры и т. п.

Уряджене дзвоників електричныхъ.

Всякій направки полагоджують ся якъ найскорше и найдешевше. 4817

Цѣна збожа и другихъ продуктовъ.
3 н. ст. серпня 1899

Львовъ: Пшениця стара 9·— до 9·25, пшениця нова —·— до —·—, жито старе 6·20 до 6·50, жито нове —·— до —·—, овесъ старый 5·— 80 до 6·20, овесъ новый —·— до —·—, ячмѣнь пашнистый 5·25 до 5·50, ячмѣнь броварный —·— до —·— горохъ пашнистый 5·50 до 5·75, до вареня 6·50 до 9·50, вика 4·50 до 4·75, насѣне льняне —·— до —·—, насѣне конопне —·— до —·— бобъ —·— до —·—, бобикъ 4·50 до 4·70, гречка 7·50 до 7·75, конюшина червона —·— до —·—, конюшина бѣла —·— до —·—, конюшина шведска —· до —·— кукурудза стара 5·80 до 6·—, кукудза нова —·— до —·—, рѣпакъ 10·50 до 11·—, хмѣль старый 65·— до 75·—, хмѣль новый за 65 кілько —·— до —·—, оковита готова за 10.000 літровъ 17·25 до 17·50, на термінъ 16·50 до 17·—.

Курсъ Львовскій
въ дня 3 н. ст. серпня 1899.

Акцїи за штуку безъ купона.	Плат.	Жад.
Зелѣзн. гал. Кар.-Люда. по 200 зр. м. к.	210 50	212 50
Зелѣзн. Львовъ.-Черновц.-Ясси по 200 зр.	285 50	288 50
Банку гипот. галиц. по 200 зр. а. в.	376 —	383 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	— —	— —
Банку для торговлѣ и промыслу 200 зр.	200 —	201 —
Листы застав за 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а.в. выльос. въ 10% прем.	110 80	111 —
Банку гипот. гал. 4½% а. в. льос. 50 л.	100 —	100 70
„ „ „ 4% 60 л. по 200 кор.	96 50	97 20
„ краевого 4½% а. в. льос. въ 51	100 30	101 —
„ „ 4% а. в. льос. въ 57 л.	98 —	98 70
Товарыства кредит. 4% (I емісія)	97 30	98 —
„ „ 4% льос. въ 41½ л.	97 30	98 —
„ „ 4% льос. въ 56 л.	95 40	96 10
Облиги за 100 зр.		
Галиц. фонду пропинаційного 4% в. а.	98 10	98 80
Буков. фонду пропинаційного 5% в. а.	102 50	— —
Комунальній Банку краев. 5% (II. ем.)	102 —	— —
„ „ „ 4½% (III. ем.)	100 50	101 20
Позички краевой въ 1873 по 6% а. в.	104 —	— —
Позички краевой въ 1893 по 4% а. в.	96 50	97 20
Позичка м. Львова 4% по 200 коронъ	94 —	94 70
Льосы:		
Мѣста Кракова	26 75	28 —
Мѣста Станиславова	55 —	— —
Монеты:		
Дукатъ цѣсарскій	5 62	5 72
Наполеондоръ	9 50	9 60
Повъимперіалъ	— —	— —
Рубель срѣбный	1 28	1 27
Рубель паперовый	1 26½	1 27½
100 марокъ нѣмецкихъ	58 60	59 —

Оповіщене.
Головний Видїл Товариства „Просьвіта“ у Львові оповіщае отсим, що музей і бібліотека Товариства „Просьвіта“ отворені щоденно, в винятком неділь і руских сьват, від години 11 до 1 по полудни [ринок ч. 10. I. поверх].

За Головний Видїл Товариства „Просьвіта“ (3—3)
Юлїян Романчук. Олекса Тимчкевич.

Друки на метрики шкільні виказ А) і Б)
виготовлені на дуже добрім папери продаються в товариствї „ПРОСЬВІТА“ у Львові, ринок ч. 10.

Ціна друків: лїтра аркушів вкладкових 40 кр., аркуш на заголовок 4 кр. Замовлення виконують ся відворотною почтою. Лише скоро з замовленями поспішайте!

Розкладъ їзды поѣздовъ зелѣзничихъ важный вѣдъ 1 мая 1899.
цѣсля часу середно-европейского [позпѣйшого о 36 мінутъ вѣдъ часу лявбжского.]

посп.	особ	до Львова	посп.	особ.	зъ Львова
приходить о			вѣдходять о		
		День			**День**
	6·10	Зъ Черновець, Ицканъ, Станиславова		6·20	до Лавочного, Пешту, Борыслава
	6·50	„ Бруховичъ вѣдъ ⅞ до ¹⁰/₈.		6·15	„ Подволочискъ, Одесы, Козовы, г. д.
	7·10	„ Зимноводы „ „ „		6·30	„ Ицканъ, Букарешту, Радовцѣвъ
	7·40	„ Янова (гол. дворець)		6·30	„ Подволочискъ зъ Подзамча
	7·55	„ Лавочного „ „	8·30		„ Кракова, Любачева, Орлова, Вѣдня
	7·44	„ Термополя на Подзамче		8·45	„ „ Вѣдня, Хирова, Струя
	8·05	„ „ „ гол. дворець		9·10	„ Скольго, до Лавочного ¹/₇ до ¹²/₈
	8·15	„ Сокаля, Рады рускон		9·25	„ Янова
	9—	„ Кракова, Вѣдня, Орлова		9·35	„ Подволочискъ въ гол. дворця
	11·15	„ Ярослава, Любачева		9·45	„ Ицканъ, Сопова, Серемоту
	11·55	„ Ицканъ, Черков. Станислав.		9·53	„ Подволочискъ зъ Подзамча
	1·01	„ Янова на гол. дворець		10·10	„ Бялзця, Рады, Любачева
1·30		„ Кракова, Вѣдня		12·50	„ Янова ¹/₇ до ¹⁰/₈ недѣлѣ и свят
	1·40	„ Скольго, Хирова, а зъ Лавочного вѣдъ ¹/₇ до ¹²/₈.	1·55		„ Подволочискъ зъ гол. дворця
1·50		„ Ицканъ, Станиславова	2·08		„ „ „ Подзамча
2·20		„ Подволочискъ на Подзамче		2·15	„ Бруховичъ ⅞ до ¹⁰/₈ недѣлѣ и свят.
2·35		„ „ „ гол. дворець	2·45		„ Ицканъ, Гусятина, Кереземзе
	5·15	„ „ „ Подзамче	2·5[illegible]		„ Кракова, Вѣдня, Хабовки
	5·40	„ „ „ гол. дворець		3·05	„ Стрыя, Скольго лишь ¹/₈ до ²⁹/₉
	5·56	„ Сокаля		3·15	„ Янова, вѣдъ ¹/₈ до ²⁹/₉.
				3·20	„ Зимнов воды ⅔ „ ¹⁰/₉.
				3·25	„ Бруховичъ „ „ „
				5·25	„ Ярослава
		Ночь			**Ночь**
	12·10	Зъ Скольго, Калуша, Борыслава	12·50		до Кракова, Вѣдня, Берлина
12·30		„ Черновець, Букарешту	2·36		„ Ицканъ, Констанцїя, Букарешту
2·16		„ Кракова, Вѣдня, Орлова		4.10	„ Кракова, Хирова, Коросна
	3·05	„ Подволочискъ на Подзамче		5·50	„ Бруховичъ вѣдъ ⅔ до ¹⁰/₉
	5·30	„ „ „ гол. дворець		6·26	„ Ицканъ, Радовець, Кімполюнгу
	6·00	„ Кракова, Вѣдня, Самбора, Сянока		6·40	„ Кракова, Вѣдня, Берна, Варшавы
	6·10	„ „ „ „ Хирова		6·50	„ „ Орлова вѣдъ ¹²/₈ до ¹⁸/₉
	6·20	„ Ицканъ, Подвисокого, Козовы			„ Янова вѣдъ ¹/₈ до ²³/₉ въ будній дни
	7·58	„ Янова вѣдъ ¹/₈ до ³¹/₈. и вѣдъ ¹⁰/₉ до ³⁰/₉ що дня а вѣдъ ¹/₈ до ¹³/₉ недѣлю и свята		7·00	„ Лавочного, Мункача, Хирова
	8·15	„ Бруховичъ вѣдъ ⅞ до ²⁸/₈. и ¹⁸/₉ до ¹⁴/₉.		7·10	„ Сокаля, Рады рускок
	8·30	„ Бруховичъ вѣдъ ¹/₇ до ²³/₉ що день		7.20	„ Термополя зъ гол. дворця
		„ Кракова, Вѣдня, Любачева		7·42	„ „ „ Подзамча
	9·21	„ Янова вѣдъ ¹/₈ до ²³/₉.		7·47	„ Янова ¹/₁₀ до ³⁰/₉ 1900 включно
	9·55	„ Кракова, Вѣдня, Пешту, Сянока		8·35	„ „ ¹/₈ „ ³¹/₈ и ¹⁸/₉ до ²⁰/₉
	10·10	„ Ицканъ, Козовы, Подвисоцкого		9·11	„ „ ¹/₈ „ ²³/₉ недѣлѣ и свята
	10·08	„ Подволочискъ, Брод. Копичинець		10·40	„ Ицканъ, Гусятина, Радовець
	10·25	„ „ на гол. дворець		10·50	„ Кракова, Вѣдня, Ивонича
	10·30	„ Лавочного, Хирова, Пешту		11·10	„ Подволочискъ, Бродовъ г. дворця
				11·32	„ „ Грижалова, Подзам.

ЗАМѢТКА: Пора нѣчна числить ся вѣдъ 6 годины вечеромъ до 5 годины 59 мінутъ рано. — Бюро информаційне ц. к. зелѣзницѣ держанной при ул. Красицкихъ ч. 5.

ТОВАРИСТВО
ДЛЯ РОЗВОЮ РУСКОЇ ШТУКИ
стоваришене зареєстроване въ ограниченою порукою
у Львовѣ, ул. Чарнецкого ч. 26,

выконуе всякій працѣ зъ обсягу артистичного малярства, рѣзьбарства и золотарства пѣсля композицій своихъ членовъ, а именно: образы релігійній до иконостасовъ, олтарѣвъ, хоругвъ, на тетраподъ, плащаницѣ и пр. и такіжъ образы до комнатъ; образы свѣтскій: историчній, портреты зъ натуры и фотографій, краевиды, побутовій и пр.; зъ дерева: кивоты, иконостасы, олтарѣ, образы и кресты процесійній, сповѣдальницѣ и т. д. и всякій працѣ золотарскій; рѣвножъ украшае внутра церковь, выготовляе пляны церковь, каплиць и пр. и утримуе на складѣ фотографічній репродукцій образовъ руских артистовъ.

☞ **Товариство ручить за стильове, старанне и совѣстне выконанє.** ☜

Цѣлею Товариства е: пѣднести нашу штуку и вытворити руску школу штук красныхъ. Поручаючи проте се часто руске Товариство патріотичній опѣцѣ нашои П. Т. Публики духовной и свѣтскои надѣемо ся, що зволить Она причинити ся до осягненя сеи цѣли численными замовленями, котрѣ приймае выключно лишь Дирекція Товариства. 460 33—?

Зъ глубокимъ повазанемъ *ДИРЕКЦІЯ.*

Товариство не послугуе ся аґентами.

„СЛАВІЯ“
Банкъ взаимныхъ обезпечень въ Празѣ
(основаный въ 1868 р., въ Галичинѣ вѣдъ 1874 р.)

скончивъ зъ кѣнцемъ 1898 р. 30-ый рѣкъ своей дѣяльности и зросли въ всѣхъ вѣдѣлахъ „Славіи“

	въ кѣнцемъ 1897 р.	
Фонды резервовый и ручаючій	зр. 9,585.656·47	кр.
Премін належитости пѣбочній и вѣдсотки за рѣкъ 1898	„ 2,517.998·09	„
Обезпечень сумы въ секціяхъ на жите	„ 81,446.439·22	„
Обезпечень сумы въ секціи вѣдъ огню	„ 323,257.816·—	„
Выплачені капіталы, ренты и вѣдшкодованя въ 1898 р.	„ 1,487.178·08	„
За часъ свого истнованя выплативъ банкъ „Славія“ своимъ членамъ капіталы и вѣдшкодованя въ загальній сумѣ до кѣнця р. 1898	„ 29,910.069·98	„

„Славія“ принимае въ секціяхъ I и II обезпеченя на дожите або на случай смерти, якъ и обезпеченя вѣна для дѣтей, въ секціи IV. обезпеченя вѣдъ шкодъ огневыхъ будынковъ, движимостій, збожа, товаровъ, запасовъ, скота и пр.

Тарифы „Славіи“ вельми умѣренѣ, а условя обезпеченя вельми користнѣ.

Тарифъ и друксортовъ вне-ень всякого рода, якъ и всѣхъ потрѣбныхъ повѣсленъ удѣлае якъ найохотнѣйше головне Заступництво „Славіи“ для Галичины и Буковины у Львовѣ при улици Словацкого ч. 3. 68 14—24

„Славія“ принимае зголошенія о удѣленє аґенціи въ мѣсцевостяхъ де нема ще заступника и вельми радо удѣляе аґенціи письменнымъ селянамъ.

ТУТКИ цыкаретовій 1000 штукъ 1 зр. поручае А. Мазурневичъ, Львовъ ул. Галицка ч. 12

МОЛИТВЕНИК ДЛЯ ДІТЕЙ
виданий
коштом руского тов. педаґоґічного

В полотняній оправі з золоченим хрестом 20 кр. В паперовій окладці 15 кр.

Продае ся в книгарни Наук. тов. ім. Шевченка, Львів, ул. Чарнецкого ч. 26.

Ученикъ зъ укѣнченою II. кл. ґімназ. знайде користне помѣщене въ торговли корѣнинъ и делікатесовъ И. Борнса въ Перемышли. 286 3—10

Ч. 303.

КОНКУРСЪ.

Выдѣлъ Бурсы Братства св. О. Николая въ Станиславовѣ подае симъ до вѣдомости, що зъ початкомъ року школьного 1899/90 знайде 50 питомцѣвъ зъ школъ середныхъ помѣщене въ Бурсѣ вѣдъ слѣдующими условями:

I. Родичѣ взгляд:о опѣкуны зволять найдальше до 15 н. ст. серпня с. р. надѣслати свое прошене до Выдѣлу Бурсы. До прошеня належать долучити: а) метрику св. крещеня, б) свѣдоцтво убожества, в) свѣдоцтво школьне зъ послѣдного пѣвроку, г) заявленѣ, кѣлько обовязують ся доплачувати, д) свѣдоцтво здоровля, щепленои вѣспы и способности до спѣву. Бувшихъ въ минувшѣмъ роцѣ питомцѣвъ Бурсы условя вѣдъ а), б) в) и д) не обовязують; они мають до прошеня долучити кромѣ заявленя вѣдъ г) ще свѣдоцтво поведеня за часъ ферій. Доплачуючій мѣсячно 10 зр. и бѣльше не предкладають свѣдоцтва убожества.

II. Вѣдъ кандидатовъ вымагаесь: а) доброго успѣху въ наукахъ и доброи ноты въ обычаяхъ, б) доброго здоровля и голосу до спѣву, в) вѣдъ кандидатовъ вступаючихъ въ першу клясу середныхъ школъ вымагае ся такожь, щобы не переступили 12 ого року житя. При тѣмъ заявляе ся, що бувшій питомцѣ, а зъ ново-кандидуючихъ вступаючій до 1-шихъ клясъ школъ середныхъ мають першенъство передъ иншими кандидатами.

III. Отецъ або опѣкунъ принятого до Бурсы питомця маe при вступѣ зложити: а) яко членьску вкладку 5 зр. въ першѣмъ роцѣ, а по 3 зр. въ слѣдующихъ лѣтахъ; б) на инвентарь 2 зр. въ першѣмъ роцѣ, а по 1 зр. въ слѣдующахъ лѣтахъ; в) на розходы дрѣбній питомця 5 зр., г) за питомцѣвъ чотирохъ вищихъ клясъ ґімназіальныхъ платати мѣсячно на инструктора по 1 зр.; д) деклярованну доплату на харчь складати мѣсячно зъ горы; е) на правѣ бѣля зложити на початку першого и другого пѣвроку по 1 зр.; на бібліотеку 1 зр.

IV. На вступѣ въ заведенѣ мають питомцѣ выказатись достаточнымъ бѣлемъ и одежію, а именно мають посѣдати: 6 паръ бѣля, сѣнникъ, ковдру або коцикъ, подушку, 3 пошевки, 3 ручники, 4 простирала, 6 хустокъ до носа, 2 пары обувы и одѣжь лѣтну и зимову.

V. Желаючій одержати вѣдповѣдь на свою просьбу, зволять долучити карту кореспонденційну зъ докладнымъ адресомъ своимъ або марку почтову на 20 кр. на вѣдосланѣ имъ прилогъ за рецепісомъ.

VI. Принятій до Бурсы питомцѣ мають явитись 3-ого н. ст. вересня въ полудне въ канцелярїи Бурсы, щобы пѣддати ся испытови изъ спѣву, и тогды такожь родичѣ або опѣкуны мають зложити наведений пѣдъ III. оплаты. — При тѣмъ упрашае ся родичѣвъ и опѣкунѣвъ, щобы уплаты и всякій иншій на выдатки дѣтей призначеній грошѣ вносили лично або почтою до касы Бурсы а не на руки дѣтей.

Вѣдъ Выдѣлу Бурсы Братства св. О. Николая въ Станиславовѣ, дня 3 (15) липня 1899. 284 3—3

КУХОНКИ нафтовій, знаменитій по зр. 2, 3, 4 и высше. Шибковарки спиритусовій найрѣзнороднѣйшои конструкціи. Желѣзка и машинки до волося
поручае ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ торговля зелѣзна у Львовѣ. площа Капітульна ч. 1 напротивъ катедры.

Книгарня Наук. Товариства имени Шевченка
у Львовѣ, ул. Академічна ч. 8, 59
має на складѣ слѣдуючі книжки:

Іловайський Д.	Княжій період Украіни том I. до Володим. Мономаха	1·60 кр.
„	Княжій період Украіни Руси том II. до Данила Галицкого	1·80 „
І. Н.	О вихованю, підручник для женщин	—·30 „
Йокай Мавр.	Золотий человік, роман з угорского	1·80 „
„ „	Новий дідич 2 томи роман з угорского	1·50 „
Калитовский Ом. Др.	Материяли до літератури кокрицічної	—·35 „
Карпенко Карий (Ів. Тобілевич),	Драматичні творы	1·20 „
Качала Степан.	Коротка історія Руси	1·20 „
„ „	Похід Собіского під Відень	—·20 „
Квітка Григорий.	Маруся, повість	—·10 „
Кенан Юрий.	Сибір 2 части	1·20 „
Кірі Ганка.	Замок Делі, повість	2·50 „
Конаський Ол.	Грішники, роман-хроніка	—·50 „
„ „	Оповідання	—·20 „
Короленко Володимир.	Сліпий музика, повість	—·60 „
Костомарів М.	Богдан Хмельницкий 4 томи	6·40 „
„	Гетьманованне Брюховецького	1·25 „
„ „	Виговського І. і Хмельницького Ю.	1·60 „
„	Дамяна Многогрішного	1·25 „
„	Мазепи 2 томи	3·30 „
„	Самійловича	1·25 „
„	Історичні монографії т. I.	2·— „
„	Черниговка, повість історична	—·70 „
„	Кудеяр, повість історична	—·80 „
Коцюбиньский Мих.	Для загального добра, оповіданне	—·20 „
„ „	Не контьор, оповіданне	—·10 „
„ „	Хо, оповіданне	—·10 „
„ „	Задли хазяйства, оповіданне	—·10 „
Кропивницький Марко.	Титарівна, драма	—·20 „
Кулик Володимир.	Писання	—·10 „
Куліш Панько.	Крашанка	—·20 „
„ „	Хуторна поезия	—·50 „
„ „	Чорна рада хроніка, повість	—·80 „
Лазьска.	Оорусителі, повість з великоруського	—·60 „
Левенко Вол.	Пани й люде, роман	—·80 „
„ „	Per pedes Apostolorum, образки з життя	—·30 „
„ „	Солдатський розрух	—·10 „
Левицький Ів.-Нечуй.	Кайдашева сім'я, повість	—·50 „
„ „	Микола Джеря, повість	—·80 „
„ „	Навіжена, повість	—·20 „
„ „	Над чорним морем, повість	—·90 „
„ „	Не той став, повість	—·30 „
„ „	Повістки и оповіданя	—·30 „
„ „	Поміж ворогами	—·50 „
„ „	Причепа	1·50 „
„ „	Світогляд українського народу	—·30 „
„ „	Хмари	1·10 „
Левицький Кость Др.	Німецько-руський правничий словар	3·50 „
„ „	Руська правда	—·50 „
„ „	Правнича часопись за рочник вийдий по	1·— „
Лисенко Микола.	Коза дереза, комічна оперета	—·80 „
„ „	Різдвяна ніч, опера	—·30 „
Льоті П.	Рибак ісландський, повість	—·60 „
Лукіч Василь.	Ватра, альманах	1·50 „
О. Л—сь.	Не судилось, оповідання	—·20 „
Латинська граматика для 3 і 4 класи		1·20 „
Латинські вправи Прухницкого для 3 класи		—·80 „
Маковей Осип.	Весняні бурі, новеля	—·10 „
„ „	Оферма, оповіданне	—·10 „
„ „	Поезиї	—·20 „
Мирний Панас.	Лимерівна, драма	—·20 „
Наврецкий Володимир.	Твора том I.	1·— „
Нагнибіда С.	Про руску правопись	—·05 „
„ „	Парід в неволі	—·10 „
Обачний.	Соціялісти межи семинаристами	—·15 „
Огоновський Ом. Др.	Гальшка Острожска, трагедия	—·15 „
„ „	Історія руської літератури т. I. 3 зр. т. II. 3 зр., т. III. 4 зр., т. IV.	1·— „
„ „	Studien auf dem Gebiete der ruth. Sprache	1·50 „
Олелькович Митро.	Писання	—·10 „
Опет Юрий.	Великий ліс, повість з французького	2·— „
Онишкевич Гнат.	Руска бібліотека т. III.	—·75 „
Оржешкова Еліза.	Низини повість з польского	—·75 „
„ „	Хам повість з польского	1·— „

☞ **При закупнѣ товаровъ просимо покликуватись на нашу часопись.** ☜

Видавець и одѣвчальний редактор Иванъ Белей. Папѣръ въ склад. Черлинськои. Зъ друкарнѣ Института Ставропигійского, пѣдъ зарядомъ Іосифа Данилюка

Ч. 164. Львовъ, Субота 24 Липня (5 Серпня) 1899. Рочникъ XI.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских святъ) о 5-тій годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ второкъ, и въ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне Бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Короля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килинського 2; — въ Ярославю: Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11.; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и надежитботь за инсераты платній у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатковъ

въ Австрій:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року	12 зр.
у Львовѣ:			
на цѣлый рѣкъ	16 зр.	на пѣвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженє. — Рекламаціи неопечатанй вольный вѣдъ порта.

Неодиноке число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошеня звыклй принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одной строчки инсератовой або ей мѣсце а въ рубрицѣ „Надсланє“ по 25 кр. а. в.

Подяки и иншій домесеня приватній числать ся по 15 кр. вѣдъ отишка.

По сконѣ директора Зімы.

——

Вчерашну нашу статью о наглѣй загадочнѣй смерти Зімы закѣнчили мы сконстатованемъ, що нагла смерть Зімы прийшла въ саму пору неодному, що мавъ причину потерпати о свою шкѣру, и тымъ прикрѣйше заскочила она суспѣльность, котра надѣялась вѣдъ судовой розправы докладного выясненя въ галицкѣй касѣ щадничѣй, — а вѣдтакъ мы высказали надѣю, що нагла смерть головного обжалованого не спинить нѣ въ чѣмъ дальшого ходу и розъясненя справы.

Якъ-разъ тй самй гадки высказавъ вчера одинъ дневникъ польскій, именно краковскій Głos narodu. А позаякъ голосъ сего дневника стоить доси одиноко середъ польскои прасы, то годить ся подати нашимъ читателямъ головнѣйшй его уступы, тымъ бѣльше, що знаходить ся тамъ и безсторонна характеристика Зімы и деякй цѣкавй моменты зъ его житеписи. Ось слова Głos narodu:

„Бувшій директоръ галицкои касы щадничои Францъ Зіма станувъ уже передъ трибуналомъ, котрый нѣколи не мылить ся и не вагаесь, а е неумолимый и заразомъ милосердный.. Зіма сконавъ середъ проявѣвъ отруѣ... Есть се вѣсть незвычайно сензаційна и потрясаюча, коли зважити всѣ антицеденціи тои смерти, котра замыкае разъ на завсѣгды уста чоловѣка, маючого ключь до неодной загадки, доси невыясненои... Передъ недавнымъ часомъ голошено, що до процесу не прийде та що треба сподѣватись аболіціи. Не допускано, що та поголоска така близька правды, тѣлько зъ сею страшною змѣною, що та аболіція мала прийти въ видѣ наглои смерти обжалованого, безперечно злочинця, але вѣнъ мѣгъ стати ся такожь обвинителемъ...“

„Зѣ смертію Зімы — пише дальше Głos narodu — зникае зъ арены публичного житя нашого краю фігура, що становить одинъ зъ найбѣльше понурыхъ типѣвъ уступаючого поколѣня. Мѣшають ся въ нѣй, якъ у многихъ подѣбныхъ небѣщикови, въ предивнѣй духовѣй мікстурѣ — зъ одной стороны благороднй порывы и чувствительнй запалы, обѣлляній сосомъ фальшивого сентіменталізму, а зъ другои стороны бракъ простого змыслу етичного, звыродженє характеру, тота moral insanity, що епідемічно ширить ся въ мѣру, якъ золото точить ся свѣтомъ, якбы доведене до крайности самообожанє, шалъ ліберальнего егоізму, що самъ для себе творить нѣсля потребы власну етику и власнй моральй права. Благороднй идеалы свободы одиниць, оклики безграничнои терпимости пересвѣдчень и напрямѣвъ — у такихъ людей, якъ Зіма, що готовй були кровь свою нести въ жертву за тй оклики — зъ х домъ лѣтъ перетворювали ся въ пересвѣдченє о необмеженѣй свободѣ власного „я“, навѣть въ переступахъ карного закона и въ терпимость для всѣхъ своихъ пристрастій и злыхъ порывѣвъ...

„Зіма ще молодцемъ въ 1948 роцѣ бравъ участь въ повстаню угорскѣмъ. Вже тогдѣ пѣзнавъ ся зъ Фльоріяномъ Земялковскимъ. По капітуляціи Гердея выѣхавъ до Туреччины, потѣмъ тынявъ ся по Франціи, аж наконець дѣставъ якусь посаду въ Шеффільдѣ въ Англіи. Тутъ ему пощастилось, завдяки спритови и здѣбностямъ зъєднавъ собѣ довѣре, оженивъ ся зъ Англійкою и осѣвъ тамъ стало. Однакъ рѣкъ 1863 не давъ ему остатись въ Англіи; вѣнъ поѣхавъ до краю. Тутъ, увязненый пѣзнавъ ся и заприязнивъ ся зъ княземъ Адамомъ Сапѣгою. Увольненый вернувъ ся до Шеффільду, але все удержуваъ свои зносины навязанй наново въ краю зъ визначными личностями того самого типу и покрою, що вѣнъ, а въ листахъ писаныхъ зъ Англіи заявлявъ велику тугу за краемъ. Проявъ выробити ему посаду вѣдповѣдаючу досыть выбагливымъ его вымогамъ, а въ замѣну за те обѣцювавъ внести до запущеного краю новочасный подувъ заходу, котрого сыномъ почувавъ ся. Земялковскій, будучи президентомъ Львова, вплывами своими осягнувъ, що Зіму именовано директоромъ галицкои касы щадничои по спенсіонованю Кравчикевича и по поминеню заслуженого бухгальтера тои институціи Димитра Кочиндика. Поки Кочиндикъ, чоловѣкъ фаховый и непорочнои чистоты характеру; бувъ бухгальтеромъ, доти Зіма нѣвъ зъ нимъ тяжку борбу въ институціи. По уступленю Кочиндика, котрый чувъ ся покривдженымъ, бо не сповнено навѣть тыхъ обѣцянокъ, якй ему роблево при покликаню Зімы, Зіма почувъ ся всевладнымъ паномъ въ институціи.

„Якъ правивъ нею, загально вѣдомо. Процесъ, що мавъ небавомъ розпочати ся, мавъ намъ дати повный образъ звыродженя тыхъ понять фальшивого ліберализму, примѣненыхъ до власного „я“, не знаючого нѣякихъ границь. На памяти небощика тяжить важкій закидъ обманьствъ и спроневѣрень. Однакъ не вѣнъ самъ одинъ сповнявъ ихъ. Актъ обжалованя выразно вказуе двохъ помочниковъ (бухгальтера Вендриховского и муляря Карпиньского) и одного интеллектуального виновника винъ Зімы (Щепановского). Публична опінія выповѣдае голосно назвище такихъ помочниковъ и такихъ интеллектуальныхъ виновниковъ, котрыхъ справедливость досягнути не могла. Нагла смерть Зімы приходить для нихъ давно въ пору!...

„Яка тамъ и е причина смерти Зімы, то одно певне, що она е новымъ нещастемъ въ тѣй нещасливѣй справѣ. Якъ-разъ тогдѣ, коли опінія голоснѣйше нѣжь коли-небудь домагав ся выведени на яву всего, що було брудне и зле, щобы по вырѣзаню болякѣвъ очистити кровь суспѣльности, — рѣчи замотують ся такъ-трагічно и загадково таемничою смертію. Тымъ бѣльше некучою е конечность, щобы процесъ сповиненыхъ небощика, пп. Вендриховского и Щепановского о сповненй ними обманьства перевѣвъ ся якъ найдокладнѣйше, найбезвзглядньйше и найявнѣйше. Злою есть та апатія, яка намъ на першу вѣсть о наглѣмъ сконѣ Зімы вырывала зъ устъ слова: А може то и для краю найлѣпше, що та смерть увольнивъ насъ вѣдъ розгрѣбуваня тыхъ брудовъ, що вкрывають край ганьбою!“

Такъ пише Głos narodu.

Чи и о сколько сповнить ся его — згѣдне зъ нашимъ — бажанє найдокладнѣйшого, найбезвзглядньйшого и найявнѣйшого розъясненя справы галицкои касы щадничои въ будучѣмъ процесѣ, — доживемо, побачимо. Поки-що хочемо мати надѣю...

Однакъ при сѣй нагодѣ мусимо порушити одно цѣкаве явище.

Якъ вѣдомо, уже въ второкъ сего тыждня дѣстанъ небощикъ Зіма и его товаришъ актъ обжалованя, обнимаючій 425 сторѣнъ великого формату — плѣдъ шестимѣсячного слѣдства. (Розправа, кажуть, вѣдбуде ся у вересни сего року и потревае около чотири тыждни. Де она вѣдбуде ся, не знати; де-хто догадуе ся, що въ котрѣмсь изъ мѣстъ захѣдньои Галичины). Слѣдчій судья радникъ Милашевскій ѣздивъ сими днями до Вѣдня и лично зреферувавъ о цѣлѣй справѣ міністрови судовництва д-ру Руберови.

Такъ слѣдство въ сѣмъ процесѣ противъ Зімы, Вендриховского, Карпіньского, Щепановского и Фурмановои вже скѣнчене — а мимо того львѣвска ц. к. прокураторія чомусь, такъ сказати бы — дрожить на саму звѣстку о тѣмъ: за що та за якй вчинки она тоту честну спѣлку фінансову загадала посадити на лаву обжалованыхъ. Вчера Kurjer lwowski подавъ лишь коротенько, що кому прокураторія закидуе — и пѣдпавъ конфіскатѣ безпардонного пана Гайдерера.

Впрочѣмъ се и не першій выпадокъ того рода въ справѣ тои злощастнои галицкои касы щадничои. Передъ несповна мѣсяцемъ такъ само падала пѣдъ косою конфіскатора кожда часопись, котра въ часѣ надзвычайного загального збору товариства галицкои касы щадничои [14. н. ст. липня] подала де-що изъ друкованого [и перейшовшого цензуру] справозданя ревізійнои комісіи выдѣлу тои касы.

Розумѣе ся и нѣхто о тѣмъ не сумнѣваесь, що ц. к. прокураторъ державный знае, въ якѣй цѣли вѣнъ такій рѣчи не хоче допускати до прилюдноси вѣдомости, — але редакторы дневникѣвъ и публика не годній того нѣякъ зрозумѣти и, недоумѣваючи, лише здвигають плечима на непонятне „обмеженому розумови“ звычайного чоловѣка тото запопадливе бережене „таинственности“ въ справахъ нещастнои галицкои касы щадничои...

Въ справѣ довжниковъ б. банку рустикального.

Презагадую Вп. читателямъ „Дѣла“, що я пѣднявъ ся посередництва мѣжь довжниками б. банку рустикального а комітетомъ ліквідаційнымъ того банку. Я намѣрявъ удати ся до поодинокихъ повѣтовъ и тамъ на мѣсци справу полагодити. Однакожь се показало ся въ практицѣ неможливымъ, тому упросивъ я въ 17 низше наведеныхъ повѣтахъ мужѣвъ довѣря, котрй тою справою безъ нѣякихъ коштовъ для довжниковъ охотно займуть ся, а именно: 1) На повѣтъ Богородчаны нотаря п. Курися въ Богородчанахъ; — 2) на повѣтъ Борщѣвъ адвоката д-ра Дорундяка въ Борщевѣ; — 3) на повѣтъ Бучачъ нотаря п. Телишевского въ Бучачи; — 4) на повѣтъ Чортковъ адвоката д ра Горбачевского въ Чортковѣ; — 5) и 6) на повѣты: Городенка и Снятинъ адвоката д-ра Окуневского въ Городенцѣ; 7) на повѣтъ Гусятинъ тамошну Раду повѣтову а наглядно ей президса графа Голуховского; — 8) на повѣтъ Пѣдгайцѣ нотаря

Левъ Василовичъ-Сапоговскій.

Его житя и літературна дѣяльность.

(Дальше)

Хочь число белетристичныхъ творѣвъ Сапоговского доволѣ значне, та не про всѣ зъ нихъ можна поважно говорити. Передъ всего такихъ новель, якъ „Троитель“, „Кавярня пѣдъ Трефовою дамою“, „Скринка на листы“ и „Бриллянты“ годѣ признати оригінальными. Се лишень компіляціи або просто перерѣбки зъ такихъ безцѣнныхъ творѣвъ, якихъ чимало подыбуемо въ нѣмецкихъ часописахъ для родинъ — въ родѣ всѣлякихъ Hausschatz'ѣвъ, Gartenlaub'ѣвъ, Familienblatt'ѣвъ, Zur guten Stunde та иншихъ. Такій тандитній продукты, писанй „на замовленє“ — одній неприродно сензаційній, другій знову карикатурно-гумористичній, призначений лишь для такихъ читачѣвъ, що не спроможній вѣднести ся критично и розумово до прочитаного, а беруть буквально все те, що написано. До того ще романтично-сентиментальна закраска будить у такихъ людцѣвъ не аби-якій интересъ и симпатію, выкликуе навѣть ефектъ Нѣ про тенденцію нѣ про можливость чи неможливость, змѣсту нѣхто не пытае, але читае зъ нудѣвъ, якъ нема вже що лѣпшого робити, смѣеть ся або зѣвае и лягае спати по смачнѣмъ обѣдѣ.

У „Троителю“ выступають героями новелѣ такій особы, якъ историчній нѣмецкій Herr Pimpelmeyer und sein Neffe у всѣлякихъ новелях, смѣховинкахъ и сценічныхъ жартахъ (Possen, Schwänke). На першій поглядъ пѣзнати, що типы не нашй и неможливій, сюжетъ не новый, при тѣмъ оброблене шабльонове; рѣчь сама безъ вартости.

„Кавярня пѣдъ Трефовою дамою“ и „Бриллянты“ — се два поучаючій а радше вѣдстрашаючій образки. Зъ першого выходить хиба та наука, щобы люде не заходили до такихъ небезпечныхъ домѣвъ, якъ шулярня въ кавярни „пѣдъ Трефовою дамою“, а зъ другого, щобы жѣнки не обманювали добродушныхъ чоловѣковъ та купованемъ дорогихъ бриллянтѣвъ не доводили себе и другихъ до руины. „Бриллянты“ написанй, якъ бы на основѣ якоись сензаційнои, газетнои новинки, до того й розказанй сухо та недоладно. — „Кавярня пѣдъ Трефовою дамою“ — се зразокъ тыхъ страшныхъ казокъ, що ихъ слухають неразъ дѣти вѣдъ старшихъ особъ, абы тихо сидѣли та не пустували. Подѣя вѣдбуваесь тамъ въ якѣмсь мѣстѣ зачарованого свѣта, якъ у тѣй байцѣ — „за семи горами й семи рѣками“, де живуть якісь чудній люде, страшній цигани, дивовижній й надзвычайно героичній дѣвчата — все те середъ обставинъ неможливыхъ и неподѣбныхъ до нашихъ. Авторъ вкладае се оповѣданє въ уста свого вуйка, бувшого вояка, що звѣдавъ немало свѣта.

Ом. Огоновскій замѣчае, що Сапоговскій наслѣдуваъ у сѣмъ оповѣданю писательску манеру Федьковича. Та коли вже йде рѣчь про наслѣдуванє другихъ письменниковъ та ихъ способу писаня, то такъ само треба зазначити, що деякй зновъ оповѣданя Сапоговского [прим. першій его творъ „Старый палацъ“] взорованй на першихъ фантастичныхъ творахъ Ивана Франка („Петрѣй и Добощуки“), котрй вже тогдѣ свѣдчили про визначный повѣстеписательскій талантъ молодого ще автора. Бо вплывъ сей и мусѣвъ вѣдбити ся, тымъ бѣльше, що Сапоговскій листувавъ ся зъ Франкомъ, отже мусѣвъ интересуватись и его творами.

Образочокъ „Скринка на листы“ — о скѣлько неправдоподѣбный, о стѣлько, якъ безпретенсіональна гумореска, нѣчо нѣкому не завадить.

Що авторъ самъ не бравъ сихъ чотирохъ оповѣдань дуже поважно и байдужнымъ бувъ до того, чи хто признаесь ихъ оригінальными и стѣйными, про се може свѣдчити власна его заява у „Вырванѣй картцѣ...“*) Згадуючи про свое становище яко письменника у вѣдношеню до загалу Русинѣвъ, каже вѣнъ: „То еще мое щасте, що я не посмѣвъ чи не хотѣвъ у своихъ писаняхъ выйти по-за сферу мужиковъ та народныхъ учителѣвъ, а якъ бы то чоловѣкъ бувъ нехотячи зачѣпивъ за яку бѣльшу рыбу, бувъ бы и въ девяти водахъ не обмывъ ся“. — Правда, ся заява дотыкае головно сатиричныхъ гумореcокъ, але сатира зъ гумористикою загаломъ досыть спорѣднений, а може й доповнюють ся взаимно.

Лѣпшими вѣдъ попередныхъ выходять у Сапоговского новелѣ: „Смерть зъ любови“, „Недобра дитина“ и „Пригода новоженцѣвъ“. Коли бъ сюжеты до нихъ навѣть запозиченй були зъ чужомовныхъ творѣвъ, то перенесенй на рускій грунтъ и приноровленй до галицкихъ обставинъ выходять вони нашими. За те зъ літературного боку слабенькй.

Въ першѣй зъ нихъ акціи неимовѣрно переведена выкликуе замѣсть веселого гумору — карикатурный комізмъ и псуе поважну тенденцію патріотичну. Романтичный пѣдкладъ и надлюдска добродушность чи наивность дѣвыхъ особъ роблять зъ новелѣ „Смерть зъ любови“ пародію поважного твору, а недостача холодной обсерваціи житя и незнанє людскои психольогіи майже зовсѣмъ затемнюють природный талантъ автора и его сякъ-такъ выроблену повѣстеписательску рутину.

„Пригода новоженцѣвъ“ и „Недобра дитина“, писанй безпретенсіонально, але легко и зъ гуморомъ, выкликують у читача досыть користне вражѣнє. Фабула першои зъ нихъ досыть плоха и банальна; конфліктъ чи то интрига другои выдаесь трохи натягненою, черезъ що самъ ефектъ млавый и тратить свѣй природный, невинный комізмъ. Дуже выбагливый критикъ мѣгъ бы ще замѣтити, що приноровленє комічнои акціи до нашихъ рускихъ обставинъ — въ обохъ новеляхъ трохи незручне и що трохи розсѣянный професоръ въ „Недобрѣй дитинѣ“ нагадуе подѣбній типы зъ нѣмецкихъ гумористичныхъ часописій.

Хочь обговорени доси новелѣ мають дуже або досыть проблематичну стѣйность літературну, але писанй гладко и цѣкаво, могли служити читачамъ „Зорѣ“ якъ „легка“, весела лектура, а въ недостачи иншихъ и лучшихъ гумореcокъ могли здобути собѣ у публики симпатію, а авторови ихъ придбати навѣть признанє.

Дальше йдуть оповѣдання зъ житя селянъ та народныхъ учителѣвъ — и сими то творами здобувъ собѣ Сапоговскій годяще мѣсце въ исторіи нашого письменства. Поручь давнѣйшихъ оповѣдань Заревича и свого попередника Володимира Барвѣньского, вразъ изъ сучасными собѣ молодшими письменниками

*) „Зоря“ 1882, стор. 279.

п. Яремовича въ Підгайцахъ; 9) на повѣтъ Перемышль тамошнього адвоката д-ра Кормоша; — 10) на повѣтъ Рогатинъ адвоката д-ра Могильницкого; — 11) на повѣтъ Самборъ адвоката д-ра Гумецкого въ Самборѣ; — 12) на повѣтъ Станиславовъ нотаріяльного кандидата п. Гузара въ Станиславовѣ; — 13) на повѣтъ Рудки о. Матковского, декана и пароха въ Горожанѣ великій [почта въ мѣсци]; — 14) и 15) на повѣты Стрый и Жидачівъ адвоката д-ра Олесницкого въ Стрыю; — 16) на повѣтъ Тернополь адвоката д ра Чикалюка въ Тернополи и 17) на повѣтъ Залѣщики нотаря д ра Чермака.

Згаданымъ мужамъ переславъ я списы всѣхъ довжниковъ банку рустикального въ повышшихъ 17 повѣтахъ, удѣливъ имъ потрѣбныхъ инструкцій и упросивъ о дальше посередництво въ тій справѣ. До тыхъ мужівъ отже відсилаю интересованыхъ довжниковъ банку рустикального, а они поучать ихъ, якъ мають собѣ поступити, щобы вже разъ відъ того нещастного банку высвободили ся. Рівночасно Впр. оо. духовныхъ прошу, щобы були ласкавій инпѣшне мое оповѣщеня подати до вѣдомости своихъ интересованыхъ парохіянъ.

Що-до довжниковъ въ прочихъ рускихъ повѣтахъ, высше наведеныхъ, подаю до загальной вѣдомости интересованыхъ довжниковъ и тыхъ, що ихъ долею схотять ласкаво заопѣкувати ся, щобы въ цѣли розмотаня справы съ банкомъ рустикальнымъ удали ся *якмо* до комітету ліквідаційного у Львовѣ и зажадали відъ него *карткою кореспонденційною* рахунку для дотычного довжника. Въ тімъ рахунку буде подана рештуюча квота довжного капіталу и побічній належитости, якъ відсотки и кошты судовій та екзекуційній [н. пр.: капіталъ 76 зр. 45 кр., відсотки 136 зр. 24 кр., кошты 39 зр. 84 кр., разомъ 252 зр. 53 кр.]. Пѣсля ухвалы комітету ліквідаційного и уповажненя менѣ даного комітетъ прийме на цѣлковите заспокоене довгу замѣсть квоты 252 зр. 53 кр. лише самъ капіталъ 76 зр. 45 кр. съ додаткомъ 15% відъ того капіталу т. є. 11 зр. 46 кр. або разомъ 87 зр. 91 кр., а прочій належитости, т. є. квоту 176 зр. 8 кр. відпише, коли довжникъ *найдальше до 13 жовтня 1899 року* повышу суму 87 зр. 91 кр. до комітету ліквідаційного у Львовѣ відошле. До тои сумы треба ще долучити 1 зр. 50 кр. на стемпліе и кошты нотаріяльній, на квітъ екстабуляційный, котрый відтакъ треба долучити до подання до суду въ цѣли вычеркненя того довгу, тяжачого на дотычній реальности.

При сій нагодѣ замѣчу, що хоть богато довжниковъ банку рустикального свій довгъ давно сплатили, той довгъ тяжить еще на ихъ реальности. Въ такихъ случаяхъ треба удати ся до приналежного нотаря або до адвоката, котрый бы книгу грунтову переглянувъ и внѣсъ подане до суду о вычеркнене того довгу. Коли квітъ екстабуляційный затрачено або коли его комітетъ ліквідаційный не выставивъ, треба удати ся о выставлене его [при долученю 1 зр. 50 кр. на стемпліе] до комітету ліквідаційного у Львовѣ. Таке подане можна вносити для всѣхъ довжниковъ зъ одной громады, а навѣть зо всѣхъ громадъ належачихъ до того самого суду, а тогдѣ кошты будуть менші.

Жеґестовъ дня 5 серпня 1899.

Д-ръ Д. Сівчакъ.

Нагла смерть директора Зімы.

Зъ послѣднихъ днівъ житя Зімы розказує Słowo polskie ще деякій подробиці. Во второкъ, коли ему доручено актъ обжалованя, бувъ пригнобленый и, звернувши ся до Червіньского сказавъ: „Ото мій паштетъ!“; потому не говорившъ нічого. Чимъ більше розчитувавъ ся въ обжалованю, тымъ більше росло зденервованє. Въ дни смерти зранку відано до него лѣкаря, котрый ему записавъ успокоюючі лѣки. Але хорый жадавъ, щобы відано его домового лѣкаря д-ра Рознера. Рознера замовлено справдѣ на вчера; але він, прийшовши, застанъ вже мерця. Вернувши пополудни до келіи по розмовѣ зъ родиною, бувъ Зіма незвычайно зденервованый; мавъ навѣть плакати. Межи шестою а семою выйшовъ на проходъ разомъ зъ Червіньскимъ; але по десяти мінутахъ вернувъ назадъ, а разомъ зъ нимъ такожъ и Червіньскій. Зіма чувъ ся ослабленымъ и зразъ розбравъ ся до лѣжка, але не могъ собѣ найти мѣсця. Встававъ що хвиля, вкінци поставивъ крѣсло на лѣжко, оперъ на нѣмъ подушки и такъ уложивъ ся въ сидячій поставѣ. Але й такъ було ему невыгодно, длятого злѣзъ зъ лѣжка и сѣвъ на земли, оперши плечѣ о лѣжко; потому зновъ перенѣсъ ся на лѣжко. Червіньскій прикликавъ вязничого дозорця; а по хвили Зіма вже не живъ.

Лѣкарства, котрій заживавъ хорый, недопитый сифонъ, фляшки зъ вина и инший рѣчи забрано на выпадокъ слѣдства; бо по мѣстѣ удержує ся поголоска, що Зіма не умеръ природною смертію.

— —

Вчера зрана повѣдомлено о смерти Зімы комісаріятъ I. части, а управитель комісаріяту запорядивъ оглядины тѣла мѣскимъ лѣкаремъ. Передъ полуднемъ прийшла до келіи помершого поліційно-магістратска комісія, зложена зъ управителя комісаріяту I. части, мѣскихъ лѣкарівъ д-рівъ Левежиньского и Рознера, комісаря поліціи Лисаковского и инспектора поліційной сторожѣ Терлецкого. Зъ дверей келіи знято печатки. Тѣло лежить на звычайнімъ вязничімъ лѣжку; постѣль складає ся за дозволомъ власти зъ власныхъ матерацівъ и подушки. Обічъ ручный куферокъ зъ бѣлизною, на столику лѣкаретва и двѣ фляшки вина.

По оглядинахъ тѣла прикликано Червіньского и переслухано его. Зіма пѣсля его зізнань занедужавъ поважно відъ хвилѣ, якъ ему доручено актъ обжалованя. Два послѣдній днѣ жалувавъ ся все на бѣль въ лѣвімъ боцѣ; хвилями омлѣвавъ. Двѣ послѣдній ночи спавъ дуже неспокійно; Червіньскій чувавъ при нѣмъ.

Комісія орекла, що, судячи по внѣшныхъ ознакахъ и зізнанях свѣдківъ, нема поводу припускати насильной смерти, длятого и нема причины до судово-лѣкарской секціи; за те запоряджено секцію санітарно-поліційну. Доказавъ ся ей найбільше сынъ покійного зъ уваги на упертій поголоски о отровню вітця.

Тѣло перевезено опѣсля въ опечатанімъ возѣ на клініку. Відобравъ его д-ръ Серадскій и велівъ перенести до пивниці підъ салею просекторію, де положено его на віндѣ. Секція відбула ся при президентѣ высшого краевого суду при д-рѣ Тхоржницкімъ, выконали ю д-ры Серадскій, Обтуловичъ, Рознеръ, Шмітъ и два асистенты. Знайдено обявы хоробливій, котрій зовсѣмъ выключають смерть насильну а цѣлкомъ пояснюють наглу, природну. Не знайдено нѣякого слѣду жручой отруѣ; однако, чи не ма иншой якой отруѣ, котра не спроваджує мѣсцевыхъ змінъ, — се буде можна сказати ажь по хемічнімъ розслѣдѣ змѣсту жолудка; для того той змѣстъ передано вла тимъ до дальшой розпорядимости. Сегодня мае бути порѣшене, чи змѣстъ жолудка відослати до лѣкарского факультету до Вѣдня чи до Праги.

По переведеню секціи відослано тѣло въ замкненій домовинѣ до помешкання жены покійного підъ число 10. улицѣ Стежковои. Похороны відбуде ся сегодня о год. 6. вечеромъ.

По покійнімъ лишили ся крімъ вдовы ще двѣ замужній доньки, Гельмерова и Теодоровичева, сынъ и внучка по помершій донцѣ Софіи Стебельскій.

Смерть Зімы выкликала, якъ мы вже доносили, всѣлякій толки и здогады. Przegląd писавъ вчера: „Внѣшній обявы, якій були при смерти Зімы, рѣшучо, якъ здає ся, выключають смерть природну.“ Ruch katolicki такъ пише: „О скілько зъ усѣхъ признакъ можна судити, смерть Зімы не була природна.“ Той самъ дневникъ записує також вѣсть, розширену по мѣстѣ, мовь бы за отроене Зімы обіцювано 500.000 зр. Инші дневники, котрій вже доносять про выслѣдокъ секціи, твердять вже рѣшучо, що нагла смерть Зімы наступила цѣлкомъ природно.

Переглядъ політичный.

Въ Чехіи публична опінія зачинає що раз більше звертати ся противъ політики молодо-Чехівъ. Ческій народъ не такій заслѣпленый въ міністрахъ rodak-ахъ якъ польскій патріоты въ Галичинѣ, щобы найтяжшій удары приймати зъ резигнацію лише для того, що ударъ походить відъ міністра rodak-а, та ще й зъ „державной конечности“. Чехи не мають охоти підпирати своихъ міністрівъ и своихъ політичныхъ провідниковъ за всяку цѣну, за цѣну руины широкихъ масъ населеня. Ческій масы, якъ колись повалили староческихъ провідниковъ, бо тій підпирали некористну для Чехівъ політику, такъ теперь зачинають звертати ся противъ молодо-Чехівъ и свого міністра rodak-а, бо молодо-Чехи спроневірили ся давнѣйшій своѣй демократичній програмѣ. Протесты противъ инпѣшной політики молодо-Чехівъ що разъ голоснѣйші. Obzor доносить зъ Праги: „Успособлене въ кругахъ молодоческихъ послівъ до рады державной дуже пригноблене. Зъ причины новыхъ податківъ межи населенімъ запанувало велике обурене. Загально думають, що зъ причины поступованя теперѣшного правительства молодоческе сторонництво мусить зробити звороть, коли не хоче стратити грунту підъ ногами. Radikalni Listy умѣстили дуже остру статю противъ політики молодо-Чехівъ. Ческій народъ огорченый, бо нѣчого не може осягнути. Радыкальный дневникъ дивує ся, що міністеръ Кайцль § 14. уживає лише на цѣли австрійскихъ фінансівъ, а не уживає его на се, щобы служити интересамъ ческого народу. Протесты противъ новыхъ консумційныхъ податківъ походять зъ глубины серця. Працює ся хіба въ користь ческой соціяльной демократіи, до котрой вже прилучають ся також ремѣсники“.

Можлива рѣчь, що Кайцль, абы защитькати ческу опозицію, перепре санкцію язиковыхъ законівъ ухваленыхъ ческимъ сеймомъ. Онодгы вже розбійшла ся чутка, що правительство предложить тій законы до цѣсарской санкціи разомъ зъ ухваленою въ нижноавстрійскімъ сеймѣ громадскою реформою выборчою. Перша рѣчь мае служити для утихомиреня ческихъ выборцівъ, а друга мае на цѣли позыскати для правительства Люегера и его антісемітскихъ адъютантівъ. Що въ тыхъ вѣстяхъ є велике зерно правды, доказує се, що ческій выдѣлъ краевый відзивавъ всѣ рады повѣтовій, абы въ можливо найкоротшімъ речинци предложили списъ тыхъ громадъ въ повѣтѣ, въ котрыхъ урядовый языкъ рѣзнить ся відъ языка уживаного радою повѣтовою. Сесе зараджене выдѣлу краевого лучать въ санкцією проекту закона въ справѣ усталеня уживаня языка при автономічныхъ властяхъ. Демонстраціи противъ розпоряджень правительства відбувають ся дальше. Численній зборы скликаній вѣденьскими націоналами, розвязавъ правительственный комісарь. Зъ огляду на численій заборони протестаційныхъ зборівъ, соціяльній демократы зачали уряджувати зборы за запрошеннями, на підставѣ §. 2-ого закона о зборахъ. Однакъ поліція и на се знайшла способъ, бо вже вчера розвязала такій зборы на тій підставѣ, що запрошеныхъ було 1100 осібъ, а прийшло лише 400. Доси всѣ протестаційній зборы відбували ся якъ такъ спокійно. Теперь зачинають прибирати острѣйшій характеръ. Особливо вчерашній зборы въ Зальцбурзѣ скінчили ся поважнѣйшою демонстрацією. По зборахъ кількатысячна товпа потягла підъ льокаль редакціи мѣсцевого клерикального дневника Chronik, де потовкла всѣ шибы. Коли товпы не можь було розігнати, жандармерія зробила ужитокъ въ оружія, при чімъ ранено кількынадцять осібъ. Се выкликало страшный переполохъ. Ті, що утікали, доптали упавшихъ раненыхъ. Товпа розбігла ся, але не на довго. Демонстраціи тревали дальше. До давныхъ демонстрантівъ збігли ся нові и всѣ головнѣйші улицѣ залягла товпа народу. Послѣдна телеґрама выслана зъ мѣста о годинѣ 11-ій въ ночи доносить, що въ мѣстѣ ще кипить и не знати, чимъ се скінчить ся.

Правительство тымчасомъ, давши поліціи повну волю заборонювати и розвязувати зборы, редагує новій розпорядженя, бо рѣшило ся §. 14-ый выкористати ажь до дна. Міністерство торговлѣ выпрацювало квестіонаръ въ справѣ цлово-торговельной связи и выпле

подавъ Сапоговскій нашій літературѣ кілька зразківъ зъ житя „інтеліґенціи“, дарма, що впередъ згаданій творы того рода выходять трохи „не нашими“.

Найслабше зъ сихъ оповѣдань „Петрівъ день“ — зложене на основѣ народныхъ казокъ, переплѣтане й доповнене мѣсцями народнымъ гуморомъ. Але моралізаторство, реторика и недоладно переведена тенденційность чинять его майже безвартістнымъ. Вказуване на хлопске лихолѣте за мандаторскихъ часівъ, якъ и на хлопскій деспотизмъ богача-лихваря супротивъ бѣдного брата може бути ефектовне й поучаюче, але якъ бы се оповѣдане осудити критично и зъ артистичного боку, то цѣлість выходить карикатурою. Та для читачівъ Календаря — оно уѣде.

Оповѣданя „Старый палацъ“, „Марійка“ и „Безвинній“ мають найбільшу літературну стійность зъ усѣхъ писань Сапоговского.

„Старый палацъ“ — се, якъ читаємо у „Вырваній картцѣ“ — першій творъ молодого автора, а надрукованый доперва по его смерти. При тімъ читаємо ось таку дописку відъ редакціи „Зорѣ“*): „...Доки Авторъ живъ, мы тои повѣстки не печатали, бо ей тенденція не надавалась для нашои газеты. Нинѣ сповняємо лишь довгъ вдячности для булого друга и помічника, если всѣ позосталій его творы незмінно передаємо печати“ и т. д.

Але тенденція оповѣданя не така то дуже й страшна. У нѣмъ розказана исторія колишньои палаты воеводы К*, що ставула на неправно загарбанѣй хлопскій земли. Та за давній кривды, заподѣяній воеводою хлопамъ, помстивъ ся послѣдный потомокъ того славного роду. Сю исторію розказує фантастичный старець, що якъ тінь являвсь у колишній палатѣ въ годинѣ нічныхъ духівъ. Отсей романтичный елемент, вложеный въ оповѣдане, затемнює трохи реальный субстратъ самои фабулы, але тымъ самымъ и оправдує автора супроти замѣтівъ тыхъ, кому бы „страшна“ исторія и тенденція не припали до вподобы.

До сего оповѣданя замѣтити бы хіба ще те, що цѣлый вступъ до нього, чи то заспѣвъ до „красныхъ“ але боязливыхъ „читательокъ“, що то наслухавшись зъ вечера страшныхъ исторій не можуть відтакъ заснути, є — кажу — зовсѣмъ безпотрѣбный, хоть не безъ гумору написаный. Можна се взяти на рахунокъ „слабыхъ сторівъ“ початкуючого автора, та у Сапоговского є такій балачки справдѣ хронічною слабою стороною, чи — якъ хто хоче — его спеціяльностію, бо повторюють ся то сякъ то такъ, трохи чи не въ кождімъ оповѣданю. Але й такою балачкою можна собѣ у декого выпросити симпатію..

Найбільше зрѣлымъ, добрымъ и реальнымъ творомъ Сапоговского я вважаю оповѣдане „Безвинній“. Перші чотири роздѣлы зъ нього помѣстивъ професоръ Партицкій въ „Рускій читанцѣ для IV. клясы шкілъ середныхъ“ (Львовъ 1886.) підъ заголовкомъ: „Изъ споминокъ хорого“ [стор. 176 и далѣ], а Володимиръ Маслякъ переложивъ „Безвинній“ на польске. Перекладъ напечатаный у краковскімъ дневнику Nowa Reforma за рокъ 1886*).

Само оповѣдане дѣлить ся на двѣ майже окремій частины. Перша зъ нихъ замѣтна особливо дуже вдатнымъ змальованемъ вражѣнь та почувань хорого, що достався до шпиталю, — сцена въ нашій літературѣ нова й оригінальна. Друга частина зображає трагічну исторію хлопскои недолѣ — исторію надужить и кривдъ, якихъ допускають ся двірскій посѣпаки на робучімъ мужику. Але сполучена зъ першою — сценою, яка відбувалась при повитаню цѣсаря у Львовѣ — становить одну, добру цѣлість. Авторъ выступає ту, по-части, якъ оповѣдачь, по-части якъ самовидець. Отже „Безвинній“ — се частина автобіографіи Сапоговского зъ часівъ его побуту у Львовѣ.

Оповѣдане „Марійка“, присвячене авторовій сестрѣ Оленѣ Василовичівній — слабше відъ попереднього о стілько, що сюжетъ до него взятый изъ занадто рѣдкого выпадку, а черезъ те выдаєсь оно намъ трохи пересадным и нібы неправдоподібнымъ. Авторови ходить о выкликане трагічного ефекту и вінъ се осягає. Смерть за смертію, мордъ, убійство, романтична деклямація двохъ сентиментальныхъ коханцівъ — очевидно на тему щирои любови, відтакъ паньскій залицяньки до Марійки, нівеченє людського щастя двохъ залюбленыхъ и зновъ нове вбійство — все те складаєсь на той обчисленый ефектъ; але ліричній рефлексіи кажуть догадуватись, що авторъ хотівъ на трагічныхъ подѣяхъ героівъ оповѣданя переповісти сумній й пессімістичній свои вражѣня чи-то почуваня. Цѣле оповѣдане треба вважати радше ліричною поемою, написаною мабуть въ хвили страшного пригнобленя и внутрѣшного розстрою, знеохоты, а може й розпуки. Переказане прозою выходить оно немовь вытягомъ зъ більшои повѣсти, тому й разить читача надмѣрнымъ накопиченемъ драстичныхъ сценъ, трагізмомъ цѣлои акціи, сентіментальнымъ романтизмомъ, а декуды також пересадою и фразеольоґією.

Отъ що писавъ самъ авторъ про свою „Марійку“ до редакціи „Зорѣ“: „Посылаю Вамъ свою „Марійку“ — она склалась менѣ, самъ не знаю, якъ. Поплила менѣ повѣстка зъ щирои душѣ, зъ правдивого вдохновеня. Вечеромъ зачавъ, о півночи скінчивъ, а скоро свѣтъ, посылаю на почту. На милість Бога не змінняйте нічого.“**) Редакція вволила авторову волю и черезъ те остали ся въ текстѣ деякій дивогляды, неконсеквенціи, або прямо смішности, а мѣсцями нескладній полученя слівъ и речень. Отъ н. пр. таке: „За сиротою Богъ зъ калитою. Марійку взяли до двора за няньку...“***) Ся пословиця выходить далѣ иронією и то гіркою, а що въ цѣлімъ оповѣданю захованый сумный трагічный тонъ, то перше речене въ безпосередній связи зъ

*) „Зоря“ 1883, стор. 259.

*) Ив. Левицкій: „Гал. рус. бібліогр. XIX. ст.“ томъ II стор. 667.

*) „Зоря“ 1883, стор. 168.
**) „Зоря“ 1881, стор. 50.

ero торговельно-промисловымъ палатамъ, котрй въ тбй справѣ мають перевести доходженя. При тбмъ зверне ся увагу интересованыхъ сторбнъ на се, що достатченый ними въ тбй справѣ матеріялъ, мае бути ужитый выключно въ цлово-політичныхъ и торговельно-політичныхъ цѣляхъ и буде захованый въ якъ найбольшбй тайнѣ.

— —

Подорожь французского міністра заграничныхъ справъ Делькасе до Петербурга, мае стояти въ звязи зъ ревізією процесу Дрейфуса. Розходить ся тутъ о порозумѣне на случай, коли бы пбдчасъ судовои розправы зайшла потреба обговорюваня справъ вбдносячихъ ся до Россіи. Въ смислбй звязи зъ справою Дрейфуса мае также стояти вбдкликане российского повномочника въ Парижи бр. Фридерикса. Обговорюючи сесю справу, ревізіоністичнй дневники пригадують, що генеральный штабъ тому хотѣвъ пбметити ся на Дрейфусѣ, бо не хотѣвъ выпрацювати фальшивого справоздання о цвитучбмъ станѣ французкои армін, що мало бути для Россіи приманою при заключуваню союза. Баронъ Фридерикъ бувъ вмѣшаный въ сесю справу. Противнй Дрейфусови дневники толкують собѣ такъ подорожь міністра до Петербурга, якъ и вбдкликане Фридерикса тымъ, що Дрейфусъ дѣйстно зраджувавъ вбйсковй тайны Франціи, але не передъ Нѣмеччиною, лише передъ Россією.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

— —

Зъ **Долиньского** пишуть намъ:

Въ читальни „Просвѣты“ въ Струтинѣ вбдбулось дня 23. н. ст. липня аматорске представленє „Знѣмчены Юрко“, выконане самыми селянами такъ удачно, що всѣ дизували ся, навѣть и тй, що бажали бы були неудачѣ. Гра всѣхъ аматорбвъ була така добра, що годѣ выбрати, кому належить ся первеньство; однакъ згадаю ту лишь п. Стефана Бѣгуна, котрый въ роли цигана перейшовъ найвправнѣйшого фахового артиста сценічного.

Було то перше представленє руске въ повѣтѣ долиньскбмъ, а може оно дасть и иншимъ селамъ заохоту, бо дохбдъ представленя бувъ не согбршій, саля була биткомъ наповнена гостями доохрестными, т. е. рускою интеліґенцію. По сбдспѣваню „Ще не вмерла Украина“ перейшли гостѣ до другои салѣ, де ихъ приймали паньство Калиньскй (мѣсцевый сотрудникъ), за що имъ належить ся повне узнане, а танцями що тревали до бѣлого дня провадивъ академикъ п. Павлыкъ, до коломыйки стануло 14 паръ, и та часть забавы выпала дужо гарно.

Такій вечерокъ въ танцями мае вбдбути ся заходомъ інтеліґенціи мѣсцевои та докружнои въ Рожнятовѣ и есть надѣя, що удасть ся.

— —

Зъ **Гусятинъского** пишуть намъ:

Дня 23 липня с. р. [въ недѣлю] вечеромъ вбдограли аматоры члены *читальнѣ „Просвѣты“ въ Гвоздовѣ великбмъ* загально звѣстну а все повну свѣжости мельодраму Котляревского „Наталку Полтавку“.

Гвоздовъ пбдъ довголѣтнымъ душпастирствомъ Вор. шамбеляна о Григорія Олесниц кого значно пбдвисъ ся въ просвѣтѣ й тверезости и его то вплывови належить завдячити, що въ тбмъ селѣ есть теперь много інтеліґентныхъ и тямущихъ людей, а тымъ толкуе ся, що для вбдограня тои штуки знайшло ся потрѣбне число добрныхъ силъ, котрй своею грою зовсѣмъ вдоволили не лишь мѣсцевыхъ селянъ, але также интеліґенцію, котра досыть численно зббрала ся зъ доохрестныхъ сѣлъ Наталку грала дѣвчина Софія Присяжна; Терпелиху Розалія, замужна дочка Михайла Реуса; Выборного мѣсцевый пѣвець Новаковскій; Возного Савицкій, звѣстный въ цѣлбй околици авторъ сатиричныхъ пісень; Петра А. Магіеъ а Николу П. Балукъ. Музика, зложена зъ увисляньскихъ селянъ, зовсѣмъ удачно товаришила аматорамъ-актораmъ при ихъ спѣвахъ, а се треба завдячити п. Евгенію Турулю, студентови VI гімн. клясы, котрый не жалувавъ труду выучити ихъ належито.

На похвалу всѣмъ аматорамъ треба сказати, що мимо тяжкои праці въ дома и въ поли сходили ся радо на пробы, якъ то признавъ о. Д. Хоминець, мѣсцевый сотрудникъ, котрый занявъ ся устроенемъ того представленя.

Есть то першій крокъ Гвоздовянъ въ тбмъ напрямѣ, а коли они теперь дали доказъ способности въ тбмъ взглядѣ, то неповинни занедбувати ся, але поступати наперед, и можь надѣяти ся, що незадовго зновь будемо могли побачити гвоздовскихъ аматорбвъ-актораmъ на сценѣ, тымъ певнѣйше, що въ Гвоздовѣ есть ще одна значна сила въ особѣ п. Н. Дрогомирецкого, учителя емеритованого, котрый своимъ басомъ и драматичными здбностями зможе при добрбй воли много причинити ся до пбднесеня сцены гвоздовскои.— *Очевидець.*

НОВИНКИ.

— —

— **Въ справѣ міністерскои забороны рефератбвъ въ руско-украиньскбмъ языцѣ** на археольоґічнбмъ зъѣздѣ въ Кіевѣ читаемо въ „Новбмъ Времени“ (въ ч. 8402 зъ 1 н. ст. серпня) таку телеґраму зъ Кіева: „Товариство имени Шевченка у Львовѣ постановило не брати участи въ археольоґічнбмъ зъѣздѣ въ Кіевѣ зъ огляду на заборону читаня рефератбвъ въ языцѣ малорускбмъ. Рефераты ихъ були призначенй до читаня на зъѣздѣ, постановило товариство имени Шевченка выпечатати окремою книжкою яко прилогу до „Записок“ товариства въ мѣсяци вересни“. — Яке становище займуть супротивъ тои скандальнои забороны наши ученй зъ Украины, котрй заповѣли свои рефераты на Кіевскбмъ зъѣздѣ, поки-що нема вѣсти.

— **До І-ои рускои класы низшои ґімназіи въ Чернбвцяхъ** здало вступный испытъ въ липневбмъ термінѣ сего року 39 ученикбвъ (а то: 3 изъ школы вправъ, 9 зъ православнои школы, 14 зъ мѣскои школы при улици краевои палаты, 2 зъ мѣскои школы при улици зелѣзничбй, 1 зъ мѣскои школы при ул. семигородскбй, (то все школы черновецкй), дальше: 1 изъ Садаґуры, 1 зъ Юрхбвцѣвъ, 1 зъ Шипинцѣвъ, 1 зъ Неполокбвцѣвъ, 1 зъ Дихтинця, 2 зъ Топорбвцѣвъ и зъ Глибокои и 1 зъ школы реальнои), двохъ не явило ся а перезвъ при испытѣ только одинъ, хочь — якъ пише „Буковина“ — директоръ ґімназіи Фавстманъ и проф. Біттнеръ — risum teneatis! наглядали професоровъ-Русинбвъ dass die (ruth.) Bäume nicht in den Himmel wachsen. Однакъ и „Argusaugen“ сихъ „Schwachverständigen“ не могли нѣчого вдѣяти супроти знаня ученикбвъ и обективности пбдозрѣваныхъ професоровъ-Русинбвъ, отже п. Фавстманъ обмежився на тбмъ, що не допустивъ кблькохъ хлопцѣвъ, котрй скбнчили школу народну, а лишь для лѣпшои вправы въ нѣмецкбй мовѣ вписали ся були до черновецкихъ шкблъ, де ихъ задля выкладовои мовы нѣмецкои вписали були до III. класы. Та о се можна буде процесуватись, а товариство „Руска Школа“ заявляе, що радо выробить кождому покривдженому рекурсъ до краевои рады шкбльнои. „Буковина“ пбдносить сумный фактъ, що межи учениками принятыми передъ вакаціями до I. рускои класы ґімназіи майже нема ученикбвъ чотирокласовыхъ шкблъ рускихъ, высказуе надѣю, що управителѣ тыхъ шкблъ подбають, абы бодай по вакаціяхъ зголосили ся до рускои класы ученики зъ ихъ шкблъ. Наконець „Буковина“ зазначуе безкористовный трудъ черновецкихъ пп. учителѣвъ Руснака, Данилюка и Радомекого, що приготовляли сего лѣта въ курсѣ товариства „Руска Школа“ кблькадесять ученикбвъ до сего вступного испыту, за що очевидно належеть ся имъ щира подяка.

— **Огонь.** Дня 28 м. м. выбухъ огонь въ Креховичахъ у господаря Дмитра Креховецкого и знищивъ двѣ стодоли и стайню, майже 20 фѣръ сѣна и знаряды господарскй Огонь здавть ся пбдложила якась злобна рука, бо выбухъ зъ рога стодоли. Шкода була обезпечена.

— **Оборону панамістбвъ зъ гал. касы ощадности** обняли голосній у Львовѣ польскй адвокаты: Щепановского д-ръ Ґрекъ, Вендрыховского д-ръ Ашкинази, Карпиньского д-ръ Сумперъ-Соляньскій, Фурмановои д-ръ Жигм. Лѣсевичъ

— **Дефравдацію въ Пбдгайцяхъ**, котрои допустивъ ся „тотумфацкій“ Сигеричъ стоявъ „повятовои“ політики и касіеръ задаткового товариства въ Пбдгайцихъ, мали покрыти — якъ доносять єдной польскбй ґазетѣ — члены дирекціи: маршалокъ обшарникъ Литальскій и адв. д-ръ Павликовскій, заплативши „za przyjaciela“ готбвкою 20.000 зр. Злодѣйства допускавъ ся Сигеричъ до спблки зъ двома урядниками зъ котрыхъ одинъ драпнувъ до Америки, а другій перенѣсъ ся на „лоно Авраама“. Противъ одного пбдозрѣного урядника веде ся слѣдство. Горою „повятъ“ пбдгаецкій! и вбнъ постаравъ ся дорбвнати столици „культурою дефравдаційною“...

— **Жарка лѣтна спека** вже вбдъ кблькохъ днѣвъ запанувала у насъ — мимо того, що „пророкъ“ Фальбъ заповѣдавъ на Галичину бурѣ и дощѣ. Видно, що и „пророки“ часомъ мылять ся... Вже де якъ де, але у Львовѣ спека дае ся въ знаки. Термометръ доходить до 24° Цельзія, а прямовисній лучѣ сонѣчнои кулѣ зъ голубого безхмарного неба печуть якъ розпалене зелѣзо. На цѣлбмъ видокрузѣ не вглядишь анѣ одной хмарки и нѣ на хвилину не ворухнеть ся холодный подувъ вѣтру; чоловѣкъ формально — варить ся... Щасливй тй, котрымъ долѣ позволила выѣхати зъ тѣсныхъ мурбвъ на свѣжій сѣльскій воздухъ и и не „любуватись“ львбвскимъ воздухомъ пересыклымъ рбзными мізматами та порохомъ. Мы мѣщухи, якъ та каня просимо „дощику зъ неба“, але выключно для нашого Львова бо тамъ на селѣ, закипѣвшій вбдъ поту при збираню хлѣба трудящій „меншій братъ“ молять небеса о кблькадневну ще погоду, щобы звезти „до рукъ“ свою цѣлорбчну працю...

— **Мѣста Украины жидоватѣють!** Дописуватель „Нового Времени“ зъ Кременчука, пбдносячи, що Кременчукъ послѣдными роками розрбсъ ся на 75.000 мешканцѣвъ, сумуе рбвночасно, що ббльшбсть мешканцѣвъ жиды, бо 6 ихъ тамъ ажь 45.000. Въ сабашъ мѣсто немовь вымирае, всю торговлю захопили жиды въ свои руки И такъ само—каже— майже у всѣхъ мѣстахъ вздовжь Дньстра. Сумно!

— **Божевбльность на тлѣ §-фу 14-ого.** У Вѣдни на одной площа зъявивъ ся онодгы якійсь „політикъ“ и почавъ держати огнисту кандидатску промову. Стараючись о мандатъ посольскій до сойму въ Долѣшнбй Австріи, безпощадно скритикувавъ §. 14 и его наслѣдки. Цѣкава товпа „выборцѣвъ“ окружила здепервованого кандидата и вкбнци пересвѣдчила ся, що вбнъ збожеволѣвъ. Вбддано его опѣцѣ лѣкарскбй.

— **Захоронку для прокаженыхъ** отворено въ послѣдныхъ дняхъ липня с. р. пбдъ Клайпедою у всходныхъ Прусяхъ. Заведенє для сихъ нещастныхъ, побудоване въ лѣсѣ шпиталькомъ, може помѣстити 16 недужихъ. Будуть они зовсѣмъ вбдокромлений вбдъ свѣта. Проказа [trąd, lepra] е одною зъ найстрашнѣйшихъ недугъ, а знана зъ св. Письма, де згадуе ся часто о „прокаженыхъ“. Недуга полягае на постепеннбмъ розкладѣ и вбпаданю тѣла

— **Страшне нещастє** лучило ся недавно на зелѣзници державнбй коло Семерінґъ. Поспѣшнымъ поѣздомъ до Градца ѣхала жена зелѣзничого лѣкаря зъ Сераева панѣ Кончетъ разомъ зъ однолѣтною донечкою и 35-лѣтною нянькою. Дитина дуже плакала, а нянька ходила зъ нею то сюды, то туды по вагонѣ а наконець змучена сперла ся на вбкнѣ. Наразъ дверѣ, очевидно не замчненй, отворили ся и нянька разомъ зъ дитиною выпала зъ вагону Заразъ здержано поѣздъ и вбзвано зъ недалекого Семерінґа лѣкарѣвъ, а тй сконстатували, що дитина розбила собѣ голову и померла на мѣсци, а служаща покалѣчила ся сильно на цѣлбмъ тѣлѣ и дбстала страшного потрясеня мозку.

— **Львбвскій“ авскультанты судовй** зббрали ся вчера на нараду, д магаючись у правительства пбдвышеня платнѣ [адъютумъ] до 800 и 1000 зр.

— Магістратъ мѣста Львова оголошуе конкурсъ **на три безплатнй мѣсця науки музики в гал. консерваторіи музичнбй**, котрй надае репрезентація мѣска. До одержаня одного зъ тыхъ мѣсць безплатныхъ вымагае ся: 1) приналежности до громады мѣста Львова; 2) взглядне убожество, т. е неспромога складати оплаты въ консерваторіи; 3) вѣкъ вбдъ 14 до 20 лѣтъ включно; 4) знане початковыхъ вѣдомостій науки музики або талантъ до музики. Охочій убѣгатись повинній внести свои подання до магістрату найпбзнѣйше до 20 серпня с. р. [Подань пбзнѣйшихъ не увзглядить ся].

— **Памятникъ для Лессепса**, славного инжінера що прокопавъ каналъ Суецкій, выконано вже въ Парижи; е вбнъ вылитый изъ спіжу а мае 6 метрбвъ высоты. Дня 15 серпня вбдвезуть кораблемъ его памятникъ до Єгипту, а вбдслонене вбдбуде ся 28 жовтня — въ 30 лѣтъ по посваченю Суецкого каналу.

— **Одѣне зъ дерева.** Ґрафъ Генкель зъ Найдеку набувъ въ Англіи патентъ за 400.000 марокъ на выббръ ткани зъ соснового дерева. Ткань така, кажуть, надае ся дуже добре до прання и е вельми дешева [метръ по 2 кр.]. Зъ Англіи высилають уже паки сен ткани до Хінъ.

— **Дробнй вѣсти.** Дня 12 н. ст. серпня вбдбуде ся въ Сороцѣ вѣнчане окбнченого богослова Юстина Ґбриняка зъ панною Юлією Рзесьньовецкою [почта и стація зелѣзнича Хоростковъ]. — Выббръ одного члена до рады повѣтовои въ Калуши зъ ббльшои посѣлости вбдбуде ся 15 н. ст. вересня. — Въ головнбмъ складѣ рбльничого кулька“ у Львовѣ упавъ вчера 10-кільоґрамовый тягарокъ на палець руки помбчника торговельного Жигм. Войчиньского и вбдтявъ палець дочиста. — Катерина Перка служниця въ реальности при ул. Кленарбвскбй, рѣзала неостор жно сѣчку и вбдтяла собѣ три пальцѣ правои руки. — Въ Празѣ роббтникъ Венцель Ц пекъ занедужавъ онодгы на скаженину и въ страшныхъ мукахъ закбнчивъ житє; его покусавъ бувъ скаженый песъ ще 15-ого мая, а хочь лѣчено его въ заведеню Пастербвскбмъ въ Празѣ, мимо того повивила ся у него сеся смертельна недуга. — Коло Одесы выскочивъ изъ шинъ зелѣзницѣ поѣздъ товаровый; 20 возбвъ розторощеныхъ а машиністъ покалѣченый. — Въ Вислѣ коло Мельца утопивъ ся 18-лѣтный ученикъ Мечъ Рудель — Зъ Америки доносять, що тамъ на суши и за морю лютуе ся въ послѣдныхъ часахъ сильній бурѣ и наробили много шкоды; кблька кораблѣвъ розбило ся о морскій скалы.

Наука, штука и література.

— **„Slovanský Přehled.** Sborník statí, dopisův a zpráv ze života slovanského. Redaktor Adolf Černý. Číslo 10. Cervenec. V Praze 1899. Knihtiskárna F. Šimaček, nakladatelé“. — Симъ 10 имъ числомъ кбнчить ся першій рбкъ выдавництва того цѣнного мѣсячника, въ котрбмъ у кождбмъ числѣ мѣстили ся що-найменче звѣстки зъ руского руху наукового, літературного и культурного, писанй Франтішкомъ Ржегоржемъ совѣстно, зб знанемъ рѣчи; було также кблька студій наукових, именно д-ра Франка „Literatura ukrajinsko-rusínská r. 1898“ [въ чотирохъ числахъ] и Володимира Гнатюка „Rusíni v Uhrách“ [въ двохъ числахъ]; було въ ческбмъ перекладѣ кблька поезій Тараа Шевченка [переложила Ружена Есенска]; були и три портреты: Т. Шевченка, Ив. Франка и Вол. Гнатюка. — Бажаючи сему цѣнному выдавництву ще красшого розвою въ другбмъ рбчнику, припоручаемо его увазѣ всѣхъ Русинбвъ, що цѣкавлять ся наукою, літературою и культурою славяньскихъ народбвъ. Передплата 3 зр. 20 кр. Адміністрація въ Knihtiskarně F. Šimačkově v Praze.

— **„Co Sejm zrobił dla nauczycieli?** Pogląd na przyjęty w Sejmie projekt podwyższenia płac nauczycieli ludowych cyfrowo przedstawił Zygmunt Mayer. Nowy Sącz. Nakładem galic. Towarz. nauczycieli ludowych. 1899“. — Есть се третій томикъ выдавництва „Bibli teka Towarzystwa nauczycieli ludowych“. Книжочка обнимае 55 сторбнъ меншои вбсѣмки и коштуе вразъ изъ пересылкою почтовою 15 кр.

Телеґрамы „Дѣла“.

Ишль 5 серпня Пріѣхали тутъ міністеръ вбйны бр. Крігґамеръ и пресвѣты бр. Біляндтъ и були на авдіенціи у цѣсаря.

Лондонъ 5 серпня. На вчерашнбмъ засѣданю парляменту одинъ зъ послбвъ порушивъ справу Фінляндіи и высказавъ жаль, що Англія не постарала ся о се, щобы въ тбй справѣ поробити цареви представленя. Заступникъ правительства заявивъ, що сеся справа лежить поза кругомъ дѣланя уряду заграничныхъ справъ.

Брукселя 5 серпня. Де Сметъ сказавъ одному послови, що надѣе ся нинѣ утворити кабінетъ. Нове правительство буде умѣркованo клерикальне, але прийме до своеи програмы кблька точокъ ліберального сторонництва.

Новый Іоркъ 5 серпня. Зъ Клевеляндy доносять, що зревольтована товпа высадила въ воздухъ нітроґліцерновою трамвай. Обійшло ся безъ жертвъ въ житю и здоровлю людскбмъ.

Переписка Редакціи и Адміністрациі.

Вп. Андрѣй Андрѣевичъ въ Самборѣ. Просимо подати намъ вбдворотною почтою докладно свою адресу, бо хочемо листомъ порозумѣти ся зъ Вами.

КОНКУРСЪ.

Выдѣлъ Руского Института для дѣвчатъ въ Перемышли розписуе симъ конкурсъ:

1) На посаду старшои учительки въ тбмъ Институтѣ зъ рбчною платнею 250 зр., вбльнымъ мешканемъ и цѣлымъ удержанемъ. Вымагае ся кваліфікаціи на учительку шкблъ выдѣловыхъ. До поданя належить долучити крбмъ свѣдоцтва кваліфікаційного на школы выдѣловй и свѣдоцтва хрещеня также всѣ иншій свѣдоцтва, въ котрыхъ можна бы дбзнатись о дотеперѣшнбй службѣ петентки.

2) На посаду другои надзирательки институтокъ зъ рбчною платнею 100 зр., вбльнымъ мешканемъ и цѣлымъ удержанемъ. До поданя належить долучити крбмъ свѣдоцтва крещенія и опису дотеперѣшного житя также свѣдоцтва, що вбдносять ся до дотеперѣшного занятя.

Поданя належить вносити до пбдписаного Выдѣлу найдальше до 31 серпня с. р на руки Ивана Матковского господаря Института.

Вбдъ Выдѣлу Руского Института для дѣвчатъ въ Перемышли.

о. Іосифъ Кишаковичъ секретарь. *Иванъ Войтовичъ* предсѣдатель.

КОНКУРСЪ.

Выдѣлъ товариства „Руска Бурса въ Новбмъ Санчи“ подае до вѣдомости, що зъ днемъ 1 н. ст. вересня 1899 знайде помѣщене въ тбй Бурсѣ до 30 уче никбвъ грекo-кат. обряду и рускои народности, учащаючихъ почавши до III класы школы народнои аж до IV класы ґімназіи за мѣсячною оплатою въ горы найменше по 8 зр. а. в. готбвкою. — Однакъ Выдѣлъ товариства може въ выпадкахъ надзвычайныхъ знизити тую оплату деякимъ убогимъ а способнымъ ученикамъ.

Питомець дбстане въ бурсѣ мешканє-поживу, опалъ, праня, свѣтло и належатый догляд; натомѣсть повиненъ мати власне бѣлє вбдповѣдне, обувь, одежу, письмо и книжки власнй.

До поданъ, котрй найдальше до 15 н. ст. серпня 1899 належить внести до Выдѣлу „Рускои Бурсы въ Новомъ Санчи“, треба долучити: свѣдоцтво хрещеня, свѣдоцтво шкбл не и убожества. Въ поданю тбмъ мае отець [мати] або опѣкунъ питомця выказатись, що есть членомъ товариства, а нато вложити деклярацію що-до высоты мѣсячнои оплаты.

Вбдъ Выдѣлу „Рускои Бурсы“.

Лѣнни скій предсѣдатель.
И. Черкавскій секретарь.
В. Яворскій скарбничъ. (3—3)

---

*) „Зоря“ 1883, 168,

**) Ibid. 168 и „Кал. Просвѣты“ 1884 стор. 51.

Вôдозва.

Выдѣлу „Рускаго Товариства педагогічнаго“ въ справѣ дѣвочаго института у Львовѣ.

„Въ чинѣхъ рукахъ керма выхована молодежи, того будучнôсть“. Сю гадку поклали всѣ народы просвѣчен основою своихъ змаганъ, котрыхъ метою є забезпечити собѣ повагу и пошанованє поперед людскои суспôльности, — сю правду пôдносять они выписану на народнôй хоругвѣ въ гору, щобы загрѣти и одушевити серце до завзятои оборони свого найдорожшого права, на котрôмъ росте ихъ будучнôсть, коли появить ся хочь бы найменша хмарка, що могла бы закрыти ихъ ясный народный горизонтъ. На сторожи сихъ основныхъ народныхъ интересôвъ стоить вскды Товариство педагогічне, а до пôдмоги ему повиненъ бути готовымъ цѣлый народъ.

Выдѣлъ Рускаго Товариства педагогічного, переняты повною свѣдомостію своихъ обовязкôвъ и широю готовостію до працѣ для загального добра, хотячи совѣстно сповнити повѣрене ему дѣло, отворивъ якъ вѣдомо, першу руску выдѣлову школу для дѣвчатъ, а теперь, знаючи такожь, якъ то неразъ тяжко приходить рускимъ родичамъ найти у Львовѣ вôдповѣдне мешкане для своихъ доньокъ, приступивъ до отворена у вересни сего року дѣвочого института. Въ тôй цѣли выбравъ вôнъ по мысли статута комітетъ, до котрого належать Р. Т.: Едвардъ Харкевичъ директоръ гімназіи яко голова, панѣ Гермина Шухевичева яко директорка економічна, панѣ Марія Лѣвецка яко директорка наукова, о. сов. Евгеній Гузаръ яко священникъ, панѣ д-ръ Софія Моравевска яко лѣкарь, д-ръ Стефанъ Федакъ яко дорадникъ правный и панѣ Юлія Танчаковска яко настоятелька института. Тому осмѣляемо ся вôдозватись до Васъ, Вп. Родимцѣ, зъ вѣрою въ велику нагу народнои идеѣ, котру заступати намъ поручено, с. е. оборони нашихъ найбôльшихъ скарбôвъ — нашои мовы, исторіи, нашихъ прадѣдныхъ звычаѣвъ, словомъ нашого народного духа на поли шкôльництва — и въ имени тои идеѣ надѣемо ся, що не вôдкажете намъ Вашои помочи черезъ придбане выхованицъ до дѣвочого института.

(Покликуючись на оповѣщене що-до давнихъ условій принята, просимо подани надсылати до 10. н. ст. серпня 1899 на руки Вп. панѣ Гермины Шухевичевои, директорки економічнои института, ул. Собѣщины ч. 7.)

— —

Зъ днемъ 1 вересня 1899 засновує Выдѣлъ Рускаго Товариства педагогічного выховавчій институтъ для дѣвчатъ у Львовѣ. Позаякъ вôдъ числа зголошень залежить розмѣръ, въ якôмъ се заведене вôйде въ житя, про-те речинець до вношеня подань о принятє вызначує ся до 10 н. ст. серпня с. р.

До института принимати ся будуть дѣти членôвъ Рускаго Товариства педагогічного. До подання долучити треба: 1) метрику хрещеня; 2) свѣдоцтво шкôльне зъ послѣдного курсу; 3) деклярацію що-до мѣсячнои оплаты, котра выносить 20 зр. [мѣсячно]; 4) 1 зр. на выдатки кореспонденціи; 5) хто не є членомъ товариства, 1 зр. на вписове и вкладку; 6) 3 зр. рôчно на прибори науковѣ и зужитє мебликъ.

Институтъ посылає дѣвчата поки-що до школы публичнои, а дає своимъ выхованицямъ: 1) мешканє, харчъ, опалъ, свѣтло, прание и послугу; 2) доставляє имъ, о скôлько на се дозволять фонды, книжокъ и прибôровъ шкôльныхъ; 3) управляє выхованемъ, стараючи ся о добре домашнє и товариске ведене; 4) улекшуе науку шкôльну и наглядає ей пôдъ доглядомъ домашныхъ учительокъ; 5) доставляє имъ нагоду придбати инших вѣдомостій теоретичныхъ и практичныхъ.

[Ученицѣ мають привезти зъ собою слѣдующу гардеробу: сорочокъ 6, кафтаникôвъ бѣлыхъ 6, панчôхъ 6 паръ, майтокъ 6, простиралъ 6, пошевокъ 3, ручникôвъ 4, хосток до носа 12, фартушкôвъ 6, спôдничокъ бѣлыхъ 4, гальокъ 2, черевикôвъ 2 пары, одѣжь верхну зимову и лѣтну, сѣнникъ 180 цм. довгій а 80 цм. широкій, ковдру, коцикъ и подушку].

За науку новыхъ, языкôвъ не платить ся нѣчого, за науку на фортепянѣ по 5 зр. мѣсячно, а за науку танцѣвъ по 6 зр. рôчно.]

Подання о принятє належить вносити на руки директорки економічнои института Вп. панѣ Гермины Шухевичевои, ул. Собѣщины ч. 7.

Зъ Головного Выдѣлу Рускаго Товариства педагогічного у Львовѣ.

Друки на метрики шкільні виказ А) і Б)

виготовлені на дуже добрім папери продають ся в товариствѣ „ПРОСЬВІТА“ у Львові, ринок ч. 10.

Ціна друків: лібра аркушів вкладкових 40 кр., аркуш на заголовок 4 кр. Замовленя виконують ся відворотною почтою. Лише скоро з замовленями поспішайте!

Надôслане.

Всякі купоны

и выльосованй паперы вартостнй 8-4 [1]

выплачує безъ потрученя провізіи або коштôвъ

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

Ц. к. управ. Галицкого акційного

Банку гіпотечного.

ЛИПЕЦЬ

-ъ реставрацік НАФТУЛЫ ТЕНФЕРА, улица Трибунальска ч. 12. дôмъ власный, можна дôстати щоденно вже о годинѣ 8-ôй рано горячѣ снѣдання

ЦѢННИКЪ.

Печена вепрова зъ капустою	15 кр.
Сѣкана легка	12 „
Фляки	12 „
Нôжка теляча зъ хрѣномъ	10 „
Ковбаска зъ хрѣномъ	5 „
Кавіяръ	15 „
Обѣдъ зъ абонаментѣ	40 „

Всякій напитки въ найлѣпшихъ родахъ по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ; для певности, що походять въ мочи реставрацік, даю вôдбиракочимъ марки. — Найлѣпшій пивô по найдешевшихъ цѣнахъ. почавши вôдъ 40 кр. літра.

По театрѣ все свѣжа, въ великій выборъ стравъ и напиткôвъ заосмотрена кухня.

79 109—? Въ высокимъ поважанемъ

НАФТУЛА ТЕНФЕРЪ.

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

Оптикъ и Механікъ у Львовѣ, площа Галицка ч. 1., противъ Банку Гіпотечного на пунктѣ площи Галицкои

поручає въ великôмъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ: окуляры, цвікеры, лѣрнеты, бінокль, далекеиады, барометры, термометръ, рѣзній ареометры, піпрескены, люпы, компасы, райсцайґи, тасьмы мѣричій, ціоны, лібелѣ, манометры и т. п.

Уряджене дзвоникôвъ електричныхъ.

Всякій направки полагоджують ся якъ найсолідніше и найдешевше. 6517

100 до 300 зр. мѣсячно

можуть заробити особы всякого стану въ кождôй мѣсцевости певно и честно, безъ капіталу и ризика, черезъ продажъ законно дозволеныхъ папероôвъ державныхъ и льосôвъ. Зголошеня до: LUDWIG OESTERREICHER, VIII Deutsch-206 gasse 8, BUDAPEST. 6—10

Хронічну сверблячку всякого рода лишаѣ,

ВСЯКІЙ ВЫСЫПКИ НАШКôРНЙ

почоне тѣла, рукъ, ногъ лѣчить основно и цѣлковито, досвѣдчены лѣкарникъ

„Ихтіоль-Саліціль“.

Можна его уживати из всѣхъ частяхъ тѣла. За надбанемъ 4 коронъ высилає его дискретно вразъ зъ поученемъ якъ уживати, аптика въ Szabadszallas (Угорщина.) 240 7—?2

Полотна, бѣле столове рушники, хусточки, дреліхи и т. п. власнѣ выробы

продае по

цѣнахъ фабричныхъ

Краєве товариство ткацке „ПРЯХА“ зъ Кросна

въ своѣй ново устроенôй торговли

У ЛЬВОВѢ

при ул. Килиньского ч. 2.

Замовленя зъ провінцій просимо надсылати до Кросна.

Заразомъ остерігаємо, що репрезентантомъ нашои фірмы, подорожуючимъ по Галичинѣ и Буковинѣ, є п. А. ЛЬОХЕРЪ, а инших агентôвъ анѣ похатникôвъ не высылаємо. 2 35—62

ТУТКИ цигаретовй 1000 штукъ 1 гр. поручає А. Мазуркевичъ, Львôвъ ул. Галицка ч. 12

МАШИНКИ американьскй до роблена мороженого поемности 1, 2, 3 літры по зр. 5·50, 6·50 и 7·50. Ронделѣ до смаженя конфітуръ по зр. 2·40, 2·80, 3·—. Кльошѣ дротяный до прикрываня полумисковъ штука вôдъ кр. 35 до 1 зр. Ледовнѣ кôмнатнй знаменитй по зр. 24, 35 и 45 поручає ПЕТРО ХШОВСТОВСКИЙ торговля ведѣзна у Львовѣ. площа Капітулька ч. 1 напротивъ катедры.

МОЛИТВЕНИК ДЛЯ ДІТЕЙ

виданій

коштом рускаго тов. педагогічного

В полотняній оправі з золоченим хрестом 20 кр. В паперовій окладці 15 кр.

Продає ся в книгарни Наук. тов. ім. Шевченка, Львів, ул. Чарнецкого ч. 26.

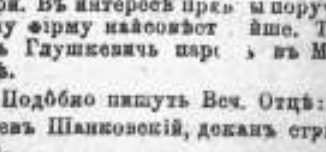

1/1 натуральной величины

Оригінальний англійскй бритвы зъ найпершои діямантовои стали, досконалй, вглублено шлюфованй, выостренй, готовй до ужитку. Цѣна зъ etui 3/4 вглублено шлюфована зр. 1.50 а 1/1 вглублено шлюфованй зр. 1·80, порто 20 кр.

Бритвы безпеченства изъ здôймаючимъ ся патентованымъ охоронымъ гребенемъ. Покалѣчене лица пôдчасъ голеня також у недосвѣдныхъ цѣлкомъ выключене. Безъ охоронного гребеня падає ся до ужитку яко звычайна бритва. Вôстре найделікатнѣйше 3/4 вглублене вышлюфоване. Цѣна зъ etui 2·50 зр.

Практичный дарунокъ Рôздавный!

Ручить за кожду штуку. Коли не до вподобы звертає ся грошѣ. Высылка за послѣплатою, або за попередною заплатою.

Вытягъ зъ многихъ чодякôвъ зъ 23/10 1898.

Прошу прислати ще 5 орік. англійскихъ бритвъ зъ діямантовои стали; попередно прислаными я вповнѣ вдоволений. Людникъ Загрàдникъ парохъ въ Куни вичахъ.

2 англ. бритвы одер жавъ; дуже добрй. Въ интересѣ прак ы поручаю Вашу фірму найсовѣст йше. Теофиль Глушкевичъ пар въ Малновѣ.

Подôбно пишуть Вел. Отцѣ:

Левъ Шанковскій, деканъ стрыйскій.

І. Юрчакевичъ, парохъ Свитковоя.

О. Подляньскій, парохъ Юровець.

Кипр. Дурбакъ, парохъ Ладичина и много иншихъ особъ зъ рôзныхъ кругôвъ.

Патентований прилады до ѣды.

Англійска марка „Sheffield“. Prima якôсть зъ колодками зъ рога, або кости, вôстри шлюфованй. Вôстря не выпадають анѣ не розхвестуються навѣть въ кишеню. Тузинъ одной пары (12 ножѣвъ и 12 видокъ) 6 зр. Також продае ся по 1/2 тузина пары. D. 54 40—?

Фабричный складъ

Sheffield-скихъ Англія бритвъ

HEINRICH LADEN

Wien VIII, Feldgasse 10.

Перша буковиньска фабрика

ПОРТЛЯНДЪ и РОМАНЪ-ЦЕМЕНТУ

Емануила Аксельрада въ Путнѣ

Нинѣшнымъ подаю до вѣдомости, що отворивъ я мою пôсля найновѣйшихъ вымогôвъ уряджену фабрику, въ котрôй на разѣ выробляємо

Природный цементъ

найзнаменитшои якости; поручаю по приступнôй цѣнѣ!

Заступство высше вымѣненои фабрики повѣрив въ я для Львова и всхôдныхъ Галичины панови

І. ЛІЛІЄНТАЛЬ у Львовѣ

ул. Сикстуска ч. 42

котрый заосмотреный моею повновластію, удержує у Львовѣ значній склады и выконує замовленя заразъ такъ у Львовѣ якъ и на провінціи.

Упрашаю Р. Т. интересантôвъ будôвляныхъ о ласкаве зголошенє и переcвѣдченє ся о высокôй вартости и найлучшôй якости цементу и заразомъ маю честь писати ся

зъ высокимъ поважанемъ

ЕМАНУИЛЬ АКСЕЛЬРАДЪ.

Адреса: Емануиль Аксельрадъ. Радôвцѣ (Radautz), Буковина. 126 18—20

Голляндско-Американьска лінія

вносины пароходами разъ або два на тыждень

зъ Роттердаму до Ню-Іорку

Бюро для кашôтъ: Wien, I. Kolowratring 10.

Бюро для покладу: Wien, IV. Weyringergasse 7 A.

I. каюта.	II. каюта.
1 апр. до 31 октовр. м. 290—400*)	1 авг. до 15 октобр. марокъ 200
1 новемб. до 31 марта м. 230—320	16 октоб. до 31 юлія марокъ 180

*) Вôдля довжины и величины каюты якъ и вôдля скорости и слабкости пароходу.

Розкладъ ѣзды поѣздôвъ зелѣзничихъ важный вôдъ 1 мая 1899.

пôсля часу середно-европейского [пôзнѣйшого о 36 мінутъ вôдъ часу львôвского.]

поєзд. особ приходить о	До Львова	поєзд. особ. вôдходять о	Зъ Львова до
	День		**День**
6·10	Зъ Черновець, Ицкань, Станиславова	6·20	до Лавочного, Пешту, Борыслава
6·50	„ Бруховичъ вôдъ 7/8 до 10/8.	6·15	„ Пôдволочискъ, Одесы, Козовы, г. д.
7·10	„ Зимноводы „ „ „	6·30	„ Ицкань, Букарешту, Радовцѣвъ
7·40	„ Янова (гол. дворець)	6·30	„ Пôдволочискъ зъ Пôдзамча
7·55	„ Лавочного „ „	8·30	„ Кракова, Любачева, Орлова, Вѣдня
7·44	„ Тернополя на Пôдзамче	8·45	„ „ Вѣдня, Хирова, Стружка
8·05	„ „ „ гол. дворець	9·10	„ Сколього, до Лавочного 1/7 до 15/8
8·15	„ Сокаля, Равы рускои	9·25	„ Янова
9 —	„ Кракова, Вѣдня, Орлова	9·35	„ Пôдволочискъ зъ гол. дворця
11·15	„ Ярослава, Любачева	9·45	„ Ицкань, Сопова, Бергомету
11·55	„ Ицкань, Черновець, Станислав.	9·53	„ Пôдволочискъ зъ Пôдзамча
1·01	„ Янова на гол. дворець	10·10	„ Белзця, Равы, Любачева
1·30	„ Кракова, Вѣдня	12·50	„ Янова 1/7 до 12/8 недѣлѣ и свят
1·40	„ Сколього, Хирова, а зъ Лавочного вôдъ 1/7 до 15/8.	1·55	„ Пôдволочискъ зъ гол. дворця
1·50	„ Ицкань, Станиславова	2·08	„ „ „ Пôдзамча
2·20	„ Пôдволочискъ на Пôдзамче	2·15	„ Бруховичъ 7/8 до 10/8 недѣлѣ и свят
2·35	„ „ „ гол. дворець	2·45	„ Ицкань, Гусятина, Керезмезе
5·15	„ „ „ Пôдзамче	2·55	„ Кракова, Вѣдня, Хабôвки
5·40	„ „ „ гол. дворець	3·05	„ Стрыя, Сколього лишь 1/8 до 20/8
5·55	„ Сокаля	3·15	„ Янова, вôдъ 1/8 до 20/8.
		3·20	„ Зимной воды 7/8 „ 10/8.
		3·25	„ Бруховичъ „ 1/8 „
		5·25	„ Ярослава
	Ночь		**Ночь**
12·10	Зъ Сколього, Калуша, Борыслава	12·50	до Кракова, Вѣдня, Берлина
12·30	„ Черновець, Букарешту	2·36	„ Ицкань, Констанція, Букарешту
2·16	„ Кракова, Вѣдня, Орлова	4.10	„ Кракова, Хирова, Коросна
3·05	„ Пôдволочискъ на Пôдзамче	5·50	„ Бруховичъ вôдъ 7/8 до 10/8
3·30	„ „ „ гол. дворець	6·26	„ Ицкань, Радовець, Кімполюнгу
6·00	„ Кракова, Вѣдня, Самбора, Сянока	6·40	„ Кракова, Вѣдня, Берлн, Варшавы
6·10	„ „ „ „ Хирова	6·50	„ а Орлова вôдъ 15/8 до 15/8
6·20	„ Ицкань, Пôдвисокого, Козовы		„ Янова вôдъ 1/8 до 15/8 въ будній дни
7·58	„ Янова вôдъ 1/8 до 31/8, и вôдъ 15/8 до 30/8 що дня а вôдъ 7/8 до 15/8 недѣлю и свята	7·00	„ Лавочного, Мункача, Хирова
8·15	„ Бруховичъ вôдъ 7/8 до 30/8. и 15/8 до 15/8.	7·10	„ Сокаля, Равы рускои
8·30	„ Бруховичъ вôдъ 1/7 до 15/8 що день	7.20	„ Тернополя зъ гол. дворця
9·21	„ Кракова, Вѣдня, Любачева	7·42	„ „ „ Пôдзамча
9·55	„ Янова вôдъ 7/8 до 15/8.	7·47	„ Янова 1/10 до 20/8 1900 включно
10·10	„ Кракова, Вѣдня, Пешту, Сянока	8·35	„ „ 1/8 „ 31/8 и 15/8 до 20/8
10·08	„ Ицкань, Козовы, Пôдвисоцкого	9·11	„ „ 1/8 „ 15/8 недѣлѣ и свята
10·25	„ Пôдволочискъ, Брод. Коцинецъ	10·40	„ Ицкань, Гусятина, Радовець
10·30	„ „ на гол. дворець	10·50	„ Кракова, Вѣдня, Ивонича
	„ Лавочного, Хирова, Пешту	11·10	„ Пôдволочискъ, Бродôвъ г. дворця
		11·32	„ „ Гримайлова, Пôдзам.

ЗАМѢТКА: Пора нôчна числить ся вôдъ 6 годины вечеромъ до 5 годины 59 мінутъ рано. — Бюро информаційне ц. к. желѣзницѣ державнои при ул. Красицкихъ ч. 5.

В порядній родині знайдуть утриманє **ПАННОЧКИ** учащаючі до школи.

Для кавалєра **покій з особним входом** враз з цілим удержанєм.

Блізша відомість під А. В. З. в Адміністрації „Дѣла“.

Потрѣбный є заразъ на часъ вакацій **Инструкторъ** укôнченый матуристъ або ученикъ VIII. кл. гімн. до приготовленя до испыту зъ VIII класы гімназ. Блізшу вѣсть подасть устно Адміністрація „Дѣла“. 289 2—3

Ученикъ зъ укôнченою II. кл. гімназ. знайде користне помѣщенє въ торговли корѣнньôй и деликатесôвъ И. Бориса въ Перемышли.

286 4—10

ЗАВЕДЕНЄ

А. ЗІҐМАНА

у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 14.

доставляє и выконує якъ найдешевше и найстараннѣйше.

ДРУКАРНЯ зъ кавчуковыми чоренками для кождого легко надаюча ся, почавши вôдъ 1 зр. и высше. Стампіѣ металевй и кавчуковй, гербы, монограмы, стампільный марки, станцы, таблицѣ литй и гравіраваній и проче.

Замовленя зъ провінцій позагоджують ся вôдворотною почтою. 221 19—52

Дентистъ технікъ зъ Лондону

І. ВОЛЬКЕНІҐЪ

улиця Кароля Людвика число 39.

Выготовляє штучній зубы безъ пôднебѣня и безъ вынимання корѣнѣвъ. 285 2—4

ДО

Пôвнôчнои и Полудневои

АМЕРИКИ

на

Гамбургъ

перевожу подорожныхъ великими поспѣшными и почтовыми паробцями по найдешевшихъ подорожныхъ цѣнахъ.

Переѣздъ до Нового-Іорку 6 до 7 днѣвъ. 187 13—30

Поясненя въ справахъ подорожи и спедиціи удѣляє ся охотно.

С. ЯРМУЛОВСКІЙ

[S Jarmulowsky]

Гамбургъ, Gr. Theatherstrasse, 22.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець и одвѣчальный редактôръ Иванъ Белей. Папѣръ въ фабр. Черлянського. Зъ друкарнѣ Института Ставропигійскаго, пôдъ зарядомъ Іосифа Данилишина

Ч. 165. Львовъ, Понедѣлокъ 26 Липня (7 Серпня) 1899. Рочникъ XX.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских свят) о 5-тій годинѣ по полудни. Літературный додаткъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходитъ въ второкъ, и въ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне Бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людовика 9, и А. Ольшевского ул. Килинського 2; — въ Ярославю: Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11.; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитость за инсераты платитъ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		на границею:	
на цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року	12 зр.
у Львовѣ:			
на цѣлый рѣкъ	16 зр.	на пѣвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженє. — Рекламаціи неопечатані вѣльні вѣдъ порта.

Поєдиноке число коштуе 8 кр. в. в.

Оголошенія звыкли принимають ся по цѣнѣ 10 кр вѣдъ одного стрѣчки инсератового або въ мѣсяци а въ рубрицѣ „Надсѣлане“ по 25 кр. а. в.

Подяки и инші домесни приватні числять ся по 5 кр. вѣдъ отишка.

Въ справѣ переписки урядовъ парохіяльныхъ зъ властями.

Въ 8 числѣ Вѣстника Перемыскои Епархіи [зъ 24-ого липня 1899] вычитавъ я розпорядженє Всесв. Ординаріята ч. 3297. — поручаюче всѣмъ урядамъ парохіяльнымъ, щобы яко уряды метрикальні вѣдповѣдали властямъ правительственнымъ на письма писаній до нихъ въ языцѣ польскѣмъ. Пѣдставу до выданя сего поручєня мае становити вѣдповѣдь правительственного комісаря дана въ соймѣ — буцѣмъ-то зъ уповажненя міністерства справъ внутрѣшныхъ — послови Окуневскому и товаришамъ на интерпеляцію.

Однакожъ якъ становиско, на котрѣмъ станувъ правительственный комісарь-Полякъ, такъ и становиско, яке въ тѣмъ взглядѣ займае „крайове“ намѣстництво и другій „крайовій“ начальній власти въ Галичинѣ — *есть хибне, бо противне приписамъ истнуючихъ законовъ.*

Але я не дивуюсь урядамъ, котрій дивлять ся на тѣ приписы черезъ польскій окуляры, але дивую ся Епископ. Ординаріятови въ Перемышли, що — замѣсть рѣшучо выступити противъ такои интерпретаціи и пѣдперти патріотичне духовенъство въ его змаганю оборони права рускои мовы, подае ся тымъ розпорядкамъ и ще вѣдъ себе дае таке саме поручене, узнаючи тымъ самымъ противзаконность — законностію. „Крайовій“ власти правительственній признають, що *уряды парохіяльній не суть урядами правительственными*, бо сего сказати бы не могли зъ огляду на далекосяглость такого высказу, але *хотять въ однѣй особѣ видѣти два характеры — священика и урядника державного ведучого метрики.*

Щобы священика яко ведучого метрики можна въ тѣмъ одинокѣмъ случаю уважати за урядника державного, а урядъ метрикальный урядомъ правительственнымъ, *на се треба окремого закона*, котрый бы се выразно постановлявъ, — однакъ доси [на жаль Поляковъ] такого закона не выдано!

Якъ вѣдомо, церковь наша мае свою автономію и зъ того титулу уряды парохіяльній суть *урядами автономічными* и до нихъ розпорядженя та приписы о урядовѣй мовѣ польскѣй не мають нѣякого примѣненя. Зъ тои причины *священиковъ, яко урядниковъ автономічныхъ*, цѣлкомъ не удержуе держава, вѣдъ нея они не побирають платнѣ, а побирають ёи зъ власного автономічного фонду релігійного.

Виправдѣ правительство накинуло урядамъ парохіяльнымъ обовязокъ веденя метрикъ, однакъ *нѣде, въ нѣякѣмъ законѣ анѣ розпорядженю нема сказано, щобы истнувавъ якій окремый урядъ ведучій метрики* (т. е. урядъ парохіяльный яко метрикальный — якъ его штучно теперь пѣсля потребы хотять назвати) *та щобы обнъ бувъ урядомъ правительственымъ, або щобы ви функціонарѣ* [священики] *були урядниками державными* [безплатными!]. Прецѣнь урядники державній дѣстають вѣдъ державы декреты номінаційній, складають присягу, а сего всего у священика нема, бо священики вѣдъ правительства — кромѣ проблематичного и неправно присвоєного собѣ [за маетки забраній церквамъ] „titulus mensae“ — не дѣстають анѣ посады, анѣ платнѣ, анѣ нѣчого. Менѣ вѣдомо, що *урядъ метрикальный истнувъ лишь у жидовъ*, а у христіянъ такого уряду нема, лишь метрики ведуть и выдають автономічній уряды *парохіяльній*.

Священикъ сповняючій функціи духовній есть пѣдъ бѣльшою охороною права нѣжь священикъ ведучій метрики, бо коли обида священика прибраного въ ризы церковній и сповняючого функціи духовній есть пѣсля приписовъ закона карного обидою урядника въ урядованю и становить злочинъ, то противно — обида священика ведучого метрики не есть нѣякимъ злочиномъ.

Врочѣмъ де-жь то яке розпорядженє каже, що священикъ яко ведучій метрики мае уважати ся за урядника а его урядъ за метрикальный урядъ державный? До сеи поры нѣкому се и не снило ся, — бо організація державна жадного окремого уряду метрикального у христіянъ не знае — доки не выринула справа языкова, такъ само, якъ нѣкому не снилось уважати вѣйта, сповняючого порученый обсягъ дѣланя, за урядника державного а его урядъ за урядъ державный, хочь въ тѣмъ послѣднѣмъ случаю могла бы бути до сего бѣльша рація, бо функціи, котрій вѣйтъ сповняе, суть функціями сповнюваными зъ порученя и въ заступствѣ за власти правительственій.

Якъ видко, власти нашій интерпретують собѣ поняте уряду парохіяльного пѣсля своєи потребы. Коли розходить ся о наданє або о пѣдвышенє священикамъ платнѣ зъ фондовъ державныхъ, о зниженє картъ ѣзды на зелѣзницяхъ державныхъ, о охорону поваги священика або о пенсіи для вдовъ и сиротъ — тогды кажуть, що священики не суть урядниками и длятого до тыхъ всѣхъ добродѣйствъ не мають права, — але коли розходить ся о переписку, то уважають ихъ силомъ за урядниковъ, щобы приневолити ихъ до узнаваня правъ урядового языка польского. Але такъ не йде! Або священики суть урядниками, то тогдѣ дайте имъ всѣ добродѣйства урядниковъ — дайте имъ платню и рангу урядниковъ державныхъ, заплатѣть за веденє метрикъ, — *або* не мѣшайтесь до ихъ переписки, бо они не суть урядниками державными. Tertium non datur.

Пѣсля артикулу XIX. основныхъ законовъ державныхъ а навѣть пѣсля постановъ розпорядженя о урядовѣй мовѣ зъ дня 5-го червня 1869 ч. 2354 В. з. д. удержано на дальше въ правнѣй силѣ истнуючій приписы зъ дня 4 липня 1860 ч. 2166, зъ 1861 и зъ 1859 р. що-до кореспонденцій веластій зъ властями недержавными, корпораціями, громадами и т. д. — а що (якъ то повыще выяснено) уряды парохіяльній (хоть они ведуть метрики) не суть властями державными, то и не *мають они обовязку приймати перуску переписку властій, але мають право самій собѣ установити свій языкъ урядовый и жадати, щобы въ тѣмъ языцѣ, яко краевѣмъ, уряды за ними, яко приватными особами переписували ся.*

Хотячи означити становиско уряду парохіяльного (яко метрикального) мушу тутъ примѣтити, що уряды парохіяльній, маючій право вести и выдавати метрики, не суть нѣякими державными урядами, а ихъ функціонарѣ (священики) не суть урядниками, лише *особами публично удостовѣреными* (якъ примѣромъ нотарѣ и нотаріяты) до веденя метрикъ и выдаваня публичныхъ документовъ (вытяговъ и посвѣдчень зъ метрикъ), такъ само якъ нотарѣ, котрій також не суть урядниками державными, лише особами черезъ державну удостовѣреными, управленими до выготовлюваня актовъ нотаріяльныхъ, протестовъ, посвѣдчень и т. п. — котрій то документы суть також (подобно якъ метрики) документами публичными. А прецѣнь нѣкому не приходить на гадку — уважати нотарѣвъ за урядниковъ державныхъ, хочь ихъ не автономічна власть церковна, але ц. к. міністеръ судовництва именуе.

Отсе есть одинока и «дино правдиво интерпретація понятя уряду парохіяльного и длятого — мимо директивы удѣленои черезъ комісаря правительственного и поученя Ординаріята — *священики, маючи запоручене законами право жадати вѣдъ властій переписки въ краевѣмъ рускѣмъ языцѣ, можуть, отже повинні всѣ не руски письма до нихъ адресованій звертати дотычнымъ властямъ безъ вѣдповѣди — доки дотычній постановы дорогою особного закона языкового або закона о кревасию и становиску „урядовъ метрикальныхъ“ черезъ вдино до сего компетентну раду державну не будуть унормованій въ дорозѣ законодатствѣ.* Нинѣ такій „урядъ метрикальный“ правно не истнуе, бо організація державна такого уряду не знае. Коли отже котра власть адресуе до неистнуючого „уряду метрикального“, то дотычне письмо належить нерозпечатане звернути, бо такого уряду нема, а есть лише „Урядъ парохіяльный“. А коли письмо буде адресоване до „Уряду парохіяльного“, то зновь належить звернути его дотычнѣй власти державнѣй зъ примѣткою, що урядъ парохіяльный урядуе въ языцѣ рускѣмъ, а яко урядъ недержавный може не принати письма писаного до него не въ тѣмъ языцѣ, въ котрѣмъ урядуе.

Таке поступованє нашого патріотичного духовенъства зовсѣмъ не буде *опоромъ або непослухомъ для властій, бо власти не мають права автентично интерпретувати закона, бо вдино тая власть, котра законы ухвалявъ и выдавъ, мае право автентично и въ способѣ всѣхъ обовязуючій интерпретувати выданый нею законъ.* А нже цѣлкомъ не мае сего права анѣ жаденъ комісарь правительственный хоть-бы имъ бувъ и гр. Лось, анѣ президія намѣстництва, хоть-бы она навѣть закрывала ся уповаженемъ міністра справъ внутрѣшныхъ, а тымъ менше не мае она права выдавати въ тѣмъ взглядѣ якихсь „окульниковъ“, чи директивъ.

И. И. Юристъ.

Нагла смерть директора Зімы.

Дневники польскій подають выслѣдокъ секціи, переведеной на тѣлѣ пок. Зімы. Найдокладнѣйше подае его Słowo polskie, переходячи по черзѣ такъ зверхный выглядъ тѣла, якъ и ствердженый секцією станъ всѣхъ частей и знарядовъ тѣла. Зъ провѣреныхъ неправильностій зазначимо розрѣсть серця, котре найдено пѣвтора раза бѣльшимъ вѣдъ пя-

Левъ Василовичъ-Сапоговскій.

Его житє и літературна дѣяльность.

(Докончене.)

Останнымъ твором зъ літературной спадщины Сапоговского, надрукованымъ по его смерти а написанымъ ще 15 мая 1882 року, є казочка „Возъ и соловейко“, присвячена „благородній дѣвицѣ Марій Бильвинъ“. — Є се маленька драма зъ житя звѣрятъ и ростинъ, написана доволѣ ладно и поетично Коли-бъ трохи коротша и не такъ замотана, отже трохи неясна, могла бы ся казочка дуже добре надаватись для лектуры дѣтямъ. У насъ и такъ сего добра, на жаль, такъ мало.

Послѣднымъ твором Сапоговского и недокінченымъ є оповѣдане „Добра челядина“. Початокъ его вказуе, що мавъ се бути довшій образець зъ житя учителя, котрый зъѣзджаючи на нову посаду до запущеного села, стрѣчае заразъ на вступѣ всякій перепоны, клопоты зъ громадою и таке инше. И воно вважаесь частинною автобіографіи автора. Писане мабуть частями тѣлькими, кѣлько увойшло до друку въ однѣмъ числѣ. Урываеть ся оно на 8 числѣ „Школьной часописи“ за рѣкъ 1883, бо въ 9 числѣ, що выйшло кѣлька день по смерти Сапоговского, нема вже продовженя. Початокъ писаный гладко й цѣкаво и зовсѣмъ не похожій на творы писаній авторами въ останній хвилѣ житя.

Остаютъ ся ще двѣ рѣчи зъ писань Сапоговского: „Придыбашки зъ дороги“ и „Вырвана картка зъ моеи автобіографіи“.

Стойности літературной они не мають. Про першу зъ нихъ згадуе Огоновскій разомъ зъ такими гумористами, якъ „Тронтель“ и другій, а до „Вырвапои картки“ навѣть не вѣдносить ся критично и зовсѣмъ поминае ёи. Є се такъ собѣ пуста балачка, що у нѣй по трошки и сатиричного гумору и гѣркои правды и симпатіи автора до панны Симпліціи, а наконець така собѣ заява до читачѣвъ „Зорѣ“, що авторъ „Вырвапои картки“ вже не буде бѣльше нѣчого писати [хочь вонъ тои обѣтницѣ, якъ знаемо, не дотримавъ.] Але обѣ сій дрѣбницѣ важній для насъ тому, що они доповняють житепись Сапоговского, иллюструють обставины, середъ якихъ живъ, розкрываютъ въ части его свѣтоглядъ, характеризуютъ его вдачу, малюютъ его поглядъ на те, яке вонъ становище займае въ літературѣ супроти загалу Русинѣвъ и показуютъ намъ выразнѣйше его письменницьку фізіономію.

До написаня „Вырвапои картки“ спонукала Сапоговского ось-яка подѣя: Вонъ выславъ бувъ до редакціи „Зорѣ“ свои „Придыбашки зъ дороги“. По довгѣмъ выжиданю прочитавъ нарештѣ свій твор въ 4. числѣ „Зорѣ“, але значно обкроєный. Мала се бути перевѣстно сатира на деякихъ сѣльскихъ учителѣвъ за ихъ шкаралупництво, що дрожачи на саму появу жандарма боять ся сидѣти на одній фѣрѣ зъ человѣкомъ, котрый отверто и всюды маніфестуе ся Русиномъ. Правда, выдумана фабула „Придыбашокъ“ выходить трохи натягненою, цѣлость тратить природну, гумористичну закраску, але — якъ каже авторъ „...не мало то працѣ стоить, написати правду такъ, щобъ нѣкого не оскорбити, не дотнути, заховати, якъ то кажуть, кінцѣ въ воду“.*) Мабуть дуже ходило авторови о се, щобы „придыбашки“ появили ся друкомъ у первѣстнѣй формѣ бо та сатира мала бути моральною сатисфакцією обиджепои и переслѣдуваной зверхниками людины — не за що инше, якъ за ёи руску народность и за ёи письма. Коли-жь редакція „Зорѣ“ опустила цѣлу першу частину зъ его твору, авторъ знеохотивъ ся до дальшои працѣ и зарѣкавсь прилюдно — не писати бѣльше нѣчого. При тѣй нагодѣ оповѣдае про зневагу, якои дѣждавъ ся вонъ вѣдъ старшыны и своихъ товаришѣвъ, стрѣнувши ся зъ ними въ повѣтовѣмъ мѣсточку на зъѣздѣ педагогічного товариства. [А може се була звычайна „конференція“, та въ повѣсти мае той „зъѣздъ“ инший характеръ.] Сей фактъ мѣгъ мати вплывъ на пѣзнѣйше вѣдѣбране ему посады, що наступило вже небавомъ. Хочь на „Вырванѣй картцѣ“ нема даты, коли она писана, але можна догадуватись, що Сапоговскій вже тогдѣ або мавъ обѣцяне мѣсце співробѣтника редакціи „Зорѣ“ або доперва носивъ ся зъ гадкою покинути учительство. Бо ось що пише вонъ про се звѣстно, нѣбы жартомъ: „Я застерѣгаю собѣ въ приватнѣмъ письмѣ до всехвальной редакціи, подати раду, якъ можь буде мене уратувати для Руси. лишь кладу условія, що Редакція задержить все въ тайнѣ, а Вп. предплатникахъ „Зорѣ“ скаже доложити до предплаты по 50 кр. рѣчно „на цѣли літературній...“ а далѣ каже вже про себе, що вонъ „нѣбы учитель и нѣбы нѣ“**).

Що Сапоговскій не зъ гаразду покинувъ, чи радше мусѣвъ покинути учительство, се доказують его цѣле житє, его приватній розмовы зъ приятелями у Львовѣ, до котрыхъ неразъ казавъ: „Простый людъ навчати, се роскѣшь... кобы не лихѣ зверхники“.*) А въ „Добрѣй челядинѣ“ каже учитель Петро, котрого вразило слово „наймитъ“, якимъ почастувавъ его громадскій старшина: „Я буду наймитомъ, але буду працювавъ, щобъ нова громада мала свого наймита за батька“.**)

Та по-при вчителюваню була у Сапоговского щира думка и добра воля — послужити рускѣй громадѣ добутками свого писательского таланту. „Я знаю — писавъ вонъ — що наша свята Русь мае до мене велике право, котрого силѣ я не мѣгъ бы опертись“... Тому-то пустившись разъ на літературне поле, образуесь далѣ въ сѣмъ напрямѣ, пише творъ за твором, не зважаючи на те, що — якъ самъ каже — „вѣдъ написаня першои рѣчи „Исторія старого палацу“, вѣдъ тои злопамятной хвилѣ его літератскій клопоты и грызоты зросли въ двое... пятеро... десятеро“.***)

Задачѣ й обовязки письменника розумѣе вонъ глибше й поважнѣйше, якъ и оденъ молодый дилетантъ, хочь въ 1 числѣ „Дѣла“ за рѣкъ 1882. у фейлетонѣ появило ся его имя якъ-разъ поручь сучасныхъ ему дилетантовъ, що, розумѣеть ся, вѣдъ той часъ було ще оправдане. Авторъ статьѣ (Олександеръ Барвѣньскій), обговорюючи культурну роботу австрійскихъ Русинѣвъ за рѣкъ 1881, згадуе мѣжь иншими и про літературній творы помѣщені въ тѣмъ роцѣ въ „Зорѣ“, наводить мѣжь иншими також заголовки творѣвъ Сапоговского „Марійка“ и „Кавярня вѣдъ Трефовою дамою“ и такъ пише: „Хочь декотрій

*) „Зоря“ 1882, стор. 280.

*) „Зоря“ 1882, ст. 279.

*) Огоновскій: „Ист. рус. лит.“ III. 2. 1134.

**) „Школьна Часопись зъ 1883, ст. 25.

***) „Зоря“ 1882, ст. 279.

стука покійника; також найдено мѣрне стовщене серця, на двохдѣльній заставцѣ и на аортѣ богато звапнѣлых осадовъ.

По докладномъ описѣ всего тѣла, его частей и знарядовъ подае Słowo polskie лѣкарске оречене; Dziennik polski и Kurjer lwowski обмежають ся на саме лише оречене. Звучить оно такъ:

„Зъ уваги на очевидний змѣны въ цѣломъ знарядѣ круженя треба зъ всею рѣшучостію припустити, що смерть покійного була нагла и природна.

„Бракъ якого-небудь ушкодженя въ жолудку або кишкахъ выключае всяку можливость зажитя отруѣ мѣсцевои (жручои), а тымъ самымъ и смерть наглу насильну.

„Зъ уваги на повысший два высновки є майже рѣшучо выключене дѣлане якоись отруѣ загальнои, яка спроваджуе змѣны анатомічні, якъ пр. алькальоідовъ; сю непевность усуне вповни розслѣджене змѣсту жолудка.

„Безпосередною причиною смерти було пораженѣ мязу серцевого зъ причины его надзвычайного розросту и хороба цѣлого знаряду круженя крови (судинъ), походяча зо старости а полягаюча на звапненю майже всѣхъ судинъ."

Мимо того оречення лѣкарского мало хто въ мѣстѣ хоче вѣрити, що смерть Зімы була природна. Ударне також и въ самомъ оречено дивна мѣшанина рѣшучихъ и нерѣшучихъ высказовъ. Що се за дивоглядный высказъ: „зъ *усею рѣшучостію* належить *припустити*" або: „*майже рѣшучо* выключене є дѣлане якоись загальнои отруѣ"? Є се хиба фѣртка, котрѣ оречене лишае собѣ на всякій выпадокъ, коли бы выпало завернути ся.

Ся невѣра мусѣла ще скрѣпити ся, коли Ruch katolicki подавъ значно вдмѣнне справоздане о секціи тѣла. Ось его слова:

„О год. 4 пополудни (д. 4 с. м.) явила ся въ просекторіи судовои медицины комісія для секціи тѣла; належали до неи: мѣскій лѣкарѣ д-ры Рознеръ, Шмітъ и санітарный асистентъ д-ръ Франковскій, а изъ стороны політичнои власти повѣтовый фізикъ д-ръ Обтуловичъ. Секцію выконавъ професоръ д-ръ Семірадскій въ асистенціи д-ровъ Крижановского и Кльойзега.

„Выслѣдокъ секціи такій: Комісія сконстатувала идеально здоровый організмъ. Якъ знаемо, передъ двома недѣлями лѣкарѣ д-ры Глюзіньскій и Векслеръ на жадане оборонцевъ роздивляли станъ здоровля Зімы и орекли, що найшли въ організмѣ сильній хоробливій комплікаціи, якъ брохітъ, роздымку легкихъ, зросты олегочнои. Секція не выказала жаднои зъ тыхъ хоробъ, противно чудовано ся незвычайнымъ здоровлемъ організму. Обявовъ, котрій бы нехибно свѣдчили о природнѣй смерти, спровадженѣй хибою серця, отже пукненя судинъ кровныхъ, або запального стану не найдено зовсѣмъ. За те найдено звапнене артерій аорты, идучои изъ серця; однако серце саме було цѣлкомъ здорове. Таке звапнене при пбанѣмъ вѣцѣ и при заходячихъ обставинахъ *могло* спровадити смерть; але рѣшучои певности, що спровадило, нема.

„Независимо вѣдъ обявовъ, котрій могли оставати въ причиновѣй звязи зъ самою смертію, стверджено поважне занидѣне мозку. Въ жолудку не найдено видныхъ слѣдовъ отруѣ.

„Зъ уваги на те комісія по дуже довгѣй, оживленѣй диспутѣ зобрала окончечный свѣй вывѣдъ въ сихъ точкахъ:

„Въ першѣй каже, що смерть и м о в ѣ р н о наступила нагла але природна. Въ другѣй точцѣ сказано, що неправильности, знайденій въ околици серця, м о г л и спровадити наглу смерть. Въ третѣй точцѣ комісія зъ уваги на важность справы и на ходячій слухи промавляе за тымъ, щобы змѣст жолудка переслати для хемічного розбору до медичного факультету вѣденьского або пражского.

„Такимъ чиномъ секція не выдала результатовъ, рѣшучо выясняючихъ причину смерти. Окончечне порѣшене залежить вѣдъ оречення одного зъ факультетовъ, котрый предметово розслѣдить змѣст жолудка. Змѣстъ той переховано въ слою и опечатано. Комісія закончила свою роботу о год. 8 вечеромъ, а д-ръ Обтуловичъ просто зъ просекторіи поѣхавъ до суду, щобы тамъ зложити свое справоздане.

„Тѣло покійного выдано заразъ по секціи родинѣ.

„Мы старали ся пізнати гадку членовъ комісіи. Звапнене аорты, оденъ единый хоробливый обявъ, спроваджуе побільшене серця и є такою недугою, що покійный мігъ зъ нею жити еще зъ десять лѣтъ, хочь при комплікаціи зъ иншою недугою могло оно причинити ся до смерти. Чи була бы се смерть нагла, чи нѣ, залежало бы якъ-разъ вѣдъ комплікаціи зъ иншими недугами. Можливымъ поводомъ наглои смерти мігъ бути також загальный занепадъ силъ; а страшне потрясене, выкликане актомъ обжалованя, могло спровадити такій занепадъ. Въ разѣ неприроднои смерти могла ся спровадити або стрихніна або аконітъ; обѣ тѣ отруѣ дѣлають въ способъ нагло параліжуючій, а ихъ обливы показують ся въ жолудку троха пізнѣйше, и длятого пізнати ихъ и выкрыти можна ажь по якомсь часѣ. Д-ръ Рознеръ высказавъ переконане, що отровне є выключене".

Коли ще додати, що заразъ по секціи одягнено тѣло таки на клініцѣ, замкнено въ домовину и не позволено ся вѣдчинити: то не дивно, що люде не тѣлько не хотять вѣрити въ природну смерть Зімы, але ще й ширять всѣлякій новій вѣсти. Оттакъ чули мы вчера поголовку, що въ домовину вложено не тѣло Зімы, а якогось иншого трупа.

Длятого зъ уваги на загальный настрѣй и на вагу самои справы дуже прихильно принято вѣсть, що змѣст жолудка маг бути вѣдосланый для хемічного розбору до Вѣдня або до Праги. Тымчасомъ сегодня читаемо, що вже въ суботу въ полудне краевый судъ карный вѣддавъ жолудокъ пок. Зімы до хемічного розслѣду тутешному хемікови и властителеви хемічно-мікроскопічнои аналітичнои лябораторіи Валер. Влодзімірскому, и вонъ заразъ забравъ ся до роботы. На докладный розслѣдъ потрѣбно кілька днівъ часу. Такимъ чиномъ рѣчь певна, що нѣкого, хто не вѣрить въ природну смерть Зімы, не переконае ся, що она справдѣ була природна.

Переглядъ політичный.

Положене кабінету гр. Туна що-разъ критичнѣйше. Такъ енергічнои акціи противъ неконституційныхъ розпоряджень, яку въ послѣдныхъ дняхъ розвинули соціяльні демократы и опозиційній мѣщаньскій партіи нѣмецкій, вонъ не надѣявъ ся. Правительство гадало, що пбдвышене податковъ населенѣ Австріи прийме такъ спокійно, якъ замкненѣ парламенту. Тунъ гадавъ, що лише опозиційна праса „погавкае" троха, клюбы опозиційныхъ послівъ поухвалюють протесты и на тѣмъ скінчить ся. Тымчасомъ стало ся инакше. Выборцѣ, що спокійно приняли були вѣсть о замкненю парляменту и не дуже протестували противъ непарляментарныхъ переговоровъ правительства зъ Угорщиною, стратили психічну рівновагу, коли прийшовши до грайзлерника довѣдали ся, що кільограмъ цукру дорожшій о 6 кр. Для бѣднѣйшого населенѣ нѣмецкихъ мѣстъ се такій ударъ, якъ для нашого селянина подвоенный грунтовый податокъ. Доперва теперь, коли § 14-ый сягнувъ своею рукою до кишенѣ австрійского горожанина, пізнавъ вонъ вартость нашѣть такои конституціи, якъ австрійска, пізнавъ, що § 14-ый не такій невинный, якъ се зразу здавало ся. Доперва теперь, довѣдавши ся „по чому цукоръ", зачало апатичне доси на всю політику населенѣ, протестувати не лишь противъ пбдвышеня податковъ, але взагалѣ противъ §. 14-ого, и домагати ся привернена нормальныхъ вбносинъ парляментарныхъ.

Акція населенѣ въ тѣмъ напрямѣ прибірае що-разъ острѣйши формы, а въ Зальцбурзѣ прийшло вже навѣть до поважныхъ забурень, пригадуючихъ забуреня въ Брукселі, вымѣренныхъ революційною робітничою клясою противъ реакційнои реформы выборчои. Въ спокійномъ и тихомъ гірскомъ кутику на західній граници державы, въ колишній резиденціи удѣльныхъ архіепископовъ, въ філістерскомъ Зальцбурзѣ потекла перша кровь зъ причины протестовъ архикатолицкои людности противъ розпоряджень гр. Туна. Товпа найльояльнѣйшихъ доси католиковъ товлкашибы въ редакціи католицкого дневника. Поліцію привитано градомъ камѣня, а знайшовъ ся такожъ такій, що выстрѣливъ до неи зъ револьвера. Силы поліціи були за слабѣ, щобы розбігнати демонстрантовъ, тожь прикликано жандармерію, а тая зробила ужитокъ въ стрѣльного оружя и поранила богато осібъ. Доперва о 2 бій по півночи повело ся сполученымъ силамъ поліціи, жандармеріи и вій ска розбігнати демонстрантовъ. Вчера вечеромъ демонстрациі знова повторили ся. Якъ першимъ разомъ, такъ и теперь обкидано поліцію камѣнемъ. Поліція зробила ужитокъ зъ оружя и прикликала до помочи війско. Демонстрациі скінчили ся по півночи арештованемъ 20 осібъ. Демонстрациі въ Зальцбурзѣ небезпечні для правительства тымъ, що кровь потекла мѣжь тымъ альпейскимъ населенемъ, зъ посередъ котрого рекрутує ся нѣмецке католицко-людове сторонництво, вѣрный союзникъ гр. Туна и одинъ зъ головныхъ стовпівъ пануючои більшости. Що зробить гр. Тунъ, коли стратить того союзника?

Що зробить гр. Туна, коли стратись другого союзника, надъ котрого позыскаленъмъ такъ довго працювавъ, коли противъ него зверне ся Люегеръ зъ своими антісемітами? зъ засіданемъ вѣденьскои рады громадскои, на котрій одноголосно ухвалено протестъ противъ новыхъ податковъ и §. 14-ого? Люегеръ, вѣдъ коли зачавъ кандидувати на бурмістра, зачавъ грати двозначну ролю. Позыскавши своими опозиційными выступами круги „зъ долу", зачавъ для доповненя своіи карієры надраблятн въ „горѣ"; щобы зробити ся „regierungsfähig", вонъ изъ звычайного агітатора, котрый не мае нічого до стращена а выграти може все, перемѣнивъ ся въ статочного політика и зачавъ бавитись въ дипльоматію, зачавъ грати дволичну ролю. Маючи до розпорядимости значне число голосівъ, є вонъ для кождого правительства и небезпечный и потрѣбный. Правительство, навѣть таке якъ Баденього, мусить зъ нимъ числити ся, мусить старатись позыскати его голосы або що-найменше заткавши ему ротъ, зробити его нешкідливымъ. Першій разъ выкориставъ Люегера Бадені, предложивши его выборъ на бурмістра до цѣсарскои санкціи. Люегеръ зъ вдячности и въ надѣи, що Баденього потрафить ще дальше выексплоатувати, змѣнивъ бувъ свою тактику въ парляментѣ и не д пізнания спокійнѣйшъ. Коли вѣдъ обструкціи ажь муры парляменту трясли ся, Люегеръ зъ своею кумпанією сидѣвъ тихо. Доперва коли побачивъ, що день Баденього почисленій и вонъ ему вже нѣ на що не придасть ся, коли въ цѣлій Австріи залунали окліки: „прочь зъ Баденімъ!" Люегеръ выступивъ зъ резервы и прилучивъ ся до обструкціи. Такою тактикою вонъ хотівъ осягнути ще одно: хотівъ показати, що доперва тогды, коли выступивъ вонъ, великій Люегеръ рѣшае ся судьба Австріи въ сей чи въ той бокъ, що доперва вонъ увільнивъ Австрію вѣдъ тиранії Баденього.

Хитрый сей лисъ и теперь придержуе ся тои самои тактики. Коли зъ выимкомъ католицко-людового сторонництва у всѣхъ нѣмецкихъ таборахъ малѣе опозиція. Люегеръ сидить тихо, бо Тунъ мае силу, вѣдъ Туна можна щось вторгувати. Тунъ мавъ надѣю, що христіяньско соціяльній скрѣплять его більшість въ радѣ державнѣй. Люегеръ годивъ ся на сей планъ, але за цѣну санкціонованя ухваленои далѣшно австрійскимъ сеймомъ реформы громадскихъ выборовъ. Тунъ, котрый знае, що нинѣ за дурно нѣкого не купишь, прирѣкъ сповнити сесе жадане антісемітовъ, и санкція згаданого проекту мае бути вже запевнена. Люегеръ вже теперь гамувавъ якъ мігъ агітацію противъ § 14 ого и задекретованои угоды зъ Угорщиною. Тымчасомъ податокъ вѣдъ цукру покинувъ всѣ плины Туна и Люегера. Агітація мѣжь выборцями прибрала такій розмѣры, що коли бъ антісеміты не причинились до протестуючого населенѣ або ще й пбдпирали теперѣшне правительство, то при найближшихъ выборахъ выйшли бы дуже здесяткованій и Люегеръ стративъ бы ти голосы, котрій нинѣ становлять его силу въ торгахъ зъ правительствомъ. Сей карієровичъ бачить, що звѣзда Туна гасне, що напоръ зъ долу за сильный, абы вонъ мігъ зъ нимъ не числити ся. Хочь дальша карієра Люегера зависить вѣдъ его вѣдносинъ до правительства, то все-

---

въ сихъ оповѣдань мають лише анекдотичный характеръ и тымъ самымъ таку-жь стійність, то все-жь таки вже самъ появъ трехъ молодыхъ писателевъ Бобикевича, Лепкого и Сапоговского, чистота и плавність языка, интересовність оповѣдання, студія окружаючого житя — все те каже радуватись и тыми оповѣданями".

Та отъ Сапоговскій ставить себе высше понадъ другихъ двохъ товаришевъ згаданои „трійці", а радше „побоюсь" про нихъ. Наповъ жартомъ, на-повъ поважно каже вонъ: „...хто заручить, що по моѣмъ усупеню (розумѣе ся зъ числа письмениковъ) схоче правда во двойци пробувати? хто заручить, що тая двойца не вѣдозвесь теперь до святои Руси меракими словами Золѣ?[**]) А прочитавши въ попередныхъ числахъ „Зорѣ" оповѣдане Костя Бобикевича п. з. „На обзоринахъ" говорить далѣ: „Добродѣй Бобикевичь вже теперь починае зачѣпатись зъ панею Губскою („На обзоринахъ") и ей дочками... но-но![***])

Выходило бы зъ того, що Сапоговскій бувъ непримиримымъ ворогомъ натуралістичного напряму въ літературѣ. Та мы бачили, що вонъ не здобувъ ся нѣ на оденъ чисто реальный твіръ, зъ выимкою одного оповѣданя „Безвинний" та кількохъ иншихъ, що у нихъ — якъ каже Огоновскій — „намагавъ ся погодити напрямъ романтичный зъ реалістичнымъ" та загаломъ не выйшовъ по-за сферу романтизму и плаксивого сентименталізму. Але то ще не пбув доброго естетичного смаку не дуже пре-

*) „Зоря" 1882, ст. 279.
**) „Исторія литер. рускои" III, 2, 1144.

тенсіональныхъ его творовъ. За те въ его письмахъ стиль дуже гладкій, легкій, гармоній-ный, великій засібъ „делікатныхъ" зворотовъ, складныхъ высловонъ, цвѣтистій фігуры доброи мовы — отъ и цѣла естетика стилістична и артистична техніка. Вонъ мабуть и самъ певный того, що вмѣе „ладно говорити," тому то й звертаеть ся такъ часто до „красныхъ якъ каже читательокъ" и щось такъ до нихъ по своему балакае — и се є одинокій зайвый балястъ въ его письмахъ. Та на таку балачку не смѣе собѣ — пбсля него — нѣхто позволити: нѣ Бобикевичь, нѣ Золя, словомъ: нѣхто, хто не вмѣе, чи не мае дару такъ делікатно промовити, якъ вонъ. Бѣдній ти, що... пробують! Зъ того боку є Сапоговскій, що правда, дуже маленькимъ правдивымъ „артистомъ", що не малюе смѣтя, хочь-бы й найтоншою кистію. Навѣть у своихъ сатирахъ вонъ дуже обережно зачѣпае людей, лишень зверха надроблюе штучнымъ гуморомъ, та именно й черезъ ту его, „обережність" сатиры его тратять свій дидактичный характеръ.

Творы Сапоговского писанѣ добрымъ, галицко-рускимъ языкомъ, лишь денеде подыбуемо рѣдшій провінціоналізмы. Впрочомъ понять доброи чи не доброи літературнои мовы у насъ до нинѣ ще досыть вагляде и змѣнявть ся що кількалѣтъ, вразъ изъ модою, духомъ часу и вѣтромъ, що повѣе зъ за кордону або понесеть ся въ устъ якоись одинцѣ, котра мае або лишь узурпуе собѣ право авторітетного голосу въ тій справѣ.

У своихъ письмахъ не доторкнувъ ся Сапоговскій нѣякихъ важнѣйшихъ квестій, не высказавъ жадныхъ вселюдскихъ идеаловъ. Годѣ дошукуватись въ его творахъ высокои або богатшои ширины думокъ. Нема у нього нѣ доброго знания окружаючого житя, нѣ основныхъ психольогічныхъ вѣдомостій, тымъ то въ его творахъ нема нѣ одного выкінченого, реального типу, анѣ глибшои обсервациі. А може по-за своимъ власнымъ горемъ не мігъ вонъ навѣть спокійно додивлюватись до житя. У нього лишь чуте, нѣжне чуте, патріотизмъ, любовь до меншого брата, томленого голодомъ и наругою власноі долѣ — и тій то елементы выступають у Сапоговского на першій планъ Отсій почування вынесъ вонъ ще зъ родительского дому, плекавъ ихъ вѣдтакъ и розвивавъ, доповнюючи приватнымъ образованемъ те, чого не мігъ придбати собѣ у школѣ.

Вже зъ природы талановитый, зъ чутливою вдачею и быстрымъ умомъ кинувъ ся ще въ молодомъ вѣцѣ на письменницке поле и може та одна робота була осолодою гіркого его житя у невинній праци о хлібъ насущный. Та въ літературѣ трудить ся вонъ всего чотири роки, рветь ся до житя и громадянскои роботы, але паде пбдъ ударами задавненои хоробы, незавидноі долѣ и сильныхъ сего свѣта. Дуже вірно зачинае Огоновскій житепись Сапоговского ось такимъ сумнымъ вступомъ: „Є на свѣтѣ люде, що имъ вѣтеръ все вѣе въ очи, що въ голодѣ й холодѣ побиваютъ ся элядями й недолею, хочь вони й вызначують ся талаиомъ и гарными прикметами душѣ, хочь зъявляють запопадливу працю въ хосенъ суспільности." И честна душа безталанноі людины мусѣла ставати супроти того „вѣтру", буритись за свои почування супроти лихихъ зверхниковъ та безхарактерныхъ опікунівъ, мусѣла ненавидѣти підлаковъ, обскурантовъ та перевертнівъ. Дарма лишень, що такій бунтъ мусівъ выходити мляшымъ протестомъ неволеноі одинцѣ противъ сильнѣйшого переможця, а выслідомъ сего протесту є тілько — слезы, більшь нічого.

Тымъ то й майже всѣ творы Сапоговского навѣяні тымъ романтичнымъ сумомъ, а хочь де-не де выринуть проблыски веселого гумору, то все-таки крізь той гуморъ наче причуваеть ся елегійный тонъ страдаючои душѣ. Та мимо тяжкихъ умовъ житевыхъ авторъ не сходить въ екстремы, не впадае въ розпуку, не тратить надѣі въ будучність анѣ вѣры у свои силы, а завдно заховуе душевну рівновагу и, хочь прибитый горемъ, зберігае ще ясный овидъ погіднои думки до останньои годины житя.

„Покійный — пише Маслякъ про него — ступивъ зъ малку въ свѣтъ круглымъ сиротою, жывъ въ нуждѣ й умеръ въ нуждѣ бурлакою... на чужомъ обійстю, въ чужій хатѣ". Сі слова нехай стануть за головну характеристику его житя.

Та коли вже сучасній Сапоговскому Русины опікувались нимъ по змозѣ, заявляли ему свою любовь и помочь, то може годилось бы зъ черги намъ „подумати" про выдане его бодай важнѣйшихъ творовъ и такимъ способомъ здвигнути ему найкрасчій памятникъ, на який чей-же заслужывъ собѣ покійный нашъ письменникъ.

У Львовѣ, 7 липня 1899.

Орестъ Авдикович.

таки підвалиною его силы суть голосы выборцівъ. Абы тыхъ не стратити, Люегеръ мусить ити зъ рухомъ зъ долу, а Туна полишити его власной судьбѣ — бо его днѣ и такъ вже почислений.

Сей напоръ въ долины и захитане становиско Туна повспюе одноголосну ухвалу вѣденьской рады громадской противъ политики ордонансівъ и за якъ найскорѣйшимъ скликанемъ рады державной. Вартість сей политичной маніфестація полягае въ тѣмъ, що она розвѣяла плины Туна и Дінавлього що-до скрѣпленя нинѣшной бильшости сторонництвомъ Люегера. Парляментарна бильшість не лишь не достане помочи вѣдъ антісемітівъ, але ще черезъ опозиційну поставу такихъ архи-католиківъ, якъ населене Зальцбурга, готово вѣдъ нея вѣдпасти католицко-людове сторонництво.

Щобы приподобатись вѣденьскимъ антісемітамъ, правительство вѣдмовило ческой народной школѣ у Вѣдни права публичности. Симъ поступкомъ зразило собѣ правительство не лишь вѣденьскихъ, але и всѣхъ нашихъ Чехівъ. Се тымъ бильше, що головнымъ стовпомъ нинѣшного правительства є міністеръ Кайзль, мужь довѣря ческого народу. Radikalni Listy называютъ се ганьбою и погромомъ ческой делегаціи, котрый нѣчимъ не дасть ся затерти. Въ наслѣдокъ того справа ческихъ школъ у Вѣдни стала ся справою чести цѣлого ческого народу, котрый, сли не хоче, абы его зобиджувано и на него глядано зъ погордою, мусить домагати ся сатисфакціи. Радикальный дневникъ домагае ся, абы выборцѣ Кайзля потягнули его до одѣвчальности, яко свого посла, котрый хочь сидить въ міністерскѣмъ крѣслѣ, позволяе зобиджувати ческій нарѣдъ въ бюрѣ міністерства просвѣты.

Замѣтный зворотъ въ поглядахъ на ролю, яку Чехи вѣдгравали и вѣдграють въ австрійскѣй політицѣ. Česka Straž обговорюючи політику молодоческих провѣдниковъ пише: „Молодочехи властиво доперва нинѣ святкують серіозно ювілей 1848 року. Передъ 50 рокама політична репрезентація ческой націи була тымъ чинникомъ, що дала себе ужити за добровѣльного піоніра реакціи въ Австріи. Наши послы не тому утѣкли тогды зъ Вѣдня, що ихъ може зненавиджено зъ причины ихъ національности, але тому, бо дуже добре знали, що вступили до ворожой народови и конституціи службы, що своими голосами и поступками старались удержати те, що денинде свободолюбна політика пробуджуючихъ ся народовъ передовсѣмъ усувала. Нинѣ дѣесь те саме и ово не случайне явище. Політика заступниковъ ческой націи стоить въ службѣ той самой австрійской реакціи. Въ протягу короткихъ 50 лѣтъ вже другій разъ взываемо черезъ нашихъ заступниковъ европейскій свѣтъ ненавидѣти ческе имя, и нинѣ наша нація вписуе ся въ исторію сего столѣтя знакомъ невблюдничого духа, котрого колись въ Чехіи не можь було знайти. Провѣдники демократичного колись ческого народу позволяють нинѣ на все, чого правительство зажадае, разъ вѣдъ позоромъ, що имъ хтось щось обѣцявъ, другій разъ тому, щобы подразнити Нѣмцівъ, а иншимъ разомъ знова тому, що въ правительствѣ сидить ихъ чоловѣкъ. Найсумнѣйше се, що нема выглядівъ, абы въ можливѣмъ до передвиджена часѣ вылѣзти зъ того положена. Мѣжь ческими партіями, що поборюють молодо-Чехівъ, нема солідарности, и такъ панує глубока моральна нѣчь въ нашой вѣтчинѣ."

— —

Цѣкаву интерпретацію подорожи Дельказого, французского міністра справъ заграничныхъ до Петербурга, подае лондоньскій „Таймсъ". Дневникъ сей мѣжь иншимъ пише, що царь є въ высокой степени утомленый правленемъ и пригнобленый тымъ, що нема наслѣдника престола въ простой лініи; царь мае навѣть носити ся зъ гадкою зречи ся престола въ користь в. кн. Михайла, що вже тамтого року хотѣвъ зробити. Отже Дельказе поѣхавъ до Петербурга, абы переконати царя, що вонъ не лишь яко монархъ, але такожь яко чоловѣкъ затягнувъ зобовязана супротивъ Франціи, и повиненъ выступати на своимъ становиску, тымъ бильше, що не є певною рѣчею, якои політики въ мѣжнародныхъ справахъ придержувавъ бы ся в. кн. Михайло. Freindenblatt доноситъ, що подорожь французского міністра мае на цѣли обговорене справы зближана Нѣмеччины до Франціи.

Дворъ а громада.

Kurjer lwowski подавъ онодгы цѣкаву характеристику вѣдносинъ, якій у насъ бувають мѣжь дворомъ а громадою. Вонъ пише:

Яркимъ оказомъ прихильности обшарника до громады есть ось такій фактъ, що случивъ ся въ Мичковцяхъ повѣту лѣського межи п. Вікторомъ Журовскимъ а громадою:

Громада Мичковцѣ, взглядно вподинокій ей господарѣ уживала собѣ спокойно вѣдъ непамятныхъ часівъ пасовиска мало що бильшого надъ морг. То пасовиско граничить зъ двохъ сторонъ зъ грунтами хлопскими, зъ третьои стороны замикае его рѣка Сянъ а зъ четвертои стороны публична дорога, що йде зъ Бобрки до Лѣська. Поза-дорогою зачинае ся обшаръ дворскій власность Журовского. На пасовиску тѣмъ пасли господарѣ товаръ, мешканцѣ сусѣдныхъ сѣлъ задержувались тамъ зъ худобою по дорозѣ до Лѣська, а особливо служило ово селянамъ за перегонъ до Сяну для пойла.

Такъ було ще за батька теперѣшного обшарника, такъ було и за него, аж до 18 падолиста 1891 р. Въ тѣмъ дни служба дворска на розказъ пана зорала се пасовиско. Господарѣ повѣдвертали скибы. Справа пойшла на дорогу судову. Одна и друга сторона внесла позовъ о нарушена въ посѣданю. Господарѣ мали за собою право фактичного посѣдання и уживання вѣдъ непамятныхъ часівъ, а п. Журовскій покликувавъ ся на то, що се пасовиско було на его рѣзъ записане въ книгахъ грунтовыхъ яко парцеля 714.

Розпочавъ ся процесъ. Журовского справу обнявъ адвокатъ д ръ Струтиньскій зъ Лѣська, теперь віцемаршалокъ рады повѣтовой и кандидатъ на посла народного до сойму, а селяне вѣзвали до оборони адвоката Искрицкого зъ Сянока.

На першѣмъ терміні 31 марта 1892 свѣдки Іосифъ Концевичъ присягнувъ лѣсный дворскій, Мих. Коханьскій заступникъ войта, Стефанъ Дудзякъ, Мик. Сихно, Григорій Якимчукъ, Михаилъ Рилякъ, Францъ Дидацкій, Мих. Гринько и иншій, навѣть коршмарь Журковского Юда и Шльома Леві ствердили обставины поданій громадою. И такъ лѣсный дворскій Концевичъ зознавъ, що „при вступленю до службы вложено мѣжь иншимъ на него обовязокъ дозорованя пасовискъ та лѣсівъ дворскихъ и Теофіль Журовскій якъ и лѣсничій докладно давали ему информаціи, котрѣ просторы належать до пасовискъ дворскихъ, але сибрион просторони не вказувано ему яко пасовиско дворске и анѣ ему, анѣ другимъ лѣсныхъ не поручувано ся пильнувати" [дословно зъ суд. проток.] Иншій наведеній свѣдки ствердили, що и совиска сего уживали, подаючи при тѣмъ докладно способъ уживання. Выровъ запавъ 15 мая 1892 некористный для громады, бо признано права Журовского, а селянъ вѣддалено зъ претенсіями, засуджуючи ихъ на заплачене Журовскому коштівъ спору въ квотѣ 149 зр. 58 кр. Рѣвночасно заборонено острыми карами на будучность нарушувати Журовского въ посѣданю того пасовиска. Однакъ зъ обширныхъ мотивівъ выроку выходить, що Журовскій умѣвъ примѣнити ся до правныхъ вымогівъ и тому процесъ выгравъ. Але не менше ясно выходить зъ выроку, що передъ 1891 рокомъ не роблено громадѣ нѣякихъ перешкодъ въ посѣданю и уживаню пасовиска. Може ще колись вернемо до тои справы и сей замѣтный документъ дословно подамо.

Громада вѣдкликала ся вѣдъ выроку до высшого суду, а вѣдтакъ до найвысшого трибуналу, але безъ успѣху. Розвинувъ ся отже предовгій процесъ о власность, въ сѣй хвили ще не скончений. Тымчасомъ господарѣ, якъ се звычайно бувае у людей несвѣдомыхъ формальностій правныхъ, не хотѣли погодити ся зъ рѣшенемъ суду. Отже пойшли екзекуціи выроку, выконане загроженыхъ каръ за нарушене и т. д. Остаточно дойшло до того, що коштівъ судовыхъ и каръ наросло тѣлько, що теперь Журовскій въ цѣли стягненя ихъ интабулювавъ ся зо всѣми претенсіями на реальностяхъ всѣхъ господарівъ въ Мичковцяхъ. Въ цѣли заспокоена тыхъ претенсій, що выносять вже щось 2000 зр., выпадае Журовскому зліцитувати цѣлу громаду. Ти, що блише его знають, кажуть, що вонъ не жахне ся и такого закончена справы. За моргъ пасовиска, котре въ оречено скваліфіковано „берегъ" спадаючій майже прямовисно до рѣки Сяна, на цѣлой просторони, выявши всходну часть, покрытый опочистыми вѣдломами скалы и ялівцемъ, пойде на ліцитацію цѣле село! „Право" Журовскій мае за собою, отже екзекуе его безвзглядно.

Можна представити собѣ, що дѣе ся въ душѣ селянъ. Огорчене, и роспука — они рѣшений на всю. Такимъ способомъ п. Журовскій, нѣбы Полякъ, здобувае симпатію руского люду. Щасте, що д-ръ Струтиньскій есть его правнымъ помочникомъ, бо инакше рускій часописи певно не залишили бы представити сей фактъ яку борбу народностну.

Належить примѣтити, що справу сесю вѣднесли селяне зъ Мичковець на посольскѣмъ справозданю посла Станіньского въ Лѣску д 2 сѣчня с. р. Пос. Станіньскій вже тогды напятнувавъ рѣчь належно, а вѣдтакъ вѣднесъ ся листомъ до п. Рамулта, яко презеса рады повѣтовои, щобы вдавъ ся въ ту справу, и склонивъ Журовского до уступства, взглядно залишеня екзекуціи. Однакъ п. Рамултъ узнавъ тонъ листа за острый и вѣдмовивъ интерпеціи.

Може черезъ вѣднесене факту на сѣмъ мѣсяци братія обшарницка схоче вплынути на товарища „обывателя", щобы „умітігувавъ ся". Вѣдносимо се также и зъ того взгляду, що се не единый оказъ тои манін обшарниковъ процесувати ся зъ громадами о такій дробницѣ. Ординація лаяцутска числить ихъ кольска, най же и решта пп. обывателівъ-процесовничівъ приглянуть ся собѣ въ тѣмъ образку зъ Мичковець".

— —

Помѣщаючи повысшу статью зъ Kurjera lwowsk'ого мусимо застерети ся противъ того высказу: „Щасте, що д-ръ Струтиньскій есть его [обшарника Журовского] правнымъ помочникомъ, бо инакше рускій часописи певно не залишили бы представити сей фактъ яко борбу народностну. Се злобна инсинуація. Якои народности адвокатъ заступае справу обшарника, се намъ байдуже, а ходить о саму рѣчь. Впрочѣмъ и Kurjer не присягнувъ бы, чи п. Журовскій, якъ бы такъ замѣсть громадянъ-Русиновъ мавъ Мазуровъ, допустивъ бы вувъ аж до такои руины селянъ за моргъ пустошака. Натомѣсть нехай Kurjer позволить собѣ сказати, що таке ярке высуване въ сѣмъ выпадку адвоката д ра Струтиньского мусить наводити на здогадъ що ему въ першой лініи ходить о справу доповняючого выбору посла до сойму, отже тая его статья есть въ головной мѣрѣ выборчимъ маневромъ сторонництва людовцівъ. Що правда!

НОВИНКИ.

— **Русины! Памятайте на Руску Бурсу въ Новомъ-Санчи и довжни акціи Товариства скоро розбирайте!**

— **Адміністрація наша** просить при змінѣ мѣсяца о вѣдновлене передплаты и выровнане залеглостей въ означенѣмъ речинци.

— **Аж теперь надойшла** до Львова вѣсть, що въ Кіевѣ ще въ червни **померъ Василь Василевичъ Тарновскій**, властитель звѣстного украиньского музея, дарованого нимъ на недовгій часъ передъ смертію Черниговскому земству, якъ то мы свого часу доносили. Про заслуженого покойника якъ и де-що нового про его музей напишемо бильше другимъ разомъ.

— **Похоронъ Зімы** вѣдбувъ ся въ суботу вечеромъ зъ-вѣдъ ч. 40 при ул. Стежковій, де родина Зімы занила скромне мешкане, выпровадивши ся зъ пилавы щадниць. Вже на пѣвъ годины передъ назначенымъ часомъ почали сходити ся товпы народу. Були тамъ урядники щадниць, вѣдпоручники охотничои сторожи огневои, деякій радній мѣста и краевого выдѣлу. Въ тѣмъ якась цѣлкомъ незнана жѣнка перетиснула ся крозь людей, здерла посмертну картку зъ муру дому и швидко вѣддалила ся въ бочну улицю. Подобный выпадокъ лучивъ ся и въ пятницю: якась кольканацятилѣтня дѣвчина въ жалобѣ прийшла передъ катафалькъ, зложила вязанку рожь и швидко вѣдойшла, не глянувши на нѣкого — Вынесено вѣнцѣ и пообвѣшувано ними каравань. Вѣнцівъ було десять, мѣжь иншими був вѣнець вѣдъ урядниковъ а другій вѣдъ возныхъ щадниць, одень зъ англіиською написю вѣдъ щирыхъ приятелівъ Юрія — Маргариты, одень безъ написы, одень зъ написю „Зъ сердечнымъ спочутемъ для трагічнои долѣ". За хвилю вынесено домовину. Попереду чорный хрестъ, дальше евангелицкій пасторъ Графль, чорна домовина, за нею вдова зъ сыномъ, двѣ донькы и кольскохъ кревныхъ. Похѣдъ рушивъ улицею св. Николая, Академічною, площею Галицкою на улицю Пекарску и на кладбище Лычаковске. Самъ похѣдъ за домовиною був невеличкій, тѣлько всюды ставало по обохъ бокахъ богато цѣкавого народу. Похѣдъ ишовъ тихо, безъ спѣвівъ и дзвонівъ: Надъ отвореною могилою поставлено домовину, а пасторъ промовивъ кольска слівъ. „Хоронимо — каже — Франца Зіму, котрый умеръ въ 72 роцѣ житя. Надъ отвореною могилою кончать ся всѣ суды людскій, а лишае ся лише милосердя Боже... Остави намъ долги наша, яко же и мы отпущаемъ должникомъ нашимъ". Тѣло похована въ роденнѣмъ гробѣ Зімівъ.

— **Нове староство.** Цѣсарь постановою зъ дня 26 н. ст. липня позволивъ на отворене нового староства въ Перемышлю. Отворене наступить 1 н. ст. жовтня с. р.

— **Рысь.** Намъ пишуть зъ долиньского повѣту: Въ лѣсахъ села Княжѣвского и Рѣпнятина коло Перегінська дуже розмножили ся рысѣ и нападають навѣть людей. Мѣсяць тому, якъ дѣти зъ села Княжѣвского пойшли на яфины до лѣса. Тутъ середъ яфинника напавъ рысь одного хлопця и такъ его покалѣчивъ въ каркъ, що вонъ на мѣсци згинувъ. Другій случай такій Минувшои зимы поѣхали двѣ фѣры до лѣса по дрова знова зъ села Княжѣвского. Перша фѣра значно выпередила другу. На того чоловѣка скочивъ рысь, а чоловѣкъ подавъ ковнѣръ вѣдъ кожуха, щобы его не кусавъ въ каркъ, и такъ припавъ лицемъ до землѣ. Другій чоловѣкъ приѣхавши въ то саме мѣсце, почувъ пратумлене стогнанє. Ухопивъ батогъ та й прийшовши блише, сполошивъ рыся. Господаря того не покалѣчивъ рысь. — Хто о тѣмъ точнѣйше знае, нехай напише. Тутъ збираютъ ся стрѣльцѣ на облаву на рысѣ. — *Н. Н.*

— **До вѣдомости ц. к. Дирекціи зелѣзниць державныхъ.** Часто лучае ся менѣ ѣздити нашими зелѣзницями, а все даютъ ся добачити тѣ самій хыбы та и правильности, що неначе стали ся звычаемъ. Мѣжь иншимъ зъ огляду на „ощадность" вагоны бувають такъ переповнені подорожными рѣзнои „вѣры и народности", що чоловѣкъ просто штурмомъ мусить здобувати належне собѣ мѣсце, при чѣмъ не то вже одѣне але й боки зазнають рѣзнои „чувствительнои роскоши". Та й товариство звычайно бувае такъ „добѣрне", що пересѣчно интеліґентному чоловѣкови вѣдъ котрого годѣ жадати, щобы одягавъ ся „вѣдповѣдно" до прочого товариства, не є можливо тамъ высидѣти. Побѣчь запорошеныхъ вуглемъ, вапномъ або подобнымъ, „фабрикатомъ" роботниковъ чей-же мимо „найдемократичнѣйшихъ" засадъ годѣ высиджувати въ порядномъ одѣню. До того ще неразъ позасѣдають типовій погоничѣ-жиды, що гонять худобу по ярмаркахъ, зъ одежою нечистою, воняючою, а ще кождый „уоруженый" въ предовгій батогъ або зъ вязанкою ужевокъ грабовыхъ; дальше копа мамокъ зъ дѣтьми, гурма маломѣскихъ и сѣльскихъ жидовъ въ нехарныхъ халатахъ зъ великими товмаками. Середъ такои кумпанії кольскохъ интеліґентовъ — то вѣрный образъ подорожныхъ на галицкой зелѣзници у ваґонахъ III. класы.

Не кождому стати на подорожь I. и II. класою, особливо на дальшій вѣддаленя, тожь мусить користати зъ дешевшои цѣны ѣзды III. класою. Але-жь есть якась инструкція, щобы служба зелѣзнича уважала при умѣщуваню подорожныхъ — гуртовала ихъ у вѣдповѣдній товариства. Однакъ сего нема. Головна вина въ тѣмъ, що ваґонівъ усе мало, то и переповнені до неможливости. Кондукторы чемнѣйшій нарѣкають на бракъ ваґонівъ и тымъ оправдують ся передъ публикою, а менше вѣчливій офукують ся и кажуть: „skarz mnie Pan do Dyrekcyi!" Чи дирекція не могла бы поббльшити числа возівъ, абы подорожній не тиснулись якъ селедцѣ въ бочцѣ, та просто не „варили ся" въ часѣ спеки?

Дальше — ваґоны „старинній" и такъ занечищені, що аж немило глянути; особливо долівки не мыті та захарканій (се вже вина „публики", що мимо заборонь въ „трехъ языкахъ" не уцивілізувала ся и пѣдлогу ваґона уважае за плювачку).

Галицка суспільность привыкла до всякихъ „неправильностій", навѣть до дефравдацій та крадежій. Дефравдантами злодѣями бувають звычайно директоры, касіры, меценаты, живій люде, що крали, гуляли, вкѣнци втѣкали або стрѣляли ся. Але „автоматузлодѣя" ще не було. Аж сегодня удало ся менѣ сконстатувати таке чудо. На стації въ Задворю [via Львовъ-Тернополь] є автоматъ, подобно якъ и на иншихъ стаціяхъ, а зъ него по вкиненю монеты въ дотычный сховокъ, дѣстае ся жадану рѣчь: цукорки, воду кольоньску, запалки и т. п. Менѣ выйшли запалки, отже я хотѣвъ покористати ся новымъ „удогіднюючимъ" выналодомъ, вкинувъ одинъ крайцарь, вкинувъ другій, тягнувъ за дотычну ручку, але анѣ запалокъ, анѣ грошей! И иншій пробували сей „штуки", та автоматъ лише лыкавъ монету, а нѣчо не дававъ, анѣ грошей не звертавъ. Га, думаю собѣ, панамістъ не абы-якій! хочь „нѣмый", а знае ся на „новомодномъ спортѣ". Отже подорожній удають ся зъ прошенемъ до Дирекціи о точне „слѣдство" противъ такихъ „автоматівъ злодѣївъ"...

Зъ точки національной мы Русины маємо „вѣчну" просьбу до Дирекціи зелѣзничои: щобы „заволила" вже разъ заосмотрити зелѣзницю Кароля-Людвика въ рускій напири стації въ рускій части Галичины. Жаданя скромне, не дороге и правне!

Сихъ кольска помѣчень и жадань подаємо до вѣдомости Свѣтлои Дирекціи зелѣзничои, а сему всему легко зарадити безъ шкоды для скарбу зелѣзничого. — *Иванъ Жукѣвскій* частый подорожный.

— **Пригоды зелѣзничі.** Вчера въ ночи коло Кшешовиць наѣхавъ поспѣшный поѣздъ на товаровый два возы ушкоджені а одинъ розторощеный. Пять особъ покалѣченыхъ, мѣжь ними урядникъ зелѣзничій Одовичъ и его жѣнка. — Коло Парижа въ мѣсцевости Жювісі ударили на себе два експресій поѣзды. Зъ людей 17 особъ погибло на мѣсци, 73 є раненыхъ менше або тяжше, а 5 возівъ розторощеныхъ. Минувшій тыждень був для зелѣзниць справдѣ „феральный", бо лучило ся кольска поважныхъ катастрофъ.

— **За убійство жовнѣра** въ коршмѣ вѣдъ Новымъ Санчемъ — о чѣмъ у насъ була згадка — засудивъ судъ присяглыхъ жида Бернфельда на 8 мѣсяцівъ тяжкои вязниць, а другого, Гользінґера, увольнивъ.

— **До Львова прибувъ румуньскій историкъ** проф. д-ръ Юрга для розслѣдженя историчныхъ документівъ въ мѣскѣмъ архівѣ и въ бібліотецѣ им. Оссолиньскихъ дотыкаючихъ исторіи Молдавы. Въ мѣскѣмъ архівѣ, де доси потрудивъ ся, знайшовъ богато цѣкавого матеріялу. Зо Львова выѣде по часѣ до Кракова.

— **Ц. к. надворна канцелярія** вѣдъ днемъ 2 н. ст. серпня с. р. повѣдомила львовске намѣстництво, що Его Величество на дотычне прошене о. пос. Таначкевича удѣливъ зъ приватныхъ фондівъ въ користь фантовои дяковскои льотерії квоту 500 зр.

— **Зъ вѣденьскои „Січи".** Товаришамъ, що мають гадку посвятити ся студіямъ університетскимъ у Вѣдни, удѣлить радо всякихъ информацій товариства „Січи"; адреса: Verein „Sitschs", Wien XVII. Veronicagasse 37.

— **Оригінальна причина самоубійства.** Въ Топольчанахъ на Угорщинѣ позбавивъ себе житя одинъ адъюнктъ судовый, докторъ правъ. Будучи перше на посадѣ въ Сегединѣ, вонъ засудивъ бувъ одну покоѣвку на сѣмъ днівъ арешту, давши цѣлу вѣру той пани, у котрои покоѣвка була на службѣ, а не старавъ ся розслѣдити справу основнѣйше. Якъ-разъ коли дѣвчина скончила кару арешту, выказала ся невинность. Адъюнктъ такъ взявъ собѣ ся кривду до серця, що занявъ ся дѣвчиною дуже красною, залюбивъ ся и оженивъ ся. По часѣ уродивъ ся имъ сынокъ. Здавалось бы, що сеся радостна пригода въ родинѣ звеселить батька — такъ ни! Вонъ вѣдъ того часу ставъ ся задумчивымъ, роздразненымъ. Его на кождомъ кроцѣ мулила гадка: „що то буде, якъ сынъ подросте и довѣдне ся, що батько засудивъ его маму невинно на арештъ? яке настане тогдѣ вѣдношене сына до вѣтця?" Не могъ розвязати собѣ того питаня вдоволяюче для себе и наложивъ на себе руку...

— **Дрóбні вѣсти.** Дня 5 с. м. було землетрясеніе въ Карнтіи и много домóвъ ушкодило. — Картель фабрикантóвъ крохмалю, до котрого належитъ 18 фабрикантóвъ австрійскихъ, розвязано. — Дня 28 с. м. будуть въ Нѣмеччинѣ обходити торжественно 150-ту рóчницю уродинъ поета Гетого; въ тóй справѣ выдавъ для школъ міністеръ просвѣты д-ръ Боссе розпоряджене о обходѣ торжества. — Въ Городку втопила ся въ ставѣ молода дѣвчина-служниця панѣ Квятковскои зо Львова, ратуючи вóдъ утопленя свою товаришку. — У Львовѣ засуджено Американця Джона Вільзона на три тыждни тяжкои вязниць за обиду величества, котрои допуставъ ся въ одной львóвскóй трафіцѣ, коли тамъ не хотѣли приймати вóдъ него неавстрійскои монеты. — Оногды вечеромъ утопивъ ся въ Яновѣ газовый Никоза Лапиньскій; погибъ вóнъ у водѣ на ударъ серця зъ причины утомленя цѣлодневною роботою. — Страшный орканъ знищивъ мѣсто Cara Belle въ пóвнóчнóй Америцѣ; ледви девять домóвъ лишилось не нарушеныхъ; кóлькасотъ родинъ таборуе пóдъ голымъ небомъ. Шкоду обчисляють на два мілióны долярóвъ (5 мілiонóвъ зр.) — Россійске правительство дозволило селянамъ складати въ натуралiяхъ оплаты до школъ рóльничихъ. — Уголь камѣнный значно подорожѣвъ на Шлеску.

Вѣсти зъ Перемыскои Еп.

Презенты дóстали оо.: Ем. Федевичъ на Плазовъ дек. любачѣвскаго, Мир. Чирняньскій на Лужокъ долѣшный дек. мокряньскаго, Ив. Станчакъ на Высоцко дек. ярославскаго, Дам. Гура на Новесело дек. куликóвскаго, Григ. Грицикъ на Завишень дек. белскаго, Юл. Кульматицкій на Дроздовичѣ дек. нижанкóвскаго и Іос. Преторіусъ на Буцóвъ дек. перемыскаго. — Вóдпустку для поратованя здоровля дóстали оо.: Софр. Кульматицкій на 4 и Сев. Добряньскій на 6 тыжднѣвъ.

Надóслане.

Rohseid. Bastkleid.

fl. 8·65

bis 44·75 p. Stoff. z. kompl. Robe — Tussors und Shantung-Pongees — sowie schwarze, weisse und farbige Henneberg-Seide von 45 kr. bis fl. 14·65 per Met. — in den modernsten Geweben, Farben und Dessins. **An Private porto- und steuerfrei ins Haus. — Muster umgehend.** 6 [8]

G. Henneberg's Seiden-Fabriken (k. u. k. Hofl.) Zürich.

Телеґрамы „Дѣла“.

Ишль 7 серпня. Приѣхавъ тутъ президентъ угорского кабінету Сель, щобы здати цѣсареви справоздане зъ бѣжучехъ політичныхъ справъ.

Прага 7 серпня. Въ урядженóмъ соціялістами протестаційнóмъ походѣ взяло участь 6000 осóбъ. Демонстрація вóдбула ся спокóйно.

Бѣлградъ 7 серпня. Наглый судъ увольнивъ вóдъ всякои вины 7 радикалóвъ. Пóдъ закидомъ о намѣрене убійство короля стануть передъ судомъ лише Кнезевічъ и полковникъ Ніколічъ, котрый мавъ признати ся, що нанявъ Кнезевіча.

Брукселя 7 серпня. Нове міністерство зъ Де Сметомъ на чолѣ вже уконституувало ся.

Парижъ 7 серпня. Нинѣ зачавъ ся въ Реннахъ процесъ Дрейфуса.

Манiя 7 серпня. Повстанцямъ повело ся захопити и спалити одинъ американьскій корабель.

Портретъ Тараса Шевченка

Цѣна 50 кр.

Дóстати можна въ товариствѣ „Просвѣта“ у Львовѣ Ринокъ ч. 10.

КОНКУРСЪ.

Выдѣлъ Руского товариства педаґоґічного у Львовѣ, розписуе симъ конкурсъ на принятe ученикóвъ до „Института пóдъ покровомъ св. О. Николая на рóкъ школьный 1899/1900.

Приймати ся будуть ученики середныхъ школъ, сыны членóвъ Руского товариства педаґоґічного. До подання долучити треба: 1) метрику хрещеня ученика; 2) свѣдоцтво школьне зъ послѣдныхъ двохъ курсóвъ; 3) деклярація що-до мѣсячнои заплаты, що виносить 20 зр.; 4) 1 зр. на выдатки кореспонденціяны; 5) хто не есть членомъ Руского товариства педаґоґічного, 1 зр. на вписове и вклад у рóчну до того товариства.

Всякі подання адресувати треба до выдѣлу Руского товариства педаґоґічного у Львовѣ, ул. Театиньска ч. 19, на руки члена выдѣлу Костя Панькóвского. Остаточна умова заключить ся по принятю кандидата.

Въ складѣ комітету, занимаючого ся веденемъ дѣлъ Института, входять: дир. Еди. Харкевичъ яко голова, проф. Илья Кокорудзъ, д-ръ Антóнъ Хомякъ, д-ръ Стефанъ Федакъ, катих. о. Дороженьскій и Кость Панькóвскій яко настоятель института и секретарь комітету.

Институтъ дае своимъ выхованкамъ: а) мешканя, харчъ, опалъ, свѣтло, послугу, пране за доплатою 50 кр. мѣсячно, б) доставляе имъ — о скóлько на се дозволять фонды — книжокъ и прибóровъ школьныхъ, в) управляе ихъ выхованемъ, стараючись о добре домашне и товарискe поведеня, г) улекшуе имъ науку школьну и наглядае ей пóдъ доглядомъ домашныхъ сталыхъ директорóвъ, д) доставляе выхованкамъ нагоду придбати нищихъ вѣдомостій, теоретичныхъ и практичныхъ. Часъ вносити подання о принятe вызначуе ся до дня 10 м. т серпня 1899.

Надóслане.

Лѣчница д-ра Тарнавского въ Косовѣ

за Коломиею отворена на 30 осóбъ. Средства: Лѣченя водою, дiета примѣнена на способъ 258 Д-ра Лямана и инши фізіятричны. 13—20

ПЕРЕКАЗЫ

на Варшаву, Берлинъ, Парижъ, Лондонъ

выдае

СЄКАЛЬ и ЛІЛІЕНЪ

банковый Дóмъ и контора вымѣны у Львовѣ.

Порученя зъ провінціи выконують ся вóдворотною почтою. 7 (I.)

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

Оптикъ и Механікъ у Львовѣ, площа Галицка ч. 1., противъ Банку Гіпотечного на памятцфихъ площа Галицка

поручае въ великóмъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ: окуляры, лѣнкеры, лорнеты, бінокле, далекенвиды, барометры, термометры, рѣчий ареометры, мікроскопы, лупы, компасы, райсшайны, часовы мѣрничій, цѣпы, лiбелъ, планиметры и т. п.

Уряджене слюсарскихъ электричныхъ.

Всякій направы полагоджують ся якъ найскорше и найдешевше. 3913

Друки на метрики шкільні виказ А) і Б)

виготовлені на дуже добрім папери продають ся в товаристві „ПРОСЬВІТА“ у Львові, ринок ч. 10.

Ціна друків: лібра аркушів вкладкових 40 кр., аркуш на заголовок 4 кр. Замовленя виконують ся відворотною почтою. Лише скоро з замовленями поспішайте!

КОНКУРСЪ.

Товариство для выробу и торговлѣ ризъ церковныхъ въ Самборѣ мае до замѣщеня слѣдуючи посады:

1. книговодця добре обзнакомленого зъ веденемъ купецкихъ книгъ, могучого выказатись хорошимъ свѣдоцтвомъ перебутои практики и зложити кавцію 300 зр Платня сполучена зъ тою посадою выносить 480 зр.;

2. 5 посадъ роботницъ до выробу ризъ церковныхъ, знаючихъ добре крóй и шите;

3. 2 посады роботницъ до гафтóвъ, обзнакомленыхъ зъ вышивками и гафтами всякого рода и могучихъ выказати ся свѣдоцтвами укóнченои школы гафтóвъ.

При замѣщеню посадъ пóдъ 2) и 3) мають першенство вдовы и сироты по священикахъ. Платня тыхъ посадъ пóсля личнои умовы.

Зголошеня личнѣ и письменнѣ принимае Дирекція Товариства для выробу и торговлѣ ризъ церковныхъ въ Самборѣ найдальше до 1-ого вересня с. р.

Самбóръ 1-ого серпня 1899.

Дирекція.

287 2—3

В порядній родині знайдуть утриманє **ПАННОЧКИ** учащаючі до школи.

Для кавалера **покій з особним входом** враз з цілим удержанем.

Близша відомість під А. В. З. в Адміністрацін „Дѣла“.

Казки

БРЯНЧАНІНОВА

Переклав з роснайскої на нашу мову

Любомір Селянський.

Ціна 15 кр.

Львів, 1899 р. Видало Р. Тов. Педаґоґічне.

Ч. 54.254
VIII/2 1899.

Оголошене ліцитаціи винъ.

Вина въ скóлькости 477 гектолітрóвъ, походячи зъ кóльканадцятыхъ вборóвъ кор. угор. правительственной школы для управы винъ въ Тарчалю коло Токая на Угорщинѣ, будуть въ дорозѣ публичнои устнои ліцитаціи дня 16 серпня с. р. о годинѣ 10-бй передъ полуднемъ выпродани.

Стороны ліцитуючій мусять за бочки, осóбно вóдъ кождого гектолітра, 2 зр. 50 кр. платити.

Вина суть хемічно аналізованій зъ огляду на скóльксть въ нихъ цукру, алькоголю и винного квасу зъ природности, и будуть ліцитованій по бочцѣ, щобы стороны ліцитуючій були въ можности набути въ меншой скóлькости зъ кождого ґатунку.

Стороны ліцитуючій обовязаній передъ розпочатемъ ліцитаціи розмѣрно до вартости маючого ся закупити вина заложити 5% въ готóвцѣ на руки Дирекціи кор. угор. школы для управы винъ, якъ такожъ могуть бути вручени и письменнѣ оферты зъ 5% готóвкою.

Вина могуть бути покушани передъ ліцитаціею въ Дирекціи школы, де рóвнож и близшихъ поясненъ засягнути можна.

Тарчаль въ мѣсяци липню 1899. 290 1—1

Дирекція кор. угор. школы для управы винъ.

КАВУ

въ 5-кільовыхъ мѣшочкахъ франко

по 9 зр. 20 кр., 10 зр. 20 кр., 10 зр. 70 кр. и 11 зр. 20 кр.

ВИНО

въ 5-кільовыхъ барилочкахъ франко

по 3 зр.; 3 зр. 30 кр.; 3 зр. 70 кр.; 4 зр. 10 кр.; 4 зр. 50 кр.; 4 зр. 90 кр. (Дорожнѣ вина фляшками)

высилае

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ и ФІЛІИ.

92 98—?

Цѣс. корол. упривил.

Рафінерія спиритусу, Фабрика руму, лікерóвъ и оцту

Юлія Миколяша Наслѣдникóвъ

Якова Шпрехера и С-ки

у ЛЬВОВѢ

поручае старѣ горѣвки польскі, розолісы, лікеры, румы правдивій зъ Ямайки, коняки, спиритусъ, „Bongout“ на наливки, такожъ правдивый оцетъ спиритусовый. 366 84—?

Склады для мѣста: улиця Галицка ч. 1. — и улиця Коперника ч. 9.

ДРÓТЪ кóльчастый цинковый до огороджень по зр. 4 за 100 метрóвъ вразъ зъ клюбками до утриманя. Сѣтка дротяна лякирована до заслоны вóконъ по 1 зр. за метеръ квадратовый

поручае ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Кашітульна ч. 1 напротивъ катедры.

МОЛИТВЕНИКЪ ДЛЯ ДІТЕЙ

виданій

коштом руского тов. педаґоґічного

В полотняній оправі з золоченим хрестом 20 кр. В паперовій окладці 15 кр.

Продае ся в книгарни Наук. тов. ім. Шевченка, Львів, ул. Чарнецкого ч. 26.

ШОРСКЕ ОКО

купель ставовій зъ тушами — чистота, комфортъ, шикъ — до 10 вечеръ при освѣтленю лямъ блискавичныхъ — лишь для христіянъ. — Іосифъ Иваваницкій. 244 3—5

Запрошене до передплаты на дѣло:

ПРИКАРПАТСКА РУСЬ

въ XIX ôмъ вѣцѣ

въ біоґрафіяхъ и портретахъ ея дѣятелей

съ увзглядненьемъ замѣчательныхъ людей, котрыхъ 1772 р. застав при жизни,

намысловъ на пóдстави *автобіоґрафичныхъ записокъ и архівально-библіотечныхъ матеріялóвъ*

ИВАНЪ Е. ЛЕВИЦКІЙ.

„Прикарпатска Русь“ буде появлятись, почавши óтъ падолиста 1898 р. правильно кождого другого мѣсяца **выпусками по 7 листóвъ** печати зъ **портретами** замѣчательныхъ дѣятелѣвъ. Кождыхъ 10 выпускóвъ буде становити **томъ**, а всѣхъ **томóвъ буде шесть.**

Пренумерата на 10 выпускóвъ выносить **10 коронъ**; на 5 выпускóвъ **6 коронъ.** Выпуски **поодинокі не будуть** продавались.

Пренумерату належитъ присылати **выключно** на адресу: п. **Антóнъ Хэйнацкій**, управитель книгарнѣ Ставропіґійского Института у Львовѣ, Руска улиця число 3.

Першій выпускъ вже появився а вторый печатаесь.

Розкладъ ѣзды поѣздóвъ зелѣзничихъ важный вóдъ 1 мая 1899.

пóсля часу середно-европейского [пóзнѣйшого о 36 мінутъ вóдъ часу львóвского.]

поѣзд. приходить о	особ.	до Львова	поѣзд. вóдходить о	особ.	зъ Львова
		День			**День**
	6·10	Зъ Черновець, Ицканъ, Станиславова		6·20	до Лавочного, Пешту, Борыслава
	6·50	„ Бруховичъ вóдъ 1/5 до 15/5.		6·15	„ Пóдволочискъ, Одесы, Козовы, г. д.
	7·10	„ Зимноводы „ „ „		6·30	„ Ицканъ, Букарешту, Радовцѣвъ
	7·40	„ Янова (гол. дворець)		6·30	„ Пóдволочискъ зъ Пóдзамча
	7·55	„ Лавочного „ „	8·30		„ Кракова, Любачева, Орлова, Вѣдня
	7·44	„ Тернополя на Пóдзамче		8·45	„ „ Вѣдня, Хирова, Стружа
	8·05	„ „ „ гол. дворець		9·10	„ Сколього, до Лавочного 1/7 до 15/7
	8·15	„ Сокаля, Равы рускои		9·25	„ Янова
	9 —	„ Кракова, Вѣдня, Орлова		9·35	„ Пóдволочискъ зъ гол. дворця
	11·15	„ Ярослава, Любачева		9·45	„ Ицканъ, Сопова, Бергомету
	11·55	„ Ицканъ, Чернов. Станислав.		9·58	„ Пóдволочискъ зъ Пóдзамча
	1·01	„ Янова на гол. дворець		10·10	„ Белзца, Равы, Любачева
1·30		„ Кракова, Вѣдня		12·50	„ Янова 1/7 до 15/8 недѣлѣ и свят
	1·40	„ Сколього, Хирова, а въ Лавочного вóдъ 1/7 до 15/8.	1·55		„ Пóдволочискъ зъ гол. дворця
1·50		„ Ицканъ, Станиславова	2·08		„ „ „ Пóдзамча
2·20		„ Пóдволочискъ на Пóдзамче		2·15	„ Бруховичъ 7/5 до 10/9 недѣлѣ и свят.
2·35		„ „ „ гол. дворець	2·45		„ Ицканъ, Гусятина, Кережезе
	5·15	„ „ „ Пóдзамче	2·55		„ Кракова, Вѣдня, Хаббвки
	5·40	„ „ „ гол. дворець		3·05	„ Стрыя, Сколього лишь 1/5 до 30/9
	5·55	„ Сокаля		3·15	„ Янова, вóдъ 1/5 до 30/9.
				3·20	„ Зимноводы 7/5 „ 10/9.
				3·25	„ Бруховичъ „ „ „
				5·25	„ Ярослава
		Нóчь			**Нóчь**
	12·10	Зъ Сколього, Калуша, Борыслава			до Кракова, Вѣдня, Берлина
12·30		„ Черновець, Букарешту	12·50		„ Ицканъ, Констанція, Букарешту
2·16		„ Кракова, Вѣдня, Орлова	2·36		„ Кракова, Хирова, Коросна
	3·05	„ Пóдволочискъ на Пóдзамче		4.10	„ Бруховичъ вóдъ 7/5 до 10/9
	3·30	„ „ „ гол. дворець		5·50	„ Ицканъ, Радовець, Кімполюнгу
	6·00	„ Кракова, Вѣдня, Самбора, Сянока		6·26	„ Кракова, Вѣдня, Берна, Варшавы
	6·10	„ „ „ „ Хирова		6·40	„ а Орлова вóдъ 15/9 до 15/9
	6·20	„ Ицканъ, Пóдвисоского, Козовы		6·50	„ Янова вóдъ 1/5 до 15/9 въ будній дни
	7·58	„ Янова вóдъ 1/5 до 31/5, и вóдъ 16/9 до 30/9 що дня а вóдъ 1/5 до 15/9 недѣлю и свята		7·00	„ Лавочного, Мункача, Хирова
				7·10	„ Сокаля, Равы рускои
	8·15	„ Бруховичъ вóдъ 7/5 до 30/6, и 16/9 до 15/9.		7.20	„ Тернополя зъ гол. дворця
	8·30	„ Бруховичъ вóдъ 1/7 до 15/8 що день		7·42	„ „ „ Пóдзамча
		„ Кракова, Вѣдня, Любачева		7·47	„ Янова 1/10 до 30/5 1900 включно
	9·21	„ Янова вóдъ 1/5 до 15/9.		8·35	„ „ 1/5 „ 31/5 и 16/9 до 30/9
	9·55	„ Кракова, Вѣдня, Пешту, Сянока		9·11	„ „ 1/6 „ 15/9 недѣлѣ и свята
	10·10	„ Ицканъ, Козовы, Пóдвисоцкого		10·40	„ Ицканъ, Гусятина, Радовець
	10·08	„ Пóдволочискъ, Брод. Копичинець		10·50	„ Кракова, Вѣдня, Ивовича
	10·25	„ „ на гол. дворець		11·10	„ Пóдволочискъ, Бродбвъ г. дворця
	10·30	„ Лавочного, Хирова, Пешту		11·32	„ „ Грималова, Пóдзам.

ЗАМѢТКА: Пора нóчна числить ся вóдъ 6 годины вечеромъ до 5 годины 59 мінутъ рано. — Бюро информаційне ц. к. зелѣзницѣ держанои при ул. Красицкихъ ч. 5.

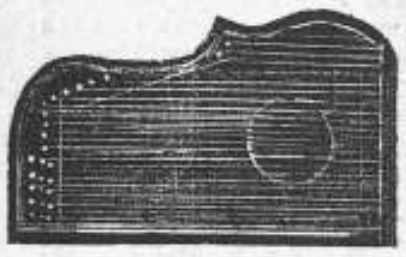

Сензаційна новóсть Ґітарова!

Американьска цитра їїтарова на котрóй кождый въ протягу 5 мінутъ грати може. Єдино нашѝ цитры посѣдають апаратъ до строєня, пóсля котрого кождый безъ выимки самъ потрафить строити. Грае ся всякѝ можливѝ мельодіи зъ комплетнымъ акомпаняментомъ. Всюда по 16 зр., лишь у мене по 8 зр. и 10 зр. Ноты по 6 кр. и 8 кр.

Поручая фірма **І. КАПРАЛИКЪ у ЛЬВОВѢ.** 19

N. B. Выключна продажъ тóлько просто у фірмы безъ посередництва аґентóвъ.

При закупнѣ товарóвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець и одпóвѣдальный редактóръ Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черлянькóвои. Зъ друкарнѣ Института Ставропиґійского, пóдъ зарядомъ Іосифа Даниловa

Ч. 166. Львовъ, Второкъ 27 Липня (8 Серпня) 1899. Рочникъ XX.

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских свят) о 5-тій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзначнѣйшихъ повѣстей“ выходить въ второкъ, и въ второкъ и пятницю як перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне Бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароли Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килинського 2; — въ Ярославю: Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11.; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитость за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австрії:		на границею:	
на цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	21 зр.
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року	12 зр.
у Львовѣ:			
на цѣлый рѣкъ	16 зр.	на пѣвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженя. — Реклямація неопечатаній вѣльній вѣдъ порта.

Поединоке число коштуе 8 кр. н. в.

Оголошеня звычайні принимають ся по цѣнѣ 10 зр. вѣдъ одного стрѣчки инсератовой або ей мѣсце в рубрицѣ „Надісланє“ по 25 кр. н. в.

Подяки и инші домаганя приватні числять ся по 15 зр. вѣдъ стрічка.

Зъ россійскои Украины.

[Голодъ, здирства и екзекуції.]

Вѣдомо вамъ про голодъ, що вже теперь запановуе въ сусѣдній зъ нами Новороссіи; вѣдомо и те, що зъ усѣхъ россійськихъ краннъ Украина заселена найгустѣйше. Робучихъ рукъ тутъ надзвычайно богато, а наслѣдкомъ сего роббтна плата у насъ ніколи не переходить по-надъ minimum того, що конче потрѣбно для прогодованя чоловѣка. Поденна плата на своій стравѣ у насъ выносить 20 - 25 копѣйокъ, роббтницѣ 15, пѣдростку 10—15 коп. Отымъ то не диво, що тутешній богачѣ, дѣдичѣ та цукроварники подвоюють свои маетки въ дуже коротконъ часѣ.

Звѣсный Микола Терещенко, що володѣе теперь маетками вартости кільканацятьохъ міліонѣвъ, въ пору скасованя крѣпацтва бувъ звычайнымъ „добродѣемъ кулакомъ“, якихъ дуже богато на Руси. Лихвою и всякими иншими способами, а головно здирствомъ селянъ и роббтниковъ вѣнъ нагарбавъ сотки маетностій и кільна фабрикъ. Украина, де по словамъ лѣтописця тече молоко и мѣдъ, у десятій частинѣ опинила ся въ його рукахъ; вѣнъ почавъ диктувати умовы життя або смерти для сотокъ тысячъ людности. Въ його маетностяхъ и доси панують тій самій порядки, завдяки якимъ д. Терещенко зробивъ ся міліонеромъ, тайнымъ совѣтникомъ за щедрій жертвы на иконостасы и т. п. и вхожимъ у сальоны всѣхъ сильныхъ міра сего. Тамъ, де газеты на лету пѣдхоплюють кождо слово, вѣнъ жертвуе тысячѣ, а рѣвночасно въ його маетностяхъ вытреэованый у його кіївскій конторѣ штабъ агентѣвъ здирае остатню сорочку зъ селянина.

На правѣмъ березѣ Днѣпра сотки тысячъ десятинъ землѣ — власность великихъ магнатѣвъ Браніцкихъ, Потоцкихъ и вельможъ Бобринскихъ, Шуваловыхъ, Абазъ, Балашевыхъ и т. п. Але нѣде вы не знайдете такои жорстокои орды „грабителѣвъ“, якими е офіціялисты Терещенка. Та вѣнъ же й вѣдплачуеть ся имъ чудово за нихъ дбане! Всѣ вони служать за певный процентъ: чимъ бѣльше котрый надере зъ селянъ, тымъ бѣльшій зыскъ лишить ся и йому въ кишенѣ. Такимъ способомъ головный завѣдатель його маетковъ Шестаковъ и самъ зробивъ ся великимъ дѣдичемъ. Гарно живеть ся й усѣмъ тамъ, хто безпосередно чи посередно причиняеть ся до збѣльшеня доходѣвъ д. Терещенка. Всѣ власти вѣдъ высшихъ до дрѣбныхъ також пожиплюють ся вѣдъ д. Терещенка, кровавицею выдушеною зъ бѣдарѣвъ.

Сего року за-для недороду въ Новороссіи всѣ тій сотки тысячъ, що ходять до Новороссіи на заробѣтки, лишили ся дома. Роббтниковъ тутъ усюды досыть, — „хоць треблюгати“, якъ говорять селяне. Нема що й додавати, що паны Терещенки и товариші покапились покористувати ся нуждою людности и почали давати таку малу плату за роботу, що вона не оплачуе навѣть нужденного выживленя, прим. за 20 копѣйокъ жадаютъ нажати копу (60 снопѣвъ) пшеницѣ або беруть на жниво за 15-ый снопъ. Такій грабовницькій забаганки мусѣли нарешті выкликати протестъ навѣть у такои дотерпеливои людности, якою е нашъ селянинъ Украинець, що выносить на своихъ плечехъ знущаня польскихъ магнатѣвъ и дожинъ капіталістичного ладу, котрый готовъ до решты занищити його и фізично й морально и звести на ступѣнь худобины. А про се тѣльки й думають дд. Терещенки и товариші, про се думають усѣ тій, кому „хорошо жить на Руси“. Щобъ мати змогу якъ найдужше пригнѣтити людность, дѣдичѣ що року черезъ своихъ выливовыхъ пѣдручниковъ выпрошують у военного міністра дозвѣлъ — найняти воякѣвъ на полевій роботы. Се, такъ сказати, ихъ резервовый фондъ. Вояки на жнивахъ и перспектива вмерти зъ голоду — ось що показують „умертымъ“ селянамъ панове Терещенки, Бродскій, Потоцкій, Грохольскій и иншій.

Пальма першенства въ „навчаню розуму“ селянъ сего року належить ся д. Терещенкови. Коли селяне побачили, що имъ приходить ся зовсѣмъ лишитись безъ роботы и безъ хлѣба, то вони въ обширномъ селѣ Визовокъ близько стаціи Цвѣтково при Фастовськѣй зелѣзницѣ Черкаського повѣту хотѣли не допустити воякѣвъ до роботы и кинулись на „жатки“. Се дѣяло ся въ першихъ дняхъ липця ст. ст. Скоро тѣльки се стало ся, управитель зателеграфувавъ до Терещенка, сей зробивъ візиту кіївському генералъ-губернатору Драгомірову и кіївському віцегубернатору Флору Александровичу барону Штакельбергу. На другій день, 8 липця, въ тѣмъ нещасномъ селѣ вѣдбувъ ся, якъ говорять селяне „страшный судъ“. Въ ночи кільна зелѣзничихъ пѣздѣвъ привезли цѣлый полкъ воякѣвъ, а на чолѣ ихъ станувъ самъ хоробрый баронъ Штакельбергъ. Попередъ усего вѣнъ зібравъ на майданъ усѣхъ вѣдъ малого до великого, навѣть жѣнокъ зъ дѣтьми при грудяхъ и старыхъ зъ усѣхъ сумежныхъ селъ. Окруживши ихъ полкомъ воякѣвъ вѣнъ выдавъ наказъ стрѣляти при першѣмъ непослусѣ. Вояки добули шабель и наставили карабіны противъ зібраныхъ тысячѣвъ безпомѣчнои людности. Управитель и всѣлякій прихвостнѣ навезли возами лозины — и ось настала та хвилина, яку такъ часто мусить переживати многоміліонный „сѣятель и кормитель“ руськои земли. За наказомъ кровожадного Штакельберга, що бажае дослужити ся губернаторства, вояки кинули ся тягти зъ посередъ купы першого лѣпшого. Но кільна ихъ разомъ кидалось на безоружного, аморенного голодомъ и важкою працею чоловѣка, простягали його на землѣ и сѣкли. Били доти, доки селянинъ ще кричавъ, а перестававъ, коли вѣнъ попадавъ у непаму. Тысячна купа селянъ пѣдняла нарешті страшенный крикъ и цѣлу годину ревла розпучливо, покотомъ упавши на землю. Але баронъ Штакельбергъ слухавъ сего зовсѣмъ спокѣйно и любувавъ ся дивлячись на обризканій кровю тѣла.

Була вѣйна, була рѣзня, але такого знущаня надъ людьми, яке дѣялось тутъ, не надыбаете мабуть нѣде инде на всьому свѣтѣ. Покараныхъ було бѣльше сотнѣ людей. Все тѣло ихъ буквально пѣдплывало кровю; многихъ забирали зъ майдану якъ порѣзану худобу. Того дня була страшна спека. Знущане дѣйшло до того, що хапали першого-лѣпшого, хто тѣльки прибѣгъ на крикъ юрбы. Таке трапило ся Городищенському почтареви, що проѣздячи поузъ побоевища надъѣхавъ близше, побачити, що таке тутъ дѣеть ся. „Ага, и ты сюды приѣхавъ!“ закричавъ Штакельбергъ — „Ану, простягнѣть його!“ И бѣдному чоловѣкови всыпали 25. Вѣнъ питае: „Та за що-жь се?“ — „Дайте йому ще 25!“ — крикнувъ Штакельбергъ. Коли скѣнчено кару, начальство вѣдъѣхало, а полкъ полишено „на екзекуцію“ зъ правомъ — грабувати остатнє селянське добро, якъ се зрештою бувае завсѣгды.

Сей подвигъ Штакельберга и Терещенка варть вѣчнои памяти. Вѣнъ зрештою не первшій разъ отакъ „усмирявъ“ селянъ. Въ сѣчнѣ 1898 р. подѣбный до Терещенка польскій магнатъ Грохольскій, властивець Винницѣ въ Подѣльськѣй губ., выдавлюючи остатній соки изъ жидѣвськои бѣдноты, що тулить ся въ нужденныхъ хаткахъ побудованыхъ на його грунтѣ (тамъ цѣле мѣсто його грунтъ), дѣйшовъ до тои границѣ, яка выкликуе протестъ навѣть у найбѣльше пассивныхъ. Графъ приѣхавъ до Мих. Ив. Драгомірова, звѣсного „гуманіста“, тѣльки-що настановленого кіївськимъ генералъ-губернаторомъ. „Уѣзжайте, графъ, у меня есть Штакельбергъ... все будетъ тихо!“ Графъ, напившн ся чаю зъ Штакельбергомъ, вертае нѣчю до Винницѣ и застае вже картину подѣбну до тои, яку описано выше. Штакельбергъ тягне повѣсенныхъ жидѣвъ и селянъ и тверезить ихъ рѣзками. Розумѣеть ся, що въ такѣмъ положеню вони мусѣли пѣддати ся графськимъ вымогамъ. Потому въ мартѣ 1898 р. була ще одна така „екзекуція“ въ маетности одного польского пана.

Оттакѣ то у насъ „радикальній“ способы на голодъ и нужду людности...

Невѣдомый.

Зѣздъ гр.-кат. рускихъ священиковъ въ Philadelphia, Pa*).

Неразъ уже зъѣздились рускій священики, щобъ зорганізуватись самымъ та покѣнчити вже разъ зъ організацією рускихъ церквей въ Америцѣ, але тій заходы нѣколи не здѣйсгились. Пѣсля такихъ зъѣздѣвъ священики жили собѣ особнякомъ и кождый рядивъ ся на свою власну руку, а въ зарядѣ громадъ панувала тежъ та сама анархія. Таке безголове тревало ажь доси и мабуть кождому вже надоѣло, бо коли о. Обушкевичъ пѣднѣсъ голосъ въ справѣ заведеня порядковъ въ нашихъ церковно-народныхъ справахъ, майже всѣ священики и свѣтскій люде вѣдозвались прихильно про полагодженє такъ важной справы, хоць не безъ того, щобъ сесю організацію понимавъ кождый на свѣй

*) Въ послѣднѣмъ числѣ американьскои „Свободы“ [30-бмъ зъ 27 н. ст. липня, котре сегодня прибуло до Львова] находимо першу половину справозданя изъ зъѣзду рускихъ священиковъ и подаемо ей нашимъ читателямъ. Другу половину подамо за тыждень изъ слѣдуючого числа „Свободы“. — *Ред.*

Василь Василевичъ Тарновскій и его историчный музей.

Въ червни с. р. померъ у Кіевѣ Василь Василевичъ Тарновскій, властитель историчного украиньского музея, дарованого имъ черниговскому земству.

Про его рѣдъ и музей пише Ѳ. Я. К. до „Руслана“ ось що:

„Вѣдъ давна живъ въ борзненськ му повѣту въ селѣ Качановцѣ рѣдъ Тарновскихъ. Въ рр. 30-ыхъ и 40-ыхъ нашого вѣку паномъ Качановки, Парафіевки и иншихъ великихъ добръ по Кіевщинѣ бувъ Григорій Тарновскій. Пребарный двѣръ та ще гарнѣйшій садъ и паркъ у Качановцѣ, гостинность и приязнь Григорія и его любовь до штукъ, письменства и науки взагалѣ, а особливо коли они дотыкали Украины, привабювали до Качановки чимало художниковъ, музикѣвъ, письменниковъ и ученыхъ. Въ Качановцѣ неразъ довго перебували такій знаній люде, якъ Глинка, Штернбергъ, Маркевичъ Микола, Забѣла, Шевченко и и. Простій але щиро сердечній вѣдносины Тарновского до Шевченка добре знаній зъ листовъ поета, писаныхъ на початку 40-ыхъ роковъ. Тогдѣ то Тарновскій почавъ заводити украиньскій историчный музей; межь иншимъ придбавъ вѣнъ и вѣдому Шевченкозу картину „Катерина“.

Григорій Тарновскій вмеръ бездѣтнымъ и всѣ свои маетности записавъ своему далекому родичеви Василеви Тарновскому. Василь бувъ чоловѣкъ зовсѣмъ не богатый, але зъ доброю освѣтою, розумомъ и патріотичнымъ серцемъ. Родомъ бувъ вѣнъ Черниговець; гімназію скѣнчивъ въ Нѣжинѣ, а правничій факультетъ въ Москвѣ. Потому бувъ урядникомъ въ Петербурзѣ, але небавомъ покинувъ ту службу и пѣйшовъ на учителя исторіи до гімназіи житомирскои; хотѣвъ вѣнъ перегодомъ здобути катедру въ кіевскѣмъ университетѣ, але черезъ инші обставины родинного життя мусѣвъ покинути учительство и пѣйшовъ господарювати въ рѣдномъ селѣ на батьковщинѣ. Тамъ побачивъ вѣнъ добре на власній очи тяжку долю крѣпакѣвъ, спѣзнавъ нарѣдъ и его потребы и перенявъ ся думкою помагати народови та попильнувати коло знесеня крѣпацтва. Та був се часъ найбѣльшого розцвѣту реакціи, такъ що годѣ було Тарновскому що-небудь реального зробити для нескучихъ потребъ краю. Ажь коли Бібіковъ [губернаторъ въ Кіевѣ] заходивъ ся своими „инвентарями“ попѣльжити долю крѣпакѣвъ на правому березѣ Днѣпра, тогдѣ й Тарновскому довело ся вложити свою маленьку лепту въ сю справу.

Тымъ часомъ померъ Григорій Тарновскій и всѣ свои добра (6.000 крѣпацкихъ душъ и землю) записавъ Василеви. Василь зъ сеи спадщины выдѣливъ троха не на половину братови и сестрамъ.

Коли за царя Александра II. зайшла рѣчь про знесенє крѣпацтва, покликано Василя Тарновского до редакційного комітету, де вѣнъ чимало попрацювавъ. По знесеню крѣпацтва вѣнъ богато працювавъ въ Полтавѣ коло упорядкованя нового ладу въ житю выволеныхъ. Коли-жь въ Черниговщинѣ заведено земство, вѣнъ перенѣсъ свою працю до Чернигова; але недовго працювавъ въ земствѣ, бо 4 (16) грудня 1865 померъ.

По его смерти Качановка перейшла на его сына, також Василя. Молодый Василь бувъ слѣдомъ батька тежъ украиньскій патріотъ. Вѣнъ бувъ въ приязни зъ Шевченкомъ, а по смерти поета хотѣвъ навѣть его тѣло перевезти до Качановки; та не можна було уволити тому бажанню. Въ 80-ыхъ рокахъ ставъ Василь Василевичъ живо заходити ся коло помноженя свого музея; також ставъ вѣнъ збирати, що тѣльки можна було, зъ Шевченковыхъ рукописей, малюнковъ и взагалѣ зъ усего, що або належало до Шевченка або такъ чи инакъ вѣдносило ся до него. Коли оказала ся потреба поправити Шевченкову могилу, Тарновскій взявъ въ сѣй справѣ участь бѣльшу, нѣжь хто иншій; хрестъ на могилу, що коштувавъ надъ 1.000 карб., справивъ вѣнъ власнымъ коштомъ.

Тарновскій повдовѣвъ, а и здоровля его стало пѣдупадати. Отсе и инше ще примусило его продати Качановку и Парафіевку [купивъ ихъ знаный Крезъ Харитоненко за два міліоны зъ чимсь рублѣвъ]... Тогдѣ требу було подумати, що має стати ся зъ музеемъ. Тарновскій перевезъ его въ 1889 р. до Кіева. Гадка у него була подарувати его мѣсту, але зъ повною и певною обезпекою, що нѣ одна рѣчь нѣколи въ нѣякому разѣ не перейде зъ музея въ иншій руки и що музей на вѣки буде мати собѣ украиньскій характеръ. Але такъ не стало ся и Тарновскій подарувавъ опѣсля музей черниговскому земству.

Межь иншими услѣвями высказавъ вѣнъ бажанє, щобы музей помѣстити въ историчному домѣ Мазепы, що стоить на березѣ Десны. Земство згодило ся на всѣ услѣви и призначило кошты на перевѣзъ музея зъ Кіева и на его упорядкованє. Дѣмъ Мазепы давно взято на власность міністерства внутрѣшныхъ справъ; помѣщено тамъ архівъ и нѣхто нѣколи не здбавъ про доглядъ и береженє сего историчного памятника. Земство черезъ губернатора удало ся до міністерства зъ просьбою, щобы ему, земству, продано Мазепинъ дѣмъ, бо потребуе его на помѣщенє музея Тарновского. Губернаторъ написавъ до міністра, и міністеръ згодивъ ся. Окрема комісія оцѣнила будынокъ и землю, и земство згодило ся заплатити 10.000 карб. Але показало ся, що дѣмъ той за малый, ще до того зъ уваги, що музей буде зростати. И самъ Тарновскій, побачивши се, зрѣкъ ся услѣвя, щобы музей мѣстити въ Мазепинѣмъ домѣ лише стоявъ при тѣмъ, щобы земство нѣколи не позбувало ся музея и не мало права перемѣняти его характеръ або переносити его зъ Чернигова де-инде.

Д. 2 (14) лютого с. р. губерискій зборы земства прирадали принять вѣдъ Тарновского на власность земства подарованый имъ историчный музей, збудувати на его помѣщенє новый будынокъ за 20.000 карб., а поки не выбудують той будынокъ, просити Тарновского, щобы музей переховавъ у себе. Крѣмъ того постановлено звати музей именемъ Тарновского и просити инші украиньскій земства и приватныхъ людей о помѣчъ, щобы музей Тарновского зростався.

Въ три дни по тѣй постановѣ членъ земства Федѣръ Лизогубъ (сынъ знаного Андрѣя, Шевченкового приятеля, и рѣдный братъ тежъ знаного Андрѣя Лизогуба) подавъ земству вѣдписаный имъ и иншими 25 гласными протестъ противъ историчного музея. Въ протестѣ сказано межь иншимъ, що нарѣдъ темный, народныхъ школъ нема, то и музея не треба; земство мае право дбати про народну освѣту, але не заводити музеѣ та дбати про высшій культурный розвитокъ людности; врешті

ладъ. Нераз ножъ було чути мѣжь людьми, що священики потрафили зорганізувати людей въ мѣсцевій товариства, аґітувати за „Союзомъ“ або „Соединеніемъ“, а самыхъ себе чомусь не могли зобгнати до гурту, а звязавшись въ товариство, усунути личій непорозумѣня и взятись до поладнаня церковно-народного безголовя.

День 18 юлія буде днемъ епохальнымъ въ исторіи американьскои Руси. На той день зъѣхалось до Філядельфіи 27 рускихъ священиковъ, щобъ порадитись надъ церковно-народными справами и довести ихъ до якогось ладу.

Того-жь дня, пѣсля службы Божои, вѣдспѣванои о. Обушкевичемъ и Нв. Сабовомъ въ мѣсцевѣй рускѣй церкви, всѣ присутнѣ священики удали ся до „Vendig Hotel“, де о. Т. Обушкевичь привитавъ зобраныхъ теплымъ словомъ, пояснивъ цѣль зборовъ, а опѣсля предложивъ выборъ председателя и двохъ секретарѣвъ на часъ нарады. Стали ними: о. Т. Обушкевичь яко председатель, а оо. П. Кешелякъ и Н. Волеиьскій секретарями. О. председатель попросивъ зобраныхъ, щобы кождый зъ присутныхъ священиковъ вписавъ ся на паперѣ, а имена присутныхъ ось якѣ: А. Бончевскій, Гуловичь, Гавр. Мартякъ, Н. Волеиьскій, М Пѣдгорецкій, П. Тимкевичь, Ст. Макарь, Даубай, П. Кешелякъ, Чурговичь, Сатала, В. Волошинъ, Злоцкій, Грабаръ, А. Камѣньскій, Дамяновичь, Ив. Арданъ, К. Лавришинъ, К. Чучка, Галько, В. Мартякъ, Ив. Сабовъ, Ив. Константкевичь, М. Стефановичь, Волкай и Иляшевичь.

Декотрѣ зъ священиковъ, що за-для важныхъ причинъ не могли явитись на зборахъ, понадсылали письма або ґратуляційнѣ телеґрамы.

Пѣсля оживленои а палкои дискусіи: чи передше мають зборы полагодити деякѣ справы личнои натуры и ажь опѣсля приступити до читаня статутовъ, порѣшено перейти до нишого готелю „Bingham House“ за-для тѣснои и душнои салѣ въ попереднѣмъ готелю. Рано ухвалено: сейчасъ по полудни приступити до дискусіи надъ статутами товариства, полишивши всѣ менше важнѣ справы на конець.

Товариство сесе, въ котре звязати ся зъѣхались гр.-кат. рускѣ священики, охрещено на зъѣздѣ „Товариство гр.-кат. священиковъ имени св. Кирила и Методія“. Цѣлею того товариства мае бути тѣсна звязь руско-американьскихъ священиковъ, щобъ задержати свою вѣру, зберечи ненарушеным свѣй обрядъ та вразъ зъ народомъ наглядати надъ нашими церквами, школами та нашими справами, що ведуть нашихъ людей до добра матеріяльного и морального. Се товариство есть лишь початкомъ до дальшои, ширшои народно-рускои організаціи, бо що року мають вѣдбуватись загальнѣ зборы, на котрыхъ будуть присутнѣ всѣ священики и делеґаты свѣтскѣ по одномъ зъ кождои церковнои громады для обговорения матеріяльныхъ и просвѣтныхъ справъ.

Поки-що зборы гр.-кат. священиковъ, передискутувавши черезъ два днѣ всѣ точки статута выробленого о. Обушкевичемъ, ухвалили его зъ деякими змѣнами. Коли статутъ буде переписаный на чисто, подамо его въ цѣлости, а поки що обмежимось на головнѣйшѣ точки зъ ухвалъ, що становять головный замѣстъ статута товариства рускихъ священиковъ им. Кирила и Методія.

1) Товариство мае наглядати, щобъ заховати вѣру своихъ батьковъ и наглядати надъ одностайностію и чистотою рускаго обряду.

2) Щобы той обрядъ мѣгъ удержатись въ своѣй повнѣй красотѣ, кожда громада мае приймати диконъ зъ гарнымъ голосомъ, молодыхъ и непытованыхъ. Если въ котрѣй зъ громадъ церковныхъ опорожнить ся мѣсце дако-учителя, громада данои мѣсцевости напише прошене до совѣта священиковъ, котрый розпише конкурсъ, а опѣсля за порозумѣнемъ священика данои громады и парохіанъ выдасть свѣй осудъ.

3) Пѣсля матеріяльнои спроможности мае выдавати ся малѣ книжочки для народа релігійно-морального замѣсту, мае выходити релігіынный квартальникъ, шематизмъ, и часъ вѣдъ часу будуть пересылатись вѣдъ совѣта куренды.

4) Если бъ котрыйсь зъ священиковъ провинивъ ся, то першій разъ совѣтъ удѣляе ему наганы, опѣсля суспендуе его яко члена товариства, въ бѣльшихъ провинахъ выключае зъ товариства, а въ случаяхъ якого скандалу зъ стороны члена совѣтъ постарается у краевыхъ епископовъ о вѣдкликане его до старого краю. На случай выключения члена зъ товариства прислугуе тому право вѣдликатись до загальныхъ зборовъ.

5) Совѣтъ священиковъ мае означити по можности границѣ кождои парохіи.

6) Кождый священикъ мае обовязокъ заступати свого сусѣда-товарища пѣдчасъ его слабости, а коли-бъ хто по здоровому вѣдъѣхавъ на довшій часъ, заступецъ мае побирати половину доходовъ и платню за недѣлю.

7) Пѣдчасъ похороновъ котрого зъ священиковъ всѣ члены мусять вѣддати послѣдню прислугу померпому товаришеви.

8) Если померший священикъ лишае дѣти, похоронъ вѣдбуваесь на кошть товариства.

9) Пѣсля смерти священика, его жѣнка и дѣти мають користати черезъ три мѣсяцѣ зъ половины доходовъ наслѣдника.

10) Коли-бъ котра зъ громадъ потребувала свого священика, мае подати прошене до совѣта, а той по розслѣдженю справы и по порозумѣню зъ людьми удасть ся за такимъ до старо-краевыхъ епископовъ, сли-бы его не було въ Америцѣ.

11) Совѣтъ мае повѣдомити апостольского делеґата въ Вашингтонѣ и краевыхъ епископовъ о истнованю товариства.

12) Священикамъ забороняесь самовольна о'мѣна парохій безъ дозволу на се совѣта, такъ само громады не можуть самовольно будувати новыхъ церковъ безъ дозволу того-жь совѣта.

13) Въ справахъ адміністраційныхъ, взагалѣ матеріяльныхъ кожда церковъ мае що року высылати одного делеґата на головну конвенцію, котра вѣдбуватись буде вразъ зъ священиками по черзѣ въ кождѣй зъ громадъ. Пѣдчасъ такои конвенціи вѣдбувати ся будуть богослуженя зъ проповѣдями, а вечеромъ вѣдчиты, представленя и т. п.

14) По можности товариство вразъ зъ громадами мае старатись у достычныхъ властій о свого епископа.

15) Кожда зъ громадъ подасть точне число рускихъ поселенцѣвъ, а выданемъ шематизма на рѣкъ 1900 мають заняти ся оо. Ив. Арданъ, П. Кешелякъ и Гавр. Мартякъ.

11) Кождый новоприбувшій священикъ зъ старого краю мае выказатись передъ совѣтомъ своими документами, а той повѣдомить про его прибутя католицкого епископа, котрому новоприбувшій мае представитись. Если айрішскій католицкій епископъ не згодивъ бы ся узнати его за священика за те, що у него жѣнка або що церковь не записана на него, священикъ безъ взгляду на те мае обняти свою посаду, а вже совѣтъ постарается постояти за него у вѣдповѣдной власти.

(Конецъ буде.)

Зъ перемыского пашалика.

Зъ результату вѣдбутыхъ выборовъ до перемыскои рады повѣтовои, описаныхъ вже въ 161 числѣ „Дѣла“, дбстали Русины перемыского повѣта вже очевидный доказъ, якого „приятеля“ мають въ особѣ п. Ляникевича. Чей-же теперь ясно якъ на долони, „хто тобѣ стрыкъ, а кому коломъ въ бокъ“.

Панъ Ляникевичь звыкъ хвалити ся передъ вызначными Русинами перемыскими а особливо въ рускѣй капітулѣ, що вонъ хоче бути справедливымъ и есть для Русиновъ зичливымъ и прихильнымъ, та що вонъ поборюе лише „рускихъ радикаловъ“. Медовымъ словамъ п. Ляникевича вже неодинъ Русинъ повѣривъ, и ...давъ ся злапати и скаптувати, не домѣркувавши ся, що якъ давнѣйше кождого щирого и правдивого Русина называно „москалемъ“, такъ теперь называють его нашій „сердечнѣ браця“ прозвыскомъ „радикалъ“ и тогдѣ „hejże na radykałów!“ Отже теперь хиба слѣпый не добачить, що п. Ляникевичь, якимъ бувъ въ Жовкви, такимъ есть и въ Перемышли бо „горбатого и могила не выправить“.

Треба знати, що выборами до тутешнои рады повѣт вонъ дириґувавъ самъ п. Ляникевичь, и то не лише въ куріи сѣльскихъ громадъ, але и въ прочихъ — розумѣе ся за вказівками д-ра Чайковского .. „рускаго шляхтича“. Отже панъ Ляникевичь выбиравъ, взглядно апробувавъ кандидатовъ; вонъ робивъ пресію на войтовъ, а черезъ нихъ и на делеґатовъ громадскихъ; вонъ натискувъ на жидовъ перемыскихъ, щобы голосували на старостиньску листу; вонъ повѣтъ ѣздивъ по повѣтѣ, нѣбы-то при оказіи, и по тихоньки аґітувавъ противъ „радикальныхъ кандидатовъ“ Селяньскои Рады — одным словомъ вонъ „wszystkich sił swoich użył, aby nie dopuścić radykałów do rady powiatowej“ [ipsissima verba]!

И заходы его увѣнчались успѣхомъ, бо всѣхъ 26 радныхъ повѣтовыхъ выбравъ пѣсля волѣ своеи и „польского ржонду“, а Русины, що становлять бѣльшу половину населения въ повѣтѣ дбстали репрезентацію зложену зъ о. митрата Волошиньского и трехъ хлоповъ. Натомѣсть впровадженo до рады повѣтовои ажь сѣмохъ адвокатовъ — rzymskiego i mojżeszowego wyznania — двохъ князѣвъ Сапѣгонъ, прочій дѣдичѣ, промысловцѣ, урадники.

Курія селяньска выбирала всего сѣмохъ радныхъ, а всѣ партіи руснѣ, злучені разомъ, мали повне право и обовязокъ впровадити своихъ представителѣвъ до новои рады повѣтовои. Але п. Ляникевичь — „приятель“ Русиновъ — и д-ръ Чайковскій — „шляхтичь рускій“ — всѣхъ своихъ силъ ужили, щобы до того не допустити. И выбрали: кн. Адама Сапѣгу, о. митрата Волошиньского и пятьохъ хлоповъ. И що-жь изъ зъ нихъ? Князь княземъ, але польскимъ, не рускимъ; хлопы, самѣ паньскѣ заушники, будуть лишь головами кивати и за панами руки подносити, бо на те ихъ выбрано; а о. митратъ? Правду сказавши, п. Ляникевичь зробивъ о. митратови медвежу прислугу, на котру жаденъ зъ прочихъ крайлошанъ не давъ бы ся бувъ злапати.

До теперь о. митратъ, яко чоловѣкъ спокойный и не мѣшавшись до политики, тѣшивъ ся належнымъ поважанемъ у рускои интеліґенціи. Теперь же, коли далъ ся запрягти до воза польско-паньскои политики, котрои затѣмъ намъ добре звѣстнѣ, чого-жь може сподѣватись? Фактомъ есть, що мѣжь Русинами запанувало велике обурчене, коли дознались, що першій по Владицѣ достойникъ спроневѣривъ ся духови пок. великого Епископа Снѣгурского. П. Ляникевичь обѣцавъ о. митратови крѣсло віцемаршалка; по чи добру замѣну зробить о. митратъ, мѣняючи довѣре у своихъ за почесть зъ рукъ чужихъ а нашихъ противниковъ? Надъ тымъ зволить о. пралатъ призадуматись. Той маневръ п. Ляникевича намъ звѣстный: вонъ хотѣвъ особою о. митрата [котрого и до комісіи выбравъ] зробити пресію на священиковъ, котрѣ були выбранѣ делеґатами громадскими. Але ему штучка не удалась, хиба що-до особы „маститого“ о. декана Винницкого зъ Грушатичъ, бо прочій голосували на руску листу. А коли зважить ся всѣ штучки выборчій и той вилывъ, якій мае кождый староста на войтовъ въ своѣмъ повѣтѣ — то яка-жь мізерна выйшла побѣда п. Ляникевича et Comp.: 145 голосовъ противъ нашихъ 111!

А теперь придивѣмъ ся ще курій мѣскій, котра выбирала 11 радныхъ. Хоть тыхъ радныхъ выбирала рада мѣска, однакъ кождый обзнаный зъ вѣдносинами въ Перемышли знае, що и на тій выборы головный вилывъ мавъ п. Ляникевичь, котрому голозно ходило о перефорсоване д-ра Чайковского. А що-жь зъ Русинами, котрыхъ въ Перемышли проживае звыжь 8.000 [противъ 14.000 Поляковъ а 10.000 жидовъ] т. в. 1/4 часть населения? И тутъ „вырихтувавъ“ ихъ панъ Ляникевичь — „приятель“ Русиновъ, вразъ зъ д-ромъ Чайковскимъ, Дворскимъ и прочими „вождями“ польскими, уважаючи Русиновъ яко народъ некультурный, а культурный хиба до давания рекрута и податковъ!

Отже радуй ся, повѣте перемыскій, и сиди спокойно черезъ шѣсть лѣтъ, а панове радній повѣтовій будуть уже дбати... по тихоньки дальше Польщу будувати — а „польскій ржондъ“ якось допоможе!

Quidam Ruthenus.

Переглядъ політичный.

Въ Реннахъ зачавъ ся вчера послѣдный актъ сенсаційного драмату, що только лѣтъ шарпавъ нутро Франціи. Здвигъ народа величезный. Самыхъ свѣдковъ такъ покликаныхъ обжалованемъ якъ и вѣдводовыхъ буде разомъ кругла сотка. Окромъ величезного числа цѣкавыхъ, прибуло надъ 300 французкихъ и заграничныхъ дневникарѣвъ. Зъ причины великого натовпу особъ, що мусять бути присутнѣ при розправѣ, розправу перенесено до величезной салѣ наукового ліцея. Розправа зачала ся о семой годинѣ рано. По вѣдчитаню ореченя касаційного трибиналу и акту обжалованя, зачало ся переслухане Дрейфуса, котре вѣдбуло ся середъ моментовъ дуже потрасаючихъ и сильно дѣлаючихъ на авдиторію. Напруженe тимъ сильнѣйше, бо президентъ трибуналу здае ся бути не прихильно успособленый для обжалованого. Не допускае обжалованого до голосу, що хвиля перерывае его новыми пытанями, и безнастанно клѣпае повѣками. Въ хвили, коли Дрейфусъ вѣдповѣсть на яке пытане, президентъ стягае уста до провічного усмѣху, котрый удѣляе ся такожь вотантамъ, часами робить руками такій рухъ, якъ бы для выраженя згѣрдного сумнѣву. При одной нагодѣ сказавъ президентъ: „Вы волочили ся по всѣхъ бюрахъ генерального штабу и міністерства вѣйны; могласьте отже не одно бачити и не одно арадити“. Зъ причины такого поступованя президента прийшло вже кѣлька разовъ до суперечки. Хвилями здавало ся, що прийде до острѣйшихъ сценъ, але Дрейфусъ за кождымъ разомъ потрафивъ запанувати надъ собою.

Переслуханe обжалованого, президентъ зачавъ словами: Вы обжалованій о выданe чужой державѣ документовъ вычисленыхъ въ бордеро, а то въ той цѣли, абы той державѣ запевнити перевагу супротивъ Франціи, евентуально помочи ѣй до выповѣдженя вѣйны. На се Дрейфусъ вѣдповѣвъ: „Заявляю, що се неправда. Я невинный и вѣдъ 8 лѣтъ жду нагоды, абы менѣ позволено се сказати. На честь моихъ дѣтей и мою власну запевняю ще разъ, пане полковникъ, що я не винень“. Президентъ: „Отже заперечуете обжалованe?“ Дрейфусъ: „Зъ цѣлою рѣшучостію, пане полковникъ“. При дальшомъ переслуханю Дрейфусъ заперечувавъ всѣ, доси ему роблені закиды. Опису про гідро-письматичного гамовника не могъ подати нѣкому, бо выналодъ сей знав дуже поверховно. О нашихъ документахъ вычисленыхъ въ бордеро, такожь нѣчого не знае. Въ Нѣмеччинѣ бувъ всего лишь три разы, але при той нагодѣ зъ нѣкимъ подозрѣлымъ не бачивъ ся. На маневрахъ въ Мілюзѣ цѣлкомъ не бувъ. Запытаный о розмову зъ Паті ді Клямомъ, коли той вѣдпроваджував его до вязницѣ, Дрейфусъ заявивъ, що не говоривъ того, що сей полковникъ ему закидае. Паті ді Клямъ свои власнѣ уста вложивъ опѣсля въ уста обжалованого. До тыхъ, вложеныхъ ему пѣзнѣйше въ уста пытань Паті ді Клима, належить пытанe, чи Дрейфусъ не далъ чужой державѣ бодай якого маловажного документу, абы въ замѣну одержати потрѣбнѣ для Франціи информаціи. При дегрядаціи не признавъ ся до вины, противно, зъ цѣлою рѣшучостію запевнивъ, що не допустивъ ся нѣякои провины. Передъ замкненемъ засѣданя правительственный комісаръ поставивъ слѣдуюче пытанe: „Сли

выдатки на музей не по силѣ земству.

Постанова земскихъ зборовъ пѣшла по закону до губернатора разомъ зъ протестомъ Лизогуба, Гамалѣи, Псьола, Вронъского, Ширяя и п. Губернаторъ не звернувъ чомусь уваги на давнѣйшу постанову земства и на те, що черезъ его таки руки ишла просьба земства въ справѣ купна Мазепиного дому на помѣщенe музея, а ставъ по сторонѣ протесту и не затвердивъ постановы земства, а передавъ справу до розгляду „губернского по городскимъ дѣламъ присутствія“, доводячи, що організація музея не вѣдповѣдае мѣсцевымъ потребамъ. Однако бѣльшость „присутствія“ не пристала до думокъ губернатора. Тогдѣ вонъ запротестувавъ противъ постановы „присутствія“ и всю справу переславъ до міністра внутрѣшныхъ справъ. Якъ скончить ся справа, трудно вгадати. Коли бы міністеръ хотѣвъ прихилити ся до гадки губернатора, то по закону мусить самъ подати всю справу на розглядъ державнои рады, а въ такомъ разѣ затяглось бы дуже довго.

Въ сѣчни с. р. пок. Тарновскій власнымъ коштомъ выдавъ илюстрованый дуже цѣнный катальогъ свого музея. Заведено до него 2693 рѣчей и подѣлено ихъ на три періоды: въ донсторичномъ выказано 400 рѣчей, у великокняжескомъ 1328, въ козацкомъ 863. Е тамъ цѣлый иконостасъ одного зъ Черниговскихъ церковь, 20 бѣльшихъ образовъ святыхъ украиньскои живописи, 8 луковъ, шабляБогдана Хмельницкого, рушницѣ, пистолѣ, гетманьскій булавъ, перначъ, мѣжь ними перначъ Семена Палѣя. Е портреты: Хмельницкого, Виговского, Дорошенка, Мазепы, Апостола Скоропадского, Ханенка, Полуботковъ Адама Киселя, Галагановъ, Туптала, Гонты, Тетерѣ и п.; портреты: Петра Могилы, Горленка, Заборовского, Конiського, Леванды, Сулимы, и п., е гравюры, старѣ книги, картины, богато автографовъ, мѣжь ними: Апостола, Бруховецкого, Безбородька, Дорошенка, Киселя, Кочубея, Мазепы, Многогрѣшного, Самойловича, Сапѣги, Тетерѣ, обохъ Хмельницкихъ и п.

До катальогу сего не заведенѣ рѣчи, що належать до Шевченкового музея. Е тутъ кромъ бюстовъ и портретовъ поета пашпортъ, въ котрымъ проживавъ Шевченко, портфель его, каламарь и перо, фляшочка и скринка въ фарбами, палітра и инший малярскѣ потребы; е Тарасова сорочка, червона китайка, котрою була покрыта поетова домовина, якъ перевезли тѣло его зъ Кіева подъ Канѣвъ; е тутъ богато малюнковъ листовъ и рукописей Шевченковыхъ.

Була бы велика кривда для всеи Украины-Руси, коли бы побѣдивъ протестъ Лизогуба и его товарищевъ и позбавлено бы не только самъ Черниговъ, а и всю Украину можности оглядати такъ цѣнни историчнѣ скарбы, зобраны пок. Тарновскими!

предложене судови до розслѣдженя тайне dossier вымагае, абы его розслѣджуване на тайномъ засѣданю, прошу зробити се на тайныхъ засѣданяхъ; прошу абы се стало ся вѣдъ завтра и тревало що найменше 4 дни, въ котрѣмъ то часѣ засѣдання мають бути тайни". По нарадѣ трибуналу президентъ вѣдчитавъ увагу, на пѣдставѣ котрои трибуналъ 5 голосами противъ 2 узнавъ конечность тайныхъ засѣдань. Въ полудне засѣдане замкнено, а слѣдуюче вызначено на годину $^1/_2$7 рано. Населене мѣста заховуе ся спокѣйно и доси не прийшло ще до нѣякихъ демонстрацій.

Постановы о принятю до института дѣвочого пѣдъ управою выдѣлу товариства Рускихъ Женщинъ въ Станиславовѣ.

А. Дѣятельность института.

§. 1. Задачею института є: повѣрени родичами взглядно опѣкунами дѣвчата выховувати въ боязни Божѣй и въ правдиво пристіяньскѣмъ житю, вщѣплювати имъ любовь руско католицкои церкви и рускаго народу, а заразѣмъ подавати имъ такій вѣдомости, якій дѣлали-бы ихъ способными всѣ обовязки будучого свого знаня свѣдомо сповняти. При тѣмъ буде Зарядъ звертати увагу, щобы дѣвчата научили ся вѣдповѣдного доброго товариского поведеня.

§. 2. Наука вѣдбуваеся а) въ публичныхъ школахъ и б) дома.

а) Що-до предметѣвъ школьныхъ то Зарядъ доложить всякихъ старань, щобы институткамъ помагали въ науцѣ учительки домовій и учитель. О поступѣ и поведеню институтокъ въ школѣ буде частѣйше звѣдувати ся управителька института въ дотычнѣй дирекціи школы.

б) Дома вчать ся институтки:

α) рускаго языка и рускои літературы; такожь формы церковно-словеньскаго языка входять въ обемъ тои науки а то въ цѣли точного зрозумѣня молитовъ и церковного богослуженя;

β) рускои исторіи;

γ) науки спѣву церковного а по-части народно рускаго, вѣдповѣдного вѣкови институтокъ;

δ) науки гры на фортепянѣ;

ε) науки танцѣвъ;

ϑ) роббтъ ручныхъ: шитя, гафтованя, цированя, выш ваня, и науки крою;

ι) гігіены.

Примѣтка. Предметѣвъ вычисленыхъ пѣдъ *α—ι* учать уквалѣфіковани до тыхъ наукъ учитель и учительки. Плянъ и порядокъ науки вычисленыхъ пѣдъ *α—ι* предметѣвъ означеный точно въ порядку домовѣмъ.

§. 3. Зарядъ наглядае печаливо институтки и наклоняе ихъ до доброго зужиткованя часу и до порядку.

§. 4. Стравы суть невыбагливи, але здорово и смачно приготовлени и въ достаточнѣй скѣлькости. Комнаты ясни, здорови, просторѣ, сухѣ и чисти: окремѣ до науки, окремѣ до ѣдженя, окремѣ до спаня. Огородъ института просторый, гарный и въ здоровѣмъ положеню.

Спѣльни проходы пѣдъ надзоромъ вѣдбуваютъ ся въ мѣру потребы.

Забавы и розрывки домашній вѣдповѣдни до вѣку институтокъ.

§. 5. Домовый лѣкарь удѣляе въ потребѣ скору, совѣстну и старанну помѣчь. О тяжшихъ слабостяхъ повѣдомляють ся сейчасъ родичѣ.

§. 6. Всяка переписка листовна ведесь посредствомъ Заряду.

Б. Условя принятя.

§. 7. До института приймають ся дѣвчата гр.-кат. обряду и рускои народности и то въ приписанѣмъ вѣцѣ школьнѣмъ.

§. 8. Прошеня о принятѣ мають бути найдальше до д. 15 н. ст. серпня Зарядови устно або письменно предложени, при чѣмъ просить ся долучити марку почтову за 15 кр. До тыхъ прошень маe долучитись:

а) свѣдоцтво хресту;

б) послѣдне свѣдоцтво школьне;

в) свѣдоцтво щѣпленя вѣспы и здоровля.

§. 9. Кромѣ молитвенникѣвъ и книжокъ школьныхъ могуть институтки мати лишь такій книжки, якій Зарядъ позволить.

§. 10. Рѣкъ школьный зачинае ся 1. н. ст. вересня, а кѣнчить ся 15 н. ст. липня.

§. 11. Наглядъ надъ институтомъ веде выдѣлъ товариства Рускихъ Женщинъ въ Станиславовѣ вразъ зъ выбранымъ въ тѣй цѣли комітетомъ.

§. 12. Плата за удержане одной институтки выносить мѣсячно 20 (двайцять) злр.

До удержаня вчисляе ся: помѣщене, прокормлене, опалъ, свѣтло, пране, услуга, помѣчь въ науцѣ предметѣвъ школьныхъ и наука предметѣвъ домашныхъ вычисленыхъ въ § 2. 6. *α—ι*.

Окремо оплачуе ся: а) наука гры на фортепянѣ, мѣсячно пять зр., б) наука танцѣвъ на цѣлый сезонъ вѣдъ 1 н ст. жовтня до Великого посту шѣсть зр.

§. 13. Плата за удержане и науку гры на фортепянѣ маe бути найдальше до кождого 7 н. ст. въ мѣсяци зъ горы зложена. За науку танцѣвъ маe плата найдальше до д. 20 н. ст. вересня бути зложена.

§. 14. На особисти конечни выдатки институтки, якій въ протягу перебуваня въ институтѣ покажуть ся необходимій, треба кождого мѣсяця зъ горы зложити якійсь задатокъ, зъ чого буде вести ся подрѣбный окремый рахунокъ, зъ належитыми поквітованями, и въ своѣмъ часѣ предложить ся родичамъ чи опѣкунамъ до вырѣвнаня.

§. 15. Кромѣ святъ Рѣздвяныхъ и Великодныхъ дае Зарядъ институткамъ лишь въ дуже важныхъ случаяхъ дозволъ выѣздити на выразне бажане родичѣвъ чи опѣкунѣвъ, одначе такъ, щобы черезъ те наука не утерпѣла. Въ противнѣмъ случаю були бы институтки наражени на некористни наслѣдки, за що Зарядъ не бере на себе вѣдповѣчалности.

§. 16. Умовлена плата за удержане не може бути вѣдтягнена по причинѣ выѣзду институтки на свята Рѣздвяни, Великодни або въ иншихъ важныхъ случаяхъ, выннвши неприсутность по причинѣ довшои слабости, котрій то звычай такъ у всѣхъ заведеняхъ якъ и въ приватныхъ домахъ є загально принятый.

§. 17. Родичамъ взглядно опѣкунамъ вѣльно робити Зарядови спостереженя и замѣтки що-до надзору и поведеня дѣвчатъ, а Зарядъ по можности и справедливости буде ихъ уваглядняти.

В. Выпосаженє.

§. 18. Старанемъ родичѣвъ взглядно опѣкунѣвъ буде, щобы дѣвчата, якій они замѣряють дати до института, выказали ся при вступѣ слудуючими конечно потрѣбными и до порядку необходимыми рѣчами. 1) Подушка, 2) ковдра, 3) накрывало, 4) 3 пошевки на подушку, 5) 3 тонкій простирала пѣдъ ковдру, 6) сѣнникъ, 7) три грубѣ простирала на лѣжко, 8) 6 сорочокъ, 9) 6 кафтаникѣвъ, 10) 6 паръ майтокъ, 11) 6 паръ панчѣхъ гранатовыхъ, 12) 4 ручники, 13) 12 хустокъ до носа, 14) 2 спѣднички кольоровѣ вовняни, 15) 4 спѣднички бѣлѣ, 16) 6 фартушкѣвъ, межи ними 2 чорнѣ, 17) двѣ суконки: одна гранатова а одна попелата, 18) верхный одягъ лѣтный и зимовый, 19) капелюхъ лѣтный бѣлый и зимовый гранатовый, 20) рукавички лѣтни и зимовѣ, 21) черевики лѣтни и зимовѣ, 22) 4 чипки, 23) парасоль, 24) парасолька, 25) щѣтка до чищення одежи, 26) щѣтка до волоса, 27) гребѣнь густый и рѣдкій, 28) зеркалце, 29) ложка, ложечка, вилки и нѣжь зъ хіньского срѣбла.

Кожда зъ повыше наведеныхъ рѣчей маe бути означена початковыми буквами дотычнои институтки. Точный списъ тыхъ рѣчей маe буты выготовленый въ двохъ примѣрникахъ, зъ котрыхъ оденъ буде въ рукахъ Заряду а другій въ рукахъ дотычнои институтки.

§. 19. Дома ношена одѣжь може бути и въ институтѣ ношена; однаковожь за для однообразности маe бути одѣжь всѣхъ институтокъ однакова. *[Увага:* Въ першѣмъ роцѣ можуть дѣвчата зношувати одѣжь яку мають, безъ взгляду на повышу постанову.]

§. 20. Всякихъ дальшихъ поясненъ удѣляе Зарядъ института дѣвочого въ Станиславовѣ.

За зарядъ института дѣвочого въ Станиславовѣ: *Симонъ Ткачукъ* председатель комітету, *Клавдія Чорненькова* за выдѣлъ тов. Рускихъ Женщинъ.

НОВИНКИ.

— **Въ справѣ доповняючого выбору до рады повѣтовои въ Перемышлянахъ:** Высокоповажани панове выборцѣ! Дня 24 серпня с. р. маe вѣдбути ся выборъ одного члена до рады повѣтовои въ Перемышлянахъ. Зъ тои причины пѣдписаный, уповажненый многими выборцями, упрашаю Впов. пп. начальникѣвъ и выборцѣвъ: Звольте пріѣхати дня 20 н. ст. серпня т. є въ недѣлю по полудни о 2 годинѣ до Бѣлки. Тутъ въ громадскѣмъ домѣ будемо могли нарадити ся: кого маемо выбрати на члена до рады повѣтовои. Впов. кандидаты, котрій бы мали якій шансы до кандидатуры, зволять листомъ заявити або можуть прибути на зборъ выборцѣвъ и зволять заявити, чи они будуть нашій справы въ радѣ повѣтовѣй заступати. — Въ имени многихъ выборцѣвъ запрошуе на зборъ Впов. выборцѣвъ — *Иванъ Овкорскій*

— **Доповняючій выборъ до рады повѣтовои въ Старѣмъ мѣстѣ** одного члена зъ громадъ сѣльскихъ розписало намѣстництво на день 27 н. ст. вересня с. р.

— **Нововѣднайденій творы Шевченка.** С. Є. зъ Украины пише до „Літер.-Наук. Вістника": „Д. О. Коніському пощастило ся знайти въ бібліотецѣ одного зъ живыхъ ще приятелѣвъ Шевченка три великій зшитки Шевченковыхъ поезій, писаній власною рукою поета. Бѣльшѣсть поезій въ сихъ зшиткахъ — се варіянты вже надрукованыхъ, але мѣжь ними есть и кѣлька недрукованыхъ ще и нѣкому взагалѣ не вѣдомыхъ поезій нашого кобзаря, напр. поема „Юродивый" и инши. Взагалѣ кажучи, се знахѣдка дуже великои ваги, бо окрѣмъ новыхъ поезій вона дае чимало певныхъ хронольогічныхъ датъ и богато варіянтѣвъ далеко лѣпшихъ вѣдъ тыхъ, що вѣдомій въ рѣзныхъ выдань „Кобзаря". На пѣдставѣ сіей знахѣдки можна буде выяснити деякій неясній подѣї въ бі графіи поета, рѣшити деякій непорозумѣня що до хронольогіи його творѣвъ и т. и. Бажано було-бъ, щобъ знахѣдку сю подано до загальнои вѣдомости якъ найшвидше Та запорукою сього есть имя того человѣка, що знайшовъ сей скарбъ — вѣдомого біографа нашого кобзаря."

— **Зъ Гребенова коло Сколього пишуть намъ:** Заповѣджена на 6 н. ст. серпня [сей недѣля] прогулька членѣвъ львѣвского товариства „Зорѣ" вѣдбула ся въ Гребеновѣ при участи Русинѣвъ зѣ Стрыя, Самбора и Дрогобича, а пѣдъ проводомъ пп. Василя Нагірного зѣ Львова и адвоката д-ра Олесницкого зѣ Стрыя Прибувъ также проф. д-ръ Мих. Людкевичъ зъ Перемышля, перебуваючій въ Карпатахъ коло Гребенова. Прогулька вдала ся добре, а прогульковичѣ зъ вѣдсвѣженою карпатскимъ воздухомъ грудію повернули вдоволени домѣвъ. — *М.* очевидець.

— **Испыты кваліфікаційнѣ** для учителѣвъ школъ народныхъ розпѣчнуть ся передъ ц. к. комісією испитуючою въ Сокали дня 21. вересня с. р. о 8. годинѣ рано. Поданя, заосмотрени въ приписани прилоги, належить вносити черезъ дотычни ц. к. шкѣльни рады окружни найпѣзнѣйше до 10 вересня с. р.

— **Дальше дѣстали пенсіи вдовы и сироты по священникахъ:** 1) *Вдовы:* Марія Яремкевичева, Анна Ступницка, Антонина Федоровска, Іосифа Коцовска, Юлія Боярска, Ангела Кучиньска, Антонина Чайковска, Миродора Кучиньска, Цецилія Ясеницка, Текля Рущицка, Юлія Те лецка, Леокадія Авдиковичева для себе и трох дѣтей, Каролина Мерена для себе и двох дѣтей, Павлина Мащакова для себе и для сына, Юлія Лисъ для себе и четверо дѣтей, Любина Нѣмцева для себе и доньки, Зенобія Грушкевичева для себе и дитины, Олена Легеновичева для себе и четверо дѣтей, Катерина Проскурницка для себе и двох дѣтей, Павлина Стефановичева для себе и для сына. 2) *Сироты молодшій:* Анна Гупало 100 злр., Марія и Николай Стемпурскій 100 зр. 3) *Сироты старшій:* Кльотильда Варивода 60 зр., Павлина Яновска 60 зр., Антонина и Фавстина Жегестовскій по 50 зр. Евразина Яворовска 60 зр., Антонина и Іосифа Федоровичевій по 50 зр., Савина и Марія Копертиньскій по 50 зр., Олена Скоморовска, Ем. Лопачиньска, Лукія Сарницка и Олександра Струтиньска по 60 зр.

— **Недавна позѣнь въ захѣднѣй Галичинѣ** навѣстила девять повѣтѣвъ, напакостивши бѣльше або менше въ збѣжжахъ и сѣножатяхъ. Съмь бѣльшихъ рѣкъ зъ притоками выллявши замулили много надбережныхъ лугѣвъ и знищили пашу для худобы. На приказъ намѣстництва роздѣлили дотычни староства зъ фондѣвъ державныхъ 51 000 зр. мѣжь найбѣднѣйше повенію населене. За сей грошѣ маe ся очистити замулени луги и сѣножати а такожь закупити збѣжа на осѣнни засѣвы. Міністерство скарбу дозволило на розділене мѣжь селянъ 100 вагонѣвъ [10.000 сотнарѣвъ] соли камѣнной для худобы. Соли сен достанлять салины зъ Бохнѣ, а намѣстництво оплатить транспортъ. Дальша ратункова акція маe ще зарядитись.

— **Нова „твѣрдза на Русі"** — косцюлокъ маe невдовзѣ станути въ чисто рускѣмъ селѣ Вовчкѣвцяхъ коло Снятина за ініціятивою и порадою кс. Яна Фішера зѣ Снятина, котрій въ тѣй околици обнявъ „агентуру будѣвничу" зъ рамени „нижінера" кс. Громанцкого зъ Бучача. Кс Фішеръ [родовитый Полякъ, якъ се показуе само имя!] утворивъ въ тѣй цѣли „обывательскій комітетъ", до котрого увѣйшло кѣлькохъ обшарниковъ, послы д-ръ М. Кишштофовичъ и Мойса та кѣлька особъ зѣ снятиньскои интелігенціи, котра „фантазуе" ще о можливѣмъ златинщеню и спольщеню „почцівего людку рускаго". До сего „будѣвничого комітету" належить и староста снятиньскій п. І. Цуликѣвъ [Zulauf также чистокровный Лехіта!] Ой панове! пуста ваша робота. На корѣнно-рускѣй земли не златиньщите анѣ не спольщите нашого народу хочь-бы до сего „будѣвництва" взяли ся всѣ старосты и всѣ обшарники...

— **Огнѣ.** Сезонъ огневый якъ що року, такъ и сего пануе въ нашѣй „соломянѣй" Галичинѣ. Нема дня, щобы не наспѣла яка вѣстка до Львова про огнѣ по селахъ и мѣсточкахъ. Ниня потуемо: Въ *Бруховичахъ* коло Львова, де є кольонія львѣвскихъ „лѣтникѣвъ", згорѣла въ недѣлю рано одна селяньска загорода. „Лѣтники" хотѣли огонь гасити, але селяне не допустили а навѣть загрозили имъ бійкою [?!], кажучи, що се „надзвычайный" огонь, бо вѣтеръ змѣнивъ свій напрямъ. Що ще за темнота, и то пѣдъ самымъ Львовомъ! — Въ *Дебеславцяхъ* пѣдъ Коломыею згорѣла онодгы фабрика шевскихъ кѣлкѣвъ и выробѣвъ столярскихъ, власность Ант. Косиньского. Фабрика давала у себе занятє 40 роббтникамъ; шкода 70 тысячъ зр., а була обезпечена лишь на 36 000 зр. Огонь здаеть ся бувъ пѣдложеный. — Дня 4 с. м. знищивъ огонь въ *Островѣ* коло Бѣбрки дванацять загородъ селяньскихъ зъ сегорѣчною збѣжаною кресцянцією. — Въ *Городнѣ на Россіи* огонь знищивъ минувшого тыждня бѣльшу половину мѣста Жертвою его впали навѣть рѣзни публични будѣвлѣ, якъ шпиталь вѣйсковый, будынки школьни и т. п. Вграты дуже великій.

— **Пишуть намъ:** Кривє коло Тѣснов належить безперечно до найкрасшихъ закутковъ нашои Галичины и сею дорогою звертаю увагу туристѣвъ, жадныхъ красныхъ видѣвъ, на сю околицю Зъ Нового Лупкова везе подорожного вузкоторова зелѣзница черезъ Волю мигову, Бальницю, Солѣнку, Зубраче до Тѣснои. Пѣвтреста годины потребуе поѣздъ, абы перебувъ сихъ 25 клм. дороги, але за се подорожный маe нагоду налюбувати ся вѣдвѣчными лѣсами, котрыхъ безпощадно нищить топоръ експльоатора жида, придивити ся безперестанно змѣнюючѣй ся панорамѣ. Зъ Тѣснои до Кривого ще 6 клм. и тутъ до пера розвивають ся передъ нашими очима найкрасшій виды: сѣльце въ кѣтлинѣ а наоколо горы. Не умѣю постизувати, але повтараю слова одного пана туриста, котрому знаний всѣ красій виды не тѣлько въ нашихъ горахъ, але и въ Альпахъ, що тѣлько одно мѣсце знае въ Швайцаріи, котре дорѣвнуе тѣй околици. Рачиновѣ, Лупѣнка, Кремѣнна, малый и великій Висель, мала и велика Равка — то горы окружаючій село, а зъ нихъ Равка маe 1359 метрѣвъ. Коротко: хто хоче за дешевѣ грошѣ побачити щось красного а не товчи костей милями по горескихъ каменистыхъ дорогахъ, де камене лежать якъ телята, най купуе білетъ до Тѣснои, а не пожалуе, бо ще менѣ подякуе. — *Очевидець.*

— **Жовнѣры — убійниками.** Дня 6 с. м. о $8^1/_2$ годины вечеромъ три жовнѣры зъ 40 полку пѣхоты въ Перемышли замордували въ ринку сторожа, вѣтця численной родины. Причина убійства невѣдома, а виновникѣвъ ще не выкрыто.

— **Скаженый человѣкъ.** Зъ Гогенмавтъ доносять про страшну сцену, мѣсцемъ котрои бувъ тамошный паркъ: Въ маю сего року укусивъ роббтника Венцля Чапека въ руку скаженый песъ, котрого вонъ хотѣвъ палицею вѣдогнати зъ тротуару передъ якоюсь трафікою. Чапекъ поѣхавъ зараз до Вѣдня до Пастерѣвского института лѣчити ся и за 20 днѣвъ выпустили его звѣдтамъ яко зовсѣмъ вылѣченого. Чапекъ вернувши наймивъ ся у куяца Червѣнки, де прасувавъ сѣно. Може 8 днѣвъ тому назадъ выбухла у него наразъ скаженина и его треба було звязати та вѣдставити до шпиталю въ Гогенмавтъ. Въ второкъ вечеромъ (тыждень тому) удало ся звязаному розбрвати на собѣ шнуры, вырвати краты у вѣкнѣ та перелѣзти черезъ кѣлька муровъ и дѣстати ся до парку, де якъ-разъ було повно людей, особливо жѣнокъ и дѣтей. Чапекъ представлявъ такъ страшный видъ, що всѣ пустили ся втѣкати зъ парку. Вонъ бувъ цѣлый облитый кровю а зъ рота точило ему пѣну. Вонъ хотѣвъ якъ-разъ кинути ся помѣжь найгустѣйшу купу людей, та якомусь покрывальникови дахѣвъ Шаверови удало ся скаженого вхопити зъ заду и повалити на землю. Заразъ кинули ся на него и другій люде, потѣмъ покрыто его коцами и звязано зновъ та вѣднесено до шпиталю, де коло его постелѣ поставлено сторожу. Нещасливый вывъ тутъ такъ страшно, що цѣлый шпиталь ходивъ и всѣ зѣ страху дрожали. Але вже не довго мучивъ ся, бо ще того самого вечера померъ. Коли вонъ утѣкавъ, подрапавъ челядника вѣдъ коваля Штага и той мусѣвъ поѣхати до Вѣдня до Пастерѣвского института.

— **Родова книга псѣвъ.** Выдѣлъ австрійского клюбу для псѣвъ люксусовыхъ ухваливъ на останнѣмъ своѣмъ засѣданю завести родову книгу для псѣвъ. Въ тую книгу будуть вписани псы вѣдзначени першою, другою и третьою нагородою на выставѣ псѣвъ, урядженѣй въ марті с. р. у Вѣдни згаданымъ клюбомъ, при чѣмъ сеся книга буде доступна зарѣвно для псѣвъ люксусовыхъ якъ и ловчихъ. Доси мали родовѣй книги конѣ, теперь уже й псы! Страхъ якъ свѣтъ поступае!

— **Щасливе мѣсто.** Угорскій співакъ оперовый Одри вразъ зъ фортепіаністомъ загадавъ бувъ устроити концертъ въ Марошъ-Уйварѣ. Однакъ до концерту не прийшло єдиного тому, бо показало ся, що въ цѣлѣмъ мѣстѣ нема анѣ одного фортепіяна.

— **Дрѣбни вѣсти.** До вязницѣ въ Новѣмъ Санчи приставлено магазинѣра зѣ Стружа за крадѣжь пересыланыхъ зелѣзницею товарѣвъ. — Въ Клепаровѣ коло Львова взявъ новопоставленый паркань и убивъ 5-лѣтну дитину селянина. — Въ Товстѣмъ, выбухла корь и шкарлятина. — Въ Краковѣ мають побудувати величаву палату на помѣщене староства. — Въ Медицѣ лютить ся мѣжь населенемъ дезинтерія [червѣника]; 20 особъ занедужало, а одна вже померла — Зъ кѣнцемъ сего мѣсяця вѣдбуде ся въ Будапештѣ конференція угорскихъ епископѣвъ католицкихъ пѣдъ проводомъ кардинала Вашаріого. — Въ Краковѣ утопивъ ся въ Вислѣ артилеристъ Іос. Полячекъ. — Зъ львѣвскихъ бригідокъ утѣкъ арештантъ Іос. Чорный, але не довго тѣшивъ ся волею, бо вчера схоплено его въ одинѣмъ шиночку. — Въ Швайцаріи недалеко Цірихy погибли три туристы, впавши зъ высокого шпиля горы „Rothhorn".

Господарство промыслъ и торговля.

— **Жнива на Буковинѣ** — якъ доносять звѣдтамъ — вынали вдоволяючо. Намолотъ добрый. Ячмѣнь зачали жати, а овесъ необавки зачнуть. Нашѣ всюда подостаткомъ, тѣлько мабуть барѣболя хибне. Огородовина всюда дуже красна.

— **Жнива въ Австріи.** Пѣсля надѣсланыхъ справоздань збѣръ пшеницѣ въ краяхъ передлитавскихъ буде лѣпшій нѣжь думано. Рѣвно-жь що-до жита надходять зъ-вѣдъ-усюдъ вдоволяючій донесеня. За те менше вдоволяючій донесеня приходять що-до ячменю, котрый потерпѣвъ въ наслѣдокъ посухи. За те овесъ мабуть всюда буде дуже красный. Взагалѣ надѣють ся збору середного, однакъ вонъ не дорѣвнае торѣшному.

Именованя, перенесеня, вѣдзначеня и пр.

— **Именованя.** Намѣстникъ именувавъ практикантѣвъ будѣвництва Стан. Рішку и Стан. Желеньского адъюнктами будѣвництва въ гал. державнѣй службѣ будѣвничѣй.

— **Перенесеня.** Львѣвскій высшій судъ краевый перенѣсъ: офіціялѣвъ канцелярійныхъ П. Клясы; Алекс. Лицка зъ Калуша до суду краев. у Львовѣ, Леон. Шнайсера зъ Городенки до Тернополя, Лаз. Вальтера зъ Нового села до Тернополя, Ивана Сцьобловского зѣ Снятина до Самбора, Волод. Ґживацкого изъ Солотины до Николаева, Іос. Юл. Шелера зъ Устрѣкъ до Перемышля, Іос. Ліфшітца зъ Мостѣвъ до суду кр. у Львовѣ, Маріана Тустановского зѣ Зборова до высшого суду у Львовѣ, Ферд. Анг. Бобрика зъ Лютовиськ до Синока, Мих. Махния зъ Снятыня до Бѣрчи, Вас. Бѣлецкого зъ Рожнѣтова до Дрогобича, Альф. Маерского зъ Борщева до Тернополя, Іосифа Турка зъ Меденичъ до Дрогобича, Франца Вендича зъ Мельницѣ до Стрыя; Мойсея Клайнкопфа зъ Бучача до Коломыи, Март. Гвоздзя зъ Бѣрчи до Мостисекъ, Петр. Косцюка, зъ Борынѣ до Самбора, Ив. Іордана зъ Краковца до Коломыи, Єфроима Тайтельбавма въ Перемышлянъ до Тернополя, Маріана Кавецкого зъ Бурштина до Золочева, Адольфа Бехера зѣ Станиславова до суду краев. у Львовѣ, Ферд.

Лянґа зъ Старого мѣста до Самбора; — канцелістовъ судовыхъ: Меч. Витковицкого зъ Тисьменицѣ до Пѣдгаєць, Адольфа Дембицкого зъ Радехова до Станиславова, Вільг. Клямута зъ Бѣбрки до суду кр. у Львовѣ, Віталіса Лѣсковацкого зъ Калуша до Стрия, Генр. Ржуховского зъ Ходорова до Бережанъ, Адольфа Анжецкого зъ Чорткова до Мостискъ, Володисл. Лавросевича зъ Риманова до Винникъ, Мойсея Мандлера зъ Балигорода до Станиславова, Арона Давида Орнштайна зъ Нижанковичъ до Станиславова, Іос. Тіша зъ Косова до Добромиля, Самуила Гілеля Тірка зъ Журавна до Тернополя, Володисл. Весоловского зъ Миколаева до суду кр. у Львовѣ, Якова Мойсея Ландесберґа зъ Чорткова до Золочева, Франца Теофіля Яськевича зъ Чорткова до Чешанова, Мих. Дениса зъ Жовкви до суду кр. у Львовѣ, Каз. Георґа зъ Луки до Сянока, Сим. Радевича Винницкого зъ Косова до Пѣдбужа, Леон. Домбровского зъ Свинюх до суду кр. у Львовѣ, Исид. Лопатиньского зъ Мостовъ до Станиславова, Франца Войтовича зъ Лютовискъ до Городка, Ив. Бокалу зъ Немирова до Миколаева, Мих. Прокоповича зъ Равы до Станиславова, Исид. Шепса зъ Бѣрчи до Щирця, Ив. Древянцкого зъ Тлустого до Сколього, Ив. Дзьорбу зъ Устрѣкъ до Перемишля, Жигмонта vel Шаму Кока зъ Вишнѣвчика до Бучача, Людв. Шмідта зъ Делятина до Жовкви, Стан. Буковского зъ Тлустого до Бѣрчи, Леон. Вальцера зъ Судовой Вишнѣ до Коломыѣ, Маріана Бол. Олеховского зъ Будзанова до Судовой Вишнѣ, Меч. Бурчика зъ Журавна до Делятина, Якова Танда зъ Куликова до Серета, Ант. Добрянъского зъ Вишнѣвчика до Старого мѣста, Григ. Германа зъ Борщева до Нижанковичъ — Намѣстникъ перенѣсъ старшихъ инжинерѣвъ: Франца Пѣцка въ Ясла до Львова, Жигм. Махневича зъ Станиславова до Стрия и Кар. Войцѣховского зъ Перемышля до Ярослава; дальше инжінерѣвъ Володисл. Срочиньского зъ Ниська до Ярослава и Жигм. Зелиньского зъ Перемышля до Ясла; вкѣнци адъюнкта будовництва Стан. Рішку зъ Львова до Станиславова.

Телеґрамы „Дѣла“.

Вѣдень 8 серпня. Дневники доносять, що парляментъ буде скликаный при кѣнци вересня або въ першихъ дняхъ жовтня. До сеи поры має наступити зближенє Чехѣвъ до Нѣмцѣвъ за посередництвомъ католицкон партіи людовои. На Ґрабенѣ вѣдбула ся вчера спокѣйна демонстрація роббтникѣвъ [„спокѣйна променада“] противъ §. 14. Участь взяло 5 до 6.000 осѣбъ. Зъ 14 вѣдбутыхъ вчера соціяльно-демократичныхъ зборѣвъ, два поліція розвязала. — Мѣжь послами Вольфомъ и Кшепкомъ вѣдбувъ ся поєдинокъ на шаблѣ. Кшепекъ легко раненый въ руку, Вольфъ має розтяте чоло такъ, що мусѣвъ помандрувати до шпиталю. Причиною поєдинку було письмо Кшепка въ якѣйсь часописи, що Вольфъ умѣє бити ся лише зъ куллявыми, слѣпыми и лысыми.

Зальцбурґъ 8 серпня. Говорять, що зъ причины демонстрацій має тутъ бути заведеный станъ облоги.

Петербурґъ 8 серпня. Делькасе вже заѣхавъ на бенькетъ до Петербурга. Муравьевъ пивъ за здоровлє Делькасого, Делькасе пивъ за здоровлє Муравьева. Царь казавъ вручити Делькасому инсігнія ордеру Александра Невского. — Въ обѣжнику міністерства просвѣты о заснованю студентскихъ интернатовъ при университетахъ, знаходить ся уступъ: „Що до курсовыхъ або инпихъ студентскихъ орґанізацій зъ выбираными представителями, депутатами або старостами, то зъ досвѣду уважаю ихъ не лишь за непотрѣбнѣ, але приносячѣ шкоду спокѣйному способови академичкого житя, безусловно потрѣбному условію успѣшного розвою науковыхъ занять.“ Въ той способъ цѣлковито знесено дотеперѣшну автономію студентѣвъ.

Вѣдозва въ справѣ запису дѣтей до рускихъ шкѣлъ у Львовѣ.

Родимцѣ!

Въ днихъ 29, 30 и 31 серпня почнуть ся записы до львѣвскихъ шкѣлъ народныхъ.

Є се справа не лишь для Львова, але и для всего краю незвычайно важна и вагу сю повинни всѣ львѣвскій Русины добре порозумѣти и сповнити совѣстно свѣй обовязокъ. Мало маємо шкѣлъ рускихъ, тожь користаймо, якъ слѣдъ, хочь зъ тыхъ, якѣ маємо!

У Львовѣ маємо *чотири рускій школы народній*: двѣ мужескѣ и двѣ женьскѣ.

Одна мужеска школа чотиро-клясова: руска школа вправъ умѣщена въ „Народнѣмъ Домѣ“; друга школа чотиро-клясова: мѣска имени Маркіяна Шашкевича при улици Скарбкѣвскѣй ч. 26. Они — знаній вже Р. Т. Родимцямъ — *розвивають ся дуже успѣшно* и вдоволяють найбѣльшимъ вымогамъ Р. Т. Родичѣвъ.

Для дѣвчатъ маємо чотиро-клясову женьску руску школу вправъ при улици Серблецкѣй ч. 6., а записы до неи вѣдбувають ся въ учительскѣй семинаріи женьскѣй при улици Скарбкѣвскѣй ч. 39. — Школа ся такожь вже звѣстна загалови рускон Р. Т. Публики, розвиває ся надзвычайно хорошо. Родичѣ, що посылали свои дѣвчата до неи, не доберуть слѣвъ похвалы в для науки и для ведена дѣвчатъ та для щирыхъ вѣдносинъ мѣжь учительками та дѣтьми. Руске Товариство педаґоґічне отворило въ днемъ 1 вересня 1898 класу V рускон дѣвочон школы выдѣловои, а въ новымъ роком школьнымъ *будуть вже двѣ класы: т. е. V и VI.* На рѣкъ буде отворена и класа VII. Школу тую госпітувавъ инспекторъ краевый и на тѣй пѣдставѣ одержала она субвенцію вѣдъ Выс. Сойму. То є найлѣпшимъ свѣдоцтвомъ, що та школа розвиваєсь правильно. Такъ отже рускій дѣвчата будуть могли кончити въ своѣй питомѣй школѣ всѣ сѣмъ класъ и въ нихъ безъ перепонъ переходати просто до семинаріи учительскои.

Всѣ сѣ школы рускій ведуть ся на повне вдоволенє всѣхъ Р. Т. Родимцѣвъ. Не надто велике число дѣтей дає можность тымъ лучше вести въ нихъ науку; бракъ жидовскои дѣтворы має за собою такожь деякѣ користи, а вкѣнци товариство „Шкѣльна помѣчь“ запомагає бѣднѣйшихъ дѣтей сихъ шкѣлъ якъ найщедрѣйше.

Вѣдзываємось отже до всѣхъ Р. Т. Родимцѣвъ, такъ мѣсценыхъ якъ и замѣсце выхъ, и *принручаємо горячо Всѣмъ*, щобъ не тѣлько самѣ *записували свои дѣти до рускихъ шкѣлъ*, але и *другихъ до сего заохочували*. Нехай нѣхто не здержує ся тымъ, що его дитина не володѣє добре рускимъ языкомъ: рускій школы приготованій на се и ведуть науку вѣдъ початку такъ, що дѣти въ коротцѣмъ часѣ набувають достаточного знана руского языка.

Тожь записуйте Р. Т. Родимцѣ свои дѣти лише до сихъ чотирохъ рускихъ шкѣлъ, де учителѣ и учительки займають ся щиро нашою молодѣжію, наука веде ся вѣрцево, а дѣти выховують ся на будучихъ свѣдомыхъ своихъ національности горожанъ краю и державы.

Зъ выдѣлу Руского Товариства педаґоґічного у Львовѣ.

Надѣслане.

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

Оптикъ и Механікъ у Львовѣ, площа Ґалицина ч. 1., противъ Банку Гіпотечного на пекнтаціяхъ пановъ Гаєвскихъ

поручає въ великомъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ: окуляры, пінсне, лорнеты, бінокли, долеповиды, барометры, термометры, рѣвні ареометры, мікроскопы, лупы, компасы, райсцайґи, тасьмы мѣрничѣ, піоны, лібелѣ, манометры и т. п.

Уряджене двѣвкѣвъ електричныхъ.

Всякѣ направкы полагодженуть ся якъ найскорше и найдешевше. 4-1

Портретъ Тараса Шевченка

Цѣна 50 кр.

Дѣстати можна въ товариствѣ „Просвѣта“ у Львовѣ Рынокъ ч. 10.

Ученикъ зъ укѣнченою II. кл. ґімназ. знайде користне помѣщенє въ торговли корѣнной и делікатесовъ И. Борисовъ въ Перемышли.

286 5—10

СВОБОДА

письмо політичне, просвѣтне и господарске для народу.

Выдає и за редакцію вѣдповѣдає д-ръ Ол Барковскій. Редакторъ просвѣтно-господарскои части Василь Корель, учитель господарства.

Цѣлорѣчна передплата выносить 2 зр., на пѣвъ року 1 зр. Редакція и адміністрація: Львовъ, рынокъ ч. 10 (въ домѣ „Просвѣты“).

Вѣдъ 1 (13) сѣчня 18.. выходить у Львовѣ що четверъ (на мѣсци популярныхъ газетокъ „.. атькѣвщина“ и „Читальня“) тыжневa популярна газетка

МОЛИТВЕННИК ДЛЯ ДІТЕЙ

виданий

коштом руского тов. педаґоґічного

В подотяжній оправі з золоченим хрестом 20 кр. В папировій окладці 15 кр.

Продає ся в книгарни Наук. тов. ім. Шевченка, Львів, ул. Чарнецкого ч. 26.

Потрѣбный з зараз на часъ вакацій **Инструкторъ** укѣнченый **матуристъ** або ученикъ VIII. кл. ґімн до приготовленя до испыту зъ VIII класы ґімназ. Близшу вѣсть подасть устно Адміністрація „Дѣла“. 289 3—3

Книгарня Наук. Товариства имени Шевченка

у Львовѣ, ул. Академічна ч. 8, 59

має на складѣ слѣдующі книжкы:

Памятковє число „Зорі“	—·50	кр.
Партицькій Омелян. Історичні старинна Галичини	3·—	„
„ „ Провідні ідеї в письмах Т. Шевченка	—·35	„
„ „ Скандинавщина в давній Руси	—·20	„
„ „ Слово о полку Ігоревім	—·80	„
„ „ Темні місця в Слові о полку	1·40	„
„ „ Велика славян. держава перед 20 о літ.	—·20	„
Пачовський Михайло Др. Про бадини і думи	—·10	„
Подоленко К. Т. За громаду, оповідане	—·20	„
Познаньскій Борис. Весна в українському селі	—·20	„
„Правда“ письмо літер. наукове т 1873, 76, 77, 79, 80—96 по 2·—		„
„ з р. 1878 і зр., XIII з допов. сим	1·50	„
Равіт. Гетьман Мазепа, повість з польского	1·20	„
Раймунд. В оборонї честї, повість	2·50	„
„ Міщаньске плем'я, повість з німецького	1·20	„
Родзевич М. Девайтіс, повість з польского	1·—	„
Рогова. Сини гетьмана, повість історична з великоруского	1·50	„
Руданьскій Ст. Твори т. I. 0 кр., т. II. 50 кр., т. III. 60 кр. т. IV.	—·60	„
Север. Задля святої земли, повість з польского	—·50	„
Скот Вальтер. Ришард Львяче серце, повість історична з англійського	1·20	„
Смирнов-Дашевич-Шарашевич. Монографії до історії галицкої Руси	1·50	„
Солтан Абгар. При стрілецькій матрі	—·40	„
Сінде Юлій. Родина Бухгольців, повість з німецького	1·—	„
Сурик Іван. Твори	—·10	„
Свльо. Непос для III. кл. ґімназ.	—·65	„
Толстой Кость Гр. Серебяний князь, істор. пов. з великоруск.	2·—	„
Толстой Лев Гр. Дитячій, хлопячій і молодечій вік	1·40	„
„ „ Микита Балкін	—·10	„
Тургенев Іван. Батьки і дїти, повість з великоруского	1·20	„
„ „ Дворянське гніздище, повість з великоруск.	—·65	„
„ „ Дим, повість з великоруского	1·50	„
Умавець і сніпка. Словар росийско-украін. т. I. II і III по	2·50	„
Устиянович Корній. Раєвський і росийський панславізм	—·80	„
„ Микола. Повісти	—·85	„
Федькович Юрій. Повісти і оповідання	—·20	„
„ „ Як козам роги виправляють	—·10	„
Фейлет Октав. Дневник одної пані, повість з французского	—·60	„
„ „ З великого сьвіта	—·80	„
„ „ Любов убогого молодця	1·20	„
Франко Іван. Без праці, байка	—·20	„
„ „ Жіноча неволя в народних пісенях	—·30	„
„ „ Нарис історії фільософії	—·30	„
„ „ Наші коляди	—·20	„
„ „ Старозавітні апокріфи, памятки стародруської літератури	2·—	„
„ „ Украдене щастє	—·30	„
Хвильо (Кримский). В народї! побрехеньки без тенденції	—·15	„
Цар Михаил. Надельмінер апостол свободи	—·10	„
Чайковскій Андрій Др. В чужім гніздї	1·40	„
„ „ Олюнька	1·—	„
Чайченко В. (Б. Грінч.), Книга байок	—·50	„
„ Книга казок	—·60	„
„ На розпутті	—·80	„
„ Оповідання	—·80	„
„ Під хмарним небом (поезиї)	1·—	„
„ Сонячний промінь	—·60	„
„ Ясні зорі	—·20	„
„ Нахмарило, комедия	—·20	„
Шашкевич Вол. Зільник, збірник поезий	—·20	„
Шевченко Тарас. Кобзар, 3 томи з пересилкою	7·—	„
Шекспір — Кудін. Драматичні твори, ч. I.	1·—	„
Шіллер — Горницкий. Орлеанська дїва, трагедия	—·35	„
„ — Грінченко. Марія Стуарт трагедия	—·50	„
„ — Кміцікевич. Вільгельм Тель	—·30	„
Школиченко. Між народ, оповідання	—·20	„
Щурат Василь. Чернеча республика на Афоні	—·10	„

Крім того має на складі слідуючі мапи, образи, виданя образкові, ноти і т. і.

Гуцул і Гуцулка, дві картини олійні по	—·50	зр.
Остап Вересай, картина хромолітоґрафічна	—·50	„
Шевченко в 25 році жита, фотоґрафія	—·50	„
Шевченко з бандурою над Дніпром	—·25	„
М. Вербацкий. Завіщанє Т. Шевченка, ноти	—·50	„
Монограма до вишивок і гафту	2·—	„

МАШИНКИ американьскѣ до роблена мороженого поємности 1, 2, 3 літры по зр. 5·50, 6·50 и 7·50. Ронделѣ до моженый до смаженя конфітуръ по зр. 2·40, 2·80, 3·—. Кльошѣ дротяный до прикрывана полумысковъ штука вѣдъ кр. 35 до 1 зр. Лодовнѣ кѣмнатнѣ знаменитѣ по зр. 24. 35 и 45 поручає ПЕТРО ХШОНСТОВСКИЙ торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 напротивъ катедры

Найлѣпше доси жато

„Тріумфъ“

доставляю оплатно до кожной стації по 8·40 зр. за 100 клґ. *Петро Була* въ Розгадовѣ п. Поморяны. 291 1—4

АНДРЕЙ КОБѢЛЬНИКЪ

Львовъ ул. Сикстуска ч. 30

поручає свою звѣстну зъ солідности

РУКОДѢЛЬНЮ

мужескои и дѣвочои

ОДЕЖЬ

ласкавій увазѣ Вел. духовенства и мирянъ.

93 13—20

!! Найкрасшій і найліпшій дарунок для молодежи !!

НАРОДНИЙ РУСКИЙ

МОЛИТВЕННИК

выдало

ТОВАРИСТВО „ПРОСЬВІТА“

в 1898-ім році

новий накладъ, виданє шесте

мовою народною, правописею шкільною, формату малого обіймаючого **256** сторін гарного друку.

Сей молитвенник можна дістати в канцелярії Товариства „Просьвіта“ у Львові, рынок ч. 10 і в книгарни Ставропиґійскій по таких цінах:

1. Молитвенник оправлений в папір з хребтом полотняним 80 кр.
2. оправлений ціло в полотно з одвітними відтисками і з шабатурною 40 кр.

Замовленя виконують ся за готівку або за посліплатою (Nachnahme).

Проф. Д-ра Олександра Огоновского **„СИСТЕМ АВСТРИЙСКОГО ПРАВА ПРИВАТНОГО“** виданий Д-ром Петром Стебельскимъ: том I. Загальні науки і право річеве; том II Право облігаційне і право спадкове — появив ся вже в книгарскій торговлї і можна его набути в книгарні Наук. товариства ім. Шевченка і в Ставропиґійскій. Кождий том по 3 зр. 60 кр.

Розкладъ їзды поѣздѣвъ зелѣзничихъ важный вѣдъ 1 мая 1899.

подля часу середно-европейского [пізнѣйшого о 36 мінутъ вѣдъ часу львѣвского.]

поєз. приходить о	особ.	до Львова	поєз. вѣдходять о	особ.	зъ Львова
		Денъ			**Денъ**
	6·10	Зъ Черновець, Ицканъ, Станиславова		6·20	до Лавочного, Пешту, Борыслава
	6·50	„ Бруховичъ вѣдъ 7/8 до 10/8.		6·15	„ Пѣдволочискъ, Одесы, Козовы, г. д.
	7·10	„ Зимноводы „ „		6·30	„ Ицканъ, Букарешту, Радовцѣвъ
	7·40	„ Янова (гол. дворець)		6·30	„ Пѣдволочискъ зъ Пѣдзамча
	7·55	„ Лавочного „ „	8·30		„ Кракова, Любачева, Орлова, Вѣдня
	7·44	„ Тернополя на Пѣдзамче		8·45	„ „ Вѣдня, Хирова, Стружка
	8·05	„ „ „ гол. дворець		9·10	„ Сколього, до Лавочного 1/7 до 15/9
	8·15	„ Сокаля, Равы рускои		9·25	„ Янова
	9·—	„ Кракова, Вѣдня, Орлова		9·35	„ Пѣдволочискъ зъ гол. дворця
	11·15	„ Ярослава, Любачева		9·45	„ Ицканъ, Сопова, Бергомету
	11·55	„ Ицканъ, Черновец. Станислав.		9·53	„ Пѣдволочискъ зъ Пѣдзамча
	1·01	„ Янова на гол. дворець		10·10	„ Белзця, Равы, Любачева
1·30		„ Кракова, Вѣдня		12·50	„ Янова 1/7 до 15/9 недѣлѣ и свят
	1·40	„ Сколього, Хирова, а въ Лавочного вѣдъ 1/7 до 15/9.	1·55		„ Пѣдволочискъ зъ гол. дворця
			2·08		„ „ Пѣдзамча
1·50		„ Ицканъ, Станиславова		2·15	„ Бруховичъ 7/8 до 10/9 недѣлѣ и свят
2·20		„ Пѣдволочискъ на Пѣдзамче	2·45		„ Ицканъ, Гусятина, Керезмезе
2·35		„ „ „ гол. дворець	2·5[illegible]		„ Кракова, Вѣдня, Хабувки
	5·15	„ „ „ Пѣдзамче		3·05	„ Стрыя, Сколього лишь 1/8 до 30/8
	5·40	„ „ „ гол. дворець		3·15	„ Янова, вѣдъ 1/8 до 30/8.
	5·55	„ Сокаля		3·20	„ Зимнои воды 7/8 „ 10/9.
				3·25	„ Бруховичъ „ „ „
				5·25	„ Ярослава
		Ночь			**Ночь**
	12·10	Зъ Сколього, Калуша, Борыслава			до Кракова, Вѣдня, Берлина
12·30		„ Черновець, Букарешту	12·50		„ Ицканъ, Констанції, Букарешту
2·16		„ Кракова, Вѣдня, Орлова	2·36		
	3·05	„ Пѣдволочискъ на Пѣдзамче		4.10	„ Кракова, Хирова, Коросна
	3·30	„ „ „ гол. дворець		5·50	„ Бруховичъ вѣдъ 7/8 до 15/8
	6·00	„ Кракова, Вѣдня, Самбора, Сянока		6·26	„ Ицканъ, Радовець, Кімполюнгу
	6·10	„ „ „ „ Хирова		6·40	„ Кракова, Вѣдня, Берлина, Варшавы
	6·20	„ Ицканъ, Пѣдвисокого, Козовы		6·50	„ а Орлова вѣдъ 11/8 до 15/8
	7·58	„ Янова вѣдъ 1/8 до 31/8, и вѣдъ 16/9 до 30/9 що дня а вѣдъ 1/8 до 15/9 недѣлю и свята			„ Янова вѣдъ 1/8 до 15/9 въ будній дни
				7·00	„ Лавочного, Мункача, Хирова
	8·15	„ Бруховичъ вѣдъ 7/8 до 30/8, и 16/9 до 15/9.		7·10	„ Сокаля, Равы рускои
	8·30	„ Бруховичъ вѣдъ 1/7 до 15/9 що день		7.20	„ Тернополя зъ гол. дворця
		„ Кракова, Вѣдня, Любачева		7·42	„ „ „ Пѣдзамча
	9·21	„ Янова вѣдъ 1/9 до 15/9.		7·47	„ Янова 1/10 до 30/9 1900 включно
	9·55	„ Кракова, Вѣдня, Пешту, Сянока		8·35	„ „ 1/8 „ 31/8 и 16/9 до 30/9
	10·10	„ Ицканъ, Козовы, Пѣдвисоцкого		9·11	„ „ 1/8 „ 15/9 недѣлѣ и свята
	10·08	„ Пѣдволочискъ, Брод. Кончинецъ		10·40	„ Ицканъ, Гусятина, Радовець
	10·25	„ „ на гол. дворець		10·50	„ Кракова, Вѣдня, Ивовича
	10·30	„ Лавочного, Хирова, Пешту		11·10	„ Пѣдволочискъ, Бродовъ г. дворця
				11·32	„ „ Грималова Пѣдзам.

ЗАМѢТКА: Пора нѣчна числить ся вѣдъ 6 годины вечеромъ до 5 годины 59 мінутъ рано. — Бюро информаційне ц. к. зелѣзницѣ державнои при ул. Краєвицкихъ ч. 5.

При закупнѣ товарѣвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одѣвчальний редакторъ Иванъ Белей. Папѣръ въ фабр. Черлянскихъ. Зъ друкарнѣ Инстытуту Ставропиґійского, пѣдъ зарядомъ Іосифа Данилюка

І. А. БАЧЕВСКІЙ у Львовѣ

ц. к. доставець надворный 224 9—12

Спіритусъ	Esprit de vin Marque d'or	Спіритусъ
На наливки	ПЕРШОИ ПРОБЫ	На наливки
На наливки	Найлучшои якости.	На наливки
Почтова	5 кґр.	Почтова
	бляшанка	

Ч. 167. Львовъ, Середа 28 Липня (9 Серпня) 1899. Рочникъ XX.

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских свят-) о 5-тій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ второкъ, и въ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Администрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне Бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Короля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килинського 2; — въ Ярославю: Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11.; Hasseastein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Hasseastein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитость за инсераты платній у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатком

въ Австрій:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року	12 зр.
у Львовѣ:			
на цѣлый рѣкъ	16 зр.	на пѣвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженє. — Рекламаціи неопечатані вѣльні вѣдъ порта.

Поединоке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошенія звыкій принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одного стрѣчки инсератового або ся мѣсце а въ рубрицѣ „Надсланє“ по 25 кр. а. в.

Подяки и инші донесенї приватній числять ся по 15 кр. вѣдъ отишка.

Мудрагель зъ офіцины.

Є рѣчь доведена и якъ свѣтъ стара правда, що найлѣпшою критикою се — робота. Скаже хтось, напише чи зробить щось зле або невдало: скажи ты, напиши чи зроби те саме добре або бодай лѣпше; — ось и критика! Правда, що така критика не завсѣгды, не въ кождій справѣ и не кождому можлива; особливо часто бувае, що хтось розумѣе ся на рѣчи на стѣлько, що годенъ пѣзнати якъ найдокладнѣйше все, навѣть найдрѣбнѣйшій хибы, — годенъ сказати, якъ оно повинно бы бути, щобы було добре, але самъ зробити не годенъ, бо не мае до того силы чи справы чи взагалѣ спроможности. И така критика, поучаюча, може мати велику вагу и причинити ся до направы зле, невдало, недоладно зробленого дѣла. Правда, є она такожь не легка. Але лише ганити, и то ганити загал мъ, або вышукувати въ кождій рѣчи все найдрѣбнѣйшій хибы и недостатки, хочь бы се мали бути плямы на сонци, — се вже зъ однои стороны рѣчь нѣ до чого нездала, а часто таки шкѣдлива, зъ другои-жь рѣчь дѣтваковъ-мудрагелѣвъ, що легкимъ способомъ, безъ науки, безъ працѣ, все и всѣхъ опльовуючи, радій бы вынести ся высоко и заяснѣти великими нѣбы то розумами.

У насъ, въ нашѣмъ народнѣмъ житю, всѣляку переживали мы критику въ послѣдныхъ десяткахъ лѣтъ. Для прикладу згадаемо, якъ то Галицко-руска Матица пустила ся зразу на недоладну дорогу, поки не уклала ся до мертвого сну, — якъ то пок. Стефанъ Качала бравъ ся словами и радою напучувати ин, — якъ вкѣнци молодій люде забрали ся самій до роботы, щобы показати, якъ то треба бы ин повести лѣпше, — и якъ тій люде, заложивши товариство „Просвѣту“, справдѣ показали згодомъ свою роботу и дѣломъ выконали переконуючу и пожиточну критику надъ Матицею.

Такъ само въ політицѣ нашій молодій народовцѣ 60-тыхъ рокѣвъ судили тогдѣшныхъ нашихъ заступникѣвъ, высказуючи хибы ихъ поведеня и указуючи нові дороги. Згодомъ, коли самій прийшли до лѣтъ и могли бодай въ части взяти політику нашу въ свои руки, старались зновъ дѣломъ перевести критику давнѣйшои політики; а хочь не обійшлось и у нихъ безъ похибокъ, все-жь таки ихъ роботу треба уважати за поважный поступъ и за користну критику.

Коли въ послѣдныхъ рокахъ взяли ся за політику зновъ новій, хочь и не молодій люде и стали ин вести зновъ на нашу дорогу, здавало ся зразу значнѣй части народовцѣвъ, а мѣжь нашими и намъ, що се природный розвитокъ рѣчей: одній переживають ся и уступають, другій стають на ихъ мѣсце, щобы всѣми силами лѣпше и успѣшнѣйше вести роботу дальше, хочь бы и не давною, утертою дорогою. И мы терпеливо ждали, щѣ тій новій люде покажуть и чого докажуть. Мы таки довго ждали и мовь каючій ся грѣшникъ слухали мудрыхъ наукъ и докорѣвъ, звертаныхъ на нашу адресу, що мовь то мы самі виновій всѣй нашѣй недоли, що мовь то у насъ безголове, що мовь то мы неробы, и самі нѣчого не робимо и другимъ не даемо робити, и т. д. до безконечности. Слухали мы довго терпеливо и ждали — дѣлъ; ждали, коли то скѣнчить ся критика въ словахъ, докорахъ, доганахъ, ба й лайкахъ, а начне ся критика въ дѣлахъ, въ роботѣ. Особливо, коли зъ тыхъ новыхъ розумѣвъ завязало ся нове політичне товариство пѣдъ назвою „Католицкого Союза“, здавалось намъ, що ось-ось зачне ся вже и робота: пѣйде розумна, успѣшна орґанізація по краю, поплыве живѣйше кровь въ жилахъ нашои суспѣльности, скѣнчить ся „безголове“, а простымъ и певнымъ шляхомъ поведуть насъ новій, мудрій проводирѣ до меты нашихъ идеалѣвъ.

И щѣ-жь стало ся? Минае зъ того часу чотири роки, якъ народивъ ся новый месія нашъ въ тѣлѣ „Католицкого Союза“, але и доси нѣчого не чувати за его роботу и навѣть взагалѣ не знати, чи вѣнъ жие чи нѣ. „Безголове“, яке було, таке є; зѣбльшилось оно хиба лише черезъ розбите нашихъ силъ, зъ котрыхъ частина перейшла на офіцины польского кола, та черезъ вѣчній лайки, якій выходять зъ тои офіцины, такъ що вкѣнци за лайками тыми годѣ неразъ вызнати ся, чи се або те справдѣ таке ледаче, якъ вѣдтамъ выкрикують, чи може такъ тѣлько зъ навычки лають, бо самі нѣчого не роблять. А роботы зъ тои стороны не слѣдно нѣ найменшои; коли бы не почула ся зъ офіцины вѣдъ часу до часу якась догана на невинну, хочь середъ крутыхъ часѣвъ не все може такъ выдатну, якъ бы бажалось, роботу народовцѣвъ, то и не знати бы було, чи офіцина взагалѣ ще дыхае. Зъ великихъ розмахѣвъ, зъ великого шуму — пшикъ тай годѣ!

Ось такою проявою животѣня офіцины, а до того и справдѣшного безголовя, яке настало середъ тыхъ, що все любять докоряти безголовемъ народовцямъ, є вчерашна статья „Руслана“ п. заг. „Народна Рада заговорила!“

Вѣдозвы „Народнои Рады“, оповѣщеній въ чч. 161 и 163 „Дѣла“ перепечатавъ „Руслан“ — безъ жадныхъ замѣтокъ. Здавалось бъ того, що пѣнъ згоджуе ся зъ ними. Але, видно, хтось зъ офіцины опамятавъ ся, що мовь якъ же можна згоджувати ся зъ „Народною Радою“ и признавати щось за добро, що она зробила чи робить! И отъ треба ій показати, що ин робота нездала. Але щѣжь тутъ закинути тымъ вѣдозвамъ? Ну, сежь не така трудна рѣчь доганяти пляму на сонци! До сего не треба бути аже вченымъ астрономъ; се-жь втне и пастухъ. Отже авторъ статьѣ приплѣвъ насамперед до рѣчи докѣръ, що „Народна Рада“ мимо 15-лѣтнього свого истнованя не перевела ще доси політичнои орґанізаціи, що не мае навѣть перегляду анѣ выказу своихъ людей, що часто помыляе ся, уважаючи за свого когось такого, хто або є зовсѣмъ иншихъ політичныхъ переконань або зовсѣмъ неспособный до народнои роботы. Розумѣе ся, що треба було доконче выткнути „Народній Радѣ“ неробство. Наконецъ тій вѣдозвы! По що они? Нашій громадяне, нашій рады шкѣльній мѣсцевій, рады громадскій такій непорадній, що не умѣють сформулювати найзвычайнѣйшои просьбы або петиціи, не то вже жалобы, въ котрій треба покликувати ся на параґрафы законѣвъ и т. и. А коли „Народна Рада“ сама дораджуе въ справѣ жалобъ до трибуналу шукати помочи адвоката, то треба було бодай оголосити списъ тыхъ рускихъ адвокатѣвъ, що давати-муть пораду безкористно. Скоро „Народна Рада“ сего не зробила, то выходить, що она тій вѣдозвы выдала лише на те, щобы здавало ся, що она щось робить, — а нѣ, то, оголошуючи свого часу въ справѣ выборѣвъ списъ рускихъ адвокатѣвъ, робила имъ лише просту реклямy.

Отсе мудрощѣ „Руслана“, а властиво зъ тои офіцины, де сидить ихъ авторъ.

На тій мудрій докоры шкода вѣдповѣдати и выказувати ихъ напастливость и недорѣчность. Запытаемо ся лише: чи офіцина и „Католицкій Союзъ“, котрій мають безконечно менше „своихъ“ людей, нѣжь „Народна Рада“, знають справдѣ всѣхъ „своихъ“ безъ помылки? Чи „Католицкій Союзъ“ за чотири роки свого истнованя зробивъ хочь одень крокъ до політичнои орґанізаціи Русинѣвъ въ краю? Може хочь въ однѣмъ повѣтѣ? Чи лѣпше було „Народній Радѣ“ взовсѣмъ не выдавати тыхъ вѣдозвъ, якій выдала? Чи крѣмъ докладного указаня, якъ що робити въ такихъ выпадкахъ, о якихъ говорять вѣдозвы, и крѣмъ зазыву, щобы въ разѣ потребы удавати ся до „Народнои Рады“ о пораду и помѣчь, котру она готова подати въ кождѣмъ разѣ, треба було може ще обѣцяти, що „Народна Рада“ готова въ кождѣмъ разѣ пѣслати на мѣсце адвоката, котрый забере людей особисто до п. староств чи, де тамъ треба, и буде за нихъ говорити, а въ разѣ потребы таки на мѣсци напише потрѣбне письмо?

Ну, якъ же бы те все зробити лѣпше и мудрѣйше? Чому-жь мудрагель зъ офіцины такъ крые ся зѣ своимъ розумомъ?...

Въ справѣ археольоґічного зѣзду въ Кіевѣ.

Зъ президій науковыхъ секцій Наукового Товариства имени Шевченка одержуемо осьяке донесенє:

„Справа допущеня украньско-рускои мовы на археольоґічнѣмъ зѣздѣ въ Кіевѣ ще не порѣшена остаточно — и не выключена можность допущеня украньско рускихъ рефератѣвъ и дискусій бодай на окремыхъ засѣданяхъ секцій зѣзду.

Оттымъ то президія секцій фільольоґічнои и исторично-фільософічнои звертають ся до тыхъ членѣвъ Товариства, що приготовують ся въ рефератати на зѣздъ, щобы були ласкавій якъ найскорше подати въ канцелярію

Руска кольонія въ Pittsburg Pa.

Написавъ *Стефанъ Макарь.**)

Хто бы побажавъ побачити, якъ выглядае пекло въ мініятурѣ, най поѣде до Пітсбурґа, коли всѣ фабрики въ руху. Выйти тамъ на найблизшій якій горбъ, нѣчо бѣльше не побачишь крѣмъ густои хмары дыму, що залягла надъ мѣстомъ, а ушей твоихъ доходить перераздливый шумъ и верескѣтъ машиновои товкотнѣ. Не треба й згадувати, якъ приятно вѣддыхати подѣбнымъ воздухомъ та якъ мусять выглядати сорочка и лице пѣсля парогодинного проходу.

Въ ночи видъ Пітсбурґа импонуючій. На полудневѣй его сторонѣ, де мѣстить ся найбѣльше фабрикъ, побачишь море полумѣня, що вулканами бухкотить зъ фабричныхъ коминовъ, а коли вплынешь свѣй зборъ въ ту великаньску пожежу, тебе огортае якась пошана до того великаньского промыслу, якій могла здвигнути лишь така сильна рука, якъ американьскій капіталістъ.

И справдѣ, що Пітсбурґъ есть осередкомъ зелѣзного промыслу цѣлого свѣта. Нема такого зелѣзного предмету, котрого бы не могли выробити въ зелѣзнѣй фабрицѣ Пітсбурґа. Суть тамъ фабрики штабъ, обручѣзъ, ланцухѣвъ, бляхъ, котлѣвъ, бляхъ до резервуарѣвъ, руръ розличного рода, шинъ, мостовыхъ каблукѣвъ, цвяхѣвъ; суть тамъ ліярнѣ колѣсъ, корабельній машинерій, выробы незрѣвнаныхъ льокомотивъ, фабрики для переробки зелѣзнои руды на зелѣзный матеріялъ. Есть тамъ 36 фабрикъ, въ котрыхъ выробляють лишь самі сталевій знаряды, а яка въ нихъ шалена продукція, свѣдчить рѣкъ 1898, въ котрѣмъ працювало тамъ 34 тысячь робѣтникѣвъ, а выплачено имъ кругло 40 міліонѣвъ долярѣвъ.

Се богатства самого Пітсбурґа, але по-за мѣстомъ, на 15 тысячь квадратовыхъ миль, розверглись ще богатій поклады мягкого вугля. Суть тамъ ще великій озера нафты, зъ котрыхъ вытягають рѣчно міліоны барилокъ, бо сама тѣлько пенсільвенійска компанія перевозить рѣчно 600 тысячь барилокъ нафты.

Цѣкаво вамъ знати: де то лежить те богате мѣсто Пітсбурґъ? Отже на пѣвнѣчнѣмъ заходѣ, 250 миль вѣдъ Філядельфіи, де двѣ великій рѣки Monongahela и Allegheny зливають ся въ одно и творять рѣку Огайо, що впадае до Міссіссіпі. Въ тѣмъ мѣсци, по обохъ берегахъ обохъ тыхъ рѣкъ Моноґагела и Алеґені розверглись мѣста: Pittsburg и Allegheny. Хочь оба тій мѣста мають окрему мѣску адміністрацію, то таки уважають ихъ за одно мѣсто, щось такъ якъ Буда и Пешть.

Пітсбурґъ розвергъ ся по обохъ берегахъ рѣки Моноґагела и на лѣвѣмъ березѣ рѣки Алеґені, а мѣсто Алеґені по правѣмъ боцѣ рѣки Алеґені. Тій оба мѣста уважають за одно, бо злученій зъ собою 12 величезными, зелѣзными мостами, котрій лучать ихъ въ справахъ торговельныхъ. Пітсбурґъ сьогодня числить до 300 тысячь мешканцѣвъ, що засѣли просторонь 43·75 квадратовыхъ миль.

Початкѣвъ пѣдъ завязокъ нинѣшного фабричного мѣста не треба такъ далеко шукати. Подѣбній мѣста въ Америцѣ зростають мовь грибы по дощи. Въ р. 1763 на тѣмъ мѣсци, де нинѣшный Пітсбурґъ, анґлійскій полковникъ Boquett, командантъ крѣпости Pitt, побудувавъ першій дѣмъ и вѣдъ тогды зачало мѣсто зростати.

До того то мѣста Пітсбурґа зайшли наші руснй роботники вже въ роцѣ 1880. Були ними Андрій Андрейчинъ, Гриць Вислоцкій и Асафатъ Вахновскій, всѣ зъ Устя рускаго, повѣту горлицкого въ Галичинѣ. Якъ звычайно, тій устьяньскій люде дѣзнали ся про Америку вѣдъ жидка зъ Климкѣвки, котрый розказувавъ имъ за американьскій богатства и заохочувавъ до еміґрацій. Знадженій тымъ раемъ, а не маючи нѣчого до страченя въ хатѣ, пустились перші еміґранты въ дорогу, а въ 1880 р. высѣли вже на американьскій земли. Першій мѣсяць перебули они на фармѣ коло Бальтіморъ, вѣдтакъ три тыждні мандрували пѣшки 333 миль ажь до Пітсбурґа. Декотрій зъ нихъ були въ старокравыхъ одягахъ, тожь стрѣтила ихъ та сама гостина вѣдъ американьскихъ хлопцѣвъ, якъ и иншихъ Русинѣвъ: обкидувано камѣнемъ и прозывано „Гунґеры“.

Та не пій ли они заразъ до мѣста, а лишились въ околици Пітсбурґа на фармѣ. Ажь коли зъ-вѣдтамъ дѣзнали ся о Чехахъ и Полякахъ, прийшли до мѣста и наймались робити въ ліярни. Розумѣесь, що въ першихъ початкахъ свого побуту въ Америцѣ не належали они до жадной церкви анѣ орґанізаціи яко сталій члены. Кѣлька мѣсяцѣвъ харчувались у Айріша и ходили до айрішского костела, а опѣсля перебрались до Поляковъ и ходили до польского костела.

Якъ всюды, такъ и ту одній стягали другихъ, а коли рускихъ роботниковъ зѣбралось уже споре число, вѣдозвалась у нихъ потреба мати докончє у себе свого священика, котрый бы бодай высповѣдавъ ихъ. И дѣйстно въ сѣчни 1891 р. прибувъ тамъ о. Т. Обушкевичъ, тогдѣшный парохъ въ Шамокінѣ, и тогдѣ заложено въ Пітсбурґѣ перше спомагаюче братство имени св. О. Николая. Невдовзѣ, бо вже 2 липня 1891 р. куплено на церковь протестантскій костелъ на Carson str. за 11.500 долярѣвъ, а благословена тои церкви довершивъ той-же о. Обушкевичъ.

Въ падолистѣ 1891 р. заѣхавъ тамъ о. Вислоцкій, священникъ зъ мукачѣвскои епархіи на Угорщинѣ, и вѣнъ першій обнявъ управу пітсбурґскои парохіи. Та не довго перебувавъ тамъ той священникъ, бо лишь до 15. липня 1892 р., покидаючи свое становиско зъ причинъ звѣстныхъ лише священикамъ и громадянамъ. Треба бути ту въ Америцѣ, щобы поняти, якій свары и непорозумѣня повстають мѣжь людьми, коли ихъ опустить священикъ. А таке тревало ажь пѣвтора року мѣжь пітсбурґскими еміґрантами. За той часъ громадяне слали до митрополичои консисторіи у Львовѣ прошене за прошенемъ, благаючи прислати имъ руского священика, але надармо.

Ажь въ роцѣ 1893 дня 13. падолиста приѣхавъ тамъ рускій священникъ о. Амвросій Поляньскій, котрого руска громада приняла дуже величаво, надѣючись вѣдъ него заведеня постійного ладу. И не завели ся люде на своѣмъ священику въ першихъ початкахъ. Вѣнъ рвавъ ся до роботы, а бажаючи пѣсля свого погляду послужити найлѣпше людямъ забравъ ся до будовы коштовнои церкви.

По роцѣ, коли церковь кѣнчили будувати а за яких три тыждні контракторъ мавъ вѣддати ин въ посѣдане громады, жадаючи за роботу тѣлько 18 тысячокъ долярѣвъ, а тыхъ въ касѣ не було, о. Поляньскій — въ тѣмъ горячѣмъ часѣ покинувъ Америку, удаючись назадъ до старого краю. Причинъ вѣдѣзду того священика до краю не знати, але то на певно знати, що въ подѣбныхъ случаяхъ не опускае ся людей та й нѣколи нѣхто не повинень садити ся на будову коштовнои церкви, коли бачить, що тымъ способомъ впакуесь людей въ багно, зъ котрого выкарабкуватись треба лѣтами.

*) Вынято зъ ґрупы моноґрафій пѣдъ заг. „Руски кольонії въ Сполученыхъ Державахъ пѣвнѣчнои Америки“, мѣщеныхъ въ американьскѣй „Свободѣ“. — *Ред.*

Товариства докладнй титулы и коротенькій (10—20 стрѣчокъ) змѣстъ своихъ рефератбвъ для закомунікованя ихъ Комітетови археольогічного зъѣзду въ Кіевѣ. Просимо такожь подати докладно свои адресы, щобы въ разѣ прихильного полагодженя справы можна телеграфічно завѣдомити про се референтбвъ.

Коли украньиско-руска мова буде допущена на зъѣздѣ, въ такбмъ разѣ вбдбудеть ся преміяльна подорожь галицко-рускихъ участникбвъ зъѣзду найдальше около 20 н. ст. серпня."

Переглядъ часописей.

(Як „Просвѣщеніе" Купчанка зжѣняв фронтъ противъ Румунбвъ и накликав всѣхъ Русинбвъ буковиньскихъ до згоды а яку вбдповѣдь дав на се „Буковина".)

Знаный москвофілъ Григорій Купчанко зъ Вѣдня помѣстивъ въ своѣй газетцѣ „Просвѣщеніе" замѣтну статейку п. заг. „Русины и Румуны на Буковинѣ", о котрбй черновецка „Буковина" каже, що „старый грѣшникъ (Купчанко) давъ нею поличника усѣй дотеперѣшнбй политицѣ своѣи партіи, партіи москвофільскои".

Купчанко накликуе тамъ всѣхъ Русинбвъ безъ огляду на партіи до спбльнои завзятои боротьбы зъ Румунами, ворогами Русинбвъ, констатуючи фактъ, що Русинбвъ найббльше зб всѣхъ народностій на Буковинѣ та що они тамъ найстаршій нарбдъ, якъ свѣдчить статистика и исторія, пятнуе баламученя Русинбвъ волоскими „учеными", котрй безвстыдными брехнями присвоюють собѣ „историчне" право не лишь на Буковину, але и на часть Галичины, именно замешкалу Бойками.

„Такй безвстыдній брехнѣ — каже вбнъ — говорять Волохи, щобы малопросвѣщеныхъ нашихъ людей веретягати до себе, волощити. Се гладко ишло имъ, поки нарбдъ бувъ темный, але вбдъ коли правительство стало основувати рускй школы, вбдъ-коли рускй дѣти на рбднбй мовѣ учать ся въ школахъ, вбдъ тогдѣ лекше о самосвѣдомбсть руского мужика, а за те Волохи ломлять на нѣмъ зубы.

Тяжко, щобъ се могло припасти до вподобы Румунамъ, отже почали вони въ рускй села посылати румуньскихъ панъ-отцѣвъ, щобъ они нищили народне знане та щобъ его затемнювали. Зъ-разу були сй посѣпаки осторожній, але скоро вже скинули маску и остро ударили клеветами на просвѣту въ рбднбй мовѣ, на читальнѣ, а навѣть на ширене тверезости середъ руского мужицтва. И нынѣ повно тыхъ посѣпакъ по рускихъ селахъ, отже мы, Русины, повинній злучити ся до спбльнои працѣ и якъ одинъ выступити противъ нашихъ ворогбвъ, и бороти ся мусимо доти, поки не уступлять (пбдъ нашимъ напоромъ) сй румунізаторы поки ихъ мѣсця не займуть священники щирй Русины, поки мы не здобудемо цѣлковитои рбвноправности въ нашбй православнбй церквѣ, поки не стане правити нашими вѣроисповѣдными справами независимый, рускій православный епископъ.

Сего мы дббемо ся лише тогдѣ, коли порозумѣемо ся, коли и въ церковныхъ и у всѣхъ другихъ нашихъ справахъ станемо згбдливо до боротьбы якъ одинъ мужъ. Коли-жь запануе у насъ незгода, то насъ одолѣють, а мы станемо тымъ, що хотѣли бы зъ насъ мати нашй ворога — перекинчиками, ренегатами.

Якъ иншй товаришъ по перу, такъ и мы гадали, що зъ Волохами можна дбйти до ладу, що можна зъ ними жити по людски, якъ сего учить насъ наша св. православна церква; але-жь Волохамъ байдуже те, що Богъ и церковь наказують — имъ въ головѣ мерещить ся мрѣя про „Велику Дакію", котрбй въ утробу ввбйшла бы вся Червона Русь.

Волоскій шовіністы вскорѣ переконбвчать ся, що сен мрѣѣ не выповнять такъ, якъ не обернуть Прута зъ полудня на пбвнбчь — се вы, волоскій „патріоты" зъ вашимъ славнымъ вождомъ, рускимъ ренегатомъ и „славянскимъ" проповѣдникомъ на чолѣ — затямте собѣ добре!

Мы-жь, просвѣщеній рускій Буковинцѣ, скличмо вѣче до Чернбвцѣвъ и на сѣмъ вѣчу высказѣмъ нашй кривды та й приймѣмъ програму спбльнои працѣ и постулатбвъ въ нашихъ церковныхъ и взагалѣ народныхъ вбднбсинахъ.

Скликанемъ вѣча най займе ся комітетъ заложеный зъ вбдпоручникбвъ всѣхъ партій и най пбдготовить усе.

До побаченя на вѣчу въ Чернбвцихъ!"

На се замѣчае „Буковина":

„Ну, лучше пбзно, якъ нѣколи! Очевидно, що таку заяву одной части москвофілбвъ кождый щирый Русинъ, отже и мы радо мусимо витати и радуватись, що вони завертають зъ блудной дороги, а хотять нти правою. Боже помагай! У насъ роботы доволѣ найдеть ся, робучихъ рукъ потреба! Але и до борбы зъ Румунами и до працѣ надъ народомъ не треба насъ накликувати, такъ якъ до електричного трамваю не треба батога.

Най-же теперь подумае и п. Купчанко и его приклонники: чи лише Румуны кривдили насъ, чи може и сй, що имъ помагали? Чи може сй останнй ще ббльше, бо допускали ся зрады и деморалізаціи! Най подумають дотеперѣшній приятелѣ Румунбвъ, кблько то силъ нашихъ и енергіи пропало марно на домашнй борбы! Чи могли мы працювати на нашбй нивѣ, коли лютый ворогъ jure caduco розсѣвъ ся на нѣй и треба его зганяти и пядь за пядію здобувати, а ту середъ того сякій такій господинъ забѣжить зъ боку, вкраде рало, вкраде плугъ, вкраде борону, а вбдтакъ иде зъ тымъ добромъ до ворога и пбдмагае его. Теперь вы прозрѣли, що Волохи нашй кривдники, а перше вы не знали сего? Вы разомъ зъ ними копали могилу для рбднои мамы. Але ще могила мала, а вже вы трафили на опоку...

Такъ само „Православна Буковина" накликае теперь священьство до того, до чого мы вбдъ давна вже накликували. Щобы священьство лишь послухало сего поклику!

Але се одна темна сторона, а ще и друга. Бо въ насъ не такъ, якъ у людей, що е одна темна, друга свѣтла сторона; у насъ кожда рѣчь мае двѣ темнй сторони, а одну свѣтлу сторону, а часомъ то и жадноі. Отже и вы, панове, не обертайте Прута на пбвнбчь, бо Богъ казавъ ему плысти на пбвдень. А каналы, якй вы копаете — нѣ на що. Не злучите Прута зъ Ладогою и Волгою. Не обертайте тужного ока на пбвнбчь. Що зъ того, що кблька шморгунбвъ поѣде до Петербурга запродати ся? що зъ того, що „Буковиньскій Вѣдомости" песъ хвостомъ писавъ? Мы не „адінъ народъ" и москвофільского шімля купили Липоване на шкбру, а редакторъ, що за ньому ѣздивъ, пбйшовъ пѣшки черезъ Новоселицю геть-геть! И другимъ газетамъ, що замѣсць здорового корму дають отруйливй губы — буде смерть вбдъ сухбтъ, и тбй партіи, що голосять загибѣль народови — буде смерть вбдъ кія въ лобъ.

Мы працюемо и працювати будемо для добра народа, а буде ббльше щирыхъ робботникбвъ, тымъ красче. Хочете и вы працювати спбльно? Добре; працюйте такъ якъ мы; годите ся на се, то треба вамъ — *umkehren „въ пользу позитивного труда!"*

Про Русинбвъ въ станиславбвскбй гімназіи

знаходимо въ остатнбмъ числѣ „Літ.-Наук. Вістника" таку цѣкаву статейку І. Ф.:

Зъ остатнього Справоздання станиславбвскои гімназіи (за рбкъ 1898/9) выймаемо отсй даний про учениковъ-Русинбвъ:

Усѣхъ учениковъ зъ кбнцемъ попереднього шкбльного року було 520, зъ початкомъ 1898/9 року шкбльного вписало ся 636, протягомъ року прибуло ще 14 а выступило 89, отже зъ кбнцемъ шкбльного року було 561 а 41 ббльше, якъ въ попереднбмъ роцѣ.

Самъ Станиславбвъ давъ рбвно половину, бо 280 учениковъ, хочь въ тбмъ числѣ переважна часть — дѣти людей зайшлихъ, урядниковъ и т. п., вроджений не въ Станиславовѣ; родовитыхъ станиславбвскихъ було тбльке 127. На жаль, статистика учениковъ, подана въ Справозданю, не показуе, кблько було учениковъ изъ станиславбвского повѣту, а кблько зъ инпихъ галицкихъ повѣтбвъ; 7 було изъ західнои Галичины а 17 зъ по за границь Галичины.

Статистики національности въ Справозданю нема, а е тбльке статистика обрядбвъ и рбднои мовы. Изъ сеи статистики число Русинбвъ видно добре: греко-католикбвъ 155, рбдна мова руска 155. — Не такъ выразно видно число Полякбвъ. Римо-католикбвъ 210, рбдна мова польска 310. Якъ се выйшло? А такъ, що до польскои мовы приписали ся, якъ звычайно, жиды. Всѣхъ жидбвъ було въ гімназіи 190; зъ нихъ ббльшина записала ся на польску мову. Але маемо въ гімназіи 26 учениковъ, що записали за свою рбдну мову — нѣмецку. Хто тй ученики? Чи самй жиды, чи може родовитй Нѣмцѣ римо-католицкого обряду? Можна припускати, що въ гімназіи було троха й такихъ учениковъ, отъ хочь-бы тыхъ 10, якихъ выказуе Справоздане яко вродженыхъ у Австріи по-за Галичиною — а може були ще й сыны галицкихъ колоністбвъ-Нѣмцѣвъ. А въ такбмъ разѣ можна бы думати, що число властивыхъ Полякбвъ у станиславбвскбй гімназіи була ббльше-менше 200, а крбмъ нихъ було зб 16 римо-католикбвъ Нѣмцѣвъ. Роздивляючи поименный реестръ клясифікованыхъ учениковъ мы втверджуемо ся въ тбй думцѣ, а навѣть можемо припустити, що родовитыхъ Нѣмцѣвъ було ще 16, а що найменше 30, а Полякбвъ не ббльше якъ 185. Значить: выходило бы, що Поляки становлять 33%, Жиды 33·87%, а Русины 27·62% усѣхъ учениковъ. Справоздане не подае, до якихъ переставъ суспільности належали ученики, и взагалѣ въ дальшихъ таблицкахъ не розрбжняе Русинбвъ вбдъ Полякбвъ. Оттымъ то мы й не можемо подати богато дать, а подаемо тбльке те, що можна вычитати зъ поименного выказу учениковъ клясифікованыхъ у гімназіи въ кбнцемъ сего шкбльного року.

Гімназія числила загаломъ 14 клясъ (найвизшій двѣ клясы мали по три вбддѣлы, дальшій три по два). Учениковъ, що одержали добру клясу зъ вбдзначенемъ, було 31, въ тбмъ числѣ: 15 Русинбвъ, 7 Жидбвъ и 9 Полякбвъ. Добру клясу одержало: Русинбвъ 122, Жидбвъ 104, Полякбвъ 113 а Полякбвъ въ такими назвами, якъ Stein, Mangold, Schmer, Ebner, Lessing и зъ цѣлкомъ нѣмецкими именами 27. Зъ того выходить, що зъ загального числа Русинбвъ перейшло до высшои клясы 88%, зъ загального числа Жидбвъ несповна 55% а зъ загального числа Полякбвъ 61%. А въ порбвнаню до загального числа клясифікованыхъ учениковъ проповодий Русины становлять 21·75%, Поляки 20%, а Жиды 18·54%. Значить: Русины що-до чисельности займають у гімназіи третє мѣсце по Жидахъ и Полякахъ, але що-до здббности и пильности займають перше мѣсце, потбмъ идуть Поляки, а Жиды стоять на кбнци.

Переглядъ політичный.

Въ Европѣ розбйшла ся була чутка, що россійскій царь намѣрне абдикувати. Сесю поголоску пустивъ въ свѣтъ найлѣпше информованый англійскій дневникъ „Таймсъ", въ статѣ одержанбй вбдъ свого кореспондента въ Парижи. Пбсля „Таймса" слѣдуючй суть причины намѣренои абдикаціи: Царь вже вбдъ довшого часу е змученый правленемъ, котре ему приносило самй гбркй розчарованя. И такъ — коли Вбрменъ переслѣдувано, царь мавъ пбслати для нихъ зъ своихъ приватнои касы пбвъ міліона рублѣвъ. Пбзнѣйше мавъ ту приемность довѣдати ся, що зъ тыхъ грошей Вбрмене не дбстали ани зломаного копійки. Се не бувъ одинокій случай въ тбмъ родѣ. Природна рѣчь, що се вже мусѣло выкликати у царя знеохочене. Далѣше, царь болѣть и мучить ся, що не маe наслѣдника престола въ простбй лініи. Пригадавъ собѣ легенду, що наслѣдникомъ царя, котрый не буде мати сына, буде царь Михайло, призначеный на се, щобы занявъ Царгородъ. Царь вбдносить ся до себе и до свого брата Михайла. Вже вбдъ довшого часу думавъ о абдикаціи въ користь того брата, але вкрещтѣ залишивъ сей плянъ въ надѣѣ, що жѣнка дасть ему сына, о що горячо молився ся. Доки впрочбмъ живъ в. к. Юрій, Николай думавъ, що его обовязкомъ е вытревати на становиску. Здержувала его також конференція въ Газѣ, бо ему здавало ся, що его уступлене въ часѣ нарадъ скликаной нимъ конференціи було бы зъ его стороны зломанемъ вѣры. Черезъ те й вбнъ рѣшивъ ся заждати до кбнця конференціи. Але ей результатъ представляе ся цареви яко величезне фіаско, котре его лично трафило. Намѣръ абдикаціи царя выплывае впрочбмъ зъ телеграмы до кн. Людвика Бонапартого, котра, хочь заперечено ей истноване, фактично була выслана, при чбмъ царь мавъ сказати: се цѣлкомъ моя лична справа а не справа царя.

Дельказе мавъ поѣхати до Петербурга въ тбй цѣли, щобы царя здержати вбдъ абдикаціи и прискоривъ також свбй вбдъѣздъ, абы приѣхати до Петербурга, заки царь вбдъѣде до Дармштаду, де якъ думають, мала бы наступити абдикція. Знаю, додае кореспондентъ „Таймса", що сесю вѣсть заперечать, особливо тогды, коли місія Дельказого буде увѣнчана успѣхомъ. Але нѣяке заперечене не усуне факту, що все те опертe о дуже поважній, майже цѣлкомъ певній факты.

— —

Вчерашне засѣдане въ процесѣ Дрейфуса було тайне и тревало вбдъ годины ½7 рано, до ¾12 въ полудне. Тайнбсть переведено такъ строго, що при розправѣ лишили ся выключно члены трибуналу, судьѣ доповнюючй, Дрейфусъ и его оборонцѣ. Навѣть сторожъ Дрейфуса, капітанъ жандармерія мусѣвъ выйти. Засѣдане було выповнене выключно розслѣдженемъ тайного dossier міністерства вбйны. Зъ дотеперѣшнои розправы наше вражѣне вбдносять противники ревізіи, а инше ей прихильники. Обѣ стороны толкують остре поступоване президента въ свою користь. Коли антіревізіоністи кажуть, що справа стоить некористно для Дрейфуса, то его оборонцѣ говорять, що они цѣлкомъ вдоволений зъ дотеперѣшного результату розправы. Президентъ провадить розправу такъ, якъ того собѣ бажають оборонцѣ. Вбнъ повиненъ пбдносити обтяжаючій матеріялъ, а зробивъ се ясно и рѣшучо. Рѣчею оборонцѣвъ е зредукувати сей матеріялъ до нуля. Доси трибуналъ прийнявъ до вѣдомости лише частину тайного dossier а цѣла розправа обмежила ся выключно на выясненяхъ вбднорученика міністерства вбйны. Головна борба зачне ся доперва въ суботу при переслухуваню свѣдкбвъ. Вчера вбдбула ся тайна нарада мѣжь Кавеняком, Мерсіэромъ и Бондефромъ. Головнымъ моментомъ розправы буде переслухане генерала Мерсіэра, що здаеть ся наступить въ суботу. Противники ревізіи запо-

---

Пбсля вбдъѣзду о. Поляньского до краю о. Ив. Константкевичъ зъ Шамокінъ адмініструвавъ на 300 миль вбддаленый вбдъ Шамокінъ Пітсбургъ, и докбнчивъ будову церкви, котрои благословене наступило дня 22. вересня 1895 р. Вбдъ тогдѣ ставъ тамъ священникомъ о. М. Стефановичъ и перебуваe тамъ и досп.

При рускбй церкви завязались тамъ спомагаючй братства: 1) св. О. Николая въ 1891 р., 18. сѣчня; 2) св. Іоанна Хрестителя а 3) сестричне. Члены двохъ послѣдныхъ брацтвъ належать до „Соединенія", а члены брацтва св. О. Николая до „Рус. Нар. Союза".

Всѣхъ людей рускихъ въ Пітсбураѣ можна начислити до 1500. Однакъ се число все змѣняесь разъ зростаючи, другій разъ зменшаючись. Зависить се вбдъ того, якъ иде робота; сли лихше, то самотній хлопцѣ хапають шкати пбдъ пашину и гайда до Нью-Іорку або до копалень твердого вугля.

За-для того, що рускй робботники порозсѣваній по цѣлбмъ мѣстѣ, не могли они гараздъ зорганізуватись. Крбмъ спомагаючихъ брацтвъ нема тамъ нѣ читальнѣ, нѣ політичного клюбу, а всѣхъ американьскихъ горожанъ буде нашихъ людей до 40.

Рускй люде въ Пітсбураѣ походять по половинѣ зъ Угорщины й Галичины и тй двѣ партіи завзято ривалізують зъ собою. Споры про церковь, священника и дяка тамъ на порядку дневнбмъ, а они певно не приносять нѣ найменьшого хбсна, а наносять цѣлбй громадѣ шкоду. Оно щось подбного дѣесь майже въ кождбмъ ббльшбмъ мѣстѣ, де рускй робботники розсыпаній по передмѣскихъ закамаркахъ, сходять ся разомъ ледви разъ на тыждень въ церкви, а за той часъ подѣлений на дрббній гуртики спорять мѣжь собою о церковній справы, не маючи й не знаючи хопитись чого иншого. Не треба й згадувати, що подббній споры звычайно, при склянчинѣ пива, зовсѣмъ не выкликують у людей потребы читання книжокъ, газеты або посылання дѣтей до школы. Тй люде живють самй про себе, не стыкаючись не лишь зъ робботниками другихъ народностій, але навѣть зб своими, що оподальше нихъ живють. Другій люде звуть нашихъ робботникбвъ греко-католиками або Гунгарами, а они вже такъ до того звыклй, що имъ байдуже про назву. Розумѣесь, що въ житю політичнбмъ не беруть тамъ Русины жаднои участи.

Одно ще, що въ Пітсбураѣ остоялось при церкви, се школа, до котрои ходить понадъ 30 дѣтей, звычайно тыхъ родичѣвъ, що замешкали на Carson str. Сесю школу засновано що-нно въ липни 1898 р., а учить въ нѣй мѣсцевый дякъ що дня вечерами. Родичѣ, що хотять посылати тамъ свою дитину, платять за нея мѣсячно 25 центбвъ до церковной касы. Рускй школярѣ спѣвають тамъ що недѣлѣ пбдчасъ службы Божои на два голосы.

Власнбсть громадска, на котру складають ся: церковь, школа, три мѣсця пбдъ будову и знаряды церковній, выносить около 34 тысячь долярбвъ.

Власностій приватныхъ есть тамъ дуже мало, бо лишь два рускй люде мають свои домы, вартости 7 тысячь долярбвъ. Есть тамъ двѣ рускй коршмы, двѣ ятки зъ мясомъ и одна грбсерия и продажь мяса разомъ.

Якъ бачимо зъ того короткого перегляду пітсбурскои громады — она всю свою увагу звернула на будову церкви, на котрбй тяжить ще немало довгу, а за сими клопотами призабула на другій не менше важній справы. Бракъ єдности и згоды може ослабити Пітсбурчанъ до тои степени, що они не будуть могли выдержати на своихъ плечахъ и того тягару, якій спадае на нихъ изъ-за церковного довгу.

Згадати ту мусимо на похвалу галицкихъ Русинбвъ, що заповзадливо заходять ся коло газдбвки громадскимъ майномъ, а не подаваючись и не подають ся передъ бурителями, такъ своими якъ и чужими.

вѣдають великій сензаціи. Переслуханє генерала Мерсіэра буде цѣкаве тымъ, що цѣлый теперѣшный процесъ є просто п ѣдинкомъ на жите и смерть мѣжь Дрейфусомъ а Мерсіэромъ. Autorité дефілюе процесъ яко судъ Божій мѣжь тыми двома. Одинъ зъ противникѣвъ мусить лишити ся на пляцу бою. Коли Мерсіэръ не посѣдае правдивыхъ доказѣвъ вины Дрейфуса, въ такѣмъ случаю черезъ засудъ Дрейфуса взявъ на себе страшну вѣдвѣчальнѣсть „Не кидае ся розбудженѣй товпѣ французского офіцира такъ, якъ Римляне кидали звѣрятамъ галійскихъ полонникѣвъ“.

На вчерашнѣмъ засѣданю бельгійскои палаты послѣвъ новый президентъ зложивъ коротку заяву, котра такъ бѣльше менше звучить: „Теперѣшнє правительство буде руководити ся тыми самыми засадами, якими руководили ся дотеперѣшній кабінеты правицѣ. За спеціяльну свою задачу правительство поставило розвязанє питания выборчои реформы. Правительство гадае, що найлѣпшою дорогою до того буде пропорціональна система. Се его переконанє одержало вже потвержденє въ загальнѣмъ майже признаню, зъ якимъ сеся гадка стрѣтила ся зъ боку політичныхъ товариствъ и прасы. Того факту, що генералъ обнявъ теку міністра войны, не треба брати за доказъ, що войскову справу взято за головну рѣчь, се лишь доказуе, що правительство буде звертати пильну увагу на войсковѣ справы. Бувшій президентъ міністрѣвъ заявивъ, що годить ся зъ деклярациею правительства и буде попирати теперѣшный кабінетъ. Провѣдникъ соціялістѣвъ Вандервельдъ заявивъ, що не буде голосувати за выборчою реформою опертою на пропорціональнѣй репрезентаційнѣй системѣ, и предложивъ порядокъ дневный, высказуючій жаль, що правительство не додержало приречень въ справѣ робѣтничихъ емеритѣвъ. Противъ того внесеня палата приняла звычайный порядокъ дневный 68 голосами противъ 19.

НОВИНКИ.

— **Руснй народный театръ**, кромѣ оголошеного репертуару на Городенку, вѣдограе ще въ Городенцѣ слѣдуючій творы: во второкъ 15/8 „Бѣдне дѣвча“, оперета въ 5 актахъ Крена, музика Куна въ перекладѣ Т. Гембицкого; — въ четверъ 17/8 „За хлѣбомъ“, образъ изъ суспѣльного житя въ 5 актахъ Богдана Лепкого: — въ пятницю 18/8 представленє для селянъ розѣчне „Прольогъ“ о. В. Матюка, наступить „Тато на заручинахъ“ комедія въ 1 актѣ Григ. Цеглиньского, вѣдтакъ „Заручины по смерти“ комедія въ актахъ зъ россійского, а закѣнчить „Завѣщанє“ мѣшаный хоръ зъ басовымъ сольомъ Вербицкого; — въ суботу 19/8 „Попихайло“ комедія въ 5 актахъ І. Шуткевича, а на послѣдне представленя въ Городенцѣ въ недѣлю 20/8 „Запорожець за Дунаемъ“ опера въ 3 актахъ Артемовского, а на закѣченє „Вечерницѣ“ музичне дѣло Нѣщиньского.

Вѣдтакъ *театръ переѣде до Снятина*, де дасть только 6 представлень зъ слѣдуючимъ репертуаромъ: во второкъ 22/8 „Ямарь“ [Obersteiger] опера въ 3 актахъ Целлера; — въ четверъ 24/8 „Чумаки“ комедія въ 5 актахъ Карпенка-Карого; — въ суботу 26/8 „Малка Шварценкопфъ“ комедія зъ спѣвами и танцями Габріэлѣ Снежко-Запольскои въ перекладѣ Т. Гембицкого; въ недѣлю 27/8 „Нашій переселенцѣ“ народный образъ въ руху емиграційного въ перекладѣ Ис. Мидловского, музика В. Матюка; въ понедѣлокъ 28/8 „За хлѣбомъ“ образъ изъ суспѣльного житя Богдана Лепкого; — во второкъ 29/8 послѣдне представленє въ Снятинѣ „Бѣдне дѣвча“ оперета въ 5 актахъ Крена, музика Куна.

Потомъ театръ переѣде *до Чернивець* де вже 1-шого вересня д сть перше представленє. Репертуаръ на Черновцѣ буде оголошеный окремо.

— **Выдѣлъ Руской Бесѣды** складае симъ сердечну подяку Впов. п. судьѣ З Лукавецкому, д-ру Дольницкому, о. Велигорскому и о. Рудницкому за опѣку и труды, положенй для вѣдвигненя руской сцены въ часѣ побуту театру въ Залѣщикахъ. *Вѣдъ Выдѣлу.*

— **Загальній зборы товариства „Руска Бурса въ Новѣмъ Санчи“** вѣдбудуть ся *дня 15 н. ст. серпня 1899* о годинѣ 10 рано въ забудованю Руской Бурсы зъ слѣдуючимъ порядкомъ дневнимъ: 1) Вступне слово дотеперѣшного предсѣдателя. — 2) Выборъ предсѣдателя на часъ зборѣвъ, котрый покличе двохъ секретарѣвъ. — 3) Справоздане зъ дѣяльности Выдѣлу представить секретарь. — 4) Справоздане касіэра. — 5) Выборъ комісіи шконтруючои зъ двохъ членѣвъ. — 6) Внесокъ комісіи шконтруючои що-до удѣленя абсолюторія уступаючому выдѣлови. — 7) Выборъ предсѣдателя, 8 членѣвъ выдѣлу и 2 заступникѣвъ на слѣдуючій рѣкъ адміністраційный. — 8) Внески выдѣлу уступаючого и членѣвъ товариства. — Надѣемось, що Вп. члены товариства, а особливъ братя Лемки, яко найбѣльше интересованій, сповнять свѣй обовязокъ и возьмуть въ тыхъ зборахъ живу участь. — Вѣдъ Выдѣлу „Руской Бурсы въ Новѣмъ Санчи“ *Лѣпкій* предсѣдатель.

— **„Улиця Шевченка“ въ Чернигове**. Дня 12. ст. ст. мая — якъ пишуть зъ Украины до „Лїт.-Наук. Вістника“ — рада мѣста Чернигова обговорювала питанє про участь, яку она мала бы взяти въ святкованю столѣтного ювілея россійского поета Пушкина. Отже пригадали, що Пушкинъ бувъ разъ у Черниговѣ и, якъ кажуть, мавъ замешкати въ готели „Цареградъ“, котрый истнуе й доси; але се рѣчь не доведена. При сѣй нагодѣ згадали що цѣлкомъ певно живъ у тѣмъ готели украиньскій поетъ Шевченко въ пѣстъ 1847 року. Той готель стоить при улици найдовшѣй и найкрасшѣй въ Черниговѣ, а не мае гѣдного имени, бо зве ся „Шосейна“. Отже на радѣ выникла пропозиція: назвати „улицею Шевченка“ ту часть улицѣ, що йде по при згаданый готель и далѣ коло бульварѣвъ, катедральнои церкви въ напрямѣ до рѣки Десны, а другу половину сеи довгои улицѣ назвати „улицею Пушкина“. Рада ухвалила сесю пропозицію и такимъ чиномъ маемо въ Черниговѣ першу на Украинѣ „улицю Шевченка“ — „коли ще не выникнуть неси дѣланій перешкоды“ — додае дописуватель, бо въ „темнѣмъ царствѣ“ все можливе.

— **Зъ Бучача пишуть намъ**: Дня 8 серпня с. р. померъ въ Бучачи въ 65 роцѣ житя Яхъ Оберцъ, ц. к. капітанъ обороны краевои въ пенсіи. Исторія его житя проста и сумна. Въ молодѣмъ вѣцѣ, лишеный батька и матери, безъ рѣдинѣ, безъ средствъ до жити, круглый сирота, выплеканый мачухою судьбою, вступивъ хлопцемъ до войска, товкъ ся по бѣлѣвъ свѣтѣ, трудивъ ся и только власнымъ трудомъ добивъ ся зъ рядо ого войска степени капитана. Вѣдтакъ выйшовъ въ пенсію, посе ливъ ся въ Бучачи и живъ. Вѣдъ дитинства самотный, не знавъ радощѣвъ сѣмьѣ, не знавъ щастя подружя; знавъ только обовязокъ и бѣду. Ощадный до скупства, борѣвъ и щадивъ грошь лѣтами и на старость призбиравъ трохи гроша. За се люде не знали ему пощады. Его привычки и слабости высмѣвали, а за прислуги платили чорною невдякою и обносили покѣйника. Хижнымъ и жадным окомъ глядѣли они на той тяжко призбираный грошь, котрый по ихъ думцѣ всѣмъ, только не покѣйникови належавъ ся. А однакъ сеся вѣдлюдна, забута и зневажена душа плекала въ своѣй глубинѣ велику, благородну гадку. Самъ бѣдакъ, сирота бездомный, прочувъ вѣнъ нужду и занедужавши записавъ все свое майно — до 40 000 злр. бѣднымъ христіяньскимъ школярямъ обохъ народностій гімназіи и школъ народныхъ въ Бучачи по половинѣ, на одѣжь и чобѣтки. Не хотѣвъ стіпендій засновувати, бо стіпендія, мовлявъ, густо-часто негѣдным и заможнымъ дѣстае ся, а его бажанемъ було помогти только бѣднякамъ.

Якъ святою, якъ великою була сеся проста душа, нехай оцѣнять нинѣ ти, котрій ей за житя обносили, єли взагалѣ оцѣнити се годий. Коли бувъ подужавъ, раджено ему выѣхати куды для покрѣпленя силъ. Не поѣхавъ. На житю власномъ ему не лежало, та жаль було кривдити бѣдныхъ школярѣвъ. Бо грошь, що вѣнъ имъ записавъ, уважавъ уже за ихъ власность. Одинокій и опущеный перейшовъ вѣнъ черезъ житя, одинокій и опущеный розставъ ся зъ симъ свѣтомъ, безъ нарѣкана, безъ жалю, но давъ доказъ, що цѣною своего щастя и житя бажавъ вѣнъ отерти не одну сльозу нужды, накрыти нагій плечѣ и обути босій ноги бѣдной молодежи. Чи можуть люде низкій и самолюбній прочути и добачити ту высоту духа, на котру покѣйникъ взнѣсъ ся? Чи могли они оцѣнити душу, лишену всякого щастя, а вѣддану въ цѣлости щастю другихъ? Нѣ! Такій люде якъ покѣйникъ, ниць рѣдкій жемчужины, велиты, котрыхъ обняти годѣ. Честь имъ можна только вѣддати. Нинѣ про людей ему байдуже. Бо ставши вѣнъ передъ тымъ Судьею, котрый добачуе всѣ терпѣня и муки, и вѣдъ Него одержавъ осолоду, якои въ житю на дармо шукавъ. Боровъ ся, трудивъ ся весь свѣй вѣкъ, живъ майже въ нуждѣ, щобы только нуждѣ другихъ помогти. И се его вѣчный памятникъ. Такимъ памятникомъ не многій можуть почванитись. Праведна душе! За твои терпѣня для другихъ, для бѣдной, науки жадной молодежи, будь тобѣ вѣчный упокѣй и вѣчная память!

— **Апеляційна розправа о. Калуж яцкого** зъ Загбря противъ засуду его въ судѣ повѣтовѣмъ за мнимe „сполічкованя польского дзецка“ въ школѣ загбрскѣй, вѣдбуде ся въ окружнѣмъ судѣ въ Снятинѣ дня 11 с. м. Польскі газеты уже вѣдъ кількохъ днѣвъ трублять про сесю розправу, хочь ни одна зъ нихъ анѣ словомъ не писнула, коли недавно въ Бережанахъ трибуналъ засудивъ одного польского ксьондза за оббите руской дитины. Ja, Bauer, das ist was anderes! То ксьондзъ *польскій* — оббивъ *руску* дитину... А се така рѣчь що о нѣй навѣть згадати не варто... Ой, браця, браця!

— **Бурѣ зъ градами**. Въ недѣлю [6. с. м.] лютала ся страшна буря зъ градомъ по разъ другій сего року въ околици *Бродбвъ* и поробила страшній шкоды. Села надъ рѣкою Стыромъ, якъ Романбвка, Смаржѣвъ, Грималбвка, Лешнѣвъ и инші впали жертвою люту ючои бурѣ и граду. Дерева, хмѣларнѣ и зббжа страшно знищенй. — Въ *Яремчи* и околици сильна злива зъ громовою канонадою нагнала онодгы великого страху перебувающимъ тамъ „лѣтникамъ“. Въ Яремчи въ одну хвилю ударивъ грбмъ, але нѣкого не ушкодивъ. Вода въ Прутѣ и въ его притокахъ выляла зъ берегбвъ и забрала кількa мостбвъ; шкоды значній. — Такожь въ *Жабѣ* коло Розвадова впавъ градъ и понищивъ засѣвы. Сумно!

— **Зъ Зимноводы-Рудна пишуть намъ**: Намъ лѣтникамъ въ рускбй кліматичнбй станціи Зимноводи-Рудно живе ся мило та й погода намъ сприяе. Зъ Русинбвъ уживають тутъ свѣжого лѣсного воздуха и посильного вѣдпочинку: О. префектъ семинарія Яцковскій, пп. Василь Нагбрный зъ родиною, Григорій Врецьона зъ женою, Мерена, панѣ Прахтльова, Горалевичева зъ родинами и инші. Воздухъ знаменитый, купелѣ зимнѣ и теплій рѣки вподобы, сполучене зелѣзницею зъ Львовомъ таке, якого жадна стація кліматична або заведене купѣлеве въ Галичинѣ не мае, бо шѣсть разбвъ денно можна поѣхати зъ Львова и шѣсть разбвъ вернути. Мешкання чистій зъ кухнями и безъ кухонь, рѣки вподобы. Цѣны мешкань — а еще кблька вбльныхъ — на серпень и вересень обниженѣ, щобы й менше заможнымъ дати можность прожити кблька недѣль въ чистбмъ свѣжбмъ воздусѣ. — *Одна зъ лѣтникбвъ.*

— **Въ именованях судовыхъ** оголошеныхъ въ суботнѣшнбмъ числѣ „Дѣла“ зайшла похибка; именно межи новоименоваными адъюнктами судовыми замѣсть: Володимиръ Иваницкій для Печенѣжина, Юліянъ Верещиньскій для Чешанова, було помѣщено: „Вол. Верещиньскій для Чешанова“.

— **Галицка каса щаднича а „Słowo polskie“**. Вѣсть подана „Now ою Reformo-ю“, що синдыкъ гал. касы щаднычои д-рь П. Домбровскій, розслѣдивши точно касовѣ книги, мавъ вѣдступити вѣдъ претенсій до спблки выданычои Słowa polsk'ego о 250 000 зр., котру то квоту пп. Вольскій и Одживольскій перенесли на спблку, мае бути фальшива. Бодай такъ каже Ruch katolicki. Выточене жалобы лише здержано до часу зѣбрания фактичного матеріялу, а о занехаю акціи не було мовы въ зарядѣ касы.

— **Про жнива въ Подгаєччинѣ** пише намъ Вп. о. І. Д. зъ Увся: Вѣдъ трехъ тыжднѣвъ погода сприяе жниву. Жнива богатй: пшениця и жито намолотнй. Ячмена покошенй. Появили ся мыши и хомяки. Пасѣки не дописали бо гречки спалило.

— **Зъ Перемышля** доносять, що при выбиранію пѣску зъ русла Сану вѣдъ „Кмегями“ знайдено около 100 штукъ золотыхъ монетъ угорскихъ, выбитыхъ въ лѣтахъ 1699, 1731 и 1732. Робѣтники розѣбрали тй монеты мѣжь себе и продали ихъ по рбзныхъ шинкахъ, розумѣе ся по незначнбй цѣнѣ. Часть монетъ удало ся вѣдобрати.

— **Въ Галь въ Тиролѣ померъ д-ръ Du Prell**, знаный писатель, що займавъ ся студіями спиритистичными и гіпнотичными. Въ своихъ працяхъ, дуже популярныхъ въ Нѣмеччинѣ, старавъ ся оперти свои погляды спіритистичній на основѣ науковбй. Померъ въ 60 роцѣ житя.

— **Небезпечній игрища**. Найновѣйшій спортъ, якимъ занимае ся італійска інтеліґенція, то — боротьба зъ медведями. Ввѣвъ ей першій князь Мольфетта, що купивъ собѣ передъ кбль ома роками молодого карпатского медведя и привчивъ его до б ротьбы. Чудацкій сей князь спрошуе вѣдъ часу до часу гостей та стае на ихъ очехъ до борбы зъ медведемъ. Розумѣе ся, все побѣдить, бо хочь медвѣдь є сильнѣйшій якъ чоловѣкъ, все-таки чоловѣкъ проворнѣйшій. Въ часѣ борбы медвѣдь мае на лапахъ рукавицѣ. Въ останныхъ дняхъ выступивъ князь Мольфетта до борбы зъ медведемъ въ однбмъ публичнбмъ огородѣ на публичнбй забавѣ на добродѣйній цѣли. Королеви Гумбертови такъ припала забава до вподобы, що зложивъ 10.000 ліръ для убогихъ дѣтей мѣста Мілана.

— **Мѣстомъ щурбвъ** є вѣдля обчисленя „Новостій“ надненска столиця Петербургъ, де живе 1,200.000 щурбвъ. Щуръ зъѣдае пересѣчно на день за пбвъ копѣйки пожизы, отже сошты удержаня пбдземныхъ мешканцѣвъ Петербурга выносять 6.000 рублѣвъ денно, 180.000 рублѣвъ мѣсячно, а около два мілёны рублѣвъ рбчно. Вѣдомо, що щуры найбльше причиняють ся до розношеня заразнѣ чумы, а имовѣрно такожь заразнѣ холеры, тифу, дифтерія, шкарлатины и т. п., отже вынищене сеи армія щурбвъ въ Петербургѣ причинило бы ся значно до оздоровленя мѣста.

— **Вандрующій туркусъ**. Французскій газеты розповѣдають цікавту исторійку, яка лучила ся въ однбмъ высоко аристократичнбмъ сальонѣ, а котрои гор инею есть дочка американьского мілёнера, що недавно тому вѣдкала ся за французского графа. Въ згаданбмъ сальонѣ появила ся на вечерку мілёнерка-графиня и заразъ въ першбй хвили звернула на себе увагу всѣхъ не такъ своею дорогою туалетою, якъ величезнымъ туркусомъ на шиѣ, обведженымъ доокола брилянтами. Всѣ писнули ся до графинѣ, подивитись на той дорогоцѣнный синый камѣнь. Та й мужъ Американки, що прийшовъ уже бувъ напередъ и розмовлявъ зъ панною Кеті Р., пустивъ ся кблька крокбвъ до женки, але нараз побачивши у неи той туркусъ на шиѣ, станувъ, поблѣдъ, и лишъ выбалушивъ очи на туркусъ. Графиня, въ добрбмъ гуморѣ, приступила до свого мужа и усмѣхаючись подала ему руку. Та й панна Кеті россійска спѣвачка, прийшла близше. Наразъ графиня пбдбѣгла до спѣвачки и вѣдозвала ся до нея на весь голосъ: „Правда панно Кеті, що сей туркусъ дуже красный? Вы то будете найлѣпше знати. То, бачите, той самъ, що его взявъ кблька мѣсяцѣвъ тому мбй мужъ зъ моеи касетки, щобы тымъ способомъ придбати собѣ вѣдповѣдный дарунокъ для — васъ. Але вы, панѣ не дуже пошанували той дарунокъ, бо продали его въ Петербургѣ за 10.000 рублѣвъ, а мбй ювілеръ котрому я припоручила вѣдшукати сю дорогоцѣнность, вѣдкупивъ ей зъ третои руки за 50.000 франкбвъ. Чей не заперечите, що сей туркусъ есть теперь знову моею правною власностію?“ Гостѣ стали собѣ щось тогдѣ шептати та покашлювати, а бѣлява Россіянка збмлѣла, або — якъ злій языки таки зараз тогдѣ говорили — удала знамените що збмлѣла. На другій день вже ей не було въ Парижи. Але бо й графъ десь подѣвъ ся. Чи графиня буде и за симъ дорогоцѣннымъ мужемъ такъ само пошукувати, якъ за туркусомъ — не знати.

— **Страшна нянька**. Зъ Москвы доносять: Вбсѣмнацатьлѣтня нянька Коровякбвна задушила руками двоє дѣтей своихъ хлѣбодавцѣвъ, а именно хлопцѣвъ 7 лѣтнього и 4-лѣтнього. Подушила ихъ въ часѣ сну. Убійниця признала ся до вины и оповѣдала зъ подробицями про убійство. Дѣти сесй нянычила она вѣдъ трехъ лѣтъ а погубила ихъ здаеть ся въ приступѣ божевольства.

— **Штука реклямы**. Смерть славного французского фабриканта чоколяды, Меніэра, пригадала подѣю, яка лучила ся передъ 40 до 50 р ками, а стала ся була дуже небезпечною для славнои вже тогдѣ и найпершои фабрики чеколяды у Франціи. Спостережено нагло, що весь запасъ выробленои чоколяды въ магазинахъ вартости по-надъ мілёнъ франкбвъ чогось побѣлѣвъ зъ верха такъ, якъ коли бъ его хто обсыпавъ мукою, и длятого годѣ було таку чоколяду продати. Роблено всѣлякій пробы, перетоплювано чоколяду, але все надармо, бо и перетоплена показувала ся по кількохъ днякъ зъ-верха бѣлою, а властителеви фабрики грозила руина. Въ тѣмъ клопотѣ вбнъ выразивъ ся що заплативъ бы не знати що тому, хто бы подавъ ему способъ, якъ выйти зъ тои бѣды. Тогдѣ зголосивъ ся до него молодый помбчникъ купецкій и сказавъ: „Пане Меніэ! того бѣлого осаду на чоколядѣ я не умѣю усунути, але коли дасте менѣ 25.000 франкбвъ, то подамъ вамъ способъ, якъ можемо выдобути ся зъ клопоту. Розумѣе ся, що заплатите менѣ ажь тогдѣ, коли то поможе.“ Меніэ згодивъ ся, хочь не мавъ великого довѣря до того ще дуже молодого помбчника. Оба вѣдтакъ пбйшли до канцелярія Меніэра и тамъ щось дуже довго радили. Выслѣдъ нарады бувъ такій, що на другій день появила ся оповѣстка, котра захвалювала публицѣ чоколяду Меніэра яко найлѣпшу въ свѣтѣ зъ тымъ додаткомъ: „Чоколяда Меніэра есть одинокою чоколядою на свѣтѣ, *котра по довгбмъ лежаню на складѣ бѣлѣе*“. Розумѣе ся, що въ очахъ публики була то найлѣпша похвала и чоколяду Меніэра куповано вѣдъ теперь ще бѣльше якъ доси. Фабрикантъ выдобувъ ся зъ бѣды а его помбчникъ дбставъ добре заслуженыхъ 25.000 франкбвъ.

— **Дрббній вѣсти**. Отворене залѣзнинѣ Тшебіня-Скавце наступить дня 15 с. м. — Въ Перемышли померла онодгы Антонина Дворска, жена бурмістра д-ра Дворского. — Мѣжнародна комісія для управильненя берегбвъ Вислы и Сяну закбнчила свою роботу, вызначивши найважнѣйшій мѣстця, де мае бути переведена регуляція. — Лѣкарь д-ръ Клим. Дембицкій въ Ивоничи обходивъ онодгы 25-лѣтный ювілей лѣкарюваня въ Ивоничи въ часѣ сезоновбмъ; купелевій гостѣ урядили ему овацію.

Именованя, перенесеня, вѣдзначеня и пп.

— **Именованя**. Львѣвскій вышій судъ краевый именувавъ канцелістами судовыми: Генр. Цірера подофіцера рах. 95 п. п. для Станиславова, Стан. Иванкевича вахмайстра жандармерія для Балигорода, Іос. Леськовского вах. жан. для Калуша, Дав. Вайнберга сержанта пов. 35 п. об. кр. для Перемышля; Сим. Аверґана серж. 15 п. п. для Чорткова, Маркуса Рогатинера пѣдоф. рах. 30 п. п. для Косова, Маркуса Левінтера пѣдоф. рах. дому инвалідбвъ для Боринѣ, Едварда Дав. Хамайдеса серж. 35 п. обор. кр. для Печенѣжина, Ив. Каньского подоф. рах. 58 п. п. для Щирця, Іос. Козачка серж. 30 п. п. для Гусятина, Ким. Френкля пѣдоф. 19 п. обор. кр. для Равы, Жигм. Кира фаерверк. 11 п арт. для Тернополя. Сам. Гросса вахм. при тренѣ для Журавна, Вол. Косоногого пѣдоф. рах. 89 п. п. для Богородчанъ, Іосифа Жуманьского пѣдоф. рах. 89 п. п. для Кутъ, Сам. Презеса, пѣдоф. рах. 77 п. п. для Куликова, Ивана Калїгу фаерв. арт. для Козовы, Герша Хахамовича пѣдоф. рах. 30 п. п. для Богородчанъ, Єрон. Давидовича пѣдоф. 30 п. п. для Снятина, Солом. Гельбатера пѣдоф. рах. 15 п. п. для Залѣщикъ, Лейбу Гасса пѣдоф. рах. 55 п. п. для Товмача, Ив. Бурґмана пѣдоф. рах. 9 п. п. драг. для Бурштина, Димитра Зибликевича пѣдоф. рах. 77 п. п. для Мостбвъ великихъ, Ром. Вінклера старшого стражника І. класы карного дому у Львовѣ для Немирова; — дальше помбчниковъ канцелярійныхъ: Льва Ротштайна въ Ярославѣ для Зборова, Ханна Каганого въ Бережанахъ для Ходорова, Эрон. Соболту въ Золочевѣ для Тисьменицѣ, Сем. Максимовича въ Козовѣ для Перемышлянъ, Германа Як. Маймана въ Гусятинѣ для Гусятина, Іос. Розмариновича въ Золочевѣ для Сѣнявы, Ив. Салянту въ Тернополи для Комарна, Ив. Запольского въ Стрыю для Радимна, Льва Гальку въ Заболотовѣ для Вишнѣвчика, Вільг. Новака въ Бережанахъ для Жовквы, Емил. Жулковского въ Перемышли для Чорткова, Маріяна Маначиньского въ Перемышлянахъ для Перемышлянъ, Кир. Робака у Львовѣ для Сѣнявы, Володим. Ясорского у Львовѣ для Калуша, Миколу Литвиновича въ Коломыи для Камѣнки, Сев. Людв. Михальского въ Золочевѣ для Миколаева, Павла Давидовича въ Станиславовѣ для Журавна, Едм. Стан. Райфа у Львовѣ для суду краевого у Львовѣ, Маріяна Гришкевича у Львовѣ для Мостбвъ, Мих. Шланака въ Бережанахъ для Комарна, Миколу Ореста Дзундзу въ Самборѣ для Борщева, Миколу Маріяна Анѣоневича въ Коломыи для Делятина, Леон. Мержвиньского въ Перемышли для Косова, Мих. Козакевича у Львовѣ для Журавна, Стан. Жигм. Радельного у Львовѣ для Вишнѣвчика, Володисл. Ваґнера въ Стрыю для Будзанова, Каз. Здыбкевича у Львовѣ для Нового села, Каз. Дан. Домбровского у Львовѣ для Долины, Ив. Масюка въ Жовквѣ для Борщева, Людв. Уношта въ Пѣдволочискахъ для Чорткова, Іос. Посціпиля у Львовѣ для Березова, Ивана Маркевича въ Ходоровѣ для Монастерискъ; — дїстарѣвъ судовыхъ: Іосифа Ковалева въ Медниничахъ для Медничь, Фр. Наштику въ Борщевѣ для Тлустого, Володисл. Фр. Ганха въ Дрогобичи

для Любачева, Людв. Стан. Костку въ Перемышли для Яворова, Іос. Мановского у Львовѣ для Заболотова, Ивана Шамбра у Львовѣ для Коломыѣ, Вас. Концюха въ Бурштынѣ для Лютовискъ, Мих. Олькушника въ Равѣ для Устрѣкъ, Ив. Щудловского у Львовѣ для Скалата, Ант. Станецкого въ Перемышли для Турки, Мих. Матковского въ Городку для Куликова, Вікт. Мѣсякевича въ Бярчи для Угнова, Стеф. Загаєвича въ Яворовѣ для Калуша, Ив. Голейка въ Мостискахъ для Радехова, Кароля Городиского въ Перемышли для Краковца, Мик. Побѣдиньского въ Сколѣмъ для Тлустого, Вацлава Павла Герасимовича у Львовѣ для Зборова, Едв. Юр. Моталя у Львовѣ для высшого суду кр. у Львовѣ, Франца Стебельского у Львовѣ для Бобрки, Март. Завадского въ Стрыю для Лютовискъ, Каз. Михаловского у Львовѣ для Равы, Ив. Сухарского въ Самборѣ для Жовкви, Ант. Сев. Щебельского въ Винникахъ для Римапова, Изр. Мендля Гандля въ Теребовли для Краковца, Петра Куриловича у Львовѣ для Чорткова, Іос Касторого у Львовѣ для Рожнѣтова; практикантовъ канцелярійныхъ: Олекс. Вородайка въ Бережанахъ для Мѣльницъ Володисл. Добровольского въ Станиславовѣ для Заболотова, укѣнченого ґімназіаста Сим. Гірча у Львовѣ для Солотвины, бувшого старшого стражника сторожѣ скарбовои Ілярія Голубовича для Мединичъ, почт. експедитора Володисл. Лянтшне въ Мостахъ для Городенки, канцеліста магістрату Володисл. Озимкевича въ Жовквѣ для Будзанова и канцел. практиканта Адольфа Володисл. Стефанова въ Станиславовѣ для Луки.

Господарство промыслъ и торговля.

Ц. к. дирекція зелѣзницъ державныхъ оповѣщує:

Північно-німецкий рух товаровий з Галичиною і Буковиною. Тор. часть II, вышитка 2 з 1 січня 1898. — З днем 1. серпня 1899 входить в житє додаток VI.

Телеґрамы „Дѣла“.

Вѣдень 9. серпня. Вчера вѣдбула ся тутъ нарада делеґатовъ цукорничихъ товариствъ зъ цѣлои Австрія. Ухвалено резолюцію до послѣвъ зъ вѣзванемъ, щобы не дали свого потвердженя для закона выданого на пѣдставѣ §. 14-ого. — До N. fr. Presse доносять, що въ Бесарабіи зъ причины голоду выбухли хлопскій розруси. Въ одній мѣсецевости прийшло до борбы мѣжь селянами а вѣйскомъ, при чѣмъ 20 селянъ убито, а 19 ранено.

Лінцъ 9. серпня. Въ Вельсъ прийшло до поважного конфлікту мѣжь цивільными а вѣйскомъ. Мѣжь циклістами, що спѣвали Nacht am Rhein бувъ такожь одинъ воякъ. Иншій вояки зганили таке поступованє свого товариша и зъ того прийшло до бійки. Порядокъ зробила жандармерія. При тѣмъ арештовано и ранено кѣлька осѣбъ.

Ґориція 9. серпня. Правительство зверну ло мѣскій радѣ телеґраму, котру пѣдписавъ такожь п. Леназсі, зъ протестомъ противъ пѣдвышеня податку вѣдъ цукру. Въ наслѣдокъ того п. Леназсі выславъ намѣстникови Гоесови дуже острый листъ.

Парижъ 9 серпня На канарійскихъ островахъ выбухли забуреня, при котрыхъ заштілеговано комісаря поліціи Дѣмъ резідента въ облозѣ. Положеніе грѣзне.

Мадритъ 9 серпня. Повстанцѣ на Філіпінахъ домагають ся семимільонового окупу за выпущенє Испанцѣвъ зъ неволѣ.

Царгородъ 9 серпня. Вѣрменьскій патріархъ запротестувавъ противъ розпорядженя Порты заборонюючого Вѣрменамъ подорожувати въ границяхъ Турціи и приѣздити до Царгорода, и противъ того, що ті, котрі не поступають пѣсля того розпорядженя, будуть строго каранѣ.

КОНКУРСЪ.

Выдѣлъ Бурсы имени св. Онуфрія въ Ярославли повѣдомляє интересованыхъ, що подания о принятє до Бурсы треба вносити на руки Выдѣлу найдальше до 25/8 1899. До поданя треба долучити: 1) свѣдоцтво послѣдного курсу; 2) свѣдоцтво убожества и декларацію можливои доплаты такъ въ грошахъ якъ и въ натураліяхъ.

Вѣдъ Выдѣлу Бурсы св. Онуфрія.
Ярославъ 7/8 1899.

КОНКУРС.

Товариство „Шкільна Поміч в Коломиї“ прийме з початком слідуючого шкільного року учеників рускої ґімназиї (кляс приготовляючої і I—VII-ої) до Бурси. Своїм питомцям дає Бурса ціле удержанє, домовий надзір і провід, а також меньшу поміч в науці. Приняті можуть бути лиш сини членів Товариства теперішних або тих, що впишуть ся в членів за оплатою 1·20 зр. річно. — Найвисша місячна оплата в Бурсі виносить 17 зр., а найнижша 8 зр. платних з гори. Крім того оплачує кождий з питомців 2 зр. річно на інвентар, а 50 кр. місячно за праню біля. Питомці мусять при принятю виказати ся, що мають три рази заміняти біле на постіль, 6 пар біля, 6 ручників, 6 хусточок до носа і 2 пари обуви. — Зголошувати ся треба до Товариства „Шкільна Поміч в Коломиї“ на руки голови товариства до 25 серпня с. р. На відповідь треба залучати до просьби марку. — Сі, що схотять убігати ся о принятє за иншою оплатою, мають предложити: а) свідоцтво убожества; б) декларацию, скільки зобовязують ся платити місячно.

[Иньші рускі часописи просить ся о ласкаве повторенє сего конкурсу.]

Від Виділу Товариства „Шкільна Поміч“.

Коломия дня 27 червця 1899.

С. Недільский голова. *Гр. Полинайко* секретар.

ОПОВІЩЕНЄ.

Вписи учеників до ц. к. Семинарії учительскої в Самборі і до чотирох кляс рускої і польскої школи вправ вібудуть ся в трех послѣдних днях місяця серпня в годинах урядових від 8 до 12 рано і від 3 до 5 по полудни. Пізнійші зголошеня не будуть увзгляднені. На II, III і IV рік семинарії приїме ся лишь кандидатів тут. заведеня; чужі зі взгляду на переповненє не будуть приняті.

При вписі на курс приготовляючий і на I. рік семинарії мають ученики предложити: а) метрику, що укінчили 14 (взглядно на I. рік 15 літ) житя; б) свідоцтво лікарске на доказ фізичної здібности до звання учительского; в) свідоцтво щіпленої віспи; г) свідоцтво шкільне з укінченої 6-клясової школи або з II. кляси ґімназияльної або реальної з добрим поступом і цензурою з другого языка краєвого з добрим поступом: на I рік вимагає ся укінченої IV. кляси ґімназияльної або реальної або III. кляси школи виділової і зложеня вступного іспиту після вимогів статута; д) дві вписові карти (родоводи) виповнені як найточнійше. — Ті, що хотять вступити до заведеня по перерві в науках, предложать свідоцтво моральности При запису дітий до школи вправ оплачують родичі за I піврік або внесуть на руки Дирекції прошеня до Вис. Ради шкільної краєвої о увільненє. До прошеня треба долучати свідоцтво убожества, через власти потверджене.

З Дирекції ц. к. Семинарії учит.
В Самборі дня 7/8 1899.

Цѣна збѣжа и другихъ продуктовъ.

8 н. ст. серпня 1899

Львовъ: Пшениця стара 9·— до 9·25, пшениця нова —·— до —·—, жито старе 6·20 до 6 50, жито нове —·— до —·—, овесъ старый 5·80 до 6·20, овесъ новый —·— до —·—, ячмѣнь пашнистый 5·25 до 5·50, ячмѣнь броварный — — до —·— горохъ пашнистый 5·50 до 5·75, до вареня 6·50 до 9·50, вика 4·50 до 4·75, насѣне льняне —·— до —·—, насѣне конопне —·— до —·— бѣбъ —·— до —·—, бобикъ 4·50 до 4·70, гречка 7·50 до 7·75, конюшина червова —·— до —·—, конюшина бѣла —·— до —·—, конюшина шведска —· до —·— кукурудза стара 5·80 до 6· , кукудза нова —·— до —·—, рѣпакъ 10·50 до 11·—, хмѣль старый 65·— до 75·—, хмѣль новый за 65 кілю —·— до —·—, оковита готова за 10.000 літровъ 17·25 до 17·50, на термінъ 16·50 до 17·—.

Надѣслане.

Д-ръ Р. І. Міллеръ
повернувъ

ординує вѣдъ 11—12 и вѣдъ 3—4 ул. Жовкѣвска ч. 42, Львѣвъ. 288 3—8

Лѣчниця д-ра Тарнавского въ Косовѣ

за Коломиею отворена на 30 осѣбъ. Средства: Лѣчене водою, дієта примѣнена на способѣ 258 Д-ра Лямана и иншій фізіятричній. 14—20

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

Оптикъ и Механікъ у Львовѣ, площа Ринкове ч. 1., против Банку Гіпотечного на плантациях пасажи Гавсмана

поручає въ великомъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ: окуляры, пінсенэ, бінокля, дальекевиды, барометры, термометры, рѣзні ареометры, мѣрничі, вѣсы, гіделя, инструменты чертежні

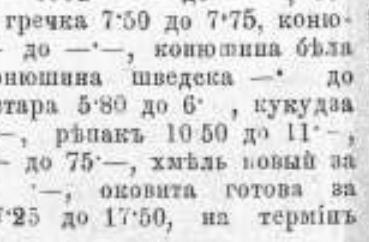

Уряджене дзвінковои електричныхъ.

Всякій направы полагоджують ся якъ найскорше и найдешевше. 4817

Важне для пп. Студентовъ!

За 11 зр. мѣсячно принимаютъ ся пп. студентовъ на мешкане и вікть. Ближшій поясненя: Львѣвъ, рогъ улицъ Театинъской и св. Войтѣха ч. 2.

292 1—4

Володиславъ Голубовскій,

Руснякъ, кандидатъ нотаріяльный въ 18-лѣтнюю практикою нотаріяльною, здѣбный до субституціи, глядає посады заразъ. Ласкавѣ зголошеня пѣдъ адресою: Володиславъ Голубовскій кандидатъ нотаріяльный въ Чорткові. 278 1—3

Ученикъ зъ укѣнченою II. кл. ґімназ. знайде корветне помѣщене въ торговли корѣнній и делікатесовъ И. Борнеа въ Перемышли.

286 6—10

КЛѣТКИ на папуги по зр. 9, 11, 15, 18, и 35. Клѣтки на дрѣбнѣ птаки вѣдъ зр. 1·50 до 8·— зр.

зоручає ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ торговля зелѣзна у Львовѣ площа Капітульна ч. 1 напротивъ катедры.

ЧОРНЕ ОКО

купель ставовій зъ тушами — чистота, комфортъ, пикъ — до 10 вечеръ при освѣтленю лямъ блискавичныхъ — лишь для христіянъ. — **Іосифъ Иваваницкій.** 244 4—5

В порядній родині знайдуть утриманє **ПАННОЧКИ** учащаючі до школи.

Для кавалера **покій з особним входом** враз з цілим удержанєм

Ближша відомість під А. В. З. в Адміністрації „Дѣла“.

По причинѣ нового корветного укладу въ фабрикою при численнѣйшихъ замовленяхъ:

СѢЧКАРНЯ СЕХ зъ однымъ колесомъ а 2 ножами, ваги около 85 клґр. ширина писка 180 мм. за 25 зр.

СѢЧКАРНЯ ТИ вальцева зъ 2 колесами замаховыми и 3 ножами, ваги около 100 клґр., ширина писка 170 мм. за 26 зр.

При сейчасовій уплатѣ 10% опусту.

Замовлятн черезъ

НАРОДНУ ТОРГОВЛЮ

Львовъ, Ринокъ 36. 153 19—0

ВИНКЕНТІЙ КУЧАБИНЬСКІЙ

Львовъ, ул. Коперника ч. 2

поручає книжки до богослуженя „Святыя святыхъ“, почавши вѣдъ 85 кр. и высше, Евангелія въ красныхъ переплетахъ оксамітныхъ зъ окутемъ золотымъ, ручно мальоваными евангелистами по низькихъ цѣнахъ.

Фелоны, колпаки, олтарики процесійні, хоругви и т. п.

Образы ручно мальованій на полотнѣ, на блясѣ, заразомъ всякій церковній знаряды по дуже низькихъ цѣнахъ.

Образки малій зъ рускими молитвами 100 штукъ по 30, 40, 85, 95 кр,

Купцамъ и книгарнямъ и вѣдпродуючимъ одвѣтный рабатъ. 127 17—18

МОЛИТВЕННИК ДЛЯ ДІТЕЙ

виданій

коштом руского тов. педаґоґічного

В подотинній оправі з золоченим хрестом **20 кр.** В паперовій окладці **15 кр.**

Продає ся в книгарни Наук. тов. ім. Шевченка, Львів, ул. Чарнецкого ч. 26.

Артистично-ритовниче

ЗАВЕДЕНЄ

А. ЗІҐМАНА

у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 14.

доставляє и выконує якъ найдешевше и найстаранѣйше.

ДРУКАРНЯ зъ кавчуковыми черенками для кождого легко надаюча ся, почавши вѣдъ 1 зр. и высше. Стампіді металевій и кавчуковій, гербы, монограмы, стампільній марки, станцы, таблицѣ литій и граміровании и проче.

Замовленя зъ провінціи полагоджують ся вѣдворотною почтою. 731 20—52

!! Найкрасший і найліпший дарунок для молодежи !!

НАРОДНИЙ РУСКИЙ

МОЛИТВЕННИК

выдало

ТОВАРИСТВО „ПРОСЬВІТА“

в 1898-ім році

новий наклад, виданє шесте

мовою народною, правописею шкільною, формату малого обіймаючого **256** сторін гарного друку.

Сей молитвенник можна дістати в канцелярії Товариства „Просьвіта“ у Львові, ринок ч. 10 і в книгарни Ставропиґійскій по таких цінах:

1. Молитвенник оправлений в папір з хребтом полотняним 30 кр.
2. оправлений ціло в полотно з одвітними відтисками і з шабатуркою 40 кр.

Замовлена виконують ся за готівку або за посліплатою (Nachnahme).

ТУТКИ цигаретовій 1000 штукъ 1 зр. поручає А. Мазуркевичъ, Львовъ ул. Галицка ч. 12

Розкладъ ѣзды поѣздовъ зелѣзничихъ важный вѣдъ 1 мая 1899.

пѣсля часу середно-европейского [пізнійшого о 36 мінутъ вѣдъ часу львѣвского.]

поєзд. приходять о	особ	до Львова	поєзд. вѣдходять о	особ.	зъ Львова
		День			**День**
	6·10	Зъ Черновець, Ицканъ, Станиславова		6·20	до Лавочного, Пешту, Борыслава
	6·50	„ Бруховичъ вѣдъ 7/8 до 16/8.		6·15	„ Пѣдволочискъ, Одесы, Козовы, г. д.
	7·10	„ Зимноводы „ „ „		6·30	„ Ицканъ, Букарешту, Радовцѣвъ
	7·40	„ Янова (гол. дворець)		6·30	„ Пѣдволочискъ зъ Пѣдзамча
	7·55	„ Лавочного „ „	8·30		„ Кракова, Любачева, Орлова, Вѣдня
	7·44	„ Тернополя на Пѣдзамче		8·45	„ „ Вѣдня, Хирова, Стружа
	8·05	„ „ „ гол. дворець		9·10	„ Сколього, до Лавочного 1/7 до 15/8
	8·15	„ Сокаля, Равы рускои		9·25	„ Янова
	9·—	„ Кракова, Вѣдня, Орлова		9·35	„ Пѣдволочискъ зъ гол. дворця
	11·15	„ Ярослава, Любачева		9·45	„ Ицканъ, Сонова, Бергомету
	11·55	„ Ицканъ, Черновець, Станислав.		9·53	„ Пѣдволочискъ зъ Пѣдзамча
	1·01	„ Янова на гол. дворець		10·10	„ Белзця, Равы, Любачева
1·30		„ Кракова, Вѣдня		12·50	„ Янова 1/7 до 15/8 недѣлѣ и свят
	1·40	„ Сколього, Хирова, а зъ Лавочного вѣдъ 1/7 до 15/8.	1·55		„ Пѣдволочискъ зъ гол. дворця
1·50		„ Ицканъ, Станиславова	2·08		„ „ „ Пѣдзамча
2·20		„ Пѣдволочискъ на Пѣдзамче		2·15	„ Бруховичъ 7/8 до 16/8 недѣлѣ и свят.
2·35		„ „ „ гол. дворець	2·45		„ Ицканъ, Гусятина, Керезмезе
	5·15	„ „ „ Пѣдзамче	2·55		„ Кракова, Вѣдня, Хабѣвки
	5·40	„ „ „ гол. дворець		8·05	„ Стрыя, Сколього лишь 1/8 до 30/8
	5·55	„ Сокаля		3·15	„ Янова, вѣдъ 1/8 до 30/8.
		Ночь		3·20	„ Зимнои воды 7/8 „ 16/8.
				3·25	„ Бруховичъ „ „ „
	12·10	Зъ Сколього, Калуша, Борыслава		5·25	„ Ярослава
12·30		„ Черновець, Букарешту			**Ночь**
2·16		„ Кракова, Вѣдня, Орлова	12·50		до Кракова, Вѣдня, Берлина
	3·05	„ Пѣдволочискъ на Пѣдзамче	2·36		„ Ицканъ, Констанціи, Букарешту
	3·30	„ „ „ гол. дворець		4.10	„ Кракова, Хирова, Короснa
	6·00	„ Кракова, Вѣдня, Самбора, Сянока		5·50	„ Бруховичъ вѣдъ 7/8 до 16/8
	6·10	„ „ „ Хирова		6·26	„ Ицканъ, Радевець, Кімполюнту
	6·20	„ Ицканъ, Пѣдвисоского, Козовы		6·40	„ Кракова, Вѣдня, Берна, Варшавы
	7·58	„ Янова вѣдъ 4/8 до 31/8, и вѣдъ 16/9 до 30/9 що дня а вѣдъ 1/9 до 15/9 недѣлю и свята		6·50	а Орлова вѣдъ 15/8 до 15/9 „ Янова вѣдъ 1/9 до 15/9 въ будни дни
				7·00	„ Лавочного, Мункача, Хирова
	8·15	„ Бруховичъ вѣдъ 7/8 до 30/8, и 16/8 до 16/9.		7·10	„ Сокаля, Равы рускои
	8·30	„ Бруховичъ вѣдъ 1/7 до 12/9 що день		7.20	„ Тернополя зъ гол. дворця
		„ Кракова, Вѣдня, Любачева		7·42	„ „ „ Пѣдзамча
	9·21	„ Янова вѣдъ 1/9 до 12/9.		7·47	„ Янова 1/10 до 30/9 1900 включно
	9·25	„ Кракова, Вѣдня, Пешту, Сянока		8·35	„ „ 1/8 „ 31/8 и 16/9 до 30/9
	10·10	„ Ицканъ, Козовы, Пѣдвисоцкого		9·11	„ „ 1/8 „ 15/9 недѣлѣ и свята
	10·05	„ Пѣдволочискъ, Брод. Коничинець		10·40	„ Ицканъ, Гусятина, Радовець
	10·25	„ „ на гол. дворець		10·50	„ Кракова, Вѣдня, Івовича
	10·30	„ Лавочного, Хирова, Пешту		11·10	„ Пѣдволочискъ, Бродовъ г. дворця
				11·32	„ „ Грималова, Пѣдзам.

ЗАМѢТКА: Пора нѣчна числить ся вѣдъ 6 годины вечеромъ до 5 годины 59 мінутъ рано. — Бюро информаційне ц. к. зелѣзницъ державныхъ при ул. Красицкихъ ч. 5.

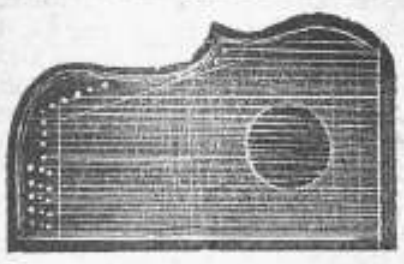

Сензаційна новость Ґітарова! **Американьска цитра Ґітарова** на котрѣй кождый въ протягу 5 мінутъ грати може. Єдино наший цитры посѣдають апаратъ до строєня, пѣсля котрого кождый безъ выимки самъ потрафить строити. Грає ся всякій можливій мельодіи зъ комплетнымъ акомпаняментомъ. Всюда по 16 зр., лишь у мене по 8 зр. и 10 зр. Ноты по 6 кр. и 8 кр.

Поручая фірма **І. КАПРАЛИКЪ У ЛЬВОВѢ.** 19

N. B. Выключна продажъ тѣлько просто у фірмы безъ посередництва аґентовъ.

При закупнѣ товарѣвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одѣвчальный редактор Иванъ Белей. Папѣръ въ фабр. Черлянъскои. Въ друкарни Института Ставропиґійского, пѣдъ зарядомъ Іосифа Даниляка

Ч. 168. Львовъ, Четверъ 29 Липня (10 Серпня) 1899. Рочникъ XX.

Выходить у Львовѣ що дня (крóмъ недѣль и руских святъ) о 5-тóй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вó второкъ, и вó втóрокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне Бюро огологошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Кілінського 2; — въ Ярославю: Л. Кржижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11.; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитóсть за инсераты платній у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ вітер. додаткомъ

въ Австрії:		за границею:	
на цѣлый рóкъ	18 зр.	на цѣлый рóкъ	24 зр.
на пóвъ року	9 зр.	на пóвъ року	12 зр.
у Львовѣ:			
на цѣлый рóкъ	16 зр.	на пóвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція вóдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженє. — Реклямації невпечатлій вóльній вóдъ порта.

Поєдинокє числє коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня звыкій принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вóдъ одного стрóпчика инсератовой або ей мѣсце а въ рубрицѣ „Надісланє“ по 25 кр. а. в.

Поздравленя и иншій доносженя приватній числять ся по 15 кр. вóдъ стишка.

Вóдозва Народнои Рады.

III.

Справа *переписки краевыхъ властій* въ *нашими урядами парохіяльными и громадскими* перейшла вóдъ двохъ послѣдныхъ лѣтъ въ борбу за права языка рускаго въ житю публичнóмъ, бо хочь закономъ основнымъ о загальныхъ правахъ горожанъ державы, зъ 21. грудня 1867, В. з. д. 142, запоручено рóвноправность всѣмъ народамъ та ненарушиме право берегти и плекати свою народность и мову, якъ такожь узнано рóвноправность всѣхъ языкóвъ краєвыхъ въ школѣ, урядѣ и житю публичнóмъ, то мы Русины мусимо здобувати собѣ кождє право, намъ належне, утяжливою борбою. Абы тота борба політична довела насъ до пожаданого успѣху, мусимо вести ю одноцѣло и солідарно та за-для того уважаємо потрѣбнымъ подати отсю информацію.

1) Передовсѣмъ повиненъ кождый урядъ парохіяльный и урядъ громадскій урядово *завѣдомити ц. к. староство и ц. к. судъ повѣтовый*, що по мысли постановъ артикулу 19 закона основного зъ 21. грудня 1867, В. з. д. 142, и §. 5 розпорядженя міністерского зъ 5 червня 1869 ч. 2354. запровадивъ у себе урядованє въ языцѣ рускóмъ, та що тóлько въ языцѣ рускóмъ буде провадити переписку (кореспонденцію) зó всѣми властями, урядами и судами, тóлько письма урядовій въ языцѣ рускóмъ выготовленій буде приймати и тóлько на переписку въ тóмъ языцѣ буде вóдповѣдати. Таке повѣдомленє повинно выйти вóдъ кождого уряду парохіяльного зъ-осóбна, а не вóдъ уряду деканального именемъ всѣхъ урядóвъ парохіяльныхъ въ дотычнóмъ деканатѣ, бо се вóдповѣдає засадѣ самоуправы духовныхъ властій та отсимъ способомъ пóзнаємо нашихъ духовныхъ, ихъ солідарность и силу. Натомѣсць уряды громадскій (старшины або зверхность громадскій) въ своихъ завѣдомленяхъ мають покликати ся на рѣшенє Рады громадскои, якимъ запровадженo рускій языкъ урядовый въ громадѣ.

2) Коли мимо того зó староства або зó суду прийде урядова допись до уряду парохіяльного або до громады выготовлена въ языцѣ польскóмъ (або нѣмецкóмъ), то *таке письмо належить вóдобрати вóдъ органу доручуючого*, т. є. зъ почты або вóдъ пóсланця, абы ухилити ся вóдъ примусового доручованя, позаякъ органъ доручуючій вóдповѣдає тóлько за правильне доручене, а не рѣшає про змѣстъ або форму дотычного письма урядового. Доручене письмо урядове, що противзаконно не є выготовлене въ языцѣ рускóмъ, *треба урядово зараз звернути тóй самóй власти*, вóдъ которои оно выйшло, заявляючи на пóдставѣ обовязуючихъ постановъ правныхъ якъ 1). Такъ само повиненъ кождый урядъ парохіяльный *зъ-осóбна и безпосередно звертати* дописи неправильно выготовленій, а *не черезъ деканаты и не до президій*, але до тои самои власти, що выдала рѣшенє, абы тымъ способомъ не утратити правильного току инстанцій.

3) Якъ на таке представленє староство завóзве урядъ парохіяльный, зглядно дотычного душпастыря, абы пóдъ загрозою кары вдоволивъ жаданю попереднои допису урядовои, та вóдмовить рóвночасно домаганю рускои переписки урядовои, або якъ заборонить выконати дотичну ухвалу Рады громадскои щодо рускои переписки урядовои, то *належить зараз внести зажаленя до ц. к. Намѣстництва* у Львовѣ, и то урядово черезъ староство, противъ рѣшеня того-жь староства. Въ тóмъ зажаленю чи тамъ вóдклику належить пóднести:

а) що артикуломъ 19. закона основного о загальныхъ правахъ горожанъ державы зъ 21 грудня 1867. В. з. д. 142. признано и заповручено рускому языкови повну рóвноправность въ школѣ, урядѣ и въ житю публичнóмъ;

б) що по мысли §. 1. розпорядженя міністерского зъ 5. червня 1869 ч. 2354. цѣс. кор. власти и уряды та ц. к. суды мають уживати языка польского тóлько въ переписцѣ (кореспонденціи) зъ правительственными невойсковыми властями и судами въ краю;

в) що уряды парохіяльній и уряды громадскій є властями автономными, неправительственными, хочь перший зъ нихъ ведуть книги метрикальній, а другій выконують чинности припорученого круга дѣланя, бо вже сама льогіка правна не допускає уважати одепъ и той самъ урядъ разъ за власть правительственну а другій разъ за власть неправительственну, за для того, що правительство въ потребѣ выручує ся тою властію;

г) що по мысли артикулу 15. закона основного о загальныхъ правахъ горожанъ зъ 21. грудня 1867, В. з. д. 142. кождій церкви и стоваришеню релігійному прислугує право самостóйно уладжувати свои справы внутрѣшній; такъ само громадамъ на пóдставѣ державного закона зъ 5. марта 1862, В. з. д. 18. и краєвого закона зъ 12 серпня 1866, В. з. кр. 19, супротивъ чого прислугує имъ право: постановляти про собѣ языкъ урядовый и языкъ всякои переписки зъ урядами;

д) що §. 5 покликаного розпорядженя міністерского зъ 5 червня 1869 ч. 2354. выразно постановивъ, що запровадженє польского языка урядового [якъ б)] зовсѣмъ не дотыкає властій неправительственныхъ, корпорацій, громадъ и сторбнъ, чимъ що-до правъ языковыхъ зрóвнано власти неправительственній зó сторонами, що мають право жадати переписки ц. к. властій въ своѣмъ материнóмъ языцѣ.

Вкóнци въ тóмъ зажаленю треба зажадати знесеня запавшого рѣшеня староства яко противзаконного и выданя приказу, абы староство въ переписцѣ (кореспонденціи) уживало языка рускаго по мысли обовязуючихъ приписовъ правныхъ.

Якъ бы намѣстництво некористно порѣшило справу, то такъ само треба *урядово зараз внести противъ рѣшеня намѣстництва*: *зажалене до ц. к. Міністерства справъ внутрѣшныхъ у Вѣдни*, а якъ бы и тутъ не признано належного намъ права, то противъ орѣченя міністерства справъ внутрѣшныхъ *треба въ речници 60 днéвъ* (черезъ адвоката) *подати зажалене до ц. к. Трибуналу адміністрацийного у Вѣдни*, абы тамъ порѣшено справу рускаго языка въ житю публичнóмъ. Коли яка справа дóйде до послѣднои инстанціи, то выдѣлъ Народнои Рады подасть потрѣбну дальшу информацію и помóчь.

Вóдъ Выдѣлу Товариства політичного Народна Рада у Львовѣ.

Переглядъ часописей.

[*Głos Narodu въ справахъ Зімы. — Dziennik kijowski о перенесеню мощей Словацкого зъ Парижа до Кракова. — Патріотична демонстрація полякóвъ въ Кримици. — Проектъ на знищене Полякóвъ.*]

— —

Краковскій Głos Narodu написавъ въ день похоронóвъ Зімы:

„Въ сѣй хвили звертає ся думка въ сторону инших, многихъ спóввиновникóвъ, которыхъ актъ обжалованя вказуе яко интеллектуальныхъ виновникóвъ преступныхъ дѣлъ. Самій себе пытаємо ся: чому той виновникъ [Зіма], вломаный нѣкомъ, переживати мусѣвъ довгій, страшно довгій днѣ въ криміналѣ, пóдчасъ коли тымчасомъ и интеллектуальный виновникъ [Щепановскій] ходивъ вóльно, писавъ статьѣ до свого дневника и мавъ ще часъ промышляти надъ новыми, фінансово-економічными операціями въ родѣ Золотого Саккарда? Чи-жь не заходила обава, що п. Щепановскій може порозумѣвати ся зó свѣдками въ добре зрозумѣлóмъ власнóмъ интересѣ? Фактъ сей впадає въ очи тымъ тяжше, що неразъ при слѣдствѣ за заборонені зборы сидять люде въ арештахъ слѣдчихъ пóдъ позоромъ обавы „повторенія чину“...

Интеллектуальній виновники руины фінансовои гал. касы щадничои жиють и жити будуть дальше, бо вѣрують, що мають спровадити высоке пóсланництво въ сѣмъ краю черезъ выробленє „опінін“, котра бы безупинно обертала ихъ жидóвско-ліберально-гешефтярскій млынъ.

Найбóльше болючимъ есть се, що навѣть побѣжный переглядъ минулои чинности тыхъ лібералóвъ и економістóвъ въ вéликóмъ стилю вóдкрывае цѣлу гіпокризію и злу вѣру, котру они завдно убирали въ одѣжь службы публичнои и добра „народового“ просто тому, бо „голотѣ“ потрѣбна була добра вѣра простыхъ и праведныхъ одиниць, потрѣбна була идея, за которою пóйшли бы и въ котру вѣрили бы. Кождый зъ насъ памятає кандидатуру Щепановского противъ Левакóвского у Львовѣ и тй помпатично въ ратуши кинені окліки „ргасу narodow-ои“. Интеллектуальный виновникъ фальшованя біляновъ мавъ уже тогдѣ свои економічній идеѣ до книгъ касы щадничои и для забезпеченя своеи повáги, а тымъ певнѣйшого покрытя своихъ махінацій, потребувавъ мандату мѣста Львова...“

Редакція того-жь Głosu Narodu запытувала въ справѣ секціи тѣла Зімы д-ра Ига. Шайтра, найбóльше, якъ каже, досвѣдченого въ краю знатока практичнои медицины судовои, и подае въ ч. 176 зъ д. 9 с. м. поясненя сего лѣкаря. Зъ нихъ наведемо що-надъ замѣтнѣйшу частину.

„Протоколъ секціи пок. Зімы — мавъ сказати д-ръ Шайтеръ, — оголошеный въ дневникахъ, уважаю за неавтентичный, бо описы такъ суперечній, побѣжній и такъ часто

---

1)

Блудній тѣни.

Картины и спомины.

Я лежавъ уже въ лóжку и зъ навычки хотѣвъ ще почитати хвилю... такъ собѣ, щобы борше заснути. На столѣ лежала збóрка новель одного писателя-модерніста. Я взявъ до рукъ книжку и почавъ читати „На кладовищи“.

На сéльськóмъ кладовищи копають два мужики яму. Дóбравшись до глубины, надыбали вони якíсь кости и вгадують, хто бы то мóгъ бути сей покóйникъ. Надходить до нихъ якась жéнка и зъ мѣсця, де похована ей найстарша дитина, догадуесь, що выдобутій кости — то останки ей донечки. Середъ слéзъ збирає въ подолокъ дорогій мощѣ, несе ихъ на край цвинтаря и запорпуе въ землю. Молодша дитина, що прийшла на цвинтарь вразъ изъ матѣрю, складає руки и молить ся надъ свѣжою, неглубокою могилкою своеи сестры, котрои вона не бачила нѣколи живою...

Менѣ зробило ся чомусь нѣяково. Майже зъ досадою вóдкинувъ я книжку, загасивъ лямпу и примкнувши очи пробувавъ заснути. Въ-друге похованій кости у свѣжóй могилцѣ такъ и привиджують ся менѣ крóвь вóчну темряву. Коли-бъ я такъ мóгъ плакати, радо скинувъ бы на тую могилу и мою одну слезу. А то... такъ важко на душѣ и лячно, наче й сумно и жаль чогось... Самъ не знаю...

Кладовище — що воно? Кусень землѣ, вóдгородженый окопомъ вóдъ... свѣта. На цвинтарныхъ воротахъ недоладно намазана людска чашка, зъ вылуплеными очима и зъ глубокою ямкою на мѣсци носа. Memento mori!

Дощѣ и зливы змывають зъ дошки вóдвѣчный символъ смерти. Сердитый вѣтеръ насильно хоче зломити у воротахъ слабоньку засуву и отворити входъ до кладовища для всѣхъ и вся. Но що даремна праця? Тóлькы насады скриплять на заржавѣлыхъ завѣсахъ и чути, якъ обѣ половины воротъ ударяють о себе немилымъ лоскотомъ.

А далѣ?... Лѣта минають. Дубовый порóгъ осѣдає въ землю. Ворота стирають ся на своихъ „чопахъ“, завѣсы рвуть ся, дверѣ отвирають ся и порють однымъ кóнцемъ въ земли. Лишень на верху воротъ телѣпавть ся дощинка зъ нестертыми пятнами ямокъ, де були нóсъ и очи, а вышкирений, помальований зубы уже „повыпадали“. Старый цвинтарь! Трохи затерте, але вѣчне memento mori!

Нѣякій скептикъ не важить ся глумитись изъ символу, зищеного лѣтами. Страшный се бувъ бы его смѣхъ. Таки позавѣчно проклявъ бы его духъ людского пізтизму, що нѣколи не забуває про зловѣще memento mori!

И старый цвинтарь ще дужше старѣвть ся. На окопахъ поросла колюча тернина и зеленый базникъ. Подальше виднѣють хресты, фігуры, примітивній нагробники. На деякóмъ гробѣ тóльки выгинчаста вишня цвите бѣлымъ цвѣтомъ. А бѣдній таки такъ гниють на самóмъ краю кладовища. Нѣ хреста на нихъ, нѣ деревины. Земля розпадаєть ся и на сокахъ жебраковъ, топѣльниковъ, самоубійниковъ корепить ся чепѣрната бзина та пышаєть ся своимъ вонючимъ цвѣтомъ. Прохожій йдучи дорогою хрестять ся набожно, чомусь зóтхаючи. Memento mori!

Старый цвинтарь, далеко за селомъ, обкопаный глубокимъ розомъ, вóдмеженый земляными насыпами. Но що отей окопы? — вóдмежують бѣлый свѣтъ вóдъ „студеной чужиноньки“ замогильного свѣта? Невыяснена звязь лучить разомъ зъ собою оба свѣты. На сѣмъ широкóмъ — тѣсно намъ, тамтей — маленькій, а всѣхъ насъ змѣстить... Хто зъ живыхъ не поховавъ тамъ бодай одного душѣ? хто матѣрь, сестру, хто дружину, любку... Сыра земля приймила ихъ сухí кóстки. Законъ природы для всѣхъ однакій, а добра мати пригортає до студеного лона богача й бѣдака, царя и раба, пана й наймита. Для всѣхъ однаковe и справедливe memento mori!

...Помилало ся, що жило .. природа й люде.

Мовь крóзь сонъ нагадують ся колишній ланы безкраѣ зъ вузенькими дорбжками, непрохóдными болотами, що й тяжко було дóбратись ними вóдъ стац и до села. А нинѣ? Усе змѣнило ся зъ лѣтами. Болотяньскими полями мчить ся зелѣзница, перетинає дрѣмучій сосновый бóръ и вить ся по-пóдъ самъ цвинтарь, трясе сумирні кости, вложенй у студеныхъ могилахъ. Не поворухнеть ся сморохнѣле тѣло, лише земля дуднить и вѣтеръ колыше высокою намогильною травою. Давній баюры и трясавицѣ неначе десь повысихали. Лишень назва села остала ся по давньому.

Въ селѣ настанъ новый дѣдичъ. Казавъ громадѣ старый цвинтарь обгородити маловаными штахетами, поставивъ новій ворота мѣжь двома крѣпелатыми липами. Казавъ замкнути входъ до старого кладовища, зачинити ворота на замокъ и выписати на нихъ: „Спочинуть и воскреснуть!“ По що такои написи? Змыють ей дощѣ й зливы и знаку не буде. Останеть ся по давньому слабонька дощинка и хрестикъ надъ дашкомъ та подрапане... старе memento mori. И при входѣ буде виднѣти рукатый хрестъ, осѣдженый на широкóй камѣнноѣ плытѣ. Онтамъ вóнъ, о! виджу его зъ-далека. Камѣнь прилягъ на двохъ могилахъ, що выросли поручь себе...

— Далеко ще, газдо, до села?

— А вы, пане, може до Болота, чи далѣ?

— Такъ, йду молити ся на грóбъ... давно тамъ не бувавъ.

— Святій були люде — покóйній, и праведній, царство имъ небесне!

— Або вы...

— Я таки тамошный, зъ Болота. Знаю! Небóщикъ таки, якъ то кажуть, ходячи заснули... Я самъ нѣсъ трумно вóдъ церкви на цвинтарь. Всего два днѣ хорували. А якъ вмирали, то пытали ся панѣ-матки: „А ты, старенька, кажуть, коли выбираешь ся въ дорогу? довго ще переживешь мене?“ Ну, и въ хатѣ ще ладаномъ пахло, якъ покóйну зложили на стóлъ, а въ головахъ поставили двѣ свѣчки. Остання душа, що спочила на тóмъ кладовищи, то ихъ; теперь вже тамъ не ховають нѣкого. Ая, померли обое... и наразъ насыпали днѣ могилы и вразъ вони порастали травою, зеленымъ барвѣнкомъ... И хрестомъ приложили.

... Не ховають нѣкого, старый уже цвинтарь. А я боюсь его и тѣней тыхъ, що починають пóдъ высокимъ хрестомъ, и грóзного memento mori, що проняує мене до живого — трѣснатыми, вылуплеными очима. Страшно чогось.. Во имя Отца и Сына... бодай не згадувати проти ночи...

Ахъ те „На кладовищи“! Я й заснути не можу... Тѣло пашить вóдъ утомы, а мозокъ горить, ажь голову розпираe. И де мóй сонъ? Немае, лише нóчь. А очи бачать зъ-пóдъ при-

заступлений ореченями, що не можу припустити, щобы въ науковôмъ заведеню диктовано такій протоколы. Коли оречене, оголошене въ дневникахъ, е автентичне, то оно, треба признати, дуже фатальне. Не хочу вдавати ся въ его змѣстъ, але що до форми не можу поминути уваги, що поступоване зъ тѣломъ пок. Зімы выдає ся менѣ не цѣлкомъ яснымъ. Скоро судовій власти не жадали выконаня секціи то могла она въ сѣмъ разѣ вôдбути ся на жадане адміністраційнои власти, значить: магістрату чи то мѣского уряду санітарного. Зъ дневникôвъ не е ясно, хто властиво а именно яка власть запорядила выконане секціи и хем. розслѣду. Выглядає такъ, якъ коли-бъ секцію выконано на приватне бажане, чи то зъ чемности для родины. Зъ дневникôвъ такъ само не ясно, въ якôмъ характерѣ брало въ тыхъ чинностяхъ участь богато лѣкарѣвъ и хемікôвъ: чи въ характерѣ заприсяженыхъ знатокôвъ, чи такожъ зъ чемности для родины або по знакомости въ выконуючимъ секцію. Законъ управильняє сю справу въ цѣлôй державѣ; а зъ того, що читає ся въ дневникахъ, выглядає, що тутъ була якась свобода дѣланя, котра не згоджує ся зъ повагою рѣчи и остає въ суперечности зъ полагоджуваньмъ справъ середъ суспôльности зъ управильнеными вôдносинами. Дивно се выглядає, коли читає ся про опечатане келіи зъ тѣломъ, котре опôсля выдають „урядово“ лѣкареви до секціи, а потому читає ся описъ, зъ котрого выходить, що змѣстъ комунікату е очевидно мовь-бы пôделуханый пôдъ вôкномъ секційнои салѣ. Рѣчь призначену до хемічного розслѣду вôддає ся приватно до переховання, потому знôвъ приватно дôстаєсь она до хеміка. Такій способъ полагоджуваня справы зовсѣмъ не може єднати довѣря и мусить причинити ся до пôдтримуваня непевности, особливо середъ такихъ внѣшныхъ условинъ и такои атмосферы, якій теперь запанували у Львовѣ...“

Якъ вѣдомо нашимъ читателямъ, ладять ся галицкій Поляки перенести останки тѣла Словацкого зъ Парижа до Кракова и зложити ихъ тамъ на Вавелю, якъ се зробили передъ несповна десятьма лѣтами зъ мощами Мицкевича. Галицкій Поляки дуже любують ся въ такихъ коштовныхъ парадахъ. Досыть пригадати обхôдъ ювілея Крашевского, перевезене мощей Мицкевича, коштовній, а не все гарній памятники для сего-жь поета, львôвску т. зв. Костюшкôвску выставу, коштовній а по бôльшôй части недорѣчній обходы сотныхъ рокôвинъ уродинъ Мицкевича по всѣхъ закуткахъ Руси, памятникъ Собѣского у Львовѣ, постановленe коштомъ Руси вôдбудованe Вавелю и т. и. Отже варто послухати, що на те пише зъ нагоды намѣреного перевезеня мощей Словацкого выходячій въ Прусахъ Dziennik kujawski.

Мы мусимо признати ся — пише той дневникъ, — що насъ дуже прикро вражає фактъ, що проектъ перевезеня останкôвъ тѣла Словацкого выйшовъ якъ разъ зъ тои дзельніцы, котра теперь стоить передъ польскимъ народомъ и цѣлымъ свѣтомъ страшно упокорена. Послѣдній часы, а особливо послѣдній мѣсяцъ вôдкрыли намъ таку гниль сего краю, що справдѣ тяжко зрозумѣти, якимъ способомъ могли тамъ найти ся въ таку хвилю люде, котрій мають вôдвагу выступити передъ народомъ зъ такимъ проектомъ. Зъ усѣхъ польскихъ дзельніцъ Галичина доси найбôльше грѣшила и грѣшить пересаднымъ патріотизмомъ. Патріотичній обходы доходили таки нераз до неимовѣрныхъ розмѣрôвъ и забирали величезній грошѣ. Сотки тисячъ пшли на памятники, театры, мумній выставы, угощане родакôвъ зъ инчихъ земель, коли середъ населеня нужда зростала зъ дня на день. Нема шкôлъ, нема учителѣвъ, бо на лихо платній посады нѣхто не лакомить ся; а кôлько то учительскихъ посадъ можна було утворити за самъ дефіцитъ львôвскои выставы або за грошѣ, розтрачені по сельскихъ касахъ и банкахъ. Чи памятникъ, поставленый тому або сьому постови, зможе запобѣгти такимъ сумнымъ подѣямъ, якъ торôчній розрухи на Мазурахъ, що вôдкрыли безмежну темноту тамошнього населеня? Нещасный той край зачавъ свое вôдроджене зъ противного кôнця. Замѣсть всѣми силами двигати народъ, заохочувати его до працѣ, класти моральній и матеріальній фундаменты въ суспôльности и ажь на нихъ ставити духовній народній будовы — а се тымъ смѣлѣйше могли робити, бо нѣщо тамъ не грозить народности — замѣсть того упивали ся тамъ формально патріотичною свободою, строили ся цацьками патріотизму, пôдъ которыми крылась безмежна нужда, а силы ослабляли и дробили на цѣли, хочь и гарній та приемній, але мало або зовсѣмъ не приносячій користи.

Теперь жадають вôдъ всеи Польщѣ, щобы зновъ помогла Галичинѣ уладити новый фавверкъ. Слѣпе се справдѣ и недорѣчне жадане. Чи тій люде не бачать инших и сто разъ важнѣйшихъ потребъ и задачъ въ своѣмъ краю? Чи послѣдній скандалы зовсѣмъ ихъ не обходять? Чи не уважають они за потрѣбне зôбрати инчѣ всѣ мысли и силы лишь на те, щобы якъ найскорѣйше вылѣчити край зъ теперѣшнои недолѣ и змыти встыдъ и ганьбу, якими окрывъ ся, та показати свѣтови, що Поляки умѣють самій правити собою.

Душа Словацкого — пише дальше той дневникъ — хто знає, чи не терпѣла-бы сто разъ бôльше, коли бы вôнъ бачивъ те, що дѣє ся въ найсвôбôдньйшôй части Польщѣ; а певно далеко бôльше урадувалась бы, коли бы его земляки щиро трудили ся надъ вôдродженемъ вôтчины, нѣжь перевезенемъ мощей покôйного цѣною значныхъ выдаткôвъ. Пôдождѣмъ кôлька або и кôлькадесять лѣтъ до часу, коли польска суспôльность позбуде ся такъ сумныхъ ранъ, а бодай до часу, коли Галичина буде могла смѣло запросити гостей зъ инших дзельніцъ, не потребуючи червонѣти зô встыду на питане: „А що у васъ дѣє ся?“ Перестаньмо разъ буяти по хмарахъ, а научѣмъ ся ходити по земли! Звернѣть увагу на инші, справдѣ пекучій потребы, а серце Словацкого урадує ся сто разъ бôльше и буде васъ благословити зъ неба!

Въ декотрыхъ дневникахъ польскихъ появила ся сими днями допись зъ Кривицѣ, що д. 31 липня с. р. вôдправлено тамъ богослуженe на памятку Люблинъскои уніи и заразомъ на памятку страченя Теофіля Висьньовского и товаришівъ. Пôдчасъ вôдправы спѣвано „Boże, coś Polskę — Boże Ojcze — Boga Rodzico“, а пôдчасъ евангелія зачали спѣвати „Z dymem pożarów“. Священикъ заборонивъ спѣвати сю пѣсню; але по евангелію заспѣвано ей на ново и не услухано навѣть повторной заборони.

За сю заборону страшно сердять ся кореспонденты польскихъ дневникôвъ, а въ Kurjer-ѣ lwowsk-ômъ выступає хтось навѣть дуже остро противъ священика, котрый поважив ся на таке „надужите“, та взывае его, щобы очистивъ ся передъ „польскимъ народомъ“. Вкôнци запытує ся „пôдъ загрозою наслѣдкôвъ“, зъ чийого уповажнени чи то на пôдставѣ чийого розказу заборонивъ спѣвати той имнъ въ костелѣ.

Ой католики, католики! Вы католики лише такъ довго, поки вамъ католицтво на руку у вашôмъ шовінізмѣ. Чи-жь вы, такій нѣбы то ревній и загорѣлій католики, не знаєте, що имнъ „Z dymem pożarów“ находить ся на индексѣ церковномъ и тымъ самымъ не вôльно его спѣвати въ католицкихъ церквахъ?

Ruch katolicki, пояснюючи се, слушно замѣчає, що зъ патріотичныхъ вôдправъ роблять Поляки часто пустій демонстрації, заховуючись въ костелахъ гордо и безъ вѣры.

Въ одномъ народномъ оповѣданю Льва Толстого говорить чортеня до найстаршого чорта: „Въ человѣцѣ зроду е звѣряча кровь; але она въ нѣмъ не грає, поки хлѣба родить ся отъ-отъ вôдъ бѣды. Тогдѣ вôнъ и послѣдного шматка хлѣба не жалує. Ажь якъ стане лишати ся хлѣба, стає вôнъ придумувати, якъ бы себе розвеселити. Отъ и научивъ я его розвеселяти ся, — пити горѣвку. А якъ ставъ вôнъ гнати и пити горѣвку то вôдозвала ся въ нѣмъ и звѣряча кровь. По першôй чарцѣ стає вôнъ солодкій и хитрый якъ лисъ; по другôй озвѣряє ся вовкомъ; по третôй стає... свинею“.

Оттакъ то галицкій панки при бенкетахъ зъ Русинами бувають, мовь по першôй чарцѣ, солодкій мовь лисы; добравшись до уряду и власти стають вовками нѣбы по другôй чарцѣ; а вскочивши до банкôвъ та щадниць, мовь бы по третôй чарцѣ...

За те пруски Поляки, котрымъ „хлѣбъ родить отъ отъ вôдъ бѣды“, е тверезѣйшій и годній вôдозвати ся розумно такъ, якъ отсе навели мы на початку голосъ Dziennik-a kujawsk-ого. Але-жь бо тамъ Нѣмцѣ не дуже то пôдсыпують вôвса. Оттакъ Alldeutsche Blätter, органъ звѣстныхъ гакатистôвъ, радять: 1) Заборонити Полякамъ набувати землю инакше якъ въ спадщинѣ; 2) зô шкôлъ зовсѣмъ усунути науку польского языка и науку религіи въ польскôй мовѣ; 3) ужити вôйсковости до дальшои германізації; 4) змусити польскій часописи, щобы рôвночасно выходили по нѣмецки; 5) законъ о товариствахъ пôддати ревізіи въ дусѣ неприхильнôмъ до Полякôвъ; 6) законъ зъ р. 1876 о урядовôмъ языцѣ змѣнити зъ увагою на польскій товариства.

Инакше спѣвали бы и нашій панки та инакше заходились бы коло Русинôвъ, коли-бъ и ихъ лише въ части подôбно потиснули въ Австріи!

Письмо зъ Станиславова.

По поводу дописи про *потребу руской гімназіи въ Станиславовѣ*, умѣщеной въ „Дѣлѣ“, появила ся въ часописи Kurjer stanisławowski злобна нотатка. На сю нотатку орґану станиславôвского магістрату и не думавъ бы я вôдповѣдати анѣ збивати ей, але що ей поспѣшились повторити инші чи описи польскій, не хочу, щобъ се декого ввело въ блудъ.

Kurjer stanisławowski пише въ послѣдньôмъ своѣмъ числѣ:

„Основаня руской гімназіи въ Станиславовѣ домагаєсь „Дѣло“ въ одномъ зъ послѣдныхъ чиселъ, а доводить свое жадане тымъ, що въ I. клясѣ було рôвне число Полякôвъ и Русинôвъ а въ другôй клясѣ число Русинôвъ перевысшало навѣть число Полякôвъ. На сій аргументы „Дѣла“ варто-бъ навести деякій даты зô Справозданя гімназіи за рôкъ 1898/99. Пôсля того найавтентичнѣйшого жерела було въ гімназіи ученикôвъ польскои народности 376 а руской 155. Наколи-бъ отже й истнувала руска гімназія, выпадало-бъ на клясу по 18 ученикôвъ. Але и о тôмъ можна-бъ сумнѣватись. На сихъ 155 ученикôвъ руской народности що-найменьше $^1/_3$ припадає на замѣсценыхъ, а тій, наколи-бъ хотѣли до руской гімназіи ходити, то певно пôйшли-бъ до Коломыѣ або до Львова замѣсть до Станиславова. Такъ представляєсь въ свѣтлѣ чиселъ потреба руской гімназіи“.

Я не думаю учити Kurjer'a stanisławowskiego дѣленя, бо 155 подѣлена на 8 дає $19^1/_8$ а не 18, але се дурниця, чи оденъ бôльше чи менше; я хочу лишь доказати, яка цѣла та нотатка неумѣстна, а се на пôдставѣ того самого жерела, на якôмъ опирала ся допись въ „Дѣлѣ“ и на якôмъ Kurjer опирає свою нотатку, с. е. на пôдставѣ найновѣйшого Справозданя гімназіи зъ 1898/99 р. Kurjer stan., мѣстячи свою нотатку, мабуть и не знавъ дописи въ „Дѣлѣ“, а лише чувъ, що така допись була, бо въ такôмъ разѣ знавъ бы що тамъ ужито инших аргументôвъ и докладныхъ датъ изъ згаданого Справозданя до выказаня потребы руской гімназіи, а не ограничено ся лишь на загальный высказъ, що въ першôй клясѣ було рôвне число Полякôвъ и Русинôвъ. Такъ аргументувати може хиба самъ Kurjer, бо якъ бы примѣромъ було 7 Полякôвъ и 7 Русинôвъ, то чи зъ сего выплывала бы вже потреба руской гімназіи? Але полишаючи се перейдѣмъ до выводôвъ Kurjera.

По що авторъ нотатки высуває на передъ число Полякôвъ? Чи число Полякôвъ може доводити, що руской гімназіи не треба? А коли вже безпотрѣбно навѣвъ число Полякôвъ, то чому подавъ неправдиво? бѣдачиско мабуть не знавъ, що жиды не Славяне, коли ихъ усѣхъ почисливъ до Полякôвъ-Славянъ, — мабуть и сего не знавъ, що материнымъ языкомъ жидôвъ е жаргонъ, а не языкъ польскій.

мкненыхъ повѣкъ якісь наче искры... блудній огники... довкола похилого хреста тамъ на кладовищи за селомъ.. Невчасній имаґінаціи наводять страхъ, безсонницю, привиды:

... На горбѣ виднѣє высока хата зъ похилою стрѣхою. Въ хатинѣ сидить сивый старець, згорбленый, зморщеный, але веселый, зъ усмѣхненимъ беззубымъ ротомъ, зъ запалыми вѣлицями. Въ хатѣ тихо, лишень годинникъ чикає голосно. Вôдъ часу до часу дѣдусь закашляє якимсь гордымъ, голоснымъ кашлемъ. Видно, що сей кашель не завдає ему болю, а тôльки ... штучный, може на те, щобы всякій человѣкъ пересвѣдчивъ ся, що старець таки ще живе, бо отъ якъ голосно кашляє на всю хату...

Входить старушка, невеличка на зрôстъ, жвава и симпатична, въ бѣлôмъ чипци и въ своихъ историчныхъ кацяхъ.

— Старенька! — кличе голосно дѣдусь.

— А що тамъ, „любко“?

— Не ѣдуть наші?

— Та же нѣ.

— Га?

— Не видно якось.

— Щô, сыну?

— Приѣдуть ще, кажу, надъѣдуть ще! кричить бабка.

— О то й то, Богъ ласкавъ...

И зновъ тихо, тôльки годинникъ чикає на всю хату. Старець добуває свôй годинникъ зъ кишенѣ.

— Вже бы новинній бути... Га?

— Я нѣчого не кажу.

— Вже десь доѣздять до Болота... А може вже коло Безпалькового Луця?

Дѣдусь стає коло вôкна и нетерпеливо озирає на ворота.

— О то й то, а я не казавъ? Ѣдуть, старенька! Га?

— Я чую, чую!

При повитаню бере мене старець на протоколъ и обзирає уважно вôдъ нôгъ до головы.

— Ото козакъ, ей га! То вже до четвертои? такъ?

— Такъ.

— А чуприна яка буйна и кучерява... Фантастъ? що?

— Трохи.

— И я колись такій бувъ... Правда старенька?

— Еѣ, хто тамъ знає...

— Якъ, сынуню?

— Може бути..

— Добре, дѣтоньки, добре... Еге, еге!

И вже по протоколѣ. Актъ привитаня скôнчивъ ся. Старухъ зновъ вôдходить до своеи кôмнаты, сѣдає у крѣслѣ и читає якісь книги. Вôдтакъ пôдвечѣркує и лягає спати вчасно, вразъ изъ курми. А мы зъ бабкою балакаємо ще довго довго.

За те рано, ще на довго до схôдъ сонця старенькій уже на ногахъ. Пôдтягає ваги вôдъ стѣнного годинника, и стає при вôкнѣ, выжидає ранньои зорѣ... Приклада до ока льорнетку и вдивляєть ся въ далеку даль.. Окрайць неба червонѣє.., выринає частина ясного круга. Дѣдъ дивить ся въ календарь. Схôдъ сонця дня... о годинѣ... мінутъ.. Глядає на годинникъ, регулює, отвирає свôй дневникъ, щось пише... Оглядає термометръ, що причѣпленый зъ-на-двору вôдъ кватирки у вôкнѣ, званои льокально „васіседасомъ“ — и зновъ щось записує. Потôмъ обсервує барометръ — зновъ щось пише, мѣркує. Пôдчасъ того вôдмовляє ранню молитву и шепче пôвголосомъ якісь псальмы. Хвилями голоснѣйше... „Камо пойду отъ лица Твоего“... то зновъ пристає и зниже голосъ... „Аще изыйду“... Еге, еге! „И тамо презыраетъ мя десница Твоя Господи... Отъ юности моея“... Потôмъ надѣває рясу и йде до церкви.

И такъ день въ день.

Вертає зъ церкви и своимъ звычаемъ пчихає голосно на всю хату.

— Старенька, ты спишь?

Замѣстъ вôдповѣди бабка приносить ему снѣданокъ. Вона нераз встає ще ранше вôдъ него.

Кôлька стереотипныхъ питань и вôдповѣдій, розмовъ и жартôвъ та диспозиція щоденнои господарскои роботы.. Лише розказу не чути ту нѣякого. Спôльна нарада кôнчить ся все стереотипнымъ: „Най буде, якъ ты кажешь“. Одно вôдгадує думку другого, одно одного розумѣє безъ знаку, безъ слова — прямо ходячій автоматы.

— Добре, старенька, добре сыну... якъ ты скажешь, такъ буде... О то й то... де бы я? але де тамъ?

— Я такъ думаю, бо й ты самъ колысту такъ радивъ..

— Га? Якъ кажешь, сыну?

— Добре, добре, я нѣчо не кажу.

И старовина встає зъ крѣсла, проходжусь поволеньки по хатѣ, нога за ногою, щобы не пôткнути ся. Потôмъ отвирає дверцѣ вôдъ шафы, де его бібліотека: всѣлякій книги, лексиконы, енциклопедіи, порадники лѣкарскій для людей и для худобы. Часомъ лучить ся яка-небудь слабôсть, то й пригодить ся. Деколи и въ селѣ хто захорує та йде до старенького радити ся. И дѣдусь вычитує тодѣ у книжкахъ, выдає лѣки зъ домашньои „аптики“, коли надѣя, що слабôсть не тяжка або переминаюча. Бабка подає инструкціи, якъ обходити ся зъ лѣками.

— Въ тôмъ пищаку маєте десять зеренъ. Всыпати до чистои склянки... борони Боже зъ горѣвки!... и наллять чистои воды „на два пальцѣ“ и давати хорому по ложцѣ рано, въ полудне и вечеръ. Лише не можна при тôмъ ѣсти квасу, нѣ жадныхъ напитôкôвъ, нѣ курити. А за два днѣ дайте знати. Розумѣєте? Идѣть здоровій!

Вѣра помагає и люде дякують за выздоровленя.

А коли недуга тяжка, то старець каже:

— Не маловажте собѣ, не жартуйте! Завчасу пôшлѣть по лѣкаря, щобы вôдтакъ не жалувати...

Ну и докторъ приѣде, часомъ вылѣчить, а часомъ лишень махне рукою.

— Ото й то... все въ Божихъ рукахъ. И въ природѣ такъ само: часомъ дощь, часомъ погода. Бодрѣть ся, не упадайте духомъ! Вѣра твоя спасе тя...

На дверахъ шафы зъ середины выписано кôлька цитатôвъ, пословицъ, приказокъ. Мѣжь ними видніе одна, выписана выразными буквами: „Радше говорити зъ мудрымъ про дурницѣ, якъ зъ дурнемъ про мудрій рѣчій“.

— Аякже... ото й то... основа фільозофіи — бурмоче пôвголосомъ старець, любуючись цитатомъ. И зновъ добуває якусь книжку, сѣдає коло вôкна, до свѣтла и читає, покашлюючи вôдъ часу до часу. — Аякже, дѣтоньки... безъ роботы за смерть не трудно... ото й то...

(Дальше буде).

ский. Най пôйде до гімназіи и послухає: чи по польски жиды мѣжь собою говорять? — а певно не почислить ихъ до Поляковъ, бо-жь они дуже часто навѣть по скôнченю польскои гімназіи не вмѣють поправно по польски говорити.

Може авторъ думавъ нѣбы безпôдставнôсть допису въ „Дѣлѣ“ тымъ, що якъ бы теперь була руска гімназія, то выпадало бы на клясу пересѣчно 18 ученикôвъ (властиво 19 а въ трехъ клясахъ по 20), але-жь се не выключає домаганя рускихъ паралельокъ, котрѣ що року доповнювали бы ся. Хиба ему не знана постанова, що наколи родичѣ 25 дѣтей зажадають, абы ихъ дѣтямъ выкладано въ ихъ языцѣ, то має ся отворити паралелька? А въ станиславôвскôй гімназіи є вже зъ давныхъ часôвъ въ першôй и другôй клясѣ бôльше якъ 25 Русинôвъ, а послѣдного року (1898/99) було ихъ въ першôй 46 а въ другôй 38, и то сѣ числа зъ кôнця року, а коли возьмемъ числа зъ початку року, то число Русинôвъ въ першôй клясѣ есть у трое, а въ другôй у двое бôльше якъ 25. Чи отже не належить ся имъ руска паралелька?

А вже-жь хиба на смѣхъ сказавъ авторъ, що $^{2}/_{3}$ всѣхъ ученикôвъ-Русинôвъ яко замѣсцевѣ могли бъ якъ-бы хотѣли, удатись до рускои гімназіи у Львовѣ або Коломыи, бо нѣбы се не становило бы для нихъ рôзницѣ. До замѣсцевыхъ прецѣнь почислений сыны мешканцѣвъ Пасѣчни а навѣть Кнѣгинина, котрѣ всѣ мешкаючи у родичѣвъ ходять до гімназіи, бо сѣ села граничать зъ мѣстомъ; а и для тыхъ есть рôзница, котрыхъ родичѣ мешкають милю, двѣ, три або й чотыри вôдъ Станиславова, бо-жь наша, переважно бѣдна молодѣжь найчастѣе у мѣстѣ лишь мешкає, а харчь довозять имъ зъ дому. Де-хто зновъ перебуває у мѣстѣ у своякôвъ, а родичамъ не все одно, чи дѣти ихъ за менший грошѣ живуть пôдъ надзоромъ своякôвъ, чи у чужихъ. Врештѣ авторъ певно не хотѣвъ того бачити, що ученики-Русины зъ дальшихъ околиць — то бурсаки, котрѣ въ станиславôвскôй рускôй бурсѣ мають мешкане и харчь за малу плату або й зовсѣмъ безплатно, а є ихъ 45, отже $^{1}/_{3}$ всѣхъ Русинôвъ въ гімназіи.

Зваживши все те, бачимо, що не такъ рѣчь має ся въ дѣйстности, якъ бы сего собѣ Kurjer stan бажавъ: Отже цѣла его нотатка — то нѣчо бôльшь, якъ нова цвѣтка на нивѣ злобного и глупого польского шовінізму, котрый у сѣмъ найблагороднѣйшемъ змаганямъ Русинôвъ кидає колоды пôдъ ноги. А що се не мѣсцева, бачимо зъ того, якъ скоренько инший часопись польскѣ (Kurjer lwowski) сесю злобну а безпôдставну нотатку повторили, бачимо зъ голосôвъ части польскои прасы на нашѣ оправданѣ домагання рускаго університету. А все то безъ причины, бо мы не домагаємо ся вôдобраня имъ того, що мають. Най они собѣ мають свои гімназіи, свои університеты, — мы домагаємо ся лишь того, що намъ правно належить ся, а прецѣ крайно слѣпый шовінізмъ стає намъ тутъ усе на перешкодѣ.

Ю. Е. О.

Переглядъ політичный.

Австрійске правительство загадує зробити на австрійскôй конституціи якійсь новый експеримент. На такій здогадъ наводить насъ се, що паны міністры зновъ зачали дуже пильно ѣздити до Ишлю, пересиджують цѣлыми годинами на авдіенціяхъ у цѣсаря и конферують зъ угорскимъ президентомъ міністрôвъ Сельомъ. Говорять, що правительству розходить ся о се, що оно має зробити на случай, коли бы нѣмецка обструкція унеможливила выборъ до спôльныхъ делеґацій. Угорске правительство такожь тôй справѣ посвячує найбôльшу увагу — и тымъ толкують частѣ нарады Селя зъ вызначными парляментарными личностями. До Budapest. Tagblatt пишуть въ тôй справѣ: „Теперѣшнымъ авдіенціямъ австрійского президента кабінету у цѣсаря треба приписати велике політичне значѣне, бо зъ одного боку людовый рухъ въ Австрії прибирає що-разъ бôльшій розмѣры, якъ того первѣстно надѣяли ся, зъ другого зновъ боку що-разъ бôльше правдоподôбне небезпеченьство обструкціи при выборахъ до делеґацій. Австрійске правительство мусить числити ся зъ евентуальною можливостію ударемненя выбору делеґацій, такъ що сеся институція въ теперѣшнôй ей формѣ стане ся неспособна до працѣ. Поінформованій говорять, що правительство „уоружене на всяку евентуальнôсть“, але досвѣдъ научивъ насъ, що тымъ оружіемъ гр. Туна бувъ все §. 14. Але що сей параґрафъ не дасть ся льогічно примѣнити при выборахъ до делеґацій, отже австрійске правительство на евентуальнôсть унеможливленя выбору делеґацій мусѣло бы одержати вôдъ цѣсаря дозвôлъ на ужите тыхъ средствъ, якій въ тôмъ случаю хоче ужити. Сумнѣвають ся, чи легко буде одержати такій дозвôлъ, бо такій средства мусѣли бы бути дуже радикальнои натуры и не могли бы гармонізувати зъ нынѣшными угодовыми законами, а навѣть мусять ихъ ломити въ одній зъ найважнѣйшихъ точокъ“. Читаючи фразу о „уоруженю на всякій случай“ мусимо бути приготованій не вже на „всеможливе“, але на все неможливе. Зъ того „уоружена“ бачимо, що Австрія, котра вже влѣзла по уха въ неконституційный станъ, пôрне теперь въ ту безодню такъ, що ей вже нѣхто зъ вôдтамъ не выдобуде. Тунъ видко рѣшивъ ся поступати пôсля засады: „Колись небоже вихавъ въ болото одну ногу, нехай же теперь и другу“.

Даннѣйше, §. 14. уживано лише на се, щобы полагодити такій наглячій справы, якъ примѣромъ буджетъ. Вôдтакъ фабриковано при его помочи найважнѣйшій, хочь цѣлкомъ не наглій законы. Послѣднымъ подвигомъ правительства въ тôмъ напрямѣ було пôдвышене податку вôдъ цукру. Парляментарно полагоджено вôдъ двохъ послѣднихъ лѣтъ властиво одну лишь справу спôльный буджетъ, ухвалюваный делеґаціями. Здають ся, що теперь и ту рештку австрійскои конституціи знесуть. Въ недѣлю обговорювано зъ Сельомъ справу, що зробити на случай, коли бы обструкція унеможливила выборъ делеґацій? Панъ Кайцль, котрого спеціяльностію є интерпретованє §. 14-ого, котрый доси бувъ не вычерпаный въ вôдкритяхъ, що то можна зробити при помочи параґрафу, вже теперь передумує, чи не можна бы при его помочи выбрати делеґаціи безъ парляменту, або ухвалити буджетъ безъ делеґацій. Цѣлу угоду ухвалила для Австрії Угорщина — чому-жь бы не мала Угорщина ухвалити спôльного буджету? Въ такій способъ переведено бы навѣть такъ потрѣбный для поступу культуры подѣлъ працѣ: Угорщина буде ухвалювати, а Австрія платити. Коли австрійскій парляментъ ставъ ся неспособный до працѣ, Тунъ не старавъ ся направити машины, але кинувъ ей мѣжь старе зелѣзо. — Чомужь не зробити такъ само зъ делеґаціями, коли и они по думцѣ правительства неможливій?! Сли Кайцль знайде способъ ухваленя спôльного буджету безъ делеґацій, а Угорщина на такій способъ згодить ся, тогды, хочь бы навѣть цѣлый парляментъ одноголосно хотѣвъ выбрати делеґацію, Тунъ знайде способъ доказати цѣлому свѣтови, що выборъ делеґацій неможливый. Дивна рѣчь, що правительство вже „чує“, що опозиція рѣшила ся за всяку цѣну унеможливити выборъ делеґацій. И въ якій способъ правительство старає ся усунути причины, котрѣ спонукали опозицію до такого кроку? Правительство само выкликує тѣ причины, якъ бы бояло ся, що опозиція утихомирить ся, и борони Боже уможливить выборъ делеґацій! Торôкъ правительство „уоружувало ся“, щобы оббити делеґацій, и готово скрутити вязи дуалізмови.

— —

Въ Цилеї вôдбуло ся вчера вôделонене памятника словѣньского фільольоґа Облака. На се торжество прибуло зъ Праги 200 ческихъ студентôвъ. Противъ торжества нѣмецкій національни урядили крикливу демонстрацію. Коли ческій студенты увôйшли до мѣста и демонстративно спѣвали, Нѣмцѣ вôдгрожували ся имъ палками. Въ бôйцѣ ранено одного Нѣмця Для удержаня порядку стягнено поліцію зъ Целовця и Марбурга а вôйско сконсиґновано. Народный дôмъ, до котрого зайшли ческій студенты, бувъ цѣлу нôчь въ облозѣ, такъ що не могли зъ него выйти. Зъ касарнѣ принесено 100 лôжокъ, на котрыхъ Чехи переночували. На зелѣзницю будуть вертати пôдъ охороною сильного вôддѣлу вôйска Арештовано пять Нѣмцѣвъ и двохъ Словѣнцѣвъ.

— —

Вчерашна розправа въ Реннахъ була тайна. О розправѣ не можь довѣдати ся нѣчого важнѣйшого. Дневникарѣ выпюхали лишь се, що Дрейфусъ не мавъ доси найменьшого понятя о змѣстѣ тайного dossier и не знавъ змѣсту актôвъ, за котрый его засуджено. Довѣдано ся такожь лише о такихъ подробицяхъ якъ примѣромъ се, що злучено до купы оба столи оборони, прокуратора и трибуналу и въ той способъ всѣ разомъ, зъ обжалованымъ сѣли при одномъ великôмъ столѣ. Делеґатъ міністерства вôйны передававъ президентови трибуналу кождый поіменный нимъ актъ, котрый вôдтакъ круживъ мѣжь присутными, аже дôстався ся въ руки Дрейфуса.

Кульмінаційною точкою сензаціи въ процесѣ буде конфронтація б. президента Перієра зъ б. міністромъ вôйны Мерсіэромъ. Мѣжь тими панами мало вже разъ въ приватнôй розмовѣ прийти до бурливои сцены, бо Перієръ рѣшучо протестувавъ противъ острыхъ увагъ Мерсіэра. Яко новый свѣдокъ має станути передъ трибуналомъ Вільонъ зъ Ліону, котрый въ берлиньскôй реставраціи мавъ разъ пôдслухати розмову мѣжь однымъ нѣмецкимъ ґенераломъ а полковникомъ. Мѣжь иншимъ мавъ вôнъ чути таку увагу: „Вôнъ [Дрейфусъ] є, що правда французскимъ офіцеромъ, але жида можна дôстати до кождои брудноі роботы.“ Говорять, що дуже сенсаційній будуть зôзнания ґенерала Гольота. Вôнъ має передъ судомъ цѣлкомъ отверто ствердити свою помылку. Коли не разъ заявлявъ, що Дреуфуса справедливо засуджено, дальше тому, що за се ручивъ ему словомъ чести, ґенералъ Мерсіе.“ О тôмъ, що судьѣ дôстали тайній документы, Гольотъ не знавъ нѣчого. Figaro доносить, що процесъ потрева дуже довго, хочьбы навѣть розправу ведено въ прискоренôмъ темпѣ. Деякій именно свѣдки одержали вôзване доперва на 22-ого с. м. Коли увзглядниmo непредвиджений перервы и промовы, то на всякій случай процесъ не може скôнчити ся передъ кôнцемъ серпня. Велику скриню зъ тайными актами переховують черезъ нôчь по кождôй розправѣ въ касахъ філіи Credit Lyonnais.

НОВИНКИ.

— **Адміністрація наша** просить при змѣнѣ мѣсяця о вôдновлене передплаты и выразне залеглостей въ означенôмъ речинци.

— Доносять намъ, що **нашій послы до ґады державнои о Д Танячкевичь и д-ръ Окунев скій** мають въ виду нынѣшнои поважнои и наробъ рускій такъ болюче дотыкаючои політичнои ситуаціи скликувати въ недалекôмъ часѣ въ своихъ округахъ выборчихъ вѣча выборчій для справозданя посольского и спôльнои зъ ними нарады въ цѣли дальшои політичнои акціи.

— **Оба нашій новоименованій владики** — Митрополитъ Куиловскій и Епископъ Шептицкій зложать присягу на руки цѣсаря у Вѣдни имовѣрно ажь въ остатныхъ дняхъ сего мѣсяця [на всякій способъ не 17-ого або 19-ого, якъ то недавно була поголоска].

— **Проф. Юліянъ Романчукъ**, голова „Просвѣты“ и „Народнои Рады“, выѣхавъ онодги на ферійный вôддыхъ до Закопаного.

— **Въ Гребенôвѣ** въ сали пенсіонату С. Глиньского вôдбуде ся въ недѣлю [13 с. м.] о 4 годинѣ пополудни на добродѣйнѣ цѣли *концертъ п. Е. Фідлера*, члена фільгармоніиного товариства въ Бостонѣ, при участи членôвъ самбôрского товариства музичного. — Крѣсло 1 зр., вступъ на салю 50 кр. — Поѣздъ зô Львова до Гребенова приходить о 10 годинѣ рано и о 1-ôй пополудни, а вôдходить зъ Гребенова о 6 год. 30 мінутъ вечеромъ [часъ зелѣзничій]. Лучає ся нагода вôдбути прогульку до чарôвного Гребенова, а ще й почути знамениту гру артиста.

— **Змѣна воздуха** настала вôдъ двохъ днѣвъ. Весь небосклôнъ засунувъ ся одною чорною поволокою хмаръ, а вôдъ часу до часу рясный дощь при дôймаючôмъ холодѣ наганяє спомины пôзнои осени. Природа прибрала видъ апатично-меланхолійный, а вôнъ удѣляє ся такожь людямъ. Сонце сховало ся за хмарну занавѣсу и байдуже ему хочь на часочокъ глянути на землю, що на нѣй дѣє ся. Може и оно потребує вôдпочинку?. Два днѣ холоду й дощу а вже надôѣло, хочь они зробили для Львова санітарно-ґіґієнічну прислугу: вôдсвѣжили воздухъ и скропили бруковій порохи. Бажане погоды чей скоро сповнить ся, бо-жь то ще лѣто, а не жовта осѣнь, въ часѣ котрои — якъ каже нарôдъ — ложка дощу а ґарнець болота ..

— **З Полтавы**: Дня 22 и 23 м. м. знаный украиньскій музыкъ композиторъ Микола Лисенко давъ два концерты въ Полтавѣ. Публики въ лѣтнôмъ театрѣ було повнѣсѣнько, а многимъ навѣть не стало мѣсця. Оба концерты удали ся дуже добре, а публика пôднесла въ даръ композиторови гарну ліру вбрану квѣтками и балавку дриґентску, оковану на кôнцяхъ въ золото и срѣбло. Крôмъ того доручено ему адресу стихами. По скôнченю другого концерту Полтавцѣ пошанували Лисенка вечерою, де ему устроено овацію.

— **Велике нещастє** лучилось минувшои недѣлѣ пополудни въ Дубю (пов. брôдского). Надтягнула вôдъ нôвичи чорна хмара и почавъ падати грубый дощь, перемѣшаный въ градомъ. Пастухи повтѣкали зъ поля и скрыли ся въ трунарни на цвинтари за селомъ. Декотрій надѣючи ся що туча довше потягне, покинули трунарню и повтѣкали до села, а остались лише господарь Иванъ Прихôдко и парубки Стахъ Міллеръ та Данило Бабякъ, котрый привязавъ до штахетъ пôдъ трунарнею свою корову. Паразъ ударивъ грôмъ въ трунарню и запаливъ ей, а вѣтеръ въ одній хвили розсыпавъ горючу стрѣху довкола будынку. Закимъ люде оглянулись, вже горѣвъ и зрубъ. Коли огонь переставъ, почали гаками шукати мѣжь огнемъ и добули два звуглений трупы Ивана Прихôдка и Стата Міллера. Данило Бабякъ живъ ще зъ годину. — Того самого дня запаливъ грôмъ кôлька кôпъ збôжа на поли.

— **Скаженна мѣжь псами у Львовѣ** лучає ся сего року частѣйше якъ звычайно. Було вже кôлька случаѣвъ покусана людей скаженными собаками, а вчера прибувъ одинъ бôльше. Песъ п. Вчелника, фабриканта меблѣвъ, покусавъ заробника Віктора Ніколього, а такожь мавъ покусати якусь дитину. Роботникови выпалено рану на стаціи ратунковôй, а песъ вôддано на обсервацію до академіи ветеренаріи.

— **Порядки на нашихъ почтахъ.** Дня 27 липня с. р. выслано до мене зô Станиславова пакунокъ; адреса докладна. Фрахтъ одержавъ я, пакунка нема до нынѣ! За той часъ прийшовъ бы пакунокъ вже й зъ Америки, а ту въ славнôй Галиціи зô Станиславова до Денисова, де є зелѣзница и почта въ мѣсци — годѣ дочекати ся! А посылка дуже пильна! — Денисôвъ 9 серпня 1899 — *Ийік Кузѣвъ.*

— **Убійства и самоубійства.** Вчера рано при ул. Бляхарскôй ч. 6 у Львовѣ застрѣливъ ся зъ револьвера 17-лѣтный кельнеръ зъ однои кавярнѣ Яковъ Тухъ; причиною самоубійства була невылѣчима недуга. — Въ Плотичи пôдъ Тернополемъ повѣсивъ ся зъ невѣдомои причины 28-лѣтный селянинъ Стефанъ Юрченко. — Въ Ярославѣ, якъ то у насъ була загадка, три вояки зъ 40 полку пѣхоты замордували сторожа Іос. Даниляка. Убійства допустили ся зъ мести за „обиду“. Виновникôвъ удало ся позавчера вынайти; є ними: Іос. Залюхъ, Томко Боніфацій и Іос. Панекъ. — Въ Ягольници старôй [пов. чортковского] задушивъ Гаврило Максимчукъ свого батька посторонкомъ, а опôсля повѣсивъ трупа на грущѣ. Причиною отже убійства бувъ спôръ о грунтъ. Убійника увязнено. — На пасовиску коло Нового Санча посперечали ся два селяне Иванъ Гавляръ а Стеф. Хомякъ. Въ суперечцѣ Гавляръ схопивъ Хомяка за горло, а жѣнка Гавляра ударила Хомяка полѣномъ такъ, що Хомякъ невдовзѣ закôнчивъ житє. Убійникôвъ увязнила жандармерія. — Въ Станиславовѣ найдено онодги на площи вôйсковыхъ вправъ званôй „Дуброва“ трупа якогось дуже порядно одѣтого а незнаного мужчины. Застрѣливъ ся зъ револьвера, а полишена нимъ картка свѣдчила, що вôдобравъ собѣ житє зъ нещасливои любови. — Минулои недѣлѣ въ полудне выкинувъ Прутъ коло моста въ Чернôвцяхъ трупа мужчина, чорно одягненого, въ вѣцѣ около 30 лѣтъ. Комісія сконстатувала, що самоубійникъ походить зъ Станиславова и называвсь Іосифъ Сильвестеръ Домбровскій. Имовѣрно кинувъ ся до Прута умысне, щобы позбавитись житя. Знайшли при нѣмъ карту візитову и 9 крейцарѣвъ.

— **У страха великій очи.** Онодги зголосивъ ся на поліційну инспекцію якійсь старый чоловѣкъ и зôзнавъ, що переходячи Замковою улицею видѣвъ, якъ якійсь волякъ и двѣ женщины „щось“ закопували въ землю. Вôнъ чимъ скорше утѣкъ и зô страху ажь заслабъ. Прийшовши трохи до себе, повѣдомивъ поліцію, бо тамъ певне погребано трупа, а вôнъ може показати мѣсце. Оповѣданє таке було сензаційне, що выслано на мѣсце агента, абы справу розслѣдивъ. Старець вказавъ зô страхомъ мѣсце. По хвили нетерпеливого дожиданя, коли покликаній роботники вôдкопали землю, вытягнули зъ ямы здохлого песа, обвитого брудною шматою...

— **Новій секты жидôвскій.** Въ Кишиневѣ въ Россіи умеръ адвокатъ жидъ Іосифъ Рабіновичь, котрый утворивъ въ полудневôй Россіи нову секту жидôвску, котра знаходить приклонниковъ. Тая секта узнає Ісуса Христа правдивымъ Мессіею и приняла за пôдставу системы релігійнои, що письмо святе старого и нового завѣта есть выплывомъ св. Духа и належить выповнати приписы закона Мойсеевого якъ и евангельского, выняшши листы св. Павла. Хрестъ и св. вечерю узнала она за тайны божественній, а науку о св Трôйци и о рôвночасномъ божескôмъ и человѣческôмъ походженю Христа Рабіновичь вôдкинувъ называючи ей выслѣдкомъ фільософічныхъ спекуляцій грецкихъ фільософôвъ.

Друга секта повстала таки въ найновѣйшôмъ часѣ, а безпосереднымъ товчкомъ до ей повстаня дала ревізія процесу Дрейфуса. Именно недавно тому въ Одесѣ зôбрало ся значне число жидôвъ, щобы обговорити справу Дрейфуса и его долю. Въ часѣ сеи нарады вставъ оденъ молодый а дуже талантованый жидъ и выголосивъ зъ великимъ жаромъ довгу бесѣду, въ котрôй доказувавъ, що щасливо введена въ дѣло ревізія процесу Дрейфуса накладає обовязокъ на жидôвъ: подумати о выроку смерти выданôмъ передъ вôсѣмнацяти вѣками старшиною жидôвскою на пророка Ісуса зъ Назарета и *перепровадити ревізію процесу Ісуса.* Мимо страшного обуреня и крику, якій пôднесли ортодоксы, по сторонѣ молодого бесѣдника стануло велике число членôвъ зôбору и идея ревізіи процесу Ісуса здобуває що-разъ ширшій круги приклонникôвъ, именно въ кругахъ молодо-жидôвскихъ. Приклонникôвъ сеи идеѣ звуть въ Россіи „ревізіоністами“. Гадаємо, що идея сеся могла бы дуже скоро перейти въ чинъ, бо на нѣй жиды нѣчого не стратять, а на кождый случай выскають середъ христіяньскои суспôльности, осуджуючи своихъ предкôвъ, а тымъ змываючи вину зъ себе, бо мовлявъ — зъ присудомъ Ісуса не годять ся.

— **Дрôбній вѣсти.** У Львовѣ заложивъ учитель п. Никола Будзановскій приватный приготовляючій курсъ до вступныхъ испытôвъ до школъ середныхъ. — Въ Баденъ-Баденъ вôдбуваєсь загально-европейскій VI. конґресъ ветеренарско медичный. — Зъ Кіева доносять, що въ Оболеньскôмъ заливѣ Днѣпра отворено портъ для кораблѣвъ; роботы коло сего порту тревали два роки. — Въ Перемышли одинъ вояк 45 полку пѣхоты зô страху передъ карою за спôзненя до касарнѣ, выскочивъ зъ другого поверха зъ касарнѣ на брукъ, але лише зломивъ собѣ ногу. — У Вѣдни завязало ся перше въ Австрії товариство творчости на взôръ подôбныхъ товариствъ въ Англіи. — До Кракова прибувъ въ цѣлихъ науковыхъ зъ Праги д-ръ Іромиръ Челяковскій, професоръ исторіи ческого права на університетѣ прагскôмъ, сынъ знаного ческого поета Володислава Челяковского, ко-

трый зъ ученымъ Коллромъ дали початокъ вѣдродженю чеcкои літературы. — Членъ выдѣлу краевого д-ръ Іос. Верещиньскій выѣхавъ до Кракова, щобы перенять вѣдъ вѣйскости замокъ Вавель, котрый по вѣдновленю [коштомъ мілiонѣвъ зъ краевыхъ податкѣвъ] маѣ ся вѣддати на власность цѣсареви на памятку его 50-лѣтного ювілея. — До Америки „почвалавъ“ торговець коней Д. Ліхтблявъ зъ Копалинъ [пов. бохеньского], зарваши одного снѣльника на 1.200 зр. — Дня 9 с. м. лютила ся буря зъ градомъ въ околици Нового Санча; шкоды значнѣ. — Въ першихъ днiяхъ жовтня вѣдбуде ся отворене зелѣзницѣ льокальнои Кракѣвъ-Коцмирѣвъ. — Зѣ Станиславова утѣкъ въ арештантскѣмъ одѣню засуджены на чотири роки тяжкои вазницѣ Михайло Мочиракъ, родомъ зъ Кормаинчъ [пов. перемыского. — На пѣвостровѣ Аляшцѣ, котру продала Россія пѣвнѣчнѣй Америцѣ, вѣдрыто обыльнѣ поклады золота. Зъ Америки спѣшать сотки людей на Аляшку шукати „ощасливляючого“ металю.

Телеґрамы „Дѣла“.

Градецъ 10 серпня. Намѣстництво заборонило завязанє старокатолицкои громады.

Бѣлградъ 10 серпня. Процесъ противъ участникѣвъ атентату вѣдложено на 20 днѣвъ. Розправа вѣдбуде ся въ великѣй сали маґі страту. Ревізія у Пасіча не вѣдкрила нѣчого, щобы его обтяжило, знайдено лише фотоґрафію листу Міляна до царя, въ котрѣмъ заявляе, що покине Сербію на вѣки, коли дѣстане 4 мілiоны рублѣвъ.

Римъ 10 серпня Дневники доносять, що станъ здоровля Папы погѣршивъ ся. Папа кѣлька разѣвъ зѣмлѣвъ. Лѣкаря Ляпоніого покликано телеґрафічно до Риму.

Хабаровскъ 10 серпня. Въ Шанчовъ прийшло мѣжь Хінцями а протестантами до такихъ забурень, що власти мусѣли выслати туды сильный вѣддѣлъ вѣйска.

Пекінъ 10 серпня. Россійскій амбасадоръ покликуючи ся на вѣсти о союзѣ мѣжь Хінами и Японом выславъ до хіньского правительства ноту въ котрѣй звертае увагу на се, що такій союзъ зробивъ бы въ Россіи злe враженє а се могло бы для Хінъ потягнути за собою злѣ наслѣдки.

Цѣна збѣжа и другихъ продуктѣвъ.

8 м. ст. серпня 1899.

Львѣвъ: Пшениця стара 9·— до 9·25, пшениця нова —·— до —·—, жито старе 6·20 до 6·50, жито нове —·— до —·—, овесъ старый 5·80 до 6·20, овесъ новый —·— до —·—, ячмѣнь пашнистый 5·25 до 5·50, ячмѣнь броварный —·— до —·— горохъ пашнистый 5·50 до 5·75, до вареня 6·50 до 9·50, вика 4·50 до 4·75, насѣнє льняне —·— до —·—, насѣнє конопне —·— до —·— ббѣъ —·— до —·—, бобикъ 4·50 до 4·70, гречка 7·50 до 7·75, конюшина червона —·— до —·—, конюшина бѣла —·— до —·—, конюшина шведска —· до —·— кукурудза стара 5·80 до 6·—, кукудза нова —·— до —·—, рѣпакъ 10·50 до 11·—, хмѣль старый 65·— до 75·—, хмѣль новый за 65 кілько —·— до —·—, оковита готова за 10.000 літрѣвъ 17·25 до 17·50, на терминъ 16·50 до 17·—.

КОНКУРСЪ.

Выдѣлъ Руского товариства педаґоґічного у Львовѣ, розписуе симъ конкурсъ на принятє ученикѣвъ до „Інститута вѣдъ покровомъ св. О. Николая на рѣкъ шкѣльный 1899/1900.

Приймати ся будуть ученики середныхъ шкѣлъ, сыны членѣвъ Руского товариства педаґоґічного. До поданя долучати треба: 1) метрику хрещеня ученика; 2) свѣдоцтво шкѣльне зъ послѣдныхъ двохъ курсѣвъ; 3) деклярація що-до мѣсячнои заплаты, що винесять 20 зр.; 4) 1 зр. на выдатки кореспонденційнѣ; 5) хто не есть членомъ Руского товариства педаґоґічного, 1 зр. на вписове и вкладку рѣчну до того товариства.

Всякѣ поданя адресувати треба до выдѣлу Руского товариства педаґоґічного у Львовѣ, ул. Театиньска ч. 19, на руки члена выдѣлу Костя Паньковского. Остаточна умова заключать ся по принятю кандидата.

Въ складѣ комітету, занимаючого ся веденемъ дѣлъ Института, входять: дир. Едв. Харкевичъ яко голова, проф. Илья Кокорудзъ, д-ръ Антѣнъ Хомичъ, д-ръ Стефанъ Федакъ, катих. о. Дорожиньскій и Кость Паньковскій яко настоятель института и секретарь комітету.

Институтъ дае своимъ выхованкамъ: а) мешканє, харчь, опалъ, свѣтло, послугу, пране за доплатою 50 кр. мѣсячно, б) доставляе имъ — о скѣлько на се дозволять фонды книжокъ и приборѣвъ шкѣльныхъ, в) управляе ихъ выхованемъ, стараюсь о добре домашне и товариске поведенє, г) улекшуе имъ науку шкѣльну и наглядае би вѣдъ доглядомъ домашныхъ сталыхъ директорѣвъ, д) доставляе выхованкамъ нагоду при бати иншихъ вѣдомостій, теоретичныхъ и практичныхъ. Часъ вносити поданя о принятє вызначуе ся до дня 10 в. т. серпня 1899.

Надѣслане.

КОНЦИПІЄНТА потребуе адвокатъ Д-ръ Євґеній ОЛЕСНИЦКІЙ въ Стрыю. 293 1 3

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

Оптикъ и Механікъ у Львовѣ, площа Ґ'аличка ч. 1., против Банку Ґіпотечного на полетаційнѣ площи Гаїцицкои

торучае зъ великѣмъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ: окуляры, цѣжеры, лѣорнеты, бінокли, далековиды, барометры, термометръ, вѣсный ареометры, сікроскопы, лупы, компасы, райсцеѣйн, тысячѣ мѣрничѣ, піоны, лібелѣ, манометры и т. п.

Уряджене дзвонѣвъ електричныхъ.

Всякѣ направки полагоджуютъ ся якъ найскорше и найдешевше. 451

ТОВАРИСТВО «ПРОСВІТА»

у Львовѣ, ринок ч. 10

видало своїм коштом і заходом:

„Панщина і єї скасованє в 1848 році“. Написав д-р Іван Франко, ціна 30 кр.

„У пятьдесяту річницю знесеня панщини і відродженя Галицкої Руси. Написав Любомир Селяньский. Ціна 25 кр.

Всякі замовленя виспляють ся скоро і точно.

ДРѢТЪ кѣльчастый цинковый до огороженъ по зр. 4 за 100 метрѣвъ вразъ зъ клюбками до утрималя. Сѣтка дротяна дикіронана до заслоны вѣконъ по 1 зр. за метеръ квадратовый

поручае ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ торговля зелѣзна у Львовѣ площа Капітульна ч. 1 напротивъ катедры.

МОЛИТВЕННИК ДЛЯ ДІТЕЙ

виданий

коштом руского тов. педаґоґічного

В полотнянній справѣ з золоченим хрестом 20 кр. В паперовій окладці 15 кр.

Продае ся в книгарни Наук. тов. ім. Шевченка, Львів, ул. Чарнецкого ч. 26.

МУЖЕСКУ 344

Безсильность

выликвану именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣхѣвъ молодости и розпусты, усуне напевно и на довго одинока, розширена въ многихъ выданяхъ ілюстрована книга

Самоохорона д ра Ретана

Россійске выданє: 1 зр.
Польске выданє: 1 зр.
Нѣмецке выданє: 2 зр.

Тысячѣ людей найшли въ нѣй поясненя своихъ недугъ и направили свои мужескі силы при помочи вказаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко надежитости, высылае ся франко книга въ куверті магазиномъ выдавцѣвъ P. Ф. Бірей въ Липску. (R. F. Biery's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

СВОБОДА

письмо політичне, просвѣтне и господарске для народу.

Выдае и за редакцію вѣдповѣдае д-ръ Ол. Борковскій. Редакторъ просвѣтно-господарскои части Василь Король, учитель господарства.

Цѣлорѣчна передплата выносить 2 зр., на пѣвъ року 1 зр. Редакція и адміністрація: Львѣвъ, ринокъ ч. 10 (въ домѣ „Просвѣты“).

Вѣдъ 1 (13) сѣчня 18.. выходить у Львовѣ що четверть (на мѣсця популярныхъ газетокъ „Батьківщина“ и „Читальни“) тыжневе популярна газетка

!! Найкрасший і найліпший дарунок для молодежи !!

НАРОДНИЙ РУСКИЙ

МОЛИТВЕННИК

выдало

ТОВАРИСТВО „ПРОСЬВІТА“

в 1898-ім році

новий накладъ, виданє шесте

мовою народною, правописю шкільною, формату малого обіймаючого 256 сторін гарного друку.

Сей молитвенник можна дістати в канцелярії Товариства „Просьвіта“ у Львові, ринок ч. 10 і в книгарни Ставропигійскій по таких цінах:

1. Молитвенник оправлений в папір з хребтом полотняним 30 кр.
2. оправлений цілo в полотно з одвітними відтисками і з шабатурков 40 кр.

Замовленя виконують ся за готівку або за післяплатою (Nachnahme).

Климентій Федунь

переплетникъ бібліотеки ц. к. львѣвск. університету

поручае

свое переплетниче и ґалантерійне заведенє

у Львовѣ, ул. Академична ч. 8. 366

Подѣйма ся всякихъ роботъ, особливо переплету: Служебникѣвъ, Евангелій, Молитовникѣвъ, Бібліотечныхъ книгъ, Альбумѣвъ, Мапъ, Дипломѣвъ и. т. ин. по умѣренныхъ цѣнахъ.

КОНКУРСЪ.

Товариство для выробу и торговлѣ ризъ церковныхъ въ Самборѣ маѣ до замѣщеня слѣдуючи посады:

1. книговодця добре обзнакомленого зъ веденемъ купецкихъ книгъ, могучого выказатись хорошимъ свѣдоцтвомъ перебутои практики и зложити кавцію 300 зр Платня сполучена зъ тою посадою выносить 480 зр.;

2. 5 посадъ роботниць до выробу ризъ церковныхъ, знаючихъ добре кроѣ и шитє;

3. 2 посады роботниць до гафтѣвъ, обзнакомленыхъ зъ вышиванками и гафтами всякого рода и могучихъ выказати ся свѣдоцтвами укѣченои школы гафтѣвъ.

При замѣщеню посадъ пѣдъ 2) и 3) маютъ перщенство вдовы и сироты по священикахъ. Платня тыхъ посадъ пѣсля личнои умовы.

Зголошеня личнѣй и письменнѣй принимае Дирекція Товариства для выробу и торговлѣ ризъ церковныхъ въ Самборѣ найдальше до 1-ого вересня с. р.

Самборъ 1-ого серпня 1899.

287 2—3 **Дирекція.**

КАВУ

лучшу въ тонкихъ ворочкахъ 5-кілевыхъ по цѣнахъ 11 зр., 10 зр. 50 кр., 10 зр., 9 зр. franco и низше.

Токай куражійный

въ фляшкахъ ½ літровыхъ по 3 зр. и 2 зр. Самородный по 1 зр. 20 кр.

Коньякъ французскій

въ фляшкахъ ¾ літровыхъ по 5 зр. 4 зр. 20 кр.

Мѣдъ питный

по 80 кр. за фляшку ¾ літрову

поручае

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ.

20 26—0

Цѣс. корол. уприв.

Рафінерія спиритусу, Фабрика руму, ліквровъ и оцту

Юлія Миколяша Наслѣдниковъ

Якова Шпрехера и С-ки

у Львовѣ

поручае старій горѣвки польскій, розолісы, лікеры, румы правдивій зъ Ямайки, коняки, спиритусъ, „Bongout“ на наливки, такожъ правдивый оцетъ спиритусовый. 366 84—?

Склады для мѣста: улицы Галицка ч. 1. — и улица Коперника ч. 9.

ТЕОФИЛЬ КОПИСТИНЬСКІЙ

артистъ-маляръ

звѣстный вѣдъ кѣльканацити лѣтъ изъ своихъ працъ малярскихъ, украшае церкви въ стилю всходнѣмъ разомъ зъ позолоченемъ, престолы, иконостасы, и иншій рѣчи. Принимае рѣзьбарскій роботы пѣсля власныхъ плянѣвъ. Выготовляе всякои величины церковнѣ образы до иконостасѣвъ, престолѣвъ, плащеницъ — олѣйными красками на полотнѣ и деревѣ. Побольшуе зъ фотоґрафій портреты. Зъ уповажненя ц. к. конзерваторія реставруе всякій старинности, а то фрески, рѣзьбы и т. ин. входячій въ кругъ працъ малярства по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ. Подписаный просить Вел. Духовенство занотувати собѣ его адресу. 205

Т. Копистиньскій

у Львовѣ, улиця Краковска число 20.

В порядній родині знайдуть утриманє **ПАННОЧКИ** учащаючі до школи.

Для кавалєра **покій з особним входом** враз з цілим удержанєм.

Близша відомість під А. В. З. в Адміністрації „Дѣла“.

АДОЛЬФЪ КАМПЕЛЬ

Складъ всякихъ матеріяловъ будовляныхъ

Львѣвъ, ул. Подлѣвского ч. 5.

Заступство Австрійского Товариства акційного фабрики

Портляндъ-цементу въ Щаковѣй

Ц. к. упр. Товариства акційного першои фабрики выроббвъ шамотовыхъ и штайнґутовыхъ.

Тов. акц. фабрики вапна ґідравлічного для фасадъ въ Kaltenleutgeben.

Фабрики ц. к. патентованого помосту ксильолітового безъ фугѣвъ Zbor'il, Mikesch и Subička въ Швехатъ.

Продае по цѣнахъ фабричныхъ.

Портляндъ-цементъ, вапно ґідравлічне, вапно скалисте, ґіпсъ, папу дахову, плыты ізоляційнѣ, руры штайнґутовѣ до кльоакъ, каналѣвъ и водопроводѣвъ, пѣдлоги штайнґутовѣ цементовѣ, дощинковѣ и ксильолітовѣ, печи кафлевѣ, цегли, плыты и шучку огнетревалу, дахѣвку, лупокъ и тростину суфітову а такожъ взаґалѣ всякій матеріялы будовляній, ручачи за ихъ доброту.

Пѣдприемство роботъ бетоновыхъ, укладана пѣдлогъ и крыта дахѣвъ дахѣвкою, лупкомъ, папою огнетревалою и деревянымъ цементомъ (Holzcement) по умѣркованыхъ цѣнахъ.

ТЕЛЕФОНЪ ч. 460. 121

Эмѣна льокалю.

Магазинъ ювілерскій пѣдъ фірмою

Кароль Фелькеръ (Völker) и Сынъ

перенесеный зъ площѣ Марійскои

на улицю Кароля Людвика число 3.

[Палата Галицкого Товариства кредитового земского].

294 1—10

ЛЯРНЯ ДЗВОНѢВЪ

АНТОНІЯ СЕРАФИНА

ВЪ КАЛУШИ

вѣдзначена двома срѣбными медалями

выконуе **дзвоны** рѣзнои ваги и приймае ушкоджены дзвоны до переливаня въ найкоротшѣмъ часѣ, а такожъ маѣ на складѣ готовѣ дзвоны рѣзнои ваги.

Дякуючи всѣмъ Вп. приходникамъ и фундаторамъ за всѣ дотепершнѣ замовленя, прошу о ласкавѣ замовленя такъ на поодинокѣ новѣ дзвоны якъ и на цѣлѣ групы. За тревалость матеріялу и гармонійный звукъ моихъ дзвонѣвъ ручу и длятого осмѣляю ся припоручати ихъ Вп. П. Т. Публицѣ.

Зъ глубокимъ поважанемъ

3739 **АНТОНІЙ СЕРАФИНЪ.**

Рѣкъ заснованя 1892

ТОВАРИСТВО ВЗАИМНЫХЪ ОБЕЗПЕЧЕНЬ „ДНѢСТЕРЪ“

перше и одиноке руске товариство асекураційне, припоручене Вел. Духовенствомъ и всѣмъ вѣрнымъ Вирооѣв. Митроп. и Преосв. Еп. Ординаріятами всѣхъ трехъ епархій, обезпечае будынки, уряджене домашне, скотъ, господарскій знаряды, збѣже въ зернѣ и соломѣ, сѣно въ стогахъ и будынкахъ **противъ шкѣдъ огневыхъ.**

Станъ фондѣвъ ґаранційныхъ зъ днемъ 31 грудня 1898 выносить:

Фондъ резервовый	96.775·05 зр.	}	206.880·57 зр.
Резерва премій	64.263·12 „		
Фондъ основный	45.000·— „		
Резерва спеціяльна	842·40 „		

Тарифы „Днѣстра“ дуже умѣркований, условія обезпеченъ користнѣй, а шкоды ліквідуютъ ся безпроволочно.] До кѣнця 1898 року выносили выплачени шкоды 627.790 зр. 67 кр. Полісы „Днѣстра“ приймае Банкъ краевый при пожичкахъ **ипотечныхъ.**

На житє можна обезпечатись черезъ „Днѣстеръ“ въ Товариствѣ взаимныхъ обезпечень въ Кракові, котре дае найкористнѣйшій условія, представляе своими значными фондами найбѣльшу ґарантію, и выдае полісы и квіты въ рускѣмъ языцѣ.

Товариство взаимного кредиту „Днѣстеръ“ стоваришеня зъ обмеженою порукою удѣляе пожички за *сплатою 5½% и 1% додатку на кошты адміністраційнѣ* за интабуляцію або порукою двохъ вѣдповѣдныхъ ручителѣвъ, до сплаты въ ратахъ на 3 до 10 лѣтъ и приймае вкладки до опроцентованя вѣдъ членѣвъ и третихъ особъ по 4%. Удѣлъ членьскій выносить 25 зр., вписове 1 зр. Членомъ бути и пожичку дѣстати може тѣлько членъ обезпеченый въ „Днѣстрѣ“. Информаціи удѣляе Дирекція листовно. 84 16—0

Зголошеня о удѣленя аґенцій въ охрестностяхъ, де нема близько аґентѣвъ „Днѣстра“, приймають ся.

Львѣвъ, ринокъ ч. 10. (ДОМЪ „Просвѣты“.)

Пожички для членѣвъ Тов. взаим. обезп. и взаим. кредиту „Днѣстеръ“ на 5½% а 1% додатку на кошты адм.

Информація и посередництво до заключеня обезпеченъ житєвыхъ въ найкористнѣйшихъ комбінаціяхъ.

При закупнѣ товарѣвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець и одѣчальный редакторъ Иванъ Белей. Папѣръ въ склад. Черлянського. Зъ друкарнѣ Института Ставропигійскаго, пѣдъ зарядомъ Іосифа Даниляка

Ч. 169. Львовъ, Пятниця 30 Липня (11 Серпня) 1899. Рочникъ XX.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских святъ) о 5-тій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ второкъ, и въ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне Бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килинського 2; — въ Ярославю: Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11.; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитость за инсераты платий у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австрій:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року	12 зр.
у Львовѣ:			
на цѣлый рѣкъ	16 зр.	на пѣвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженє. — Реклямаціи неопечатанй вѣльнй вѣдъ порта.

Поединоке числе коштуе 8 кр. а. в.

Оголошенья звыклй принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одной строчки инсератовок або ей мѣсце а въ рубрицѣ „Надсланє“ по 25 кр. а. в.

Подяки и иншй доносенья приватний числить ся по 15 кр. вѣдъ отишка.

Крадѣжь въ селяньскѣмъ банку.

Селяньскій чи то рустикальный банкъ стоявъ 15 лѣтъ (1869—1884). Вѣдъ позичокъ, удѣлюваныхъ селянамъ, побиравъ вѣнъ 12%, але вѣдсотки тй разомъ зъ усѣма коштами позички доходили до 20%. За проволоку побирано 6%. Мимо такого здирства, котрымъ тысячѣ селяньскихъ родинъ зведено на жебраковъ, банкъ упавъ и почавъ ліквідувати. Зъ того часу ліквідація тревае вже другихъ 15 лѣтъ и живить лише достатно ліквідаторѣвъ та урядниковъ банку, руйнуючи дальше давныхъ довжниковъ-селянъ, такъ що на фондъ для сплаты вѣрителѣвъ банку мало що оставало ся. На чолѣ ліквідаційного комітету стояли пок. Зіма, ославленый господаркою въ гал. щадници, д ръ Мархвіцкій, котрый довѣвъ до упадку гал. кредитовый банкъ, и д-ръ Згурскій, директоръ банку краевого. Самъ Зіма побравъ за 15 лѣтъ свого належаня до ліквідаційного комітету селяньского банку надъ 50.000 зр., хочь, якъ выражають ся, не переступивъ навѣть порога ліквідаційного и анѣ разу не бувъ на жаднѣмъ засѣданю комітету.

Вѣдъ кѣлькохъ лѣтъ стали вѣдзывати ся голосы противъ руйнуючои дѣяльности ліквідаційного комітету. Въ р. 1896. внѣсъ пос. Стыла въ сеймѣ интерпеляцію въ сѣй справѣ, а въ р 1897. зъ такою самою интерпеляцією звернули ся людовй послы польскй въ радѣ державнѣй до правительства. На сю интерпеляцію вѣдповѣвъ тогдѣ міністеръ судовництва Руберъ, упевняючи рѣшучо, що ліквідація поступае такъ правильно, якъ лише може бути.

Все-жь таки пѣдъ напоромъ публичныхъ голосовъ, домагаючихъ ся скорого покѣнченя руйнуючои дѣяльности ліквідаційного комітету, запросивъ въ цвѣтни с. р. оденъ зъ ліквідаторѣвъ, д-ръ Згурскій, т. зв. комітетъ горожаньскій до контролѣ и участи въ приспѣшеню ліквідациі. До комітету сего вѣйшли: д-ръ Дулемба, д-ръ Савчакъ, д ръ Соловѣй, д-ръ Стечковскій, д-ръ Федакъ и послы Жардецкій, Меруновичь и Станіньскій. Зъ того часу дѣяльность ліквідаційна справдѣ пѣйшла швидшимъ ходомъ и до кѣнца сего року мае цѣлкомъ покѣнчити ся, такъ що навѣть урядникамъ банку выповѣджено на той часъ службу.

Але заразомъ выходять на верхъ всѣлякй справки зъ ліквідаційнои господарки. Monitor въ послѣднѣмъ числѣ зъ д. 6. с. м. почавъ двѣ статьѣ, одну п. заг. „Великаньска дефравдація въ ліквідаціи селяньского банку“, а другу п. заг. „Причинки до исторіи злочинѣвъ, доконаныхъ на людѣ“, въ котрыхъ выказуе, а властиво мае выказати, що въ ліквідаціи сего банку здефравдовано зъ фонду, призначеного на покрытє довжныхъ листовъ и асигнатъ, найменше 945.830 зр., а зъ утаенныхъ судовыхъ и екзекуційныхъ коштовъ надъ 2.500.000 зр.; грошѣ тй очевидно злуплено зъ хлопа.

Доси Monitor подае тй цифры лише загаломъ безъ подрѣбного обчисленя и безъ умотивованя сего твердженя; имовѣрно попробуе зробити се въ слѣдующихъ числахъ. Въ сѣмъ числѣ звертае ся Monitor мѣжь иншимъ до горожаньского комітету и взывае его, щобы безъ проволоки занявъ ся розслѣдженемъ рахунку судовыхъ коштовъ, хто ихъ собѣ присвоивъ. Тутъ — каже — дѣяли ся найбѣльшй здирства, ошуканчй здирства, доконуванй на бѣднѣмъ хлопѣ. Комітетъ ліквідаційный по просту лже, коли говорить, що рахунки судовыхъ и екзекуційныхъ коштовъ подавано до ц. к. краевого суду. Рахунковъ тыхъ нѣхто нѣколи не провѣрювавъ, хиба тй, що тй кошты роздрапували мѣжь себе.

Зъ власныхъ білянсовъ ліквідаціи — каже ся дальше — выходить, що великаньску суму ліквідаційныхъ коштовъ здефравдовано. Рѣчею карного слѣдства буде розслѣдити и провѣрити не лише правдиву высокость тои дефравдаціи, але и выкрыти особы, котрй ей допустили ся. Очевидно, що анѣ записки анѣ книги анѣ те, сегодня зъ найбѣльшимъ поспѣхомъ фабриковане окреме „конто“, анѣ навѣть акты судовй докладнои высокости тыхъ здефравдованыхъ судовыхъ коштовъ нѣколи не будуть годнй выказати. Тому треба буде переслухати обдертыхъ ліквідаціею довжниковъ и ажь посередно вѣдъ нихъ буде можна довѣдати ся, яку квоту ліквідація вѣдъ нихъ побрала титуломъ судовыхъ коштовъ. Довжники селяньского банку — се бѣдаки, що не умѣють нѣ читати нѣ писати, отже й не годнй були зрозумѣти и сконтролювати: що и для чого и на що платять, та й не завсѣгды навѣть дѣставали поквітования. Они не годнй выказати слушности жаданыхъ вѣдъ нихъ коштовъ судовыхъ и екзекуційныхъ. Судовй акты також не годнй тыхъ квотъ выказати докладно, тымъ бѣльше, що кошты луплено вѣдъ довжниковъ „позасудово“, а якъ п. д-ръ Згурскій признавъ, не завсѣгды навѣть подавано ихъ до вѣдомости бухгальтерій. Гарна господарка! А п. Згурскій дефравдаціи, котрй выносять надъ 3,000.000 зр., называе помылкою, котру легко буде исправити. Але-жь тутъ не о поправленє ходить, тѣлько о заплату и звороть здефравдованыхъ грошей!

Письмо ліквідаційного комітету — каже дальше Monitor — „ зборкою свѣдомыхъ ложей. Передовсѣмъ неправда, мовь-бы ц. к. краевый судъ провѣрювавъ рахунки ліквідаційного комітету. Цѣлкомъ рѣшучо кажемо, що изъ стороны ц. к. краевого суду нѣхто и нѣколи за весь часъ ліквідаціи не бувъ навѣть въ бюрѣ ліквідаціи, а тымъ менше можна казати, щобы коли-небудь хто заглядавъ до рахунковыхъ книгъ ліквідаціи. Ц. к. судъ „приймавъ лише до вѣдомости“ справозданя и білянсы, оголошуванй друкомъ ліквідаціею и пересыланй судови; але до розслѣджуваня тыхъ білянсовъ не мавъ анѣ силы анѣ часу.

Наконецъ Monitor выказуе, що въ сѣй справѣ прибраный д-ромъ Згурскимъ „горожаньскій комітетъ“ нѣчого не поможе ліквідаційному комітетови; тутъ треба по просту вырахувати ся. По крахахъ щадницѣ, кредитового банку и т. п. подѣяхъ нѣхто теперь не вѣрить въ нѣякй „абсолюторій“, „суперревізій“ якихсь тамъ „горожаньскихъ комітетовъ“. Зъ господарки публичнымъ грошемъ треба вырахувати ся!

На сю статью Monitor-а, поки-що не скѣнчену, вѣдо звавъ ся — Сзаз. Не входячи въ те, чи закиды Monitor-а е слушнй чи нѣ, признае, що тутъ „горожаньскій комітетъ“ не мають нѣчого до рѣчи; справою повинна заняти ся державна прокураторія. Коли закиды покажуть ся хочь-бы въ сотнѣй части оправданй, тогдѣ карна процедура каже, щб мае наступити дальше; коли они не слушнй, тогдѣ приписы кодексу о клеветѣ вкажуть ліквідаційному комітетови дорогу, яку ему выпаде обрати. Рада зовсѣмъ розумна!

Письма зъ краю.

Зъ Станиславова пишуть намъ:

У насъ мимо тишины вакаційнои не перестае робота Руска Бурса приймае бѣльше число бурсаковъ (50) и постарала ся вже о здоровѣйше примѣщенє для нихъ, звалюючи грибомъ знищену офіцину а призначаючи для бурсаковъ комнаты давнѣйше льокаторами занимань.

Товариство Рускихъ женщинъ, якъ вѣдомо, основуе зъ днемъ 1 вересня с. р. институтъ науково-выховуючій для рускихъ дѣвчать въ домѣ Ляндава при улици Казимирівскій (Бурковановй). На-разѣ будуть выхованицѣ ходити до школъ публичныхъ, а дома вчити ся рускаго языка, рускои літературы и исторіи, а також языка церковно-словеньского, спѣву церковного и руско народного. До основаня сего такъ пожаданого института кличемо зъ цѣлого серця: „щасть Боже!“ Рѣвночасно бажаемо, щобы Товариству Рускихъ женщинъ и Комітетови пощастивъ ся выборъ доброи управительки и учителѣвъ для руско-украньского и церковно-словеньского языка, якъ також исторіи, чимъ не лише запобѣгло бы ся непожаданымъ „обединительнымъ“ експериментамъ, але також здобуто бы повне довѣре всеи руско-народнои суспільности Покутя, а тымъ самымъ запевнило-бъ ся истноване института на все. Бо-жь ясна рѣчь, що родичѣ, котрй хотять своимъ дочкамъ дати науку въ рускѣмъ языцѣ, уже теперь мають до выбору дѣвочй институты въ Перемышли, Яворовѣ и у Львовѣ, де наука вѣдбуваесь въ руско-украньскѣмъ языцѣ, и се добродѣйство можуть мати за тй самй, що у насъ, грошѣ.

Товариство „Руска Бесѣда“ вѣдновило вже свои комнаты и вѣддало вже ихъ до ужитку членамъ, такъ мѣсцевымъ якъ и замѣсцевымъ, котрй не могли зъ нихъ користати вѣдчасъ роботъ реставраційныхъ. Не тѣлько члены „Бесѣды“ знайдуть приютъ для своихъ товарискихъ сходинъ и забавъ, но також и руско-украньскій товариства: філія „Просвѣты“, філія Товариства педагогічного, Шкѣльна Помѣчь и Станиславѣвскій Боянъ, котрй мають въ „Рускѣй Бесѣдѣ“ свѣй осередокъ и примѣщенє. Въ Рускѣй Бесѣдѣ примѣстить ся

---

3)

Влудній тѣни.

Картины и спомины.

(Дальше)

А по обѣдѣ мы зновъ сидимо й балакаемо зъ бабкою пѣвголосомъ. Старенькій зайде часомъ до насъ, сяде собѣ, дивить ся по насъ, слухае, але не чуе нѣчого. Ажь якъ зобачить, що мы чого-тамъ смѣемо ся, тогдѣ зведе очи зъ-пѣдъ окуляровъ и цѣкаво допытуеть ся, зъ чого мы тѣшимо ся. Бабуся выложить ему на ухо причину нашого смѣху, а тогдѣ й вѣнъ смѣеть ся беззубымъ ротомъ. А далѣ встане зъ крѣсла, закашляе бундючно по свому, пѣйде до своеи кѣмнаты, вытягне зъ скриньки скрипку, приложить до уха, настроить и похожаючи здовжь по хатѣ вѣдъ вѣкна до дверей утне якогось старосвѣтского козачка, ще й ногою тупне... Хто бы думавъ, що се страхъ велитень сильный, охочій, молодый, а то безсилый старець, пушка духу.

Зачувши скрипку я покинувъ товариство, переступивъ несмѣло порѣгъ дѣдовои кѣмнаты и прислухуючись зъ-за одвѣрка, ще и палець вложивъ у губу зъ надмѣрнои уваги. Пѣдглянувъ мене дѣдо.

— А що тамъ, Данило? Ладна скрипка? га?

Я не вѣдповѣвъ нѣчого, якъ бы засоромивъ ся, що мене зловили на горячѣмъ учинку.

— Чому-жь не вѣдповѣдаешь, коли тебе пытають ся? — сказала менѣ мати.

— А то чѣпъ дурный! — додавъ сентенціонально мѣй братъ, — ставъ якъ пень и стоить. Та говори що!

Учувши ажь два компліменты наразъ, я прибравъ якусь дурну чи приемну міну и наденѣючи скрутивъ ся на закаблукахъ...

— А ты, сыну, любишь скрипку? що?— запытавъ дѣдо.

— Я й грати вмѣю! — кажу гордо.

— Голосно говори! — сказала бабка.

Я ще разъ повторивъ мои слова.

— Овъ! А ты де вчивъ ся?

— Тато найняли такого пана, що мене вчивъ черезъ сей рѣкъ.

— Гмъ... И граешь? Ану заграй!

Я взявъ до рукъ дѣдову скрипку и по писавъ ся своимъ знаемъ. Скрипка була трохи за велика до моихъ рукъ, чи радше мои пальцѣ були за короткй до дѣдовои скрипки.

— Ну, добре, дѣти... Возьми собѣ, сыну, мою скрипку...

Я стоявъ нѣ въ сихъ нѣ въ тыхъ.

— Возьми сыну! Я вже старый. Не чую добре, коли настроюю, часомъ и силы не стае пѣдтягнути струну. И пальцями не можу вже складно перебирати, часомъ якъ на те и корчь вхопить, що годѣ й чиколонкомъ рушити. А ты маешь охоту... возьми собѣ!

Я подякувавъ за дарунокъ и розмова скѣнчила ся. Лишень бабка, слухаючи мого терликаня, сказала: „щось не такъ“. Хочь такій осудъ оббйшовъ трохи мою амбіцію, але загадка про дарунокъ затерла обиджаючу мене реценію. „Ахъ, — думавъ я собѣ — якъ заграю теперь! Мало артистъ, мало віртуозъ, щось бѣльше, на що людська мова слова не знае. Ажь теперь я покажу людямъ, що вмѣю!“

...Минали лѣта. Мы зновъ пріѣхали цѣлымъ домомъ до дѣда въ гостѣ.

— Ге-ге! таже зъ тебе, сыну, цѣлый парубокъ! — сказавъ дѣдъ на привитанє. — По матурѣ вже? що? Академікъ... Ну-ну, добре, дѣтонька. Але — говоривъ далѣ и слѣдивъ допытливо выразъ мого лица, — ей, Данило! но-но!

— Е нѣ, — кажу смѣло, — що то, то нѣ.

— Ото разъ у мене хлопець! я ще й не сказавъ нѣчого, а вѣнъ вже догадавъ ся. Такъ, то розумѣю, то не зъ кимъ-будь справа Нѣ, сыну, жарты... Ото й то... жартуе старый дѣдъ, — и поклепавъ мене по рамени — Я прецѣнь васъ знаю, вы добре провадите ся. Але бо то, знаешь, *такій* теперь вѣкъ у тебе, а ще... компанія, не легко дати ся зловити... А разъ зойдешь на манѣвцѣ, не такъ легко вернешь на добру дорогу.

Я знавъ, до чого дѣдъ нѣс.

— А якъ же тамъ скрипка? граешь ще?

— Граю, — сказавъ я несмѣло, — часами, — додавъ ледво чутно.

Дѣдъ не дочувъ мабуть послѣднього слова.

— Ну-ну, добре, дѣти. Богъ ласкавъ!

За кѣлька останнихъ лѣтъ дѣдо наче ще бѣльше повеселѣйшавъ. Правда, волосе ажь побѣлѣло, за те слухъ якось нѣбы трохи направивъ ся. Дивлячись на живкого, веселого старця, я представлявъ собѣ на его особѣ оли цетворене пѣзнои теплои осени.

По обѣдѣ старець заставивъ насъ спѣвати. Мати, сестра и насъ двохъ зложили ся разомъ на досыть добрый квартетъ. Дѣдо стоявъ мѣжь нами въ серединѣ, вымахуваючи енергічно руками, якъ рутинованый дирігентъ, и нѣбы басуваючи уже зовсѣмъ беззвучнымъ старечимъ голосомъ.

— Добре, дѣти, якось то буде! — зрадѣвъ дѣдусь и клапнувъ „шпучка“ двома пальцями.

Усѣ були якѣсь веселй, лишь я не подѣлявъ чомусь семейнои радости. Видко завважавъ се дѣдъ. Гмъ, хлопець по матурѣ, журбы не мае, а чогось такій невеселый.

— Слухай но, Данило, — каже другого дня до мене, — чи не залюбивъ ся ты де въ якѣй Беатрічи, чи якъ тамъ вы теперь звете ваши студентскій ідеалы?

— Е нѣ, — кажу якось надмѣрно чемно, але паленѣючи по самій вуха, — де менѣ до того?

— Вѣнъ ще мае часъ, най по перше выйде на люде, — докинула за мене мати.

— Ну, а якъ на имя твоеи любцѣ? — запытавъ у-другe, скоро мати вѣдѣйшла.

— Галя, — кажу добродушно.

Своею дорогою я подавъ выдумане имя, такъ чогось кортѣло вѣдбрѣхувати ся... Ажь по хвили я полапавъ ся, що дѣдо зайшовъ мене „зъ майки“. Старый надзвычайно зрадѣвъ своимъ вѣдкрытемъ.

— Значить ся, по давному Олена? що? А е ты тамъ, старенька? — кликнувъ на бабку, що була тогдѣ у другій комнатѣ.

Увѣйшла бабка.

— А ты чула новину?

— Що таке? — запытала старушка наче налякано.

— Та Галя зветь ся!

— Хто такій?

— Данилова панна.

Я вертѣвъ ся на ногахъ якъ вюнъ въ окропѣ. Бабка якось усмѣхала ся добродушно, позираючи на мене допытливо и зъ недовѣрем.

— Ну, а ты, сыну, що на то? — запытавъ дѣдо бабку.

— Я не вѣрю... або то правда? Де ему ще до такихъ дурницъ? О! запорожнювати голову не знати чимъ...

— Ей, застыдала ся моя стара... Зав-

також бібліотека філіи „Просвѣты“ упорядкована паномъ С., и по вакаціяхъ вѣддасть ся до публичного ужитку. Станиславбвскій Бознъ намѣряе заложити школу руско-народного епѣи“, а свои пробы зачне зараз по вакаціяхъ зъ початкомъ вересня.

——

Зъ Гординѣ коло Самбора пишуть до Kurjer-a lwowsk-ого:

„Села положеній надъ Дністромъ знищеній повенію. Нещасте се навѣщае насъ що року. Найбільше потерпѣли громады: Качики, Корпаловичѣ, Гординя, Соквинцѣ, Биликa, Чайковичѣ, Хлопичѣ и инші. Найбільше лихо, що що ще остало по повени, то дограызають мыше, дуже розмноживши ся тутъ. Навѣть насѣне не верне ся, все треба купити на засѣвы и на жите. О податкахъ нема и мовы, абы хто ихъ мѣгъ заплатати. Покликавій власти повинній вчасно сховати собѣ екзекуторбвъ... на лучшій часы.

Помочи нема зъ нѣ вѣдки. Мешкае тутъ въ околици посолъ соймовый зъ селяньскои куріи Созаньскій, але про него не чути. Одинокимъ „опѣкуномъ“ и прибѣжищемъ для голодныхъ е — Сойхеръ Зоммеръ, „рѣзникъ, котрый збоже дае на грунтъ“. Повѣсивъ ся вже не одинъ при его помочи, якъ пр. Иванъ Богуцкій зъ Закутя, котрого Зоммеръ выкинувъ зъ газдбвства и хаты, а сей, не маючи де головы склонити, повѣсивъ ся и оспротивъ семеро дрібныхъ дѣтей. [Може бы ц. к. державна прокураторія вглянула въ „добродѣйства“ такого Зоммера!] Є тутъ більше такихъ явокъ и кровопійцѣвъ.

Темнота середъ народу тутъ страшна. Школа, выставлена свого часу графинею Коморовскою, згорѣла, а новои нема кому побудовати. За те множать ся божницѣ, вѣдъ самымъ дворомъ посла Созаньского побудовано велику синагогу. Обшарники йдутъ рука въ руку зъ коршмарями, а темнота народу добре имъ поплачуе. Страшный буде конець такои господарки. Повена, мыши, обшарники и Зоммеры пожерутъ решту добутку селянъ, а що буде опбсля? Такій то „галицкій рай“!

„Чванивъ ся злодѣй, що ще більший вѣдъ него є злодѣй“.

Сеся поговбрка пбйшла зъ того, що неразъ злодѣй на свое оправдане наводить, що той а той далеко гбршій вѣдъ него, бо вбнъ, хочь обкравъ людину, все-таки лишивъ бодай якусь подерту рубатку тай вношеній ходаки, а тамтой то доперва злодюга! обібравъ чоловѣка до чиста и пустивъ такъ, якъ мати его родила. Конклюзія ясна: вбнъ въ порбвнаню до тамтого — чисте золото.

Таке лучае ся почути, а кому не лучило ся, най прочитае „Rusinom pro memoria“ въ нафто-вонючбмъ Słow'ѣ polsk'бмъ. Ось що оно пише:

„Безустанний жалъ Русинбвъ на гнетъ ихъ народности въ Галичинѣ — цѣкаво представляють ся въ свѣтлѣ того, що робить зъ рускимъ языкомъ Россія урядово и неурядово. У насъ мають Русины тысячѣ школъ народныхъ, мають три гімназіи, кблька катедръ університетскихъ, мають зъ фонду краевого обильній запомоги для своихъ науковыхъ и літературныхъ выдавництвъ и т. п. А въ Россіи? Тамъ языкъ ихъ не лишь выпертый зб школы и зъ житя публичного, але есть просто въ погордѣ у россійскои интеліґенціи [не всеи! *Ред.*] яко „хахлацкій“ хлопскій. Теперь на зъѣздѣ археольоґічнбмъ въ Кіевѣ забавили ся въ певного рода ліберализмъ у вбдношеню до Полякбвъ, бо буде допущеный языкъ польскій до рефератбвъ. Але языкъ рускій мае бути рѣшучо и безусловно выключеный. А „Новое Время“ дае до того характеристичный коментарь, въ котрбмъ языкъ рускій называе „volapück'омъ“.

Якъ видимо, Słowo polskie корпстае зъ нагоды, щобы порбвнати зъ россійскими польскій благодати, якій на Русь сплывають, тай мало пысочка собѣ не розбдре, вычисляючи добродѣйства польскі, а вразъ изъ вдоволеньемъ констатуе варварске поведенѣ Россіи супротивъ рускоґо языка. А заразъ же Dziennik polski, у два днѣ пбзнѣйше пбдхапує в собѣ и въ 220 числѣ зъ радостію запывъ: „Paszoł won!“ Удае, нѣбы то вбнъ плаче надъ зневагою Руси Москалями тай тыкае имъ въ очи, що они мимо того всего звертають очи до царя.

На се скажемо мы тымъ панамъ, що мы лѣпше нѣжь они знаемо: що Россія [яко держава] намъ завинила. Знаемо лѣпше о стблько, що довгъ мѣстить въ собѣ велике число нашихъ мучеников за свбй народъ и за волю та страшній кайданы на мову нашу. Се насъ болить, а не Полякбвъ. Але-жь и добродѣйствъ польскихъ, навѣть дивлячись черезъ призму кривдъ вбдъ Россіи, мы зобачити не можемо.

Поляки, доки могли, кричали те саме, що инші шовіністы-Москалѣ пбдъ проводомъ россійского правительства. Зб стороны польскои кблько то мы наслухались крику „Niema Rusi!“ А ґрафъ Лешокъ Борковскій въ 60-ыхъ рокахъ выразно прецѣнь проголосивъ: „Ja znam tylko Polaków i Moskali, Rusinów niema!“ — и той окликъ лунавъ довго середъ галицко-польскои суспбльности.

Але ось и въ найновѣйшбмъ часѣ, передъ пару тыжднями Dziennik polski, Czas e tutti quanti зъ нагоды вѣча рускихъ студентбвъ університетскихъ чи не выступили противъ основаня рускоґо університету зъ аргументами, котрі не дуже далеко вбдбѣгли вбдъ ідіотичнои балаканины такого „Нового Времени“?

Впрочбмъ то ще пытане: якъ поступали бы Поляки, коли-бъ инші мали свою державу, а галицка Русь оставали въ нѣй въ такбмъ вбдношеню, якъ россійска Украина нынѣ въ Россіи. О тбмъ мбгъ бы найлучше сказати самъ Dziennik polski — вбнъ не повстыдае ся признатись, якъ тяженько болить его кождый хочь-бы найдрібнѣйшій здобуточокъ Русинбвъ и вбнъ зараз зацитуе memento для верховодбвъ польскихъ: бачибсть! Г appetit vient en mangeant!..

Але на щасте наше, а на нещасте нашихъ „браці“ мы инші не вбдъ Польщею, а вбдъ Австріею, де теперь бодай яко тако обовязуе 19 артикулъ законбвъ основныхъ, и за все, що мы маемо — а маемо того зовсѣмъ небогато, а радше дуже мало въ порбвнаню до Полякбвъ — мусимо дякувати конституціи австрійскій, взглядно правительству австрійскому зъ часбвъ давнѣйшихъ, а не Полякамъ.

Що більше — мы навѣть до сего, що маемо, не прийшли легко, але мусѣли тяжку заводити борбу зъ пбдпольными интригами або и зъ явнымъ вороґованемъ польскихъ верховодбвъ и шовіністбвъ.

Правда, оно краще було бы, якъ бы Поляки були добровбльно, по братерски подѣлили ся зъ Русинами на галицкій Руси властію и культурными набутками, — але того прецѣнь не було и нема!

Рускихъ школъ народныхъ инші вже менче нѣжь польскихъ, та й то руски лишь по селахъ. Польонізаційна система въ тыхъ школахъ лише забивае баки рускій дитинѣ, вбдъ котрои жадае ся передовсѣмъ „poprawnego wyrażania się po polsku“ та знани польскои исторіи. Школъ середныхъ Русины мають въ порбвнаню зъ Поляками тбльке, що „кбтъ наплакавъ“. А до того ще тій гімназіи якъ и народній школы пбдъ управою „крайовои“ [польскои] рады школьной, а то щось значить! Катедры рускій на львбвскбмъ університетѣ всѣ заведеній противъ волѣ Полякбвъ, а исторія обсадъ тыхъ катедръ, въ чбмъ уже мають теперь вилывъ Поляки, дуже поучаюча. Вкінци що-до запомогъ зъ фондбвъ краевыхъ — то запомоги на рускій цѣли е мікроскопійній, е капля въ мори — въ порбвнаню зъ кольосальными выдатками на польскій цѣли — на Вавелъ, на польскій театры, на всякій товариства и выдавництва польскій.

Но що жь Słowo, Dziennik и тымъ подббній дневники польскій дурять свѣтъ „потемкиньскими селами“ на галицкій Руси?! Но що смѣшать ся?!

Переглядъ політичный.

Пбдчасъ нѣмецкихъ демонстрацій противъ ческихъ студентбвъ въ Цилеѣ, два Словѣнцѣ Вуха и Гостінсаръ стрѣляли до Нѣмцѣвъ зъ револьвербвъ и двохъ тяжко ранили. Обохъ Словѣнцѣвъ арештовано. Прогулька Чехбвъ за мѣсто вбдбула ся спокбйно. Доперва коли Чехи выѣзнили зъ Цилеѣ, демонстраціи выбухли на ново. Цѣлый дворецъ бувъ окруженый кордономъ поліціи и жандармеріи. За тымъ кордономъ стояла товпа Нѣмцѣвъ и кричала пбдъ адресою Чехбвъ: Abzug! Кидано також камѣнемъ и ранено кблька Чехбвъ. Коли потягъ зъ Чехами рушивъ, дали ся чути поодинокій голосы: „Nazdar“! котрымъ вбдповѣвъ окликъ зъ тысячѣвъ грудей! „Pereat“! Коли Словѣнцѣ вертали зъ двбрця, Нѣмцѣ кричали за ними: „Ще побачимо ся“!

——

Зъ Бѣлграду доносять, що процесъ противъ участниковъ атентату знову вбдложено до кінця серпня. Вбдложене процесу выкликуе рбзні поговбрки, а то тымъ більше, що численый корсспонденты заграничныхъ дневниковъ, що зъ причины процесу пересиджували въ Бѣлградѣ знову розъѣхали ся. Въ кругахъ стоячихъ близько правительства говорять, що правительство хоче впередъ казати ухвалити собѣ въ скупщинѣ довѣре и доперва по тбмъ закбичить аферу зъ атентатомъ. Надзвычайна сесія скупщины, котра буде отворена дня 19-ого с. м. потревае лише кблька днівъ. Президентъ міністрбвъ выѣде въ тій справѣ вже въ найближшихъ дняхъ до Нішу, де пробуе король Александеръ и его татуньо Мілянъ. Судъ, заки заберс ся до головныхъ виновниковъ „атентату“ та ихъ спбльниковъ, засуджуе тымчасомъ рбвній меншій рыбы на кары довшои и к ротшои вязниці за обиду властей, ставленый властямъ опбръ и т. п.

——

На вчерашнбмъ тайнбмъ засѣданю въ Реннахъ вбдпоручникъ міністерства вбйны закбичивъ пояснення войскового dossier, а другій вбдпоручникъ правительства предложивъ dossier міністерства справъ внутрѣшныхъ. Выясненя того dossier скбичать ся инші. Завтра зачне ся наново явна розправа переслуханемъ свѣдкбвъ. Трибуналъ и правительственный комісарь вбзвали 80, а оборона 20 свѣдкбвъ. Найважнѣйшій будуть збзнаня Мерсіера. До одного спбвроббтника дневника Matin Мірбо сказавъ, що Мерсіе и его люде будуть боронити ся зъ завзятемъ засуджены хъ на смерть, котрымъ розходить ся о се, щобы бодай при выконаню засуду зробити добре вражене на свѣдкахъ. Говорять, що оборонцѣ зажадають безпроволочного арештованя ґенерала Мерсіера, коли бы его схоплено in flagranti на фальшивыхъ збзнанях при конфронтаціи зъ Періером. Сензацію выкликало се, що Бореперъ нагло щезъ десь зъ Реннбвъ. Patrie доносить, що трибуналъ намѣряе переслухати оборонця Дрейфуса Деманжа яко свѣдка, абы довѣдати ся, якихъ вбнъ средствъ уживавъ, въ цѣли осягненя вбдъ президента Періера ревізіи процесу Дрейфуса. Коли бы сеся вѣсть справдила ся, Деманжь мусѣвъ бы зложити оборону.

——

Американьске правительство казало своимъ заступникамъ въ Нѣмеччині

кривдно? що? А видишь, якъ то люде ладно звуть ся, а ты що? Марина та й тблько!

Бабка що-разъ то щирѣйше смѣялась, ажь въ кінци сѣла на крѣслѣ и ажь заносила ся вбдъ смѣху. Кивала ся на всѣ боки, втирала фартухомъ очи и жалувала ся, що ся въ боцѣ коле. Така вже була ся вдача. Смѣяла ся досыть рѣдко, але якъ разъ вже напавъ ся смѣхъ, неразъ таки безъ причины, то вже такъ сердешно усмѣялась, ажь у боцѣ кололо.

Дѣдо що-разъ то більше набиравъ охоты балакати. Лишень я мавъ якійсь потѣшно нещасливый выглядъ. Та треба було выслухати до кінця мои муки.

— Нѣчого, сыну, жарты, ото й то... Молодбсть мае то до себе, аякже... Нема въ тбмъ нѣчого злого. Галя... ну, ладне имя.

— Нѣ, нѣ, — кажу, — Софія зветь ся.

— Ще лѣпше! також дуже „хороше“. Якъ хто хоче, а все не то, що Ксантина... А видишь, моя... лише Марина та й що маю бѣдный робити? И я колись, сыну, такій бувъ. Ото й то... Бувъ я колись хлопець такъ собѣ нѣчого: такій самъ якъ теперь, лише трошки молодшій... Правда старенька? Лице марне, нбсъ по серединѣ, чуприна буйна якъ у лошака, а на колѣнѣ латочка... Такъ вже мусѣло бути... не було за що купати новыхъ штанбвъ. Та на нещасте нѣяка панна не схотѣла. „Не пбйду, казала, бо мае латочку на колѣнѣ“. Аякже... Ажь повѣзъ мене небощикъ вуйко зъ Малаевиць до Глухого Кута, а тамъ було дома шість братбвъ а сема сестра Марина. Правда, щось такъ якъ въ тій байцѣ: семеро ихъ зъ одного горшка кашу ѣли.

— Ей, зъ-вбдки бы взяло ся ажь семеро? — запротестувала бабка огбрчена, — всѣхъ було четверо, а Міся померла, якъ мала два роки. Ну, то не семеро!

— И говоря нанѣ правду, коли навѣть своя стара не подарує, що чоловѣкъ разъ пробрехавъ ся... Вже то мы, Данило, оба якось не маемо таланту гладко брехати... Заразъ насъ зловлять. Та ты ще молодый, можешь выробити ся, але що я зроблю? А то часомъ у свѣтѣ поплачуе вмѣти складно пбдбрѣхувати. Мене такого добра не вчили тай чоловѣкъ бѣдувавъ. Якъ було ихъ у Царашинцяхъ три німфы, такъ вбдъ всѣхъ дбставъ гарбуза, ще й облизня обібравъ: „Не хочу, казали, бо полатаный“ и „пешиковный“. А моя старенька якось не пбдглянула латочки та й ошукала ся бѣдна на менѣ. Заѣхавъ у Глухій Кутъ въ середу, а въ недѣлю голосили першу нашу заповѣдь: „Господинъ Михаилъ Булатъ, лѣтъ двацять шість, и Марина „дѣвица“, лѣтъ вбсѣмнацять и три чверти...“ Та й я, сыну, таки въ моихъ полатаныхъ на колѣнѣ повѣнчавъ ся. Ажь на „вінкарбвцѣ“ купивъ новій, а тамтій скинувъ. Убрали въ нихъ страхополоха й поставили въ просѣ. И воробцѣ мали респектъ передъ клерикальными... Ну, я ій тамъ теперь рускій сальоновый „термінъ“ на те?

— Inexprimabile, — кажу.

— Бо „ногавицѣ“ то за тривіяльно... що? Хе-хе! Гей-гей! жарты, дѣтоньки, ото й то... Правда, старенька? Бодай то жартувати!

Пбддячій надиѣсъ пошту и дѣдъ переставъ балакати. Мы знову пбйшли до другои кбмнаты.

Старець читавъ часописи.

— А в ты тамъ, старенька? — закликавъ.

— А що тамъ?

— Знаешь, сыну, що нового?

— Ну..

— Левицкій въ Байдиковцяхъ померъ.

— Ілярій?

— Такъ, такъ, вбнъ.

— А не знати, кблько лѣтъ мавъ?

— Лѣтами бувъ молодшій два роки, але у школахъ ходивъ рокомъ выше вбдъ мене. Я бувъ у „нифімѣ“ а вбнъ въ „граматицѣ“.

— Поме-еръ! — и старуха заломила руки, може більше зъ навычки...

— Мбй „цензоръ“ зъ-пбдъ „трицять вбсѣмки“.

Въ кбмнатѣ настала тишина, лишень дѣдо дочитувавъ уважно послѣдньои стрбчки, потбмъ вбдложивъ часопись на ббкъ.

— Ну, а мы, старенька, коли выбираемо ся? га?

— Коли Богъ позволить, вбдповѣла бабка такъ спокбйно, якъ бы вже завтра збирала ся въ далеку дорогу.

— А часъ бы намъ... мы вже й такъ припбзнили ся, а ту чекають .. молодшій.

Настала дивна сцена. Моя мати почала плакати. Бабка задумалась надъ чимсь, поки и ѣй не пустили ся зъ очий слезы, такъ „для компаніи“. А дѣдо дививъ ся на нихъ якось такъ сердешно, якъ бы смѣявъ ся зъ бабского плачу.

— Аякже, дѣтоньки... Мы старій разомъ, обоє... що?

— А хто то знае, якъ буде? — вбдповѣла бабка.

— Та певно, воно все вбдъ Бога... Але що бы „бабця“ безъ мене робила?

Настала хвиля мовчанки, нѣкому не хотѣло ся що-небудь казати.

— А отъ, — сказавъ дѣдъ по хвили, — я казавъ уже сѣяти на-рбкъ. Рано? що?... А хто буде збирати, не знати...

Я стоявъ осторонь и якъ бы для студіи вдивлявъ ся въ лице старыхъ „Філемона и Бавциды“. Въ тій хвили передумавъ я теорію нинѣшныхъ натуралістбвъ, пессімістбвъ, мізантропбвъ, невѣрникбвъ и тыхъ філь софбвъ, що пояснюють любовь двохъ полбвъ лишень зб становища чисто научно-фізіольоґічного. Та симъ разомъ я не знавъ, якъ пояснити собѣ pium desiderium тыхъ старенькихъ гриббвъ, що живучи на свѣтѣ продумують, може й залюбки, надъ останною подорожію до Бога, кобы лишень спбльно, одного дня. Вбдтакъ думавъ я чомусь про мою, якъ казавъ дѣдо — Беатріче и про те, що я вже мабуть не буду такимъ Овідіевымъ Філемономъ... И чи бажавъ бы я собѣ того и такого житя зъ моею пышною Бавцидою?... Та Богъ зъ нею!

На другій день мы попросили дѣда о конѣ до зелѣзницѣ.

— Де-жь ты, Данило, думаешь теперь.. по матурѣ?

— Я до войська... може, — кажу въ тріюмфомъ.

— Ей сыну, — сказала бабка, — безбожники тій „войськовій“.

Та я лишь засмѣявъ ся надъ перестарѣлымъ поглядомъ „зацофанои“ бабусѣ. Я вже не слухавъ нѣкого, лише свого дурного розуму, пбдбунтованый намовою такихъ самыхъ дурнѣвъ, якъ я самъ.

— Ще самъ не знаю, де кину ся, — додавъ я по хвили, абы що-небудь сказати, видячи, що мбй жартъ не удавъ ся и выйшовъ зовсѣмъ безъ ефекту.

Лишень дѣдо знавъ уже, що я по феріяхъ выбираю ся въ дорогу далеко-далеко. Старикъ задумавъ ся надъ моимъ пляномъ, але навѣть не пробувавъ вбдраджувати мене.

— Най буде, чимъ хоче, та най читае Біблію, — говоривъ про мене до моеи матери. Заглянувъ до лексикона и ще до якоись книжочки, подививъ ся на мапу и вычисливъ усѣ важнѣйшій стаціи, куды я маю переѣздити.

— А напиши часомъ, не забувай на дѣда... Я не ворогъ тобѣ, — сказавъ прощаючись зб мною.

Тблько всеи науки и „моралбвъ“. Недавня розмова дѣда зъ сѣмею, що здавалось тронула була мене на хвилю, вылетѣла менѣ зъ памяти, а ей мѣсце заняли новій „цѣкавѣйшій“ вражѣня...

(*Конецъ буде.*)

довѣдати ся чи въ бо́льшихъ пристанихъ Нѣмеччины будують ся воєнні панцирники и въ якóмъ числѣ; чи потрѣбні до того панцирні плыты виробляють ся въ краю чи може спроваджують ся зъ заграничныхъ фóбрикъ; чи будова тыхъ панцирникóвъ вплывае на будову купецкихъ пароходóвъ и чи богато є купецкихъ кораблѣвъ, котрі на случай вóйны мають служити яко помóчничі, взглядно корсарскі кораблі, яку платню дóстають корабельні инжінеры, машиністы и корабельні робóтники; чи є надмѣръ, чи бракъ тыхъ людей. До первороднóи гамбургскóи корабельнóи фабрики, вже выслано дотычне запытанє.

Сеся цѣкавість американьского правительства доказуе, що въ здементованóй розмовѣ адмірала Девея зъ кореспондентомъ Нью-Іоркского Herald-a, було велике зерно правды. Девей мавъ тогды сказати, що Америка обурена зъ причины безличного и провокаційного поступованя нѣмецкихъ офіцирóвъ пóдчасъ бльокады Манілѣ, котре довело до того, що Девей мусѣвъ стрѣляти въ сторону нѣмецкихъ кораблѣвъ. Дальше мавъ Девей сказати, що найблизша вóйна Америки, буде вóйна зъ Нѣмеччин ю.

— —

Въ Испанії побóчь карлізму, республиканізму и вайлєризму, грозить теперѣшнымъ державнымъ вóднóсинамъ ще одинъ рухъ — катальоньскій. Вóнъ що правда не стремить до цѣлковитого вóдóрвания Катальонії вóдъ испаньского королѣвства, але на взóръ ірляндского homerule домагае ся цѣлковитои автономічнои самостóйности. Яко выразъ радикальнóи децентралізації може принести не обчисленій шкоды теперѣшному державному устрóови королѣвства. До якого заостреня вóднóсинъ дóйшло вже мѣжь Мадритомъ и Катальонією, показало ся недавно въ Барцельонѣ, де президентъ заявивъ публично въ мѣскóй радѣ, що въ часѣ торжествъ въ честь прибувшихъ до Барцельоны французскихъ морякóвъ не позволивъ музыкамъ грати испаньского королѣвского марша и испаньского народного гимну „Gloria Espana“, бо мавъ поважні причины боати ся, що населенє урядить противъ того бурливі демонстрації. Сепаратистичный рухъ обнявъ вже провінції: Барцельона, Таррагона, Леріда и Герона, а въ Арагонії, Валенції, обохъ Астуріяхъ, Галіції и баскій скóй провінції посѣдае вже богато приклонникóвъ, котрыхъ число росте зъ кождымъ днемъ. Такожъ въ середныхъ и полудневыхъ провінціяхъ вóднóсять ся безнастанно голосы о децентралізацію, громадску и провінціональну автономію.

НОВИНКИ.

— **Въ справѣ археольóгічного зѣзду въ Кієвѣ** доносять, що до Кієва прибули зъ Москвы: ґрафиня Уварова, предсѣдатель товариства археольóгічного и предсѣдатель предварительного комітету XI-ого зѣзду. Приготованя до отвореня зѣзду скоро поступають на передъ. Зѣздъ буде отвореный 13-ого н. ст. серпня а замкне ся 2-ого н. ст. вересня.

— **З Комарна пишуть намъ:** Дня 13. с. м., т. є. въ недѣлю, вóдбуде ся въ сали Товариства задаткового въ Комарнѣ аматорске представленє складане изъ: „Простака“ комедії въ 1 актѣ, „Знѣмченого Юрка“ комедії въ 2 актахъ Наумовича, и „Камянои душѣ“ драмы въ 1 актѣ Ивана Франка, устроюване комарняньскою читальнею „Просвѣты“. Цѣны мѣсць: крѣсло перворядне 1 зр, крѣсло другорядне 50 кр, партеръ 20 кр. Початокъ точно о 8 годинѣ вечеромъ. О численну участь упрашае — *Комітетъ.*

— **„Sigillum Decanatus Nadworniensis“**, такои печатки уживае ще славный деканатъ въ Надвóрнóи, котрого „намѣстникомъ“ є „мóнчалный“ нашъ посолъ и маршалокъ повѣтовый та членъ „сѣльнои комісіи“ въ соймѣ о. Корнилій Мандичевскій. Отче намѣстнику! зберѣть цивільну вóдвагу и справте руску печатку, а давну зложѣть въ якóмъ музею надвóрняньскóмъ!

— **Чи не „качка“ въ „сгóрковóмъ“ сезонѣ?** Kurjer lwowski [ч. 221] доносить, що въ Сорочѣ [пов. скалатского], осѣвъ передъ двóма роками якійсь православный [?] монахъ, а найшовши для своихъ цѣлей догóдну почву, потрафивъ невдовзѣ довести до того, що на закупленóй земли побудувавъ православну церкву, поумѣщуваючи на нѣй однорамений хресты [та се не шизматицкій!], а теперь ставить побóчь церкви монастырь, до котрого звербувавъ уже 20 молодыхъ господарскихъ дочокъ, а вóдъ ихъ родичѣвъ дóставъ по 400 зр. и цѣлу выправу. — Чи часомъ сеся куріозна вѣстка не зродила ся въ „буйнóй фантазіи“ котрого репортера Kurjera? Вирочóмъ просимо нашихъ людей зъ околицѣ о провѣренє, кóлько въ тóмъ є правды.

— **Такожъ цѣкаве!** Ruch katolicki въ передовóй статьѣ зъ д. 5 с. м. пóдъ заголовкомъ „Kurye żydowskie“ обговорюе зъ набожностію [звычайно Єзуиты] пропозицію комісіи угодовои въ Берлинѣ въ справѣ курій національныхъ, силою котрыхъ мали бы вóддѣльно выбирати собѣ засупникóвъ Нѣмцѣ а вóддѣльно Чехи. Зъ уваги на се застановляе ся, чи не добре бы було запровадити такій курій въ Галичинѣ, и приходить до высновку: Треба бы бажати и у насъ сего, т. є. впровадженя двохъ курій: христіаньскои руско-польскои и жидóвскои. Якъ бачимо, жиды тѣшать ся у Єзуитóвъ бóльшою симпатією нѣжь Русины, бо для нихъ бажають курій вóддѣльнои, а Руснинамъ бути таки „pod jednym dachem“, въ „христіаньскій“ курії. Мы розумѣемо добре той проектъ „Ruchu katolick ого. Союзъ зъ „брацьмі мойжешовского“ дорого коштуе ихъ а до того дуже часто тій „браця“ взяли ихъ добре за чуперъ, отже радо выелімінували бы жидóвъ зó связи своеи, а дали бы имъ жидóвску автономію, абы лишє свобóдну руку мати до „miłośnych uścisków“ Руснинóвъ...

— **Рахунки „моцената“ Шидловского.** До львóвского суду торговельного [який оповѣщуе урядова Gazeta lwowska] внесено противъ „драпнувшого“ зó Львова д-ра Тадея Шидловского три векселѣ повны, именно архітектъ п. Ив. Левинькій о 1.500 зр и панѣ Софія Яблоньска о 1000 зр. и 500 зр. Для збереженя правъ Шидловского вызначено ему **аж трехъ** адвокатóвъ, до кождого позву осóбного, а то д-рóвъ Михаловского, Маріяньского и Марґаша. Очевидно се лишь початокъ позвóвъ. „Рухливый“ Тадзьо крóмъ ордината гр. Чарковского-Голѣвского, котрого „оголивъ“ на сотки тысячъ, „надувъ“ ще и многихъ инших, котрі вóддали були свои интересы „способній“ головѣ сего моцената. Мѣжь нашими жертвою его дефрáвдацій упавъ на кóлькодесять тысячъ гр. Потулицкій въ Глинянъ, шуринъ гр. Казим. Баденього, и п. Стан. Бурліа, управитель дóбръ гр. Потулицкого а свояк Тадзя.

— **Оперовый спѣвакъ п. Николя Левицкій,** теперь спѣвакъ у варшавскóй оперѣ, прибувъ на якійсь часъ до Львова до родины. Зъ-вóдси выѣде вóнъ до Медіоляну, де перестудіюе кóлька сольовыхъ [теноровыхъ] партій оперовыхъ, и тамъ повѣчае ся зъ п-ною Яданґою Кршиньскою, дочкою пок. д-ра Стан. Кршиньского.

— **Въ справѣ фонду емеритального урядникóвъ схрáхованого гал. банку кредитного,** оголосивъ адв. д-ръ Тад Горецкій отвертымъ письмомъ въ польскихъ дневникахъ, що фондъ сей не пропавъ, але уживавъ его банкъ въ своихъ фінансовыхъ операціяхъ, якъ то практикуе ся у всѣхъ подóбныхъ инстытуціяхъ. Отже сей фондъ есть довгомъ бувшого гал. банку кредитового, а на основѣ фузіи зъ банкомъ для торговлѣ и промыслу въ Краковѣ, котрый веде ліквідацію банку кредитового, фондъ находить покрытє. Фондъ сей забезпечено для певности на реальностяхъ гал. банку кредитового, а по переведеню екстабуляції буде вóнъ выплаченый интересованымъ урядникамъ. Однакъ зъ причинъ формальныхъ екстабуляція сего фонду не може такъ скоро наступити

— **Выховуючі институты для дѣтей особливо сирóтъ дяко учительскихъ на Угорскій Руси.** Угорско-рускі дяки, що кóнчать учительску семинарію въ Унґварѣ, є заразомъ учителями въ конфесійныхъ рускихъ школахъ. По причинѣ незаможности не можуть они выховувати своихъ дѣтей такъ, якъ бы бажали. Щобы тому зарадити, збійшли ся они въ жовтни мин року и постановили заложити для своихъ дѣвчатъ, особливо для сирóтъ пансіонъ, де за невеличку плату або й безплатно они моглабы выховувати ся. На чолѣ комітету, що має се дѣло ввести въ житє, станувъ унґварскій крилошанинъ д-ръ Микита. До теперь выробивъ вóнъ вже плянъ пансіона. Въ ньому мѣстило бы ся 50 дѣвчатъ: зъ того 20 выховувало бы ся безплатно а 30 за мѣрною до платою. Въ пансіонѣ мали бы дѣвчата удержане, а на лекціи ходили бы до пансіону священичихъ дѣвчатъ-сирóтъ [який уже истнуе вóдъ довшого часу]. На чолѣ пансіону стояли бы начальница и дѣв учительки. Д-ръ Микита провкгуе отворити пансіонъ 1901 року. Фонды на те були бы такій: До теперь зóбрано на пансіонъ 6.100 злр., а фондъ сирóтъ-дѣвчатъ выносить 12.000 злр. До кóнца 1900 р. мусѣвъ бы заплатити кождый дяко-учитель 21 злр. на цѣль пансіона, зъ чого выйшла бы сума 13.000 злр. Отже въ кóнцемъ 1900 року выносило бы цѣле майно пансіона 31.000 злр., зъ чимъ можна бы приступити до отворенія пансіона.

Крóмъ того занимае ся д-ръ Микита ще другою важною справою. Въ Унґварѣ истнуе дяко-учительскій алюмнеи для хлопцѣвъ. Д-ръ Микита заходить ся коло того, щобы въ ньому отворити певне число безплатныхъ мѣсць для хлопцѣвъ сирóтъ по дяко-учителяхъ. Въ тóй цѣли пропонуе: 1) щобы кождый дяко-учитель зложивъ 21 злр., черезъ що повстане сума 13.000 злр.; 2) до сього прилучено бы фондъ хлопцѣвъ-сирóтъ въ квотѣ 12 000 злр.; 3) доси зóбрано на се 3.150 злр Разомъ було бы 28.150 злр. За процéнты вóдъ сеи суммы можна бы утримати 28 сирóтъ-хлопцѣвъ що року безплатно въ алюмнею. Завадою є лише деякій формальній справы та й тій въ осени мають остатóчно полагодити ся.

Угорскій Руснины мають вже подóбній алюмнеи и пансіоны для священичихъ дѣтей, які проектують ся для дѣтей дяко-учителѣвъ. Значить: они не стоять ще такъ але въ справѣ утриманя своихъ дѣтей въ школах. Кобы до того выробила ся у ихъ дѣтей національна свѣдомóсть и кобы подóбній институты змогли они ще завести для дѣтій мужакóвъ, тогдѣ може бы й справа наша взяла иншій оборотъ на Угорскій Руси!

— **Самоубійства.** Вчера пополудни машиністъ поѣзду краковского, въѣзджаючи на Подзамче у Львовѣ, побачивъ на шинах зъ далека якусь молоду, задуману дѣвчину, котра не зважала на надходячій поѣздъ. Давъ знати сигналомъ о небезпеченствѣ и дѣвчина уступила ся зó шляху на насыпъ зелѣзничій, а поѣздъ силою пары гнавъ дальше. Але нагле, коли поѣздъ опинивъ ся вже близько до загадочнои дѣвчины, она зъ розпростертыми руками кинула ся на шины. Зъ надлюдскою силою удало ся машиністови здержати поѣздъ, але за пбано.. вóдтята голова нещасной самоубійниці покотилась по шинах. Опбеля прибула поліційна комісія и забрала трупа. Самоубійниця по именн не вѣдома. — На стацію ратункову привезено вчера 17-лѣтну дѣвчину С. М. зъ улицѣ Кохановского, мешкаючу у родичѣвъ, котра зъ причины „заведеної любови“ зажила розчину зъ запалокъ фосфоровыхъ. Выпомповано ѣй жолудокъ и полишено домовій опѣцѣ.

— **Вонюче насильство.** До старостваъ Краковѣ прийшло письмо вóдъ п. Ант. Розваніта, властителя бóльшои посѣлости въ Ракóвци пóдъ Краковомъ, въ котрóмъ вóнъ жалуе ся на правдиво варварске захватированє 40 драгонóвъ въ его господарскихъ будынкахъ. Хоробрі сыны Марса зъ припорученя офіцира Ожеґальского въѣхали д. 8, с м. на подвóре п. Розваніта, выкинули его коне зó стайнѣ, розбили возбвню и ворота до двохъ стодолъ, повыкидали все зъ вóдтямъ и умѣстили свои коне. Не тóлько безъ дозволу и заплаты позабирали солому, снопы и вязанки сѣна для своихъ коней, але ще урядили собѣ на подвóрю въ ставѣ купѣль середъ бѣлого дня, не зважаючи на родину п. Розваніта анѣ на приємну службу. Въ селѣ дѣе ся такъ само. Въ кождóй стодолѣ стоять коне, а драгоны безкарно забирають селянамъ снопы и сѣно са годують ними свои коне. Чи такого насильства вымагае законъ квартирунковый? „Менѣ кóнчить свое письмо п. Розваніть, не остае нѣчо иншого, якъ хиба утѣкати зъ дому, а весь полишити на поталу жовнѣрамъ. Доси (вóдъ годины 11 до 3 пополудни) драгоны спасли або згноили менѣ уже до 20 сотнарóвъ метричныхъ конюшины и сѣна, не числячи соломы, котру забрали всю, стелячи вóдъ коне на тоцѣ. Моє збóже зóгние въ полі, бо не маю его де складати, а о поведеню тыхъ людей лише той може выдати осудъ, хто бодай хвилю на все дививъ ся. Свѣтле ц. к. староство зволить взяти насъ въ оборону передъ тымъ насильствомъ, а о забране насильно сѣно и конюшину якою дорогою маю шукати справедливости? Чи маю внести жалобу до суду?“ — Справдѣ, и въ часѣ вóйны гóрше вже не могло бы бути! Вирочóмъ пригода п. Розваніта то не щось небувалого або рѣдкого въ нашóй Богомъ забутóй Галиції.

— **Прочищенє мѣста Березова.** Якъ уже вѣдомо, ґрафъ Августъ Дѣдушицкій, почестный „обыватель“ мѣста Березова и тамошный „заслуженый“ въ ерѣ гр. Баденього староста, дóставъ „примусовый“ урльопъ зъ намѣстництва. Другій „заслуженый“, поплечникъ пана ґрафа-старосты, „бурмайстеръ“ Федеркевичъ, що найбóльше причинивъ ся до „гонорового обывательства“ побитого по лици ґрафа-старосты, пойшовъ такожъ на „постóйну вóдпустку“ по ухвалѣ мѣскои рады. Бурмістромъ на его мѣсце выбраный мѣщанинъ Андрѣй Косцинській (людовець). По згаданыхъ обохъ „урльопахъ“ мѣсто Березовъ вóдóтхнуло свобóднѣйше. Таке „прочищенє“ здало бы ся не въ однóмъ мѣстѣ въ Галиціи.

— **Въ Чернóвцахъ** було въ послѣднóмъ роцѣ школьнóмъ дѣтей обовязаныхъ до школы 8454, а то: 4236 нѣмецкихъ, 1634 *рускихъ*, 1350 волоскихъ, 1209 польскихъ а 25 иншихъ. Зъ нихъ ходили до школъ народныхъ 7025, а то: 3012 нѣмецкихъ, 1468 *рускихъ*, 1204 волоскихъ, 1123 польскихъ а 18 иншихъ. Цѣкане при тóмъ, що хоть нѣмецкій дѣти становлять лишь половину обовязаныхъ а богато, бо о 3000 менше якъ половину всѣхъ записаныхъ дѣтей, то на 13 школъ черновецкихъ нема для рускихъ дѣтей, що становлять пятину всѣхъ дѣтей обовязаныхъ, взглядно записаныхъ, нема й одной школы рускои!

— **Товариский зѣздъ** бувшихъ учениковъ школы выдѣловои въ Городку вóдбуде ся дня 20 н. ст. серпня с. р. Маючи охоту взяти участь зволять зголосити свои адресы въ управѣ школы мужескои въ Городку побóчь Львова. — *Вóдъ Комітету.*

— **Огнѣ.** Пишуть намъ: Дня 6 серпня о годинѣ 12 въ полудне выбухъ **огонь** въ *Бернадóвцѣ* кодо Струсова пов. теребовельского и знищивъ майно 13 господарóвъ, вартости 10.000 злр., зъ чого було обезпечено на 1.200 злр. [два господарѣ одинъ въ „Дністрѣ“ а одинъ въ Краковскóмъ товариствѣ.] Огонь займивъ ся черезъ недоглядъ родичѣвъ. Десятилѣтный хлопчина, бавлячись сѣрками, пóдпаливъ загату. Дѣяло ся въ недѣлю, народъ бувъ у церквѣ; по скóнченю богослуженя застався бувъ уже тóлько згарище, хоть сейчасъ поставлено до огню 3 сикавки [зó Струсова мѣску и дворску и бернадовецку громадску], хоть струсовскій рітмайстеръ вóдъ драгонóвъ не тóлько выславъ своихъ вояковъ але й самъ зъ официрами прибувъ до Бернадóвки и самъ ратувавъ, выносивъ зъ горючихъ хатъ, що попало, и хоть прибула й сторожа огнева зó Струсова, то все-таки за-про гущу и вѣтеръ мало що удалось выратувати. Згорѣло до 40 будынковъ господарскихъ, збóже сегорѣче звезене, одежѣ, готівка у декого, телята, пацята, качки, кури, гуси. Бѣдный народъ руки ломить, бо ще й не уваный градъ зъ мая выбивъ всю озимину до нащадку. — Родичѣ! пильнуйте своихъ дѣтей, не давайте бавити ся сѣрками та не тримайте загати на лѣто, а то стягнете нарѣкане покривджених! Господарѣ! обезпечайте свои маєтки въ „Дністрѣ“, а то дармо прийдесь вамъ плакати!

— **При жнива въ Ясельскóмъ** пишуть: Жнива у селянъ вже кóнчать ся; ще тóлько овесъ и мѣсцями ячмена не выжатій. Зъ намолоту селяне по-части вдоволені. Зъ копы жита є выдатокъ 3½ чвертки зерна; подóбно выдае и пшеница. Бараболѣ не зародили, особливо т. зв. андерзоны; всюды они дрóбній, хочь давнѣшихъ лѣтъ бували найдорóднѣйшій. По дворскихъ дворахъ ще жнуть пшеницѣ, а роботы йдуть въ передъ, бо селяне по скóнченю жнива у себе вже йдуть численнѣйше, на заробки.

— **Зъ Городка пишуть намъ:** Зарядъ фантовои льотерії зъ Марбурґа, котрый свого часу порозсылавъ по 5 льосóвъ всѣмъ урядамъ парохіяльнымъ, просить насъ повѣдомити всѣхъ интересованыхъ, що тягненє льосóвъ, мавше вóдбутись 15. мая с. р., вóдбудесь невóдкличнó 31. серпня с. р. Перша выгра пара тяжкихъ волóвъ, друга двѣ коровѣ, дальше срѣбній сервісы, золотій годинники, господарскій машины, десять бочокъ старого натурального вина, кожда бочка по 30 гектолітрóвъ, матерія вовняна и кантарновій, и т. д. До 15. жовтня не взятій выгры пропадають.

Самоубійство долиньского маршалка.

Зъ Долины пишуть намъ:

Въ ночи зъ 9 на 10-ого серпня застрѣливъ ся у Велдѣжи (въ повѣтѣ долиньскóмъ) Вінкентій Витославскій, директоръ тартакóвъ барона Поппера въ Выгодѣ и Мизуни, бувшій посолъ до сойму краєвого (въ 1892 роцѣ), маршалокъ долиньскои рады повѣтовои и президъ касы щадничои въ Долинѣ. [Куля, выстрѣлена въ скронь, прошила мозокъ].

Не треба и казати, що се самоубійство выкликало велику сензацію въ мѣстѣ Долинѣ и въ повѣтѣ, тымъ бóльше, що покóйникъ мавъ доволѣ симпатій у людей.

Кажуть, що пок. Витославскій есть одною зъ дальшихъ жертвъ галицкои панамы... Причиною его самоубійства мае бути чиясь мальверзація въ касѣ хорыхъ при тартаку барона Поппера, де мавъ показати ся дефіцитъ — якъ говорять — на 145.000 злр. Дехто каже, що покóйникъ пожертвувавъ свое житє, щобы заслонити якихсь властивыхъ виновникóвъ, супротивъ котрыхъ мавъ мати якійсь зобовязаня Все те нотую поки-що яко перший поголоски.

До Велдѣжа выѣхали зъ-вóдси комісіи зъ ц. к. староства и зъ суду.

Похоронъ вóдбуде ся въ суботу въ полудне.

— —

Do Słowa polsk-ого доносять, що покóйникъ полишивъ листы до братóвъ: нотаря у Львовѣ, бурмістра въ Коломыи и почтмайстра въ Борщевѣ.

Наука, штука и література.

— **Перекладъ Шекспіра на украиньску мову.** „Літ.-Наук. Вістник“ пише: „Выдавнича Спілка“ у Львовѣ вже въ серпни сего року приступае до друкованя Шекспіровыхъ творóвъ перекладеныхъ на нашу мову пок. П. Кулѣшемъ. Звѣсно, що П. Кулѣшъ довго працювавъ надъ перекладомъ Шекспіра и выдавъ одинъ томъ свого перекладу [„Отелля“. „Троила и Кресиду“ и „Комедію помылокъ“] Вже тогдѣ Кулѣшъ мавъ бóльше перекладóвъ и перший томъ зъ-разу починавъ ся драмою „Ромео и Джулета“, котрои було вже надруковано кóлька аркушѣвъ, але Кулѣшъ чомусь змѣнивъ плянъ, надрукованій аркушѣ велѣвъ знищити, а натомѣсть розпочати друкъ „Отелля“. По смерти Кулѣша лишило ся перекладеныхъ имъ ще 10 драмъ, крóмъ тыхъ, що вже надрукованій. Правда, тій переклады ще не выгладженій для друку; покóйникъ, якъ звѣсно, покинувъ Шекспіра за-для Біблії, надъ котрою его й заскочила смерть. Але будь-що-будь се праця высоковталановитого письменника и великого знавця нашои мовы и вповнѣ заслугуе на опубликованє. Думка про выданє Шекспіра въ Кулѣшевóмъ перекладѣ була у декого зъ Украинцѣвъ ще за житя перекладача, але якось не дóйшла до здѣйстненя. Теперь справа уладила ся. Зóбрано фондъ на покрытє части накладу и згоджено ся на те, щобъ справу выданя взяла на себе львóвска „Українська-руська Видавнича Спілка“, а остатóчну редакцію тексту, порóвнанє перекладу зъ оригіналомъ, выгладженє мовы, де того буде треба, и зладженє вóдповѣдныхъ вступóвъ и поясненъ до кождои драмы поручено д-ру Ив. Франкови. Кожда драма буде выдана окремою книжкою въ звычайнóмъ форматѣ „Видавничої Спілки“. Ще протягомъ сего року є надѣя выдати що-найменше три драмы Першій выѣде „Гамлетъ“, а по нѣмъ пóйдуть иншій архитвóры Шекспіровои музы.

Господарство промыслъ и торговля.

— **Въ Товариствѣ взаимныхъ обезпечень „Дністеръ“** прибуло въ мѣсяци липни с. р. 8.505 важныхъ полісъ на суму 3,874 955 зр. обезпеченои вартости зъ премією 36.195 зр. 02 кр. Разомъ вóдъ 1 сѣчня до кóнця липня выдано 37.662 важныхъ полісъ на суму 20 649 677 зр. зъ премією 175.926 зр. 06 кр; попереднього року за той самъ часъ було 30.104 важныхъ полісъ на суму 16 906.326 зр. обезпеченои вартости зъ премією 144.435 зр. 67 кр.

Шкóдъ въ липни с. р. було 72 случаѣвъ; разомъ всѣхъ вóдъ початку року до кóнця липня було 345 шкóдъ, зъ котрыхъ 331 вже выплачено, 1 шкода находить ся въ ліквідації а выплату 13 вóдшкодованъ (въ сумѣ загальнóй 1.521 зр. 63 кр.) на разѣ зъ причинъ

правныхъ здержано. — Сума всѣхъ тыхъ шкодъ разомъ зъ коштами ліквідаціи виносить brutto 92.357 зр. 93 кр. а по потрученю части реасекурованои лишаєсь на власный рахунокъ 46.961 зр. 10 кр.

Фондъ резервовый зъ кінцемъ липня с. р. выносить 110.524 зр. 56 кр. и зложеный есть въ цѣнныхъ паперахъ.

На житє обезпечило ся черезъ „Дністеръ“ въ Товариствѣ Краківскімъ сего року до кінця липня 62 осібъ на суму 88.100 зр. обезпеченого капіталу. Лучає ся однакъ ще часто, що члены нашого товариства подаютъ свое обезпечене житє до Товариства Краківского черезъ иншихъ посередниківъ зъ полишеньмъ „Дністра“ и нашихъ аґентівъ, а тілько кажуть полісы свои присылати до „Дністра“ для заплаты черезъ „Дністеръ“. Звертаємо проте увагу всѣхъ бажаючихъ заключити обезпечене житє въ Товариствѣ Краківскімъ, щобы звертали ся до Дністра або до аґентівъ Дністровыхъ и посредствомъ „Дністра“ обезпечили свое житє.

— **Рахунокъ Товариства взаимного кредиту „Дністеръ“ у Львовѣ** за мѣсяць липень 1899.

I. Станъ довжный:

1.	Удѣлы членівъ . .	64.301·65 к.
2.	Фондъ резервовый . .	5.003·04 „
3.	Спеціяльна резерва . .	446·25 „
4.	Вкладки: а) станъ на початку мѣсяця 630.513·92 к.; б) вложено въ липни 30.709·59 к., разомъ 661.223·51 к.; в) вынято въ липни 35.394·60 к.; позостає зъ кінцемъ .	625.828·91 „
5.	Сальдо процентівъ (побраныхъ)	18.287·54 „
6.	Кредитъ банковый . .	4.000·— „
7.	Неподѣлята дівіденда за 1897	493·16 „
8.	„ „ „ 1898	1.412·29 „
9.	Кошты спору . . .	91·64 „
10.	Льокація сторінъ . .	875·50 „
11.	Въ щадници почтовій .	91·93 „
	Сума	720.831·91 к.

II. Станъ чинный:

1.	Позички удѣленій: а) станъ на початку мѣс. 600.030·79 к., б) удѣлено въ липни 30.990 к., разомъ 631.020·79 к., в) сплачено въ липни 5.615·35 к.; станъ зъ кінцемъ липня . . .	625.405·44 к.
2.	Готівка въ касѣ д. $^{31}/_{7}$.	1.618·81 „
3.	Цѣнни паперы фонду резерв.	4.379·68 „
4.	„ „ иніи . .	70.602·50 „
5.	Въ товариствахъ и банкахъ	12.995·54 „
6.	Льокація въ „Дністрѣ“ огневімъ	2.804·— „
7.	Сальдо коштівъ адміністрації	3.025·94 „
	Сума	720.831·91 к.

Членівъ прибуло 48, убуло 2, оставало зъ кінцемъ липня 1671 членівъ зъ 1713 декляроваными удѣлами въ сумѣ 85.650 кор. — Стопа процентова вѣдъ вкладокъ 4%, вѣдъ позичокъ удѣлованыхъ зъ провізією на кошты адміністрації $6^{1}/_{2}$%.

Оповѣщене Дирекціи зелѣзницѣ.

Поміж стациями Сяноком і Новим Загірем буде заведений почавши від 15 серпня с. р. на дальше щоденний куре поіздів ч. 1395 і 1378 для перевозу осіб у возах 2. і 3. кляси після слідуючого розкладу їзди: Поізд ч. 1395 від'їзджає з Сянока о год. 9 мін. 55 перед полуднем а приїзджає до Нового Загіря о год. 10 мін. 9 перед полуднем. Поізд ч. 1378 відходить з Нового Загіря о год. 2. мін. 40 по полудни а приходить до Сянока о год. 2. мін. 56 по полудни. Поізд ч. 1395 лучить ся в Новім Загірю з поіздом ч. 2026 до Мезе Ляборч, а поізд ч. 1378 з поіздом ч. 2025 з Мезе Ляборч.

Телеґрамы „Дѣла“.

Вѣдень 11 серпня. Мѣский выдѣлъ ухваливъ уповажнити своихъ заступниківъ голосувати на зборахъ австро-угорского банку противъ продовженя банкового привілею въ дорозѣ §. 14-ого.

Будапештъ 11 серпня. Тутъ роблять великій приготованя до контрдемонстрацій зъ нагоды вѣдслоненя памятника Генціого. Всѣ офіцыры гонведівъ одержали запросины на торжество, але жаденъ зъ нихъ не принявъ ихъ.

Гамбургъ 11 серпня. Зъ північного Шлєзвіка знова выгнано кількохъ даньскихъ пѣдданыхъ.

Римъ 11 серпня. Лѣкарь папы заявляє, що вѣсти о недузѣ папы фальшивѣ.

Мадридъ 11 серпня. Воєнный судъ увільнивъ Тораля за капітуляцію Санхага.

Ню-Іоркъ 11 серпня. Президенты республикъ: Бразилія, Аргентина и Чілі мають зъѣхати ся въ вересни с. р въ Буйносайресъ, щобы обговорити справу утворея зъ тыхъ державъ одного державного союза.

Переписка Редакціи и Адміністраціи.

Вп. И. Ве. въ Ив. Грошѣ одержано и доручено 15/7 куда слѣдувало. — *В. Ва. въ Іс.* до кінця серпня. — *Е. Ти. въ Ол.* До кінця року ще 60 кр., то буде заплачено все. — *В. Ив. въ Во.* До выровнаня за два мѣсяцѣ просимо прислати ще 40 кр. — *В. Фу. въ Бо. в.* Ще 20 кр. просимо прислати. — *Я. Ян. въ Щ.* Такъ. — *Г. Ме. Га. въ Р.* За серпень ще 20 кр. — *М. Ви. въ Но. Ле.* До кінця червня. — *Д. Ле. въ Го.* 5 зр. — *В. Ве въ Хи.* До кінця III. кварталу ще 6·20 зр. — *С. Са. въ Ко.* Заплачено до кінця червня; часопись высилаємо все правильно, тожь просимо на почтѣ розглянутись за нумерами, куда 6 примѣрниківъ експедіює ся. — *М.. Ки въ Дѣ* Бажана адресу подана була въ „Дѣлѣ“ ч 154 въ Новинкахъ [Проф. д-ръ Мих. Борисякевичъ въ Цѣтовѣй п. Бучачъ].

ОПОВІЩЕНЯ.

I.

Подає ся сим до загальної відомости, що по мисли арт. IV. до IX. закона з дня 25 жовтня 1896 (в. з. д. ч. 220) і розпорядженя ц. к. Міністерства скарбу з дня 28 червня 1899 ч. 33134 (в. з. д. ч 117) наступить в році 1899 $12^{1}/_{2}$% опусту від приписаних на той рік належитостей податку грунтового і $11^{1}/_{2}$% від приписаних на той рік належитостей податку домового з виїмкою податку 5%-го від доходу з будинків увільнених від того податку.

Опуст сей обчислений буде лише-що до державних належитостей податкових з виключенем додатків автономічних: буде записаний в книжках податкових взглядно в наказах заплати відносячих ся до згаданих вище податків, скоро лише опуст припадаючий за рік 1899 на кождого поодинокого контрибуента буде обчислений.

Коли се записане буде могло слідувати, подасть підписаний ц. к. (гол.) уряд податковий в своїм часі окремим оповіщенем до загальної відомости.

II.

Сим подає ся до загальної відомости, що визначений на рік 1899 на поодиноких контрибуентів $12^{1}/_{2}$%-вий опуст від державної належитости податку грунтового і $11^{3}/_{10}$%-вий опуст від державної належитости домово-класового зістав вже обчислений і може бути в книжочках податкових взглядно в наказах заплати через підписаний ц. к. (гол.) уряд податковий записуваний.

III.

Сим подає ся до загальної відомости, що визначений на рік 1899 на поодиноких контрибуентів $11^{3}/_{10}$%-вий опуст від державної належитости податку домово-чиншового зістав вже обчислений і може бути в книжочках податкових взглядно в наказах заплати через підписаний ц. к. (гол.) уряд податковий записуваний.

Надѣслане.

Д-ръ Р. І. Міллеръ
повернувъ

ординує вѣдъ 11—12 и вѣдъ 3—4 ул. Жовківска ч. 42, Львівъ. 288 4—8

Лѣчниця д-ра Тарнавского въ Косовѣ

за Коломиєю отворена на 30 осібъ. Средства: Лѣченя водою, дієта приміненя на способъ 258 Д-ра Лямана и иншій фізіятричній. 15—20

Маттонього

GIESSHÜBLER

31 **натуральна алькалічна щава.**

ЛИПЕЦЬ

въ реставрациі НАФТУЛЫ ТЕПФЕРА, улиця Трибунальска ч. 12. Домъ власный, можна дістати щоденно вже о годинѣ 8-ій рано горячій снѣдання

ЦѢННИКЪ.

Печени вепрова зъ капустою .	15 кр.
Сѣкана легка	12 „
Фляки	10 „
Вѣжка телича зъ хріномъ . .	10 „
Ковбаска зъ хріномъ . . .	5 „
Кавіяръ	15 „
Обѣдъ въ абонаменгѣ . . .	70 „

Всякій напитки въ найлѣпшихъ родахъ по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ; для певности, що походять въ моєи реставрациі, даю вѣдбираючимъ марки. — Найлѣпшій вина по найдешевшихъ цѣнахъ почавши вѣдъ 40 кр. літра.

По театрѣ все свѣжа, въ великій выборъ стравъ и напитківъ взосмотрена кухня.

79 110—? **Зъ высокимъ поважанемъ**

НАФТУЛА ТЕПФЕРЪ.

Товариство «Просвіта»
у Львовѣ, ринок ч. 10

видало своїм коштом і заходом:

„Панщина і єї скасованє в 1848 році“. Написав д-р Іван Франко, ціна 30 кр.

„У пятьдесяту річницю знесеня панщини і відродженя Галицкої Руси. Написав Любомир Селяньскій. Ціна 25 кр.

Всякі замовленя висилають ся скоро і точне.

Яко добру и певну льокацію

поручаємо:

$4^{1}/_{2}$% Листы гіпотечній,
4% Листы гіпотечній коронові,
5% Листы гіпотечній преміованій,
4% Листы Тов. кред. земского,
$4^{1}/_{2}$% Листы Банку краєвого,
5% Облігаціи Банку краєвого,
4% Позичку краєву,
4% Облігаціи пропінаційній и всякій ренты державній.

Паперы тѣ продаємо и купуємо по найточнѣйшімъ курсѣ деннімъ. 374 [3]

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. упр. галиц. акц. Банку гіпотечного.

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

(Оптикъ и Механікъ у Львовѣ, площа Ґ'аєцкіе ч. 1., противъ Банку Гіпотечного на пляцовцѣ площа Гавелкіе

поручає въ великімъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ: окуляры, цвікеры, пенсне, бінокле, калейдоскопы, барометры, термометры, вѣдрові ареометры, спіренометры, лінзы, компасы, райсцайґы, тасьмы мѣрничі, ліанки, лібелѣ, манометры и т. п.

Уряджене дзвінковѣ електричныхъ.

Всякій направки полагоджують ся якъ найскорше и найдешевше. 371

Курсъ Львовскій

въ дня 11 н. ст. серпня 1899.

Акціи за штуку безъ купона.	Плат.	Жад.
Зелѣз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. к.	310 50	312 50
Зелѣз. Львів.-Черновц.-Ясси по 200 зр.	2·3 —	287 —
Банку гипот. галиц. по 200 зр. а. в.	37 —	385 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	— —	— —
Банку для торговлѣ и промыслу 200 зр.	200 —	201 —
Листы застав. на 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а. в. выльос. въ 10% прем.	110 20	110 90
Банку гипот. гал. $4^{1}/_{2}$% а. в. льос. 50 л.	100 —	100 70
„ „ „ 4% 60 л. по 200 кор.	96 50	97 20
„ краєвого $4^{1}/_{2}$% а. в. льос. въ 51	100 50	101 20
„ „ 4% а. в. льос. въ 57 л.	97 60	98 30
Товариства кредит. 4% (I емісія) .	97 —	97 70
„ „ 4% льос. въ $41^{1}/_{2}$ л.	97 —	97 70
„ „ 4% льос. въ 56 л.	95 15	95 85
Облиги за 100 зр.		
Галиц. фонду пропінаційного 4% в. л.	98 10	98 80
Буков. фонду пропінаційного 5% в. а.	102 50	— —
Комунальній Банку краєв. 5% (II. ем.)	102	— —
„ „ „ $4^{1}/_{2}$% (III. ем.)	100 50	101 20
Позички краєвои въ 1873 по 6% в. в.	1 4 —	— —
Позички краєвои въ 1893 по 4% в. в	96 70	97 40
Позичка м. Львова 4% по 200 коронъ	93 —	94 70
Льосы:		
Мѣста Кракова	26 75	28 —
Мѣста Станиславова	55	— —
Монеты:		
Дукатъ цѣсарскій	5 62	5 72
Наполеондоръ	9 56	9 60
Півімперіялъ	— —	— —
Рубель срѣбный	1 28	1 29
Рубель паперовый	1 26½	1 27½
100 марокъ нѣмецкихъ	58 70	59 20

Найлѣпше доси жито

„Трімфъ“

достаю оплатно до кождои стациі по 8·40 зр. за 100 клґ. *Петро Була* въ Розгадовѣ п. Поморяны. 291 2—4

Ученикъ зъ укінченою II. кл. ґімназ. знайде користне помѣщене въ торговли корѣнівъ и делікатесівъ И. Бориса въ Перемышли. 286 7—10

Володиславъ Голубовскій,

Русинъ, кандидатъ нотаріяльный зъ 18-лѣтнѣю практикою нотаріяльною, здібный до субституціи, глядає посады заразъ. Ласкавѣ зголошеня вѣдъ адресою: Володиславъ Голубовскій кандидатъ нотаріяльный въ Чортковѣ. 278 2—3

ТУТКИ цигаретовѣ 1000 штукъ 1 зр. поручає А. Мазуркевичъ, Львівъ ул. Галицка ч. 12

Пошукую учителя домового до трохъ дѣтей школъ народныхъ. — Близша вѣдомость у о. Кекиша парохъ въ Дусановѣ, почта Ферлѣєвъ. 295 1—3

КУХОНКИ нафтовѣ, знаменитѣ по зр. 2, 3, 4 и вышше. Шибконарки спиритусовѣ найрѣзнороднѣйшои конструкціи. Желѣзка и машинки до волося поручає ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ торговля желѣзна у Львовѣ. площа Капітульна ч. 1 напротивъ катедры.

!! Найкрасшій і найліпшій дарунок для молодежи !!

НАРОДНІЙ РУСКІЙ

МОЛИТВЕННИК

выдало

ТОВАРИСТВО „ПРОСЬВІТА“

в 1898-ім році

новий накладъ, виданє шесте

мовою народною, правописемъ шкільною, формату малого обіймаючого **256** сторінъ гарного друку.

Сей молитвенникъ можна дістати в канцелярії Товариства „Просьвіта“ у Львові, ринок ч. 10 і в книгарни Ставропігійскій по такихъ цінах:

1. Молитвенникъ оправленій в папір з хребтом полотняним **30 кр.**
2. оправленій ціло в полотно з одвітними відтисками і з шабатуркою 40 кр.

Замовленя виконують ся за готівку або за поспіпатою (Nachnahme).

ТОВАРИСТВО

ДЛЯ РОЗВОЮ РУСКОЇ ШТУКИ

стоваришене зареєстроване въ ограниченою порукою

у Львовѣ, ул. Чарнецкого ч. 26,

выконує всякій працѣ въ обсягу артестичного малярства, рѣзьбарства и золотарства вѣдля композицій своихъ членівъ, а именно: образы релігійній до ікомостасівъ, олтарівъ, хоругов, на тетраподъ, плащаницѣ и пр. и такіжъ образы до комнатъ; образы свѣтскій: историчній, портреты зъ натуры и фотографій, краєвиды, побутовѣ и пр.; зъ дерева: кивоты, ікомостасы, олтарѣ, образы и кресты процесійній, сповѣдальницѣ и т. д. и всякій працѣ золотарскій; рівножъ украшає внутра церковь, выготовляє плины церковь, каплиць и пр. и утримує на складѣ фотографічній репродукціи образівъ рускихъ артистівъ.

Товариство ручить за стильове, старанне и совѣстне выконанє.

Цѣлею Товариства є: вѣдновити нашу штуку и вытворити руску школу штукъ красныхъ. Поручаючи проте се чисто руске Товариство патріотичнѣй опѣцѣ нашои П. Т. Публики духовной и свѣтскои надѣємо ся, що зводить Она причинити ся до осягненя сеи цѣли численными замовленями, котрі приймає выключно лишь Дирекція Товариства. 460 83—7

Зъ глубокимъ поважанемъ *ДИРЕКЦІЯ.*

Товариство не послугує ся аґентами.

Розкладъ ѣзды поѣздівъ зелѣзничихъ важный вѣдъ 1 мая 1899.

пѣсля часу середно-европейского [пѣзнѣйшого о 36 мінутъ вѣдъ часу львівского.]

поєз. приходить о	особ	до Львова	поєз. відходить о	особ.	вѣ Львова
		День			**День**
6·10		Зъ Черновець, Ицканъ, Станиславова		6·20	до Лавочного, Пешту, Борыслава
6·50		„ Брухович вѣдъ 1/8 до 10/8.		6·15	„ Пѣдволочискъ, Одесы, Козовы, г. д.
7·10		„ Зимноводы „ „ „		6·30	„ Ицканъ, Букарешту, Радовцѣвъ
7·40		„ Янова (гол. дворець)		6·30	„ Пѣдволочискъ зъ Пѣдзамча
7·55		„ Лавочного „ „	8·30		„ Кракова, Любачева, Орлова, Вѣдня
7·44		„ Тернополя на Пѣдзамче		8·45	„ „ Вѣдня, Хирова, Стружа
8·05		„ „ „ гол. дворець		9·10	„ Сколього, до Лавочного 1/7 до 15/8
8·15		„ Сокаля, Равы рускои		9·25	„ Янова
9 —		„ Кракова, Вѣдня, Орлова		9·35	„ Пѣдволочискъ зъ гол. дворця
11·15		„ Ярослава, Любачева		9·45	„ Ицканъ, Сопова, Бергомету
11·55		„ Ицканъ, Черновц. Станислав.		9·53	„ Пѣдволочискъ зъ Пѣдзамча
1·01		„ Янова на гол. дворець		10·10	„ Белзця, Равы, Любачева
1·30		„ Кракова, Вѣдня		12·50	„ Янова 1/7 до 15/8 недѣлѣ и свят
1·40		„ Сколього, Хирова, а зъ Лавочного вѣдъ 1/7 до 15/8.	1·55		„ Пѣдволочискъ зъ гол. дворця
1·50		„ Ицканъ, Станиславова	2·08		„ „ „ Пѣдзамча
2·20		„ Пѣдволочискъ на Пѣдзамче		2·15	„ Брухович 7/8 до 10/8 недѣлѣ и свят.
2·35		„ „ „ гол. дворець	2·45		„ Ицканъ, Гусятина, Керезмезе
5·15		„ „ „ Пѣдзамче	2·55		„ Кракова, Вѣдня, Хабѣвки
5·40		„ „ „ гол. дворець		3·05	„ Стрыя, Сколього лишь 1/8 до 30/8
5·55		„ Сокаля		3·15	„ Янова, вѣдъ 1/8 до 30/8.
		Ночь		3·20	„ Зимнои воды 7/8 „ 30/8.
				3·25	„ Брухович „ „ „
	12·10	Зъ Сколього, Калуша, Борыслава		5·25	„ Ярослава
12·30		„ Черновець, Букарешту			**Ночь**
2·16		„ Кракова, Вѣдня, Орлова	12·50		до Кракова, Вѣдня, Берлина
	3·05	„ Пѣдволочискъ на Пѣдзамче	2·36		„ Ицканъ, Констанців, Букарешту
	3·30	„ „ „ гол. дворець		4.10	„ Кракова, Хирова, Коросна
	6·00	„ Кракова, Вѣдня, Самбора, Сянока		5·50	„ Брухович вѣдъ 7/8 до 10/8
	6·10	„ „ „ „ Хирова		6·26	„ Ицканъ, Радовець, Кімполюнгу
	6·26	„ Ицканъ, Пѣдвисокого, Козовы		6·40	„ Кракова, Вѣдня, Берна, Варшавы
	7·58	„ Ян на вѣдъ 1/8 до 21/8, и вѣдъ 28/8 до 30/8 що дни а вѣдъ 1/8 до 15/8 недѣлю и свята		6·50	а Ордова вѣдъ 12/8 до 15/8
					„ Янова вѣдъ 1/8 до 15/8 въ будній дни
				7·00	„ Лавочного, Мункача, Хирова
	8·15	„ Брухович вѣдъ 7/8 до 20/8, и 16/8 до 15/8.		7·10	„ Сокаля, Равы рускои
	8·30	„ Брухович вѣдъ 1/7 до 15/8 що день		7.20	„ Тернополя зъ гол. дворця
		„ Кракова, Вѣдня, Любачева		7·42	„ „ „ Пѣдзамча
	9·21	„ Янова вѣдъ 1/8 до 15/8.		7·47	„ Янова 1/10 до 30/8 1900 включно
	9·55	„ Кракова, Вѣдня, Пешту, Сянока		8·35	„ „ 1/8 „ 21/8 и 16/8 до 30/8
	10·10	„ Ицканъ, Козовы, Пѣдвисоцкого		9·11	„ „ 1/8 „ 15/8 недѣлѣ и свята
	10·08	„ Пѣдволочискъ, Брод. Копичинець		10·40	„ Ицканъ, Гусятина, Радовець
	10·25	„ „ на гол. дворець		10·50	„ Кракова, Вѣдня, Ивонича
	10·30	„ Лавочного, Хирова, Пешту		11·10	„ Пѣдволочискъ, Бродівъ г. дворця
				11·32	„ „ Гримайлова, Пѣдзам.

ЗАМѢТКА: Пора ночна числить ся вѣдъ 6 годины вечеромъ до 5 годины 59 мінутъ рано. — Бюро информаційне ц. к. зелѣзницѣ державной при ул. Красицкихъ ч. 5.

При закупнѣ товарівъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець и одпѣчальный редакторъ Иванъ Белей. Папѣръ въ склад. Черлянівскои. Зъ друкарнѣ Инспиціату Ставропігійскаго, пѣдъ зарядомъ Іосифа Данилюка

Ч. 170. Львовъ, Субота 31 Липня (12 Серпня) 1899. Рочникъ XX.

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских святъ) о 5-тій годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вѣ второкъ, и вѣ второкъ и пятницю за перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне Бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ у в. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Кілинського 2; — въ Ярославю: Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11.; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитѣсть за инсераты платній у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австрії:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року	12 зр.
у Львовѣ:			
на цѣлый рѣкъ	16 зр.	на пѣвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженє. — Реклямації неопечатаній вѣльній вѣдъ порта.

Поєдиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня звыкій принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одной строчки инсератовой або ей мѣсце а въ рубрицѣ „Надѣслане“ по 25 кр. а. в.

Подяки и иншій домесеня приватній числять ся по 15 кр. вѣдъ отишка.

Ще о ц. к. рускихъ урядахъ метрикальныхъ.

Всесв. Ординаріятъ въ Перемышли поручає всѣмъ урядамъ парохіяльнымъ, щобы яко „уряды метрикальній“ вѣдповѣдали властямъ правительственнымъ на письма писаній до нихъ въ языцѣ польскѣмъ. Всесв. Консисторія у Львовѣ, на запытане одного священика деканата теребовельского, поставлене до ней при нагодѣ одного соборчика, вѣдповѣдає, що уряды парохіяльній яко уряды метрикальній є пѣдчиненій [subordinirt] властямъ правительственнымъ, бо такъ орекли послѣдными часами нашій высшій власти. Недавно, ще въ розпорядженю до ч. 6005 зъ дня 27 липня 1898, та сама Консисторія вычислила була всѣ розпорядженя въ користь рускои мовы и припоручила священикамъ въ разѣ нарушеня тыхъ-же удавати ся зъ представленями до высшихъ властій.

Що-жь стало ся такъ нагло, що высшій власти церковній капітулюють передъ властями правительственными и приймають безъ замѣту натягнену и несправедливу интерпретацію истнуючихъ законѣвъ, бо-жь така интерпретація есть несправедлива — а) для народу рускаго, бо обмежає права языка рускаго, б) для самои церкви католицкои, бо нарушає признану автономію орґанѣвъ церковныхъ: урядѣвъ парохіяльныхъ. Чому маємо мы священики зносити терпеливо ту незаконѣсть, котра обурює наше чувство народне и пѣдкопує автономію церкви?

Що таке трактоване языка рускаго въ переписцѣ зъ властями обурює чувство патріотичне, чей-же не потреба доказѣвъ. Если священики безъ рошоту и протесту згодять ся на то, тогдѣ обурять на себе цѣлый нарѣдъ рускій и дадуть знамените оруже до пѣдкопуваня повази священикѣвъ. А на жаль то оруже буде въ сѣхъ случаю влучне, бо чей-же священикъ рускій повиненъ бути Русиномъ, що чує такъ само якъ всѣ обиду свого народу, свого материого языка.

Але що бѣльше! Таке дивне толкованє законѣвъ есть пѣдкопанѣмъ автономіи церкви. Приглядьмо ся точно вѣдповѣдямъ на протесты въ справѣ насыланя польскихъ писемъ урядовыхъ. Зъ нихъ выходить, що 1) Уряды парохіяльній мають поручений кругъ дѣланя, суть черезъ то органами державными: „урядами метрикальными“. Инакше не можна бы до нихъ примѣнити розпорядженя зъ дня 5. червня 1869 ч. 2354 о языцѣ урядовѣмъ польскѣмъ, бо пѣсля §. 5. „истнуючій приписы що до кореспонденціи властей, урядѣвъ, судѣвъ изъ сторонами, зъ властями *не-державными*, корпораціями и громадами обовязують на дальше и ихъ отсе розпорядженє] не нарушає“. — 2) Уряды парохіяльній, яко метрикальній пѣдлягають ц. к. старостві [subordinirt]. Маю пѣдъ рукою вѣдповѣдь ц к. суду окружного въ Бережанахъ на рекурсъ въ справѣ насыланя польскихъ писемъ урядовыхъ, въ котр и варта навести для зрозумѣня повышого деякій устулы:

„Inaczej przedstawia się rzecz odnośnie spraw, które urzędy parafialne mają obowiązek załatwisć jako poruczoną im przez Państwo czynność względem prowadzenia metryk. W tej mierze obowiązują przepisy rozporządzenia minist. z dnia 5. Czerwca 1869 l. 24. dz. ust. kr. zawierające normy co do yżywania języka polskiego jako urzędowego w Galicyi, wedle tych norm sądy zgoła nie mają obowiązku obsługiwać się językiem ruskim w znoszeniu się z gr. kat. urzędami parafialnymi jako urzędami metrykalnymi. Owszem urzędy te jako wykonujące w tym względzie funkcyę przez Państwo im przekazaną winne władzom państwowym wogóle a więc i sądom udzielać wyjaśnień i załatwiać nadchodzące do nich zapytania i wezwania] wygotowane] w języku polskim... Niedopuszczalne jest tedy systematyczne w ostatnich czasach postępowanie gr. kat. urzędów parafialnych, iż zwracają lub pozostawiają bez odpowiedzi polskie odezwy władz sądowych. Gdyby się urzędy parafialne i nadal wzbraniały przyjmować polskich odezw w sprawach urzędowych, o jakich wyżej mowa, należy się udać w ostatecznym razie ze zażaleniem na opornosć do *przełożonego nad nimi Starostwa* w celu wymuszenia od nich odpowiedzi na te odezwy...“

Се чей-же ясно сказано: Уряды парохіяльній суть заразомъ метрикальній, ergo мусять бути органами державными, коли пѣдлягають розпорядженю зъ 5 червня 1869, бо се розпорядженє вѣдносить ся тѣлько до урядѣвъ державныхъ. Уряды парохіяльній — подчиненій ц. к. старостві [subordinirt], бо сказано: „do przełożonego nad nimi starostwa“.

Дотеперь священики мыслили, що они безпосередно зависимій тѣлько вѣдъ своихъ духовныхъ властій; тымчасомъ теперь изъ здивованємъ довѣдують ся, що уряды парохіяльній — то пѣдрядній органы державній, пѣдчиненій ц. к. старостві! Отже „ц. к. уряды метрикальній рускій“ зрѣвнаній що-до гѣдности и залежности зъ жидѣвскими „Matrikelführer'ами“. Красна перспектива на будучнѣсть! не правда? Хто-жь поставить границю въ зависимости тыхъ дотеперь церковныхъ автономічныхъ урядѣвъ, вѣдъ коли ихъ надѣлено такъ высокимъ титуломъ „Matrikelführer'ѣвъ“? Що буде тогдѣ, если ц. к. власти краевій, якъ теперь непрошено и неправно надѣтили насъ сею новою вѣдзнакою, схотѣли бы такъ само выкористати сю „нову“ зависимѣсть не тѣлько на шкоду народу рускаго, але такожь до цѣлей просто противныхъ задачамъ церкви христіяньско-католицкои? Если станемо „рабами“ въ одній справѣ, не будемо могли оперти ся въ другѣй.

Тымчасомъ дѣйстность далеко вѣддалена вѣдъ „pium desiderium“ нашихъ краевыхъ властій. *Нема нѣякого закона, котрый бы уряды парохіяльній рѣвнавъ або орґанізувавъ яко уряды метрикальній.* Противно, цѣла исторія такъ званыхъ „урядѣвъ парохіяльныхъ“ розпорядженя цѣсарскій и рѣшеня трибуналу вказують, що они суть, такъ якъ все були, органами автономічными церковными, а не якимись органами державными.

Точне провадженє метрикъ церквою христіяньскою есть великимъ добродѣйствомъ для державы, бо акты церковній, вписаній въ метрики, можуть служити и служать документами въ многихъ справахъ горожаньскихъ. Черезъ то метрики церковній стають важными грамотами для державнои адміні траціи и судовои процедуры. А що церковь все давала помочь и услугу, до котрои могли бути придатній, взглядно конечній ей метрики для користи горожанъ и цѣлои суспѣльности, то держава зъ тои услуги чимъ-разъ бѣльше користала, а вкінци въ своѣмъ власнѣмъ интересѣ, розумѣе ся въ цѣлковитѣмъ порозумѣню зъ епископами, выдала также приписы взглядомъ провадженя метрикъ. Отже обовязують, за згодою епископѣвъ, и рѣзнородній розпорядженя державній, але они на жаденъ способъ не могуть змѣнити церковного характеру нашихъ метрикъ. Держава, узнаючи важность вписовъ метрикальныхъ, вымагає, порозумѣвши ся зъ епископами, щобы метрики провадили ся и въ ей имени, а также опираючи ся на тѣй самѣй згодѣ епископѣвъ жадає вѣдъ урядѣвъ парохіяльныхъ многихъ выгѣдъ, выписовъ зъ метрикъ, датъ статистичныхъ и т. п. конечныхъ до адміністрациі державы. Черезъ то справдѣ причиняє ся священникамъ досыть працѣ а держава заощаджує міліоны, котрій бы мусѣла выдати на „Matrikelführer'ѣвъ“, але чи черезъ то, що хтось добровѣльно и охотно дає безплатну услугу другому, стає ся его „рабомъ“, его „subordinirt“?!

Зъ сего также выходить ясно вѣдповѣдь на питане: до кого належать метрики? — Prior tempore, potior jure! Метрики належать до церкви, бо 1) церковь запровадила провадженє метрикъ, 2) церковній органы провадять метрики, 3) зъ церковного маєтку справляє ся метрики и забезпечує ся ихъ переховане.

И держава все признавала, що метрики належать до церкви. Навѣть цѣсарь Іосифъ II. респектувавъ въ тѣмъ взглядѣ право власности церкви. Его правленє черезъ свои розпорядженя хотѣло тѣлько спѣльного уживания и спѣльного нагляду надъ метриками [Mitbenutzung und Mitaufsichtsrecht]. Его правленє узнавало въ метрикахъ, якъ се було вѣдъ вѣковъ, книги парохіяльній, лишило ихъ въ рукахъ настоятелѣвъ парохій, котрій пѣсля декрету зъ д. 22 лютого 1782 мали самій провадити метрики, тѣлько припоручивъ тій и для державы такъ важній документы точно провадити и обережно переховувати. То само говорять новѣйшими часами два рѣшеня трибуналу державного [Verwaltungsgerichtshof:] „Die politische Behörde hat nur das Aufsichtsrecht über die Einhaltung der hinsichtlich der Matrikenführung bestehenden Vorschriften seitens der Matrikenführer“ [de dato 24 November 1887]. — „Die Einflussnahme der politischen Behörde auf die Führung der Pfarrmatriken besteht lediglich in der Obsorge, dass die Matriken ordnungsgemäss geführt werden“ [de dato 8 Jänner 1887.]. Що-жь тій всѣ розпорядженя мають спѣльного зъ нинѣшнымъ дивнымъ ореченемъ краевыхъ властій, инсинуючимъ урядамъ парохіяльнымъ *зависимѣсть вѣдъ ц. к. староства*, накидаючимъ имъ „język urzędowy polski“ длятого тѣлько, що церковь добровѣльно згодила ся своими метриками робити тысячній услуги державній адміністрациі?!

Справдѣ дивне вымагане! — але его

---

3)

Блудній тѣни.

Картины и спомины.

(Докѣнченє.)

...Зновъ минали роки. Я не заѣздивъ до дѣда на ферій. И дома коротко бувавъ. Менѣ хотѣло ся втѣкати зъ дому и вѣдъ родины, щобы не бачити „того всего“.

Дома було невесело. Въ одній кѣмнатѣ плакала мати, а въ другій сидѣвъ старый батько склонивши голову и таївъ у собѣ бѣль и жаль и грыжу про свого блудного сына...

И зновъ поѣхавъ на добровѣльне выгнане.

Минавъ мѣсяць, другій, а вѣстки не було про Данила. И дѣдо допытувавъ ся про мене.

„Чи не писавъ що Данило? — пытавъ ся старый у листѣ до мого батька. — Якъ вѣнъ тамъ? чи здоровъ, чи не бѣдує? Може потребує чого? може сумує? Звычайно чужина. Я самъ поѣхавъ бы до него, кобы не такъ далеко... Напишѣть, якъ вѣнъ тамъ провадить ся. Я такъ его любивъ... Чи вдоволеный вѣнъ своимъ званємъ? Уважайте, щобы хлопець не змарнувавъ ся. Звычайно, молоде... всѣляко може бути...“

Я знавъ о тѣмъ и глумивъ ся зъ щирыхъ слѣвъ, а самъ плакавъ нишкомъ на самотѣ. Самъ для себе бувъ я дитиною, але въ товаристві бувъ „зовсѣмъ зрѣлымъ“ и хотѣвъ бути „свѣтовымъ чоловѣкомъ“, такъ якъ другій.

Лишень на Новый рѣкъ присылавъ менѣ дѣдо пару левѣвъ „на струны“. У мене значило се тогдѣ бѣльше, якъ цѣла загадка про дѣда... а ще часомъ надѣйшло „на струны“ въ „тяжкій часы“...

„На струны“! А моя скрипка лежала пѣдъ лѣжкомъ у поросѣ... Лише часомъ я замикавъ ся у своѣй хатѣ, вытягавъ скрипку и пробувавъ выграти пѣсню, що зродилась у моѣй душѣ. Я хотѣвъ, щобъ и скрипка плакала вразъ зъ мною. Але гра не выходила такъ жалѣбною, якъ сумною була моя думка. Замѣсть тужной пѣснѣ бренѣла розкручена струна пѣдъ дрожачими пальцями..

Смѣяли ся люде зъ моєи дивачной манїи, бо застали мене разъ, якъ я плакавъ у себе дома. И я тогдѣ сердивъ ся на нея, на дѣдову скрипку, що не грає „веселои“, а стогне... якій зъ мене вірtуозъ?!

А далѣ.. грошей не було.. Боже, прости грѣха недобрѣй дитинѣ... менѣ впала до головы отчайдушна думка, та я боявъ ся...

И зновъ писавъ дѣдо до монхъ родичѣвъ:

„Дѣставъ я листъ вѣдъ Данила, якійсь сумный, але штудерно стилізованый. Єму мабуть не добре живеть ся, має якусь грыжу. Нѣчого не писавъ о собѣ, лишь те одно, що „часомъ єму сумно“. Я не вѣдписавъ єму, але здаєть ся менѣ, що той листъ не его концепть. Характеръ письма и цѣлый листъ якійсь дивный. Може я мылю ся, але всѣляко буває... товаришѣ не разъ намовлять.. Вѣдпишѣть, що зъ нимъ дѣять ся? Я готовъ єму помогти, кобы то лишь на добре єму вышло.

А батько бѣдный грызъ ся ще бѣльше. Що-жь вѣнъ мѣгъ донести дѣдови, коли его сынъ не довѣрявъ батькови, не даванъ про себе нѣякои звѣстки. Усѣ грызли ся, цѣла родина, не знали нѣчого про выгнанця.

А я, Боже, яка то дивна людска душа! Коли сумує, то и праведный чоловѣкъ, а потѣмъ то и грѣшить неразъ, щобъ тѣлькы бути „модным“, товарискимъ, гордымъ, зарозумѣлымъ, щобы Бога хулити та другимъ потурати... До всѣлякого намовляли, накручували на свѣй ладъ, а якъ не слухавъ, глумили ся, допѣкали, покъ не послухавъ, та все робили въ имя „зичливости, приязни, дружньои любови“.. Ну и ратували мене, взявши въ непрошену курателю — недолѣтка. Самѣ таки въ моѣмъ имени... проторгували. За дві ночи грошѣ розбѣйшли ся, бо єсеникъ круглый, то й котить ся разъ-два. Що за погана и слаба моя вдача..

Я рѣшивъ ся не показуватись дѣдови на очи. Доки-жь ще потягне старый грибъ? чи то довго єму жити?..

Ажь на весенѣ дѣставъ я листъ вѣдъ батька.

„Дѣдо — писали — хорый... простуда. Мы цѣлымъ домомъ теперь въ Болотѣ. Приѣдь и ты. Старѣсть... всѣлако може зайти.“

Прислали менѣ на дорогу — я мусѣвъ поѣхати.

Крѣзь зелений вже поля Альпійськихъ долинъ ѣхавъ я на родину, може — на похороны. Въ Галичинѣ була ще весняна снѣговиця, розкисле болото, перепадали студеній снѣжній крупы, вѣявъ докучливый вѣтеръ. Я позичивъ кожуха у господаря, що приявъ ся везти мене вѣдъ стациі до Болота, и якось зъ трудомъ дотягнувъ ся до села.

Цѣла загорода дѣдового газдівства выдалась менѣ пустков. Навѣть собака не гавкнувъ, коли я въѣздивъ у ворота, и нѣхто не выйшовъ повитати мене. Я увѣйшовъ до хаты. Мене вразила якась дивна тишина. Навѣть годинникъ не чікавъ, якъ давнѣй; застановили, щобъ не дразнивъ хорого. Стрѣнула мене на порозѣ бабка и заплакала, якъ зобачила, що то я. Сповѣстила дѣда, що приѣхавъ Данило.

— Якій Данило? — запытавъ хорый, не дуже притомный.

— Внукъ!

Я вѣдвѣйшовъ до лѣжка хорого и поцѣлувавъ выхудѣлу руку етарця. Лице дѣдове якось дивно змѣнило ся. Неголена кѣлька недѣль тварь надала єму наче круглѣйшій выглядъ, подѣбный скорше до студеного трупа, якъ до живого ще тѣла. Хорый вѣднѣсъ заболѣлій очи и хвилю пригадував собѣ, хто се. Довго державъ мою руку въ худѣй долони и стискавъ якось судорожно, дивлячись менѣ въ очи. Видко, вѣзнавъ мене. Вѣдкашлявъ зъ трудомъ и збиравъ ся щось говорити.

— И ты, Данило, приѣхавъ на мѣй похоронъ? — сказавъ тихимъ голосомъ и заплакавъ.

Вѣдъ коли я знавъ дѣда, нѣколи не бачивъ, щобъ вѣнъ плакавъ. Ще не обсохлій зъ недавныхъ слѣзъ очи матери и бабки заплакали знова. Мѣй батько вѣдвернувъ очи вѣдъ хорого и задививъ ся десь въ иншу далечѣнь, щобъ не дивитись на старечій слезы.

— Сядь собѣ коло мене, — сказавъ хорый, приставаючи по кождѣмъ словѣ, и ще дужше стиснувъ мою руку. — Менѣ не жаль умирати. Менѣ жаль людей. Вони були такій добрій для мене.

Въ тѣй хвили я здрѣгнувъ ся, почуваючи вагу дѣдовыхъ слѣвъ, що якъ розтоплена мѣдь запекли мое серце. Я... Менѣ закрутились слезы въ очахъ и накапали на покрывало хорого.

— Старенька, — сказавъ по хвили и задививъ ся въ очи бабки..

— Що, любку? — запытала старуха крѣзь слезы.

— На кого я тебе лишу? Чому ты мене пускаешь самою? — и его сухій голосъ зновъ перейшовъ у хлипане.

Бабусѣ плачь давивъ слова.

разъ бо́льше дивує насъ, що наші власти духовні такъ скоро пристають на понижене рускихъ урядо́въ парохіяльныхъ и на зро́внане ихъ що-до го́дности зъ жидо́вскими „Matrikelführer'ами“...

На першій поглядъ выглядає, що тутъ входить въ гру то́лько интересы рускои народности; тымчасомъ застановившись глубше, переконуємо ся, що се справа принципіяльна и для автономіи самои церкви. Узурповане власти надъ урядомъ парохіяльнымъ, по́дчиненє его по́дъ якимъ-небудь предлогомъ по́дъ ц. к. староство, есть дуже небезпечнымъ прецедєнсомъ и концесію на ре́чь правительства, есть запо́знанємъ интересо́въ церкви, котра то́лько при цѣлковитой автономіи и независимости може сповнити свои задачѣ.

Але такожь сего руху національного, котрымъ священники були примушені до категоричного жадания рускои переписки, не може церковь легковажити; противно, повинна его по́дпирати, тымъ бо́льше, коли тутъ по́дпирає заразомъ свою независимо́сть. Треба памятати и числити ся зъ тымъ, що чувство патріотичне есть сильною по́дпорою рускои церкви и ослабленого духа религійности, — треба числити ся зъ тымъ, що гоноръ народный и гоноръ тѣсно зъ народностію звязанои рускои церкви по́дтримує неодного зъ тыхъ Русино́въ, що хитають ся въ вѣрѣ. Образити его, при нинѣшнімъ складѣ обставинъ у насъ, або анемічно во́дносити ся до сего могучого руху — есть ре́чею дуже небезпечною, що допровадить хиба лишь до зросту руху ворожого церквѣ и рускому духовеньству, котрый чигає на кожду нагоду, абы церковь и ея слугы представити яко перепону и ворого́въ руско-народного во́дродженя.

Най наші власти церковні добре розважать ту справу и не вяжуть рукъ священикамъ, но противно, и й самі всѣми силами своими причинять ся до слушної побѣды правды надъ неправдою.

При то́мъ справа се то́лько при побѣжно́мъ поглядѣ есть справою самого рускаго языка. Глубше розглянена есть она небезпечнымъ замахомъ на автономію церкви и ея орга́но́въ, тожь заслу́гує на цѣлкомъ поважне трактованє, а не на звычайне махнене рукою и писанє, ut aliquid fecisse videatur...

Caveant consules, ne quid detrimenti capiat autonomia ecclesiae ratheno-catholicae!

Н. Н. членъ „Рады хлопскои“.

Въ справѣ Бурсы ремѣсничои и промысловои.

Вже ро́къ минувъ во́дъ часу, якъ ювілейный комітетъ проголосивъ свою во́дозву, въ котрій мѣжь иншимъ сказано було, що на вѣчный споминъ святкованя пятьдесятлѣтнього ювілею знесеня панщизны и во́дродженя рускаго народу въ Галичинѣ мае ся зъ добровольныхъ жертвъ рускаго народу заснувати у Львовѣ Бурса ремѣсничаи промыслова, въ котрій до́стали бы дѣти, що хотять вчити ся ремѣсла и промыслу, удержане и выховане, а у добрыхъ майстро́въ, промысловцѣвъ и въ фаховыхъ школахъ фахове образованє.

Провідною гадкою иніціяторо́въ сего було: дати починъ до вытвореня питомого рускаго стану ремѣсничого и промыслового, а тымъ самымъ дати починъ до во́дродженя нашого мѣщаньства.

Вже ро́къ минувъ во́дъ часу, якъ засновало ся товариство „Руска Бурса ремѣсничаи промыслова у Львовѣ“, котре постановило собѣ за задачу: гадку, о котрій бесѣда, ввести въ жите. Иніціяторы и рада товариства були сеи гадки, що наро́дъ рускій зъ одушевленемъ поспѣшить зъ жертвами на ту цѣль народну и що до року-двохъ бодай ко́лька тысячъ патріото́въ приступити въ члены товариства [по 2 зр. ро́чно, а 50 кр. вступного] а титуломъ добровольныхъ жертвъ вилине бодай оденъ крейцарикъ во́дъ кождои рускои душѣ. Впр. и Всесв Ординаріяты: митрополичій у Львовѣ и епископскій въ Перемышли припоручили также Веч. Духовеньству, щобы причиняло ся своими жертвами до чимъ скоршого введеня въ житє сеи институціи, а Преосв. Владика перемыскій зволивъ удѣлити товариству архіерейского благословенія.

До сего часу зо́брано зъ добровольныхъ жертвъ на цѣли Бурсы несповна 3000 зр. — суму, зъ котрою не можна намѣреного дѣла розпочинати такъ, якъ бы его розпочати належало, а часъ плыве скорою струєю и мы що-разъ дальше лишаємо ся позаду. Чей хоть сей ро́къ — для хлѣбороба нашого, якъ кажуть, несого́ршій — буде щедрѣйшій для сего народного дѣла, та *не роздроблюючи* нашихъ щорічныхъ жертвъ, скинемо по крейцарику на фондъ выхованя нашои ремѣсничои и промысловои молодежи.

Щобы часу не гайнувати и мовѣрно вже сего року рада товариства „Руска Бурса ремѣсничаи промыслова“ прийме до свого заведеня ко́лькох хлопцѣвъ, але все въ тій надѣи, що знайдесь на Руси нашій поважне число патріото́въ, котрій будь приступленемъ въ члены товариства, будь добровольными жертвами и бо́льшими фундаціями поспѣшать радо до помочи, щобы институтъ сей станувъ на высотѣ своєи задачѣ и го́дный бувъ назвы народнои ювілейнои институціи. То́лько о крейцарикъ-два во́дъ кождои душѣ рускои просимо, — жертва маленька, а нехай бы кро́мъ того кожда тысячна руска душа приступила въ члены товариства, буде для сеи цѣли досыть.

При сій нагодѣ уважаю за во́дповѣдне заявити, що до льво́вскихъ заведень промысловыхъ и ремѣсничыхъ не приймають такихъ хлопцѣвъ, котрій не мають скінченои четвертои клясы шко́лъ народныхъ. Найохотнѣйше приймають ученико́въ зъ школою выдѣловою. Рѣчь природна, що „Руска Бурса ремѣсничаи промыслова“ при принятю питомцѣвъ мусить до сего також приміняти ся.

В. Нагорный.

Переглядъ політичный.

Сторонництва границѣ зновъ зачинають высувати на першій планъ проектъ заступленя парляменту соймовыми делегаціями. Въ Linzer Volksblatt-ѣ, органѣ католицкого людового сторонництва, провідникъ нѣмецкихъ католико́въ п. Ебенгохъ выступивъ зъ категоричнымъ жаданемъ змѣны конституціи, очевидно въ то́мъ напрямѣ, щобы вернути до стану рѣчи зъ передъ 1873-го року. Польскій ретроградъ Dziennik Polski кує зелѣзо поки горяче, дальше роздуває искорку кинену Ебенгохомъ и пише: По нашій думцѣ, — одинокимъ, го́днымъ и розумнымъ выходомъ зъ фатально нинѣ замотаної ситуаціи було бы, коли бы правительство Туна здобуло ся на рѣшучій крокъ и скликавши безпроволочно соймы, зажадало во́дъ нихъ выбору своихъ делегато́въ до конституанты. Сея конституанта, зо́бравши ся во́дтакъ у Вѣдни, мала бы задачу: ухваленє змѣны конституціи in puncto выборчои ординаціи, т. є. знесеня безпосередныхъ выборо́въ до рады державной и рівночасно ухваленя нового регуляміну для нарадъ и чинностей рады державнои. Выключне скликане новои рады державной зложеной на такій по́дставѣ и зъ новымъ вже регуляміномъ, давало бы запоруку, що терористични прусофільскихъ радикало́въ въ Австрії зроблено вже рѣшучо ко́нець. Здаєть ся, що до такои акціи прийшли бы Тунови зъ помочею всѣ сторонництва правицѣ, бо остаточно треба разъ вже такъ, чи инакше выйти зъ того хаосу, зъ тои парляментарнои анархіи. Орган польскихъ ліберало́въ Nowa Reforma пише, що по́днесеный п. Ебенгохомъ поворотъ до соймовыхъ выборо́въ є тымъ, що въ медицинѣ „універсальній“ средства. Тій, що по такій операціи надѣють ся уздоровленя во́дносинъ и державы, дурять ся, бо нѣмецкій елементъ и въ такі́мъ случаю не дасть ся усунути зъ парляменту и обструкція буде во́дносити новій тріюмфы. Супротивъ змѣненыхъ до ґрунту во́дносинъ вертати до давныхъ формъ було бы анахронізмомъ, а сумнѣваємо ся, чи и на правици знайшла бы ся бо́льшість для такои змѣны. Зъ виняткомъ Чехо́въ всѣ инші сторонництва мусѣли бы поробити такій значній застереженя, що зъ того выйшовъ бы цѣлкомъ новый законъ зовсѣмъ не подо́бный до того, о які́мъ фантазує Ебенгохъ и его політичній приятелѣ.

Вѣденьскій кореспондентъ Pest. Lloyda обговорює широко аґітацію противъ по́двышеня податку во́дъ цукру на по́дставѣ §. 14 ого. Що до конституційнои стороны тои справы — пише Pest. Lloyd — то въ то́мъ властиво нема нѣчого нового, коли на по́дставѣ того самого параґрафу вже й буджетъ затверджено и побирають ся всякій податки. Конституція именно не лишь право по́двышуваня податко́въ, але взагалѣ право побору податко́въ въ кождо́мъ буджетово́мъ роцѣ и для кождого рода податко́въ зъ окрема робить зависимымъ во́дъ ухвалы парляменту. Отже такъ само давный, якъ и по́двышеный податокъ во́дъ цукру, абы бувъ правосильно въ бѣжучо́мъ роцѣ побираный, мусить бути впередъ ухваленый радою державною. По́двышеня податко́въ безъ ухвалы рады державнои не є въ нѣчо́мъ го́рше во́дъ факту побору податко́въ въ давній высотѣ, але безъ ухвалы рады державнои. Одно и друге є ро́вно тяжкимъ переступленемъ противъ конституційныхъ засадъ. На то́мъ розумованю Pest. Lloyd опирає внесене, що властиво кампанія противъ §. 14-ого въ причины по́двышеня податку во́дъ цукру не представляє на конституційно́мъ полі нѣчого нового, бо и се приміненє выняткового параґрафу не є цѣлкомъ новымъ переступленемъ противъ конституційного закона. Сея кампанія є аґітаційнымъ средствомъ, котрый не бувъ бы такъ загально принявъ ся, коли бы не обставина, що иде тутъ о оплату во́дъ артикулу щоденного ужитку, такъ дуже популярного и розширеного, що кождый дуже радо до такои аґітаціи прилучить ся. Се не заперечена правда. Але хоть перше нарушене правительствомъ конституційныхъ рамъ минуло безъ протесту, то се цѣлкомъ не зменшає ще во́двѣчальности правительства за дальшій поступки, незго́дні зъ конституційными засадами и законами, и що для тыхъ дальшихъ поступко́въ обтяжаючою обставиною став ся ихъ рецидивізмъ.

Въ якій спосо́бъ правительство поборює опозиційный рухъ выкликаный надуживанемъ §. 14-ого, показує статистика конфіскатъ во́дъ дня оголошеня угоды на по́дставѣ того-жь параґрафу. Во́дъ дня 22-ого липня до 8-ого серпня було не менше, якъ 304 конфіскатъ. Во́дъ 22-ого до 31-ого липня було 123 конфіскатъ т. є. переcѣчно 12 на день; во́дъ 1-ого до 8-ого серпня було 113 сконфіскованыхъ брошуръ, т. є. 14 на день. Дня 9-ого серпня урядова Wiener Ztg. оголосила 68 конфіскатъ. Окро́мъ конфіскатъ маємо тымчасовыхъ або порозвязуваныхъ або въ и безлѣчь завѣшеныхъ ухвалъ громадскихъ радъ зъ протестами противъ по́двышеня податку во́дъ цукру и §. 14-ого. Въ такій лишь спосо́бъ правительство гр. Туна ратує Австрію зъ теперѣшнои кризы, и переводить уздоровленє політичныхъ во́дносинъ!

——

Вчера закінчено тайні засѣданя въ процесѣ Дрейфуса. Референтъ міністерства заграничныхъ скінчивъ вчера поясненя тайного dossier того міністерства. Члены трибуналу и оборонцѣ зъ великимъ заинтересованемъ выслухали справозданє и робили числен-

---

— Я вже й такъ ледно ходжу по свѣтѣ, — додала наче сама про себе.

— А чи я тому виненъ, сынуню?

— Ай, накрый ся, застудишь ся, — сказала и обтулила хорого ковдрою по саму шию.

— А де-жь Данило?.. У васъ въ Альпахъ вже десь весна?

Кивнули на мене, щобъ я не говоривъ нѣчого. Я усунувъ ся тихцемъ во́дъ постелѣ.

— Чому вы его во́дганяете? Вонъ приѣхавъ до дѣда.. Я его такъ любивъ...

И старець зновъ заплаканъ якъ дитина. Плачь, видко, знемо́гъ его. Вонъ заснувъ.

Вчасныимъ змерком розбійшли ся й мы на спочивокъ. Та не було мабуть нѣкому сну тои ночи. Въ хатѣ, здавало ся, чути було змерцемъ а о по́вночи причувавъ ся на комині крикъ совы... Хто знає, може вже по всему, отъ уже й кашлю хорого не чути.. Зъ такою думкою навѣдали ся мы рано до другои ко́мнаты.

Побачивши насъ, по́двівъ старець очи и промовивъ:

— Знаете, дѣтоньки, менѣ лекше, — и его лице якъ-бы оживило ся. — Маю надѣю, що я ще подужаю...

— Дай Боже! — додавъ кождый зъ насъ про себе.

— Маю надѣю... не плачте надъ мною!

Настало тихо. Дѣдъ примкнувъ очи, якъ-бы до сну.

— А по лѣкаря не посылавъ нѣхто? — запытавъ и по́воголосомъ.

Бабка махнула рукою. Дѣдъ отворивъ очи.

— Докторъ, сыну, не поможе... старому. Дивна моя слабо́сть. Вѣра лишень помагає, не медицина.

Менѣ бачилось, що я згрѣшивъ, завдавши таке, впрочо́мъ звычайне питанє.

Пополудни дѣдъ казавъ себе убрати, хоть бабка дуже во́драджувала вставати. По́двели старця до стола. Казавъ собѣ подати свій дневникъ. Сѣвъ и пробувавъ щось виписати. Але нѣтъ выступивъ єму на чоло и вонъ зновъ лягъ до ло́жка.

Другого дня пересиджувавъ досыть довго въ своѣмъ крѣслѣ. Часами встававъ и дививъ ся кро́зь во́кно на свѣтъ. Радівъ, що на дворѣ выпогоджуєть ся и бачилось, що его очи проясню́ють ся вразъ изъ природою.

Ко́лька разо́въ завликавъ мене до себе, вдивлявъ ся пильно менѣ въ очи и щось продумувавъ. Его поглядъ пронизувавъ мене наскрозь. Якъ тяжкій злочинець спускавъ я очи до долу и радъ бувъ, коли не бачивъ на собѣ дѣдового погляду.

Третього дня зо́бравъ ся я во́дъѣздити.

— Ѣдешь вже? — спытавъ старый на прощане. — Ѣдь здоровъ! Може ще побачимо ся. Чую, що менѣ лекше. Може приѣдешь до мене на ферій. Я не ворогъ тобѣ... А коли будешь тамъ на мѣсци? якъ довго ѣдешь?

— Во́дъ Львова — кажу — сорокъ во́сѣмь годинъ.

— А на скрипцѣ граешь деколи?

По́до мною неначе затряслись ноги. Отъ — гадаю — впаду дѣдови до но́гъ и признаю ся. Але завмерло слово на устахъ. Фальшивый встидъ перемо́гъ честный намѣръ. Я выдививъ ся смѣло дѣдови въ очи и во́дповівъ тон мъ рутинованого брехуна:

— Граю... длячого-бъ нѣ?

— Ну, бувай здоровъ!

Та въ тій хвили потекли менѣ зъ очей слезы, якъ я почувъ лагідный тонъ дѣдовыхъ слово́въ. Я мабуть тогдѣ й покаявъ ся въ душѣ, лишень не выповівъ своєи сповѣди словами.

Дѣдъ задумавъ ся надъ чимось.

— Е, нѣ, вонъ повиненъ добре провадити ся .. вони всѣ добре ховали ся...

Я по́йшовъ попращати ся зъ родиною.

— Старенька, Данило вже поѣхавъ?

— Нѣ ще, прощає ся зъ батькомъ.

— Най прийде ще до мене!

Я по́дійшовъ зо́ страхомъ. Дѣдъ помовчавъ хвилину, якъ бы вагавъ ся, чи запытати, чи нѣ.

— Ѣдь здоровъ, сыну! — и старець пригорнувъ мене сильно до грудей и зновъ довго дививъ ся менѣ въ очи; зъ его очей можна було вычитати, що мае охоту ще разъ завер ути мене зъ дороги и розпытати про щось подро́бно, але не пытавъ уже нѣчого.

Я все любивъ тебе... Бувай здоровъ!— сказавъ цѣлуючи мене.

Я во́дъѣхавъ. За тыждень до́ставъ я зъ дому листъ. Писали менѣ, що дѣдо здоровъ, а въ три днѣ по моѣмъ во́дъѣздѣ зъ Болота правивъ благодарственну службу Божу.

Скінчивши університетъ хотівъ я во́двѣдати дѣда, але вже не було до кого заѣздити на ферій. Я таки вже не бачивъ старого. Якійсь лютый демовъ сорому не казавъ менѣ признавати ся до того праведного старця. Я гадавъ собѣ: его смерть забере въ могилу мою грѣшну тайну и звільнить мене во́дъ.. сповѣди.

— Отъ мы вже идемо по-при старый цвинтарь, — сказавъ господарь и вказавъ у той бо́къ сзонмъ фо́рманьскимъ бичівномъ.

И я йду на гро́бъ покутувати свою провину... На кладовищи нѣ живого духа. Розлогій липы сумными галуями кланяють ся до долу передъ постарѣлымъ символомъ смерти и за воротами видніють въ дали двѣ могилы, зацечатаній высокимъ хрестомъ. Свище вѣтеръ сумну пѣсню и рве серце блудному Данилови.

Я розумѣю тую пѣсню! Кобы була у мене скрипка, я бы во́дограв ся — мою „пѣсню каяття“ силою цѣлого мого серця. Та нема... я... продавъ дѣдову скрипку! Не було у мене пѣсні и віртуозомъ я не бувъ нѣколи. Я лишень плакавъ бувало якъ дитина, але не чули мого плачу ті, що почиваютъ онтамъ, на замкненомъ кладовищи. Кинули ся товаришѣ зъ плаксивого дурня и... не було каяття. Ще доси ранять мене дѣдовій слова: „Най буде чимъ хоче, та най читає Біблію“. А я... Боже! яке-жь мое житє?...

. . . . . .

Я прокинувъ ся во́дъ сумного привиду. Голова у мене болить и свѣтъ темный ще дужше тьмить ся въ очахъ. Десь зъ-по́дъ землѣ, чути, выбивають годинники по́вно́чь, а оденъ то́лько чи́кає, доразу такимъ голосомъ, якъ той колись у мого дѣда.

Охъ! яка-жь се довга, страшна нѣчь! Душить мене щось за горло... Моли ся! „Се бо въ беззаконіяхъ зачатъ есмь и во грѣсѣхъ роди мя мати моя...“

— Малодушний дурнѣ! Коли-жь вы молите ся? Тогдѣ, якъ лякаетесь нѣчныхъ страхо́въ? Фарисеѣ! така вѣра у насъ...

Чій се голосъ? я засвѣтивъ свѣтло. До рана ще двѣ годины... що зо́ мною? Сонъ чи правда? я глянувъ у зеркало. Очи напухли во́дъ слезъ. Анѣ рушь заснути! Страшать мене блукаючі тѣни а во́двѣчне memento mori дратує грозьбами нескаяну душу. Не було каяття...

А нинѣ я плакавъ. Поко́йный дѣдусю! бачишь тіи слезы? Каеть ся твій недобрый Данило, котрого ты такъ любивъ. Зглянь ся надъ нимъ, прости єму и забери зъ собою его тайну, не мучь его блудною тѣнію... верни єму с п о к о́ й!

И я плачу знова — на явѣ. Колись смѣяли ся зъ монхъ слезъ облудній люде — та може ласкавѣйшій для мене будуть ті тѣни, що сплять у могилахъ... на старо́мъ кладовищи... онтамъ.. генъ за селомъ...

Л. 2. марта 1899.

Орестъ Авдикович.

ній записки. Dossier міністерства вóйны обóймає 370 актóвъ, dossier міністерства справъ заграничныхъ 22 актóвъ. Ухвалено, що коли бы въ часѣ переслуханя свѣдкóвъ показала ся потреба дискусіи на тлѣ тыхъ тайныхъ актóвъ, будуть заряджені тайні засѣданя. Нынѣ зачинає ся переслухуванє свѣдкóвъ. Яко перший свѣдокъ став секретарь французского посольства въ Берлинѣ Делярошь. Вóнъ мавъ одержати якíсь новí доказы вины Дрейфуса, котрí позволили ему о тóй винѣ высказувати ся зъ якъ найглубшимъ переконанемъ

Загальну увагу звернуло вчера се, що Дрейфуса вже не ескортували, якъ звычайно жандармы.

НОВИНКИ.

— **Адміністрація наша** просить при змінѣ мѣсяца о вóдновленє передплаты и вырóвнанє залеглостей въ означенóмъ речници.

— **На фондъ народный** вóдъ часу послѣдного оповѣщеня звол ли зложити Вп. Добродѣї: о. деканъ Мицьковскій зъ Чорноконець 5 зр., о. С. Матковскій зъ Босняръ 5 зр., д-ръ Кость Левицкій 1 зр., Иванъ Белей 1 зр., Олександеръ Борковскій 1 зр., Николай Левандовскій 1 зр., всѣ зъ Львова; о. Іосифъ Домбчевскій зъ Викторова 3 зр.; въ Кракова: Иванъ Борисъ 4 зр. 50 кр., З. Д. 2 зр., Дмитро Гуцулъ 2 зр., В. Л. 2 зр., В. М. 3 зр., Филемонъ Левицкій 2 зр., С. Л. 50 кр., Т. Л. 2 зр., Михалина Нижанковска 50 кр., Оля Тишиньска 50 кр., Исидоръ Чоповскій 50 кр., Юско Шумскій 4 зр., М. Х. 2 зр. [Въ послѣднóмъ оповѣщеню де-що хибно було подано, а именно П. Т. Ин. Товарницкій зъ Медики не вкладку членьску, а на фондъ 1 зр. 50 кр., а Л Залужный зъ Потока 5 зр. на вырóвнанє вкладокъ членьскихъ.]

— **Будова масарнѣ и стайнѣ „Підгóрскои Спóлки“ въ Станиславовѣ** вже на укóнченю. Сли яка важна перешкода не зайде, то зъ кóнцемъ вересня увóйде масарня въ рухъ. Потрѣбні машинны вже замовлено, на-разѣ ручній, пóзнѣйше будуть може паровій. Теперь дирекція тои Спóлки глядає здóбныхъ масарѣвъ, въ першій лініи Руснивъ. Хто бы о такихъ знавъ, зволить ихъ до внесеня подання наклонити або дирекцію Спóлки о ихъ мѣсци побуту повѣдомити. Рóвножъ рада бы дирекція знати, якій выробы приготовити. Тожъ Вп. купцѣ, намѣряючí побирати товары, зволять написати, якí товары у нихъ найбóльше минають ся, бо закимъ оголосить ся, що масарня отворена, мусить бути вир бы готовій на складѣ. Вкóнци замѣчає ся, що закупно парцелѣ, котра обóймає 1 моргъ, и сильна а при тóмъ величава будова масарнѣ, стайнѣ, пивницѣ и прочій всѣ будынки муровані — коштують великій грошъ, отже лишило ся дуже маленько гроша на закупно безрогъ, тожъ дирекція просить умильно о надсылане удѣлóвъ.

— Въ справѣ рускихъ рефератóвъ на археольогічномъ зъѣздѣ въ Кіевѣ пишуть до „Руслана“ зъ Кіева: Заборонивши ученымъ Русинамъ зъ Галичины читати на археольогічному зъѣздѣ реферати въ рóднóй Галичанамъ мовѣ, міністеръ просвѣты спостерегъ, що выдана нимъ заборона зробить передъ освѣчеными людьми некористне для міністерства просвѣты вражѣне. Тымъ то вóнъ повѣдомивъ президента археольогічного товариства, графиню Уварову, що вóнъ не вóдъ того, щобы вдати ся ще до міністра внутрѣшныхъ справъ о дозвóлъ для Галичанъ уживати на зъѣздѣ ихъ рóднои мовы; але се могло бы бути лише зъ тымъ, щобы галицкій Русины читали свои реферати окремо, не на прилюдныхъ зборахъ, а при зачиненыхъ дверяхъ, и щобы при тóмъ читаню було не бóльше якъ 25 членóвъ зъѣзду, та й то ще выбраныхъ.

Дописуватель замѣчає дальше: Нема що и казати, що достоиньство и особисте и взагалѣ наукового зóбрання не дасть нѣ президентови нѣ членамъ зъѣзду принятися таку комбінацію и певно, що за таку ласку можна тóлько подякувати міністрови просвѣты. Тутъ, якъ се выразно знати, міністеръ пильнує до науки примѣшати не тóлько політику (бо, бачте, за-для чисто науковои рѣчи треба згоды міністра внутрѣшныхъ справъ!) але ще й поліцію. Выходить такъ: приставши на комбінацію міністра просвѣты, президентъ науковго зóбрання мусѣвъ бы кликати поліцію, щобы уважала, абы нѣхто зъ ученыхъ „не выбраныхъ“ не зайшовъ на засѣдания пóдчасъ читання Русинами рефератóвъ. Треба бы выладити окремí білеты на вхóдъ и стерегти, щобы безъ такого білету нѣхто не зайшовъ. Ледве на хвилину можна бути нецевнымъ въ тому, що галицкій Русинъ, свѣдомій особистои и національнои гóдности, нѣ въ якóму разѣ не приняли бы такои комбінаціи, якои не можна не уважати образливою, — образливою не тóлько для Русинóвъ, але навѣть для археольогічного зъѣзду.

— **Зъ Комарна пишуть намъ:** Заповѣджене на 13-го с. м. представленє драматичне въ Комарнѣ *вóдбуде ся дня 20. с. т.*

— **Замахъ самоубійчій въ судѣ.** Вó второкъ згорѣла вілля въ Бруховичахъ, власнóсть львóвского кравця Сопора. Пóдозрѣне впало на него, що самъ пóджигавъ, щобы дóстати высоку асекурацію. Коли пóдозрѣне вже було досыть утверджене, жандармерія вóддала справу судовои карности у Львовѣ, а той давъ поручене арештувати Сопора. Слѣдство провадивъ авскультантъ Міхеліні Въ часѣ переслуханя ad generalia обжалованый выявляв надзвычайне зденервованє, а корчаючи зъ хвилѣ, коли судья не звертавъ на него уваги, прискочивъ до вóкна и вырвавъ раму, абы скочити крóзь вóкно. Судья запримѣтивши, що дѣе ся, збравъ ся за Сопóромъ и удало ся ему злапати его за одѣжъ, коли той уже бувъ за вóкномъ. Розпочала ся борба: десператъ пручавъ ся у воздусѣ. Міхелíнього опускали силы що-раз бóльше и заходила обава, що и вóнъ може разомъ зъ Сопóромъ злетѣти, отже выпустивъ его зъ рукъ а той зъ лоскотомъ упавъ въ другого поверха на брукъ. Однакъ не забивъ ся, бо сила розмаху була ослаблена черезъ те, що судья затримавъ его у воздусѣ, а тóлько звихнувъ собѣ ногу, сильно потовкъ ся и мабуть троха ушкодивъ собѣ хребетъ; однакъ есть надѣя удержати его при жи ю. По упадку Сопóръ бувъ ще зовсѣмъ притомный и вóдповѣдавъ на пытаня.

— **Ювілей полку.** 55-ый полкъ пѣхоты буде обх дати дня 20 с. м. въ Бережанахъ 100 лѣтный ювілей свого основаня. Полкъ сей бувъ у вóсьмохъ кровавыхъ битвахъ и не втративъ свого прапора.

— **Горяча мазурска вдача.** На улици Галицкóй зóткнули ся возами два вóзники, одинъ типъ Мазура, родомъ зъ-пóдъ „Rzesowa“, а другій нашъ „спокóйный“ Стефанъ В. Мазуръ вóзъ цеглу, а Стефанъ ѣхавъ у порожне рѣзницкимъ возомъ. Ледви зóткнули ся возы, Мазуръ вóскочивъ зъ воза, натеръ чуприну Стефанови, а сей зъ мести выбѣгъ ему лишь его „родовóдъ“. Нема то, якъ спокóйна наша вдача!

— **Школа кадетóвъ у Львовѣ.** Зъ початкомъ року школьного 1899/900 отворена буде школа для кадетóвъ пѣхоты. На першій рóкъ буде принятыхъ 30 до 50 аспірантóвъ. Речинець вносити дня 25 н. ст. серпня с. р.

— У Львовѣ померъ оногды въ 67 роцѣ жытя польскій літерат **Володиславъ Козловскій**. Родомъ бувъ зъ Житомира въ Россіи, бравъ участь въ повстаню 1863 р. а вóдтакъ подорожуваръ по свѣтѣ и писавъ статьѣ до львóвскихъ и варшавскихъ газетъ. Занимавъ ся фільософією и полишивъ цѣкавій студии. Свою бібліотеку записавъ заведеню им. Оссолиньскихъ.

— **Банда циганóвъ** зъ сѣмнацять особъ прибула передъ кóлькома тыжднями зъ Сербіи до Галичины и осадовила ся вóдъ тыждня у Львовѣ пóдъ проводомъ Стефана Яновича. Друга банда пóдъ проводомъ головного ватажка Радована Марковича вештала ся въ околици Львова. Обѣ банды вели ся спокóйно и нѣгде не выкликали нѣякихъ галабурдъ. Львóвску банду придержано вчера на рогачцѣ Городецкій и вóдослано на поліцію. Тутъ заявили цигане, що хотять злучитись зъ своими товаришами зъ околицѣ Поліція вывела ихъ пóдъ охороною за рогачку, а тамъ злучили ся обѣ банды разомъ и помандрували до своихъ вóтчины.

— **На гаку.** Прикра пригода лучила ся вчера рѣзникови Марк. Нехелесови при ул. Берка. Хотѣвъ зняти зъ шарабóвъ до вѣшаня мяса якíсь паперы, станувъ на пачку и наразъ утративши рóвновагу и падаючи повѣсивъ ся рукою на остróмъ гаку. Стація ратункова удѣлила ему помочи.

— **Експльодуючій листъ.** Въ Будапештѣ надавъ хтось на почту листъ до Мезикепешду зъ написéю: Взбрцѣ безъ вартости'. Коли урядникъ почты вечеромъ сортувавъ листы и взявъ той листъ до руки, вóнъ выбухнувъ зъ гукомъ и ставъ горѣти. Урядникъ перепудженый гукомъ кинувъ горючій листъ на другій предметы, тí займали ся и зачали такожъ горѣти. Огонь угашено, а за виновникамъ слѣдить поліція.

Малый фейлѣтонъ.

Вязанка новинъ зъ послѣдныхъ часóвъ.

Вже кóльканацять разъ збиравъ ся я „пустити“ дещо въ газеты, но при знанóй рускій натурѣ, що любить все „вóдкладане“ (не тóлько сыръ!) та зó страху передъ епідемією конфіскаційною, що вóдъ якогось часу лютить ся у Львовѣ и забирає тысячѣ жертвъ не людей, але газетъ за „всесожженіе“, Муза моя мовчала, памятна на приповѣдку: „мовчи язычку, будешь ѣсти кашку“. И я мовчавъ та годувавъ сухарками и напувавъ сифономъ свою Музу въ надѣи, що ось якась ласка небесна сладе для мене и заступить сесю „кашку“, но не дóждавшись нѣчого взявъ ся писати — „не для людей и не для славы“, а такъ собѣ...

Про що-жъ и писати, якъ не про „не нашъ“ а таки „нашъ“ Львóвъ, де сотка польско-жидóвскихъ сенаторóвъ у мѣсскій радѣ печалить ся о патріотично-народово-гігієнічно санітарный выглядъ, де до недавна горяча лѣтна спека зъ туманами пороху зъ брукóвъ дѣлала такъ усыпляюче на організмъ, якъ якій наркотикъ поданый недужому передъ операцією. Пóддаючому ся якóй операції найлучше надыхатись доволѣ „свѣжого“ львóвского воздуха, а вóдтакъ може безпечно пóддатись операції безъ наркотизованя...

„Опытні“ Львовяне, а особливо „що лучшого“, выбрали ся давно на свѣжій воздухъ, де кому судила доля, а взагалѣ кишеня... Були й такій, що ще передъ сезономъ „поѣхали дальше“ зажывати принятностій лѣтнього время; отъ прим. д-ръ Краттеръ, д ръ Шидловскій и иныи „вольѣли“ американьскій „курорты“, якъ галицкій невыгодні гнѣзда: Ярем че, Дору, Перегиньско, Криницю або хочьбы „осьме чудо свѣта“ Закопане... Нхъ „вóдъѣздъ“ зменшивъ працю и такъ вже перетяженого прокуратора п. Гайдерера, бо вóнъ мае ажъ надто подóбныхъ „лѣтникóвъ“, далѣ годѣ буде вже найти мѣсця для нихъ въ „кольонїи“ въ Бригідкахъ...

Загаломъ Львóвъ опустошѣвъ и прибравъ видъ якъ-бы по еміграціи. Тóлько вечерами оживляють ся огороды та парки людьми, котрыхъ незавидна доля або постóйна праца прикувала до мѣского бруку. Розумѣвсь переважае новочасна интеліґенція галицка, котрій зъ трудомъ приходить вымовляти буквy „р“... Такожъ въ „огородахъ здоровля“ шукають многій розрывки а на скуку покрѣпляють ся дарами веселого Бакха, при чóмъ огородовый „Ганімедъ“ бачить зорко на склянку, абы вчасно ей выповнити и заслужено дóстати кóлька крейцарѣвъ. Въ такій увеселяючій огородъ забѣгне густо-часто и „соломяный вдовець“ та при склянчинѣ нагадуе собѣ „якъ то жилось колись“. Безпечный вóнъ теперь, бо „друга половина его житя“, люба жѣночка, десь у якóмесь „курортѣ“; часомъ заседить ся и по-за пóвнóчь, бо знае, що „привитанія“ въ дома не буде...

Для духовои розрывки загляне Львовянинъ вечеромъ до цирку „Генрі“, де подивляе „высоку едукацію“ слоня Jonni, карколомні трапезовій штуки линвоскокóвъ, усмѣхне ся вóдъ наивныхъ „віцóвъ“ мудрого Августа, котрого продукціи вельми припали до вподобы репортерамъ „нафтового“ Słowa polsk'ого [очевидно мѣжъ „мудрымъ Августомъ“ а Słowo'мъ polsk'имъ мусить бути якась духова лучнóсть]. И огородовый театръ на Личаковѣ „Альгамбра“, де збирае ся публика пóдъ голымъ небомъ, причиняе ся до хвалевого розвеселеня. Гостѣ, пóдъ осломою неба и розложистыхъ каштанóвъ, зó склянками пива въ рукахъ придивляють ся грѣ „артистóвъ“, а особливо хоробрій „ликачóвскій“ Яновій, Мацейовій и иныи „панѣ“, фаховій въ своѣмъ званю роблени ковбасъ, мають велику „фрайду“. Часами „обезмиста“ якъ стóжокъ панѣ Міхалова зъ-за рогачки окликомъ: „A szlag by ci trafił, jak wun dobrze gra!“ выражае артистови свое — вдоволене.

Часъ ферій вóдбиває ся особливо въ дневникаретвѣ — се часъ огóрковый. Публика не знае „вóдпочинку для газеты“, а ту рада державна, соймы краевѣ, делеґаціи — все „на ферiяхъ“, царюе лише спокóйно конституційный §. 14, дуже догóдный коникъ для нашихъ міністрóвъ. Зъ него покориставъ ся нашъ „братъ-Чехъ“ міністеръ д-ръ Кайцль и „осолодивъ“ намъ цукоръ податкомъ по 16 гелеровъ вóдъ кільограма. Кажуть, що „солодкій“ міністеръ видячи, якъ чудово дѣлае „благословенный“ сей параґрафъ на побóльшене доходóвъ, задумавъ въ кóнци вже разъ перетяти „узолъ гордійскій“ — на вѣки полагодити фінансову квестію въ Австріи. Задумавъ рѣшучо оподатковати ще не оподатковані „артикулы“, якъ воздухъ, воду, сонъ и апетитъ... Може удасть ся!

Сезонъ огóрковый ожививъ трохи екскороль въ пенсіи, головнокомандуючій вóйскъ сербскихъ, „знатокъ жѣноцтва и Монака“. Ему удало ся перевести заговóръ на власну особу, хоть навѣть ся много страху, щобы „зачинщикъ“ Князевічъ часомъ не „помиливъ ся“ и на правду не всадивъ ему кулѣ въ его екскоролѣвскій плечъ. Але все выпало „благополучно“. Князевічъ стрѣливъ, а Міланъ пустивъ ся въ шаблею въ противный бóкъ вóдъ утѣкаючого заговóрника, хотячи его на смерть порубати.... И знóвъ прославилось имя Мілана Обреновача: посыпались ґратуляційній телеграмы а вóнъ якъ Міносъ въ царскій славѣ засѣвъ судити своихъ ворогóвъ. Завѣвъ „безсоромный“ судъ наглый, заповнивъ вязницѣ и, якъ „панъ майстеръ зъ Гицлѣвскои горы у Львовѣ, выловивъ своихъ „ворогóвъ“. Теперь выѣхавъ изъ Сербіи на лѣченє вóдъ „перестраху“, а ще готовъ загостати до Галилеѣ до якои „знахорки“...

А въ нашій Галилеѣ все по давному! Панама за панамою, панамістъ ѣде на панамістъ, „najuczciwsi i najzasłużeńsi obywatele“ переносять ся то до „Ицковои хаты“, то просто на лоно Авраама при помочи револьверóвъ, стрихнíны и иныихъ „косметикóвъ“, якъ кому догóдиѣйше... Отъ хотій-бы Зима, котрого конечно хотѣли законсервувати „въ лѣтѣ“ въ готели при улицѣ Баторія. Не выдержу — „розтоплю ся!“ говоривъ вóнъ самъ, говорили оборонцѣ-адвокаты, а сего не слухала прокураторія-мати и — „пукло серце“, не могучи замѣстити въ собѣ замыжъ сѣмъ, чи десять міліонóвъ мамоны... Не даромъ каже польска пѣсня: „Minęła Zima, nikt jej nie zatrzyma“. Зiало бы ся було! а такъ неодно пиши „пропало“!

Мудрѣйшій и щасливѣйшій Тадзьо Шидловскій та Краттеръ. „Выѣхали“ безъ „приятелій“ за море, пишуть, що имъ добре, клапають ся родинѣ и ц. к. прокураторіи та обѣцяють, що може навѣть ще колись „звѣдають ся“ до „дрантивои“ Галилеѣ, де „порядным“ людямъ нема що робити... Оба меценаты хотять у вóльнóй Америцѣ завести на спóлку „информаційно-еміґраційне бюро“ для „родакóвъ“, що приневолені подóбными якъ они „обставинами“ задумують переселити ся на землю Янкесóвъ и поклонити ся статуи „Свободы“ въ Ню-Іорку. Меценатъ Краттеръ хоче оголосити навѣть анонсъ въ „крайовыхъ дзенникахъ“ такого змѣсту: „Родацы! приѣзджайте до насъ, бо такихъ, якъ я и Тадзьо, е насъ въ Америцѣ бóльше, а у васъ въ Европѣ ще досыть. Засыпемо свою кольонію“ и т. д.

Бракъ школъ въ Галилеи, а особливо „фаховыхъ“, дае ся вóдчувати у насъ на кождóмъ кроцѣ. Щобы сему хоть въ части зарадити и пóсля силъ причинитись для поступу краю, задумують позамыкани нынѣ касѣры въ криминалахъ [у Львовѣ, Бережанахъ, Перемышли и т. д.] по выходѣ на волю заложити школу „потрóйнои бухгальтерії“. Полягае она на тóмъ, що въ книгахъ касовыхъ веде ся доходы и розходы, а грошѣ льокуе ся у власнóй кишени... Вступаючій на сей курсъ буде мусѣвъ выказати ся аручностію въ пальцяхъ, быстростію нóгъ [се дуже важне!] и знанемъ дорога до Америки. Все проче „доповнить ся“ на курсѣ. Оплата за курсъ ажъ по выкористаню науки въ „практицѣ“..

А знóвъ Стика, знаный артистъ-маляръ польскій, авторъ народовыхъ панорамъ, що то кожду народову оказію любить увѣковѣчнювати кистію на полотнѣ, задумавъ теперь скористати „зъ нагоды“ и у великихъ розмѣрахъ вымалювати панораму на тлѣ остатныхъ галицкихъ фінансовыхъ рунóвъ, крахóвъ и т. д. Композиція буде така: Рѣчь дѣе ся въ нашій „дзельниці“. Видно величавій будынки институцій фінансово-народовыхъ, а въ нихъ порозбиванй касы стоять отворомъ. Рóзній касіеры, бухгальтеры, директоры зъ мѣшками на плечехъ спѣшать въ напрямѣ до далекого въ перспективѣ Ню Іорку. По бокахъ видно трупы, поббчь трупóвъ револьверы та флящники... Мѣсцами бухае нафта, а въ нѣй топлять ся міліоны. Въ далечи видно „институтъ выховавчій“ á la Бригідки, а зъ вóконъ „кукають“ фінансово „заслужені“ обыватель. По-надъ тымъ бунють духи Альфреда Потоцкого, Зыблікевича, Грохольского и иныихъ та зъ цѣкавостію глядить на сей „фінансовый рухъ“ у своихъ „родакóвъ“... Нема сумнѣву, що сеся панорама тѣшити ся буде небувалымъ повоженемъ на найблизшій „крайовій“ выставѣ.

Той найновѣйшій „рухъ фінансовый“ въ Галилеи зó всѣми своими проявами выкликавъ потребу сотворена новои институціи, а именно „статистично-информаційного бюра кравыхъ дефравдацій, рунóвъ та крахóвъ“. Тамъ буде мóгъ кождый легко довѣдатись, кóлько н. пр. заслуженый панъ директоръ касы Х., „заслуженый“ касіеръ У. або бухгальтеръ Z. заинкасувавъ собѣ въ кишеню, куда „драпнувъ“, якъ ему веде ся, дальше: „kto go rodził“ и якимъ гербомъ „się pieczętuje“ и т. д. Рóвножъ будуть удѣляти ся вказóвки, де и котрій касы ведуть ся ще на „етару моду“ (т. е. де ще нихъ не обóкрали), въ якій способъ завести „нову рахунковóсть“ и иныій точній информаціи. Фаховыхъ знатокóвъ до ведени такого бюра знайде ся доволѣ...

Взагалѣ найновѣйшій „фінансовый рухъ“ въ Галилеи стане выхóдною точкою до кольосального поступу краю — слава его не вмре, не загине!

Иванъ Жуковскій.

— Русины! Памятайте на Руску Бурсу въ Новóмъ-Санчи и довжній акціи Товариства скоро розбирайте!

Телеґрамы „Дѣла“.

Вѣдень 12 серпня. Вчера вóдбула ся кабінетова нарада. Предметомъ наради мали бути послѣдній подѣї въ Цалеѣ и справа публікаціи новыхъ розпоряджень на пóдставѣ §. 14-ого.

Парижъ 12 серпня. Нынѣ надъ ранóмъ арештовано Деруледа.

Лондонъ 12 серпня. Муравьевъ и Делькассе мали згодити ся на доповняючій постановы въ справѣ франциско-россійскои конвенціи, а то въ справѣ обопільного становиска въ справѣ полюбовныхъ судóвъ. Россія и Франція намѣряють оферувати Англіи своє посередництво, коли бы мало прийти до конфлікту въ справѣ Трансвалю.

Хабаровскъ 12 серпня. Хіньске правительство намѣряе уряднти въ Вѣдни и Римѣ самостóйні дипльоматичній репрезентації.

Мадридъ 12 серпня. Урядовый дневникъ оголошуючи засудъ увольняючій генерала Торала заявляе, що заряджено нове слѣдство, абы выкрити, хто завинивъ, що мѣсту забракло средствъ до борбы, черезъ що Тораль мусѣвъ пóддати ся Американцамъ.

Любляна 12 серпня Словѣньскій дневникъ стверджують, що Нѣмцѣ пóдчасъ демонстрацій въ Цалеѣ були узброєні въ палки, але и въ остро выострені ножѣ.

Петербургъ 12 серпня. Міністерство справъ внутрѣшныхъ маe взяти въ осени пóдъ розвагу справу організаціи безплатной лѣкарскои помочи селянъства.

Надóслане.

Число 4 те „Будучности“ вийшло дня 1-го серпня з слѣдуючим змістом:

1) По поводу українъско руського університету; 2) Шкільництво в Галичині а Украіні. 3) З малярскої робітні (Як повстає образ?) 4) Науковий огляд (матеріялізм в історіософії), 5) Політичний огляд, 6) Дрібні замітки і нотатки, 7) Фейлетон.

„Будучність“ виеилае ся (один або два числа) на показ на замовлене. Пренумерата до кінця року: 3 зр. — Редакція і адміністрація ул. Длугоша 21.

296 1—1 *Редакція „Будучности“.*

ЛИПЕЦЬ

въ ресторацiи НАФТУЛЫ ТЕПФЕРА, улица Трибунальска ч. 12, дóмъ власный, можна дóстати щоденно вже о годинѣ 8-óй рано горячій снѣдания.

ЦѢННИКЪ.

Печени вепрова въ капустою	15 кр.
Смажаний легки	12 „
Фляки	12 „
Нѣжка телача въ хрѣномъ	10 „
Ковбаска въ хрѣномъ	5 „
Кавяръ	15 „
Обѣдъ въ абонаментѣ	40 „

Всякій напитки въ найлѣпшихъ родахъ по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ; для певности, що походять зъ моеи ресторацiи, даю вóдкрáючимъ марки. — Найлѣпшій вина по найдешевшихъ цѣнахъ. почавши вóдъ 40 кр. літра.

По театрѣ все снѣжна, въ великій выборъ страв и напитковъ заосмотрена кухня.

79 110—9 Въ высокимъ поважаненъмъ

НАФТУЛА ТЕПФЕРЪ.

Надѣслане.

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

Оптикъ и механікъ у Львовѣ, площа Галицка ч. 1., противъ Банку Гіпотечного на пляцу дім. числа Галицкім

поручає въ великомъ выборѣ и по дешевыхъ найдешевшихъ цѣнахъ:
окуляры, шкельца, льорнеты, опиекѣ, дальекіе, бінокле, термометры, рѣвні ареометры, мікроскопы, лупы, компасы, рисовалки, тесьмы мѣрничі, віолы, лібелѣ, нівеляторы и т. д.

Уряджене дзвонковъ електричныхъ.

Всякій направки полагодимо за дуже найскорше и найдешевше. 517

Портретъ Тараса Шевченка

Цѣна 50 кр.

Дѣстати можна въ товариствѣ „Просвѣта“ у Львовѣ Рынокъ ч. 10.

Ц. к. уприв. галицкій акційный

Банкъ гіпотечный

Вóддѣлъ депозитовый

принимає вкладкы и выплачує задатки на бѣжучій рахунокъ, принимая до переховання цѣнні папіры и удѣляя на нихъ задатки.

Окрóмъ того заведено на взóръ заграничныхъ институцій такъ звани

Депозита сховковѣ

(Safe Deposits)

За оплатою 25 до 35 кр. р. в. рóчно, депозитарь одержує въ сталевóй панцырнóй касѣ сховокъ до выключного ужитку и вóдъ власнымъ ключемъ, де *безпечно а дискретно* можна переховувати свое майно або важній документы.

Въ тóмъ напрямѣ гіпотечный Банкъ поробивъ якъ найдальше вдучій зарядженя

Приписы односячій ся до того рода депозитóвъ можна одержати безплатно въ депозитовóмъ вóддѣлѣ. 574 [2]

Вдова по священику

интелігентна, въ середнóмъ вѣцѣ, глядає мѣсца до заряду дому або до провадженя дѣтей. Ласкавій зголошеня прошу надсылати вóдъ адресою: „Надѣя“ poste restante Ферлѣевъ. 295 1—3

Хронічну сверблячку всякого рода лишаѣ,
ВСЯКІЙ ВЫСЫПКИ НЕШКÓРНІЙ
поченя тѣла, рукъ, нóгъ лѣчить основно и цѣлковито, досвѣдченый лѣкарями
„Ихтіоль-Саліцілъ“.
Можна его уживати въ всѣхъ частяхъ тѣла За надсланемъ 4 коронъ высилає его дискретно вразъ въ поученемъ якъ уживати, аптека въ Szabadszallas (Угорщина.) 240 8—12

ДО ВЯЗАНЯ сноповъ машинки патентованій Maxa по зр. 30·— Косы стирыйскій бѣлій по 50 кр. поручає ПЕТРО ХИОНСТОВСКІЙ торговля зелѣзива у Львовѣ, площа Капітульна ч 1 напротивъ катедры

100 до 300 зр. мѣсячно

можуть заробити особы всякого стану въ нождóй мѣсцевости певно и честно, безъ капіталу и ризика, через продажъ законно дозволеныхъ папербъ державныхъ и льосовъ. Зголошеня до: LUDWIG OESTERREICHER, VIII Deutsch-gasse 8, BUDAPEST. 7—10

Дентистъ технікъ зъ Лондону

І. ВОЛЬКЕНІЙЪ

улиця Кароля Людвика число 39.

Вытоговляє штучній зубы безъ пóдпѣбня и безъ вынимання корѣнѣвъ. 285 3—4

Вóдъ року 1868

БЕРҐЕРА ЛѢЧНИЧЕ

МЫЛО СМОЛЯНЕ

выпробоване на клінікахъ и многими практичными лѣкарями уживає ся не лише въ Австро-Угорщинѣ, але такожъ и въ Нѣмеччинѣ, Франціи, Россіи, на пóвостровѣ Балканьскóмъ, въ Швайцарії и т. д. на недуги шкóрній, особливо противъ

Выкидóвъ шкóрныхъ рóзного рода

зъ найлѣпшимъ успѣхомъ. Дѣланє Берґерового мыла смоляного яко гігієнічного средства до усуненя порядѣвъ, до чищеня и дезинфекціи шкóры есть рóвножъ засадьно признане. Берґера мыло смоляне має 40% смолы деревнóй и рóзнить ся значно вóдъ всѣхъ иншихъ родóвъ мыла смоляного въ торговли. — За-для охороны передъ фальшованемъ треба жадати выразно Берґера мыла смоляного и уважати на пóбочь помѣщеный знакъ охоронный.

Въ упертыхъ недугахъ шкóрныхъ уживає ся замѣсть мыла смоляного успѣшно

Берґера лѣчничого мыла смоляно сѣрчаного

Яко дагдиѣйше мыло смоляне до усуненя всякои **нечистоты шкóры**

на выкиды шкóрній и на головѣ у дѣтей, такожъ яко незрóвнане мыло до мытя и купелѣвъ для щоденного ужитку служить, обóймаюче 35% ґліцерины и пахуче

Берґера ґліцеринове мыло смоляне.

Цѣна штуки кождого рода 35 кр. вразъ зъ приписомъ уживаня.

Зъ иншихъ родóвъ мыла Берґера поручає ся слѣдуючій заслугуючій на увагу: **Мыло бензоове** для нѣжности шкóры; **мыло бораксове** противъ прищéвъ; **мыло карболеве** до выгладженя шкóры и знакóвъ по вóспѣ и яко мыло дезинфекційне; **Берґера мыло до купели** въ смерековыхъ шишлькахъ и таке-жъ **мыло тоалетове, Берґера мыло для дѣтей, для маленькихъ дѣтей (25 кр.).**

Берґера мыло петросульфоляне

противъ вишневого лица, вишневого носа, высыпокъ и свербакóвъ на шкóрѣ; **мыло на веснѣвки** дуже успѣшне; **мыло сѣрчано молочне** на нечисте лице; **мыло танінове** на почервоне и выпадъ волося.

Берґера зубна паста въ тубахъ

найлучше средство до чищеня зубóвъ Нр. 1 на нормальный зубы, Нр. 2 для курцѣвъ. Цѣна 30 кр. Що до прочихъ мылъ Берґера вóдсылаємо до приписовъ ужитя. Жадати все Берґера мыла, бо є много безуспѣшныхъ наслѣдувань.

Мѣсця продажи для Львова въ аптиках: пп.: І. Байзера, Г. Блюменфельда, К. Миколяша, З. Рукера, К. Склепиньского, Вевюрского, д-ра Зарицкого и фірмахъ А. Ербара, Гайсіма, Кулика и А. Рапапорта. Дальше въ аптикахъ въ *Бродахъ* Крівого, Линдберґа; въ *Борщевѣ* Ад. Пйотровского; въ *Бережанахъ* А. Дурста, Л. Нагліка; въ *Бережовѣ* Галямась, Ербена; въ *Хировѣ* Левицкого; въ *Дрогобичи* А Кшижановского, І. Тобіашева; въ *Ярославѣ* І. Анґермана, І. Рона; въ *Коломыи* Павловского, Штенцля, Вятославского; въ *Камянцу* Пилевского; въ *Перемышли* у всѣхъ 4 аптикахъ; въ *Рымановѣ* Карпиньского, Прона; въ *Сколыми* Ляховского; въ *Самборѣ* І. Адельсенча и Гердлички наслѣдникóвъ; въ *Станиславовѣ* у всѣхъ трохъ аптикахъ; дальше въ аптикахъ въ *Стрыю*, *Тернополи* и у всѣхъ аптикахъ бóльшихъ мѣстъ Галичины. 109 17—24

Эмѣна льокалю.

Магазинъ ювілерскій пóдъ фірмою

Кароль Фелькеръ (Völker) и Сынъ

перенесеный зъ площѣ Марійскои

на улицю Кароля Людвика число 3.

[Палата Галицкого Товариства кредитового земского]. 294 2—10

КУПЕЛѢ ЛІПКЪ (Lipik)

въ Славоніи.

Одиноке гаряче йодове алькалічне жерело (64° C) на континентѣ.

Вóдъ 1898 отація льонгтальенон зелѣзницѣ (via Dugoselo) Крóмъ сего отація Полудневои зелѣзницѣ Панрачъ Ліпікъ [однова тарифа].

Премійованій: въ Будапештѣ, Лондонѣ, Рамѣ, Боуксели.

Елеґантный курсальонъ, кавярня и ресторація, великій паркъ, прогулькова зелѣзница, знаменитій готельѣ, люксусовій домы зъ купелями. Електричне освѣтленє.

На ревматизмъ, гостець, всхіясъ, болѣ костей, катары всякого рода, якъ и на скрофулічній и иншій кровій недуги и т. д. недорóвнаній. Офіціяльный купельный лѣкарь: Д-ръ Берт. Ф. Шемерей.

Розсылка термовои воды йодовои просто зъ жерела, дальше черезъ L. Edeskuty, Mattoni & Wille, Будапештъ; S Ungarn и Heinrich Mattoni у Вѣдни.

Поштунь всякого рода удѣля

123 b 3—3 **Купельна дире ція въ Ліпіку.**

Перша буковиньска фабрика

ПОРТЛЯНДЪ и РОМАНЪ-ЦЕМЕНТУ

Емануила Аксельрада въ Путнѣ

Нанѣшнымъ подаю до вѣдомости, що отворивъ я мою вдсля найновѣйшихъ вымогóвъ уряджену фабрику, въ котрóй на разѣ выробляємо

Природный цементъ

найзнаменитшои якости; поручаю по приступнóй цѣнѣ!

Заступство высше вымѣненои фабрики повѣрилъ я для Львова и всхóдніи Галичины панови

І. ЛЛЄНТАЛЬ у Львовѣ

ул. Сикстуска ч. 42

котрый засмотреный моею повновластію, удержує у Львовѣ значній склады и выконує замовлена заразъ такъ у Львовѣ якъ и на провінціи.

Упрашаю Р. Т. интересантóвъ будóвляныхъ о ласкаве зголошене и пересвѣдчене ся о высокóй вартости и найлучшóй якости цементу и заразомъ маю честь писати ся

въ высокимъ поважанемъ

ЕМАНУИЛЬ АКСЕЛЬРАДЪ.

Адреса: **Емануиль Аксельрадъ. Радóвцѣ (Radautz), Буковина.** 126 19—21

Голляндско-Американьска лінія

вносины пароходами разъ або два на тыждень

зъ Роттердаму до Ню-Іорку

Бюро для квотъ: Wien, I. Kolowratring 10.

Бюро для покладу: Wien, IV. Weyrlagergasse 7 A.

I. каюта.	II. каюта.
1 апр: до 31 октовр. м. 280—400*)	1 авг. до 15 октобр. марокъ 200
1 новемб. до 31 марта м. 230—320	16 октоб. до 31 юлія марокъ 180

*) Пóзня довжина и полічкы каюты якъ и цѣна скорости и самóлетніх пароходóвъ.

Ученикъ зъ укóнченою II. кл. ґімназ. знайде користне помѣщене въ торговли корѣнній и деликатесóвъ И Бориса въ Перемышли 286 2—10

Полотна, бѣле столове рушники, хусточки, дреліхи и т. п. власній выробы

продає по

цѣнахъ фабричныхъ

Краеве товариство ткацке „ПРЯХА“ зъ Кроснá

въ своѣй ново устроенóй торговли У ЛЬВОВѢ

при ул. Килиньского ч. 2.

Замовлена зъ провінціи просимо недсылати до Кросна.

Заразомъ остерѣгаємо, що репрезентантомъ нашои фірмы, подорожуючимъ по Галичинѣ и Буковинѣ, є п. А. ЛЬОХЕРЪ, а иншихъ агентóвъ анѣ похатникóвъ не высылаємо. 2 36—12

¹/₂ натуральной величины

Оріґінальный анґлійскій бритвы зъ найпершои діямантовои стали, досконалѣ, вглубленo шлюфований, выострений, готовій до ужитку. Цѣна зъ etui ³/₄ вглубленo шлюфована зр. 1.50 а ⁴/₄ вглубленo шлюфований зр. 1·80, порто 20 кр.

Бритвы безпеченства изъ здѣймаючимъ ся патентованымъ охоронымъ гребенемъ. Покалѣченє лица пóдчасъ голеня такожъ у недовѣдныхъ цѣлкомъ выключене. Безъ охоронного гребеня надає ся до ужитку яко звычайна бритва. Вóстре найделікатнѣйше ⁴/₄ вглубленe шлюфованe. Цѣна зъ etui 2·50 зр.

Практичный дарунокъ Рóздавный!

Ручить за кожду штуку. Коли не до вподобы звертає ся гроши. Высылка за послѣпатою, або за попередною заплатою.

Вытяги зъ многихъ годикъ зъ 23/10 1898.

Прошу прислати ще 5 оріґ. англійскихъ бритвъ зъ діямантовои стали; попередно пристанными я вповнѣ вдоволеный. Людникъ Заграджекъ парохъ въ Кушнѣвчатъ.

2 англ. бритвы одержавъ; дуже добрí. Въ интересѣ приятелѣ поручаю Вашу фірму найсовѣстнѣйше. Теофіль Глушкевичъ парохъ въ Маломъ.

Подобно пишутъ Вел. Отцѣ:

Левъ Шимковскій, деканъ стрыйскій.

І. Юрчакевичъ, пароxъ Салтковои.

О. Поляньскій, пароxъ Юровецъ.

Кипр. Дурбакъ, пароxъ Ладичина и много иншихъ особъ зъ рóзныхъ кругóвъ.

Патентований прилады до ѣды.

Англійска марка „Sheffield“. Prima якóсть зъ колодкома зъ рога, або кости, вóстра шлюфований. Вóстра не выпадають анѣ не розхоятуютъ ся навѣть въ кипятку. Туцинъ одной пары (12 ножéвъ и 12 видокъ) 6 зр. Такожъ продає ся по ³/₄ туцинъ пары. D. 34 41—?

Фабричный складъ

Sheffield-скихъ Англія бритвъ

HEINRICH LADEN

Wien VIII, Feldgasse 10.

Артистично-ритовничо

ЗАВЕДЕНЄ

А. ЗІ'МАНА

у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 14.

достáвляє и выконує якъ найдешевше и найстаранѣйше.

ДРУКАРНЯ зъ каучуковыми черенками для кождого леско надаюча ся, почавши вóдъ 1 зр. и высше. Стампілѣ металевій и каучуковій, гербы, монограмы, стампільній марки, стяцы, таблицѣ литій и гравіровани и проче.

Замовлена зъ провінціи полагоджують ся вóдъ зворотнóго почтою. 121 21—52

Розкладъ їзды поѣздóвъ зелѣзничихъ важный вóдъ 1 мая 1899.

пóсля часу середно-европейского [пóзнѣйшого о 36 мінутъ вóдъ часу львовского.]

поѣз. приходить о	особ	до Львова	поѣз. вóдходить о	особ.	зъ Львова
		День			**День**
	6·10	Зъ Черновець, Ицкань, Станиславова		6·20	до Львочного, Пешту, Борыслава
	6·50	„ Бруховичъ вóдъ ⁷/₉ до ¹⁰/₉.		6·15	„ Пóдволочискъ, Одесы, Козовы, г. д.
	7·10	„ Зимноводы „ „ „		6·30	„ Ицканъ, Букарешту, Радовцѣвъ
	7·40	„ Янова (гол. дворець)		6·30	„ Пóдволочискъ зъ Пóдзамча
	7·55	„ Лавочного „ „	8·30		„ Кракова, Любачева, Орлова, Вѣдня
	7·44	„ Тернополя на Пóдзамче		8·45	„ „ Вѣдня, Хирова, Стружа
	8·05	„ „ „ гол. дворець		9·10	„ Сколього, до Лавочного ¹/₇ до ¹⁵/₉
	8·15	„ Сокаля, Равы руског		9·25	„ Янова
	9 —	„ Кракова, Вѣдня, Орлова		9·35	„ Пóдволочискъ зъ гол. дворця
	11·15	„ Ярослава, Любачева		9·45	„ Ицканъ, Сонова, Бергомету
	11·56	„ Ицканъ, Черков. Станислав.		9·53	„ Пóдволочискъ зъ Пóдзамча
	1·01	„ Янова на гол. дворець		10·10	„ Белзця, Равы, Любачева
1·20		„ Кракова, Вѣдня		12·50	„ Янова ¹/₇ до ¹⁵/₉ недѣлѣ и свят
	1·40	„ Сколього, Хирова, а въ Лавочного вóдъ ¹/₇ до ¹⁵/₉.	1·55		„ Пóдволочискъ зъ гол. дворця
1·50		„ Ицканъ, Станиславова	2·08		„ „ „ Пóдзамча
2·20		„ Пóдволочискъ на Пóдзамче		2·15	„ Брухович ⁷/₉ до ¹⁰/₉ недѣлѣ и свят
2·35		„ „ „ гол. дворець	2·45		„ Ицканъ, Гусятина, Керезмезе
	5·15	„ „ „ Пóдзамче	2·58		„ Кракова, Вѣдня, Хабóвки
	5·40	„ „ „ гол. дворець		3·05	„ Стрыя, Сколього лишь ¹/₉ до ³⁰/₉
	5·55	„ Сокаля		3·15	„ Янова, вóдъ ¹/₉ до ³⁰/₉.
		Ночь		3·20	„ Зимнои воды ⁷/₉ „ ¹⁰/₉.
	12·10	Зъ Сколього, Калуша, Борыслава		3·25	„ Брухович „ „ „
12·50		„ Черновець, Букарешту		5·25	„ Ярослава
2·16		„ Кракова, Вѣдня, Орлова			**Ночь**
	3·05	„ Пóдволочискъ на Пóдзамче	12·50		до Кракова, Вѣдня, Берлина
	3·30	„ „ „ гол. дворець	2·36		„ Ицканъ, Констанції, Букарешту
	6·00	„ Кракова, Вѣдня, Самбора, Сянока		4.10	„ Кракова, Хирова, Коросна
	6·10	„ „ „ „ Хирова		5·50	„ Брухович вóдъ ⁷/₉ до ¹⁵/₉
	6·20	„ Ицканъ, Пóдвисокого, Козовы		6·26	„ Ицканъ, Радовець, Кимполюнгу
	7·58	„ Янова вóдъ ¹/₉ до ³⁰/₉. и вóдъ ¹⁶/₉ до ³⁰/₉ що дня а вóдъ ¹/₉ до ¹⁵/₉ недѣлю и свята		6·40	„ Кракова, Вѣдня, Берна, Варшавы
				6·50	а Орлова вóдъ ¹⁵/₉ до ¹⁵/₉
					„ Янова вóдъ ¹/₉ до ¹⁵/₉ въ будній дни
				7·00	„ Лавочного, Мункача, Хирова
	8·15	„ Брухович вóдъ ⁷/₉ до ³⁰/₉. и ¹⁶/₉ до ²⁰/₉.		7·10	„ Сокаля, Равы руских
				7.20	„ Тернополя зъ гол. дворця
	8·30	„ Брухович вóдъ ¹/₇ до ¹⁵/₉ що день		7·42	„ „ „ Пóдзамча
		„ Кракова, Вѣдня, Любачева		7·47	„ Янова ¹/₁₀ до ³⁰/₉ 1900 включно
	9·21	„ Янова вóдъ ¹/₉ до ¹⁵/₉.		8·35	„ „ ¹/₉ „ ²¹/₉ и ¹⁶/₉ до ³⁰/₉
	9·55	„ Кракова, Вѣдня, Пешту, Сянока		9·11	„ „ ¹/₉ „ ¹⁵/₉ недѣлѣ и свята
	10·10	„ Ицканъ, Козовы, Пóдвисоцкого		10·40	„ Ицканъ, Гусятина, Радовець
	10·08	„ Пóдволочискъ, Брод. Копичинець		10·50	„ Кракова, Вѣдня, Ивонича
	10·25	„ „ на гол. дворець		11·10	„ Пóдволочискъ, Бродóвъ г. дворця
	10·30	„ Лавочного, Хирова, Пешту		11·52	„ „ Грималова, Пóдзам.

ЗАМѢТКА: Пора нóчна числить ся вóдъ 6 годины вечеромъ до 5 годины 59 мінутъ рано. — Бюро информаційне ц. к. зелѣзницѣ державнои при ул. Красицкихъ ч. 5.

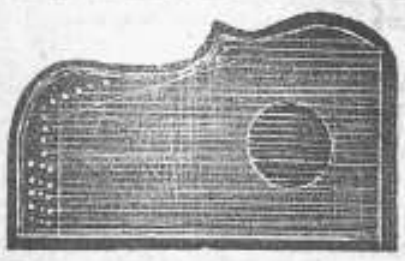

Сензаційна новóсть Ґітарова!

Американьска цитра Ітарова на котрóй кождый въ протягу 5 мінутъ грати може. Єдино нашій цитры посѣдають апаратъ до строєня, пóсля котрóго кождый безъ выимки самъ потрафить строити. Грає ся всякій можливій мельодіи зъ компletнымъ акомпаняментомъ. Всюда по 16 зр., лишь у мене по 8 зр. и 16 зр. Ноты по 6 кр. и 8 кр.

Поручає фірма **І. КАПРАЛИКЪ У ЛЬВОВѢ.** 19

N. B. Выключна продажъ тóлько просто у фірмы безъ посередництва агентóвъ.

При закупнѣ товарóвъ проенмо поглядати на нашу часопись.

Видавець и одѣчальный редактор Исакъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черкавьского. Въ друкарни Института Ставропиґійского, пóдъ зарядомъ Іосифа Данилевича.

Ч. 171. Львовъ, Понедѣлокъ 2 (14) Серпня 1899. Рочникъ XX.

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских свят) о 5-тій годинѣ по полудни. Литературный додаток „Бібліотека найзнаменитших повѣстей“ выходить во второкъ, и во второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Администрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне Бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Одыньского ул. Килинського 2; — въ Ярославю: Л. Кржижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11.; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитость за инсераты платить у Львовѣ

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатком

въ Австрії:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пів рóку	9 зр.	на пів рóку	12 зр.
у Львовѣ:			
на цѣлый рѣкъ	16 зр.	на пів рóку	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пóдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застережена. — Реклямації неопечатані вóльный вóдъ порта.

Поєдиноке число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошеня звыклй принимають ся по цѣнѣ 10 кр вóдъ одного стрóчки инсератовой або ей мѣсце а въ рубрицѣ „Надсланé“ по 25 кр. а. в.

Подяки и иншій домесеня приватий числить ся по 5 кр. вóдъ стрічка.

Въ справѣ гал. щадницѣ

чи то въ справѣ „надужить“ въ гал. щадници, якъ выражае ся галицкою польщиною Dziennik polski, вóдбуде ся головна розправа карна пóсля „автентичнои“ информаціи сего дневника таки у Львовѣ, а назначена она на день 2 жовтня с. р. Обжаловувати буде державный прокураторъ Гайдереръ. Бути може, що для сеи справы зъ уваги на ей важность и на довшій часъ, якій она буде мусѣла потревати, буде вылосована окрема лава присяжныхъ судьѣвъ.

Иншій информаціи мае Kurjer lwowski, хочь подае ихъ, що правда, лише въ видѣ поголосокъ. Вчера дóставъ вóнъ таку телеграму зъ Вѣдня:

„Кажуть, що для переведеня розправы въ справѣ гал. щадницѣ буде делегованый оденъ зъ судóвъ захóднои Галичины, имовѣрно въ Краковѣ. Въ найвысшихъ тутешныхъ кругахъ судовыхъ высказують перек нае, що розправа зъ рóзныхъ важныхъ поводóвъ не може вóдбути ся передъ судомъ присяжныхъ у Львовѣ, де ретроградна праса вже вóдъ довшого часу бе політичный капіталъ зъ поводу справы гал. щадницѣ и настроюе публичну опінію. Длятого було бы найбóльше вóдповѣдне, щобы справу розсмотрювали присяжній судьѣ на безсторонньóмъ теренѣ. Зазначують такожь, що въ справу сю е вмѣшаныхъ и въ нѣй интересованыхъ дуже богато особъ, замешкалыхъ у Львовѣ. Указують дальше на те, що заступаючій теперь черезъ 6 недѣль президента высшого суду краевого віцепрезідентъ Дылевскій бувъ членомъ давнои дирекціи гал. щадницѣ, за котрои дѣяли ся „надужитя“, а вкóнця и на те, що членомъ гал. щадницѣ бувъ президентъ высшого суду краевого Тхуржніцкій, котрый на послѣдныхъ загальныхъ зборахъ щадницѣ (по катастрофѣ) вóдогравъ такъ вызначну ролю, — и президентъ краевого суду Жмінковскій. Для усуненя всякихъ можливыхъ колись закидóвъ, що справу не переведено цѣлкомъ безсторонно, буде пóсля найновѣйшихъ информацій делегованый оденъ зъ судóвъ захóднои Галичины“.

Треба признати, що Kurjer lwowski вóдъ самого початку справы дуже енергічно настае на те, щобы справу выяснено всесторонно и основно, не звóльняючи вóдъ одвѣчальности нѣкого зъ тыхъ, котрій належали до давнои дирекціи щадницѣ, до надзираючого выдѣлу и двохъ ревізійныхъ комісій, а не сповнюючи своихъ обовязкóвъ, причинили ся до катастрофы. Оттакъ и сегодня допоминае ся знова о те саме и дивуе ся, чому нова дирекція касы не забезпечила ся досп на всякій выпадокъ на майнѣ всѣхъ, котрій катастрофу завинили, и чому прокураторія въ актѣ обжалованя поминае членóвъ давнои управы щадницѣ. Слѣдчій судья и пр куратóръ повинный боронити суспóльность вóдъ всякого выыску и злочину; а коли крóмъ обжалованыхъ не могли давнои управы касы пóзвати до одвѣчальности карнои, то повинній були бодай выказати, якъ то члены тои управы повнили свои обовязки, та выголкувати всѣмъ, що не тóлько тій е винуватій, котрій безпосередно роздрапали грошѣ, але и тій, що, не сповняючи своихъ обовязкóвъ, помагали имъ до того.

Мы цѣлкомъ згоджуемо ся зъ поглядами Kurjer-a, але при тóмъ всѣмъ не можемо зрозумѣти, чимъ властиво розправа, переведена передъ судомъ захóднои Галичины, якъ его доконче бажае Kurjer, мае лѣпше выяснити справу, нѣжь розправа передъ судомъ львóвскимъ. Чи всѣ тій колізіи, якій можуть у Львовѣ перешкодити основному выясненю справы, не заходять такъ само або майже такъ само такожь всюды въ захóднѣй Галичинѣ? Чи тій самій люде, котрій мають вилывы у Львовѣ, не мають ихъ такъ само и въ Краковѣ? Коли-бы глядати „безстороннего терену“, то на нашу гадку можна бы его найти хиба по-за границями Галичины.

Такожь и Czas оказуе ся дуже строгимъ судьею въ сѣй цѣлóй справѣ и грае ролю Катона. Зимы не пощадивъ вóнъ навѣть въ своѣмъ некрольогу. За те орґанъ краковскихъ соціялістóвъ Naprzód такъ мѣжь иншимъ вóдзывае ся до пóдвавельского фарисея:

„Мы могли-бъ доказати Czas-ови, що помѣжь его пупілями и сторонниками було и е богато злодѣѣвъ, дефравдантóвъ, процесовичѣвъ, що кривдять вдовы и сироты, опѣкунóвъ загально знаныхъ злодѣѣвъ и т. д. Въ таборѣ тóмъ богато такожь самоубійникóвъ, такъ само обтяженыхъ, якъ и пок. Зима. А таки письмо се удае Катона. Цѣлый край мае червонѣти за ганьбу и встыдъ, якій принесли одиницѣ нанюючи кліки? Хлопы, роботники, интелігенція мають вóдповѣдати за упривілейованыхъ кóлькасотъ злодѣѣвъ?! Була бы се особлива справедливость, котру Czas выповѣдае нинѣ въ такимъ патосомъ. Нѣ, панове! Вы и ще разъ вы будете вóдповѣдати за те, що набронли ваший когорты. Край, ся честна великанска бóльшость, аломить ваший вилывы и вашу могучость. Коли чого намъ встыдати ся, то хиба того, що мы такъ довго и терпеливо зносили таке ярмо.“

Та и се добре сказано; тóлько чи справдѣ такъ скоро аломить край тій вилывы и тую могучость?

Вымоги при вступнóмъ испытѣ до I. клясы гімназіи львов.

Число молодежи въ школахъ середныхъ зростае рóкъ-рóчно. Та не прибуває учениковъ Русиновъ въ гімназіяхъ всхóднои Галичины въ такóмъ процентѣ, якъ бы его можна надѣятись, коли вóдмѣтимо, що въ многихъ повѣтахъ Русины становлять 90% всего населеня. А причина того сеся, що селянство достарчуе за малый контингентъ молодежи до школъ середныхъ, а знов нащадки рускаго мѣщаньства по мѣстахъ такъ пригноблени або здеморалізовани, що навѣть не думають про высшу просвѣту своихъ дѣтей.

Въ наслѣдокъ прикрыхъ вóдносинъ економічныхъ селянство пóдупало и селянинъ не въ силѣ носити выдатки на мундурки, книжки и приборы школьный та оплачувати станцію и харчь, тому не оденъ талантъ марнѣе на селѣ. Не разъ знов були бы средства, да и селянинъ мае охоту учити сына, та нема принуки, не ма кому порадити та напутити, якъ взяти ся до дѣла, и знов дитина остаесь на батькóвскій земли. А остаточно марнуе ся много нашихъ дѣтей въ наслѣдокъ лихого пóдготованя въ народныхъ школахъ. Не робимо тымъ закиду учительству але и то мусить ся вóдмѣтити, що черезъ безнастанну реформу народного шкóльництва, черезъ тій подѣлы шкóлъ на рóзній типы [высшій, мѣскій, низшій, сѣльскій] дуже много молодежи вже a priori выключено вóдъ вступу до середныхъ шкóлъ. А коли неразъ и рѣшать ся родичѣ принятя инструктора, щобы доповнивъ недостаючій вѣдомости дитины, то годѣ имъ взоріентувати ся, якій есть обсягъ вымогóвъ; дѣти неразъ учать ся непотрѣбного, а не умѣють рѣчей конечныхъ та пóдставныхъ и черезъ то перепадають при испытѣ. Селянинъ зражуе ся, забирае дитину до дому paternos exercere agros bobus suis. Тому думаемо, що зробимо прислугу загальній справѣ, коли подамо точно вымоги при вступнóмъ испытѣ на пóдставѣ найновѣйшихъ розпоряджень властій школьныхъ, наведенй въ Справозданю академічнои гімназіи у Львовѣ за 1898/9 рóкъ школьный.

Вымоги при вступнóмъ испытѣ до I. клясы гімназіи ось такій:

1) Зъ науки религіи: вѣдомости, якій може собѣ присвоити ученикъ въ першихъ чотирохъ лѣтахъ обовязковои школьнои науки въ 4-клясовыхъ народныхъ школахъ. [Точне выучене Малого катихизму Дегарбá (цѣна 10 кр.) и Короткои исторіи біблійнои А. Торонь-ского (цѣна 30 кр.)]

2) Зъ выкладового языка [отже въ русскихъ гімназіяхъ зъ рускаго а въ польскихъ зъ польского]: Плавне та вправне читане, поясненя рѣчеве прочитаного зъ поданемъ мысли, оповѣданя змѣсту ширшими уступами; знане частій мовы, вóдмѣна именъ и дѣслова; знане речення простого, розширеного, и розбóръ складовыхъ его частій що-до згоды пóдмету зъ присудкомъ и складнѣ надежѣвъ; поправне написане диктату зъ круга понятій, вѣдомыхъ учениковн, и письменна аналіза поєдиичого речення зъ диктату. Ученики мають означити части мовы и ихъ формы, а такожь части речення.

3) Зъ нѣмецкого языка: Плавне и зрозумѣле читане, вóдмѣна родóвника, именникóвъ, прикметникóвъ та заименникóвъ [особовыхъ, присвоюючихъ, указуючихъ и вóдносныхъ]; вóдмѣна дѣслóвъ помóчныхъ и слабыхъ у всѣхъ формахъ родóвъ дѣяльного и страдального. Вóдтакъ вóдмѣна найзвычайнѣйшихъ сильныхъ дѣслóвъ, засóбъ слóвъ вóдповѣдныхъ понятямъ ученика; правильне писане легкого диктату, котрого змѣстъ подасть ся ученикамъ въ мовѣ выкладовой передъ подиктованемъ.

4) Зъ рахункóвъ: Писане чиселъ до міліона включно; вправность въ чотирохъ головныхъ дѣланяхъ рахунковыхъ цѣлыми числами [додаване вóднимане, множене и дѣлене]; певность въ табличцѣ множени и знане важнѣйшихъ метричныхъ мѣръ.

Для интерпеляціи родичѣвъ подаемо, що ученики, котрій перепали при вступнóмъ испытѣ передъ вакаціями въ однóй гімназіи не можуть здавати другій разъ по вакаціяхъ, а такъ само тій, що не здадуть вступного испыту по вакаціяхъ, мають на той рóкъ запертый вступъ до кождои иншои середнои школы.

Въ „Руслані“ щось попсувало ся!

Вже-жь то и въ звычайный часъ не богато толку слѣдно въ рептильнóмъ орґанѣ руско-польскои консолідаціи; а теперь, коли „паны“ поразъѣздили ся на „свѣжій воздухъ“, выглядае такъ, якъ коли-бъ они всю редакцію

---

1)

Де-що зъ мого побуту у чужинѣ.

И я, заплакавши — —
Поѣхавъ знову на чужину.
„Кобзарь“.

Пословиця каже: всюда добре, та дома найлѣпше... Не знаю, чи коли кому могло таки такъ добре бути у нашій эжидоватѣлбй, нинѣ скрахованбй и на всѣ боки скомпромітованбй Галичинѣ, щобы сказанъ, що нема надъ нею. Хиба сказавъ таке якій зъ Мойсеевого табору, коли ёму не дали на чужинѣ розповсюднювати „промыслу“ на галицку моду...

Бачимо нинѣ зъ жалемъ въ серци, що вже нашъ селянинъ покидае землю, котра выживляла его прадѣдóвъ та въ котрбй спочили его батьки, и забирае ся въ свѣтъ, за море — шукати лучшои долѣ.

Однакъ не всѣмъ судилось бачити въ правдивóмъ свѣтлѣ горе и нещасте, що нищить край, якъ та неумолима и непоборима пошесть. Одни за слѣпи, щобы таке побачили; другій навыкли до того и вже й не знають, чи може бути инакше; вкóнци третій выкористовують незавидне положене и якъ тій хробаки живлять ся та запыхають ся при тóмъ пирѣ середъ загальнои гибли.

А тій нечисленій одиницѣ, що здоровымъ окомъ глядять на ситуацію та радій бы лиху зарадити, не въ силѣ перевести санаційного дѣла. Лихо стало немовь повсюдне. Корупція дóйшла до того степеня, що вже й етичній понятя помѣшались — що перше звалось ложію, теперь стало найсвятѣйшою правдою, ганьбу зовуть честію, перекупство справедливостію... однымъ словомъ: зло величають добромъ. О почутю чести й мовы нема. Exempla docent... До заведеня нормального стану рѣчей треба бы хиба якогось Геркули, або може й кóлькохъ, бо таки оденъ, сумнѣваюсь, чи дасть всему раду..

Отъ я загнавъ ся непотрѣбно въ рефлексіи, котрій вже мимоволѣ кождому тиснуть ся до головы, хто бодай троха знае вóдносины нашій и кому не байдужій послѣдній подѣѣ, що Галичину збезчестили та привели ей до ще бóльшои нужды. И нинѣ тебе соромъ бере, коли въ чужинѣ мусишь признатись, що приѣхавъ зъ Галичины. А зъ другои стороны чужинцѣ жалѣють тебе, коли почують, що вертаешь до „Сканзаліціи“ та мусишь тамъ жити тымъ занечищеным воздухомъ и глядѣти у непевну свою будучность, що занимае вóдъ ласки можныхъ свѣта сего...

Але приступаю вже до рѣчи, о якбй говорить заголовокъ сего мого письма.

Ще такъ дуже не вóдчуває ся чужины, коли опускае ся захóдну границю краю, переѣздить ся Шлескомъ и Моравою та заѣджаесь на сталый побутъ до Вѣдня.

Нинѣшный Вѣдень зложеный зъ такъ рóзнородныхъ елементóвъ, що его давне, чисто германьске населене затоплюесь у чужому морю. О чистóмъ, нѣмецкóмъ языцѣ тутъ и бесѣды бути не може. Побóчь чистѣйшого, такъ званого вѣденьского діялекту, ужывають тутешній мешканцѣ мовы, котру можна назвати хиба сумѣшкою рóзныхъ языкóвъ. Розумѣе ся, що галицкій жиды внесли такожь свою частину, и то чи не найбóльшу. Тому, коли хто е першій разъ у наддунайскóй столици, его цѣлкомъ не разить вѣденьска нѣмеччина — вóнъ ей прецѣнь чув и у себе дома: по жидóвскихъ мѣсточкахъ и селахъ. А часто такожь лучаесь подыбати тутъ своихъ землякóвъ чи й Полякóвъ, або и иншихъ братбвъ-Славянъ, що шукають заробку у великóмъ мѣстѣ.

Що насъ у Вѣдни, чи въ загалѣ въ тбй захóднбй части державы нашои чужиною вражати звыкло, есть передовсѣмъ вóдмѣнне житя котре плыве быстрою, горячою струею працѣ. Несчетимій фабрики, котрій въ нашому краю тóлько десь-не-десь подыблешь, вóдтакъ безнастанный рухъ и горячковый поспѣхъ, зъ якимъ кождый иде за своимъ дѣломъ, величавій будóвлѣ, блискучій и дорогоцѣнній выставы, рóзнородній средства комунікаційній и калейдоскопна рóзнородность та рóзнобарвность великомѣского житя — все те разомъ выкликуе у насъ се незвычайне вражене, котрого не можу ще назвати вражѣнемъ чужины, позаякъ таке вражѣне доперва тогдѣ вóдчуваесь, коли пустишь ся въ дальшій стороны за Вѣдень.

Чужину вóдчуваесь уже сильно на двóрци вѣденьскихъ зелѣзниць. Тутъ гуртують ся поодинокій чужосторонній люде, котрыхъ не такъ легко запримѣтити у товпахъ народу великого мѣста. Они, сказати-бъ-выринають одинъ по одному зъ безмѣрного моря столицѣ, мовь тій краски, що вóддѣляють ся зъ пестрои сумѣшки, сходять ся разомъ и зачинають творити одну цѣлбсть для себе.

Чуство чужины збудилось у менѣ на двóрци Полудневои зелѣзницѣ, де у-перше побачивъ я зелений лыдки и голій колѣна Стирійцѣвъ и почувъ ихъ полуднево-нѣмецкій діялектъ.

Вже за Медлінгомъ (де то выробляють тій „славній“ чоботы и черевики) зачавъ подувати теплѣйшій вѣтрець.

Буйнѣйшій збóжа, придорожній виннициѣ и спека, що немовь зъ кождымъ кільометромъ зростала, нагадували менѣ, що поѣздъ въѣхавъ въ краину теплѣйшу — полудневу. Чистый голубый небозвóдъ взносить ся величаво понадъ землею и мовь-бы усмѣхавъ ся до чистенькихъ нѣмецкихъ загородъ, сѣлъ та мѣсточкъ, що лежали по обохъ бокахъ зелѣзничого шляху. Они нагадували менѣ тій будóвлѣ, що ихъ дѣти выклеюють зъ паперу — такій всѣ гарній и миленькій для людского ока. А кождѣська оселя въ садку чи въ огородѣ, прикрашена плющемъ або виномъ, свѣдчила про господарность, робучость та харность мешканцѣвъ.

Правда, що безмежній обшары, засаджений самымъ виномъ, котре пнесь по низенькихъ тычечкахъ, роблять вражѣне якоись маленькости и карликоватости, але зъ другого боку вынагороджуе се ясна зелень, що будить у нашóмъ нутрѣ приятне чувство надѣѣ, — якъ и тій буйній та яркій цвѣты й зѣля, що чудово убирають землю и надають ѣй що разъ то иншій й красшій виды. Сказавъ бы-сь, що якась умна рука порозстелювала рóзнобарвными цвѣтами тканій килимы на твое принятя.

Далѣ околиця зачала прибирати иншій видъ. Десь далеко, по краицяхъ видокруга виднѣючій темно-синій полоски стали наближатись, роздѣлюватись въ поодинокій пасма горъ та спинати ся шпилями до неба.

цію лишили на самого коректора, а вонъ нещасный, неспособный до такои роботы, анѣ рады собѣ не може дати анѣ вызнатись не годенъ въ справахъ, про котрій выпаде ему писати. Оттакъ помѣстивъ недавно звѣстій вѣдозвы „Народнои Рады“, безъ жадныхъ замѣтокъ, не добачуючи въ нихъ очевидно нѣякого грѣху и анѣ здогадуючись, що се не на руку его панамъ. Треба було опѣсля помылку направити и ударити на ту-жь саму „Народну Раду“ за тій-жь самій вѣдозвы, хоть самъ не розумѣвъ, зъ якои рациі, та причепити тій „Народній Радѣ“ въ дусѣ програмы офіцины польского кола докоры неробства и нездарности. Мы на тую напасть вѣдповѣли зовсѣмъ поважно, запытуючи рептильку, що властиво вдѣявъ доси „Католицкій Союзъ“, коли на ей гадку „Народна Рада“ нѣчого не робить, и що „Народній Радѣ“ замѣсть тыхъ огужденыхъ вѣдозвъ треба було зробити, щобы було добре або бодай лѣпше. Пытаня нашій були цѣлкомъ природній, бо жь не повиненъ вытыкати другому неробство той, хто самъ нѣчого не робивъ, а тымъ ще менше, коли се не правда; такъ само повиненъ той, хто ганить другого за якусь роботу, знати, якъ тую роботу треба було лѣпше зробити. Але редакція „Руслана“ не година сего порозумѣти, а збравши ся намъ вѣдповѣдати, не вѣдповѣдае на жадне наше пытане, тѣлько вѣдповѣдь нашу называе лайкою — очевидно за те одно, що мы послѣвъ руско-польскои консолідаціи звемо офіциною польского кола — та вѣдхрещуе ся руками и ногами вѣдъ „Католицкого Союза“, зъ котрымъ нѣбы то анѣ напасть „Руслана“ на „Народну Раду“ анѣ его редакція не мае нѣчого спѣльного.

Ну, що до „Католицкого Союза“, то мы коректорови „Руслана“, на котрого теперь очевидно паны вложилу редакцію, не станемо пояснати звязи „Католицкого Союза“ зъ „Русланомъ“ и зъ офіциною польского кола; нехай запытае о те панѣвъ, якъ вернуть зъ свѣжого воздуха, то они ему се пояснять на розумъ; намъ шкода часу на пояснюване такихъ елементарныхъ рѣчей. А що-до лайки, яку коректоръ „Руслана“ добачивъ въ нашій вѣдповѣди на напасть на „Народну Раду“, то вонъ повиненъ бы знати, що называти особы и рѣчи по имени — не е нѣякою лайкою; коли Гаврила кличемо Гавриломъ, вола называемо воломъ, а осла осломъ, то се не е нѣякою лайкою, хоть бы кому и якъ не подобали ся слова „Гаврило, вѣлъ, оселъ“. Оттакъ само мы и „Руслана“ звемо — хоть правда, що згѣрдно — рептилькою, бо се е загально принята назва на часописи, удержуваній зъ рептильного фонду; а се що-до „Руслана“ е незаперечоною правдою. А послѣвъ руско-польскои консолідаціи звемо офіциною польского кола, бо се е для нихъ такъ само справедлива назва, якъ на вола маемо назву „вѣлъ“.

Назвавши всю нашу вѣдповѣдь на напасть на „Народну Раду“ лайкою и вѣдхрестивши ся такъ нельояльно „Католицкого Союза“, чепивъ ся „Руслан“ нашого высказу, що „роботы зъ тои стороны не слѣдно нѣ найменшои“ [„тою стороною“ мы розумѣли „людей, котрій въ послѣднихъ рокахъ взяли ся за политику“, и „тій мудрій головы, зъ котрыхъ завязало ся нове политичне товариство пѣдъ назвою Католицкого Союза“, та тыхъ „новыхъ, мудрыхъ проводирѣвъ, по котрыхъ мы надѣяли ся, що поведуть насъ простымъ и певнымъ шляхомъ до меты нашихъ ідеалѣвъ“]. У вѣдповѣдь на той высказъ запытуе насъ „Руслан“: „Чи може вы причинили ся до того, що вступ руска школа выдѣлова и мае краёву субвенцію? чи може выздвигали пѣдмогы для Наук. Товариства им. Шевченка и друкъ школьныхъ книжокъ въ его друкарни? чи вы приложили палець до заснованя хоть бы одноі катедры въ університетѣ? чи вы причинили ся до заведеня въ школахъ розумноі правописи, котроі боите ся у себе завести изъ стаху передъ вашими кацапскими союзниками? Чи може подбали про рускій школы взорцевій и т. д. и. т. д.?“

Читаючи той рядъ пытань, мы въ покаяню повинній бы чимъ разъ бѣльше спускати очи до долу, а вже при постѣдньомъ „и т. д. и. т. д.“ повинній-бъ сховати ся пѣдъ землю — — коли-бъ то була правда, що „Руслан“ плеще. Вправдѣ до „и „т. д. и т. д.“ мы не причинились анѣ дрѣбочку — але до вычисленого въ попередныхъ пытанях мы не то причинили ся, але то наше дѣло — дѣло народовцѣвъ зъ передъ „нового курсу“. И катедра исторіи въ університетѣ, и гімназія въ Коломыи, и женьска школа вправъ у Львовѣ, и мужеськи школы вправъ при семинаріяхъ учительскихъ у Станиславовѣй Тернополи, и товариство обезпечень „Дністеръ“ — все се прецѣнь здобутки не „нового курсу“. А коли „новый курсъ“ може ще щось записати на свій рахунокъ [розумѣесь — не женьску школу выдѣлову, котру основало наше Товариство педагочічне], то те „ще щось“ далеко далеко не зрѣвноважить шкоды, якои они начинили рускому народови у всякихъ напрямахъ своею сервілістичною політикою, котра неразъ выходила на явну зраду интересѣвъ свого народу. Се-жь рѣчь неторична и не потребуемо ей по разъ сотый илюструвати фактами.

А вже що-до правописи, то лишѣть разъ тій дѣтвацкій теревенѣ, въ котрій самій не вѣрите. Лѣпше запытайте пос. Барвѣньского: передъ кимъ же то вонъ мавъ такого страха, що такъ довго, поки станувъ на „новый курсъ“, выдававъ свою историчну бібліотеку правописею такою, якои мы уживаемо, хоть тую бібліотеку выдававъ головно на бажане Украинцѣвъ, ихъ заходомъ, за ихъ грошѣ и переважно для ихъ ужитку? Чи робивъ се такожь зъ страху передъ тутешними кацапами?

Замѣсть вѣдповѣсти на нашій пытана: що вдѣявъ доси „Католицкій Союзъ“ и що „Народній Радѣ“ треба було зробити замѣсть выдавати огуджений „Русланом“ вѣдозвы, — боронить рептилька дуже незручно офіцину польского кола. „Коли бъ навѣть — каже — такъ дѣйство було, щобы наши послы були членами кола польского, якъ свого часу бувъ пок. Качала (але жь вы добре знаете, що они творять окремый „Славяньскій Союзъ“), то вы не мали бы права кидати на нихъ болотомъ, бо се бувъ бы союзъ заступниковъ одного народу зъ заступниками другого. А вы тымчасомъ, щобы побивати нашихъ рѣдныхъ братѣвъ, сконсолідовали ся зъ ренегатами руского народу, зъ тыми, що вѣдцурали ся своеи мовы и народности за рублѣ и вамъ при кождій нагодѣ плюють въ очи. Обмыйте перше вашій руки зъ тои нечисти, якою скаляли-сьте ся, стикаючи ся зъ Марковами, Мончаловскими, Добряньскими, а тогдѣ будете могли насъ моралізувати“.

Але-жь бо мы нѣколи не кажемо, що „нашій“ послы належать до польского кола, бо се було бы неправдою; мы кажемо лише, що они е офіциною польского кола, а се-жь таки правда, хоть они у Вѣдни рѣвночасно належать до „Славяньского Союза“. Приръвнане зъ пок. Качалою зовсѣмъ невдале. Пок. Качала бувъ выбраный посломъ на Мазурахъ доброю и непримушеною волею Полякѣвъ тогдѣ, коли перепавъ на Руси. Льояльность цѣлкомъ природно наказувала ему вступити до польского кола; все-жь таки, хоть бувъ властиво заступникомъ польскихъ выборцѣвъ и за такого себе уважавъ, застерѣгъ собѣ въ польскѣмъ колѣ повну волю въ рускихъ національныхъ справахъ. Тымчасомъ „нашій“ послы, выбраній на Руси за волею Полякѣвъ насильно противъ волѣ руского народу, замѣсть въ зрозумѣлѣй кождому льояльности вступити явно до польского кола и тамъ бодай на позѣръ сидѣти якъ рѣвній зъ рѣвными, пѣшли до панѣвъ на службу, дали собѣ навѣть въ національныхъ справахъ заложити каганець на уста, а вступивши до „Славяньского Союза“, удають независимыхъ вѣдъ польского кола послѣвъ рускихъ.

Такъ само невдале е нѣчно повтаряне „Русланом“ порѣвнане т. зв. рускои консолідаціи зъ руско-польскою. Пора бы вже здобути ся на якійсь иншій, свѣжій дотепъ, бо докоры про консолідацію народовцѣвъ зъ ренегатами руского народу надто вже оклепаній, не выкликують вже у нѣкого ефекту и нѣхто имъ не вѣрить. Всякій вже добре знае, що наша консолідація не мае нѣякого дѣла зъ ренегатами руского народу, зъ рублевичами, зъ Марковыми, Мончаловскими e tutti quanti, и мы знаемо не ажь вѣдъ „Руслана“ и не ажь вѣдъ „нашихъ“ послѣвъ, за кого нихъ уважати. „Нашій“ жь послы сконсолідували ся зъ гнобителями нашого народу, и то не якъ рѣвній зъ рѣвными, а якъ слуги зъ панами, здавшись имъ на ласку и неласку. Мы сконсолідували ся зъ тыми, котрыхъ мусимо уважати за братѣвъ нашихъ по крови и кости, и то не щобы побивати кого небудь, а щобы спѣльными силами боронити ся вѣдъ загибели, яка намъ грозить вѣдъ нашихъ гнобителѣвъ. „Нашій“-жь послы пѣшли на службу до тыхъ гнобителѣвъ, щобы справдѣ побивати нашихъ и своихъ братѣвъ, вѣдъ котрыхъ имъ и намъ тутъ въ Галичинѣ не грозить загибель, — а рублевичѣвъ не побе и та служба „нашихъ“ послѣвъ, тѣлько хиба скрѣпить ихъ таборъ. Моралізувати мы такожь нѣкого не моралізуемо, а вже найменше тыхъ, що упали такъ низько и на таке дно, куды повзае тѣлько гадь; щобы ихъ моралізувати, на те треба бы якихось місіонарѣвъ, а не насъ. А щобы зъ „вами“ говорити, ваши напасти вѣдпирати, на те чистыхъ нашихъ рукъ обмывати не потребуемо; обмыйте скорѣйше „вы“ свои руки, скаляній не то устискали зъ нашими гнобителями, але — що бѣльше — кривдами нашого народу, а навѣть кровію, пролитою при выборахъ задля политики „нашихъ“ послѣвъ.

На таку то вѣдповѣдь здобувъ ся „Руслан“, коли мы поспытали его: що вдѣявъ „Католицкій Союзъ“ и що повинна була зробити „Народна Рада“ замѣсть выдавати звѣстій вѣдозвы.

Въ такѣмъ самѣмъ бе головю, зъ якимъ накинувъ ся на „Народну Раду“ и зъ якимъ давъ намъ опѣсля свою славну вѣдповѣдь, накидае ся вонъ въ ч. 168. зъ д. 10 с. м. также на „Просвѣту“ за те, що доси не выдала книжечки въ поученемъ о закладаню Райфайзенѣвскихъ касъ, та взывае ажь членѣвъ „Просвѣты“, щобы зажадали вѣдъ выдѣлу скликаня надзвычайныхъ загальныхъ зборѣвъ для поучена о потребѣ и способѣ закладаня та ведення тыхъ касъ. Дорѣкае также и „Свободѣ“, що лише кѣлькома словами натякнула въ новинкахъ про сю справу.

Ну, часте безголове! Поминувши те, що ще торѣкъ цѣлый рядъ статей д-ра Савчака про тій касы друкувавъ ся въ „Дѣлѣ“, котре находить ся майже въ кождій читальни „Просвѣты“, „Свобода“ за старанемъ „Просвѣты“ подавала поученя про Райфайзенѣвскій касы торѣкъ въ чч. 30–33, а сего року въ двохъ статьяхъ въ ч. 29. А що до книжочки и друкѣвъ, то чи не перехопилась бы була „Просвѣта“, коли-бъ ихъ була выдала? Адже се акція краёвого выдѣлу, не „Просвѣты“. „Просвѣта“ выдала бы книжочку, выдала бы друки, а краёвый выдѣлъ выдасть опѣсля инакшій инструкціи, инакшій друки и выйде чисте баламутство! Редакція „Руслана“ чейже читала обѣжникъ краёвого выдѣлу въ д. 10. липня с. р., въ котрѣмъ мѣжь иншимъ заповѣдае ся, що сего року выйде пѣдручникъ зъ докладнымъ, у взорцѣ заосмотреннымъ поученемъ о закладаню и веденю щадничыхъ и позичковыхъ касъ системы Райфайзена; а друки всѣ мали вже въ линию бути готовій. Всѣ тій выдавництва краёвого выдѣлу будутъ друкованій такожь въ рускѣмъ языцѣ. Коли читала тій обѣжникъ — а бувъ вонъ навѣть повторены и въ „Руслані“, — то яку цѣль мае его сѣдома напасть на „Просвѣту,“ и то д 10 с. м.? Яку цѣль мали бы мати тій надзвычайній загальній зборы членѣвъ „Просвѣты“, котрыхъ „Руслан“ домагав ся? А коли редакція „Руслана“ обѣжника того не читала, то по якому вонъ редагова ый?...

Письма зъ краю.

Зъ села пишуть намъ:

Пословицю „обѣцявъ панъ кожухъ“ можна безпечно примѣнити до обѣцяного пѣдвышеня конгруы для нашого духовенъства.

Пѣдвышили вѣдъ 1 жовтня 1898 пенсіи урядникамъ, професорамъ и т. д., то вѣдъ того дня зачали имъ выплачувати. Щобы не було кривды для найбѣльше упослѣдженыхъ, найнизше дотованыхъ и найбѣднѣйшихъ, т. е. для руского клира, то пѣдвышили и ему дотацію ажь о 100 зр., але на паперѣ. Ще одинъ мѣсяць, а буде якъ-разъ рѣкъ, вѣдъ коли маемо пѣдвышену пенсію. А що клопоту було, щобы дѣйти до того блага! — бо ту предкладай фасію и уважай добре, щобы якій крейцарикъ не призабути, а шли ще до потвержденя деканьского, а старай ся о всѣлякій цертіфікаты въ старостві, а коли ты вже все позбиравъ и выславъ та й потѣшавъ ся надѣею, бо и соточка для бѣдака щось значить, то якъ-разъ майже въ рѣкъ по тѣмъ побачивъ-весь замѣсть сотки грушку на вербѣ!...

Близше втаемничені мовлять, що фасіи вже потвержені, що все вже готове, но бы выслати до урядѣвъ податковыхъ асигнацію на нову конгруу, але все то тамъ „въ горѣ“ спочивае; не пильно имъ дѣя ся — сытый голодного не знае, übrigens: die Pfaffen können warten.. А ту тій бѣдній Pfaffen не мають нѣкого, хто бы за ними постоявъ. Престолы епископскій ще не занятій, а низшій єрархи, котрій кермують епархіями, чомусь не потрудять ся, хоть-бы и лично, де треба, щобы справу такъ пекучу довести до кѣнця..

Одну тѣлько маемо душу, котра не жалуе труду не нно въ справахъ дотыкаючыхъ загалъ рускій, але и въ справахъ священичыхъ, котра въ дѣлѣ вдовиць и сиротъ та й въ иншихъ здѣлала бѣльше, якъ всѣ наши духовні лиця котрій до теперь засѣдали въ радѣ державнѣй — а тымъ мужемъ есть посолъ о. Танячкевичъ. Отже до него звертаемо ся зъ прошеньемъ, щобы запукавъ де треба и спонукавъ подвышене конгруы не лишь de titulo, але и de facto.

Пора до того найвысша, особливо теперь, при кѣнци вакацій, де неоденъ батько въ голову заходить, якъ бы дитину до школы вырядити...

Переглядъ политичный.

Въ суботу розправа въ Реннахъ зачала ся короткимъ переслуханемъ Дрейфуса. Розходило ся о выясненє факту, що дня 18-ого сѣчня 1895 на островѣ Ре знайдено въ кишени Дрейфуса бордеро. Дрейфусъ пояснивъ, що хотѣвъ мати дословный вѣдписъ документу, о котрѣмъ довѣдавъ ся бувъ доперва пѣдчасъ своеи розправы. Президентъ трибуналу заявивъ, що обжалованому прислугуе право робленя копій зъ актѣвъ процесу и на тѣмъ справу закѣнчено. [Противрепізійній дневники голосили, що копію знайдено зашиту въ пѣдшевцѣ кафтана Дрейфуса].

Вѣдтакъ приступлено до переслуханя свѣдкѣвъ. Першій свѣдокъ Делярошъ збанававъ въ справѣ вѣдшифрованя депеши італійского вѣйскового атташе въ Парижи Паніцардіого до свого правительства того змѣсту: „Сли Дрейфусъ не мавъ зъ нашимъ правительствомъ зносинъ, було бы властивою рѣчею поручити нашому амбасадорови, абы оголосивъ офіціяльне dementi, абы не допустити до коментарѣвъ“. На пѣдставѣ тои вѣдшифрованои депешѣ Мерсіе казавъ выготовити ниву того змѣсту: „Дрейфусъ арештованый, міністеръ вѣйны Мерсіе посѣдае доказы его зносинъ зъ Нѣмеччиною, заряджено строгій средства осторожности“. Пѣсля збанань Деларошa, та другa депешa е рѣшучо сфальшована.

Зъ великимъ напруженемъ выслухано збананя слѣдуючого свѣдка, б. президента республики Казимира Періера. Вонъ выголосивъ дуже довгу промову, въ котрій оповѣвъ всѣ подробицѣ вѣдносячій ся до справы Дрейфуса, при тѣмъ зъ особлившимъ патискомъ заявивъ, що нѣколи не зобовязувавъ ся до нѣчого су-

---

Се Альпы, ще нинѣ богатій въ лѣсы, въ звѣрину, въ копальнѣ рѣзнородныхъ металѣвъ та въ чистый, здоровый воздухъ, котрый неодному, що втративъ свое здоровле въ бацильнѣмъ воздусѣ галицкихъ осель, привернувъ его назадъ. Тутъ мѣжь горами передираесь жереляна вода, котрій промысловій и роботящій Нѣмцѣ не дають дармо пѣдмулювати и зрывати береги, а старають ся силу ей вызыскати на всѣлякій способы для добра людскости и для пѣднесеня добробыту краю. Смѣло можна о кождій капли, яка журчить по камѣню, сказати, що она плыве горда на свою працю, котру довершае, вѣдъ коли выдѣстанесь зъ помѣжь тѣсныхъ стѣнъ камѣнныхъ ажь до послѣднои хвилѣ свого самостійного житя.

Коли бувало иду берегомъ гірскои рѣки и наслухуваръ ей, выдавалось менѣ, що водиця бѣжить швидко зъ одноі роботы до другои, и при тѣмъ приспѣвуе собѣ веселои пѣснѣ, абы тѣлько на гірку працю призабути...

И дѣйстно, не абы-яка праця тои гірскои воды! Кѣлько то фабрикъ, млыновъ и тартаковъ стоить рядомъ вздовжь берегѣвъ! та й кѣлько то тутъ купелевыхъ заведень, що-до котрыхъ сеся гірска околиця не на послѣднѣмъ стоить мѣсци. Досыть пригадати собѣ такій мѣсцевости, якъ Мірццушляґъ, Ґляйхенберґъ та многій иншій, славнозвѣстній изъ своихъ гідропатичныхъ заведень.

Сидячи у выгѣднѣмъ купе, де-хто мабуть и не застановлявсь надъ тымъ, кѣлько то людскои працѣ та гроша коштувати мусѣло, закимъ поперебивано могутній скалы, — сполучено безоднѣ довжезными віядуктами, та засновано тую, теперь мабуть одну зъ найкрасшихъ дорѣгъ зелѣзныхъ, що перетинае Семеріньґъ. Але таки й часу може нема застанавляти ся надъ тымъ, що чоловѣкъ зробивъ, коли бачить ся величавій и чудовій дѣла природы та тую рѣзнородну красу, якою она сю честь землѣ надѣлила.

Поѣздъ ѣде по бѣльшій части серединою горъ, т. е. тунелями, такъ що годѣ при такій ѣздѣ докладно приглянути ся цѣлій тутешній природѣ, а тымъ менше до сыта налюбуватись красою ей та мальовничими видами що кождон хвилѣ змѣняють ся, немовь у тій панорамѣ, де невидима рука пересуває одинъ образъ за другимъ. А хотѣвши, ты мусѣвъ бы умысне задержатись у сихъ горахъ и придивитись имъ такъ, щобы на завсѣгды лишивъ ся ихъ образъ у твоій тямцѣ та щобы душа твоя навчила ся вѣдъ нихъ такъ чистою бути якъ ихъ дорогоцѣнна цвѣтка шаротка [Edelweiss], що якъ бы умысно выдралась на самій найвысшій вершки, въ утечи передъ хапчивыми руками людей. Тутъ скрывъ ся такожь и звеличаный поетами енціянъ, а коло него альпейска рожа и многій иншій цвѣты та запашне, дрѣбнѣйше и бѣльше зѣле — знаменитый кормъ для домашнои звѣрины, о якѣмъ нашій нужденній, на болотахъ або пѣскахъ пашенній товаринѣ и не приснить ся нѣколи.

До самого Мірццушляґу ѣде ся що найвысшими и найкрасшими горами. Зъ-вѣдти знижуе ся ихъ высота и поѣздъ спускае ся поволи у долину Муры, котра то рѣка, вѣдъ Бруку почавши, супроводить шляхъ зелѣзницѣ до самои столицѣ зеленои Стиріи.

(Дальше буде)

противъ родины Дрейфуса. Непорозумѣне пôшло зъ того, що противревізійный Eclair оголосивъ бувъ письма зъ пôдписомъ Дрейфуса, въ котрыхъ засудженый жалувавъ ся, що Періе не додержавъ давного его родинѣ слова, що розправа передъ трибуналомъ буде явна. Пôзнѣйше показало ся, що тѣ листы були сфальшованѣ. Періе рѣшучо заперечивъ, що на его уступлене вилынули справы дипльоматичнои натуры, именно конфліктъ зъ Нѣмеччиною. „Одинокою причиною моеи резигнацiи — сказавъ Періе — було поступоване кабінету Дiпйого, котрый робивъ все на власну руку и о нѣчôмъ мене не повѣдомлювавъ". О справѣ Дрейфуса свѣдокъ довѣдавъ ся вôдъ Мерсіера, котрый прийшовши до него заявивъ, що знайдено документъ зъ словами cette canaille de D., и що документъ вôдносить ся до Дрейфуса. По засудженю Дрейфуса прийшла до нѣмецкого амбасадора въ Парижи Мінстера вôдъ нѣмецкого цѣсаря слѣдуюча депеша: „Цѣсарь мае цѣлковите довѣре до президента републики. Сли доказано, що Нѣмеччина не мала нѣчого спôльного зô справою Дрейфуса, то най Періе оголосить се публично". Періе заявивъ Мінстерови, що яко невôдвѣчальный шефъ державы не е обовязный давати выяснення, але коли заапельовано до его льояльности, то скаже, що въ нѣмецкôй амбасадѣ знайдено документы компромітуючи французского офіцира и переконано ся, що Нѣмеччина займала ся шпігуньствомъ. Амбасадора дуже здивувало се выяснене и вôнъ зажадавъ вôдъ президента кабінету, абы той оголосивъ офіціяльне дементі. Коли Дiпйі заявивъ, що того не може зробити зъ огляду на другѣ державы, Мінстеръ повѣдомивъ свѣдка, що уважае справу за полагоджену. Що до таѣного dossier, то свѣдокъ нѣчого о тôмъ не знавъ. Мінстры вôдбували нарады безъ вѣдомости свѣдка, а доперва по засудженю и деґрадацiи Дрейфуса Періе довѣдавъ ся о его збзнанях. „Въ нихъ говорено, що до мене приходили члены родины Дрейфуса и просили о протекцію — се фальшь. На честь мого колишнього становиска, на честь републики, не можу допустити, абы президента републики посуджувано о розмову зъ родиною чоловѣка посуджуваного о зраду вôтчины". „Не пôду — закôнчивъ Періе зъ того мѣсця, доки не выкрые ся, хто брехавъ. Бо я не брехавъ — то рѣчь певна.

По переслуханю Періера покликано дальшого свѣдка, ґенерала Мерсіера, котрый увôйшовъ на салю зъ пакою документôвъ пôдъ пахою. Пôдчасъ збзнань того свѣдка прийшло до острои перепалки мѣжь нимъ, а Періеромъ и Дрейфусомъ. На самôмъ вступѣ Мерсіе заявивъ, що нѣмецкій цѣсарь лично займавъ ся тыми шпігуньскими справами, и що въ деякихъ выняткових случаях, шефы шпігуньскихъ центрôвъ въ Парижи, Штрасбурзѣ и Бруксели безпосередно и лично кореспондували зъ цѣсаремъ. Се выходить впрочôмъ зъ збзнань свѣдка Мілера, котрый бачивъ въ спальни цѣсаря Вільгельма примѣрникъ Libre Parole зъ зачеркненымъ синымъ оловцемъ уступомъ: „Капітанъ Дрейфусъ арештованый". Коли Мерсіе обговорювавъ листы Дрейфуса въ справѣ приречень Періера, Періе замѣтивъ що якъ разъ тѣ листы сфальшованѣ Мерсіе: „Цѣлкомъ не думаю, щобы Періе знавъ що небудь о тыхъ листахъ". Періе зъ иронiею: „Дякую за компліментъ пане ґенерале". Об говорюючи депешу Паніцардіого свѣдокъ твердить, що она автентична. Передъ касаційнымъ трибуналомъ не хотѣвъ всего сказати — те перь скаже все, що знае. Тогды зъ причины Дрейфуса грозила вôйна, французко-россійскій союзъ ще не бувъ запевненый, армія не була зорґанізована, и тому мы все робили въ тайнѣ, абы зъ того не выйшли дипльоматичнѣ конфлікты. Періе помыляе ся, коли думае, що мы дѣлали на власну руку. Противно, мы о всѣмъ повѣдомлювали его яко президента републики. [Періе: прошу о голосъ!] На запытане оборонy Мерсіе признавъ, що Патї дi Клямъ сказавъ ему дословно: „Дрейфусъ не зложивъ менѣ нѣякихъ збзнань, не сказавъ нѣчого, що могло бы его оправдати — моя місія була нещаслива". Свѣдокъ вказуе дальше на небезпеченьство вôйны зъ Нѣмеччиною, говорить, що давъ лишь моральный наказъ достатченя документôвъ, але лично ихъ не достатчувавъ, дѣлавъ все въ добрôй вѣрѣ. Я бѣдный чоловѣкъ — додавъ — бороню Францію власными средствами, коли Анґлія и Нѣмеччина зложила 35 міліонôвъ на справу Дрейфуса. Свою промову Мерсіе закôнчивъ просьбою до судьѣвъ, щобы засудили Дрейфуса, бо хочь бы навѣть не написавъ бордеро, то все таки е зрадникомъ. Коли бы не мавъ того переконанн, признавъ бы ся вôдразу до помылки и сказавъ бы, що Дрейфусъ не виненъ. Однакъ теперь вôнъ переконаный о его винѣ. На тѣ слова Дрейфусъ зôрвавъ ся и зъ пôднесенымъ пястукомъ крикнувъ: „Брешете, ґенерале, я не виненъ, сто разъ не виненъ, впередъ докажѣть мою вину. Се, що вы кажете, безличнôсть!" Капітанъ жандармерiи утихомиривъ Дрейфуса, котрый бувъ такъ зъиритованый, що дуже легко мôгъ бувъ кинути ся на Мерсіера. Мерсіе ще дальше вôдчитувавъ документы и повторявъ свои выводы о вôйнѣ. Именно высказавъ ся, що коли Періе конферувавъ зъ Мінстеромъ, здавало ся, що кождон хвилѣ выбухне вôйна. На се Періе въ голосъ розсмѣявъ ся. Мерсіе скôнчивъ свою промову и выйшовъ. Періе просивъ, щобы его сконфронтовано зъ Мерсіеромъ, що президентъ трибуналу обѣцявъ зробити на нинѣшнôмъ засѣданю. На тôмъ розправу перервано По засѣданю прийшло на улици до бурливои демонстрацiи противъ Мерсіера и за нимъ. Остаточно выступила жандармерія и розбгнала демонстрантôвъ.

Оборонцѣ высказують, що субота була для Дрейфуса и его обороны днемъ побѣды що Мерсіе остаточно знищивъ себе и націоналістôвъ. Дивують ся, якъ б. мінстеръ вôйны мôгъ такъ слабыми аргументами осмѣшувати себе и своихъ приклонникôвъ. Говорять, що Мерсіе бувъ бы оповѣвъ ще бôльше байокъ, коли бы бувъ не боявъ ся, що оборона зажадае его увязненя за кривоприсягу. Противревізійнѣ дневники також тріюмфують доказуючи, що збзнання Мерсіера були для Дрейфуса убійчѣ.

Въ Франціи нова сензація! Арештовано Деруледа и 9 иншихъ особъ, а заносить ся на ще численнѣйшѣ арештованя. Говорять, що вôдкрыто небезпечный заговоръ противъ републики. Въ заговорѣ мали взяти участь ґрупы: роялістична, антисемітска и патріотична ліґа. Вже вôдъ хвилѣ звѣстнои аферы Деруледа зъ ґенераломъ Рожетомъ зачало правительство пôдозрѣвати, що истнуе серіозный заговоръ. Вôдъ того часу пôдозрѣне що разъ бôльше скрѣпляло ся и правительство прийшло до переконаня, що заговоръ истнуе вже вôдъ липня 1898-ого року. Мѣжь иншими арештовано також секретаря Орлеаньского князя Біфета въ хвили, коли хотѣвъ перейти бельгійску границю. Лôкаль патріотичнои ліґи опечатано. Говорять, що Деруледъ намѣрявъ выконати державный атентатъ въ спôлцѣ зъ Мерсіеромъ. Президентъ антісемітскои ліґи узброеный въ нôжъ и револьверъ забарикадувавъ ся зъ товаришами въ домѣ ліґи и заявивъ, що поліція не впустить. Поліція рѣшила не брати дому приступомъ але розпочала формальну облогу. Дôмъ обставлено сторожею, пôдтято воду, телефонъ и замкнено ґазъ. Замкненѣ члены ліґи розставивши на даху сторожу зъ набитами револьверами рѣшили выдержати облогу до остатнои хвилѣ заявляючи, що скорше выскадять цѣлый дôмъ въ воздухъ, а не дадуть ся арештувати. Цѣлôй тôй авантурѣ придивляе ся велика товпа народу.

— —

Цѣсарь Вільгельмъ отворивъ онодги ново-выбудованый каналъ Дортмундъ-Емсъ. На промову міністра цѣсарь вôдповѣвъ, що сей каналъ е доперва частиною великого цивілізаційного дѣла Якъ вôнъ, такъ и его правительство будуть старати ся дальше поступати въ тôмъ напрямѣ, а треба надѣяти ся, що репрезентанты народу въ парляментѣ попруть тѣ заходы. Зазначивши конечну потребу побудованя великихъ водныхъ дорôгъ въ интересѣ промыслу и рôльництва, цѣсарь скôнчивъ: „Надѣю ся, що народна репрезентація уможливить скорe выконанe проектованого правительствомъ каналу. Сила великои, сполученои и одну волю сповняючои державы мае выявити ся також въ сѣмъ великôмъ дѣлѣ". Пôдчасъ принятя въ дортмундскôмъ ратуши цѣсарь мѣжь иншимъ сказавъ, що на его приказъ знаходять ся въ стадiи переведеня великѣ проекты, котрѣ мають злучити пôвнôчнѣ провінціи и Шлескъ зъ моремъ. Також у всхôдныхъ провінціяхъ е проектований великѣ водняѣ будôвлѣ для добра и пôднесеня рôльництва.

— —

Въ Сербіи наступила часткова реконструкція кабінету, зъ котрого уступили два мінстры. Въ правительственныхъ кругахъ говорять, що сеся змѣна въ кабінетѣ не мае політичного значѣня, а наступила выключно зъ огляду на „станъ здоровля" уступившихъ мінстрôвъ.

До N. Wien. Tagblatt телеґрафують зъ Нового Саду, що въ Бѣлградѣ розбйшла ся така вѣсть: Князевичь рѣшивъ ся передъ судомъ признатись до того, що атентатъ бувъ замовленый королемъ Міляномъ. Зъ тои причины роблять на арештантѣ ґіпнотичнѣ досвѣды, а навѣть голосять, що Князевичь божевôльный.

НОВИНКИ.

— —

— **Зъ Руского Товариства педаґоґічного у Львовѣ.** Комітетъ для дѣвочого института у Львовѣ продовжае речинець вношеня подань до 22 н. ст. серпня. Списъ панночокъ, котрѣ вже збстали принятѣ, якъ також адреса мешканя, подчеть ся до вѣдомости пôзнѣйше.

— **Вписы учениковъ до семинарiи учительскои въ Сокалi и рускои школы вправъ** вôдбудуть ся въ днихъ 29, 30 и 31 серпня. На курсъ приготовляючiй будуть принятѣ ученики, що скôнчили зъ добрымъ поступомъ VI. класу школъ 6-класовыхъ або другiй рôкъ V. класы школъ 5-класовыхъ, або такôжъ II. класу ґімназіяльну, взглядно реальну, и мають скôнченыхъ 14 лѣтъ житя. Можуть однакъ бути принятѣ на курсъ приготовляючiй и такѣ ученики, що скôнчили шестый рôкъ науки въ школахъ низшого типу и приватно доповнили недостаючѣ имъ вѣдомости. — Вôдъ ученикôвъ, що хотять вступити на I. рôкъ семинарiи, вымагае ся укôнченои школы выдѣловои або IV. класы ґімназіяльнои, взглядно реальнои. При вписѣ треба предложити: 1) метрику хрещеня, на доказъ укôнченя 15 взглядно 14 лѣтъ житя; 2) послѣдне свѣдоцтво школьне; 3) на случай перервы въ наукахъ свѣдоцтво моральности на часъ перервы; 4) свѣдоцтво здоровля выставлене повѣтовымъ лѣкаремъ. — Испыты вступнѣ вôдбудуть ся 1 и 2 вересня. [Всѣ часописи краевѣ упрашае ся о ласкаве повторене повысшого оповѣщеня.]

— **„Польскiй бецирк" зручивъ ся.** Зъ причины, що въ Бережанахъ выставлено новый будынокъ рады повѣтовои, то старый будынокъ пôйшовъ на ліцитацію. Набули его на власнôсть рускѣ товариства за цѣну близько 8.200 зр. Пôбôчь нячихъ патріотôвъ за нихъ помôчь фінансову належить ся щира вдяка за заходы около того дѣла д-ру Андрѣеви Чайковскому. Въ тôмъ будынку знайдуть помѣщене: товариство кредитове Надѣя, Боянъ, Читальня и Бесѣда, а буде и заѣздъ. Покищо — орґанізація!

— **Намѣстникъ ґр. Пінiньскiй** повертае до Львова въ четверъ 17-го с. м. вечеромъ.

— **Президентъ апеляцiи д-ръ Тхужницкiй** выѣхавъ вчера на пôвтора мѣсячну вôдпустку.

— **Маршалокъ ґр. Станиславъ Бадені** приходить до цѣлковитого здоровя. Лѣкарѣ вôдбили ему вже ґіпсъ изъ зломанои ноги и переконѣчили ся, що кôсть зросла ся цѣлкомъ правильно. За кôлька днѣвъ маршалокъ буде мôгъ уже ходити.

— **Выдѣлъ крaєвый** зарядивъ люстрацію рады повѣтовои въ Долинѣ, де маршалкомъ бувъ самоубійникъ Витославскiй.

— **Нарештѣ!** Горѣшный Днѣстеръ дочекавъ ся по двохъ лѣтахъ полагодженя справы регуляцiи. А хочь вже спôзнена пора, щобы теперь приступити до регуляцiи, то все-жь буде ще можна взятись до вступныхъ приготовляючихъ роббтъ.

— **Зъ Бережанъ пишуть намъ:** Часъ теперь виравдѣ огôрковый, для щасливцѣвъ вакацiйный мимо того застоѣ въ розпочатôй роботѣ въ нашôмъ мѣстѣ не запримѣтати. Будова величавои церкви йде далѣ безъ перервы, муры стоять вже высоко. Мѣщане [якъ Ральки, Нехцай и инчѣ] жертвують, що можуть, то грошѣ то трудъ; дай имъ Бôже здоровля за те! А вже о. пароховi, що пôднявъ ся такого ризика, належить ся повне признане. Тутъ потреба значного капіталу, але якось Панъ Бôгъ благословить почате дѣло, такъ що грошики на роббтника вôдъ часу до часу вилывають правильно. То прогулька, то зновъ фестинъ, а инчимъ разомъ представленe, все те приспорюе доходу на будову. Прогулька, въ котрôй майже вся бережаньска интеліґенція взяла участь, принесла зô вступу и зъ розпродажи фантôвъ бôльше якъ 450 коронъ. Кобы такъ ще пожертвували ґрафъ коляторъ и наший маючѣ совѣтники на тую цѣль показнѣйшѣ сумки, то й не оглянутись бы, якъ бы стала уже церковь пôдъ ôлихою; а зробили бы дѣло угôдне Богу и людямъ. Поки-що желаемъ комітетови будовы церкви: Помагай Бôгъ! а вытревалости якъ найбôльше:

— **Одинъ изъ засужденыхъ за убійство Попеля въ Давидовѣ,** именемъ Выганьскiй, умеръ сими днями у вязници въ Новôмъ Санчи, раженый апоплексiею. Бувъ вôнъ засуджeный на пôвтора року вязниць.

— **Зъ-пôдъ Ходорова пишуть намъ:** Небавомъ покôнчать ся лѣтнѣ зборы, а коли погода дониже, то до тыжня все збôже буде звезене. Загальный результатъ зборôвъ вдоволяючiй. Жито удало ся добре майже всюда въ околици, а въ наслѣдокъ весняныхъ дощевъ выбуяло и лучало ся, що стебло зъ колосомъ було высоке на $2^1/_4$ метра. Се було причиною, що мѣсцями повылягало, и то вилыне некористно на загальный выдатокъ зерна. Також зборъ пшеницѣ вдоволяючiй, хотяй мѣсцями снѣтiй ушкодивъ зерно, передовсѣмъ познѣйшого засѣву. Намолотъ буде добрый, бо колосъ досыть великiй та важкiй. Ячмѣнь бувъ бы сего року дуже добрый, але въ наслѣдокъ весняной сухоты занадто выбуявъ та положивъ ся до землѣ, тому загальный зборъ есть ледво вдоволяючiй. За те овесъ добувъ собѣ перешенство мѣжь усѣмъ збожемъ: сегорôчный зборъ вôвса буде пôдъ кождымъ взглядомъ дуже добрый. Зерно дорôдне а важкiй китицѣ аж манять око господаря: стебло высоке, неразъ не хоче ся вѣрити, щобы овесъ мôгъ тôлькiй урости. Мимо того мавъ вôнъ вôдпорну силу и отавъ слоты, не поклавъ ся до землѣ, и тому зборъ буде легкiй и дешевшiй. Та не инша сего сказати про бульбу Американка вже давно зачала цуватись, а инши роды бульбы дадуть заледво вдоволяючiй выдатокъ. Инша ярина, якъ кукуруда, фасоля, горохъ, бобикъ, вика а передовсѣмъ бураки розвиваютъ ся дуже красно. Конюшины и взагалѣ паши есть подостаткомъ, о много бôльше, якъ тамтого року. Мимо слоты удало ся першу конюшину добре зобрати, а теперь вже кôнчить ся косенe другои. Овочѣвъ дуже мало; мавiй хрущѣ пожерли цвѣтъ ще зъ весны.

— **„Панъ радца".** Въ 93 ч. урядовои сараєвскои часописи „Сарајевски лист" читаемо, що спôльне мінстерство прогнало зô службы *за кару* Адама Смоляреного, бувшого радника судового въ Банялюцѣ. Се той самый „родакъ", що „здефравдувавъ" сиротиньскiй грошѣ, потôмъ дуривъ свѣтъ у Краковѣ, що вôнъ дуже „porządny człowiek", що сидить въ Краковѣ „między swoimi na urlopie" и т. д. — Свого часу були польскiй дневники дуже накинули ся за него на „Дѣло", котре перше принесло вѣстку про вчинки того Hochstapler'a. Панокъ той хотѣвъ у маю драпнути на землю босаньского „суверена" [Titel ohne Mittel] до Туреччины [люба исторична загадка кôлькохъ новочасныхъ польскихъ дефравдантôвъ!], але прихоплено его въ Букарештѣ и всаджено до зимнои келiи на молитвы. Sic transiit gloria pecuniae alienae! Таке злодюгамъ!

— **Зъ Калущины пишуть намъ:** Въ Сливкахъ дня 7 с. м. о 4 годинѣ пополудни ударивъ грôмъ на пасовиску и поразивъ двохъ хлопцѣвъ и жѣнку, що були коло ватры. Пораженыхъ закопувано въ землю и они прийшли до себе, але одинъ хлопець таки померъ четвертого дня. — Дики роблять по селахъ шкоду въ бульбахъ и у вôвсахъ. Люде, хочь потомленiй цѣлоденною роботою, мусять ночами вартувати, класти ватры и галакати цѣлу нôчь. Бѣда та й годѣ.

— **Огнѣ.** Въ Островѣ повѣта бобрецкого згорѣло дня 4 серпня с. р. тринацять загородъ селянскихъ. Огонь повставъ въ загатѣ, здавсь зъ недокуреного цигара выкиненого необережно, и то якъ-разъ о 4 годинѣ пополудни, коли народъ бувъ занятый въ поли при роботѣ. Загальна шкода выносить 7800 зр. и була обезпечена по части въ „Днѣстрѣ" а по части въ Краковскôмъ товариствѣ. [Въ „Днѣстрѣ" десять погорѣльцѣвъ мало обезпечений свои будынки.] Зъ дымомъ пôйшла и часть зборôвъ, необезпеченыхъ. Зъ людей нѣхто не потерпѣвъ. Згорѣло пять штукъ безрогъ та дуже много дробу. Велика небезпечнôсть грозила богослужебнôй каплици и будынкамъ парохіяльнымъ та тôлько енергічнôй оборонѣ удало ся вôдвернути нещасте.

— **До Кіева** выѣхали зъ нагоды археолоґічного зъѣзду: Ол. Барвіньскiй, д-ръ Смаль-Стоцкiй, д-ръ В. Коцовскiй и Ольга Кобилянська.

— **Хто винен?** Kurjer lw. подае такiй цѣкавый случай зъ жатя львôвского:

По дѣльници Городецкôй бѣгавъ скорымъ крокомъ вже вôдъ довшого часу листоносъ Мих. Шпайхель, а де лишь запукавъ, радо его приймали, бо приносивъ грошѣ. Всюда знано его яко чоловѣка правого и честного, знала его зъ тои стороны и дирекція почтова та повѣряла ему часто дуже значнѣ сумы грошей. Шпайхель обѣгавши своихъ адресатôвъ спѣшивъ чимъ скорше домôвь, де чекала его жѣнка зъ осьмеро дрôбными дѣтьми. Маючи такѣ обовязки не можна забавляти ся и Шпайхель не бавивъ ся. Въ хвилях вôльныхъ вôдъ службы пере иджувавъ дома и розмышлявъ надъ своимъ минувшимъ житемъ, якъ то вôнъ молодцемъ вступивъ до вôйска, де пережывъ найкращiй свôй вѣкъ, дванацять лѣтъ, аж дослужився ся степеня вахмайстра и выступивъ зô службы, абы отъ теперь розносити людямъ грошѣ и зъ позôсталои готôвки, котра николи була велика, здавати передъ своими зверхниками справу.

Ажь одного недѣлѣ Шпайхель выйшовъ по полудни на прохôдъ и здыбавъ ся зъ приятелемъ, котрый запропонувавъ ему партійку крухлѣвъ. Грали и пили пиво въ реставраціи Салѣ Романъ при улици Городецкій ч. 7 Приятель вôдôйшовъ, втôмъ приступивъ до него самъ мужъ господинѣ дому, Яковъ Кавалекъ, и зъ дiявольскою усмѣшкою запропонувавъ ему малого фербелька, отъ такъ для убитя часу. А що у двôйку грати нѣяко, то заразъ навинувъ ся якъ-бы знавъ, що потрѣбный, Ґенекъ Лозиньскiй, и грали въ трôйку. Шпайхель не знаючи зъ кимъ мае дѣло, не знавъ, для чого програе? Грали, а по кôлькохъ годинахъ 170 злр. почтового гроша загрязло въ кишеняхъ партнерôвъ; Шпайхель пôйшовъ до дому зъ розпукою и зъ переконанемъ що не мавъ щастя. Але 170 злр. то велика сума, не можна ей прецѣнь такъ легкодушно втратати, отже листоносъ постановивъ вôдограти програне. За пару днѣвъ пôйшовъ туда, але програвъ зновъ 200 злр., въ якiйсь часъ зновъ 200 злр. — и вже постановивъ бôльше не пробувати щастя. Думавъ: тыхъ програныхъ надъ 500 злр. десь собѣ позичить, вôдмовить собѣ кавалка хлѣба, але до рахунку вôддасть въ дирекціи почтовôй все и совѣсть буде чиста. Ажь отъ передъ кôлькома днями здыбавъ его зновъ Кавалекъ, уболѣвавъ надъ его нещастемъ и такъ нѣбы зи-нехотя додавъ, що если-бы ще разъ спр бувавъ щастя, то вôнъ (Кавалекъ) уже подасть ему таку штуку, що всѣ грошѣ назадъ вôдберe вôдъ того злодія Генка Лозиньского Отже пôйшли до готелю при ул. Фірманьскій и грали потя, ажь Шпайхель програвъ 1.500 злр. Тогдѣ вже не було для него ратунку. Пôйшовъ до дирекціи, взявъ дводнeвну вôдпустку и рѣшивъ ся вôдобрати собѣ житя, — але бо ту жѣнка и осьмеро дѣтей! не можна-жь ихъ такъ лишити, — отже пôйшовъ до суду и самъ оскаржувавъ ся за спроневѣреня 2000 злр. Вѣсть скоро рознесла ся по Львовѣ а поліційнѣ аґенты Розенштрейхъ и Фішеръ вôдъразу догадали ся, що се неможливе, абы Шпайхель, не пивъ и не гулявъ, таку суму спроневѣривъ. Почали отже нюхати и заразъ рано знайшли Кавалка. Той сконфронтованый зъ увязненымъ мусѣвъ признати ся, въ якiй то дiявольскiй способъ они его опутали. Вечеромъ вже и Ґенекъ Лозиньскiй, котрого единымъ занятемъ бувъ фербель, опинивъ ся на

инспекціи поліціи... Хто-жь бѣльше виненъ? чи той листоносъ, пригнетеный родиною и слабый, якъ кождый впрочѣмъ чоловѣкъ, чи тѣ два „фаховцѣ“?

— **Обильнѣ поклады нафты** надыбано у всходныхъ околицяхъ Семигороду въ Карпатахъ.

— **Намѣрене самоубійство вязня.** Нинѣ въ ночи хотѣвъ вѣдобрати собѣ житє одинъ вязень въ слѣдчѣй вязници при улици Баторія. Однакъ ще въ часъ спостережено висяче тѣло, а лѣкарь д-ръ Габель, надбѣгши скоро, вспѣвъ ще уратувати самоубійника.

— **Вѣйтъ дефравдантъ.** Въ Мордарцѣ пѣдъ Лімановою вѣйтъ мавъ допуститись нѣ менше нѣ бѣльше якъ 150 дефравдацій, за що вытягнено ему карне слѣдство. Що той вѣйтъ ажь тѣлько грѣховъ на совѣсти мае се насъ нѣ троха не дивуе, бо то у насъ не новина, але що слѣдство зариджено, за се треба похвалити судъ въ захѣдній Галичинѣ. Але що и тамъ не дуже остро беруть вѣйтѣйскій дефравдація, се пѣзнати по тѣмъ, коли вѣйтуньо мавъ спроможность ажь 149 равѣвъ щасливо „нурка дати“, ажь за 150-ымъ его цупнули ..

— **Нещаслива пригода** въ наслѣдокъ великого прибутя воды въ Прутѣ Лесь Кухарець, сынъ Юрка, молодый якъ дубчакъ, двацять и кѣлька лѣтъ зъ Зарѣча йшовъ до Делятина въ брѣдъ черезъ Прутъ зъ бесагомъ на плечи, абы купити муки кукурудзяной. Коли дойшовъ до половины русла впрочѣмъ вузкого, надплыла страшною струею велика филя и въ мить звалила парубка й понесла ажь до заставы камеральной, збудованой до вылапуваня дерева. Двохъ гуцулѣвъ выдбстали тѣло парубка и вѣднесли до трупарнѣ въ Делятинѣ. Цѣлу трагічность выпадку може зрозумѣти той, хто хоть разъ въ житю видѣвъ блискавитну скорость выливу Прута коли въ его доплывахъ прибуде вода по дощахъ въ Чорногорѣ. Майже не можна окомъ сеи наглои змѣны.

— **Хрестъ въ Мірамаре.** Дневники доносять, що зъ дерева корабля, котрый завезъ бувъ бл. п. цѣсаря Максиміліяна до Мексика а вѣдтакъ повернувъ зъ тѣломъ его до вѣтчины, мають зладити великій хрестъ, котрый стане пѣдъ замкомъ въ Мірамаре.

— **Цегла зъ пѣску.** У Вільнѣ будуе ся фабрика цеглы прасованои зъ пѣску. Тысячь штукъ такои цеглы буде коштувати 4 рублѣ.

— **Дрѣбнѣ вѣсти.** Иванъ Стравсъ, занятый при вѣновленю сходовъ въ готелю французскѣмъ, упавъ зъ провізоричного руштованя на балки и зломавъ собѣ кѣсть пѣдставову у чашки и нарушивъ мозокъ. — Вчера вѣзникъ Стефанъ Грицѣвъ, зѣскакуючи на улици Янѣвскѣй зъ воза, зачѣпивъ ся клюбнымъ перстенемъ о цвяхъ и зависъ на нѣмъ. Перстень здеръ ему зъ половины пальця шкѣру, тѣло и мускулы. Кровотокъ бувъ такъ сильный, що вюючого ся зъ болю завезено до стациі ратунковои и тамъ вѣднято ему решту пальця. — Дня 8 серпня я переѣхавъ тягаровый поѣздъ коня Василя Костецкого, господаря зъ Острова, на просторѣ мѣжь Борщівчами а Ходоровомъ.

Посмертнѣ — ǂ — оповѣстки.

— **Евгенія зъ Билиньскихъ Вояковска,** жена пароха зъ Богданѣвки, упокоила ся по короткѣй слабости въ 30 роцѣ житя дня 9 н. ст. серпня, полишаючи четверо дрѣбнихъ дѣточокъ. В. ѣ. п.!

Надѣслане.

Foulard-Seide

65 kr.

bis fl 3.35 per Meter — japanesische, chinesische etc. in den neuesten Dessins und Farben, sowie schwarze, weisse und farbige „Henneberg-Seide“ von 45 kr. bis fl. 14·65 p. Meter — in den modernsten Geweben, Farben und Dessins. **An Private Porto- und steuerfrei ins Haus. — Muster umgehend.** 6 [2]

G. Henneberg's Seiden-Fabriken (k. u. k. Hofl.) Zürich.

Наука, штука и література.

— **„Українсько-руський університет.** Памятникова книжка першого вѣка студеотів Українців-Русинів всѣх висших шкіл Австрії в справі основаня українсько руського університету. Зібрав і видав Михайло Крушельницький. У Львові 1899. Накладом вічевого комітету. Ціна 1 корона“. [Сторѣнъ 62 VIII-ки]. — Сеся книжка, выдана роскѣшно, мѣстить въ собѣ опись вѣча, всѣ промовы, меморіялъ вѣча до міністерства и привѣтнѣ письма та телеграмы. Яко памятка славного вѣча повинна она знайти ся въ кождѣй рускѣй хатѣ. Чистый дохѣдъ призначеный на фондъ основаня людового університету. Замовленя присылати на руки Стефана Гладишовского, Львѣвъ „Академічна громада“ въ Ринку ч. 10.

Телеграмы „Дѣла“.

Перемышль 14 серпня. Роботнича партія урядила вчера кѣлька тысячный демонстраційный похѣдъ противъ § 14-ого и податку вѣдъ цукру. Поліцію и вѣйско сконсигновано. Демонстрація вѣдбула ся спокѣйно и безъ арештованя.

Прага 14 серпня. Намѣстництво поразумѣло омладіністичнѣ товариства въ Брікси и въ околици за ширене анархістичныхъ тенденцій.

Берно 14 серпня. Отворене ческои політехніки въ Бернѣ уважають тутъ вже за доконаный фактъ. Міністерство просвѣты мало телеграфічно повѣдомити намѣстництво, абы въ домѣ ческого клюбу „Весни“ вынаняло для школы льокаль на одинъ рѣкъ.

Будапештъ 14 серпня. Рѣвночасно зъ офіціяльнымъ вѣдслоненемъ памятника Генціого, партія независимыхъ урядила контрдемонстрацію, именно службу за душу убитыхъ Мадярѣвъ. Передъ домомъ, де посначувано памятникъ, прийшло до зѣбурень. Товпа кричала до участниквъ торжества: Абцугъ! Найвище цѣсарь Вільгельмъ. Вѣйско наложило багнеты и розбгнало демонстрантѣвъ.

Ренны 14 серпня. Коли нинѣ рано адвокатъ Ляборі, оборонець Дрейфуса, йшовъ до суду, стрѣлило до него дѣвчи якесь индівідуумъ и утѣкло, ранивши Ляборіого досыть тяжко въ плечѣ и въ лице.

Парижъ 14 серпня. Рада мініствъ обговорювала вчера політичну ситуацію дуже утрудненну въ наслѣдокъ зѣзнань Мерсіера въ Реннахъ о вѣдносинахъ въ нѣмецкій амбасадѣ и о участи цѣсаря Вільгельма въ справѣ Дрейфуса

Петербургъ 14 серпня. Тутъ мае прибути папскій нунцій Тарнассі въ справѣ управы-ненія вѣдносинъ мѣжь Ватиканомъ и Петербургомъ, и въ справѣ становиска католицкои церкви въ Россіи. Вѣнъ мае такожь поручене утворити пѣдставы и улекшити заведене сталого заступника папы въ Петербурзѣ.

Софія 14 серпня. Въ Габрово скѣнчивъ ся шестый конгресъ болгарскихъ соціялістѣвъ. Зъ огляду на бракъ въ болгарскѣй державѣ елементѣвъ безпосередно интересованыхъ въ соціялізмѣ, конгресъ мавъ лише значѣне академіцкои дискусіи.

Царгородъ 14 серпня. Приѣздъ турецкихъ амбасадорѣвъ зъ Берлина, Лондона и Парижа каже здогадувати ся, що тутъ мае наступити змѣна кабінету.

КОНКУРСЪ.

Выдѣлъ „Рускои Бурси въ Бережанахъ“ розписуе конкурсъ на принятє 30 питомцѣвъ, учениквъ гімназіальныхъ. До подання долучити треба: послѣдне свѣдоцтво шкѣльне [коли петентъ не бувъ въ тутешнѣй Бурсѣ], свѣдоцтво убожества [коли хоче доплачувати менше якъ 12 зр. мѣсячно] и деклярацію батька або опѣкуна дотычно мѣсячнои доплаты зъ горы.

Принятѣ питомцѣ мають выказати ся: достаточнымъ числомъ одягу и бѣля, зложити 1 зр. вписового и евентуально заплатити до касы Бурсы довги за минулѣ лѣта. Бурса дае: выгѣдне мешкане, здоровый харчь, пране бѣля, по змозѣ книжки и приборы научнѣ, бібліотеку книжокъ до читаня, лѣкаря и антику.

Подання треба вносити найдальше до 25 н. ст. серпня на руки заступника головы д-ра А. Чайковского, адвоката краевого въ Бережанахъ.

При нагодѣ замѣчаемо, що въ минувшѣмъ роцѣ шкѣльнѣмъ всѣ питомцѣ [зъ выимкомъ одного поправки] дѣстали добрый або дуже добрый поступъ такъ зъ науки якъ такожь зъ поведеня и пильности.

Шамб. о. *Соневицкій* председатель, *Богдань Лелкій* за секретаря.

Надѣслане.

Д-ръ Р. І. Міллеръ

повернувъ

ординуе вѣдъ 11—12 и вѣдъ 3—4 ул. Жовкѣвска ч. 42, Львѣвъ. 288 6—8

Лѣчница д-ра Тарнавского въ Косовѣ

за Коломиею отворена на 30 осѣбъ. Средства: Лѣченє водою, дієта примѣнена на способъ 258 Д-ра Ламана и инши фізіятричнѣ. 16—20

КОНЦИПІЄНТА потребує адвокатъ Д-ръ Евгеній ОЛЕСНИЦКІЙ въ Стрыю. 293 2 3

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

Оптикъ и Механікъ у Львовѣ, площа Галицка ч. 1., противъ Банку Гіпотечного на планціяхъ площа Галицкого

поручае въ великѣмъ выборѣ и по дѣлахъ найдешевшихъ: окуляры, цвіперы, лѣорнеты, бінокле, дальновиды, окулетры, термометры, вѣний ареометры, мікроскопы, лупы, компасы, рабецайзы, тасьмы мѣрничѣ, міпы, зѣбле, манометры и т. д.

Уряджене дзвоникѣв електричныхъ.

Всякій направлянѣ полагоджують ся якъ найскорше и найдешевше. 1817

ПЕРЕКАЗЫ

на Варшаву, Берлинъ, Парижъ, Лондонъ

выдае

СОКАЛЬ и ЛІЛІЕНЪ

банковый Дѣмъ и контора вымѣны у Львовѣ.

Порученя зъ провінціи выконують ся вѣдворотною почтою. 7 (1.)

СПРАВОЗДАНЄ ДИРЕКЦІИ „БАНКУ ЗВЯЗКОВОГО въ СТАНИСЛАВОВѢ, стовариш. зареєстрованого зъ ограниченою порукою за мѣсяць липень 1899.

А) Станъ чинный.

	Станъ зъ кѣнцемъ червня 1899 року		Въ протягу вѣдъ 1 до 31 липня 1899				Станъ зъ кѣнцемъ липня 1899	
			побрано		выдано			
	зр.	кр.	зр.	кр.	зр.	кр.	зр.	кр.
Позычки на скрипта	67671	89	1547	18	2975	—	69099	71
„ „ векслѣ	11192	58	2559	—	2764	11	11397	69
Кошты адміністрациі	554	54	27	86	76	21	602	89
„ спору	107	72	10	—	14	40	112	12
„ заснованя	152	58	—	—	—	—	152	58
Рахунокъ полісъ	—	—	23	32	379	42	356	10
Готѣвка	3601	47	—	—	—	—	1904	—
Сума стану чинного	83280	78	4167	36	6209	14	83625	09

Б) Станъ довжный.

Удѣлы членьскій	16907	55	375	—	30	—	17252	55
Фондъ резервовый	3925	52	539	71	491	29	3973	94
Вкладки щадничій	56263	97	1832	37	2953	16	55143	18
Вѣдсотки	2133	31	563	71	35	02	2662	—
Кредитъ банковый	3500	—	1000	—	500	—	4000	—
Обезпеченя членвъ	2	—	139	79	15	60	126	19
Зыскъ зъ лѣтъ минувш.	548	43	—	—	81	20	467	23
Сума стану довжного	83280	78	4450	58	4106	27	83625	09
До того станъ чинный	83280	78	4167	36	6209	14	83625	09
Разомъ (Капіталъ обор.	166561	56	—	—	—	—	167250	18
(Оборотъ касов.			8617	94	10315	41		
			18933 зр. 35 кр.					

Загальный оборотъ касовый вѣдъ 1/1 до 31/7 1899 року 141.213 зр. 59 кр

Пѣсля бѣлансу на рѣкъ 1893 выносили зъ кѣнцемъ року:

Позычки на скрипта	52.337	зр. 01	кр.
„ „ векслѣ	9.518	„ 94	„
Удѣлы членьскій	14.243	„ 13	„
Вкладки щадничій	44.148	„ 16	„
Сальдо вѣдсоткѣвъ	2.768	„ 38	„

Загальный рѣчный оборотъ касовый въ 1898 роцѣ 204.185 зр. 04 кр.

Въ липни 1899 прибуло 19 членѣвъ зъ декляроваными удѣлами въ сумѣ 420 зр., выступило 2 членѣвъ зъ декляроваными удѣлами 40 зр., остало отже зъ кѣнцемъ червня 1899 р. 855 членѣвъ зъ декляроваными удѣлами на 20.120 зр.

Стопа процентова вѣдъ вкладокъ щадничихъ 4½%, стопа процентова вѣдъ удѣлены ъ позичокъ 7½% платнѣ чвертьрѣчно або пѣврѣчно зъ горы.

Станиславовъ дня 1 серпня 1899. 275 1—1

Банкъ звязковый въ Станиславовѣ, стовариш. зареєстроване зъ обмеженою порукою.

Иванъ Дольницкій. *Северинъ Торонскій.*

Цѣс. корол. уприв.

Рафінерія спіритусу, Фабрика рому, лікерѣвъ и оцту

Юлія Миколяша Наслѣдниквъ

Якова Шпрехера и С-ки

У ЛЬВОВѢ

поручае старѣ горѣвки польскій, розолісы, лікеры, румы правдивѣ зъ Ямайки, коняки, спіритусъ, „Bonbout“ на наливки, такожь правдивый оцетъ спіритусовый. 366 85—?

Склады для мѣста: улиця Галицка ч. 1. — и улиця Коперника ч. 9.

УЧИТЕЛЬ органъ руского товариства педагогічного двотыжневникъ педагогічно-науковый, выходить вѣдъ 1 червня 1889 у Львовѣ ул. Вѣрменьска ч. 2. Предплата на цѣлый рѣкъ 3 зр. на пѣвъ року 1·60 кр. на чверть року 1 зр.

Розкладъ ѣзды поѣздѣвъ зелѣзничихъ важный вѣдъ 1 мая 1899.

пѣсля часу середно-европейского [пѣзнѣйшого о 36 мінутъ вѣдъ часу львѣвского.]

посп.	особ	до Львова	посп.	особ.	зъ Львова
приходить о			вѣдходить о		
		День			**День**
	6·10	Зъ Черновець, Ицканъ, Станиславова		6·20	до Лавочного, Пешту, Борыслава
	6·50	„ Бруховичъ вѣдъ 7/8 до 10/8.		6·15	„ Пѣдволочискъ, Одесы, Козовы, т. д.
	7·10	„ Зимноводы „ „ „		6·30	„ Ицканъ, Букарешту, Радовцѣвъ
	7·40	„ Янова (гол. дворець)		6·30	„ Пѣдволочискъ зъ Пѣдзамча
	7·55	„ Лавочного „ „	8·30		„ Кракова, Любачева, Ордова, Вѣдня
	7·44	„ Тернополя на Пѣдзамче		8·45	„ „ Вѣдня, Хирова, Стружа
	8·05	„ „ гол. дворець		9·10	„ Сколього, до Лавочного 1/7 до 15/8
	8·15	„ Сокаля, Равы рускои		9·25	„ Янова
	9·—	„ Кракова, Вѣдня, Ордова		9·35	„ Пѣдволочискъ зъ гол. дворця
	11·15	„ Ярослава, Любачева		9·45	„ Ицканъ, Сопова, Боргомету
	11·55	„ Ицканъ, Черноп. Станисдав.		9·53	„ Пѣдволочискъ зъ Пѣдзамча
	1·01	„ Янова на гол. дворець		10·10	„ Белзца, Равы, Любачева
1·30		„ Кракова, Вѣдня		12·50	„ Янова 1/7 до 15/8 недѣлѣ и свят
	1·40	„ Сколього, Хирова, а зъ Лавочного вѣдъ 1/7 до 15/8.	1·55		„ Пѣдволочискъ зъ гол. дворця
1·50		„ Ицканъ, Станиславова	2·08		„ „ „ Пѣдзамча
2·20		„ Пѣдволочискъ на Пѣдзамче	2·15		„ Бруховичъ 7/8 до 15/8 недѣлѣ и свят.
2·35		„ „ „ гол. дворець			„ Ицканъ, Гусятина, Кереземзе
	5·15	„ „ „ Пѣдзамче	2·55		„ Кракова, Вѣдня, Хабѣвки
	5·40	„ „ „ гол. дворець		3·05	„ Стрыя, Сколього лишь 1/8 до 20/8
	5·55	„ Сокаля		3·15	„ Янова, вѣдъ 1/8 до 20/8.
				3·20	„ Зимнои воды 7/8 „ 15/8.
				3·25	„ Бруховичъ „ „ „
				5·25	„ Ярослава
		Ночь			**Ночь**
	12·19	Зъ Сколього, Калуша, Борыслава			до Кракова, Вѣдня, Берлина
12·30		„ Черновець, Букарешту	12·50		„ Ицканъ, Констанції, Букарешту
2·16		„ Кракова, Вѣдня, Ордова	2·36		„ Кракова, Хирова, Кросна
3·05		„ Пѣдволочискъ на Пѣдзамче		4.10	„ Бруховичъ вѣдъ 7/8 до 15/8
3·30		„ „ „ гол. дворець		5·50	„ Ицканъ, Радовець, Кімполюнгу
6·00		„ Кракова, Вѣдня, Самбора, Синока		6·26	„ Кракова, Вѣдня, Берна, Варшавы
6·10		„ „ „ „ Хирова		6·40	„ а Ордова вѣдъ 13/8 до 15/9
6·20		„ Ицканъ, Пѣдвисокого, Козовы		6·50	„ Янова вѣдъ 1/8 до 15/8 въ будни дни
7·58		„ Янова вѣдъ 1/8 до 31/8, и вѣдъ 16/8 до 30/9 що дня а вѣдъ 1/8 до 15/9 недѣлю и свята		7·00	„ Лавочного, Мункача, Хирова
				7·10	„ Сокаля, Равы рускои
	8·15	„ Бруховичъ вѣдъ 7/8 до 30/8, и 16/8 до 15/9.		7.20	„ Тернополя зъ гол. дворця
	8·30	„ Бруховичъ вѣдъ 1/7 до 15/8 що день		7·42	„ „ „ Пѣдзамча
		„ Кракова, Вѣдня, Любачева		7·47	„ Янова 1/10 до 30/8 1900 включно
	9·21	„ Янова вѣдъ 1/8 до 15/9.		8·35	„ „ 1/8 „ 31/8 и 16/8 до 30/9
	9·55	„ Кракова, Вѣдня, Пешту, Синока		9·11	„ „ 1/8 „ 15/8 недѣлѣ и свята
	10·10	„ Ицканъ, Козовы, Пѣдвисоцкого		10·40	„ Ицканъ, Гусятина, Радовець
	10·08	„ Пѣдволочискъ, Брод. Коничинецъ		10·50	„ Кракова, Вѣдня, Ивонича
	10·25	„ „ на гол. дворець		11·10	„ Пѣдволочискъ, Бродѣвъ г. дворця
	10·30	„ Лавочного, Хирова, Пешту		11·32	„ „ Грималова, Пѣдзам.

ЗАМѢТКА: Пора нѣчна числить ся вѣдъ 6 годины вечеромъ до 5 годины 59 мінутъ рано. — Бюро информаційне ц. к. зелѣзницѣ державнои при ул. Красицкихъ ч. 5.

При закупнѣ товарѣвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Зѣ Стрыя: **УЧЕНИЦѢ** знайдуть дуже добру опѣку на станціи въ приватнѣмъ домѣ. Зголошеня приймае ся 20 н. ст. серпня. Близша вѣсть: П. Роговска у о. Гелятовича, Косовъ. 297 1—2

Потребую учителя

до двохъ дѣтей зъ IV. норм. класы вѣдъ 15 вересня. — О. Левъ Тарнавскій парохъ въ Пѣдлысю п. Бѣлый Камѣнь. 298 1—

Для хорих!!!

КОНЯК ФРАНЦУСКИЙ куращійний з року 1887 поручае по 5 зр. за фляшку *руска Торговля Ив. Барщинского в Теребовли.* 299 1—3

Пошукую учителя домового до трохъ дѣтей школъ народныхъ. — Близша вѣдомѣсть у о. Кекиша пароха въ Дусановѣ, почта Ферлѣѣвъ. 295 2—3

ДРѢТЪ кѣльчастый цинковый до огороджень по зр. 4 за 100 метрѣвъ вразъ зъ клюбками до утриманя. Сѣтка дротяна лякирована до заслоны вѣконъ по 1 зр. за метеръ квадратовый

поручае ПЕТРО ХШОПСТОВСКИЙ торговля зелѣзна у Львовѣ. площа Капітульна ч. 1 напротивъ катедры.

МОЛИТВЕННИК ДЛЯ ДІТЕЙ

виданий

коштом рускаго тов. педагогічного

В подотяжній оправі з золоченим хрестом 20 кр. В папировій окладці 15 кр.

Продае ся в книгарни Наук. тов. ім. Шевченка, Львів, ул. Чарнецкого ч. 26.

МУЖЕСКУ Безсильность 344

выликвану именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣховъ молодости и розпусты, усуне напевно и на довго одинока, розширена въ многихъ выданяхъ ілюстрована книга

Самоохорона д-ра Ретана

Російске выдане: 1 зр.
Польске выдане: 1 зр.
Нѣмецке выдане: 2 зр.

Тысячѣ людей найшли въ нѣй поясненя своихъ недугъ и направили свои мужескій силы при помочи вказаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко надежитости, высылае ся франко книга въ кувертѣ магазиномъ выдавцѣвъ P. Ф. Бірей въ Лейпцигу. (R. F. Biery's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

Выдавець и одѣчальний редакторъ Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черлянського. Зъ друкарнѣ Института Ставропигійского, пѣдъ зарядомъ Іосифа Данилюка

Ч. 172. Львовъ, Второкъ 3 (15) Серпня 1899. Рочникъ XX.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских святъ) о 6-тій годинѣ по полудни. Литературный додаткъ „Бібліотека найзнаменитшихъ новѣстей“ выходитъ въ второкъ, и въ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимаютъ: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне Бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килинського 2; — въ Ярославю: Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11.; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитость за инсераты платній у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатковъ

въ Австрій:		на границею:	
на цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року	12 зр.
у Львовѣ:			
на цѣлый рѣкъ	16 зр.	на пѣвъ року	8 зр.
на чвертъ року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаютъ ся лише на попереднє застереженя. — Реклямації неопечатай вѣльній вѣдъ порта.

Поєдиноке число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошенія звыклій принимаютъ ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одного стрѣчки инсератовой або ѣх мѣсце а въ рубрицѣ „Надісланє“ по 25 кр. а. в.

Подяки и инші домагня приватій числятъ ся по 15 кр. вѣдъ стишка.

Вѣдозва зъ Самбора въ справѣ чотироклясовои рускои школы вправъ.

Зъ симъ шкѣльнымъ рокомъ вводятъ въ Самборѣ при ц. к. семинаріи учительскѣй IV-ту клясу рускои школы вправъ — и тымъ чиномъ Самбѣрске пѣдгѣре мае нынѣ на цѣлѣмъ своѣмъ просторѣ першу чотироклясову школу высшого типу зъ рускимъ языкомъ выкладовымъ.

Обовязкомъ Русинѣвъ мѣсцевыхъ и зъ околицѣ е: записувати свои дѣти до рускои школы и тымъ дати доказъ, що имъ не байдуже, до якои школы дитина ихъ ходить, а першою для нихъ повинна бути тота, котра подае ихъ дѣтямъ науку въ материнѣмъ языцѣ, учить ихъ любити свою мову и свій обрядъ.

На похвалу околицѣ Самбора мусимо записати, що зъ вынимкомъ де-которыхъ, многій дотеперь охотно записували свои дѣти до рускои школы чимъ дали доказъ почутя свого. Мѣжь ученіками бачили мы переважно сынѣвъ дооколичныхъ селянъ, шляхты, декотрыхъ мѣсцевыхъ урядниковъ и священниковъ, — але все-таки не можемо заперечити байдужности другихъ, котрій волѣли, абы ихъ дѣти ходили до другихъ мѣсцевыхъ школъ.

Уважаемо за рѣчь конечну — спростувати розсѣваній поголоски навѣть въ поважныхъ кругахъ священичихъ и интеліґенціи, яко-бы ученики по скѣнченю рускои школы вправъ не могли перейти до польскои ґімназіи. Яко довѣдъ неправдивости сей вѣдстрашаючои поголоски нѣй послужить: 1) въ чотироклясовѣй рускѣй школѣ вправъ удѣляе ся всѣхъ предметовъ пѣсля того самого плянy наукъ, що въ польскихъ школахъ; — 2) наука языка польского, яко языка краевого, вѣдбуваесь на пѣдставѣ тыхъ самыхъ пѣдручниковъ, що въ польскѣй школѣ, и то вѣдъ II-ои клясы, тожь ученики маютъ досыть нагоды набути вправы въ польскѣмъ языцѣ; — 3) школа вправъ зѣстае пѣдъ безпосереднымъ надзоромъ Выс. ц. к. краевои Рады шкѣльнои а ц. к. радникъ шкѣльный слѣдитъ що року станъ науки зарѣвно въ рускѣй якъ и въ польскѣй школѣ. — Думаемо, що поданій доводы успокоятъ Р. Т. родичѣвъ и не вѣдтягнуть ихъ вѣдъ посыланя своихъ дѣтей до рускои школы.

Зарѣвно пѣдносимо и се, що для убогихъ ученикѣвъ зъ околицѣ и для выгоды родичѣвъ, переважно для ученикѣвъ рускои школы удержуе Шкѣльна Помѣчь бурсу, въ котрѣй крѣмъ надзору дѣстаютъ помѣщене, опалъ, услугу и освѣтлене безплатно. Харчь маютъ самій родичѣ достатчато въ натуралияхъ або пѣсля угоды. Въ сѣмъ роцѣ вынято на бурсу особный дѣмъ, де знайде приміщене 25 ученикѣвъ.

Вѣдзываемось проте до Р. Т. мѣсцевыхъ и замѣсцевыхъ Русинѣвъ: Спѣшѣть дня 29, 30 и 31 с. м. до запису своихъ дѣтей до рускои школы вправъ! — а отцѣвъ духовныхъ зъ околицѣ и тямущихъ людей просимо: Справляйте ученикѣвъ до рускои школы и простуйте безпредметовій поговорки!

Вѣдъ філіи Рускаго Товариства педагогічнаго въ Самборѣ 10. серпня 1899.

Завязокъ якоись реліґійнои секты середъ селянъства въ Скалатщинѣ.

— —

Пишуть намъ:

Вычитавши въ 160 числѣ „Дѣла“ просьбу Редакціи, щобы хто свѣдомый подавъ правдиву вѣсть про донесене до однои польскои часописи, що въ селѣ Сороцѣ, повѣта скалатского, осѣвъ якійсь православный монахъ, подаю правдивій и докладній вѣдомости, бо польска часопись чула, що десь дзвонятъ, та не знае де. Рѣчь ось-така:

Въ селѣ Сороцѣ живе селянинъ, человѣкъ жонатый, батько кількоро дѣтей — Стефанъ Ольховецкій. Вѣнъ кількa лѣтъ тому ѣздивъ до Кіева и тамъ видѣвъ, якъ монахи молятъ ся. По приѣздѣ зъ Кіева устроивъ собѣ на поли хату зъ келіями, спровадивъ собѣ зъ Кіева книжки церковній и почавъ молитись „по монашому“, а жѣнка его зъ сынами въ селѣ провадила господарство, бо доньки отець забравъ зъ собою въ поле.

Такъ моливъ ся той селянинъ одинъ рѣкъ, а по роцѣ стало ему того за мало, отже почавъ будувати церковь на поли, а до свого дому зъ келіями принимати дѣвчата, котрыхъ теперь мае бути тамъ ажь двацять.

И такъ простый селянинъ оснувавъ нѣбы монастирь зъ своими правилами. До того „монастиря“ горне ся що недѣлѣ и свята множество людей и слухае „слова Божого“, котре голосить той нѣбы „монахъ“. Нарѣдъ приносать ему на акафисты, парастасы — а вѣнъ, убравши ся въ довгу куртку, вѣдправляе майже всѣ богослуженя церковній — кромѣ службы Божои. Въ короткѣмъ часѣ готовъ узятись и службу Божу правити, бо насамперед почавъ правити утреню, вечерню, повечерѣе, полуночницѣ, вѣдтакъ — коли люде давали на акафисты и на парастасы, то и тѣ править.

А що на те ц. к. староство? Оно вже давно повѣдомлене о тѣмъ, та нѣчо не каже, спитъ, видко не вѣдпочавши ще по выборахъ...

Мѣсцевый парохъ всѣхъ силъ уживае, щобы тую секту у насъ небувалу знищити, та що-жь вѣнъ годенъ вдѣяти, коли власть свѣтска и на ц мъ не рушае...

А наука голошена тымъ нѣбы „монахомъ“ не лишь єретична, але й шкѣдна. Н. пр. голосить, що мяса не можна ѣсти, бо грѣхъ, не можна другій разъ женити ся, бо грѣхъ, и т. д.

Тому нѣбы „монахови“ зробили візиту Єзуиты кс. Козель и Козоровскій — и вѣдъ того часу вѣнъ ще бѣльше згордѣвъ та чванить ся, що сего мѣсяця мае приѣхати найстаршій вѣдъ „монастирѣвъ Служебницѣ“ посвятити его церковь, въ котрѣй вѣнъ уже править. И тымъ подѣбній дурницѣ вѣрне людямъ, а нарѣдъ слухае и дурисвѣтови вѣрить бѣльше, нѣжь священикови.

Коли ц. к. староство скалатске и дальше буде приглядати ся рѣвнодушно роботѣ дурисвѣта, сороцкого „монаха“, — коли его церкви не замкне а дѣвчатъ не розжене зъ его келій, — то баламучене народу буде заточувати що-разъ ширшій круги.

Село Сороки — то філія парохіи Дубкѣвцѣ (парохомъ есть тамъ о. Игнатій Галька) въ скалатскѣмъ деканатѣ львѣвскои архіепархіи, — а „слава“ дурисвѣта „монаха“ перейшла вже й на пограничє епархіи станиславѣвскои и по деякихъ селахъ дѣвчата вже выбирала ся до сороцкого „монастиря“... Зъ того можна собѣ представити прикре положене священикѣвъ зъ охрестности Сороки.

Длятого caveant consules!

Зѣздъ гр.-кат. рускихъ священикѣвъ въ Philadelphia, Pa*).

(Докѣнченє.)

Дальше зборы священикѣвъ радили надъ статутами священичого товариства имени Кирила и Методія и ухвалили такій точки:

17) Кождый новозступаючій членъ-священникъ до згаданого товариства мае заплатити 5 долярѣвъ вступного, а доляръ мѣсячнои вкладки.

18) Коли совѣтъ збираесь на наради, то до правосильности ухвалъ мусить бути присутныхъ найменше пять членѣвъ.

19) Коли мѣжь священиками лучить ся якесь непорозумѣне, то спорячій стороны годить мировый судъ, а коли-бъ повстали споры мѣжь священикомъ а громаданами, то совѣтъ высылае на мѣсце своихъ делегатѣвъ, розслѣджуе справу и по можности годить спорячій стороны.

20) Одного и того самого предсѣдателя товариства выбирае ся по черзѣ найбѣльше два разы.

21) Совѣтъ мае постаратись якъ найскорше о статуты для церковныхъ громадъ.

22) Маетки церковній належать выключно до громады и не смѣютъ бути записанй на католицкого епископа въ Америцѣ. Совѣтъ мае старатись, щобы тій церкви, що вже записанй на епископа, стали ся назадъ власностію рускои громады.

23) Мае бути основный місійный фондъ, на котрый пѣйде одноразова коллекта въ роцѣ у кождои громады. Коллекта сеся може бути або въ церкви, або зъ пікніку, або иншимъ якимъ способомъ, а грѣшми тыми буде ся запомагати бѣднѣйші громады. Рѣвно-жь совѣтъ мае старатись о обсадженє священикѣвъ въ Канадѣ.

24) Въ виду заснованя місійного фонду не приймаесь анѣ не высылаесь коллекторѣвъ по чужихъ громадахъ, такъ само не приймаесь коллекторѣвъ, що збираютъ грошѣ на старокрасвій церквы.

25) До розвязаня товариства потреба $^3/_4$ членѣвъ, а коли въ товариствѣ есть найменше 12 членѣвъ, то оно ще истнуе. На случай розвязаня товариства маетокъ его переходить

*) Початокъ гляди: 166 число „Дѣла“.

9)

Де-що зъ мого побуту у чужинѣ.

(Дальше)

Мѣсто Градецъ [Ґрацъ] троха менше вѣдъ нашого Львова, розложилось по обохъ сторонахъ рѣки та угрупувало свои найстаршій домы наоколо замковои горы, котра якъ-бы припадково тѣлько знайшлась у сѣй долинѣ, бо всѣ прочій доохрестній горы окружаютъ подальше долину вѣнкомъ. То, каже народна поговѣрка, сотона згубивъ тутъ троха землѣ, коли накравъ ѣи при сотворенiю свѣта. На тѣй то горѣ заховали ся ще до нинѣшного дня решткы давнѣйшои крѣпости та пара старыхъ пушокъ, що колись боронили мѣста вѣдъ Турка, а теперь глядятъ своими чорными, глубокими очима на полудне, якъ-бы все ще чійогось приходу дожидали... Безсильній, выслужень старики...

Ся гора, що нинѣ стала мѣсцемъ спацировымъ, мае по-надъ 400 метрѣвъ высоты та дае видъ на цѣле мѣсто и на вѣльну, рѣчну околицю. На нѣи веде линовa зелѣзница [Drathseilbahn], недавно побудована мѣстомъ, котрого батьки совѣстно дбаютъ о придбанє мешканцямъ всякихъ можливыхъ выгодъ та приятностій. Кромѣ ресторацій зелѣзничои на долинѣ побудовано другу на горѣ, а ей властитель знае щоденными концертами притягати до себе сотки, а при святѣ и тысячѣ „музикальныхъ горожанъ“. Въ зимѣ вѣдбуваютъ ся тутъ балѣ та редуты.

Орґіяльно выглядае на горѣ вежа зъ годинникомъ величезнымъ, котрого метровій абo чи й не бѣльшій вказѣвки тани на очахъ посуваютъ ся. Надъ годинникомъ е ще оденъ поверхъ зъ ґалерією, зъ котрои охочій приглядаютъ ся околици мѣста.

Подальше е знову друга богато высша вѣдъ тои вежа або радше-бъ сказати дзвонниця, зъ однымъ величавымъ дзвономъ, мабуть зъ гарматъ вылитымъ та Єлисаветою [Lisl] охрещенымъ. Правда, вѣнъ не мае такои славы и почести, якъ краковскій Жигмонтъ, але Градчане все-таки вымовляютъ его имя зъ якоюсь набожностію и любуютъ ся его чистымъ голосомъ, що три разы денно несе ся по-надъ мѣсто и розбиваесь о стѣны горъ доохрестныхъ.

Зъѣхавши згаданою зелѣзницею въ долину, входитъ ся старою, скривленою, вузкою [мабуть тому „Sackstrasse“ названою] улицею на головну площу мѣста, при котрѣй стоятъ нова, бо доперва въ 80-ыхъ рокахъ побудована палата рады мѣскои, що звертае на себе загальну увагу, будучи одинокою новою и то красною будовою въ тѣй части мѣста. Прочій каменицѣ — се самій старовины, що ще жнютъ гадками про старій добрій часы, коли то нѣкому й не снило ся пѣдвышати податкѣвъ або новій выгадувати. Ихъ маленькій вѣкна вправдѣ не припускаютъ богато свѣтла сонячного, але за те великаньскій ихъ комнаты кажутъ догадуватись, що жителѣ, котрій ихъ замешкували, звыкли були вѣддыхати свободнѣйше та повными, здоровезными грудьми, а не якъ мы, дѣти XIX-ого вѣку, що мусимо вчитись на кождѣмъ кроцѣ ощадности, щобы бути приготованымы кождый новый додатокъ до податку оплатити. Теперь було бы вже може на часѣ поволи зачати вѣдыкати вѣдъ надмѣрного вѣддыханя, бо хто знае, чи не вблизькаесь хвиля, коли и на уживанє воздуха наложатъ податокъ...

Давнѣйшій жителѣ мѣстъ могли собѣ позволити прикрашати зверхній стѣны каменицъ рѣзнородными Фресками або й малюнками, якій видко на кількохъ будынкахъ середмѣстя, котрій перетревали вѣки и лишать ся ще не для одного поколѣня свѣдками старинного добробыту, що все причинявъ ся до гаразду у краю та пышавъ ся блескомъ на внѣ.

Але новѣшій будынки свѣдчать, що все ще остались одиницѣ маючій грошь и замилуванє до красы. Треба тѣлько зайти въ подальшій, новоповставшій части мѣста. Кѣлько тутъ видко стараня, щобы побудувати рѣвномѣрній, широкій, выгѣдній, всякимъ вымогамъ вѣдповѣдаючій улицѣ и хѣдынки! Кѣлько тутъ працѣ надъ здвигненемъ пропорціональныхъ и симметрично вѣдповѣдаючихъ собѣ каменицъ! Кѣлько тутъ заходу коло внѣшного, якъ и внутрѣшного украшеня мешкань!

Возьмѣмъ котру-небуть улицю, всюда побачимо провѣдну думку. Ставула на однѣмъ розѣ каменица зъ укѣсным угломъ, балькономъ и вежою, то и на другѣмъ, противнѣмъ розѣ мусить пѣдприемець симметричну каменицю поставити. Те саме розумѣесь и що-до числа поверхѣвъ. Число поверхѣвъ мусить вѣдповѣдати широтѣ улицѣ, щобы надмѣрна высота муру не заступала на вузкихъ уличкахъ приступу сонѣшныхъ лучѣвъ. — У насъ на те не зважаютъ, бо „гешефтъ“ иде передъ естетикою и гіґіеною.

Послѣдными роками зачали градецкій властителѣ каменицъ закладати передъ домами, вѣдъ улицѣ, огородцѣ-цвѣтники, а зъ заду, вѣдъ подвѣря, малій садки. На се кладе теперь велику вагу не тѣлько саме мѣсто и товариство для прикрашеня и розвою мѣста, але такожь и самій мѣщане. Бо они не вдоволяютъ ся однымъ видомъ декуда розкиненыхъ деревъ, або — якъ нашій Львовяне — огородцями реставраційными, котрій иногдѣ репрезентуе олеандеръ, чи тамъ яка инша цвѣтка, або часомъ тѣлько сама вывѣска... Львовянинъ, що повиненъ бувъ хиба скорше подумати надъ закладанемъ передъ своими вѣкнами огородцѣвъ, анѣжь Градчанинъ, котрого вже сама природа вынѣнувала богатою та вѣчною зеленію, ще й теперь не забираесь до того...

Бѣдный той Львѣвъ и зъ дорожнею мешкань! Чи видѣвъ хто мешкати у кучи, а платити такій грошѣ, що за нихъ у иншѣмъ мѣстѣ дѣставъ бы пару сальонѣвъ або и цѣлый дѣмъ. Нехай примѣръ говорить: У Градци мешканє въ трехъ покоѣвъ [выраано: покоѣвъ], кухнѣ просторо зъ окремою ґалерією [кождa партія мае ґалерію для свого ужитку], малого покоику коло кухнѣ для слуги [Bedientenzimmer], спіжарочки и сѣнокъ або радше передпокою — коштуе 28 злр. А мушу ще додати, що мешканє се у высокѣмъ партерѣ, мае три фронтовій вѣкна, огородецъ передъ вѣкнами а на затылю видъ до саду. Кромѣ того окрема пивница и право уживаня спѣльнои пральнѣ, такъ що не треба прати въ кухни, хотяй водотягъ и тутъ е. Що неназываме и необходиме мѣсце е въ однѣмъ комплексѣ и не треба вѣдбувати подорожей по рѣзныхъ ґанкахъ, алишно и казати.

Варто бы порѣвнати сесе мешканє зъ такимъ мешканемъ у Львовѣ и обчислити, кѣлько бы то оно тамъ коштувало? Можна напередъ сказати 50 зр., и то ще не мало бы всѣхъ тыхъ догѣдностій. Но и на таке мешканє не кождый звычайный рабъ Божій може собѣ позволити, бодай не мізерный урядникъ, котрого рѣвнопоставленому товаришеви у Градци доля и обставины позволяютъ такъ по паньски мешкати безъ найменшого страху передъ довгами...

Однакъ нѣмецкій жителѣ не кладутъ такои ваги на паньскій и внѣшный видъ, якъ се у насъ въ модѣ. Коли нашъ чоловѣкъ — чи то урядникъ, чи то купецъ, чи хто тамъ — мусить мати три або чотири комнаты и силомъцъ садить ся до горы, щобы тому чи там-

на тій рускій церкви въ Америцѣ, що мають найбільше довгу.

26) Напослѣдокъ вывязалась досыть ожив-влена дискусія про засновуване рускихъ школъ та про підручники, зъ якихъ мають учити ся дѣти. Наслѣдкомъ тои дискусіи запала ухвала, що въ кождій громадѣ *мусить* бути руска школа, а роздѣлъ науки и добіръ підручниківъ, поки-що, лишаєсь выборови священика, котрый зарядить усе пôсля данихъ обставинъ.

27) Послѣдною точкою програмы бувъ выбôръ выдѣлу [совѣта] товариства рускихъ священиківъ имени Кирила и Методія. До того выдѣлу увійшли: о. Т. Обушкевичъ яко предсѣдатель, о. Т. Дамяновичъ яко мѣстопредсѣдатель, о. П. Кешелякъ яко секретарь, о. К. Лавришинъ яко касіеръ, а яко радній: о. Ив. Сабовъ, о. М. Підгорецкій и о. Гавр. Мартякъ.

Пôсля выбору выдѣлу приступлено до полагодженя деякихъ справъ майже чисто личной натуры, по чôмъ розійшли ся всѣ домôвь.

„Треба ту згадати, — пише „Свобода", — що на тыхъ зборахъ вызначались два напрямы. Одній бажали церковно-народнои организація, въ котрій забирали-бъ голосъ представителѣ громадъ, а другій уважали за вôдповѣдне мати самыхъ лише священиківъ одинокими управителями такъ въ справахъ духовныхъ, якъ и въ матеріяльныхъ. Тѣ два напрямы стерли ся зъ собою въ першôмъ дни нарадъ такъ, що другого дня нарады вели ся спокôйнѣйше и по деякихъ уступкахъ зъ обохъ сторôнъ ухвалено скликувати на рôчну конвенцію по одному свѣтскому делегатови.

Розумѣе ся, що высше згаданый статутъ не есть ще повный та й не всѣ ухвалы можуть подобатись, однакъ коли зважить ся, що се початокъ, зробленый лише самыми священиками, та що передъ нами ще головна конвенція священиківъ и делегатôвъ, мы певній, що делегаты тій пôднесуть голосъ и тогдѣ неодно додасть ся, а що хибного — поправить ся.

Одно ще мали бы мы сказати до тыхъ священиківъ, що страхъ богато будують на своємъ достонньствѣ, и котрымъ здає ся що лишь имъ дана власть життя и смерти надъ людьми: Уважайте, въ якихъ обставинахъ живете, зъ кого и для кого живете, та що вы не можете силою накидувати выключно свого „я" тамъ, де народъ має найповнѣйше право сказати и свое „я". Уважайте, що зъ народомъ мы сила, а безъ народу — велике нѣчо, а всѣ наши параґрафы ще бôльше нѣчо.

Бôльше про товариство писати не будемо, а заждемо на его дѣяльнôсть, сподѣючись, що не лишь усѣ священики приступлять до товариства, але строго держати ся будуть постановъ статута."

тому знакомому дорôвнати, то нѣмецкій, чи то що-до званя, чи-що до майна нашому рôвнопоставленый побратимъ вдоволяєсь двома, а часто, коли конечна потреба не зневолює, и однымъ покоемъ, а злишній комнаты вôднаймає, звычайно студентамъ, котрыхъ до Градца зъ полудневыхъ краѣвъ така сила наплывае, що бувало числомъ и автохтонôвъ перевышають.

Та й про внѣшный блескъ не дбають такъ дуже нѣмецкій родины, або може радше люде, що живуть по нѣмецкихъ краяхъ. Нѣхто не жие по-нищъ станъ, скорше може понизше стану. Рѣдко котрій Нѣмцѣ захочуесь кухарки або постôйнои служницѣ. Кожда собѣ панею и слугою у своїй хатѣ. Рано майже кожда сама собѣ попряче, до мѣста пôйде, обѣдъ зварить, посуду помые, и все ще має часъ и вôдпочати, и зъ чоловѣкомъ побалакати, и розвеселитись чи то на вечôрныхъ проходахъ, чи зъ гôстьми.

Люде, выхованій тутъ въ тôмъ дусѣ, що нѣяка праця не понижае, рвуть ся вôдъ маленьку до занятя, и якъ родичѣ, такъ и дѣти, чи то хлопцѣ, чи дѣвчата працюють на удержане дому, хотяй неразъ того не потреба. Коли у насъ пересѣчно кожда друга панна свое образованє кôнчить выдѣловою школою, и то може не все найвысшою ей клясою, то у Нѣмцѣвъ выбирае она собѣ якійсь фахъ, въ котрôмъ образуе ся, такъ що на случай потребы має запевненый свôй кусникъ хлѣба. Самъ знаю кôлька родинъ, котрыхъ дѣти, хотяй и не потребують, бо мають своихъ кôлькадесять тысячъ, все таки працюють и заробляють, якъ-бы кожда инша звычайна людина, що живе зъ працѣ рукъ своихъ. — А у насъ? Е! гôрко и соромъ згадувати.. Але не треба тратити надѣѣ, що незабаромъ и у насъ стане лучше.

(*Дальше буде*)

Руска ґімназія въ Перемышли въ 898|9 роцѣ шкôльнôмъ.

Записалось въ тôмъ роцѣ до ґімназіи загаломъ 437 ученикôвъ публичныхъ и 2 приватистôвъ, а то: зъ початкомъ року 426, а середъ року 11 + 2. Мѣжь ними було 322 такихъ, що и торôкъ ходили до сеи ґімназіи, а 115 + 2 новыхъ, а то: до приготовляючои клясы принято 43 новыхъ, до I. кл. 44, а до всѣхъ иншихъ 28 + 2 новыхъ, — значить, зъ иншихъ ґімназій. Власныхъ репетентôвъ було 22, — значить, 18 зъ репробованыхъ торôкъ або покинули школу або пôшли де-инде глядати щастя. Середъ року выс тупило 16 (зовсѣмъ ще не богато) а 2 перейшло на приватистôвъ, такъ що зъ кôнцемъ року остало ся 409 публичныхъ и 4 приватистôвъ. Клясъ було крôмъ приготовляючои 10; I. и II-а були подѣлені. Число ученикôвъ въ поодинокихъ клясахъ було скрôзь бôльше-менше однаке (рѣчь дуже незвычайна, а свѣдчить она на користь ґімназіи); найбôльше ученикôвъ було въ IV. кл. — 53; найменше въ VII и VIII. — по 31. Въ прирôвнаню до року попереднього було въ ґімназіи въ тôмъ роцѣ о 50 публичныхъ ученикôвъ и 2 приватистôвъ бôльше (зъ кôнцемъ року одного и другого).

Пôсля народности було 408 + 4 Русинôвъ и 1 Нѣмець; пôсля вѣры 403 + 4 гр. кат., 1 протестантъ и 5 жидôвъ. Пôсля мѣсця побуту родичѣвъ походило 55 ученикôвъ зъ самого Перемышля, 89 зъ перемыского повѣту, 262 + 4 зъ иншихъ повѣтôвъ Галичины, а 3 зъ Шлеска. Шкода, що справоздане дирекціи ґімназіяльнои не подае подрôбно контінґенту ученикôвъ пôсля повѣтôвъ — такъ, якъ се зробила дирекція львôвскои рускои ґімназіи; се для насъ рѣчь не безъ ваги.

Пôсля стану родичѣвъ найбôльше було дѣтей селяньскихъ, бо 148. За ними идуть священичій числомъ 102 + 2, потому дѣти мѣщанъ и ремѣсникôвъ числомъ 48 + 1, дальше сыны народныхъ учителѣвъ числомъ 36 + 1, потому сыны державныхъ слугъ числомъ 28. Зъ осталыхъ ученикôвъ було: 13 сынôвъ урядникôвъ найнизшихъ двохъ рангъ, 11 сынôвъ урядникôвъ вôдъ IX. ранґи въ гору, 9 дѣтей зарôбникôвъ, по 5 сынôвъ купцѣвъ и лѣкарѣвъ, 4 сынôвъ приватныхъ офіціялістôвъ и 1 сынъ властителя добръ.

Въ нормальнôмъ вѣцѣ було въ приготовляючôй клясѣ на 40 ученикôвъ лише 6, въ обохъ вôддѣлахъ I. клясы на 77 ученикôвъ лише 9, въ обохъ вôддѣлахъ II. клясы на 71 ученикôвъ лише 11, въ III. кл. на 39 уч. лише 4, въ IV. кл. на 53 уч. лише 1 (!), въ V. кл. на 34 уч. лише 2, въ VI. на 33 уч. 6, въ VII. на 31 уч. 3, въ VIII. на 31 уч. 4. Найстаршій ученики мали по 25 лѣтъ, а було ихъ 3 въ VIII кл., и 1 въ VII. Лѣтъ 24 мавъ 1 ученикъ VII клясы; по 23 лѣтъ мавъ 1 зъ VII. а 1 зъ VI. клясы; по 22 мало 7 въ VIII. кл., 3 въ VII., 2 въ VI.; по 21 лѣтъ 10 въ VIII. кл., 5 + 1 въ VII, 2 въ VI.; по 20 лѣтъ 3 въ VIII., 7 въ VII., 6 въ VI., 5 въ V., 3 въ IV.; по 19 лѣтъ 4 въ VIII., 8 въ VII., 7 въ VI., 5 въ V., 8 въ IV., 2 въ III., 1 въ I.

При клясифікаціи першій степень зъ вôдзначеномъ дôстало 38 ученикôвъ, отже надъ 9%; найбôльше вôдзначаючихъ було въ VII. и IV. клясѣ (7 и 6), найменше въ VIII и II-а, бо лишь по одному. Першій степень дôстало 319 + 1 ученикôвъ; другій 19 + 1, третій 10, поправку 23 (двохъ приватистôвъ не выказано въ справозданю при клясифікаціи). Коли припустити, що при поправцѣ по феріяхъ вôдпаде лишь незначне число (торôкъ не вôднавѣ нѣ одинъ), то клясифікація выпала дуже користно, бо число репробованыхъ, вычисляючи навѣть и згубленыхъ десь двохъ приватистôвъ, є значно менше вôдъ числа ученикôвъ вôдзначаючихъ и не выносить навѣть 8%. Коли бы навѣть всѣхъ, що середъ року выступили зъ ґімназіи, почислити до репробованыхъ, — а звѣстно, що неодинъ зъ нихъ може перейшовъ до иншои ґімназіи и дôставъ тамъ добру клясу, — то и въ такôмъ разѣ число репробованыхъ вынесло бы дуже маленько бôльше якъ 13 ту часть всѣхъ вписаныхъ до школы.

Зъ 31 ученикôвъ VIII. клясы одинъ дôставъ при курсовôй клясифікаціи поправку. Зъ осталыхъ 30-ти два не сѣдали до испыту зрѣлости, а зъ 28, що сѣдали, одного репробовано на рôкъ, тремъ позволено поправити испыть по феріяхъ, двохъ здало испыть зъ вôдзначеномъ, а 22 здало зъ добрымъ успѣхомъ; крôмъ нихъ сѣдавъ одинъ екстерністъ и перейшовъ.

На надобовязкову науку польского языка ходило 292 ученикôвъ, — значить, бôльше нѣжь двѣ третій. Цѣкава рѣчь, чи въ ґімназіи польскôй, котра тамъ стоитъ зъ рускою pod jednym dachem, ходили Поляки бодай въ третôй части того числа на науку руского языка! Науку ґімнастики побирало 200 ученикôвъ, спѣву 164 (при меншôмъ числѣ молодѣжи бôльше нѣжь два разы тôлько, якъ въ рускôй ґімназіи у Львовѣ), науку рисункôвъ 62 (о 10 бôльше нѣжь у Львовѣ); французского языка не вчено.

Дуже цѣкава, а заразомъ поучаюча таблиця, подана въ справозданю учителемъ ґімнастики проф. Приймою за послѣднихъ пять лѣтъ, показуе взрôстъ силы у ученикôвъ, побираючихъ науку ґімнастики. Не хочемо широко надъ нею розводити ся, а скажемо тôлько коротко, що таблиця ся повинна заохотити родичѣвъ до посыланя дѣтей на науку ґімнастики. Замѣтимо при тôмъ суперечнôсть, яка показуе ся мѣжь выказомъ статистичнымъ а числами, подаными въ сѣй таблици: пôсля статистичного выказу ходило на науку ґімнастики въ р. шк. 1899. 200 ученикôвъ, а пôсля сеи таблицѣ було зъ кôнцемъ року клясифікованыхъ 275 ученикôвъ.

Крôмъ науки ґімнастики, веденои систематично, мала молодѣжь нагоду въ часѣ перервъ въ науцѣ школьнôй гуляти и бавити ся пôдъ проводомъ учителѣвъ на просторôмъ подвôрю школы. Уладжувано такожь прогулькы въ подальшу околицю мѣста, звычайно пôдъ проводомъ учителя ґімнастики або учителѣвъ природнои исторіи и географіи. Впрочѣвъ Перемышль зъ давенъ давна знаный зъ того, що молодѣжи мѣсця до гуляня тамъ не бракне; тымъ то рѣчь певна, що всѣлякій прогульки, купелѣ, ховзавки, такъ богато причиняючій ся до здоровля и фізичнои силы мол дѣжи, не обмежались тамъ лише на тѣ, який уладжувано спôльно пôдъ проводомъ учителѣвъ.

На повне признанє для дирекціи и збору учителѣвъ заслугують прогульки молодѣжи, уладжуваній въ дальшій стороны для науки и розширеня свѣтогляду. И такъ дня 21. и 22. мая с. р. за причиномъ проф. Приймы 71 ученикôвъ и 3 професорôвъ выбрало ся до Кракова. Тамъ оглянули мѣсто и околицѣ, старинній домы и костелы, заведеня науковій и бібліотеки, промысловій школы, выставу штукъ красныхъ, музей народный и музей им. кн. Чарторискихъ. Дня 23. мая поѣхали до Велички, де цѣле пополудне до темнои ночи оглядали копальнѣ соли. Зъ Велички ходили пѣхотою до Бержанова. Въ червни такъ само ходили до Хырова, де оглядали заведенє оо. езуитôвъ, кабінеты, токи для забавъ ученикôвъ и т. и. Въ липни ѣздили до Медики, де оглядали славный колись, а и теперь ще гарный паркъ ботанічный.

Старшимъ, що колись ходили до школъ въ Перемышли, неразъ зъ розкошію нагадують ся молодій лѣта; а читаючи се, неодинъ ще въ бôльшимъ смакомъ погадае собѣ: коли бы вернули ся, варто бы ще разъ ходити до школы, — до рускои ґімназіи въ Перемышли!

Убога молодѣжь ґімназіи мала таку помôчь: 1) Стипендіи побирало 20 ученикôвъ въ загальнôй квотѣ 2.265 зр.; 2) Товариство бурсы им. св. О. Николая, котру въ р. 1898 розширено и на память 50-лѣтного панованя цѣсаря названо бурсою им. Франца Іосифа I., утримувало въ нѣй 82 ученикôвъ; 3) Церковне брацтво св. О. Николая вадѣляло школьну молодѣжь грошевыми запомогами на одѣжь и книжки; 4) Дирекція ґімназіяльна зъ жертвъ, збираныхъ на пôдмогу бѣднѣйшои молодѣжи, выдала на харчь, помешканє, книжки и иншій потребы убогихъ ученикôвъ 200 зр. 45 кр. (крôмъ сего дала бурсѣ св О. Николая 60 зр., и товариству им. св. О. Кирила 20 зр.); 5) Товариство им. св. О. Кирила выдало на мундуры для ученикôвъ 621 зр 39 кр.

Дня 2 грудня 1898 р. обходила молодѣжь пôдъ проводомъ збору учителѣвъ цѣсарскій ювилей богослуженемъ въ катедральнôй церкви и торжествомъ въ ґімназіяльнôй авлѣ; а дня 18. марта с. р. святкувала роковины смерти Тараса Шевченка музикально-вокальными вечерницями на котрій прибувъ такожь Преосв. епископъ Константинъ Чеховичъ.

На приборы науковій збирала дирекція ґімназіи 605 зр. 60 кр. Зъ того фонду закуплено до рускои бібліотеки для ученикôвъ 39 книжокъ, до польскои 30, до нѣмецкои 42; руска бібліотека числила 259 творôвъ, польска 203, нѣмецка 247. Бібліотека учителѣвъ має 823 дѣла, кабінетъ фізикальный 185 приборôвъ, кабінетъ природничій 600 моделѣвъ и оказôвъ (мѣжь ними находить ся такожь медвѣдь по бл. п. кардиналѣ Сембратовичу, выпханый коштомъ 40 зр.), кабінетъ исторично-географічный мавъ 86 приборôвъ.

Збôръ учителѣвъ складавъ ся зъ кôнцемъ школьного року зъ 17 членôвъ: директора, 7 професорôвъ (зъ нихъ одинъ въ VIII. ранзѣ), 5 учителѣвъ и 4 заступникôвъ учителѣвъ.

Въ справозданю помѣщена наукова розвѣдка учителя Клима Глѣбовицкого (не знаемо лише, за яку провичу вôнъ себе пише Глібовіцкимъ) п. заг.: „Інтеґрали рівнань ріжничковихъ першого ряду въ точках особливих, n=кратних". Про розвѣдку не скажемо нѣчого, бо „інтеґрали" — се для насъ рѣчь зовсѣмъ незнана.

Наше „справоздане зъ справоздання" закôнчимо, стверджуючи зъ щирою радостію, що руска ґімназія въ Перемышли розвиваесь дуже гарно, а Перемышль може слушно бути гордый нею. Услôвя, середъ якихъ она розвиваесь, суть заразомъ такъ користнѣ, що повѣты, котрій не мають близшои ґімназіи рускои, повинній бы ѣй доставити не 410, а 800 ученикôвъ.

Переглядъ політичный.

Кровавій демонстрацій мѣжь Славянами а Нѣмцями въ Цилеи можуть потягнути за собою далекосягаючій наслѣдки, и то дуже некористнѣ для правицѣ. Ческа праса выдае зъ тои причины рыкъ тріюмфу, бо Словѣнцѣ, котрій доси що хвиля грозили правици сецесією, ажь теперь змѣркують, що одиноке ихъ спасенє въ сильнôмъ союзѣ зъ прочими славяньскими народами [Чехами и польскою шляхтою? *Ред.*] въ сильнôй славяньскôй правици. По думцѣ Чехôвъ, правиця ажь теперь стане сильна якъ муръ противъ ворога Славянина — прусофільского Нѣмця. Однакъ при тôмъ всѣмъ Чехи забувають, що до силы муру „славяньскои" правицѣ, потрѣбна також деяка нѣмецка цеголка, потрѣбне що найменше католицко-людове сторонництво. Тымчасомъ такій авантуры, якъ послѣдна въ Цилеѣ, менша о се, хто тутъ винень: Славяне чи Нѣмцѣ, ледви чи причинить ся до скрѣпленя звязы мѣжь правицею, а будь що будь нѣмецкимъ католицко-людовымъ сторонництвомъ. Се, що гр. Тунъ въ потѣ чола свого осягне працею цѣлого року, понесе одно штубацтво ческои тромтадраціи. Linzer Volksblatt заявляе рѣшучо, що коли Славяне насильными средствами хочуть пôйти дальше, якъ ихъ етнічный зрôстъ и такъ ихъ посуває, то католицкій Нѣмцѣ не можуть мовчати. Они гапять нѣмецку пересаду и помагають правици. Але послѣдній подѣѣ доказують, що цѣль бôльшости — то борба зъ Нѣмеччиною. „Въ такôмъ случаю католицка людова партія не могла бы нѣ на одну хвилю лишити ся въ звязи бôльшости. Де ходить о ударъ на нѣмецкій народъ, нѣмецка католицко-людова партія рѣшучо знайде ся по его сторонѣ.

Не вычерпанй въ противконституційныхъ помыслахъ молодо-Чехи, коли ходить о ихъ интересъ, знôвъ вôдкрыли нову интерпретацію австрійскои конституции въ абсолютистичнôмъ дусѣ. Не вычерпаный просто въ тыхъ помыслахъ є пôдъ тымъ взглядомъ п. Странскій, пописуючій ся въ Lidov-ыхъ Novin-ахъ. Обговорюючи поголоску, що нѣмецка опозиція рѣшила при помочи обструкції не допустити до выбору спôльныхъ делегацій, Lidove Noviny пригадують, що окрôмъ §. 14-ого истнуе ще §. 10-ый закона о выборѣ делегацій. Въ тôмъ параґрафѣ сказано, що выборы делегацій мають вôдбути ся що року, але въ такôмъ случаю, коли бы се було неможливе, выбраній послѣднымъ разомъ члены и ихъ заступники задержують свои мандаты. Коли бы отже рада державна немогла перевести нового выбору членôвъ делегацій, правительство було бы змушене скликати торôчныхъ делегатôвъ. Зъ Вѣдня доносять, що помыслъ Странского, що новій выборы до делегацій непотрѣбній, бо стара делегація урядує доки нова не выбрана, въ правительственныхъ кругахъ стрѣтивъ ся зъ цѣлковитою вôдправою. Якъ Budapest. Tagblatt доносить зъ добре поинформованого вѣденьского жерела, австрійске правительство числить на се, що выбôръ до делегацій въ парляментѣ вôдбуде ся безъ перешкоды. Зъ огляду на се на найблизшихъ міністеріяльныхъ нарадахъ цѣлкомъ не будуть обговорюваній зарядженя на случай, коли бы не прийшло до выбору делегацій.

——

Россійске правительство вынайшло новый способъ противъ студентскихъ розрухôвъ и взагалѣ противъ всякои студентскои несубординаціи. Для всѣхъ „неспокôйныхъ" елементôвъ заведено примусову вôйскову службу. „Правительственный Вѣстникъ" оголосивъ найвысшій указъ о вôдбуваню вôйсковои службы студентами высшихъ школъ, выгнаныхъ зъ причины збôрныхъ забурень. Тѣ хвилевій приписы складають ся зъ десяти артикулôвъ, зъ котрыхъ два перший такъ звучать: „Арт. 1. Выхованки высшихъ школъ за выкликане збôрныхъ забурень въ науковыхъ заведеняхъ, або на ихъ внѣ, за пôдбурюване до такихъ забурень, за упряме, пôсля змовы оминане науковыхъ занять и за намовы до такого оминаня, будуть выгнаній зъ науковыхъ заведень и взятій до вôйска для вôдбутя вôйсковои службы, хочь бы навѣть мали пôльгу для родинныхъ вôдносинъ, або пôльгу пôсля степеня образованя, або *хочь бы навѣть не дôйшли ще до осемнадцятыхъ лѣтъ*, або при льосованю вытягнули жеребъ увôль-

няючій ихъ вѣдъ вѣйсковои служѣбы. Арт. 2. „Розслѣджувати наведеній переступленя буде утворена при кождѣмъ высшѣмъ науковѣмъ заведенію окрема комісія, до котрои входять: голова и члены педагогічнои колегіи, котра пѣсля обовязуючихъ въ науковѣмъ заведенію приписовъ, має надъ студентами дісціплінарну власть, а окрѣмъ того представитель міністерства вѣйны, внутрѣшныхъ справъ и судовництва". Постанова розпорядженя, котра позволяє брати до вѣйска такихъ, що не дѣйшли ще до ессентерунковыхъ лѣтъ, обчислена просто на вымордованє цѣлого молодого поколѣня, що дыше ліберальнѣйшимъ духомъ и не гне ся передъ нагайкою. Такій варварскій розпорядженя дає „гуманный" царь, славленый яко ворогъ инѣшного мілітаризму.

——

Вчерашна розправа военного трибуналу въ Реннахъ мала трагічну пригравку, уряджену якимсь фанатичнымъ противникомъ ревізіи. Коли адвокатъ Дрейфуса идучи на розправу входивъ вже до ліцею, якесь индівідуумъ стрѣлило до него и трафело въ плечѣ. На стрѣлъ Лаборі обернувъ ся, але въ тѣй хвили упавъ другій стрѣлъ и Лаборі раненый въ лице поваливъ ся на землю. Лаборі, чоловѣкъ сильнои конституціи, хотѣвъ самъ пѣднести ся и скинувъ продѣравленый кулею сурдутъ. Станъ раненого є небезпечный але не безнадѣйный. Вѣдвезено его до одного знакомого лѣкаря. Полковникъ Пікартъ, що ишовъ зъ Лаборімъ, пустивъ ся за напастникомъ. На его крикъ надбѣгли роббтники и заступили утѣкаючому дорогу. Але вѣнъ вѣдгрожуввъ ся револьверомъ и кричавъ: „Пустѣть мене, я застрѣливъ Дрейфуса; пустѣть, бо скочу до воды". Роббтники налякали ся револьвера, вѣдступили и вѣнъ схороннвъ ся въ лѣску, котрый обсадила жандармерія. Одинъ зъ комісарѣвъ сказавъ, що вѣдъ якогось часу в въ Реннахъ дуже богато такихъ авантурникбвъ, що за два франки готовѣ допустити ся найстрашнѣйшого злочину. Загальна опінія така, що атентатъ уложили приятелѣ Мерсіера. Они бояли ся, що вѣнъ своими дуже зручными питаннями впровадить генерала въ клопбтъ и зббе зъ пантелику. Въ процесѣ Золѣ Мерсіе закрывавъ ся урядовою тайною и або самъ не вѣдповѣдавъ на питаня, або президентъ трибуналу самъ усувавъ всякій питаня, котрѣ могли були розъяснити правду. Теперь ситуація змѣнила ся, Мерсіе мусѣвъ або вѣдповѣдати, або мовчанкою потверджувати. Що атентатъ бувъ зъгоры уложеный, потверджує фактъ, що безпосередно по тѣмъ, коли Лаборі упавъ, прискочили до него якісь два панки, вытягнули зъ его кишенѣ важній для оборони документы и щезли.

Розправа зачала ся середъ сильного зворушеня, а президентъ на вступѣ упѣмнувъ публику, щобы здержала ся зъ всякими обявами вдоволеня або невдоволеня, а дневникарѣвъ, щобы не утруднювали ему задачи, бо въ противнѣмъ случаю мусѣвъ бы застановити справоздане. Вѣдтакъ адвокатъ Деманжъ повѣдомивъ президента о атентатѣ на его товариша Лаборіого и просивъ о перерву, абы мѣгъ довѣдати ся о станѣ здоровля раненого и чи буде мѣгъ прийти на розправу. Засѣданє перервано на пѣвъ годины. Деманжъ пѣшовъ до Лаборіого, а тымчасомъ въ судѣ розбграли ся бурливій сцены. Прихильники и противники Дрейфуса розпочали суперечку закидаючи собѣ вѣдвѣчальность за взбуреня пануюче мѣжь населенемъ. Коли обѣ стороны зачали грозити собѣ палками, вѣйшла до салѣ жандармерія повѣдбирала палицѣ и парасолѣ и утихомирила розгоряченыхъ політикбвъ. По пѣвгодиннѣй перервѣ Деманжъ вернувъ и заявивъ, що Лаборі не може прибути на розправу.

Президентъ покликавъ генерала Мерсіера, и сконфронтувавъ его зъ Періером. Президентъ казавъ Мерсіерови пояснити справу розмовы Дрейфуса зъ капітаномъ Ренольдомъ, въ котрѣй Дрейфусъ мавъ признати ся до вины. Мерсіе сказавъ: Ренольдъ въ присутности генерала Гонзого говоривъ зѣ мною о тѣмъ, що Дрейфусъ признавъ ся до вины, и казавъ ему повторити се президентови Періерови. На се Періе заявляє, що вѣдъ Ренольда нѣколи не одержавъ рапорту въ тѣй справѣ. Президентъ міністрбвъ Дюпюї прислався Ренольда до него, абы вѣдъ президента республики одержавъ нагану за недискрецію, котрои допустивъ ся даючи деякій информаціи редакціи Figar-a. „Що-до представленого въ суботу Мерсіером образу нечувано напруженои політичнои ситуаціи то мушу замѣтити, що при тодѣшныхъ моихъ політичныхъ конференціяхъ генералъ Мерсіе цѣлкомъ не бувъ присутный, а коли бы вѣнъ навѣть старавъ ся бувъ взяти въ нихъ участь, то я бувъ бы знайшовъ средство, щобы до того не допустити. Зъ Міністеромъ я говоривъ тогды въ чотири очи, а ефектъ розмовы не лишь не бувъ небезпечный для мира, але противно, подѣлавъ на ситуацію успокоюючо. Въ противнѣмъ разѣ справа не була бы скѣнчила ся оголошенемъ ноты. Неправдою є такожъ се, що я тогды высылавъ яку небудь депешу до якоись чужои держави. Цѣлу сесю справу роздули непотрѣбно до пересадныхъ розмѣрбвъ. Коли-бъ я бувъ спостерѣгъ тогдѣ яке небезпеченьство, то бувъ бы певно звернувъ ся до міністра заграничныхъ справъ". Мерсіе обстає при тѣмъ, що бувъ тогды въ елізейскій палатѣ яко міністеръ вѣйны и що вѣдтакъ выдавъ генералови Боадефръ наказъ мобілізаціи. [Деманжъ пѣдхапуючи: „Прошу о занотоване факту, що дня 6 сѣчня 1894 генералъ Мерсіе давъ мобілізаційный наказъ генералови Боадефръ".] Не буду тутъ вѣдповѣдати на личній инсинуаціи Мерсіера, щобы ще бѣльше не заострювати ситуаціи. Повторяю, що я нѣчого не знавъ о слѣдствѣ противъ Дрейфуса, хочь Мерсіе говорить, що мене о всѣмъ подрббно информовано. Мерсіе супротивъ мене не заховувавъ ся такъ, якъ повиненъ заховувати ся инший супротивъ головы державы — поступавъ все власновольно. Такъ було на Мадагаскарѣ, такъ було у Франціи". Деманжъ притисъ до муру Мерсіера питаньемъ, чому вѣнъ, яко міністеръ вѣйны не долучивъ до тайного dossier депеши Паніцардіого, въ котрѣй вѣнъ запытує свое правительство, чи се правда, що Дрейфусъ бувъ его шпігуномъ? Мерсіе каже, що не зробивъ того, бо були сумнѣвы чи депеша добре вѣдшифрована. На запытанє Деманжа референтъ тайного dossier міністерства заграничныхъ справъ ствердже, що толкованє тои депеши було автентичне. Мерсіе заявляє, що уважавъ сей документъ яко призначеный для его приватнои информаціи и тому знищивъ его. Деманжъ высказує найвысше здивованє, що можъ було такъ легкодушно поступати зъ такимъ важнымъ документомъ.

Но менше важнѣй особистѣй перепалцѣ Періера зъ Мерсіером, въ котрѣй показалося, що Мерсіе страшно бреше, приступлено до переслуханя бувшого міністра вѣйны Більота. Вѣнъ заявивъ, що справы Дрейфуса не знавъ, и зразу цѣлкомъ нею не займавъ ся. Коли одного разу зявивъ ся у него сенаторъ Шайрер-Кестнеръ и просивъ его, щобы вѣнъ ближше вглянувъ въ сесю справу, свѣдокъ вѣдѣславъ его до міністра судовництва. Свѣдокъ згадавъ о якѣмсь купци Вільонѣ, котрый мавъ пѣдслухати розмову двохъ нѣмецкихъ офіцербвъ, зъ котрыхъ выходило, що Дрейфусъ мае имъ выдати важній мобілізаційній пляны. Слѣдство противъ Пікарта, котре свѣдокъ подрббно представивъ, розбудило у него сумнѣвы що до вины Дрейфуса. Такъ само подѣлало на него вѣдкрытє фальшѣвництвъ Анріого. Свѣдокъ признае також се, що генералъ Делярошъ, котрый мавъ збирати докази невинности Дрейфуса, робивъ се не досыть старанно. По промовѣ Більота Дрейфусъ заявивъ: Зъ вѣзнань Більота выходить на верхъ новый фактъ, о котрѣмъ мушу сказати, що є зъ грунту неправдивый. Именно донесеня того купця було брехнею. По перервѣ переслухано б. міністра вѣйны Кавеняка, котрый глубоко вѣрить въ вину Дрейфуса и бере на себе участь въ вѣдвѣчальности тыхъ, що въ 1894 роцѣ охоронили край и армію вѣдъ зрады. Свѣдокъ вѣрить въ се, що Дрейфусъ при дегрдації самъ признавъ ся до вины и повторяв ще разъ всѣ закиды, якій коли-небудь пѣднесено противъ Дрейфуса. Б. міністеръ вѣйны Цурлінденъ стоитъ на тѣмъ самѣмъ становиску, що и попередный свѣдокъ, але пѣдъ вплывомъ численныхъ питань оборони признае, що въ хвили, коли Дрейфуса засуджено, ще не було того переконаня абы документы въ бордеро мусѣвъ доконче выдати лише офіцеръ генерального штабу. Наслѣдникъ Цурліндена въ міністерствѣ вѣйны такожъ переконаный о винѣ Дрейфуса, але высказує переконанє, що нѣякихъ актбвъ вычисленыхъ въ бордеро не выдано, лишь порублено зъ нихъ выгяги.

Послѣднымъ свѣдкомъ бувъ вчера б. міністеръ заграничныхъ справъ Ганото. Коли ему Мерсіе представивъ подробицѣ справы, вѣнъ сейчасъ высказавъ сумнѣвы що до можливости доказбвъ вины Дрейфуса. На тѣмъ вчерашне засѣданє закѣнчено. Цѣла праса солідарно признае, що зѣзнаня Мерсіера були погромомъ для противниковъ ревізіи. Цѣлый выступъ бувъ пр сто штубацкій, а що хвиля лѣпено его на брехни. Націоналістична праса котра надѣяла ся вѣдъ него луже важныхъ зѣзнань, розчаровава. Самъ Касанякъ нападає на него въ Autorité и каже, що вѣнъ поступивъ собѣ якъ штубакъ, представляючи лише такій доказы вины Дрейфуса. „Мерсіе не выглядае на ангела смерти Дрейфуса, противно самъ себе убивъ".

Шефа антісемітскои ліги Герена и его приятелѣвъ, що забаракадували ся въ каѳенници, ще доси не арештовано. Хочь цѣлый дѣмъ окруженый поліціею, кѣлькомъ дневникарѣмъ повело ся влѣзти до середины, которымъ Геренъ сказавъ: Ручу вамъ, що насъ не дбстануть. Маѣмъ тутъ оружіе, рѣзного рода револьверы, не уступимо и будемо боронити ся до послѣднои каплѣ крови. Муры грубѣ на 60 сантіметрбвъ, оружія и амуніціи великій засобы. Воду и газъ замкнено намъ, але мы маѣмо тутъ 2000 фляшокъ мінеральнои воды, маѣмо кури, що несуть ся, и кѣлька коновокъ нафты. Хочь въ облозѣ окрѣмъ поліція беруть участь тысячѣ цѣкавыхъ, комунікація не є перервана. Префектъ поліції рѣшивъ выждати ажь забарикадований паны выпють всю мінеральну воду.

НОВИНКИ.

— **Проф. д ръ Исидоръ Шараневичъ** при переходѣ на сталый вѣдпочинокъ зъ катедры австрійскои исторіи въ университетѣ львбвскѣмъ, одержавъ вѣдъ цѣсаря орденъ зелѣзнои короны III. класы зъ увѣльненемъ вѣдъ таксы.

— **Намѣстникъ гр. Пініньскій** не верне до Львова дня 17 с. м., якъ то було заповѣджене; зъ причины „хвилевои комплікаціи" въ станѣ здоровля мусѣвъ свбй выѣздъ зъ Біяріцъ вѣдложити. При галевѣмъ обѣдѣ въ намѣстництвѣ дня 18 с. м. [въ день уродинъ цѣсаря] обовязки господаря въ заступствѣ намѣстника повнити буде віцепрезідентъ намѣстництва Лідль.

— **Въ процесѣ въ справѣ галицкои касы щадничои** — котра, якъ мы вже вчера доносили, має вѣдбути ся передъ трибуналомъ присяглыхъ таки у Львовѣ — проводити буде трибуналови радникъ Оленьскій або радникъ Голковскій, а обжалованє вносити буде самъ прокураторъ Гайдереръ. [Немовь щобы набрати силъ, выѣздитъ п. Гайдереръ сими днями на вѣдпустку, а въ урядованю заступати буде его за той часъ п. Квятковскій.] На лавѣ обжалованыхъ засядуть: Вендриховскій, Карпиньскій, Щепановскій и Фурманова. Небощикъ Зіма буде лишь — „духомъ зъ нима".

— **Внутренности небощика Зімы** все ще у хеміка Влодзіміреского и вѣдъ часу до часу попаде вѣстка въ якусь польску газету, що панъ хемікъ сей або той отруѣ не вѣдкрывъ, але ще маѣ тамтои пошукати... Люде вже смѣють ся зъ цѣлои тои исторіи, знаючи на передъ, що п. Влодзіміреский нѣчого не знайде.

— **Въ справѣ самоубійства долиньского маршалка Вінкентія Витославского** подавъ вчера Przegląd статейку, котра потверджує вѣсти, якій мы заразъ другого дня по самоубійствѣ маршалка помѣстили були въ допискахъ зъ Долины. „Справа самоубійства Вінкентія Витославского — пише Przegląd — вже ся мабуть зъ надужитями выкрытыми въ остатныхъ дняхъ въ зарядѣ велдѣжскои фабричнои касы хорыхъ и зъ надужитями на шкоду галицкого товариства обезпечень роббтниковъ вѣдъ пригодъ. Передъ кѣлькома днями зъѣхавъ до Велдѣжа п. Стан. Ерліхъ, инспекторъ заведенія обезпечень роббтниковъ, для зъюстрованя книгъ фабрики. Люстрація вѣдкрыла непорядки, а п. Ерліхъ, хотячи дбйти до жерела, жадавъ книгъ касы хорыхъ въ Выгодѣ, котра то каса обѣймае також дуже богато роббтниковъ велдѣжскихъ. Результатомъ розслѣдбвъ п. Ерліха есть мабуть, що на шкоду галицкого заведенія обезпечень роббтниковъ хибуе 70.000 зр., а на шкоду касы хорыхъ у Выгодѣ около 90 000 зр. [разомъ около 160.000 зр.]. Тѣ надужитя [чи радше злодѣйства?! — *Ред „Дѣла"*] тревали вѣдъ деяти лѣтъ, а нѣхто о тѣмъ не знавъ. Се знову доказъ за орѣненого у насъ браку всякои контролѣ. Долиньскій староста вѣзвавъ телеграфічно трехъ рахунковыхъ урядниковъ зъ заведенія обезпечень роббтниковъ, щобы прибули до Выгоды и перевели докладну люстрацію книгъ тамошнои касы хорыхъ". — Ото маршалокъ! ще й буншій посолъ до сойму!

— **Комендантомъ школы кадетбвъ для пѣхоты у Львовѣ** именувавъ цѣсарь майора Отгона Шмѣда зъ 24 полку пѣхоты.

— **Зъ Городенки** пишуть намъ: Театръ нашъ, що гостить теперь въ Городенцѣ, грае добре и добрій выставляе штуки, та на жаль — публика не ходить. А що найцѣкавѣйше на представленихъ правильно буває лишь по одному священикови зъ околицѣ Городенки, хтось бы мѣгъ подумати, що стала така умова, абы нѣколи не хибило одного, але й не явило ся двохъ. Зъ Божои ласки сего року урожай въ нашѣмъ повѣтѣ красный, всюда гарній стбжки и стирты, тожъ и можна бы не пожалувати пару „баночекъ" на рускій театръ... Отже носпѣшайте, братя, бодай уже пѣдъ конецъ гостины громадно до театру, бо вѣнъ готовъ передъ часомъ покинути насъ, абы не грати передъ порожными лавками. До побаченя въ театрѣ!

— **„Bank parcelacyjny"** завязали вчера Поляки въ Банку краевѣмъ пѣдъ проводомъ директора д ра Домашевского. До надзорчои рады увѣйшли: посолъ Бойко, Бедронь, д-ръ Домашевскій, Домагальскій, д ръ Кранцьскій, д ръ Павликовскій, Поплавскій, посолъ Середнявскій, посолъ Станиньскій, д-ръ Стечковскій Вѣнцекъ и посолъ Жардецкій. Якъ звѣстно самій Поляки, отже Банкъ маѣ характеръ чисто польскій. Банкъ краевый, розумѣе ся, записавъ грошѣ тому „Bank-owi parcelacyjnemu" и грѣшми краевыми, за котрый ручитъ и рускій народъ, буде той Банкъ оперувати въ цѣлій Галичинѣ.

— **Злодѣѣ розгосподарили ся.** Въ Тернополи въ ночи зъ пятницѣ на суботу вкрали ся злодѣѣ до загороды господаря Іос. Сеньковского при улици Микулинецкій и розбивши ставнній дверѣ выкрали пару коней и корову. Въ хвили коли запрягали конѣ до воза, господарь збудивъ ся и злапавъ одного „любителя чужои власности", а другій утѣкъ. Але придержаный злодѣй добувъ револьвера и выстрѣливъ. Господарь настрашивъ ся и выпустивъ злодѣя зъ рукъ, а задержавъ лишь капелюхъ, плащъ и парасоль. Въ тѣй хвили надбѣгли домбвники й поліція и зачали лапати злодѣя, однакъ той, давши ще кѣлька выстрѣлбвъ зъ револьвера, середъ темноти ночи утѣкъ. Въ плащи знайдено 19 куль револьверовыхъ. — Въ тѣй самѣй порѣ добували ся злодѣѣ до шпихлѣра Теодора Чикала на ул. Микулинецкій; поліція нихъ сполошила, але выловити не могла за-для пѣтьмы.

— **Убійство.** Вѣйтъ зъ Вербѣжа пѣдъ Коломыею живъ вѣдъ довшого часу въ незгодѣ зѣ своимъ зятемъ. Вчбраи зять при одній нагодѣ такъ оббивъ свого тестя, що той въ его рукахъ сконавъ. Дѣяло ся се въ ночи зъ четверга на пятницю, а въ пятницю рано убійникъ зъявивъ ся въ канцеляріи адвоката д-ра Гачевского и оповѣвши, що зробивъ, просивъ, щобы его зъ вѣдтамъ запровадити до арештбвъ судовыхъ. Розумѣе ся, ему того не вѣдмовлено.

— **Поновна розправа карна** маѣ вѣдбути ся передъ трибуналомъ львбвского суду карного противъ бувшого фотографа а тепер властителя дббръ Мечковского, котрый бувъ засужденый на шѣсть мѣсяцѣвъ вязниць за те, що хотячи позбути ся своеи жѣнки, скинувъ бувъ ей зъ галеріи другого поверха въ Краковскѣмъ готели, та она щасливо спасла ся вѣдъ смерти а що-найменче калѣцтва. Трибуналъ касаційный знѣсъ той выровъ, а поручивъ розписати нову розправу.

— **Таблицѣ польскій.** Варшавскій Kurjer codzienny доноситъ: Въ цѣлѣмъ повѣтѣ варшавскѣмъ умѣщено вже новій таблицѣ зъ выразными написами польскими и россійскими означуючими назву повѣта, волости и села. Такъ справедливо поступае въ справѣ таблицъ правительство зъ Поляками въ Россіи, а якъ польскій „ржондъ" поступае зъ Русинами въ Галичинѣ? Де таблицѣ въ двохъ краевыхъ языкахъ?

— **Величезный водопровѣдъ.** Австралія поспѣшае за Америкою прискоренымъ ходомъ на поли розвою промыслового. Такъ н. пр. щобы заосмотрати въ воду сухій поля золотодайнои Австралии захѣдніи, предпринято будову величезного, 525 клм. довгого водопроводу, котрый денно буде достатчати 22 міліонбвъ літрбвъ воды. Кошта будовы мають вынести 81 міліонбвъ зр. Сей величезный накладъ може оплатити ся, коли поббльшить ся выдатность копалень золота, що и такъ величезній суммы приносить. Въ 1898 роцѣ принесли ей терены 34 міліонбвъ.

— **Новій поклады золота.** До Frankfurter-Ztg. доносять зъ Ню Іорку: Въ Кльондайкѣ вѣдкрыто новій, нечувано богатій поклады золота. Роббтникъ заробляе на новыхъ золотодайныхъ теренахъ по 600 долярбвъ тыжднево. Зъ всѣхъ осадъ Кльондайка спѣшать роббтники на новій терены, а кораблѣ перевозовій беруть за перевбзъ величезній суммы.

— **Дрібній вѣсти.** Въ Загбрю пѣдъ Сяноком номеръ д-ръ Еразмъ Лобачевскій адвокатъ и властитель дббръ земскихъ. — Въ Стрыю померъ въ 35 роцѣ житя Казимиръ Корчакъ Михалевскій, концепістъ намѣстництва. — Мѣска рада Равы руском надала почестне горожанство своему бурмістрови Володиславови Гурцѣ. — До Щавницѣ загостило до дня 7 с. м. 1542 родинъ а 2.379 особъ. — Въ Новбмъ Санчи увязнено сына найзнатнѣйшого тамошного купца, пѣдозрѣного о намѣренє убійство матери. — Незнаною дѣвчиною, що минувшого четверга погибла кинувшись пѣдъ колеса поѣзду зелѣзн., була Марія Квецињска, донька рѣзника львбвского, терпяча вже зъ давна на збочене ума. — Мулярь Стравсъ, про котрого калѣцтво мы вчера доносили, померъ въ наслѣдокъ пукненя чашки. — Въ Бродахъ 13 с. м. по полудни лютила ся страшна буря градова; градъ доходивъ величины горѣха волоского и потовкъ богато шабъ у мѣстѣ.

Вѣсти зъ Епархіи Львбвскои.

О. Іоанъ Кулицкій парохъ Маркополя именованый завѣдателемъ залозецкого деканата по принятю резигнаціи о. Ад. Витицкого зъ Батькова. — О. Ем. Зарицкій сотр. зъ Оброшина зѣставъ завѣдательство въ Водникахъ, о. Іосифъ Барановскій парохъ Дубеца дѣставъ ex currendo завѣдательство въ Шибалинѣ, о. Григ. Панчишинъ, сотр. зъ Пѣдкамена дѣставъ сотрудництво въ Берлинѣ, о. Іос. Команда сотр. зѣ Страдча дѣставъ посаду префекта закристіи при архитеѳ. храмѣ у Львовѣ. — Введеней оо.: Миколай Макухъ зъ Балучина въ ex curr. завѣдательство Перегновва, Лука Побоярскій въ експов. сотрудництво въ Бубинщи, Ем. Зарицкій завѣдательство Водникъ, Ник. Струтинскій въ сотрудництво въ Болеховѣ. Ник Винницкій въ завѣдательство Галича, Іос. Застирець въ П. сотрудництво въ Бережанахъ. — Въ пропозиціи умѣщеній оо.: на Крилосъ: Вол. Яцковскій, Ал. Мѣйскій, Из. Свистунъ и Ант Коперт ньскій; на Жукбвъ: Ал. Пристай, Ал Мѣйскій и Теоф. Луцкъ. Президія намѣстництва годить ся на канон. институціи оо.: Ем. Дольницкого на Баворбвъ, Ал. Яворского на Нестербвцѣ, Іос. Яворского на Лучинцѣ и Вол. Копытчака на Токи. — До канон. институціи вѣзваній на мѣсяць Вересень с р. оо: Ем. Гавришо на Бѣбщаны, Ем. Дольницкій на Баворбвъ и Ал. Яворскій на Нестербвцѣ. — Декретъ увѣльненя вѣдъ парох. испыту конкурсового одержали оо.: Батогъ зъ Дроговижа, Евг. Купчаньскій зъ Бульковець, Мих. Ваврикъ зъ Черницѣ, Вол. Филиповскій зъ Беньковець. Іоанъ Гургаль зъ Золочева и Яковъ Вергановскій зъ Кіевця. —

Митр. Ординаріятъ годить ся на принятє въ новіціятъ чини св. Василія Вел. въ Добромили Спиридіона Капустяка. — Митр. Консисторія надала стіпендію зъ другои фундаціи бл. п. Мих. Попеля 80 зр. рѣчно Мих. Попелю ученику II. клясы школы народнои въ Медуєві. — Правительство асигнувало плату зъ реліг. фонда для прив. сотрудника въ Студѣнцѣ на одинъ рѣкъ. — Митр. Консисторія вставилась до намѣстництва о плату зъ реліг. фонда для прив. сотрудниковъ въ Прошовѣ, Кудобицахъ, Колтовѣ, Камянкахъ, Грабковцахъ, Серетци, Долгомъ и Струсовѣ и о даръ ласки для священичихъ вдовъ Францискы Манастирскои, Єлены Трусевичевои и сиротъ Амалиі Андиковичѣвои и Александры та Єлены Кунцевичѣвыхъ. — На конкурсъ зъ речинцемъ до дня 3. жовтня с. р. розписаний парохіи: Небылювъ дек. перегиньского, Монастирець дек. журавеньского и Зелена дек. скалатского.

Вѣсти зъ Перемыскои Еп.

Презенты дѣстали оо. Іоанъ Филиповичь на Пѣски дек. горожаньского и Филимонъ Кисильовскій на Грабъ дек. дукляньского, — До канон. институціи на Смольникъ дек. затварницкого вѣзваный о. Петро Луцкій. — Вѣдпустку для поратованя здоровля дѣставъ о. Левъ Лысякъ на 8 недѣль. — Узнане и похвалу за ревну науку релігіи дѣстали оо. Дим. Телесницкій зъ Артасова, Мих. Жарскій изъ Строматина, Модестъ Мегелля изъ Цеперова, а о. Николай Колтуюкъ зъ Тарнавки за ревне учене шкѣльнои молодежи при учительскѣй семинаріи въ Ряшевѣ.

Прага 15 серпня. Ліберальный посолъ Русъ дѣставъ на зборахъ въ Каденъ кѣлька поличниковъ вѣдъ члена мѣского выдѣлу Пангаса, шенерерійанца. Зборы перервано, а Пангаса арештовано.

Варшава 15 серпня. Майже у всѣхъ варшавскихъ фабрикахъ страйкъ. Число страйкуючихъ дѣйшло до 20.000. Доси роббтники заховують ся спокѣйно и ще не було нѣякихъ конфліктовъ зъ властями. Фабрики обставлено вѣйскомъ а на улицахъ патролюють козаки. Арештовань не богато.

Берлинъ 15 серпня. Говорять, що зъ причины канадового закона міністеръ Мікель намѣрня подати ся до димісіи. — Зѣзнання Мерсівра нѣхто не думае тутъ брати серіозно и зъ ихъ причины не прийде до нѣякихъ дипльоматичныхъ конфліктовъ.

Переписка Редакціи и Адміністрациі.

Вп. Н. въ Вѣ. На. До кѣнця серпня належить ся намъ ще 7·50 зр. — *І. Да. въ Ту.* Прийде намъ до кѣнця року ще 4.60. — *К. Цѣ. въ По.* До кѣнця кварталу ще 6·80 зр. — *И. Вс. въ Ив.* Грошѣ доручено 15/7 куда слѣдувало. — *А. Ф. въ Ус. зе* До кѣнця року ще 3·30 зр. — *К, Ма въ Во.* За серпень прийде ще 1·35 зр.

Надѣсланє.

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

Оптикъ и Механікъ у Львовѣ, площа Галицка ч. 1., противъ Банку Гіпотечного за виконанє цисок Галицких

поручає въ великѣмъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ:

окуляры, пінсеры, льорнеты, бінокля, далекоглады, барометры, термометры, рѣвній вреометры, сінрометры, лупы, компасы, райсвайны, тестъ-мѣрничій, щоты, лібелѣ, нівелиры и т. п.

Уряджене дивізій електричныхъ.

Всякій направки подагоджують ся якъ найскорше и найдешевше. 4617

Телєґрамы „Дѣла“.

Вѣдень 15 серпня. Арештованый въ Целовци французкій капітанъ надувъ на грубй сумы свое правительство бо пѣславъ генеральному штабови въ Парижи яко „тайный документъ“ регулямінъ австрійскои армін, котрый можна купити въ кождѣй книгарни.

Подяка.

Пригноблений смутком в наслѣдок страшного удару, яким була смерть мого незабутого Батька о. Михайла Мисули, пароха в Текучій, печеніжиньского деканата, що помер скоропостижно дня 6/19 Юлія — почуваю ся обовязанним всѣм тим, котрі в так тяжкій для мене хвилі поспішили з помочию і розрадою, зложити публичну подяку.

В першім ряді Вп. о. Кейванови, адміністраторови з Акришор, що усердно і щиро зайнав ся уладженем цілого сумного похоронного обряду і віддав помершому послідну священичу прислугу і п. Заячківскому, заступникови управителя при копальнях нафти, що вселенще усердно занимав ся похоронами, та о. сов. Андріщенови з Лючи за трогательні и горячі слова сказані над домовиною, також Вп. о. сов. і дек. о. Тимякови з Березова, о. сов. Трачеви зі Стопчатова і всім другим Вп. Отцям духовним, котрі взяли в похороннім обряді особисту участь і посвятили свій труд памяти покійного; як не менше всім на похоронах присутним прочим приятелям и знакомим пок. мого Отця. Немало розрадувало мене щире співчутє місцевих селян і ревність церковного брацтва сестриць при віданю послідної прислуги своему покійному душпастирови. Най їм Бог за се нагородить!

Відтак дякую Вп. панї Теклї Гречиньскій, управительці дому и її дочкам, та пп. Стрільбіцкій і Покорній за їх труди при вбиранію гробу, плетеню вінця і аладженю поминального обіду дня 21 Юлія (2 Августа).

Приймѣть всї щире спасен-Бігі!

Відень 12 Августа 1899.

Др. Евгений Мисула — син. 300 1—1

„СЛАВІЯ“

Банкъ взаимныхъ обезпечень въ Празѣ

(основаный въ 1868 р., въ Галичинѣ вѣдъ 1874 р.)

скончивъ зе кѣнцемъ 1898 р. 30-ый рѣкъ своеи дѣяльности и зросла во всѣхъ вѣддѣлахъ „Славіи“

	зъ кѣнцемъ 1897 р.	
Фонды резервовый и ручаючій	зр.	9,585.626·47 кр.
Премія належитостя поббчній и вѣдсотки за рѣкъ 1898	„	2,517.998·09 „
Обезпечень сумы въ секціяхъ на жите	„	31,446.439·22 „
Обезпечень сумы въ секціи вѣдъ огню	„	323,257.816·— „
Выплачень капіталы, ренты и вѣдшкодованя въ 1898 р.	„	1,487.178·08 „
За часъ свого истнованя выплативъ банкъ „Славія“ своимъ членамъ капіталы и вѣдшкодованя въ загальнѣй сумѣ до кѣнця р. 1898	„	29,910.069·98 „

„Славія“ принимае въ секціяхъ I и II обезпеченя на дожите або на случай смерти, якъ и обезпеченя вѣна для дѣтей, въ секціи IV. обезпеченя вѣдъ шкодъ огневыхъ будынковъ, движимостій, збожа, товаровъ, запасовъ, скота и пр.

Тарифы „Славія“ вельми умѣренй, а услобя обезпеченя вельми користнй.

Тарифъ и друксортовъ вне-ень всякого рода, якъ и всѣхъ потрѣбныхъ поясненъ удѣляе якъ найохотнѣйше головне Заступництво „Славіи“ для Галичины и Буковины у Львовѣ при улицы Словацкого ч. 3. 68 16—24

„Славія“ принимае зголошенія о удѣленє агенціи въ мѣсцевостяхъ де нема ще заступника и вельми радо удѣляе агенціи письменнымъ селянамъ.

Володиславъ Голубовскій,

Руснинъ, кандидатъ нотаріяльный зъ 18-лѣтнею практикою нотаріяльною, здобный до субституціи, глядае посады заразъ. Ласкавй зголошеня вѣдъ адресою: Володиславъ Голубовскій кандидатъ нотаріяльный въ Чортковѣ. 278 8—3

Ученикъ зъ укѣнченою II. кл. ґімназ. знайде користне помѣщенє въ торговли корѣнвой и делікатесовъ И. Бориса въ Перемышли. 286 2—10

Найлѣпше доси жито
„Тріюмфъ“
доставляю оплатно до кождои стациі по 8·40 зр. за 100 клґ.
Петро Була въ Розгадовѣ п. Поморяны. 291 3—4

Проф. Д-ра Олександра Огоновского „СИСТЕМ АВСТРИЙСКОГО ПРАВА ПРИВАТНОГО“ виданий Д-ром Петром Стебельским: том I. Загальні науки і право річеве; том II Право облігаційне і право спадкове — появив ся вже в книгарскій торговлі і можна его набути в книгарні Наук. товариства ім. Шевченка і в Ставропігійскій. Кождий том по 3 зр. 50 кр.

Запрошенє до передплаты на дѣло:

ПРИКАРПАТСКА РУСЬ

въ XIX-имъ вѣцѣ

въ біографіяхъ и портретахъ єи дѣятелей

съ увзглядненьемъ замѣчательныхъ людей, котрыхъ 1772 р. застав при жизни,

написавъ на підставѣ автобіографичныхъ записокъ и архівально-библіотечныхъ матеріялівъ

ИВАНЪ Е. ЛЕВИЦКІЙ.

„Прикарпатска Русь“ буде появлятись, почавши отъ надолиста 1898 р. правильно кождого другого мѣсяця выпусками по 7 листовъ печати зъ портретами замѣчательныхъ дѣятелѣвъ. Кождыхъ 10 выпусковъ буде становити томъ, а всѣхъ томовъ буде шѣсть.

Пренумерата на 10 выпусковъ выносить 10 коронъ; на 5 выпусковъ 6 коронъ. Выпуски поодинокй не будутъ продаванись.

Пренумерату належить присылати выключно на адресу: п. Антонъ Хойнацкій, управитель книгарнѣ Ставропігійского Института у Львовѣ, Руска улиця число 3.

Перший выпускъ вже появився а вторый печатаєсь.

І. А. БАЧЕВСКІЙ у Львовѣ

ц. к. доставець надворный 224 10—12

Спіритусъ На наливки | Esprit de vin Marque d'or ПЕРШОИ ПРОБЫ Найлучшои якости. Почтова 5 кгр. бляшанка Почтова | Спіритусъ На наливки

Книгарня Наук. Товариства имени Шевченка

у Львовѣ, ул. Академічна ч. 8, 59

має на складѣ слѣдуючі книжки:

Адам Дядько. Гроші в праці, повість		3·20 зр.
Антонович Вол. і Ідовайський, Історія великого князівства литовського		1·60 „
Байда П. (Ніщинський) Гомерова Одиссея, 2 томи		2·20 „
„ Одиссеєві плавники		—·10 „
Бальзак Гонорій. Батько Горіо, повість з французского		2·— „
Барвінок Василь (Барвінський Вол.) Веселаляне святане, опов.		—·80 „
„ Цісар Йосиф II., відчит		—·10 „
Барвінський Йосиф. Павло Полуботок, трагедия		—·20 „
„Батьківщина“ бібліотека І. Н. Дві хлопські державы		—·05 „
„ „ Хлопи і хлопська справа		—·05 „
Баштовий. Українство на літератур. позвах в Московщиною		—·50 „
Брет-Гарта. Крісеї, повість з англійского		—·60 „
Верне Юлій. Довкола землі подорож		—·80 „
Верхратский Іван, Соматология		—·90 „
„ „ Начерк соматології		1·50 „
Гаршин Всевол. Малярі, оповідане з великоруського		—·10 „
Герінг-Герасимович В. Що то таке економія?		—·20 „
Герштекер. Розбишаки на ріці Міссісіпі, повість з німецкого		—·80 „
Гілерн Вільгельміна. Власними силами, повість з німецкого		1·20 „
Гоголь Микола. Вечерниці, з великоруського		—·10 „
„ Мертві душі, поема з великоруського		1·80 „
Гончаров. Обломов, роман з великоруського в 2 томах		1·80 „
Граб Павло. З півночи		—·20 „
„ „ З чужого поля		—·20 „
„ „ Пролісок		—·20 „
„ „ Доля		—·20 „
Гребінка Евген. Чайковский, роман в 2 частях		—·70 „
Григорівнич Гр. (Цетлинський) Шляхта ходачкова, комедія		—·15 „
„ Торговля жемчугами		—·20 „
Грушевський Михайло. Виимки з жерел до історії України-Руси		1·— „
„ „ Жерела до ист. України-Руси том I. III. по		2·— „
Даниловскиня Гр. Зі Сві і з Поворосні, повість з велико-руського		1·— „
Денис (В. Ільницкий). З рідних країв і народів		—·20 „
Дікенс Кароль. Два міста, повість з англійского		2·— „
„ „ Новорічні дзвони, повість з англійского		—·60 „
„ „ Оливер Твіст, „ „		1·— „
Доде Альфонс. Набоб, роман з французского		1·70 „
„ „ Фромонт молодший і Ріслер старший		1·80 „
Достоєвський Федір. Вина і кара, повість 2 томи		4·— „
Драгоманов Михайло. Про галицько-руське письменство		—·12 „
Дрозд. В гостях добре а дома ліпше, повість		—·50 „
Еберс Юрій. Homo sum, повість з німецького		1·20 „
Едварс. Стефан Лаврентий, повість		2·70 „
Ерман-Шатріян. Пані Тереса, повість		—·80 „
Етнографічний збірник том I. II. і III. по		1·50 „
Загірня М. Жанна де Арк., оповіданне		—·10 „
„ Про Авраама жидовина і Федора Християнина		—·10 „
Заклинський Р. Чи можна Федьковича Косованом звати?		—·20 „
Залуканч (В. Масляк). Аристократи		—·20 „
„ Поезиі том II.		—·80 „
„ Кандидат		—·10 „
Записки наук. товариства імени Шевченка том I—XX по		1·— „
Ісаревич Федір. Боднарівна, драма народна		—·10 „
„Зеркало“ в року 1890, 1891, 1892 по		2·— „
Зіньківский Трофим. Твори том I. і II. по		1·— „
Зола Еміль. Мрія, повість з французского		1·— „
„ „ Довбня Дріона бібліотека		—·20 „
„Зоря“ письмо літературно-наукове р. V, VI, без бібліот. по		8·— „
„Зоря“ письмо літературно-наукове VIII, IX, X, і XI, по		5·— „
„ „ „ ілюстроване р. XII, XIII, XIV, XV, XVI, XVII, XVIII, по		6·— „
З чужих вільників, збірник оповідань		1·40 „

ЛѢЖКА зелѣзный складаный по зр. 5·50 въ бокахъ, орѣхово лякированый по зр. 12·—, 14·—, 16·—, 18·—, 20·—, Матерацы спружиновй по зр. 12·50 поручае ПЕТРО ХИЛОНСТОВСКІЙ торговля зелѣзна у Львовѣ. площа Капітульна ч. 1 напротивъ катедры.

МОЛИТВЕНИКЪ ДЛЯ ДІТЕЙ
видалий
коштом рускаго тов. педагогічнаго

В полотняній справі з золоченим хрестом 20 нр. В папировій окладці 15 нр.

Продае ся в книгарни Наук. тов. ім. Шевченка, Львів, ул. Чарнецкого ч. 26.

АНДРЕЙ КОБѢЛЬНИКЪ
Львовъ ул. Сикстуска ч. 30
поручае свою авѣстку въ солідности
РУКОДѢЛЬНЮ мужескои и дѣточои ОДЕЖЪ
ласкавѣй уваѣ Вп. духовенства и мирянъ.
193 14—26

В порядній родині знайдуть утриманє **ПАННОЧКИ** учащаючі до школи.

Для кавалера покій з особним входом враз з цілим удержанєм

Ближша відомість під А. В. З. в Адміністрациі „Дѣла“.

СВОБОДА
письмо політичне, просвѣтне и господарске для народу.

Выдае и за редакцію вѣдповѣдае: Михайло Губчакъ. — Редакторъ просвѣтно-господарскои части Василь Король, учитель господарства.

Цѣлорѣчна передплата выносить 2 зр., на пів року 1 зр. Редакція и адміністрація: Львовъ, ринокъ ч. 10 (въ домѣ „Просвѣты“).

Вѣдъ 1 (13) сѣчня 1899 выходить у Львовѣ що четвергъ (на місци популярныхъ газетокъ „Батьківщина“ и „Читальня“) тыжневая популярна газетка

Кавки БРЯНЧАНІНОВА
Переклав з роснйскої на нашу мову
Любомір Селянскій.
Ціна 15 нр.
Львів, 1899 р. Видало Р. Тов. Педагогічне.

Розкладъ ѣзды поѣздовъ зелѣзничихъ важный вѣдъ 1 мая 1899.

пѣсля часу середно-европейского [пізнѣйшого о 36 мінутъ вѣдъ часу львовского.]

поѣзд.	особ	приходить о	до Львова
			День
	6·10		Зъ Черновець, Ицканъ, Станиславова
	6·50		„ Бруховичъ вѣдъ 7/8 до 10/8.
	7·10		„ Зимноводы „ „ „
	7·40		„ Янова (гол. дворець)
	7·55		„ Лавочного „ „
	7·44		„ Тернополя на Пѣдзамче
	8·05		„ „ „ гол. дворець
	8·15		„ Сокаля, Равы руской
	9·—		„ Кракова, Вѣдня, Орлова
	11·15		„ Ярослава, Любачева
	11·55		„ Ицканъ, Черновець, Станислав.
	1·01		„ Янова на гол. дворець
1·30			„ Кракова, Вѣдня
	1·40		„ Сколього, Хирова, а въ Лавочного вѣдъ 1/7 до 15/8.
1·50			„ Ицканъ, Станиславова
2·20			„ Пѣдволочискъ на Пѣдзамче
2·35			„ „ „ гол. дворець
	5·15		„ „ „ Пѣдзамче
	5·40		„ „ „ гол. дворець
	5·55		„ Сокаля
			Ночь
	12·19		Зъ Сколього, Калуша, Борыслава
12·30			„ Черновець, Букарешту
2·16			„ Кракова, Вѣдня, Орлова
	3·05		„ Пѣдволочискъ на Пѣдзамче
	3·30		„ „ „ гол. дворець
	6·00		„ Кракова, Вѣдня, Самбора, Сянока
	6·10		„ „ „ „ Хирова
	6·20		„ Ицканъ, Пѣдвисокого, Козовы
	7·58		„ Яи на вѣдъ 1/8 до 31/8. и вѣдъ 16/8 до 30/8 що дня а вѣдъ 1/9 до 15/9 недѣлю и свята
	8·15		„ Бруховичъ вѣдъ 7/8 до 10/9. и 16/9 до 30/9.
	8·30		„ Бруховичъ вѣдъ 1/7 до 15/8 що день
			„ Кракова, Вѣдня, Любачева
	9·21		„ Янова вѣдъ 1/9 до 15/9.
	9·55		„ Кракова, Вѣдня, Пешту, Сянока
	10·10		„ Ицканъ, Козовы, Пѣдвисоцкого
	10·08		„ Пѣдволочискъ, Брод. Копичинець
	10·25		„ „ на гол. дворець
	10·30		„ Лавочного, Хирова, Пешту

поѣзд.	особ.	вѣдходить о	зъ Львова
			День
	6·20		до Лавочного, Пешту, Борыслава
	6·15		„ Пѣдволочискъ, Одесы, Козовы, г. д.
	6·30		„ Ицканъ, Букарешту, Радовцѣвъ
	6·30		„ Пѣдволочискъ зъ Пѣдзамча
		8·30	„ Кракова, Любачева, Ордова, Вѣдня
	8·45		„ „ Вѣдня, Хирова, Стружа
	9·10		„ Сколього, до Лавочного 1/7 до 15/7
	9·25		„ Янова
	9·35		„ Пѣдволочискъ зъ гол. дворця
	9·45		„ Ицканъ, Сопова, Бергомету
	9·53		„ Пѣдволочискъ зъ Пѣдзамча
	10·10		„ Белзця, Равы, Любачева
	12·50		„ Янова 1/7 до 15/8 недѣлѣ и свят
1·55			„ Пѣдволочискъ зъ гол. дворця
2·08			„ „ „ Пѣдзамча
	2·15		„ Бруховичъ 7/8 до 15/8 недѣлѣ и свя
			„ Ицканъ, Гусятина, Керезмезе
			„ Кракова, Вѣдня, Хаббики
	3·05		„ Стрыя, Сколього лишь 1/8 до 30/8
	3·15		„ Янова, вѣдъ 1/8 до 30/8.
	3·20		„ Зимнон воды 7/8 „ 10/9
	3·25		„ Бруховичъ „ 7/8 „
	5·25		„ Ярослава
			Ночь
12·50			до Кракова, Вѣдня, Берлина
2·36			„ Ицканъ, Констанцін, Букарешту
	4.10		„ Кракова, Хирова, Коросна
	5·50		„ Бруховичъ вѣдъ 7/8 до 10/9
	6·26		„ Ицканъ, Радовець, Кімполюнгу
	6·40		„ Кракова, Вѣдня, Берна, Варшавы
	6·50		„ а Ордова вѣдъ 15/8 до 15/9
			„ Янова вѣдъ 1/8 до 15/9 въ будній дни
	7·00		„ Лавочного, Мункача, Хирова
	7·10		„ Сокаля, Равы руской
	7.20		„ Тернополя зъ гол. дворця
	7·42		„ „ „ Пѣдзамча
	7·47		„ Янова 1/10 до 30/9 1900 включно
	8·35		„ „ 1/8 „ 31/8 и 16/9 до 30/9
	9·11		„ „ 1/8 „ 15/9 недѣлѣ и свята
	10·40		„ Ицканъ, Гусятина, Рядовець
	10·50		„ Кракова, Вѣдня, Ивонича
	11·10		„ Пѣдволочискъ, Бродовъ г. дворця
	11·32		„ „ Гримайлова, Пѣдзам.

ЗАМѢТКА: Пора нѣчна числить ся вѣдъ 6 годины вечеромъ до 5 годины 59 мінутъ рано. — Бюро информаційне ц. к. зелѣзницѣ державной при ул. Краєцкихъ ч. 5.

При закупнѣ товаровъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець и одѣвчальний редактор Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черлянського. Зъ друкарнѣ Института Ставропігійского, пѣдъ зарядомъ Іосифа Данилюка

Ч. 173. Львовъ, Середа 4 (16) Серпня 1899. Рочникъ XX.

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских свят) о 5-тій годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ второкъ, и въ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне Бюро огголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароли Людовика 9, и А. Ольшевского ул. Килинського 2; — въ Ярославю: Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11.; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и надежитость за инсераты платній у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатком

въ Австрії:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року	12 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ	16 зр.	на пѣвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застережене. — Рекламації неопечатані вольні вѣдъ порта.

Поединоке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня звыклій принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одной стрѣчки инсератовой або ей мѣсце а въ рубрицѣ „Надісланє“ по 25 кр. а. в.

Подяки и инші докесеня приватні числить ся по 15 кр. вѣдъ отишка.

„Парцеляційный банкъ“.

Въ понедѣлокъ завязала ся у Львовѣ, якъ мы вже вчера доносили, спѣлка пѣдъ назвою парцеляційного банку. Конституючій зборы сей новой спѣлки вѣдбули ся онегды въ банку крайовѣмъ при численній, якъ пишуть, участи членѣвъ. Нарады отворивъ пос. Станіньскій промовою, въ котрій указавъ на загально признану (Поляками — *Red*) потребу такой институції и высказавъ надѣю, що вся суспѣльность безъ уваги на політичні рѣзницѣ схоче поперти институцію, котра розумною парцеляцією може принести користь всѣмъ кругамъ суспѣльности. Комітетъ основателѣвъ — говоривъ бесѣдникъ — выєднавъ собѣ фінансову помѣчь въ крайовѣмъ банку, а крайовый маршалокъ гр. Стан. Бадені, президъ кредитового товариства земского д-ръ Володисл. Кранньскій и директоръ гал. щадниць д-ръ Стечковскій дуже прихильно приняли гадку такого пѣдприемства и обѣцяли свою помѣчь.

Пѣдъ проводомъ директора крайового банку д-ра Домашевского почали ся нарады надъ статутомъ. На внесене д-ра Соловья принято статутъ зъ поправками д-ра Стефчика. До надзираючой рады выбрано: посла Якова Бойка, крайового инструктора молочарства Яна Бедроня, директора крайового банку д-ра Вацлава Домашевского, люстратора союза заробковыхъ и господарскихъ товариствъ Игн. Домагальского, президса кредитового товариства земского д-ра Володисл. Кранньского, професора Дубляньской школы и властителя дѣбръ д-ра Яна Павликовского, редактора Przegląd-y Wszechpolsk-ого Яна Поплавского, посла Андр. Среднявского, посла Яна Станіньского, директора гал. щадниць д-ра Яна Стечковского, господаря Войт. Вѣнцека и посла Болесл. Жардецкого. До зареестрованя товариства выбрано д-ра Дескура и Стжижовского.

Зразъ по зборахъ уконституувала ся надзираюча рада и выбрала на президса д-ра Павликовского, на заступника президса д-ра Стечковского, на секретаря п. Домагальского, а на его заступника п. Поплавского. До дирекціи запрошено: д-ра Дескура на директора-референта, п. Іосифа Стжижовского зъ рамени крайового банку и Жигм. Познаньского, а на заступниковъ п. Лышковского, д-ра Вітолда Наркевича и д-ра Максим. Ліптая.

Задача и средства товариства означені въ §. 1. статута отакъ:

Пѣдписаній, маючи запевнену фінансову помѣчь и поперте крайового банку, завязують товариство пѣдъ фірмою: „Банкъ парцеляційный, товариство зареестроване зъ обмеженою порукою“.

Задачею товариства е поширати заробокъ и господарство своихъ членѣвъ організованемъ и переводженемъ парцеляції, — значить, розпродажи межи своихъ членѣвъ земскихъ маєтковъ, будучихъ власностію товариства або его членѣвъ.

Товариство буде сю задачу сповняти:

1) буде вказувати своимъ членамъ, глядаючимъ землѣ до набутя, вѣдповѣдну до парцеляції землю;

2) буде вышукувати купцѣвъ парцеляційныхъ для тыхъ членѣвъ, котрій свои маєтки хотять продати въ дорозѣ парцеляції;

3) буде посередничити въ парцеляційныхъ интересахъ межи купуючими и продаючими, о скѣлько обѣ стороны е членами товариства;

4) буде удѣляти обомъ сторонамъ, о скѣлько они е членами товариства, правнон и технічнон помочи и буде въ ихъ интересѣ выконувати взагалѣ всѣ чинности, получений зъ переведенемъ парцеляції, такъ щобы права и обовязки купуючихъ и продаючихъ були упорядковані и забезпечені;

5) буде удѣляти кредиту и помагати въ узысканю кредиту въ иншихъ фінансовыхъ институціяхъ такъ для тыхъ членѣвъ своихъ, котрій потребують готѣвки на купно грунту, якъ и для тыхъ членѣвъ, котрій, продаючи свѣй маєтокъ въ дорозѣ парцеляції, потребують грошей на очищене гипотеки, на розвязане аренды и взагалѣ на усуненє перешкѣдъ, утрудняючихъ парцеляцію;

6) буде выробляти гипотечній позычки своимъ членамъ такъ на реальности, новоповставшій зъ парцеляції, якъ и на решту нерозпарцельованого маєтку;

7) буде купувати земскій маєтки на рѣчь товариства и розпродувати опѣсля тій маєтки парцелями межи членѣвъ товариства;

8) буде зъ маєткѣвъ, по мысли 7-ой точки набутыхъ, творити менший тѣла гипотечній и затягати на нихъ самостѣйній гипотечній позычки, а то для улекшеня парцелянтамъ купна;

9) буде именемъ товариства затягати въ якѣй-будь формѣ позычки на сплату цѣны купна за маєтки, по мысли 7-ой точки набутыхъ, и для увѣльненя тыхъ маєткѣвъ зъ довгѣвъ и тягарѣвъ гипотечныхъ якъ и для удѣленя кредиту своимъ членамъ та взагалѣ для зѣбрання фондѣвъ, потрѣбныхъ до выконуваня задачъ товариства;

10) буде выпускати въ аренду грунты и вынаймати будынки въ маєткахъ товариству вѣддаваныхъ членами до парцеляції або по мысли 7-ой точки товариствомъ набутыхъ, и взагалѣ буде тій маєтки адмініструвати, поки они будуть розпарцельований;

11) буде въ разѣ потребы завязувати мѣсцевій спѣлки парцеляційній, потрѣбній до якогось интересу, и

12) взагалѣ буде брати ся до всякихъ чинностей, якій входять въ кругъ парцеляції и мають на цѣли пѣднесенє заробку и господарства членѣвъ товариства.

Мѣсцемъ осѣдку товариства е Львовъ.

Товариство має право установляти въ краю окружній заступства. Часъ тревання пѣдприемства е необмеженый. Кругъ дѣяльности товариства обмежає ся на самыхъ тѣлько его членѣвъ.

Отсе мѣстять ся въ §. 1-ѣмъ. Зъ иншихъ постановъ статута зазначуємо, що найменшій удѣлъ выносить 50 коронъ, платныхъ або вѣдъ разу або въ мѣсячныхъ ратахъ по 2 кор. Вписове 5 кор. Дирекція складає ся зъ трехъ членѣвъ и трехъ заступниковъ, надзираюча рада зъ 12 членѣвъ.

— —

Якъ бачимо, гадка парцеляції задовженыхъ паньскихъ земель, неужитковъ вѣддаленыхъ вѣдъ осередка паньскихъ господаретвъ, — гадка, порушена мабуть вперве гр. Лосьомъ, а опѣсля зъ такимъ жаромъ пѣдхоплена и обговорювана майже у всѣхъ польскихъ часописяхъ та розширена до гакатистичного проекту кольонізації Руси Мазурами, починає воплощати ся. Першій у всякѣмъ разѣ дуже важный, коли не найважнѣйшій крокъ вже зроблено. Заложено банкъ, запевнено ему фінансову и моральну помѣчь кредитового товариство земского, банку крайового и гаи, щадницѣ, а теперь ... до дѣла поле найде ся мабуть широке.

Пригляньмо-жь ся сему новому банкови троха блише. Генеза его є ясна, бо справа була всесторонно обговорена наперед въ польскихъ часописяхъ. Цѣль властива, хочь въ статутѣ не такъ ясно высказана, такожь була въ часописяхъ докладно и — признати треба — зъ усею щиростію обговорена; выходить зъ сего, що є она передовсѣмъ патріотична и політична, а допера въ другѣмъ радѣ економічна зъ выразною закраскою національною. Складъ всеи управы нового банку такожь надає ему характеръ чисто и выразно польскій; коли зважити участь въ тѣй управѣ редактора Przegląd-y Wszechpolsk-ого, котрый зъ нагоды проекту парцеляції и кольонізації Руси Мазурами навѣть, цѣлкомъ не стѣсняючись, казавъ тѣшитись Полякамъ зъ еміграції руского селянъства, то не буде надто смѣло сказано, що новый банкъ вѣдъ разу прибравъ характеръ шовіністично-польскій.

И сей банкъ заздалегѣдь запевнивъ собѣ — якъ се навѣть явно голосить — фінансову и моральну помѣчь банку крайового, — значить, помѣчь такожь рускихъ фондѣвъ; при помочи фондѣвъ, складаныхъ рускими податниками, буде вести свое дѣло усуваня рускоого елемента на Руси. Якъ треба розумѣти зѣ слѣвъ п. Станіньского, що президъ кредитового товариства земского и директоръ гал. щадниць приняли проектъ дуже прихильно и обѣцяли свою помѣчь, — и зъ выбору обохъ тыхъ панѣвъ до надзираючои рады нового банку, то нова институція запевнила собѣ такожь помѣчь кредитового товариства земского и галицкон, недавно скрахованон, а порукою краю на ноги двигненон щадниць. Значить: гал. щадниця, котра якъ-разъ скрахувала черезъ попиране патріотичныхъ пѣдприемствъ, и крайовый банкъ, котрый оперує грѣшми крайовыми, отже не тѣлько польскими, але и рускими, а про котрый такъ по краху гал. щадниць, якъ по упадку гал кредитового банку ходили глухій але упертій всѣлякій некористній вѣсти, — обѣ тій институціи анґажують ся теперь знову въ патріотичне, въ шовіністично-патріотичне польске пѣдприемство! Рѣчь у всякѣмъ разѣ небезпечна! Небезпечна именно для краю, котрый и такъ вже завдяки поль-

---

3)

Де-що зъ мого побуту у чужинѣ.

(Дальше)

И богато е ще у Нѣмцѣвъ звычаѣвъ, котрій не шкодило бы намъ и у своѣй хатѣ завести. Хотѣвъ бы я на декотрій вказати, але мушу наперед застеречи ся, що не маю намѣру германізувати рѣдиои землѣ, анѣ ворожо противъ нашихъ дорогихъ, батькѣвскихъ звычаѣвъ выступати. Наведу тѣлько то що менѣ на нинѣшній часы практично лучшимъ выдає ся и що кождый здоровый розумъ похвалити мусить.

Нѣмцѣ не мають звычаю — кождого гостя, що приходить въ хату, саджати сейчасъ за стѣлъ и принимати стравами та напитками, якъ то у насъ бувало дѣесь ажь до пересыту, нѣби то щобы тымъ свою гостинность, сердечность и щирость выявити. У Нѣмцѣвъ треба якоись тѣснѣйшои вже приязни и давнои знакомости, щобы набути право до принятя при спѣльнѣмъ столѣ. И то тогдѣ нѣкому не въ головѣ шарпатись на рѣзній кухарскій выгадки, або заставляти стѣлъ дорогими делікатесами, а принимаюсь гостя пѣсля пословицѣ „чимъ хата богата, тымъ рада“ [котра то пословиця, мимоходомъ сказавши, якимсь чудомъ на нашѣй земли выросла!].

Тымъ менше принято по нѣмецкихъ краяхъ — комусь щось въ реставрації чи кавярни платити, якъ то у насъ загально говорить ся: „фундувати“. Разъ лучилось менѣ навѣть бачити, що кождый членъ родины за себе плативъ, а въ роднинѣ, при котрѣй я мешкавъ, сестры и братъ по кождѣй спѣльнѣй прогульцѣ розраховували ся що-до геллера. Може оно троха смѣшне, але правдиве. А такожь пѣсля пословицѣ, котру у насъ можна неразъ почути: „любѣмъ ся якъ брата, а рахуѣмо ся якъ жиды“.

За те Нѣмцѣ обявляють свою сердечность, вдячность, привязане и всякій иншій чувства правдивою щиростію, зъ котрою у насъ можна здыбатись такъ рѣдко, якъ и зъ нефальшованымъ набѣломъ на торзѣ...

У нихъ нема и того выцѣловуваня, яке у насъ вже не тѣлько мѣжь членами родины ажь надмѣрно практикусь, але и мѣжь приятелями й знакомыми. А кѣлько то наша дитина нацѣлуватись мусить! — не тѣлько тата й маму, але и пару кѣпъ тѣтокъ, вуйцѣвъ, стрыйцѣвъ, кузинѣвъ и Богъ зна' якихъ людей, котрыхъ по бѣльшѣй части першій разъ бачить. Каже ся, що то належить до пошанованя, котре дитина для старшихъ повинна мати, але мало хто звертає увагу на те, кѣлько то рѣзныхъ хоробъ заразливыхъ такими цѣлунками переносить ся. Вже само стисненє руки уважають лѣкарѣ за переносникъ бацилѣвъ, а що вже мусить дѣятись, коли двоє устъ злучить ся у горячѣмъ поцѣлунку! Досвѣдъ и порѣвнанє вчать менє, що дитина нѣмецка, хотяй не має наказу цѣлувати кождого старшого въ руку, е о много чемнѣйша и уважнѣйша супротивъ старшихъ, нѣжь наша, що вже вѣдъ маленьку вчить ся лизуньства и у своихъ настоятелихъ звыкла радше бачити строгихъ наставниковъ, нѣжь добрыхъ батькѣвъ...

Коли нѣмецкѣй дитинѣ вѣльно до своихъ родичѣвъ и свояковъ уживати „ты“канья, чимъ зазначує ся близька звязь, котра лучить кружокъ родинный, и вытворюєсь бѣльше довѣря у дитвиц та збѣльшає ся тымъ ей привязане и любовь до родичѣвъ, то наша мусить все зъ великою пошаною „вы“кати до своихъ найближшихъ, а се прецѣнь не може выкликати въ серцю дитины найнѣжнѣйшого чувства щиры любови. Такій способъ промовы высокон способный тѣлько вѣдчужати и будити чувство страху, але рѣдко коли правдивого привязаня и повинной вдячности.

Родичѣ повинній найлучше умѣти ся оцѣнити. Дѣти маленечкій самій вѣдчувають потребы свого серця и промовляють до батька чи до матери „ты“, доки имъ того не заборонить ся, розумѣєсь на ихъ и на свою шкоду. Вкѣнци старшій самій знають, що зъ тыми, зъ кимъ стоить ся въ тѣснѣйшѣй звязи — якъ зъ приятелями, товаришами шкѣльными и т. п. — вытворюєсь и иншій способъ вдѣсѣды та промовы. Серце само показує дорогу, и то лучше нѣжь розумъ.

Однакъ не всѣ звычаѣ тутешній заслугують на наслѣдованє. Обставины житя и суспѣльній вѣдносины выкликали у нѣмецкѣмъ мѣстѣ поведѣнки, котрій у насъ нѣякъ не можуть числити на похвалу, а тымъ менше на заакліматизованє

И такъ, примѣромъ, е у Градци принято, що у свята, рѣдше у будній днѣ родины переводять навѣть цѣле пообѣдє, єли слота, у реставрацій при склянцѣ пива або въ кавярни при читаню а бѣльше перегляданю часописей. Тымъ можна собѣ пояснити велике число кавярень у Градци. Власно впала менѣ въ руки одна польска часопись, въ котрѣй якійсь Х. помѣстивъ статью п. заг. „Въ кавярни“ и тамъ пише: „Мало есть мабуть мѣстъ, котрій бы въ порѣвнаню до числа мешканцѣвъ мали стѣлько кавярень, кѣлько ихъ посѣдає Львѣвъ. Пятнацять льокалѣвъ того рода, то чи не забогато на кѣлька тысячъ особъ, котрій у Львовѣ мають часъ и грошѣ до траченя при чорнѣй кавѣ, домінѣ, картахъ, або грѣ въ білярдъ“.

Виправдѣ не числивъ и кавярень у Градци, але знаю, що есть ихъ тамъ далеко бѣльше, якъ у Львовѣ, хотяй мѣсто и просторомъ и числомъ жителѣвъ менше. Въ самѣй серединѣ мѣста есть по-надъ десять кавярень, а прочихъ и не дочисливъ бы ся. Кожда улиця має свою кавярню а декотра и двѣ або й бѣльше. Такимъ чиномъ Львѣвъ е ще пѣдъ тымъ взглядомъ дуже умѣреный. За те вѣнъ пышає ся числомъ жидѣвскихъ шиночкѣвъ понадъ всѣ иншій мѣста...

Велике число кавярень у Градци, якъ и по иншихъ нѣмецкихъ мѣстахъ, поясняє ся обставиною, що нѣмецка родина, котра цѣлый тыждень працює, чи то у себе дома, чи по склепахъ та фабрикахъ, шукає розрывки поза домомъ, мѣжь людьми, де житє кипить и плыве собѣ свободною, веселою струєю и нѣчо не пригадує на працю. — Наша женщина, а може и мужчина певно не умѣли бы примѣнитись до такого способу житя. Але коли я имъ ще доповѣмъ, що бувало въ свята кавярнѣ переповнений бѣльше женщинами, нѣжь мужчинами, то певно здвигнуть на те зъ недовѣрою раменами. Але такъ есть дѣйстно. Инакше не знали бы мы ославленыхъ „Kaffeetanten“...

Лѣтомъ не знають градецкій мѣщане красшои приятности надъ прогульку за мѣсто, чи то умысно на тую цѣль заведеными поѣздами, чи пѣшки. Коли святочный ранокъ всѣ выхѣсновують або на супочинокъ довшій, нѣжь звычайно, бо всяке торговельне житє перестає, або на вѣддане хвалы Богу, то по обѣдѣ всьо, що жие, покидає мѣсто и тягне у горы любовати ся свѣжимъ воздухомъ та красою и дарами неньки-природы. Сказавъ бы ся, що мѣсто вымерло. Така тишина, такій супокѣй! Жалюзіи поспускані, вѣконницѣ по замыканій, найменшои ознаки житя мѣского!... Тѣлько декуда стоить сторожъ безпеченьства и даремно розглядаєсь на всѣ стороны, чи

скій бо́льшости соймовій принятн мусѣвъ на свои згорблений плечѣ новый тягарь 35-міліонової поруки за гал. щаднпцю. Рѣчь тымъ ще небезпечнѣйша, що справа парцеляційна — се справа не легка. Słowo polskie зъ нагоды заложеня нового банку замѣчає: „На сѣмъ твердо́мъ орѣхѣ парцеляційно́мъ неоденъ вже у насъ поломивъ собѣ зубы, а таки повторяють ся разъ въ разъ заходы въ сѣмъ напрямѣ, выкликанй важною суспо́льною потребою. „Нехай же собѣ ломить и дальше зубы, хто доконче хоче; але чи повинень въ се анґажувати ся крайовый банкъ — очевидно крайовымъ майномъ?

Дуже подо́бне, хочь на малй, скромненькй розмѣры — звычайно, якъ у Русинова — заложилось досыть давно товариство и у насъ („Защита земль"); але ему и въ гадцѣ не було апелювати до помочи крайового банку. А не звати, чи крайовый банкъ був бы такъ само поспѣшивъ ся запевнити ему свою помо́чь, якъ запевнивъ „банкови парцеляційному"? Ну, але тамъ руска, а тутъ польска справа!

XI. археольоґічный зѣздъ въ Кіевѣ.

Дня 1 (13) с. м. отворено въ Кіевѣ XI. „русскій археологическій зѣздъ". Тй археольоґічнй зѣзды почали ся ще въ 60-тыхъ рокахъ зъ иніціативы пок. ґрафа А. С. Уварова. Першій зѣздъ во́дбувъ ся 1868 р. въ Москвѣ и во́дъ того часу правильно що три роки збирали ся зѣзды кождого разу въ иншо́мъ мѣстѣ; то́лько въ двохъ мѣстахъ зѣзды назначено по два разы: въ Москвѣ (I. и VIII.) и въ Кіевѣ (III. 1874 року и отсе теперь XI.).

Проф. Вол. Антоновичь (въ статьи зъ приводу сегоро́чного зѣзду помѣщено́й въ 41. числѣ часописи „Волынь") такъ говорить о значѣню тыхъ археольоґічныхъ зѣздо́въ: „Зайво й говорити о то́й користи, яку принесли археольоґічнй зѣзды рускій науцѣ: археольоґіи и исторіи и взагалѣ рускому самопо́знаню. [Пов. професоръ, коли говорить: „рускій", „рускому", розумѣе всѣхъ Русо́въ: Велико-, Мало- и Бѣло-Русо́въ.] Змога вымѣны гадокъ межи знатоками рускихъ старинностій и рускои историчнои старовины, змога порушити въ кругѣ спеціялісто́въ новй, непорѣшенй въ науцѣ або неясней питаня, и-конець товчокъ до выготовленя на зѣздъ якогось числа реферато́въ, котрй безъ того товчка пролежали бы въ текахъ и може нѣколи не були бы выданй — вее те причиняесь до живѣйшого руху науковыхъ дослѣдо́въ. Интеліґентна руска публика — каже дальше проф. Антоновичь — оцѣнила се значѣне зѣздо́въ и симпатія ся выразила ся постійнымъ приростомъ членов зѣздо́въ (цифра ихъ зросла зъ 200 до 1200), значнымъ зростомъ числа реферато́въ и оживленостію дискусій на засѣданяхъ зѣздо́въ".

При выборѣ за кождый разъ иншого мѣста на зѣздъ бюро зѣзду гладе собѣ за цѣль: сконцентрувати увагу своихъ членов на дослѣды старинностій тои области, де зѣздъ мае зо́брати ся. На послѣдно́мъ зѣздѣ, котрый во́дбувъ ся въ Ризѣ 1896 р., бо́льшость членов ученого комітету зѣзду высказала бажане присвятити слѣдуючій зѣздъ головно розслѣдамъ Волыни. А коли за мѣсце зѣзду порѣшено выбрати Кіевъ, то лише длятого, що технічнй усло́вя зѣзду не позволили выбрати яке небудь волыньске мѣсто, котре заховало памятники старины (Волдимиръ, Луцкъ, Кременець, Дубно), головно за-для того, що не було бы можливо помѣстити многочисленныхъ гостій. Однакъ мимо того, що сей зѣздъ во́дбувае ся въ Кіевѣ, мае во́нъ головно волыньскій характеръ. До програмы зѣзду вставивъ по́дготовляючій [кіевскій] комітетъ бо́льшу половину темъ для реферато́въ дотыкаючихъ Волыни и черезъ два роки выправлявъ многихъ своихъ членов на Волынь для розслѣдо́въ тамошныхъ памятнико́въ старины. Они розкопали тамъ ко́лька сотъ курганов, зняли плянн городищь, розглянули памятники церковного будо́вництва и маляретва, розслѣдили мѣсцевй коллекціи старинностій, мѣсцевй архівы, бібліотеки и т. п. Результаты тыхъ екскурзій выказують ся на зѣздѣ. Интеліґентній люде зъ Волыни приходили делеґатамъ въ помо́чь, многй тамошній любителѣ и знатоки мѣсцевои исторіи и археольоґіи приготовили рефераты на зѣздъ зъ мѣсцевои археольоґіи и исторіи, властителѣ коллекцій волыньскихъ старинностій поприсылали ихъ на выставу устроёну при зѣздѣ [волыньске церковно-археольоґічне товариство и приватнй особы].

Регулямінъ XI археольоґічного зѣзду въ Кіевѣ затвердивъ міністеръ просвѣты дня 17. ст. ст. мая 1898 р. Передвступнй роботы перевѣвъ комітетъ центральный при императорско́мъ товариствѣ археольоґічно́мъ въ Москвѣ. Почестнымъ председателемъ того комітету в вел. князь Сергій Александровичь, дѣйстнымъ председателемъ ґрафиня Уварова, а секретаремъ В. Трутовскій. На председателя кіевского комітету, приготовляючого зѣздъ на мѣсци, покликано славно-звѣстного историка и археольоґа Вол. Б. Антоновича [професора университету св. Володимира], на секретаря проф. Ясиньского, а на скарбника Каманина, управителя кіевского архіву центрального.

Зѣздъ тревати-ме 20 днѣвъ [во́дъ 13 н. ст. серпня до 2 н. ст. вересня]. Такъ довго, бо по-при наукови засѣдання взято въ програму и екскурзіи членов зѣзду, аранжованй проф. Вол. Антоновичемъ Екскурзіи е двояко́го рода: для розкопуваня курганов и для во́двѣдання историчныхъ мѣсцевостій. Такъ мають розкопуватись курганы по́дъ Выше́городомъ, 16 верстъ во́дъ Кіева, по́дъ Китаѣвскою пустинею, 8 верстъ и на горѣ Батыя. (По́дъ Вышгородомъ е 80 курганов, по́дъ Китаевскою пустинею 300, а на горѣ Батыя 100.) Екскурзій довшихъ буде двѣ: одна до Бердичева, Житомира, Дубна, Кременця, Почаева, Луцка, Ковеля и Холму, а друга до Бѣлои Церкви, Корсуня, Черкасъ, Канева, Переяслава, Трахтемирова и Триполя.

Засѣдання зѣзду во́дбуваютъ ся по́сля секцій, а кіевскій комітетъ установивъ ихъ одинадцять: 1) старинности первѣстий, 2) исторична географія и етнографія, 3) памятки штук, 4) бытъ домашный правничій и суспо́льный, 5) памятки языка и письма, 6) старинности церковий, 7) старинности клясичнй и візантійскій, 8) старинности захо́дныхъ и полудневыхъ Славянъ, 9) старинности всхо́дній, 10) нумізматика и сфрайстика, 11) археольоґія. Комітетъ зѣзду звычайно старае ся упорядкувати засѣдання секцій такъ, щобы дати членамъ змогу бувати на засѣданяхъ усѣхъ секцій; то́лько на выпадокъ дуже великого наконеченя реферато́въ засѣдають двѣ секціи ро́вночасно.

Реферато́въ на сей зѣздъ зголошено множество: въ выказѣ ще заздалего́дь передъ отвореньмъ зѣзду стояло 172 реферато́въ, а кромѣ того 73 питань, на котрй зѣздъ хоче мати во́дповѣди або поясненя. Не треба й казати, що незвычайно важнй и цѣкавй рефераты выготовивъ проф. Вол. Антоновичь; мѣжь иншими: „Старинній памятники зъ княжои добы въ мѣстахъ Холмскои земль", „Татарскій осады на Волыни"; „Де находить ся старинный городъ Волынь и якій по нѣмъ слѣды", „Типографія битвы по́дъ Берестечкомъ и истнуючій по нѣй слѣды", „Замки литовскій на Волыны [Луцкъ, Кременець, Острогъ, Корець, Клевань]", „Найстаринніший синагоґа на Волыни зъ XIV—XV ст." Зъ множества иншихъ реферато́въ згадаемо деякій: „Археольоґічній розслѣды Холмскои земль" [М. Бѣлашевского, делеґата архіву варшавскои палаты скарбовои], „О походженю полудневои Козаччины" [М. Дашкевича], „Цехи и організація цехова на Украинѣ", „Торговля на Украинѣ, ей розмѣры та зносины зъ Ґданьскомъ и Шлескомъ", „Формы володѣня землею на Украинѣ" [В. Мякотина], „О початкахъ и розвою друкарства въ Кіевѣ [Т. Истомина], „О волынѣ малорускаго языча на старый и новый языкъ бѣлорускій" [Е Карского], „Коли Славяне перейшли на полудне за Карпаты" [Чеха Нідерлього], „Пр чинокъ до исторіи архіво́въ центральныхъ въ Кіевѣ, Вильнѣ и Витебску" [Левицкого], „Проектъ реформы архіво́въ" [Д. Я Самоквасова], „О доли книгъ актовыхъ, дотыкаючихъ исторіи полуднево-захо́дного краю" [Левицкого]. Бо́льше реферато́въ дотыкаючихъ Волыни зголосивъ К. Корвінъ Пйотровскій [„Територія Волыни въ добѣ княжо́й", „Археольоґічній памятки въ Луцку", „Ревізія и инвентарѣ замко́въ волыньскихъ въ XVI и XVII ст.", „До́мъ гетьмана Мазепы въ Черниговѣ" и инчій]. На-ль „приятель" проф. Флоринскій [то́й, що то зъ ректоромъ Фортвинскимъ запротестувавъ до міністра противъ украинъскои мовы на зѣздѣ] мае рефератъ „Наукова класифікація языко́въ и нарѣчій славяньскихъ". Якъ во́нъ склясифікуе „науково" нашь самостійный языкъ, можна на передъ нгадувати; але журитись нема чимъ: Д. Мордовець недавно въ „С.-Пет. Вѣдомостяхъ" высказавъ свій жаль зъ причины неуцтва „ученого" Флоринского...

При зѣздѣ устроёно выставу предметов старинности, зложену зъ такихъ во́ддѣло́въ: 1) старинности первѣстий, 2) старинности историчнй, 3) старинности церковий, 4) старопечатнй книги и рукописи, 5) историчнй карты. Кромѣ того кіевскій институція и поодинокй особы, посѣдаючій богатй коллекціи старинностій, отворятъ свои музеѣ на часъ зѣзду (церковно-археольоґічне товариство, мѣскій музей старинностій и штук, приватнй музеѣ Тарновского, Ханенка, Хойновского). Выстава при зѣздѣ дуже богата, бо много музеѣвъ публичныхъ и приватныхъ особъ зъ ро́зныхъ сторо́нъ понадсылали свои цѣнній оказы.

Засѣдання зѣзду и выстава при нѣмъ во́дбуваютъ ся въ ново-побудовано́й (хочь ще не выко́нченой) палатѣ кіевского музея старинностій и штукъ на дво́хъ поверхахъ.

Дуже цѣкавымъ во́ддѣломъ выставы при зѣздѣ есть выстава иконъ и старинностій церковныхъ, котрою завѣдуе М. П. Истоминъ. Бо́льшу часть сего во́ддѣлу становлять присланй памятники иконоґрафіи зъ Волынѣ, обнимаючій добу во́дъ XVI. до початку XIX. столѣтя. Ікоы роздѣлевй на чотири части: а) ікомы зъ во́дпечаткомъ старо-візантійскои композиціи, б) иконы, на котрыхъ видно вилывъ взорцѣвъ захо́днои штуки, в) иконы алеґоричного и символічного змѣсту, ґ) иконы есхатольоґічного характеру, т. е. вѣщаючій послѣдній судьбы свѣта.

Многозаслуженый при сѣй выставѣ проф. Вол. Антоновичь выко́нчивъ для выставы дуже цѣнне дѣло — археольоґічну мапу Волыни. Тая мапа коштувала его по́втора року незвычайно мозольнои працѣ. Розмѣръ карты: кождый цаль квадратовый = 10 верстъ квадратовыхъ. До тои мапы уложивъ авторъ текстъ пояснюючій по́бля уѣздо́въ губерній и зъ указанемъ на дотычній друкованій працѣ, на архівній свѣдоцтва и на рукописній, а також на коллекціи старинностій дотыкаючій Волынь. На картѣ зазначено археольоґічній памятки въ 1105 мѣсцевостяхъ — городищь 363, курганов 15.125, розкопокъ 714. То называе ся карта! то робота!

Другу анальоґічну карту Подо́льскои епархіи выготовивъ редакторъ „Подольскихъ Епархіяльныхъ Вѣдомостей" священникъ Е. О. Сѣцинькій.

На ко́лька днѣвъ передъ отвореньмъ XI. зѣзду археольоґічного прибула до Кіева зъ Москвы председателька головного комітету ґрафиня Уварова. По прибздѣ во́дбуло ся по́дъ ей проводомъ спо́льне засѣдане обохъ комітетов, головного московского и приготовляючого кіевского. Кіевскій здавъ справу зъ своей дѣяльности и перестае истнувати яко самостійный комітетъ, а на часъ зѣзду буде радити спо́льно зъ членами комітету головного.

На зѣздъ прибуло богато гостій зъ Россіи, ученыхъ и делеґатов науковыхъ товариствъ. Прибули також гостѣ изъ-за границь. Офіціяльнымъ языкомъ зѣзду есть россійскій, але допущенй також языки польскій и ческій та й загаломъ славяньскій — зъ вынимкомъ нашого, руско-украинъского.

Исторія брутальнои заборо́ны нашого языка вже вѣдома. Есть се крайный скандалъ, щобы правительство славяньскои державы заборонило одному славяньскому народови промовляти своею мовою, коли всѣмъ прочимъ дозволило. Стало ся се противъ волѣ ґрафинѣ Уваровои та й взагалѣ головного комітету зѣзду и выкликало у всеи здоровомыслячои та толерантнои частины великоруской интеліґенціи великій несмакъ. Нема сумнѣву, що сеся заборона во́дозвесь пригноблюючо и середъ участнико́въ зѣзду. Симпатія Славянъ по нашо́й сторонѣ — зъ вынимкомъ хиба молодо-Чехо́въ, котрй зъ лизуньства передъ правительствомъ россійскимъ систематично нехтуютъ въ своихъ орґанахъ нашу самостійность національну, хочь насъ в ко́лька разъ бо́льше нѣжь Чехо́въ. Мы мали нагоду розмовляти зъ однымъ Славяниномъ, що ѣхавъ на зѣздъ до Кіева, и во́нъ чудувавъ ся вже не сто́лько злобѣ, ко́лько — нерозумови тои заборо́ны... Бо-жь справдѣ, що́ за розумна цѣль — дразнити и обурювати на себе тридцять міліоновый народъ въ своихъ границяхъ и на своѣмъ пограничю, въ Австріи?

„Ободнительній" и репильній орґаны россійскои прасы, видко, розумѣють цѣлу нужденность тои заборо́ны, бо хочь справу вже порѣшено, они все завертаютъ до неи,

---

хто не змилосердить ся надъ нимъ та не дасть ему якого занятя.. Доперва по́знымъ вечеромъ стають заповнятись улицѣ. Де-хто вступае ще до кавариѣ, де хто до театру, бо́льша часть иде до дому.

Зима, хотяй звычайно о много лагодиѣйша и милѣйша во́дъ нашои, все таки не позволяе уряджувати дальшихъ прогулькъ. Тогдѣ мусять жителѣ ограничитись на проходы до недалекого лѣса Hilmteich званого, на Rosenberg або на замкову гору. Старики грѣють ся въ той часъ до полудневого сонця у мѣско́мъ парку або въ народно́мъ огородѣ. А то́лько охотнѣйшій смѣльцѣ пускають ся дальше, примѣромъ на Schöckl, Plabutsch, Gösting, Frauenkogel, и на иншій горы. И то то́лько, якъ ихъ снѣгомъ не замело, а се неразъ лучае ся ще й на веснѣ. За те зима стягае людей до реставрацій, каварень, театро́въ та на концерты, балѣ и иншій забавы, на котрыхъ Градчанамъ нѣколи не збувае.

Зарядъ театру, котрый мѣсто теперь во́ддало берлиньскому артистови Оттонови Пуршіанови, колишньому россійскому акторови*), дае представленя у двохъ домахъ. Одинъ до́мъ при площи цѣсаря Франца, щось на подобу львовского театру ґрафа Скарбка, то́лько меншій, вже троха старый и не въ силѣ во́дповѣсти всѣмъ вымогамъ найновѣйшои техніки театральнои. Другій до́мъ въ парку, перероблений зъ давного цирку, вже выбувъ лѣта своеи служоы. Въ червни того року стали его розбирати. На его мѣсце выставило мѣсто новый будынокъ, заразъ таки коло него, и вже у вересни мае дати ся тамъ перше представленя. Будынокъ вправдѣ не може ро́внатись до нового будынку львовского польского театру нѣ що до красы, нѣ що-до богатства, нѣ що-до величины, бо выставленый ледви за третю часть тыхъ грошей, що пожеръ ихъ львовскій великанъ, але за те мѣсто не мае десять-міліоновыхъ довго́въ, касы не знаеть крахо́въ, а о панахъ градчаньскихъ не смѣвъ бы нашь поетъ спѣвати:

„Жидамъ, братамъ своимъ хорошимъ,
Останній продають штаны .."

Градчане любують ся въ музицѣ, спѣвѣ та взагалѣ у всѣхъ красныхъ штукахъ, осо́бливо высшій клясы и аристократія, та тому радо йдуть на всякій концерты и увеселеня. Та й самій во́ддають ся грѣ на фортепіянѣ, цитрѣ и скрипцѣ. Богато е тутъ такожь аматоро́въ всѣлякого спорту. Якъ мужчины, такъ женщины уживають радше колесниць, анѣжь по́гъ, що часомъ и не знати куда выминати и втѣкати бѣдному пѣхотинцеви. Стрѣльцѣ, рыбаки, фотоґрафы, ловжарѣ та иншій любителѣ спорту стрѣчають ся далеко частѣйше, нѣжь по нашихъ галицкихъ мѣстахъ — а се е певно одною зъ найлучшихъ мѣръ загального добробыту.

Що замилуване до декотрыхъ штукъ красныхъ не сягае у Градчанъ занадто глубоко и позо́стае бо́льше въ границяхъ диллетантизму, свѣдчать хоть-бы та обставина, що мѣсто не може похвалитись нѣякою публичною будо́влею, здвигненою въ яко́мсь одностайно́мъ стилю, або бодай, такъ по просту сказавши — до сма у.

Нѣ университетъ подобатись не може, бо розо́рваный на пять частей и фронтъ головного будынку робить своею непропорціональностію якесь невдоволяюче, сказати-бъ пригнѣтаюче враженя, нѣ новый театръ, що своимъ внѣшнымъ видомъ цѣлкомъ не каже, що есть святинею музъ. Университетъ вынагороджуе бодай своими внутрѣшнымы, вправдѣ неконче богатыми, але смачными окрасами та й знаменитымъ уряженемъ своимъ. Де-хто обѣцюе, що и внутре театру буде краше, якъ внѣшна подоба, але то доперва будучность може показати.

Друга святиня науки — техніка робить далеко лучше враженя, хоть-бы вже длятого, що становить одну цѣлость Будовою пригадуе львовску техніку. Такъ само и будынокъ почтовый поставлевый и уряженый на взо́ръ львовского. Зъ иншихъ будынко́въ новѣйшого часу могла бы заслугувати на увагу палата рады мѣскои, сли-бы мала то́лько троха догодиѣйше и видиѣйше мѣсце. Красно представляесь передна, стильово выко́нчена часть и дахъ прикрашеный ко́лькома вежами майстерскои роботы.

О добудованому фронтонѣ краевого музея „Joanneum" нема що й згадувати. Якъ внѣшный видъ, такъ и внутрѣшне выѣнуване музея не го́дий того, щобы надъ ними розводитись, хотяй Нѣмцѣ дуже нимъ величають ся. Але тутъ входить въ гру бо́льше патріотичне око, нѣжь справедливый судъ знатока. Львовскій музеѣ мають далеко бо́льше право величати ся. Бібліотека, що мѣститъ ся въ то́мъ само́мъ забудованю, числить до сто тысячь томо́въ дѣлъ, котрй по бо́льшой части трактуютъ о исторіи Стирій або Нѣмеччины взагалѣ. Нова література за мало увзгляднена, такъ тутъ, якъ и въ университетско́й бібліотецѣ.

Въ послѣдныхъ десяткахъ лѣтъ повстали також будынки судовый та соймовый, котрй импонують то́лько розмѣрами и внутрѣшнымъ уряженемъ. До монументальныхъ окрасъ мѣста не можна ихъ нѣякъ причислять.

Заведеня науковй — школы середнй, выдѣловй та народнй — не удостоились нѣ вызначнѣйшихъ будынко́въ, нѣ видиѣйшихъ мѣсць. Деякій тулять ся ще въ старыхъ мурахъ, при вузкихъ улицяхъ, де мало свѣтла и воздуха. Догодне помѣщене мають товариства гімнастичнй въ величавой „Turnhalle".

(Конець буде)

*) Передъ тымъ столявъ театръ по́дъ дирекціею Гайнріха Готтінґера, котрый, самъ спѣвакъ оперовый, клавъ велику вагу на оперу и увзгляднивъ передовсѣмъ штуки Ріхарда Вагнера. Поважна драма, якъ и комедія стояли за него далеко нижше. Теперь мабуть буде на во́дворо́тъ.

все — даруйте за слово — дзявкають на „хохлôвъ“ та ихъ „жаргонъ“ и все запевняють читателéвъ, що зъéздъ черезъ заборону нéчого не стратить... Все те свéдчить о нечистôй совéсти. Звéстно: qui s' excuse, s' accuse... Та й бо то соромъ всесвéтный! соромъ и ганьба передъ цéлымъ цивілізованымъ свéтомъ!

Нашъ же народъ переживъ у своéй исторíи давнôй и новôй вже не одно, а исторія Польщé говорить голосно, до чого веде нетерпимôсть, злоба и бута пануючои націи. Брутальне аж до безголовя поступованє российского правительства и его побрехачéвъ — „обединителéвъ“ пôмститъ ся на самôй Россíи — не теперь, то въ четверъ. А мы крéпко вéримо и не утратимо вéри въ жизнену силу свого народу — тридяти міліонôвъ! — и мимо нелюдскихъ, дикихъ переслéдувань вôдъ усякого рода ворогôвъ не перестанемо зъ повною свéдомостію кликати: Доживемо мы ще празника и на своéй вулици!

Переглядъ політичный.

Вчера вôдбули ся въ кôлькохъ мéстахъ Австрíи зборы и демонстрацíи противъ §. 14 ого и податку вôдъ цукру. Въ Бернé десять тысячна товпа роботникôвъ рушила улицями, спéваючи робôтничій пéсни. На чолé походу несли чорнí хоругви зъ написею „§. 14“. Передъ мешканьмъ д-ра Стрóнского товпа кричала: Nieder mit Kaizl!“ „Nieder mit §. 14.“ „Nieder mit der Zuckersteuer!“ Роботники мали на капелюхахъ бéло-чорнí картки [жалобнí] зъ написею „§. 14.“ Поліція не интервенióвала. Въ Кароліненталь, де такожь вôдбула ся улична демонстрація роботникôвъ, поліція и вôйско розôгнали демонстрантôвъ. Арештовано лишь одного. Зборы въ Тéшинé, на котрыхъ мали промовляти пп. Дашиньскій и Цінгръ, староство заборонило, зъ огляду на небезпеченьство забурення публичного спокою.

— —

Донесеня сербского правительства о тôмъ, що полковникъ Ніколічь признавъ ся до участи въ атентатé на Міляна и поробивъ въ тôй справé докладнí зôзнання, показали ся — якъ се можь було вôдразу догадати ся — фальшивыми. Именно жéнка обжалованого заявляе рéшучо въ женевскôмъ органé сербскихъ емігрантôвъ, що Ніколічь не поробивъ нéякихъ зôзнань.

Зъ причины 23 рôчницé уроданъ короля Александра вôдбуло ся на поли вôйсковыхъ вправъ за мéстомъ торжественне богослуженé и переглядъ вôйска. Зъ тои нагоды урядовый дневникъ оголосивъ листъ короля до президента міністрôвъ. Въ тôмъ листé згадуе Александеръ о добычахъ Сербíи въ рôзныхъ галузяхъ адміністрацíи вôдъ 1897 року и высказуе переконанé, що якъ разъ тí успéхи выкликують невдоволенé ворогôвъ Сербíи, котрí черезъ свôй атентатъ на житé Міляна, дали класичный выразъ своéи ненависти до Сербíи.

— —

Россійскій „Правит. Вéстникъ“ оголошуе комунікатъ міністерства фінансôвъ, обговорюючій замéчení въ послéднихъ часахъ трудности на россійскихъ бíржахъ и доказуе, що станъ державныхъ рентъ и державного банку е свéтлый, що промыслъ розвинувъ ся надзвычайно и показуе, що такожь инший услôвя суть корыстнí, такъ, що по его думцé нема бесéды о истнованю торговельно-промысловои крізы. Комунікатъ высказуе надéю, що бôльшій россійскій бíржé выеманципують ся и будуть уряджувати ся пôсля загальныхъ услôвій торговельно-промыслового мéжнародного положенія Россíи, а фінансовíй круги и публика не дадуть ся опанувати послéдною спекуляційною горячкою.

Петербурскій кореспондентъ „Таймса“ пише о подорожи Делькасого до Петербурга: „Чи прийде коли до того, абы союзъ зъ двохъ перемéнати въ комбінацію зъ трехъ? На всякій случай такъ Муравьевъ якъ и Делькасе по довгихъ розмовахъ пôзнали, що голять ся зъ собою не лишь въ засадничихъ точкахъ, але навéть въ найдрôбнéйшихъ нюансахъ. Маю право стверднти, що россійске правительство узнае цéлковиту корректôсть нашихъ вôдносинъ до Нéмеччины, такъ само якъ французске правительство хвалить добрí вôдносины Россíи зъ Нéмеччиною: Новí хвилевí порозумéня въ трôйку въ тôй або иншôй цéли, здають ся бути дуже неправдоподôбнй.“

— —

Антісемітска лíга въ Парижи выдала вôдозву до патріотôвъ въ котрôй взывае паризке населенé до заманіфестованя своéи солідарности зъ замкнеными въ домé патріотичнои лíги. Дальше вôдозва каже, що замкненí, щобы небудь стало ся, зроблять свôй обовязокъ. Заступникъ префекта поліціи пôйшовъ вчера рано до дому, де знаходить ся Ґеренъ зъ товаришами и показавъ ему розказъ арештованя. Ґеренъ заявивъ, що не пôде зъ нимъ, анé не пôддасть ся, а що рéшивъ ся выдержати до послéдного. Вôдъ часу выданя наказу арештованя Ґерена нéкому не вôльно анé входити до забарикадованого дому анé выходити зъ него. Трехъ членôвъ лíги, котрí выйшли були зъ дому, арештовано. Знайдено при нихъ револьверы и топôрцé. Вечеромъ переходило попôдъ хату якесь индівíдуумъ и крикнуло: „Прочь зъ бзунтами“! Три антісеміти кинули ся на него, а вôнъ добувъ револьверъ и выстрéлами зранивъ всéхъ трехъ, одного навéть досить тяжко. Сего незнакомого о котрôмъ здогадують ся, що е анархістомъ, арештовано.

Зôзнання Мерсíера выкликали въ італійскихъ правительственныхъ кругахъ велике здивованé. Въ Берлинé, де они повинни були зробити бôльше враженя, цéлковито ихъ ігноровано. Въ Лондонé такожь уважають зôзнання Мерсíера за цéлковито безъ значеня зъ становиска мéжнародноп політики. Въ Римé говорять, що бувшій россійскій атташе въ Парижи бр. Фредерíксъ о справé Дрейфуса знае о много бôльше, якъ Шварцкопенъ або Паніцарді, и публичне зôзнанє Фредерíкса могло бы унеможливити некористный оборотъ въ процесé.

На нинéшнôмъ засéданю военного суду въ Реннахъ адвокатъ Деманжъ мае поставити внесене о вôдроченя розправы, аж до часу, доки Лаборі не выздоровéе. Лéкарé думають, що коли не зайдуть якí комплікацíи, Лаборі за 3 до 4 дни при заховану осторожности, буде мôгъ брати участь въ процесé. Въ той способъ въ понедéлокъ знов могли бы зачати ся правильнí засéданя.

НОВИНКИ.

— **Русины! Памятайте на Руску Бурсу въ Новôмъ-Санчи и довжнй акціи Товариства скоро розбирайте!**

— **Юбілей столéтного истнованя руского полку**. Вже якъ де, але при вôйску вôдбуваються часто то 25, 40, 50, 100 и бôльше рôчній ювілеé, такъ сказати-бъ von Amtswegen. И такъ теперь, дня 15 серпня, празнувавъ незвычайне свято 55-ый полкъ пéхоты въ Бережанахъ — именно ювілей сотои рôчницé свого истнованя. Сей полкъ, знаный вôдъ назвою Bianchi а потôмъ Gondrecourt, сформовано въ роцé 1799 зъ вôддéлôвъ розсыпаныхъ пятьохъ вальоньскихъ полкôвъ. Судьба сего полку була славна и рôзнородна. Въ найновéйшихъ часахъ по довшôмъ побутé въ Боснé опинивъ ся сей полкъ въ Тернополи, а часть его — кадра и одинъ баталіонъ — въ Бережанахъ, де теперь цéлый полкъ на маневрахъ сконцентруфавъ ся.

О самôмъ торжествé ювілейнôмъ пишуть намъ зъ Бережанъ:

У вечеръ передъ 15-ымъ серпня вôдбувъ ся парадный походъ зъ фахлями, пускано ракеты зъ гребліе ставу, а въ ринку зъ балькônôвъ повéвали по при чорно-жовтій нашій руснй и польскій фаны. Дня 15 серпня вôдбула ся на ринку коло церкви польна служба Божа, котру вôдправивъ нашъ парохъ о. Кордуба въ асистé двохъ священикôвъ. По скôнченій службé Божій о. Кордуба покропивъ священою водою цéле вôйско, уставлене в кругъ ринку. Потôмъ промовивъ до зôбраного вôйска по нéмецки полковникъ-командантъ на тематъ, якъ полкъ вéвъ ся, а вôдтакъ найстаршій рангою пôдполковникъ промовивъ до воякôвъ по польски. *О рускôй промовé до руского полку забуто!* Стара исторія! Видко руснй полки у властій вôйсковыхъ все ще „polnische Regimenter“... Сумно!... На торжество прибули теперéшный властитель полку фельдцайгмайстеръ Меркль [передъ нимъ вôдбула ся дефіляда и парада], прибувъ внукъ бувшого властителя полку Біанхі зъ Парижа, прибувъ головнокомандуючій зо Львова и инший генералы. [Зъ Gondrecourt'овъ нéхто не прибувъ, бо по старôмъ кавалерé и лінія вымерла. Зъ представителéвъ цивільныхъ властій запрошено на пиръ старосту, бурмістра, президента суду окружного, парохôвъ руского, польского и вôрменьского, директорôвъ гімназій и дирекцій скарбу. Додати треба, що въ богослуженю взяли участь пôбôчь цéкавыхъ цивілéвъ майже всé урядники рôзныхъ дикастерій, офіцеры полку драгонôвъ и уланôвъ и офіцирскій корпусъ перебуваючого тутъ на маневрахъ баталіону стрéльцéвъ зъ Теребовлé. — *β*

— **Въ справé рускихъ Служебниць** одержуемо зъ краю отсе письмо:

О скôлько розвôй рускихъ Служебниць досить поступивъ, кôлько ихъ е до сего часу, въ котрыхъ мéсцевостяхъ заведено ихъ захоронки, годé якось де справоздання прочитати. А справа се вельми важна для руского народу. Уже само релігійно-моральне провадженé дéтей селянськихъ, тои будучои пôдвалины народу, повинно бôльше одушевити насъ до Служебниць рускихъ, котрí дéтьми тыми такъ щиро займають ся. Захоронка Служебниць вщéпляе въ молоденькй серця сéльскихъ дéтей найблагороднéйшій засады, зъ котрими дитина выростае, коли звычайно школа и церковь достае до веденя молодéжь сéльску зъ рôзными вкорéнеными вже пороками; а якъ то тяжко выкоренити блуды, о тôмъ найлучше знають учитель и душпастырь.

Менé лучило ся пôзнати бливше дéяльнôсть Служебниць рускихъ въ парохіи Глиняны-Заставé, де таку захоронку Служебниць рускихъ основавъ тамошный парохъ о. Павло Бачиньскій, жертвуваши на сю цéль 500 зл. То правдивíй служебниць свого народу. Зъ разу народъ вôдносивъ ся до Служебниць недовéрчиво; коли-жь побачивъ ихъ благодатну дéяльнôсть, коли побачивъ, якъ дрôбноньки дéти учать ся пôзнати Бога, шанувати и слухати родичéвъ, якъ учать ся порядку, якъ приготовляють ся до св. сповéди, якъ охотно горнуть ся до захоронки, — серце кождои матери розпливае ся въ радости. Въ случаю недуги тамъ христианинъ уже не бéжить, якъ давнéйше бувало, до знахоря, бо знае, що сестра Служебниця ему порадить, въ слабости догляне, услужить и разомъ зъ нимъ помолить ся. Въ часé горячихъ робôтъ въ поли матéрь вôддае свою дитину до захоронки, спокôйна, що дитина буде тамъ услужена и нагодована. А въ церквé — якій же тамъ красный порядокъ и чистôсть, мовь у зеркалé! Престолы прибранй вкусно цвéтами, застелений бéлыми скатертями, нéгде и порошку, всюды слéдно нéжну руку Служебниць. А спéвъ ихъ въ часé службы Божои, спéвъ такъ милозвучный, що годé нимъ налюбувати ся. Тожь не дивно, що народъ тамъ горне ся до церкви, зъ охотою складае малу свою жертву на удержанє захоронки, вдячный душпастиреви, що такій Служебниць спровадивъ. И дéйстно велика тутъ заслуха пароха о. Павла Бачиньского, що не жалуе анé труду, анé значныхъ жертвъ вôдъ себе на удержанє захоронки, щобы тымъ лише прислужити ся своéй церквé и своему народови. — *К.*

— **Стіпендійною запомогою** зъ фонду бл. п. о. Льва Мацéлиньского, пароха въ Коропци, въ сумé 40 зр. рôчно надéливъ управляючій совéтъ львôвского „Народного Дому“ ще и на слéдуючій рôкъ шкôльный Прокопа Кучерака, вôдличного ученика IV. курсу краевои школы столярства и токарства въ Станиславовé.

— **Карну розправу противъ дуки-дéдича Воляньского** о злочинъ обманьства, вôдложену вже разъ на 6-ого липня зъ причины, що обжалованый не явивъ ся до розправы, вôдложено знов — якъ пишуть зъ Тернополя — до 6-ого вересня, бо Воляньскій прислалъ зъ Гляйхенберґа лéкарске свéдоцтво, що вôнъ хорый...

— **Огнé**. Пишуть намъ: Дня 6 с. м. около 2 годины зъ полудня выбухъ огонь въ *Колтовé* и погорéло 14 нумерôвъ, а лишь 3 були обезпеченí. Причина огню дотеперь невыслéджена, але здае ся, що заняло ся вôдъ цигара. До гашеня прибули люде зъ села Верхобужа зъ сикавкою и зъ бочками, а вскорé за ними прибула сикавка зъ Пенякъ [двé милé вôдъ Колтова] зъ дôбръ гр. Вол. Дéдушицкого и много причинились до угашеня огню, бо небезпеченьство грозило цéлому селу. Якъ заталомъ по селахъ, такъ и ту не було анé гакôвъ анé сикавки громадскои. Зъ першою помочію для погорéльцéвъ поспéшивъ Вацлавъ гр. Баворовскій зъ Колтова, приказавши дати зô своихъ лéсôвъ кождому дерева на хату и збóжа та й приобéцавъ и далé мати ихъ въ своéй опéцé. Честь ему за те!

— **„Поржондній ксéнжа“**. Честь, кому честь! отже насамперед вôддаймо гоноръ о. деканови Корн. Мандичевскому, дубельтовому послови и маршалкови надвôрняньскои рады повéтовои за те, що не пише, якъ инчій „попы“ по руски, але язык мъ „уржендовымъ“. Ось документъ зъ 1898 року: „L. 25 Swietnemu c. k Starostwu powiatowemu w Nadwornej, Pospieszam na wezwanie...“ и т. д. Пôдписъ „Ks. Mandyczewski paroch“ (парохіяльна печать руска — а само письмо по польске!)

По о. деканé черга на звычайного пароха — о. Кипріяна Свикевича зъ Радохонець пôдъ Мостисками. Той такожь языкомъ „уржендовымъ“ смалить: „L. 71. Swietne c. k. Starostwo! Odsyłając wykazy statystyczne za 2 kwartał roku 899...“ и т. д. Пôдписъ: Z Urzędu paraf. gr. kat. ks. Cypr. Sienkiewicz“.

— **Не такъ, якъ у насъ**. Въ касé щадничôй въ Вайскірхенъ на Моравé показавъ ся дефіцитъ на чверть міліона и судъ выточивъ заразъ слéдство директорови а вразъ и зарядови тои касы. Заходить пôд зрéне, що каса легкодушно удéлювала кредиту. Такъ то дéе ся въ свéтъ, що потягають до одпôвéдальности зарядъ, скоро лишь пôдозрéне заходить, що вôнъ провинивъ ся недбальствомъ або въ инчій якій способъ. У насъ того не буває. У насъ роздрапуе ся міліоны зъ касъ, а зарядъ живе собé спокôйненько, якъ у Бога за дверми...

— **Перехитрили**. Въ Краковé арештовано Дмитрева, касéра повéтовои касы въ Ласку, котрый наладувавши до кишень 80.000 рублéвъ, дранувъ до обéтованои землé Кратера, Шидловского и имъ подôбныхъ. Жéнка и дéти ли шили ся були поки-що дома. Але що Дмитревъ мабуть забанувавъ за ними, то пôславъ до нихъ зъ Ню-Іорку дрôбненьке письмо, безъ пôдпису и чужою рукою писане, въ котрôмъ подана була адреса ихъ „краяна“ въ Ню Іорку. Поліція догадала ся, що тымъ „краяномъ“ таки вôнъ самъ, а маючи рукописи его жéнки, одинъ урядникъ слéдчій дуже старанно пôробивъ характеръ письма жéнчиного и пôславъ по вказанôй адресé до Америки. Въ тôмъ письмé писавъ въ ея имени, що она дуже хора и ради Бога просивъ, абы приéхавъ incognito“ до Галичины, куда она прибудé, щобы зъ нимъ бачити ся. Потéшила его навéть, що крадéжъ уже пôшла въ забуте. Дмитревъ безпроволочно прибувъ, а тутъ уже начальникъ поліціи зъ Лодзé дожидавъ на нього и зъ „отвертыми раменами“ принявъ его въ свои обôймы.

— **Оригінальъ чи хорый на умъ?** Тарновска Рогой подае: Въ Тарновé зъ-давна вже знаменитый е Ґотлібъ Ґруберъ, котрый ходить по улицяхъ проходжуе ся въ жéночôй одежи. Многократно заказувано ему поліційно носити стрôй жéночій, але на idée fixe нема лéку, а Яворскій власне терпить на тую хоробу. Вôнъ говорить, що жéнка его, пробуваюча у Львовé, есть чарôвницею и такъ его зачарувала, що скоро лишь яку часть мужескои одежи возьме на себе, сейчасъ „щось зачинае его крутити, якъ бы ревматизмъ корчивъ ему болючо всé члены тéла, а зновъ чуе ся зовсéмъ здоровымъ, коли ходить въ хустцé и спôдници. Культивуючи свою фантазію дуже старанно, запустивъ навéть довгу косу, котрою прикрашуе свою розумну голову.

— **Дивакъ пробесоръ**. Въ Абердинъ померъ, сими днями професоръ университету д-ръ Давидъ Джонстонъ. дивакъ, якихъ мало. Вôнъ не ходивъ улицею такъ, якъ всé люде, але бéгъ, якъ бы хто гонивъ за нимъ и хотéвъ бити. Вôнъ ходивъ самъ собé на купно до мéста и не разъ можна було побачити, якъ бéгъ улицею зъ хлéбомъ пôдъ одною пахою, зъ вудженою рыбою пôдъ другою, а зъ чорною аксамітною шапочкою професорскою въ руцé. Д-ръ Джонстонъ бувъ професоромъ теології и зробивъ бувъ собé навéть славу деякими науковими дéлами, та зразу навéть не зле учивъ; але опôсля выйшли его дивацтва на верхъ и студенты не могли слухати его викладôвъ. Сенатъ университетскій завéвъ бувъ слéдство и признавъ Джонстона виноватымъ, але той не хотéвъ зрезигнувати зъ катедры и мавъ выкладъ передъ порожными лавками. Тайна рада котрôй ту справу предложено, заявила, що лишь ухвалою парламента можна бы Джонстова змусити до резигнацíи. Але **що** до того треба було помочи правникôвъ въ парламентé, а сенатъ не мавъ на то грошéй, то Джонстонъ выкладавъ и дальше передъ порожными лавками и бравъ платню пôдчасъ, поки его наслéдникъ не дôстававъ анé крейцара.

— **Експльозія въ возé почтовôмъ**. Въ Цельовци дня 14 с. м. въ хвили, коли вôзъ почтовый мавъ вôдôйти зъ головного уряду почтового на дворець, наступила въ возé експльозія и цéлый ладунокъ почавъ горéти. Службé почтовôй удало ся вгасити огонь, а причина експльозіи не знана.

Посмертнй ✝ оповéстки.

— **Мальвина зъ Левицкихъ Зубрицка**, жена радника двору, упокоила ся въ 51 роцé житя.

Именованя, перенесеня, вôдзначеня и пр.

— **Именованя**. Міністеръ просвéты именувавъ Іосифа Сойку, старшого учителя при 5-кляс. муж. школé въ Бережанахъ, учителемъ школы вправъ въ муж. семинаріи учительскôй въ Сокали, Иги. Секуру, заступника учителя въ муж. семинаріи учительскôй въ Самборé и Алекс. Жеребецкого, заступника учителя въ муж. семинаріи учит. въ Кросно, учителями школъ вправ. въ муж. семинаріи учит. въ Самборé. Міністеръ скарбу именувавъ провізоричного головного касіера въ етатé особовôмъ головнои касы краевои у Львовé Іос. Робаковского сталымъ головнымъ касіеромъ, а адъюнкта Тценіцкого провізоричнымъ головнымъ касіеромъ. — Міністеръ судовництва именувавъ авскультанта Іосифа Дукета адъюнктомъ въ Косовé.

Господарство промыслъ и торговля.

Ц. к. дирекція зелéзниць державныхъ оповéщуе:

Газета Львівска оповіщуе публичне розписанє достави державныхъ матеріялів, потрібныхъ для ц. к. Дирекції зелізниць державныхъ у Львовi на рік 1900. — Дотичні оферти, зладжені на приписаныхъ блянкетах, належить внести найпізнійше 11. вересня с. р. до годины 12-ої в полудне до ц. к. Дирекціи у Львові.

Телеґрамы „Дéла“.

— —

Вéдень 16 серпня. Указнено тутъ ревідента державныхъ зелéзниць Мозетіґа, бувшого офіцера при генеральномъ штабé Прібіцера, котрй при помочи емеритованого урядника держ. зелéзниць Пшиборовского мали выкрасти планъ транспорту вôйска на случай мобілізацíи и спродати одной зъ чужихъ державъ. Пшиборского не арештовано, бо выéхавъ за границю.

Петербургъ 16 серпня. Ректоры петербургского и казаньского университету одержали „на власне жадане“ димісію.

Бéлградъ 16 серпня. Причиною реконструкціи сербского кабінету не було „здоровле“ двохъ уступившихъ міністрôвъ — якъ голосили урядовй донесеня, бо оба уступивши міністры тéшать ся якъ найлéпшимъ здоровлемъ. Причиною було се, що деякимъ міністрамъ вже надоéла господарка Міляна, и они не хочуть брати на себе вôдвéчальное и за се, до чого така господарка може довести. Вже й цéлый кабінетъ повставъ ся бувъ разъ до димісíи, але король не принявъ ея.

Медіоланъ 16 серпня. При доповняючихъ выборахъ до парламенту выбрано въ трехъ округахъ засудженыхъ за політичнй злочины послôвъ. Зъ огляду на се правительство здаеть ся не розвяжувати вже парламенту, бо загальнй выборы могли бы выпасти въ користь опозиціи.

Лондонъ 16 серпня. До полудневои Африки мае вôдôйти зъ Индій 12.000 англійского вôйска.

Претерія 16 серпня. Выконуюча рада Трансвалю вôдбула вчера засéданє. Загально говорять о можливости выбуху вôйны. Перший стрéлъ може выкликати загальне повстанє.

Вôдозва.

Выдѣлу „Руского Товариства педагогічного“ въ справѣ дѣвочого института у Львовѣ.

„Въ чинѣхъ рукахъ керма выхована молодежи, того будучнôсть“. Сю гадку поклали вѣ народы просвѣчений основою своихъ змагань, котрыхъ метою є забезпечити собѣ повагу и пошанованє по середъ людскои суспôльности, — сю правду пôдносять они выписану на народнôй хоругвѣ въ гору, щобы загрѣти и одушевити серце до завзятои оборони свого найдорожшого права, на котрôмъ росте ихъ будучнôсть, коли появить ся хочь бы найменша хмарка, що могла бы закрыти ихъ ясный народный горизонтъ. На сторожи сихъ основныхъ народныхъ интересôвъ стоить вси ды Товариство педагогічне, а до пôдмоги ему повиненъ бути готовымъ цѣлый народъ.

Выдѣлъ Руского Товариства педагогічного, переняный повною свѣдомостію своихъ обовязкôвъ и щирою готовостію до праці для загального добра, хотячи совѣстно сповнити повѣрене ему дѣло, отворивъ якъ вѣдомо, першу руску выдѣлову школу для дѣвчатъ, а теперь, знаючи такожъ, якъ то неразъ тяжко приходить рускимъ родичамъ найти у Львовѣ вôдповѣдне мешкане для своихъ доньокъ, приступивъ до отворени у вересни сего року дѣвочого института. Въ тôй цѣли выбравъ вôнъ по мысли статута комітетъ, до котрого належать Р. Т.: Едвардъ Харкевичъ директоръ ґімназіи яко голова, панѣ Германа Шухевичева яко директорка економічна, панѣ Марія Лѣсецка яко директорка наукова, о. сов. Евгеній Гузаръ яко священикъ, панѣ д-ръ Софія Моравевска яко лѣкарь, д-ръ Стефанъ Федакъ яко дорадникъ правный и панѣ Юлія Танчаковска яко настоятелька института. Тому осмѣляємо ся вôдозватись до Васъ, Вп. Родимцѣ, зъ вѣрою въ велику вагу народнои идеї, котру заступати намъ поручено, с. є. оборони нашихъ найбôльшихъ скарбôвъ — нашои мовы, исторіи, нашихъ прадѣдныхъ звычаївъ, словомъ нашого народного духа на поли школьництва — и въ имени тои идеї надѣємо ся, що не вôдкажете намъ Вашои помочи черезъ придбане выхованиць до дѣвочого института.

(Покликуючись на оповѣщене що-до блаших условій принятя, просимо подання надсылати до 10. н. ст. серпня 1899 на руки Вп. панѣ Германы Шухевичевои, директорки економічнои института, ул. Собѣщины ч. 7.)

Зъ днемъ 1 вересня 1899 засновує Выдѣлъ Руского Товариства педагогічного выховавчій институтъ для дѣвчатъ у Львовѣ. Позаякъ вôдъ числа вголошень залежить розмѣръ, въ якôмъ се заведене вôйде въ житє, просимо речинець до вношеня подань о принятє означує ся до 10 н. ст. серпня с. р.

До института принимати ся будуть дѣти членôвъ Руского Товариства педагогічного. До подання долучити треба: 1) метрику хрещеня; 2) свѣдоцтво школьне зъ послѣдного курсу; 3) декларацію що-до мѣсячнои оплаты, котра выносить 20 зр. [мѣсячно]; 4) 1 зр. на выдатки кореспонденціѣнѣ; 5) хто не є членомъ товариства, 1 зр. на вписове и вкладку; 6) 3 зр. рôчно на приборы науковѣ и вужитє меблевъ.

Институтъ посылає дѣвчата поки-що до школы публичнои, а дає своимъ выхованицямъ: 1) мешканє, харчъ, опалъ, свѣтло, пране и послугу; 2) доставляє имъ, о скôлько на се дозволять фонды, книжокъ и приборôвъ школьныхъ; 3) управляє выхованемъ, стараєся о добре домашне и товариске ведене; 4) улекшує науку школьну и наглядає ей пôдъ доглядомъ домашныхъ учительокъ; 5) доставляє имъ нагоду придбати нашихъ вѣдомостій теоретичныхъ и практичныхъ.

[Ученицѣ мають привезти зъ собою слѣдующу гардеробу: сорочокъ 6, кафтанкôвъ бѣлыхъ 6, панчôхъ 6 паръ, майтокъ 6, простиралъ 6, пошевокъ 3, ручникôвъ 4, хосток до носа 12, фартушкôвъ 6, спôдничокъ бѣлыхъ 4, гальокъ 2, черевикôвъ 2 пары, одѣжь верхну зимову и лѣтну, сѣнникъ 180 цм. довгій а 80 цм. широкій, ковдру, коцикъ и подушку].

За науку новыхъ, языкôвъ не платить ся нѣчого, за науку на фортепіянѣ по 5 зр. мѣсячно, а за науку танцювъ по 6 зр. рôчно.]

Подання о принятє належить вносити на руки директорки економічнои института Вп. панѣ Германы Шухевичевои, ул. Собѣщины ч. 7.

Зъ Головного Выдѣлу Руского Товариства педагогічного у Львовѣ.

КОНКУРСЪ.

Выдѣлъ Руского товариства педагогічного у Львовѣ, розписує симъ конкурсъ на принятє ученикôвъ до „Института пôдъ покровомъ св. О. Николая на рôкъ школьный 1899/1900.

Приймати ся будуть ученики середныхъ школъ, сыны членôвъ Руского товариства педагогічного. До подання долучити треба: 1) метрику хрещеня ученика; 2) свѣдоцтво школьне зъ послѣдныхъ двохъ курсôвъ; 3) деклярація що-до мѣсячнои заплаты, що виносить 20 зр.; 4) 1 зр. на выдатки кореспонденціѣнѣ; 5) хто не є членомъ Руского товариства педагогічного, 1 зр. на вписове и вкладку рôчну до того товариства.

Всякі подання адресувати треба до выдѣлу Руского товариства педагогічного у Львовѣ, ул. Театиньска ч. 19, на руки члена выдѣлу Костя Паньковского. Остаточна умова заключать ся по принятю кандидата.

Въ складъ комітету, занимаючого ся веденемъ дѣлъ Института, входять: дир. Едв. Харкевичъ яко голова, проф. Илья Кокорудзъ, д-ръ Антôнъ Хомицъ, д-ръ Стефанъ Федакъ, катих. о. Дорожиньскій и Кость Паньковскій яко настоятель института и секретарь комітету.

Институтъ дає своимъ выхованкамъ: а) мешканє, харчъ, опалъ, свѣтло, послугу, пране за доплатою 50 кр. мѣсячно, б) доставляє имъ — о скôлько на се дозволять фонды — книжокъ и приборôвъ школьныхъ, в) управляє ихъ выхованемъ, стараєся о добре домашне и товариске поведенє, г) улекшує имъ науку школьну и наглядає ей пôдъ доглядомъ домашныхъ сталыхъ директорôвъ, д) доставляє выхованкамъ нагоду при бати иншихъ вѣдомостій, теоретичныхъ и практичныхъ. Часъ вносити подання о принятє вызначує ся до дня 10 н. т серпня 1899.

Надôслане.

Д-ръ Р. І. Міллеръ
повернувъ
ординує вôдъ 11—12 и вôдъ 3—4 ул. Жовковôвска ч. 42, Львôвъ. 288 6—8

Лѣчниця д-ра Тарнавского въ Косовѣ
за Коломиею отворена на 30 особъ. Средства: Лѣченє водою, дієта примѣнена на способъ 258 Д-ра Лямана и иншій фізіятричній. 16—20

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ
Оптикъ и Механікъ у Львовѣ, площа Галицка ч. 1., противъ Банку Гіпотечного на ґенеральній пошти Галицкой

поручає въ великôмъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ: окуляры, квікеры, льорнеты, бінокля, далековиды, барометры, термометры, рѣзній ареометры, мікроскопы, лупы, компасы, райсцайґа, тасьмы мѣричій, піоны, лібелї, нівелєтры и т. п.

Уряджене дзвонкôвъ електричныхъ.

Всякій направки полагоджують ся якъ найскорше и найдешевше. 4517

Курсъ Львôвскій
зъ дня 16 н. ст. серпня 1899.

Акціи за штуку безъ купона.	Плат.	Жад.
Зелѣз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. к.	210 50	212 50
Зелѣз. Львôв.-Черновц.-Ясси по 200 зр.	2-4 —	286 25
Банку гипот. галиц. по 200 зр. а. в.	375 —	382 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	— —	— —
Банку для торговлѣ и промыслу 200 зр.	188 —	200 —
Листы заставнѣ на 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а.в. выльос. зъ 10% прем.	110 20	110 90
Банку гипот. гал. 4½% а. в. льос. 50 л.	100 —	100 70
„ „ „ 4% 60 л. по 200 кор.	96 50	97 20
„ краевого 4½% а. в. льос. въ 51	100 20	100 90
„ „ 4% а. в. льос. въ 57 л.	97 50	98 —
Товариства кредит. 4% (I емісія)	97 —	97 70
„ „ 4% льос. въ 41½ л.	97 —	97 70
„ „ 4% льос. въ 56 л.	94 90	95 60
Облиги на 100 зр.		
Галиц. фонду пропинаційного 4% в. а.	97 80	98 50
Буков. фонду пропинаційного 5% в. а.	102 50	— —
Комунальній Банку краев. 5% (II. ем.)	102 ..	— —
„ „ „ 4½% (III.ем.)	100 50	101 20
Позички краевои въ 1873 по 6% а. в.	104 —	— —
Позички краевои въ 1893 по 4% а. в.	96 70	97 40
Позичка м. Львова 4% по 200 коронъ	93 70	94 40
Льосы:		
Мѣста Кракова	27 —	28 25
Мѣста Станиславова	56 —	— —
Монеты:		
Дукатъ цѣсарскій	5 64	5 74
Наполеондоръ	9 53	9 63
Півімперіялъ	— —	— —
Рубель срѣбный	1 28	1 27
Рубель паперовый	26½	27½
100 марокъ нѣмецкихъ	58 75	59 20

Портретъ Тараса Шевченка
Цѣна 50 кр.
Дôстати можна въ товариствѣ „Просвѣта“ у Львовѣ Ринокъ ч. 10.

Подяка.
Всевышньому подобалось дня 28 липня с. р. покликати передъ Свôй Престолъ вдову по священику Емилію зъ дому Котовичъ Лукасевичеву, нашу 80-лѣтну матерь. Приймаючи зъ христіяньскою покорою сей приказъ Неба, довжий-сьмо зложити подяку сею дорогою Отцямъ духовнымъ, котрій зволили послѣдну услугу сей въ Бозѣ и по христіяньски упокоившôй ей Невѣстѣ здѣлати, прибувши на ей похоронъ зъ службою Божою Именно дякуємо Высокопреп. Отцю шамбеляну и крилошанину Григорію Олесницкому, Всечести. Отцямъ: Т. Царевичу, Д. Бахталовскому, Т. Турулї, І. Березовскому, М. Свѣтенькому, В. Ганкевичу, И. Сѣменовичу, Л. Шусту, Д. Хомицю и вôйни Всч. о. Николаю Темницкому, котрый зволивъ краснорѣчиве проголосити надгробне слово. Спаси-Бôгъ Вамъ за Ваши молитвы и Вашъ трудъ!

Климентина Корны и *Кирилъ Лукасевичъ* дѣти Покôйной. 301 1—1

ВИНКЕНТІЙ КУЧАБИНЬСКІЙ
Львôвъ, ул. Коперника ч. 2
поручає книжки до богослуженя „Святыя святыхъ“, почавши вôдъ 85 кр. и высше, Евангелія въ красныхъ переплетахъ оксамітныхъ зъ окутемъ золотымъ, ручно мальоваными евангелистами по низькихъ цѣнахъ.

Фелоны, колпаки, олтарики процесіоннѣ, хоругви и т. п.

Образы ручно мальованій на полотнѣ, на блясѣ, заразомъ всякій церковній знаряды по дуже низькихъ цѣнахъ.

Образки малій зъ рускими молитвами 100 штукъ по 30, 40, 85, 95 кр.

Купцямъ и кшгарнямъ и вôдпродуючимъ одѣтный рабатъ. 327 18—18

По причинѣ нового корыстного укладу зъ фабрикою при численнѣйшихъ замовленяхъ:

СѢЧКАРНЯ ССХ зъ однымъ колесомъ а 2 ножами, ваги около 85 клґр. ширина писка 180 мм. за 25 зр.

СѢЧКАРНЯ ТН вальцена зъ 2 колесами замаховыми и 3 ножами, ваги около 100 клґр., ширина писка 170 мм. за 26 зр.

При сѣчасовôй уплатѣ 10% опусту.

Замовляти черезъ

НАРОДНУ ТОРГОВЛЮ
Львôвъ, Ринокъ 36. 153 20—0

КЛѢТКИ на папуги по зр. 9, 11, 15, 18, и 35. Клѣтки на дрôбний птаки вôдъ зр. 1·50 до 8 зр.
поручає ПЕТРО ХИНОНСТОВСКИЙ торговля зелѣзна у Львовѣ. площа Капітульна ч. 1 напротивъ катедры.

Вдова по священику
интелігентна, въ середнôмъ вѣцѣ, глядає мѣсця до заряду дому або до провадженя дѣтей. Ласкавй зголошеня прошу надсылати пôдъ адресою: „Надѣя“ poste restante Ферлѣевъ.

ВЫШИВКИ
всходнои Галичины
вôсьма колекція зобраної Товариствомъ „Клюб Русинок у Львовѣ“ появилась накладомъ Антона И. Хойнацкого зъ літографічного заведенъ Андрея Андрейчина по цѣнѣ
3 зр. 30 кр. а. в.
за примѣрникъ складаючій ся зъ 20 таблиць въ 4° короловского формату въ хорошо выдѣланôй теці.

Выданє сихъ „Вышивокъ“ перевысшає значно подôбного рода выдання, що появились въ Кіевѣ, Одессѣ и Москвѣ и то не лише пôдъ взглядомъ технічного выкôнаня, але такожъ и пôдъ взглядомъ самого змѣсту, понеже выданє се заключає въ собѣ точну репродукцію численныхъ взорôвъ народныхъ вышивокъ зъ повѣтôвъ Борщôвъ, Городенка, Калушъ, Надôбрна, Снятинъ, Товмачъ и иншихъ о вѣрнôмъ наслѣдуваню красокъ, уживаныхъ народомъ въ дотычнôй окрестности.

Зъ замовленями належать звертатись до Антона И. Хойнацкого, управителя *Книгарнѣ Ставропігійского Института у Львовѣ, улиця Руска ч. 3.*
865 19—0

Артистично-ритовниче
ЗАВЕДЕНЄ
А. ЗІҐМАНА
у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 14.
доставляє и выконує якъ найдешевше и найстаранѣйше.
ДРУКАРНЯ зъ кавчуковыми черенками для кождого легко надаючи ся, почавши вôдъ 1 зр. и высше. Стампілї металевй и кавчуковй, гербы, монограмы, стампільй марки, станцы, таблицѣ датй и граверованій и проче.
Замовленя зъ провінціи полагоджують ся вôдворотною почтою. 221 23—52

Розкладъ їзды поїздôвъ зелѣзничихъ важный вôдъ 1 мая 1899.
пôсля часу середно-европейского [пôзнѣйшого о 36 мінутъ вôдъ часу львôвского.]

посп.	особ	до Львова	посп.	особ.	зъ Львова
приходить о			вôдходить о		
		День			**День**
	6·10	Зъ Черновець, Ицкань, Станиславова		6·20	до Лавочного, Пешту, Борыслава
	6·50	„ Бруховичъ вôдъ 7/8 до 16/8.		6·15	„ Пôдволочискъ, Одесы, Козовы, г. д.
	7·10	„ Зимноводы „ „ „		6·30	„ Ицкань, Букарешту, Радовцѣвъ
	7·40	„ Янова (гол. дворець)		6·30	„ Пôдволочискъ зъ Пôдзамча
	7·55	„ Лавочного „ „	8·30		„ Кракова, Любачева, Орлова, Вѣдня
	7·44	„ Тернополя на Пôдзамче		8·45	„ „ Вѣдня, Хирова, Стружа
	8·05	„ „ „ гол. дворець		9·10	„ Сколього, до Лавочного 1/7 до 15/8
	8·15	„ Сокаля, Равы рускои		9·25	„ Янова
	9—	„ Кракова, Вѣдня, Орлова		9·35	„ Пôдволочискъ зъ гол. дворця
	11·15	„ Ярослава, Любачева		9·45	„ Ицкань, Сопова, Бергомету
	11·55	„ Ицкань, Черновц. Станислав.		9·53	„ Пôдволочискъ зъ Пôдзамча
	1·01	„ Янова на гол. дворець		10·10	„ Белзця, Равы, Любачева
1·30		„ Кракова, Вѣдня		12·50	„ Янова 1/7 до 15/8 недѣлѣ и свят
	1·40	„ Сколього, Хирова, а въ Лавочного вôдъ 1/7 до 15/8.	1·55		„ Пôдволочискъ зъ гол. дворця
1·50		„ Ицкань, Станиславова	2·08		„ „ „ Пôдзамча
2·20		„ Пôдволочискъ на Пôдзамче		2·15	„ Бруховичъ 2/3 до 16/8 недѣлѣ и свят.
2·35		„ „ „ гол. дворець	2·45		„ Ицкань, Гусятина, Керезмезе
	5·15	„ „ „ Пôдзамче	2·55		„ Кракова, Вѣдня, Хабôвки
	5·40	„ „ „ гол. дворець		3·05	„ Стрыя, Сколього лишь 1/3 до 30/8
	5·55	„ Сокаля		3·15	„ Янова, вôдъ 1/3 до 30/8.
		Ночь		3·20	„ Зимной воды 2/3 „ 16/8.
	12·10	Зъ Сколього, Калуша, Борыслава		3·25	„ Бруховичъ „ 7/8 „ „
12·30		„ Черновець, Букарешту		5·25	„ Ярослава
2·16		„ Кракова, Вѣдня, Орлова			**Ночь**
	3·05	„ Пôдволочискъ на Пôдзамче	12·50		до Кракова, Вѣдня, Берлина
	3·30	„ „ „ гол. дворець	2·36		„ Ицкань, Констанціи, Букарешту
	6·00	„ Кракова, Вѣдня, Самбора, Сянока		4.10	„ Кракова, Хирова, Коросна
	6·10	„ „ „ „ Хирова		5·50	„ Бруховичъ вôдъ 1/3 до 16/8
	6·20	„ Ицкань, Пôдвисоского, Козовы		6·26	„ Ицкань, Радовець, Кімполюнгу
	7·58	„ Янова вôдъ 1/3 до 31/8, и вôдъ 16/8 до 30/8 що дня а вôдъ 1/8 до 15/8 недѣлю и свята		6·40	„ Кракова, Вѣдня, Берна, Варшавы а Орлова вôдъ 15/8 до 15/9
				6·50	„ Янова вôдъ 1/8 до 15/8 въ будий дни
	8·15	„ Бруховичъ вôдъ 7/8 до 30/8, и 16/8 до 16/8.		7·00	„ Лавочного, Мункача, Хирова
	8·30	„ Бруховичъ вôдъ 1/7 до 15/8 що день		7·10	„ Сокаля, Равы рускои
		„ Кракова, Вѣдня, Любачева		7·20	„ Тернополя зъ гол. дворця
	9·21	„ Янова вôдъ 1/8 до 15/8.		7·42	„ „ „ Пôдзамча
	9·55	„ Кракова, Вѣдня, Пешту, Сянока		7·47	„ Янова 1/10 до 30/8 1900 включно
	10·10	„ Ицкань, Козовы, Пôдвисоцкого		8·35	„ „ 1/8 „ 21/8 и 16/8 до 30/8
	10·08	„ Пôдволочискъ, Брод. Кошчинець		9·11	„ „ 1/8 „ 15/8 недѣлѣ и свята
	10·25	„ „ на гол. дворець		10·40	„ Ицкань, Гусятина, Радовець
	10·30	„ Лавочного, Хирова, Пешту		10·50	„ Кракова, Вѣдня, Ивонича
				11·10	„ Пôдволочискъ, Бродôвъ г. двôрця
				11·32	„ „ Грималова і Пôдзам.

ЗАМѢТКА: Пора нôчна числить ся вôдъ 6 годины вечеромъ до 5 годины 59 мінутъ рано. — Бюро информаційне ц. к. зелѣзницѣ державнои при ул. Красицкихъ ч. 5.

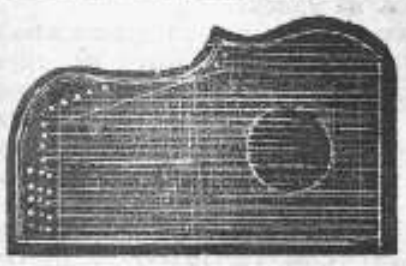

Сензаційна новôсть Ґітарова!
Американьска цитра Ґітарова на котрôй кождый въ протягу 5 мінутъ грати може. Єдино наши цитры посѣдають апаратъ до строєня, пôсля котрого кождый безъ выимки самъ потрафить строити. Грає ся всякій можливій мельодіи зъ компльетнымъ акомпаняментомъ. Всюда по 16 зр., лишь у мене по 8 зр. и 10 зр. Ноты по 6 кр. и 8 кр.

Поручає фірма **І. КАПРАЛИКЪ у ЛЬВОВѢ.** 19

N. B. Выключна продажь тôльво просто у фірмы безъ посередництва аґентôвъ.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одѣчальний редакторъ Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черлянъенок. Зъ друкарнѣ Института Ставропігійского, пôдъ зарядомъ Іосифа Даниляка

Ч. 174. Львовъ, Четверъ 5 (17) Серпня 1899. Рочникъ XX.

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских святъ) о 5-тій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ второкъ, и въ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне Бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2; — въ Ярославю: Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитость за инсераты платить у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатком

въ Австрії:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пів рóку	9 зр.	на пів рóку	12 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ . . 16 зр. на пів року . . 8 зр.
на чверть року . . 4 зр. на мѣсяць 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пів. ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застережене. — Рекламаціи неопечатаний вільный від порта.

Поединоке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошенія звыкли принимають ся по цѣнѣ 10 кр. від одной строчки инсератовой або ей мѣсце а въ рубрицѣ „Надісланє“ по 25 кр. а. в.

Подяки и инші доносеня приватні числять ся по 15 кр. від отишка.

Меморіялъ рускои університетскои молодежи до міністерства просвѣты за основанемъ руского університету у Львовѣ.

Зъ „Памятковои книжки“ першого вѣча академічного подаємо меморіялъ, ухваленый вѣчемъ и пів̀писаный заразъ на вѣчу 449 студентами высшихъ школъ и 57 матуристами. Меморіялъ сей — цѣкавый документъ зъ добы сучаснои нашои боротьбы о права національный и культурній — звучить:

„Высоке ц. к. Міністерство!

Культурні змагання, освѣтні потребы украинъско-руского народу въ Австрії зросли до того степеня, що дотеперѣшній украинъско-рускій едукаційній институціи цѣлковито не суть въ силѣ ихъ заспокоити. Поминувши людове школьництво та середні школы, що въ неодному зглядѣ, завдяки зарядови псевдоутраквістичнои а для освѣтныхъ змагань украинъско-руского народу неприхильнои ц. к. Рады школьнои краевои, суть недостаточні, не вдоволяючі фактичныхъ потребъ — украинъско-рускій народъ вѣдчуває кромѣ сього пекучій бракъ найвысшои, вѣтъ всякого галицкого утраквізму осторонь стоячои, науковои институціи, де-бъ на рѣднѣй мовѣ мѣгъ свобѣдно розвивати свои духовѣ силы. Маємо тутъ на думцѣ університетъ, якого задачѣ не могуть чей-же сповнити нѣ народні, нѣ середні школы. Потребу украинъско-руского університету вѣдчуває весь народъ, вся украинъско-руска инteліґенція, а въ першѣй мѣрѣ украинъско-руска університетска молодѣжь.

Фактъ, що Высоке ц. к. правительство дотеперь не подбало о заспокоєня сеи потребы, не дасть ся оправдати нѣякими зглядами — нѣ числомъ украинъско-рускои народности въ краю, нѣ ей недостаточнымъ культурнымъ пѣдготовленемъ, нѣ вкѣнци бракомъ потрѣбныхъ на ту цѣль фондѣвъ.

По неприхильному намъ въ высокѣй мѣрѣ урядовому обчисленю зъ 1890 р. жие въ одній масѣ въ Галичинѣ та Буковинѣ 3,104.000 украинъско руского народу, а коли до сього дочислимо еще 500.000 угорскихъ Русинѣвъ, то покаже ся дуже поважна цифра 3,604.000. Наколи отже зважимо, що девять міліонѣвъ Нѣмцѣвъ має ажь 5, а звыжь 3 міліоны Полякѣвъ 2 університеты, то чей-же пѣвчетверта міліона Украинцѣвъ-Русинѣвъ повинні мати бодай одинъ університетъ.

Украинъско-рускому народови належить ся університетъ и за-для его великихъ тягарѣвъ, якій поносить для державы. Поминаємо великій контінгентъ рекрутѣвъ, якій дають Русины, а перейдемо до самыхъ сумъ податковыхъ. Зъ сумы 11½ міліона безпосередныхъ податкѣвъ, якій платять Галичина (даты зъ 1897 р.), припадає на украинъско-рускій народъ певно звыжь третина. Докладнѣйше можна обчислити посередні податки. Галичина заплатила ихъ въ 1897 р. 55,710.000, а що Русины становлять 42·3% населеня Галичины, то на нихъ припадає 24,565.000 отсього поголовного податку. Тому-то народъ, що вносить рѣчно въ державні касы по-надъ 30 міліонѣвъ, мусить мати запевнену вѣдъ державы хочь можность повного культурного розвитку.

Вкѣнци украинъско-рускій народъ мимо всѣхъ невѣдрадныхъ и ворожихъ обставинъ розвинувъ ся культурно такъ высоко, що зъ одного боку є въ станѣ власными науковыми силами обсадити катедры, а зъ другого боку достатчити зовсѣмъ лицюючого університетскѣй повазѣ числа слухачѣвъ. Досыть вказати зъ одного боку на науковѣ працѣ професорѣвъ Украинцѣвъ-Русинѣвъ на польскихъ, московскихъ, ческихъ, нѣмецкихъ та хорватскихъ університетахъ та технікахъ, зъ другого боку на цѣнну наукову дѣяльность Товариства им. Шевченка, щобы переконати ся про наукову силу Украинцѣвъ-Русинѣвъ. А вже що-до числа слухачѣвъ, то не заходить найменша обава. На самому тѣлькы львѣвскому університетѣ вписало ся на 1898/9 рѣкъ 553 Украинцѣвъ-Русинѣвъ, а число се перевышає о 176 всѣхъ слухачѣвъ черновецкого університету, де на рѣкъ 1898/9 вписаныхъ було тѣлькы 377 слухачѣвъ. Тутъ належить еще запримѣтити, що досыть поважне число академикѣвъ-Русинѣвъ записало ся на університеты въ Черновцяхъ, у Вѣдни, Краковѣ, Ґрацу и. т. д.

Що бѣльше: число ґімназіяльныхъ учениковъ украинъско-рускои народности що-разъ зростає. И такъ въ десятилѣтю вѣдъ 1886 до 1896 зъ числа 1.896 зросло на 2.370, а зъ отвореньмъ новои украинъско-рускои ґімназіи въ Коломыи та Тернополи число се пѣднесло ся въ 1898/9 р. по-надъ 3.000. Таке число ґімназіяльныхъ учениковъ є такожь повною запорукою, що украинъско-рускій народъ, займаючій чисельно такъ поважне мѣсце мѣжь народами Австрії, поносячій такъ значні тягары державні и просвѣтно та культурно такъ высоко розвиненый — позбавлено способу розвивати свои духовѣ силы на його рѣднѣй мовѣ въ найвысшѣй науковѣй институціи — уважають украинъско-рускій слухачѣ дотеперѣшный станъ рѣчей на львѣвскому університетѣ кривдячимъ та обиджаючимъ украинъско-рускій нарѣдъ и тому домагають ся отсимъ креованя Высокимъ ц. к. Правительствомъ університету у Львовѣ зъ украинъско-рускою выкладовою мовою.

Украинъско руска академічна молодѣжь заявляє заразомъ, що лишь креованє цѣлого и повного університету, а не кѣлькохъ новыхъ катедръ заспокоить ей домагання и народно-культурні потребы Русинѣвъ въ Галичинѣ та Буковинѣ.

У Львовѣ 13. липня 1899.

Рахунки краевого фонду за 1898 р.

Сими днями появила ся книга, обѣймаюча кѣлькадесять аркушѣвъ друку, въ котрѣй краевый выдѣлъ подає рахунки краевыхъ фондѣвъ за р. 1898. Загальный результатъ рахункѣвъ такій: 9,722.692 зр. доходѣвъ, 9,464 729 зр. выдаткѣвъ, отже надвышка доходѣвъ 257.963 зр.

Коли пріровнати зъ тымъ ухваленый соймомъ буджетъ, то оказує ся надвышка доходѣвъ о 161.055 зр. бѣльше вѣдъ принятои въ буджетѣ. Въ буджетѣ принято 8,963.479 зр. доходѣвъ, 8,866.571 злр. выдаткѣвъ, такъ що надвышка мала выносити 96.908 зр. тымчасомъ доходы принесли 759.213 зр. бѣльше, а хочь и выдатки були о 598.158 зр. бѣльший по-надъ буджетъ, все таки и надвышка осталася о 161.055 зр. бѣльша. Краевый выдѣлъ додає ще у своѣмъ справозданю, що по-надъ буджетъ выдано 65.050 зр. на сплату давныхъ довгѣвъ, такъ що замкненє рахункѣвъ за р. 1898. можна властиво уважати за користнѣйше вѣдъ буджету о 226.205 зр.

Пѣсля поодинокихъ рубрикъ выносили выдатки: 1) на репрезентацію 108.604 зр., 2) на управу 320.995 зр., 3) на кошты лѣченя 1,250.002 зр., 4) кошты щѣпленя вѣспы 78.281 зр., 5) выдатки санітарні 31.833 зр., 6) на

---

4)

Де-що зъ мого побуту у чужинѣ.

(Докѣнченє.)

Зъ давныхъ будынкѣвъ въ Градци мушу навести палату родины ґрафѣвъ Аттемсъ, бо она побудована въ краснѣмъ стилю вѣдродженя. Жаль тѣлько, що стоить при вузкѣй, темнѣй, справедливо „Sackstrasse“ названѣй улиці. Старѣ забудованя університетскѣ, давнѣйше монастырь, якъ и старый краевый будынокъ [Landhaus] не мають выразного стилю — щось въ родѣ львѣвского старенького університету.

Церкви, котрыхъ тутъ нема стѣлько, що у Львовѣ, такожь уже мають свои лѣта, але и нѣчого бѣльше. Переважно въ ґотицкѣмъ стилю побудованѣ, занадто пригадують своею простотою и убогимъ урядженемъ протестантскѣ домы молитвы. Яку-таку вагу до внутрѣшного украшеня святинѣ привязує церковь парохіяльна при улицѣ Паньскѣй, въ котрѣй однакъ, мабуть за-для закрашеныхъ и мальованыхъ вѣконъ, все є такій сумеркъ, що человѣкъ борше чує нахилъ до спаня, нѣжь до молитвы. Про окрасу своѣи, такожь вже не новоі церкви досыть ревно дбають милосердні брата [боніфратры]. Досыть оріґінальне вражѣне робить церковь на поверсѣ [Stiegenkirche]. Є се каплиця, бѣльшихъ розмѣрѣвъ, на першѣмъ поверсѣ у звычайнѣмъ домѣ. Недавно выкѣнчена въ чистѣсѣнькѣмъ стилѣ ґотицкѣмъ церковь Серця Ісусового, побудована коштомъ міліона ґульденѣвъ, котрій жертвувавъ одинъ зъ покѣйныхъ епископѣвъ, закасувала своєю величиною и стилемъ всѣ прочій домы Божій.

Дѣмъ молитвы протестантскои парохіи, при площи Франца-Іосифа, вправдѣ найсмирнѣйшій собѣ зѣ всѣхъ церквей, але и найгостиннѣйшій, бо вѣнъ одинъ принимає у себе священикѣвъ грецкого обряду, котрій пару разѣвъ до року вѣдправлюють служѣбы Божій для тутешныхъ Сербѣвъ и Болгаръ. Прочій вѣдказують за-для славянофобства.

На згадку заслугують такожь церкви положеній въ найблизшѣй охрестности Градца, якъ: Страсенґель, Маріянґрінъ и Маріятростъ, до котрои вѣдъ року ходить електричній возы. Сій мѣсцевости улюблені за-для красного положеня помежи лѣсами й горами, котрій стягають тысячѣ прогульковцѣвъ, навѣть и зъ дальшихъ сторѣнъ.

Велику прислугу вѣддає мѣсту галя индустрійна на повыставовѣй площи. Тутъ вѣдбувають ся заєдно рѣзній выставы и зѣбрання, а зимою балѣ, редуты и концерты. До окрасъ мѣста належить кирниця Франца-Іосифа, закуплена на нѣденьскѣй выставѣ въ 80 тыхъ рокахъ за сорокъ тысячь золотыхъ, дальше статуѣ цѣсаря Франца и Фердинанда та поета Анастазія Ґріна, що въ природнѣй величинѣ стоить въ смѣшнѣмъ контрастѣ до Шіллера, котрого ґеніови мѣсто вѣддало почесть лише маленькимъ погрудемъ.

Нашому Львову треба пѣдъ взглядомъ дѣлъ архітектуры, ну, скажѣмъ и що-до старання около прикрашеня и розвою поодинокихъ улиць вѣддати признане, але все-таки не повне. Повнымъ могло-бъ оно стати доперва тогдѣ, коли-бы бѣдный житель не потребувавъ бути вѣчно въ страху о свои кости на гладкихъ (читай: карколомныхъ) дорогахъ та коли-бъ мѣсто дало ему запоруку, що лѣтомъ не задушить ся у хмарахъ пороху, а весною не утопить ся въ болотѣ... Правда, велика то рѣчь, що зарядъ мѣста Львова, за примѣромъ иншихъ великихъ мѣстъ, вже (!?) теперь заводить водопроводы и водотяги, але рѣвно важною рѣчею було бы, коли-бъ батьки мѣста постарались, абы фіякры, якъ и трамваѣ троха частѣйше змывали въ себе брудъ и порохъ та при тѣй нагодѣ нищили рѣзнородній бацилѣ... Але теперь мабуть вже и на се можна мати надѣю, бо воды буде (сли акциза на те згодить ся) за дурно стѣлько, кѣлько самій схочемо... А коли-бъ такъ ще коли кому прийшло на гадку казати жидамъ оселятись по за мѣстомъ (якъ се колись зробивъ Градецъ, черезъ що и вставъ тамъ Judendorf), то певно удостоивъ бы ся памятника, сли вже не на площи Голуховскихъ, то бодай на Соняшнѣй, и то въ далеко бѣльшѣй величинѣ, якъ его дѣставъ Собѣскій, бо ворогъ Собѣского не дорѣвнювавъ жидамъ нѣ числомъ, нѣ проворностію, ба навѣть такими честнотами, якъ неморальность, та нехарство...

Хвалю собѣ пѣдъ тымъ взглядомъ Градецъ та й инчій стирійскій мѣста, мѣсточка и села. Анѣ на лѣкъ не подыбаешь тутъ жида зъ пейсами, въ халатѣ и шабасовцѣ. Варто бы хотяй одну пару такихъ оказовъ пѣслати тамъ и показувати за вступомъ — дѣйстно, була бы се незвычайна рѣдкость для мѣста, котре якъ зъ одной стороны заховуваньмъ незвычайной чистоты стало вѣдпорне для рѣзныхъ епідемій, такъ зъ другой стороны рѣвножь вѣдпорне своею нетерпимостію находу халатникѣвъ.

За те подыбаешь тутъ заступникѣвъ рѣзныхъ націй. Найсильнѣйше побѣчь нѣмецкого населеня заступленій полудневѣ народы, а межи ними перевагу мають Словѣнцѣ и Італійцѣ. Що пожите ихъ не є найлучше, не треба й казати. Знаємо найлѣпше зъ власного досвѣду, що коли населене краю зложене зъ кѣлькохъ елементѣвъ, хочь-бы они и до одной родины належали, згоды и супокою бути не може. Якъ у насъ на пѣвночи такъ и на полудни вѣчна вѣйна межи сильнѣйшими панами, Нѣмцями, а слабшими, Славянами. А пальки, а при тѣмъ и интересовній Італійцѣ стають то по одній, то по другій сторонѣ, де бачать лучшій выгляды для себе.

Розумѣе ся само собою, що и партійні борбы часто лучають ся. Дѣйстной згоды нема нѣ межи поодинокими вѣдтѣнками нѣмецкого населеня, нѣ мѣжь Славянами або Італійцями. Всѣ они, якъ и мы Русины, дѣлять ся на партіи, чи-то політичной, чи и релігійной закраски. Тѣлько то у нихъ похвальне, що лучать ся всѣ до купы, коли йде о оборону загального добра передъ спѣльнымъ, внѣшнымъ ворогомъ.

А всюда веде провѣдъ молодѣжь, котра по всѣ часы стояла на сторожи ідеалѣвъ правды й справедливости и по нинѣшный день боронить ихъ зъ окликомъ: „Одинъ за всѣхъ, всѣ за одного“.

Університетска молодѣжь гуртує ся въ науковыхъ, літературныхъ та забавныхъ товариствахъ.

Нѣмецкій студенты мають свои Verein'ы, Corps'ы и Burschenschaft'ы, въ котрыхъ вправдѣ лежить велика вага на солідарности, взаємнѣй, але — на жаль мушу додати — вытворенѣй на спѣльныхъ „кнайпахъ“, котрій не одинъ слабкій характеръ зломили и неодинъ ясный и здоровый умъ надмѣрнымъ та пристрастнымъ ужитемъ алькоголю запоморочили. Тутъ належить також шукати причины частыхъ а непотрѣбныхъ поединкѣвъ, котрій звычайно кѣнчать ся охолодженемъ горячои крови, але неразъ и выбирають собѣ жертвы зъ помежи талановитыхъ молодцѣвъ... Природна рѣчь, що поединковый и кнайпный духъ закравъ ся вѣдъ Нѣмцѣвъ до деякихъ славянскихъ та романьскихъ товариствъ.

Славяне мають шѣсть товариствъ, по бѣльшѣй части — літературно-забавныхъ. Словѣнцѣ мають „Triglav“, Сербы „Србадію“,

запомоги для добродѣйныхъ заведень 24.424 зр., 7) на цѣли образованя и просвѣты 2,760.903 зр., 8) на удержанѣ истор. памятокъ 34.632 зр., 9) на кватирунконе жандармерія 242.818 зр., 10) на комунікація 1,521.003 зр., 11) на дотація для краєвыхъ заведень 30.738 зр., 12) на шупасництво 26.847 зр., 13) на водни будовы и меліорація 522.375 зр., 14) на сплату позичокъ 1,540.587 зр., 15) на рольництво и горництво 572.372 зр., 16) на ремесла и промыслъ 184.415 зр., 17) всѣлякій иншій выдатки 214.099 зр.

Доходы були такій: 1) остатокъ зъ попередныхъ лѣтъ 258.032 зр., 2) вотсотки водъ хвилевои льокація 2.473 зр., 3) зъ краєвыхъ дорогъ 289.250 зр., 4) надвышки водъ дотованыхъ заведень 140.296 зр., 5) звороты задатковъ 38.323 зр., 6) звороты позычокъ 13.640 зр., 7) доходы лѣсовои школы 7.377 зр., 8) доходы дубляньскихъ школъ 57.389 зр., 9) доходы черныховскои школы 28.119 зр., 10) доходы иншихъ школъ рольничихъ 38.238 зр., 11) зворотъ на рахунки аптикарскій 470 зр., 12) доходы зъ фонду запомогового р. 1896 1.928 зр., 13) зъ кватирунку жандармерія 96.440 зр., 14) зъ шупасовъ 7.793 зр., 15) зъ збожевыхъ складовъ 18.625 зр., 16) зъ консумційныхъ оплатъ 825.352 зр., 17) всѣлякій иншій доходы 725.488 зр., 18) додатки до податковъ 7,173.463 зр.

Рожница межи буджетомъ а справдѣшными выдатками и доходами поясняє ся въ головнѣйшихъ точкахъ отсимъ:

На кошты лѣченя почислено о 260.002 зр. по-надъ буджетъ черезъ те, то для зровнанія рахункового року зъ сонѣчнымъ выказано шпитальній рахунки за пять кварталовъ, а дальше такожъ черезъ те, що въ декотрыхъ краєвыхъ и въ богатыхъ заграничныхъ шпиталяхъ подвысшено шпитальній таксы, въ кінци черезъ отворенѣ нового шпиталю загального въ Перемышлянахъ. Однако тій бо́льшій выдатки на кошты лѣченя розважать ся по части користнѣйшими результатами въ иншихъ рубрикахъ санітарныхъ, якъ въ доходахъ водъ дотованыхъ заведень и въ меншихъ выдаткахъ на дотація.

На цѣли образованя и просвѣты выдано 106.688 зр. по-надъ буджетъ. Пошло се зъ того, що выдатки зъ школьного фонду выносили 3,873.978 зр. (о 137.185 зр. по-надъ буджетъ), а доходы 1,894.608 зр. (22.505 по-надъ буджетъ), такъ що дотація зъ краєвого фонду вынесла 2,379.370 зр. (о 114.680 зр. надъ буджетъ]. За те на емеритальный фонды школьный додано зъ краєвого фонду надъ 6.000 зр. менше, нѣжъ предліміновано, такъ що загаломъ выйшла надвышка выдатку на просвѣту 106.668 зр.

На кватирункове жандармерія выдано о 13.023 зр. бо́льше зъ причины непредліміованого выдатку на роботы въ краєвомъ будынку жандармерія, не обнятій кошторисомъ.

На комунікація выдано 76.388 зр. бо́льше зъ причины незвычайного зужитя семохъ краєвыхъ дорогъ довозомъ матеріяловъ до будуючихъ ся зелѣзниць, а такожъ черезъ замѣну деякихъ деревляныхъ мостовъ на мурованій.

На сплату позичокъ выдано 65.653 зр. бо́льше, якъ се вже зазначено на початку.

Вкінци въ рубрицѣ „всѣлякихъ выдатковъ“ выдано 88.744 зр. по-надъ буджетъ, але заразомъ такожъ въ рубрицѣ „всѣлякихъ доходовъ“ показує ся значно бо́льша сума водъ предліміованои. Соймъ ухваливъ, щобы въ разѣ, коли бы узыскано въ 1898 р. 200.000 зр. боніфікацій зъ пропінаційного фонду за убутокъ, якій мае краєвый фондъ черезъ змѣну оподаткованя пропінаційного фонду, выплачено зъ того 50.000 зр. боніфікацій повѣтовымъ фондамъ, 25.000 зр. на подмоги для повѣтовыхъ и громадскихъ дорогъ, и 20.000 зр. на подвышенѣ фонду позичкового для тыхъ дорогъ. Отже и се выдатки, хочь и не обнятій буджетомъ, але згодній зъ ухвалою сойму и покрытій водповѣднымъ доходомъ.

На бо́льшій доходы зложили ся головно три рубрики: дотованій заведенія дали о 100.957 зр. бо́льше доходу водъ предліміованого; въ рубрицѣ „всѣлякихъ доходовъ вплынуло 200.000 зр. зъ боніфікацій водъ пропінаційного фонду, 19.022 зр. непредліміованого доходу зъ таксъ и цертифікатовъ мысливскихъ, 11.806 зр бо́льше, нѣжъ предліміовано, зъ удѣлу краю въ особисто-доходовомъ податку и 18.000 зр. бо́льше доходу зъ державныхъ запомогъ на школы рольничій; вкінци зъ додатковъ до податковъ замѣсть предліміованыхъ 6,790.476 зр. вплынуло 7,173.462 зр., отже о 382.987 зр. бо́льше. Доходъ зъ одного цента додатковъ замѣсть предліміованыхъ 112.510 зр. принѣсъ 118.855 зр.

Свое справоздане кінчить краєвый выдѣлъ внесенемъ о абсолюторію и о перенесеня надвышки въ сумѣ 257.963 зр. до першои позиціи доходовъ на р. 1900. Коли знажити, що въ р. 1897 остатокъ зъ попередныхъ рахунковъ выносивъ о 682.211 зр. бо́льше нѣжъ теперь, и що зъ того часу выдатковъ краєвыхъ не то що не удае ся обнизити, але они все таки навѣть зростають: то недобо́ръ на р. 1900 обчислюють вже на передъ на якихъ 700.000 зр. що найменше, а имовѣрно вынесе вонъ кругло міліонъ; недобо́ръ той мусить повтарати ся рокъ въ рокъ або и зростати. Рада на се: або обмежити выдатки, або подвысшити додатки до податковъ, або рокъ въ рокъ дозичувати, або подбати о новій жерела доходовъ. На що здобуде ся краєвый выдѣлъ и соймъ, побачимо въ недалекій будучности.

Письма зъ краю.

Зъ Залозеччины пишуть намъ:

Два селяне, Андрей Назаревичъ и его зять Олекса Маретъ зъ Гаєвъ за Рудою ad Залозцѣ купили сего року на весни у о. Теодосія Ефиновича, пароха въ Поповцяхъ, фольварокъ Залѣсе подъ Бродами за 36 тысячь злр. Орного грунту мае Залѣсе 160 моргівъ и 60 моргівъ лѣса, дуже добрій будынки господарскій знаряды и 10 красныхъ коней 19 красныхъ коровъ, бугая и 4 штуки яловнику.

Девять селянъ-Русиновъ зъ Тростянця коло Залозець: Иванъ Олѣйникъ, Микола Олѣйникъ, Павло Олѣйникъ, Микола сынъ Павловъ Олѣйникъ, Микола Ясній, Иванъ и Федько Ясній, Романъ и Катерина Дния, три селяне латинники зъ Драганівки и Загробелѣ ad Тернополь купили у пп. Осоховскихъ обшаръ дворскій Кутищѣ зъ мертвымъ и живымъ инвентаремъ за 94 тысячь злр. Готівкою заплатили 41.203 злр., а на 52.797 злр. переняли банкъ. Орного поля, сѣножатей и лѣса разомъ 6 въ Кутищахъ 436 моргівъ. Новій властитель Кутищъ и Залѣся сего року спільно працюють, спільно поносять всѣ выдатки, годять ся якъ браты и за ее, видко, побла ословивъ имъ Господь: урожай мають прекрасный! Н. пр. въ Кутищахъ мають самои пшениці по надъ 900 кінъ, а на Залѣсю 458 кінъ.

Всѣ ось-тій честній и запобѣгливій селяне порозпродували свои грунты мѣсцевымъ селянамъ и за зібраній въ той способъ грошѣ покупили хуторы.

Ось то такъ мудрій и запобѣгливій селяне дбають про себе и свои дѣти! Они не волочать ся въ свѣтъ за очи, въ безвѣсти на загибель, але таки тутъ на рідній земляци добивають ся гаразду...

Изъ Скалатщины дістали мы сегодня въ справѣ „монаха“ и „монастиря“ въ Сороцѣ ще двѣ дописи, а зъ нихъ одну мѣстимо, бо она доповняє допись подану перше въ „Дѣлѣ“. Авторъ сей дописи пише:

Недавно бувъ и въ Сороцѣ та бачивъ все те, про що зовсѣмъ мыльно писали польскій дневники. Рѣчь по правдѣ має ся такъ:

Одинъ тамошній господарь, властитель дванацяти моргівъ поля, жонатый, батько шестеро дѣтей, продавъ два морґи грунту и выставивъ каплицю, щобы при ній заложити монастирь жѣночій, строго аскетичный. Самъ фанатикъ релігійный, зъ жѣнкою переставъ жити, запустивъ довге волосе, и бороду, вчитувавъ ся въ святе Письмо и все голосивъ науки евангелія — екзегезу. Выставивъ каплицю на своѣмъ огородѣ, поставивъ дзвонницю и умѣстивъ дзвоны.

Люде сходять ся досыть численно. Вонъ співае утреню, часы, вечерню та голосить проповѣди — люде кажуть, що „дуже файно, такъ, що и не кождый ксьондзъ такъ скаже“. Кромѣ того у него вже подъ дахомъ кількана цять келій зъ цеглы-сырівки для дѣвчатъ, котрыхъ зголосило ся зъ села Сорокъ девятнацять. Не бере водъ нихъ нѣякихъ грошей, отже въ томъ взглядѣ польскій дневники писали неправду. Есть три разы на тыждень, и то лишь ростины. Сповѣдае ся що тыждня у свого пароха. А теперь — якъ кажуть люде домагае ся священика до свого монастиря.

На-разъ не знати, що се е. Львовска Консисторія повинна рѣчь розслѣдити. Може бути, що се якій спокійный фанатикъ — въ найлучшій вѣрѣ хоче служити Богу, та не знае якъ. Але на всякій способъ явище цѣкаве и загадочне.

I. I. K.

Панамы... процесы... самоубійства...

Зъ нагоды заповѣдженя карнои розправы въ справѣ галицкои касы щадничои читаємо въ краковскомъ Głos'ѣ Narodu такій замѣтки:

„The rest is silence! — Решта є мовчанкою!“ Понура Гамлетова причта стала ся нинѣ у Львовѣ девізою дня. І люде, навѣть розумній и поважній, котрій кажуть, що тую девізу накинула конечность. Выдобуване брудовъ на яву — гадкують они — не зарадить тому лиху, яке стало ся и вже не може водстати ся, отже нехай хочь вороги нашій не мають того тріюмфу, абы довѣдались о всѣмъ, що насъ покрывае встыдомъ. И такъ досыть вже упокоренія сплывае на насъ всѣхъ зъ того, чого затаити годѣ.. Даймо-жъ спокій минувшости, а думаймо єдино о томъ, щобы будучность була лѣпша..

„Думаємо, що можна бы згодитись на сесе розумованѣ, але только подъ певными условіями. Коли въ кругѣ родины одинъ зъ ея членовъ покрывае ся ганьбою и стягае ея на свое имя, тогдѣ нѣчо простѣйшого, нѣчо бо́льше людского, якъ старатись, абы розголосъ тои ганьбы не выйшовъ по-за муры дому. Але нѣчо не було бы погубнѣйше, коли-бы члены тои родины вмовляли самій въ себе, що ганьба не есть ганьбою, але нещастемъ; а не було бы нѣчого чудовищнѣйшого, коли-бъ сповненемъ нового поганого чину старано ся заперти слѣды давнѣйшои ганьбы. Можна закрывати нашь встыдъ передъ чужими, але лише въ томъ одномъ выпадку, що самій передъ собою не будемо его закрывати... А о томъ здаеть ся не дуже памятають у Львовѣ.

„Читаємо въ львовскихъ дневникахъ, що карна розправа въ справѣ надужить въ галицкій касѣ щадничій водбуде ся *у Львовѣ* передъ трибуналомъ присяглыхъ дня 2 жовтня. Вѣсть, подана въ тій формѣ, є фальшива. Розправа, розписана на день 2 жовтня, *дуже посередно* буде дотыкати справы надужить въ галицкій касѣ щадничій; то буде лишь процесъ о индівідуальній обманьства чотирохъ „лицарівъ промыслу“, котрій на банкротствѣ касы робили свои бо́льшій або меншій интересы. Коли зъ акту обжалованя водпаде обжалованѣ Зімы, то зъ процесу буде выключеный цѣлый его елементъ суспільный, а лишить ся только звычайна справа криміальна. Супротивъ того рѣчь зовсѣмъ байдужна, де той процесъ водбуде ся...

„По наглій и дивній смерти Зімы, по стверженю и. Владзімірскимъ, що тая смерть була природна, по полишеню суду надъ Вендриховскимъ и Щепановскимъ львовскимъ сповгорожанамъ — справу касы ощадности суспільно и моратьно можна уважати за замкнену и закінчену. То, що наступить, буде мати характеръ только вдоволеня вымогамъ закона карного. Очевидно сама справа тымъ не порѣшена; то лишь болячки организму придушено, залѣплено пластрами и втиснено въ нутро того самого организму — не взято ся до єдино спасенной операціи хірурічной — Кобы се не мало на будуще наслѣдковъ отично якъ найгоршихъ...

„Нѣчо такъ не розухвалюе, якъ примѣръ безкарности тыхъ, на котрыхъ вказуе ся пальцями яко на виновникивъ; нѣчо такъ дуже не метить ся, якъ затроюванѣ середъ загалу — за-для взглядовъ высшихъ и хочьбы навѣть на око справедливыхъ — почути справедливости, отичныхъ понять и морального пистинкту...“

Свята правда!

*

Немалого нового клопоту причинило галицкій Польонін самоубійство Вінкентія Витославского, директора тартаковъ барона Поппера у Выгодѣ и Мизуни, маршалка долиньскои рады повѣтовои и презеса касы щадничои въ Долинѣ, бувшого посла до сойму зъ сѣльскихъ громадъ долиньского повѣту [розумѣесь переформованого противъ руского кандидата знаными способами при „галицкихъ выборахъ“].

Рѣчь ясна, що чоловѣкъ на такій позиціи, якъ небощикъ Вінкентій Витославскій, не вганяе собѣ въ скрань кулю зъ револьвера „оттакъ собѣ“, але мусѣла бути до того якась така причина, що небощикъ — такъ само, якъ другій вызначній самоубійники передъ нимъ — не бачивъ для себе иншого выходу, якъ покінчити самоубійствомъ. Отже вже нинѣ знати на певно, що причиною его добровольнои смерти були „дефіциты“ на 70.000—90.000 зр., разомъ на 160.000 зр. на шкоду заведеня обезпечень роботниковъ водъ пригодъ и роботничои касы хорыхъ. Такій станъ рѣчи выкрывъ п. Ерліхъ, инспекторъ заведеня обезпечень роботниковъ, заѣхавши на люстрацію до Велдѣжа. Теперь заходить питане: хто винень? чи Витославскій, чи хтось иншій?

Вѣденьскій дневники Neues Wien. Tagblatt и Deutsches Volksblatt умѣстили водъ своихъ львовскихъ кореспондентовъ вѣсти поданій въ способъ позитивный, що завинивъ небощикъ Витославскій [просто пишуть: „здефравдувавъ“]. А Deutsches Volksblatt подае зъ пера свого кореспондента навѣть посередну причину, котрои жертвою мавъ упасти самоубійникъ — именно каже, що „Витославскій упавъ жертвою біржевыхъ жидовъ, бо вонъ обертавъ ся въ тыхъ кругахъ“. Зновъ же польскій дневники здоймають вину зъ Витославского, а всецѣло скидають ея на центральный заряду Попперовъ въ Угорщинѣ, котрый фальшивій выдававъ выказы. Д-ръ Еміль Фрішаверъ, адвокатъ зъ Вѣдня, высланый Попперами до Выгоды для розслѣдженя справы, писе до Przegląd'у, що Витославскій полишивъ листъ, въ котромъ запевнае, що вонъ цѣлкомъ не винень и нѣчого нечестного не допустивъ ся, а кінчить словами: „Прошу запевнити ЯВП. барона Бертольда Поппера, що я ему все бувъ вѣрный и уланый, що я его интересовъ берегъ бо́льше нѣжъ своихъ, що его нѣколи не подходивъ або умысне на шкоду наражавъ, и що поважане для него, якъ и для панѣ бароновои переношу до гробу“.

Коли-жъ такъ рѣчь стоить, то по що Витославскій стрѣлявъ ся? Отже въ Dziennik'у polsk'омъ справу такъ представлено: Коли урядово сконстатовано „неправильности“ зъ вины центрального заряду Попперовъ, то Витославскій заключивъ зъ властями таку угоду, що справа могла бути полагоджена коштомъ около 46.000 зр., а то: 30.000 для Болгаре „Болгарію“ а Хорваты „Hrvatsk'y“. Поляки, котрій тутъ студіюють торговельну академію, а небогато ихъ ходить на техніку и медицину, гуртують ся у „Ognisk'y“.

Нашій Русины-академики, котрыхъ тутъ послѣдными часами було такъ мало, що почисливъ бы на пальцяхъ, заложили — завдяки кількомъ тямущимъ патріотамъ, що теперь вже покінчили студія, — ще передъ чотирма роками земляцтво „Русь“. Хотяй оно въ найлѣпшихъ своихъ часахъ числило не бо́льше, якъ десятьохъ членовъ, все стояло о власныхъ силахъ, не оглядаючись за нѣякою помочію водъ людей по-за товариствомъ, и все ревно дбало о достатчуване своимъ членамъ духовои поживы въ рідній мовѣ та о скрѣпленѣ народного духа, котрый неразъ и на чужинѣ такъ легко занидѣти и загинути може. Оно уряджувало кождого року, особливо въ часѣ рускихъ святъ, сходины товаришівъ, щобъ имъ ту хвилю житя на чужинѣ по змозѣ упріемнити и додати силы й водваги до дальшои працѣ надъ собою для добра неньки-Руси.

Прочій Славяне сердечно водносили ся до руского товарыства, хотяй ово наймолодше и числомъ найбѣднѣйше. Неразъ брали нашій члены участь въ сходинахъ славяньскихъ товариствъ и одушевляли ихъ рускою пѣснею.

Коли-бъ зъ новымъ рокомъ школьнымъ завитало до градецкои „Руси“ бо́льше членовъ, нѣжъ ихъ до теперь було, то не только они на томъ скористали бы — бо тутъ жите дешевше, якъ деинде, воздухъ далеко здоровѣйшій, якъ по нашихъ університетскихъ мѣстахъ, и силы учительскій не абы-якій — але такожъ товариство поддвигнуло бы ся и житя поплыло бы ширшою и могутнѣйшою струею.

Кромѣ тыхъ товариствъ лучать всѣхъ Славянъ разомъ два гуманітарній товариства. Одно засноване въ цѣли подаваня матеріяльнои помочи убогимъ членамъ, а друге лѣчничо-запомогове, котре достатчае членамъ своимъ на выпадокъ недуги безплатного лѣкаря, дальше заосмотрюе его въ потрѣбній лѣки и воддае на свій коштъ до шпиталя. Дивне, що львовска молодѣжь до теперь ще не забрала ся до основаня такого, такъ хосенного товариства для себе!

Въ послѣднімъ роцѣ выринула гадка основаня въ Градци „Славяньского дому“, въ котромъ мали бы умѣстити ся всѣ славяньскій товариства. Поки-що есть се ще только гадка, але треба мати надѣю, що молодѣжь славяньскихъ народовъ, котрои змагання и старшій напевно схотять подперти, зъ часомъ здвигне свій славяньскій домъ на чужинѣ та не буде потребувати зъ року на рокъ старатись о помѣщене своихъ товариствъ у тыхъ, що сли не заявляють ся выразными ся ворогами, все-таки не спрямють ѣй.

Однакъ мы можемо ще завитувати доли Славянъ въ Градци. Она ще не найгорша. Не то зло, що явно робить ся а те, що тихцемъ и потайки.

„Не такъ тій вороги,
Якъ добрій люде —
И окрадуть жалкуючи,
Плачучи осудять,
И попросять тебе въ хату,
И будуть витати,
И пытать тебе про тебе,
Щобъ потомъ смѣятись,
Щобъ зъ тебе смѣятись,
Щобъ тебе добити — —“

жалуе ся Тарасъ, а его слова мимоволѣ насуваютъ ся менѣ на гадку при нинѣшній хвили..

C. M.

касы хорыхъ а 16.000 для заведеня обезпечень роботникôвъ. Але зарядъ Попперôвъ выславъ до Велдѣжа д ра Віха, а той не лишь не приставъ на полюбовну угоду, але ще й выповѣвъ Витославскому повновласть. Се вихнуло роздразненому Витославскому револьверъ до руки..."

Будь що-будь квестія вины ще не выяснена. Остав лишь фактъ, що вôдъ лѣтъ дѣяли ся у велдѣжскôмъ скарбѣ мальверзаціи и зросли на гарну сумку 160.000 зр. Маленька панамка галицка, а не хибло и самоубійства, немовь для оснѣтленя ви бенгальскимъ огнемъ..

Переглядъ політичный.

Про ситуацію въ Австрiи вѣденьскій кореспондентъ Pester Lloyda пише, що умѣркований сторонництва нѣмецкои опозиціи хочуть выпробувати свою силу при выборахъ до делегацій и захитати выборомъ членôвъ делегацій, котра становить одну зъ головныхъ пôдвалинъ мѣжнародного становиска монархіи. Опозиція напружае всѣ свои силы и средства противъ тыхъ институцій, котрѣ повинна боронити. Коли Нѣмцѣ такъ дискредитують и пôдмiновують всяку гадку угоды и дуалізмъ, то въ якій же способъ Австрія мае бути охоронена вôдъ федералізму? Здаетъ ся, що Нѣмцѣ зъ причины внутрѣшнои ситуаціи знаходять ся нинѣ въ стадіи розпучливои борбы безъ выходу, въ котрôй они, якъ обложенѣ въ якôй крѣпости, безъ застановленя, безъ мысли и безъ выбору, власный свôй мастокъ выкидають на головы штурмуючихъ ворогôвъ. Се такій симптомъ, котрого и Мадяре не повинни переслѣпити.

Въ Арнавъ въ Чехіи заповѣджено численнѣ зборы, на котрыхъ мали бути поухвалюванѣ протесты противъ §. 14-ого. Поліція позаборонювала тѣ зборы, а въ наслѣдокъ того вôдбули ся бурливѣ уличнѣ демонстраціи, въ котрыхъ взяла кôлька тысячна товпа роботникôвъ. На чолѣ походу йшло кôлька тысячѣвъ дѣтей зъ шапками на головѣ, зроблеными зъ паперу, котрымъ завиваютъ цукоръ. На шапкахъ були умѣщенѣ написы „§. 14". Поліція сконфіскувала тѣ шапки и арештувала кôлька осôбъ.

Вчерашна розправа въ Реннахъ зачала ся внесенемъ адвоката Деманжа о ви вôдроченѣ ажь до часу, коли Ляборі буде мôгъ взяти участь въ розправѣ. Трибуналъ рѣшивъ не прихилити ся до того внесеня, бо пôсля закона вôйсковый трибуналъ може бути вôдроченый лише на 24 годинъ, въ противнôмъ случаю розправа мусѣла бы зачати ся на ново. Дальшій свѣдки: б. міністеръ вôйны Ґеренъ и б. міністеръ кольоній Лебронъ заявили, що они до нинѣ переконанѣ о винѣ Дрейфуса. Вдова по Анрôмъ зôзнала, що ви чоловѣкъ все дѣлавъ въ интересѣ вôтчины и армiи.

На жадане обороны вôдчитано справоздане о поступованю зъ Дрейфусомъ на чортôвскôмъ островѣ. Поступоване се було такъ брутальне и нелюдске, що на сали загальне зворушене. Лебонъ запытаный, чи знавъ о тôмъ, въ якій способъ обходилисъ зъ Дрейфусомъ вôдповѣвъ: „Такъ. Въ переконаню, що Дрейфусъ виненъ я зарядивъ найострѣйшѣ средства осторожности. Американьскѣ дневники доносили, що родина Дрейфуса робить приготованя, щобы его выкрасти. Зъ тои причины я казавъ хату Дрейфуса окружити палісадами, а доки тѣ не будуть готовѣ, скувати подвôйными ланцухами. Окрôмъ того бувъ наказъ, щобы Дрейфуса зъ мѣсця застрѣлити, коли бы пробувавъ утѣкати". Тѣ ланцухи мали такъ въѣдати ся въ тѣло, що ажь мясо вôдставало вôдъ костей. Разъ навѣть сфінованôмъ листѣ ратунокъ для Дрейфуса. Пôслано пôдъ вязницю Дрейфуса човенъ въ тôй надѣѣ, що Дрейфусъ въ надѣѣ ратунку рушить ся, а тогдѣ его застрѣлять и вôдразу збудуть ся клопоту. Лебонъ заявивъ, що вôнъ самъ зарядивъ тую пробу, абы переконати ся, чи сторожа добре его пильнуе. Лебонъ зôзнае дальше, що Дрейфусъ кореспондувавъ зъ родиною такожъ въ позаурядовôй дорозѣ и зъ тои причины всѣ листы вôдъ и до него, передавано не въ оригіналѣ, але въ копіяхъ. Вôдъ часу до часу навѣть здержувано всю кореспонденцію, такъ, що Дрейфусъ по одинайцять мѣсяцѣвъ не мавъ нѣякои вѣдомости вôдъ родины. Що дѣйстно истнувавъ планъ и небезпеченьство вырвана Дрейфуса зъ вязницѣ, переконавъ свѣдка фактъ, що якійсь американьскій корабель безнастанно крутивъ ся коло острова, и разъ навѣть безъ найменшои причины станувъ на 24 годинъ передъ самымъ островомъ. Оборона пытае свѣдка, чи знае о якôмсь сфінованôмъ листѣ до Дрейфуса, въ котрôмъ були запросины на якесь весѣле и рôзнѣ нотатки компромітуючѣ Дрейфуса. Свѣдокъ признае, що знавъ о тôмъ листѣ, знавъ що вôнъ сфінованый и выславъ его копію Дрейфусови, бо „мавъ льояльнѣ намѣры". Взагалѣ зъ цѣлого справоздани выходить, що Дрейфуса на чортôвскôмъ островѣ дѣйстно по чортôвски катовано, такъ фізично якъ и морально.

Дальшій свѣдокъ ґенералъ Роже заявивъ, що не вѣрить въ се, абы бордеро писавъ Естергази и, що зрадникомъ може бути одинъ лишь Дрейфусъ и що вôнъ написавъ бордеро. Одинъ заграничный атташе [бесѣда о Шварцконенѣ] въ легкодушныи способѣ лишавъ компромітуючѣ паперы на своимъ столѣ. Не диво, що тѣ паперы дôставали ся до кôша а вôдтакъ ще дальше. Пікартъ уживавъ нелеґальныхъ средствъ, абы доказати невинность Дрейфуса. Въ тôй цѣли змарнувавъ 100.000 франкôвъ зъ фондôзъ информаційного вôйскового бюра, и сховавъ одинъ документъ обтяжаючѣ Дрейфуса. На тôмъ президентъ трибуналу перервавъ дальше переслуханѣ свѣдка и вôдложивъ на слѣдуючѣ день.

До Koeln. Ztg. доносять зъ Парижа, що результатъ процесу дуже сумнѣвный, бо въ вôйсковыхъ кругахъ, а навѣть мѣжь членами вôйскового трибуналу пануе дуже неприхильне для Дрейфуса успособленѣ. Не дуже потѣшаючимъ для Дрейфуса и теперѣшного правительства фактомъ е се, що не аловлено того, що пострѣливъ Ляборіого, хочь можъ було се сто разъ зробити. Богато осôбъ бачило, якъ Ляборі упавъ скровавленый, але нѣхто не давъ ёму першои помочи. Коли одинъ зъ его товаришѣвъ просивъ, абы хто побѣгъ по лѣкаря, одинъ зъ присутныхъ сказавъ: „А щожь насъ се обходить!" Жандармерія такожъ поступала собѣ цѣлкомъ байдужно, такъ що ажь зъ Парижа приѣхавъ поліційный урядникъ, абы зарядити вôдповѣдни средства. Богато осôбъ бачило напастника, коло котрыхъ вôнъ перейшовъ, а нѣхто не уважавъ за вôдповѣдне задержати его.

Ситуація коло дому, въ котрôмъ забарикадувавъ ся Ґеренъ зъ товаришами, не змѣнена. Одинъ приятель Ґерена бувъ у него и старавъ ся намовити его, абы пôддавъ ся поліціи. Ґеренъ зажадавъ часу до намыслу але въ кôнци заявивъ, що не пôддасть ся и буде боронити ся до остаточного.

НОВИНКИ.

— **XI-й археольоґічный зъѣздъ въ Кіевѣ** отворено дня 1 (13) с. м. въ такій способъ: По молебнѣ зôбравъ ся комітетъ зъѣзду, участники и достойники въ „актовôй сали" [авли] университету св. Володимира. Першій промовивъ кіевскій ґенералъ-ґубернаторъ М. И. Драгомировъ, а по его промовѣ наступивъ привѣтъ вôдъ мѣста Кіева. Вôдтакъ по офіціальнôмъ отвореню зъѣзду попечителемъ промовивъ ректоръ Фортинскій. Опôсля предсѣдателька головного комітету московского ґрафиня Уварова здала справу съ дѣяльности пôдготовляючого комітету кіевского. На предсѣдателя зъѣзду выбрано ґрафиню Уварову. На зъѣздъ прибуло того дня около 400 осôбъ. Зразъ слѣдуючого дня [2 14] почали ся засѣданя по секціяхъ и читане рефератôвъ. Зъ приватныхъ колекцій старинностій стоить на часъ зъѣзду отворомъ колекція университету, Кіево печерскои Лавры и кôлька приватныхъ — Професоръ „славяньскихъ нарѣчій" Флориньскій — якъ доносять россійскій ґазеты — „отказался отъ званія депутата университета на зъѣздъ".

— **Нинѣ, въ навечерiе рôчницѣ уродинъ цѣсаря** вôдбуде ся у Львовѣ вечеромъ о 8 годинѣ т. зв. Zapfenstreich с полученыхъ трехъ капель полковыхъ передъ головною стражницею вôйсковою [при площи св. Духа]. Завтра, въ самъ день уродинъ, о 5 годинѣ рано чотири капелѣ полковѣ грати-муть зорю, а о 8 годинѣ рано вырушить цѣла залога вôйскова на болони Янôвскій, де вôдправить ся польна служба Божа. О 9 годинѣ рано вôдправить ся торжественнѣ богослуженя въ церквахъ архикатедральныхъ всѣхъ трехъ обрядôвъ, а вразъ и въ церквахъ парохіальныхъ та въ домахъ молитвы.

— **Санаторія для хорыхъ на груди.** Львôвска Каса хорыхъ носить ся зъ гадкою заложити санаторію для хорыхъ на груди. Рѣчь тая есть такъ актуальна и стôлько доброго може вдѣяти для бѣднѣйшого населеня, що намѣръ Касы хорыхъ треба лишь похвалити и бажати якъ найскоршого здѣйстнена. Акція въ тôй справѣ маe вести ся енергічно, а Каса хорыхъ числить на широку пôдпору вôдъ мѣстъ, а вразъ и на спôчучасть инныхъ Касъ хорыхъ. Розписано вже въ тôй справѣ оферты. Перша оферта прибула вôдъ посла о. Василя Нескловця зъ Перегиньска, котрый на санаторію вôдступае дôмъ изъ сорокъ комнатъ зъ пятьма морґами грунту за вôдповѣдно дуже низьку цѣну 12.000 зр.

— **Урядникъ галицкои касы щадничои зôбравъ Львова Марія съ Ґолембйовскій**, перебуваючій на купеляхъ въ Ґимановѣ, въ понедѣлокъ вечеромъ, користаючи зъ хвилевои неприсутности жены, облявъ себе нафтою и пôдпалivъ. Въ одній хвили спавъ стовпомъ полумени, а хочь удало ся полумѣнь угасити, Ґолембйовскій такъ тяжко попарився на цѣломъ тѣлѣ, що не знати, чи буде жити. По удѣленю ёму першои помочи лѣкарями римановскими вôдвезено его до шпиталя въ Сяноцѣ. Причиною намѣреного самоубійства бувъ, кажуть, розстрôй нервôвъ.

— **Вôдносины робôтничѣ въ Румуніи.** Урядова Wiener Ztg. зъ дня 15 с. м. пôдноситъ, що правительство румуньске зъ причины сегорôчного недороду рѣшило зорґанізовати акцію ратункову для своеи людности сѣльскои. Абы запевнити населеню якъ найбольше працѣ, оно зарядило выдалити робôтникôвъ чужостороннихъ щобъ не вôднимали роботы домашнымъ. Зарядженя тѣ дали ся дуже дôймаючо вôдчути великому числу робôтникôвъ зъ Австро-Угорщины занятыхъ въ Румуніи. Много зъ нихъ зголошуе ся теперь до урядôвъ консулярныхъ будь-то зъ просьбою о пôдмогу, будьто о высланѣ ихъ до дому кôштомъ правительства. А позаякъ тѣ вôдносины не скоро мабуть змѣнять ся на лѣпше, то робôтники зъ Австро-Угорщины певне черезъ цѣлый рôкъ не будуть мати въ Румуніи нѣякого заробку. О тôмъ отже повинно ся повѣдомити людей въ околицяхъ, зъ-вôдки робôтники старають о пашпорты до Румуніи.

— **Засужденый обманець.** По всхôднôй Галичинѣ вештавъ ся вôдъ довшого часу молодый чоловѣкъ Жигмонтъ Строньскій и представлявъ ся за питомця духовнои семинаріи та и выдурювавъ по священичихъ домахъ запомоги на лѣченя катаракты, изъ за котрои мусѣвъ зъ семинаріи выступити. И справдѣ мавъ на одномъ оцѣ бѣльмо. Стрыйска жандармерія приарештувала его и въ слѣдствѣ показало ся, що вôнъ обокравъ одного священика въ Станиславôвскôмъ. По переведенôмъ слѣдствѣ выкрыло ся дальше, що чоловѣкъ той не мавъ нѣякихъ студій, натомѣсть дуже цѣкаву минувшôсть и знакомство зъ арештами въ Самборѣ, Рудкахъ, Стрыю, Городку и т. д. По переведенôй розправѣ трибуналъ станиславôвскій засудивъ проворного „промысловця" на 8 мѣсяцѣвъ тяжкои вязницѣ заостренои постомъ що 14 днѣвъ. Засужденый пробованъ щастя жебрати яко народный учитель, правникъ, ветеринарь, журналістъ, а найдовше удалось ёму волочитись въ характерѣ богослова.

— **Зъ Сянока** доносять: Въ сянôцкôй дирекціи скарбу наступила змѣна въ управѣ. Дотеперѣшный управитель бар. Іоркашъ-Кохъ перенесеный зъ авансомъ до Тарнова, а его мѣсце занявъ п. Владиславъ Биликевичъ, старшій радникъ скарбовый. — Бувшій радникъ окружного суду сянôцкого Левъ Босняцкій добровôльно перейшовъ на пенсію, та отворивъ въ Сяноцѣ канцелярію адвокатску и обнявъ синдикатъ повѣтовои касы задатковои.

— **Чудотворный 14 лѣтный рабінъ новоженець.** Зъ Олики на Волыни выѣхавъ 14-лѣтный рабінъ чудотворець Лявде до Отинѣ, де вôдбуде ся шлюбъ его зъ 16-лѣтною дочкою рабіна-чудотворця зъ Вижницѣ на Буковинѣ. Лявде ставъ рабіномъ чудотворцемъ дуже вчасно бо по смерти свого вôтця передъ двома лѣтами, отже въ 12-ômъ роцѣ жытя. Въ подорожи передшлюбôй супроводить его мати, жѣнка 40-лѣтна. Она небôщика мужа обдарувала 24 дѣтьми; при житю лишилось 13, а мѣжь ними инѣшный самъ чудотворець есть наймолодшій.

— **Одно спроневѣреное бôльше!** Передъ двома тыжднями розбôйшла ся поголоска мѣжь львôвскими „зґбинниками", що одинъ зъ нихъ товаришѣвъ, Поворозникъ, позатягавъ рôзныхъ людей на кругляу сумку 30.000 злр. и дрануvъ до Америки. Зъ-разу ґадали, що Поворозникъ загнавъ ся далеко въ глиданю за товаромъ та й тому ганть ся. Ба, але навѣть зъ такимъ товаромъ, що пѣшки ходить, повиненъ бувъ уже давно вернути, отже вже нема сумнѣву, що вôнъ побѣгъ Тадзьови „servus" сказати...

Головною точкою зôбрного и немовь касиномъ всѣхъ зґбинникôвъ львôвскихъ, що скуповують въ охрестности Львова штуки свиней а вôдтакъ зганяють ихъ до бôльшихъ стацій, зъ-вôдки вже высылае ся за границю, — була до недавна коршма горожанина львôвского Гузовского що стоить на трактѣ Жовквôскôмъ на Знесѣню. Самъ Гузовскій бувъ чоловѣкъ дуже честный и яко бездѣтный, мавъ за мету жытя выховуване бѣдныхъ сирôтъ, котрѣ вôдтакъ выпосажуваvъ и выдаваvъ за-мужъ, мѣжь инныими и жѣнка одного горожанина львôвского и радного мѣста була такою его выгованкою. Старшій люде навѣть памятають ихъ весѣле, котре п. Гузовскій справивъ бувъ имъ въ своѣй коршмѣ зъ великою утѣхою. Впрочôмъ коршма гостила самыхъ зґбинникôвъ, котрѣ, якъ вѣдомо, суть запалеными картярами-ферблістами. Лучало ся часто, що якъ котрому зъ ґратѣвъ хибло гроша въ ґрѣ, то кликавъ хлопця и велѣвъ припровадити собѣ котрогось веприка, а показуючи на него своимъ партнерамъ, казавъ: „стоитъ нізо веприк!" Бували и „майзлѣ вѣзи", котрѣ разъ роткали, другій разъ квичали. Якъ оно тамъ въ Америцѣ, то чекаймо, ажь Поворозникъ дôстане зелѣзный листъ. Тогдѣ довѣдаемо ся!

— **П. Жмінковскій**, президентъ краевого суду карного внесъ просьбу о перенесене его до ґреміюмъ анелиции.

— **„Dwa obrządki — jeden naród"** Апостолъ сея фільософічнои науки, ерей Теодоръ Теляковскій, рускій парохъ Бучача и прославленый мученикъ за вѣру, розбелавъ слѣдуючій обѣжникъ: „Dnia 18 bm. (w piątek) jako w Uroczystość rocznicy urodzin Najjaśniejszego Pana odbędzie się w tutejszej cerkwi parafialnej o godzinie O tej solenne nabożeństwo na które mam zaszczyt zaprosić wszystkie miejscowe świetne władze. Buczacz dnia 16 sierpnia 1899 Ks Telakowski proboszcz!" — Гей-гей! мають деякій нашій мѣста красныхъ парохôвъ!

— **А диви, удаютъ обуреныхъ!** Шляхта зъ повѣту бережанского пôдъ проводомъ посла Скшиньского и обшарника Тшецецкого выбрае ся до намѣстництва въ депутаціи, щобы староста ґр. Дѣдушицкій по скôнченю примусового урльопу не вернувъ назадъ. Якъ довго при его помочи удержували ся при власти въ повѣтѣ, такъ довго не разили ихъ всѣ пôдвошуваний противъ него закиды, хоть анѣ на волосокъ не були менший, хиба що ґôрший вôдъ послѣдного. Але побачивши, що ґр. Дѣдушицкій вже такъ пôдъупавъ, що не то имъ, але й собѣ не въ силѣ буде щось въ повѣтѣ зробити, тогдѣ они давай на-выпередки удавати страшно обуреныхъ.. Тьфу!

— **Въ будущôмъ 1900 ôмъ роцѣ** пôсля юліяньского (старого стиля) календаря мѣсяцъ лютый буде мати 29 днѣвъ, а пôсля григоріяньского (нового стиля) лише 28. Отже варшавскій ґазеты вже заздалегôдъ звертають на се увагу зъ оглядôвъ практичныхъ, бо вже появили ся въ оборотѣ векслѣ платнѣ на 29 н. ст. лютого 1900 року. Зновъ же россійскій дневники пôдносять при сѣй нагодѣ, що Россія, де обовязуе календарь юліяньскій, вôдъ слѣдуючого року останесь ще о одинъ день позаду загально-европейского численя часу. Впрочôмъ, якъ вѣдомо, теперь въ Россіи правительственнѣ круги зовсѣмъ поважно займають ся квестіею принятя календаря григоріяньского.

— **Зъ Ванева пишуть намъ:** Бувало давнѣйше, коли хочешь розпочати яку бôльшу будову або репарацію, то не обôйдешь ся безъ жида, а хоть и найшовъ бы-сь свого чоловѣка, то сейчасъ и донесуть тобѣ, що вôнъ не є справедливый, бо або пяница и лихій майстеръ, або що не вôддасть въ часъ роботы, то знôвъ, що любитъ ошукати, и таке инше наговорять тобѣ, такъ що й боишь ся заходити зъ нимъ и кидаючи свого чоловѣка, давшь жидови добрый заробокъ чи-то коло будовы приходства, чи школы. А коли часомъ схочешь не вѣрити всѣмъ тымъ поговôркамъ и возьмешь до роботы свого чоловѣка, то такои наваришь собѣ кашѣ, що й до устъ не возьмешь. Се знаемо зъ власного досвѣду. Та може бути, що е стороны, де и давнѣйше можна було найти ретельного майстра, але въ нашихъ сторонахъ то таки до недавныхъ часôвъ не було и для того мы дуже побюювали ся коли въ роцѣ 1895 вôдтали за порадою нашого Вп. о. пароха репарацію нашои бѣднои церковцѣ самымъ своимъ людямъ, бо нерозъ навченѣ сумнымъ досвѣдомъ, мали мы оправдану причину обавы. Але тая обава сейчасъ перестала, скоро мы оглянули дôмъ Божій коли бувъ уже зрепарованый и бляхою побитый.

Особливо задоволенѣ мы всѣ тутешнѣ парохіяне зъ роботы коваля Семка Гладюка, котрый, хоть за дешевѣ грошѣ, але тревало и добре побивъ церковъ бляхою тожь и горячо поручаемо его въ ѣмъ Комітетамъ церковнымъ и Громадамъ. Треба сказати, що его робота не була такъ легка, бо старенька церковця мае богато углôвъ и закулкôвъ, але вôнъ выявивъ ся зô своеи роботы знаменито. Для того увижаемо за свôй обовязокъ подати се до публичнои вѣдомости, бо не одна церковь або школа мае побиватись бляхою, а комітеты церковнѣ та громады глядають за добрымъ и регельнымъ майстромъ. Отже Русины нехай даютъ заробокъ честному, тверезому та працьовитому Русинови, якимъ е власне Семко Гладюкъ, коваль въ Жужели [п. п. Белзъ], котрого всѣмъ попучаемо. — *Федько Гринюкъ, Илько Яцейко, Иванъ Рыбачукъ* радни и комітетовѣ въ Ваневѣ

— **Обмеженѣ для адвокатôвъ-жидôвъ.** „Ст.-Петерб. Вѣдомости" доносять, що россійске міністерство справедливости теперь заняте розглядомъ справы обмеженя для адвокатôвъ-жидôвъ що-до справъ конкурсовыхъ. Особливу увагу звернено на кураторôвъ масъ конкурсовыхъ. Поки наступить окреме въ тôмъ напрямѣ розпоряджене, тымчасомъ поручило вже міністерство, щобы адвокаты-жиды не мали бôльше справъ конкурсовыхъ, якъ три.

— **Нагробникъ для пок. Кнайпа** Въ Верiегфенъ вôдслонено торжественно нагробникъ для о. Кнайпа, представляючій погруде покôйного у великихъ розмѣрахъ зъ бѣлого мармору. Постументъ зъ червоного мармору взносить ся надъ трискаючимъ зô скалы жереломъ, а на пустументѣ напись: „Nostra est aqua" [приказка пок. кс. Кнайпа].

— **Дрôбнѣ вѣсти.** Радникъ двору Ив. Сеферовичъ, начальный директоръ почтъ, розпочавъ кôлькатыжденый урльопъ; урядованя за него обнявъ старшій радникъ Габерле. — Въ Торговици на Покутю померъ Адольфъ Абрагамовичъ, братъ знаного посла Давида, авторъ многихъ фарсъ театральныхъ и славный аранжеръ на балахъ польско-жыдовскихъ. — Въ Гайдельберґу померъ славный хемікъ проф. Бунзенъ. — Въ Золочевѣ умеръ Оттонъ Ремігій Лебль, старшій комісарь лѣсовый, братъ бар. Германа Лебля, бувшого міністра — Въ суботу 12 с. м. повѣсивъ ся въ Дрогобичѣ зъ невѣдомои причины кравець Францъ Довґіяла, старець 70-лѣтный.

Посмертнѣ ✝ оповѣстки.

— **Спиридіонъ Пôдвысоцкій**, членъ артистичнои дружины руско народного театру, упокоивъ ся дня 16 с. м. полишаючи въ крайнôй нуждѣ и безъ способу до жытя жѣнку и троe малыхъ дѣтей (дѣвчатъ), зъ котрыхъ найстарша мае три рôки. Директоръ п. Гембицкій звѣщаючи насъ о тôмъ, пише далѣ, що „пôсля волѣ покôйника просить оголосити се, може бы хто зъ милосердія розôбравъ тѣ сирôтки на выховане". Коли такъ, то справдѣ було бы се дѣло не лишь христіяньске але и сплатою обовязку вдячности для покôйного артиста, одного зъ лучшихъ акторôвъ въ характеристичныхъ ролихъ штукъ зъ народного побыту... В. в. п.! [Де умеръ пок. Спиридіонъ Пôдвысоцкій и де перебуваe его жена, директоръ п. Гембицкій не пише.]

Телеґрамы „Дѣла“.

Вѣдень 17 серпня. Вчера сконфісковано W. Allg. Ztg. и Deutsches Volksblatt за поданя подробиць въ справѣ арештованя урядникôвъ міністерства зелѣзницѣ, пôдозрѣныхъ о крадѣжь вôйсковыхъ документôвъ. — Привѣхавъ тутъ угорскій міністеръ фінансôвъ и довшій часъ конферувавъ зъ Кяйцлемъ. Тунъ ѣде до цѣсаря до Ишлю. — П. Кшепекъ зложивъ мандатъ до сойму.

Петербургъ 17 серпня. Оголошено указъ до міністерства фінансôвъ, въ котрôмъ сказано, що вôдступлена Хінами Россіи пристань Талієнванъ узнае ся за вôльну пристань для торговельныхъ кораблѣвъ всѣхъ народôвъ.

Берлинъ 17 серпня. Въ прусскôмъ соймѣ зачало ся друге читане проекту каналового закона.

Брукселя 17 серпня. Ґенеральна рада соціялістôвъ ухвалила соціялістичнымъ посламъ лишити цѣлковиту свободу при голосованю надъ выборчою реформою. Двѣ секціи палаты послôвъ заявили ся за, двѣ противъ выборчои реформы.

Надôслане.

Лѣчница д-ра Тарнавского въ Косовѣ

за Коломиею отворена на 30 особъ. Средства: Лѣченье водою, дієта примѣнена на способъ 258 Д-ра Ламана и инши фізіятричні. 17—20

КОНЦИПІЄНТА потребуе **адвокатъ** Д-ръ Евгеній ОЛЕСНИЦКІЙ въ Стрыю. 293 3—3

Всякі купоны

и выльосованѣ паперы вартостнѣ 274 (1)

выплачує безъ потрученя провізіи або коштôвъ

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

Ц. к. уприв. Галицкого акційного

Банку ґіпотечного.

ЛИПІЄ

въ реставрациі **НАФТУЛЫ ТЕПФЕРА**, улиця Трибунальска ч. 12. дôмъ власный, можна дôстати щоденно вже о годинѣ 8-ôй рано горячій снѣданя.

ЦѢННИКЪ.

Печена вепрова съ капустою	. .	15 кр.
Сѣкані легки	. .	12 „
Фляки	. .	12 „
Нôжка теляча съ хрѣномъ	. .	10 „
Ковбаска съ хрѣномъ	. .	5 „
Кавяръ	. .	15 „
Обѣдъ въ абонаментѣ	. .	40 „

Всякі напитки въ найлѣпшихъ родахъ по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ; для певности, що походять въ моіи реставрациі, даю вôдбираючимъ марки. — Найлѣпшій пивô по найдешевшихъ цѣнахъ. почавши вôдъ 40 кр. літра.

По театрѣ все свѣжа, въ великій выборъ стравъ и напитковъ заосмотрена кухня.

79 111—? Зъ высокимъ поважанемъ

НАФТУЛА ТЕПФЕРЪ.

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

Оптикъ и Механікъ у Львовѣ, площа Галицкая ч. 1., противъ Банку Гіпотечного на почитаціяхъ писцяхъ Галицкихъ

поручае въ великôмъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ: окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокле, далекозиды, барометры, термометры, рѣзній ареометры, мікроскопы, лінзы, компасы, райсцайґи, тасьмы мѣрничій, піоны, лібелѣ, манометры и т. п.

Уряджене дивôвъ електричныхъ.

Всякі направки подагоджують ся въ нихъ найскорше и найдешевше. 4517

Уважайте на сей ☞

выпаленый **КОРОКЪ!** ☞ !!! 13 11—52

!! Купуйте !!

МОЛИТВЕННИКИ

видані товариством „Просьвіта“

Сих Молитвенників є три роди:

I. Молитвенник для руского народу

в народній мові, правописею етимольоґічною, великий і дотідного формату обіймаючий 757 сторін друку, найповнійший зі всіх таких Молитвенників.

Молитвенник сей містить в собі: I.) Молитви щоденні ранні і вечірні. II.) З Богослуженя церковного, іменно: а) з Вечірні, б) з Повечерниці малої, в) з Повечерниці великої, ґ) з Утрені, д) Літуріія св. Іоана Золотоустого, е) молитви в часі св. Літуріі. III.) Тайни покаяня і преся. Евхаристиі. IV.) Молитви для різного віку, стану і в різних потребах. V.) Молитви в часі Великого посту. VI.) Молитви на празники а) Господскі, б) Богородичні, в) Сьвятих. VII.) Молитви сполучені з відпустами. VIII.) Акафест до а) Ісуса Христа, б) Пресв. Богородиці, в) св. Отця Николая. IX.) Молебен до пресв. Богородиці X.) Тропарі, кондаки, богородичні і прокимена, а) недільні, б) щоденні, в) на празники Господскі, Богородичні і Сьвятих, ґ) на деякі потреби. XI.) Коляди і инші пісні церковні. XII.) Таблицю пасхальну.

ЦІНА: *I. На звичайнім папері з образками Пресв. Діви Марії, Ісуса Хр. і сьв. о. Николая:*

1) Молитвенник брошурований . . . . 60 кр.
2) оправлений ціло в полотно з одвітними відтисками з шабатуркою . . . 90 кр.
3) оправлений ціло в шкіру з золоченями и відтисками з шабатуркою . . 1·20 кр.

II. На великôмъ папері з чудово гарним образком Пресьв Діви Марії або Ісуса Христа:

4) брошурований . . . . . 70 кр.
5) оправлений як під 3) з додатком золочених берегів . . . . . 1·60 кр

II. Хвалите Господа з небес!

Молитвенник для руского народу.

Зміст і формат молитвеника той сам, що під I) а різниця в тім, що виданий правописею шкільною

ЦІНА: *I. На звичайнім папері з образком Пресьв. Діви Марії:*

1) Молитвенник брошурований . . . . 60 кр.
2) оправлений ціло в полотно з одвітними відтисками з шабатуркою . . 90 кр.
3) оправлений ціло в шкіру з золоченями і відтисками з шабатуркою . . 1·20 кр.

II. На великôмъ папері з чудово гарним образком Ісуса Христа:

4) брошурований . . . . . 70 кр.
5) оправлений як під 3) з додатком золочених берегів . . . . . 1·60 кр.
6) оправлений як під 3) з додатком золочених берегів і гарної скобки [клям.] 1·80 кр

III. Народний руский Молитвеник.

[Найкрасший і найлїпший дарунок для молодежи!]

новий накладъ, видане шесте

мовою народною, правописею шкільною, формату малого обіймаючого 256 сторін гарного друку.

Молитвенник сей містить в собі: Молитви щоденні; що кождому християнинови знати, вірити і заховати треба; молитви ранні і вечірні; тайну покаяня; образець іспиту совісти; молитву сокрушеного серця; молитву грішника постановляючого поправу; молитву по сповіди; молитву перед і по сьв. Причастю; молитву на всякі потреби; сьв. Літуріію з поученями, які треба знати служачому до неі; моленя за Церков; пісні з богослужень церковних; тропарі, кондаки недільні і на деякі потреби; де-що з богослуженя церковного з Вечерні і Утрені; а вкінци пісні: Коляди, до пресьв. Тройці, до Ісуса Христа, до пресьв. Богородиці, до сьв. о. Николая, благальні і гимн цісарскій.

ЦІНА:

1) Молитвенник оправлений в папір з хребтом полотняним . . . . . 30 кр.
2) оправлений ціло в полотно з одвітними відтисками і з шабатуркою . . 40 кр

Сі всі молитвенники можна дістати в канцелярії товариства „Просьвіта“ у Львові, ринок ч. 10.

Замовленя виконують ся за ґотівку або за посліплатою (Nachnahme). Замовляючі поодиноко Молитвенники зволять прислати 20 кр. на оплату почти. 428

ДРÔТЪ кôльчастый цинковый до огороженъ по зр. 4 за 100 метрôвъ вразъ зъ клюбками до утриманя. Сѣтка дротяна лякірована до заслоны вôконъ по 1 зр. за метеръ квадратовый

поручае ПЕТРО ХИОНСТОВСКІЙ торговля зелѣзна у Львовѣ. площа Капітульна ч. 1 напротивъ катедры.

Пошукую учителя домового до трохъ дѣтей школъ народныхъ. — Близша вѣдомôсть у о. Кекиша пароха въ Дусаповѣ, почта Ферлѣѣвъ. 295 3—3

Зъ Стрыя: **УЧЕНИЦЬ** знайдуть дуже добру опѣку на станціи въ приватномъ домѣ. Зголошеня приймае ся 20 н. ст. серпня. Близша вѣсть: П. Роговска у о. Гелятовича, Косовъ. 297 2—2

Потребую учителя

до двохъ дѣтей зъ IV. норм. клясы вôдъ 15 вересня. — О. Левъ Тарнавскій парохъ въ Вôдлысею п. Бѣлый Камѣнь. 298 2—3

Казки БРЯНЧАНІНОВА

Переклав з роснійскої на нашу мову

Любомір Селянський.

Ціна 15 кр.

Львів, 1899 р. Видало Р. Тов. Педаґоґічне.

МОЛИТВЕНИК ДЛЯ ДІТЕЙ

виданий

коштом руского тов. педаґоґічного

В полотняній оправі з золоченим хрестом 20 кр. В паперовій окладці 15 кр.

Продае ся в книгарни Наук. тов. ім. Шевченка, Львів, ул. Чарнецкого ч. 76.

СВОБОДА

письмо політичне, просвѣтне и господарске для народу.

Выдае и за редакцію вôдповѣдае: Михайло Губчакъ. — Редакторъ просвѣтно-господарскои части Василь Король, учитель господарства.

Цѣлорôчна передплата выносить 2 зр., на пôвъ року 1 зр. Редакція и адміністрація: Львôвъ, ринокъ ч. 10 (въ домѣ „Просвѣты“).

Вôдъ 1 (13) сѣчня 1897 выходить у Львовѣ що четвергъ (на мѣсци популярныхъ газетокъ „Батьківщина“ и „Читальня“) тыжневая популярна газетка

Ботаніка

на вищі класи шкіл середних. Після учебника Д-ра О. Ростафінськоґо. Складивъ Іван Верхратский. Вид. в р 1896. Ціна 1 зол. 20 цент. в. ав.

Д-ра О. Ростафінського

Ботаніка

на низші класи шкіл середних. На язык руский переложив Іван Верхратский. Видане друге. У Львові 1898. Ціна 70 цент. в. ав.

Мінералоґія

на низші класи шкіл середних, учебник А. М. Ломницкого, переложив і подекуди доповнив Іван Верхратский. Видане друге 1898. Ціна примірника: 70 цент. в. ав.

Списъ важнѣйшихъ выразовъ

зъ рускои ботаніčной термінольоґіи и номенклятуры. Складивъ Иванъ Верхратскій. Выд. р. 1892. Ціна 80 цент. в. а.

Видани ті можуть дістати в книгарні Ставропиґійскій або у автора, професора рускоі ґімназиі зі Львова. При замовленю у автора що найменше двох примірників наведених виданій в якій небудь комбінациі (пр. 1 примірника ботаніки і 1 пр. мінеральоґіі, або 1 примірника ботаніки і 1 пр. Спису, або 2 пр. ботаніки, або 2 пр. мінеральоґіі, або 30 кр. Спису) порто оплачує автор.

В порядній родині знайдуть утримане **ПАННОЧКИ** учащаючі до школи.

Для кавалера **покій з особним входом** зараз з цілим удержанем.

Близша відомість під А. В. З. в Адміністрациі „Дѣла“.

ТОВАРИСТВО ДЛЯ РОЗВОЮ РУСКОЇ ШТУКИ

стоваришене зареєстроване въ ограниченою порукою

у Львовѣ, ул. Чарнецкого ч. 26,

выконує всякі працѣ зъ обсягу артистичного малярства, рѣзьбарства и золотарства пôсля композицій своіхъ членôвъ, а именно: образы релиґійні до иконостасôвъ, олтарѣвъ, хоругвъ, на тетраподъ. плащаницѣ и пр. и такіжъ образы до комнатъ; образы свѣтскі: історичній, портреты въ натурѣ и фотоґрафій, краєвиды, побутовій и пр.; зъ дерева: кивоты, иконостасы, олтарѣ, образы и кресты процесійні, сповѣдальницѣ и т. д. и всякі працѣ золотарскій; рôвножъ украшае внутра церковь, выготовляе пляны церковь, каплиць и пр. и утримуе на складѣ фотоґрафічні репродукціи образôвъ рускихъ артистôвъ.

Товариство ручить за стильове, старанне и совѣстне выконанє.

Цѣлею Товариства е: пôднести нашу штуку и вытворити руску школу штукъ красныхъ. Поручаючи проте се чисто руске Товариство патріотичній опѣцѣ нашои П. Т. Публики духовной и свѣтскои надѣемо ся, що зволить Она причинити ся до осягненя сеи цѣли численными замовленями, котрі приймае выключно лишь Дирекція Товариства. 460 34—?

Зъ глубокимъ поважанемъ *ДИРЕКЦІЯ.*

Товариство не послугуе ся аґентами.

ТЕОФІЛЬ КОПИСТИНЬСКІЙ

артистъ-маляръ.

звѣстный вôдъ кôльканадцяти лѣтъ изъ своихъ працъ малярскихъ, украшае церкви въ стилю всѣдньомъ разомъ зъ позолоченемъ, престолы, иконостасы, и инши рѣчи. Принимае рѣзьбарскій роботы пôсля взятыхъ плянôвъ. Выготовляе всякои величины церковній образы до иконостасôвъ, престолôвъ, плащеницъ — олѣйными красками на полотнѣ и деревѣ. Пôбольшуе зъ фотоґрафій портреты. Зъ уполномоченя ц. к. конзерваторія реставруе всякій старинности, а то фрески, рѣзьбы и т. ин. входячій въ кругъ працъ малярства по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ. Пôдписаный просить Вел. Духовенъство занотувати собѣ его адресу. 205

Т. Копистиньскій

у Львовѣ, улиця Краковска число 20.

АДОЛЬФЪ КАМПЕЛЬ

Складъ всякихъ матеріялôвъ будôвляныхъ

Львôвъ, ул. Подлѣвского ч. 5.

Заступство Австрійского Товариства акційного фабрики

Портляндъ-цементу въ Щаковôй

Ц. к. упр. Товариства акційного першои фабрики выроббвъ шамотовыхъ и штайнґутовыхъ.

Тов. акц. фабрики вапна ґідравлічного для фасадъ въ Kattenleutgeben.

Фабрики ц. к. патентованого помосту конґломітового безъ фугôвъ Zboril, Miksch и Спôлка въ Швехатъ.

Продае по цѣнахъ фабричныхъ.

Портляндъ-цементъ, вапно ґідравлічне, вапно скалисте, ґіпсъ, папу дахову, плыты ізоляційні, руры штайнґутовій до кльовокъ, каналôвъ и водопроводôвъ, пôдлоги штайнґутовій цементовій, дощиковій и конґльохітовій, печи кафлевій, цеглу, плыты и мучку огнетревалу, дахôвку, лупокъ и троетяну суфітову и такожъ взаґалѣ всякій матеріялы будôваній, ручачи за ихъ доброту.

Пôдприемство роббть бетоновыхъ, укладаня пôдлоґъ и крыта дахôвъ дахôвкою, лупкомъ, папою огнетревалною и деревянымъ цементомъ (Holzcement) по умѣркованыхъ цѣнахъ.

ТЕЛЄФОНЪ ч. 460. 121

Климентій Федуньо

переплетникъ бібліотеки ц. к. львôвск. університету

поручае

свое переплетничe и ґалянтерійне заведенє

у Львовѣ, ул. Академична ч. 6. 866

Пôдоймае ся всякихъ роббтъ, особливо переплету: Служебникôвъ, Евангелій, Молитовникôвъ, Бібліотечныхъ книгъ, Альбумôвъ, Манъ, Дипльомôвъ и. т. ин. по умѣреныхъ цѣнахъ.

Цѣс. корол. уприв.

Рафінерія спіритусу, фабрика руму, лікерôвъ и оцту

Юлія Миколяша Наслѣдникôвъ

Якова Шпрехера и С-ки

у Львовѣ

поручае старій горѣвки польскій, розолісы, лікеры, румы правдивій зъ Ямайки, коняки, спіритусъ, „Bonbout“ на наливки, такожъ правдивый оцетъ спіритусовый. 366 86—?

Склады для мѣста: улиця Галицка ч. 1. — и улиця Коперника ч. 9.

КАВУ

лучшу въ тонкихъ ворочкахъ 5-кілевыхъ по цѣнахъ 11 зр., 10 зр. 50 кр., 10 зр., 9 зр. franco и низше.

Токай куранційный

въ фляшкахъ 1/2 літровыхъ по 3 зр. и 2 зр. Самородный по 1 зр. 20 кр.

Коняк французскій

въ фляшкахъ 3/4 літровыхъ по 5 зр. 4 зр. 20 кр.

Мѣдь питный

по 80 кр. за фляшку 3/4 літрову

поручае

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ.

20 27—0

РÔКЪ ЗАСНОВАНЯ 1892

ТОВАРИСТВО ВЗАИМНЫХЪ ОБЕЗПЕЧЕНЬ „ДНѢСТЕРЪ“

Найкористнѣйшихъ комбінаціяхъ. Полички дахи часовъ Тов. взаим. обезп. и взаим. кредиту „Днѣстеръ“ на 5 1/2 % и 1% додатку на кошты адм. Інформаціи и посередництво до заключеня обезпечень житевыхъ въ

Станъ фондôвъ ґваранційныхъ зъ днемъ 31 грудня 1898 выносить:

Фондъ резервовый	96.775·05 зр.	}	206.880·57 зр.
Резерва премій	64.263·12 „		
Фондъ основный	45.000·— „		
Резерва спеціяльна	842·40 „		

Таріфы „Днѣстра“ дуже умѣркованій, условія обезпечень користній, а шкоды ліквідують ся безпровôлочно. До кôнца 1898 року выносили выплачені шкоды 627.790 зр. 67 кр. Полісы „Днѣстра“ приймае Банкъ краєвый при пожичкахъ ипотечныхъ.

На житє можна обезпечатись черезъ „Днѣстеръ“ въ Товариствѣ взаимныхъ обезпечень въ Краковѣ, котре дае найкористнѣйшій условія, представляе своими значными фондами найбôльшу ґарантію, и выдае полісы и квіты въ рускôмъ языцѣ.

Товариство взаимного кредиту „Днѣстеръ“ стоваришене въ обмеженою порукою удѣляе пожички за *оплатою 5 1/2 % и 1% додатку на кошты адміністраційні* за интабуляцію або порукою двохъ вôдповѣдныхъ ручителѣвъ, до сплаты въ ратахъ на 3 до 10 лѣтъ и приймае вкладки до опроцентованя вôдъ членôвъ и третихъ осôбъ по 4%. Членскій выносить 25 зр., вписове 1 зр. Членомъ бути и пожичку дôстати можe тôлько членъ обезпеченый въ „Днѣстрѣ“. Информація удѣляе Дирекція листовно. 34 57—0

Зголошеня о удѣленя аґенцій въ охрестностяхъ, де нема близько аґентôвъ „Днѣстра“, приймають ся.

Львôвъ, ринокъ ч. 10. (дôмъ „Просвѣты“.)

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець и одпôвѣдальный редактôръ Иванъ Белей. Паперъ въ склад. Черлянівенои. Въ друкарнѣ Института Ставропиґійскоґо, пôдъ зарядомъ Іосифа Даниляка

Ч. 175. Львовъ, Субота 7 (19) Серпня 1899. Рочникъ XX.

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских святъ) о 5-тій годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вѣ второкъ, и вѣ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне Бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Кілінського 2; — въ Ярославю: Л. Кржижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11.; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитѣсть за инсераты платий у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатком

въ Австрії:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року	12 зр.

У Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ . 16 зр. на пѣвъ року . . 8 зр.
на чверть року . . 4 зр. на мѣсяць 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженє. — Реклямациі неопечатаній вѣльній вѣдъ порта.

Поєдиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня звыклій принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одной строчки инсератовой або на мѣсце а въ рубрицѣ „Надісланє“ по 25 кр. а. в.

Подяки и инші доносеня приватній числять ся по 15 кр. вѣдъ отишка.

Зъ мартирольогіи руского языка.

Въ нинѣшнѣмъ числѣ станьчикѣвского Czas'у въ письмахъ „Z Rusi“ [выходячихъ зъ-пѣдъ „кавокъ“ львѣвскихъ] читаемо:

„Торѣчна кампанія, почата такъ бутно якоюсь частію греко-католицкого духовеньства на соборчикахъ деканальныхъ, въ справѣ языка переписки урядѣвъ парохіяльныхъ зъ властями політичными, хилить ся вже дъ кѣнцеви. Бо греко-католицкій клиръ, пѣдъюджуваный безнастанно рускою прасою, не хотѣвъ въ справахъ метрикальныхъ анѣ переписувати ся зъ властями по польски, анѣ выдавати нѣякихъ посвѣдчень въ тѣмъ языцѣ, покликуючись на автономічный характеръ урядѣвъ парохіяльныхъ. Краєвій власти політичній станули на цѣлкомъ вѣдмѣнномъ становищи. Яко вѣдъ урядѣвъ, обовязаныхъ до ведения метрикъ, отже посѣдаючихъ власть, передану имъ державою, домагали ся въ дотычныхъ справахъ вѣдъ урядѣвъ парохіяльныхъ переписки въ языцѣ урядовѣмъ, т. є. въ польскѣмъ. У всѣхъ же иншихъ справахъ признавали урядамъ парохіяльнымъ цѣлковите право ужывания чи то одного зъ языкѣвъ краєвыхъ, чи то языка властій центральныхъ [нѣмецкого]. Въ тѣмъ дусѣ була и вѣдповѣдь правительственного комісаря пѣдчасъ остатнои сесіи соймовои на поставлену до правительства интерпеляцію посла Окуневского и товаришѣвъ.

Въ такій самъ способъ порѣшивъ спѣръ, котрый веде ся вѣдъ року а очевидно не дуже приятный для обохъ сторѣнъ, *найпрєвелебнѣйшій ординаріятъ єпископскій въ Перемышли* розпорядженѣмъ пѣдъ ч. 3297, свѣжо оголошеным въ 8 числѣ „Вѣстника Перемыской Епархіи“, отже въ своѣмъ органѣ урядовѣмъ. Греко-католицкій епископскій ординаріятъ *выразно припоручав парохіяльнымъ урядамъ дієцезіи перемыской, щобы яко уряды метрикальній приймали вѣдъ властій польскій письма и на нихъ по польски вѣдповѣдали* [?]. Вѣсти о тѣй *„prawdziwie męskiej, godnej imienia“* дієцезіи епископского ординаріята доходили насъ уже передъ тымъ изъ жерелъ приватныхъ, а теперь незбитый доказъ ихъ правдивости маемо вже въ урядовѣмъ органѣ дієцезіи перемыской. Дожидаемо теперь зъ нетерпеливостію подѣбнои дієцезіи зѣ стороны двохъ иншихъ ординаріятѣвъ греко-католицкихъ: митрополичого у Львовѣ и епископского въ Станиславовѣ, абы могти зъ цѣлою рѣшучостію повторити знану сентенцію, що causa finita. Зъ тои сварки двохъ властій мѣгъ очевидно користати тѣлько хтось третій, цѣлкомъ непрошеный, котрый въ тую каламутну воду вже закинувъ свои сѣти.“

Отсе слова того немовь пѣвъ-урядового комунікату въ Czas'ѣ.

А навели мы его не длятого, щобы теперь полемізувати зъ безвстыдными брехнями о „пѣдъюджуваню нашого духовеньства прасою“ та о тѣмъ, що нѣбы въ організаціи Австрія истнує подвѣйный греко-католицкій урядъ парохіяльный — одинъ: „c. k. urząd parafialny jako prowadzący metryki“, а другій: „урядъ парохіяльный“. О тѣмъ вже було у насъ писано досыть фаховыми юристами и священиками та й не перестане ся писати. Але мы навели повышій устунъ зъ Czas'у тому, бо въ нѣмъ показана выразно вага ролѣ, яку въ сѣй такъ важнѣй всенародній справѣ вѣдограва перемыскій Ординаріятъ епископскій, спрѣчь Епископъ Константинъ Чеховичъ.

Порѣшенє перемыскимъ Ординаріятомъ справы въ способѣ правительственного комісаря — авторъ называе „prawdziwie męską, godną uznania decyzyą“. Комплиментъ не абыякій! — хочь не завидуемо его перемыскому Епископови. Се-жь комплиментъ вѣдъ автора листѣвъ „Z Rusi“, ноторичного непримиримого ворога Русинѣвъ!

Патріотичній змагания загалу руского духовеньства уважае авторъ „хиличими ся вже дъ кѣнцеви“ по розпорядженю перемыского Ординаріята, однакъ causa ще не finita, бо ще слѣдомъ перемыского Ординаріята не пѣйшли Ординаріяты у Львовѣ и въ Станиславовѣ — а того пѣдъ „кавками“ дожидають теперь „z niecierpliwością“. Зъ того жь выплывае ясно, що якъ бы всѣ три наши Ординаріяты не пѣйшли за правительственнымъ комісаремъ, котрый зъ уряду парохіяльного зробивъ два уряды, одинъ автономічный а другій „c. k. państwowy“, то справа переписки цѣсарскихъ властій зъ рускими урядами парохіяльными не була бы causa finita — не въ понятю Русинѣвъ, котрі опираютъ ся на постановахъ закона австрійского и нѣколи сеи справы не узнають за finita, доки обовязуе нинѣшна конституція та нинѣ обовязуючій законы и розпорядженя въ справѣ языковѣй, але навѣть — въ понятю автора листѣвъ „Z Rusi“ и взагалѣ панѣвъ зъ-пѣдъ „кавокъ“.

На жаль — одинъ Ординаріятъ уже пѣйшовъ — за правительственнымъ комісаремъ. Яке становище займуть прочій два Ординаріяты, не можемо знати. Поки-що нинѣ въ обохъ епархіяхъ, львѣвскѣй и станиславѣвскѣй, Владики не управляють своими епархіями. Хочемо мати надѣю, що они не возьмуть ся рѣшати справу такъ, якъ перемыскій Владика — „въ той самъ способъ“, що правительственный комісарь. Комісарь — не конституція и не законъ! — комісарь не маѣ права сотворяти якогось уряду, котрого організація державна не знае. А прецѣнь въ Австрія нема институціи „c. k. grecko-kat. urząd parafialny jako prowadzący metryki“! Нехай же-жь Ординаріяты львѣвскій и станиславѣвскій стануть по сторонѣ свого духовеньства и народу въ законнѣй его боротьбѣ о запоручене законами право рускаго языка! То наша щира рада — въ интересѣ рускои справы и самыхъ Владикъ.

Вирочѣмъ якъ оно тамъ стане ся, сякъ чи такъ — справа рускои переписки не буде causa finita! Законы розпорядженя! — то не лупина зъ горѣха, котру якъ непотрѣбъ выкидае ся на смѣтє. То нашъ скарбъ, котрого рускій народъ и загалъ его духовеньства не дадуть собѣ выдерти. Польонізмъ... zawsze głodny, choć pożarł tak wiele, po resztę naszą otwiera gardziele! — але мы не дамо!

Школа промыслова у Львовѣ.

„Руска Бурса ремѣсничa и промыслова у Львовѣ“ звертае увагу родичѣвъ и опѣкунѣвъ дѣтей, котрі хотѣли бы посвятити ся ремѣслу або промыслови, на оповѣщенє Дирекціи ц. к. промысловои школы у Львовѣ дотычно вписѣвъ ученикѣвъ сеи школы. Оно звучить такъ:

„Вписы ученикѣвъ до школы *слюсарства и столярства будівляного*, якъ такожь до всѣхъ школъ *промыслу артистичного* будуть вѣдбувати ся въ школьнѣмъ роцѣ 1899/1900 въ днях 15, 16 и 17 вересня; вписы до школы промыслу *будівляного* с. в. муляретва, тесельства и каменяретва въ днях 2 и 3 падолиста 1899. Ученики мають зголошувати ся лично въ супроводѣ родичѣвъ взглядно опѣкунѣвъ, при чѣмъ мають выповнити въ двохъ примѣрникахъ карту впису и предложити слѣдуючій грамоты:

а) Свѣдоцтво хрещеня або уродженя [безъ котрого ученикъ принятымъ бути не може] въ цѣли доказаня, що скѣнчивъ або що зъ кѣнцемъ бѣжучого року скѣнчить 14-ый рѣкъ житя.

б) Свѣдоцтво зъ укѣнченои зъ добрымъ поступомъ школы выдѣловои або другои клясы школъ середныхъ, або свѣдоцтво зъ укѣнченои зъ добрымъ поступомъ приписаної шестилѣтнои або семилѣтнои науки въ школѣ народній. Въ случаю перервы въ ходженю до школы довше, якъ часъ ферій школьныхъ, мають крѣмъ выше наведеного нововступаючій ученики предложити свѣдоцтво моральности.

в) Ученики вступаючій на I-ій вѣддѣлъ будівляный мають предложити ще вѣрогѣдне свѣдоцтво зъ вѣдбутои дволѣтнои практики будівлянои яко мулярѣ, теслѣ або каменярѣ, а ученики, записуючій ся на вышій курсы, свѣдоцтво остатнои лѣтнои практики.

Опізненій зголошеня до вписѣвъ не будуть увзгляднені, зъ выимкою умотивованыхъ важныхъ причинъ, або въ припадку хороби, посвѣдченои свѣдоцтвомъ лѣкарскимъ. — Вписове и оплата за науку складае ся при вписѣ.

До сего додаемо слѣдуюче: Школа обѣймае:

А) Вѣддѣлъ будівляный а то: школа для промыслу муляреского, тесельского и каменяреского. Наука тревае пять курсѣвъ зимовыхъ по 40—46 годинъ тыждневo. [Школа для промыслу каменяреского тревае лише чотири курсы.]

Б) Вѣддѣлъ промыслу артистичного, а такожь слюсарства и столярства будівляного, получѣный зъ роботнями для столярства мебельного, снищарства, токарства и слюсарства артистичного вразъ изъ школою заводовою малярства декораційного и рѣзьбы декораційнои. Наука тревае чотири роки по 40 — 57 годинъ тыждневo.

В. Вѣддѣлъ гафтвъ и коронкарства. Наука тревае чотири роки по 36 годинъ тыждневo.

Крѣмъ того е въ школѣ промысловѣй: публична саля для рисункѣвъ и модельованя и школа промыслова доповняюча, котра обѣймае вѣддѣлъ для промыслу будівляного, вѣддѣлъ для промыслу артистичного и для промыслу механічно технічного, кождый зъ нихъ въ двохъ курсахъ.

Въ школьнѣмъ 1898/99 роцѣ учащало до ц. к. державнои школы промысловои звычайныхъ и надзвычайныхъ ученикѣвъ и учениць: Полякѣвъ 374, Русинѣвъ 64, Нѣмцѣвъ 3, Чехѣвъ 5, Мадярѣвъ 2 и 1 Італіянець. Пѣсля релігій було: 337 римо кат., 74 греко-кат., 4 евангеликѣвъ, 34 жидѣвъ. Разомъ 449 ученикъ.

---

1)

Зъ соціяльно-демократичнои партіи въ Нѣмеччинѣ.

Въ нѣмецкѣй соціяльно-демократичнѣй партіи, котра безперечно е найсильнѣйшою зъ партій суспѣльно-людовыхъ и найбѣльше типовою для сучасныхъ рухѣвъ демократичныхъ, зайшли въ послѣдныхъ часахъ выпадки, на котрі и намъ треба звернути увагу. Зъ одного боку проявляе ся тамъ стремлѣне до критики своихъ власныхъ догматѣвъ, своеи теорії, яку будувавъ Марксъ зъ Енгельсомъ, та й зближенє тои теорії до фактѣвъ дѣйстного житя, — зъ другого боку соціяльно-демократична партія, здобувши для своих идеѣ мѣста, хотѣла поступити трохи далѣ, выйти за городскі брамы на села, та тутъ стрѣтила ся зъ цѣкавымъ сотворѣнямъ, рѣзнымъ вѣдъ промыслового роботника — зъ мужикомъ. Дотеперѣшна програма соціяльно-демократична вже до дальшои політично-суспѣльнои працѣ на селахъ не выстатчала, треба було подумати надъ чимсь новымъ и вѣдъ того то почала ся тота широка дискусія, проявили ся два напрямы, Бебля и Фольмара: перший — присягаючій свято на всѣ дѣйстні и зимні догматы наукового соціялізму, другій — практичный, приноровленый до житя та при тѣмъ не перечучій теорії.

Стремлѣне до критики теорії наукового соціялізму представляе соціяльно-демократичный ученый Ед. Бернштайнъ зъ Лондона, личный приятель пок. Енгельса. Вѣнъ зачепивъ теорію соціялістичну въ цѣлѣмъ рядѣ статей: „Probleme des Sozialismus“ и выкликавъ посередъ соціяльно-демократичнои партіи обурене, хочь найшли ся такожь многій, що погляды Бернштайна не назвали єресію. Справа розтягнула ся такъ, що прийшла навѣть на конгресъ партійный въ Штутгартѣ 1898 р. Тутъ розвинула ся на сю тему горяча дискусія, але Бернштайна на зѣздѣ не було. Вѣнъ мавъ перешкоды и не мѣгъ приѣхати на зѣздъ, за те прислав довше письмо, де выкладавъ свои погляды. Дискусія на конгресѣ выкликала такожь дебату въ прасѣ, отже Бернштайнъ, не хотячи, щобъ его зле порозумѣли, выдавъ про се окрему книжку: *„Voraussetzungen des Sozialismus und die Aufgaben der Sozialdemokratie“*. Книжка дуже цѣкава, гѣдна того, щобы зъ нею познакомитись, а то тому, що тутъ критикуе теорію той, хто въ практицѣ йде вразъ изъ партією основаною на тѣй теорії. „Moors Geliebte kann nur durch Moor sterben“. — Критичный поглядъ на якісь справы партійній приймае ся звычайно вѣдъ приклонника партіи, а дуже тяжко вѣдъ ей противника. Такъ и тутъ. Критика наукового соціялізму економістами зъ иншихъ школъ економічныхъ могла бути для соціяльныхъ демократѣвъ рѣвнодушною; критика соціяліста Бернштайна байдужною не е, и тому то видимо таку горячу дискусію надъ сею справою въ Neue Zeit. Отже зъ огляду на цѣкавѣсть тои справы поговоримо про нею ширше.

Въ справѣ аґрарнѣй [рѣльничѣй] дискусія дѣйшла до того, що передъ нами стоить книга [великои 8-и, въ 452 стороны]: „Karl Kautsky. *Die Agrarfrage.* Eine Uebersicht über die Tendenzen der modernen Landwirthschaft und die Agrarpolitik der Sozialdemokratie“. Книжка обговорюе въ першій части станъ нинѣшного рѣльництва, всѣ стремлѣня, якій проявляють ся въ рѣльництвѣ и т. д., въ другій части выкладае програму партіи соціяльно демократичнои у вѣдношеню до посѣлости земскои, рѣльництва, мужика яко господаря и сельского пролетаря. Отже погляды такого соціяліста ортодокса, якимъ е Каутскій, безперечно цѣкавій, тымъ бѣльше, що въ порѣвнаню до тои безглуздои балачки, яку часомъ на тему аґрарного питания можна подыбати по соціяльно-демократичныхъ часописяхъ, книжка Каутского вѣдзначае ся знанемъ предмету. Не сыпле вѣнъ словами, але знае добре, що пише, а тій жадания, якій вѣнъ ставить у своѣй „соціяльно-демократичнѣй політицѣ аґрарній“ въ многихъ случаяхъ е практичні и опертій на выснозкахъ зъ дѣйстного житя.

I.

[Що то е научный соціялізмъ? Теорія историчного матеріялізму и борбы клясъ. Наука о надвартости и о способѣ продукованя буржуазной суспѣльности. Розвоевій стремлѣня въ теперѣшнѣй суспѣльности].

Заки перейдемо до критики научного соціялізму въ дусѣ выводѣвъ Бернштайна, позволимо собѣ заняти терпеливѣсть читачѣвъ короткимъ выкладомъ основъ того научного соціялізму, а то зъ причины, що у насъ дотычно того панує баламутство понять.

Отже цѣла наука Маркса, розвита нимъ самымъ и Енгельсомъ, обѣймае ось-таки точки:

1) Историчный матеріялізмъ званый такожь економізмомъ.

2) Теорія борбы клясъ.

3) Наука о надвартости и о способѣ продукованя буржуазной*) суспѣльности.

4) Розвоевій стремлѣня въ теперѣшнѣй суспѣльности.

Займѣмъ ся сими точками!

Теорію историчного матеріялізму основавъ Марксъ на тѣмъ, що пѣдставою всякого историчного розвою е *матеріяльній силы продуктивній и вѣдносины продукційній людей*. Тымъ двомъ чинникамъ приписуе Марксъ майже выключне значѣне на житє человѣка, краєвъ, народѣвъ, не увзгляднюючи вплывѣвъ самои природы, правныхъ уряджень и идейныхъ порывѣвъ человѣка яко одиниць. „Матеріяльне житє своимъ способомъ продукованя — пише Марксъ въ передмовѣ словѣ до „Zur Kritik der politischen Oekonomie“ — обусловляе въ загалѣ суспѣльный, політичный и духовый процесъ житевый. Не свѣдомѣсть творить есство человѣка, але на вѣдворѣтъ — способъ его истнованя въ суспѣльности рѣшае надъ его самосвѣдомостю“. Тымъ чиномъ давъ Марксъ ключь до нового розумѣня исторіи, и то у всѣхъ ей проявахъ. Але хочь вѣнъ самъ вѣдчувавъ до певнои мѣры, що такій ключь ще не выстатчае, що то не е законъ, а стремлѣне [„Gesetz-Tendenz“ тій термины Марксъ мѣшае у своѣмъ „Капіталѣ“], то все-таки тій, що приняли сесю теорію, приняли ей яко догматъ, при котрѣмъ нема нѣякого „але“ Зачали ся студіи исто-

*) „Буржуазный“ вѣдъ французского слова bourgeois-мѣщанинъ. Слова „буржуа“ уживають Марксъ и Енгельсъ на означенє клясы, що жие зъ пѣдприемства въ промыслѣ и торговлѣ.

кôвъ, а именно: 164 зô Львова, а 285 замѣсцевы ъ.

По скôнченю школы промысловôй и по зложенію испытôвъ при комісіи одержать ученики свѣдоцтва уздôбненя до самостôйного веденя промыслу.

Стіпендіи для ученикôвъ сеи школы промысловôй є такі: 27 правительственныхъ вôдъ 30 д 150 зр. рôчно; 5 вôдъ мѣста Львова по 120 зр.; 2 вôдъ комнаты торговельной по 60 зр.; 2 вôдъ галицкой касы щадничой по 250 зр.; 1 зъ фундацію Жигм. Вайзера 250 зр.; 1 вôдъ гремію̀мъ учителѣвъ сеи школы имени бувшого директора В. Чіршніца 60 зр.; отже сталихъ стіпендій є на 3.330 зр. рôчно. Тютюломъ несталыхъ даткôвъ вплынуло 2.440 зр. Загальна сума стіпендій и запомогъ побраныхъ 63 учениками и 11 ученицями въ 1898/99 роцѣ шкôльнôмъ выносить 5.770 зр.— Въ многихъ случаяхъ надав Выдѣлъ краєвый вôдличнымъ ученикамъ сеи школы стіпендіи для дальшого образованя у Вѣдни, Парижи и иншихъ великихъ мѣстахъ.

Зъ выимкою вôддѣлу для промыслу мулярского, тесельского, каменярского, гафт рского и коронкарского всѣ прочій вôддѣлы мають роббтнѣ, де ученики практично вправляють ся въ рôзныхъ фаховыхъ р ботахъ, а въ наслѣдокъ того выходять изъ заведеня цѣлковито приспособлений до самостôйного веденя промыслу.

В. Набрный, голова товариства „Руска Бурса ремѣсница и промыслова".

Переглядъ політичный.

Обговорюючи послѣдній розрухи въ Цислѣи Slovensky Narod пôдносить, що національній споры такъ довго не перестануть, якъ довго въ Австрію не буде заведеный федералістичный устрôй. Кождый нарôдъ мусить мати свою автономію. Словѣнцѣ домагають ся сполученя всѣхъ словѣньскихъ земель зъ головнымъ мѣстомъ Любляною. Всѣ автономічній тѣла повинній становити рôдъ Сполученыхъ державъ Австрію. Лише фінансовій и вôйсковій справы повинній належати до спôльныхъ, пôдлягаючихъ одному парляментови, що збиравъ бы ся разъ на рôкъ.

На грозьбы Linzer Volksblatt'y, що католицко-людова партія покине правицю, Slovensky Narod вôдповѣдає, що Словѣнцѣ не будуть мати найменшои причины тую секесію оплакувати. „Мы, Словѣнцѣ — пише Narod — хочемо працювати спôльно зъ Поляками и зъ Чехами, але цѣлкомъ не одушевляємо ся бôльшостію яко такою".

Зъ бôльшимъ умѣркованемъ промовляє старо-ческа Politik въ дописи присланôй якимсь вызначнѣйшимъ членомъ правицѣ. Дописувателъ доказує, що проста змѣна правительства або системы нѣ на що не придала бы ся, бо тогдѣ авантура зновъ зачала бы ся зъ кôнця. Выйти зъ того лабіринту можна тôлько при помочи поважныхъ и рѣчевыхъ переговорôвъ безъ котрыхъ нѣ одна сторона не рушить ся зъ мѣсця. Politik запевняє, що въ рѣшаючихъ кругахъ поки-що выключена всяка важнѣйша змѣна конституціи.

Голосы угорскои прасы доказують, що Мадяры не будуть противитись анѣ змѣнѣ австрійскои конституціи, анѣ навѣть державному атентатови нѣ абсолютизмови въ Австріи, коли при тôмъ они самі лишать ся панами у власнôй хатѣ. Обговорюючи поголоски о змѣнѣ конст туціи въ Ав трію, Pesti Hirlap пише: „Зъ угорского становиска нова конституція въ Австріи була и є намъ байдужна — коли тôлько забезпечить институцію для спôльныхъ справъ. Въ червни 1897 р. ав трійске правительство хотѣло цѣсарскимъ патентомъ знести нинѣшну конституцію, але залишило сей плянъ. Однакъ досвѣдъ научивъ, що вôдъ тои хвилѣ внутрѣшне положене Австріи погôршило ся. Нинѣ борють ся тамъ вже зъ велико нѣмецкою идеею, а коли не наступить змѣна конституціи, треба буде бороти ся зъ явною зрадою. Треба отже скоро противдѣлати. Не треба бути великимъ пророкомъ, абы передвидѣти, що змѣна конституціи недалека. Може навѣть вже пôдписана цѣсарска постанова, що розвязує раду державну и убиває уперту репрезентацію але не лишь се: такожь октройована конституція, що повертає Австрію до стану зъ 1867 року и творить парламентъ зъ делегатôвъ сеймôвъ. Не треба загаювати того що се було бы великимъ крокомъ на передъ до абсолютизму и великою побѣдою федералізму. Для Угорщины нѣ одно нѣ друге не є пожадане, але зъ огляду на дуалізмъ оно не дасть ся оминути.

— —

Въ четверъ вôдбуло ся въ Реннахъ дальше переслуханє генерала Рожета. Свѣдокъ въ довшôмъ выводѣ далѣ высказувавъ свое переконанє о винѣ Дрейфуса и старавъ ся справдати поступоване Анріого и Естергазого. Пôсля зôзнаня свѣдка Пікартъ дуже пильно стерѣвъ Анріого на кождôмъ кроцѣ, хоть до такои контролѣ не мавъ мандату. Естергази в задовженымъ графомъ и легкодушнымъ авантурникомъ, але обжалованє его о зраду не м є найменшои пôдставы. Въ тôмъ, що Паті ді Клямъ допустивъ ся деякихъ неправильностій въ цѣли ратованя Естергазого, свѣдокъ не добачує нѣякого злочину, бо робивъ се въ переконаню, що Естергази не виненъ. Се, що для ратованя Естергазого въ міністерствѣ вôйны пропавъ одинъ в жный документъ, було дѣломъ Паті ді Клямъ. — Коли Деманжъ спытавъ: якъ мôгъ генеральный штабъ попи рати того чоловѣка, Рожет вôдповѣвъ, що въ тôмъ не бачить нѣчого злого. Свѣдокъ твердить дальше, що Естергази одержавъ 600.000 франкôвъ за се, щобы признати ся до авторства бордеро. На се Деманжъ: „Отже въ якій способъ вытолкуєте се, що Естергази, будучи въ порозумѣню зъ родиною Дрейфуса, писавъ клевету и пôдбурюючій противъ Дрейфуса ста стѣ?" Рожетъ: „Певно тому, що взагалѣ не знавъ, якъ справа стоить". [На сали смѣхъ]. Рожетъ [зъиритованый и зверненый до Дрейфуса]: „Що-до себе скажу лишь тôлько, що коли-бъ мене обжаловувано о зраду, я знайшовъ бы способôвъ доказати свою невинность. [На сали крикъ и протесты]. Чому вôнъ лишь голословно заперечує, а не дає доказôвъ?" [Деманжъ зъ легковаженемъ махнувъ рукою]. Дрейфусъ: „Тутъ не я маю доказувати, лишь вы. Все, що тутъ менѣ закинено, є неправда. Всѣ міністры, що тутъ выступали противъ мене зъ обжалованемъ, не опирали ся нѣ на одномъ фактѣ, але на голословныхъ твердженяхъ и комбінаціяхъ. Що-жъ я маю доказувати? нехай они доказують!"

Другимъ свѣдкомъ бувъ слѣдчій судья Бертюлю, котрому поручено розслѣдженє справы Дрейфуса, коли она вôджила. Свѣдокъ зôзнає, що разъ прийшовъ до него Анрі и зажадавъ выданя деякихъ актôвъ. Бертюлю вôдмовивъ. Анрі страшно просивъ, говорячи, що тутъ розходить ся о честь армію, але судья и семъ разомъ вôдмовивъ, заявляючи, що мѣжь паперами має листъ вôдъ Естергазого. „Листы тій, пане полковнику — мовивъ Бертюлю — ставлять васъ въ дуже лихôмъ свѣтлѣ. Тамъ сказано, що ны довжникъ Естергазого, а вôдносить ся се до часу передъ процесомъ Дрейфуса. На пôдставѣ тыхъ листôвъ можна бы навѣть пôднести противъ васъ дуже тяжкій закидъ, що вы Естергазому выдали дуже важный документъ". На се Анрі кинувъ ся на фотель и зачавъ плакати, вôдтакъ обôймаючи Бертюлю, просивъ его: „Пане, выратуйте насъ! Естергази розбôйникъ!" Тогдѣ свѣдокъ спытавъ Анріого: чи Естергази не написавъ бордеро? Анрі не сказавъ нѣ слôвъ нѣ такъ и закôнчивъ словами: „Прошу не напирайте на мене, бо честь армію стоить по-надъ всѣмъ". Свѣдокъ сказавъ, що Дрейфусъ не виненъ. Говорить се зъ глубокого переконанія и на пôдставѣ совѣстной студіи актôвъ. Нема найменшихъ доказôвъ вины Дрейфуса и бракъ всякихъ причинъ, а безъ доказôвъ нема злочину. Що-до бордера, то оно складало ся не зъ дрôбныхъ кавалчикôвъ, якъ тутъ сказано, але зъ трехъ бôльшихъ кусенѣвъ. „Ще разъ повторяю — кôнчивъ свѣдокъ, — що я переконаный о безвинности Дрейфуса и уважаю моимъ обовязкомъ се тутъ сказати."

По короткôй перервѣ, на жадане жѣнки Анріого, сконфронтовано ей зъ послѣднымъ свѣдкомъ. „Коли разъ — сказала она — мôй чоловѣкъ вернувъ до дому и сказавъ, що судья Бертюлю обошовъ ся зъ нимъ дуже вѣчливо, я сказала, що не вѣрю въ щирôсть того судьѣ и бою ся, що се поцѣлунокъ Юды. Я не помилила ся, се дѣйстно Юда". Бертюлю: „Вы жѣнка, тожь не можу вôдповѣсти вамъ такъ, якъ на се заслугуєте". Она: „Я тутъ не женщина, але говорю въ имени полковника Анріого". Бертюлю: „Вы говорите въ его имени, а я въ имени правды и справедливости. Вашимъ обовязкомъ є боронити честь вашого чоловѣка и вашои дитины, а моимъ правду".

Слѣдуючимъ свѣдкомъ бувъ полк вникъ ген. штабу Пікартъ. На самôвъ вступѣ запротестувавъ противъ пôдозрѣня винного Рожетомъ, що вôнъ зъ тайного dossier усунувъ одинъ некористный для Дрейфуса документъ та що нарочно кинувъ пôдозрѣнє на одного цѣлкомъ невинного офіцера. Пôдозрѣня звернуло ся зъ разу противъ того офіцира, бо его власный вуйко Паті ді Клямъ кинувъ се пôдозрѣнє. Пікартъ заперечивъ, мовь бы Дрейфусъ дрожавъ въ хвили, коли за диктатомъ Паті ді Кляма дававъ пробу свого письма. Ді Паті самъ признавъ, що окрôмъ бордеро нема нѣякого обтяжаючого доказу противъ Дрейфуса, а бордеро показало ся фальзифікатомъ. О тôмъ, щобы Дрейфусъ самъ признавъ ся бувъ до вины передъ капітаномъ Ренольдомъ, свѣдокъ нѣчого не знає. Противъ Естергазого свѣдокъ зачавъ слѣдство доперва тогдѣ, коли вôдкрывъ подôбность его письма на бордеро. Вôдтакъ слѣдство выказало легкодушный та картярскій способъ житя Естергазого, а формувало ся користнѣйше для Дрейфуса. Що-до мадагаскарскои ноты, котру опрацювавъ бувъ Ді Паті а котрій въ процесѣ противъ Дрейфуса приписувано велику вагу, то она була цѣлкомъ неважнымъ документомъ и лежала на верха майже у кождого урядника міністерства вôйны и кождый чужій атташе, що бувавъ у бюрахъ міністерства, мôгъ бувъ дуже легко ей собѣ взяти. Ді Паті въ загалѣ дуже неосторожно поступавъ собѣ зъ тайными документами и дававъ ихъ переписувати простымъ воякамъ, а не офіцирамъ. Вôнъ казавъ пофальшувати даты на бордеро, абы здавало ся, що вычислений тамъ документы выдано передъ вступленемъ его до міністерства. Пôдчасъ вчерашного переслуханя Пікартъ заявивъ, що оречене знатокôвъ въ справѣ бордеро уважає за користне для Дрейфуса. Що-до закиду, що Дрейфусъ дуже часто сходивъ ся зъ чужими офіцирами, то хочь-бы се була правда, нема въ тôмъ нѣчого злого. Дуже богато офіцирôвъ зъ французского ґенерального штабу жие въ приязныхъ вôдносинахъ зъ вôйсковыми членами чужихъ амбасадъ. Листъ зô словами „cette canaille de D." не може вôдносити ся до Дрейфуса, а що важнѣйше, того листу не писавъ Шварцкоппенъ до Панціардіого, але на вôдворôтъ. Бôльша часть документôвъ въ тайномъ dossier сфальшована. Власне слѣдство свѣдка привело его до переконаня, що авторомъ бордеро є Естергази. Тайне dossier взагалѣ выкликало у свѣдка розчарованє. Оно не мав нѣ одного важного документу, свѣдокъ не знайшовъ тамъ нѣчого обтяжаючого анѣ противъ Дрейфуса, анѣ противъ Естергазого. Ґенералы Боадефръ и Ґонсъ не позволили свѣдкови провадити дальшого слѣдства въ цѣли выясненя справа Дрейфуса. — На слова Пікарта, що истнують поважній сумнѣвы о невинности Дрейфуса, Ґонсъ вôдповѣвъ: „Коли нѣкому того не скажете, нѣхто о тыхъ сумнѣвахъ не буде знати". Оба тій ге-

---

ричній на основѣ историчного матеріялізму и доходили неразъ до абсурдôвъ такихъ, якъ отъ примѣромъ выпроваджене розвою фільософіи старогрецкои на основѣ економічныхъ вôдносинъ Греціи.

Зъ тои теорія историчного матеріялізму выходить далѣ теорія борбы клясъ. „На певнôмъ степени розвою попадають матеріяльній силы продуктивній суспôльности въ суперечность зъ истнуючими вôдносинами продукційными, чи — пôсля правного выслову — зъ вôдносинами власности, середъ котрыхъ доси обертали ся. Въ поодинокихъ формахъ розвою тій вôдносины стѣсняють силы продуктивній. И тогдѣ наступає епоха суспôльнои революціи. Зô змѣною економічнои пôдставы змѣнають ся також правній и політичній уряджения скорше або повольнѣше". — „И мы зрозумѣли, — пише Енґельсъ, — що вся дотеперѣшна исторія була исторію клясовыхъ борôвъ и що тій взаимно побиваючій себе клясы були кождымъ разомъ выторомъ вôдносинъ продукційныхъ и взаемныныхъ, однымъ словомъ: економічныхъ вôдносинъ." Така суперечность зайшла була мѣжь розвиткомъ капіталізму а вôдносинами феодальными, отже наступила буржуазна революція, що вызволила капіталізмъ зъ путъ феодалізму. Въ теперѣшныхъ вôдносинахъ заходить зновъ суперечность у вôдносинахъ продукційныхъ, а именно въ приватномъ характерѣ присвоювання, а суспôльномъ характерѣ продукціи. Продукція є суспôльна, то значить, що бере въ нѣй участь бôльше число людей працюючихъ надъ выторомъ продуктôвъ ужитковыхъ на пôдставѣ певного подѣлу и орґанізації працѣ. А доходы зъ тои продукціи присвоюють собѣ поодинокій люде, то значить: на доходахъ суспôльнои працѣ маємо приватну власность. При тôмъ є ще друга суперечность: продукты выробля ся пôсля певного пляну, але въ збуваню ихъ, на торзѣ, панує повне безголове. И въ тыхъ двохъ суперечностяхъ лежить, по теорія наукового соціялізму, зарôдъ смерти старои а народженя новои формы суспôльнои.

Борба клясова, що вôдбуває ся на тлѣ тыхъ двохъ суперечностій, має за свôй предметъ оцѣнене а раціе вынагороджене працѣ роббтника капіталістомъ. Капіталістъ продає товары, выроблений роббтникомъ, звычайно по цѣнѣ, що дає певну надвыжку по-надъ кошты продукціи. И та власне надвыжка є надвартостію працѣ выконаной роббтникомъ. Чоловѣкъ взагалѣ має способность продукувати бôльше, нѣжь треба до его удержаня. Въ такихъ вôдносинахъ, де вôнъ є самъ паномъ, може вôнъ сесю надвыжку лишити для себе и она стає для него зародомъ капіталу. У вôдносинахъ капіталістичныхъ вôнъ дôстає таку плату, яка при певнôмъ исторично выробленôмъ способѣ житя є потрѣбною до его удержаня, однакъ роббтникъ робить звычайно бôльше и та надвыжка працѣ, яку вôнъ доконує по-надъ вынагороджену часть працѣ, є пôдставою зарôбку [доходу] капіталиста. Рôзница помѣжь дѣйстною вартостію працѣ а платою роббтничою є власне тою надвартостію — и стремлѣнемъ кождого капіталиста мусить бути: пôднести тоту надвартость до можливо найвысшихъ границь.

Але на цѣну торгову продуктôвъ вплывають ще рôзній чинники, хочь-бы примѣромъ конкуренція торговельна. Она обнижає цѣну. Щобы отже дôйти до своеи попереднои надвартости, треба обнизити кошты продукціи, а то: зниженемъ платы роббтничои — продовженемъ часу працѣ роббтника — вкôнци пôднесенемъ продуктивности працѣ. Найлѣпше средство — то пôднесенє продуктивности працѣ черезъ лѣпшу орґанізацію працѣ и усовершенє машинерія; въ наслѣдокъ того потреба менше роббтникôвъ, або удержує ся тôлько само роббтникôвъ, що давнѣйше, лишь по низшôй цѣнѣ.

Отже маємо теперь фабрики и промысловій заведеня зъ бôльшимъ або меншимъ промысловымъ капіталомъ [машины и иній средства продукціи]. Наслѣдкомъ того въ бôльшихъ промысловыхъ заведеняхъ стає богато роббтникôвъ зайвыми, они остають безъ занятя, промысловій заведеня на бôльшу скалю беруть перевагу надъ меншими, наступає централізація въ промыслѣ, торговли й рôльництвѣ и чимъ разъ сильнѣйша експльоатація малого капіталиста. Наступають періодично крізы въ торговли и промыслѣ, выкликаній продукцією товарôвъ по-надъ потребу и малою консумцією спролетаризованыхъ масъ. Тій крізы руйнують головно дрôбныхъ капіталістôвъ и приспѣшують процесъ зосередоточеня и вывласненя. Зъ одного боку узагальнює ся коллективістична, кооперативна форма працѣ, и то чимъ разъ бôльше, — въ другого боку „зô стало зменшаючимъ ся числомъ магнатôвъ капіталу, що присвоюють собѣ и монополізують всѣ користи тои перемѣны, зростає маса нужды, гнету, невôльничои улеглости, звыродженя, вызыску, але рôвночасно зростає обурене бôльшаючои, механізмомъ самого капіталістичного продукованя вышколеноі, сполученои и зорґанізованои класы роббтничои". И такъ розвôй иде до того, що маємо мінімальне число капіталістôвъ, а велику выдѣличену масу, котра становить пôдставу продукціи — капіталістичноі у формѣ, але коллективістичноі въ суті. То певне число капіталістôвъ, вызыскуюче масу, стає запорою для коллективістичноі формы продукціи Отже тоту запору переборює народна маса, вывласнивши и присвоивши весь капіталъ [средства продукціи] на власность народу — и капіталістична приватна власность знесена!

Тою клясою, що має доконати сеи перемѣны, є класа платныхъ роббтникôвъ — пролетаріятъ. Она у вôдповѣдній хвили возьме въ свои руки власть державну и „замѣнить средства продукціиній на власность держави". Але тымъ самымъ пролетаріятъ перестає бути пролетаріятомъ, перестають рôзницѣ и противенства клясовій, а держава перестає бути державою. Борба о истнованє чоловѣка яко одиницѣ, що доводила до конфліктôвъ и експесôвъ, перестає, держава не має вже що гнобити и сама собою умирає.

То є головній точки Маркесовскои теорія, котрыхъ соціяльній демократы загально взявши тримали ся. Мавъ вправдѣ часомъ и Марксъ сумнѣвы що-до деякихъ порушеныхъ высше справъ, але лише хвилево. И такъ примѣромъ въ 1872 р. по комунѣ парискій вôнъ въ передмôвѣ словѣ до нового выданя „Комуністичного маніфесту" писавъ, що люстова революція а ще бôльше комуна дали доказы, що „класа роббтнича не може такъ по простому взяти готовои машинерія державнои въ свои руки и ужити ей до своихъ цѣлей". А въ пять лѣтъ пôзнѣйше пише выразно въ письмѣ полемічномъ противъ Дірінґа [Dühring]: „Пролетеріятъ бере въ свои руки власть державну и замѣняє средства продукціиній на власность державну". Отже перечить тому, що сказавъ перше. Такъ и въ иншихъ случаяхъ.

Але тій погляды, якій мы повыше зôбрали, представляють ся яко загальне понятє научноі теорія соціялізму. Якій хибы и браки видять въ нѣй самій соціялисты, о тôмъ поговоримо въ слѣдуючихъ статьяхъ.

(Дальше буде.)

нералы заборонили також провадити дальше слѣдство противъ Естергазого. Въ справѣ завуальованои дамы, котра приносила Естергазому фальшований документы, абы его выратувати, Пікартъ заявляе, що Паті ді Клямъ не дѣлавъ тутъ зъ власноѣ охоты. Сеся занва робить на присутныхъ велике вражѣне. — Коли генералъ Мерсіе заявивъ, що нѣколи не згадувавъ о дорученю тайныхъ актовъ судови, Пікартъ сказавъ: „Дуже добре пригадую собѣ, якъ полковникъ Морель сказавъ, що посѣдае тайнѣ акты замкненѣ въ куверть“. Сфальшоване депешѣ pebit bleu, котре въ справѣ Естергазого вѣдграе велику ролю, закидаютъ Пікартови. Тымчасомъ можна доказати, що депешу попѣдшкробувано доперва тогдѣ, коли она вже выйшла зъ рукъ свѣдка. Паті ді Клямъ кождого тыждня приймавъ Шварцкопена и Паніцардіого въ своѣмъ власномъ урядовомъ бюрѣ. Его коментарь до тайного dossier не бувъ призначеный для информаційного бюра. „Стверджую, — казавъ Пікартъ, — що генералъ Мерсіе попросту казавъ сей документъ усунути. Въ 1894 роцѣ окрѣмъ бордеро не було абсолютного нѣякого иншого доказу вины Дрейфуса, але по его засужденю „доказы“ вынайали нагле цѣлыми масами. Коли тѣлько якій обманець хотѣвъ зъ информаційного бюра выдурити якихъ 100 франковъ, эголошувавъ ся зъ заявою, що докладно знае, де знаходять ся доказы вины Дрейфуса. По засужденю Дрейфуса дуже часто пропадали зъ міністерства вѣйны деякѣ документы, але тогдѣ вже нѣхто не звертавъ на се уваги, бо вже не розходилось о Дрейфуса. Естергази мавъ довги и просивъ, абы его частѣйше высылано на маневры; вѣнъ выготовлявъ також вѣдписы документовъ. „Поважана особа“, вѣдъ котрои Анрі мавъ одержати бордеро и о котрѣй вѣнъ высказавъ ся зъ такимъ респектомъ, що не потребувала за се нѣякои заплаты, бо страшно богата, — то така богата, що я самъ выплачувавъ ѣй за посередництвомъ Анріого по 1200 франковъ и ще менше! Якъ збирано доказы вины Дрейфуса, доказуе слѣдуючій фактъ: Дрейфусови доручено листъ якогось „Ваѣлера“ зъ донесенѣмъ, що его донька вѣддае ся. На тѣмъ листѣ було кѣлька уступовъ написаныхъ „симпатичнымъ“ атраментомъ такого бѣльше-менше змѣсту: „Нѣчого бѣльше не розумѣемо; придержуйте ся знова давнѣйшои системы. Скажѣть, де е шафы зъ тайными замками? Мы теперь готовѣ до дѣланя“.

Вчерашне переслуханя Пікарта тревало пять годинъ. Его зѣзнаня були яснѣ, рѣшучѣ и вычерпуючѣ. Окрѣмъ уже знаныхъ подавъ дуже богато новыхъ и сензаційныхъ фактовъ, котрѣ выкликували мѣжь присутными не мале зворушенѣ. Черезъ зѣзнаня Бертюля и Пікарта наступивъ въ процесѣ рѣшучій зворотъ въ користь Дрейфуса.

Також не безъ вражѣня на публичну опінію и на трибуналъ лишить ся така телеграма австрійского атташе, полковника Шнайдера до редакціи Figar-а: „Емсъ, 17 липня. Листъ датованый въ дня 31 падолиста 1897, котрый менѣ приписувано а котрый оголошено въ Figar-ѣ зъ дня 16 серпня с. р. е фальшфікатомъ. Полковникъ Шнайдеръ“. Листъ сей вѣдчитавъ бувъ Мерсіе передъ трибуналомъ въ Ренвахъ. Въ тѣмъ листѣ полковникъ Шнайдеръ мавъ заявити, що Дрейфусъ мавъ зносины зъ тайными агентами въ Штрасбурзѣ и Брукселю. Генералъ Роже також покликувавъ ся на сей листъ. Надѣяли ся що у президентъ военного трибуналу згадае за сесю телеграму при вчерашнѣй розправѣ, але вѣнъ того не зробивъ, заявляючи, що его не обходить те, що стоить въ Figar-ѣ а австрійска амбасада повинна була безпосередно прислати ему депешу. Вчера потверджено урядово заяву австро угорскои амбасады, що депеша полковника Шнайдера е правдива и автентична.

Вчера оголошено ще друге дементі користне для Дрейфуса, именно Паніцардіого, котрый запевняе на „свою честь, яко воякъ и честный чоловѣкъ“, що имя Дрейфуса чувъ першій разъ по его увязненю. W. Allg. Ztg. доносить зъ Риму, що Паніцарді посѣдае часть вычисленыхъ въ бордеро документовъ, писаныхъ рукою Естергазого на тѣмъ самѣмъ кропкованѣмъ папери, що служивъ також до выготовленя бордеро.

Сензацію зробила вчера також вѣсть, що зловлено того, що пострѣливъ Ляборіого. Называе ся Гльоротъ и мавъ уже признати ся до вины. Пікартъ и Гастъ, котрѣ були свѣдками атентату, заявили, що Гльоротъ не подѣбный до того, котрого они бачили и за котрымъ довшій часъ бѣгли.

НОВИНКИ.

— **Рѣчницю уродинъ цѣсаря** обходивъ Львовъ торжественно пѣсля заповѣдженои програмы. Змѣна зайшло о стѣлько, що въ наслѣдокъ зливного дощу заповѣджена польна служба Божа на оболоню Яновскѣмъ не вѣдбула ся. Въ навечерѣе вѣдограли капелѣ трохъ полковъ передъ головною стражницею великій т. зв. „Zapfenstreich“ а вѣдтакъ розбѣйшли ся по улицяхъ мѣста. Въ день уродинъ о 5 год. рано 15 выстрѣловъ гарматныхъ розбудили Львовянъ. Рѣвночасно капелѣ вѣйсковѣ, мимо зливного дощу, переходили улицями, приграваючи. О год. 9 рано вѣдбулись у всѣхъ церквахъ катедральныхъ торжественнѣ благодарственнѣ богослуженя. Въ катедрѣ лат. дирравивъ вел. Моравскій, а явили ся представителѣ властій держ. и краев. прочихъ, почестный шпалеръ творивъ вѣддѣлъ 80 полку, а уставлений передъ святинею три компанѣи того давали карабѣновѣ сальвы, котрымъ вторували сальвы гарматнѣ зъ цитадели. Рѣвночасно въ рускѣй митрополичѣй катедрѣ вѣдправлявъ пралат Бѣлецкій, а зъ представителѣвъ властій явивъ ся радникъ гр. Лось и инший представителѣ властій. Въ катедрѣ вѣрменьскѣй репрезентувавъ правительство радникъ Шавловскій. Рѣвножь вѣдбули ся богослуженя вѣ всѣхъ рускихъ и латиньскихъ церквахъ парохіяльныхъ и въ святиняхъ та въ домахъ иншихъ вѣръ. По богослуженяхъ віцепрезідентъ нам. Лідль приймавъ репрезентацѣи и депутацѣи, котрѣ прибували зложити желяня цѣсареви; першихъ принявъ представителѣ въ всѣхъ трехъ капітулъ. О 4 годинѣ пополудни вѣдбувъ ся въ намѣстничѣй палатѣ обѣдъ на 64 особъ. Обовязки господаря сповнявъ віцепрезідентъ Лідль, зъ Русинѣвъ були на обѣдъ запрошенѣ: митратъ Андрей Бѣлецкій, радникъ намѣстництва Кл. Дроздовскій и радникъ будівництва Сильв. Гавришкевичъ. Въ часѣ обѣду пригравала передъ палатою капеля 30 полку. Коли на тоастъ віцепрезідента въ честь цѣсаря пѣднесено трикротный окликъ, капеля заграла имнъ народный, а зъ цитадели загремѣло 24 сальвъ гарматныхъ.

Зъ Перемышля пишуть намъ: Въ Перемышли въ рускѣй катедрѣ вѣдправивъ въ день уродинъ цѣсаря Преосв. Епископъ Чеховичъ въ асистѣ цѣлои Капітулы торжественнѣ богослуженѣ, на котрѣмъ були присутнѣ представителѣ всѣхъ властій и половина цѣлого штабу офіцерского зъ своими генералами. За для непевнои погоды не було польнои службы Божои, то вѣйсковѣсть була въ обохъ катедрахъ по половинѣ. Дѣвѣ компанѣи уставленѣ коло катедры давали сальвы стрѣльнѣ пѣдчасъ спѣванои службы Божои. Обѣдъ галевый вѣдбувъ ся сего року у латиньского Епископа.

— **Неумѣстне поступованѣ польскихъ дневниковъ супротивъ рускои институціи.** У вчерашныхъ польскихъ дневникахъ львовскихъ прочитали мы вѣстку, що нѣбы *„функціонарь* Товариства обезпечень „Дністеръ“, проневѣривши *передъ кількома мѣсяцями* якусь суму грошей, утѣкъ, а вчера поліція арештувала его у Львовѣ“. Вѣсть сеся выдала ся намъ зъ самого першу неимовѣрною, отже мы удалисъ до Дирекціи „Дністра“ звѣдати ся, кѣлько правды въ згаданѣй вѣсти. Тамъ пояснено намъ, що вѣсть, подана польскими дневниками есть фальшива. Нѣякій „функціонарь“ [урядникъ] нѣчого не спроневѣривъ, а рѣчь була така: Ще въ 1893 роцѣ удавъ ся бувъ до „Дністра“ зъ прошенемъ о надане ему агентіи пѣвець церковный изъ Скалата Петро Заганячь, дирекція „Дністра“ дала ему агентію, а вѣнъ спроневѣривъ 286 злр. зъ премій збраныхъ за полісы вѣдъ членовъ Дирекціи „Дністра“ зараз въ 1893 роцѣ вѣдобрала П. Заганячеви агентію а справу вѣддала повѣтовому судови въ Скалатѣ для доходженя карного. Однакъ П. Заганячь утѣкъ до Россіи, а судъ выдавъ на него листъ гончій. Вѣдъ того часу не було за П. Заганяча чутки, аж вчера пѣзнано его у Львовѣ и поліція арештувала его. Страта 286 злр., спроневѣрена П. Заганячемъ, вѣдписана яко пропаща ще въ 1893 роцѣ и вѣдъ того часу не фігуруе въ білянсѣ. Отже фактичный станъ рѣчи, зовсѣмъ вѣдмѣнный вѣдъ того, що подали дневники польскій. Они, якъ-бы завидуючи „Дністрови“ доброго и правильного розвитку, не тѣлько не подають нѣколи згадки про станъ и розвій Товариства, але ще й мѣстять такій фальшивій вѣсти, якъ отъ сеся про арештованѣ „функціонера“ Дністра. А агентъ пр. цѣвь не есть функціонеромъ, не есть урядникомъ; вѣнъ тѣлько посередничить за зложенемъ кавціи. Мимоходомъ сказавши, агенты въ „Дністрѣ“ остають пѣдъ контролею, бѣльшими квотами не розпоряджують, а на сотки агентовъ може лучитись одинъ и совѣстный. Впрочѣмъ се не першій выпадокъ ширення фальшивыхъ вѣстій про „Дністеръ“ въ польскѣмъ дневникарствѣ. Для примѣру наведемо ось такій фактъ: Въ Хащованю, на угорскѣй граници въ глубокихъ горахъ и лѣсахъ, згорѣла хата, котру властитель обезпечивъ бувъ у „Дністрѣ“ на 300 злр. Въ тѣй хатѣ анѣ той властитель, анѣ нѣхто не мешкавъ, она стояла пустою. Наразъ тота хата згорѣла, въ способѣ загадочный. Дирекція зарядила ліквідацію шкоды и показало ся довѣдно, що властитель спаленои хаты купивъ ю за 50 злр., отже Дирекція и признала 50 злр. вѣдшкодованя [бо асекурація не може приносити користи асекуруючому, а тѣлько звертати ему дѣйстну шкоду]. Властитель хаты вѣдкликавъ ся до суду мирового, а судъ доси ще не порѣшивъ справы. Тымчасомъ Kurjer lwowski — не зажадавши пояснень вѣдъ дирекціи „Дністра“ — зробивъ на основѣ чиись дописи докоръ „Дністрови“, що вѣнъ хоче выкористати селянина. А хотяй опѣсля помѣстивъ спростоване Дирекціи „Дністра“, то однакъ вороги рускаго Товариства обезпечень порозсылали той нумеръ Kurjer'a, де була напасть на „Дністеръ“, агентамъ иншихъ товариствъ обезпечень и до такихъ громадъ, де куда Kurjer не мае передплатниковъ... Зъ того можна змѣркувати, якихъ шалено нечестныхъ воротовъ мае руске Товариство обезпечень — хотяй що-до совѣстности у всякѣмъ напрямѣ оно, смѣло можна сказати, есть взорцеве. Такъ н. пр. и що-до ліквідаціи — то за сѣмъ лѣтъ своеи дѣяльности „Дністеръ“ мавъ на звязку 2.800 шкодъ всего-на-всего чотири случаѣ суду мирового... Нехай же польскій дневники не йдуть злобою противъ такого хосенного а совѣстного Товариства. Мы певнѣ що Дирекція „Дністра“ зъ повною готовостію дасть въ кождѣй справѣ вѣрне пояснена кождѣй польскѣй редакціи, якъ отже намъ дала въ сѣмъ выпадку увязненя агента П. Заганяча.

— **Дрогобицкій ц. к. староста Бобжиньскій** выславъ до рускихъ урядовъ парохіяльныхъ яко „urzędów metrykalnych“ окружникъ [ч. 23.178 въ д. 1 с. м.] щобы предложили вытягъ зъ метрикъ „w języku polskim“, хочь дотычнѣ друкованы маютъ напису: полскій, *рускій* и нѣмецкій! Супротивъ того урядового надужитя и насильства руске духовенство дрогобицкого повѣта рѣшило выготовити дотычный выказъ въ языцѣ рускѣмъ, якъ то було доси, поки не прийшовъ до Дрогобича п. Бобжиньскій. О тѣмъ повѣдомляе ся тыхъ священиковъ, котрѣ може о тѣмъ рѣшеню не знаютъ. Въ переконанчаю, що нѣхто не выломить ся зъ-пѣдъ рѣшеня бѣльшости, додаемо, що дальшѣ информаціи можна засягнути у сусѣда.

— **Маріянъ Голембіовскій**, урядникъ гал. касы щадничои, що то онегды въ Римановѣ пѣдпаливъ ся нафтою, померъ въ шпиталю въ Сяноцѣ. Передъ смертію зѣзнавъ, що допустивъ ся самогубійства зъ муки совѣсти, бо яко судья присяглый въ процесѣ банкировъ Гольдштерна и Левенгерца давъ ся пѣдкупити, взявши 100 зр.

— **Зъ Доминьского пишуть намъ**: Старанемъ приходника о. Іос. Грабовенского зъ Тисова пѣбудовано при скалахъ въ Бубинщѣ каплицю Успеня Пресв. Дѣвы Маріи. Посвященѣ сеи каплицѣ и перше въ нѣй богослуженѣ вѣдбуде ся въ день Успенія 27 н. ст. серпня с. р. При тѣй нагодѣ намѣрена есть народна забава зъ танцями. Отже запрошуемо всѣхъ родимцѣвъ на се торжество и забаву. На кошты уряджена постановляе ся вступъ вѣдъ особы 1 корону а вѣдъ родины 2 корони. Близшихъ вѣстій удѣлае Урядъ приходскій въ Тисовѣ. — *Вѣдъ Комітету.*

— **Зъ Дрогобича** пишуть намъ: Заязане въ 1897 роцѣ статутарне Товариство рускихъ ремѣсниковъ „Зоря“ въ Дрогобичи рѣшило урядити дня 10 н. ст. вересня фантову льотерію зъ фестиномъ въ огородѣ мѣскѣмъ, а вечеромъ танцѣ въ сали гімнастичнѣй въ Дрогобичи, зъ чого чистый *дохѣдъ призначено на будову Дому Народного въ Дрогобичи.* Ведений любовію Матери-Руси, запрошуемо всѣхъ братчиковъ и сестрицъ до участи въ тѣмъ торжествѣ, щобы при сполученыхъ силахъ мы могли мати можность двигнути ся и въ суспѣльнѣмъ житю вспѣли занятѣ належне намъ мѣсце. — Фанты и всякѣ датки просимо присылати на руки емер. ц. к. капітана Г. Кузика въ Дрогобичи. [Всѣ нашѣ часописи дуже красно просимо о ласкаве повторене нашои вѣдозвы въ своихъ стовпцахъ.] — За Выдѣлъ Товариства рускихъ ремѣсниковъ „Зоря“ въ Дрогобичи: *о. Антоній Рудницкій* предсѣдатель, *Ілія Болонный* секретарь.

— Дня 6. н. ст. серпня (25 ст. ст. липня) вѣдбуло ся **въ Кіевѣ** торжественне посвячене и отворене **новои пристани** (порту) **на Днѣпрѣ**, выбудованои мѣстомъ. Фактъ се многоважный въ економічнѣмъ житю якъ самого мѣста Кіева, такъ и цѣлого просторого краю. Доси Днѣпро, що враз изъ своими дотоками представляе величезну сѣть водноѣ комунікаціи [12 300 верстъ] и сполученый каналами зъ Вислою, Нѣманомъ и Двиною, не мавъ анѣ одноѣ пристани раціонально устроѣноѣ. Се не могло користно вплынути на розвѣй торговельноѣ иланбы по Днѣпрѣ. А що до самого Кіева, найбѣльшого мѣста надднѣпрянського, то бракъ тутъ великоѣ и догѣдноѣ пристани приносивъ ему необчислимѣ втраты. Бѣльшѣсть судент товаровыхъ мусѣла обминати Кіевъ. Отворену теперь нову пристань збудовано пѣдъ проѣкту инжинера Максимовича коштомъ 488.000 рублѣвъ. То великанъ обѣймаючій просторонь 44 десятинъ [десятина = бѣльше-менше два наши морги]. Територія на склады обѣймае 20 десятинъ. Всѣ уряджена сеи пристани переведено пѣсля найновѣйшихъ вымогѣвъ техѣки, отже она есть нинѣ правдиво взѣрцевою.

— **Зъ Золочѣвщины** пишуть намъ: Въ 168. числѣ „Дѣла“ розказана за польскими дневниками пригода въ костелѣ въ Кранищи пѣдчасъ богослуженя за повѣшеныхъ у Львовѣ 1848 року на т. зв. Гицлѣвскѣй горѣ польскихъ революціонеровъ Висковского и Капуеціньского. Пѣдчасъ того богослуженя почали Поляки спѣвати „Boże, coś Polskę“ а вѣдтакъ „Z dymem pożarów“, та ксьондзъ заборонивъ спѣвати сесю пѣсню [она яко вретична стоить на индексѣ] а Ruch katolicki оправдуе ксьондза, бо дому Божого не позванно ся уживати до пустыхъ демонстрацій політичныхъ... Читаючи се, пригадали мы собѣ, якъ то пѣдчасъ прогульки сегорѣчного зѣзду педагогічного изъ Золочева до Пѣдгорець золочѣвскій ц. к. инспекторъ окружный [а Дзундза, зъ роду Русинъ] въ пѣдгорецкѣмъ костелѣ зараижувавъ: „A teraz, panowie, zaśpiewajmy: Boże, coś Polskę! А коли хоръ, зложеный въ бѣльшѣй части зъ саракѣвъ Русинѣвъ [„спѣволюбивыхъ“] вѣдспѣвавъ сесю пѣсню, пану инспекторови було того за мало, то занотовувавъ ще: „Z dymem pożarów“... Славный инспекторъ!

— **Огнѣ.** Пишуть намъ: Дня 16 сего мѣсяца погорѣло у Волковѣ [перемышляньского повѣта] чотири господарѣ. Всѣ будинки зѣ звезеными збожемъ згорѣли такъ, що нещасній жертвы огню лишились на зиму безъ даху и хлѣба. Шкода звыше 5000 злр. а зъ того ли ше два господарѣ були обезпечени на 1500 злр. При гашеню пожару помагали селянемъ сусѣдного Мерищева; за се належить ся изъ правлюдна подяка. Не менша подяка и Вп. п. Черкавскѣй зъ Мерищева за присланѣ сикавки, що немало причинилась до зльокалізованя и погашеня огню. Треба примѣтити, що у Волковѣ, де есть бѣльше якъ 180 нумеровъ, нема сикавки, ба навѣть нѣ однои бочки громадскои. Такъ само и на волковскѣмъ фѣльварку гр. Романа Потоцкого нема сикавки.

— **Отроене грибами.** Въ Фѣльваркахъ малыхъ пѣдъ Бродами отруила ся грибами родина Ковальчиковъ. Дитина умерла въ кѣлька годинъ по ѣдѣ, а батька и матѣрь вѣдвезли ще до шпиталю въ Бродахъ, але мимо енергічнои помочи лѣкарскои Ковальчикова умерла а Ковальчикъ лежить безъ надѣѣ.

— **Обокрали міністра просвѣты!** До лѣтного мешкання міністра просвѣты, графа Білянта Райта въ Медлінгу коло Вѣдня закравъ ся онегды невыслѣдженый доси злодѣй и забравъ богато дорогоцѣнныхъ рѣчей и трохи готовки. Злодѣй влѣзъ черезъ веранду на першѣмъ поверсѣ до комнаты графинѣ, и взявъ зъ вѣдтамъ два золотѣ хресты зъ рубінами, три золотѣ ланцушки и медайльонъ выкладаный бѣльшими камѣнями, крѣмъ того ще богато иншихъ дрѣбнѣйшихъ рѣчей и всѣляку дрѣбну посудину, а до того всего ще й дѣвѣ портмонетки, въ котрыхъ було разомъ може около 12 зр. Міністеръ давъ знати до жандармерії и полиціи.

— **Страшна похибка.** Въ замку Марчальскѣмъ, належачѣмъ до гр. Павла Шехенього, приключивъ ся вчера страшный выпадокъ. Чотиролѣтный сынокъ гр Шехенього заслабъ и вѣзвано до него окружного лѣкаря д ра Філіппа. Лѣкарь хотѣвъ дитинѣ для усмиреня болѣвъ, вприснути сублімату квасу винного. Отже написавъ рецепту на 500 грамовъ сублімату квасу винного и на 500 грамовъ карболю, котрого потребувавъ для цѣлей дезинфекціѣныхъ. Тымчасомъ въ аптицѣ помѣнано написы на фляшкахъ, а лѣкарь зъ причины сильного нежиту [хоть нюхавъ плынъ у фляшчинкахъ] не завважавъ обмѣны, и втиснувъ дитинѣ дозу карболю. Дитина въ годину пѣзнѣйше середъ страшныхъ умерла. Лѣкареви и аптикареви выточено слѣдство.

— **Дрѣбнѣ вѣсти.** Въ парох. церкви въ Золочевѣ вѣдбуде ся дня 24 серпня о годинѣ 7½ вечеромъ вѣнчане п. А. В. Кассарабы, ревідента ц. к. зелѣзниць держ. у Львовѣ, зъ панною Наталіею Озерскою, дочкою пп. Иеидора и Іосифы Озерскихъ.

Господарство промыслъ и торговля.

— **Зъ „Народноѣ Торговлѣ“.** Симъ подаемо до вѣдомости Вп. Гостей нашихъ, що загоновый транспортъ вина, о котрѣмъ вже разъ згадували-сьмо, надѣйде до Львова въ другѣй половинѣ вересня с. р. Буде вѣнъ мѣстити, якъ попереднѣми разами, два рода вина, а именно: I а вино богослужебне по цѣнѣ 50, 52 и 54 кр. за літру и II-а вино богослужебне по цѣнѣ 40, 42 и 44 кр. за літру въ бочѣлкахъ около 100, 50 и 25 літровъ. Цѣна розумѣе ся franco бочка и loco Львовъ дворець. — Ласкавѣ замовленя приймаемо найдальше до 15. вересня с. р. — *Дирекція.*

— **Зъ Волосова** [почта Цуцилювъ, повѣтъ надвѣрняньскій] одержуемо отсе письмо: До вѣдомости нашихъ Хвальныхъ Товариствъ фінансовыхъ и нашихъ емігрантовъ доношу, що въ Волосовѣ загадавъ парцелювати 200 моргѣвъ земль, переважно до управы доброи, зъ свѣжатьми добрыми и зъ молодымъ лѣсомъ п. Адамъ Кулаковскій, концѣпіентъ ц. к. дирекціи скарбу у Львовѣ, и вѣддавъ саме парцелюванѣ Иванови Квасникови и Станіславови Горватови зъ Волосова. На тѣмъ одностайнѣмъ комплексѣ стоить дворъ, стодола, шпихлѣрь и стайнѣ, все въ досыть добрѣмъ станѣ, и то надъ кирницями и надъ потокомъ Стримбою зъ Надвѣрнои пливучою. Цѣну поставили парцеляты на 150 злр. вѣдъ морга. Сей обшаръ радивъ-бымъ Русинамъ брати. А у колятора волосовского п. Якова Штавфера есть ще 180 моргѣвъ до парцельованя по цѣнѣ вѣдъ 100 до 160 за моргъ. Ту найбѣльше вже грунту на добре насовнѣко. По трете: въ сусѣднѣмъ селѣ Волосова, именно въ Цуцилювѣ ad Надвѣрна продае Соколовскій свѣй обшаръ вартости 17.500 зр. На тѣмъ обшарѣ нема жадныхъ довговъ банковыхъ. Положый вѣнъ близько надвѣрняньскои Быстрицѣ, на красной рѣвнинѣ, на пѣдгорю Карпатовъ, въ дуже красной комунікаціи, зъ повъ милѣ вѣдъ стаціи Тарнавицѣ [лѣсной] на лініи Станиславовъ-Воронника. До того обшару належить млынъ зъ 4-ма камѣнями, положеный на вѣднозѣ Быстрицѣ. Всього грунту мае Соколовскій 135 моргѣвъ, зъ того вѣдпадае на лѣсъ будовляный и троха корчовъ 44 моргѣвъ. Соколовскій мае право спѣльного пасовиска на толоцѣ громадскѣй. За моргъ жадае Соколовскій 138 зр. Розумѣе ся, що до грунту того належить и дворъ зъ будынками господарскими. На грунтахъ пп. Кулаковского и Штавфера е довги банковѣ, котрѣ можна перебрати на себе. Соколовскій не хоче парцелювати, але або одинѣй особѣ або спѣлцѣ зъ вѣльноѣ руки продати, абы не клопотатись богато. Нашѣ емігранты могли бы за грошѣ, пускани на далеку дорогу замореку, и купувати тѣ грунты, а за решту будуватись и загаздовуватись, чого изъ серца жичу! — *Андрей Сумикъ*, душпастырь зъ Волосова.

Телеграмы „Дѣла“.

Вѣдень 19 серпня. Міністерство фінансовъ оголосило розпорядженя въ справѣ утворена въ Краковѣ уряду вымѣру належитостій, ко-

трый зачне свою дѣяльность въ днемъ 1 жовтня с. р.

Лондонъ 19 серпня. Зъ Петербурга доносять, що въ жовтни вѣдбуде ся въ Скерневицяхъ зъѣздъ цѣсаря австрійского, нѣмецкого и россійского.

Парижъ 19 серпня. Раненого Ляборіого буде заступати адвокатъ Морнардъ. Голова антісемітскон ліги Геренъ мавъ рѣшитись нинѣ въ полудне вѣддати ся въ руки поліції. Домъ окруженый вѣйскомъ.

Базилея 19 серпня. На конгресѣ сіоністовъ принято до вѣдомости справоздане зъ руху, котре выказуе 100.000 приклонниковъ сіонізму. Доходы выносять 100.000 зр. Сеся квота буде зужита на аґітацію и конгресы. Число товариствъ збольшило ся о третю часть. Увагу звернуло се, що соціялістична група не прибула на конгресъ.

Ціріхъ 19 серпня. Рошфоръ, болчи ся, щобъ и его не арештовано, утѣкъ зъ Парижа до Швайцарій.

Берлинъ 19 серпня. *Прускій соймъ вѣдкинувъ вѣ другѣмъ читаню предложене о каналѣ.* Числять на се, що палата панівъ прийме предложене и въ той способѣ прийде предложене назадъ до сойму. Ситуація замотана. Консерватисты и юнкры боять ся, що будова каналу забере имъ зъ села богато робѣтниковъ и приславъ ихъ подвысшити робѣтникамъ платню. Головно зъ тои причины они выступають противъ правительственного предложеня, за котрымъ аґітуе самъ цѣсарь и котрый маѣ велике значѣне для нѣмецкои торговлѣ и промыслу.

КОНКУРСЪ.

Выдѣлъ Руского товариства педаґоґічного у Львовѣ, розписуе симъ конкурсъ на принятє ученикѣвъ до „Института вѣдъ покровомъ св. О. Николая на рѣкъ шкѣльный 1899/1900.

Приймати ся будуть ученики середныхъ шкѣлъ, сыны членѣвъ Руского товариства педаґоґічного. До подання долучити треба: 1) метрыку хрещеня ученика; 2) свѣдоцтво шкѣльне зъ послѣдныхъ двохъ курсѣвъ; 3) деклярація що-до мѣсячнои заплаты, що виносить 20 зр.; 4) 1 зр. на выдатки кореспонденційнѣ; 5) хто не есть членомъ Руского товариства педаґоґічного, 1 зр. на вписове и вкладку рѣчну до того товариства.

Всякѣ подання адресувати треба до выдѣлу Руского товариства педаґоґічного у Львовѣ, ул. Театиньска ч. 19, на руки члена выдѣлу Костя Панькѣвского. Остаточна умова заключить ся по принятю кандидата.

Въ складѣ комітету, занимаючого ся веденемъ дѣлъ Института, входять: дир. Едв. Харкевичъ яко голова, проф. Илья Кокорудзъ, д-ръ Антѣнъ Хомишъ, д-ръ Стефанъ Федакъ, катих. о. Дорожаньскій и Кость Панькѣвскій яко настоятель института и секретарь комітету.

Институтъ дае своимъ выхованкамъ: а) мешкане, харчъ, опалъ, свѣтло, послугу, пране за доплатою 50 кр. мѣсячно, б) доставляе имъ — о скѣлько на се дозволять фонды — книжокъ и приборѣвъ шкѣльныхъ, в) управляе ихъ выхованемъ, стараюсь о добре домашне и товариске поведене, г) улекшуе имъ науку шкѣльну и наглядае ей вѣдъ доглядомъ домашныхъ сталыхъ директорѣвъ, д) доставляе выхованкамъ нагоду придбати нишихъ вѣдомостій, теоретичныхъ и практичныхъ. Часъ вносити подання о принятє вызначуе ся до дня 10 н. ст. серпня 1899.

Надѣслане.

Д-ръ Р. І. Міллеръ

повернувъ

ординуе вѣдъ 11—12 и вѣдъ 3—4 ул. Жовкѣвска ч. 42, Львовъ. 288 7—8

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. управн. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купуе и продае

ВСЯКІ паперы цѣнны и монеты

по найдешевшѣмъ курсѣ денномъ не числячи нѣякои провізіи. 374 [4]

ЛИПИНЬ

въ реставрацію НАФТУЛЫ ТЕНФЕРА, улиця Трибунальска ч. 12, домъ власный, можна достати щоденно вже о годинѣ 8-ій рано горячій снѣдання

ЦѢННИКЪ.

Печена вепрова зъ капустою	15 кр
Сѣкани легки	12 „
Фляки	1 „
Ножка телача зъ хрѣномъ	10 „
Ковбаска зъ хрѣномъ	5 „
Кавиръ	15 „
Обѣдъ зъ абонаментѣ	50 „

Всякѣ напитки въ найлѣпшихъ родахъ по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ; для певности, що походять зъ моеи реставрації, даю вѣдбираючимъ марки. — Найлѣпшій вино по найдешевшихъ цѣнахъ почавши вѣдъ 40 кр. літра.

По театрѣ все свѣжа, въ великій выборъ стравъ и напитковъ заосмотрена кухня.

79 112—? Зъ высокимъ поважанимъ **НАФТУЛА ТЕНФЕРЪ.**

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

Оптикъ и Механікъ у Львовѣ, площа Галицка ч. 1., противъ Банку Гіпотечного на пляцовцѣ цисцы Галицкои

поручае въ великомъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ: окуляры, цвікеры, лорнеты, бінокли, далекознды, барометры, термометры, рѣдкій ареометры, скіроскопы, лупы, компасы, райсфайдеры, тасмы мѣрничѣ, піоны, лібелѣ, манометры и т. п.

Уряджене дзвонковъ електричныхъ.

Всякѣ направки полагоджують ся якъ найскорше и найдешевше. 4617

Курсъ Львовскій

зъ дня 18 н. ст. серпня 1899.

Акціи за штуку безъ купона.	Плат.	Жад.
Зелѣз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. к.	210 50	212 50
Зелѣз. Львов.-Черновц.-Ясы по 200 зр.	284 —	286 25
Банку гипот. галиц. по 200 зр. а. в.	375 —	382 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	— —	— —
Банку для торговлѣ и промыслу 200 зр.	198 —	200 —
Листы наставнѣ по 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а. в. выльос. зъ 10% прем.	110 20	110 90
Банку гипот. гал. 4½% а. в. льос. 50 л.	100 —	100 70
„ „ „ 4% 60 л. по 200 кор.	96 50	97 20
„ краевого 4½% а. в. льос. въ 51	100 20	100 90
„ „ 4% а. в. льос. въ 57 л.	97 30	98 —
Товариства кредит. 4% (I емісія)	97 —	97 70
„ „ 4% льос. въ 41½ л.	97 —	97 70
„ „ 4% льос. въ 56 л.	94 90	95 60
Облиги за 100 зр.		
Галиц. фонду пропинаційного 4% в. а.	97 80	98 50
Буков. фонду пропинаційного 5% в. а.	102 50	— —
Комунальный Банку краев. 5% (II. ем.)	102 ..	— —
„ „ „ 4½% (III. ем.)	100 50	101 20
Позички краевои въ 1873 по 6% а. в.	104 —	— —
Позички краевои въ 1893 по 4% а. в.	96 70	97 40
Позичка м. Львова 4% по 200 коронъ	93 70	94 40
Льосы:		
Мѣста Кракова	27 —	28 25
Мѣста Станиславова	56 —	— —
Монеты:		
Дукатъ цѣсарскій	5 64	5 74
Наполеондоръ	9 53	9 63
Півімперіялъ	— —	— —
Рубель срѣбный	1 23	1 27
Рубель паперовый	1 26½	1 27½
100 марокъ нѣмецкихъ	58 75	59 20

Дентистъ технікъ зъ Лондону

І. ВОЛЬКЕНІЙЪ

улиця Кароля Людвика число 39.

Выготовляе штучнѣ зубы безъ подпѣбня и безъ вынимання корѣнѣвъ. 285 4—4

Найлѣпшій найдешевшій овочѣ

5 кільо вразъ зъ опакованемъ лише 1 зр. — Свѣжій славнѣ на весь свѣтъ босаньскій великій **сливки**, грушки або яблока 100 клґр. 8—6 зр. — 5 клґ. **столового** лєквару або сушеныхъ найлѣпшихъ **сливокъ** 1 зр. 30 кр. — 1 клґ. І-а **Салямі** до 90 кр. — 1 фляшка-плетѣнки старои 50' сильнои **Сливовицѣ** зъ фляшкою лише 4 зр. — **Дрѣбъ, яйця, горѣхи, шинка, сливовица, мѣдъ, вѣскъ** и всякого рода краевѣ продукты по найдешевшихъ цѣнахъ. Цѣнники даромъ.

СКЛАДЪ ДЛЯ ВЫВОЗУ: 335 1—5

Georg Al. Wasiljević, D. Tuzla (Bosnien).

Ученикъ зъ укѣнченою II. кл. ґімназ. знайде користне помѣщене въ торговли корѣнѣй и делікатесовъ И. Бориса въ Перемышли. 286 10—10

Найлѣпше доси жито

„Тріумфъ“

доставляю оплатно до кождои стациі по 8·40 зр. за 100 клґ. *Петро Була* въ Розгадовѣ п. Поморяны. 291 4—4

Для хорихъ!!!

КОНЯК ФРАНЦУСКИЙ курациінний з року 1887 поручае по 5 зр. за фляшку *руска Торговля Ив. Карпиньского в Теребовли.* 299 2—8

Садженицѣ трускавокъ

въ рѣзныхъ правдивыхъ вѣдмѣнахъ достарчае найдешевше Юліянъ бр. Брунницкій, Підгорцѣ п. *Стрый.* Списъ и цѣнники высылае на жадане. 304 1—6

Ученики знайдуть здоровый харчъ и правдиво родительску опѣку у женщины интеліґентнои, котра довшій часъ провадила заряд инстытута для хлопцѣвъ. — Ближша вѣдомость у *о. Лежигубского ул. Жовкѣвска ч. 28.* 306 1—4

Пошукуе ся панночки Русинки уздѣбненої до удѣлюваня науки з IV. кляси шкіл народних для одної дівчинки. Пожадане було би також знане гри на фортепяні, однакож доконче не вимагае ся. Зголошеня наділати прошу: о. Володимир Озаркевич, парох в Сільци, почта Баушіль. 307 1—?

У Львовѣ въ домѣ педаґоґа знайде **умѣщенє** одень або двохъ **ученикѣвъ** низшихъ клясъ шкѣлъ середныхъ зъ доброго дому. — Ближшу вѣсть подасть зъ чемности Всч. о. Іоанъ Редкевичъ, проповѣдникъ церкви св. Юра. 308 1—3

Потребую учителя

до двохъ дѣтей зъ IV. норм. клясы вѣдъ 15 вересня. — О. Левъ Тарнавскій парохъ въ Підлисю п. Бѣлый Камѣнь. 298 3—3

Проф. Д-ра Олександра Отановского **„СИСТЕМ АВСТРИЙСКОГО ПРАВА ПРИВАТНОГО“** виданий Д-ром Петром Стебельским: том I. Загальні науки і право річеве; том II. Право облігаційне і право спадкове — появив ся вже в книгарскій торговлі і можна его набути в книгарні Наук. товариства ім. Шевченка і в Ставропігійскій. Кождий том по 8 зр. 50 кр.

100 до 300 зр. мѣсячно

можуть заробити особы всякого стану въ кождій мѣсцевости певно и честно, безъ капіталу и різика, черезъ продажъ законно дозволеныхъ паперовъ державныхъ и льосовъ. Зголошеня до: **LUDWIG GESTERREICHER, VIII Deutsch-gasse 8, BUDAPEST.** 8—10

Молодый помѣчникъ торговельный

пошукуе посады. — Адреса: О. П. Калушъ poste restante. 629 1—8

АРТИСТИЧНО-РЕПРОДУКЦІЙНЕ ЗАВЕДЕНЄ

А. ЗІ'МАНА

у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 14.

доставляе и выконуе якъ найдешевше и найстаранніѣше.

ДРУКАРНЯ въ кавчуковыми черешками для кождого легко надаюча ся, почавши вѣдъ 1 зр. и вышше. Стампіді жотавей и кавчуковій, гербы, монограмы, стампільній марки, станцы, таблицѣ дитѣ и гравіровавій и проче.

Замовленя въ провінціи полагоджують ся вѣдворотною почтою. 221 23—52

СВОБОДА

письмо політичне, просвѣтне и господарске для народу.

Выдае и за редакцію вѣдповѣдае: Михайло Губчакъ. — Редакторъ просвѣтно-господарскои части Василь Король, учитель господарства.

Цѣлорѣчна передплата виносить 2 зр., на пѣвъ року 1 зр. Редакція и адміністрація: Львовъ, ринокъ ч. 10 (въ домѣ „Просвѣты“).

Вѣдъ 1 (13) сѣчня 1897 выходить у Львовѣ що четверга (на мѣсця популярныхъ газетокъ „Батьківщина“ и „Читальня“) тыжневе популярна газетка

Змѣна льокалю.

Магазинъ ювілерскій пѣдъ фірмою

Кароль Фелькеръ (Völker) и Сынъ

перенесеный зъ площѣ Марійскои

на улицю Кароля Людвика число 3.

[Палата Галицкого Товариства кредитового земского]. 294 3—10

Насѣне вчасноі Соѣ

(Soja hispida praecox)

привезеноі мною зъ Азіи 1893 р. и акліматизованои та ублагороднені старанною селекцією, продаю зъ власныхъ плянтацій, веденыхъ пѣдъ моею личною управою, зъ порукою найвышшои доброты и выдатности.

СОЯ есть найурожайнѣйшою и найпоживнѣйшою ростиною. Зерно мѣстить 36% протеины и 19% товщу, дае смачный и поживный кормъ для инвентаря, бо не мѣстить въ собѣ горкихъ и шкѣдливыхъ алькольоидовъ якъ н. пр. лубінъ. Зерно можна подавати шрутоване, але кориснѣйше бити въ Соѣ одѣй, котрый маѣ смакъ знаменитый. Макухи зъ Сои, мѣстячи 40% протеины и 7% товщу, суть знаменитою кормою для коней, товару свинней и т. п. Яко струкова ростина Соя збогачуе ниву въ азотъ. Въ нашѣмъ краю єдино мою СОЮ можна зъ користію управляти; инши вѣдмѣны не дозрѣвають. Періодъ вегетац и: 100—110 днѣвъ на Подолю а на Литвѣ 110—115 днѣвъ. Позанѣ Соя есть два разы урожайнѣйша и три разы поживнѣйша вѣдъ вѣвса, тому моргъ Соѣ дае стѣлько корму для инвентаря, скѣлько може дати 5—6 моргѣвъ вѣвса. Въ наслѣдокъ сего Соя выкличе переворотъ въ годівлі инвентаря и въ рѣльництвѣ. Подрѣбный опись рослины и способъ управы долучае ся при кождѣмъ замовленю

Адреса: **Иванъ Овсиньскій въ Жмеринцѣ на Подолю (Россія.)** 302 1—3

Голляндско-Американьска лінія

вносны пароходами разъ або два на тыждень

зъ Роттердаму до Ню-Іорку

Бюро для квитъ: Wien, I. Kolowratring 10.

Бюро для покладу: Wien, IV. Weyringergasse 7 A.

I. каюта.	II. каюта.
1 апр. до 31 октовр. м. 290—400*)	1 авг. до 15 октобр. марокъ 200
1 новемб. до 31 марта м. 230—320	16 октоб. до 31 юлія марокъ 180

*) Пѣсля довжины и величини каюты лѣт и пѣсля скорости и слѣдженія пароплава.

МОЛИТВЕНИКЪ ДЛЯ ДІТЕЙ

виданий

коштом руского тов. педаґоґічного

В полотняній оправі з золоченим хрестом 20 кр. В папировій окладці 15 кр.

Продае ся в книгарни Наук. тов. ім. Шевченка, Львів, ул. Чарнецкого ч. 26.

КОЛОДКИ сѣконтницкій гарнітурові (по 6 штукъ зъ ключемъ головнымъ, гарнітуръ по зр. 2·50, 3·—, 3·50, 4·— и 5·—. Колодки штучнѣ Вертгаймовскій и американьскій по зр 1·50, 2·—, 2·50, 3·— и 3·50

поручае ПЕТРО ХИНОНСТОВСКІЙ торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 напротивъ катедры.

Хронічну сверблячку всякого рода лишаѣ,

ВСЯКІ ВЫСЫПКИ НАШКѢРНІЙ

почене тѣла, рукъ, ногъ лѣчить основно и цѣлковато, досвѣдченый лѣкарями

„Ихтіоль-Саліціль“.

Можна его уживати на всѣхъ частяхъ тѣла За надісланымъ 4 коронъ высилае его дискретно враз зъ поученемъ якъ уживати, аптика въ Szabadszallas (Угорщина.) 240 9—12

Полотна, бѣле столове рушники, хусточки, дрелїхи и т. п. власнѣ выробы

поручае по цѣнахъ умѣреныхъ

Краеве товариство ткацке „ПРЯХА“ зъ Кросна

Замовленя зъ провінціи просимо надсылати до Кросна.

Почта, телеґрафъ и стація желѣзницѣ въ мѣсци. — Пробки и цѣнники присылаємо на жадане даромъ и оплатно.

Зразомъ остерѣгаємо, що репрезентантомъ нашои фірмы, подорожуючимъ по Галичинѣ и Буковинѣ, е п. А. ЛЬОХЕРЪ, а иншихъ аґентовъ анѣ похатниковъ не высылаємо. 2 36—52

1/1 натуральной величины

Оріґінальный анґлійскій бритвы зъ найлѣпшои діямантовои стали, досконалѣ, вглубено шлюфованѣ, выострены, готовѣ до ужитку. Цѣна въ etui 3/4 вглубено шлюфованя зр. 1.50 и 1/1 вглубено шлюфованѣ зр. 1·80, порто 20 кр.

Бритвы безпеченства изъ здѣймаючимъ ся патентованымъ охоронымъ гребенемъ. Покалѣчена лица подчасъ голеня також у недосвѣдныхъ цѣлкомъ выключене. Безъ охоронного гребеня надае ся до ужитку яко звычайна бритва. Вѣстре найделікатнѣйше 3/4 вглубленѣ вышлюфованѣ. Цѣна въ etui 2·50 зр.

Практичный дарунокъ Рѣздвяный!

Ручить за кожду штуку. Коли не до вподобы звертае ся гроші. Высылка за послѣплатою, або за попередною заплатою.

Вытягъ зъ многихъ подякъ въ 23/10 1898.

Прошу прислати ще 5 opit. англійскихъ бритвъ зъ діямантовои стали; попередно прислаными я вповнѣ вдоволеный. Людникъ Заградникъ парохъ въ Куликовичахъ.

2 англ. бритвы одержавъ; дуже добрѣ. Въ интересѣ прия ы поручаю Вашу фірму найсовѣстнѣйше. Теофіль Глушкевичъ парох, въ Малиновѣ.

Подѣбно пишуть Всч. Отцѣ:

Левъ Шашковскій, деканъ стрыйскій.

І. Юрчакевичъ, парохъ Святковои.

О. Поляньскій, парохъ Юровець.

Кипр. Дурбакъ, парохъ Ладичина и много иншихъ особъ зъ рѣзныхъ круговъ.

Патентованій прилады до ѣды.

Англійска марка „Sheffield“. Prima якѣсть зъ колодками зъ рога, або кости, вѣстря шлюфованій. Вѣстри не выпадають анѣ не розхвестуються ся навѣть въ кипятку. Тузинъ одной пары (12 ножѣвъ и 12 видокъ) 6 зр. Також продае ся по 1/2 тузина пары. D. 54 42—?

Фабричный складъ

Sheffield-скихъ Англія бритвъ

HEINRICH LADEN

Wien VIII, Feldgasse 10.

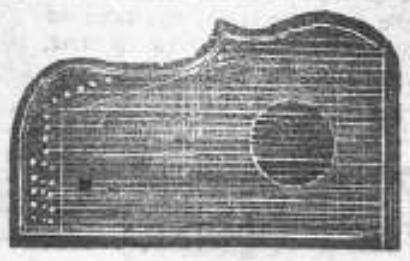

Сензаційна новость Ґітарова!

Американьска цитра ґітарова на котрѣй кождый въ протягу 5 мінутъ грати може. Єдино наши цитры посѣдають апаратъ до строєня, пѣсля котрого кождый безъ выимки самъ потрафить строити. Грае ся всякій можливій мельодіи зъ комплетнымъ акомпаняментомъ. Всюда по 16 зр., лишь у мене по 8 зр. и 10 зр. Ноты по 6 кр. и 8 кр.

Поручае фірма **І. КАПРАЛИКЪ У ЛЬВОВѢ.** 19

N. B. Выключна продажъ тѣлько просто у фірмы безъ посередництва аґентѣвъ.

При закупнѣ товарѣвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець и одѣчальный редакторъ Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черлянського. Зъ друкарни Института Ставропігійского, пѣдъ зарядомъ Іосифа Данилюка

Ч. 176. Львовъ, Понедѣлокъ 9 (21) Серпня 1899. Рочникъ XX.

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских свят) о 5-тій годинѣ по полудни. Літературный додаток „Бібліотека найзнаменитших повѣстей“ выходить въ второкъ, и въ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне Бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газет ул. Кароля Людовика 9, и А. Ольшевского ул. Кілінського 2; — въ Ярославю: Л. Кржижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11.; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и надежитость за инсераты платій у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатком

въ Австрії:		на границю:	
на цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року	12 зр.
у Львовѣ:			
на цѣлый рѣкъ	16 зр.	на пѣвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише як попередне застережена. — Рекламаціи неопечатані вѣльні вѣдъ порта.

Поединоке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня звыкдї принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одного стрѣчки инсератовой або ей мѣсце а въ рубрицї „Надсланне“ по 25 кр. а. в.

Подяки и инші доносеня приватні числять ся по 15 кр. вѣдъ отишка.

Вѣдозва въ справѣ запису дѣтей до рускихъ школъ у Львовѣ.

Родимцѣ!

Въ днях 29, 30 и 31 серпня почнуть ся записы до львівскихъ школъ народныхъ.

С се справа не лишь для Львова, але и для всего краю незвычайно важна и вагу сю повинні всѣ львівскій Русины добре порозумѣти и сповнити совѣстно свій обовязок. Мало маємо школъ рускихъ, тожь користаймо, якъ слѣдъ, хочь въ тыхъ, які маємо!

У Львовѣ маємо *чотири рускі школы народні*: дві мужескі и дві женьскі.

Одна мужеска школа чотиро-клясова: руска школа вправъ умѣщена въ „Народнѣмъ Домѣ“; друга школа чотиро-клясова: мѣска имени Маркіяна Шашкевича при улици Скарбкѣвскій ч. 26. Они — знамій вже Р. Т. Родимцямъ — *розвивають ся дуже успѣшно* и вдоволяють найбѣльшимъ вымогамъ Р. Т. Родичѣвъ.

Для дѣвчатъ маємо чотиро-клясову женьску руску школу вправъ при улици Стрѣлецкій ч. 6., а записы до неи вѣдбувають ся въ учительскій семинаріи женьскій при улици Скарбкѣвскій ч. 39. — Школа ся такожь вже звѣстна загалови рускои Р. Т. Публики, розвиває ся надзвычайно хорошо. Родичѣ, що посилали свои дѣвчата до неи, не доберуть слѣвъ похвалы и для науки и для веденя дѣвчатъ та для щирыхъ вѣдносинъ мѣжь учительками та дѣтьми. Руске Товариство педагогічне отворило въ днемъ 1 вересня 1898 класу V рускои дѣвочои школы выдѣловои, а зъ новымъ рокомъ школьнымъ *будуть вже дві класы: т. є. V и VI.* На-рѣкъ буде отворена и класа VII. Школу тую госпітував инспекторъ краевый и на тій пѣдставѣ одержала она субвенцію вѣдъ Выс. Сойму. То є найлѣпшимъ свѣдоцтвомъ, що та школа розвивась правильно. Такъ отже рускій дѣвчата будуть могли кѣнчити въ своїй питомій школѣ всѣ сѣмь класъ и въ нихъ безъ перепонъ переходити просто до семинарія учительскои.

Всѣ сі школы рускій ведуть ся на повне вдоволенє всѣхъ Р. Т. Родимцѣвъ Не надто велике число дѣтей дає можность тымъ лучше вести въ нихъ науку; бракъ жидівскои дѣтворы має за собою такожь деякій користи, а якѣнци товариство „Школьна помѣчь“ запомагає бѣднѣйшихъ дѣтей сихъ школъ якъ найщедрѣйше.

Вѣдзываємось отже до всѣхъ Р. Т. Родимцѣвъ, такъ мѣсцевыхъ якъ и замѣсцевыхъ, и *пропоручаємо горячо Всѣмъ*, щобъ не тѣлько самій *записували свои дѣти до рускихъ школъ*, але и *другихъ до сего заохочували*. Нехай нѣхто не здержує ся тымъ, що его дѣтина не володѣє добре рускимъ языкомъ: рускій школы приготовлюють на се и ведуть науку вѣдъ початку такъ, що дѣти въ коротшомъ часѣ набувають достаточного знания рускаго языка.

Тожь записуйте Р. Т. Родимцѣ свои дѣти лише до сихъ чотирохъ рускихъ школъ, де учителѣ и учительки займають ся щиро нашою молодѣжію, наука веде ся набрцево, а дѣти выховують ся на будучихъ свѣдомыхъ своєи національности горожанъ краю и державы.

Зъ выдѣлу Руского Товариства педагогічного у Львовѣ

Нещирость польскихъ людовцѣвъ.

Нашій замѣтки о банку парцеляційномъ, якій недавно основали въ львокали банку краевого польскій людовцѣ, обуривъ панівъ зъ Kurjer'a lwowsk'ого и вѣнъ закидає намъ „zawiść przeciw narodowi polskiemu“ [sic!] — бо каже: хочь зъ польскои стороны нѣхто не бере за зле Русинамъ „Защиты землѣ“, хочь нѣхто инѣ слова замѣту не пѣднѣсъ и не пѣднесе противъ основаня буры рускои въ Новѣмъ-Санчи, то натомѣсть кожда капліця польска у всхѣдній части краю гнѣвить „Дѣло“, а банкъ парцеляційный выавансувавъ вѣдъ разу на „шовіністично польске“ предприємство. Конець-кѣнцемъ „Дѣло“ шукає собѣ напасти.

Добре! доживемо, побачимо. Коли выкаже ся, що мы помылили ся въ своїмъ поглядѣ, то ударимо ся въ груди. Але жь мы знаємо и Kurjer lwowski знає, що недавно писали польскій часописи, уготовляючи путь банковій парцельційному.

Авторъ листівъ „Z Rusi“ писавъ въ цвѣтни у Czas'ѣ:

„Крайный часъ взяти ся до внутрѣшнои кольонізаціи, тѣлько разівъ вже обговорювано, та *поселяти на Руси мазурскихъ селянъ*, що сегодня гладають зарѣбкѣвъ на Шлеску, на Моравѣ, въ Нѣмеччинѣ, Данія, а навѣть за океаномъ. Въ сѣй справѣ высказано у насъ богато гарныхъ гадокъ, але успѣхівъ доси не видно. Теперь, коли заморска еміграція такъ росте на Руси, отвирає ся въ сѣмъ напрямѣ широке поле до дѣлання“.

Въ кѣлька днівъ опѣсля писала вже сама редакція Czas'у:

„Коли хлопска еміграція зъ Руси звертає ся за море и покидає рѣдный край на завсѣгды, то... не вагаємось покласти на першѣмъ мѣсци народнои програмы справу звернена еміграціи Мазурівъ на Червону Русь... Коли передъ кѣлькома роками богато посѣлостей земскихъ выставляно у всхѣдній Галичинѣ на продажъ, кинувъ гр. Стан. Тарновскій таку гадку: „Коли бы можна заложити товариство, котре бы купувало тій посѣлости на те, щобы ихъ дѣлити и дрѣбными частями вѣдпродувати: чи така акція не могла бы принести намъ подвійнои користи? Разъ, що людъ и грѣшь польскій не выносивъ бы ся за моря и не бувъ бы для народовои силы страченый, а друге, що *на Руси скрѣпивъ бы ся елємэнтъ полскій*... Спробуймо, чи не удасть ся намъ поволи перевести внутрѣшну кольонізацію. Вѣдъ людей практичныхъ а горячого серця залежати буде, яку выпаде надати форму товариству, котре треба бы заложити. Взірцівъ маємо досыть, — щобы лишь згадати за... *пруску „комісію кольонізаційну“*.

„Творенє мазурскихъ осадъ — выкладає дальше статья — у схѣдній Галичинѣ мало бы богато корыстныхъ наслѣдкѣвъ зъ „народового“ и суспѣльного огляду. Меншало бы число невдоволеныхъ зъ свого положеня въ захѣдній сторонѣ краю; убувало бы тыхъ, що затроюють ся соціялістичными и безиспѣвѣдными вдеями въ Нѣмеччинѣ и въ шлеско-моравскихъ копальняхъ; спинялась бы ихъ пропаганда въ краю, а кожда оселя мазурска у всхѣдній Галичинѣ сталась бы твердинею польскости и глубшои вѣры католицкои. *Кожда така польска осада зъ костелома и школою була бы пільнома нашои народово-політичнои будучины*, сидячимъ глубоко въ земли рускій, зрошеній обильно кровію и потомъ нашимъ. Лише не допускаймо ся блудівъ нашои кольонізаціи зъ першои половины и послѣдныхъ лѣтъ XVII. вѣку Не лишаймо тамъ польского люду безъ костела и каплана. Нехай людъ нашъ вде туды зъ окликомъ: *crucc et aratro!* Тогдѣ не лучались бы такъ часті на жаль сегодня приклады рущеня мазурскихъ осадъ.“

Але-жь не лише Czas, писали въ тѣмъ дусѣ и инші часописи [Ruch katolicki, Głos narodu и т. д.]. А вже найвыразнѣйше высказавъ ся Przegląd wszechpolski, котрого редаторъ власне засѣвъ зъ п. Стапіньскимъ, Kurjer'овымъ мужемъ довѣря, мѣжь основателями парцеляційного банку. Вѣнъ же писавъ недавно:

„Czy to dla nas jest niekorzystnem, że emigracya osłabia żywioł ruski we wschodniej części kraju, i co nas to obchodzi, jeżeli Rusini emigrują chociażby do Rossyi? *Dla nas powinno być raczej pożądanem, żeby Rusini jak najliczniej emigrowali i żeby chociaż częściowo zajmowali ich miejsca Polacy.*“

А ось уже по фактѣ основаня банку парцеляційного и по статьѣ Kurjer'a противъ „Дѣла“ читаємо въ нинѣшнѣмъ числѣ Dziennika polsk'ого такій окликъ:

„*Stawiać kościoły i kaplice obrządku rzymskiego, posyłać księży choć raz w tydzień obowiązkowo i przesiedlać, ile się da, Mazurów na wschód!*“

Въ виду всего того признає чей и самъ Kurjer lwowski, що мы его обурено на „Дѣло“ маємо право уважати — нещирістю.

До банку парцеляційного, пѣддержуваного фондами краевои институціи, мы ще повернемо. А що-до порѣвнаня рускои буры въ Новѣмъ-Санчи зъ капліцями на Руси — то вѣдсылаємо Kurjer'a до повыше наведеныхъ слівъ у Czas'ѣ и въ Dziennik'у polsk'ѣмъ. Але намъ здаєть ся, вѣнъ самъ дуже добре розумѣє, а тѣлько удає — наивного...

Зъ теки пѣдъ заг. „Równouprawnienie“ на поли школьництва въ Галичинѣ.

Тека пѣдъ повышшимъ заголовкомъ така обемиста, що якъ-бы мы Русины, хотѣли все те друкувати, що лишь у нѣй аббрали, то треба-бъ хиба заложити особну часопись Впрочѣмъ богато выимкѣвъ изъ сеи теки було вже друкованыхъ по рѣзныхъ рускихъ часописяхъ новѣйшихъ и давнѣйшихъ лѣтъ; нинѣ хочу звернути увагу на отсѣ рѣчи:

I. Якъ вѣдомо, краєва рада школьна поручає що-року учителямъ середныхъ школъ уряджувати въ рѣзныхъ мѣстахъ приготовлюючій курсы для тыхъ народныхъ учителѣвъ, що готовлять ся до выдѣловыхъ испытівъ. Тыми курсами займають ся найкрасшій педагогічній силы фаховій, черезъ що курсы дѣйстно приносять богато хѣсна для кандидатівъ до выдѣловыхъ испытівъ. Але краєва рада школьна ще мѣколи не поручила урядити такій курсъ для науки рускои мовы!

---

1)

Записки о селѣ Уневѣ

въ пов. перемышляньскѣмъ.

Написавъ *Ив. Буцманюкъ*.

47 кільометрівъ на пѣвнѣчный всхѣдъ вѣдъ Львова а якихъ 6—7 кільометрівъ на полудне вѣдъ гостинця ведучого до Золочева лежить село Унѣвъ въ долинѣ Гнилои Липы, оточене лѣсистыми узгорями Воронякѣвъ, а въ пѣвнѣчній сторонѣ того села, въ глубокій и прекрасній кѣтлинѣ стоить стародавна, мурована церковь, обведена оборонными мурами, забудованями помонастирскими та въ новѣйшихъ уже часахъ добудованою палатою рускихъ митрополитівъ. Высока и гарна колюмна мурована, що взносить ся надъ селомъ Якторовомъ и видиѣе вже зъ далека, нагадує намъ про давну бувальщину, а друга така колюмна надъ селомъ Уневомъ, при самій дорозѣ до него, свѣдчать, що се тихе, смирне и убоге село належить до найстаршихъ историчныхъ мѣсць нашихъ.

Однакъ мовь сумный споминъ тыхъ давныхъ часівъ оживає тее тихе мѣсце разъ до року гаморомъ веселюднымъ — убога, забута и знищена часомъ святиня наповняєть ся побожными прочанами, а Матѣнка Божа, руска Царица, знову бачить, мовь у тій давнезній часи, тысячѣ дѣтей сваторуского краю, які корять ся у стопи ей, чуе тихій шепотъ молитвы зъ глубинъ душѣ: „Помилуй насъ, Матѣнко Божа!“... Великій майданъ ярмарковый, заповненый будами, крамами та возами, роить ся вѣдъ продаючихъ и купуючихъ, а довгій ряды возівъ зъ будами, наладованій шкѣрами невыправлеными, надтягають сюда повагомъ часто и зъ далекихъ сторонъ, бо зъ Угорщины, Румунія а навѣть зъ Туреччины, щобы найти тутъ купця. Горбы и яруги, дороги и стежки оживають побожными прочанами, що и по кільканацять миль спѣшать до сего славного святого мѣсця, абы свои турботы, надѣе, жалѣ и просьбы зложити на колѣнахъ Матѣнки Божои...

Се день 27. н. ст. серпня — день Успенія Прeч. Дѣвы Марія.

Громаду Унѣвъ або „Унѣвъ зъ Млынівцями“ творить пять присѣлківъ, въ новѣйшихъ часахъ злученыхъ въ одну громаду; тому село має видъ дуже розтяглои осады. Однакъ мѣсцевій жителѣ розрѣзнають тій поодинокій части села, называючи ихъ: Капелѣвка, Корона та, Застависка, Млынівцѣ, Пѣдкѣвка.

Капелѣвка лежить найблизше церкви помонастирскои. Числить она теперь двацять и кільканадцять хатъ. Назва ся пѣйшла вѣдъ „капелістівъ“ с. е. музикантівъ, котрыхъ удержував монастирь, а котрій що рана и вечера выгравали на галерія церкви монастирскои пѣснѣ до Пресв. Дѣвы Марія. Були се Szulc'ы, Jakób'ы Kobielskiy'и и т. и. „капелісты Ясне Вельможного Архімандриты Унівского“, котрыхъ находжу въ метрицѣ пѣдъ роками 1767 и 1771. Мѣсцевій жителѣ розказують на пѣдставѣ переказу, що тій капелісты носили „гарцонфы“. Крѣмъ капелістівъ жили ще въ тій части села малярѣ, рѣзьбарѣ та ремѣсники монастирскій, а Василіяньска метрика сего монастиря згадує пѣдъ 1761 рокомъ о „koniuszym, introligatorze, cukierniku, krawcu, stangrecie, rymarzu, rejencie, pocztarzu, kucharzu, stelmachu W. Mci Opata“. Типовый „Мацько Зарадзкій“, що памятавъ часы монастирскій, живъ ще тутъ передъ якихъ двацять лѣтами. Парадный уббръ его складавъ ся зъ допотопового циліндра та довгои суконнои капоты; бувъ се вѣдай маляръ церковный. А и нинѣшній житель сеи части села старають ся вѣдрѣзнити вѣдъ прочихъ мешканцівъ унівскихъ зверхнымъ выглядомъ и одягомъ. Рѣвно-жь и забудованя въ сій части села рѣзнять ся вѣдъ прочихъ Именно находимо тутъ въ кождій майже загородѣ декуды и по кільканадцять довгихъ, вузкихъ будынківъ, подѣленыхъ на малій комѣрки зъ окремыми дверми. Сі комѣрки вынаймали властителѣ купцямъ на складъ товарівъ пѣдчасъ ярмарку. Зъ того мали властителѣ якій-такій дохѣдъ. Однакъ не едъ кільканадцома роками заборонено имъ вынаймати сі склады, взглядно комѣрки, уосновляючи сю заборону тымъ, що привілей на сей ярмарокъ служить тѣлько обшарови дворскому на основѣ декрету цѣсаря Франца I. зъ 1833 року, затверджаючого сей ярмарокъ „für das Dominium Uniow“. Длятого крѣмъ знищеня дорѣгъ нѣякои иншои користи не приносить сей ярмарокъ для селянъ. Та и то! І тутъ ще одно „крамарство“ — нѣчне, що укрываєть ся по стодолахъ селяньскихъ, розумѣєть ся въ порозумѣню зъ властителями стодѣлъ, и тамъ ведеть ся досыть оживлена торговля .. Однакъ тій „крамарѣ“ не платять уже „торгового“, тому и не пѣдлягають властямъ. И се то и є тій „Kulturträger'ы“ мѣжь нашимъ селяньствомъ та й одна одинока є „користь“ его зъ тыхъ ярмарківъ...

Въ V. томѣ „Рускои историчнои бібліотеки“ Ол. Барвіньского на стор. 167 читаємо, що въ часѣ менше-бѣльше около 1400 року „мабуть окрѣмъ Львова та монастиря Унева въ тій околиці не було иншого славнѣйшого мѣсця“. Зъ сего выходить, що ярмарки въ Уневѣ вѣдбували ся вѣдъ непамятныхъ часівъ.

Старій люде оповѣдали, що ярмарки въ Уневѣ вѣдбували ся давнѣйше кільканадцять разівъ до року, пѣдчасъ храмівъ, на худобу, шкѣры, футра и т. д. Зъ тыхъ остався ся до нинѣ тѣлько одень — на Успеніе Пресв. Богородицѣ, котрый починаєть ся 25-ого а кѣнчить ся 31-го серпня. Однакъ нинѣ за для цѣлкомъ вѣдмѣнныхъ вѣдносинъ економічныхъ ярмарокъ той тратить на своїй славѣ. Однока тутъ оживлена, на великій розмѣры ведена торговля — се торговля невыправлеными шкѣрами. Черезъ якій два тыждні можна тутъ побачити ладованій брики зъ Румунія, Угорщины, Туреччины, приѣзджаючій и вѣдъѣзджаючій, а непріємна вонь тыхъ шкѣръ занечищує воздухъ на якій мѣсяць. Приѣзджають сюда такожь купцѣ зъ футрами, невыправлеными шкѣрами та зъ одежію зъ Львова и зъ бѣльшихъ мѣстъ, подыбуємо золотниківъ та годинникарівъ, торговцівъ коралівъ, перелъ, однакъ зъ кождымъ рокомъ взмагаєть ся головно торговля стариною, головно выношеными сурдутами, кабатами, мантлями, пантальонами, бурмусами и т. п. драптемъ, котре, на жаль, чимъ разъ бѣльшій покупъ находить у нашого селянина, що неразъ тымъ добромъ розносит

II. Межь иншими маркантными примѣрами „rownouprawnienia“ вдарає въ очи те що въ учительскихъ семинаріяхъ въ Галичинѣ — вынявши львовску — не обсаджена фаховыми учителями посада рускои мовы, хочь фаховій учитель истнують для иншихъ менше важныхъ предметовъ, якъ для гімнастики и т. п. Науки рускои мовы удѣляють кандидатамъ на народныхъ учителѣвъ звычайно учитель зъ испытами для школъ вправъ, истнуючихъ при семинаріяхъ, або греко католицкій катехиты, або врешті который небудь учитель-Русинъ. Чи такъ повинно трактувати ся науку мовы, котра въ 1790 народныхъ школахъ є выкладовою, отже зъ педагогічныхъ взглядовъ повинній ся дуже добре вмѣти народній учитель? Чи таке поступоване не є неговоренъмъ не лише правъ Русиновъ яко націи, але такожь найпростѣйшихъ правилъ педагогіи, — се нехай розсудить кождый, хто не перенятый вузкоглядным польскимъ шовінізмомъ або не стративъ спромоги розумно думати!

III. Краєва рада школьна взагалѣ въ середныхъ школахъ не обсаджує посадъ для науки рускои мовы, немовь бы се лежало въ интересѣ сеи de facto польскои институціи. Свое поступоване хоче она якось выправдати и въ кождомъ своѣмъ Справозданю нарѣкає на бракъ учителѣвъ рускои мовы. Та на се можна бы сказати: „Постарайтесь о колька стіпендій для кандидатовъ на учителѣвъ рускои мовы въ середныхъ школахъ, а тому бракови такъ запобѣгне ся, якъ запобѣгло ся через утворене стіпендій бракови учителѣвъ моѣъ польскои и сѣмецкои въ середныхъ школахъ!“ Щобы й сей закидъ водъ себе водвернути, краєва рада школьна написала собѣ въ своѣмъ Справозданю зъ школьного року 1896/7 ось-яку хвальбу [подаємо въ рускомъ перекладѣ]: „Для приготовання кандидатовъ на учителѣвъ рускои мовы въ галицкихъ школахъ середныхъ приѣкъ Его Ексцелѣнція Панъ Міністеръ Вѣроисповѣдань и Просвѣты на внесене ц. к. краєвои рады школьнои утворити три стіпендіи по 300—400 зр. рочно“ [Гл. Sprawozdanie c. k. Rady szkolnej krajowej o stanie szkół średnich galicyjskich za rok szkolny 1896/7; III. Nauczyciele, стор. 14, 5]. Таке выписує краєва рада школьна що року, почавши водъ 1896/7. А на дѣлѣ якъ она то приречене сповнює, хочь водъ 1896 року вже бувъ часъ на те!

IV. О дволичности поступованя кр. рады школьнои свѣдчить такій фактъ: Коли [тому два-три роки] до „славныхъ“ розпоряджень для науки рускои мовы въ галицкихъ школахъ середныхъ зъ польскою мовою выкладовою [про сій розпоряджена писавъ и я свого часу въ „Дѣлѣ“ въ 1898 р.] краєва рада школьна приготовляла теренъ, то приѣхавъ и до Станиславова „многозаслуженый“ въ тій справѣ краєвый инспекторъ, щобы станиславскихъ гімназіяльныхъ професоровъ запытати о гадку. Потребу такихъ розпоряджень мотивувавъ вонъ головно тымъ, що такій розпоряджена дадуть спромогу Полякамъ учити ся по руски. Неборакъ Керекярто, тогдѣшный директоръ станиславскои гімназіи, бувъ дуже противный тому проектови новыхъ розпоряджень, кажучи, що *они науку рускои мовы зведуть до абсурда*, и радивъ, щобы для Поляковъ урядити курсъ науки рускои мовы яко предмету надобовязкового, а науку рускои мовы для Русиновъ полишити по давному. Тогдѣ инспекторъ Левицкій сильно спротививъ ся такій радѣ, мотивуючи се такъ, що неможливо, абы наука того самого предмету була для одныхъ надобовязковою, а для другихъ [зглядно]-обовязковою. Вѣдь тои хвилѣ минувъ спорый шматъ часу. „Славній“ розпорядженя увійшли въ житє, а сего року выйшло розпорядженє, силою котрого наука гімнастики въ станиславскій гімназіи вѣдъ школьного року 1899/1890 буде для клясъ вѣдъ I. до IV-ои предметомъ обовязковымъ, обіймаючимъ двѣ годины тыжднево, а для клясъ вѣдъ V до VIII-ои предметомъ надобовязковымъ. Помынувши ту обставину, що наука гімнастики стала въ станиславскій гімназіи важнѣйшою вѣдъ науки рускои мовы, мы вказуємо на те, що наука гімнастики може бути для одныхъ предметомъ обовязковымъ, а для другихъ надобовязковымъ; — зъ рускою же мовою не можна було такъ зробити, але конче треба було єи збихнути до ряду такихъ предметовъ, якъ спѣвъ, каліграфія и т. н., и то для выгоды — Поляковъ [якъ се бодай толкує краєва рада школьна], котрій нанѣть зъ сего улекшеня не користають, бо якъ не вчили ся, такъ и не вчать ся рускои мовы!

P. I.

Переглядъ політичный.

Положенє Словѣнцѣвъ въ Трієстѣ часопись Süden характеризує въ слѣдуючій способѣ: „Незручность и несправедливость правительственной системы супротивъ Словѣнцѣвъ въ Трієстѣ, доводять до цѣлковитого перевороту въ способѣ мысленя Словѣнцѣвъ. Они зачинають своє положенє въ Трієстѣ порѣвнувати зъ положенємъ христіянъ въ Турціи, а се порѣванє не выходить въ користь Австріи. Въ Турціи мають Сербы, Греки, Болгаре цѣлкомъ вольну руку въ языковыхъ, церковныхъ и школьныхъ справахъ; Словѣнцѣ въ Трієстѣ мають цѣлковите рѣвноуправненя — на папери. Школъ не дають имъ нѣякихъ. Коли кличуть ихъ до к. к. урядовъ и властей, а они говорять своимъ языкомъ, або кажуть имъ, що ихъ не розумѣють, або що провокують. Въ мѣсковій фабрицѣ газу не вольно по словѣньски говорити, хто заборону переступить, того караютъ! Въ магістратѣ не хочуть ихъ розумѣти, хоть приходять зъ податкомъ. Коли тамъ Словѣнцѣ не хочуть, або не умѣють по італійски говорити, грозять имъ арештомъ! Въ Трієстѣ не смѣє говорити по словѣньски той, котрый не хоче стати ся офѣрою напасти, або щобы за нимъ кричали: A Trieste no si parla sciavo! [Въ Трієстѣ не говорять языкомъ невольниковъ]. На однѣмъ зелѣзничѣмъ двірци грозили онодгы арештомъ, якъ бы хто важивъ ся заговорити по словѣньски. Чи трієстиньскимъ Словѣнцямъ може хто зробити закидъ, коли ихъ бере ся розпука?“

— —

Въ справѣ національно-церковной автономіи Сербовъ въ Хорватіи вѣдбули ся онодгы зборы православныхъ священниковъ выделегованыхъ двацять вѣсьмома громадами зъ деканата Новои-Градиски. Збори рѣшили выслати до хорватского сойму петицію зъ слѣдуючими жаданями: 1) Назву церкви „грецко-орієнтальна“ зносить ся, а замѣсть неи заводать ся назву „сербско-православна“. Сея церковь буде оголошена за рѣвноправну зъ римскою церквою. 2) Отвиране сербскихъ конфесійныхъ школъ буде дозволене безъ нѣякихъ обмежень, а православну препаранду узнає ся за краєву институцію. 3) Сербску національно-церковну автономію забезпечає законъ, а кирилицю узнає ся за рѣвноправну зъ латиньскимъ письмомъ не лишь въ автономічныхъ, але и въ державныхъ урядахъ на цѣлій території Хорватіи и Славоніи. 4) Уживане сербскои національно-церковнои хоругвы забезпечує законъ.

— —

Военный трибуналъ въ Реннахъ переслухувавъ въ суботу дальшихъ свѣдковъ покликаныхъ правительственнымъ комісаромъ. Першимъ свѣдкомъ бувъ майоръ Кюйнятъ. Свѣдокъ доказувавъ, що Дрейфусъ въ загалѣ поступавъ недискретно. Коли свѣдкови штабу генеральный передавъ зелѣзничій справы, а головно експльодуючій міны, що мали служити до перериваня комунікацій, Дрейфусъ просивъ его о информаціи въ тыхъ справахъ, бо вонъ мае лише даты зъ всходнои зелѣзничои сѣти. Свѣдокъ давъ Дрейфусови дотычній даты, зъ котрыхъ вонъ поробивъ собѣ выгяги. При ревізіи у Дрейфуса тыхъ выгяговъ не знайдено. Дрейфусъ на тій зознаня сказавъ, що документовъ, о котрыхъ свѣдокъ говорить, зажадавъ вѣдъ него его безпосередный зверхникъ, полковникъ Бертенъ. Свѣдокъ переконаный о винѣ Дрейфуса якъ такожь о тѣмъ, що листъ австрійского полковника Шнайдера автентичный. Деманжъ звернувъ увагу на се, що зознаня свѣдка не годять ся зъ его зознанями передъ касаційнымъ трибуналомъ. Свѣдокъ не могъ сего пояснити и запутавъ ся въ еще бѣльшій суперечности.

Другимъ свѣдкомъ мавъ бути Паті ді Клямъ, але вонъ надбславъ листъ, въ котрѣмъ доносить, що зъ причины недуги не може стати ся. Деманжъ заявивъ, що не може зрезигнувати зъ переслухана того класичного свѣдка и зажадавъ, щобы Ді Патіого спровадити. Трибуналъ ухваливъ выслати до свѣдка друге возване.

Генералъ Боадефръ, такъ якъ всѣ инши генералы, высказавъ переконане, що авторомъ бордеро и зрадникомъ є Дрейфусъ. Естергази могъ признати ся до авторства бордеро, але Естергази є и бувъ все брехуномъ. Впрочомъ одержавъ за се 600.000 франковъ. На питане Деманжа, зъ вѣдки свѣдокъ знає о тыхъ 600.000 франкахъ, Боадефръ вѣдповѣвъ, що вѣдъ самого Естергазого. Деманжъ: „Вы-жь казали, що Естергази брехунъ!“ На питане обороны свѣдокъ признавъ, що вже по засудженю Дрейфуса зъ міністерства войны пропало богато документовъ. Свѣдокъ подавъ ся до димісіи подъ враженемъ вѣдкрита фальшовництва Анріого.

Генералъ Гонесъ такожь переконаный о винѣ Дрейфуса, а своє переконане опирає на зознаняхъ капітана Ренольта, передъ котрымъ Дрейфусъ признавъ ся до вины. На питане обороны свѣдокъ заявивъ, що нѣколи не мавъ безпосереднього доказу, абы документы выче слены въ бордеро дѣйство выдано якѣй чужѣй державѣ. Свѣдокъ признає также, що казавъ Пікартови не займати ся справою подобности письма Естергазого до письма въ бордеро. О винѣ Дрейфуса переконує свѣдка также се, що секретарь міністерства неразъ бачивъ, якъ Дрейфусъ дуже пильно шукавъ чогось въ паперахъ и якъ приводивъ до бюра генерального штабу заграничныхъ офіцировъ. На се Дрейфусъ заявивъ, що се прямо неможлива рѣчь, абы хто небудь чужий могъ бувъ дѣстати ся до бюра. Коли навѣть якій приятель Дрейфуса хотѣвъ зъ нимъ бачити ся Дрейфусъ мусѣвъ сходити до него на першій поверхъ, бо приступъ до бюра бувъ цѣлкомъ замкнены.

Засѣдане закончено конфронтацію Пікарта зъ переслухаными свѣдками, при котрѣй Пікартъ заявивъ, що рѣшучо обстає при своихъ зознаняхъ. Говорять що военный судъ займе ся на окремомъ тайномъ засѣданю листомъ, узнанымъ австро-угорскимъ войсковымъ атташе, полковникомъ Шнайдеромъ за фальшивый. Въ берлиньскихъ дипльоматичныхъ кругахъ уважають за можливу рѣчь, що Дрейфуса другій разъ засудять.

— —

Прускій соймъ вѣдкинувъ въ третомъ читаню цѣле правительственне предложенє о будовѣ каналовъ 235 голосами противъ 147. Противъ предложеня голосували консерваты и часть центрумъ. Внесене сторонництва центрумъ о будовѣ каналу Дортмундъ-Ренъ, вѣдкинено 275 голосами противъ 134. Противъ того внесеня голосували знову ліберали и бѣльша часть національно-ліберальныхъ. Хочь ліберали були за правительственнымъ предложенемъ, голосували противъ будовы лінія Дортмундъ-Ренъ бо надѣють ся, що черезъ те до палаты верне колись цѣлый проектъ, а принятє одной лише лінія убило бы разъ на все будову решты каналовъ запроектованыхъ въ правительственномъ проектѣ. Правительство приекло навѣть, що до будовы каналовъ прийме чужихъ роботниковъ, такъ що юнкры и польскій паны не будуть потребувати поббльшувати платнѣ своимъ роботникамъ, але и се не помогло. Паны таки потерпали, що будова каналовъ забере имъ роботниковъ и тому якъ одинъ мужъ голосували противъ предложеня свого власного протектора — цѣсаря Вільгельма Въ наслѣдокъ того наступить або розвязане сойму, або реконструкція кабінету.

— —

Сербске правительство скликало скупштину на надзвычайну сесію, котра потревае найбльше десять днѣвъ. Сербскій парляментъ складає ся нинѣ майже зъ самыхъ мамелюковъ правительства, бо октройована Александромъ выборча реформа майже унеможливлює выборъ независимого посла; окромъ того майже половину словъ именує самъ король. Такій парляментъ ухвалює все, що ему предложить правительство. Зъ огляду на се, що въ атентатъ на Міляна нѣхто за границею не вѣрить, а Мілянъ хоче усунути подозрѣне, що на его розказъ вымордовано невинныхъ, хоче заслонити ся авторітетомъ репрезентаціи сербского народа, котра выскаже свое обурене зъ причины „атентату“. За

неодну тяжку хоробу по селахъ. Кромѣ шевцѣвъ не видко тутъ выробѣвъ нашихъ селянъ ремѣсниковъ, н. пр. боднаровъ, стельмаховъ, ремѣтниковъ, гончаревъ, котрыхъ бракъ дасть ся тутъ загально вѣдчувати. Недалеко въ Глинянахъ є ткацка школа. Здаєть ся, що выробы тои школы повинні бы находитись на такъ доволѣ ще ожившомъ ярмарку, якимъ є унѣйскій, черезъ що можна бы бѣльше спопулярнизувати сій выробы и неодинъ домъ чи церковь мали бы нагоду набути вѣдъ своего рѣчь вартну, замѣсть дрантя, якого тутъ жиды навозять. Зъ сего, що доси сказано о тѣмъ ярмарку, выходить, що безусловный контингентъ купцѣвъ становлять жиды, а талесы, ярмурки та книги жидовскій, выставленій на продажъ, надають ярмаркови цѣху жидовского. Наши селяне приносять сюда множество полотна льняного и конопляного на продажъ. Отже жиды вяжуть ся въ картель, установляють цѣну и закуповують се полотно. Такожь дивно, що скасовано въ Уневѣ ярмарокъ на коней та худобу, бо сли де, то тутъ найвѣдповѣднѣйше мѣсце на такій торгъ для нашого селянина, де вонъ бѣльше чуєть ся у себе, не окруженый всемогучою ватагою мѣстечковыхъ факторовъ, тыхъ обманцѣвъ-розбишакъ, и де панує бѣльшій порядокъ та опѣка права.

Друга часть села — Коронята числить кольканацять хатъ, а свою назву дѣстала вѣдъ горба, котрый называють Коронатою. На тѣмъ горбѣ находить ся цвинтарь и каплица, котру здаєть ся вже пѣзнѣйше названо каплицею св. Ивана за-для старои камѣнно и статуѣ св. Ивана Непомука. Ту статую забрано зъ вѣдкись инде и уставлено въ тій каплици. Каплиця єсть якихъ 6 метровъ довга а 4—5 метровъ широка, мурована, будовы звычайнои. У єи внутрѣ стоить престолъ, дуже убогій, на стѣнѣ передъ престоломъ находить ся образъ Исуса Христа. Якъ образъ той, такъ и проче мальовило кисти маляря-ремѣсника. Подъ престоломъ спочивае поховане серце бл. п. кардинала Михаила Левицкого. Дуже старенька сеся будова нинѣ майже въ розвалинахъ. Тутъ, въ каплици чи на горѣ, мали — якъ голосить народный переказъ — торжественно коронувати образъ Преч. Дѣвы Марія, котрый находить ся въ теперѣшнѣй помонастирскій церквѣ Успенія.

Третя часть села — Застависка числить ледво кольска хатъ и повстала за кардинала Мих. Левицкого. Первѣстній осель тыхъ жителѣвъ находили ся биля монастиря, однакъ за часовъ кардинала Левицкого перенесено зъ вѣдтамъ хаты за ставъ, котрый давнѣйше мавъ бути, а теперь на тѣмъ мѣсци вже лишь сѣножати. Зъ того и пѣшла назва „Застависка“.

Найбѣльша часть села — то Млыновцѣ, або якъ се въ старыхъ актахъ споминаєть ся: „Млынища“. Сеся часть села числить бѣльше якъ сто хатъ и становить властиве село. Назва „Млынища“ або „Млыновцѣ“ повстала вѣдъ млыновъ монастирскихъ, котрыхъ було два — „горѣшный“ и „долѣшный“ — та ще й до нинѣ находять ся въ тій части села два млыны, приналежній до столовыхъ добръ рускихъ митрополитовъ. Подъ рукою маю грамоту зъ 1601 року, выдану въ Уневѣ зъ монастиря оо. Василіянъ архимандритомъ монастиря Исаею Балабаномъ и засмотрену подписами всѣхъ тогдѣшныхъ монаховъ „капітулы монастира Уневского“ — котрою „мельникъ Климко зъ Чабанова человекъ вольный“ одержує на власность млынъ той, також „мельницкое старожитное дворище“, вырубъ зъ лѣса монастирского на свою потребу и есть вѣльный вѣдъ роботы монастирскои, за що вонъ мае заплатити до монастира 100 золотыхъ польскихъ. Маю подъ рукою вѣдписъ тои грамоты, рѣвночасный зъ оригіналомъ. Писаный вонъ латиньскими буквами Млына того теперь нема, але родина Чабановъ и доси проживае на тѣмъ мѣсци та до недавна посѣдала оригіналъ згаданои грамоты „зъ великою печаткою“, ажь „дѣти подерли та десь задѣли“...

Пята часть села — Подковка, котра числить кольканацять хатъ. Назва сеи части села повстала вѣдъ численно замешкалои тамъ родины Подковковъ.

Назва Унѣвъ або Уневъ вѣдносить ся властиво до колишнього монастиря та до тыхъ кольохъ хатъ, котрій были монастиря повстали. Поселювала ся тутъ вѣдай служба монастирска. Якъ уже згадувано, хаты тій перенесено за кардинала Мих. Левицкого „за стависка“ и тамъ мешканцямъ ихъ надано грунты. По тій причинѣ церковь и будынки помонастирскій вразъ изъ палатою митрополичою стоять нинѣ окремо вѣдъ села, а вѣдъ домінія Унѣвъ надано назву „Унѣвъ“ або „Унѣвъ зъ Млыновцями“ всѣмъ прочимъ его частямъ та сполучено въ одну громаду катастральну, котра числить теперь по-надъ 150 хатъ а 842 мешканцѣвъ. То переѣчно зарѣбники або властителѣ 1—4 моргѣвъ лихои глины, а лишь десять господарѣвъ на кольканацяти-морговыхъ грунтахъ. Єсть тутъ и дванацять родинъ жидовскихъ, межи ними десять властителѣвъ кольска-моргового, а одинъ 30-моргового господарства. Маетокъ громадскій становить 30 моргѣвъ лѣса. Є тутъ дво-клясова школа народна, крамница, читальня „Просвѣты“ та домъ рускихъ сс. Служебниць Преев. Дѣвы Марія, котрыхъ сюда спровадивъ передъ двома роками пок. кардиналъ Сильвестеръ Сембратовичъ, призначивши для нихъ домъ та кавалокъ города на грунтахъ обшару дворского а зъ власныхъ фондовъ 400 зр. и щорочно оналъ.

До часовъ цѣсаря Іосифа II. було въ Уневѣ три церквы и одна каплиця, именно: церковь Успенія Преев. Дѣвы Марія або Благовѣщенія при монастирѣ оо. Василіянъ, церковь Преображенія Господнього при женьскомъ монастирѣ сс. Василіянокъ на горѣ биля монастиря мужескаго, церковь Вознесенія Исуса Христа на горѣ званій „Короната“ въ Млыновцяхъ, до котрои належала парохія Млыновцѣ зъ Подковкою, и каплиця св. Ивана на противномъ кѣнци тои горы надъ частію села Коронаты.

Здаєть ся около 1785 року знѣсъ цѣсарь Іосифъ II. оба монастирѣ унѣвскій — мужескій и женьскій, а добра приналежній до тыхъ монастирѣвъ, т. є. Якторовъ и Унѣвъ зъ Млыновцями прилучено до камеральщины. Небавомъ зарядъ камеральный велѣвъ розобрати церковь и монастирь женьскій на горѣ, а опосля и стародавню деревляну церковь Вознесенія Госп. въ Млыновцяхъ розобрано,

одним замахом хоче Мілянъ ще бо́льше обрѣзати сербску конституцію, колись найдемократичнѣйшу въ Европѣ. Правительство мае предложити скупштинѣ до ухваленя: Новелю, котра заострює кары за обиду короля и членовъ его родины и законъ, що заводить цензуру для прасы. Слѣдство въ справѣ атентату вже закончене, котрого результатъ ще не звѣстный. Теперь выготовляе ся актъ обжалованя. Процесъ мае зачати ся дня 24 с. м. Зъ Тавшановича и Анѓеліча мали вже зняти кайданы. Говорять, що обохъ выпустять. Повѣсять здаеть ся одного лишь полковника Ніколіча, бо-жь Мілянъ не може допустити до того, абы свѣтъ зъ него смѣявъ ся.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

Зъ мѣсточка Войнилова [калуского повѣта] пишуть намъ:

Дня 13 н. ст. серпня вбдбуло ся отворене читальнѣ „Просвѣты“ въ Войниловѣ при участи делеѓата головного выдѣлу „Просвѣты“ п. Хлопецкого, котрый мавъ поучаючій вбдчитъ о молочництвѣ и заохочувавъ читальникбвъ до заложеня у себе спблки молочничон, выказуючи, якій користи були бы зъ тон спблки. Та й взагалѣ его вбдчитъ о господарствѣ зробивъ дуже добре вражѣне на збраныхъ, жаль лише, що збрало ся мало мѣщанъ на тй загальній зборы.

Членбвъ вписало ся до читальнѣ 37. До выдѣлу увбйшли: о. Мандзій яко голова, Петро Федюшка секретарь, Никола Дурбакъ заступникъ, Юрко Гаджаровскій бібліотекарь, Дмитро Дурбакъ скарбникъ, а заступники выдѣловыхъ Павло Белей и Павло Федюшка. Ухвалено, що вкладка выносить 10 кр мѣсячно и збрано 10 зр. 70 кр.

Загальній зборы ухвалили одноголосно *заложити касу позичкову и щадничу и шпихлѣрь*, де заразъ 23 члены деклярували около 9 кбрцѣвъ жита, $3^1/_2$ кбрця пшеницѣ, $^1/_2$ кбрця ячменю и $1^1/_2$ кбрця вбвса.

Делеѓатъ головного выдѣлу „Просвѣты“ привѣзъ въ дарунку для читальнѣ 47 книжокъ кблька портретбвъ и мапу выдану „Просвѣтою“. За щедрый даръ складаемо прилюдну подяку.

Лише дуже сумно, що на таке мѣсточко, якъ Войнилбвъ, явило ся всего на-всего-37 членбвъ, хоть у насъ потрѣбна орѓанізація пбдъ взглядомъ моральнымъ и матеріяльнымъ, щобы вже разъ выдобути ся въ-пбдъ вплыву жидбвского и положити конецъ тому неладови, якій запанувавъ у нашбй громадѣ Ану! панове мѣщане! чи вамъ не встыдъ, що жиды — мимо того, що мають добру орѓанізацію въ своѣмъ кагалѣ, заложили собѣ читальню „Сіонъ“, умѣстили на найвиднѣйшбмъ мѣсци и сходять ся та радять, якъ зъ насъ жити и за чубъ насъ держати...

При сѣй нагодѣ згадаю, що зъ выборами громадскими въ нашбмъ мѣсточку, котрій вбдбули ся ще 1828 року въ маю, доси ще якось нѣчого не чувати, хоть часъ и обставины мѣсцевій вымагають доконче скорого полагодженя тон справы! Але вѣдома рѣчь, що нашій власти дивлять ся крбзь пальцѣ и нѣчого не кажуть на „панамки“, якій дѣють ся по громадахъ...

НОВИНКИ.

— **Русины! Памятайте на Руску Бурсу въ Новбмъ-Санчи и довжній акціи Товариства скоро розбирайте!**

— **Зъ Калуша пишуть намъ:** Передъ двома мѣсяцями купивъ нашъ щирый патріотъ п. Ярославъ Коритовскій вбдъ жидбвъ на реліцитаціи въ найкрасшбмъ мѣсци калуского ринку каменицю зъ двома фронтами и зъ офіциною за 6.000 зр. — Євреѣ старали ся рекурсами повалити тое купно, однакожъ высша инстанція реліцитацію затвердила и такимъ чиномъ на мѣсци давнѣйшого шинку и жидбвскихъ склепбвъ стала въ тутешнбмъ ринку перша не то руска але и взагалѣ хрістіяньска реальность. Кошторисъ на реставрацію звучить кругло на 2.000 зр.

Симъ способомъ гнобленый прецирый патріотъ рускій ставъ властителемъ каменицѣ, а що-жь изъ гнобителями: Маевскими, Оржельскими, Совиньскими e tutti quanti, котрій наважились були того чоловѣка въ численною родиною „на жебры пустити“? Порозсѣвали ся по свѣтѣ, лишь одинъ зъ нихъ оставъ ся якъ былина въ поли..

На сѣмъ мѣсци мушу зазначити, що неправдою есть, мовь бы купець бувъ завсиимымъ вбдъ вбрховодбвъ! До купна — розумѣе ся ретельного и чемного — прийде дуже часто навѣть непріятель політичный, а всякій антирускій роботы шовіністбвъ остануть „гласомъ вопіющого въ пустини“.

Перечитавши сесю мою допись, певно и решта рускон інтеліѓенціи мѣсцевон й доохрестнон — а межи доохрестными, на жаль не бракъ и кблькохъ нашихъ панъ отцѣвъ — попращае бабцю Поппперову зъ ей „добрыми“ товарами, а загостать до чистого, новозреставрованого, въ трема гарными кбмнатами до снѣдань склепу п. Коритовского, де зустрѣне ихъ щиро-рускій привѣтъ и добрна услуга. — *Калускій.*

— **Уже мовчать, якъ бы набрали воды до устъ.** Кблько то польскій часописи науѣдали ся на о. Калужняцкого зъ Загбря въ справѣ школяря котрого вбнъ нѣбы побивъ за те, що школярь вбдозвавъ ся по польски, а судъ повѣтовый въ Сяноцѣ на пбдставѣ збзнань Польки-учительки засудивъ бувъ о. Калужняцкого на грошеву кару. Се дѣялось передъ выборами, отже той засудъ вызискували „людовцѣ“ якъ бы копальню золота... Тымчасомъ при апеляційнбй розправѣ передъ трибуналомъ суду окружного въ Сяноцѣ въ наслѣдокъ рекурсу о. Калужняцкого — учителька навѣть не явила ся, а ей збзнане супротивъ збзнань покликаныхъ свѣдкбвъ показало ся цѣлкомъ сумнѣвном вартости а трибуналъ увбльнивъ о. Калужняцкого вбдъ вины и кары. Що бо́льше, показало ся, що не о. Калужняцкій обидивъ школяря, але вчасный кандидатъ на „патріотняка“ обидивъ Русь и рускій обрядъ. Такъ отже польскій часописи добре посрамились: Хочь передъ днемъ розправы бучно заповѣдали розправу, а по розправѣ — мовчать, анѣ чичиркъ!

— **Зъ Перемышля пишуть намъ:** Въ Перемышли вбдбуде ся въ сали магістрату дня 28 н. ст. серпня с. р. *Концертъ п. Александра Носалевича*, оперового спѣвака надворной оперы въ Штутѓартѣ. Концертъ буде складати ся зъ добрыхъ соль [арій оперовыхъ], дуетбвъ, гры на фортепянѣ и скрипцѣ. Въ концертѣ, котрый буде устроеный на дохбдъ убогон молодежи шкбльнои, возмуть участь, кромѣ концертанта, найлѣпшій нашій рускій силы спѣвацкій, знаній зъ своихъ выступбвъ. Сподѣваемо ся, що цѣла мѣсцева и доохрестна публика поспѣшить въ той день на концертъ до Перемышля налюбувати ся прекраснымъ спѣвомъ нашихъ рускихъ соловѣѣвъ. — *Ѳ.*

— **Зъ Станиславова пишуть намъ:** Рбчницю уродинъ цѣсаря обходивъ Станиславбвъ торжественно. Въ навечеріе вбдограла капеля вбйскова т. зв. Zapfenstreich, а въ день уродинъ о 5 год. рано збудила Станиславцѣвъ музика вбйскова граючи головными улицами. О 9 год. вбдправивъ въ катедральнбй церкви торжественне богослуженє Вир. митрополитъ Куиловскій въ Капітулою и мѣсцевымъ духовеньствомъ. На богослуженю явили ся: ц. к. староста радникъ Прокопчицъ, президентъ Дуневичъ, маршалокъ рады повѣтовои Брикчиньскій и прочій представителѣ властій. Церковь була такъ переповнена, що представителѣ властій мусѣли мѣстити ся коло великого престола. Вбйскову службу Божу польну вбдправивъ о. Касіянъ Куницкій на Дубровѣ.

— **Що то вже галицкимъ твердякамъ не до вподобы!** Нашій щирій патріоты и нашій дѣйстно патріотичній товариства накликують, и то зовсѣмъ справедливо, до *громадныхъ внисбвъ дѣвчатъ у свои школы и свои институты* бо лише въ своѣй школѣ чи въ своимъ институтѣ можуть нашій дѣвчата побирати науку и въ своѣй мовѣ та набрати привязаня и любови до всего рбднаго: до мовы, пѣснѣ, обряду, звычаю, жатя. Они знають такожь, що рбдному краеви нашому треба богато роббтницьпатріотокъ на становищахъ учительокъ, почтарокъ, телеграфістокъ и т. п., бо коли не ма Русинокъ, то всѣ тй и иншій посады займають всегды чужій женщины на шкоду нашои дорогои народности и церкви. Отже въ часѣ загального поклику патріотбвъ и патріотокъ до якъ найгромаднѣйшихъ внисбвъ дѣвчатъ у свои рускій школы чи институты, читаю въ одній твердбй газетѣ захвалюване Русинамъ и Русинкамъ дѣвочого воспиталища — вбдгадайте де? — У „Вайсвассеръ въ „Силезіи“... „Патріотъ“ И. Ѳ. М., мовь бы на глумъ рускому патріотизмови захвалюе тамошный „осмокласный“ институтъ пбдъ управою „швестеръ“, де минувшого року було ажь 8 священичихъ дочокъ. Пбдъ проводомъ дочки нѣмецкого ѓенерала дѣвчата тй не лишь образували ся на нѣмецкихъ взбрцяхъ, але и дбставали вбдъ нихъ [чужихъ нашбй церквѣ] релігійне воспитаніе“. Сей „патріотъ“ знае такожь, що число Галичанокъ въ слѣдующбмъ шкбльнбмъ роцѣ збольшить ся въ тбмъ шлескбмъ воспиталищи до 15 та радить удавати ся въ сѣй справѣ по информаціи немовь до агентбвъ сего чужого намъ воспиталища — до оо. Левицкого въ Щуровичахъ и Д. Бачиньского въ Городищи. Ось бачте, Русины-народолюбцѣ, де спасене вашихъ доньокъ та куды ихъ высылати на выховане, щобы навчили ся любити рбдный край, рбдну мову и рбдну исторію та ставали опбля вбдповѣдно приготовлеными до занятя видныхъ становищъ въ службѣ для вбтчины, въ хосенъ загалови руского народу.. Читаючи таке, не можу й догадати ся, яку цѣль мають такій и подббній захвалювання чужины. Може бы всѣ рускій дѣвчата выслати до заграничныхъ чужихъ институтбвъ, а свои позамыкати? Ой „патріоты!“ А може и вамъ самымъ хлѣбець рускій не смакуе, та хочете забрати ся до „Силезіи“? — *Григ. Вр.*

— **Амнестія.** Цѣсарь зъ нагоды рбчницѣ своихъ уродинъ даруваъ кару 16 вязнямъ, а межи ними одному изъ заведеня карного въ Станиславовѣ, одному зъ Винничя, двомъ зъ Львова и одній зъ львбвского жѣночого заведеня карного.

— **„Надувъ“!** Передъ мѣсяцемъ зъявивъ ся въ Дрогобичи молодый, интеліѓентный и гарный мужчина. Оповѣдавъ, що упавъ жертвою розрухбвъ університетскихъ въ Россіи, що называе ся Малиновскій, походить зъ Пулавъ, перекравъ ся черезъ границю и въ Галичинѣ найшовъ ся безъ пристанища й занятя, и т. д. Дрогобицка „Газда“ зъ одушевленемъ заняла ся „мученикомъ-студентомъ“. Молодецъ дбставъ на-разѣ одягъ, харчь, а нарештѣ выроблено ему досыть користну посаду въ копальняхъ борыславскихъ. Однакъ паничь почавъ заразъ брикати такъ, що стративъ посаду въ копальняхъ а крбмъ того нахапавъ „позичокъ“, де лишь удало ся, и щезъ якъ камфора.

— **Великій записи, але безъ пожитку!** Въ Новбмъ Санчи умеръ богатый, 35-лѣтный кавалеръ Іосифъ Зубрицкій, а своимъ майномъ розпорядивъ вбнъ въ такій способъ: Земскій добра въ Щавници записавъ Академіи наукъ въ Краковѣ зъ постановою: залѣсити въ означенбмъ речници всѣ грунты пбдъ утратою права до запису. Кблька каменицъ въ Новбмъ Санчи вартости около 40.000 зр. записавъ на дожизненый выключный ужитокъ певнымъ, близше незнанымъ особамъ, а потбмъ каменицѣ мають перейти на власность громады новосандецкои, котра обовязана буде урядити въ нихъ музей и читальню. Вкбнци своему льокаеви и его роднѣ записавъ 3.000 зр. що-жь дѣе ся? Академія наукъ зрекла ся запису бо залѣсити грунты въ означенбмъ речници она не въ силѣ. Дальше тй особы, котрымъ неббщикъ призначивъ дожизненость домбвъ, мусѣли бы оплачувати высокій податокъ, самій льокальностій зъужиткувати не можуть, а пбсля завѣщаня невбльно имъ мешкань въ тыхъ каменицяхъ вынаймати, отже и той записъ не мбгъ бы увбйти въ житя За те покривджеными чують ся тѣточній сестры неббщика, панны Трембецкій, отже стараютъ ся о уневажненє завѣщаня, особливо, що услбвя постановлений спадкоемцямъ вказують на анормальный станъ ума тестатора.

— **Именованя въ шкбльництвѣ.** Вчерашна Wiener Ztg. доносить, що цѣсарь именовавъ окружного инспектора шкбльного у Львовѣ Тому Токарского краевымъ инспекторомъ шкбльнымъ, а міністеръ просвѣты именувавъ головного учителя при семинаріи учительскбй у Львовѣ цѣсарского радника Тита Словеньского директоромъ ново-основанои семинаріи учительскои въ Залѣщикахъ.

— **Поєдинокъ.** Въ пятницю пбдчасъ обѣду зъ нагоды уродинъ цѣсарскихъ прийшло мѣжь двома офіцирами 24 полку пѣхоты до суперечки а вбдтакъ и до чинной зневаги. Въ наслѣдокъ того въ суботу на стрѣльници вбйсковбй вбдбувъ ся поєдинокъ на пістолеты, а скбнчивъ ся вбнъ дуже нещасливо, бо одному зъ суперникбвъ, поручникови Шпанови куля прошила груди и вбнъ въ двѣ годины скбнчивъ житє.

— **Язва нашихъ селянъ.** Хто не знае нашихъ жидикбвъ, котрій за безцѣнъ скуповують выроки вбдъ нашихъ селянъ, а вбдтакъ не лише стягають зъ всею строгостію претенсіи, але ще звычайно вышрубовують коштами судовими тй претенсіи такъ, що вбдтакъ за вѣрительность, що выносила перевѣстно пару злр., ліцитуе цѣле домбвство селянина. Kurjer drohobycki подае упоминаючій листъ одного такого професіоніста, Гершка Кернера — розумѣесь языкомъ „урженцовымъ“: „Pan Wasyl Petruniak pod Schlabantu Tustanowicach post Boryslau. Drohobycz dem $^{27}/_{7}$ 1899. Pan Wasyl Petruniak Tustanowice Kupylem Wyrok od Iiko Seniuta na was Kwoty 5 Zl 40 ct i kosztów 1 Zl 20 ct i zapodanie Eksekucia 2 Zl 34 ct jak wi nie pszidzecze zaraz zagodzicz to ja was pojadem zafantowacz i wam zrobie koszt6w do 15 Zloty Hersch Körner w Sklepie is chuskami na poczenie kolo munisza co Hunie sprzedaje“. И Василѣ ѣдуть „zagodzicz“, т. е. несуть якусь данину за коротку прольонгату и т. д. ажь ихъ жидъ зліцитуе!...

— **Сегорбчній маневры въ Галичинѣ** вбдбудуть ся коло границѣ россійскои мѣжь Бродами а Пбдкаменемъ. Въ суботу вырушили зъ Львова 15 и 30 полки пѣхоты, стрѣльцѣ и оборона краева. Позбставшій полки выйдуть сего тыжня.

— **Мати геройка.** Селянка зъ села Бѣлои Горы пбдъ Новгородомъ вертала зъ мужемъ и трема дѣтьми зъ весѣля сестры. Мужъ, пбдхмеленый, вблудивъ зъ дороги, а хотячи наповти конѣ въѣхавъ до рѣчки Крупицѣ въ незнанбй мѣсцевости и якъ-разъ попавъ на глубѣнь. Въ одній хвили конѣ, вбзъ и дѣти пбйшли на дно. Мати, побачивши, що дѣти пбрнули, пбйшла пурка и вытягнула одну дитину й высадила на берегъ, вбдтакъ пбйшла пбдъ воду за другою дитиною и такожь щасливо вытягнула ей на берегъ; вкбнци ще третій разъ пбрнула за послѣдною дитиною, вытягла щасливо, але такъ упала зъ силъ, що вже сама не могла дбстатись на досыть стромый въ тбмъ мѣсци берѣгъ и утопила ся, выратувавши всѣ троо дѣтей.

— **Доповняючій выборъ** одного члена рады повѣтовои въ Жидачевѣ зъ курій сѣльскои розписало намѣстництво на день 3 жовтня, а одного члена зъ курій ббльшихъ посѣлостій на 4 жовтня.

— **Смерть пбдъ колесами льокомотивы.** Оногды нбчный повздъ зъ Пбдволочискъ трохи спбзнивъ ся до Львова, такъ що прибуте его выпало рбвночасно зъ прибутемъ повзду зъ Лавочного на головный дворець. Межи обома торами очѣкувавъ повзду помбчникъ позьного почтового Стан. Магазинновскій зо звычайнымъ вбзкомъ почтовымъ зъ подвбйнымъ дишлемъ. Повзды надбйшли рбвночасно, а льокомотива одного зъ нихъ зачепила о дишель вбзка, вбзокъ обернувъ ся навколо и ударивъ Магазинновского такъ сильно, що той упавъ пбдъ колеса надъѣзджаючои льокомотивы другого повзду. Смерть наступила сейчасъ, нещасливого розбрвало на три части. Неббщикъ удержувавъ при собѣ матѣрь и сестру та обѣ нинѣ позбстали безъ удержаня.

— **Чума въ Европѣ.** Пбсля справоздань урядовыхъ було въ Португалиі дня 19 с. м. 45 случаѣвъ чумы, а 13 зъ того закбнчило ся смертію. Нинѣ наспѣли вѣсти зъ Мадриду, що въ Опорто чума розширяе ся, а навѣть въ Лісбонѣ зайшовъ одинъ случай чумы.

— **Жиды будуть осѣдати въ Палестинѣ.** Въ Базилеи на третбмъ теперь конґресѣ жидбвского товариства „Сіоністбвъ“, котрыхъ змаганемъ есть: выробити жидамъ становище окремого самостбйного народу мѣжь иншими народами въ свѣтѣ и надати чи радше вернути тому народови назадъ его давну вбтчину зо столицею Єрусалимомъ и святинею на сіонськбй горѣ, збрало ся 150 делеѓатбвъ зъ рбзныхъ сторбнъ свѣта. На тбмъ конґресѣ заявивъ председатель д-ръ Герцль: „Нашій змагання стремлять до того, щобы найнити вбдъ турецкого товариства корабель, такій корабель, що стоявъ бы пбдъ верховною властію Є. Вел. Султана. Ажь коли будемо мати такій корабель, котрый мусить одержати потрѣбне публичне забезпеченє правне, зможемо взяти ся до великои практичнои кольонізаціи. За вбдступленє такого корабля постараемо ся для турецкого правительства о великій користи“ Сеся заява доказуе, що Сіоністы хотять забезпечити кольонізаціи жидбвъ въ Святбй земли публичну правну запоруку.

— **Одинадцять мѣтъ въ снѣгу.** Д-ръ Нольдъ лѣкарь купельный въ St. Moritzbad описуе такій выпадокъ: Германъ Тачнеръ членъ секціи „Берніна“, швайцарского клюбу альпейского зъ Самаденъ, удавъ ся дня 29 червня въ товаристві двохъ панъ и пятьохъ панбвъ въ Альпы Переночували въ послѣдній колибѣ полонины, а зъ вбдти слѣдующого дня о год. $4^1/_2$ рано удали ся звидѣти вершокъ горы Педъ Єръ [Pied Err]. По двохъ годинахъ добйшли до стбгъ ледовця. Идучи дальше пбдъ гору, по якихъ двохъ годинахъ запримѣтили на ледовци въ выжинѣ 3.090 метрбвъ у вбддаленю мнѣже пбвтора годины ходу пбдъ верхомъ частину темно-синои одежѣ. Наближивши ся побачили труна людского, що ногами стремѣвъ у ледовци. Коло него не знайдено анѣ палицѣ, анѣ капелюха, а лишь деревяный футералъ на окуляры. О тбмъ вбдкрытю донесено власти, а тая по двохъ дняхъ казала труна похоронати. При трупѣ знайдено пулярес зъ 100-франковымъ банкнотомъ, 24 франкбвъ дрібными грбшми и красный золотый годинникъ, але легітимаціи не було нѣякои. Одиноками знаками, по котрыхъ можна було доходити, були: абонаментъ на салю музычну въ Ціріху, на рбкъ 1888/89, двѣ хустки вбдъ носа зо знаками А. Г. и гузики сподень, на котрыхъ була фірма „Шфайнітеръ въ Ціріху“. Пбздиѣйше дбйшли, що бувъ 50 лѣтный Августъ Гофманъ зъ Ціріха-Рісбахъ. Въ 1888 р. удавъ ся вбнъ въ товариствѣ на прогульку до Евгодинъ, а розбйшовъ ся зъ товаришами 19-ого серпня того року. Коли его товариши удали ся въ Альпы Грімъ, Гофманъ пбйшовъ у иншій ббкъ, мусѣвъ зблудити, а що въ тбмъ часѣ панували метелиць снѣговій, отже вбнъ, вычерпавши силы, мусѣвъ упасти и погибнути. Цѣкаве, що трупъ одинадцять лѣтъ въ снѣгу такъ добре переховувавъ ся. Чоботы его були цѣлкомъ якъ новій, а всѣ предметы металевій блищали ся

— До нинѣшного числа „Дѣла“ долучае ся для замѣсцевого накладу **Катальоґъ збожь рбльничопро-дукційного Дому Ернеста Бальзена въ Краковѣ.** Коли бы хто зъ Вп. читателѣвъ не одержавъ сего катальоґа, зволить зажадати его просто зъ Дому рбльничого Ернеста Бальзена въ Краковѣ, ул. Кармелітска ч. 21.

— **Дрібни вѣсти.** Дня 5 н. ст. вересня вбдбудуть ся у Львовѣ въ церквѣ св. Петра и Павла вѣнчаня: Володимира Левицкого, укбнченого богослова, зъ п. Зузанною Кобилянською с год. 5. вечеромъ и Олексы Ганаза, укбнченого богослова, зъ п. Генрыкою Кобилянською о год. $7^1/_2$ вечеромъ. — Оногды на головній почтѣ львбвскій упавъ при роботѣ о годинѣ $9^1/_2$ вечеромъ раненый смертельно ударомъ серця 62-лѣтный возный почтовый Адамъ Олѣярнякъ. Неббщикъ того дня працювавъ на почтѣ безъ перервы вбдъ годины $1^1/_2$ до $9^1/_2$, отже можна допускати, що катастрбфу спровадила утома при праци. — Зъ Желех ва велнкого коло Камѣнки струмиловои пишуть намъ, що дня 17 с. м. рано повѣсила ся тамъ у своѣй стодолѣ 60-лѣтна селянка Параска Ключникова; вбдъ довшого часу жалувала ся неббщка на ббль въ грудяхъ. Се вже друга въ короткбмъ часѣ неприродна смерть изъ тбмъ селъ, бо передъ тыжднемъ селянинъ К. Грець погибъ переѣханый власнымъ возомъ зо снопами. Бѣдачиско хотѣвъ вилѣзати на вбзъ, конѣ рушили, на нещастє снопы, котрыхъ вбнъ гримавъ ся, высунулись, а вбнъ упавъ пбдъ передній колеса и въ сѣй хвили сконавъ. — Въ Зарѣчю безрога вбдкусила руку дитинѣ полишенбй безъ дозору. — У Вроцлавѣ арестовано жѣн-

---

матеріялъ ужито на пивницю, а дзвоны перевезено до евангелицкого костела въ Унтервальденъ. А що при тбй церквѣ була парохія для Млынівцѣвъ и Пбдкбвки, а прочій части села належали до парохіи при монастирѣ оо. Василіянъ, то вбддано до ужитку всѣхъ мешканцѣвъ села одиноку, яка лишила ся — церковь Успенія Пресв. Дѣвы Маріи при скасованбмъ монастирѣ. Коли умеръ послѣдный парохъ въ Уневѣ, взглядно въ Млынбвцяхъ, о. Крупскій, — о котрбмъ розказують, що ходивъ за плугомъ въ полотнянцѣ та соломянбмъ брилѣ, — прилучено парохію Унѣвъ до Якторова, котре то село мало до того часу свого окремого пароха. Яко памятка по колишнбй парохіяльнбй церквѣ Вознесенія Госп. въ Млынбвцяхъ лишивъ ся цвинтарь, на котрбмъ ще й нинѣ ховають помершихъ въ тбй части села, а на мѣсци, де колись стояла церковь, стоить деревляный хрестъ. Храмъ тон церкви, що припадавъ на Вознесеніе, обходить ся ще й нинѣ въ тбй части села. Одинъ зъ престолбвъ тон церкви, именно престолъ св. О. Николая находить ся въ теперѣшнбй церквѣ Успенія. На тбмъ образѣ мала бути срѣбна корона, але опбсля десь пропала. Рбвно-жь переховувались царскій врата зъ тон церкви до недавна, ажь купивъ нхъ одинъ капітанъ-Нѣмець за кбльканацять зр.

(*Дальше буде.*)

ку капитана резервового Марію Берндтову, коли прибула туда переѣздомъ зъ 14-лѣтнею донькою. Берндтова пôдозрѣна о се, що подала своему мужеви и кôлькомъ иншимъ особамъ страву, затровну стрихнiною. Яко спôвинного арестовано також 26-лѣтнего инспектора дôбръ, Марквіца, зъ котрымъ панѣ капітанова удержувала дуже блиськă знесины, на що звертали ей мужовi увагу!

Надісłане.

„Henneberg-Seide“

von 45 kr. bis fl. 14·65 p. Meter — nur ächt, wenn direkt ab meinen Fabriken bezogen — schwarz, weiss und farbig, in den modernsten Geweben, Farben und Dessins. **An Private porto- und steuerfrei ins Haus. Muster umgehend.** 6 [1]

G. Henneberg's Seiden-Fabriken (k. u. k. Hofl.) Zürich.

Господарство промыслъ и торговля.

Ц. к. дирекція зелѣзниць державныхъ оповѣщує:

Дотеперiшнi назви перестанкiв лежачих на шляху Вiдень дворець західний-Кляйн Швехат-Гайлiґенштадт змiнено так: Шниц на Пратершниц, Штадтляверброке на Донавкебангоф, а Лаґергаве на Авештелюнґштрасе.

Телеґрамы „Дѣла“.

Ишль 21 серпня. Цѣсарь приймавъ на пôзтретя годиннôй авдiєнцiи гр. Туна. Вôдтакъ приймавъ мiнiстра просвѣты.

Римъ 21 серпня. Говорять, що заносить ся на вôдновленє тридержавного союза.

Брукселя 21 серпня. Выгляды предложенія о выборчôй реформѣ дуже слабi. Правительство числить лише на два голосы бôльшости. Часть опозицiи може усуне ся вôдъ голосованя. Въ такôмъ случаю буде до 10 голосôвъ бôльшости.

Лондонъ 21 серпня. Мѣжь Бразилiєю, Чiлє и Аргентиною заключено договоръ на пôдстанѣ котрого тi державы на случай непорозумѣнь установляють полюбовный судъ. Рôвночасно має наступити редукція сталыхъ армiй. Сей союзъ має також мати на цѣли поборюванє заборчихъ затѣй сполученыхъ державъ пôвнôчнои Америки.

Парижь 21 серпня. Пôдъ домомъ, де замкнувъ ся Ґеренъ, прийшло до бурливыхъ демонстрацiй. Арештовано 20 особôъ. Замкненымъ зачинає вже доскулювати бракъ воды. При отворахъ каналôвъ поставлено сторожу, щобы туды не утѣкъ Ґеренъ зъ своими товаришами.

Ренны 21 серпня. Арештовано тутъ якусь женщину, котра зажадала карты вступу на розправу въ тôй цѣли, щобы, якъ казала, замордувати Дрейфуса. У тои женщины здаєть ся „не всѣ дома“.

Царгородъ 21 серпня. Вôрменьскiй патрiярхатъ внѣсъ енергiчный протестъ противъ безнастанныхъ арештовань нѣбы пôдозрѣлыхъ Вôрменъ, мѣжь котрыми знаходять ся навѣть дѣти. Загально думають, що донесеня о выкритю заговора и приѣздѣ вôрменьскихъ революцiонiстôвъ суть попросту выгадкою полiцiи.

Новый Іоркъ 21. серпня. Американьскiй мiлiярдеръ Фрiшь, котрый стоить на чолѣ спôлки намѣряючои купити островъ Кипръ на кольонiзацiю жидôвъ, на послѣдныхъ зборахъ членôвъ спôлки предложивъ, абы безпроволочно приступити до справы закупна.

Парижь 21. серпня. Вчера вечеромъ до год. 1 въ ночи тревали демонстрацiи. Полiцiю обкидано камѣнями и стрѣляно зъ револьверôвъ. — Загаломъ ранено 388 особъ, мѣжь тыми 59 агентôвъ полiцiйныхъ. Арештовано 150 особъ, зъ того по списаню протоколу выпущено 80.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— На „*Основный фондъ першои провінціональнои „Бібліотеки „рускаго літературнаго-драматичнаго Общества въ Коломыи*“ [I. Виказъ] жертвували: 25 злр, Вайсъ Крiсъ посредствомъ д ра В. Дудикевича 6 злр. 50 кр., о. А. Василевичь зъ Чорного Потока 6 злр. 8 кр., Гостѣ на весѣлю въ Тучапахъ 5 злр. 16 кр., Гостѣ на вôдпустѣ въ Толмачику 3 злр., о. А. Ковблиньскiй зъ Ростôкъ по 2 злр., о. В. Балицкiй зъ Испаса, О. Гецêвъ зъ Рашева и Н. Н. зъ Коломыѣ, по 1 злр. 75 кр., оо. А. Решетиловичь зъ Перерова и С. Крушельницкiй зъ Назôрнои, 1 злр. 15 кр., Медове Товариство въ Народнôй Торговли въ Коломыѣ, 1 злр. 10 кр., М. Рыбачекъ зъ Коломыѣ, по 1 злр., И. Туркевичь зъ Городенки, Л. Рашке зъ Бруховичь, К. Шлемкевичь зъ Пôдгайчикъ, И. Петрушевичь зъ Калуша, М. Охиичь зъ Печенѣжина Т. Ф. вô Львова, д-ръ В. Дудикевичь, Л. Кузьма и В. Грабовенъскiй зъ Коломыѣ и оо. В. Калитовскiй зъ Трôйцѣ, В. Мазикивичь зъ Динисъ, Г. Федюкъ зъ Ганковець, Д. Балицкiй зъ Росохачь, А. Балицкiй зъ Товстобабъ и Є. Киселевскiй зъ Хлѣбичина польного, 92 кр., о. А. Завадскiй зъ Микитинець, 84 кр., Ю. Насальскiй зъ Коломыѣ, 72 кр., М. Береский зъ Коломыѣ, по 70 кр., д-ръ В. Кобриньскiй и Я. Петракъ зъ Коломыѣ по 60 кр., Л. Дольницкiй, Ф. Савчиньска и о. Т. Курпякъ зъ Коломыѣ, по 50 кр., Р. Перфецкiй, Є. Туряньскiй, Г. Наливайко, З. Гащицъ и С. Лвстiтъ зъ Коломыѣ, Шолгиня зъ Рожнова, Т. Рыбакъ въ Мишина, А. Мардоровичь, зъ Радча, М. Керницкiй зъ Будилова, М. Бучиньскiй зъ Станиславова, Ю. Фрайденберґъ зъ Яворова, М. Догомиля зъ Черновець и оо. М. Проданъ зъ Попельникъ, І. Майковскiй зъ Семаковець, М. Левицкiй зъ Вербяжа, К. Ласьйчукъ зъ Березова вижного, Н. Гавацкiй зъ Печенѣжина, С. Павлюкъ зъ Пядикъ, Г. Грицикъ зъ Яворова, А. Гелитовичь зъ Косова, И. Огоновскiй зъ Джурова, М. Руденьскiй зъ Банѣ березовскои и А. Русинъ зъ Корнича, 40 кр., О. Дрогомирецка зъ Яргорова, по 30 кр., Ю. Тарнавецкiй зъ Коломыѣ и Т. Бѣликовичь зъ Залужа, по 25 кр., В. Тимцикъ зъ Коломыѣ и Н. Джулиньскiй зъ Перемышля, по 20 кр., Г. Кульчицкiй, І. Мариньскiй, Є. Мардоровичь, М. Кульчицка, Я. Витошиньскiй и Т. Тофавъ зъ Коломыѣ, А. Сальваровскiй зъ Печенѣжина, М. Мардаровичь зъ Камяноку великихъ, С. Федôвъ зъ Станиславова и оо. М. Романовскiй зъ Товмачика, И. Поповичь зъ Городницѣ и І. Рогужиньскiй зъ Шепоръ, по 10 кр., В. Рознеръ, З. Левицкiй и Ю. Киселевскiй зъ Коломыѣ, М. Терлецка зъ Тучапъ, О. Федева зъ Станиславова, И. Кокорудзъ зô Львова, Н. Третякъ и А. Кульчицкiй зъ Печенѣжина. — Крôмъ сего вплынуло: 3 злр. 60 кр., зъ преференса въ Читальни мѣщаньскôй въ Коломыѣ, 1 злр. 39 кр.: зъ розпродажи напôєвъ зъ Маланчиного буфету, 1 злр. 35 кр., зъ преферанса въ Толмачику, 1 злр., зъ преферанса въ Наконечнôмъ, 1 злр., яко додатковый дôхôдъ зъ буфету Маланчиного вечерка 85 кр., зъ пушки въ читальни мѣщаньскôй въ Коломыи, 68 кр., зъ преферанса въ домѣ п. П. въ Коломыѣ, 41 кр., зъ преферанса на вечерницяхъ „Родины“ въ Коломыѣ и 17 кр., зъ преферанса на вечерницяхъ въ коломыйскôй магiстратскôй сали. Всего разомъ до кôнця лат. червня с. р. 104 злр. 79 кр. в. а.

На *устройство Библіотеки* жертвували 25 злр. Вайсъ Крiсъ посредствомъ д-ра Дудикевича, 5 злр., д-ръ Алергандъ зъ Коломыѣ, по 1 злр. Б. Ясиньскiй и Л. Шайгеръ зъ Коломыи и оо. І. Кобриньскiй зъ Мышина и М. Романовскiй зъ Толмачика, и по 50 кр. К. Кмицикевичь зъ Коломыѣ и о. С. Павлюкъ зъ Пядикъ. — Разомъ 35 злр. в. а.

Поглядъ на рухъ бібліотечный и жертвы въ книжкахъ подасть ся до приводнои вѣдомости другимъ разомъ.

Зъ Выдѣлу першого рускаго літературно-драматичного общества. Въ Коломыи дня 1. н. ст. липня 1899. *Юл. Насальскій* предсѣдатель, *Юл. Киселевскій* касiєръ.

Переписка Редакціи и Адміністрациі.

Вп. И. Іу. въ Та. Ще 4 злр. — *О. Чу. въ Не.* До кôнця року ще 2 зр. — К. *Ча. въ Ше.* Годять ся. — *И. Ба. въ Де.* Ще 7 зр. — *Тс. Ле. въ И.* Теперь за липень а не за серпень. — Д-ръ *На. въ Ра.* Ще 50 кр. — *Г. Ф. въ Св,* Прийде ще 60 кр — *И. Сѣ въ Су.* Зъ увзглядненемъ мая прийде до кôнця року 8·50 зр — *И. Бе. въ Яр.* За серпень. — *Ф. Зг. въ Кр.* Ще 5 зр. — *С. Зе. въ Ми. но.* До кôнця року все. — *З. Ау. въ Ви.* Теперь за Май. — И. *Ст. въ Бо.* До кôнця року належить ся ще 6 зр. — *М. Га. въ Зв.* За III. кварталъ прийде ще 50 кр. — *О. Ро. въ Не.* До кôнця серпня належитя ся ще 60 кр. — *С. Ку. въ Во.* До кôнця року ще 1·80 зр. — *Є. Ка. въ Сх.* За III. кварталъ ще 40 кр. — *Г. Яв. Ст.* Такъ.

Цѣна збôжа и другихъ продуктôвъ.

18 н. ст. серпня 1899.

Львôвъ: Пшениця стара 7·75 до 8·—, пшениця нова 7·75 до 8·—, жито старе 5·90 до 6·20, жито нове 5·75 до 6·—, овесъ старый 5·80 до 6·—, овесъ новый —·— до —·—, ячмѣнь пашнистый 5·25 до 5·50, ячмѣнь броварный —·— до —·— горохъ пашнистый 5·75 до 6·—, до вареня 6·25 до 6·75, вика 4·40 до 4·70, насѣнє льняне —·— до —·—, насѣнє конопне —·— до —·— бôбъ —·— до —·—, бобикъ 44·0 до 4·60, гречка 7·20 до 7·50, конюшина червова 42·— до 45·—, конюшина бѣла —·— до —·—, конюшина шведска —·— до —·— кукурудза стара 5·80 до 6·—, кукудза нова —·— до —·—, рѣпакъ 10 50 до 11·—, хмѣль старый 65·— до 75·—, хмѣль новый за 65 кiльо —·— до —·—, оковита готова за 10.000 лiтрôвъ 18·25 до 18·50, на термiнъ 16·50 до 17·25.

Надісłано.

ПРОМЕСЫ

на 3% Львôвы австр. кредит. земск. заведенія

Головна выграна 50.000 зр.

тягнене 5 мая

спродають по 1 зр. и стемпель 50 кр. разомъ 1 зр. 50 кр.

СОКАЛЬ и ЛЬВЕНЪ

банковый дôмъ и контора вымѣны у Львовѣ.

Порученя зъ провінціи полагоджують ся вôдворотною почтою. 7

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

Оптикъ и Механікъ у Львовѣ, площа Галицка ч. 1., противъ Банку Гіпотечного на нижнôй сторонѣ площи Галицкои

поручає въ великôмъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ окуляры, цвікеры, лорнеты, бінокле, телескопы, барометры, термометры, ґлобусы, ареометры, піканометры, лупы, каптесы, райсфедри, тасьмы мѣрничѣ, піоны, лібелѣ, манометры и т. п.

Уряджене дешифрôвъ електричныхъ.

Всякій направки полагоджують ся якъ найскорше и найдешевше. 4517

КАВУ

въ 5-кільовыхъ мѣшочкахъ франко

по 9 зр. 20 кр., 10 зр. 20 кр., 10 зр. 70 кр. и 11 зр. 20 кр.

ВИНО

въ 5-кільовыхъ барилочкахъ франко

по 3 зр.; 3 зр. 30 кр.; 3 зр. 70 кр.; 4 зр. 10 кр.; 4 зр. 50 кр.; 4 зр. 90 кр. (Дорожчій вина фляшками)

высилає

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ и ФІЛІЯ.

92 99—?

ЛЯРНЯ ДЗВОНÔВЪ

АНТОНІЯ СЕРАФИНА

ВЪ КАЛУШИ

вôдзначена двома срѣбными медалями

выконує **дзвоны** рôзнои ваги и приймає ушкоджені дзвоны до переливаня въ найкоротшôмъ часѣ, а також має на складѣ готовi дзвоны рôзнои ваги.

Дякуючи всѣмъ Вп. приходникамъ и фундаторамъ за всѣ дотеперiшнi замовленя, прошу о ласкавi замовленя такъ на поодинокi нови дзвоны якъ и на цѣлi групы. За трезалôсть матеріялу и гармонiйный звукъ моихъ дзвонôвъ ручу и длятого осмѣляю ся припоручати ихъ Вп. П. Т. публицѣ.

З глубокимъ поважанемъ

3789 **АНТОНІЙ СЕРАФИНЪ.**

Эмѣна льокалю.

Магазинъ ювілерскій пôдъ фірмою

Кароль Фелькеръ (Völker) и Сынъ

перенесeный зъ площѣ Марійскои

на улицю Кароля Людвика число 3.

[Палата Галицкого Товариства кредитового земского].

294 4—10

Цѣс. корол. уприв.

Рафінерія спіритусу, Фабрика руму, лікерôвъ и оцту

Юлія Миколяша Наслѣдникôвъ

Якова Шпрехера и С-ки

У ЛЬВОВѢ

поручає старѣ горѣвки польскi, розолісы, лікеры, румы правдивi зъ Ямайки, коняки, спіритусъ, „Bonjour“ на наливки, також правдивый оцетъ спіритусовый. 364 87—?

Склады для мѣста: улиця Галицка ч. 1. — и улиця Коперника ч. 6.

Вдова по священику

интелiґентна, въ середнôмъ вѣцѣ, глядає мѣсця до заряду дому або до провадженя дѣтей. Ласкавi зголошеня прошу надсылати пôдъ адресою: „Надѣя“ poste restante Ферлѣявъ.

295 3—3

Важне для пп. Студентôвъ!

За 11 зр. мѣсячно принимаєть ся пп. студентôвъ на мешканє и вiктъ. Блиший пояснення: Львôвъ, рôгъ улицѣ Театиньскои и св. Войтѣха ч. 2.

292 2—4

У Львовѣ въ домѣ педагога знайде **умѣщенє одень або двохъ ученикôвъ** нашихъ клясъ шкôлъ середныхъ зъ доброго дому. — Близшу вѣсть подасть зъ чемности Вєч. о. Іоанъ Редкевичъ, проповѣдникъ церкви св. Юра. 308 2—3

Для хорих!!!

КОНЯК ФРАНЦУСКИЙ курацийний з року 1887 поручає по 5 зр. за фляшку *руска Торговля Ив. Карпиньского в Теребовли.* 299 3—3

ДРÔТЪ кольчастый цинковый до огороджень по зр. 4 за 100 метрôвъ вразъ зъ клюбками до утриманя. Сѣтка дротяна лякирована до заслоны вôконъ по 1 зр. за метеръ квадратовый

поручає ПЕТРО ХШОНСТОВСКИЙ торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 напротивъ катедры.

МОЛИТВЕНИКЪ ДЛЯ ДѢТЕЙ

виданий

коштом руснего тов. педаґôґічного

В полотняній оправі з золоченим хрестом 20 кр. В папировій окладці 15 кр.

Продає ся в книгарни Наук. тов. ім. Шевченка, Львів, ул. Чарнецкого ч. 26.

МУЖЕСКУ Безсильнôсть

844

выкликану именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣхôвъ молодости и розпусты, усуне наскрізно и на довго одинока, розширена въ многихъ выданяхъ ілюстрована книга

Самоохорона д-ра Ретана

Россійске выдане: 1 зр.
Польске выдане: 1 зр.
Нѣмецке выдане: 2 зр.

Тысячѣ людей найшли въ нѣй пояснена своихъ недуґ и направили свои мужескій силы при помочи указаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко наложитости, высилає ся франко книга въ купертѣ магазиномъ выдавцѣвъ Р. Ф. Бірей въ Липску. (R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

Розкладъ їзды поѣздôвъ зелѣзничихъ важный вôдъ 1 мая 1899.

пôдана часу середно-европейского [пôзнѣйшого о 36 мінутъ вôдъ часу львôвского.]

посп. приходить о	особ	до Львова	посп. вôдходить о	особ,	зô Львова
		День			**День**
	6·10	Зъ Черновець, Ицканъ, Станиславова		6·20	до Лавочного, Пешту, Борыслава
	6·50	„ Бруховичь вôдъ 7/8 до 10/8.		6·15	„ Пôдволочискъ, Одесы, Козовы, г. д.
	7·10	„ Зимноводы „ „ „		6·30	„ Ицканъ, Букарешту, Радовцѣвъ
	7·40	„ Янова (гол. дворець)		6·30	„ Пôдволочискъ зъ Пôдзамча
	7·55	„ Лавочного „ „	8·30		„ Кракова, Любачева, Ордова, Вѣдня
	7·44	„ Тернополя на Пôдзамче		8·45	„ „ Вѣдня, Хирова, Стружа
	8·05	„ „ „ гол. дворець		9·10	„ Сколього, до Лавочного 1/7 до 10/7
	8·15	„ Сокаля, Равы руской		9·25	„ Янова
	9·—	„ Кракова, Вѣдня, Ордова		9·35	„ Пôдволочискъ зъ гол. дворця
	11·15	„ Ярослава, Любачева		9·45	„ Ицканъ, Сопова, Бергомету
	11·55	„ Ицканъ, Чернов. Станислав.		9·53	„ Пôдволочискъ зъ Пôдзамча
	1·01	„ Янова на гол. дворець		10·10	„ Белиця, Равы, Любачева
1·30		„ Кракова, Вѣдня		12·50	„ Янова 1/7 до 15/9 недѣлѣ и свят
	1·40	„ Сколього, Хирова, а зъ Лавочного вôдъ 1/7 до 11/9.	1·55		„ Пôдволочискъ зъ гол. дворця
1·50		„ Ицканъ, Станиславова	2·08		„ „ „ Пôдзамча
2·20		„ Пôдволочискъ на Пôдзамче		13·15	„ Бруховичь 7/8 до 10/9 недѣлѣ и свят
2·35		„ „ „ гол. дворець	2·45		„ Ицканъ, Гусятина, Керезмезе
	5·15	„ „ „ Пôдзамче	2·58		„ Кракова, Вѣдня, Хаббвки
	5·40	„ „ „ гол. дворець		3·05	„ Стрыя, Сколього лишь 1/8 до 30/9
	5·55	„ Сокаля		3·15	„ Янова, вôдъ 1/8 до 30/9.
				3·20	„ Зимноп воды 7/8 „ 10/9.
				3·25	„ Бруховичь „ „ „
				5·25	„ Ярослава
		Нôчь			**Нôчь**
	12·10	Зъ Сколього, Калуша, Борыслава	12·50		до Кракова, Вѣдня, Берлина
12·30		„ Черновець, Букарешту	2·36		„ Ицканъ, Констанцiи, Букарешту
2·16		„ Кракова, Вѣдня, Ордова		4.10	„ Кракова, Хирова, Коросна
	3·05	„ Пôдволочискъ на Пôдзамче		5·50	„ Бруховичь вôдъ 7/8 до 10/9
	3·30	„ „ „ гол. дворець		6·26	„ Ицканъ, Радовець, Кімполюнгу
	6·00	„ Кракова, Вѣдня, Самбора, Сянока		6·40	„ Кракова, Вѣдня, Берна, Варшавы
	6·10	„ „ „ „ Хирова		6·50	„ а Ордова вôдъ 13/8 до 23/9
	6·20	„ Ицканъ, Пôдвисокого, Козовы			„ Янова вôдъ 7/8 до 12/9 въ будни дни
	7·58	„ Янова вôдъ 1/8 до 31/8, и вôдъ 10/9 до 20/9 що дня а вôдъ 1/8 до 12/8 недѣлю и свята		7·00	„ Лавочного, Мункача, Хирова
				7·10	„ Сокаля, Равы руской
	8·15	„ Бруховичь вôдъ 7/8 до 30/8. и 16/8 до 10/9.		7.20	„ Тернополя зъ гол. дворця
	8·30	„ Бруховичь вôдъ 1/7 до 12/8 що день		7·42	„ „ „ Пôдзамча
		„ Кракова, Вѣдня, Любачева		7·47	„ Янова 1/10 до 30/8 1900 включно
	9·21	„ Янова вôдъ 1/8 до 15/9.		8·35	„ „ 1/8 „ 31/8 и 16/9 до 30/9
	9·55	„ Кракова, Вѣдня, Пешту, Сянока		9·11	„ „ 1/9 „ 15/9 недѣлѣ и свята
	10·10	„ Ицканъ, Козовы, Пôдвисоцкого		10·40	„ Ицканъ, Гусятина, Радовець
	10·08	„ Пôдволочискъ, Брод. Коничинець		10·50	„ Кракова, Вѣдня, Ивонича
	10·25	„ „ на гол. дворець		11·10	„ Пôдволочискъ, Бродôвъ г. дворця
	10·30	„ Лавочного, Хирова, Пешту		11·32	„ „ Гримадова, Пôдзам.

ЗАМѢТКА: Пора нôчна числить ся вôдъ 6 годины вечеромъ до 5 годины 59 мінутъ рано. — Бюро информаційне ц. к. зелѣзницѣ державнои при ул. Красицкихъ ч. 5.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець и одпôвѣдальный редактôръ Иванъ Белей. Друкарь въ друк. Чорнилевскои. Въ друкарнѣ Ивончинку Ставропигiйского, пôдъ зарядомъ Іосифа Данилюка

Ч. 177. Львовъ, Второкъ 10 (22) Серпня 1899. Рочникъ XX.

Выходитъ у Львовѣ що днѣ (крѣмъ недѣль и руских свят) о 5-тій годинѣ по полудни. Літературный додаток „Бібліотека найзначнѣйших повѣстей“ выходитъ въ второкъ, и въ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимаютъ: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне Бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людовика 9, и А. Одышевского ул. Кілинського 2; — въ Ярославю: Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A Richter, Nibelungengasse 4; H. Sobalek I. Wollzeile 11.; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитость за инсераты платитъ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатком

въ Австрії:		на границею:	
на цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пів рóку	9 зр.	на пів року	12 зр.
у Львовѣ:			
на цѣлый рѣкъ	16 зр.	на пів року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція відъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженє. — Реклямації неопечатані вільні відъ порта.

Поєдиноке число коштує 8 кр. в. в.

Оголошенія звыклі принимають ся по цѣнѣ 10 кр. відъ одного стрічки инсератового або на мѣсце а въ рубрицѣ „Надісланє“ по 25 кр. в. в.

Поминки и инші дописи приватні числять ся по 15 кр. відъ стрічка.

Переглядъ політичный.

Wiener Ztg. оголошує цѣсарске розпорядженє выдане на підставѣ §. 14-ого въ справѣ належитостей відъ перенесеня власности и въ справѣ поборівъ державныхъ слугъ за часъ відъ 1. вересня до 31. грудня с. р. Высота платнѣ державныхъ слугъ, оплачуваної зъ безпосередныхъ доходівъ держави выносить: въ I. класѣ 700 зр., въ II. класѣ 600 зр., въ III. класѣ 500 зр., въ IV. класѣ 400 зр. и вчислюваный до платнѣ службовый додатокъ 50 зр., за кождыхъ відбутыхъ 5 лѣтъ служби. Наведене розпорядженє відносить ся такожъ до тыхъ, що вступили до служби передъ выданемъ сего розпорядженя. Высота того додатку не смѣє перевышати высоты 100 зр. Активальный додатокъ выносить для першої класы 50 процентъ, для другої 30, третої 25, и четвертої 20 процентъ сталої платнѣ. Для членівъ уніформованої сторожи безпеченьства, цивільної сторожи поліційної и поліційныхъ агентівъ поборы выносять: инспекторівъ першої класы 700 зр., другої 600 зр., стражниківъ першої класы 500 зр., другої 450 зр. Службовій додатки выносять: по выслуженю третого року 30 зр., шестого 60 зр., девятого 90 зр., дванайцятого 120 зр., шѣснайцятого 160 зр., двайцятого 200 зр., двайцять пятого 250 зр. Активальный додатокъ обчисляє ся въ тій самій пропорції, якъ у попередныхъ.

Для провізоричної и сталої служби почтъ и телеґрафівъ выносять поборы першої класы и въ першій степени 700 зр., въ другім степени 650 зр., въ третім 600 зр. Друга класа въ першій степени 600 зр., въ другім 550 зр., въ третім 500 зр. Трета класа въ першім степени 500 зр., въ другім 450 зр., въ третім 400 зр. Вчислюваній до платнѣ службовій поборы выносять по 50 зр. за кождыхъ відбутыхъ 5 лѣтъ служби, але не смѣють перевышати квоты 100 зр. Активальні додатки обчисляють ся, якъ у попередныхъ.

Постановы відносячій ся до переходового часу нормують відносины въ той способѣ, що жаденъ зъ державныхъ слугъ не може по введеню въ житє нового закона, одержати загаломъ меншихъ поборівъ, якъ тій, що мавъ передъ симъ розпорядженемъ. Евентуальній рѣзницѣ мають бути вырівнаній при помочи не вчислюваного до платнѣ додатку.

——

Зъ північної Чехіи доносять о дуже поважныхъ и дуже сумныхъ розрухахъ. Именно дня 19-ого с. м. відбули ся передъ палатою староства въ Ґрасліцъ демонстрації, котрій прибрали широкій розмѣры. Въ старостві выбито більше якъ 200 шибъ и держано будынокъ староства більше якъ годину въ облозѣ. Въ наслѣдокъ того староста на другій день скрѣпивъ жандармерію о 15 людей. Въ недѣлю вечеромъ демонстрації повторили ся. Жандармерія хотѣла розбігнати товпу. Нагло зъ товпы посыпавъ ся градъ камѣня на будынокъ, въ части зъ улицѣ, въ части зъ пивярнѣ по противнімъ боцѣ улицѣ. Жандармерія арештувала шѣсть осібъ и старала ся опорожнити пивярню, але безъ успѣху. Товпа зъ вікон и дахівъ кидала шклянками, чарками, цеглами и углемъ. Жандармерія заарештувавши десять ексцедентівъ, мусѣла усунути ся о якихъ сто кроківъ. Депутація зложена зъ бурмістра и ще двохъ мѣщанъ пішла до шефа староства, домагаючи ся усунення жандармерії и увільненя арештованыхъ, запевнюючи въ замѣну, що товпа розійде ся. Староство на се не згодило ся, на що бурмістръ заявивъ, що усуває ся відъ всякої дальшої акції и не позволить такожъ въ нѣй співдѣлати мѣйскій поліції. Однакъ въ ночи бурмістръ зновъ явивъ ся въ старостві въ тымъ самымъ жаданемъ. Въ тій хвили зъ товпы выстрѣливъ хтось до жандармерії, а одинъ вахмістръ, тяжко раненый каменемъ, упавъ на землю. Жандармерія вробила ужитокъ зъ оружія. По першімъ выстрѣлѣ два ексцеденты упали трупомъ, а одинъ тяжко раненый. Рівночасно въ рѣзних домівъ упали стрѣлы на жандармівъ. Взагалѣ ранено 6 осібъ, зъ котрыхъ одна умерла въ ночи. Въ ночи спроваджено зъ маневрівъ баталіонъ пѣхоты и скрѣплено жандармерію. Шефа староства по дорозѣ до уряду выганьблено и обкинено камѣнемъ. Додати треба, що ексцесы розпочали ся, коли войско зъ околицѣ відійшло на маневры. Ситуацію въ північній Чехіи уважають за дуже напружену.

——

Вчерашный день розправы въ Ренахъ принѣсъ кілька цѣкавыхъ подробиць. Кілька разівъ прийшло до острої перепалки мѣжь свідками покликаными обжалованемъ, а обороною и ся свідками. Доказові свідки говорили гладко, якъ довго не перебивала ихъ оборона, але якъ лишь адвокатъ Деманжъ поставивъ яке питанє, або зажадавъ выясненя, свідки запутували ся въ суперечностяхъ. Зізнанія полковника Абовіля, глубоко переконаного о винѣ Дрейфуса були суперечній зъ зізнаннями передъ касаційнымъ трибуналомъ, де вінъ сказавъ, що зрадника треба шукати мѣжь тыми офіцирами, що брали участь въ подорожахъ ґенерального штабу въ червни и липни 1894 ого року. Теперь свідокъ заявляє, що того не сказавъ бувъ. Коли Деманжъ зажадавъ абы відчитано протоколъ зізнань передъ касаційнымъ трибуналомъ, свідокъ змішавъ ся и сказавъ: Дѣйстно пригадую собѣ, що я се сказавъ въ розмовѣ зъ Фабромъ, але се бувъ чистый случай.

Слѣдуючій свідокъ Кошферъ бувъ тымъ, що арештовавъ Дрейфуса. Свідокъ признає, що Дрейфусъ при арештованю дрожавъ на цѣломъ тѣлѣ, але се дасть ся вытолкувати, бо Паті ді Клямъ вхопивъ его за ковнѣръ и крикнувъ: „Въ именя міністерства войны арештую васъ“. Свідокъ и Ді Клямъ перші переслухали Дрейфуса, але вінъ при першихъ словахъ запротестувавъ. „Коли бы я бувъ знавъ Естергазого — скінчивъ свідокъ — то була бы повстала справа Естергазого, а не Дрейфуса. Обовязкомъ честного чоловѣка є сконстатувати сей фактъ“.

Дальшій свідокъ архіварь міністерства войны, Ґрібленъ зізнававъ въ некорысть Дрейфуса. На питанія Деманжа признавъ, що бувъ уживаный яко орудіе махінацій Паті ді Клямa. На его розказъ припиявъ собѣ бувъ разъ бороду, убравъ сині окуляры и такъ змѣненый до непізнанія занісъ Естергазому листъ, на котрый Естергази мавъ відповісти коротко такъ, або нѣ. Иншимъ разомъ пішовъ зъ Ді Патімъ до парку, де завоальована дама вручила Естергазому документъ, котрый мавъ доказати, що не Естергази, але Дрейфусъ є зрадникомъ. Тогды не було ще слѣдства противъ Естергазого, але предвиджувано, що буде. Якъ разъ ходило о се, щобы Естергазого охоронити відъ тои евентуальности. Впрочімъ се була рѣчь цѣлкомъ природна и льояльна. Деманжъ: Коли розходило ся о такій простій и природній рѣчи, то на що були тій фальшивій бороды и окуляры? Свідокъ: Можете о тімъ довѣдати ся відъ Ді Патіого — очевидно, коли тутъ покаже ся. Гадаєте, що менѣ сеся машкарада була така мила? Свідокъ признавъ, що на доходженя противъ Естергазого Пікартъ выдавъ лише 5.000, але не 100.000 франківъ, якъ казали ґенералы Гонсъ и Боадефръ. Майоръ Лотъ не зізнавъ нѣчого нового, лише повторивъ вытяґъ зъ промовы высшихъ ранґою попередныхъ свідківъ. Майоръ Жункъ зачавъ сплетнями о дѣвчатахъ и дамахъ зъ підъсвѣта и представлявъ Дрейфуса яко картяра, що въ якімсь клюбѣ згрывавъ ся до послѣдного.

Дальше свідокъ зізнавъ, що Дрейфусъ въ підозрѣлыхъ цѣляхъ старавъ ся дістати ся на Мадаґаскаръ и надѣявъ ся черезъ свого вуйка въ міністерствѣ выдобути мадаґаскарску ноту. Яко міністеріяльный комісарь на маневрахъ мігъ пізнати и зрадити чужій державѣ неодну стратеґічну тайну. На питанє Деманжа свідокъ признавъ, що передъ выкрытемъ бордеро, не було нѣякихъ слѣдівъ зрады въ користь чужої держави, и що „концентраційный плянъ“, якій Дрейфусъ мавъ выдати, мігъ нарисувати собѣ кождый офіциръ. До того не були потрібній нѣякій студій, анї спеціяльній вѣдомости. По зізнаняхъ сего свідка забравъ голосъ Дрейфусъ и выголосивъ довшу промову: „Жадаю — говоривъ — щобы заряджено слѣдство для стверджења, чи я належавъ до клюбу ґрачівъ и чи взагалѣ граю въ карты. Що-до выкладівъ въ ґенеральнімъ штабѣ въ 1893 роцѣ, то я нѣкому не мігъ здавати зъ нихъ справы, бо мене тогды не було въ Парижи. Дальше заявляю, що два офіцыры выслані на маневры підчасъ дислокації войскъ яко комісарѣ, мали на цѣли не маневры, але иншу спеціяльну місію. Не вільно ґрати ся словами! Прошу и сесію справу розслѣдити окремымъ слѣдствомъ. Що-до ноты въ справѣ Сіяму и Мадаґаскару, то мушу заперечити зізнаня майора Жунка. Сей ноты я не мігъ выдобути відъ мого вуйка въ міністерствѣ просто вже зъ тои причины, бо я такого вуйка въ міністерствѣ не мавъ и не маю. Въ тімъ, що я хотівъ дістати ся на Мадаґаскаръ, нема нічого дивного. Се для кождого офіцира велика честь, коли єму позволять взяти участь въ военній експедиції“. Зъ послѣднымъ свідкомъ полемізувавъ такожъ судья Бертюльо и заявивъ, що вінъ нѣколи не переставъ уважати Естергазого за выключного зрадника и тому казавъ его арештувати. Полковникъ Пікартъ ствердивъ, що зізнання Жунка въ справѣ rebit bleu суперечній зъ результатами доходженя Раваріого и Фабра. Треба ихъ переслухати, а тогды буде можна оцѣнити партість зізнань того офіцера. — На тімъ перервано розправу.

Въ Парижи прийшло въ недѣлю вечеромъ до дуже поважныхъ розрухівъ, котрій выглядали якъ формальна революція. Розрухи зачали ся коло „крѣпости“ Ґерена, а выкликали ихъ націоналісты підъ проводомъ Себастіяна Фора. Товпа демонстрантівъ ударила на поліцію и зачала до нея стрѣляти зъ револьверівъ. Коли арештовано Фора, товпа зачала бити шибы въ монастирихъ и въ церквѣ св. Амброзія. Въ церквѣ св. Іосифа господаровано такъ, що на розказъ архіепископа буде посвячений наново. Комісаря поліції, котрый хотівъ зірвати червону хоругов ранено тяжко ножемъ. На одномъ бульварѣ маніфестанты підпалили два кіоски зъ дневниками. Ранено взагалѣ 388 осібъ, мѣжь ними 71 поліцаївъ. Форъ и чотири иншій будуть обжалованій о підбурюваня и о намѣрене убійство.

Забарикадованый Ґеренъ вже голодный, бо въ своїй крѣпости вычерпали ся вже всѣ средства поживы. Деякій, що ѣхали омнібусами, кидали єму хлѣбъ черезъ вікно блюкованого дому, але поліція хлѣбъ переловила. Ґеренъ стоявъ цѣлый день въ вікнѣ и кричавъ що голодный. Якась дама кинула єму цвѣты, але вінъ відкинувъ ихъ зъ обуренемъ, говорячи, що єму треба хлѣба, не цвѣтівъ. Въ націоналістичныхъ кругахъ панує страшна консернація, бо говорять о можливости новыхъ дуже сензаційныхъ арештованяхъ. Говорять такожъ, що оборонцѣ Дрейфуса впали на слѣдъ фальшівниківъ листу Швайдера.

Кістка въ горлѣ...

——

Дика, брутальна заборона [мало]руского языка на XI. археольоґічнімъ зъѣздѣ въ Кіевѣ стала кісткою въ горлѣ підлымъ а безголовымъ „обєдинителямъ“.

Правительственій круги по выданю заборони змѣркували, що допустили ся чину, котрый якъ зъ одної стороны глупый, такъ зъ другої компромітуючій Россію въ очахъ не лише Славяньства, але и всего цивілізованого свѣта, бо-жь такої нетолеранції, такого переслѣдуваня языка якогось народу навѣть въ Туреччинѣ нема — се привілей Россіи! И се стало ся по конференціи въ Газѣ, до котрої ініціятива выйшла відъ царя батюшки... Своєю дорогою зъ тои конференціи майже нічо не выйшло — и хто знає, чи не вѣрна здогадка тыхъ, котрій кажуть, що царь підгравъ підданому єму кимсь комедію, абы Россію показати передъ свѣтомъ такою культурною державою, що мовлявъ — тамъ уже такій ідеальній відносины, таке щасливе житє, що люде вже можуть думати хіба лишь о — вѣчнімъ мирѣ. А тымчасомъ на дѣлѣ у відносинахъ въ державѣ россійскій ще стільки азіятщины, нетолеранції и нелюдскости, що зъ другихъ культурныхъ краєвъ могла бы выйти ініціятива до скликаня мѣжнародної конференції для обговоренья дикихъ відносинъ въ россійскій державѣ, котрій просто ганьбу наносять нинѣшній цивілізації въ передодни XX-ого столѣтя. Досыть згадати н. пр. про масове катованє селянъ рóзгами, про віддаванє „неблагонадежныхъ“ студентівъ „въ камашѣ“, про указъ о заборонѣ украиньскої літературы зъ 1876 року, котрого то указу найновѣйшій цвѣтокъ побачивъ свѣтъ у заборонѣ рефератівъ галицкихъ ученыхъ на кіевскімъ зъѣздѣ въ языцѣ украиньско-рускімъ... Але вернімъ до рѣчи.

Отже — якъ сказано — правительство, похопившись, змінило безусловну заборону рефератівъ въ руско-украиньскій мовѣ, але змінило такъ, щобъ, якъ то кажуть — aliquid fecisse videatur. Допущено галичанамъ читанє рефератівъ въ малорускімъ языцѣ, однакъ „въ закрытыхъ засѣданяхъ и въ присутности не більше якъ 25, чи — якъ читаємо въ „Новімъ Времени“ — 20 членівъ зъѣзду. А выбрати тыхъ 25 чи 20 людей зъ межи 500 членівъ зъѣзду мала бы поліція, такъ само, якъ поліція мала бы сторожити коло дверей відъ тои салѣ засѣдань, де відбувавъ бы ся рефератъ галичанина въ языцѣ руско-украиньскімъ...

По отворенію зъѣзду одержало „Новое Время“ зъ Кіева відъ свого мужа довѣря телеґрафічну вѣстку, що „*Украинофіли* [Украинцѣ зъ Россіи] *невдоволені* такою великодушною концесією правительства и „имовѣрно рефератівъ въ малорускімъ нарѣчю не буде на зъѣздѣ“.

Рѣчь природна, що такою „концесією“ нѣякій щирый Украинець „вдоволитись“ не мігъ. За таку концесію кождый шануючій себе и свою національность Украинець мігъ хіба — плюнути въ очи.

Але, якъ мы догадувались, безвстидна брутальность россійскихъ „обєдинителівъ“ супротивъ нашого языка відбила ся некорыстно на самімъ зъѣздѣ. Сконстатованє сего факту знаходимо въ московскихъ „Русскихъ Відомостяхъ“. Тамъ читаємо:

„Що-до дружної загальної дѣяльности зъѣзду — то въ тімъ взглядѣ „*повидимому отозвался нѣсколько неблагопріятно вопрос о галицко-русскомъ (или малорусскомъ) языкѣ на съѣздѣ*“. Галичанъ нема, зголошені рефераты не відбудуть ся. А зъ другого боку професоръ и деканъ ист.-фил. факультету *Т. Д. Флоринскій*, котрый бувъ „самымъ ревностнымъ“ противникомъ допущеня малорускаго языка для галичанъ, уже *зрѣкъ ся достоинъства депутата кіевского університету на зъѣздѣ.*“

Такъ заборона руско-украиньскихъ рефератівъ стала кісткою въ горлѣ не лишь правительству россійскому, але й „ученому неукови“ Т. Д. Флоринскому [котрый на зъѣздѣ стрѣчав відъ всѣхъ справдї культурныхъ людей лише заслужену погорду]...

Информаціи дотычно принятя учениківъ и учениць до ц. к. школы промысловой у Львовѣ.

——

До статьѣ нашої про державну школу промыслову, умѣщеної передъ кількома днями въ „Дѣлѣ“, подаємо слѣдуючій поясненя на основѣ выданыхъ Дирекцією сеи школы информацій:

Школа промыслова складає ся зъ двохъ ґрупъ, т. є. зъ курсівъ зъ наукою цѣлорічною и зъ курсівъ зъ наукою піврічною.

На курсахъ зъ наукою *цѣлорічною* можна выобразувати ся по трехъ рокахъ: 1) на слюсаря будівляного, 2) на столяря будівляного; а по четирохъ рокахъ науки: 1) на столяря артистичного, 2) на столяря меблевого, 3) на токаря, 4) на рѣзьбаря декораційного, 5) на маляря комнатного и декораційного, 6) на сницаря. — Укінчені ученики

можуть дôстати *абсолюторій*, котрй по мысли розпорядженя міністерского уповажнають их до отвореня и самостôйного веденя: слюсарства, столярства, токарства и малярства комнатного. Ученики вôддѣлôвъ рѣзьбярства декораційного и синцарства можуть такожь одержати абсолюторій, хотяй до отвореня промыслу рѣзьбярского або синцарского управненя не потребують. — Наука на высше наведеных въ вѣддѣлахъ тревае вôдъ 15 вересня до 15 липня кождого року.

На курсахъ зъ наукою *повторчною* можна набути потрѣбных вѣдомостій по пяти повторчных засновахъ щоденной науки до зложеня державного испыту на концесіонованого майстра мурарского, а по чотирохъ повторчяхъ зимовых на концесіонованого майстра тесельского або каменярского. — Наука на тых курсахъ тревае вôдъ 1 падолиста до 31 марта.

Наука коронкарства тревае три, а гафтарства чотири роки.

Оплаты шкôльнй для ученикôвъ и учениць звычайных: а) 1 зр. вписового на цѣлый 2 зр. оплаты за науку кождый повторкъ. Хто хоче вчити ся рисункôвъ або модельованя, платить 5 зр. цѣлый рôкъ. — б) Надзвычайнй ученицѣ гафтôвъ и коронокъ платять 1 зр. вписового на цѣлый рôкъ и по 5 зр. повторчно. — На вôддѣлахъ, де в роботнѣ, складають ученики ще по 3 зр. кавцiн, котра по по укôнченю науки звертае ся нмъ. Бѣднй, способнй и пильнй ученикъ й ученицѣ можуть бути почавши вôдъ другого повторча шкôльного на першôмъ курсѣ увôльненй рôдъ оплаты за науку. Вôдъ вписового и кавцiн не увôльняе ся нѣкого. Вписове и оплата за науку вносить ся въ першôмъ повторчю шкôльномъ заразъ при вписѣ, въ другôмъ повторчю до 14 днѣвъ по розпочатю курсу. Ученики занятй въ роботняхъ шкôльных [слюсарскихъ, столярскихъ, синцарскихъ, рѣзьбарскихъ и малярскихъ] обовязанй мати по двѣ блюзы робôтничй по и два рушники. Знаряды и сырй матеріялы для слюсарѣвъ, столярѣвъ, токарѣвъ и синцарѣвъ достатчае школа безплатно.

Въ краю самôмъ а особливо мѣжь Русинами дае ся вôдчувати нескучій бракъ добре вышколеного и образованого ремѣсника та промысловця, тому-то Товариство „Руска Бурса ремѣсничa и промыслова“ пôдняло тую справу и хоче доложити всѣхъ старань, щобы сей бракъ усунути. Посредствомъ державнов школы промысловôв у Львовѣ неодинъ охочій молодый человѣкъ може здобути собѣ добрый кусокъ хлѣба, а край зыскае добре вышколеного ремѣсника и промысловця та чей вже разъ дôйде до того, що не будемо запозичати ся у заграницѣ...

Тутъ додамъ ще й то, що вже теперь кôлькохъ пильных и способных ученикôвъ сей промысловôв школы знайшло заробôтокъ въ нашôмъ „Товариствѣ для розвою рускои штуки“ та й Товариство „Руска Бурса ремѣсничa и промыслова“ буде докладати свого стараня, абы талановитй молодй люде не марнували ся.

В. Нагорный.

НОВИНКИ.

— **Похорокъ офіцера Шпренґа**, що погибъ въ поединку, вызначено на нинѣ на 9. годину рано. Небощикъ мавъ 23 лѣтъ и бувъ сыномъ фабриканта оружи зъ Градця старійского. Якъ мы отже вчера згадали, причину до поединку дала авантура пôдчасъ обѣду офіцирского въ день уродинъ цѣсарскихъ, а то на тлѣ національнôй. Коли въ часѣ обѣду пôднесено тоастъ въ честь цѣсаря, всѣ офіцеры пôднесли окликъ „Hoch“, а оденъ чехъ, сусѣдъ Шпренґа, кликнувъ „Slava“. Шпренґъ упôмнувъ того Чеха стусаномъ въ бôкъ, а Чехъ, не надумуючись довго, ударивъ Шпренґа въ лице. Въ наслѣдокъ того повстала бôйка а результатомъ бувъ той поединокъ зъ такимъ трагічнымъ кôнцемъ.

— **Краєвй конференціи учительскй.** Въ сѣмъ роцѣ першій разъ вôдбудуть ся [не одна, якъ давнѣйше], але три конференціи учительскй: у Львовѣ, въ Перемышли и въ Краковѣ. Краєва конференція учительска у Львовѣ розпôчне ся дня 24 с. м. богослуженемъ въ церквѣ Успеньскôй и въ катедрѣ латиньскôй. Конференціи проводити буде радникъ Болеславъ Барановскій, краєвый инспекторъ. Того самого дня розпôчне ся конференція въ Перемышли пôдъ проводомъ радника Людв. Дзедзіцкого, краєвого инспектора. Конференція въ Краковѣ розпôчнесь днемъ скорше, т. в. 23 с. м. пôдъ проводомъ радника Мечислава Залеского, краєвого инспектора.

— **Демонстрацію** устроили дня 20. с. м. въ Дрогобичи борыславскй роботники зъ нагоды опечатаня имъ ихъ товариства, старостою Бобжиньскимъ. Въ силѣ пятисотъ люда прибули до староства лично заинтерпелювати старосту: чому выдавъ наказъ опечатаня товариства, не переслуховавши впередъ членôвъ выдѣлу? Выбрана зъ-мѣжь роботникôвъ депутація зажадала, щобы староста товариство розпечатавъ. Староста на се не приставъ. Тогдѣ депутація заявила, що она не ручить за удержане спокою въ Борыславѣ. Вôдтакъ похôдъ рушивъ до уряду гôричого. Тамъ зновъ делеґаты роботникôвъ домагали ся охороны роботникôвъ особливо въ касахъ братскихъ, де панує великій неладъ. Мѣжь спокôйно стоячихъ увôйшло кôлькохъ жандармôвъ и пытали за Вѣтикомъ (зъ Перемышля), але анѣ нѣхто изъ збраных не показавъ, де Вѣтикъ, анѣ самъ Вѣтикъ не чувъ потребы панамъ шандарамъ рекомендувати ся — то на тôмъ и скôнчило ся урядоване жандармерій.

— **Зъ Канады.** Церковна рада руска зъ Альберта въ Канадѣ оголошуе въ америк. „Свободѣ“ таку просьбу: „Мы пôдписанй, рада церковна на рускôй кольонiи въ Альбертѣ, въ Канадѣ коло Едны, просимо отцѣвъ духовных изъ Сполученых Державъ, щобы выслали зъ помѣжь себе одного священика до насъ, котрый бы на Воздвиженіе Честного Креста посвятивъ нашу церковь и дôмъ парохіяльный, котрй то будынки мы власнымъ коштомъ, своею власною тяжкою працею здвигли безъ нѣчиен чужои помочи. Насъ на цѣлôй околиці звыжь 800 родинъ. Дôмъ Божій для насъ — то наше спасене, то одинока наша свята спадщина по нашихъ неволеных батькахъ въ Галичинѣ и на Буковинѣ. Мы маемо тверду вѣру, уповаючи на патріотизмъ нашого духовенства, що не вôдмовлять намъ оо. духовний нашôй великôй просьбѣ и одного зъ-помѣжь себе вышлють на те свято дѣло. Богъ вамъ вынагородить сторицею! За комітетъ церковный: Михайло Мельникъ, Мих. Полишій, Федоръ Мельникъ, Василь Федикъ. Ив. Пѣли повъ, Никола Шпачиньскій.

— **Осторога для американьскихъ Русинôвъ** передъ участію у вôйнѣ противъ Филипінъ. Американьска „Свобода“ пише: „Наша газета неразъ вказувала, що американьска „політика“ заглядомъ бѣдного, але вôльности бажаючого народу филипіньского не вартъ похвалы. Бо найперше: по що тамъ попхали ся Американцѣ? чи за зыскамі? Певно, але зыскôвъ не знайшли, хиба незначнй. Найважнѣйшій продуктъ, якій есть на Филипінахъ, то конопль, для котрыхъ купцями суть Америка и Англія. Крôмъ конопляъ дôстае ще Америка зъ Филипінъ цукоръ, трохи кавы, индіго и тютюнъ. Сй всѣ филипіньскй продукты дôстае Америка въ дуже малôй скôлькости и треба богато часу, щобы Америка мала якій-такій зыски, тымъ бôльше, що для Филипінъ о много потрѣбнѣйшій торгъ въ Азіи, а навѣть въ Европѣ. Такъ отже, сли Америка рахувала на великій зыски на Филипінахъ, то грубо перерахувала ся. Дальше, хочь-бы вже за-для тои причины, непотрѣбно Америка взяла ся завоювати тй островы. Найвластивѣйше було бы, коли-бъ Америка заложила тамъ вуглеву стацію и выставила свôй портъ, а Испанію примусила вызволити Филипіны. А потôмъ то провадженe вôйны такими нездарами-генералами, якъ Отісъ! Чи-жь не лѣпше було выслати вôдъ разу Майльса, коли Америка вже напосѣла ся конче завоювати вôльный народъ? Та правительство ошоломлене выграными битвами зъ Испанією, думало собѣ мізерне, що ще лекше пôйде зъ Филипінцями. Показалось инакше. Филипінцѣ бють ся такъ, що ажь збуджують пôдивъ, а Американцѣ такъ, що анѣ разъ не можуть своему ворогови нѣчого зробити. Теперь Америка збирае вôйско. Не йде ѣй се скоро, але она збере и вышле. Та най же не йде нѣхто зъ Русинôвъ, бо коли сю вôйну Америки зъ Филипінцями осудило богато европейскихъ та азійскихъ газетъ, то Русинамъ не вôльно въ ню вдаватись. А хто бы конче наважився, то най памятае, що свою вôдвагу вояцку може житемъ легко оплатити.“

— **Пропадане дѣвчатъ.** Ще не знайдено въ Краковѣ пропавшои дѣвчины, а вже у Львовѣ пропали двѣ дѣвчины. Передъ тыжднемъ зникла десь служниця Єва Ц., що выйшла була въ недѣлю зъ товаришками на „музику“ за рогачку Городецку и тамъ охочо бавила ся въ придорожнôй коршмѣ. Воякъ, котрый найбôльше зъ нею танцювавъ и трунками гостивъ а вôдтакъ вôдпроваджуваъ ѣи до дому, зôзнавъ при доходженю, що вôдпровадивъ ѣи до рогачки а вôдтакъ пôйшовъ до касарнѣ. Опогды зновъ зникла безъ вѣсти 12-лѣтна дѣвчина Антонина, донька заробничѣ. Якiсь двѣ дѣвчины вытягли ѣи на проходъ и бôльше не вернула до дому.

— **Бôльшій майстеръ въ рукахъ нѣжь въ ногахъ.** Вчера пополудни на улици Ліндого у Львовѣ якiсь молодый, але вже спритный въ своемъ ремѣслѣ злодюжка вытягнувъ зъ кишенѣ переходячôй туда пани пулярес въ грôшми, та такъ „делікатно“, що тая зовсѣмъ не чула. Спостерѣгъ се якiсь хлопчина, наробивъ крику, збѣгли ся люде, пустили ся за злодѣемъ — а той не видѣвъ уже иншого для себе ратунку, якъ кинути пулярес. Обдумавъ собѣ, що лапаючій задержать ся хвилю при пулярес, а вôнъ тымчасомъ утече. Такъ и стало ся.

— **Пригода вôдъ грому.** Передъ кôлькома днями въ часѣ найкрасшои погоды въ мѣсточку Коркиньску въ тобольскôй ґубернiи на Сибіри вôдбуваъ ся тыжденый торгъ, на котрый збѣшло ся множество народу зъ околицъ. Наразъ почавъ падати сильный дощь. Хто мôгъ утѣкавъ пôдъ дахъ. А що въ тôмъ часѣ чищено огневй сикавки и топа де они стояли, була отворена, то назбѣгало ся туда около 150 людей. Ще не встигли помѣстити ся тамъ, нагле выпадае зъ хмаръ ослѣпляюча блискавка и рôвночасно роздае ся приглушаючій гукъ грому, такій сильный що въ мѣсточку вылѣтали зъ вôконъ шибы. По тôмъ громѣ дощъ заразъ переставъ и небо выпогодило ся. Тымчасомъ зъ шопы роздали ся зойки. Прибѣгли люде и очамъ представивъ ся страшный видъ. Всѣ, що шукали затишку въ шопѣ, були поражений громомъ. Трое людей погибло на мѣсци, 20 було небезпечно пораненых а 80 осôбъ потерпѣло лекшй ушкоды, а всѣ потратили свѣдомôсть и слухъ. Зъ убитых одинъ мавъ дѣру зъ заду въ головѣ, другому сильно опалило праве лице, а на третôмъ не найдено нѣякôвъ слѣдôвъ, отже гадали, що вôнъ лишь приголомшеный та взяли ся ратувати его, однакъ на дармо. Иншихъ пораженихъ позакопувано въ землю по шию и приведено их назадъ до свѣдомости.

— **Хіньска цѣсарева** реформуе дальше свôй нарôдъ. Хіньскй газеты подають до вѣдомости, що цісарева спровадила зъ Европы 23 вагонôвъ всѣлякихъ книжокъ и казала перекласти их на хіньску мову. То по-найбôльше книжки трактуючій о економіи, о физицѣ, хеміи, о наукахъ господарскихъ и т. п. Цѣсаревôй мають що дня вôдчитувати важнѣйшій уступы зъ тыхъ книжокъ. Всѣ книжки коштували 3000 таелѣвъ [1 таель бôльше-менше 3 зр].

— **Ваґоны для хорыхъ.** Россійске міністерство комунікацій рѣшило пôднести на маючôмъ вôдбути ся зъѣздѣ начальникôвъ руху квестію приладженя певного числа ваґонôвъ спеціальных для перевожения божевôльных, хорыхъ на заразливй недуги и покусаных скаженими звѣрятами.

— **Дрôбнй вѣсти.** Въ парох. церквѣ въ Золочевѣ вôдбуде ся дня 29 [а не 24-ого] серпня о годинѣ 7½ вечеромъ вѣнчане п. А. В. Кассарабы, ревідента ц. к. зелѣзниць держ. у Львовѣ зъ панною Наталією Єзерскою, дочкою, дочкою пп. Исидора и Іосифы Єзерскихъ. — Дня 5 н. ст. вересня вôдбудуть ся у Львовѣ въ церквѣ св. Петра и Павла вѣнчане Володимира Левицкого, укôнченого богослова, зъ п. Зузанною Кобилиньскою о год. 6 [а не 5-ôй] вечеромъ и Олексы Ганаса, укôнченого богослова, зъ п. Генрикою Кобилиньскою о год. 7½ вечеромъ.

Посмертнй — ǂ — оповѣстки.

Д-ръ Северинъ Двѣстриньскій, радникъ двору, б. директоръ учительскои семинарій въ Тернополи, б. инспекторъ краєвый, упокоивъ ся сегодня у Львовѣ по довгôй слабости въ 61 роцѣ житя. Похоронъ вôдбуде ся дня 24. с. м. В. б. п.!

Наука, штука и література.

— Вѣденьского тыжденника „Die Zeit“ появивъ ся 255-ый зошитъ зъ такимъ змѣстомъ: Kinderstubenpolitik. Von K. Clericalismus, Jesuitismus und Dreyfus-Affaire. Von Pollex. — Föderalistische Bestrebungen der Deutsch-Oesterreicher am Ausgange des Jahres 1848. Von Dr. Maximilian Bach. — Die sociale Frage im alten Israel und das Gottesreich Jesajahs. Von Prof. Dr. Georg Adler. — Die Faustsage in der bildenden Kunst. Von Dr. Alexander Tille. — Erleben. Von Lou Andreas-Salomé. — Meine Zeitgedichte Von Herman Rollett. — Hermann Rollet. Von Dr. J. Schen. — Die Woche. — Bücher. — Revue der Revuen. — Remini. Von Mons Lie.

Передплату на сей выжднезникъ чвертьрôчно 3 зр. приймають почта, всѣ книгарнѣ и адміністрація: Wien, IX/3, Günthergasse I. Числа на показъ даромъ и оплатно.

Телеґрамы „Дѣла“.

Прага 22 серпня. Вчера передъ полуднемъ вôдбуло ся засѣданя выконуючого комітету молодоческого сторонництва. Обговорювано політичну ситуацію, але не прийшло до нѣякои ухвалы. Говорять, що становеско ческого намѣстника захитане. Заповѣджено приѣздъ міністра Кайцля.

Софія 22 серпня. Выборы до громадскихъ радъ въ 33 выборчихъ округахъ выпали въ користь правительственои партіи. — Отворене скупштины вôдложено аж до закôнчеия процесу о заговоръ на Міляна.

Берлинъ 22 серпня. До Берлина приѣде сими днями комісія турецкихъ офіцирôвъ въ цѣли закупна найновѣйшихъ машинъ до выробу армать и набоѣвъ.

Надôслане.

Д-ръ Р. І. Міллеръ

повернувъ

ординуе вôдъ 11—12 и вôдъ 3—4 ул. Жовковска ч. 42, Львôвъ. 233 8—8

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

Оптикъ и Механікъ у Львовѣ, площа Галицка ч. 1., противъ Банку Гіпотечного на вынтеріяхъ площи Галицкои

соручае въ великôмъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ: окуляры, цвіжеры, лорнеты, бінокли, далекозиды, барометры, термометры, рѣзнй ареометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґи, тасмы мѣрничй, ніоны, хібелѣ, манометры и т. п.

Уряджене двевикôвъ електричныхъ.

Всякй направки полагоджують ся ихъ найскорше и найдешевше. 6817

Курсъ Львôвскій

зъ дня 22 н. ст. серпня 1899.

Акціи за штуку безъ купона.	Плат.	Жад.
Зелѣз. гал. Кар.-Люд. по 200 зр. м. к.	310 50	312 50
Зелѣз. Львôв.-Черновц.-Ясси по 200 зр.	2[illegible] —	386 —
Банку гипот. галиц. по 200 зр. а. в.	375 —	382 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	— —	— —
Банку для торговлѣ и промыслу 200 зр.	198 —	200 —
Листы заставнй по 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а. в. выльос. зъ 10% прем.	110 —	110 70
Банку гипот. гал. 4½% а. в. льос. 50 л.	100 —	100 70
„ „ „ 4% 60 л. по 200 кор.	96 80	97 20
„ краєвого 4½% а. в. льос. въ 51 л.	100 20	100 90
„ „ 4% а. в. льос. въ 57 л.	97 80	98 —
Товариства кредит. 4% (I. емісія)	97 —	97 70
„ „ 4% льос. въ 41½ л.	97 —	97 70
„ „ 4% льос. въ 56 л.	94 80	95 50
Облиги по 100 зр.		
Галиц. фонду пропинаційного 4% в. в.	97 80	98 50
Буков. фонду пропинаційного 5% в. в.	102 50	— —
Комунальнй Банку краєв. 5% (II. ем.)	102 —	— —
„ „ „ 4½% (III. ем.)	100 50	101 20
Позички краєвои зъ 1873 по 6% а. в.	103 —	— —
Позички краєвои въ 1893 по 4% а. в.	96 70	97 40
Позичка м. Львова 4% по 200 коронъ	93 70	94 40
Льосы:		
Мѣста Кракова	27 —	25 25
Мѣста Станиславова	56 —	— —
Монеты:		
Дукатъ цѣсарскій	5 64	5 74
Наполеондоръ	9 53	9 63
Півімперіялъ	— —	— —
Рубель срѣбный	1 28	1 27
Рубель паперовый	1 26½	1 27½
100 марокъ нѣмецкихъ	58 70	59 20

ЛÔЖКА зелѣзнй складанй по зр. 5·50 зъ боками, орѣхово дикированй по зр. 12·—, 14·—, 16·—, 18·—, 20·—, **Матерацы** спружиновй по зр. 12·50 поручае ПЕТРО ХШОНСТОВСКИЙ торговля зелѣзна у Львовѣ площа Капітульна ч. 1 напротивъ катедры

Пошукуе ся панночки Русинки уздібненой до удѣлюваня науки з IV. класи шкôл народних для одной дѣвчинки. Пожадане було би також знане гри на фортепіяні, однакож доконче не вимагае ся. Зголошеня надсилати прошу: о. Володимир Озаркевич, парох в Сільци, почта Баупіль. 307 2—?

Инструктора на цѣлый рôкъ потребую для двохъ сынôвъ зъ вступнымъ испытомъ до I. и II. класы въ рускôй гімназіи. Близшй вѣсти листовно *Теодосій Лизицкій* парохъ въ Ляшкахъ почта и стація Бобрôвка. 311 1—3

У Львовѣ въ домѣ педаґога знайде **умѣщенє одинъ або двохъ ученикôвъ** низшихъ класъ шкôлъ середныхъ зъ доброго дому. — Близшу вѣсть подасть зъ чемности Веч. о. Іоанъ Редкевичъ, проповѣдникъ церкви св. Юра. 308 3—3

Садженцѣ трускавок

въ рôзныхъ правдивыхъ вôдмѣнахъ достарчае найдешевше Юліянъ бр. Бруницкій, Пôдгôрцѣ п. *Стрый*. Списъ и цѣники высылае на жаданє. 304 2—6

МОЛИТВЕНИКЪ ДЛЯ ДІТЕЙ

виданій коштом рускаго тов. педаґоґічного

В полотняній оправі з золоченим хрестом 20 кр. В паперовій окладці 15 кр.

Продае ся в книгарни Наук. тов. ім. Шевченка, Львів, ул. Чарнецкого ч. 26.

I. A. БАЧЕВСКИЙ у Львовѣ

ц. к. доставець надворный 224 10—12

Спіритусъ	Esprit de vin Marque d'or	Спіритусъ
На наливки	ПЕРШОИ ПРОБЫ	На наливки
На наливки	Найлучшои якости.	На наливки
Почтова	5 кґр. бляшанка	Почтова

АНДРЕЙ КОБѢЛЬНИКЪ

Львовъ ул. Сикстуска ч. 30

поручая свою звѣстну зъ солідности

РУКОДѢЛЬНЮ мужескои и дѣточои ОДЕЖЪ

ласкавôй увагѣ Вэр. духовенства и мирянъ.

193 15—20

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець и одпôвѣдальный редактôръ Иванъ Белей. Папôръ въ склад. Черлянскои. Въ друкарнѣ Института Ставропигійского, пôдъ зарядомъ Іосифа Данилевича

Ч. 178. Львовъ, Середа 11 (23) Серпня 1899. Рочникъ XX.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских свят-) о 5-тій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзначенитшихъ новѣстей“ выходитъ въ второкъ, и въ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимаютъ: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне Бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килинського 2; — въ Ярославю: Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11.; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургъ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитость за инсераты платий у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатком

въ Австрії:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року	12 зр.
у Львовѣ:			
на цѣлый рѣкъ	16 зр.	на пѣвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаютъ ся лише на попереднє застережене. — Рекламації неопечатані вольный вѣдъ порта.

Поєдиноке число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошеня звыкдѣ принимаютъ ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одной стрѣчки инсератовой або ей мѣсце а въ рубрицѣ „Надѣсланє“ по 25 кр. а. в.

Подяки и инші домесеня приватій числятъ ся по 15 кр. вѣдъ стишка.

Реформа оплатъ вѣдъ перенесеня власности.

Вчерашна Wiener Zeitung оголосила цѣсарске розпорядженє въ справѣ реформы оплатъ вѣдъ перенесеня недвижимои власности, выдане на пѣдставѣ §. 14 ого. Розпорядженє се заводитъ зъ одной стороны велике упрощеня въ цѣлѣй системѣ вымѣру належитости вѣдъ переношеня движимои власности, а зъ другои стороны значно обнижае тѣ оплаты. Доси такъ замотани постановы що до вымѣру тыхъ оплатъ, якъ и сама ихъ высота давали ся дѣймаючо вѣдчувати особливо малымъ посѣлостямъ, а передовсѣмъ селяньскимъ. Хочь новеля зъ д. 31 марта 1890 р. принесла деякій пѣльга, то були они такъ незначній и такъ мало людей могло зъ нихъ користати, що невдоволене интересованыхъ майже не уменшилось. Правительственне внесене, котре мало зарадити слушному невдоволеню населеня, особливо селяньского, не могло статись закономъ черезъ звѣстный розладъ парляментарный. Сталось оно теперь згаданымъ розпорядженемъ цѣсарскимъ.

§. 1. сего розпорядженя розрѣзняе три групы перенесень власности. Перша обѣймае всякій перенесеня недвижимои власности межи родичами, дѣтьми и супругами; друга перенесеня въ разѣ смерти и перенесеня межи живыми зъ титулу даровизны; трета перенесеня черезъ продажъ межи особами не обнятыми першою групою.

Въ першѣй групѣ выносить оплата 1% при вартости до 30.000 коронъ, а 1½% при высшѣй вартости. Такимъ чиномъ залишено рѣзницю межи оплатою вѣдъ переношеня даровизны а оплатою вѣдъ переношеня власности набутои черезъ продажъ и купно, коли ходитъ о перенесенє власности зъ родичѣвъ на дѣтей або на вѣдворотъ. Доси въ першѣмъ разѣ платило ся 1½% оплаты и 25% додатку чи то разомъ 1·875%, а въ другѣмъ разѣ 4·375% (3½% оплаты и 25% додатку); теперь въ обохъ выпадкахъ установлено одна кову оплату и то такъ низьку, що найвысшій ей вымѣръ не рѣвнае ся ще дотеперѣшнѣй оплатѣ вѣдъ найнизше обтяженыхъ переносинъ.

Въ другѣй групѣ, значитъ при переносинахъ въ разѣ смерти межи особами, не обнятыми першою групою, и при переносинахъ даровизны межи такими особами живучими — выносити буде оплата 1½% при вартости до 20.000 коронъ, а 2% при высшѣй вартости. Буде се въ бѣльшѣй части выпадковъ також значна пѣльга, бо доси оплачувало ся 1·875% (1½% оплаты и 25% додатку), та й то тѣлько вѣдъ необтяженого гипотечно майна, а вартѣсть, гипотечно обтяжена, пѣдпадала оплатѣ 4·375%, такъ що той, хто набувавъ задовженну реальность, мусѣвъ носити бѣльшій тягаръ, нѣжь той, хто набувавъ незадовжену, — инакше кажучи, чимъ менша була вартѣсть набутого майна, тымъ бѣльша оплата вѣдъ перенесеня его власности.

Для третои групы установляе цѣсарске розпорядженє такій оплаты: при вартости до 10.000 коронъ 3%, при вартости надъ 10.000 до 40.000 коронъ 3½%, при вартости надъ 40.000 коронъ 4%, такъ що навѣть найвысша оплата е ще низша вѣдъ давнои звычайнои, котра выносила 4·375%.

§ 2. цѣсарского розпорядженя приносить ще инші значній пѣльги при переносинахъ малыхъ посѣлостей сѣльскихъ и мѣскихъ. Пѣсля сего параграфу увѣльнені е вѣдъ оплаты при переносинахъ власности межи родичами, дѣтьми и супругами будынки, уживаній властителемъ, и посѣлости, для рѣльничихъ цѣлей призначеній а самымъ властителемъ управляній, коли ихъ вартѣсть не е высша надъ 5.000 коронъ; при вартости надъ 5.000 до 10.000 коронъ выносить оплата ½%. Крѣмъ сего при переносинахъ такихъ реальностей на кревныхъ въ бѣчнѣй лінїи або помѣжь особами чужими обчисляти ся маe належитость при вартости до 5.000 коронъ на половину, а при вартости до 10.000 коронъ на ¾ звычайнои оплаты, установленои въ §. 1-ѣмъ, коли той, хто реальность набуває, самъ ей маe уживати чи то управляти.

Важній е також пѣльги, якій выходятъ зъ обниженя оцѣнки дожывотя. Коли родичѣ вѣдступаютъ дѣтямъ групъ, то бувае, що крѣмъ якои тамъ цѣны за те вѣдступленє вымавляютъ собѣ ще мешканє въ вѣдступленѣй хатѣ, харчь або и якусь готѣвку, платну въ умовленыхъ рѣчницяхъ Вартѣсть тыхъ вымовленыхъ рѣчей дочисляе ся для вымѣру скарбовои належитости до цѣны, умовленои при вѣдступленю власности. Доси при оцѣнцѣ тои вартости брано за пѣдставу десяти-або и пятнацяти-разову ихъ вартѣсть рѣчну; теперь пѣдставою оцѣнки буде ихъ пяти-разова вартѣсть рѣчна.

До дальшихъ пѣльгъ належитъ знесенє оплаты вѣдъ тыхъ недвижимостей, котрѣ становлятъ сервітутъ права ужитковання, лагѣднѣйше нѣжь доси трактоване контрактѣвъ, списуваныхъ при подѣлѣ и роздѣлѣ власности, а опѣсля постанова, що при продажи реальности, котру набуто титуломъ спадку передъ несповна двома роками, належитость за перенесенє платитись маe лише разъ

Важна е постанова, що въ разахъ, коли спадщину обѣймае оденъ зъ кѣлькохъ, маючихъ до неи право, спадковмцѣвъ, залишена буде практикована доси фікція рѣзныхъ новыхъ, оплатъ пѣдлягаючихъ интересѣвъ правныхъ межи живучими особами, а такій спадковмства маютъ бути уважаній и обтяжаній, якъ набуте въ дорозѣ спадку.

Правительство обчислює, що убутокъ въ державныхъ доходахъ выйде при переносинахъ въ простѣй лінїи на звышь 2 міл. зр., а при инших переносинахъ на звышь чверть міл. зр., але зараз омъ належ ся, що убутокъ той верне ся черезъ инші постановы цѣсарского розпорядженя. Одною зъ нихъ е знесене т. зв. „опусту оплаты“ (Gebührennachlass). Той опустъ опираъ ся доси на тѣмъ, що при правныхъ интересахъ, пѣдлягаючихъ оплатѣ або и вѣльныхъ вѣдъ оплаты, силою котрыхъ наступало перенесенє недвижимого майна, вымѣрювано тымъ низшу належитость, чимъ коротшій часъ минавъ вѣдъ послѣдного перенесеня. — Такимъ чиномъ скарбъ позбуваъ ся доходу якъ-разъ при такихъ интересахъ, котрѣ найменше заслугуютъ на пѣльги, бо при интересахъ, що выходятъ зъ простои спекуляції. Инші постановы розпорядженя цѣсарского дотыкаютъ острѣйшого пильнованя, щобы такъ движимій якъ и недвижимій спадщины не ухиляли ся вѣдъ оплаты за переносины власности; особливо звертаютъ тѣ постановы увагу на те, що доси якъ-разъ економічно найсильнѣйшій найлегше ухиляли ся вѣдъ оплаты належитостей и що передовсѣмъ движиме майно зъ сего огляду въ далеко користнѣйшомъ положеню, нѣжь недвижиме, котре легко можна сконтролювати.

Орґанізація Русинѣвъ въ Америцѣ.

Совѣтъ Товариства руско-кат. священикѣвъ им. св. Кирила и Методія, выдавъ таке посланіе до Русинѣвъ пѣвнѣчнои Америки:

Всечестнѣйшій отцѣ и любезный нашъ народе рускій въ Америцѣ!

Наша американьска Русь въ протягу 20-лѣтнои еміґрації перебула много тяжкихъ хваль и невзгодинъ на нивѣ церковно-народнѣй, но сегодня ступае она вже схѣлѣйшимъ крокомъ въ передъ, якъ свѣдчатъ о тѣмъ двѣ нашій рускій орґанізаціи „Союзъ“ и „Соединеніе“, мужескій и женьскій брацтва, церкви, школы, читальнѣ, хоры и взагалѣ розвѣй нашихъ громадъ церковныхъ.

Но понеже наша народность руска тѣсно звязана зъ церквою, та щобы тую звязь тымъ лучше скрѣпити, мы священики рускій постановили впередъ самій мѣжь собою порозумѣти ся (а доперва опѣсля зъ цѣлымъ народомъ рускимъ) и загадали основати товариство братерске, щобы-сьмо могли потрудити ся для добра нашого народа не розроблеными, якъ до того часу бувало, но злученими силами.

Тѣ нашій задушевній бажаня дѣйстно сповнити ся и низше пѣдписаный совѣтъ маe честь подѣлити ся зъ всѣми Русинами такъ въ Сполученыхъ Державахъ якъ и въ Канадѣ тою веселою вѣстію, що дня 18. н. ст. липня с. р., за помочію Божою и при добрѣй волі нашихъ священикѣвъ, основало ся въ Філядельфіи проектоване товариство, котре зъ днемъ 1. серпня входитъ въ житє на пѣдставѣ принятыхъ статутѣвъ. На тыхъ головныхъ зборахъ було присутныхъ 28 священикѣвъ, а именно: Т. Дамянович, П. Кешелакъ, М. Пѣдгорецкій, Ив. Константкевич, Т. Обушкевич, Ев. Волкай, Н. Стефанович, Ант. Бончевскій, Гуловичъ, Г. Мартякъ, Н. Воленьскій, П. Тимкевичъ, Ст. Макарь, Дзубай, Чургозичъ, Сатала, В. Волошинъ, Злоцкій, Грабарь, А. Каминьскій, Иванъ Арданъ, К. Лавришинъ, К. Чучка, Галько, В. Мартякъ, Сабовъ, Ілящевичъ, Мглей, котрій при укладаню и принятю статутѣвъ провадили дуже чинну и розумну дискусію. Священики, що не могли особисто прибути на зборы за-для перешкодъ, надѣслали письменній заявленя, що на случай основаня також приступаютъ до товариства. Такимъ способомъ наше товариство складае

---

2)

Записки о селѣ Уневѣ

въ пов. перемышляньскѣмъ.

Написавъ *Ив. Вуцманюкъ.*

(Дальше)

Коли знесено монастирь женьскій [о. в. Василіянокъ] при церквѣ Преображенія Госп., инокинѣ сего монастиря перенеслись до Словиты, села вѣддаленого о якихъ 7 кільометрѣвъ вѣдъ Унева, де вже въ XVI. вѣку мавъ бути монастирь женьскій Честного и Животворящого Хреста.

Нинѣшна деревляна церковь монастиря словитского маe вырѣзаный на одній стѣнѣ рѣкъ 1725. При входовыхъ дверехъ, зъ-надвору, висить образъ Благовѣщена, мальованый на деревѣ, а на долѣ сего образу выписаный рѣкъ 1697. Чи не шкода таку, бѣльше якъ 200-лѣтню памятку тримати на дворѣ?.. За плыту до дверей входовыхъ служитъ камѣнь нагробный зъ затертою написію: „[З]дѣ лежит [ра]ба божія [и]нокин[я]...] Року Б. 1668“.*) На дзвонахъ при тѣй церквѣ, котрыхъ есть три, читаемо написы и рѣкъ на великѣмъ дзвонѣ: „Сей дзвон до монастира панѣнского львовского до храму Воведенія Пресв. Бци Року 1705“, — на другѣмъ дзвонѣ, меншѣмъ: „Magdalena 1749... Року Божія 1760“, — на найменшѣмъ дзвонѣ: „Anno Domini 1682“. Въ церквѣ е старинный гарный образъ Матери Божои, а межи книжками въ крилосѣ находитъ ся „Трифолог... тщаніем же и иждивеніемъ братства Церковнаго при Храмѣ всечести. Успенія Пречт. и Присно Дѣвы Маріи въ Типографіи и изобразися въ Львовѣ 1632 р.“ а на долинѣ ей картокъ дописано мѣжь иншимъ, що той „Трифолог“ офѣрувала „Інокиня Євдозія въ Уневѣ до Монастира Панѣнъскаго До церкви Преображенія Гда Нашого Іс. Хр. До церкви Святой Восточной Старожитной“ и т. д. „Писано въ Уневѣ ро[ку] 1644 Новмврія 28 Инокиня Євдозія Власною Рукою“. Богато въ дописках тыхъ знищено або позалѣплювано. Въ забудованяхъ нинѣшного монастиря словитского е стара дубова келія, замѣнена теперь на стодолу, а на одвѣркахъ ей вырѣзана напись: „...Дѣйствѣемъ Святого Духа создася келія сія Року Божія 1741 Мѣсяца августа дня..“ Монастирь въ Словитѣ розширивъ и вымурувавъ бл. п кардиналъ Мих. Левицкій 1843 р. За покойного кардинала Сильвестра Сембратовича та коштомъ его розширено сей монастирь и утворено новіціятъ, котрого тамъ перше не было.

Яко слѣды по монастирѣ женьскѣмъ сс. Василіянокъ въ Уневѣ лишила ь назва горы „Черянча“ а на нѣй камѣнный хрестъ, де стоявъ престолъ и церковь та гробы померших, прикрытій камѣнными плытами зъ написами. На двохъ тыхъ нагробникахъ можна було ще до недавна вычитати: на одномъ рѣкъ 1661 а на другѣмъ 1751. Въ метрицѣ „Погрѣбаємыхъ“ пѣдъ рокомъ 1761-ымъ 24 цвѣтня вписано, що умерла „Честная Дѣвица Інокиня Параскевія, Гуменія Монастира Дѣвическаго Уневскаго Ч. С. В. В. и погребен на бисть мною Священнымъ Ермонахомъ Гедеономъ Гульскимъ Намѣстникомъ Уневскимъ на горѣ при своей законной Церквѣ Преображенія Господня..“ Крѣмъ монахинь ховано при тѣмъ монастирѣ також и свѣтскихъ людей, женщинъ и мужчинъ, якъ о тѣмъ свѣдчить згадувана метрика. Крѣмъ хреста и нагробниковъ показуютъ мѣсцевій жителѣ озеро „безъ дна“ на тій горѣ и валы та окопы, котрыми бувъ обведеный сей монастирь, а поле примежне называютъ „на валахъ“.

Зъ тыхъ трехъ церквей, о котрыхъ выше була вже згадка, лишила ся до нашихъ часовъ церковь Успенія або Благовѣщенія при колишнѣмъ монастирѣ оо. Василіянъ. Рѣвно-жь згадувано вже и о тѣмъ, що вѣдъ того монастиря пѣйшла назва села „Унѣвъ“ або „Уневъ“.

Исторія унѣвского монастиря сягае пѣсля дохованыхъ записокъ що-найменше до початку XV. столѣтя [1400 р.], хочь не выключена рѣчь, що мѣгъ истнувати вже й значно скорше.

Переказы народній таке оповѣдаютъ о заснованю и назвѣ Унева: Лагодовскій, панъ на Лагодовѣ, хорувавъ на ноги И приснилось ему одного разу, що якъ бы вѣнъ поѣхавъ вѣдъ Лагодова на всхѣдъ сонця, то найде тамъ межи дебрами кирницю, а коли водою зъ тои кирницѣ обмые хорѣ ноги, то выздоровѣе. Вставши, казавъ вѣнъ собѣ везти на те мѣсце, а ѣдучи въ тую сторону, яка ему була въ снѣ указана, справдѣ найшовъ межи глубокими ярами та дебрами жерело чистѣсѣнькои зими и воды. Слуги зняли пана и принесли до жерела, а коли Лагодовскій обмывъ свои ноги тою водою, почувъ зараз таку полекшу, що вже самъ пѣдбѣгшовъ до коня и сѣвъ на него на велике зачудуваня слугъ. А вѣдъѣзджаючи знявъ изъ себе гуню [се-бъ-то верхню одѣжь] и повѣсивъ ей на деревѣ, на знакъ, де та цѣлюща вода. Коли приѣхавъ въ-друге до того жерела, побачивъ надъ нимъ немовь висячій у воздусѣ, образъ Пресв. Дѣвы Марія. Тогдѣ постановивъ вѣнъ побудувати церковь на горѣ, коло котрои було тое цѣлюще жерело. Але коли хотѣвъ той обѣтъ свій здѣйстнити, образъ Матери Божои зникавъ ему въ-передъ очей, а появлявъ ся опѣсля тѣлько надъ тою кирницею въ дебрѣ Зъ сего Лагодовскій пѣзнавъ, що Мати Божа упод бала собѣ мѣсце при тій кирницѣ. Отже побудовавъ церковь деревляну на самій кирниці, чи коло неи. Однакожъ тую церкву спалили Татаре. Тогдѣ Лагодовскій задумавъ по тавити величавѣйшій и безпечнѣйшій храмъ для своеи Исцѣльниці. Отже розпочавъ нову будову. Але на докончене ей не стало вже у него власного гроша, тому ходивъ по найлюднѣйшихъ дорогахъ, стававъ на роздорожахъ, особливо пѣдчасъ ярмарковъ, а якъ подыбавъ кого, пытавъ: „Куды ѣдешь?“ — „На ярмарокъ“ вѣдказували. — „А кѣлько маешь грошей?“ — „Тѣлько а тѣлько“ казали тій, и тогдѣ въ мѣру грошей бравъ Лагодовскій часть на церкву унѣвску. Однакъ и сего було за мало на величавый храмъ божій, то Лагодовскій писавъ о помочь до князя литовского и ажь за помочію того князя довершено будовы церкви. А на знакъ, де е тая кирниця, Лагодовскій повѣсивъ свою гуню. Слава цѣлющого жерела рознесла ся скоро въ околици, длято о люде, що ходили до тои кирницѣ, переказували собѣ: „Тамъ де гуня“ — до гунѣ“ и зъ того пѣйшла назва „Унѣвъ“.

Иншій знову здогадъ що-до назвы Унева е такій, мовь-бы назва Унѣвъ повстала зъ того, що поодинокій части села — Капелѣвка, Млынбицѣ, Пѣдкѣвка, Короната — злучені опѣсля въ

*) У всѣхъ написахъ точками зазначую мѣсця затертій або нечиткій, а въ скобкахъ [] даю буквы здогадній. — *Авторъ.*

ся зъ 32 членовъ и маємо повну надѣю, що по прочитаню тои вѣдозвы и прочѣ священики до насъ приступлять и тымъ способомъ пѣднесуть и своє и нашого товариства довѣре въ народѣ.

Теперь звертаємо ся до тебе, нашь дорогій рускій народе, такъ зъ галицкои якъ и угорскои стороны, и просимо зъ охотою и любовію повинувати ся низше поданымъ постановамъ. Тѣ постановленя васъ обходячѣ суть слѣдуючѣ:

1. Если-бъ, почавши вѣдъ теперь, яка руска громада хотѣла будувати у себе нову церковь, то повинна удати ся напередъ зъ просьбою до совѣта товариства священикѣвъ, а взглядно до предсѣдателя, а той — черезъ спеціально выслану комісію, котра на мѣсци розважить вѣрно причины и сли узнасть въ порозумѣню зъ народомъ и совѣтомъ за потребу — то позволить на будову церкви або вѣдложить на часъ пѣзнѣйшѣй, сли за тымъ будуть промовлятн обставины и причины.

2. Такъ само повинна поступати нова громада, котра хоче дѣстати свого сталого самостойного священика. Она вносить просьбу до совѣта, а совѣтъ представить самъ громадѣ кандидатовъ до принятя, и то лишь парохіяльнымъ мітингомъ ²/₃ голосовъ, а не радою церковною або т. зв. „тростами“. Если то буде можливо, то зъ межи перебуваючихъ ту въ Америцѣ священикѣвъ, або въ браку тутешныхъ священикѣвъ совѣтъ вѣднесе ся до краєвого ординаріату зъ просьбою и спровадить священика зъ тои епархіи, зъ котрои народъ буде просити. Совѣтъ признае народови право презентованя священикѣвъ, але застерѣгае собѣ право затверджуванія и впроваджуванія, безъ котрого жаденъ священикъ не може обняти парохіи. Священики мають стало справувати чинъ душпастирскій и безъ порозумѣня зъ совѣтомъ и его згоды не вѣльно имъ самовѣльно опускати своихъ парохій и, якъ до теперь бувало, часто переносити ся або мѣняти ся пѣсля вподобы.

3. Въ жалобахъ громадъ на священика, або навѣдворотъ священика на громаду, вноситъ интересована сторона жалобу въ совѣтъ на адресу предсѣдателя, а выслана комісія, по выслуханю обохъ сторѣнъ, залагодить все якъ найсовѣстнѣйше.

4. Сли яка громада хоче старати ся о дяко-учителя, то вноситъ прошенє въ совѣтъ, а совѣтъ розпише конкурсъ и опѣсля за порозумѣнемъ священика и парохіянъ выдасть свѣй осудъ и представить найлѣпшого кандидата до принятя.

5. Кожда громада церковна має старати ся разомъ зъ священикомъ запровадити у себе руску школу (де ще такои нема), читальню, спѣвъ хоральный, повинна постарати ся о дѣмъ парохіяльный и будынокъ шкѣльный (де ще нема), а такожъ кожда громада повинна вспирати новоосноваиый „фондъ для убогои учащои ся молодежи въ Америцѣ“ въ цѣли высшого образованя.

6. Маѣтокъ церковно-громадскій, якъ церковь, дѣмъ парохіяльный, школа, цвинтарь и другій громадскій маѣтки суть власностію громады церковной (congregation) и яко такій мають бути всѣ записаній на цѣлу громаду, а не на кѣлькохъ тростисовъ и не на латинського епископа. Совѣтъ разомъ зъ народомъ буде старати ся всѣми силами перевести тое услѣве. Дальше совѣтъ буде провадити контролю надъ завѣдуванемъ цѣлого маѣтку церковного, що заразомъ дасть можность выказати публично, якъ котра громада розвиває ся.

7. Но щобы дѣяльность товариства вискакновне довѣре у цѣлого народу и щобы була можность справедливо и точно рѣшити всѣ справы, обходячѣ такъ народъ якъ и священикѣвъ, и щобы зъ часомъ було можливо запровадити на цѣлѣй американьскѣй Руси однаковѣй звычаѣ, однаковый способъ завѣдуванія маѣтками церковно-громадскими и взагалѣ, щобы можна перепровадити крѣпку організацію межи цѣлымъ нашимъ рускимъ народомъ, длятого наше товариство ухвалило деякѣ точки и установы тымчасово коротко, а дасть Богъ, передъ кѣнцемъ сего року нашь совѣтъ запросить делегатовъ вѣдъ всѣхъ нашихъ церковъ, котрѣ по одному зъ кождои збѣйдуть ся разомъ, а тогды порозумѣемо ся близше о всѣхъ справахъ и межи нашимъ точно означимо границѣ парохій. Мы почуемо, що народъ хоче, а народъ почуе зновь нашѣ желанія, тогды предложимо напередъ оброблены статутъ для нашихъ громадъ церковныхъ и поставимо нашѣ внесеня, а делегаты, вернувши до дому, предложать разомъ зъ своимъ священикомъ дискутованѣ справы и статутъ до принятя на рѣчнѣмъ парохіяльнѣмъ мітингу и доперва по принятю ихъ цѣлымъ народомъ, наше товариство стане на крѣпкѣй пѣдставѣ, щобы разомъ зъ народомъ можь дальше потрудити ся щиро и хосенно для добра американьскои Руси. Заки наступить той другій головный зѣздъ (конвенція) разомъ зъ делегатами церквей, то совѣтъ якъ и поодинокѣй члены порушать напередъ всѣ справы въ часописахъ а заразомъ подасть ся до дискусіи и взагалѣ цѣлый порядокъ дневный. Опѣсля буде ся кождого року въ лѣтѣ вѣдбувати головна конвенція такъ священикѣвъ якъ и делегатовъ громадъ разомъ для обговорена и рѣшена головныхъ справъ бѣжучихъ. Конвенція буде тревати два днѣ, одного дня зъ делегатами и священиками, а другого дня лише зъ священиками. Точный порядокъ конвенціи, мѣсце и часъ оголосить ся все напередъ въ часописахъ.

8. Такожъ зносить ся звычаѣ высыланя коллекторовъ по другихъ нашихъ парохіяхъ американьскихъ и вѣдъ теперь священики не будуть пѣдписувати книжокъ коллекторскихъ для збиранія жертвъ по Америцѣ, бо практика показуе, що церкви мають зъ того мало хосна, а часто дѣють ся многѣ надужитя и неправильности. Въ цѣли пѣдпиранія убогихъ церквей и въ цѣли утримуванія и укрѣпленя нашои св. вѣры такожъ и по тыхъ плейзахъ подальшихъ, де нема сталого священика, зѣбранѣ священики ухвалили основати особный фондъ міссійный, котрый буде на згаданѣ цѣли. Способъ впровадженя того фонду въ житє ухвалить найблизша конвенція разомъ зъ делегатами церковъ.

9. Пѣсля матеріяльнои спроможности наше товариство буде выдавати для народу релігійно-морального змѣсту книжочки, такожъ має выходити вѣдповѣдный квартальникъ и вѣдъ часу до часу будуть пересылатись вѣдъ совѣта куренды.

10. Наше товариство буде старати ся въ близшѣй будучности основати „Рускій Еміграційный Дѣмъ“ и якъ найскорше впровадити его въ житє.

(Конецъ буде)

Львѣвскій митрополичій Ординаріятъ

пѣшовъ уже слѣдомъ Перемыского епископского Ординаріята — въ найновѣйшѣмъ [XI-ѣмъ] числѣ „Львѣвскихъ Архіепарх. Вѣдомостій“ зъ 16 с. м. оголосивъ для духовенства архіепархіи въ справѣ переписки властій зъ рускими урядами парохіяльными „яко директиву вѣдповѣдь правительственного комісаря въ соймѣ“ и припоручивъ: „точно“ держати ся тои директивы. Нетерпеливе дожиданє автора листовъ „Z Rusi“ [читай: „Зъ-пѣдъ кавокъ“] въ Czas'ѣ вже що-до львѣвского Ординаріята сповнене. Не знаемо ще лишь, що чувати въ Станиславовѣ.

Окружникъ Львѣвского Ординаріята звучить:

„*Ч. 8190. — Въ справѣ кореспонденцій властей державныхъ зъ гр.-кат. урядами парохіяльными*

Въ справѣ уживаня руского языка Свѣтл. ц. к. властями правительственными въ кореспонденціяхъ зъ Всч. гр.-кат. урядами парохіяльными, Выс. ц к. Президія Намѣстництва рескриптомъ зъ дня 11. Мая 1889 ч. 2974/пр удѣлила Митроп. Ординаріятови, **яко директиву, котрои придержувати ся належить, вѣдповѣдь правительственного комісаря въ Соймѣ** дану по силѣ уповажненя Его Екцел. Папа Президента Міністровъ яко управителя Міністерства внутрѣшныхъ справъ — а вѣдповѣдь тая гласить якъ слѣдуе:

„На интерпеляцію пп. пословъ д-ра Окуневского и товаришѣвъ въ 15. марта сего року въ справѣ кореспонденцій властій правительственныхъ зъ греко-католицкими урядами парохіяльными, маю честь вѣдповѣсти, що слѣдуе:

Вѣдносины языковѣ державныхъ властій адміністраційныхъ и судовыхъ въ Галичинѣ урегульованѣ суть що-до урядового языка розпорядженемъ міністеріяльнымъ зъ дня 5. червня 1869 „Вѣстникъ законовъ краєвыхъ“ ч. 24, а що-до корреспонденцій тыхъ властій зъ властями неправительственными, зѣ сторонами, корпораціями и громадами обовязуютъ доси розпорядженя дотычныхъ Міністерствъ зъ року 1859, 1860 и 1861.

Справованє Комісіи соймовои, котре було пѣдставою повзятои Высокимъ Соймомъ резолюціи зъ 20 лютого 1898, *пѣдносить, що обовязуючѣ приписы заспокоюютъ вповнѣ потреды населеня и его конституційнѣ права.*

Строго и точно придержувати ся тыхъ приписовъ есть, якъ само собою розумѣе ся, обовязкомъ Правительства и въ тѣмъ напрямѣ одержали пѣдвластнѣ орґаны вже въ минувшихъ лѣтахъ вѣдповѣдный поручена. Жалобы зъ причины непридержуванія ся тыхъ приписовъ були аж до другои половины 1897 року рѣдкѣ. Натомѣсть вѣдъ другои половины 1897 року лучало ся чимъ разъ частѣйше, що греко-католицкѣ уряды парохіяльнѣ звертали письма писанѣ въ языцѣ польскѣмъ, або писанѣ въ языцѣ рускѣмъ а лишь на внѣшнѣй кувертѣ адресованѣ по польски. Тѣ письма звертано часто нерозпечатанѣ, а деколи зъ рѣзными допысками, чи то безпосередно до уряду высылаючого, чи то вѣдсылано ихъ за посередництвомъ Консисторій до начальныхъ властій. Не пѣдлягае сумнѣвови, що могло то въ многихъ случаяхъ вплывати некорыстно на хѣдъ урядованя и спровадити значнѣ шкоды для сторѣнъ.

Зъ тои причины показуе ся потреба ясно очеркнути становище, яке Правительство займае въ справѣ практичного примѣнюванія высше наведеныхъ приписовъ до кореспонденцій державныхъ властій зъ греко-католицкими урядами парохіяльными.

Именно **Правительство есть тои гадки**, що зѣ взгляду на прислугуючѣ урядамъ парохіяльнымъ обсягъ дѣлания треба вѣдрѣзнити: 1) справы, въ котрыхъ уряды парохіяльнѣ выступаютъ яко стороны, до котрыхъ треба також зачислити справы дотыкаючѣ душпастирства, заряду церковнымъ и парохіяльнымъ маѣткомъ и т. д; 2) справы, котрѣ вѣдносять ся до порученого урядамъ парохіяльнымъ ведения метрикъ. Въ справахъ належачихъ до першои категоріи уряды державнѣ въ Галичинѣ обовязанѣ суть пѣсля истнуючихъ приписовъ, именно вѣдповѣдно до постановъ міністеріяльного рескрипту зъ 4 липня 1860 ч. 2166 зъ греко-католицкими урядами у всхѣднѣй части краю переписувати ся въ языцѣ рускѣмъ, о скѣлько въ судовѣмъ поступованю не має примѣненя розпорядженє Міністерства справедливости зъ 9. липня 1860 ч. 10340, пѣсля котрого письма и засуды судовѣ мають бути выдаванѣ для сторѣнъ въ тѣмъ краєвѣмъ языцѣ, въ котрѣмъ внесено просьбу або жалобу, взглядно перше подане письменно або устно.

Натомѣсть въ справахъ ведения метрикъ власти державнѣ, пѣсля строго обективнои интерпретаціи истнуючихъ приписовъ, **не мають** обовязку переписувати ся зъ греко-католицкими урядами парохіяльными въ языцѣ рускѣмъ.

О скѣлько греко-католицкѣ уряды парохіяльнѣ въ характерѣ урядовъ метрикальныхъ мають по-при функціи церковнѣ поручены вѣдъ Державы обсягъ дѣлания, суть они обовязанѣ властямъ державнымъ и сторонамъ приватнымъ вѣдповѣдати на письма польскѣ, полагоджувати питания и вѣзвания властій удѣлюванѣ имъ въ языцѣ польскѣмъ, котрый то языкъ есть урядовымъ языкомъ державныхъ властій.

Зъ того выходить, що о скѣлько въ послѣдныхъ часахъ греко-католицкѣ уряды парохіяльнѣ часто поступаютъ въ той способъ, що урядовѣ письма писанѣ въ языцѣ польскѣмъ звертаютъ не розпечатанѣ, або не полагодженѣ, то таке поступованє треба узнати невластивымъ и зъ приписами незгѣднымъ.

Очеркнувши въ той способъ становище Правительства, додаю, що начальнѣ власти будуть наглядати надъ тымъ, абы тыхъ нормъ, якѣ я маѣ честь представити, строго придержувано ся и абы нарушувания приписовъ щодо уживаня руского языка въ державныхъ урядахъ, не повторяли ся“.

Наведеной повыше директивы Всч. Уряды парохіяльнѣ довжнѣ точно придержуватись.

Вѣдъ Митрополитальнои Консисторіи.

Львѣвъ, дня 3. серпня 1899 “

Якъ бачимо зъ тексту вѣдповѣди правит. комісаря — комісарь въ справѣ сѣрнои точки нѣгде не покликуесь на законъ, але каже: „правительство есть тои *гадки*“, пѣсля „*интерпретаціи* истнуючихъ законовъ“. Отже: „гадка“, „интерпретація“ — а гадку кождый може мати иншу и кождый може инакше интерпретувати та й кождый свою интерпретацію показувати буде за „строго обективну“.

Длятого хоть-бы не два, але сто Ординаріятовъ оголосило тую вѣдповѣдь комісаря,

---

одну цѣлѣсть, дѣстали назву Унѣвъ вѣдъ слова „unia“. Однакъ се очевидячки не имовѣрне, бо оно могло бы було наступити въ часахъ близшихъ до насъ, а тымчасомъ подыбуемо назву Унѣвъ яко историчну почавши вѣдъ XV столѣтя.

Рѣчь имовѣрна, що се бувъ зъ-першу сли не найстаршій то одинъ зъ найстаршихъ Василіянскихъ монастирѣвъ уніятскихъ. Якъ вѣдомо, Ягайло и Витовдъ старали ся заводити унію церковну около 1397 р., а зновъ соборъ церковный въ Феррарѣ и Фльоренціи, на котрѣмъ митрополитъ Исидоръ оповѣстивъ унію церкви рускои, припадае на рѣкъ 1439. А на тѣ часы власне припадае и заснованє монастиря унѣвского [1400 р.] та грамота зъ 1443 р., котрою Володиславъ, сынъ Ягайла, надае опѣкунство надъ монастиремъ унѣвскимъ Михайлови Пинѣскому або Ольшаньскому. А зновъ коли митрополитъ Исидоръ вертаючи зъ собору вступивъ до Кракова и тамъ вѣдправивъ службу Божу въ катедрѣ на Вавелю, плакавъ зъ радости Збігневъ Олесницкій епископъ краковскій, плакала и Софія [Сонка] Гольшаньска [Ольшаньска] вдова по Володиславѣ Ягайлу. А мати тои Сонки або Софіи, Александра, умерла инокинею въ монастирѣ унѣвскѣмъ и лежить тамъ похована [Гл. „Исторія гал.-волод. Руси“ Ис. Шараневича стор. 317.] Зъ того выходить, що мати Сонки або Софіи була бы уніяткою, тымъ бѣльше, що Ягайло выдавъ бувъ заборону католикамъ вступати въ станъ супружій зъ православными, отже и монастирь, до котрого княгиня-уніятка вступила, бувъ имовѣрно уніятскимъ.

Якъ вже було сказано, пѣсля переказу— панъ Лагодовскій, будуючи на мѣсце спаленои Татарами деревлянои церкви надъ чудеснымъ жереломъ, а не маючи фондовъ на докѣнченє ей, писавъ о пѣдмогу до литовского князя. Пѣсля записки историчнои тымъ княземъ литовскимъ бувъ Федоръ Любартовичъ, сынъ Любарта, князь у Володимирѣ Волыньскѣмъ и въ Луцку. Записка, каже що вѣнъ 1.400 року „первопочатково“ основавъ монастирь св. Василія въ Унѣвѣ и вывѣнувавъ его маѣтками, котрѣ король Ягайло тому монастиреви 1401 року затвердивъ. Сей монастирь посѣдавъ села Якторовъ и Млынѣвцѣ имовѣрно вже вѣдъ часу свого основанія, якъ свѣдчили записнѣ грамоты, котрѣ, на жаль, Татаре разомъ зъ монастиремъ въ XVI вѣцѣ знищили. [Гл. „Исторія гал.-волод. Руси“ Ис. Шараневича].

Въ „Рускѣй Истор. Бібліотецѣ“ Ол. Барвѣньского [томъ V. стор. 167] находить ся такій уступъ о Унѣвѣ: „Мѣсто Глиняны лежить чотири милѣ вѣдъ Львова, супроти монастиря Унева. Такъ означуе положенє города Глинянъ одна зъ грамотъ тогочаснои добы“ [початокъ XV рѣку]. А дальше: „Мабуть окрѣмъ Львова та монастиря Унева въ тѣй околици не було ниншого славнѣйшого мѣсця... А славнымъ бувъ уже тогдѣ (около 1420 р.) монастирь унѣвскій длятого, бо тутъ було центральне мѣсце для народу сельского, що громадивъ ся на празничне богослуженє при обходѣ храму въ монастирскѣй церквѣ. При нагодѣ такого збору сельскои людности на храмы до славныхъ монастирѣвъ, мѣняли плоды сырѣ та выробы промыеловѣ пѣсля потребы для о бопѣльнои выгоды“.

Въ 1416 р. похована въ монастирѣ унѣвскои церкви мати четвертои жѣнки Володислава Ягайла, Сонки, матери Ягайлонѣвъ [т. е. всѣхъ сынѣвъ и наслѣдникѣвъ Ягайла] Александра, жена Андрея Гольшаньского [Ольшаньского], князя кіѣвского, постригшись въ инокинѣ [Гл. „Исторія гал.-волод. Руси“ Ис. Шараневича.] Зъ сего видко, що при монастирѣ мужескѣмъ бувъ уже въ тѣмъ часѣ и монастирь женьскій та що сей монастирь мавъ уже въ тѣмъ часѣ славу, коли до него вступали женщины зъ княжого роду.

Въ 1443 роцѣ король Володиславъ Ягайловичъ грамотою выданою въ Сяноцѣ надае князеви Михайлови Пинѣскому або Ольшаньскому опѣкунъство надъ монастиремъ въ Унѣвѣ враз изъ обовязкомъ заступати сей монастирь и завѣдувати добрами ему приналежными: Якторовомъ и Млынищами.

Около 1473 року вела ся передъ судомъ суперечка межь княземъ Михайломъ Пинѣскимъ и Сѣнкомъ Лопатичемъ зъ Осталовичъ о право опѣкунъства надъ монастиремъ въ Унѣвѣ. Судъ здавъ порѣшенє суперечки о право того опѣкунъства самому королеви на генеральнѣмъ зѣздѣ, що мавъ вѣдбути ся на Руси. [Гл. „Истор. Бібл.“ Ол Барвѣньского т. V. стор. 118—119.]

Въ XVI. вѣцѣ зруйнували и спалили Татаре монастирь унѣвскій, при чѣмъ пропала неодна цѣнна грамота.

Около 1600 року Иванъ Княгиницкій, сынъ заможного мѣщанина зъ Тысьменицѣ, пѣзнѣйшій основатель Скита Манявского, котрый образувавъ ся въ монастиряхъ въ Унѣвѣ, Острозѣ и на горѣ Атоньскѣй, вернувши до краю и принявши яко монахъ имя Іовъ, устровивъ монастирь унѣвскій по взорцю Атоньского на просьбу Гедеона Балабана, епископа галицкого, и Исаѣ Балабана, архимандрита унѣвского.

Менше-бѣльше около 1671 року основано при тѣмъ монастирѣ друкарню, въ котрѣй мѣжь иншимъ выдано 1674 р. выкладъ о церкви.

Въ 1709 роцѣ, 20-ого жовтня, Варлаамъ Шептицкій, що бувъ сорокъ и кѣлька лѣтъ архимандритомъ унѣвскимъ и „superior'омъ“ монастиря вѣциньского [Вѣцинь — село зо двѣ милѣ вѣдъ Унева] бувъ именованый королемъ польскимъ Августомъ II-имъ, грамотою зъ Торуня, епископомъ львѣвскимъ, а въ 1710 роцѣ высвятивъ его Юрій Винницкій, митрополитъ цѣлои Руси.

Въ 1715 роцѣ умеръ Варлаамъ Шептицкій, епископъ львѣвскій и архимандритъ монастиря унѣвского, а по нѣмъ бувъ именованый архимандритомъ унѣвскимъ [„oratem“] Атанасій Шептицкій дня 17 н. ст. цвѣтня того-жь року, а дня 18 мая одержавъ вѣдъ короля Августа II-ого именованє на епископа львѣвского.

Въ 1774 роцѣ дня 9 цвѣтня „погребенъ бысть Всечеснѣйшій Отецъ Амвросій Турфанскій, Архимандрита Уневскій Наступникомъ его Онуфримъ Братковскимъ Архимандритою Уневскіемъ при церквѣ Монастырской подъ Титуломъ Благовѣщенія Пре. Богородицы Присно Д. М.“ — зъ чого выходить, що по Атанасію Шептицкѣмъ, котрого пѣдписъ пѣдчасъ візитаціи монастиря находжу въ метрикахъ сего монастиря пѣдъ 1761 рокомъ, бувъ архимандритомъ унѣвскимъ Амвросій Турфаньскій, а его наслѣдникомъ бувъ вѣдъ 1774 року Онуфрій Братковскій, здаеть ся послѣдный архимандритъ того-жь монастиря. На высше наведенѣй допискѣ пѣдъ рокомъ 1774 кѣнчить ся метрика „погребаемихъ“.

Въ XVIII столѣтю здаеть ся зновъ погорѣвъ сей монастирь. Кажуть, що въ кухни

то се для самої рѣчи не має найменшого значѣня. Фактъ остає фактомъ, що урядъ парохіяльный не есть „цѣсарско-королѣвскимъ“ а яко такій вбинъ пбеля обовязуючихъ законбвъ не обовязаный до переписки урядовымъ языкомъ [польскимъ], бо тбльке „ц. к. уряды“ пбдлягають приписамъ міністерского розпорядженя зъ 1869 р. о языцѣ урядовбмъ.

Шкода, що Ординаріяты, оголошуючи яко директиву вбдповѣдь комісаря и припоручаючи духовеньству „точно“ держати ся тои постановы, не навели того державного закона, силою котрого автономічній церковній уряды парохіяльній перемѣнено на „ц. к. уряды парохіяльній“. А безъ того духовеньство буде хиба лишь здвигати плечима, недоумѣваючи: якъ можна на „бѣле“ казати „чорне“?...

Переглядъ політичный.

Въ справѣ пбдвышеня платнѣ державнои службы пбвурядова Abendpost пише, що змѣстъ цѣсарского розпорядженя лише въ одній точцѣ розходить ся зъ ухвалами парляменту, именно въ справѣ обезпеченя помбчничои и провізоричнои службы на случай недуги. Правительство въ адміністративній дорозѣ рѣшило всѣмъ, занятымъ въ державній службѣ за дневною оплатою, отже не лишь помбчній и провізоричній службѣ, але и дюрністамъ запевнити на случай недуги ихъ платню ажь до трехъ мѣсяцѣвъ. Пбсля закона зъ 13 марта 1888 запомога на случай недуги зачинає ся доперва при недузѣ довшій якъ три дни, може тягнути ся 20 тыжднѣвъ, а выносити має 60% дневнои платнѣ. При тбмъ одну трету часть має вплачувати до касы хорыхъ самъ обезпеченый. Теперь правительство дає имъ дневну платню вбдъ самого початку хоробы евентуально ажь черезъ три мѣсяцѣ, при чбмъ интересованій не платять нѣчого до касы хорыхъ. По регуляціи платнѣ державнои службы наступить регуляція платнѣ скарбовои сторожи, котрои активоване має наступити вже дня 1-ого жовтня с. р. Передъ кбнцемъ сего року наступить такожь регуляція платнѣ персоналу державныхъ зелѣзниць. Регуляція не обмежить ся выключно на урядникахъ, пбдурядникахъ и категоріи слугъ, але буде розтягнена такожь на цѣлый сталый персоналъ занятый при австрійскихъ державныхъ зелѣзницяхъ Що-до платнѣ жандармерія, то она буде управильнена зъ початкомъ слѣдуючого року. Дѣйстві жандармы, т. є. постенфіреры и вахмістры одержать пбдвышене о 50 зр. а окружній вахмістры о 100 зр. Жонатій одержать додатокъ на мешкане вбдповѣдный до ихъ шаржѣ, категоріи мѣсцевости въ котрій будуть стаціонованій и числа ей мешканцѣвъ. Додатокъ выпесе 50 до 120 зр.

——

Сензацію вчерашного дня въ Реннахъ було се, що на розправу явивъ ся вже здвокатъ Ляборі. Сторожу безпеченьства повѣдомлено о тбмъ, що Ляборі прибуде на розправу и въ наслѣдокъ того заряджено строгій средства осторожности. Повозку, въ котрбй ѣхавъ Ляборі ескортували два кбнній жандармы. За нимъ ѣхали два фіякры зъ поліційными агентами. Въ сали розправъ принято его дуже сердечно. Навѣть противники ревізіи витали ся зъ нимъ. Коли генералъ Більотъ подавъ ему руку, вставъ и Мерсіе и оба станули супротивъ себе, але рукъ не подали собѣ. Президентъ трибуналу отвираючи розправу высказавъ обурене зъ причины атентату, и радбеть що Ляборі вернувъ до здоровля. Ляборі коротко подякувавъ за остентаційне принятє и розправа зачала ся перслуханямъ майора Ролена. Свѣдокъ не сказавъ нѣчого, лишь давъ Ляборіому нагоду до поставленя кблькохъ питань Мерсіерови. Ляборі питає, въ якій способбъ Мерсіе дбставъ въ руки листъ Шнайдера? Мерсіе мовчить, а на дальші питана Ляборіого заявляє, що листъ сей цѣлкомъ бере на свою вбдвѣчальнбеть. Ляборі, „Въ якій вы способбъ выдобули сей тайный документъ зъ державного архіву, коли вы тогды ще не були міністромъ?“ Мерсіе мовчить. „Въ якій способбъ прийшли вы въ посѣданє тайного dossier?“ Мерсіе ще разъ мовчить. Ляборі зажадавъ офіціяльного ствердженя, що Мерсіе взявъ на себе вбдвѣчальнбеть за згаданый листъ. Зъ черги вбдчитано збзнаня агента Жене передъ касаційнымъ трибуналомъ, котрый заявивъ, що не знайшовъ нѣчого противъ Дрейфуса. Дальшій свѣдокъ, префектъ Греніе збзнає, що о скблько може собѣ пригадати, Естергази разъ сказавъ ему, що вбинъ переконаный о безвинности Дрейфуса. Секретарь міністерства вбйны Фере збзнає, що бачивъ разъ Дрейфуса, якъ зъ якимсь цивільнымъ паномъ студіювавъ пильно, якъ свѣдкови здаеть ся, плянъ вбйсковыхъ транспортбвъ. Дрейфусъ заявляє, що се неправда, що сесю инсинуацію мусѣвъ инспірувати якійсь бувшій міністеръ вбйны.

Майоръ Бертенъ, бувшій шефъ Дрейфуса переконаный о винѣ Дрейфуса на пбставѣ ореченя знатока письма Бертільона. Дальше свѣдокъ говорить о своѣй розмовѣ зъ сенаторомъ Кестнеромъ, котрому сказавъ, що въ справѣ Дрейфуса не знає нѣчого анѣ за, анѣ противъ. Въ тбмъ мѣсци секретарь трибуналу вбдчитавъ листъ Кестнера, въ котрбмъ оправдує ся, що зъ причины недуги не може ставити ся на розправу и выказує подрббно, чому не вѣрить въ вину Дрейфуса. Вбдчитано такожь кваліфікаційній ноты Дрейфуса. Всѣ ноты поручають его яко способбного и пильного офіцира. Лише нота генерального штабу згадує о его прикрбмъ характерѣ. Ляборі пригадавъ свѣдкови, що вбинъ на однбмъ бенькетѣ по засудженю Дрейфуса сказавъ о военнбмъ судѣ. Свѣдокъ сказавъ тодѣ, що не може вѣрити въ справедливбеть выроку людей, котрій въ такъ легкодушный способбъ вѣрять въ найсмѣшнѣйші баѣки. „А я даю вамъ слово чести, що вбдъ сеи хвилѣ датує ся моє переконанє о невинности Дрейфуса“, скбнчивъ Ляборі. Свѣдокъ обговорюючи збзнаня Пікарта, заявляє, що се чоловѣкъ чести.

Полковникъ Жанель збзнає, що Дрейфусъ позичивъ вбдъ него въ 1894 році пбдручникъ до стрѣляня. На питане Деманжа сказавъ, що се було въ липни. Деманжь стверджує, що бордеро, що носить дату зъ цѣтня, згадує о пбдручнику до стрѣляня яко о рѣчи, котру Дрейфусъ вже посѣдавъ. Дрейфусъ заявляє, що просивъ не о французкій, але о нѣмецкій пбдручникъ. Командантъ Местръ збзнає не користно для Дрейфуса и мѣжь нишимъ каже, що Дрейфусъ мавъ брати участь въ нѣмецкихъ маневрахъ въ Мілузѣ. Дрейфусъ вбдповѣвъ, що се выдумка Борепера. На тбмъ розправу перервано.

Зъ понедѣлковои розправы заслугує на увагу цѣкаве збзнане бувшого шефа безпеченьства Кошфера, котрый сказавъ, що по увязненю Дрейфуса Мерсіе давъ ему револьверъ, очевидно въ тбй цѣли, абы Дрейфусъ застрѣливъ ся. Однакъ Дрейфусъ револьвера не принявъ. Се збзнане выкликало въ авдіторіи велику сензацію. Не менше сензаційна була заява майора Кюйнета, що истнує ще третє тайне, доси судови не знане dossier, що може богато рѣчей выяснити. Сесе dossier знаходить ся въ міністерствѣ вбйны; оббймає подрббне справоздане зъ перебѣгу нарадъ мѣжь особами котрій нинѣ ще займають въ державѣ вызначне становиско, а репрезентантомъ державы, въ користь котрои выконано зраду. Обмежало ся на тбмъ, що повѣдомляло панбвъ о истнованю того dossier. Въ подробицѣ его змѣсту не можу вдавати ся такъ довго, якъ довго міністеръ вбйны не рѣшить, чи предложенє тыхъ актбвъ трибуналови взагалѣ можливе.

Бувшій італійскій атташе въ Парижи Паніцарді въ розмовѣ зъ однымъ зъ редакторбвъ Tribun-ы высказавъ своє личне переконанє, що военный судъ въ Реннахъ засудить Дрейфуса другій разъ безъ огляду на збзнаня свѣдкбвъ. Въ се, щобы пбдъ буквою D въ документѣ Cette Canaille de D. треба розумѣти Дрейфуса, нѣхто нинѣ вже не вѣрить, бо се бувъ умовленый знакъ Паті ді Кляма.

Скликане французского парляменту на надзвычайну сесію могло бы наступити лише на случай непредвидженого замѣшаня у внутрѣшныхъ вбносинахъ краю. Тымчасомъ кабінетъ опираючи ся на вотумъ довѣря, одержанбмъ вбдъ палаты, буде дальше вести безвзглядну оборону републиканьскихъ институцій передъ всякими атентатами. Що до наслѣдкбвъ выроку военного суду въ Реннахъ, котрый уважають за гасло до розрухбвъ, правительство безъ сумнѣву не занедбає нѣчого, абы лише тѣ наслѣдки унеможливити. Ббльша часть генеральныхъ радъ, яка вчера зббралася, ухвалила высказати правительству довѣре, и потратулювати ему зъ причины енергічнои обороны републиканьскихъ институцій.]

Прокураторъ державы въ Реннахъ одержавъ вбдъ свого товариша въ Люврѣ депешу зъ донесенемъ, що тамъ якійсь Льоре въ трагічный способбъ вбдобравъ собѣ житє, а передъ смертію выповѣвъ кблька загадочныхъ слбвъ, вбдносячихъ ся до атентату на Ляборіого. Льоре кинувъ ся пбдъ кбньскій копыта, а передъ смертію мавъ сказати: „Міністерство завинило, що мене стрѣтила така судьба“. Описъ Льорого цѣлковито годить ся зъ описомъ напастника Ляборіого.

НОВИНКИ.

——

— **Зъ Перемышлянщины**: На дорбчнбмъ зборѣ выборцѣвъ въ Бѣлцѣ рѣшено придоповняючбмъ выборѣ до рады повѣтовои въ Перемышлянахъ голосувати на о. Володимира Борисевича, священника въ Бѣлцѣ. Отже взыває ся всѣхъ выборцѣвъ-селянъ, щобы солідарно всѣ на одного голосували! — Въ имени збраныхъ выборцѣвъ *Иванъ Свкорскій.*

— **Читальня „Просвѣты“ въ Старбмъ-мѣстѣ** устроює дня 27 н. ст. серпня власными силами аматорске представленє народнои мельодрамы „Капраль Тимко.“

— **Въ цѣлбй Нѣмеччинѣ неурежай на овочѣ сего року**, длятого гандлярѣ-жидки звивають ся у насъ и скуповують за безцѣнъ овочѣ у нашихъ селянъ та вывозять до Дрездна, де продають за добрій грошѣ Въ Коломыи жидки купували по 70 кр. бербеницю афинъ, а у Львовѣ продавали ихъ по 3—4 злр., а львбвскій купцѣ брали за нихъ въ Дрезднѣ по 10—12 злр. Яблока платять теперь въ Дрезднѣ по 10—15 злр. за кіль. — *М. Бѣлоусъ.*

— **Львбвскій выдѣлъ рады повѣтовои** оголосивъ въ 4 н-рѣ Tygodnika urzędow'oго c. k. Starostwa we Lwowie, що въ недѣлѣ, а такожь въ свята „Bożego Narodzenia, Nowego Roku, Bożego Ciała i w Poniedziałek Wielkanocny“ урядники рады повѣтовои увбльнені вбдъ обовязку роботы въ бюрѣ и въ тыхъ дняхъ канцелярія будуть для сторбнъ замкнені. — Рѣчь ясна, що тутъ бесѣда лише про польскій свята, бо не сказано, „обохъ обрядбвъ“, а надто поставлено спеціальне латиньске свято „Boże Ciało“, а поминено вбдповѣдне руске свято „Богоявленія“. Цѣлкомъ такъ, якъ зробивъ ц. к. намѣстникъ гр. Пінінський, зовсѣмъ знѣнорувавши всѣ велики руски свята. Мы свого часу звертали на то понижене руского обряду увагу нашихъ Ординаріятбвъ, але нѣхто не чувъ, абы они що-небудь въ тбмъ дѣлѣ зробили. Вбдтакъ не дивувати ся, що за ц. к. намѣстництвомъ идуть — польскій бецирки...

— **Теорія а практика.** Зъ Жовквбского передмѣстя пишуть намъ: Теперѣшній реформованій оо. Василіяне, правда, ревно займають ся справами церковными, и то не лише словомъ, але й дѣломъ. По-при практикахъ церковныхъ и проповѣдяхъ заходять ся они такожь пильно около украшеня своихъ церквъ и монастирскихъ будынкбвъ. ОО. Василіяне мають добру славу мѣжь львбвскими рускими ремѣсниками и часто оо. бромонахи дають ся чути мѣжь нашими ремѣсниками зъ промовами на тематъ пбдпиранія христіяньскихъ ремѣсникбвъ. Тѣ ихъ старанія, проповѣди и промовы зъединують имъ симпатію навѣть мѣжь ремѣсниками и мѣщанами мимо соціялістичныхъ агітацій. Однакъ се лишь теорія, бо въ практицѣ выглядає ось якъ: При вбдновленю церкви и монастиря Василіяньского у Львовѣ бувъ слюсаремъ жидъ Курцеръ, склярємъ жидъ Куперглязъ, лякерникомъ жидъ Пінкасъ. Навѣть въ середнѣ въ церквѣ лякерувавъ Пінкасъ. Пляны и коштосписъ на перебудоване монастиря въ Лавровѣ выготовлявъ жидъ Гельдштайнъ, а лишь християнинъ Вісневскій занятый бувъ яко пбдприємець перебудованя монастиря въ Лавровѣ. Кажуть люде, що оо. Василіяне львбвскій всѣ свои потребы, якъ вино и прочій „смѣди“ закуповують у жидбвъ, а п. Віксель мавъ уже выслати вино до Станиславова на приняте нового епископа. Практика отже така: Побожній християне грошики складають, а жиды забирають. — *Неинтересованый.*

— **Дирекція польского банку парцеляційного** подає до вѣдомости, що Банкъ краевый отворивъ банкови парцеляційному рахунокъ бѣжучій, длятого просить, щобы члены приступаючій до товариства вплачували свои удѣлы въ Банку краевбмъ у Львовѣ або въ его заступництвахъ на провінціи.

— **Въ Угновѣ** — якъ намъ зъ-вбдти пишуть — затроили ся двѣ родины ѣдовитыми грибами. Умерли три особы, а три лежать на постели безъ памяти. Мѣжь нишими померъ Марко Скрипчукъ, довголѣтный паламарь. Сей чоловѣкъ бувъ веселый черезъ цѣле житє, хочь бѣдный и неразъ приходилось ему перетерпѣти болѣ; тогдѣ змѣнявъ ся у неббщика тблько выглядъ лица; видно було, що перебувавъ борбу. Бувъ се типъ чоловѣка добре змальованый нашимъ писателемъ Стороженкомъ въ Кбндратѣ Бубненку Шандкбмъ. Честный а ласкавый паламарь зъѣднавъ собѣ такъ мѣсцевыхъ, якъ и людей интеліґентныхъ, тому цѣле мѣсточко жалуе за неббщикомъ.

— **Вписы до женьскои семинаріи учительскои въ Перемышли** будуть вбдбувати ся 29, 30 и 31 с. м. зъ рана вбдъ 8 до 12 рано и вбдъ 3 до 6 пополудни. Кандидатки зголошуючій ся на I. рбкъ семинаріи повинній предложити: а) метрику уродж ня на доказъ, що скбнчили 15. рбкъ житя [на фреблѣвскій курсъ 16. рбкъ]; б) свѣдоцтво скбченои школы выдѣловои; в) свѣдоцтво здоровля и фізичного уздббненя до званя учительского, выставлене лѣкаремъ повѣтовымъ; г) родовбдъ, евентуально такожь д) свѣдоцтво моральности. Рбкъ шкбльный розпбчне ся 1 вересня о 8 год. рано богослуженемъ въ рускій катедрѣ и въ костелѣ Бенедиктинокъ. Школа вправъ при семинаріи есть 4-клясовою. Вкбнци дирекція пригадує, що ученицѣ семинаріи и курсу фреблѣвского замѣсцевій муслять мешкати въ институтѣ Бенедиктинокъ або въ интернатахъ: а) Феліціянокъ, б) им. св. Анны.

— **„На такій аргументы нема вбдповѣди!“** Gazeta narodowa помѣстила допись зъ Станиславова, въ котрій кореспондентъ описує вражѣне зазнане на стаціи въ Нижневѣ, де збрало ся кблька сотъ народа и одинъ ѣхали до Боснін, а другій ихъ пращали. Одинъ и другій плакали, а коли поѣздъ рушивъ, то плачъ счинивъ ся такій, що серце розрывало. Кореспондентъ оповѣдає, що запытавши одного зъ поважнѣйшихъ выселенцѣвъ, що змушує ихъ до еміґрациі, дбставъ вбдповѣдь: „Бѣда и нужда; здирають насъ на всѣ боки, нема ту вже що робити. Най ся дѣе Божа воля! гбрше вже намъ и на кбнци свѣта не буде.“ Отже Gazeta narodowa кбнчить, що „на такій аргументы нема вбдповѣди“. Шкода лише, що не додає: хто винень и хто мае встыдати ся за тѣ аргументы... Мабуть polnische Wirtschaft? га?

— **Зъ галицкои касы щадничои.** Сими днями спродано добра Руссочичѣ за 50.000 зр., т. є. зъ стратою 18.000 зр. Купивъ ихъ З. Леваковскій. — Що-до Братковець то ведуть ся переговоры и имовѣрно страта выпесе двацять и кблька тысячѣвъ. Обчисляють, що на домахъ каса стратить такожь около 50.000 зр. отже у вбддѣлѣ гіпотечнбмъ страта выпесе около 100.000 зр. Въ послѣдныхъ дняхъ засуспендовано урядника п. Жебровского.

— **Зъ мѣста Порохника** одержуемо вбдъ тамошныхъ мѣщанъ рускихъ таку жалобу: „Парохъ порохницкій о. Теофіль Пбдляшецкій уже вбдъ кблька нацять лѣтъ выпаймае поле евреви Гляцберґови. И отъ у таке велике свято Преображенія Господнього сего року слуги евреи майже цѣлый день робили на поли руского пароха чотирма парами коней. Чи треба ще ббльшои зневаги нашого обряду, парохіянъ и взагалѣ руского народу? Може бы Впр. Консисторія щось порадила на то, бо то незвычайно прикра рѣчь. Коли вже конче жидъ мае уживати поля то нехай бы священикъ, выпаймаючи жидови, клавъ услбве, що въ рускій свята публично робити на тбмъ поли не можна.“

— **Субвенціи для бурсъ.** Згбдно зъ предложенемъ краевои ралы шкбльнои признавъ краевый выдѣлъ зъ ухваленого соймомъ кредиту 5000 зр. запомоги на сей рбкъ бурсамъ: христіяньскій въ Бродахъ 200, польскій въ Бе-

---

монастирскій зайнявъ ся смалець, вбдъ чого погорѣвъ монастирь, церковь и дзвоны на вежи. Слѣды сеи пожежѣ показують мѣсцевій жителѣ до нинѣ, а дзвоны при тбй церквѣ походять вже зъ часбвъ кардинала Мих. Левицкого.

Около 1785 р. знѣсъ цѣсарь Іосифъ II. оба монастирѣ въ Уневѣ, мужескій и женьскій, монахи переселилися до Бучача, а вѣдай и до Золочева, друкарню мали забрати до Почаева, а всякій памятники и письма, що могли свѣдчити о исторіи сего монастиря, забрали до Бучача, де они пбдчасъ пожежѣ въ 1865 року мали згорѣти. На щасте, ученый крилошанинъ Антоній Петрушевичъ, колишній секретарь кардинала Мих. Левицкого, мбгъ ще поробити дослѣды въ письмахъ, записках и памятникахъ монастирскихъ та зберегти такій дорогоцѣнности, якъ „Поминникъ“ монастиря унѣвского. Приналежну до того монастиря парохію Капелѣвку приключено до церкви Вознесенія въ Млынбвцяхъ. Оставъ ся тблько старенькій монахъ о. Игнатій, котрый опбеля забивъ ся, поховавшись на камѣннбмъ помостѣ монастиря. На нѣмъ и кбнчить ся исторія одного зъ найголоснѣйшихъ и найдавнѣйшихъ монастирѣвъ галицкорускихъ.

Добра приналежній до сего монастиря, Унѣвъ и Якторбвъ, забравъ урядъ цѣсарскій и они въ селомъ Лагодбвъ та въ нѣмецкими новоосноваными кольоніями Унтервальденъ, Ушковичѣ и Добрянничѣ [Dobrzanica] творили т. зв. камеральщину Унѣвъ. Цѣсарскимъ розпорядженемъ зъ д. 14 серпня 1807 року призначено „Діякона“ для евангелицкихъ громадъ приналежныхъ до домінія Унева, яко помбчника Superintendent'a у Львовѣ, и вывѣнувано его дотацію 300 реньск. зъ фонду ераріяльного. Діяконъ той мешкавъ у Львовѣ и мавъ титулъ „Діяконъ унѣвскій“. Коли сій добра державній продано, побиравъ унѣвскій діяконъ евангелицкои церкви рбчне удержане 300 р. зъ державнои касы, а пбзнѣйше перенесено тую квоту на державній павшалѣ, призначені на потребы евангелицкои церкви въ Австрія, зъ которыхъ теперѣшный парохъ основанои въ 1873 році парохіи евангелицкои въ Унтервальденъ побирає часть свого удержаня.

Въ Уневѣ я переказъ, що якась княгиня руска, ѣдучи до Галича, умерла въ дорозѣ и ви поховано въ церквѣ монастиря унѣвского. Пбеля одныхъ — мала бы се бути княгиня Елена, зъ роду Пястбвъ, пбеля другихъ — княгиня Анна зъ Володимира. Навязуючи до сего переказу, розказують достовѣрній свѣдки, що въ часѣ камеральщины одинъ зъ перебуваючихъ въ Уневѣ урядникбвъ збйшовъ бувъ зъ кблькома мѣсцевыми жителями до пбдземеля церковного, де лежать поховані знатнѣйшій особы духовного и свѣтского стану. Той панокъ, збйшовши туда, побачивъ крбзь скляне вѣко домовины хрестъ ясный въ рукахъ покбйниць. Не надумуючись, пбднѣсъ вѣко, взявъ сей хрестъ и сховавъ пбдъ полу свого сурдута... Свѣдки сего вандалізму жили до недавна и о тбмъ розказували. Кажуть тутъ такожь, що по тбй княгини мавъ лишитись фондъ на удержане одного священика, на срѣбну лямпу, що мала вѣчно горѣти на трапезѣ, та на заупокбйні службы Божій, що мали вбдправляти ся кождои середы и пятницѣ. Фондъ той мавъ хтось выпозичити та вбдтакъ вбнъ пропавъ.

(Дальше буде.)

режанахъ 100, польскій въ Дрогобичи 100 а рускій 200, рускій въ Ярославѣ 100 а польскій 150, польскій въ Коломыи 300 а рускій 100, бурсѣ въ Краковѣ 200, рускому институтови св. О. Николая у Львовѣ 350, бурсѣ въ Нов.-Санчи 150, польскій въ Перемышли 300, въ Рящевѣ 350, въ Сяноцѣ 100, въ Самборѣ 250, польскій въ Станиславовѣ 250, рускій въ Стрыю 100, бурсѣ въ Тарновѣ 300, бурсѣ учительскій въ Тернополи 450 а рускій 350, бурсѣ въ Вадовицяхъ 200 а въ Золочевѣ 100 зр. — Сей выказъ, поданый въ польскихъ дневникахъ, не є докладный, бо сума наведеныхъ розданыхъ датковъ выносить не 5.000 але 4.700 злр. Зъ того призначено: на польскій бурсы 3.500 а на рускій лишь 1.200.

— **Разъ знайшли у себе дома.** Всѣ роботы внутрѣшнї що-до штукатерій въ новомъ театрѣ у Львовѣ вѣддано Петрови Герасимовичеви, тутешному артистови-рѣзьбареви, хотяй були и оферты зъ заграницѣ.

— **Пѣхотою черезъ Европу.** Изъ Земуня на Угорщинѣ доносять: Сербскій турыстъ Михайло Миловановичъ пустивъ ся пѣхотою по Европѣ. Доси перейшовъ Банатъ, Славонію, Хорватію, Дальматію и Чорногору, потомъ на Скодаръ, Тетово, Ларисcу въ Тесалій дойшовъ до Царгорода, звідти вертає ся на Угорщину и пойде пѣхотою до Вѣдня.

— **Лѣдъ безъ ледовнѣ.** Многій потребують въ лѣтѣ леду, а не мають лишь тому, що за дорого выпадало имъ будувати ледовню и ю удержувати. Тымчасомъ можна лѣдъ переховувати въ стожкахъ. На мѣсци, на котромъ хотѣло бы ся лѣдъ мати, робить ся кругъ менше-больше 5 метровъ промѣру, на нѣмъ дає ся подстѣлку зъ трачыня або зъ решткы вугля [котрый на стаціяхъ зелѣзничихъ можна достати] на 80 центиметровъ высоко. На томъ фундаментѣ складає ся лѣдъ въ можливо найбольшихъ плытахъ до высокости трехъ метровъ. Дальшій верствы належать уже звужувати чимъ-разъ больше, щобы стожокъ леду прибравъ цѣлкомъ форму стожковату. Брылы леду при укладаню добре пристосовувати, а въ шпары кидати дробный кавалки и заливати водою, такъ, щобы по замерзненю повставала одна цѣлость. Вопгакъ покрывае ся стожокъ трачынемъ або вуглемъ. Такъ уд ржуе ся лѣдъ въ найгорачьйше лѣто. Выбирати лѣдъ треба дуже рано. Покрыву вопгортае ся, бере ся лѣдъ, а вопгакъ назадъ накрывае ся. Найлѣпше переховуе ся грубый лѣдъ, особливо коли складало ся его при сильномъ морозѣ.

— **Дробны вѣсти.** Въ селѣ Коцьмировѣ на Мазурахъ селянинъ Янъ Чайка посварывъ ся зъ своюю ваготною женкою и въ суперечцѣ пхнувъ ю ножемъ колька разовъ у плечѣ. Раны спровадили внутрѣшный кровотокъ и нещастна умерла. Жандармерія арештувала убійцю и вопставила до суду въ Краковѣ.

Вѣсти зъ Аепархіи Львовскои.

Митропол. Ординаріятъ оголосивъ до ч. 715/Орд. зъ дня 16 серпня 1899 таку постанову що-до кандидатовъ стану духовного, котрѣ по двохъ або больше лѣтахъ по скончению богословскихъ студій зголошують ся до рукоположенія: Понеже часто трафляе ся, що кандидаты стану духовного укончывшій студія богословскій неразъ по двохъ, трехъ або й больше лѣтахъ по своемъ выходѣ зъ семинаріи до рукоположанія зголошують ся, черезъ що не только въ набутыхъ вѣдомостяхъ залишають ся, але такожъ и свому званю духовному вопчужують ся, то Митроп. Ординаріятъ видить ся споводованымъ зарядити, щобы такій кандидаты, котрѣ передъ двома або больше лѣтамя студія богословскій укончили, передъ явленемъ ся въ Домѣ пресвитеріяльномъ къ рукоположаню, на свій коштъ вопдбули 10-дневній реколекціи въ одномъ зъ монастырей Чина св. Василія В. для зббранія духа до стану священичого и выказались о выповненю его заряджения посвѣдченемъ достычного Настоятеля монастыря.

Кандидаты стану духовного въ Львовскои аепархіи, бажаючій бути принятыми до львовскои духовной семинаріи, мають внести свои поданя до дня 20 н. ст. вересня с. р. на руки митроп. Консисторіи зъ приписаными прилогами [котрій вкаже кождый урядъ парохіяльный]. А дня 29 н. ст. вересня мають кандидаты передъ 8 годиною рано явити ся въ архикатедр. церкви а вопдтакъ пбддати ся испытови зб спѣву и началъ вѣры христіяньскои.

Кандидаты до рускои колегіи въ Римѣ мають внести свои прошеня черезъ уряды деканальній до митроп. Консисторіи до дня 26 н. ст. вересня [мусять мати що-найменше скончену гімназію], а дня 29 н. ст. вересня мають явити ся о 8 годинѣ рано въ архикатедр. церкви а зъ-вопдтамъ въ канцелярии митроп. Консисторіи.

Телеграмы „Дѣла".

Вѣдень 23 серпня. Говорять, що полковникъ Шнайдеръ и амбасадоръ Волькенштайнъ не вертають до Парижа.

Хебъ 23 серпня. Въ Красліцахъ вопдбули ся новій уличій демонстрацій. Поліція выступила противъ демонстрантовъ и ранивши кольохъ, розогнала ихъ. О 10-ій въ ночи бувъ вже спокій.

Парижъ 23 серпня. Два націоналістичній послы просили президента міністровъ, абы позволивъ имъ бачити ся зъ Ґереномъ. Вальдекъ Русо вопдмовивъ. Не позволивъ такожъ доставити имъ нѣякихъ средствъ живности. Блъокованій зачинають вже вопдчувати бракъ воды.

Гамбургъ 23 серпня. Hamb. Corresp. пише: Супротивъ жадань, абы нѣмецке правительство оголосило документы, доказуючій невинность Дрейфуса, можна вопдповѣсти лишь тольки, що такій документы не истнують, бо Нѣмеччина нѣколи не мала нѣякихъ зносинъ зъ Дрейфусомъ.

Берлинъ 23 серпня. Дневники доносять, що зъѣздъ трехъ цѣсарovъ въ Скерневицяхъ вопдбуде ся въ падолистъ.

Бѣлградъ 23 серпня. Процесъ противъ Кнезевіча и 42 участниковъ атентату зачне ся дня 30-ого с. м.

Надослане.

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

Оптикъ и Механікъ у Львовѣ, площа Галицкая ч. 1., противъ Банку Гіпотечного на початкѣ улицы площи Галицкои

поручае въ великомъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ: окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокле, дальекогляды, барометры, термометры, рѣзній ареометры, мікроскопы, лупы, компасы, райсцайги, тасьмы мѣрничій, ніоны, лібелѣ, манометры и т. п.

Уряджене довѣжковъ електричныхъ.

Всякій направки полагоджують ся имъ найскорше и найдешевше. 481

Ученики знайдуть здоровый харчъ и правдиво родительску опѣку у женщины интеліґентнои, котра довшій часъ провадила зарядъ института для хлопцѣвъ. — Близша вѣдомость *у о. Лежигубского ул. Жовквѣска ч. 28.* 2—4
306

Молодый помочникъ торговельный пошукує посады. — Адреса: О. П. Калушъ poste restante.
329 2—3

Садженцѣ трускавокъ

въ рознихъ правдивыхъ вопдмѣнахъ достарчае найдешевше Юліянъ бр. Бруницкій, Подгорцѣ п. *Стрый.* Списъ и цѣнники высылае на жадане.
304 3—6

Инструктора на цѣлый рокъ потребую для двохъ сыновъ зъ вступнымъ испытомъ до I. и II. клясы въ рускій гімназіи. Ближшій вѣсти листовно *Теодосій Лихицкій* парохъ въ Ляшкахъ почта и стація Бобровка. 311 2—3

Въ Старомъ Скалатѣ стація зелѣзницѣ Скалатъ є пасѣка зъ 50 мѣдныхъ и сильныхъ насѣянниковъ, въ вабрцево уладженыхъ уліяхъ рамовыхъ заразъ на продажъ. — Близша вѣдомость у властителя о. Николая Курбаса пароха въ Илемю, почта Велдѣжъ.
314 1—4

Пошукує ся панночки Русинки уздібненої до удїлювання науки з IV. кляси шкіл народних для одної дівчинки. Пожадане було би також знане гри на фортепяні, однакож доконче не вимагає ся. Зголошеня наділати прошу: о. Володимир Озаркевич, парох в Сільци, почта Баушіль.
307 3—?

РОДИМЦѢ!

Въ гаразді народа будучность. До гаразду веде лишень наука, торговля и промыслъ. Однакъ якъ наука на одинци обмежена безъ спомаганя другихъ до нѣчого не доведе, такъ само торговля и промыслъ безъ поперти ширшихъ круговъ змарнѣютъ. Се зрозумѣли дуже добре щирі руски патріоты и поклали собѣ за задачу двигненє торговлѣ и промыслу середъ рускои суспольности. Вона не щадять ні труду, ні гроша на се. Але безъ помочи суспольности нѣчого они не вдѣють. Тожъ святымъ обовязкомъ суспольности тои, сли ся добро народу и его свободна будучность лежить на серцю, морально и матеріяльно ихъ въ тыхъ амаганяхъ поддержувати.

Нинѣ вже частѣйше появляють ся то ту, то тамъ рускій склепы, заведеня и агенды торговельній, що хотячи плекати патріотичній чувства и не тайкомъ, але публично маніфестуватись яко щирій Русины, мусѣли бы за-для невдячныхъ вопносинъ народно-політичныхъ знидѣти, сли ихъ не поддержить руска суспольность.

Числячи отже на руску суспольность, вопдважила ся я смѣло заглянути непевнѣй судьбѣ въ очи, принимаючи въ посѣданю молочарню и реставрацію при улицы Сикстускій ч. 31 и замѣнила ся на

Першу руску молочарню и реставрацію у Львовѣ,

Проте кличу до Васъ Родимцѣ! Снѣданя, обѣды и вечерѣ; тутъ чекае Васъ правдивый щиро-рускій привѣтъ, тутъ знайдете домашню здорову ѣду. Най грошь Вашъ тяжко запрацьованый не потаиае въ жидовскихъ кишеняхъ, але въ христіяньскихъ, и то рускихъ.

Сподѣю ся, що голосъ мій не промине безъ слѣду, що руска громада такъ мѣсцева якъ и замѣсцена не махне на мои слова рукою, а лишь держачи ся засады „свій до свого" вопдвѣдувати буде мою гостинницю.

Важне для п.п. студентовъ!

Въ моемъ домѣ знайде умѣщенє кольохъ студентовъ. Можу запевнити, що знайдуть щиро-родительску опѣку!

Цѣна стравъ:

Кава зъ булкою	12 кр.,	въ абонаментѣ	3 зр.
Обѣдъ денно	22—40 „	„	6·50—15 „
Вечера „	12—30 „	„	3·50— 6 „

Зъ поважанемъ

ТЕОФІЛЯ ОГЛЯ

при улици Сикстускій ч. 31.

По причинѣ нового корыстного укладу зъ фабрикою при численнѣйшихъ замовленяхъ:

СѢЧКАРНЯ ССХ зъ одныма колесомъ а 2 ножами, ваги около 85 клґр. ширина писка 180 мм. за 25 зр.

СѢЧКАРНЯ ТН вальцева зъ 2 колесами замаховыми и 3 ножами, ваги около 100 клґр., ширина писка 170 мм. за 26 зр.

При сейчасовій уплатѣ 10% опусту.

Замовляти черезъ

НАРОДНУ ТОРГОВЛЮ

Львовъ, Ринокъ 36. 152 21—0

Ученики школъ середныхъ, потребуючій станції, знайдуть у вдовы по урядніку вопдповѣдне помѣщене зъ материньскою опѣкою. Адреса: Загачевска, Львовъ ул. Валова число 27. 312 1—3

В порядній родині знайдуть утриманє панночки учащаючі до школи. — Личаків, 4. П. поверх: Шидловска. — Вкаже дозорець. 315 1—3

Потребую учителя до двохъ дѣтей зъ IV. норм. клясы вопдъ 15 вересня. — О. Левъ Тарнавскій парохъ въ Подлысю п. Бѣлый Камѣнь.
298 3—3

МАШИНКИ американьскій до робленя мороженого поемности 1, 2, 3 літры по зр. 5·50, 6·50 и 7·50. Ронд. до смаженя конфітуръ по зр. 2·40, 2·80, 3·—. Кльошѣ дротяній до прикрываня подумыскових штука вопдъ кр. 35 до 1 зр. Ледовнѣ кольо натій знаменитій по зр. 24, 35 и 45 поручае ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ торговля зелѣзива у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 напротивъ катедры.

МОЛИТВЕННИК ДЛЯ ДІТЕЙ
виданій
коштом рускаго тов. педаґоґічного
В полотняній оправі з золоченим хрестом 20 кр. В паперовій окладці 15 кр.
Продає ся в книгарни Наук. тов. ім. Шевченка, Львів, ул. Чарнецкого ч. 26.

АРТИСТИЧНО-РИТОВНИЧЕ ЗАВЕДЕНЄ А. ЗІҐМАНА
у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 14.
доставляє и выконує якъ найдешевше и найстараннѣйше.

ДРУКАРНЯ зъ кавчуковыми черенками для кождого легко надаючи ся, почавши вопдъ 1 зр. и высше. Стампілї металевій и кавчуковій, гербы, монограмы, стампільній марки, станцы, таблицѣ литій и граміраваній и проче.

Замовленя зъ провінціи полагоджують ся вопдворотною почтою. 221 24—52

Розкладъ ѣзды поѣздовъ зелѣзничихъ важный вопдъ 1 мая 1899.

повля часу середно-европейского [познѣйшого о 36 мінутъ вопдъ часу львовского.]

посп. приходить о	особ	до Львова	посп. вопдходить о	особ.	зъ Львова
		День			**День**
	6·10	Зъ Черновець, Ицканъ, Станиславова		6·20	до Лавочного, Пешту, Борыслава
	6·50	„ Бруховичъ вопдъ 7/8 до 10/8.		6·15	„ Пбдволочискъ, Одесы, Козовы, г. д.
	7·10	„ Зимноводы „ „ „		6·30	„ Ицканъ, Букарешту, Радовцѣвъ
	7·40	„ Янова (гол. дворець)		6·30	„ Пбдволочискъ зъ Пбдзамча
	7·55	„ Лавочного „	8·30		„ Кракова, Любачева, Орлова, Вѣдня
	7·44	„ Тернополя на Пбдзамче		8·45	„ „ Вѣдня, Хирова, Стружа
	8·05	„ „ „ гол. дворець		9·10	„ Сколього, до Лавочного 1/7 до 15/7
	8·15	„ Сокаля, Равы рускои		9·25	„ Янова
	9—	„ Кракова, Вѣдня, Орлова		9·35	„ Пбдволочискъ зъ гол. дворця
	11·15	„ Ярослава, Любачева		9·45	„ Ицканъ, Сопова, Бергомету
	11·55	„ Ицканъ, Чернов. Станислав.		9·58	„ Пбдволочискъ зъ Пбдзамча
	1·01	„ Янова на гол. дворець		10·10	„ Белзца, Равы, Любачева
1·30		„ Кракова, Вѣдня		12·50	„ Янова 1/7 до 15/8 недѣлѣ и свят
	1·40	„ Сколього, Хирова, а зъ Лавочного вопдъ 1/7 до 15/8.	1·55		„ Пбдволочискъ зъ гол. дворця
1·50		„ Ицканъ, Станиславова	2·08		„ „ „ Пбдзамча
2·20		„ Пбдволочискъ на Пбдзамче		12·15	„ Бруховичъ 7/8 до 10/8 недѣлѣ и свя
2·35		„ „ „ гол. дворець	2·45		„ Ицканъ, Гусятина, Керезмезе
	5·15	„ „ „ Пбдзамче	2·55		„ Кракова, Вѣдня, Хабовки
	5·40	„ „ „ гол. дворець		3·05	„ Стрыя, Сколього лишь 1/8 до 30/8
	5·55	„ Сокаля		3·15	„ Янова, вопдъ 1/8 до 30/8.
				3·20	„ Зимнои воды 7/8 „ 10/8.
				3·25	„ Бруховичъ „ „ „
				5·25	„ Ярослава
		Ночь			**Ночь**
	12·10	Зъ Сколього, Калуша, Борыслава			до Кракова, Вѣдня, Берлина
12·30		„ Черновець, Букарешту	12·50		„ Ицканъ, Константіи, Букарешту
2·16		„ Кракова, Вѣдня, Орлова	2·36		
	3·05	„ Пбдволочискъ на Пбдзамче		4.10	„ Кракова, Хирова, Коросна
	3·30	„ „ „ гол. дворець		5·50	„ Бруховичъ вопдъ 7/8 до 10/8
	6·00	„ Кракова, Вѣдня, Самбора, Сянока		6·26	„ Ицканъ, Радовець, Кімполюнгу
	6·10	„ „ „ „ Хирова		6·40	„ Кракова, Вѣдня, Берна, Варшавы
	6·20	„ Ицканъ, Пбдвисокого, Козовы		6·50	а Ордова вопдъ 13/8 до 15/8
	7·58	„ Янова вопдъ 1/8 до 21/8, и вопдъ 16/8 до 30/8 що дня а вопдъ 1/8 до 15/8 недѣлю и свята			„ Янова вопдъ 1/8 до 15/8 въ будній дни
			7·00		„ Лавочного, Мункача, Хирова
	8·15	„ Бруховичъ вопдъ 7/8 до 20/8, и 16/8 до 15/8.	7·10		„ Сокаля, Равы рускои
	8·30	„ Бруховичъ вопдъ 1/7 до 15/8 що день	7.20		„ Тернополя зъ гол. дворця
		„ Кракова, Вѣдня, Любачева	7·42		„ „ „ Пбдзамча
	9·21	„ Янова вопдъ 1/8 до 15/8.	7·47		„ Янова 1/10 до 30/4 1900 включно
	9·55	„ Кракова, Вѣдня, Пешту, Сянока	8·35		„ „ 1/8 „ 31/8 и 16/8 до 30/8
	10·10	„ Ицканъ, Козовы, Пбдвисоцкого	9·11		„ „ 1/6 „ 15/8 недѣлѣ и свята
	10·08	„ Пбдволочискъ, Брод. Конячинець	10·40		„ Ицканъ, Гусятина, Радовець
	10·25	„ „ на гол. дворець	10·50		„ Кракова, Вѣдня, Ивонича
	10·30	„ Лавочного, Хирова, Пешту	11·10		„ Пбдволочискъ, Бродовъ г. дворця
			11·32		„ „ Грималова, Пбдзам.

ЗАМѢТКА: Пора нбчна числять ся вопдъ 6 годины вечеромъ до 5 годины 59 мінутъ рано. — Бюро информаційне ц. к. зелѣзницѣ державнои при ул. Красицкихъ ч. 5.

ВИНКЕНТІЙ КУЧАБИНЬСКІЙ

Львовъ, ул. Коперника ч. 2

поручае книжки до богослуженя „Святыя святыхъ", почавши вопдъ 85 кр. и высше, Евангелія въ красныхъ переплетахъ оксамітныхъ зъ окутемъ золотымъ, ручно мальоваными евангелистами по низькихъ цѣнахъ.

Фелоны, колпаки, олтарики процесійній, хоругви и т. п.

Образы ручно мальованій на полотнѣ, на блясѣ, заразомъ всякій церковній знаряды по дуже низькихъ цѣнахъ.

Образки малій зъ рускими молитвами 100 штукъ по 30, 40, 85, 95 кр.

Купцимъ и книгарнямъ и вопдпродуючимъ однѣтный рабатъ. 127 18—18

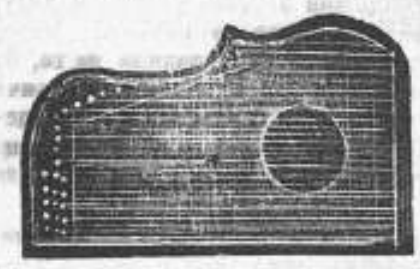

Сензаційна новость Ґітарова!

Американьска цитра Ґітарова на котрій кождый въ протягу 5 мінутъ грати може. Єдино нашій цитры посѣдають апаратъ до строєня, пбсля котрого кождый безъ выимки самъ потрафить строити. Грає ся всякій можливій мельодіи зъ комплетнымъ акомпанаментомъ. Всюда по 16 зр., лишь у мене по 8 зр. и 10 зр. Ноты по 6 кр. и 8 кр.

Поручае фірма **І. КАПРАЛИКЪ У ЛЬВОВѢ.** 19

N. B. Выключна продажъ только просто у фірмы безъ посередництва агентовъ.

При закупнѣ товаровъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець и одвѣчальный редакторъ Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Чарнявьского. Зъ друкарнѣ Института Ставропигійского, пбдъ зарядомъ Іосифа Даниляка

Ч. 179. Львовъ, Четверъ 12 (24) Серпня 1899. Рочникъ XI.

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских свят) о 5-тій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзначнѣйшихъ повѣстей“ выходить въ второкъ, и въ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне Бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людовика 9, и А. Ольшевского ул. Кілинського 2; — въ Ярославю: Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11.; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитость за инсераты платий у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатком:

въ Австрії:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пів рóку	9 зр.	на пів року	12 зр.
у Львовѣ:			
на цѣлый рѣкъ	16 зр.	на пів року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пóдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на передне застережена. — Рекламації неопечатані вóльні вóдъ порта.

Поединоке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня звыклій принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вóдъ одного стрóчки инсератовой або ей мѣсце а въ рубрицѣ „Надосланé“ по 25 кр. а. в.

Подяки и инші донесеня приватній числять ся по 15 кр. вóдъ отишка.

Голосъ Поляка въ справѣ Банку парцеляційного.

Про новый „банкъ парцеляційный“ подає краковскій Głos Narodu гадки Вітолда К т ковского, котрый на успѣшность акції, початои банкомъ, не дуже задивляє ся рожево. Основателѣ банку — каже авторъ — або не числили ся зъ нашими аґрарными вóдносинами и взяли ся за дѣло, спускаючись на щастя, що „якось то буде“, або таки и не знають терену, на котрóмъ гадають дѣлати.

Передовсѣмъ треба було числити ся зъ фактомъ, що парцеляція, переводжена доси приватными людьми, рѣдко коли удавали ся такъ, щобы въ короткóмъ часѣ пощастило найти купцѣвъ на всю до парцеляція призначену землю; доси парцеляція одного обшару тягне ся звычайно лѣтами. Черезъ те годѣ було и думати за той часъ о раціональнѣйшой господарцѣ, такъ що ти, котрій землю набували, дóставали ґрунтъ выловѣлый.

Такъ само числити можна на певно, що и банкъ не буде мóгъ збути заразъ цѣлого обшару, якій набуде до парцеляція, а тымъ самымъ найде ся въ клопотѣ, що́ робити зъ землею, поки найдуть ся купцѣ, щобы не потерпѣвъ ей культурный станъ и щобы она не стратила на вартости. Щобы не вязати ся, треба бы господарити у власнóмъ зарядѣ. Подумати-жъ теперь, що банкъ чи то его члены мусѣли бы поносити кошты адміністрація парцель, розкиненыхъ по цѣлóмъ краю: то можна наперед выворожити, що незадовго мусѣло бы се довести до банкротства. Можна бы на те замѣтити, що парцеляцію розпочиналось бы ажь тогдѣ, коли вже утворить ся спóлка до купна цѣлого обшару. Але се въ практицѣ мусить стрѣнутись зъ трудностями, бо ти, хто схоче купувати землю, звычайно мають вже землю, котру насамперед мусять продати, поки куплять иншу; такъ само мають живый и мертвый инвентарь, котрый потребують десь умѣстити и ждати зъ нимъ не можуть. Тымъ то банкъ буде мусѣвъ оглядати ся на купцѣвъ, а не на вóдворотъ.

Друга темна сторона є въ тóмъ, що банкъ буде мусѣвъ понайбóльше удѣляти кредиту тымъ, котрій будуть вóдъ него набувати землю. Однако треба зважити, що капіталы, вложенй въ землю, приносять ледво 4%, та и то лише, коли на нéй господарує ся. Годóвля худобы, птицѣ, набѣлъ — отсе жерела доходу у хлѣбороба. Тымчасомъ же новій посѣленцѣ въ першихъ рокахъ мусять докладати працѣ, щобы загосподарувати ся, щобы прийти до инвентаря, вóдповѣдного набутой земли; бо найчастѣйше выпаде такъ, що они прийдуть зъ меншого господарства на бóльше, отже будуть мати на разѣ за малый инвентарь. Додати до сего, що нашъ селянинъ господарує безъ иншого знаня, якъ те, котре набувъ традицію и досвѣдомъ, и що не покидає такъ легко свои навычки; а тутъ на новой земли може якъ-разъ треба бы господарити инакше, нѣжь господарило ся на давнóй. Зъ усего того выйде, що посѣленцѣ въ першихъ рокахъ не то не будуть мати доходóвъ, але дуже часто будуть мати дóймаючій страты. Рѣчь вѣдома, що нашъ селянинъ умѣє малымъ обходити ся и, коли має необдовжену землю, то зъ часомъ доходить до якого-такого гаразду; але нѣхто ще не вынайшовъ способу, якъ господарство, котре не дає доходу, має оплачати банковій раты, не зменшуючись при тóмъ. Длятого можна смѣло сказати, що при такóмъ станѣ, въ якóмъ бóльша часть новыхъ посѣленцѣвъ розпóчне господарство, самъ кредитъ, хочь бы навѣть тóлько на 4%, буде першимъ початкомъ руины.

Авторъ наводить знаный собѣ прикладъ, що въ его сусѣдствѣ повстала нова осада, а майже всѣ посѣленцѣ, поборыкавши ся кóлька лѣтъ, не бачили иншого выходу, якъ продати значну часть набутой земли, щобы увóльнити ся вóдъ банку. Теперь мають тóлько, кóлько мали въ давныхъ своихъ оселяхъ, а лише даремно потратили силы. Неоденъ зъ нихъ каже: „Не було менѣ сидѣти на мѣсци!“

Ще и се рѣчь не маловажна, що зъ парцеляція дворскихъ обшарóвъ выйде для первѣстной оселѣ бракъ заробку, якій она мала передъ парцеляцією у дворѣ, тай убуде и вина помóчь, якъ пр. выгаѣмъ пасовиска вóдъ двора и т. п. Коли крóмъ сего новій посѣленцѣ будуть належати до иншого обряду, то можна на певно знати, що зносины сусѣдскій не будуть найлѣпшій.

Наконець и трудность адміністрація може некорыстно вплынути на розвитокъ новои институція. Зъ уваги на рóдъ нóдприемства треба буде численного персоналу, а тымъ самымъ и кошты адміністраційній будуть въ приравнаню до грошевого оборóту дуже великій. Треба банкови добрыхъ фаховыхъ силъ, якихъ у насъ въ краю не богато; зъ того выйде некорыстна конечность, що выпаде послугувати ся людьми, що при добрóй волѣ все таки будуть переважно дилетантами. Коли-жъ ще парцеляція, якъ можна вгадувати, буде поступати по волѣ, то можна дóждати ся, що адміністрація пожре закладовый капіталъ банку.

Голосъ се холодный, предметовый, але... ворожба не найлѣпша!

Панамы... самоубійства...

Варшавскій дневникъ Kurjer warszawski помѣстивъ въ кóлькохъ числахъ обширный змѣстъ акту обжалованя въ процесѣ о злодѣйства въ галицкой касѣ щадничой зъ, докладнымъ наведенемъ закидóвъ небощикови Зимѣ, Вендриховскому, Карпиньскому, Щепановскому и Фурмановой. [Въ Галичинѣ навѣть найкоротшого змѣсту акту обжалованя подати не вóльно.] Але що найцѣкавѣйше — Kurjer warszawski напечатавъ такожъ власноручній примѣтки Зимы на дорученóмъ ему актѣ обжалованя, зъ котрыхъ выходить: що́ вóнъ уважавъ тамъ неправдою и до якои вины не почувавъ ся. На де-що высказавъ грубе обурене. Зъ тыхъ примѣтокъ уже можна бачити, яку шкоду для самои справы касы принесла нагла его смерть — якъ вже осудивъ хемікъ Влодзімірскій — „натуральна“. Его зéзнаня судили пóсля поробленыхъ примѣтокъ, були бы дуже сенсаційній.

Львóвскій дописуватель до краковского Głos'y Narod'y подає въ формѣ погóлоски, що „небóщикъ Зима мавъ лишити якійсь тестаментъ, въ котрóмъ мають знаходити ся дуже цѣкавій подробицѣ, ревеляціи и выясненя що-до панамы въ галицкой касѣ щадничой та що-до вóдносинъ публичныхъ и приватныхъ, котрій попередили панаму. Тестаментъ той, а властиво зéзнаня небóщика директора має знаходитись въ рукахъ родины, котра, кажуть, готова зробити зъ него ужитокъ, якъ бы показала ся потреба. Говорять такожъ, що особы, котрымъ на тóмъ зал жить, чинять заходы, щобы той памятникъ Зимы не дóставъ ся до прилюдной вѣдомости“.

Въ галицкой касѣ щадничой доперва теперь почато дальше очищувати персоналъ. Зъ давнѣйшого персоналу (крóмъ обохъ директорóвъ Зимы и Смольки) усунено давнѣйше бухгальтера Вендриховского [увязненого], а теперь переселено въ станъ супочинку урядникóвъ Ґенсьоровского и Зьолецкого (на котрыхъ богато вóдказувано на послѣднóмъ зборѣ членóвъ касы) и засуспендовано другого бухгальтера Жебровского пóдъ закидомъ спóвинны въ мальверзаціяхъ.

*

Вѣденьскій кореспондентъ Kurjer'a warszawsk'ого писавъ недавно, що поновно выбраный президентъ Львова дръ Годимиръ Малаховскій, адвокатъ краевый и бувшій синдикъ галицкои касы щадничои, прибувъ до Вѣдни, щобы довѣрочно запытати: чи поновный выбóръ его на президента Львова затвердить цѣсарь. Отже кореспондентъ пише: „Здаєть ся, що затвержене наступить, однакъ трудности въ радѣ міністрóвъ є не малій, бо Малаховскій бувъ синдикомъ галицкои касы щадничои“.

Якъ вѣдомо, президентъ Львова д-ръ Малаховскій при переводженю санаціи галицкои касы щадничои мусѣвъ уступити зъ посады синдика, бо сконстатовано, що вóнъ интервеніювавъ при позичкахъ зъ касы въ интересѣ клієнтóвъ своєи канцеларіи адвокатскои. Вóнъ, пóсля регуляміну касы, мавъ яко синдикъ давати свою опінію о кождой позичцѣ, такъ, що на референтѣ директора гіпотечного вóддѣлу (Смольки) вóнъ пóдписувавъ, чи годить ся на выплату, — отже и що-до своихъ клієнтóвъ такъ пóдписувавъ, а потóмъ его клієнты а довжники касы анѣ одной раты не заплатили, а хочь каса перенела екзекуцію, все таки потерпѣла она страту на кóлькохъ позичкахъ. Отсе тій „трудности въ радѣ міністрóвъ“, о якихъ пише вѣденьскій кореспондентъ Kurjer'a warszawsk'ого, хочь при тóмъ допускає, що цѣсарь таки затвердить выбóръ д-ра Малаховского. Впрочóмъ одинъ львóвскій дневникъ польскій дóставъ оносды телеґраму зъ Вѣдни, що цѣсарского затвержена президента Львова треба надѣяти ся леда день...

*

Въ справѣ самоубійника Ґолембйовского, урядника галицкои касы щадничои [що то въ Римановѣ облivъ ся нафтою и пóдпаливъ ся, а вóдтакъ передъ смертію въ шпиталю въ Сяноцѣ подавъ за причину свого самоубійства грыжу совѣсти, що яко присяглый судья въ процесѣ львóвскихъ банкирóвъ Ґольдштерна и Левентерца давъ ся пóдкупити соткою ґульденóвъ] читаємо въ одной часописи польскій:

„Зéзнаня небóщика Ґолембйовского, оголошене въ дневникахъ, принала львóвска про-

---

3)

Записки о селѣ Уневѣ

въ пов. перемышляньскóмъ.

Написавъ *Ив. Буцманюкъ.*

(Дальше)

Якъ звычайно въ тыхъ часахъ, були оба монастирѣ унѣвскій, мужескій и женьскій, укрѣпленй вóдъ ворожихъ нападóвъ.

Монастирь женьскій, положеный на горѣ, званый нинѣ „Черничá“, бувъ здаєть ся обведеный тóлько валами и окопами; слѣды тыхъ валóвъ земляныхъ лишились до нинѣ, а мѣсцевій жителѣ поле въ тóмъ мѣсци называють „на валахъ“. Здаєть ся такожъ, що въ обводѣ того монастиря лежало т. зв. „озеро безъ дна“, котре справдѣ не высыхає нѣколи, а въ часѣ облоги могло достатчати вóды.

Монастирь мужескій бувъ сильно обезпеченый вóдъ нападóвъ непріятельскихъ. Вóдъ стороны захóдной стоить до нинѣ сильный и высокій муръ зъ отворами для гарматъ та гакóвниць. До сего муру притыкає т. зв. до нинѣ галерія — вузка а довга будова. Въ горѣшной ей части находить ся кóльканацять келій малыхъ, въ котрыхъ мешкали черцѣ, а въ долѣшной части творять стовпы зó склеплѣнымъ рóдъ довгого ґанку, котрого стѣна внѣшна творить вразъ и муръ оборонный зъ отворами для гарматъ. На кóнцяхъ сего муру оборонного стоять до нинѣ двѣ башты. Вóдъ башты по сторонѣ пóвнóчной тягнесь довга партерова будова, въ котрой мѣстилась друкарня. На розѣ друкарнѣ вóдъ всходу стояла також башта, котру розóбрано за кардинала Мих. Левицкого. Сторону всхóдню вóдъ друкарнѣ [по т. зв. „дóмъ опата“] замикав рóвножъ партерова будóвля, въ котрой мѣстились служба, ремѣсники и кухня. До тои будовы притыкав одно-поверховый „дóмъ опата“, становлячи кутъ вóдъ всходу и полудня. Въ тóмъ домѣ мали мешкати „опаты“ [архимандриты], зъ чого и повстала назва тои части монастирского забудованя. Дальша просторонь того чотирокутника, вóдъ полудня межи „домомъ опата“ а нарожною баштою галерія, була давно вóльна, ажь за часóвъ кардинала М. Левицкого забудовано ей одноповерхнымъ будынкомъ на мешканє для кардинала и для его окруженя. Тую часть замешкує вóдъ тогдѣ кождочасный митрополитъ пóдчасъ перебуванья въ Уневѣ. Въ тóмъ забудованóмъ чотирокутнику стоить монастирска церковь, одинока нинѣ въ Уневѣ. Въ пóдземеляхъ тои церкви, пóдъ великимъ престоломъ, бє тее чудесне жерело, котрого силы цѣлющои мавъ пóсля переказу зазнати першій „ктиторъ и благодѣтель“ храму того — Лагодовскій, панъ на Лагодовѣ. А надъ жереломъ тымъ, у великóмъ престолѣ церкви, износить ся образъ Матери Божои, якъ тогдѣ, коли износивъ ся передъ очима душѣ того „ктитора“.. Бє те жерело тамъ, прославлене колись глубокою вѣрою, а нинѣ въ забутю, пóдъ руинами давного блеску, въ окруженю кóстякóвъ славныхъ, можныхъ, богоугодныхъ.. Вода зъ того жерела вóдходить до поблизького потока, плывучи пóдъ землею въ одну сторону по-пóдъ „дóмъ опата“, а въ другу по-пóдъ муръ фортечный; тамъ есть рóдъ каплички зъ статуею Матери Божои. На полудне до монастиря притыкали забудовани господарскій. Все те було обведене высокимъ валомъ, усыпанымъ зъ землѣ, и глубокимъ ровомъ, наповненымъ водою. Вóдъ стороны полудневои становивъ въѣздъ до монастиря мурованый мóстъ и сильна брама у валахъ. Такій выглядъ мавъ сей монастирь ажь до часу, коли митрополитъ Мих. Левицкій обнявъ львóвску митрополію и осѣвъ въ Уневѣ с. в. около 1820 року.

Въ 1808 роцѣ урядъ цѣсарскій вóддавъ добра Унѣвъ и Якторбвъ митрополитови львóвскому Антонію Ангеловичеви яко добра столовій ґреко-кат. митрополіи, а прочій: Унтервальденъ, Ушковичѣ и Добрянычѣ продавъ. Однакъ Ангеловичъ не бувъ въ Уневѣ нѣколи, хочь роты польского вóйска въ 1809 роцѣ тутъ за нимъ глядали...

Коли 1818 року обнявъ Мих. Левицкій митрополію галицку та незадовго осѣвъ постóйно въ Уневѣ, монастирь унѣвскій змѣнивъ свóй видъ. Валы порозвожено, глубокій ровъ по-части засыпано, въ полудневой сторонѣ вóдъ „дому опата“ ажь до башты при галерії побудовано одноповерхный дóмъ на резиденцію для митрополита, будынки господарскій перенесено на пóвнóчну сторону а на ихъ мѣсце заложено огородъ передъ митрополичою палатою и засаджено дерева. Въ тій новобудованой палатѣ приймавъ Левицкій папского кардинала князя Шварценберґа и легата папского, коли привезли ему вóдзнаки кардинальскій, а зъ балькона сеи палаты удѣливъ старенькій номінатъ кардиналъ першого благословеня збóраному народови, пóддержуваный по-пóдъ руки обома згадаными достойниками-гостями.

По покóйномъ Мих. Левицкóмъ лишило ся середъ унѣвского населеня богато споминóвъ. Здаєть ся що вже монахи тутешнього монастиря учили мѣсцевыхъ дѣтей читати и писати, однакъ доперва Мих. Левицкій занявъ ся щéро просвѣтою селянъ. Въ просторóмъ будынку ярмарковóмъ, званóмъ „ратушемъ“, казавъ вóнъ уладити школу, стягати до нея дѣтей и власнымъ коштомъ удержувавъ дяка-учителя. Наглядавъ надъ тою школою або самъ лично, або черезъ своихъ капеляновъ. Коли по 1848 роцѣ урядъ цѣсарскій завóзвавъ громады закладати школы, то заходами и головною пóдмогою Мих. Левицкого основано и побудовано громадску школу. Вóнъ любивъ такожъ господарку. За-для старости выѣздивъ усе на оселѣ въ поле, заохочувавъ людей до працѣ, а атаманамъ наказувавъ обходитись лагóдно зъ людьми. Та „не такъ паны, якъ пóдпанки“!... „Были, що ажь до неба було чути!“ — зъ сльозами въ очахъ розказує нераз стара бабуся... Люде оповѣдають, що разъ Мих. Левицкій выйшовъ въ окруженю крилошанъ та священикóвъ на прохóдъ. Переходячи коло дворского саду побачивъ уже старшого хлопця на яблóнцѣ, якъ той рвавъ яблока. Старенькій владика завернувъ ся самъ и завернувъ свое окруженє - „ażeby ze strachu nie spadł z drzewa“. [Небóщикъ звычайно говорывъ по польски.] Одного зновъ разу спостерегли, що зó шпихлѣра краде хтось збóже. Незадовго выловлено якогось бѣдака, а мандаторъ казавъ его укарати нагаями та замкнути до холодной. Жѣнка ви-

куратория до вѣдомости и, якъ говорять, мае занятн ся тою справою. Въ львбвскихъ кругахъ правничихъ выпадокъ той выкликавъ величезне зацѣкавлене. Кажуть, що процесъ мусить бути вбдновленый прокураторомъ, а кромѣ того переведе ся доходжене, щобы выслѣдити: хто займавъ ся пбдкупствомъ и кблько судьбвъ присяглыхъ пбдкуплено. Люде, знаючй близше вбдносины Ґолембйовского кажуть, що не може бути мовы о якбмсь збоченю ума, бо Ґолембйовскій бувъ завсѣгды здоровъ, ажь до хвилѣ выѣзду до Риманова сповнявъ обовязки урядника касы и нѣколи не жалувавъ ся на нѣяку долегливбсть. Зъ другои стороны поясняють, що Ґолембйовскій любивъ перебувати по-за домомъ и мавъ часть клопоты фінансовй, а се тымъ ббльше робило его приступнымъ до пбдкупства. Того самого дня, коли дневники оголосили передсмертне вбзнанн Ґолембйовского, п. Левенгерцъ зъ родиною выѣхавъ першою клясою до Карльсбаду.“

*

Справа самоубійства долиньского маршалка Вінсентія Витославского все ще невыяснена. Накликуваня польскихъ дневникбвъ, щобы для выясненя справы родина оголосила листы, якй небощикъ полишивъ, остались доси безъ успѣху. Тымчасомъ вѣденьскій адвокатъ д-ръ Фрішаверъ, котрому Поппери поручили розслѣдити справу на мѣсця, въ письмѣ по Dziennik'a Polsk'ego заперечуе подану польскими газетами вѣсть, мовь-бы небощикъ Витославскій не мавъ власти въ справѣ обезпечень роббтникбвъ вбдъ нещасныхъ пригодъ, а все залежало вбдъ центрального заряду въ Пештѣ. Д-ръ Фрішаверъ пише:

„Центральный зарядъ товариства акційного для деревного промыслу Леопольда Поппера и властитель Велдѣжа бар. Бертольдъ Поппери признали бл. п. Витославскому вповнѣ самостбйный кругъ дѣланя и зовсѣмъ не мѣшали ся до его чинностій. Центральный зарядъ не втыкавъ ся нѣколи до справъ касы хорыхъ и обезпечень вбдъ пригодъ. Зарядъ той нѣколи не выготовлявъ въ тыхъ справахъ нѣякихъ выказбвъ, а бл. п. Витославскій не удѣлявъ тыхъ выказбвъ нѣколи анѣ центральному зарядови, анѣ баронови Бертольдови Поппери...

„Въ червни с. р. прибувъ бл. п. Витославскій до Пешту и зажадавъ вбдъ центрального заряду значнѣйшои квоты на заспокоене претенсій, ставленыхъ заведенемъ обезпечень вбдъ пригодъ, а такожь долиньскимъ староствомъ въ имени касы хорыхъ. Розумѣе ся само собою, що зарядъ не згодивъ ся на то и выславъ свого делеґата для розслѣду справы, тымъ ббльше, що зъ представленя бл. п. Витославского видно було, що вбнъ тои справы не понявъ добре и докладно. Впрочбмъ вбнъ самъ просивъ о высланс делеґата, бо не чуе ся въ тбй справѣ доволѣ сильнымъ. И въ найлѣпшбй згодѣ выѣхавъ зъ делеґатомъ д-ромъ Віхомъ.

„Рбвночасно зажадало товариство акційне Леопольда Поппера, щобы заведене обезпечень вбдъ пригодъ перевело доходженя для сконстатованя, чи и що належить ся тому заведеню. Бл. п. Витославскій и д-ръ Віхъ зъ одной стороны а заведене обезпечень вбдъ пригодъ зъ другои стороны перевели тй доходженя докладно и показало ся, що при неясности закона о обезпеченю вбдъ пригодъ, допускаючого рбзнородий интерпретацій, не обезпечувано якъ слѣдъ лѣсовыхъ робботникбвъ. Обчислено, яка зъ тои причины належить ся доплата и згоджено ся на квоту около 15.000 зр., зъ застороrою, ся заведене обезпечень згодить ся на тую квоту. Въ ночи по вбдъѣздѣ делеґатбвъ бл. п. Витославскій, мавши на другій день удѣлити выясненя въ справѣ касы хорыхъ, застрѣливъ ся.“

Дальше Фрішаверъ — высказавши ся користно о пок. Витославскбмъ — такъ пише: „То не можливе, щобы бл. п. Витославскій въ листѣ до брата заявивъ, що д-ръ Віхъ и бар. Поппери є причиною его самоубійства, бо бл. п. Витославскій въ листѣ до д-ра Віха вказавъ на цѣлкомъ иншій особы яко на своихъ убійникбвъ [„mordercбw“] а д-рови Віхови заявляе выразно свою вдячнбсть. Въ тбмъ листѣ є такій уступъ: „Запевнѣть ласкаво ВП. бар. Бертольда Поппера, що я бувъ ему все вѣрно вбдданый и интересбвъ его я пильнувавъ ббльше нѣжь своихъ, нѣколи я его не пбдбйшовъ анѣ зъ розмысломъ на шкоду не наразивъ, та що почесть для его особы и честнои памѣ барановои беру зъ собою до гробу“. При кбнци вказуе на двѣ особы, котрй его до гробу вгнали. Тй двѣ особы не стоять въ нѣякихъ вбднсинахъ до товариства акційного Леопольда Поппера анѣ до бар. Бертольда Поппера. Я не вагавъ бы ся оголосити цѣлого листу, але не чиню того, бо не почуваю ся управненымъ подавати до прилюдноп вѣдомости такихъ тяжкихъ закидбвъ померлои особы, котрыхъ правдивости я не дослѣджувавъ.“

Отже цѣла справа, якъ була зъ-разу, такъ и доси есть для ширшои публики невыясненою. Звѣстно лишь тбльке, що були мальверзацій, що хтось завинивъ и що Витославскій застрѣливъ ся. Хто завинивъ, не знати, а чому Витославскій застрѣливъ ся, если бувъ невиненъ, такожь не знати...

Чи правда?

——

Выходить у Вѣдни вбдъ якогось часу часопись п. заг. Das Barreau; є то орґанъ „австрійского клюбу оборонцѣвъ“ и маe характеръ опозиційный та вбделюе хибы и надужитя, де лише ихъ достереже. Въ послѣдбмъ числѣ подае вязанку фактбвъ про ц. к. повѣтовый судъ въ Березовѣ. Авторомъ статьѣ є березбвскій адвокатъ. Каже вбнъ, що такъ стративъ ласку судьѣ, що кожду справу, яку вбнъ заступае въ судѣ, можна напередъ уважати за програну, и наводить такій приклады:

Написавъ я — каже — Янови Белявскому позовъ противъ П. о нарушене въ посѣданю. Речинець вызначено на год. 9 зрана Позовникъ явивъ ся о год. 8½ зрана въ сали нарадъ, де судья перенѣвъ вже иншу справу, и ждавъ, коли выкличуть его справу Около 9-ои годины выйшовъ судья зъ салѣ до другои комнаты и за хвилю вернувъ назадъ, приступивъ просто до Белявского та сказавъ ему: „Програлисьте справу, бо не прийшлисьте на 8-му годину.“ Б.. ій вбдповѣдае: „Мене вбзвано на 9-ту.“ Але судья вбдказавъ: „Такъ, але вы не явили ся въ бюрѣ ч. II.“ Однако, щб те бюро ч. II. мае означати, того въ Березовѣ нѣхто не знае, бо те бюро складае ся зъ трехъ комнатъ, до котрыхъ належить и згадана сала нарадъ. По оголошеню заочного ореченя судья выладивъ Янови Белявскому просьбу о реституцію, але таки заразъ полагодивъ ей вбдмовно. Рекурсъ, внесеный противъ заочности, вбдкинено зъ причины, що „въ протоколѣ ствердженo урядово, що Янъ Белявскій не станувъ о год. 9-бй.“

Другій фактъ такій:

Панъ П. каже, що пбзваный И. дбставъ вбдъ него 29 зр. задатку на тесельскй роботы и не дотримавъ зобовязаня. Пбзваный каже на те, що дбставъ на тй роботы лише 17 зр. и дотримавъ зобовязаня, бо обробивъ 40 штукъ дерева, а позовника кблька разбвъ взывавъ обчислити ся, але все надармо. Мимо того судья подиктувавъ до протоколу, що пбзваный признае, що дерева не доставивъ, хочь въ сѣмъ разѣ зовсѣмъ не розходило ся о доставу, лише о обробленя дерева; и на пбдставѣ сего „збзнаня“ выдавъ выровъ, що пбзваный мае позовникови заплатити цѣлу квоту 29 зр., о котру его пбзвано. Коли я — каже авторъ статьѣ — надаремно протестувавъ противъ змѣсту протоколу, звернувъ ся я до тыхъ, що при тбмъ були, и взывавъ ихъ на свѣдкбвъ. На те судья, не радъ сему, застерѣгъ ся остентаційно и сказавъ: „Що мае значити ся аґітація, се взываня свѣдкбвъ? Чи не знаете, що передъ судомъ треба заховувати ся прилично?“

Въ справѣ о нарушене посѣдання Адольфа К. противъ Варвары К. адвокатъ при розправѣ заступавъ пбзвану. Судья удѣливъ голосъ третбй особѣ, котра не могла интервеніювати въ процесѣ анѣ въ характерѣ повновластника анѣ свѣдка. На мбй протестъ каже судья: „Я позваляю ему говорити!“ Коли я допросивъ ся голосу и жадавъ, щобы запротоколовано те, що зайшло, заявивъ судья: „Дуже сумно, що навѣть сего не знаете, що менѣ вбльно удѣлити голосъ, кому менѣ подобае ся.“ На таку заяву, понижаючу мене въ очахъ слухачбвъ, сказавъ я: „Выпрашаю собѣ такій научки!“ Але за сй слова наложивъ судья на мене 25 зр. кары, при тбмъ незгбдно зъ правдою запротоколовано, що адвокатъ заховувавъ ся передъ судомъ вызывающо и говоривъ пбдпесеным голосомъ. Рекурсъ, внесеный противъ тои кары, судья заразъ вбдкинувъ, яко незгбдный зъ закономъ.

Замѣтий се у всякбмъ разѣ факты. Нова процедура цивільна дае судьѣ власть велику, але все таки не рбвнаючи ся самоволѣ, якою назвати бы треба поведене березбвского судьѣ, коли бы факты, отсе наведенй були правдивй. Рѣчею власти є провѣрити тй факты и, коли бы они оказали ся правдою, подбати о те, щобы щось не подббного не могло повторити ся.

Переглядъ політичный.

Wiener Ztg. оголошуе выдане на пбдставѣ §. 14-ого цѣсарске розпорядженe, на пбдставѣ котрого сума, вызначена зъ державныхъ фондбвъ на дотацію меліораційного фонду, пбдвышуе ся на міліонъ зр. Окрбмъ того до того фонду мае бути додана надзвычайна дотація въ сумѣ 900.000 зр. Дальше оголошуе Wiener Ztg. розпорядженe міністра судбвництва, выдане въ порозумѣню зъ міністромъ торговлѣ, въ справѣ стравного [Zehrgeld], кільометрового [Ganggeld] и належитости за доручене, яке мають побирати судовй возьнй.

Нарештѣ Wiener Ztg. оголошуе розпорядженe міністра справъ внутрѣшныхъ о подѣлѣ робботникбвъ пбдлягаючихъ обовязкови обезпеченя противъ рбзного рода пригодъ, на клясы, вбдповѣдно до степеня небезпеченьства, яке робботникови грозить въ поодинокихъ галузяхъ промыслу.

П. Вольфъ мавъ взяти участь въ вѣчу, яке въ Липску уряджувало стоварищене „Altdeutscher Verband“. Однако липска поліція не позволила на се, мотивучи свою заборону истнуючими звязковыми вбднсинами мѣжь Нѣмеччиною а Австрію. Зъ горы такожь заборонено показувати ся на зборахъ въ Липску и въ загалѣ въ цѣлбй Саксонії ншимъ нѣмецкимъ радикаламъ зъ Австрії.

——

Трибуналъ въ Реннахъ зачавъ вчера перслухованнемъ кількохъ бюровыхъ товаришбвъ Дрейфуса, котрй збзнавали для него некористно. Оповѣдали, що Дрейфусъ часто выпытувавъ ся о рбзнй рѣчи, робивъ собѣ дискретнй записки и спбзнавъ ся до бюра. Дрейфусъ заперечивъ и заявивъ, що коли родина мешкала на еслѣ, въ понедѣлки спбзнавъ ся до бюра.

Ді Брейль, свѣдокъ покликаный Бореперомъ оповѣдавъ, що въ вбсѣмдесятыхъ рокахъ бувъ у одной родины, у котрои бувавъ Дрейфусъ зъ якимсь нѣмецкимъ вбйсковымъ атташе, свѣдокъ бачивъ, якъ Дрейфусъ зъ нимъ дуже довѣрочно розмовлявъ. Дрейфусъ мавъ такожь близшй зносины зъ панею дому. Дрейфусъ заявивъ, що въ згаданбмъ домѣ бувавъ въ 1886 чи 1887-бмъ роцѣ, и вбдъ того часу не бачивъ тыхъ людей на очи. Сходины зъ чужимъ атташе, суть выдумкою свѣдка. Свѣдокъ притисненый до муру бороною, „не пригадуе собѣ“ имени того атташе. Дібрейль представлявъ ся зразу яко адвокатъ, вбдтакъ яко судовый урядникъ вкбнци яко властитель добръ, але Деманжь здемаскувавъ его яко караного судового гандляря кбньми. Окрбмъ того Ляборі заявивъ, що близшій доказы, котрй могли бы вбдповѣдно зилюстровати нѣродостойнбсть збзнань того свѣдка, знаходять ся въ судѣ въ Констанціи, и вбнъ просить правительственного комісаря, абы выдобувъ судовй акта зъ Констанціи.

Зъ черги мало наступити переслуханс Естергазого, але що свѣдокъ не явивъ ся, вбдчитано его збзнаня передъ касаційнымъ трибуналомъ и три листы до президента республики. Въ тыхъ збзнанях Естергази самъ

новника прибѣгла зъ плачемъ до двора та стала просити мандатора за чоловѣкомъ. Почувъ се владика крбзь вбкно, прикликавъ жѣнку, розпытавъ, о що ходить, а приказуючи выпустити зъ арештбвъ ей чоловѣка, додавъ: „Wieśniak tylko z biedy kradnie“. М. Левицкій, кажуть, дуже любивъ дѣти. Бувало на Новый рбкъ зббрало ся до пятьдесять хлопцѣвъ и такою гурмою приходили „віншувати“. Старенькій кардиналъ, усмѣхненый, выходивъ до салѣ повнои хлопцѣвъ, а тй пбдвѣсши палицѣ та кидаючи пбдъ ноги овесъ, окричали на всю губу: „Помагай-Ббгъ на щастѣ, на здоровле, на той Новый рбкъ!“ Старець розъясненый, радуючись, кидавъ мѣжь дѣтвору жменю грошѣ та сердечно смѣявъ ся зъ боротьбы, яку дѣтвора зводила о кождый крейцарь. Любивъ такожь народнй звычаѣ та обычаѣ. Цѣлыми бувало годинами сидѣвъ на бальконѣ палаты, прислухуючись габлкамъ та приглядаючись великоднымъ забавамъ молодежи, що збиралась у Великдень на розлогбмъ майданѣ передъ палатою и коло церкви. Умеръ въ Уневѣ 14-ого сѣчня 1858 р. Серце его поховано въ каплици св. Ивана на Коронатѣ, улюбленбмъ мѣсци покбйного, а тѣло забальсамоване лежало въ подвбйнбй домовинѣ въ комбрцѣ биля церкви, пбдъ т. зв. „скарбцемъ“, зъ-вбдки по двохъ лѣтахъ перенесено до церкви, вмуровано въ стѣнѣ та прикрыто мраморовою плытою зъ написію.

Григорія барона Яхимовича называють въ Уневѣ ще до нинѣ „татомъ“. Обдаровувавъ вбнъ щедро мѣсцевыхъ убогихъ селянъ та спомагавъ церкву. Проходжуючись по селѣ, залюбки стававъ до розмовы зъ старшими а особливо зъ дѣтьми. Идучи вбдъ стороны двора до села Млынбвцѣвъ, треба було переходити черезъ ворота, що стояли на вступѣ до села. Дѣтвора, вглядѣвши вже зъ-далека „митрополіту“, бѣгла до ворбтъ та вбдчиняла ему. Тогдѣ Яхимовичъ, всмѣхаючись приязно до дѣтей, приспѣвувавъ: „Вбдчини мати лѣску, ведемб ти невѣстку“...

Спиридіона Литвиновича мало въ Уневѣ знають.

Преосв. Іосифа Сембратовича представляють яко доброго пастыря. Пбдчасъ свого перебуваня въ Уневѣ вбдправлявъ службу Божу и проповѣдувавъ въ тй недѣлѣ и свята, въ котрй не було пароха зъ Якторова, сповѣдавъ, хрестивъ дѣти та ходивъ до хорыхъ зъ маслосвятіемъ, а кождого року на храмъ Успенія Пр. Д. М. додававъ блеску тому храмови архіерейскою службою Божою.

И покбйный Сильвестеръ Сембратовичъ перебувавъ часто въ Уневѣ. Его замилуване до природы, звѣрять, птицъ загально звѣстне якъ и улюбленый его спортъ — фотоґрафованс. По кождочаснбмъ приѣздѣ до Унева першимъ его дѣломъ було оглянути конѣ, коровы, псы и дрббъ навѣть. Набравши хлѣба, булокъ и цукру, роздѣлювавъ мѣжь домашнй звѣрята и птицю. У лѣтѣ вбнъ въ соломянбмъ великбмъ брилѣ и зъ простою у лѣсѣ вырѣзаною палицею ходивъ цѣлыми днями по лѣсѣ, а утомленый розкладавъ огонь и залюбки ему приглядавъ ся. Бажаючи помочи селянинови въ економічнбмъ пбддвигненю, пожертвувавъ въ послѣдныхъ лѣтахъ по сто злр. на заложене крамницѣ въ Уневѣ и Якторовѣ. Въ 1899 р. поставлено тутъ покбйному смирный памятникъ у всхбднбй сторонѣ чудового положенемъ, але опущеного огорода митрополичои резиденціи.

Якъ вже було сказано на иншбмъ мѣсци, одинокимъ зъ давнои минувшины захованымъ спомиикомъ въ Уневѣ есть монастирска церковь и храмъ въ день Успенія Пресв. Д. Марія, сполученый зъ шести-дневнымъ ярмаркомъ, котрый своею традиційностію, праправѣднымъ неясным переказомъ о якбмсь цѣлющбмъ жерелѣ та маестатомъ „Царицѣ руского краю“ въ стародавнбй иконѣ престола стягае тысячѣ народу зъ близкихъ и далекихъ бо по кбльканацять миль вбддаленыхъ сторбнъ. Однакъ яка убога, опущена, полишена всѣлякои опѣки тая святиня Царицѣ руского краю! Тй попукавй та пообдиравй склепѣня и стѣны церкви, той иконостасъ прегарный, але похиленый вбдъ старости, почорнѣлый та пообдрапуваный, словомъ — забутс, байдужнбсть у всѣмъ и всюды прикро вражае та пригноблюе побожныхъ прочанъ та цѣкавыхъ видцѣвъ.

Здаеть ся послѣдній, що тою церквою опѣкували ся, були Шептицкй, а въ части и кардиналъ Михаилъ Левицкій. На внѣшныхъ скрѣпленыхъ мурахъ находить ся гербъ Шептицкихъ. На дуже гарнбмъ, золоченбмъ и богато рѣзьбленбмъ иконостасѣ, котрого знаменитй образы маютъ цѣху школы італійскои, находимо рбкъ 1730, въ котрбмъ то часѣ Атанасій Шептицкій бувъ архимандритомъ уневскимъ. Мальовила святыхъ та богоугодныхъ черцѣвъ и черниць зъ латиньскими написями, пасторалами та инфулами на склепѣню та по стѣнахъ церкви нагадують такожь тй часы. На карткахъ малого, старого Евангелія, оправленого въ синій оксамитъ зъ срѣбнымъ окованемъ, находимо дописку, въ части вже знищену: „...у Сукцесоровъ ихъ Милостей Отцов Желиборских Єпископовъ Львовских За золотих Триста пятдесять... гривенъ Срибра шесть, на то ся рукою моею подписую по руску и по полску Варлаамъ Шептицкій Архимандрит Уневский В: z Szeptyc Szeptycki Armd. Uniowski. Тожь Евангелія вѣчними часи до Мѣсца святаго Уневского оддаю Пресвятой Богородици а то взглядомъ того, же по войнѣ турецкой подъ часъ взятя Каменца Подольского зубожалъ билъ Монастирь уневскій. Три гривнѣ срибра монастирского продало ся на хлѣбъ монастирови но [в]чи[нивши] тую шкоду, оддаю те Евангелія монастирови Уневскому, которое аби... (*обрѣзано въ справѣ*)... обліґую тоиж Сукцесоровъ подъ Судомъ Божіим и клятвою Святихъ Отецъ тристо осмнадесять ниже зъ Никеѣ, аби тое Евангеліе вѣчними часи въ Уневскомъ монастирѣ было. На що ся подписую Барлаамъ Шептицкий Архимандрита Уневскій... [*Тута нечитке письмо и обрѣзане*)... Roku 1696 po kupieniu tej xięge Monastyrowi Uniowskiemu. B. Szeptycki.“ Евангеліе тое друковане въ Братствѣ Ставропігійскбмъ у Львовѣ 1644 року.

Ще за часбвъ митрополита Іосифа Сембратовича були при тбй церквѣ два великй мосяжнй моздирѣ зъ гербами Шептицкихъ, осаджений на ляветахъ. Однакъ оденъ украдено, а другій забравъ опбсля до св. Юра тогдѣшный комісарь добръ митрополичихъ пок. о. Шведзицкій.

Яко памятка по кардиналѣ Левицкбмъ находять ся дзвоны при тбй церквѣ та вбдновлене нимъ Евангеліе, о котрбмъ ще буде згадка.

(*Конецъ буде.*)

представляє себе въ свѣтлѣ кондотіера. Вонъ жалує ся на ґенеральный штабъ, котрый позволивъ ему упасти черезъ глупоту и непорадность. Водъ того часу Естергази признає ся до авторства бордеро. Въ листахъ до президента републики Естергази прямо грозить, що сли президентъ не убє кампанію Пікарта противъ него, вонъ зверне ся о помочь до свого зверхника, нѣмецкого цѣсаря. Водчитуване здознань Естергазого дуже немило вражало представителѣвъ ґенерального штабу и доводило ихъ до крайнои ирітації. Ґенералъ Ґонсъ протестувавъ противъ якихъ небудь зносинъ зъ Естергазимъ, — звалюваръ все на Паті ді Клама и Анрїого и высказавъ жаль, що такъ дуже повѣривъ Клямови, що було нещастемъ. Деманжь и Ляборі впровадили Ґонса въ великій клопотъ и выдобули зъ него здознане, що порадивъ бувъ міністрови войны, абы анонімнымъ листомъ остерѣгъ Естергазого передъ грозячимъ его слѣдствомъ. Ляборі: „Що панъ ґенералъ думає о водносинахъ Ді Патіого до адвоката Тезенаса въ часѣ слѣдства противъ Естергазого?“ Ґонсъ: „Естергази бувъ головнымъ обжалованымъ.“ Ґонсъ заперечивъ тверджене Естергазого, що ґенеральный штабъ подчасъ процесу Золѣ дававъ инструкціи адвокатови Естергазого. Се фальшь и лише Паті ді Клямъ черезъ свою неосторожность скомпромітувавъ ґенеральный штабъ. Коли Ляборі дальшими питанями выдусивъ зъ Ґонса здознане, що инспірувавъ Естергазого, кликнувъ середъ загального порушеня въ авдіторіи; „Отже нарештѣ дойшлисьмо до дна рѣчи. Вже знаємо, чому Естергази мусѣвъ бути за всяку цѣну увольненый!“

Переслуханій яко свѣдки начальники Дрейфуса зъ часовъ, коли вонъ ще бувъ въ войсковой школѣ здознали, що обжалованый бувъ способнымъ але неспокойнымъ и упертымъ ученикомъ. Часто лазивъ зо скаргами, а разъ навѣть сказавъ, що Альзатцямъ и Льотарингцямъ лѣпше подъ нѣмецкимъ панованемъ, якъ колись подъ французскимъ. Дрейфусъ заявляє, що коли неразъ мусѣвъ жалувати ся то лише тому, що его яко жида упослѣджували, бо не хотѣли, абы жидъ доставъ ся до ґенерального штабу. Що до его выказу о Альзацїи и Льотарингїи, то се выдумка.

Инжинеръ Лянкеті, котрый передъ касаційнымъ трибуналомъ здознавъ, що бачивъ Дрейфуса въ Бруксели въ 1894 роцѣ, теперь замодифікувавъ свои здознаня заявляючи, що не тямить коли се було. Дрейфусъ водповѣдае, що въ Бруксели бувъ лишь разъ, именно въ 1886 роцѣ подчасъ амстердамскои выставы. По здознаняхъ сего свѣдка розправу перервано.

Говорять, що коли не наступлять якій непередвиджений перешкоды, процесъ потревае що найменше ще два тиждѣ. Доси переслухано 33 свѣдковъ, а загальне ихъ число доходить до сотки. Ляборі намѣряє потягнути до судовои водповѣчальности кольска дневниковъ за клевету, бо донесли, що атентатъ на него бувъ сфінґованый, а навѣть, що уложивъ его самъ Ляборі.

НОВИНКИ.

— **Водъ Вп. посла о. Данила Танячкевича** одержуємо отсю оповѣстку: Монхъ высокоповажаныхъ выборцѣвъ зъ округа сѣльскихъ громадъ Золочевъ-Перемышляны маю честь запросити на посольске справоздане, котре зложити хочу, якъ Богъ позволить дождати, въ Золочевѣ 1-ого н. ст. вересня [въ пятницю] о 2 годинѣ зъ полудня „на Кемпѣ“, а на случай непогоды въ сали магістратскій. — Посолъ о. *Данило Танячкевичъ.*

— **Руснй невольники на Гавайскихъ островахъ.** Американьска „Свобода“ помѣстила въ остатнѣмъ числѣ поклнкъ до американьскихъ Русиновъ: „Заступѣмъ ся за бѣлыхъ невольниковъ!“ Она пише:

„Про галицкихъ роботниковъ-еміґрантовъ, що то ихъ стягнули несовѣстнй агенты ажь на Гавайскій острови, заговорили майже всѣ здорово-мыслячій англицкій часописи. Се-жь немыслима рѣчь, щобы подъ покровомъ американьского стягу панувало невольництво и то ще бѣлыхъ людей. А такъ оно есть. Якъ мы вже згадували — 37 Галичанъ сидить у вязници въ Оагу за те, що утѣкли зъ цукровыхъ плянтацій, не хотячи вже бѣльше гарувати на плянтаторовъ за повъ-дармо та не можучи знести варварского зъ ними поведеня наставниковъ. Бѣлій невольники, зведенй лестными обѣцянками агентовъ, подписали контрактъ въ Бременъ на три роки зъ 18 долярами мѣсячнои платнѣ, зъ котрои водтягали имъ кошты перевозу и иншій драчки. Зовсѣмъ природно, що бѣдній роботники не могли вже довше выдержати и волять сидѣти у вязници, якъ дальше працювати. Англицка газета The Examiner зъ Санъ Франціско подае точно всѣ звѣрства, заподѣяній роботникамъ на Гавайскихъ островахъ и подае копію контракту, якій кождый еміґрантъ мусѣвъ подписати въ Бременъ. Контрактъ сей написаный по англицки, нѣмецки и польски. Коли-бъ который зъ увязненыхъ роботниковъ побажавъ выкупити ся зъ неволѣ, то мусить заплатити за себе 120 долярovъ, такъ, якъ зробивъ се рабинъ Леві, що заплативъ згадану суму за галицкого жида Якова Тешнера. Жидокъ той, яко вольный чоловѣкъ, заробляє теперь по 3 доляры денно. Якъ мы вже згадали въ той неволи сидить 37 Галичанъ, мѣжь котрыми богато, а може и всѣ Русины. Намъ не можна рѣвнодушно глядѣти на ихъ неволю и то ще въ краю, который недавно забрали Сполучені Державы. Предсѣдателѣ обохъ товариствъ „Руско-Нар. Союза“ и „Соединенія“ повинній удатись листовно або лично до австрійскои амбасады и до водповѣдныхъ американьскихъ властій у Вашінґтонѣ и тамъ заступити ся за рѣдныхъ братовъ, бѣлыхъ невольниковъ. Въ той справѣ писавъ до насъ о. К. Лавришинъ, предсѣдатель „Соединенія“, то-жь не гаючись повиненъ вонъ чимъ скорше взятись за дѣло.“

— **Затвердженє выбору.** Цѣсарь затвердивъ выборъ кн. Павла Сапѣги на маршалка рады повѣтовои въ Равѣ рускій.

— **Зелѣзница Львовъ Виники-Перемышляны.** Міністерство залѣзниць продовжило на одинъ рокъ инжинерови Людвикови Обадалекови зъ Вульки Мальковои концесію на передвступній роботы коло льокальнои зелѣзницѣ Львовъ-Виники и дальше на Городиславичѣ, Миколаѣвъ, Унтервальденъ, евентуально Ґаначѣвъ до Перемышлянъ.

— **Зновъ одинъ!** Властитель знаної львовскои фірмы спедиційнои Торнъ утѣкъ, ошукавши своихъ клієнтовъ на звыжь 30.000 злр.

— **Краєва школа шевска въ Дрогобичи** буде въ найблизшимъ часѣ знесена, бо не мае учениковъ. Весь инвентарь тои краевои школы мае выпродатись. Громада мѣста Кракова отвирає таку школу и намѣряє набути прибори школы дрогобицкои.

— **Два разы громъ у ту саму хату.** Въ Березцѣ коло Бѣрчи дня 17 с. м. въ ночи около годины 10½ була страшна злива зъ громами, а подчасъ нея ударивъ громъ въ одну хату, котра и запалила ся. Людямъ не стало ся нѣчого и повтѣкали, а куры и яловка згорѣли. Надъ раномъ ще хата догаряла, а громъ другій разъ у ню вдаривъ. Злива була така сильна, що оборогъ два кроки водъ горючои хаты не занявъ ся.

— **Зъ черновецкои низшои ґімназіи** [де и также руски паралельки]. Учениковъ до першои клясы приймати буде дирекція дня 1 вересня; зголосити ся треба въ канцеляріи мѣжь 8 а 9 годиною рано. Вписы до высшихъ клясъ водбудуть ся дня 1 и 2 вересня мѣжь 11 а 12 годиною. Ученики нишихъ ґімназій, що хотѣли бы записати ся до черновецкои низшои ґімназіи, мають дня 1 вересня зголосити ся у директора мѣжь 11 а 12 годиною и предложити потрѣбній свѣдоцтва, а дефінітивно можуть бути принятій ажь 3 вересня. Вступній испыты до клясъ 2—4 и поправки водбудуть ся дня 2 вересня мѣжь 8 а 12 рано и мѣжь 3 а 6 зъ полудня.

— **Якъ буковиньске правительство „форитує Русиновъ на шкоду Волоховъ“.** До „Буковины“ пишуть зъ Новыхъ Брошковцевъ: „Розпорядженемъ ц. к. краевои школьнои рады зъ дня 10. липня 1899 ч. 2591 и розпорядженемъ ц. к. повѣтовои школьнои рады ч. 2367 розписано межи нишими конкурсъ на посаду надучителя и подучителя выглядно подучительки при ново системизованой двоклясовой школѣ въ Новыхъ Брошковцахъ зъ рускою и волоскою мовою яко выкладовою, а нѣмецкою мовою яко предметомъ. Дивѣть ся люде добрій и судѣть самій, чи се не вавилоньска вежа у насъ на Буковинѣ въ тыми школами, выглядно зъ выкладовыми мовами? Пытаємо ся в. ц. к. краеву школьну раду: для кого она рѣшила въ нашихъ Новыхъ Брошковцахъ ще й волоску выкладову мову? Для тыхъ 5—6 дѣтей, що, правда, умѣють говорити по волоски, але дома и по-за домомъ говорять лишь по руски? Чи-жь не досыть було бы для тыхъ 5—6 дѣтей румуньску мову призначити при згаданой школѣ яко предметъ?“ — Такъ само дѣе ся у насъ въ Галичинѣ: для Поляковъ усьо, для Русиновъ ледви що, а польскій газеты неразъ кричать: „Правительство протеґує Русиновъ“...

— **Въ краевой школѣ гончарскій въ Коломыи** рокъ школьный розпочинае ся дня 1. вересня. Записы въ дня 30 и 31 серпня. Услова принятя: скончоныхъ 13 лѣтъ, укончена школа народна або зложене испиту въ обемѣ програмы школы народнои, и фізичне уздобнене до фаху ремѣсничого. Вымаганій свѣдоцтва: метрика и свѣдоцтво школы народнои. Въ характерѣ учениковъ надзвычайныхъ можуть бути принятій майстры и челядники гончарскій и кафлярскій.

— **Вѣсти изъ Сполученыхъ Державъ подночни Америки.** Совѣтъ Товариства рускокат. священиковъ имени св. Кирила и Методія оголосивъ таку водозву въ справѣ торжественного обходу хрещеня Руси: „Понеже дня 13 н. ст. серпня с. р., т. е. въ недѣлю припадае по-при память св. Муч. Макавеѣвъ також велике народно-руске торжество церковне „Память хрещеня Руси“ 988 року, отже 911 лѣтъ тому, длятого подписаный совѣтъ звертае ся зъ горячою просьбою до всѣхъ Всч. отцѣвъ духовныхъ, щобы разомъ зъ народомъ обойшли той день торжественно и великолѣпно, а именно, щобы держалл проповѣди о крещеню Руси, щобы по при водосватію старали ся, де можливо, вечеромъ держати въ читальни або въ школѣ водчиты о початковой исторіи Руси, о ей крещеню и разомъ зо спѣвами и деклямаціями, бо такій патріотичій торжества заохотять весь народъ до лучшого ревнованя за свою вѣру и народность“.

Зъ Нью-Іорку мѣститъ „Свобода“ такій вѣсти: Робота ту йде добре, всѣ табачнѣ роблять повною силою. Дѣчата добре заробляють. — Весѣля по Петровомъ постѣ розпочались; нема суботы, щобы не було тутъ весѣля. Въ Пенсильвенїи здае ся робота йде добре, бо хлопцѣ приходять по жены и не утѣкають, значить мають грошѣ. — Розпустно провадять ся дѣвчата зъ села Мацина, горлицкого повѣта. — Зачувати, що Е. Прозора, В. Саричъ и Салей мають тутъ выдавати газету, та головы нема. — Добре знаный Ю. Обушкевичъ мае въ Джерзі Сіті розпочати по вакаціяхъ науку музыки на скрипцѣ, а въ Бруклинѣ и Нью-Іорку науку танцѣвъ. — Найлѣпшій цигара выробляє Иванъ Парилякъ и повѣдомляє о томъ своихъ приятелѣвъ и всѣхъ рускихъ бізнесістовъ. Робить самъ, тому за роботу гварантує. Цигара зъ чистого тютюну безъ жадной примѣшки. Продае цигара на велѣля, хрестины и балѣ.

— **Вѣсти зъ Канады** „Америка“ доносить: Духоборцѣ заложили въ Іорктонъ, Асса, компанійный сторъ. Наши люде зъ Галичины и Буковины жидовъ спомагають! — Наши люде на Бізнеръ Крікъ, почта Една, побудували церковь коштомъ 1000 долярovъ, а теперь будують домъ парохіяльный. — Въ Іорктонъ, Асса, мае выходати часопись въ россійскомъ язычѣ для духоборцѣвъ. Выдавати ю буде п. Іосифъ Яновскій.

— **Першій зѣздъ фільольоґовъ славяньскихъ.** Ческій учений, професоры ческого университету въ Празѣ пп. І. Ґебауеръ, К. Кадлецъ, І. Махаль, Л Нідерле, Ф. Пастрнекъ, І. Полівка, И. Вльчкъ и І. Зубати розослали водозву заповѣдаючу першій зѣздъ фільольоґовъ славяньскихъ въ Празѣ въ роцѣ 1901 або 1902. Зѣздъ той водбуде ся на слѣдуючихъ засадахъ: 1) Цѣлію зѣзду буде: причинити ся до розцвѣту фільольоґіи славяньскои. — 2) На зѣздѣ будуть водчиты и розправы о предметахъ зъ поля фільольоґіи славяньскои ширшого обсягу, именно дотыкаючихъ: а) исторіи языковъ славяньскихъ, б) исторіи письменництвъ славяньскихъ, в) народознавства и г) старинностій славяньскихъ. — — 3) Водповѣдно до того зѣздъ подѣлить ся на чотири водѣлы. — 4) Водчиты и розправы можуть водбуватись у всѣхъ языкахъ славянскихъ, а такожь въ языкахъ нѣмецкомъ и французскомъ. Языкъ ческій буде урядовый, т. е по чески проголошуваній будуть отвиранія засѣдань, повитаня членовъ, выслѣды выборовъ и т. п. — 5) Водчиты и реферати а такожь описъ зѣзду оголошуваній будуть въ „Справозданю зъ І-ого зѣзду фільольоґовъ славяньскихъ въ Празѣ ческой“.

— **Закропивъ ся основно!** 16-лѣтный хлопакъ якійсь упивъ ся вчера такъ, що упавъ до басену кирниці при улици Божничій. Але и та поненольна купѣль, анѣ водтакъ вызвана стація ратункова не привели хлопця до памяти, отже водставлено его до шпиталя.

— **Зловлено дефравданта.** Передъ кольома днями донесла поліція краковска, що пѣсля повѣдомленя власти поліційнои зъ Кальцъ, утѣкъ тамошный урядникъ губерніяльный Августиновичъ за границю, здефрандувавши на шкоду скарбу россійского 19.222 рублѣвъ. Отже вчера вечеромъ удало ся пештеньскій поліціи злапати утѣкача на двірци всходнои зелѣзницѣ. Мешкавъ вонъ тамъ въ рознихъ готеляхъ, та домахъ приватныхъ и подававъ ся за графа. Знайдено коло него 1.800 рублѣвъ 350 гульденовъ, рознй цѣнній папиры россійскій и иншій дорогоцѣнности.

— **Конґресъ сіоністовъ.** На зѣздѣ въ Базилеи д-ръ Герцль пояснивъ бажания и прямованя сіоністовъ въ слѣдуючій способъ: „Стараємо ся передовсѣмъ выєднати у правительства турецкого часть земль водповѣдноі для кольонізацій. Доперва прийшовши и въ посѣданє тои територіи, котра мусѣла бы бути забезпечена всѣми правами власности, можемо розпочати велику практичну роботу кольонізаційну“. Американьскій жидъ Давидъ Трічъ выступивъ зъ проектомъ кольонізаціи жидовъ на островѣ Кипрѣ. Однакъ участники водкинули сей проектъ, называючи Кипръ Сіономъ безъ Сіона. — Членовъ-сіоністовъ складаючихъ вкладки есть надъ 100.000. Доходъ касы центральнои выносивъ минувшого року 159.212 франковъ. Утворено банкъ кольоніяльный зъ основнымъ капіталомъ 3 міліонovъ, що дня 20 марта с. р. зареєстрованый въ Лондонѣ. Справоздавцѣ зо всѣхъ краевъ сконстатували величезный розрость товариствъ сіоністичныхъ. Число всѣхъ товариствъ сіоністичныхъ на цѣломъ свѣтѣ зросло о 25%.

— **Страшна пригода при зрываню овочевъ** лучила ся въ Будапештѣ. Шѣснацятьлѣтный хлопець одного торговельника дробу вылѣзъ на грушку нарвати грушокъ а семилѣтна сестричка стояла тымчасомъ подъ грушею. Наразъ въ горѣ затрѣщало, галузь зломила ся подъ хлопцемъ и вонъ упавъ просто на сестру. Дѣвчина, падаючи подъ тягаромъ брата, ударила такъ нещасливо головою о камѣнь, що за кольска хвиль померла.

— **Добродѣйный епископъ.** Дня 23. липня с. р. померъ въ 82 роцѣ житя, въ 59 обмъ священьства а въ 22-обмъ епископства кс. Константинъ Шустеръ, епископъ вацскій [на Угорщинѣ], примѣрный архипастирь и вызначный добродѣтель. Житя вѣвъ незвычайно скромне, а всѣ свои доходы водлававъ на добродѣйній цѣли. Ще яко епископъ въ Кошицяхъ жертвувавъ: на кошицку катедру 44.000 зр., на полѣпшене дотаціи духовенъства 40.000 зр. и на дѣвочій пансіонъ въ Прашевѣ 200.000 зр. А яко епископъ вацскій давъ: на будову церквей въ своѣй епархіи 60.000 зр., на обнову вацскои катедры 32.000 зр., на водбову епископскои резиденціи 30.000 зр., на школы въ епархіи 100.000 зр., на дѣвочій пансіонъ въ Вацѣ 140.000 зр., на вацску ґімназію 40.000 зр., на реставрацію пансіона въ Прашевѣ по пожежи 50.000 зр., на пенсіи для своихъ доміціяльныхъ урядниковъ 25.000 зр., на домъ сиротъ 100.000 зр., на шпиталь у Вацѣ 120.000 зр., на полѣпшене дотаціи вацскихъ канонікovъ 60.000 зр., на фондъ для декановъ 20.000 зр., на фундацію для пенсіонованыхъ священиковъ 25.000 зр., на фондъ реставрацій церквей и парохіяльныхъ будынковъ 215.000 зр. А колько роздавъ ще теплою рукою! Майно въ рукахъ такихъ людей, якъ покойный, може принести користь людскости. Только такихъ не богато!

— **Зъ Подолян пишуть намъ:** Дня 27 серпня с. р. розпочинають ся великій маневры мѣжь Стрипою а Серетомъ. До сего часу годѣ покончити звозку збожа, отже не обойде ся безъ шкодъ водъ маневруючого войска. Чи бы выдѣлы повѣтовій, теребовельскій и подгаецкій не схотѣли поучити войтовъ, якъ мають легальною дорогою боронити свои громады въ разѣ шкоды?

— **Операція серця.** Deutsch. Medic. Wochenschrift подае цѣкавый случай довершенои въ Ельберфельдѣ д-ромъ Паґенштехеромъ смѣлои операціи на 17-лѣтнымъ хлопци. Того хлопця зранивъ его товаришъ у лѣвый бокъ грудей довгимъ тонкимъ ножемъ, 6 стм. довгимъ. Раненый зробивши кольска крокovъ упавъ, а прийшовъ до памяти ажь по двохъ годинахъ въ шпитали. Станъ раненого погоршавъ ся, отже приступлено сейчасъ до операціи, вынимаючи кавалокъ ребра и водсланяючи серце, ножемъ зранене. Д-ръ Паґенштехеръ ще розширивъ поле операційне и чотирма нитками зшивъ зранене серце. Кровь перестала йти и пацієнтъ остався при житю, а по девяти тыжднихъ выйшовъ зо шпиталя здоровъ.

— **Братня любовь.** Въ Зелѣзной гутѣ въ Витковицахъ роботникъ Чиѣда тяжко попѣкъ ся. А коли раны на ногахъ не хотѣли гоити ся, лѣкарѣ заявили, що хорый може прийти до здоровля лишь тогдѣ, коли на попечений мѣсця наложить ся шкору здорового чоловѣка. Братъ попеченого Рудольфъ, поручникъ 12 полку пѣхоты, довѣдавшись о томъ, сейчасъ поддавъ ся той болючій операціи. Нинѣ оба браты вже здоровій.

— **Мала роботница.** Италійскій ґазеты розповѣдають таку забавну подѣю: Недавно тому пишла италійска королева улицею на далекомъ передмѣстю въ Римѣ, а побачивши тамъ дуже красну маленьку дѣвчину закликала ея до себе и спытала: А чи вмѣешь ты шити и робити панчохи? — „Умѣю, водповѣла мала, я сама роблю панчохи“. — А ты мене знаешь? — „А чому-жь бы нѣ, вы королева.“ — То зроби менѣ пару панчохъ и пришли менѣ до резиденціи. — Въ якійсь часъ по той стрѣчи прислала дѣвчина королевой панчохи власноручной роботы, а королева послала цильній дѣвчинѣ пару рожевыхъ шовковыхъ панчохъ: одна була повна цукорковъ а друга повна грошей. За кольска днивъ достала королева таку подяку: Сіньора! Вашъ красный дарунокъ наробивъ менѣ богато смутку: тато забравъ грошѣ, братъ поѣвъ усѣ цукорки, а мама хоче сама носити рожевій панчохи.

— **Носячій цвікеръ** зазнаеть часто тои невыгоды, що въ часѣ спеки, въ танци або при иншихъ нагодахъ, коли чоловѣкъ потить ся, цвікеръ спадае. Абы тому зарадити, есть легкій способъ и нѣчо не коштуе. Именно натирае ся корокъ, котрымъ выложенй щипцѣ цвікера, звычайною крейдою, а тогдѣ цвікеръ мимо споченя носа сильно тримае ся.

— **Дорогоцѣнну вазу** посѣдае водъ звыжь 600 лѣтъ катедра въ Ґенуѣ. Сеся ваза выроблена зъ одного величезного смарагда. Обемъ ей 12 цалѣвъ, а высокость 6 цалѣвъ. Биссеръ сей показують лише въ часѣ найбольшихъ сватъ церковныхъ, а переховуесь вонъ въ скринѣ замкненой на кольканацять колодокъ, до котрыхъ ключѣ знаходять ся въ рукахъ поодинокихъ крилошанъ. Въ роцѣ 1476 выдано розпоряджене, котрымъ заборонено чужимъ особамъ приближати ся до тои рѣдкои дорогоцѣности такъ близько, абы рукою можна ей досягнути Деякій археольоґи кажуть, що та ваза смарагдова була власностію короля Соломона, а вонъ дѣставъ ей въ дарѣ водъ королевои Сабы...

— Въ Гайдельберзѣ — якъ мы коротко донесли — померъ дня 16 с. м. славный нѣмецкій ученый **Робертъ Вільгельмъ Бунзенъ.** Бунзенъ въ сполучѣ зъ своимъ товаришемъ Кірхгофомъ водкрывъ т. зв. спектральну аналізу, при помочи котрои можна по свѣтлѣ пізнати не лише, зъ чого складають ся всѣ-лякій творива на земли, але навѣть зъ чого складае ся сонце и звѣзды. Бунзенъ и Кірхгофъ водкрыли два новій первотворива або елементы, именно цезіюмъ и рубідіюмъ. Та й богато ще иншихъ рѣчей водкрывъ Бунзенъ и збогативъ ними не лишь науку, але й практичне житє, отъ хочь-бы придуманемъ такои на око дробной рѣчи, якъ пальникъ Бунзена, або поданемъ можности робленя стали бессмерскои, котра въ практичномъ житю мае таке велике значѣне. Бунзенъ займавъ ся головно хемією и фізикою. Вонъ родивъ ся 31 марта 1811 р. въ Ґетинзѣ, учивъ ся первѣстно въ Берлинѣ и Парижи, а водтакъ и у Вѣдни, а маючи 22 лѣтъ бувъ уже доцентомъ при университетѣ въ своѣмъ родномъ мѣстѣ, де й зробивъ перше свое водкрыте, а именно, що водянымъ окисомъ зелѣза можна уратувати того, хто утрунивъ ся аршениковою кислотою. Бунзенъ бувъ черезъ 65 лѣтъ учителемъ и померъ въ 89 роцѣ жртя. Майже до послѣдноі хвилѣ, мимо такои глубокои старости, не опускала его молодеча сила духа.

— **Нове обманьство жидовске.** Сими днями бувъ у Кіевѣ великій рочный торгъ и поліція выловила ґандлярѣвъ-жидовъ що продавали обувь паперову. Фабрика тои обуви мае находитись у Варшавѣ при улици Дикій и бути власностію потайного жидовского товариства акційного. Такъ руйнують народъ у всѣ выгаданій и невыгаданій способы, абы лише сгортати въ свои кишенѣ людску кровавицю.

— **Шабасъ въ Римѣ.** Въ одной школѣ народной въ Римѣ перестали удѣляти науки въ суботу на жадане жидовъ, мимо того, що жиденята въ той школѣ е въ въ меншости.

— **Дрóбні вѣсти.** Позавчера на цвинтарі въ Краковѣ пóдрѣзавъ собѣ горло Антóнъ Кочоровскій, 72 лѣтный старець. Житю єго грозить небезпечність. — Почетне горожанство надала рада громадска Старои соли Львови Рiччіому, управителеви староства старомѣского. За що?! — Въ Узинѣ повѣту станиславóвского выбудувавъ кс. Фльоріянъ Білатъ, и посвятивъ Домініканóвъ зъ Єзуполя „каплічку“ въ честь св. Яцка. Посвячене сеи каплицѣ вóдбуло ся дня 20 с. м.

Посмертний — ǂ — оповѣстки.

Неонилія зó Збудовскихъ Сѣменовичева вдова по священнику упокоилась у Львовѣ въ 40 р. житя. В. в. п.!

Вѣсти зъ Епархіи Львóвскои.

Въ пр позиціи умѣщений оо.: на Лагодóвъ: Ал. Присгай, Теод. Сахно, Ал. Мѣйскій, Ал. Гучковскій и Теод. Пиндусъ; на Девятники: Ал. Юрикъ, Ор. Коповалець, Ем. Боберскій, Андр. Одѣжиньскій, Он. Чубатый, Пав. Дудикъ, Вол. Глѣбовицкій, Теод. Сахно, Ник. Стисловскій и Волод. Була. — До канон. институціи вóзваный о. Вол. Копитчакъ на Токи. — Декреть увольненя вóдъ парох. испыту конкурсового дóстали оо.: Ал. Даниловичъ зъ Нестаничъ и Павло Чмола зъ Завидча. — Правительство асигнувало плату зъ фонда релігійного для проватныхъ сотрудникóвъ въ Денисовѣ и Козовой на одинъ рóкъ. — Конси сторія вставила ся до намѣстництва о плату зъ релігійного фонда для приватного сотрудника въ Яленковатóмъ и о даръ ласки для священичои вдовы Емиліи Громницкои. — Краева рада шкóльна розписала конкурсъ на посаду катихита при ц. к. гімназіи въ Бродахъ зъ речинцiмъ до 10. вересня с. р.

Именованя, перенесеня, вóдзначеня и пр.

— **Именованя.** Намѣстництво именувало комісарями для надзору котлóвъ паровыхъ: старшого инжінера Франца Мѣхаловского въ Ряшевѣ для повѣту стрижóвского, стар. инжінера Ив. Юрчиньского въ Станиславовѣ для повѣтóвъ товмацкого и богородчаньского, старшого инжинера Кароля Войцѣховского въ Ярославѣ для повѣту ланьцутского, инжінера Стан. Борельовского въ Перемышли для повѣтóвъ перемыского, мостиского и добромильского инжінера Володислава Срочиньского въ Ярославѣ для повѣтóвъ ярославского и чешанóвского, адъюнкта будóвництва Каз. Рогозиньского въ Ялѣ для повѣту кросиньского. — Намѣстникъ надавъ комісареви повѣтовому въ Дальматіи Витовдови Владиславови Калінови-Лясотѣ посаду комісаря повѣтового, придѣляючи его до служби при намѣстництвѣ. — Прокураторъ скарбу у Львовѣ именувавъ концепіста Іос. Міхалка офіціяломъ канцелярійнымъ въ X класѣ ранґа при галицкóй прокураторіи скарбу.

Господарство промыслъ и торговля.

Ц. к. дирекція зелѣзницъ державныхъ оповѣщуе:

Всходно-північно західний австрийский звязок зелізничий. З днем 1. вересня 1899 входать въ житє додатки I взглядно III до зшиток товарових 2 взгл. 3.

Телеґрамы „Дѣла“.

Градецъ 24 серпня. Grazer Tagblatt доносить, що намѣстникъ Пініньскій намѣрне зъ огляду на лихій станъ здоровля подати ся до димісіи.

Копенгага 24. серпня. Якъ зъ Гельсінґфорсу доносять, россійскій міністеръ внутрѣшныхъ справъ повѣдомивъ фінляндскій сенатъ, що на поручене міністерства комунікацій порѣшено вóдъ слѣдуючого року знести фінляндскі почтовй марки, и заступити ихъ россійскими.

Берлинъ 24 серпня. Цѣсарь Вільгельмъ вернувъ до Берлина и сейчасъ принявъ на авдіенціи державного серкретаря гр. Більова, котрый такъ само якъ Гогенльоге, радить сóймъ розвязати. Міністры маютъ бути противнй розвязаню сóйму и волять самі уступити.

Парижъ 24 серпня. Кухарь Ґерена, що зъ причины недуги покинувъ „крѣпость“, оповѣдае, що положене замкненыхъ дуже прикре, бо вже не мають що ѣсти. Ґеренъ зъ товаришами обливали вчера муры свого форту, абы дóмъ пóдпасити на случай, коли бы поліція хотѣла силою до нихъ вдерти ся. Зъ тои причины подвоено средства осторожности. Рада ґенеральна въ Іонъ ухвалила одноголосно резолюцію домагаючу ся выгнаня єзуитóвъ.

Надѣслане.

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

Оптикъ и Механікъ у Львовѣ, площа Галицка ч. 1., противъ Важку Гіпотечного на кам'яниці панства Галицкихъ

поручае въ великóмъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ: окуляри, цвічары, перспективи, бінокли, мікроскопи, барометры, термометры, ѣзди ареометры, сферометры, лямпы, кемпасы, райсцайґа, тахиметричний, піонъ, лібелѣ, манометры и т. п.

Уряджене дневникóвъ електричныхъ.

Всякій направки полагоджують со якъ найскорше и найдешевше. 481

Ученики шкóлъ середныхъ, потребуючій станціи, знайдуть у вдовы по урядникy вóдповѣдне помѣщене зъ материньскою опѣкою. Адреса: Загачевска, Львóвъ ул. Валова число 27. 312 2—3

КУХОНКИ нафтовй, знаменитй по зр. 2, 3, 4 и высше. Шибковарки спиритусовй найзнородинѣйшои конструкціи. Желѣзка и машинки до голося

поручае ПЕТРО ХИНОНСТОВСКИЙ торговля зелѣзна у Львовѣ. площа Капітульна ч. 1 напротивъ катедры.

СВОБОДА

письмо політичне, просвѣтне и господарске для народу.

Выдае и за редакцію вóдповѣдае: Михайло Губчакъ. — Родакторъ просвѣтно-господарскои часткы Василь Король, учитель господарства.

Цѣлорóчна передплата выносить 2 зр., на пóвъ року 1 зр. Редакція и адміністрація: Львóвъ, рынокъ ч. 10 (въ домѣ „Просвѣты“).

Вóдъ 1 (13) сѣчня 1897 выходить у Львовѣ що четвергъ (на мѣсци популярныхъ газетокъ „Батьківщина“ и „Читальня“) тыжневa популярна газетка

Розкладъ ѣзды поѣздóвъ зелѣзничихъ важный вóдъ 1 мая 1899.

пóвня часу середно-европейского [пóзнѣйшого о 36 мінутъ вóдъ часу львóвского.]

посп.	особ.	до Львова	посп.	особ.	зó Львова
приходить о			вóдходять о		
		День			**День**
	6·10	Зъ Черновець, Ицканъ, Станиславова		6·20	до Лавочного, Пешту, Борыслава
	6·50	„ Бруховичъ вóдъ 7/8 до 10/9.		6·15	„ Пóдволочискъ, Одесы, Козовы, г. д.
	7·10	„ Зимноводы „ „ „		6·30	„ Ицканъ, Букарешту, Радовцѣвъ
	7·40	„ Янова (гол. дворець)		6·30	„ Пóдволочискъ зъ Пóдзамча
	7·55	„ Лавочного „ „	8·30		„ Кракова, Любачева, Орлова, Вѣдня
	7·44	„ Тернополя на Пóдзамче		6·45	„ „ Вѣдня, Хирова, Стружя
	8·05	„ „ „ гол. дворець		9·10	„ Сколього, до Лавочного 1/7 до 15/9
	8·15	„ Сокаля, Равы рускои		9·25	„ Янова
	9—	„ Кракова, Вѣдня, Орлова		9·35	„ Пóдволочискъ въ гол. дворця
	11·15	„ Ярослава, Любачева		9·45	„ Ицканъ, Сопова, Бергомету
	11·55	„ Ицканъ, Чернов. Станислав.		9·53	„ Пóдволочискъ зъ Пóдзамча
	1·01	„ Янова на гол. дворець		10·10	„ Белзця, Равы, Любачева
1·30		„ Кракова, Вѣдня		12·50	„ Янова 1/7 до 15/9 недѣлѣ и свят
	1·40	„ Сколього, Хирова, а зъ Лавочного вóдъ 1/7 до 15/9.	1·55		„ Пóдволочискъ зъ гол. дворця
			2·08		„ „ „ Пóдзамча
1·50		„ Ицканъ, Станиславова		12·15	„ Бруховичъ 7/8 до 15/9 недѣлѣ и свят.
2·20		„ Пóдволочискъ на Пóдзамче	2·45		„ Ицканъ, Гусятина, Керезмезе
2·35		„ „ „ гол. дворець	2·55		„ Кракова, Вѣдня, Хабóвки
	5·15	„ „ „ Пóдзамче		8·05	„ Стрыя, Сколього лишь 1/8 до 30/9
	5·40	„ „ „ гол. дворець		8·15	„ Янова, вóдъ 1/8 до 30/9.
	5·55	„ Сокаля		8·20	„ Зимнои воды 7/8 „ 15/9.
				8·25	„ Бруховичъ „ 1 „ „
				5·25	„ Ярослава
		Ночь			**Ночь**
	12·10	Зъ Сколього, Калуша, Борыслава			до Кракова, Вѣдня, Берлина
12·30		„ Черновець, Букарешту	12·50		„ Ицканъ, Констанціи, Букарешту.
2·16		„ Кракова, Вѣдня, Орлова	2·36		„ Кракова, Хирова, Коросна
	3·05	„ Пóдволочискъ на Пóдзамче		4.10	„ Бруховичъ вóдъ 1/8 до 10/9
	3·50	„ „ „ гол. дворець		5·50	„ Ицканъ, Радовець, Кімполюнгу
	6·00	„ Кракова, Вѣдня, Самбора, Сянока		6·26	„ Кракова, Вѣдня, Берна, Варшавы
	6·10	„ „ „ „ Хирова		6·40	„ Орлова вóдъ 12/6 до 13/9
	6·20	„ Ицканъ, Пóдвисокого, Козовы		6·50	„ Янова вóдъ 1/8 до 12/9 въ будни дня
	7·58	„ Янова вóдъ 1/8 до 21/8, и вóдъ 16/8 до 30/9 що дня а вóдъ 1/8 до 15/9 недѣлю и свята		7·00	„ Лавочного, Мункача, Хирова
				7·10	„ Сокаля, Равы рускои
	8·15	„ Бруховичъ вóдъ 7/8 до 30/8, и 16/8 до 15/9.		7.20	„ Тернополя зъ гол. дворця
	8·50	„ Бруховичъ вóдъ 1/7 до 15/9 що день		7·42	„ „ „ Пóдзамча
		„ Кракова, Вѣдня, Любачева		7·47	„ Янова 1/10 до 30/9 1900 включно
	9·21	„ Янова вóдъ 1/8 до 15/9.		8·35	„ „ 1/8 „ 21/8 и 16/9 до 30/9
	9·55	„ Кракова, Вѣдня, Пешту, Сянока		9·11	„ „ 1/8 „ 15/9 недѣлѣ и свята
	10·10	„ Ицканъ, Козовы, Пóдвисоцкого		10·40	„ Ицканъ, Гусятина, Радовець
	10·06	„ Пóдволочискъ, Брод. Коничинецъ		10·50	„ Кракова, Вѣдня, Ивонича
	10·25	„ „ на гол. дворець		11·10	„ Пóдволочискъ, Бродóвъ г. дворця
	10·30	„ Лавочного, Хирова, Пешту		11·32	„ „ Грималова, Пóдзам.

ЗАМѢТКА: Пора нóчна числить ся вóдъ 6 годины вечеромъ до 5 годины 59 мінутъ рано. — Бюро информаційне ц. к. зелѣзницѣ державнои при ул. Красицкихъ ч. 5.

МОЛИТВЕНИК ДЛЯ ДІТЕЙ

виданий

коштом руского тов. педаґоґічного

В подотяжній оправі в золоченим хрестом 20 кр. В паперовій окладці 15 кр.

Продаж ся в книгарни Наук. тов. ім. Шевченка, Львів, ул. Чарнецкого ч. 16.

Климентій Федуньо

переплетникъ бібліотеки ц. к. львóвск. університету

поручае

своє переплетниче и ґалянтерійне заведенє

у Львовѣ, ул. Академична ч. 8. 366

Пóдоймае ся всяких роббтъ, особливо переплету: Служебникóвъ, Евангелій, Молитовникóвъ, Бібліотечных книгъ, Альбумóвъ, Нотъ, Дипльомóвъ и. т. ин. по умѣренихъ цѣнахъ.

Запрошене до передплаты на дѣло:

ПРИКАРПАТСКА РУСЬ

въ XIX-имъ вѣцѣ

въ біографіяхъ и портретахъ єи дѣятелей

съ увзглядненьемъ замѣчательныхъ людей, котрыхъ 1772 р. застав при жизни,

накисавъ на пóдстат автобіографичныхъ записокъ и архивально-библіотечныхъ матеріялóвъ

ИВАНЪ Е. ЛЕВИЦКІЙ.

„Прикарпатска Русь“ буде появлятись, почавши óть падолиста 1898 р. правильно кождого другого мѣсяца выпусками по 7 листóвъ печати зъ портретами замѣчательныхъ дѣятелѣвъ. Кождыхъ 10 выпускóвъ буде становити томъ, а всѣхъ томóвъ буде шѣсть.

Пренумерата на 10 выпускóвъ выносить 10 коронъ; на 5 выпускóвъ 6 коронъ. Выпуски поодинокй не будутъ продавались.

Пренумерату належить присылати виключно на адресу: п. Антóнъ Хойнацкій, управитель книгарнѣ Ставропіґійского Института у Львовѣ, Руска улиця число 3.

Першій выпускъ вже появився а вторый печатаесь.

Книгарня Наук. Товариства имени Шевченка

у Львовѣ, ул. Академічна ч. 8, 59

має на складі слідуючі книжки:

Іловайський Д.	Княжий період Украіни том I. до Володим. Мономаха	1·60 кр.
„	Княжий період Украіни Руси том II. до Данила Галицкого	1·80 „
І. Я.	О вихованю, підручник для женщан	—·30 „
Йокай Мавр.	Золотий человік, роман з угорского	1·80 „
„ „	Новий дідич 2 тома роман з угорского	1·50 „
Калитовский Ом. Др.	Материали до літератури апокрифічної	—·35 „
Карпенко Карий (Ів. Тобілевич)	Драматичні твори	1·20 „
Качала Степан.	Коротка історія Руси	1·20 „
„ „	Похід Собіского під Відень	—·20 „
Квітка Григорий.	Маруся, повість	—·10 „
Кенан Юрий.	Сибір 2 части	1·20 „
Кірі Ганна.	Замок Делі, повість	2·50 „
Конiський Ол.	Грішники, роман-хроніка	—·50 „
„ „	Оповідання	—·20 „
Короленко Володимир.	Сліпий музика, повість	—·60 „
Костомарів М.	Богдан Хмельницкий 4 томи	6·40 „
„	Гетьмановане Брюховецького	1·25 „
„	„ Виговського І. і Хмельницького Ю.	1·60 „
„	Дамяна Многогрішного	1·25 „
„	Мазепи 2 томи	3·30 „
„	Самійловича	1·25 „
„	Історичні монографії т. I.	2·— „
„	Чернігівка, повість історична	—·70 „
„	Кудеяр, повість історична	—·80 „
Коцюбиньский Мих.	Для загального добра, оповідання	—·20 „
„ „	Не коптьор, оповідання	—·10 „
„ „	Хо, оповідання	—·10 „
„ „	Задля хазяйства, оповідання	—·10 „
Кропивницький Марко.	Титарівна, драма	—·20 „
Кулик Володимир.	Писання	—·10 „
Куліш Панько.	Крашанка	—·20 „
„ „	Хуторна поезия	—·50 „
„ „	Чорна рада хроніка, повість	—·80 „
Лакьска.	Обрусителі, повість з великоруського	—·60 „
Леженко Вод.	Пани й люде, роман	—·80 „
„ „	Per pedes Apostolorum, образки з життя	—·30 „
„ „	Солдатський розрух	—·10 „
Левицький Ів.-Нечуй.	Кайдашева сім'я, повість	—·50 „
„ „	Микола Джеря, повість	—·80 „
„ „	Навіжена, повість	—·20 „
„ „	Над чорним морем, повість	—·90 „
„ „	Не той став, повість	—·30 „
„ „	Повістки и оповідання	—·30 „
„ „	Поміж ворогами	—·60 „
„ „	Причепа	1·50 „
„ „	Світогляд українського народу	—·30 „
„ „	Хмари	1·50 „
Левицький Кость Др.	Німецько-руський правничий словар	3·50 „
„ „	Руська правда	—·50 „
„ „	Правнича часопись за рочник кождий по	1·— „
Лисенко Микола.	Коза дереза, комічна оперета	—·80 „
„ „	Різдвяна ніч, опера	—·30 „
Льоті П.	Рибак ісландський, повість	—·60 „
Лукіч Василь.	Ватра, альманах	1·50 „
О. Л—сь.	Не судилось, оповідання	—·20 „
Латиньска граматика	для 3 і 4 класи	1·20 „
Латиньскі вправи	Прухницкого для 3 класи	—·80 „
Маковей Осип.	Весняні бурі, новела	—·10 „
„ „	Оферма, оповідання	—·10 „
„ „	Поезії	—·20 „
Мирний Панас.	Лимерівна, драма	—·20 „
Навроцкий Володимир.	Твори том I.	1·— „
Нагнибіда С.	Про руску правопись	—·05 „
* *	* Нарід в неволі	—·10 „
Обачний.	Соціялісти межи семинаристама	—·15 „
Огоновський Ом. Др.	Галькина Острожска, трагедия	—·15 „
„ „	Історія руської літератури т. I. 3 зр. т. II. 3 зр., т. III. 4 зр., т. IV.	1·— „
„ „	Studien auf dem Gebiete der ruth. Sprache	1·50 „
Одельскнич Митро.	Писання	—·10 „
Онет Юрий.	Великий дім, повість з французского	2·— „
Онишкевич Ганн.	Руска бібліотека т. III.	—·75 „
Оржешкова Еліза.	Нивини повість з польского	—·75 „
„ „	Хам повість з польского	1·— „

При закупнѣ товарóвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

КАВУ

лучшу въ тонкихъ ворочкахъ 5-кіловыхъ по цѣнахъ 11 зр., 10 зр. 50 кр., 10 зр., 9 зр. franco и низше.

Токай куранційный

въ фляшкахъ 1/2 літровыхъ по 3 зр. и 2 зр. Самородный по 1 зр. 20 кр.

Конякъ французскій

въ фляшкахъ 3/4 літровыхъ по 5 зр. 4 зр. 20 кр.

Мѣдъ питный

по 80 кр. за фляшку 3/4 літрову

поручае

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ.

20 23—0

ТЕОФИЛЬ КОНИСТИНЬСКИЙ

артистъ-малярь

звѣстный вóдъ кóльканацяти лѣтъ изъ своихъ праць малярскихъ, украшае церкви въ стилю всхóднóмъ разомъ зъ позолоченемъ, престолы, иконостасы, и иншй рѣчи. Принимае рѣзьбарскй роботы пóдъ власныхъ плянóвъ. Выготовлюе всякои величины церковнй образы до иконостасóвъ, престолóвъ, плащеницъ — олѣйными красками на полотнѣ и деревѣ. Пóбольшуе зъ фотографій портреты. Зъ уповажненя ц. к. консерваторія реставруе всякй старинности, а то фрески, рѣзьбы и т. ин. входячій въ кругъ праць малярства по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ. Пóдписаный просить Вел. Духовенство занотувати собѣ его адресу. 205

Т. Конистиньскій

у Львовѣ, улиця Краковска число 20.

Цѣс. корол. уприв.

Рафінерія спіритусу, Фабрика руму, лікерóвъ и оцту

Юлія Миколяша Наслѣдникóвъ

Якова Шпрехера и С-ки

у Львовѣ

поручае старй горѣвки польскй, розолісы, лікеры, румы правдивй зъ Ямайки, коняки, спіритусъ, „Bonbout“ на наливки, такожъ правдивый оцетъ спіритусовый. 306 88—?

Склады для мѣста: улиця Галицка ч. 1. — и улиця Коперника ч. 9.

АДОЛЬФЪ КАМПЕЛЬ

Складъ всякихъ матеріялóвъ будóвляныхъ

Львовѣ, ул. Подлѣвского ч. 5.

Заступство Австрійского Товариства акційного фабрика

Портляндъ-цементу въ Щаковóй

Ц. к. упр. Товариства акційного першои фабрики выробóвъ шамотовыхъ и штайнгутовыхъ.

Тов. акц. фабрики вапна гідравлічного для фасадъ въ Kattenleutgeben.

Фабрики ц. к. патентованого помосту асфальтового безъ фугóвъ Zboril, Miksch и Спóлка въ Швехатъ.

Продае по цѣнахъ фабричныхъ.

Портляндъ-цементъ, вапно гидравлічне, вапно скалисте, ґіпсъ, папу дахову, плыты изоляційнй, руры штайнгутовй до кльовокъ, каналóвъ и водопроводóвъ, пóдлоги штайнгутовй цементовй, дощинковй и асфальтовй, печи кафлевй, цегли, плыты и мучку огнетревалу, дахóвку, лупокъ и тростнику суфітову а такожъ взагалѣ всякй матеріялы будóвлянй, ручачи за ихъ доброту.

Пóдприемство роббтъ бетоновыхъ, укладаня пóдлогъ и крытя дахóвъ дахóвкою, лупкомъ, папою огнетревалою и деревнымъ цементомъ (Holzcement) по умѣркованыхъ цѣнахъ.

ТЕЛЕФОНЪ ч. 460. 121

Видавець и одпѣчальный редакторъ Иванъ Белей. Папѣръ въ фабр. Чорлинськои. Зъ друкарнѣ Инстытуту Ставропиґійского, пóдъ зарядомъ Іосифа Даниловича

Ч. 180. Львовъ, Пятница 13 (25) Серпня 1899. Рочникъ XX.

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских святъ) о 5-тій годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ второкъ, и въ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне Бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Короля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килинського 2; — въ Ярославю: Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11.; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитость за инсераты платить у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатком

въ Австрії:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року	12 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ 16 зр. на пѣвъ року 8 зр.
на чверть року 4 зр. на мѣсяць 1 зр. 25 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженя. — Рекламаціи неопечатанѣ вѣльни вѣдъ порта.

Поєдиноке число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошенія звыкли принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одной строчки инсератовой або ея мѣсце а въ рубрицѣ „Надісланє“ по 25 кр. а. в.

Подяки и инші доносеня приватні числять ся по 15 кр. вѣдъ стишка.

Вѣдправа кацапамъ-„хохлѣдамъ“.

Археольогічный зъѣздъ въ Кіевѣ, а властиво квестія руско-украиньскихъ рефератѣвъ на тѣмъ зъѣздѣ выкликала въ россійскѣй пресѣ широку полеміку по часописяхъ. Орґаны „обединителѣвъ“ деруть ся, ажь зѣ шкѣры лѣзуть, лаючи на „хохловъ“ и „хохлацкій жаргонъ“ — а знова орґаны ліберальнѣ, толерантнѣ, выступають въ оборонѣ Украинцѣвъ и руско-украиньского языка й літературы. Годѣ бы навѣть наводити всѣ голосы зъ одного и другого боку зъ рѣзныхъ часописей, бо на се не стало бы мѣсця. Зазначимо хиба взагалѣ, що якъ статьѣ ворожѣ Украинцямъ и украиньскому языкови вызначають ся загаломъ брутальностію, лайкою, брехнею а навѣть денунціяцію, такъ знова статьѣ въ оборонѣ украиньского языка и літературы всѣ писанѣ спокѣйно, зъ тактомъ, зъ побиваючими противника фактами и аргументами.

Одну зъ такихъ статей, именно статью п. заг. „По поводу кіевскаго съѣзда“, умѣщену въ 265 числѣ „С-Петерб. Вѣдомостей“ [зъ 9 (21) августа] подаемо понизше въ повнѣй основѣ и въ найточнѣйшѣмъ перекладѣ. Авторъ статьѣ [„Малоросъ“] полемізуе въ двома петербурґскими дневниками „Свѣтомъ“ и „Новымъ Временемъ“. Зъ тексту статьѣ нашій читателѣ зрозумѣють, о що спѣръ идe. Лишь для поясненя полеміки о Тургеневового Пѣгасова [особы въ однѣй повѣсти] скажемо, що вороги украиньского языка дуже часто выѣздять зъ тымъ Пѣгасовомъ, котрый украиньску поезію схарактеризувавъ насмѣшливо словами: „грае, грае, воропае“ — а зъ малоруского языка закпивъ собѣ тымъ, що высмѣявъ вымову Украинця въ словѣ „граматика“. По россійски вымовляе ся „граматіка“, а Украинець [не вымовляючи „г“] каже „граматика“, а що зновъ Москалѣ не мають буквы „г“, то Москаль не може вымовити „граматика“, а каже „храматика“ [такъ само, якъ не говорить и не пише: Вікторъ „Гюго“ але: „Хюго“]. Отже за Пѣгасовомъ и вороги украиньскои мовы и літературы, не маючи иншихъ аргументѣвъ, залюбки послугують ся плытками и глупыми дотепами Пѣгасова: „грае, грае, воропае“ та „храматика“.

Статья въ „С-Пет. Вѣд—яхъ“ звучить:

„Є люде, котрымъ кождый прирѣстъ чужого майна представляе ся стратою для власной кишенѣ, кождый жизненый успѣхъ знакомого чоловѣка выкликуе у нихъ прошибаюче чувство обиды, а коли той знакомый, борони Боже, близькій приятель або рѣднякъ, тогдѣ тій чудній люде просто бразкають жовчію. Щось подѣбне представляють собою наши патріоты-„охранителѣ“ *) въ своѣй політицѣ супротивъ окраинъ [земель не коренно великорускихъ], добачаючи ущербъ для Россіи въ кождѣй проявѣ житя у тыхъ складовыхъ елементѣвъ россійскои державы, котрѣ стоять за своимъ правомъ: „по своему хвалити Бога“ и думаютъ, що спѣвдѣлати для добра спѣльнои вѣтчины [державы] можна и не вдягаючись за-для того доконечно въ московскій „охобень“ [халатъ] Зъ пѣною на устахъ кидаютъ ся тій „охранителѣ“ на такихъ вѣльнодумцѣвъ всѣми способами, почавши вѣдъ газетныхъ лайокъ а скѣнчивши на справдѣшныхъ доносахъ, стараючись здушити те житє, не вѣдповѣдаюче шабльонови.

Отвореный сими днями въ Кіевѣ XI археольогічный зъѣздъ давъ щедру поживу патріотамъ тои категорії, що то выступили противъ допущеня рефератѣвъ въ малорускѣмъ языцѣ на рѣвныхъ правахъ зъ другими славяньскими нарѣчями. И симъ разомъ „охранительна“ компанія увѣнчалась успѣхомъ: судячи по донесенію „Нового Времени“ читане галицкихъ рефератѣвъ „допущено“ (и то въ послѣднѣй хвили) лише при замкненыхъ дверехъ и безъ слухачѣвъ. Такій оригінальный — навѣть для россійскихъ науковыхъ зборѣвъ — способъ вымѣны гадокъ справдѣ ледви чи пѣдойме наукову повагу кіевского зъѣзду, показуючись новымъ потвержденямъ занисмости россійскои науки вѣдъ россійскои політики. Впрочѣмъ можна сумнѣвати ся, чи и політика при сѣмъ выграла, бо се лишь вытворюе нову перегороду вѣ ближеню мѣжь нашою Русію а закордонною....

Для нашихъ „истинно русскихъ“ патріотѣвъ се байдуже. Они не перестають цинічно глумити ся зъ культурнои роботы галицкихъ Украинцѣвъ, зъ наивною щиростію высказуючи свою погорду тѣй народности, котрои интересами нѣбы-то журять ся.

Въ однѣй зъ недавныхъ замѣтокъ „Свѣта“ [редаґованого знаным „ґенераломъ“ Комаровомъ] находимо повторене звычайныхъ напастій на т. зв. „украинофілѣвъ - мимохідомъ сказавши, пора бы выкинути зъ уживаня тую назву; якъ середъ Французѣвъ не може бути франкофілѣвъ, середъ Полякѣвъ польонофілѣвъ и т. д., такъ нема и украинофілѣвъ, а е лишь Украинцѣ, цѣлкомъ означена етнографічна одиниця, зъ означеными историчными и культурными правами. „Свѣтъ“ называе богатый и красный языкъ малоруского племени „смѣхотворнымъ, искусственнымъ язычіемъ“, „сочиняемымъ ради политики“, „нелѣпою мѣшаниною словъ“, котрои „не понимаетъ народъ ни въ Галиціи, ни въ нашихъ малорусскихъ губерніяхъ“... Але чей-же при нинѣшнѣмъ ровени просвѣты въ Россіи костромскій мужикъ ледви зрозумѣе що небудь изъ вступныхъ статей „Свѣта“, а черезъ те „Свѣтъ“ певно не схоче выводити зъ сего, що языкъ тыхъ вступныхъ статей — „искусственный, шутовской и нелѣпый“... Докоряючи галицкимъ Украинцямъ „Свѣтъ“ указуе на Чехѣвъ, котрѣ „боронячи своеи національнои самостѣйности дужче нѣжь украинофіли“ (за що имъ „Свѣтъ“ заявляе свою симпатію и похвалу) прецѣнь читають свои рефераты въ Россіи по россійски, не боячись нарушити рѣвноправности свого языка зъ россійскимъ. Але-жь на права ческого языка нѣкихъ замахѣвъ въ Россіи не було, а въ своѣмъ краю, де они мусять бороти ся зъ нѣмецкими Комаровами, „спиняючими“ имъ, Чехи ледви чи бы въ подѣбнѣмъ выпадку вѣдступили вѣдъ свого языка, хочь бы и признавали высокій достоинъства языка Гетого и Канта?... Яко остатный доказъ наводить „Свѣтъ“ высказъ знаного славіста проф. Ягіча, котрый, добачуючи въ россійскѣмъ языцѣ всѣ елементы будучого спѣльного языка славяньского, докоряе Славянамъ, що не хотять учитись его. Але-жь здаеть ся, що будуча роля россійского языка въ славяньскѣмъ свѣтѣ не лишь не выключае конечности розвою окремѣшныхъ літературъ въ другихъ славяньскихъ языкахъ, але въ значнѣй мѣрѣ зависить вѣдъ свободного росту славяньского національного самопѣзнаня, невѣдлучного вѣдъ плеканя кождою народностію рѣдного языка и літературы. Той самъ проф. Ягічь, на котрого авторітетъ покликуе ся „Свѣтъ“, дуже выразно выповѣвъ свій засудъ на тій перешкоды, якій стрѣчають въ Россіи пробы розъясненя малоруского питаня хочь-бы на чистонаучнѣмъ грунтѣ. [Archiv für slavische Philologie, XX. B., 1898, pag. 628.]*)

Обходячи ся зъ авторами взагалѣ дово лѣ безцеремонно, инші органы нашои [россійскои] прасы иногдѣ не нагають ся навѣть горѣ дномъ вывернути ихъ гадки, якъ се зробивъ недавно авторъ одного зъ „Маленькихъ фельстоновъ“ въ „Новомъ Времени“ [н-ръ 8403], подписаный „Великоросъ“. Глумлячись изъ Галичанъ, котрі постановили, що на выпадокъ забороны малорускихъ рефератѣвъ они здержать ся вѣдъ участи въ кіевскѣмъ зъѣздѣ, г. Великоросъ пускае въ хѣдъ Тургеневого Пѣгасова зъ его „грае, грае, воропае“ и безъ женады голосить, що устами Пѣгасова выповѣвъ свій засудъ на „невѣдомый малоруский языкъ“ самъ Тургеневъ „со свойственною ему чуткостью ко всякому общественному явленію“. Годѣ думати, щобы Великоросъ, цитуючи фразы Пѣгасова, не знавъ, якъ вѣдносить ся Тургеневъ до того типу. Коли не для г. Великороса, то для тыхъ читателѣвъ, на

*) „Охранителѣ“ — въ значѣню: поліцайники. Якъ вѣдомо, въ деякихъ губерніяхъ правительство позаводило т. зв. „усиленную охрану“, щось нѣбы станъ вынимковый.

*) Въ XX. томѣ свого Archiv'y инше самъ Ягічь про украиньску літературу мѣжь иншимъ ось-що:

„Для студіованя малорускои [kleinrussischen] мовы, літературы и етнографіи въ Россіи въ теперѣшныхъ обставинахъ самъ грунтъ не вдячный. Тутъ жахають ся всякого прозву въ сѣмъ напрямѣ, наче-бъ-то якого небезпечного сепаратизму, забуваючи при тѣмъ, що якъ-разъ черезъ душеня и усякого свободного розвою украиньско-рускои народности, котрои истнованя прецѣнь не можна заперечити, може розвинути ся зъ початку незадоволене, а далѣ й сепаратизмъ. Що можливо зробити въ сихъ тѣсныхъ обставинахъ для студіованя малорускои народнои индівідуальности, робить ся въ мѣсячнику „Кіевская Старина..“ и т. д.

„Тымчасомъ якъ ся часопись [„Кіевская Старина“] выходить въ великорускѣй мовѣ [in grossrussischer Sprache], въ Галичинѣ тій самій студіи ведуть ся на малорускѣй або — якъ звычайно говорять въ Австріи — рускѣй мовѣ [ruthenischer Sprache] въ Науковѣмъ товариствѣ, званѣмъ „имени Шевченка“, котре завдяки енергічнѣй роботѣ галицкихъ Русиновъ и тій моральнѣй запомозѣ, яка имъ въ повѣчь по-тиху идe зъ Россіи, заповѣдае ся зъ часомъ розвинутись въ руску академію наукъ Кождый правдивый приятель культурного розвою мусить симъ тѣшити ся: я нѣколи не мѣгъ зрозумѣти, чому се н. пр. деякій славісты звычайно ентузіязмують ся поступомъ Словаковъ, а наивати Русинамъ не сприяють анѣ трошки. Хто думае, що сеся мѣсцева робота, тѣсно обгороджена языковыми границями, може пошкодити великорускѣй літературѣ й наукѣ, той понижае значѣне й силу россійскои літературы...“

Се слова Ягіча — на котрого не лишь россійскѣ кацапы, але й галицкѣ кацаччуки люблять покликувати ся якъ на авторітетъ, що ось-то „Ягічь зъ нами!“ — *Ред. „Дѣла“.*

---

4)

Записки о селѣ Уневѣ

въ пов. перемышляньскѣмъ

Написавъ *Ив. Буцманюкъ.*

(Докінченя.)

Крѣмъ тыхъ памятокъ е тутъ и иншій, стародавній. При входѣ до палаты лежать двѣ довгій, зелѣзній гарматы, може свѣдки татарскои гостины пѣдъ монастирскими мурами.

Въ церквѣ по лѣвѣй сторонѣ въ стѣнѣ находить ся нагробникъ зъ мармору и порфіру, представляючій спячого лицаря, зъ польскою и рускою написію: „Ту лежить роженый Александеръ Вако Лагодовскій зъ Лагодова который жилъ на свѣтѣ лѣтъ 49 преставися мѣсяца стичня 27 дня року 1574 который гробъ дала справити на памятку малжонка Своего урожена Барбара с Сѣнна Лагодовская Боже Буди милостивъ души его“. По бокахъ въ горѣ нагробника выкованій означки лицарскій, а межи ними гербъ Лагодовскихъ. Хочь сей памятникъ остатными часами вѣдновлено заходами п. Третера, дѣдича зъ Ляшокъ королѣвскихъ, однакъ вымагае вѣнъ вже новои направы. Чи знайдеть ся хто?... А се вѣдай потомокъ того основателя, котрый жие въ памяти народу, та оденъ зъ добродѣевъ сего монастыря..

Цѣнною и давною памяткою унѣвскои церкви есть велике Евангеліе, оправлене въ червоный оксамітъ и щедро кованe срѣбломъ. Зверхня оправа окована цѣла срѣбною бляхою, на чотирохъ рогахъ выкованій чотири евангелисты, межи ними головки ангеловъ, на серединѣ Евангелія Ісусъ Христосъ на хрестѣ, зъ одного боку пѣдъ хрестомъ Матн Божа зъ двома жѣнками, а зъ другого св. Иванъ и жовнѣръ зъ драбиною. Спѣдня оправа представляе на окремыхъ вже срѣбныхъ бляхахъ выкованій тій самій особы, що и зверхня. Хребетъ окованый десятьма срѣбными завѣсами, а на серединѣ хребта, на срѣбнѣй блясѣ выкованый св. архангелъ Михаилъ. Евангеліе замыкаеть ся срѣбными клямрами. Друковане „въ Святой Великой Чудотворной Лаврѣ Печерской Кіевской въ р. 1707“ зъ „Предисловіемъ къ благочестивому читателю“. На карткахъ въ долѣ, де зачинаеть ся перше евангеліе, дописано: „Во имя Отца и Сына и Св. Духа Аминь. Сію Книгу рекомую Евангеліе Престольное Великое Родовое Исправилъ Рабъ Божій Иеромонахъ Лаврентій Бачковскій Законникъ Монастыря Уневского Чину Св. Василія Великого Ародичъ Глинянъскій за отпущеніе Гріховъ Своихъ Иродителей моихъ. Ипредалъ ся Монастыреви Уневскому, Церкви Успенія Пресвятыя Богородици Которая то Книга Аби Небила нѣякимъ способомъ нѣоткого оттоѣй святой Обители отдалена Под клятвою Св. Отецъ И страшного Божія Суда Аминь. Выдатокъ на тую Евангелію: За секстерну далем 25 талярей Бытых. Аксамитъ 50 золотихъ, Срѣбро Зроботою золотихъ одинацять Сотъ и двацять золотыхъ, Интролѣґаторъ чтыры таляры битыхъ Срѣбра Всего гривенъ шеснацять, Гривна кождая золотыхъ шеседесять Дорога Ґданьская золотыхъ Сто По секстерну до Кіева дорога золотихъ Тридцять Всей суми Чинить Тисяща шестсотъ Изолотыхъ двинадцять. Зачала справлятися Тая Евангелия Року Божія 1715 а докончила ся Року 1747. Єром. Лаврентій законникъ монастира Уневского Ч. С. В. В. Родич Глинянъскій.“ — Дальше дописано рукою кардинала Мих. Левицкого вычислене, кѣлько чого спотребовано на направу тои Евангелія и якій при тѣмъ бувъ выдатокъ.

На стѣнѣ въ церквѣ висять два олѣйни портреты — розумѣеть ся, якъ всѣо тутъ — знищенѣ. Одинъ зъ нихъ представляе Атанасія Шептицкого яко митрополита. Въ горѣшнѣмъ розѣ того-жь портрету представленый гербъ Шептицкихъ — пѣдкова зъ хрестомъ въ червонѣмъ поли, а въ горѣ щита зъ одной стороны хрестъ, зъ другои мечъ. Другій портретъ предетавляе лицаря въ збруи; на вѣдворотнѣй сторонѣ того-жь портрету видиѣе написъ: „Roman z Bogusławic Sirakowski Chorąży Województwa Sędzia Grodzki krakowski, Starosta Olszański miał lat 44“, а пѣдъ нимъ: „Lukas Orlowski pix: Crakowie A. D. 1747“.

Розказують тутъ, що передъ кѣлькадесятьма роками висѣвъ въ тій церквѣ за великимъ престолѣмъ старый образъ Успенія, та купивъ его хтось за 30 злр.; хто купивъ, якои вартости бувъ образъ та въ якій попавъ руки, сего не знати. Якъ уже була вышше згадка, старѣ царскій врата зъ розѣбранои церкви Вознесеньскои купивъ якійсь капітанъ-Нѣмець; крѣмъ тыхъ царскихъ вратъ закупивъ вѣнъ ще иншій рѣчи, якъ: старый штучный замокъ и червоный старый фелонъ. Яку вартѣсть археольогічну мали тій рѣчи, не вѣдомо.

Межи книгами сеи церкви знаходять ся печатаній въ друкарни унѣвскій: Требникъ въ 1739 р, Служебникъ зъ 1740 р. а другій въ 1747 р. Кажуть, що рукописну Тріодь у великѣмъ форматѣ забравъ пок. о. Мих. Малиновскій.

Въ „Исторіи гал.-волод. Русн“ Ив. Шараневича згадують ся дуже часто о „Помлинку Уневскѣмъ“, въ котрѣмъ „имена потомковъ Льва и князѣ зъ роду Ольгердового наведеній, зъ иныхъ жерелъ намъ еще до сей хвилѣ не суть всѣ извѣстніи“.

Въ однѣмъ закомѣрку церковнѣмъ подыбуемо стосы костей и черепѣвъ людскихъ, котрѣ познаходжувано при розкопуваню валѣвъ та при закладаню фундаментѣвъ пѣдъ будову митрополичои палаты за часѣвъ Мих. Левицкого.

Стародавнымъ е такожъ образъ Матери Божои у великѣмъ престолѣ помонастирскои церкви. Лице Матери Божои и Ісуса Христа мальоване, а ризы и короны выкованій въ части изъ срѣбнои а въ части изъ золоченои бляхи. Оффры до сеи иконы, се-бъ-то „вота“ становлять коралѣ, пацьорки и пара ковтковъ. Однакъ здаеть ся, що вота тои иконы мусѣли бути богатшій.

Въ 1809 роцѣ прибувъ до Унева зъ Москалями Матвѣй, козакъ Донській, и тутъ осѣвъ та служивъ опѣсля у митроп. Левицкого за козака. Сынъ его, Прокѣпъ Козаковъ живе въ Прогновѣ. Того Матвѣя описавъ П. Кулѣшъ въ своихъ „Записках подорожныхъ“.

Въ лѣсѣ, що прилягае до лѣсовъ унѣвскихъ и до нихъ давнѣйше належавъ а теперь становить власность обшару дворского въ Глинянахъ, показують унѣвскій селяне „козачу

ЛІТЕРАТУРНО-НАУКОВИЙ
ВІСТНИК

Приймаєть ся далі передплата на 1899 рік [2-ий рік видання], нові передплатники дістають всі книжки почавши від 1-ої. Передплата 8 зр. річно, може бути плачена ратами; піврічна 5 зр. З попереднього (1898) року за 6 зр. можна дістати книжки почавши від 5 ої, з додатком початків статей розпочатих друком в попередніх книжках.

Адреса Адміністрації: Львів, Чарнецкого 26. Власний дім.

котрыхъ коротку память вôнъ очевидячки експлуатував, уважаємо за потрѣбне пригадати тѣ слова, якими Тургенєвъ характеризує Пѣтасова: „Чудный человѣкъ бувъ той господинъ Пѣтасовъ. Озлобленый на все и всѣхъ... вôнъ лаявъ ся зъ рана до вечера, иногдѣ дуже зручно, иногдѣ досыть тупо, але все зъ великимъ вдоволенемъ... Дразливôсть его доходила до дитинъства; его смѣхъ, звукъ его голосу, цѣле его єство здавало ся пересякымъ жовчю .. Все прибôльшувати було его пристрастію... Пѣтасову въ житю не пощастило — вôнъ такъ зробивъ зъ себе дурня. Способности Пѣтасова не выходили зъ категорій звычайныхъ... Мысли его не пôдносил ся надъ звычайный рôвень .. Самоукъ не зъ любови до науки, Пѣтасовъ въ сути рѣчи знавъ надто мало... Вôнъ доживавъ свого вѣку одиноко, ѣздивъ по сусѣдахъ, котрыхъ лаявъ поза очи и навѣтъ въ очи, а они приймали его зъ якимсь силуваным пôвхихотомъ, хочь серіозного страху передъ нимъ не мали — и нѣколи книжки въ руки не бравъ...“ [„*Сочиненія*“ изд. Маркса, т. IV, стор. 312—315].

Здаєть ся сихъ выписокъ досыть на вы вôдъ, що идентифікувати Пѣтасова зъ Тургеневомъ можна лишь або зъ легкомысности, або... зъ напередъ обдуманымъ намѣромъ. Тургеневъ „съ свойственною ему чуткостью ко всякому общественному явленію“ межи нашими рôзнородными типами сучасной ему суспôльности начеркнувъ зручными штрихами и озлобленого жовчного Пѣтасова, котрый „зналъ надто мало“ и своими мыслями „не пôдносивъ ся надъ звычайный рôвень“... Сли Пѣтасовый способъ оцѣнки „общественныхъ явленій“ находить симпатичный вôдгомôнъ у нинѣшныхъ господинôвъ Великороссôвъ, то Тургеневъ, розумѣє ся, тому зовсѣмъ не винен.

Але якъ же въ дѣйстности вôдносивъ ся Тургеневъ до малоруского языка и літературы? — Мѣжь немногими перекладами, надъ якими потрудивъ ся Тургеневъ, видне мѣсце займає выготовленый нимъ изъ звычайнымъ артизмомъ перекладъ „Украинскихъ народныхъ разсказовъ“ Марка Вовчка, выданый Кожанчиковомъ 1859 р. Якъ самъ фактъ истнованя того перекладу, такъ и особливо приложене до выданя вступне слово „отъ переводчика“ дуже характеристичнй для оцѣнки вôдношеня Тургенева до справы, о якôй мова. Позволимо собѣ навести вповнѣ то передне слово пôдписане ініціялами „*И. Т.*“: „Малоруска читаюча публика давно вже познакомила ся зъ „Народными Оповѣданями“ Марка Вовчка, а имя его стало дорогимъ, домашнымъ для всѣхъ его земляковъ. Вôдчувалась потреба зробити его такимъ самымъ и для великоруской публики, котра не могла бути вповнѣ вдоволеною зъ перекладôвъ, якій появили ся а мали на собѣ надто видиме пятно малоруской мовы. Взявши ся вдоволити тôй потребѣ, пишучій сй строчки поставивъ собѣ за задачу удержати въ своѣмъ перекладѣ чистоту и правильность рôдного языка и рôвночасно задержати по змозѣ тоту особливу, наивну принаду и поетичну грацію, якон повнй „Народній оповѣданя“. На скôлько ему удалась его задача, особливо тая друга, трудньйша частка, се вже осудить ласкавый читатель.“ — Якъ видно зъ отсихъ оригінальныхъ слôвъ Тургенева, то ледви чи можна обвинати покôйного писателя, що вôнъ в одной думки зъ „Новымъ Временемъ“ въ квестіи малоруской літературы.

Коли вже прийшло ся цитувати Тургенева, навèду на закінчене одну сентенцію Пѣтасова, зъ огляду на се, що свѣтоглядъ того господина особливо близкій господину Великороссу.

„... Є три розряды егоистôвъ: егоисты, що самі жиють и другимъ дають жити; егоисты, що самі жиють а не дають жити другимъ; вкôнци егоисты, що й самі не жиють и другимъ не дають жити.“

Менѣ здаєть ся, що прекраснымъ взôрцемъ третьои категорій егоистôвъ в господинове Великороссы Комаровскои и Пововременьскои краски...“

Письма зъ краю.

Зъ Городенки одержуємо про русконародный театръ отсе письмо:

Въ недѣлю розпрощались мы зъ нашимъ театромъ. Давъ вôнъ тутъ 13 выставъ, переважно самыхъ новыхъ; мѣжь тыми дано 4 выставы для селянъ, чимъ нашъ театръ дуже зблизивъ ся до властивои ему цѣли. Душа радѣла, коли мы бачили добру половину театру заповнену сердаками самои селяньскои молодѣжи рускои. Мимохôть летѣла думка въ ту милу, поки-що ожидану всѣми нами будучôсть, коли то рускій театръ, що вже буде мати свою власну хату въ столици краю, у Львовѣ, зъ прегарными своими силами выѣде вôдъ часу до часу до якогось мѣсточка на кôлька гостинныхъ выступôвъ, а народъ буде филею тиснучись до театру, не щобы ласкавымъ окомъ глядѣти на нашихъ „бѣдныхъ“ акторбвъ та на „бѣдну“ нашу народну штуку, а щобы зъ усѣмъ зрывомъ душевнымъ признати: „тутъ наша радôсть, наша надѣя и гордôсть!“ Правда, до сей дѣйстности дôйдемо не зразъ, але завдатки ей слѣдно вже и теперь, якъ се було явно симъ разомъ въ Городенцѣ такъ по сторонѣ дозрѣваючои, хочь поволи, публики, якъ еще бôльше по сторонѣ театральной дружины.

Театръ нашъ бачили мы остатный разъ въ Городенцѣ въ р. 1896, коли то на чолѣ дружины стоявъ незабиднои памяти Касиненко. Шуму, крику, интригъ перелѣтало тогдѣ зъ по-за кулісъ тôлько, що ажь нѣяково ставало. Симъ разомъ якъ коли бы духъ мира перелетѣвъ черезъ наше мѣсточко. Мы бачили симпатичнй любй статьѣ, що тихо, смирно вôдкривали намъ скарбы своєи душѣ. Чи дякувати за се щасливому складови дружины чи умѣлôй управѣ, — не беремо ся рѣшати. У всякôмъ разѣ приємно намъ сконстатувати, що зъ огляду на поведене дружины, ей очевидий невсыпущй змаганя, выучуване все новыхъ штукъ, нашъ театръ и ступивъ знаменито. Що при тôмъ и гра акторбвъ була добра, се зайвно и згадувати. Поручь старшихъ силъ, якъ Гембицкого, Ольшаньского, Осиповичевои, котра артизмомъ и правдою гры иногдѣ просто чарувала, выбивають ся на верхъ пречудно Гембицка, Нижанковскій, Стадникъ и Рубчакова. Въ юнацкихъ роляхъ бувъ завсѣгды добрый Грегоровичь, любуючій публику своимъ спѣвомъ; совѣстнй въ грѣ були Рубчакъ, Шеремета, Полѣщукъ, Бучманôвна и Косакôвна. Словомъ, мы мали передъ собою театръ совѣстный и безусловно добрый. Въ деякихъ штукахъ, якъ пр. Попыхайло, Бѣдне дѣвча, не знаємо, чи и выбагливый критикъ столичный мôгъ бы найменшу якусь сценічну похибку запримѣтити.

Зъ усего набрали мы пересвѣдченя, що, коли бы рускій театръ мôгъ заангажувати хочь еще одну, двѣ силы мужескй и въ одну жѣночу до штукъ сальоновыхъ, то мы могли бы назвати нашъ театръ перлою нашого народного житя. А щобы се осягнути, треба доконче одного: вся руска суспôльность повинна теперь домагати ся вôдъ сойму пôдвышеня субвенціи для нашого театру зъ вôсьмохъ на десять тисячъ зр. Се наше право, а розвившій ся духъ рускій мусить его осягнути

Переглядъ політичный.

Стенографічный протоколъ зъ розправы въ Реннахъ подає цѣкаву розмову мѣжь Лаборімъ а свѣдкомъ генераломъ Гонсомъ: Лаборі: Въ якій способѣ Паті зналъ о слѣдствѣ генерального штабу противъ Естергазого? Гонсъ: Ді Паті бувъ моимъ тайнымъ секретаромъ, а скориставши зъ того, що вôдъ мене довѣдавъ ся, сказавъ Естергазому. Лаборі: Отже Ді Паті надуживаючи ваше довѣре, выдавъ тайнй акты и тайнй вѣдомости Естергазому? Гонсъ: Дѣйстно, се не було гарно зъ его стороны. Его поступокъ я вытолкувавъ собѣ роздразненемъ Ді Патіого. Лаборі: Але се вы були авторомъ помыслу, абы міністеръ вôйны написавъ анонімный листъ до Естергазого. Гонсъ: Такъ. Анрі пôддавъ менѣ гадку такого листу, а я предложивъ его міністрови вôйны. Нинѣ признаю, що такій поступокъ не в бездоганный и цѣла справа спадає на мене. Лаборі: Чи не думаєте, що поступокъ Ді Патіого вводивъ въ блудъ справедливôсть вôйсковый судъ? Естергази бувъ обжалованый о державну зраду, а рôвночасно генеральный штабъ конферує зъ его адвокатомъ. Якъ намъ подобає ся таке поступованє? Гонсъ: Але Естергази бувъ цѣлкомъ спеціяльный обжалованый. Лаборі: Що се значить спеціяльный обжалованый? Гонсъ: Думаю, що хочь бувъ пôдъ такимъ тяжкимъ закидомъ, бувъ на волѣ и то на выразне поручене губернатора Парижа. Вôнъ дѣйстно мавъ до певной степени упривілейоване становиско. Здаєть ся, що губернаторъ, такъ само якъ я, не зналъ нѣчого о махінаціяхъ Анріого и Ді Патіого. Лаборі: Отже теперь бачимо середъ якихъ обставинъ вôдбувъ ся процесъ Естергазого и чому вôнъ мусѣвъ бути увôльненый!

Полковникъ Жадронъ зôзнав, що Естергази брехунъ и згадує, що комендантъ Вайль, котрого пôдозрѣване о спôлку зъ Дрейфусомъ, бувъ разомъ зъ Естергазимъ въ информаційнôмъ бюрѣ. Було се въ 1887 або 1888 роцѣ. Въ тôмъ бюрѣ бувъ тогды також Анрі и Вайль були разомъ въ информаційнôмъ бюрѣ. Стверджене того факту выкликало сенсацію.

Найважнѣйшою частію вчерашної розправы було переслуханє Мерсіера адвокатомъ Лаборімъ. На питанє Лабориого, чи Мерсіе давъ наказъ выдати президентови военного трибуналу въ 1894 роцѣ тайнй акты. Свѣдокъ вôдповѣвъ, що давъ моральный наказъ и то въ достаточно рѣшучôй формѣ. Мерсіе признавъ також, що коли Дрейфуса засуджувано окрôмъ бордеро, не було абсолютно жадного иншого доказу его вины, зъ дальшихъ зôзнань Мерсіера выходить, що арештоване Дрейфуса наступило сей часъ по стверджению, що зъ міністерства пропали тайнй документы, безъ попередного слѣдства, чи Дрейфусъ бувъ причиною.

Вôдтакъ прийшла черга на депешу Паніцардіого, яку вôнъ выславъ до італійского правительства сейчасъ по арештованю Дрейфуса, а котру французске правительство переловило. Сеся депеша була шифрована. При ей вôдшифрованю були двѣ версіи, одна урядова, пôсля котрои Паніцарді доносить: „Дрейфусъ арештованый, чи се правда, що вôнъ бувъ шпѣгуномъ?“ Друга пôвурядова, споряджена Паті ді Клямомъ, котра прямо называє Дрейфуса шпѣгуномъ. Оборонѣ розходить ся о се, чому Мерсіе долучивъ до тайного dossier фальшиво вôдшифрованый текстъ, а знищивъ офіціяльный и правдивый. Въ тôй справѣ забравъ голосъ делегать міністерство вôйны и заявивъ, що то вôнъ предложивъ сей документъ Мерсіерови и признавъ ся до зробленого тогды блуду. Зъ огляду на се президентъ трибуналу узнавъ сей документъ за неистнуючій. Дрейфусъ протестує противъ того, що вôнъ самъ признавъ ся бувъ до вины передъ капітаномъ Ренольдомъ кажучи: „Я сказавъ тогды: Я невиненъ! Міністеръ знає о тôмъ дуже добре. Говорячи се, я опиравъ ся на моѣй розмовѣ зъ Паті ді Клямомъ, о котрôмъ думавъ, що цѣлу рѣчь представивъ міністрови. Коли по дегрàдаціи Ренольдъ вôдпроваджувавъ мене до вязниць пращавъ ся зô мною дуже сердечно и подавъ менѣ руку, чого бувъ бы не зробивъ, коли бы я бувъ признавъ ся до вины.“ Коли Деманжь спытавъ Мерсіера, чому вôнъ не зарядивъ нового слѣдства, коли ему сказано, що Дрейфусъ признавъ ся до вины, Мерсіе вôдповѣвъ, що ему тогды се не прийшло на гадку. Дрейфусъ: Коли бы тогды заряджено нове слѣдство, тогды легенда о моимъ признаню була бы розвѣяла ся и переконано бы ся, що я все протестувавъ противъ вины.

Посолъ Роше зôзнає, що вôнъ интересувавъ ся справою Естергазого, але разъ міністеръ вôйны Більотъ зажадавъ вôдъ него, абы тою справою не интересувавъ ся, а то зъ причинъ приватныхъ и ширшихъ, загальныхъ. Посолъ Месонъ на пôставѣ розмовы яку мавъ зъ добре поінформованымъ англійскимъ приятелемъ высказує переконаня, що Дрейфусъ не мавъ нѣчого спôльного зъ Нѣмеччиною. Президентъ военного трибуналу, котрый засудивъ Дрейфуйса, Морель каже, що зôзнаня Паті ді Кляма и Анріого зробили на него враженя. Вôнъ уважавъ ихъ за правдивй, але подиктованй ненавистею. Становиско обжалованого було коректне и сильне. Все запевнивъ, що певинень Переконане, що Дрейфусъ виненъ, Морель выробивъ собѣ

дорогу“, котру вôйско козацке, кажуть „вырубало шаблями“ въ якôйсь потребѣ. Цѣкаве оповѣдане селянъ о тôмъ, въ якій способѣ перейшла та часть монастирского лѣса въ посѣдане инше. Тогдѣшный „опатъ“ монастиря унѣвского любивъ заѣзджати до дѣдичѣвъ сусѣдного села Липовець на карты. Одного разу опатъ, програвши въ карты а будучи „пôдъ доброю датою“, поставивъ умову, що коли дѣдичь липовецкій на другій день рано стане на призначенôмъ въ лѣсѣ мѣсци скорше нѣжь вôнъ, то забере собѣ у него тôлько лѣса, кôлько за день зможе пообзначувати. Опатъ заспавъ и дѣдичь липовецкій выгравъ. Такъ оповѣдають унѣвскй селяне та памятають тй вѣчній бôйки липовецкихъ селянъ зъ унѣвскими. Лѣсъ той ще й до нинѣ называють „контраверсъ“. Его продавъ липовецкій дѣдичь дѣдичеви въ Словитѣ, а той вôдпродавъ властителямъ Глинянъ.

Уже на вступѣ була згадка о двохъ мурованыхъ колюмнахъ, зъ котрыхъ одна стоить на горбѣ биля Якторова, а друга надъ Уневомъ при дорозѣ ведучôй до села. Зъ тыхъ двохъ колюмнъ найлучше захована колюмна надъ Уневомъ. На камѣнноѣ пôставѣ, на котрôй вырѣзанй знамена страстей Христовыхъ спочивае стовпъ, тоншій на обохъ кôнцяхъ а по серединѣ грубшій. Рѣзьбленый наголовокъ стовпа закінченый пôвкулею, на котрôй прикрѣплене сонце чи звѣзда зъ крутымъ промѣнемъ, а на самôмъ верху прикрѣплена мала звѣздка. Колюмны тй мають представляти знамя оо. Василіянъ, се-бъ-то стовпъ въ огни. Хочь о скôлько знаю, при нѣякôмъ монастырѣ оо. Василіянъ — чи то давнѣйшôмъ, чи тепершнôмъ — знаменъ такихъ нема, то однакъ зъ огляду, що въ монастирѣ унѣвскôмъ перебували архимандриты [„опаты“] яко зверхники надъ монастырями Василіянськими, могли архимандриты означити мѣсце головного монастыря тыми колюмнами, яко знамямъ Чина Св. Василія Вел. Се потверджувала бы и та обставина, що на склепленю помонастирскои церкви находить ся намальована при одномъ зъ богоугодныхъ черцѣвъ подôбна колюмна.

Зъ тыми колюмнами вяже ся ще й таке оповѣдане: Въ монастирѣ женьскôмъ сс. Василіянокъ въ Уневѣ мали перебувати донька и мати, чи рôдня якась зъ родины св. Іосафата Кунцевича. Пôдчасъ нападу Татаръ на унѣвскй монастирѣ одныхъ вырѣзано въ тыхъ монастиряхъ а другихъ забрано въ полонъ. Кунцевичѣвну забравъ одинъ Татаринъ, посадивъ ей на коня при собѣ и увозивъ. Ѣдучи такъ, бранка непостережно вытягнула Татаринови пôжь и укрыла его въ широкôмъ рукавѣ своеи монашои одежѣ. Переѣзджаючи попри жерело, котре й до нинѣ находить ся недалеко дороги й монастиря, попросила она Татарина, щобы позволивъ ѣй напити ся воды. Коли Татаринъ пристанувъ и бранка зсѣла зъ коня, вытягнула въ одну мить укрытый пôжь, пробила нимъ поганина, скочила на коня и помчала въ тую сторону, де теперь есть село Якторôвъ. Тутъ зупинилась на высокôмъ горбѣ. Долиною, въ глубокôй дебрѣ, плывъ потôкъ. Перенята трѣвогою передъ Татарами а узрѣвши напрасно перешкоду, скликнула: „*Якъ то? рôвъ?*“ — и пришпилявши коня до дальшого бѣгу, зъѣхала надъ саму дебру, перескочила ей и помчалась дальше, ажь опинила ся въ безпечнôмъ захистѣ оборонного замку Лагодовскихъ. А коли пôзнѣйше той Лагодовскій оженивъ ся зъ сею героннею-бранкою, казавъ на тôмъ мѣсци, де она вôпла Татарина и тымъ способомъ высвободила ся вôдъ неволѣ татарскои, поставити одну колюмну, а другу надъ деброю, котру она въ утечи перескочила конемъ. А оселю при тôй дебрѣ названо на тую памятку „Якторôвъ“.

Сесю исторію оповѣвъ п. Заморскій авторъ „Kronik'и Pomorzańsk'oй“. Въ тôй книжцѣ описавъ вôнъ стрѣчу о. Гедеона зъ Иваномъ Собескимъ та заснованє Василіяньского монастиря въ Краснопущи. Генеральша Бискерска, уроджена Шептицка, переказъ сей о колюмнахъ въ Яхторовѣ и Уневѣ описала и се якъ каже панъ Заморскій — вычитавъ вôнъ въ архівѣ, що позбставъ по Шептицкихъ въ Погорѣлцяхъ, а навѣть мавъ се переписане. Погорѣлцѣ — село въ повѣтѣ перемышляньскôмъ о якихъ 8 кільометрôвъ вôдъ Унева, приналежне давнѣйше зъ частію сусѣдного села Станимира до Шептицкихъ. Пôзнѣйше, коли тй добра перейшли въ посѣдане иншихъ, всѣ паперы зъ того архіва забравъ зъ Погорѣлець п. Єронімъ Кунашовскій, ожененый зъ Шептицкою. [Вôнъ вѣдай живе ще въ своихъ маетностяхъ въ Рогатинщинѣ чи Бережанщинѣ.]

Оглядаючи неразъ въ церквѣ станимирскôй старый, непослѣднон вартости образъ св. Іосафата Кунцевича [въ котрôмъ то селѣ до недавна були Кунцевичѣ парохами близько сто лѣтъ] та слѣды окопôвъ и валôвъ давного замку Лагодовскихъ, середъ багонъ и мочарѣвъ, межи Лагодовомъ а Погорѣлцями, котре то мѣсце до нинѣ называють „замчищемъ“, нагадувалось менѣ оповѣдане о тыхъ колюмнахъ.

Для повноты исторіи унѣвского монастиря не бракне и всѣликихъ повѣрокъ о закопаныхъ тутъ скарбахъ. Оповѣдають, що передъ двацять и кôлькома лѣтами привѣздила сюда якась вдова-попадя зъ величезнымъ свердломъ — шукати закопаныхъ скарбôвъ.

Мѣцевй жителѣ оповѣдають також, що вôдъ одного монастиря до другого тягнуть ся по-пôдъ землю довгй пивницѣ, однакъ нѣхто зъ властителѣвъ колишнього монастиря не може чи не хоче ихъ вôдчинити. Але здаєть ся, що тй пивницѣ истнують лише въ фантазіи народу.

На тôмъ кôнчу мои записки, дякуючи Всч. о. Ю. Зубрицкому за удѣленє менѣ того матеріялу, якій хочь скупо позбставъ при унѣвскôй парохіи, — Вп. Е. Графлеви парохови у Львовѣ и Вп. Лявенгардтови парохови въ Унтервальденъ за поясненє назвы „діяконъ унѣвскій“, — п. Заморскому за оповѣдане о колюмнахъ, старому другови п. Добіяшеви за цѣнній уваги, а передовсѣмъ дорогому моему народови за устнй переказы. Безъ найменшои, претенсій до написаня исторіи Унева, подаю сй записки до ширшои вѣдомости въ тôй цѣли, щобы звернути увагу на се историчне мѣсце, абы — до кого се належать — заопѣкували ся нимъ та не допустили погребувати всю нашу минувшину въ розвалинахъ и знищенію...

Унѣвъ 1899 р.

пôдчасъ розправы. Именно на другій день розправы Ді Патї принѣсъ замкнену и опечатану коверту и въ имени міністра зажадавъ, щобы Морель предложивъ судьямъ замкненй въ ковертѣ документы. Морель вôддавъ коверту ще того самого дня и бачивъ лишь першій документъ. Змѣстъ того документу повнформувавъ его достаточно. Ляборі домагається, абы Морель сказавъ, що се бувъ за документъ, але свѣдокъ не хоче того зробити. Свѣдокъ Міляръ оповѣдае, що въ тôмъ часѣ коли Дрейфуса арештовано бувъ въ Почдамѣ и въ одній зъ цѣсарскихъ комнатъ знайшовъ примѣрникъ дневника Libre parole, на котрôмъ синымъ оловцемъ було написане по нѣмецки: „Дрейфуса арештовано". На численній питаня оборонцѣвъ свѣдокъ модифікує свое зôзнане въ тôмъ напрямѣ, що вôнъ не цѣлкомъ певный чи тамъ було слово „арештованый", и що може зле прочитавъ або не розумѣвъ написане. На тôмъ засѣданє перервано.

——

Въ справѣ атенту на Міллана о поступованю зъ арештованымы, радикальне сторонництво оголошуе новй подробицѣ. Говорять рѣшучо, що цѣлый атентатъ є фікцією, а головными его режиссерами суть два редактôры правительственныхъ дневникôвъ. Мѣжь першими арештованымы бувъ адвокатъ Живандовичъ, котрый ненависть Міляна стягнувъ на себе тымъ, що передъ атентатомъ боронивъ одного радикала обжалованого о розширюване брошуры „Демонъ Сербіи", а при якôмсь церковнôмъ торжествѣ остентаційно кинувъ до пушки бôльше грошей, якъ екскороль. Арештованому адвокатови сковано руки и ноги и до нôгъ привязано 25 кільограмову кулю. Бувшій міністеръ Тавшановичъ одержавъ кулю 20 кільограмову. Въ першихъ 24 годинахъ по атентатѣ арештовано бôльше якъ 200 особъ. Арештованыхъ вкинено до пôдземныхъ вохкихъ келій, и щобы присилувати ихъ до зôзнань, держано ихъ довшій часъ о хлѣбѣ и водѣ. Навѣть соломы не дали имъ. Всѣ арештованй мусѣли спати на голôй земли, поживы, яку имъ приносила родина, не давали имъ. Князевичъ одержавъ выгôдный покôй зъ выгôднымъ лôжкомъ и харчь зъ готелю „Имперіяль". Зъ вязнями, котрй двигають величезній кулѣ, обходять ся брутально; бють ихъ такъ, що деякй зъ нихъ млѣють вôдъ ударôвъ. Два попы пропали безъ слѣду. Нема ихъ нѣ въ вязници, нѣ на воли. Кажуть, що погибли въ наслѣдокъ тортуръ. Зъ вязницѣ выпущено доси лише шѣсть особъ, але ихъ сейчасъ прогнано зъ краю.

Краєва конференція учительска у Львовѣ.

Мы згадували вже, що у Львовѣ краєва конференція учительска зачинае ся дня 24 с. м. пôдъ проводомъ шкôльного радника Болеслава Барановского. Тревати она буде три днѣ, т. є. 24, 25 и 26. Конференціи такій вôдбуваютъ ся що шѣсть лѣтъ, а беруть въ нихъ участь директоры и директорки шкôлъ выдѣловыхъ, инспекторы окружній и делегаты, котрыхъ выбирають учителѣ народныхъ шкôлъ.

Сего року засѣдання конференціи вôдбуваютъ ся въ школѣ им. Сташіца, а перше засѣдане припало якъ-разъ въ часъ похорону бл. п. Северина Дністряньского. Тому-то по торжественныхъ богослуженяхъ въ церквѣ Успеньскôй и въ латиньскôй катедрѣ радникъ Барановскій, отворивши засѣдане, вôдложивъ его до 4 годины пополудни, щобы участники конференціи могли греміяльно пôйти на похоронъ.

Пополудни розпочало ся засѣдане вôдчитомъ д-ра Твардовского, професора университету, о науцѣ погляднôвій въ школѣ народній. Прелегентъ оперъ свою рѣчь на психольогічныхъ явищахъ, и якъ будь а строго науковый предметъ умѣвъ подати такъ приступно а до того такъ краснорѣчиво, що по вôдчитѣ посыпали ся рясні оплески.

По тôмъ п. Володисл. Моссочи, управитель школы зъ Кривча коло Борщева, вôдчитавъ референтъ на тему: „Чи на пôдставѣ дотеперѣшныхъ досвѣдôвъ надае ся яке ограниченє матеріялу наукового, а евентуально розширенє того матеріялу, поданого въ плянахъ науковыхъ для шкôлъ одно- и дво-класовыхъ". Референтъ поставивъ рядъ внесень, котрй председатель по черзѣ пôддавъ пôдъ голосованє, а згромаджень ухвалили:

I. На науку красного писаня призначити належить въ школахъ 1- и 2 класовыхъ годины голосного занятя.

II. Узнае ся можность вычерпаня въ школахъ 1-и 2-класовыхъ матеріялу зъ языка выкладового а вразъ вѣдомости зъ исторіи и природы, помѣщеного въ польскихъ „Szkółk-ахъ" и рускихъ „Школахъ народныхъ" ч. III и IV въ тôй екôлькости и якости уступôвъ, въ якôй до перемѣненого оброблення конференціи окружній выбрали. — Отже тутъ конференція згодила ся на зменшенє матеріялу, бо дѣйстно книжки шкôлъ народныхъ мѣстять его въ собѣ тôлько, що учитель найлѣпшій и при найлѣпшихъ обставинахъ цѣлого матеріялу вычерпати цѣлого не годенъ; однакъ супротивъ тои ухвалы дивуе насъ дальше слѣдуюча ухвала:

III. Розширити и доповнити книжки шкôльній: а) польску „Шкôлку" ч. IV. уступами зъ исторіи „ojczystej" зъ послѣдной добы. [Тажъ тыхъ уступôвъ и такъ вже за богато, хиба що конче ще патріотники хотять дѣтямъ подати образецъ, якъ польскій магнаты розпродували валячій ся будынокъ речи посполитой, а вôдтакъ, якъ въ 100 лѣтъ стовпы польскои политики розкрали банки въ сѣй „дзельніци"... То лишь морочене головы собѣ и дѣтямъ. Пôд Россією и Прусами менше „дзевъ", а нужды и деморалізаціи, менше нѣжъ у насъ]. — б) Дальше доповнити мапкою Европы; в) Читанки польску и руску Ч. III. и IV. уступами историчными, рекапитулюючими вѣдомости для дѣтій низшого степеня [знов „дзве"!]; г) тѣ самій „Шкôлки" доповнити мапками, въ котрыхъ були бы означенй лінія зелѣзничй, про котрй згадуе ся въ уступахъ географічныхъ; д) умѣстити при кôнцѣ „Шкôлокъ" порôвнавче зуставленє фактôвъ историчныхъ пôсля питань що-до того, котрй вчаснѣйшій, а котрй пôзнѣйшій.

IV. Выхлопотати у дотычныхъ властій розпорядженє, котре бы спонукало рады шк. мѣсцевій до матеріяльнои пôдпоры змаганъ учителѣвъ въ напрямѣ закладання и удержуванія при школахъ огородôвъ досвѣдныхъ.

V. Узнае ся потребу ограниченя въ школахъ 1 и 2-класовыхъ обему науки дробôвъ звычайныхъ до найконечнѣйшихъ ученикамъ, якô будучимъ господарямъ.

VI. Узнае ся потребу ограниченя для учителѣвъ пôдручника до науки спѣву, обнимаючого крôмъ польскихъ и рускихъ пѣсень свѣтскихъ, такожъ пѣсни костельній и церковній, а вразъ выданя такого спѣванника безъ нôть для молодежи.

VII. Обемъ науки гімнастики, вымаганый плянами науковими, ограничити на-разѣ въ школахъ 1- и 2-класовыхъ не посѣдаючихъ боисекъ и приладôвъ гімнастичныхъ до вправъ рядовыхъ, вôльныхъ, гры гімнастичнои и прогулокъ.

VIII. Узнае ся потребу розповсюдненя науки зручности [slöjd'y] въ школахъ народ. сѣльского типу

Дискусіи надъ внесенями майже нема. Лишь при одній точцѣ, що-до взôрцевыхъ огородôвъ, вôдозвались рôзній голосы, але-жь бо они ту вже ажь надто були интересованій. По руски говоривъ одинъ-одненькій учитель п. Чижь; прочій участники Русины говорять по польскій або выбирають середину и — мовчать.

Послѣдною точкою порядку дневного бувъ рефератъ п. Рыбачевскою зъ Янова ad Теребовля на тематъ плянôвъ науковыхъ для шкôлъ 3-и 4-класовыхъ. Дискусію зъ причины спôзненои поры вôдложено на нинѣ.

НОВИНКИ.

— **Вписы до львôвскои рускои дѣвочои школы выдѣловои** при улици вôрменьскôй ч. 2 будуть въ днях 29, 30 и 31 н. ст. серпня вôдъ годины 9 до 12 рано. Замѣсцевій можуть вписуватись письменно на адресу руского Товариства педагогічного. Рôкъ шкôльный розпôчне ся дня 6 н. ст. вересня.

— **Вступній испыты до I. класы и до класы приготовляючои въ коломыйскôй рускôй гімназіи** будуть вôдбувати ся въ другôмъ термінѣ въ днях 1 и 2 вересня. Зголошувати ся належить въ канцеляріи гімназіяльнôй въ днях 30 и 31 серпня и предложити: метрику крещеня, посвѣдчене найдальше передъ рокомъ защепленя вôспы або ревакцинаціи и свѣдоцтво укôнченои IV. взглядно III. класы народнои школы.

— **Зъ руского Товариства педагогічного у Львовѣ.** Комітетъ дѣвочого института у Львовѣ подае до вѣдомости, що въ своимъ гарно урядженôмъ институтѣ маe ще мѣсце для кôлькохъ панночокъ.

— **Новоименованій влад-ки**, митрополитъ Юліянъ Куиловскій и епископъ Андрей гр. Шептицкій дôстали вже письма вôдъ міністра вѣроисповѣдань и просвѣты гр. Біляндта зъ повѣдомленемъ, що цѣсарь приймe вôдъ нихъ присягу сейчасъ по повороті до Вѣдня т. є. зъ кôнцемъ сего мѣсяця. О дню авдіенціи обѣцявъ міністеръ телеграфічно повѣдомити.

— **Програма концерту п. Носалевича**, артиста оперы надворнои въ Штутгардтѣ що маe вôдбути ся въ Перемышли дня 28. н. ст. серпня въ сали мѣскôй изъ вспôмудѣломъ пп. Вол. Супіньского, професора музики у Вѣдни, скрипка п. Єржабка и орхестры 9 полку пѣхоты, есть слѣдуюча: 1) Thomas. Ouverture zur Oper „Raymond" выконае орхестра. 2) Вагнеръ: Арія зъ оперы „Der fliegende Holländer", вôдсп. п. Носалевичъ. 3) Sarassate „Zigeunerweisen" сольо скрипка вык. п. Єржабекъ. 4) Лисенько: „Менѣ однаково" вôдсп. п Носалевичъ. 5) Gall: „Zaczarowana królewna" вôдсп. п. Носалевичъ. 6) Hubay: Велика фантазія зъ оперы „Der Geigenmacher von Cremona", орхестра. 7) Verdi: Арія зъ оперы „Don Carlos" вôдсп. п. Носалевичъ. 8) а) Beethoven „Romanze F. dur", в) Wieniawski „Mazurka", рольо скрипка, вык. п. Єржабекъ. 9) Чайковскій: Арія зъ оперы „Евгеній Онѣгинъ" вôдсп. п. Носалевичъ. — Початокъ точно о 8. годинѣ.

— **Вôдъ о Мих. Левицкого изъ Щуровичъ** одержуемо отсе письмо: Въ одномъ зъ послѣдныхъ чиселъ „Дѣла" вычитавъ я допись о тôмъ, що якійсь маститый патріотъ въ „Галичанинѣ" захвалюе институтъ для рускихъ дѣвчатъ въ Вайсвассеръ на Шлеску и що я маю бути нѣбы-то агентомъ, котрый вербуе тамъ руски дѣвчата. Въ оборонѣ моеи чести мушу вôдповѣсти, що я семъ правдѣ агентомъ, але агентомъ „Дністра", а не вербунку рускихъ дѣвчатъ до Нѣмецъ. Мотивы, якій спонукали мене дати свою дитину на якійсь часъ пôдъ опѣку закôнницѣ въ Вайсвассеръ, не надають ся зовсѣмъ до публичного трактованя по газетахъ, але яко членъ руского народу знаю, якій обовязки я и мои дѣти маютъ взглядомъ того народу. Узнаю такожъ велику вагу національного выхованя и кождымъ здобуткомъ на полі шкôльництва и выхованя молодого поколѣня радѣю щирымъ серцемъ и буду ся чувъ дуже щасливымъ, коли прийду въ то положенє, що я и мои дѣти будуть могли користати зъ тыхъ культурныхъ придбань руского народу — о. *Михайло Левицкій* парохъ Щуровичъ."

— **Товариство „Родина" въ Коломыи** задумуе устроити въ великій сали коломыйскои Касы ощадности въ Коломыи вечерокъ зъ танцями, въ початкахъ мѣсяця жовтня сего року. Запрошенія зачне ся небавомъ розсылати.

— **Мѣсточко Угнôвъ** зачинае прибирати принадній выглядъ. Деякій мѣщане вже вôдбудували ся по остатнôмъ огни. Крôмъ того велѣвъ к. місарь, котрый тутъ сидить замѣсть вôйта, будувати дороги, каналъ до рѣки, та поставивъ кôлька помпъ. Бѣда лишень, що перешкаджають дощѣ. Въ громадѣ зновъ переводять рахунки за господарку давныхъ вôйтôвъ. Виправдѣ все треба тримати ся засади „timeo Danaos et dona ferentes", однакожъ докоры пôднесенй въ Monitor'ѣ тутешному комісареви не є справедливій: всѣ мѣщане задоволенй зъ него, а тôлько давній верховодирѣ звѣсили теперь головы и имовѣрно одинъ изъ нихъ надувъ редакцію Monitor'а — *Угнôвецъ.*

— **Затроєній грибами** двѣ родины зъ Угнова — якъ намъ пишуть зъ-вôдти — вымерли; разомъ сѣмъ особъ, а не шѣсть, якъ було подано. Ратунокъ бувъ неможливый, бо неббщики, не сподѣваючи ся нѣчого, доперва въ добу пôзнѣйше закликали лѣкаря, коли вже отруя розбійшла ся по организмѣ. У затровымъ було можна завважати нимклôнъ до сну, зъ котрого деякій вже не пробуджувались. Найдовше тримали ся при житю тѣ, котрй запоювались горячими напоями.

— **Похоронъ пок. д-ра Северина Дністряньского.** Вчера о год. 9 зрана перевезено тѣло покôйного зъ дому при ул. Клайнôвскій ч. 3. до церкви св. Юра, де вôдправлено богослуженє. Вôдтамъ рушивъ походъ на Личакôвске кладбище, а о год. 1 въ полудне переходивъ черезъ площу Бернадиньску. Провадивъ тѣло митратъ о. Туркевичъ въ товариствѣ значнѣйшого числа священникôвъ; по дорозѣ спѣвавъ гарный хочь и не сильный хоръ нашои ремѣсничои „Зорѣ". На каравані чотирокôнномъ бачили мы вѣнцѣ: „Найдорожшому отцу — вдячні діти" и Najdroższemu szwagrowi i stryjowi". За домовиною поступали дѣти покôйного: сынъ зъ жôнкою, що є секретаремъ суду, другій сынъ, що є доцентомъ у львôвскôмъ университетѣ (на мѣсци пок. д-ра Олександра Огоновского), донька зъ мужемъ Гоцкимъ, урядникомъ почтовымъ, — и дальшій кревній, що поприѣздили на похоромъ. Въ похоронномъ походѣ, зъ причины ферій не конче численномъ, взяли участь народній учителѣ, директоры и инспекторы, що прибули до Львова на учительску конференцію, котра якъразъ вчера розпочала ся. Було такожъ кôлькохъ членôвъ краєвои рады шкôльнои, якъ віцепрезидентъ Бобжиньскій, инспекторы Карановскій, Токарскій, Матѣевъ, пос. Барвѣньскій. По вôдправѣ похоронного обряду на кладовищи промовивъ надъ могилою именемъ краєвои рады шкôльнои инспекторъ краєвый Баранъ вскій — очевидно „уржендовымъ язы кемъ"; подавши коротку житепись покôйного, указавъ на его любовь до цѣлого краю и до всего населенія зъ полишенемъ всякихъ „małostkowych względów": sporów", на его трудяще житє въ учительстві и заслуги для шкôльництва въ часѣ 10 лѣтнои службы инспекторскои та попращавъ покôйника окликомъ „вѣчная память!" Краще було бы выпало, коли бувъ надъ могилою промовивъ именемъ краєвои рады шкôльнои членъ рады пос. Барвѣньскій по руски; але о се жъ именно певно и ходило, щобы навѣть и на той свѣтъ выправивъ покôйного „уржендовы язык".

Зъ промовы п. Барановского, прикрашеной въ кôлькохъ мѣсцяхъ полоскимъ шовінізмомъ [пр. батько покôйного мавъ належати до тыхъ рускихъ капланôвъ, якого образъ „единій и въ мѣякій свѣтовій літературѣ не перевысшеный" змалювавъ Мицкевичъ въ Dziad-ахъ], довѣдуемо ся, що пок. Северинъ Дністряньскій уродивъ ся на новый рôкъ 1839. въ Озерянахъ, до школъ ходивъ въ Бучачи и Тернополи, на университетъ у Львовѣ; 1861. р. здавъ испытъ учительскій зъ мат матики и фізики и докторатъ філософіи; въ 1862. р вступивъ суплентомъ до служôбы въ гімназіи самбôрскôй, де до мѣсяца ставъ дѣйстнымъ учителемъ и служивъ до р. 1868; опôсля перенесъ ся до Тернополя, тамъ ставъ пôзнѣйше першимъ директоромъ тамошнои семинаріи учительскои и займавъ то становище 15 лѣтъ, по тôмъ ставъ директоромъ въ тернопôльскои гімназіи. Передъ десяти роками покликано его на краєвого инспектора середныхъ школъ. На тôмъ становищу потрудивъ ся вôнъ мѣжь нашимъ особливо богато при укладанію рускихъ книжокъ для народныхъ школъ. Вже передъ четирма роками, чуючись недужимъ, хотівъ ити на выслугу, але здержавъ его намѣстникъ. Передъ двома мѣсяцями, вибувши десять лѣтъ въ краєвой радѣ шкôльній, спенсіонувавъ ся и при тôй нагодѣ дôставъ титулъ радника двору. Та не довго судилось ему вôдпочивати по трудахъ мѣжь живыми, пôйшовъ на вôдпочинокъ вѣчный. Недуга, мабуть вже давнѣйша (камінь въ нирках] перетяла пасмо его житя.

— **Зъ Тернополя** доносять, що тамошне староство маe зарядити докладну ревізію таможнои касы ощадности, бо ходять и невмовкають всякій толки и поголоски о „nieprawidłowościach" въ зарядѣ касы.

— **Любовный драматъ** вôдограв ся на чера въ лѣсу пôдъ Подгуржемъ. Вôзвано туда стацію ратункову до двохъ застрѣленыхъ: 15-лѣтнои дѣвчины Альбертины Тінгъ и лѣсничого Адамовича. Дѣвчина вже не жила, а лѣсничій дававъ лише слабй познаки житя. Коли приведено его до памяти, зôзнавъ, що обоє любили ся, родичѣ ей не хотѣли позволити на супружѣ, отже она утѣкла зъ нимъ и вчера прибули до Кракова та постановили разомъ умерти. Адамовичъ стрѣливъ два рази до своеи любои дѣвчины, въ скронь и въ серце. А коли она вже упала безъ житя, стрѣливъ третій разъ собѣ въ скронь. Нема надѣ удержати его при житю.

— **Вписы въ школѣ музичній Кароля Мікулього,** Хорущина ч. 12 розпочинаютъ ся зъ днемъ 28 с. м. въ годинахъ до полудня и пополудни.

— **Туй-туй!** Вже морозъ пôйшовъ по тѣлѣ видцемъ, якъ вчера у Львовѣ трамвай електричный наѣздивъ на 5 лѣтну жидôвочку. На щастя охоронне крило вôдсунуло ей на бôкъ и скôнчило ся на легкôмъ потовченю а великôмъ страху.

— **Такожъ „успѣхъ"!** Въ Добречинѣ на Угорщинѣ представлено недавно сензаційный драматъ пôдъ заголовкомъ: „Дрейфусъ або жертва Чортôвского острова". Артистъ, що гравъ ролю Естергазого, выконавъ ей зъ такимъ успѣхомъ на сценѣ, що по скôнченю представленя кôлькохъ приклонникôвъ Дрейфуса зачали ся на него и оббили артиста за интриги, якій провадивъ у драматѣ...

— **Краттеръ вôддае грошѣ!** За посередництвомъ австрійского консуля въ Ню-Іорку надбійшло до тутешного суду карного вôдъ Краттера 5.000 долярôвъ [12.195 зр.] на заспокоене пп. Шѣловского и Ядвиги Тарновскои. Вѣритель приняли се на заспокоене цѣлои вѣрительности, бо и такъ въ нишôй дорозѣ выекзекувати було бы трудно. Краттеръ мешкае въ Ню-Іорку въ готели національ.

— **Мачуха и пасербица.** Въ Берлинѣ теперь найбôльше говорять про замахъ самоубійчій, якій заподѣяла собѣ панна Гульда М., 22 лѣтна дочка умершого передъ лѣтами властителя каменацѣ Молоде дѣвча по смерти батька вразъ зъ мачухою, такожъ молодою, 32-лѣтною женщиною, перебула зиму въ Італіи. Тамъ пôзнала панна Гульда инжінера, такожъ зъ Нѣмеччины, и въ Римѣ заручила ся зъ нимъ Въ цѣтни наречені вернули зъ мачухою до Берлина. але инжінеръ мусѣвъ выѣхати до полудне ои Нѣмеччины въ справахъ якогось предприемства. Передъ вôсьмома днями мачуха выѣхала до Штутгарта, вôдвѣдати, якъ казала, свою родину. Нагло дôстав панна Дульда листъ вôдъ свого нареченого зъ повѣдомленемъ, що зъ нею зрывае, а женить ся зъ ей мачухою. Се вгнало ей въ таку розпуку, що пôдтяла собѣ ножемъ жилы лѣвои руки. На щастя служниця, почувши стоны зраненои, вспѣла ще въ часъ спровадити лѣкаря и той уратувавъ бѣдну дѣвчину вôдъ смерти.

— **Страшна смерть.** Посолъ долѣшно-австрійского сойму Заверъ казавъ въ своѣй маетности Ліхтенвертъ перепровадити льокомобілю зъ одного стодолы до другои. Машиністъ хотѣвъ выпустити пару зъ кôтла, але Заверъ не позволивъ, казавъ запрячи конѣ и машину рушили Нагле въ наслѣдокъ за великого тиснення пары вентіль вылетѣвъ, а конѣ, попарений парою сполошились и мимо тягару кинулись утѣкати вразъ изъ машиною. Заверъ, хотячи вздержати конѣ, забѣгъ ихъ зъ переду, а вытрученый упавъ пôдъ конѣ и колесо льокомобілѣ переѣхало ему черезъ груди. Сейчасъ сконавъ.

— **Страшного морду за-для выдѣдичення** допустивъ ся наистаршій сынъ богатого селянина Никиты въ Берекъ-Ракоши на Угорщинѣ. Тотъ, умираючи, записавъ свое майно двомъ молодшимъ сынамъ. Дмитрови и Иванови, а выдѣдичивъ найстаршого Володиславa. Выдѣдиченый выемігрувавъ бувъ до Америки, щобы знайти собѣ хлѣбъ. Однакъ не повело ся ему и передъ кôлькома днями вернувъ до вôтчины — пôмститись на братьохъ. Закропившись горѣвкою для вôдваги, закравъ ся въ ночи до батькôвскои оселѣ Въ першій комнатѣ спавъ братъ его Дмитро зъ жôнкою и двома дѣтьми. Отже зарубавъ сокирою наперед брата, а вôдтакъ братову зъ дѣтьми. Пôйшовъ до другои комнаты, де спала жôнка другого брата Ивана, котрого случайно не було въ дома. Зарубавъ и тую. Ще тои самои ночи арештовано его. Признавъ ся до всего безъ жалю.

— **Въ легкій способъ** порадивъ собѣ якійсь Іосифъ Торонь льокаторъ вдовы по кондукторѣ зелѣзничôмъ, Теклѣ Козловскои, забажавши пôйти до ей дорогоцѣнностій, якій она въ комодѣ своѣй переховувала. Коли вдова выйшла до мѣста, вôнъ упоивъ ей сынка, кôлькалѣтного хлопчину до безпамяти и въ той способъ безъ перешкоды повыбиравъ зъ комоды що цѣнніше. Хлопця ледва удало ся привести назадъ до памяти.

— **Настаршій кавалокъ хлѣба** находить ся въ королѣвскôмъ музею въ Берлинѣ у вôддѣлѣ египетскôмъ, умѣщеный пôдъ склянымъ кльошемъ. Хлѣбъ сей знайдено въ саркофагу Ментуготепы, жôнки Фараона египетского зъ 18-ои династіи, умершои 25 вѣкôвъ передъ серою христіянською, отже той хлѣбъ маe около 4.500 лѣтъ Твердый якъ діямантъ, чорный якъ вуголь а годѣ розпôзнати, зъ якого збôжа спеченый.

Посмертнѣ ✝ оповѣстки.

О. Матей Дмоховскій, священникъ-ювілатъ, выслуженый деканъ белскій, парохъ зъ Осер-

дова въ епархіи перемыской, мужь правого характеру, привязаный до своєи церкви и народности, упокоивъ ся въ Глиняпахъ у своихъ своякбвъ дня 23. с. м., прожившн 91 лѣтъ. В. е. п. Похоронъ вбдбуде ся дня 25. с. м. въ Глиняпахъ.

Телеґрамы „Дѣла“.

Целовецъ 25. серпня. Вчера повторили ся демонстрації, именно передъ палатою архиепископа. Поліція розбгнала демонстрантбвъ и кблькохъ арештувала. Товпа зббрала ся пбдъ ратушемъ и домагала ся увбльненя арештованыхъ. Коли выступило вбйско, демонстранты розбйшли ся.

Загребъ 25. серпня. Въ однбй мѣсцевости Славонїи прийшло до кровавого конфлікту мѣжь вбддѣломъ піонірбвъ а мѣсцевыми селянами, при чбмъ трехъ селянъ тяжко, а двохъ воякбвъ легко ранено. Причиною непорозумѣня було се, що вояки безъ найменшои церемонїи ґаздували на засѣянбмъ поли.

Берлинъ 25. серпня. Въ кругахъ, близкихъ Мікеля говорять, що корона ще не рѣшила розвязати соймъ, котрый буде замкненый до дня 26. с. м. Може бути, що розвязане буде пбзнѣйше предметомъ нарадъ. Теперь не буде такожъ нѣякихъ змѣнъ въ кабінетѣ. Нѣ одинъ міністеръ не подавъ ся до димісіи. Здасть ся, що вилывъ Мікеля цѣлкомъ не ослабъ.

Брукселя 25. серпня. Головна комісія палаты ухвалила 6 голосами противъ 1 проєктъ закона о пропорціональныхъ выборахъ. Представитель правительства заявивъ, що палата буде розвязана въ маю слѣдуючого року. Внутрѣшна ситуація дуже поважна. Ґенеральна рада роббтникбвъ ухвалила рѣшучо опирати ся выборчбй реформѣ, а евентуально выкликати уличнй розруху. Въ понедѣлокъ збере ся тутъ соціялістичный конґресъ.

Цѣна зббжа и другихъ продуктбвъ.

25 м. ст. серпня 1899.

Львбвъ: Пшениця стара 8·25 до 8·50, пшениця нова 7·75 до 8·—, жито старе 5·90 до 6·20, жито нове 5·75 до 6·—, овесъ старый 5·80 до 6·—, овесъ новый —·— до —·—, ячмѣнь пашнистый 5·25 до 5·50, ячмѣнь броварный —·— до —·— горохъ пашнистый 5·75 до 6·—, до вареня 6·25 до 6·75, вика 4·40 до 4·60, насѣне льняне —·— до —·—, насѣне конопне —·— до —·— бббъ —·— до —·—, бобикъ 4·40 до 4·70, гречка 7·25 до 7·50, конюшина червова 42·— до 46·—, конюшина бѣла 30·— до 35·—, конюшина шведска —·— до —·— кукурудза стара 5·80 до 6·—, кукудза нова —·— до —·—, рѣпакъ 10·25 до 10·75, хмѣль старый 65·— до 75·—, хмѣль новый за 65 кільо —·— до —·—, оковита готова за 10.000 літрбвъ 18·25 до 18·50, на термінъ 16·50 до 17·25.

Надбслане.

Яко добру и певну льокацію

поручаємо:

4½% Листы гіпотечнй,
4% Листы гіпотечнй короновй,
5% Листы гіпотечнй преміованй,
4% Листы Тов. кред. земского,
4½% Листы Банку краєвого,
5% Облїґація Банку краєвого,
4% Позичку краєву,
4% Облїґація пропінаційнй и всякй ренты державнй.

Папиры тѣ продаємо и купуємо по найточнѣйшбмъ курсѣ деннбмъ. 374 [3]

КОНТОРА ВЫМѢНЫ
ц. к. упр. галиц. акц. Банку гіпотечного.

Маттонього

GIESSHÜBLER

натуральна алькалїчна щава.

31

ЛИПЕ

въ ресторації НАФТУЛЫ ТЕНФЕРА, улиця Трибунальска ч. 12. дбмъ власный, можна дбстати щоденно вже о годинѣ 8-бй рано горячй снѣдання.

ЦѢННИКЪ.

Печена вепрова въ капустою	15 кр.
Сѣкана легки	12 „
Фляки	12 „
Нбжка телича въ хрѣномъ	10 „
Ковбаска въ хрѣномъ	5 „
Кавяръ	15 „
Обѣдъ въ абонаментѣ	40 „

Всякй напитки въ найлѣпшихъ родахъ по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ; для певности, що походить въ моєи ресторації, даю вбдбираючимъ марки. — Найлѣпшй пиво по найдешевшихъ цѣнахъ. почавши вбдъ 40 кр. літра.

По театрѣ все свѣжа, въ великій выббръ стравъ и напиткбвъ засмотрена кухня.

79 118—? Зъ высокимъ повазаненъ

НАФТУЛА ТЕНФЕРЪ.

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

Оптикъ и Механікъ у Львовѣ, площа Галицка ч. 1., противъ Банку Гіпотечного въ початку площи Галицкои

поручае въ великбмъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ:

окуляры, цвікеры, льорнеты, біноклѣ, далековиды, баронетры, термометры, рѣвий ареометры, шкірескопы, лупы, компасы, райсфедри, таємничй, піоны, лїбелѣ, манометры и т. п.

Уряджене дзвонкбвъ електричныхъ.

Всякй направки подагодимують ся якъ найскорше и найдешевше. 4817

!! Купуйте !!

МОЛИТВЕННИКИ

видані товариством „Просьвіта“

Сих Молитвенників є три роди:

I. Молитвеник для руского народу

в народній мові, правописею етимольоґічною, великий і догідного формату обіймаючий 757 сторін друку, найповнійший зі всіх таких Молитвенників.

Молитвеник сей містить в собі: I.) Молитви щоденні ранні і вечірні. II.) З Богослуженя церковного, именно: а) з Вечірні, б) з Повечерниці малої, в) з Повечерниці великої, ґ) з Утрені, д) Літуріи св. Іоана Золотоустого, е) молитви в часі св. Літуріи. III.) Тайни покаяня і пресв. Евхаристиі. IV.) Молитви для ріжного віку, стану і в ріжних потребах. V.) Молитви в часі Великого посту. VI.) Молитви на празники а) Господскі, б) Богородичні, в) Сьвятих. VII.) Молитви сполучені з відпустами. VIII.) Акафист до а) Ісуса Христа, б) Пресв. Богородиці, в) св. Отця Николая. IX.) Молебни до пресв. Богородиці X.) Тропарі, кондаки, богородичні і прокимени, а) недільні, б) щоденні, в) на празники Господскі, Богородичні і Сьвятих, ґ) на деякі потреби. XI.) Коляди і инші пісні церковні. XII.) Таблицю пасхалыу.

ЦІНА: *I. На звичайнім папері з образками Пресв. Діви Марії, Ісуса Хр. і св. в. Николая:*

1) Молитвеник брошурований . . . 60 кр.
2) оправлений ціло в полотно з одвітними відтисками з шабатуркою . . 90 кр.
3) оправлений ціло в шкіру з золоченими і відтисками з шабатуркою . . 1·20 кр.

II. На великім папері з чудово гарним образком Пресв Діви Марії або Ісуса Христа:

4) брошурований . . . . . 70 кр.
5) оправлений як під 3) з додатком золочених берегів . . . . . 1·60 кр

II. Хвалите Господа з небес!

Молитвеник для руского народу.

Зміст і формат молитвеника той сам, що під I) а ріжниця в тім, що виданий правописею шкільною

ЦІНА: *I. На звичайнім папері з образком Пресв Діви Марії:*

1) Молитвеник брошурований . . . 60 кр.
2) оправлений ціло в полотно з одвітними відтисками з шабатуркою . . 90 кр.
3) оправлений ціло в шкіру з золоченими і відтисками з шабатуркою . . 1·20 кр.

II. На великім папері з чудово гарним образком Ісуса Христа:

4) брошурований . . . . . 70 кр.
5) оправлений як під 3) з додатком золочених берегів . . . . . 1·60 кр.
6) оправлений як під 3) з додатком золочених берегів і гарної скобки [клям.] 1·80 кр

III. Народний руский Молитвеник.

[Найкрасший і найліпший дарунок для молодежи!]

новий наклад, виданє шесте

мовою народною, правописею шкільною, формату малого обіймаючого 256 сторін гарного друку.

Молитвеник сей містить в собі: Молитви щоденні; що кождому християнинови знати, вірити і заховати треба; молитви ранні і вечірні; тайну покаяня; образець іспиту совісти; молитву сокрушеного серця; молитву грішника постановляючого поправу; молитву по сповіди; молитву перед і по сьв. Причастю; молитву на всякі потреби; сьв. Літурґію з поученями, які треба знати служачому до неї; моленя за Церков; пісні з богослужень церковних; тропарі, кондаки недільні і на деякі потреби; до-що з богослуженя церковного з Вечерні і Утрені; а вкінци пісні: Коляди, до пресьв. Тройці, до Ісуса Христа, до пресьв. Богородиці, до сьв. о. Николая, благальні і гимн цісарский.

ЦІНА:

1) Молитвеник оправлений в папір з хребтом полотняним . . . . . 30 кр.
2) оправлений ціло в полотно з одвітними відтисками і з шабатуркою . . 40 кр

Сі всі молитвенники можна дістати в канцелярії товариства „Просьвіта“ у Львові, ринок ч. 10.

Замовленя виконують ся за готівку або за посліплатою (Nachnahme). Замовляючі поодиноко Молитвенники зволять прислати 20 кр. на оплату почти. 428

ТОВАРИСТВО „ПРОСВѢТА“

у Львовѣ ринок ч. 10

выдало новый наклад друкбвъ

I. Друки правничй:

1. Позовъ въ справахъ дрібных лібра по 25 кр.
2. Контрактъ купна и продажи I. лiб. по 40 „
3. „ „ „ II. „ по 40 „
4. „ „ „ III. „ по 40 „
5. Повномочія . . . . по 40 „
6. Подан о екс- к интабуляцiФ, взбрi а) б) в) ґ) лібра по 40 „
7. Напиеы до подань о интабуляцію лiб. по 20 „

II Друки для кась позичковых:

8. Дневникъ касовый лібра по 40 „
9. Книга довжникбвъ „ „ 40 „
10. Книжочка для позичаючого 100 прим. „ 2·— „
11. Скрипть довжный „ „ „ 1·20 „
12. Книжочка вкладкова (щадн.) „ „ „ 3·— „

III. Друки для крамниць:

13. Книжка товарова лібра по 40 „
14. Книжка касова „ „ 40 „

IV. Друки для читалень и кась позичковых:

15. Спись членбвъ лібра по 40 „
16. Грамоты членьскій читальнѣ „Просвѣты“ примѣрникъ по 2 „

За опаковане и оплату почты дочисляе ся належитбсть осббно.

Ринки для членбвъ Тов. взаим. обезп. и взаим. кредиту „Днѣстеръ“ на 5½% и 1% додатку на кошты адм.

Информація и посередництво до заключеня обезпечень житевыхъ въ найкористнѣйшихъ комбінаціяхъ.

ТОВАРИСТВО
ДЛЯ РОЗВОЮ РУСКОИ ШТУКИ

стоваришене заревестроване въ ограниченою порукою

у Львовѣ, ул. Чарнецкого ч. 26,

выконуе всякй працѣ въ обсягу артистичного малярства, рѣзьбарства и золотарства пбсля композицій своихъ членбвъ, а именно: образы религійнй до иконостасбвъ, олтарѣвъ, хоругвъ, на тетраподъ, плащаницѣ и пр. и такїжъ образы до комнатъ; образы свѣтскй: историчнй, портреты въ натуры и фотоґрафій, краєвиды, побутовй и пр.; въ дерева: кивоты, иконостасы, олтарѣ, образы и кресты процесійнй, епископальницѣ и т. д. и всякй працѣ золотарскій; рбвножъ украшае внутра церковь, выготовлюе плины церковь, кандиць и пр. и утримуе на складѣ фотоґрафічнй репродукцій образбвъ рускихъ артистбвъ.

Товариство ручить за стильове, старанне и совѣстне выконанє.

Цѣлею Товариства е: пбднести нашу штуку и вытворити руску школу штукъ красныхъ. Поручаючи прото се чисто руске Товариство патріотичнбй опѣцѣ нашои П. Т. Публики духовнои и свѣтскои надѣємо ся, що зволить Она причинити ся до осягненя сеи цѣли численными замовленями, котрй приймае выключне лишь Дирекція Товариства. 460 35—?

Зъ глубокимъ повазаненъ *ДИРЕКЦІЯ.*

Товариство не послугуе ся аґентами.

Рбкъ заснованя 1892

ТОВАРИСТВО ВЗАИМНЫХЪ ОБЕЗПЕЧЕНЬ „ДНѢСТЕРЪ“

перше и одиноке руске товариство асекураційне, припоручене Всч. Духовенъству и всѣмъ вѣрнымъ Вприосв. Митроп. и Преосв. Еп. Ординаріятами всѣхъ трехъ епархій, обезпечае будынки, уряджене домашне, скотъ, господарскй знаряды, зббже въ зерни и содомѣ, сѣно въ стогахъ и будынкахъ противъ шкбдъ огневыхъ.

Станъ фондбвъ ґваранційныхъ зъ днемъ 31 грудня 1898 выносить:

Фондъ резервовый	96.775·05 зр.	206.880·57 зр.
Резерва премій	64.263·12 „	
Фондъ основный	45.000·— „	
Резерва спеціяльна	842·40 „	

Тарифы „Днѣстра“ дуже умѣркованй, условя обезпеченя користнй, а шкоды ліквідують ся безпроволочно. До кбнца 1898 року выносили выплачені шкоды 627.790 зр. 67 кр. Полісы „Днѣстра“ принимае Банкъ краєвый при пожичкахъ гипотечныхъ.

На житє можна обезпечатись черезъ „Днѣстеръ“ въ Товариствѣ взаимныхъ обезпечень въ Краковѣ, котре дае найкористнѣйшй условя, представляе своими значными фондами найбольшу ґарантію, и выдае полісы и квіты въ рускбмъ языцѣ.

Товариство взаимного кредиту „Днѣстеръ“ стоваришене зъ обмеженою порукою удѣляе пожички за *оплатою 5½% и 1% додатку на кошты адміністраційнй* за интабуляцією або порукою двохъ вбдповѣдныхъ ручителѣвъ, до сплаты въ ратахъ на 3 до 10 лѣтъ и приймае вкладки до опроцентованя вбдъ членбвъ и третихъ осббъ по 4%. Удѣлъ членьскій выносить 25 зр., вписове 1 зр. Членомъ бути и пожичку дбстати може тблько членъ обезпеченый въ „Днѣстрѣ“. Информаціи удѣляе Дирекція листовно. 34 58—0

Зголошеня о удѣленє аґенцій въ охрестностяхъ, де нема близько аґентбвъ „Днѣстра“, приймають ся.

Львбвъ, ринокъ ч. 10. (дбмъ „Просвѣты“.)

Важне для пп. Студентбвъ!

За 11 зр. мѣсячно принимаетъ ся пп. студентбвъ на мешканє и вікть. Ближшй поясненя: Львбвъ, рбгъ улицъ Театиньскои и св. Войтѣха ч. 2.

293 3—4

Станція для ученикбвъ

зъ цѣлковитымъ удержанемъ и родительскою опѣкою. Въ тбй цѣли вынайнявъ и обширный льокаль напротивъ V. ґімназіи при улици Льва Сапѣги ч. 5, I. поверхъ. Переговоры личнй. Тымчасовй зголошеня до резидента тои-жъ каменицѣ.

Важне для п. п. студентбвъ!

Въ моємъ домѣ знайде умѣщенє кблькохъ студентбвъ. Можу запевнити, що знайдуть щиро-родительску опѣку! **Теофіля Оглї**, ул. Сикстуска ч. 31.

316 1—?

КУХОНКИ нафтовй, знаменитй по зр. 2, 3, 4 и вышше. Шибкозарки спиритусовй найрбзнородитѣйшои конструкціи. Желѣзка и машинки до волосся поручае ПЕТРО ХШОПСТОВСКИЙ торговля желѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 напротивъ катедры.

МОЛИТВЕННИК ДЛЯ ДІТЕЙ

виданій

коштом руского тов. педаґоґічного

В полотняній оправі з золоченим хрестом 20 кр. В папировій окладці 15 кр.

Продае ся в книґарни Наук. тов. ім. Шевченка, Львів, ул. Чарнецкого ч. 26.

Ботаніка

на висші класи шкіл середних. Після учебника Д-ра О. Ростафиньского. Складивъ Іван Верхратский. Вид. 2 о 1896. Ціна 1 зол. 20 цент. в. ав.

Д-ра О. Ростафиньского

Ботаніка

на низші класи шкіл середних. Па язык руский передложили Іван Верхратский. Видане друге. У Львові 1898. Ціна 70 цент. в. ав.

Мінеральоґія

на низші класи шкіл середних, учебник А. М. Ломницкого, передложив і подекуда доповнив Іван Верхратский. Видане друге. У Львові 1898. Ціна 70 цент. в. ав.

Списъ важнѣйшихъ выразбвъ

зъ рускои ботанічнои термінольоґіи и номенклятуры. Складивъ Иванъ Верхратскій. Выд. р. 1892. Ціна 30 цент. в. а.

Виданя ті можъ дістати в книґарни Ставропиґійскій й або у автора, професора рускої ґімназиі в Львові. При замовленю у автора що найменше двох примірників наведених виданій в якій небудь комбінації (пр. 1 примірника ботаніки і 1 пр. мінеральоґіи, або 1 примірника ботаніки і 1 пр. Спису, або 2 пр. ботаніки, або 2 пр. мінеральоґіи, або 30 пр. Спису) порто оплачуе автор.

Розкладъ ѣзды поѣздбвъ зелѣзничихъ важный вбдъ 1 мая 1899.

пбсля часу середно-европейского [пбзнѣйшого о 36 мінутъ вбдъ часу львбвского.]

посп.	особ	до Львова	посп.	особ.	зъ Львова
приходить о			вбдходить о		
		День			**День**
	6·10	Зъ Черновець, Ицканъ, Станиславова		6·20	до Лавочного, Пешту, Борыслава
	6.50	„ Бруховичъ вбдъ ⅞ до ¹⁰/₉.		6·15	„ Пбдволочискъ, Одесы, Козовы, г. д.
	7·10	„ Зимноводы „ „ „		6·30	„ Ицканъ, Букарешту, Радовцѣвъ
	7·40	„ Янова (гол. дворець)		6·30	„ Пбдволочискъ зъ Пбдзамча
	7·55	„ Лавочного „ „	8·30		„ Кракова, Любачева, Орлова, Вѣдня
	7·44	„ Тернополя на Пбдзамче		8·45	„ Вѣдня, Хирова, Стружа
	8·05	„ „ гол. дворець		9·10	„ Сколього, до Лавочного ⅞ до ¹⁰/₉.
	8·15	„ Сокаля, Равы рускои		9·25	„ Янова
	9·—	„ Кракова, Вѣдня, Орлова		9·35	„ Пбдволочискъ зъ гол. дворця
	11·15	„ Ярослава, Любачева		9·45	„ Ицканъ, Сопова, Бергомету
	11·55	„ Ицканъ, Черновець. Станислав.		9·53	„ Пбдволочискъ зъ Пбдзамча
	1·01	„ Янова на гол. дворець		10·10	„ Белзця, Равы, Любачева
1·30		„ Кракова, Вѣдня		12·50	„ Янова ⅞ до ¹⁵/₉ недѣлѣ и свят
	1·40	„ Сколього, Хирова, а зъ Лавочного вбдъ ⅞ до ¹⁵/₉.	1·55		„ Пбдволочискъ зъ гол. дворця
1·50		„ Ицканъ, Станиславова	2·08		„ „ Пбдзамча
2·20		„ Пбдволочискъ на Пбдзамче		12·15	„ Бруховичъ ⅞ до ¹⁰/₉ недѣлѣ и свят.
2·35		„ „ „ гол. дворець	2·45		„ Ицканъ, Гусятина, Кереземове
	5·15	„ „ „ Пбдзамче	2·55		„ Кракова, Вѣдня, Хаббовки
	5·40	„ „ „ гол. дворець		3·05	„ Стрыя, Сколього лишь ⅞ до ³⁰/₉
	5·55	„ Сокаля		3·15	„ Янова, вбдъ ⅞ до ³⁰/₉.
				3·20	„ Зимноводы ⅞ „ ¹⁰/₉.
				3·25	„ Бруховичъ „ „ „
				5·25	„ Ярослава
		Ночь			**Ночь**
	12·10	Зъ Сколього, Калуша, Борыслава			до Кракова, Вѣдня, Берлина
12·30		„ Черновець, Букарешту	12·50		„ Ицканъ, Констанціи, Букарешту
2·16		„ Кракова, Вѣдня, Орлова	2·36		„ Кракова, Хирова, Коросна
	3·05	„ Пбдволочискъ на Пбдзамче		4.10	„ Бруховичъ вбдъ ⅞ до ¹⁰/₉
	3·30	„ „ „ гол. дворець		5·50	„ Ицканъ, Радовець, Кімполюнгу
	6·00	„ Кракова, Вѣдня, Самбора, Сянока		6·26	„ Кракова, Вѣдня, Берна, Варшавы
	6·10	„ „ „ „ Хирова		6·40	а Орлова вбдъ ¹¹/₉ до ¹²/₉
	6·20	„ Ицканъ, Пбдвисокого, Козовы		6·50	„ Янова вбдъ ¹/₉ до ¹⁵/₉ въ будній дни
	7·58	„ Янова вбдъ ²/₉ до ³¹/₉, а вбдъ ¹⁰/₉ до ³⁰/₉ що дня а вбдъ ¹/₉ до ¹²/₉ недѣлю и свята		7·00	„ Лавочного, Мункача, Хирова
				7·10	„ Сокаля, Равы рускои
	8·15	„ Бруховичъ вбдъ ⅞ до ³⁰/₉. и ¹⁸/₉ до ¹⁵/₉:		7.20	„ Тернополя зъ гол. дворця
	8·30	„ Бруховичъ вбдъ ¹/₇ до ¹³/₉ що день		7·42	„ „ „ Пбдзамча
		„ Кракова, Вѣдня, Любачева		7·47	„ Янова ¹/₁₀ до ³⁰/₉ 1900 включно
	9·21	„ Янова вбдъ ¹/₉ до ¹⁵/₉.		8·35	„ „ ¹/₉ „ ³¹/₉ и ¹⁰/₉ до ³⁰/₉
	9·55	„ Кракова, Вѣдня, Пешту, Сянока		9·11	„ „ ¹/₉ „ ¹²/₉ недѣлѣ и свята
	10·10	„ Ицканъ, Козовы, Пбдвисоцкого	10·40		„ Ицканъ, Гусятина, Радовець
	10·08	„ Пбдволочискъ, Брод. Кончинецъ	10·50		„ Кракова, Вѣдня, Инсбрука
	10·25	„ „ на гол. дворець	11·10		„ Пбдволочискъ, Бродбвъ г. дворця
	10·30	„ Лавочного, Хирова, Пешту	11·32		„ „ Грималова Пбдзам.

ЗАМѢТКА: Пора нбчна числить ся вбдъ 6 годины вечеромъ до 5 годины 59 мінутъ рано. — Бюро информаційне ц. к. зелѣзницѣ держанной при ул. Красицкихъ ч. 5.

При закупнѣ товарбвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець и одпбчальный редактеръ Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черлянъенен. Зъ друкарнѣ Инсгитуту Ставропиґійского, пбдъ зарядомъ Іосифа Домбковича

Ч. 181. Львовъ, Субота 14 (26) Серпня 1899. Рочникъ XX.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских сватъ) о 5-тій годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ новѣстей“ выходитъ въ второкъ, и въ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимаютъ: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне Бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людовика 9, и А. Одьшев кого ул. Килинського 2; — въ Ярославю: Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seileratätte; F. A Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11.; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитость за инсераты платитй у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатком

въ Австрії:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року	12 зр.
у Львовѣ:			
на цѣлый рѣкъ	16 зр.	на пѣвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженє. — Рекламації неопечатані вѣльні вѣдъ порта.

Поєдиноке число коштує 8 кр. в. в.

Оголошенї звичайні принимають ся по цѣнѣ 10 кр вѣдъ одного стрічки инсератовой або ся мѣсце а въ рубрицѣ „Надісланє“ по 25 кр. в. в.

Подяки и инші домовленя приватні числять ся по 15 кр. вѣдъ стрічки.

Геростратова робота.

Мусимо почати „зъ кѣнця“.

Въ початкахъ сего року нашій безличній обединителѣ такъ розбрикали ся въ „Галичанинѣ“, а особливо въ его експозитурѣ, въ „Русскомъ Словѣ“, и такъ стали безстыдно воювати противъ многозаслуженого товариства „Просвѣты“, що мы мусѣли рѣшучо выступити противъ нихъ и указати имъ въ ч. 61 зъ д. 17 (29) марта с. р. въ статьѣ п. заг. „Послѣдна дошка ратунку“ властиве ихъ мѣсце — за дверима нашои рускои хаты. Въ тій статьѣ, указуючи на руйнуючу роботу тутешного москвофільского штабу, мы мѣжь иншимъ пригадали нашимъ патріотамъ, якъ то свого часу зъ тухлои норы того штабу выйшовъ окликъ, щобы Русины посылали своихъ дѣтей радше до школъ нѣмецкихъ або й польскихъ, нѣжь до рускои гімназіи, де учать не по великоруски.

На нашу статью спромогъ ся „Галичанинъ“ вѣдповѣсти намъ именемъ москвофільского штабу въ ч. 74 зъ д. 2 (14) цвѣтня с. р. въ своѣмъ „Словѣ на розумъ“ и сказавъ мѣжь иншимъ дословно: „Просимъ извиненія у „Дѣла“ за терпкое слово, которое мы принуждены ему сказати, именно: оно розошлось съ правдою, а то для того, що или насъ не пізнало, или не хотѣло понятй и сознательно извратило смыслъ нашихъ выраженій. „Галичанинъ“ — ибо въ семъ случаѣ дипломатія „Дѣла“ подрозумѣваетъ подъ „москвофільскимъ штабомъ“ нашу газету — дѣйствительно писалъ о пользѣ посыланія дѣтей въ нѣмецкую гимназію и въ нѣмецкую народную школу во Львовѣ, но единственно для того, щобы русскія дѣти присвоили себѣ нѣмецкій языкъ“.

Высказуючи безпѣдставность и пустоту та лукавство всѣхъ выкрутовъ „Галичанина“, мы въ чч. 76 и 78 зъ д. 5 (17) и 7 (19) цвѣтня с. р. въ статьѣ „Тиць Параса въ громаду!“ врекли ся труду перевертати всѣ рѣчники „Галичанина“ и его попередниковъ та попередниць, щобы показати ему „во очію“ его власній слова, але, принимаючи навѣть за правду его намѣръ що-до захвалюваня нѣмецкихъ школъ, до котрого самъ признае ся, мы назвали те захвалюване непатріотичнымъ дѣломъ зъ его стороны.

Що „Галичанинъ“, выкручуючи ся соломою въ справѣ свого захвалюваня нѣмецкихъ школъ для Русиновъ, котрій зъ тяжкимъ трудомъ здобули школы рускій, ляше на те й численъ, що намъ за тяжко прийде вышукувати зъ его рѣчниковъ автентичній его слова и такъ показати его автентичный намѣръ, — се злишно й казати. Але не довго прийшлось намъ ждати на свѣжій доказъ его вѣрныхъ поглядовъ на справу рускихъ школъ въ Галичинѣ.

Поминаємо вже таку дрібницю, якъ ся, що въ ч. 168 зъ д. „9 іюля (10 августа)“ [?] с. р въ статьѣ п. заг. „Реформа середнихъ школъ“ править якійсь „Правдолюбъ“ про „необходимость взученія литературного русского языка, особенно для насъ русскихъ Галичанъ“ въ середныхъ школахъ; поминаємо аґітацію за посыланемъ нашихъ рускихъ дѣвчатъ до „дѣвочого воспиталища въ Вайсвассерѣ въ Силезіи“, яку „Галичанинъ“ веде вѣдъ двохъ лѣтъ (гл. мѣжь иншими чч. 168 и 173 зъ с. р.) — наведемо дословно лишь те, що въ справѣ рускои гімназіи въ Перемышли помѣщае органъ „твердыхъ русскихъ патріотовъ“ въ ч. 181 зъ д. 14 (26) с. м.:

„Отъ Перемышлян пишутъ намъ: Сколько то шума надѣлали „руско-украинськія“ газеты, когда нѣкоторыя наши патріоты, присмотрившіяся съ близка отношеніямъ и тенденціи называемой официально „руською“ гимназіи въ Перемышли записали своихъ мальчиковъ въ польскую гимназію! Въ послѣдствіи оказалось, що они едѣлали то благоразумно; но ихъ то не трудно было, такъ якъ они съ близка присмотрились той гимназіи. Що они видѣли и знали, того не могли видѣти и знати особенно многіи священники изъ дальшихъ окрестностей Перемышля, и повписывали своихъ дѣтей въ ту гимназію, многіи вправдѣ не съ полнымъ довѣріемъ, но що же имѣли дѣлати? Inter duo mala избирали, по ихъ мнѣнію, меньшое и за то тяжко поплатились. Сегодня ихъ дѣти розсыпаны по польскихъ гимназіяхъ въ Сяноцѣ, Львовѣ, Ярославѣ, Стрыѣ, Дрогобычѣ и т. д., сами же они не имѣютъ словъ на охарактеризованье невыносимыхъ отношеній въ перемышльской „руській“ гимназіи. Въ особенности отношенія тѣ мстятся на мальчикахъ, даже способныхъ, но сынахъ несимпатичныхъ кому-тамъ русскихъ священниковъ. На фактъ сей обращаю вниманіе тѣхъ, которымъ предстоитъ въ будущемъ выбирати inter duo mala, выбравшіи бо уже дѣлаютъ покаяніе за свой выборъ: одни уже перенели, иныи переводятъ своихъ дѣтей въ польскій гимназіи а многіи, намѣрявшіи послѣ ферій приступити съ своими мальчиками къ вступительному испыту, не сдѣлаютъ того, щобы не имѣти даже прикосновенія съ „руською“ гимназіею. Бѣдная ты мати Русь! Выплакала для своихъ дѣтей русскій гимназіи, но на жаль для дѣтей вѣрнѣйшихъ своихъ сыновъ нѣтъ въ нихъ мѣста!.. — Z.“

Годѣ выйти зъ дива, перечитавши таку пересторогу передъ рускою гімназією!

Мы недавно (въ ч. 172) обговорили широко станъ рускои гімназіи въ Перемышли на пѣдставѣ урядового справоздання або, лѣпше сказати на пѣдставѣ автентичныхъ цифръ, котрій надъ всякій выводы самій говорять за себе найвыразнѣйше. И у кождого щирого Русина мусить радувати ся серце при читаню тыхъ цифръ. Щ; нема нѣчого пѣдъ сонцемъ досконалого — се рѣчь знана вѣдъ нѣковъ; що и въ сѣй гімназіи можуть бути хибы и недостатки що они навѣть зъ певностію є, о тѣмъ не можна сумнѣвати ся. Тѣлько-жъ у всѣхъ людскихъ справахъ глядаємо не безоглядноі досконалости, а лише приближеня до неи; чимъ менше въ якійсь рѣчи хибъ и недостатковъ, чимъ бѣльше зближае ся она до досконалости, тымъ бѣльше мы вдоволенй. Бажалось бы, щобы въ гімназіи не перерывавъ, не покидавъ науки анѣ одень зъ записаныхъ учевиковъ, щобы всѣ вели ся взорово и переходили зъ вѣдличнымъ поступомъ зъ класы до класы. Але очевидно бажаня нашій въ бѣльшій мѣрѣ заспокоює гімназія, въ котрій е пр. вѣдличныхъ ученикѣвъ 9%, нѣжь друга, де ихъ е лише 8 або 6% або ще менше. Те саме сказати треба и про всѣ иншій успѣхи. А коли мы розвиткови якои-небудь справы щиро прихильній — такъ, якъ повинній бути прихильній розвиткови нашихъ школъ, то указуємо на замѣчені хибы и даємо раду, якъ бы ихъ позбути ся, або, коли самі на тѣмъ не розумѣємо ся, вказуємо иншихъ розумнѣйшихъ, о пораду и зараду лихови. Нѣхто пр. розумный не побивае анѣ не выганяе зъ хаты своеи улюбленои дитины за те, що она не заспокоює его ідеальныхъ бажань що-до своихъ прикметъ; противно — зъ батьковскою любовію дбае о те, щобы дитина позбула ся своихъ хибъ.

Тымчасомъ же твердый патріотъ — „вѣрнѣйшій сынъ Руси“ вѣдказуе лише загаломъ на „невыносимы отношенія и тенденціи называемой официяльно русской гимназіи въ Перемышли“, натякае, що „для дѣтей вѣрнѣйшихъ сыновъ Руси нѣтъ въ ней мѣста“ — та й тѣлько всего. И зъ такихъ, нѣкому незрозумѣлыхъ причинъ остерѣгае „вѣрнѣйшихъ сыновъ Руси“, щобы не входили въ нѣяке „прикосновеніе“ зъ тою гімназією, а лѣпше, нехай посылаютъ своихъ дѣтей до польскихъ гімназій! Бо-жь на се выходить цѣла тирада.

Що „дѣти вѣрнѣйшихъ сыновъ Руси“ розбрели ся по польскихъ гімназіяхъ въ Сяноцѣ, Самборѣ, Дрогобычи и Стрыю — се, якъ видно — „руській“ гімназіи въ Перемышли не богато пошкодило, коли въ нѣй число ученикѣвъ зъ року на рѣкъ значно приростае, а убувае такихъ ученикѣвъ, котрій або середъ року покидають школу або не переходять до высшои клясы. А „вѣрнѣйшій сыны Руси“ переконають ся хиба о тѣмъ, що ихъ дѣти всюды найдуть „невыносимы отношенія“, коли не схотять учити ся и слухати; про „тенденціи“ довѣдаються ся навѣть щось бѣльше... Але бодай въ однѣмъ заспокоять ся: ихъ дѣти не потребують учити ся „по руськи“ и писати клятою фонетикою. Ну, вольному воля! Для „вѣрнѣйшихъ сыновъ Руси“ и для ихъ дѣтей е ще радикальнѣйша рада: кордонъ не такъ дуже далеко, — часомъ навѣть ближше, нѣжь Вайсвассеръ... Зъ Богомъ Парасю!

Помѣщуване подѣбныхъ жалѣвъ и переторогъ мы мусимо назвати геростратовою роботою, ревеґатствомъ, зрадою народнои справы; але у „Галичанина“ е се патріотизмомъ! Колись, якъ ему такъ выпаде, буде може такъ выкричувати ся, що вонъ „дѣйствительно писалъ о пользѣ посыланія дѣтей до польскихъ гимназій, но единственно для того, щобы русскія дѣти присвоили собѣ польскій языкъ“!

Зъ угорскои Руси.

Вѣдъ пару лѣтъ, якъ економічне положенє угорско русскихъ селянъ стало череватъ жидовску рѣнародну лихву вже просто невыносимымъ, звернуло угорске правительство свою увагу на Русь и — якъ вѣдомо нашимъ читателямъ — почато яку-таку акцію для пѣддвигненя рускаго селянъства. Радила въ Пештѣ анкета, въ котрій засѣдали представителѣ правительства, послы зъ Руси и угорскій епископъ Юлій Фирцакъ, анкета подавала рѣзні рады, а въ слѣдъ за тымъ правительство уложило програму акціи и по-трохи взяло ся до дѣла. Декуды постарано ся о выкупъ полонинъ вѣдъ дѣдичѣвъ для селянъ, дано селянамъ помочь до полѣпшеня расы худобы и т. н. Розумѣе ся, все те акція покищо въ малѣмъ розмѣрѣ, а зъ часомъ — коли вѣрити обѣцянкамъ правительства — мае она усе бѣльше ширшати.

Що теперѣшный міністеръ рѣльництва Дарані мае добру волю зробити щось для полѣпшеня невѣдрадного положенія угорско-руского люду, о тѣмъ свѣдчитъ и недавна

МАТИ.*)

*Андрѣя Ш. Баара.***)

Було коло третьои годины зъ полудня. Зъ послѣднои хаты пѣдъ Кленчимъ выйшла стара жѣнка зъ кошемъ на плечехъ. Трѣснула дверми, выйняла зъ замку клямку и, добувши зъ кишенѣ кусокъ хлѣба, побѣгла муравою въ гору до лѣса.

Ледви поступила кѣлька крокѣвъ, почула крикъ:

— Гей, а то куды? По дрова? по дрова? — пытавъ старый Фридакъ. То бувъ старый наймитъ, що насъ гуси у садку, звѣстно, на ласкавому хлѣбѣ.

— Йду за трускомъ [пеньками] до лѣса. Кучно менѣ дома. А вы що? пасете? А дивн, яке стадо у васъ! — заговорила жѣнка, заглядаючи черезъ плѣтъ, та й спытала: А не знаете, кѣлько вже имъ?

— Знаю, саме на святого Іосифа повылазили. А е ихъ рѣвно двацять.

— О, то будуть грошѣ! По жнивахъ дадуть за нихъ богато, то и вы дбстанете за доглядъ...

— Ха-ха-ха! А то вгадали! Наша молода? То вы ни хиба не знаете! — и старый наймитъ закусивъ губы, вѣднявъ вѣдъ губы коротку люлечку и гѣрко... Хотѣвъ вѣдвернутись, але халупница наразъ кликнула:

— Ей дивѣть, де вже сонце! Мушу бѣчи... оставайте зъ Богомъ! — и якъ молода побѣгла пѣдъ гору.

— То мае выгоду! — шибнуло ѣй въ головѣ по дорозѣ, — отъ такъ волочити ся зъ гусятами по межахъ и муравахъ... Зазнавъ таки добрыхъ часѣвъ... А я що придбала? Мовь той кѣнь у кератѣ, все въ однѣмъ колесѣ, зъ роботы въ роботу...

Наразъ задержала ся на краю высокого зрубу. Скинула кѣшь и стала рискалемъ довбати коло надтрупѣшилого пня. Не йшло!

— Ще здоровъ, дзвонить ще! — примѣтила и ще разъ потягнувши рискалемъ пѣйшла дальше въ зрубъ глядѣти за иншими. — Лишь галузе та трускы можу збирати, а що ту довкола красныхъ дровъ! Вже жь бы панъ графъ черезъ той кусникъ не зѣднѣвъ... на домовину ще бы для нього досыть лишило ся..

Втѣмъ зѣгнула ся — знайшла грибъ. Красный грибъ!

— Ей, ты не будешь ту самъ, — прийшло ѣй на гадку, — буде васъ ту бѣльше! — и вже поскочила жваво за другимъ, третимъ, найшла цѣлу ихъ родину и выйняла геть зъ корѣнемъ. — Все-таки маю щасте, — тѣшила ся, — буде до юшки...

Поступала далѣ хильцемъ, очи спустивши въ долину, ногою шпортала въ моху и заглядала. Такъ дѣйшла ажь до зрубу.

— Ту повинно ихъ бути найбольше и що-найкрасшихъ! — пригадала собѣ нее годѣвано. Знала той зрубъ вѣдъ давна. Ходила що день на губы, ранѣсѣнько, коло четвертои годины, и все ту ихъ знаходила.

Зѣгнула ся ще низше, рукою розгорнула низькій порѣстъ буѣного моложавинку, вѣдносила галузки и спускала. Глядѣла. На трускы забула якъ на смерть. Дуже забаглось ѣй набирати грибовъ, то задержувала ся хвильку, то пѣдбѣгала.. Онъ пѣдъ мохомъ певно вызирае грибъ, тамъ буде сморжь, онтамъ певно, тамъ... Повзалась згорблена, зворушена, обома руками розгорнула гиляки и — остовпѣла, мало що не скрикнула зъ переляку. Що то? отворила широко очи... Але наразъ спокѣйно весело усмѣхнула ся: „Вже знаю!“ Передъ нею въ травѣ коло сморжа, пѣдъ тыми гилячками що держала въ руцѣ, лежало двое сорокатыхъ сернятъ. Супокѣйно спали билн себе, при тулившись... Бувъ то красный видъ и подобавъ ся жѣнцѣ. Вона почула радѣсть и роскѣшь, що плыла зъ ей душѣ при поглядѣ на тѣ два немѣчній сотворѣня. „Який вони гарній! який вони гарній!“ Щось ей пхнуло.. „Зловлю ихъ немовь блискавицею майнуло ѣй въ головѣ. Забула вже на губы и трускы.. „Маю кѣшь.. въ кошѣ сховаю ихъ... Ото буде чоловѣкъ дивувати ся... А продасть ихъ, о, дорого продасть! вѣнъ же й потребуе стѣлькы гроша. Боже! Кобы лишь не пробудились та не втѣкли!“ Ажь трясла ся зъ переляку, що вѣдбивавъ ся въ ей очехъ и здавалось керкувавъ ей нервовими руками. По-тихоньки здѣймила одною рукою кѣшь зъ раменъ, а въ другѣй держала рискаль... „Убю ихъ, вбю!“ и протягнула руку. „Обое наразъ? Е, такъ зле... готово одно утечи..“ и спустила руку. Нараз надумалась: взяла полотняну запаску за кѣнцѣ, розтягнула и нагле прикрыла ложе сернять. Тѣ, пробудженй хотѣли вырвати ся зъ пѣдъ запаски, та она не пустила, пригортаючи обома руками запаску до себе. Вже ихъ мае обое, мае! Чула, якъ ѣй зъ рукъ хотѣли вырвати ся, зъ-пѣдъ запаски. Все-жь не пустила, притискаючи обома руками запаску къ собѣ. Вже ихъ мае! Чула якъ ѣй зъ рукъ хотѣли вырватись, трѣпотали нѣжками... Она вкинула ихъ до коша, а зъ-верха накрыла и перевязала запаскою.

Удало ся! Тому й радувалось ей серце. Вертаючись зъ кошемъ до дому усмѣхала ся.

То будуть дивовати ся! — немовь хмарки по небѣ перелѣтали ѣй по головѣ думки. — Вѣдтакъ сховаю ихъ до хлѣвця... о, не до хлѣвця, до коморы ихъ запру и продамъ... А що за нихъ?... Лише щобы не ошукали! Треба напередъ вывѣдатись, по чому продаютъ.. А якъ они силуютъ ся вырвати зъ коша! Ну, имъ то дивно, не знаютъ, де вони.. Товчуть ся небожатка, товчуть!... Въ кошѣ не такъ мягенько, якъ тамъ на травѣ въ зрубѣ пѣдъ сосонкою... Якъ вони кидаютъ ся! А може то не въ коши?.. И зъ цѣкавостію озирнула ся назадъ себе.

Побачила за собою серну, стару, рослу. Серна стояла на краю лѣса и зъ переляканими очима глядѣла опередъ себе на село, поле и луки.

„Мати!“ озвавъ ся голосъ въ душѣ жѣнки.

„А вже-жь певно стара“, подумала, задержалась и глядѣла на нею. И серна задержала ся та мекнула.

---

*) Сей образокъ молодого ческого писателя помѣщеный въ Nov'ѣмъ Život'ѣ зъ 1898 року звернувъ загальну увагу на автора, а ще передъ рокомъ бувъ въ перекладѣ пересланый редакціи „Літ.-наук. Вістника“. Однакъ чомусь доси не помѣщено его, хочь обѣцювано. — *Перекл.*

**) Авторъ сего образця и одного передше помѣщеного въ „Дѣлѣ“ п. заг. „Пѣсля закону“ зветь ся Бааръ, а не — якъ було хибно надруковано: Баверъ.

ёго подорожь на угорску Русь, щобы лично познакомити ся зъ потребами тамошнього селяньства, розглянути ся въ причинахъ ёго зъубожёлости а вслѣдъ за тымъ змѣркувати, якихъ способбовъ треба ужити на поратбвлю и пбддвигненє ёго зъ матеріальнаго упадку и нужды.

Пбсля опису угорско-рускихъ часописій міністеръ Даранїй дня 26. липня зъ Бережсков столицѣ перейшовъ до Мараморощины черезъ полонины Стой и Границкй ямы до села Рѣки березницкон. Прибувши сюда о 11 годинѣ-передъ полуднемъ загостивъ до „чаштёля" [двора] барона Доналда Шемберта на коротки вбдночинокъ. О 1 годинѣ прибувъ туда епископъ Фирцакъ. Коло каштёля ждали вже селяне зъ вбсьмохъ сёлъ рускихъ зо своима священиками и „нѣвцеучителями". При каштёлю міністеръ въ товариствѣ епископа принявъ депутацію. Въ имени ёи промовивъ до міністра титул. каноникъ о. Демяновичь, такъ чутливо описуючи горе народу и такъ сердечно просячи о помбчь, що епископъ Юлій аж прослезивъ ся, а міністеръ обѣцявъ зробити для поправы тяжкон долѣ народу въ Мараморощинѣ все, що буде въ ёго змозѣ, а вбдтакъ вбдѣхъ, що еп. Фирцакъ дуже щиро пильнує тои справы, бо нема мѣсяця ба й тыжня, щобы лично або письменно не удававъ ся до міністерства. О. Демяновичь зложивъ подяку владицѣ. Депутація вручила міністрови просьбу на письмѣ, а вбдтакъ руски дѣвчата передали ёму въ дарѣ „обрусята" та ручники зъ пбдписами въ имени своихъ сёлъ. Міністеръ принявъ и щиро дякувавъ. Потбмъ дружно розмовлявъ изъ священиками та нѣвцеучителями и заохочувавъ ихъ поучувати нарбдъ у всѣмъ користнбмъ, абы були дѣйственными провбдниками свого народу. Епископъ знову вбдъ себе сказавъ, що вбнъ радъ бувъ, абы міністеръ власными очима побачивъ, що нарбдъ не черезъ піяньство та лѣ ниство на нужду сходить, але черезъ бѣды, що обсѣли ёго на пбсной земли. При прощаню удѣливъ усѣмъ архіерейского благословенія. Потбмъ міністеръ оглянувъ тамошнй полонины и переконбвчивъ ся, що выпасъ худобы на полонинахъ мбгъ бы народови подати значну користь. Въ селѣ Березникахъ міністеръ зъ епископомъ и зъ иншими панами вступили до однои хижѣ и побачили „бѣдствіе" селянина.

Зъ Рѣки переѣхавъ міністеръ зъ епископомъ четвѣрнею до Свалявы. При вечери ен. Юлій пбднѣсъ тоастъ за здоровля міністра, дякуючи ёму въ имени духовеньства и народу руского за ёго труды для поправы долѣ народу, а вже й доси в успѣхъ тыхъ трудбвъ. Міністеръ зновъ вбдъ себе пбднѣсъ щирй старання епископа въ тбй-же справѣ.

Другого дня рано приймавъ мін. Даранїй депутацію вбдъ вбсѣмдесять и сѣмохъ рускихъ громадъ пбдъ проводомъ посла Едмунда Барта. Той, яко речникъ депутаціи, предложивъ міністрови просьбу, щобы дор ги въ Мараморощинѣ улучшити, при чбмъ нарбдъ знайшовъ бы заробокъ; щобы старатись о пасовиска для выпасу селяньскон худобы; щобы худобу селяньску перемѣнити на лучшу породу — и т. н. Міністеръ зновъ обѣцявъ старатись о пбддвигненє „патріотичного" рускаго люду и высказавъ надѣю, що по-части при помочи президента міністрбвъ, а по-части при спбвдѣланю родины гр. Шенборна [который тамъ мае полонины] и греко-кат. духовеньства удасть ся ёму вытворити услбвя до добробыту народного въ сёй сколиці.

Подаємо се зъ угорско-рускими часописями, бо ово все цѣкаво знати, що тамъ дѣе ся у того нашого „раненого брата" [якъ то неббщикъ Драгомановъ назвъ въ разъ Русь угорску]. Впрочбмъ для насъ Галичанъ самъ фактъ такон поѣздки міністра на села та ходженє по полонинахъ и заглядане до хижь мужицкихъ є чимсь оригінальнымъ. Такого „чуда" у насъ въ Галичинѣ та й заголомъ въ Австріи не бувае...

Письма зъ краю

Зъ Бродщины.

Щось чи розкаялись грѣшники! Зачувати, що краева рада школьна мала въ кбнци рѣшитись приминути ся до розпорядженя міністерского що-до рбвноправности обохъ краевыхъ языкбвъ при нѣмецкихъ гімназіяхъ и прихилитись до прошеня тутешнього загалу Русинбвъ о заведенє обовязковыхъ годинъ руского мовы. Одна только перепона мае ще стояти на дорозѣ до здѣйсненя и введеня въ дѣло тои справы а се — бракъ вбдповѣдной силы учительскои. Отже зновъ такъ выглядае, якъ бы вина лежала не по сторонѣ власти, а по нашбй. Сли дѣйстно нема такои силы, то сумно! Але вина все лежить у тыхъ, котрй не дбали и все таки не дбаютъ о выобразуване рускои молодежи...

Вбдносины въ тутешнбй гімназіи якось нѣбы поправились и мужикамъ вже не кажуть учити дѣтей своихъ гнбй возити, а не до школы посылати Чимъ-разъ ббльше селянъ зъ тутешнього повѣту горнеться до школы и много новыхъ дѣтей сёльскихъ запише ся зъ новымъ школьнымъ рокомъ до гімназіи. Бѣда тблько, що неодному певно теперѣшна непогода зробила „Strich durch die Rechnung". Слота та й слота! Ще передъ тыжднемъ лютили ся страшнй бурѣ зъ громами и градомъ. Градъ повитовкавъ збже, яке ще було по поляхъ; вѣтеръ понищивъ въ мѣсцевостяхъ положеныхъ надъ Стиромъ хмѣляриѣ. А теперѣшный дощь, що ллявъ безъ впину чи не цѣлый тыждень, понищивъ решту людскои працѣ. Красный цвѣтъ хмелю заливае плѣ снѣти пшеницѣ, вбвса и гречка позакисали, та не знати, чи хоть засѣяне зерно верне ся. Солома хибань на пбдстѣлку здала. А хто скосивъ траву, погнило на покосахъ. До того ще жито, котре якось въ часъ удало ся позвозити, не мае цѣны. Одно-сѣно платять у насъ добре, але того, хто бы продавъ, не такъ легко сего року знайти. Неодна надѣя хлѣбороба нашого розвѣялась и неодного буде мусѣвъ собѣ вбдмовити, сли схоче перевести те, о чбмъ зъ весною мрѣвъ. Неодинъ батько буде мусѣвъ дитину свою, що вже теперь мала йти до школы, лишити ще дома, и не одной матери прийде зъ трудомъ сына въ мѣстѣ выживити.

Кобы хочь на „бурсу христіяньску" надѣя яка була! А то до нои мають нинѣ de facto першенъство дѣти польскихъ родичѣвъ, а незаборомъ готово Русинбвъ тамъ и зовсѣмъ не бути, бо нема кому постояти за правду и пригадати на волю основателя-Русина [пок. радника намѣстництва Т. Мандичевского], щобы все по половинѣ увзгляднено подяня рускихъ и польскихъ питомцѣвъ. Але чи маємо надѣяти ся тутъ справедливости, коли не зазнаємъ ёи и у важнѣйшихъ справахъ? [*Прим. ред.* Добре бы було знати: кблько рускихъ а кблько польскихъ ученикбвъ було въ тбй бурсѣ 1898/99 року шк ?]

До того розійшла ся чутка, оперта вже на певныхъ пбдставахъ, що великій добродѣй и правдивый батько тутешнои молодежи шкбльнои, о. катихитъ Григ. Ярема, мае зъ новымъ рокомъ шкбльнымъ полишити наше мѣсто а переселитись до Львова. Не абы-яка то страта для мѣста и для повѣту. Треба знати, що сей чоловѣкъ заслуживъ ся не тблько коло гімназіи, але такожь и коло прочихъ шкблъ тутешныхъ та коло парохій, котрои сотрудникомъ бувъ черезъ довгй лѣта. Ёго заслуги видко и въ житю громадскбмъ Русинбвъ, бо за ёго заходами повстало руске касино, а яко членъ рады мѣскои бравъ неразъ въ оборону скривдженыхъ земляковъ. Найббльше мабуть зобовязавъ вбнъ собѣ людей тутешнього повѣту тымъ, що удержувавъ черезъ протягъ лѣтъ малу бурсу у своёй хатѣ, с. е. тримавъ на станціи сёльскй дѣти цѣлкомъ безкористовно. Дбставали мешкане и надзбръ дѣйстно батькбвскій, а зъ дому достатчували имъ родичѣ пожывы. Неодинъ батько мусивъ ёму бути за то добре дѣло щиро вдячнымъ и неодинъ выхованець буде молити Всевышнього, щобы вбдвернувъ вбдъ него тяжкй удары, котрй послѣдними часами дбмъ того батька молодежи рускои навѣщали. Велика честь належить ся о. Яремѣ, а намъ полишаесь тблько бажати, щобы наслѣдникъ ёго въ Бродахъ пбйшовъ тою самою праведною дорогою, яку выдоптавъ ёго попередникъ.

Впрочбмъ наша Русь любить часто густо робити собѣ вакаціи и вбддавати ся солодкому сновы про давнй добрй часы. Чи може ще не вбдпочила по послѣднихъ выборахъ до рады повѣтовои, въ котрбй теперь якъ-бы й не мала голосу?...

Нѣхто не загляне до нашого забутого закутка и не розрухае заспанихъ горожанъ-Русинбвъ, хибань вбдъ часу до часу якійсь „шведскій циркъ" або цыганы зъ медвѣдями. Ще сли-бы не поцтивй мѣщане зъ своими аматорскими представленями, то мы забули бы, що и мы маємо право до рускои штуки и пѣсни. Здалось бы, щобы коли и до насъ загостивъ нашъ рускій театръ та розбгнавъ решткы „тьмы кромѣшнои", що де-куда выранае ще изъ закутбкъ та любить проявляти ся у людей нахиломъ „nach No-den"...

Зъ Гусятина одержуемо отсе письмо:

Нема майже жадного мѣсточка въ Галичинѣ, де бы мѣжь интелігенцію мѣсцевою панувала правдиво христіяньска згода. Всюды подыблешь непорозумѣня, сплетнѣ и таке ини ше, а вбдъ часу до часу не забракне и поважнѣйшихъ скандалбвъ, въ котрыхъ падаютъ жертвою звычайно люде цѣлкомъ невинни, а падлюки зъ зимнымъ усмѣхомъ на устахъ ведуть безкарно й дальше свои кирличне дѣло.

Въ такихъ то и подббныхъ случаяхъ належить ся, на жаль, нашому славетному Гусятинови правдѣ не завидне, але все-таки перше мѣсце. Дивне оно и въ своёмъ родѣ цѣкаве та лишь оплаканя гбдне тото мѣсточко. Въ нѣмъ не подыблешь, брате, нѣ щирости, нѣ отвертости, о правдѣ Божбй вже й не казати. По-при нечуваной нехарности природнбй, въ котрбй человѣкови неразъ вбдбткнути трудно, знайдешь тутъ стѣкъ всякого плюгавства морального, котрого фабрикантами есть знана кліка. Тутъ всякимъ плюскватъ, нехарнымъ щурамъ та пбдземнымъ кретамъ „танцюристый рай", але для честного человѣка кутика знайти годѣ. Сейчасъ зроблять въ тебе шизматика, москаля або радикала, а не перебираючи въ средствахъ не пожалують тобѣ и модного имени Дрейфуса. Тота чорна рада выжерла въ своёмъ часѣ зъ посады шкбльного инспектора, винного Богу духа Охнича, а вбдтакъ заскреготала зубами и на теперѣшного инспектора, хочь зъ розу Полака, п. Бромильского, хиба за те, що найббльшимъ у него злочинствомъ есть тактъ и пошанованє закона. А вже що якъ що, то цѣкаве се, що тутешнього комісаря поліційного вбддали були пбдъ дозбръ поліціи, а зновъ кружила по Гусятинѣ и така поголоска, мовь то мѣсцевый завѣдатель о. Вергунъ мавъ за границею въ православнбй церкви вбдправляти службу Божу. Оттакй то рѣчи дѣють ся у насъ, а все те завдяки президентурѣ пбдаемного гусятиньского Ада.

А треба знати, що тотй сумнй обставины не наразъ зродили ся въ Гусятинѣ: они мають вже свою давну исторію. Бл. п. для Гусятина комісарь Совиньскій, а вбдтакъ пбйшовшій у дубину староста Махневичь — они то першй дали починъ до заснованя въ Гусятинѣ мягонького и теплого гнѣзда, зъ котрого неодна вже вылѣзала зазуля — та кинтъ собѣ въ страшный способбъ зъ Кокуревича, котрый якъ добра мама замѣсть повыкидати та знищити молодй зазулята, кормивъ ихъ та выгрѣвавъ пбдъ своимъ політичнымъ пухомъ — зб шкодою для своихъ рбдныхъ пташенятъ. Своею політикою, черпаною зъ доносбвъ и пребзныхъ пбдшептбвъ, допровадивъ Кокуревичъ у насъ до того, що майже кождый мусѣвъ ограничитись на своёмъ кружку родиннбмъ, а вступаючи до касина, мусѣвъ оглядатись на всѣ боки, чи нема де въ кутику якого фатаса.

Сей огидный станъ товариского житя бувъ бы тревавъ хто зна, ще якъ довго, сли-бы въ маю сего року Л. Кокуревичь, обдарованый околичною шляхтою „pomnikiem kalamarzowym za usługi" — не бувъ зъ великимъ раданѣмъ перенесеный до Живця, а на его мѣсце управителемъ староства ставъ секретарь намѣстництва п. Дільцъ. Новый шефъ Гусятинщины человѣкъ строго енергічный, але справедливый, орієнтуесь скоро, въ бюрѣ и по-за бюромъ натурально вѣчливый, тактовный, и вмѣе берегти свои годности, зъ урядниками безъ выимки обходить ся якъ батько зъ дѣтьми а тотй въ замѣну почуваютъ для него почесть. Бажати бъ лише, щобы такъ само державъ ся на будуче, а при тбмъ зичливого трактованя справъ рускихъ, що выйде лишь на моральне задоволенє ёго самого, якъ и въ хосенъ цѣлого повѣта.. И такъ здавалось уже неодному, що теперь наступить въ Гусятинѣ змѣна на лучше. Були выгляды, що неодно зъ давнѣйшого забуде ся, а кождый, скрѣпленый надѣею на лучшу будучность, кинетъ ся зъ жаромъ до працѣ, не лишь для себе, але й для другихъ. Тымчасомъ, якъ грбмъ зъ ясного неба, спадае на Гусятинъ зновъ нова, а скандальна вже компромітація. Президія гусятиньского пекла въ самъ день цѣсарскихъ уродинъ анонімомъ до тутешнього ц. к. суду оббризкуе пекольною саджею загально поважаныхъ пп. М. и Г., не жахаючись безстыдно втягнути сараку М., выдуману справу спбдничкозу, стараючи ся въ той способбъ посередно влучити въ п. Дільца и скомпромітовати староство.

Намъ п. Дільцъ нѣ братъ нѣ сватъ, а таки зъ почутя правды и справедливости вбдзиваемо ся: Всетемнѣйша Президіе Пекла! Задержуючи въ покорѣ належный вамъ титулъ, осмѣляю ся тымъ покорнѣйше запытати васъ: Чи не поступаете вы такъ, якъ той комінаръ, що то называвъ усѣхъ чорными, а забувъ сарака, що передъ хвилею самъ вылѣзъ изъ комина? Гей, схаменись плюгавый! Не думай, що вы сила! Супротивъ васъ стоить цѣла фаланга зъ гербомъ Божои правды, а васъ тблько, що пальцѣвъ на руцѣ, а знаме-

---

„Коли-бъ то ёи можна зловити! за неи дбстала-бъ я ббльше!" подумала и заслонила рукою очи вбдъ сонця. — „Але де тамъ, ёи нѣхто не зловить!" и вже обернула ся и йшла далѣ дорогою. Та щось здержувало ёи. За хвилю оглянулась. — „Боже! вона йде за мною!" скликнула голосно и стануда. И серна задержалась та й обоз глядѣли на себе.

„Ей, верни ся дурна!" воркнула халупница — „вже я нихъ тобѣ не верну! Не я, то хтось иншій забравъ бы тобѣ ихъ або застрѣливъ бы... Иди лишь назадъ, иди, иди!" и розбѣгла ся проти неи. Серна скочила кблька крокбвъ взадъ, а халупница пбйшла стежкою дальше.

Щось заворушило ся въ ёи душѣ. „Нѣ! то такожь любовь!" говорила до себе — „она може мати, а то ёи дѣти. Боить ся за нихъ..." Цѣлымъ ёи естомъ жѣнки заводѣло дивне чувство. Серна зновъ мекнула, а сернята въ кошѣ на плечехъ вбдкликнули ся. — „Якъ вони жалібно мекають! немовь бы плакали..."

Наближалась уже до саду, де старый Фридакъ пасъ гусята и заглядавъ выхиливши по-за плбтъ сиву голову. Жѣнка перелякалась и зновъ задивилась на серну, що таки йшла кблька крокбвъ за нею.

„Бачишь, — шепнула — то мама вбдпроваджуе свои дѣти". И рбвночасно пригадала собѣ, якъ то було въ мѣстѣ на зелѣзничому дворци. Вона вбдпроваджувала колись двое дѣтей наразъ. Посылала ихъ до Вѣдня. Дѣвчину на службу, а хлопця на науку. Йшла зъ ними. Ще нинѣ чуе той гукъ, якъ поѣздъ въѣзджавъ на дворець, а она ще не попращала ся зъ ними. „Скорше! скорше!" гулюкавъ навѣстный кондукторъ, отвираючи дверѣ. Щось писнуло, свиснуло — та й уже поѣздъ рушивъ! А кблько вона мала ще имъ наговорити!... Кусень дороги бѣгла ще по-при той вбзъ, а зъ него крбзь вбкно выглядали ёи дѣти и вони плакали, й вона плакала, а бѣгла, кликала, але де-жь ихъ здогонити? Стануда и сумна та безпомбчна дивилась за тымъ рядомъ летячихъ возбвъ. А на двбрци смѣяли ся зъ неи: „Вамъ забагло ся перегонити поѣздъ?" Ахъ, якій осоружный бувъ ёй той смѣхъ!...

Вбмъ серна мекнула — и жѣнка спочула увесь ббль звѣрины и порбвнала зб своимъ болемъ, що зазнала ёго тогдѣ у мѣстѣ на двбрци.

„Мати! мати!" Тее слово мовь брыла на рѣцѣ лежало въ ёи нутрѣ.. Думки йшли, йшли, наразъ о тее одно слово ломались зъ гукомъ, пѣнились и вертѣлись.

— Дай Боже щастя, тѣтко! Що тамъ маете въ кошѣ? А хто то васъ такъ проводить? — допытливо закричавъ зъ далека старый наймитъ.

— Сернята, татусю, сернята найшла я и тутъ ихъ маю, на плечахъ... А гляньте на матѣрь, вона вбдъ самого лѣса йде за мною и не дае ся нѣчимъ вбдогнати, — хвалила ся жѣнка и говорила голосно, немовь хотѣла свою душу заглушити.

— О, то щасте, мамуню велике щасте маете!.. Пождѣть по хвильку, пождѣть... я скочу по стрѣльбу, ха-ха-ха! дбстанемо й старую! — и старый стрѣлець, весь оживленый, застромивъ люлечку въ кишеню и розтявши губы побѣгъ до хаты.

„Боже! вбнъ ёи застрѣлить!" немовь запекло жѣнку въ душѣ и зновъ ёй пригадало ся працане на двбрци.

„А де-жь вбнъ? батько? Де той рогатый сернюкъ?" прийшло ёй на думку. — „Волочить ся десь по лѣсахъ, та не журить ся, що дѣеть ся зъ дѣтьми.."

И пригадала собѣ свого старого, ненаситного піяка, що зневажавъ ёи мовь худобину и побивавъ. Вона приводила дѣти на свѣтъ, старала ся на нихъ, а неразъ ще й на нього...

Зновъ серна мекнула... Жѣнка почула близько тую серну и въ очахъ ёи стануди гбркй сльозы.

Въ хатѣ рипнули дверѣ. Знакъ, що старый вертае зб стрѣльбою... Стрѣлить до серны и вбе ёи. Сернюка казала бы й сейчасъ застрѣлити радо, але ёи... о нѣ!.. бо то мати.

Въ саду мѣжь деревами зновъ показала ся сива голова, а до сонця блиснула цѣвка стрѣльбы.

„Забе!" вкололо ёи въ серцѣ.

„О нѣ! не збе!".. Сѣла на зелену мураву, вбдвязала зъ коша запаску и перевернула кбшь горѣ дномъ. Серна и сернята прискочили до себе и вразъ великими скоками помчали въ лѣсъ.. Жѣнка стояла, дивилась за ними, аж сховали ся за першй дерева.

— А то зъ васъ дурна баба! — гримѣвъ за нею захриплый голосъ старого.

Але ёй зробило ся солодко на душѣ, якъ всѣмъ бувае по довершеню доброго дѣла. Йшла спокбйно, бурмотячи дорогою пѣсоньку, а коли стануда дома, поставила порожный кбшь и голосно смѣяла ся: „Не маю нѣ гриббвъ, нѣ дровъ, нѣ сернятъ, але менѣ весело... такъ весело и любо!" — потрясла головою, протерла зъ радости заплаканй очи и пбйшла куда инде на боротьбу о житє...

Зъ чеського переклавъ *Ил. К.*

немъ вашого шляхоцтва — „гадина и кирпиця, а на чубку плюсква“. Та й нѣхто не такій наивный, щобы вѣрився у вашу поправу, бо чей-же не було ще выпадку, щобы зъ антихиста зробився ангелъ. Але-жь нехай Вашецѣ приймуть до своєи вѣдомости, що и противъ васъ е страшный каліберъ. А кажу вамъ щиро, що якъ заточить ся его на отверте поле битвы, то-жь то будете чути генъгевь, ажь до далекого вѣдъ насъ Сейбуша...

Переглядъ політичный.

Справа выборовъ до делеґацій, выкликала — якъ пише Budapesti Hirlap — острый конфліктъ мѣжь міністромъ справъ заграничныхъ Ґолуховскимъ, а президентомъ міністрѣвъ Туномъ. Ґр. Ґолуховскій обставъ при тѣмъ, щобы выборы до делеґацій вѣдбули ся въ Австріи въ способъ цѣлкомъ легальный, бо лише передъ такимъ тѣломъ мѣгъ бы станути и заступати справы свого ресорту. Зъ огляду на се, що цѣсарь цѣлковито подѣляе гадку Ґолуховского, здаеть ся не улягати нѣякому сумнѣвови, — хто буде мусѣвъ уступити. Сегодня Ґолуховскій выѣздить на цѣсарскій дворъ до Ишлю.

Бувшій президентъ палаты послѣвъ п. Катрайнъ выголосивъ передъ своими выборцями промову, въ котрѣй заявивъ, що яко Нѣмець все стане въ оборонѣ правъ Нѣмцѣвъ и нѣмецкои цивілізациі, о скѣлько того вымагали бы державнѣ интересы, але нѣколи не пѣде рука въ руку зъ тыми, що поборюють католіцизмъ и стараютъ ся пѣдбурити нѣмецкій елементъ противъ идеи австрійскои. Бесѣдникъ е рѣшучо за такимъ рѣвноуправненемъ, котре вѣдповѣдае культурному, національному и політичному розвоєви. Яко найважнѣйшу задачу правительства уважае умощене дороги до порозумѣня, и въ тѣй справѣ правительство може цѣлковито числити на поперте людового сторонництва. Бесѣдникъ надѣе ся, що черезъ свѣдоме цѣли и розумне поступоване неменше взаимными уступками, поведе ся злучити до спѣльного дѣланя всѣ тѣ умѣркованѣ елементы, котрымъ такъ дуже залежить, щобы Австрія цвила и розвила ся. Що до §. 14-ого, то коли рада державна вѣдкидае управненѣ жадания правительства, о обовязкомъ правительства е въ нашѣй дорозѣ старати ся о заспокоене потребъ державы, а тую дорогу якъ разъ предвиджуе конституція. Хто протестуе противъ §. 14 ого и домагае ся скликаня рады державнои, маеи также обовязокъ старати ся о правильну ѣи дѣяльнѣсть и поборювати обструкцію.

— —

За участь въ розрухахъ въ Ґрасліцѣ арештовано въ четверъ властителя головного готелю. Окрѣмъ него арештовано пенсіонованого капітана Ґораціна и двохъ молодикѣвъ. Коли се стало ся, пѣшла депутація мѣскои рады зъ посломъ Ґоферомъ до радника намѣстництва Мавріца и домагала ся выпущеня арештованыхъ. Радникъ заявивъ, що не може мѣшати ся въ справу, котра вже пѣйшла на судову дорогу. Коли Ґоферъ острыми словами зачавъ домагати ся сповнена жаданя, радникъ показавъ ему двери. Сейчасъ зѣбрала ся на засѣдане мѣска рада и ухвалила выслати зъ жаданемъ выпущеня на волю увязненыхъ, телеґрамы до надпрокураторіи въ Празѣ, до намѣстника и президента міністрѣвъ. До Туна телеґрафовано, що огѣрчене за велике, абы мѣска рада могла взяти на себе вѣдвѣчальнѣсть и ручити за спокѣй. Коли бы гр. Тунъ не казавъ сейчасъ увольнити увязненыхъ, рада in corpore зложить свои мандаты. Властителя готелю выпущено вчера. Тамтѣ три ще сидять. Радникъ Мавріцъ умѣстивъ въ N. fr. Presse слѣдуюче спростоване: „Жандармерія стрѣляла доперва въ конечнѣй оборонѣ. Доказано, що на жандармѣвъ кидано камѣнемъ и кѣлькохъ зъ нихъ ранено. Окрѣмъ того два разы стрѣлено до жандармѣвъ. Команданта жандармеріи ударено такъ каменемъ, що той упавъ на землю.“

Въ середу вѣдбувъ ся похоронъ погибшихъ вѣдъ жандармскихъ куль чотырохъ офѣръ розрухѣвъ вѣдбувъ ся при величезнѣмъ здвизѣ народа. Надъ гробомъ промовляли послы Ґоферъ и Феркавѣ. Похоронъ пятои офѣры вѣдбувъ ся вчера.

— —

Правительственный комісарь и оборона мають до розправы въ Реннахъ покликати ще 20 новыхъ свѣдкѣвъ. Переслуханѣ Мерсіера и Ґонсого выкрило нового фальшѣвника и ствердило, що Мерсіе хотѣвъ новый сфальшованый документъ додати до тайного dossier. Именно Ляборі вѣдчитуючи письмо приписуване Шварцкоепови, запытавъ Мерсіера, чи знае актъ, котрый звучить: „Дорогій приятелю“. Посылаю Вамъ тутъ пѣдручникъ, справа полагоджена. Стрѣтимо ся вѣ второкъ въ реставраціи. Я запросивъ трехъ людей зъ моеи амбасады. Мѣжь ними запрошеный такожь одинъ жидъ“. Мерсіе заявивъ що знае се письмо, але не знае его походженя. Ляборі: Отже я вамъ скажу. Сей документъ прийшовъ вѣдъ Анріого и служивъ ему до спорядженя фальсифікату. Цѣкава бы рѣчь була знати дату сего письма, на котре покликувавъ ся такожь Кавеняк въ палатѣ послѣвъ, абы ствердити матеріяльну и моральну автентичнѣсть сфальшованого акту. На жадане президента трибуналу генералъ Ґонсъ твердить, що письмо бачивъ першій разъ въ 1896 роцѣ. На питане Ляборіого, въ якій способѣ на письмѣ знаходить ся дата зъ 1894 року, написана червонымъ атраментомъ въ розѣ, Ґонсъ вѣдповѣвъ, що дату мусѣли умѣстити доперва въ хвили, коли документъ надѣйшовъ до міністерства. Ляборі: Отже дату на документѣ написано доперва въ міністрерствѣ. Ґонсъ: Такъ думаю.

Ґенералъ Роже просить о голосъ и каже: По выкритю фальсіфікату Анріого, я самъ зарядивъ слѣдство въ справѣ того документу, котрый мае дату 4 липня 1894. Я мѣгъ довѣдати ся лише тѣлько, що сей документъ доперва вѣдъ 1896 року знаходить ся въ dossier. Абы вѣдповѣсти на питане Ляборіого заявляю, що дату на документѣ видко написано пѣзнѣйше, коли сфабриковано фальсіфікатъ Анріого. Бути може, що правдивою датою е червень 1894, але на всякій случай дописано ей доперва пѣзнѣйше. Ляборі: Хто презентувавъ сей документъ и коли: Ґонсъ: Полковникъ Анрі. Черезъ него такожь Мерсіе довѣдавъ ся о документѣ. На се робить ся въ сали такій гамѣръ, що абсолютно не можь знати, о що властиво розходить ся. Доперва коли по довшій хвили президентови повело ся утихомири салю, Ляборі ставить дальшій питаня. Роже каже, що хочь дата сфальшована, вѣнъ думае, що документъ може бути правдивый. Ляборі: А я думаю, що се фальсіфікатъ.

Майоръ Лявтъ зѣзнае, що згаданый документъ знавъ ще передъ процесомъ въ 1894 роцѣ. Ляборі до Мерсіера: Въ якій отже способѣ вы могли передъ судомъ въ 1894 роцѣ затаити такій важный документъ, котрый Дрейфуса просто бувъ бы знищивъ. Мерсіе: Я его тогды не знавъ ще, и не умѣю вытолкувати собѣ, чому офіцеры, що знали сей документъ, не предложили его менѣ. Ґонсъ заявляе, що того документу такожь не знавъ, а впрочѣмъ не приписуе до него великои ваги. Ґенералъ Шамоанъ признае, що вересія листу Паніцардіого, котру Мерсіерови доручивъ бувъ передъ розправою въ 1894 роцѣ Паті ді Клямъ, сфальшована.

Вѣдчитано зѣзнане бувшого офіцира генерального штабу Вайля, котрый каже, що бордеро походить зъ рукъ Естаргазого. Коли пѣдчасъ процесу Дрейфуса Вайль говоривъ зъ Естергазимъ, той сказавъ ему такъ: Для мене не нема нѣякого сумнѣву, що Дрейфусъ невиненъ, але его засудять, бо вѣнъ жидъ.

Теперь наступило переслуханѣ знатокѣвъ письма Першій зъ нихъ Ґобертъ заявляе рѣшучо, що бордера не мѣгъ писати Дрейфусъ, лише Естергази. Свѣдокъ зѣзнае, що коли его покликано до бордеро, вѣнъ казавъ предложити собѣ такожь коверту, але ему вѣдмовлено. Зажадавъ такожь, абы бордеро вѣдфотоґрафовано, але и на се одержавъ вѣдъ міністерства вѣдмовну вѣдповѣдь. Я поручивъ Ґонсому якъ найбѣльшу осторожнѣсть, але вѣнъ въ тѣй хвили показавъ менѣ наказъ абы я 15-ого жовтня явивъ ся въ міністерствѣ вѣйны Дрейфусъ бувъ такожь на сей день вѣзваный. Бувъ се день его увязненя. Коли я въ той способѣ побачивъ, що въ тѣй справѣ такъ якъ бы вже щось порѣшено, запытавъ чого по менѣ надѣяли ся. Тогды мене заступлено Бертільономъ и трактовано якъ пѣдозрѣлого знатока, хочь вѣдъ тридцяти лѣтъ повню мѣй урядъ честно при французскѣмъ банку и при судахъ Бертільонъ не бувъ компетентный, бо вѣнъ нѣколи не бувъ знатокомъ письма Въ справѣ Дрейфуса мавъ выступити яко фотоґрафъ, а тымчасомъ нагло вымаганувавъ на головного експерта. Вѣдтакъ Ґобертъ мавъ довшій фаховый выкладъ, въ котрѣмъ доказуваръ, що бордеро писавъ Естергази а не Дрейфусъ.

Другимъ свѣдкомъ въ тѣй справѣ бувъ Бертільонъ. Входить на салю и питае, чи ему позволять принести всѣ приборы, котрыми хоче демонструвати свои зѣзнаня. Президентъ годить ся. Свѣдокъ выходить поволи и вертае зъ чотырма вояками, що двигаютъ великій пачки, торбы, мапы и т. д Цѣла авдіторія а навѣть поважный трибуналъ витаютъ тую сцену сальною смѣху. Приносять крѣсла и столы, на котрыхъ свѣдокъ розкладае свою лабораторію и зачинае деконструвати. Бертільонъ старае ся доказати, що при помочи спеціяльнои системы бордеро написавъ Дрейфусъ и то пѣдробленымъ письмомъ.

НОВИНКИ.

— **Выдѣлъ політичного товариства** „Руска Рада въ Золочевѣ“ мае честь просити членѣвъ товариства и выборцѣвъ повѣта золочѣвского на посольске справоздане, котре выголосить Впр. о. посолъ Танячкевичъ въ Золочевѣ „На кемпѣ“ дня 1 н. ст. вересня. — За выдѣлъ *Рожанковскій* предсѣдатель *о. Малый* секретарь.

— **Зъ товариства „Просвѣта“.** Въ мѣсяци липни сего року подано до намѣстництва донесеня о заснованю новыхъ читалень „Просвѣты“ въ шѣстьохъ громадахъ: 1) въ Селискахъ повѣта бобрецкого, 2) въ Нараевѣ повѣта бережаньского, 3) въ Ворцовѣ повѣта городецкого, 4) въ Рыбнѣ повѣта станиславѣвского, 5) въ Ляшкахъ мурованыхъ повѣта старомѣского и 6) въ Скварявѣ новѣй повѣта жовкѣвского. — Усѣхъ читалень „Просвѣты“ заголошеныхъ було зъ кѣнцемъ липня сего року 792.

— **Вписы до чотиро-клясовои рускои школы имени Маркіяна Шашкевича у Львовѣ** [при улици Скарбкѣвскѣй ч. 26] вѣдбудуть ся въ днихъ 29, 30 и 31 серпня с. р. кождого дня рано вѣдъ 9 до 12, а пополудни вѣдъ 3 до 5 годины.

— **Выдѣлъ Руского Института для дѣвчатъ въ Перемышли** подае до вѣдомости всѣхъ родичѣвъ и опѣкунѣвъ, котрѣ зголосили свои доньки до Института, що по причинѣ реконструкціи и адаптациі въ институтскѣмъ будынку, котрѣ укѣнчать ся доперва 2 ого н. ст. вересня, зачнесь наука шкѣльна доперва *7-ого н. ст. вересня с. р.* та що буде приймативсь дѣвчата на мешкане въ Институтѣ доперва *вѣдъ понедѣлка 4-ого н. ст. вересня с. р.* — Иванъ Матковскій, господарь Института.

— **Зъ Дрогобича пишуть намъ**: Товариство рускихъ ремѣсникѣвъ „Зоря“ въ Дрогобичи рѣшило на день 10 н ст. вересня с. р, а зъ причины припадаючого на той день свята церковного зъ наказаным постомъ доперва *на день 17-ого а въ случаю непогоды на день 24-ого вересня* устроити въ огородѣ мѣскѣмъ въ Дрогобичи фантову льотерію сполучену зъ забавами и фестиномъ, а потѣмъ въ мѣскѣй сали по вступнѣмъ словѣ вокально-музыкальный концертъ, котрого часть выконае на дутыхъ и смычковыхъ инструментахъ охотнича сторожа огнева зъ Самбора, а другу часть доповнить хоръ львѣвскои „Зорѣ“ въ сполученю зъ академічными силами дрогобицкими. Деклямацію зъ Шевченка выголосить академикъ Левинській, а послѣ того вечеръ зъ танцями Чистый дохѣдъ призначеный на будову „Дому Народного въ Дрогобичи. Маючи на оцѣ благор дну цѣль зъ одной а рѣзнородни перешкоды, зъ другои стороны, бодро стережемо нашого становища и неустрашимо поступаемо на передъ къ намѣренѣй цѣли, бо числимо на неувядаему любовь Матери-Руси, котра рѣдни свои дѣти гѣдными собѣ бажае видѣти, хоронячими ся честь и славу! Фанты и всякій датки просимо ласкаво присылати на рукя емер. ц. к. капітана Г. Кузика въ Дрогобичи. — За Выдѣлъ Товариства рускихъ ремѣсникѣвъ „Зоря“ въ Дрогобичи: *о. Антоній Рудницкій* предсѣдатель, *Ихіл Болонный* секретарь.

— **Одну партію вязнѣвъ-Комарнянцѣвъ, засудженыхъ за Баденѣвскій выборы** пѣгнано въ лемкѣвскій горы до роббѣтъ при регуляціи рѣки. Якъ довѣдуемось — мусять они, сердеги, вѣдъ досвѣта до ночи возити камѣне Працю завдано имъ дуже тяжку. Одинъ зъ нихъ, Михайло Вибняньскій, на тыхъ роботахъ вже умеръ. Земля ему перомъ! Якъ вѣдомо, своего часу міністеръ д-ръ Руберъ обѣцявъ бувъ, що постараесь о цѣсарске помилуване для вязнѣвъ за Баденѣвскій выборы и на основѣ его информацій посолъ д-ръ Окуневскій оголосивъ бувъ цѣлый планъ поступованя при заходахъ о помилуване Говорено, що помилуване наступить по вѣдсиджено якѣсь часъ кары. И се показалось неправдою. Доси не було выпадку, щобы кому хочь на одинъ день кару скоротили. Сердеги Комарнянцѣ певно ждуть зъ дня на день „амнестіи“, бо вже досыть вытерпѣли ся кары. Господь знае, чи тая надѣя ще бѣльше не мучить ихъ, анѣжь певнѣсть, що таки мусять вѣдбути до кѣнця свои тяженькій муки арештантѣвъ.. Довѣдуемо ся, що посолъ д-ръ Окуневскій недавно вѣдвѣсь ся письменно до міністра д-ра Рубера зъ запытанемъ: що стало ся, що міністеръ не додержавъ своеи обѣцянки, котру д-ръ Окуневскій оголосивъ бувъ навѣть въ часописи до прилюдна вѣдомости. Мы дуже цѣкави на вѣдповѣдь п. міністра..

— При надближаючихъ ся вписахъ учениковъ до школъ середныхъ звертае ся увагу П. Т. Землякѣвъ зъ Подѣля на **руску гімназію въ Тернополи**, котра въ сѣмъ роцѣ шкѣльнѣмъ мае класу першу и другу. Родичѣ и опѣкуны, зголошуючи учениковъ до вступу вступного до першои клясы, мають заявити выразно, що записують ся до гімназіи рускои

— **О демисіи намѣстника гр. Пінінського** уже вѣдъ якогось часу повторяють ся вѣсти то въ краевыхъ то въ заграничныхъ часописяхъ. Недавно подала таку вѣсть одна нѣмецка часопись зъ Градца Такихъ вѣстій годѣ вже зъ гры приймати за фалшивѣ, бо вед- ма рѣчь що гр. Пінінській хорує ще вѣдъ зимы на горло и значну часть сего року перебувъ по-за краемъ, а въ намѣстництвѣ радять наши люде Мавъ прибути до Львова на уродины цѣсаревѣй — не приѣхавъ, бо знову здоровле его погоршило ся Деякі газеты подають уже имена наступниковъ гр Пінінського: Głos narodu каже, що кандидатомъ есть бувшій міністеръ Бѣлинській, знову же до N. Reform'ы телеґрафують зъ Львова, що у Вѣдни рефектують на трехъ: на гр Станислава Баденього, на президента апеляціи д-ра Тхуржницкого и віцепрезідента краевои дирекціи скарбу д-ра Коритовского.

Супротивъ усѣхъ вѣстій о димісіи гр. Пінінського забравъ слово Czas и каже, що тѣ вѣсти выходять очевидячки зъ одного и того самого жерела та ширять ся зъ методою, але редакція Czas'у може на основѣ автентичныхъ информацій заявити зъ всею рѣшучостію, що въ тѣмъ нема анѣ тѣни правды и гр. Пінінській не думае уступати зѣ свого уряду. „Твореня и розширюване тыхъ байокъ — каже далѣ Czas — есть имовѣрно выразомъ побожныхъ бажань тои кліки, для котрои становище заняте гр. Пінінськимъ въ справахъ львѣвскихъ фінансовыхъ скандалѣвъ есть дуже невыгѣдне.“ При тѣй нагодѣ Czas звѣщае, що здоровле гр. Пінінського значно поправило ся та що вѣнъ повернe до Львова въ першихъ дняхъ вересня.

— **Вѣдъ Выдѣлу повѣтового въ Долинѣ** одержуемо таке письмо зъ просьбою о умѣщене: По поводу розличныхъ поголосокъ, понижаючихъ честь бл. п. Вінкентія Витославского, презеса долиньскои рады повѣтовои, Выдѣлъ тои-жь Рады почувае ся до обовязку подати до прилюдноп вѣдомости, що зарядженѣ на днихъ 19, 20, 21, 22, 23 и 24 с. м. зѣ стороны Выдѣлу краевого строге шконтрумъ касы повѣтовои выказало, що такъ станъ готѣвки якъ и перехованѣ въ касѣ фонды, остаючѣ пѣдъ зарядомъ Выдѣлу повѣтового, находять ся въ найвѣльшѣмъ порядку, а книги ведуть ся фахово и правильно. — Вѣдъ Выдѣлу повѣтового въ Долинѣ д. 24 серпня 1899. Заст. презеса *І. Лопатиньскій.*

— **Карна розправа въ процесѣ за галицну касу щадничу** розпочне ся на певно 2 н. ст. жовтня с. р. передъ львѣвскимъ судомъ присяглыхъ. Рѣшено выльосувати до тои справы спеціяльну лаву присяглыхъ, такъ що въ жовтни с. р. урядувати будуть въ львѣвскѣмъ судѣ карнѣмъ рѣвночасно двѣ лавы присяглыхъ: одна у великѣй сали розбирати буде справу касы ощадности, а друга въ малѣй сали судити буде бѣжучѣ справы, призначенѣ на четверту каденцію судѣвъ присяглыхъ. — Президентъ краевого суду карного п. Жмінковскій выѣзджае слѣдуючого тыжня на кѣлька тыжднѣвъ на вѣдпочинокъ, а верне передъ 1-нмъ жовтня.

— **Про еміґрацію до Босны** пишуть зъ мѣсточка Нижнева до львѣвскои „Свободы“: Зъ нашого мѣсточка выеміґрувало сего тыжня кѣлька родинъ (около 30 душь) до Босны, въ околицѣ Банялюки. Выселенцѣ ѣдуть тамъ а бы дешево набути землѣ або зарѣбками пѣдратувати ся, хочь тутъ помѣжь населенемъ нема ще такои тѣсноты, щобъ конче покидати рѣдну землю. Тотѣ, що вѣдѣхали, не мають нѣчого певного въ рукахъ, бо анѣ запевнили ся про корыстне набуте землѣ, анѣ не знають бликше тамошныхъ вѣдносинъ дотычно зарѣбкѣвъ. Було бы прото рѣчію дуже вказаною, абы наши старости постарали ся о потрѣбнѣ информаціи вѣдъ краевого правительства въ Боснѣ та кождого часу подавали певнѣ информаціи про условины для еміґрантѣвъ, щобы народъ у насъ непотрѣбно не нищивъ ся покапнымъ выпродаванемъ ґрунтѣвъ и переселюванемъ на гѣршу недолю.

— **Якъ мусить писати наша ґазета, щобы ѣи не конфіскувала прокураторія?** — пытае львѣвска „Свобода“, такъ часто конфіскована, и вѣдповѣдае: „Она мусить писати противно, якъ думае. Н. пр. „Нема пѣдъ сонцемъ „справедливѣйшихъ людей“, якъ въ ц. к. прокураторіи львѣвскѣй, де конфіскують нашу ґазету — Львѣвска каса „oszczędności“ була „найбезпечнѣйшою“ касою въ Галичинѣ, бо въ нѣй сидѣли „найчестнѣйшій“ люде вразъ изъ Зімою на чолѣ. — Весь ц. к. староства у всѣхъ нѣй Галичинѣ „найсправедливѣйше“ перевели выборы такъ до сойму, якъ и рады державнои. — Въ Галичинѣ „найменше“ правъ політичныхъ маютъ Поляки а „найбѣльше Русины“, котрѣ оточенѣ найсердечнѣйшими и найчеснѣйшими приятелями Поляками и Жидами, живуть мовь у раю“. — „Найбѣльше дбае про розвѣй рускихъ школъ въ Галичинѣ президентъ ц. к. рады школьнои и краевои п. М. Бобжинській. — Власти рускихъ священиковъ [ординаріяты] въ Перемышли и у Львовѣ, зъ огляду на се, що сими часами выдали розпорядженѣ, щобы священики приймали польскій письма вѣдъ властей въ справѣ метрикъ, стали „найчестнѣйшими“ патріотами рускими и т. д.“

Телеґрамы „Дѣла“.

Краковъ 26. серпня. До Now-oи Reform-ы доносять зѣ Львова о недалекѣй димісіи Пінінського. Яко его наслѣдниковъ вычисляють: гр Станислава Баденього, президента львѣвскои апеляціи Тхуржницкого и віцепрезідента краевои дирекціи скарбу д-ра Коритовского.

Прага 26. серпня. На засѣданю мѣскои рады бурмістръ Подлѣпни заявивъ, що дня 30-ого с. м. цѣсарь прибуде до Праги въ переѣздѣ на маневры.

Затецъ 26. серпня Прибувъ тутъ слѣдчій судья щобы перевести слѣдство въ справѣ послѣдныхъ розрухѣвъ. Арештовано двохъ спѣвробѣтниковъ дневника Nat onal Ztg. и головы нѣмецкого роботничого товариства.

Целовецъ 26 серпня. При послѣдныхъ розрухахъ ранено 3 особы а 22 арештовано.

Парижъ 26. серпня. Блѣкований антісеміты розкли ули зъ вѣконъ вѣдозвы пѣдбурюючій противъ жидѣвъ. Ґерецъ явивъ ся въ вѣкнѣ и вымахуючи револьверомъ ганьбивъ поліційну сторожу и кидавъ на нея цеглами. На щастѣ не выцѣлявъ нѣкого.

Берлинъ 26. серпня. Кріза вже полагоджена Именно посѣдати мали: Мікель и консерватисты. Мікель мавъ цѣсареви вѣдраджувати всяку акцію въ нашѣмъ дусѣ, якъ до теперь. Нинѣ вѣдбуде ся спѣльне засѣдане обохъ палатъ пруского сойму, на котрѣмъ президентъ міністрѣвъ зъ припоручена цѣсаря замкне сесію.

Надѣслане.

ПОДЯКА.

Всім, що на вістку про смерть нашого найдорожшого Вітця пок. Дра Северина Дністряньского, ц. к. радника двору, заявили нам своє сочувствє і тим, що брали участь в похоронї помершого, особливо гр кат. духовенству св. Юра при личній асистенції о. архипресвитера Білецкого і о. архидіякона Туркевича, радї шкільній краєвій, зборам окружних інспекторів і всім представителям краєвого шкільництва — складаємо отсим щиру подяку.

Львів дня 25 серпня 1899.

323 *Дїти.*

ЛИПЕЦЬ

въ ресторації **НАФТУЛЫ ТЕНФЕРА**, улица Трибунальска ч. 12, дѣмъ власный, можна дѣстати щоденно вже о годинѣ 8-бій рано горячій снѣдання

ЦѢННИКЪ.

Печена вепрова зъ капустою	. .	16 кр.
Сѣкаї легки	. .	12 „
Фляки	. .	12 „
Нѣмка телача зъ хрѣномъ	. .	10 „
Кобасска зъ хрѣномъ	. .	5 „
Кавіяръ	. .	15 „
Обѣдъ зъ абонаментѣ	. .	40 „

Всякї напитки въ найлѣпшихъ родахъ по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ; для певности, що походить въ моєи ресторації, даю вѣдбираючимъ марки. — Найлѣпшій вина по найдешевшихъ цѣнахъ почавши вѣдъ 40 кр. літра.

По театрѣ все свѣжа, въ великій выборъ стравъ и напитквбъ заосмотрена кухня.

79 114—? Зъ высокимъ поважанєм **НАФТУЛА ТЕНФЕРЪ.**

ТОВАРИСТВО «ПРОСВІТА»

у Львові, ринок ч. 10

видало своїм коштом і заходом:

„Панщина і єї скасованє в 1848 роцї". Написав д-р Іван Франко, ціна 30 кр.

„У пятьдесяту річницю знесеня панщини і відродженя Галицкої Руси. Написав Любомир Селяньский. Ціна 25 кр.

Всякі замовленя висилають ся скоро і точно.

Ц. к. уприв. галицкій акційный

Банкъ гіпотечный

Вѣддѣлъ депозитовый

принимає вкладки и выплачує задатки на бѣжучій рахунокъ, принимає до переховання цѣнкй папери и удѣляє на нихъ задатки.

Окрѣмъ того заведено на взбръ заграничныхъ институцій такъ званій

Депозита сховковй

(Safe Deposits.)

За оплатою 25 до 35 зр. а. в. рѣчно, депозитарь одержує въ сталевій панцирній касѣ сховокъ до выключного ужитку и вѣдъ власнымъ ключемъ, де *безпечно а дискретно* можна переховувати свое майно або важні документы.

Въ тѣмъ напрямѣ гіпотечный Банкъ поробивъ якъ найдальше йдучї заряджена

Приписы зѣдносячї ся до того рода депозитовъ можна одержати безплатно въ депозитовѣмъ вѣддѣлѣ. 374 [2]

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

Оптикъ и Механікъ у Львовѣ, площа Галицка ч. 1., противъ Банку Гіпотечного на плантаціяхъ пишли Галицкой

поручає въ великѣмъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ: окуляры, пінсеры, кьорнеты, бінокля, дальекопиды, барометры, термометры, рѣвній ареометры, мікроскопы, лупы, компасы, райсшайна, тасьмы мѣрничї, піоны, лібеля, манометры и т. п.

Уряджене двобічныхъ електричныхъ.

Всякій направки полагоджують ся якъ найскорше и найдешевше. 4[illegible]

МАШИНКИ американьскій до робленя мороженого поемности 1, 2, 3 літры по зр. 5·50, 6·50 и 7·50. Рондель мосяжній до смаженя конфітурь по зр. 2·40, 2·80, 3·—. Кльошѣ дротяний до прикрываня полумысковъ штука вѣдъ кр. 35 до 1 зр. Лодовнѣ кѣмнатній знаменитій по зр. 24, 35 и 45 поручає ПЕТРО ХИЛОСТОВСКІЙ торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 напротивъ катедры.

100 до 300 зр. мѣсячно

можуть заробити особы всякого стану въ кождій мѣсцевости певно и честно, безъ капіталу и різика, черезъ продажь законно дозволеных паперовъ державныхъ и вѣсобъ. Зголошеня до: LUDWIG OESTERREICHER, VIII Deutsch-206 gasse 8, BUDAPEST. 9—10

Артистично. Ритовничо.

ЗАВЕДЕНЄ

А. ЗІГМАНА

у Львовѣ, ул. Сыкстуска ч. 14.

доставляє и выконує якъ найдешевше и найстаранѣйше.

ДРУКАРНЯ зъ кавчуковыма черенками для кождого легко надаюча ся, почавши вѣдъ 1 зр. и выше. Стампідлї металевій и кавчуковій, гербы, монограмы, стампільній марки, станцы, таблицѣ дитї и граверованій и прочо.

Замовленя зъ провінцій полагоджують ся вѣдворотною почтою. 221 25—52

¼ натуральной величины

Оріґінальній анґлійскій бритвы зъ найпершои діямантовои стали, досконалій, вглубленo шлюфованій, выострений, готовій до ужитку. Цѣна зъ etui ¾ вглубленo шлюфована зр. 1.50 а ½ вглубленo шлюфованій зр. 1·80, порто 20 кр.

Бритвы безпеченства изъ здѣймаючимъ ся патентованымъ охоронымъ гребенемъ. Покаджѣчена лица подчасъ голеня такожъ у недосвѣдныхъ цѣлкомъ выключене. Безъ охоронкого гребеня надае ся до ужитку якo звичайна бритва. Вѣстре найделікатнѣйше ¾ вглубленe вышлюфоване. Цѣна зъ etui 2·50 зр.

Практичный дарунокъ Рѣздвяный!

Ручить за кожду штуку. Коли не до вподоби звертае ся грошѣ. Высылка за послѣплатою, або за попередною заплатою.

Вытягъ зъ листахъ подякъ зъ 23/10 1898.

Прошу прислати ще 5 орік. англійскихъ бритвъ зъ ді мантовои стали; попередно приставными я вповнѣ вдоволеный. Людвикъ Загрядникъ парохъ въ Куни звичахъ.

2 англ. бритвы одер жавъ; дуже добрѣ. Въ интересѣ прав ы поручаю Вашу фірму найсовѣст йше. Теофиль Глушкевичъ пар въ Малковѣ.

Подобно пишуть Вел. Отцѣ:

Левъ Шанковскій, деканъ стрыйскій.

І. Юрчакевичъ, парохъ Святковои.

О. Подлиньскій, парохъ Юровець.

Кипр. Дурбакъ, парохъ Ладичина и много иншихъ особъ зъ рѣзныхъ кругбвъ.

Патентованій прилады до ѣды.

Англійска марка „Sheffield". Prima якбсть зъ колодками зъ рога, або кости, вбстря шлюфований. Вбстря не выпадають анѣ не розпостирають ся нанѣтъ въ кишятку. Тузинъ одинок пары (12 ножѣвъ и 12 вилокъ) 6 зр. Такожъ продае ся по ½ тузина пары. D. 54 43—?

Фабричный складъ

Sheffield-скихъ Англія бритвъ

HEINRICH LADEN

Wien VIII. Feldgasse 10.

МОЛИТВЕНИКЪ ДЛЯ ДІТЕЙ

виданій

коштом руского тов. педагогічного

В полотняній оправі з золоченим хрестом 20 кр. В папировій окладці 15 кр.

Продае ся в книгарни Наук. тов. ім. Шевченка, Львів, ул. Чарнецкого ч. 26.

Эмѣна льокалю.

Магазинъ ювілерскій вѣдъ фірмою

Кароль Фелькеръ (Völker) и Сынъ

перенесеный зъ площѣ Марійскон

на улицю Кароля Людвика число 3.

[Палата Галицкого Товариства кредитового земского].

294 5—10

Насѣне вчасноі Сої

(Soja hispida praecox)

привезеної мною зъ Азії 1898 р. и акліматизованої та ублагороднено старанною селекцією, продаю зъ власныхъ плянтацій, веденыхъ вѣдъ моєю личною управою, зъ поручкою найвысшои доброты и выдатности.

СОЯ есть найурожайнѣйшою и найпожиточнѣйшою ростиною. Зерно мѣстить 36% протеины и 19% товщу, дае смачный и пожиточный кормъ для инвентаря, бо не мѣстить въ собѣ гбркихъ и шкбдливыхъ алькольовдбвъ якъ н. пр. дубінъ. Зерно можна подавати шрутоване, але користнѣйше бити зъ Сої олѣй, который мае смакъ знаменитый. Макухи зъ Сои, мѣстячій 41% протеины и 7% товщу, суть знаменитою кормою для коней, товару свинней и т. п. Яко струкова рослина Соя збогачуе ниву въ азотъ. Въ нашбмъ краю єдиною мою СОЮ можна зъ користію управляти; иншій вѣдмѣны не дозрѣвають. Періодъ вегетації: 100—110 днѣвъ на Подолю а на Литвѣ 110—118 днѣвъ. Позанъ Соя есть два рази урожайнѣйша и три рази пожиточнѣйша вѣдъ вбвса, тому моргъ Сої дае стбльки корму для инвентаря, скбльки може дати 5—6 моргбвъ вбвса. Въ наслѣдокъ сего Соя выгідне переворотъ въ годівлї инвентаря и въ рбльництвѣ. Подробный описъ рослины и способбъ управы долучае ся при кождбмъ замовленю

Адреса: Иванъ Овсиньскій въ Жмеринцѣ на Подолю (Россія.) 302 2—3

Голляндско-Американьска лінія

зносины пароходами разъ або два на тыждень

зъ Роттердаму до Ню-Іорку

Бюро для квитъ: Wien, I. Kolowratring 10.

Бюро для покладу: Wien, IV. Weyringergasse 7 A.

I. каюта.	II. каюта.
1 апр. до 31 октовр. м. 290—400*)	1 авг. до 15 октобр. марокъ 200
1 новемб. до 31 марта м. 230—320	16 октоб. до 31 юлія марокъ 180

*) Поля довжини и величини каюти якъ и цѣна скорости и слѣдованя пароходва.

Два хлопці або дві дівчата учащаючі у Львові до низших шкіл, знайдуть з початком шкільного року вигідне помѣщене і старанну опіку при рускій родинї урядничій. — Адресу подасть Адміністрація. 321 1—3

Ученики знайдуть здоровый харчь и правдиво родительску опѣку у женщины интелігентной, котра довшій часъ провадила зарядъ инстітута для хлопцѣвъ. — Близша вѣдомбсть у *о. Лежигубского ул. Жовквбска ч. 28.* 306 3—4

Молодый помбчникъ торговельный

пошукуе посады. — Адреса: О. П. Калушъ poste restante. 329 3—3

Хронічну сверблячку всякого рода лишаї,

ВСЯКІЙ ВЫСЫПКИ НАШКбРНЙ

почерня тѣла, рукъ, ногъ лѣчить основно и цѣлковито, досвѣдченый лѣкарями

„Ихтіоль-Саліціль".

Можна его уживати на всѣхъ частяхъ тѣла. За надбханемъ 4 коронъ высилае его дискретно вразъ зъ поученемъ якъ уживати, аптика въ Szabadszallas (Угорщина.) 240 10-52

Полотна, бѣле столове рушники, хусточки, дреліхи и т. п. власнй выробы

поручає по цѣнахъ умѣреныхъ

Краєве товариство ткацке „ПРЯХА" зъ Кросна

Замовленя въ провінціи просимо надсылати до Кросна.

Почта, телеґрафъ и стація зелѣзницѣ въ мѣсци. — Пробки и цѣнники присылаємо на жаданє даромъ и оплатно.

Заразомъ остерѣгаємо, що репрезентантомъ нашои фірмы, подорожуючимъ по Галичинѣ и Буковинѣ, є п. А. ЛЬОХЕРЪ, а иншихъ агентбвъ анѣ похатникбвъ не высылаємо. 2 37—52

Найлѣпшій найдешевшій овочѣ

5 кільо вразъ зъ опакованемъ лише 1 зр. — Свѣжій славнй на весь свѣтъ босанськй великій **сливки**, грушки або яблока 100 клґр. 8—6 зр. — 5 клґ. **столового** лєквару або сушеныхъ найлѣпшихъ сливокъ 1 зр. 30 кр. — 1 клґ. І-а **Салямі** до 90 кр. — 1 фляшка-плетѣнки старои 50' сильнои **Сливовицѣ** зъ фляшкою лише 4 зр. — **Дрѣбъ, яйця, горѣхи, шинка, сливовица, мѣдъ, вбскъ** и всякого рода краєвй продукты по найдешевшихъ цѣнахъ. Цѣнники даромъ.

СКЛАДЪ ДЛЯ ВЫВОЗУ: 305 2—5

Georg Al. Wasiljević, D. Tuzla (Bosnien).

Зачудовующо дешево!

195 штукъ лише за 1·75 зр.

1 пашный позод. годинникъ, 3 дѣт. гар. зъ елеґ. гольдин. ланцухомъ, дуже улудне, 1 гарнітуръ спинокъ до манжетбвъ и сорочки зъ найл. дубль-золота, все въ патент. замкомъ. 1 найд. папѣросенця, 1 цитарниця, 1 дуже гарна дамска брошка, паріска новбсть, 1 шпилька до краватки зъ сімілі-бріліянтомъ 1 пара бутонбвъ зъ сімілі-бріліянтомъ, дуже улудне, 1 дуже гарный мужескій перстень гольдиновый зъ дорогимъ каменемъ (такожъ для Дамъ), 1 д. г. оправленый нотесъ, 1 д. г. запалькикъ (металь). 1 д. г. кешеневе зеркало зъ етуї, 1 д. г. паріска щбточка до зуббвъ, 3 штуки дуже важныхъ предметбвъ, потрѣбныхъ для панбвъ и пань, 32 штуки анґл. предметбвъ до ужитку въ кореспонденції, 1 штука дуже важного предмету до ужитку яко безплатный додатокъ и 158 штукъ рбжного. Все, що потребуе газдиня. Всѣ тій надъ 195 предметы разомъ зъ годинникомъ можна дбстати за почтовымъ побранемъ, якъ довго выстарчить запасъ, въ складѣ швайцарскихъ годинникбвъ

F. Windisch, Krakau

№ X/C.

За невбдповѣдне грошѣ звертають ся. 319 1—1

КУПУЙТЕ

ЎБУВЄ

ЛИПЕЦЬ

МЕДЛИНГСКЕ

КОТРЕ

330 1—1

посѣдае славу свѣтову

єдина у Львовѣ філія знаходить ся тблько при ул. **Гетьманськбй ч. 8, въ Готели Вікторія.**

Вѣдъ року 1868

БЕРҐЕРА ЛѢЧНИЧЕ

МЫЛО СМОЛЯНЕ

выпробоване на клініках и многими практичными лѣкарями уживае ся не лише въ Австро-Угорщинѣ, але такожъ и въ Нѣмеччинѣ, Франціи, Россіи, на пбвостровѣ Балканськбмъ, въ Швайцарії и т. д. на недуги шкбрнй, особливо противъ

Выкидбвъ шкбрныхъ рбзного рода

зъ найлѣпшимъ успѣхомъ. Дѣланє Бергерового мыла смоляного яко гіґієнічного средства до усуненя порадѣвъ, до чищеня и десинфекції шкбры есть рбвножъ загадно признане. Берґера **мыло смоляне** мае 40% смолы деревнои и рбзнить ся значно вѣдъ всѣхъ иншихъ родбвъ мыла смоляного въ торговли. — За-для охороны передъ фальшованемъ треба жадати выразно Берґера мыла **смоляного** и уважати на побочь помѣщеный знакъ охоронный.

Въ упертыхъ недугахъ шкбрныхъ уживае ся замѣсть мыла смоляного успѣшно

Бергера лѣчничого мыла смоляно сѣрчаного

Яко дагдиѣйше мыло смоляне до усуненя всякои

нечистоты шкбры

на выкиды шкбрий и на головѣ у дѣтей, такожъ яко незрбвнане мыло до мыти и купелѣвъ для щоденного ужитку служить, обіймаюче 35% ґліцерины и пахуче

Бергера ґліцеринове мыло смоляне.

Цѣна штуки кождого рода 35 кр. вразъ зъ приписомъ уживанй.

Зъ иншихъ родбвъ мыла Бергера поручає ся слѣдуючій заслугуючій на увагу: **Мыло бензоове** для нѣжности шкбры; **мыло бораксове** противъ прищѣвъ; **мыло карболеве** до выгладжена шкбры и знакбвъ по вбспѣ и яко мыло десінфекційне; Берґера **мыло до купеля** въ смерековыхъ шишлькъ и таке-жъ **мыло тоалетове**, Берґера **мыло для дѣтей, для маленькихъ дѣтей (25 кр.).**

Берґера мыло петросульфіньне

противъ вишневого лиця, вишневого носа, высыпокъ и сверблбвъ на шкбрѣ; мыло на веснѣвки дуже успѣшне; мыло сѣрчано молочне на нечисте лице; мыло танінове на почервонѣ и выпадъ волосся.

Берґера зубна паста въ тубахъ

найлучше средство до чищеня зуббвъ Нр. 1 на нормальній зубы, Нр. 2 для курцѣвъ. Цѣна 30 кр. Що до прочихъ мылъ Берґера вбдсылаємо до приписбвъ ужитя. Жадати все Берґера мыла, бо є много безуспѣшныхъ наслѣдувань.

Мѣсця продажи для Львова въ аптиґахъ пп.: І. Байзера, Г. Блюменфельда, К. Миколяша, З. Рукера, К. Склепиньского, Вевюрского, д-ра Зарицкого и фірмахъ А. Ербара, Гайсіма, Кудляка и А. Рапапорта. Дальше въ аптиґахъ въ *Бродахъ* Крізого, Линдберґа; въ *Бориславѣ* Ал. Цйотровского; въ *Бережанахъ* А. Дурста, Л. Наґліка; въ *Бережовѣ* Галямась, Ербена; въ *Хировѣ* Левицкого; въ *Дрогобичи* А. Книжановского, І. Тобішека; въ *Ярославѣ* І. Анґермана, І. Рона; въ *Коломыи* Павловского, Штенцля, Витославского; въ *Камянцю* Пилевского; въ *Перемышлянахъ* у всѣхъ 4 аптиґахъ; въ *Рогатинѣ* Карпиньского, Ірона; въ *Скольмѣ* Лаховского; въ *Самборѣ* І. Адасевича и Гердлички насѣдникбвъ; въ *Станиславовѣ* у всѣхъ трехъ аптиґахъ; дальше въ аптиґахъ въ *Стрыю, Тернополи* и у всѣхъ аптиґахъ ббльшихъ мѣстъ Галичины. 109 8—24

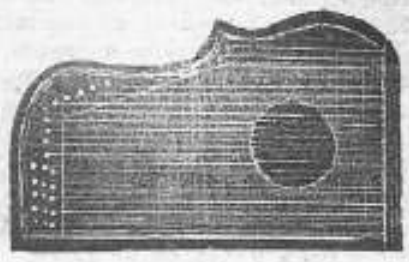

Сензаційна новбсть Ґітарова!

Американьска цитра Ґітарова на котрбй кождый въ протягу 5 мінутъ гратя може. Єдино нашй цитры посѣдають апаратъ до строєня, пбсля котрого кождый безъ вынимки самъ потрафить строити. Грае ся всякій можливій мельодіи зъ комплетнымъ акомпанаментомъ. Всюда по 16 зр., лишь у мене по 8 зр. и 10 зр. Ноты по 6 кр. и 8 кр.

Поручає фірма **І. КАПРАЛИКЪ У ЛЬВОВѢ.** 19

N. B. Выключна продажь тблько просто у фірмы безъ посередництва агентбвъ.

При закупнѣ товарбвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець и одѣчальный редактор Иванъ Белей. Папѣръ съ фабр. Черлянского. Зъ друкарнѣ Института Ставропигійского, вбдъ зарядомъ Іосифа Даниляка

Ч. 182. Львовъ, Понедѣлокъ 16 (28) Серпня 1899. Рочникъ XX.

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских святъ) о 5-тій годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ второкъ, и въ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Администрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне Бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килинського 2; — въ Ярославю: Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11.; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитость за инсераты платить у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатком

въ Австрій:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року	12 зр.
у Львовѣ:			
на цѣлый рѣкъ	16 зр.	на пѣвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженє. — Рекламаціи неопечатаній вѣльній вѣдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошенія звыкай принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одного стрѣчки инсератовой абo ся мѣсце а въ рубрицѣ „Надсланє“ по 25 кр. а. в.

Подяки и инші доносеня приватній числить ся по 15 кр. вѣдъ штучка.

Memento ...

— —

Скоро епархіяльній письма починають заживати бѣльшои славы, то належить звертати на нихъ и бѣльшу увагу. О запорядженю въ дѣлѣ переписки зъ властями теперѣшнимъ настоятелемъ львѣвскои епархіи нема що згадувати — оно не здивує нѣкого. Але перемыска епархія, замѣщена епископомъ и его рѣшенямъ треба вѣддати першенство.

„Ч. 3297. Въ справѣ уживаня рускаго языка Свѣтл. ц. к. властями правительственными въ кореспонденціяхъ зъ Всч. гр. к. урядами парохіяльными Выс. ц. к. Президія Намѣстництва рескриптомъ зъ дня 11. мая 1899. Ч. 2974/пр. удѣлила Е. Ординаріятови, яко директиву котрои придержувати ся належить, вѣдповѣдь правительственного комісаря въ Соймѣ“, — а вѣдповѣдь тая гласить якъ слѣдує: „На интерпеляцію...“ и т. д. [Тутъ слѣдує знана зъ соймовыхъ сесій вѣдповѣдь п. Окуневскому, въ котрій правительственный комісарь „пѣсля строго обективнои интерпретаціи истнуючихъ приписовъ есть тои гадки“, що уряды парохіяльній обовязаній приймати польскій письма въ дѣлѣ метрикъ, бо они суть такожь „урядами метрикальными“.] А вѣдъ сею вѣдповѣдію читаємо: „*Наведеном повысше директивы Всч. Уряды парохіяльній довжній точно придержуватись. Отъ Еп. Ординаріята*“.

Такъ перемыскій Епископъ порѣшивъ однымъ почеркомъ пера справу, на котру гладить нинѣ міліоновый рускій народъ. Хорватскій епископъ Стросмаєръ додавъ бы до такои ноты правительства вѣдъ себе певно слова: „На згадану директиву рѣшивъ тутешный Ординаріятъ внести представленє куда слѣдує, а Всч. Духовеньству поручає ся вытревати на занятѣмъ становищи, доки найвысшій власти остаточно не порѣшать сеи справы.“ Котрый-будь польскій „найпревелебнѣйшій“ додавъ бы въ такѣмъ случаю вѣдъ себе: „На сю ноту заявивъ Ординаріятъ Выс. ц. к. Президія Намѣстництва, що уряды парохіяльній суть урядами автономічными и имъ самымъ прислугує право постановляти для себе урядовый языкъ“. Рускій Ординаріятъ мѣгъ найти ще лагѣднѣйшу форму, а то подати ноту — скоро безъ сего нѣякъ обійтись не могло — до вѣдомости духовеньства безъ нѣякого свого додатку. Тымчасомъ перемыскому Епископови выдало ся того за мало и вѣнъ додає: „Наведеном повысше директивы Всч. уряды парохіяльній довжній точно придержуватись“.

Та хочь нашій „приятель“ спѣвають уже „Te Deum“, то маленьке слово буде мати кромѣ галицкого намѣстництва и перемыского Епископа все ще хтось третій, а то — руске духовеньство.

Будьмо отвертѣ и скажѣмъ, що въ нашѣмъ краю выробила ся вѣдъ якогось часу особна реліія, особный культъ, т. зв. „галицкій католицизмъ“. Справы рускои церкви, якъ вѣдомо, зависимій вѣдъ намѣстника — а верховодяча каста, що захопила въ свои руки власть свѣтску, рада бы и церковь выкористовувати, кѣлько бы лишь дало ся, до своихъ цѣлей. „Коло польске“ — то одинъ великій „католикъ“ par excellence. Сей „католикъ“ веде цѣлу політику, а рѣвночасно присвоює собѣ право кваліфікувати рускихъ єрарховъ и своею всемогучою особою ладнати все и всюда справы католицкои церкви. Дармá, що въ лонѣ сего „велята“ найдешь цѣлый радъ меншихъ „католичкѣвъ“, почавши вѣдъ жидовского лібералізму ажь до недовѣрства, даючого кляснчный выразъ въ самоубійствахъ его членовъ, — але хто вѣдважить ся глядѣти на дѣла критично, той „шизматикъ“ або „радикалъ“. А що-жь на се настоятелѣ рускои церкви? Они кажуть коротко: „такъ мусить бути“ и — толерують величезный швіндель.

Таке и зъ найновѣйшою лапкою на руску мову. О льояльности рускаго духовеньства не може сумнѣвати ся чей-же нѣхто, але мимо того оно не може уважати директивы выголошеной правительственнымъ комісаремъ закономъ для себе. Якои гадки є галицке правительство, се мы знаємо давно, але ся гадка для насъ не мѣродайна. *Мы маємо закоиы*, а скоро они комусь не на руку, то *треба мих епередк змѣнити тою дорогою, якою були виданій*. Кромѣ законовъ державныхъ *маємо по своій сторонѣ такожь законы церковній*, котрій нѣякъ не позволяють уважати священика свѣтскимъ урядникомъ зъ нагоды веденя метрикъ [Гл. „Дѣло“ зъ дня 17. липня 1899]. Що спонукало перемыского Епископа бути вѣдмѣнною гадки — се знає хиба вѣнъ одинъ. Коли жь сею гадкою має переняти ся тутошь духовеньство, то оно хоче впередъ знати: *чи она есть рѣвночасно гадкою австрійского Епископату и Риму, чи лишь галицкого намѣстництва и перемыского Ординаріята?* Скоро Римъ — по неприхильнѣмъ рѣшеню найвысшихъ свѣтскихъ властій — пристане на двоистость урядовъ парохіяльныхъ, то руске духовеньство схилить голову. Але коли перемыскій Епископъ повѣривъ комісареви на слово и, не выждавши навѣть рѣшеня найвысшои свѣтскои инстанціи, на власну руку хоче пѣдчинити свѣй клиръ галицкимъ старостамъ, то клиръ мусить уважати се за продуктъ згаданого „галицкого католицизму“ и, хочь зъ прикростію, але зъ рукою на серци зробити своему настоятелеви важкій замѣтъ, що вѣнъ *не боронить свободы католицкои церкви*.

Але справа переписки урядовъ парохіяльныхъ має и другу сторону — она есть справою рускаго народу.

Вѣдъ хвилѣ прилученя Галичины до Австрій встоювала ся Русь за свою мову въ публичнѣмъ житю, а въ ерѣ конституційнѣй се встоюванє дѣйшло до формальнои борбы. Та мимо основныхъ законовъ всѣ безупинній змаганя Русинovъ — то въ бѣльшѣй части робота Сизифа, а се зандаки колодамъ, якій зъ вѣдомои стороны мече ся пѣдъ ноги найблагороднѣйшимъ порывамъ. Такою колодою треба назвати и запорядженє перемыского Ординаріату, а она тымъ бѣльше болить, що до неи приложили руку самъ разомъ таки свои, найблизшій.

Досѣваймо собѣ се, що промовчала наразъ вѣдповѣдь правительственного комісаря. Тамъ говорить ся лишь о тѣмъ, що уряды парохіяльній обовязаній приймати польскій письма, але сеся вѣдповѣдь лишь на нинѣ. Завтра звелять душпастирямъ и вѣдповѣдати на польскій письма по польски — и се буде льогічно. Коли-жь зважити, що переписка духовеньства зъ урядами вся полягає на веденю метрикъ [бо зарядъ церковнымъ маѣномъ належить до церковного комітету, справы школьній до мѣсцевои рады школьнои, свѣдоцтва майна и поведеня зачинають обходити ся нинѣ безъ потвержденя душпастири, и т. д.], то по переведеню ноты намѣстництва разъ наъ замовчанымъ додаткомъ въ практицѣ може цѣлыми лѣтами не знайти ся въ старостве та судѣ нѣ одна руска буква. Коли зважити дальше, що переписка духовеньства зъ властями веде ся по руски не вѣдъ другои половины 1897 року, але зъ бѣльшими або меншими выимками вѣдъ тридати лѣтъ, то въ виду нинѣшного запорядженя духовнои власти лишає ся хиба спытати за Кобзаремъ:

„За що боролись мы зъ Ляхами?
За що скородили списами
Татарскій ребра?...“

Въ виду того руске духовеньство не може мовчати. Оно почуває въ собѣ справдѣ подвѣйный характеръ, но не автономічный и правительственный, але *духовный и горожанскій*. Мы горожане и законы церковній не лише позволяють намъ користати зъ горожанскихъ правъ, але навѣть *велять свою батьковщину любити — „сю любовь оказувати и плекати ви у вѣрныхъ“* пѣсля заповѣди Ціцерона „optimae curae de salute patriae“ [Aichner „Compendium Juris Eccl.“ § 73. p. 250]. Мы не мертва каста, а жива частина великого народу и его идеалы суть рѣвночасно нашими идеалами. Мы Русины, руска мова нашь найдорожшій скарбъ, а боронити ся нашь святый обовязокъ. Коли-жь перемыскій Ординаріятъ зробивъ такій важный тягъ на шахѣвници, то зъ черги належить ся потягнути и намъ — и мы заявляємо: Переписку духовныхъ зъ властями духовными порядкують Консисторіи и мы сему повинуємось, — але переписка зъ властями свѣтскими належить до бѣлянсу народного и тѣлько народъ тутъ судья!

Будьмо щирій зъ собою. Коли епископомъ въ Перемышли ставъ именованый Константинъ Чеховичъ, то хочь се именованє було выслѣдомъ хвилевыхъ успѣховъ політики п. Барвѣньского [се-жь публична тайна], а таки духовеньство, зъ малыми хиба выимками, приняло сю вѣсть симпатично, бо народовець зъ тактомъ и серцемъ бувъ середъ даныхъ обставинъ добуткомъ додатнымъ. Вправдѣ заразъ перший дебюты въ соймѣ не дуже вѣдповѣдали надѣямъ, але неулѣчима недуга пок.

Изъ Цейльона.

[*Образки.*]

Взявъ я собѣ джінрікша и почвалавъ тыми пречудными рѣвными улицями, якій лишь Англичане умѣють будувати, на той прегарный уголокъ въ Кольомбо, що звесь Cinnamon-Garden. Сінгалієць, що мене чваломъ тащивъ у тѣмъ легкѣмъ вѣзочку, бувъ цюркомъ мокрый. Его бронзовій жиластій руки и ноги, его наге туловище блищало вѣдъ лучѣвъ пекучого сонця.

Малій дѣвчатка выбѣгали проти джінрікша, свѣтили своими чорными оченятами и кидали цвѣты у вѣзочокъ. „Возьмѣть цвѣтку вѣдъ мене! я бѣдна сирѣтка, no father no mother [нѣ батька, нѣ матери]!“

Въѣхали мы на „майданъ“*). Англійскій джентльмены грали свое polo на коняхъ, ледіе грали lawn-tennis, а по гарныхъ уличкахъ сеи зеленои левады прохожались бѣлій и чорній люде, холоду шукаючи пѣдъ тѣнистыми галузями парку.

Що за натовпъ! що за мѣшанина породъ людскихъ!

Парзы! Пѣзнати ихъ по чертахъ лица, що нагадує типъ перскій або вѣрменьскій, та по ихъ паперовѣй шапцѣ, що своею формою нагадує Аронову митру біблійнои исторіи. Се недобитки тыхъ стародавныхъ исповѣдниковъ Зараустры, що втекли передъ напоромъ магомеданьства взъ своеи вѣтчины Перзіи та заснували свою громаду въ Кашмірѣ индійскѣмъ. Розрослись они въ англійско-индійскѣй имперіи. Майже въ кождѣмъ бѣльшѣмъ мѣстѣ видко ихъ „вежѣ вѣчного мовчана“, де они своихъ небѣщикѣвъ выставляють воронамъ на поталу. Они ступають поважно и самовдоволеною ходою. У нихъ есть грошѣ — они головній bankers, въ ихъ рукахъ велика часть торговлѣ, починаючи вѣдъ Адена а кѣнчаючи Малабаромъ. Самъ His Excellency the Governor знає ихъ и одвѣчає мимолетомъ на ихъ униженій поклоны.

Сінгалійцѣ — се корѣнна раса Цейльона, се автохтоны. Гарній они зъ лица, а очи ихъ чорній свѣтять тихою невинною жѣночою нѣжностью. Цѣлый складъ ихъ тѣла деліжатный, мускулы є и постать гарній, але бѣльше Аполлоновій, нѣжь Геркуловій. И те довге чорне якъ крукъ волосся, котре мужчины скрутомъ звивають на тѣмени и гребѣнцемъ тамъ причѣпляють, дає усѣмъ мужчинамъ сінгалійскимъ видъ жѣночій. Чи то вѣра буддійска, що приказує цѣнити „душу“ у кождѣй животинѣ, выбила на ихъ лица те пятно нѣжности, чи та раса була вже зъ покономъ такои вдачѣ, що ся вѣра безкепечнои и безграничнои терпимости припала имъ такъ до душѣ?

Арабы — въ своихъ соломяныхъ шапочкахъ на видъ нашои жидовскои ярмурки — торгують и тутъ на майданѣ своими дорогоцѣнными камѣнями.

— Bay a stone, nice saphir!... Заправить вѣнъ якъ за свою душу, а камѣнь покаже ся вѣдтакъ фальшивымъ.

Мѣжь товпою проходжують ся гордовито въ своихъ уніформахъ индійскій воіки. Се Горка [Ghorka] зъ гѣръ индійскихъ, завзятій воіки а ще завзятѣщій магомеданцѣ. На цѣлу голову высчій они вѣдъ товпы кругомъ. Гордій, гарній лица!

Осторонь вѣдъ natif people, вѣдъ чорныхъ, держать себе бюргеры [Burgher] и Португізцѣ [Goanese або Portugese]. Чорній и они, бѣльше чорній, якъ примѣромъ полудневій Італіянцѣ, але они цѣнять высоко свою „бѣлу“ кровь. Походять же они вѣдъ колишныхъ панѣвъ Цейльона, вѣдъ Голляндцѣвъ та Португальцѣвъ. Португальцѣ — тій останки першихъ европейскихъ завойовниковъ Цейльона маркують свое бѣдне португальске шляхецтво, пишучи передъ своимъ порекломъ ще й теперь те давне Don, се-бъ-то: панъ, шляхтичъ. Англичане зовуть ихъ офіціяльно Eurasians, се бъ-то мѣшанцями Европы и Азіи, а мѣжь собою говорять про нихъ згѣрдно „halfcast“, то значить просто: байструки.

Мѣжь сею чорною та чорнуватою тымою свѣтять якъ ясній пятна бѣлій Европейцѣ, бѣлѣщій ще тымъ, що всѣ мужчины и женщины одягненій въ ясній костюмы.

Мѣжь народомъ, що якъ пчоли гуде на майданѣ, найдешь исповѣдниковъ усякихъ вѣръ. И тій, що Сіву почитають та на знакъ того чоло собѣ бѣлымъ пятномъ малюють, — и тій, що святый огонь величають, — и буддійскій голенй монахи, въ своихъ жовтыхъ а на знакъ убожества латаныхъ тогахъ, — и католицкій ксьондзы та протестантскій пастори усякихъ вѣдтѣней — и магомеданьскій годжа у зеленѣмъ турбанѣ — усе тутъ переплѣтаєсь якъ у калейдоскопѣ. Навѣть и англійска Salvation-army въ своихъ уніформахъ — и они тутъ бубнять и трублять, и кричать и спѣвають та вѣру свою проповѣдують.

Въ гарнѣмъ садку середъ корчѣвъ цинамону и струнныхъ пальмъ стоить ладна вілля Miss Higgins. Американка, панѣ дому, привитала мене и познакомила зъ цѣлымъ товариствомъ.

Було тамъ якій десятокъ джентльменовъ, по бѣльшѣй части чорнявыхъ natives та burghers и два Американцѣ. Усѣ natives були образованій люде, деякій бували и въ Европѣ та скѣнчили тамъ студіи на университетахъ.

То були члены Theosophical society.

Товариство заложило ся въ Нью-Іорку 1875 року.

Основна идея сего товариства есть та, що всѣ люде рѣвній мѣжь собою и передъ найвысшимъ естномъ. Усѣ вѣры, якій на свѣтѣ є, маютъ одинъ свѣй Божій корѣнь. Дѣйти до того основного спѣльного корения усѣхъ вѣръ се цѣль товариства. Признавати усяку людину, якои вѣры и расы она бы й була — образомъ и подобіемъ Божимъ, вести жита добродѣйне на дѣлахъ, а не на словахъ, и тымъ розповсюднювати вѣру въ братерство усѣхъ людей мѣжь собою — се „Божа служба“ теозофічного товариства.

„Отъ гляньте — звернулась до мене miss Higgins — на нашь Цейльонъ. Вы бачили, кѣлько тутъ рас, кѣлько — усякихъ вѣръ. Одинъ на другого ворогує, а изъ-за чого? Бо сей вѣрить въ те, а той въ друге. Знаете вже зъ Европы, якій то завзятій, ажь смѣшній ворогования одныхъ противъ другихъ въ сектахъ одной и тои самои вѣры христіянъскои. Кожда зъ тыхъ сектъ держить себе за едино спасаючу. Мы-жь видимо и въ буддаизмѣ и у магомеданьствѣ и въ христіянъствѣ и т. д. певній основній идеѣ, котрій є спѣльній усѣмъ вѣрамъ. Тій головній засады мы й приймаємъ. Отъ дивѣть: ось Мг. имарекъ — магомеданинъ, Мг.— буддистъ, въ роду протестантка, а мы зійшлись и розумѣємо ся.

Мы сидѣли на верандѣ и толкували проту „єдность, рѣвность та братерство“. А изъ золоченыхъ рамъ глядѣли на насъ лица провѣдниковъ теософічного товариства: американского полковника Олькота, Россіянки Елены Блаватскои та Нѣмця Гофмана.

— До Філядельфіи скличемо конгресъ исповѣдниковъ усѣхъ вѣръ. Мы певній того, що тій усякій епископы, годжѣ, бонзы та рабіны — усѣ священослужителѣ прийдуть намъ въ помочь до взаимного порозумѣня.

(*Конецъ буде.*)

*) „Майданомъ“ звесь по индійскій площа. — Прим. Авт.

митрополита а небавомъ и смерть велѣли судити якъ найлагоднѣйше. Нинѣ, коли митрополія обсаджена на довгій-довгій лѣта, най бо́льшій ворогъ не може посудити Еп. Константина о запобѣганє взглядо́въ у можныхъ. Его поведенє треба уважати самостійнымъ, а въ слѣдъ за тымъ и колишнѣй симпатіи можна сказати нинѣ: Memento ....! Правда, перемыскій Епископъ може не дбати днесь о симпатію свого клира, але о ню не дбавъ и пок. Кардиналъ, та бодай чи се осолодило ему жите... Клиръ знае добре, що Снѣгурского ему не надѣятись, доки намѣстникомъ Галичинѣ буде Полякъ, тожъ въ душѣ радъ бы во́ддапостію и любовію скрѣпити становиско свого настоятеля, — але въ замѣну хоче, абы сей настоятель був ъ е г о.

А поки-що намъ треба, думаю, вти по раду до громады. Сховавши „гадку“ галицкого правительства въ справѣ уживаня рускои мовы хорошенько „до актовъ“ и перепросивши своихъ настоятелѣвъ, удармо у вѣчевый дзвонъ, а тамъ уже покаже ся „чия возьме“.

Священникъ.

Зновъ польскій голосъ въ справѣ парцеляційного банку.

Тутешный Przegląd въ послѣдномъ числѣ подае допись зъ Тарнова, въ котрій авторъ, хочь и тѣшить ся зъ заложенія парцеляційного банку, то таки не ворожить ему значнѣйшого успѣху, уважаючи его фінансовій силы за слабій.

Нехай бы — каже — найшло ся 50.000 членовъ, котрі бы вложили удѣлъ по 60 коронъ, то зобралось бы 2·5 мілiона коронъ и що-ж се значить тамъ, де имовѣрно треба яких 240 мілн. коронъ? Що парцеляційный банкъ мае оперти ся о банкъ краевый, се не мае значѣня зъ уваги на те, що краевый банкъ не розпоряджае міліонами; врештѣ краевый банкъ передъ кількома роками самъ отворивъ у себе парцеляційный во́ддѣлъ та д си не зробивъ майже нѣчого. Оно то и добре, що парцеляційный банкъ хоче втягнути до свого товариства на членовъ тыхъ, що хотять набувати землю; тылько такихъ членовъ мало зголосить ся, особливо зъ уваги на тяжко захитане довѣря до краевыхъ инстытуцій фінансовыхъ.

Новый банкъ може мати хиба те значѣне, що пригадае правительству его о́бовязокъ Бо коли ажъ до того дойшло, що приватній люде беруть ся ратувати край во́дъ економічнои загибели, то правительство повинно опамятати ся, що то его обовязкомъ е занати ся такою акцією. Отутъ передовсѣмъ обовязокъ тяжить на правительствѣ, а дальше на краевомъ выдѣлѣ и соймѣ. Дуже сумно, що краевый выдѣлъ и соймъ нѣчого не зробили въ сій справѣ вже давно, коли „наше становиско кредитове було въ повній силѣ“; а що правительство въ сій справѣ аґрарній, такъ важній для краю, поступало и поступае такъ рѣвнодушно, се велика его провина, котра певно не показуе, що „ржондъ спшна крайові“.

По цѣлковитомъ фінансовомъ зднскредитованю краю за границею теперь и думати нема що про таку акцію краю самого, якои вымагае економічне его положенє; тутъ лише правительство може помочи, якъ се зробили правительства въ Прусахъ и въ Россіи. Врештѣ приватній заходы у насъ не е новій. Було товариство охороны землѣ въ Лимановій, товариство краеве парцеляційне, заложене въ р. 1895, подобне товариство краковске, що теперь е въ ліквідаціи; про нихъ и слыху нема, чи е они або чи були коли. Такъ само готово стати ся и зъ новымъ банкомъ.

Инакше зроблено въ Прусахъ и въ Россіи. Въ Прусахъ заложило правительство рентовый банкъ, выдавало низько опроцентованій, державою запоручений рентовій листы, и такимъ чиномъ дало спроможность набувати землю на сплату въ 60½ рокахъ навѣть такимъ, що зовсѣмъ не мають грошей. Въ царствѣ польскомъ заложило россійске правительство въ р. 1888 селяньскій банкъ, котрый селяньскимъ спо́лкамъ, зложеным найменше зъ трехъ хлопо́въ, дае позички до 90% вартости землѣ, котру они хотять набути, а земля тота высоко оцѣнена, бо часомъ до высоты 205 рублѣвъ за моргъ. Длятого и тутъ и тамъ парцеляція поступае живо; пр. въ царствѣ польскомъ въ першихъ 4 рокахъ перейшло надъ 6.000 моргівъ землѣ въ руки селянъ, хочь тамъ промыслъ широко розвиненый и черезъ се менша, нѣжь у насъ, е потреба осѣджуванія селянъ на ролѣ. Неразъ кепкуемо собѣ зъ широкои россійскои натуры, але признати треба, що тамъ справдѣ неразъ робить ся неодно на великій, широкій розмѣры, — не такъ, якъ у насъ.

Тымъ то новый банкъ певно не полагодить аґрарнои справы, а хиба лише до́ткне ся ей. Выглядае оно скорѣйше на те, що во́нъ хоче заявити лише свою добру волю, а по правдѣ зробить дуже небогато, бо тыми фондами, якій зберe въ краю и якій ему дозичить краевый банкъ, не поладнае ся парцеляційнои справы навѣть въ двохъ повѣтахъ, не то въ цѣло́мъ краю. Длятого нема що уводити ся заходами, котрій не ведуть до цѣли, а треба безнастанно допоминати ся у правительства помочи за прикладомъ Прусъ або Россіи. А коли у Вѣдни не знають грозного економічного стану нашого краю, то теперь повинна тамъ удати ся депутація зъ пропамятнымъ письмомъ и старати ся о помо́чь правительства. Почнимъ въ то́мъ повинен зробити краевый выдѣлъ.“

Переглядъ політичный.

Рада державна мае зобрати ся въ першій половинѣ жовтня. Недалекій реченець скликаня парляменту выкликуе найрозшйший здогады въ справѣ намѣренои правительствомъ акціи абы зробити парлямент способнымъ до праць. Говорять, що правительство думае поважно о внесеню языковыхъ розпоряджень. На слѣдуючій тыждень міністеръ Кайзль поѣде до Праги, абы одержати згоду молодо-Чехо́въ на акцію правительства. На девятого вересня скликано зборы молодоческихъ мужѣвъ довѣря, котрій займуть ся такожь приреченями правительства, якій мае предложити Кайзль титуломъ реконпензаты. Narodni Listy доносять що правительство намѣрне поробити Чехамъ далеко сягаючій концесіи, въ напрямѣ ческихъ постулято́въ въ языковій справѣ. Выконане тыхъ постулято́въ мае наступити въ способо́въ, котрый не провокувавъ бы и не дразнивъ Нѣмцѣвъ. За те, Чехи згодили бы ся на замкненій языковій округи и на се, абы нѣмецкій язык ъ був ъ языкомъ для зносинъ въ цѣло́й державѣ окро́мъ Галичины.

— —

Замкнене п р у с к о г о с о й м у було назначене на суботу. Однакъ безпосередно передъ замкненемъ палата пано́въ во́дкинула ухвалену соймомъ постанову въ справѣ пупілярного безпеченьства заставныхъ листо́въ комунальныхъ заведень гіпотечныхъ. Въ наслѣдокъ того справа мусѣла вернути ще разъ до палаты послóвъ. Хочь Мікель старавъ ся, щобы и соймъ во́дкинувъ ухвалену вже разъ рѣчь, соймъ ще разъ ухваливъ згадану постанову. Рѣчь мусѣла другій разъ помандрувати до палаты пано́въ и черезъ те замкнене сойму во́дрочено.

Правительство рѣшило енергічно взятися до тыхъ урядніко́въ, що яко послы голосували противъ предложеня о каналахъ. Говорять, що сесю акцію ухвалено на тайно́й коронно́й нарадѣ. Правительство держить сесю ухвалу въ тайнѣ ажь до замкненя сесіи, абы не выкликати бурливои дискусіи. Урядніко́въ, що голосували противъ правительственного предложеня во́звати, абы зложили мандаты або уряды. Консервативному послови Ирмерови выповѣджено мѣсце въ міністерствѣ просвѣты. Абы сей посолъ не вертавъ на свое догенерѣшне становиско ґімназіяльного професора, дали ему становиско редактора въ Kreuz Ztg.

— —

Найцѣкавѣйшимъ днемъ р о з п р а в ы в ъ Р е н н а х ъ, була безперечно послѣдна субота. Переслухано именно одного зъ членовъ военного трибуналу зъ 1894-ого року, капітана Фрайштетера, котрого зізнанія въ кількохъ найважнѣйшихъ точкахъ разячо різнять ся во́дъ зізнань президента того суду, полковника Мореля и ґенерала Мерсіера. Тѣ зізнанія такъ важній, що результатъ майже во́дъ того залежить, котрій сторонѣ трибуналъ дасть вѣру. Щобы зрозумѣти вагу тыхъ зізнань [очевидно, коли они правдивій], мусимо пригадати, зізнане Мерсіера и прочихъ ґенералівъ, котрі заявили, що сфальшованои депешѣ Паніцардіого по́дчасъ першого процесу они ще цѣлкомъ не знали, и що ей не було мѣжь тайными актами, на по́дставѣ котрыхъ трибуналъ выробивъ собѣ бувъ переконане о винѣ Дрейфуса. Морель зновъ зізнавъ, що зъ дорученыхъ ему ґенеральнымъ штабомъ тайныхъ документо́въ бачивъ лише першій документъ, а на прочій навѣть не дививъ ся Капітанъ Фрайштетеръ представляе тѣ справы цѣлкомъ противно. Заявляе, що голосувавъ противъ Дрейфуса, бо бувъ переконаный о его винѣ. Свое переконане выробивъ собѣ бувъ на по́дставѣ зізнань експерто́въ, Анріого и Паті ді Кляма. Окро́мъ того документы тайного dossier зробили на него сильне враженє. Въ то́мъ dossier були слѣдуючій документы: 1) Біографічна записка, въ котрій закинено Дрейфусови зраду, якои мавъ допустити ся въ піротехнічній школѣ, въ школѣ военній и въ ґенеральномъ штабѣ; 2) Актъ: Cette canaille de D.; 3) Листъ полковника д. Авіпіонъ, котрый черезъ подобность характеру письма мавъ служити яко доказъ автентичности попереднього документу, и о скільки свѣдокъ пригадуе собѣ, звучавъ такъ: „Дрейфусъ арештованый. Емісареви звернено увагу“. Ляборі: „Чи депеша „Emissaire prévenu“ дѣйстно була предложена и чи пани Мерсіе и Морель мають до того поробити якій уваги? Ґенералъ Мерсіе зізнавъ передъ трибуналомъ цѣлкомъ щось противного, и тому треба стверднти, чи депеша Паніцардіого була въ ковертѣ, предложеній военному судови въ 1894 роцѣ. Полковникъ Морель: „На питане оборони я во́дповѣвъ бувъ: „Я читавъ одинъ лишь документъ“. Теперь повторяю ще разъ, що я лишь одинъ документъ читавъ. Я не сказавъ, що тамъ читано лишь одинъ документъ. Я не хотѣвъ зраджувати тайны нарады. Зізнаня Фрайштетера треба доповнити въ той способо́въ, що я по прочитаню першого документу, доручивъ коверту моему сусѣдови кажучи: „Я вже змученый.“ На питане оборони, чи документъ Emissaire prévenu бувъ предложеный судови, Морель во́дповѣдае, що не пригадуе собѣ, бо при во́дчитуваню документо́въ бувъ дуже утомленый и розсѣяный. Капітанъ Фрайштетеръ заявляе, що не лишь самъ читавъ всѣ документы, але може стверднти, що полковникъ Морель мавъ въ руцѣ кождый документъ, до кождого робивъ коментарѣ и по черзѣ кождый документъ передававъ членамъ трибуналу. Свѣдокъ не знавъ тогды, що судови не во́льно предкладати тайныхъ акто́въ. Дня 8 сего цвѣтня 1894 року написавъ бувъ до Мореля листъ, въ котро́мъ по́днѣсъ сесю невластивость. Другій листъ написавъ до него по во́дкрытю фальшо́вництвъ и самоубійствѣ Анріого. На оба листы Морель не во́дповѣвъ. Морель: „Се правда. Фрайштетеръ написавъ менѣ, що фальшо́вництва Анріого розбудили въ нѣмъ сумнѣвы, а во́дчитане тайныхъ документо́въ занепокоило его совѣсть“. Ляборі: „Прошу о протоколярне стверджене, що Морель не заперечивъ зізнаня Фрайштетера въ справѣ депешѣ Паніцардіого. Супротивъ запевнена Мерсіера, що не казавъ предкладати сеи депешѣ, и що его наказъ бувъ выконаный, прошу ґенерала Мерсіера о выясненє въ то́мъ напрямѣ“. Мерсіе: „Фрайштетеръ, котрый якъ бачу докладно затямивъ собѣ акты, згадавъ такожь о документахъ, якій Дрейфусъ будучи въ піротехнічній школѣ, выдавъ нѣмецкому правительству, якій во́нъ акты мае на гадцѣ?“ Коли Фрайштетеръ заявивъ, що се во́дносило ся до моздѣро́въ, Мерсіе крикнувъ: Eh bien! Капітана Фрейштетера зловлено in flagranti на брехни! Моздѣръ, о котро́мъ бесѣда, заведено въ Нѣмеччинѣ доперва въ 1895 роцѣ, а въ 1896 р. звернено нашу увагу, що хтось допустивъ ся зрады. Супротивъ то о въ 1894-то́мъ роцѣ не могло бути бесѣды о моздѣрахъ. Що до депешѣ зъ дня 2-ого падо листа, то обстаю при то́мъ, що я ей не предкладавъ судови“. На питане президента, чи Фрайштетеръ певный, що бачивъ депешу, свѣдокъ во́дповѣвъ: „Такъ. О скільки пригадую собѣ, було тамъ написано: „Средства осторожности заряджено“. Ще разъ повторяю, що въ коментарыхъ було по́дозрѣне зрады въ піротехнічно́мъ бюрѣ и во́дносило ся до моздѣро́въ“. Ляборі: „Ґен. Мерсіе сказавъ, що пакетъ акто́въ спорядивъ бувъ Ді Паті“. Мерсіе: „Я не сказавъ того. Я замѣтивъ лише, що не я спорядивъ пакетъ. О скільки я мо́гъ довѣдати ся во́дъ ґенерала Боадефра, то полковникъ Зандеръ принесъ тѣ акты въ ковертѣ“. Ляборі: Отже зновъ неббщикъ! Зандеръ неббщикъ, Анрі неббщикъ а Ді Паті не хоче прийти. Чижь бы всѣ важнѣйшій свѣдки мали повымирати?!“ Президентъ забороняе Ляборіому робити такій уваги.

Засѣдане закончено переслуханемъ знатока письма Пара-Жаваля, котрый дуже скритикувавъ оречене Бертільона и цѣлу его систему розпізнаваня характеру письма.

— —

Въ к р ѣ п о с т и Ґ е р е н а ситуація не змѣнена. Въ суботу рано въ одно́мъ во́кнѣ вывѣшено чорну хоругов. Здогадували ся, що хтось зъ замкненыхъ померъ За дозволомъ поліціи одинъ священикъ хотѣвъ увійти до хаты, але не отворено ему. Одинъ зъ замкненыхъ мавъ тяжко занедужати. Поліція позволила его матери во́двѣдати недужого. Выйшовши зъ крѣпости оповѣдала, що отворивъ ій самъ Ґеренъ. Всѣ замкнені суть дуже зденервованій и терплять голодъ. Чорну хоругов Ґеренъ вывѣсивъ на те, абы показати, якій сумній во́дносины панують теперь у Франціи. Антісеміты хотѣли замкненыхъ выдобути зъ крѣпости по́дкопомъ зъ пивницѣ сусѣдного дому, але поліція переловила ихъ. Противъ Ґерена веде ся слѣдство за намѣрене убійство, бо сконстатовано, що стрѣляючи онодгы до поліціи, уживъ острыхъ набоѣвъ. Вчера арештовано якогось чоловѣка, котрый во́дгрожувавъ поліціи. При арештованю́мъ знайдено револьверъ. Прокураторія розпочала слѣдство противъ кількохъ дневнико́въ за по́дбурюване до уличныхъ розруховъ. Противъ директора дневника Eclair веде ся слѣдство, бо при оголошеню документу cette canaille de D... замѣсть буквы „D“, умѣстивъ „Дрейфусъ“.

НОВИНКИ.

— **Русины! Памятайте на Руску Бурсу въ Новомъ-Санчи и довжній акціи Товариства скоро розбирайте!**

— **„Зима въ лѣтѣ“!** Кількa остатныхъ днѣвъ маємо воздухъ — коли не зимовый, то по́зно-осѣнный. На дворѣ навѣть въ лѣтнімъ пальтѣ холодно, то многій понадягали зимовій бурнусы, а де хто й кучму на голову. Порою здаеть ся, що отъ-отъ зъ сѣрои хмары посыпле снѣгъ. Ба зъ Бо́брки пишуть намъ, що 26-ого с. м. о 6 годинѣ рано тамъ при дбймаючо́мъ зимнѣ таки падавъ зъ десять мінутъ снѣгъ рѣдкій, а потомъ зновъ градъ незнатный. У горахъ и на по́дгорю, розумѣе ся, ще зимнѣйше нѣжь у Львовѣ. Пріятелі оповѣдають, що господарѣ дуже клопочуть ся симъ зимномъ, бо оно шкодить тютюновi, фасолi, кукурузѣ и т. п., поминувши вже те, що годѣ зобрати дозрѣвше збо́же.

— **Зъ Дирекціи рускаго народнаго театру.** Зъ днемъ 31 с. м. дружина театру переѣде изъ Снятына до Черновець, де вже на 1-ого вересня дасть на перше представленє „Запорожця за Дунаемъ“ оперу Артемовского въ 3 актахъ и „Вечерницѣ“ музичне дѣло Петра Нѣщиньского. Дальшій репертуаръ такій: въ суботу 2-ого вересня „Малка Шварценкопфъ“ въ 5 актахъ Ґабріелѣ Снѣжко-Запольскои; въ недѣлю 3-ого „Попихайло“ комедія въ 5 актахъ Шуткевича; въ понедѣлокъ 4-ого „Не ходи Грицю на вечерницѣ“ народный образъ зъ спѣвами и танцями въ 5 актахъ; во второкъ 5-ого „Ямарь“ опера въ 3 актахъ Целлера; въ середу 6-ого „Нещасне коханє“ народный образъ въ 5 актахъ; въ четверъ 7-ого „Верховинцѣ“ а 9-ого въ суботу „Чумаки“.

— **Зъ Бо́брки пишуть намъ:** Нагадали ся наши верховоды розписати вкінци выборы до рады громадскои, але такъ упекли листу выборчу, що годѣ лучше — для себе! Але мы, мѣщане, мусимо бороти ся. Свою дорогою борба не легка, бо панъ комісарь не позволяе во́дпечатувати листы выборчои, а навѣть коли хто хоче переглянути ся, мусить годину ждати, поки панъ комісарь не буде ласкавъ вынести ся зъ своеи „спальнѣ“. — *К.*

— **Кратеръ вертае до Львова.** Польскій дневники пишуть: Въ Новомъ Йорку проживае бувшій адвокатъ въ Галицкій Львовъ, що тежъ утѣкъ свого часу зъ Европы; походить во́нъ зо Львова. Львовъ довѣдавъ ся, въ котро́мъ банку Кратеръ мае зложеній здефраудованій грошѣ, и донѣсъ пошкодованымъ, що вскаже имъ той банкъ, коли ему дадуть напередъ 200 долярóвъ, а опѣля 30% во́добраныхъ грошей. Пошкодованій нѣбы прислали на те за посередництвомъ австрійско-угорского конзуляту въ Новомъ Йорку, а Львовъ указавъ имъ банкъ, де Кратеръ мавъ зложеныхъ 5.000 долярóвъ. Наложено на тѣ грошѣ к н дикть и Кратеръ не мо́гъ ихъ выдобути. Але и пошкодованій не могли ихъ дбстати, поки не переведено всѣхъ формальностей. Тымъ часомъ Кратеръ не мавъ зъ чого жити, а агентъ, высланый пошкодоваными такъ на него напиравъ, що во́нъ вкінци згодивъ ся выдати зъ банку тыхъ 5.000 долярóвъ пошкодованымъ, але зъ тымъ, що до́стане 500 зр. на дорогу и листъ зелѣзный, щобы мо́гъ вернути до Львова та станути передъ судомъ. Пошкодованій пристали на те, Кратерови выплачено 500 зр., а львовскій судъ выславъ ему зелѣзный листъ. Такимъ чиномъ Кратеръ, коли верне до Львова, остане на волѣ весь часъ слѣдства и розправы ажь до правосильности выроку.

Доносять такожь, що и Тадей Шидловскій пробувае въ Новомъ Йорку по́дъ назвискомъ Товін Штайна.

— Въ справѣ **затвердженя выбору президента мѣста Львова д-ра Малаховского** успѣвае Słowo polskie на по́дставѣ найвѣрнѣйшихъ вѣстей, що справы сеи у Вѣдни ще зовсѣмъ не розбирано, бо дотычній акты остають еще въ тутешно́мъ намѣстництвѣ. Ажь по́слѣ повороту намѣстника во́дбѣде справа до Вѣдня.

— **Огнѣ.** Изъ *Зжижвиска* (въ повѣтѣ яворо́вскомъ) пишуть намъ: Въ четверъ [3. с. м.] о 4 годинѣ пополудни выбухъ въ селѣ Змиевискахъ пожаръ и знищивъ чотири господарства. Згорѣло пять стодо́лъ зо значными запасами що-лише звезсного зъ поля зо́бжа, одна комора и одна шопа. Шкода надъ 1800 злр., а обезпеченый бувъ лишь одинъ на 250 зр. въ „Днѣстрѣ“. Щастя ще, що вѣтеръ не потягнувъ у противну [т. е. въ захо́дну] сторону, а то при тогдѣшно́й великій посусѣ була бы по́йшла зъ дымомъ половина села. Причиною пожару були два малій хлопцѣ, котрій граючись за стодолою загадали по́дпалити сѣрникомъ старого песика, що дрѣмавъ биля нихъ у холодѣ. Та що-ж! песъ утѣкъ, а стодола сейчасъ заняла ся. Зъ помочію насипѣли двѣ сикавки зъ мѣсточка Великихъ Очей: одна двбрска бар. Гаґена а друга мѣска по́дъ проводомъ д-ра мед Блеха Ратували бо́льше мѣщане, ба й жиды; свои поводились дуже апатично, а уряду громадского тогдѣ якъ бы нѣколи й не було... — Дня 25. с. м. въ полудне выбухъ въ стодолѣ господаря Дзядушевского огонь въ *Перемышлянахъ* на дѣльници Воля и знищивъ чотири загороды мѣ-

щанъ и господарскій будынки лат. плебанія. Дахъ костела зачавъ бувъ уже горѣти, та угасила воякы (бо вѣдъ той часъ були тамъ на маневрахъ). Огонь счинивъ ся мабуть зъ киненого цигара.

— **Зъ Дирекціи повѣтовои касы ощадности въ Долинѣ** опержуемо зъ просьбою о и мѣщене таке письмо: По поводу поголосокъ, яко-бы смерть президса Повѣтовои касы ощадности въ Долинѣ бл. п. Вінкентія Витославского була въ звязи зъ мнимыми непоядками въ касѣ, заряджене збстало стисле шконтро. Комітетъ ревізійный, въ котрого складъ входять пп. Нарцизъ Ульмеръ, секретаръ Звязку товариствъ заробковыхъ и господарскихъ у Львовѣ, Казимиръ Богдановичъ, ц. к. секретарь Суду краевого и Климъ Голиньскій ц. к. контрольоръ податковый, перевѣвъ въ присутности ц. к. Старосты п. Антонія Райнера въ д. 17 и 18 с. м. стислу ревізію, котра выказала, що портфель векслевый, готовка, ефекты и депозиты въ найлучшомъ находять ся порядку, а книги и рахунки взорцево веденій.

Сконстатовано такожъ, що бл. п. Витославскій нѣ безпосередно нѣ посередно въ зобовязаняхъ грошевыхъ до вашои касы ощадности не збстававъ, а яко основатель институціи и вѣдъ десяти лѣтъ ей репрезентантъ на внѣ опѣкувавъ ся нею, дбавъ о ей розвій, а передъ всѣмъ о тое, абы контроля належито и зъ успѣхомъ выконувана була. – Зъ Дирекціи повѣтовои касы ощадности въ Долинѣ, дня 19 серпня 1899. *І. Лопатиньскій* презесъ, кс. Заремба.

— **Вѣдъ Касы ощадности мѣста Тернополя** одержуемо зъ просьбою о помѣщене отсе письмо: Вѣсть подана въ Новинкахъ 180 ч. „Дѣла“ о ревізіи, яку маетъ предпринята тутешне ц. к. старостве въ тутешнѣй Касѣ для положеня тамы нѣбы кружачимъ поголоскамъ о непорядкахъ въ нашомъ заведенію, полягае на хибнѣй информація. Подробну люстрацію всѣхъ чинностій Касы ощадности, сполучену изъ строгою ревізіею фондовъ и книгъ, перевѣвъ ц. к. комісарь повѣтовый Вп. Свобода при фаховой помочи урядника банкового ще въ часѣ вѣдъ 13 до 17 червня с. р., а то не зъ причины мнимыхъ поголосокъ, о котрыхъ тутъ анѣ тогдѣ, анѣ теперь нѣхто не чувъ, але силою свого уряду и обовязку, яко правительственный комісарь тутешнои институціи [*Прим. Ред.* Поданую въ 180 ч. „Дѣла“ вѣсть занотували мы за польскими дневниками].

— **Зъ Чортовця** [въ повѣтѣ городенецкомъ] **пишуть намъ**: Дня 21 с. м. бувъ въ Обертинѣ ярмарокъ за Спаса, а около 10 годины вечеромъ вернули до дому зъ ярмарку мешканцѣ Чортовця, мѣжь ними и жидъ Сруль Екерлінгъ. А въ ночи на 22-ого около 4 годины выбухъ огонь на подѣ стодолы Сруля Екерлінга. Люде спали а воздухъ сприявъ огневи, то до тла погорѣли два найбогатши жиды Сруль Екерлінгъ и его сусѣдъ Іосько Екерлінгъ, а по-при нихъ сусѣдка вдова Марія Андрейчукова. У жидовъ згорѣли всѣ будынки и знаряды рольничій, такъ, що Сруль маетъ шкоды на 5.000 зр. а Іось на 4.000 [першій бувъ асекурованый на 2.000 а другій на 1900 въ Краковскомъ товариствѣ]; худобу вспѣли выратувати; Андрейчуковой згорѣла неасекурована хата вартости 200 зр. Причиною пожару мусѣвъ бути безперечно підпалъ. Розумѣе ся, богачѣ-жиды черезъ сей огонь не збѣднѣють. Сруль и Іось Екерлінги — перші богачѣ въ Чортовци; маютъ по 40 моргівъ доброи землѣ, по 8 добрыхъ коней, по кільканадцять коровъ доброи расы, досыть худобинку. Іось маетъ добру пасѣку та й занимае ся крамарствомъ, а Сруль лише господаркою рольною. Оба взорцевій газды, будинки у нихъ — домы, стодолы, стайни красні. Вѣдомо кождому, якъ то жиды стають богачами по селахъ, але вже не знаю, чи они загаздовують ся де такъ скоро, якъ въ Чортовци. Якій-небудь жидокъ лапсердакъ приходить до Чортовця, спокійно вынаймае собѣ мужицку хату, осѣдае и починае „гешефтъ“. Насамперед потайки „гиндлюе“ нафтою, солію, мыломъ, свѣчечкою, булкою, коциками и т. в., ходить собѣ свободно зъ кошелемъ по хатахъ за покладками — при чомъ пізнае добре обставины кождои хаты и мѣркуе, де газда розумный, де дурный, зъ кимъ бы що почати и т. и. Вѣдтакъ его одновѣрцѣ, а есть ихъ въ Чортовци 80, старають ся выробити ему де позичку и жидокъ купуе конѣ на „гиндель“ — перепродуе ихъ „гоямъ“ зъ добрымъ зарібкомъ, а мужикъ жидови вѣрить більше нѣжь власній жѣнцѣ. Опосля такій купуе поле, котре радо збуваютъ мужики задовжені або тій, що ѣдуть до Канады. Въ такій способъ жиды богатѣютъ дуже скоро. Такимъ способомъ стали такожъ Сруль и Іось Екерлінги богатій и славній; они-жь, розумѣе ся и радні громады. А анѣ урядъ громадскій, анѣ священикъ, загаломъ нѣхто не дбае, щобы „нашествіе иноплеменниковъ“ затамувати.. [*Прим. Ред.* Сумно! але то такъ на свѣтѣ скрізь буває, що „дурня бютъ“. Жиды богатѣютъ, бо мужикъ дурный, нѣкого такъ не послухуе, якъ жвреи и дае ся вызискувати пявцѣ. Просвѣты мужикамъ треба та й такои солідарности, якъ у жидовъ!]

— **Проба зъ бальономъ**. Вѣдъ дня 21 с. м. вѣдбываютъ ся въ Перемышли на Вѣльчи вправы зъ бальономъ войсковымъ. Для мешканцѣвъ Перемышля се новость, тому проба стягае що дня товпы цѣкавыхъ. Дня 24 рано підійсъ ся бальономъ въ гору на 600 метрівъ архикнязь Фердинандъ Леопольдъ.

— **Маврикій Іокай женить ся.** Коли угорскій дневники брешуть, то й мы за нима. що 75 лѣтный мадярскій славный писатель Маврикій Іокай женить ся зъ 18 лѣтною акторкою Изабелею Надьѣвною.

— **Небувалу премію** жертвувала директорка театру въ Пермѣ своѣй публицѣ По скінченомъ представленю мали бути розьосований три самовары, пять будильниковъ, сѣмъ годинниковъ стѣнныхъ, кільки лямпъ, и другій такій рѣчи, а кромѣ того живый кінь або корова Ще жаденъ зъ директоровъ театру не впавъ на такій помыслъ реальнои заохоты публики, вынявши хиба Генріого, властителя цирку, котрый давъ бувъ по послѣднѣмъ представленю свого куцика царкового до розьосованя.

— **Най буде обманьство, абы „гешефтъ“.** Вчера стражники акцизовій злапали на Зеленій рогатцѣ одного зъ промысловыхъ жидковъ изъ Пасѣкъ, котрый довшій часъ возивъ до мѣста горѣвку не оплачуючи акцизы [щось 25 кр. вѣдъ літры] и продаваъ по шинкахъ особливо по войсковыхъ кантинахъ Та й дотепно вонъ се урядживавъ! „Бѣдный жидокъ“ возивъ въ бляшаныхъ бочѣвкахъ молоко. Але бо жиды знають, що кожда посудина може мати подвійне дно. Они жь спеціялісты до мѣрокъ зъ подвійными днами, метрівъ павѣть цѣхованыхъ а таки коротшихъ, тягарківъ лекшихъ, — отже и той жидокъ въ одній половинѣ возивъ молоко, а въ другій горѣвку. И не знати теперь: що властиво було у него головнымъ „гешефтомъ“ — горѣвка чи молоко? Возивъ собѣ и возивъ и ще Богъ знае доки бувъ бы возивъ, кобы не якійсь выпадокъ, котрый стражниковъ напровадивъ на слѣдъ обманьства.

— **Пятьдесять лѣтъ войсковои службы** въ т. зв. „**маншафтсштандѣ**“. Сими днями померъ въ Коморнѣ рѣдкій оказъ жовнѣря: фельдвебель въ чинній службѣ Иванъ Пустелникъ, прожившій надъ 70 лѣтъ а служивши безодганно у войску 50 лѣтъ и то весь часъ въ тѣмъ самѣмъ полку пѣхоты (12 бмъ Ковача) Асентированый въ маю 1849 р. въ Сяноцѣ на вісѣмъ лѣтъ до 12. полку вѣдбувъ того-жъ року кампанію угорску, въ 1851 р. ставъ фаятромъ, по трехъ рокахъ капраломъ, 1858 р. цугсфірером и въ тій шаржи вѣдбувъ двѣ кампаніи [1859 и 1866], въ 1867 ставъ „фанентрегеромъ“ а въ 1868 фельдвеблемъ и вѣдъ того часу фельдвеблювавъ аже до смерти. Мавъ вісѣмъ декорацій (мѣжь тыми одинъ медаль хоробрости зъ 1866 р, пару хрестівъ заслуги, россійскій медаль св. Георгія, и кільканадцять службовыхъ медалѣвъ). Похороны его вѣдбувъ ся торжественно. Покійникъ полишивъ вдову и четверо дѣтей, зъ котрыхъ найменшій сынъ мае 12 лѣтъ.

Самоубійство міністерского урядника Петріна. Въ Кальтенляйтгебенъ застрѣливъ ся сими днями [перешивши собѣ кулею зъ револьвера груди] віцесекретарь міністерства рольництва Александеръ Петріно Армісъ (изъ знаного буковиньского роду румуньского). Причиною самоубійства бувъ клопотъ, якого собѣ напытавъ оженивши ся торбкъ въ маю зъ молодою а дуже богатою панночкою въ Румунія. Зъ-разу по вѣнчаню жите ихъ було у Вѣдни пару мѣсяцѣвъ веселе (жѣнка, яко малолѣтна, не достала була посагу, але достала тымчасово по 20.000 зр. рочнои апанажѣ) и здавало ся, що се супруже щасливе. На дѣлѣ було инакше: чоловѣкъ почавъ підозрѣвати жѣнку о невѣрность, она вненавидѣла его и домъ перемѣнивъ ся въ пекло. Она покинула чоловѣка, подала о розвѣдъ, передъ трема мѣсяцами розвела ся судово а невдовзѣ заручила ся зъ однымъ графомъ. Коли Петріно довѣдавъ ся о ей заручинахъ, такъ собѣ се взявъ до серца, що положивъ свому житю конець.

— **Весѣле наколесно.** Недавно вѣдбуло ся у Вѣдни въ костелѣ св. Маргареты вѣнчане молодого властителя торговлѣ приборовъ циклістичныхъ, члена 32 клюбівъ спортовыхъ и учителя ѣзды на біциклю, зъ панною, котру пізнавъ въ школѣ ѣзды на колесѣ. До костела приѣхали паньство молодій на біциклях въ супроводѣ двохъ сотъ циклістівъ. Вонъ бувъ одягненый въ циклістичный строй зъ сырого шовку а она въ шаварикахъ зъ такои самои матеріи и въ бѣлій блюзцѣ Дружбы и дружки мали букеты привязаній до рукояти біцикля а сприхи колѣсъ були замаеній цвѣтемъ. По вѣнчаню цѣле товариство выѣхало жвавымъ темпомъ за мѣсто на весѣлный пиръ до одного огорода въ околици.

— **Бѣдний богачѣ.** Минувшого четверга померла у Вѣдни на Верінгу якась бѣдна женщина, 86-лѣтна Марія Едлінгерова Въ суботу по полудни мавъ вѣдбути ся похоронъ. Якъраз передъ похороном померъ нагле и чоловѣкъ покійниці Игнатій Едлінгеръ, котрому було 83 лѣтъ. Едлінгерову поховали, а тѣло Едлінгера вѣдвезли до трупарнѣ. До мешкани тои бѣдноі, але якъ показало ся добраноі цары прийшла комісія, щобы урядово списати рѣчи. Ажь теперь выказало ся що тыхъ двоі людей, котрій жили въ найбільшій нуждѣ и майже нѣколи не выходили зъ свого мешканя, були взглядно великими богачами. Въ сѣнникахъ, шматахъ и шафахъ знайшла комісія грошѣ и ценный папиры разомъ на суму 18.000 зр.

— **У „вѣконци“.** Въ Корнайбурзѣ вѣдъ Вѣднемъ вѣдбувъ ся недавно процесъ цѣкавый зъ огляду на обычаѣ нѣмецкого люду въ Зальцкамергутѣ. Панує тамъ по селахъ традиційный звычай т. зв. „Fenster]“ (вѣконце). Вечерами любко пукае до вѣконця своеи любки, она вѣдчиняе вѣконце и веде ся люба розмова. Отже въ одномъ селѣ вѣдъ Корнайбургомъ одинъ парубокъ запукавъ до вѣконця дѣвчины, она отворила а вонъ при помочи ще двохъ парубківъ, схованыхъ, привязавъ ей до вѣконця посторонками и такъ полишивъ. Була се месть, що дѣвчина не лишь ему одному вѣдчиняе вѣконце. Дѣвчина зъ разу мовчала, але коли постороники зачали въѣдати ся въ тѣло, не було иншои рады — почала кричати. Зъ того повстала слава и насмѣхъ по цѣломъ селѣ. Зневажена дѣвчина позвала парубківъ до суду, а хоть они боронили ся такимъ „звычаемъ“ середъ народу, судья засудивъ ихъ по шесть тыждневъ арешту.

— **Хоры и музики** будуть вже хиба злишній, бо и Boot, директоръ товариства електротехнічного въ Лондонѣ, заанґажувавъ перворядну орхестру, котрои продукціи за посередництвомъ електрофона абонувъ ти будуть могли всѣ, хто лишь уряджуе вечерокъ. До сего часу зголосило ся надъ 400 абонентовъ, а пробы зъ музикою балевою выпали знамените Кожду ноту чути такъ выразно, якъ бы орхестра була умѣщена въ сальонѣ, а не апараты електрофона умѣщеній вѣдъ столею салѣ балевои.

— **Невинно засуджоный.** Передъ пяти лѣтами замордовано въ Россіи вдову по генералѣ, Болдиреву. Підозрѣне впало на офіцера Тальму и судъ засудивъ его на поселене на островѣ Сахалинѣ. Теперь по пяти лѣтахъ дійшло до вѣдомости, що хто иншій замордувавъ Болдиреву Именно прокураторъ Грушицкій зъ Пензы повѣдомивъ телеграфічно брата засудженого полковника Тальмы, що убійникомъ генераловои есть блихарь Карповъ и вже признавъ ся до вины.

— **Дробни вѣсти.** Списъ жителѣвъ мѣста Кракова выказуе въ половинѣ сего року: всѣхъ мешканцѣвъ 83.730, зъ того 62.230 христіянъ а 21.500 жидовъ; войска мае Краковъ 5.471 люда. — До Івоничи загостило до 27 липня с. р 1149 родинъ а 2663 особъ.

Надѣслане.

Seid.-Damaste

75 kr.

bis fl. 14.65 p. Met. — sowie schwarze, weisse und farbige **Henneberg Seide** von 45 kr. bis fl. 14.65 p. Met. in den modernsten Geweben, Farben, und Dessins. **An Private porto- und steuerfrei ins Haus Muster umgehend.** 6 [5]

G. Henneberg's Seiden-Fabriken (k. u. k. Hof) Zürich.

Вѣсти зъ Перемыскои Еп.

Презенты дѣстали ся: Іоань Петрикъ на Комарно, Іоань Матвіясъ на Яструбичѣ и Евгеній Козаневичъ на Страшевичѣ. — Канонічну институцію на Смольникъ дек. затворницкого дѣставъ о. Петро Луцкій. — Душпастирскі посады дѣстали ся: Юліянъ Гумецкій (junior) сотрудництво въ Мостахъ великихъ а посаду другого при повѣднику при катедральномъ храмѣ въ Перемышли д-ръ Францъ Щепковичъ. — Іосифъ Выгнаньскій, укінченый богословъ, дѣставъ вѣдпустку въ канон. связи перемыскои епархіи до епархіи станиславовскои. — Намѣстництво призволило на дотацію для сотрудника въ Залужи дек ольховецкого на одинъ рокъ и продовжило таку дотацію для сотрудника въ Новомъ мѣстѣ на дальшій одинъ рокъ.

Посмертнѣ ✝ оповѣстки.

Анізія Шепарович-еза, вдова по пароху, прожившій 63 лѣтъ упокоила ся по довгій и тяжкій недузѣ въ Станиславовѣ дня 25. серпня с. р. В. ѣ. п.!

Наука, штука и література.

— **„Часопись правничa.** Розвідки правничі секциі історично-фільозофічної Наукового Товариства імени Шевченка Редактор Д р Кость Левицкий адвокат у Львові. **Рочникъ IX.** У Львові, 1889. Накладом Наук. Тов. ім. Шевченка“. Ціна 1 зр. – Зміст: „Спадщина в українському праві звичайов му“ написав Іринархъ Черкаський (стор 1—66); — „Заручини в австрийськім праві“ габілітаційный виклад Д-ра Станиславa Дністрянського, виголошений у Львові дня 26 січня 1899 (стор 1—23); — „Про и вости в поступованю відкличаім“ написавъ Др Кость Левицкий (стор 1—13); — „Про кравіж електричности“ розвідка Д ра Данила Стахури (стор. 1—6); — „Про реформу акційних спілок“ написав Остап Весоловский (стор. 1—10); Бібліографія: а) Історія і фільозофія права. б) Право канонічне, в) Право приватне, г) Право карне і процес карний, д) Економіка суспільна і наука скарбова (стор. 1—47); — Miscellanea (стор. 48—50). Въ вѣддѣлѣ „Бібліографія“ помѣстили рецензіи др. С. Дністрянський, Мих. Новаковскій, Олександеръ Тимковичъ, Ромнъ Стефановичъ, Иванъ Макухъ, Петро Рондякъ и Григорій Камѣньскій, а Miscellenca написавъ Михайло Терлецкий.

Въ попереднѣмъ, VIII. Рочнику „Часописи правничої“ були помѣщеній статьѣ: „Практета зависимости права заставу“ габілітаційный виклад Дра Михайла Зобкова держаный дня 12. марта 1898 на королівскім університеті в Загребі (стор 1—12); „Про заочність в австрийскім процесі цивільнім“ написав Александер Менциньский, ц. к. совітник суду краевого у Львові (стор. 1—97); — „Правна охорона необходимого маетку зобовязаного“ написав Др. Кость Левицкий (стор. 1—14); — „Причинок до науки про частинне полѣге“ критика, оборона Дра Михайла Зобкова (стор. 1—42); — Нові видавництва 1897/898 (стор. 1—7). Ціна 2 злр.

— Выдавництва Руского Товариства педагогічного вышла 66 книжочка: „Казки братів Ґріммів переклав *Остап Макарушка*. Ціна 25 кр. Львів, 1889. З друкарні Наук. Тов. ім. Шевченка“. [Стоѣбъ 60 менших 8 кн.]. — Книжочка мѣститъ въ собѣ шѣсть казокъ и три илюстраційки въ текстѣ. Байки Ґріммa мають свѣтову славу. Для молодежи лектура принятна

Господарство промыслъ и торговля.

Ц. к. дирекція зелѣзниць державныхъ оповѣщуе:

Тарифа для безпосереднього руху особового поміж стациями ц. к. уприв. зелѣзниці північної Цісаря Фердинанда з одної, а стациями ц. к. австр. зелѣзниць держ. і поістаючих в заряді державнім зелѣзниць льокальних Прошніц-Трібіч, Тернопіль-Копичинці і Глібока Серет з другої сторони, як також поміж галицкими стациями ц. к. упр. зелѣзниці північної Цісаря Фердинанда через шлях ц. к. австр. зелѣзниць держ. Підгіре-Бонарка-Кальварія. — З днем 1. вересня 1899 входить в житє додаток II. до згаданої тарифи. — Ціна 30 сотиків.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

О Зубр въ Б. У звѣстній справѣ выслано до Васъ вчера рекомендоване письмо, —

— *На руску Бурсу въ Новомъ Санчи* жертвували въ мѣсяци липню с. р. Р. Т.; Володим. Лавровскій начальникъ почты въ Щавницы 3 зл., на руки Симеона Греха респіцієнта скарб. сторожи въ Збышицахъ зложили: дат. парохъ зъ Тенґоборжи и Володисл. Бобаковскій по 1 злр., Павло Стахонь, Вол. Видогловскій, І. Чищанъ, М. Андрусевичь, М. Пильховскій, Б. Ріґельгавнтъ и І. Зуховичь по 50 кр. и І. Косатый 25 кр., разомъ 5 злр. 75 кр., Островска зъ Жеґестова 2 злр., Ант. Дзюба селянинъ зъ Вѣрхомлѣ великои 1 злр., Юліянъ Вагнеръ пивоваръ въ архикн. броварѣ въ Живци 20 злр., о. Іоанъ Париловичь парохъ изъ Злоцкого и о. Гр. Конистаньскій парохъ изъ Снятинцѣ по 1 злр., разомъ 2 злр., Андрей Лукачинъ селянинъ зъ Смериковца 1 злр., Теодоръ Поляньскій селянинъ зъ Баницѣ 1 злр., Ґриг. Надякъ пенс. постенфіреръ жандармери зъ Грибова 3 злр., о Стеф. Онишкевичь зъ Хитовичь 1 злр. 50 кр., зъ пушки въ Товариствѣ кредитовомъ „Дністеръ“ у Львовѣ вынято 7 злр., Мих. Воробецъ учитель въ Ланахъ и Олена Куниньска учителька въ Романовѣ зобрали на окружній учительскій конференціи въ Бобрцѣ 2 злр. 50 кр., М. Конистаньскій секретарь судовый въ Будзановѣ 5 злр., на руки о. Іоана Хриз. Дуркота, пароха въ Новій веси прислали *Его Превосходительство Кир. Іосифъ Д-ръ Сембратовичъ въ Риму поразъ семый теперь 25 злр.*, д-ръ Теодоръ Соневицкій лѣкарь повѣт. въ Жабю 5 злр., на руки о. Александра Дуркота завѣдателя въ Святковій великій зложили парохіяне: въ Святковій 7 злр. 43 кр., въ Свіжовѣ 7 злр. 72 кр., въ Святковцѣ 4 злр. 55 кр., о. Дуркотъ 2 злр., а Олена Дуркотъ 1 злр., разомъ 22 злр. 70 кр., зъ котрои то квоты призначено на Бурсу 15 злр. а на будову церкви 7 злр. 70 кр., учитель зъ Хлопівки Е. Шустъ 2 злр. и Юліянъ Мудракъ академикъ горничій зъ Леобенъ 2 злр. — Зъ кінцемъ липня с. р. мае Бурса чистои готівки 3164 злр.

— *На будову руской церкви въ Новомъ Санчи* жертвували въ мѣсяци липню с. р. Р. Т.; На руки Симеона Греха респіцієнта въ Збишицахъ: парохъ въ Тенґоборжи 2 злр., Мих. Андрусевичь и М. Пильховскій по 1 злр., І. Убрякъ, П. Стахонь, В. Видогловскій, І. Косатый, І. Чищанъ и І. Ставильскій по 50 кр., а Ст. Стахонь и І. Косатый по 25 кр., разомъ 7 злр. 50 кр., Д-ръ Свистунъ зъ Тернополя 3 злр., Силв. Охинчь вѣдъ себе и школярівъ III. клясы школы вправъ 3 злр. на руки о. Григ. Конистиньского декана мушиньского зложило духовеньство кондеканальне на соборчику, а именно ось: Миронъ Черлюнчакевичь, Іоанъ Сенета, Петро Сандовичь, Игнатій Мохнацкій Алексѣй Гукевичь, Іоанъ Париловичь, Стеф. Котъ, Іоанъ Чирняньскій, Гавр. Гнатишакъ, Іосифъ Мохнацкій, И. Мохнацкій, Еміл. Венгриновичь, Петро Хилакъ, Діон. Мохнацкій, І. Дуркотъ зъ Новой веси, Володим. Козловскій, Петро Цапиньскій, Григ. Конистаньскій, Сафр. Поляньскій, Іоанъ Присловскій, Іоанъ Дуркотъ зъ Шляхтовои, Игн. Ринявець и Волод Мохнацкій по 1 злр., разомъ 23 злр., о. Матей Великорскій завѣдатель Лосѣвки 50 кр., на руки о. Іолна Хриз. Дуркота пароха зъ Новой Веси прислали *Его Превосходительство Кир. Іосифа Д-ра Сембратовичъ въ Риму поразъ семый теперь 25 злр.*, Е. Шустъ учитель зъ Хлопівки 3 злр. и Юліянъ Мудракъ зъ Леобенъ 50 кр. — Зъ кінцемъ липня с. р. мае церковь чистои готівки 2.289 злр. 26 кр.

Зъ розпродажи акцій Товариства вилынуло до кінця липня с. р. 1.200 злр. Отже зъ кінцемъ липня 1899 мае Товариство „Руска Бурса“ въ Новомъ Санчи готівкою на чисто **6.653 злр. 40 кр** Всѣмъ Жертводавцамъ на Бурсу и на домъ Божій складае Выдѣлъ сердечну подяку щиро-рускимъ Богъ заплать! *Вѣдъ выдѣлу Товариства.*

Телеґрамы „Дѣла“.

Вѣдень 28 серпня. Вчера приѣхавъ тутъ полковникъ Шнайдеръ и здавъ справоздане зъ свого поступованя въ справѣ Дрейфуса. Въ войсковыхъ кругахъ говорять, що предложеный Мерсіэромъ документъ бувъ концептомъ безъ значеня, украденымъ Шнайдерови зъ бюрка.

Градецъ 28 серпня. Одинъ студентъ медицины пошпортнувъ ся о шаблю кадета, а коли зробивъ ему увагу, якъ повинно ся носити шаблю, кадетъ ударивъ студента въ лице и порубавъ его шаблею. Студентъ боронивъ ся палицею. Кадетъ зъ великою бѣдою утѣкъ передъ розъярено товпою народа.

Цеховець 28 серпня Зъ незвѣстной причины зачали тутъ громадити ся товпы роббтниковъ. Поліція и войско розбігнали ихъ, при чомъ арештовано 14 особъ, за опір ставленый власти.

Ніца 28 серпня. Въ Антібъ арештовано якесь индівідуумъ изъ лиця цѣлкомъ подібне до того що пострѣливъ Лаборі го.

Мадридъ 28 серпня. Одинъ испаньскій воякъ зъ санітарного кордону погибъ вѣдъ кулѣ въ португальскои стороны.

Надѣслане.

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

Оптикъ и Механікъ у Львовѣ, площа Галицка ч. 1., противъ Банку Гіпотечного на кам'яницѣ числа Галицкого

поручає въ великомъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ: окуляры, пінсеры, льорнеты, бінокля, дальшевиды, барометры, термометры, рѣвній ареометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґи, ваґы мѣрничѣ, піоны, лібелѣ, манометры и т. п.

Урядженя дневників електричных.

Всякій направки полагоджують ся якъ найскорше и найдешевше. (517

По поводу высокого курсу рентъ австрійскихъ и угорскихъ поручаємъ вымѣну тыхъ-же на

Листы заставны Товарист. кредитов. земского
" " " краєвого банку
" " " гіпотечного банку.

Яко безпечну льокацію капіталу.

Тѣ же облігаціи купуємо и продаємо дуже корыстно

СОКАЛЬ и ЛЛѢНЪ

Банковый Дѣмъ и контора вымѣны у Львовѣ.

Поручена въ провінціи выконують ся вѣдворотною почтою. 7

Портретъ Тараса Шевченка

Цѣна 50 кр.

Дѣстати можна въ товариствѣ „Просвѣта" у Львовѣ Ринокъ ч. 10.

Важне для пп. Студентѣвъ!

За 11 зр. мѣсячно принимаєть ся пп. студентѣвъ на мешканє и вікть. Ближшій поясненя: Львѣвъ, рѣгъ улицѣ Театинъскон и св. Войтѣха ч. 2.

292 4—4

В порядній родині

знайдуть утриманє панночки учащаючі до школи. — Личаків, 4. II. поверх: Шидловска. —

315 Вкаже дозорець. 2—3

Станція для ученикѣвъ

зъ цѣлковитымъ удержанемъ и родительскою опѣкою. Въ тѣй цѣли вынаймивъ я обширный льокаль напротивъ V. ґімназіи при улици Льва Сапѣги ч. 5, I. поверхъ. Переговоры личнѣ. Тымчасовій зголошеня до резидента тон-жь каменицѣ.

Въ Старѣмъ Скалатѣ

стація зелѣзницѣ Скалатъ є пасѣка въ 50 мѣдныхъ и сильныхъ насѣнникѣвъ, въ набрцево уладженыхъ уліяхъ рамовыхъ заразъ на продажъ. — Ближша вѣдомѣсть у властителя о. Николая Курбаса пароха въ Ілемю, почта Велдѣжъ.

314 2—4

Садженицѣ трускавокъ

въ рѣзныхъ правдивыхъ вѣдмѣнахъ достарчає найдешевше Юліянъ бр. Бруницкій, Підгорцѣ п. *Стрый*. Списъ и цѣнники высылає на жаданє.

304 4—6

ТУТКИ цаґаретовій 1000 штукъ 1 зр. поручає А. Мазуркевичъ, Львівъ ул. Галицка ч. 12

ДРѢТЪ кольчастый цинковый до огороженъ по зр. 4 за 100 метрѣвъ вразъ зъ клюбками до утриманя. Сѣтка дротяна дикована до заслоны вѣконъ по 1 зр. за метеръ квадратовый

поручає ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ торговля зелѣзна у Львовѣ площа Капітульна ч. 1 напротивъ катедры.

МОЛИТВЕНИКЪ ДЛЯ ДІТЕЙ

виданій

коштомъ русского тов. педаґоґічного

В полотняній оправі з золоченим хрестом 20 кр. В паперовій окладці 15 кр.

Продає ся в книгарни Наук. тов. ім. Шевченка, Львів, ул. Чарнецкого ч. 76.

ЗАМКНЕНЄ РАХУНКѢВЪ
ГАЛИЦКОИ КАСЫ ОЩАДНОСТИ
У ЛЬВОВѢ.
Рахунокъ біляншу зъ днемъ 31 грудня 1898.

	Станъ чинный.		Валютою австр. злр.	кр.
I	Готѣвка		255.847	47
II	Позички на добра		8,936.457	76
III	„ „ реальности		9,692.539	05
IV	„ громадъ и повѣтѣвъ		1,217.864	40
V	„ товариствъ задатковыхъ на скрипть		4.350	—
VI	Задатки на заставъ папербвъ вартѣстныхъ		15.683	—
VII	Рахунки бѣжучѣ на пѣдкладъ папербвъ вартѣстныхъ		1,805.338	90
VIII	Рахунокъ бѣжучій пп. Щепановского, Кінеля & Фреліха		2,197.519	30
IX	Векслѣ		7,830.861	42
X	Векслѣ запѣзванѣ		210.204	50
XI	Ефекты фонду оборотового		296.500	—
XII	Льокациі въ банкахъ		54.586	27
XIII	Друки и книги въ запасѣ		8.098	76
XIV	Обставы и бібліотека Заведеня		18.142	28
XV	Вѣдсотки залеглѣ за рѣкъ 1898		271.799	39
XVI	Страта		1,990.989	53
XVII	Фондъ резервовый:			
	Ефекты фонду резервового курсово	2,996.183·80		
	Купоны бѣж. належнѣ въ 31 грудня 1898	43.311·—		
	Рахунокъ бѣж. фонду въ Гал. Касы Ощадн.	11.330·55		
	Вартѣсть оцѣночна палаты	1,055.238·05	4,106.063	40
			38,912.845	43

	Станъ насивный.	Валютою австр. злр.	кр.
I	Вкладки	33,250.555	19
II	Рахунки бѣжучѣ громадъ, заведень и фундацій	129.696	82
III	„ „ фондѣвъ въ окремѣмъ зарядѣ	67.396	62
IV	Банкъ австро-угорскій	1,050.000	—
V	Сальдо рѣзныхъ належитостій	130.045	—
VI	Вѣдсотки побранѣ на рѣкъ 1899	179.088	40
VII	Станъ фонду резервового	4,106.063	40
		38,912.845	43

Рахунокъ зыскѣвъ и стратъ за рѣкъ 1898.

	Прихѣдъ.	Валютою австр. злр.	кр.
	Вѣдсотки побранѣ въ роцѣ 1898.		
а)	вѣдъ позичокъ на добрахъ	275.750	16
	вѣдъ позичокъ на реальностяхъ	448.812	51
	вѣдъ позичокъ громадъ и повѣтѣвъ	42.340	63
	вѣдъ позичокъ товариствъ задатковыхъ	258	81
	вѣдъ векслѣвъ	489.275	19
	вѣдъ задаткѣвъ на заставъ папербвъ вартѣст.	166	65
	вѣдъ рахункѣвъ бѣжучихъ	277.540	29
	вѣдъ ефектѣвъ фонду оборотового	7.000	—
	вѣдъ льокациі въ банкахъ	43.295	60
б)	Ескомтъ вѣдъ вкладокъ невыповѣдженыхъ	9.482	38
в)	Вѣдсотки залеглѣ за рѣкъ 1898		
	вѣдъ позичокъ на добрахъ	175.950	33
	вѣдъ позичокъ на реальностяхъ	90.335	—
	вѣдъ позичокъ громадъ и повѣтѣвъ	3.672	82
	вѣдъ задаткѣвъ на заставъ папербвъ вартѣстныхъ	441	24
	вѣдъ ефектѣвъ фонду оборотового	1.400	—
	Страта за рѣкъ 1898	1,990.989	53
		3,857.211	14

	Розхѣдъ.	Валютою австр. злр.	кр.
	Вѣдсотки выплачень и дописань за р. 1898.		
	вѣдъ вкладокъ выплачень	72 465	83
	Скапіталізованѣ вкладкамъ дописань	1,225.116	68
	рах. бѣж. фундацій громадъ и иншихъ	20.288	98
	рах. бѣж. фундацій въ окремѣмъ зарядѣ	8.212	35
	Вѣдсотки пѣбранѣ на рѣкъ 1899.		
	вѣдъ позичокъ на добра	40.62	04
	вѣдъ позичокъ на реальности	66.820	27
	вѣдъ позичокъ громадъ и повѣтѣвъ	12.443	57
	вѣдъ позичокъ товариствъ задатковыхъ	39	46
	вѣдъ задаткѣвъ на заставы папербвъ вартѣстныхъ	83	38
	вѣдъ векслѣвъ	59.081	68
	Податки.		
1.	податокъ заробковый вѣдъ Заведеня	42.358	05
2.	податокъ за фондъ резервовый	28.762	75
3.	податокъ рентовый вѣдъ выплач. вѣдсотокъ	1.087	—
4.	податокъ рентовый вѣдъ дописаныхъ вѣдсотокъ	18.376	76
5.	податокъ доходовый вѣдъ платъ урядникѣвъ	2.743	24
6.	еквівалентъ вѣдъ майна движимого	2.745	70
7.	належитости правительств. вѣдъ змѣнъ въ етатѣ	1.113	75
8.	грѣшь чиншовый	449	40
	Кошты Заряду.		
1.	платы урядникѣвъ зъ додатками	73.597	27
2.	льокаль	5.240	—
3.	книги и друки	4.876	33
4.	діюрны и роботы помѣчничѣ	9.476	—
5.	выдатки канцелярійнѣ	3.365	74
6.	кошты удержаня палаты	5.636	91
	Страты.		
	Зъ ракункѣвъ бѣжучихъ вѣдписано	2,000.000	—
	Страты на векслях	151.610	—
	Страты на рѣзницѣ курсу ефектѣвъ фонду оборотового	600	—
		3,857.211	14

Антоній Пелчиньскій.
касіеръ.

Євгеній Іружевскій.
за бухгальтера.

Комісія ревізійна Выдѣлу.

Д-ръ Ярославъ Кулачковскій. **Д-ръ Адольфъ Лілієнъ.**

Євгеній Шѣрожиньскій.

Дирекція Галицкои Касы Ощадности.

Антимъ Никоровичъ. Директоръ. **Д-ръ Янъ Канты Стечковскій** Директоръ.

Д-ръ Едвардъ Стройновскій.
заступникъ Директора.

При закупнѣ товарѣвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець и одпѣчальний редактор Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черлянъскон. Въ друкарнѣ Інституту Ставропигійского, пѣдъ зарядомъ Іосифа Давидюка

Ч. 183. Львовъ, Второкъ 17 (29) Серпня 1899. Рочникъ XX.

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских святъ) о 5-тій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ второкъ, и въ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне Бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Карола Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2; — въ Ярославю: Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11.; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитость за инсераты платить у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатком

въ Австрії:		на границею:	
на цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пів рóку	9 зр.	на пів рóку	12 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ	16 зр.	на пів року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пів. ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженє. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Поодинокє число коштує 8 кр. а. в.

Оголошенія звычайні принимають ся по цѣнѣ 10 кр. від одного стрічки инсератового або ей мѣсце а въ рубрицѣ „Надісланє“ по 25 кр. а. в.

Подяки и инші домагаючі ся приватні числять ся по 15 кр. від стрічка.

Патріоты! припильнуйте записів до рускихъ шкóлъ у Львовѣ.

Нинѣ почали ся виписы а будуть тревати ще завтра й позавтру. Учителѣ, священники и всѣ Русины львівскій повинні старатись придбати школамъ рускимъ якъ найбільше число дѣтей.

Є се справа не лишь для Львова, але и для всего краю незвычайно важна и вагу сю повинні всѣ львівскій Русины добре порозумѣти и сповнити совѣстно свій обовязокъ. Мало маємо шкóлъ рускихъ, тожь користаймо, якъ слѣдъ, хочь зъ тыхъ, які маємо!

У Львовѣ маємо *чотири руски школы народні*: двѣ мужескій и двѣ женьскій.

Одна мужеска школа чотиро-клясова: руска школа вправъ умѣщена въ „Народнóмъ Домѣ“; друга школа чотиро-клясова: мѣска имени Маркіяна Шашкевича при улици Скарбкóвскій ч. 26. Они — знані вже Р. Т. Родимцямъ — *розвиваютъ ся дуже успѣшно* и вдоволяють найбільшимъ вымогамъ Р. Т. Родичѣвъ.

Для дѣвчатъ маємо чотиро-клясову женьску руску школу вправъ при улици Стрѣлецкій ч. 6., а записы до неи відбувають ся въ учительскій семинаріи женьскій при улици Скарбкóвскій ч. 39. Школа ся, такожь вже звѣстна загалови рускихъ Публики розвиває ся дуже хорошо. Руске Товариство педагогічне отворило торбкъ пяту клясу рускои дѣвочои школы выдѣловои, а теперь уже двѣ клясы т. є. пяту и шесту. На-рóкъ буде отворена и клясa сема. Отже рускій дѣвчата зможуть скóнчити всѣ сѣмь клясъ рускихъ и безь перепоны перейти просто до семинаріи учительскои.

Всѣ сі школы рускій ведуть ся на повне вдоволенє всѣхъ Р. Т. Родимцѣвъ, а товариство „Шкóльна помóчь“ запомагає бѣднѣйшихъ дѣтей сихъ школъ найщедрѣйше.

Отже *припоручаємо горячо Всѣмъ*, щобъ не тóлько самій *записували свои дѣти до рускихъ школъ*, але и *другихъ до сего заохочували!* Тамъ учителѣ и учительки займають ся щиро нашою молодѣжію, наука веде ся взорцево, а дѣти выховують ся на будучихъ свѣдомыхъ своєи національности горожанъ краю и державы.

Бута Румунóвъ на Буковинѣ.

Кóлько лиха наробила довголѣтна політика австрійска на Буковинѣ, котра фортунувала Румунóвъ на некористь Русинóвъ — се показало ся ажь въ остатнóмъ часѣ, коли прийшовъ конець бувшому митрополитови Молареви-Андрѣевичеви, Фараонови гонителеви Русинóвъ, а о мѣсце занявъ нинѣшный митрополитъ Аркадій Чуперковичъ, чоловѣкъ до якоись мѣры толерантный, бодай числить ся зъ тымъ, що вонъ есть архипастиремъ не лишь Волохóвъ, але й Русинóвъ, и то Русины становлять навѣть бóльшость его пастыи. Але дрóбній прояви его толеранціи для Русинóвъ якъ датокъ на руску бурсу, згода на именованє пару Русинóвъ совѣтниками консисторскими и професорами на выдѣлѣ богословскóмъ — такъ розъюшили Волохóвъ, що они оголосили его зрадникомъ православія та румуньского народу и почали выправляти ему всякій пакости та плюгавати по газетахъ, особливо въ непримиримій газетцѣ „Patria“.

Въ початку цвѣтня митрополитъ выѣхавъ до Вѣдня. На черновецкóмъ двóрци — якъ вѣдомо — студенты румуньскій выправили ему ворожу демонстрацію, а одинъ навѣть побивъ его дочку. Въ краю мѣжь Румунами кипѣло якъ въ казанѣ, ворожій настрій противъ митрополита зроставъ зъ дня на день. Але митрополитъ не вертавъ заразъ до Черновець, а вернувъ ся ажь по трехъ мѣсяцяхъ. Заставъ тутъ станъ дуже невідрадный. На его привитанє Румуны прислали ему намальовану шибеницю и шнурочокъ... Навѣть духовеньство румуньске пралучило ся до шовіністóвъ и на знакъ непримиримости почало носити кокарды зъ барвами королѣвства Румунія, ба навѣть два радники консисторскій задемонстрували противъ свого архіерея, не выйшовши на его стрѣчу, коли вонъ повернувъ зъ-Вѣдня.

Митрополитъ Аркадій, по приѣздѣ до краю, выдавъ пастирске посланіе. Починаючи відъ повѣдомленя, що у Вѣдни зложивъ цѣсареви подяку за добродѣйства для діецезіи зъ нагоды цѣсарского ювілея, такъ дальше пише:

„Коли Его Величество принявъ ту подяку зъ особливою ласкавостію и прихильностію, Мы повернули до Нашои столицѣ и втѣшенй тымъ, що можемо знóвъ перебувати посередъ Нашои паствы, витаємо Васъ зъ цѣлого серця.

Однакъ чимъ бóльша була наша втѣха и розрада за-для повороту, зъ тымъ бóльшимъ жалемъ довѣдали ся Мы, що въ послѣднóмъ часѣ повстали мѣжь дієцезанами рóзній непорозумѣня и невзгодины, котрій дóйшли до того, що Мы — стараючись о поступъ Церкви и о добробытъ Нашого духовеньства та православного люду — спонуканій пóднати Нашъ архипастирскій голосъ, абы остерегти незадоволеныхъ передъ дорогою, що має на цѣли лише шкоду нашои православнои Церкви и має свое жерело єдино въ зависти, ненависти и клеветѣ.

Сій зъ собою сполучений пристрасти загрожують не лише миръ и братерске пожите мѣжь людьми, спиняють всякій поступъ, всякій природный рóзвитокъ вóдносинъ на кождóмъ полю людскои дѣяльности, они и затроюють душу. Такъ, якъ червакъ не лишь обгрызає кору и дерево, але входить въ саме ядро рослины и доводить ей до смерти, такъ нищать ненависть и клевета не лише внѣшне житє чоловѣка, але огортають такожь его душу и доводять ей до упадку, до вѣчнои погибели.“

Дальше примѣрами изъ св. Письма остерѣгає передъ завистію, ненавистію и клеветою, а патомѣсть поучає:

„Яко христіяне и уломній люде мы обовязаній покрывати есентуальній грѣхи ближнього евангельскою любовію, але не ще додавати ему ниній, якихъ вонъ ще не сповнивъ; мы обовязаній уважати кождого за найлѣпшого, его намѣры за найчистѣйшій, его цѣли за найчестнѣйшій, доки мы не пересвѣдчили ся о противномъ.

Евангельска любовь, що не допускає нѣчого поганого, вымагає сего вóдъ насъ, а всемилостивый судія, котрый каже: „Не судѣть, щобы васъ не суджено“, буде насъ зъ терпеливостію и милостію судити, такъ само якъ мы судили нашихъ справедливо и ласкаво.

Бажаючи, щобы ся наука впала на плодовиту землю и хоронену передъ хищными птицями, принесла добрій овочъ, надѣємо ся, що Вы мои любій, якъ доси такъ и на дальше останете щиро вóддани и вѣрній Его величеству нашому наймілостивѣйшому Цѣсарю Францъ-Іосифу I. и нашій православній Церквѣ, и молимо для Васъ о ласку нашого Спасителя Ісуса Христа и любовь Господа во вѣки-вѣковъ“.

Ситуація митрополита безперечно дуже прикра, але супротивъ Румунóвъ має вонъ по своїй сторонѣ Русинóвъ [выняви хиба деякихъ безголовыхъ кацапчукóвъ], а також пóдпору вóдъ правительства, котре противдержавнои агітаціи панрумуньского шовінізму терпѣти не може.

Въ часѣ недавного принятя буковиньскои православнои консисторіи пóдъ проводомъ митрополита Аркадія президентомъ краю зъ нагоды цѣсарскихъ уродинъ [18-ого с. м.] президентъ бар. Бургіньонъ, подякувавши за желанія для цѣсаря, выголосивъ замѣтну промову. Czernowitzer Ztg. такъ ей подає:

Президентъ напередъ звернувъ ся до самои особы митрополита и найбóльшу вагу поклавъ на слова, які до митрополита выповѣвъ цѣсарь при останнóй его авдіенціи и до сихъ слóвъ навязавъ дальшу свою промову. Тое найвыше узнанє, — казавъ президентъ — урадувало все православне духовеньство, бо оно въ своѣй льояльности и патріотизмѣ подѣляє его. Але при сѣй нагодѣ не можу промовчати, що коли се духовеньство або само, або члены ихъ родины носять барвы и вóзнаки сусѣднои, хоть-бы и приязнои державы, то сі сзященники могли бы въ вóдповѣднійшій способѣ выявляти свою вѣрность для цѣсаря, свóй патріотизмъ и любовь до рóдного краю, бо коли буковиньскій православный священникъ барву чужои сусѣднои держави остентативно носить, то черезъ те вонъ цѣлкомъ не зачвляє своєи льояльности и патріотизму, якъ каже пословиця: Das ist die wahre Liebe nicht. Такъ само не можу поминути одної обставины, що свого часу всѣмъ кинула ся въ очи и немило всѣхъ вразила. Помину той сумный обявъ тую карыгóдну демонстрацію, якои жертвою упали Вы, преосвященый владико, на черновецкóмъ двóрци зелѣзничнóмъ при вóдъѣздѣ до Вѣдня, але пóдношу, що коли Вы зъ подорожи нашои вернули ся, то на привитя вашого преосвященьства не явили ся два преподобній отцѣ совѣтники консисторскій, а до сего кроку привязувано загально демонстративній намѣры. Маю на стóлько добрій понятя про ихъ політичну мудрóсть, що сего не уважаю за демонстрацію. Але зъ другои стороны мушу сказати, що коли-бы пóсля такои звычаи — на мое привитанє, ваше преосвященьство, такъ якъ теперь на наше, не явили ся два зъ гремія монхъ урядниковъ, а я мавъ бы лише яку-небудь пóдставу уважати се за демонстрацію зъ ихъ стороны, то ще того самого дня я казавъ бы пустити ихъ у пенсію.“

Не треба й казати, що сеся промова президента сильно вразила Румунóвъ. Она свѣдчить, що правительство супротивъ ворожои державѣ агітаціи готове выступити навѣть дуже енергічно...

Изъ Цейльона.

[*Образки.*]

(Докóнченє.)

„Рóвнóсть мѣжь собою и передъ найвысшимъ сствомъ, передъ лицемъ Божимъ!“ — звенѣли голосы.

Мои думки полетѣли генъ далеко на пóвнóчь — до рóдного краю.

Малымъ ще я бувъ хлопцемъ. На Рóздвяній свята запросивъ мене мóй товаришъ шкóльный до себе у гостѣ. „Dworek“ се бувъ шляхецкій... Мы сидѣли у теплóй комнатѣ, а вóкна выходили на таку саму веранду... Морозъ заскрипѣвъ пóдъ ногами коло веранды... То иде нашъ мужикъ, згорбленый, уже заздалегóдь знявъ шапку, дарма, що на верандѣ нѣкого изъ паньства не було... И проходили мужики одинъ за однымъ и кождый занималъ свою „клепаню“ передъ порожнею верандою...

Давно уже се дѣялось — якихъ двацять и пять лѣтъ вóдъ того часу минуло, а мои духовій очи все бачили цѣлый той рядъ мужикóвъ, що били поклоны передъ Господнимъ капелюхомъ шляхетного пана имярекъ, що самъ недалéко — зъ батька чи дѣда звавъ ся по мужицки Костюкомъ, а вóдтакъ перемѣнивъ свое порекло на шляхецкій гербъ и способъ.

„Рóвнóсть... вóльнóсть... братерство!“

— Excuse Sir, — звернувъ ся до мене одинъ джентльменъ, — будьте ласкавій, скажѣть менѣ, чи чужинцѣвъ радо принимають въ Австрії?

Я выдививъ ся на него, не зрозумѣвши добре, о що властиво ему ходить.

— Я, якъ бачите, — каже вонъ, — походжу зъ Burgher'óвъ, скóнчивъ студіи на тутешнóмъ університетѣ и вступивъ на службу. Двацять лѣтъ служби вóдбувъ я и дослужився пенсіи 400 фунтóвъ рóчно. Скажѣть, чи зъ тымъ рóчнымъ доходомъ можна жити у Вѣдни або пóдъ Вѣднемъ, не по паньски, а такъ собѣ, по мѣщаньски?

— Розумѣю ся, що можна.

— Менѣ на старóсть хотѣло бы ся зажити по чоловѣчому... Я вамъ уже казавъ, що я зъ бюргерóвъ, а знайте, що тутъ, въ кольоніяхъ, лише чистокровній Англичане уважають ся за людей... Я хочь высокій урядникъ, а мене тутъ першій-лѣпшій англійскій капралъ уважає за щось таке згóрдне, що вонъ зо мною знакомства вести не буде... Въ товарискóмъ житю насъ нѣгде не приймають, бо я по понятямъ англійскимъ half-casi... байструкъ.

Въ теософічнóмъ товариствѣ познакомивъ ся я зъ д-ромъ Орловомъ. Казавъ, що походить зъ дѣда Орлова, котрый якимись шляхами прибувъ на Цейльонъ и тамъ заложивъ свое гнѣздо.

Гарный, высокій бувъ мужчина той д-ръ Орловъ и чорнявый якъ Испанецъ. Скóнчивъ студіи медициньскій въ Шотляндіи и бувъ у Кольомбѣ головнымъ лѣкаремъ при шпиталю. Мы стали приятелями и розмовляли мѣжь собою о богато усякихъ справахъ.

Заходжу разъ до него до шпиталя, бо я затужився за интеліґентнымъ розговоромъ зъ нимъ, за тою серіозностію, зъ якою вонъ глядѣвъ на усѣ рѣчи, и за тымъ, що вонъ нѣколи не жалувавъ ся на нѣчо.

Приходжу до комнаты, де лежали хорій — слухаю и ухамъ своимъ не вѣрю — дивлюсь та очамъ не вѣрю. При лóжку коло хорого сидить чорный Сінгалієць и читає псальмы й молитвы — таки нашій старославяньскій.... „Отче нашъ, иже єси на небесѣхъ, да святится имя Твое..“ а его слова повтарає бѣдный у горячцѣ лежачій молодый парубчакъ...

— Зъ вóдки ты? що ты за одинъ?

— Ваше благородіе, я зъ транспорту, що его слали на Амуръ. Захворувавъ та мене тутъ оставили. Насъ тутъ три салдаты. Отъ я, та онóй, та тамъ ще одинъ у другій кóмнатѣ...

Одинъ зъ нихъ бувъ родомъ зъ Архангельскои губерніи, другій зъ Херсоньскои, а третій бувъ Полякъ, чи якъ вонъ себе звавъ „католікъ“ зъ Виленьскои.

Херсонець — то бувъ нашъ чистый украиньскій парубокъ изъ села. Якъ вонъ урадувавъ ся! якъ вонъ вóдъ разу вóдкинувъ усѣ тій нáроети салдатскій — „такъ точно съ“ — коли я до него заговорився по сéльски.. Руки менѣ бравъ ся цѣлувати..

Сінгалієць, що имъ молитвы читавъ, звавъ ся по англійски Mr. Marshal, а по сінгалійски мавъ таке довге имя, що я его не запамятавъ.

И вонъ бувъ членомъ теософічного товариства.

Иду я разъ по мѣстѣ зъ д-ромъ Орловомъ и стрѣчаю одного знакомого вóйскового Англичанина, зъ котрымъ я ще день передъ тымъ витавъ ся и здороввивъ ся щиро. Теперь Англичанинъ на мóй поклóнъ зробивъ такій видъ, якъ бы вонъ мене не бачивъ. Я просто остовпѣвъ и вже пустивъ ся до Англичанина пытати, що се за поступованє..

Орловъ задержавъ мене.

— Се — каже — не для васъ, а для мене. Я сего пана знаю. Мы оба товаришували колись на університетѣ въ Шотляндіи. Але що можна въ Шотляндіи, тутъ не дозволяє ся. Сей панъ на офіціяльнóмъ становиску, а я halfcaste. Въ Цейльонѣ мѣжь нами знакомства нема.. Вы видѣли Mr. Маршаля — того, що россійскимъ салдатикамъ молитвы читав.. Коли тутъ въ Цейльонѣ бувъ царь Николай II., тогдѣ ще наслѣдникъ престола, то вонъ пóславъ свого секретаря, князя Ухтомского, до теософічного товариства и зложивъ на его цѣли значну суму. Пóйшла депутація подякувати его величеству. Въ тóй депутаціи бувъ и я. Его величество принявъ насъ щиро, по людски, зъ кождымъ говорився и про все розпытувавъ. Такъ само и цѣла свíта его величества. Mr. Маршаль їздивъ зъ его величествомъ на ловы и за цѣлый часъ его побуту служивъ ему за товмача. И Маршаль не мóгъ нахвалити ся, якъ тамъ по людяному обходили ся зъ нимъ... Не диво, — сказавъ д-ръ Орловъ по хвили, — що мѣжь провóдниками теософічного товариства есть Елена Блаватска, а нема анѣ одного Англичанина...

Ц. к. ґімназія въ Сяноцї въ 1898/9 роцї шкôльнôмъ.

Зъ друкованого справозданя дирекціи вынимаємо отсій данї: Въ р. 1898/9 вписало ся до ґімназій 547 публичныхъ учениківъ и 9 приватистôвъ. Загадкою для насъ є, вôдки въ першій клясї взяло ся 87 такихъ учениківъ, котрї прибули зъ низшои клясы сяноцкои ґімназія; бо о скôлько намъ вѣдомо, приготовляючои клясы ґімназія не має, и дирекція въ своїмъ справозданю ся не выказує. Середъ року убуло аж 73 учениківъ, такъ що зъ кôнцемъ року остало ся 474 публичныхъ и 9 приватистôвъ — о 19+2 менше, нїжь въ попереднôмъ роцї. Клясъ було 12, бо чотири низшій клясы були подѣленї

Пôсля вѣры були 310+8 обр. р. кат., 123 обр. гр. кат., 40+1 жидôвъ и 1 протестантъ. Пôсля народности було 357+2 Поляківъ, 116 Русинôвъ и 1 Нѣмець. Зъ учеників гр. кат. обряду непризнали ся до руской народности: 1 зъ III. кл., 1 зъ VI, 4 въ VII. и 1 зъ VIII кл. Пôсля мѣсця побуту родичѣвъ було 118 мѣсцевыхъ, а 356+9 замѣсцевыхъ. Дирекція не подає, вôдки тї замѣсцевї позбирали ся; а було бы се важнїйше, нїжь выказъ, що родомъ зъ Сянока було 57+1, зъ сяноцкого повѣту 131+1, зъ березôвского 99+1, зъ кросняньского 17, зъ лѣського 51+2, зъ иншихъ повѣтôвъ краю 126+1, зъ иншихъ краєвъ коронныхъ 3.

Пôсля стану родичѣвъ було дѣтей селяньскихъ 163, ремѣсничихъ 41+2, урядникôвъ державныхъ 41+1, урядникôвъ зелѣзничихъ, автономічныхъ и приватныхъ 41+1, священникôвъ 33, сынôвъ вольныхъ и т. н. 23, сынôвъ дѣдичѣвъ 22+3, властителѣвъ мѣскихъ реальностей 10, учителѣвъ народныхъ шкôлъ 19 и т. д.

Въ нормальнôмъ вѣцї скôнчило I. клясу на 87 учениківъ 33, II. кл. на 82 уч. 25, III. кл. на 73 уч. 14, IV. на 71 уч. 25, V. на 45 уч. 11, VI. на 36 уч. 10, VII. на 51 уч. 10, VIII. на 29 уч. 5. По 19 лѣть мало 38 уч., зъ нихъ 1 вже въ II. кл.; по 20 лѣть 21 уч., зъ нихъ 2 въ III. кл.; по 21 лѣть 10, — 7 въ VII., а 3 въ VIII. кл.; по 22 лѣть 4, — 2 въ VII., а 2 въ VIII. кл.; по 23 лѣть 3 учениківъ VIII. клясы.

Руского языка вчено надобовязково аж въ двохъ вôддѣлахъ по двѣ годины на тыждень. Науки удѣлявъ рускій катихитъ. На науку ходило 91 учениківъ, и то: зъ I. клясы 18 (оденъ бôльше, нїжь було Русинôвъ въ клясї), зъ II. кл. 23 (тежь оденъ бôльше), зъ III. кл. 24 (таке було число Русинôвъ), зъ IV. кл. 13 (таке було число Русинôвъ), зъ V кл. 13 (о двохъ менше, нїжь було Русинôвъ въ клясї); зъ VI., VII. и VIII. не побиравъ жаденъ науки руского языка, хочь Русинôвъ було въ тыхъ клясахъ 25, а гр. кат. обряду 31 И до чого здала ся така наука для Русинôвъ? Для Поляківъ може бы она щось значила, але зъ нихъ що найбôльше ходило на науку 2—5! И що-жь тутъ дивувати ся, що зъ одной стороны выходять зъ такихъ ґімназій „твердїйшї“ патріоты, а зъ другои „вѣрнѣйшї сыны Руси“, котрї не хотять мати нїякого „прикосновенія“ зъ „руською“ ґімназією,

---

До часу збанъ воду носить — урвесь и гордымъ Анґличанамъ.

„Рôвність!“... Передъ Господомъ Богомъ — ну, не кажу... Але рôвність мѣжь людьми?...

Поки-що справа стоить такъ, що панами є такъ званій Кавказцѣ, а рабами — усѣ инчій расы. А мѣжь бѣлыми панами за найвысчихъ пандôвъ держать себе Анґличане.

Вôдкрытє Америки, Африки та Австралії и знищенє та оволодѣнє тамошныхъ тубыльцѣвъ пôдняло ще бôльше буту бѣлои расы.

Зъ кôнцемъ сего столѣтя на нашихъ ще очахъ вôдбуло ся вôдкрытє Китая и Японія. Чи и тутъ заволодѣють Европейцї?

Звѣстнй хінольоґи та знатоки культуры и порôвъ тыхъ жовтыхъ народôвъ ворожать на двоє. Исторія учить насъ, що изъ жовтои расы выйшовъ Джінґісханъ, котрого держава занимала просторонь цѣлои Азії та половины Европы..

Якій будуть наслѣдки сего розбурканя зô сну того велитня, що дрѣмавъ надъ Жовтымъ та Тихимъ моремъ? Чи бѣла раса выйде побѣдникомъ? а зъ бѣлыхъ расъ чи та, що хоронить чистôсть своєи „бѣлои“ кровй а мѣшанцѣвъ питнує згôрдливымъ „halfcast“, чи та, що на своїмъ стягу выписала идею сполученя Славянъства зъ традиціею Джінґісханьского туранъства?*)

Я. О—скій.

---

*) Князя Ухтомского: Путешествіе Є. В. Наслѣдника престола Николая Александровича.

залюбки посылають своихъ сынôвъ до такихъ ґімназій, якъ сяноцка.

Науку спѣву побирало 43 учениківъ, рисунків 25, языка французского 40, а ґімнастики — не знати кôлько: на стор. 36 стоить, що 501, а на стор. 30, що 419.

При клясифікаціи дôстало свѣдоцтво 1. степеня зъ вôдзначенємъ 47 учениківъ (10% — дуже ладно!), репробовано 43 (ще гарнѣйше!), на поправку позволено 60 ученикамъ (се вже за богато), а не клясифіковано 5 (сеи рубрики не розумѣємо, бо коли ихъ не клясифіковано, то не повинній фіґурувати межи клясифікованымы). Про клясифікацію 9 приватистôвъ нема въ справозданю анї слова. Выходило бы, що клясифікація выпала дуже гарно. Але коли до 43 репробованыхъ додати 5 неклясифікованыхъ, 73, котрї середъ року покинули школу и певно зъ малыми выникамы змарнували ся, наконець 9 приватистôвъ, котрї имовѣрно не здавали испыту, коли про нихъ нема згадки въ выказѣ клясифікаціи, то число пропавшихъ мимо дуже лагôднои клясифікаціи, о чôмъ свѣдчить 60 поправокъ, выйде бôльше менше на 130 чи то надъ 23% вписаныхъ. Не є ще и се зле, але вже не до порôвнаня не такъ снѣтло, якъ 43 репробованыхъ на 474.

До испыту зрѣлости сѣдало 26 публичныхъ абітурієнтôвъ, бо зъ 29 учениківъ VIII. клясы при рôчнôй клясифікаціи дôставъ оденъ поправку, оденъ другу клясу, а оденъ навѣть трету (!!). Дивне диво, що мôгъ дôйти до VIII. клясы ученикъ, котрого выпало въ найвысшôй клясѣ вôдзначити аж третою клясою. Крôмъ публичныхъ приступило до испыту зрѣлости ще 3 екстерністôвъ. Зъ вôдзначенємъ здало 4 публичныхъ, за зрѣлыхъ признано 13 публичныхъ, а 9 позволено поправити испыт по ферієхъ. Щô стало ся зъ трема, справозданє замовчує; мабуть пропали.

Про помôчь для убогои молодѣжи довѣдуємо ся зъ справозданя лише тôлько, що стипендистôвъ було всего 8; 7 зъ нихъ побрало разомъ 1317·50 зр., а кôлько взявъ осьмый, не знати. Крôмъ сего зôбрала дирекція зъ добровôльныхъ датківъ 143·99 зр. и выдала вже на запомоги въ грошахъ и обѣдахъ для найбѣднѣйшихъ учениківъ. Книжокъ шкôльныхъ, котрыми запомагано убогу молодѣжь, було 483. На будову ювилейнои бурсы для незаможнои молодѣжи ґімназіяльнои зôбрано доси 7568.65 зр.

Фондъ на закупно книжокъ до ґімназіяльнои бібліотеки и на инші приборы шкôльній, зôбраный дирекцією зъ вписового и т. н., выносивъ 868·13 зр. Зъ него не куплено анї однои книжки рускои нї до учительскои бібліотеки нї до читальнї учениківъ.

Зôбръ учителѣвъ складавъ ся: зъ директора, 10 професорôвъ (зъ нихъ 2 въ VIII. ранзѣ), 3 учителѣвъ, 7 заступникôвъ учителѣвъ (мѣжь ними оденъ испытованый).

Зъ хроніки ґімназіяльнои крôмъ урочистого обходу цѣсарского ювилея, уладженого д. 2 грудня 1898 р. по всѣхъ ґімназіяхъ, занначити выпаде хиба, що сяноцка ґімназія вôдправила богослуженє д. 19 падолиста 1898 р., въ день смерти (?!) цѣсаревои Єлисаветы.

На закôнченє сеи звѣстки про сяноцку ґімназію звертаємо ся до ц. к. краєвои рады шкôльнои зъ запытанємъ: чи 116 учениківъ рускои народности є въ очахъ рады шкôльнои такъ мале число, що для нихъ науку ихъ рôднои мовы, котра заразомъ въ сяноцкихъ сторонахъ є мовою бôльшости населеня, не годить ся удѣляти инакше, якъ въ двохъ вôддѣлахъ по двѣ годины на тыждень? А родичѣвъ тыхъ 116 учениківъ запытуємо: чи они всѣ зачислюють себе до тыхъ „вѣрнѣйшихъ сыновъ Руси“, котрї лише длятого посылають свои дѣти до ґімназіи сяноцкои, щобы не мати „прикосновенія“ зъ рускою ґімназією въ Перемышли? Чи не погадають они, що пора бы имъ упôмнути ся о права рускои мовы въ ґімназіи сяноцкôй? Чи може здаєсь имъ, що за ихъ податки и инші горожаньскі тягарї досыть для нихъ тои ласки, що ихъ дѣтямъ вôльно въ ґімназіи научити ся читати по руски? Коли рада шкôльна сама не почуває ся до обовязку, то пора бы їй се нагадати! Зберѣть же ся и вышлѣть письмо до краєвои рады шкôльнои; а коли бы оно остало безъ успѣху, то є мабуть ще и высша инстанція. Нумо-жь до дѣла!

Переглядъ політичный.

Пôсля донесеня дневника Slovenec, австрійскій парляментъ буде скликаный доперва въ другôй половинѣ жовтня. Обговорюючи въ листѣ зъ Вѣдня політичну ситуацію, Slovenec доносить, що положенє дуже поважне. Спосôбъ, въ якій многій ческій часописы домагають ся змѣны конституціи, выкликує въ славяньскихъ кругахъ недобре враженє. У Словѣнцѣвъ є одна гадка, що змѣна конституціи не може для нихъ мати добрыхъ наслѣдкôвъ. Всѣ повинній теперь старати ся лише о се, абы выкликати злагодженє політичнои ситуаціи а не думати о переворотахъ.

Точка тяжести цѣлои ситуаціи въ Австріи — пишуть Narodni Listy — спочивае теперь въ Празѣ. Тунъ рѣшивъ выслати до Праги міністра Кайзля, чи бы за яку цѣну новыхъ „27 постулятôвъ“ не выпросивъ вôдъ Чехôвъ дозвôлъ на змѣну языковыхъ розпоряджень. Теперь вôдбуваютъ ся наради провôдникôвъ молодо-Чехôвъ зъ найвызначнѣйшими політичными личностями. Дня 8-ого вересня мае конференція всѣхъ молодо-ческихъ послôвъ до сойму и рады державнои рѣшити, чи и о скôлько языковй розпорядженя можуть бути змѣненй. При тôй нагодѣ означать ся докладнѣйше вôдносины молодо-Чехôвъ до иншихъ сторонництвъ, а головно до нѣмецкои католицко-людовои партіи.

Чехи розпочали теперь завзяту и систематичну агітацію противъ вѣденьскои высшои школы рôльничои. Минувшои недѣлї вôдбувъ ся конґресъ рôльникôвъ и ухваливъ рѣшучо домагати ся вôдъ правительства утворенія ческои высшои рôльничои школы. Въ Таборѣ вôдбуде ся зъѣздъ всѣхъ рôльничихъ корпорацій, де сесе жаданє мае бути ще разъ докладнѣйше поставлене. Въ Таборѣ є рôльнича школа зъ характеромъ середнои школы. Зъѣздъ рôльникôвъ мае вôдъ привителства зажадати, абы тôй школѣ надало характеръ высшои школы.

Въ нѣмецкôй мѣсцевости Чехій Гогенельбе прийшло вчера вечеромъ до поважныхъ демонстрацій. Кôлька сотъ осôбъ перетягало зъ спѣвомъ и свистомъ улицями мѣсточка. Въ старостві выбито всѣ шибы. Вôдтакъ повыбивано шибы въ хатѣ концепісты староства Клядеца и въ многихъ фабрикахъ. Жандармерія интервеніювала зъ оружіємъ въ руцѣ. Шѣсть осôбъ арештовано. Товпа зажадала въ ґрôзнôй поставѣ увôльненя увязненыхъ. Ситуація була хвилями дуже поважна. Остаточно одного зъ арештованыхъ выпущено. О пôвночи був вже спокôй. Въ ческôмъ клюбѣ въ Арнавъ выбито вôкна. Grazer Tagblatt доноситъ зъ Любляны, що поспѣшнымъ потягомъ вôдъѣхавъ черезъ Вѣдень до Праги великій вôддѣлъ жандармерія пôдъ командою ротмістра.

Переслуханый вчера въ Реннахъ Тейсонє, бувъ експертомъ до розпôзнаня письма при першôмъ процесѣ Дрейфуса. Вôнъ рѣшучо твердить, що бордеро написане рукою Дрейфуса. На питанє одного зъ судьѣвъ, свѣдокъ заявляє, що въ письмѣ Дрейфуса нема нїчого невыразного, але на питанє, чи порôвнувавъ бордеро зъ карткою, яку написавъ бувъ Дрейфусъ пôдъ диктатомъ Патї ді Клямa, котрый казавъ єму написати змѣстъ бордеро для порôвнаня зъ властивымъ документомъ, заявивъ, що такого порôвнаня не переводивъ. Супротивъ того президентъ трибуналу вôзвавъ свѣдка, абы теперь перевѣвъ таке порôвнанє. Свѣдокъ каже, що на се потребує що найменше три дни, бо таке порôвнанє не дасть ся такъ скоро перевести. Одинъ зъ членôвъ трибуналу звернувъ увагу на се, що властивостею характеру письма Дрейфуса є се, що буква і все стоить окремо. Свѣдокъ: Сесю властивôсть мае такожь письмо на бордеро.

Другимъ свѣдкомъ бувъ експертъ зъ 1894 ого року Шаравай Тогды вôнъ бувъ перекованый, що бордеро написавъ Дрейфусъ. „Я тогды сказавъ такъ, бо менѣ було вѣдоме лише одно зъ двохъ писемъ подôбныхъ до бордеро, именно письмо Дрейфуса. Теперь знаємо вже, що й письмо Естергазого дуже подôбне до бордеро. По оголошеню ревеляцій Естергазого, по фальшôванцтвахъ Анріого, по слѣдствѣ касаційного трибуналу и зложеныхъ тамъ зôзнанихъ Естергазого, не можу высказати иншои гадки, якъ лишь тую, що бордеро не написавъ Дрейфусъ, лише Естергази. Се велика пôлега для моеи совѣсти що можу публично зложити сесю заяву и хочь въ части дати сатисфакцію нещасливому чоловѣкови, котрый упавъ оффрою мѣжь иншими такожь моєи помылки. Тверджу се зъ цѣлою рѣшучостею, що авторомъ бордеро є Естергази.

Знатокъ письма Пелетъ высказує гадку що не треба глубокихъ студій, абы пôзнати, що бордеро не мôгъ написати Дрейфусъ, лише Естергази. Знатокъ зъ процесу Естергазого Конардъ заявляє, що бордеро выйшло зъ пôдъ руки Естергазого. Идентичне зôзнанє зъ попереднымъ зложивъ другій знатокъ зъ 1897-ого року Варінардъ.

По тыхъ зôзнанихъ правительственный комісаръ поставивъ внесенє, абы выделеґувати судову комісію до референта военного процесу противъ Естергазого, абы вôдъ него выдобути зôзнаня Патї ді Клямa. На тôмъ замкненo вчерашне засѣданє.

Еміґраційный рухъ въ Фінляндії прибирає що разъ бôльші розмѣры. Минувшого тыжня выеміґрувало до Америки двѣста родинъ. Ґубернаторъ Фінляндії, ґенералъ Бобриковъ не думає здаєть ся спиняювати того руху, бо затвердивъ статуты еміґраційного товариства. За те поклавъ свою важку руку на фінляндску прасу. Вôдъ фінляндского сенату домагає ся выданя закона на пôдставѣ котрого можна бы заборонювати выдаванє вôдозвъ періодичныхъ друківъ. Въ той спосôбъ хоче часописмъ унеможливити публіцистичну дѣяльность при помочи летучихъ листківъ. Сенатъ вôдложивъ нараду надъ предложенємъ Бобрикова до осени, що дуже попсувало гуморъ ґубернатора. Проявило ся се въ той спосôбъ, що ґубернаторъ казавъ фінляндскому цензурному комітетови ставити великій трудности въ выдаваню летучихъ листківъ. Тымчасомъ въ послѣднихъ часахъ пробувавъ въ Фінляндії найспособнѣйшій сынъ Льва Толстого и запевнивъ Фінляндцѣвъ о симпатіяхъ свого вôтця, а въ листахъ до „Петербургскихъ Вѣдомостей“ высказавъ ся похвально о высокôй культурѣ Фінляндцѣвъ.

Краєва конференція учительска у Львовѣ.

Другій день нарады конференції розпочавъ ся звѣданємъ выставы „slöjd'y“ въ сали промысловои школы, именно выробôвъ зъ дерева и зелѣза, а професоръ тои школы Брухнальскій мавъ вôдчитъ о науцѣ зручности въ школахъ народныхъ и выдѣловыхъ. Вôдтакъ участники вернули до школы им. Сташіца, де розпочала ся дискусія надъ рефератомъ п. Рыбачевского.

Найзамѣтнѣйшою справою въ тôмъ референтѣ бувъ языкъ нѣмецкій. Референтъ поставивъ внесенє, щобы зô школъ 3-и 4-клясовыхъ языкъ нѣмецкій усунути. За внесенємъ промовляли дуже горячо инспекторъ окружный зъ Городка Новаковскій и львôвскій учитель Пержхала. — Противъ внесеня выступивъ п. Чижъ зъ Клепарова. Въ довшôй и основно обдуманôй промовѣ протестувавъ противъ такого проекту зъ того мотиву, що усуненє нѣмецкого языка утруднило бы селяньскимъ и маломѣщаньскимъ дѣтямъ ще бôльше приступъ до школъ середныхъ. Подѣломъ народноя школы на низшій и высшій типъ вже и такъ народъ скривдженый, бо ученикъ сѣльскои школы мае непобориму перешкоду до переходу до середнои школы, и бѣдный селянинъ не мае средствъ до приватного пôдготовлюваня своихъ дитины по за школою народною. Внесенє жь, щобы ще и языкъ нѣмецкій выкинути зъ 3-и 4-клясовыхъ школъ, хиба вже було бы вершкомъ тыхъ старань, абы народъ якъ найдальше удержати вôдъ школъ высшихъ. — Мимо того голосу конференція ухвалила языкъ нѣмецкій въ школахъ 3-клясовыхъ цѣлкомъ усунути; коли-жь законъ зъ 1867 року рѣшучо вымагає языка нѣмецкого вже вôдъ 3-ои клясы, то конференція высказала бажанє, щобы краєва рада шкôльна постаралась у соймѣ краєвôмъ о новелю до закона зъ 1867 р., котра бы языкъ нѣмецкій впровадила доперва въ школахъ 4-клясовыхъ, почавши вôдъ четвертои клясы. Однакъ и въ тыхъ школахъ дїцята могли бы на выразне бажанє родичѣвъ бути увôльненї вôдъ языка нѣмецкого.

Тенденція сеи ухвалы ясна. По бôльшихъ селахъ вôдповѣдно до великого числа дѣтей мусять основувати ся школы 3-клясовй, а подекуда, хоть рѣдко, они вже навѣть и є. Щобы отже спинити селяньскій дѣти въ пôдготовленю до школъ середныхъ, ухвалюють внести языкъ нѣмецкій, а то тымъ бôльше, абы зробити мѣсце ухваленому розширенію „wiadomości z dziejów ojczystych“. Мы копія крушити за языкомъ нѣмецкимъ не будемо; що бôльше, мы самй переконѣдчений, що языкъ нѣмецкій есть злишнымъ балястомъ въ школахъ народныхъ; але не наступить реформа середныхъ школъ, т. є. поки знане початківъ языка нѣмецкого буде головнымъ услôвемъ принятя до школъ середныхъ, доти касованє языка нѣмецкого селяне и маломѣщане мусять уважати за ставленє чимъ-разъ бôльшои запоры ихъ дѣтямъ до школъ середныхъ. До того ще додамо, що мы ажь надто добре розумѣємо кривду тыхъ тысячей дѣтей, котрї безъ найменшого пожитку для себе въ будучности мучать ся нѣмеччиною за-для того, що якійсь процентъ зъ нихъ потребує ся до вступного испыту до школъ середныхъ; однакъ сему нїхто не виненъ, а лишь устрôй тыхъ школъ середныхъ, котрый змѣнити пôсля потребы есть въ силѣ верховодячихъ кругôвъ.

Крôмъ ухвалы въ справѣ языка нѣмецкого принято ще внесенє въ справѣ розширеня матеріялу вѣдомостій зъ „dziejów“ изъ природы; въ тôмъ другôмъ предметѣ высказано бажанє, щобы бодай важнѣйшій вѣдомости зъ поля електричности увзглядути въ пôдручникахъ.

Вôдтакъ наступили два реферати на той самъ тематъ: „Ревізія плянôвъ науковыхъ для чотирохъ низшихъ клясъ школъ высшого типу, мужескихъ и женьскихъ“. Референовали: Р. Квятковскій учитель и М. Рудницка учителька, обоє зô Львова. По досыть обширнôй дискусіи ухвалено:

I. належить зредуковати вымоги для чо-

тирохъ низшихъ клясъ шкôлъ 6-клясовыхъ, взглядно выдѣловыхъ.

II. При ограниченю матеріялу належить примѣнити ся до обему вымогъ при испытахъ вступныхъ до шкôлъ середныхъ, а такожь до вымѣру часу и умового розвою дѣтворы.

III. Для языка выкладового, особливо для клясъ III. и IV-ой належить уложити новѣ пôдручники: а) въ котрыхъ бы була така скôлькôсть уступôвъ, яку протягомъ року можна переробити; — б) щобы кождый уступъ мѣстивъ стôлько матеріялу, скôлько въ одной годинѣ переробити и дѣтямъ присвоити можна; — в) щобы въ новыхъ пôдручникахъ увзгляднити бôльше дѣлъ выховуючій; — г) щобы стиль пôдручникôвъ вôдповѣдавъ понятямъ ученикôвъ на тôмъ степени розвою: д) щобы пôдручники мѣстили уступы, надаючій ся до науки языка и розборбвъ граматичныхъ.

IV. Для науки другого языка краєвого належить уложити цѣлкомъ вôдрубнй пôдручники, котрй бы змѣстомъ и языкомъ вôдповѣдали понятямъ дѣтей.

V. Пôдручники для науки рахункôвъ належить упростити, примѣры улекшити, понятя, дробôвъ меншихъ, нѣжь $^1/_2$, $^1/_3$, $^1/_4$, впровадити доперва въ III. класѣ, а дѣлання ними полишити въ IV класѣ [въ школахъ женьскихъ въ V. класѣ].

VI. Въ пôдручникахъ нѣмецкихъ полишити лише такій засбôъ выразôвъ, котрый бы на пôдставѣ розмовъ, усе повторюваныхъ, дѣти привоили собѣ такъ пôдъ взглядомъ памяти, якъ и формъ граматичныхъ.

Пополудни читавъ Турскій, учитель зô Скалата, рефератъ о ревізіи планôвъ науковыхъ для клясъ V. и VI-ой шкôлъ высшого типу. По переведеню дискусіи ухвалено слѣдуючій внесеня:

I. Матеріялъ науковый, обнятый плянами науковыми для V. и VI. класы есть въ загалѣ за обширный, отже належить его уменшити и примѣнити до необходимыхъ потребъ практичного життя и степеня розвою ученикôвъ.

II. Истнованє шкôль 6-класовыхъ треба уважати взагалѣ за переходове и повинно ся тй школы якъ найскорше перемѣнити на 6 класовй Такъ само належить якъ найскорше перетворити школы 6 класовй на 3-класовй выдѣловй.

III. Конференція уважає за рѣчь пожадану — ревізію пôдручникôвъ для шкôлъ 6-класовыхъ и ихъ змѣну въ тôмъ напрямѣ, щобы они вôдповѣдали степени умового розвою ученикôвъ и могли служити до шкôльной и домашной лектуры тыхъ ученикôвъ.

За тымъ слѣдувавъ зъ порядку дневного выбôръ двохъ членôвъ и ихъ заступникôвъ до выконуючого выдѣлу на наступаюче шестилѣтє. Выбрано: Юліяна Новаковского, окр. инспектора зъ Городка, и Людвика Пержхалу, учителя зô Львова, а заступникомъ п. Лешеку, инспектора зъ Бôбрки. [выбôръ другого заступника вôдложено на другій день, бо голосы були розстрѣлялись].

Вôдтакъ наступивъ рефератъ Буцевича, управителя школы зъ Лошнева коло Теребовлѣ, о провадженю метрикъ шкôльныхъ, взглядно о увôльнюваню вôдъ ходженя до школы тыхъ дѣтей, котрй зъ розпочатымъ науки шкôльной опôзнили ся. Задля спôзненои поры не ухвалено нѣчого въ тôй справѣ, а вôдложено на другій день.

——

Третій и послѣдный день конференції розпочавъ ся вôдчитомъ д-ра Стефчика о касахъ Райфайзенôвскихъ, въ котрôмъ прелегентъ выложивъ, якій користи може принести громадѣ або парохіи основане спôлки ощадности и позичокъ пôсля системы Райфайзена Предсѣдатель ради. Барановскій подякувавъ д-ру Стефчикови за основне оброблене и выложене предмету, а инспекторъ Нозаковскій такъ перенявъ ся справою, що пôйшовъ ще дальше, ставлячи внесене, щобы при кождôй школѣ заложено крейцарови касы ощадности. Однакъ предсѣдатель замѣтивъ на се, що така каса, остаючи выключно въ рукахъ учителя, може легко стати ся причиною непорозумѣнь и пôдозрѣнь о интересовность такого учителя, и зъ огляду на то внесене упало.

Вôдтакъ наступила дискусія надъ новымъ регуляміномъ шкôльнымъ. Ухвалено, щобы увôльняти зô школъ дѣти, котрй переступили вѣкъ шкôльный, бо то елемэнтъ, котрый найбôльшо ширить деморалізацію мѣжь молодшими товаришами.

Не опрокидуючи м тивôвъ внескодавця п. Пяржхалы, мы звернемо ще увагу на те, що иногдѣ въ тôмъ взглядѣ рôзній темній силы допускають ся грубого надужитя. Люде все людьми, а коли лихому чоловѣкови дать въ руку законъ безъ ограниченя або неясно сформулованый, то можна бути певнымъ рôзныхъ надужить. А що се не здогады, а факты, то позволимъ собѣ пригадати голосну справу въ Жидачевѣ, котру мы въ „Дѣлѣ" свого часу пôдносили. Окружна рада шкôльна въ Жидачевѣ за старостованя тяжкои памяти Галецкого накладала по 20, 25 и 50 зр. кары на бѣдныхъ мѣщанъ за непосыланє до школы дѣтей, котрй не тôлько шѣсть, сѣмь а навѣть вôсѣмь лѣтъ до школы ходили, але до того мали по 15, 16, 17 а навѣть 18 лѣтъ. Се були неразъ парубки, що вже по вечерницяхъ ходять, и дѣвки, котрымъ уже замужъ спѣшно, а въ двохъ случаяхъ заповѣди голошено. Тутъ вже чей нѣхто такъ наивный не буде, щобы смѣвъ твердити, що розходилось о науку. Въ такихъ случаяхъ не о науку, а о месть идеть, а ужитє школы за пригôдне оруже до мести — може верховодячимъ сферамъ принести у потомности лишь нестерте пятно ганьбы, бо що якъ що, а школа, той розсадникъ краснои будучности народу, повинна бути вôльна вôдъ усего, не маючого нѣчо спôльного зъ просвѣтою. А се не дотыкъ зъ гумористичнои часописи, а фактъ, що одна така укарана „школярка" прийшла до школы та не зъ книжками, а зъ дитиною при грудехъ сѣла въ лавку, не маючи чимъ кары шкôльнои заплатити. И то не выдумка, а фактъ, що въ мѣсточку зъ 3.000 мешканцями накладано по 300, 400, 600 а навѣть 700 зр. кары наразъ! — и то за дѣти, мѣжь котрыми не було одной одинôчънькои пониже 13 лѣтъ, а переважно — якъ мы вже сказали — по 15, 16, 17 и 18 лѣтъ! Хто не вѣрить, того вôдсылаємо до Жидачева, а тамъ ще нинѣ потвердять все до йоты, ще нинѣ зъ плачемъ будуть розповѣдати, яке пекло изъ за школы робили деришкоры...

Що-до другои ухвалы: щобы поручити ведене метрикъ шкôльныхъ зарядамъ шкôльнымъ, а не радамъ шкôльнымъ мѣсцевымъ, то мусимо замѣтити, що тутъ очевидячки провôдною гадкою був польскій шовінізмъ. Верховодамъ идеть о то, щобы тй метрики були ведени въ языцѣ польскôмъ, разъ — щобы русчина якъ найменше разила польскихъ тромтадратôвъ, а друге — щобы польщити рускій назвы, бо рады шкôльній мѣсцевій с орґанами автономічными, отже не обовязує ихъ „єзыкъ уржендовы". Иншe дѣло заряды шкôльній, зависимій вôдъ окружныхъ радъ шкôльныхъ та и инспекторôвъ... Мы бы радили не експеріментувати дальше на рускôй шкôрѣ, — нехай рускій народъ уже бôльше не потребує закарбовувати свои кривды въ довгôмъ реестрѣ дотепереньшныхъ кривдъ своихъ. Наконецъ ему терпцю не стане!..

Вôдтакъ ухвалено внесеня п. Буцевича, котрый для забезпеченя школамъ правильнои фреквенціи дѣтей домагавъ ся въ своѣмъ рефератѣ, щобы свѣдоцтвамъ шкôльнымъ надати певне значенє-силу въ практичнôмъ життю, а именно:

1) щобы не приймати дѣтей у вѣцѣ шкôльнôмъ на службу, безъ свѣдоцтва укôнченои науки шкôльнои, евентуально увôльненя;

2) щобы такихъ дѣтей не приймати до терміну у ремѣсника;

3) щобы до заведень спеціяльныхъ и шкôлъ фаховыхъ, котрй вымагають скôнчення школы народнои, приймати дѣтей изъ скôнченою IV. класою безъ вступного испыту;

4) въ службѣ публичнôй повинно ставити ся вымоги скôнчення певнои категорія шкôлъ народныхъ

По ухваленю повышшихъ внесень наступивъ рефератъ п. Пержхалы на тематъ змѣнъ въ регуляміне. Прелегентъ домагав ся уряджения мѣсячныхъ конференцій шкôльныхъ для порозумѣвання ся учителѣвъ зъ родичами ученикôвъ, задержаня въ новôмъ регуляміне каръ старого регуляміну, [зъ выключенємъ каръ тѣлесныхъ], дальше: стремѣти до впровадженя шкôлъ для морально упавшихъ дѣтей, взглядно творення особныхъ клясъ для такихъ дѣтей П. Буцевичъ поставивъ ще додаткове внесене, щобы на дѣтей непоправныхъ постановити яко остаточну кару цѣлковите выключене зô школы. Инсп. Новаковскій, годячи ся на се внесене, додавъ поправку, щобы на случай цѣлковитои поправы дитины можна було на просьбу родичѣвъ назадъ принати ей до школы. — Внесене зъ поправкою принято. На тôмъ скôнчили ся нарады ранѣшній.

Пополудни розпочалась дискусія надъ квестіями порушеными инспекторомъ Недзвецкимъ, а найзавзятѣйша надъ квестією: „чи есть рѣчею вказаною, щобы замѣсть поницевъ прилюдныхъ зъ кôнцемъ року шкôльного впроваджувати єдино торжества шкôльній?" Гадки були такъ подѣлений, що жадне зъ трехъ внесень не одержало бôльшости, отже полагжено справу въ той способѣ, що такъ або сякъ рôкъ шкôльный закôнчити мусить ся, а способъ полишае ся зарядови школы въ порозумѣню зъ окружною радою шкôльною. А все-таки зазначено, що въ кождôмъ разѣ закôнчена року шкôльного повинно мати форму торжественну, абы полишало тревале враженє у дѣтей и вдало прихильность населения для школы.

Що-до тои точки позволимо собѣ гадку свою высказати. Якъ цѣлковито годимо ся, щобы рôкъ шкôльный якъ найторжественнѣйше закôнчувано, такъ має рацію, особливо у насъ, щобы попису дѣтей не понехувано. Бо єли-бы пописы були безъ цѣли, то ще бôльше такими безъ цѣли були бы всѣ резіи вôйсковй. А однакъ армія за нѣяку цѣну не зносить ихъ. Чому? — бо они пôдносять свѣдомôсть силы, скрѣпляють старане — якъ у старшины такъ и у простыхъ — стремѣти до совершенъства, вже хочь-бы зъ понуки, абы попысати ся. Те саме, тôлько ще въ бôльшôй мѣрѣ потрѣбне дѣтямъ, тымъ бôльше, що въ нихъ почуте обовязку мало ще розвите, потрѣбне родичамъ, най они конче будуть присутній тымъ попысамъ и розсма овують ся въ поступахъ своихъ дѣтей, а вкôнци потрѣбне для учителя, бо вôнъ здобуває собѣ у населена повагу и довѣре..

Зъ тои такожь причины мы мусимо высказати жаль, що зарядженo, абы въ прелімінарнхъ шкôльныхъ не вставляти нѣякихъ квотъ на премін для дѣтей. И се зарядили радники, котрй часто-густо сповняють обовязокъ не выключно для замилування, але для пенсій, авансу, ордеру, хреста або титулу, а вôдъ дитины выма ають уже такого почуття обовязку, що уважають за злишне для нея образокъ, книжочку и т. п. Але жь бо те, що для старыхъ ордеры, хресты, титулы то для дѣтей образокъ и книжка.

Опôсля обговорено справу шкôльныхъ завѣдомлень и порѣшено, щобы досего часній квартальній повѣдомлення знести, а полишити свѣдоцтво цѣлорôчне, зъ тымъ, що зарядъ школы має квартально черезъ почту повѣдомити родичѣвъ о злыхъ поступахъ дитины

Въ кôнци обговорювано квестію: о скôлько можна допустити науку пôвденну ще въ ширшихъ розмѣрахъ, нѣжь се позваляють пляны науковй зъ 1892 року.

На тôмъ конференція закôнчила ся, полишаючи дальшій рефераты до обговорення на слѣдуючôй конференціи другого зъѣзду округа львôвского, котра вôдбуде ся у вересни сего року.

НОВИНКИ.

— **Письменный испыть зрѣлости** розпочинає ся **въ ц. к. академічной ґімназіи у Львовѣ** въ понедѣлокъ 11-го вересня о годинѣ 8 передъ полуднемъ. А абітурієнты мають зголосити ся въ канцелярій дирекціи найпôзнѣйше въ недѣлю 10-ого вересня до 12 годины въ полудне. — **Устный испыть** [цѣлый и поправчій] зачне ся вô второкъ 19-ого вересня о годинѣ 8 передъ полуднемъ.

— **До Руского науково выховуючого Института дѣвочого въ Станиславовѣ** принимають ся зголошеня въ понедѣлокъ, второкъ, середу и четверъ о 10—12 годины передъ полуднемъ и о 3—5 годины пополудни въ помѣщеню института при Казимирôвскôй улицы ч-ръ 33. Святочне отворене Института вôдбуде ся дня 1. н. ст. вересня с. р. зъ слѣдуючою програмою: 1) о год. 9. рано служба Божа въ катедральнôй церкви; о год. $10^1/_2$ отворене Института [при ул. Казимирôвскôй ч. 33]. До Института принято кôлька ученицъ за зниженою цѣною, а по причинѣ, що средства нашй дуже скромній, вôдзываємось до жертволюбія нашихъ Р. Т. Земляковъ, щобы зволили помочи намъ въ початôмъ дѣлѣ. — За Выдѣлъ Товариства Рускихъ женщинъ *Клавдія Чорнемыкова*, предсѣдатель комітету *о. С. Ткачукика*.

— **Зъ Руского Товариства педаґоґічного.** Комітетъ для дѣвочого института у Львовѣ має честь подати до вѣдомости, що институтъ мѣститъ ся при улицы Курковôй ч. 10.

— **Дотеперѣшный львôвскій инспекторъ окружный** п. Токарскій, именованый инспекторомъ краєвымъ, обôймає свои новй обовязки зъ днемъ 1 вересня въ краєвôй радѣ шкôльнôй. Обовязки львôвского инспектора окружного обôймає провізорично п. І. Фонфара, директоръ школы имены Ядвиги.

— **Львôвска школа промыслова** буде введена въ житє вже сего року въ жовтни, бо зъ Вѣдня доносять, що въ міністерствѣ справа сеи школы вже полагоджена.

— **Регуляцію горѣшного Днѣстра** мѣжь Розвадовомъ а Журавномъ вôддало міністерство справъ внутрѣшныхъ въ предпрыняцтво краковскôй фірмѣ братôвъ Каденôвъ. Бѣгъ Днѣстра на повысшôй просторони скороченый буде майже о полованю, бо зъ 81 на 45 кільометрôвъ. Береги будуть скрѣпленй фашинами и камѣнными тамами, а руело рѣки, очищене зъ перешкодъ и поглубленє за помочію такъ званыхъ багрôвъ, буде отворене для плавбы. Квота коштоспису выносить 900.000 зр.

— **Лихварь збôжевый.** Въ Галичинѣ цвите не лишь лихва грошева, але ще бôльше лихва худобинна и збôжева. Сей родъ лихвы є навѣть гôршій а жиды ведуть его залюбки, особливо вôдъ коли суды звернули пильнѣйшу увагу на „проценты" грошей. Однакъ помалу часъ вôдъ часу зачинають суды и въ тую сторону окомъ кидати. Отъ и минулои суботы вôдбула ся въ Новôмъ Санчи розправа противъ Беня Ціммершпіца, обжалованого о лихву, котрои допустивъ ся въ торговли збôжемъ на шкоду девятнацяти селянъ. Трибуналъ засудивъ его на пять мѣсяцѣвъ строгого арешту и на 500 зр. кары грошевои.

— **Огнѣ.** Въ *Тучнѣ* въ повѣтѣ перемышлянськôмъ выбухъ огонь и знищивъ девять загородъ селянськихъ вразъ изъ цѣлымъ зборомъ сегорôчнымъ.

— **Самій гербовій!** Въ Переворску обôймє староство ґр. Морстинъ, а на практиканта має бути придѣленый ґр. Лось. Парохомъ есть тамъ каноникъ ґр. Коморовскій а повномочникомъ князя Любомирского ґр. Мицельскій. Значить: якъ тамъ хто каменемъ кине, певно влучить ґрафа.

— **„Тяжко жить на свѣтѣ!"** Nowa Reforma подає, що дня 28 с. м. рано прачка Антонина Дрожджь въ Краковѣ дôстала атаку серцевого на плянтаціяхъ, и описує сесю подѣю такъ: Черезъ два днѣ нещаслива майже нѣчого не мала зъѣсти анѣ дѣтямъ дати. Скôнчивши зъ послѣднымъ напруженемъ „праня", вôднесла бѣлє паньству, зъ утѣхою вже наперед, що буде за що купити собѣ и дѣтямъ трохи ножывы Але паньство не заплатило. Она ибйшла на поліцію пожалуватись, однакъ тамъ выкинули ей. Безъ помочи и ратунку, знеможена голодомъ и розпукою сѣла на лавцѣ плянтаційнôй вôдпочати. Не мала вже силы вертати до дому, де чекали голодній дѣти на хлѣбъ. Зô стациі ратунковои прибули лѣкарѣ и удѣлили хорôй помочи, а публика, довѣдавшись, що стало ся, зложила трохи грошей для бѣдной жѣнки.

— **Бальонъ зъ трема офіцирами россійськими** упавъ онодгы коло Чешанова; загнавъ ихъ туды нмовѣрно сильный вѣтеръ. Офіцирôвъ вôдставлено до Ярославля а зъ-вôдти выѣхали на Краковъ до границь

— **Жидôвска наласть** Въ пятницю въ полудне у Львовѣ переходивъ приѣзжій священикъ о. И. К площею Маріяцкою по-при зєґармайстра Раиса. Помôчники, побачивши его, выбѣгли зô сѣдлу и привязали ся до него, щобы заплативъ довгъ, о котрôмъ о. И. К. не мавъ понятя. А що бутий жидки, якъ звычайно, не щадили священикови епітетôвъ, то вôнъ приспѣшивъ кроку, абы збути ся напасти. Але жидки чепили ся мовь решткъ кожуха и супроводили его зъ рôзными не дуючими ся повторити сентенціями на потѣху уличной публики. Якъ статочнѣйшій люде вдали ся въ оборону священика — заведено жидкôвъ до поліціи и тамъ выказало ся, що о. И. К. не винесъ имъ нѣчого, анѣ не знає ихъ, а вôнъ лишь подôбный до когось тамъ. Въ поліціи засуджено жидка поліційно на кару 5 зр., а о. И. К. особно внесъ жалобу до суду за обиду.

— **Въ Пôдгайцяхъ**, померъ Кароль Строковскій, повстанецъ зъ 1863 р., инжінеръ рады повѣтовои. Бувъ вôнъ радникомъ мѣста, а въ послѣдныхъ двохъ лѣтахъ директоромъ славнои Касы задатковои.

— **Торговля дѣвчатами.** Юду Банда зъ Ярославля засудивъ судъ вѣденьскій на шѣсть мѣсяцѣвъ тяжкои вязницѣ. Той Бандъ заробивъ на торговли галицкими дѣвчатами 10.000 злр. Продававъ ихъ до домôвъ розпусти въ Буенос-Айресъ. При послѣднôмъ транспортѣ, на телеґрафичне жадане австрійскихъ властій, арештовано его въ Генуи и вôдставлено до Вѣдня.

— **Утопивъ ся** въ недѣлю въ Кольберґу надъ моремъ Балтійскимъ Львовянинъ, оборонецъ въ справахъ карныхъ д-ръ Александеръ Льорія, зять Гавсмана, властителя знаного пасажу у Львовѣ. Гавсманъ дôставъ телеґраму о тôмъ нещастю въ двѣ годины по поворотѣ до Львова зъ Кольберґа, куда ѣздивъ вôдвѣдати зятя и дочку.

— **Вынахôдникъ телеґрафу безъ дроту Маркôні** показувавъ въ Доверѣ досвѣды, що го серединѣ межи двома кореспондуючими станціями телеґрафу положена земля не есть перешкодою до посыланя депешъ телеґрафомъ безъ другу. Зъ вежѣ ратушевои въ мѣстѣ Доверѣ, котре лежить въ вôтлинѣ, телеґрафувавъ вôнъ до лѣхтарнѣ морской въ East Goodwein. Вôдъ ратуша до лѣхтарнѣ телеґрама йшла шѣсть кільометрôвъ крôзь скалы, до парохода знова крôзь скалу, а вôдтакъ ще 19 клм. моремъ — телеґрафованє вôдбуло ся легко та безъ похибки.

— **Зъ малои зачѣпки велика бôйка.** Въ Градци стирійскôмъ пшовъ онодгы въ полудне улицею студентъ медицины Ліхтенеґґеръ и спотыкнувъ ся на шаблю кадета Шчека фонъ Ґлікфельденъ. Медикъ крикнувъ до кадета: „Чувте! держѣть шаблю порядно!" А кадетъ до медика: „Чого вамъ треба? коли маєте яке дѣло, ходѣмъ у сѣни". — Зайшли оба въ сѣни до якоись каменицѣ и тамъ кадетъ ударивъ медика въ лице, а медикъ кадета палицею. Кадетъ добувъ шаблю и порубавъ нею медика: розтявъ ему голову зъ лѣвого боку аж до кости и посѣкъ руки. Медика облила кровь и вôнъ повалився ся на землю. То все видѣли люде зъ улицѣ и зараз счинило ся велике збѣговище. Зробивъ ся великій рухъ и люде кинулись до каменицѣ та були бы тамъ вловили кадета и може на мѣсци убили, але вôнъ утѣкъ до помешкання властителя каменицѣ и тамъ сховавъ ся Тымчасомъ на улици робило ся що-разъ бôльше збѣговище, каменицю обступили тысячѣ людей, по медика приѣхавъ вôзъ ратунковый и заявила ся поліція зробити порядокъ. Та ба, 40 мужа поліціи не могло дати собѣ рады. Около 4 годины пополудни выглядало на голозвôй площи въ Градци, якъ бы выбухла революція. Поліція не могла зробити ладу та й властитель каменицѣ, хочь кôлька разôвъ промавлявъ до людей, не мôгъ ихъ успокоити; ажь коли розбйшла ся чутка, що кадетъ утѣкъ вже заднюю брамою, люде успокоились и розбйшли ся.

— **Королева Вікторія а школа.** Одна часопись англійска доносить, що королева Вікторія просила, щобы въ нагоды 80-ои рôчницѣ ей уродинъ продовжено ученикамъ зъ Eton College о одинъ тыждень вакацій. Зарадъ школы вôдмовивъ бажаню королевои, а се ей угнѣвало, бо въ тôй школѣ учать ся два ей внуки. Мимо того она сказала: „Я могла бы приказати, але коли не сповняють того, о що прошу, не хочу приказувати!"

— **Забавы для убогои людности въ Америцѣ.** Въ Но-Джерзей начальникъ поліціи зробивъ предложене, щобы мѣсто уряджувало для убогои клясы забавы въ лѣтныхъ мѣсяцяхъ именно танцѣ, и то не въ мѣсцяхъ замкненыхъ [бо трудно о такій величезній салѣ], але таки на улицяхъ, де есть асфальтовый брукъ. Власти мѣскій дуже прихильно приняли се внесене, бо въ Сполученыхъ державахъ взагалѣ дуже дбають о розрывки для убожшои клясы.

— **Коліи фотоґрафічній за помочею лучѣвъ Рентґена.** Недавно часопись Electrical Engineer описала поступоване, якъ робить ся за помочію лучѣвъ Рентґенôвскихъ на кôліи фотоґрафічній зъ письмъ або друкôвъ. Оріґіналъ, чи писаный чи друкованый, кладе ся на сто або бôльше аркушѣвъ паперу вражливого на свѣтло и освѣтать ся черезъ третяну секунды лучами Рентґена. Сего вже досыть, а вôдтакъ лишь розвивати уложеній въ формѣ бльока арк шѣ.

Наука, штука и література.

— „Левъ Лопатиньскій. **Соль терно!!** опо відане з льотерійних приґод Ці а 15 кр. а. в. Львів, 1899. Накладом А. Хейнацкого. З друкарні В. А. Шайковского". [Сторôнъ 40 меншои 8-ки.]

Телеґрамы „Дѣла".

Берлинъ 19 серпня. Говорять, що до 20 высшихъ урядниковъ адміністрації поставлено въ станъ розпорядимости, зъ причины становиска занятого въ справѣ предложена о каналахъ. Сей новый курсъ критикує безпощадно цѣла праса.

Парижъ 29 серпня. Вчера вѣдбула ся кабінетова нарада надъ скликанемъ станового суду для слѣдства въ справѣ вѣдкрытого заговору противъ республики.

Женева 29 серпня. Сербскій еміґранты приготовляють меморіялъ о грѣзномъ положеню и терористичнѣй господарцѣ Міляна. Въ меморіялѣ высказують бажане абы державы спѣльно ухвалили зажадати выгнаня Міляна разъ на всегда зъ Сербіи.

Бѣлградъ 28 серпня. Обжалованыхъ о атентатъ на Міляна вѣдставлено зъ слѣдчои вязницѣ до наглого суду и доручено имъ актъ обжалованя.

Брукселя 29 серпня. Зъ причины заповѣдженого пріѣзду кн. Орлеаньского до Брукселѣ, радикали и соціялісты приготовляють непривязий маніфестаціи.

Ґрасліцъ 29 серпня. Зъ причины конфлікту зъ політичною властею цѣла мѣска рада зложила мандаты. Зворушене мѣжь населенемъ не устае.

Хебъ [Егеръ] 29 серпня. По процесіи, яка тутъ въ недѣлю вѣдбула ся, населене мѣста зъ посломъ Иромъ на чолѣ и мѣскими радниками демонструвало передъ староствомъ спѣваючи Wacht am Rhein.

Новый Ѣчинъ 29 серпня. 260 заступникѣвъ рѣзныхъ громадъ повѣта демонструвало въ недѣлю передъ староствомъ. Демонстранты вручили старостѣ резолюцію противъ податку вѣдъ цукру и §. 14-ого.

Надѣслане.

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

Оптикъ и Механікъ у Львовѣ, площа Галицка ч. 1., противъ Банку Гіпотечного на пивнічнѣ сторонѣ Ґалицкои

поручае въ великѣмъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ: окуляры, пінкеры, льорнеты, бінокля, дальновиды, барометры, термометры, рѣвнѣ ареометры, мікроскопы, лупы, компасы, райсцайґи, таємы мѣрничѣ, піоны, лібелѣ, манометры и т. п.

Уряджене довѣдникѣвъ електричныхъ.

Всякѣ направы полагоджуютъ ся якъ найскорше и найдешевше. 4617

ТОВАРИСТВО „ПРОСВѢТА“

у Львовѣ ринокъ ч. 10

выдало новый накладъ друкѣвъ

I. Друки правничѣ:

1.	Позовъ въ справахъ дрѣбныхъ лібра по 25 кр.			
2.	Контрактъ купна и продажи	I. лібр. по 40		
3.	„ „ „	II. „ по 40		
4.	„ „ „	III. „ по 40		
5.	Повномочіа	по 40		
6.	Подани о екс- и интабуляціѲ, вѣборъ а) б) в) г) лібра	по 40		
7.	Написы до подань о интабуляцію лібр.	по 20		

II Друки для касъ позичковыхъ:

8.	Дневникъ касовый	лібра по 40		
9.	Книга довжниковъ	„ „ 40		
10.	Книжочка для позичаючого 100 прим.	„ 2·—		
11.	Скрипт довжный	„ „ „ 1·20		
12.	Книжочка вкладкова (щадн.)	„ „ „ 3·—		

III. Друки для крамницъ:

13.	Книжка товарова	лібра по 40		
14.	Книжка касова	„ „ 40		

IV. Друки для читаленъ и касъ позичковыхъ:

15.	Списъ членовъ	лібра по 40		
16.	Грамоты членьскій читаленъ „Просвѣты“ примѣрникъ	по 2		

За опаковане и оплату почты дочислае ся належитость особно.

„Артист.-літературних Новин“

вийшли:

Книжка I. „МОЇ ЛИСТИ“ поезиї Д-ра В. Щурата.

„ II. „НОВЕЛІ ЕДҐАРА ПО“ переклад з англійского Іва Петрушевича.

Ціна книжки 1 корона, гарно оправної 2 корони. Замовлати можна у видавця М. ЗАЯЧКІВСКОГО, Львів ул. Педчинська ч. 1.

Цѣна збѣжа и другихъ продуктѣвъ.

25 н. ст. серпня 1899.

Львовъ: Пшениця стара 8·25 до 8·50, пшениця нова 7·75 до 8·—, жито старе 5·90 до 6·20, жито нове 5·75 до 6·—, овесъ старый 5·80 до 6·—, овесъ новый —·— до —·—, ячмѣнь пашнистый 5·25 до 5·50, ячмѣнь броварный —·— до —·— горохъ пашнистый 5·75 до 6·—, до вареня 6·25 до 6·75, вика 4·40 до 4·60, насѣне льняне —·— до —·—, насѣне конопне —·— до —·— бѣбъ —·— до —·—, бобикъ 4·40 до 4·70, гречка 7·25 до 7·50, конюшина червова 42·— до 46·—, конюшина бѣла 30·— до 35·—, конюшина шведска —·— до —·— кукурудза стара 5·80 до 6·—, кукудза нова —·— до —·—, рѣпакъ 10·25 до 10·75, хмѣль старый 65·— до 75·—, хмѣль новый за 65 кільо —·— до —·—, оковита готова за 10.000 літрѣвъ 18·25 до 18·50, на терминъ 16·50 до 17·25.

Курсъ ЛьвѲвскій

въ дня 29 н. ст. серпня 1899.

Акціи за штуку безъ купона.	Плат.	Жад.
Зелѣзн. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. к.	210 50	212 50
Зелѣзн. ЛьвѲв.-Черновѣц.-Ясси по 200 зр.	283 —	286 —
Банку гипот. галиц. по 200 зр. а. в.	375 —	382 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	— —	— —
Банку для торговлѣ и промыслу 200 зр.	198 —	206 —
Листы заставнѣй по 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а. в. выльос. въ 10% прем.	110 —	110 70
Банку гипот. гал. 4½% а. в. льос. 50 л.	100 —	100 70
„ „ „ 4% 60 л. по 200 кор.	96 50	97 20
„ краевого 4½% а. в. льос въ 51	100 20	100 90
„ „ „ 4% а. в. льос. въ 57 л.	97 50	98 —
Товариства кредит. 4% (I емісія)	97 —	97 70
„ „ „ 4% льос. въ 41½ л.	97 —	97 70
„ „ „ 4% льос. въ 56 л.	94 —	94 70
Облиги по 100 зр.		
Галиц. фонду пропинаційного 4% в. а.	97 80	98 50
Буков. фонду пропинаційного 5% в. а.	102 50	— —
Комунальнѣй Банку краев. 5% (II. ем.)	102	— —
„ „ „ 4½% (III. ем.)	100 50	101 20
Позички краевои зъ 1873 по 6% а. в.	103 —	— —
Позички краевои въ 1893 по 4% а. в.	96 —	96 70
Позичка м. Львова 4% по 200 коронъ	93 70	94 40
Льосы:		
Мѣста Кракова	27 —	29 25
Мѣста Станиславова	56	— —
Монеты:		
Дукатъ цѣсарскій	5 66	5 76
Наполеондоръ	9 53	9 62
Повъкиперіялъ	— —	— —
Рубель срѣбный	1 23	1 27
Рубель паперовый	1 27	1 28
100 марокъ нѣмецкихъ	58 75	59 20

!! Купуйте !!

МОЛИТВЕННИКИ

видані товариством „Просьвіта“

Сих Молитвенників є три роди:

I. Молитвенник для руского народу

в народній мові, правописею етимольоґічною, великий і догідного формату обіймаючий 757 сторін друку, найповнійший зі всіх таких Молитвенників.

Молитвенник сей містить в собі: I.) Молитви щоденні ранні і вечірні. II.) З Богослужения церковного, іменно: а) з Вечірні, б) з Повечерниці малої, в) з Повечерниці великої, г) з Утрені, д) Литургія св. Іоана Золотоустого, е) молитви в часі св. Литургії. III.) Тайни покаяня і преся. Евхаристиі. IV.) Молитви для ріжного віку, стану і в ріжних потребах. V.) Молитви в часі Великого посту. VI.) Молитви на празники а) Господскі, б) Богородичні, в) Сьвятих. VII.) Молитви сполучені з відпустами. VIII.) Акафист до а) Ісуса Христа, б) Преся. Богородиці, в) св. Отця Николая. IX.) Ході-бен до преся. Богородиці X.) Тропарі, кондаки, богородичні і прокимени, а) недільні, б) щоденні, в) на празники Господскі, Богородичні і Сьвятих, г) на деякі потреби. XI.) Коляди і инші пісні церковні. XII.) Таблицю пасхалыу.

ЦІНА: *I. На звичайнім папері з образками Преся. Дѣви Марії, Ісуса Хр. і св. о. Николая:*

1) Молитвенник брошурований . . . 60 кр.
2) оправлений ціло в полотно з одвітними відтисками з шабатуркою . . 90 кр.
3) оправлений ціло в шкіру з золоченями і відтисками з шабатуркою . . 1·20 кр.

II. На веліновім папері з чудово гарним образком Преся Дѣви Марії або Ісуса Христа:

4) брошурований . . . . . 70 кр.
5) оправлений як під 3) з додатком золочених берегів . . . . . 1·60 кр

II. Хвалите Господа з небес!

Молитвенник для руского народу.

Зміст і формат молитвенника той сам, що під I) а ріжница в тім, що виданий ґразописею шкільною.

ЦІНА: *I. На звичайнім папері з образком Преся. Дѣви Марії:*

1) Молитвенник брошурований . . . 60 кр.
2) оправлений ціло в полотно з одвітними відтисками з шабатуркою . . 90 кр.
3) оправлений ціло в шкіру з золоченями і відтисками з шабатуркою . 1·20 кр.

II. На веліновім папері з чудово гарним образком Ісуса Христа:

4) брошурований . . . . . 70 кр.
5) оправлений як під 3) з додатком золочених берегів . . . . . 1·60 кр.
6) оправлений як під 3) з додатком золочея як берегів і гарної скобки [клям.] 1·80 кр

III. Народний руский Молитвенник.

[Найкрасший і найлітший дарунок для молодежи!]

новий накладъ, виданє шесте

мовою народною, правописею шкільною, формату малого обіймаючого 356 сторін гарного друку.

Молитвенник сей містить в собі: Молитви щоденні; що кождому християнинови знати, вірити і заховати треба; молитви ранні і вечірні; тайну покаяня; образець іспиту совісти; молитву сокрушеного серця; молитву ґрішника постановленого поправу; молитву по сповіди; молитву перед і по сьв. Причастю; молитву на всякі потреби; сьв. Літурґію з поученями, які треба знати служачому до неї; моленя за Церков; пісні з богослужень церковних; тропарі, кондаки недільні і на деякі потреби; де-що з богослуженя церковного з Вечерні і Утрені; а вкінци пісні: Коляди, до преся. Трійцї, до Ісуса Христа, до преся. Богородиці, до сьв. о. Николая, благальні і гімн цісарскій.

ЦІНА:

1) Молитвенник оправлений в папір з хребтом полотняним . . . . . 30 кр.
2) оправлений ціло в полотно з одвітними відтисками і в шабатуркою . . 40 кр

Сі всі молитвенники можна дістати в канцеляриї товариства „Просьвіта“ у Львові, ринок ч. 10.

Замовлена виконують ся за готівку або за поспіллатою (Nachnahme). Замовляючі поодиноко Молитвенники зволять прислати 20 кр. на оплату почти. 423

Интелїґентна сирота

шукае мѣсця завѣдательки въ рускомъ домѣ, особливо-жь у рускихъ священникѣвъ. Вѣдомость: Ясельскій, Станиславѣвъ. Агенція дневникѣвъ и оголошень. 324 1—1

Пошукує ся панночки Русинки уздібненої до удїлювання науки з IV. кляси шкіл народних для одної дівчинки. Пожадане було би також знане ґри на фортепіянї, однакож доконче не вимагае ся. Зголошеня надсилати прошу: о. Володимир Озаркевич, парох в Сільця, почта Бушіль.

Ученики шкѲлъ середныхъ, потребуючи станцій, знайдуть у вдовы по уряднику вѣдповѣдне помѣщене зъ материньскою опѣкою. Адреса: Загачевска, ЛьвѲвъ ул. Валова число 27. 312 8—3

Ученики знайдуть здоровый харчь и правдиво родительску опѣку у женщины интелїґентнои, котра довшій часъ провадила зарядъ института для хлопцѣвъ. — Близша вѣдомость у *о. Лежигубского ул. Жовкѣвска ч. 28.* 306 4—4

Цѣс. корол. уприв.

Рафінерія спіритусу, Фабрика румy, лікерѲвъ и оцту

Юлія Миколяша НаслѣдникѲвъ

Якова Шпрехера и С-ки

у ЛЬВОВѢ

поручае старѣй горѣвки польскій, розолісы, лікеры, румы правдивѣй зъ Ямайки, коняки, спіритусъ, „Sondout“ на наливки, такожь правдивый сѣчтъ спіритусовый. 866 83—9

Склады для мѣста: улиця Галицка ч. 1 — и улиця Коперника ч. 9.

„СЛАВІЯ“

Банкъ взаимныхъ обезпечень въ Празѣ

(основаный въ 1868 р., въ Галичинѣ вѣдъ 1874 р.)

скончивъ зъ кѲнцемъ 1898 р. 30-ый рѲкъ своеи дѣяльности и зросла во всѣхъ вѣдѣлахъ „Славіи“

	въ кѲнцемъ 1897 р.	
Фонды резервовый и ручаючій	зр. 9,085.656·47	кр.
Премія надежитости побочнѣй и вѣдсотки за рѲкъ 1898	„ 2,517.998·09	„
Обезпечень сумы въ секціяхъ на жите	„ 31,446.439·22	„
Обезпечень сумы въ секціи вѣдъ огню	„ 323,257.816·—	„
Выплачень капіталы, ренты и вѣдшкодованя въ 1898 р.	„ 1,487.178·08	„
За часъ свого истнованя выплативъ банкъ „Славія“ своимъ членамъ капіталы и вѣдшкодованя въ загальнѣй сумѣ до кѲнця р. 1898 .	„ 29,910.069·98	„

„Славія“ принимае въ секціяхъ I и II обезпеченя на дожите або на случай смерти, якъ и обезпеченя вѣна для дѣтей, въ секціи IV. обезпечена вѣдъ шкѲдъ огневыхъ будынкѲвъ, движимостій, збѲжа, товарѲвъ, запасѲвъ, скота и пр.

Тарифы „Славіи“ вельми умѣрены, а услѲвя обезпеченя вельми користны.

Тарифъ и друкованыхъ вне-ень всякого рода, якъ и всѣхъ потрѣбныхъ поясненъ удѣляе якъ найохотнѣйше головне Заступництво „Славіи“ для Галичины и Буковины у Львовѣ при улици Словацкого ч. 3. 68 17—24

„Славія“ принимае зголошенія о удѣленє аґенціи въ мѣсцевостяхъ де нема ще заступника и вельми радо удѣляе аґенціи письменникамъ селянамъ.

МАШИНКИ американьскѣ до робленя жорженого поемности 1, 2, 3 літры по зр. 5·50, 6·50 и 7·50. Рондлѣ до масяжий до смаженя конѣтурѣ по зр. 2·40, 2·80, 3·—. Кльошѣ дротяный до прикрываня полумысковъ штука вѣдъ кр. 35 до 1 зр. ЛедѲвнѣ кѲзыначнѣ знаменятѣ по зр. 24, 35 и 45 поручае ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ торговля зелѣзива у Львовѣ. площа Капітульна ч. 1 напротивъ катедры.

МОЛИТВЕНИК ДЛЯ ДІТЕЙ

виданий

коштом руского тов. педаґоґічного

В полотняній оправі з золоченым хрестом 20 кр. В паперовій окладці 15 кр.

Продае ся в книгарни Наук. тов. ім. Шевченка, Львів ул. Чарнецкого ч. 76.

АНДРЕЙ

КОБѢЛЬНИКЪ

ЛьвѲвъ ул. Сикстуска ч. 30

поручае свою звѣстну въ сполідности

РУКОДѢЛЬНЮ

мужескои и дѣточои

ОДЕЖЬ

ласкавѲй уваѕ Вар. духовенства и мирянъ.

198 16—2

Ботаніка

на высші класи шкіл середних. Підля учебника Д-ра О. Ростафиньского. Зладивъ Іван Верхратский. Вид. 2 р. 1896. Цина 1 зол. 20 цент. в. ав.

Д-ра О. Ростафиньского

Ботаніка

на низші класи шкіл середних. На язык руский переложив Іван Верхратский. Видане друге. У Львові 1898. Цина 70 цент. в. ав.

Мінералоґія

на низші класи шкіл середних, учебник А. М. Ложинцкого, переложив і подекуда доповнив Іван Верхратский. Видане друге 1898. Цина примірника: 70 цент. в. ав.

Списъ важнѣйшихъ выразѲвъ

зъ рускои ботанічнои термінольоґіи и номенклятуры. Зладивъ Иванъ Верхратскій. Выд. р. 1892. Цѣна 80 цент. в. а.

Видани ті можь дістати в книгарні Ставропиґійскій або у автора, професора рускої ґімназиї зі Львові. При замовленю у автора що найменше двох примірників наведених виданій в якій небудь комбінациі (пр. 1 примірника ботаніки і 1 пр. мінералоґії, або 1 примірника ботаніки і 1 пр. Спису, або 2 пр. ботаніки, або 2 пр. мінералоґії, або 30 пр. Спису) порто оплачуе автор.

Розкладъ ѣзды поѣздѲвъ зелѣзничихъ важный вѲдъ 1 мая 1899.

вѣдля часу середно-европейского [пізнѣйшого о 36 мінутъ вѲдъ часу львѲвского.]

посп. приходить о	особ	до Львова	посп. вѲдходять о	особ.	зѲ Львова
		День			**День**
	6·10	Зъ Черновець, Ицканъ, Станиславова		6·20	до Лавочного, Пошту, Борыслава
	6·50	„ Бруховичъ вѲдъ ⅓ до ¹⁰/₉.		6·15	„ Подволочискъ, Одесы, Козовы, г. д.
	7·10	„ Зимноводы „ „ „		6·30	„ Ицканъ, Букарешту, Радовецъ
	7·40	„ Янова (гол. дворець)		6·30	„ Подволочискъ зъ Подзамча
	7·55	„ Лавочного „ „	8·30		„ Кракова, Любачева, Орлова, Вѣдня
	7·44	„ Тернополи на Подзамче		8·45	„ „ Вѣдня, Хирова, Стружа
	8·05	„ „ „ гол. дворець		9·10	„ Сколього, до Лавочного ¹/₇ до ¹²/₇
	8·15	„ Сокали, Равы рускои		9·25	„ Янова
	9·—	„ Кракова, Вѣдня, Орлова		9·35	„ Подволочискъ зъ гол. дворця
	11·15	„ Ярослава, Любачева		9·45	„ Ицканъ, Сопова, Бергомету
	11·56	„ Ицканъ, Черновець, Станислав.		9·53	„ Подволочискъ зъ Подзамча
	1·01	„ Янова на гол. дворець		10·10	„ Белзця, Равы, Любачева
1·30		„ Кракова, Вѣдня		12·50	„ Янова ¹/₇ до ¹²/₉ недѣлѣ и свят
	1·40	„ Сколього, Хирова, а зъ Лавочного вѲдъ ¹/₇ до ¹²/₉.	1·55		„ Подволочискъ зъ гол. дворця
			2·08		„ „ „ Подзамча
1·50		„ Ицканъ, Станиславова		‡2·15	„ Бруховичъ ⁷/₉ до ¹⁰/₉ недѣлѣ и свя
2·20		„ Подволочискъ на Подзамче	2·45		„ Ицканъ, Гусятина, Керезмезе
2·35		„ „ „ гол. дворець	2·55		„ Кракова, Вѣдня, ХабѲвки
	5·15	„ „ „ Подзамче		3·05	„ Стрыя, Сколього лишь ¹/₉ до ³⁰/₉
	5·40	„ „ „ гол. дворець		3·15	„ Янова, вѲдъ ¹/₉ до ³⁰/₉.
	5·55	„ Сокаля		3·20	„ Зимнок воды ⁷/₉ „ ¹⁰/₉.
				3·25	„ Бруховичъ „ „ „
				5·25	„ Ярослава
		Ночь			**Ночь**
	12·10	Зъ Сколього, Калуша, Борыслава			до Кракова, Вѣдня, Берлина
12·30		„ Черновець, Букарешту	12·50		„ Ицканъ, Констанцін, Букарешту
2·16		„ Кракова, Вѣдня, Орлова	2·36		„ Кракова, Хирова, Коросна
	3·05	„ Подволочискъ на Подзамче		4.10	„ Бруховичъ вѲдъ ⁷/₉ до ¹⁰/₉
	3·10	„ „ „ гол. дворець		5·50	„ Ицканъ, Радовець, Кімполюнгу
	6·00	„ Кракова, Вѣдня, Самбора, Сянока		6·26	„ Кракова, Вѣдня, Берна, Варшавы
	6·10	„ „ „ „ Хирова		6·40	а Орлова вѲдъ ¹²/₉ до ¹³/₉
	6·20	„ Ицканъ, Подвисокого, Козовы		6·50	„ Янова вѲдъ ¹/₉ до ¹⁵/₉ въ будни дни
	7·58	„ Ян ва вѲдъ ¹/₉ до ³¹/₉, и вѲдъ ¹⁶/₉ до ³⁰/₉ що дня а вѲдъ ¹/₉ до ¹⁵/₉ недѣлю и свята		7·00	„ Лавочного, Мункача, Хирова
	8·15	„ Бруховичъ вѲдъ ⁷/₉ до ³⁰/₈ и ¹⁰/₉ до ¹⁰/₉.		7·10	„ Сокаля, Равы рускои
	8·30	„ Бруховичъ вѲдъ ¹/₇ до ¹⁵/₉ що день		7.20	„ Тернополя зъ гол. дворця
		„ Кракова, Вѣдня, Любачева		7·42	„ „ „ Подзамча
	9·31	„ Янова вѲдъ ¹/₉ до ¹⁵/₉.		7·47	„ Янова ¹/₁₀ до ³⁰/₉ 1900 включно
	9·55	„ Кракова, Вѣдня, Пешту, Сянока		8·35	„ „ ¹/₉ „ ³¹/₉ и ¹⁶/₉ до ³⁰/₉
	10·10	„ Ицканъ, Козовы, Подвисоцкого		9·11	„ „ ¹/₉ „ ¹⁵/₉ недѣлѣ и свята
	10·08	„ Подволочискъ, Бро- Чернівець		10·40	„ Ицканъ, Гусятина, Радовець
	10·25	„ „ на гол. дворець		10·50	„ Кракова, Вѣдня, Ивонича
	10·30	„ Лавочного, Хирова, Пешту		11·10	„ Подволочискъ, БродѲвъ г. дворця
				11·32	„ „ Грималова, Подзам.

ЗАМѢТКА: Пора нѲчна числить ся вѲдъ 6 годины вечеромъ до 5 годины 59 мінутъ рано. — Бюро информаційне ц. к. зелѣзницѣ державнои при ул. Краецкихъ ч. 5.

Два хлопці або дві дівчата учащаючі у Львові до низших шкіл, знайдуть з початком шкільного року вигідне поміщене і старанну опіку при рускій родині урядничій. — Адресу подасть Адміністрація. 321 2—3

Инструктора на цѣлый рѲкъ потребую для двохъ сынѲвъ зъ вступнымъ испытомъ до I. и II. класы въ рускѲй ґімназіи. Близшій вѣсти листовно *Теодосій Лизицкій* парохъ въ Ляшкахъ почта и стація БобрѲвка. 311 2—3

Важне для п. п. студентѲвъ!

Въ мѣстнѣмъ домѣ знайде умѣщене кѲлькохъ студентѲвъ. Можу запевнити, що знайдуть щиро-родительску опѣку! Теофіля Оглі, ул. Сикстуска ч. 31. 316 2—7

При закупнѣ товарѲвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець и одѣчальный редакторъ Иванъ Белей. Папѣръ зъ вибр. Черняньскои. Зъ друкарни Инстытуту Ставропиґійского, пѲдъ зарядомъ Іосифа Данилевд

Ч. 184. Львовъ, Середа 18 (30) Серпня 1899. Рочникъ XX.

Выходитъ у Львовѣ що днини (крѣмъ недѣль и руских святъ) о 5-тій годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Бібліотека найзначенитшихъ повѣстей“ выходитъ въ второкъ, и въ второкъ и пятницю къ перемѣну разомъ съ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимаютъ: у Львовѣ Администрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24, Центральне Бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароли Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килинського 2; — въ Ярославю: Л. Кржижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11.; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитость за инсераты платитъ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатком

въ Австрії:		на границею:	
на цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року	12 зр.
у Львовѣ:			
на цѣлый рѣкъ	16 зр.	на пѣвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаютъ ся лишь на попереднє застереженє. — Рекламаціи неопечатаній вѣльній вѣдъ порта.

Поєдиноке число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошеня звыкли принимаютъ ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одного стрѣчки инсератовой або ей мѣсце а въ рубрицѣ „Надѣсланє“ по 25 кр. а. в.

Подяки и инші доказы приватній числятъ ся по 15 кр. вѣдъ отпишка.

Конечна потреба подѣду краевои рады шкѣльнои.

Починає ся новый рѣкъ шкѣльный. Русины мали пѣдставу, мали право ждати въ шкѣльництвѣ бодай деякихъ змѣнъ на лѣпше; тымчасомъ, якъ бачимо, лишає ся все по давному.

„Народна Рада“, якъ вѣдомо, ще въ сѣчни с. р. звернула ся до міністерства просвѣты зъ пропамятнымъ письмомъ въ справѣ завѣстной реформы науки рускаго языка въ школахъ середныхъ, котру нѣкчемными заходами всякихъ скоробрешенкѣвъ введено на смѣхъ и публіку вдавно для догоды польскому шовінізмови. Реформа ся навѣть польскѣй молодѣжи не выйде на пожитокъ, бо рускои мовы, якъ доси, такъ и дальше Полякамъ учити ся не схоче. Та й не на те придумали ей польскій шовіністы и ихъ пѣдпѣжки, а лише на ще бѣльше занедбанє рускои мовы въ нашихъ школахъ. Противъ тои реформы звернулось опѣсля до міністерства за прикладомъ „Народнои Рады“ такожъ Руске Товариство педагогічне и такъ поважне Наукове Товариство имени Шевченка. Зъ того часу минуло споро часу, а у всякѣмъ разѣ зъ уваги ще на парляментарній феріи ажь надто досыть, щобы справу полагодити. Тымчасомъ и міністерь просвѣты не зволивъ навѣть доси дати хоть бы яку небудь вѣдповѣдь. Мы, що правда, на жаль, не маємо силы спонукати его до того; але у всякѣмъ разѣ пригадуємо, що міністры приходятъ и вѣдходятъ, а народы живуть и будуть жити. Чи може п. міністеръ ладить ся до вѣдходу та хоче справу лишити на голову свого наслѣдника? Въ иншѣмъ разѣ мовчанємъ годѣ ей убити; народъ мусить упоминати ся о свое слушне право, поки его не добє ся.

Помнивши зневажливу для рускаго народу реформу науки рускои мовы въ середныхъ школахъ, то навѣть пѣсля тыхъ славныхъ новыхъ плянѣвъ нема кому учити рускои мовы. И такъ въ Самборѣ вже вѣдъ дав на не обсаджене мѣсце учителя, а рускаго языка учать фільольоги, музики, а навѣть катихитъ, хоть всѣ они може на звѣздахъ лѣпше розумѣють ся нѣжь на рускѣй мовѣ, а дехто зъ нихъ навѣть въ засадѣ рускои мовы не признає. Въ Сяноцѣ для 116 ученикѣвъ рускои народности не тѣлько що нема учителя рускои мовы, але науки удѣляє катехитъ — вѣнъ може бути доскоиалымъ учителемъ, тѣлько не до рускои мовы — ажь въ двохъ вѣддѣлахъ по двѣ годины на тыждень. Чи се не кпины зъ науки другого краєвого языка? Чи можна въ тѣмъ добачати тенденцію, щобы и польска молодѣжь якъ найчисленѣйше учила ся рускои мовы? Чи пр тивно, не є тутъ очевидна тенденція, щобы и зъ Русинѣвъ якъ найменше учило ся ей и якъ найменше скористало зъ науки?

Кажуть, що нема кваліфікованыхъ учителѣвъ до рускои мовы. Не хочемо сего перечити; може и справдѣ нема. Але коли краєвой радѣ шкѣльнѣй на тѣмъ залежало, щобы въ кождѣй гімназіи була власна сала гімнастична и власный учитель гімнастики зъ посередъ збору учителѣвъ, то постарала ся о те; и теперь майже въ кождѣй гімназіи учить гімнастики таки гімназіяльный учитель, котрый постаравъ ся о потрѣбну кваліфікацію. Такъ само и французского языка майже въ кождѣй гімназіи учить теперь одинъ зъ гімназіяльныхъ учителѣвъ зъ потрѣбною кваліфікацією. Тымчасомъ про бракъ учителѣвъ до рускои мовы краєва рада шкѣльна знає вже и пише въ своихъ справозданяхъ вѣдъ давныхъ лѣтъ и все заповѣдає якісь стипендіи, але доси нѣчого не чувати анѣ про стипендіи анѣ про новыхъ учителѣвъ. Не вже-жь гімнастика и французскій языкъ важнѣйші у насъ вѣдъ науки рускои мовы? Мы не говоримо вже про заходы рады шкѣльнои для придбаня учителѣвъ до нѣмецкого языка; зазначуємо лише, що при щирѣй дбалости о науку нѣколи не бракне кваліфікованыхъ кандидатѣвъ, — такъ, якъ не бракне нѣколи шевцѣвъ, поки люде потребуютъ чоботъ; зато лише нема шевцѣвъ, де люде не дбаютъ о чоботы, — якъ пр. на селѣ.

Въ коломыйскѣй гімназіи прибуває сего року вже осьма кляса зъ рускимъ выкладовымъ языкомъ. Коли ходило о польскій гімназіи, то въ такихъ разахъ именовано директора вже по отвореню четвертои класы, а завсѣгды вже при отворенои осьмои. Але тутъ що иншого. Хочь по мысли цѣсарского розпорядженя мала се бути вѣдъ самого початку окрема самостійна гімназія; хочь п. Бобжиньскій свого часу заявлявъ публично, що зъ настанямъ четвертои класы руска гімназія буде вѣдлучена вѣдъ польскои: все таки и доси нема о тѣмъ анѣ слыху; бы навѣть помѣщеня для осьмои класы доси ще нема, а перша кляса мѣститъ ся при самыхъ выходкахъ и то ще такъ, що стѣна, передѣляюча клясу вѣдъ выходкѣвъ, є цѣлкомъ мокра.

Сѝ факты є лишь дальшими доказами, якъ енергічно намъ старати ся треба о роздѣлъ краєвои рады шкѣльнои на руску и польску секцію.

Украинцѣ на археольогічнѣмъ зѣздѣ.

По заборонѣ Галичанамъ рефератѣвъ въ руско украинськѣй мовѣ на XI. археольогічнѣмъ зѣздѣ въ Кіевѣ — Русины галицкій не взяли участи въ зѣздѣ. Украинцѣ зъ Россіи, хочь якъ болюче дѣткнула ихъ тая заборона, не могли усунутись вѣдъ участи въ зѣздѣ и — при данихъ обставинахъ навѣть годѣ було вѣдъ нихъ того вымагати. Они-жь головно займались пѣдготованємъ зѣзду, они устроювали выставу при зѣздѣ, они заложѣли множество дуже важныхъ рефератѣвъ — словомъ: ихъ передовсѣмъ вязали зобовязаня супротивъ императорского археольогічного общества, а вѣдтакъ и самого зѣзду. Кромѣ того певно стоявъ ще на взглядѣ и интересъ науки ..

Але при тѣмъ не треба думати, що Украинцѣ брутальну а безголову обиду и проскрипцію руско-украинськаго языка на науковѣмъ зѣздѣ приняли може байдужно и мовже не маніфестуютъ свого протесту и свого обуреня. Нѣ, такъ не є! Они щиро дбаютъ о наукову сторону зѣзду, импонуютъ рефератами — але тѣлько й всего. По за тымъ — абстиненція!

Дня 6 (18) серпня вечеромъ вѣдбула ся въ лѣтнѣмъ льокали „кіївского купецкого собранія“ вечеря въ честь славяньскихъ и другихъ заграничныхъ гостей, устроена „русскими“ членами зѣзду „по подписцѣ“ [т. є складками]. Отже послухаймо: що о тѣмъ пише справоздавець московскихъ „Русскихъ Вѣдомостей“:

„На вечери було по-надъ 100 особъ зъ графинею Уваровою. Межи тоастами були такожъ говорени по чески, по серѣски и по французски. Однакъ межи Славянами не було анѣ одного Галичанина *та й мѣсцевый малорускій елемент по-найбѣльше усунувъ ся*. [Що може знайшовъ ся такій, що пѣйшовъ на вечерю и не додержавъ солідарности, се усюды бувае]. Якъ кажуть, до Кіева приѣхали деякій галицкій ученій, але не записали ся въ члены зѣзду и не брали въ нѣмъ участи. Поясняє ся се, очевидно, тою обставиною, що на зѣздѣ не допущено малорускаго языка. Впрочѣмъ передъ самымъ зѣздомъ насипѣло повѣдомленя зъ Петербурга, що міністерство внутрѣшныхъ дѣлъ не бачить перешкоды до допущеня малорускаго языка на зѣздѣ, але не на публичныхъ засѣданяхъ и при участи лише 25 особъ. Однакожъ ученый комітетъ узнавъ за рѣчь неможливу покористувати ся такимъ „разрѣшеніемъ“ за-для неможливости уживания *„полицейскихъ мѣръ“* для допускания членѣвъ лишь у вызначенѣмъ числѣ. Отже *будучи* такимъ чиномъ *непризнаными офіціяльно за окремѣшну народность* и очевидячки *не бажаючи змѣшувати ся зъ прочими „русскими“* въ принятю славяньскихъ заграничныхъ гостей, *многій видній представитель мѣсцевои украинскои* [„украинской“] *интеліґенціи* узнали за неможливо взяти участь въ спѣльнѣй товарискѣй вечери, а *волѣли вѣбрати ся того вечера окремою компанією*“.

Славно!

Организація Русинѣвъ въ Америцѣ.

(*Докѣнченє зъ ч. 178.*)

Дальше Совѣтъ „Товариства руско-кат. священикѣвъ им. св. Кирила и Методія“ пише въ своѣмъ посланію:

„До кѣнца октобра с. р. мае кожда громада церковна надѣслати точный списъ своихъ членѣвъ, а именно: 1) число фамілій; 2) число самотныхъ хлопцѣвъ [вѣдъ 16 лѣтъ] и дѣвчатъ; 3) число т. зв. „соломяныхъ вдовцѣвъ“ [що мають жены въ старѣмъ краю]; 4) число дѣтей [хлопцѣвъ и дѣвчатъ осѣбно]; 5) исторію основаня рускои громады, хто першій давъ початокъ до основаня церкви и якій були священики; 6) за кѣлько куплено плянцъ пѣдъ церковь и чи она деревяна, чи мурована; 7) кѣлько коштуе церковь, 8) коли выбудована и кѣлько мае ще довгу и на кого теперь записана; 9) якій станъ теперь касы церковнои; 10) списъ всеи утвари церковнои,

Изъ Станиславѣвского Пѣдгѣря.

Попало ся намъ въ руки кѣлька картокъ изъ давного зѣбриника „Зъ народныхъ устъ“, списаного може ще въ 1860-ыхъ, коли не въ 70-ыхъ рокахъ п. Мелитономъ Бучиньскимъ на Станиславѣвскѣмъ Пѣдгѣрю. Въ невеличкѣмъ урывку того зѣбриника — самій перлы народнои поезіи: оповѣдаючои и лірычнои. Зъ огляду на внутрѣшну красу и на чудову форму тыхъ пѣсень [хочь деякій є — варіянтами знаныхъ пѣсень] подаємо нинѣ кѣлька оповѣдаючихъ, задержуючи примѣты мѣсцевого говору.

Марія.

Бувъ чоловѣкъ Андрѣечко
та й мавъ доньку Марічку.
Ой пѣ Андрѣй днину, два дни,
ажь на третый спамятавъ ся.
Ой приходитъ до домочку —
склонивъ долѣ головочку:
— Ой Маріе, Марічко,
иди въ поле по водицю
у студеную кирницю!

Приносить вна та й водицѣ
изъ студенои кирницѣ.
— Ой татуню, татунечку,
а що въ поли за димове? —
ци вѣвчарѣ вогнѣ кладутъ
ци Татаре людій берутъ?

— Нѣ вѣвчарѣ вогнѣ кладутъ,
нѣ Татаре людій берутъ, —
ой то, сыну, за тобовъ йдугъ.
Бо за сто я тебе продавъ,
гой, за сто миль миліона
и за сто миль за далеко!

Ой иде день, иде два дни —
приѣзджае на подвѣре:
— Ой Андрѣю, Андрѣечку,
віведи намъ Марічку!
Віводитъ вѣнъ служниченьку,
найвѣрнѣщу клюшниченьку.

— Не Маріинъ то походець,
то Маріинъ лишь уборець!
Гей Андрѣю, Андрічку,
віведи-жь намъ Марічку!
Бо якъ кѣньми якъ здвигнѣмо,
подвѣре ти рознесемо
та й Марію си озмѣмо!

Віводитъ вѣнъ Марічку
Марічку якъ зоречку.

— Ой мачусѣ я дякую,
та й братови я дякую,
лишь татови не дякую —
бо за сто миль мене продавъ,
гей за сто миль миліона
и за сто миль за далеко!

Ой ѣде день, ѣде два дни,
ажь на третый промовила:
— Ой Турчине, Турчиночку,
то я видку калиночку —
най си вітну паличечку!

Рубае вна та й одну, двѣ:
одну ему, другу собѣ —
рукавцемъ се вна закрыла
й у серце нѣжь забуртала.

Надлетѣла зазуленька
та й узяла щебетати:
Ой Турчине, Турчиночку,
нема-жь твоѣ Марічки:
убивъ жѣнку молоденьку
тай дитинку малесеньку!

Зап. въ Гринѣвцяхъ.

— Волѣвъ-емъ се самъ истати,
нѣжь мавъ-емъ ѣй ножа дати!

Зап. въ Гринѣвцяхъ.

Кара за матѣрь.

Дубъ на дуба похилився се —
сынъ зъ матѣнковъ посварився се:
— Ой йди, пене, геть вѣдъ мене,
будуть гостѣ та й у мене:
мои гостѣ въ кармазинѣ,
а ты, пене, въ петечинѣ!

Пѣйшла ненька блукаючи,
Своѣ доньки шукаючи.

— Ой де ты йдешь, стара пене?
— Ой йду, доню, та й до тебе!

— Не ѣди, ненько, та й до мене,
ой бо лиха доля въ мене:
якъ зъ-надвору свѣтъ темнѣе,
мое серце каменѣе,
люта зима у головахъ,
кряга леду на серденьку,
тяжкій камѣнь на ноженькахъ.

— Ой цить, мила, не жури се!
була зима — буде лѣто:
люта змыя пѣде въ лѣсы,
кряга леду розтопитъ ся,
тежкій камѣнь покотитъ ся.

За годину, за маленьку
здогаяе сынокъ ненъку:
— Гой верни ся стара пене,
бо пригода є у мене:
ударивъ грѣмъ на мѣй дѣмъ,

Тройзѣле.

Ой на горѣ на высокѣй
ячмѣнь половѣе —
ой радъ бы я вѣдвѣдати,
що дѣвчина дѣе;
ой радъ бы я вѣдвѣдати,
ой радъ бы я знати,
чи позволитъ дѣвчинонька
старосты пѣслати.

— Ой позволю, козаченьку,
старосты пѣслати,
лишь бы менѣ на недѣлю
тройзѣле дѣстати!

— Ой є въ мене воронiи
три конѣ на стайни —
та й якъ сяду та поѣду,
тройзѣле дѣстану!

Ой сѣвъ козакъ на коника,
поѣхавъ ярами
та надыбавъ тройзѣле
межи яворами.
Ой злѣвъ козакъ изъ коника
тройзѣле козати —
надлетѣла зазуленька
та й стала кувати:
— Ой не копай, козаченьку,
оттого тройзѣле!
дѣвчина те израдѣла —
изъ вичимъ весѣле.

Всѣдлавъ козакъ кониченька
въ срѣбнее сѣделце
та й приѣздитъ на подвѣре —
ажь зъ вичимъ весельце!

ИНТЕРНАТЪ СТ. ПЕТРИЦКОГО
умѣщеный
при улици Жуліньского ч. 11.

и ся вартість; 11) чи є дім парохіяльний и кілько коштує; 12) чи є руска школа, відъ коли, кілько дітей учащає и хто теперь дяк-учителем и як утримує ся; 13) чи є співъ хоральный, читальня и клюб політичный и кілько сітізенів може бути въ громаді; 14) який суть братства мужеский и женьский, хто основавъ и коли, стан касы и число членів; 15) при якихъ роботахъ головно наші люде працюють; 16) кілько є душь зі стороны галицкои, а кілько зъ угорскои; 17) изъ которыхъ головно місцевостей люде поприходили; 18) чи мають люде наші приватні недвижимі власности и яка их вартість разом; 19) кілько є рускихъ бізнесістів; 20) який плейзы належать до дотычнои парохіи и число душь и де суть філіяльні церкви або капличе и кілько коштують?

Щобы ті даты були точні, то зъізд нашь філядельфійскій ухваливъ, абы всі священики зволяли особисто перепровадити списъ при помочи громадянъ и до кінця октября надіслати до совіта, а выбрана спеціяльна комісія редакційна [оо. Ив. Арданъ, П. Кешелякъ и Гавр. Мартякъ] займе ся выданем 1-ого шематизму за 1900 рік.

Також наші братя Русины зъ Канады зволять до насъ відносити ся во всіхъ справахъ, а наше товариство вдоволить их просьбі. Просимо нашихъ братів, особливо п. Геника въ Канаді, щобы коротко описали тамошні наші кольонії и менше-більше подали намъ число нашихъ еміґрантів и де вже зачинають будувати церковь? Котрі кольонії выбудують церковь и зможуть дати яке-таке утримане священикови, то могуть до насъ внести прошеня о священика, а мы будемо старати ся спровадити имъ священика зъ краю. Ті даты помістить ся въ нашім шематизмі. Если-бъ канадійскі Русины могли при кінци сего року бодай одного делеґата выслати на нашь головный зъізд, то се насъ дуже тішило-бъ.

Хотяй зъ Бразилією мы не можемо мати безпосередныхъ зносинъ, то мимо того, яко братя однои народности и віры, звертаємось зъ просьбою до васъ Всч. оо. духовні [о. Роздольскій и другі] и до васъ братя Русины бразилійскі: звольте прислати намъ даты загальні що-до числа всіхъ еміґрантів-Русинів въ Бразилії, як и подробный описъ вашихъ громадъ церковныхъ и другихъ кольоній рускихъ, шкіл, читалень, братствъ, а тое все напечатає ся въ нашім шематизмі (въ языці рускім и латиньскім).

Тоже братів на Гавайскихъ островахъ просимо подати намъ вісти про жите-буте и тоже число нашихъ поселенців.

А теперь просимо благосклонно тыхъ Всч. оо. духовныхъ, котрі ще не підписали статутів або хотять зголосити свое приступленє, щобы зволили як найскорше на адресу председателя прислати и выповнити слідующу декларацію [*тутъ иде формулярь деклярації, котрый мы пропускаємо*]. Нововступаючій членъ зволить заразомъ выслати 5 долярів вступного и по 1 долярови місячного на адресу касіера: Rev. Kornel Lawryshyn, Shenandoah, Pa. У всіхъ прочихъ справахъ належить удавати ся підъ адресою председателя.

Тымъ всімъ братямъ, такъ духовнымъ як и світскимъ, котрі насъ поздоровили зъ нагоды головнои конвенції въ Філядельфіи, складаємо щиру подяку. Мы выйшли зъ народа и жиємо для народа и зъ народомъ будемо все держати, тому лучім ся разомъ всі, братя Русины, такъ зъ галицкои як и зъ угорскои стороны, бо одна мати руска насъ всіхъ родила и кормила, любімъ нашу св. церковь, нашу руску бесіду, а врата адова не одолієть насъ. То-ж зъ Богомъ въ передъ!"

Письма зъ краю.

Зъ Бучацкого пашалика пишуть намъ:

Зъ настанем свіжого староты, п. Невядомского, надіяли ся мы лучшихъ часівъ и більшо справедливости въ повіті. Оно трохи лучше, але не зовсім. Ненависть до всего що руске, тягнесь дальше. Примірамъ до недавна були бодай куверты до рускихъ урядівъ парохіяльныхъ адресовані по руски, а теперь видно здогадались, що и сеи „концесіи" за богато „москалямъ" та „радикаламъ" и вже йде по давному. Ба, на жаль, доходить до того, мовь-бы ц. к. староство не було державнымъ урядомъ, але експозитурою польскою.

Відавалась у мене вдовиця передъ уплывомъ шести місяців. Давъ я ій картку, якъ звычайно діе ся, абы знали тамъ, о що ходить. Иде бідна до „заступника" [староста бувъ на урльопі] п. Белдовского. Сей відправляє ей, бо po ruski не вміє читати. Бідна жінка абы не тратити часу, бо то горячій день, жнива, шукає душі, абы ій то перевела на польски. Находить писаря, дає зъ гірокою бідою „шістку" и такъ доперва удостоилась „авдіенціи" у „заступника" ц. к. старосты...

До того ще яка практика! Того дня не зорудувала нічого у ц. к. фізика, бо не мала грошей. Черезъ се я відложивъ вінчанє. Иде она другій разъ до фізика розумієсь пехотою звыжь повтора миль, зновъ за мало грошей! Вертає назадъ до села старая грошів и зновъ вде того самого дня до Бучача, бо завтра шлюбъ. Вкінци дістає свідоцтво відъ ц. к. фізика, але сей, на диво, не каже ій нти зъ тымъ до староства о диспензу, але посилає ей назадъ до села абы купила стемпель, пійшла до писаря, котрому розумієсь зновъ треба заплатити, зробила черезъ писаря письменне поданє о диспензу и такъ чекала на благодать зъ ц. к. староства...

Такои практики я ще до теперь не видавъ не чувавъ. Чиж-не мука для бідныхъ людей? И за що й по що?!

Василівъ.

Переглядъ політичный.

Въ політичныхъ кругахъ Австрії зробила велику сензацію вість, що державного радника д-ра Бравна и бр. Хлюмецкого покликано на цісарскій дворъ до Ишлю. Добачують въ тім наслідки послідного поізду гр. Голуховского въ Ишлю. Сей фактъ N. W. Tagblatt пояснює въ тымъ, що въ хвили коли розпочали ся заходы въ тім напрямі, абы зробити парламентъ способнымъ до праці и коли говорять о новій обструкціи при виборахъ до делеґацій, цісарь хотівъ бы почути гадку такого парламентариста, як Хлюмецкій. Фактъ сей не буде мати нізякихъ безпосередныхъ наслідківъ.

Любляньскій Slovenec пишучи о ситуаціи кінчить: Після всякои правдоподібности ані бесіды не може бути о тім, абы кабінетъ гр. Туна уступивъ вже въ осени; его бытъ запевненый до нового року. Лихій методъ різныхъ славяньскихъ и ческихъ дневниківъ, писаня о можливыхъ змінахъ въ конституціи принісъ великій шкоды становиску правиці. Богато славяньскихъ чинниківъ придержує ся той гадки, що заострена ситуація принесе ей розвязаня въ дусь прихильнім для правиці. Сей поглядъ є блудный, и може правиці принести необчислені шкоды. Противно, лише злагодженє ситуаціи могло бы довести до дійстного розвязаня кризы.

Президентъ палаты послівъ д-ръ Фукесъ выголосивъ вчера на зборахъ своихъ виборцівъ въ Зафельденъ промову, въ котрій дуже остро выступивъ противъ антіримского руху, як також противъ німецкихъ радикалівъ и обструкціи. Бесідникъ взивавъ правительство абы нарешті зібрало ся на відвагу и енергічно выступило противъ катілінарныхъ атентатівъ деякихъ політичныхъ авантурниківъ. Зборы ухвалили резолюцію противъ того, що діяло ся въ Зальцбурзі, Инсбруці, Градци и Целовци, добачуючи въ тім, лише овочі радикальнои аґітаціи. Резолюція выказує дальше гадку, що языковій розпорядженя суть для радикалівъ лише претекстомъ, котрый цілкомъ не оправдує обструкціи.

Въ тім самім дусі умістивъ Linzer Volksblatt статью, здаєть ся зъ підъ пера п. Ебенгоха. Авторъ тои статьи підносить, що въ кругахъ католицко-людового сторонництва панує велике невдоволенє головно зъ тои причины, що правительство для охороны заграничныхъ интересівъ и для охороны спокійныхъ горожанъ не уживає для здавленя радикальныхъ екцесівъ тыхъ прислугуючихъ ему средствъ, котрі зъ обовязку повинно бы ужити и котрі могли бы зломити сей противдержавный рухъ. Письмо дальше жалує ся, що правительство католицкого-людового сторонництва не окружає передъ напастями противниківъ тою опікою, до якои оно, на основі законівъ має незаперечене право. Клерикалы прямо выпятій зъ підъ права; терпеливість католицко-людового сторонництва вже вычерпала ся. Ситуація така, що въ державі лишь той тішить ся признанем, хто є радикаломъ, але радикальнымъ може стати ся також католицко-людове сторонництво. Се сторонництво є сильною партією; за нимъ стоить німецкій народъ альпейскихъ краівъ и той народъ мусить нині, не покидаючи очевидно законнои дороги, унати оборону своіи справы въ власній руки, а тогды побачать, чи почують его голосъ. Такъ як доси, нти дальше не може и не повинно. Narodni Listy обговорюють донесеня кількохъ дневниківъ, що Тунъ намірає ввести языковій розпорядженя и що д-ръ Кайзль прибуде сими днями до Чехін, абы „поговорити" зъ молодо-Чехами. Коли се правда — пише молодочеський дневникъ — то правительственні круги скоро прийдуть до переконаня, що чеський ґрунтъ ставъ ся нині ще твердшій, як коли небудь и молодоческій послы не можуть погодити зъ вірностію для свого народу, абы хочь бы найдрібнійшу частину своихъ правъ выдати на рабунокъ. Въ добре поінформаныхъ політичныхъ кругахъ говорять, що правительство намірає предложити до цісарскои санкціи проектъ закона, ухваленый ческимъ соймомъ, въ справі языка автономічныхъ властей. Сей проектъ ухвалено въ цвітни с. р. въ часі неприсутности Німцівъ, котрі покинули соймъ, и обійманє рядъ постановъ, противъ котрыхъ Німці енергічно выступали, уважаючи их за несправедливі. И такъ примірамъ після того проекту німецкій громады и рады повітовій, підъ грошевою карою будуть мусіли приймати и полагоджувати ческій поданя. Полагодженє поданя може бути выдане въ урядовім языці громады або рады повітовои.

— —

Въ Реннахъ заряджено строгій средства осторожности, бо не лишь Ляборі, але й вже президентъ трибуналу одержують безпосередно листи зъ погрозами. Всіхъ присутныхъ зревідовано, вікна въ пивницяхъ позабивано и заборонено приносити до салі розправъ фотоґрафічні апараты. Найважнійшимъ свідкомъ бувъ вчера полковникъ Кордіе. Вінъ мавъ вже бути оногды переслуханый, але заявивъ, що найважнійшихъ зізнань зложити не може, бо его вяже урядова тайна. На жаданє президента трибуналу правительственный комісаръ телеґрафічно постаравъ ся о звільненє свідка відъ урядовои тайны. Свідокъ зізнає, що Дрейфусъ любивъ часто хвалити ся, все відзначавъ ся великою цікавостею и скоро прийшовъ до переконаня, що яко жидъ, не довго лишать ся въ ґенеральнім штабі. Цікавість Дрейфуса свідокъ пояснює собі тымъ, що Дрейфусъ знаючи, що не може довго лишати ся въ ґенеральнім штабі, старавъ ся набути відомости, котрі відтакъ придадуть ся ему въ чинній служби. Що до документу Cette canaille de D. то сей документъ дуже старый, правдивый антикъ. Се неправда, що въ ґенеральнім штабі підозрінє відразу упало на Дрейфуса. Противно! Коли бордеро прийшло до статистичнои секціи, нихто не підозрівавъ Дрейфуса. Підозрінє було звернене выключно до одного аспіранта ґенерального штабу. Бордеро надійшло до секціи 24. вересня а доперва 8 жовтня зачали підносити деякій підозрінія противъ Дрейфуса. „Коли розповідано тутъ о всіхъ подробицяхъ то лише тому, абы відперти прямо негідній зізнаня мого бувшого майора Лявта, аложеній передъ касаційнымъ трибуналомъ. Лявтъ запевнявъ, що заки бордеро прийшло до міністерства війны, нихто не знавъ о тім документі. Оно прийшло до міністерства війны „звычайною дорогою". Поясню, що се значить. Именно до информаційнои службы уживано певного аґента. Той бувавъ пильно въ трехъ домахъ, въ которыхъ однакъ старавъ ся більше познакомлювати ся зъ покоівками як зъ панами домівъ. Зъ відтамъ приносивъ дуже часто подерті на кусні папери, а мы бавили ся складанем ихъ. Суть, именно люде, для котрыхъ се така забавка, як выкладане картъ. Згаданый аґентъ удержувавъ зносины зъ одною дамою, котра доручувала ему папери забрані зъ німецкои амбасады. Сеся женщина, ся тою „звычайною дорогою" и такъ ей називали въ міністерстві. Разъ була посварила була зъ бюромъ, але се недовго трезало. Вернула зновъ и принесла якійсь документъ. Стало ся се тогды, коли надійшло бордеро. Здогадую ся, що то она его принесла. Крадежи въ міністерстві війны були ще передъ вступленемъ Дрейфуса до штабу. Коли показало ся бордеро, нихто не думавъ о Дрейфусі. Въ першій хвили підозрівали 45-літного офіцира котрого въ тім часі павіть декоровано. Въ 1898 році свідокъ віривъ въ вину Дрейфуса хочь противъ него говорив лише одинъ документъ; бордеро. Однакъ відъ хвилі, коли довідавъ ся о слідствії Пікарта, вінъ непохитно переконаный, що Дрейфусъ не винен. Ненависть и интриги Анріого противъ Пікарта свідокъ пояснює тымъ, що Пікартъ бувъ перешкодою аванеу Анріого. Вінъ хотівъ свого зверхника усунути и занати его місце.

Ой приїздить на подвірє
та взявъ ся дивити —
взяли брате-молодчики
мідъ до него пити.

— Ой не хочу, брате, меду,
не хочу горівки,
лише хочу три словечка
сказати до дівки:
Лівовъ руковъ изъ кишені
Зілє вінимаю,
правовъ ручковъ до пояса —
шаблю відпинаю,
та й якъ моя шабелина
по лісі бренїла —
оттакъ тобі, дівчинино,
головка злетїла!
Ой бренїла та й бренїла
зъ горы на долину —
вже я те се, сивый коню,
теперь не покину!

Зап. въ Гринівцихъ.

Штефна.

Ой піють кури,
піють уже двое —
стоитъ Штефонька
Зъ Яночкомъ на розмові.

— Такъ же я зробивъ,
як весь казала с-ночи,
вдаривъ Андруся
обухомъ межи очи!

Ой Андрусеви
въ усі дзвононьки дзвонятъ —
за Штефновъ шельмовъ
всю громадоньку гонятъ.
Ой Андрусенька
въ біле шмате вбирають —
за Штефновъ шельмонъ
всю громаду зганяють.

Догнали-ж ви
на коломыйське поле:
— Не втікай, Штефно,
бо ты вже не поволи!

Привели ви
до вельможного пана —
уже Штефоньцї
та вікопана яма.

— Ой як ме будешь,
молода Штефно любити,
ще те не скажу
зъ цего світа губити.

— Не буду-жь я васъ,
мій паночку, любити —
Яночка люблю,
зъ Яночкомъ буду,
зъ Яночкомъ підъ гнити!

— Ци видишь, Штефно,
ту высоку могилу?

— Виджу, паночку —
Люблю Яночка,
зъ Яночкомъ на ній згину!

— Ци видишь Штефно,
тую глубоку яму?

— Виджу, паночку —
люблю Яночка,
зъ Яночкомъ у ню лягну!
Ой най же мати
та най не плаче за мною,
бо моя мати
буде зо мновъ судъ мати —
бо мене було
за Андруся не дати!

Зап. въ Колиндихъ.

Настя.

Ой служила Настя въ пана
штири роки не віддана,
та й на пятый наступила —
Настя пана полюбила.

— Чому, Насте, смутна ходишь,
йдешь по воду, не співаешь,
біле личко не вмываешь?

— Панї-жь моя вельможная!
щось бы я вамъ та'й сказала,
кобы я ся не бояла...
Панъ васъ хоче покидати,
зо мновъ, Настевъ, вандрувати.

Взяла ій за рученьку,
завела ій въ темниченьку.
— Ой на-жь тобі шате шити,
мого пана не любити!
Ой ший, Насте, хоть не видно,
співай, Насте, хоть ти гидно!

У недїлю дуже рано
та йде панъ зъ міста пляный,
ой йде вінъ та співає
до місяця промовляє:
— Ой місяцю, місяченьку,
світи Насти въ темниченьку!

Панї тото як учула,
та й до Настї гнеть прибула:
вівсла ій на вулоньку
стела Насти головоньку.

Ой де Насти ручки впали —
самі свічі запалали;
а де Насти голось впала —
то тамъ Насти церковь стала.

— Ой ты, Насте, будь зъ святыми,
а я буду зъ проклятыми!"

Зап. въ Колиндихъ.

Коли майоръ Лявтъ звернувъ увагу свѣдка на се, що вонъ самъ є антісеміт'омъ, и высказавъ свое невдоволене зъ того, що жида приняли до ґенерального штабу, свѣдокъ сказавъ: Такъ, я антісеміт'ь, але мій антісеміт'измъ нѣколи не зайшовъ такъ далеко, абы я мавъ складати фальшивій зізнаня, хочь-бы противъ жида. Я честный чоловѣкъ и маю совѣсть. Коли ґенералъ Роже спытавъ, котрій то его зізнаня свѣдокъ уважае за фальшивій, Кордіе сказавъ: „Все що Роже сказавъ, є ложь". Ґенералъ Мерсіе потверджуе зізнаня свѣдка, що братъ Дрейфуса нѣколи не пробувавъ підкупити ґенерала Сандера.

Другимъ дуже важнымъ свѣдкомъ бувъ бувшій міністеръ вѣйны Фрейсіне, на котрого покликувавъ ся бувъ Мерсіе въ справѣ надісланыхъ въ заграницѣ 35 міліонівъ на дрейфусівску аґітацію. Свѣдокъ высказуе переконане, що у Франціи сесю кампанію ведено цѣлкомъ безъинтересовно. За границею она могла коштувати. На питане Ляборіого свѣдокъ заявляе, що не мае найменшои підставы вѣрити въ поголоску, що въ ревізіи процесу відограв яку-небудь ролю заграничный грошь. Свѣдокъ заявивъ такожь, що цѣнить высоко несплямленый характеръ Шайеръ Кестнера.

По переслуханю кількохъ менше важныхъ свѣдківъ, зъ котрыхъ одинъ, ґрафо льоґъ Белиомъ заявивъ, що бордеро не походить відъ Естергазого, але є фальшоване, закінчено розправу.

О справѣ Дрейфуса монархістичный дневникъ „Gaulois" пише: „Ґенералови Мерсіерови підъ загрозою тяжкои кары не позволено сказати цѣлои правды, а она така: Дрейфусъ написавъ „бордеро" т. є. рахунокъ за доручені Нѣмеччині акты и післявъ до Берлина, абы ему заліквідовано грошѣ. Цѣсарь Вільгельмъ самъ переглянувъ бордеро, а обуреный великимъ рахункомъ, написавъ на нѣмъ слова: „Та каналія Д. рѣшучо за богато вымагае", и казавъ письмо відослати до своои парискои амбасады, абы ґр. Міністеръ чи Шварцкопенъ поторгували ся зъ Дрейфусомъ. Бордеро выкравъ зъ нѣмецкои амбасады французкій аґентъ. Коли Дрейфуса арештовано, перепудженый Міністеръ вшавъ до Елізейскои палаты и загрозивъ Періерови війною. Се була хвиля, о котрій зізнали: Ґенералъ Мерсіе, що війна зъ Нѣмеччиною висѣла на волоску, а б. міністеръ заграничныхъ справъ, що ситуація була дуже поважна. Правительство выкрутило ся зъ клопоту въ той способъ, що Естергазому казали, наслѣдуючи письмо Дрейфуса, скопіювати бордеро зъ поминенемъ словъ Вільгельма и доперва сесю копію показали военному судови зъ 1894 року. Коли зъ Берлина енергічно зажадали звороту оріґіналу бордера, віддано его Міністерови. Передъ тымъ однакъ Мерсіе казавъ бордеро відфотоґрафувати и сесю фотоґрафію до нинѣ посѣдае въ своихъ актахъ. Отже се правда, що бордеро, котре лежить на столѣ суду въ Реннахъ написане рукою Естергазого".

Выборъ комітету парохіального.

Новый законъ для Галичины о конкуренціи парохіяльнои зъ 16. цвѣтня 1896. В. з. кр. ч. 25, чи радше новеля до того закона, поміжъ иншими постановами доповнивъ такожь недостаточні приписы давного закона о выборѣ комітетівъ парохіяльныхъ. Въ складъ того комітету входить пятьохъ членівъ, котрій репрезентують стороны, обовязаній оплачувати конкуренцію, а именно: пароха, патронъ и трехъ парохіянъ. Пароха длятого, бо є настоятелемъ дотычнои церкви, котра въ першій лінии мае поносити тоті выдатки, сли, розумѣе ся, мае призначені на то фонды. Патронъ яко такій, що презентуе пароха, платить шесту часть выдатківъ, або и его заступникъ. Сли є двохъ патронівъ, то они на перемѣну, кождый черезъ три роки, є членами комітету; коли-жь патронівъ є більше якъ двохъ, то тоґдѣ выбираютъ они зъ поміжъ себе одного на члена до комітету на часъ двохъ лѣтъ. Парохіяне знову, яко також сторона конкуруюча, выбираютъ трехъ, а коли патронъ не выконуе права презентованя, то четырохъ членівъ до комітету яко своихъ репрезентантівъ. Въ якій способъ мае ся перевести выборъ тыхъ трехъ членівъ зъ-поміжъ парохіянъ, говорить о тімъ §. 13. згаданого закона конкуренційного такъ дословно: „трехъ членівъ выбираютъ на шість лѣтъ *стороны обовязаній до конкуренціи* [die concurrenzpflichtigen Parteien], при чімъ належить звернути увагу на се, особливо тоді, сли въ парохіи знаходять ся церкви філіяльній, котрыхъ парохіяне обовязаній до конкуренціи на рѣчь материои церкви, щобы тоґдѣ на парохіянъ філіяльныхъ, утримуючихъ церковъ філіяльну, припавъ въ кождомъ случаю одинъ, взглядно найбільше два члены комітету зъ выбору [zwei der zu wählenden Comitémitglieder]. Філіялісты, що утримують будынки для помешкания и господарскій для духовного установленого при церкві дочернѣй, не беруть участи при выборѣ комітету при церкві материѣй. Выборы до комітету приготовляе и заряджуе власть політична І-ои инстанціи, а выборъ мае довершати ся *въ місци, де находить ся матерка церковь*, зъ аналоґічнымъ примѣненемъ постановъ выборчои ординаціи громадскои, однакожь безъ творення кругівъ выборчихъ, підъ проводомъ комісіи выборчои, що мае складати ся зъ трехъ членівъ выбраныхъ присутными выборцями зъ-поміжъ себе, и урядуе підъ проводомъ члена найстаршого вѣкомъ. Выбирати и выбраными можуть бути всѣ обовязаній до конкуренціи, взглядно всѣ тоті католики дотычного обряду обовязаній до конкуренціи, котрій після выборчои ординаціи громадскои мають право выбирати и бути выбраными... Про результатъ выбору мае ся безпроволочно повѣдомити політичну власть повѣтову. Якъ котрый зъ выбраныхъ членівъ комітету убуде въ часѣ шестилѣтя, то мае ся зарядити новый выборъ на остальный часъ". — Изъ наведеного выходить, що стороны конкуруючій збираютъ ся въ місци, де є матерна церковь и передъ дотычною выборчою комісією выбираютъ собѣ трехъ членівъ до комітету.

Якъ тутъ способъ выбору є ясный, такъ знонъ неяснымъ є тое: що мае ся розумѣти за *стороны конкуруючій* [die concurrenzpflichtigen Parteien]? — а кожде староство толкуе се на свій ладъ, звычайно якъ въ Галичинѣ.

Одній староства підъ сторонами конкуруючими розумѣютъ таки самыхъ парохіянъ зъ всѣхъ сѣлъ належачихъ до однои парохіи и кажуть имъ всѣмъ сходити ся зъ прилученыхъ сѣлъ до села, де є матерна церковь. Таке тверджене тыхъ староствъ опирае ся на тімъ, що сли патроны, сли ихъ є більше якъ двохъ, выбираютъ зъ-поміжъ себе одного на свого репрезентанта въ комітетѣ, то такъ само и парохіяне мають право выбирати зъ-поміжъ себе своихъ представителівъ до комітету. Дальше знову, если въ §. 13. а) тогожъ закона конкуренційного говорить ся, що до комітету філіяльного установленого при церкві філіяльній „трехъ членівъ выбираютъ обовязаній до конкуренціи парохіяне округа філіяльного" [durch die Wahl der umlagepflichtigen Pfarrlinge des Pfarrfilialsprengels], значить ся отже, сли парохіяне філіяльній выбираютъ самій зъ-поміжъ себе трехъ членівъ до комітету філіяльнаго, то такъ само повинній парохіяне церкви материои выбирати зъ-поміжъ себе своихъ трехъ членівъ до комітету парохіяльного. Зъ сего слѣдуе, що підъ выразомъ „стороны конкуруючій" треба розумѣти таки самыхъ парохіянъ.

Иншій знову староства підъ сторонами конкуруючими розумѣютъ репрезентантівъ всѣхъ тыхъ, що мають поносити конкурецію, отже пароха, патрона и по одному репрезентантови відъ парохіянъ зъ кождого села, належачого до парохіи. Тыхъ репрезентантівъ выбираетъ ся въ той способъ: парохіяне въ кождомъ селѣ выбираютъ зъ-поміжъ себе — передъ дотычною комісією выборчою, передъ котрою віддае свій голосъ — по одному репрезентантови; тоті плєніпотенты, заосмотренії въ письменне повномочіе відъ парохіянъ зъ своихъ сѣлъ, сходять ся разомъ въ місци, де є матерна церковь, и вразъ зъ парохомъ и патрономъ выбираютъ зъ-поміжъ парохіянъ — трохъ на членівъ до комітету яко представителівъ парохіянъ въ комітетѣ. Така знову практика деякихъ староствъ опирае ся на тімъ, що годѣ зганяти людей зъ кількохъ сѣлъ, належачихъ до однои парохіи, въ то місце, де є матерна церковь, тожь нехай за нихъ идуть ихъ повномочники-представителѣ. А такожь ще опирае ся на давномъ рескриптѣ ц. к. намѣстництва зъ 5 серпня 1867 ч. 48.215, де говорить ся, що часовыхъ членівъ комітету выбираютъ стороны въ §. 16. закона конкуренційного зъ 15 серпня 1866 докладно означеній [т. є. парохъ, патронъ, кождый обшаръ дворскій, зъ кождои громады повномочникъ выбраный безвзглядною більшостію голосівъ черезъ парохіянъ того-жь самого обряду, маючихъ право выбору въ громадѣ], отже кожда громада до выбору того комітету мае выслати лишень одного повномочника. Такъ значить ся, що тій повномочники репрезентують дотычну сторону конкуруючу.

Ще иншій староства підъ „сторонами конкуруючими" розумѣютъ також повномочниківъ парохіянъ съ кождого села, котрій [повномочники] зібравши ся вже лишь самій, безъ пароха и патрона, выбираютъ чи именуютъ трехъ членівъ комітету. Ще декуды лишь самій члены рады громадскои выбираютъ членівъ до комітету парохіяльного.

При такій різнородній интерпретаціи закона, не можь навѣть дізнати ся: котрый властиво способъ выбору членівъ комітету парохіяльного є правный чи радше справедливый. Гадаю, що парохіяне повинній самій собѣ выбирати своихъ представителівъ до комітету, а норму до того, и то досыть добру подае самъ текстъ зак на. Лишь є одна тая невигода, що парохіяне зъ сѣлъ дочерныхъ мусять стягати ся до місця, де є парохіяльна-материна церковь. А якъ не прийдуть и застрайкуютъ? що тоґдѣ робити?

Другою неясною справою є: хто мае заняти ся переведенемъ выбору тыхъ членівъ до комітету? Бо законъ говорить лише, що тоті выборы приготовляе и заряджуе старостве и що ему про результатъ выбору мае ся донести: більше нѣчого! Тутъ знову кождо старостве поступае по своему. Одно здае переведене тыхъ выборівъ комітету на самого пароха [котрого тая справа найбільше таки обходить], друге на зверхность громадску, чи радше на войта и его писаря [хочь намѣстництво въ обѣжнику зъ 27 сѣчня 1882. ч. 3855. говорить выразно, що старшина громадска не є правнымъ заступникомъ громады парохіяльной], иніе знову здае на истнуючій комітетъ парохіяльный. Се послѣдне заряджене здаесь ще найбільше мае підставы. Бо комітетъ парохіяльный стоитъ просто підъ надзоромъ правительства т. є. староства, а не зверхности громадскои.

Подаю тыхъ кількa увагъ до відомости загалу въ надѣи, що чей-же хтось знайде ся, що зможе належито тоті справы выяснити, чимъ зробить велику прислугу интересованымъ въ тыхъ справахъ.

Б. К—въ.

НОВИНКИ.

— **Адміністрація наша** просить при змѣнѣ мѣсяця о відновлене передплаты и выровнане залеглостей въ означенімъ річници.

— **На дохідъ рускои Бурсы ремѣсничои у Львовѣ** відбуде ся въ Глинянахъ въ недѣлю 17 н. ст. вересня с. р. въ сали Уряду громадского **Вечерокъ вокально-музикальный зъ танцями**, на котрый мають честь запросити за комітетъ: о. Бачиньскій, Балтаровичъ и д-ръ Мохъ. — Початокъ о годинѣ 7½ вечеромъ. Вступъ відъ особы 1 зр., білетъ фамілійный на чотири особы 3 зр., не кладучи тамы доброчинности. Стрій візитовый.

— **Торжественне посвяченє масарнѣ и прочихъ будынківъ „Підгірскои Сполки" въ Станиславовѣ** відбуде ся дня 29 вересня с. р. [въ лат. свято св. Михаила]. Теперь будынки майже готовій, але до цѣлковитого выкінчення потреба ще кругло 700 зр., котрій выйшли понадъ вызначену на будову суму. Не гарно бы то для Русинівъ було, щобы Сполка таку малу квоту потребувала зничити и щобы хтось на ви грунтѣ интабулювавъ ся, бо фонду призначеного на закупно безрогъ не вільно рушити. Въ интересѣ отже Русинівъ лежить, щобы та квота якъ найскорше була зложена. Адресувати: „Підгірска Сполка" въ Станиславовѣ.

— **П. Іосифъ Чачковскій**. директоръ высшои школы реальной въ Станиславовѣ, выслуживши всѣ лѣта служебы, перейшовъ въ сталый станъ спочинку. Тымчасову управу школы обнявъ проф. Бончальскій.

— **Въ справѣ димісіи намѣстника гр. Пініньского** достався краківскій Głos narodu таке письмо зъ Львова: „Только грубе незнане відносинъ могло занести вѣсть до Кракова [до N. Reform'ы], що наслѣдникомъ гр Пініньского буде гр. Бадені, Тхуржницкій або Корытовскій. То вже не поголоски дневникарскій, а балаканє кумівъ у Нафтулы. О уступленю гр. Пініньского зъ намѣстництва, мимо заперечень Czas'у говорять разъ-у-разъ и не перестануть говорити, доки гр. Пініньскій не верне до Львова. Може бути — якъ каже Czas — що якійсь котерія підъ формою тыхъ поголосокъ высказуютъ только свое побожне бажанє, але-жь и загальна ситуація нинѣ така, що надае ся до подобныхъ поголосокъ и ослоеое ся невѣрностію. Тамъ у Вѣдни, зъ горы, повинній рѣшучо заперечити, а не въ Краковѣ".

— **„Schamar Izrael" — новый „наставникъ" рускаго духовенства?!** Маемо підъ рукою ось такій листъ: „Do Księdza w Lipowcu o. p. Wielkie oczy. — Jaworów $^{28}/_{8}$ 1898. Szanowny księdze i Socyalista! Jak Herschku i Minza Siegel zapodał do tow. „Schamar Israel" że Ksiądz buntujesz chłopy w Lipowcu aby nie chodzili do żyda cóz kupować, ani na roboty, co nawet na ambonie w cyrkwie od księdza kazanie z chłopami trzymał, — do tego jesteś księdzem? — proszę sobie zauważać że bunt nie czyn księdza, bo Ksiądz jest osoba aby ludzi prowadzić do dobrych czyn, jeżeli dali takie podobny kazanie słychać będzie, to Swietny ck. Prokoratorya państwa we Lwowie tę sprawę z księdzem Socyalistem rozstrzegni. *Rubin Somer*". — Не знати, що на ее сказати: чи смѣятись, чи дивуватись? Видко зъ сего хіба то, що наше духовенство достало въ товариствѣ Schramar Israel одного більше наставника та що наука не йде въ лѣсъ, бо по слѣдамъ незабутньои славы колишнього „великого мужа" вже и жиды зачинають обзывати нашихъ священиківъ „соціялістами"...

— **Якъ любо стрѣтити свого чоловѣка мѣжь чужими**, пізнае лишь той, хто досвѣдчивъ правды тыхъ словъ. Я досвѣдчивъ сего послѣдными днями, коли переѣздивъ черезъ мѣсто Ярославъ. Кругомъ польщина! Якъ же здивувавъ ся я, коли прийшовши до торговлѣ Ивана Волощака та заговоривши по руски, почувъ у відповѣди свою рѣдну мову! Зъ бесѣды п. Волощака довѣдавъ ся я, що вонъ є Русиномъ, бувъ помічникомъ въ „Народній Торговлі" довшій лѣта та що недавно отворивъ тутъ свій склепъ. „Боже помагай!" кажу я „своихъ людей на окраинахъ Руси треба намъ дуже!" — „Правда", відповѣдае п. Волощакъ „Я Русинъ и остану Русиномъ та, кількo зможу, буду старатись рускій справѣ служити, кобы только Русины не дали з голоду умерти... Милостивѣ не хочу, лише щобы сповняли свій обовязокъ и тримати ся девізи: свій до свого. Якъ бачите, льокаль въ доступномъ місци, комната до снѣдань выгідна, цѣны якъ найумѣреннѣйшій". — „Дѣйстно, дѣйстно" кажу я. „Будьте певній що на Русинахъ не заведетесь". Побалакавши при скляничині ще де-що, попращавъ ся я зъ купцемъ и поѣхавъ у свою дорогу. Може ще не всѣ Русины зъ околиць Ярослава знають про торговлю п. Волощака? Позавидувати имъ такои торговлѣ! А я увѣрявъ его, що на Русинахъ не заведеть ся. Чей-же то правда?! — *Вакаційникъ.*

— **Академіковъ румуньскихъ**, котрій 17 ого цвѣтня с. р. напали були на черновецкомъ дворци митрополита Чуперковича, потягнули до одвічальности полиція, сенатъ університетскій и судъ карный. Поліція укарала демонстрантівъ карами грошевыми, а одного бого слова Десеану выгнали зъ краю. Сенатъ релеґувавъ демонстрантівъ. Вкінци судъ провадивъ слѣдство карне въ напрямѣ злочину насильства публичного и ушкоды тѣла бо академикъ Служаньскій ударивъ палицею по руцѣ дочку митрополита, паню Косовичеву, жѣнку радника двору въ Вѣдни. Однакъ зъ браку доказівъ слѣдство въ тімъ напрямѣ застановлено, а прокураторія обжалувала Служаньского лишь о легке ушкодженє п. Косовичевои. Нинѣ відбуваетъ ся розправа въ Чернівцяхъ. А що Служаньскій внесъ позовъ о чинну зневагу противъ п. Косовичевои, котра мала его парасолькою по головѣ ударити підчасъ демонстраціи, то обѣ справы злучено разомъ и нинѣ мали бути предметомъ розправы.

— **Велику фундацію на притулокъ для сиротъ** оснувавъ бл. п. Іосифъ Шнайдеръ, властитель Білого каменя въ Золочівщинѣ. Недавно отворено его завѣщане, котрымъ вонъ весь свій маетокъ вартости около двохъ міліонівъ записавъ на сироты.

— **Добрый звычай.** Въ Новій Зеландіи фотоґрафують піяковъ на коштъ державный, а фотоґрафіи высылають всѣмъ шинкарямъ. Сли бы шинкарь давъ напити ся такій особѣ, то платить велику кару. А у насъ? Є нѣбы законъ противъ піяньства, але хіба не противъ жидівъ..

— **Листъ рускаго жовнѣра з Кубы** до американьскои „Свободы":

„Тѣшить мене дуже, що вамъ тамъ въ Сполуч. Державахъ несоґрше веде ся, лишь за то менѣ прикро, що вы тамъ собѣ прогульки та пікніки выправляете, коли я тутъ, вмѣсто забавы, мушу сидѣти помѣжь дичиною. Але що-жь робити, коли разъ на три лѣта запроданый? Така моя доля! Хотяй менѣ тутъ не зле, таки все тужно за своими. Житє тутъ нудне, бо що-дня то само. Въ день нѣґде не можна выйти, бо велике горячо та волить собѣ чоловѣкъ десь въ тѣни полежати, а вечеромъ хотяй холоднійше, та де-жь чоловѣкъ выйде, коли тутъ нѣякихъ забавъ нема та навѣть зимнои склянки пива не можь достати. Тожь звычайно сидимо дома, читаемо або граемо въ карты Касарня наша есть зъ грубого муру, длятого дуже холодна а особливо ночѣ тутъ холоднѣйшій въ порівнаню до вашихъ. Для охороны відъ комарівъ маемо клѣтки мушліновій навколо и зъ верха ложокъ, котрій выглядають якъ бы менажерія повна дикихъ звѣрей. Для насъ суть они дуже добрій, бо тутешній комарѣ тнуть страшно. Вмѣсто свѣчокъ спровадили великій лампы нафтовій, котрій дають ясне свѣтло. Спровадили також печи кухонній, въ котрыхъ дровами палить ся. Мундуры нашій змѣнили на лекшій льняній и соломяній капелюхи. Словомъ, все застосували до тутешного горячого клімату, такъ, що здаесь, довшій часъ тутъ побудемо. Була поголоска въ ґазетахъ, що мають насъ выслати на Филиппины, але не знати, чи тому правда и менѣ не хоче ся вѣрити, бо на що-жь всѣ тій приготованя, якъ бы-сьмо ихъ мали покинути?

Мѣсточко Ciege de Avila, въ котрімъ стоимо, є дуже мале та занедбане въ страшный способъ. Домы о однімъ поверху, збудованій зъ дощокъ негібльованыхъ, покритій листемъ пальмовымъ або дахівкою [гонтівъ тутъ нема] та побѣленій вапномъ. Суть такожь домы мурованій, але только у богатшихъ та дуже рѣдко. Повалы въ домахъ не мають за-для великого горяча, тожь выглядають якъ у насъ стайнѣ. Кубанцѣ — се народъ дуже лѣнивый, волочать ся по улицяхъ завалящій якъ цыганы, бо навѣть вмытись имъ не хоче ся. Ось що зъ нихъ зробила іспаньска неволя! Кождый Кубанець, а навѣть малій хлопцѣ відъ 10 лѣтъ, носять за поясомъ ножь або шаблю, а декотрій мають також револьверы. Найбільше ѣздять кінно, можна часами побачити цѣлу родину и всѣ домови знаряды зладованій на трое маленькихъ конятокъ. Возы мають на двохъ колесахъ дуже великій та невручній, такъ, що кінь мае що самого воза тягнути. Земля тутъ буйна и принесла бы не мало пожитку, кобы ей було кому управляти, а такъ лежить пусткою, поросла дикою хащтою. Ой, нашихъ тутъ хлѣборобівъ, нашихъ! Цитрина, помаранча, горѣхи кокосовій и всѣ иніи овочѣ ростуть дико, а що сказати, сли-бы ихъ хто годувавъ? Нема кому, чи не хоче ся выдобути изъ землѣ богатство, котре въ нѣй знаходить ся. Погода тримае досыть добре. Горячо велике [100—120 степенівъ], дощ теперь поливае частійше, громы страшно сильній бувають, але скоро минають. Мы вже до сего клімату добре призвычаєній та не дуже зважаемо на горячо и було-бъ все all right, кобы не туга за своими. Кінчу, а иншимъ разомъ напишу більше. *Т. Лабовскій*".

— **Знаного вікарія ксьондза Беляневича**, засуджено за тортуры, якихъ допускавъ ся на парохіянкахъ за зносины зъ православными, заслано — якъ доносить Петерб. Листокъ — дня 24 с. м. до губерніи Архангельскои.

— **Цѣнава конфіската.** Віденьскій дневникъ Wiener Neueste Nachrichten [католицкого напряму] сконфіскувала въ понедѣлокъ прокураторія державна за статю о відносинахъ въ галицкихъ судахъ.

— **Въ голосній справѣ запису Чернека для соціялістівъ** відбула ся онодгы въ Краковѣ апеляційна розправа въ красвімъ судѣ высшімъ о уневажнене завѣщаня Яна Чернека. Позивники опирали свій відкликъ на тімъ, що Чернекъ мавъ намѣръ установити фундацію, а черезъ хибне поученя правныхъ дорадниківъ записавъ свій маетокъ чотиромъ провідникамъ соціяльно-демократичної партіи, а се потягае за собою неважність завѣщаня въ причины сущної похибки. Трибуналъ по нарадѣ не прихилявъ ся до внесенія позивниківъ и затвердивъ выровъ першои инстанціи та й призналъ соціялістамъ кошты.

— **Самоубійство чи нещаслива пригода?** На ездѣзничімъ шляху мѣжь Підзамчемъ а Знесѣнемъ переѣхавъ вчера пополудни поѣздъ тягаровый якогось молодого мужчину, мабуть академика.

— **Въ Перемышли** розпочала ся третя каденція судовъ присяглыхъ. Першою справою було підпалене зъ мести батьковского газдівства сыномъ Гаврусемъ. По-при батьковске газдівство пійшла з дымомъ и стодола сусѣда. При розправѣ батько зрѣкъ ся доходженя шкоды и дарувавъ вину сынови. Обжалованый боронивъ ся, що бувъ пияный та що стодола запалила ся мабуть зъ цигара. Судъ засудивъ его на чотири роки тяжкои вязниці зъ постомъ що мѣсяця. — Пополудни відбула ся друга розправа противъ Гринька Пона, котрый въ суперечці ударивъ рискалемъ въ голову сусѣда Матвѣя, въ наслѣдокъ чого той умеръ. Пона засуджено на шѣсть мѣсяцевъ тяжкои вязниці.

— **Убійство при горѣлці.** Въ Ясѣнній коло Нового Санча посварили ся пияні селяне въ коршмѣ Мошка Геллера, відтакъ Андрѣй Радзикъ ударивъ каменемъ такъ сильно Якова Валигору, що той другого дня умеръ.

— **Віце-консуль россійскій у Львовѣ** Карасовъ именованый віцеконсулемъ въ Ню Іорку, а его мѣсце займе дотеперѣшный віцеконсуль россійскій въ Королѣвци Бѣлозерскій.

— **Злодѣї кешеней** не перестають оперувати по костелахъ и церквахъ. Мимо частихъ доносень о тыхъ крадежахъ люде не стережуть ся и зле ховають пулярески, а вже найгорше у зверхныхъ кешеняхъ, зъ відки злодѣеви вытягнути — пуста забавка! Вчера украдено зъ кишенѣ 7 зр. въ костелѣ Бернардиновъ, а такъ само бувъ бы „обробивъ“ кишенѣ въ костелѣ Єзуитскомъ пташокъ Маслянкевичъ, якъ бы одна особа не була помѣтила.

— **Новѣ жерела нафты.** Угорскій часописы доносять, що у всхідній части Семигороду знайдено обильні жерела роны нафтовои.

— **Громады процесують міністерство оборони краєвои и міністерство справъ внутрѣшныхъ.** 166 громадъ за ініціятивою рады міста Авсіѣ выступили противъ накиненого имъ такъ званого порученого круга дѣланя, именно провадженя евіденціи войсковыхъ урльопниковъ. — Розправа передъ трибуналомъ адміністраційнымъ відбуде ся въ тій справѣ дня 20 вересня с. р.

— **Союзъ ческихъ товариствъ ремѣсничихъ** въ Бернѣ ухваливъ одноголосно: не брати удѣлу въ віденьскомъ зъѣздѣ ремѣсниковъ — „щобы не выглядало, що ческій ремѣсники хотять служити за прибочну сторожу д-ра Люегера, Шнайдра и товаришівъ“. Рівночасно ухвалено розпочати акцію для скликаня окремого зъѣзду ремѣсниковъ въ Празѣ, на котрый мае ся запросити всѣхъ ремѣсниковъ славяньскихъ зъ Австрії.

— **Грізный судья „Lynch“** [Лінчь]. Въ Каліфорніи новітный гледачь золота дуже здивуавъ ся побачивши, що его товаришѣ переховують цѣлі мѣшки золота въ отвореныхъ шатрахъ. Та товаришѣ поучили его, що въ тімъ нема нѣчо дивного, бо тамъ въ копальняхъ нѣхто не вкраде нѣчого зъ великого респекту передъ грізнымъ судьею — Lynch'емъ котрый ще скорше функціонуе нѣжь судъ военный. И дѣйстно крадѣжь въ копальняхъ золота рѣдша нѣжь бѣлый крукъ.

— **Мѣдъ яко лѣкарство вже зъ давна на Руси знаный** и нѣмецка часопись Нотбурґа радить его дуже на блѣдачку и недокровность. На доказъ наводить примѣръ, що одна дѣвчина швачка, була вже такъ ослабла, що о власній силѣ не могла зъ ложка підвестя ся. Давано ѣй ще на конець меду пчольного въ гербатѣ по двѣ лижочки. Дѣвчина скоро набрала лѣпшого апетиту, відтакъ збільшувано дання меду въ чаю, опосля давано ѣй уже самого и по повъ роцѣ прийшла до здоровя. Причиною то есть се, що мѣдъ мѣстить въ собѣ такій части складовій, котрій приспѣшають обѣгъ крови, скрѣпляють нервы, побуджують травленє, отже все те, що причиняе ся до здоровля.

Именованя, перенесеня, відзначеня и пр.

— **Відзначеня.** Цѣсарь надавъ радникови высшого суду краєвого д-рови Каз. Щуровскому зъ нагоды переходу его на емеритуру титулъ радника двору зъ увольненемъ відъ таксы.

Телеґрамы „Дѣла“.

Прага 30 серпня. Тутъ відбуваe ся велика концентрація жандармскихъ силъ. Говорять, що всѣ команды жандармеріи въ Австріи одержали наказъ выслати по кількохъ людей до Чехін. Такожь зъ Кремсъ прибувъ тутъ великій відділъ жандармовъ.

Гогенельбе 30 серпня. Въ понедѣлокъ відбули ся тутъ нѣмецко-національній демонстрація. Жандармерія выступила, але демонстрантовъ не розганяла, бо розбігнала ихъ величезна злива. Зареквіровано двѣ компаніи войска.

Рудольфсвертъ 30 серпня. Словѣньска громада Теплицѣ ухвалила одноголосно протестъ противъ §. 14-ого и податку відъ цукру. Старостве завѣсило ухвалу.

Будапештъ 30 серпня. Ватага розбишакovъ зложена зъ пяти особъ напала коло Люгошь, обрабувала и поранила нѣмецкого инжінера Тіема.

Бѣлградъ 30 серпня. Говорять, що въ найблизшомъ часѣ наступить завѣшене конституціи въ Сербіи. Буде заведена войскова управа.

Берлинъ 30 серпня. Вчера відбуло ся послѣдне засѣданє пруского сойму. Гогенльоге высказавъ жаль, що предложене о каналахъ не одержало апробаты сойму, але правительство цѣлкомъ певно числить на се, що сесе предложене буде принято на слѣдуючій сесіи.

Парижъ 30 серпня. Міністерство внутрѣшныхъ справъ оповѣщуе, що шпіґунське бюро міністерства войны, придѣлено до департаменту для службы загального безпечѣньства. Matin запевняе, що державный трибуналъ, що мае збирати ся въ справѣ відкритого заговора, не зберe ся передъ другою половиною вересня.

Чікаго 30 серпня. Завалила ся велика галя збудована спеціяльно на вѣча и погребла підъ стосами зелѣза богато людей. Доси выдобуто 12 тяжко раненыхъ.

Надісланo.

ШКОЛА МУЗИКИ
Ядвиги Дунинъ
улиця Ягайлоньска ч. 7.

Наука гры на фортепянѣ удѣляе ся відъ першихъ початковъ ажь до усовершеня. Вписувати ся можна відъ годины 10 рано до 4-ои по полудни. 325

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ
Оптикъ и Механікъ у Львовѣ, площа Ринокъ ч. 1., противъ Банку Ґлоточного въ пивничнихъ сторонѣ Ґалицкои

поручае въ великомъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ: окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокле, далекогляды, барометры, термометры, офанѣ арэометры, сікровскопы, лупы, компасы, райсфайдеры, часы мѣричій, вісы, лібелѣ, манометры и т. п.

Уряджене дзвінковъ електричныхъ.

Всякій направки полагоджують ся якъ найскорше и найдешевше. 411

Курсъ Львовскій
зъ дня 30 н. ст. серпня 1899.

Акція за штуку безъ купона.	Плат.	Жад.
Зелѣзн. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. к.	210 80	212 80
Зелѣзн. Львов.-Черновц.-Ясси по 200 зр.	248 50	286 —
Банку гипот. галиц. по 200 зр. а. в.	375 —	382 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	— —	— —
Банку для торговлѣ и промыслу 200 зр.	198 —	206 —
Листы заставнѣ по 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а. в. выльос. зъ 10% прем.	110 —	110 70
Банку гипот. гал. 4½% а. в. льос. 50 л.	100 —	100 70
„ „ „ 4% 60 л. по 200 кор.	96 50	97 20
„ краевого 4½% а. в. льос. въ 51	100 20	100 90
„ „ 4% а. в. льос. въ 57 л.	97 80	98 —
Товариства кредит. 4% (I емісія)	97 —	97 70
„ „ 4% льос. въ 41½ л.	97 —	97 70
„ „ 4% льос. въ 56 л.	94 10	94 80
Облиги по 100 зр.		
Галиц. фонду пропинаційного 4% п. а.	97 80	98 50
Буков. фонду пропинаційного 5% п. а.	102 50	— —
Комунальній Банку краев. 5% (II. ем.)	102	— —
„ „ „ 4½% (III. ем.)	100 50	101 20
Позички краевои зъ 1873 по 6% а. в.	103 —	— —
Позички краевои зъ 1893 по 4% а. в.	96 30	97 —
Позичка м. Львова 4% по 200 коронъ	93 20	93 90
Льосы:		
Мѣста Кракова	27 —	28 25
Мѣста Станиславова	56 —	— —
Монеты:		
Дукатъ цѣсарскій	5 66	5 76
Наполеондоръ	9 52	9 62
Півімперіялъ	— —	— —
Рубель срѣбный	1 28	1 27
Рубель папировый	1 27	1 28
100 марокъ нѣмецкихъ	58 70	59 10

ТЕОФИЛЬ КОПИСТИНЬСКІЙ
артистъ-малярь.

звѣстный відъ кількинадцяти лѣтъ изъ своихъ праць малярскихъ, украшае церкви въ стилю всхіднімъ разомъ зъ позолоченямъ, престолы, иконостасы, и иншій рѣчи. Принимае рѣзьбарскій роботы підъ власныхъ плянівъ. Выготовлюе всякои величины церковній образы до иконостасівъ, престолівъ, плащениць — олѣйными красками на полотнѣ и деревѣ. Побільшуе зъ фотографій портреты. Зъ уповажненя ц. к. консерваторія реставруе зелкій старинности, а то ореска, рѣзьбы и т. кн. входячій въ кругъ праць малярства по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ. Підписаный просить Вел. Духовенство занотувати собѣ его адресу. 305

Т. Копистиньскій
у Львовѣ, улиця Краковска число 20.

ВИНКЕНТІЙ КУЧАБИНЬСКІЙ
Львовъ, ул. Коперника ч. 2

поручае книжки до богослуженя „Святыя святыть“, почавши відъ 85 кр. и высше, Евангелія въ краевыхъ переплетахъ оксамитныхъ зъ окутемъ золотымъ, ручно мальоваными евангелистами по низькихъ цѣнахъ.

Фелоны, колпаки, олтарныи процесіонѣ, хоругви и т. п.

Образы ручно мальованій на полотнѣ, на блясѣ, заразомъ всякій церковій знаряды по дуже низькихъ цѣнахъ.

Образки малій зъ рускими молитвами 100 штукъ по 30, 40, 85, 95 кр.

Купцямъ и кнігарнямъ и відпродуючимъ одвѣтный рабатъ. 127 19—18

По причинѣ нового корветного укладу въ фабрикою при численнѣйшихъ замовленяхъ:

СѢЧКАРНЯ ССХ зъ однымъ колесомъ а 2 ножами, ваги около 85 кґр. ширина писка 180 мм. за 25 зр.

СѢЧКАРНЯ ТН вальцева зъ 2 колесами замаховыми и 3 ножами, ваги около 100 кґр., ширина писка 170 мм. за 26 зр.

При осѣчасовій уплатѣ 10% опусту.

Замовляти черезъ

НАРОДНУ ТОРГОВЛЮ
Львовъ, Ринокъ 36. 153 22—0

УЧИТЕЛЬ органъ руского товариства педаґоґічного двотыжднівникъ педаґоґічно-науковый, выходить відъ 1 червня 1880 у Львовѣ ул. Вірменьска ч. 2 Предплата на цѣлый рокъ 3 зр. на пів року 1·60 кр. на чверть року 1 зр.

Два хлопці або двѣ дівчата учащаючі у Львові до низшихъ шкіл, знайдуть з початком шкільного року вигідне поміщене і стараннy опіку при рускій родині урядничій. — Адресу подасть Адміністрація. 321 3—3

В порядній родині
знайдуть утриманє паночки учащаючі до школи. — Личаківъ, 4. П. поверх: Шидловска. — 315 Вкаже дозорець. 5—3

Въ Старомъ Скалатѣ
стація зелѣзницѣ Скалатъ є **пасѣка** зъ 50 мѣдныхъ и сильныхъ насѣниковъ, въ взорцево уладженыхъ улівхъ рамовыхъ заразъ на продажъ. — Близша відомость у властителя о. Николая Курбаса пароха въ Илемю, почта Велдѣжъ 3 4 3—4

НАЧИНЯ герметичній до транспортованя молока, фірмы „Клайнеръ и Флайшманъ“ обему відъ 1 до 30 л. и иншій приборы молочарскій по цѣнахъ фабричныхъ поручае ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 напротивъ катедры.

Артистично-ритовничє ЗАВЕДЕНЄ А. ЗІҐМАНА
у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 14.
доставляе и выконуе якъ найдешевше и найстараннѣйше.

ДРУКАРНЯ зъ каучуковыми чоренками для кождого легко надаючи ся, почавши відъ 1 зр. и высше. Стампілѣ металевій и каучуковій, гербы, монограмы, стампільній марки, стацы, таблицѣ дитѣ и граміровань и проче.

Замовленя зъ провінціи полагоджують ся відворотною почтою. 321 26—52

ТУТКИ цігаретовій 1000 штукъ 1 з. поручае А. Мазуркевичъ, Львовъ ул. Ґалицка ч. 12

Розкладъ їзды поїздовъ зелѣзничихъ важный відъ 1 мая 1899.
підъ часу середно-европейского [підъ-нѣйшого о 36 мінутъ відъ часу львовского.]

посп. приходить о	особ приходить о	до Львова	посп. відходить о	особ. відходить о	зъ Львова
		День			**День**
	6·10	Зъ Черновець, Ицканъ, Станиславова		6·20	до Лавочного, Пешту, Борыслава
	6·50	„ Бруховичъ відъ 7/8 до 15/9.		6·15	„ Підволочискъ, Одесы, Козовы, г. д.
	7·10	„ Зимноводы „ „ „		6·30	„ Ицканъ, Букарешту, Радовцевъ
	7·40	„ Янова (гол. дворець)		6·30	„ Підволочискъ зъ Підзамча
	7·55	„ Лавочного „ „	8·30		„ Кракова, Любачева, Орлова, Відня
	7·44	„ Тернополя на Підзамче		8·45	„ „ Відня, Хирова, Стружа
	8·05	„ „ „ гол. дворець		8·10	„ Сколього, до Лавочного 1/7 до 15/9
	8·15	„ Сокаля, Равы рускои		9·25	„ Янова
	9 —	„ Кракова, Відня, Орлова		9·35	„ Підволочискъ въ гол. дворци
	11·15	„ Ярослава, Любачева		9·45	„ Ицканъ, Сопова, Бергомету
	11·55	„ Ицканъ, Черновц. Станислав.		9·53	„ Підволочискъ зъ Підзамча
	1·01	„ Янова на гол. дворець		10·10	„ Белзца, Равы, Любачева
1·30		„ Кракова, Відня		12·50	„ Янова 1/7 до 15/9 недѣлѣ и свят
	1·40	„ Сколього, Хирова, а зъ Лавочного відъ 1/7 до 15/9.	1·55		„ Підволочискъ зъ гол. дворци
1·50		„ Ицканъ, Станиславова	2·08		„ „ „ Підзамча
2·20		„ Підволочискъ на Підзамче		2·15	„ Бруховичъ 7/8 до 30/9 недѣлѣ и свят
2·35		„ „ „ гол. дворець	2·45		„ Ицканъ, Гусятина, Керезмезе
	5·15	„ „ „ Підзамче	2·55		„ Кракова, Відня, Хабівки
	5·40	„ „ „ гол. дворець		3·05	„ Стрыя, Сколього лишь 1/8 до 30/9
	5·55	„ Сокаля		3·15	„ Янова, відъ 1/8 до 30/9.
				3·20	„ Зимнои воды 7/8 „ 15/9.
				3·25½	„ Бруховичъ „ „ „
				5·25	„ Ярослава
		Ночь			**Ночь**
	12·10	Зъ Сколього, Калуша, Борыслава			
12·30		„ Черновець, Букарешту	12·50		до Кракова, Відня, Берлина
2·16		„ Кракова, Відня, Орлова	2·36		„ Ицканъ, Констанціи, Букарешту
	8·05	„ Підволочискъ на Підзамче		4.10	„ Кракова, Хирова, Короснa
	8·30	„ „ „ гол. дворець		5·50	„ Бруховичъ відъ 7/8 до 15/9
	6·00	„ Кракова, Відня, Самбора, Сянока		6·26	„ Ицканъ, Радовець, Кімполюнгу
	6·10	„ „ „ Хирова		6·40	„ Кракова, Відня, Берна, Варшавы
	6·20	„ Ицканъ, Підвисокого, Козовы		6·50	а Орлова відъ 15/8 до 15/9
	7·58	„ Янова відъ 7/8 до 31/8, и відъ 15/9 до 30/9 що дня а відъ 1/8 до 15/9 недѣлю и свята		7·00	„ Янова відъ 1/8 до 15/9 въ будній дни
	8·15	„ Бруховичъ відъ 7/8 до 30/8, и 15/8 до 15/9.		7·10	„ Лавочного, Мункача, Хирова
	8·30	„ Бруховичъ відъ 1/7 до 15/9 що день		7·20	„ Сокаля, Равы рускои
		„ Кракова, Відня, Любачева		7·42	„ Тернополя зъ гол. дворци
	9·21	„ Янова відъ 1/8 до 15/9.		7·47	„ „ „ Підзамча
	9·55	„ Кракова, Відня, Пешту, Сянока		8·35	„ Янова 1/10 до 30/4 1900 включно
	10·10	„ Ицканъ, Козовы, Підвисоцкого		9·11	„ „ 1/8 „ 31/8 и 15/8 до 30/9
	10·08	„ Підволочискъ, Бродовъ, Тернополя		10·40	„ „ 1/8 „ 15/9 недѣлѣ и свята
	10·25	„ „ на гол. дворець		10·50	„ Ицканъ, Гусятина, Радовець
	10·30	„ Лавочного, Хирова, Пешту		11·10	„ Кракова, Відня, Івонича
				11·32	„ Підволочискъ, Бродовъ г. дворци
					„ „ Грималова, Підзам.

ЗАМѢТКА: Пора нічна числить ся відъ 6 годины вечеромъ до 5 годины 59 мінутъ рано. — Бюро информаційне ц. к. зелѣзницѣ державнои при ул. Красицкихъ ч. 5.

МОЛИТВЕНИК ДЛЯ ДІТЕЙ
виданій
коштом руского тов. педаґоґічного

В полотняній оправі з золоченим хрестом 20 кр. В папировій окладці 15 кр.

Продае ся в кнігарни Наук. тов. ім. Шевченка, Львів, ул. Чарнецкого ч. 26.

Климентій Федуньо
переплетникъ бібліотеки ц. к. львовск. університету
поручае
свое переплетниче и ґалантерійне заведенє
у Львовѣ, ул. Академична ч. 8. 866

Підоймае ся всякихъ роботъ, особливо переплету: Служебниковъ, Евангелій, Молитовниковъ, Бібліотечныхъ книгъ, Альбумовъ, Манъ, Дипльомовъ и. т. ин. по умѣренныхъ цѣнахъ.

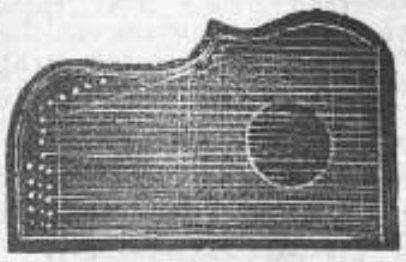

Сензаційна новость Ґітарова!
Американьска цитра Ґітарова на котрій кождый въ протягу 5 мінутъ грати може. Єдино нашій цитры посѣдають апаратъ до строєня, після котрого кождій безъ выимки самъ потрафить строити. Грае ся всякій можливій мельодіи зъ комплетнымъ акомпаняментомъ. Всюда по 16 зр., лишь у мене по 8 зр. и 10 зр. Ноты по 6 кр. и 8 кр.

Поручае фірма **І. КАПРАЛИКЪ У ЛЬВОВѢ.** 19

N. B. Выключна продажъ тільо просто у фірмы безъ посередництва аґентовъ.

При закупнѣ товаровъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець и одвічальный редактор Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Чарнецкого. Въ друкарни Ставропиґійского, підъ зарядомъ Іосифа Лаврівского.

Ч. 185. Львовъ, Четверъ 19 (31) Серпня 1899. Рочникъ XX.

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских святъ) о 5-тій годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей" выходить що второкъ, и що второкъ и пятницю въ перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Администрація „ДѢЛА" ул. Баторія ч. 24. Центральне Бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2; — въ Ярославю: Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11.; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО" и належитость за инсераты платить у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО" зъ літер. додатком

въ Австрії:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року	12 зр.
у Львовѣ:			
на цѣлый рѣкъ	16 зр.	на пѣвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженя. — Реклямації неопечатаній вѣльний вѣдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня звыклій принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одного стрѣчка инсератового або ей мѣсце а въ рубрицѣ „Надісланє" по 25 кр. а. в.

Подяки и иншій доносеня приватній числять ся по 15 кр. вѣдъ стишка.

Правда, але безъ пожитку...

Краковскій Głos Narodu, вертаючи ще разъ до справы галицкои щадниць, такъ пише въ ч. 193. зъ д. 27 с. м.:

„Новый додатокъ до акту обжалованя о обманьства въ справѣ гал. щадницѣ розбслано по свѣтѣ въ формѣ замкненя рахунковъ гал. щадницѣ у Львовѣ. Коли доси мавъ ще хто якій сумнѣвы, той може вкінци переконати ся о станѣ сеи институціи, до якого довели ей економісты и политики, що черезъ якійсь часъ самій одній уважали себе за людей, котрій вотчину будять до житя.

„Сумне се замкнене рахунковъ бодай бы було наконець замкненемъ тои добы розбою и точкою выходу до працѣ надъ власнымъ матеріяльнымъ а передовсѣмъ моральнымъ вѣдродженемъ суспѣльности. Въ активахъ бачимо тамъ такій позиціи: бѣжучій рахунокъ пп. Щепановского, Кінеля и Фреліха 2,197.519 зр. 70 кр.; векслѣ 7,830.861 зр. 42 кр.; бѣжучій рахунокъ на зложеній цѣнній паперы 1,805.378 зр. 90 кр Сѣ позиціи дають суму надъ 10 міл. зр. Загально вѣдомо, яке покрытє мае бѣжучій рахунокъ п. Щепановского и спѣлки. Позиція „векслѣ" е що найменше въ 9/10 векслѣ п. Щепановского и подѣбныхъ ему економічно-політичныхъ мужѣвъ. Цѣнній паперы е по бѣльшѣй части удѣлы зъ копалень нафты, угля и воску земного, котрій належать або до минувшости або до будучности. Въ дальшихъ позиціяхъ находимо пр. такій: друки и книги въ запасѣ 8.098 зр. 76 кр. Зъ сего можна вгадувати, що бракъ готѣвки заступовано въ гал. щадници запасами друкѣвъ и книгъ, щобы було де вписувати цифры и білянсы. И вписувано ихъ безъ милосердія, такъ що лишь дивувати ся треба, що запасъ тыхъ такъ пожиточныхъ въ тѣмъ интересѣ фінансовѣмъ рѣчей е ще такъ значный.

„Станъ резервового фонду выказуе цифра 4,106.063 зр. 40 кр., страту 1,990.889 зр. 53 кр. Коли взяти въ рахубу три повысше выказаній позиціи, звязанѣ зъ кредитомъ и операціями п. Щепановского, то мимоволѣ насуває ся пѣдозрѣне, що страта е значно бѣльша, нѣжь выказано въ рахунку білянсу за р. 1898., и що резервового фонду не стане на покрытє дѣйстнои страты. Само зуставленє дае вже докладный образъ легкодушности и злои вѣры, зъ якою черпано зъ фондѣвъ краевои институціи и не вязано ся навѣть увагою на се, що резервового фонду не вѣльно переступати пѣдъ грозою повстанья руины. Якійсь справдѣ шалъ панувавъ въ гарнѣмъ будинку при ул. Кароля Людвика и бувъ бы панувавъ певно ще довше, попираючи идеѣ п. Щепановского майномъ всеи суспѣльности, складанымъ на щадничій книжочки. Що таке принущенє не е высеане зъ пальця, показуе фактъ, що еще въ сѣчни с. р., отже вже по замкненю рахунковъ за р. 1898, п. Щепановскій позичивъ въ гал. щадници дрѣбничку 41.450 зр. — для заокругленя свого загального довгу на шкоду щадницѣ до сумы 5,525.439 зр.

„Зъ по за рамъ сего несказано сумного и пригноблюючого образу выхиляе ся ще инше понуре тло. Для пѣднесеня фінансовои силы провінціональныхъ товариствъ задатковыхъ утворено при гал. щадници кредитовый вѣддѣлъ для тыхъ товариствъ на довжній скрипты. Отже позички, удѣленій задатковымъ товариствамъ за цѣлый рѣкъ 1898 выносять марну суму 4.350 зр. Не знати, чи смѣяти ся гѣрко чи плакати зъ жалю надъ сею иронією, врештѣ зрозумѣлою; бо знѣдки-жь було брати на позички для краевыхъ институцій, скоро кліка економістѣвъ и либеральныхъ політикѣвъ роздрапувала все для себе!"

Въ сѣмъ мѣсци звернемо вѣдъ себе увагу, що въ соймѣ, коли ходило о принятє поруки краю за гал. щадницю, указувано такожь на те, що треба ратувати провінціональній щадницѣ и товариства задатковій, котрымъ зъ упадкомъ гал. щадницѣ тежь грозить упадокъ. Тымчасомъ показуе ся, що тѣ провінціональній институціи наразъ ажь 4.350 зр. були винній гал. щадници!

„Чуемо — читаемо дальше въ Głos ѣ Narodu — тутъ и тамъ голосы: Га, то було нещастє, бо пѣдприемства не удали ся; Щепановскій и тов. робили въ добрѣй вѣрѣ и т. д.

„Однакъ тѣ слѣды давнои славы, якій лишили ся ще зъ часѣвъ свѣтлости зарозумѣлого політика-економіста, щезнути мусять передъ фактомъ, що грошѣ, забраній зъ щадницѣ, пошли на якѣсь фікційній патенты и бочки, на закладанє часописей для попиранья політичного гешефтярства на політичній аґітаціи за кандидатами звѣстныхъ сторонництвъ, на утримуванє тайныхъ, сердечныхъ звязей любовныхъ поважныхъ и вѣковыхъ панѣвъ. За се спадае тяжка одвѣчальность на махерѣвъ, — тымъ тяжша, чимъ бѣльше мали розуму, науки, досвѣду.

„Зъ уваги на сей сумный білянсъ щадницѣ мусимо тымъ голосньйше кликати: на явъ! и домагати ся, щобы всѣ, що отирали ся о тѣ публичній фонды, станули передъ судомъ опініи и вѣдповѣли за свои вчинки. Що найбѣльше пригноблюе, вѣдбирае вѣдвагу, — що кидае невѣру мѣжь народъ, се метода укрываня и затираня злочинцѣвъ, се апріорістичне уневинновано справникѣвъ краевои и народовои катастрофы услужною, бо купленою прасою, поки ще тѣ люде стануть передъ властивою властію, щобы здати справу зъ черги лѣтъ своеи „суспѣльнои працѣ". Хто за 50 лѣтъ буде сю справу слѣдити, вѣдверне ся зъ обурененъ вѣдъ сторѣнъ дневниковъ, котрій при величезнѣмъ нещастю краевѣмъ софізматами стараютъ ся заслонити справникѣвъ злочину передъ засудомъ публичнои опініи."

На нашу гадку не о засудъ публичнои опініи тутъ повинно ходити. Публична опінія, якъ завсѣгды и всюды и въ кождѣй справѣ, такъ и въ сѣй може бути, и якъ вѣдомо, е подѣлена; але якъ взагалѣ при нашѣй суспѣльнѣй моральности меншость мае важнѣйшій голосъ нѣжь бѣльшость, такъ и въ сѣй справѣ видно, що меншость нѣчого собѣ не робить зъ засуду, якій выдала въ публичнѣй опініи бѣльшость. Тѣлько-жь тутъ важнѣйша рѣчь судъ, передъ котрымъ стане кѣлькохъ винуватцѣвъ, именно тѣ, котрыхъ на винѣ прихоплено. А що не стануть всѣ винуватцѣ, сему не зарадить анѣ Głos Narodu, анѣ публична опінія; прийшла имъ по части въ помѣчь навѣть така vis major, якъ „нагла природа" смерть Зімы. Теперь такій остріи вѣдзывы, якъ Głos'y Narodu, и домаганя, щобы всю справу до самого дна выведено на яву та щобы потягнено до одвѣчальности всѣхъ безъ выимки, хто тѣлько навѣть занедбанемъ своихъ обовязкѣвъ причинивъ ся до катастрофы, — таій голосы теперь выкликують напрасно. Часомъ мимохѣть насуває ся гадка, що нѣбы то зъ обуренемъ стають въ оборонѣ народнои чести и кличуть: „всѣхъ покарати!" якъ-разъ длятого, бо е переконанѣ, що такъ не стане ся.."

Въ справѣ банку парцеляційного

одержали мы сегодня вѣдъ Вп. п. Тадея Соловья, адвоката и правного дорадника банку краевого въ справахъ парцеляційныхъ, отсе письмо:

Свѣтла Редакціе!

По случаю заложеня банку парцеляційного у Львовѣ появили ся въ „Дѣлѣ" и въ „Галичанинѣ" статьѣ, полягаючій имовѣрно на хибныхъ информаціяхъ, а показуючій справу въ тѣмъ свѣтлѣ, мовь бы той банкъ мавъ польонізаційній намѣры и мовь бы Банкъ краевый мавъ такій намѣры попирати.

Хочь не належу до заряду банку парцеляційного, однако, знаючи всѣ справы парцеляційній, котрій опираютъ ся о банкъ краевый, почуваю ся до обовязку подати до публичнои вѣдомости отсе: Банкъ парцеляційный, якій недавно заложено, мае передовсѣмъ на цѣли парцеляцію, а не польонізацію, а тымъ самымъ заселюванє всходнои части Галичины людьми зъ заходнои е въ засадѣ выключене; хиба тѣлько спорадично буде могло лучити ся, що ту або сю посѣлость земску у всходнѣй Галичинѣ, яка буде на продажъ, будуть могли закупити мазурскій селяне за посередництвомъ и при помочи парцеляційного банку.

Коли бы хто сумнѣвавъ ся о щирости намѣрѣвъ управы нового Банку, то вже се одно повинно его навести на иншу гадку, що, якъ досвѣдъ остатныхъ часѣвъ поучае, тѣлько та парцеляція мае успѣхъ и приносить користи такъ купуючимъ якъ и продаючимъ, котра на мѣсци переводить ся мѣсцевымъ населенемъ.

Зъ хвилею, коли цѣны землѣ у насъ на всходѣ пѣшли въ гору, народъ заходнои части краю цѣлкомъ природно не мае вже такого якъ давнѣйше интересу, продавати свои посѣлости и переселяти ся на всходъ. Крѣмъ сего кождый переселяючій ся нараженый е

Рускій кольонія въ Канадѣ.

Звѣстный К. Геникъ зъ Канады помѣстивъ въ остатнѣмъ числѣ американьскои „Свободы" фейлетонъ „Кѣлька слѣвъ про рускій кольонія въ Канадѣ". Зъ того фейлетона выймаемо що важне и цѣкаве для нашихъ читателѣвъ.

Сего року — каже п. Геникъ — прибуло до Канады до серпня кругло 8.000 нашихъ людей зъ Галичины и Буковины. Роботы мавъ п. Геникъ богато. Але поселенє йшло правильно. Прибуваючій сейчасъ выѣзджали до своихъ на старшій осады. Канадійске правительство постаравало ся сего року о еміґраційный дѣмъ въ East Selkirk, 20 миль передъ Віннипегомъ. До того дому заѣздили поѣзды зъ еміґрантами, а люде по вѣдпочинку выѣзджали зъ-вѣдси просто на осады. То розумно, бо народъ прибувшій до Канады не знакомить ся зъ Віннипегомъ, де его бувало часто баламучено, та й не обпадають его зразъ тѣ принтелѣ изъ старого краю, вѣдъ котрыхъ вѣнъ утѣкъ изъ старого краю — т. е. браты Мошковои вѣры. Нашъ братъ, вѣдучи до Канады думае, що на вѣки розпращавъ ся зъ пейсатыми братами; тымчасомъ коли вѣнъ приѣде до Віннипегу, они его обсядуть, якъ псы дѣда. А зъ-вѣдки-жь взяли ся жиды въ Канадѣ?

Дуже богате товариство жидѣвске въ Лондонѣ, що помагае жидамъ на цѣлѣмъ свѣтѣ, выслало було 30 родинъ жидѣвскихъ зъ Россіи до Канады и они осѣли тутъ на грунтахъ въ Ассинібоя. Въ тѣмъ часѣ и Гіршъ зъ Парижа выславъ сюда троха родинъ и они вразъ изъ тамтыми заложили въ Ассанібоя осаду „Гіршъ". Дѣстали все, чого имъ треба було, лишь не дѣстали Ивана, а безъ него той народъ якъ рыба безъ воды, нема ему житя. Отже не минувъ рѣкъ, а на кольонію лишило ся ихъ хиба зъ пара на розплодокъ, а решта розбрила ся, де могла, до мѣсточокъ, а найбѣльше до Віннипегу. Такъ само и инші жиды, що сюда понаѣздили. Такъ ихъ нынѣ въ Віннипегу певно буде до 500 родинъ. Въ червни сего року прибуло до Канады 10 родинъ жидѣвскихъ зъ-пѣдъ Стрыя цѣлкомъ бѣдныхъ; приѣхали коштомъ фонду барона Гірша на кольонію Тіллей. Побули тамъ пару недѣль и вернулись назадъ до Віннипегу. Отъ яка то еміґрація та кольонізація жидѣвска! Де-жь они бѣдаки будуть безъ нашого брата? А для нашого брата жидъ въ далекѣмъ краю — то „свѣй" чоловѣкъ, бо розумѣе бесѣду, отже зразъ порадить и поможе у всѣмъ, а найпаче въ купнѣ и при змѣнѣ грошей. То велике добро для нашого брата, бо-жь вѣнъ добре се знае зъ старого краю, що нѣкому не вѣрь, лишь Мошкови. Той, хочь ошахруе, а все таки „добрый жидище". Отже жидъ робить нашимъ у Віннипегу добродѣйствъ що не мѣра. Де яку мавъ драпь, продасть нашому чоловѣкови якъ слѣдъ, нашь вытягае зъ-за пазухи доляры и платячи спускае ся на Мошка, а той возьме 10 долярѣвъ, а здасть зъ 5-ти або и зъ 1-ого. И ну-жь танець по старокраевому!...

Якъ сказано, зъ 8000 Русинѣвъ, що прибули сего року, всѣ порозходили ся по старыхъ осадахъ, лишь одна нова заложила ся въ провінціи Манітобѣ, а то въ Shoal Lake, де помѣщено до 200 родинъ. Се мѣсце може землею не найлѣпше, але недалеко давнѣйшихъ осадниковъ, отже новоприбувшій зразъ найшли роботу, тымъ бѣльше, що сего року въ Манітобѣ бувъ попытъ за роботникомъ.

Вѣдтакъ п. Геникъ ставить питаня: „що намъ почати теперь въ напрямѣ еміґраційнѣмъ?" — и переходячи пѣсля, провінцій де Русины поосѣдали, такъ рѣчь представляе:

Перша провінція Монітоба. Рускій кольонія тутъ е въ Стуартбурнѣ, въ Плісантъ Гомъ, въ Давфинѣ, Сифтонѣ — и нынѣ они майже цѣлкомъ вже засе.ѣній, хиба може ще въ послѣднѣй найде ся де-що мѣсця. Въ новѣй кольонія Shoal Lake е ще мѣсця на пару сотъ родинъ. Такъ въ Манітобѣ е чотири великій осади, а въ нихъ е разомъ певно 10.000 душь Русиновъ. Сеся провінція для нашихъ людей найлучша, бо тутъ найлекше о заробокъ для бѣдаковъ. Земля несогірша; розумѣе ся, що годѣ надѣяти ся на найлучше, але поки-що есть де кохати худобу та робити малій огороды. На будуче — хто зъ переселенцѣвъ схоче осѣдати въ Манітобѣ, мусить бути приготованый, що буде мусѣвъ купувати землю, по 2—10 долярѣвъ за акеръ. Ще и вѣльній фармы можна бы тутъ знайти, але далеко вѣдъ зелѣзницѣ и не вкупѣ.

Одинъ наломѣсточковый жидокъ Ґруберъ, десь зъ-пѣдъ Львова, прибувъ передъ двома роками до Канады — ну и шукае житя. Ставъ мрѣти о „галицкѣмъ житю", т. е. поробити осады на взоръ галицкихъ, отъ такъ, абы десять „ґоѣвъ" а одинъ жидъ. Шукавъ розныхъ мѣсць, та годѣ було здурити ґоѣвъ — ажь есь везника сила народу прибула до Сифтона, а що люде ще не поселились, то нашъ Ґруберъ немовь зъ неба упавъ для брата Ивана. „Я заложе кольонію хлопско-жидовске и будае добже!" каже жидокъ, а нашій бѣдаки почали притакувати. Пѣйшовъ Ґруберъ до Віннипегозись [послѣдна стація зелѣзницѣ Давфинъ], купивъ фарму и став продавати лоты [грунты] для нашихъ и для жидѣвъ. Поясняе имъ такъ: „Заложимо мѣсто, а кождый возьме фарму на боцѣ". Нашъ бѣдакъ, не знаючи вѣдносинъ, може пристати и вѣдати ся въ душею и тѣломъ пейсатому. П. Геникъ дѣставъ листъ вѣдъ одного Русина зъ запытанемъ: чи входити зъ жидомъ Ґрубером въ той интересъ. П. Геникъ остерѣгъ ихъ, що стануть рабами та будуть проклятѣ, що дѣтей своихъ продають въ чорну неволю на вѣльнѣй земли. „Страшно подумати, — каже п. Геникъ, — абы народъ, котрого такъ знищили жиды въ Галичинѣ, бувъ такъ темный, такъ необрахованый та повѣривъ лестнымъ словамъ искусителя-діавола. А оно, братя, до того йде. Отже нехай се буде наука наша, що мы въ нѣякій зносины не повинній входити зъ тыми, котрій насъ такъ страшно знищили, тысячѣ а тысячѣ пустили въ жебры... Жаденъ народъ не досвѣдчивъ вѣдъ жидѣвъ того, що мы, бѣдній Русины... И мы бы тутъ, на вѣльнѣй земли, давали ся наново въ кѣгтѣ чорнымъ крукамъ? Тутъ ще въ сто разъ гѣршій кѣгтѣ имуть, хто лишь дасть ся... Отже бачность передъ хищными звѣрами, передъ хитрыми змиями, чигаючими на нашу теплу кровь!"

Друга провінція, де нашій осѣдають — Ассинібоя [Assiniboia а въ скороченю Assa]. Серединою сеи провінціи иде зелѣзна дорога С. Р. К., на котрѣй давнѣйше поселили ся рѣзній народности крѣмъ нашихъ. Въ пѣвнѣчнѣй части иде зелѣзниця зъ Манітобы до мѣста Yorkton. На кѣнци сеи дороги осѣли нашій люде въ трехъ вѣддѣльныхъ мѣсцяхъ. Земля тутъ не согірша на худобу и хлѣбъ, хиба въ тымъ не выгѣдно, що морозъ убивае, а такожь, що сѣ осады вѣддалені вѣдъ Віннипегу до 300 миль, а що на мѣсци не легко знайти заробокъ, то треба удаватись до Манітобы. Зъ часомъ, якъ нашій тутъ розжиють ся, буде имъ лучше. Тамъ жие до 3000 Русиновъ. Новоприбувшій борють ся зъ бѣдою,

ИНТЕРНАТЪ СТ. ПЕТРИЦКОГО
умѣщеный
при улици Жуліньского ч. 11

на бо́льший кошты, нѣжь мѣсцевый парцелянтъ, и мусить мати далеко бо́льшій капіталъ, бо крóмъ грошей на купно землѣ потребуе ще значныхъ фондóвъ на поставленя будынкóвъ и закупно инвентаря.

Всѣ тѣ выдатки не потрѣбни тамъ, де мѣсцевий люде закупують бо́льшій маєтокъ, призначеный на парцеляцію, бо кождый зъ купуючихъ маe вже своe господарство.

Крóмъ сего мѣсцева парцеляція e ще о стóлько користнѣйша, що кождый зъ купуючихъ потребуe невеликои готóвки, бо може числити на пожичку гипотечну краeвого банку, котру ему удѣлять на его давнѣйшу реальность и на докупленый ґрунтъ.

Длятого можу упевнити всѣхъ тою справою занепокоeныхъ, що ново заложеный банкъ парцеляційный, коли не хоче вóдъ разу вбанкротовати, певно не буде порывати ся на кольонізаційни пробы, котрѣ въ нинѣшныхъ обставинахъ безусловно удати ся не можуть.

О скóлько менѣ вѣдомѣ намѣры управы нового банку, то дѣяльность сеи институціи обчислена передовсѣмъ на захóдни повѣты, де ще богато маєткóвъ e до розпарцельованя и де людность мѣсцева маe богато силы до купованя землѣ.

Тымъ також головно поясняe ся, що въ надзираючóй радѣ того банку находять ся переважно люде, що мають зносины въ захóдныхъ повѣтахъ.

Непотрѣбнымъ було бы доводити, що краeвый банкъ, якъ институція краeва, маe обовязокъ нести помóчь фінансову у всѣхъ справахъ економічныхъ, на здоровыхъ пóдставахъ опертыхъ, безъ огляду на одиницѣ, котрѣ беруть ся за дѣло. Дѣяльность краeвого банку на полю парцеляціи до сего часу свѣдчить вымовно, що краeвый банкъ сповняe свои обовязки, а особливо для нашого рускаго народу найбóльше зробивъ въ тóмъ взглядѣ.

Вóдъ коли я e правнымъ дорадникомъ краeвого банку въ справахъ парцеляційныхъ, всѣ бóльший парцеляціи, якѣ при помочи краeвого банку перепровaджено, вóдбували ся у насъ на Руси самымъ тóлько елементомъ мѣсцевымъ, а затымъ на користь мѣсцевого рускаго народа.

И такъ спарцельовано въ повѣтѣ збаражскóмъ добра Кобиле и Чагары ad Стрыѣвка, въ повѣтѣ снятыньскóмъ добра Топорóвцѣ и Волчкóвцѣ, а въ повѣтѣ коломыйскóмъ добра Камѣнки и Годы и [часть бóльшон посѣлости, 400 морґóвъ] въ Тишкóвцяхъ. О меншихъ парцеляціяхъ або о такихъ интересахъ парцеляційныхъ, при котрыхъ краeвый банкъ тóлько посередно спóвдѣлавъ, удѣляючи нашимъ селянамъ кредиту гипотечного, на разѣ не споминаю.

Опираючи ся на докладнóмъ знаню справы, запевнити можу, що краeвый банкъ якъ доси такъ и дальше нѣколи не буде попирати працѣ о цѣляхъ політичныхъ, а тымъ меньше о цѣляхъ ворожихъ для одного або другои народности нашь край замешкаючои. Противно нашь рускій народъ може все числити на якъ найбóльшу зичливость зъ стороны краeвого банку.

Коли бы найшли ся охочѣ, а зб справою обзнакомленѣ одиницѣ, котрѣ хотѣли бы заложити окремый рускій банкъ парцеляційный, певно краeвый банкъ прийшовъ бы въ помочю.

Мимо заложеня банку парцеляційного краeвый банкъ и дальше буде занимати ся справами парцеляціи, бо рѣчь певна, що новый банкъ парцеляційный, хочь бы навѣть — чого ему бажати выпадаe — якъ найбóльшу розвинувъ дѣяльность, не буде нѣколи въ станѣ подолати всѣмъ справамъ парцеляційнымъ, до котрыхъ залагодженя не одень але бóльше банкóвъ було бы потреба.

Д-ръ Тадей Соловій, адвокатъ краeвый и заступникъ правный Банку краeвого въ справахъ парцеляційныхъ.

Письма зъ краю.

— —

З Снятина пишуть намъ:

Зъ жалемъ попращали мы вó второкъ 29 ого с. м. рускій театръ, котрый загостивъ бувъ до насъ на шeсть представлень и и выставивъ одну народну штуку „Чумаки", двѣ новости переложенѣ зъ польского, а то „Малку Шварценкопфъ" и „Поцыхайло", одинъ образъ зъ еміґраційного руху переведеный зъ польского „Нашѣ переселенцѣ" и двѣ оперети „Ямарѣ" и „Бѣдне дѣвча". Не знаю, чи штуки, самѣ новѣ, добóрнѣ и доси въ Снятинѣ не граннѣ, чи то, що театръ загостивъ до насъ лишь на такъ короткій часъ, чи пробудивше ся а доси дрѣмуче въ нашóй Снятищинѣ чувство патріотизму и обовязокъ пóдпирана сеи одинокои нашои драматичнои институціи вилынули на се, що театръ бувъ усе повнѣсѣнькій и першій разъ, вóдъ коли Снятинъ Снятиномъ, цѣла околиця учащала громадно зъ родинами на представленя, а на першóмъ и послѣднóмъ представленю бувъ такій стискъ, що многѣ мусѣли вóдóйти вóдъ касы. Здаe ся намъ, що не помылимось, коли скажемо, що зб всѣхъ мѣстъ провінціональныхъ найлѣпше поводилось теперь театрови въ Снятинѣ. Але бо и наша дружина театральна заслужила на се. Всѣ штуки були выставленѣ такъ совѣстно, и гра артистóвъ була такъ добра, що нашь театръ далеко высше стоить вóдъ подóбныхъ польскихъ провінціональныхъ трупъ.

Перше мѣсце мѣжь артистами належить ся безперечно директорови Ґембицкому. Сей артистъ граe такъ природно, що дивлячись на него здаeсь тобѣ, що рѣчь дѣe ся не на сценѣ, але въ дѣйстности. А се цѣлый секретъ: грати природно и свобóдно. Пóдъ тымъ взглядомъ п. Ґембицкій незрóвнаный. Знаменитою, а можна сказати одинокою силою жѣночою въ роляхъ драматичныхъ есть панна Ґембицка. То въ цѣлóмъ слова значѣню артистка. Зъ мѣжь мужчинъ добрымъ есть въ роляхъ драматичныхъ п. Стадникъ и слиби ему можна що закинути, то хиба те, що граe троха надто зъ натосомъ; однакъ се трафляe ся у кождого молодшого артиста, тожь и п. Стадникъ зъ часомъ позбуде ся тои хибы. Сальоновѣ ролѣ найлѣпше вóддаe п. Полѣщукъ и, на мою думку, п. Полѣщукови не повинно ся давати роль мужицкихъ въ народныхъ штукахъ, бо его сальоновѣ рухи ажь надто вóдбиваютъ. Въ комічныхъ роляхъ зъ мѣжь старшихъ артистóвъ незрóвнаною есть п. Осиповичева и п. Ольшаньскій. Гру тыхъ рутинованыхъ и заслуженыхъ для рóдной сцены артистóвъ цѣла Русь знаe, отже нема що на хвальбу додати, а зъ молодшихъ дуже добрымъ комікомъ есть п. Шеремета, особливо въ роляхъ жидóвъ; се его спеціальность. Оперетки заступленѣ пп. Бучманóвною и Рубчаковою та п. Григоровичемъ. Не знати, котрóй зъ обохъ пань вóддати першенство, бо п. Бучманóвна маe сильнѣйшій голосъ, а п. Рубчакова милу и уймаючу поставу. Голосъ п. Григоровича красный и приємный, а сли може троха за слабый, то зъ часомъ выробить ся. Сильнымъ басомъ вóдзначаe ся п. Рубчакъ; а и прочѣ силы выбиваютъ ся, н. пр. значный поступъ запримѣтили мы у п. Вовчака, а пп. Петровичъ, Нижанковскій панна Коссакóвна и инши граютъ зовсѣмъ добре и вызначнѣйшій ролѣ. Взагалѣ сказавши, сли-бы дружину змóцнити въ оперетках о одну мужеску спѣвочу силу, а въ драматѣ о одну жѣночу и мужеску, то и обсада всѣхъ ролъ була бы цѣлковита.

Жаль намъ стало, коли по послѣднóмъ представленю выйшовъ на сцену директоръ Ґембицкій та подякувавши публицѣ за такъ численну участь, попращавъ насъ. Щось намъ теперь въ Снятинѣ забракло, такъ за той короткій часъ зжились мы зъ театромъ; теперь хиба выпадаe намъ сказати: Die schönen Tage sind vorüber". Але оклики, котрѣ лунали середъ публики „До побачення на-рóкъ!" дають намъ надѣю, що знóвъ въ недовзѣ повитаемо нашу рóдну институцію та що мы не на довго пращаемо дружину театральну, желаючи ѣй всюда такого поводженя, якъ теперь въ Снятынѣ. Поки-що, будемо мати нагоду побачити теперь нашихъ *аматорóвъ-мѣщанъ, що мають вóдограти 18-ого вересня „Наталку Полтавку"*.

Гостина народного театру повинна на одно звернути нашу увагу: Ото въ Снятинѣ нема вóдповѣднои салѣ на выставы театральнѣ, такъ що нашь театръ мусить грати въ готелю на пóдсѣню. Теперь въ лѣтѣ ще пóвъ бѣды, але якъ бувъ передъ трема роками у насъ въ зимѣ, то жаль намъ було бѣдныхъ артистóвъ якъ они мусѣли на зимнѣ въ неотопленóмъ пóдсѣню грати й спѣзати. Незавидна то доля! Часъ бы подумати, чи не далось бы побудувати якои великои салѣ, де бы не тóлько театръ, але всякѣ концерты, вечерки, балѣ, зборы, вѣча вóдбувати ся. На нашу думку найлѣпше було бы, якъ бы „Народ Торговля" для своeи філіи выбудувала вóдповѣдну каменицю, де бы також находила ся така саля. И оплатилось бы тото, и була бы „въ своѣй хатѣ своя правда и сила и воля". Свого часу, якъ приѣздивъ до Снятина директоръ Набóрный, була о тóмъ бесѣда, та теперь якось притихло...

Червоный гвоздика.

Переглядъ політичный.

Бр. Хлюмецкій вертаючи зъ Ишлю задержавъ ся въ Авзее и конферунавъ зъ кóлькома політичными приятелями. Сей фактъ e предметомъ найбóльшихъ комбінацій. N. fr. Presse пише, що покликане Хлюмецкого значить, що дни кабінету ґр. Туна вже почислени и що Тунъ може навѣть вже не явить ся передъ парляментомъ. Навязуючи до того факту Politik пише: Кóлько разóвъ Хлюмецкій зъявляe ся на політичнóмъ плянѣ, то се все щось значить. Теперѣшне его покликане до Ишлю маe тымъ бóльше значѣне о стóлько, що Хлюмецкій e провóдникомъ вѣрно-конституційнои великои посѣлости и конституційнои партіи палаты панóвъ. Сей фактъ набираe ще бóльшого значѣня въ теперѣшнѣй хвили, коли цѣсарь якъ разъ приѣздить до Чехіи и коли зъ огляду на недалеке скликане парляменту внутрѣшній справы знóвъ стають ся актуальными. Може бути, що публика невдовзѣ вже довѣдаe ся о результатахъ и цѣляхъ подорожи Хлюмецкого до Ишлю. Pester Lloyd не подѣляe гадки австрійскихъ дневникóвъ що до ваги сеи подорожи Хлюмецкого. Въ листѣ инспірованóмъ зъ Вѣдня, P. Lloyd не признаe подорожи Хлюмецкого до Ишлю нѣякого значѣня и додаe: Покликане Хлюмецкого выкликало найдивнѣйшій поголоски. Навѣть говорено о міністеріяльнóй кризѣ. Все те пуста выдумка. Передовсѣмъ треба зъ горы ствердити, що ґр. Тунъ зъ горы знавъ о намѣренóмъ покликаню Хлюмецкого и правительство цѣлкомъ не було тымъ фактомъ здивоване. Тутъ головно розходить ся о осягненя порозумѣня мѣжь двома націями и о выйденя дороги ведучои до того порозумѣня. Посередно розходить ся також о справу выбору делеґацій. На всякій случай покликане Хлюмецкого доказуe, що въ мѣродатныхъ кругахъ бажають нарештѣ помирити оба народы и що поголоски о змѣнѣ конституціи суть безъосновни.

Словѣньскій Narod доносить зъ Вѣдня, що зъ причины заповѣдженои обструкціи, правительство теперь въ великóмъ клопотѣ. Такъ Угорщина, якъ и ґр. Ґолуховскій домагають ся легального переведеня выборóвъ до спóльныхъ делеґацій. Правительству лишають ся двѣ дороги: або змѣна конституціи, або заспокоене Нѣмцѣвъ. Правительство здаeть ся вже на щось рѣшило ся и се майже певна рѣчь, що въ цѣли утихомиреня обструкціи, истнуe планъ знесеня языковыхъ розпоряджень. Въ тóй цѣли маe також міністеръ Кайцль поѣхати до Праги, але вже теперь можь предвидѣти безуспѣшный результатъ сеи подорожи.

Въ цѣли унеможливленя обструкціи при выборахъ до спóльныхъ делеґацій правительство мало позыскати для себе христіяньско-соціяльне сторонництво обѣцянкою санкціонованя выборчого закона для Вѣдня. Нинѣ на кождóмъ кроцѣ видко, що сторонництво Люеґера и Ліхтенштайна попираe заходы міністерства. Въ суботу вóдбули ся у Вѣдни зборы союза христіяньско-соціяльныхъ робóтникóвъ, на котрыхъ п. Бальоглявекъ остро выступивъ противъ обструкціи и обструкціоністóвъ, называючи ихъ тактику найглупѣйшою пóдъ сонцемъ. На его гадку, обструкціонисты зробили правительству велику прислугу, бо обезсиливши парляментъ, допомогли Тунови ввести въ житя угоду зъ Угорщиною на пóдставѣ § 14-ого. Въ той способѣ антісеміты поволи мостять собѣ дорогу до переходу на бóкъ правительства, абы ихъ выборцѣ не дуже здивували ся, коли они бодай при выборахъ до спóльныхъ делеґацій выступлять противъ обструкціи. Якъ до недавна австро-угорска угода, такъ теперь спóльнѣ делеґаціи суть для Туна найважнѣйшою справою, о котру вóнъ не хотѣвъ бы пошпортнути ся. Якій e планъ правительства въ тóй справѣ, не знаемо, хочь Budap. Tagblatt каже телеґрафувати собѣ зъ „певного" вѣденьского жерела, що „выборы делеґацій не представляють нѣякои трудности, бо австрійске правительство знайшло средства и дороги, абы выйти зъ всѣхъ комплікацій". „Що до справы квоты — пише згаданый дневникъ — то и сесю справу австрійске правительство гадае легко розвязати. Правда, що порозумѣня мѣжь обома квотовыми депутаціями выдаe ся неможливе и можна уважати яко певну рѣчь, що цѣсарь знóвъ буде мусѣвъ рѣшати. Отже въ кругахъ австрійского правительства думають,

---

доки не прийдуть до худобы и почнуть розживати ся. Тутъ e ще богато мѣсця для поселеня. Сего року прийшла сюда спора порція поселенцѣвъ и осѣла межи своими.

Въ третóй провінціи Саскачеванъ e наша осада Fish Creek, куда ѣде ся на станцію Rosthern. Сеся осада вóддалена 560 миль вóдъ Віннипеґу, дуже далеко вóдъ ринку торгового, отже мѣсце дуже недогóдне для бѣдного чоловѣка. Та ба, якъ-разъ мѣжь ними — а e ихъ по-надъ 1.000 душь — найде ся богато бѣдныхъ. Нашь чоловѣкъ, осѣвшись, заразъ пише по своихъ, не застановляючи ся, якъ и що, тожь неразъ затягне въ свѣтъ чоловѣка, котрый не въ силѣ пускати ся далеко. На гадку п. Ґеника — до провінціи Саскачевана не повинни ѣхати бѣдни, хиба ажь тогды, коли запомогуть ся осѣвши.

Четверта провінція Альберта зъ головнымъ мѣстомъ Едмонтонъ, коло котрого наши поселились вóдъ кóлькохъ до 60 миль на пóвнóчный всхóдъ. Сесю провінцію называe п. Ґеникъ найлучшою на цѣлу Канаду. Тутъ осѣло до теперь 6.000 Русинóвъ. Земля дуже добра и, що найголовнѣйше, бóльше горбовата нѣжь въ иншихъ провінціяхъ. Лишь одно тутъ некористне, що часто лучаeсь морозъ; але зважевши, що цѣла Канада не есть вóльна вóдъ морозóвъ, то нѣчо дивного, що й тамъ таке. Въ сѣй провінціи нашъ народъ прибуваючи до своихъ, сейчасъ вышукуe фармы и поселяe ся. Старши фармеры вже доробили ся такъ, що мають свóй хлѣбъ. Але роботы тутъ також не богато и треба далеко йти, щобы ся дóстати.

Въ Канадѣ, якъ то водить ся и въ цѣлóй Америцѣ, всѣ зелѣзницѣ мають въ рукахъ спекуланты [нема зелѣзниць державныхъ], отже приватнѣ властителѣ зелѣзниць роблять, що хотять. До 1899 року водило ся въ Канадѣ такъ, що компанiи зелѣзничѣ везли нашого переселенця за дармо, куда лишь хотѣвъ поѣхати оглянути землю, а опóсля и перевозили даромъ на поселене. Коли-жь нашихъ прибуло богато, то зелѣзничѣ компанiи вóдъ нового року зажадали заплаты, длятого кождый мусить заплатити, до 15 долярóвъ за дорослу особу до Едмонтонъ, а 10 до Ростернъ.

„Отже — пише п. Ґеникъ — хто хоче пускати ся зъ краю, мусить добре застановитись. Перше — не буде за дурно везтись по Канадѣ, а по друге — не осяде близько свого, бо другѣ сѣли, и часами мусить купити землю. Моя гадка була бы, щобы людямъ, котрѣ не мають знакомыхъ въ Канадѣ, не треба сюда пускати ся, але працювати и жити ощадно въ краю... Альберта маe богато землѣ до розданя, такъ само и Саскачеванъ, але то далекѣ стороны и богато коштуe дóстатись туда... *Оно бы було дуже добре, якъ бы теперь на пару лѣтъ перестала еміґрація*, щобы можь побачити, якъ будуть нашѣ господарувати".

Вóдтакъ п. Ґеникъ згадуe о духоворцяхъ, котрѣ прибули до Канады зъ Россіи [называe ихъ „нашими людьми"]. До нинѣ прибуло духоборцѣвъ 10.000 душь и осѣли въ Ассинібоя, около 40 миль вóдъ Іорктона, и въ Саскачеванѣ. „Народъ се — каже п. Ґеникъ — дуже розумный, роботящій, нѣчо ему закинути не дасть ся. Ч. дописувателъ зъ Брандону писавъ про нихъ [до „Свободы"], яко-бы они брали роботу дешево [и тымъ шкодили другимъ], однакъ се годѣ напевно казати. То дѣяло ся въ зимѣ, народъ бувъ збитый вкупѣ, отже часами брали роботу, яку лишь могли; але я можу сказати, що они вповнѣ умѣють цѣнити свóй трудъ. Можу смѣло сказати, що духоборцѣ стоять высше вóдъ насъ, Галичанъ, и то въ кождóмъ вóдношеню. Дивитись на ихъ родинне, товариске житя — се-жь чиста приятность. Думаю що будуть добрыми горожанами Канады... Я духоборцѣвъ причисляю до нашихъ, отже всѣхъ нашихъ e въ Канадѣ теперь 30.000 душь."

Також Русины-робóтники зъ Пенсильвенiи [въ Сполученыхъ Державахъ], заохочени „Свободою", пишли до Канады на господарство. Пришла ихъ „спора пачка" и котрѣ взяли ся до землѣ, то нинѣ мають ся добре и суть примѣромъ для нашихъ галицкихъ Живуть они въ кольонiяхъ: Стуартбурнъ, Давфинъ, Іорктонъ, Едмонтонъ и Вірденъ [въ Манітобѣ]. Кóлькохъ, котрѣ не хотѣли працювати, вернулись назадъ до Пенсильвенiи.

Пóдъ конець п. Ґеникъ поставивъ питане: якѣ користи принесла еміґрація до Канады? — и вóдповѣдае, що на его поглядъ дуже великѣ, бо богато народу, котрый бы бувъ марно пропавъ на панъскихъ ланахъ въ Галичинѣ, найшовъ у Канадѣ немалый кусокъ землѣ... П. Ґеникъ каже, що не може понятъ того, яка наша интелiґенція, чи вузкоглядна, чи безмилосердна, що такъ апатично вóдноситъ ся до своего народу утѣкаючого зъ краю. А той народъ, въ числѣ 20.000 душь, занивъ безъ мала стóлько земль, якъ Галичина... Але вóдтакъ самъ п. Ґеникъ каже:

„Одно зле, що силы народнѣ уѣшли зъ краю; однакъ, коли глянемо, яка нужда тисне народъ, мы мусимо се оправдати. Та тѣ слова, братя Галичане, нехай вамъ не будуть заохотою до еміґрациi, бо про нiю я сказавъ перше, що не треба рушатись, не розважившись.. Вы, оставшѣ, берѣть ся щиро до працѣ въ роднóмъ краю, будьте тверезѣ, ощаднѣ, учѣть ся любити правду, а буде вамъ найлучше, де-сте ся уродили. Знайте, братя, хочь якъ бы чоловѣкови добре вело ся въ чужóмъ краю, таки часами стискаe его за серце при споминѣ рóдного краю, — хочь признаю ся вамъ, що кождому зъ насъ ту живучому дуже мало остаe ся часу до розваги. Въ Америцѣ кождый працюe, и то тяжше, нѣжь въ старóмъ краю, тожь и часъ бѣжить скорше"...

цѣсарь установить для Угорщины квоту 34·8%, Австрійскій політики мотивують се такъ, що се пѣдвышеня квоты рѣвнало бы ся якъ разъ боніфікаціямъ, якій одержує Угорщина въ новѣмъ способѣ обчисльованя консумційныхъ податкѣвъ. До того додають, що еще за Банфіого угорске правительство було згодило ся на пѣдвышене квоты". Якъ бачимо, не лишь въ офіціяльныхъ австрійскихъ, але и въ будапештеньскихъ дневникѣвъ выходило бы, що правительство Туна steht fester denn je. Але всѣ иншій дневники не вѣрять во все, и запо вѣдають Тунови недалекій кѣнець. Вересень може дуже легко принести дуже сердечный листъ зачинаючій ся словами: Mein lieber Graf Thun... Хочь бы навѣть Тунови повело ся въ конституційный способѣ зѣбрати делеґацін, котрій и такъ все були тѣлько пустою формальностею, то се ще не буде доказомъ, що Тунъ поборовъ трудности внутрѣшнои ситуаціи и що політичній вѣдносины въ державѣ привернувъ до нормальнаго стану.

——

При розправѣ въ Реннахъ свѣдокъ Кордіе пояснивъ, въ якій способѣ сконструовано тайне dossier. Въ браку фактичныхъ доказѣвъ повытягано зъ архівѣвъ давній, старій документы, склеено ихъ до купы и въ той способѣ повстало тайне dossier. Першимъ такимъ документомъ вырваным изъ старыхъ документѣвъ, була картка Cette canaille de D., о котрій свѣдокъ мае переконане, що она дуже стара. Одноголосно выданый засудъ успокоивъ совѣсть свѣдка, але коли довѣдавъ ся, якъ поступають зъ Пікартомъ, прийшовъ до переконаня, що Дрейфуса засуджено несправедливо. Три графольоги, професоры Мавръ Молінье и Жірі заявили, що бордера не писавъ Дрейфусъ, лише Естергази. Професоръ Мавръ назвавъ систему Бертільона допотопною и сумнымъ вытвором помѣшаного мозку. Коли маемо передъ собою письмо Естергазого, система Бертільона є простымъ абсурдомъ. Коли графольоги скѣнчили, вставъ Мерсіе и здавъ ся въ заступленю Бертільона, котрого вже нѣхто не хоче брати на серіо заявивъ, що Естергази дѣйстно зачавъ вѣдъ 1897 року змѣнювати характеръ свого письма. Естергази, котрого нанято яко штромана, абы взявъ на себе авторство бордера, по оголошено факсіміле того документу въ дневникахъ въ 1897-ѣмъ роцѣ, змѣнивъ свое письмо, абы було подѣбнѣйше до письма на бордеро.

Ґенералъ Дельое, директоръ артилеріи въ міністерствѣ вѣйны запевняе, що типъ короткои арматы ч. 120 мѣгъ доклади знати лишь офіциръ артилеріи. Документы тайного dossier вѣдносячій ся до згаданыхъ армат будуть на жадане правительственного комісаря вѣдчитаній на тамтѣмъ засѣданю. Президентъ и оборонцѣ згодили ся на тайне засѣдане, котре вызначено на нинѣ.

На жадане трибуналу, одинъ капітанъ переслухуе Паті ді Кляма. Его вѣзнаня мають бути дуже сензаційній и того рода, що сумнѣвають ся, чи въ загалѣ будуть предложеній воєнному трубуналови.

Переслуханый яко свѣдокъ, членъ академіи Пікотъ зѣзнав о розмовѣ, яку мавъ зъ австрійскимъ полковникомъ Шнайдеромъ. Шнайдеръ высказавъ бувъ свое здивоване, що французкій офіцеры сумнѣвають ся о словѣ чести заграничныхъ офіцирѣвъ. Свѣдокъ вѣднѣсъ враженѣ, що Шнайдеръ хотѣвъ въ той способѣ высказати свое переконане о невинности Дрейфуса. Въ розмовѣ Шнайдеръ говорывъ все о гидравлічнѣмъ гамбѣнику, але нѣколи о гидропневматичнѣмъ; додавъ такожь, що Естергазого уважае за шибеника, котрый стоявъ въ зносинахъ зъ Шварцкопеномъ. Однакъ Шварцкопенъ переставъ Естергазому платити, бо приносивъ ему самій лишь маловажній вѣдомости.

Тогды Естергази пробувавъ вступити до міністерства вѣйны и написавъ бордеро, котре вѣдтакъ пѣславъ Шварцкопенови. На сей листъ агентъ написавъ въ присутности Шнайдера картку Petit bleu, але по прочитаню подеръ ю и кинувъ до коша. Сеся карточка въ невыслѣдженый доси способѣ дѣстала ся до бюра, котрого начальникомъ бувъ Пікартъ. Се було такожь початкомъ слѣдства Пікарта противъ Естергазого.

НОВИНКИ.

— **Адміністрація наша** просить при змѣнѣ мѣсяца о пѣдновленю передплаты и вырѣвнане залеглостей въ означенѣмъ речвици.

— **Впр. Митрополитъ Куиловскій** приѣздить нинѣ о годинѣ 6.54 вечеромъ до Львова вже на постѣйный пробутокъ и зъ-вѣдси выѣде до Вѣдня складати присягу. Львѣвске духовеньство повѣдомлено окружникомъ, щобы о 6 годинѣ вечеромъ зѣбрало ся у митрата о. Бѣлецкого на повитанє Архіерея.

— **По феріяхъ.** Малолюдній улицѣ Львова пѣдчасъ шестинедѣльныхъ ферій почали заповняти ся наплываючою зъ провінціи молодежію. Тутъ и тамъ видно громадки повернувшихъ назадъ до тяжкои працѣ молодыхъ адептѣвъ науки. Довшій побутъ на селѣ вытиснувъ на ихъ лицяхъ свѣй благодатный вплывъ. Лица опалений вѣдъ сонця, а вызирае зъ нихъ здоровля. Зъ жалемъ прощавъ неодинъ рѣдну загороду, але почутє обовязку и жажда науки брала перевагу надъ чувствами серця. Щиро витаемо нашу молодѣжь знову у столицѣ Льва, знаючи, що молодій и надѣйній нашій соколы кинули неодно здорове зерно и добру гадку середъ люду та що они упали на плодючу землю. Желаючи молодежи до новои працѣ здоровля и силы, надѣемо ся, що зъ нея выростуть щирій борцѣ за нашій народній права и за нашу волю!

— **Мѣске бюро працѣ.** Завтра (въ пятницю о 10 годинѣ рано вѣдбуде ся торжественне отворене мѣского бюра працѣ при площи Бернардиньскій ч. 15. Отворея довершить президентъ д-ръ Малаховскій. Сеся нова институція входить въ житє завдяки жертвенности репреазентаціи мѣста и мае услѣвя до розвитку. Цѣлею бюра есть: достатчати працѣ тымъ, що ей шукають. Буде оно посередничити такъ роббтникамъ фаховымъ, якъ и не фаховымъ, службѣ домашнѣй та господарскій и то цѣлкомъ безплатно, не вымагаючи нѣякои нагороды анѣ вѣдъ тыхъ, що потребують працѣ, анѣ вѣдъ тыхъ, що дають ей. Замовленя принимае бюро устно або письменно и полагоджуе безпровочно. Кождый, хто шукае якоись працѣ, може зголосити ся до бюра, а одержить ей безъ нѣякихъ выдаткѣвъ [не такъ, якъ то дѣе ся въ бюрахъ слугъ]. Такъ само маючій дати працю дѣстане роббтниковъ и слугъ якихъ жадае безъ нѣякого коштu.

Коли мѣске бюро розвине ся, причинить ся безперечно до улекшеня долѣ тыхъ найбѣднѣйшихъ, що хотять працювати а не могучи знайти для себе занятія, просто гинуть зъ голоду. Що дня на комісаріятахъ, въ ратуши и по стоваришеняхъ роббтничихъ розлѣплюваній будуть плякаты, на котрыхъ выказаный буде списъ вѣльныхъ мѣсць. Управа бюра поробила вже вѣдповѣдній кроки, щобы мати докладній выказы попыту и подажѣ працѣ въ цѣлѣмъ краю и въ той способѣ буде могла управляти справою роббтничою такъ, щобы въ одномъ мѣсци не громадили ся товпы роббтниковъ, шукаючихъ безъуспѣшно працѣ, а въ другѣмъ мѣсци, щобы даючій працю не дармо шукали роббтника. Подѣбній бюра у Вѣдни и въ Празѣ принесли вже суспѣльности величезный пожитокъ, а є надѣя, що и львѣвске бюро працѣ внедовзѣ вѣдограе ролю поважну середъ нашихъ вѣдносинъ суспѣльныхъ. Таку отже институцію, котра выгычила собѣ таку красну и благородну цѣль, витаемо симпатично. Бомагай Бѣгъ!

— **Зъ Коломыѣ пишуть намъ:** Вечеръ зъ танцями, заповѣдженый хибно на початокъ жовтня, устроюе товариство „Родина" въ Коломыи д. 21 н. ст. вересня. Запрошеня вже розсылають ся, а хто бы не одержавъ, зволить вѣднести ся до выдѣлу товариства, а сейчасъ вышлемо. Що програма вечерка теперь корыстнѣше предетавляе ся, нѣжь коли иногдѣ се хиба злишно додавати. Выклады на університетѣ розпочнуть ся кѣлька тыжднѣвъ пѣзнѣйше, пора року також вѣдповѣдна. Сій обставины дають намъ повну запоруку, що вечерокъ выпаде свѣтло и удасть ся безъ перебнання лѣпше, нѣжь торбчный осѣнный, котрый середъ прикрыхъ обставинъ мусѣвъ вѣдбути ся.

— **Въ Бразиліи** будуть мати Русины до кѣнця сего року три церкви: одна на кольоніи Барра-Фей, посвячена дня 11 липня с. р. въ храмовый день тои церкви св. Петра и Павла; друга церковь знаходить ся о три милѣ на 5-ѣй кольоніи; вкѣнци третя найбѣльша будуе ся на 1-ѣй кольоніи въ Ріо Кларо и до Рѣздва мае бути готова.

— **Зъ Сокальщины** одержали мы письмо, що въ громадѣ Волеевинъ, котра теперь належить до парохіи Яструбичъ, проявило ся въ наслѣдокъ чиясь агітаціи стремлене: вѣдлучитись вѣдъ парохіяльнои звязи зъ Яструбичами, а прилучитись до Кристинополя, де руска парохія остае вѣдъ зарядомъ оо. Василіянъ. Мають за тымъ дуже вѣйвати ся вѣйтъ, учитель и кѣлькохъ радныхъ. Въ Яструбичахъ есть теперь завѣдателемъ молодый священникъ о. Ив. Матвіясъ. Бливше о тѣй справѣ не пишемо, бо письмо, надѣслане намъ, недокладно говорить о рѣчи.

— **Безголове чи зъ горы вытыченый плянъ?** Загальнo звѣстне се у насъ, що многій села не мають школъ, а знову многій школы, особливо рускій стоять порожній за-для недостатку силъ учительскихъ. Здавалось бы отже, що верховній власти школьній, котрыхъ найпершимъ и найсвятѣйшимъ обовязкомъ є выобразуване краевн достаточного числа добрыхъ учителѣвъ, будуть всѣми силами старати ся о закладане новыхъ семинарій учительскихъ, а истнуючій по змозѣ розширювати. Тымчасомъ рада школьна нѣ сѣло нѣ пало дае розпорядженє, щобы ученикѣвъ на курсъ приготовляючій при львѣвскій мужескій семинарій зменшити до половины — и коли минувшого року були два рѣвнорядній вѣддѣлы по 40 ученикѣвъ то сего року мае бути лишь одинъ вѣддѣлъ зъ менше-бѣльше 40 учениками. Се значить, що темній силы старають ся львѣвску семинарію учительску спинити въ розвою, абы не забогато силъ продукувала Може п. Бобжиньскому и безъ нихъ добре?...

— **Справа черновецкого академика Служаньского**, о котрій мы вчера згадували, скѣнчила ся въ судѣ повѣтовѣмъ въ Черновцяхъ тымъ, що Служаньского судья засудивъ на три днѣ арешту або 15 зр. кары, а паню Косовичеву [дочку митрополита] увольнивъ.

— **Молодымъ самоубійникомъ**, о котрѣмъ вчера мы подали звѣстку, есть Айзикъ Раттнеръ, приватный учитель, що зъ лекцій удержувавъ ся. Причиною самоубійства була нужда. Передъ катастрофою видѣли его люде, якъ сидѣвъ на шкарпахъ шляху зелѣзничого и плакавъ. Видко плачь не принѣсъ ему розрады, бо кинувъ ся пѣдъ колеса поѣзду.

— **Нове товариство акційне** уконституувало ся у Вѣдни пѣдъ назвою „Бориславъ", стоваришене акційне для промыслу нафтового и воскового". Капіталъ основный 4 міліоны зр, подѣленый на 10.000 акцій цѣлковито вплаченыхъ по 400 коронъ. Капіталъ той може на ухвалу рады управляючои пѣдвышитись черезъ емісію дальшихъ акцій до 5 міліонѣвъ.

— **Огнѣ.** Въ селѣ Яструбичахъ, повѣту сокальского, выбухъ огонь дня 24. серпня о годинѣ 12½. За двѣ годины спопелѣло вѣсѣмъ господарѣвъ; зъ тыхъ пять згорѣли зѣ всѣма будынками, а тремъ зѣстали ся хаты. Шкода почислена на 25.000 зр, а обезпечена було всего до 5000 зр. Причиною огню було розвѣшене прядиво на жердцѣ пѣдъ хатою Петра Тхора, але якъ оно зайняло ся, не знати.

— **Буковиньскій выдѣлъ краєвый** наказавъ въ цѣлѣмъ краю убивати псы и вызначивъ 1000 зр. на нагороды за убитыхъ псѣвъ за кождого по 20 кр. За тую суму можна убити 5000 псѣвъ. Таке множество псѣвъ на малу Буковину готове выкликати дорожню псѣвъ, коли зважити, що безъ пса при хатѣ въ господарствѣ майже годѣ обійти ся.

— **Дахѣвки зъ деревляного камѣня.** Вынахѣдникъ тыхъ дахѣвокъ робивъ недавно у Варшавѣ пробу въ присутности инжінерѣвъ, будѣвничихъ и представителѣвъ сторожей огневыхъ. На пробѣ предетавлено три дахи: одинъ крытый блахою цинковою, другій блахою зелѣзною, а третій дахѣвками зъ деревляного камѣня, котрій складають ся зъ тротина и додатковъ камѣнныхъ, а зъ якихъ, се вже тайна вынахѣдника На тыхъ дахахъ зложено дерево и габлѣвки, облито нафтою и рѣвночасно запалено. Дахи цинковій и зелѣзній пропалили ся по кѣлькохъ мінутахъ, а дахъ зъ нововынайденыхъ дахѣвокъ выдержавъ жаръ 20 мінутъ а деперва по 30 мінутахъ перепалився ся.

— **Паріскій институтъ Пастера** зъ Парижа выславъ до Португалиі кѣлькохъ лѣкарѣвъ зъ противчумовою сыровицею.

— **Катастрофа въ когальняхъ.** Въ Сг.-Етіенъ урвавъ ся при спусканю великого коша до шибу дрѣтъ и всѣ 16 людей, що були въ кошу, забили ся.

— **Ческій фабриканты оцту** рѣшили пѣдвышити цѣну оцту вѣдъ 1 вересня с. р. о 1 зр. 50 кр. на 100 k o, а то на пѣдставѣ, що пѣсля розпорядженя правительства вчисляе ся до континґенту оподаткованого також и той спіритусъ, котрый служить до выробу оцту. Значить: наложивши податокъ на спіритусъ, правительство тымъ самымъ оподаткувало и оцетъ.

— **Грѣмъ въ цѣлый баталіонъ вѣйска.** Зъ Лондона доносять: Передъ кѣлькома тыжднями йшовъ баталіонъ нѣхоты на рѣвнинѣ неосложенѣй. По небѣ несли ся низько чорній хмары але було спокѣйно. Нарѣзъ вѣдозвали ся перший грімоты. Баталіонъ прискѣшивъ кроку, однакъ буря злапала его на отвертѣмъ полю, не встигли утечи. Гремѣло разъ-у-разъ, а осльпляючій блыскавиці переражали людей. Нагло гармата Максіма, котра йшла за вѣддѣломъ, пѣдскочила и вывернула ся Грѣмъ згрохотавъ цѣлу лявету, а рѣвночасно поразивъ сильно коло гарматы офіцира и воякѣвъ. При тѣмъ карабины прочихъ жовнѣрѣвъ розбгрѣвъ до того степеня, що палили имъ руки, а коло багнетѣвъ танцювало міліоны искоръ. Пораженій вояки нагло ослѣпли и черезъ кѣлька годинъ нѣчого не видѣли. Шѣсть воякѣвъ, котрій близько гарматы були, мають ноги спаралѣжованій; всѣхъ ихъ вѣдвезено до шпиталя, але о можливости вылѣчення лѣкарѣ сумнѣвають ся. Бѣдаки не видять, не чують и не можуть ногами рушати.

— **Смерть въ зелѣзнѣй лапцѣ.** Въ селѣ Шеля на Угорщинѣ згинувъ бувъ безъ вѣсти 14-лѣтный сынъ, одинакъ маючихъ селянъ. По кѣлькохъ днахъ глядання знайдено его въ лѣсѣ нежывого. Хлопець видко заблудивъ, а шукаючи дороги упавъ на полянцѣ, де була наставлена лапка на лисы, такъ нещасливо, що злапавъ ся руками въ зелѣза. Руки мавъ бѣдачиско страшно пошарпаній; се снѣдчило що старавъ ся увольнитись изъ зелѣза Умеръ имовѣрно зъ голоду, болю и утраты крови.

— **Знайдено способъ пѣзнати чи дерево въ зимѣ чи въ лѣтѣ стято.** Се рѣчь немаловажна, бо звѣстно, що дерево стяте въ лѣтѣ пропускае вогкѣсть и скорше псуе ся Причиною того есть, що дерево стяте въ часѣ вѣдъ жовтня до марта мае въ своихъ комѣркахъ частины крохмалю, чого дерево пѣзнѣйше стяте не мае. До выказаня пробы уживае ся йоду, котрый фарбуе крохмаль на синьо. Полизае ся отже кавалокъ дерева взятого до пробы розчиномъ йоду. Сли дерево остаесь жовте, то доказ, що тыхъ частинъ крохмалю не мае, отже стяте въ лѣтѣ; колижь порублять ся по деревѣ смуги темнои барвы, то знакъ що є тамъ частины крохмалю, отже дерево стяте въ зимѣ.

— **Ще не всьо знайшли на нашѣй земляци.** Капітанъ Вельбі знайшовъ въ полуднево-захѣдныхъ околицяхъ Абесинії расу великолюдовъ, зъ котрыхъ кождый мѣрить що-найменше 7 стѣпъ высоты Волосе ихъ сягае до бедеръ и выглядае якъ повсть [фільцъ]. Се раса такъ звана Тіркана. Они не знають золота и дорогихъ камѣнѣвъ, а за грошѣ служать имъ перлы, сѣль и штабы зелѣза. — Зновъ же молодый подорожникъ д-ръ Сьвенъ Гединъ знайшовъ въ глубинѣ Азіи въ пустыни Гобі два засыпаній пѣскомъ мѣста, котрій числять найменше 2.000 лѣтъ. Перша выправа до нея не повела ся. Цѣлу каравану знищили то перешкоды, то розбѣйники, выйшовъ цѣло лише смѣлый подорожникъ зъ двома товаришами. Не зраженый тымъ неуспѣхомъ предпринявъ вѣнъ другу выправу и сеся дала вже знаменитый результатъ, а товариства географічній у Вѣдни, Берлинѣ, Парижи, Лондонѣ, Штокгольмѣ и Копенгазѣ обдарували подорожника золотымъ медалемъ. Теперь выправляе ся вѣнъ зновъ на три роки въ подорожъ по пустыняхъ азійскихъ.

— **Десять заповѣдій гіґієнічныхъ.** Найпопулярнѣйшій французкій календарь „Альманахъ Гашета" оголосивъ конкурсъ на найкоротшу статью о гіґієнѣ. Зъ 500 надѣсланыхъ одержала нагороду отся вѣдповѣдь д-ра Декорнета: 1) Гіґієна загальна: Вчасно вставай, вчасно клади ся спати, черезъ цѣлый день будь занятый. — 2) Гіґієна вѣддыху: Хлѣбъ и вода удержують здоровле, однакъ чистый воздухъ и сонце необходимій для здоровля. — 3) Гіґієна корму: Тверезвість и здержливість найлѣпшій еліксіры довгого житя. — 4) Гіґієна шкѣры и переазѣвниковъ [маленькихъ отворѣвъ въ шкѣрѣ]: Чистота запобѣгае ржи: найдовше служать машины найпорядніше удержаній. — 5) Гіґієна сну: Достаточный сночинокъ скрѣпляе и вѣдроджуе, надмѣрный — ослаблюе. — 6) Гіґієна одежѣ: Добре убирати ся, то значить: удержувати при цѣлѣй свободѣ рухѣвъ, тѣло въ належнѣмъ теплѣ и хоронити его вѣдъ вплывѣвъ наглыхъ змѣнъ температуры. — 7) Гіґієна мешкання: Мешканє чисте и веселе робить милымъ огнище домашне. — 8) Гіґієна моральна: Умъ вѣдпочиває черезъ забаву и розрывку, однакъ надмѣрность забавъ веде до пристрасти, а пристрасть до переступѣвъ. — 9) Гіґієна ума: Веселѣсть привязуе до житя и становить половину здоровля; смутокъ и знеохочене прискорюють старость. — 10) Гіґієна фахова: Годуючи мозокъ, не позволяй нидѣти рукамъ и ногамъ Заробляешь на житє лопатою, сгарай ся прикрашати умъ и розвивати память. — Отсе цѣлѣсть засадъ гіґієнічныхъ въ десяти радахъ-заповѣдяхъ.

— **Міністеръ просвѣты** надавъ опорожнений посады въ державныхъ школахъ середныхъ: професорови гімназіи въ Ярославѣ Брон. Свѣбѣ посаду въ гімназіи св. Яцка въ Краковѣ; проф. руско-кат. релігіи въ Бродахъ о. Григ. Яремѣ посаду катихита въ II [нѣмецкѣй] гімназіи у Львовѣ [на мѣсце бл. п. Іосифа Левицкого]. — Дальше именувано дѣйстными учителями середныхъ школъ суплентѣвъ: Ив. Бѣлика зъ Бережанъ для гімназіи въ Коломыи, А Ясѣньского зъ Кракова для гімназіи въ Новѣмъ-Санчи, І. Кишшковского зъ Ярослава для гімназіи въ Ярославѣ, Т. Лопушаньского зъ Кракова для гімназіи въ Рящевѣ, Фелікса Малярекого зъ Станиславова для гімназіи въ Станиславовѣ, Адама Марковского зъ Тернополя для школы реальной въ Тернополи, Михайла Пташика зъ Вадовиць для гімназіи въ Самборѣ, Теоф. Ступницкого для школы реальной въ Тернополи, Стан. Толочка зъ Кракова для школы реальной въ Тернополи, Ант. Васьковского зъ Кракова для гімназіи въ Тарновѣ; вкѣнци именувавъ провізоричнымъ учителемъ д-ра Григ. Величка зъ Станиславова для польскои гімназіи въ Тернополи.

— **Спасительный сонъ.** Англійскій часописи доносять о дивномъ случаю зъ Сг.-Люі: Марія Торнтонъ, обжалована о убійство мужа, сидѣла вѣдъ мѣсяца въ слѣдчѣй вязници. Одного разу казала завести себе до судьѣ слѣдчого и оповѣла ему свѣй сонъ вменно, що снило ся ей, мовь-то ей мужа забивъ Григорій Рай, при чѣмъ оповѣла ему много обставинъ о убійствѣ, доси незнаныхъ. Се оповѣдане зробило на судію таке враженє, що вѣнъ зарядивъ докладне слѣдство, и дѣйстно знайдено Рая и вѣдставлено до суду. Судья заявивъ ему, що вѣнъ обжалуваный о убійство, а при тѣмъ оповѣвъ ему всѣ обставины. Рай зъ дива не мѣгъ зъ першу промовити слова, вѣдтакъ дававъ певній вѣдповѣди, а вкѣнци его арештовано а Торнтонову увольнено.

— **Рыбы показили ся.** У варшавскихъ газетахъ появила ся була передъ кѣлькома днями вѣсть, що скаженый песъ покусавъ кѣлькоро людей. Песа убито и вкинено до Вислы. Отже зъ тои вѣсти скористали тамошній рыбаки и почали страшити жидовъ, щобы не йшли до рѣки купати ся, бо всѣ рыбы и раки показили ся наѣвшись мяса зъ того песа. Изналѣзлись такій, що повѣрили.

Посмертній — ✝ — оповѣстки.

О. Николай Вялявскій, парохъ въ Залучи надъ Прутомъ, коломыйского декана, станиславѣвскои єпархіи, упокоивъ ся въ 70 роцѣ житя а въ 47 священьства. В. в. п.!

Телеґрамы „Дѣла".

Прага 31 серпня. Цѣсарь прибувъ тутъ вчера въ переѣздѣ на маневры. Привитали его намѣстникъ, бурмістръ и инши достойники. Бурмістръ д-ръ Подлішни просивъ цѣсаря, абы въ будучности довше задержавъ въ Празѣ и тымъ зложивъ задатокъ настання лѣпшихъ часѣвъ для цѣлого королѣвства. Narodni Listy жалують ся, що зелѣзничій дворець бувъ удекорованый выключно чорно-жовтыми хоругвами. Голова выконуючого комітету молодочехѣвъ д-ръ Скарда мае пѣйти до намѣстника зъ жаданемъ выясненя въ тѣй справѣ.

Берлинъ 32 серпня. Зъ причины опозиціи противъ правительственныхъ предложень мають одержати димісію президенты правительствъ въ Пѣзнани и Люенбурзѣ и 19 ландратѣвъ.

Римъ 31 серпня. Говорять, що наша дуже пильно слѣдить розвой процесу въ Рен

пахъ и що невдоволеный поступованемъ антісемітовъ має выдати енцикліку противъ антісеміцкои агітаціи. Рамполя мовъ выдати до французкихъ епископовъ енцикліку, зъ возванемъ, абы антисемітскій рухъ поборювали всѣма средствами.

Парижъ 31 серпня. Въ мѣстѣ удержуе ся ненмовѣрна поголоска, що въ „крѣпости“ Герена знаходить ся кн. Орлеанській, и що зъ тои причины ставить такій завзятый опоръ.

Лондонъ 31 серпня. У всѣхъ арсеналахъ працюють днемъ и ночею надъ приготованемъ фльоты до акціи. Въ політичныхъ и войсковыхъ кругахъ говорять, що война зъ Трансвалемъ вже порѣшена.

Новый-Іоркъ 31 серпня. Въ Санъ Доміго революція. Правительство повалене. Велика часть войска перейшла до повстанцѣвъ.

Надѣслане.

СПЕЦІЯЛІСТЪ НЕДУГЪ ВНУТРѢШНЫХЪ

Д-ръ Евгенъ Озаркевичъ

повернувъ зъ Щавницѣ и ординуе вѣдъ 3—5 годины у Львовѣ ул. Корнякторъ ч. 1. II. поверхъ 826 въ каменици „Народного Дому“.) 1—3

Всякій купоны

и выльосованій паперы вартостній 374 [1]

выплачує безъ потрученя провізіи або коштовъ

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

Ц. к. управ. Галицкого акційного

Банку гіпотечного.

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

Оптикъ и Механікъ у Львовѣ, площа Галицка ч. 1., противъ Банку Гіпотечного на сампереди писцѣ Галицкои

поручае въ великомъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ:
окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокле, далекозиды, барометры, термометры, рѣвій ареометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайги, таєльны мѣрничій, піоны, лібелѣ, манометры и т. п.

Уряджене двозиковъ електричныхъ.

Всякій направки полагодимуть ся якъ найскорше и найдешевше. 451?

Портретъ Тараса Шевченка

Цѣна 50 кр.

Дбстати можна въ товариствѣ „Просвѣта“ у Львовѣ Ринокъ ч. 10.

„Артист.-літературних Новин“

вийшли:

Книжка I. „МОІ ЛИСТИ“ поезиї Д-ра В. Щурата.

„ II. „НОВЕЛІ ЕДҐАРА ПО“ переклад з англійского Івана Петрушевича.

Ціна книжки 1 корона, гарно оправної 2 корони. Замовляти можна у видавця М. ЗАЯЧКІВСКОГО, Львів ул. Пелчиньска ч. 1.

КАВУ

лучшу въ тонкихъ ворочкахъ 5-кілевыхъ по цѣнахъ 11 зр., 10 зр. 50 кр., 10 зр., 9 зр. franco и низше.

Токай куранційный

въ фляшкахъ ½ літровыхъ по 3 зр. и 2 зр. Самородный по 1 зр. 20 кр.

Конякъ французкій

въ фляшкахъ ¾ літровыхъ по 5 зр. 4 зр. 20 кр.

Мѣдъ питный

по 80 кр. за фляшку ¾ літрову

поручае

Народна Торговля.

20 29—0

Цѣс. корол. уприв.

Рафінерія спіритусу, Фабрика руму, ліверовъ и оцту

Юлія Миколяша Наслѣдниковъ

Якова Шпрехера и С-ки

у Львовѣ

поручае старѣ горѣвки польскій, розолісы, ліверы, румы правдивій зъ Ямайки, коняки, спіритусъ, „Bouquet“ на малинки, також правдивый оцетъ спіритусовый. 366 81—?

Склады для мѣста: улиця Галицка ч. 1. — и улиця Коперника ч. 9.

ПОДЯКА.

1) Видѣл „Руской Бесѣди у Львовѣ“ складае сим сердечну подяку Вп. Д-ру Окуневскому ад'юнктови А. Стрийскому, судиям З. Лукавецкому і Бачиньскому і о. Весоловскому за труди понесені в справі руского языка в часі его побуту в *Городенці, а найбільше за причинене ся до громадної участи селян в представленях людових.* Рівнож дякуе Видѣл Др. Палестрови за удѣлюване лѣкарскої помочи недужим членам дружини театральної.

2) Подібну подяку Вп. І. Данкевичови, п. М. Туриновій і о. Огоновскому в *Снятині*, а заразом публиці *рускій і польскій*, що кождого представленя *биткомъ* наповняла салю представлень.

Надѣслане.

Пяте число „Будучности“ появило ся з ось-яким змістом:

1) Польща на кредит (вступна статья).
2) З галицької преси.
3) Сіонізм а Русини.
4) Науковий огляд (справоздане з „Agrarkrisis-Jentscha);
5) Політичний огляд (про конференцію в Газі і внутрішне положене в Австрії);
6) Дрібні замітки і нотатки;
7) Хома Нетяга — Арне Гарборга (у фейлетоні).

„Будучність“ виходить почавши від 15 червня с. р. 1 і 15 кождого місяця в 1½ аркуша більшого формату і містить в кождім нумері: вступні статьі, статьі політично-наукові задля выроблення українсько руської національної програми, розвідки з обсягу штуки і літератури, статьі наукові особливо з економії і політики аграрної, політичний огляд з постійною рубрикою про ситуацію в Австрії, фейлетон і дрібні замітки і нотатки.

„Будучність“ есть органом позапартійним і стоїть на загально-народнім українсько-руськім становиску!

Предплата за „Будучність“ виносить до кінця б. р. — 3 зр. а заплативші пренумерату одержать всї попередні числа від початку. Поодиноко набувати можна „Будучність“ в бюрі дневників Пільона у Львові при ул. Карла Людвіка по 30 кр. за нумер.

Жадаючим з провінції висилае ся один або два числа на показ а чисел тих звертати не треба.

„Будучність“ містить також анонси (на окладинках). Належитість після умови.

Редакція і адміністрація „Будучности“: Львів, ул. Длугоша ч. 21, II. пов. 329

ТОВАРИСТВО „ПРОСВѢТА“

у Львовѣ ринокъ ч. 10

выдало новый накладъ друковъ

I. Друки правничі:

1.	Позовъ въ справахъ дрібныхъ дібра	по 25	кр.
2.	Контрактъ купна и продажи I. діб.	по 40	„
3.	„ „ „ II. „	по 40	„
4.	„ „ „ III. „	по 40	„
5.	Повномочія	по 40	„
6.	Подан о екс- и интабуляцію, набор а) б) в) г) дібра	по 40	„
7.	Написы до подань о интабуляцію діб.	по 20	„

II Друки для кас позичковыхъ:

8.	Дневникъ касовый дібра	по 40	„
9.	Книга довжниковъ „	„ 40	„
10.	Книжочка для позичаючого 100 прим.	„ 2—	„
11.	Скриптъ довжный „ „	„ 1·20	„
12.	Книжочка вкладкова (щадн.) „ „	„ 3—	„

III. Друки для крамниць:

13.	Книжика товарова дібра	по 40	„
14.	Книжка касова „	„ 40	„

IV. Друки для читалень и кас позичковыхъ:

15.	Списъ членовъ дібра	по 40	„
16.	Грамоты членьскій читаленьскій „Просвѣты“ примѣрникъ	по 2	„

За опаковане и оплату почты дочисляе ся належитость особно.

АДОЛЬФЪ КАМПЕЛЬ

Складъ всякихъ матеріяловъ будовляныхъ

Львовъ, ул. Подлѣвского ч. 5.

Заступство Австрійского Товариства акційного фабрики

Портляндъ-цементу въ Щаковой

Ц. к. упр. Товариства акційного першои фабрики выроббвъ шамотовыхъ и штайнгутовыхъ.

Тов. акц. фабрики вапна гідравлічного для фасадъ въ Kattenleutgeben.

Фабрики ц. к. патентованого помосту ксильолітового безъ фугъ Zbořil, Mikesch и Сидлка въ Шиехатъ.

Продае по цѣнахъ фабричныхъ.

Портляндъ-цементъ, вапно гідравлічне, вапно скалисте, гіпсъ, папу дахову, плыты изоляційній, руры штайнгутовій до кльозакъ, канадбвъ и водопроводбвъ, підлоги штайнгутовій цементовій, дощинковій и кольолітовій, печи кафлевій, цегли, плыты и мучку огнетревалу, дахбвку, луцокъ и тростину суфітову а також взагалѣ всякій матеріялы будовляній, ручачи за ихъ доброту.

Підприемство роботъ бетоновыхъ, укладани підлогъ и крыти дахбвъ дахбвкою, лупкомъ, папою огнетревалною и деревнымъ цементомъ (Holzcement) по умѣркованыхъ цѣнахъ.

ТЕЛЕФОНЪ ч. 460. 121

Рѣкъ заснованя 1892

ТОВАРИСТВО ВЗАИМНЫХЪ ОБЕЗПЕЧЕНЬ „ДНѢСТЕРЪ“

перше и одиноке руске товариство асекураційне, припоручене Всч. Духовенъству и всѣмъ вѣрнымъ Вирооск. Митроп. и Преосв. Еп. Ординаріятами всѣхъ трехъ епархій, обезпечае будынки, уряджене домашне, скоть, господарскій знаряды, збоже въ зернѣ и соломѣ, сѣно въ стогахъ и будынкахъ **противъ шкодъ огневыхъ.**

Станъ фондовъ гваранційныхъ зъ днемъ 31 грудня 1898 выносить:

Фондъ резервовый	96.775·05 зр.	}	206.880·57 зр.
Резерва премій	64.263·12 „		
Фондъ основный	45.000·— „		
Резерва спеціяльна	842·40 „		

Тарифы „Днѣстра“ дуже умѣркований, условія обезпеченъ користній, а шкоды ліквідують ся безпроволочно. До кінца 1898 року выносили выплачені шкоды 627.790 зр. 67 кр. Полісы „Днѣстра“ принимае Банкъ краевый при позичкахъ кнотечныхъ.

На житє можна обезпечатись черезъ „Днѣстеръ“ въ Товариствѣ взаимныхъ обезпечень въ Краковѣ, котре дае найкористнѣйшій условія, представляе своими значными фондами найбольшу гарантію, и выдае полісы и квіты въ рускомъ языцѣ.

Товариство взаимного кредиту „Днѣстеръ“ стоварышене зъ обмеженою порукою удѣляе позички за *оплатою 5½% и 1% додатку на кошты адміністраційній* за интабуляцією або порукою двохъ вѣдповѣдныхъ ручителѣвъ, до сплаты въ ратахъ на 3 до 10 лѣтъ и приймае вкладни до опроцентованя вѣдъ членовъ и третихъ особъ по 4%. Удѣлъ членьскій выносить 25 зр., вписове 1 зр. Членомъ бути и позичку дбстати може тбльке членъ обезпеченый въ „Днѣстрѣ“. Информаціи удѣляе Дирекція листовно. 34 59—0

Зголошеня о удѣленя агенцій въ охрестностяхъ, де нема близько агентовъ „Днѣстра“, приймають ся.

Львовъ, ринокъ ч. 10. (Домъ „Просвѣты“.)

Информаціи и посередництво до заключеня обезпечень житевыхъ въ найкористнѣйшихъ комбінаціяхъ.

Товариство взаимныхъ обезпечень членовъ Тов. взаим. обезп. и взаим. кредиту „Днѣстеръ“ на 5½% и 1% додатку на кошты адм.

Родичамъ,

котрій бажають умѣстити свои дѣти на станцію, може вказати гбдне поручене дому. — *Бюро Загурскои* Львовъ, Хорущина 7.

Дрбтъ кольчастій цинковый до огороджень по зр. 4 за 100 метрбвъ враз зъ клямбками до утриманя. Сѣтка дротяна лякирована до заслоны вбконъ по 1 зр. за метеръ квадратовый

поручае ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 напротивъ катедры.

МОЛИТВЕНИКЪ ДЛЯ ДІТЕЙ

виданій

коштомъ руского тов. педагогічного

В полотняній оправі з золоченим хрестом 20 кр. В папировій окладці 15 кр.

Продае ся в книгарни Наук. тов. ім. Шевченка, Львів, ул. Чарнецкого ч. 26.

Ботаніка

на висші класи шкіл середних. Після учебника Д-ра О. Ростафиньского. Складивъ Іванъ Верхратскій. Вид. 2 р. 1896. Цина 1 зол. 20 цент. в. ав.

Д-ра О. Ростафиньского

Ботаніка

на низші класи шкіл середних. На язык руский переложивъ Іванъ Верхратскій. Видане друге. У Львовѣ 1898. Цина 70 цент. в. ав.

Мінералогія

на низші класи шкіл середних, учебник А. М. Ломницкого, переложивъ і подекуда доповнивъ Іванъ Верхратскій. Видане друге 1898. Цина примірника: 70 цент. в. ав.

Списъ важнѣйшихъ выразовъ

зъ руской ботанічной термінольогіи и номенклятуры. Складивъ Иванъ Верхратскій. Вид. р. 1892. Цѣна 30 цент. в. а.

Видана ті можнѣ дістати в книгарні Ставропигійскій або у автора, професора руской гімназиї у Львовѣ. При замовленю у автора що найменше двох примірників наведених виданій в якій небудь комбінації (пр. 1 примірника ботаніки і 1 пр. мінералогії, або 1 примірника ботаніки і 1 пр. Спису, або 2 пр. ботаніки, або 2 пр. мінералогії, або 30 пр. Спису) порто оплачуе автор.

СВОБОДА

письмо політичне, просвѣтне и господарске для народу.

Выдае и за редакцію вѣдповѣдае: Михайло Губчакъ. — Редакторъ просвѣтно-господарскои части Василь Король, учитель господарства.

Цѣлорѣчна передплата выносить 2 зр., на пбвъ року 1 зр. Редакція и адміністрація: Львбвъ, ринокъ ч. 10 (въ домѣ „Просвѣты“).

Вбдъ 1 (13) сѣчня 1899 выходить у Львовѣ що четверга (на мѣсця популярныхъ газетокъ „Батьківщина“ и „Читальня“) тыжневе популярна газетка

Запрошене до передплаты на дѣло:

ПРИКАРПАТСКА РУСЬ

въ XIX-омъ вѣцѣ

въ біографіяхъ и портретахъ єи дѣятелей

съ увзглядненьемъ замѣчательныхъ людей, котрыхъ 1772 р. застав при жизни,

написавъ на пбдстав автобіографичныхъ записокъ и архівально-библіотечныхъ матеріяловъ

ИВАНЪ Е. ЛЕВИЦКІЙ.

„Прикарпатска Русь“ буде появлятись, почавши бть надолиста 1898 р. правильно кождого другого мѣсяця выпусками по 7 листовъ печати зъ портретами замѣчательныхъ дѣятелѣвъ. Кождыхъ 10 выпусковъ буде становити томъ, а всѣхъ томовъ буде шѣсть.

Пренумерата на 10 выпусковъ выносить 10 коронъ; на 5 выпусковъ 6 коронъ. Выпуски поодинокій не будутъ продавались.

Пренумерату належитъ присылати виключно на адресу: п. Антонъ Хойнацкій, управитель книгарнѣ Ставропигійского Института у Львовѣ, Руска улиця число 3.

Першій выпускъ вже появився а вторый печатаєсь.

Розкладъ їзды поѣздовъ зелѣзничихъ важный вбдъ 1 мая 1899.

пбсля часу середно-европейского [пбзнѣйшого о 36 мінутъ вбдъ часу львовского.]

посп. приходить о	особ. приходить о	до Львова	посп. відходить о	особ. відходить о	зъ Львова
		День			**День**
	6·10	Зъ Черновець, Ицканъ, Станиславова		6·20	до Лавочного, Пешту, Борыслава
	6·50	„ Бруховичъ вбдъ ⅞ до ¹⁰/₉.		6·15	„ Підволочискъ, Одесы, Козовы, г. д.
	7·10	„ Зимноводы „ „ „		6·30	„ Ицканъ, Букарешту, Радовцѣвъ
	7·40	„ Янова (гол. дворець)		6·30	„ Підволочискъ зъ Підзамча
	7·55	„ Лавочного „	8·30		„ Кракова, Любачева, Орлова, Вѣдня
	7·44	„ Тернополя на Підзамче		8·45	„ „ Вѣдня, Хирова, Стружа
	8·05	„ „ „ гол. дворець		9·10	„ Сколього, до Лавочного ⅐ до ¹⁵/₁
	8·15	„ Сокаля, Равы руском		9·25	„ Янова
	9—	„ Кракова, Вѣдня, Орлова		9·35	„ Підволочискъ зъ гол. дворця
	11·15	„ Ярослава, Любачева		9·45	„ Ицканъ, Сопова, Бергомету
	11·55	„ Ицканъ, Черновець, Станислав.		9·53	„ Підволочискъ зъ Підзамча
	1·01	„ Янова на гол. дворець		10·10	„ Белзця, Равы, Любачева
1·30		„ Кракова, Вѣдня		12·50	„ Янова ⅐ до ¹⁵/₉ недѣлѣ и свят
	1·40	„ Сколього, Хирова, а въ Лавочного вбдъ ⅐ до ¹⁵/₉.	1·55		„ Підволочискъ зъ гол. дворця
1·50		„ Ицканъ, Станиславова	2·08		„ „ „ Підзамча
2·20		„ Підволочискъ на Підзамче	2·45		„ Бруховичъ ⅐ до ¹⁵/₉ недѣлѣ и свят
2·35		„ „ „ гол. дворець	2·55		„ Ицканъ, Гусятина, Керезмезе
	5·15	„ „ „ Підзамче		3·05	„ Кракова, Вѣдня, Хаббвки
	5·40	„ „ „ гол. дворець		3·15	„ Стрыя, Сколього лишь ⅛ до ³⁰/₉
	5·55	„ Сокаля		3·20	„ Янова, вбдъ ⅛ до ³⁰/₉.
				3·25	„ Зимной воды ⅞ „ ¹⁰/₉.
				5·25	„ Бруховичъ „ ⅞ „ „
					„ Ярослава
		Ночь			**Ночь**
	12·10	Зъ Сколього, Калуша, Борыслава			до Кракова, Вѣдня, Берлина
12·30		„ Черновець, Букарешту	12·50		„ Ицканъ, Констанція, Букарешту
2·16		„ Кракова, Вѣдня, Орлова	2·36		„ Кракова, Хирова, Коросна
	3·05	„ Підволочискъ на Підзамче		4.10	„ Бруховичъ вбдъ ⅞ до ¹⁰/₉
	3·30	„ „ „ гол. дворець		5·50	„ Ицканъ, Радовець, Кімполюнгу
	6·00	„ Кракова, Вѣдня, Самбора, Сянока		6·26	„ Кракова, Вѣдни, Берна, Варшавы
	6·10	„ „ „ „ Хирова		6·40	а Орлова вбдъ ¹⁵/₈ до ¹⁵/₉
	6·20	„ Ицканъ, Підвисокого, Козовы		6·50	„ Янова вбдъ ¹/₈ до ¹¹/₉ въ будній дни
	7·58	„ Янова вбдъ ⅛ до ³¹/₉, и вбдъ ¹⁶/₉ до ³⁰/₉ що день а вбдъ ¹/₈ до ¹⁵/₉ недѣлю и свята		7·00	„ Лавочного, Мунката, Хирова
				7·10	„ Сокаля, Равы руском
	8·15	„ Бруховичъ вбдъ ⅞ до ³⁰/₈, и ¹⁶/₉ до ¹⁰/₉.		7.20	„ Тернополя зъ гол. дворця
	8·30	„ Бруховичъ вбдъ ⅐ до ¹²/₉ що день		7·42	„ „ „ Підзамча
		„ Кракова, Вѣдня, Любачева		7·47	„ Янова ¹/₁₀ до ³⁰/₉ 1900 включно
	9·21	„ Янова вбдъ ⅛ до ¹⁵/₉.		8·35	„ „ ⅛ „ ³¹/₈ и ¹⁶/₉ до ³⁰/₉
	9·55	„ Кракова, Вѣдня, Пешту, Сянока		9·11	„ „ ¹/₉ „ ¹²/₉ недѣлѣ и свята
	10·10	„ Ицканъ, Козовы, Підвисоцкого		10·40	„ Ицканъ, Гусятина, Радовець
	10·08	„ Підволочискъ, Бродовъ г. дворця		10·50	„ Кракова, Вѣдня, Ивонича
	10·25	„ „ на гол. дворець		11·10	„ Підволочискъ, Бродовъ г. дворця
	10·30	„ Лавочного, Хирова, Пешту		11·32	„ „ Грималова, Підзам.

ЗАМѢТКА: Пора нбчна числять ся вбдъ 6 годины вечеромъ до 5 годины 59 мінутъ рано. — Бюро информаційне ц. к. зелѣзницъ державнои при ул. Красицкихъ ч. 5.

При закупнѣ товаровъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець и одпѣчальный редакторъ Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Чорныньскои. Зъ друкарнѣ Института Ставропигійского, пбдъ зарядомъ Іосифа Лящинского

Ч. 186. Львовъ, Пятница 20 Серпня (1 Вересня) 1899. Рочникъ XX.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руснихъ святъ) о 5-тій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходитъ въ второкъ, а въ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимаютъ: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне Бюро огодошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килинського 2; — въ Ярославю: Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11.; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургъ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитость за инсераты платній у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатком

въ Австрій:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року	12 зр.
у Львовѣ:			
на цѣлый рѣкъ	16 зр.	на пѣвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженє. — Рекламаціи неопечатанй вѣльнй вѣдъ порта.

Поединоке число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошенія выклик принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одного стрѣчки инсератового або ей мѣсце а въ рубрицѣ „Надісланє“ по 25 кр. а. в.

Подяки и инши домовленя приватній, числить ся по 15 кр. вѣдъ стрічки.

Переглядъ політичный.

Въ справѣ покликанія Хлюмецкого до Ишлю, староческа Politik пише: Нема нѣякихъ блищихъ даныхъ о покликаню того нѣмецкого політика лѣвицѣ до Ишлю. Фактомъ є, що не порѣшено нѣчого въ справѣ скликанія парляменту и показало ся, що правительство не одержало вѣдъ коруны нѣякои повновласти. Що до поголосокъ, якій теперь кружать масами, що правительство носить ся зъ плянома знесенія языковыхъ розпоряджень, згаданый дневникъ пише: Ті поголоски уважаємо за пусті, якъ довго въ кабінетѣ Туна засѣдає репрезентантъ молодочехівъ д-ръ Кайцль. Нѣ на хвилю не треба сумнѣвати ся, що Кайцль сейчасъ уступивъ бы зъ такого кабінету, котрый позволивъ бы вкоротити, зъ такимъ трудомъ нашимъ народомъ здобутій права. Правительство безъ сумнѣву носить ся зъ плянома накиненя языкового закона, на котрый згодить ся правиця и для котрого правительство буде глядати за попертемъ у деякихъ сторонництвъ лѣвицѣ. Здаєть ся, що правительство числить на антісемітівъ, вѣрноконституціёну групу Мавтнера и деякихъ членівъ нѣмецкого поступового сторонництва [зъ Моравы]. Фактомъ є, що правительство старає ся знайти способы вкороченя обструкціи, а не посѣдає на се нѣякихъ средствъ; супротивъ того не тяжко предвидѣти, якій буде кінець. Цѣсареви треба выяснити, що и на правици знайдуть ся такій люде, котрымъ дорога до бурґу буде отворена.

——

Пруске правительство остро бере ся до консервативныхъ урядниковъ, що въ соймѣ выступали противъ правительственного предложеня. Reichsanzeiger оголошуе правительственне розпорядженє до высшихъ президентівъ, въ котрѣмъ сказано: Не лишь высшій політичній урядники, але такожь королѣвскій ландраты суть покликаній и обовязаній попирати и заступати звѣстній имъ погляды правительства, улекшувати переведенє правительственной політики, головно въ важныхъ справахъ и ширити мѣжь маселеньомъ зрозумѣнє тои політики, але пѣдъ нѣякимъ услівемъ не мають права утрудвювати правительственну акцію на пѣдставѣ своихъ личныхъ поглядівъ. Розпорядженє кінчить ся словами: Вѣримо, що выстатчить звернути на се зъ цѣлою рѣшучостію увагу політичныхъ урядниковъ и высказати надѣю, що въ будучности не буде причинъ до заряджења дальшихъ средствъ.

——

Вчера засѣданє трибуналу въ Ренпахъ було зъ початку тайне. Яко свѣдокъ звзнававъ генералъ Дельов, котрый зъ технічного становиска критикувавъ змѣстъ бордера. На внесенє Деманжа по переслуханю бувъ присутный капітанъ артилеріи Гартмонъ. Вѣдтакъ переслухано капітана Ренольта, котрый бувъ присутный при деґрадаціи Дрейфуса и котрому Дрейфусъ мавъ признати ся до вины. Коли свѣдокъ мавъ вѣдпроваджувати Дрейфуса на мѣсце деґрадаціи, Дрейфусъ заклинавъ ся, що не винень. Звертавъ увагу, що его маєтокъ и отворена передъ нимъ свѣтла будучность, выключаютъ можливость зрады. Для него не було нѣякого мотиву до зрады. Дрейфусъ сказавъ тогды дословно: „Я не винень. Довѣдають ся о тѣмъ по трехъ лѣтахъ. Знае о тѣмъ міністеръ и полковникъ Ді Паті. Міністеръ знае дуже добре, що коли я выдавъ нѣмецкому правительству, то они були дуже малои ваги, и що я за нихъ мавъ одержати о много важнѣйшій вѣдомости. Я розповѣвъ се — взнае Ренольтъ — офіцирамъ и пѣшовъ на снѣданє. На поручень міністра вѣйны, генерала Мерсіера я пѣшовъ до елі вейскои палаты, а президентъ Дінѣ завѣвъ мене до Періера, де я мавъ повторити се, що чувъ вѣдъ Дрейфуса. Але до того не прийшло, бо Періе бунъ луже розсердженый и кричавъ: „Каналія! Падлюка!“ Ті слова свѣдокъ взявъ до себе и перепудженый мовчавъ. Коли въ 1897 ѣмъ роцѣ зачала ся ревізійна кампанія, міністеръ вѣйны Кавеняк взнавъ свѣдка до себе и пытавъ, що Дрейфусъ говоривъ по деґрадаціи. Свѣдокъ предложивъ Кавенякови свою нотатку, де списавъ бувъ розмову зъ Дрейфусомъ. Міністеръ зробивъ собѣ вѣдписъ а оригіналъ звернувъ свѣдкови. Колька днівъ пѣзнѣйше, свѣдокъ знищивъ нотатку. На пытанє оборони, чому вѣнъ ховавъ записки аже 4 роки и знищивъ ихъ тогды, коли они були найпотрѣбнѣйши, свѣдокъ заявляе, що не може собѣ зъ того здати справы, що не знае, на що взагалѣ такъ довго державъ записки. Деманжъ: Чи не бачили вы суперечности въ словахъ Дрейфуса? Божь тутъ аже въ очи бе суперечность, коли хто каже: „я не винень, а за хвилю: „Міністеръ знае, що коли я выдавъ акты, то цѣлкомъ маловажній и що за нихъ мавъ я одержати инши“. Свѣдокъ: „Повторяю се, що я чувъ“. Деманжъ звертае увагу на се, що свѣдокъ выповняючи рубрики протоколу дижурного, написавъ: „зачавъ о годинѣ тѣй, скінчивъ о тѣй“. Въ рубрицѣ „увага“ свѣдокъ не написавъ нѣчо важного. Свѣдокъ: „Се не було моею задачею списувати, що Дрейфусъ говорить“. На вѣзване президента трибуналу Дрейфусъ заявляе, що до вины не признаваавъ ся, а противно, запевнювавъ о своѣй невинности.

Форсінетті, бувшій директоръ вязниці, въ котрѣй сидѣвъ Дрейфусъ взнае, що обжалованый заховувавъ ся въ вязници такъ, що робивъ на нѣмъ враженє невинного. О тѣмъ враженю повѣдомивъ генерала Боадефра. Паті ді Клямъ казавъ свѣдкови будити Дрейфуса нагло въ ночи, пѣдсуваючи ему до очей ясно освѣтлену лѣхтарню. Боадефръ каже, що свѣдокъ не говоривъ ему нѣчого о тѣмъ, що вѣнъ переконаный о невинности Дрейфуса. На жаданє оборони вѣдчитано взнанія Форсінеттого передъ касаційнымъ трибуналомъ, въ котрѣй свѣдокъ дуже докладно описуе, якъ Дрейфусъ заховувавъ ся въ вязници. Свѣдокъ заявляе, що удержуе въ повни свои взнанія, и на тѣмъ розправу перервано.

Письма зъ краю.

——

Въ справѣ нѣча руского духовеньства одержуемо зъ краю отсе письмо:

Въ 150 ч. „Дѣла“ пѣднѣсъ я голосъ въ справѣ вѣча руского духовеньства, просячи Вп. Танячкевича, нашого славного собрата и борця, о ласкаву ініціятиву въ сѣй справѣ. Обѣцяли взяти тую справу въ свои руки — дай имъ Боже силы на якъ найдовше! але Всч. братя, видно, сидять тихо. Тому зновъ порушую — хочь, ще разъ кажу, некомпетентный — тую справу въ цѣли уможливленя дискусіи.

Крайна пора намъ зѣбратись, порозумѣти ся. Не чекаймо на владичій престолы. Владикъ маємо, а хочь-бы и не интронізованій, помочи своеи и поваги намъ не вѣдкажуть. Може бы бодай въ початку жовтня можна зѣбратись, якимъ заповнить ся будынокъ семинарія. Впрочѣмъ се рѣчь взглядна, бо у Львовѣ є и инший салѣ, тѣлько що умѣщенє дорожше бы коштувало.

Матеріялу маємо безъ лѣку; кобы Богъ помѣгъ хочь зъ важнѣйшими справами упоратись. Отсимъ спробую пѣднести бодай кѣлька справъ та кинути и свою яку гадку.

1) Перша справа — на мою думку — справа нашои тѣснѣйшои орґанізаціи у всѣхъ справахъ нашихъ — церковныхъ, народныхъ, приватныхъ. Вправдѣ маємо соборчики деканальній, але тѣ, передовсѣмъ въ станиславовскѣй епархіи, уложеній бѣльше для вѣрныхъ, якъ для священиковъ. Одинъ однодневный зъ мі ісію — отже нѣ народови користи, нѣ намъ. Двѣ службы Божій спѣваній, на другій двѣ проповѣди, сповѣдь, обѣдъ, вечерня, зновъ проповѣдь, — такъ, що на нараду лишаєсь ½—1½ годины часу, бо кождый утѣкае до дому, абы ще й не не робити клопоту и господареви, котрый мусить принати до 30 священиковъ и по-надъ 20 фѣрманівъ. Другій соборчикъ — то вже аже триднева місія. Се дуже добре, але окремо пѣдъ соборчиковъ, а сѣ можна бы вѣдбувати частями, хочь по половинѣ деканату. Впрочѣмъ може бы дало ся утворити яке товариство особне зъ орґанізацію по меншихъ центрахъ.

2) Обезпека нашихъ вдівъ и сиротъ. Се по про ту соромъ для насъ, абы до теперь ще наши найдорожшій особы тынялись по пѣдъ чужій плоты — на утѣху нашихъ опѣкуновъ. Що значить мізерна запомога нашихъ фондівъ? що вкінци и запомога державна, коли и сеся все есть лишь запомогою, и то не загальною, а часто зависить вѣдъ протекціи, вѣдъ „widzi mi się“ старостівъ, фізиківъ, ба навѣть шандарівъ?... Платимо, и то не всѣ и не правильно 3%. Не можна бы утворити щось въ родѣ асекураціи, абы нашій вдовы и сироты побирали бѣльшу и сталу ренту? Най бы прийшло ся платити и 10%, най бы прийшло ся наложити и екзекуцію на недбальцівъ, — чи-жь не спокійнѣйше жилось бы и священикови, а лекше вдовамъ и сиротамъ? Не кождого стати на обезпечене житеве, впрочѣмъ се не обовязкове, а такъ мусѣвъ бы кождый дати и спокійно замикавъ бы очи, не боячись нѣ Кешковскихъ, нѣ поневѣрки найдорожшихъ ему особъ.

3) Утворенє кредиту для насъ. Се такожь кождый вѣдчуває и була о сѣмъ неразъ бесѣда.

4) Опѣка и помочь надъ знемощѣлыми душпастирями. Се справа пекуча. На сѣмъ терпить и такій душпастирь и его парохія. Вѣнъ зданый на ласку другихъ, а парохія на упадокъ вѣры и морали. На дефіціентуру знемощѣлый душпастирь не пѣде, бо нѣгде подѣтись анѣ зъ чого жити. Сотрудника тяжко допроситись. Впрочѣмъ кѣлько то є сотрудниковъ системізованыхъ, що не конечній на-разъ въ своихъ парохіяхъ, иногдѣ заваджають парохови, надѣють зъ бѣды; — чи не можна бы ихъ умѣщати у слабыхъ и стариківъ, а они най бы брали свою платню?

5) Справа сотрудниковъ, неразъ уже обговорювана.

6) Часы ктиторівъ и благодѣтелівъ церквей минули. Нашій церкви зданій лишь на нашъ бѣдный народъ. Чи не можна бы утворити якого обовязкового фонду дієцезального на будову и обнову церквей? Най бы кожда церковь причиняла ся що-рѣчною вкладкою въ процентѣ цѣлорѣчного доходу, чи душь чи якъ тамъ.

7) Будынки порохіяльній потребують вѣчной направы. Священикъ мусить звичайно самъ поносити кошты удержаня ихъ, бо не можливо на кождыхъ кѣлька чи й кѣлькадесять ар. переводити конкуренціи, а иншого жерела нема, або часто лишає ся будынокъ таки такъ, доки не повалить ся. Ту вѣкна, тамъ комінъ, тутъ затѣкає, тамъ загнило, тамъ валить ся... Чи не можна бы погадати о якѣмъ сталѣмъ фондѣ дорогою уставы — розумѣєсь пѣдъ контролею нашихъ властій — на покриваве тыхъ потребъ? Нарѣдъ не стративъ бы, але зыскавъ, бо не потребувавъ бы такъ скоро приступати до новыхъ будовъ..

8) Утворенє чи свого дієцезального — чи при нашій Торговли и за ей посередництвомъ — складу вина літурґійного та воску и свѣтла зъ обовязкомъ совѣсти на однихъ и другихъ наложенымъ. Се чистый скандалъ, абы дотеперь ще такій потребы літурґійній заспокоювати дуже часто у жерелъ непевныхъ та у жидівъ.

9) Статутова орґанізація церковно-народна нашихъ братствъ церковныхъ, абы не були лишь орґанами свѣченя и гашеня свѣтла.

10) Справа конкордіи — надужить. Зредаґованє якого пропамятного письма въ тѣй справѣ до Риму — най бы тамъ безпосередно пѣзнали, якъ то ставляють у насъ опѣкуны нашій мѣстокъ до уніи Риму зъ Россією.. Такожь утворенє бодай якои секціи для справъ нашого обряду въ Римѣ.

11) При сѣй справѣ пѣдношу ще многоважну для насъ справу интерпретованя закона конфесійного зъ 1868 року, щобы міністерство чи хто тамъ не уважало нашихъ обрядівъ за неповѣданя тогдѣ, коли йде о переходъ зъ нашого обряду на латинскій — и щобы замкнуло дорогу нашимъ опѣкунамъ та старостамъ хватаня нашихъ душъ на пѣдставѣ того закона, безъ згоды Риму. Розумѣєсь вѣче сего не зробить, але на то маємо нашій власти, Преосвященій Ординаріяты.

12) Справа нашои переписки зъ властями.

13) Справа выдавництвъ, якъ часописи церковно-науковои, типикарѣнъ, шематизмівъ, абы були якійсь хосенніѣшій, давали образъ парохій правдивый що-до числа душь, філій, церквей, стану будынківъ, господарки, вѣддаленя філій, пѣль, школъ, числа въ обсягу парохій капліць латиньскихъ и латиньскихъ душпастырѣвъ, числа жидівъ и т. п., абы знати, середъ якихъ обставинъ той душпастырь працюе.

14) Справа интеркалярій — передовсѣмъ що-до бѣдныхъ вдовиць, абы ихъ не обдирано зъ всего и не выкидано заразъ зъ хаты.

15) Справа службы церковной — регулямінъ для неи.

16) Справа школъ, читалень и т. п. товариствъ.

Не мавъ я на цѣли вычерпати тематъ, а подавъ справы, котрій на-разѣ впадають на гадку. Не входжу въ то, чи тій всѣ справы дадуть ся полагодити на вѣчу, або чи не входять въ компетенцію Преосв. Ординаріятівъ, бо вѣче мае вѣдбути ся пѣдъ Ихъ покровомъ и за Ихъ помочію та вплывомъ; але маю на цѣли выкликаве чи устнои чи письменнои дискусіи, пѣднесенє нашихъ справъ та гадокъ, а черезъ вѣче зорґанізованє успѣшнои нашои праці въ хосенъ народу а славу Бога. Рѣчею вже нашихъ ветерановъ — занятись справою скликаня вѣча, котре, кобы Богъ давъ, абы чимъ скорше могло вѣдбути ся!

Василѣвъ.

Пріѣздъ митроп. Куиловского.

——

Якъ мы вже вчера згадали, митрополитъ Куиловскій выѣхавъ уже зъ Станиславова и пріѣхавъ до Львова на постійный побутъ.

Въ Станиславовѣ пращали Высокопреосвященого торжественно. О 2 годинѣ пополудни зѣбрало ся на двѣрци зелѣзничѣмъ много публики, репрезентанты рѣзныхъ властій, духовеньство всѣхъ трехъ обрядівъ та представителѣ руснихъ товариствъ. Явивъ ся староста станиславовскій Прокопчицъ, президентъ суду Дуневичъ, начальникъ повѣтовои дирекціи скарбу Маевскій, заступникъ бурмістра Фідлеръ, директоръ зелѣзниць Фестенбурґъ та предетавителѣ вѣйскового корпусу. Зъ митрополитомъ пріѣхали на дворець всѣ станиславовскій крилошане. По офіціяльнѣмъ пращаню розпрощали вѣдѣѣзднчого владику репрезентанты руснихъ товариствъ, а депутація тов. Руснихъ женщинъ пручила ему красный букетъ зъ живыхъ цвѣтівъ зъ величавыми лентами руской краски. Букетъ той забравъ митрополитъ зѣ собою до Львова, яко памятку вдячности за те, що рѣкъ-рѣчно надѣлявъ товариство щедрою жертвою. Митрополитъ, не надѣявшись такого пращаня, бо хотѣвъ выѣхати тихо, поднкувавъ сердечно и прирѣкъ заховати въ памяти тій милій часы та тыхъ зичливыхъ людей, середъ котрыхъ живъ и дѣлавъ. Потѣмъ архіерей занявъ сальоновый вѣзъ а зъ нимъ разомъ всѣли крилошане и провезли его до Галича. Въ Галичи попращали владику и вѣнъ вѣдѣѣхавъ въ дальшу дорогу до Львова въ товариствѣ о. пралата Ткачунника и катихита д-ра Григорія Литвиновича.

У Львовѣ якось аже въ полудне рознесла ся вѣсть, що пріѣзднть митрополитъ, а капітульный вікарій о. митратъ Бѣлецкій розсилавъ куренду до всѣхъ львовскихъ священиковъ, щобы явили ся о 6 годинѣ пополудни въ св. Юрѣ на повитанє митрополита. Изъ свѣтскихъ Русинівъ львовскихъ нѣхто не мавъ повѣдомленя о пріѣздѣ митрополита, а тѣлько гуртокъ львовскихъ москвофілівъ [пп. Дѣдицкій, Марковъ, Мончаловскій, д-ра Лаголa] выѣхавъ на дворець у фракахъ... Вѣдъ духовеньства выѣхавъ на дворець лишь о. митратъ Бѣлецкій, а проче духовеньство ждало въ св Юрѣ. Много народу и цѣле св.-юрске братство церковне ожидало митрополита при брамѣ на подвѣрю.

О год. 7¼ надъѣхавъ митрополитъ въ супроводѣ крил. Бѣлецкого и Ткачунника. Привитанє було сердечне. Братство службы зелѣзничои выступило корпоративно зѣ своимъ прапоромъ, хотяй привѣтъ бувъ менше торжественный, бо митрополитъ не желавъ собѣ торжественного выступу. Повитавши крилошанъ, архіерей удавъ ся до церкви св. Юра, де самъ вѣдправивъ молебень и удѣливъ благословеня народови Найсв. Тайнами.

Потѣмъ звернувъ ся зѣ словомъ до митрополичои Капітулы, до зѣбраного духовеньства та до парохіянъ св.-юрскои церкви.

ИНТЕРНАТЪ СТ. ПЕТРИЦКОГО
умѣщеный
при улици Жуліньского ч. 11.

„Довго надумувавъ ся я — мовивъ владика, — заки обнявъ я такъ важне и одвѣчальне становиско львівского митрополита. Але бачучи въ тѣмъ моѣмъ вѣданаченю волю Божу, принявъ я той обовязокъ на себе, хотяй силы мои слабѣ и немочній. Тому надѣю ся знайти помочь и пѣдпору въ веденю уряду архипастирского у митрополичои капітулы. Бо капітула — се важна корпорація въ організмѣ церковнѣмъ, що мае сповняти дуже важну задачу. Капітула то мати въ хатѣ, а епископъ то батько. Отець выходить зъ дому и середъ працѣ на хлѣбъ насущный не може занятн ся яко слѣдъ выхованемъ дѣтей; се мае доповнити мати. И тому-то Капітула мае важну задачу помагати та боронити клиръ, берегти его правъ, дбати про релігійно-народне выхованѣ народу цѣлои епархіи та пѣддержувати любовь и привязане до своеи вѣры и народности. И сподѣваю ся, що въ тѣй роботѣ мы всѣ збйдемо ся, а при тѣмъ прошу о любовь та прихильность для мене старого". Промовляючи до народу архіерей взывавъ всѣхъ до побожчости, до любови Бога, любови церкви та своеи народности, бо часы прикрѣ, а многѣ вороги настають на нашу погибѣль.

Митрополитови вѣдповѣвъ митратъ Бѣлецкій, запевняючи, що Капітула доложить всѣхъ силъ, щобы стати ему помочною въ управѣ архіепархіею. Вѣдтакъ внѣсъ многолѣтє митрополита, а знову митрополитъ многолѣтя панѣ, цѣсареви, священьству та зѣбраному народови.

Потѣмъ зъ процесією вѣдпровадили архіерея до мешкання о. митрата Бѣлецкого. Тутъ представило ся ему зѣбране духовеньство, а вѣнъ промовивъ ще разъ до священикѣвъ и пѣдпѣсъ зъ натиском, що вѣнъ не радо покидавъ свѣй дотеперѣшный владичій престолъ въ Станиславовѣ, але надѣе ся, що тутъ також знайде любовь и пѣдпору, бо вѣнъ старый; потребуе помочнои злуки. До політики не буде мѣшати ся, бо она дѣлить духовеньство и ослабляе его дѣяльность. „Волю — казавъ — змовити одно „Отче нашъ" за добро церкви и народу, нѣжь мѣшати ся до справъ, котрѣ менѣ не по нутру". Вѣдтакъ розмавлявъ зъ поодинокими священниками та подавъ плянъ своеи интронізаціи.

При ягу на архіепископа и митрополита мае вѣдобрати вѣдъ митрополита або археіпископъ Исаковичъ або митрополитъ Моравскій, и одинъ зъ нихъ вложить митрополитови паліюмъ, надѣслане зъ Риму. Се мае вѣдбути ся сеи недѣлѣ [3-ого н. ст. вересня] въ св.-юрскѣй церквѣ а вѣдтакъ вѣдправить самъ митрополитъ торжественну службу Божу. Въ часѣ службы Божои вѣдчитае деканъ капітулы двѣ буллѣ, одну до священьства, а другу до народу, а вѣдтакъ митрополитъ пѣдпише всѣ грамоты, а о. прокураторъ Левицкій забере ихъ зѣ собою до Риму. Слѣдуючого тыжня выѣде митрополитъ до Вѣдня и зложить присягу въ руки цѣсаря. Весь часъ свого побуту у Вѣдни замешкае у о. д-ра Теофиля Сембратовича, пароха при церквѣ св. Варвары.

НОВИНКИ.

— **Адміністрація наша** просить при змѣнѣ мѣсяця о вѣдновленє передплаты и выразне залеглостей въ означенѣмъ речинци.

Станиславовскій епископъ Шептицкій перебувае теперь у Вѣдни [мешкае у о. д-ра Теофіля Сембратовича. До Станиславова приѣде по зложеню присяги въ руки цѣсаря, имовѣрно на другій тыждень.

— **Важне для кандидатокъ семинаристок.** Зъ огляду на те, що до львівскои женьскои семинаріи приймае ся рѣчно обмежене число учениць 40, мѣжь ними лише 10—12 Русинокъ, а рѣкъ-рѣчно зголошуесь сто кількадесять кандидатокъ до вступного испыту, то ще 1896 роцѣ отворено за призволомъ шкѣльнои рады краевои и потверджена міністерствомъ *приватна учителська семинарія* зъ тымъ самымъ, що публична, планомъ наукъ. Тому-то поручаемъ щиро всѣмъ тымъ кандидаткамъ, котрѣ не будуть принятѣ до головнои семинаріи, щобы записувались до згаданои приватнои, помѣщеноі при улици Панъенкѣй ч. 16. Всякихъ информацій удѣляе дирекція тои семинаріи. Сего року буде перша матура въ тѣй семинаріи, а свѣдоцтва мають права публичности.

— **Русины, а буковиньскій зелѣзницѣ.** Про панованє польщаны на буковиньскихъ зелѣзницяхъ писали мы за „Буковиною" въ 153 числѣ Отже дальшѣ причинки до рѣвноправности (?) руснои мовы на буковиньскихъ зелѣзницяхъ подае: „Буковина" въ ч. 98 зъ д. 30 серпня с. р. И такъ въ Чернѣвцяхъ на двѣрци в головна напись тѣлько нѣмецка, хочь двѣрець нно-що скѣнчили вѣдновлятн, такъ що була добра нагода поповнити бракъ; на перонѣ в вже обѣчь нѣмецкихъ и волоскихъ також руськѣ написи. При касѣ лише зъ тяжкою бѣдою можна порозумѣти ся зъ касіеромъ по руски. Білеты ѣзды друкованѣ лише по нѣмецки. Слушно замѣчае дописуватель „Буковини", що, коли зарядъ зелѣзниць мѣгъ выдати нѣмецко-польскѣ білеты, то може и повиненъ выдати також нѣмецко-руськѣ. Зъ портіеромъ можна порозумѣти ся лише по польски. Такъ само и кондукторы пѣдчасъ службы, жадаючи білетѣвъ вѣдъ подорожныхъ, говорять майже тѣлько по польски. Що кондукторы при деякихъ поѣздахъ приходятъ справдѣ зѣ Львова або зъ Черновець, се не мае нѣчого до рѣчи, вже и зѣ Львова и Станиславова повинні бути при поѣздахъ такѣ кондукторы, котрѣ умѣють говорити по руски. Не ходить тутъ врешть о те, щобы кождый кондукторъ бувъ доконче Русиномъ, але кождый повиненъ умѣти по руски и выказати ся знанемъ руснои мовы, коли его приймають до служби.

На стаціи въ Кучуровѣ в обѣчь нѣмецкои написи „Kiesgrube" також руска „Кучурмаре", хочь село зве ся по руски „Кучурѣвъ великій". Написи на стаціяхъ можна читати такѣ, якъ „Ц. к. уріядъ желѣзницѣ державныхъ" або „Стаціиный заль I. класы" або „Для мужчинѣвъ" або „Для мужщизнъ" и т. и.! (Кѣлько то такихъ дивезныхъ написей рускихъ можна бачити и на галицкихъ желѣзницяхъ! *Ред*) Але не дивота, скоро въ черновецкѣй управѣ желѣзницъ нема нѣ одного Русина, котрый мѣгъ бы занятн ся рускими перекладами, а въ Станиславовѣ перекладчикомъ в Полякъ Гордзіевачъ на тѣй пѣдставѣ, що передъ 30 лѣтами учивъ ся, въ народныхъ школахъ також руснои мовы!

Ну, въ Галичинѣ, хочь тутъ руска мова выробила собѣ вже будь що будь бѣльше право нѣжь на Буковинѣ, на желѣзницяхъ тежь анѣ троха не лѣпше, нѣжь на Буковинѣ.

— **XI-ый археольогіный зѣздъ въ Кіевѣ** скѣнчивъ ся вчера вечеромъ. Отворенный бувъ, якъ вѣдомо, дня 13. н. ст. серпня, отже тревавъ девятнацять днівъ.

— **Розправа судова о надужитя въ галицкѣй касѣ щадничѣй** розпѣчне ся 2-ого жовтня и потревае що-найменше зо три недѣлѣ. Само вѣдчитане акту обжалованя, що обіймае 425 сторінъ, та инші формальности потревають зъ пѣвтора дня. Замкненый у вязници слѣдчѣй бухгальтеръ Евгеній Вендриховскій просивъ о выпущене его за кавціею на вѣльну ногу, але судъ вѣдмовивъ его просьбѣ. Оборонцѣ д-ръ Ашкенази и „автоматъ до очищуганя злодѣѣвъ", якъ д-ра Грека назвала одна зъ гумористичныхъ часописей львівскихъ, приѣхали вже до Львова. Щепьнавскій перебувае усе въ Коссовѣ, а в тамъ теперь и нинѣшный директоръ касы щадничои Антимъ Никоровичъ.

— **Тифъ у Львовѣ.** Передъ кѣлькома днями появивъ ся тифъ въ палатѣ лат. архіепископства при улици Театиньскѣй. Захорували чотири особы: панѣ М зъ дочкою, покоева и кухарь. Мѣскій фізикатъ починивъ въ порозумѣню зъ намѣстництвомъ усе потрѣбне, щобы пошесть не розбійшла ся: цѣлу палату дезинфекціовано, кирницѣ позамикано.

— **Послугачь почтовый дефравдантомъ.** Передъ судомъ присяглыхъ въ Новѣмъ Санчи розпочавъ ся онодгы процесъ Владислава Богачика, послугача канцелярія на почтѣ въ Новѣмъ Санчи, обжалованого о то, що разъ украдъ при помочи витриха зъ шуфляды листъ грошевый зъ сумою 220 зр., а крѣмъ того дефравдувавъ рѣзными часами и поменшѣ сумы. Богачикъ признае ся до того, перечить лише, що сума вкраденыхъ грошей доходить до 330 зр., якъ то подае начальникъ почты. За украденѣ грошѣ Богачикъ бавивъ ся по рѣзныхъ веселыхъ товариствахъ.

— **Заѣщане бароновои Гіршовои.** Теперь оголошено ще цѣлый рядъ доповнень до легатѣвъ померши дня 1 цвѣтня бароновои Клары Гіршовои. Найважнѣйшій зъ нихъ: 1) для галицкого фонду шкѣльного 6 міліонѣвъ франкѣвъ а на кошты одягу и пожывы найбѣднѣйшихъ дѣтей галицкихъ шкѣлъ жидѣвскихъ 5 міліонѣвъ франкѣвъ; 2) для Ecole [школу] normal israélite orientale въ Парижи на фондъ шкѣльный 4 міл франкѣвъ, а на фондъ пенсійный для вдѣвъ и сиротъ по учителяхъ тои школы 3 міл. франкѣвъ; 3) на удержане добротѣйныхъ заведень фундаціи бар. Гірша въ Ню-Іорку 6 міл. франкѣвъ; 4) на The Ievish Boord of Guardians въ Лондонѣ 3 міл. франкѣвъ; 5) на охоронку для жидѣвскихъ роботницъ въ Ню-Іорку 3 міл. франкѣвъ — и т. д., разомъ 32 міліоны франкѣвъ, а вже попередно роздѣлила заѣщанемъ 63 міліоны.

— **Самоубійство.** Дневники польскѣ дѣстали таке письмо вѣдъ п. Мочульского, канцеліста судового въ Рогатинѣ: „Выповиняючи и слѣдне бажане бл. п. Станислава Лысаковского, доношу що той, приѣхавши зѣ Львова до Рогатина, вѣдбѣшовъ кѣлькадесять крокѣвъ, сѣвъ на лавцѣ и скинувши зъ себе загортку й капелюхъ, выстрѣливъ разъ у воздухъ а потѣмъ приложивъ револьверъ до скроны, и позбавивъ себе житя. На лавцѣ найдено аркушъ папіеру, записаный его рукою, того змѣсту: Станиславъ Лысаковскій, бувшій ц. к. канцелістъ суд. зъ Журавна. Злоба людска довела мене до розпуки, а та була причиною смерти. Не робѣть нѣякихъ доходжень анѣ секціи, бо справа чиста! Въ серединѣ аркуша бувъ аркушъ номінаційный на канцеліста Зъ листу писаного до мене, що вайшовъ ся въ замкненѣй куверть въ канелюсѣ выходить, що до того року приготовлявъ ся небощикъ 24 годинъ".

— **Добрый „ґешефтсманъ".** Кондукторъ поѣзду, що прийшовъ въ понедѣлокъ зъ Кракова до Львова, повѣдомивъ власть скарбову, що въ поѣздѣ веде жидъ „перешварцованую" зъ Россіи табаку. Жида арештовано и найдено при нѣмъ 67 кільограмбвъ россійскои табаки. Табаку сконфісковано, а жида вѣддано въ руки поліціи. Кара, яку на него наложено за контробанду, доходить до 2000 злр.

— **Справа Володимира Буйновского,** бувшого касіера выдѣлу краевого, була онодгы предметомъ нарадъ сесіи выдѣлу краевого. Буйновскій, якъ вѣдомо стававъ въ червни сего року передъ львівскимъ судомъ присяглыхъ обжалованый о спроневѣрене зъ краевои касы сѣльнои сумы 12.000 зр., та судъ увѣльнивъ его. По тѣмъ выроку выточивъ выдѣлъ краевый противъ Буйновского свѣдство дисциплінарне и оно закѣнчило ся: усуненемъ Буйновского зъ выдѣлу краевого безъ признанія ему пенсіи, а крѣмъ того оречено, що кавція Буйновского 1.400 зр. припадае на рѣчъ выдѣлу краевого. Буйновскій служивъ при выдѣлѣ краевѣмъ 28 лѣтъ.

— **Любовна трегедія.** Поручникъ 16 полку гузарѣвъ Корнило Попескулъ пѣзнавъ ся у Вѣдни зъ Людвикою Гемпферѣвною, донькою мазочого фабриканта швайцарского, котрый черезъ якійсь часъ перебувавъ зъ родиною въ столици Австріи. Молодѣ полюбили ся и прийшло до заручинъ, а панство Гемпферы выѣхалы опѣсля до Ціріху. Въ кѣлька мѣсяцѣвъ пѣзнѣйше приѣхавъ поручникъ Попескулъ въ гостину до своеи суджоной. Не заставъ ей дома, а батько сказавъ ему, що не може згодитисъ на то супруже и що донька его годить ся зъ его волею. Дальше сказавъ, що донька его перебувае въ институтѣ выховавчѣмъ, де доповняе свое образованє. Поручникъ Попескулъ того самого дня застрѣливъ ся. Тымчасомъ Людвика дѣйстно образувала ся въ якѣмсь институтѣ въ Бернѣ, але не знала нѣчого о смерти свого суджоного, бо родителѣ прирекли ѣй, що за рѣкъ повѣнчае ся зъ своимъ милымъ, але пѣдъ условіемъ, що черезъ цѣлый рѣкъ не буде зъ нимъ переписувати ся. Гемпферы перенесли ся до Ню-Іорку, а донька зъ тетою мали туды також приѣхати. Людвика, выйшовши зъ института на свѣтъ, довѣдала ся о всѣмъ, а хочь свояки пильно стерегли ей, напила ся фосфору зъ головокъ вѣдъ сѣрникѣвъ и умерла онодгы по кѣлькохъ дняхъ страшной муки.

— **Звертаємо увагу** на умѣщене въ нинѣшнѣмъ числѣ середъ инсератѣвъ оповѣщене „Першои и найбѣльшои Молочарнѣ Замарстиновскои" Михайла Домарадского.

— **Дрѣбнѣ вѣсти.** Въ Сокали приготовляе тамошна польонія памятникъ для повстанцѣвъ зъ 1863 року. — Въ Моршинѣ пробуваючій хвилево майстеръ муларскій Витковскій позичивъ вѣдъ арендаря стару стрѣльбу, а коли выстрѣливъ, замки зъ ложищемъ розскочились и такъ сильно покалѣчили долоню Витковского, що треба було перевезти его до Стрыя и тамъ въ шпиталі вѣдтяли ему цѣлу долоню. — Въ Ворохтѣ коло Делятина померъ генералъ бар. Еманулъ Мерта, властитель 94 полку пѣхоты.

Телеґрамы „Дѣла".

Будапештъ 1 вересня. Деякѣ опозиційнѣ дневники доносять, що сѣбльнѣ делегаціи зберуть ся або при кѣнци жовтня, або въ першихъ дняхъ падолиста. Тунъ мавъ дати Сельови приречене, що выборъ делегацій въ Австріи буде переведеный въ конституційнѣй дорозѣ.

Петербургъ 1 вересня. „Нов. Время" доносить, що въ тѣмъ школьнѣмъ роцѣ буде введена въ фінляндскихъ школахъ наука російского языка, яко обовязуючого предмету.

Бѣлградъ 1 вересня. Въ великѣй тайнѣ вѣдобрано чорногорскому князеви гѣдность властителя полку пѣхоты. Зроблено такъ, що поодинокѣ кадры того полку повтягано до инпихъ полкѣвъ и згаданый полкъ переставъ истнувати Вѣсть о тѣй дегрядаціи чорногорскій князь принявъ выбухомъ смѣху.

Брукселя 1 вересня. Палата репрезентантѣвъ вѣдкинула 59 голосами противъ 31 ревізію конституціи, котра уможливила бы предложене провекту закона, въ справѣ загального права голосованя.

Парижъ 1 вересня. Петицію до правительства о скликане парляменту пѣдписало 127 послѣвъ. — Процесъ Золѣ передъ присяглыми мае вѣдбути ся дня 23-ого падолиста. — Запевняють, що австрійскій вѣйсковый атташе, Шнайдеръ вже не верне на свое становиско.

Лондонъ 1 вересня. Зъ огляду на непевну ситуацію у Франціи, въ кругахъ промысловцѣвъ поважно надумують ся надъ евентуальною участею въ паріскѣй выставѣ. Деякѣ промысловцѣ застановили навѣть приготованя до участи въ выставѣ, доки ситуація не проясниться.

Гавана 1 вересня. Оголошено тутъ проклямацію, заряджуючу загальный списъ населеня и отаксованя маетковъ. Се мае бути першимъ крокомъ до евентуального уряджения автономіи на Кубѣ.

Новый Іоркъ 1 вересня. Начальника повстанцѣвъ въ Санъ Доміго Именеца арештовано въ Санъ Хаго на Кубѣ. Арештоване наступило зъ тои причины, що противъ заборони властей высѣвъ на Кубѣ.

Царгородъ 1 вересня. Чорногорска княжа пара прибула до Царгороду вѣдвѣдати султана.

Надѣслане.

Д-ръ Станиславъ Фуксъ

обнявъ по всѣмнатнѣй практицѣ дентистичнѣй въ Чернѣвцяхъ 827

Ателіе дентистичне

брата свого бл. п. Д-ра Франца Фукса, при площи Маріискѣй ч. 9, и ординуе вѣдъ 9—1 и вѣдъ 3—5.

СПЕЦІЯЛІСТЪ НЕДУГЪ ВНУТРѢШНЫХЪ

Д-ръ Евгенъ Озаркевичъ

повернувъ зѣ Щавницѣ и ординуе вѣдъ 3—5 годины у Львовѣ ул. Корняктѣвъ ч. 1. II. поверхъ 826 въ каменици „Народного Дому".) 3—3

Уважайте на сей выпаленый КОРОКЪ!

!!! 18 12—52

ЛИПНЬ

въ ресторациі НАФТУЛЫ ТЕНФЕРА, улиця Трибунальска ч. 12, дѣмъ власный, можна дѣстати щоденно вже о годинѣ 8-ѣй рано горячій снѣданя

ЦѢННИКЪ.

Печеня вепрова зъ капустою	15 кр.
Сѣчаный деткы	12 „
Фляки	12 „
Нѣжка телича зъ хрѣномъ	10 „
Ковбаска зъ хрѣномъ	5 „
Кавіяръ	15 „
Обѣдъ въ абонаментѣ	40 „

Великій выборъ въ найлѣпшихъ родахъ по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ; для певности, що походять зъ моеи реставраціи, даю вѣдбираючимъ марки. — Найлѣпшій вина по найдешевшихъ цѣнахъ. почавши вѣдъ 40 кр. літра.

По театрѣ все свѣжа, въ великій выборъ стравъ и напиткѣвъ заосмотрена кухня.

79 115—? Зъ высокимъ поважанемъ НАФТУЛА ТЕНФЕРЪ.

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

Оптикъ и Механікъ у Львовѣ, площа Галицкая ч. 1., противъ Банку Гіпотечного на найтаніихъ склепи Галицкихъ

Окуляры въ великѣмъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ: окуляры, цвікеры, бінокли, телескопы, бінокль, калейдоскопы, барометры, термометры, збанй ареометры, стереоскопы, лупы, компасы, райсфедѣри, тасьмы мѣрничѣ, піоны, лібелѣ, нанометры и т. п.

Урядженє дзвонкивъ електрычныхъ.

Всякій направки полагоджують ся якъ найскорше и найдешевше. 811

ПОШУКУЄ СЯ панночки Русинки уконченої до удѣлювання науки з IV. класи шкіл народних для одної дівчинки. Пожадане було би також знане гри на фортепіянѣ, однакож доконче не вимагае ся. Зголошеня надсилати прошу: о. Володимир Озаркевич, парох в Сільци, почта Бузиль. 3 7 4—?

Садженцѣ трускавок

въ рѣзныхъ правдивыхъ вѣдмѣнахъ достарчае найдешевше Юліянъ бр. Бруницкій, Пѣдгорцѣ п. *Стрый*. Списъ и цѣники высылае на жадане. 804 5—6

ПЕРША и НАЙБѢЛЫША

Молочарня Замарстиновска

МИХАЙЛА ДОМАРАДСКОГО

Замарстиновъ ч 152.

Маючи щоденно кѣлька тысяч літрѣвъ найлучшого молока зъ першорядныхъ обдіварковъ, завѣдомляю Впов. Публіку львівску, Інституты выховучій, якъ також вдавательвъ крамницъ, що вѣдставляю до домовъ два рази денно безъ найменшого вынагородженя всякій набѣлъ [почавши вѣдъ одного літра молока або квартки сметанки] по можливо найдешевшихъ цѣнахъ, а именно: 831

свѣже молоко 1 літръ по	10 кр.
збиране молоко 1 літръ по	4 кр.
сметанка Нр. 1. 1 літръ по	32 кр.
сметанка Нр. 2. 1 літръ по	24 кр.
сметанка пѣнкова 1 літръ по	80 кр.
масло кухонне 1 кільо	1 зр.
масло десерове 1 кільо	1·20 зр.

КУХОНКИ найтовѣ, знаменитѣ по зр. 2, 3, 4 и высше. Шибковарки спиритусовѣ найрѣзнородинѣйшои конструкціи. Желѣзка и машинки до волоса

поручае ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ торговля желѣзна у Львовѣ. площа Капітульна ч. 1 напротивъ катедры.

МОЛИТВЕНИКЪ ДЛЯ ДІТЕЙ

виданій

коштом руского тов. педаґоґічного

В полотняній оправі з золоченим хрестом 20 кр. В паперовій окладці 15 кр.

Продае ся в книгарни Наук. тов. ім. Шевченка, Львів, ул. Чарнецкого ч. 26.

СВОБОДА

письмо політичне, просвѣтне и господарске для народу.

Выдае и за редакцію вѣдповѣдае: Михайло Губчакъ. — Редакторъ просвѣтно-господарскои части Василь Король, учитель господарства.

Цѣлорѣчна передплата выносить 2 зр., на пѣвъ року 1 зр. Редакція и адміністрація: Львовъ, ринокъ ч. 10 (въ домѣ „Просвѣты").

Вѣдъ 1 (13) сѣчня 1897 выходить у Львовѣ що четверта (на мѣсци популярныхъ газетокъ „Батьківщина" и „Читальня") тыжневa популярна газетка

При закупнѣ товарѣвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець и одѣчальний редакторъ Иванъ Салей. Папѣръ зъ фабр. Чарнецькаго. Зъ друкарнѣ Института Ставропигійскаго, пѣдъ зарядомъ Іосифа Лашкевича.

Ч. 187. Львовъ, Субота 21 Серпня (2 Вересня) 1899. Рочникъ XX.

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских святъ) о 5-той годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитѣйших повѣстей“ выходить въ второкъ, и въ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Администрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне Бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ц. к. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Кидиньского 2; — въ Ярославю: Л. Крижановскій; — у Відни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11.; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитость за инсераты платить у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатком

въ Австрія:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року	12 зр.
у Львовѣ:			
на цѣлый рѣкъ	16 зр.	на пѣвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженя. — Реклямаціи неопечатанѣ вѣльнѣ вѣдъ порта.

Неодинокє число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошенія звыкшѣ принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одного стрѣчки инсератового або ей мѣсце а въ рубрицѣ „Надѣсланє“ по 25 кр. а. в.

Подяки и иншѣ доносеня приватнѣ числять ся по 15 кр. вѣдъ отишка.

Новому митрополитови.

Волю змовити одно „Отче нашъ“, нѣжь мѣшати ся до політики, — такъ сказавъ онодгы владика, котрый завтра засяде на опорожненѣмъ престолѣ митрополичѣмъ, до духовеньства, що зббрало ся повитати его при его въѣздѣ до митрополичои церкви.

Були у насъ часы, коли вся руска політика спочивала въ рукахъ нашои духовнои ерархіи, а митрополитѣвъ уважали Русины за своихъ народныхъ и політичныхъ провѣдникѣвъ. Але згодомъ часы змѣнили ся, и то не тѣлько тымъ, що скрѣпила ся руска интеліґенція свѣтска, котра чимъ разъ бѣльше перейнае політику въ свои руки, а ще бѣльше черезъ те, що звѣстнѣ круги почали нашихъ владикъ въ ихъ народнѣй и політичнѣй дѣяльности обезсиляти або й просто уживати ихъ до своихъ цѣлей та наклоняти до дѣлъ незгѣдныхъ зъ волею народу або и шкѣдныхъ его интересамъ. Пригадаемо хочь-бы лишь одно, якъ то навѣть выборы до сойму и до рады державнои переводжено противъ волѣ руского народу при помочи вилывѣвъ руского митрополита. И дѣйшло у насъ, на жаль, навѣть до того, що рускій владика — по разъ першій, вѣдъ коли галицка Русь належить до Австріи — всупереч обовязуючимъ законамъ признае рускихъ священикѣвъ ц. к. урядниками, пѣдвластными ц. к. старостамъ, и велить имъ переписуватись зъ урядами по польски...

При такѣмъ станѣ рѣчи не дивота, що найгорачѣйшимъ бажанемъ руского народу е, щобы рускій владики, его церковнѣ и духовнѣ провѣдники, самѣ не тѣлько зрекли ся проводу въ справахъ політики, але щобы навѣть до неи не мѣшали ся. Нашимъ гегемонамъ було бы се, що правда, не на руку. Они, коли ходить о признане рускому народови якихъ національныхъ правъ, люблять указувати на те, що Русины не мають „сполечнои ерархіи“; але коли потребують ужити Русинѣвъ до якои своеи акціи, тогдѣ указують имъ на ихъ ерархію духовну, котрѣй Русины повинни нѣбы то вѣддати провѣдъ. Адже „небощикъ“ Казимиръ Бадені, принимаючи въ начаткахъ „нового курсу“ руску депутацію, сказавъ выразно: „Nie macie szlachty; waszą szlachtą kanonicy i biskupi; ich powinniście słuchać.“ Тѣлько-жь нашою ерархіею суспѣльною безъ уваги на титулы чи гербы, на митры чи простѣ колпаки, на духовный чи свѣтскій станъ, можуть бути лише тѣ люде, котрѣ мають способѣность, щиру волю и енергію постояти за права руского народу и вести его певнымъ шляхомъ до его національныхъ, культурныхъ и економічныхъ идеалѣвъ безъ огляду на перешкоды, безъ огляду на те, чи се кому нашому — крѣмъ руского народу подобае ся, чи нѣ.

Тымъ то мы заяву нового митрополита, що вѣнъ до справъ політики мѣшатись не буде, принимаемо зъ щирымъ вдоволенемъ. За те маемо всяку пѣдставу надѣяти ся, що тымъ ревнѣйше займе ся справами церкви, обряду и духовеньства. А справъ тыхъ, дуже важныхъ, велика сила жде давно полагодженя.

Не маемо тутъ намѣру вычислять тѣ справѣ всѣ, а обмежимо ся лишь на декотрѣ.

Цѣсарѣ Іосифъ II. и Леопольдъ признали гр.-кат. обрядъ и руске духовенство цѣлкомъ рѣвными обрядови и духовенству латиньского, але и доси руска церковь и руске духовенство уважае ся за щось послѣдньѣшого. Коли пр. намѣстникъ гр. Пінінський запорядивъ, щобы въ урядахъ обходжено свята, то о рускихъ святахъ, навѣть такихъ якъ Богоявленьске, нема въ розпорядженю анѣ згадки. Не дивота при тѣмъ, що менше интеліґентнѣй, якъ пр служба по урядахъ, або и слабшѣй духомъ урядники, видячи таку очевидну зневагу руского обряду, такъ часто и зъ такъ легкимъ серцемъ его покидають. Не згадуемо вже о тѣмъ, якъ то въ урядахъ и судахъ навѣть въ найбѣльшѣй рускѣй свята взывають Русинѣвъ на терміны неразъ о кѣлька миль; щобы всѣ такѣ выпадки записувати, треба бы выдавати хиба окремый дневникъ. Такъ зване душехватство практикуе ся у насъ на велику мѣру, а разъ-у-разъ чути нарѣканя священикѣвъ, що жалобы ихъ залягають въ консисторіяхъ або часомъ остають безъ вѣдповѣди. „Косцюлки“ ставлять по всѣхъ закуткахъ Руси не для потребы латиньского населеня, — бо противъ сего нѣхто не мавъ бы слушнои причины выступати, — а якъразъ въ цѣли латинізациі и польонізациі; тымъ то они и дѣстали навѣть назву „twierdz katolickiej wiary i polskości“, якъ коли бы рускій обрядъ не бувъ католицкимъ. А противъ латинізациі, ширенои косцюлками, руске духовеньство е по бѣльшѣй части безсильне, коли не находить помочи у своеи власти духовнои.

У всѣхъ тыхъ и подѣбныхъ выпадкахъ ходить не о саму тѣлько народность, але такъ само о оборону позаги церкви и обряду.

Въ тѣснѣй звязи зъ тымъ остае також повага нашого духовеньства. Не розумѣемо тутъ особистои поваги того чи сего священика, бо сея залежить у кождого чоловѣка вѣдъ его особистыхъ прикметъ; а кажемо выразно про повагу духовного стану. Въ сѣй справѣ можна бы дуже богато писати, але мы укажемо лише на звѣстнѣ арештованя рускихъ священикѣвъ въ часѣ выборѣвъ. Адже-жь и мѣжь латиньскими священиками було богато такихъ, що горячо занимали ся выборами и не всѣ зъ нихъ вышли на руку верховодамъ; чому-жь не лучила ся нѣ одному така зневага, щобы его арештовано? — Бо жаденъ зъ нихъ не провинивъ ся противъ законѣвъ! — вѣдповѣвъ бы може хто. Але-жь и зъ рускихъ священикѣвъ жаденъ не провинивъ ся, якъ показало ся опѣсля, а таки були и такѣ арештованѣ, въ котрыхъ выявлявъ ся очевидно намѣръ зневаги, и то не тѣлько одиницѣ, але стану. Значить повага руского духовенства вымагае також енергічнои обороны.

Рѣвно-жь и економічне положене нашого духовенства вымагае теплои опѣки зѣ стороны духовныхъ властей, якъ се часто зазначуесь въ дописяхъ нашои часописи.

Вкѣнци митрополитъ буде мати неразъ нагоду информувати правительство о справахъ рускаго духовенства и народу. Коли-жь тѣ нагоды выкористае такъ, якъ слѣдъ надѣяти ся по его характерѣ, тогдѣ певно не будуть насъ въ горѣ посуджувати о нельояльность для католицкои церкви и для державы, а тымъ менше посмѣе хто прилюдно и урядово обвиняти наше духовенство о нахилъ до „шизмы“ чи „соціялізму“ и о недбалость въ повненю своихъ обовязкѣвъ.

Хочь доси нового митрополита зъ одноп стороны анектують собѣ Поляки, зъ другои нашѣ „вѣрнѣйшія сыны Руси“, а властиво ни зрадники, и якъ одинъ такъ другій опирають на тѣмъ свои далеко сягаючѣ надѣѣ, — то мы маемо повну надѣю, що вѣнъ, будучи вѣрнымъ сыномъ церкви, чого давъ уже доказы, а не маючи намѣру мѣшати ся въ політику оберне всѣ свои силы на добро церкви, котре и народности рускѣй мусить выйти на користь. До тои дѣяльности и бажаемо ему крѣпкихъ силъ!

Письма зъ краю.

— —

Зъ Перемышля пишуть намъ:

Часъ вакаційныхъ ферій минувъ, а мѣсто зароило ся студентами зъ ихъ родичами та опѣкунами, мѣжь которыми видати много селянъ. Ворожѣ накликуваня „Галичанина“ противъ рускои ґімназіи не помогли, бо до рускои ґімназіи вписують ся численно, и певно що число ученикѣвъ, ели не збѣльшить ся, то не буде меньше, якъ въ минулѣмъ роцѣ. Що тамъ кѣлькохъ священикѣвъ зъ „твердого закала“ дасть своихъ хлопцѣвъ до польскои ґімназіи, то не дивота, бо индиферентѣвъ народныхъ подыблешь въ кождѣмъ народѣ. Черезъ нихъ руска ґімназія не стратить на своѣмъ значѣню. Отже зъ Богомъ Парасю!

Зъ новинъ мушу донести про велике затревожене въ рускѣй капітулѣ, яке выкликало заняте становиско рускаго духовенства въ справѣ Ординаріятского розпорядженя о урядовѣй переписцѣ урядѣвъ парохіяльныхъ зъ державными властями. Бо-жь всѣ дневники рускѣй, безъ огляду на партіи и фракціи, сходять ся цѣлковито зъ переконанемъ цѣлого рускаго духовенства. Се затревожене ще побѣльшило ся, коли ударено въ дзвѣнъ вѣчевый. Повѣдають також, що велику „заслугу“ около выданя такои „директивы“ зъ Ординаріята положивъ тутешный староста п. Лянкевичъ, котрый уже давно мавъ „переконати“ Преосв. Константина о властивѣй интерпретаціи дотычныхъ розпоряджень о урядовѣй переписцѣ — въ дусѣ польскихъ „рэжондѣвъ“. Сли такъ, то п. Лянкевичъ зробивъ Епископови медвежу прислугу, подѣбно якъ и митратови Волошиньскому, що его выбравъ до рады повѣтовои.

А propos о. митрата: Зъ певныхъ

---

2)

Зъ соціяльно-демократичнои партіи въ Нѣмеччинѣ.

II.*)

[*О сколько нают рацію теоріи историчного матеріялізму, борбы классовои и надвартости? Чи суспѣльность пролетаризуе ся? Крізы торговельнѣ и промысловѣ.*]

Найзагальнѣйше а тымъ самымъ найбѣльше теоретично поставлена справа историчного матеріялізму, хоть найшла приклон никѣвъ помѣжь ученымы партіи соціяльно демократичнои и по части помѣжь такъ зваными Kathedersozialist'ами, то переживала она численнѣ критики звернены противъ нея. Бо а дѣйстно: вынесшене одного чинника по надъ всѣ инши, приписуване ему такъ великои силы въ орґанізмѣ суспѣльнѣмъ — не було основане на правдивѣмъ станѣ рѣчи. Факты истории и теперѣшного житя перечили тому. Маркесъ поступивъ самъ въ тѣй справѣ о стѣлько въ передъ, що назвавъ вѣдносны економічны „послѣдными причинами суспѣльныхъ змѣнъ и політичныхъ переворотѣвъ“. Отже тымъ самымъ признавъ истноване иншихъ причинъ, але ихъ дѣлання вѣнъ не узглядняе, а тымъ самымъ робить велику похибку, бо неразъ дѣлане и невелике мае значнѣ наслѣдки.

И добачивъ тѣ наслѣдки прочихъ чинникѣвъ продовжитель науки и теоріи Маркса — Фрідріхъ Енґельсъ. Въ двохъ нинѣ вже оголошеныхъ листахъ признае вѣнъ також вплывъ иншихъ чинникѣвъ. Вѣнъ признае, що формы правнѣ, теоріи політичнѣ, правничѣ, фільософічнѣ, погляды, взглядно догматы релігійнѣ вплывають на историчный розвѣй и у многихъ случаяхъ „переважно рѣшають о формѣ“. „Є то безчисленне множество взаимно переходячихъ себе силъ, а ихъ результуюча, выпадокъ историчный — може уважати ся вытворомъ несвѣдомои яко цѣлость силы, що дѣлае безъ своеи волѣ. Тому, що хоче одинъ чинникъ, противить ся кождый иншій, а то, що зъ сего выходить, е чимсь, чого собѣ нѣхто не бажавъ. Розвѣй політичный, правный, фільософічный, релігійный, літературный полягае на розвою економічнѣмъ“. Добачивъ тѣ вплывы — якъ сказано — також самъ Маркесъ, але то все було при розслѣдѣ данныхъ; коли-жь ходило о заключене, то Маркесъ на тѣ факты забувавъ. Взагалѣ Маркесъ, пишучи свою тратомову студію чи якъ вѣнъ самъ каже „критику політичнои економіи“ Das Kapital, принявъ собѣ зъ горы тезы, котрѣ хотѣвъ науково доказати. Було то отже руштоване, до котрого мусѣла примѣнити ся цѣла будова, бо руштованя — своихъ тезъ — Маркесъ не хотѣвъ змѣнати.

И той категоричный тонъ, зъ якимъ голосивъ Маркесъ свою теорію историчного матеріялізму, ошоломила неодного зъ историкѣвъ - передовсѣмъ популярныхъ и стала доґматомъ теорій, доґматомъ, въ котрый вѣрили всѣ правовѣрнѣ соціяльнѣ демократы.

На дѣлѣ справа представляе ся лишь такъ, що чисто економічнѣ причины е грунтомъ вѣдъ певнѣй даній идеѣ; але якъ тѣ идеѣ зѣйдуть, розширять ся и якѣ формы приберуть, то залежить вѣдъ цѣлого ряду побѣчныхъ вплывѣвъ. Ели-жь хто на ґвалтъ хоче вывысшити одинъ чинникъ по-надъ другій, то се лишь доктрина, на котру здоровый розумъ не може згодити ся.

Погляды тѣ высказувано вже неразъ; нинѣ высказуе ихъ соціяльнѣ демократъ Бернштайнъ и приклонники тои теорій мусять надъ тымъ глубше призадумати ся.

Розумѣе ся, що ели вважаемо за доказане дѣлане иншихъ чинникѣвъ, нѣжь вплывѣвъ економічныхъ, то тымъ самымъ мусимо трохи критичнѣйше дивити ся на теорію борбы клясъ. Въ ей проявахъ видать Маркесъ исторію людскости; економічнѣ интересы менше або бѣльше зрѣзницьованыхъ клясъ е у него моторомъ истории. А въ дѣйсности лише въ певныхъ періодахъ и при певныхъ вѣдносинахъ економічныхъ видимо борбу клясъ, велика же часть истории — и то истории людскости, а не королѣвъ и воеводѣвъ, — то борба о идейнѣ интересы безъ пѣдставы економічнои. Ели-жь при кѣнци попереднього столѣтя заострила ся борба клясова мѣжь буржуазіею а феодалізмомъ, або въ теперѣшнѣмъ столѣтю борба мѣжь капіталістами и роббтниками промысловыми, то се лишь специяльна фаза въ истории людскости де зрѣзницьоване двохъ клясъ доходить до крайности.

Зъ тои теорій минувшины, якѣ Маркесъ прилоложивъ до теперѣшности, перейшовъ вѣнъ далѣ до теорій надвартости, на котрѣй основана конечность переходу суспѣльности капіталістичнои въ устрѣй коллективістичный. Цѣла та теорія вартости и надвартости мае своѣ значѣне лишь яко помѣръ вартости выроббвъ часомъ працѣ, але то лишь въ часахъ, коли не устроивъ ся ще устрѣй торговельный, вымѣна товарѣвъ. Для иншихъ станѣвъ суспѣльности се лишь обстракція, такъ для поодинокихъ заведень промысловыхъ, якъ також для цѣлои продукціи. Теорія вартости и надвартости мае свои слабѣ стороны, и на нѣй оперти теорію научного соціялізму годѣ. Правдиво однакъ въ тѣй справѣ каже Бернштайнъ: „*Надвыжка працѣ роббтника понадъ плату е фактъ емпіричный, котрый можна стверднти досвѣдомъ и котрый не потребуе дедуктивного доказу.* Чи теорія вартости е правдива чи нѣ, се для доказаня надвыжки працѣ е байдужне. Въ тѣй справѣ служить теорія не для доказу, а е лишь средствомъ аналізы и унаглядненя“.

Надвартость збѣльшае капіталъ, а збѣльшене то тымъ бѣльше, чимъ бѣльшій капіталъ засадничій; фабрики зъ меншимъ капіталомъ засадничимъ конкуренціи вытримати не можуть, все пролетаризуе ся, крізы економічнѣ збѣльшають розстрѣй суспѣльный, а далѣ революція и ладъ коллективістичный.

То хѣдъ гадокъ теорій Маркса. Що факты инпѣшного розвою економічного перечать тому, поговоримо про се пѣзнѣйше. За то цѣкаве, що Маркесъ передвиджувавъ той розвѣй въ дуже кор ткѣмъ часѣ. Маркесъ старавъ ся виправдѣ поглядамъ соціялістичнымъ, котрыми вѣнъ бувъ посвоячены зъ французскими соціялістами [Августъ Бланкі], дати пѣдставу наукову, але вѣнъ не утѣкъ далеко вѣдъ Французѣвъ. Хоть говорило ся о політичнѣй орґанізациі, то все-таки побѣда соціялізму представляла ся въ дорозѣ революціи и насильного выласненя клясъ посѣдаючихъ. Такъ само уявлявъ собѣ рѣчи й Маркесъ и хоть вѣнъ тымъ своимъ поглядамъ хотѣвъ дати теоритично выглядъ историчнои конечности, то въ практицѣ се нѣчимъ не рѣзнило ся вѣдъ революціонізму французскихъ соціялістѣвъ. До того ще також причинила ся наука Геґля, такъ що Маркесъ уже 1848 року видить прелюдію революціи соціялістичнои, потѣмъ въ 1850 роцѣ писавъ о „европейскѣмъ потрясеню“ и мавъ усе гадку о близькѣй революціи. Исторія навчила чого иншого. Маркесъ своеи вѣры до смерти не стративъ; Енґельсъ мусѣвъ признати, що помыливъ ся въ оцѣненю часу. Причина того лежала також головно въ тѣмъ, що Маркесъ у великѣй мѣрѣ опиравъ свои погляды на періодѣ

*) Гляди 175 ч. „Дѣла“.

жерелъ доносять, що о. митратъ Волошиньскій уже внѣсъ, чи доперва має внести резигнацію зъ члена ново-выбраної рады повѣтової въ Перемышли. Дай Боже, щобы та вѣсть показала ся правдою!

Semper idem.

— —

Зъ Бучаччины пишуть намъ:

„Школы! просвѣты люду! бо лишь черезъ просвѣту дойдемо до добробыту“ — кличуть правдивій приятелѣ люду. Законы позволяють, приказують. Народъ поносить на се великій жертвы, и то радо, де видить хосенъ зъ того. И органы школьній намагають, навѣть всякими карами — однакъ на жаль, тамъ, де школы не на руку для політикѣвъ зъ-підъ команды славного Войтка, для котрыхъ „хлопъ дотя добрый, доки темный“, — де ходить о добро хлопа а політика мусѣла бы лишитись на боцѣ або не було бы майстра-стовпа для політики, тамъ най хлопъ пропадае въ тьмѣ кромѣшній, хочь платить податки. Школы най тамъ и не буде, за те буде „свѣнта карчма“... Такій гаразды маємо власне въ селахъ Петликовцѣ и Бѣлявинцѣ. Де що зъ тутешныхъ містерій шкільныхъ подавъ я минувшого року до публичної вѣдомости, а нинѣ послухайте дальшій хѣдъ исторіи тои „organiczn'oи prac'ы.

Бѣлявинцѣ jure caduco мають спільну школу зъ Петликовцями въ Петликовцяхъ старыхъ и мусять поносити всякій дачки и конкуренціи на тую школу зъ шкодою для себе. Тая школа лежить на кінци величезного села, але за те — підъ костсломъ. Якій хосенъ зъ нея, легко вгадати. На сотки дѣтей петликовецкихъ ледви мала часть вписаныхъ, а ще менша яко-тако ходить на науку. На звыжь 150 дѣтей бѣлявинецкихъ ледви двайцятеро и кількоро учащае до тои школы. Зъ обовязаными на науку доповняючу есть въ самыхъ Бѣлявинцяхъ поверхъ 200. На самій дѣти бѣлявинецкій тая школа о двохъ саляхъ не выстарчила бы! Винно тутъ ще и величезне вѣддалене обохъ сторінъ и легковаженє самои науки політиками. Въ наслѣдокъ того домагае ся народъ въ Петликовцяхъ другои школы за Стрипою, а Бѣлявинцѣ школы у себе. Та де тамъ! що має хлопъ до того мѣшати ся? Предсѣдателеви мѣсцевои рады шкільнои, ще до того збірнои [польскому ксьондзови] забагло ся школы таки „польскои“ підъ костеломъ и „па сьому быть“! Хлопы-делегаты зъ Бѣлявинець заложили протестъ и справа була притихла.

Втімъ у зимѣ сего року — бухъ! приѣхала комісія конкуренційна для будовы школы зъ пп. старостою и инспекторомъ окружнымъ. Хлопівъ бѣлявинецкихъ навѣть не повѣдомлено, та й на що? Хлопъ має лишь платити! Мусѣли бѣдаки приватно пильнуватись и довѣдуватись.. Вже самъ староста зробивъ за се докіръ кс. предсѣдателеви, але той удавъ наивного и сказавъ, що то „nie było parіsane“ въ вѣдозвѣ... На комісіи панувавъ терозизмъ. Хлопы петликовецкій домагали ся другои школы у себе, та п. инспекторъ заявивъ, що то неможливе, бо оно „wbrew ustawy“, цѣкаво: котрои? — а знову бѣлявинецкихъ, — котрій домагали ся школы у себе за тій грошь, якій мали бы дати на школу въ Петликовцяхъ, невыгодну и зовсѣмъ безхосенну, — страшено великими коштами удержаня школы, будовы, дворомъ и т. д. Але блята не удала ся. Хлопы стояли якъ муръ. Дѣставъ при тімъ и войтъ петликовецкій п. Вацло носа вѣдъ п. старосты, що вінъ, его стовпъ, тримае зъ хлопами и годить ся на роздѣлъ школы. Дѣстало ся підписаному „honorowe obywatelstwo“ титулъ „butownika“ за то, що боронивъ и упоминавъ ся за своею громадою .. Стало якінци на тімъ, що они [се-бъ-то комісія] не противні школѣ въ Бѣлявинцяхъ, але хлопы най надумають ся, абы потімъ не нарѣкали; най не слухають священика, бо вінъ за нихъ не буде платити. Прецѣнь разъ найшли ся приятелѣ!

Хлопы, не хотячи дальше бути невольниками за свои грошѣ, почали „думати“. Наступила одноголосна ухвала рады громадскои и цѣлои громады, а въ слѣдъ за симъ петиція зверхности громадскои и громадянъ до ц. к. краевои рады шкільнои, вразъ изъ власноручными підписами всѣхъ безъ вынимки громадянъ и зъ всякими можливыми прилогами. Не въ смакъ оно було політикамъ, коли крайова рада шкільна прислала то „do zbadania“ окружній радѣ шкільній. И вызначено въ тімъ дѣлѣ комісію на день 9 н. ст. червня с. р. Бѣлявинцѣ знову дістали повѣдомленє въ самъ день комісіи, и то не просто, але черезъ громаду Петликовцѣ! И такъ вѣдбула ся славетна комісія, про котру ажь гидко говорити. Хлопы петликовецкій, въ вынимкою одного, були вже „обробленій“, мѣжь ними и самъ войтъ, котрый передъ тымъ не мавъ нѣчого противъ школы въ Бѣлявинцяхъ. Бѣлявинецкого войта почато страшити, що до 24 годинъ не буде войтомъ, а людей страшено тягарами, коли-бъ они на школу въ Петликовцяхъ и теперь не конкурували особно зъ дворомъ, якъ бы не дали, після ихъ обрахунку, на ихъ школу „політичну“ въ Петликовцяхъ добрыхъ 2.000 до 3.000 зр., за що могли бы мати у себе гарну и користну школу. Почали нападати и на мене, що я людей збунтувавъ, що то менѣ захочує ся школы въ Бѣлявинцяхъ [а чия ухвала? чия петиція? чии підписы?!] Кс. предсѣдатель трема онадами нападавъ на мене безкарно, якъ на якого гайдамаку, а помагавъ ему инспекторъ, такъ, що я за третымъ разомъ мусѣвъ просто утѣкати зъ комісіи, полишаючи въ рукахъ кс. Ґв—ого, якъ во время оно Іосифъ въ Єгиптѣ, свій „іберцігеръ“. Словомъ: лайки, крики, ганьбы, гірше якъ въ коршмѣ. Не дивую ся кс. Ґв—му, бо то було по щедрімъ обѣдѣ войтуговскімъ, ще передъ „шлюмеркомъ“; не дивуюсь его дружбѣ, ц. к. инспекторови, але дивуюсь сторожеви правды, ц. к. старостѣ, що позволивъ на таке пониженє урядовои повагы комісіи. Най бы бувъ послухавъ, що потімъ хлопы говорили. Скінчилось на тімъ, що комісарѣ поѣхали оглянути мнимую реальность на школу въ Бѣлявинцяхъ. Дуже подобала ся имъ, бо середъ села, на горбѣ, зъ огородомъ, въ двома фронтами; але мимо того „z przyjaźni dla ludku“ а ради політики пійшла реляція: „bezwarunkowo nie pozwolić“. Попередный инспекторъ п. Пфавъ самъ казавъ громадѣ Бѣлявинцямъ ставити собѣ школу. Такъ то най терпить цѣла громада, ви добро, будучность ви дѣтей, най гине и дальше въ потьмѣ кромѣшній, абы лишь горою була політика! Але нѣ! Правда не вмре, не поляже! Маємо высшій власти. Впрочімъ громада сама собѣ отворить школу!

Та не конець ще сѣй приязни. Зъ горкою бѣдою удало ся майже въ два роки розпарцелювати мѣжь хлопівъ малу посѣлость [двацять и кілька моргівъ]. Будынки мешкальній и господарскій зъ огородомъ взяла громада на себе яко мѣсце догідне на будучу школу. Зближаесь за пару недѣль часъ списаня контракту — день 1-ого серпня с. р. Идуть хлопы до „повѣту“ о затвердженє [бо мали затягнути на се позичку, около 1000 зр. и вкладати що-річно до буджету около 100 зр. и такъ легко сплатити], а тутъ не позваляють! П. Буржиньскій — тотумфацкій секретарь повѣтовый, „przyjaciel Rusinów“ въ рускімъ повѣтѣ, на доказъ того зять „рускаго“ пароха бучацкого — каже хлопамъ, що „bezwarunkowo“ не позволить на то, бо окружна рада шкільна „bezwarunkowo“ не позваляе школы въ Бѣлявинцяхъ. Толкують ему, що то йде о добро громады: закимъ прийде школа, то тымчасомъ громада буде мати тамъ помѣщенє для свого уряду, для читальнѣ, склепику, господы, шинкльра. Не помагае, бо знову „z przyjaźni dla ludku“ оно за дороге на такій рѣчи. Кажуть п. секретареви, що то рада повѣтова має ухвалити, а вінъ вѣдповѣдае, що и рада „bezwarunkowo“ не позволить, впрочімъ оно и не заразъ може прийти на сесію [розумѣесь, що такъ буде, коли та справа въ рукахъ такого референта.] А дѣялось се вже по славній на цѣлый Бучачь комісіи шкільній въ Петликовцяхъ, на двѣ недѣлѣ передъ заключеньмъ контракту... То приятелѣ бѣдного люду, абы той въ потребѣ не могъ выказати ся мѣсцемъ готовымъ на школу! Купуючій посѣлость, люде бѣдній [а есть ихъ ажь 16] мусѣли вже взяти на себе тую реальность а черезъ те и весь довгъ банковый на цѣлій реальности. „Górą nasi!“ — бо въ наслѣдокъ довгу, котрый тяжить на кождімъ хлопѣ [мимо того, що свій кусень заплативъ] готова та реальность перейти въ руки жидівъ; але за то, за мѣсто школы, буде пышатись одна більше „свѣнта карчма“ зъ чисто „narodow'oю oświat'oю“ въ селѣ!

Ба ще не конець! Кількомъ хлопамъ, котрымъ не ставало гроша до цѣлковатого заплаченя своихъ кусневъ землѣ, не дано „z braku funduszów“ позички аніе не обѣцяно бодай пізнѣйше дати зъ касы повѣтовои щадниці, де директоромъ есть згаданый п. Буржиньскій, мимо красноп гіпотеки, яку мали тій хлопы.

Дивують ся, що той „poczciwy ludek“ такій недовѣрчивый до панівъ. Але-жь, панове, подивуйтесь борше вы своѣй політиці, своѣй господарці, своимъ комісіямъ, своему поступованю зъ тымъ бѣднымъ людомъ, а побачите, що вінъ тогдѣ вамъ увѣрить.

Василѣвъ.

Переглядъ політичный.

Ческій дневники зачинають дуже темными окулярами дивити ся на ситуацію. Покликане Хлюмецкого до Ишлю зденервувало ихъ такъ, що стратили рівновагу и п. к. прокураторія мусить ихъ утихомирювати. Послѣдне число Narodni хъ List-івъ сконфісковано за статью, въ котрій збентежений Хлюмецкимъ Чехи грозять обструкцією при выборѣ делегацій. Органъ молодо-Чехівъ стверджує, що языковій розпорядженя дѣйстно мають бути знесенй, а теперѣшный кабінетъ подасть ся до димісіи. Коли въ Ишлю рады Хлюмецкого побѣдили, въ такімъ случаю судьба кабінету гр. Туна порѣшена. Ще оногды заявляли, що становиско Туна певне и що цѣсарь згодивъ ся на все, що правительство зарядило для зломаня опору Нѣмцівъ. Коли бы такъ дѣйстно було, подорожь Хлюмецкого до Ишлю була бы злишна. Впрочімъ звѣстна рѣчь, що Бадені ще день передъ тымъ, коли бувъ змушеный подати ся до димісіи, чувъ ся цѣлкомъ певный на своимъ становиску. О скілько знаємо — пишуть Nar. Listy — удержуємо, що міністерство Туна упаде. Коли бы навѣть вѣрність польскихъ союзниківъ не улягала нѣякому сумнѣвови, то підъ нѣякимъ услівемъ не можь вѣрити въ католицко-людове сторонництво. Що-до опозиціи при помочи обструкціи, то більша посѣлость не піде зъ Чехами, такъ, що Чехи знайдуть ся въ парламентѣ цѣлкомъ відокремлені.

Хлюмецкій по своѣй авдіенціи въ Ишлю приѣхавъ до Вѣдня и конферувавъ зъ своими приятелями політичными, а найбільше зъ членами нѣмецкои вѣрноконституційної партіи. Въ кругахъ нѣмецкои поступовои партіи до покликаня Хлюмецкого не привязують нѣякихъ більшихъ надѣй. Сумнѣвають ся, чи сей фактъ є поважнымъ крокомъ до змѣны політичної ситуаціи. Здогадують ся, що справа стояла въ связи зъ подорожею цѣсаря до Чехіи.

Slovenec доносить въ листѣ зъ Вѣдня, що въ другій половинѣ вересня зачне ся угодова акція мѣжь Чехами а Нѣмцями. Правительству иде о се, абы відъ Чехівъ выторгувати дозвіл на цофнене языковыхъ розпоряджень, за що въ замѣну мають одержати рівній концесіи и відповѣдный языковый законъ. Але Чехи не мають на столько довѣря абы на се згодити ся и акцію можь зъ горы уважати за безуспѣшну.

— —

Фінляндска справа стоить щораз гірше. Россійске правительство старае ся консеквентно, крокъ за крокомъ знищити слѣды ей автономіи. Одинокою підпорою Фінляндцівъ на царскімъ дворѣ був фінляндскій секретарятъ, на котрого чолѣ мігъ доси стояти выключно Фінляндець. Теперь и се відобрано Фінляндцямъ, бо секретаремъ именовано сенатора Плєвого бувшого директора поліційного департаменту и помічника міністра внутрішныхъ справъ підъ царемъ Александромъ III. Сей чоловѣкъ є правою рукою найбільшихъ противниківъ Фінляндскои автономіи. Генералъ Прокопе, послѣдный фінляндскій шефъ державного секретаріяту уживъ всякихъ средствъ, щобы недопустити до именованя россіянина заступникомъ интересівъ Фінляндцівъ на царскімъ дворѣ. Але ему не повело ся, бо побѣдила підпольна робота противъ фінляндскои партіи. Теперь розходить ся лишь о се, яке становиско супротивъ того факту займе фінляндскій сенатъ.

— —

Вчерашна розправа въ Реннахъ зачала ся переслуханьмъ Жермена парубка гандляря кіньми въ Мілюзѣ. Свѣдокъ зізнае, що въ 1886-імъ роцѣ доставивъ коня якомусь французскому капітанови, що приѣхавъ на маневры въ Альзациі. Будучи разъ въ Парижи пізнавъ того капітана и спитавъ свого приятеля Емпревіля хто се такій. Приятель сказавъ ему що се Дрейфусъ. Емпревілю зізнае, що се неправда, бо вінъ Жерменови нѣколи не показувавъ Дрейфуса. Гандлярь, у котрого Жерменъ служивъ, також заявляе, що исторія зъ кіньми є выдумкою Жермена.

Слѣдуючій свѣдокъ, фабрикантъ Вільонъ зізнае, що будучи въ 1894-імъ роцѣ въ Бер-

---

крізъ торговельныхъ 1815—1847, а також на робітничихъ відносинахъ англійскихъ, що въ першій половинѣ сего столѣтя дійшли до крайности. Марксъ надѣявъ ся крізъ економічныхъ и на будуче, надѣявъ ся відносинъ чимъ разъ гіршихъ, а тымчасомъ стало ся инакше.

Теорія Маркса каже, що конечною формою дальшого розвою капіталістичнои суспільности є пролетаризація и зменшене числа капіталістівъ до minimum. Тымчасомъ докладнѣйшій розслѣды вказують, що суспільность не пійшла тою дорогою. Число властителівъ заводівъ промысловыхъ не зменшае ся, а росте. Крімъ того яко нова форма економічна выступили тутъ товариства акційній, въ котрыхъ бере участь значне число дрібныхъ властителівъ капіталу. Але тій малій капіталы зібраній разомъ у форму акційного товариства выдержують зовсѣмъ добре конкуренцію зъ капіталомъ великимъ. Нема вправдѣ статистики вартістныхъ паперівъ, котра-бъ намъ уможливила пізнане, якъ великій капіталы беруть участь въ товариствахъ акційныхъ, але мимо того приближене обчисленє не є такъ дуже трудне и зъ него выходить, що лишь въ деякихъ товариствахъ акційныхъ граютъ ролю більшій капіталы; въ більшости случаівъ товариство акційне є лишь зібраниною дрібныхъ капіталівъ.

Також загально дасть ся сконстатувати не зъубожінє суспільности, але радше підношенє добробыту населеня. И такъ возьмѣмъ примѣромъ Англію відъ року 1851—1881. Отже въ р. 1851 було въ Англіи 300.000 родинъ, що мали доходъ 1.800—12.000 зр., а въ р. 1881 було такихъ родинъ 990.000. Населенє за той часъ зросло у відношеню 27 на 35 т. є. о 30%, а число сихъ середно-заможныхъ клясъ зъ 27 на 90, т. зн. о 233⅓%. И де-жь ту говорити о пролетаризації, о забиваню малого капіталу великимъ? То само можна сказати о Франціи, то само говорять цифры о Прусахъ и о инпихъ краяхъ нѣмецкои державы.

Такъ отже на перекіръ Марксови число посѣдаючихъ не-менше, але росте абсолютно и релятивно.

Такъ аргументує въ тій справѣ Бернштайнъ и наводить на доказъ статистичній даній. Можна однакъ ему закинути, що такій край, якъ Англія, Франція, Прусы, вже самій собою граютъ супротивъ инпихъ слабше розвиненыхъ краівъ ролю великихъ капіталістівъ, и если тамъ слѣдный є такъ значный прирістъ класъ середныхъ, то дѣе ся то коштомъ инпихъ краівъ, въ котрыхъ, хоть верства середна також ще не упадае, все-таки не йде такъ въ гору, якъ примѣромъ въ Англіи. Граѣ тутъ ролю промыслъ и торговля выробами фабричными, котрыми высше стоячій край закидують свои ринки збуту, а доходъ вытягненый зъ чужои території не може ще бути мѣродайный для безоглядного переходу процесівъ економічныхъ середъ самого народу чи краю. Длятого то, якъ Бернштайнъ бере дуже осторожно погляды Маркса, такъ само треба брати въ тімъ мѣсци дуже осторожно цифры Бернштайна, котрый занадто рожево представляе станъ середнои верствы.

Важнѣйше за то друге, а именно: о скілько дрібній заведеня промысловій є спосібній до конкуренціи зъ великими фабриками и чи взагалѣ можуть по-при нихъ истнувати? И статистичній дослѣды выпадають користно для дрібныхъ заведень. Підля англійскихъ обчисленъ статистичныхъ зъ р. 1891 можна принятн, що число робітниківъ у великихъ заводахъ лежить мѣжь 3½ а 4 міліонами, а число робітниківъ въ меншихъ заведеняхъ доходить до 5½ міліонівъ. Показуе ся отже, що въ Англіи, найвысше нинѣ стоячімъ промысловімъ краю, середный и малый промыслъ стоить ще дуже сильно, если дае занятє такъ богато робітникамъ. Не треба собѣ зновъ представляти, що тій середній промысловій заведеня є въ порівнаню до нашихъ дуже великій. Пересѣчно дае фабрика въ Англіи занятє 27 до 28 робітникамъ, але є такій фабрики, де працює лише 6 робітниківъ. А середныхъ промысловыхъ заведень статистика до фабрикъ не числить, можна собѣ отже уявити, що они зовсѣмъ невеличкій, а мимо того ще далѣ живуть и розвивають ся.

То само каже статистика Нѣмеччины. Всѣхъ робітниківъ промысловыхъ було тамъ въ 1895 роцѣ 10¼ міліона, а зъ того припадало: 3 міліоны на великій заведеня, 2½ міліона на середній [6—50 робітниківъ], 4¾ міліона на малій заведеня, а 1¼ міліона було ремѣсниківъ. Видно отже, що капіталъ великій не пожеръ ще малого; що дрібный промыслъ и ремесло тамъ ще дуже сильній, коли дають удержанє 6 міліонамъ робітниківъ, не числячи ихъ родинъ.

То само каже статистика Франціи, Австріи, Швайцаріи, Сполученыхъ Державъ північної Америки и т. д.

Коли-жь приглянемо ся ще близше тымъ статистичнымъ данымъ, то побачимо, що розвитокъ великого промыслу не йде скоршимъ темпомъ, якъ розвій середно-великихъ заведень.

То само дотыкає також заведень торговельныхъ и комунікаційныхъ.

Нѣ въ промыслѣ, нѣ въ торговли не находимо такъ страшныхъ наслѣдківъ пажерливости великого капіталу, якъ то представляе Марксъ, а справа тымъ сумнѣйше представляе ся для Марксовои теорії, если перейдемо до рільництва.

(Дальше буде.)

линѣ, чувъ въ готелю розмову двохъ нѣмецкихъ офіцерівъ, котрі зъ обуреньемъ говорили о тѣмъ, що французкій офіциръ зраджує свою армію. Одинъ зъ нихъ сказавъ выразно: „Знаешь, що ждемо на мобілізаційный плянъ вѣдъ Дрейфуса.“ Дальшій свѣдокъ бувшій офіциръ артилерії Брісръ запевняє, що армата ч. 120, була для кождого приступна, ей показувано и поясняновано всѣмъ офіцирамъ. Такъ само підручникъ до стрѣляня розділено мѣжь всѣхъ офіцирівъ, а его передрукъ товариство Societé des Canons“ розіслало всѣмъ своимъ членамъ. Такъ само зізнає капітанъ артилерії Карваль.

Першимъ генераломъ, котрый станувъ по сторонѣ Дрейфуса, є генералъ артилерії Себертъ. Вінъ заявляє, що уважавъ за свій обовязокъ станути тутъ и зложити зізнанє бо гадавъ, що може причинити ся до направы помылки справедливости зъ 1894-ого року. Себертъ выказує, переконанє, що бордеро є дѣломъ чоловѣка дуже низькои інтеліґенції, а фразы якій знаходять ся въ бордеро, доказують, що его авторъ дуже слабо знавъ ся на войсковыхъ справахъ. Сли же авторство того документу приписує ся офіцирови, то на всякій случай не може нимъ бути офіциръ артилерії. Свѣдчать о тѣмъ рѣзній фалшивій слова и чужій фразы, якій знаходять ся у Естергазого. Свѣдокъ кінчить словами: „Я щасливый, що хочь въ части можу причинити ся до дѣла регабілітації, яке вы, паны судьѣ, такъ совѣстно сповняєте.“ Послѣдный свѣдокъ майоръ Гавтманъ також зізнає корыстно для Дрейфуса. Свѣдокъ доказує, що тутъ въ загалѣ не може бути бесѣды о короткій гарматѣ ч. 120, але о довгій ч. 120. Свои зізнання свѣдокъ кінчить заявою, що бордеро абсолютно не може походити вѣдъ офіцира артилерії, а на всякій случай не може бути дѣломъ Дрейфуса. Зъ огляду на се, що часть выводівъ Гавтмана не кваліфікує ся до выголошеня на явнімъ засѣданю, свѣдокъ докінчить свои зізнання нинѣ, на тайній розправѣ.

Въ справѣ орґанізації Русинівъ въ Америцѣ

забравъ слово въ послѣднімъ числѣ „Свободы“ о. Несторъ Дмитрівъ въ статьѣ п. заг. „Подайте помочь и раду!“ Вінъ пише:

„Мѣжь постановами новозавязаного товариства рускихъ священниківъ въ Америцѣ нема згадки про те: що робити зъ тыми нашими людьми, що по кільканацять, а навѣть и по кількадесять родинъ ихъ осѣлось по рѣзныхъ мѣстахъ и они або не мають церкви, а бо якъ мають церковь, не мають священика, въ причины, що ихъ мале число не въ силѣ священика удержати. Иншими словами сказати: що робити зъ нашими „плейзами?“ Рѣчь се не малои ваги, конечно надъ нею добре застановитись.

Звѣстно кождому, що наши люде малыми купками осѣдали, особливо въ фабричныхъ стейтахъ Сполуч. Державъ, якъ New York, State, Illinois, Colorado, Connecticut и др. По кількадесять родинъ краянівъ осѣло въ певныхъ мѣстахъ, а опісля стягали другихъ, ихъ число росло, однакъ, до нинѣ подекуды они не въ силѣ ще нѣ выбудувати своихъ церковъ, нѣ удержати своихъ священиківъ Єли есть яка лучівть помѣжь нашими людьми на такихъ плейзахъ, то она концентрує ся по братствахъ, котрі належать чи то до „Союза“, чи до „Соединенія“, сли ті люде мали коли способність зійти ся разомъ, то хыба при Великодній сповѣди, на котру зъ великимъ трудомъ и зъ великими коштами могли спровадити священика своего обряду. Ті ихъ сходины передъ Велик. святами ограничились на день або на два дни, а священики, котрі до нихъ заѣзджали, навѣть при найщиршій охотѣ, занятій увесь часъ сповѣдію въ церкви, не могли богато для тыхъ людей зробити. Сли ті священики позакладали по тыхъ мѣсцевостяхъ братства, то дуже богато въ тыхъ обставинахъ зробили. Однакъ люде жили и жиють вѣнчали ся, родились и умирали; хто-жь ихъ духовній потребы залагоджував и нинѣ залагоджує? Въ найбільшій части ксьондзы польскій, словацкій, а навѣть айрішкій.

Въ початкахъ, коли ті ксьондзы не мали ще великихъ парохій и коли великій довги тяжили на ихъ костелахъ, они вдоволялись якою небудь офѣрою вѣдъ нашихъ людей. Принѣсъ дитину до хресту, заплативъ [соломо] та й знов собѣ спокійно живъ въ своѣй хатчинѣ, аж поки знов Богъ не поблагословивъ его другою. Така то була стычність нашого народу зъ чужими ксьондзами и чужими костелами.

Нинѣ вже инакше. Нинѣ нашихъ людей по тыхъ плейзахъ и більше число и они своею тяжкою працею спомогли себе, та й чужій костелы на тыхъ плейзахъ розбогатѣли, и вже не вдоволяють ся тымъ, щобы нашъ чоловѣкъ лише за хрестъ або за вѣнчанє заплативъ они кажуть ему: або належати до ихъ костелівъ и платити правильну колекту, або не хотять его знати. Тай нинѣ вже нашій люде потребують далеко більше, якъ того, щобы ихъ свій рідный священикъ тілько Великодну сповѣдь выслухавъ.

До всѣхъ закутківъ Америки доходить „Свобода“. Люде читають и довѣдують ся про порядки въ другихъ парохіяхъ, они хотѣли бы мати свои рідні церкви, свои школы, свои народній порядки. Самосвѣдомість національна поволи розбуджуєсь, а насмѣшки, пониженя и здирства зъ стороны мѣсцевыхъ, чи то польскихъ, словацкихъ, чи айрішскихъ ксьондзівъ чимъ разъ більше нашому народови доскулюють.

Намъ не вільно забувати про тыхъ людей, мы мусимо про нихъ памятати, бо инакше они для нашои церкви и для нашои народности пропащі. Отже піддаю выділови товариства священиківъ під розвагу слідуюче:

Выділъ нехай постарає ся о місіонарівъ-священиківъ, розвідає докладно положенє Русинівъ на такихъ мѣсцевостяхъ и постарає ся о побудованє тымчасово каплиць, твердинѣ нашои церкви и нашои народности по поблискихъ мѣстахъ.

НОВИНКИ.

— **Въ справѣ интронізації митрополита.** Мы подали вчера, що торжественна интронізація новоименованого митрополита має відбути ся сен недѣлѣ. Такъ бажавъ собѣ митрополитъ и заявивъ свою волю въ четверъ передъ зібраным духовеньствомъ. Тымчасомъ несподівано повернувъ зъ Відня номінатъ станиславівскій о. Шептицкій и бувъ довшій часъ у Впреосв. митрополита на конференції. Вѣсти, якій привезъ епископъ Шептицкій зъ Відня, спонукали митрополита відложити интронізацію на дальшій часъ, се-бъ-то ажь по зложеню присяги въ руки цѣсара. — Номінатъ станиславівскій о. Шептицкій выѣхавъ разомъ зъ пралатомъ Ткачунникомъ до Станиславова и зъ відтамъ повернє слідуючого тыжня. — Сен недѣлѣ остане митрополитъ у Львовѣ и відчитає тяху службу Божу въ приватній каплици. Слідуючого тыжня выѣде разомъ зъ епископомъ Шептицкимъ до Відня.

— **Про відъѣздъ и пращанє митрополита Куиловского изъ Станиславова** одержали мы с. годня зъ-відтамъ два письма.

Въ одномъ письмѣ знаходимо ще деякій подробиць, доповнюючій вчерашну звѣстку подану въ „Дѣлѣ“. На двірци о 2 годинѣ зібралося на пращанє руске духовеньство не лише зъ мѣста Станиславова, але и зъ деканату станиславівского. Въ имени депутації відъ всѣхъ рускихъ товариствъ попращавъ архіерея судовый радникъ Карановичъ за товариства руский и взагалѣ за станиславівскихъ Русинівъ. Букетъ съ синьо-жовтыми лентами відъ товариства „Рускихъ женщинъ“ вручила владицѣ панѣ Дольницка. Въ Галичи попращавъ ся архіерей зъ священиками езупольского деканата, а знов о. Винницкій, завѣдатель Галича, повитавъ его на граници львівскои архіепархіи.

Въ другомъ знов письмѣ; затитулованомъ „Зрада народнои справы“, описує намъ одинъ свѣтскій Русинъ такій фактъ:

„Вчера выѣхавъ зъ Станиславова митрополитъ Куиловскій, а має приѣхати сп. гр. Шептицкій. Зъ тои нагоды голова тутешнои капітулы митратъ о. Вас. Фаціевичъ розбславъ до всѣхъ тутешныхъ урядівъ запрошенє до участи въ повитаню нового архипастыря рускои церкви. Однакъ, хочь и станиславівска капітула и о. В. Фаціевичъ уважають себе Русинами, и то не звычайными, а найлѣпшими представителями рускаго народу, а також домагають ся, щобы весь рускій народъ уважавъ ихъ за такихъ, то мимо того всѣ ті запрошены були написаній и підписаній о. В. Фаціевичемъ *по мѣмецки!* „Доборолась Украина до самого краю — горше Ляха свои дѣти ся розпинають!“ — плакавъ колись Шевченко, а мы ще нинѣ, по тілько лѣтахъ, мусимо на кождомъ кроцѣ пізнавати правди вѣсть его слівъ. Коли народъ рускій підвивъ ся до завзятои боротьбы за свои права, домагаючись самостійного культурного розвитку для себе; коли въ боротьбѣ за права рускаго народу потекла навѣть хлопска кровь; коли врешті въ цілій рускій части Галичины підвівсь ся могучій окликъ: „Домагаймо ся відъ властій рускои переписки, добувайме рускій мовѣ належій ѣй права!“ а руске духовеньство майже всюды підняло въ сѣй важній справѣ свій голосъ — въ такій власне порѣ настоятелѣ духовеньства зраджують народну справу, покидають народный стягъ безъ найменчои причины, бо-жь за запросины въ нѣмецкій мовѣ не впаде хочь-бы найдрібнѣйша окрушина, а знов за запросины въ рускій мовѣ нѣкому не впавъ бы бувъ и волосъ зъ головы. Тутъ лишь видна ледача натура, що каже цурати ся свого рідного, а вживати чужого. Такъ то „помагають“ нашій высшій духовній борота ся намъ зъ тяжкими противниками: Що-жь дѣяти! Коли застирѣ такъ идуть, то „Треба вівцямъ пасти ся самымъ!“ якъ сказавъ поетъ Франко. И рускій народъ такъ поступить. Вінъ, мимо всѣхъ ворожихъ загѣй, здобуде собѣ те, що ему по закону Божому и людскому належить ся; але ті Русины, що въ найкажнѣйшихъ хвилях не йшли такъ, якъ вымагало добра рускаго народу, не будуть мати мѣсця и права до участи въ спільнімъ радостнімъ святѣ народнімъ въ обновленій рускій хатѣ! — *P. I.*

— **Новый подѣлъ округівъ школъ народныхъ и семинарій учительскихъ** помѣжь краевыхъ инспекторівъ школъ постановило міністерство просвѣты. Новый подѣлъ входить въ житє відъ 1-ого вересня с. р. И такъ належати будуть:

1) до краевого инспектора школъ Болеслава Барановского: семинарія учительскій мужескій и женьскій у Львовѣ и мужеска въ Тернополи, а також округи: Бібрка, Перемышляны, Рогатинъ, Бережаны, Підгайцѣ, Тернопіль, Збаражъ, Скалатъ, Теребовля, Гусятинъ, Чортківъ, Бучачъ, Борщівъ, Залѣщики, Львівъ округъ мѣскій и замѣскій.

2) До краевого инспектора школъ Людвика Дзвіцкого будуть належати семинарія: мужеска въ Сокали и женоча въ Перемышли, а також округи школьній: Перемышль, Мостиска, Чешанівъ, Рава, Сокаль, Камѣнка струмилова, Жовківъ, Яворівъ, Городокъ, Рудки, Ярославъ, Броды, Золочівъ, Сянівъ, Лѣсько, Добромиль.

3) До краевого инспектора школъ Мечислава Залеского будуть належати семинарія учительскій въ Краковѣ и округи школьній: Хшанівъ, Бяла, Живець, Вадовицѣ, Краківъ округъ мѣскій и замѣскій, Підгурже, Величка, Мыслениці, Бохня, Лиманова, Бжеско, Новый Торгъ, Новый Сончъ,

4) До краевого инспектока школъ Томы Токарского будуть належати семинарія мужескій въ Тарнівѣ, Ряшевѣ и въ Кросиѣ та, округи школьній: Тарнѣвъ, Мѣлець, Домброва, Пільзно, Ропчицѣ, Ясло, Кросно, Ланьцутъ, Ряшівъ, Березівъ и Стшижівъ.

5) До краевого инспектора, котрого посада не є обсаджена, а котру на разѣ провадить инспекторъ Барановскій, будуть належати семинарія мужескій въ Самборѣ и Станиславовѣ та округи школьній: Самборъ, Старемѣсто, Турка, Дрогобичъ, Стрый, Жидачівъ, Долина, Калушъ, Станиславівъ, Товмачъ, Богородчаны, Надвірна, Коломыя, Косівъ, Снятинъ, Городенка.

Тымъ чиномъ надзоръ школъ цілои Галичины буде подѣленый межи пять краевыхъ инспекторівъ школъ (доси було ихъ лише чотири). А якъ бачимо — *нема анї одного инспектора краевого Русина*, хочь рускихъ школъ въ краю є — опісля выказу краевои рады школьнои — більше менше половина! Такъ то „браця“ трактують Русинівъ, а кричать на „barbarzyński ucisk“ въ Прусахъ и въ Россіи... Середъ пять всѣхъ округівъ є три чистісѣнько руский — кобы-жь бодай въ одномъ, вже про людске око, був краевый инспекторъ Русинъ. Ага! Ой „браця“! когось Богъ буде тяженько карати!

— **Котюзѣ по заслузѣ!** Зъ Комарна пишуть намъ: Якъ вѣдомо, пятьдесять и девять комарняньскихъ мѣщанъ засудивъ трибуналъ въ Самборѣ на тяженькій кары — відъ 4 мѣсяцівъ до 3 лѣтъ — за Баденевскій выборы до рады державнои зъ 1897 року. Та не конець ще на тѣмъ! Въ мѣсяци лютомъ сего року приѣхавъ радникъ Рошкевичъ изъ Самбора на додаткове слѣдство, бо „знаходять ся свѣдки на те, що [нѣбы-то — впрочомъ покаже ся] ще не всѣ ті, що належали до розруху, достали криміналъ. И такъ знайшовъ ся ще одинъ свѣдокъ Іосифъ Бѣлиневичь. А якій се „добрый“ свѣдокъ, просимо послухати!

Дня 13. цвѣтня с. р. пійшовъ той Бѣлиневичь до мешканя Михайла Индика и заждавъ відъ него 30 зр. та й такъ сказавъ: „Ja mam na was w sądzie świadczyć, a co ja powiem na was, to ja mam wiarę, a wy żebyście co chcieli mówili, to nie będziecie mieli wiary“. Треба знати, що межи мѣщанами все ще панує великій пострахъ, а Индикъ знавъ зъ оповѣдань, що неодинъ зъ тыхъ, котрыхъ засуджено въ Самборѣ, потому жалувавъ ся и плакавъ, що свѣдки мали зізнавати неправду. Отже налякавши ся, що и на него Бѣлиневичь готовъ фальшиво посвѣдчити въ судѣ, згодивъ ся дати Бѣлиневичеви 25 зр. и давъ при свѣдку. Але Бѣлиневичеви не досыть було сего. Довѣдавши ся, що и мѣщанинъ Михайло Прухницкій есть втягненый до нового слѣдева, [а треба знати, що то мѣщанинъ заможный], Бѣлиневичь удає ся дня 26. мая до него и зажадавъ 100 зр. Тогдѣ М. Прухницкій, постаравъ ся о свѣдківъ: умѣстивъ ихъ за дверми и они слухали та й чули все, якъ Бѣлиневичь годивъ ся зъ Прухницкимъ. По тѣмъ всѣмъ Индикъ и Прухницкій зробили донесенє до прокураторіи въ Самборѣ и дня 22. серпня відбула ся въ самбірскомъ окружномъ судѣ карна розправа противъ Мѣлиневича, а закінчила ся тымъ, що трибуналъ засудивъ Бѣлиневича на десять мѣсяцівъ вязниць. Котюзѣ по заслузѣ! Але сей фактъ есть також свѣдоцтвомъ, яку деморалізацію породила діявольска Баденівска система політична на Руси...

— **На вісѣмь мѣсяцівъ вязниць** засудивъ окружный судъ карный въ Перемышли бувшого войта изъ Стоянець, Іосифа Адамчишина, котрый бувъ головнымъ виновникомъ кровавои пригоды при баденівскихъ выборахъ 1897 року. Войтъ впровадивъ власти въ блудъ, що нѣбы въ Стоянцихъ заносило ся на розруху отже прислано до села оружну силу, а тымчасомъ безъ сего було бы обійшло ся, якъ бы войтъ не бувъ фальшиво заалярмувавъ власти. Войта засуджено, але зъ его вины одинъ чоловѣкъ погибъ відъ жандармскои кулѣ, деякій були поранений, а въ додатку кількадесять людей засудивъ судъ на вязницю. До розправы противъ войта було покликаныхъ сорокъ свѣдківъ. Засуджены внісъ рекурсъ противъ выроку.

— **Намѣстникъ гр. Пініньскій** має повернути до Львова около 10-ого с. м. Польскій дневники кажуть, що его здоровле „значно попра-

вило ся“. Зъ того выходило бы, що не зовсѣмъ здоровѣвъ.

— **Староста Галецкій спенсіонованый!** Дня 1 вересня перейшовъ славно-звѣстный староста Галецкій въ сталый станъ супочинку по 37-лѣтній „ревній“ службѣ державній. Ореченемъ комісіи дисциплінарнои перенесено Галецкого на иніе мѣсце службове, на власній кошты. Противъ того ореченя внѣсъ староста Галецкій рекурсъ до міністерства, однакъ ему вытолковали по знанімъ засудѣ станиславівского суду мусить бути некористно для него полагодженый, а що більше, може лучити ся такъ, що его и безъ пенсін відправлять зъ служвы державнои. Супротивъ того Галецкій телеґрафічно відкликавъ свій рекурсъ и достав за те пенсію. Якъ доносять до Słow'a polsk'ого, кількохъ надвірняньскихъ фіякрівъ позвало Галецкого до суду за те, що будучи старостою часто уживавъ ихъ, а нѣколи за ѣзду не плативъ. Дѣйстно „перла“ старостівъ! За дурно голити ся и за дурно фіякромъ ѣздити!

— **Мышва.** Въ Мокрянахъ великихъ, повѣту мостиского, мыши страшно поничили выку, овесъ, конюшину, а навѣть можна побоюватись о осѣнній засѣвы.

— **Въ процесѣ противъ гр. Витолда Волянь-ского о обманьство** має бути делеґованый — якъ доносять зъ Тернополя — львівскій судъ присяглыхъ.

— **Вѣче касъ хорыхъ** відбуде ся у Львовѣ въ сали ратушевій въ днахъ 8, 9, взглядно и 10 с. м. Ширше о тѣмъ вѣчу подамо найблизшимъ разомъ.

— Въ Краковѣ померъ въ 75 році жита **Ілярій Габданкъ Ганкевичь** [Русинъ зъ роду], бувшій секретарь Ягайлоньского університету а опісля высокій урядникъ въ міністерствѣ скарбу за міністрованя Дунаевского.

— **Самоубійство.** Вчера найдено при водолѣчничімъ заведеню Киселькы въ корчахъ чоловѣка зъ підрѣзанымъ горломъ и петлею на шиѣ. Видно десперат мавъ намѣръ повѣситись, а поперва потімъ підрѣзавъ собѣ горло ножикомъ. Аґентъ поліційный пізнавъ, що то є Н. Штайнъ, підприемець будівляный. Въ послѣднихъ часахъ бувъ вінъ безъ заняття та въ прикрыхъ обставинахъ грошевыхъ и то здавсь було причиною, що рѣшивъ ся позбавити себе житя.

— **Дрібні вісти.** Дня 27 н. ст. серпня відбуло ся въ Волосовѣ коло Надвірнои вѣнчанє п. Софрона Недѣльского зъ Коломыѣ зъ панною Ярославою Сумиківною, дочкою о. Андрѣя Сумика, мѣсцевого пароха. — Въ Стрыю померла въ 34 році житя Медея зъ Сідоліхъ Скаціґінова, жена властителя Перевбаця въ калускімъ повѣтѣ, знаного зъ кінськихъ перегонівъ. Неббцка була сестрою директора цирку и выступала въ цирку яко вольтіжерка. — Президентъ Львова выѣздить на кілька тыжднівъ до Карльсбаду; туда выѣхавъ вчера и презесъ выділу краевого Хамецъ, а заступництво его департаменту въ выділѣ занявъ п. Октавъ Саля. — Нинѣ выѣхавъ президентъ львівского кр. суду карного на Краківъ за границю на 3 тыжневу відпустку, а заступство его въ судѣ обнявъ радникъ Нітарскій.

Телеґрамы „Дѣла“.

Вѣдень 2 вересня. Поѣздцѣ Хлюмецкого до Ишлю приписують більше значінє черезъ те, що Хлюмецкій бувъ онодгы въ Ратотъ, де пробувають угорскій президентъ міністрівъ Сель и міністры Гегедіс и Феврарі.

Берлинъ 2 вересня. Дисциплінарне слѣдство противъ 22 урядниківъ, що голосували противъ предложеня о каналахъ мае бути дѣйстно переведене.

Бѣлградъ 2 вересня. Правительственній круги заперечують вѣсть, що сербскій еміґранты въ Женевѣ розіслали до державъ меморіялъ зъ просьбою о интервенцію въ внутрѣшныхъ справахъ Сербіи, бо нѣ въ Женевѣ, нѣ взагалѣ въ Европѣ нема нѣякихъ сербскихъ еміґрантівъ. Се нігілісты, що не належать до нѣякого сербского сторонництва.

Парижъ 2 вересня. Въ Парижи и на провінціи, якъ також и въ Реннахъ відбули ся домашній ревізіи у членівъ рѣзныхъ антісемітскихъ лігъ. При тѣмъ до рукъ властей мали дістати ся рѣзній важній документы.

Новый Іоркъ 2 вересня. Губернаторъ Кубы казавъ выпустити Именеца на волю. Именецъ вернувъ до Санъ Доміно, де президентъ уступивъ на его рѣчь.

Надісланє.

СПЕЦІЯЛІСТЪ НЕДУҐЪ ВНУТРѢШНЫХЪ

Д-ръ Евґенъ Озаркевичь

повернувъ зъ Щавницѣ и ординує відъ 3—5 годины у Львовѣ ул. Корнякті въ ч. І. II. поверхъ 326 въ каменици „Народного Дому“. 3—3

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купує и продає

всякій папиры цѣнній и монеты

по найдешевшімъ курсѣ деннімъ не числячи нѣякои провізіи. 574 [4]

ЛИПЪ

въ ресторацiи **НАФТУЛЫ ТЕПФЕРА**, улица Трибунальска ч. 12. домъ власный, можна достати щоденно вже о годинѣ 8-ой рано горячiй снѣданя.

ЦѢННИКЪ.

Печенки вепрова зъ капустою	15 кр.
Сякаий хетки	12 „
Флячки	12 „
Ножка теляча зъ хрѣномъ	10 „
Ковбаска зъ хрѣномъ	5 „
Кавiяръ	15 „
Обѣдъ въ абонаментѣ	40 „

Великий напитки въ найлѣпшихъ родахъ по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ; для певности, що походять въ моiй ресторацiи, даю вѣдбираючимъ марки. — Найлѣпший вина по найдешевшихъ цѣнахъ почавши вѣдъ 40 кр. литра.

По театрѣ все снѣжа, въ великiй выборъ отравъ и напиткѣвъ заосмотрена кухня.

79 116—? Зъ высокимъ поважанемъ **НАФТУЛА ТЕПФЕРЪ.**

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКIЙ

Оптикъ и Механiкъ у Львовѣ, площа Галицка ч. 1., противъ Банку Гiпотечного на пiвнiчнiй сторонѣ.

поручае въ великiмъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ: окуляры, цвiкеры, льорнеты, бiнокля, дiлекенды, барометры, термометръ, рѣчнi ареометры, мiкроскопы, лупы, компасы, райсцайги, тирiумъ мѣрничi, вiоны, лiбелѣ, манометры и т. п.

Уряджене дзвонкѣвъ електричныхъ.

Великий направи полагоджують ся якъ найскорше и найдешевше. 4617

МАШИНКИ американьскi до робленя мороженого поемности 1, 2, 3 лiтры по зр. 5·50, 6·50 и 7·50. Ронделѣ до смаженя конфiтуръ по зр. 2·40, 2·80, 3·—. Кльошѣ дротяний до прикрываня полумискѣвъ штука вѣдъ кр. 35 до 1 зр. Ледовнѣ кѣмнатнiй знаменитiй по зр. 24, 35 и 45 поручае ПЕТРО ХИНОНСТОВСКIЙ торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капiтульна ч. 1 напротивъ катедры.

¾ натуральной величины

Орiгiнальний англiйский бритвы зъ найлѣпшой дiамантовой стали, досконалѣ, вглубленo шлiфованѣ, выстренѣ, готовѣ до ужитку. Цѣна зъ etui ¾ вглубленo шлiфована зр. 1.50 а ½, вглубленo шлiфованѣ зр. 1·80, порто 20 кр.

Бритвы безпеченствомъ изъ здѣймаючимъ ся патентованымъ охоронимъ гребенемъ. Покалѣчене лица пѣдчасъ голеня також у недосвѣдныхъ цѣлкомъ выключене. Безъ охоронного гребеня надае ся до ужитку яко звычайна бритва. Вѣстря найделiкатнѣйше. ⅛ вглубленe вышлiфованe. Цѣна зъ etui 2·50 зр.

Практичный дарунокъ Рѣздвяный!

Ручить за кожду штуку. Коли не до вподобы звертае ся грошѣ. Высылка за послѣплатою, або за попередною заплатою.

Вытягъ зъ многихъ чодикъ зъ 23/10 1898.

Прошу прислати ще 6 opit. англiйскихъ бритвъ зъ дiамантовои стали; попередно переслаными я вповнѣ вдоволений. Людникъ Заградникъ парохъ въ Кушнiчахъ.

2 англ. бритвы одержавъ; дуже добрѣ. Въ интересѣ пре... поручаю Вашу фiрму найсовѣстнiйше. Теофiль Глушкевичъ паро..., въ Малмонѣ.

Подѣбно пишуть Вел. Отцѣ:

Левъ Шанковскiй, деканъ стрыйскiй.
I. Юрчакевичъ, парохъ Святковои.
О. Полянськiй, парохъ Юровець.
Кипр. Дурбакъ, парохъ Ладичина и много иншихъ особъ зъ рѣзныхъ кругѣвъ.

Патентованi прилады до ѣды.

Англiйска марка „Sheffield". Prima якѣсть зъ колодками зъ рога, або кости, вѣстря шлiфованi. Вѣстря не выпадають анi не розхвестуютъ ся навѣть въ кишѣнку. Тузинъ одной пары (12 ножѣвъ и 12 видокъ) 6 зр. Такожъ продае ся по ½ тузина пары. D. 54 44—?

Фабричный складъ
Sheffield-скихъ АНГЛIЯ бритвъ
HEINRICH LADEN
Wien VIII. Feldgasse 10.

ЛЯРНЯ ДЗВОНОВЪ
АНТОНIЯ СЕРАФИНА
ВЪ КАЛУШИ

вѣдзначена двома срѣбными медалiями

выконуе **дзвоны** рѣзнои ваги и приймае ушкоджени дзвоны до переливаня въ найкоротшомъ часѣ, а також маe на складѣ готовi дзвоны рѣзнои ваги.

Дякуючи всѣмъ Вп. приходникамъ и фундаторамъ за всѣ дотеперѣшнi замовленя, прошу о ласкавi замовленя такъ на поодинокi новi дзвоны якъ и на цѣлi групы. За трезалость матерiялу и гармонiйный звукъ моихъ дзвонѣвъ ручу и длятого осмѣляю ся припоручати ихъ Вп. П. Т. Публицѣ.

Зъ глубокимъ поважанемъ
3789 **АНТОНIЙ СЕРАФИНЪ.**

Голляндско-Американьска лiнiя

вносимы пароходами разъ або два на тыждень

зъ Роттердаму до Нью-Iорку

Бюро для каютъ: Wien, I. Kolowratring 10.
Бюро для покладу: Wien, IV. Weyringergasse 7 A.

I. каюта.	II. каюта.	
1 апр. до 31 октовр. м. 290—400*)	1 авг. до 15 октобр. маронъ	200
1 новемб. до 31 марта м. 230—320	16 октоб. до 31 юлiя маронъ	180

*) Повна довжина и вольчени каюти якъ и цѣна скорости и оплатности пароходу.

Интелiгентна сирота

шукае мѣсця завѣдательки въ рускомъ домѣ, особливо-жь у рускихъ священникѣвъ. Вѣдомость: Ясельскiй, Станиславовъ. Агенцiя дневникѣвъ и оголошень. 324 1—1

Учительку або учителя

пошукую до науки двох дiвчаток з III i IV кл. шкiл народних. — *Стефан Онишкевич* парох в Хишевичах п. Рудки.

882 1—3

Пошукуе ся

панночки Русинки уздiбненої до удiлювання науки з IV. кляси шкiл народних для одної дiвчинки. Пожадане було би також знане гри на фортепянi, однакож доконче не вимагае ся. Зголошення надсилати прошу: о. Володимир Озаркевич, парох в Сiльци, почта Бузпiль.

367 5—?

Полотна, бѣле столове рушники, хусточки, дрелiхи и т. п. власнiй выробы

поручае по цѣнахъ умѣренихъ

Краеве товариство ткацке „ПРЯХА" зъ Кросна

Замовлення зъ провiнцiи просимо надсилати до Кросна.

Почта, телеграфъ и стацiя зелѣзницѣ въ мѣсци. — Пробки и цѣнники присилаемо на жаданe даромъ и оплатно.

Заразомъ остерѣгаемо, що репрезентантомъ нашои фiрмы, подорожуючимъ по Галичинѣ и Буковинѣ, е п. А. ЛЬОХЕРЪ, а иншихъ агентѣвъ анѣ похатникѣвъ не высылаемо. 2 31—52

Артистично-ритовничо ЗАВЕДЕНЄ А. ЗIГМАНА

у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 14.

доставляе и выконуе якъ найдешевше и найстаранiйше.

ДРУКАРНЯ зъ кавчуковыми черенками для кождого легко надаючa ся, почавши вѣдъ 1 зр. и высше. Стампiлѣ металевi и кавчуковi, гербы, монограмы, стампiльнi марки, станцы, таблицѣ литѣ и гравiрованi и проче.

Замовленя зъ провiнцiи полагоджують ся вѣдворотною почтою. 221 27—52

ТУТКИ цигаретовi 1000 штукъ 1 зр. поручае А. Мазуркевичъ, Львовъ ул. Галицка ч. 12

ПАСАЖЪ ГАВСМАНА

I. ЛЬВОВСКЕ

Photo-Plasticon

(46 разовъ премiйоване.)

Въ сѣмъ тыждни e до побачення:

Сензацiйна подорожъ черезъ Мальту, Канро и Смирну.

Вступъ 10 кр. 59

УЧИТЕЛЬ

органъ руского товариства педагогiчного двотыждневникъ педагогично-науковый, выходить вѣдъ 1 червня 1889 у Львовѣ ул. Вѣрменьска ч. 2 Предплата на цѣлый рѣкъ 3 зр. на пiвъ року 1·60 кр. на чверть року 1 зр.

Насѣне вчасной Соѣ

(Soja hispida praecox)

привезенои мною зъ Азiи 1893 р. и акiлiматизованои та ублагороднено старанною селекцiею, продаю зъ власныхъ плянтацiй, веденыхъ пѣдъ моею личною управою, зъ порукою найвысшои доброты и выдатности.

СОЯ есть найурожайнѣйшою и найпоживнѣйшою ростиною. Зерно мѣстить 36% протеины и 19% товщу, дае смачный и поживный кормъ для инвентаря, бо не мѣстить въ собѣ гѣркихъ и шкѣдливыхъ алькалоiдовъ якъ н. пр. лубiнъ. Зерно можна подавати шрутоване, але користнѣйше бити зъ Соѣ олiй, котрый маe смакъ знаменитый. Макухи зъ Соѣ, мѣстячи 40% протеины и 7% товщу, суть знаменитою кормою для коней, товару свинeй и т. д. Яко струкова ростина Соя збогачуе ниву въ азотъ. Въ нашомъ краю едино мою СОЮ можна зъ користю управляти; иншi вѣдмѣны не дозрѣвають. Перiодъ вегетацiи: 100—110 днiвъ на Подолю а на Литвѣ 110—118 днiвъ. Позаякъ Соя есть два рази урожайнѣйша и три рази поживнѣйша вѣдъ вѣса, тому морґъ Соѣ дае стiлько корму для инвентаря, скiльно може дати 5—6 моргѣвъ вѣса. Въ насѣдкахъ сего Соя выключе переворотъ въ годiвли инвентаря и въ рѣльництвѣ. Подрѣбный описъ рослины и способъ управы долучае ся при кождѣмъ замовленю

Адреса: **Иванъ Овсиньскiй въ Жмеринцѣ на Подолю (Россiя.)** 302 3—3

Змѣна льокалю.

Магазинъ ювiлерскiй пѣдъ фiрмою

Кароль Фелькеръ (Völker) и Синъ

перенесеный зъ площѣ Марiйскон

на улицю Кароля Людвика число 3.

[Палата Галицкого Товарищества кредитового земского].

294 6—10

Найлѣпшiй найдешевшiй овочѣ

5 кiло вразъ зъ опаковаемъ лише 1 зр. — Свѣжiй славнiй на весь свѣтъ босаньскiй великiй **сливки**, грушки або яблока 100 клгр. 8—6 зр. — 5 клг. **столового** лекзару або сушеныхъ найлѣпшихъ сливокъ 1 зр. 30 кр. — 1 клг. I-а **Салямi** до 90 кр. — 1 фляшка-плетѣнки старон 50' сильнои **Сливовицѣ** зъ фляшкою лише 4 зр. — **Дрѣбъ, яйця, горѣхи, шинка, сливовиця, мѣдъ, вѣскъ** и всякого рода краевi продукты по найдешевшихъ цѣнахъ. Цѣнники даромъ.

СКЛАДЪ ДЛЯ ВЫВОЗУ: 305 8—5

Georg Al. Wasiljević, D. Tuzla (Bosnien).

ТОВАРИСТВО ДЛЯ РОЗВОЮ РУСКОИ ШТУКИ

стоваришене заресстроване зъ ограниченою порукою

у Львовѣ, ул. Чарнецкого ч. 26,

выконуе всякi працѣ зъ обсягу артистичного малярства, рѣзьбарства и золотарства пѣсля композицiй своихъ членѣвъ, а именно: образы религiйнi до иконостасѣвъ, олтарѣвъ, хоругвъ, на тетраподъ. плащаницѣ и пр. и такiжъ образы до комнатъ; образы свѣтскi: историчнi, портреты зъ натуры и фотографiй, краевиды, побутовi и пр.; зъ дерева: кивоты, иконостасы, олтарѣ, образы и кресты процесiйнi, споминальницѣ и т. д. и всякi працѣ золотарскi; рѣвножъ украшае внутра церковь, выготовляе шляны церковь, каплиць и пр. и утримуе на складѣ фотографiчнi репродукцiи образѣвъ рускихъ артистѣвъ.

Товариство ручить за стильове, старанне и совѣстне выконанe.

Цѣлею Товариства e: пѣднести нашу штуку и вытворити руску школу штукъ красныхъ. Поручаючи прото се чисто руске Товариство патрiотичнiй опiцѣ нашои П. Т. Публики духовнои и свѣтскои надѣемо ся, що зволить Она причинити ся до осягненя сеи цѣли численными замовленями, котрi приймае выключне лишь Дирекцiя Товариства. 460 36—7

Зъ глубокимъ поважанемъ *ДИРЕКЦIЯ.*

Товариство не послугуе ся агентами.

100 до 300 зр. МѢСЯЧНО

можуть заробити особы всякого стану въ кождiй мѣсцевости певно и честно, безъ капiталу и рiзика, черезъ продажъ законно дозволеныхъ паперѣвъ державныхъ и льосѣвъ. Зголошення до: **LUDWIG OESTERREICHER**, VIII Deutsch-206 gasse 8, **BUDAPEST** 10—10

ОТВОРЕНЄ ГОТЕЛЮ

Занѣдомляе ся вѣжливо подорожуючу Впов. Р. Т Публику, що у Львовѣ ул. Казимировска ч. 3. отворено готель пѣдъ фiрмою

ГОТЕЛЬ пѣдъ **Зол. медведемъ**

котрый зъ огляду, що находить ся середмѣстю при принципальнѣй и головнѣй улицi, для подорожуючои Р. Т. Публики e дуже догѣдным.

Покоѣ просторi и спритно уряджени зъ всякимъ комфортомъ, въ цѣлости вѣдповѣдають навѣть найвыбагливѣйшимъ вымогамъ Р. Т. Подорожныхъ.

Цѣна покоѣвъ вѣдъ 60 кр. и высше.

Зъ поважанемъ
Зарядъ готелю
пѣдъ Золотымъ медведемъ.
579 6—12

МОЛИТВЕНИКЪ ДЛЯ ДИТЕЙ

виданий

коштомъ руского тов. педагогiчного

В полотняннiй оправi з золоченим хрестом 20 кр. В паперовiй окладцi 15 кр.

Продае ся в книгарни Наук. тов. iм. Шевченка, Львiв, ул. Чарнецкого ч. 26.

Розкладъ ѣзды поѣздовъ зелѣзничихъ важный вѣдъ 1 мая 1899.

пѣсля часу середно-европейского [познѣйшого о 36 мiнутъ вѣдъ часу львiвского.]

посп.	особ	до Львова	посп.	особ.	зъ Львова
приходить о			вѣдходить о		
		День			**День**
	6·10	Зъ Черновець, Iцканъ, Станиславова		6·20	до Лавочного, Пешту, Борыслава
	6·50	„ Бруховичъ вѣдъ 7/8 до 15/8.		6·15	„ Пѣдволочискъ, Одесы, Козовы, г. д.
	7·10	„ Зимноводы „ „ „		6·30	„ Iцканъ, Букарешту, Радовцѣвъ
	7·40	„ Янова (гол. дворець)		6·30	„ Пѣдволочискъ зъ Пѣдзамча
	7·55	„ Лавочного „ „	8·30		„ Кракова, Любачева, Орлова, Вѣдня
	7·44	„ Тернополя на Пѣдзамче		8·45	„ „ Вѣдня, Хирова, Стружа
	8·05	„ „ „ гол. дворець		9·10	„ Сколього, до Лавочного 1/7 до 15/8.
	8·15	„ Сокаля, Равы руског		9·25	„ Янова
	9 —	„ Кракова, Вѣдня, Орлова		9·35	„ Пѣдволочискъ зъ гол. дворця
	11·15	„ Ярослава, Любачева		9·45	„ Iцканъ, Сопова, Бергомету
	11·55	„ Iцканъ, Черног. Станислав.		9·53	„ Пѣдволочискъ зъ Пѣдзамча
	1·01	„ Янова на гол. дворець		10·10	„ Белзця, Равы, Любачева
1·30		„ Кракова, Вѣдня		12·50	„ Янова 1/7 до 15/8 недѣлѣ и свят
	1·40	„ Сколього, Хирова, а зъ Лавочного вѣдъ 1/7 до 15/8.	1·55		„ Пѣдволочискъ зъ гол. дворця
1·50		„ Iцканъ, Станиславова	2·08		„ „ „ Пѣдзамча
2·20		„ Пѣдволочискъ на Пѣдзамче		12·15	„ Бруховичъ 7/8 до 15/8 недѣлѣ и свят.
2·35		„ „ „ гол. дворець	2·45		„ Iцканъ, Гусятина, Березнезе
	5·15	„ „ „ Пѣдзамче	2·55		„ Кракова, Вѣдня, Хѣббки
	5·40	„ „ „ гол. дворець		3·05	„ Стрыя, Сколього лишь 1/8 до 30/9
	5·55	„ Сокаля		3·15	„ Янова, вѣдъ 1/8 до 30/9.
				3·20	„ Зимноводы 7/8 „ 15/9.
				3·25	„ Бруховичъ „ „ „
				5·25	„ Ярослава
		Ночь			**Ночь**
	12·10	Зъ Сколього, Калуша, Борыслава			до Кракова, Вѣдня, Берлина
12·30		„ Черновець, Букарешту	12·50		„ Iцканъ, Констанцiя, Букарешту
2·16		„ Кракова, Вѣдня, Орлова	2·36		„ Кракова, Хирова, Коросна
	3·05	„ Пѣдволочискъ на Пѣдзамче		4.10	„ Бруховичъ вѣдъ 7/8 до 15/8
	3·30	„ „ „ гол. дворець		5·50	„ Iцканъ, Радовець, Кiмполюнгу
	6·00	„ Кракова, Вѣдня, Самбора, Синока		6·26	„ Кракова, Вѣдня, Берна, Варшавы
	6·10	„ „ „ „ Хирова		6·40	„ а Орлова вѣдъ 15/8 до 15/9
	6·20	„ Iцканъ, Пѣдвисокого, Козовы		6·50	„ Янова вѣдъ 1/8 до 15/8 въ будний дня
	7·58	„ Янова вѣдъ 1/8 до 31/8, и вѣдъ 16/8 до 30/9 що дня а вѣдъ 1/8 до 15/9 недѣлю и свята		7·00	„ Лавочного, Мункача, Хирова
	8·15	„ Бруховичъ вѣдъ 7/8 до 30/8. и 16/8 до 15/9.		7·10	„ Соколя, Равы руског
	8·30	„ Бруховичъ вѣдъ 1/8 до 15/9 що день		7.20	„ Тернополя зъ гол. дворця
		„ Кракова, Вѣдня, Любачева		7·42	„ „ „ Пѣдзамча
	9·21	„ Янова вѣдъ 1/8 до 15/8.		7·47	„ Янова 1/10 до 30/8 1900 включно
	9·55	„ Кракова, Вѣдня, Пешту, Синока		8·35	„ „ 1/8 „ 31/8 и 16/8 до 30/9
	10·10	„ Iцканъ, Козовы, Пѣдвисоцкого		9·11	„ „ 1/8 „ 15/8 недѣлѣ и свята
	10·08	„ Пѣдволочискъ, Бро... Копичинець		10·40	„ Iцканъ, Гусятина, Радовець
	10·25	„ „ на го... дворець		10·50	„ Кракова, Вѣдня, Ивонача
	10·30	„ Лавочного, Хирова, Пешту		11·10	„ Пѣдволочискъ, Бродѣвъ г. дворця
				11·32	„ „ Грималова, Пѣдзам.

ЗАМѢТКА: Пора нѣчна числить ся вѣдъ 6 годины вечеромъ до 5 годины 59 мiнутъ рано. — Бюро информацiйне ц. к. зелѣзницѣ державнои при ул. Красицкихъ ч. 5.

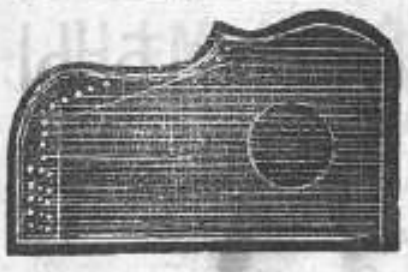

Сензацiйна новость Гiтарова!

Американьска цитра Гiтарова на котрѣй кождый въ протягу 5 мiнутъ грати може. Едино нашi цитры посѣдають апаратъ до строенля, пѣсля котрого кождый безъ выимки самъ потрафить строити. Грае ся всякi можливi мельодiи зъ комплетнымъ акомпаняментомъ. Всюда по 16 зр., лишь у мене по 8 зр. и 10 зр. Ноты по 6 кр. и 8 кр.

Поручае фiрма **I. КАПРАЛИКЪ У ЛЬВОВѢ.** 19

N. B. Выключна продажъ тѣлько просто у фiрмы безъ посередництва агентѣвъ.

При закупнѣ товарѣвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець и одѣчальный редактеръ Иванъ Белей. Папѣръ зъ забр. Черлянського. Зъ друкарнѣ Iнституту Ставропигiйского, пѣдъ зарядомъ Iосифа Даниловича

ч. 188. Львовъ, Понедѣлокъ 23 Серпня (4 Вересня) 1899. Рочникъ XX.

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских святъ) о 5-тій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ второкъ, и въ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне Бюро оголошенъ ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Кілиньского 2; — въ Ярославю: Л. Кржижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11.; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитость за инсераты платить у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатком

въ Австрії:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року	12 зр.
у Львовѣ:			
на цѣлый рѣкъ	16 зр.	на пѣвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи вертають ся лише на попереднє застереженє. — Реклямації неопечатані вѣльні вѣдъ порта.

Поодиноке число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошенія звычкій принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одного стрічки инсератовои або ей мѣсце а въ рубрицѣ „Надѣсланє“ по 25 кр. а. в.

Подяки и инші домесеня приватій числять ся по 15 кр. вѣдъ стишка.

Вѣйна чи миръ?

Жите політичне Австрії, прогнане изъ законныхъ репрезентацій, перенесло ся въ послѣдныхъ тыжднях на уличѣ. Ґрацліцъ и Райхштадтъ, а передъ тымъ навѣть такій спокійній, зъ такимъ мирнымъ темпераментомъ мѣста, якъ Зальцбурґъ, Клаґенфурґъ, забавили ся въ уличну аргументацію, де замѣсть аргументовъ паде камѣнє и револьверовій кулѣ. Населенє розъярене противъ правительства, одна народность розъярена на другу — загальне невдоволенє и заколотъ.

И що жь робить правительство тои „felix Austria“? О, оно не лѣнюхує, оно не позволяє замыкати ся мальконтентамъ такъ, якъ Вальдекъ-Руссо Ґерінови на улици Chabrol,— оно въ потребѣ погодує ихъ оловянымъ бобомъ. Але чи тымъ чиномъ оно сповняє своє найважнѣйше завданє въ державѣ? О тѣмъ, чого всѣ можемо дома ати ся, о повернену на дорогу конституціи и успокоєню розгорячених умовъ, нема чутки. Чи машина державна йде своєю дорогою, чи може по спинахъ своихъ горожанъ, се байдуже, абы лишь пшла яко-тако. Байдуже конституція, успокоєнє народовъ и полагодженє всѣхъ національныхъ споровъ — правительство потребує мати делеґація, потребує мати спільный буджетъ, ухваленый делеґаціями, и то его першій клопотъ.

Супротивъ незбадраных вѣдносинъ въ парламентѣ, котрій направити є задачею правительства, зачавъ думати ґр. Тунъ, чи бы не можна ще разъ обійти конституцію и дорогою розпорядженя продовжити мандаты делеґатовъ зъ попереднього року. Бувъ бы се „Meisterstück“ не-абы-якій, бо въ конституціи выразно сказано, що делеґатовъ выбирає ся лишь на одинъ рѣкъ, тожь и правительство остаточно на се не поважило ся; мимо своєи великои зручности въ орудованю розпорядженями, оно не зважило ся на такъ ризиковный крокъ. Були такожь довкола президента міністровъ дорадники, що хотѣли справу розвязати ще инакше: Угорска делеґація мала бы ухвалити спільный буджетъ, а цѣсарь розпорядженемъ на пѣдставѣ § 14-ого манъ той буджетъ задекретувати зъ стороны Долитавщины. Але и на се ґр. Тунъ не зважився ся, не длятого, що вѣнъ присягавъ на конституцію, але тому, що Угры бы на се не згодили ся. Подѣбныхъ пляновъ було и бѣльше.

Та середъ сферъ окружаючихъ корону зачинає вкрадати ся гадка, що „es ist faul im Staate Oesterreich“, що способомъ ґр. Туна не вытягнешь державного воза зъ болота, тожь на двѣръ цѣсарскій до Ишлю покликано бар. Хлюмецкого и радника державного Бравна, якъ писали офіціозній и пѣвофіціозній дневники — за порозумѣнемъ зъ ґр. Туномъ.

Яку місію дѣставъ бар. Хлюмецкій у цѣсаря и якъ далека его повновласть, се наразѣ полишило ся тайною. Загальна гадка є та, що вѣнъ мав на себе перенятн місію полагодженя вѣдносинъ бодай на теперь, щобы въ парляментѣ, котрый мають скликати на день 10-ого жовтня, були можливій выборы делеґацій.

И бар. Хлюмецкій розпочавъ свою роботу...

Въ першій хвили говорено, що уступство мають зробити Чехи, а именно мають згодити ся на знесенє розпоряджень языковыхъ, а за то дѣстануть ухваленый соймомъ [властиво лишь чеськими послами] законъ языковый для автономічныхъ властей и ческу техніку въ Берни. Чехи однакъ заграли на то въ опозиційну дудку — и чи зъ того що выйде, рѣчь дуже сумнѣвна.

Бар. Хлюмецкій ѣздивъ до Ратота до угорского президента міністровъ Селя, а повернувши скликавъ конференцію вѣрно конституційнои посѣлости. Що на конференціи говорило ся и якъ намѣрає бар. Хлюмецкій розвязати „ґордійскій“ чи радше „австрійскій узолъ“, его докладно не знати. Маємо лише вѣсти.

И такъ N. W. Tagblatt уважає то за зо всѣмъ природне, що члены вѣрноконституційнои великои посѣлости вважали за вѣдповѣдне въ такъ важній хвили передъ скликанемъ рады державнои порозумѣти ся зъ собою. Однакъ та конференція набирає вызначнѣйшого значѣня черезъ те, що взявъ въ нѣй участь бар. Хлюмецкій, принятый недавно монархомъ на окремій авдіенціи и тѣлько-що повернувши вѣдъ Селя зъ Ратота. Що говорило ся на конференціи, не знати; можна лишь бути певнымъ, що бар. Хлюмецкій давъ товаришамъ докладній информаціи що-до ситуаціи політичнои. Вкінци запевнає N. W. Tagblatt, що на пѣдставѣ его информацій вѣрноконституційна велика посѣлость не пійде окремою дорогою при розвязаню кризы. Противно, можна сподѣвати ся, що конференція провѣдникѣвъ клюбовъ лѣвиці буде и на дальше вѣдповѣднымъ органомъ до спільного заступництва интересовъ опозиціи.

За те цѣкаво вѣдозвала ся N. fr. Pr. Она каже, що на тій конференціи застановляли ся безъ сумнѣву надъ тымъ, пѣдъ якими условіями дало бы ся наклонити Нѣмцевъ понехати обструкцію, и додає вѣдъ себе, що є три условія: Перше, щобы акцію полагоды не взяло въ свои руки міністерство ґр. Туна, але инше правительство, котре не мало бы зобовязань для партій бѣльшости а упередженя до нѣмецкои меншости. Бо розумѣє ся само собою, що правительство звязане приреченями зъ партіями бѣльшости не може мати силы нѣ повагн приступити до бѣльшости зъ предложенемъ уступокъ, а безъ уступокъ порозумѣнє не можливе. Тымъ менше може таке правительство, що черезъ два роки своего истнованя не проявило найменшои зичливости для Нѣмцевъ, числити на таке довѣре зъ ихъ стороны, яке потрѣбне до успѣшныхъ переговоровъ. — Друге условіе: щобы переговоры вѣдбували ся зъ цѣлою нѣмецкою опозиціею, т. є. зъ конференціею провѣдникѣвъ всѣхъ клюбовъ лѣвиці, а не зъ поодинокими ґрупами. — Трете условіе: безусловне знесенє розпоряджень языковыхъ, котрій становлять предметъ спору.

То було бы хвилеве полагодженє справы. Але що поставити на мѣсце розпоряджень языковыхъ и якъ зачати законне управильненє языковыхъ законовъ при теперѣшныхъ противенствахъ? — пытає N. fr. Presse. Вѣдповѣдь на то находить ся въ поголоскахъ якій ходять по Вѣдни. Именно предметомъ дискусій мав теперь бути проектъ, що стоить по серединѣ мѣжъ знесенемъ розпоряджень языковыхъ а плянованымъ ґр. Туномъ выданемъ языкового закона на пѣдставѣ §. 14-ого. Позаякъ рада державна въ теперѣшнѣмъ своѣмъ складѣ не є спосѣбна ухвалити законъ языковый, то тымъ самымъ треба сю часть справы, що дотыкає законодавства державного, т. зв. справу постановленя загального переспрвного языка и уживаня мовъ краєвыхъ въ урядахъ державныхъ, неавтономічныхъ, полагодити безъ участи рады державнои. Однакъ то не стане ся дорогою звычайного цѣсарского розпорядженя на пѣдставѣ §. 14-ого, якъ то проектував ґр. Тунъ, але цѣсарскимъ розпорядженемъ выданымъ въ торжественній формѣ, котре не буде покликуватись на §. 14, а буде представляти безпосередный выплывъ цѣсарскои власти. Розпорядженє цѣсарске выйде пѣдъ одвѣчальностю цѣлого міністерства, має бути предложене такъ само, якъ розпорядженя на пѣдставѣ §. 14-ого, радѣ державнѣй и такъ довго буде въ силѣ, аж доки не дѣстане потвердженя рады державнои або доки не буде змѣнене окремымъ закономъ державнымъ, ухваленымъ въ конституційнѣй дорозѣ. Говорять такожь, що сли-бы залагода на тій дорозѣ удала ся, то рада державна буде навѣть скорше скликана, може навѣть ще у вересни.

Покликанє Хлюмецкого до Ишлю и всѣ его теперѣшній заходы выкликали вражѣнє, що вага перехилить ся бодай трохи на сторону Нѣмцевъ — и поодинокій партіи змѣняють своє становище. Католицка народна партія покидає плянъ змѣны конституціи и октройованя нового регуляміну парляментарного, а зачинає говорити о порозумѣню. Таке голосить Linzer Volksblatt. Крѣмъ того скликано на день 10 вересня конференцію христіяньско-народного сторонництва, де будуть радити на тему: яке занятн становище супротивъ правительства по выпадкахъ зъ послѣдныхъ часовъ? Narodni Listy горожать ся, а Поляки, якъ тій щуры, утѣкають зъ потопаючого корабля псевдославяньскои політики, бо примѣромъ такій Przegląd пише: „Мы Поляки не маємо причины противити ся евентуальному посередництву бар. Хлюмецкого. Вѣнъ не давъ причины уважати его противникомъ Полякѣвъ, а навѣть неразъ голосно заявивъ свои симпатіи до нашого народу. Не можемо на людей глядѣти выключно крѣзь чужій — ческій чи нашій окуляры. Першимъ пытанемъ для насъ повинно бути: якъ хто поводить ся супротивъ насъ. Пѣсля того повинній мы выдавати нашь осудъ, а зъ тои точки погляду Хлюмецкій за

Скрутъ.

Образокъ *Маріи Родзевичѣвои*.

Филювали збѣжа, починали цвисти, якъ одного вечера пастушокъ Захаръ вбѣгъ до батькѣвскои хаты, задыханый, перепудженый.

— Тату! — прошептавъ таємничо, — у насъ въ житѣ є скрутъ.

Господарь перервавъ вечерю, жѣнка упустила горнець.

— Де? хто тобѣ казавъ?

— Я самъ бѣгавъ побачити, бо менѣ хлопцѣ казали. Є скрутъ, „проти сонця“, онъ тамъ за грушкою.

— Дурень весь! — буркнувъ старый.

А мама вже почала лементувати.

— Доле моя темненькая, нещасная! Ажь теперь прийде на насъ згуба... Не буде то наше жито видѣти нѣ стодолы, нѣ жорен, нѣ дѣжки! Згинули-сьмо, пропали!

Господарь сплюнувъ и мовчавъ, але по ложку вже не сягнувъ. Сусѣдка, що вступила на хвилину, маркѣтно покрутила головою и борзо выйшла, абы вѣстку по селѣ рознести.

И рознеслось вѣдъ хаты до хаты:

— У Семена въ житѣ є скрутъ! Прийде на нихъ „лихо“.

Семенъ и дня не чекавъ; ще въ ночи самъ пѣйшовъ, щобы наочно переконати ся о своѣмъ нещастю.

За дикою грушкою, ажь геть до лѣса тяглись шнуромъ его загоны, а ту при межи хтось згорнувъ пригорщь збѣжа та й завязавъ у ґудзь. Тѣлько й всего, але хлопъ дививъ ся на те зъ перестрахомъ та сердито.

Були то страшній чары. Хто се зробивъ, знавъ найтяжшій заклятя; въ той скрутъ вложивъ вѣнъ нечувану силу злого. Дѣткнутись скрута — грозило хоробою; вырвати — грозило смертью; вѣставити — грозило винщенемъ усего майна та худобы.

Хлопъ не рушивъ, боявъ ся навѣть заклясти того, що таке зробивъ, и зѣ спущеною головою вернувъ до дому.

На другій день вже цѣле село о нѣчѣмъ бѣльше не говорило, ино о скрутѣ; кождый пшовъ оглядати его; шептано собѣ рѣзній причины и вѣдгадувано, хто бы се зробивъ. Семениха плакала и ломала руки, пригадуючи собѣ, чимъ коли кого де прогнѣвила.

Въ кѣлька днѣвъ у Семенѣвъ здохло теля, троха пѣзнѣйше згинула вѣвця, а вкінци Захаръ дѣставъ падачку

Скрутъ починавъ показувати свою силу. Рушивъ старый Семенъ по ратунокъ до бабъ та знахорѣвъ, але всѣ вѣдмовили. Жаденъ не хотѣвъ скруту зачѣпати. Вкінци одинъ подумавши сказавъ:

— Проти скруту ино одна „може“, але мабуть она вже померла — стара Зозуля зъ Деревицѣ. Бѣльше нѣхто!

До Деревицѣ було пять миль, пора була робуча, але Семенъ не надумувавъ ся, запрягъ шкапину и поѣхавъ зъ горѣнкою, хлѣбомъ та зъ грішми въ хустцѣ.

За селомъ на выгонѣ здыбавъ худу жѣнку въ подертій одежинѣ, що пасла кількоро гусятъ.

— А де ѣдете? — запытала.

— Ѣду мести шукати на тѣмъ злодѣю, що менѣ скрутъ зробивъ. А Зозуля зъ Деревицѣ вѣдгадає его та покарає.

Жѣнка не сказала нѣ слова, прикучнула до землѣ та й думала. По довшій хвилинѣ загнала гуси до дому, а сама вѣйшла до хаты.

Ей чоловѣкъ, кулявый кравець, дрѣмавъ на лавцѣ; бѣда зазирала зѣ всѣхъ кутѣвъ, на столѣ не було навѣть кусочка хлѣба прикрытого обрусомъ, въ печи не було огня на вечерю.

— Михайле, знаешь ты, де Семенъ поѣхавъ? — шепнула жѣнка.

— Вѣдчепи ся вѣдъ мене! — забурмотѣвъ чоловѣкъ.

— До Деревицѣ поѣхавъ, до Зозулѣ

— Най ѣде до самого чорта!

— Чи ты дуру наѣвъ ся? Тажь прецѣнь Зозуля навчила тебе скрутъ робити, теперь на тебе вѣдкрутить!

— Ну то що? що менѣ возьме? Поле забрали братя, корову взявъ вовкъ, дитина въ земли, хлѣба нема, хата валить ся... Нема що у мене крутити, бо вже й ноги покручені. Ты сама дурна!

Жѣнка сѣла въ кутѣ та й плакала, а роздразненый чоловѣкъ говоривъ дальше:

— Най постогне богачъ! Ошукавъ мене, за роботу не заплативъ, назвавъ мене злодѣемъ за той дурный каналокъ сукна, що менѣ зѣйшовъ. Я присягъ, що его то дорого буде коштувати, та й буде! И Зозуля не порадить. Мѣцно-мь зробивъ... А ты мовчи, бо зубы тобѣ повыбиваю!

Кравчиха знала, що вѣнъ грѣзьбу сповнить, отже нѣчого не говорила, тѣлько зъ острахомъ выглядала повороту Семена.

Другого дня пѣдъ вечѣръ побачила его на дорозѣ. Вѣзъ изъ собою бабу стару, худу и дрѣбну, въ проникаючими очима и вузкими устами, страшну Зозулю. Жѣнцѣ выдало ся, що стара знає, хто она є, що думає и чого боить ся, бо глянула на нею пропибаючо, а коли вѣзъ минувъ, ще разъ обернулась та рушила устами.

Притьмомъ вернула до хаты.

— Зозуля приѣхала! — дрожачи сказала чоловѣкови.

— Ахъ! — зъумѣвъ ся чоловѣкъ. — И що сказала?

— Не знаю! Я тѣлько-що ихъ здыбала. Полечу, довѣдаюсь...

Михайло не боронивъ. Жѣнка побѣгла на улицю. Коло хаты Семена вже гурма бабъ шептала и чекала. До хаты вѣйти не смѣли, ино несмѣливо заглядали крѣзь маленькій шибы, выжидаючи чогось страшного.

Зозуля сидѣла на лавцѣ проти огню, якась мовчалива, таємнича, своими колючими очами всѣхъ оглядала та мовчки порушала устами.

Сотный вже разъ выслухала оповѣданя про скрутъ, вкінци подивила ся въ вѣкно и сказала:

— Мѣсяць зѣйшовъ, пѣйдемо на те мѣсце!

— Самій пѣйдете? — спытала Семениха.

— И вы всѣ! Возьмѣть, господарю, новый горнець зъ жаромъ та й провадьте!

За хвилю рушивъ похѣдъ. На жарюче вугле кинула баба пригорщу якихось зелъ; дымъ пѣднесивъ ся, огортавъ усѣхъ та добре душивъ, але всѣ йшли и слова не кажучи, йшли черезъ цѣле село аж на житниска.

За ними ступали жѣнки, придивляючись знахорцѣ.

Михайлиха йшла, зубы ѣй заскакували. Она выразно побачила, якъ Зозуля, минаючи ихъ хату, остатню, щось нѣбы спотыкнулась, хвилинку пристанула и щось тамъ незначно кинула та пѣйшла дальше.

Нѣчь вѣдъ мѣсяця була ясна, тиха та красна. Прийшли до Семеновыхъ загонѣвъ. Зозуля просто пѣйшла до скруту. Знайшла его, нагло почала голосно говорити, говорила выразно, часами заводила, наче-бъ спѣвала:

— Учинили тебе огиднѣ руки, най-же ихъ покрутить! Учинили тебе огидній очи, най-же не дивлять ся просто! Учинили тебе

слугує на нашу симпатію бо́льше нѣжь не одинъ зъ політиковъ засѣдаючихъ въ рядахъ бо́льшости, н. пр. такій д-ръ Едвардъ Грегеръ, що передъ пяти лѣтами такъ зобидивъ Поляко́въ въ радѣ держа́вной .. Чи нашъ народный интересъ позваляє по́дпирати всѣ претенсіи Чехо́въ, хочь та борба не лише вчинила парляментъ неспособны́мъ до працѣ, але грозить обезсиленемъ и розбитемъ держа́вы? Се питанє, котре треба совѣстно розважити! Пересадный чехофілізмъ, якій панує теперь въ Краковѣ, мусѣвъ бы спровадити вко́нци цѣлковиту змѣну нашои народнои політики... Теперь власне надходить хвиля, коли мусимо розважити, чи намъ во́льно по́дпорядкувати навѣть найважнѣйшій нашій интересы молодо-ческо́й упертости...“ Такъ пише Przeglad!

Занніціоване національнои злагоды короною и заходы бар. Хлюмецкого можуть стрѣтити ся лише зъ симпатіею населеня, що бажа повороту до конституційного жи́тя. Але на одно треба звернути увагу мѣродатныхъ сферъ, а именно: *кро́вы нѣмецко́ческого спору є ще въ Австріи богато національныхъ спорбвъ.* Залѣчене ческо-нѣмецкои раны пластромъ не выгонить иншихъ болячокъ, що будуть рвати и ропѣти. Хто отже бере ся зробити зъ Австріи знозъ упорядковану державу, най тямить се, бо грѣхи теперѣшности мусять жестоко по́мстити ся въ будучности!

Населене Австріи не бажа во́йны, а мі́ра, але най той миръ буде опертый на справедливыхъ по́ставахъ, а не на політично́мъ шахрайствѣ...

Автономія народо́въ и демократизація устрою політичного — се одинокій лѣкъ для Австріи!

Memento mori...

Обѣжники нашихъ обохъ Ординаріятбвъ — перемыского и львбвского — въ справѣ переписки властей державныхъ зъ урядами парохіяльными выкликали зовсѣмъ оправдане „memento“ въ кругахъ здоровомыслячои суспільности рускои, що мала право надѣятися енергічного и рѣшучого выступленя тыхъ властей духовныхъ въ оборонѣ рускаго языка та самоуправы руско-католицкои церкви. Тымчасомъ стало ся инакше; Ординаріяты зо́гнули ся передъ во́дповѣдію правительства — не розваживши, якій наслѣды зъ того ихъ поступку можуть наступити въ недалекой будучности не тбльке для справы народнои, але навѣть для самои справы церковнои.

Въ справѣ рбвноправности языка рускаго маємо своихъ противъ себе и отсе неоднаго слабодуха може во́двернути во́дъ патріотичныхъ змагань загалу рускаго духовенства, та тымъ чиномъ мы еще не зупиняймо ся въ дальшой борбѣ за свое право народне! Але блудъ, разъ заподѣяный на власно́мъ орґанізмѣ, може ще тяжше во́дозвати ся, якъ лишь холодно розважимо льогічнѣ высновки огидній мысли, най-же огидно стануть! Терпить святе зббже, най-же терпить грѣшникъ! Не выповнить ся святе зерно, най-же его вѣкъ не сповнить ся! Амѣнь, амѣнь, амѣнь!

Приступила близше, добула зъ фартуха вузкій но́жь, утяла зо́ скрута одинъ колосъ, кинула на вугле:

— То́лько злого на Семена будынки!

Утяла другій, задоптала въ землю:

— То́лько злого на Семена рблю!

Утяла третій, кинула у воду въ рбвъ:

— То́лько злого на Семенову худобу и на здоровле родины! Амѣнь, амѣнь!

По́днесла руку зъ ножемъ надъ голову:

— Теперь нема вже въ тобѣ загубы для Семена, то́лько для того, хто тебе скрутивъ! Теперь надъ нимъ судъ, теперь ему во́дплата! Амѣнь, амѣнь! Не моя воля — велика воля! не моя власть — велика власть! не моя сила — велика сила! Велѣно тебе взяти — ходи!

Но́жь блиснувъ у воздусѣ — втяла скрутъ при само́мъ кореню; неначе яку добычу згорнула его петрубячими руками, темною ниткою, що вытягнула зъ фартуха, обмотала его мовь злодѣя та во́дганяючи во́дъ себе щось невидиме, сховала скрутъ у шмату.

На то мѣсце, зъ-во́дки скрутъ вырѣзала, высыпала жаръ зъ горшка, стовкла горнець, сплюнула ко́лька разбвъ, зашептала и завернула до села.

Мовчки йшли всѣ за нею.

Були вже далеко, якъ изъ збо́жа выповзъ чоловѣкъ. То був Михаѣло, що все чувъ та певный бувъ своєи згубы.

Межами, ровами, причаюючись, вернувъ до хаты. Свѣтла не запаливъ, спати не лягавъ, сѣвъ на лавцѣ та думавъ.

Що теперь буде? що на него выгадують? Може и дня не дочекає... Прецѣнь скрутъ, звязаный кровавою ниткою та обвитый якоюсь шматою зъ цвинтаря, бувъ у рукахъ Зозулѣ.

Почала его дрожь хапати, мурашки забѣгали по цѣло́мъ тѣлѣ а въ головѣ ему ажь гудѣло зо́ страху та грызоты.

— Треба буде безъ часу умирати! — вышептавъ.

Тымчасомъ Зозуля вернула до Семеновои хаты, засѣла за сто́лъ, а передъ собою розложила скрутъ та й спытала:

„Що-жь хочете зъ нимъ зробити, господарю? Чи хочете, абы въ водѣ утопивъ ся, чи по́дъ землю запавъ ся, чи огнемъ згорѣвъ, чи абы у воздусѣ зависъ? Що хочете?

Семенъ споглянувъ на жмутъ колоско́въ подумавъ, сплюнувъ.

— Най бы во́нъ такъ сохъ, якъ мы сохли зъ грызоты черезъ него! — сказавъ вко́нци.

— Ваша воля! — во́дказала знахорка.

Взяла скрутъ зо́ шматы и шепчучи повѣсила его за нитку на бальку въ дымѣ та горячи.

— Буде сохнути, сохнути! Якъ схочете дати ему во́ддыхъ, вынесѣть на двбръ по́дъ стрѣху; схочете, абы скбичивъ, спалѣть у огни; схочете ему дарувати, положѣть на порозѣ въ церквѣ. Ваша воля надъ нимъ!

— Якъ прийде, перепросить, подарую! — муркнувъ Семенъ. — Най хочь наберс ся встыду передъ добрыми людьми. А не покорить ся, най сохне, шельма!

Хата була курна, безъ комина. Символічна вязочка колысала ся звбльна въ туманахъ грызучого дыму, а всѣ влѣпили въ ню очи.

Зозуля шептала остаточнй заклятя.

Жѣнки розбѣглись по селѣ, розносячи страшну заповѣдь.

(Конецъ буде.)

Письма зъ краю.

Зъ Дрогобича пишуть намъ:

До днесь уже въ кождо́мъ бо́льшо́мъ мѣстѣ а навѣть въ деякотрыхъ меншихъ мѣсточкахъ у всхо́дной части нашого краю по заводили Русины *касы задатковй*, щобы такъ селянинъ якъ и урядникъ мо́гъ заратуватись позичкою; лишь у насъ въ Дрогобичи якось до того прийти не може. Жидо́вскій банкъ побудувавъ собѣ въ послѣдныхъ рокахъ свбй власный до́мъ одноповерховый вартости надъ 30 тысячь зр., польска каса щаднича въ сѣмъ роцѣ выбудувала такожь власну каменицю одноповерхову за 30 тысячь — а все те за чия грошѣ? Лишь мы Русины тутъ нѣчого не маємо: анѣ рускаго заведеня кредитового, анѣ дому народного, и такъ кождый Русинъ жие лишь самъ для себе. Яке-жь свѣдоцтво дадуть намъ о нашбй дбалости Поляки и жиды?

Въ охрестности Дрогобича есть Русино́въ значне число. На першо́мъ мѣсци беру рускихъ священико́въ, бо вонѣ они заможній и могуть причинити ся легко своими удблами; много рускихъ селянъ заможнѣйшихъ прихилило бы ся дуже радо до тои такъ важнои и некучои справы. Въ само́мъ Дрогобичи знайде ся кбльканацять Русино́въ, священико́въ и урядніко́въ, та й до заряду есть кого выбрати, — лишь охоты та во́дваги намъ треба!

Отожь, щобы насъ другій народности не по́дозрѣвали, що мы ще не дозрѣли, намъ на всякій спосо́бъ не можна лишити ся за другими. Тому-то черезъ Вашу почтенну часопись во́дзываємо ся до нихъ и просимо всѣхъ Вп. Русино́въ мѣста Дрогобича и его охрестности: Берѣмъ ся чимъ скорше до дѣла, скличмо коротеньку раду, спровадьмо собѣ статуты, и тбмъ спросимо вѣче и спишемо членбвъ та най нашъ Русинъ значить въ своѣмъ банку и най свои люде на своихъ и для своихъ зарабляють. Тажь якось другій довели до дѣла и величають ся тымъ; чому-жь мы не можемо? Въ такъ хосенно́й справѣ и Богъ намъ допоможе. Лишь до дѣла! — *Л.*

Зъ Бро́дщины пишуть намъ:

Звѣстка подана въ послѣдно́й дописи зъ Бро́дщины о директорѣ ґімназіи бро́дскои п. Лібревско́мъ, що не каже вже дѣтямъ селяньскимъ гибй возити, не розминула ся може зъ правдою, однакожь вынайшовъ п. директоръ иншій способы, абы утруднити вступъ до ґімназіи дитинѣ рускихъ селянъ. При записахъ дѣють ся рѣчи, котрымъ жигелѣ краѣвъ культурныхъ не дали-бъ вѣры.

Одинъ селянинъ оповѣдавъ зъ найбо́льшимъ огбрченемъ ось що: Другого дня записбвъ привѣвъ вбнъ своего сына (котрого при вступно́мъ испитѣ до I-ои ґімназіяльнои класы вбддалено для того, що хибно „дѣленє“ зробивъ) до директора ґімназіи Лібревского, щобы его записавъ до приготовляючои класы. Однакожь не судилось дитинѣ, що рве ся до науки и просвѣты, збстати ученико́мъ навѣть приготовляючои класы. П. директоръ узнавъ дитину вже за стару, бо мала чотирнацатый ро́къ житя. А коли батько вставлявъ ся за дитиною, пригадуючи п. директорови, що вбнъ по вступно́мъ испитѣ до I-ой класы еказавъ, що хлопець буде записаный до приготовляючои класы, п. директоръ накинувъ ся на смиренного селянина зъ крико́мъ: „Człowiecze! co ty mnie bałamucisz i cheesz jakieś oszustwo robić?“

Мавъ то бути не одинокій случай, що при сегоро́чныхъ записахъ не принимано дитины селяньскои. А бѣдній родичѣ, що стягають ся зъ послѣдного для своихъ дѣтей, мусять переходити дѣйстне пекло при тыхъ записахъ. Та не видно при записахъ жадного професора Русина, котрый бы мо́гъ, а радше хотѣвъ поінформувати селянъ необбзнаныхъ зъ регуляміно́мъ та допомо́гъ имъ до вписаня дитины. А п. директоръ — замѣсть поінформувати и подати раду при записахъ, кричить, злостить ся, кидаєсь, такъ що селянинъ застрашеный опускає салю записбвъ та ходить якъ та блудна вбвця по мѣстѣ, не знаючи де кинути ся та кого порадити ся.

Але на то́мъ не конець. При записахъ вбдграває велику ролю пушка, призначена на датки для убогои молодежи. Горе тому, хто дасть лише шѣстака, то тогдѣ бурить ся жовчь у пана директора и вбнъ кидає грбшми, допоминаючи ся бо́льшого датку.

Не знаємо чи истнує якій законъ що-до неприниманя до ґімназіи дѣтей, котрй скбичили певный вѣкъ, але то знаємо, що п. директорови не прислугує право установляти высоту добровбльныхъ датко́въ.

Пбдъ тягаромъ злиднѣвъ упадає нашъ нещасливый народъ, а надармо накликує ся его до просвѣты, коли запирає ся дверѣ до свѣтла селяньскбй дитинѣ. Тожь и не дивота, що той всѣми злиднями пригнетеный, а въ додатку ще навѣть просвѣтителями поневѣряный селянинъ покидає батькбвску землю та шукає лѣпшои долѣ за моремъ...

Переглядъ політичный.

Въ суботу переслухано въ Ренанхъ дальше майора артилерія Гартмана, котрый займавъ ся технічною стороною бордера и доказувавъ, що Дрейфусъ не мо́гъ выдати вычисленыхъ въ бордеро документбвъ и що вбнъ не може бути авторомъ сего документу. Дальшій свѣдокъ генералъ Дельой заявляє, що не може высказати своєи гадки що-до вины або невинности Дрейфуса; може лише сказати, що истнувала можливость выдани документбвъ зо́ стороны Дрейфуса. Коли Ляборі зажадавъ во́дъ Дельоя, абы ему высказавъ свою гадку о важности вычисленыхъ въ бордеро документбвъ, Дельой голосно крикнувъ, що застерѣгає ся противъ такого жадания и заявляє: Суть въ бордеро мѣсця вказуючій, що зрадникъ бувъ просто майстромъ зрады, и що дуже добре знавъ вартбсть выданыхъ документбвъ. На се заявивъ Гартманъ, що коли авторъ бордера бувъ майстромъ зрады, то въ справахъ артилерія бувъ прямо ігнорантомъ.

Слѣдуючій свѣдокъ, членъ академіи розбиравъ зъ становиска граматичного и графольогічного бордеро слово по словѣ и доказувавъ, що Естергази, а не Дрейфусъ мо́гъ бути его авторомъ. По перерві во́дчитано листы мѣжь Пікартомъ а Ґонсомъ, зъ котрыхъ выходить, що Ґонсъ нѣколи Пікартови не згадувавъ о то́мъ, що Дрейфусъ признавъ ся бувъ до вины. На численній питаня Ґонсъ признавъ, що деякій листи до Пікарта, коли вбнъ бувъ въ Африцѣ, въ ґенеральнбмъ штабѣ отвирано. Ляборі выказує, що якъ разъ тій, въ ґенеральнбмъ штабѣ листи служили за пбдкладъ фальшованыхъ денешъ до Пікарта зъ пбдписомъ Speranza. Ґонсъ оправдувавъ свое поступованє тымъ, що пбдозрѣвавъ Пікарта и длятого зъ службовыхъ причинъ казавъ отвирати адресованій до него листы.

Зъ черги зо́знаванъ бюровый товаришъ Дрейфуса бувшій капітанъ артилерія въ ґенеральнбмъ штабѣ Лям тъ. Свѣдокъ доказує, що Дрейфусъ не мо́гъ бути авторомъ бордера. Даты въ документахъ вычисленыхъ въ бордеро, суть зъ розмысломъ сфальшованій. Именно заосмотрено ихъ давнѣйшими датами. Одному лишь обѣжникови зъ 17 мая 1894, дали дату пбзнѣйшу. Свѣдокъ домагає ся во́дчитаня того обѣжника, котрый справу выясинть. Дрейфусъ вступивъ до міністерства доперва 28 мая отже въ дни 17 мая не мо́гъ ще писати анѣ о стрѣльничбмъ пбдручнику, анѣ о маневрахъ, бо тогды не знавъ ще, що пбде на маневры. Въ загалѣ передъ днемъ 17 мая, Дрейфусъ не мо́гъ знати жадного въ численныхъ докумен тбвъ.

Нинѣ переслухають ще девять свѣдко́въ, зъ переслуханя прочихъ свѣдко́въ зрезигнувала такъ оборона, якъ и правительственный комісарь. Зъ огляду на се, процесъ скбичить ся ще сего тыждня. На завтра заповѣдають мову правительственного комісаря и адвоката Деманжа. Въ середу Деманже закбичить свое playdoyer и промовить Ляборі. Безпосередно по тыхъ промовахъ наступить нарада трибуналу. Засудъ оголосять въ четверь.

Буддійскій прімасъ въ Японіи выдавъ до всѣхъ вѣрныхъ едиктъ, въ котро́мъ простыми але характеристичными словами взыває до абсолютнои пошаны всѣхъ иншихъ вѣроисповѣдань. Буля звернена до всѣхъ священико́въ и вѣрныхъ. Едиктъ взыває всѣхъ вѣрныхъ щобы памятали о своимъ святбмъ обовязку и кождый за себе пбсля найлѣпшого знаня и волѣ сповнивъ слово цѣсаря, яке вбнъ давъ всѣмъ не-японцямъ а спеціяльно запевнивъ всѣмъ бѣлымъ Христіянамъ найповнѣйшу пошану и рбвноуправнене. Наша нова конституція запоручила необмежену свбоду совѣсти всѣмъ мешканцямъ нашого краю все одно чи они Японцѣ, чи чужинцѣ. Сегодня жаденъ Японець, якои бы вбнъ бувъ вѣры не маєвже права уважати себе за щось бо́льшого або лѣпшого, якъ всѣ иншій приклонники якои небудь вѣры. Кождый Японець маєодинаковый обовязокъ додержати приречене цѣсаря и пбсля него поступати. Головно всѣ священики Будды повинній давати примѣръ своимъ поступованемъ и вбдносити ся зъ пошаною до христіяньскихъ священико́въ. Нѣхто зъ нихъ, анѣ жаденъ зъ вѣрныхъ не сьмѣе приписбвъ своєи вѣры, котрыхъ и дальше повиненъ строго придержувати ся, толкувати въ той спосо́бъ, що они забороняють ему шанувати иншій вѣры и чужовѣрцѣвъ. Такожь начальники рбзныхъ сектъ выдали подобній едикты.

НОВИНКИ.

— Русины! Памятайте на Руску Бурсу въ Новбмъ-Санчи и довжий акціи Товариства скоро розбирайте!

— **До першои клясы рускои гімназіи въ Тернополи** вписало 90 до [девятьдесять] ученикôвъ. Друга кляса числить 50 [пятьдесять] ученикôвъ.

— **Люстраторъ читальнь „Просвѣты“** и вандрôвный учитель господарства п. В. Король выѣздить сего тыждня въ повѣтъ каменецкій. П. Король загостить до кождои читальнѣ „Просвѣты“, котрых всѣхъ разомъ є въ тôмъ повѣтѣ 23, и такожь до тых мѣсцевостій, де бы хотѣли засновати читальнѣ „Просвѣты“ и въ сѣй цѣли запро шти п. Короля до себе на пораду. Кромѣ поучаючихъ вскладôвъ буде вôнъ давати всякі порады зъ господарства, якихъ кому лише треба. Про день пріѣзду повѣдомить п. Король кожду читальню карткою кореспонденційною, але не скорше, лишь день-два напередъ, бо така объѣздка якъ такожь на ѣзду фѣрою, не дасть ся скорше означити. Тому Хв. читальнѣ каменецкого повѣту най завчасу заинтересують громадянъ тымъ пріѣздомъ, щобы они по одержаню повѣдомлена сходили ся на науку якъ найчисленнѣйше и користали безплатно зъ дуже мудрыхъ порадъ того вельми практичного учителя господарства.

— **Безпроцентовѣ позички для читалень Просвѣты.** Сими днями выдѣлъ краевый подавъ до вѣдомости, що на предложенє головного выдѣлу товариства „Просвѣта“ удѣливъзъ фондôвъ краевыхъ безпроцентовѣ позички слѣдуючимъ читальнямъ „Просвѣты“: 1) Читальни „Просвѣты“ въ Хотѣни повѣта калуского 200 злр.; 2) Читальни „Просвѣты“ въ Хишевичахъ повѣта рудецкого 200 злр.; 3) Читальни „Просвѣты“ въ Руднѣ повѣта львôвского 300 злр. Всѣ тѣ позички мають бути сплачений въ вôсьмохъ рôвныхъ пôврôчныхъ ратахъ, зъ котрыхъ перша припаде дня 1. вересня 1900 р. — Що до просьбы читальнѣ „Просвѣты“ въ Вишатичахъ повѣта перемыс кого, котра подавала ся о безпроцентову позичку 400 злр. на заложенє спôлкôвои молочарнѣ, заявивъ выдѣлъ краевый, що вôнъ готовъ признати позичку въ жаданôй сумѣ 400 злр., але не безпроцентову зъ фонду позичкового для пôдпиранія торговельнои дѣяльности, лише зъ фонду позичкового для пôдпиранія промыслу рôльничого, опроцентовану въ вôдношеню 3% а сплачувану въ пятьохъ рокахъ. Заки выдѣлъ краевый удѣлить ту позичку, вышле свого учителя молочництва до розслѣдженія, чи въ Вишатичахъ истнують услôвія для розитку молочнои спôлки, а такожь мусить мати заяву читальнѣ, чи она схоче Затягнути опроцентовану позичку.

— **Вп. о Александра Темницкого,** пароха при львôвскôмъ карнôмъ заведеню, горячого патріота, щирого дѣятеля въ рускихъ товариствахъ, навѣстило тяжке горе: померъ єму по дѣвшôй недуаѣ єдиный сынъ Кость, студентъ зъ II. року правъ. Сердечне сочувство у всѣхъ другôвъ и знакомыхъ опечаленого отця нехай стане бальсамомъ на вболѣле его серце.

— **Реставрація рускои катедры въ Станиславовѣ** скоро поступае и за два мѣсяцѣ на дѣятись, буде готова. Теперь идуть роботы малярскі и золочена. Малярску роботу провадить артистъ Макаревичъ. — Також поступае скоро будова рускои бурсы. Вже доходить до даху. А буде се будынокъ о двохъ поверхахъ, зъ шѣстьма мешканями, а кожде буде складати ся зъ чотырохъ просторыхъ комнатъ.

— **Катастрофа зелѣзнича передъ судомъ.** Передъ вѣденьскимъ судомъ вôдбула ся недавно розправа апеляційна въ справѣ, що вôдносить ся ще до катастрофы зелѣзничои на потôчку Козачôвка пôдъ Коломыею. Именно приватный учитель Чуперковичъ запôзвавъ бувъ зелѣзницю о признанє ему 20000 злр. зъ причины, що катастрофа стрясла его нервы и учинила его не способным до працѣ. Супротивъ того заступникъ скарбу державного пôдничесъ бувъ, що Чуперковичъ взагалѣ въ тôмъ поѣздѣ не бувъ Однакъ поступованє доказало, що Чуперковичъ въ поѣздѣ находивъ ся и що дѣйстно потерпѣвъ ушкоду. Судъ при навъ ему вôдшкодованє въ квотѣ 10.000 злр. и по 60 злр. мѣсячно.

— **Міністеръ судôвництва** перенѣсъ заступникôвъ прокуратора державного: Казим. Антермана зъ Коломыѣ до Черновець и Романа Зданьского зъ Тернополя до Коломыи, а призъ именувавъ секретаря суду въ Бурштынѣ Льва Бережницкого заступникомъ прокуратора державного въ Тернополи.

— **Зъ о. митрата В Фаціезича** кнпть Słowo polskie въ новинцѣ пôдъ заг. „Deutsch“. Дописуватель изъ Станиславова, навѣвши куріозный фактъ, що руска капітула розбслала [навѣть до Русинôвъ!] нѣмецкій запрошенія до участи въ прощанію митроп. Куилов кого, пытае: „Коли поважній авторы тых запросинъ не можуть снести языка полѣского, то чо му-жь не ужили найвластивѣйшого въ сѣмъ выпадку — власного, рускаго? Чи-жь мали бы его встыдати ся?“ — Скандалъ тай годѣ!

— **Зновъ одна „слава“ народу!** Сими днями донесли дневники, що вѣденьска соліція розписала гôньчі листы за якимсь Маріяномъ Свенціцкимъ, котрый на бôльшу суму надувъ фірму „Юрій Рулѳ“ въ Раймсѣ, що торгуе шампаномъ и чмихнувъ зъ Вѣдня. Отже про того штишка такъ пише Monitor: „П. Маріянъ Свенцацкій належавъ до недавна у Львовѣ до „золотои молодежа“ та буфоно авъ и дмухавъ высше, нѣжь ему выросла губа. Гостины по склепахъ и тінглѣ—се его поле. Постôйный гôсть славнои Еллѣ, скоро савъ храмъ появлявъ пôдкасанои музы, стрѣчавъ ся за остентаційнымъ привѣтомъ газдинѣ Frau Mudderl и жеркнивъ: „Wie geht's, Herr Graf?, а то певно тому, бо на всѣ боки кидавъ десятками и сотками. Титулъ графа надано ему имовѣрно тому, що довшій часъ бувъ „секретаремъ“ графинѣ Марины Потоцкои. Черезъ то мавъ такожь вступъ до аристократичныхъ товариствъ. Конець его легко можна було вгадати. Нещасный рôкъ 1899 задавонивъ и на него. Коли не найде ся у вѣденьскôмъ криминалѣ, то зъ певностію вырине въ Новôмъ Йорку, де въ спôлцѣ зъ Кратеромъ и Шидловскимъ будуть роздумувати про „золотій часы львôвскій.“

— **Зъ исторіи ліквідаціи рустикального банку.** Monitor подае листъ якогось народного учителя, котрый розказуе таку исторію: Въ р. 1878, позичивъ одинъ не дуже заможный господарь 400 зр. въ рустикальнôмъ банку; по всѣлякихъ вôдшибненяхъ дôставъ готôвкою ледво 347 зр. На рахунокъ тои позички заплативъ вôнъ въ рôзныхъ часахъ, зразу банкови самому, опôсля ліквідаціи, разомъ 140 зр. Мимо сего выставлено єму рахунокъ на 1100 зр. Хлопъ тôлько зчудовавъ ся; але кажутъ ему, що можна погодити ся зъ ліквідаціею. Обчислюе вôнъ собѣ що може належати ся найбôльше 550 зр.; але вôнъ готовъ заплатити и въ двое тôлько, щобы лише позбути ся клопоту. Высылае вôнъ зъ тою справою д-ра Бравна до Львова. Д-ръ Бравнъ зголошуе ся до пп. д-рôвъ Кржижановского и Пайонка, а тій вôдсылають его до директора Кляйна. П. Кляйнъ жадае 1100 зр., — анѣ цента менше. Д-ръ Бравнъ дае вже 700 зр. П. Кляйнъ и ліквідаторы обѣцюють, що нарадять ся и дадуть вôдповѣдь„.

Д-ръ Бравнъ и его клієнтъ мали певну надѣю, що ихъ оферта буде принята, тымъ бôльше що зъ одной стороны банкъ, коли бы навѣть половну опустивъ зô свого рахунку, то все таки взявъ бы еще бôльше, нѣжь ему належало ся, а зъ другои стороны п. дир. Кляйнъ зъ натосомъ сказавъ: „вôдъ хвилѣ ліквідаціи селяньскій банкъ переставъ бути фінансовою институціею, а ставъ ся заведенемъ добродѣйнымъ.

Д-ръ Бравнъ и его клієнтъ не довго ждали на доказъ сказаныхъ п. Кляйномъ слôвъ, бо сей по якôмсь часѣ заявивъ, що ліквідація може зъ выставленого на 1100 зр. рахунку опустити довжникови що найбôльше 100 зр. Такъ д-ръ Бравнъ очевидно не обзнакомленый зъ дорогами, якими можна було запевнити опустъ у ліквідаціи, вôдъѣхавъ нѣ зъ чимъ.

За кôлька недѣль зголошуе ся до довжника п. Фінклеръ, показуе єму цесію, выставлену ліквідаціею банку на тую вѣрительность, та жадае заплаты цѣлои сумы 1100 зр., ще и зъ дальшими кôштами. П. Фіоклеръ ставить ся остро, переконавши ся на мѣсци, що довжникъ — господарь заможный и може заплатити. Але и довжникъ тримае ся твердо и грозить кроками судовыми, газетами и т. и. П. Фінклеръ змякъ и стануло на тôмъ, що хлопъ остаточно заплативъ 600 зр. — значить, о 100 зр. менше, нѣжь д-ръ Бравнъ дававъ вôдъ разу самôй ліквідаціи.

Отже пытане теперь: за кôлько продала ліквідація тую вѣрительность Фінклерови и длятого продала, коли вѣрительность була певна? Заходить тутъ очевидно якесь обманьство, бо хтось мусѣвъ грубо заробити зô шкодою вѣрителѣвъ и довжника. А чи такъ вôльно поступати въ ліквідаціи? Але легко бути може, що въ гарныхъ архівавъ ліквідаціи мусить бути бôльше такихъ добродѣйныхъ грабежѣвъ Фінклерôвскихъ; а може бути, що Фінклеръ бувъ тôлько пôдставленый и пôдъ покрывкою цесіи лупивъ бѣдныхъ хлопôвъ на рахунокъ якôсь третои укрытои особы.

— **Зъ ц. к. прокураторіи державнои** надôслано намъ отсе письмо: На жадане ц. і к. Команди II корпуса у Львові по мисли §. 19 закона прасового прошу Часну Редакцію о поміщене в найблизшім або в другім з ряду числі часописи слідуючого спростованя: Вість подана в Новинках нашої часописи з дня 22 серпня с. р під заголовком „Похорон офіцера Ширвата“ есть, о скілько дотичить причин поєдинку, незгідна з правдою. Після зарядженых доходжень через ц.і к. Команду корпуса були причиною мотива чисто особистої а не національної натури Неправдою есть також, якобы випадок поводуючий поєдинок лучив ся під час обіду урядженого з нагоди уродин Найяснійшого Пана, бо лучив ся доперва по обіді межи годиною 9 а 10 вечером. — Львів дня 2 вересня 1899. За ц. к. прокуратора державного [*Підпись нечеткій.*]

— **Герой зъ Ямны.** Звѣстный зъ розправы судовои герой зъ Ямны, Капитанчукъ, не дôставъ ся до Кульпаркова, куда его выслало станиславôвске староство, бо въ заведеню для божевôльныхъ на Кульпарковѣ нема теперь мѣсця. Отже Капітанчукъ повернувъ уже до Ямны и уживае свѣжого воздуха по цѣлорôчній вязници. Капітанчука увôльнено, бо пенхіятры орекли що вôнъ злочинъ сповнивъ въ нападѣ шалу. Можна сподѣвати ся, що вязниця була добрымъ средствомъ курацiйнымъ и вылѣчила свого пацієнта.

— **Вѣче касъ хорыхъ** вôдбуде ся въ сали ратушевôй у Львовѣ въ днях 8, 9 и евентуально 10 вересня зъ слѣдуючимъ розкладомъ занять: Дня 7 с. м. о годинѣ 7½ вечеромъ довѣрочный розговôръ делегатôвъ въ цѣли взаимного ближшого пôзнаня въ льокали касы хорыхъ у Львовѣ при ул. Ліндого ч. 10. — Дня 8 с. м. о годинѣ 9 рано и чатокъ нарадъ въ сали ратушевôй. Вечеромъ о год. 7 спôльна складкова вечеря. Дня 9 а въ потребѣ и 10 с. м. дальшій хôдъ и закôнченя нарадъ. При тôй и годѣ вôдбуде ся д. 9-ого о годинѣ 7 вечеромъ довѣрочна нарада урядниковъ касъ хорыхъ: 1) надъ правнымъ становищемъ урядникôвъ касъ хорыхъ и 2) надъ становищемъ, яке они повинни занять що до проекту закона о емеритурѣ урядниковъ приватныхъ. Комісія вѣчева выбрала зъ-помѣжь себе комісію господарску, котра заключила умову зъ властителемъ готелю що до дешевого помѣщеня делегатôвъ. У всѣхъ справахъ належить вôдносити ся письменно до „комісіи зъѣзду касъ хорыхъ, Львôвъ ул. Ліндого, 10“.

Комісія зъѣздова просить всѣ касы и институція, котрій ще не надбслали зголошень, щобы се зробили якъ найскорше, абы ихъ вôдпоручникамъ можна переслати карты легітимаційній, безъ котрыхъ вступъ на салю буде зборонений; крôмъ того просить ще о надбслане справоздань, особливо-жь выказу залеглостей. Порядокъ дневный буде слѣдуючій: 1) Вступна бесѣда привѣтна предсѣдателя комісіи зъѣзду. 2) Выбôръ президіи зъѣзду. 3) Десятилѣтє касъ хорыхъ: а) „Образъ загальный и касы повѣтовій“ референтъ п. Безенъ: б) „Касы зареестрованій“, реф. п. Табачковскій; в) „Касы корпораційній“, реф. п Міллеръ. 4) Хибы въ законѣ о касахъ хорыхъ, реф. п. Нахеръ. 5) Орґанізація, адміністрація и вôдносины касъ хорыхъ до властей, референты пп. Ліберманъ и дар. Гудецъ. 6) Лѣченє въ касахъ хорыхъ, д-ръ Штембартъ. 7) Заложенє санаторіи для сухотникôвъ, референты пп. Кольбушовскій и Мерта. 8) Внесеня и резолюціи.

— **Вôдъ о. Дамаскина Полѣвки,** котрый вступивши до чина св. Василія Вел., хочь зъ роду є Чехомъ, дуже горячо перенявъ ся нашимъ обрядомъ и справами нашого народу, дôстали мы до помѣщеня отсе письмо:

Поки за благословенемъ Апост. престола вступлю на корабель, щобы нести духовну помôчь братямъ Русинамъ въ Канадѣ, котрій шлють листъ за листомъ и благають о священникôвъ свого возлюбленого и взагалѣ для кождого правдивого Славянина дорогого обряду, почуваю ся до обовязку именемъ тых опущеных, до котрых ѣду по великих трудностях, ставленых въ тôй справѣ Божôй, высказати щиру подяку всѣмъ благодѣтелямъ, що будь то доброю радою и заохотою причинили ся до сего богугодного дѣла будь-то матеріальною помочею оказали свое руске серце для заморскихъ братôвъ. Сердечне спаси-Бôгъ всѣмъ!

Его Преосв. перемыскій епископъ Константинъ жертвувавъ 100 зр. и миро св. Николая. Впр. оо. крилошане Подолинъскій и Стрыйскій и секретарь Его Преосв-а Погорецкій причинили ся тежь бôльшими датками. Всесв. о д-ръ Клим. Сарницкій жертвувавъ церковній рѣчи на 100 зр. Монастирѣ оо. Василіянъ у Львовѣ, въ Жовкви, въ Улашкôвцахъ, въ Михалôвцѣ, на Ясній Горѣ въ Гошевѣ и въ Золочевѣ; СС. Василіянки у Львовѣ и въ Яворовѣ; о. игуменъ Коссакъ; оо. митраты Бѣлецкій и Туркевичъ и крил. о. Пюрко; всѣ настоятелѣ львôвскои духовнои семинаріи; всѣ крилошане станиславôвскои капітулы; чч. парохіяне тернопôльскій зô своимъ дух. отцемъ Громницкимъ; чч. парохіяне бережаньскій зъ своимъ дух. отцемъ Кордубою; чч. парохіяне черновецкій зъ своимъ дух. отцемъ крил. Костецкимъ; чч парохіяне въ Увислѣ зъ своимъ парохомъ Турулою; чч. парохіяне въ Щирци зъ своими дух. отцями; о. Витошиньскій зъ парохіянами; парохъ въ Трибухôвцахъ коло Бучача; оо. Сѣменовичъ, Матковскій, Руденьскій, Балько, Була, Курдидикъ, д-ръ Комарницкій, Лепкій, Теодоровичъ, Стрѣльбицкій, Юл. Дрогомирецкій, Березовскій, Козьоровскій, Березиньскій, Скалишъ зъ Задарова и братство церковне; о крил. Чеховичъ, о. Криницкій зъ Бобятина; оо. Филевичъ, Федюкъ, Олесницкій, Царь, Добряньскій и Войтѣховскій въ Коломыи; оо. Левицкій зô Скалы и въ Бурдяковецъ; оо. Гукъ, Лобода, Владичинъ, шамбелянъ Соневицкій, о. дек. Чернецкій; оо. Селецкій, Федоровичъ, Тишиньскій, Котлярчукъ; оо. парохи въ Олексинцяхъ, въ Угриновѣ долѣшнôмъ, въ Иванкôвцяхъ; оо. Петрицкій, Козловскій, Темницкій, Коцюба, Палагицкій, Гіль, Колодницкій, Грабовичъ, Квчура, Сваричевскій, Литвиновичъ, Смольный, Свѣчиньскій, Барусевичъ, Кушикъ, Ганкевичъ, Глѣбовицкій, Савчиньскій Днѣстряньскій, Минчакевичъ, Бахталовскій, Сельскій, Бобикевичъ, о. парохъ въ Стрыю — и всѣ Вч. Отцѣ, котрыхъ имена я або забувъ або не знаю, приймѣть мою щиру подяку! Дай Боже, щобы вѣра утвердила ся и народность укрѣпилась та розцвила!

Дальше складаю подяку Вп. Евстахію Васильковскому и его женѣ за срѣбну чашу; Фр. Меррелеви и женѣ за красну кадильницю, стихарѣ и и.; п. Герінгероим Каролеви и Ксаверу за шлюбній вѣнцѣ и 25 зр.; СС. Служебницямъ въ Ланôвцяхъ за ушите фелона и и.; Товариству „Просвѣтъ“ за гарнѣ книжки духовній и просвѣтній; Братству Ставропігійскому за оправленє Євангеліе та иншій книжки и за опусть 20% на всѣхъ книжкахъ церковныхъ; фірмѣ Дымета за матерію на чорный фелонъ; п Traeffel въ St. Gallen за свѣтлый фелонъ вартости 120 зр.; фірмѣ Kriecki u. Sweiger за фелонъ; п. Выпаскови золотникови за мѣрній цѣны при купнѣ церковныхъ рѣчей, такъ само п. Устеньскому; Вп. Витошиньскому и его женѣ за жертвы до церкви; Вп. донькамъ о. дек. Кордубы за вышиване покрывало пôдъ Євангеліе и всѣмъ благодѣтелямъ канадійскои місіи.

Вкôнци прощаюсь зô усѣми Вами и дякую за добре серце и щире жертволюбіе. Богъ най крѣпить Васъ тутъ у Вашôмъ рôднôмъ краю, най крѣпить Вашу мозольну працю коло просвѣты сего доброго народу и благословить ей! Мы, хотяй за моремъ и за горами, не забудемо на чужинѣ на Васъ братôвъ; хотяй тѣломъ далекій, духомъ будемо завсѣгды зъ Вами. Не забувайте на насъ и Вы та полишѣть для насъ мѣсце у Вашихъ серцяхъ, бо мы брата Вашій, а любовь наша до Васъ тымъ бôльша чимъ дальшій простôръ дѣлить насъ вôдъ себе. Прощайте и живѣти многая а благая лѣта:

О. Дамаскинъ Полѣвка Ч. С. В. В., місіонарь канадійскій.

P. S. Хвальна Редакціе! Буду и зъ вôдтамъ писати вамъ за всѣ вôдносины нашого народу, щобы вже разъ выяснила ся канадійска справа. Иншій редакціи прошу о повторене сеи подяки.

— **Зъ Миколаева надъ Днѣстромъ** пишуть намъ: Нинѣ [1 ого с. м.] приключивъ ся у насъ страшный выпадокъ. Гончаря Сеника, копаючого глину, присыпавъ обрывъ. Сконстернований симъ напраснымъ выпадкомъ товаришѣ почали справдѣ кликати о помôчь, але самій черезъ якійсь часъ були безчинній. Доперва п. Стефанъ Ивасикъ, слухачъ IV. року богословія, случайно переходячи мимо, сейчасъ, коли довѣдавъ ся про выпадокъ, кинувъ ся енергічно въ помôчь нещасливому. Примѣръ подѣлавъ. Взяли ся до вôдкопуваня и незабаромъ добуто жертву. По удѣленю першои помочи бравымъ богословомъ Сеникъ прийшовъ до себе и є надѣя удержаня его при житю. Зворушаюча була сцена, коли жѣнка та дѣти нещасного крôзь слезы дякували п. Івасикови. — *М. М.*

— **Вызыскъ легковѣрныхъ.** Великомѣскій промысловцѣ выдумують на всѣ способы якъ бы зъ селюхôвъ провінціальныхъ грошики злупити. Однымъ зъ такихъ способôвъ є шумній анонсы, що за баєчно низку цѣну продае богато а добрыхъ товарôвъ. Все се есть тôлько лапка на легковѣрныхъ, що дають вѣру въ то, чого бути не може, хотѣли бы ва пôвдурно добрій рѣчи набути. Тымчасомъ они платять въ двое, въ трое бôльше нѣжь варта. Одинъ зъ такихъ „надутыхъ“ берлиньскимъ промысловцемъ жадае вôдъ прокураторіи, щобы выточила процесъ о обманьство, бо промысловець оголосивъ, що спродае 150 предметôвъ до ужитку за 3 марки, они зъ почтою и цломъ коштували 3 марки и 40 фенигôвъ, а тымчасомъ они найбôльше варта 50 фенигôвъ. Ба, але „промысловець“ той скаже, що се у него бôльше варта. Отже найпевнѣйша рада: не давати ся лапати на вудку, особливо не лакомити ся, що дôстанешь за пôвдармо .

— **Дрôбній вѣсти.** Вчера въ полудне вôдбуло ся у Львовѣ въ ринку пôдъ ч. 7. торжественне отворене новоосноваого приватного курсу приготовляючого до испытôвъ вступныхъ для школъ середныхъ, зорґанізованого учителемъ Ник. Будзановскимъ. — Въ Яслѣ въ мѣскôмъ парку вôдслонили вчера Поляки торжественно памятникъ Тадея Костюшки, дѣло рѣзьбаря Тадея Блотницкого. Въ торжествѣ взяла такожь участь молодѣжь изъ школъ народныхъ и зъ гімназіи. — Въ Кельцахъ жѣнка одного дозорця каменицѣ породила щасливо четверо дѣтей.

Именованя, перенесеня, вôдзначеня и пр.

— **Именованя.** Львôвскій высшій судъ краевый именувавъ авскультантами пратикантôвъ: Алекс. Фріда, Вен. Пиевского, Мих. Лѣськевича, Ром. Дом. Зембу, Іос. Зґуральского, Меч. Зіебавера, Сев. Жабокрицкого, Фр. Залуского, Мих. Андр. Хомулака, Альфр. Сандера, Бд. Штавфера, Генр. Рузічку, Каз. Вшеличиньского, Нестора Сенету, Ивана Каз. Вал. Солтиса. Ив. Гиґінуса Тайсейра, Ад. Генр, Затея, Иґн. Мих. Менциньского и д-ра Іос. Роттеремана, а такожь Вільг. Рубіньского и Авр. Исака Фіша кандидатôвъ адвокатуры.

Посмертній — ǂ — оповѣстки.

Кость Темницкій, сынъ о. Александра и бл. п. Ольги зъ Лисинецкихъ, студентъ II. року правъ, упокоивъ ся въ суботу въ 21 рощѣ житя. В. ѳ. п.

Вѣсти зъ Перемыскои Еп.

Въ пропозицію принятій: на Змиевиска дек. яворôвского оо. Стефанъ Сапрувъ, Евстахій Цепиньскій, Василь Волошиньскій, Ант. Скобельскій и Діон. Гичко; на Добру шляхоцку дек. бирчаньского оо. Илія Маковей, Артемій Мельникъ, Петро Ясеницкій, Кирилъ Пирожокъ. — До институціи завôзваній оо. Теофіль Хоминьскій на Мединичѣ дек. дрогобицкого, Іосифъ Прегорієусъ на на Буцôвъ дек. перемиско-загородского, Миронъ Чиряньскій на Лужокъ дольный дек. мокряньского, Даманъ Гура на Новс село дек. куликôвского и Ив. Станчакъ и Высоцко дек. ярославского. — Завѣдательства дôстали оо. Кирилъ Пирожокъ въ Терновѣ гôрнôй дек. ольховецкого, Ром. Залитачъ въ Грозьовôй дек. добромильского и Ром. Кордасевичъ въ Пôдбужи дек. мокряньского. — Сотрудництво въ Купновичахъ дек. комаряньского одержавъ о. Петро Гараснмчукъ. — Презенту на Вороблячинъ дек. любачѣвского дôставъ о. Володимиръ Папинъ. — Емиліянъ Кормошъ катихитъ при 6-клясовôй школѣ мужескôй въ Перемышли, именованый заступникомъ катихита при ц. к. II. [рускôй] гімназіи въ Перемышли до помочи дѣйстному катихитови на рôкъ школьный 1899/1900.

Вѣсти зъ Епархіи Станиславôвскои.

О. Андр. Федикъ увôльненый вôдъ прав. сотрудництва Красѣвѣ. — Введенй оо.: Анд. Стрѣльчикъ яко прав сотрудникъ въ Туглуковѣ, Мих. Филиповичъ яко завѣдатель въ Ясеновѣ и Андр. Федикъ яко прав сотрудникъ въ Поморцахъ. — Консисторія вставилась до намѣсництва о продовженє платы зъ реліг. фонду для прав сотрудника въ Иванôвцѣ. — Титулъ стола удѣлило намѣстництво укôнченымъ богословамъ Юл. Козловскому и Володим. Стотанчику. — Папа Левъ XIII. давъ укôнченому богослову Юст. Гôбряку розрѣшенє вôдъ недостатку лѣтъ [18 мѣсяцѣвъ] для одержаня степени пресвитера. — Теодоръ Кушнѣрь, господарь въ Неванскахъ, поставивъ на свôй рахунокъ иконостасъ въ церкви, коштомъ до 1000 зр. и за те удостоивъ ся вôдъ Еп. Ординаріята похвально и грамоты зъ архіерейскимъ благословенемъ.

Наука, штука и література.

— Віденьского тыжденника „Die Zeit“ появивъ ся 257-ый зошитъ зъ такимъ змѣстомъ: Politische Ventile. Von K. — Die dynastische Frage in der Geschichte Serbiens. Von Alexander Petrowitsch. — Sexualjustiz und Sexualpolizei. Von Karl Jentsch. — Ein Nachzügler des Materialismus. Von Dr. Heinrich Gomperz. — Die classische Kunst. Von Willy Pastor. — Van Dyck. Von Fernand Knopff. — Aus der Tiefe. Von Max Messer. — Die Woche. — Bücher. — Revue der Revuen. — Die Erlösung Von Jakob Wassermann.

Передплату на сей выжденникъ чвертьрѣчно 3 зр. приймають почта, всѣ книгарнѣ и адміністрація: Wien, IX/3, Günthergasse I. Числа на показъ даромъ и оплатно.

Телеґрамы „Дѣла“.

Вѣдень 4 вересня. Цѣсарь вернувъ зъ маневрѣвъ въ Чехіи, а разомъ зъ нимъ такожъ вѣйсковій репрезентанты чужихъ державъ. Вчера приѣхавъ тутъ президентъ угорского кабінету, Сель. — Въ будовничѣмъ департаментѣ галицкого намѣстництва системізовано одинайцять новыхъ посадъ.

Бѣльградъ 4 вересня. Слѣдство въ справѣ атентату укѣнчене. Обжалованыхъ подѣлено на двѣ ґрупы. Одна ґрупа ложена зъ 6 особъ, буде обжалована о атентатъ и державну здраду; друга, зъ 10 особъ, буде вѣдповѣдати за обиду маєстату.

Гаґа 4 вересня. Зъ Трансвалю надѣйшли дуже поважнѣ вѣсти. Крїґеръ є тои гадки, що Анґлія не прийме нѣякихъ уступокъ, бо она хоче мати вѣйну за всяку цѣну. Симпатизуючи зъ Трансвальцями Голяндцѣ, урядили вчера передъ анґлійскимъ конзулятомъ въ Газѣ масову демонстрацію.

Льондонъ 4 вересня. Вѣйна зъ Трансвалемъ майже певна. Зъ Іоганесбурґа высилають жѣнки и дѣти. Вѣддѣлы Боерѣвъ заняли граничнѣ пасма ґѣръ и фортифікують ихъ артилерію.

Парижъ 4 вересня. Въ Преторіи 2000 Нѣмцѣвъ оферувало трансвальскому правительству свои услуги. Въ Іоганесбурзѣ арештовано кѣлькохъ аґітаторѣвъ, а мѣжь ними пѣдъ закидомъ державнои здрады Пакермана, редактора дневника чужинцѣвъ Leader'a.

Надѣслане.

ПЕРЕКАЗЫ

на Варшаву, Берлинъ, Парижъ, Лондонъ

выдае

СОКАЛЬ и ЛІЛІЕНЪ

банковый Дѣмъ и контора вымѣны у Львовѣ.

Порученя зъ провінцій выконують ся вѣдворотною почтою. 7 (I.)

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

Оптикъ и Механікъ у Львовѣ, площа Ґалицка ч. I., противъ Банку Гіпотечного на пивтаціяхъ площи Ґалицкой

поручае въ великѣмъ наборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ:
окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокле, далекозиды, барометры, термометры, рѣчній арєометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсшѣґы, таксы кѣрничѣ, піоны, лѣбедѣ, нівометры и т. п.

Уряджене дзвонкѣвъ електричныхъ.

Всякій направы полагоджують ся якъ найскорше и найдешевше. 46-7

Цѣна збожа и другихъ продуктѣвъ.

31 н. ст. серпня 1899.

Львѣвъ: Пшениця стара 8·25 до 8·50, пшениця нова 7·75 до 8·—, жито старе 5·90 до 6·20, жито нове 5·75 до 6·—, овесъ старый 5·50 до 6·—, овесъ новый —·— до —·—, ячмѣнь пашнистый 5·25 до 5·50, ячмѣнь броварный —·— до —·— горохъ пашнистый 5·25 до 5·50, до вареня 6·25 до 9·75, вика 4·40 до 4·60, насѣне льняне —·— до —·—, насѣне конопне —·— до —·— бѣбъ —·— до —·—, бобикъ 4·40 до 4·60, гречка 7·25 до 7·50, конюшина червова 42·— до 46·—, конюшина бѣла 30·— до 35·—, конюшина шведска —· до —·— кукурудза стара 5·80 до 6·—, кукурудза нова —·— до —·—, рѣпакъ 10·25 до 10·50, хмѣль старый 65·— до 75·—, хмѣль новый за 65 кілько —·— до —·—, оковита готова за 10.000 літрѣвъ 17·50 до 18·—, на термінъ 16·25 до 16·75.

Курсъ Львѣвскій

зъ дня 1 н. ст. вересня 1899.

Акція за штуку безъ купона.	Плат.	Жад.
Зелѣзн. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. к.	210 80	212 80
Зелѣзн. Львѣв.-Черновц.-Ясси по 200 зр.	283 50	286 —
Банку гипот. галиц. по 200 зр. а. в.	375 —	384 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	— —	— —
Банку для торговлѣ и промыслу 200 зр.	198 —	200 —
Листы заставнѣ за 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а.в. выльос. зъ 10% прем.	110 —	110 70
Банку гипот. гал. 4½% а. в. льос. 50 л.	100 —	100 70
„ „ „ 4% 60 л. по 200 кор.	96 50	97 20
„ краєвого 4½% а. в. льос. въ 51	100 20	100 90
„ „ 4% а. в. льос. въ 57 л.	97 20	97 90
Товариства кредит. 4% (I емісія)	97 —	97 70
„ „ 4% льос. въ 41½ л.	97 —	97 70
„ „ 4% льос. въ 56 л.	94 —	94 70
Облиги на 100 зр.		
Галиц. фонду пропинаційного 4% в. а.	97 50	98 20
Буков. фонду пропинаційного 5% в. а.	102 50	— —
Комунальнй Банку краєв. 5% (II. ем.)	102 —	— —
„ „ „ 4½% (III.ем.)	100 70	101 —
Позички краєвои зъ 1873 по 6% а. в.	108 —	— —
Позички краєвои въ 1893 по 4% а. в.	96 10	96 80
Позичка м. Львова 4% по 200 коронъ	93 20	93 90
Льосы:		
Мѣста Кракова	27 —	28 25
Мѣста Станиславова	56 —	— —
Монеты:		
Дукатъ цѣсарскій	5 66	5 76
Наполеондоръ	9 53	9 63
Пѣвъимперіялъ	— —	— —
Рубель срѣбный	1 23	1 27
Рубель паперовый	1 27	1 28
100 марокъ нѣмецкихъ	58 70	59 15

Портретъ Тараса Шевченка

Цѣна 50 кр.

Дѣстати можна въ товариствѣ „Просвѣта“ у Львовѣ Ринокъ ч. 10.

4¾ кіло кавы

netto безъ оплаты порта за послѣ платою або за передплатою, гарант. найлѣпшій товаръ.

Аерика Мокка, перл.	зр.	3·55
Сантосъ знамен.	„	3·50
Сальвадоръ, зелена знамен.	„	3·35
Цейлонъ синаво зел. знам.	„	5·25
Золота Ява жовтава, знам.	„	5·10
Перлова знаменита	„	5·10
Араб-Мокка найзнам., аром.	„	5·35

Цѣнникъ и тарифа цлова gratis.

Ettlinger et Co. Hamburg.

Повѣдомляю

Укѣбно моихъ Р. Т. Вѣдбирателѣвъ, що

Бюро замовлень и фабрику тутокъ египетских

„ПРІМУСЪ“

перенѣсъ я

зъ улиць Малецкого на улицю

Мацкевича ч. 2.

рѣгъ площѣ Смольки у Львовѣ.

Тепер выраблюю и поручаю тутки:

„Прімусъ“ египетскій нет вещей

„Прімусъ“ спеціяльно французскій „бѣлій Abadie“.

„Прімусъ“ спеціяльній французскій жовтій „Mais Abadie“

Вырѣбъ загально признаный за найлѣпшій набути можна у всѣхъ трафікахъ и гуртомъ у фабрицѣ: Львѣвъ ул. Мицкевича 2.

Зъ повнымъ поважанемъ

К. ПРІМУСЪ.

383 1—3

Ботаніка

на висші класи шкіл середних. Після учебника Д-ра О. Ростафиньского. Складивъ Іванъ Верхратский. Выд. з р. 1896. Ціна 1 зол. 20 цент. в. ав.

Д-ра О. Ростафиньского

Ботаніка

на низші класи шкіл середних. На язык руский передложив Іван Верхратский. Видане друге. У Львові 1898. Ціна 70 цент. в. ав.

Мінералёґія

на низші класи шкіл середних, учебник А. М. Ломницкого, передложив і подекуди доповнив Іван Верхратский. Видане друге. 1898. Ціна примірника: 70 цент. в. ав.

Спис важнѣйшихъ выразовъ

зъ рускои ботаніčнои термінольоґіи и номенклятуры. Складивъ Іванъ Верхратскій. Выд. р. 1892. Ціна 30 цент. в. а.

Видания ті можь дістати в книгарні Ставропиґійскій або у автора, професора рускої ґімназиї в Львові. При замовленю у автора що найменше двох примірників наведених виданій в якій небудь комбінації (пр. 1 примірника ботаніки і 1 пр. мінеральоґії, або 1 примірника ботаніки і 1 пр. Спису, або 2 пр. ботаніки, або 2 пр. мінеральоґії, або 30 пр. Спису) порто оплачує автор.

Проф. Д-ра Александра Огоновского „СИСТЕМ АВСТРИЙСКОГО ПРАВА ПРИВАТНОГО“ виданий Д-ром Петром Стебельским: том I. Загальні науки і право річеве; том II. Право облігаційне і право спадкове — появив ся вже в книгарскій торговлі і можна его набути в книгарні Наук. товариства ім. Шевченка і в Ставропиґійскій. Кождий том по 5 зр. 50 кр.

Запрошене до передплаты на дѣло:

ПРИКАРПАТСКА РУСЬ

въ XIX-омъ вѣцѣ

въ біоґрафіяхъ и портретахъ єи дѣятелей

съ увзглядненьемъ замѣчательныхъ людей, котрыхъ 1772 р. застав при жизни,

написавъ на підставѣ автобіоґрафичныхъ записокъ и архівально-библіотечныхъ матеріялѣвъ

ИВАНЪ Е. ЛЕВИЦКІЙ.

„Прикарпатска Русь“ буде появлятись, почавши отъ падолиста 1898 р. правильно кождого другого мѣсяця выпусками по 7 листѣвъ печати зъ портретами замѣчательныхъ дѣятелѣвъ. Кождыхъ 10 выпускѣвъ буде становити томъ, а всѣхъ томѣвъ буде шѣсть.

Пренумерата на 10 выпускѣвъ выносить 10 коронъ; на 5 выпускѣвъ 6 коронъ. Выпуски поодиноки не будуть продавались.

Пренумерату належить присылати выключно на адресу: п. Антѣнъ Хэйнацкій, управитель книгарнѣ Ставропиґійского Института у Львовѣ, Руска улиця число 3.

Перший выпускъ вже появився а вторый печатаєсь.

АРѢТЪ вѣльчастый цинковый до о городжень по зр. 4 за 100 метрѣвъ вразъ зъ клюбками до утриманя. Сѣтка дротяна лякирована до заслоны вѣконъ по 1 зр. за метеръ квадратовый

поручае ПЕТРО ХЩОНСТОВСКІЙ торговля зелѣзна у Львовѣ. площа Капітульна ч. 1 напротивъ катедры.

МОЛИТВЕНИКЪ ДЛЯ ДѢТЕЙ

виданій

коштомъ руского тов. педаґоґичного

В полотняній оправі з золоченим хрестом 20 кр. В папировій окладці 15 кр.

Продае ся в книгарни Наук. тов. ім. Шевченка, Львів, ул. Чарнецкого ч. 26.

Пошукую инструктора академика, котрый пѣдучивъ бы зъ ученикомъ зъ II. ґімназ. клясою зробити за рѣкъ вступный испытъ до V ґімназ. класы. Зголошеня приймаю заразъ — И. Криницкій, гр. к парохъ въ Голыни, почта Калушъ. 386 1—3

Студентъ II. року фільософіи пошукуе лекцій у Львовѣ. Близшій вѣдомости подасть: Хомикъ, „Просвѣта“ Ринокъ ч. 10. 385 1 3

НОВОСТИ!

Промыслу краєвого

на

Сезонъ теперѣшный

якъ:

Сукна — Коцы
Дерги — Бурки
Гавельоки — Гуньки
Сердаки — Портіэры
Макаты — Кілимы
Барханы — Полотна
Бѣле столове
Рушники — Гафты
Крайаты — Рязѣбы
Кошѣ — Меблѣ
Майолики и т. п.

поручають въ найбѣльшѣмъ выборѣ по цѣнахъ фабричныхъ

Базары краєвѣ

краєвого Звязку Промыслового у Львовѣ, ул. Третього Мая 5.

Въ Краковѣ, Ринокъ. — Въ Перемышли улиця Мицевича — Въ Тернополи ул. Панєка. — Въ Станиславовѣ ул. Казимирѣвска. — Въ Новѣмъ Санчи ул. Краковска 7.

Приймае ся замовленя на

Готовѣ одяги мужескій Мундурки шкѣльній

(затвержденій ухвалою ц. к. Краєвои Рады Шкѣльнои)

Гавельоки Сокѣльскій

(затвержденій ухвалою Звязку Товариствъ Сокѣльныхъ)

! Пѣдпираймо промыслъ краєвый !

834 1—4

Цѣс. корол. упривил.

Рафінерія спіритусу, Фабрика руму, ліксрѣвъ и оцту

Юлія Миколяша Наслѣдникѣвъ

Якова Шпрехера и С-ки

у Львовѣ

поручае старѣ горѣвки польскій, розолісы, лікеры, румы правдивѣ зъ Ямайки, коняки, спіритусъ, „Bongout“ на наливки, такожъ правдивый оцетъ спіритусовый. 866 82—?

Склады для мѣста: улиця Галицка ч. 1. — и улиця Коперника ч. 9.

КАВУ

въ 5-кільовыхъ мѣшочкахъ франко

по 9 зр. 20 кр., 10 зр. 20 кр., 10 зр. 70 кр. и 11 зр. 20 кр.

ВИНО

въ 5-кільовыхъ барилочкахъ франко

по 3 зр.; 3 зр. 30 кр.; 3 зр. 70 кр.; 4 зр. 10 кр.; 4 зр. 50 кр.; 4 зр. 90 кр. (Дорожшій вина фляшками)

высилае

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ и ФІЛІИ.

92 99—?

ПЕРША и НАЙБѢЛЬША

Молочарня Замарстинѣвска

МИХАИЛА ДОМАРАДСКОГО

Замарстинѣвъ ч. 152.

Маючи щоденно кѣлька тысячь літрѣвъ найлучшого молока зъ першорядныхъ фѣльварковъ, завѣдомляю Шпов. Публіку давбиску, Институты выховуючій, якъ такожъ властителѣвъ крамницъ, що вѣдставляю до домѣвъ два разы денно безъ найменшого вынагородженя всякій набѣлъ [почавши вѣдъ одного літра молока або кватирки сметанки] по можливо найдешевшихъ цѣнахъ, а именно: 851

свѣже молоко 1 літръ по	10 кр.
збиране молоко 1 літръ по	4 кр.
сметанка Нр. 1. 1 літръ по	32 кр.
сметанка Нр. 2. 1 літръ по	24 кр.
сметанка пѣнкова 1 літръ по	80 кр.
масло кухонне 1 кільо	1 зр.
масло десерове 1 кільо	1·20 зр.

Розкладъ ѣзды поѣздѣвъ зелѣзничихъ важный вѣдъ 1 мая 1899.

пѣсля часу середно-европейского [пѣзнѣйшого о 36 мінутъ вѣдъ часу львѣвского.]

посп. приходить о	особ. приходить о	до Львова
		День
6·10		Зъ Черновець, Ицканъ, Станиславова
6·50		„ Бруховичъ вѣдъ 7/8 до 10/8.
7·10		„ Замиоводы „ „ „
7·40		„ Янова (гол. дворець)
7·55		„ Лавочного „ „
7·44		„ Тернополя на Пѣдзамче
8·05		„ „ „ гол. дворець
8·15		„ Сокаля, Равы руской
9·—		„ Кракова, Вѣдня, Орлова
11·15		„ Ярослава, Любачева
11·55		„ Ицканъ, Черноп. Станислав.
1·01		„ Янова на гол. дворець
1·30		„ Кракова, Вѣдня
1·40		„ Сколього, Хирова, а зъ Лавочного вѣдъ 1/7 до 15/8.
1·50		„ Ицканъ, Станиславова
2·20		„ Пѣдволочискъ на Пѣдзамче
2·35		„ „ „ гол. дворець
5·15		„ „ „ Пѣдзамче
5·40		„ „ „ гол. дворець
5·55		„ Сокаля
		Ночь
12·10		Зъ Сколього, Калуша, Борыслава
12·30		„ Черновець, Букарешту
2·16		„ Кракова, Вѣдня, Орлова
3·05		„ Пѣдволочискъ на Пѣдзамче
3·30		„ „ „ гол. дворець
6·00		„ Кракова, Вѣдня, Самбора, Сянока
6·10		„ „ „ Хирова
6·20		„ Ицканъ, Пѣдвисокого, Козовы
7·58		„ Янова вѣдъ 1/8 до 21/8, и вѣдъ 16/8 до 30/8 що дня а вѣдъ 1/8 до 12/8 недѣлю и свята
8·15		„ Бруховичъ вѣдъ 7/8 до 30/8, и 16/8 до 16/8.
8·30		„ Бруховичъ вѣдъ 1/8 до 12/8 що день
		„ Кракова, Вѣдня, Любачева
9·21		„ Янова вѣдъ 1/8 до 15/8.
9·55		„ Кракова, Вѣдня, Пешту, Сянока
10·10		„ Ицканъ, Козовы, Пѣдвисодкого
10·08		„ Пѣдволочискъ, Брод Кошичинець
10·25		„ „ на гол. дворець
10·30		„ Лавочного, Хирова, Пешту

посп. відходить о	особ. відходить о	зъ Львова
		День
	6·20	до Лавочного, Пешту, Борыслава
	6·15	„ Пѣдволочискъ, Одесы, Козовы, г. д.
	6·30	„ Ицканъ, Букарешту, Радовцѣвъ
	6·30	„ Пѣдволочискъ зъ Пѣдзамча
8·30		„ Кракова, Любачева, Орлова, Вѣдня
	8·45	„ „ Вѣдня, Хирова, Стружа
	9·10	„ Сколього, до Лавочного 1/7 до 15/7
	9·25	„ Янова
	9·35	„ Пѣдволочискъ зъ гол. дворця
	9·45	„ Ицканъ, Сопова, Бергомету
	9·53	„ Пѣдволочискъ зъ Пѣдзамча
	10·10	„ Белзця, Равы, Любачева
	12·50	„ Янова 1/7 до 15/8 недѣлѣ и свят
1·55		„ Пѣдволочискъ зъ гол. дворця
2·08		„ „ „ Пѣдзамча
	2·15	„ Бруховичъ 7/8 до 10/8 недѣлѣ и свят
2·45		„ Ицканъ, Гусятина, Кережезе
2·55		„ Кракова, Вѣдня, Хабовки
	3·05	„ Стрыя, Сколього лишь 1/8 до 30/8
	3·15	„ Янова, вѣдъ 1/8 до 30/8.
	3·20	„ Зимной воды 7/8 „ 16/8.
	3·25	„ Бруховичъ „ „ „
	5·25	„ Ярослава
		Ночь
12·50		до Кракова, Вѣдня, Берлина
2·36		„ Ицканъ, Констанцій, Букарешту
	4.10	„ Кракова, Хирова, Коросна
	5·50	„ Бруховичъ вѣдъ 7/8 до 10/8
	6·26	„ Ицканъ, Радовець, Кімполюнгу
	6·40	„ Кракова, Вѣдня, Берна, Варшавы
	6·50	а Орлова вѣдъ 13/8 до 15/8
		„ Янова вѣдъ 1/8 до 15/8 въ будній дни
	7·00	„ Лавочного, Мунькача, Хирова
	7·10	„ Сокаля, Равы руской
	7.20	„ Тернополя зъ гол. дворця
	7·42	„ „ „ Пѣдзамча
	7·47	„ Янова 7/10 до 30/8 1900 включно
	8·35	„ „ 1/8 „ 22/8 и 16/8 до 30/8
	9·11	„ „ 1/8 „ 12/9 недѣлѣ и свята
	10·40	„ Ицканъ, Гусятина, Радовець
	10·50	„ Кракова, Вѣдня, Ивонича
	11·10	„ Пѣдволочискъ, Бродѣвъ г. дворца
	11·32	„ „ Грималова, Пѣдзам.

ЗАМѢТКА: Пора нѣчна числить ся вѣдъ 6 годины вечеромъ до 5 годины 59 мінутъ рано. — Бюро информаційне ц. к. зелѣзницѣ державнои при ул. Красицкихъ ч. 5.

При закупнѣ товарѣвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець и одѣчальный редактеръ Иванъ Белей. Папѣръ въ склр. Черхавьскаго. Зъ друкарнѣ Института Ставропиґійского, пѣдъ зарядомъ Іосифа Данилюка

Ч. 189. Львовъ, Второкъ 24 Серпня (5 Вересня) 1899. Рочникъ XX.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских свитъ) о 5-тій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзначнѣйшихъ новѣстей“ выходитъ въ второкъ, и въ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимаютъ: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне Бюро огологошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килинського 2; — въ Ярославю: Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11.; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и надежитбеть за инсераты платей у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатком

въ Австрія:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року	12 зр.
у Львовѣ:			
на цѣлый рѣкъ	16 зр.	на пѣвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застережене. — Рекламаціи неопечатаній вѣдъ вѣдъ порта.

Поодинокє число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня звыкли приймають ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одного стрѣчки инсератового або ин мѣсце а въ рубрицѣ „Надсланє“ по 25 кр. а. в.

Подяки и инші домесеня приватні числять ся по 15 кр. вѣдъ стишка.

Переглядъ політичный.

Процесъ въ Ренахъ, котрый зачинавъ вже бути дуже скучный, ожививъ ся наново. Такихъ живыхъ сценъ якъ вчера, було не богато въ часѣ цѣлого процесу. Плюгавій махінаціи штабовцѣвъ що выйшли вчера на верхъ, штубацкій а безличній выкрути, такъ зворушили всѣхъ присутныхъ, що мало хто зъ интересованыхъ въ процесѣ, мігъ запанувати надъ собою. Навѣть такій спокійный, обчисляючій ефектъ кождого слова Лаборі стративъ рѣвновагу. Збентеженый дрожавъ на цѣлѣмъ тѣлѣ и вже не говоривъ, але кричавъ пѣдненесенымъ голосомъ и порывавъ за собою авдиторію.

По тайномъ засѣданю, на котрѣмъ офіцеръ артилеріи закінчивъ фахове поясненє бордера, переслухано яко свѣдка якесь темне индівідуумъ, якогось шпатурника Чернускаго. Що до особы сего свѣдка, доброго знакомого Don Кіхота Боренера, то доси ще не стверджено, хто вѣнъ такій. Вѣнъ самъ доказує, що походитъ зъ старои сербскои родины королѣвскои, але мусѣвъ зъ Сербіи утікати. Якійсь часъ служивъ въ австрійскѣй арміи, але въ короткѣмъ часѣ взявъ вѣдпустку и въ 1894-роцѣ пріѣхавъ до Франціи. Не менше якъ цѣлый его родовѣдъ и цѣле жите, фантастичній суть его зізнанія. Свѣдокъ зізнає, що у одного зъ дипльоматѣвъ бачивъ разъ списъ загранічныхъ агентѣвъ у Франціи и що въ тѣмъ списѣ було имя Дрейфуса. Одинъ французкій офіцеръ сказавъ ему, що у Франціи можна все осягнути, коли хто добре заплатитъ и послугує ся жидами. Въ пару днѣвъ пѣзнѣйше сей офіцеръ нагло выѣхавъ, а незадовго потѣмъ арештовано Дрейфуса. Чернускій твердитъ, що все те опонѣвъ бувъ офіцеровi въ міністерствѣ вѣйни, котрый списавъ зъ нимъ протоколъ. На питанє Деманжа правительственный комісарь заявивъ, що не информувавъ ся о національности свѣдка. Лаборі запротестувавъ бувъ, що комісарь апелює до загранице и спровадивъ свѣдка чужинця. Супротивъ того оборонцѣ такожъ поставляютъ вѣдповѣдне внесене и зажадаютъ, абы въ дипльоматичнѣй дорозѣ сконстатовано, чи, якій и кимъ документы зъ Франціи выдано заграници. На дальшій питанія Лаборіого Чернускій заявляє, що особу котра его информувала, може зрадити лишь на тайномъ засѣданю.

Секретарь слѣдчого судьѣ, Андре вѣзнає, що чувъ, якъ Анрі сказавъ до Бертюля: „Прошу на мене не напирати, передовсѣмъ треба ратувати честь арміи. О нѣщо васъ бѣльше не прошу, якъ лишь о се, абы вы менѣ лишили Естергазого. Най собѣ Ді Патї пальне въ лобъ“.

Дальшій свѣдокъ д-ръ Вайль, котрый мавъ колись сказати, що Дрейфусъ бувъ газардовымъ грачемъ, заявляє, що вѣнъ нѣколи нѣкому нѣчого подѣбного не говоривъ, бо знає що Дрейфусъ є взѣрцевымъ мужемъ и въ карты нѣколи не гравъ. Такъ само кузинъ Дрейфуса, професоръ Гамардъ зізнає, що нѣчого не знавъ и нѣколи нѣкому не говоривъ о неморальнѣмъ житю Дрейфуса. Нѣкому не говоривъ такожъ, що вѣнъ, або хто небудь зъ родины Дрейфуса вѣрить въ его вину. Свѣдокъ Пеплєве, котрый мавъ чути вѣдъ Гартмана, що деякій члены родины вѣрять въ вину Дрейфуса, потверджує зізнанія Гартмана. Коли генералъ Гонсъ довѣдавъ ся о розмовѣ свѣдка зъ Гартманомъ, запросивъ его до себе, и просивъ его повторити ему цѣлу розмову. Свѣдокъ зробивъ се. Що до фактѣвъ котрій по думцѣ Гартмана могли бы на Дрейфуса некористне свѣтло кинути, то могли бути що найбѣльше его вѣдносины до жѣнокъ, коли Дрейфусъ ще не бувъ жонатый. Свѣдокъ бувъ здивованый тымъ, що Гонсъ, такъ докладно переслухувавъ его. Генералъ запримѣтивъ се и сказавъ: „Вы не сказали намъ нѣчого нового. Мы дуже добре поінформованій, але намъ дуже богато залежитъ на тѣмъ, що о справѣ знає родина Дрейфуса“. Свѣдокъ повторивъ ще разъ, що о тѣмъ нѣчого не знає. Тогды генералъ додавъ, що справа не має для него нѣякои ваги. „Можете панове представити собѣ, якъ я счудувавъ ся, коли д' Окань сказавъ менѣ, що моя розмова зъ Гонсомъ дѣстала ся до тайного dossier. Опѣсля той д' Окань повѣдомивъ мене, що ген. Боздефръ мавъ у руцѣ актъ о моѣй розмовѣ зъ Гамардомъ и сказавъ: „Але я знаю, що той Пеплєве не є зъ нами, отже волю, абы актъ пропавъ зъ dossier“. За хвилю я довѣдавъ ся, що въ dossier знаходитъ ся актъ стверджуючій, що пѣсля моеи розмовы зъ Гамардомъ деякій зъ родины Дрейфуса вѣрять въ его вину. Я очевидно уважавъ за свій обовязокъ запереченти сесю ложь. Ген. Роже пѣдсунувъ менѣ такожъ слова: „Тесть Дрейфуса Гамардъ заплатилъ за него довги“. Отже я рѣшучо заперечую се. Просто не можу повѣрити, якъ можна до тои степени посунути свою смѣлѣсть, абы кузина перемѣновати на тестя. Прошу показати менѣ сей актъ зъ тайного dossier и сконфронтувати мене зъ авторомъ того „документу“ — Секретарь трибуналу вѣдчитує згаданый документъ, зъ котрого выходитъ, що Гамардъ сказавъ Пеплєвому, що деякій члены родины Дрейфуса довѣдались о деякихъ рѣчахъ, котрій кажуть вѣрити въ вину Дрейфуса Пеплєве потвердивъ истноване тыхъ рѣчей передъ ген. Гонсомъ. Ген. Гонсъ, выкликаный президентомъ, каже: „Той справѣ приписують за велике значѣня. Навѣть признаю, що деякій уступы документу недокладно повторено“. Пеплєве вѣдповѣдавъ рѣшучо, що Гонсъ сказавъ въ тѣмъ документѣ саму неправду и що Роже передъ касаційнымъ трибуналомъ „помылився ся“ пѣдъ присягою. Роже: „Сей документъ служивъ лишь яко свѣдоцтво моральности, а не яко доказъ вины Дрейфуса“. Свѣдокъ: „На всякій случай Кавеняк уживавъ сего документу на поперте доказѣвъ вины Дрейфуса“. — Лаборі: „Чому информаціи достатчено въ такій недокладный способъ?“ Президентъ: „Не допущу сего питання въ такій формѣ и упоминаю васъ, высказувати ся въ бѣльше умѣреный способъ“. Лаборі: „Що до мене, и свій обовязокъ сповню въ кождѣмъ напрямѣ, а *евентуально побачимо, що зъ того выйде!*“ Президентъ: „Не позволяю вамъ пѣдносити голосъ и старати ся перекрикчати мене. Ще разъ прикликую васъ до порядку и умѣрености.“ На питанє Лаборіого, чому сей документъ, коли не мавъ важнѣйшого значѣня, долучено до тайного dossier, Гонсъ заявляє, що не може брати на себе одвѣчальности за того, хто укладавъ dossier. Зробивъ се Кюйне, а Гонсъ лише доповнявъ его. На питанє Лаборіого, чому до dossier не долучено депешѣ французского амбасадора въ Римѣ до французского міністерства вѣйны, а въ котрій сказано, що Естергази одержавъ грошѣ вѣдъ італійского агента Гонсъ вѣдповѣдає, що лишь найважнѣйшій документы вложено до dossier. — Президентъ усуває питанє Лаборіого, чому зъ dossier выпущено всѣ документы обтяжаючій Естергазого. Лаборі заявляє, що ему выстарчає само сконстатованє факту.

Командантъ Кюйне заявляє, що має въ руцѣ ще инші документы обтяжаючій Дрейфуса. На внесене Лаборіого трибуналъ ухваливъ зарядити тайне засѣдане, на котрѣмъ буде ще разъ перестудіоване dossier и тайні документы.

Се, що при вчерашній розправѣ выйшло на верхъ, и переслуханє Чернускаго, може грубо опізнити закінченє процесу. Процесъ не скоро скінчить ся, коли Лаборі буде домагати ся информаціи въ дипльоматичнѣй дорозѣ, чи взагалѣ заграничнѣй держанѣ выдано якій документы. Говорятъ, що Лаборі зажадає покликаня на свѣдкѣвъ Паніцардіого и Шварцкопена. Вѣдчитанє зізнань Ді-Патіого також може причинитись до вѣдкритя новыхъ тайнъ и продовженя розправы. Дуже обширно коментують окликъ Лаборіого на адресу президента: „Побачимо, що зъ того выйде!“ Говорятъ, що на случай засудженя Дрейфуса оборонцѣ зажадаютъ новои ревізіи процесу. Вже навѣть мали зібрати 27 моментѣвъ оправдуючихъ ревізію.

Въ Tribunal'ѣ, часописи посвяченій судовымъ справамъ, одинъ адвокатъ подає вѣсть, що въ послѣдній хвили французске правительство предложитъ военному трибуналови дипльоматичне dossier, въ котрѣмъ знаходятъ ся незбитій доказы невинности Дрейфуса. Міністеръ вѣйны Ґаліфетъ выдавъ розпорядженє, на пѣдставѣ котрого всѣ офіцеры мають выѣхати зъ Ренѣвъ безпроволочно по скінченю розправы, передъ выголошенемъ выроку.

Справа перемыскои щадниці.

Вчера розпочала ся передъ судомъ присяжныхъ въ Перемышли карна розправа противъ Густава Адольфа Аморта, бувшого касіера перемыскои щадниці. Розправу веде радникъ Зєлоцкій, обжалованого заступникъ прокуратора д-ръ Шалай, боронитъ адвокатъ д-ръ Сумперъ. До розправы покликано 19 свѣдкѣвъ.

Актъ обжалованя Густава Адольфа Аморта, урожденого 17. жовтня 1831 въ Сяноцкѣ, р. кат., бездѣтного вдовця, бувшого касіера перемыскои щадниці, члена рады мѣскои, ротмістра въ позаслужбовѣмъ станѣ, караного за переступство противъ безпеченьства чести:

1) що вѣдъ р. 1872—1892 въ Перемышли на кількa наворотѣвъ забравъ рѣзній квоты и инші цѣнній паперы, находячій ся въ резервовій касѣ щадниці, разомъ на 59.130 зр., чимъ допустивъ ся крадѣжи, означеной въ §. 171. з. к.

2) що въ часѣ вѣдъ р. 1897—99 повѣреній ему, касіерови, готѣвки и цѣнній паперы вартости надъ 300 зр. собѣ присвоивъ, а то:

а) зъ книжочки Юлія Дубакѣвнои 1.000 зр., б) зъ переказу Вільгельма Гавроньского 15 зр., в) повѣреній ему контрольоромъ касы Марковскимъ заставній листы гал. банку краєвого вартости 4.939 зр. 49 кр., г) повѣрену ему слюсаремъ Корнецкимъ квоту 840 зр. 10 кр., д) выплачену на векслѣ Зісзайна готѣвку 1.300 зр. — чимъ допустивъ ся спроневѣреня пѣсля §. 153 з. к.

3) що зъ початку марта с. р. зъ резервовои касы щадниці потайно выняв свои кавційні три облігаціи по 500 зр., чимъ допустивъ ся на шкоду щадниці обманьства зъ §. 197 з. к.

Щадниця перемыска, заложена въ року 1865, мае теперь надъ 3,000.000 зр. вкладокъ, а 250.000 власныхъ фондѣвъ Директоромъ ей бувъ вѣдъ початку ажь до р. 1872 нотаріюк. Игн. Франковскій, а по нѣмъ адвокатъ д-ръ Вячесл. Скурскій. Обжалованый бувъ вѣдъ р. 1871 касіеромъ, а вѣдъ р. 1897 мавъ рѣчнои платнѣ 2.100 зр.

Пѣсля статуту грошѣ и цѣнній паперы переховувано въ резервовій касѣ вертгаймовскій, замыканій на три замки. Ключь вѣдъ середущого замку, плоскій, котрымъ замокъ отвирає ся черезъ потисненє, мавъ директоръ; ключь вѣдъ другихъ двохъ замкѣвъ мавъ обжалованый. Касу пѣдручну, въ котрій мѣстила ся лише готѣвка, потрѣбна на бѣжучій потребы, замыкавъ самъ Амортъ.

Амортъ, якъ самъ признавъ ся, справлявъ ся такъ: Директоръ Франковскій при отвираню касы вѣддававъ свій ключь вѣдъ середущого замку звычайно Амортови. Вѣнъ опѣсля, замыкаючи касу, перекручувавъ справдѣ клямку и тымъ замыкавъ середущій замокъ, але рѣвночасно умѣвъ зручно всунути ключь и потисненемъ его вѣдмыкавъ замокъ. Такимъ чиномъ каса була нѣбы замкнена, але таки для Аморта стояла отвором. Маючи до нея кождого часу приступъ, вынимавъ облігаціи и заставлявъ ихъ въ заставничѣмъ вѣддѣлѣ, а грошѣ бравъ собѣ або покрывавъ ними давнѣйшій браки; бувало и такъ, що вѣдъ знакомыхъ бравъ цѣнній паперы, заставлявъ ихъ въ щадниці, грошѣ бравъ собѣ, а папереы замѣсть складати въ резервовій касѣ, вѣддававъ тымъ, вѣдъ кого ихъ мавъ. Коли приходило до шконтра, то Амортъ, знаючи о тѣмъ напередъ, вызичавъ собѣ на часъ вѣдъ знакомыхъ цѣнній паперы и вкладавъ ихъ до резервовои касы, до котрои мавъ, якъ сказано, кождого часу приступъ; опѣсля ихъ вѣддававъ. Врешті шконтра часто вѣдбували ся такъ, що шконтруюча комісія лише пѣдписувала готовій протоколы, а въ провѣрюване и вдавала ся. Коли дирекцію обнявъ д-ръ Скурскій, Амортъ вже не мавъ приступу до резервовои касы и не мігъ справляти ся по давному; тогдѣ до шконтрѣвъ фальшувавъ выказы, въ котрыхъ опускавъ тій папери, якій позабиравъ бувъ зъ касы.

Вкінци маніпуляція Аморта зъ заставами, на котрій вѣнъ бравъ позички пѣдъ чужими именами, звернула увагу д-ра Скурского и при шконтрѣ д. 17. мая с. р. цѣла справа выкрила ся. Показало ся, що хибує 102 штуки цѣнныхъ паперѣвъ номінальной вартости 83.120 зр., на котрій щадниця выдлатила 59. 130 зр. позичокъ; неплаченій вѣдсотки вѣдъ тыхъ позичокъ выносили по конецъ 1898 р. 12.353 зр. 80 кр. Амортъ признавъ ся заразъ и вѣдступивъ щадниці свои права спадковій до реальности по своѣй женѣ; вартість тыхъ правъ 25.000 зр. На разѣ Аморта лишено ще на становищи касіера, бо не було его кимъ заступити; але вже 19 мая донесла дирекція касі о выкрытыхъ бракахъ правительственному комісареви, 20. мая засуспендувала Аморта и донесла прокураторіи державній, почѣмъ его заразъ арештовано.

При люстраціи касы дня 20 и 22 мая с. р. выкрыли ся ще инші справки, вычислений на початку пѣдъ 2) и 3). Квоту 1.300 зр., подану пѣдъ 2) g) спроневѣривъ Амортъ вже въ часѣ по 17. мая. Такимъ чиномъ шкода, яку заподѣявъ Амортъ, выносить разомъ 79.378 зр. 90 кр.; на те є покрытє въ высотѣ 29.531 зр. 35 кр., такъ що безповоротно пропаде 49.847 зр. 55 кр.

На що обжалованый обернувъ тій грошѣ? Вѣнъ правитъ про всѣлякій свои страты, мѣжь иншимъ про страту чотирохъ тисячъ на біржѣ, а навѣть про те, що 300 (ажь!) зр. рѣчно выдававъ на своихъ кревныхъ; але при тѣмъ всѣмъ годенъ бувъ начислити лише 36.000 зр. А де подѣло ся решта 43.000 зр.?!

НОВИНКИ.

— **Русины! Памятайте на Руску Бурсу въ Новѣмъ-Санчи и довжній акціи Товариства скоро розбирайте!**

— **Рускій институтъ дѣвочій въ Станиславовѣ.** Нарештѣ сповнили ся давній мрѣѣ и бажаня станиславѣвскихъ Русинѣвъ. По довгихъ стараняхъ, по запопадливѣмъ вѣлькалѣтнѣмъ збиранію фондѣвъ, до котрыхъ немалу лепту додали и Украинцѣ зъ-за кордону, перейшла вже разъ справа рѣшучо въ дѣло: товариство „Рускихъ женщинъ“ основало институтъ при помочи прибраного комітету. Въ пятницю дня 1 н. ст. вересня с. р. мала Русь станиславѣвска нагоду взяти участь въ торжественнѣмъ отворенію новои святині науки въ Станиславовѣ, т. є. дѣвочого института.

Якъ се було означене въ програмѣ отворея института, зачалось оно богослуженемъ въ катедральній церквѣ вѣдправленымъ митратомъ о. Фаціевичемъ. Друга часть обходу вѣдбула ся въ самѣмъ институтѣ. Въ гарно прибранѣй сали въ присутности численныхъ гостей забравъ першій слово митратъ Фаціевичъ. Въ своѣй теплій промовѣ высказавъ вѣнъ радѣсть по причинѣ отворея института и тому, що зібрали ся всѣ Русины безъ рѣзницѣ партій, чимъ дали доказъ, що чують потребу и знають важність сего заведеня. По нѣмъ забирали голосъ: панѣ Дольницка именемъ товариства „Рускихъ женщинъ“, заступникъ предсѣдателя комітету радникъ суду п. Карановичъ и д-ръ Коцюба, котрый въ своѣй промовѣ звернувъ ся до настоятельки института и вѣддавъ ѣй пѣдъ управу нове заведеня. При кінци обходу наступили вписы до института. [Заразъ вписало ся 16 институтокъ] а присутній оглянули заведеня.

Справдѣ не можна було въ цѣлѣмъ Станиславовѣ знайти лѣпшого и догѣднѣйшого мѣсца на институтъ. Вѣнъ мѣститъ ся при однѣй зъ найкрасшихъ улиць мѣста [Казимирѣвскій] въ гарнѣмъ огородѣ. Комнаты обширній и высокій, такъ що вповнѣ вѣдповѣдають усѣмъ вымогамъ гігієны, а устроенъ гарно й выгѣдно. Педагогічный провѣдъ надъ институтками обняла укваліфікована панѣ, Русинка и дочка священника, емеритована директорка школы, тому институтъ сей вповнѣ заслугує на пѣдпору и довѣря загалу Русинѣвъ. — *Ю. Е. О...ій.*

— **Зъ Перемышлянъ пишуть намъ:** Дня 28 н. ст. серпня с. р. зібрали ся учителѣ и учительки зъ судового повѣта перемышлянського та кількохъ зъ судового повѣта глиняньского

въ сали касиновій въ Перемышлянахъ, щобы попращати свого бувшого инспектора п. Витошиньского, котрий відходить до Грибова. Учительство судового повѣта глиняньского уже пращало его въ липни с. р. въ Ляшкахъ королівскихъ та вручило ему на память его портретъ въ гарныхъ рамахъ. Въ Перемышлянахъ, крімъ учителівъ явили ся ще пп.: ц. к. староста Виняpскій, начальникъ суду Давидовичъ, адвокатъ Шенкеръ, новый инспекторъ Поповичъ, нотарь Залеcкій, судові адъюнкты Глібовицкій и Бережаньскій та кількохъ священиковъ.

Около 9 годины вечеромъ зібраній уставились въ сали въ два ряды и випроваджено п. Витошиньского. Именемъ зібраного учительства попращавъ его предсѣдатель перемышляньского кружка конференційного п. Рихчицкій, управитель школы зъ Кореличъ и вручивъ альбомъ зъ фотографіями товаришівъ и товаришокъ. Опісля засѣли всѣ до вечерѣ, підчасъ котрои передъ касиномъ грала войскова музика, перебуваюча тутка на маневрахъ. Першій тоастъ підніcъ п. староста, опісля виносили тоасты пп. Давидовичъ, Літеза, Буцманюкъ, Залеcкій, Поповичъ, Нотураївна, оо. Селезінка, Рыбакъ, Степанівъ и иншій.

По вечери музика заняла два сумежній покоѣ и розпочалась забава танцями. Тутъ треба примѣтити, що маємо теперь нового ц. к. старосту, котрый не тільо прибувъ на пращальный вечеръ, але и говоривъ разъ по польски а другій разъ по руски, гостивъ до підпон ночи и зъ кождымъ привязно розговорювавъ та заохочувавъ учителівъ до працѣ, обѣцюючи свою помочъ.

Вкінци п. Витошиньскій розпращавъ ся щиро зо всѣми и всѣ розъѣхали ся зъ тою гадкою, що сей инспекторъ бувъ правдивымъ опѣкуномъ учителівъ, за его старанемъ шкільництво підніcло ся въ тутешнімъ округѣ богато высше, такъ що новый инспекторъ має вже дорогу приготовану до дальшои роботы. Жаль тільо, що учительство тутешне не мало того щастя, щобы п. Витошиньскій позіставъ бувъ тутка сталымъ. При сѣй нагодѣ витаємо и нового инспектора п. Попозича та бажаємо щиро, щобы своимъ поступованьмъ зъединавъ собѣ таку любовь и щире привязане, акъ его попередникъ.

— **Интронізація митрополита Куиловского** відбуде ся 10-ого с. м. Того дня въ недѣлю о 10 годинѣ рано зложить митрополитъ присягу въ руки вірменьского архіепископа Исаковича и одержить відъ него паліюмъ. Потімъ відслужить митрополитъ литургію, підчасъ котрои відчитаній будуть папскій буллѣ, и підпише документы, котрій прокураторъ о. Левицкій завезе до Риму.

— **Для епархіяльнои семинаріи духовной въ Станиславовѣ** зачне ся имовѣрно ще сего року будова дому. Правительство вызначило на сю будову 140.000 зр. Въ тій семинаріи буде устроена домашна капличка, а въ сусѣдствѣ побудує ся на грунтѣ купленімъ новымъ епископомъ Щептицкимъ за 10.000 зр. невеличка церковця підля взірця всходного.

— **Для Преображенськои церкви у Львовѣ** виплынули на днихъ видній жертвы, именно: не бажаючій оголошування свого имени подарувавъ свѣтлый фелонъ зъ всѣми приналежностями; п. Михайло Шпортунъ, терціянъ реальнои школы у Львовѣ, зъ женою Катериною дарувавъ одинъ дорогоцѣнный шаль, ужиwаный при обношеню св. Дарівъ, а крімъ того два сосудцѣ на воду и вино зъ тацкою [все въ цѣнѣ 50 зр.] и то не перша жертва ч. Шпортуна и его жены; и вкінци 6ва Мащакъ, кухарка, жертвувала два красній прапоры для дѣвчатъ зо всѣми приналежностями [въ цѣнѣ 105 зр.]

— **Таки справдѣ вже часъ взяти ся до обновы великои салѣ „Народного Дому“** — подумавъ собѣ вкінци совѣтъ и взявъ ся відновити ей. Послѣдный разъ відновлена она була ще 1880 року, коли то цѣсарь відвѣдавъ бувъ Львівъ.

— **Въ Делятинѣ** на ярмарку схоплено половину шайки злодѣйскои зложеной зъ шѣстьохъ осібъ. Мѣжъ трема схоплеными находить ся герштъ шайки Кесслеръ. „Цупнули“ его въ хвили, якъ Гуцулови вытягавъ грошѣ зъ череса.

— **Въ саму пору.** Вчера пополудни зголосивъ ся на поліціи емеритованый офіціялъ скарбовый п. К. І., замешкалый при ул. Личаківскій, зъ донесенімъ, що підчасъ его неприсутности обікрали его. Забрано ему зъ комоды дорогоцѣнности и 5 книжочокъ щадничихъ на 2.000 зр. + 2.100 зр. + 1.500 зр. + 800 зр. Въ малу хвилину припровадивъ агентъ поліціи двохъ небезпечныхъ пташківъ, котрыхъ придержано на площи Краківскій. При ревізіи знайдено несподіваво всѣ тій рѣчи, котрій якъ-разъ зголошувавъ п. К. І. Якъ то сарака мусівъ утѣшати ся!

— **Крути — верти.** Галичанинъ“ въ 188 числѣ зъ дня 3 с. м. „опровергає“, мовь-бы москвофілы выѣздили на поклитане митрополита Куиловского, та зъ выкликомъ відзывае ся до нашого репортера: „сквозь якіи окуляры замѣтилъ онъ ихъ“. — Отже найперше за примѣтимо, що нашь репортеръ має добрій очи, Богу дякувати, и не ужинае окулярівъ, а гей-же пп. д-ръ Лагола, Марковъ, Авдиковскій и Дѣдицкій не такій „мелкіи“, щобы треба ажь насаджувати окуляры на нісъ, аби ихъ побачити. А що п. Дѣдицкій — и тільо вінъ оденъ, якъ довѣдуємо ся зъ „Галичанина“ не мавъ на собѣ фрака, а лишь чорный сурдутъ“, бо „не умѣетъ фрака“, то „Галичанинъ“ дарує, що нашь репортеръ не могъ уже заглядати, чи кождый зъ членівъ депутаціи має всю гардеробу на собѣ. А редакторъ Марковъ най пригадае собѣ, якъ то вінъ, явивши ся въ св.-юрскій церквѣ, занявъ мѣсце по лѣвій рудѣ митрополита, недалеко головныхъ дверей входовыхъ, та повинивъ функцію „причета церковного, даючи приказъ, щобы принесли здавсь намъ свѣтло чи кропильницю зъ свяченою водою. То ще не такъ давно, можна собѣ пригадати. Що-до п. Мончаловского то дѣйство зайшла похибка, бо нашь репортеръ взявъ п. Авдиковского за п. Мончаловского. Чей-же вытати владику — се не злочинъ... Чого-жь крыти ся зъ тымъ, чого — якъ то нарідъ каже — „відбрѣхувати ся“?

— **О концертѣ нашого оперового співака п. Носалевича въ Перемышли** пише Głos przemyski, що на концертъ зібрало ся дуже много публики до салѣ ратушевои а по концертѣ „кождый выходивъ одушевленый молодымъ співакомъ рускимъ“. Оплескамъ и выкликуванямъ не було кінца.

— **Въ Серетѣ** отворено онодгы низшу гімназію Францъ Іосифа при участи президента краю и представниківъ властій церковныхъ, мѣскихъ и школьныхъ. Торжество відбуло ся въ будынку гімназіи, а пополудни въ ратуши відбувъ ся пиръ.

— **При замкненю XI археольоґічного зъѣзду въ Кіевѣ** постановлено, що слѣдующій (XII) зъѣздъ відбуде ся 1902 року въ Харковѣ — отже знов на территоріи Рус-Украины.

— **Зъ Жидачівщины пишуть намъ:** Въ лютімъ 1895 р. перенесено зъ Николаева надъ Дністромъ учителя Михайла Корецкого до Скавіны за Краковомъ на підставѣ доносівъ. Одинъ зъ доносівъ попавъ ся въ руки М. Корецкого, а той удавъ ся зъ нимъ на дорогу судову — а розправа переведена дня 23 серпня с. р, запровадила любовниківъ „fałszywych informacyj“ на „складъ“, а именно: Николу Ланчевича, Jana Jamrozika [зайшлого мазура] и Стефана Петрицю по 14 днівъ, а Стефана Шарана и Федя Гнатового по 10 днівъ. Засуджені суть вітцями родинъ, а деякотрымъ зъ нихъ позволивъ Богъ тѣшити ся вже и внуками. Відъ давныхъ лѣтъ суть они радными громадскими и завсѣгды були прихильній школѣ и учителямъ; они були вже членами тои рады громадскои, котра передъ лѣтами тому самому М. Корецкому надала була зъ фондівъ громады Николаева стіпендію [якъ вінъ то самъ по розправѣ въ судѣ нимъ пригадавъ], щобы яко способный тогды хлопчина могъ выобразувати ся хоть-бы на учителя для ихъ дѣтей. Надѣя ихъ сповнила ся: М. Корецкій ставъ учителемъ, а відтакъ, завдяки своѣй праци, навѣть заступникомъ управителя школы въ Николаевѣ. И що-жь могло склонити сихъ людей до такого підлого поступку, якъ безпідставне а такъ страшна въ своихъ наслѣдкахъ денунціяція? Відповѣдь сумна, — а давъ ей при розправѣ одинъ изъ засуджены на 14-дневный арештъ тыми словами: „То не мы писали, намъ уже готове дали панъ Питула“. — Зізнане се упало якъ грімъ зъ ясного ноба, бо и хто-жьемѣвъ бы бувъ припускати, що товаришъ шкільный, п. Меркурій Питулей, щобы дістати управительство школы, захоче силою денунціяціи „высадити“ вітця девяти дрібныхъ дѣтей, середъ зимы, хотяй-бы и до Скавіны, щобы тільо ему въ Николаевѣ не заваджазъ! „Хто підъ кимъ яму гребе, самъ въ ню упаде“ каже пословиця. П. Меркурія Питулея такожь перенесено, до Залѣщикъ, де вінъ и до теперь перебуває, а за нимъ покотили ся слезы женъ, дѣтей и внуківъ тыхъ людей, котрій дорогу жития вже до сивого волоса перебули, не знаючи, якъ выглядають муры арешту... Подаємо се до публичнои відомости для перестороги и науки, але при тімъ чи може дивувати кого се, що нарідъ споглядае на школу „зъ підъ ока“?...

[*Прим. Ред.* Мѣстячи сю допись, скажемо відъ себе: Просто не хотѣло бы ся вѣрити, щобы учитель противъ учителя відограв таку ролю, якъ то выявивъ одинъ зъ обжалованыхъ на розправѣ. Справа заслугує на докладнѣйше пояснене.]

— **Въ Будзановѣ** застрѣливъ ся вахмайстеръ, 1 ескадроны 9-ого полку драгонівъ жидъ Юліянъ Маєръ. Вінъ, якъ звычайно жидъ, робивъ різній „интересы“ и може бы дальше бувъ ще робивъ, але напитавъ собѣ, приставивши до рапорту одного драгона, котрый десь повывѣдувавъ ся бувъ о мальверзаціяхъ Маєра и оповівъ все капітанови. Маєръ, учувши се, пійшовъ слѣдомъ новочасныхъ польскихъ стовпівъ фінансовыхъ и політичныхъ, т. є. заживъ оловяну пігулку и — вдавивъ ся.

— **Убійство и самоубійство.** Въ суботу рано у Відни знайдено въ мешканю тамошного адвоката д-ра Вільгельма Шістля замордованого его сестру, вдову по нотари Марію Просінакову, пополудни знайдено Шістля неживого въ Рекавінкель. Мавъ вінъ стрѣлити до себе зъ револьвера, а відтакъ кинути ся підъ колеса поізду зелізничого. Догадують ся, що вінъ забивъ свою сестру за ей згодою. По сповненю убійства бувъ ще цѣлый день въ канцелярии и доперва вечеромъ выйшовъ. Причиною тои трагедіи мали бути клопоты грошевій. Шістль бравъ участь въ різныхъ спекуляціяхъ и стративъ весь маєтокъ свій и сестры. Мѣжъ иншими на заведеню купелевім Церквеніца коло Реки, що попавъ въ конкурсъ, мавъ Шістль стратити около 70 000 злр. Въ канцелярии его знайдено много паперівъ попаленыхъ.

— **Православно-россійскій графъ украдъ 70 000 рублѣвъ** церковныхъ. Американьскій газеты зъ дня 8 серпня с. р. доносять о великімъ злодѣйствѣ, якого допустивъ ся православно-россійскій графъ Петръ Александровичъ, котрый будучи высокимъ урядникомъ въ Россіи мавъ въ своихъ рукахъ державній грошъ на будованє церковъ и школъ. Вінъ пофальшувавъ чеки и квиты, вхопивъ 70.000 рублѣвъ и почвалавъ до Америки, де замѣнивъ свое имя на Петеръ Петеръ и осівъ въ Морешільдъ. Однакъ россійска поліція прислала фотографію графа до американьскои поліціи и недавно россійскій конзуль въ Ню-Іорку при помочи американьскои поліціи выслѣдивъ „паша“ и замкнули до арешту.

— **Нема нѣчого нового на свѣтѣ.** Отъ хотьбы автоматы! Хтось бы думавъ, що того ще таки не було въ давнину, тымчасомъ показуе ся, що они були ще на сто лѣтъ передъ Рождествомъ Христовымъ. Геронъ, ученый александрійскій, описуе, що въ одній святини, въ Александріи бувъ уставленый автоматъ, котрый выпускавъ свячену воду, скоро було вкинути до него монету вартости 5 драхмъ [на нашъ грошъ 3 злр]. До того додае рисунокъ того автомату, а зъ того переконуемо ся, що механізмъ бувъ цѣлкомъ такій самый, якъ и въ теперѣшныхъ автоматахъ.

— **Дробній вѣсти.** Въ Угновѣ відбуде ся дня 19 н. ст. вересня с. р. вѣнчане п. Івана Бѣлика, учителя гімназіяльного, зъ панною Марією Несторовичівною. — Генрикъ Лінкъ, радникъ намѣстництва львівского, померъ нагле въ пятницю въ Монахіюмъ ѣдучи зъ Навгаймъ до Абаціи, проживши 53 лѣтъ. — Въ Закопанімъ въ долинѣ Коєцелецкій убито рися.

Посмертнѣ — ✝ — оповѣстки.

О. Іоанъ Рудницкій, совѣтникъ Митроп. Консисторіи, парохъ въ Рунгурахъ дек. пѣтиньского, упокоивъ ся дня 3 п. ст. с. м. по довгій недузѣ въ 70 році житя а въ 46-імъ священьства. Похороны відбудуть ся въ середу. Бувъ се щирый Русинъ, патріотъ цѣлою душею, членъ всѣхъ рускихъ товариствъ. Земля ему пером!

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— *На товариство „Шкільна помічъ“ въ Станиславовѣ* виплынули ось такій жертвы за часъ відъ 1/4 до 31/8 с. р.: І. Р. Т. члены звычайній зложили: Мих. Девоссеръ 40 кр., Стеф. Веберъ 50 кр., Ром. Заклиньскій 50 кр., Петро Кумановскій 2 злр., о. Євг. Филиповичъ 1 злр. 50 кр., о. крил. Вас. Богоносъ 2 злр. 40 кр., А. Шахновичъ 20 кр., Стеф. Федевъ 50 кр., Іос. Карановичъ 1 злр. 20 кр., о. Ив. Порайко 1 злр. 20 д-ръ Григ. Величко 20 кр., Вас. Ткачевичъ 70 кр., Текля Навроцка 2 злр. 40 кр., Б. Кшепиньска 1 злр. 50 кр., Миподора Цурковска 1 злр. — П. Одноразовій датки зложили Р. Т.: Вас. Бережаньскій 1 злр., Хвальна Дирекціи „Дністра“ 25 злр., Банкъ Звязковый въ Станиславовѣ 30 злр. — Складаючи именемъ бѣдноі молодежи щире спаси-Бігъ за ласкавій дотеперешній жертвы. Выдѣлъ просить Вповажненыхъ и на дальше памятати про нашу бѣдноту шкільну, щобы зъ новымъ рокомъ шкільнымъ можна хочь найбѣднѣйшимъ подати помочъ и такъ допомочи талановитымъ а бѣднымъ дѣтямъ здобути собѣ таку дорогу а такъ дуже потрѣбну просвѣту на пожитокъ и одиниць и ще більше нашого загалу. — *І. Порайко* голова, *М. Мороз* касіеръ.

Телеґрамы „Дѣла“.

Вѣдень 5 вересня. Вчерашный день мавъ знамена крізы. Цѣсарь приймавъ насамперед Селя, відтакъ Голуховского, а доперва пополудни Туна. Вечеромъ Сель конферувавъ зъ Голуховскимъ.

Бѣлградъ 5 вересня. Нинѣ зачавъ ся процесъ противъ участниківъ заговора и атентату на житє Мілана. Вчера померъ тутъ б. регентъ Рістичъ.

Берлинъ 5 вересня. Staatsanzeiger оголошуе димісію пруского міністра справъ внутрѣшныхъ и міністра просвѣты Оба одержали высокій ордеры. Міністромъ справъ внутрѣшныхъ именованый правительственный президентъ въ Дісельдорфѣ бр. Райнбабенъ а міністромъ просвѣты президентъ Вестфаліи Штудтъ.

Парижъ 5 вересня. Любе підписавъ декретъ на підставѣ котрого сенатъ узнано найвысшимъ державнымъ трибуналомъ и въ тімъ характерѣ скликано его на день 18-ого вересня.

Брукселя 5 вересня. Independance Belge доносить, що цѣсарь Вільгельмъ въ розмовѣ зъ в. кн. баденьскимъ заявивъ, що Дрейфусъ не винень. На питанє, чому того не оголосить публично відповѣвъ, що сумнівае ся, чи при теперѣшныхъ відносинахъ его слова знайдуть у Франціи вѣру.

Цѣна збожа и другихъ продуктівъ.

4 н. ст. вересня 1899

Львівъ: Пшениця стара 8·25 до 8·50, пшениця нова 7·75 до 8·—, жито старе 5·90 до 6·20, жито нове 5·75 до 6·—, овесъ старый 5·50 до 6·—, овесъ новый —·— до ·—, ячмінь пашнистый 5·25 до 5·50, ячмінь броварный —·— до —·— горохъ пашнистый 5·25 до 5·50, до вареня 6·25 до 9·75, вика 4·40 до 4·60, насінє льняне —·— до —·—, насінє конопне —·— до —·— ббівъ —·— до ·—, бобикъ 4·40 до 4·60, гречка 7·25 до 7·50, конюшина червона 42·— до 46·—, конюшина бѣла 30·— до 35·—, конюшина шведека —· до —·— кукурудза стара 5·80 до 6·—, кукудза нова —·— до —·—, рѣпакъ 10·25 до 10·50, хмѣль старый 65·— до 75·—, хмѣль новый за 65 кільо —·— до —·—, оковита готова за 10.000 літрівъ 17·50 до 18·—, на терминъ 16·25 до 16·75.

Надісłане.

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

Оптикъ и Механікъ у Львовѣ, площа Галицка ч. 1., противъ Банку Гіпотечного на пякнтеціяхъ площи Галицкои

поручае въ великімъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ: окуляры, цвікеры, кьорнеты, бінокля, телескопы, барометры, термометры, рѣчній ареометры, пірометры, люпы, компасы, райцвайзи, тасьмы мѣрничій, піоны, лібелѣ, канометры и т. п.

Уряджене дзвинкіи електричныхъ.

Всякій направки подагодимують ся якъ найскорше и найдешевше. 617

Портретъ Тараса Шевченка

Цѣна 50 кр.

Дістати можна въ товариствѣ „Просвѣта“ у Львовѣ Ринокъ ч. 10.

МАШИНКИ американьскій до робленя мороженого посмности 1, 2, 3 літры по зр. 5·50, 6·50 и 7·50. Ронд. і мосяжній до смаженя конфітуръ по зр. 2·40, 2·80, 3·—. Кльошѣ дротяній до прикрываня полумысковъ штука відъ кр. 85 до 1 зр. Ледовнѣ кімнатній знаменитій по зр. 24, 35 и 4· поручае ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ торговля зелізна у Львовѣ. площа Капітульна ч. 1 напротивъ катедры

Садженицѣ трускавокъ

въ різныхъ правдивыхъ відмінахъ достарчае найдешевше Юліянъ бр. Брунницкій, Підгірцѣ п. *Стрый*. Списъ и цѣники высылае на жадане.

304 6—6

АНДРЕЙ КОБЕЛЬНИКЪ

Львовъ ул. Сикстуска ч. 30

поручае свою звістну зъ солідности

РУКОДѢЛЬНЮ мужескои и дѣточои ОДЕЖЪ

ласкавій увазѣ Вир. духовенства и мирянъ.

198 17—20

Учительку або учителя пошукую до науки двох дівчаток з III і IV кл. шкіл народних. — *Стефан Онишкевич* парох в Хишевичах п. Рудки.

882 2—3

Ботаніка

на вищі класи шкіл середних. Після учебника Д-ра О. Ростафиньского. Зладивъ Іван Верхратский. Вид. 2 о 1896. Ціна 1 вод. 20 цент. в. ав.

Д-ра О. Ростафиньского

Ботаніка

на низші класи шкіл середних. На явик руский передложив Іван Верхратский. Видане друге. У Львові 1898. Ціна 70 цент. в. ав.

Мінеральоґія

на низші класи шкіл середних, учебник А. М. Ломницкого, передложив і подекуди доповнив Іван Верхратский. Видане друге 1898. Ціна примірника: 70 цент. в. ав.

Списъ важнѣйшихъ выразівъ

зъ рускои ботанічнои термінольоґіи и номенклатуры. Зладавъ Иванъ Верхратскій. Выд. р. 1892. Ціна 30 цент. в. а.

Видани ті можь дістати в книгарні Ставропиґійскій або у автора, професора рускої ґімназії в Львові. При замовленю у автора що найменше двох примірників наведених виданій в якій небудь комбінації (пр. 1 примірника ботаніки і 1 пр. мінеральоґії, або 1 примірника ботаніки і 1 пр. Спису, або 2 пр. ботаніки, або 2 пр. мінеральоґії, або 30 пр. Спису) порто оплачує автор

Подяка.

Не могучи особисто выразити вдячности нашои, складаємо на сімъ мѣсци всѣмъ приятелямъ и знаємымъ — Вир. и Веч. Духовенству обохъ обрядівъ, а въ особенности Вир. сов. и декану о. Стеткевичу зъ Божикова, Веч. оо. Новосаду и Богачевскому зъ Підгаець, оо. Левицкому и Рицарю зъ Вербова и о. Писецкому зъ Котузова, котрій своею ласкавою участію зволили причинитись до звеличання повази сумного обряду похоронного, віддаючи тымъ послѣдну прислугу нашому найдорожшому отцю и мужеви бл. п. Каролю Сроковскому — глубоку вдячность и сердечне спаси-Бігъ!

Вдова Ванда и сыны Володимиръ и Зигмундъ.

При закупнѣ товарівъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець и одпічальный редакторъ Иванъ Белей. Друкарня ім. Ставр. Чернявского. За друкарню Станіслава Ставропиґійского, під зарядомъ Іосифа Данилевича

Ч. 190. Львовъ, Середа 25 Серпня (6 Вересня) 1899. Рочникъ XX.

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских святъ) о 5-тій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ новѣстей“ выходить въ второкъ, и въ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне Бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килинського 2; — въ Ярославю: Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11.; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитость за инсераты платить у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатковъ

въ Австрій:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року	12 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ	16 зр.	на пѣвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застережена. — Реклямаціи неопечатаний вѣльный вѣдъ порта.

Поединоке число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошенія звыклій принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одного стрѣчки инсератовои або ихъ мѣсце а въ рубрицѣ „Надсланое“ по 25 кр. а. в.

Подяки и инший доносеня приватній числять ся по 15 кр. вѣдъ отишка.

Посолъ о. Данило Танячкевичъ передъ выборцями въ Золочевѣ.

Дня 1. н. ст. вересня стававъ передъ выборцями Золочѣнщины Вп. посолъ Танячкевичъ, щобы здати справу зъ своеи посольскои дѣяльности. На т. зв. „ксимѣ“ явило ся около пѣвтора сотки выборцѣвъ селянъ и 17 священиковъ. Зобраныхъ повитавъ о год. 2-ій посолъ кѣлькома словами и предложивъ на предсѣдателя збору Вп. о. декана Стисловского, на заступника ч. Самуила Процика изъ Залѣся, — на що зобраній згодили ся О. Стисловскій, занявши мѣсце, подякувавъ за выборъ, а покликавши на секретарѣвъ о. Дудкевича и ч. Ивана Дмитришина зъ Струтина и представивши правительственного комісаря п. Гамуляньского, удѣливъ голосу послови. Посолъ промовивъ:

„Другій се разъ вѣдъ 1897 р. стаю передъ вами, поважаній выборцѣ, а спросивши васъ на нинѣшный день, хотѣвъ я не тѣлько выповнити обовязокъ посла супротивъ своихъ выборцѣвъ, але мавъ и другу важну причину, котру пѣзнаете зъ дальшихъ моихъ слѣвъ, бо-жь и такъ о кождѣмъ майже кроцѣ въ моѣй парляментарнѣй, а особливо позапарляментарнѣй дѣяльности посольскѣй я у важнѣйшихъ справахъ народныхъ повѣдомлявъ черезъ часописи.“ Дальше посолъ вычисливъ свои внесеня та интерпеляціи въ часѣ XIII., XIV. и XV. сесіи рады державнои, якъ: внесене о выдане закона о народностяхъ; въ справѣ обезпеченя хлѣборобовъ; интерпеляція: въ справѣ вѣльного перевозу збѣжа въ околицѣ навѣщеній голодомъ; въ справѣ розвязаня вѣча у Львовѣ; въ справѣ руской школы на передмѣстю Микулинецкѣмъ въ Тернополи; въ справѣ покликуваня резервістѣвъ въ руский свята; внесене въ справѣ удѣленя 10-міліонового кредиту для краѣвъ навѣщеных голодомъ; въ справѣ заложеня збѣжевыхъ магазинѣвъ позичкозыхъ; интерпеляція: въ справѣ невластивого поступованя старосты турецкого супротивъ рускаго духовеньства; въ справѣ запомогъ для вдѣвъ священичихъ; въ справѣ поступованя органѣвъ правительственныхъ при выборѣ посла зъ V. курія округа коломыйского; про кавціи урядниковъ; про способъ выплачуваня пенсій священникамъ; про поступоване лѣкаря вѣйскового зъ жовнѣромъ, сыномъ господаря зъ Почапъ; про побите селянина респіціентомъ въ Полтвѣ; про покривдженє одного капітана Русина; про невластиве поступоване урядниковъ супротивъ народу; про покривдженє селянъ при выкупѣ грунтѣвъ пѣдъ зелѣзницю въ Стрыю; внесеня: о выкупно довгѣвъ селяньскихъ черезъ державу; о отворены руского университету; о упорядкованє питаня національного. Взагалѣ въ тыхъ трехъ сесіяхъ поставивъ посолъ: 5 внесень наглячихъ, 9 внесень звычайныхъ, внѣсъ 22 интерпеляцій, а при рѣзныхъ нагодахъ, якъ поставленє въ станъ обжалованя бувшого міністра Баденього и др., промавлявъ 12 разѣвъ. Кромѣ того передавъ, куда належало, звыжь 1000 петицій въ рѣзныхъ справахъ.

„Коли-бы вы запытали мене — мовивъ дальше посолъ — яке було становище наше, послѣвъ независимыхъ, то скажу, що оно було на-скрѣзь опозиційне. Мы тримали опозицію противъ усего, въ чѣмъ видѣли кривду народу. Мы були въ опозиціи противъ правительства Баденього, а пѣзнѣйше Гавча и Туна, а прецѣнь не робили мы опозиціи для опозиціи, бо хотя до певнои границѣ лучили ся мы зъ другими сторонництвами опозиційными, то таки, коли мы видѣли, що они хотять спинити всю дѣяльность парляментарну зъ шкодою для народу, — такои опозиціи мы не пѣдпирали, хочь могло здавати ся, що союзомъ н. пр. зъ Нѣмцями удало бы ся намъ зыскати хвилевѣ корысти. И показало ся, що мы мали слушность, бо тѣ самѣ Нѣмцѣ, котрѣ потребували насъ, коли пѣзнѣйше, въ Зеленѣ свята укладали свою програму, забули про рускій народъ и вѣддали его дальше на поталу Полякамъ въ Галичинѣ.

„Коли-жь запытаете, якій бувъ пожитокъ зъ нашого послованя, то скажу, що супротивъ того, щѣ мы хотѣли бы були зробити, зробило ся дуже мало; але-жь и хѣбно було бы сказати, що мы не зробили нѣчого. Насъ независимыхъ рускихъ послѣвъ, було трехъ, а правду сказавши лишь двохъ — супроти 425, але приймѣть яко рѣчь певну, що таки деякѣ користи мы осягнули. Щобы згадати нашѣ заходы въ декотрыхъ конкретныхъ справахъ, то мы н. пр. не осягнули амнестіи для засужденыхъ за выборы, хоть мы робили въ тѣй справѣ все, що було въ людскѣй силѣ, — а все-таки бодай удавало ся намъ узыскати проволоку у вѣдбуваню кары, а и той успѣхъ деколи якъ н. пр. для Комарянцѣвъ, переважно садовникѣвъ, котрѣ безъ тои невеликои полекшѣ були бы й матеріяльно зруйнованѣ, бувъ великои ваги. Узыскали мы бодай якутаку сатисфакцію для господаря зъ Почапъ, котрого сынъ про недбальство лѣкаря вѣйского пѣйшовъ до гробу, а такожь респіціента, що побивъ господаря зъ Полтвы, усунено.

„Але намъ удало ся осягнути важнѣйшѣ результаты. Вѣдомо вамъ, въ якѣмъ неправдивѣмъ свѣтлѣ передъ короною и кругами правительственными поставили насъ духовеньство и нашъ народъ брехливѣ информаціи небощика — не чоловѣка, але небощика міністра Баденього! Треба було спростувати ту брехню, треба було доказати, що наше духовеньство маѣ заслуги и для державы, що для тои державы вартный той нашъ народъ, хоть его стрѣляли и замикали. И я можу нинѣ заявити, що се въ части осягнено, — той неправдивый осудъ знятый зъ нашого духовеньства, а въ значнѣй мѣрѣ вже и зъ нашого народу, правда, бѣльше въ засадѣ, але дасть Бѣгъ и зовсѣмъ буде усуненый. И длятого жалую, що насъ нинѣ троха за мало, бо я хотѣвъ бы, абы всюда рознесло ся, що зробленый уже починъ, абы нашому хлопскому народови признана була належна вага!

„Належить менѣ поясняти нинѣшне положенє нашои державы.

„Часъ нинѣ сумный — держава въ станѣ переходовѣмъ, а е многій люде, що вже хрестикъ кладуть на нашу державу. Я того переконаня зовсѣмъ не подѣлаю. Правда, переходъ тяжкій, але коли зважити завданѣ, чи якъ-то кажуть — историчну ролю нашои державы, то треба признати, що великій задачѣ не сповняють ся безъ бурливыхъ переходовъ. Яка-жь причина тяжкого положеня? Ото перше: бракъ правдиво способныхъ людей. Були вправдѣ у насъ люде „зъ зелѣзною рукою“, — що-жь, коли зъ головою „бляшаною“ [*гучній оплески и клики: свята правда!*]; були такій, що кермували зъ дня на день, але дальше, въ будучность главути не вмѣли. Зъ того выйшло, що у насъ деякій народы стали протеговаными, а другій мали имъ выслугувати ся. Головно стали такимъ протегованымъ народомъ Мадяры, котрѣ черезъ т. зв. дуалістичный устрѣй нашои державы запевнили собѣ панованє надъ цѣлою Австрією.

„Не можу собѣ представити бѣльшого нещастя для Австрій, якъ власне дуалізмъ. Не тѣлько що въ Угорщинѣ запанувало 7 міліонѣвъ Мадярѣвъ надъ 16 міліонами другихъ народностій, але Мадяры перекинули ще свою силу на нашъ бѣкъ, а за ихъ прикладомъ и на нашѣмъ боцѣ захотѣли бути такими протеговаными народами Нѣмцѣ, Поляки, Італіянцѣ, Чехи!“ — Тутъ посолъ ширше и о скѣлько можна популярно представивъ выборцямъ справу угоды угорскои зъ 1867 року, а именно справу обороту млывомъ, податкѣвъ консумційныхъ, т. зв. „квоты“, банку австро-угорского, зъ котрого головно скористали Мадяры на будову своихъ зелѣзниць та фабрикъ, справу регуляціи валюты и т. зв. реляцію. Поставивши засаду, що пѣдставою вартости гроша повинна бути *праця чоловѣка*, посолъ поясняв тутъ справу свого внесеня о выкупно гіпотечныхъ довгѣвъ хлопскихъ черезъ державу, за помочію выдання особныхъ облігацій, подѣбно, якъ маѣ ся рѣчь зъ т. зв. салінами. — „Угода угорска — мовивъ посолъ — мала первѣстно вѣдновляти ся що десять лѣтъ; теперь такъ вымудрували наши міністры, що угода маѣ тревати до 1907 року, але вже безъ клявзулѣ о вѣдновленю. Що буде по 1907 роцѣ, нѣхто не знаѣ. Але и теперь, хочь угода истнуѣ вже вѣдъ 1867 року, не сказано въ нѣй крайного слова, бо отъ н. пр. хочь Дальматія вѣдъ 1867 р. належить до нашои половины державы и высылаѣ своихъ послѣвъ до Вѣдня, то Мадяры уважають такій станъ за нелегальный и не зрѣкають ся своеи претенсіи до Дальматіи. Видно, що та угода ще не повна, а зъ того повиненъ скористати и нашъ рускій народъ. Мы, якъ вѣдомо, прилученій до Австрій на пѣдставѣ претенсій угорскои короны до Галичины, але коли укладано угоду въ 1867 роцѣ, позабуто за нашъ народъ; видно уважано насъ еще недозрѣлыми, щобы насъ о нашу гадку поспытати.

„Я — говоривъ дальше посолъ — умыснє довше говоривъ про цѣлу угоду, говоривъ до васъ не лише яко до своихъ выборцѣвъ, але яко до частины рускаго народу, бо прийде часъ, де мы оба зъ моимъ товаришемъ

---

2)

Скрутъ.

Образокъ *Маріи Родзевичѣвои.*

(Докѣнченє.)

Михайлиха все розказала чоловѣкови. Слухавъ мовчки; сежь такъ ему сказала, абы пѣйшовъ перепросити Семена, зірвавъ ся зъ лавки и въ кулаками прискочивъ до нея.

— Ты мовчи, сли жити хочешь!... розумѣешь? Здохну а кланяти ся не пѣйду. Ты мовчи!

Перестрашена жѣнка втѣкла зъ хаты. На другій день рано якъ найскорше выпродала гуси, а що мала полотна и шматя, вынесла до сусѣдѣвъ, навѣть на городъ не йшла полотна. Чекала вже знищеня та погубы.

Михайло бувъ понурый. Очи ему запали за одну нѣч, уста затяли ся. Навѣть не пробувавъ опирати ся заклятю, только зъ завзятемъ сказавъ собѣ:

— Маю выскнути, маѣ мене той спалити, коли ему прийде охота, ну, то бодай гарувати не буду.

И змора почала поволи дѣлати. Що рана дивилась на него жѣнка, чи вже починаѣ сохнути, а по тыдневи вже цѣле село его пѣдозрѣвало; почали шептати, на него оглядати ся, слѣдити его очима навѣть въ его хатѣ, кождый его рухъ, кожде дѣло та слово. Не знати звѣдки выросло то пѣдозрѣне, але на другій тыждень вже его и самъ Семенъ кепкувато зачепивъ:

— Кравче! може ты цѣкавый, якъ выглядаѣ мѣй скрутъ пѣдъ сволокомъ? Сухо ему, сухо!

Михайло подививъ ся зъ-пѣдъ лоба, хотѣвъ сварити, але нагло пѣрвала его шалена охота побачити свою долю

Увѣйшовъ. Въ дымѣ, окопченый, скорчений колысавъ ся той скрутъ. Теплѣ разъ-у-разъ порушувало имъ, а зъ-пѣдъ шматы вытягнулось кѣлька колосковъ, неначе рамена повыкривлюваній вѣдъ болю.

— Горячо ему, горячо: усхне на саму пору!

— На яку пору? — спытавъ машинально Михайло, не звертаючи навѣть очей до Семена.

— До Рѣздва! — вѣдповѣвъ Семенъ изъ злобнымъ усмѣхомъ. — Буду его сушити лѣто и осѣнь, а спалю на саме Рѣздво, абы не покушавъ колача, але лежачи черезъ свята абы остогидъ людямъ. Оттакъ ему буде, хиба що поклонить ся менѣ.

Страшнымъ окомъ подививъ ся на него Михайло.

— А таки брешешь! — буркнувъ. — Сушити маешь силу, але смерть зробити не маешь! Въ тѣмъ то вже его воля.

— Побачимо!

— Побачимо.

И розѣйшли ся. На другій день Михайло почувъ ся слабымъ: було ему дуже горячо, нѣ ѣсти нѣ пити не мавъ охоты. Мимо того укрывавъ свою немѣчь передъ жѣнкою, а навѣть пѣйшовъ на заробѣтки.

Шивъ опанчу у сусѣда та чувъ, що ставъ предметомъ обсерваціи, шептѣвъ та немилосерднои цѣкавости.

— Щось ты слабый! — зачепила его господиня.

— Чого? Однаково! — сказавъ.

— Нѣ трохи цвѣту на лици не знати! Выглядаешь одымленый та высохлый.

— Нѣколи я не бувъ нѣ червоный, нѣ товстый.

— Не такій ты, якъ бувъ, не такій! — протяжно сказала баба

Тыждень борыкавъ ся Михайло зъ змором, перемагавъ хоробу, крывъ свою муку. Вкѣнци положивъ ся. Властиво нѣчо ему не бракувало, тѣлько чувъ страшне ослабленє. Ноги тяжѣли мовь олово, руки опадали, очи втягнуло въ глубъ головы, сухо ему було въ устахъ та въ горлѣ. Положивъ ся въ кутѣ на лавцѣ, по лици лазило ему хмара мухъ, вѣнъ очей не отвиравъ, не рухавсь, ино все одно передъ собою видѣвъ: пригорщь зеленого збѣжа, що дымъ колыше, та почорнѣле колося, що зазирае зъ-за шматы.

Жѣнка якъ побачила, що вѣнъ лежить, почала нарѣкати, сварити его, вкѣнци заводити. Вѣнъ всего того не чувъ, навѣть очей не отворивъ.

Теперь вже не поголоски, не шепты йшли по селу. Теперь була певность; вже говорили, ба навѣть приходили до его хаты та безлично оглядали его

Жѣнка вѣдступила его, вырекла ся всякои сиблки та порозумѣня, здала его на божу волю. Ходила на заробѣтки, а бабы почали вже ему сватати.

— Робуча жѣнка, здорова, особливо коло льону вмѣе ходити. Полотенъ маѣ мѣць велику. Не спрацьована, бо кравець на нея зароблявъ. Можна ю брати, якъ малину!

Слухали того хлопы-вдовцѣ та потакували:

— Чому нѣ? добра баба! Кобы йно той довго не сохъ!

— Якъ то? Знаемо! До колядъ Семенъ его тримае. По Іорданѣ можна брати!

Отже вже справа була уложена и гарный Стефанъ, що недавно жѣнку поховавъ, самъ зачепивъ Михайлиху.

— Якъ той зсохне, то прийду до тебе! Небощка лишила вѣсѣмъ загонѣвъ льону, а дитиска послушнѣ. Будуть тебе мамою звати, якъ скажу.

— Не знаю... подумаю... ще часъ! — сказала Михайлиха, не вѣдъ того, що згодила-бъ ся.

А Михайло лежавъ у кутѣ, ѣло его всякe плюгавство та змора. Выхудѣвъ, счорнѣвъ, майже нѣчого не ѣвъ; часомъ заволѣкъ ся передъ хату та бездушными очима вдивлявъ ся въ одну точку. И безнастанно бачивъ дымъ, а въ нѣмъ скрутъ збѣжа обвиненый въ шмату та обязаный кровавою ниткою. Нѣхто не прийшовъ потѣшити его, поратувати, зъ нѣкимъ не подѣливъ ся своими гадками. Люде пожали збѣжа, тѣшили ся достаткомъ, збѣрано вже и льны, бабы вже почали льонъ тѣпати, а на дворѣ стало похмуро, чорно, сумно.

Михайлиха теперь уже бѣльше перебувала дома, бѣльше доскулювала чоловѣкови. Вѣнъ, мученый непастанными жалями та проклонами, разъ таки обрушивъ ся

— Чого хочешь ты, вѣдьмо? Дровъ тобѣ принести? крышу полатати? То йди, попроси того, най менѣ дасть вѣддыхъ!

Михайлиха пѣйшла до Семенѣвъ. Невдовзѣ вернула:

— Ну, вставай, ты колодо! Маешь вѣддыхъ на тыждень. Ледво упросила. Семенъ знявъ твою хоробу, вывѣсивъ гарно пѣдъ стрѣху. Ну, вставай!

И вставъ Михайло. Змора вже цѣлкомъ его опанувала, не мавъ нѣ своеи волѣ, нѣ силы. Вставъ та занявъ ся роботою. Робивъ якъ автоматъ, очи мавъ скляній, рухи не свои, голосъ дикій. Але прецѣнь рушавъ ся, ѣвъ, павъ. Вѣдѣтхнувъ!

Але се бувъ вѣддыхъ засужденого на смерть, що знаѣ рачинець выконаня выроку. Що день слабій були его рухи, що день чорнѣйші мысли, и коли минувъ тыждень, Михайло зновъ положивъ ся.

скличемо весь рускій народъ, щобы и вонъ вдозвавъ ся въ справѣ тои угоды, а мы вже занесемо голосъ нашого народу, куда треба; я надѣю ся, що перший подносуть голосъ громады Золочѣщины та Перемышляньщины — и то есть та найважнѣйша справа нинѣшныхъ зборовъ. То власне выходило на нашу шкоду, що мы за нашими правами не обзывали ся. Хоць мы народъ бѣдный — хлопы, духовенство и жменка интелігенціи — то прецѣнь въ теперѣшныхъ часахъ руховъ людовыхъ власне въ нашомъ хлопствѣ великій маетокъ и сила для державы, бо-жь мы, хоть суспольность демократична и свободолюбна, не стремимо до нѣякихъ переворотовъ. Мы не маемо, правда, міліоновъ по щадницяхъ, але у насъ нема Зимовъ, у насъ не стрѣляють ся люде, отже мы можемо зъ отвертымъ чоломъ домагати ся нашихъ правъ. Пословъ независимыхъ у насъ, правду сказавши, менше якъ три, але вы мусите додати ваги нашому голосови, абы всѣ знали, що мы промовляемо за міліоны!

„Польске коло велике, але я не знаю, чи довго буде крутити ся, ели его задачею буде выдирати намъ рускаго духа. Я, по правдѣ, дуже дивую ся, що межи Поляками не найшовъ ся доси чоловѣкъ, абы остерѣгъ, що така політика блудна, — що безъ дбаня о рѣвноправность для рускаго народу не буде добра для цѣлого будынку — для Австрін. Мы Австрію и ей историчну ролю такъ понимаемо, що ту мае бути притулокъ для народовъ покривдженыхъ, що въ Австрін не може бути бесѣды о народахъ пануючихъ або протеґованыхъ. Зъ того погляду выходячи — за мало для мене подѣлу Галичины, але въ своихъ внесеняхъ стоявъ я за „окремыми територіями національными“, щобы нѣкому въ Австрін не дѣяла ся кривда. То друга причина, длячого я ставивъ ся передъ вами. Але до того треба, щобы мы стерли зъ себе пляму лѣнивства и перухавости. Не досыть, що зойде ся троха людей та послухають, не досыть, що перечитае ся де-що и въ читальни, — але треба почуте и перечитане подати до вѣдомости другимъ, найлучше черезъ вѣча по селахъ, на котрыхъ лучше дадуть ся познати рѣзни наши потребы, а тогдѣ померти петиціями своихъословъ, то и робота буде жвава!

„Памятайте-жь! коли васъ завозвемо до высказаня вашого голосу, абы вы на нашь зазывъ вдкликнули ся!

„Кончу, опираючись о высшу повагу, о голосъ самого Спасителя: „Камень, его же не брегоша зиждущіи, сей бысть во главу угла“. Дай Боже, щобы якъ той камѣнь, що его вдкинули будовничій, такъ и нашь забутый и вдкиненый народъ дойшовъ въ нашой держави до тои ваги, яка ему по правдѣ належить ся!“ [*Гучні оплески.*]

(*Конець буде.*)

Ювілей баламученя народа.

Завтра „просвѣтительное общество им. Михаила Качковского во Львовѣ будетъ праздновати въ г. Львовѣ 25-лѣтній юбилей своего существованья“. Иншими словами кажучи: нашій баламуты обходять завтра ювілей своей 25-лѣтнои злощастнои роботы надъ баламученемъ нашого бѣдного народу!

„Апостолъ-просвѣтитель галицкои Руси“ небощикъ о. Ив. Наумовичь въ своихъ — впрочомъ зъ великою зручностію писаныхъ и въ деякомъ взглядѣ цѣнныхъ для народнои просвѣты „изданіяхъ“ внесъ першій межь народъ, потребуючій науки и просвѣты въ своѣй рѣднѣй мовѣ, споръ о азбуку и о народность: чи она „руска“ чи „русская“? И заложене нимъ — для конкуренціи зъ товариствомъ „Просвѣтою“ — „общество имени Качковского“ пойшло дальше указапою дорогою. Коли-бъ се „общество“ мало справдѣ лише саму конкуренцію „съ Просвѣтою“ на умѣ, то не було бы въ томъ нѣчого злого. У насъ поле для працѣ надъ народною просвѣтою такъ широке ще и теперь, а не то було передъ 25 роками, що и кольска просвѣтныхъ товариствъ могло бы йти зъ собою на-взаводы цѣлкомъ щиро и честными дорогами. Але не о таку конкуренцію ходило о. Наумовичеви и его наслѣдникамъ пізнѣйшимъ. Ходило вдъ початку о защѣпляване межь темнымъ народомъ — передовсѣмъ „русскости“. Анальогічну роботу бачимо скрозь въ нашомъ теперѣшномъ школьництвѣ, де выховане и наука е на дальшомъ планѣ, а на перше мѣсце высунулось защѣпляване польского духа.

Зъ того пойшло заведене и уживане въ „изданіяхъ общества им. Качковского“ правописи россійскои пвдъ позоромъ етимольогічнои, а чудацкои паламарщины пвдъ позоромъ „чистого русского языка“. Все те мае на цѣли обмерзити селянинови его рѣдну „хлопску“ мову, котру тій-жь самій баламуты, що стоять „во главѣ“ общества, деинде, якъ н. пр. въ „Галичанинѣ“, называють „языкомъ пастуховъ“ або „языкомъ свинопасовъ“. Ще не выкорѣнено всюды у селянъ давного и довгою неволею закорѣненого погляду, що руска мова — се мова хлопска, а паньска — се мова польска; ажь тутъ „общество“ хитро и зручно привчуе народъ уважати свою мову за хлопску, а паламарщину, нѣби-то подобну до россійскои, за паньску! Коли бы сегодня Русинъ посмѣвъ народови правити зневажливо про руску мову, а захвалювати польску, то самій простій люде наплювали бы ему въ очи, а загалъ назвавъ бы его зрадникомъ-перекинчикомъ. А тій господиновье, що стоять „во главѣ общества“, мають претенсію уходити за патріотовъ и просвѣтителевъ народа, величати ся своею 25-лѣтною роботою и кликати народъ на обходъ того ювілея баламученя!

Але варто приглянути ся ще тому лицемірному лукавству, зъ якимъ аранжеры ювілею брали ся до дѣла.

„Русское Слово“, котре звѣстно е орґаномъ тыхъ самыхъ просвѣтителевъ народа, що уладжують ювілей, розводить ся надъ заслугами „общества“ и править: Общество им Качковского одно-єдине стоить о власныхъ силахъ — не такъ, якъ пр. „Просвѣта“, що бере соймову запомогу; общество им. Качковского е одно-єдине, котре въ своихъ книжочкахъ подае все, що народови потрѣбно знати, а при томъ тій книжочки писаній прехорошимъ, чистымъ русскимъ языкомъ, въ котромъ нема нѣ польскихъ нѣ выкованыхъ слбвъ, и писаній етимольогією, а не мерзкою намъ фонетикою; „наконецъ направленіе тѣхъ изданій чистое, ясное, благородное, безъ укрытыхъ цѣлей, безъ яду, которымъ вороги стараются затронти нашъ народъ“. Отже пріѣздѣть „во Львовъ“! и т. д. и т. д.

Що слово — то ѣдь; що слово — то лукавство! Мы — мовь — не такій, якъ той митарь! А и сей языкъ, якимъ до тебе, руській хлопе, промавляемо — вонъ не такій простый, якимъ ты говоришь, а „чистый русскій“! Тымчасомъ же той языкъ — нѣ рускій нѣ „русскій“, а просто паламарщина!

Такою паламарщиною промавляе до селянина такожь центральный выдѣлъ общества им. Качковского въ своѣмъ „отзывѣ“, котрымъ „созываe Членовъ на обыкновенное годичное генеральное собраніе во Львовъ“. Але вдвертаючись вдъ селянина въ нишій бокъ, до интелігенціи — до панвъ, — промавляе той самъ выдѣлъ вже „по русски“, значить паньскою, не хлопскою мовою; такъ отъ запросины на ювілей, высланій до товариствъ и до редакцій, старавъ ся выдѣлъ уложити вже не паламарщиною, а чисто по россійски.

Але-жь, господа! Беретесь просвѣщати темный народъ, а вы самій темнѣйшій кромѣшной тьмы! Беретесь выховувати простый народъ, а забуваете, що першимъ условѣмъ у выхованю е: любовь выховуючого до выхованка. Вы-жь до сего народу не маете нѣ дробки серця, вы нимъ погорджаете — вы встыдаетесь его мовы, а волите говорити и писати найсмѣшнѣйшою паламарщиною, якою нѣхто нѣгде на свѣтѣ не пише й не говорить, нѣжь писати мовою рускою, бо ей уважаете за „языкъ пастуховъ, свинопасовъ“, Въ якій же цѣли трудитесь нѣби-то надъ просвѣтою народу, коли сею дорогою нѣчого не вдѣете? Вы-жь лише баламутете народъ и спиняете просвѣту! Але проклонъ спаде на вашій головы, коли народъ прозрить... А вонъ прозрѣвае!

Жаданє рускихъ паралєльокъ при ґімназіи въ Станиславовѣ.

Батьки ученикбвъ вписаныхъ на 1899/900 рбкъ школьный до I. класы ґімназіяльнои въ Станиславовѣ зажадали отворена для своихъ дѣтей рускои паралельки и доручили Дирекціи тои-жь ґімназіи слѣдующу заяву:

Сьвітла Дирекціе!

На основі закона краевого з дня 22 червня 1867 р. Арт. V. низше підписані родичі [взглядно опікуни] учеників записаних з новим роком шкільним 1899/900 до I. класи ц. к. ґімназії в Станиславові заявляють своє бажанє, аби для їх дітий була в I. класі ґімназіяльній заведена мова викладова руська.

Тому, що бажанє таке мае свою повну основу в поклнканім законі краєвім, а дальше тому, що оно вповні оправдане вимогами педагогічними, дидактичними і фреквенцією молодіжи рускої, підписані переконані крішко, що Сьвітла ц. к. Дирекція сесю заяву предложить безпроволочно своій зверхній власти і зарядить, що треба.

Станиславів дня 31 серпня 1899.

[*Тридцять підписбв.*]

Рбвночасно выслали они до шкільнои Ради краєвои слѣдующу просьбу:

Висока ц. к. Радо шкільна краєва!

На основі закона краєвого з дня 22 червня 1867 р. Арт. V. підписані батьки синів записаних з новим 1899/900 роком шкільним до I. класи ц. к. висшої ґімназії в Станиславові просять Високу ц. к. Раду шкільну краєву завести для тих учеників в I. класі ґімназіяльній викладову мову руську.

Наша просьба мае свое оправданє не тілько в наведенім законі, котрий приписує, що краєва власть шкільна на жаданє батьків [взглядно опікунів] 25 учеників мае завести в дотичній класі середньої школи викладову мову руську, але і вимоги педагогічні також промавляють по мисли нашої просьби.

Фреквенция промавляе не менше за нашою просьбою. В остатних трех роках фреквенция молодіжи рускої при кінци року шкільного була в I класі ось яка:

в році шк.	1896/7	було	29
„ „	1897/8	„	43
„ „	1898/9	„	44

Сі числа з кінця року шкільного оправдують вповні потребу рускої мови викладовой.

Обмежуємось на ті найважнійші причини нашої просьби, бо знаємо, що Висока Власть завсігди готова оправдані жаданя сповнити, і тому просимо:

Висока ц. к. Рада шкільна краєва зволить ласкаво припоручити Дирекції ц. к. ґімназії въ Станиславові завести безпроволочно в однім відділї I. класи викладову мову руську.

Станиславів дня 31 серпня 1896.

[*Тридцять підписбв.*]

Не нове се бажанє! Давно вже дае ся вдчувати потреба не только рускихъ паралельокъ, але постойнои особнои рускои ґімназіи въ Станиславовѣ. Се вже вношено въ соймъ, однакъ звычайною практикою сойму внесене пойшло до коша. Голосы про потребу рускои ґімназіи въ Станиславовѣ появлялись вдъ часу до часу и въ часописяхъ.

Теперь промовили тій, котрыхъ голосъ въ той справѣ мае найбольше значѣнє — теперь промовили тій, котрій мають за собою право — законъ краевый въ 22 червня 1867 р. Арт. V. Краєва рада школьна мусить нихъ оправданє жаданє сповнити, коли она хочь трохи руко-

---

Цѣле село уважало, що инакше й не може бути. Анѣ одна душа не змилувалась надъ муками того нещасливого. Вкінци вонъ навѣть самъ не давъ бы ся вылѣчити. И зновъ по вечерницяхъ почала ся балаканина.

— Кравець сохне й сохне! А завзятый! не пойде поклонити ся Семенови!

— Семенъ казавъ, що теперь бы вже й нѣчо не помогло, бо скрутъ разъ бувъ уже затлѣвъ вдъ горяча. Такъ то скончить.

Але конець бувъ тяжкій. Прийшли страшній падолистовій слоты, вѣтры, темнота огорнула землю, чути було прошибаючій сумній звуки остатныхъ сопѣлокъ, а въ хатѣ панувавъ ненастанный сумеркъ.

— Марйо! — обзвавъ ся разъ Михайло по тыжневій мовчанцѣ до жѣнки, що пряла при комині.

— А чого? — вдказала знехотя.

— Йди ты! дуже менѣ тяжко! Йди, попроси, най менѣ дасть вддыхъ! Вже не вытримаю! ой Христе!

— На що тобѣ вддыху? — почала сварити Михайлиха, — лежавъ бы-сь! На що ты кому?

Хлопъ умовкъ, але по хвили зновъ промовивъ:

— Варстатъ ткацкій я бы тобѣ поладивъ, дровъ нарубавъ!

— Щобы сь хочь на жорнахъ змоловъ осыпку!

— Якъ бы вддыхъ, то може бы-мь и „годенъ“.

Се заохотило бабу. Загорнулась и пойшла. Але бавилась дуже коротко и вернула сердита.

— А бодай ты здохъ якъ найскорше! Я лише встыду наѣла ся та людского гавкання черезъ тебе! Семенъ мене вылаявъ и выгнавъ. Дасть тобѣ вддыхъ, каже, дасть, але на коляды, въ печи, въ огни. У нихъ тамъ вбйна зъ невѣсткою, всѣ мовь шершенѣ! Лежи трупе!

Михайло вже не вдозвавъ ся, але думавъ.

„И буде-жь таки Семена власть до кінця? буде-жь правда Зозулѣ? Чи вонъ не зробить зъ нихъ брехунбвъ? Смерть иде, не квапить ся, послушна имъ обомъ. Не можна-жь то выйти противъ неи въ повъ дороги? Та не можна-жь то загнидити Семенови хату, ошукати Зозулю? Колыше ся скрутъ на кровавомъ шнурѣ... Смѣе ся зъ него цѣле село та Семенова хата. Ну, вонъ имъ утне штуку, запахнуть имъ коляды и колачь не перелѣзе черезъ горло. Житѣ въ нихъ руцѣ, але вдъ смерти имъ зась!

Лежавъ Михайло, не стогнавъ, не жалувавъ ся, навѣть лице ему змѣнило ся. Часами пробѣгали по лици огнѣ та здроги, якъ бы утѣхи, часами очима водивъ по хатѣ, якъ бы чогось шукавъ, чогось хотѣвъ. Разъ навѣть сказавъ до жѣнки:

— Напивъ бы-мь ся горѣвки. Принеси!

— Але? Певне! ще тебе буду трактувати! Досыть буде на тебе горѣвки, якъ умрешь!

— Въ сѣняхъ, у стрѣсѣ, надъ дверми е шматка зъ грошми. Возьми и купи горѣвки!

Она живо побѣгла и знайшла въ шматѣ рубли. Принесла ему фляшку горѣвки и почала придобрювати ся.

— Мой соколику! може ты ще де сховавъ? Скажи менѣ бѣдной, що сиротою по тобѣ збстане! Скажи, поки часъ! Тобѣ може мову вбднати, можешь у ночи завмерти, що не почую...

— Якъ пора прийде, то скажу! — пробурмотѣвъ, ховаючи фляшку въ солому, на котрой лежавъ.

Михайлиха, маючи надѣю на грошѣ, ббльше уважала на свого чоловѣка. Правда, що-день пытала ся о грошѣ, але вонъ мовчавъ мовь скаменѣлый.

Упали снѣги. Пилипбвка доходила вже до кінця. На перекбръ вѣщованямъ Михайло ставъ живѣйшій, пробувавъ ходити, ѣсти, яснѣйше дививъ ся на свѣтъ. Здивувало ся цѣле село. Почали заглядити до Семенбвъ: якъ выглядае скрутъ? И справдѣ, имъ выдало ся, що солома стала здоровша.

— То такъ передъ кінцемъ! — смѣявъ ся Семенъ въ душѣ, одначе занепокоенный.

Часами брала его охота спалити нещасну вязку, не чекаючи святъ, але таки оперъ ся.

— Сказавъ на коляды, най такъ буде!

Прийшли вже и коляды.

На Святый вечѣръ досвѣта до Рбздва цѣле село пойшло до церкви, улицѣ були пустій, хаты пустій Только дзвоны красно грали.

Огорнулась и Михайлиха та пойшла. Михайло сидѣвъ на лбжку, на поглядъ здоровъ, дививъ ся живо. Прецѣнь нагло не вмре! Отже була спокойна и пойшла.

Ледви утихли ей кроки, Михайло сягнувъ за себе, добувъ фляшку зъ горѣвкою и выпивъ майже половину. Дотримавъ ей на сю оказію. Потомъ натягъ сердакъ, оперезавъ ся, але анѣ не взувъ чоботъ, анѣ шукавъ за шапкою. Босый, зъ вдкрытою головою, вдпираючись та сопучи выйшовъ на снѣгъ та морозъ и пойшовъ по-за стодолы, куда нѣхто не ходивъ, де нѣкого не здыбае.

Дзвоны чудово грали, людей повна церковь, вбдправа торжественна и довга.

Стало рано, якъ люде почали розходитись. Громадками йшли до своихъ хатъ на пироги и ковбасы, на спѣвы й забавы та на святочный вбдпочинокъ.

Ишовъ и Семенъ въ родинною. Семениха журила ся за хату, де збстала лише глуха наймичка. Та чоловѣкъ потѣшавъ ся:

— Заперла ся въ коморѣ, де пироги та мясо, а до хаты потемки нѣхто бушувати не пойде. И скруту будуть ся боятя. О! то добрый сторожь!

. . . . . .

Дверѣ вдъ сѣней застали замкненій, а хатній трохи нахилений, якъ бы ихъ хто въ середины тримавъ.

Семениха сѣпнула ихъ къ собѣ и страшно зверещала. Передъ нею ставъ кравець изъ спущеными руками та перекрививши голову показувавъ ѣй языкъ.

Семенъ вдбихнувъ жѣнку, кинувъ ся до него и пхнувъ его. Але кравець лишь заколысавъ ся, якъ скрутъ на нитцѣ, и ударивъ хлопа. Тогдѣ въ сумерку добачили, що вонъ внесвъ на червонбмъ поясѣ на бальку, вже зсинѣвъ и застигъ. А коло него на томъ самомъ бальку внесвъ и скрутъ проклятый, цѣлкомъ счорнѣлый.

Въ хатѣ запанувавъ страшный переполохъ, крикъ та зойкъ. Почали збѣгати ся люде. Вбдтяли повѣшельника, поставили сторожу, а хатній перенесли ся до сусѣдбвъ.

Въ томъ заколотѣ и въ глотѣ щезъ десь и скрутъ зачарованый. Проворный Семенъ памятавъ о нѣмъ и спрятавъ его въ пору, абы удержати повагу Зозулѣ и свою силу, а вкінци, абы не мати слѣду для поліціи на выпадокъ поговброкъ и сплетень.

Такъ то Михайло лишь помстивъ ся та загнидивъ хату, але не переконавъ нѣкого, що выпередивъ вырокъ на свій скрутъ.

Переложивъ *В. Т. С.*

Брюкдѣ 1. IX. 99.

водить ся законами и коли не хоче дати ученикамъ ґімназіи злого примѣру, якъ мають ся законы нехтувати...

Ю. Е. О...ій.

Справа перемыской щадниць.

По вѣдчитаню акту обжалованя збізнає обж. Аморть. Вѣнъ не почуває ся до вины, бо не хотѣвъ заподѣяти шкоды щадници та чиливъ на те, що маєткомъ своєи жены вырѣвнає браки въ касѣ. До всего нещастя довѣзъ его банкиръ Патанъ Зісвайнъ, що опѣсля утѣкъ до Америки. Той его склонивъ до гры на біржи. Обжалованый програвъ на біржи разомъ 20 000 зр. Вѣнъ широко розказуе всѣ подробиць того „нещастя", якъ и способы, якимиъ собѣ радивъ; способы тѣ знаемо вже въ акту обжалованя. На запытанє, що стало ся зъ рештою грошей, каже, що зъѣли ихъ вѣдсотки. Коли бы его не увязнено — каже, — бувъ бы до двохъ мѣсяцѣвъ покрывъ все. На запытанє обороны збізнає, що скѣнчивъ техніку, потому бравъ участь въ угорскѣй вороховнѣ, а дѣставши ся до неволѣ, попавъ до австрійского войска; въ р. 1854 пѣдчасъ крымскои вѣйны збставъ офіциромъ, а потому бувъ у вѣйнѣ италійскій.

Свѣдокъ д-ръ Смутный збізнає, що кѣлька разѣвъ бравъ участь въ шконтрахъ щадниць. Шконтра переводжено пѣсля выказѣвъ ліквідатуры.

Свѣдокъ д-ръ Скурскій, директоръ щадниць, каже, що шконтра вѣдбували ся часто, передъ кождымъ замкненємъ рахункѣвъ. До шконтрѣвъ давала ліквідація свои выказы, але Аморть мусѣвъ пѣдсувати свои фальшивѣ выказы. Врештѣ при шконтрахъ провѣрювано заставы не всѣ, а тѣлько на вырычки такъ зваными „Stichproben". Свѣдокъ розказуе дальше, якъ выкрыто шкоду.

Збізнаня дальшихъ свѣдкѣвъ не принесли нѣчого. Оденъ збізнавъ, що шконтра повинни були переводити ся на пѣдставѣ ліквідаційныхъ книжокъ, а не выказѣвъ. Оденъ зновъ урядникъ щадниць сказавъ, що Аморть бувъ перетяженый працею.

Переглядъ політичный.

Хоць подорожи Хлюмецкого до Ишлю не приписують великого значѣня, ческій політики не перестають обговорювати евентуальныхъ ёго наслѣдкѣвъ. Ческа праса розкудкудакала ся, бо ён бентежить се, що нинѣ хтось тамъ смѣе мати голосъ въ державныхъ справахъ не спытавши впередъ о раду и повновласть въ редакціи Narodni-хъ List-ѣвъ. П. Енгель въ розмовѣ зъ кореспондентомъ N. fr. Press-ы высказавъ гадку, що въ справѣ подорожи Хлюмецкого до Ишлю, дневники суть на хибнѣй дорозѣ. Тутъ певно розходило ся о сконстатованє, чи ліберальна шляхта возьме участь въ обструкціи противъ выбору делегацій. Гр. Тунъ певно бувъ поінформованый о покликаню Хлюмецкого и може самъ пѣддавъ сесю гадку, абы бодай въ части прийти до порозумѣня зъ тыми сторонництвами, по котрыхъ можь надѣяти ся, що не будуть робити опозиціи найконечнѣйшимъ потребамъ державы. Не знаю сказавъ д-ръ Енгель — чи Тунъ добре зробивъ. Поодинокій групы опозиціи не були бы взяли участи въ обструкціи навѣть безъ тои конференціи, а бр. Хлюмецкій черезъ свое посредництво дасть доказъ своєи дипльоматіи, коли для своихъ сторонництвъ выдобуде на нашъ кошть якесь вынагородженє за се, що безъ того було бы стало ся. На питанє коли буде скликаный выконуючій комітетъ правиць, д-ръ Енгель вѣдповѣвъ, що зъ тымъ не треба дуже квапити ся.

Politik заявляе, що змѣна ситуаціи у внутрѣшній політицѣ може наступити лише въ парламентѣ. Приготованя до того вже поробленo. Се одинъ позитивный факъ, котрый може бути поданый до публичнои вѣдомости. Се певна рѣчь, що истнуе плянъ скликаня ще въ тѣмъ мѣсяци спѣльнои конференціи, на котрѣй мае бути розвязана справа, въ якій способѣ треба стремѣти до осягненя результатѣвъ въ языковѣй справѣ. Надѣють ся, що се дасть ся осягнути повторенємъ нарадъ, якѣ въ падолистѣ 1897-ого року вѣдбули ся мѣжь сторонництвами, найбѣльше заангажоваными въ языковыхъ розпорядженяхъ, безъ интервенціи правительства. Тѣ наради скѣнчили ся на нѣчѣмъ въ наслѣдокъ того, що упавъ кабінетъ Баденього. Мерітумъ змѣненыхъ Гавчомъ языковыхъ розпораджень и теперь не повинно давати не побореныхъ трудностей. Бѣльшій перешоны ставить выпайдене форми, въ якѣй мало бы наступити знесене языковыхъ розпоряджень. Lidove Noviny органъ п. Странского, доносять въ телеграмѣ зъ Вѣдня, що парляментарна комісія правиць збере ся въ другѣй половинѣ вересня и що еще передъ скликаными до Праги зборами клюбу ческихъ послѣвъ — западуть дуже важни постановы.

Вчерашна розправа въ Реннахъ зачала ся тайнымъ засѣданемъ на котрѣмъ ще разъ студіовано тайне dossier. На явнѣмъ засѣданю забравъ голосъ Ляборі, котрый зъ огляду на вчерашній збізнаня Чернуского и зъ огляду на се, що оголошене змѣсту выданыхъ документѣвъ безъ сумнѣву причинить ся до выкрытя невинности Дрейфуса, поставивъ внесенє, абы правительство зажадало вѣдъ интересованыхъ державъ выданя тыхъ документѣвъ. Ляборі заявивъ также, що вже на власну руку выславъ до Шварцкопена и Паніцардіого запросины, абы явили ся въ Реннахъ яко свѣдки. Правительственный комісарь заявляе, що вѣдъ чужого правительства не можна жадати выданя вычисленыхъ въ бордеро документѣвъ. Що до покликаня Паніцардіого и Шварцкопена, то вѣнъ нѣчого не мае противъ переслуханя тыхъ свѣдкѣвъ, очевидно, коли схочуть ставити ся. Ляборі выславъ также телеграмы до цѣсаря Вільгельма и короля Гумберта зъ просьбою, абы позволили Шварцкопенови и Паніцардіому свѣдчити въ справѣ Дрейфуса.

Яко першій свѣдокъ збізнає редакторъ дневника Matin, Басетъ. Свѣдокъ збійшовъ ся разъ въ Лондонѣ зъ Естергазимъ, котрый рѣшучо твердивъ, що Дрейфусъ е зрадникомъ. Доперва коли стрѣтивъ ся зъ нимъ другій разъ, Естергази признавъ ся, що написавъ бордеро на бажане полковника Сандера. При тѣмъ Естергази жалувавъ ся, що генеральный штабъ котрый все запевнявъ, що буде его боронити, нагло цѣлкомъ его покинувъ. Зъ тои причины вѣнъ стративъ довѣре до генералѣвъ и сказавъ цѣлу правду. Генералъ Роже заявляе, що въ збізнаня Естергазого не вѣрить, бо вѣнъ выступае въ тѣй справѣ лише яко пѣдсуненый фігурантъ. Ляборі пытае, чому о тѣмъ, що Естергази е фігурантомъ, не було бесѣды анѣ въ процесѣ Золѣ, анѣ въ процесѣ Естергазого? Роже вѣдповѣдае, що не умѣе того собѣ выяснити. Роже, президентъ трибуналу и правительственный комісарь заявляють, що одержали вѣдъ Естергазого кѣлька листѣвъ. Роже прочитавъ лишь першій листъ, а всѣ прочій передавъ президентови; Комісарь заявляе, що всѣ листы вѣдъ Естергазого кинувъ неотворены до кошa. На енергічне жаданє Ляборіого, президентъ заявляе, що каже тѣ листы вѣдчитати пѣзнѣйше.

Дальшій свѣдокъ, бувшій міністеръ судовництва, сенаторъ Трарів бувъ зразу переконаный о винѣ Дрейфуса. Доперва коли выкрыли ся рѣзни фальшѣвництва, свѣдокъ увѣривъ, що Дрейфусъ не виненъ. Также кроки, якѣ поробивъ Кестнеръ, зробили на нимъ сильне вражѣне. Не улягае нѣякому сумнѣвови, що Анрі надувъ шеффѣвъ и иншихъ. Коли бы въ 1896 роцѣ хочь бы одинъ доказъ противъ Дрейфуса, генералъ Гонсъ бувъ бы его певно показавъ Пікартови, абы той залишивъ свое слѣдство. Свѣдокъ самъ поробивъ кроки у одного амбасадора, котрый его запевнивъ, що Дрейфусъ невиненъ. У Паніцардіого свѣдокъ бачивъ письмо Шварцкопена, котре рѣшучо доказуе вину Естергазого. Паніцарді сказавъ также свѣдкови, що правительство знало о фальшѣвництвахъ Анріого цѣлый рѣкъ передъ его вѣдкрытемъ. Трарів абсолютно сумнѣвае ся о правдивости предложеныхъ судови документѣвъ.

Трибуналъ по довшій нарадѣ вѣдкинувъ всѣ внесенє Ляборіого, бо судъ не мае компетенціи наклонювати правительство до дипльоматичныхъ крокѣвъ. Ухвалено ще разъ переслухати Чернуского при замкненыхъ дверехъ. До Шварцкопена и Паніцардіого будуть выслани вѣзвания. Тѣ вѣзвания будуть адресованѣ до міністра вѣйны, котрый передасть ихъ міністрови справедливости, а той вѣддасть ихъ міністрови справъ заграничныхъ. Міністеръ справъ заграничныхъ вышле вѣзвания амбасадамъ въ Римѣ и Берлинѣ. Свѣдки будуть могли або лично ставити ся въ Реннахъ, або зложити збізнаня передъ судомъ своєи державы, котрѣ вѣдтакъ дипльоматичною дорогою будуть вѣдосланѣ военному судови въ Реннахъ.

Зъ Бѣлграду надходить сензаційна вѣсть, и то зъ офіціяльного жерела, що Кнезевічь буде обжалованый лише о атентатъ на адъютанта Міляна, полковника Лукича, а не о атентатъ на самого Міляна. Зъ огляду на се, Кнезевічь одержить, що найбѣльше десять до двацять лѣтъ вязниць, коли тымъ часомъ иншимъ обжалованымъ, грозить за державну зраду кара смерти. Пѣсля дотеперѣшныхъ урядовыхъ донесень, Кнезевічь стрѣлявъ до Міляна и навѣть легко зранивъ его въ хребетъ. Цѣла сеся справа зъ атентатомъ и заговоромъ, стае ся зъ кождымъ днемъ загадочнѣйшою. Тяжко также вытолкувати собѣ дивну якусь наглѣсть сего „наглого" суду. Власти все знаходять якусь дуже важну причину, що каже имъ вѣдкладати сей наглый судъ на пѣзнѣйше. Обжалованыхъ о головну зраду е 29 осѣбъ. Судити будуть ихъ пѣсля §. 87-ого сербского закона карного, котрый звучить: „Поступованє змѣрюче: а) до убійства короля, его увязненя, выданя въ руки ворогѣвъ або унеможливленя ёму ряду, б) до насильного усуненя легального наслѣдства престола або краевои конституціи, в) до полученя зъ иншими державами або вѣдѣрваня части краю — будуть карани, яко державна зрада, смертію. Намѣръ значить тѣлько, що сповнене дѣло. Кара смерти [черезъ розстрѣляне] выконуе ся до 24 годинъ по оголошеню засуду.

НОВИНКИ.

— **Адміністрація наша** просить при змѣнѣ мѣсяця о вѣдновленє передплаты и вырѣзнане залеглостей въ означенѣмъ речинци.

— **Инсталяція митрополита Куиловского** — зновъ вѣдложена, бо цѣсарь, занятый теперь маневрами, не буде мѣгъ принятн вѣдъ нашихъ владикъ присяги сего тыждня. Мабуть навѣть въ першѣй половинѣ слѣдуючого тыждня трудно буде нашимъ владикамъ зложити присягу въ руки цѣсаря; може буде се можливе въ четверъ слѣдуючого тыждня. О инсталяціи мае ся повѣдомити духовеньство пастирскимъ посланіемъ.

— **Пенсійнѣ дары зъ ласки** дѣстали дальше вдовы: Марія Грабъ, Теофіля Константиновичева, Юліянна Мацѣлиньска, Іоанна Коржиньска, Марія Варапучиньска, Єлена Саєвичева, Юлія Страхоцка, Викторія Лазуркевичева, Гонората Ступницка, Юстина Мацѣевичева, Магдалина Чичиловичева, Климентина Дубъ, Катерина Горалевичева, Текля Левицка, Теофіля Телишевска, Сабина Бородайкевичева, Юліянна Паславска [чи Павловска], Евфрозина Застирець, Розалія Шевадуцка, Єлена Кисѣлевска и Зиновія Шелешь.

— **До академічнои [рускои] ґімназіи у Львовѣ** вписало ся на сей рѣкъ шкѣльный доси 641 ученикѣвъ.

— **Руска Бурса товариства „Шкѣльна Помѣчь въ Самборѣ"** примѣстила въ сѣмъ роцѣ шкѣльнѣмъ 26 ученикѣвъ. Товариство не мае нѣякихъ фондѣвъ, а пѣдпомагае убогу молодѣжь тымъ, що Р. Т. руска суспѣльность зъ патріотизму зложить рѣкъ-рѣчно на жертвенникъ народный. И въ сѣмъ роцѣ принято бѣльше число ученикѣвъ и нанято особный домокъ за 220 зр рѣчно — въ надѣи на жертволюбивость руску. Тожь просимо поспѣшити зъ ласкавыми датками въ грошахъ и натуралінхъ въ помѣчь рускѣй Бурсѣ товариства „Шкѣльна Помѣчь въ Самборѣ". — За Выдѣлъ *о. М. Ортинскій* предсѣдатель, *Петро Будзиньскій* секретарь. [Иншій часописи просимо повторити.]

— **„Стрыйскій Боянъ"** устроюе дня 14 н. ст. с. м. *въ Долинѣ*, а дня 17 н. ст. с. м. *въ Рожнѣтовѣ* концерты зъ добѣрною и рѣзнородною програмою. По концертахъ вѣдбудуть ся въ обохъ згаданыхъ мѣсцевостяхъ танцѣ. Стрѣй візитовый. Початокъ о 8 годинѣ вечеромъ. — *Вѣдъ Выдѣлу „Стрыйского Бояна"*.

— **Въ Калуши** вѣдбуде ся заходомъ кружка мѣсцевыхъ академикѣвъ вечерокъ зъ танцями дня 12 н. ст. вересня. Комітетъ починивъ усякѣ старани, щобы вечерокъ выпавъ якъ найвеличавѣйше, тожь мае надѣю, що якъ зъ близшихъ, такъ и зъ дальшихъ сторѣнъ публика поспѣшить численно на той вечерокъ забавити ся весело въ щирорускѣмъ товариствѣ. Дохѣдъ зъ вечерка призначеный на „Народный Дѣмъ въ Калуши". Вступъ вѣдъ особы 1 зр., білетъ родинный 3 зр. Стрѣй для панъ візитовый або народный, для мужчинъ балевый. — *Вѣдъ Комітету.*

— **Товариство рускихъ ремѣсникѣвъ и мѣщанъ „Зоря" въ Перемышли** мае честь повѣдомити доохрестну Р. Т. Публику, що дня 10 н. ст. вересня с. р. уряджуе на дохѣдъ запомогового Фонду на горѣ Замковѣй першій великій фестинъ сполученый зъ фантовою льотерією, на котру складае ся велике число красныхъ и дорогоцѣнныхъ фантѣвъ. Буфетъ у власнѣмъ зарядѣ. Музика вѣйскова. Цѣна льосу 10 кр. Вступъ на фестинъ 10 кр., для селянъ половина. Початокъ точно о 3 годинѣ пополудни. Фанты и всякѣ добровѣльнѣ датки просимо присылати на руки Вп. панѣ М. Копковои, жены священника, замешкалои на Пѣдзамчу. По фестинѣ вѣдбуде ся о годинѣ $7^1/_2$ вечеромъ въ сали театральнѣй на Замку аматорске представленє гране членами „Зорѣ" пѣдъ заг. „Мужики аристократы", образець народный въ 2 актахъ. Цѣны мѣсць [не обмежаючи жертволюбія]: льожа 3 зр., крѣсло въ льожи и крѣсло першорядне по 80 кр., дальшій 50 кр. партеръ 20 кр., для молодежи и селянъ 10 кр. На случай непогоды фестинъ и представленє вѣдбудуть ся слѣдуючои недѣлѣ, т. е. 17. с. м. — *Комітетъ.*

— **Зъ Озерянъ пишуть намъ**: Заходомъ родины вѣдбуло ся дня 2 с. м. поминальне богослужене за д-ра Северина Днѣстрияньского, краевого инспектора, въ мѣсци его уродженя, т. е. въ Озерянахъ. На богослуженю явилась вся молодѣжь шкѣльна зъ своимъ начальствомъ и сердечнѣ молитвы заносила до Всевышнього, тымъ бѣльше, що д-ръ С. Днѣстрияньскій жертвувавъ 50 зр. для убогои молодежи мѣсцевои школы, за що накуплено 19 паръ чобѣтъ, 12 шапочокъ и 16 кустинокъ та роздѣлено убогѣй дѣтворѣ шкѣльнѣй того-жь дня по богослуженю, за що сердечне спасибѣгъ родинѣ покѣйного.

— **Курсъ науки дяквства и спѣву хорального.** Зъ днемъ 1 рускаго октобра сего року розпочинае ся наука дяквства и спѣву хорального при церквѣ въ Зборовѣ на пѣдставѣ рѣшеня Свѣтлои митроп. консисторіи у Львовѣ зъ дня 13/7 1890 ч. 5040. — Близшій услѣвя що-до принятя на тую науку подасть на жадане интересованымъ пѣдписаный — *Т. Яцѣшевскій* въ Зборовѣ, стація зелѣзница и почта въ мѣсци.

— **Школа політехнічна у Львовѣ** оголосила вже програму выкладѣвъ на 1899/1900 рѣкъ шкѣльный. Изъ статистики студентѣвъ, помѣщеной на кѣнци програмы, довѣдуемо ся, що въ минувшѣмъ роцѣ було всѣхъ студентѣвъ въ пѣвроцѣ зимовѣмъ 560, а въ лѣтнѣмъ 487, а мѣжъ ними 31 Русинѣвъ. Мало, але ще не такъ давни роки, якъ було ихъ лише по кѣлькохъ...

— **Про Бѣгъ, ратуйте!** Навѣть Dziennik polski чеше руску капітулу станиславѣвску и ей митрата за нѣмецкій запрошеня. Правда вѣнъ говорить pro domo sua, але все-жь чеше незгѣрше бл. п. Вычосы. Вѣнъ каже: „Коли о. митратъ вже для свого рѣдного языка рускаго не почувавъ на стѣлько любови и пошановання, що не важивъ ся ужити его, а языкъ польскій бувъ ёму вѣдразливый, то коли вже конче хотѣвъ бути невтральнымъ, повиненъ бувъ писати по грецки або по латиньски. Се було бы бодай дотепнѣйше, а цѣлого ґреміюмъ не було бы выставило на встыдъ и посмѣховище." — Ажь чужій дневники потребують учити руску ґрархію церковну шановати ся гѣдности національнои! Сумно, сумно, сумно!

— **Пошивъ въ дураки.** Nowa Reforma оповѣдае цѣкаву исторійку зъ часѣвъ, коли то нело ся слѣдство дисциплінарне противъ спенсіонованого надвѣрняньского старосты Галецкого. Однымъ изъ закидѣвъ противъ голосного пана старосты бувъ фактъ уряджени нимъ шумного принятя великимъ достойникамъ галицкимъ въ часѣ прогулки ихъ въ горы. Принятє се, було славне и свого часу голосне, а п. Галецкій зъѣднавъ бувъ собѣ тымъ принятемъ велику ласку „въ горѣ". Однакъ въ кождѣй рѣчи есть якесь „але". Тутъ було се, що принятє, якъ було красне, такъ ще красше коштувало, именно 200 зр. Но дотепный панъ староста не дурный, вѣнъ же-жь староста не вѣдъ того, щобы самъ плативъ. Отже злапавъ якогось залежного вѣдъ себе „автономіста" и казавъ ёму заплатити „рахуночокъ". При доходженю сеи справы покликано до переслуханя того автономіста. Галецкій довѣдавши ся о тѣмъ, перелапує его на коритари всувае ёму двѣ соточки и каже, що якъ будуть его переслухувати въ справѣ прогульки, абы сказавъ, що Галецкій самъ покрывъ усѣ кошты. Автономістъ, очевидно щасливый, що побачивъ ся зъ своими двома соточками, згодивъ ся на просьбу п. староты и збізнавъ, якъ той хотѣвъ. Коли автономістъ выйшовъ зъ протоколу, лапае его зновъ п. староста и пытае: „А якъ збізнали-сте?" — Розумѣе ся, такъ, якъ вы хотѣли. — „Ну, то вѣддайте теперь менѣ 200 зр. назадъ!" Автономістъ скрутивъ ся, ёму зробило ся дуже не выразно, але побоюючи ся, що ану-жь панъ староста „wyjdzie cało", не хотѣвъ наражати ся и зъ болемъ серця вѣддавъ дутки, такъ що не мавъ часу навѣть загрѣти ся ними...

— **Небезпечность вѣйны**, и то вже въ найблизшихъ дняхъ висить надъ Галичиною. „Угорщина зъ цѣлымъ своимъ вѣйскомъ машируе на Стару-весь пѣдъ Березовомъ, щобы вѣдбити тамошну матѣрь Божу, котра передъ 500 лѣтами утѣкла зъ Угорщины. На оборону передъ Мадярами прийде вѣйско австрійске, а армати вже е на мѣсци. А позаякъ Угры везуть богато грошей, щобы перекупити вѣйско австрійске, то не можна спуститись на него, але тысячѣ вѣрныхъ муселъ йти стати до оборони." — Таку навѣть розповсюднено мѣжь народомъ, а безкритичный народъ въ найбѣльшу байку найскорше вѣрить, и спѣшить масами въ помѣчь Єзуитамъ на „охорону" Матери Божои...

— **Польскій языкъ въ школахъ въ Конґресовцѣ** доси выкладано въ языцѣ російскѣмъ, а вѣдъ теперь выкладае ся вже въ польскѣмъ языцѣ есть предметомъ обовязковымъ у всѣхъ класахъ середныхъ школъ.

— **Невдала крадѣжь динаміту.** Въ Журавници коло Перемышля арештували оногды селянина зъ Валявы, вертаючого изъ зарѣбкѣвъ на Угорщинѣ въ наслѣдокъ донесеня властей угорскихъ. Нѣсъ вѣнъ зъ собою ладный „приробокъ", бо вѣнъ кіля динаміту заховане въ бѣле.

Наука, штука и література.

— **Літературно-наукового Вістника** книжка IX. за вересень сего року мѣстить въ собѣ: 1) въ части белетристичнѣй: Домашня фотографія оповід. Грицька Коваленка; Наш альбом [чотири поезіи трехъ авторѣвъ]; В царстві сатани, нарисъ Мих. Ю. Яцкова [пять нарисѣвъ]; Із житевих малюнків Василя Кравченка [два]; Із поеми „Бар Кохба" Яр. Врхліцкого пер. Ів Франко; Голодний хліб, фіневське оповіданє Юхо Рейонена: Біблію, мітольоґічне оповіданє Пера Люіса; Мое житє, оповіданя А. Чехова;— 2)въ части науковѣй: Фляндрський рух у Бельґії від 1830 р. проф. Генріха Бішофа; De Polonorum in ukrainicis rebus ignorantia, написавъ Inquit; Причинок до історії зносин Галицьких і Угорських Русинів нац. В. Гнатюк; Із чужих літератур: Літературна спадщина Альфонса Доде, нац. М. Грушевський; Хроніка і бібліоґрафія. — Якъ бачимо, змѣстъ [подѣбно, якъ попередныхъ кин-

жокъ] богатый и рѣзнородный. Навѣть дѣлъ „Хроніка і бібліографія“, якъ звычайно, поучаючій и цѣкавый.

— **Бібліотеки Видавничої Спілки** выйшла сема книжка: „Кнут Гамсун. *Голод* роман.“ Сторінъ 192. Цѣна 90 кр., въ оправѣ 1 злр. 10 кр. — Романъ скандинавского писателя Кнута Гамсуна „Голод“ есть одною зъ найоригінальнійшихъ появъ въ сучасній белетристицѣ и переложеный на европейскій мовы.

Телеґрамы „Дѣла“.

Вѣдень 6 вересня. Цѣсарь приймавъ вчера на довшій авдіенціи угорского президента міністрівъ Селя. Вѣдтакъ Сель конферувавъ зъ Голуховскимъ и Туномъ.

Бѣградъ 6 вересня. Похороны Рістѣча вѣдбуде ся на державный коштъ. На похороны приѣхавъ король Александеръ, Мілянъ и всѣ міністры. Зъ причины похорону вѣдложено такожъ процесъ противъ участниковъ заговора до пятниці.

Парижъ 6 вересня. Дневники доносять, що слѣдчій судья дѣставъ въ руки дуже важни листы Орлеанъского князя до провѣдникѣвъ антісемітѣвъ, котрій такожъ доказують, що ти провѣдники одержали великій сумы на аґітаційни цѣли.

Петербургъ 6 вересня. Правительство намѣряе обовязуючу въ царствѣ цлову тарифу на товары, розширити на Фінляндію.

Переписка Редакціи и Адміністраціи.

Вп. С. Бо въ Хл. До кінця жовтня. — *В. Ча. въ Но.* До кінця року *Е. Фи. въ Ст.* До кінця липня заплачено, а просимо о надісланє дальшои предплаты. — *К. Ма въ Гр.* До кінця року ще 5.50 зр. — *І. Лю въ Ду.* Такъ. — *Г. Мс. въ Га. з. Р.* Одержали. — *Я. Ма. въ Го.* До кінця серпня. — *И. Че. въ Ро.* Грошѣ одержали и будуть въ найблизшімъ часѣ выказаній. — *О. Ко. въ На.* До кінця липня. — *М. Аб. въ Че.* Прийде до 12/1 1900 року 6·50 злр. и просимо о скоре надісланє передплаты.

ОПОВѢЩЕНЄ.

На дни 11 вересня 1899 р. вѣдбуде ся **добровѣльна ліцитація живого и мертвого инвентаря дворского въ Годахъ коло Коломыї,** стація зелѣзницѣ Турка vis-a-vis двора. Початокъ о год. 11 передъ полуднемъ. Кромѣ инвентаря господарского буде спродане на ліцитаціи: повѣзъ, фаетонъ, тарантасъ, вѣзокъ, 3 залубнѣ и упряжѣ.

Зъ вѣльной руки **есть до споданя 20 моргівъ огорода зо ставкомъ и млыномъ,** положеного при гостинци а принераючого до стації зелѣзничон Турка; надто остае ще **до 100 моргівъ нерозпарцельованого поля.** Будынки, оцѣненій судово на 27 тысячь зр., спродавсь по дуже приступнѣй цѣнѣ яко матеріялъ будовляный.

Тит Войнаровскій, парохъ въ Балинцяхъ п. Гвоздець. 339 1—1

Надѣслане.

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

Оптикъ и Механікъ у Львовѣ, площа Галицка ч. 1., противъ Банку Гіпотечного на палатцѣхъ пишчи Галицкои

поручае въ великомъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ:

окуляры, цвікеры, лорнеты, бінокли, далекозоды, барометры, термометры, рѣзній краєметры, [illegible], лупы, компасы, райсцайбіки, тасмы мѣрничій, ніжки, лібелѣ, кілометры и т. д.

Уряджене дзвонковъ електричныхъ.

Всякій направлях полагодимуть ся якъ найскорше и найдешевше. 461

„Артист.-літературних Новин“

вийшли:

Книжка I. **„МОЇ ЛИСТИ“** поезиї Д ра В. Щурата.

„ II. **„НОВЕЛІ ЕДҐАРА ПО“** переклад з англійского Івана Петрушевича.

Ціна книжки 1 корона, гарно оправної 2 корони. Замовлятн можна у видавця М. ЗАЯЧКІВСКОГО, Львів ул. Пелчиньска ч. 1.

ТОВАРИСТВО „ПРОСВѢТА“

у Львовѣ рынокъ ч. 10

выдало новый накладъ друковъ

I. Друки правничѣ:

1.	Позовъ въ справахъ дрібныхъ ліб.	по 25	кр.
2.	Контрактъ купна и продажи I. ліб.	по 40	„
3.	„ „ „ II. „	по 40	„
4.	„ „ „ III. „	по 40	„
5.	Повиномочія	по 40	„
6.	Подане о екс- и интабуляцію, взборъ а) б) в) г) ліб.	по 40	„
7.	Написы до подань о интабуляцію ліб.	по 20	„

II Друки для кас позичковыхъ:

8.	Дневникъ касовый	ліб. по 40	„
9.	Книга довжниковъ	„ „ 40	„
10.	Книжочка для позичаючого 100 прим.	„ 2·—	„
11.	Скрипт довжный	„ „ 1·20	„
12.	Книжочка вкладкова (щадн.)	„ „ 3·—	„

III. Друки для крамниць:

13.	Книжка товарова	ліб. по 40	„
14.	Книжка касова	„ „ 40	„

IV. Друки для читалень и кас позичковыхъ:

15.	Спис членовъ	ліб. по 40	„
16.	Грамоты членьскій читалень „Просвѣты“ примѣрникъ	по 2	„

За опаковане и оплату почты дочисля ся належитость особно.

Артистично-Ритовичѣ

ЗАВЕДЕНЄ

А. ЗІ'МАНА

у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 14.

достава и выконуе якъ найдешевше и найстараннійше.

ДРУКАРНЯ зъ кавчуковыми черенками для кождого легко надаюча ся, почавши вѣдъ 1 зр. и высше. Стампіді металевій и кавчуковій, гербы, монограмы, стампільні марки, станцы, таблицѣ дитѣ и граверованій и проче.

Замовленя зъ провінцік полагоджують ся вѣдворотною почтою. 221 28—52

Укінченый гімназістъ глядае канцелярійного занятя або якого иншого за малою вынагородою заразъ. Ласкавій зголошеня просить надсилати до Адміністрації „Дѣла“ пѣдъ: „А. Г.“ 388 1—3

Пошукую учительки для одної ученицї з VI класи і одної з V-ої з наукою гри на фортепіані для одної — Н. Волошинський, гр. к. парох в Далешеві п. Городенка. 341 1—3

Пошукую инструктора академика, котрый пѣднявъ бы зъ ученикомъ зъ II. гімназ. класою зробити за рѣкъ вступный испытъ до V гімназ. класы. Зголошеня приймаю заразъ — П. Криницкій, гр. к. парохъ въ Голыни, почта Калушъ. 336 2—3

Пошукуе ся панночки Русинки уздібненої до удїлювання науки з IV. класи шкіл народних для одної дівчинки. Пожадане було би також знане гри на фортепіані, однакож доконче не вимагае ся. Зголошеня надсилати прошу: о. Володимир Озаркевич, парох в Сільци, почта Езуполь. 307 6—7

Студент II. року філософіи пошукуе лекцій у Львовѣ. Близшій вѣдомости подасть: Хомикъ, „Просвѣта“ Рынокъ ч. 10. 385 2—3

Казкы БРЯНЧАНІНОВА

Переклав з роснійскої на нашу мову *Любомір Селянський*

Ціна 15 кр.

Львів, 1899 р. Видало Р. Тов. Педагогічне.

СВОБОДА

писмо політичне, просвѣтне и господарске для народу.

Выдае и за редакцію вѣдповѣдае: Михайло Губчакъ. — Редакторъ просвѣтно-господарскои части Василь Король, учитель господарства.

Цѣлорѣчна передплата выносить 3 зр., на пів року 1 зр. Редакція и адміністрація: Львовъ, рынокъ ч. 10 (въ домѣ „Просвѣты“).

Вѣдъ 1 (13) сѣчня 1897 выходить у Львовѣ що четверга (на мѣсци популярныхъ газетокъ „Батьківщина“ и „Читальня“) тыж нова популярна газетка

По причинѣ нового користного укладу зъ фабрикою при численнѣйшихъ замовленяхъ:

СѢЧКАРНЯ ССХ зъ однымъ колесомъ а 2 ножами, ваги около 85 клґр. ширина писка 180 мм. за 25 зр.

СѢЧКАРНЯ ТН вальцева зъ 2 колесами замаховыми и 3 ножами, ваги около 100 клґр., ширина писка 170 мм. за 26 зр.

При сейчасовій уплатѣ 10% опусту.

Замовляти черезъ

НАРОДНУ ТОРГОВЛЮ

Львовъ, Рынокъ 36. 152 25—0

УЧИТЕЛЬ органъ руского товариства педагогічного двотыжневикъ педагогічно-науковый, выходить вѣдъ 1 червня 1889 у Львовѣ ул. Вірменьска ч. 2. Предплата на цѣлый рѣкъ 3 зр. на пів року 1·60 кр. на чверть року 1 зр.

„СЛАВІЯ“

Банкъ взаимныхъ обезпечень въ Празѣ

(основаный въ 1868 р., въ Галичинѣ вѣдъ 1874 р.)

скінчивъ зъ кінцемъ 1898 р. 30-ый рѣкъ своеи дѣяльности и зросли во всѣхъ вѣдділахъ „Славіи“

	въ кінцемъ 1897 р.	
Фонды резервовый и ручаючій	зр. 9,685.636·47	кр.
Премія належитости побочній и вѣдсотки за рѣкъ 1898	„ 2,517.998·09	„
Обезпечені сумы въ секціяхъ на жите	„ 81,446.439·22	„
Обезпечені сумы въ секціи вѣдъ огню	„ 328,257.816·—	„
Выплачені капіталы, ренты и вѣдшкодованя въ 1898 р.	„ 1,487.173·08	„
За часъ свого истнованя выплативъ банкъ „Славія“ своимъ членамъ капіталы и вѣдшкодованя въ загальній сумѣ до кінця р. 1898	„ 29,910.069·98	„

„Славія“ принимае въ секціяхъ I и II обезпеченя на дожите або на случай смерти, якъ и обезпеченя вѣна для дѣтей, въ секціи IV. обезпеченя вѣдъ шкодъ огневыхъ будынковъ, движимостій, збожа, товаровъ, запасовъ, скота и пр.

Тарифы „Славіи“ вельми увѣренѣ, а условя обезпеченя вельми користнѣ.

Тарифъ и друксортовъ вносить всякого рода, якъ и всѣхъ потрѣбныхъ пояснень удѣляе якъ найохотнѣйше головне Заступництво „Славіи“ для Галичины и Буковины у Львовѣ при улици Словацкого ч. 3. 68 18—24

„Славія“ принимае зголошенія о удѣленє аґенціи въ мѣсцевостяхъ де нема ще заступника и вельми радо удѣляе аґенціи письменномъ селянамъ.

Подяка.

Дня 23 серпня с. р. упокоила ся у Львовѣ на 40-бмъ роцѣ жизни по довгій и тяжкій недузѣ Неониля изъ Збудовскихъ Сѣминовичъ, вдова по рус.-кат. священику, полишивши насъ, любячу родину въ тяжкімъ смутку.

Пригноблені тымъ тяжкимъ ударомъ, чуємо ся обовязаными зложити публичну подяку всѣмъ, що на вѣсть о смерти Дорогои Покійниці поспѣшили зо словомъ розрады, співчутя, потѣхи.

Щиру подяку нехай приймуть Впр. о. парохъ Яримовичъ, о. парохъ Билинкевичъ, о. Редкевичъ и о. Пришлякъ за Свои труды и священичу прислугу въ сумнімъ похоронномъ обрядѣ. Сердечно дякуємо такожъ всѣмъ приятелямъ, знакомымъ и прочимъ, що взяли особисту участь въ похоронахъ Покійної и звеличили тымъ Ей память.

340 1—1 *Родина Покійної.*

ПЕРША и НАЙБІЛЬША

Молочарня Замарстинівска

МИХАИЛА ДОМАРАДСКОГО

Замарстинівъ ч. 152.

Маючи щоденно кільна тысячь літрівъ найлучшого молока зъ першорядныхъ фільварківъ, завѣдомляю Впов. Публаку львівску, Институты выховуючій, якъ такожъ властителівъ крамниць, що вѣдставляю до домівъ два разы денно безъ найменшого вынагородженя всякій набѣлъ [почавши вѣдъ одного літра молока або квартирки сметанки] по можливо найдешевшихъ цѣнахъ, а именно: 331

свѣже молоко 1 літръ по	10 кр.
збиране молоко 1 літръ по	4 кр.
сметанка Нр. 1. 1 літръ по	32 кр.
сметанка Нр. 2. 1 літръ по	24 кр.
сметанка пѣнкова 1 літръ по	80 кр.
масло кухонне 1 кільо	1 зр.
масло десерове 1 кільо	1·20 зр.

КЛѢТКИ на папугы по зр. 9, 11, 15, 18, и 35. Клѣтки на дрібній птаки вѣдъ зр. 1·50 до 8·— зр.

поручае ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ торговля зелѣзна у Львовѣ. площа Капітульна ч. 1 напротивъ катедры.

Розкладъ їзды поѣздівъ зелѣзничихъ важный вѣдъ 1 мая 1899.

пѣсля часу середно-европейского [пізнійшого о 36 мінутъ вѣдъ часу львівского.]

посп. приходить о	особ. приходить о	до Львова	посп. вѣдходить о	особ. вѣдходить о	зъ Львова
		День			**День**
	6·10	Зъ Черновець, Ицканъ, Станиславова		6·20	до Лавочного, Пешту, Борыслава
	6·50	„ Бруховичъ вѣдъ 7/8 до 10/8.		6·15	„ Пѣдволочискъ, Одесы, Козовы, г. д.
	7·10	„ Зимноводы „ „ „		6·30	„ Ицканъ, Букарешту, Радовцѣвъ
	7·40	„ Янова (гол. дворець)		6·30	„ Пѣдволочискъ зъ Пѣдзамча
	7·55	„ Лавочного „ „	8·30		„ Кракова, Любачева, Ордова, Вѣдня
	7·44	„ Тернополя на Пѣдзамче		8·45	„ „ Вѣдня, Хирова, Стружа
	8·05	„ „ „ гол. дворець		9·10	„ Сколього, до Лавочного 1/7 до 11/2
	8·15	„ Сокаля, Равы рускои		9·25	„ Янова
	9·—	„ Кракова, Вѣдня, Орлова		9·35	„ Пѣдволочискъ зъ гол. дворця
	11·15	„ Ярослава, Любачева		9·45	„ Ицканъ, Сонова, Бергомету
	11·55	„ Ицканъ, Чернов. Станислав.		9·53	„ Пѣдволочискъ зъ Пѣдзамча
	1·01	„ Янова на гол. дворець		10·10	„ Белзця, Равы, Любачева
1·30		„ Кракова, Вѣдня		12·50	„ Янова 1/7 до 11/8 недѣлѣ и свят
	1·40	„ Сколього, Хирова, а зъ Лавочного вѣдъ 1/7 до 11/8.	1·55		„ Пѣдволочискъ зъ гол. дворця
1·50		„ Ицканъ, Станиславова	2·08		„ „ „ Пѣдзамча
2·20		„ Пѣдволочискъ на Пѣдзамче		2·15	„ Бруховичъ 7/8 до 10/8 недѣлѣ и свят.
2·35		„ „ „ гол. дворець	2·45		„ Ицканъ, Гусятина, Керезмезе
	5·15	„ „ „ Пѣдзамче	2·55		„ Кракова, Вѣдня, Хабовки
	5·40	„ „ „ гол. дворець		3·05	„ Стрыя, Сколього лишь 1/8 до 30/8
	5·55	„ Сокаля		3·16	„ Янова, вѣдъ 1/8 до 30/8.
		Ночь		3·20	„ Зимноп воды 7/8 „ 10/8.
	12·10	Зъ Сколього, Калуша, Борыслава		3·25	„ Бруховичъ „ 1/8 „
12·30		„ Черновець, Букарешту		5·25	„ Ярослава
2·16		„ Кракова, Вѣдня, Орлова			**Ночь**
	3·05	„ Пѣдволочискъ на Пѣдзамче	12·50		до Кракова, Вѣдня, Берлина
	3·30	„ „ „ гол. дворець	2·36		„ Ицканъ, Констанції, Букарешту
	6·00	„ Кракова, Вѣдня, Самбора, Синока		4.10	„ Кракова, Хирова, Короска
	6·10	„ „ „ „ Хирова		5·50	„ Бруховичъ вѣдъ 7/8 до 10/8
	6·20	„ Ицканъ, Пѣдвисоского, Козовы		6·26	„ Ицканъ, Радовець, Кімполюнгу
	7·58	„ Янова вѣдъ 1/8 до 31/8, и вѣдъ 16/8 до 30/8 що день а вѣдъ 1/8 до 15/8 недѣлю и свята		6·40	„ Кракова, Вѣдня, Берна, Варшавы а Орлова вѣдъ 12/8 до 15/8
				6·50	„ Янова вѣдъ 1/8 до 15/8 въ будній дни
	8·15	„ Бруховичъ вѣдъ 7/8 до 30/8, и 16/8 до 10/9.		7·00	„ Лавочного, Мункача, Хирова
	8·30	„ Бруховичъ вѣдъ 1/7 до 15/8 що день		7·10	„ Сокаля, Равы рускои
		„ Кракова, Вѣдня, Любачева		7.20	„ Тернополя зъ гол. дворця
	9·21	„ Янова вѣдъ 1/8 до 15/8.		7·42	„ „ „ Пѣдзамча
	9·55	„ Кракова, Вѣдня, Пешту, Синока		7·47	„ Янова 1/10 до 30/8 1900 включно
	10·10	„ Ицканъ, Козовы, Пѣдвисоцкого		8·35	„ „ 1/8 „ 31/8 и 10/9 до 20/9
	10·06	„ Пѣдволочискъ, Броды, Кошичинець		9·11	„ „ 1/8 „ 15/9 недѣлѣ и свята
	10·25	„ „ на гол. дворець		10·40	„ Ицканъ, Гусятина, Радовець
	10·30	„ Лавочного, Хирова, Пешту		10·50	„ Кракова, Вѣдня, Ивонича
				11·10	„ Пѣдволочискъ, Бродовъ г. дворца
				11·32	„ „ Грималова, Пѣдзам.

ЗАМѢТКА: Пора нѣчна числить ся вѣдъ 6 годины вечеромъ до 5 годины 59 мінутъ рано. — Бюро информаційне ц. к. зелѣзницѣ державнои при ул. Красицкихъ ч. 5.

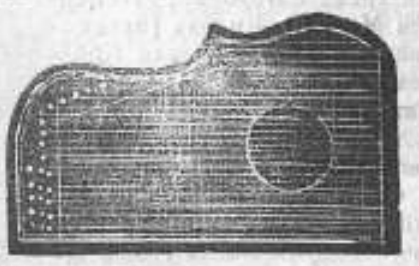

Сензаційна новость Ґітарова!

Американьска цитра Ітарова на котрій кождый въ протягу 5 мінутъ грати може. Єдино нашій цитры посѣдають апаратъ до строєня, пѣсля котрого кождый безъ выимки самъ потрафить строити. Грае ся всякій можливій мельодіи зъ комплетнымъ акомпаняментомъ. Всюда по 16 зр., лишь у мене по 8 зр. и 10 зр. Ноты по 6 кр. и 8 кр.

Поручае фірма **І. КАПРАЛИКЪ У ЛЬВОВѢ.** 19

N. B. Выключна продажъ тѣлько просто у фірмы безъ посередництва аґентівъ.

При закупнѣ товаровъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець и одпѣчальный редакторъ Иванъ Белей. Папіръ въ складу. Черлянського. Въ друкарнѣ Института Ставропигійского, пѣдъ зарядомъ Іосифа Даниляка

Ч. 191. Львовъ, Четверъ 26 Серпня (7 Вересня) 1899. Рочникъ XX.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских святъ) о 5-тій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходитъ въ второкъ, и въ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимаютъ: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне Бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килинського 2; — въ Ярославю: Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11.; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитость за инсераты платитй у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатком

въ Австрій:		на границю:	
на цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року	12 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ	16 зр.	на пѣвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаютъ ся лише на попереднє застереженя. — Реклямації неопечатанѣ вѣльнѣ вѣдъ порта.

Поединоке число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошеня звыкій принимаютъ ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одного стрѣчки инсератовой або ей мѣсце а въ рубрицѣ „Надісланє“ по 25 кр. а. в.

Подяки и инші доношеня приватнїй числятъ ся по 15 кр. вѣдъ стишка.

Проєктъ реформы нашихъ шкѣлъ.

На передодню „25-лѣтняго юбилея многозаслуженного просвѣтительного общества им. Мих. Качковского“ выступивъ „Галичанинъ“ зъ замѣтнымъ проєктомъ реформы нашихъ шкѣлъ. Править вѣнъ такъ:

Всякій, хто лишь троха хоче мыслити и спостерѣгати, мусить празнати, що для „малороссовъ“ въ Галичинѣ и Буковинѣ знане „русского литературного языка“ показуе ся невѣдпертою конечностію. Безъ того знаня „малороссъ“ не въ станѣ пѣзнати свою „народно-русскую“ исторію (?!) нѣ літературу. Дальше: въ нинѣшныхъ школахъ молодѣжь не выучуе ся нѣ одной мовы такой, котра бы подавала ѣй доступъ до всесвѣтной науки и культуры. Старшій нашій поколѣня выучувались бодай нѣмецкой мовы; а теперь учать ся лишь по польски та „по малорусски фонетическимъ правописаніемъ“, анѣ одна нѣ друга література не година выказати ся не то гарными, але хоть бы якими небудь перекладами зъ усѣхъ найновѣйшихъ наукъ. При нинѣшнѣмъ станѣ рѣчи руска молодѣжь може ширшон науки глядати лишь въ польскѣй, зовсѣмъ недостаточнѣй літературѣ.

Давнѣйше, коли въ школахъ уживано етимольогіи, була рускѣй молодѣжи приступнѣй „русскія сочиненія“ и церковнїй книги. Теперь по заведеню фонетики и се пропало, такъ що згодомъ не тѣлько пѣдупаде церковь, але перерве ся и всяка звязь зъ закордонною „Русью“, а тымъ самымъ и межи самыми „малороссами“, що живуть у насъ и за кордономъ, а молоде руске поколѣня прийме польску культуру та цѣлкомъ вѣдчужить ся вѣдъ остальныхъ „малороссовъ“. Якій бувъ пок. Драгомановъ, а и вѣнъ радивъ „малороссамъ“ въ Австрій учити ся „русского литературного языка“.

„Выступати противъ образованія малорусского нарѣчія нѣтъ у насъ повода, такъ якъ оно отдало и отдаетъ прислугу русскому дѣлу“. „Кто честно и совѣстно трудитъ ся надъ его образованіемъ, заслугуетъ на признательность.“ Але при тѣмъ всѣмъ мы повинні старати ся знати такожь и „русскій литературный языкъ“.

Зъ уваги на те все „русскія галичане и буковинцы“ повинні плюнути на чужу опѣку, зѣбратись на нараду и обговорити сю справу всесторонно та рѣшити, що намъ конечно треба „учити ся въ школахъ не лишь нашего нарѣчія, но также и литературного русского языка. Коли бы за симъ рѣшенемъ станула вся наша Русь якъ оденъ мужъ, то щезли бы наші партійні споры и мы могли бы зъ бѣльшимъ нѣжь доси порывомъ взяти ся до економічной и культурной роботы. Тогдѣ щезли бы такожь або бодай стратили бы грунтъ пѣдъ ногами люде, що сегодня роблять особистый интересъ на языковыхъ спорахъ и величають себе патріотами, хоть свѣдомо служать ворогамъ „русской“ идеѣ.

Коли бы такъ стало ся, то и въ Россіи „малорусское нарѣчіе“ могло бы здобути деякій права; бо теперь „русское общество“ за кордономъ може легко приходити на гадку, що сторонники „малорусского нарѣчія въ Россіи — измѣнники своего государства“, а тогдѣ се змѣнилось бы.

Такъ править „Галичанинъ“ въ передовѣй статьѣ п. заг. „Наши домашнїй дѣла“ въ ч. 191. зъ дня 26. августа (7. сентября) 1899.

Передовсѣмъ замѣтимо, що цѣль проєктованого галицко-буковиньского вѣча є просто недорѣчна и не маѣ найменшого выгляду на успѣхъ. Въ Австрій доси о реформѣ шкѣлъ не рѣшають подѣбнї вѣча; се знав добре такожь „Галичанинъ“. Але — скаже хто — поста ова вѣча могла бы вплынути на правительство, щобы въ конституційнѣй дорозѣ перевести реформу. И се у насъ неможливе, и „Галичанинъ“ знае се. Наша молодѣжь учить ся вже такъ богато, а языкѣвъ маѣ въ гімназіи и безъ того ажь пять, такъ що по просту мѣсця и часу вже нема на „русскій літературный“. Але — скаже хто — мѣсце и часъ повинні бы найти ся, коли рѣчь є справдѣ доконче потрѣбна. Отже чи справдѣ потрѣбна?

Головный резонъ, що молодѣжь наша маѣ теперь запертый приступъ до всесвѣтной науки и культуры. Резонъ той, о скѣлько нещирый, о стѣлько и безпѣдставный. Нѣмецкого языка учать теперь такъ само, якъ учили давнѣйше; рѣзница въ тѣмъ, що давнѣйше молодѣжь школьна не тѣлько розумѣла нѣмецку мову, але и говорила нею добре, а теперь розумѣе ей добре, але слабо нею говорить. Ну, щобы користатя зъ літературныхъ творѣвъ якоись мовы, то, звѣстно, выстане добре ей розумѣти. Навѣть французкой, ба й англійскої мовы выучують ся тѣ, кому сего потрѣбно, власною пильностію дуже легко и дуже часто на стѣлько, що, не умѣючи одного речення сказати, годій читане и розумѣти и користати въ науковыхъ цѣляхъ зъ книжокъ, писаныхъ тыми мовами. Що-до мовы россійскої, то кождый Русинъ, котрый скѣнчивъ гімназію и знав добре свою рѣдну мову, при помочи словаря дуже легко може читати и розумѣти россійскій книжки. Тымъ то и по мысли радъ пок. Драгоманова є у насъ богато народовцѣвъ, котрымъ не чужа література россійска; а є и такій, що знають ей лѣпше нѣжь цѣла редакція „Галичанина“ на купу. Фонетика въ рускѣмъ письмѣ нѣ троха не перешкаджае читаню книжокъ россійскихъ — такъ само, якъ пр. фонетика латиньска нѣ троха не перешкаджае читаню книжокъ французскихъ. Треба бы доконче учити ся россійского языка кождому, хто хоче нимъ говорити; але сей потребы у насъ нема, а у кого она выимково є, той нехай учить ся приватно.

Про небезпеченьство упадку церкви черезъ фонетику мѣгъ бы „Галичанинъ“ вже разъ перестати теревенити, бо нѣхто ему не вѣрить; не упала церковь черезъ фонетику у Сербѣвъ и Болгаръ, то не упаде и у насъ.

Але о тѣмъ всѣмъ „Галичанинъ“ и самъ дуже добре знае; а выступаючи въ своимъ чудацкимъ проєктомъ, радъ бы хиба лише выкликати демонстрацію, при котрѣй и самому удалось бы упечи яку печеню. Ще-жь скорѣйше — бо и на удачу такой демонстрацій не може вѣнъ мати направду выглядѣвъ — задна его гадка така, щобы заявити свою згѣдливѣсть супроти „сепаратистовъ“, высказати свою „признательность“ для „образованія малорусского нарѣчія“ и показати Русинамъ грушки на вербѣ на выпадокъ, коли бы они згодили ся на „русскій литературный“ языкъ.

Тымъ то наразъ взяла ся у „Галичанина“ така дбалѣсть про „малороссовъ“ и така ласка до нихъ. Черезъ фонетику готова перервати ся звязь мѣжь австрійскими и закордонными „малороссами“! Черезъ фонетику молодше руске поколѣне прийме польску культуру и вѣдчужить ся вѣдъ закордонныхъ „малороссовъ“! Смѣхъ, та й годѣ! Авторъ статьѣ видно такъ молоденькій, що и не чувавъ о тѣмъ, яка то звязь мѣжь тутешними и закордонными „малороссами“ була во время оно, коли въ школахъ вчено по нѣмецки и ужито тѣлько „этимологическаго правописанія“ та читанокъ Ковальского и Головацкого. Не журѣть же ся, любоньки, звязію мѣжь австрійскими а закордонными „малороссами“, а скорѣйше плачте отверто надъ тымъ, що днѣ вашого лукавого житя почислений, що недовго вже вѣкувати людямъ, котрѣ сегодня роблять особистѣ интересы на языковыхъ спорахъ та величають себе патріотами, хоть свѣдомо служать ворогамъ рускои идеѣ.

Въ своѣй милости до „малороссовъ“ обѣцюе имъ „Галичанинъ“ навѣть „извѣстныя права малорусскому нарѣчію въ Россіи“! Ну, мы и не знали, що маѣмо таки оббчь таку „велику рыбу“, та готовѣ въ поясъ поклонити ся Вашому Высокопревосходительству — выбачте, коли може не знаѣмо, якъ насъ звеличати по чину — за таку ласку; тѣлько дивно намъ, чому извѣстный указъ противъ „малорусского нарѣчія“ выйшовъ ще въ р. 1876, коли въ Галичинѣ про фонетику въ школахъ ще и чутки не було, а тымъ менше про „загорѣлыхъ баденіевскихъ сателитовъ, которыи голосятъ, що всякій, кто противенъ фонетицѣ, есть уже измѣнникомъ Австрій“.

Але коли „Галичанинъ“ щиро бажае, щобы щезли наші партійні споры, щобы мы могли взяти ся зъ бѣльшою силою до роботы економічной и культурной, щобы пропали люде, котрѣ сегодня жнють лише зъ языковыхъ споровъ, величаючи себе при тѣмъ патріотами, хоть свѣдомо за грошѣ служать ворогамъ рускои идеѣ, — отже коли „Галичанинъ“ щиро сего бажае, то рада є лише одна, але за те цѣлкомъ певна. Нехай вѣнъ кине свою паламарщину, котрою и такъ нема для кого писати; нехай перестане за нею побивати ся и нею людей баламутити; нехай ся жмѣнка людей, що тратить свои силы на Сизифову роботу, щирымъ серцемъ полюбить той народъ, котрый ихъ выплекавъ, и тую мову, якои научили ся змалку мѣжь своимъ народомъ: а цѣлкомъ инакше стане тогдѣ на галицкѣй Руси и хоть не вѣдъ разу настане рай, все-жь

Гоя-дюндя и Соботка
на угорскѣй Руси.

Подавъ

Иванъ Верхратскій.

Подѣбно якъ на галицкѣй Руси на великдень и свѣтлый понедѣлокъ збирае ся моложава сѣльска пополудни передъ церквою и вѣдбуваѣ веселій забавы, такъ званѣ *гаѣвки, гаилки, гагилки, галулки, ягилки, галагѣвки*, такъ и на угорскѣй Руси вѣдбуваютъ ся подѣбнїй, хоть и не такъ уроличненій, якъ у насъ, забавы пѣснями проводженій, котрѣ зовуть: гоя-дюндя*). Въ пѣсняхъ въ згаданый часъ спѣваныхъ пробиває ся всюды живѣйша радѣсть и веселіе, мовь-бы прославане побѣды теплого, весняного сонця надъ лютою, морозливою зимою, празноване воскресаючои природы. *Гагилки* — такъ якъ на угорскѣй Руси *гоя-дюндя* — здаютъ ся бути останками культу поганьского, вѣдай празнованемъ божествъ *Ладо и Лада* яко правлячихъ загальный ладъ въ свѣтѣ, передовсѣмъ же семейну долю людей и порядокъ въ господарствѣ.

Тутъ подаю одну пѣсню „гоя-дюндьову“ зъ угорскои Руси записану мною въ Вапенику (въ столици Шаришскѣй).

Почепивши ся за руки дѣвчата и невѣсты спѣваютъ:

Гоя-дюндюсь, гоя! Пѣслала насъ кральовна!
Гоя-дюндюсь, гоя-дюндюсь; гоя!**)
„ Чого васъ прислала?
„ Ці маста***) готова?
Гоя-дюндюсь, гоя! Ужь маста готова!
„ Готова, поставлена!
„ Ці*) насъ препустите?
„ Ці тяжкый товаръ мате?
„ Кедь вамъ поламлеме,
„ То вамъ заплатиме!
„ Што вы за то хцете?**)
„ Тото шварне***) дѣвча,
„ Што сой****) го вырвете!

Въ Свидныку (столицѣ Шаришскои) спѣваютъ:

Де ты идешь чьорный баране?
Гоя-дюндя, гоя!†)
До млына, до млына мѣй любый пане!
А што тамъ нечешь чьорный баране?
Пшеницу, пшеницу мѣй любый пане!
А якъ ю змелешь чьорный баране!
На зуберъ, на зуберъ мѣй любый пане!

Въ Петринѣ (Шаришскои столицѣ) дѣвчата и невѣсты побравшись за руки „ланцомъ“ крутять ся и спѣваютъ:

Гомбора, гомбора, гундя Кошарувна,
Гадвадьомъ, гередвадьомъ *цупота летитъ!*
цупъ!

при тыхъ словахъ всѣ „цупаютъ“ (присѣдаютъ стоячи, чупкаютъ) въ долину.

Що таке значать тотѣ слова, я не мѣгъ дѣзнати ся: они теперь людови угорскорускому зовсѣмъ не понятнѣ. Може бути, по путовѣрю поганьскому бувъ *цупота* якійсь злый духъ, котрый въ лету хватавъ собѣ дѣвчата — а вѣдъ нахабы „цупота“ можь було охоронитись прицупаючи завгодѣ до землѣ.

Въ Дѣчинѣ, селѣ сусѣднѣмъ Петринѣ, выговорювали сей стихъ въ такою вѣдмѣною:

Гамбара, гамбара, дюндя Кошарѣвна,
Середвадьомъ, варвадьомъ, сапаленькы цупъ!

Въ Збѣйнѣмъ (въ Земплиньскѣй столицѣ)*) на *гоя-дюндю* самоперше *спѣваютъ*:

Пустте вы насъ, пустте гоя-дюндю гоя!
На Любову дому „
Пре цѣсарску Волю „
Мы васъ не пустиме, „
Слабы мосты маме, „
Вы бы поламали, „
Направицъ**) не дали! „
Што найкрасше дѣвче „
То вамъ зъохаблеме „
Ей тамъ на грунечьку „
Та на величинѣ, „
Што найкрасше дѣвче „
То вамъ зъохаблеме! „

*

На ровашь мамішько***), на ровашь!
Кому тото дѣвче выховашь?
Ей тобѣ то Янішьку, тобѣ,
Кедь дасть Панъ-Богъ здравѣшько на лето!

*

Орали бы штырі волы, орали
кебы мали поганяча***) зъ Муравы,
А вни мауть поганяча зъ Мондочька,
не посѣють, не поорюють до рочька!

*

Поганяй моя дѣвко, поганяй,
куплю я ті анябічокъ за таляръ!

А мѣй любый апо*), я не будземъ за то поганяцъ!**)
Поганяй моя дѣвко, поганяй,
куплю я ті пантличокъ за таляръ!
А мѣй любый апо, я не будземъ за то поганяцъ!
Поганяй моя дѣвко, поганяй!
я ті [ці, ти] куплю перстенокъ за таляръ!
А мѣй любый апо, я не будземъ за то поганяцъ!***)

*

Поімала куречьку на мосцѣ [мостѣ],
вытрепала куречку по хвосцѣ [хвостѣ] —
До дому куречько до дому,
не заваджай на мосцѣ нѣкому.

*

Вылетѣла ластѣвочка зо скалы,
зобудило мою милу зо спання —
Ей ці ты спишь моя мила, ей ці нѣтъ,
моя ручька выроблена, твоя нѣтъ!

*

Ей красша я Янічку яко ты,
Бо я собѣ зарѣбіла [заробила] на буты,
А ты лежишь лѣнивый лежуху,
Лемъ ся за пецомъ лежишь въ кожуху.

*

Посѣяла я до заградкы лелію,
Прийшли волкы шугайовы****) зъѣли ю,
Кебы-мь знала, же то волкы не його,

---

*) Слово се есть женьского рода; склоняе ся лише другій выразъ, примѣромъ: иду на гоя-дюндю. — *И. В.*

**) Сей рефренъ спѣвае ся по кождѣй дальшѣй строфцѣ.

***) Деинде маютъ спѣвати: мѣсты готѣвы.

*) Ці = чи.

**) Хцете = хочете; мате = маете.

***) Шварный = сворный, шиковный.

****) Сой = собѣ.

†) Се повтаряе ся по кождѣй дальшѣй строфцѣ.

*) Въ Збѣйнѣмъ говоръ тымъ одмѣчае ся, що маѣ акцентъ движимый, хоть часто зовсѣмъ иншій, нѣжь загально у насъ уживаный (гѣра, вѣда, молѣко) — але когутъ, мотѣль [papilio], молодый кѣрята, дѣже честку [viel Knoblauch]; мѣхъ солодкый = у насъ: мѣдъ солѣдкій. — Въ Межи-Лаборцѣ, Чабинахъ.. наголосу ще нѣтъ, лише протягують неправильно декотрѣ слова: годѣнъ, чувѣть = наше: гѣденъ, чѣють. — На Маковици скрѣзь наголосъ сталый т. є въ дву- або бѣльше складныхъ словахъ наголосъ паде на перед послѣдній складъ такъ, якъ въ говорѣ нашихъ Лемкѣвъ. — *И. В.*

**) направити [вплывъ Словаччины].

***) мамішько мѣсто мамичко; мѣсцевый говоръ часто мѣшае ш и ч, пр. до рошька м. до рочька, Янішьку м. Янічьку.

****) = погонича.

*) *Апа* = отець словацке ара, мадярске ара.

**) Не будземъ поганяцъ = не будемъ поганяти [вплывъ словаччины].

***) Очевидно пѣсня не скѣнчена. Однакожь спѣвачка на увагу кѣлькакратно мною зроблену, що се не цѣла спѣванка и „што есть іши дале“, все вѣдповѣдала менѣ: „не можу са ніякъ здогадати, не пріде мі на думъ“. По моѣй гадцѣ такій конецъ тѣй пѣсни: дѣвчина, що не хоче поганяти волѣвъ нѣ за лайбикъ, нѣ за пантлички, нѣ за перстенокъ, наконецъ за цѣну любого шугая (франра) радо згоджуе ся: будземъ, будземъ волы поганяцъ! — *И. В.*

****) = волики, волы, — *шугай* або франръ = легінь, парѣбокъ, парень, словацке šuhaj.

таки цѣлкомъ на певно сповнять ся висловленій повыше бажань.

Коли бы бажаня „Галичанина“ були щирѣ, то зробити все повыше указане пришлось бы ёму тымъ лекше, що самъ признае, що галицкомъ и буковиньскимъ Русинамъ конечно знати своє „малорусское нарѣчіе“; самъ признае, що выступати противъ „образованія малорусского нарѣчія“ нема поводу; самъ признае, що, хто честно и совѣстно трудить ся надъ его розвиткомъ, заслугуе на признане. А учити ся россійского чи то „русского литературного языка“ нѣхто нѣкому не боронить; противно, всякій признае, що чимъ бѣльше хто знае языковъ, тымъ красше для него.

Ба, коли бы ти бажаня були справдѣ щирѣ!...

Посолъ о. Данило Танячкевичъ передъ выборцями въ Золочевѣ.

(Докончен.)

На запытане предсѣдателя: чи не жадае хто вѣдъ посла якого пояснення, або чи не поставить хто яков интерпеляцію, зажадавъ голосу ч. Иванъ Дмитришинъ зъ Струтина и промовивъ: „Мы дякуемъ Вамъ щиро за вашій труды и за приступне поясненє всѣхъ справъ, котрій вы намъ розказали; але мы маемо ще инший болючій справы, котрій хотѣвъ бы я подати до вашои вѣдомости зъ просьбою о зараду. У насъ є громады, що за 1 зр. стоять нѣдъ обухомъ Дѣе ся се черезъ тотій ревіры рыбній. Вынаймемо хтось такій ревіръ за 1 зр. — и вже цѣлій громадѣ не вольно нѣгде мочити конопель. Мы мочили бы вже и въ якихъ закопахъ, що-жь, коли вода вѣдплывае зъ такого закопу, то и тамъ не вольно, а черезъ такій заказъ люде сто разъ бѣльше маютъ шкоды, якъ було бы пожитку зъ рыбы. — Посолъ вѣдповѣвъ, що вину поносить въ тѣмъ выпадку дуже кривдяча устава водна, на котру жалуе ся зъ половина цѣлого краю. Въ Каменеччинѣ було много людей, що занимали ся выключно рыбарствомъ, а хоть устава згадуе о нихъ вынагородженю при подѣлѣ на ревіры рыбній, то таки ихъ скривджено; въ Чистопадахъ воду всю занятабульовано на двѣръ, а що є тамъ господарѣ, котрыхъ сѣножати припираютъ до воды, то не позволено имъ навѣть покопати ровѣвъ для обсушеня сѣножатей, бо „вода дворска“. Треба конче вносити петиціи и до сойму и до рады державной о змѣну уставы водной!

Дальше интерпелювавъ ч. Дмитришинъ: що треба бы робити, щобы при нинѣшнѣмъ утрудненю для бѣдныхъ селянъскихъ дѣтей въ наукахъ гімназіяльныхъ можна добити ся семинаріи учительскои въ Золочевѣ. — Посолъ, вѣдповѣдаючи, звернувъ увагу на хибній погляды нашихъ людей взагалѣ, котрій коли вже даютъ дитину до школъ, то конечно лише до гімназіи, коли тымчасомъ маемъ уже нинѣ много школъ фаховыхъ. Радить уважати, до чого дитина оказуе цѣкавость, и въ тѣмъ фаху образувати ю, бо намъ Русинамъ треба людей на всякихъ становищахъ и у всѣхъ галузяхъ. Що-до семинаріи треба бы петиціонувати до сойму.

И третю ще справу пѣднѣсъ ч. Дмитришинъ — именно обезпеченя хлѣборобовъ на старость. Нинѣ пообицяно платню урядникамъ, слугамъ правительственнымъ [*Zwischenruf* зъ *мѣсця, де сидить комісарь правительственный*; „*и громостяны*“], подбано и о робѣтникѣвъ, але, що селянинъ-господарь, коли дойде до 70 лѣтъ и працювати не годенъ, грунтецъ, якій м въ, роздѣливъ мѣжь дѣти, а ёму лишае ся хиба кій жебрачій, то не чувати, щобы старано ся тому якъ зарадити. — Посолъ заявляе, що тішить его пѣднесене тои справы. Вонъ же и самъ дотычне внесене поставивъ въ радѣ державной Ту добра була бы асекурація [*Голосы*: „*То для нас за коштовне*“]. Коли держава тою справою заопѣкуе ся, коли асекурацію приноровить до потребъ народу, то она коштовною не буде. Таку задачу можуть сповнити у великой части касы громадско-парохіяльній, щось въ родѣ касъ Райфайзенѣвскихъ, не выходячій на зыскъ, закладаній поодинокими парохіяльными громадами. Мусѣли бы они давати позички такій, щобы за оплатою найбольше 4% заспокоеный бувъ и процентъ вѣдъ позички и асекурація до высоты позиченои сумы, яка дѣстала бы ся до рукъ позичаючого по уплывѣ певного часу. Плянъ такихъ касъ посолъ обдумавъ и въ своѣмъ часѣ подасть его пѣдъ дискусію.

Ч. Симеонъ Борухъ зъ Вѣльшанецъ поставивъ слѣдуючу интерпеляцію: Зъ часописей знаемо, що вѣдъ довшого часу заходить ся ваше патріотичне духовенство о выборене права для руского языка въ переписцѣ зъ властями правительственными. Тымчасомъ недавно принесли часописи вѣсть, що Ев. Чеховичъ зъ Перемышля и Адміністраторъ львѣвскій Бѣлецкій выдали до духовенства приказъ: принимати письма властей правительственныхъ въ языцѣ польскѣмъ, и по польски на нихъ вѣдповѣдати. Такій поступокъ нашихъ духовныхъ властій мы селяне назвемо що-найменше нельояльнымъ, а зъ уваги, що тутъ ходить о належне нашому языкови право, запытую посла: що вонъ думае о тѣмъ приказѣ? — евентуально: що вонъ думае предпринияти въ оборонѣ руской переписки? — Посолъ вѣдповѣвъ: Тая справа маe двѣ стороны: правну и політичну. Зъ політичного погляду не лише правомъ, але и обовязкомъ нашого духовенства есть: боронити правъ нашого языка; а зъ становища правного я є той гадки, що интерпретація правительственного комісаря въ соймѣ, на пѣдставѣ котрои згаданый приказъ выдано, есть хибна, и я переконаный, що ён усунуль высшій инстанціи, до котрыхъ, якъ того напевно надѣю ся, удавати ся будуть въ поодинокихъ выпадкахъ наши уряды парохіяльній; а усунуть ён тымъ бѣльше, що по нашій сторонѣ найде ся Епископатъ австрійскій, котрый безъ взгляду на прецеденсъ въ соймѣ львѣвскѣмъ не схоче допустити, щобы автономічній уряды парохіяльній деградовано до ролѣ „Matrikelführer'овъ“. Такъ я твердо переконаный, що наше духовенство свій обовязокъ въ обоихъ тыхъ напрямахъ достойно сповнять.

Ч. Теодоръ Процикъ зъ Присовець пѣднѣсъ ту аномалію, що доси истнуе податокъ домовый для хлѣборобовъ, оплачуючихъ и такъ податокъ грунтовый; а прецѣнь якъ шопы на збожє, хлѣва на худобу, такъ и господареня конечно потрѣбно якось буды, де вонъ мавъ бы бодай передъ слотою та студенію сховати ся. Що иншого, якъ бы хто поставивъ собѣ другій домъ; але одна хата прецѣ до самого господарованя конечна. — Посолъ признавъ слушность тымъ выводамъ, зазначивши, що загальне австрійске вѣче у Вѣдни въ 1897 роцѣ заявило ся за знесенемъ податку домово-класового що-до селянъ и що вонъ [посолъ] поставивъ въ парляменѣ внесене ще дальше йдуче: щобы податокъ грунтовый заступлено примусовымъ обезпеченемъ вѣдъ припадковъ елементарныхъ.

Вкѣнци забравъ слово Кондратъ Захарчукъ зъ Ляцкого и мовивъ: „Кѣлько то при кождыхъ выборахъ заходовъ, гаркашы! Взять вѣдъ села до села комісарѣ, ходять шандарѣ и вѣйско, на діеты йдуть величезній сумы нашого гроша, людей замикаютъ и стрѣляютъ, а коли нарештѣ посты выбраній зъ такими заходами зъѣдуть ся до Вѣдня, то ихъ поліція за ноги вытягае зъ парляменту або по просту, якъ отъ теперь, розгонять послѣвъ на чотири вѣтры. Та добре, що хоть є якійсь той параграфъ 14-ый. Онъ хоть-бы та пѣльга, яку той §. принѣсъ при оплатѣ спадковѣй. На мого брата по мамѣ мало припасти щось 11 зр., але що не було нѣчого, то братъ и не упоминавъ ся. Ба, але ту йдуть вѣзванья за вѣзваньями, въѣжджае коморникъ и каже собѣ платити 4 зр. таки за нѣчо, бо мимо всеи тяганины братъ нѣчого не дѣставъ. Тожь святивъ бы ся той §. 14., що тую справу спадкову упорядкувавъ, а я прошу Вп. посла, абы, якъ уже та нещаслива рада державна буде скликана, подякувавъ найяснѣйшому панови за той параграфъ.

Пѣдчасъ бесѣды Захарчука, проголошеной зъ гуморомъ, зачавъ непокоити ся п. комісарь правительственный, повытягавъ якійсь паперы та пальцемъ показувавъ предсѣдателеви, що на паперѣ стоить лише, що „ma się odbyć sprawozdanie poselskie“, отже „żadne interpelacye i mowy“ — [панъ комісарь ще ширше интерпретувавъ заяву комісара въ соймѣ, бо маючи передъ собою 17 Matrikelführer-овъ и до 150 имматрикульованыхъ, чувъ ся въ правѣ промовляти „метрикальнымъ“ языкомъ] — ажь посолъ успоконивъ п. комісаря, що вонъ же не чого иншого став передъ выборцями, якъ щобы выслухати ихъ жадань. „Я-жь тому явивъ ся передъ выборцями, бо само справоздане мѣгъ бы-мь оголосити и газетами.“ Ще гѣрше притували п. комісара пѣдчасъ бесѣды Захарчука „Zwischenruf-ы“ одного академика, тожь выскочивъ до него зъ за стола зъ „метрикальнымъ“: „kto pan jesteś“?“ — ажь знова успоконивъ ся на заяву самого посла, що то его сынъ. Скѣнчило ся лишь на замашистѣмъ написаню чогось до комісарского нотеса.

Нарештѣ Захарчукъ пѣднѣсъ ще одну справу. „То — каже — рѣчь дуже багательна, але може то она стала ся такожь на пѣдставѣ §. 14-ого, отже я хотѣвъ бы ён подати до вѣдомости Вп. посла. Недавно подала газета „Русское Слово“, що до господаря Федька Процика въ Грабковцяхъ тутешного повѣта прийшовъ жандармъ и казавъ ёму, будь-то на приказъ п. старосты золочѣвского, щобы вонъ обголивъ свою бороду. Оно нѣбы то выглядае, що я носячи самъ бороду выступаю въ ён оборонѣ, але менѣ о що иншого ходить. Бо або не вольно австрійскимъ горожанамъ запускати бороды, але тогды треба бы, абы то всѣмъ було оголошено, або вольно а лише золочѣвске староство маe якійсь спеціяльный параграфъ що-до бородъ. Що то не §. 14-ый, се рѣчь певна, бо-жь зъ ласки сего §-у маемо бодай пѣльгу въ справахъ спадковыхъ, а наказъ голеня бородъ наложивъ бы на значну часть мужескои людности новый выдатокъ на бритвы, мыло и т. д. Зволить отже нашъ Вп. посолъ старати ся, щобы мы на такій новій выдатки не були наражений. Я скѣнчивъ.

Рѣвночасно зъ тымъ „я скѣнчивъ“ роздавъ ся вѣдъ президіяльного стола комісарскій голосъ: „Rozwiązuję zgromadzenie i wzywam do rozejścia się!“ Ледви зачавъ бувъ другій разъ говорити ч. Захарчукъ, а вже зачала ся полеміка межи предсѣдателемъ а комісаремъ. Комісарь заперечивъ, що то „plotka“, а предсѣдатель видно реплікувавъ, що вѣсть та була друкована въ газетѣ а сли она „plotka“, то рѣчею Староства було здементувати ю. Результатомъ полеміки було, якъ згадано — "совпаденіе“ Захарчукового „я скѣнчивъ“ и комісарского „rozwiązuję zgromadzenie“. Тогдѣ предсѣдатель звернувъ ся не до посла, а до комісаря зъ такою интарпеляцією: „Въ виду того, що послѣдный бесѣдникъ закѣнчивъ свою промову рѣвночасно зъ розвязанемъ зборѣвъ, прошу о информацію: чи нинѣшній зборы розвязанѣ, чи закѣнчены, бо по перше, зъ инакшимъ чувствомъ будемо розходити ся зъ зборѣвъ розвязаныхъ, а зъ инакшимъ зъ закѣнченыхъ; по друге: мы хотѣли бы подякувати за трудъ нашому послови. — Въ супротивности до комісарѣвъ въ соймѣ або и міністрѣвъ, котрій або не вѣдповѣдають на интерпретаціи або у вѣдповѣди подаютъ интерпеляціи въ родѣ „метрикальныхъ“, давъ комісарь вѣдповѣдь рѣшучу: „Nu-nu, tylko aby nie było żadnych mów“...

Тогдѣ въ имени духовенства о. Стисловскій, а въ имени селянъ ч. Симеонъ Борухъ сердечными словами подякували свому заступникови, зазначуючи, що гордять ся тымъ, що мандатъ свій вручили такому щирому и ревному борцеви за справы народа, а вѣдтакъ выборцѣ, удѣливши одноголосно вотумъ довѣря, по вѣдспѣваню многолѣтствія послови, розбѣгли ся по 5 годинѣ зъ мѣсця зборѣвъ.

Переглядъ політичный.

Пѣсля донесеня Vaterland-у, парляментъ буде скликаный мѣжь 22. а 29. жовтня, хочь Голуховскій и Сель домагали ся, абы парляментъ скликано скорше. Навязуючи до поданого Vaterland омъ спѣзненого речницѣ, дневники здогадуютъ ся, що сей фактъ стоить въ звязи зъ намѣреною правительствомъ угодовою акціею, котра мусить трева-

---

Пѣшла бымь я до бірова *) на нього.
Пѣшла бымь го до бірова оскаржицъ,
Мусѣвъ бы мі [ми] розмарію заплаціцъ!

*

Ей сидѣло дѣвчатко на рѣночьку,
Дай мі го Божечку за жѣночку,
Твердо бымь ся Пану Богу помолівъ **)
Кебъ зъ дѣвчаткомъ на вечуръ погуторівъ!

*

Кашка. Зъимаютъ ся дѣвки до ланцу руками а „у кашцѣ“ двѣ танцюютъ и спѣваютъ имъ:

Обуй собѣ буты, гыбай до роботы!
наша бѣла лелія!
Поскочь до Дунаю, выберь собѣ зъ краю!
наша бѣла лелія!
Умый собѣ личько яко маковичко!
наша бѣла лелія!
Возьмий сой фартушокъ
на тогъ велькый брушокъ!
наша бѣла лелія!

[Одѣтно словамъ пѣсни показують руками по ногахъ, „гласкають“ по лици и пр.]

*

Качькы. Поімаютъ ся дѣвкы до ланцу, єдна танцюе, потомъ возьме собѣ другу до танцю а тота перша пѣйде до ланцу — а друга зостае, танцюе тай собѣ пакъ другу возьме — а пакъ ся розбѣдуть та ся поімаютъ зновъ до ланцу, бѣгаютъ „по-пѣдъ рукы“ [то значить одній въ ланцу пѣднесятъ сцѣпленій руки до горы, а другій по-пѣдъ такъ пѣднесенй руки бѣгаютъ] и такъ спѣваютъ:

На широкѣмъ Дунаю штирі качькы плаваютъ —
качь до дому качь! оженивъ ся ткачь!
Узявъ собѣ Марину и цундраву перину —
качь до дому качь! оженивъ ся ткачь!
Гоньте пульчи на лукы, няй збираютъ паўкы —
качь до дому качь! оженивъ ся ткачь!
Гоньте качькы на млачькы няй збираютъ хробачкы —
качь до дому качь, оженивъ ся ткачь!

*

На „ступцѣ“ ся бавлять. Поставаютъ за шоромъ *) та пакъ сядуть собѣ *по-дво* — лемъ на єднѣмъ мѣсци *тро* — а єдна дѣвка есть особна, што зъ прутомъ уганять на-докола той кашкы, та уганять тота дѣвка, жебы тоту третю [де есть *тро*] поймала. Якъ ю поймать тай утне зъ прутомъ **), та тота, котру ударить, то ужь тота пѣйде уганати зъ прутомъ, жебы знесь ***) третю поймала. Якъ поймать третю, тай утне зъ прутомъ та ужь тота пѣйде вганяти и такъ ся бавлять, поканъ не з'унують [зъунѣють = доки не знудять ся].

Крижикъ. Стануть зясь у два шоры а межи шорами положать въ серединѣ *крижикъ* зъ копачкѣвъ ****). Єдна дѣвка ся зве *Богъ*, а друга *шьортъ* [чортъ] — та тотъ „Богъ“: прийде идъ каждѣй дѣвцѣ та гварить: *буль-буль!* а дѣвка, кедь му рече: *здравый будь!* та кедь ся не засмѣе [коли не засмѣе ся], та є Боська; а якъ ся засмѣе, та є шьортова. Гварить тотъ „шьортъ“ зъ тымъ крижикомъ: буль-буль! — кедь ся засмѣе дѣвка, та є шьортова. Котры дѣвкы ся не смѣютъ, та Боськы суть, а што ся смѣютъ, то шьортовы. Та ся пакъ позънимаютъ на єденъ бѣкъ и на другій, та ся такъ тримаютъ єдна другоѣ та „Богъ“ и „шьортъ“ на передѣ суть та гварять „Богъ“ „шьортови“: *дай руку!* а „шьортъ“ „Богови“: *Боже дай руку!* Та ся ухопляють за руку: „Богъ“ исъ „шьортомъ“ та ся тѣгаютъ за рукы та Боговы дѣвкы то „Бога“ тѣгаютъ, а шьортовы „шьорта“. Та тѣгаютъ, котрый вытягне, ці „шьортъ“, ці „Богъ“, то якъ ся тѣгаютъ, та ся розорвуть, та тоты, што ся розорвуть, та попадаютъ.

*

Парѣбци лопту *) бютъ. Та єденъ мать **) лопатку въ руцѣ, а другій пиля нього стоить та му лопту пѣдмѣтюе [пѣдкидуе], жебы забивъ лопту тамтымъ парѣбкѣмъ, што стоять на боцѣ и хаплять лопту ці до рукъ, ці до калапа [капелюха], котрый до шього [чого] ухопить, та якъ захопить лопту тай иде тотъ бити лопту, што ухопить. А другій ужь [вже] иде пѣдмѣтовати зясь — та зясь тотъ бе лопатковъ тымъ, што особно стоить.

*

Дѣти ся бавлять въ гусята. Сядуть собѣ до шору а стара гуска [дѣвка] надъ нима стоить. Та пѣде у бѣкъ нарокомъ, а едно гуся [дитина] утешье [утече]. А она прийде та ся звѣдуе, де ёй гуся? А дѣвчата, што стоять пиля тыхъ „гусятъ“, тай є повѣдять, што го тхѣрь взявъ. А она поковтать тѣй до головы, што ёй повѣдать, же тхѣрь гуся взявъ: якъ мі веце*) дашь тхорьови гуся взяти, то тя забю! Тай пакъ якъ ужь вшыткы гусята забере „тхѣрь“, та она зачне войкати, де ёй гусята, а они ся пакъ розлетять, бо ся поховаютъ, та ся розбѣжать та кричать ге-ге! А „гуска“ бѣжить за нима, скубе траву та ихъ скликне**).)

*

На гарьчыкы. Дѣти посѣдаютъ до шору єдно одъ другого далеко, та кожда дѣвка мать дѣтину [хлопця або дѣвча] за „гарьчіка“. А єдна дѣвка купне одъ каждой „гарьчіка“. Тота гварить, што купне: та продай мі того гарьчіка! А тота, што мать „гарьчіка“ одгварять:

Я бы ті го не продала,
Бо я тяжко годовала,
Съ пирбжьками напыхала!

Та пакъ бѣжать, тота, што купне, і тота, што продавать, та котра идъ ньому прибѣгне скорѣй, та ужь ёй „гарьчікъ“.

* *

*

Поганьскій обрядъ „Собѣтка“ лише декуда въ гѣрскихъ околицяхъ еще удержавъ ся на нашій Руси: священство бо старало ся по введеню вѣры Христовои выкорѣнити всѣ забобоны, пустовѣря и обряды поганьскій,

---

*) *Бірбвъ, беровъ* = рихтарь, вѣйтъ, Dorfrichter, мадярске biró.

**) *Ся* говорять мѣсто ся. — *і* чути часто мѣсто *и*, пр. твердо бымь ся Пану Богу помолівъ = дуже бымь ся Пану Богу помолився. — Погуторівъ = поговорився; гуторіті, гуторіцъ = говорити [вплывъ словаччины].

*) *Шорь* = радъ; два шоры = два ряды.

**) Утне *зъ* прутомъ = утне прутомъ. Угорскій Русняки уживають ablat. instrumenti зъ приименникомъ, такъ, якъ, въ нѣмецкѣмъ, пр.: зъ косовъ к сити, зъ ножомъ рѣзати, изъ серпомъ жати.

***) *Зясь* = зась, же; опять, внять, ческе zas, zase польске zaś, zasię.

****) *Копачь* = патыкъ, deminut. копачикъ = патычокъ.

*) Лопта, лобда = мадярске labda, пилка до грання. *Лопту бити* = въ пилку грати.

**) Мать = мае. (Въ Збойнѣмъ накбичики глаголовъ въ теперѣшнику мягкій: гварить, ходять и зовсѣмъ выразно: есть, суть.

*) Веце = бѣльше, ческе vice, польске więcej, старосл. **кашть**.

**) Скликне = скликуе. — за нима = за ними.

ти що найменше кôлька тиждневъ. N. fr. Presse пôдносить, що заповѣджене на досыть пôзный часъ скликанє рады державнои вказуе на планъ скликания ческо-нѣмецкои конференціи въ цѣлы угоды. Видно, що тутъ розходить ся о порозумѣне ще передъ скликанемъ парляменту. Въ нѣмецкихъ кругахъ о тôй конференціи не знають нѣчого близшого. Фактомъ е, що истнують поважни сумнѣвы, чи конференція выдасть позитивный результатъ.

Прагска Politik пôдсуває проектъ безпосередного порозумѣня мѣжь парляментарною правицею и лѣвицею въ языковôй справѣ. Въ тôй цѣли мала бы сего мѣсяця вôдбути ся спôльна конференція выконуючого комітету правиць зъ проводниками нѣмецкихъ клюбôвъ, безъ интервенціи и безъ участи правительства. Правда, що така конференція непотрафить вôдъ разу выгладити всѣ рôзницѣ и утихомирити взбурены умы, однымъ словомъ довести до порозумѣня, але въ тôй способôъ може бы повело ся осягнути се, чого домагало ся католицке сторонництво, т. е. хвилевого завѣшеня оружія и выборъ угодовои комісіи въ парляментѣ.

Якъ угорски дневники доносять, угорске правительство бажае собѣ, абы австрійскій парляментъ бувъ скликаный скорѣйше, якъ при кôнци жовтня. Згаданій дневники сумнѣвають ся такожь о тôмъ, що Сель вплывае на внутрѣшну політичну ситуацію въ Австріи а тымъ самымъ на евентуальне утворене нового кабінету. Vaterland подаючи тѣ голосы угорскихъ дневникôвъ пише, що кождый кабінетъ, котрый утворивъ бы ся пôдъ авспіціями Селя, бувъ бы зъ горы засужденый на упадокъ.

П. Вольфъ выголосивъ вчера въ Рідъ [горѣшна Австрія] промову, въ котрôй заявивъ, що коли бы Хлюмецкого именувано президентомъ кабінету, и коли бы внесено языковѣ розпоряджения, его сторонництво зілило бы обструкцію. Правительства беззглядно не попирало бы, але заняло бы обективне становиско. Въ Берлинѣ здававъ посольске справоздане п. д-ръ Ельвертъ и заповѣвъ сильну обструкцію при выборахъ до делегацій. Коли бы правительство злагодило свое поступоване супротивъ Нѣмцевъ, они покажуть охоту до згоды.

— —

Вчерашна розправа въ Реннахъ зачала ся тайнымъ засѣданемъ, на котрôмъ переслухано авантурника Чернуского въ тôй цѣли абы зъ него выдобути назвиско того дипломата, у котрого бачивъ списъ шпѣгунôвъ чужихъ державъ у Франціи. Тайна розправа тревала 2 годины. На явнôмъ засѣданю докôнчено переслуханє бувшого міністра судôвництва Траріе. Свѣдокъ зарядивъ бувъ дуже строге слѣдство въ справѣ документу petit bleu, котрого фальшôванництво приписувано Пікартови. Слѣдство выказало, що документъ бувъ автентичный, а Пікартъ упавъ офѣрою пôдлои махінаціи. Генералъ Цурлінденъ також признае, що въ тôй справѣ Пікартъ въ нѣчôмъ не провинивъ ся. Зъ тои причины вôнъ цофнувъ обжалованє противъ Пікарта въ тôй точцѣ. Ляборі запытуе, чи можна вôдчитати дипломатичну ноту, въ котрôй сказано, що нѣмецкій амбасадоръ въ Парижи гр. Мінстеръ въ розмовѣ зъ міністромъ заграничныхъ справъ Делькасомъ покликавъ ся на слова Шварцкопена, що той выславъ бувъ кôлька такихъ petit bleu до Естергазого? — Вôдпоручникъ міністерства заграничныхъ справъ признае правдивôсть того факту, однакъ твердить, що Шварцкопенъ не мôгъ запевнити, чи petit bleu, о котре тутъ розходить ся, самъ написавъ; лишь се певна рѣчь, що Шварцкопенъ самъ пôславъ его Естергазому. На питане Ляборіого генералъ Більотъ заявивъ що приймае на себе вôдповѣчальнôсть за доручене Естергазому „спасаючого документу“ и высказавъ гадку, що и на Естергазого ще не доказуе невинности Дрейфуси, бо часто бувае кôлькохъ винныхъ. Ляборі хоче поставити ще кôлька питань Більотови, але президентъ противить ся, бо „Більотъ все-вже выяснивъ“. Ляборі заявляе, що доси цѣлкомъ не звернено уваги на пôднесеный фактъ спôзвины Дрейфуса въ злочинахъ Естергазого. Дрейфусъ сильно збентеженый рѣшучо протестуе противъ инсинуаціи Більота, що могли бути два зрадники. Президентъ взывае Дрейфуса до порядку, и просить Ляборіого абы бôльше мѣркувавъ ся въ своихъ словахъ. Ляборі: Я щиро хотѣвъ бы мѣркувати ся, але не можу запавувати надъ своимъ темпераментомъ. Вôдбираю вамъ голосъ. Ляборі: Пôддаю ся, але мушу ствердити, що вôдобрано менѣ голосъ въ хвили, коли я хотѣвъ поставити свѣдкови питаня, на котрі не мôгъ, чи не хотѣвъ менѣ вôдповѣсти. Президентъ: Чи оборона маe може ще якій питаня? Ляборі: Супротивъ того, що не можу поставити головныхъ питань, найважнѣйшихъ, котрі вôдносять ся до сути рѣчи, резигную зъ инших. Президентъ: Въ такôмъ случаю добре, сѣдайте. Ляборі: Сѣдаю, але не на вашь розказъ.

Слѣдуючій свѣдокъ, комендантъ артилеріи Гальопенъ запевняе, що Дрейфусъ нѣколи не жадавъ вôдъ него нѣякихъ информацій. Комендантъ Гіршаверъ, котрый въ 1894 роцѣ бувъ въ секціи маневрôвъ, и тверджуе, що Дрейфусъ, яко штабовый офіцеръ, знавъ, що въ маневрахъ не може взяти участи. Президентъ запытуе Ляборіого, чи не маe поставити яке питане. Ляборі: Такъ, але теперь питань ставити не буду. Пікартъ заявляе, що Дрейфусъ нѣколи не просивъ его, абы ему позволено поѣхати на маневры.

При кôнци засѣданя вôдчитано зôзнания Ді Патіого, котре всѣхъ розчарувало. Діпаті зôзнавъ лишь самі загально вже звѣстнѣ рѣчи.

Правительственный комісарь одержавъ вчера вечеромъ вôдъ міністерства вôйны телеграму, абы въ своихъ выступахъ не переступавъ границь зазначеныхъ касаційнымъ трибуналомъ.

Всѣ дневники займають ся теперь питанемъ, чи Паніцарді и Шварцкопенъ будуть зôзнавати въ справѣ Дрейфуса, чи нѣ? Ляборі ще не одержавъ вôдповѣди на телеграмы до нѣмецкого цѣсаря и италійского короля. Зъ Риму доносять, що италійске правительство не противить ся переслуханю Паніцардіого. Паніцарді, котрый теперь пробуваe на маневрахъ, заявивъ, що готовъ въ кождôй хвили ставити ся въ Реннахъ и зложити передъ судомъ зôзнаня, коли тôлько одержить на се дозвôлъ свого правительства. Паніцарді жалуе лише, що своихъ зôзнань не мôгъ бы поперти документами, бо всѣ они знаходять ся въ Берлинѣ. Секретарь міністерства заграничныхъ справъ конферувавъ вчера довшій часъ зъ заступниками австрійскои и нѣмецкои амбасады. Остаточне рѣшене италійского правительства буде занесѣти вôдъ рѣшеня цѣсаря Вільгельма. Коли Паніцарді не поѣде до Реннôвъ, въ такôмъ случаю зажадае, абы его переслухала окрема комісія, передъ котрою заявить, що Дрейфуса не знавъ, не мавъ зъ нимъ нѣякихъ зносинъ, але за те добре знавъ Естергазого. Вчера конферувавъ Паніцарді зъ державнымъ секретаремъ Фусінатомъ. Урядовый дрôтъ мѣжь Римомъ а Берлиномъ бувъ цѣлый день въ руху. Италійске правительство бажае собѣ, абы вôйсковымъ attachés не накладано нѣякихъ обмежень. Справа маe остаточно рѣшити ся нинѣ въ Турині, де пробуваютъ король Гумбертъ, президентъ кабінету и міністеръ справъ заграничныхъ.

Що до Шварцкопена, то загально думають, що цѣсарь Вільгельмъ не згодить ся на се, абы вôнъ станувъ передъ французскимъ военнымъ трибуналомъ. Що найбôльше, цѣсарь дасть дозвôлъ на переслуханє Шварцкопена передъ спеціальною комісією, въ присутности мужа довѣря французского правительства. Berliner Tagbl. пише, що приѣздъ Шварцкопена до Реннôвъ прямо выключеный, бо се могло бы выкликати дуже прикрі для нѣмецкои державы конфлікты, и спровадити на особу Шварцкопена напасти и демонстраціи, котрі теперь бôльше, якъ коли небудь, треба бы выминути. Самъ Шварцкопенъ заявивъ корреспондентови Berl. Local-Anzeiger-ови, що рѣшучо не думае ѣхати до Реннôвъ. Здаеть ся, що цѣсарь не давъ бы навѣть на се свого дозволу, бо въ справѣ Дрейфуса Нѣмеччина сказала вже все, що мала сказати, такъ устами свого амбасадора въ Парижи якъ и державного секретаря Більова въ парляментѣ. Впрочôмъ — закôнчивъ Шварцкопенъ — коли не вѣрять такимъ вызначнымъ лично тямъ, тымъ менше повѣрять менѣ, нѣмецкому офіцирови.

— —

Засудъ на участникôвъ атентату въ Бѣлградѣ давно вже готовый. Цѣла розправа передъ судомъ буде лишь наперед уложеною и выученою театральною комедіею. Теперь правительство робить пробы того представленя, абы здавало ся, що засудъ буде результатомъ розправы. Тѣ пробы поясняють намъ, чому процесъ вôдкладають зъ дня на день. Послѣдна проба видко не дуже добре выпала, бо правительство выкористало похорон Рістіча, абы ще разъ вôдложити процесъ, хочь нѣхто не може зрозумѣти, яка связь мѣжь похороном, а судовою розправою. Князевіча наклонили до зôзнань противъ участникôвъ заговора въ той способôъ, що зъ горы забезпечено его передъ карою смерти, обжалуючи его лишь о атентатъ на адъютанта. Обжалованє о атентатъ на Міляна цофнено, але не цофнено обжалованє о пôдбурене до атентату! Сею суперечность дуже добре погодила зъ собою льогіка редакторôвъ обжалованя. Сего обжалованя не доручать навѣть оборонцямъ такъ, що оборонцѣ и обжалованій доперва при кôнцевôй розправѣ довѣдають ся, о що ихъ обжалôвують. Але се пусте, бо судьѣ зъ горы вже одержали наказъ, кого мають засудити на смерть, и на кимъ засудъ маe бути выконаный.

Зъ увязненими обходять ся по варварски. Коли бувшій міністеръ Таушановичъ и гімназіяльный директоръ Анделькович тяжко занедужавъ, лѣкарь казавъ скинути зъ нихъ тяжкій кайданы, що лишили ся ще зъ турецкихъ часôвъ. Міланъ довѣдавши ся о тôмъ, трохи не сказнивъ ся и сказавъ тій кайданы на адъ имъ вложити. Противъ тыхъ, що утѣкли, поліція выдала проклямацію, въ котрôй сказано, що кождому вôльно такого зôбгця застрѣлити.

„Соббтка“ бувъ то празникъ присвяченый божеству „Купало“. Въ Густиньскôй лѣтописи згадуе ся про тотъ обрядъ такими словами: „Сему Купалу бѣсу еще и до нинѣ по нѣконхъ странахъ безъумныи память совершаютъ, наченше Юния кг [23] дня въ навечеріе Рождества Іоанна Предтечи даже до жатвы и далѣй, сицевымъ образомъ: съ вечера собираютъ ся простая чадь обоего пола и соплетаютъ себѣ вѣнцы изъ ядомаго зелія или коренія и препоясавше ся быліемъ возгнѣтаютъ огнь, иныѣ же поставляютъ зеленую вѣтвь и смше ся за руцѣ около обращаютъ ся окрестъ оного огня, поюще своя пѣсни, приплетающе Купаломъ; потомъ черезъ оный огнь перескакуютъ, оному бѣсу жертву себѣ приносяще“.

„Соббтка“ удержала ся до теперь лише декуды на горовинѣ Саннôччины и Ясѣльщины, а також тутъ и тамъ подекуды и на Руси угорскôй сумежнôй зъ захôдною частью рускои Галичины. Замѣтити тутъ выпадае, що саме коло св. Ивана проявляючій ся, въ и чи фосфоричнымъ свѣтломъ блымаючій хрущикъ Lampyris noctiluca [у Нѣмцевъ: Johanniswürmchen, Leuchtkäfer] зове ся въ многихъ гôрскихъ околицяхъ Галичины а подекуды и Угорщины *кулавка* або *купалчана мушка* [= святоиичікъ, ничікъ, Иванова мушка, ильща, свѣтлякъ]. Може бути, що „Купало“ було божествомъ огню — и тому тотій свѣтлячій хрущикъ ему присвячувано.

Въ Бодруджалѣ [селѣ Шаришскои столицѣ] я записавъ таке про „Соббтку“:

На св. Ивана (якъ тамъ кажуть: „на Яна“) святять зѣля въ церквѣ. Отожь передъ св. Иваномъ въ навечэріе сходять ся въ лѣсѣ на догôднôмъ мѣсци и палять „старе зѣля“ (т. е. зѣля, що було торбкъ свячене) и „презъ тото зѣля скачуть, презъ огень“.

Спѣвають при тôмъ таку пѣсню:

На Яна, на Яна, взялі хлопцѣ барана,
На Юрія, на Юрія зъѣлі дѣвкы коцуря,
На Яна, на Якуба народілъ ся хлопъ презъ [клуба*)
На Яна, на Яноша народілъ ся хлопъ презъ носа!

Чудна се пѣсня, котрои змѣстъ теперь для люду не понятный. Мабуть выражае ся въ нѣй темно, грубо и недолуго неохота противъ праздникôвъ христіяньскихъ або може противъ даниъ для церкви.

Спѣвають також на дѣвки „фарскы“ т. е що служать у „фарѣ“ [фара=Pfarre] у „превелебного пана“ и за-для недозволу священика не идуть на „соббтку“.

А ты Марьцю зъ фары,
Чомъ не ѣдешь на соббтку?
Спечеме ти чорну кôтку!
Ці варену, ці печену,
Ці зъ попеломъ потрясену?

Безъ сумнѣву спѣванокъ на „Соббтку“ якъ и на „Гоя-дюндю“ буде значно бôльше. Я списавъ лише кôлька *принагôдно* подорожуючи въ серпни сего року по горовинѣ угорскôй въ столицяхъ Шаришскôй и Землинськôй, де на моѣй досыть тягостнôй и скоро вôдбуванôй пути и головно звертавъ увагу не такъ на обряды и звычаѣ люду, якъ на приметы мѣсцевыхъ говорôвъ за-для студій діялектольогічныхъ.

*) Презъ = безъ; презъ клуба = безъ клуба.

НОВИНКИ.

— **Якъ належить постояти за права своеи церкви?** Зъ Бережанъ пишуть намъ: Якъ вже вѣдомо, бережаньскій полкъ Ч. 55. обходивъ въ серпни с. р. ювілей свого 100-лѣтного истнованя. На тое свято мавъ приѣхати властитель полку бар. Мерль и командуючій генералъ зô Львова фельдцайгмайстеръ Фідлеръ. Програму уложено таку, що богослуженє мавъ вôдправити лат. парохъ кс. Солецкій при престолѣ устроенôмъ вôдъ церквою въ рынку. Кс. Солецкого запрошено вже заздалегôдь. Коли вже все було готове, приставъ полковника майора Менделиина до руского пароха, щобы при тôмъ торжествѣ асистувавъ Парохъ о. деканъ Кордуба вôдкинувъ рѣшучо тую пропозицію, заявляючи, що: 1) пôдъ своею церквою такои пôдряднои функціи нѣякъ сповнити не може; 2) полкъ 55. есть коренно-рускій; для него маe ся правити служба Божа, отже мусить правити ся служба Божа руска; коли станесь инакше, то вôнъ буде се уважати за фактъ пониженя русского обряду, котрый есть рôвнорядным зъ обрядомъ латиньскимъ, и за оскорбу чувствъ религійныхъ у Русинôвъ. По такôй вôдповѣди уся Польонія шовіністична заметушилась, а полковникъ инспірованый здаеть ся мѣродатными сферами заявивъ, що остае при первѣстнôй програмѣ и богослуженє правити буде пароxъ латиньскій. На те вôдповѣвъ о. Кордуба, що и вôнъ вôдъ свого не уступить и въ богослуженю участи не возьме, а надто зъ такого нехтованя рускоto обряду зробить ужитокъ у найвышшихъ властій. Почали ся пертрактаціи, до переведеня котрыхъ выделеговано двохъ капітанôвъ. Уживали рôзныхъ аргументôвъ, навѣть такихъ, що Его Вел. цѣсарь есть латиньского обряду. Однакъ о. Кордуба обстававъ при своѣмъ, що служба Божа маe ся правити для Mannschaft-у, отже справа маe ся рѣшити пôсля вѣроисповѣдання воякôвъ. Конець-кôнцевъ полковникъ згодивъ ся и богослуженє вôдправивъ о. Кордуба при участи духовôвъ. На тôмъ рускôмъ богослуженю були, може перший разъ въ житю, австрійскій генералы. Потому говорили, що наше богослуженє зробило на нихъ дуже сильне вражѣне, а при пирѣ командантъ Галичины фцм. Фідлеръ пôдпѣсъ зъ натискомъ вѣрнôсть и льояльнôсть Русинôвъ и хоробрôсть рускихъ полкôвъ.

Дальшого торжества описувати не буду, бо читателѣ знають его зъ попереднои дописи. Одна лише замѣтка менѣ зъ мысли не сходить: Чи рѣшаючій сферы найвысшій подѣляють переконане фцм. Фідлера о рускôмъ народѣ, чи таки вѣрять въ клеветы нашихъ сердечныхъ ворогôвъ... а коли не вѣрять, то чому позволяють знущати ся „темнôй силѣ“ надъ... „Тирольцями всходу“. — *Той самъ.*

— **Оповѣщенє** Рускимъ Товариствамъ кредитовымъ позичае „Краевый Союзъ кредитовый“ на 5½%; вкладки ощадности приймае въ довôльнôй высотѣ и опроцентовуе ихъ на 4½%. Одинъ удѣлъ членьскій въ „Краевôмъ Союзѣ кредитовôмъ“ выносить 25 зр. (50 коронъ). Кождый членъ може мати необмежене число удѣлôвъ. При плаченю першого удѣлу належить зложити вписове въ квотѣ 1 зр. (2 коровы) на фондъ резервовый. Льокаль товариства: Львôвъ, Ринокъ ч. 10.

— **Будова „Народного Дому въ Чернôвцяхъ“** — якъ доносять „Буковина“ — поступае такъ скоро, що буде скôнчена навѣть скорше, анѣжь умовлено ся зъ будôвничимъ. Теперь вставляють уже пôдлоги, печи, вôкна и головнй сходы. Готова вже часть фронту представляе ся дуже гарно, а середный дахъ — хороше наслѣдуванъ мѣщанои бляхи. Саля друкарнѣ зовсѣмъ гот ва; въ нѣй поки-що примѣщена на двѣ недѣлѣ буреа

— **О паннѣ Саломеи Крушельницкôй** читаемо въ Kurjer'ѣ warszawsk'ômъ: „Знаменита примадонна нашои оперы панна Саломея Крушельницка перебуваe теперь въ Бергамѣ, куда приѣхала у вôдвѣдины до давнои своеи учительки п. Cresрі. Передъ тымъ панна Крушельницка провела кôлька тиждневъ у Парижи, приготовляючи ся до выступôвъ у варшавскôй оперѣ пôдчасъ надходячого сезону оперового.

— **Дирекція скарбу суспендовала** поборця податкового въ Коломыи Юнгу и контрольора податкового Велдича за то, що недбало контролювали офіціяла жида Жупника, котрый — якъ вѣдомо спроневѣривъ кôлькадесять тысячъ зр. касы.

— Ухваленый галицкимъ соймомъ **законъ о пôбôльшеню числа послôвъ зъ мѣстъ** дôставъ уже цѣсарску санкцію и мають его сими днями оголосити въ урядовôй часописи.

— **Надъ реформою монастирѣвъ буковиньскихъ** мають небавомъ радити въ православнôй консисторіи черновецкôй. Проектъ реформы вже готовъ.

— **П. Николай Ивасюкъ**, знаный артистъ-малярь, удержуе приватну школу малярства и рисункôвъ для женщинъ въ Чернôвцяхъ. Новый курсъ отворивъ уже 1 ого с. м. [Письменнй зголошеня адресуе ся: Новый Свѣтъ ч. 38.]

— **Про нинѣшнй ювілейнй зборы общества им. Качковского** подаемо поки-що коротенькй даты: Богослуженє въ Успеньскôй церквѣ вôдправивъ о. д-ръ Делькевичъ въ сослуженю священикôвъ предсѣдателѣвъ філіи. Спѣвавъ хоръ зъ Бродôвъ пôдъ управою дяка. По панахидѣ скôнчила ся вôдправа о год. 10½. Проповѣди не було. Зъ церкви народъ удавъ ся зъ прапоромъ до Народного Дому.

Засѣданє отворивъ предсѣдатель общества Б. Дѣдицкій и предложивъ на предсѣдателя збору о. Красицкого зъ Дернова, а на заступникôвъ пп. Савчинського нотаря зъ Белза и дяка Петрова зъ Пôдмихайля. На секретарѣвъ покликано о. Сеника и сел. Лунника. Правительственнымъ комісаремъ бувъ п. Урбановичъ зъ поліціи. Потôмъ выбрано комісію контрольну (о. Генр. Поляньского, о. Ив. Монцѣбовича и Барабаша) О Сеникъ вôдчитавъ справоздане выдѣлу а вôдтакъ и въ имени контрольнои комісіи поставивъ внесене: удѣлити выдѣлови абсолюторію Дискусіи майже нѣякои не було.

Опôсля выбрано новый выдѣлъ: Б Дѣдицкого [предсѣдателемъ], оо. Петрушевича, Делькевича, Павликова, Ярмовича, д ра Добрянського, Анол. Ничая д-ра Лагодку, и Пелеха [сотрудника „Галичанина“] а заступниками д ра Л. Павенцкого, д ра В. Ясеницкого.

О годинѣ 12¾ вышовъ зъ Нар. Дому походъ на Высокій замокъ. — Участникôвъ збору буде около 1.200

— **Вѣсти зъ Уніи Американьскои.** Въ недѣлю 17-ого с. м. вôдбуде ся въ Мт.-Кармель (въ Пенсильвенiи) благословенє вôдновленои рускои церкви и посвяченє цвинтаря. — Зъ

Ансонія (въ Connecticut) робота йде добре, тому руска кольонія тамъ зростає. Церковь тамъ нова и вже яко-тако украшена, а ще замовлено зъ старого краю деякі рѣчи, на котрі пожертвували ансоньскі Русины. При церквѣ є читальня, школа и три братства: старе св. Ап. Петра и Павла [оно було основою рускои громады и церкви], братство молодцѣвъ св. Володимира Вел. [вѣдъ падолиста м. р.] и братство дѣвчатъ св. Єлены [вѣдъ $3^1/_2$ мѣсяца]. Наука въ школѣ вѣдбуває ся кождои суботы для молодшихъ пополудни, а для старшихъ вечеромъ. Въ тѣмъ мѣстѣ лучила ся нещаслива пригода: Въ ночи зъ 8 на 9 серпня якійсь збожеволѣлый Словакъ чи Моравець Павло Ревала пострѣливъ небезпечно зъ револьвера Русина Андрея Подбережняка, жонатого, батька чотирохъ дѣтей, властителя „сальону“ [шинку], касіера старшого братства.

Надѣслане.

„Henneberg-Seide“

von 45 kr. bis fl. 14·65 p. Meter — nur ächt, wenn direkt ab meinen Fabriken bezogen — schwarz, weiss und farbig, in den modernsten Geweben, Farben und Dessins. **An Private** porto- und steuerfrei ins Haus. **Muster umgehend.** 6 [1]

G. Henneberg's Seiden-Fabriken (k. u. k. Hofl.) Zürich.

Телеґрамы „Дѣла“.

Вѣдень 7 вересня. Говорять, що речинець скликаня рады державнои доси ще неустановленый. Президентъ палаты послѣвъ д-ръ Фуксъ конферувавъ вчера довшій часъ зъ гр. Туномъ. Вѣдтакъ вѣдбула ся конференція межи Туномъ и Яворскимъ. — Wiener Ztg. оголошує выконуюче розпорядженє до цѣсарского розпорядженя въ справѣ скарбовыхъ належитостей вѣдъ перенесеня власности, котре зачинає обовязувати вѣдъ дня 6-ого жовтня с. р.

Пільзно 7 вересня. Выходячій тутъ ческій дневникъ вже именувавъ наслѣдника гр. Туна. Є нимъ амбасадоръ въ Петербурзѣ бр. Ерентальъ, членъ сторонництва гр. Освальда Туна. Сеся кандидатура вѣдповѣдає становиску, якъ въ теперѣшнѣй крізѣ займає гр. Голуховскій.

Хебъ 7 вересня. Соціяльній демократы урядили демонстрацію противъ нѣмецкихъ націоналѣвъ. Одного націонала ранено ножемъ. Поліція розбгнала демонстрантѣвъ.

Аюбляна 7 вересня. Двоязычній таблицѣ на улицяхъ заступлено вчера чисто словѣньскими таблицями.

Берлинъ 7 вересня. Президентъ Поморя Путкамеръ мае уступити зъ причины „лихого стану здоровля“. Говорять, що правдивою причиною его уступленя мае бути конфліктъ консерватистѣвъ съ короною. — Міністерство зарядить, що всѣ урядники, належачій до союза рѣльниковъ, мають зъ него выступити. — Зъ нагоды сотвои рѣчницѣ берлиньскои політехніки цѣсарь дасть ѣй право надаванія докторскои степени, хочь берлиньскій університетъ выступивъ противъ такои иновациі.

Надѣслане.

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

Оптикъ и Механікъ у Львовѣ, площа Галицка ч. 1., противъ Банку Гіпотечного на гнатеціяхъ пишла Галицкого

поручає въ великомъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ:
окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокля, далекевиды, барометры, термометры, рѣвній ареометры, мікроскопы, лупы, компасы, райсцайги, тасьмы мѣрничій, піоны, лібелѣ, манометры и т. п.

Уриджена дивлнковъ електричныхъ.

Всякій направки полагоджують ся скоро и найдешевше (2)

Яко добру и певну льокацію
поручаємо:
$4^1/_2$% Листы гіпотечній,
4% Листы гіпотечній коронові,
5% Листы гіпотечній преміованій,
4% Листы Тов. кред. земского,
$4^1/_2$% Листы Банку краевого,
5% Облігаціи Банку краевого,
4% Позичку краеву,
4% Облігаціи пропінаційній и всякій ренты державній.

Паперы тѣ продаємо и купуємо по найточнѣйшомъ курсѣ деннѣмъ. 374 [3]

КОНТОРА ВЫМѢНЫ
ц. к. упр. галиц. акц. Банку гіпотечного.

ДРОТЪ кольчастый цинковый до огороджень по зр. 4 за 100 метровъ вразъ въ клюбками до утриманя Сѣтка дротяна лякірована до заслоны вѣконъ по 1 зр. за метеръ квадратовый
поручає ПЕТРО ХИНОНСТОВСКІЙ торговля зелѣзна у Львовѣ площа Капітульна ч. 1 напротивъ катедры

Повѣдомляю

Уклінно монахъ Р. Т. Вѣдбирателѣвъ, що

Бюро замовлень и фабрику тутокъ египетскихъ

„ПРІМУСЪ“

перенѣсъ я
зъ улицѣ Малецкого на улицю
Мицкевича ч. 2.
рогъ площѣ Смольки у Львовѣ.

Теперь выробляю и поручаю тутки:
„Прімусъ“ египетскій нетовщений
„Прімусъ“ спеціяльно французскій „бѣлій Abadie“.
„Прімусъ“ спеціяльній французскій жовтій „Mais Abadie“

Выробъ загально признаный за найлѣпшій набути можна у всѣхъ трафікахъ и гуртомъ у фабрицѣ: Львовъ ул. Мицкевича 2.

Зъ повнымъ поважаненъ
К. ПРІМУСЪ.

383 2—3

МОЛИТВЕНИК ДЛЯ ДІТЕЙ
виданий
коштом руского тов. педагогічного

В полотняній оправі з золоченим хрестом 20 кр. В паперовій окладці 15 кр.

Продає ся в книгарни Наук. тов. ім. Шевченка, Львів, ул. Чарнецкого ч. 26.

ТЕОФИЛЬ КОПИСТИНЬСКІЙ

артистъ-маляръ

звѣстный вѣдъ кольканацяти лѣтъ изъ своихъ працъ малярскихъ, украшая церкви въ стилю всходнѣмъ разомъ зъ позолоченемъ, престолы, иконостасы, и иншій рѣчи. Принимае рѣзьбарскій роботы вѣдля власныхъ плановъ. Выготовлюе всякои величины церковній образы до иконостасовъ, престоловъ, плащеницъ — олѣйными красками на полотнѣ и деревѣ. Побольшуе зъ фотографій портреты. Зъ уповажненя ц. к. конзерваторія реставруе всякій старинности, а то фрески, рѣзьбы и т. ин. входячій въ кругъ працъ малярства по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ. Підписаный просить Вел. Духовенство занотуватя собѣ его адресу. 205

Т. Копистиньскій
у Львовѣ, улиця Краковска число 20.

Климентій Федуньо

переплетникъ бібліотеки ц. к. львовск. університету
поручае
своє переплетниче и галянтерійне заведенє
у Львовѣ, ул. Академичка ч. 8. 366

Підоймае ся всякихъ роботъ, особливо переплету: **Служебниковъ, Евангелій, Молитовниковъ, Бібліотечныхъ книгъ, Альбумовъ, Мапъ, Дипльомовъ и. т. ин. по умѣреныхъ цѣнахъ.**

Цѣс. корол. уприв.
Рафінерія спіритусу, Фабрика рому, лікеровъ и оцту
Юлія Миколяша Наслѣдниковъ
Якова Шпрехера и С-ки
у Львовѣ

поручає старій горѣвки польскій, розолісы, лікеры, румы правдивій зъ Ямайки, коняки, спіритусъ, „Bonbout“ на наливки, такожъ правдивый оцетъ спіритусовый. 366 83—?

Склады для мѣста: уліця Галицка ч. 1. — и уліця Коперника ч. 9.

АДОЛЬФЪ КАМПЕЛЬ

Складъ всякихъ матеріяловъ будовляныхъ
Львовѣ, ул. Подлѣвского ч. 5.
Заступство Австрійского Товариства акційного фабрики
Портляндъ-цементу въ Щаковой

Ц. к. упр. Товариства акційного першои фабрики выроббвъ шамотовыхъ и штайнґутовыхъ.

Тов. акц. фабрики вапна гідравлічного для фасадъ въ Kattenleutgeben.

Фабрики ц. к. патентованого помосту ксильолітового бевъ суфбвъ Zboril, Miksch и Спблка въ Швехатъ.

Продае по цѣнахъ фабричныхъ.

Портляндъ-цементъ, вапно гидравлічне, вапно скалисте, гіпсъ, папу дахову, плыты изоляційній, руры штайнґутовій до кабловъ, каналбвъ и водопроводбвъ, пбдлоги штайнґутовій цементовій, дощинковій и кольолітовій, печи кафлевій, цегла, плыты и мучку огнетревалу, дахбвку, лупокъ и тростину суфітову а такожъ взагалѣ всякій матеріялы будовляній, ручачи за ихъ доброту.

Пбдприемство роббтъ бетоновыхъ, укладаня пбдлогъ и крыти дахбвъ дахбвкою, лупкомъ, папою огнетревалою и деревянымъ цементомъ (Holzcement) по умѣркованыхъ цѣнахъ.

ТЕЛЕФОНЪ ч. 460. 121

КАВУ

лучшу въ тонкихъ ворочкахъ 5-кілевыхъ по цѣнахъ 11 зр., 10 зр. 50 кр., 10 зр., 9 зр. franco и низше.

Токай куранційный
въ фляшкахъ $^1/_2$ літровыхъ по 3 зр. и 2 зр. Самородный по 1 зр. 20 кр.

Коняк французскій
въ фляшкахъ $^3/_4$ літровыхъ по 5 зр. 4 зр. 20 кр.

Мѣдъ питный
по 80 кр. за фляшку $^3/_4$ літрову
поручає
Народна Торговля.
20 30—0

Подяка.

Щира подяка і сердечне спаси Біг Вир. ОО.: Стефановичеви, Редкевичеви, Крипякевичеви, Лопатиньскому, Лежогубскому, Бобикевичеви, Костишиному і Каролю Клюсіонови обр. лат. за ласкаву прислугу в похоронах мого сина, також всім Вповажаним Добродіям, котрі товаришили сему сумному обрядови на місце супочинку, як і тим, котрі будь лично, будь письменно відчули мій глубокий жаль. — Наконець щиро дякую Вп. Д-ру Найсерови і Д-ру Кольб-рґови за стараннў опіку в часі довгої а тяжкої хороби. — Єще раз Всім сердечне Спаси-Біг!

Львів 7/9 1899.

Олександер Темницкий.

ТУТКИ цигаретовій 1000 штукъ 1 зр. поручає А. Мазуркевичъ, Львовъ ул. Галицка ч. 12

СВОБОДА

письмо політичне, просвѣтне и господарске для народу.

Выдае и за редакцію вѣдповѣдає: Михайло Губчакъ. — Редакторъ просвѣтно-господарскои части Василь Король, учитель господарства.

Цѣлорѣчна передплата выносить 2 зр., на пбвъ року 1 зр. Редакція и адміністрація: Львовъ, ринокъ ч. 10 (въ домѣ „Просвѣты“).

Вѣдъ 1 (13) сѣчня 1897 выходить у Львовѣ що четвертъ (на мѣсци популярныхъ газетокъ „Батьківщина“ и „Читальня“) тыжневa популярна газетка

Ботаніка

на вищі класи шкіл середних. Після учебника Д-ра О. Ростафинського. Зладивъ Іван Верхратский. Вид. 2 р. 1896. Ціна 1 зол. 20 цент. в. ав.

Д-ра О. Ростафинського
Ботаніка
на низші класи шкіл середних. На язык руский передложив Іван Верхратский Видане друге. У Львові 1898. Ціна 70 цент. в. ав

Мінералогія
на низші класи шкіл середних, учебник А. М. Ломницкого, переложив і подекуди доповнив Іван Верхратский. Видане друге 1898. Ціна примірника: 70 цент. в. ав.

Синоп важнѣйшихъ выразовъ
зъ рускои ботаничної термінольогіи и номенклятуры. Зладивъ Иванъ Верхратскій. Выд. р. 1892. Цѣна 30 цент. в. а.

Видани ті можна дістати в книгарні Ставропигійскій або у автора, професора рускої гімназії ві Львові. При замовленю у автора що найменше двох примірників наведених виданій в якій небудь комбінації (пр. 1 примірника ботаніки і 1 пр. мінералогії, або 1 примірника ботаніки і 1 пр. Синсу, або 2 пр. ботаніки, або 2 пр. мінералогії, або 30 пр. Синсу) порто оплачує автор

Рѣкъ засновання 1892

ТОВАРИСТВО ВЗАИМНЫХЪ ОБЕЗПЕЧЕНЬ „ДНѢСТЕРЪ“

перше и одиноке руске товариство асекураційне, припоручене Вел. Духовенству и всѣмъ вѣрнымъ Впреосв. Митроп. и Преосв. Єп. Ординаріатами всѣхъ трехъ епархій, обезпечає будынки, уряджене домашне, скотъ, господарскій знаряды, збоже въ зернѣ и соломѣ, сѣно въ стогахъ и будынкахъ противъ шкодъ огневыхъ.

Станъ фондовъ гваранційныхъ зъ днемъ 31 грудня 1898 выносить:

Фондъ резервовый	96.775·05 зр.	206.880·57 зр.
Резерва премій	64.263·12 „	
Фондъ основный	45.000·— „	
Резерва спеціяльна	842·40 „	

Тарифы „Днѣстра“ дуже умѣркованій, условія обезпеченъ користній, а шкоды ліквідують ся безпроволочно. До кінца 1898 року выносили выплачені шкоды 627.790 зр. 67 кр. Полісы „Днѣстра“ приймає Банкъ краевый при позичках ипотечныхъ.

На житє можна обезпечатись черезъ „Днѣстеръ“ въ Товаристві взаимныхъ обезпечень въ Краковѣ, котре дає найкористнѣйшій условія, представляє своими значными фондами найбольшу ґарантію, и выдає полісы и квіты въ рускомъ языцѣ.

Товариство взаимного кредиту „Днѣстеръ“ стоваришене въ обмеженою порукою удѣляє позички за *оплатою* $5^1/_2$% *и* 1% *додатку на кошты адміністраційній* за интабуляцію або порукою двохъ вѣдповѣдныхъ ручителѣвъ, до сплаты въ ратахъ на 3 до 10 лѣтъ и приймає вкладки до опроцентованя вѣдъ членовъ и третихъ особъ по 4%. Удѣлъ членьскій выносить 25 зр., вписове 1 зр. Членомъ бути и позичку дбстати може тблько членъ обезпеченый въ „Днѣстрѣ“. Информаціи удѣляє Дирекція листовно. 84 60—0

Зголошеня о удѣленє агенцій въ охрестностяхъ, де нема близько агентовъ „Днѣстра“, приймають ся.

Информаціи и посередництво до заключеня обезпечень житєвыхъ въ найкористнѣйшихъ комбінаціяхъ.

Поручаючи для членовъ Тов. взаим. обезп. и взаим. кредиту „Днѣстеръ“ на $5^1/_2$% и 1% додатку на кошты адм.

Львовъ, ринокъ ч. 10. (домъ „Просвѣты“.)

Розкладъ ѣзды поѣздовъ зелѣзничихъ важный вѣдъ 1 мая 1899.

вѣдля часу середно-европейского [познѣйшого о 36 мінутъ вѣдъ часу львовского.]

посп. приходить о	особ. приходить о	до Львова	посп. вѣдходить о	особ. вѣдходить о	зъ Львова
		День			**День**
	6·10	Зъ Черновець, Ицканъ, Станиславова		6·20	до Лавочного, Пешту, Борыслава
	6·50	„ Бруховичъ вѣдъ $^7/_8$ до $^{10}/_8$.		6·15	„ Підволочискъ, Одесы, Козовы, г. д.
	7·10	„ Зимноводы „ „ „		6·30	„ Ицканъ, Букарешту, Радовцѣвъ
	7·40	„ Янова (гол. дворець)		6·30	„ Підволочискъ зъ Підзамча
	7·55	„ Лавочного „	8·30		„ Кракова, Любачева, Орлова, Вѣдня
	7·44	„ Тернополя на Підзамче		8·45	„ „ Вѣдня, Хирова, Стружа
	8·05	„ „ „ гол. дворець		9·10	„ Сколього, до Лавочного $^1/_7$ до $^{15}/_8$
	8·15	„ Сокаля, Равы руском		9·25	„ Янова
	9·—	„ Кракова, Вѣдня, Орлова		9·35	„ Підволочискъ зъ гол. дворця
	11·15	„ Ярослава, Любачева		9·45	„ Ицканъ, Сонова, Бергомету
	11·55	„ Ицканъ, Черноп. Станислав.		9·53	„ Підволочискъ зъ Підзамча
	1·01	„ Янова на гол. дворець		10·10	„ Белзца, Равы, Любачева
1·30		„ Кракова, Вѣдня		12·50	„ Янова $^1/_7$ до $^{15}/_8$ недѣлѣ и свят
	1·40	„ Сколього, Хирова, а зъ Лавочного вѣдъ $^1/_7$ до $^{15}/_8$.	1·55		„ Підволочискъ зъ гол. дворця
1·50		„ Ицканъ, Станиславова	2·08		„ „ Підзамча
2·20		„ Підволочискъ на Підзамче		[2·15]	„ Бруховичъ $^7/_8$ до $^{10}/_8$ недѣлѣ и свят
2·35		„ „ „ гол. дворець	2·45		„ Ицканъ, Гусятина, Керезмезе
	5·15	„ „ „ Підзамче	2·55		„ Кракова, Вѣдня, Хаббвки
	5·40	„ „ „ гол. дворець		3·05	„ Стрыя, Сколього лишь $^1/_8$ до $^{30}/_8$
	5·55	„ Сокаля		3·15	„ Янова, вѣдъ $^1/_8$ до $^{30}/_8$.
				3·20	„ Зимнои воды $^7/_8$ „ $^{10}/_8$.
				3·25	„ Бруховичъ „ „ „
				5·25	„ Ярослава
		Ночь			**Ночь**
	12·10	Зъ Сколього, Калуша, Борыслава	12·50		до Кракова, Вѣдня, Берлина
12·30		„ Черновець, Букарешту	2·36		„ Ицканъ, Константіи, Букарешту
2·16		„ Кракова, Вѣдня, Орлова		4.10	„ Кракова, Хирова, Коросна
	3·05	„ Підволочискъ на Підзамче		5·50	„ Бруховичъ вѣдъ $^7/_8$ до $^{10}/_8$
	3·30	„ „ „ гол. дворець		6·26	„ Ицканъ, Радовець, Кімполюнгу
	6·00	„ Кракова, Вѣдня, Самбора, Синока		6·40	„ Кракова, Вѣдня, Берна, Варшавы
	6·10	„ „ „ „ Хирова		6·50	„ Янова вѣдъ $^1/_8$ до $^{15}/_8$ въ будній дни а Орлова вѣдъ $^{15}/_8$ до $^{15}/_8$
	6·20	„ Ицканъ, Підвисокого, Козовы		7·00	„ Янова вѣдъ $^1/_8$ до $^{15}/_8$ въ будній дни
	7·58	„ Янова вѣдъ $^1/_8$ до $^{31}/_8$, и вѣдъ $^{16}/_8$ до $^{30}/_8$ що дня а вѣдъ $^1/_8$ до $^{15}/_8$ недѣлю и свята		7·10	„ Лавочного, Мункача, Хирова
	8·15	„ Бруховичъ вѣдъ $^7/_8$ до $^{30}/_8$, и $^{16}/_8$ до $^{10}/_8$.		7.20	„ Сокаля, Равы руском
	8·30	„ Бруховичъ вѣдъ $^1/_7$ до $^{15}/_8$ що день		7·42	„ Тернополя зъ гол. дворця
		„ Кракова, Вѣдня, Любачева		7·47	„ „ Підзамча
	9·21	„ Янова вѣдъ $^1/_8$ до $^{15}/_8$.		8·35	„ Янова $^1/_{10}$ до $^{30}/_8$ 1900 включно
	9·55	„ Кракова, Вѣдня, Пешту, Синока		9·11	„ „ $^1/_8$ „ $^{31}/_8$ и $^{16}/_9$ до $^{30}/_9$
	10·10	„ Ицканъ, Козовы, Підвисоцкого		10·40	„ „ $^1/_8$ „ $^{15}/_9$ недѣлѣ и свята
	10·08	„ Підволочискъ, Броди Копичинець		10·50	„ Ицканъ, Гусятина, Радовець
	10·25	„ „ на гол. дворець		11·10	„ Кракова, Вѣдня, Ивонича
	10·30	„ Лавочного, Хирова, Пешту		11·32	„ Підволочискъ, Бродовъ г. дворця
					„ „ Грималова, Підзам.

ЗАМѢТКА: Пора нбчна числить ся вѣдъ 6 годины вечеромъ до 5 годины 59 мінутъ рано. — Бюро информаційне ц. к. зелѣзницѣ державнои при ул. Красицкихъ ч. 5.

При закупнѣ товаровъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець и одѣчальный редакторъ Иванъ Белей. **Папѣръ въ склад. Черлинського.** **Зъ друкарнѣ Инстытуту Ставропигійского, пбдъ зарядомъ Іосифа Данкевича**

Ч. 192. Львовъ, Пятница 27 Серпня (8 Вересня) 1899. Рочникъ XX.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских святъ) о 5-тій годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходитъ въ второкъ, и въ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимаютъ: у Львовѣ Администрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне Бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килинського 2; — въ Ярославю: Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11.; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургъ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитость за инсераты платитъ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатковимъ

въ Австрія:		на границею:	
на цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року	12 зр.
у Львовѣ:			
на цѣлый рѣкъ	16 зр.	на пѣвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Администрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи завертаютъ ся лише на попередне застережена. — Рекламація неопечатані вѣльнй вѣдъ порта.

Поєдиноке число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошени звыклй принимаютъ ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одного стрѣчка инсератовой або ей мѣсце а въ рубрицѣ „Надѣслане“ по 25 кр. а. в.

Подяки и инший домесеня приватій числить ся по 15 кр. вѣдъ стрічка.

„Nie macie szlachty...“

„Nie macie szlachty; waszą szlachtą kanonicy i biskupi; ich powinniście słuchać“ — сказавъ разъ за свого намѣстникованя гр. Каз. Бадені до руской депутаціи. Въ тѣмъ самѣмъ дусѣ править такожь его потирча, ему же имя рекъ „Руслан“, въ ч. 191 зъ дня 7 с. м. И не дивота: яблоко не далеко вѣдкотить ся вѣдъ яблѣнки. Все-жь таки заходить рѣзница мѣжь поученемъ, яке тогдѣ намѣстникъ давъ Русинамъ, а тымъ, яке дае теперь „Руслан“ намъ у вѣдповѣдь на нашу статью п. заг. „Новому митрополитови“. Бувшій намѣстникъ зазначивъ лишь загально знавый фактъ „nie macie szlachty“ и въ своѣй паньскѣй великодушности зволивъ нобілітувати намъ на шляхту нашу духовну єрархію; „Руслан“ запускае ся щось нѣбы въ лекцію зъ исторіи. Бувшій намѣстникъ говоривъ коротко и категорично — „по сему бути!“ — „Руслан“ знае, що не мае власти приказувати, то хоче по доброму переконувати. Отже одно непотрѣбне, бо загально знане, а друге... тежь не потрѣбне, бо нездале.

Ото зайшло дрѣбонько непорозумѣнячко. Гр. Бадені до своихъ слѣвъ: „ich powinniście słuchać“ не потребувавъ додавати: „a oni nas“, бо се пѣсля его розумѣня и его побожныхъ интенцій була рѣчь цѣлкомъ природна и сама собою мала розумѣти ся. Але галицка Русь, зрозумѣвши и пѣзнавши тѣ интенціи вже досыть давно передъ тымъ (реформа Василіянъ, усунене митрополита Іосифа и т. д.), нѣякъ на имѣсть тыхъ недосказаныхъ слѣвъ не могла и не може згодитись. Отсего „Руслан“ зрозумѣти не годенъ и навѣть не смѣе — хиба бы не бувъ тымъ, чимъ е: потирчатемъ гр. Каз. Баденього, рептилькою.

На тѣмъ могли бы мы властиво вже и скѣнчити пояснене нашого, въ статьѣ п. заг. „Новому митрополитови“ занятого становиска. Але справедливость вымагае признати разъ и „Русланови“ въ дечѣмъ слушность, — тымъ бѣльше, що се не часто намъ лучае ся. „Руслан“ на чолѣ своихъ выводѣвъ выписавъ: „У тому танцї два кінцї“. И се справдѣ цѣлкомъ слушне; не тѣлько у „тому“, але и у „сему“, якъ въ загалѣ въ кождому танцѣ е два кѣнцѣ. Пригляньмо-жь ся обомъ тымъ кѣнцямъ.

Ото мы давнымъ звычаемъ, выробленымъ нашою исторіею и давнѣйшою и новѣйшою зъ часѣвъ прилученя Галичины до Австрія, уважаемо нашихъ владикъ, а передовсѣмъ митрополитѣвъ за нашихъ „прирѣдныхъ“ національныхъ провѣдникѣвъ и зъ усею слухняностію складаемо той провѣдъ въ ихъ руки. Се єденъ конець. Тй владики чи той митрополитъ стоять пѣдъ командою гр. Казимира Баденього — чи якъ тамъ вѣнъ звавъ бы ся инакше. Приходять выборы до сойму, до ради державной: мы выбираемо слухняни послѣвъ, якихъ намъ укаже митрополитъ, а ему его командиръ. Въ соймѣ заступникомъ маршалка именують митрополита чи котрогось владику, — хорони Боже, примѣромъ якого п. Барвѣньского, бо сей, чоловѣкъ свѣтскій, не шляхтичъ, не мае права до проводу. Голосують въ соймѣ примѣромъ надъ якимъ тамъ внесенемъ п. Урбаньского — руски владики голосують за внесенемъ, бо такъ велить команда; руски послы повинни пѣддати ся проводови своихъ „природныхъ“ національныхъ провѣдникѣвъ — а коли котрый посмѣвъ бы усунути ся вѣдъ голосованя? Командиры „природныхъ“ провѣдникѣвъ рускихъ бажаютъ, щобы переписка ц. к. властей зъ рускимъ духовенствомъ вела ся по польски, хочь законъ сего не вымага, — „природній“ провѣдники выдаютъ до духовенства поученє, що такъ оно мае бути, а духовенство очевидно повинно слухати своихъ „природныхъ“ провѣдникѣвъ не тѣлько въ справахъ церковныхъ, але и въ народныхъ. Руски владика справляе собѣ у Шапіры у Львовѣ урядову стампілю „Gr. kat. Ordynaryat“, а вже-жь и священники повинни пѣйти слѣдомъ свого провѣдника и посправляти собѣ стампілѣ „Gr. kat. Urząd parafialny“. И т. д. и т. д. in dulce infinitum. Отсе другій конець.

А зновъ пр. оденъ конець такій: Нашихъ владикъ и митрополитѣвъ мы уважаемо за церковныхъ и духовныхъ провѣдникѣвъ руского народу та зъ одной стороны почуваемо ся всѣ, а передовсѣмъ духовенство наше, до послуху въ справахъ церковныхъ, зъ другой стороны вымагаемо вѣдъ владикъ, щобы совѣстно и ревно пильнували и боронили, де треба, интересѣвъ рускои церкви, руского обряду, руского духовенъства. Въ справахъ національныхъ, політичныхъ, культурныхъ, економічныхъ, уважаемо за провѣдникѣвъ людей, котрй безъ уваги на свѣй станъ, свѣтскій чи духовный, вѣзначаютъ ся найбѣльшимъ знанемъ справъ, способностями до проводу, чистымъ твердымъ характеромъ и — розумѣе ся — горячимъ патріотизмомъ. Якъ же тогдѣ выглядавъ бы другій конець? Митрополитъ и владики не мѣшались бы до політики, хиба народъ, найшовши у нихъ прикметы, якихъ вымагае вѣдъ провѣдникѣвъ, зложивъ бы добровѣльно провѣдъ въ ихъ руки. Безъ вилывѣвъ владикъ выбирае собѣ народъ своихъ послѣвъ пѣсля власной гадки, о скѣлько ему на се позволить хто инший. Въ соймѣ владика не приймо проводу анѣ въ президіи сойму анѣ въ клюбѣ послѣвъ, — особливо, коли знае, що не мае повной власной волѣ; заступникомъ маршалка выйде примѣромъ п. Барвѣньскій, бо нѣхто-жь до сего не приналуе владику. За внесенемъ п. Урбаньского нехай собѣ владика голосуе здоровъ, нѣхто ему не подивуе ся, але и нѣхто не буде уважати за свѣй обовязокъ голосувати разомъ зъ нимъ. Курендъ до духовенъства за польскимъ языкомъ владика не буде выдавати, бо, не мѣшаючи ся до політики, скаже по просту, що се не его дѣло. Стампілѣ польском не буде собѣ справляти, бо выстане ему той, яку заставъ; а коли бы и справивъ, то нѣхто не буде уважати за свѣй обовязокъ ити въ его слѣды, бо се не справа церковна. За те вѣнъ упѣмне ся у властей, щобы и руски свята обходжено по урядахъ, щобы въ рускій свята не кликано Русинѣвъ на терміны, щобы не перехватчувано Русинѣвъ на латиньскій обрядъ и т. д.; упѣмне ся о те все и таке инше — єдино въ оборонѣ рускои церкви и рускаго обряду. Се-жь роблять и жиды въ оборонѣ не жидѣвскои народности, а въ оборонѣ жидѣвскои вѣры. Рускій владика заступить ся за повагу пѣдчиненого ему духовенъства, обороняючи его вѣдъ безпѣдставныхъ арештованъ, напастей и зневагъ изъ стороны жандармѣвъ — и зновъ боронити буде вѣнъ тутъ не Русинѣвъ, а священникѣвъ. Такъ само займе ся и справами матеріяльного положеня не Русинѣвъ, а священникѣвъ. Що зъ сего всего выйде користь, такожь для народности рускои, се рѣчь певна, хочь владика пильнуе тутъ справъ єдино церковныхъ и духовныхъ. Коли-жь выпаде ему информувати свѣтскій власти чи правительство, то до сего вѣнъ зовсѣмъ не потребуе самъ бути політикомъ; его-жь и такъ не запытують якъ політика, а якъ владику. А владика, хочь самъ політики не веде, такъ мае очи и розумъ та бачить и розумѣе, що дѣе ся. — Отсе въ короткѣмъ нарисѣ бувъ бы другій конець.

„Русланови“ лѣпше подобавъ ся тамтой, намъ сей; и не дивота: мы зъ иншого батька ароджені, вѣнъ зъ иншого. Дивно лише, що вѣнъ старае ся нѣбы переконати насъ, що его смакъ лѣпшій, та уживае дуже баламутныхъ аргументѣвъ. Повѣдае, що такъ само мы повинни домагати ся такожь и вѣдъ нашого духовенъства, щобы не мѣшало ся до політики и до нашихъ національныхъ справъ, а звістна рѣчь, що руске духовенъство все-таки остане головнымъ чинникомъ въ проводѣ рускаго народу. „Русланови“ здае ся, що вѣнъ зложивъ сей закидъ дуже послѣдовно, а тымчасомъ выпало оно недорѣчне. Коли-бы наше духовенъство було такъ само пѣдъ неприхильною намъ політичною командою, якъ наша духовна єрархія, то очевидно звернули бы мы до него те саме бажане; тѣлько-жь, на щасте, доси такъ не е. Е такій одиниць; и певно, що вѣдъ тыхъ одиниць домагаемо ся такожь, щобы радше не мѣшали ся до нѣякои політичнои чи то національнои акціи, нѣжь мають „хрунити“. Але тй одиниць бодай не мають претенсій до проводу.

Такъ само надорѣчно указуе „Руслан“ нѣбы-то на другу консеквенцію, що выходячи зъ нашои засады, могли бы власти вѣдъ рускихъ священникѣвъ вымагати, щобы не мѣшали ся до політики. Адже-жь и справдѣ вымагають сего, тѣлько, на щасте, не мають права наказати того, чого вымагають. Докѣръ „Руслана“, намъ зробленый, мавъ бы тогдѣ рацію, коли-бы мы жадали, щобы правительство зборонило нашимъ владикамъ мѣшати ся до політики. Коли бы справдѣ сего жадали, то було бы консеквентно жадати, щобы правительство зборонило и священникамъ мѣшати ся до політики. Тѣлько-жь мы высказали най-

---

3)

Зъ соціяльно-демократичнои партіи въ Нѣмеччинѣ.

II*).

(Докѣнченє.)

Въ рѣльництвѣ заходять такій факты, що неразъ по-просту перечать теорія Маркса о забиваню малого капіталу великимъ. Цифры, якій намъ въ тѣй справѣ дае статистика, такій цѣкавій, що мы позволимо собѣ навести ихъ докладнѣйше, бо они не будуть безъ интересу для насъ.

И такъ въ Нѣмеччинѣ пѣсля обчисленя зъ 1882 р. найсильнѣйшій прирѣстъ появивъ ся въ господарствахъ середныхъ [5—20 гектарѣвъ], а именно о 8%, а скѣлькѣсть землѣ въ тыхъ середныхъ господарствахъ о 9%. Число малыхъ господарствъ [2—5 гектарѣвъ] зросло о 3·5%, а скѣлькѣсть землѣ о 8%. Въ дрѣбныхъ господарствахъ [понизше 2 гектарѣвъ] маемо прирѣсть 5·8% що-до числа, а що до скѣлькости землѣ 12%. Натомѣсть видимо у великомужицкихъ господарствахъ [20—100 гектарѣвъ] прирѣстъ неспозна о 1%, а у великои посѣлости о $^1/_3$%.

Для цѣкавости подаемо докладнѣйшій цифры взятй зъ 1895 року.

Величина господарства.	Число господарствъ	Орнои землѣ.	Всеи землѣ.
до 2 гект.	3,236.367	1,808.444	2,415.414
2— 5 „	1,016.318	3,285.984	4,142.071
5— 20 „	998.804	9,721.875	12,537.660
20—100 „	281.767	9,869.837	13,157.201
надъ 100 „	25.061	7,831.801	11,031.896

Отже на середну господарку выпадае дѣ третины всеи землѣ. Коли примѣромъ взяти самій Прусы, то тамъ вѣднесины ще користнѣйшій, бо тамъ припадае на середне господарство майже три четвертыхъ частей — 22,875.000 на 32,591.000 гектарѣвъ.

Цѣкавій цифры дае Голяндія, де въ добре розвиненѣмъ господарствѣ рѣльнѣмъ грае велику ролю капіталъ:

Великѣсть господарства	Число господарствъ въ р. 1884	въ р. 1893	Прирѣсть або зменшене	Процентъ.
1 — 5 гект.	66.842	77.767	+10.925	+ 16·2
5—10 „	31·552	94.199	+62.647	+198·5
10—50 „	48.278	51.940	+ 3.662	+ 7·6
надъ 50 „	3.554	3.510	— 44	— 1·2

Показуе ся отже, що въ Голяндіи не росте число великихъ господаретвъ, але навѣворѣтъ, число великихъ господарствъ малѣе, а середныхъ росте.

То саме сконстатувавъ Вандервельде въ Бельгія. И такъ число властителѣвъ землѣ, що выносило въ 1846 роцѣ 201.226, зросло въ 1880 роцѣ на 293.524, а число вынаймаючихъ зъ 371.320 на 616.872.

Теперь пригляньмо ся вѣдносинамъ у Франціи. Було тамъ въ 1882 роцѣ:

	Господарствъ	Скѣлькѣсть землѣ.
низше гектара	2,167.767	1,083.833
1— 10 „	2,635.030	11,366 274
10— 40 „	727.088	14,845.650
40—100 „	113.285	
100—200 „	20.644	22,266.104
200—500 „	7.942	
надъ 500 „	217	
Разомъ	5,672.003	48.478.023

Выходить отже, що велика посѣлѣсть займае $^1/_3$—$^1/_6$ часть всеи землѣ, а середній господарства до $^3/_4$ частей цѣлои управнои землѣ. Вѣдъ 1862 до 1882 року бувъ въ господарствахъ 5 -10 гектарѣвъ прирѣстъ 24%, а въ господарствахъ 10—40 гектарѣвъ 14.28%. Вѣдъ 1882 до 1892 року маемо загальный прирѣстъ господарствъ 30.000, а обменшене господарствъ бѣльшихъ надъ 40 гектарѣвъ о 33.000, що зновъ указуе на дальше роздрѣбнене господарствъ, а не на то, що господарство велике убивае малій.

А що дѣе ся въ Англіи, тѣмъ класичнѣмъ краю великого господаретва и капіталістичнои господарки? Пѣсля данихъ въ Бродрайка „English Land and English Landlords“ було въ 1876 р. на 33 міліонѣвъ акрѣвъ землѣ — 14 міл. въ рукахъ 1704 властителѣвъ, по 3000 акрѣвъ [1200 гектарѣвъ] и бѣльше въ одній руцѣ. Прочій 19 міліонѣвъ акрѣвъ були въ рукахъ 150.000 властителѣвъ по одному акрови и бѣльше въ одній руцѣ, а число властителѣвъ пониже одного акра не констатоване, але надзвычайно велике. Мельгаль подававъ въ 1892 р. число господарствъ повыше 10 акрѣвъ землѣ [$^{10}/_{11}$ цѣлои землѣ] на 176.520. А що-до процесѣвъ економічныхъ, якій заходять мѣжь господарствами рѣзнои величины, то справу илюструе слѣдуюча табличка:

	Число господарствъ въ р. 1885	въ р. 1895	Прирѣсть або зменшеня.
2— 20 гект.	232.955	235.481	+2.526
20— 40 „	64.715	66.625	+1.910
40—120 „	79.573	81.245	+1.672
120—200 „	13.875	13.568	— 307
понадъ 200 „	5.489	5.219	— 270

И тутъ зновъ констатуемо фактъ, що господарство рѣльне децентралізуе ся, великій господарства малѣють, а не противно.

Розкладъ землѣ на господарства рѣзнои величины е такій:

Великѣсть господарства	Всеи землѣ въ акрахъ	Процентъ цѣлои простороны.
низше 2 гект.	366.792	1·13%
2— 5 „	1,667.647	5·12%
5— 20 „	2,864.976	8·79%
20— 40 „	4,885.203	15·00%
40—120 „	13,875.914	42·59%
120—200 „	5,113.945	15·70%
200—400 „	3,001.184	9.21
надъ 400 „	801.852	2.46
	32,577.643	100.00

Отже на велику посѣлѣсть припадае 27 до 28% цѣлои управнои землѣ Англіи, 2·46% на господарства по-надъ 400 гектарѣвъ, а 66% на середній и великій мужицкій господарства, то значить, що вѣдносины представляють ся тутъ навѣть лѣпше, якъ въ Нѣмеччинѣ. Въ поодинокихъ частяхъ Англіи розкладъ той буває рѣзнородный. И такъ въ Англіи самѣй 64% на середній и великій мужицкій господарства, въ Уельсъ [Wales, Валія] 92%, а въ Шкоціи 72%. Господарствъ у власнѣмъ зарядѣ е 61.014 господаретвъ по части на власнѣмъ, по части на выпайменѣмъ грунтѣ 19,607, а господаретвъ на выключно выпайменѣмъ грунтѣ 439.405. Що-до Ирландіи а такожь Италіи—то загально звѣстно, що въ тыхъ краяхъ господарство роздрѣбнене.

Видимо отже переведеный Бернштайномъ опертый на цифрахъ доказъ, що зъ суспѣльностью теперѣшною не е ще такъ зле, якъ думавъ Марксъ. Пролетаризація не поступае такъ, якъ то вѣщувавъ а може и бажавъ собѣ Марксъ, — капіталы не централізують ся, великій господарства, чи то промысловій чи рѣльничій, не пожираютъ середныхъ и малыхъ, — отже и пѣдстава до выводѣвъ Маркса на нѣй опертыхъ щезае. Всѣ промысловій краѣ теперѣшнои добы даютъ доказъ противный теорія Маркса и сли вѣдъ спролетаризованя суспѣльности залежить суспѣльный устрѣй соціялістичный, то вѣнъ ще дуже далеко вѣдъ промысловыхъ краѣвъ Европы, а тымъ дальше вѣдъ краѣвъ рѣльничихъ.

Крѣмъ того Марксъ опирае конечность строю коллективістичного на своѣй теорія крізъ. Въ рокахъ 1815—1847, коли розвивавъ ся промыслъ фабричный, появляли ся дуже часто крізы въ продукціи и торговли, выклинуваній звычайно надпродукцією и бракомъ мѣсця на збутъ товарѣвъ. Крізы тй промысловій и торговельній змѣняли ся въ крізы кредито-

*) Гляди чч. 175 и 187.

горячѣйше бажане рускаго народу — не вчисляючи до него жменки прихильникѣвъ „Руслана“, — щобы рускій владики при теперѣшнѣмъ станѣ рѣчей, не позваляючѣмъ имъ въ політичныхъ и національныхъ справахъ мати власну волю, радше навѣть не мѣшали ся до політики.

„Руслан“ признае, що рускій владики въ справахъ народно-політичныхъ робили неразъ похибки, але можуть ихъ уникнути выборомъ щирыхъ руско-католицкѣй церкви и народности рускѣй прихильныхъ дорадникѣвъ. На те мы лише коротко замѣтимо, що выборъ тыхъ „дорадникѣвъ“ доконувано въ послѣдныхъ часахъ нѣбы-то дуже осторожно въ указанѣмъ „Русланом“ дусѣ, але похибки якось не перевели ся.

Отже мы, не переконанѣ аргументами „Руслана“, въ своѣмъ радикалізмѣ, якимъ вонъ намъ тыкае въ очи, все-таки стоимо при своѣмъ бажаню, котре є справдѣ найгорячѣйшимъ бажанемъ рускаго народу, щобы нашій владики и нашъ митрополитъ не мѣшали ся до справъ політики. Рускій народъ бажае поваги своѣи церкви и обряду, тымъ самымъ якъ найбольшои поваги своихъ владикъ. Рускій народъ бажае, щобы нашій владики були справдѣ князями церкви, а не „шляхтичами“, послушными мірскимъ князямъ чи графамъ. А при теперѣшнѣмъ станѣ рѣчей може се бути тѣлько тогдѣ, коли нашій князѣ церкви не будуть мѣшати ся до справъ політики.

Протестъ рускаго духовенъства противъ трактованя рускихъ урядовъ парохіяльныхъ за Matrikelführer-ства обовязанѣ до языка „уржендов'ого“

Зъ Ходорова пишуть намъ:

Хочу подѣлити ся зъ поважанымі Вашими читателями вѣдрадною вѣстію. Розходить ся о голосну справу переписки руско-кат. урядовъ парохіяльныхъ зъ властями державными.

Якъ звѣстно, перемыскій Еп. Ординаріятъ, опершись на дотычнѣй комісарскѣй вѣдповѣди въ соймѣ, выдавъ курренду до духовенъства своѣи епархіи, приказуючи ему, щобы оно точно придержувалось комісарскои интерпретаціи міністерскихъ розпоряджень въ справѣ языковѣй въ Галичинѣ. Курренду Еп. Ординаріята повторивъ дословно львовскій Ординаріятъ [пралатъ Бѣлецкій] яко приказъ для духовенъства епархіи львовскои.

Що комісарска интерпретація є фальшива, не выдержуе найменшои критики, о тѣмъ було вже основно писано кѣлькома наворотами въ „Дѣлѣ“, якъ зъ становища права церковного, такъ и державного, длятого я вже на той тематъ писати не хочу, а подаю такій вѣдрадный фактъ:

Дня 5 н. ст. вересня с. р. на соборчику клира ходорѣвскаго деканата въ Псарахъ вѣдбула ся въ справѣ комісарскои интерпретаціи, якъ и припорученя Ординаріята широка дискусія. Згадану интерпретацію пѣддано острѣй критицѣ. Стверджено, що она, оперта на баламутнѣй софістеріи, есть свого рода унікатомъ. Щось подѣбного не могло появити ся въ нѣякѣй иншѣй провінціи австрійскѣй, хиба лише на галицкѣй Руси. Тажъ въ Чехахъ, хочъ тамъ урядовый языкъ нѣмецкій, такъ якъ у насъ польскій, державній власти пишуть до чесныхъ урядовъ парохіяльныхъ и вѣдповѣдаютъ по чески, а о двонастости урядовъ парохіяльныхъ [яко автономічныхъ церковныхъ и яко державныхъ [ц. к.] Matrikelführer'ствъ нѣхто не чувавъ и доси не чуе, такъ само, якъ се въ Галичинѣ було до весны сего року.

По основно переведенѣй дискусіи духовенъство ухвалило *одноголосно*:

1) Выбрати депутацію, зложену зъ трехъ членовъ зъ-межи деканального духовенъства, котра маѣ удати ся до Преосв. митрополита зараз по его интронізаціи и вручити ему основно умотивоване пропаматне письмо въ справѣ переписки деканального духовенъства зъ державными властями.

2) Рѣшено выдержати на занятѣмъ становищи и справу переписки деканального духовенъства перевести правною дорогою черезъ всѣ инстанціи.

По тѣй ухвалѣ выбрано депутацію, въ складъ котрои вѣйшли: настоятель деканата о. І. Кмицикевичъ деканъ и парохъ въ Фраги, о. А. Пеленьскій парохъ зъ Кнѣгининчъ и о. С. Заяцъ парохъ зъ Ходорова.

Якъ бачать пов. читателѣ — духовенъство Ходорѣвщины учинило все, що лише було въ его силѣ, абы честну справу народну оборонити передъ убійчими затѣями. Мы не сумнѣваемо ся, що наши заходы — при солідарности всего загалу рускаго духовенъства — увѣнчать ся успѣхомъ. Хто пукае, тому отворять. A vigilantibus jura!

Автономъ.

— —

Прим. Ред. Въ доповненю до сеи вѣдраднои вѣсти зъ Ходорѣвщины мы скажемо, що — пѣсля нашихъ информацій — подѣбнѣ протесты готовлять ся и по другихъ деканатахъ епархіи львовскои и въ епархіи перемыскѣй. [Въ станиславовскѣй нема потребы, бо тамошный Ординаріятъ не пѣйшовъ слѣдомъ Ординаріята перемыского].

Въ справѣ переписки рускои.

— —

Розпоряджене Епископского Ординаріята зъ дня 12. липня 1899 ч. 3297 въ справѣ уживаня рускаго письма ц. к. властями и урядами въ переписцѣ зъ урядами парохіяльными не дало довго на себе чекати и въ своѣй конечности потягнуло вже за собою сумнѣ наслѣдки, якихъ вѣдъ разу можна було сподѣвати ся. Власти починаютъ теперь мстити ся на тыхъ священникахъ, котрѣ въ почутю своихъ правъ горожаньскихъ важили ся на пѣдставѣ законовъ державныхъ упѣмнутись о права для рѣдного свого языка.

Передъ въ „шляхотнѣй“ тѣй кампанін взяло ц. к. староство въ Старѣмъ-мѣстѣ, котрого управителемъ есть Річі, славный зъ многихъ своихъ дѣлъ въ повѣтѣ не-до рѣчи. Ось що пишуть намъ въ тѣй справѣ:

„Дня 17. мая с. р. одержавъ урядъ парохіяльный въ Стрѣльбичахъ вѣзване вѣдъ ц. к. староства въ Старѣмъ-мѣстѣ о выказы дѣтей до щѣпленя вѣспы. А що вѣзване було написане по польски, то урядъ парохіяльный, маючи за собою силу закона, вѣдославъ его сейчасъ т. є. 18-ого мая и просивъ о таке вѣзване въ языцѣ и письмѣ рускѣмъ. Коли однакъ ц. к. староство нового вѣзваня не присылало, а ту ходило о рѣчь дуже важну для людей, *то урядъ парохіяльный выставивъ жаданѣ выказы дня 5. червня ч. 43 и доручивъ ихъ заразъ дня 6. червня.* Тымчасомъ ц. к. староство, щобы зазначити свою силу, *выслало по выказы пѣсланця карного дня 10. червня т. є. въ чотири днѣ по доручено ц. к. старостве.* Въ слѣдъ за тымъ ц. к. староство приказало розпорядженемъ своимъ зъ дня 29 липня ц. к. урядови податковому въ Старѣмъ-мѣстѣ, щобы дорогою примусовою стягнувъ зъ пароха о. И. Яворского суму *1 зр. 50 кр. для пѣсланця карного.* Дня 24. серпня *запаштувавъ екзекуторъ податковый книжку „Пастирске Богословіе“* и не въ довгѣмъ часѣ она буде продана на ліцитаціи котромусь изъ жидковъ старомѣскихъ.

„Такъ отже за руске письмо забираютъ намъ уже книжки богословскѣй, а можна надѣяти ся, що незадовго зачнуть и реверенды занимати. И се маѣ бути конституція! рѣвноправнѣсть!

„Зазначити тутъ мушу, що минувшого року ц. к. староство въ Старѣмъ-мѣстѣ такъ само выслало було пѣсланця карного по выказы до щѣпленя вѣспы до уряду парохіяльного въ Стрѣльбичахъ, урядъ парохіяльный ихъ не выдавъ, письмо такъ само звернувъ ц. к. староству, справа оперла ся була о ц. к. намѣстництво — и ц. к. староство таки мусѣло прислати вѣзване написане по руски, а кары за того пѣсланця до нинѣшного дня не стягнено. А що-жь нинѣ? куда мы зайшли? Взадъ! А хто виненъ?...“

Письмо зъ Долиньского.

[Смерть, похороны и славословія небщика Витославского.]

Якъ вѣдомо, нашъ маршалокъ повѣтовый Вінкентій Витославскій застрѣлився въ Велдѣжи дня 9 серпня с. р.

Небщикъ причислявъ ся до польскихъ демократовъ фасону п. Щепановского. Бувъ посломъ соймовымъ, а перейшовъ противъ рускои кандидатуры п. Грабовеньского въ 1893 роцѣ. Коли 1895 року выбрано наново посла до сойму а Русины въ остатнѣй хвили не могли згодити ся на одну кандидатуру, небщикъ Витославскій чекавъ въ однѣмъ бюрѣ ц. к. старостна, щобы при помочи того жъ старостна перейти. Се и спонукало Русинѣвъ чимъ скорше рѣшитись и вѣддали голосы на о. Небыловця. Въ 1897 роцѣ небщикъ страшно розпинавъ ся за кандидатурою старосты Навроцкого противъ п. Романчука. Въ живѣй намъ ще памяти, якъ вонъ бувъ предсѣдателемъ комісіи выборчои, — яку при тѣмъ выголосивъ вступну промову противъ „антисполечныхъ“ елементовъ, хотяй зѣ стороны рускои жаденъ „антисполечный“ кандидатъ не выступавъ, — зъ якимъ жаромъ вонъ, спѣльно зъ комісаремъ Гавіньскимъ, при найменшѣмъ позорѣ неформальности уневажнявъ голосы честныхъ рускихъ выборцѣвъ, — якъ вкѣнци въ каритѣ сидѣвъ яко фѣрманъ и поганявъ „почцівыми“ хлопами [читай: хрунями], щобы новоименованого ц. к. посла Навроцкого тягнули чимъ скорше до Рубіна на пѣятику... Но не досыть того. Въ тыждень по тѣй парадѣ вѣдбула ся на Выгодѣ коло Долины забава зъ танцями, музикою и пѣятикою, уряджена для всѣхъ тыхъ, котрѣ чимъ-небудь причинили ся до „выбору“ старосты Навроцкого...

Ну, але для деякихъ Русинковъ бодай тая потѣха, що небщикъ бувъ „демократомъ“ и „мавъ доволѣ миру межи Русинами“. За що — я не знаю. Такъ само не знаю, чому небщикъ стрѣлявъ ся. То лишь певне, що въ пару касахъ, котрѣ були пѣдъ его надзоромъ, показали ся значнѣ „nieprawidłowości“, тревавшѣ вѣдъ девяти лѣтъ, а то на шкоду заведеня обезпечень робѣтникѣвъ вѣдъ пригодъ та робѣтничои каси хорыхъ на Выгодѣ [чи и на шкоду товариства Червоного хреста, не кажу, бо того не констатовано], все разомъ на суму звыжъ сто тысячъ зр. — и що збланый Поперами д-ръ Віхъ бувъ засуспендувавъ небщика, а мало зачати ся и слѣдство судове зѣ всѣми своими наслѣдками.

Похоронъ небщика Витославского вѣдбувъ ся дня 12 серпня въ Велдѣжи такъ величаво, якъ лишь можна собѣ представити. Зъѣздъ бувъ великій. Похоронъ провадили два священники польскѣй, а то велдѣжскій пробощъ и кс. каноникъ Заремба зъ Долины. [Мали они се зробити на тѣй пѣдставѣ, що лѣкарь велдѣжскій мавъ сконстатувати збочене ума небщика...] Розумѣе ся, на похоронъ явили ся всѣ державній и автономічній власти долиньского округа въ повнѣмъ комплетѣ. И руске духовенство було заступлене дуже сильно...

Пѣдъ конецъ позволимо собѣ на одну замѣтку: Мы анѣ руськ не годнѣ понятѣ заявленя долиньского выдѣлу повѣтового, умѣщеного въ 181 ч. „Дѣла“. Бо-жь певно! Сли шконтро выдѣлу краевого було и нѣякого дефіциту въ долиньскѣй касѣ повѣтовѣй не знайшло, то треба се було подати до публичнои вѣдомости, щобы занепокоену людность долиньского округа успокоити. Але все-таки можна було се устилізувати въ такій способѣ: „По поводу розличныхъ непокоячихъ погалосокъ, кружачихъ о повѣтовѣй касѣ долиньскѣй зъ причины наглои и загадочнои смерти бл. п. Вінкентія Витославского“ — и т. д. А такъ класти мотивомъ цѣлого спростованя непорочнѣсть чести небщика Витославского — га? якъ се выглядае?

Засада de mortuis nihil nisi bene маѣ такожъ свою мѣру, а мы переконанѣ, що кождый передъ всѣмъ маѣ своѣи чести самъ боронити. Розпинаете ся такъ дуже, панове, за небщикомъ Витославскимъ, — одно же есть на потребу, а то: сказати: длячого вонъ вѣдобравъ собѣ житя и якъ властиво стоить справа зъ вѣдомыми „nieprawidłowość'ами...

Переглядъ політичный.

Розвязанѣ політичнои кризы въ Австріи мало бы пѣсля деякихъ дневниковъ наступити заступленемъ Туна иншою якоюсь особою, бѣльше зближеною до нѣмецкои лѣвицѣ. Пѣсля донесеня Linzer Volksblatt у, ще вѣ второкъ выдавало ся можливою рѣчею, що до кермы прийде кабінетъ пѣсля рецепты Хлюмецкого. Именно Хлюмецкій, будучи у Селя въ Ратотъ, мавъ пѣянъ утворити міністерство, але результатъ бувъ негативный. Самъ Хлюмецкій немавъ намѣру вступати до того нового кабінету.

Деякій дневники заговорили о амбасадорѣ въ Петербурзѣ Еренталю. Покликане Еренталя на наслѣдника Туна, було бы скрѣпленемъ вплыву Голуховского, котрый стоить вѣрно на конституційнѣй засадѣ и не хоче допустити до нѣякихъ неконституційныхъ експериментовъ. Християньско-соціяльна Reichspost выходить зъ иншимъ проектомъ. Она доносить, що въ зближеныхъ до Туна консервативно-шляхоцкихъ кругахъ радять скрѣпити становиско католицко людовои партіи черезъ покликане до кабінету другого єи члена, именно президента посольскои палаты д ра Фукса. Плянъ сей мотивують нѣмецкимъ характеромъ католицко-людовои партіи, котра маѣ бути мѣсткомъ до умѣркованыхъ групъ нѣмецкои лѣвицѣ.

Politik обговорюючи справу заснованя ческои техніки и университету въ Берлѣ и справу санкціонованя соймового закона о уживаню обохъ краевыхъ языковъ въ автономічныхъ урядахъ, уважае тѣ здобутки за вѣдшкодоване, яке правительство хоче дати Чехамъ за знесене языковыхъ розпоряджень. Politik доносить, що коли бы языковѣ розпоряджена дѣйстно мали бути знесенѣ, въ такомъ случаю Чехи могли бы згодити ся на се лише за цѣну дуже великихъ компензатъ.

Соціяльнѣ демократы, котрѣ въ послѣднѣй обструкціи опозиційныхъ сторонництвъ не брали участи, заповѣдаютъ обструкцію при выборѣ делегацій. Мотивуютъ се тымъ, що парламентъ правительства потрѣбный лише зъ огляду на выборъ делегацій. По доконанѣмъ выборѣ, правительство знова розжене послѣвъ. Послы, що хочуть, абы парламентъ бувъ законодатнымъ тѣломъ, не повинѣ допустити до того, абы вонъ сповнювавъ лишь одну функцію выбору делегацій. Хто не може обѣйти ся безъ выбраного парламентомъ делегацій, най постарае ся о се, щобы парламентъ мѣгъ сповнити такожъ головну свою функцію, щобы мѣгъ выконувати свою законодатну роботу. Радить собѣ Тунъ безъ парламенту, най дае собѣ раду безъ делегацій. Тѣ сторонництва, котрымъ розходить ся о се, щобы зробити парламентъ способнымъ до працѣ, повинѣ не допустити до выбору делегацій такъ довго, якъ довго правительству парламентъ потрѣбный лише для тои одной цѣли. Выборъ делегацій опозиція мусить мати въ рукѣ яко заставъ.

Близкѣ до правительства буданештеньскѣ дневники уважаютъ за правдоподѣбну рѣчь унеможливленя въ Австріи выбору спѣльнои делегацій и на той случай заповѣдаютъ ревізію законовъ вѣдносячихъ ся до дуалізму, котрѣ бы выборы до делегацій зробили зайшными.

— —

Вчерашный день розправы въ Реннахъ минувъ середъ великого напруженя и роздразненя такъ цѣлои авдіторіи, якъ и беручихъ участь въ процесѣ сторонъ. Найважнѣйшою справою вчерашного дня було се, чи Шварцкопенъ и Паніцарді будуть переслуха-

---

вѣй, за тымъ слѣдувавъ звычайно упадокъ численныхъ фабрикъ. Марксъ уважавъ се явище за конечну прикмету устрою капіталістичного и обчисливъ навѣть, що кризы тѣ повторяти ся будуть що десять лѣтъ. Тымчасомъ по 1847 роцѣ кризы такого рода не появляли ся. Причиною сего бувъ великій розвитокъ средствъ комунікаційныхъ, а тымъ самымъ значне розширене ринковъ збуту, розширене вѣдносинъ кредитовыхъ, що позволяли завсѣгды збути выпродукованый товаръ. Кромъ того фабриканты и промысловцѣ вяжуть ся въ картелѣ, трусты, котрѣ шкѣдливо вѣдзываютъ ся на кишеняхъ консументовъ, але управильняютъ продукцію, такъ що надпродукція, доводяча аж до кризы промысловои, нинѣ майже не можлива.

Правовѣрнѣ соціяльнѣ демократы дуже дивували ся, що выпродукуваній Марксомъ кризы не здѣйстнюютъ ся, и выробили собѣ поглядъ, що помылка лежитъ въ 10 лѣтнѣй періодѣ, що теперь періода буде тревати довше, але за то буде въ наслѣдкахъ своихъ о много ще страшнѣйша. Отже Бернштайнъ въ полемицѣ зъ д-ромъ Розою Люксембурговою, ярою соціяльною демократкою старого типу, доказуе, що то поглядъ фальшивый и що нема жадныхъ данныхъ, котрѣ оправдували бы сю теорію.

Коротко сказавши — Бернштайнъ выступае противъ того погляду, що нинѣшна суспѣльность стоить передъ катастрофою, и противить ся опиранію тактики соціяльно-демократичнои партіи на такихъ надѣяхъ; вонъ признае „Комуністичному маніфестови“, що въ нѣмъ схоплено лише загальнѣ тенденціи розвою суспѣльности. Дотычно спеціяльныхъ высновковъ и часу, въ якомъ тѣ перемѣны мали бы наступити, то Марксъ мылить ся дуже: до того розвою, якій вонъ передвиджував, треба о много довшого часу, а кромъ того той розвѣй прибирае формы, о якихъ Марксови анѣ снило ся.

Теорія катастрофъ — доказуе Бернштайнъ — є фальшива, не маѣ пѣдставы, тожъ и треба понехати тактику примѣнену до тои теорія, а взяти ся до роботы опертои на пѣдставахъ взятыхъ зъ дѣйстного житя и свою політичну дѣяльность, якъ такожъ цѣлу організацію попровадити не дорогою революціяныхъ мрѣй, але дорогою практики. До революціи Бернштайнъ взагалѣ не маѣ симпатій. Вонъ вѣрить, що „зъ приростомъ демократичныхъ уряджень гуманный способъ думаня, що поволи але стало мостить собѣ дорогу въ нашомъ суспѣльномъ житю, не здержить ся также передъ значнѣйшими борбами клясовыми, а радше доведе до лагѣднѣйшого способу полагоджуваня ихъ. Сегодня перепираемо картками до голосованя, демонстраціями и подѣбными средствами то само, до чого передъ сотками лѣтъ потреба було кровавыхъ революцій“.

А якъ собѣ Бернштайнъ уявляе таку миролюбиву політику соціяльнои демократіи, о тѣмъ говорить друга часть его книжки.

(*Дальше буде.*)

ній. На вступѣ розправы Ляборі повѣдомляє президію, що Шварцкопенъ и Паніцарді не приѣдуть до Реннбъ зъ огляду на публичне безпеченьство, але стануть передъ выделѣ-ованою комісією. Зъ огляду на се оборона ставить внесене о выделѣ-ованє такої комісіи котра обомъ свѣдкамъ поставила бы слѣдуючій питаня: 1) Коли одержали вычислений въ бордеро документы? 2) Чи всѣ були писаній тымъ самымъ письмомъ, що бордеро? 3) Що було въ тыхъ документахъ? 4) Чи одержали такожь підручникъ до стрѣляня? 5) Вѣдъ коли и до якого часу одержали тій документы? 6) Чи они походять зъ того самого жерела, котре гр. Мінстеръ подавъ въ розмовѣ зъ Делькасомъ? 7) Чи стояли коли небудь въ безпосередныхъ зносинахъ зъ обжалованымъ? Тій внесеня списавъ Ляборі на жадане самого президента. Президентъ змѣркувавши, що буде мусѣвъ увольнити Дрейфуса, коли вѣдповѣди на тій питаня выпадуть користно для него, заявивъ, що комісіи не выделѣ-уе. Сесе рѣшене президента трибуналу доказує, що вонъ зъ горы не хоче мати нѣяких доказовъ въ користь Дрейфуса. Чисто бандитску штуку втявъ президентъ також зъ замкненемъ доказового поступованя. Именно не згадуючи нѣчого, що доказове поступоване замкнене, давъ голосъ свѣдкови генералови Мерсіерови, котрый въ тій хвили нѣ зѣзнававъ нѣчого, але выступивъ въ характерѣ прокуратора. Въ довшій, зъ горы уложенѣй промовѣ ударивъ дуже остро на члена першого военного трибуналу, капітана Фрайштетера, котрый выказавъ неправдивость зѣзнань Мерсіера, нелегальность поступованя першого военного трибуналу и здемаскувавъ его президента. Мерсіе представивъ Фрайштетера яко чоловѣка, у котрого не всѣ дома, котрого зѣзнань не треба брати серіозно. Мѣжь зѣзнанями Фрайштетера а его товаришами зъ военного трибуналу є суперечность, бо коли тій казавъ, що въ тайныхъ документахъ предложеныхъ трибуналови був перекладъ депешѣ Паніцардіого, инші члены трибуналу, що правда, не передъ присягою, зѣзнали, що тои депешѣ въ тайныхъ документахъ не було. Мерсіе вѣдчитуе листъ, написаный въ мартѣ до свого пріятеля, въ котрѣмъ сказавъ, що переконаный о винѣ Дрейфуса. Мерсіе здогадуе ся, що Фрайштетеръ зѣзнавъ пѣдъ вплывомъ якогось помѣшаня. На тій пѣставѣ Мерсіе просить, абы не числено ся зъ зѣзнанями того свѣдка и кінчить словами: „Або будете уважати мои зѣзнаня за вѣрній, або оприте ся на тѣмъ, що сказанъ тутъ капітанъ Фрайштетеръ. Однакъ думаю, що хиба мои зѣзнаня будуть тутъ рѣшати и заслужать на бѣльшу вѣру.“ Доперва коли Мерсіе скінчивъ, авдіторія зрозумѣла выступъ Мерсіера. Президентъ трибуналу замыкаючи доказове поступоване, хотѣвъ, абы переслухане свѣдкѣвъ скінчило ся зѣзнанями свѣдка противного Дрейфусови и щобы трибуналъ судивъ пѣдъ враженемъ закидѣвъ, якій робить обжалованому капітанови генеральскій авторітетъ. Мерсіе не черезъ Духа святого мѣгъ знати, що доказове поступоване закінчене, мусѣвъ ему се сказати президентъ трибуналу. Въ той способѣ президентъ заскочивъ оборону и вѣдобравъ ѣй можность ще разъ сконфронтувати генерала зъ свѣдками, що Мерсіерови закинули въ очи свѣдому ложь. Ляборі вѣдчитавъ лишь кѣлька листѣвъ, що кидають цѣкаве свѣтло на Чернуского и Естергазого. Одинъ зъ листѣвъ представляє Чернуского яко заводового грача и авантурника, о котрѣмъ міністеръ судівництва мѣгъ бы дати дуже цѣкаве свѣдоцтво. Найлѣпше характеризуе того пана нинѣшна его „нагла недуга“. [Чернускій прислав именно листъ, въ котрѣмъ оправдуе ся, що нинѣ не може явити ся на розправѣ, бо „нагло занедужавъ“]. Ляборі поставивъ внесене выделѣ-ования до Грандъ-Готелю комісіи, котра розслѣдила бы станъ здоровля свѣдка. Президентъ вѣдкинувъ внесене оборони. Дальше вѣдчитавъ Ляборі середъ загального порушеня кѣлька листѣвъ Естергазого, зъ котрыхъ выходить, що вонъ бувъ шпѣгуномъ не лишь въ користь Нѣмеччины, але також въ користь Россіи „Вистатчить покликати ся на листъ Шамоана, зъ котрого довѣдуемо ся, що въ мѣсяць по арештованю Дрейфуса, Естергази выдавъ важній документы Россіи.“ Зъ листу Екального выходить, що Естергази въ 1894-ѣмъ роцѣ замовивъ у него докладній рисунки французского оружія. Зъ листѣвъ Естергазого выходить дальше, що вонъ мавъ безнастанній зносины зъ Шварцкопеномъ, и що Бертільонъ є шибеникомъ и обманщикомъ. Естергази окрѣмъ того высказуе ся, що Сандгеръ и генеральный штабъ пѣдкупили судьѣвъ въ 1894-ѣмъ роцѣ и що засудъ на Дрейфуса був вже зъ горы уложеный. Зъ иншихъ листѣвъ Естергазого выходить, що на 14 днѣвъ по арештованю Дрейфуса Естергази выдавъ деякій документы чужій державѣ. Роже заявляє, що тій документы не мають нѣякого значѣня. Но вѣдчитаню тыхъ листѣвъ забравъ голосъ Бове, одинокій членъ трибуналу, що сприяв Дрейфусови и зазначивъ, що деякій документы, о котрыхъ говоривъ Паті ді Клямъ цѣлкомъ не знаходять ся въ тайнѣмъ dossier.

Теперъ президентъ заявляє, що доказове поступованє замкнене и дає голосъ правительственному комісареви. Комісарь обговорює бордеро и доказує, що вычислений тамъ документы мѣгъ выдати Дрейфусъ, а для Естергазого було се неможливе. Дрейфусъ удержувавъ зносины зъ Шварцкопеномъ. Зѣзнанямъ свѣдкѣвъ, що высказували ся користно о Дрейфусѣ, бесѣдникъ не приписує великого значѣня; такъ само не приписує великои ваги до слѣдства Пікарта. Бесѣдникъ вступаючи до сеи салѣ надѣявъ ся, що Дрейфусъ буде увольненый и що теперѣшный судъ буде мѣгъ причинити ся до регабілітацін невинного. Сеся надѣя не справдила ся и бесѣдникъ пѣдчасъ розправы, пѣдчасъ переслуханя свѣдкѣвъ потверджуючихъ его вину, стративъ переконане о невинности Дрейфуса. „На мій обовязокъ, мою совѣсть — говорю вамъ, що Дрейфусъ винень и взываю васъ примѣнити 76 ый артикулъ закона карного.“

По промовѣ комісаря президентъ замкнувъ засѣданє. На нинѣшнѣмъ засѣданю заберо голосъ Деманжъ, вѣдтакъ безпосередно Ляборі. Засудъ оголосять въ суботу, евентуально въ понедѣлокъ. Коли президентъ заявивъ, що доказове поступованє закінчене, всѣ генералы, що выступали яко свѣдки, безпроволочно вышли зъ салѣ и ще вчера выѣхали зъ Реннбъ.

НОВИНКИ.

— **Рада мѣста Львова** на вчерашнѣмъ засѣданю вѣдмовила просьбѣ Наук. товариства ім. Шевченка, щобы дозволено поставити памятникъ Т. Шевченка на площи за улицею Чарнецкого [де є дѣмъ товариства] и назвати ей площею имени Шевченка. Въ мотивахъ сказано, що у Львовѣ вже є улиця [властиво уличка] имени Шевченка, а памятника на тій площи не можна бы уставити симетрично...

— **Намѣстникъ гр Пініньскій**, пѣсля найновѣйшихъ вѣстій має повернути до Львова и обняти урядованя дня 16 с. м. Здоровле его кажуть, полѣпшило ся на стѣлько, що може вѣддати ся праци урядовій.

— **Повѣтова рада въ Перемышли** уконституувала ся, выбираючи презесомъ кн. Адама Сапѣгу, а віцепрезесомъ д-ра Чайковского.

— **Процесъ Аморта въ Перемышли** скінчивъ ся вчера. На основѣ вердикту судьѣвъ присяглыхъ, котрій однодушно потвердили всѣ питаня що до крадежи и сироневѣрена трибуналъ засудивъ Густава Адольфа Аморта на три роки тяжкои вязницѣ заостренои одноразовымъ постомъ що мѣсяця. Засудженый зголосивъ жалобу неважности.

— **Маршалокъ гр. Стан. Бадені** о стѣлько поздоровѣвъ, що може зъ обандажованою ногою походжати по покою, але не довше, якъ годину. Завсѣгды ще мешкає въ апартаментахъ выдѣлу краевого, а не у власнѣмъ мешканю при улици Третього мая, бо цѣлковите выздоровлене ноги поступає дуже поволи, отже до бюра не мѣгъ бы ще зъ дому ходити.

— **Зъ Коломыѣ.** Школьный курсъ уже розпочавъ ся, а про вѣдокремлене рускихъ клясъ гімназіи анѣ слыху анѣ духу! — повна вже гімназія руска все остає, якъ паралѣльки, пѣдъ дирекцією польскои гімназіи. Гей, панове „въ горѣ“! чи се жарты, чи кпины, чи злоба?! Тажь пѣсля санкціонованого цѣсаремъ закона то мала бути окрема гімназія вѣдъ самого разу,— потому говорено, що стане самостійною, якъ дійде до V-ои клясы, потому знову, що якъ дійде до VIII-ои клясы. Ну, сего року є и VIII-а кляса, а чому не вѣддѣлена на самостійну? Покажѣть намъ де примѣръ въ Австріи, щобы дѣ рѣзноязычній гімназіи становили одно тѣло! Се-жь крайный абсурдъ! Але вонъ можливый въ „Halbasien“ при звѣстній „polnische Wirtschaft“... Панове! чи вы знаете, що зъ пораненымъ львомъ не слѣдъ жартувати? Не роздратовуйте-жь рускаго дужого льва! не роздирайте дальше ранъ на его закервавленѣмъ тѣлѣ! На добре оно не може выйти! — *Коломыець.*

— **Въ селѣ Тюдевѣ**, въ повѣтѣ косівскѣмъ, **згорѣла церковь** до тла дня 2 с. м. въ полудне. Огонь повставъ въ серединѣ церкви, — вмовѣрно зъ непригашеної свѣчки, яку поклала одна жѣнка, що того дня пѣдчасъ служебы Божои сповѣдала ся, — и въ одній хвили обхопивъ цѣлу будовлю та лишь притомности священика треба завдячити, що уратовано братску касу та дещо важнѣйшого зъ приборѣвъ церковныхъ. Церковь була обезпечена на 1.500 зр. [въ Краковскѣмъ товариствѣ]. Середъ Гуцулѣвъ панує паганный звычай, що гуцулъ самъ господарить зъ восковою свѣчкою, яку принесе до церкви; хоче, щобъ она конче, чи треба чи нѣ, заразъ горѣла и тицькає ей, де ему подобає ся: то до тетрапода, то до краю бѣчного престола, то до крисы лѣхтаря, въ котрѣмъ уже є свѣчка, и т. д. Що сей огонь вльокалізовано, се — якъ намъ пишуть — треба завдячити двомъ братямъ академикамъ Косовскимъ, котрій въ Тюдевѣ перебувають на вакаціяхъ зъ родинною у п. Волиньскои. Не будь ихъ була бы пѣшла въ дымомъ и хата и прочій будынки п. Волиньскои, ледви кѣльканацять крокѣвъ вѣдъ церкви вѣддалений, а дальше була бы въ попѣлъ обернула ся и резиденція священика.

— **Про вчерашній ювілейній зборы общества им. Качковского** подаємо нинѣ дальше: По зборахъ у „Народнѣмъ Домѣ“ [зборы тревали ледви годину] збраній удали ся походомъ на Высокій Замокъ. Тутъ при входѣ комітетовій роздавали селянамъ синій и жовтій картки на пѣвъ літры пива, порцію ковбасы и кусокъ хлѣба. По довшѣмъ часѣ зъявивъ ся на естрадѣ д-ръ Павенцкій и повитавъ участниковъ збору на Замку, По тѣмъ привѣтѣ хоръ брѣдскій вѣдспѣвавъ кѣлька пѣсень. Вѣдтакъ пѣйшли промовы: селянина Прок. Гренджолы зъ Мельница, о. Вас. Давидяка [якъ звычайно гарно выголошена и добре обдумана], д-ра Вол. Дудикевича зъ Коломыѣ, селянина Задарчука а вкінци православного священика о. Андрейчука зъ Буковины. Потѣмъ хоръ брѣдскій вѣдспѣвавъ „Тебе Бога хвалимъ“. Опѣсля мало йти аматорске представленє „Сватаня на Гончарѣвцѣ“, але ще передъ тымъ выступили на естраду декляматорка Олена Мосякова зъ Рыкова, жѣнка около 40 лѣтъ, и прекрасно вѣдеклямувала стихъ Пасѣчиньского „До рускои мовы“. Вѣдтакъ почало ся представленє гране членами брѣдского хору. Тѣлько середъ представленя пустивъ ся зливный дощь, тожь люде утѣкали, хто куды мѣгъ. — Вечеромъ ще були спѣвы и танцѣ въ Народнѣмъ Домѣ.

— **Сумна карта зъ вакаційнои подорожи.** О скѣлько собѣ пригадую, въ „Дѣлѣ“ була вже разъ згадка о тѣмъ сумнѣмъ фактѣ, що по выѣздѣ зелѣзничого поѣзду зъ Бучача въ напрямѣ до Чорткова селяньскій мазурскій дѣти хлопцѣ и дѣвчата [у вѣцѣ вѣдъ 2 до 10 лѣтъ або и бѣльше] бѣжать за поѣздомъ, котрый тутъ наз-за скрутѣвъ и горы, йде поволи, и вытягнувши руки кличуть: „centa! centa!“ Винувати въ сѣмъ дѣлѣ можна въ першій лініи родичѣвъ, котрій на се позваляють, а въ части и тыхъ, котрій повинній бы родичѣвъ поучити. Але коли може родичѣ не хотять слухати науки, а оно ганьба не лишь для самыхъ родичѣвъ въ очехъ чужинцѣвъ, переважаючихъ зелѣзницею, а дальше, при бѣганю дѣтворы за поѣздомъ може приключити ся нещасте, а вкінци дѣтвора упѣдляє ся и приготовляє ся на будучихъ жебраковъ, — то повинна въ сю справу вдати ся зелѣзнича дирекція зъ огляду на безпечность руху, а ц. к. староство бучацке повинно выдати въ тѣмъ дѣлѣ обѣжникъ до дотычныхъ громадъ и вѣдъ часу до часу пѣслати жандарма на контролю. Бо-жь еще разъ кажемо: та жебранина дѣтворы — то ганьба для громадъ, ганьба для старостваа, ганьба и для Галичины.

Въѣхавши до Чорткова, мѣста въ чисторускій части краю, ажь за серце христянина стиснуло на видъ двохъ бѣдныхъ, до упадку похиленыхъ церквей. Люде не мають мѣсця помолити ся тамъ безпечно, а незадовго власти, зъ огляду на безпеченьство, готовій замкнути и сій церкви. Якъ Русины не мають вынародовлювати ся, коли дитина вѣдъ маленьку видить костелъ величавый, а церкви або цѣлкомъ не бачить, бо за-для браку мѣсця не ведуть ей до нея, або бачить ей бѣдну, мовь сироту опущену. Все она буде уважати польске чимось высшимъ, нѣжь руске. Коли вѣйти до рускои церкви, бачить ся скрѣзь опущене и бѣдноту, мѣсця небогато, лавки и на лѣкъ нема, хочь прецѣнь и мѣжь Русинами найде ся слабша женщина або старшій чоловѣкъ, що не може стояти, отже хотячи помолити ся, йде до костела. Черезъ те и интелігенція, крѣмъ родины священика, не бувае въ церквѣ. Отже справа церкви тутъ дуже пильна, бо колись може бы и не було вже для кого нову будувати... Сусѣдній села, о скѣлько чувъ я, мають дуже красній церкви, а тутъ въ мѣстѣ, де є два священики, можна сказати: нема церкви. Сею справою повинній передовсѣмъ занятн ся священики. Поляки церкви намъ не выбудують; они радше може тѣшать ся, що мы ей не маємо, а Домінікане певно добре ходять коло своихъ парохіянъ та може й чужими не погорджають. Зачинає ся рѣкъ школьный, а рускій дѣти йдуть на першу службу Божу не до церкви, а до костела, бо въ церквѣ нема мѣсця. Въ школѣ [на Руси!] все по польски, а рускаго починають учити доперва вѣдъ третьои клясы! — *Передвѣстникъ.*

— **Зъ-пѣдъ Чешанова пишуть намъ:** Не знаю, чи є де въ нашѣмъ бѣднѣмъ краю кутокъ такъ страшно обмотаный пявками, тыми „гіенами“, якъ наша Чешановщина. Зъ „Чешанова“, мовь-бы зъ якого багна, вылазять тій пявки и вокругъ пустошать бѣдный народъ по селахъ лихвою и всѣлякимъ циганьствомъ. Дивно то є, що до теперь нашій власти, а особливо Свѣтлый ц. к. судъ, не возьмуть ся до тыхъ пявокъ, щобы ихъ вже разъ вынищити, а вѣдъ згубы выратувати нашъ бѣдный народъ.

Одною такою пявкою, гіеною, є Abraham Lempel въ Чешановѣ. Провѣрный сей жидокъ скуповує за пѣдмовою бѣдного народу различній цесіи, декреты, и опѣсля запозиває довжниковъ передъ ц. к. судъ, де навѣть въ десятеро вѣдбирає собѣ цѣну заплачену. Отъ передъ нами лежить позовъ сего жидка противъ: 1) Каськи Карпиньскои и 2) Маріи Карпиньскои въ Крупци, 3) Маріи Філь въ Крупци, 4) Стефана Денеки на руки его опѣкуна Юрка Денеки въ Люблинци о знесене спѣвласности реальности въ Люблинци новѣмъ пѣдъ ч. кат. 234, вык. гіп. ч. 68 кн. грунт. тои-жь громады — черезъ публичну продажь ей дорогою ліцитацін судовои. А причина сего позву така: Сика Хома зъ Люблинца продала сему жидкови свій декретъ на $^1/_5$ часть, належну ѣй зъ сего грунту, а продала ему сесю часть за 85 злр., а жидокъ жадає теперь вѣдъ спѣвластителѣвъ 300 злр.! Жадає отже теперь выставленя цѣлои тои реальности, якъ зъ его позву видно, щобы на ліцитацін реальность або за будь-що купити, або жадані 300 злр. взяти! На воловій шкірѣ не списавъ бы подѣбныхъ его тутъ операцій. Въ самѣмъ Люблинци десятки господаретвъ, колись заможныхъ приведено черезъ таку его операцію до руины. Чи вже нема на то рады? Чи Свѣтлый ц. к. судъ не въ силѣ зарадити сему и такимъ операціямъ разъ вже конець положити? Справдѣ, то є дивне! Въ справѣ, котру я що нино описавъ, вызначеный терминъ на 13 вересня на 9 годину рано въ Чешановѣ, число чинности С. I. 110/99/1. Може бы яка наша ц. к. власть зволила выслати на сей терминъ якого свого заступника для збраня дать причинъ „нужды“ нашого хлопа! — Z. Z.

— **Зъ Канады.** Въ Бібиръ Крікъ въ околици Едны въ провінціи Альберта рускій кольоністы укінчили будову церкви и зачали будувати мешкане для священика Въ письмѣ до о. Нестора Дмитрова [умѣщенѣмъ въ америк. „Свободѣ“] просять о священика зъ старого краю. Кольонія числить галицкихъ Русинѣвъ звыжь 400 родинъ а буковиньскихъ около 300 або й бѣльше. Буковинцѣ кажуть, що якъ зъ Галичины прийде священикъ, то они перейдуть на унію. Россійскій священики почали тамъ також будувати свою церковь, выдали на ню вже 500 долярѣвъ, але не скінчили, бо не стало грошей.

— **Ой, выгравъ хлопъ справу!** Минувшого мѣсяця зайшовъ на вправы до села Крівая въ Славонін вѣддѣлъ піонірѣвъ зъ пѣхотного полку Елячіча ч. 79. Въ такихъ выпадкахъ вояки роблять накости селянамъ [пѣхотинцѣ по садахъ, а кінната ще й по стодолахъ та на поли]. Такъ и тутъ вояки почали красти сливки въ огородѣ господаря Андрѣя Матешіча. Вонъ выганявъ ихъ одного, другого дня, але вкінци, не могучи дати собѣ рады, удавъ ся розлюченый до господы до оберлейтнанта Гоша зъ жалобою на воякѣвъ. Офіциръ вѣдповѣвъ ему, що справу зробить пізнѣйше, бо теперъ есть. Матешічъ, чоловѣкъ горячій, почавъ кричати и мавъ чимсь обидити офіцира. Той выславъ пятьохъ воякѣвъ, щобы Матешіча арештували. Коли-жь Матешічъ пустивъ ся утѣкати, кинуло ся за нимъ бѣльше якъ тридцять жовнѣрѣвъ, гонячи его и стрѣляючи за нимъ слѣпыми набоями. Якъ же Матешічъ добѣгъ до свого дому, выступили въ его оборонѣ братъ и кѣлькохъ сусѣдѣвъ, узявши до рукъ граблѣ. Почала ся бійка, зъ котрои, розумѣе ся, мусѣвъ побѣдникомъ выйти вѣддѣлъ войска. Андрѣй Матешічъ дѣставъ кѣлька ранъ, его брата жовнѣрь пробивъ на-скрѣзь багнетомъ, а Яковова жѣнка дѣстала тяжкій ударъ кольбою. До пораненыхъ привезено заразъ лѣкарѣвъ и заряджено слѣдство. Що дальше дѣе ся въ тій справѣ, часописи не звѣщають.

— **Не послухавъ доброи рады** адъютантъ одного генерала въ часѣ маневрѣвъ коло Люблина. Мавъ вонъ перевезти приказъ зъ одного крыла армін на друге. А що маневруюча армія мала починати стрѣляти, тому радили адъютантови, щобы выбравъ собѣ иншу дорогу. Однакъ той, вѣдказуючи, що вспѣе переѣхати, закимъ пѣчне ся стрѣляня, не послухавъ доброи рады и заплативъ житемъ, бо куля трафила его въ голову и на мѣсци скінчивъ.

— **Злобный бугай.** Въ Яслѣ купивъ жидъ на торзѣ бугая и давъ его провадити одному зарѣбникови. Бугай зъ початку бурикавъ ся, вѣдтакъ притихъ. Але вѣдпочавши, сѣпнувъ провѣдника зъ такою силою, що той, упавши головою на битый гостинець, розбивъ собѣ черепъ и въ пару годинъ померъ.

— **Дрѣбній вѣсти.** Субститутомъ нотаря въ Радимнѣ именованый п. Димитрій Сѣлецкій. — Парохъ Кракова крил. о. Борсукъ застудивши ся занедужавъ був небезпечно, але вже ему лекше. — Цѣсарь именувавъ прив. доцента д-ра Віктора Чермака надзвыч. професоромъ исторіи въ краковскѣмъ університетѣ а д-ръ Євг. Ромеръ проф. гімназіи, именованый прив. доцентомъ географіи въ львівскѣмъ університетѣ.

Посмертни — ✝ — оповѣстки.

Текля Яримовичева, вдова по пароху въ Вольховци коло Бѣбрки, мати пароха церкви св. Петра и Павла у Львовѣ, упокоила ся у Вольховци въ понедѣлокъ сего тыждня. В. ѣ. п.!

Наука, штука и література.

— Въ Ню-Іорку выйшла руска брошурка п. заг. „Західна Канада“ накладомъ канадійского правительства. Вѣсть о тѣмъ подає американьска „Свобода“.

— **„Наука читаня и писаня“** [въ першѣмъ роцѣ школьнѣмъ], знана буковиньскимъ учителямъ методика инспектора Омеляна Поповича, выйде сими днями въ другѣмъ, поправленѣмъ выданю. Есть се пѣдручникъ для учителѣвъ рускихъ школъ на Буковинѣ. Книжку можна набути по 50 кр. [вразъ зъ оплатою почтовою] въ друкарни „Руского Рады“ въ Черновцахъ (ул Петровича ч. 4)

Телеграмы „Дѣла“.

Черновцѣ 8 вересня. Тутъ вѣдбули ся зборы румуньскихъ послѣвъ до рады державной. Высказано невдоволенє зъ теперѣшнои ситуацін. Збране вѣдречено безъ нѣякихъ ухвалъ, лише высказано протестъ противъ обнижуваня льояльности Румунѣвъ.

Прага 8 вересня. Nar. Listy доносять о тайнѣмъ зарядженю міністра вѣйны, абы въ тыхъ мѣсцевостяхъ, де суть вѣйсковій гарнізо-

ны, контрольний зборы вóдбували ся выключно въ касарняхъ.

Хебъ 8 вересня. Вчера знóвъ вóдбули ся демонстрациі противъ послóвъ Ира и Гоффера и передъ редакцією Eger Nachrichten. Поліція розбгнала демонстрантóвъ.

Цилея 8 вересня. Окружный судъ зачавъ карне слѣдство противъ заступника маршалка краевого д-ра Сернеца и посла Децка за публичне насильство пóдчасъ конфлíкту Словѣнцѣвъ зъ Нѣмцями.

Боценъ 8 вересня. Першій разъ, вóдъ коли тутъ истнуе окружный судъ, вóдбула ся розправа въ италійскóмъ языцѣ, що выкликало велике невдоволене мѣжь италійскимъ населенѣмъ.

Трієстъ 8 вересня. Вчера прибувъ тутъ сынъ Гарібальдіого. Привитано его демонстративно. Зъ тои причины арештовано кóлька осóбъ.

Брукселя 8 вересня. Вчера зóбрала ся генеральна рада робóтничои партіи и парламентарна соціялістична фракція. Полишено посламъ свободу поборюваня проекту пóсля власного переконаня. Говорять, що наради надъ выборчою реформою, можуть выкликати кабінетову крізу.

Цѣна збóжа и другихъ продуктóвъ.

6 н. ст. вересня 1899.

Львóвъ: Пшениця стара 8·25 до 8·50, пшениця нова 7·75 до 8·—, жито старе 5·90 до 6·20, жито нове 5·75 до 6·—, овесъ старый 5·50 до 6·—, овесъ новый —·— до —·—, ячмѣнь пашнистый 5·25 до 5·50, ячмѣнь броварный —·— до —·— горохъ пашнистый 5·25 до 6·25, до вареня 6·25 до 9·75, вика 4·40 до 4·60, насѣне льняне —·— до —·—, насѣне конопне —·— до —·— бóбъ —·— до —·—, бобикъ 4·40 до 4·60, гречка 7·25 до 7·50, конюшина червова 42·— до 46·—, конюшина бѣла 30·— до 35·—, конюшина шведска —· до —·— кукурудза стара —·— до —·—, кукудза нова —·— до —·—, рѣпакъ 10·25 до 10·50, хмѣль старый —·— до —·—, хмѣль новый за 65 кідьо —·— до —·—, оковита готова за 10.000 літрóвъ 17·50 до 18·—, на термінъ 16·25 до 16·75.

Курсъ Львóвскій

зъ дня 8 н. ст. вересня 1899.

Акціи за штуку безъ купона.	Плат.	Жад.
Зелѣз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. к.	210 80	212 80
Зелѣз. Львóв.-Чернов.-Ясси по 200 зр.	283 50	286
Банку гипот. галиц. по 200 зр. а. в.	375 —	384 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	— —	— —
Банку для торговлѣ и промыслу 200 зр.	198 —	200 —
Листы заставнúй за 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а.в. выльос. зъ 10% прем.	110 —	110 70
Банку гипот. гал. 4½% а. в. льос. 50 л.	100 —	100 70
„ „ „ 4% 60 л. по 200 кор.	96 50	97 20
„ краевого 4½% а. в. льос. въ 51	100 20	100 90
„ „ 4% а. в. льос. въ 57 л.	97 20	97 90
Товариства кредит. 4% (I. емісія)	97 —	97 70
„ „ 4% льос. въ 41½ л.	97 —	97 70
„ „ 4% льос. въ 56 л.	94 —	94 70
Облиги за 100 зр.		
Галиц. фонду пропинаційного 4% в. а.	97 50	98 20
Буков. фонду пропинаційного 5% в. а.	102 50	— —
Комунальнúй Банку краев. 5% (II. ем.)	102 —	— —
„ „ „ 4½% (III. ем.)	100 70	101 —
Позички краевои въ 1873 по 6% а. в.	103 —	— —
Позички краевои въ 1893 по 4% а. в.	96 10	96 80
Позичка м. Львова 4% по 200 коронъ	93 20	93 90
Льосы:		
Мѣста Кракова	27 —	28 25
Мѣста Станиславова	56 —	— —
Монеты:		
Дукатъ цѣсарскій	5 66	5 76
Наполеондоръ	9 53	9 63
Подвúнперіалъ	— —	— —
Рубель срѣбный	1 28	1 27
Рубель паперовúй	1 27	1 28
100 марокъ нѣмецкихъ	58 70	59 15

Надóслане.

Д-ръ Станиславъ Фуксъ

обíнявъ по вóсьмилѣтнѣй практицѣ дентистичнѣй въ Чернóвцяхъ 827

Ателíе дентистичне

брата свого бл. п. Д-ра Франца Фукса, при площи Марíйскóй ч. 9, и ординуе вóдъ 9—1 и вóдъ 3—5.

ТОВАРИСТВО
ДЛЯ РОЗВОЮ РУСКОИ ШТУКИ

стоваришене зареєстроване въ ограниченою порукою

у Львовѣ, ул. Чарнецкого ч. 26,

выконуе всякí працѣ зъ обсягу артистичного малярства, рѣзьбарства и золотарства пóсля композицій своихъ членóвъ, а именно: образы релігійнí до иконостасóвъ, олтарѣвъ, хоругов, на тетраподъ, плащаницѣ и пр. и такíжъ образы до комнатъ; образы свѣтскí: историчнí, портреты зъ натуры и фотографій, краєвиды, побутовí и пр.; зъ дерева: киоты, иконостасы, олтарѣ, образы и кресты процесійнí, сповѣдальницѣ и т. д. и всякí працѣ золотарскí; рóвножъ украшае внутра церковь, выготовлне пляны церковь, каплиць и пр. и утримуе на складѣ фотографíчнí репродукціи образóвъ руских артистóвъ.

Товариство ручить за стильове, старанне и совѣстне выконанє.

Цѣлею Товариства е: пóднести нашу штуку и вытворити руску школу штукъ красных. Поручаючи прото се чисто руске Товариство патріотичнóй опѣцѣ нашои П. Т. Публики духовнои и свѣтскои надѣемо ся, що зволить Она причинити ся до осягненя сих цѣли численными замовленями, котрí приймае выключне лишь Дирекція Товариства. 460 37—7

Зъ глубокимъ пóважанемъ *ДИРЕКЦІЯ.*

Товариство не послугуе ся аґентами.

ЛИПЪ

-ъ реставрацíи НАФТУЛЫ ТЕПФЕРА, улиця Трибунальска ч. 12, дóмъ власнúй, можна дóстати щоденно вже о годинѣ 8-óй рано горячúй снѣдання

ЦѢННИКЪ.

Печена вепрова зъ капустою	15 кр.
Сѣкáний легки	12 „
Фляки	12 „
Нóжка теляча зъ хрѣномъ	10 „
Ковбаска зъ хрѣномъ	5 „
Кавяръ	15 „
Обѣдъ зъ абонаментѣ	70 „

Всякí напитки въ найлѣпшихъ родахъ по найумíренѣйшихъ цѣнахъ; для певности, що походять зъ моеи реставрацíи, даю вóдбираючимъ марки. — Найлѣпшúй пиво по найдешевшихъ цѣнахъ почавши вóдъ 40 кр. літра.

По театрѣ все свѣжа, въ великій выборъ стравъ и напиткóвъ заосмотрена кухня.

79 117—7 Зъ высокимъ пóважаненъ

НАФТУЛА ТЕЛФЕРЪ.

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

...ыкъ и Механікъ у Львовѣ, площа Галицка ч. 1., противъ Банку Гіпотечного на пляцóвкахъ площи Галицкои

...оручая въ великóмъ ...борѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ: окуляры, цвікеры, ...рнеты, бінокле, ...невиды, баро-метры, термометры, ...ний ареометры, ...ресиены, люпы, компасы, райсшайбы, таблы мѣрничí, пíены, лíбелѣ, манометры и т. п.

Уряджене дзвоникóвъ електричныхъ.

Всякí направки полагодимо ...ко найскорше и найдешевше. 481

Маттонього

GIESSHÜBLER

31 **натуральна алькалíчна щава.**

КОНКУРСЪ.

Товариство „Руска Бурса ремѣсничa и промыслова“ у Львовѣ, заснована въ память 50-лѣтныхъ роковинъ народного вóдродженя Русинóвъ въ Галичинѣ, оголошуе отсимъ по мысли §. 3 а) статута Товариства конкурсъ *на пять мѣсяцъ для руского молодежи ремѣсничои и промысловои.*

Стараючí ся о принятє, взглядно ихъ родичѣ або опѣкуны мають выказати: 1) Свѣдоцтвомъ хрещеня, що старающій ся е грекокатолицкого обряду и скóнчивъ 14 лѣтъ житя. 2) Свѣдоцтвомъ школьнымъ, що вóнъ укóнчивъ чотири клясы школы народнои, взглядно сѣльску школу народну. 3) Свѣдоцтвомъ моральности, що его поведене въ громадѣ було правильне по скóнченю науки школьнои. 4) Дальше належить заявити: до якого ремесла або промыслу хоче вступити дотычный ученикъ. 5) Вкóнци родичѣ, взглядно опѣкуны мають заявити: якою квотою можуть причинятися до покрытя коштóвъ удержаня и образованя ученика.

Принятí ученики дóставуть вóдъ товариства: хату, харчъ и средства потрѣбнí до образованя, зъ вынимкомъ одежѣ, черезъ часъ означеный управою товариства. Придѣленє принятого ученика до школы промысловои або до практичного промыслу належить до управы товариства. Ученикъ придѣленый до промыслу практичного мае вóдбути 14-дневну пробу.

Подання о принятє належить вносити въ речинци до 14 вересня с. р. на руки головы товариства п. Василя Нагврного у Львовѣ, ринокъ ч. 36, I. поверхъ.

Вóдъ Рады Товариства „Руска Бурса ремѣсничa и промыслова“ у Львовѣ, дня 6. вересня 1899.

Портретъ Тараса Шевченка

Цѣна 50 кр.

Дóстати можна въ товариствѣ „Просвѣта“ у Львовѣ Ринокъ ч. 10.

Учительку або учителя пошукую до науки двох дíвчаток з III і IV кл. школ народних. — *Стефан Онишкевич* парох в Хишевичах п. Рудки 382 3—3

КУХОНКИ нафтовí, знаменитí по зр. 2, 3, 4 и высше. Шибковарки спиритусовí найрóзнороднѣйшои конструкціи. Желѣзка и машинки до волося

поручае ПЕТРО ХИЖНЯКОВСКИЙ торговля желѣзна у Львовѣ. площа Капітульна ч. 1 напротивъ катедры.

МОЛИТВЕННИК ДЛЯ ДІТЕЙ

виданий

коштом руского тов. педаґóґічного

В полотняній оправі з золоченим хрестом 20 кр. В папировій окладці 15 кр.

Продае ся в книгарни Наук. тов. ім. Шевченка, Львів, ул. Чарнецкого ч. 26.

ПЕРША и НАЙБÓЛЫША

Молочарня Замарстинóвска
МИХАИЛА ДОМАРАДСКОГО

Замарстинóвъ ч 152.

Маючи щоденно кóлька тысячь літрóвъ найлучшого молока зъ першорядныхъ фóльваркóвъ, завѣдомляю Вповажнúй Публíку львóвску, Институты выховуючí, якъ такожъ власти-толѣвъ крамниць, що вóдставляю до домóвъ два рази денно безъ найменшого вынагородженя всякíй набѣлъ [почавши вóдъ одного літра молока або кватирки сметанки] по можливо найдешевшихъ цѣнахъ, а именно: 851

свѣже молоко 1 літръ по	10 кр.
збиране молоко 1 літръ по	4 кр.
сметанка Нр. 1. 1 літръ по	32 кр.
сметанка Нр. 2. 1 літръ по	24 кр.
сметанка цѣнкова 1 літръ по	80 кр.
масло кухонне 1 кідьо	1 зр.
масло десерове 1 кідьо	1·20 зр.

Книгарня Наук. Товариства имени Шевченка

у Львовѣ, ул. Чарнецкого ч. 26 59

маe на складѣ слíдующí книжки:

Адам Дядько. Грошí а праця, повість	3·20 зр.
Антонович Вол. і Іловайський, Історія великого князівства литовського	1·60 „
Байда П. (Ніщинскúй) Гомерова Одиссея, 2 томи	2·20 „
„ Одиссеєві плавники	—·10 „
Бальзак Гонорій. Батько Горіо, повість з французского	2·— „
Барвінок Василь (Барвінський Вол.) Безсталанне сватане, опов.	—·80 „
„ Цісар Йосиф II., відчит	—·10 „
Барвінський Йосиф. Павло Полуботок, трагедия	—·20 „
„Батьківщина“ бібліотека І. Н. Дві хлопські державы	—·05 „
„ „ Хлопи і хлопська справа	—·05 „
Баштовúй. Українство на літератур. позвах в Московщинѣ	—·50 „
Брет-Гарта. Крíсси, повість з англíйского	—·60 „
Верне Юлій. Довкола землі подорож	—·60 „
Верхратскúй Іван, Соматологія	—·90 „
„ „ Начерк соматології	1·50 „
Гаршин Всевол. Малярі, оповіданє з великоруського	—·10 „
Герінг-Герасимович В. Що то таке економія?	—·20 „
Герштекер. Розбишаки на ріці Міссісіпі, повість з німецкого	—·80 „
Гілєри Вільгельміна. Власними силами, повість з німецкого	1·20 „
Гоголь Микола. Вечериці, з великоруського	—·10 „
„ Мертві душі, поема з великоруського	1·80 „
Гончаров. Обломов, роман з великоруського в 3 томах	1·80 „
Граб Павло. З півночи	—·20 „
„ „ З чужого поля	—·20 „
„ „ Пролісок	—·20 „
„ „ Доля	—·20 „
Гребінка Евген. Чайковский, роман в 2 частях	—·70 „
Григорієвич Гр. (Цеглинськúй) Шляхта ходачкова, комедія	—·15 „
„ Торговля жемчугами	—·20 „
Грушевськúй Михайло. Вúимки з жерел до історії України-Руси	1·— „
„ „ Жерела до ист. України-Руси том I. і II. по	2·— „
Данилевскúй Гр. Зоїгці з Новоросії, повість з великоруського	1·— „
Деніс (В. Ільницкúй). З рíжних країв і народів	—·20 „
Дікенс Кароль. Два міста, повість з англíйского	2·— „
„ „ Новорічні дзвоны, повість з англíйского	—·60 „
„ „ Олівер Твіст, „ „ „	1·10 „
Доде Альфонс. Набоб, роман з французского	2·70 „
„ „ Фромонт молодшúй і Ріслер старшúй	1·80 „
Достоевскúй Федір. Вина і кара, повість 2 томи	4·— „
Драгоманов Михайло. Про галицько-руське письменьство	—·12 „
Дрозд. В гостях добре в дома лишe, повість	—·50 „
Еберс Юрій. Homo sum, повість з німецького	1·20 „
Едварс. Стефан Лаврентій, повість	2·70 „
Еркман-Шатріян. Пані Тереса, повість	—·30 „
Етнографічнúй збірник том I. II. і III. по	1·50 „
Загірня М. Жанна де Арк., оповіданє	—·10 „
„ Про Авраама жидовина і Федора Христианина	—·10 „
Заклинськúй Р. Чи можна Федьковича Косованом звати?	—·20 „
Залукнич (В. Маслак). Аристократи	—·20 „
„ Поезиі том II.	—·80 „
„ Кандидат	—·10 „
Записки наук. товариства імени Шевченка том I—XX по	1·— „
Заревич Федір. Боднарівна, драма народна	—·10 „
„Зеркало“ з року 1890, 1891, 1892 по	2·— „
Зіньківськúй Трофим. Творы том I. і II. по	1·— „
Золя Еміль. Мрія, повість з французского	1·— „
„ Довбня Дрібна бібліотека	—·20 „
„Зоря“ письмо літературно-наукове р. V, VI, без бібліот. по	3·— „
„Зоря“ письмо літературно-наукове VIII, IX, X, і XI, по	5·— „
„ „ „ ілюстроване р. XII, XIII, XIV, XV, XVI, XVII, XVIII, по	6·— „
З чужих зільників, збірник оповідань	1·40 „

Ботаніка

на вищі класи шкіл середних. Після учебника Д-ра О. Ростафинськóго. Зладив Іван Верхратскúй. Вид. в р. 1896. Ціна 1 зол. 20 цент. в. ав.

Д-ра О. Ростафинськóго

Ботаніка

на низші класи шкіл середних. На язык руский переложив Іван Верхратскúй. Видане друге. У Львовѣ 1898 Ціна 70 цент. в. ав

Мінеральоґія

на низші класи шкіл середних, учебник А. М. Ломницкого, переложив і подекуди доповнив Іван Верхратскúй. Видане друга 1898. Ціна примірника: 70 цент. в. ав.

Спúсъ важнѣйшихъ выразóвъ

зъ руского ботаничного термінольоґії и номенклатуры. Зладивъ Иванъ Верхратскúй. Выд. р. 1892. Ціна 80 цент. в. а.

Видания тí можь дістати в книгарні Ставропігійскúй або у автора, професора рускоі гімназиі зі Львовѣ. При замовленю у автора що найменше двох примірників наведених виданій в якій небудь комбінациі (пр 1 примірника ботаніки і 1 пр. мінеральоґії, або 1 примірника ботаніки і 1 пр. Спúсу, або 2 пр. ботаніки, або 2 пр. мінеральоґії, або 80 пр. Спúсу) порто оплачуе автор

Запрошенє до передплаты на дѣло:

ПРИКАРПАТСКА РУСЬ

въ XIX-óмъ вѣцѣ

въ біографіяхъ и портретахъ єи дѣятелей

съ увзглядненьемъ замѣчательныхъ людей, котрыхъ 1772 р. застав при живни,

маиисане на пóдставѣ автобіографичныхъ записокъ и архивально-библіотечныхъ матеріялóвъ

ИВАНЪ Е. ЛЕВИЦКИЙ.

„Прикарпатска Русь“ буде появлятись, почавши óтъ надолиста 1898 р. правильно кождого другого мѣсяця выпусками по 7 листóвъ печати зъ портретами замѣчательныхъ дѣятелѣвъ. Кождых 10 выпускóвъ буде становити томъ, а всѣхъ томóвъ буде шѣсть.

Пренумерата на 10 выпускóвъ выносить **10 коронъ**; на 5 выпускóвъ **6 коронъ**. Выпуски **поодинокí не будутъ** продавались.

Пренумерату належить присылати выключно на адресу: п. **Антóнъ Хойнацкíй**, управитель книгарнѣ Ставропігійского Института у Львовѣ, Руска улиця число 3.

Першíй выпускъ вже появився а вторый печатаесь.

Розкладъ ѣзды поѣздóвъ зелѣзничихъ важный вóдъ 1 мая 1899.

пóсля часу середно-европейского [пóзнѣйшого о 36 мінутъ вóдъ часу львóвского.]

посп. приходить о	особ. приходить о	до Львова	посп. відходить о	особ. відходить о	зъ Львова
		День			**День**
	6·10	Зъ Черновець, Ицкань, Станиславова		6·20	до Лавочного, Пешту, Борыслава
	6·50	„ Бруховичь вóдъ 7/8 до 10/9.		6·15	„ Пóдволочискъ, Одесы, Козовы, г. д.
	7·10	„ Зимноводы „ „ „		6·30	„ Ицкань, Букарешту, Радовцѣвъ
	7·40	„ Янова (гол. дворець)		6·30	„ Пóдволочискъ зъ Пóдзамча
	7·55	„ Лавочного „ „	8·30		„ Кракова, Любачева, Орлова, Вѣдня
	7·44	„ Тернополя на Пóдзамче		8·45	„ „ Вѣдня, Хирова, Стружа
	8·05	„ „ „ гол. дворець		9·10	„ Сколього, до Лавочного 1/7 до 15/7
	8·15	„ Сокаля, Равы рускои		9·25	„ Янова
	9·—	„ Кракова, Вѣдня, Орлова		9·35	„ Пóдволочискъ зъ гол. дворця
	11·15	„ Ярослава, Любачева		9·45	„ Ицкань, Сопова, Бергомету
	11·55	„ Ицкань, Чернов. Станислав.		9·53	„ Пóдволочискъ зъ Пóдзамча
	1·01	„ Янова на гол. дворець		10·10	„ Белзця, Равы, Любачева
1·30		„ Кракова, Вѣдня		12·50	„ Янова 1/7 до 15/9 недѣлѣ и свят
	1·40	„ Сколього, Хирова, а въ Лавочного вóдъ 1/7 до 15/9.	1·55		„ Пóдволочискъ зъ гол. дворця
			2·08		„ „ „ Пóдзамча
1·50		„ Ицкань, Станиславова		2·15	„ Бруховичь 7/8 до 10/9 недѣлѣ и свят
2·20		„ Пóдволочискъ на Пóдзамче	2·45		„ Ицкань, Гусятина, Кережмезе
2·35		„ „ „ гол. дворець	2·58		„ Кракова, Вѣдня, Хабувки
	5·15	„ „ „ Пóдзамче		3·05	„ Стрыя, Сколього лишь 1/9 до 30/9
	5·40	„ „ „ гол. дворець		3·15	„ Янова, вóдъ 1/9 до 30/9.
	5·55	„ Сокаля		3·20	„ Зимнои воды 7/8 „ 15/9.
				3·25	„ Бруховичь „ 1/9 „
				5·25	„ Ярослава
		Ночь			**Ночь**
	12·10	Зъ Сколього, Калуша, Борыслава	12·50		до Кракова, Вѣдня, Берлина
12·30		„ Черновець, Букарешту	2·36		„ Ицкань, Констанції, Букарешту
2·16		„ Кракова, Вѣдня, Орлова		4.10	„ Кракова, Хирова, Коросна
	3·05	„ Пóдволочискъ на Пóдзамче		5·50	„ Бруховичь вóдъ 7/8 до 15/9
	3·30	„ „ „ гол. дворець		6·26	„ Ицкань, Радовець, Кімполюнгу
	6·00	„ Кракова, Вѣдня, Самбора, Сянока		6·40	„ Кракова, Вѣдня, Берна, Варшавы
	6·10	„ „ „ „ Хирова		6·50	„ а Орлова вóдъ 15/9 до 15/9
	6·20	„ Ицкань, Пóдвисокого, Козовы			„ Янова вóдъ 1/9 до 15/9 въ будній дни
	7·58	„ Янова вóдъ 1/9 до 31/9, и вóдъ 15/9 до 30/9 що дня а вóдъ 1/9 до 15/9 недѣлю и свята		7·00	„ Лавочного, Мункача, Хирова
				7·10	„ Сокаля, Равы рускои
	8·15	„ Бруховичь вóдъ 7/8 до 30/8, и 15/9 до 15/9.		7.20	„ Тернополя зъ гол. дворця
	8·30	„ Бруховичь вóдъ 1/7 до 15/9 що день		7·42	„ „ „ Пóдзамча
		„ Кракова, Вѣдня, Любачева		7·47	„ Янова 1/10 до 30/9 1900 включно
	9·21	„ Янова вóдъ 1/9 до 15/9.		8·35	„ „ 1/9 „ 31/9 и 15/9 до 30/9
	9·55	„ Кракова, Вѣдня, Пешту, Сянока		9·11	„ „ 1/9 „ 15/9 недѣлѣ и свята
	10·10	„ Ицкань, Козовы, Пóдвисоцкого		10·40	„ Ицкань, Гусятина, Радовець
	10·08	„ Пóдволочискъ, Брод... Тернопиньцѣ		10·50	„ Кракова, Вѣдня, Ивонича
	10·25	„ „ на го... дворець		11·10	„ Пóдволочискъ, Бродóвъ г. дворця
	10·30	„ Лавочного, Хирова, Пешту		11·32	„ „ Гримайлова, Пóдзам.

ЗАМѢТКА: Пора нóчна числить ся вóдъ 6 годины вечеромъ до 5 годины 59 мінутъ рано. — Бюро информаційне ц. к. желѣзницѣ державнои при ул. Красицкихъ ч. 5.

При закупнѣ товарóвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець и одѣчальнúй редактóръ Иванъ Белей. Папѣръ съ фабр. Черлянськóго. Зъ друкарнѣ Инстытуту Ставропігійского, пóдъ зарядомъ Іосифа Данилюка

Ч. 193. Львовъ, Субота 28 Серпня (9 Вересня) 1899. Рочникъ XX.

ДѢЛО

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских святъ) о 5-тій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходитъ въ второкъ, и въ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ въ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимаютъ: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне Бюро огодошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килинського 2; — въ Ярославю: Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11.; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитость за инсераты платитъ у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатковъ

въ Австрія:		на границею:	
на цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року	12 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ	16 зр.	на пѣвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаютъ ся лише на попереднє застереженя. — Рекламаціи [illegible] вільный вѣдъ порта.

Поединоке число коштуе 8 кр. а. в.

Огодошеня звыкдй приймаютъ ся по цѣнѣ 10 кр вѣдъ одного стрѣчка инсератового або на мѣсце а въ рубрицѣ „Надѣслане“ по 25 кр. а. в.

Подяки и [illegible] приватній, числить ся по 15 кр. вѣдъ стрічка.

Маленька паралеля.

Петербургскій Кгај доносить, що заходами куратура варшавского наукового округа, горячо попертыми кн. Имеретиньскимъ, наука польского языка въ середныхъ школахъ польского царства [Конгресувки] стане теперь обовязкова и буде удѣляти ся въ мовѣ польскій. Наука польского языка займе важне становиско въ планѣ наукъ всѣхъ клясъ. Въ низшихъ клясахъ мають учити граматики, у высшихъ исторіи літературы. Програма наукъ буде бѣльше-меньше така, якъ и россійскои мовы.

До сеи вѣсти додае Кгај замѣтки про долю, яку переходила наука польского языка въ польскѣмъ царствѣ въ послѣдныхъ 30 рокахъ.

По реформѣ шкѣльнѣй Милютина наука польского языка разомъ зъ россійскимъ займала чѣльне мѣсце. Польскій языкъ бувъ выкладовый для всѣхъ предметовъ. Книжку до науки польского языка выбиравъ самъ учитель, бо тогдѣ не зважано на те, щобы учити лише зъ книжокъ припорученыхъ властію. Въ семи клясахъ гімназіи було разомъ 28 годинъ тыжднево науки польского языка (въ протігімназіяхъ 15). Вчено пѣсля програмы, выдрукованои въ р. 1868, котра обѣймала граматику и всю исторію літературы.

Въ р. 1874 обмежено науку польского языка; въ першихъ шести клясахъ гімназіи вызначено для неи лише 12 годинъ, а въ двохъ найвысшихъ зовсѣмъ ей усунено. Крѣмъ сего наука стала надобовязковою. Выбѣръ книжокъ лишивъ ся ще учителямъ до волѣ, а выкладано науку черезъ кѣлька ще лѣтъ по польски. Въ р. 1882 призначено на науку польского языка 19 годинъ на тыждень, але того розпорядженя нѣколи не выконано якъ слѣдъ; въ рѣзныхъ школахъ всѣляко бувало: въ одній дано годинъ на науку польского языка, зъ иншій унято, ще въ иншій осталось по давному. Ажь въ р. 1894 инспекторъ шкѣлъ мѣста Варшавы выдавъ розпорядженя, що вѣдъ вступнои клясы до VI. мае бути по двѣ годинѣ науки польского языка — отже разомъ 14 — и жадныхъ додаткѣвъ не смѣе бути. И при тѣмъ оставало ся ажь доси.

Що до выкладового языка въ низшихъ школахъ и университетахъ е выразній постановы, що при науцѣ польского языка мае бути выкладовый языкъ польскій; що-до шкѣлъ середныхъ выразнои постановы нема. Але въ роцѣ 1883 инспекторъ шкѣлъ мѣста Варшавы выдавъ розпорядженя до всѣхъ приватныхъ шкѣлъ, що всѣ предметы мае ся выкладати по россійски такъ, якъ се заведено въ гімназіяхъ; такъ само учителѣ зъ учениками и ученики мѣжь собою мають въ шкѣлѣ розмавляти лише по россійски. До науки уживано славныхъ читанокъ Дубровского, учителѣ бували переважно безъ кваліфікаціи, науку обмежувано до перекладаня зъ польского на россійскій языкъ. Очевидно, що при такѣмъ станѣ рѣчи и дѣти переставали ходити на науку предмету надобовязкового, не обнятого планомъ наукъ. Теперѣшна змѣна заспокоює потребу и привертае станъ правильный, згѣдный зъ законами.

Поведѣмъ теперь паралелю мѣжь наукою польского языка и ей теперѣшною реформою въ царствѣ польскѣмъ, а наукою руского языка и ей недавною реформою въ Галичинѣ.

Царство польске пѣсля ворохобнѣ зъ 1863 р. уважалось въ Россіи за краину завойовану; галицка Русь анѣ нѣколи не була Австрією завойована, анѣ не ворохобилась. Россія, звѣстно, царство и доси ще абсолютне; Австрія конституційне. Въ царствѣ польскѣмъ пѣдъ абсолютною Россією ще и пѣсля ворохобнѣ наука польского языка займала довгій часъ чѣльне мѣсце въ планѣ наукъ, а всѣ предметы выкладано по польски; въ галицкѣй Руси въ тѣмъ самѣмъ бѣльше-менше часѣ по заведеню конституціи заводять въ школахъ выкладовый языкъ польскій, а науку рускои мовы зводять до цѣлкомъ пѣдрядного становиска предмету надобовязкового (назва предмету „взглядно обовязкового“ е хибна и обчислена лише на блахманъ). Вѣдъ р. 1874 зачинае доля польского языка въ царствѣ польскѣмъ погоршати ся въ далеко бѣльшѣй мѣрѣ, нѣжь доля руского языка въ школахъ галицкои Руси; але выдана въ р. 1883 варшавскимъ инспекторомъ заборона розмавляти въ школѣ учителямъ зъ учениками и ученикамъ помѣжь собою по польски стрѣчае ся зъ подѣбною забороною, выданою въ школахъ галицкои Руси устно директорами а дальше и инспекторами, такъ що згодомъ въ послѣднѣмъ десятку лѣтъ уважае ся вже за проступокъ, коли въ польскѣй гімназіи учитель заговорить до ученика по руски, або ученикъ вѣдозве ся до свого товариша мовою не выкладовою.

Теперь же на останокъ абсолютна Россія заводить въ царствѣ польскѣмъ реформу польского языка, признаючи ему одно зъ важныхъ мѣсць въ науковѣмъ планѣ середныхъ шкѣлъ, а конституційна Австрія переводить въ галицкѣй Руси тежъ реформу науки рускаго языка, выznачаючи ему таке мѣсце въ науковѣмъ планѣ середныхъ шкѣлъ, що для догоды молодѣжи польскои, котра его не училась, не учить ся и не буде учитись, перевертае планъ науки зъ шкодою для науки и усуває руску мову зъ испиту зрѣлости. Тамъ реформа робить науку обовязковою, тутъ заводить науку ще бѣльше над обовязкову, нѣжь була доси. Що тамъ наслѣдкомъ реформы кѣнчить ся, те у насъ зачинае ся: учителѣ рускаго языка рекрутують ся переважно зъ людей, не маючихъ жаднои кваліфікаціи, якъ зъ катихитовъ, музикѣвъ, малярѣвъ (Броды) и т. п., а молодѣжь перестае ходити на науку надобовязкову, зъ котрои ще до того не бачить нѣякого пожитку.

Чи се въ интересѣ Австрія?...

Въ справѣ переписки рускои.

Вѣдъ одного священика зъ краю одержуемо отсе письмо:

„Теперь пишуть до насъ всѣ державній уряды разъ-у-разъ письма пѣдъ титулятурою: „Do Urzędu parafialnego jako metrykalnego“. Я вже не хочу розбирати квестій языка, але мушу самый той титулъ „urząd parafialny jako metrykalny“ пѣддати пѣдъ критичный розбѣръ нашихъ канонистѣвъ.

Менѣ здаеть ся насамперед, що титулъ той не есть нѣякими законами уквалѣфікованый для насъ, бо мы выдачѣ метрикъ не можемо выконувати вѣдъ „уряду метрикального“, а лише вѣдъ „уряду парохіяльного“. Отже того нового титулу „jako urząd metrykalny“ мы не можемо и не смѣемо приймати. Сей титулъ выдумали и укували Поляки гр. Пінінський и п. Тхуржніцкій доперва въ маю сего року, Полякъ комісарь гр. Лось проголосивъ се въ сеймѣ, ц. к. староства и начальництва судѣвъ почали тую выдумку силомѣцью вводити въ практицѣ по краю, а два Ординаріяты пѣдперли ей своими окружниками до духовеньства, опершись на вѣдповѣди комісаря въ сеймѣ.

Титулъ „urząd parafialny jako metrykalny“ есть очевидячки уѣмою для титулу „урядъ парохіяльный“ безъ всякого додатку, котрый уживавъ ся и уживае ся дотеперь въ католицкѣй церквѣ зъ высокою повагою. Титулъ „urząd parafialny *jako metrykalny*“ есть дробомъ [Bruchtitel] цѣлостного титулу „урядъ парохіяльный“ — такъ, якъ примѣромъ 3 не е то само, що $^3/_1$. Рѣчь ясна, що подробленый титулъ сильно нарушае границю поваги цѣлостного титулу „уряду парохіяльного“. А позаякъ Церковь урядувала и все ще урядуе за помочію „урядѣвъ парохіяльныхъ“, то и повага Церкви тутъ нарушена — при помочи софістерія и одно въ тѣй цѣли, щобы титуломъ „urząd metrykalny“ замазати право, яке мають въ уживаню рускаго языка „уряды парохіяльній“, яко церковній уряды автономічній, — замазати такъ само, якъ въ дробѣ $^3/_2$ маже ся значѣне числа 3 черезъ пѣдспѣдне число 2.

Чи намъ, священикамъ, взглядно нашимъ властямъ духовнымъ можна и вѣльно терпѣти таку кривду, таке нарушене вѣкового стану посѣдання? Чи не часъ уже було выдати провізорію о нарушене законного, правного цѣлостного титулу „уряду парохіяльного“ черезъ додатокъ „jako urząd metrykalny“? Чи вѣльно намъ пѣдъ такимъ титуломъ приймати письма, коли такого титулу анѣ мы не знаемо, анѣ організація духовна, ба и державна не знае?

Я думаю, що такои титулятуры уряды парохіяльній безъ выразного приказу своихъ духовныхъ властій приймати не повинній — бо-жь рѣчь певна, що нѣякій урядъ свѣтскій, хочь тамъ е рѣзнородній дѣлы урядованя, не позволивъ бы, абы ему дробити его титулъ. Знаемо титуляры: „ц. к. намѣстництво“, „ц. к. староство“, а нѣколи мы не чували, щобы н. пр. староство титулувало себе: „ц. к. староство jako urząd policyjny“ и т. д.

Пѣдъ конець позволю собѣ сказати ще

Причинокъ до исторіи рускихъ выкладѣвъ въ львѣвскѣмъ университетѣ въ XVIII. столѣтю.

Якъ вѣдомо, на просьбу львѣвского и галицкого епископа Петра Бѣлыньского, поданну 1784 р., цѣсарь Іосифъ II. завѣвъ на львѣвскѣмъ университетѣ выкладъ предметовъ фільософіи и богословія въ языцѣ рускѣмъ. Выклады тѣ почали ся 1-ого падолиста 1787 р. и тревали безперерывно до 1810 р., коли то ихъ черезъ интриги а на внесене вѣрменьского архіепископа Шимоновича, тогдѣ директора богословского выдѣлу, скасовано.

Зъ тои то добы подаемо понизше кѣлька цѣкавыхъ актовъ.

Ц. к. галицка краева губернія выслала до львѣвскои епископскои консисторіи такій рескрипть:

4006. Dem Consistorium wird zur Kundmachung in der Diöcese bedeutet, dass nachdem das gedruckte Zircular vom 22 März 1787 die ruthenisch studirenden Alumnen des Generalseminariums von Consistorial- Kapitular- und Dechantswürden, zugleich aber auch von besseren Curatpfründen entfernt; dieses aber die Folge hervorbringt, dass dergleichen Zöglinge eine mindere Congrua haben sollen, als welche sonst für einen Pfarrer zu 300 fl. und für einen Cooperator zu 150 fl. bei den Alumnen des lateinischen Studiums bestimmt ist: vermöge eingelangten Hofdecrets vom 20 v. M. die Congrua gr. k. Pfarrers von der provisorischen Lehranstalt nur in 200 fl. und jene eines Cooperators in 130 fl. zu bestehen hat.

Lemberg den 9 Hornung 1792.

In Abwesenheit Seir. des k. k. Herrn Landes-Chefs Excellenz [*два пѣдписы нечитки.*]

Львѣвска консисторія на засѣданю дня 21 лютого 1792 р. ч. 235 рѣшила принятн се яко Normale.

За короткій часъ питомцѣ „наукъ рускихъ“ вручили епископови Бѣляньскому таку просьбу:

Pr. 2 Martii 792.
297.

Jaśnie Wielmożny Pasterzu y Nayłaskawszy nasz Dobrodzieju!

My biedni a po Rusku nauk słuchający Alumni, przez cały życia naszego w Seminarium przeciąg, upadlani y pogardzani bywamy, znosiemy y znosiliśmy cierpliwie, uwodząc się nadzieją, a czey po zakończeniu nauk y ulokowaniu na Parochii, tych ciosów nie będz emy doznawać, ale, y ten ieden iuż y ostatni naszej pociechi środek upada, gdy wypadły dekret nam tylko 800, po Łacinie zaś słuchającym 1200 zł. Pol. kongruy dla sustentacyi ogłasza. Przez co widząc się upodlonych y unieszczęsliwionych uciekamy się pod Obronę Twoię Jaśnie Wielmożny Pasterzu, iżbyś nas z tey toni wyratować siłom swoim pozwolił, a to dla następujących przyczyn.

1-mo Że Sustentacyi przyzwoitej dla siebie, żon y dzieci mieć nie będziemy: Znamy bowiem dostatecznie, że nie dla zbytku po Łacinie słuchającym 1200 zł. Pol. Nayłaskawsze Rządy kongruy wyznaczyły, lecz że ich stanowi ta będzie przyzwoitą, następnie za tym, że my przyzwoitego utrzymania się nie będziemy mieli, gdy mniejszą kongruę mieć, a w tym co oni stanie zostawać będziemy.

2-do Przekonani iesteśmy że nie dla umieiętności Łacińskiego, lecz dla dopełnienia wszystkich tego stanu obowiązków po Łacinie słuchaiącym ta wyznaczona kongrua; ale i my do wypełniania tychże ścisle obowiązanemi podług okazujących się nam nauk być sie sądziemy.

3-tio Nie innym końcem także bydź wyznaczoną tę kongruę po Łacinie słuchaiącym mniemamy, jedynie iżby nie zatrudniali się robotą y innemi do utrzymania służącemi środkami, ale iżby przygotowywali się do stosownego nauczania ludu powierzonego sobie, ieżeliż Im czas wolny od innych zatrudnień do przygotowania się na naukę jest potrzebny, nam tym bardziej; bowiem oni książki mają, my zaś wraz z niemi jedynie nauczania ustawy; Jeżeli zaś tylko 800 zł. Pol. mieć kongruy będziemy, przymuszeni pewnie zostaniemy innych do utrzymania naszego chwytać się środków, a tym samym do zaniedbania danych nam względem nauczania Ustaw, a tak cały zamiar Edukacyi naszej udaremnionym będzie. Że zaś ta kongrua nam nie wystarczy do przyzwoitego życia, jest bezwątpliwo: bo jeżeli tu w Seminarium na jednę osobę, jednę suknię przez Rok, a płaszczyk przez 3 Lat noszącą 800 zł. Pol. a czasem y więcej wychodzi, to iakże nie niewięcey na Parocha, jego żonę, służących, y Dzieci?

4-to Z tey różnicy wynikną nawet między samym Greckim klerem (pominowszy Łaciński) niezgody y pogardzania, albowiem jeżeli teraz pogardzani, poniżsni y za nic trzymani iesteśmy, kiedy nas Prawo równych bydź w Seminarium we wszystkim ogłasza, o! iakże nie wtedy, kiedy same prawo za podleyszych okaże? Y nie dla tego tylko nieszczęśliwi będziemy, że sustentacyi przyzwoitej nie mieć, że li wzgardzonemi bydź y że zadosyć uczynić obowiązkom Parochialnym nie będziemy w stanie, ale nadto y dla tego, że y innych sposobów do utrzymania się dobrze użyć nie potrafiemy, bowiem do pracy y nieprzyzwyczaieni iesteśmy niektórzy, a niektórzy odwykliśmy, y sił nie mamy, gdyż ie wyniszczyliśmy pisaniem w Seminarium ustawiczym, nie mając przez cały kurs tak Filozofii iako y Teologii Autorów.

Dla tych więc przyczyn, nasze zażalenie względem nieszczęśliwego przyszłego stanu, y prośbę u Nóg Jaśnie Wielmożnego Pasterza składamy, iżbyśmy za pośrednictwem Jaśnie Wielmożnego Pasterza sposób utrzymania się przyzwoity uzyskać mogli, czego o otrzymaniu y niepowątpiewamy, gdy nam Opieki swoyej ubliżyć y z pieczołowitości swoyej Oycowskiej wyłączyć nie zechcesz Jaśnie Wielmożny Pasterzu. Wszakże było w mocy Twoiey Jaśnie Wielmożny Pasterzu wystarać się, aby nauki w zagrzebionym już od dawna języku nietylko Teologiczne ale y Filozoficzne rozkrzewione zostały, aby w duchownym stanie mogli się mieścić równie po Rusku iako y po Łacinie słuchaiący nauk; a iakże by moc zmogła bydź odiętą Tobie Jaśnie Wielmożny nasz Pasterzu wstawienia się za nami, iżbyśmy przyzwoitą sustentacyę mieć mogli y zadosyć uczynili zamiarowi Edukacyi naszej? Możesz, możesz Jaśnie Wielmożny Pasterzu uczynić; a zwłaszcza dla tych, którzy uwiedzeni są mniemaniem, że wszystko jedno będzie nauk po Rusku lub też po Łacinie słuchać, zwłaszcza dla tych którzy maiąc sposobność nauk po Łacinie słuchania, powoduiąc się atoli Rozkazom Pasterskim ruskie studia traktuią. Uczyń, Uczyń to dla nas Jaśnie Wielmożny nasz Pasterzu pokornie prosiemy y jeszcze raz prosiemy, Jaśnie Wielmożnego Pasterza najniżsi słudzy i podnóżki.

Alumni w ruskim języku słuckający Teologii

(Конецъ буде.)

пару слôвъ що-до етики въ поступованю ц. к. властій політичныхъ зъ рускими урядами парохіяльными. Ц. к. староства пишуть до насъ иногдѣ и по руски - але коли? — якъ потребують нашои помочи для себе. А прецѣнь священикъ чей-же и тогды есть въ посѣданю того славетного „urzędu metrykalnego“! Така то етика! Знаю, що мы, рускій священики, хотѣли бы шанувати наше правительство, але-жь, ради Бога, най же оно старае ся о зъѣднанѣ собѣ пошанованя, — най береже етики, благородности въ поступованю и законности та справедливости въ чинахъ...

Священикъ.

——

Вôдъ одного священика зъ епархіи перемыскои дôстаемо таке письмо:

Знаный окружникъ нашого Еп. Ординаріята о стôлько некористно вплынувъ на справу переписки въ нашôмъ повѣтѣ, що нашъ ц. к. староста, чоловѣкъ несогôршій, натискуючи на священикôвъ, щобы приймали письма польскій яко „urzędy prowadzące metryki“, теперь не покликуе ся вже на ц. к. намѣстництво, але на Преосвященого Констатина. До одного священика сказавъ [ipsissima verba]:

„Przyznam się, że ja sam byłem tego zdania, że wam przez taką interpretacyę ministerialnego rozporządzenia z 1869 r. [т. е. черезъ вынахôдъ „urzędu parafialnego jako prowadzącego metryki“] dzieje się krzywda, ależ macie już polecenie swego zwierzchnika duchownego, który zgodził się na tę interpretacyę. Proszę zrozumieć, że wobec tego moje stanowisko w tej sprawie teraz znacznie trudniejsze. Proszę więc ugiąć się przed poleceniem ks. Biskupa...“

Въ нашôмъ деканатѣ духовенъство готовить письмо до Ординаріята.

——

Зъ Тернопôльщины пишуть намъ:

Вп. о. Іосифъ Терешкевичъ, парохъ Воробіевки, одержавъ зъ ц. к. окружного суду въ Тернополи [вôддѣлъ XI.] письмо заадресоване „Urząd parafialny obrz. gr. kat.“ [Въ письмѣ тôмъ жадавъ судъ донесеня о дни и роцѣ уродженя одной женщины.] О. Терешкевичъ вôдославъ се польске письмо судови въ такою допискою: „Звертае ся дотичне письмо з уклінною просьбою о виготовлене его в правній формі т. е. в рускім язицї і руским письмом, по чім наступить полагодженѣ справи, і управае ся в будучність не впровадживати уряд парохіяльний руско-католицкий в тое немиле положене — звертати урядові письма“.

Дня 10 серпня являе ся въ Воробіецъ возьный тернопôльского староства зъ тымъ самымъ письмомъ окружного суду, але вже зъ додаткомъ на адресѣ: „jako metrykalnego“ [чого за першимъ разомъ не було!] и рôвночасно приносить отверте письмо зô староства [зъ пôдписомъ комісаря Свободы] де стояло написáно [по руски]: „Титулом винагороджения виплатить Вс: гр: к: Уряд парохіяльний тому пôсланцеви за хîдъ з Тернополя до Воробіевкї то есть за 31 клмтр: по 5 кр. разом 1. зр. 5. кр. а за кождий день чеканя по 1 злр.“

Возьный [умыслный пôсланець] припровадивъ вôйта и присяжного и при нихъ, вôзвавши ихъ на свѣдкôвъ, лишивъ письмо изъ суду — на преденсѣ. Надто казавъ собѣ заплатити 2 зр. 55 кр., бо инакше грозивъ, що зразъ буде брати грабѣжъ.

О. Терешкевичъ внѣсъ въ приписанôмъ речници рекурсъ до ц. к. намѣстництва.

Въ сôмъ случаю тернопôльскій судъ поступивъ собѣ супротивъ о. Терешкевича нельояльно навѣть пôсля славнои интерпретациі комісаря гр. Лося въ соймѣ. Пôсля тои интерпретациі о. Терешкевичъ бувъ бы нѣбы обовязаный принять изъ суду письмо лише въ справѣ метрикальнôй — и длятого выгадано додатокъ „jako urząd metrykalny“, бо въ иншихъ справахъ самъ гр. Лось бувъ ласкавъ признати рускимъ урядамъ парохіяльнымъ право до рускои переписки зъ урядами державными. — Тымчасомъ судъ на адресѣ написавъ лише: „Urząd parafialny obrz. gr. kat.“ — отже о. Терешкевичъ не мôгъ черезъ Духа святого знати, въ якôй справѣ се письмо: чи въ метрикальнôй, чи въ якôй иншôй. Пôсля интерпретациі гр. Лося судъ повиненъ бувъ то само письмо зъ допискою „jako metrykalnego“ прислати ще разъ о. Терешкевичеви — и ажь потому, якъ бы вôнъ зновъ звернувъ, вôдо слати до староства для примусового доручена и евентуального грабленя, коли вже такъ затявъ ся не написати до рускаго уряду парохіяльного адресы по руски! Тымчасомъ судъ, дописавши на адресѣ: „jako metrykalnego“, выславъ свое письмо вôдъ разу до староства. Але-жь то вже була адреса, котра по мысли интерпретациі гр. Лося зовсѣмъ змѣняла рѣчь!

Ц. к. староство виготовило обрахунокъ коштôвъ пôсланця карного по руски, бо грошѣ — то вже не метрикальна справа. Видко, що коли йде о то, абы облекшити кишеню рускаго священика-патріота, то тогдѣ рускій „урядъ парохіяльный“ остае урядомъ парохіяльнымъ, такимъ самымъ, якъ бувъ вôдъ цѣсаря Іосифа II. ажь до весны сего року...

Переглядъ політичный.

На початку вчерашнои розправы въ Реннахъ забравъ голосъ Деманжь для выголошеня оборони. Деманжь запротестувавъ торжественно противъ твердженя одного зъ переслуханыхъ свѣдкôвъ, що тй, котрй заявили ся за ревізіею процесу належать до противникôвъ арміи. Нинѣ, коли на пôдставѣ ухвалы касаційного трибуналу Дрейфусъ зновъ станувъ передъ вôйсковымъ судомъ, обжалованою повиненъ бувъ доказати его вину, бо не е нашимъ обовязкомъ доказувати невинôсть Дрейфуса. Тымчасомъ стало ся инакше. Гадаю, що будете не менше льояльній, якъ судьѣ зъ 1894-ого року. Тодѣшне переконане судьѣвъ о винѣ обжалованого опирало ся на бордеро. Але коли бы тй судьѣ були знали процесъ Естергазого, вырокъ бувъ бы инакше выпавъ. Деманжь пригадуе запевненя Дрейфуса о его невинности и вôдчитуе рядъ его листôвъ дуже трагічного змѣсту. Тутъ чуемо крикъ его душѣ, навѣть зъ гробу свого Дрейфусъ промовляе тымъ самымъ языкомъ. Въ однôмъ зъ листôвъ Дрейфусъ жалуе ся, що зъ нимъ обходять ся якъ зъ галерникомъ. Вôнъ запевняе, що зъ цѣлои душѣ бажавъ служити для французкои хоругви. Такимъ е вашъ зрадникъ мои паны. Въ листѣ до брата Дрейфусъ пише: Терпѣти за нашого щибинника, то найстрашнѣйшій бôль, въ интересѣ краю и родины причиняйте ся всѣ до выкритя правдивого зрадника. Дальше Деманжь пригадуе, листы Дрейфуса до Боадефра, въ котрыхъ засужденый запевняе о своѣй невинности. Тй генералы и б. міністры, що зôзнавали тутъ обтяжаючо, высказували тôлько самй здогады, а не дали намъ нѣякихъ доказôвъ. Всѣ они пôддавали ся враженямъ хвилѣ, певнôй суґестіи и хибно припускали, що тутъ треба выбирити мѣжь Дрейфусомъ а честею армін. Се, що Дрейфусъ признавъ ся бувъ до вины, то овочь фантазіи Патї ді-Клама. Впрочôмъ звертаю увагу, що рапортъ якій Ді Патї мавъ написати о сценѣ по деградациі, слѣдуючого дня десь запропастивъ ся. Чому? Дивна такожь рѣчь и се, що Ренольдъ не сказавъ нѣчого Періерови о тôмъ, що Дрейфусъ самъ признавъ ся до вины, а ще дивнѣйша, що Мерсіе довѣдавши ся о тôмъ фактѣ, не зарядивъ слѣдство.

Документъ Cette canaille de D. не може вôдносити ся до Дрейфуса, бо въ тôмъ актѣ сказано, що пляны вже вôдобрано и заплачено за нихъ 300 франкôвъ, т. е. за одинъ документъ 20 фр. Чи гадаете, що Дрейфусъ зраджувавъ бы вôтчину за 20 франкôвъ?! Заграничній вôйсковій заступники довѣдали ся о причинахъ арештованя и засуду Дрейфуса доперва по оголошеню змѣсту бордера. Тайне dossier выказало, що на кôлькохъ документахъ вышкробувано имя Дрейфуса. Деманжь вѣрить въ слова чести чужихъ attaches, що они не мали нѣякихъ зносинъ зъ Дрейфусомъ; впрочôмъ одинъ зъ міністрôвъ чужои держави [Більовъ] сказавъ се зъ правительственои лавки въ парляментѣ. Шварцкопенъ котрый, запевнивъ, що не мавъ нѣякихъ зносинъ зъ Дрейфусомъ; давъ пôзнати, що бувъ въ порозумѣню зъ Естергазомъ. Цѣла Франція вже знае, що знаходить ся въ тайнôмъ dossier, а прецѣнь, оголошено, що выявлене его змѣсту могло бы спровадити на Францію вôйну зъ чужою державою. Вôдтакъ Деманжь обговорюе бордеро зъ становиска технічного, морального и матеріяльного.

По короткôй перервѣ Деманжь обговорюе, сцену диктату. Письмо Дрейфуса выказуе малу рôжницю доперва вôдъ тои хвилѣ, коли Ді Патї сказавъ до Дрейфуса: „Дрожите на цѣлôмъ тѣлѣ“. Дрейфусъ не хотѣвъ пальнути собѣ въ лобъ и вôдкинувъ револьверъ, бо чувъ свою невинôсть. Деманжь пригадуе всѣ фальшôвництва, якій выявили ся вôдъ 1894-ого року ажь по нинѣшній день и по обговореню зôзнань свѣдкôвъ, приходить до внесеня, що одинокимъ доказомъ вины Дрейфуса було бордеро. „Але чи нинѣ можете рѣшучо сказати, хто написавъ бордеро?“ Обговорюючи технічну вартôсть бордера, Деманжь не хоче твердити, що цѣлкомъ розяснивъ справу, бо се можна бы зробити доперва тогды, коли бы прийшли документы, акій суть въ посѣданю чужихъ державъ. Деманжь пригадуе слова генерала Дельоя, котрый сказавъ, що не е неможливою рѣчею се, що Дрейфусъ выдавъ вычислений въ бордеро документы. Але я такожь можу послужити ся зворотомъ vice versa а чи вы узнали бы его тогдѣ за доказъ невинности Дрейфуса? Ставши гіпотезы, то дуже легка рѣчь. Нарештѣ— каже Деманжь — бордеро не маe майже нѣякои технічнои вартости.

На тôмъ перервано пять годинну промову Деманжа а ся закôнчене вôдложено до нинѣ

На нинѣ заряджено въ Реннахъ дуже широкій средства осторожности. Всѣ площѣ въ мѣстѣ обсаджений вôйскомъ. Кордонъ на вкруги ліцею значно розширеный и потрѣйно скрѣпленый. Въ сали розправъ мѣжь публикою розмѣщено 100 жандармôвъ, котрй мають наказъ арештувати безпроволочно кождого демонстранта.

Берлинській Reichanzeiger ололошуе въ урядовôй части заяву правительства, зъ огляду на людскôсть, оно нѣколи не мало нѣякихъ зносинъ зъ Дрейфусомъ. Згаданый дневникъ пригадуе також, що таку саму заяву зложивъ бувъ въ своимъ часѣ нѣмецкій амбасадоръ въ Парижи гр. Міністеръ президентови республики, президентови міністрôвъ и міністрови заграничныхъ справъ.

——

Процесъ о атентатъ на Міляна зачавъ ся вчера въ Бѣлградѣ въ присутности численныхъ членôвъ дипльоматичного тѣла и дневникарскихъ справоздавцѣвъ. По вступныхъ формальностяхъ, приступлено до вôдчитаня обемистого акту обжалованя. Початокъ обймае всѣ подробицѣ самого атентату. Въ дальшихъ устулахъ актъ обжалованя стверджуе, що Кнезевічь сейчасъ цѣлковито признавъ ся до злочину и зôзнавъ, що до атентату намовлено его грôшми и великими обѣтницями иншихъ користей. Обжалованый зôзнавъ також що мавъ убити Міляна въ цѣли выкликаня революціи, котра довела бы до детронізациі Александра и выдвигнула бы на престолъ Караджорджевича. Въ слѣдствѣ Кнезевічь выявивъ моральныхъ иніціяторôвъ, котрй его намовили до злочину; мѣжь ними була одна незнакома ему особа, котру ему показано яко Петра Караджорджевича. Заговорники запевнили ему безкарнôсть его поступку, прирѣкаючи, що хочь бы дôставъ ся до вязницѣ, буде выпущеный, коли тôлько наступить змѣна престола въ користь Караджорджевича, яко безпосередный результатъ атентату. Мѣжь головными иніціяторами, котрыхъ Кнезевічь не знавъ, були члены бувшого радикального сторонництва. Актъ обжалованя вычисляе подрôбно доказы назбиранй противъ голозныхъ обжалованыхъ и зазначуе, що хочь тй выпираютъ ся, то прецѣнь не можуть выказати своеи невинности. Актъ обжалованя домагае ся, абы потягнено до вôдвѣчальности 29 виновникôвъ за державну зраду, Кнезевічь за намѣрене убійство, а Протіча за обиду маестату и прасовій проступки.

Вчера переслухано Кнезевіча, котрый зробивъ Міляновi великого збытка. При переслуханю цофнувъ всѣ пороблений въ слѣдствѣ зôзнанья и заявивъ, що атентатъ на Міляна выконавъ лише зъ пôмсты за те, що не хотѣли его принять до публичнои служôы.

Вчера въ ночи повѣсивъ ся въ вязници бувшій префектъ Шабацу, Анґелічь, котрый належавъ до найбôльше скомпромітованыхъ въ процесѣ о атентатъ. Анґелічь лишивъ листы до жôнки и брата, въ котрыхъ каже, що

Зъ соціяльно-демократичнои партіи въ Нѣмеччинѣ.

III*).

(Позитивній бажаня Бернштайна.)

Для Бернштайна соціялізмъ не потребуе такои исторіософічнои пôдставы, яку надавъ ему Маркесъ. Яко понятє суспôльности, въ котрôй пануе праця спôльна при спôльнôй власности средствъ продукційныхъ, е для него соціялізмъ высшою формою суспôльною, о вартости котрои не можна сумнѣвати ся.

Але якій передусловины такого устрою? Для політикôвъ въ дусѣ Маркса выстарчае орґанізація пролетаріяту така сильна, котра бы позволила взяти власть у свои руки. Бернштайнъ на той поглядъ дивить ся критично. Вôнъ розумѣе, що перенятє великихъ заведень промысловыхъ и господарствъ на власнôсть держави вымагало бы сотвореня такъ сильного орґанізму адміністраційного, такъ великого знаня рѣчи и способности до провадженя цѣлои господарки, що нинѣ ни не найти. Бо и якъ перевести усуспôльнене продукціи такъ однымъ махомъ? Можна бы вôддавати промисловій заведеня въ зарядъ громады, але тутъ громада могла бы перебрати лишь такого рода заведеня, що працюють для льокальныхъ потребъ. А дуже тяжко подумати, щобы громада перебирала такій промыслы, що продукують для ширшого торгу, тымъ бôльше въ часахъ такои полі-

*) Гляди чч. 175, 187 и 192.

тичнои кризы. Мусѣла бы отже або полишити фабрики въ рукахъ дотеперѣшныхъ властителѣвъ, або вынанята економічнымъ стовариществомъ робôтничимъ, щô було бы найщасливѣйшимъ и найкористнѣйшимъ розвязанемъ справы.

И такъ зводить ся справа будучности соціялізму до справы економічныхъ товариствъ робôтничихъ. Въ літературѣ соціяльно-демократичнôй стовариществ економічній не тѣшили ся великою ласкою; Маркесъ и Енґельсъ выражали ся о нихъ некорыстно, а передовсѣмъ о товариствахъ консумційныхъ. Мѣжь тымъ исторія навчила зновъ чого иншого. Показало ся, що ганенй Марксомъ стовариществ консумційній розвивали ся дуже гарно и доводили навѣть де заснованя фабрикъ на власный рахунокъ, наколи стовариществ продукційній розвивали ся слабо, або що найчастѣйше упадали.

Консумційній стовариществ робôтничій зô всѣми своими пôбочными заведеняими розвинули ся найгарнѣйше въ Англіи. Для илюстрациі кôлька цифръ:

Въ 1897 р. було въ регістрованыхъ робôтничихъ товариствахъ консумційныхъ: членôвъ 1,468.955, маетку 244,904.916 зр., утôрговано 674,589.400 зр., чистого зарôбку 76,807.136 зр.

Вартôсть рôчна продукціи товариствъ консумційныхъ выносила того року: въ ихъ варстатахъ и фабрикахъ 73,208.760 зр., спôлки млынарскій выпродукували на 15,172.824 зр., ирляндскій спôлки молочничій 4,298.964 зр., стовариществ робôтничій продуктивній 19,511.280 зр.

И розвôй стовариществ е надзвычайно скорый. Въ 1887 р. выносивъ ихъ маетокъ 138 міліонôвъ зр. а въ 1897 р. выносить 244 міл.

Такъ само зростае и продукція: въ 1887 р. выносила ся вартôсть 59 міл. зр. а въ 1897 р. выносить 112 міл. зр.

Розвôй тыхъ стовариществ е такъ користный, що ентузіясты впали навѣть на гадку, що слы-бы стоварищества не выплачували доходу своимъ членамъ а зôбирали разомъ, то були бы въ силѣ за 20 лѣтъ купити всю землю въ Англіи вразъ зъ домами и фабриками.

За Англією пôшли инши краѣ и стоварищества розвивають ся чимъ-разъ бôльше въ Бельґіи, Данії, Франціи, Голяндіи, Ирляндіи и въ Нѣмеччинѣ.

Въ троха змѣненôй формѣ перейшли тй стоварищества й до хлѣборобства. Найлѣпше розвинули ся они у Франціи пôдъ назвою хлѣборобскихъ синдикатôвъ. Є тамъ вже до 1 700 такихъ стовариществъ звязаныхъ въ десять ґрупъ. Завданемъ ихъ е спôльне закупно штучныхъ навозôвъ, машинъ, осушуване и наводнюване грунту. Далѣ е тамъ стоварищества для годôвлѣ худобы, спôлки молочничій, фабрики сыра, пекарнѣ, спôлки млынарскій, фабрики консервъ.

Спôлки хлѣборобскій увôйшли въ порозумѣне зъ робôтничими товариствами консумційными а навѣть самій засновували такій товариства. И такъ въ Ля Рошель, Ліонѣ, Діжонѣ, Авініонѣ, Торнелѣ е рѣзницѣ и ятки, млыны, пекарнѣ, котрй е на-пôвъ рôльничими продуктивными товариствами а на пôвъ товариствами консумційными. Въ департаментѣ Шарантъ Енферіеръ е 130 такихъ спôлокъ пекарскихъ. Далѣ закладають синдикаты фабрики консервôвъ, ковбасъ, крохмалю, макаронôвъ и т. д. и такъ старають ся до певнои мѣры льокалізувати промыслъ, о скôлько вôнъ звязаный зъ рôльництвомъ. Бôльшôсть синдикатôвъ приймае въ члены також робôтникôвъ фабричныхъ; примѣромъ синдикатъ въ Кастельнодарді маe на 1000 членôвъ 600 робôтникôвъ. Крôмъ того заводять у себе синдикаты товариства асекураційній, суды розъемній, секретаріяты народній, школы рôльничій, захоронки та приюты и. т. д.

И въ розвою такихъ спôлокъ робôтничихъ и рôльничихъ видить Бернштайнъ будучность соціялізму, будучій устрôй коллектівістичный. Спôлки тй и стоварищества мають бути мостомъ мѣжь ладомъ капіталістичнымъ а соціялістичнымъ. Тою дорогою пôйшовъ розвôй економічный суспôльности и Бернштайнъ кладе его за пôставу до будучого ладу коллектівістичного. Розвôй спôлокъ, що вже нинѣ дôйшовъ въ Англіи до велитеньскихъ розмѣрôвъ, маe дати пôставу до сотвореня адміністрациі промысловои, торговельнои и рôльничои въ „державѣ будучности“. А до того мають ще причинити ся рôвночасно фаховій товариства робôтничій [Gewerkschaften], котрй набрали великого значѣня въ Англіи и розвивають ся теперь чимъ разъ лѣпше въ Нѣмеччинѣ.

* * *

Партія соціяльно-демократична бере участь въ політичнôмъ житю дотычного краю зовсѣмъ практично, але ся участь въ суті е критична и негативна, а кристалізуе ся се въ

вдбирае собѣ житє, бо не може пережити сеи ганьбы и хоче запевнити жѣнцѣ вдовичу платню.

Де-що зъ громадскои політики суспольнои у Франціи.

Французкій робітники, по части соціялісти, по части приклонники иншихъ партій, зачали въ послѣдныхъ рокахъ брати енергічну участь у выборахъ мѣскихъ и въ господарцѣ мѣскій. Року 1892 побѣдили они при выборахъ въ многихъ мѣстахъ, якъ въ Марсилія, Ліль, Рубе, Руанъ, Діжонъ, Гренобли, Тулюзѣ, Нантъ, Німъ, Формі и т. д. У всѣхъ тыхъ мѣстахъ вспѣли они впровадити до управъ мѣскихъ значне число своихъ представителѣвъ. [Въ Парижи вже вдъ давна уважае ся рада мѣска робітничою и соціялістичною.]

Розумѣе ся, що ті новоувбйшовшій елементы старали ся ввести поважні реформы до мѣскои господарки пбсля своихъ власныхъ вымагань и програмъ робітничихъ.

Ті пробы роблені въ рбзныхъ мѣстахъ выпали рбзно. Залежало то вдъ розваги и знаня рѣчи тыхъ, що вели провбдъ въ справахъ. Але въ декотрыхъ мѣстахъ принесли добрі наслѣдки.

Доказомъ на се мѣсто Рубе [Roubaix].

Мѣсто се є огнищемъ ткацкого промыслу и мае до 140 тысячь населеня. На 36 радныхъ мѣскихъ, выбраныхъ 1892 р., майже всѣ були робітниками, а нововыбраный бурмістръ Каретть, зъ професій ткачь, передъ выборами выкиненый зъ роботы, продававъ череазъ якійсь часъ на улици вугле и ярину. Але мимо того ті люде вдповѣли своѣй задачи. Велѣли они перевести рядъ пожиточныхъ реформъ, не поббльшивши при тбмъ податкбвъ, що обтяжують убогу часть населеня.

Нова рада мѣска зачала свою дѣяльнбсть вдъ асигнованя 175.000 франкбвъ на улѣпшене шпиталѣвъ. Дало то можливбсть поббльшеня числа лбжокъ, полѣпшено харчь недужимъ а персоналъ шпитальный дбставъ лѣпшу плату. Далѣ взяла ся рада до реформы консумційныхъ оплатъ мѣскихъ. Становлять они дуже поважне жерело доходу въ буджетѣ мѣстъ французкихъ, такъ, що знести ихъ не можна було, хоть того домагае ся програма соціялістична Отже порадили собѣ въ той способбъ, що знесено або зменшено до minimum оплату вдъ предметбвъ загально потрѣбныхъ а пбднесено вдъ предметбвъ люксусу. Такъ н. пр. дешевый сыръ увбльнено зовсѣмъ вдъ оплаты, а наложено высокій оплаты на дорогій роды сыра. Обложено по разъ першій великою оплатою перфумы и косметики, такъ само дорогій вина и т. п. Наслѣдки були такій, що дохбдъ зрбсъ о 150.000 франкбвъ, а убоге населене увбльнено вдъ оплатъ на суму 78.000 фр. Бровариики въ Рубе зъ огляду на то, що се промыслъ новый, уряджували ся въ радѣ мѣскій такъ, що майже не платили нѣякого податку; нова рада знесла сей ихъ привілей и до каси мѣскои вплынуло зъ того одного жерела до 200.000 фр. Однымъ словомъ доходы мѣста Рубе, що въ 1891 роцѣ выносили 4,620.000 фр., зросли до 1894 року о 611 тысячь фр.

Надвыжокъ тыхъ и рбзныхъ ощадностій уживано на пожиточній цѣли. Зарадъ мѣскій зорганізувавъ безплатну помбчь лѣкареку для бѣдного населеня (у Франціи нема касъ хорыхъ) и основавъ аптику мѣску, що продавала лѣки по цѣнѣ коштбвъ, а навѣть давала безплатно. Далѣ побудовано лазнѣ и купелѣ та стацін дезинфекційній, пбднѣсъ платню учителямъ народнымъ, поббльшивъ буджетъ убогихъ о 100.000 фр. рбчно и зреформувавъ бюро убогихъ, завѣвъ безплатну пораду и помбчь правничу въ справахъ робітничихъ и иншихъ. Найпопулярнѣйшою реформою новои рады було уряджене ѣдалень школярскихъ, де дѣти шкбльній дбстають безплатно обѣдъ. И такъ въ 1893—94 роцѣ шкбльнбмъ 12 кантинъ выдало 239.691 такихъ обѣдбвъ коштомъ 43.804 фр. Не досыть того. Въ 1894 р. рада мѣска роздала дѣтямъ 700 плащикбвъ, 800 паръ штанбвъ, 4.600 паръ вовняныхъ панчбхъ, 2.400 теплыхъ спбдничокъ, кафтаникбвъ и жакетикбвъ для дѣвчатъ, 4.600 паръ обуви и т. д. Коштувало то 29.946 фр. Не дивота отже, що при новыхъ выборахъ въ 1896 р. рада мѣска зъ 1892 року перейшла безъ жадныхъ перешкодъ наново въ тбмъ самбмъ складѣ и далѣ господарить зъ пожиткомъ для мѣста.

Користній результаты дала такожъ господарка робітнича въ Ліль, въ Гренобли та иншихъ мѣстахъ. Такъ въ Ліль уряджено мѣскій кухнѣ для убогого населеня и кантины шкбльній, заложено притуловиска зимовій и нбчлѣгя и т. п. Въ Гренобли заложено мѣску реставрацію, що выдае обѣды по цѣнѣ коштбвъ, заряджено средства противъ дорожнѣ средствъ до житя и т. п.

Словомъ — господарка громадска, ведена робітничими радами мѣскими, зб стяновища політики суспбльнои дала гарній успѣхи у многихъ мѣстахъ Франціи. Розумѣе ся, що успѣхи ті у великбй мѣрѣ зависимій вдъ интеліґенціи членбвъ рады.

НОВИНКИ.

— **Адміністрація наша** просить при змѣнѣ мѣсяця о вдновленє передплаты и вырбвнанє залеглостей въ означенбмъ речинци.

— **Рускій Институтъ для дѣвчатъ въ Перемышли** розвивае ся прегарно въ кождбмъ зглядѣ. На сей новый шкбльный рбкъ принято до Института 120 дѣвчатъ, а ще значному числу прийшлось вдмовити принятя на сей рбкъ за-для недостачи мѣсця. Придано такожъ III. клясу до тепершнои IV.—VIII. На комнаты до науки вынаймлено напротивъ Института, по другбмъ боцѣ улицѣ, два домы. Черезъ добудову нового крыла коштомъ 60 тысячь, котре доведено вже до третього поверха повмбсть будынку що-найменше подвоить ся, такъ що Институтъ помѣстить вдъ слѣдуючого шкбльного року выгбдно 150 дѣвчатъ. Въ новбмъ крылѣ буде саля гімнастична, купелѣ и иншій выгоды. — Выдѣлови Института належить ся справдѣ признане за его ревній невтомимій заходы около розцвѣту и розширеня сеи такъ хосенноі и важноі институції.

— **Пригадуємо**, що пбсля розписаного конкурсу рускои Бурсы ремѣснично-промыслової у Львовѣ, умѣщено вчера въ „Дѣлѣ“ послѣдный речинець до вношеня подань на пять мѣсяць есть 14. вересня с. р. До поданя треба долучити: 1) метрику на доказъ, що петентъ есть гр.-кат. обряду и скбнчивъ 14 лѣтъ житя, 2) свѣдоцтво скбнченя народноі школы, 3) свѣдоцтво моральности, 4) заяву, до якого ремесла або промыслу хоче вступити и 5) якимъ даткомъ схотять причинити ся родичѣ чи опѣкуны до покрытя коштбвъ удержаня и образованя ученика.

— **Зъ Бережанъ пишуть намъ**: Нашъ „Боянъ“ а взагалѣ мѣсцевій рускій товариства пострадали черезъ перенесене учителѣвъ пп. Б. Лепкого до Кракова, И. Бѣлика до Коломыѣ а Л. Ремезы до Сокаля вызначній роботящій силы и щирыхъ сынбвъ Руси; натомѣсть прибутку выдніѣйшого на-разѣ нема. Коли взяти на увагу неохоту зб стороны деякихъ Русинбвъ на высшихъ становискахъ до дѣла народного, то утрата перенесеныхъ дасть ся вдчути льокально не абы якъ, а ихъ сила товариска не такъ скоро дасть ся заступити. Тожъ и сердечно а любо попращано вдходячихъ на призначеній становиска. На вечерку устроєнбмъ въ нихъ честь щиро и дружно пращано опускаючихъ нашъ гбродъ, а промовы и бесѣды д-ра Чайковского, о. шамбеляна Соневицкого и купця Шкирпана дали погляднный доказъ поважаня и любови, якою загально тѣшили ся переселенцѣ межи нами. Ще разъ кличемо до нихъ: Трудѣть ся дальше щиро на нивѣ народній, майте ся гаразд, а не забувайте на насъ тутъ! — На мѣсце п. Лепкого, котрый бувъ управителемъ рускои Бурсы, выбрали зборы о. Садовского за надзирателя, тожъ и ему желаємо гарту до проводу молодежи. Кермуй нею, отче, совѣстно на самостбйныхъ оборонцѣвъ за плаканои Руси, котрбй такъ дуже и много потреба заступникбвъ щиро — прихильныхъ, не боягузбвъ та блягербвъ...

— **Зъ Самбора доносять намъ**: Дня 2 вересня вдбулась передъ тутешнымъ ц. к. судомъ окружнымъ яко трибуналомъ судьѣвъ присяглыхъ карна розправа Томы Красиньского мѣйского асесора въ Стрыю противъ звѣстного Емиля Гогода, редактора Kurjer'a Stryjsk'ого о обиду чести. Голодъ закинувъ п. Красиньскому въ своѣй газетѣ, що яко комісарь торговый въ Стрыю въ роцѣ 1889/900 приснивъ собѣ зъ торговицѣ неправній зыски и тымъ неправнымъ способомъ прийшовъ до ббльшого маетку. По вдчитаню акту обжалованя Голодъ зложивъ слѣдуюче заявленя: „Заявляю симъ, що всѣ закиды мною въ Kurjer'ѣ Stryjsk-бмъ противъ п. Томы Красиньского пбднощній а въ особенности замѣтъ неправильного повненя комісаря торгового въ числѣ зъ 23 жовтня 1898 пбднесеный, полягали на блудній информаціи и яко такій були неправдивій. Переконавшись о тбмъ, симъ рѣшучо вдкликую повышій замѣты, перепрашаю п. Тому Красиньского за прикрбсть ему учинену и обовязую ся на будуще подббныхъ замѣтбвъ противъ него не пбднести. Заявленє се складаю передъ ц. к. судомъ окружнымъ яко трибуналомъ судьѣвъ присяглыхъ въ Самборѣ, обовязуюсь тое-жъ умѣстити въ цѣлбй основѣ и безъ нѣякихъ дальшихъ увагъ въ Kurjer-ѣ Stryjsk-бмъ а рбвночасно уповажняю п. Тому Красиньского до умѣщеня того-жъ зъ моимъ пбднисомъ въ иншихъ часописяхъ, якій на се выбрати признаесть одвѣтнымъ“. — Супротивъ сего заявленя п. Красиньскій взивъ назадъ свое обжалованє.

— **Вдъ Журавна пишуть намъ**: Сими днями опустивъ Журавно адъюнктъ суду повѣтового п. Іосифъ Зборовскій, авансованый на секретаря до Лѣська. Се той, що то пбдчасъ кампанін выборовои въ р. 1897 пбднѣсъ бувъ въ Журавнѣ прапоръ справедливости, голосуючи на рускаго, вже бодай одного, выборця. Исторія звѣстна зъ газетъ, польскихъ и рускихъ — не звѣстно лише ширшому свѣтови, кблько вдтакъ п. Зборовскій вытерпѣвъ за тое, що пбйшовъ противъ волѣ и паролѣ одного „bicza na Rusinów“. Вже и такъ независимбсть пана З—ого въ мысленю и дѣланю не мали щастя подобати ся „biczowi“, а що-жъ доперва прийшлось ему вытерпѣти, коли „bicz“ мавъ за собою ще и рацію псевдо-„народову“! Приходилось здесперувати, якъ бы не чиста совѣсть п. З—ого и не симпатія для него загальна. П. Зборовскій — Полякъ, а у Русинбвъ, такъ у интеліґенціи якъ и у мѣщанъ та селянъ, тѣшивъ ся вбнъ симпатією, кромѣ того, що ради ихъ терпѣвъ, ще и особенно тому, що всѣ и всѣлякій права Русинбвъ — чи то въ урядѣ, чи и внѣ свого уряду — шанувавъ такъ, якъ австрійскій судья шанувати повиненъ. Тожъ коли зъ иніціятивы касина въ Журавнѣ устроєно дня 27 серпня вечеръ прощальный для п. З—ого, явило ся до сердечноі овацін, поббчь тямущихъ Полякбвъ, такожъ и множество Русинбвъ. Овацію розпочали репрезентанты рускаго селянства. Они спроводили п. З—ого, мовь-бы въ тріумфѣ, посередъ довгихъ шпалірбвъ и посередъ окликбвъ „слава!“ на касино и устами передніѣйшихъ зъ помѣжь себе подякували ему за правдиву его справедливбсть и за дружне обходженє зъ ними. Потбмъ стала интеліґенція, польска и руска, прощати Вп. секретаря, высказуючи торжественно тую честь, на яку п. З. заслуживъ собѣ у всѣхъ розважныхъ людей, яко судья и яко горожанинъ. — Дай Боже, щобы п. З. поступивъ якъ найскорше на высшій ще щебель въ врархіи судейскій, зъвбдки бы мбгъ и довѣре у людей до правосудья земского заедно скрѣплять, и на иншій такожъ вдносины въ нашбмъ збѣдженбмъ краю мати вплывъ певнѣйшій!

— **Изъ Станиславова пишуть намъ**: Якъ довѣдуємо ся, интересованій круги польскій загадали справу рускои паралельки въ станиславбвскій гімназіи убити въ способбъ — вправдѣ дуже простый, але грубо незручный. Одинъ изъ родичѣвъ пбдписавшихъ петицію о заведене рускои паралельки, именно п. Володиславъ Крушельницкій, офіціялъ судовый въ Станиславовѣ, запрошеный [яко першій пбдписаный на петиціи] до канцелярін директора гімназіи, выперъ ся пбдпису и заявивъ, мовь-то вбнъ нѣчого не знае. Тымчасомъ рѣчь була така:

П. О., прийшовши до дому п. Крушельницкого зъ петиціею, предложивъ ему ей до пбдпису. А що п. К—ій споживавъ тогдѣ обѣдъ, то сказавъ до сына: „Пбдпиши тамъ мене!“ П. О. звернувъ увагу п. К—ого, що лучше бы було, щобы самъ пбдписавъ, але п. К—ій вдповѣвъ: „Та най вбнъ пбдпише.. Пбдпиши, сыну, мене!“ Коли-жъ п. К—ій теперь выпирае ся пбдпису и каже, що о нѣчбмъ не знавъ, то се далось бы выяснити хиба незвычайнымъ напоромъ на него, терорызмомъ зъ якоись стороны. Але-жъ кромѣ пбдпису п. К—ого есть ще 29! [хочь потрѣбно всего 25]. А нѣчого не чувати, щобы ще кого запытувано, сли вже конче треба „слѣдства“ що до пбдписбвъ... Панове! въ той способъ не полагоджуе ся такои важноі и жизненноі справы! То не цюцюбабка — то справа поважна и поважно треба ей трактувати! — *Одинъ за родичѣвъ.*

— **Руске касино въ Дрогобичи** устроює дня 21 с. м. т. е. въ четверъ въ комнатахъ власныхъ и „Клюбу товариского“ вечерницѣ зъ танцями. Хто бы не одержавъ запрошеня, зволить вднести ся въ тбмъ дѣлѣ до п. Кузика, предсѣдателя „Рускаго касина“.

— **Дорого насъ коштують** не лишь вбйны, але самій вправы до неи. И такъ въ околици Станиславова вдбували ся на днахъ вправы въ стрѣляню артилєрія, въ котрбй брало участь 150 гарматъ. Острій набоѣ до нихъ коштували 15.000 зр. за дѣры пороблені кулями плачено по 3 кр. на поли, а по 5 кр. на сѣножати.

— **Бувшій надвбрняньскій староста** п. Галецкій надбславъ до Kurjer'a lwowsk,ого спростоване, що вбнъ не спенсіонованый, а тблько „на вбдпустцѣ“, та що фіякры не запбзвали его. — Отже теперь є два старосты „на вбдпустцѣ“: п. Галецкій и гр. Дѣдушицкій зъ Березова, а невдовзѣ кажуть, пбйде „на вбдпустку“ и третій — гр. Старженьскій зъ Подгуржа.

— **Засуджена на арештъ домашный.** У Вѣдни лучивъ ся такій случай, засудженя на арештъ домашный. Жѣнка челядника фризіерского була обжалована за крадѣжь пары черевичкбвъ дѣточихъ въ склепѣ. Обжалована плачучи пояснила судіи, що мае семеро дѣтей и тяжко ѣй заробити на нихъ удержане. Наймолодше ходило безъ черевикбвъ, а она мала всего 75 кр. Купець хотѣвъ ббльше, а она згрыжена впала въ таке роздразнене, що пбрвала чоббтки и доперва на улици прийшла до свѣдомости, що допустила ся крадежи. — Судья, увзглядняючи обставины, якъ и ствердженый фактъ, що обжалована вела доси житє безнаганне, засудивъ ей на двѣ добы арешту домашного, бо на случай засудженя на арештъ судовый не було бы кому збстати зъ дѣтьми и тй лишили бы ся безъ опѣки.

Господарство промыслъ и торговля.

Ц. к. дирекція зелѣзницъ державныхъ оповѣщуе:

Въ наслѣдокъ хибного уставленя зворотницѣ вбткнувъ ся сеи ночи ѣдучій зб Львова повздъ особовый ч. 13. на стацін въ Плуговѣ зъ повздомъ товаровымъ ч. 262. — Зъ подорожныхъ анѣ зб служби зелѣзничои нѣкого не ушкодило, лише машины обохъ повздбвъ дбзнали такъ незначного нарушеня, що були здбній до дальшои служби.

Послѣдній вѣсти.

Пбсля нинѣшнихъ вѣстій зъ Вѣдня, цѣсарь возьме присягу вдъ митрополита Куиловского и епископа Шептицкого во второкъ 12-ого с. м., а опбсля прайме обохъ владикъ не окрембй авдіенціи.

Телеґрамы „Дѣла“.

Вѣдень 9 вересня. Вчера вечеромъ отворено загально-австрійске промыслове вѣче, на котре прибуло до 1500 делеґатбвъ, а мѣжь ними 800 зъ усѣхъ коронныхъ краѣвъ. На вѣче прибули такожъ представитель міністерства торговлѣ и справъ внутрѣшныхъ. Зббраныхъ привитавъ бурмістръ д-ръ Люстеръ. — Директоромъ канцелярії парляменту именованый радникъ суду краевого Баверъ-Барберъ.

Теплицѣ 9 вересня. Вчера вдбула ся тутъ демонстрація противъ правительства. Ббльше якъ 15.000 особъ урядило похбдъ черезъ мѣсто. Забурень не було.

Лондонъ 9 вересня. Зъ Іоганнесбурґа доносять до Таймса, що тамъ стратили всяку надѣю мирного полагодженя теперѣшноі кризы. Вчера вдбула ся въ Лондонѣ повтретягодинна міністеріяльна рада. Говорять, що ей результатомъ є выслане дуже енергічноі депешѣ до Трансвалю. До полудневои Африки мае вдбйти 10.000 вбйска.

тбмъ, що члены партіи соціально-демократичнои ex officio голосують противъ кождого буджету, якій бы вбнъ тамъ не бувъ, выходячи въ тои засады, що до правительства при нинѣшнбмъ ладѣ суспбльности они не можуть мати довѣря. Въ наслѣдокъ того видимо по сторонѣ соціяльныхъ демократбвъ головно критику и негацію. Они не хотять ити зъ демократичными елементами разомъ, взагалѣ не люблять лучити ся зъ „буржуазійными“ елементами, стоять осторонь вдъ всѣхъ. А сли лучить ся выимка, — якъ теперь у Франціи, де два соціялісты стали міністрами, — то се стрѣчае ся зъ неприхильнымъ принятемъ „правовѣрныхъ“, якъ то стало ся теперь зъ Либкнехтомъ.

Отже Бернштайнъ є противнои гадки. Вбнъ оцѣнюе дуже критично силы своеи партіи, а будучи противникомъ та не вѣрячи въ можливбсть диктатуры пролетаріяту, бажае собѣ вытворенія правдивои демократіи и хоче, щобы въ тбмъ взяла участь соціяльна демократія, не лякаючись демократичныхъ, хоть „буржуазныхъ“ елементбвъ. А тогдѣ буде могла соціяльна демократія сповнити свою задачу, що лежить въ приготованю такихъ вбдносинъ и передусловинъ, що умож ливили бы и забезпечали своббдный вдбъ конвульсійныхъ выбухбвъ перехбдъ нинѣшнои формы суспбльнои у высшу. Зъ тои свѣдомости, що они піонірами высшои культуры, черпають приклонники сеи партіи одушевленє и огонь, и тутъ лежить ихъ моральне управненє до выявленя суспбльности. Диктатура клясова належить до низшого степеня культуры, є регресомъ, політичнымъ атавізмомъ.

Бернштайнъ оцѣнюе остро загальній напады на „буржуазію“, вбнъ вказуе на то, що є ще великій решткы феодалізму, якій треба усунути зъ дороги, а впрочбмъ соціяльна демократія не хоче нищити сеи суспбльности, а радше працюе надъ тымъ, щобы робітника вынести зб становища пролетаря до становища горожанина.

Такъ само остро оцѣнюе вбнъ напады на ліберализмъ, хоть самъ дуже критично дивить ся на ліберальній партіи. Лібералізмъ яко всесвѣтовый рухъ — се попередникъ и духовый батько соціялізму, якъ то впрочбмъ показуе ся практично при кождбмъ принципіяльнбмъ становищи, супротивъ котрого мае соціяльна демократія занятн становище. Отже не выступати противъ тыхъ клясъ, але треба зъ ними лучити ся. Треба ихъ переконати, що соціяльна демократія не стремить до насильства и революціи, що она хоче до своеи меты дбйти легальными средствами, а не маючи противника власне въ тыхъ демократичныхъ партіяхъ, мала бы о много лекшу задачу. А задача та досыть тяжка, бо переведене засадъ демократіи не є такъ легке. Стоить тутъ справа автономіи и централізацін, признаня правъ громадамъ и центральній репрезентаціи, доси не рѣшена и не розязана, а поступати въ рѣшеню тои справы треба дуже оглядно, бо тутъ дуже часто противлять ся собѣ интересы загалу супротивъ интересбвъ поодинокои громады.

Свои домагання въ тбмъ напрямѣ кбнчить Бернштайнъ словами англійскои часописи „Clarion“: „Выроблене правдивои демократіи — то є найпильнѣйша и найслушнѣйша задача, яка лежить передъ нами. Се лекція, яку намъ дали десять лѣтъ соціялістичноі політичноі борбы. Се наука, яка выплывае зб всѣхъ політичныхъ досвѣдбвъ Заки соціялізмъ буде можливый, мусимо сотворити народъ демократбвъ“.

(Дальше буде.)

Надѣслане.

ЛИПЕЦЬ

въ ресторацію НАФТУЛЫ ТЕПФЕРА, улица Трибунальска ч. 12. дѣмъ власный, можна дѣстати щоденно вже о годинѣ 8-ій рано горячій снѣдання.

ЦѢННИКЪ.

Печена вепрова зъ капустою	15 кр.
Сѣчаний легки	12 „
Фляки	12 „
Нѣжка телача зъ хрѣномъ	10 „
Ковбаска зъ хрѣномъ	5 „
Кавяръ	15 „
Обѣдъ въ абонаментѣ	40 „

Всякій напитки въ найлѣпшихъ родахъ по най умѣренѣйшихъ цѣнахъ; для певности, що походить въ моєи реставрації, даю вѣдбиваючимъ марки. — Найлѣпший вина по найдешевшихъ цѣнахъ. почавши вѣдъ 40 кр. літра.

По театрѣ все свѣжа, въ великій выборъ страв и напитковъ заосмотрена кухня.

79 118—? Зъ высокимъ поважанемъ **НАФТУЛА ТЕПФЕРЪ.**

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

Оптикъ и Механікъ у Львовѣ, площа Ринокъ ч. 1., противъ Банку Гіпотечного на дешевшихъ цѣнахъ посеред площи Гайнцлов.

поручає въ великомъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ: окуляры, цвікеры, лорнеты, бінокле, дальновиды, барометры, термометры, рѣвій ареометры, мікроскопы, лупы, компасы, райсцайґа, тасьмы мѣрничій, піоны, лібелѣ, манометры и т. п.

Уряджене дзвінковъ електричныхъ.

Всякій направки полагоджують ся якъ найскорше и найдешевше. 517

Ц. к. уприв. галицкій акційный Банкъ гіпотечный

Вóддѣлъ депозитовый

принимає вкладки и выплачує задатки на бѣжучій рахунокъ, принимає до перехованя цѣнкій папиры и удѣляє на нихъ задатки.

Окрѣмъ того заведено на взбóръ заграничныхъ институцій такъ званый

Депозита сховковí

(Safe Deposits.)

За оплатою 25 до 35 зр. а. в. рóчно, депозитарь одержує въ сталевóй панцирнóй касѣ сховокъ до выключного ужитку и пóдъ власнымъ ключемъ, де *безпечно а дискретно* можна переховувати свое майно або важній документы.

Въ тóмъ напрямѣ гіпотечный Банкъ поробивъ якъ найдальше йдучій заряджена.

Приписы збдносячій ся до того рода депозитóвъ можна одержати безплатно въ депозитовóмъ вóддѣлѣ. 374 [2]

„Артист.-літературних Новин“

вийшли:

Книжка I. „МОІ ЛИСТИ“ поезиї Д-ра В. Щурата.

„ II. „НОВЕЛІ ЕДГАРА ПО“ переклад з англійского Івана Петрушевича.

Ціна книжки 1 корона, гарно оправної 2 корони. Замовлятя можна у видавця М. ЗАЯЧКІВСКОГО, Львів ул. Педчиньска ч. 1.

Д-ръ Евгеній Олесницкій

АДВОКАТЪ ВЪ СТРЫЮ,

перенѣсъ зъ днемъ 1 вересня с. р. свою канцелярію до власного дому при ул. Трибунальскій въ Стрыю, ведучій по-при будынокъ ц. к. Суду въ напрямѣ до зелѣзницъ. 1—3

Полотна, бѣле столове рушники, хусточки, дрелíхи и т. п. власнй выробы

поручає по цѣнахъ умѣреныхъ

Краєве товариство ткацке „ПРЯХА“ зъ Кросна

Замовлена въ провінціи просимо надсылати до Кросна.

Почта, телеґрафъ и стація зелѣзницѣ въ мѣсци. — Пробки и цѣнники присылаємо на жадане даромъ и оплатно.

Заразомъ остерѣгаємо, що репрезентантомъ нашои фірмы, подорожуючимъ по Галичинѣ и Буковинѣ, а п. А. ЛЬОХЕРЪ, а иншихъ агентóвъ анѣ похатникóвъ не высылаємо. 2 32—52

Змѣна льокалю.

Магазинъ ювілерскій пóдъ фірмою

Кароль Фелькеръ (Völker) и Сынъ

перенесеный зъ площѣ Марійскон

на улицю Кароля Людвика число 3.

[Палата Галицкого Товариства кредитового земского].

294 3—10

Артистично-ретовичне ЗАВЕДЕНЄ А. ЗІ́МАНА

у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 14.

доставляє и выконує якъ найдешевше и найстараннѣйше.

ДРУКАРНЯ зъ каучуковыми черешками для кождого легко надаючи ся, почавши вѣдъ 1 зр. и высше. Стампіле металеві и каучукові, гербы, монограмы, стампільні марки, станцы, таблицѣ литій и ґравіровани и проче.

Замовлена зъ провінціи полагоджують ся вѣдворотною почтою. 221 29—52

НОВОСТИ!

Промыслу краєвого

на

Сезонъ теперѣшный

якъ:

Сукна — Коцы
Дерги — Бурки
Гавельоки — Гуньки
Сердаки — Портіэры
Макаты — Килимы
Барханы — Полотна
Бѣле столове
Рушники — Гаеты
Краваты — Рѣзьбы
Кошѣ — Мебле
Майолки и т. п.

поручають въ найбóльшóмъ выборѣ по цѣнахъ фабричныхъ

Базары краєвій

краєвого Звязку Промыслового у Львовѣ, ул. Третього Мая 5.

Въ Краковѣ, Рынокъ. — Въ Перемышли улица Мицкевича — Въ Тернополи ул. Панъска. — Въ Станиславовѣ ул Казимирóвска. — Въ Новóмъ Санчи ул. Краковска 7.

Приймає ся замовлена на

Готовй одяги мужескй Мундурки шкóльній

(затверджені ухвалою ц. к. Краєвои Рады Шкóльнои)

Гавельоки Сокóльскій

(затверджені ухвалою Звязку Товариств Сокóльныхъ)

! Пóдпирайме промыслъ краєвый !

834 2—4

Пошукую инструктора академика,

котрый пóднявъ бы въ ученикомъ въ II. гімназ. клясою зробити за рóкъ вступный испытъ до V гімназ. класы. Зголошеня приймаю заразъ — П. Криницкій, гр. к. парохъ въ Голыни, почта Калушъ.

886 3—3

Укóнченый гімназіястъ

глядає канцелярійного занятя або якого иншого за малою вынагородою заразъ. Ласкавй зголошеня просить надсылати до Адміністрациі „Дѣла“ пóдъ: „А. Г.“ 338 2—3

Пошукую учительки

для одної ученицї з VI класи і одної з V-ої з наукою гри на фортепіяні для одної. — Н. Волошинський, гр. к. парох в Далешеві п. Городенка.

341 2—3

Студент II. року філософії

пошукує лекцій у Львовѣ. Ближшій вѣдомости подасть: Хомикъ, „Просвѣта“ Рынокъ ч. 10. 335 3—3

Пошукує ся

панночки Русинки удібненої до удїлювання науки з IV. класи шкіл народних для одної дівчинки. Пожадане було би також знане гри на фортепіяні, однакож доконче не вимагає ся. Зголошеня надсилати прошу: о. Володимир Озаркевич, парох в Сільци, почта Бзуиль.

307 7—?

4¾ кіло кавы

netto безъ оплаты порта за послѣплатою або за передплатою, гарант. найлѣпшій товаръ.

Африка Мокка, перл.	зр.	3·55
Святосъ знамен.	„	3·50
Сальвадоръ, зелена знамен.	„	3·95
Цейлонъ синаво-зол. знам.	„	5·25
Золота Ява жовтава, знам.	„	5·10
Перлова знаменита	„	5·10
Араб-Мокка найзнам., аром.	„	5·35

Цѣнникъ и тарифа цлова gratis.

Ettlinger et Co. Hamburg.

Казки БРЯНЧАНІНОВА

Переклав з роснйскої на нашу мову *Любомір Селянський.*

Ціна 15 кр.

Львів, 1899 р. Видало Р. Тов. Педагогічне.

Голляндско-Американьска лінія

вносимы пароходами разъ або два на тыждень

зъ Роттердаму до Ню-Іорку

Бюро для каютъ: Wien, I. Kolowratring 10.

Бюро для покладу: Wien, IV. Weyringergasse 7 A.

I. каюта.	II. каюта.	6
1 апр. до 31 октовр. м. 290—400*)	1 авг. до 15 октобр. марокъ	200
1 новемб. до 31 марта м. 230—320	16 октоб. до 31 юлія марокъ	180

*) Цѣлы домашнимъ и волячкимъ каютамъ якъ и цѣла скорость и елегантія шпрокада.

ПЕРША и НАЙБÓЛЬША Молочарня Замарстиновска МИХАИЛА ДОМАРАДСКОГО

Замарстинóвъ ч. 152.

Маючи щоденно кóлька тысячь літрóвъ найлучшого молока зъ першорядныхъ фóльваркóвъ, завѣдомляю Вповажнены Публіку львóвску, Институты выховуючій, якъ также властителѣвъ крамниць, що вóдставляю до домóвъ два разы денно безъ найменшого вынагородженя всякій набѣлъ [почавши вѣдъ одного літра молока або кватирки сметанки] по можливо найдешевшихъ цѣнахъ, а именно: 831

свѣже молоко 1 літръ по	10 кр.
збиране молоко 1 літръ по	4 кр.
сметанка Нр. 1. 1 літръ по	32 кр.
сметанка Нр. 2. 1 літръ по	24 кр.
сметанка пѣнкова 1 літръ по	80 кр.
масло кухонне 1 кільо	1 зр.
масло десерове 1 кільо	1·20 зр.

ДРÓТЪ

вóльчастый цинковый до огороженъ по зр. 4 за 100 метрóвъ вразъ зъ клюбками до утриманя. Сѣтка дротина дякирована до паслоны вóконъ по 1 зр. за метеръ квадратовый

поручає ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ торговля зелѣзна у Львовѣ. площа Капітульна ч. 1 напротивъ катедры

ПАСАЖЬ ГАВСМАНА

І. ЛЬВÓВСКЕ

Photo-Plasticon

(46 разóвъ премѣоване.)

Въ сѣмъ тыждни є до побаченя:

Мальовнича подорожь до Пригóря пóвнóчного.

Вступъ 10 кр. 59

МОЛИТВЕНИК ДЛЯ ДІТЕЙ

виданий

коштом руского тов. педагогічного

В полотняній оправі з золоченим хрестом 20 кр. В паперовій окладці 15 кр.

Продає ся в книгарни Наук. тов. ім. Шевченка, Львів, ул Чарнецкого ч. 26.

Повѣдомляю

Уклóбно моихъ Р. Т. Вóдбирателѣвъ, що

Бюро замовлень и фабрику тутокъ египетскихъ

„ПРІМУСЪ“

перенѣсъ я

зъ улицѣ Малецкого на улицю

Мицкевича ч. 2.

рóгъ площѣ Смольки у Львовѣ.

Теперь выраблюю и поручаю тутки:

„Прімусъ“ египетскій нетовщений

„Прімусъ“ спеціально французкій „бѣлй Abadie“.

„Прімусъ“ спеціальній французскій жовтй „Mais Abadie“

Выробъ загально признаный за найлѣпшій набути можна у всѣхъ трафікахъ и гуртомъ у фабрицѣ: Львóвъ ул. Мицкевича 2.

Зъ повнымъ поважанемъ

К. ПРІМУСЪ.

383 3—3

1/1 натуральной величины

Оріґінальній англійскій бритвы зъ найпершои діямантовои стали, досконалѣ, вглубленo шлюфований, вмостренй, готовй до ужитку. Цѣна зъ etui ¾ вглубленo шлюфована зр. 1.50 а 1/1 вглубленo шлюфованій зр. 1·80, порто 20 кр.

Бритвы безпеченства изъ здѣймаючимъ ся патентованымъ охоронимъ гребенемъ. Покалѣченє лица пóдчасъ голеня такожъ у недосвѣдныхъ цѣнкомъ выключене. Безъ охоронного гребеня надає ся до ужитку яко звычайна бритва. Вóстре найделікатнѣйше 1/1 вглубленe вышлюфованe. Цѣна зъ etui 2·50 зр.

Практичный дарунокъ Рóздвяный!

Ручить за кожду штуку. Коли не до вподобы звертає ся грошѣ. Высылка за послѣплатою, або за попередною заплатою.

Вытягъ изъ многихъ годлокъ зъ 23/10 1898.

Прошу прислати ще 5 орíг. англійскихъ бритвъ зъ діямантовои стали; попередно прислаными я вповнѣ вдоволеный. Людвикъ Загрàдникъ парохъ въ Кунѣ вичахъ.

2 англ. бритвы одер жавъ; дуже добрй. Въ интересѣ пра ы поручаю Вашу фірму найсовѣст йше. Теофиль Глушкевичъ пар , въ Малновѣ.

Подóбно пишуть Всч. Отцѣ:

Левъ Шанковскій, деканъ стрыйскій.

І. Юрчакевичъ, парохъ Святковои.

О. Полянъскій, парохъ Юровецъ.

Кипр. Дурбакъ, парохъ Ладичина и много иншихъ особъ зъ рóзныхъ круговъ.

Патентований прилады до ѣды.

Англійска марка „Sheffield“. Prima якóсть зъ колодками зъ рога, або кости, вóстра шлюфований. Вóстра не выпадають анѣ не розхвстуються навѣть въ кипятку. Тузинъ одной пары (12 ножѣвъ и 12 видокъ) 6 зр. Також продає ся по ½ тузина пары. D. 54 45—?

Фабричный складъ

Sheffield-скихъ Англія бритвъ

HEINRICH LADEN

Wien VIII, Feldgasse 10.

Вóдъ року 1868

БЕРҐЕРА ЛѢЧНИЧЕ

МЫЛО СМОЛЯНЕ

выпробоване на клінікахъ и многими практичными лѣкарями уживає ся не лише въ Австро-Угорщинѣ, але также и въ Нѣмеччинѣ, Франціи, Россіи, на пóвостровѣ Балканьскóмъ, въ Швайцаріи и т. д. на недуги шкóрни, особливо противъ

Выкидóвъ шкóрныхъ рóзного рода

въ найлѣпшимъ успѣхомъ. Дѣланє Бергерового мыла смолного яко гіґієничного средства до усуненя порплéвъ, до чищеня и десинфекціи шкóры есть рóвножъ загально признане. Бергера мыло смолне мае 40% смолы деревной и рóзнить ся значно вóдъ всѣхъ иншихъ родóвъ мыла смолного въ торговли. — За-для охороны передъ фальшованемъ треба жадати выразно Бергера мыла смолного и уважати на пóбочь помѣщеный знакъ охоронный.

Въ упертыхъ недугахъ шкóрныхъ уживає ся замѣсть мыла смолного усѣпшно

Бергера лѣчничого мыла смоляно-сѣрчаного.

Яко дагдиѣйше мыло смоляне до усуненя всякои

нечистоты шкóры

на выкиды шкóрй и на головѣ у дѣтей, также яко незрóвнане мыло до мытя и купелѣвъ для щоденного ужитку служить, обóймаюче 35% ґліцерины и пахуче

Бергера ґліцеринове мыло смолне.

Цѣна штуки кождого рода 35 кр. вразъ зъ приписомъ уживана.

Зъ иншихъ родóвъ мыла Бергера поручає ся слѣдуючій заслугуючій на увагу: **Мыло бензоове** для нѣжности шкóры; **мыло бораксове** противъ прищéвъ; **мыло карболеве** до выгладжена шкóры и знакóвъ по вóспѣ и яко мыло десінфекційне; **Бергера мыло до купели** въ смерековыхъ шпильокъ и таке-жъ **мыло тоалетове, Бергера мыло для дѣтей, для маленькихъ дѣтей (25 кр.).**

Бергера мыло петросульфольне

противъ вишневого лица, вишневого носа, высыпокъ и свербякóвъ на шкóрѣ; мыло на весняни дуже успѣшне; мыло сѣрчане молочне на нечисте лице; мыло таніновe на почесне и выпадъ волося.

Бергера зубна паста въ тубахъ

найлучше средство до чищеня зубóвъ Нр. 1 на нормальній зубы, Нр. 2 для курцѣвъ. Цѣна 30 кр. Що до прочихъ мылъ Бергера вóдсылаємо до приписовъ ужитя. Жадати все Бергера мыла, бо є много безуспѣшныхъ наслѣдувань.

Мѣсця продажи для Львова въ аптиках: пп.: І. Байзера, Г. Блюменфельда, К. Миколяша, З. Рукера, К. Склепиньского, Вишорского, д-ра Зарицкого и фірмах А. Ербара, Гайсіка, Кулика и А. Рапапорта. Дальше въ аптиках въ *Бродах* Кріового, Ляндберґа; въ *Борщові* Ал. Пйотровского; въ *Бережанах* А. Дурста, Л. Наглíка; въ *Бережові* Галимаєв, Ербена; въ *Хыровѣ* Левицкого; въ *Дрогобичи* А. Кшижановского, І. Тобіашека; въ *Ярославі* І. Ангермана, І. Рона; въ *Коломыи* Павловского, Штенцля, Витославского; въ *Каменцю* Пилявского; въ *Перемышли* у всѣхъ 4 аптиках; въ *Рашевѣ* Карпиньского, Прона; въ *Скольмѣ* Леховского; въ *Самборѣ* І. Альсевича и Гердлички наслѣдникóвъ; въ *Станиславовѣ* у всѣхъ трехъ аптиках; дальше въ аптиках въ *Стрыю, Тернополи* и у всѣхъ аптиках бóльшихъ мѣстъ Галичины. 105 19—24

Голландско-Американьска лінія

вносимы пароходами разъ або два на тыждень

зъ Роттердаму до Ню-Іорку

Бюро для каютъ: Wien, I. Kolowratring 10.

Бюро для покладу: Wien, IV. Weyringergasse 7 A.

I. каюта.	II. каюта.	6
1 апр. до 31 октовр. м. 290—400*)	1 авг. до 15 октобр. марокъ	200
1 новемб. до 31 марта м. 230—320	16 октоб. до 31 юлія марокъ	180

*) Цѣлы домашнимъ и волячкимъ каютамъ якъ и цѣла скорость и елегантія шпрокада.

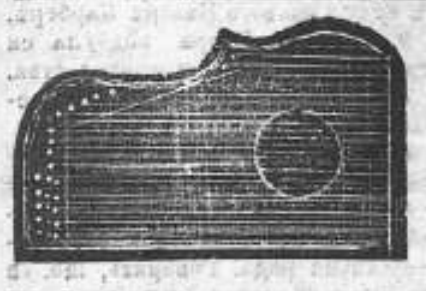

Сензаційна новóсть Ґітарова!

Американьска цитра Ґітарова на котрóй кождый въ протягу 5 мінутъ грати може. Єдино нашій цитры посѣдають апаратъ до строєня, пóсля котрого кождый безъ выимки самъ потрафить строити. Грає ся всякій можливій мельодіи зъ комплетнымъ акомпаняментомъ. Всюда по 16 зр., лишь у мене по 8 зр. и 10 зр. Ноты по 6 кр. и 8 кр.

Поручає фірма **І. КАПРАЛИКЪ У ЛЬВОВѢ.** 19

N. B. Выключна продажъ тóлько просто у фірмы безъ посередництва агентóвъ.

При закупнѣ товарóвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець и одѣчальний редакторъ Иванъ Белей. Папѣръ зъ сабр. Черлянъскихъ. Зъ друкарнѣ Инстытуту Ставропигійского, пóдъ зарядомъ Іосифа Давидовича

Ч. 194. Львовъ, Понедѣлокъ 30 Серпня (11 Вересня) 1899. Рочникъ XX.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских свитъ) о 5-тій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ второкъ, и въ второкъ и пятницю на переміну разомъ съ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне Бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килинського 2; — въ Ярославю: Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11.; Haasenstein & Vogler I. Walfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и надежитость за инсераты платить у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатком

въ Австрії:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пів рóку	9 зр.	на пів року	12 зр.
у Львовѣ:			
на цѣлый рѣкъ	16 зр.	на пів року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пóдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи завертають ся лише на попереднє застереженє. — Реклямациї неопечатаний вóльний вóдъ порта.

Поединоке число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошеня звычай принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вóдъ одного стрóпку инсератовой або ей мѣсце а въ рубрицѣ „Надслане“ по 25 кр. а. в.

Подяки и иншій домесеня приватній числять ся по 15 кр. вóдъ отпишка.

Въ справѣ касъ Райфайзенóвскихъ.

——

Я зачисляю ся до тыхъ людей, котрí всякій нашій неудачѣ на полѣ політичнóмъ и просвѣтнóмъ приписують въ великóй части матеріальнóй нуждѣ нашого люду и взагалѣ невóдрадному економічному положеню Русинóвъ. Не маючи людей матеріально независимыхъ, нема кому за нами постояти и насъ заступати. Тому я вóдъ довшого часу звернувъ свою увагу на справы економічній и ними вóдъ кóлькохъ лѣтъ, поóчь мого занятя урядового, майже выключно займаю ся.

Зъ тои самои причины взявъ ся я зъ великою охотою минувшого року до розслѣдженя орґанізациї и розвою спóлокъ ощадности и позичок системы Райфайзена въ нашихъ краяхъ нашои держáвы. Справу тыхъ спóлокъ пояснивъ я основно въ 22 статяхъ, котрí въ липни и серпни 1898 р. були умѣщеній въ „Дѣлѣ“. Въ тыхъ статяхъ обговоривъ я такожь иншій квестиї, котрí зъ тою справою стоять въ тѣснóй связи, якъ: теперѣшну орґанізацію кредиту селяньского въ нашóмъ краю, панующу у насъ лихву грошеву и збóжеву, лихву при набутю худобы и всякого рода вызыскъ на селѣ, котрí нашихъ селянъ довгій лѣта руйнували и дальше руйнують; — застановливъ ся я такожь въ згаданыхъ статяхъ надъ питанемъ: чи орґанізація кредиту селяньского въ нашóмъ краю є конечно потрѣбна и чи система Райфайзена може мати у насъ услóвя поводженя?

Не буду нынѣ того всего повтаряти, а интересованыхъ вóдсылаю до згаданыхъ моихъ статей. Пригадую лише Вп. читателямъ, що я на основѣ моихъ студій и знань вóдносинъ кредитовыхъ въ нашóмъ краю прийшовъ до пересвѣдченя, що орґанізація дешевого и догóдного кредиту селяньского — особливо у всхóднóй части краю — не була до теперь користно переведена, а всякí въ тóй цѣли позакладанí банки селяньскій и иншій институциї кредитовій не тóлько не зарадили тóй потребѣ, але противно — нашихъ селянъ зруйнували, н. пр. банкъ рустикальный и т. п. Сподѣвано ся, що заснованій численно касы громадскій зарадять тóй потребѣ, але они такожь не вóдповѣли своѣй задачи, якъ се загально вѣдомо. Длятого панує у насъ до нынѣ на селѣ всякого рода лихва, котра є одною зъ многихъ причинъ матеріяльного упадку нашого селяньства. Зъ того ясно выплыває, що *орґанізація дешевого и догóдного кредиту селяньского є въ нашóмъ краю наглячою и конечною потребою.*

На основѣ моихъ студій и досвѣдóвъ, якí я збóравъ на мѣсци въ нашихъ краяхъ, прийшовъ я до дальшого пересвѣдченя, що *касы або спóлки ощадности и позичок системы Райфайзена можуть мати у насъ услóвя поводженя, при ихъ помочи буде можна достáточити селянамъ дешевого и догóдного кредиту, и длятого Русины повинній всякими средствами пóдпирати заснованє тыхъ спóлокъ.*

Сí мои погляды подѣливъ въ цѣлости найперше Выдѣлъ краєвый а вóдтакъ Соймъ котрый дотычній предложеня Выдѣлу краєвого на послѣднóй сесіи соймовóй ухваливъ, а заразомъ признавъ потрѣбнí фóнды для веденя тои справы въ житє. Есть то пóсля моєи гадки одна зъ найважнѣйшихъ справъ, яку нашъ Соймъ вóдъ часу свого истновання порѣшивъ для селяньства, а вóдъ успѣшного ей переведеня залежить лучша доля и лучша будучность нашихъ селянъ хлѣборóбóвъ. Однакъ се не залежить тóлько вóдъ доброи волѣ и охоты Сойму та Выдѣлу краєвого, але въ далеко бóльшóй мѣрѣ вóдъ спóвдѣланя цѣлои суспóльности, до котрои о помóчь въ тóмъ взглядѣ и въ нимъ добра нашого люду отсамъ вóдзываю ся.

Зъ жалемъ мушу сконстатувати, що тая справа до теперь не заинтересовала ширшій круги нашихъ патріотóвъ и провóдникóвъ народныхъ въ такóй мѣрѣ, на яку она заслугує, але маю надѣю въ Бозѣ, що вóдъ теперь буде инакше!

——

Выдѣлъ краєвый, приступаючи до выконаня ухвалъ соймовыхъ, занменувавъ вóдъ 1-ого липня с. р. д-ра Ф. Стеффчика начальникомъ бюра центрального для спóлокъ ощадности и позичок при Выдѣлѣ краєвóмъ. Есть то мужь обзнакомленый докладно зъ вóдносинами нашого краю взагалѣ, а зъ потребами нашого селяньства зъ окрема, а що найважнѣйше — огрѣтый якъ найлѣпшою волею, охотою и зичливостію для меншого брата, и є всяка певність, що вóнъ зможе тую институцію въ користь нашихъ селянъ якъ найлѣпше покермувати.

Робота приготовляюча и орґанізаціна знаходить ся въ повнóмъ ходѣ. Потрѣбнí инструкциї и друки въ обохъ языкахъ краєвыхъ уже готовій або невдовзѣ будуть выкóнченí и всѣмъ урядамъ парохіяльнымъ и зарядамъ шкóльнымъ даромъ розсíлають ся. Кому бы залежало на поспѣху, може тыхъ инструкцій и друкóвъ зажадати окремо вóдъ Выдѣлу краєвого.

На сéмъ мѣсци — навѣть на основѣ даного менѣ уповажненя — можу прилюдно заявити, що пóсля интенциї Выдѣлу краєвого при заснованю и адміністрованю спóлокъ ощадности и позичок маю бути выключена всяка політика, отже руськí громадяне можуть и повинні заводити въ тыхъ спóлкахъ руске урядованє; сего нѣхто зборонити имъ не може, а коли-бы знайшли ся непокликаній одни нещо и робили въ тóмъ взглядѣ рускимъ громадамъ якí перешкоды, громадяне не мають ихъ слухати, а противно — мають собѣ поступити пóсля своєи волѣ и свого бажаня. Тои формальнои справы повинна руска интеліґенція допильнувати и не спускати ся на якихсь писарéвъ або нашихъ противникóвъ, котрымъ руске слово и письмо немиле, щобы вóдтакъ не було за пóзно. Всѣ руськí громады повинні жадати рускихъ инструкциї и рускихъ друкóвъ, котрí въ обохъ краєвыхъ языкахъ є выготовленí, абы вóдтакъ на соромъ Русинамъ руськí инструкциї и друки не показали ся злишными.

Хочь вóдносины кредитовій въ захóднóй части краю є безъ порóвнання лѣпшій якъ на всходѣ, мимо того выплынуло вже до Выдѣлу краєвого зъ тамтои стороны далеко бóльше зголошень о заснованє тыхъ спóлокъ, якъ зъ части рускои. Се я мушу зъ жалемъ сконстатувати, але заразомъ потѣшаю ся тымъ, що вóдъ теперь наступить звороть до лѣпшого и що Русины сповнять свóй обовязокъ, чого собѣ вóдъ серця бажаю.

У Львовѣ 10. вересня 1899.

Д-р А. Савчакъ.

——

Прим. Редакціи. Зайвымъ и казати, що мы повнѣ солідаризуємо ся зъ покликомъ Вп. д ра Савчака и — якъ недавно у вступнóй статьѣ въ справѣ касъ Райфайзена, такъ и при сéй нагодѣ кличемо до Русинóвъ: Кóрыстайте зъ фондóвъ краєвыхъ, ухваленыхъ соймомъ! Вы, тямущí Русины, провóдники народу по селахъ и мѣсточкахъ, берѣть инiціятиву до заведженя тыхъ касъ, поучайте и наклоняйте народъ до дѣла для власного ег добра! Бо инакше всѣ грошѣ зъ фонду краєвого, призначеній соймомъ, заберуть мазуры... Розумѣє ся, дѣловодство касъ въ рускихъ громадахъ повинно бути руске и ганьба впала бы на таку громаду руску, котра бы знехтувала рóдный языкъ, хотяй мае повну волю уживати въ урядованю языка рускаго!

Галичане а кіѣвскій зъѣздъ.

Въ ч. 171. „Галичанина“ зъ д. 1 (13) серпня с. р. читали мы дуже дотепно (?) написаный фейлетонъ зъ нагоды XI. археольóґічного зъѣзду въ Кіѣвѣ. „Русскіе ученые археологи“ — сказано тамъ було — вóдкрыли мѣжь галицкими Русинами цѣлый рядъ ученыхъ археольóґóвъ и запросили ихъ на зъѣздъ. Заклопоталась тымъ ученй галицкй археольóґи, — бо зъ чимъ они, що нѣ писати нѣ читати не знають, показались бы на зъѣздѣ? Зъ чимъ могли бы показати ся тамъ тí ученí, що громадять ся около друкарнѣ Товариства им. Шевченка? Щó нового могли бы они сказати збóраному тамъ ученому свѣтови? Щó спóльного зъ археольóґіею мае пр. самъ найвысшій стовпъ Товариства им. Шевченка, поетъ-реалістъ и фантастъ-політикъ, историкъ-дилетантъ и любитель-фолькльористъ — самъ великій Иванъ Франко? Зъ чимъ выступивъ бы тамъ той, зъ чимъ сей, зъ чимъ тамтой? Очевидно, що нѣ зъ чимъ. Отже якъ тутъ выйти зъ сего клопоту, щобы и вовкъ бувъ сытый и коза цѣла? Знаючи напередъ, що по руски читати имъ не позволять, зажадали они, щобы на засѣданя зъѣзду допущено „галицко-русское нарѣчіе“. „Конечно, это дерзкое условіе осталось безъ послѣдствій“; публичнí засѣданя ученого зъѣзду — се-жъ не „какая-нибудь сходка карпатскихъ пастуховъ“! Ну, и демонстрація удалась „блистательно“; а при тóмъ галицкí ученí и зберегли репутацію ученыхъ и не потребували бути на зъѣздѣ.

Оттакъ правивъ дотепный фелетоністъ „Галичанина“.

Не правда-жь, якъ „ловко“ выкрутились „наши ученые земляки, группирующіеся около типографіи Товарищества имени Шевченка“? Ото вамъ „хитрí малороссы“!

Але на диво наше читаємо опóсля въ россійскихъ таки часописяхъ темы рефератóвъ зъ котрыми „наши ученые земляки“ зголосили ся на 5-тум Dass das Schicksal der neuen Seelsorger gegen vorhin und des Clerus der alten Erziehung*) durch die besagte Congrua um gar Vieles gebessert worden ist.

ad 6-tum Dass wenn der Pfarrer 200 fl. und der Cooperator 130 fl. haben wird: er, nachdem derselbe gemeiniglich um die Hälfte besser, als ein Seelsorger vom alten Clerus stehen wird, nicht so viel, wie dieser, Ursach hat seiner Nahrung halber seine Pflichten zu vernachlässigen.

ad 7-mum Dass nicht sowohl wegen der Armuth, als wegen geringerer Fähigkeit die ruthenisch erzogenen so viel, als die lateinich studirenden, nicht leisten werden können, weil sie das Consistorium minder fähig zu sein findet, da es dieselben in der Regel zu Cooperatoren verwenden will, wo ihr Los noch schlechter sein würde, denn in diesem Falle hätten sie nach der für die Zöglinge der lateinischen Lehrart bestimmten Cooperators-Besoldung nur 150 fl., wohingegen sie, weil man diesorts gegen ihre Anstellung zu Pfarrern überhaupt genommen nichts einzuwenden hat, nach der verminderten Pfarrcongrua um 50 fl. mehr haben können.

ad 8-um Dass diejenigen, welche den grösseren Theil der Studien auf eigene Kosten absolvirt haben, meistens solche sind, welche aus der von den Lehrern in vorigen Jahren gehabten Konnivirung zur Hintergehung der Vorschrift ohne vorherige Besuchung de 4 Normal-Schulclassen in die ruthenische Philosophie gegangen sind, um sodann wegen des Vortheils sich kürzer unterhalten zu dürfen, in das General-Seminarium aufgenommen zu werden, und zum Theil sind es auch solche, welche die Seminariums-Disciplin hassen und andere, die aus Mangel des Platzes oder wegen des anderen Individuen gebührenden Vorzugs nicht aufgenommen werden konnten, alle aber, die sich selbst zu unterhalten im Stand waren, weil sie es thaten, und solche haben ohnehin auf die unentgeltliche Aufnehmung keinen Anspruch. Bis jemand zur lateinischen Lehrart in das Seminarium aufgenommen werden kann, muss nicht mancher, sondern jeder noch länger auf eigene Kosten studiren, und wenn dieses in Betrachtung kommen soll, so würden die Seelsorger vom lateinischen Studium noch wohl mit mehrerem Recht eine grössere Kongrua verlangen können, wie jene eine gleiche fordern.

Ad 9-um Dass die Mühe, die Vorlesungen der Lehrer nachzuschreiben, was doch nicht durchgehends geschieht, weil bereits die Moralphilosophie und die Kirchengeschichte des Dannemaier*) übersetzt ist, nicht für wichtig genung angesehen werden kann, um den Ausschlag der Sache zu geben, übrigens ist gleich bei Einführung der ruthenischen Lehranstalt durch ein gedrucktes Kreisschreiben vom 22 März 787. kundgemacht worden, dass die ruthenisch studirenden Alumnen des General-Seminariums von den Consistorial- Capitular- und Decahnts würden, zugleich aber von besseren Curatpfründen entfernt werden, weshalb auch letzteres die Folge zu erken-

*) Для студентóвъ фільософіи д-ръ Петро Льоді, дѣйстный професоръ фільософіи, переложивъ фільософічне дѣло д-ра Баумайстра, а знóвъ для студентóвъ богословія переклавъ дѣйстный професоръ церковнои исторіи Теодоръ Захарієсевичъ Исторію церковну Даненмаєра.

2)

Причинокъ до исторіи рускихъ выкладóвъ въ львóвскóмъ университетѣ въ XVIII. столѣтю.

(Докóнченє.)

Въ слѣдъ за наведенымъ жалóстнымъ письмомъ, яке „алюмны въ рускóмъ языцѣ слухаючій богословія“ внесли дня 2 марта 1792 р. до львóвского и галицкого епископа Бѣляньского, увóйшовъ уже дня 6 марта 1792 „рекурсъ“ тыхъ алюмнóвъ до краєвои губернії, внесеный черезъ „консисторію“ и припорученый нею.

Тексту рекурсу, обнимаючого 12 точокъ, и супровóдного письма консисторії не маємо, за те маємо вóдповѣдь краєвои губернії, доручену консисторії дня 19 мая 1792 р. А що тая вóдповѣдь зредагована по точкамъ рекурсу, то по-найбóльше можна догадатись, якъ алюмны мотивували свóй рекурсъ.

Цѣкава вóдповѣдь губернії звучить:

Pr. 19 Maii 792.

13750. 687.

Dem Consistorium wird der am 6-ten März daher einbegleitete Recurs der in der ruthenischen Sprache studirenden Seminaristen gegen die Verordnung, wodurch ihre Kongrua für die Pfarrer auf 200 fl. und für die Cooperatoren 130 fl. herabgesetzt worden ist, zurückgestossen und geantwortet:

ad 1-mum Dass die lateinisch studirenden in der um ein Jahr länger dauernden Philosophie mehr Gegenstände lernen, folglich auch in der Belohnung den Vorzug verdienen.

ad 2-um Dass auch an der hiesigen Universität die lateinische Sprache eingeführt; die Wiener Studenten*) sind der lateinischen Sprache, in welcher die Theologen die Dogmatik hören müssen, dennoch kundig, die hiesigen in der Frage stehenden ruthenischen Zöglinge hingegen nicht und somit passt auch das angeführte Gleichniss nicht.

ad 3-um Dass das Ritual mit der Lehrart keine Verbindung hat. Die Lateiner können ihres lateinischen Rituals ungeachtet das Volk eben nur in der Landessprache unterweisen und das nemliche versteht sich von den lateinisch studirenden Ruthenen. Aus dem unter diesem Punkt angeführten Beweggrund scheint das Consistorium folgern zu wollen, dass in seinem Ritus das Studium in der ruthenischen Sprache, besser, als jenes in der lateinischen sei, da man aber demselben die Einsicht in das Wahre der Sache nicht streitig machen kann, so muss man annehmen, dass dasselbe wider seine Uiberzeugung geschlossen hat; ein Beweis davon ist, dass selbiges von den Subjecten der ruthenischen Lehranstalt nur die vorzüglichsten und bei der dringendsten Noth als Pfarrer angestellt haben will Die gedachte Lehranstalt ist nur provisorisch und hat nach höchster Gesinnung, sobald es sein kann, aufzuhören, die lateinische aber ist auch für die Ruthenen vorgeschrieben.

ad 4-tum Dass wenigstens die Seelsorger der ruthenischen Lehranstalt diesen Obliegenheiten nicht so vollkommen genung thun und nicht so nützlich sein können, denn sonst würde das Consistorium ihre Anstellung als Pfarrer nicht auf die vorzüglichste Subjecte und nicht auf die dringendste Noth beschränken.

*) Тутъ очевидно розумѣє ся студентóвъ Русинóвъ, котрí учили ся въ основанóй цѣсаревою Маріею Терезою 1774 р. семинарії при церкви св. Варвары у Вѣдни.

*) Т. зв. antiquae educationis або „луцкóвъ“, що безъ высшихъ наукъ высвячували ся зъ дякóвъ на єрéєвъ.

ЛІТЕРАТУРНО-НАУКОВИЙ

ВІСТНИК

Приймаєть ся далі передплата на 1899 рік [2-ий рік видання], нові предплатники дістають всі книжки почавши від 1-ої. Передплата 8 зр. річно, може бути плачена ратами; піврічна 5 зр. 3 попередього (1898) року за 6 зр. можна дістати книжки почавши від 5 ої, з додатком початків статей розпочатих друком в попередніх книжках.

Адреса Адміністрації: Львів, Чарнецкого 26. Власний дім.

ли ся на зъѣздъ, — значитъ, тѣ земляки мали таки щось нового сказати зібраному на зъѣздѣ ученому свѣтови! Читаємо дальше въ „Літературно-науковому Вістнику“, що тѣ земляки ще и по отвореню зъѣзду ждуть окончного полагодженя справы, кождої хвилѣ на телеграфічну звѣстку готовѣ до выѣзду, а декотрѣ навѣть таки выѣхали до Кіева, щобы тамъ на мѣсци дожидати кінця, — значить, они не були въ клопотѣ, зъ чимъ имъ станути передъ ученымъ свѣтомъ. Ба, читаємо въ кінци, що реферати, призначенѣ нашими ученымы земляками до вѣдчитаня на зъѣздѣ, а не читанѣ тамъ изъ звѣстнои причины, выйдуть окремою книгою Наукового Товариства им. Шевченка, — значить, нашѣ „хитрѣ малороссы“ симъ разомъ зовсѣмъ не хитрили, якъ се имъ підсувае фейлетоністъ „Галичанина“.

Мы вже разъ подали декотрѣ темы рефератівъ, призначеныхъ и зголошеныхъ нашими учеными на зъѣздъ кіевскій, а теперь вычислимо тутъ всѣ. Рефератівъ тыхъ зголошено 24: 1) Про положене галицкого Звенигорода, 2) Розкопы въ селѣ Чехахъ, 3) Молотовскій скарбъ, 4) Анты и ихъ прародина, 5) Про рускихъ Хорватівъ, всѣ тѣ реферати мавъ читати проф. М. Грушевскій; 6) Причинки до исторіи угро-рускои мовы и літературы — д-ра Ол. Колессы; 7) Русины пряшівскои епархіи и ихъ говоры, 8) Пѣсни про Яношіка у Словаківъ, Поляківъ и Русинівъ, — оба В. Гнатюка; — Руськѣ землѣ польскои коруны при кінци XV. в., 10) Козаки мѣжь 1626—1630 р. — оба Ст. Рудницкого; 11) Діялектъ и вѣрованя Гуцулівъ, - В. Шухевича; 12) Историчне тло въ Словѣ о полку Игоревѣмъ, — д-ра В. Коцовского; — 13) Якубъ Ґаватовичь (Ґаватъ), авторъ першихъ рускихъ интермедій — М. Павлика; 14) Карпаторуске письменьство XVII—XVIII. в., 15) Новый причинокъ до пізнана літературнои дѣяльности Ив. Вишеньского, 16) Урывки старорускои поемы на апокрафічнѣ темы, 17) Псевдо-Матвіеве евангелія про уродженє и дѣтство Марії и Исуса и его слѣды въ украиньско-рускій апокрафічній літературѣ, — всѣ чотири д-ра Франка; 18) Зносины Виговского зъ Польщею — Д. Коренця; 19) Орнаментика галицко-рускихъ писанокъ, 20) Суспільнѣ верстви Галичины XIII. в., — оба д-ра М. Кордубы; 21) Угорскій діялекты зъ неподвижнымъ акцентомъ, — Ив. Верхратского; 22) Причинки до розвою літературного языка въ Галичинѣ на основѣ рукописныхъ матеріялівъ, —Ил. Кокорудза; 23) Принципы украиньско-рускои акцентуації, 24) Причинки до пізнаня звычаевого права галицко-рускаго народа, — оба д-ра В. Охримовича.

Якъ закінчила ся справа допущеня рускои мовы на засѣданя зъѣзду, се нашѣ читателѣ вже знають. Президія зъѣзду, обурена рѣшенемъ міністра просвѣты, не приняла условій, имъ поданыхъ; а Наукове Товариство им. Шевченка выслало до комітету археольоічного зъѣзду въ Кіевѣ таке письмо зъ датою 20 серпня 1899: „Маємо честь повѣдомити, що зъ причины недопущеня украиньско-рускои мовы до рефератівъ на зъѣздѣ Наукове товариство им. Шевченка не може взяти участи въ пьому, бо се недопущеня не тілько робить практичну перешкоду для тыхъ членівъ, що не володѣють россійскою мовою, але всѣмъ взагалѣ робить таку участь морально неможливою. *Д-ръ Иванъ Франко. В. Гнатюкъ.*“

Теперь же запытаємо: чимъ же взяли участь въ археольоічнѣмъ зъѣздѣ зъ Кіевѣ „русскі“ Галичане, группирующіеся около галицко-русскои Матицы, Пушкинского Товарищества чи Общества, Живого Слова и пр.“? Чимъ же они показали, що не тілько умѣють воювати зъ „мерзкою“ фонетикою, аґітувати противъ „сепаратистовъ“ и „языка пастуховъ“, але такожь учити ся чогось, хочь бы „изучати народно-русскую исторію“? Въ 1874 р. читавъ на археольоічнѣмъ зъѣздѣ въ Кіевѣ бодай оденъ галичанинъ д-ръ Калужняцкій — а теперь не найшлось нѣ одного! Тілько жь „русскіе“ в лишь на недорѣчну аґітацію, на безглуздє письмацтво въ родѣ фейлетонівъ „Галичанина“, на демонстраційнѣ поѣздки въ Пітеръ, на вѣнцѣ царю Александру III. и т. п., — але до пожиточнои роботы, до поважнои науки ихъ нема. Мабуть не выучили ся ще нѣякого языка, котрый бы имъ дававъ приступъ до всесвѣтнои культуры и науки.

Засудъ въ процесѣ Дрейфуса.

Въ суботу надъ вечеръ запавъ въ справѣ Дрейфуса засудъ, якій подаємо на нашѣмъ мѣсци.

Супротивъ тои аферы, що порушила цѣлый свѣтъ и выкликала такій рухъ мѣжь жидами, що они заинтересували ся нею морально и матеріяльно, — мы стояли все на становиску чисто людскѣмъ, бо тутъ ходило о вымѣръ справедливости, а въ тыхъ справахъ не можна вважати на то, чи хтось жидъ, чи христіянинъ, чи иншого вѣроисповѣдання — справедливість повинна бути для всѣхъ однакова.

Гадки въ справѣ Дрейфуса могли бути подѣленѣ зъ початку, можна було всѣляко думати ще й по процесѣ Золѣ, але по відкрытю справокъ Анріого и по его самоубійствѣ можна було безъ огляду на то, чи Дрейфусъ винень чи нѣ, сказати, що процесъ его бувъ неправильный. Тои самои гадки були сполученѣ палаты французского трибуналу касаційного и наслѣдкомъ того прийшло до другои розправы въ Реннахъ.

Трицять чотири днѣ треваюча розправа не дала доказу вины Дрейфуса ad oculos. Були лише комбінаційи, догадки, моральне переконане генералівъ и т. д. Одинокою обороною Дрейфуса були офіцыры артилерии, котрѣ зъ становища знаня свого фаху доказували, що зрадникомъ не могъ бути офіцыръ артилерии.

Засудъ запавъ: Дрейфусъ винень, кара: 10 лѣтъ вязниці зъ увзглядненемъ лагодячихъ обставинъ.

И тѣ власне лагодячѣ обставины в причиною, що засудъ той выдав ся прасѣ цѣлои Европы не вповнѣ справедливымъ. Всѣ підносять то, що сли Дрейфусъ виненъ державнои зрады то по закону належить ся ему депортація або навѣть [пізля змѣненыхъ законівъ] смерть. Лагодячихъ обставинъ для Дрейфуса нема, а власне в обтяжуючѣ. Вінъ бувъ чоловѣкъ богатый, отже грішми до зрады не повиненъ бувъ дати ся наклонити, становище его було важне и одвѣчальне, бо бувъ членомъ генерального штабу, а ще більше обтяжало бы его то, що тѣ документы выдавъ Нѣмеччинѣ, котра була и в до нинѣ въ антаґонізмѣ зъ Францією. И якій-жь тутъ лагодячій моменты?

Длятого то и оправдане припущене, яке мрукъ въ політичныхъ кругахъ Франції, що засудъ той в компромісомъ, котрый мав на цѣли охоронити генералівъ вѣдъ компромітації, бо вінъ и такъ вже половину кары відсидѣвъ, тожь легко може бути помилуваный або навѣть по закону можна буде ему дотеперѣшну его депортацію порахувати подвійно, такъ що вже 15 ого жовтня с. р. вінъ выйшовъ бы на волю.

Якъ властиво рѣчь мае ся, о тімъ рѣшить ще війсковый conseil de revision або може и касаційный трибуналъ, — на кождый случай то дорога правна, котра справу повинна рѣшити остаточно по справедливости.

Въ цѣлій справѣ въ Реннахъ мы видимо лише побѣду права надъ безправемъ, бо чи Дрейфусъ виненъ, чи нѣ, то засуджене его зъ 1894 року було безправне, а тымъ самымъ розправа въ Реннахъ змыла хоть въ части пляму, яка тяжила на Франції и такъ тяжко кілька лѣтъ мстила ся на нѣй. А дальшій розвій тои аферы пійде вже нормальною дорогою судового поступованя.

Письма зъ краю.

Зъ Коломыѣ пишуть намъ:

Якъ довѣдуємо ся — до рускои гімназіи въ Коломыи записало ся сего року 315 учениківъ, мѣжь тыми 74 до I-ои клясы, а тутъ про подѣлъ сеи численнои клясы на два вѣддѣлы доси не чути, такъ що така сила учениківъ мусить мѣстити ся въ не надто великій, а до того похкій сали!

При сѣй нагодѣ мусимо звернути увагу, чию слѣдує — не знати котрый вже разъ — на помѣщене сеи рускои гімназіи. Оно в підъ кождымъ зглядомъ невыгідне, а що гірше — нездорове такъ для учениківъ якъ и для учителѣвъ, а вже не говорити про „канцелярію“ управителя, що мѣстить ся въ малій комнатѣ и мусить служити заразомъ за салю конференційну и до примѣщеня всѣхъ зіброкъ приборівъ науковыхъ — точно якъ якій складъ меблѣвъ. Кождому понятно, що въ такихъ условіяхъ терпить и здоровле, и сама наука и порядокъ. А тутъ про будову вѣдповѣдного помѣщеня чи про розширене истнуючого вже будынку навѣть не чути, хотяй плянъ вже давно готовій и взагалѣ перші кроки починені. Чи побічь звѣстного у насъ всюды Sparrsystem'у не входить тутъ въ гру ще й ниша лка справа?.. Чей-же не велика, все голошена приклонність нашихъ приятелѣвъ — опікунівъ та верховодівъ въ краевій Радѣ шкільній?

Про недостачѣ самого помѣщеня центральній власты може й не знають та й найвыщій краевій навѣть не зволять лично поглянути — якъ отъ намѣстникъ въ часѣ свого побуту въ Коломыи, — але щобы нѣодинъ зъ членівъ Рады шкільнои не знавъ про се, то не можливе, хотяй-бы черезъ инспектора краевого, що прецѣнь звиджує школу. Чи справдѣ Русины мусять все и всюды ажь выборювати собѣ те, що имъ потрібне и належить ся?

Насъ дивує, що Русины коломыйскій и зъ околицѣ, котрі посылають дѣти до гімназіи, не упімнуть ся о свою кривду.

Переглядъ політичный.

Дрейфусъ засужденый 5 голосами противъ 2 на десять лѣтъ вязниці зъ признанемъ лагодячихъ обставинъ.

Въ суботу въ полудне Деманжь скінчивъ свою промову, котра була такъ всесторонна и такъ сильне зробила враженя, що Лаборі зрѣкъ ся голосу. По полудни правительственный комісарь выголосивъ коротку репліку и Деманжь такъ само коротко відповѣвъ. На закінчене Дрейфусъ зложивъ коротку заяву въ словахъ: „Скажу одно лишь: заневинюю передъ вітчизною и передъ арміею, що я не виненъ. Единокою моею цѣлею в ратоване чести моеи родины и чести моихъ дѣтей. Черезъ 5 лѣтъ зносивъ я тѣ страшнѣ терпѣня и маю переконане, що свою цѣль осягну теперь черезъ вашу льояльність и ваше почуте справедливости.“ Відтакъ трибуналъ пішовъ на нараду, на котрій президентъ ставивъ питаня, а кождый судья відповѣдавъ такъ, або нѣ. Голосованє відбувало ся такъ, що першій голосувавъ судья найнизшій рангою. Такій способъ голосованя мавъ запобѣгчи, абы гадка офіцыра высшого рангою, не вплывала на голосоване низшого офіцыра. Вырокъ звучить дословно: Нинѣшного дня, 9-ого вересня 1899 президентъ военного суду 10 реіону корпусівъ армій, на тайнімъ засѣданю предложивъ слѣдующѣ питаня: Чи Дрейфусъ Альфредъ, капітанъ 14 полку артилерії, придѣленый до генерального штабу виненъ, що въ 1894 роцѣ зъ одною державою або зъ однымъ зъ ей аґентівъ удержувавъ зносины, чи входивъ въ порозумѣне въ цѣли заохоченя ихъ до ворожихъ кроківъ и до війны зъ Францією, або щобы дати имъ до того средства черезъ выдане актівъ вычисленыхъ въ бордеро? Коли президентъ зібравъ голосы показало ся, що пять голосівъ потвердило, а два заперечило вину Дрейфуса. Якъ разъ пять голосівъ треба було на се, щобы обжалованого засудити. На питане, чи заходять лагодячѣ обставины, судъ відповѣвъ більшостею голосівъ „такъ“. Відтакъ знова 5 голосами противъ 2 засуджено Дрейфуса на пять лѣтъ *звичайной* вязниці.

По відчитаню выроку цѣлый трибуналъ усѣвъ на давнімъ своимъ мѣсци и ждавъ, ажь всѣ присутнѣ въ сали выйдуть. Першій повѣдомивъ Дрейфуса о засудѣ Ляборі. Відтакъ пришовъ президентъ трибуналу и въ присутности правительственного комісаря, капітана жандармерії, обохъ оборонцівъ и відділу сторожи відчитавъ Дрейфусови вырокъ. Дрейфусъ выслухавъ его мовчки и вернувъ до вязниці. Передъ відходомъ, сказавъ Дрейфусъ до оборонцівъ: „Коли прийде моя жінка, потѣште ей.“

Пізля приписівъ французского закона кара зачинає числити ся відъ першои хвилѣ увязнена. Дрейфуса увязнено передъ пяти роками, отже ему лишило ся до відсиджена ще пять лѣтъ. Зъ огляду на се, що вязниця въ відосібненю числить ся подвійно, можлива рѣчь, що тыхъ пять лѣтъ, якій Дрейфусъ перебувъ на Чортівскімъ островѣ, и ему почислять подвійно, такъ, що Дрейфусъ може буде вільный вже дня 15-ого жовтня. Вымѣръ кары здивувавъ такъ прихильниківъ, якъ и противниківъ ревізіи. Зъ того, що за злочинъ, за котрый у Франції установлена кара смерти, а що найменше депортація, засуджено Дрейфуса на таку малу кару здогадують ся, що трибуналъ бувъ переконаный о невинности Дрейфуса, але якъ зъ одного боку совѣсть не позволяла судьямъ знищити невинного, такъ зъ другого боку судьѣ хотѣли ратувати скомпромітованыхъ процесомъ генералівъ. Засудъ уважають взагалѣ за родъ компромісу мѣжь справедливостею а честею армії. Зъ карою вязниці сполучена також деґрадація. Говорять, що члены военного суду підписали просьбу о помилуване Дрейфуса, абы ему заощадити другу процедуру деґрадації. Вчера рано Дрейфусъ підписавъ подане о нову ревізію процесу. Вечеромъ оба оборонцѣ відѣхали до Парижа, де мають безпроволочно заняти ся справою дальшои ревізіи процесу. Президентъ міністрівъ приймe нинѣ Деманжа, котрый его поінформуе о юридичныхъ справахъ звязаныхъ зъ процесомъ. Такъ отже справа Дрейфуса ще довшій часъ не буде сходити зъ порядку дневного.

— —

Процесъ въ Бѣлградѣ зачавъ ся епізодомъ, котрый захитавъ цѣлымъ обжалованемъ. Именно Кнезевічь відкликавъ всѣ свои зізнаня, якій поробивъ въ слѣдствѣ и заявивъ, що вінъ не стоявъ въ нѣякихъ зносинахъ зъ обжаловаными о атентатъ, що більша часть его зізнань в плодомъ его фантазіи, бо его нѣхто до атентату анѣ не найнявъ, анѣ не намовлявъ. Сли сказавъ що противъ котрого зъ обжалованыхъ то зробивъ се тілько зъ личной ненависти. Зъ черги переслухано другого обжалованого, полковника Ніколіча, котрый заявляє, що о справѣ атентату не знае нѣчого, що Кнезевіча бачивъ кілька разівъ въ купеляхъ, де вінъ повинивъ обовязки служащого. На питане президента трибуналу обжалованый заявляє, що въ хвили атентату бувъ въ Cafe de Paris. Обжалованый не мавъ нѣякихъ зносинъ зъ радикальнымъ сторонництвомъ, анѣ зъ его органомъ „Odjek“. Въ 1893-імъ роцѣ бачивъ ся зъ Протічомъ першій и послѣдный разъ. Въ друкарни радикалівъ не бувъ нѣколи а обжалованого Жівковича не бачивъ на очи.

Пополудни зізнававъ властитель підозрѣлого шинку Діміцъ, де мали сходитись радикалы. Діміцъ заперечивъ, що вінъ и его „сталій гостѣ“ суть ворогами престола и державы. Значній сумы якій обжалованый мавъ въ касѣ, пояснене Діміцъ тымъ, що его мѣсячній доходы выносили 15.000 франківъ. Ко-

---

nen gab, dass dergleichen Zöglinge eine mindere Congrua haben sollen, als welche sonst für einen Pfarrer zu 300 fl. und für einen Cooperator zu 150 fl. bei den Alumnen des lateinischen Studiums bestimmt ist. Da sich nun niemand angefragt hat, um wie viel die minder sein sollende Congrua geringer sein wird: so hat sich jeder selbst beizumessen, wenn er sich zu einer grösseren Congrua, als solche jetzt mit 200 und 130 fl. ausgehalten ist, die Hoffnung gemacht hat.

ad 10-mum Dass dieser Einwurf sich besonders ad 3. schon beantwortet findet.

ad 11-mum Dass ein Mangel an Candidaten zum geistlichen Stand im ruthenischen Ritus nicht zu besorgen ist, weil es seit Jahrhundezten hergebracht ist, dass der Sohn eines Geistlichen nichts anderes als wieder ein Geistlicher werden will, die ruthenische Lehranstalt wird der verminderten Kongrua ungeachtet noch stark genung gewählt werden und sie wird den Mangel der lateinisch Studirenden zu ersetzen fähig sein, weil diese geringere Kongrua für viele noch immer wird willkommen sein; auch wird die Jugend mehr zum lateinischen Studium halten, wenn sie sieht, dass solches begünstigt ist, denn sonst würde die provisorische ruthenische Lehranstalt zur Nothwendigkeit werden, und das Consistorium scheint solche auch dazu machen zu wollen. Der Mangel lateinischer Studenten kann mit den Subjecten, welcher etwa die Przemisler Diözes zu viel hat, ergänzt werden, denn noch jedes Jahr hat man dort wie hier viele Competenten in das Seminarium wegen Ermanglung der Plätze zurückweisen müssen. Uebrigens hat das Consistorium auf das dritte Gymnasium in Zbaraż und auf seinen Bericht vom vorigen Jahr wegen Besetzung der Zbaraźer Pfarre mit dem Zögling Nieronowicz vergessen, in welchem dasselbe bei Berechnung der dortigen Seelenanzahl die Studenten des gr. kat. Ritus mit 100 Köpfen angesetzt hat.

Endlich ad 12-um Ist eben so unbestimmt als nicht wohl einzusehen, welche Verschiedenheit der Denkungsart unter dem griechischen Klerus aus dieser Eintheilung entstehen könne; es hat daher bei der eben schon hinlänglich geschehenen Widerlegung des Anspruches der Seminariums-Zöglinge vom ruthenischen Studium auf eine Kongrua mit den Zöglingen des lateinischen Studiums sein Bewenden, wobei man dem Consistorium wiederholt nicht bergen kann, dass dasselbe vielmehr damit erlernen soll, wie wohltätig der Religionsfond handle, nachdem dieser das Meiste aufgezehrt, obschon das wenigste beigetragen hat.

Solchergestalten kann man diese Consistorial Einschreitung so nicht einbegleiten noch unterstützen und das Consistorium hat die betreffenden Alumnen abweislich zu bescheiden und ihnen zu bedeuten, dass die verminderte Congrua nur ein Verhältnis der Wissenschaften der ruthenischen Lehranstalt, keineswegs aber eine regelmässige Ueberachtung der ruthenisch studirenden ausmacht, gleichwie auch das Normal, vermög welchen der alte Clerus von alter Congrua ausgeschlossen ist, sich mit seinen bisherigen Einkünften begnügen muss und nur zufällig durch die Concentrirung der Pfarren gewinnen kann, für keine Verachtung der alten Klerei anzusehen und das Consisostorium Beweis genung vor sich hat, welche Verbesserungen überhaupt dem Clerus bereits verfasst und nach aller Thunlichkeit zu verfassen immer beflissen ist.

Lemberg den 10 May 792.

In Abwesenheit S-r des königl. H. Landeschefs Excellenz [*підпись нечитків*].

ли обжалованого сконфротовано зъ Кнезевічомъ, Кнезевічъ заявляє, що Дімічъ букъ втаємничений у всѣ плины заговора.

Третый обжалованый, Пасічъ заявивъ, що пѣдносене противъ него обжалованє вѣдносить ся властиво до цѣлого радикального сторонництва, котре однакъ въ опозиціи нѣколи не выйшло поза легальнй границѣ. Пасічъ пѣднѣсъ зъ натискомъ свои династичнй чувства, заявляючи, що все уважавъ и голосивъ, що всякій поступъ а навѣть истнованє Сербіи зависымй вѣдъ утреваленя и скрѣпленя династіи и що всѣ свои успѣхи Сербіи треба завдячувати династіи Обреновичѣвъ. Обжалованый въ якъ найбѣльше рѣшучій способъ заявляє, що нѣколи не мавъ нѣякихъ бунтовничихъ зносинъ зъ Ніколічомъ и закликае ся на свои дѣти, що анѣ не бачивъ, анѣ не читавъ дневниковъ и брошуръ вымѣреныхъ противъ короля Александра и короля Міляна и не провадивъ противдинастичнои агітаціи. Префектъ Ангелічъ, одинъ зъ найбѣльше „скомпромітованыхъ“, о котрѣмъ бѣлградскій урядовій жерела донесли, що въ вязници повѣсивъ ся, цѣлкомъ не повѣсивъ ся. Нинѣ доносять, що на приказъ Міляна, замордували его сербскій жандармы.

Король Александеръ принявъ онодги спеціяльного кореспондента россійского „Геральда“, Янсена, зъ котрымъ мавъ довшу розмову о політичнѣй ситуаціи въ Сербіи и о планахъ правительства. Король дуже остро высказувавъ ся о радикальнѣй партіи, котра веде борбу противъ королѣвства. Исторію радикаловъ назвавъ исторіею заговоровъ, Король збивавъ такожъ поглядъ, що радикали суть приятелями Россіи. Одинъ зъ ґенералювъ въ службѣ короля — радикалъ, писавъ листи гѣдні Бакуніна. Король заперечивъ такожъ, що Міляпъ не провадитъ нѣякои політики лишь займае ся реорганізаціею арміи.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

Изъ Старомѣского пишуть намъ:

Дня 27. н. ст. серпня Читальня „Просвѣты“ въ Старомъ-мѣстѣ выставила власными силами штуку „Капраль Тимко“ и зъ задачѣ своеи вывязала ся вповнѣ вдоволяючо. Титулову ролю гравъ секретарь мѣскій п. Бѣлобрамъ и, хоть обнявъ ей майже въ послѣдній хвили, вѣдогравъ такъ знаменито, що здавало ся на сценѣ видить ся не аматора, а рутинованого артиста. Другу головну ролю, т. е. Олю грала панна Бѣлобрамівна и, якъ на свій молоденькій вѣкъ и силы, вывязала ся зъ неи не зле. Особливо сцену въ лѣсѣ, коли будить ся зъ сну а вѣдтакъ став свѣдкомъ змовы Тимка зъ писаремъ вѣдограла зъ повнымъ чутемъ. Прочій ролѣ пообнимали самій мѣщане и, якъ на першій разъ, вѣдограли тоже добре. Особливо мѣщанинъ Мамчинъ такъ удачно вѣдогравъ жида Гершка, що здавало ся, яко-бы выступавъ правдивый жидъ. Не менше добре вѣдогравъ Атанаса знаный патріотъ віцебурмістръ п. Волосяньскій. Взагалѣ представленє выпало дуже добре и на повне вдоволенє публики.

И пѣдъ взглядомъ касовымъ дописало вповнѣ. Интеліґенціи правдѣ не дуже много було, за те мѣщаньство и зъ сусѣдныхъ сѣлъ селяне доповнили простору салю магістратску по береги. Вступъ бувъ: крѣсло въ першихъ рядахъ 60 кр. въ дальшихъ 30 кр., для мѣщанъ и селянъ по 10 кр. Всего доходу було 46 зр. а по вѣдтрученю и датковъ ще прийшло 13 зр. для Читальнѣ.

Се представленє аматорске — то дальшій доказъ, що Читальня „Просвѣты“ въ Старомъ-мѣстѣ жие, и хоть прогнана зъ убікацій дому кушнѣрского теперѣшнымъ завѣдателемъ о. Крушиньскимъ, розвивае ся гарно. Друга Читальня „им. Качковского“, хоть мае безплатне помѣщенє въ домѣ кушнѣрскомъ, блыснувши разъ передъ вельможнымъ панъствомъ старомѣскимъ „гербами Руси“, тѣлько й слава, що существуе, а якъ бы не представленє читальниковъ „Просвѣты“, то и самій ей члены не знали бы, на що они вписали ся до неи. Представленє те именно такъ декого вкольнуло, що заразъ зъ нѣдра ей выслано депутацію до Перемышля, щобы за о. Крушиньскимъ просити о презенту на Старомѣсто. Тымчасомъ якъ-разъ въ сихъ дняхъ вѣдбувавъ ся выборъ новыхъ членовъ до ради громадскои зъ першого круга. Помѣжь нишими членомъ ради выбрано мѣщанина Ярему, що недавно зъ вины о. Крушиньского вѣдсидѣвъ мѣсяць арешту за те, що по-при церковь не пустивъ мазуровъ зъ камѣнемъ, а на заступника выбрано о. Крушиньского. Ось найлѣпшій доказъ на поперте просьбы депутаціи:

НОВИНКИ.

— **Дружина руско-народнего театру** переѣзджае *зъ Черновець до Вижницѣ*, де дня 14 с. м. дасть въ готели Фріста перше представленє „Бѣдне дѣвча“. Послѣдують: въ суботу „Малка Шварценкопфъ“, въ недѣлю „Не ходи Грицю“. Дальшій репертуаръ оголосить ся пѣзнѣйше. — *Управа театру.*

— **Посады при „Пѣдгѣрскій Спѣлцѣ“ въ Станиславовѣ**: 1) комісіонаръ до Праги, 2) кондуктеръ до Відня, 3) майстеръ выроббъ масарскихъ, 4) челядникъ масарскій 5) надзиратель масарнѣ и стайнѣ, 6) купецъ на торги, 7) згѣбникъ, 8) сторожъ, 9) хлопецъ до практики, 10) дѣвчата до продажи выробѣвъ масарскихъ. — Зголошуватись до дирекціи „Пѣдгѣрскои Спѣлки“ въ Станиславовѣ. На вѣдповѣдь долучити треба марку почтову.

— **О. Дамаскинъ Полівка** Ч. С. В. В., рускій місіонарь выѣхавшій до Канады, доносить намъ зъ Vrutic-Kropacova, що галицкій выдѣлъ краевый выплативъ ему 50 злр. титуломъ запомоги на выдатки місійнй.

— **Роковины трагічнои смерти цѣсаревои Елисаветы** припадали вчера. Зъ причины дня недѣльного поминальнй богослуженя вѣдбуло ся або въ суботу (у Львовѣ), або нинѣ (у Вѣдни).

— **Намѣстникъ** повертае до Львова доперва 17 с. м. а авдіенцій буде удѣлювати вѣдъ 24 с. м.

— **Великій маневры** львѣвского корпуса скѣнчили ся минувшого четверга битвою мѣжь Зборовомъ а Олѣевомъ.

— **Въ справѣ рускои паралельки і ей клясы въ станиславовскій гімназіи** одержуемо вѣдъ п. Антона Крушельницкого, студента фільософіи, отсе письмо:

„Для высвѣтленя правды уважаю своимъ обовязкомъ сказати кѣлька слѣвъ въ справѣ допису, що появила ся въ Новинкахъ 193 ч. „Дѣла“ зъ 9 с. м. Тамъ сказано, що мій батько, Володиславъ Крушельницкій, заперечивъ въ дирекціи станиславовскои гімназіи свій пѣдпись, якій умѣстивъ на просьбѣ до краевои Рады шкѣльнои о заведенє рускои паралельки при станиславовскій гімназіи. На се скажу ось-що:

Коли вырячула пѣдчасъ мого побуту въ Станиславовѣ гадка выслана до краевои рады шкѣльнои просьбы зъ пѣдписами 25 батьковъ о заведенє тамъ рускои паралельки, я розповѣвъ про те мому батькови и вѣнъ заявивъ ся радо за тою пвосьбою та обѣцивъ ей пѣдписати. Зъ тою просьбою прийшовъ до насъ т. Олесницкій якъ-разъ въ часѣ обѣду. Батько звернувъ ся до мене и сказавъ: „Пѣдпиши мене!“ Тожъ я пѣдписавъ батька на выразный его приказъ, се-бъ то вѣнъ уповажнивъ мене до пѣдписаня его. Такимъ чиномъ мій батько не смѣвъ заперечити свого пѣдпису, а хочь-бы се навѣть зробивъ пѣдъ якимсь моральнымъ гнетомъ [не знаю, кѣлько въ ему правды, бо жию теперь у Львовѣ], то у кождѣмъ разѣ его пѣдписъ на просьбѣ о заведенє рускои паралельки при станислав вѣвскій гімназіи є важный. Се зволить принятн до своеи вѣдомости Дирекція станиславѣвскои гімназіи зглядно директоръ п. Терликовскій, котрый узнавъ за потрѣбне заводити въ тій справѣ якесь слѣдство.

Сей мій выступъ най собѣ судить якъ хто хоче, але така справа, якъ ось рускои паралельки въ станиславѣвскій гімназіи лежить менѣ такъ на серци, що я не смѣвъ мовчати. — У Львовѣ 10 вересня 1899. *Антѣн Крушельницкій* студентъ фільософіи.

— **Зборы людовій у Львовѣ** вѣдбули ся въ недѣлю въ домѣ роботничѣмъ. Референувавъ посолъ Козаковичъ о положеню въ державѣ, посолъ Дашиньскій о положеню въ краю, а п. Ганкевичъ въ справѣ соціяльно-демократичного зѣзду въ Бернѣ на Моравѣ. П. Дашиньскій заявивъ ся противъ нѣмецкого проекту вѣдокремленя Галичины вѣдъ прочои Австріи, бо то выйшло бы лишь на руку пануючихъ верствъ. На вѣддѣленє Галичины можна бы згодити ся лишь тогдѣ, коли бы заведено загальне право выборче.

— **Зъ хроніки львѣвскои.** Вчера вѣзвано стацію ратункову до сторожа замешкалого пѣдъ „копцемъ“ на Высокѣмъ Замку и сконстатовано отровенє грибами у цѣлои родины того сторожа. — Повѣсивъ ся вчера у вечеръ на парканѣ при ул. Торосевича 28-лѣтный вѣзникъ Михайло Павликъ. — На Знесѣню напало на сына господаря Ф. П. якесь нез а не индівідуумъ и зранило его тяжко ножемъ пѣдъ гортанкою Раненого вѣдвезено на стацію ратункову. — Юрій Шнакъ майстеръ штуки шевскои побивъ такъ сильно свого терміпатора Костя Вежжина за те, що не привѣзъ зъ дому грошей на вызволины, що ажь впакувавъ ему въ лѣву лопадку на 2½ цтм. довге скло яке зъ трудностію вѣдобуто зъ рани. — Евстахій Крістль, літографъ, повѣсивъ ся въ суботу мабуть надъ раномъ на літографічнѣй машинѣ въ роботни Іос. Невядомского. Товаришъ его прийшовши рано о пѣвъ до семои до роботнѣ, заставъ его вже неживого. Телефонічно давъ сейчасъ знати на инспекцію поліційну, а выслана комісія, не знайшовши слѣдовъ насильства, орекла, що Крістль мусѣвъ самъ повѣсити ся въ ночи.

— **Мѣске бюро працѣ у Львовѣ** при площи Бернадиньскій ч. 15 мае заразъ до розданя мѣсця: для 34 роботниковъ земныхъ, для 30 роботниковъ до товченя камѣня, для столяра, машиніста, кравця, огородника, кельнера, 3 кухарѣвъ, кухты, 15 кухарокъ, 46 служниць до всего, 5 няньокъ, 4 покоѣвокъ, ключницѣ, склеповои, 2 касіерокъ, 2 швачокъ, 10 роботниць до фабрикъ тутокъ. — Пошукують за нятя: дозорцѣ каменичій, тесля, дозорцѣ при будовѣ, 3 стельмахи, коваль, слюсарѣ машиновій, челядникъ шевскій, кравецкій и пекарскій, портіэры, субекты торговельній, бухгальтеры, діюрністы, друкарь-машиністъ, фѣрманы, касіерки, бухгальтерки, кравчихи, учителька языка французского и музики, дозорчиня хорыхъ и т. д

— **Зъ Бродовъ** одержуемо таке письмо: Пѣдписавій дають у вѣдповѣдь на умѣщену въ ч. 188 зъ дня 4 с. м. допись слѣдуюче заявлене:

1) Вступу до гімназіи въ Бродахъ дѣтямъ рускихъ селянъ при тогорѣчныхъ вписахъ директоръ п. Лібревскій въ нѣякій способъ не утруднявъ. Допись полягае на односторонныхъ и фальшивыхъ информаціяхъ. Слова въ допису наведеній, якій директоръ мавъ выповѣсти зъ крикомъ до одного селянина: „Człowiecze! co ty mnie bałamucisz i chcesz jakieś oszustwo robić“ въ цѣлкомъ иншомъ змыслѣ були сказаній. Сей селянинъ хотѣвъ перепавшого въ першомъ термінѣ (15 липня) сына по вакаціяхъ еще разъ до вступного испыту записати, що пѣсля устовы якъ найострѣйше и пѣдъ особистою вѣдвѣчательностію директора есть взборонене. Таке поступоване могло цѣлкомъ слушно выплекати у директора обурене и повыслй слова. Хлопця того не мѣгъ директоръ пѣсля желанія селянина навѣть до приготовляючои клясы принять, бо се вѣдъ него не залежало: Комісія испытова рѣшила передъ феріями на некористь ученика. Дописователь не знавъ очевидно тыхъ всѣхъ фактовъ и принявъ легковѣрно заявлене селянина за правдиве.

2) Добровѣльній датки на бѣдныхъ учениковъ директоръ приймавъ, але нхъ вѣдъ нѣкого, а вже вѣдъ бѣдныхъ селянъ и мѣщанъ зовсѣмъ не вымагазъ и пресіи нѣякои въ тѣмъ взглядѣ не робивъ. Тѣ датки роздѣлюють ся впрочѣмъ межи бѣдныхъ учениковъ безъ рѣжницѣ народности; зъ тыхъ фондовъ платить ся за нихъ або цѣлкомъ або въ части оплату шкѣльну та запомагае ся нхъ въ потребѣ Пѣдписаній мають нагоду особисто о тыхъ зарядженяхъ переконувати ся.

3) Дописуватель посувае ся въ своѣмъ зворушеню чи обуреню еще дальше, бо дорѣкае тоже професорамъ Русинамъ, що „не хотять информувати селянъ необзнаныхъ“ зъ регуляміномъ та не допомагають имъ до вписаня дитины. Нашъ мальконтентъ домагае ся, щобы професорыРусины були въ сали вписовъ безустано присутній. Однакъ сій докоры и жадання опирають ся на фальшивыхъ информаціяхъ и засадахъ. Учителѣ мають въ дняхъ вписовъ свои занятя, що дописувателеви повинно чей-же бути вѣдоме; суть занятй при испытахъ вступныхъ або поправчихъ и мусять не одній зъ тымъ получеий справы полагодити. Информацій можуть удѣляти лише приватно, т. е. въ своѣмъ мешканю, если до нихъ ся сторона въ способѣ вѣдповѣдный звернесь; и дѣйстно, професоры часто такій рады удѣляють и вставлюють ся въ потребѣ у директора взглядомъ вписовъ або иншихъ бажань сторонъ, але не уважають за конечне всѣ такій случай голосити та до вѣдомости подавати.

4) Взагалѣ мусять пѣдписаній заявити, що переважно всѣ дописи зъ Бродщины, о скѣлько вѣдносять ся до гімназіи або бурсы, выходять мусять вѣдъ якоись особистости легковѣрнои або може и злобнои, та ворожо успособленои и упередженои противъ директора и збору учительского. Доси игнорували пѣдписаній голосъ дописувателя, котрый вагае ся имя свое подати и впроваджуе въ блудъ ширшій круги читателѣвъ „Дѣла“, но на той разъ узнали за вѣдповѣдне выступити рѣшучо и безсторонно въ оборонѣ правды. О шовіністичнѣмъ трактованю дѣтей селяньскихъ при испытахъ вступныхъ и мовы нема: сего доказати може найлучше статистика ученикѣвъ перепавшихъ при испытахъ дня 1. и 2. вересня с. р. подана въ дорозѣ урядовій до ц. к. Рады шкѣльнои краевои. Перепало на досыть велике число зголосившихъ ся лишень девять кандидатовъ, а то 3 Русинѣвъ, 3 Поляковъ и 3 Жидовъ. Зъ тыхъ трехъ Русинѣвъ числивъ оденъ майже скѣнченый 15-ый, другій 14-ый рѣкъ житя, а вже та одна обставина становить важну перешкоду до запису до I клясы гімн. пѣсля найновѣйшихъ [очевидно дописувателеви незнаныхъ] приписовъ. Надто перепали всѣ три не зъ одного, але зъ двохъ або трехъ предметовъ, такъ що комісія не могла при найлучшій воли сповнити горячихъ желаній батьковъ. Додати вкінци треба, що въ тыхъ комісіяхъ засѣдали и деякій зъ пѣдписаныхъ, а одинъ зъ нихъ повинивъ навѣть обовязки предсѣдателя въ одній зъ комісій та не почуває ся до нѣякихъ закидовъ въ справѣ партійного трактованя нашихъ кандидатовъ,

Нашъ дописуватель повиненъ въ будучности старатись о правдивій и докладній информаціи або цѣлкомъ залишити ту роботу негативну и шкѣдливу, котра лишь вѣдбирае нашимъ селянамъ довѣре до школы и вабуджуе ненависть до высшихъ верствъ суспільности.

Васыль Санатъ, Петро Скобельскій, Андрей Алиськевичъ, Юліянъ Кустиновичъ, Евгенія Лотоцкій.

— **„Невинна спѣлка“**. Шулимъ Фрідманъ зъ Ворохты сѣвъ собѣ въ Тартаковѣ до вагона зелѣзницѣ безъ білету, пробуючи, може такъ увійде. Коли-жь кондукторъ таки за жадавъ білету, жидокъ пробуе иншого способу: Робить пропозицію кондукторови, щобы ѣхали „на спѣлку“. Се въ лексиконѣ жидовскѣмъ значить: якійсь процентъ цѣны білету дае пасажиръ кондукторови, а решту собѣ заощаджуе, не потребуючи купувати білету. Але кондукторъ не хотѣвъ до тои акціи приступати и повѣдомивъ управителя поѣзду, а той вніесъ жалобу на Шулима до суду деляпиньского. Судья узнавъ Шулима виннымъ переступства зъ §. 311. т. е. намовы до надужитя власти урядозои, а увольнивъ его вѣдъ обжалованя о переступство зъ §§. 8. и 461. з. к. т. е. о обманьство.

Передъ кѣлькома днями вѣдбула ся въ тѣмъ дѣлѣ розправа апеляційна въ Станиславовѣ. Оборонець Шулима выказавъ, що тутъ нема вымогѣвъ §. 311. з. к., бо кондукторъ не есть урядникомъ публичнымъ, але слугою предприемства въ зарядѣ державнѣмъ. Тутъ може бути бесѣда лишь о намовѣ до обманьства; а що трибуналъ не може змѣнити засуду на некористь обжалованого, а судъ деляпиньскій вѣдъ обжалованя о обманьство вѣдступивъ, длятого жадавъ цѣлковитого увольненя Шулима. — Трибуналъ апеляційный дѣйстно узнавъ выводы оборонця въ першій части оправданымъ и увольнивъ Шулима вѣдъ переступства зъ §. 311. з. к., а вернувъ такой до §§. 8. и 461. з. к. Противъ нового засуду оборонець вносить жалобу неважности.

— **Зъ Долины пишуть намъ**: Сензаційна пригода лучила ся въ Долинѣ въ суботу 9-ого с. м. о 1 годинѣ въ полудне въ рынку коло христіяньского склепу Писарского. Двохъ мулярѣвъ, працюючихъ коло будовы польского костела въ Долинѣ — майстеръ мулярскій Бурмасъ и челядникъ Пачковскій, мазуры спроваджені зъ Львова — зачепили спокійно стоявшого фіякра, жида Штернберґа, котрый не уступавъ имъ зъ дороги. Коли на вѣзванє пѣдпитого [якъ кажуть], Бурмаса Штернберґъ не уступивъ, добувъ Бурмасъ зъ кишенѣ мѣжь зъ вѣстремъ около 15 цм. довгимъ и пхнувъ Штернберґови просто въ серце, вѣдъ чого той на мѣсци упавъ безъ житя, полишаючи шестеро малыхъ дѣтей въ крайнѣй нуждѣ. Тысячна товпа жидовъ, що збѣгли ся въ тѣй хвили, кинулась за утѣкаючимъ невиннымъ Пачковскимъ, а зловивши его, немилосердно оббили и вѣднесли до уряду громадского. Властивый убійникъ, Бурмасъ, вѣбгъ до склепу Писарского и заднымъ дверми утѣкъ въ поле. Розъюшеній жиды кинулись на склепъ Писарского, хотячи вдерти ся до середины зъ крикомъ, що Писарскій укрывае убійника. Доперва сіоністъ, долиньскій кандидатъ адвокатскій д-ръ Александеръ Рубінъ, дѣставши ся до дверей, потрафивъ своимъ вплывомъ повздержати розъюшену товпу, однакъ шибы зъ дверей склеповыхъ повылѣтали. Облога склепу жидами тревала до 3 годины зъ полудня, доки жандармъ не знайшовъ Бурмаса въ его мешканю, схованого въ бочку зъ гінсу. Запытаный жандармомъ, на що убивъ, мавъ вѣдповѣсти: „Nic mu nie zaskodzi, tać to żyd“. По дорозѣ просивъ жандарма, щобы его пустивъ, а навѣть силомъцъ хотѣвъ розбрати оковы, кажучи, що вѣнъ бы заразъ давъ памятку цѣлій окружючій его товпѣ жидовъ. — Слѣдство провадить судья карный п. Пшебыславскій.

— **Въ Перемышли** вѣдбула ся дня 9 с. м. розправа противъ урядника повѣтовои касы хорыхъ Витовта Регера за то, що въ промовѣ на вѣчу дня 29 падолиста м. р.: 1) закидавъ латиньскимъ священникамъ, що они пѣдбурювали народъ противъ жидовъ; 2) що сказавъ, що заведенє выимкового стану було охлапомъ, якій кинуло правительство злайдаченому колу польскому; 3) що заявивъ ся противъ службы войсковои и 4) противъ злого обходженя у войску зъ людьми невыгѣдными для правительства, 5) що по розвязаню зборовъ обидивъ комісаря Боднара, кажучи, що розвязанє вѣча було зъ горы уплянованє. По переведеню розправы присяглій заперечили питаня 9, 8 и 12 голосами, а трибуналъ выдавъ увольняючій выровъ.

— **Жандармъ убійникомъ.** Въ Найдерфль коло Вінеръ Найштадтъ хотѣвъ перебраный жандармъ Мольнаръ замордувати сокирою и бритвою властителя придорожнои гостинницѣ Гука и его жѣнку. Жѣнка, втѣкши зъ хаты, наробила крику, збѣгли ся люде и Мольнаръ утѣкъ. Гукъ раненый тяжко, его жѣнка лекше. Мольнара арештовано у его любовницѣ.

— **Жандармъ застрѣливъ жандарма въ часѣ патролѣ** въ околиці Еденбурґа позаякъ оба ворогували мѣжь собою, то заходить пѣдозрѣне, що се на случай, але дѣло зъ намѣромъ сповнене, тому веде ся слѣдство.

— **Поєдинокъ льокомотивами** розумѣе ся въ Америцѣ. Машиністъ Едвардсъ хотѣвъ удати ся зъ своею льокомотивою по воду, але заступивъ ему машиністъ Гопкінсъ, набираючи уголь. Едвардсъ мимо того посунувъ ся зъ своею льокомотивою и старавъ ся ударомъ усунути льокомотиву Гопкінса. Гопкінсъ зъ своеи стороны отворивъ регуляторъ и натиснувъ льокомотиву Едвардса. Той повторивъ ударъ, але знова безуспѣшно. За третимъ разомъ бувъ той результатъ, що буфоры у обохъ льокомотивахъ пукли. Гопкінсъ заявивъ, що радше вылетить у воздухъ, нѣжь бы мавъ уступити противникови. И хто знае, якъ бувъ бы остаточно скѣнчивъ ся сей поединокъ, якъ бы обохъ не высадила... поліція до козы.

— **Вчера засудивъ тутешній судъ карный** Федька Порохнавця на смерть черезъ повѣшенє. Бувъ се бѣдный господарь и въ 29 роцѣ оженивъ ся зъ 36-лѣтною богатою вдовицею. Она часто выповѣдала ему его давнѣйше убожество, а той на розраду йшовъ до коршмы заглянути до чарки. Одного разу пѣслала жѣнка за нимъ до коршмы 12-лѣтну доньку зъ першого подружя. Тая вернула, але тѣлько зъ шапкою вѣтчима. Невдовзѣ прийшовъ и той та зачала ся колотнеча, а жѣнка зачала проводити ему, якъ то кажуть — „хробачливый пацѣръ“. Федько, не надумаючись довго. вхопивъ сокиру и замордувавъ жѣнку. Теперь жалуе, що трохи „поквапивъ ся“ и вніесъ просьбу до трону о помилуванє.

— Przegląd пише, що д-ръ Павло Домбровскій, яко синдикъ гал. касы ощадности, вніесъ **позовъ до Суду краевого у Львовѣ противъ спѣлки выдавничои Słowo Polskie** о зворотъ сумы 232.251 зр. 21 кр. На сю суму зложили ся двѣ квоты по 58.601 зр., котрій пп. Вольскій и Одживольскій заплатили спѣлцѣ, и двѣ квоты по 57.516 зр., котру тій панове дали редакціи. Взаправдѣ пп. Вольскій и Одживольскій въ мартѣ сего року дарували тій грошѣ [що за идилічный край Галичина, де дарує ся 232 тысячъ зъ чубкомъ :], але се стало ся доперва по катастрофѣ касы ощадности и на тій пѣдставѣ внесеный теперь позовъ о уневажнене сеи „даровизны“ и о зворотъ цѣлои сумы выданои пп. Вольскимъ и Одживоль-

скимъ для Słowa polsk-ого, бо цѣла тая даровизнина походить зъ касы ощадности.

— Вчера вѣдбуло ся у Вѣдни вѣче промысловцѣвъ зѣ всѣхъ краѣвъ австрійскихъ. Прибуло 1.500 делегатѣвъ. На вѣче явили ся також пресставителѣ міністерствъ торговлѣ и справъ внутрѣшныхъ.

— Львѣвска поліція арештувала передвчера Александра Полотнюка, агента тутешнои філіи вѣденьскои асекурації, котрый научивъ ся „подвѣйнои бухгальтерії“ въ той способѣ, що часть премій вкладавъ до касы, а часть до своихъ кешенѣ.

— За скоро пѣйшовъ у гору и не выйшло ёму на здоровлє. Павукъ-лихварь Вільнеръ купивъ собѣ въ Рящѣскѣмъ велику посѣлѣсть за 280.000 зр. А хочь довшій часъ займавъ ся обманьствомъ и грошевымъ розбоёмъ, власти якось не запримѣтили того. А вѣнъ собѣ якъ пявочка ссавъ, та симъ разомъ не хлопѣвъ, а обшарникѣвъ, бо у хлопѣвъ для него уже за мало було крови. Про одинъ случай такъ говорять: Бл. п. Высоцкій зъ Ясениця давъ ёму вексель на 20.000 зр. и казавъ собѣ прислати грошѣ до Кракова, куда вѣдъѣджавъ. На вексли не було пѣдпису жѣнки, отже Вільнеръ вѣдославъ его до доповненя. По доповненю Вільнеръ вексель дѣставъ, але грошей не выславъ, бо Высоцкій якъ-разъ умеръ. Отже Вільнеръ вытолкувавъ собѣ ее якъ звычайный добрый гешефтъ, до котрого ёму самъ Єгова допомѣгъ, и безъ найменшихъ скрупулѣвъ упѣмнувъ ся о 20.000 зр., анѣ дутка менше! Ще лѣпшій „вѣдносны“ лучили его зъ бл. п. Вікторомъ. Такъ бувъ бы вѣнъ ще дальше оперувавъ и нѣхто бувъ бы не видѣвъ, якъ бы ажь те послѣдне купно не звернуло ока на его фінансовій способности. Власти почали слѣдити, ажь вкѣнци уважаючи, що мають досыть матеріялу, арештували его. Мимо слѣдства многи пошкодованій доперва теперь зголошують ся зѣ своими шкодами, бо звѣстна рѣчь, що въ Галичинѣ люде боять ся рушити якого-небудь потентата, доки вѣнъ на волн..

Вѣсти зъ Перемыскои Еп.

Канонічну институцію дѣстали оо.: Миронъ Чирияньскій на Лужокъ дѣльный дек. мокраньского, Дамянъ Гура на Новесело дек. куликѣвского. — До канон. институцій на Дроздовичѣ дек. нижанкѣвского вѣзваный о. Юліянъ Кульматицкій. — Презенту на Мышлятичѣ дек. мостиского дѣставъ о. Іосифъ Шандровскій. — Сотрудництва дѣстали: въ Хировѣ о. Ив. Ольшаньскій а у Вѣлькахъ мазовецкихъ дек. потелицкого дѣставъ о. Мих. Демцьо. — О. Мих. Жарскій, парохъ зъ Стронятина, именованый II-имъ ординаріятскимъ шкѣльнымъ комісаремъ до надзору науки релігіи въ деканатѣ куликѣвскѣмъ. — Зъ речинцемъ го 10 н. ст. надолиста с. р. розписаній на конкурсъ парохій: Горянка, Кравс ad Тѣсна и Рябе дек. балигородского; Долины дек. бѣцкого; Осердовъ дек. белзкого; Либохора и Красне дек. высочаньсколо; Грозьова дек. добромильского; Рыбникъ дек. дрогобицкого; Липе и Дністрикъ дубовый дек. жукотиньского; Береги гѣрнѣ, Скородне, Хмѣль и Шандровець дек. затварницкого; Гошаны дек. комарняньского; Чорнорѣки дек. короснаньского; Пѣдбужь дек. мокряньского; Тарнава гѣрна дек. ольховецкого; Лѣпинка мала и Бѣличь горѣшный дек. старосамбѣрского; Терло и Чаплѣ дек. старосѣльского; Лобозѣвъ дек. устрицкого; Скло дек. яворѣвского.

Посмертни — ✝ — оповѣстки.

Марія зъ Розенбергѣвъ Ковальска жена п. Димитрия Ковальского. властителя кравецкои роббтнѣ у Львовѣ, члена-основателя „Зорѣ“. упокоила ся сегодня въ 40-бмъ роцѣ житя. В. ѣ. п.!

Телеґрамы „Дѣла“.

Вѣдень 11 вересня. Въ послѣднихъ дняхъ вѣдбули ся численій конференціи мѣжь Туномъ а мужами довѣря бѣльшости, при чѣмъ Тунъ подавъ до вѣдомости средства, якій правительство намѣряє ужити для оживленя парляменту. — Вчера вѣдбула ся нарада клюбу католицко-людового сторонництва при участи міністра Діпавлього. Діпавлі звернувъ увагу на се, що католицко-людове сторонництво буде покликане дати иніціятиву до погодженя посваренихъ елементѣвъ. — Цѣсарь принявъ вчера на авдіенціи египетского віцекороля Абаса, а вѣдтакъ ревізитувавъ его. — Цѣсарь санкціонувавъ ухваленый соймомъ законъ въ справѣ удѣленя радѣ повѣтовѣй въ Чортковѣ дозволу на затягненє позички въ высотѣ 20.0000 зр.

Царгородъ 11 вересня. Въ часѣ побуту чорногорского князя въ Царгородѣ обговорювано тутъ справу вѣдносинъ Туреччины до Чорногоры супротивъ деякихъ важнѣйшихъ подѣй на Балканѣ а спеціяльно противъ можливыхъ переворотѣвъ въ Сербіи. — Зѣ Смирны доносять, о арештованю кѣлькохъ молодо-Туркѣвъ пѣдъ закидомъ участи въ заговорѣ противъ султана.

Марсилія 11 вересня. Оногды вѣдбуло ся тутъ 32 домашныхъ ревізій, забрано до 300 документѣвъ зъ котрыхъ выходить, що истнувало порозумѣнє мѣжь вѣйсковыми въ Парижи и Марсилін.

Лондонъ 11 вересня. Змобілізова всю резерву артилерії.

Будапештъ 11 вересня. Въ суботу и вчера вѣдбули ся передъ французскимъ конзультомъ демонстрацін. Товпа кричала: „Прочь зъ военнымъ судомъ въ Реннахъ. Най жие Дрейфусъ. Най жие Ляборі!“

Надѣслане.

ПРОМЕСЫ

на 3% Льосы австр. кредит. земск. заведенія

Головна выграна 50.000 зр.

тягнене 5 мая

спродають по 1 зр. и стемпель 50 кр. разомъ 1 зр. 50 кр.

СОКАЛЬ и ЛЛЄНЪ

банковый дѣмъ и контора вымѣны у Львовѣ.

Поручена зъ провінцій полагоджують ся вѣдворотною почтою. 7

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

Оптикъ и Механікъ у Львовѣ, площа Галицка ч. 1., протиг Банку Гіпотечного на початку ліпки Галицкои

поручае въ великѣмъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ:

окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокля, телескопы, барометры, термометры, ґлёбусы, ареометры, мікроскопы, лупы, мѣрничѣ, піоны, компасы, райцвѣдеры, тасьмы лѣбедѣ, манометры а т. п.

Уряджена дзвонниковъ електричныхъ.

Всякій направки полагоджують ся якъ найскорше и найдешевше. 4[illegible]

!! Купуйте !!

МОЛИТВЕННИКИ

видані товариством „Просьвіта“

Сих Молитвенників є три роди:

I. Молитвеник для руского народу

в народній мові, правописею етимольогічною, великий і догідного формату обіймаючий 757 сторін друку, найповнійший зі всіх таких Молитвенників.

Молитвеник сей містить в собі: I.) Молитви щоденні ранні і вечірні. II.) З Богослуженя церковного, іменно: а) з Вечірні, б) з Повечерниці малої, в) з Повечерниці великої, г) з Утрені, д) Літургія св. Іоана Золотоустого, е) молитви в часі св. Літургії. III.) Тайни покаяня і пресв. Евхаристії. IV.) Молитви для ріжного віку, стану і в ріжних потребах. V.) Молитви в часі Великого посту. VI.) Молитви на празники а) Господскі, б) Богородичні, в) Сьвятих. VII.) Молитви споручені в відпустами. VIII.) Акафист до а) Ісуса Христа, б) Пресв. Богородиці, в) св. Отця Николая. IX.) Модебен до пресв. Богородиці X.) Тропарі, кондаки, богородичні і прокимени, а) недільні, б) щоденні, в) на празники Господскі, Богородичні і Сьвятих, г) на деякі потреби. XI.) Коляди і инші пісні церковні. XII.) Таблицю пасхалыу.

ЦІНА: *I. На звичайнім папері з образками Пресв. Діви Марії, Ісуса Хр. і св. о. Николая:*

1) Молитвеник брошурований . . . . 60 кр.
2) оправлений ціло в полотно з одвітними відтисками з шабатуркою . . . 90 кр.
3) оправлений ціло в шкіру з золоченями и відтисками з шабатуркою . . 1·20 кр.

II. На веліновім папері з чудово гарним образком Пресьв Діви Марії або Ісуса Христа:

4) брошурований . . . . . 70 кр.
5) оправлений як під 3) з додатком золочених берегів . . . . . 1·60 кр

II. Хвалите Господа з небес!

Молитвеник для руского народу.

Зміст і формат молитвеника той сам, що під I) а ріжница в тім, що виданий правописею шкільною.

ЦІНА: *I. На звичайнім папері з образком Пресьв. Діви Марії:*

1) Молитвеник брошурований . . . . 60 кр.
2) оправлений ціло в полотно з одвітними відтисками з шабатуркою . . 90 кр.
3) оправлений ціло в шкіру з золоченями і відтисками з шабатуркою . . 1·20 кр.

II. На веліновім папері з чудово гарним образком Ісуса Христа:

4) брошурований . . . . . 70 кр.
5) оправлений як під 3) з додатком золочених берегів . . . . . 1·60 кр.
6) оправлений як під 3) з додатком золочеи их берегів і гарної скобки [клям.] 1 80 кр

III. Народний руский Молитвеник.

[*Найкращий і найдешший дарунок для молодежи!*]

новий наклад, виданє шесте

мовою народною, правописею шкільною, формату малого обіймаючого 256 сторін гарного друку.

Молитвеник сей містить в собі: Молитви щоденні; що кождому християнинови знати, вірити і заховати треба; молитви ранні і вечірні; тайну покаяня; образець іспиту совісти; молитву сокрушеного серца; молитву грішника постановленого поправу; молитву по сповіди; молитву перед і по сьв. Причастю; молитву на всякі потребы; сьв. Літургію з поученями, які треба знати служачому до неї; модени за Церков; пісні з богослужень церковних; тропарі, кондаки недільні і на деякі потреби; де-що з богослуженя церковного з Вечерні і Утрені; а вкінци пісні: Коляди, до пресьв. Трійці, до Ісуса Христа, до пресьв. Богородиці, до сьв. о. Николая, благальні і гимн цісарскій.

ЦІНА:

1) Молитвеник оправлений в папір з хребтом полотняним . . . . . 80 кр.
2) оправлений ціло в полотно з одвітними відтисками і з шабатуркою . . 40 кр

Сі всі молитвеники можна дістати в канцелярії товариства „Просьвіта“ у Львові, ринок ч. 10.

Замовленя виконують ся за готівку або за післяплатою (Nachnahme). Замовляючі поодиноко Молитвенники зволять прислати 20 кр. на оплату почти. 428

КАВУ

въ 5-кільовыхъ мѣшочкахъ франко

по 9 зр. 20 кр., 10 зр. 20 кр., 10 зр. 70 кр. и 11 зр. 20 кр.

ВИНО

въ 5-кільовыхъ барилочкахъ франко

по 3 зр.; 3 зр. 30 кр.; 3 зр. 70 кр.; 4 зр. 10 кр.; 4 зр. 50 кр.; 4 зр. 90 кр. (Дорожшій вина фляшками)

высилае

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ и ФІЛІИ.

92 99—?

Цѣс. корол. уприв.

Рафінерія спіритусу, Фабрика рому, ліксровъ и оцту

Юлія Миколяша Насльдниковъ

Якова Шпрехера и С-ки

у ЛЬВОВѢ

поручае старѣ горѣвки польскій, розолісы, лікеры, румы правдивѣ зъ Ямайки, коняки, спіритусъ, „Bon-gout“ на наливки, такожь правдивый оцетъ спіритусовый. 366 83—?

Склады для мѣста: улиця Галицка ч. 1. — и улиця Коперника ч. 9.

Броскинѣ 2.20, Райскій яблока 1·60, все до смаженя; грушки Riesenpart'a и т. п. 1·50, грушки розличнѣ 1.30, сливки 1 30, виноградъ 2·50 пересылае въ 5 кл/р. кошикахъ franco за послѣплатою **Д. С. РОЗЕНБЕРГЪ** Залѣщики ч. 53. 343

ДРОТЪ кольчастый цинковый до огороджень по зр. 4 за 100 метрѣвъ вразъ зъ клюбками до утриманя. Сѣтка дротяна лякирована до заслоны вѣконъ по 1 зр. за метеръ квадратовый

поручае ПЕТРО ХШОНСТОВСКИЙ торговля зелѣзна у Львовѣ. площа Капітульна ч. 1 напротивъ катедры.

МУЖЕСКУ 344 **Безсильность**

выкликану именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣховъ молодости и розпусты, усуне наівно и на довго одинока, розширена въ многихъ выданяхъ ілюстрована книга

Самоохорона д-ра Ретана

Россійске выдане: 1 зр.
Польске выдане: 1 зр.
Нѣмецке выдане: 2 зр.

Тысячѣ людей найшли въ нѣй поможенія своихъ недугъ и направили свои мужескій силы при помочи указаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко належитости, высылае ся франко книга въ кувертѣ магазиномъ выдавцѣвъ R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

ЛЯРНЯ ДЗВОНОВЪ

АНТОНІЯ СЕРАФИНА

ВЪ КАЛУШИ

вѣдзначена двома срѣбными медалями

выконуе **дзвоны** рѣзнои ваги и приймае ушкоджени дзвоны до переливаня въ найкоротшѣмъ часѣ, а такожь маѣ на складѣ готовѣ дзвоны рѣзнои ваги.

Дякуючи всѣмъ Вп. приходникамъ и фундаторамъ за всѣ дотеперѣшнѣ замовленя, прошу о ласкавѣ замовленя так на поодинокѣ новѣ дзвоны якъ и на цѣлѣ групы. За тревалость матеріялу и гармонійный звукъ моихъ дзвонѣвъ ручу и длятого осмѣляю ся припоручати ихъ Вп. П. Т. публицѣ.

Зъ глубокимъ поважанемъ

3789 **АНТОНІЙ СЕРАФИНЪ.**

Змѣна льокалю.

Магазинъ ювілерскій пѣдъ фірмою

Каролъ Фелькеръ (Völker) и Сынъ

перенесеный зъ площѣ Марійскои

на улицю Каролъ Людвика число 3.

[Палата Галицкого Товариства кредитового земского].

294 3—10

Запрошенє до передплаты на дѣло:

ПРИКАРПАТСКА РУСЬ

въ XIX-бмъ вѣцѣ

въ біографіяхъ и портретахъ ей дѣятелей

зъ увзглядненьемъ замѣчательныхъ людей, котрыхъ 1772 р. застав при жизни,

маючи на пѣдставѣ автобіографичныхъ записокъ и архівально-библіотечныхъ матеріяловъ

ИВАНЪ Е. ЛЕВИЦКІЙ.

„Прикарпатска Русь“ буде появлятись, почавши отъ надолиста 1898 р. правильно кождого другого мѣсяца выпусками по 7 листовъ печати зъ портретами замѣчательныхъ дѣятелѣвъ. Кождыхъ 10 выпускѣвъ буде становити томъ, а всѣхъ томѣвъ буде шесть.

Пренумерата на 10 выпускѣвъ выносить 10 коронъ; на 5 выпускѣвъ 6 коронъ. Выпуски поодиноки не будуть продавались.

Пренумерату належить присылати выключно на адресу: п. Антонъ Хойнацкій, управитель книгарнѣ Ставропігійского Института у Львовѣ, Руска улиця число 3.

Першій выпускъ вже появився а вторый печатаєсь.

Розкладъ ѣзды поѣздовъ зелѣзничихъ важный вѣдъ 1 мая 1899.

пѣсля часу середно-европейского [пѣзнѣйшого о 36 мінутъ вѣдъ часу львѣвского.]

поєз. приходить о	особ. приходить о	до Львова	поєз. вѣдходить о	особ. вѣдходить о	зѣ Львова
		День			**День**
	6·10	Зъ Черновець, Ицканъ, Станиславова		6·20	до Лавочного, Пешту, Борыслава
	6·50	„ Бруховичъ вѣдъ 7/8 до 10/8.		6·15	„ Пѣдволочискъ, Одесы, Козовы, г. д.
	7·10	„ Зимноводы „ „ „		6·30	„ Ицканъ, Букарешту, Радовцѣвъ
	7·40	„ Янова (гол. дворець)		6·30	„ Пѣдволочискъ зъ Пѣдзамча
	7·55	„ Лавочного „ „	8·30		„ Кракова, Любачева, Орлова, Вѣдня
	7·44	„ Тернополя на Пѣдзамче		8·45	„ „ Вѣдня, Хирова, Стружа
	8·05	„ „ „ гол. дворець		9·10	„ Скольго, до Лавочного 1/7 до 15/8
	8·15	„ Сокаля, Равы рускои		9·25	„ Янова
	9 —	„ Кракова, Вѣдня, Орлова		9·35	„ Пѣдволочискъ зъ гол. дворця
	11·15	„ Ярослава, Любачева		9·45	„ Ицканъ, Сопова, Бергомету
	11·55	„ Ицканъ, Черноп. Станислав.		9·58	„ Пѣдволочискъ зъ Пѣдзамча
	1·01	„ Янова на гол. дворець		10·10	„ Белзця, Равы, Любачева
1·30		„ Кракова, Вѣдня		12·50	„ Янова 1/7 до 15/8 недѣлѣ и свят
	1·40	„ Скольго, Хирова, а зъ Лавочного вѣдъ 1/7 до 15/8.	1·55		„ Пѣдволочискъ зъ гол. дворця
			2·08		„ „ „ Пѣдзамча
1·50		„ Ицканъ, Станиславова		2·15	„ Бруховичъ 7/8 до 10/8 недѣлѣ и свят.
2·20		„ Пѣдволочискъ на Пѣдзамче	2·45		„ Ицканъ, Гусятина, Кореземе
2·35		„ „ „ гол. дворець	2·55		„ Кракова, Вѣдня, Хабѣвки
	5·15	„ „ „ Пѣдзамче		3·05	„ Стрыя, Скольго лишь 1/8 до 30/8
	5·40	„ „ „ гол. дворець		3·15	„ Янова, вѣдъ 1/8 до 30/8.
	5·55	„ Сокаля		3·20	„ Зимноводы 7/8 „ 10/9.
				3·25	„ Бруховичъ „ 7/8 „
				5·25	„ Ярослава
		Ночь			**Ночь**
	12·10	Зъ Скольго, Калуша, Борыслава			до Кракова, Вѣдня, Берлина
12·30		„ Черновець, Букарешту	12·50		„ Ицканъ, Констанції, Букарешту
2·16		„ Кракова, Вѣдня, Орлова	2·36		„ Кракова, Хирова, Короснa
	3·05	„ Пѣдволочискъ на Пѣдзамче		4.10	„ Бруховичъ вѣдъ 7/8 до 10/8
	3·30	„ „ „ гол. дворець		5·50	„ Ицканъ, Радовець, Кімполюнгу
	6·00	„ Кракова, Вѣдня, Самбора, Санока		6·26	„ Кракова, Вѣдня, Берна, Варшавы
	6·10	„ „ „ Хирова		6·40	а Орлова вѣдъ 15/6 до 15/9
	6·20	„ Ицканъ, Пѣдвисокого, Козовы		6·50	„ Янова вѣдъ 1/6 до 15/8 въ будни дни
	7·58	„ Янова вѣдъ 1/8 до 31/8, и вѣдъ 16/9 до 30/9 що дня а вѣдъ 1/8 до 15/9 недѣлю и свята		7·00	„ Лавочного, Мункача, Хирова
				7·10	„ Сокаля, Равы рускои
	8·15	„ Бруховичъ вѣдъ 7/8 до 30/8, и 16/9 до 15/9.		7·20	„ Тернополя зъ гол. дворця
	8 30	„ Бруховичъ вѣдъ 1/7 до 15/8 що день		7·42	„ „ „ Пѣдзамча
		„ Кракова, Вѣдня, Любачева		7·47	„ Янова 1/10 до 30/8 1900 включно
	9·21	„ Янова вѣдъ 1/8 до 15/8.		8·35	„ „ 1/8 „ 31/8 и 16/9 до 30/9
	9·55	„ Кракова, Вѣдня, Пешту, Санока		9·11	„ „ 1/8 „ 15/8 недѣлѣ и свята
	10·10	„ Ицканъ, Козовы, Пѣдвисоцкого		10·40	„ Ицканъ, Гусятина, Радовець
	10·08	„ Пѣдволочискъ, Брод[illegible]		10·50	„ Кракова, Вѣдня, Ивонича
	10·25	„ „ на го[illegible] дворець		11·10	„ Пѣдволочискъ, Бродѣвъ г. дворця
	10·30	„ Лавочного, Хирова, Пешту		11·32	„ „ Грималова, Пѣдзам.

ЗАМѢТКА: Пора нѣчна числить ся вѣдъ 6 годины вечеромъ до 5 годины 59 мінутъ рано. — Бюро информаційне ц. к. зелѣзницѣ державнои при ул. Красицкихъ ч. 5.

При закупнѣ товарѣвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець и одѣчальный редактор Иванъ Белей. Папѣръ зъ склад. Черлянскои. Зъ друкарнѣ Института Ставропігійского, пѣдъ зарядомъ Іосифа Даниловя

Ч. 195. Львовъ, Второкъ 31 Серпня (12 Вересня) 1899. Рочникъ XX.

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских святъ) о 5-тій годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ второкъ, и въ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Администрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне Бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килинського 2; — въ Ярославю: Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11.; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и надежитость за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатком

въ Австрії:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пів рóку	9 зр.	на пів рóку	12 зр.
		у Львовѣ:	
на цѣлый рѣкъ	16 зр.	на пів рóку	8 зр.
на чверть рóку	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція підъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженя. — Реклямації неопечатанѣ вільнѣ відъ порта.

Поєдинокє число коштує 8 кр. а. в.

Оголошенія взыкій приймають ся по цѣнѣ 10 кр. відъ одного стрічки инсератовои або ей мѣсце а въ рубрицѣ „Надсланє“ по 25 кр. а. в.

Подяки и иншій доконеня приватнѣ числять ся по 15 кр. відъ стрічки.

Переглядъ політичный.

Католицко-людова партія выдала о результатѣ двохъ послѣднихъ засѣдань, въ котрыхъ взявъ участь міністеръ торговлѣ бар. Діпавлі, комунікатъ, котрый сьверджуе, що въ політичнѣй дискусіи, всѣ члены підъ несли згѣдно и зъ натиском конечность порозумѣня, въ цѣли закінченя теперѣшнои політичнои кризы. Въ комунікатѣ сказано, що католицко-людова партія повинна въ тѣмъ напрямѣ напружити всѣ свои силы. Дальшій наради и ухвалы порѣшено задержати въ тайнѣ. Здогадують ся, що католицко-людова партия маѣ взяти въ свои руки справу уложеня відносинъ мѣжь Чехами и Нѣмцями. Вчера принявъ цѣсарь на окремій авдіенціи провідника католицко-людового сторонництва д-ра Катрайна. Въ політичныхъ кругахъ приписують тій авдіенціи велике значѣне, добачуючи въ тѣмъ доказъ, що католицко-людова партія обняла провідъ въ переговорахъ, що змѣрають до того, аби парляментъ зробити способнымъ до працѣ. Правительство офіціяльно стоить поза тымъ сторонництвомъ, але переговоры будуть ведены на выразне бажане правительства гр. Туна. Членъ того сторонництва, президентъ посольскои палаты д-ръ Фуксъ розбславъ до заступникѣвъ нѣмецкои лѣвицѣ запросины на конференцію въ справѣ теперѣшнои політичнои ситуаціи, а тымъ самымъ обнявъ ролю посередника мѣжь выконуючими комітетами: правицѣ и лѣвицѣ.

Вчера відбули ся конференціи вызначныхъ політичныхъ особъ правицѣ. Беруть въ нихъ участь члены католицко-людовои партіи, вѣрноконституційнои великои посѣлости нѣмецкои и голова польского кола Яворскій. Вчера цѣсарь принявъ на довшій авдіенціи угорского президента міністрѣвъ Селя, котрый відтакъ відбувъ конференцію зъ Ґолуховскимъ в Каляѣмъ.

— —

Члены военного трибуналу въ Реннахъ підписали вчера пополудни подане о помилуване, аби въ той способъ охоронити Дрейфуса відъ другои деградациі. Сесе подане відішлють до команданта X. корпусу, а відъ него, за посередництвомъ міністра войны до президента Любега. Секретарь Ляборіого донѣсъ о тѣмъ Дрейфусови, котрого се зворушило; при тѣмъ Дрейфусъ заявивъ, що маѣ добру надѣю. Нинѣ справою выроку займе ся рада міністрѣвъ. Говорять, що часть міністрѣвъ бажае собѣ, аби генеральный прокураторъ одержавъ поручене зажадати відъ касаційного трибуналу уневажненя засуду, а то зъ причины надужитя власти. Однакъ бѣльша часть міністрѣвъ противить ся интервенціи зъ стороны кабінету, бо зажалене неважности внесене обороною, може довести до такого самого результату.

Вся праса, такъ французка якъ и загранична, — зъ виняткомъ антісеміткои — одноголосно называе засудъ несправедливымъ. Мала кара, признане лагодячихъ обставинъ и се, що члены военного трибуналу не хочуть деградациі Дрейфуса, стоить въ такій суперечности зъ злочиномъ, за якій его засуджено, що сегодня нѣхто вже, навѣть его противники, навѣть той трибуналъ, котрый засудивъ Дрейфуса, не вѣрить въ его вину. Навѣть уволѣнене було бы Дрейфуса не очистило такъ, якъ сей кумедный засудъ. Сли хто выйшовъ зле зъ процесу, то шефы французкои арміи. Petersburger Ztg. обговорюючи процесъ, пише: День 9 вересня буде памятный въ исторіи Франціи, яко день національного нещастя. Правда, що боили ся евентуального засуду Дрейфуса, але нѣхто не думавъ, щобы процесъ въ Реннахъ давъ тѣлько доказовъ моральнои гнилѣ. Се моральный Седанъ Франціи, зъ котрого не скоро отрясе ся третя республика.

Въ Англіи засудъ Дрейфуса наробивъ такого гамору, що англійска праса забула навѣть справу Трансвалю и коментуе лишь выроки военного суду. Въ многихъ церквахъ проповѣдники дуже остро обговорювали засудъ, кажучи, що вонъ приносить ганьбу цивілізаціи и людскости. Въ Будапештѣ, Вѣдни, Берлинѣ, Амстердамѣ, Лондонѣ, а навѣть въ полѣнічній Америцѣ шарить от гадка бойкотованя французскихъ товарѣвъ и паризкои выставы. Англійскій и берлинськи дневники доносять, що „Таймсъ“ маѣ репродукціи вычисленыхъ въ бордеро а выданыхъ Нѣмеччинѣ Естергазимъ документовъ, и зачне ихъ сими днями оголошувати. Говорять, що оборона була въ посѣданю тыхъ репродукцій, але підчасъ процесу не робила зъ ныхъ ужитку, аби на случай засудженя Дрейфуса мати „новый факъ“ оправдуючій ревізію процесу передъ касаційнымъ трибуналомъ.

— —

Въ процесѣ о атентатъ на Міляна переслухано вчера властителя друкарнѣ, Становичъ. Вонъ протестуе противъ підпесеныхъ противъ него закидовъ и твердить, що яко засужденый въ 1883-имъ роцѣ за повстанє, а помилуваный Міляномъ, не маѣ теперь причины выступати ворожо противъ Міляна, а противно, винень ему скорше вдячность. Становичъ протестуе також противъ обтяжаючихъ его зізнань Кнезевіча. Обжалованый епископъ Ґюрічь признае, що писавъ листи противъ Міляна и правительства бо був люстый на Міляна за грозьбы, якій Мілянъ выголошувавъ підъ его адресою. Заявляе однакъ, що нѣколи не стремівъ до повалення династіи, запевняе о своимъ патріотизмѣ и династичныхъ чувствахъ и заперечуе зізнання Кнезевіча. Свѣдокъ Радольовичь зізнае, що Ґюрічь взывавъ его въ 1890 имъ роцѣ вывѣсити нишу хоругов и говоривъ, що мусять покликати ся на поворотъ Петра Караджорджевича. Ґюрічь відповѣдае, що такъ не мігъ говорити зъ членомъ ліберального сторонництва. Свѣдокъ обстае при своихъ зізнанихъ и скрѣпляе ихъ присягою.

MORITURI...

[*Статья надбслана.*]

Не мало писало ся вже про укорочуване правъ руского языка и чужими людьми и своими, а таки не завадить ще де-ще згадати, бо сеся справа не тѣлько є дуже важною взагалѣ, але она, оглянена докладнѣйше зъ котрого будь боку, представляе все инчій образъ и наводить новій думки.

Ще дуже недавный часъ, коли-то *кардиналъ Сембратовичъ на канонічній візитаціи въ Бережанськмъ деканатѣ голосивъ прилюдно, що всѣмъ руско-католицкимъ урядамъ парохіяльнымъ прислугує неоспориме право урядувати въ рускомъ языцѣ и жадати відъ всѣхъ урядовъ загаломъ переписки руском.* Се посвѣдчать усѣ священники деканата.

Бл. п Сембратовичъ, яко кардиналъ, знавъ безперечно найлѣпше законній интенціи Риму и цѣсаря та его правительства, а яко митрополитъ въ урядованю выголошувавъ свои бесѣды правно и льояльно.

Нынѣ змѣнило ся! Нинѣ заява и приказы кардинальскій маютъ стати нѣчимъ супротивъ заявы правительственного комісаря. Законъ ломить ся безъ поставленя новыхъ законовъ, а повагу найвышшои гѣдности духовнои у насъ — гѣдність кардинальску — донче ся черезъ накидуване силомбць интерпретаціи комісарѣвъ...

Чи добре оно для католицизму и Риму? Чи не маѣ оно на метѣ деморалізацію и духовенъства и народу? А яку прислугу робить кождя деморалізація для державы?

Подумаймо холодно — sine ira et studio.

Если вѣра и духовенъство руско-католицке мали бы бути офіциною чивюсь підъ кавками, чи підъ другою, хоть-бы бѣльшою птицею, то що за хосенъ выйде зъ сего для католицизму? Тѣлько медвежа прислуга! Чому-жь не хотять сего бачити панове католики въ ліберальныхъ рукавичкахъ? Хиба тому, що имъ байдуже про цѣлый католицизмъ... Такъ панове католики копають яму и Римови .. А Римъ? чи бачить вонъ черезъ окуляры протегованыхъ національностій та облуду свѣтскихъ поклонѣвъ тіи рисы въ організмѣ своѣмъ, що безпастанно завдае ему таранъ безглуздого та безцѣльного житя розкладу новочасного? Не тѣлько зневага автономіи руської-католицкои шкѣдна Римови, — допитане якои будь вѣры есть грѣзне для кождои вѣры, бо підносить безвѣрнѣсть и плодить революцію моральну.

Щасливый народъ и держава, доки цѣле духовенъство сповняе ревно законы вѣры, доки не повертаѣсь его на послугу свѣтскои власти. На сю тему можна бы зъ исторіи томы повыписувати, — та кобы насъ не посуджено за космополітовъ! Однакъ для католицизму дуже добре надае ся исторія народу жидовского. Сильне духовенъство було оживляючою силою державы, а въ тяжкихъ хвилях пророки обновляли житя народу; — цѣлковите зломане духовныхъ и переведене ихъ на службу мірску, деморалізація духовенъства — привела деморалізацію народу, привела упад къ и державы и народу.

Відмова духовнымъ того права, котре належить ся кождому австрійскому горожанинови, відмова правъ рѣдноі мовы — есть крайно деморалізуюча. Чому? Бо така заборона, не даючи ся выголкувати нѣякими софістичными „урядами метрикальними“, вщѣплюе въ слабшихъ духовникѣвъ поняте всемогучого терорізму свѣтскои власти, противъ котрого нема захисту нѣ на земли, нѣ на небѣ.. Панове католики! не грайте зъ огнемъ у сухѣю! Се мѣсто до модноі гіпокризіи, до фільософіи Шопенгаверѣвскои, до нахилу нірваністичного гниючои Европы... Коли вы будете учити зради: найвышшихъ святоцѣвъ народныхъ, — вы учити духовныхъ, а духовній народъ, — якій будуть плоды тои науки? Самі вгадаете!

Коли нема права для духовныхъ, то нема права и для недуховныхъ. Такъ, чи нѣ? А тогдѣ якій консеквенціи? Анархія моральна!

Ще нема закона такъ дурного, щобы духовныхъ признававъ „урядниками“, и не буде! Тогдѣ мусѣла бы бути и вѣра урядовою рѣчею, а сего чей-же, мои панове, забогато! Анѣ Римъ, анѣ державы не згодать ся на се, а таки щось подѣбного выходить зъ вашои роботы, а менеры будучои идеѣ вже шепчуть про се...

Реліґія признае власть відъ Бога, але зъ сего не выходить признаване надужитя власти, того надужитя, котре повинно ся карати законами мірскими, бо грѣшить проти мірскихъ законовъ. Знущане надъ реліґією и надъ духовными не є новостію въ исторіи, але-жь нѣяке знущане не выйшло на добре и найгордѣйшимъ панамъ свѣта та наймогучѣйшимъ державамъ.

Нинѣшный часъ — часъ найживѣйшого ферменту идейного и суспільно-політичного — не надаесь для експеріментовъ якого-будь шовінізму, а тымъ менше ще польского шовінізму! Людцамъ декотрымъ хоче ся все духовенъство зробити гладіяторами своихъ орґій шовіністичныхъ. Чи удасть ся оно? Нѣколи!

Тій людцѣ хотять для своихъ експеріментовъ ужити ординаріятовъ. Алежь ординаріяты є властію духовною, а не політичною, анѣ науково-академічною. Помагати въ національныхъ змаганяхъ — то обовязокъ Епископату підъ слова Папы Льва XIII ого, де бесѣда о угнетеныхъ; але йти проти свого народу — сего не знайдемо въ нѣякій енцикліцѣ! У Чехахъ уряды парохіяльній урядують по чески, у Хорватахъ по хорватски, у Словѣнцѣвъ по словѣньски. Яка-жь наука? Уряды парохіяльній у Русинѣвъ повинній урядувати лишь по руски. Божище самоволѣ и знущаня завсѣгды падало передъ сильными характерами патріотичными. Люде безъ характеру выплоджують венку гидь суспільну, якои найвышшимъ щеблемъ був колись Неронъ. Нинѣшный часъ маѣ тысячѣ Неронѣвъ — и до сихъ новыхъ Неронѣвъ мали бы клакяти ся новій гладіяторы: „Ave ! morituri te salutant“ ?!

М о.

НОВИНКИ.

— **Адміністрація наша** просить при змѣнѣ мѣсяца о відновлене передплаты и выровнане залеглостей въ означенымъ речинци.

— **Тифъ у Львовѣ** розширивъ ся на улицѣ Куркову, Шкарпову, Валову, Бонмовъ, Ґроттера, Ґродзицкихъ, Руску, Лѣсну, Личаковску долѣшну и Рѣзьбарску — тамъ захорувало доси 19 особъ. Дальше на улицѣ: Бальонову, Инвалідовъ, підъ Дубомъ, Длугоша, Словацкого, Смочу, Жерельну, Крупарску и Академічну — тамъ також кількинадцять особъ занедужало. Недуга остра, доси умерло вже пять особъ. Магістратъ зарядивъ вычистити криницѣ, розкопы на водопроводній руры заливати молокомъ вапняным, зревідувати домы, а на всякій выпадокъ приготовано епідемічный шпиталь на Яновскомъ.

— **Про „монаха“ и властителя дѣвочого монастиря въ Сорокахъ** одержуемо знову таке письмо: Якъ оповѣдають, минувшого мѣсяца заѣхавъ до Сорокъ о. деканъ скалатскій, аби переконати ся: що то за „нѣбы-монахъ“ и що то за „монастирь“ въ Сорокахъ. Отже про тоту візиту о. декана самъ псевдо-монахъ хвалить ся, що нѣбы о. деканъ похваливъ его за працю. Чи се було бы можливе? Здаеть ся, що нѣ, отже „монахъ“ кпить собѣ зъ „комісіи“. Бо-жь хто бы байдужно глядѣвъ на вчинки баламута, що позволивъ собѣ заводити монастирь своеи регулы, голосить проповѣди народови, відправляе утренню, вечѣрню, акафисты, парастасы и т. д. и принимае до свого монастиря дѣвчата, а є нихъ теперь близько двацять! Епископскій ординаріяты поручають духовенъству заохочуватя народъ до обезпеченя відъ огню, а той баламутъ голосить: „Не обезпечайте ся, то грѣхъ! Коли хто обезпечувсь, то выглядае такъ, якъ бы Пана Бога за ноги злапавъ и казавъ: що менѣ теперь огонь зробить?“ А темный народъ слухае. Въ голошену нимъ похвалу відъ о. декана я не вѣрю, бо я цѣлу его роботу знаю дуже добре, а и власный его парохъ о. Галька выступае всѣми силами противъ того шкѣдного сектанта и его секты. Мы бажаемо, щобы львовска митрополича консисторія якъ найдокладнѣйше справу розслѣдила и якійсь ладъ зъ тымъ зробила, бо въ околичныхъ церквахъ въ недѣлю що-разъ пустѣйше, а за те повно людей коло баламута. А се границя епархіи львовскои и станиславовскои. — *Сусѣдъ.*

— **IV-та частинна краєва конференція учительска** відбуде ся у Львовѣ въ дняхъ 14, 15 и 16 с. м. підъ проводомъ краєвого инспектора Бол. Барановского. Возьмуть въ нѣй участь представителѣ народного школьництва и семинарій учительскихъ зъ шѣстьохъ повѣтовыхъ округовъ краю відъ чешановского до каменецкого и зъ 13 полудневыхъ округовъ, відъ стрыйского аж до снятинського.

— **Каролiна Свѣтля**, славна ческа писательска и патріотка, умерла въ Празѣ дня 6 с. м. въ 69 роцѣ житя. Ческій часописи присвятили покѣйній горячій спомины, а похоронъ ей ставъ величавою маніфестацію ческого народу.

— **Hier!** Австрійске міністерство войны выдало розпорядженя, въ котрымъ сказано: Офіцеръ, підъ котрого командою відбувае ся контрольне зібране, маѣ заразъ передъ розпочатемъ своеи чинности голосно и выразно выдати розказъ, щобы покликаній до контролѣ при выкликуваню ихъ назвиска відповѣдали въ службовымъ языцѣ „hier!“ — Поводомъ сего розпорядженя є те, що въ Чехахъ въ послѣднихъ часахъ резервісты відповѣдали „zde!“

— **Поспѣшивъ ся.** До Ґипотечного банку прийшовъ вчера жидъ и заставивъ дорогоцѣнности за 300 зр. Въ годину пізнѣйше дѣстала дирекція банку повѣдомлене зъ просьбою, щобы велено арештувати того, хто бы прийшовъ такій а такій рѣчи заставляти. Справу віддано поліції.

Бальонъ. Дня 8 с. м. бачили въ Галичи у полудне бальонъ, що перелетѣвъ въ північно-заходнымъ напрямѣ. Того самого дня коло 4 год. по полудни перелетѣвъ бальонъ по-надъ Олексиньцями (підъ Бѣльчемъ золотымъ) и окруживши село, пігнавъ ся на північь и упавъ въ сусѣдствѣ на поляхъ Глиббчка. Люде зразу бояли ся приступити, але опѣля помогли бальонови осѣсти на земли. Зъ бальону высѣли два войсковій, що пустили ся воздухомъ зъ Перемышля.

— **Скрытоубійство.** Въ ночи зъ 5 на 6 с. м. сповнено въ Руденцихъ, львовского повѣта, поганого злочину. Селянку Матрону Назаркевичеву найдено веживу о кількинадцять крокѣвъ відъ дому. На тѣлѣ знати було слѣды удушеня. Замѣчено при тѣмъ, що убійникъ допустивъ ся злочину для рабунку, бо въ хатѣ щезло десять поставовъ полотна, книжочка касы щадничои, 210 зр. готівкою, 60 кільо грамовъ сала, полоть солонины та богато одежѣ. Жандармерія розпочала слѣдство и выкрила, що виновникомъ був мужъ Матроны Иванъ. Въ стогахъ сѣна коло хаты найдено всѣ украденій рѣчи. Иванъ, що спершу выпиравъ ся, признавъ ся вкінци до вины. Відведено его до Ярочева, а зъ-відси до львовского суду.

— **Оречене найвышшого трибуналу.** Укончены правникъ Александеръ Кшановскій був

13 лѣтъ урядникомъ при зелѣзницѣ. Въ р. 1896 станиславѣвска дирекція державныхъ зелѣзниць безъ жаднои дисциплінарки усунула его зъ служебы за те, що самовѣльно залишивъ службу и на завѣзване не зголосивъ ся довше нѣжь 14 днѣвъ. Кшановскій доводивъ въ рекурсахъ, що вѣддалено его безправно, бо вѣнъ бувъ хорый и о тѣмъ повѣдомивъ своє начальство; але рекурсы остались безъ успѣху. Переконаный, що ему прислуживъ ся такъ заступникъ директора зелѣзницѣ въ Станиславовѣ, неприхильный ему д-ръ Натанъ Зайнфельдъ, вписъ Кшановскій разомъ зъ жѣнкою, лишеною права до вдовичои пенсіи, до львѣвского суду краевого жалобу противъ д-ра Зайнфельда и зелѣзничого скарбу о вѣдшкодоване за безправне збрване службового вѣдношеня, высказуючи безпідставность и безправность выдаленя его зъ служебы. Ц. к. судъ въ І. инстанціи вѣдкинувъ жалобу, мотивуючи свое оречене тымъ, що тутъ мають рѣшати лише власти адміністраційнй, бо претенсіи жалобинкѣвъ выйшли зъ службового вѣдношеня. Кшановскій внесли противъ того оречення рекурсъ до высшого суду краевого, а сей змѣнивъ оречене І. инстанціи и припоручивъ перевести спѣръ, бо жалобники не домагають ся чогось, що могло бы имъ належати ся зъ титулу службового вѣдношеня, але жадають вѣдшкодованя зъ причины, що д-ръ Зайнфельдъ черезъ затаене правдивыхъ фактѣвъ (хоробы Кшановского) впровадивъ высшу власть въ блудъ и спровадивъ вѣддаленя Кшановского зъ служебы. На те д-ръ Зайнфельдъ удавъ ся зъ рекурсомъ до найвысшого трибуналу, але сей ореченемъ зъ д. 14 червня с. р. прихиливъ ся на сторону Кшановскихъ и припоручивъ перевести спѣръ о вѣдшводоване. Выконуючи се припоручене, розписавъ краевый судъ розправу на д. 13 с. м.

— **Дивна вандрѣвка грому.** У Винникахъ пѣдъ Львовомъ лютила ся дня 7-ого с. м. буря зъ громами при зливѣ. Грѣмъ ударивъ въ каменицю купця галянтерійныхъ товарѣвъ Зільберштайна, упавъ по мурѣ огненѣмъ на пѣдъ, пробивъ стелю и обѣгъ по пѣдлозѣ комнату доокола, попаривъ каркъ дитинѣ, вѣдтакъ вылетѣвъ знова на пѣдъ и вернувъ до тои самои комнаты, попаривъ лице перебуваючѣй тамъ у гостинѣ Иммердаверовѣй, а наконецъ выбивъ отворъ у мурѣ и вылетѣвъ. Въ згаданѣй комнатѣ знаходило ся тогдѣ кѣлька осѣбъ. Крѣмъ згаданѣй дитинѣ и Иммердаверовѣй не стало ся бѣльше нѣкому нѣчого. Въ циновѣй хохли, що висѣла на стѣнѣ, грѣмъ зробивъ дѣрку, дроты вѣдъ клѣтки пѣгнувъ зовсѣмъ, але канаркови въ нѣй не зробивъ нѣчого, а каменицю полупавъ зъ всѣхъ бокѣвъ.

— **Притомность ума** показали недавно два селяне Иванъ Томчукъ и Олекса Колеснюкъ зъ Колодѣевки въ Скалатщинѣ. Коли они йшли рано до Скалата, стрѣтили на гостинци дика. Дикъ кинувъ ся насамперед до Колеснюка, але настрашеный парасолемъ звернувъ ся до Томчука, и той знова скинувъ зъ себе кожухъ и кинувъ дикови на голову. Закимъ дикъ выпутавъ ся зъ кожуха, оба селяне сховали ся до придорожного рова и тымъ позбули ся бѣды, бо дикъ побѣгъ далѣ въ поле.

— **Селедцѣ подорожѣли** въ наслѣдокъ лихои ловлѣ въ Голяндіи, Норвегіи и т. д. Рѣзница въ цѣнѣ така, що коли торбкъ коштувала бочка 12 — 18 зр., то сего року коштуе 24 — 30 зр.

— **Безъ селезѣнки можна жити.** Недавно д-ръ Краббель въ мѣстѣ Ахенѣ въ Нѣмеччинѣ выймивъ селезѣнку зъ малого хлопця, котрому було ледви $9^1/_2$ року. Хлопець той, зовсѣмъ здоровъ, сунувъ ся по поручю на сходахъ въ каменици — якъ то часто роблять пустѣй хлопцѣ по мѣстахъ — и упавъ зъ высоты половины поверха на сходы такъ нещасливо, що животомъ ударивъ о ступень и щось собѣ обдрвавъ. Прикликаный лѣкарь, побачивши, що есть, казавъ хлопця зараз вѣдставити до шпиталя и тутъ зараз выконано операцію. Хлопцеви розрѣзано живѣтъ и показало ся, що селезѣнка була розбрвана на кѣлька кусневъ. Цѣлу селезѣнку вынято и живѣтъ защито, а хлопець по тѣй операціи прийшовъ до себе, зовсѣмъ подужавъ и вышовъ зъ шпиталя безъ селезѣнки здоровый.

— **Самоубійство зъ любови.** Вѣ второкъ 5-ого с. м. вѣдобравъ собѣ житя выстрѣломъ зъ револьвера Иванъ Костюкъ заступникъ возьного почтового у Львовѣ. А причиною була заведена любовь. Молодець полюбивъ бувъ покоѣвочку капітана Л., котра пробуваe теперь зъ паньствомъ своимъ на Угорщинѣ. Довѣдавши ся того дня, що его любка вѣнчае ся того дня зъ иншимъ не мѣгъ перенести того и стрѣливъ собѣ въ чоло. Въ полишенѣмъ листѣ просить, щобы телеграфічно донести любцѣ о его смерти. Не зла гратуляція молодѣй!...

— **П. Софія Козловска,** довголѣтна ученица пп. Сувестрѣвъ, обняла въ школѣ К. Мікулього науку спѣву сольового вѣдъ 15-ого вересня с. р.

— **П. М. Кишакевичь,** директоръ гімназіи въ Новѣмъ Санчи перейшовъ на пенсію. Тымчасову управу гімназіи поручила краева рада шкѣльна професорови Каролеви Гутковскому.

— **Пять хлопакѣвъ** наразъ повила селянка Домінеску въ семигородскѣмъ селѣ Бейдь. Двое зъ нихъ умерло, а останнѣ три и мати мають ся зовсѣмъ добре.

— **Важнѣйшій похибки друкарскій** у вчерашнѣмъ фейлетонѣ „Причинокъ до исторіи русскихъ выкладѣвъ въ львѣвскѣмъ университетѣ въXVIII. столѣтю“ На 1. сторонѣ въ 2. стовпци въ 2. строчцѣ зъ долу замѣсть „die vorzüglichste“ [Subjecte] мае бути „die vorzüglichsten“; — въ 3. стовпци въ 4. строчцѣ зъ долу замѣсть „de 4 Normalschulclassen“ мае бути „der 4“; — въ 4. стовпци въ 3 строчцѣ зъ долу замѣсть „Decahnts“ мае бути „Dechants“. а въ нотцѣ замѣсть „Львді“ мае бути „Лодій“; — на 2. сторонѣ въ 1. стовпци въ 10. строчцѣ зъ горы замѣсть „ausgehalten“; мае бути „ausgefallen“; — въ 2. стовпци въ 9. строчцѣ зъ горы замѣсть „Anspruches“ мае бути „Anspruches“, въ 2. строчцѣ въ долу замѣсть „Landeshofs“ мае бути „Landeschefs“. [Кѣлька дрѣбнѣйшихъ похибокъ поминаемо, бо тій читатель вже самъ легко собѣ поправить.]

Посмертній — ✝ — оповѣстки.

Іосифа зъ Варапучиньскихъ Олеськова, жена професора учительскои семинаріи львѣвскои п. Іосифа Олеськова, упокоила ся по короткѣй тяжкѣй недузѣ въ Прошовѣй, прожившн 30 лѣтъ. В. ѣ. п.!

Наука, штука и література.

— **Ілюстрований Календар „Просвѣти“** вже выйшовъ зъ друку и теперь брошуруе ся; скоро буде готовъ, буде розсилати ся членамъ „Просвѣты“, котрѣ за р. 1899 заплатили вкладку. Календарь мае крѣмъ самои календарскои части и крѣмъ инсератѣвъ 208 сторѣнъ. Часть информаційна и літературно-наукова е дуже богата; ілюстрацій е девять. Докладный змѣстъ календаря подамо за кѣлька днѣвъ, скоро вѣнъ появить ся въ розпродажи.

— Вѣденьского тыжденника **„Die Zeit“** появивъ ся 257-ый зошитъ зъ такимъ змѣстомъ:

Die Canalkrise, der Kaiser und der „Kuhhandel“ in Deutschland. Von H. v. Gerlach. — Sexualjustiz und Sexualpolizei. Von Karl Jentsch. — Eine Gefahr der modernen Pädagogik. Von Prof. Paul Barth. — Alfred Cisley. Von Julius Levin. — Meine Zeitgedichte von 1848 bis zur Gegenwart. Von Hermann Rollett — Die Barfüssler und ihr Dichter. Von Alexander Brauner, — Muscbelkinder. Von Hermann Bahr. — Die Woche. — Bücher. — Revue der Revuen. — Auf den Flüssen. Von Maxim Gorky.

Передплату на сей выждневникъ чвертьрѣчно **3** зр. приймають почта, всѣ книгарнѣ и адміністрація: Wien, IX/3, Günthergasse I. Числа на показъ даромъ и оплатно.

Господарство промыслъ и торговля.

— **Рахунокъ** Товариства „Краевого Союза кредитового“ у Львовѣ, стоваришеня зареестрованого зъ обмеж. порукою, *за мѣсяць серпень 1899 р.*

I. Станъ довжный:

1. Удѣлы членѣвъ . . .	16.962·00 кор.	
2. Фондъ резервовый . .	487·60	„
3. Вкладки	122.836·66	„
4. Сальдо процентѣвъ (побран.)	2.553·69	„
Сума	142.839·95 кор.	

II. Станъ чинный:

1. Позычки удѣленѣ:			
а) институціямъ	22.700 кор.		
б) приватнѣ:			
а) на скрипты	40.070	„	
б) на векслѣ .	34.342	„	97.112·00 кор.
2. Готѣвка въ касѣ . . .			573·38 „
3. Цѣнний паперы фонду резерв.			397·04 „
4. Льокаціи			42.979·37 „
5. Сальдо коштѣвъ адміністаціи			604·48 „
6. Кошты заснованя . .			1.173·68 „
Сума:			142.839·95 кор.

Членѣвъ прибуло 4, остае проте зъ кѣнцемъ серпня 242 членѣвъ зъ 350 деклароваными удѣлами въ сумѣ 17.500 кор. — Стопа процентова вѣдъ вкладокъ $4^1/_2$ %, вѣдъ позичокъ удѣлюваныхъ зъ провізіею на кошты адміністрацін $5^1/_2$ %—7 %. — *Дирекція.*

Именованя, перенесеня, вѣдзначеня и пр.

— **Именованя и перенесеня.** Міністерство торговлѣ именовало почтового контрольора Савина Баевского въ Коломыи управителемъ почты въ Калуши. — Дирекція почтъ и телеграфѣвъ перенесла почтового офіціяла Вільгельма Янкевича зѣ Львова до Сѣнявы, вѣддаючи ему управу тамошного уряду почтового и телеграфічного.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

На Бурсу св. Іоана Крестителя въ Дрогобычи жертвували Вп: панна *Марія* Погорецка 20 кр.; о. Ант. Чапельскій парохъ въ Вороблевичахъ 10 бохонцѣвъ хлѣба; п. Левъ Лопатаньскій у Львовѣ 3 зр. 96 кр.; Дим. Гутовичь зложенѣ на его руки 92 кр.; гостѣ въ домѣ о. Ив. Лесака пароха въ Волѣ кобляньскѣй 1 зр. 20 кр.; п. Сов ц. к. контрольоръ податк. 2 зр.; Стан. Мельникъ академикъ 1 зр.; Богданъ Щавиньскій зъ пушки умѣщенои въ дрогеріи 45 кр.; Народный Домъ у Львовѣ зъ фундаціи бл. п. Григорія Шашкевича двѣ раты 59 зр. 77 кр.; Товариство взаимного кредиту „Днѣстеръ“ у Львовѣ 25 зр.; Русины въ Билѣй складку на руки совѣтника ц. к. скарбу п. Лонгина Рѣпецкого 10 зр.; Теофіль Яблоньскій купець въ Дрогобычи 5 зр.; о. Кордасевичь 68 кр.; д-ръ Стеф. Юрикъ у Львовѣ 10 кр.; о. Ант. Чапельскій въ Вороблевичахъ 5 корцѣвъ бульбы; о. Мих. Єднакій парохъ въ Нагуевичахъ 2 корцѣ бульбы; о. Петръ Гумовскій въ Тиновѣ корець бульбы; п. Юркевичь кравець въ Дрогобычи 3 зр.; Свѣтла Рада мѣста Дрогобича 125 зр.; Вас. Журавець господарь въ Сходници на руки о. Савицкого 5 зр.; складка пп. учителѣвъ и учительокъ на конференціи окружнѣй въ Дрогобычи на руки п. Гаудіяка 1 зр. 50 кр.; панѣ Горницка въ Улычного 10 коновокъ молока кваснаго и 30 вязчинъ редьковцѣ до хлѣба; въ пушки въ рускѣмъ касинѣ въ Дрогобычи 2 зр. 38 кр.; Ант. Ларкѣвъ господарь въ Грушовѣй 3 чвертки бульбы; о. Ант. Вархолякъ зъ Оровог 2 зр.; складка въ домѣ о. Кошалкевича въ Трускавци на руки о. В. Єсипа 86 кр.; шеста часть грошей розвязаного ся кружка учителѣвъ школъ высшихъ зъ Дрогобича-Стрыя-Самбора 18 зр. 33 кр.; Выс. Соймъ у Львовѣ 200 зр.; горняки въ Стебнику на руки п. Мих. Івасѣвки 1 зр.; складка въ Рускѣмъ касинѣ въ Дрогобычи на книжки 3 зр.; Кушнѣръ Маркилій. Стан. Озимкевичь, о. Поліевкъ Кмить зъ Дрогобича по 50 кр.; п. Ив. Кульчицкій учитель 10 кр.; о. Мих. Єднакій зъ Нагуевичь 50 кр.; складка въ домѣ о. крил. І. Дрималика въ Волощи на руки о. В. Єсипа 2 зр. 24 кр. — Заявляючи прилюбно подяку, поручаемо ласкавѣй опѣцѣ Товариство Бурса св. Іоана Крестителя въ Дрогобычи. — *П. Кмить* предсѣдатель *В. Єсипа* секретарь.

Послѣдній вѣсти.

Руски владики — митрополитъ Куиловскій и епископъ Шептицкій зложили нинѣ присягу въ руки цѣсаря, а опѣсля цѣсарь приймавъ обохъ на приватнѣй авдіенціи.

Митрополитъ повертае завтра о годинѣ 2 зъ полудня.

Интронізація митрополита Куиловского вѣдбуде ся въ четверъ 14-ого с. м. о годинѣ 9 рано.

Консекрація Андрея гр. Шептицкого вѣдбуде ся сея нѣдѣлѣ дня 17 с. м.

Телеґрамы „Дѣла“.

Вѣдень 12 вересня. Власти розвязали „Союзъ нѣмецкихъ рѣльникѣвъ“ котрого головою бувъ п. Щенереръ.

Будапештъ 12 вересня. Капітула архіеп. Остригомского цофнула зголошеня своихъ скарбѣвъ на парижку выставу.

Парижъ 12 вересня. Антісемітского провѣдника Себастіана Фора выпустили зъ вязницѣ. Въ „фортѣ“ Герена чотири особы занедужали на червѣнку. Поліція впустила до нихъ лѣкарѣвъ.

Петербургъ 12 вересня. Удержуе ся поголоска, що царь мае зъѣхати ся зъ болгарскимъ княземъ Фердинандомъ въ Дармштадѣ. При тѣмъ мае бути обговорена справа подружя Фердинанда зъ одною россійскою великою княжною.

Лондонъ 12 вересня. Змобілізовано всѣ индійскѣ вѣйска. До 10.000 того вѣйска вѣдѣйде до полудневои Африки.

Брукселя 12 вересня. Бельгійскій дневники оголошують листъ королевои Наталіи до сына Александра. Въ тѣмъ листѣ королева стверджуе, що вѣдъ двохъ лѣтъ не давала сынови нѣякихъ радъ, бо знала, що було бы нѣнащо не придало ся. Але въ тѣмъ рѣшаючѣмъ моментѣ уважае за свѣй обовязокъ остерегти короля передъ дальшимъ поступованемъ на выбранѣй дорозѣ. Коли Александеръ не увольнить ся вѣдъ вилыву Міляна, то скорше чи пѣзнѣйше стратить престолъ.

Переписка Редакціи и Адміністрациі.

Вп.: *О. Ле. въ Ив.* До кѣнця року все заплачено. — *Б. Ку. въ Бѣ.* До кѣнця III. кварталу. — *М. Ра. въ Ми. п. Д.* Годить ся. — *В. Гл. въ Жу.* Одержали. — *А. Ло. въ Тр.* Згѣдно. — *Г. Се. въ Же.* Теперь за липень а не за серпень. — *П. Рь. въ Те.* Такъ. — *Я. Ян. въ Щ.* Годять ся. — *Б. Фи. въ Ст.* Все въ порядку теперь, а передплата кѣнчить ся 12 вересня. *М. Ки. въ Су.* До кѣнця вересня ще 2·40 зр. — *А. Мѣ. въ Лу.* Годять ся. — *С. Са. въ Те* До кѣнця року прийде ще 80 кр. — *О. Ле. въ Ст.* За сей рѣкъ тдперь все. — *В. Дз. въ Жи.* До кѣнця сего кварталу прийде ще 1·90 зр. — *Р. Зо. въ Пу.* За IV. кварталъ прийде ще 3 зр.

Цѣна збѣжа и другихъ продуктѣвъ.

11 м. ст. вересня 1899.

Львѣвъ: Пшениця стара 8·25 до 8·40, пшениця нова 7·75 до 8·—, жито старе 5·90 до 6·20, жито нове 5·50 до 6·—, овесъ старый 5·50 до 6·—, овесъ новый —·— до —·—, ячмѣнь пашнистый 5·25 до 5·50, ячмѣнь броварный —·— до —·— горохъ пашнистый 5·25 до 6·25, до варена 6·25 до 10·—, вика 4·40 до 4·60, насѣне льняне —·— до —·—, насѣне конопне —·— до —·— бѣбъ —·— до —·—, бобикъ 4·40 до 4·60, гречка 7·25 до 7·50, конюшина червова 42·— до 48·—, конюшина бѣла 30·— до 35·—, конюшина шведска —·— до —·— кукурудза стара 5·30 до 5·50, кукудза нова —·— до —·—, рѣпакъ 10·25 до 10·50, хмѣль старый —·— до —·—, хмѣль новый за 65 кільо —·— до —·—, оковита готова за 10.000 літрѣвъ 17·50 до 18·—, на термінъ 16·25 до 16·75.

Надѣслане.

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

Оптикъ и Механікъ у Львовѣ, площа Галицка ч. 1., противъ Банку Гіпотечного на пякнтацінкъ пюцци Галицкои

поручае въ великѣмъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ: окуляры, цвікеры, лѣорнеты, бінокле, дальеновды, барометры, термометры, рѣвній ареометры, мікроскопы, люпы, монпасы, райсцайґи, тасмы мѣрничѣ, піопы, лібелѣ, манометры и т. п.

Уряджене дневникѣвъ електричныхъ.

Всякій направки подагоджують ся якъ найскорше и найдешевше. 681?

Д-ръ Евгеній Олесницкій

АДВОКАТЪ ВЪ СТРЫЮ,

перенѣсъ зъ днемъ 1 вересня с. р. свою канцелярію до власного дому при ул. Трибунальскѣй въ Стрыю, ведучѣй по-при будынокъ ц. к. Суду въ напрямѣ до зелѣзницѣ. 2—3

Пошукую учительки

для одної ученицї з VI кляси і одної з V-ої з наукою гри на фортепіяні для одної. — Н. Волошанський, гр. к. парох в Далешеві п. Городенка.

341 3 3

Подяка.

Всѣмъ священникамъ, що зволили взяти участь въ похоронахъ невѣджалованои памяти жены моеи Іосифы, померши дня 31 серпня въ Прошовѣ, именно же: мѣсцевому пароховы о. сов. Сирончковскому, о. Михалевичеви зъ Чернелева, о. Волиньскому зъ Острѣвчикъ, о. Цегельскому и Д-ру Конрадови изъ Струсова, о. Д-ру Базюкови изъ Вѣдня, о. Бачиньскому зъ Коцмановець, о. Глиньскому изъ Буцневы о. проф. Глодзиньскому зъ Тернополя и о. Цебровскому въ Кутѣвъ складаемо на сѣмъ мѣсци и за нихъ труды и слова потѣхи сердечну подяку. 345

Д-ра Іосифъ Олесскова изъ сиротами.

ПЕРША и НАЙБѢЛЬША

Молочарня Замарстиновска

МИХАИЛА ДОМАРАДСКОГО

Замарстиновъ ч. 152.

Маючи щоденно кѣлька тысячь літрѣвъ найлучшого молока зъ першорядныхъ фольварковъ, завѣдомляю Вшов. Публіку львѣвску, Институты выховучѣ, якъ также властителѣвъ краминиць, що вѣдставляю до домовъ два разы денно безъ найменшого вынагородженя всякій набѣдъ [почавши вѣдъ одного літра молока або кватирки сметанки] по можливо найдешевшихъ цѣнахъ, а именно: 851

свѣже молоко 1 літръ по	10 кр.
збиране молоко 1 літръ по . . .	4 кр.
сметанка Нр. 1. 1 літръ по . . .	32 кр.
сметанка Нр. 2. 1 літръ по . . .	24 кр.
сметанка пѣнкова 1 літръ по . . .	80 кр.
масло кухонне 1 кільо	1 зр.
масло деверове 1 кільо	1·20 зр.

Укѣнченый гімназістъ

глядае канцелярійного занятя або якого иншого за малою вынагородою заразъ. Ласкавѣ зголошеня просить надсилати до Адміністрациі „Дѣла“ пѣдъ: „А. Г.“ 388 3—3

МОЛИТВЕНИКЪ ДЛЯ ДІТЕЙ

виданий

коштомъ рускаго тов. педаґоґічного

В полотняній оправѣ з золоченим хрестом 20 кр. В папировій окладці 15 кр.

Продае ся в книгарни Наук. тов. ім. Шевченка, Львів, ул. Чарнецкого ч. 26.

МАШИНКИ американьскій до роблена мороженого повнности 1, 2, 4 літр по зр. 5·50, 6·50 и 7·50. Ронд-ръ до снѣжнй до смажена конфіт-ъ пок зр. 2·40, 2·80, 3·—. Кьошѣ д- бта до прикрыванн полумысковъ штук вѣдъ кр. 35 до 1 зр. Лодовнѣ кишатий знаменитй по зр. 24, 35 и 4[illegible] поручае ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ торговля зелѣзна у Львовѣ. площа Капітульна ч. 1 напротивъ катедры.

АНДРЕЙ

КОБѢЛЬНИКЪ

Львовъ ул. Сикстуска ч. 30

поручае свою звѣстну въ солідности

РУКОДѢЛЬНЮ

мужескои и дѣточои

ОДЕЖЪ

ласкавѣй увазѣ Впр. духовенства и мирянъ.

198 18—20

☛ При закупнѣ товарѣвъ просимо покликуватись на нашу часопись. ☚

Видавець и одѣчальный редактор Иванъ Белей. Друкарня Института Ставропигійского, вѣдъ зарядомъ Іосифа Лозинского